

LITERATURĂ ROMÂNĂ CONTEMPORANĂ

CONSTANTIN CHIRIȚĂ

CIREȘARI

Constantin Chiriță

Cireșarii

Editura Cartea Românească
1976

www.virtual-project.eu

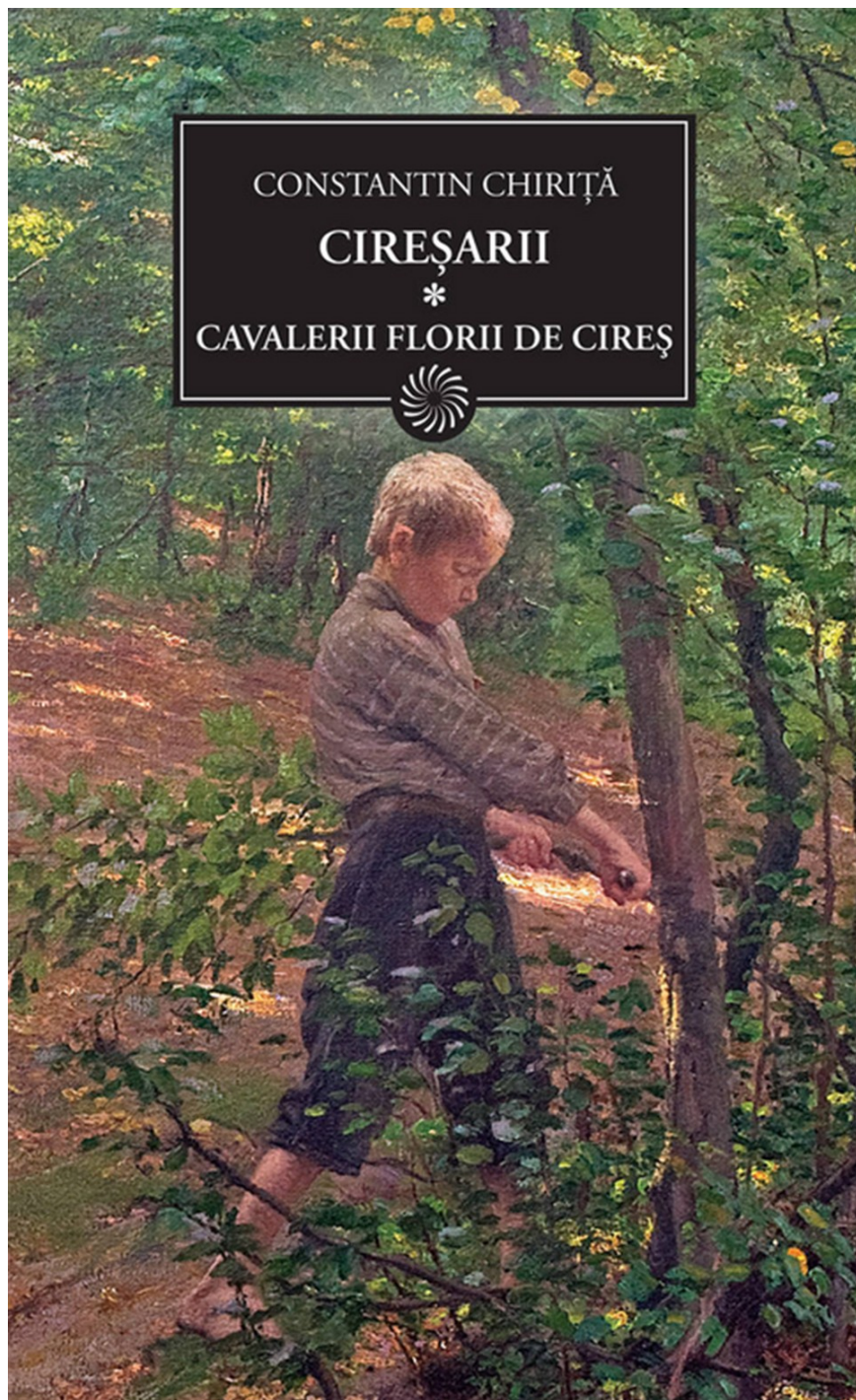
Copiilor mei:

*Victor,
Diana și
Adrian*

Cuprins

- I. Cavalerii florii de cireș
- II. Castelul fetei în alb
- III. Roata norocului
- IV. Aripă de zăpadă
- V. Drum bun, cireșari!

CONSTANTIN CHIRIȚĂ
CIREȘARI
*
CAVALERII FLORII DE CIREȘ

I. Cavalerii florii de cireș

Cuprins

Capitolul I

1 2 3 4 5 6 7

Capitolul II

1

Capitolul III

1 2 3 4 5 6 7

Capitolul IV

1

Capitolul V

1 2

Capitolul VI

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Capitolul VII

1 2 3 4 5 6 7 8

Capitolul VIII

1 2

Capitolul IX

1 2 3 4 5

Capitolul X

1

Capitolul XI

1 2

Capitolul XII

1 2

Capitolul XIII

1 2 3

Capitolul XIV

1 2 3 4 5 6 7

Capitolul XV

1 2

Capitolul XVI

1 2 3 4 5 6

Capitolul XVII

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

Capitolul XVIII

1

Schițe care ar putea folosi la întocmirea unei hărți a peșterii
negre

Capitolul I

1

De aproape cincizeci de ani, orologiul cel mare din turnul școlii supraveghea cu cadranele sale cele patru puncte cardinale; de aproape cincizeci de ani, acele sale enorme indicau fără greșală ora exactă. Rareori, iarna, în timpul viscolelor, zăpada cotropitoare oprea mersul lor pe cadranul dinspre soare răsare, iar primăvara, hulubii sau ciorile sau alte zburătoare, în zbenguiala lor, grăbeau mersul vreunui minutar. Dar de fiecare dată, moș Timofte Păstrăvanu, paznicul școlii, care-și începuse meseria aceasta încă de pe vremea instalării marelui ornic, și care, așa cum spuneau elevii din clasele superioare, și-o va încheia doar odată cu oprirea definitivă a ceasului, se urca în turn, scutura scripeții uriași și începea să învârtască o manivelă cât oiștea carului. După ce asculta câteva clipe tic-tacul tunător și clătina din cap a încuviințare, moș Timofte scotea de la brâu o cutie rotundă de metal, cândva strălucitoare, o cutie mare cât o farfurie, o proptea pe genunchi și o pocnea cu pumnul în creștet. Ca la comandă, cutia lepăda un capac pentru a dezveli un cadran de ceas cu aceleași disciplinate cifre romane care împodobeau fețele orologiului din turn. Paznicul scruta cu atenție ora exactă și potrivea întocmai acele „Gângălăului”, pentru că așa numea dânsul ceasul din turn. Odată treaba terminată, închidea cu câteva zdrene lovături de pumn capacul „Țângălăului”, pentru că așa numea dânsul ceasul de la brâu. E de prisos să amintim că lanțul care purta dihania aceea de metal ar fi putut struni un cogeamite dulău ciobănesc. Apoi, în mers agale, bătrânul cobora scările, ieșea în curte, se oprea în mijlocul ei, citea cu voce tare ora exactă de pe ceasul din turn și, dacă era în timpul lecțiilor, făcea iute o socoteală, tot cu voce tare, cam cât mai rămâne până la recreație. Și chiar dacă mai rămâneau patruzeci de minute până

când trebuia să sune clopoțelul, moș Timofte nu mai cerceta nici Gângălăul, nici Țângălăul. Putea să fie împovărat de treburi, putea să fie asaltat de griji, la secunda exactă, clopoțelul suna, în mâna lui, sfârșitul orei.

N-am spune însă adevărul întreg, așa cum ne-am propus, dacă n-am adăuga că erau totuși câteva zile pe an în care moș Timofte nu mai respecta ora exactă. (O să ne ierte bătrânul această indiscreție, mai ales că ea rotunjește adevărul; și până acum n-am întâlnit un al doilea om care să fie în relații atât de cinstite și de fidele cu adevărul ca moș Timofte.) Prin urmare, erau câteva zile pe an în care paznicul școlii se afla în conflict cu ora exactă. Erau zilele de dinaintea vacanței, ultimele zile de școală. În acele zile, de câte ori dădea semnalul de recreație, moș Timofte greșea cu regularitate. Suna clopoțelul cu câteva minute înainte de ora obișnuită. Vreo cinci-șase directori foarte meticuloși i-au făcut, la vremea lor, observații pentru această neregulă ciudată, dar moș Timofte s-a mulțumit să ridice din umeri și să spună, cu o voce foarte calmă și nepăsătoare, că în acele zile Gângălăul și Țângălăul nu se înțeleg și pace: „Gângălăul se grăbește și Țângălăul e cuprins de lenevie, mă străduiesc și eu să-i împac după priceperea mea sărmană. Dacă găsiți dumneavoastră alt chip de a-i împăca...” Aici, moș Timofte își isprăvea vorba. Directorii îl priveau nedumeriți, încercau să-și închipuie cam cine poate fi „Gângălăul” și cine poate fi „Țângălăul”, și, mergând din presupunere în presupunere, ajungeau la cu totul alte idei, uitându-l, până una-alta, pe moș Timofte și meteahna lui. Așa se făcea, că de câte ori era numit un nou director, în clădirea cea mare, cu etaj, de pe colina din nordul orașului, se discutau două lucruri de seamă. În adunarea generală a școlii se vorbea mai ales despre vechimea liceului care străbătuse viteaz un veac întreg și înainta la fel de viteaz prin altul, atingându-i sfertul, iar în cancelarie, între profesori și noul director, se vorbea despre obiceiul neschimbat al lui moș Timofte de a dărui elevilor, în ultimele zile de școală, câteva minute în plus în fiecare recreație. Profesorii își înclinau capul ca în fața unui decret vechi și inviolabil, dar de fapt se gândeau, sau chiar își aminteau agitația și nerăbdarea elevilor în acele zile... și îl lăsau pe

moș Timofte în obiceiurile lui de demult.

Altminteri, moș Timofte era omul cel mai corect și mai cinstit care se pomenise pe acele meleaguri. În cei cincizeci de ani de când deretica prin școală nu lipsise și nu întârziase niciodată de la slujba lui. De aceea pramatiile și chiulangii nu-l aveau deloc la inimă. Pe cei care fugeau de la ore îi dibuia în orice ascunziș, oricât de iscusit ar fi fost ales, ceea ce nu era deloc ușor pentru că atât curtea, cât mai ales grădina școlii, nesfârșită, ca orice spațiu al amintirilor din copilărie, și plină de pomi, de copaci uriași cu scorburi înfricoșătoare, de tufișuri, de tot felul de clădiri și ziduri cărora nu li se prea ghicea rostul, ofereau ascunzișuri cu duiumul. Îi dibuia oriunde pe chiulangii și-i scotea de chică la lumină, îi zgâlțâia rău și-i ocăra năprasnic cu vorbele. În acele momente puteai să afli de la dânsul toți oamenii de seamă pe care îi dăduse școala de-a lungul generațiilor, dascăli, profesori, scriitori, artiști, savanți, „oameni care au înțeles că școala este un cuib în care înveți să te înalți în văzduh, nu o mocirlă în care învață să se târască jigăanii urâcioase”. Și amintea numele de tristă celebritate ale unor borfași „care au început tot așa ca voi, înșelând școala, ca apoi să-și înșele părinții, prietenii și țara”. Burzuluit, moș Timofte își freca apoi barba ascuțită, scuipa chiștocul de multă vreme stins și-l apăsa furios cu călcâiul bocancului. Vocea parcă-i îngheța. Orele care urmau erau ore grele, de parcă s-ar fi abătut nu știu ce aspre necazuri asupra lui. Nu-și mai găsea locul, umbla fără rost și bombănea fără încetare, și nici chiar protejații lui nu puteau să-l îmbuneze. Numai dacă vreunul dintre chiulangiii scoși la lumină venea la el să-și ceară iertare, fără cea mai mică urmă de prefăcătorie, numai atunci se schimba moș Timofte. „Apoi de... bodogănea bătrânul, nu-i rău... dar numai vorbele nu ajung...” cam atât spunea el, și încă încruntat își găsea imediat ceva important de făcut. Inima însă îi bătea cu putere și nu rareori încruntătura privirilor lui ascundea lacrimi de bucurie. Se puneau pe socoteala lui moș Timofte nu puține întâmplări asemănătoare, care avuseseră un rol binefăcător în viața unor oameni cu care se mândrea școala.

Mare lucru era însă când ținea moș Timofte la cineva. Erau

elevi, protejații lui, cărora le-ar fi deschis la orice oră din zi și din noapte sălile de clasă, de laborator, sala de gimnastică, chiar dacă ar fi trebuit să trudească apoi ore întregi pentru a rânduî lucrurile ca mai înainte. Câteodată intervenea cu sfaturile sale foarte chibzuite chiar în conflictele tăcute dintre profesori și elevi, mai ales atunci când anumiți elevi timizi, speriați cădeau în dizgrația unui profesor. Grozav se pricepea bătrânul să culeagă asemenea „cazuri” și știa ca nimeni altul să deschidă inima puștilor înfricoșați, și la fel de bine știa să se facă ascultat de profesorii în pricină, îndreptând astfel, cu iscusința lui cinstită, situații care ar fi durat până la sfârșitul școlii. Mai circula printre elevi vorba că, în anumite cazuri, cererile de reexaminare la vreun obiect erau mai sigure aprobate dacă se adresau verbal lui moș Timofte decât în scris direcțiunii.

Dar, pentru a te bucura de prețuirea și ajutorul lui moș Timofte, trebuia să fii un elev de „prima mână”, ce mai! un model între modele. Și dacă moșul te trecea printre protejații lui și se întâmpla să ai vreun conflict cu pedagogii, îți anticipa viitorul în fața lor cu o siguranță nemaipomenită. Era de ajuns să dea două, trei exemple de oameni mari care fuseseră cândva în situații asemănătoare, cu acel belșug de amănunte al sincerității și nădejdi, și profesorii începeau să privească altfel lucrurile și să-și cam schimbe părerile. Pentru că bătrânul vorbea deschis, adevărat, privea drept în ochi și se pare că nu greșise niciodată când luase apărarea cuiva.

În anul în care începe povestirea noastră, moș Timofte își avea, ca întotdeauna, protejați și nesuferiți. De bună seamă că numai întâmplarea hotărâse ca principalii săi favoriți să fie niște elevi dintr-a opta, care locuiau cu toții în cartierul Cireșului și pe care se obișnuise să-i numească „Cireșarii”. Și tot întâmplarea făcuse ca printre „urâcioși”, poate chiar în fruntea lor, să se afle doi șmecheri, tot dintr-a opta, pe care îi prinsese într-o dimineață ascunși într-un șanț acoperit de bălării, în timp ce colegii lor participau cu tot sufletul la ora de geologie. N-am putea spune însă adevărul întreg dacă n-am destăinui, de la bun început, că elevul pe care moș Timofte îl iubea cel mai mult, primul dintre favoriții

lui, era un prichindel dintr-a cincea, un șmecher fără seamăn în toată școala, poate chiar în istoria școlii, dar căruia bătrânul nu-i arătase niciodată pe față dragostea. Mai degrabă îl muștruluia pentru năzbâtiile și șotiile sale; niciodată nu-l alintase, nici măcar în glumă, cum făcea cu ceilalți elevi la care ținea. Dacă în cei cincizeci de ani de slujbă moș Timofte n-ar mai fi întâlnit un caz asemănător, dacă nu i s-ar mai fi întâmplat, cu vreo treizeci și cinci de ani în urmă, să-i ticăie inima pentru un puști nebunatic, care la fiecare pas făcea o năzdrăvănie, care în fiecare frază rostită strecura un ghimpe și care acum era unul dintre oamenii de mare faimă ai țării, e mai mult ca sigur că prichindelul cel șmecher, blond și ciufulit, ar fi intrat în gloata nesuferiților. Dar cum moșneagul avea o memorie precisă a cazurilor și un simț al comparației și previziunii care nu dădea greș, s-a lăsat cu bună știință subjugat de apariția veselă și cuceritoare a lui Tic, trecându-l în rândul favoriților. Adică i-a acordat în sinea lui un mare viitor.

Tic n-avea însă de unde să știe aceasta și de câte ori trecea pe lângă moș Timofte, dacă nu-și ducea mâna la nas pentru a flutura din degete, atunci trăgea după sine un dulău imaginar, prins de un lanț gros, pe care-l întreba chiar în clipa când trecea prin fața gheretei bătrânului paznic:

– Cuțu, cuțu, Țângulică, ia spune-mi din coadă cât e ceasul?!...

Elevii cei mici râdeau de se prăpădeau, moș Timofte se încrunta și amenința teribil cu degetul, dar Tic, nedumerit, făcea eforturi cumplite (hm!) pentru a afla cauza veseliei din jur. Într-atâta se obișnuise Tic cu această șotie nevinovată, încât înscenase o a doua ceremonie de botez, adăugând numele de Țângulică lui Țombi, cățelul lui credincios pe care voia să-l facă celebru. Se chinuia ca un drac să-l învețe diviziunea timpului și citirea orelor după mersul soarelui. Dar pentru ca noul nume să nu rămână o simplă adăugire, sortită unei uitări timpurii, și pentru că se credea persecutat de moș Timofte, prichindelul a hotărât să folosească numele de Țângulică atunci când cățelul trebuia certat, adică atunci când îl descoperea în roluri negative, și numele de Țombi când cățelul trebuia alintat sau când merita să fie încurajat, adică

atunci când interpreta roluri pozitive. A făcut Tic multe repetiții până să ajungă să spună automat fraze de genul acesta:

– Jigodie scârboasă, mizerabile, Țângulică afurisit, unde mi-ai ascuns gheata? Marș în cușcă, Țângulică! Marș!

– Bravo, Țombi! Bravo! A doua oară să-i jupoi toată blana, numai coada să i-o lași, ca să am de ce să-l trag...

În ciuda acestor aparențe, Tic ținea la moș Timofte, ba în adâncul sufletului îl iubea chiar foarte mult. Îl strâmba el, îi imita vocea și strănutul, îi flutura mereu din degete, dar cine altul îi strecura în gheretă, pe neobservate, într-o anumită zi a săptămânii, o portocală învelită frumos în hârtie roșie, mătăsoasă? Printr-o întâmplare foarte norocoasă, aflase puștiul că nimic nu-i place mai mult bătrânului paznic decât portocalele și se făcea luntre și punte pentru a avea întotdeauna un fruct portocaliu gata de sacrificiu.

După cum se vede, nici bătrânul, nici puștiul nu aveau curajul să-și dea pe față dragostea pe care în adâncul sufletului și-o purtau. Ceea ce li se întâmpla amândurora cam pentru prima dată în viață.

2

Moș Timofte scutură îndelung clopoțelul. La drept vorbind, ceea ce se ascundea sub această denumire era o talangă cât toate zilele, care n-ar fi făcut cine știe ce notă discordantă în clopotnița atât de cutreierată de elevi, lilieci și cucuvele, a bisericii Sfântul Dumitru, de peste drum de școală. Nu era un simplu obicei, ci o adevărată plăcere pentru moș Timofte întâlnirea repetată, regulată și sonoră cu obiectul care dădea semnalul de recreație, și n-ar fi folosit pentru nimic în lume soneriile de multă vreme instalate în școală. Țârâitul lor impersonal, mecanic, uniform n-avea niciun farmec pentru bătrân. Mai degrabă ar fi perindat coridoarele liceului sunând la ușa fiecărei clase decât să apese butoanele acelea mărunte de lângă cancelarie, care nu puteau transmite niciodată emoții sau cântece, cum făcea clopoțelul în mâna lui. Și mai era și

un ceas electric instalat chiar deasupra butoanelor care l-ar fi enervat crunt pe bătrân dacă și-ar fi însușit acest stil modern de semnalizare a recreațiilor. Ar fi avut impresia că se află sub controlul ceasului, el care de cincizeci de ani meșterea fără greș huiduma metalică din turn. De aceea, nici după ce agită a doua oară clopoțelul nu-și aruncă privirile spre ceasul electric. Dacă ar fi făcut însă altcineva gestul acesta, ar fi descoperit cu uimire că mai erau aproape cinci minute până la pauză. Și fiindcă era primul semnal de recreație mărită din acel an, însemna, în graiul original al lui moș Timofte, că până la vacanța mare mai rămăseseră câteva zile. „Da!” își spuse bătrânul și scutură pentru a treia și ultima oară talanga, împrăștiind un sunet curios, parcă străbătut de note duioase. După ce așează clopoțelul la locul lui, coborî pe scara largă de piatră care lega clădirea de curtea mare a școlii. Ajuns pe ultima treaptă, se postă ca o santinelă lângă leul de bronz din dreapta și așteptă câteva clipe. Tresări la auzul ușii care se deschidea, își aținti ochii într-acolo, urmări cu privirea mogâldeța care se prăvălea pe trepte, și, cu un zâmbet de mulțumire, moșul făcu cale întoarsă, poposind undeva lângă cancelarie. Nu se înșelase nici de astă dată. Primul elev care ajunsese în curte, primul elev care atacase recreația era, bineînțeles, Tic.

Da, da! Tic fu primul care, cu un chiot ascuțit, străpunse tăcerea întinsă a curții și anunță cavalcada sonoră a pauzei. Câteva clipe mai târziu, curtea imensă, străjuită de plop și castani, cu șirurile lungi de bănci simple, fără spetează – sute de metri de bănci așezate în soare –, cu spații nesfârșite care puteau adăposti zece meciuri simultane de fotbal, cu alte bănci, mici, izolate, făcute din bârne groase prinse în cuie de lemn, răspândite ici-colo, la umbra deasă a castanilor – teritoriu ocupat numai de elevii mari –, curtea imensă a școlii se lăsă cucerită, în numai câteva clipe, de avalanșa țipătoare și colorată a elevilor. Se formară grupuri, se reluară jocurile întrerupte cu o zi înainte sau începură altele noi, pe clase, pe grupe, pe șiruri de bănci, un talmeș-balmeș asurzitor, dar atât de sigur și de precis împărțit, în care fiecare elev își avea locul: curse de cai, lapte gros, cincizeci de metri plat, sărituri, oină, echilibristică, urmăriri, evadări, scâncete, râsete,

țipete, aplauze, strâmbături, lecții repetate, taine, fotbal, laude, rugăminți, sandvișuri, fotbal, ocheade, provocări și iar fotbal. Dar erau și teritorii ocupate de cei mari, care repetau pentru examene sau se plimbau preocupați, cu mâinile la spate, comentând sezonul sportiv sau ultimele filme și manifestându-și din când în când disprețul față de cei mici, care le asurzeau urechile cu zgomotele și țopăiala lor. Puștii scoteau însă pe furiș limba după ei, fără să le treacă prin cap că după câțiva ani vor face aceleași gesturi de uimire și dispreț; și neînchipuindu-și aceasta, și pentru a le face în ciudă celor mari, își împrospătau mereu joaca și zbunguiala cu alte torente de țipete, pe care le dirijau ca pe niște canonade spre teritoriile liniștite de la umbra castanilor.

Undeva în curte, pe unul dintre terenurile de fotbal improvizate la repezeală și delimitate de trupurile spectatorilor, se trăgea la o poartă. Își încercau pe rând norocul fotbaliștii din clasele de mijloc. Șuturi plasate, sau bombe fulgerătoare, luau direcția porții făcută ca întotdeauna din haine, șepci, pietre și pulovere. Portarul, un elev dintr-a opta, nu lăsa nicio minge să treacă prin spațiul apărât de el. Chiar când Tic, singurul dintre cei mici care nu era privit ca un intrus acolo, din motive ce se vor descoperi mai târziu, se repezi ca un bolid spre minge, prefăcându-se că va trage cu toată puterea în stânga, dar de fapt împingând-o plasat spre colțul din dreapta, la gaura de șoarece, portarul nu-și pierde cumpătul și opri mingea, cum s-ar spune în termeni sportivi banali, chiar pe linia porții. Înciudat, nefericitul concurent scoase o limbă uriașă pe care i-o arată în toată splendoarea ei portarului, și, bineînțeles, dezamăgit de insucces, își coti pașii iuți în altă direcție. După el se ținea, parcă urmărind o lecție vie, sau supunându-se unui obicei demult statornicit, o droaie de puști.

– Bă, Tic, ce apără azi Sergiu! Pun pariu, să mor eu, că nu-l găurești!

Tic îl privi de sus, cu dispreț nedeghizat, pe piciul îndrăzneț, și se hotărî să-l pună imediat la punct:

– Eu? Pe Sergiu?!... Ha! Ha!... Te-aș lăsa gol, mă, auzi? Te-aș lăsa ca planșa de la anatomie, dacă mi-aș pune mintea cu tine. Și pielea ți-aș lua-o... Dacă n-aș fi elev, aș juca astăzi în națională...

- Daaaa! Las' că știu eu... Te lauzi. Află de la mine că azi nu-l găurește nimeni pe Sergiu. Ții pariul?

- Ai tu noroc că mie nu-mi plac oamenii săraci, adică oamenii sărăciți... Altfel aş paria imediat.

Mâna lui Tic se îndrepta amenințătoare spre nasul bravului amator de pariuri, dar mișcarea se opri brusc în aer, derutându-l și mai rău pe admiratorul lui Sergiu. Privirile lui Tic descoperiseră ceva în zona aparatelor de gimnastică, mai bine zis descoperiseră pe cineva acolo: un vlăjgan care se întrecea în acrobații. Temerarul solitar n-avea mai mult de șaisprezece ani, dar statura lui, și mai ales brațele sale goale care se prefăceau în zeci de mușchi impresionanți, ca niște coarde de oțel, la fiecare mișcare dovedeau o forță și o elasticitate puțin obișnuite. Droaia lui Tic își urmă cu fidelitate șeful, copiindu-i întocmai mersul și atitudinea. Mișcându-se lent, cu gâturile strâmbe și privirile fixate într-o singură direcție, prichindeii păreau că oficiază un ritual cu totul misterios și necunoscut. Mai era și cadența pașilor, și mai ales tăcerea uluitoare a celei mai guralive și mai nebunaticе cete din școală.

Tăcerea era deplină și în zona aparatelor de gimnastică. Spectatorii, mari și mici, urmăreau cu sufletul la gură ceea ce se petrecea deasupra capetelor lor. Vlăjganul se cățăraseră pe o frânghie fără noduri, și fără ajutorul picioarelor, cum înregistrează foarte prompt Tic, sus, pe bârna de care erau prinse aparatele, și de acolo, printr-un salt ușor, o jumătate de salt mortal, în văzduh, cum notase Tic, se agățase de un cablu gros de sârmă, care traversa, inutil, la cinci metri înălțime, toată curtea școlii. Apoi, foarte liniștit și zâmbind cuiva din văzduh, își găsi în câteva secunde o poziție ideală de odihnă.

- Îl vedeți, mă! se răsti Tic la prichindeii înflorați din jur. Ăsta-i Ursu, colegul soră-mii și cel mai bun prieten al meu. Lucrăm amândoi la bară. Dacă ne-ați vedea cum facem amândoi gigantica și salturile mortale... Asta-i un fleac.

- Ia nu te mai lăuda, mă pițigoiule, îl apostrofă pe neașteptate un slăbănog lung și deșirat, cu nasul ca o pătlăgică. Până la urmă te pomenești că ajungi și acrobat la circ.

Insulta slăbănogului, rostită chiar în fața prichindeilor, îl amuți pe Tic și-l lăsă o clipă cu gura căscată. Din fericire, slăbănogul porni imediat după alte victime pe care le culegea numai din cetele celor mici, așa că nu-l auzi pe Tic cum își dăscălea însoțitorii:

– Bă, dacă vă întreabă la naturale cum se cheamă pasărea aceea tâmpită care dă tot timpul din coadă, să spuneți că se numește codobatură sau Pompilică...

Ciufuliciul nu reuși să-și ducă până la capăt răzbunarea verbală, cumplită în intenția ei, din simplul motiv că prietenul lui cel mai bun, acel vlăjgan căruia îi spunea Ursu, începu o nouă mișcare, acolo sus, deasupra capetelor lor. Se lansase într-o cursă rapidă, a cărei ciudățenie nu consta numai din faptul că se făcea pe un cablu, cu ajutorul mâinilor, ci mai ales pentru că fiecare mișcare de înaintare se făcea prin întoarceri, și la fiecare întoarcere trupul se sprijinea într-o singură mână, ceea ce, să recunoaștem, nu era chiar în puterea oricui. Când distanța dintre cablu și bârna aparatelor ajunse la vreo patru-cinci metri, vlăjganul făcu pe neașteptate o semigigantică, adică o pendulare lungă, și își dădu drumul în văzduh. Printre buzele deschise ale spectatorilor răzbătu un țipăt, un început de țipăt, pentru că fu retezat într-o clipită, atunci când brațele acrobatului se încolăciră sigure pe una din frânghiile de pe bârnă, transformându-i trupul într-o pendulă ordonată.

– Ei, bă! se repezi Tic la bravul amator de pariuri. Nu mai spui nimic? Acum să te văd!... Arată-mi tu altul, în afară de mine și de Ursu, care să facă figura asta. Nici nu știi cum se cheamă figura, mă găgăuță. Zborul Liliacului, auzi, tu?!

Piciul era însă atât de înspăimântat de ceea ce văzuse, că nu tălmăci pe de-a-ntregul spusele lui Tic. Și cum spaima are de multe ori o mare putere de convingere, piciul crezu cel puțin jumătate din lauda colegului său.

– Uite, dacă vrei, continuă Tic, într-o clipă sunt lângă Ursu. Ce, crezi că mi-e frică?

Nu într-o clipă, dar în câteva clipe, Tic fu într-adevăr lângă Ursu. Nu pentru ca să repete figura acestuia, ci pentru că un băiat brunet și rotofei se apucase să zgâlțâie frânghia de care se agățase

Ursu și-i făcuse semn să coboare. Vlăjganul alunecă spre pământ cu atâta iuțeală, că aproape toți spectatorii își imagină un accident. Unul singur se lăsă condus de inspirație subită și se strecură ca o nevăstuică lângă Ursu. Nu putea fi altcineva decât Tic. Inspirația lui se dovedi norocoasă. Ciufuliciul blond și cărn mai avu timp să audă o parte din cuvintele pe care Dan, băiatul cel oacheș și rotofei, i le șopti tainic acrobatului victorios.

– ... Ne cheamă Victor. Sub castanul de lângă cișmea. Tu du-te repede și anunță fetele.

Îndemnul lui Dan îl transformă pe Ursu într-un fulger, iar pe Tic într-un fel de fulgeraș, dacă se poate spune așa. Pe potecile deschise la iuțeală, printre spectatorii zăpăciți de goana de bolid a vlăjganului, se strecura triumfător și Tic. Iar când trecură amândoi ca niște rachete prin mijlocul terenului de fotbal apărat de fenomenalul Sergiu, se întâmplă că mingea, scăpată de cine știe cine, venea chiar în întâmpinarea lui Tic. Prichindelul, în zodia celor mai bune inspirații, expedie, în plină goană, un șut năprasnic spre poartă, pe care Sergiu nici nu-l văzu. Doar îl auzi șuierându-i pe lângă ureche. Și dintr-odată, dându-și seama de marea lui faptă, Tic se opri într-un urlet de bucurie, uitând cu totul de Ursu. Aruncă mai întâi o privire disprețuitoare spre Sergiu, apoi trecu în revistă întreaga asistență, absolut uluită de întâmplare, în căutarea bravului amator de pariuri. Tic era hotărât, dacă nu să-l dezbrace de tot pe îndrăznețul prichindel, măcar ciorapii să i-i scoată din picioare. Ceea ce în limbajul său original însemna să-l descalțe și de pantofi, pentru că nu văd cine ar izbuti să-i scoată cuiva ciorapii fără să-i atingă și încălțăminte.

– Doamne, ce gol mare am băgat! se pomeni Tic lăudându-se. Le-am cam rupt gura la toți. Ia zi-i, mă planșă de anatomie! Tot mai crezi că mă laud? Uită-te la Sergiu.

Înciudat și parcă amețit de o lovitură primită în ceafă, Sergiu părăsea poarta. Așa își închipuia Tic, dar era numai jumătate din adevăr. Cealaltă jumătate consta în chemarea misterioasă pe care i-o adresase băietanul acela lung și deșirat căruia Tic îi scornise o nouă poreclă: codobatură.

– Iar se-adună cireșarii. Ce facem, Sergiule?

Cel întrebat rămase doar o clipă în cumpănă. Îi răspunse imediat lui Pompilică:

- Eu mă învârtesc pe aici, iar tu... Unde se-adună?
- La locul lor, sub castan, lângă cișmea.
- Formidabil!... Cum, tot n-ai înțeles? Ei sub castan... iar tu în castan, blegule. Arde-o!

3

Ursu își opri goana brusc, printr-o frânare atât de hotărâtă, că era cât pe-aci să se dea de-a berbeleacul. În fața lui, pe o bancă retrasă la umbra castanilor, îl priveau cu ochi mari, uimiți, două fete. Una brunetă, aproape palidă, cu cozi lungi atârându-i pe piept, cu ochi visători și mișcări lente, desprinse parcă din vis; cealaltă blondă, cu părul scurt, tuns băiețește, cu ochi iscoditori, cu mișcări scurte, sigure, care se vor foarte convingătoare, cu ceva aspru în voce și-n atitudine, spre deosebire de duioșia pe care o emana prietena ei. Fiecare părea contrastul celeilalte, aceasta la prima vedere.

Fata blondă, care răspundea la numele de Lucia, îl cercetă sever pe mesagerul tăcut:

- Parcă te-ar fi revărsat un ciclon din mările Japoniei. Ce s-a întâmplat?

Ursu îi evită privirea. Puținel stingherit, bolborosi câteva cuvinte:

- Dan mi-a spus că Victor are, în sfârșit, harta...

Amândouă fetele tresăriră în același timp. Maria, fata negricioasă, cu cozi lungi și lucioase, sări sprintenă de pe bancă, dar reverența care-i continua mișcarea și care n-avea nicio destinație părea lentă, obosită:

- Harta! și cuvântul o trezi din visul de o clipă. Lucia! Îți dai seama?

Lucia își schimbă dintr-o dată atitudinea. Deveni rigidă, pedantă, ca o profesoară nesigură:

- Ascultați-mă o clipă și nu vă pierdeți cumpătul. Eu mă voi

ocupa de terțiar. Singură și foarte repede îl voi pune la punct. Cuaternarul... dacă n-aveți nimic împotriva... ar putea să fie copiat de Dan.

Nedumerită, Maria încercă un protest:

– Lucia! Nu înțelegi că...

– Ba înțeleg foarte limpede. Eu cred că tu nu înțelegi. Ți pierzi prea repede firea. Uite, ca să scap de orice teamă, îți făgăduiesc c-o să-l ajut eu pe Ursu, dacă va mai fi nevoie, bineînțeles. Harta cuaternarului e destul de bine reprodusă în manual. Sergiule! N-ai manualul la tine?

Rostind ultimele cuvinte, Lucia își întoarse, cu o mișcare firească, aproape leneșă, capul într-o anumită direcție. Acolo, pe un colț de bancă, ascuns privirilor de trunchiul unui plop nesfârșit, Sergiu citea de zor dintr-o carte, sau, așa cum pricepură imediat cei trei cireșari, se prefăcea că e cufundat în lectură. Furios că fusese prea repede descoperit, spionul nenorocos se răsti la ei.

– N-am niciun manual și, chiar dacă aș avea, nu vi l-aș da, toțilarilor. Asta-i!

Când silueta lui Sergiu dispăru într-un grup de elevi, Lucia începu să-și dojenească prietenii:

– Ne-am înțeles de atâtea ori să fim mai atenți când discutăm despre expediție. Nu v-ați dat seama că Sergiu și ceilalți din grupul lui ne urmăresc pas cu pas? Dacă nu suntem în stare să ne ferim de nătângii ăștia, atunci mai bine să dăm planul pe față într-o adunare a clasei.

Ursu și Maria își plecară privirile ca doi vinovați. Mai mult pentru sine, Maria întrebă în șoaptă:

– Oare a auzit ceva? Eu nu cred...

Nemulțumirea n-o părăsise încă pe Lucia. Ea avea un principiu cu care se străduia să-i obișnuiască și pe ceilalți: a păstra secretul unui lucru nu înseamnă a învălui acel lucru în mister. Procedând astfel nu faci altceva decât să atragi atenția către ceva care are șanse să rămână neobservat. Cel mai bun sistem de a păstra o taină, susținea Lucia, e acela de a nu da nicio importanță obiectivului care constituie taina, de a-l trata asemenea tuturor

lucrurilor banale și cotidiene. De câte ori discutau această problemă, și ocaziile de a o discuta nu erau foarte rare, ea amintea, fără să obosească sau să se plictisească, o povestire a lui Poe, care o impresionase atât de mult încât îi sugerase principiul. Era vorba în acea povestire de dispariția unui document important, pe care poliția îl căuta cu tenacitate cumplită, mai ales că știa și camera în care se afla ascuns documentul. Și cu toate acestea, deși cercetase cu lupa, cu acul și sunetul fiecare centimetru pătrat al încăperii-ascunziș, nimeni nu reușea să descopere documentul. Pentru că se afla, în văzul tuturor, într-un plic, aruncat parcă la întâmplare, în cutia cu corespondență. Lucia dezvoltase ideea, susținând că documentul ar fi fost la fel de bine păzit, poate chiar mai bine, dacă ar fi fost aruncat în coșul de hârtii. Iată de unde și cum apăruse principiul, supranumit între cireșari „secretul Luciei”, care, rezumat în câteva cuvinte, suna cam astfel: un secret are cele mai mari șanse să rămână secret dacă nu e considerat secret.

Iată de ce Lucia crezu că e cazul să mai adauge câteva cuvinte prietenilor ei:

– E de-ajuns să rostești câteva vorbe în șoaptă, și imediat cei din jur ciulesc urechile. Să discutăm planul nostru închipuindu-ne că am vorbi despre examene.

La îndemnul Luciei, Ursu luă o înfățișare atât de voit nepăsătoare, apoi căută un zâmbet atât de caraghios, încât amândouă fetele izbucniră în hohote de râs.

– Ne întâlnim sub castanul nostru, spuse Ursu, hlizindu-se mai departe. Lângă cișmea. Dispoziție de la Victor.

Contrastul dintre schimonoseala feții și vorbele rostite de Ursu era absolut inimitabil. Petrecut pe o scenă, momentul ar fi provocat, prin râs, zeci de fracturi ale maxilarelor, ale sternului și nenumărate încurcături de intestine. Ceea ce o făcu pe Lucia să anunțe sentențios:

– Teodoru Teodor – Ursu! Nota doi!

Teodoru Teodor, vlăjganul poreclit pe bună dreptate Ursu, din cauza forței sale care-i depășea cu mult vârsta, privi buimac spre cele două fete care porniseră, într-o conversație evident banală,

spre locul de întâlnire a cireșarilor. În neputință de a afla pricina neașteptatei lor transformări, nu găsi ceva mai bun de făcut decât să le urmeze, cu mâinile în buzunare și cu privirile ațintite undeva pe cer, ceea ce îndemnă, într-o clipită, zeci de elevi să caute și ei taina nevăzută de pe bolta albastră.

– Unde-i, mă?

– Am pierdut-o...

– Ce-ai pierdut?

– Nu știu...

– Uite-l! Acolo, deasupra plopului. Iar s-a dus...

Zeci, sute de exclamații, de întrebări, sute de perechi de ochi iscodind cu înfocare și tenacitate cupola albastră, imaculată, fără o dâră de nor. Doar întâmplarea atrase undeva un uliu pribeag pe care privirile îl descoperiră și pe care vocile îl transformă în șoim, în vultur, în pajură. Ba se găsiră vreo câțiva care se jurau că văzuseră cum vulturul scăpase un berbec din gheare. Trezit de tăcere și exclamații, Ursu, după ce trase cu urechea în jur, începu și el să cerceteze bolta.

4

Sub castanul de lângă cișmea, un castan uriaș, un castan rege, cum era supranumit, care ar fi putut adăposti, singur, în ramurile lui, o școală întreagă, se afla un singur băiat, acel Victor care, după spusele lui Dan, făcuse rost de o hartă. Deși aplecat deasupra unei foi de bloc, i se putea ghici lesne statura, înaltă, bine legată, și, desigur, foarte suplă. Avea fața lunguiață, ochii negri, adânci, părul închis la culoare, era asemenea multor tineri de vârsta lui, la înfățișare. La o cercetare mai atentă poate că i s-ar fi descoperit o notă de maturitate în trăsături, în gesturi, în atitudine. Dar nu asta îl deosebea pe Victor de ceilalți. Tânărul aplecat asupra foi de bloc era un elev cu totul excepțional, și, în primul rând, un matematician care uimea prin logica și puterea sa de demonstrație. E de prisos să spunem că era cunoscut în întreaga școală, și că rareori profesorii își puseseră speranțe mai

mari într-un alt elev. În ciuda precocității sale, Victor era încă foarte copilăros, pasionat după visuri, expediții și aventuri.

Cufundat în cercetarea hărții, tânărul nu observă o siluetă ascunsă după trunchiul castanului și nici nu auzi, câteva secunde mai târziu, foșnetul slab al frunzelor care parcă sorbiseră între ele silueta elastică și tăcută ca o fantomă. Numai câteva clipe să fi întârziat, și intrusul, cocoțat acum în castan, ar fi fost descoperit de privirile iscoditoare ale lui Ursu, ale Luciei și Mariei, care se apropiau, leneși, de copac. Dar cum nimeni nu observase nimic, discuția părea că începe sub semnul celei mai depline siguranțe.

– Zău, Victor, chiar ai făcut rost de hartă? întrebă Maria. Ar fi fantastic...

– După cum vedeți, răspunse Victor, descoperindu-le celor trei foaia mare de bloc.

Privirile se repeziră lacome asupra hărții. Numai Victor, calm, întrebă ca pentru el:

– Ionel și Dan de ce nu sunt aici?

Tocmai în acea clipă își făcu apariția, gâfâind, Dan.

– Nu vrea să vină... Măgarul! L-am rugat, l-am amenințat, am făcut-o pe clownul... Nu vrea! Spune că trebuie să repete la geologie, măgarul... Ia să văd și eu harta!

Victor se uită la ceas. Până la semnalul clopoțelului mai rămăseseră vreo șapte minute.

– Ce facem? întrebă el. Maria... Nu vrei să încerci tu să-l aduci pe Ionel?

Se vedea lesne că invitația lui Victor nu-i făcea nicio plăcere Mariei, dar, cum nu prea avea obiceiul să-și contrazică prietenul, o acceptă, fără să uite însă să strâmbe de câteva ori din nas. Dacă ar fi îmboldit-o altcineva s-ar fi iscat un tărăboi, sau măcar o ceartă pentru care n-ar fi ajuns o recreație întreagă. Dar fiindcă o invitase Victor... Își învinse repede senzația de neplăcere și porni chiar în goană spre clădirea școlii.

Ceilalți își găsiră iarăși de lucru cu harta. O țineau pe genunchi și o cercetau cu ochi de Argus.

– Dungile astea albastre ce sunt? întrebă Dan.

– Tocmai tu să nu știi, tu, marele campion rebusist!? se miră

Lucia. Ce-ar putea să fie?

– Formidabil! descoperi Dan într-o clipă de genialitate. Râuri subterane! Mamă dragă, peste tot numai râuri... dar deodată se simți cuprins de neliniște: Mamă dragă, dar cum le trecem?

– Asta e, răspunse Victor. Asta-i problema numărul unu! Cum trecem râurile? Despre adâncimea lor harta nu spune nimic, nu suflă niciun cuvânt; să zicem că ar fi de ordinul centimetrilor... Dar uitați-vă la lacuri. S-ar putea ca lacurile să fie foarte adânci, și tare îmi vine să cred asta. Aici va fi cel mai greu. În orice caz, nu ne vom lăsa opriți de lacuri. Dar cum ne vom descurca?

Lucia lovi de câteva ori, încet, cu pumnul în speteaza băncii:

– Două minute de gândire pentru găsirea celei mai bune soluții, fiindcă sunt mai multe... Gata! Începem!

Îndemnul Luciei, deși neașteptat și ciudat, fu totuși luat în seamă. Capul în mâini, ochii închiși, concentrare deplină. De acest răgaz nesperat profită Pompilică, slăbănogul, codobatura, cum îl poreclise nu cu mult timp înainte Tic. Ajunsese cu bine în spatele castanului, dar abia acum urma greul. Cu chiu, cu vai izbuti totuși să se cațere, nu fără să-și julească mâinile și să fie atacat chiar pe ceafă de un întreg furnicar scos din treburile lui. Își găsi loc într-o crăcană și începu să se scuture de gănganii, suferind tăcut și cumplit. Urechile îi stăteau însă ciulite, chiar în această situație de neînviat, gata să înregistreze cel mai tainic cuvânt. Din nefericire pentru el, momentul de tăcere impus de Lucia se prelungea. Iar câteva furnici mai curioase izbutiseră să treacă de bariera cămășii și coborau înțepătoare spre burtă.

5

Dar Pompilică nu era singurul care simțea furnicături. Fără să fie atacați de furnici, mai erau doi tineri, undeva într-o clasă, care aveau cam aceleași senzații: Maria și Ionel, în mai puțin de două minute izbutiseră să se certe cât alții în trei zile, și asta pentru că Maria îl găsisese pe Ionel singur în clasă, rezemat tacticos de pervazul ferestrei și privind undeva în neștire, afară.

- Ni s-a spus că junele Edison se pregătește la geologie, tăbărâse Maria asupra lui. Sau poate încearcă să-și imagineze cum arată jurasicul în curtea școlii...

- La urma urmei ce vrei, Cosânzeană vopsită?

- Nesuferitule!

- Urăcioaso!

- Edison nevertebrat!

- Cum?

- Așa cum ai auzit! Nevertebratule! Noi te așteptăm cu toții și tu îți dai ifose de ființă evoluată. Stai și numeri frunzele salcâmlor... Cel puțin dac-ai număra firele de iarbă...

- Ce am eu cu firele de iarbă? Întrebă nedumerit. Pentru ce?...

- Ca să vezi dacă-ți ajung pentru desert...

- Ascultă, obraznico! Dacă nu te cărăbănești imediat, am impresia că o să-mi rătăcesc mâinile prin cozile tale...

- Nu mai spune! se oțărî Maria. Cred că ții prea mult la obrăjorii matala ca să faci isprava asta. Ți-a mai spus cineva că ești un caraghios?

Ionel părea mai degrabă dezgustat de insultele Mariei:

- Nici măcar nu ești în stare să faci un spirit mai acătării. Probabil că te-ai molipsit de la frate-tău...

Maria era cât pe-acți să se năpustească asupra lui:

- Crezi că de spirite îmi arde mie acum? Sunt înfuriată și tu ești un caraghios... foarte mare. Știi doar că Victor a copiat harta, știi că trebuie să luăm o sumedenie de hotărâri, știi că avem întâlnire la castan... Ce aștepti? Să venim toți și să te implorăm? Nu înțelegi că am făcut rost de hartă?

- Ia mai lăsați-mă dracului cu harta asta. Parcă ați fi făcut nu știu ce mare scofală. O hartă, și gata. Când o să am timp, o să mă uit pe ea... De altfel, peste câteva minute, trebuie să sune...

- Foarte bine! găsi Maria soluția salvatoare. Dacă nu vrei să vii, nu veni! Dar cred că ești îndeajuns de cavalier ca să mă conduci până acolo...

- Asta ce șmecherie mai e?

- Nu e nicio șmecherie, din păcate... Sergiu și Pompilică...

- Să se ducă dracului amândoi, și tu să mă lași în pace, auzi?

Maria îi făcu o reverență.

– Să se ducă dracului, cum spui tu. N-am nimic împotriva. Chiar poți să-i ajuți să ajungă mai repede acolo... dacă mă conduci până la castan. Mă așteaptă amândoi în curte și mi-au spus și ei că vor să-și rățăcească mâinile prin cozile mele. Nu poți să mă lași în primejdie...

Dar, spre surpriza Mariei, Ionel nici nu se gândise să se urnească. Dimpotrivă, simulând o tresărire, deschise repede cartea și își aținti ochii pe niște desene.

Maria lovi îndurerată cu călcâiul în podea.

– Lașule!

– Cară-te, scârboaso! Nu vezi că am treabă? Și, la drept vorbind, nu am niciun pic de simpatie pentru cozile tale. Hai, cară-te!

– Nu mă duc!

– N-ai decât... Va să zică, deosebirea dintre arhaic și paleozoic...

– Era următoarea: Arhaicul era populat cu vietăți primare, fără nicio însușire, care puteau foarte bine să se numească Ioneli, iar paleozoicul...

– Avea o singură ființă, diformă, mincinoasă și nesuferită... se repezi băiatul.

– Un Ionel evoluat! puse punct discuției Maria și se avântă pe ușă, lăsându-și prietenul cu gura căscată.

6

Deși trecuseră minutele pentru gândire, tinerii de sub castan se fereau să-și destăinuie soluțiile. De câteva zile, de când găsise harta într-o arhivă uitată, în care de multă vreme nu mai umblase nimeni, Victor se gândea zi și noapte la obiectul de care aveau nevoie. De bună seamă că și gânditorii de câteva clipe, Lucia, Ursu, Dan, descoperiseră obiectul visat de Victor, dar li se părea atât de înfricoșător de departe încât nu îndrăzneau să-i rostească numele. Dan își luă în cele din urmă inima în dinți și începu să vorbească, însă cu o voce atât de jalnică, de parcă nu dezlegase o problemă, ci sesizase un obstacol de neînvins:

– O barcă, asta ne trebuie, mamă dragă...

Tonul lui Dan îi molipsi și pe ceilalți, care încuviințară încet din cap, prilej de a-și ascunde privirile triste și dezolate. Numai Ursu se împotrivi jalnicei uverturi:

– Ei și! Mare lucru o barcă... dacă...

Privirile uimite ale Luciei îi înghețară însă vorbele pe buze. Tocmai atunci apăru bosumflată și Maria.

– Nu vrea să vină cu niciun chip, anunță ea. Caraghiosul! Și sunt sigură că numai din orgoliu.

Cine se mai gândea însă la Ionel!? Toți uitaseră de el, altceva îi apăsa cu spaimă și răutate. Mirată că nu primește niciun răspuns, Maria se adresa indignată tuturor:

– Vă bateți joc de mine? Sau poate vi s-a întâmplat ceva? Spuneți! Parcă vi s-au înecat corăbiile...

Un moment de tăcere, apoi un hohot de râs, un râs salvator urmă cuvintelor ei, ceea ce o zăpăci și mai mult. Nu mai înțelegea nimic, dar Dan, înțelegându-i starea, încercă s-o liniștească, în felul lui:

– Ehei!... Ce bine-ar fi fost, zău, Maria, ce bine ar fi fost să ni se fi înecat câteva corăbii... Mamă dragă, tot am mai fi salvat noi una... Ce? Tot mai crezi că glumim? Numai la corăbii și la bărci ne gândim... Ia uită-te la hartă, uită-te: râuri, lacuri... Cum le vom trece?

În clipa aceea, capul ascuțit al lui Pompilică ieși dintre frunze și coborî încet, atât cât putea să coboare fără să-și frângă gâtul, și ochii spionului, mari cât cepele, încercau să se zgâiască pe hartă. Dar la câțiva metri deasupra lui, în același castan, o mână subțire și foarte dibace, după felul cum se mișca, străpunse crengile, se înălță încet și precaut, apoi coborî fulgerător, slobozind din pumn un fruct moale și țepos. Fructul urmă întocmai traiectoria hotărâtă de mână subțire și iscusită, adică lovi cu precizie milimetrică vârtejul de pe creștetul lui Pompilică. Catastrofa nu mai putea fi evitată. Cel lovit în creștet își pierdu pentru o fracțiune de secundă echilibrul, și așa destul de precar, dar nu era nevoie de mai mult pentru ca nimeni și nimic să nu-l mai poată salva de la prăbușire. Într-un acompaniament fantastic de urlete,

trosnituri, foșnete și burdușeli, trupul lui Pompilică se prăvăli spre pământul pe care-l părăsise hoțeste. Un ciot bătrân și uitat se înduioșă însă de coastele și membrele sărmanului spion și-și strecură capătul în turul pantalonilor, oprindu-l astfel de la o cădere barbară, dar menținându-l suspendat, la vreo doi metri deasupra pământului. Dacă n-ar fi scos urletele acelea de spaimă, oricine l-ar fi văzut pe Pompilică, bălăbănindu-se în văzduh, ar fi crezut că asistă la exercițiile unuia care vrea să se familiarizeze cu imponderabilitatea.

Spectacolul neașteptat, de un caraghioslâc desăvârșit, stârni un râs cumplit în grupul cireșarilor. Numai Ursu, păstrându-și întru totul cumpătul, cum i se întâmpla întotdeauna în situații neobișnuite, desprinse prizonierul din ciot și, așezându-l cu picioarele pe pământ, se încruntă la el teribil de sonor:

– Măăă!

Groaza celor întâmplăte, încruntătura lui Ursu și mai ales silaba care pocnise ca o detunătură îl determinară pe Pompilică să-și încerce limita puterii de fugă. Cireșarii se jurau mai târziu că nici un cal pursânge, în alergarea derby a vieții sale, nu ar fi putut ține pasul cu Pompilică, în cursa lui nebunească spre clădirea școlii. În ciuda sprintului de arc, ei mai avură totuși puțința să vadă în spatele alergătorului, acolo unde se întâlnesc cracii pantalonului, o gaură respectabilă, prin care-i ieșea cămașa ca o coadă albă. Dacă ar fi avut inspirația să-și ridice pentru o clipă privirile spre vârful castanului, cireșarii ar fi zărit un prichindel blond și ciufulit, atacat de un râs atât de crâncen încât cu o mână își ținea gura și cu cealaltă pânțelece. Puștiul nu era altul decât Tic. Ceea ce explică dintr-o dată și prăbușirea lui Pompilică și imposibilitatea ca puștiul să-și piardă echilibrul, fie chiar în toiul unor crampe sfâșietoare de veselie.

Cireșarii nu mai avură timp să mai descopere scena comică, din vârful castanului, pentru că la secunda precisă, moș Timofte apăru în capul scării de piatră și începu să-și agite talanga. Iureșul era supt înapoi în clădire cu aceeași forță cu care se revărsase. Moș Timofte nu se clinti însă de la locul său până ce nu văzu intrând în școală ultimii elevi. Ultimii erau Sergiu și

Pompilică. Bătrânul privi îndelung după Pompilică și, când îi zări fundul găurit, dădu abătut din cap. În adâncul sufletului îi era milă de pușlamaua nefericită.

Sergiu, în schimb, își certa amarnic iscoada:

– Bine, mă dobitocule, nu ești în stare să te ții într-un copac?

– Să-mi sară ochii, să nu te mai văd în fața ochilor dacă nu mi-a făcut vânt Ursu.

– Păi ce, mă, Ursu era în copac?

– Nu era... Adică...

Abia atunci descoperi Pompilică misterul prăbușirii sale. Ursu fusese jos tot timpul. Dar cine dracu îl împinsese? Cine îl pocnise? Că doar îl pocnise cineva cu pumnul în creștet, destrămându-i echilibrul și provocându-i prăbușirea.

Pe ușa cea mare a școlii pătrunse în sfârșit și ultimul dintre ultimii. Moș Timofte se încruntă rău la el și chiar tuși de câteva ori înfundat, mai mult ca să-l provoace pe întârziat, pentru că arăta într-un hal fără de hal. Dar din câteva mișcări prichindelul scăpă de orice urmă a ascensiunii și coborârii lui tainice și temerare. Cămașa în pantaloni, gulerul aranjat, ciorapii ridicați, hainele netezite, totul în câteva secunde. Ba mai avu vreme să-i facă un semn șmecheresc din ochi lui moș Timofte și apoi să-și bage mâinile în buzunar și să privească, o clipă, fluierând, fundul răvășit și prelungit al lui Pompilică.

Codobatura însă nu-l auzi și nu-l simți. Se întreba în continuare, fără să știe că porecla dată de Tic începea să i se potrivească:

– Oare cine dracu m-a îmbrâncit?

Un hohot de râs al unui drăcușor ciufulit care urca în goană scările spre etajul întâi fu singurul răspuns.

7

Moș Timofte agăță clopotul la locul lui, într-un ungher ferit al coridorului, dar nu părăsi imediat clădirea școlii pentru a-și începe inspecția prin curte și grădină, cum făcea de obicei. Rămase în

ungherul lui, pe coridor, preocupat să-și curețe și să-și umple luleaua, dar de fapt cu ochii și cu atenția fixată spre ușa cancelariei. Voia să schimbe o vorbă cu profesorul de geografie și naturale, dirigintele clasei a opta. Îl cunoștea bine, de pe vremea când, tânăr și cu părul blond răzvrătit, cu mișcări de o rară agilitate și siguranță, cu priviri vesele și deschise, urcase pentru prima oară scările liceului pentru a-și începe apostolatul. Fusesse prima călăuză a noului dascăl prin labirintul școlii. Era glumeț tânărul, nu pierdea niciun prilej de glumă, și se cățăra pe toate movilele, și se strecura prin toate gropile și șanțurile, și se interesa de fiecare pom și de fiecare arbore; se simțea în el setea de a cunoaște, de a se familiariza cu noua sa țară, pentru că așa numise el școala și domeniile ei:

– O adevărată țară e școala asta, țară în care nu se poate să nu te simți bine...

– Cum s-ar spune, îi replicase paznicul, ați vrea să hălăduiți pe aici... Nu știu cine îmi spune mie că ar fi un lucru bun...

Profesorul tânăr și blond, cu mers sprinten și priviri vesele, nu-i răspunse imediat. Tăcuse o vreme, tăcere grea, care consfințea pesemne o hotărâre grea. Când se întoarse cu fața spre paznic, avea un luciu straniu în priviri, care ascundea pesemne și durerea unei mari despărțiri:

– Da... spusese el. Îmi voi arunca o rădăcină aici, sau o ancoră, nu știu nici eu. Dar nu ca să hălăduiesc. Și fiindcă m-ai înduioșat cu *bun venitul* duminică, îți voi spune și eu ce simt acum... Nu vreau altceva decât să am elevi cu priviri senine, care să învețe, înainte de orice, să iubească țara, lumea și viața... Asta e ceea ce trebuie și ceea ce vreau să predau aici...

Dar profesorul care ieșea pe ușa cancelariei trezindu-l din amintire pe moș Timofte era un omuleț slab, puțintel încovoiat, cu capul pleșuv; doar două smocuri de păr, ca două cornițe albe, îi acopereau tâmplele și fața lui uscată, plină de cute, ca o mască de pergament, era aceea a unui om care nu se întorsese cu spatele la viață, ci o înfruntase pieptiș. Mișcările îi erau obosite, bătrânețea îi cam amețise gleznele, nici glumele nu-l mai atrăgeau ca altădată; ba se mai întâmpla uneori ca vreun elev fără minte și inimă să

încerce să-l tulbure în timpul lecțiilor, dar în întreg orașul nu era un altul care să se bucure de mai multă stimă, și niciun alt profesor nu fusese mai iubit și mai ascultat ca dânsul, în aproape patru decenii de apostolat, și niciun altul nu primea mai multe semne de recunoștință din partea foștilor elevi și absolvenți ai școlii. Toate acestea pentru că vreme de patruzeci de ani rămăsese fidel unui legământ tineresc făcut într-o zi oarecare de toamnă.

Moș Timofte porni încet pe urmele profesorului. Nu-i era teamă că nu-l va ajunge. Știa că înainte de a intra în clasă se va opri în fața ușii și câteva clipe va sta nemișcat și gânditor. Toți îi cunoșteau obiceiul, dar nimeni nu cutezase să-l întrebe la ce se gândește în acele clipe. Nici chiar moș Timofte, care-l surprinsese de nenumărate ori în această atitudine; cu atât mai mult cu cât avea credința că profesorul era atât de preocupat de gândurile lui încât nici nu-l zărea.

„A treia... a cincea... calculă moș Timofte urmărind mersul profesorului. A șasea... Acum e-acum... A opta...”

Profesorul se opri chiar în fața ușii. Închise ochii și văzu dintr-o dată clasa, liniștită, cu fiecare elev la locul lui, îi trecu pe toți în revistă, îi mai privi o dată, zâmbi câtorva care-l umpleau mereu de bucurii, dar brusc toate chipurile se dizolvă în întuneric, rămânând unul singur: chipul unui elev speriat, nesigur, căutând mereu în jurul său, parcă după ajutor. Profesorul deschise ochii și clătină din cap nedecis. Oare ce se întâmpla cu acel elev? Ce adevăr purta? Îl speriasă sau îl nedreptățise cândva cu o notă proastă sau era un elev slab, neajutorat, un derbedeu oarecare?

Tocmai când atinse clanța cu mâna, auzi vocea lui moș Timofte și din primele accente cam înțelese ce vrea bătrânul.

– Zi-i pe șleau, moș Timofte. Vrei să intervii în favoarea cuiva...

– Cum vă închipuiți așa ceva! se prefăcu bătrânul foarte amărât. Tocmai dumneavoastră! Tocmai la dumneavoastră!

– Lasă, nu te mai necăji, îl liniști profesorul. Și când intervii în sprijinul dreptății, tot se cheamă că intervii în favoarea cuiva.

– Așa da! acceptă bucuros moșneagul. E vorba de un băietan din clasa asta. Să nu vă închipuiți că mi s-a plâns pe față. L-am simțit eu, mai bine zis l-am prins eu. Nu prea îl aveți la inimă, sau

hai să zic, nu îl vedeți cu ochi buni. Pesemne că ați avut, cine știe când, vreo neînțelegere cu el... Da' să știți de la mine că învață toată ziua, sărmanul... și eu, pre cât îl simt, sunt gata să pun mâna în foc că o să iasă om din el...

– Te gândești, probabil, la Teodoru Teodor, spuse profesorul cu mâna pe clanță.

Moș Timofte rămase câteva clipe nedumerit. Ar fi vrut să spună că nu-i vorba de Teodoru Teodor, dar nu mai avu timp, pentru că profesorul, după ce-și controlează ceasul, pătrunse în clasă. Așa că bătrânul, cam supărat, își răsuci de câteva ori luleaua, până când brusc se dezmetici:

– Apoi da, sigur că da! spuse el de parcă i-ar fi vorbit profesorului. Dumneavoastră vă gândiți la Teodoru Teodor, iar eu la Ursu. Dar știți, bată-l norocul...

Dându-și însă seama că profesorul intrase în clasă, moș Timofte deschise ușa și i se adresă vesel, din prag, chiar în clipa când se așeza la catedră:

– La el mă gândeam domnule profesor, numai că-i uitasem numele adevărat... și imediat închise ușa, lăsând clasa uluită.

Profesorul zâmbi în urma lui moș Timofte, zâmbi în felul său, proptindu-și bărbia în pumni și clătinând din cap. Un fluierat sacadat, imperceptibil îi acompania gestul. Dar nu rămase multă vreme astfel. Cu o mișcare leneșă îndepărtă catalogul, apoi se sculă de la catedră și, plimbându-se prin fața băncilor, se adresă cu voce tare elevilor:

– M-am gândit să facem astăzi o călătorie printr-o lume pe care o cunoașteți încă foarte puțin, o lume ascunsă, obscură, misterioasă, care se pare că-i interesează foarte mult pe unii dintre voi... Da... Să încercăm să pătrundem pentru câțva timp în lumea peșterilor...

Victor se uită în jur. Toți cireșarii își scosese ră caietele de note. Erau numai ochi și urechi. Apoi își aruncă privirile spre profesor și acesta i le întâl ni și îi răspunse cu un zâmbet părintesc, cald, aproape duios.

Călătoria îi purtă pe ascultători într-o lume fantastică, ispitoare, plină de miracole. Saloane uriașe, adevărate palate de

gală, încărcate cu podoabe de gheață și calcar, cu atoli de marmură sau cu ghirlande de cristal, suprapunându-se altor saloane asemănătoare unor peisaje lunare, apoi îngheboșându-se și prelungindu-se în nenumărate cotloane și coridoare asuprite de întuneric și mister, și mereu panglica albastră a râurilor subterane, și lacuri limpezi, adânci și reci, cu maluri dantelate, și uneori crăpături îndrăznețe spre lumină, și alteori prăbușiri rele, în cascade zgomotoase, și din nou saloane și labirinturi în nelipsitul fir de apă al Ariadnei de gheață, toate, toate miracolele subterane își dezvăluiau înfricoșătoarele lor taine. Descrierile se sublimau uneori în noțiuni și legi și formule precise pe care elevii le primeau ca pe niște leacuri tămăduitoare. Creioanele încremeniseră de multă vreme în mâini. Ultimele cuvinte fuseseră rostite, dar imaginile, odată închipuite, se repetau în mintea tuturor ca ecourile peșterilor.

În minutele de tăcere care urmară povestirii, începură să circule bilețele între cireșari, dar niciunul nu era scris în alfabetul obișnuit. Literele erau înlocuite prin linii și puncte.

Cu alte cuvinte, cireșarii corespundau între ei cu ajutorul alfabetului Morse. Victor tocmai înjgheba o asemenea misivă, când se pomeni cu un bilețel trimis de Lucia, care purta mențiunea: „*f.f. urgent*”. Îl descifră cu o repeziciune uluitoare în gând: „*Atențiune! În spatele tău, Sergiu copiază tot ce scrii. Să nu te sperii, că abia a început. Încă o dată: atențiune! Lucia.*”

Victor nu întoarse capul pentru a nu trăda semnalul de atențiune primit de la Lucia. În schimb, scoase din buzunar o oglinjoară, pe care o potrivea într-un loc anume, cu ajutorul unor cărți, și astfel văzu ce se petrece în spatele lui. Într-adevăr, Sergiu era pradă unei agitații teribile. Curiosul se străduia din răsputeri să nu scape nicio mișcare de-a lui Victor și mai ales niciunul dintre semnele pe care acesta le trecea pe caiet sau pe vreun bilețel.

Cireșarul căzu câteva clipe pe gânduri, dar, parcă trezit brusc de ascuțișul unei idei, întoarse o filă din caiet și, pe pagina albă care i se ivi în față, începu să înșiruie, cu meticulozitate, linii și puncte. Dacă s-ar fi uitat în oglindă, l-ar fi văzut pe Sergiu

preocupat să-i copieze întocmai semnele de pe caietul atât de neglijent aranjat. Lucia, căreia nu-i convenea rolul de martoră neputincioasă, îi trimise un nou bilet cu o mențiune și mai nervoasă: „f.f.f.f. urgent!” Dar Victor era prea adâncit în gândurile și-n scrisul lui ca să mai dea atenție biletului furios. Continuă să scrie, într-o poziție neobișnuită și incomodă, rezemat în cotul stâng și aplecat spre stânga, parcă visând sau amintindu-și ceva, iar caietul cu linii și puncte, rămas în dreapta, nu-i mai punea niciun obstacol lui Sergiu.

Înfuriată la culme de atitudinea și imprudența lui Victor, Lucia renunță să-i mai trimită un bilet, așa cum avea de gând, văzându-se nevoită, din cauză de forță majoră, să recurgă la alt mijloc, mai sigur și mai eficient. Se sculă încet din bancă, și, după ce-și plimbă doar o clipă privirile prin clasă, porni spre banca lui Victor și, cu cel mai firesc gest, luă caietul pe care cireșarul tocmai se pregătea să-l închidă. Probabil că faptul se petrecuse prea târziu, pentru că, în spatele lui Victor, Sergiu luase, pentru prima dată în viața lui, înfățișarea unui înger. Bucurie, mulțumire, nevinovăție, mai ales nevinovăție, se puteau citi pe chipul lui. Tot ceea ce scrisese Victor era copiat aidoma pe carnețelul său și, pentru ca să înlăture orice surpriză posibilă, își strecurase carnețelul în sân, simțindu-l la fiecare răsufflare.

Vocea profesorului destrămă dintr-o dată îndeletnicirile tainice ale elevilor:

– Înainte de a ne spune „la revedere”, aș vrea să vă pun la un fel de încercare. O încercare particulară, la care nimeni nu este obligat să participe. Dacă rezultatul va fi pozitiv, foarte bine; dacă rezultatul va fi nesigur sau negativ, nimeni nu vă va face vreun reproș. Încercarea se adresează mai ales logicii voastre și nu jignesc pe nimeni dacă adaug că o propun celor mai buni dintre voi.

Emoția cuprinse aproape întreaga clasă. Era binecunoscut acest obicei al profesorului de a adresa, la fiecare sfârșit de an, elevilor, o întrebare mai complexă, un fel de examen suplimentar, care nu putea fi trecut printr-un simplu apel la memorie, ci prin organizarea riguroasă și oportună a multiplelor date oferite de

memorie. Obiceiul era binecunoscut și așteptat cu emoție, cu teamă și nerăbdare, pentru că de fiecare dată exercițiul, problema, încercarea date spre rezolvare erau altele. În cele aproape patru decenii de apostolat, profesorul nu suferise niciun eșec cu încercările sale, și acest lucru nu putea fi pus pe seama întâmplării, mai ales că în fiecare an profesorul își alegea singur atât clasa, cât și elevul sau elevii care urmau să treacă prin neobișnuitul examen.

Era și emoție și nerăbdare și o undă de spaimă în clasă. Până și vocea profesorului părea puțințel tulburată:

– Bine... Pentru că unii au mai rămas cu imaginația, sau poate cu visele, în lumea de care abia ne-am despărțit, să ne mai întoarcem o dată în această lume și să încercăm s-o parcurgem pe alte căi, pe căile rațiunii. Foarte pe scurt: cum se explică formarea peșterilor cu saloane largi, spațioase, și a celorlalte cu cotloane înguste, înalte și lungi? Să nu se uite un lucru esențial: de multe ori, de cele mai multe ori, găsim ambele fenomene în una și aceeași peșteră.

În clasă se așternu o tăcere deplină. Aproape că se auzeau bătăile inimilor. Profesorul se așază încet la catedră și îmbrățișă cu privirile încăperea. Tăcerea se apropia de clipa care urma s-o preschimbe în erupție. De undeva țâșni nerăbdătoare, avidă mâna lui Ionel. Apoi încet, aproape indiferent, aproape convențional, se ridică mâna lui Victor. Apoi Lucia, Dan, Maria ridicară la rândul lor mâinile. În spatele lui Victor, Sergiu răsfoia de zor în manual, fără să se gândească, măcar o clipă, că nu în manual se afla răspunsul. În altă parte, Pompilică îl înghiontea pe Dan:

– Spune-mi, bă, și mie. Ce ești așa egoist?

Dan îi răspunse imediat, tot în șoaptă:

– Nu suntem la matematică sau la istorie, nătărăule. Dar poți să ridici mâna, că tot nu te întreabă.

– Aha!... Știam eu că nici tu nu știi...

Într-o bancă din fundul clasei, Ursu părea înconjurat de toate flăcările iadului. Fața i se încinsese, era roșie ca para focului, mâinile îi ardeau până sub unghii, ba și unghiile îl frigeau ca jarul. Pumnii se luptau aprig între ei, sub bancă, parcă voiau să-și

încerce puterea. Și deși ar fi fost în stare să facă banca țândări, nu izbutea niciunul să se ridice la jumătate de metru deasupra și să-și desfacă ușor degetele în acel semn veșnic al elevului care știe.

Profesorul îl caută și-l zări. Îi simți prin antene nevăzute toată agitația. Și poate pentru prima dată de când era profesor îl năpădi un val de spaimă odată cu hotărârea care creștea într-însul. Nu se mai uita la mâinile întinse din primele bănci, la elevii care, în mod sigur, i-ar fi dat răspunsul bun. Emoția băiatului din fundul clasei era prea mare; suferința lui, grea și tăcută, merita orice risc. Și în timp ce cuvintele îi ieșeau de pe buze, profesorul avu deodată senzația că el e cel care trece printr-un examen decisiv:

– Să ne răspundă Teodoru Teodor...

Ursu se ridică în picioare, parcă împins de altcineva, și acel altcineva îi cuprinsese și gâtul, cu gheare nevăzute, și-l sugruma până la lacrimi. Bâlbâi câteva sunete, apoi tăcu.

– Așteptăm! îl îndemnă profesorul, cu ton sever, de catedră.

Ursu receptă unda care i se aruncase și cu o mișcare energetică își scutură emoția care începea să-l învăluie ca un cearșaf. Răsufă adânc și vorbele lui începură să-și facă loc tot mai sigure printr-o tăcere încărcată de uimire:

– Cred că e vorba de acțiunea apei... Adică, știți, cum să vă spun... A fost vorba de acțiunea apei... Știți... dacă apa lărgeste crăpăturile pe direcția straturilor calcaroase, peștera ia o formă largă... știți, formează un fel de saloane lungi și nu prea înalte... Și dacă apa lărgeste crăpăturile... cele care cad... Cum să vă spun?... Știți, așa...

Și în timp ce Ursu tăie cu o mișcare violentă aerul, profesorul, din ce în ce mai tulburat, îl ajută:

– ... Perpendicular...

– Da, da... perpendicular, se liniști Ursu, perpendicular pe direcția de stratificare, atunci se formează, adică așa se formează cotloanele înalte și înguste...

Parcă eliberat din niște chingi,. Ursu își încorda mușchii pieptului, inspirând cu nesaț un val de aer proaspăt pe care îl simțea năvălind pe fereastră. Un zâmbet cam nătâng îi răsări pe față, mai ales că, ducând instinctiv mâna la frunte, și-o descoperi

udă și fierbinte, ceea i se părea de neînțeles.

Ca în fiecare an, profesorul se duse să strângă mâna elevului ales, care nu putea să dea decât un singur răspuns, cel bun; poate, de astă dată, strângând-o, sau strângându-i-se cu mai multă putere. Sau, pentru a nu lăsa să se piardă un adevăr plăcut, de astă dată făcând un tainic și necesar schimb de emoții cu elevul pe care-l alesese în ultima clipă și care-i transformase spaima dinaintea alegerii într-o bucurie mare, neașteptată.

Clopoțelul lui moș Timofte sunase demult, dar nimeni nu-l auzise. Nici măcar pușlamalele clasei, care nu-și reveniseră încă din uimirea stârnită de succesul lui Ursu.

Profesorul se întoarse la catedră, luă catalogul și, în drum spre ieșire, mai zăbovi câteva clipe pentru a-și lua rămas bun de la elevi:

– Da... Și în acest an mă despart de voi mulțumit. Poate chiar mai mulțumit decât în alți ani. Nu mă gândesc numai la surpriza pe care mi-ați oferit-o acum, la sfârșit, mă gândesc la puterea întregii clase. Aș vrea să fiți primii, și chiar mi se pare că sunteți primii, căroră le spun, cu o foarte mică rezervă, care țin mai mult de viitor decât de trecut: iată cea mai frumoasă clasă cu care m-am întâlnit! Sunt convins că unii dintre voi au făcut de pe acum legături trainice cu viitorul, dar nu vreau să vă forțez să săriți dincolo de vârstă. Vreau să trăiți din plin, viu, agitat, nervos, liber acești ani neasemuiți, acești ani în care visul și fantezia nu țin seama de niciun obstacol, în care orice bătaie a inimii se dăruie întregii lumi. Știu că multe dintre lucrurile și ființele care vă înconjoară vi se par învăluite de taine, chiar dacă pentru restul lumii sunt de o simplitate liniară, elementară. Poate că vedeți totul astfel dintr-un instinct de exagerare care aparține numai acestei vârste, și care vrea să transforme în efort grav, aproape tragic, orice gest, oricât de simplu ar fi el; e ceva frumos aici, pentru că totul se subordonează intenției sau dorinței de a dărui foarte mult. O clipă sau un gest pot concentra tot oțelul și toată credința din voi, chiar dacă gestul sau clipa aparțin unui vis, unei fantezii. Dar mie îmi place să cred că un adevăr mare, un adevăr suprem lucrează în voi atunci când vă descoperiți înconjurați de taine:

Orice lucru, orice vietate ascunde o minune... Și vă doresc să deslușiți cât mai multe asemenea miracole în zilele libere care vă așteaptă...

Și, într-o tăcere frumoasă, profesorul slab, puțințel încovoiat, cu două smocuri de păr alb deasupra tâmpelor, părăsi cu pași obosiți clasa. Elevii se ridicară în picioare. Și mult timp după aceea, nicio mișcare, niciun sunet.

Capitolul II

1

Era o cameră simplă, cu divan, birou și bibliotecă, cu puține cărți, dar cu multe mape și dosare, cu câteva scaune aranjate la întâmplare, cu un dulap ascuns într-o nișă, cu pereții neregulați și aproape goi; doar câteva fotografii înfățișând scene sportive erau agățate deasupra bibliotecii, cu tavanul oblic zugrăvit într-un albastru ciudat, și, din cauza aceasta, cineva o botezase: camera albastră. De câteva zile însă căpătase o altă denumire, o denumire tainică, pe care n-o cunoșteau decât două ființe și despre care aflate ceva foarte vag o a treia. Noua ei denumire? *Observatorul!* Cele două ființe care o botezaseră? *Sergiu și Pompilică*. Cea de a treia ființă căreia îi trecuse cuvântul pe lângă ureche? Tic.

Camera îi aparținea lui Ștefan, fratele lui Pompilică, și se afla la mansarda unei vile cu două etaje, în partea de răsărit a orașului, la o răscruce de străzi. Una dintre străzile care se întretaiau acolo se numea Cireșului, și din camera albastră se zărea ca-n palmă tot cartierul Cireșului. Ceea ce explica dintr-o dată o mulțime de lucruri.

Musafirul, Sergiu, sosise înaintea „gazdei” la locul de întâlnire, în fața vilei, și aștepta de jumătate de oră. Aștepta e un fel de a spune. Pentru că se foia ca un vrăbțoi, și dacă ar fi avut pene, i-ar fi stat tot timpul zbârlite și țepoase. Sărmanul! Parcă-și plimba picioarele numai pe jar, iar gâtul parcă-i fusese deșurubat din umeri de atâta întors. Mâna stângă i se încleșta furioasă la fiecare pas, iar cea dreaptă nu i se dezlipea de pe piept nicio clipă. Carnetul cu neprețuita comoară îi frigea degetele, iar nerodul și blestematul de Pompilică își pierdea timpul cine știe pe unde. Oare ce scrisese Victor?... Întrebarea îl îmbolnăvea, nu-i ieșea nicio clipă din minte... Din cauza ei nici nu mâncase, iar blestematul de Pompilică...

Codobatura apăru brusc de după un colț, abia trăgându-și sufletul:

– Stai... lasă-mă oleacă, se rugă el. Aoleu!... Credeam că s-a zis cu noi. N-a vrut Ștefan să-mi dea cheia... A spus că în loc să-i facem curățenie, îi murdărim camera. Am așteptat să plece ca să pot șterpeli cea de-a doua cheie.

Sergiu simți deodată vată în glezne:

– Dacă ne prinde?

– Nu ne prinde, că m-am interesat eu. L-am și urmărit. S-a dus la antrenament, la terenul de volei. N-am plecat de acolo până nu l-am văzut în tricou, pe teren...

– Și dacă vine? tremură iarăși vocea lui Sergiu.

– Nu vine, mă! Am auzit cu urechile mele când le-a spus antrenorul că până la șapte nu le dă drumul. Au duminică meci greu... Abia e patru. Trei ore ne ajung cu vârf și îndesat...

Sergiu se mai liniști puțin, dar din entuziasmul cu care venise la întâlnire rămăseseră numai urme. Sus în observator se liniști însă de-a binelea. Pompilică era în mare formă, dar și el avea o surpriză...

– Bă, Pompilică, n-am vrut să-ți spun până acum; am făcut, bă, o captură grozavă...

– Lasă-mă cu aiurelile tale; să-ți arăt eu ce-am făcut în ultimele zile... Ia vino încoa'!

Din spatele unor dosare, Pompilică scoase o foaie de bloc și începu s-o agite, triumfător, în fața lui Sergiu. Era o îngrămădire de linii și corpuri geometrice, unele încercuite în roșu, altele în albastru, unele purtând cifre, altele litere.

– Ghici ce-i? întrebă Pompilică.

– Habar n-am... Poate o fițuică la geometrie...

– E o hartă, bă, o hartă originală...

– Asta hartă!!! se cruci Sergiu. Atunci pot să zic și eu că nasturele ăsta e un castron cu supă...

– Iar ești tâmpit! se enervă Pompilică. Ia vină-ncoace la fereastră. Vino și spune ce vezi în direcția asta!

Sergiu se supuse și privi în direcția indicată de mâna lui Pompilică:

– Acolo e strada Cireșului, mare scofală!
– Și aici ce e? Întrebă Pompilică superior, lipind foaia de bloc de fața lui Sergiu.

– Adică vrei să spui...

– Sigur că da, bă alifie. Chiorăște-te! Uite casa Mariei, pătratul ăsta cu cifra 3. Uite-o și pe a lui Victor. Aici stă Ursu, dincoace idiotul de Dan, triumghiul ăsta cu litera D...

– Cercu' ăsta cu I, se repezi Sergiu, e casa lui Ionel...

– Vezi, bă! Vezi ce chestie mare am făcut? Acum îi avem pe toți cireșarii în mână...

Sergiu fu cât pe-aci să-i dea dreptate lui Pompilică, dar un gând neașteptat și răutăcios îl opri:

– Și la ce folosește harta asta a ta?

– Cum: *la ce folosește?* Vrei să-ți trag două labe? Trei zile m-am chinuit s-o fac și tu întrebi ca un tâmpit la ce folosește... Nu avem aici pe coală toate casele cireșarilor?

– Dacă zici tu, ridică Sergiu din umeri. Dar să știi că mai ușor se recunosc de la fereastră. Vezi? Casa aia albă cu cerdac astupat de iederă și cu chioșcul ăla rotund e casa Mariei. Și dincolo, în fund...

– Ce, crezi că eu nu știu? se oțărî Pompilică. În fund se vede maghernița lui Ursu, aia din spatele movilei. Și te rog să nu mai faci pe nebunul că te ating cât ai zice pește. Ți-e ciudă că eu am făcut harta și tu n-ai făcut nimic...

– Zău!! spuse Sergiu uitându-se plin de dispreț la prietenul și dușmanul lui. Poftim!

Carnetul scos din sân cu iuțeala unui scamator făcu o curbă prin aer și căzu exact la picioarele lui Pompilică.

– Aiurea! îl respinse Pompilică după ce auzi povestea lui Sergiu. Bagă-l din nou în sân. Trebuie să fie rezumatul vreunei lecții, și la ora asta n-am timp de lecții...

– Numai la ora asta... nu scăpă Sergiu prilejul.

– Bă! se oțărî iarăși Pompilică. Dacă mai scoți o singură literă urâtă te fac ficat de post. Vii în casa mea și în loc să zici săru-mâna...

– Da' tu când vii la mine, ce faci? Bunica își pune vată în urechi

ca să nu mai audă tâmpeniile tale...

– Să fie sănătoasă, că nu eu am învățat-o să asculte la ușă...

– Bă idiotule! își ieși Sergiu din pepeni. Dacă-i pe-așa, atunci spune dacă în tot orașul mai există vreun altul cu urechi atât de blegi ca ale lui frate-tău!

Numai o minune mai putea opri încăierarea cruntă care era pe cale să înceapă. Și minunea se ivi: trei bătai în ușă, pauză, și din nou trei bătai.

Cei doi cocoși deveniră niște mogâldețe de catifea din care se scurseseră târâțele. Fiecare aștepta salvarea de la celălalt...

– Cine m-a pus să mă gândesc la urechile blegi ale lui frate-tău... se căină în șoaptă Sergiu. Ce ne facem?

– Nu-i el! se luminează dintr-odată Pompilică fără să scape însă cu totul de tremurul care-i atacase încheieturile. El are cheie...

– Bă, să nu fi pierdut cheia, se îngrozi Sergiu.

– Ssss! Cavou! comandă Pompilică.

Bătăile reîncepură și se auzi o voce care avea în ea atâta limpezime și atâtea ondulații că era imposibil să n-o recunoști:

– Deschideți! Eu sunt...

Trufașul care n-avea nevoie să-și rostească numele pentru a fi recunoscut nu era altul decât Tic.

– Fir-ar să fie de nasol! îl înjură Pompilică tot în șoaptă. Ce i-aș mai dili una peste muie! Zău că-i dau drumul și-l articulez...

– E prieten cu Ursu! se sperie Sergiu.

– Hei! N-auziți?... răsună vocea de după ușă. V-am văzut pe amândoi la fereastră.

– Ce facem? întrebă Pompilică.

– Aoleu! se luminează la rândul lui Sergiu. Tu știi alfabetul Morse?

– Habar n-am... N-o să ai curajul să-mi spui că-l știi tu... Înghit cartea de fizică fără s-o mestec...

– Să-l folosim pe nasol! spuse Sergiu. El îl știe precis. Să-l punem să ne descifreze chestia aia a lui Victor.

Pompilică acceptă imediat, apoi întrebă ca de undeva de departe:

– Cine bate la ușă, la ora asta?

– Aș fi venit mai devreme, răspunse Tic în timp ce intra pe ușă,

dar nu mi-a dat voie... Țombi.

– Cine ți-a spus că suntem aici? îl luă la rost Pompilică.

– Nimeni... Dacă nu v-aș fi văzut la fereastră... Da' a cui e camera asta?

– N-ai să ghicești niciodată! decretă Sergiu.

– Zăăăău! zâmbi cel mai mic dintre cireșari uitându-se în jur. Și dacă aici stă... dacă aici stă...

Tic se uită la cele câteva fotografii agățate deasupra bibliotecii, care înfățișau scene din meciuri de volei. Eroul fotografiilor era mereu același.

– Ai un frate grozav, îi făcu prichindelul un semn din ochi lui Pompilică. Eu n-aș lăsa pe mâna voastră o cameră ca asta...

– Venim și noi din când în când ca să facem curat, îi răspunse Pompilică întorcându-i semnul din ochi. Dar de ce n-ai lăsa o cameră ca asta pe mâna noastră?

Întrebarea era cam arțăgoasă și lui Sergiu, care se gândea mereu la carnet, nu-i prea convenea. Nici lui Tic.

– Ia zi-i! repetă și mai insistent Pompilică. De ce n-ai lăsa-o?

– Pentru că n-o am... râse prichindelul.

– Ce vorbești, dom'le! interveni Sergiu foarte prompt. Dacă ești așa de isteț precum vrei să arăți, ia spune! Știi cine a inventat telegraful?

„Oare ce vrea ăsta de la mine?” se întrebă Tic în sinea lui. Apoi cu voce tare:

– Sigur că știu...

– Știi și alfabetul?

– Cu ochii închiși! răspunse prichindelul.

– Alfabetul Morse? Te lauzi, piciule...

– Pariem? îl provocă Tic.

– Pariem! acceptă Sergiu. Dar cu o condiție. Să-l scrii aici în fața noastră, uite! pe hârtia asta, în cel mult cinci minute!

Deși simțea un iz ciudat în toată povestea, Tic primi totuși pariul: dacă va izbuti să scrie alfabetul Morse în cinci minute, își va putea alege din bibliotecă orice carte, cu condiția ca ea să nu depășească 200 de pagini; dacă nu va izbuti, se obliga să deseneze, în cel mult trei zile, toate hărțile din manualul de geografie al clasei

a opta.

– Ahaaaa! înțelese Tic. Vreți să vă lăudați cu un caiet mișto la examen... Numai că n-o să vi-l fac eu... Gata?

– Pe cuvânt de onoare! întări Sergiu pariul.

– Pe cuvânt de onoare! răspunse solemn Tic.

Un singur lucru uitară toți: să-și potrivească și să-și verifice ceasurile. Dar cine se mai gândea la asta? În niciun caz Tic. Prichindelul se puse imediat pe treabă și în mai puțin de cinci minute reuși să scrie alfabetul. Ba socotind că-i rămâne încă timp, mai adăugă o coloană după terminarea literelor, așa că în clipa când îi înapoie lui Sergiu foaia de hârtie, ceasul lui arăta exact scurgerea celor cinci minute.

– Ai pierdut! strigă Sergiu după ce luă coala. Ai depășit termenul cu... cu zece secunde.

– Ba nu-i adevărat! se opuse Tic. Ți-am dat-o la secundă, exact la secundă, după ceasul meu. Întreabă-l și pe Pompilică!

– Nu! N-ai depășit termenul cu zece secunde, răspunse Pompilică uitându-se la ceas. Ci cu... treisprezece secunde.

– Pe cuvântul meu de onoare, se rugă Tic. Puteam să vă dau alfabetul mai repede, fiindcă l-am terminat în patru minute, dar m-am gândit să vă fac o surpriză să scriu și cifre. Zău, uitați-vă la coloana de cifre... În cât timp puteam s-o scriu? În cel puțin treizeci de secunde, nu? Chiar dacă v-ați lua după un ceas flămând, tot am terminat la timp alfabetul...

– Să nu umbli cu scamatorii, se rățoi Pompilică, să nu cauți să ne duci, că-ți dau un picior în fund de nu te vezi. Ai depășit termenul, gata!

Tic înțelese că partida era pierdută. Mai ales când îl auzi pe Sergiu întrebând:

– La urma urmei, pentru ce ai venit aici?

– V-am văzut la fereastră și m-am gândit că poate găsesc la voi o carte mai veche, cu basme. Am întrebat peste tot...

– Umbli cu basme, va să zică! îl amenință Pompilică.

– Zău că e-adevărat... Dacă voiam să vă mint găseam altceva mai deștept... Zău! Trebuie să pregătim un basm, la română, pentru sfârșitul anului, și eu...

– Și tu... îl întrerupse Sergiu, ar fi bine s-o ștergi imediat, până nu-ți sărim noi în ajutor...

Încolțit din două părți, cu drumul spre ușă tăiat, prichindelul căută altă cale de salvare:

– Mă duc singur... mă duc direct la Ștefan. Știu eu unde să-l găsesc...

Spaima lui Pompilică ținu doar o clipă:

– Faci drumul de pomană. Azi nu mai are antrenament.

Micul cireșar fugise, la întâmplare și aproape fără nădejde, după un prăpădit de iepuraș, și iată-l înhățând dintr-o dată doi, și-ncă ce șoldani. Mai întâi aflate că „șmecherilor” le era teamă de Ștefan, și apoi aflate și locul unde, în mod sigur, îl putea găsi. Își făcu repede un plan de răzbunare care începea cu o tentativă de liniștire:

– Dar duminică, la meci, trebuie să vină...

– Ha, ha! îi răsă Sergiu în nas. Duminică avem serbare de sfârșit de an...

– Atunci cealaltă duminică... îl liniști Tic cu totul. Dar dacă-mi dați și mie o țigară nu vă mai spun...

– Țigară!? se miră Pompilică. Unde vezi tu țigări...

– Uită-le colo, în raft, după dosarul albastru.

Cireșarul porni cu mâna întinsă și scoase din raft un pachet de țigări „Carpați”. Descoperirea lui Tic îi cam zăpăci pe cei doi șmecheri. Priveau pachetul de țigări așezat disciplinat pe masă, își aminteau rugămintea celui care-l găsisese, dar nicio inspirație nu încolțea în capul lor.

Cireșărelul profită de moment pentru a se lipi de ușă, mai ales că și raftul din care scosese pachetul era în apropierea ușii. Când cei doi se dezmeticiră nu mai văzură decât spatele lui Tic prin ușa deschisă, iar piciorul lui Sergiu, deși pornise ca o săgeată, lovi în gol.

– Ce păcat că nu l-am atins! se plânse Sergiu. Cred că l-aș fi scos prin tavan. Fir-ar să fie de vagabond! Ai văzut ce ochi de spion! Ține-mă, că-mi vine să sar pe geam după el...

– Stai, stai... începu Pompilică să-l domolească. Adică de ce să ne pară rău, de ce să ne înfuriem? De ce, mă neghiobule? Ar trebui

să râdem cu hohote și să ne decorăm. Ha! Ha! A venit la noi cu aere de motan și l-am adus în stare de scrumbie. L-am pus să ne scrie alfabetul, l-am dus cu frate-meu, ne-am bătut joc de el, și după toate astea ne-a făcut rost și de țigări... Cum dracu de le-a observat, spionul! Noi am trecut de o sută de ori pe lângă ele fără să le vedem... Dar până la urmă tot i-am venit de hac. Bă, ce l-am stors!

– Ai dreptate! se învioră Sergiu. Ai văzut ce-nseamnă să fii deștept? Acum recunoaște și tu, Pompilică, ideea cu pariul și alfabetul a fost grozavă...

– Bă, da' și ideea mea cu harta. Putem să notăm pe hartă toate mișcărilor lor... Dar hai mai bine să descifrăm textul!

După aproape o oră de chin și certuri, de cazne și oftaturi, Sergiu reuși, în sfârșit, să adune următorul text:

„Cireșari! Feriți-vă de Sergiu și Pompilică. Ei caută să afle locul expediției noastre și data plecării. Nimeni nu mai are voie să rostească vorbele: «Lacul Păstrăvilor» și data de 5 iulie. Victor.”

– Formidabil! răcni Pompilică. Am dat lovitura. Bă! Ori îi avem în labă, ori nu! Tot secretul cireșarilor e în mâinile noastre. Formidabil!

– Acum recunoști că sunt destul de genial? îl pironi Sergiu. Fără hârtia asta n-am fi știut nimic despre planurile cireșarilor, și nici...

– ... Și nici fără hartă nu ne-ar fi stat bine, persevera Pompilică. Recunoaște și tu că nu se poate face nicio chestie mai interesantă fără hartă. Așa că aproape suntem unu la unu. Nu zic că nu ai un mic avantaj... dar ca să te egalez de tot, vin și eu cu o idee mare: ce-ar fi să fumăm câte o țigară, să vedem și noi cum e?...

Sergiu privi nehotărât pachetul lăsat de Tic pe birou:

– Eu știu?... Nu e prea nu știu cum?...

– Adu-ți, bă, aminte din filme cum stau ăia în fotolii și fumează când au de gând să facă o chestie mai a dracului. Țigara e semnul omului deștept... Ce zici de asta?

Sergiu încă se codea:

– N-o să vadă frate-tău că lipsesc țigări din pachet? Să nu iasă vreo crimă...

– N-o să vadă niciodată! descoperi Pompilică după o clipă de

ezitare. Fiindcă o să cumpărăm alt pachet și o să-l înlocuim pe ăsta început. Este că-s deștept?

– Dar mi se pare că nu avem chibrituri... făcu Sergiu o ultimă încercare.

Într-adevăr, nu se vedea nicio cutie de chibrituri la suprafață, și nici după vreun sfert de oră de căutări furioase prin adâncuri, prin sertare, prin rafturi, pe sub divan, prin dulapuri, prin toate spațiile ascunse ale încăperii, nu găsiră urmă de chibrit. Prin cameră parcă trecuseră câteva hoarde de barbari, una mai crudă decât alta, dar tinerii șmecheri civilizați ai secolului 20 nu-și dădeau seama de nimic.

– Am găsit! țipă Sergiu, cu atâta triumf în voce că nu se poate să nu fi neliniștit un anumit mormânt din Siracuza. Fierul de călcat!

– Adică?... ceru lămuriri mai ample Pompilică.

– Încălzim fierul până la roșu!... Este?

– Este... recunosc Pompilică. Dar și harta mea...

Nu numai că încălziră fierul până la roșu, dar îl și uitară așa, în priză, în timp ce amândoi, neavând fotolii pe care să se tolănească, se lungiră pe divan, sprijinindu-și picioarele pe două scaune răsturnate. Nu mai fumaseră până atunci, dar văzuseră mii de țigări aprinzându-se și fumându-se, așa că nu le fu greu să imite, cu o adevărată artă, atitudinea și ticurile unui fumător inveterat. Tusea și lacrimile le mai atacau entuziasmul, dar erau prea dârzi ca să se dea bătuți, mai ales că printre sughițuri puteau să-și slăvească isprăvile grozave din ziua aceea, începând cu cele din recreație și terminând cu ultima: fumatul. Și mereu își aduceau aminte de Tic și râdeau cu atâta poftă de renghiul pe care i-l jucaseră că la un moment dat nu se mai puteau deosebi hohotele de râs de accesele de tuse.

Așa îi găsi Ștefan când deschise ca o furtună ușa:

– Va să zică, biletul pe care l-am primit la antrenament nu mințea! Aoleu! Ce-ați făcut aici, barbarilor, criminalilor, sinucigașilor!?

Din nefericire pentru cei doi, Ștefan nu rostise la întâmplare ultimul cuvânt. În timp ce palmele loveau sonor, autoritar, și mai

ales cu iscusință, Pompilică, ghemuit ca un arici jumulit de țepi, încercă să se apere:

– Nu eu, pe cuvânt... să-mi sară ochii, el a găsit fierul de călcat...

– Cum!?!? urlă Ștefan, descoperind fierul de călcat într-un nor de fum. Aoleu!

Dar mai bine să întoarcem pagina.

Capitolul III

1

Un altul în locul lui Tic ar fi urmărit felul cum se împlinește planul de răzbunare; poate că s-ar fi postat sub ferestrele *Observatorului* și ar fi auzit destule jurăminte și țipete, și iar țipete și jurăminte pentru a pleca apoi mulțumit și chiar bucuros la treburile lui. Prichindelul însă nu era crud, ci mai degrabă leal și stăpânit de spiritul dreptății: la infamia care i se făcuse nu putea rămâne nepăsător, de aceea declanșase răzbunarea, mai întâi sacrificând un pachet de țigări pe care i-l cumpăraseră unui vecin, și apoi ducându-se la arena de volei pentru a-i strecura un bilet alarmant lui Ștefan. E drept că, văzându-l cu câtă putere și dibăcie lovește mingea, i s-a făcut o asemenea milă de cei doi, încât, dacă ar mai fi avut puțința, ar fi oprit mesajul alarmant. Zarul fusese însă aruncat. Nu mai avea ce face. Biletul, cu conținutul său lapidar: „*Pompilică și Sergiu fumează în camera duminică. Un cetățean*” își făcu imediat efectul, asta din cauză că destinatarul se lăsase de fumat de vreo trei zile și suferea ca un martir când vedea pe un altul cu țigara în gură. Tic însă n-avea de unde să știe toate acestea. El folosisese ca mijloc de răzbunare primul lucru care-i căzuse în mână, și pentru că avea mâinile în buzunare, dăduse peste pachetul de țigări cumpărat vecinului. Nici măcar nu se gândise că șmecherii din *Observator* vor deschide pachetul și vor fi prinși în flagrant delict, ci își închipuise că vor fi găsiți cu pachetul, nedeșfăcut, alături și că vor fi pedepsiți numai pentru intenție. Iar prichindelul știa, din proprie experiență, că intenția nu se pedepsește tot atât de dur ca fapta. Din fericire pentru el, așa gândea tatăl, care era responsabil cu judecata; mămica ar fi procedat invers: ar fi pedepsit mai tare intenția. Avea ea un principiu: copilul trebuie bătut înainte de a sparge ulciorul, pentru că după ce-l sparge...

Prin urmare, Tic nu urmări împlinirea planului de răzbunare, mai întâi pentru că nu era crud, și apoi pentru că avea câteva treburi foarte importante, mai ales două care-l apăsau ca niște greutateți zimțuite: cum să facă rost de un basm cu care să-și dea gata colegii și profesorul, mai ales profesorul, pentru că era în conflict cu el din cauza unor avioane neascultătoare care, în loc să iasă pe geam, cum li se hotărâse, aterizaseră pe catedră, chiar în clipa când profesorul urma să-i treacă un 10 uriaș, în catalog; și cum să afle locul și data expediției cireșarilor, asta nu numai din pricină că nu putea să sufere secrete și taine – bineînțeles, secretele și tainele altora –, ci și pentru că voia să-și aranjeze și să-și împartă în timp plăcerile vacanței.

Grea dilemă... dar nu pentru Tic, care era înzestrat cu un simț practic nemaipomenit. Amintindu-și spontan zicala cu cei doi iepurași, cireșărelul uită, într-o clipă de basm, de conflict și de avioane, și hotărî să facă pe dracul în patru pentru a dezlega taina cireșarilor. Nu-i trebui prea multă filosofie pentru a-și da seama că dacă taina expediției era asemenea unei ape circulând printr-o conductă, existau, obligatoriu, și câteva robinete prin care apa putea să ajungă până la el. Primul, și cel mai apropiat robinet, era... Maria, soră-sa. Bun... Dar asta încă nu însemna nimic. Cum putea el să se apropie și să deschidă robinetul? Brrrrr! Trebuia să fie foarte prudent... Maria nu se lăsa prea ușor dusă, și întotdeauna era plină de toane, și de multe ori nici nu-l lua în seamă, orice-ar fi făcut. Cum s-o ia?...

Nici nu-și termină întrebarea mută, că sfetnicul lui cel mai fidel, sfetnicul de zile grele, își făcu apariția, gudurându-i-se docil la picioare.

– Ei, ce spui, Țombi, să începem atacul?

Cățelușul mișcă foarte afirmativ din coadă.

– Și dacă nu reușim?

Țombi mârâi sălbatic, arătându-și colții.

– Nu fi fraier, Țângulică. La Maria nu se prind amenințările. Altceva!

Cățelul se lungi pe burtă, își așeză etichetele de dinainte sub bot, își întoarse încetișor capul cu ochii pe jumătate închiși,

transformându-se în cel mai autentic monument al lingușirii. Mai ales că și coada i se mișca molatec, parcă ar fi mângâiat pe cineva.

– Așa, hoțomanule! Cred c-am nimerit-o cu metoda asta. Nu se poate să nu se prindă la fete. Va să zică ne-am înțeles. Dar bagă de seamă. Să nu cumva să sufli vreun scâncet...

Cățelul sări brusc în picioare, își înțepeni urechile, și, cum stătea cu botul întors și cu ochii răvășiți, părea cea mai ofensată ființă de pe fața pământului.

– Ei, lasă, n-o mai pune și tu la inimă. Parcă nu știi c-am glumit?... Mi te cunosc eu, domnule sfetnic... Gata cu glumele! La acțiune!

Tiptil, tiptil, fără să facă vreun zgomot, urmat de credinciosul lui sfetnic, Tic se furișă pe cerdacul acoperit de iederă. La capătul celălalt al cerdacului, pe un șezlong întins la orizontală, sub bătaia mișcătoare a unor proiectile de lumină scăpate prin frunziș, se odihnea Maria. Își acoperise ochii cu cozile și visa. În mâna ei, un caiet cu versuri își deschidea paginile. Una dintre poezii o însoțea, sau îi prilejuise călătoria imaginară în care plecase:

*Iubesc cu-atâta patimă stejarii
Cu coapsele-mplântate în pământuri,
Când își încarcă brațele de soare
Sau când se-ncruntă seculari în vânturi,*

*Iubesc pădurea-naltă de mesteceni
Când zăbreleşte-n alb sfios azurul.
Ah, vânt albastru, vino să mă legeni
Și dăruiește-mi vesel împrejurul...*

Inspirația, sau poate sarcina de a ataca primul, o avu Țombi. Se așeză foarte tăcut alături de Maria, își lipi botul de labe, iar ochii i se ațintiră asupra versurilor. Primul gest al Mariei fu acela de a-l alunga, dar când îi desluși expresia de inteligență și parcă de înțelegere, începu să-i mângâie, blând, căpșorul pătat de buline negre. Cu o voce caldă, visătoare, ea recită primele versuri ale

poeziei.

Cocoțat pe cerdac, dar parcă înfîpt într-o țeapă, atât de nerăbdător era, Tic suportă cu greu poezia. Avu totuși puterea de a o asculta până la capăt.

Simțindu-și stăpânul în apropiere, pentru că tot scăpase Tic câteva icneli și oftaturi, cățelul întoarse capul, dar la semnele poruncitoare ale celui descoperit și-l așeză iarăși pe lăbuțele-i subțiri. Un oftat prelungit, un oftat de admirație și parcă de invidie, ieși foarte gradat și nuanțat din pieptul lui Tic:

– Oooofff!... Știi ce frumos spui tu poeziile, Maria...

Surprinsă nu atât de apariția neașteptată a frățiorului ei, cât de tonul neobișnuit cu care-i vorbise, Maria îl privi îndelung și iscoditor.

– Zău, Maria... continuă Tic. Parcă m-ai umplut de furnici. Ai o voce atât de frumoasă!... Nu-i așa că o să te faci artistă?

– Ticușor! Ia spune, de fapt ce vrei!

– Aș vrea să mă iubești!

– Asta-i bună! Dar cine ți-a spus că nu te mai iubesc?

– Vreau să mă iubești mult, muuuult. Atât de mult, încât să nu te mai desparți niciodată de mine.

Maria îl privi plină de duioșie:

– Păi te iubesc, nesuferitule. Dar cine ți-a spus c-o să ne despărțim?

– Las' că știu eu, se bosumflă Tic. Parcă văd c-o să petreci vacanța fără mine.

Unda de duioșie dispăru din privirile Mariei făcând loc unor luciri de neîncredere, de suspiciune și uimire. Tot ce spunea Tic nu se potrivea cu felul lui de a fi. Și în mintea ei se înfiripă o idee:

– Daaaaa!?... Tic! Dacă ești cuminte, mergem împreună... la țară, la bunica.

– La bunica?! spuse cu dispreț prichindelul. Mare scofală! La bunica pot să merg și singur...

– Atunci cum rămâne cu declarația ta de dragoste? Parcă spuneai că nu vrei să ne despărțim nicio clipă...

Dar și în mintea lui Tic se aprinse o idee care îl scoase din impas:

– Dacă mă duc singur la bunica, o să mi se facă și mai mare dor de tine... Tu ai crezut altceva?

Maria clătină gânditoare din cap:

– Tic, tu știai că ești un băiat deștept?

– Ehei! De muuuuult timp...

– Să-ți spun drept, acum nu te mai iubesc chiar atât de mult, îi mărturisi Maria. Dar voi aplica și eu metoda ta, și mă voi duce pentru câteva zile undeva. Și-o să mi se facă un dor de tine!...

– Ia-mă și pe mine, Maria... te rog...

– Păi atunci ar însemna că nu te iubesc foarte mult, și că nici nu vreau să te iubesc foarte mult... după principiul tău...

– Ei, și! se avântă Tic. Dacă mă iei e totuna.

– Stai, că nu te mai înțeleg, Ticușor. La început spuneai că vrei să te iubesc, nu?

– Vreau să mă iei cu tine!

– Chiar că nu te mai înțeleg deloc, îl zgândări Maria.

– Spune! Mă iei sau nu?

– Tic! Te rog foarte mult să mă crezi. Nu te iau cu mine pentru că te iubesc totuși foarte mult.

Maria era într-adevăr înduioșată. Fantezia ei descoperea tot felul de amenințări și primejdii în calea expediției, și nu putea să și-l închipuie pe frățiorul ei drag înfruntându-le.

– Tic! O să petrecem toată vacanța împreună, îți spun din tot sufletul. Numai câteva zile, la început...

– Vreau să știu sigur: Mă iei?

– Dar de ce vrei să fii atât de sigur?

– Spune! se învolbură prichindelul. Mă iei sau nu?

– Nu!

– Sigur?

– Sigur!

Tic își strânse dinții într-o amenințare teribilă:

– Hai, Țângulică! Ne pierdem timpul degeaba cu răutăcioasa asta. Nu ești soră, ești o... ești o cloanță!

– Tic!

– Și dacă vrei să știi, habar n-ai să spui poezii.

Supunându-se spiritului practic care domnea în el, Tic nu se tângui prea multă vreme pentru înfrângerea suferită. Se răsti de câteva opri la Țângulică, transformându-l în jigodie, javră și cauză principală a eșecului, apoi se hotărî să-și încerce norocul cu celălalt iepure, adică să plece în lume, ca într-un basm, în căutarea unui basm. Ca într-un basm, pentru că-i rămăsese prea puțin timp până a doua zi, când voia să se înfățișeze cu basmul, și umblând aievea, ca tot omul, nu prea vedea el cum și unde va găsi cartea cu povești. Era deci nevoit să renunțe la dezlegarea tainei cireșarilor... până a doua zi, când trebuia neapărat să-i vină de hac.

Împovărat sau ușurat de aceste gânduri, se pomeni în fața porții. Spre surprinderea lui, poarta se deschise înainte ca s-o atingă el cu mâna... așa că abia avu vreme să se ascundă după un pom salvator. Cu foarte mare părere de rău se văzu nevoit să facă din nou schimb de iepuri, adică să revină asupra hotărârii luate, deoarece pe poartă intraseră, cu gesturi misterioase, trei dintre cireșari: Victor, Dan și Ursu. Să-și fi continuat acum fuga după iepurele cu basmul, ar fi însemnat să dea cu piciorul norocului, și Tic, renumit pentru iuțeala cu care primea orice provocare și orice ceartă, nu voia, în ruptul capului, să-și facă din noroc un dușman. Practic, ca întotdeauna, își găsi imediat ceva de lucru prin curte, spre bucuria nestăpânită a lui Țombi.

Maria ieși nerăbdătoare înaintea băieților:

– Ați găsit vreun șantier?

Dan, care părea cel mai abătut dintre toți, răspunse sec, monosilabic:

– Nu!

– Și nu prea văd unde am putea găsi, reflectă Victor. Cine să aibă barcă în oraș? Și pentru ce să aibă?

– Ghinionul nostru că ne-am născut aici, se înfurie Dan. Auzi, dom'le! Cine a avut oare ideea să întemeieze orașul ăsta pe marginea unui pârâiaș lat cât o curea de ham și adânc cât un

degetar?... Eu, dac-aș avea putere, l-aș muta pe malul mării, să mă satur de apă, de bărci și de vapoare.

– Eu m-aș mulțumi cu o putere mai mică, îl temperă Maria. Să pot face rost de o barcă. O barcă ușoară cu pânze, sau una mică, zvealtă, cu motor, sau...

Privirile Mariei se ațintiră involuntar asupra cișmelei și vorbele i se topiră deodată pe buze. Acolo, la marginea unei băltoace, Tic, într-o vervă neobișnuită, arunca în apă corăbii după corăbii. Cel puțin zece bărci de hârtie pluteau în băltoacă.

– ... Sau o barcă de hârtie, completă Dan. După cum vedeți, e singurul lucru care stă în puterea noastră. Mamă dragă, suntem osândiți la drumuri grele... și mai ales la neputință.

– Nu-i chiar așa, interveni Victor. Problema nu-i insolubilă, cum ți se pare ție, Dan. Ar fi fost simplu, de pildă, să construim o plută. Nu știu dacă până la urmă nu vom rămâne la soluția asta...

– Păi de ce nu începem s-o construim? se repezi Ursu. Materiale, slavă Domnului, avem destule.

– Dacă te încumeți s-o duci tu în spate până acolo... râse Victor.

Ursu era cât pe-acî să răspundă că ar fi gata să care două plute în spate, numai să reușească expediția, dar nu-i prea plăceau figurile de stil.

– Dar tu, Victor, cum te gândești s-o transportăm? întrebă Maria.

– Cât se poate de simplu. În rucsacuri.

– Arată-mi-o și pe asta, mamă dragă, și zău că mă fac găscă, îl înfruntă Dan.

– Vrei să spui gânsac, îl corija Maria.

– Mă rog, găscă, gânsac, rață, tot ce vrei. Și coteț de păsări, dacă e nevoie. Ca să mă jumuliți de scânduri...

– Uite, dragă domnule palmiped, cum se poate transporta pluta, începu Victor să-l lămurească. Vom lua în rucsac: cuie, ciocane, cherpedine, funii, scoabe...

– Scânduri, leături, pari, bârne, adăugă Dan.

– Nu! îl opri Victor. N-avem nevoie să le luăm cu noi. Lemne vom găsi din belșug pe munte, ori poate ai uitat că munții... Cum se spunea în poezia aia, Maria?

Maria răspunse imediat:

– ... *Își potrivesc pe ceață cușme de păduri...*

– Da, zâmbi Victor. Cușme cu lemne...

Dan, Maria, Ursu și chiar Tic, care trăgea fidel cu urechea, înțelesesă planul de compromis al lui Victor.

– Păi atunci problema e ca și rezolvată, spuse Maria.

– Nu-i chiar așa, chibzui Victor cu voce tare. Pluta are marile ei neajunsuri. Pe un lac, pe un râu mare, pentru o persoană, două, e de mare folos. Dar acolo...

– Stai! țipă Dan. Am găsit, mamă dragă!

Surprinși de energia și decizia cu care intervenise, băieții, mai ales, erau gata să tabere asupra lui Dan pentru a-i smulge cuvintele care se lăsau prea așteptate, dar el se chinuia prin tot felul de semne și schimonoseli să-i facă pe ceilalți să înțeleagă că nu descoperise nimic altceva decât urechile ciulite ale lui Tic, care tot jucându-se cu câțelul se apropiase la câțiva pași de ei, bineînțeles ascunzându-se cu artă după un butoi oarecare.

– Tic! îl strigă Dan. Tot mai ai nevoie de basme?

Prichindelul, preocupat să numere cele câteva fire care alcătuiau mustățile câțelului, nu auzi chemarea lui Dan, decât doar a treia oară.

– Pe mine mă strigai? întrebă el mirat.

– Dar ce, mai are cineva numele ăsta aici?

– Dar ce, tu când spui „mamă dragă” îți chemi neapărat mama? îi ripostă fără ezitare Tic.

Dan rămase cu gura căscată, ca și ceilalți de altfel, nu atât pentru spiritul prichindelului, cât pentru ceea ce se subînțelegea din acel spirit. Va să zică, Tic înregistrase absolut tot ce vorbiseră ei. Nu-i scăpase nimic, nici măcar expresiile fiecăruia. Prin urmare, trebuia salvat ceea ce mai putea fi salvat.

– Tic! se bucură Dan. Ți-am găsit basmul!

– Crezi că eu nu-mi dau seama, îi răspunse puștiul.

– Nu, mă, serios. Știu pe cineva de la care poți afla un basm pe cînste.

– Las' că pricep eu unde vrei să bați, spuse Tic.

– Pe cuvântul meu, Ticușor! se încăpățână Dan. Ai încercat la

moș Timofte? E cel mai mare povestitor de basme din oraș, dacă nu din toată țara...

Ciufuliciul se pocni, fără voia lui, peste frunte. Gest pe jumătate sincer. E adevărat că nu se gândise la moș Timofte, și era limpede că Dan nu inventase totul. Dar tot atât de adevărat era faptul că nu-i mai putea spiona pe cireșari fără să fie simțit. Așa că trebuia iarăși să schimbe iepurii, dar pentru ultima oară... hotărî el... până mâine dimineată. Cu această credință porni Tic spre poartă, dar nu înainte de a-i adresa câteva vorbulițe lui Dan:

– Să nu-ți închipui cumva că m-ai dus, mamă dragă. Ce râzi ca un prost? Află că moș Timofte e mai interesant decât voi toți la un loc. Brrrrr!

Dar și de data asta poarta se deschise fără ca Tic s-o atingă. Chiar în clipa când ducea mâinile spre clanță, ca și prima oară, poarta se dădu în lături. Tic se retrase câțiva pași și începu să privească ostentativ cerul. Prin fața lui treceau Ionel și Lucia, sau mai bine zis pluteau niște pachete uriașe sub care se aflau Ionel și Lucia. Și cum Tic era un copil practic... de astă dată ieși într-adevăr pe poartă, fără măcar să apeleze la coada ochiului.

3

În sfârșit, cireșarii erau toți la un loc. Nu lipsea nimeni, și, ceea ce era mai important, nu se afla niciun spion prin apropiere, niciun nechemat care ar fi putut să le dibuie tainele. E adevărat că Țângulică le dădea mereu târcoale, dar se purta atât de cuminte, atât de lingușitor și inofensiv, că nici Lucia, cea mai bănuitoare și mai prudentă dintre toți, nu-i acordă decât o privire trecătoare. Singurul care se ferea de dânsul era Ionel, dar nu teama că i-ar putea înțelege vorbele era cauza, ci grija pentru securitatea gambelor proprii.

Povestea cu barca imaterială îi necăjise și încă necăjea pe cireșari, dar pe cerul întunecat al preocupărilor lor apăru o oază de lumină odată cu sosirea ultimilor doi: Lucia și Ionel. Amândoi erau veseli, adevărați mesageri ai buneii dispoziții. Lucia își uitase

undeva masca de seriozitate, și chipul ei blond era atât de senin, încât Dan o asemănă imediat cu un înger, jurând, tot în sinea lui, că niciodată n-o văzuse mai frumoasă. Era cât pe-acți să-și jure și altceva, un jurământ tainic care se rostește numai în gând, dar amintindu-și-o severă, distantă și rece, așa cum o suporta tot anul școlar, renunță vesel și ușurat la jurământ. Ionel se umflase în pene ca un curcan și ar fi imitat și mersul rotit al orătăniei cu mărgelile, dacă nu l-ar fi simțit pe Țângulică prin apropiere. De aceea își alegea o atitudine nemișcată și verticală, cu destinația nemărturisită: steaua polară. Își privea prietenii de la niște înălțimi la care nu cutezau nici cei mai viteji cosmonauți.

Veselia celor doi cireșari – seninătatea Luciei și saltul spre stele al lui Ionel – nu erau nici prefăcătorie și nici poze fără motiv. La drept vorbind, Ionel era eroul zilei, deși Maria susținea morțiș, în felul ei, că Lucia „avea exact același drept la slavă”. Amândoi tinerii izbutiseră, după aproape trei luni de îndrăzneți, încercări, eșecuri și reușite, după „atâta sudoare extrașcolară”, cum glumea Dan, să construiască două aparate T.F.F., simple, portabile, pentru comunicări la mică distanță, absolut necesare expediției. Fără aceste aparate expediția cireșarilor era de neconceput. Dar ele ar fi rămas o simplă intenție, dacă tinerii nu ar fi găsit un susținător înfocat și foarte generos în persoana lui moș Timofte. Deși nu-l avea întru totul la inimă pe Ionel, bătrânul paznic nu scăpase niciun prilej de a-i ajuta pe cireșari; le descuiase de zeci de ori, ca un complice mut, ușa laboratorului de fizică, făcuse întotdeauna ordine după ei, dar mai ales le adusese celor doi constructori tot felul de unelte și de materiale uitate de-a lungul anilor prin magaziiile liceului.

Copleșiți de bunătatea lui, cireșarii își propuseseră în gând să-i facă un dar mare cu care să-l dea gata. Moșneagul mirosise ceva și prin câteva întrebări meșteșugite aflase, de la Ursu, intenția lor. E de prisos să amintim aici mahnirea și amărăciunea lui moș Timofte. Ba în adâncul sufletului se simțea jignit. Chipul lui nu-și recăpătase strălucirea aceea de zăpadă, care aduna atâta cinste și dragoste în preajmă-i, decât după ce-i strânsese pe toți cireșarii în grădina școlii, într-o seară, după amurg, și le vorbise pe îndelete:

– Eu n-am copii, începuse dânsul, iar nepoții mi s-au împărțit prin toată țara și le-am cam pierdut urma. Singura mea bucurie sunteți voi și ceilalți ca voi. Nici nu vă puteți închipui cum îmi crește inima când dau peste școlari care înțeleg de timpuriu ce hrană trebuincioasă e pentru om învățatura. Iacă, eu spun că de aici începe bogăția țării și bogăția lumii... Și mi s-a întâmplat mie să întâlnesc mereu asemenea școlari și să-i simt ca pe copiii mei. Cum m-or fi simțit ei?... apoi aici nu-și mai au rost vorbele mele, dar în dulapul ăsta sunt o groază de scrisori primite de la ei. Dacă aud că vreunul dintre ei a ajuns om mare, mă bucur cum se bucură, pesemne, un tată când aude isprăvi bune despre fiul lui. Poate că o să pară laudă ceea ce spun, dar nu e an în care să nu vină să mă vadă oameni de seamă, dintre cei cu care se sfătuiesc capii țării. Nu zic că vin pentru mine. Vin să-și vadă școala, dascălii, locurile copilăriei, dar niciunul, până acum, n-a uitat să treacă și pe la mine, să zăbovească puținel și în ghereta mea, sau să dea o raită cu mine prin curtea și grădina școlii... Iacă, asta e o parte din viața mea, partea cea mai sfântă... Oricât aur mi s-ar da, eu nu l-aș primi în schimbul unor asemenea bucurii. Să fiți voi sănătoși și să nu-l uitați pe moș Timofte. Altceva nu-mi trebuie. Poate... cine știe?... o da Dumnezeu ș-oi apuca anii când o să fiți și voi oameni în toată firea, cu nume și fapte de seamă. Moș Timofte o să fie bătrân, dar o să țină minte numele fiecăruia, și dacă o să treceți pe la el și o să dați împreună o raită prin curtea școlii, o să vă amintească toate năzbâtiile pe care le-ați făcut în anii aceștia...

4

În fața cerdacului, pe o masă de lemn cu picioarele în formă de X implântate în pământ, se aflau cele două aparate, și cu toate că șlefuiala dărză și zeloasă nu îndepărtase toate urmele de vechime și de rugină de pe piese, cireșarii le priveau înfiorați și mândri ca pe niște comori neprețuite. Numai Țombi părăsi cât se poate de discret locul său de pândă de pe cerdac, furișându-se ca o umbră neînsemnată și obosită, dar în clipa când ajunsese în punctul unde,

după socoteala lui, nu putea fi zărit de cei care-i ignoraseră blana, preferând scândura putredă și fierul vechi, țâșni ca o nălucă. Își opri goana undeva lângă gard, în dreptul unei spărturi ascunse pe care, în afară de el, o mai cunoștea o singură ființă domestică. Când văzu acea ființă strecurându-se prin spărtură cu o agilitate care o întrecea pe a lui, Țombi își învinse invidia, aspiră o porție de îndrăzneală și făcu un salt mortal înapoi. Totul însă într-o tăcere desăvârșită. Deși foarte zorit de uimirea statuară a tinerilor de lângă cerdac, Tic nu uită totuși să strângă lăbuța pe care i-o întindea cățelul și apoi să-i frece cu blândețe sfârcurile urechilor. Abia după ce termină ritualul de multă vreme convenit, prichindelul porni cu pași înceți spre ținta pe care și-o alesese încă de după gard: butoiul din apropierea cerdacului. Cățelul îl urmă în culmea fericirii: stăpânul său fusese foarte generos, pentru că de obicei frecușul cu care culmina felicitarea îl primea o singură ureche; de bucurie ar fi fost în stare să facă opt salturi mortale, în suită, dar mirosise el că trebuie să fie foarte liniștit. De aceea nu scoase niciun scâncet trădător, nici chiar atunci când îl văzu pe Tic dispărând ca o umbră în butoi. Auzi el un clipocit răutăcios, dar se grăbi să-l acopere printr-un mârâit antimotănesc.

Cu apa până la glezne și încă sub senzația de răceală pricinuită de stropii care se abătuseră asupra lui în momentul când atinsese cam energic fundul butoiului, Tic se opunea din răspuțeri dărdăitului care-l amenința cu cotropirea. Altul în locul lui ar fi blestemat de mama focului și ar fi părăsit ascunzișul. Dar el avea un sistem original de a scăpa de necazuri: în loc să se creadă persecutat de soartă și urmărit de ghinion, își închipuia, dimpotrivă, că este cel mai răsfățat copil al soartei și aproape mereu încălțat în papucii norocului. Pentru a prefăce un necaz în bucurie îi trebuiau doar câteva clipe și câteva întrebări. De pildă, în situația în care se afla: dacă ar fi plouat în ajun?... dacă nu s-ar fi scos, cu două zile înainte, aproape toată apa din butoi pentru spălatul rufelor?... dacă în loc de apă ar fi fost cenușă, sau var, sau păcură?... dacă în locul butoiului ar fi fost lada de gunoi?... Încetul cu încetul nu-și simți picioarele în apă, iar dărdăitul îl părăsi. Era și timpul, pentru că la masa din fața cerdacului reîncepea

animația.

– După cum vedeți, eu mi-am făcut datoria, spuse Ionel plimbându-și cam stingherit privirile pe cerul gol. La data la care ne-am înțeles am adus aparatele... probabil că și voi ați rezolvat problema bărcii, care, în orice caz, n-a fost chiar atât de obositoare...

Mariei nu-i plăcură deloc spusele și mai ales tonul lui Ionel: „*Aha! joacă teatru, scumpul nostru inventator... îi arăt eu imediat!*”, dar Dan îi dibui intenția ascuțită și se transformă imediat în pavăză:

– Cum să n-o rezolvăm?... Victor a găsit soluția cea mai bună, exact înainte de termen. Nu-i așa?... Ei, acum să te văd, Ionel! Ia spune, cu ce este egală o barcă?... Nu-ți mai nenoroci creierii, mamă dragă. Îți spun eu: cu o plută!

Chipul lui Ionel se adumbri:

– Cu pluta?! Dar ar fi o imprudență, o nesocotință, o... o... o prostie, pur și simplu. Ori mergem echipați cum trebuie, ori renunțăm la expediție. Dacă în loc de aparate tefefe aș fi adus și eu niște goarne?

Privirile tuturor se îndreptară către Victor și în ele se putea citi dorința unei replici tăioase. Dar Victor nu răspunse imediat. Până la un anumit punct era și el cam de aceeași părere cu Ionel. Înțelesese de la bun început că pluta era o soluție de ultim moment, poate nu chiar cea mai rea, dar care îi împingea pe calea unor riscuri, cel mai mare fiind acela de a împotmoli undeva expediția. Greoaie, greu de manevrat, greu de oprit, greu de transportat prin locurile fără apă, greu de strecurat prin albiile înguste, pluta putea să devină un chin pentru tineri, dar de aici până la a renunța la o expediție pregătită cu atâta migală și dorită cu atâtea visuri era o cale imensă. Nu! Un asemenea gând nu trebuia să încolțească în mintea nimănui.

– Dacă nu găsim altă soluție mai bună, vom fi nevoiți s-o încercăm pe asta, se hotărî Victor. Cine știe?... Poate că acolo, la fața locului, pluta va fi mai necesară decât o barcă.

– Victor are dreptate! țâșni Maria. La expediție nici nu mă gândesc să renunț. Mă duc singură, dacă voi nu vreți.

Și Dan, și Ursu, și Lucia răspunseră prin aceleași afirmații categorice. După o clipă de încruntare izbi și Ionel aerul cu pumnul:

– Să vă spun drept, și eu m-am gândit la fel. Bineînțeles, nu vom fi atât de nesăbuiți ca să ne băgăm în tot felul de capcane. De altminteri, nici cu o barcă n-am fi în cea mai deplină siguranță...

– Dacă ne-am lua după tine, nu pierdu prilejul Maria, nici cu un submarin n-am fi în siguranță... adică în cea mai deplină siguranță. Nici cu un cuirasat...

– Ce știi tu despre submarine și cuirasate? se enervă Ionel. Vezi-ți de hârtoagele tale cu inimi și săgeți... cu dor, și amor, și omor, și...

Cearta era gata. În ochi licăre ascuțite, ca niște fulgere prevestind niște trăsnete... dar Lucia deveni fără voia ei un miraculos paratrăsnet:

– Mi se pare că aveți nevoie de o barcă, nu?... O barcă ușoară, frumoasă, încăpătoare...

– Te-ai trezit și tu, o privi Dan compătitor.

– Cred că ai dreptate. M-am trezit. Dar numai eu m-am trezit, pentru că voi toți dormiți... Și cum mai dormiți!... Totuși, nu înțeleg cum de nu visați în somn... barca lui Petrăchescu... barca vânătorului...

Cireșarii făcură niște ochi ca la iarmaroc. Dan își arse o palmă peste frunte de răsună toată curtea și-l făcu pe Tic să scoată, intrigat, capul afară din butoi. Noroc că nu-l zări nimeni.

– Petrăchescu! țipă Dan. Sfântul Petrăchescu! Sfânta barcă de cauciuc a lui Petrăchescu! Santa Lucia!... Cum de nu ți-a trecut ție prin minte, nesfântule Dan!... Mamă dragă, ce barcă!... Ușoară ca un fulg și încăpătoare ca un autobuz.

Dar cine nu cunoștea barca lui Petrăchescu! Cine n-o admirase! Petrăchescu o găsisese cu ani în urmă într-una din peregrinările lui cinegetice. Fusese ascunsă într-o colibă pustie, în timpul războiului, nu se știe de cine, și uitată acolo. O barcă într-adevăr sfântă, cum spusese Dan, adică exact ceea ce le trebuia cireșarilor pentru misterioasa lor expediție.

– Oare-o să ne-o dea Petrăchescu? se auzi vocea timidă, dar

foarte realistă a lui Ursu. Toată lumea zice că vânătorul e cam într-o ureche...

Într-adevăr, tot orașul îl bănuia pe Petrăchescu cam sucit la minte; nimeni nu știa când vorbește aiurea și când serios. Și pe deasupra mai era poreclit și „mațe negre”, ceea ce în limbajul oamenilor de prin acele locuri însemna zgârcit fără pereche. Păcatul acesta ca și sminteala lui erau puse pe seama războiului. Petrăchescu fusese ofițer activ, dar o schijă de brand i se strecurase în țeastă, întrerupându-i cariera militară. Încercase mai multe meserii, cam în van, până la urmă alegându-și-o pe aceea de achiziționar la o cooperativă. Umbla haihui prin sate și peste coclauri, și toți știau că adevărata lui îndeletnicire e vânătoria. Și nu erau puțini acei care susțineau că vânător ca el nu se mai pomenise pe acele meleaguri. Niciodată, ziceau ei, nu-l văzuseră trăgând un singur cartuș în vânt, și mai ziceau că dacă-l apucau pandaliile începea să tragă în rândunici și-n lăstuni, doborând câte o păsăruică la fiecare foc.

– Oare-o să ne dea barca? întrebă încă o dată Ursu ca pentru sine.

– Cum să nu ne-o dea? se înfierbântă Dan. Mergem cu toții la el... Mamă dragă, știți cum?... Ne îmbrăcăm în haine la fel: bluze și cămăși albe, fuste și pantaloni albaștri, ciorapi și pantofi negri. În uniformă și aliniați pe două rânduri. Îl dăm gata cât ați zice pește. Și dacă face nazuri și rezistă... Eu îmi pun la bătaie toate economiile, și dacă va fi nevoie voi cere și datoria de la Tic...

În butoi, datornicul scoase o limbă nesfârșită, ba mai întinse și cotul în direcția lui Dan. Cireșarul însă habar n-avea de răspunsul dintre doage; numai atitudinea lui Țombi, care-l privea amenințător, cu o ureche ciulită și una atârându-i, cu un colț scăpat în afară și un altul ascuns, i se păru cam ciudată:

– Cu tine ce-i, mă potaie? Ia șterge-o după haimana... Adică, ia du-te dracului! Auzi?

Țombi își ciuli imediat și cealaltă ureche și-și scoase și celălalt colț, dar un hârșăit pe care niciun alt auz nu l-ar fi putut recepta îi schimbă într-o clipită gândul și mișcarea. Se retrase încet spre butoi, dar Dan nu descoperi în retragerea surprinzătoare a

cățelului decât împlinirea propriei sale porunci. Poate că și cuvântul rostit de Maria cu o voce amețită de prea mult vis îl trezi din gândurile lui noi, așa cum îi trezi și pe ceilalți:

– Baaaaarcaaaaa...

– Vă mulțumesc pentru idee, spuse, cu un zâmbet cam înghețat, Lucia. Cred că a sosit, în sfârșit, timpul să ne ocupăm și de aparate...

Cireșarii se descoperiră deodată posesorii a două bucurii, sau poate posedați de două bucurii: barca și aparatele. Și pentru că aparatele erau chiar lângă ei, și mai ales pentru că erau ale lor, se lăsară, docili, subjugăți de ele. Ionel, de astă dată în largul lui, făcu un plan strașnic, la repezeală, pentru verificarea aparatelor. De câtă vreme, și cu câtă emoție așteptau cireșarii marele moment! Se formară două grupuri, fiecare având în sarcina lui un aparat. Un grup trebuia să rămână chiar acolo, la masa din fața cerdacului, celălalt urma să parcurgă un drum de vreo doi kilometri și jumătate, care trecea prin grădina casei, apoi printr-o livadă care-și cățăraseră prunii pe Dealul Cimitirului, apoi printr-o vie care se înfunda într-un crângușor cu străluciri și fâlfâiri de betea, și abia, la marginea crângușorului, la semnul de recunoaștere – movila în formă de căciulă –, trebuia să se oprească. Timpul se socoti cu multă zgârcenie: jumătate de oră – drumul până la movilă, zece minute – pregătirea aparatelor, zece minute – schimbul de mesaje, adică verificarea propriu-zisă, zece minute – pauză, jumătate de oră – întoarcerea. În total un ceas și jumătate. Grupul de pe cerdac era compus din Ionel, Maria și Dan. Celălalt, din Lucia, Victor și Ursu.

5

Dintre cei rămași în curte, în preajma cerdacului, cea mai nesuferită jumătate de oră o petrecu... Tic. Prichindelul izbutise, după niște efortări crâncene, să împingă cepul butoiului afară. Își zdrelise degetele tot împingând și împingând, dar când își potrivi ochiul în cerculețul de lumină zări o sumedenie de lucruri și ființe,

numai masa din fața cerdacului și aparatul care, probabil, se desfăta pe ea nu intra în raza privirilor lui. Dacă butoiul nu ar fi avut fund, l-ar fi potrivit la iuțeală cu ochiul de lumină spre masă, dar în situația în care se afla, un singur lucru îi mai rămânea de făcut pentru a se înfrupta și el din minunăția din fața cerdacului: să ridice din când în când capul afară din butoi. Și treaba asta era foarte riscantă din cauza neînțelegerii dintre Ionel și Țombi. Cățelul stătea nemișcat, cu botul pe labe, la jumătatea distanței dintre butoi și cerdac. Ionel, crezându-se amenințat, pândeă cu coada ochiului fiecare mișcare a cățelului. Și timpul se făcuse atât de leneș, că lui Tic îi venea să mănânce doagele.

Dar nici cireșarii de pe cerdac n-o duceau mai bine. Și asupra lor se abătuseră frigurile, deși nu stăteau cu picioarele în apă ca prichindelul ciufulit și curios. Așteptarea îi ucidea și pe ei, și poate că se simțeau chiar mai încarcerați decât prizonierul din butoi.

În sfârșit, Ionel își privi ceasul:

– Au trecut treizeci și cinci de minute... Ufff! Greu au mai trecut...

Maria uită într-o clipă toate certurile pe care le avusese cu Ionel. Mai că-i venea să-i sară de gât, dar, atinsă de nu știu ce fior al amintirilor, se mulțumi doar să se apropie de el și să-i urmărească febril, cu sufletul la gură, toate mișcărilor. Tânărul fizician își mai privi o dată ceasul, răsuflă prelung, de parcă ar fi aruncat kilometri de văpaie din el, eliberă antena subțire și lungă, parcă fără de sfârșit, apoi începu semnalizările. Emițătorul se supuse tocmai apăsării degetelor. Țăcănituri, mai puternice, sau mai slabe, se auzeau distinct, semnale repetate, repetate, repetate... cu pauze între ele, cu pauze pentru răspuns, dar pauzele rămăneau goale, tăcute. Niciun răspuns...

Cuprins de îngrijorare, Ionel se uită iarăși la ceas. Își strânse pumnii și se repezi din nou asupra emițătorului. Semnale, semnale, semnale, și pauze la fel de mute. O expresie de spaimă și durere se întipări pe fața fizicianului. Și ea deveni aproape groază când se uită la Maria. Aștepta cuvinte rele, priviri crude, aștepta cârlige reci în umeri și-n ceafă.

Alături de Dan, Maria trăia însă aceleași emoții și aceleași

spaiame ca Ionel:

– Nu se poate! se răzvrăti ea. Nu se poate! Mai încearcă o dată. Haide!

Ionel se supuse îndemnului, mai ales că-l văzu și pe Dan clătinând energic din cap. Reîncepu semnalizările, dar emițătorul rămase în continuare mut și nemișcat.

Gândurile care încolțeau în mintea celor trei cireșari se asemănau întocmai: sau erau prost făcute aparatele, sau se întâmplase ceva, sus, pe deal.

6

Într-adevăr se întâmplase ceva sus pe deal. Chiar în clipa când Victor și Lucia se pregăteau să instaleze antena aparatului în vârful mobilei, fuseseră opriți de vocea foarte convingătoare a lui Ursu:

– Stați! porunci el. Ia uitați-vă colo pe muchia dealului... La o palmă de capătul crângului, lângă copacul acela îndoit... Vedeți?... Chiar în dreptul copacului... Să nu pun mâna pe nicio barcă, toată viața mea, dacă arătarea aceea cu pălărioară țuguiată nu e chiar Petrăchescu!

Lucia și Victor își făcură mâinile streășină și priviră spre locul indicat de Ursu. Zăreau ei ceva ce aducea a om, dar nici vorbă să-i distingă capul și pălărioara. Silueta care se contura încetul cu încetul era însă prea ciudată pentru a fi a altcuiva.

– El e! se convinse Victor. Ce facem?

– Mai întâi ascundem aparatul în tufișul ăsta, spuse Lucia. Numai să nu ne înșelăm...

– Dacă vă spun eu! se simți Ursu oarecum jignit.

– E sigur Petrăchescu, întări Victor, și cel mai bun lucru pe care-l avem de făcut e să ne ducem noi spre el, ca să nu vină el spre noi. Aparatul nu-l mai putem ascunde decât cu riscul de a-i atrage și mai mult atenția...

– Grozav! Acceptă Lucia. Și poate că n-ar strica să ne prefacem că tocmai pe el îl căutăm...

Nu mai era nicio îndoială pentru nimeni. Individul care înainta cu pași neverosimil de lungi, înalt și deșirat și slab ca o prăjină, cu o pălărioară verde ca un coif de hârtie, care purta o pană de cocoș chiar în vârful țuguiului, cu pușca pe umăr, cu cizme lucitoare strânse pe gambe, nu era altul decât Petrăchescu, posesorul bărcii de cauciuc.

Lăsând aparatul în paza nesigură a unor păsărele, cei trei porniră în goană spre vânător. Petrăchescu venea întins spre ei, dar își încetini mersul când descoperi că tocmai el era ținta celor trei tineri.

– Ce vi s-a întâmplat, cetățenilor? îi întâmpină el cu o voce subțire, pițigăiată. Vă gonește din urmă vreo dihanie?

Cetățenii îl salutară cu respect, toți. Dar de vorbit, numai Ursu putea să vorbească, Lucia și Victor nu-și puteau reține gâfăitul sonor și neprefăcut. Și Ursu își învinse timiditatea, aproape țipând la vânător:

– Plecăm pentru câteva zile într-o excursie...

– Nu trebuie să țipi, domnule, îi temperă vânătorul zelul. Am urechi destul de bune. Amândouă, nu cum zice lumea.

Ursu se fistici dintr-odată:

– Știți... Adică nu într-o excursie... Ne-am gândit, noi... știți... o expediție științifică... Noi și alți prieteni... știți... Poate că ne ajutați și dumneavoastră...

– Aha! pricepu vânătorul. Vreți să vă ajut într-o excursie... Păi dacă-mi stă în putință, cu cea mai mare plăcere, pe cinstea mea... Arătați-mi un altul care cunoaște mai bine decât mine regiunea!... Nu s-a născut încă, pe cinstea mea. Ați nimerit exact unde trebuie, adică ați bătut exact la ușa cea bună, pe cinstea mea... Și cam ce vă doare?

După o scurtă luptă cu sine însuși, Ursu îndrăzni:

– V-am ruga din suflet să ne împrumutați câteva zile... barca dumneavoastră de cauciuc!

Vânătorul își plimbă degetele pe sub pălăria țuguiată, coborând-o până la sprâncene. Barba, parcă despărțită de maxilar, i se roti de câteva ori, oferind un spectacol de circ, care însă în loc să-i amuze îi sperie pe spectatori. Râsul vânătorului suna forțat:

– Hm... Hm... Barca! Lucru rar... Hm... Lucru foarte greu de găsit... Lucru imposibil de găsit, pe cinstea mea.

– Dacă... Nu știu cum să vă spunem... interveni Lucia. Ne-am gândit la chirie... Adică ne-am gândit că poate vreți s-o vindeți. Suntem gata să renunțăm la toate economiile noastre...

Vânătorul se uită și mai atent la cei trei tineri. Oferta făcută de ei nu-i displăcea de tot. Se gândea mai ales la chirie, și văzându-i îmbrăcați curat, Lucia chiar cu o anumită eleganță, își închipui că economiile lor nu erau de lepădat. De aceea, după ce-și mai scarpină o dată ceafa, se hotărî să le răspundă cu o promisiune:

– Hm... Văz că vă gândiți la chirie, că de vândut, n-aș vinde barca, în mormânt de-aș fi, pe cinstea mea. N-aș vinde-o nici măcar pentru cincisprezece mii, nici dacă mi s-ar da în loc un vapor... Da-n ce parte faceți excursia? La Poarta Dracului?

Lucia îl atinse încet cu cotul pe Victor, și tânărul, ca și cum s-ar fi trezit atunci dintr-o lungă meditație, spuse:

– A, nu la Poarta Dracului. Poate mai târziu, dar pentru Poarta Dracului nu avem nevoie de barcă. Ne-am gândit să mergem câteva zile la Lacul Păstrăvilor...

Vânătorul se înnegură la față. Era cât pe-acı să spună ceva, chiar deschise gura, dar dintr-o dată se răzgândi.

– E o regiune foarte frumoasă și foarte puțin umblată, spuse cu un ton rugător Lucia. Am putea descoperi multe lucruri acolo...

– Știu... știiiiiui, îi răspunse vânătorul în zeflema. Dar, din păcate, numai spre sfârșitul lui august v-aș putea împrumuta barca. Până atunci absolut imposibil, pe cinstea mea.

– Numai pentru câteva zile, se rugă Ursu.

Vânătorul își desprinsese iarăși bărbia de maxilar rotindu-și-o însă de astă dată în direcție contrară:

– Hmm... Eu nu am obiceiul să vorbesc în vânt, pe cinstea mea. Vă convine în august?... Bine!... Nu vă convine?... Bună ziua! Clar sau nu?... Deși, eu v-aș da un sfat părintesc: Mai bine v-ați căuta altă regiune. Sunt prea multe primejdii acolo, pe cinstea mea.

După ce-și puse pentru ultima dată la bătaie cinstea, vânătorul își scoase în semn de salut pălărioara cu pană mândră de pe vârful capului și se depărtă cu aceiași pași neverosimil de lungi.

Cireșarii se uitară unii la alții întristați, dar dezolarea nu-i paraliză pentru multă vreme. Își amintiră toți odată, ca la un semnal, de aparatul lăsat la poalele movilei și porniră într-acolo, hotărâți parcă să doboare toate recordurile tuturor curselor cu obstacole. Primul care ajunsese la movilă, lăsându-și prietenii cam pe la jumătatea drumului, fu, bineînțeles, Ursu.

7

Pe cerdac lipseau numai acordurile unui marș funebru. Parcă fiecare își ducea la groapă prietenul, atâta jale era în priviri, atâta moleșeală și amorțeală bolnavă în mișcări. Mai mult din inerție, pentru că nu mai aveau nici măcar puterea de a-și întrerupe mișcarea, degetele lui Ionel loveau din când în când în emițător. Dar tocmai în momentul când absolut orice speranță părea pierdută, exact așa cum se întâmplă în foarte multe cărți, în aparat se auziră câteva pocnituri. Trezit ca dintr-un vis rău, Ionel bătu automat semnalul convențional de recepție și-i făcu semn cu mâna lui Dan să înregistreze mesajul movilei. Și Maria, și Dan, ba chiar și Ionel, cu mâna stângă, notau în carnete sumedenie de linii și puncte, și descifrarea lor era o joacă pentru fiecare:

„Eșec. Eșec total. Vânătorul refuză să ne dea barca. Venim imediat.”

– Eșec! țipă Ionel cuprins de o bucurie nebună. Să se ducă dracului barca, vânătorul și toate aiurelile! Nu mă mai interesează nimic! Merg aparatele? Merg! Ura!

– Bravo, Ionel! se bucură Maria. Pe cuvântul meu că-mi pare foarte bine.

– Și mie, spuse Dan cu o intonație ciudată în voce. Dar tare mă necăjește chestia cu barca. Să știi că ăilalți s-au întâlnit pe deal cu vânătorul. De-aceea au întârziat. Oare de ce nu vrea să ne dea barca?

– Dă-o-ncolo de barcă! îl pironi Ionel. Tu nu-ți dai seama, mă, ce victorie am realizat? Ar trebui să te dai peste cap de bucurie și să te lauzi la toți că-mi ești amic.

Maria se retrase repede dintr-o vrajă primejdioasă:

– Ce s-a întâmplat cu tine, Ionel? Cum poți să spui că nu te mai interesează nimic altceva?

Ionel i se proțăpi disprețuitor în față:

– Arată-mi tu pe altcineva care la vârsta asta a construit un aparat tefefe!

Sclipiri de uimire și apoi de dușmănie fulgerară în ochii negricioasei cu cozi:

– Adică tu chiar nu știi? Ori numai te faci că nu știi?

Ionel era de-a dreptul surprins:

– Vrei să spui că E...

– Nu! îl opri Maria cu cruzime. Nu E, și nici M, și nici alții dintre cei la care te gândești tu. Vreau să spun că e cineva mai tânăr decât tine care a făcut această ispravă.

– Cine!? se holbă Ionel. Chiar m-ai făcut curios...

– Lucia!

– Lucia!!! Apă de ploaie... Cu ea sau fără ea, același lucru, dacă vrei să fim drepți.

– Tocmai ca să fim drepți, mincinosule! Dacă nu v-am fi văzut pe amândoi, și dacă n-am fi văzut-o pe Lucia singură, și dacă n-am ști ce este în capul și în mâinile ei...

Ionel o alungă cu mâna, într-un gest aproape dezgustător:

– Întotdeauna ai fost o scârboasă...

– Și tu un îngâmfat fără pereche... În privința asta întotdeauna o să fii cel dintâi și cel mai tânăr dintre toți lăudăroșii care există...

– Miserabilo!

– Nerușinatule!

Tocmai în clipa aceea, Țombi își aduse aminte că ar trebui într-un fel să-l felicite pe Ionel pentru succesul său. Și se repezi spre dânsul cu această intenție veselă. Ionel însă, neînțelegând-o, ba mai mult, interpretând-o tocmai pe dos, se feri de Țombi, de parcă s-ar fi trezit la o vânătoare de lei, fără pușcă în mână, atacat de cel mai fioros exemplar. Prin urmare, o luă la goană prin curte, în loc să încerce să se izoleze undeva pe cerdac. Acesta fu începutul ghinionului. În curte se afla o piatră oarecare, poate singura piatră din curte, dar tocmai în ea nimeri piciorul lui Ionel. Zelul

ghinionului nu se mulțumi însă cu atât. În loc să cadă lat la pământ și să rămână acolo lângă piatră, Ionel fu aruncat în sus, în cădere se încovoie, astfel că atinse pământul ca un colac azvârlit cu putere de cineva. Ghinionul își făcu și ultima poftă: lovi mișelește. Colacul în care se prefăcuse Ionel porni de-a dura prin curte și nu găsi în tot spațiul acela imens alt obiect de care să se lovească decât butoiul, cel mai liniștit dintre toate. Ciocnirea dură și neașteptată răsturnă într-o clipă butoiul și opri rostogolirea sinucigașă a lui Ionel.

Când totul se liniște, apăru și minunea: nu un singur năpăstuit își ridică oasele din țărână, ci doi. Ionel, prăfuit și zugrăvit de spaimă, și Tic, uluit și ud până la piele.

Parcă înțelegând că singura cauză a nenorocirii era el, Țângulică se gudură cu un entuziasm nemaipomenit la picioarele stăpânului său, hotărât să primească pe blana lui uscată toată apa care se scurgea, șiroaie, din îmbrăcămintea lui Tic.

– Vezi, Ticușor!... îi spuse Dan cu duioșie. Nu era mai bine să te fi dus la moș Timofte?

Tic se scutură de apă ca un cățel plouat, imitând fără să vrea jigodia de la picioarele lui:

– Mă duc, zău că da, răspunse el. Numai să-mi schimb hainele.

Nimeni nu se mai îndoia de astă dată de sinceritatea prichindelului plouat.

Capitolul IV

1

Moș Timofte cotrobăi multă vreme în scrin până găsi obiectul pe care-l căuta. Era o lulea, cea mai veche din colecția lui răspândită prin toată odaia. O primise în dar, cu vreo treizeci de ani în urmă, de la unul dintre directorii liceului, un vestit culegător de poezii populare. Era o pipă frumoasă, zveltă, îndoită cu eleganță, pe care profesorul o găsisese într-un vechi burg german, renumit pentru instituțiile și tradițiile sale folclorice; i-o adusese lui moș Timofte, pe atunci nu prea moș, ca un fel de mulțumire pentru zelul cu care paznicul cotrobăise podurile clădirii în căutare de cărți și hârtoage vechi. Moșul păstra luleaua ca pe un odor neprețuit și o folosea foarte rar. Ce i-o fi venit s-o aprindă în seara aceea, e greu de spus... Dar numai ce-l auzise pe Tic rostindu-și rugămintea și se simți cuprins de o bucurie cum rar mai trăise. Nu prea era bine ce se întâmpla. Prichindelul cel cârn, cu părul veșnic ciufulit, mereu cu sacul doldora de pozne și năzbâtii îl cam frigea la inimă. Hm...

Cu mișcări leneșe, domoale, bătrânești, moș Timofte îndesă jumătate de pachet de tutun în lulea, o aprinse temeinic, pufăi de câteva ori, apoi își îndreptă privirile și vorbele către Tic:

– Și zi-i așa... Nu-i alt bătrân în oraș care să știe basme mai frumoase ca mine... Asta oare nu aduce olecuță a laudă? Așa, cât negru sub unghie...

– Și mai puțin... mărturisi Tic.

– Ei, dacă-i mai puțin decât negru sub unghie, spuse moșul abia stăpânindu-și râsul, atunci o să auzi o poveste veche de prin părțile astea...

Bătrânul mai pufăi de câteva ori din lulea, își roti alene privirile prin încăperea strâmtă, mobilată modest, dar sclipind de curățenie, și după ce îndepărtă cu palma valurile de fum din fața ochilor își pironi iarăși privirile asupra musafirului care-i urmărise

aproape cu teamă ritualul:

– Așaaaa... Mmmmda... Veche, veche poveste... Am auzit-o și eu când eram de-o șchioapă, de la un unchiaș foarte bătrân, călător prin lume cu oile. Începe și se termină ca toate poveștile, dar tâlcul ei mustește de înțelepciune... Vezi mătăluță, oamenii n-au fost niciodată proști, au fost ei slabi sau lipsiți de putere, dar judecau cu multă glagorie rânduiala lumii... Și din gură în gură, prin vorbe și parabole, prin povești mai ales, își spuneau păsurile și zugrăveau chipul în care ar fi vrut ei să se orânduiască lumea... Nu eu am găsit adevărurile astea, mi le-a spus mai demult un bătrân profesor, un om care e pomenit în cărțile voastre de școală, chiar acela care mi-a dăruit luleaua asta...

Tic privi o clipă luleaua, mai mult ca să-i facă plăcere bătrânului. Era nerăbdător prichindelul să audă basmul, așa că se îndesă și mai bine în scaun. Moș Timofte nici nu trebuia să-l privească pentru a ști ce se petrece cu el, și se hotărî să nu-i mai prelungească așteptarea:

– Așaaaa... Apoi, cică a fost odată un împărat mare și vrednic cum nu mai fusese altul pe lume, iar faima puterii și bogăției sale ajunsese până la capătul pământului, ba cică trecuse și mai departe. Și avea acel împărat trei fete. Dar ce fete!... Frumoase ca primăvara, strălucitoare ca stelele cele mai strălucitoare de pe cerul iernii, și harnice ca albinele. Și-și iubea împăratul fetele mai dihai ca lumina ochilor, și le ținea numai în bunătăți și-n podoabe scumpe. Iar cine vedea o dată fetele, nu le mai uita până la sfârșitul zilelor lui... Și iată că într-o zi, cam spre asfințitul soarelui, împăratul își chemă fetele în fața tronului și le grăi cam așa:

„Eu, fetele mele, simt că îmbătrânesc, simt că mi se apropie sfârșitul. Într-o bună zi falnica noastră împărăție va rămâne fără cap și atunci va trebui ca una dintre voi să poarte coroana și să legiuiască. Una singură, dragele mele fete, pentru că așa e legea și așa e bine; deși voi știți că vă iubesc pe toate deopotrivă; dar e mai bine pentru țara noastră să rămână mare și puternică și în mâna unui singur cârmaci, decât s-o împărțim în trei țărișoare asupra cărora s-ar putea năpusti dușmanii... Și ca să vedem care dintre

voi merita cinstea de a conduce țara, eu o să vă pun la încercare...”

Și la un semn al împăratului, ușile se dădură la o parte, și printre șirurile de sfetnici care așteptau cu capul plecat, își făcu loc un omuleț tuciuriu și tăcut, care purta în mâini un taler acoperit cu catifea neagră. Omulețul așeză talerul în fața tronului, apoi plecă la fel de tăcut precum intrase. Iarăși se închiseră ușile și iarăși rămase împăratul singur cu fetele sale. Când dezveli el talerul, încăperea toată se luminează de parcă atunci răsărise soarele. Pasămite, pe taler se aflau trei pietre scumpe, fiecare mai mare decât un ou de porumbel, de o frumusețe fără seamăn. Fetele se minunară foarte de mărimea și strălucirea nestematelor, apoi își îndreptară ochii spre jilțul în care stătea mândru tatăl lor, așteptându-i glăsuirea.

„Iată, fetele mele, zise împăratul, fiecare dintre voi va lua o piatră și fiecare va face cu ea ce va crede de cuviință. Iar poimăine, spre seară, veți da socoteală, aici în fața mea, de faptele voastre. E de prisos să vă spun că faptele vor fi judecate pe îndelete și cu dreptate, și măsura lor va arăta cui i se cuvine împărăția.”

Și după ce spuse aceste vorbe, împăratul, sprijinindu-se în toiagul său de aur, bătut cu diamante, porni spre sfetnicii care-l așteptau după uși, lăsând fetele să chibzuiască singure, singurele...

Moș Timofte se opri o clipă din povestit, ca să-și aprindă luleaua stinsă de multă vreme și să-și privească pe sub sprâncene musafirul vrăjit. După ce trase un fum în adâncul pieptului, înnodă iarăși firul basmului:

– Așaaaa... Și iată că a doua zi, dis-de-diminează, fata cea mai mare a împăratului alergă la meșterul aurar, poruncindu-i să-i facă până la prânz o cutiuță de aur și un lănișor tot de aur. Și la prânz, ea se înfățișă împăratului, arătându-i că piatra cea scumpă se află în cutiuța care nu se va dezlipi de la pieptul ei niciodată.

Cu fața plină de mulțumire, împăratul grăi astfel către fata lui cea mare:

„Iată o faptă înțeleaptă, fata mea! Ai făcut un lucru demn de toată lauda. Te-ai gândit că împărăția e lucrul cel mai de preț, de care nu trebuie să te desparți niciodată, fiindcă soarta ei e și

soarta noastră, și soarta noastră e și soarta ei. Ai arătat prin fapta ta că poți fi un bun cârmaci al țării. Dar dreptatea ne cere să vedem ce-au făcut și surorile tale...”

Cea de a doua fată chemase de cu noapte cei mai buni meșteri zidari din împărăție, dându-le poruncă să înalțe numai într-o zi un turn uriaș, care să-și îmbrace capul în cușma norilor. Și numai ce-au terminat meșterii de zidit turnul cel semeț și fata a așezat în cămăruța cea mai de sus diamantul cel scump. Și împrăștia diamantul, de acolo de sus, o lumină atât de puternică, de parcă răsărise peste lume un al doilea soare. Și fata mai rânduind în jurul turnului o ceată grozavă de voinici înarmați până în dinți, că numai ce-i vedeai din depărtări și te cutremura groaza.

Iar împăratul, văzând toate acestea, își învrednici iarăși cu un surâs de mulțumire și bucurie bătrâna-i față, și grăi astfel:

„Iată o faptă înțeleaptă, fata mea! Ai făcut un lucru demn de toată lauda. Te-ai gândit că fala țării noastre trebuie să strălucească, precum soarele, peste tot pământul. Și te-ai mai gândit că țara trebuie să fie bine apărată de dușmanii care ar cuteza să-i știrbească puterea și strălucirea. Ai arătat prin fapta ta că poți fi un bun cârmaci al țării. Dar dreptatea ne cere să vedem ce-a făcut și surioara ta.”

În vremea asta, fata cea mai mică a împăratului, care ca toate fetele cele mai mici din basm era și cea mai frumoasă, cutreiera câmpiile și pădurile din jurul palatului, frământându-și mintea amarnic: ce anume să facă ea cu piatra cea scumpă pe care i-o dăduse împăratul, pentru a da dovadă de înțelepciune și putere de cârmuire. Noaptea coborâse demult peste pământ, dar fata cea mică încă nu ajunsese la vreun capăt cu gândurile ei. Și hotărî să se întoarcă la palat pentru a mai cere o zi de păsuire de la tatăl ei. Și cum făcea ea cale întoarsă, apăsată de gânduri cum era, greși drumul. Și merse, și merse ea, și ar fi mers încă multă vreme dacă nu i s-ar fi părut că aude undeva un plânset. Se opri și ascultă până răsună din nou plânsetul. Miloasă din fire și încredințându-se că plânsetul nu era o simplă părere, porni spre locul de unde i se părea că vine. Și iată că se pomeni în fața ochilor cu un bordei ascuns de niște copaci uriași, un bordei sărac și prăpădit, cum nu

mai văzuse până atunci, și nici din citit sau din povestit nu aflase.

Uimită și neîncrezătoare – de, ca în fața unui lucru pe care-l vede pentru întâia oară – fata se uită înăuntru printr-o scobitură care ținea loc de fereastră și văzu o încăpere sărmană, luminată de o singură lumânare, și aceea pe sfârșite. La o masă joasă, cu trei picioare, stăteau doi oameni necăjiți: un bărbat și o femeie, amândoi îmbrăcați în zdrențe și amândoi plângând cu hohote. Fata de împărat se miră foarte când văzu toate acestea, fiindcă niciodată până atunci nu întâlnise bordeie, și nici oameni în zdrențe, și nici nu văzuse oameni plângând decât la înmormântări. În palatul împărătesc, toată lumea râdea și era veselă. Și voind să afle numaidecât de ce plâng oamenii aceia cu atâta amărăciune, fata intră în bordei, uitând să mai bată la ușă, și cu voce blândă le spuse celor două ființe speriate de neașteptatul oaspete:

„Ce vi s-a întâmplat, oameni buni, și cu ce ați fost nedreptățiți de plângeți atât de amarnic?”

Bărbatul se întunecă la față și nu îndrăzni să spună nimic, fiindcă recunoscuse în oaspetele neașteptat chiar pe fata împăratului cel mare, dar femeia, ca orice femeie, își dezlegă pe dată sufletul fetei care o asculta înmărmurită:

„Cum să nu plângem, mărită prințesă, când se abat necazurile asupra bordeiului nostru ca muștele pe stârv. Șapte copii ne-a dat Dumnezeu și toți șapte sunt bolnavi și flămânzi de nu știm dacă mai apucă ziua de mâine. Banul fuge de casa noastră cum fuge căprioara de lup, pâinea e tot așa de rară în casa noastră ca necazul în casa bogatului. Leacuri tămăduitoare nu s-au pomenit nicicând aici în bordei, așa cum nu s-au pomenit până acum bucurii. Singura lumină și bucurie care a cutezat să pătrundă aici ești chiar dumneata, preamărită și frumoasă prințesă.”

Fata împăratului se cutremură cumplit de cele auzite, dar și mai cumplit se cutremură când văzu cei șapte copii, galbeni ca șofranul și subțiri ca trestia, amuțiți de durere și foamete, pe niște paturi de lemn.

„Oameni buni, spuse ea cu o durere nestăpânită în glas, îi voi povesti împăratului despre tot ceea ce am văzut aici, și el o să vă ajute, că e nespus de puternic, de bogat și drept. Dar până ce o să

vi se facă dreptate, luați această piatră scumpă, duceți-vă cu ea la târg și spuneți negustorilor că eu v-am dat-o, cu porunca de a vi se schimba întocmai pe prețul ei. Altminteri va fi vai și amar de capul lor.”

Și înainte ca oamenii aceia sărmani să aibă timpul să i se arunce la genunchi, fata așeză nestemata pe măsuta joasă cu trei picioare și părăsi în mare grabă bordeiul, și nu-și opri goana decât numai când ajunsese în încăperea de giudeț a tatălui ei, împăratul. După ce se închină adânc în fața lui, așa cum i se cuvenea, spuse cu glasul tremurând de bucurie:

„Slăvite părinte, tu ne-ai învățat întotdeauna că țara cu bogățiile ei sunt pentru viața și fericirea oamenilor care o locuiesc. Eu am dat piatra cea scumpă unor oameni sărmani, uitați de lume și de dreptate, pe cuprinsul împărăției tale. Cu ajutorul ei șapte ființe vor scăpa de la moarte și vor trăi până la capătul vieții în bucurie și îndeplănire.”

Și fata istorisi împăratului și sfetnicilor care se adunaseră în grabă, întâmplarea din pădure.

Împăratul întâi se îngălbeni, apoi se înverzi de mânie, apoi se înroși ca sfecla când tună cu o voce care cutremură pereții palatului și făcu inima sfetnicilor cât un purice:

„Piei din ochii mei, nemernico, fată neroadă, care ai fost în stare să-ți faci de răs părintele și țara! Piei din ochii mei, nebuno, care nu știi să păstrezi lucrul cel mai de preț! Pleacă la cerșetorii tăi și să nu te mai arăți niciodată în preajmă! Acum să pleci, nesocotito!”

Și spuse apoi curții cuprinsă de spaimă:

„Toată împărăția să știe că de azi înainte eu nu mai am decât două fete; și cine va îndrăzni s-o găzduiască pe cea de-a treia în casa lui, sau numai numele de i l-ar rosti, va fi azvârlit în cele mai adânci și mai întunecoase temnițe, va fi supus la cele mai grele cazne și în vecii vecilor nu va mai ieși la lumină. Și să se afle în toată lumea că, după moartea mea, împărăția va fi cârmuită de cele două fete care au dat dovadă de judecată și înțelepciune!”

Fata cea mică fugi chiar în acea noapte din palat, fără ca nimeni să îndrăznească să-i arunce o privire binevoitoare sau să-i spună un singur cuvânt de duioșie. Pasămite, surorile ei îl

învrăjbiseră pe împărat împotriva-i, șoptindu-i la ureche în timpul cruntei judecăți, că e cam zănatică și împotriva rânduielilor împărăției.

Și merse fata cea mică pe drumuri necunoscute, prin noaptea rece și dușmănoasă. Se opri din mers abia în zorii zilei, când pantofiorii ei de prințesă se făcuseră bucățele, rochia îi era numai zdrențe, o rochie frumoasă de mătase purpurie. Picioarele i se însângeraseră, iar foamea și oboseala o chinuiau cumplit, dar fiindcă fugise prin pădure, nu găsi nicăieri o așezare omenească, ori o poartă în care să bată. Dar cel mai mult o chinuia dorul după tatăl ei și după surorile ei. Și iată că în zori, ajunse fata într-un luminiș cu iarbă deasă și mătăsoasă. Învinsă de oboseală, se prăbuși la rădăcina unui copac bătrân și, scâncind ca un copil mic, adormi repede, repede...

Și cum moș Timofte începu să-și scuture luleaua, Tic profită de răgaz pentru a da glas unor gânduri care-l chinuiau:

– Cum a putut împăratul să-și alunge fata după ce făcuse o faptă atât de bună?... Eu în locul lui aș fi lăsat fetei celei mici împărăția.

– Apoi, nu toți oamenii judecau la fel de bine pe vremea aceea. Și dacă așa vrea basmul, gata...

– Dar cum o chema pe fata cea mică?

Moș Timofte ridică neputincios din umeri:

– Asta, să-ți spun drept, am uitat-o, sau poate că nu l-oi fi întrebat pe unchiaș. Dar mi se pare mie că-i zicea Ileana sau Maria, nu mai țin bine minte... Da' unde rămăsesem, că m-am luat cu vorba?... întrebă bătrânul, mai mult ca să vadă dacă musafirul era atent la poveste, pentru că știa el foarte bine unde se oprișe.

– Acolo, în luminiș, la poalele copacului...

– Așa, așa... Acolo... Daaaa... Și numai ce dormi fata o bucată de vreme, când deodată un zgomot o trezi din somn. Își încordă ea auzul și prinse direcția zgomotului: era foarte aproape, chiar la rădăcina copacului, lângă ea. Deschizând bine ochii, văzu, acolo printre rădăcini, un omuleț de-o șchioapă, un pitic bătrân, cu barbă lungă; pentru că nu există pe lume pitici de-adevăratelea, tineri sau fără barbă; văzu ea un pitic care se căznea să care

câteva pietre într-o scorbură a copacului. Fata sări iute în picioare și-l ajută pe micul Barbă-Cot să-și ducă pietrele în scorburi. Și odată cu ultima piatră dispăru și el în întunecime, dar nu pentru multă vreme, fiindcă apăru la lumină și-i grăi astfel fetei de împărat:

„Preafrumoasă și preabună prințesă! Eu cunosc soarta ta și știu de ce tatăl tău, într-o clipă de strâmbă judecată, te-a gonit de acasă. Ai făcut o faptă bună acolo în bordei, care merita o cu totul altă răsplată, și acum, prin ajutorul pe care mi l-ai dat, ai dovedit cu adevărat că ai un suflet bun, drept și cinstit. Fără să-ți fi făgăduit vreo răsplată și fără să te fi rugat măcar, mi-ai sărit în ajutor. Preabună și preafrumoasă prințesă! Toată averea mea se află în această cutie pe care o vezi acum...”

Și piticul îi arăta prințesei o cutie mică, cenușie, o cutie obișnuită, de metal, care abia strălucea.

„Cutia aceasta este tot ceea ce pot să-ți dăruiesc, spuse mai departe piticul, dar bagă de seamă că e o cutie fermecată, înzestrată cu puteri nemaipomenite. Când o să fii tristă, să deschizi cutia și să lași lacrimile tale să cadă înăuntru, iar când vei fi în primejdie, strânge cutia la piept și rostește de trei ori acest cuvânt vrăjit.”

Și piticul se apropie de prințesă, șoptindu-i la ureche cuvântul vrăjit. Apoi grăi mai departe, cu voce tare:

„Cutia și cuvântul vrăjit te vor scăpa din orice primejdie, oricât de mare ar fi ea. Dar ferește-te, preascumpă prințesă, să împărtășești altcuiva cuvântul vrăjit! În aceeași clipă, cutia își va pierde toată puterea. Și acum du-te sănătoasă și încrezătoare în bunătatea inimii tale.”

Și înainte ca fata să-și poată reveni din uimire, piticul dispăru. Îl căută ea, îl căută peste tot, măcar o vorbă de mulțumire să-i spună, dar nu-l găsi nicăieri. Atunci, fata luă cutia, o ascunse în sân, și porni la drum. Și fiindcă foamea, oboseala și tristețea îi creșteau cu fiecare pas, se așeză îndurerată pe o piatră și începu să plângă, așa cum fac femeile ca să se liniștească. Sărmana prințesă, amarnic mai plângea!... Dar aducându-și aminte de sfatul piticului, scoase cutia din sân, o deschise și lăsă lacrimile să

cadă înăuntru. Mare, mare minune! Fiecare lacrimă se prefăcea, chiar în clipa când atingea cutia, într-o piatră scumpă. Repede, repede, cutia se umplu de nestemate și de strălucire. Auzind voci omenești apropiindu-se, fata închise cutia și se pregăti să se ascundă, dar stătu imediat locului, pentru că în fața ei trecea o ceată de tăietori de lemne, oameni obosiți și flămânzi care se întorceau de la muncă.

Văzând-o în starea aceea groaznică, însângerată, palidă și în zdrențe, tăietorilor li se umplu inima de milă. O luară cu ei și o adăpostiră în casele lor prăpădite, împărțind cu dânsa îmbucătura de pâine. Astfel avu fata puțința să afle despre viața amară și necăjită a atâtor oameni de treabă. Dar înainte de a-i părăsi, înainte de a pleca la drum, fata nu uită să lase nevoiașilor care-o ajutaseră cu atâta grijă toate nestematele din cutia cenușie.

Și așa, fata de împărat, hulită de familie, alungată de la curte, cutureieră pe jos întreaga țară și de câte ori priveliștea mizeriei și sărăciei o îndurera, lăsa lacrimile să-i cadă în cutia cea fermecată. Mulți, mulți oameni sărmani și nevoiași, fiindcă împărăția cea strălucitoare era plină de astfel de oameni, simțiră din plin ajutorul preafrumoasei prințese.

Dar iată că într-una din zile, cum mergea pe un drum larg care tăia împărăția în două, auzi în depărtare zgomot mare de surle și trâmbiți. Și grăbind pașii într-acolo, zări spre marea ei bucurie pe tatăl său, împreună cu cele două fiice ale lui, în fruntea unui convoi împărătesc. Fericită, fata uită toate nenorocirile care se abătuseră asupra ei, toate necazurile pe care le îndurase după cumplita poruncă a împăratului, și alergă în întâmpinarea celor pe care nicio clipă nu-i scosese din inima ei bună.

Dar împăratul, în loc s-o primească fericit și cu brațele deschise, numai ce o zări și se mânie crunt. Trăgând paloșul de la brâu, ceru cu voce tare slujitorilor să lovească fără milă în ființa care i se aruncase la picioare. Fata cea mică, aducându-și aminte de povața piticului, strânse cutia la piept, și rosti repede, de trei ori, cuvântul vrăjit. Și spre marea ei mirare îl auzi pe împărat, care era numai la doi pași de ea, strigând ca un sălbatic:

„Unde e nemernica? Unde a fugit nebuna care a îndrăznit să

apară în fața mea? Căutați-o și loviți-o fără milă!”

Dar ostașii împăratului treceau cu săbiile scoase pe lângă fata care se ghemuise chiar la picioarele cailor și n-o zăreau.

Pasămite, cutia avea darul de a face nevăzut pe cel care o purta și rostea cuvântul vrăjit.

Tic tresări și-și ascuți auzul. Moș Timofte îi aruncă o privire blândă, apoi reluă povestirea:

– Asta era! Cutia avea darul de a face nevăzut pe cel care o purta și știa cuvântul vrăjit. Așa că ostașii căutară în van. Fata se furișă la marginea drumului, iar convoiul trecu mai departe. Și după ce pieri ultimul ostaș din convoi, își urmă și dânsa calea fără țință. Cutreieră mai departe toate drumurile împărăției, împărțind pâinea cu cei nevoiași, adăpostindu-se pe unde nimerea, și mereu răsplătind bunătatea și cinstea cu nestematele din cutia cenușie. Și dacă e să vorbim drept, cine alții decât nevoiașii și truditorii meritau acele bogății?

Când o apuca dorul de casă, când simțea că n-ar mai putea trăi fără să-și vadă părintele și surorile, fata cea mică șoptea în cutie cuvântul fermecat și trecea, ziua sau noaptea, printre străji, deschidea, nevăzută, porțile și ușile palatului împărătesc și se oprea în odăile în care-și petrecuse viața cu ani înainte. Nimeni n-o vedea, nimeni n-o auzea, dar ea auzea și vedea totul, ba uneori, când surorile ei dormeau, le mângâia în somn și le șoptea cuvinte de dragoste. Și apoi iarăși colinda țara, răscolind cele mai îndepărtate unghere și petrecându-și viața printre oamenii care prin bunătatea și cinstea lor îi deveniseră tot atât de apropiați ca părinții și surorile.

Dar iată că într-una din zile se iviră pe drumurile țării soli de la curte care spuneau oamenilor că împărăția se află în mare primejdie. Dușmanii de la miazănoapte strânseseră oștiri puternice și se pregăteau să atace împărăția din trei locuri deodată. Împăratul, cu toată truda sa, nu izbuti să-și facă oștire pe măsura dușmanului. Oamenii era nemulțumiți de asprimea lui, de rânduiala nedreaptă pe care el o susținea; nu se înghesuiau să apere o țară în care trăiau apăsați de necazuri și de suferințe.

Auzind toate acestea, fata cea mică porni la drum greu și

anevoios, colindă în lung și-n lat împărăția, bătu la ușile oamenilor pe care-i ajutase, le vorbi tuturor, cu patimă și durere, despre primejdia care se apropia, iar oamenii, auzind cuvintele ei înțelepte și simțindu-le adevărul, nu zăboviră prea mult. Își luară rămas bun de la casele lor și porniră după prințesă, înarmați cu de toate pentru cea mai cruntă bătălie.

Și iată că, spre uimirea împăratului, străjile vestiră într-o bună zi că se apropia de capitala țării, în nouri de colb care nu se mai termină, o oaste cumplită. Împăratul se cutremură la început de spaimă, dar iscoadele îi aduseră repede vestea cea bună, cum că oastea care se apropie de palat nu e oaste străină, ci însăși oastea împărăției. Când căpitanii oștirii se înfățișară împăratului, îmbrăcați în zale și cu paloșe scăpărătoare la șolduri, toată curtea își recăpătă liniștea, iar când împăratul îi întrebă din ce îndemn porniseră la luptă, ei au răspuns fără teamă și fără ocol:

„Din îndemnul preamilostivei și preaînțelepte tale fiice, pe care odinioară ai alungat-o de-acasă și care, înțelegându-ne suferințele și necazurile, a fost toată vremea alături de noi.”

Și se apucară să-i istorisească împăratului isprăvile prințesei celei mici.

Abia atunci împăratul pricepu că fata lui cea mai mică fusese cea mai înțeleaptă dintre toate, fiindcă ea arătase în chipul cel mai limpede care trebuie să fie soarta bogățiilor împărăției. Și împăratul își mai aminti că pietrele scumpe ale celorlalte fiice ale lui demult se pierduseră: fata cea mare o scăpase în valuri pe când se scălda, iar piatra celei mijlocii fusese furată din vârful turnului de o pasăre răpitoare...

Moș Timofte făcu o pauză pentru a-și zgândări luleaua și a-și iscodi musafirul, apoi mulțumit își reluă povestirea:

– Așaaaaa... Cei care povestesc basmul spun mai departe că în fața oștirii grozave, dușmanul nici n-a mai îndrăznit să atace împărăția, ci a trimis soli de pace; își dădea el seama că nu avea de luptat cu o oștire, ci cu un popor întreg. Și povestitorii spun mai departe că după moartea împăratului fata cea mică a cârmuit cum nu se poate mai bine împărăția, niciodată nu s-a abătut de la dreptate, de la cinste și de la omenie. Și mai spun povestitorii,

când se sfârșește basmul, că bine ar fi dacă și alte țări ar lua pilda împărăției aceleia...

Tic înțelese că moș Timofte terminase povestea, dar încă nu se îndura să plece. Scăpase de emoțiile care-l înțepeniseră, tăcut, acolo pe scaun; îl urmărea un singur gând și tare mult voia să-l dezlege:

– Dar cutia aceea, cu care fata cea mică se făcea nevăzută, pe unde a rămas?

– Apoi, de, răspunse moș Timofte, unii povestitori spun că s-a pierdut odată cu prințesa, că așa a lăsat ea cu limbă de moarte: să fie și cutia îngropată odată cu ea, dar sunt alții care zic că ar fi ajuns până la Ștefan cel Mare, că el ar fi fost, cică, cel din urmă stăpân al cutiei.

Prichindelul deveni din ce în ce mai treaz și mai interesat:

– Și pe urmă nu s-a mai aflat nimic despre ea?

Moș Timofte nu răspunse imediat. Părea că-și răscolește amintirile:

– Dacă nu mă înșel, se hotărî el, unchiașul care mi-a povestit basmul, călătorul acela prin lume cu oile, zicea că nu s-ar fi pierdut chiar cu totul cutia, că s-ar afla ascunsă pe undeva. Zicea el, pe-atunci, că ar fi îngropată de sute de ani într-o peșteră, în fundul pământului. Ei, dar toate astea-s povești, basme...

De astă dată, Tic nu mai era de aceeași părere cu moș Timofte. El era convins pe de-a-ntregul că acea cutie fermecată existase, și odată ce existase nu se putea pierde ca un lucru de nimic. Era prea prețioasă ca să fi fost lăsată uitării. Exista ea bine ascunsă undeva.

– Și n-a spus unchiașul acela, călător prin lume cu oile, în ce peșteră se află îngropată cutia? îl iscodi iarăși prichindelul pe moș Timofte.

– El spunea că ar putea să fie chiar pe aici prin munții noștri, poate chiar în Peștera Neagră... dar poți să te ieși după spusele oamenilor când e vorba de basme, de povești?

Tic se hotărî în sinea lui să nu-l mai contrazică pe moș Timofte ca să-l poată iscodi mai bine:

– Dar cuvântul vrăjit care-o fi fost, moș Timofte?

- Ahaaaa! Cuvântul vrăjit... se trezi moșneagul din alte gânduri. Mi-amintesc că și eu l-am întrebat pe unchiaș după ce a terminat de istorisit basmul... Eram tocmai de vârsta mătăluță... dar n-a știut nici el. Nimeni nu-l știe... L-a dus cu ea prințesa în mormânt...

- Nu se poate, moș Timofte! se opuse Tic. Știu eu de la Maria, de la soră-mea, că fetele-s guralive. Nu se poate să nu-l fi spus ea cuiva.

Moș Timofte râdea amarnic pe sub mustață auzind vorbele lui Tic și mai ales tonul lui foarte serios și convingător. De aceea îl întărită cu bună-știință:

- L-o fi spus prințesa cuiva, da-n basm nu e dezvăluit.

- Daaaa?... Eu cred mai degrabă că n-a vrut unchiașul să-l spună. Dar tot îl aflu eu până la urmă!

- Poate c-o fi scris pe cutie, își dădu moș Timofte cu părerea.

- Asta-i greu! Cine știe cum se scria pe atunci!

Bătrânul își scoase Țângălăul și citi cu voce tare ora. Tic sări de pe scaun ca ars. De multă vreme nu mai întârziase atât. Îi mulțumi din toată inima lui moș Timofte: „îi fac praf pe toți!”, apoi se pregăti de plecare. Dar moșul îl mai opri o clipă, atât cât îi trebuia pentru a scoate dintr-o firidă, acoperită cu grijă, o portocală învelită în hârtie subțire, roșietică.

- Ține, îi spuse el. Știu eu cât vă plac portocalele.

Prichindelul n-avu încotro. Luă portocala și o zbughi pe ușă afară, uitând să mai spună „noapte bună”. Îi era teamă să nu i se vadă lacrimile. Pe drum, se jură să nu-i mai facă nicio pozna lui moș Timofte și să-i sfârâme pe toți cei care se vor purta urât cu el. Iar acasă, după ce adormi, visă că a ajuns în stăpânirea cutiei fermecate. Cum șoptea cuvântul vrăjit, cum se făcea nevăzut. Îl trăgea de nas pe Ionel, îl înghiontea pe Pompilică, intra în cinematografe fără să plătească, auzea toate discuțiile tainice ale cireșarilor, citea notele din catalog. Nimeni nu-l vedea, nimeni. Șoptea cuvântul magic și dintr-o dată devenea nevăzut... Și ce de mai pozne născocea!...

Dar dimineața când se sculă, Tic își aminti absolut totul, totul, numai cuvântul vrăjit îl uitase cu desăvârșire.

Capitolul V

1

De aproape jumătate de veac, de când liceul se mutase în clădirea aspră cu turn și orologiu, care domina partea de nord a orașului, marele amfiteatru de la parter nu se deschidea decât de trei ori pe an: la începutul anului școlar, la mijlocul lunii martie când se sărbătorea aniversarea liceului, și la sfârșitul anului școlar. Orice altă festivitate, oricât de importantă ar fi fost, se ținea în alte locuri, de obicei în sala de gimnastică sau în aula de la etaj. Niciun director nu se încumetase vreodată să se abată de la tradiție. Amfiteatrul rămânea astfel locul cel mai râvnit din școală, dar nu numai pentru că se deschidea rar, la date fixe, și pentru că arhitectura lui severă, maiestuoasă, cu luciri de marmură, uimea privirile și oprea răsuflările. Mirajul pe care amfiteatrul îl proiecta asupra elevilor avea și altă cauză.

Amfiteatrul devenise cu timpul un fel de tezaur; tot ceea ce primise școala de la foștii ei elevi se afla acolo, în șirul de vitrine de cristal care dubla întreg zidul semicircular. Obiectele adunate și expuse în vitrine nu constituiau podoabe prin ele însele, dar fiecare și toate la un loc vorbeau despre înrâurirea hotărâtoare pe care o avusese școala asupra destinelor; speranțele sau amintirile privitorilor transformau toate obiectele în valori inestimabile. Ce nu se afla acolo?... Titluri de ziare și rafturi de cărți, colecții de roci și de obiecte de ceramică găsite în țară sau aiurea de geologi și arheologi renumiți, caiete de lucru ale unor scriitori și savanți cunoscuți peste hotare, machetele unor mari construcții – printre ele și macheta liceului –, diplome și distincții de vază, miniaturi reprezentând invenții sau aplicații tehnice de prestigiu ale unor ingineri cu care se mândrea politehnica românească, planșe, mape cu scrisori și telegrame, portrete și fotografii, hărțile unor ținuturi românești aproape uitate, alături de harta unei regiuni exotice

întocmită de un grup de exploratori din care făcuse parte și un savant român, și multe alte obiecte, aparținând toate foștilor elevi ai liceului. Fiecare, ajuns la apogeul carierei sale, simțea nevoia și datoria de a recunoaște printr-un gest poate simplu, dar de o sinceritate definitivă, rolul covârșitor al școlii în viața lui. O singură piesă din acel tezaur atât de divers fusese luată chiar de pe banca unui elev și dusă de-a dreptul în amfiteatru. Era o foaie de hârtie plină de cifre și simboluri algebrice, un „Extemporal la matematică”. Autorul lui, elev în clasa a VII-a, descoperise cu trei decenii în urmă, la o problemă complicată, de algebră superioară, patru soluții diferite; ultima dintre ele, profund originală, provocase, după comunicarea ei, o adevărată senzație în lumea matematicienilor. Dezvoltată de maestrul curbelor algebrice, ideea uluitoare a elevului de 17 ani devenise o teorie originală care întregea un capitol, până atunci infirm, al matematicii. Un accident stupid curmase viața tânărului chiar în primul an de facultate. Nu rămăsese în urma lui decât o sumedenie de foi albe, neîncepute și acel „Extemporal la matematică”, păstrat cu sfințenie în amfiteatrul liceului.

În zilele când se deschidea amfiteatrul, intrarea elevilor și a părinților era permisă timp de douăsprezece ore: de la 8 dimineața la 8 seara, fără întrerupere. În acele zile, liceul primea, după-amiaza, vizita unor grupuri de elevi și profesori din comune și orașe învecinate, mai toate atrase de celebritatea amfiteatrului. Dimineața însă, amfiteatrul era deschis numai pentru elevii liceului.

Toate cele trei zile erau așteptate cu nerăbdare, cu emoție, cu teamă chiar, dar niciuna nu era atât de dorită ca ziua în care se sărbătorea sfârșitul anului școlar. În afară de premiile obișnuite pretutindeni, câte trei pentru fiecare clasă, tradiția liceului mai cerea ca în acea zi să se decerneze Premiul de Onoare celui mai bun elev din școală și Premiul Cancelariei unui elev desemnat de corpul pedagogic pe baza unor criterii care niciodată nu erau fixe sau limitate și pentru care nu se dădeau întotdeauna justificări. Tot cu această ocazie, respectându-se de asemenea tradiția școlii, se scoteau la iveală fapte care umbreau prestigiul liceului și

batjocoreau strădaniile celorlalți elevi.

Dacă premianții claselor erau cunoscuți cu multe zile înainte de sfârșitul anului școlar, dacă premiantul de onoare era cunoscut înainte de începerea festivității, pentru că numele lui era scris, încă din ajun, cu litere de aur pe tabla de marmură din dreapta scenei, elevul căruia i se decerna Premiul Cancelariei nu era cunoscut decât în ultima clipă, adică atunci când i se rostea numele și i se înmâna premiul. Era singurul premiant fără diplomă, dar premiul care i se oferea nu era simbolic; de cele mai multe ori era un premiu foarte valoros, de obicei în obiecte, și aproape de fiecare dată obiectul era altul.

E de la sine înțeles că acest Premiu al Cancelariei ațâța multe fantezii. Zilele dintre încheierea anului școlar și serbarea de sfârșit de an erau zile în care nu se discuta altceva decât Premiul Mare, cum mai era numit. Se făceau pronosticuri, pariuri, se rosteau zeci de nume, se descopereau cele mai fanteziste cadouri, se căutau cele mai năstrușnice evenimente care puteau să ofere eroi-candidați pentru premiul special.

E drept că în anumite pâlcuri mai retrase și mai puțin gălăgioase, în acele zile de liberă și nestăvilită gălăgie, se trăiau clipe de spaimă stârnite de amintiri nu prea îndepărtate, dar care s-ar fi vrut foarte îndepărtate: oare care amintire chinuitoare va fi istorisită în fața întregii școli și va fi pedepsită cu tăcerea grea de gheață a tuturor?

Dar nimic nu se putea compara cu magnetul Premiului Mare... Oare cine îl va primi? Și pentru ce? Și ce anume i se va da?... Premiul Mare nu impunea nicio condiție prealabilă. Putea fi acordat oricui, uneori făcându-se chiar abstracție de situația școlară a elevului. Cu câțiva ani în urmă fusese acordat unui elev foarte slab la învățătură, care salvase un copil de la înec. Cel premiat era fiul unor oameni bogați. I se făcuse cadou o pereche de porumbei foarte scumpi, pentru că porumbeii erau pasiunea ascunsă a tânărului înotător. În alt an, premiul fusese decernat unui băiat de treisprezece ani, elev mediocru, liniștit, bolnăvicios, care nu se remarcase prin nimic tot timpul anului. Poate doar prin tăcerea și sfiala lui. Abia după câțiva ani se aflase că elevul

premiat, orfan de mamă, fusese părăsit de tatăl lui și vreme de două luni de zile trăise și se întreținuse singur, tăind lemne sau cărând apă vecinilor, fără să se plângă nimănui. Alți elevi fuseseră premiați pentru câștigarea unor concursuri naționale de literatură sau de știință, sau pentru lucrări excepționale de laborator, sau pentru fapte de curaj, sau pentru gesturi și atitudini mișcătoare față de colegi, față de profesori și de părinți, sau față de necunoscuți. Premiul Cancelariei răsplătea mai ales aptitudinile deosebite și calitățile sufletești deosebite ale elevilor.

Uneori numele fericitului se ghicea, dar asta nu însemna nimic. În școală circula o vorbă: „Dacă vrei să ți se acorde Premiul Mare, să nu te gândești niciodată la el...” Întrebarea rămânea: Oare cine va fi fericitul în acest an?

2

Amfiteatrul gema de lume. Părinți și copii, poate mai mulți părinți decât copii, zgâriați de aceleași emoții, se ascundeau după vorbe convenționale și totul se transforma într-un cor ciudat, nesupus vreunui ritm, din care nu se putea înțelege nimic. Se întreba și se răspundea orice, discuțiile nu aveau nicio noimă; dacă cineva ar fi spus cu pasiune Tatăl nostru, iar vecinul i-ar fi răspuns cu o filipică la adresa echipei de volei a orașului, n-ar fi fost de mirare ca înflăcărarea celor doi să se termine cu o strângere de mână, fiecare fiind convins că a primit încuviințarea celuilalt. Erau și insule de liniște în această mare agitată, erau și teribile înfruntări retorice, erau și ființe cărora emoția le bubuia în piept, sau pâlcuri săgetate din când în când de fiorii spaimei.

Cireșarii se întâlneau lângă vitrina cu hărți, precum conveniseră. Erau avizi de noutăți, dar multă vreme se mulțumiră cu gesturi tăcute, cu întrebări și răspunsuri din priviri, sau cu șoapte îndrăznețe. Sergiu și Pompilică se lipiseră de ei ca două umbre. Nici nu mai încercau să se ascundă. Ba la un moment dat, Sergiu îi potrivea în ureche o pâlnie de hârtie, bineînțeles ca s-o necăjească pe Maria, care-i șoptea ceva lui Ursu. Noroc că Dan

trecu printr-un moment de mare inspirație. Își apropie buzele de pâlnie și șopti cu o convingere nestrămutată:

– Ai auzit bomba cea mică? Doi elevi din clasa noastră vor fi băgați la exemple negative!... mamă dragă! Am crezut că-i pâlnia lui Victor... Stai, mă Sergiule! Stai, mă, că-i un banc...

Aș!... Putea să-i roage Dan în genunchi, putea să se jure pe toți sfinții... În câteva clipe nu mai rămase urmă de Sergiu și Pompilică în amfiteatru. Nici Ursu, cu privirea lui care nu dădea greș, nu izbuti să-i dibuiască.

– Pariez o barcă de cauciuc pe una de hârtie că la ora asta s-au pitit cu tot cu merinde în vreun coteț de găini, spuse cel care-i alungase. Trei zile n-au să se miște de-acolo.

Fuga celor doi spioni nu înveseli grupul. Dimpotrivă. Tăcerea coborî acolo ca un clopot, izolându-i pe cireșari de restul lumii. Se uitară toți la vitrina cu hărți, dar nu vedeau liniile, semnele și culorile convenționale care își dau întâlnire pe o hartă. Vedeau și auzeau ape iuți rostogolindu-se în cascade, vedeau creste și adâncimi, poiene liniștite și închisori de întuneric, poteci și păduri, și, mai ales, se vedeau pe ei străbătând neobosiți toate reliefurile care mai târziu vor deveni semne și linii și culori cuminți pe o hartă.

– Dacă vom găsi ceva extraordinar, ceva ce nu s-a mai văzut! șopti Maria. Poate vom avea și noi harta noastră, aici...

Numai Victor îi auzi șoaptele și privirile îi fugiră fără voie spre o vitrină alăturată în care se găsea o foaie îngălbenită de vreme: „Extemporal la matematică”.

– Poate că vom găsi un diamant gigantic... visă mai departe Maria. Sau o comoară fantastică... Va sta în vitrină alături de extemporal. Din partea cireșarilor. Să nu trecem niciun nume. Atât: Cireșarii...

– De ce să nu trecem niciun nume? întrebă tot în șoaptă Ionel. Extemporalul nu e iscălit?

Și deodată simțiră cu toții vacarmul. Parcă atunci intraseră în amfiteatru. Primul se dezmetici Dan:

– Dacă nu renunțăm la șoapte, strigă el, riscăm să atragem atenția asupra noastră. Eu îi dau dreptate lui Ionel. Să iscălim

fiecare!

– Dacă am început de pe acum să vindem pielea ursului din pădure, îl amenință Lucia, să nu găsim vreun Țângulică în loc de urs...

– De ce să ne gândim la urs, se supără Ionel, când purtăm în lanț un ditamai leu? Eu sunt convins că vitrina cu Extemporalul se va îmbogăți chiar astăzi!

Era atâta siguranță în vorbele lui Ionel încât tăcerea coborî din nou pentru câteva clipe pe insula cireșarilor.

– Ahaaaa! înțelese Maria. Știu la ce te gândești...

– Și n-am dreptate?

– Numai împreună cu Lucia! se aprinse Maria.

Dan îl atinse cu cotul pe Ursu:

– Am impresia că se pregătește un eveniment formidabil. Nu simți nimic în aer? Nu ți se pare că întârzie începerea festivității? Ce-ar fi să se deschidă vitrina!... Ba nu, mamă dragă! Ar fi o nenorocire. Rămânem cu un singur aparat... Zău, Ionel... Mulțumește-te numai cu Premiul Bombă... Tu ce zici, Victor? Rămânem fără aparat?

Victor ridică din umeri. Părea cam stânjenit, dar parcă se simțea obligat să vorbească:

– Nu cred... Extemporalul e altceva, e o idee, teorie la care nu s-a gândit nimeni până la el. Aparatele noastre sunt asemenea atâtor altora și mult mai rudimentare decât altele. Pentru noi sunt unice, bineînțeles, dar nu cred că asta ajunge.

Lucia îl aprobă imediat, dar Ionel se îngălbeni de ciudă. Și vocea îi tremura:

– Mi-am închipuit eu... Crăpați de invidie... Las' c-o să vedeți, o să vedeți voi. Eu o să-l aranjez în vitrină. Numai pe-al meu!

– Ahhhaaa! îl prinse Maria. Acum recunoști că și Lucia a construit unul dintre aparate... ia spune! Cum poți să fii atât de îngâmfat și de egoist? Extraordinar!

– Hopa! se auzi vocea salvatoare a lui Dan. Bine că n-a ținut nimeni pariul, mamă dragă. Ia uitați-vă! Acolo, în fund, lângă moș Timofte... Sergiu și Pompilică... Cine i-o fi adus din coteț? Singuri n-au venit ei în niciun caz...

Într-adevăr, cei doi anticireșari reapăruseră în sală. Iar Dan nu era departe de adevăr. Moș Timofte îi prinsese chiar în clipa când voiau să sară gardul școlii și-i muștruluisse cumplit. Ca doi cățeluși pleoștiți, trași de un lanț nevăzut, îl urmaseră în amfiteatru. Încovoiați și muți așteptau amândoi judecata de gheață.

Bătrânul uitase de ei. Atenția și interesul lui aveau altă direcție. Undeva îl descoperise pe Tic; și prichindelul cel neastâmpărat și cu argint viu în priviri era într-o stare jalnică. Doamne! Ce mai fețe-fețe făcea! Și cum căuta mereu să se ascundă în spatele vreunui elev mai mare!

Moș Timofte oftă. Era în grea cumpănă. Inima îl îmboldea să-i facă un semn prichindelului și să-l aducă lângă el; într-o clipă numai l-ar fi umplut de argint-viu. Dar ceva nu-l lăsa, e meteahnă bătrânească, oooffff... Asta era! Trebuiau să sufere amândoi... Altădată s-ar fi socotit înțelept pentru judecata lui dârză... Acum îi zicea meteahnă bătrânească!

Bătrânul aflase din zece guri ce se întâmplase cu Tic în ultima zi de școală, la sfârșitul ultimei ore, chiar înainte de a preda lucrarea la română, cu care, în sinea lui, râvnea la Premiul Bombă: basmul cu fata cea mică de împărat. Părea o răzbunare pentru toate năzbâtiile pe care le făcuse în timpul anului. Numai că de astă dată era oarecum nevinovat. Tot ceea ce făcuse, făcuse în favoarea dreptății; foarte, foarte puțin în favoarea și pentru plăcerea lui: așa se scuzase Tic față de tatăl său. Da... mai avea de scris o frază de încheiere. Dar un diavol împielit, cu care nu se putea înțelege niciodată, îl îndemnase ca tocmai în clipa aceea să-și rotească, triumfător, privirile prin clasă. O singură clipă, dar îndeajuns pentru ca privirile lui neastâmpărate să descopere dubla fraudă. Tic stătea în rândul din mijloc, în ultima bancă. La stânga și la dreapta lui, mai în față, două pușlamale copiau de zor după niște fițuici legate cu elastic și trecute prin mâneci. Era prea mult! Mai întâi îl îngrozise nedreptatea; apoi simțise și o oarecare spaimă: dacă una dintre pușlamale va face o lucrare mai bună decât a lui? Adio cu Premiul Bombă! Apoi simțise cum îl gâdilă ceva plăcut în palmă. Fără să mai stea pe gânduri, Tic își potrivise praștia mică, de clasă, pe degetele mâinii stângi, apoi scosese

dintr-un buzunar tainic două proiectile simple, de hârtie, însă atât de bine răsucite că aveau o duritate de metal. Și într-o singură secundă realizase nemaipomenita performanță de a-i lovi în același loc în ceafă pe cei doi hoți. Atât de fulgerător fusese atacul lui, încât fiecare din cei atinși, întorcând instantaneu capul, își închipuiseră că a fost lovit de celălalt. Ar fi urmat o bătaie crâncenă între cele două pușlamale, după sfârșitul orei, dacă la performanța lui Tic n-ar fi asistat un singur martor, și dacă acel unic martor n-ar fi fost chiar profesorul de română. Aproape zece minute, prichindelul a fost făcut cu ou și cu oțet în fața clasei și amenințat, la sfârșit, cu o pedeapsă strașnică. Înainte de a-l fi poftit pe ușă afară, profesorul, într-un ultim acces de bunăvoință, l-a întrebat dacă a tras vreo învățătură din cele întâmplate. După câteva clipe de tăcere, Tic a răspuns cu o voce tremurândă, care parcă cerea iertare:

– Au dreptate cei mari: dacă vrei să câștigi Premiul Bombă nu trebuie să te gândești niciodată la el!...

Oricât de ciudat ar părea, aceste vorbe uluitoare îl salvaseră pe Tic... pentru că profesorul, interpretându-le în fel și chip, descoperise până la urmă izvorul și sensul lor adevărat. Dar prichindelul nu știa nimic din toate acestea și, din păcate, nu știa nici că moș Timofte știe ceva, așa că în loc să se apropie de moșneag pentru a primi leacul binecuvântat al spaimei, se ferea de el ca dracul de tămâie.

Afurisite clipe! se tânguia în tăcere cireșărelul. Și amenințarea se apropia vertiginos... pentru că sus pe scenă directorul își începuse cuvântarea tradițională. Liniștea pusese stăpânire pe întreg amfiteatrul. Din când în când aplauze, apoi iarăși liniște... Se citea numele premianților... Clasa a cincea... Auzindu-și numele în grupa celor cu premiul doi, Tic nu se învârti într-un picior și nici nu sări în sus de bucurie, așa cum se temea moș Timofte. Râvnise oare la premiul întâi?... Nu! Pentru că erau în clasă doi tocilari pe care nu i-ar fi putut întrece decât cu prețul renunțării la pauze și la incursiunile misterioase de după-amiază. Ori pentru el un asemenea preț era mai scump decât sângele și decât lumina. Nu! Nu se așteptase și nu se gândise nicio clipă la

premiul întâi. Nu din cauza asta întârzia bucuria prichindelului, pentru că era vorba de o simplă întârziere, nu de o renunțare. Îi era teamă să nu se bucure prea devreme; sau mai bine zis pentru a-și trăi din plin bucuria mai întâi un foarte scurt și necesar calcul: oare era cu puțință să i se dea premiul doi și în același timp să fie făcut de râs în fața întregului oraș?... Imposibil!... Și ciufuliciul simți o bucurie plină, ca o răcoare plăcută după o arșiță îndelungată... Se trezi târziu când auzi numele cireșarilor: Victor, Ionel, Lucia, Maria, Dan... Unii premianți, alții citați pentru merite speciale... Niciunul nu fusese uitat... Dar deodată prichindelul simți cum îl săgetează un fior rău, și toată bucuria i se topi. Nu auzise numele lui Ursu.

Liniștea nu mai era atotstăpânitoare în amfiteatru. În primele rânduri mai ales, adică acolo unde nu se afla niciun elev, începuseră comentariile. Unele foarte însuflețite, altele mai potolite, mai în șoaptă, gravitau toate în jurul odraslelor care erau chemate pe scenă pentru a fi felicitate și admirate. Când se rosti numele lui Ionel, o doamnă foarte elegantă și foarte ușor de remarcat din cauza pălăriei uriașe, în formă de talger, care părea anume aranjată pe ceafă pentru a-i necăji pe cei din spate, tresări violent și privi în jur cu intenția vădită de a-și alege o victimă. Și pentru că în dreapta ei se afla un bărbat încă tânăr, care-o intrigase până atunci prin atitudinea lui aproape timidă, aproape indiferentă, nu mai șovăi în alegerea sa:

– Ați auzit și dumneavoastră? „Aptitudinile tehnice excepționale!” Credeți că se poate spune mai mult despre un elev?

Cel întrebat nu-și ascunse jena:

– Nu sunt pedagog... Nu cunosc criteriile...

– Pardon! spuse cu uimire sinceră mama lui Ionel. Poate fi ceva mai superior decât „excepțional”? Sunt și eu intelectuală... Excepțional e excepțional!

Victima începu să-și șteargă sudoarea care-i invadase fruntea:

– Sigur... Aveți dreptate... Eu mă gândeam la alt sens, adică la altă... la alt perimetru... Aptitudini tehnice... Aptitudini literare... Spirit științific... Toate pot fi excepționale... Sunt convins că fiul dumneavoastră...

– Poate că vă surprinde altceva, îl întrerupse mama lui Ionel. Faptul că a luat numai premiul doi...

– N-am fost atent...

– Oricum n-ați fi înțeles nimic... fiindcă sunt niște dedesubturi. Dacă ar ști și el să se lingusească pe lângă profesori, dacă le-ar ține și el paltonul și isonul, ar lua un premiu mai mare decât premiul întâi... Ghinionul lui că e coleg cu un asemenea specimen, vă spun asta cu toată discreția...

Văzându-și fiul pe scenă, doamna renunță la conversație, pentru a se dedica aplauzelor și gesturilor de felicitare, dar nu înainte de a se debarasa de pălărie. Momentul de liberă privire pentru cei din spate fu însă foarte scurt. Odată cu coborârea lui Ionel de pe scenă începu și aranjarea pălăriei pe ceafă. Când doamna își întoarse privirile în dreapta, în locul bărbatului tânăr și timid descoperi o băbuță, îmbrăcată în negru ca o călugăriță și cu o broboadă vișinie pe cap. Noua vecină nu-i făcea prea mare plăcere, mai ales că o salută cu un zâmbet foarte familiar. Pentru a-i tăia orice poftă de conversație trecu imediat la atac:

– Parcă ai și dumneata un băiat, coleg cu al meu... De ce nu ia exemplu de la Ionel? N-o fi rămas cumva corijent?

Băbuța nu se fâstâci deloc:

– Apoi el, săracul, trebuie să țină și casa, că tată nu are... de vreo șapte ani... În de-ale casei îl învăț eu... școala e treaba lui. S-o descurca și el cum o putea...

– Să nu rămână repetent, că-și pierde prietenii. Ionel nu are voie să se...

Un val subit de tăcere îi opri cuvintele pe buze. Directorul se pregătea să decerneze Premiul de Onoare al școlii, și pentru prima dată era nevoit să facă o precizare mai amplă:

– Anul acesta, începu el, ne-am trezit cu doi candidați la Premiul de Onoare, amândoi având exact aceeași medie, distingându-se amândoi printr-o comportare ireproșabilă și printr-un spirit științific cu totul excepțional: un elev din clasa a opta, și un altul din clasa a unsprezecea. Tradiția școlii nu acceptă însă decât un singur premiant. După o îndelungată chibzuință, alegerea noastră s-a fixat asupra acelui candidat care, dincolo de calitățile

enumerate, a dat dovadă, atât în relațiile de școală, cât și în cele extrașcolare, de un înalt spirit de camaraderie. De asemenea, putem să adăugăm cu mândrie că alegerea noastră a fost primită cu sinceră înțelegere de celălalt candidat, premiantul de onoare de anul trecut, care în plus ne-a rugat să-i acordăm plăcerea de a oferi el premiul.

Premiul de Onoare îi fusese acordat lui Victor.

Când cireșarul se urcă pe scenă, băbuța din primul rând, fulgerată de o veselie nemaipomenită, o atinse cu cotul pe doamna cu pălărie:

– Vai ce băiat cumsecade! Vine des pe la noi, de multe ori și doarme cu fiu-meu. Sunt cei mai buni prieteni.

– Te bucuri de parc-ai fi mama lui, spuse uimită doamna cu pălărie. Extraordinar!

– N-are mamă, săracul. Numai tată... Domnul acela înalt, care mi-a dat locul, domnul cu care ați vorbit adineaori...

Mama lui Ionel simți că i se învâрте pălăria pe cap, sau mai bine zis capul sub pălărie.

Premiul Bombă se acordă fără niciun comentariu: un costum de alpinist, de la baston până la bocanci, probabil cei mai frumoși bocanci care se văzuseră în orășel. Numele fericitului: Teodoru Teodor, mai pe scurt Ursu, cum i se spunea în școală și în afară. Timid, încurcat, transpirat, roșu ca para focului, Ursu coborî de pe scenă cu brațele încărcate. Bocancii îi atârnavu în mână ca niște ghiulele. Când trecu prin fața șirurilor de scaune se auzi vocea emoționată a unei băbuțe:

– Ai grijă, mamă, să nu-i pierzi...

Capitolul VI

1

Pe prispa unei case mici, ca o jucărie, încolăcită toată de viță-de-vie și iederă, Ursu, cu trupul pe jumătate gol, scrijelea pe pământ, cu un briceag, contururile unei plute, fără să se sinchisească de dogoarea soarelui de vară și amiază. Nu departe de el, într-un petec de umbră, se odihneau bocancii de munte, obosiți de prea multe încercări și mângâieri. Desenul pe care-l zgâria briceagul își pierdea contururile, liniile i se încâlceau și se îngropau tot mai adânc în pământ. Ursu uitase de plută; amintiri vechi îi cutreierau și îi lăsau în gură un gust amar. Era în plină vară, era un soare de jar, dar amintirile îl purtau prin anotimpuri reci, cu ploi și zăpezi, pe drumuri slinoase, sumbre. Parcă-și vedea picioarele înotând greu prin zăpezi și noroaie, împotmolindu-i-se, și parcă simțea umezeala și gerul și glodul mușcându-l și udându-l prin încălțăminte peticită, căpătată de la cine știe cine. De câte ori nu-și jurase cu mintea și sufletul lui de copil, în timp ce-și usca încălțările la sobă, să-și cumpere, când va fi mare, nenumărate perechi de pantofi, de ghete și de bocanci, să le aranjeze într-o vitrină uriașă și să-și schimbe în fiecare zi încălțăminte! Își lipea degetele goale de sobă și le ținea crâncen așa, lipite, până începea să-i sfârâie pielea. Ura iarna și ploile și zăpezile și întotdeauna apropierea ei îi producea spaimă și-i îmbolnăvea picioarele. Cât de mult râvnise, cât de greu visase ziua în care va purta încălțăminte nouă!

Dar era cald, era vară, și picioarele se puteau târî dinadins prin iarba mătăsoasă a câmpiilor, sau se puteau înveseli prin colbul pufos al cărărilor.

Ursu își întoarse fața răvășită de amintiri spre soare. O față osoasă, cu trăsături regulate, poate cam aspră sau maturizată înainte de vreme, însă îmblânzită de ochi mari, limpezi,

extraordinar de albaștri. Își feri privirile cu mâna, apoi și le coborî spre petecul de umbră unde se aflau bocancii. Parcă-i vedea atunci pentru prima oară. Învălit ca un copil, își puse la iuteală ciorapii de lână în picioare, îi netezi cu palmele lui uriașe, apoi, cu mișcări domoale ca într-un film lent, începu să-și încalțe bocancii.

La o fereastră în spatele lui apărură chipul palid și plin de riduri al unei băbuțe. Femeia clătină alene din cap, oftă îndelung, dar privirile cu care-și urmărea feciorul erau înțeleghătoare și materne. Și vocea îi deveni duioasă:

– Mai lasă și tu, Tudorele mamă, bocancii, că de alaltăieri nu mai faci altceva. Mai bine pune oleacă de ordine în magazie, că stau lucrurile vraise acolo, ca alături la „aprozar”.

Cu mișcări fulgerătoare, Ursu își scoase bocancii din picioare și, fără să se întoarcă, îi azvârlî pe fereastra deschisă în casă. Dar nu la îndemnul maică-sii se petrecu metamorfoza lui Ursu, ci pentru că pe poartă apăruse fără veste Ionel.

– Ai mai adus ceva? îl întâmpină cam stânjenit Ursu.

Ionel nu-i răspunse imediat la întrebare, ci îl privi ca năuc clipind des din ochi. Îmbrăcămintea vlăjganului era prea ciudată: pantaloni scurți, altceva nimic, numai în picioare ciorapi de lână, până sub genunchi.

– Spune-mi și mie ce s-a întâmplat cu tine, Ursule?

– Nu s-a întâmplat nimic. Am făcut și eu puțină gimnastică. Altceva, nu-mi aduc aminte...

– Gimnastică?!

– Da!... De ce te miri?... M-am antrenat la bară... O gimnastică specială cu întreruperi și răsuciri...

– La ce bară, în ciorapi de lână?

Abia în clipa aceea Ursu înțelese de unde vine uimirea lui Ionel și dintr-o dată își simți obraji de pară. Noroc că i se aprinse în minte o idee salvatoare:

– Oho!... Nici nu poți să-ți închipui cât de bine se lucrează la bară în ciorapi de lână, mai ales la antrenamente. Toți campionii fac așa, dar în secret...

Ionel fu nevoit să se mulțumească și cu această explicație, mai ales că în viața lui nu făcuse un singur exercițiu la bară. De unde

să cunoască el obiceiurile secrete ale acrobaților?

– Ai mai adus ceva? repetă Ursu prima întrebare.

Drept răspuns, Ionel îi arată o servietă plină ca un burduf pe care o ținuse până atunci ascunsă la spate. Bucuros de-a binelea, Ursu îl luă de braț și porniră amândoi spre o magazie de scândură, rezemată de peretele casei. Trecând prin dreptul ferestrei deschise, îi întâmpină o voce îngrijorată:

– Ce ți-a venit să azvârli bocancii, Tudorele mamă? Nu de alta, dar era să omori pisica, săraca...

Din fericire, Ionel nu dădu nicio atenție incidentului. Ardea de nerăbdare să-și uimească prietenul, mai ales că avea cu ce. Ținând servieta la piept, ostentativ, cu amândouă mâinile, ca un trofeu neasemuit, pătrunse pe urmele lui Ursu în magazie. Încăperea aceea strâmtă, de scânduri, cu pereții coșcoviți, cu acoperișul într-o rână, cu pânze de păianjen pe la colțuri, era un adevărat tezaur. Niciunul dintre obiectele necesare unui turist, adică unui grup de turiști, nu lipsea de acolo. Cât de temeinic își pregătiseră cireșarii expediția! Ce nu se afla în magazie?! Ranițe, bastoane, frânghii, securi, lopeți, ciocane, cuie, scoabe, foi de cort, pături, saci de dormit, cuțite, cărți, caiete, săculețe, cutii. Și câte altele! Văzând toată adunătura aceea de lucruri nu se putea să nu-ți răsară în minte întrebarea: Oare uitaseră ceva tinerii cutezători? Și-ți trebuia multă perspicacitate pentru a descoperi lipsa unui obiect fără de care nu se poate concepe o expediție. Era chiar obiectul din servieta lui Ionel.

Musafirul, foarte încântat și măgulit de curiozitatea și nerăbdarea cu care îl privea Ursu, deschise, ca într-un ritual, servieta de piele și scoase din burduful ei... trei lanterne de toată frumusețea și vreo duzină de baterii cilindrice. Ursu își izbi necruțător pumnul drept în palma stângă: Era gestul lui de supremă bucurie. Numai palma sa era în stare să primească șocul unei asemenea lovituri. Orice alt obstacol ar fi fost zdrelit. Era bucuros, nevoie mare, vlăjganul. De câte ori nu se oprise în fața unei vitrine din centrul orașului pentru a admira asemenea lanterne, mari și groase ca brațul unui om! Le admira suferind. Nu-și închipua în acele clipe că, în foarte scurt timp, lanternele

vor ajunge în posesia cireșarilor, că vor poposi chiar în magazia lui. Trei lanterne vânătoarești! De ce trei, când pentru o expediție oarecare ar fi ajuns și una singură, sau două, trei mai mici?... Oare cireșarii urmau să călătorească și noaptea? Sau expediția lor avea o asemenea destinație, încât nu puteau s-o întreprindă fără ajutorul lanternelor?... Dar care era la urma urmei taina expediției cireșarilor?

2

Mulți se preocupau de taina cireșarilor, de enigma expediției lor, dar nimeni atât de aprig și de primejdios ca Tic. Maria nu-l mai putea suporta, îi venea să-și ia lumea-n cap. N-o lăsa nicio clipă în pace, o urmărea mereu cu amenințări sau cu lingușiri, pe față sau pe furiș, voind probabil s-o dea gata prin tenacitate. Își făcuse un plan diabolic prichindelul: mereu în preajma Mariei și mereu cu aceeași întrebare pe buze:

„Hai, spune-mi, unde plecați în expediție? Zău că nu scap nimănui vreo vorbă. Nici lui Țombi...”

Și mereu așa, în fiecare secundă dacă se poate... imposibil să reziste, nesuferita. Până la urmă tot va răcni la el ca o apucată, dezvăluindu-i, cu o singură frază de răzbunare, totul:

„Da, idiotule, criminalule! Plecăm *acolo*, na!”

Acolo, în planul lui Tic, însemna locul expediției, data, mă rog, totul.

Dar iată că negricioasa cu cozi și cu privirile furate mereu de cerul zilei sau al nopții era nemaipomenit de rezistentă. Nici ea nu-și putea explica de unde avea atâta putere. Râșnița cu păr blond o toca fără încetare, același scârțâit rău trecea prin vată împungându-i timpanele, nervii i se învrăjbiseră cumplit, dar ea își privea frățiorul cu un aer absent, de parcă nici nu-l vedea. Dacă l-ar fi avut puținel mai aproape și-ar fi înfipt unghiile în urechile lui și i-ar fi țipat zece ceasuri încheiate ceea ce merita. Dar prichindelul nu făcea niciodată pasul primejdios. Rotea placa de la distanță, convins că victoria e cea mai bună prietenă a lui.

Când Maria îl văzu pe Victor la poartă, înțelese că va savura, în sfârșit, câteva momente de liniște. Tic simțea o teamă nelămurită în fața lui Victor, o teamă pe care nu izbutea niciodată să și-o înfrângă sau să și-o ascundă. De aceea Maria alergă veselă în întâmpinarea musafirului, mai ales după ce-și văzuse frățiorul furișându-se aiurea, cu coada între picioare, urmat de un Țombi cu coada în aer ca un semn de întrebare. Din păcate, Maria nu văzuse decât coada invizibilă a lui Tic. Scăpată de pacostea cu păr ciufulit, mai că se aruncă, de bucurie, în brațele lui Victor.

– Doamne! Dac-am pleca odată! Cred că nici cei trași pe roată n-au suferit mai mult... Uffff! Bine c-ai venit!

Victor cam bănuia ce se petrece între Maria și frățiorul ei. Ca să scape de obsesie, se prefăcu că nu-i aude vorbele, și fără nicio introducere se apucă să-i povestească ultimele noutăți... adică proslăvi apariția celor trei lanterne vânătoarești. Abia apoi îi destăinui și scopul neașteptatei vizite:

– Trebuie să copiez cifrul secret. S-ar putea să avem nevoie de mai multe exemplare.

– Pentru ce mai multe exemplare? se miră Maria.

– Din cauza unui gând care nu-mi dă pace, spuse Victor oarecum stânjenit. E ceva nebulos, fir-ar să fie, mai degrabă un presentiment, dar odată și-odată tot se va limpezi. N-are niciun rost să vă chinuiți și voi, mai ales că ați putea s-o faceți pe degeaba, zău Maria, și lasă mutra asta de bocitoare. Tot ce pot să-ți spun e că trebuie să luăm niște măsuri de prevedere și una dintre ele e copierea cifrului.

Maria nu avu nevoie de mai multe explicații. Îl cunoștea prea bine pe Victor, poate mai bine decât ceilalți cireșari; știa mai ales că Victor nu pune niciodată întrebări, de dragul întrebărilor și că nu-i place să vorbească despre lucruri nesigure. Așa că se grăbi să-i împlinească dorința. Fugi spre casă, sprintenă, cu cozile în vânt, iar Victor, în așteptarea ei, urmări zbenguiala lui Țombi.

Undeva în mijlocul curții, cățelul părea cuprins de nebunie. Când își rotea botul, când își înălța coada, când făcea tumbe și salturi mortale, când se dădea de-a dura pe iarbă, sau alerga într-o viteză amețitoare în jurul unui centru invizibil. Și toate acestea pe

un spațiu foarte mic, niciodată încălcat, de parcă l-ar fi dirijat cu neasemuită măiestrie un mare dresor.

Vocea iritată a Mariei întoarse privirile lui Victor de la extraordinarul spectacol din mijlocul curții:

– Fantastic! Nu găsesc caietul! Și doar l-am pus cu mâinile mele în raft, între două cărți.

– Poate că l-ai scos de acolo și l-ai pus în altă parte, fără să-ți dai seama. Se mai întâmplă și din astea...

– Îmi amintesc perfect! Își strânse Maria pumnii. Nu m-am mai atins de el. Dar dacă tu crezi...

Maria răscolise întreaga încăpere și se duse iarăși să mai cotrobăiască. Căută încă o dată prin sertare, scoase fiecare carte din raft, se uită prin ziarele de după sobă, scotoci chiar și prin dosarele și sertarele tatălui ei. Nimic. Încercă să deschidă biblioteca masivă de stejar în care inginerul Florescu își ținea cărțile și lucrările. Biblioteca era încuiată. Dar știa bine că nu putea fi acolo caietul ei. Taică-său își păstra lucrările într-o ordine desăvârșită; de câte ori apărea ceva străin printre lucrările sale, de-ar fi fost o simplă coală de hârtie, nu numai că o înapoia Mariei sau lui Tic, dar indiferent cui îi aparținea, îi muștra întotdeauna pe amândoi.

Niciun colțișor al încăperii nu rămase necercetat. Sub fotolii, sub birou, sub covoare, se uită peste tot, dar nicăieri nici urmă de caiet. Ațâțată la culme și neputincioasă, Maria apăru iarăși în fața lui Victor:

– Nu-l găsesc! M-am uitat peste tot... Îmi vine să urlu!

– Când ai umblat ultima dată cu el?

– Alaltăieri, după serbare. Am trecut niște însemnări. L-am pus în raft, în locul în care-l țin de obicei, și de atunci n-am mai părăsit casa. Nici la Ionel n-am fost aseară. Mama e plecată din oraș și casa a rămas în seama mea. Dacă n-ar fi telegrafiat că sosește, nici nu m-ar fi lăsat tata să merg în *excursie*.

– Sosește sigur, sigur? întrebă Victor îngrijorat.

– Absolut sigur... Dar chiar dacă n-ar sosi astăzi, tot nu s-ar schimba nimic. Dacă tata mi-a dat voie să plec, e sfânt. El nu-și întoarce niciodată cuvântul.

- Nu m-am gândit la asta... zâmbi Victor. Cine va rămâne cu Tic?

- N-ai nicio grijă! În primul rând că mama va fi aici înainte de plecarea noastră... și în al doilea rând știe foarte bine să se descurce singur, urâciosul... Poate că-i și place...

Discuția lor fu strident întreruptă de lătratul neobișnuit al lui Țombi. Scuturat de un acces de veselie soră cu sminteala, câțelul se dădea întruna peste cap și lătra nebunește la cer.

- Ce-o fi având oare jigodia? se întrebă Maria. Țângulică! Bezmeticule! Ia vino aici!

Dar câțelul ignoră cu desăvârșire chemarea Mariei. El își continua și mai frenetic zbenguiala fără rost.

- L-or fi pocnit căldurile, răsă Victor. Păcat că nu suntem și noi tot atât de veseli, deși de căldură nu ducem lipsă... Ce facem cu caietul?... Mi-e teamă că va trebui, până la urmă, să născocim un nou cifru.

- Nu se poate! se opuse Maria. Trebuie să-l gălesc! N-o fi intrat în pământ...

Maria nu greșea în presupunerile ei. Caietul nu intrase în pământ. Adică nu coborâse. Ci se ridicase. Era undeva în înălțimi. Nu prea sus. Se afla deschis, fixat cu o piatră, pe acoperișul casei. Lângă el se afla alt caiet, neînceput. Iar lângă caietul neînceput se afla un prichindel blond, cârn și ciufulit. În mâna prichindelului - un creion cu vârful ascuțit. Dar după câteva minute vârful creionului se toci, iar caietul nu mai era neînceput. Pe prima pagină a caietului apăruseră niște fraze. Creionul își făcuse cu prisosință datoria; avea deci dreptul la odihnă, în buzunar. Ceea ce se întâmplă imediat. Apoi prichindelul își găuri cu degetele părul blond și ciufulit și privi o clipă, hai să spunem: de la înălțime, cerul. Povestea se încheiase. Adică se descheiase. Sau mai bine zis, taina cireșarilor încetase, în sfârșit, să mai fie o taină pentru micul cutezător de pe acoperiș.

Semnele multiple de pe caietul Mariei deveniseră, pe celălalt caiet, litere obișnuite. În fața lui Tic, se aflau toate particulele tainei, ba chiar și o copie după cifrul pe care urmau să-l folosească cireșarii în emisiunile T.F.F.... Se afla, mai ales, o însemnare pe

prima pagină, o însemnare scurtă, dar de o importanță covârșitoare pentru detectivul fără stăpân și fără obligații. Însemnarea era scrisă sub forma unui titlu:

EXPEDIȚIA ȘTIINȚIFICĂ DIN PEȘTERA NEAGRĂ

Și dedesubt, o altă însemnare, tot atât de importantă, dar și foarte crudă:

Plecarea joi, 5 iulie, ora 5 a.m.

Și mai erau și alte fraze copiate de Tic pe caietul cu câteva minute înainte neînceput, dar toate i se păreau lipsite de orice interes. Când citi din nou titlul, ciufuliciul tresări prima oară. Peștera Neagră! Locul unde se afla ascunsă cutia fermecată, care l-ar face nevăzut!... Fiuuuu! Dacă ar fi posedat cutia! dacă ar poseda-o! Ar putea să plece cu cireșarii, printre ei... Ce i-ar mai necăji, mai ales pe nesuferita de Maria! Și pe Dan... pe toți... Și nimeni nu l-ar vedea!... Dar oare i-ar da voie tăticul să plece?

Când reciti cealaltă însemnare, Tic tresări a doua oară. Abia atunci descoperi cruzimea ei:

„Plecarea joi, 5 iulie...” adică... da... da!... Chiar mâine! Și el n-avea nimic pregătit. Nici raniță, nici bocanci, nici frânghii, nici lanternă, nici... Nimic n-avea! Când o să poată aduna totul... O să facă pe dracu în patru... Sigur că da! N-o să doarmă. O să-i ajungă o noapte întreagă. O să caute un ac și de câte ori i se va face somn o să se înțepe... Dar o să-i dea voie tăticul?

Tic tresări a treia oară când își aruncă privirile în curte. Țângulică făcea un asemenea tărăboi și-și zgâia cu atâta indiscreție ochii, că prichindelul nu înțelegea cum de nu fusese încă descoperit. „Las' că-ți arăt eu, mizerabile! Îți înnod eu coada și-ți pun o fundă roșie în nod ca să te faci de răs în tot neamul cânesc...” Când puștiul auzi vocea Mariei chemându-l pe Țângulică, tresări iarăși. Dar de astă dată atât de violent, încât mișcările membrilor evadară pentru o clipă din centrul de comandă care le ținea fixate și lipite pe acoperișul sinucigaș.

Alunecând undeva la întâmplare, brațul drept lovi caietul în care își trecuse însemnările. Cu această mișcare dezechilibrul sinucigaș încetă, dar nu și urmările lui. Caietul lovit alunecă la rândul lui până ce întâlnește primul obstacol: caietul Mariei. O clipită rămase nemișcat... și Tic izbuti să-l atingă cu vârful degetului, salvându-l de la cădere. Caietul Mariei însă nu mai avu în ce să se proptească și nici nu răsări degetul vreunui miracol pentru a-l opri. Aluneca încet, încet, la vale... Ce cruzime feroce! Privirea lui Tic parcă urmărea cursa unei bombe, a unei ghiulele. Niciodată nu fusese prichindelul atât de neputincios... Caietul atinse streășina și de-acolo... Tic închise ochii și-și strânse orb pumnii de parcă în capul lui urma să se prăbușească îngrozitorul caiet, și nu în capul Mariei, care discuta liniștită cu Victor pe cerdac.

3

Cireșarii aveau întâlnire la Ursu, într-un loc ferit, în spatele magaziei-tezaur. Băieții sosiseră exact la ora fixată, fetele însă întârziiau. Maria avusese grijă să-și scuze prin Victor o eventuală întârziere sau chiar absență. Cu Lucia era altă poveste. Ea nu trimisese niciun mesaj, nu spusese nimănui nimic. Dar nu asta îi intriga cel mai mult pe băieți. Lucia era întotdeauna foarte punctuală, la orice întâlnire sosea prima; Dan o poreclise în stilul lui alambicat „regina politetii”, și toți se temeau de limba ei ascuțită și de rolul ei de ceasornic infailibil și implacabil. Iată de ce întârzierea Luciei era ceva de neînțeles.

– Santa Lucia! se enervă Dan. În sfârșit, s-a făcut și ea de ocară. Mamă dragă, ce de ardei pisat o să-i suflu în ochi, ha, ha!

– Să nu i se fi întâmplat ceva! se îngrijoră Ursu.

– La asta mă gândesc și eu, spuse Ionel. Ba chiar bănuiesc ce i s-a întâmplat... Cred că nu-i dă voie tatăl ei! Nu uitați că e doctor și oamenii ăștia nu văd, nu gândesc și nu visează altceva decât microbi, fracturi și hemoragii. Pentru ei, o excursie e un accident probabil... Așa că...

– Așa că... ar fi bine să mai așteptăm puținel propuse Victor.

Să nu ne grăbim cu anticipările... Probabil că s-a întâmplat ceva, dar poate că nu e ceva foarte grav...

– Eu rămân la părerea mea, se încăpățână Ionel. O să vă convingeți și voi imediat. N-o lasă doctorul, și n-ar fi de mirare să ne pună și nouă bețe în roate... V-am spus eu?!

Ionel arată cu privirile poarta. Imediat se uită și ceilalți într-acolo. Din locul în care se aflau, cireșarii puteau să vadă fără să fie văzuți. Lucia pătrunsese pe poartă, dar nu singură. O însoțea un bărbat scund, în floarea vârstei, însă cu părul complet alb. Ochelarii cu rame de aur îi dădeau și mai multă distincție figurii. Numai zâmbetul pe care i-l cunoștea tot orașul parcă dispăruse de pe fața doctorului Istrate.

– Să vedeți acum tărăboi! se sperie Ionel.

– Ia mai aruncă, mă, cucuveaua aia la dracu'! spuse Dan. De trei zile cobești întruna ca un cretin...

– Cretin ești tu, sau individul care se ascunde sub hainele pe care le porți, îi ripostă Ionel.

Insulele se schimbă în șoaptă și în mers, pentru că băieții se văzură nevoiți să iasă în întâmpinarea oaspeților.

Doctorul răspunse la salutul nu prea entuziast al băieților cu un zâmbet cam posac. Dădu mâna cu fiecare în parte, și, când Lucia i-l prezintă pe Ursu, fața i se încruntă de-a binelea:

– Ah! Dumneata ești Ursu, campionul de box. Am avut de furcă din cauza dumatăle cu nasurile și arcadele unor tineri. Poți să lovești puțin mai încet și caută mai ales plexul. E mai sigur și nu lasă urme... Cum s-ar spune, dumneata joci rolul de înger păzitor al grupului...

Intimidat, Ursu încercă să protesteze...

– Știți... eu... toți împreună, toți pentru unul...

– Știiu... Cum să nu știu, răspunse doctorul foarte grav, dar cu un simplu gest își îndepărtă masca neobișnuit de severă, redevenind omul zâmbitor dintotdeauna. Dacă pleci și dumneata în expediție nu mai am nicio teamă...

Fără să vrea, Dan îl împinse cu cotul pe Ionel, dar vorbele lui erau adresate musafirului care zâmbea, în sfârșit:

– Ne era teamă că n-o veți lăsa pe Lucia... și voiam să vă

asigurăm, toți: eu, Ionel...

– De ce toți? râse doctorul. N-ai fi fost în câștig. Eu, de pildă, nu sunt în relații bune cu cei care nu fac sport. Sunt mai fricoși și mai slabi decât sportivii... Nu mi-aș încredința fata unuia care, în loc s-o împiedice să cadă în vreo groapă vicleană, s-ar prăbuși el mai înainte și agățându-se de piciorul ei și-ar mări șansele de a rămâne în fundul gropii... Va să zică dumneata ai luat Premiul Bombă!

Cu o singură întorsătură de frază, doctorul Istrate îi liniști pe băieți, dar nu și pe Ursu, care deveni și mai încurcat, și mai fâstâcit:

– Știți... nici nu mi-a venit să cred... Adică... Nu mi-a trecut nicio clipă prin cap...

– Foarte bine! îl felicită doctorul. Dacă te-ai fi gândit o singură clipă la el, îl lua altcineva. Exact ca pe vremea mea... Peste un an, doi vei afla și pentru ce ți s-a dat... Ai terminat toate pregătirile?...

O altă întorsătură de frază, care, de astă dată, îl învioră pe Ursu. Amintindu-și că e gazdă, îl invită pe doctor, și bineînțeles și pe fiica lui, în magazia cu comori. Îi urmă și Victor; în curte rămăseseră numai Dan și Ionel, așa cum hotărâse cel care conducea în iad departamentul certurilor.

– Zi-i, cetățene! se repezi Dan. Ți-au plăcut microbii, fracturile și hemoragiile doctorului?

– Poate că-i doctor în vreo disciplină sportivă, se apără Ionel fără prea multă convingere.

– Mai bine recunoaște că-i doctor în drept... în dreptul de a te pune la punct...

– Bancurile tale seamănă cu mâța aceea stoarsă.

– Și aici ai greșit, replică imediat Dan. Seamănă cu tine, adică sunt tâmpite...

– Atunci puteau să împrumute numele tău... Și mai du-te dracului! Și mai leapădă pupăza aia infamă care și-a făcut cuib în gura ta!

– Aoleu! încremeni Dan. Vrei să mă ucizi cu propriile-mi arme. Îmi furi stilul și-mi dai la cap. Mișelule! Cu ceea ce ai tu nici să mă zgârii nu ești în stare...

Cearța primi un punct nedrept și neașteptat. Obiectul ei tocmai ieșea din magazie, urmat de Lucia, Victor și Ursu.

– Nu e rău... își rosti doctorul nota. Chiar îmi place. M-am convins că și copiii... pardon, tinerii, pot să fie uneori serioși, îmi place, îmi place.

Ionel nu rezistă la felicitări:

– Dacă-mi fi plecat într-o simplă excursie, ar fi fost altceva. Nu știu dacă v-a spus Lucia... noi ne-am pregătit pentru o expediție științifică, nu pentru o simplă excursie...

– Lucia mi-a fluturat niște clopoței pe la ureche, o amenință doctorul. Mi-a rămas numai amintirea unor sunete vagi. Dar, mă rog, dacă nu sunt indiscret, aș putea să aflu și eu scopul expediției voastre?

Ionel atâta aștepta:

– Vrem să facem o hartă precisă a regiunii, să retușăm erorile eventuale și s-o completăm pe cea veche. Harta pe care am găsit-o la muzeul orașului e plină de lacune... e cât se poate de sumară și de superficială...

– Nu e rău, acceptă doctorul. Îmi place, îmi place... În planurile voastre intră și harta peșterii?

Din nou o întorsătură de frază care-i puse în derută pe toți cireșarii. Tinerii se înțeleseseră să nu le vorbească părinților prea multe despre peșteră, s-o înfățișeze ca pe o grotă oarecare, lipsită de interes, pe care o vor vizita în trecere. Întrebarea îi cam încolțise. Dan, profitând de faptul că nu putea fi văzut de doctor, o îndemnă pe Lucia, din priviri, să dea un răspuns.

– Vom trece și prin peșteră, spuse ea. Dar te rog foarte mult, tăticule, să nu scapi vreun cuvânt. Avem noi niște gânduri grozave. Discreție totală!

– Te îndoiești de tatăl tău? se prefăcu mirat și ofensat doctorul Istrate.

– Fiecare are planul lui, interveni Ionel. Eu, de pildă, aș vrea să dovedesc un adevăr științific important...

– Nu e rău... Îmi place...

Era un fel de invitație de a continua, și Ionel se supuse imediat:

– Știți... Formațiunile de munți din regiunea noastră sunt foarte

vechi, din vremea paleozoicului. Eu cred, însă, că și aceste formațiuni sunt suprapuse, că există unele și mai vechi.

– Adică... profesorul nostru de naturale crede acest lucru, preciza Dan. În penultima lecție...

– Mă rog... îl opri Ionel. Atunci vreau să dovedesc că formațiunile paleozoice nu sunt cele mai vechi...

– Aha! înțelese tatăl Luciei. Vreți să folosiți scobitura aceea naturală, sonda aceasta care e peștera, pentru a descoperi cele mai vechi straturi...

– Exact! se aprinse Ionel. Eu sunt absolut convins că vom da peste formațiuni arhaice!

– În cel mai rău caz peste rămășițe de granit arhaic, spuse Victor.

– Să sperăm că veți avea noroc, zâmbi doctorul. Ei, și pentru că până la urmă ați fost sinceri, voi fi și eu. Pentru o simplă excursie n-aș fi lăsat-o pe Lucia. Dar când mi-am dat seama că vă gândiți la o expediție științifică în toată regula, m-am liniștit. Am fost convins că vă veți pregăti cu toată seriozitatea și că veți legifera prudența... Acesta ar fi vrut, de fapt, să fie sfatul meu...

– N-o să-l uităm! îl asigură Dan.

– Dar mi-ați luat-o înainte... continuă doctorul. Îmi place seriozitatea cu care v-ați pregătit... Deși... ați omis ceva, și nu ceva neimportant. Dimpotrivă!... Nu vă vorbesc ca medic, ci ca turist inveterat. Să nu plecați niciodată la drum, fie chiar într-o simplă excursie, fără o trusă medicală la voi. Să fie sfânt, da?... Am întrebat-o pe Lucia, înainte de a porni spre voi, dacă aveți trusă și... în sfârșit... mi-am permis să vă pregătesc eu o trusă completă. Din cauza aceasta am întârziat, lucru pentru care vă cerem totuși scuze.

Doctorul le oferi trusa, le strânse bărbătește mâinile, urându-le succes deplin, și le mai făcu un semn de succes din pragul porții.

4

Seara începuse să-și lase voalurile negre asupra orașului.

Umbrele erau încă subțiri, nesigure, tremurânde, dar purtau în ele sămânța misterelor care vor rodi în noapte. Felinarele se aprindeau leneș, apropiind noaptea și sporindu-i taina.

Cireșarii erau în parcul din centrul orașului, umbre mute în jurul unui copac uriaș. Îi chemase acolo Ursu, printr-un mesaj special, folosit numai în cazuri de extremă urgență. Erau toți; și Maria se supuse chemării imperioase. Priveau toți într-o singură direcție, spre chioșcul fanfarei. Chiar în fața chioșcului, pe o bancă fără spetează, stătea drept și nemișcat, cu privirile fixate în zenit, Petrăchescu, vânătorul, posesorul bărcii de cauciuc.

– Oare e el? întrebă Maria. Să nu fie vreun stâlp, sau trunchiul unui copac. Cum poate rămâne atâta vreme încremenit?...

– O fi fantoma lui, încercă Dan să glumească.

– Eu zic să nu ne mai pierdem timpul, se hotărî Lucia. Să facem ceva! Cine se duce la el?

– Să mergem toți! Își aminti Dan o propunere mai veche. Poate că-l impresionăm și-l jumulim de barcă...

Cireșarii porniră în grup, doi câte doi, tăcuți, abia atingând pământul cu vârfurile picioarelor. Mersul acesta de fantomă fusese hotărât inconștient de Maria și Dan care conduceau șirul. Când ajunse în apropierea chioșcului de lemn, grupul se desfăcu iute în evantai, înconjurând banca pe care se afla Petrăchescu. Vânătorul sări în sus ca împins de un arc ascuțit, iar mâinile i se înfipseră fulgerător în buzunare:

– Ce-i?... Ce-i?... bâigui el.

– Bună seara! îl salutară în cor cireșarii.

– Ce doriți dumneavoastră? întrebă el încă nedumerit.

– Nu vă amintiți?... începu Ursu. V-am întâlnit la Movilă, atunci cu barca...

Vânătorul îi privi cu atenție, la început cam neîncredător, dar încetul cu încetul se dezmetici. Trei dintre cei care-l înconjurau nu-i erau necunoscuți. Ba chiar îi zâmbi unui al patrulea, lui Ionel. Răsufală ușurat, apoi se așeză pe bancă:

– Ia uite, dom'le! Vas'că voi erați! Am crezut că vrea să mă atace cineva, și zău că nu i-ar fi mers bine, pe cinstea mea... Ei! V-ați răzgândit?... Vă duceți în altă parte? Stați, stați... că vreau să vă

mai spun ceva: Nu-i frumos să vă țineți de coada omului. Nu-i frumos! Pe cinstea mea!

– Treceam întâmplător prin parc, se scuza Victor. Și fiindcă v-am zărit...

– V-aș fi primit cu mai multă bucurie acasă... Aici, după cum vedeți, nu pot să fiu o gazdă prea bună, pe cinstea mea. Nu pot să vă ofer nimic... doar niște vorbe. Dar mai întâi așezați-vă pe bancă... Nu! Nuuuu... Mai întâi domnișoarele, că așa e obiceiul, și dacă rămâne loc, și cavalerii...

Vorbăria vânătorului nu prea îi plăcea lui Victor. Părea un preludiu amenințător, primejdios. Tocmai când luase hotărârea de a-i spune pe șleau pentru ce îndrăznise să-i tulbure visarea, Petrăchescu începu cu vocea lui pițigăiată:

– Da, dom'le... Sunt exact șase! Extraordinar, pe cinstea mea!... Nemaipomenită coincidență... Acum vreo... da, dom'le! exact cu patruzeci de ani în urmă... ca să vezi cum a trecut timpul, pe cinstea mea! Extraordinar!... Da, dom'le! Eram la Cerboaica, la Poiana Cerbilor... E un loc vestit acolo... lumea îi spune Cerboaica, pe cinstea mea! Loc vestit... Tot șase eram, șase băieți ca voi, șase ași dom'le, un care și jumătate, șase ași îndrăzneți, puși numai pe excursii, veseli, dom'le, pe cinstea mea!

Înfrișată că vânătorul e pus pe o poveste lungă, Lucia profită de prima pauză pentru a-l întrerupe:

– Nu vă supărați, dar n-am vrea să vă reținem. Poate că aveți treburi...

– Nu mă supăr, pe cinstea mea! Chiar îmi face plăcere să stau câteodată de vorbă cu tinerii...

Înfrântă, Lucia își caută o ultimă consolare: să numere în gând de câte ori va spune vânătorul „pe cinstea mea”.

– Cum vă ziceam... Da, dom'le... Eram la Cerboaica, șase băieți ca voi, șase ași, puși numai pe excursii, veseli, dom'le, pe cinstea mea...

– Una! greși cu voce tare Lucia.

– Poftim?! întrebă vânătorul, dar neprimind niciun răspuns se grăbi să continue: Eram la Cerboaica...

– Șase băieți ca noi, îl îngână Maria, șase ași...

– Un care și jumătate, adăugă imediat Dan.

– Exact, dom'le, pe cinstea mea! Stăteam acolo pe un butuc... Acolo ne adunam, la trunchiul prăbușit, pe cinstea mea! Șase și eram, un care și jumătate și toți în jurul unui țințaș faimos... Asul așilor, ce mai, dom'le, chintă roială, nu alta... Îl chema Dobrescu, pe cinstea mea... Stăteam în jurul lui la butuc, exact cum stați voi acum în jurul meu... Extraordinar, dom'le! Dacă m-aș numi Dobrescu, mi s-ar părea că sunt la Cerboaica, pe cinstea mea!... Ba nu! Fiindcă noi ne întâlneam mai pe întuneric, da, dom'le, spre miezul nopții... Dacă ar fi mai târziu, și dacă eu m-aș numi Dobrescu, și dacă am fi la Cerboaica, da dom'le, extraordinar, pe cinstea mea...

– Poate că o să ajungem și noi la miezul nopții, spuse cu voce jalnică Dan.

– Asta ar fi grozav, dom'le, pe cinstea mea... Ar fi exact ca atunci... Adică, stați... Ar trebui să fim și la Cerboaica, la butuc...

– Și ar trebui să vă numiți Dobrescu, își aminti Maria.

– Da dom'le... Uitasem, pe cinstea mea. Ar trebui mai întâi să mă numesc Dobrescu...

– Nu v-ați gândit să vă schimbați numele? întrebă Dan.

– M-am gândit, dom'le, m-am gândit acu' un minut, pe cinstea mea... dar e prea multă pierdere de timp, și mie nu-mi place să-mi pierd timpul, pe cinstea mea... da, dom'le... Era spre miezul nopții, sigur trecut de zece, poate chiar spre unsprezece... și era cald, dom'le, nemaipomenit! Ni se coceau creierii în cap, dom'le, pe cinstea mea... De unde dogoarea aceea?... Nu știam... Parcă se ascunsese soarele în butuc, dom'le, așa frigea aerul... Cum ni se mai coceau creierii în cap, dom'le! Dar eram ași mari, pe cinstea mea! Nu ne clinteam din jurul lui Dobrescu. Îl ascultam, dom'le, și el ne spunea isprăvi vânătorești, și noi îl ascultam, și era cald, dom'le, nemaipomenit, parcă ardea tot pământul, pe cinstea mea...

– Și cum de-ați rezistat? întrebă Victor, gândindu-se bineînțeles la cireșari, nu la vânător.

– Cum să nu rezistăm, dom'le, dacă era Dobrescu în mijlocul nostru, pe cinstea mea? Țințaș, chintă roială, dom'le. Am fi rezistat oricât... Ehei! Pentru voi e-o plăcere: seară, răcoare, pe cinstea

mea... Și nici eu nu cred că-s mai prejos decât Dobrescu... Să-i dăm cezarului, nu?... Sunt, dom'le, țințaș ca Dobrescu... Dacă v-ar frige acum căldura, dacă ați simți șiroaie de sudoare, ca noi atunci, mare lucru, dom'le, pe cinstea mea!

– Povestea bine Dobrescu? întrebă Maria ca în vis.

– Ca la vânătoare, dom'le! Povestea nemaipomenit, pe cinstea mea... De la el am învățat și eu să istorisesc... Ehei! Întâmplările nu se povestesc așa, la întâmplare, dom'le...

Cireșarii răbdau îngrozitor, își sacrificau maxilarele și pumnii încordați, își sacrificau sângele și părul care-i înțepa adânc cu fiecare fir, în speranța nebună că până la urmă vânătorul le va împrumuta barca de cauciuc. Meritau nu o barcă, ci o flotă întreagă pentru supliciul pe care-l îndurau.

– Da, dom'le, oftă vânătorul. Stăteam în jurul lui Dobrescu, toți șase, și povestea, dom'le, povestea ca în cărți, pe cinstea mea...

5

În timp, ce cireșarii ascultau în parcul mohorât nemaipomenitele povestiri ale vânătorului, blestemându-și zilele și nopțile, și căpătând o ură sălbatică față de toate bărcile de cauciuc de pe pământ, în altă parte a orașului, într-un cerdac acoperit de iederă, un prichindel cu nasul cârn și cu părul numai vârtejuri trăia clipe mai nesuferite. Îl alungase pe Țângulică undeva în curte și nici nu-i lua în seamă, sau poate nu-i auzea, scheunatul sfâșietor. Parcă era o pernă cu ace prichindelul. Se învărtea fără niciun rost, se oprea, se clătina amețit, și iar se învărtea, și mii de ace îl înțepau, sau îl amenințau cu înțepături. Uneori își lua inima în dinți, pornea neînfricat spre biroul luminat, dar în clipa când ajungea la ușă și-l vedea pe taică-său aplecat asupra planșelor, își simțea inima ca un purice și făcea cale întoarsă. Hotărât lucru! Tic nu era în apele lui. Orice acuzație i se putea aduce prichindelului, dar nimeni nu putea să-l învinuiască de lipsă de curaj... Și, cu toate acestea, nu era în stare să pună mâna pe clanță și să treacă pragul! El, care... Pentru a-și face curaj, începu să-și amintească

niște isprăvi care-i duseseră faima în toate locurile stăpânite de puștii orașului.

Odată, în timpul unei ore de matematică, după ce răspunse atât de inspirat și de îndrăzneț încât profesorul, de obicei posac și zgârcit la vorbe, făcuse din el un adevărat Gauss, profitând de un moment de neatenție a dascălului, adică de momentul când îi trecea nota în catalog, deschise la repezeală geamul și, fără nicio ezitare, se aruncă în vid... adică se prinse cu mâinile de o creangă de arțar, pe care avusese grijă s-o studieze și s-o verifice la rezistență. Colegii nu știau însă de antrenamentul lui, de altfel făcut în cea mai mare taină, știau doar că sala lor de clasă se afla la etaj, la vreo nouă metri deasupra pământului. Se lăsase o asemenea tăcere disperată în clasă, încât rămase și profesorul înmărmurit. Un minut de moarte inexplicabilă, apoi se auziră ciocănituri în ușă, ciocănituri obișnuite, dar care în atmosfera aceea păreau explozii de bombe. Primul își reveni profesorul. În loc să-l invite pe cel care ciocănea, se duse el să deschidă ușa și în cadrul ei era... Tic! Profesorul se dădu doi pași înapoi, își scoase ochelarii, suflă în ei, apoi și-i șterse cu batista. După ce și-i potrivea din nou pe nas, se apropie de ușă și cercetă pe îndelete apariția cu nas cârn, nu fără să se uite din când în când spre o bancă goală de lângă fereastră. În ciuda calculelor fulgerătoare pe care le făcu, profesorul, de altfel renumit pentru rapiditatea neverosimilă cu care rezolva orice probleme, tot nu înțelese ce se întâmplase. Elevul pe care-l ascultase cu câteva minute înainte, micul Gauss, nu fusese de fapt în clasă! De ieșit nu avusese pe unde să iasă, pentru că sala avea o singură ușă și ea se afla la câțiva pași de catedră... Se văzu nevoit să încerce rezolvarea problemei apelând la absurd... Frecușul noduros pe care l-a primit Tic pentru această ispravă, la cancelarie și acasă, e altă poveste...

Altă dată, în miezul zilei și în plină stradă, oprise o mașină nouă, pe care pusese de multă vreme ochii, și care i se părea din cale afară de arogantă. Mașina trecea cu o viteză nebună, dar el izbuti s-o oprească, înțepenindu-se pur și simplu ca o cruce în mijlocul străzii. Șoferul amator, un tânăr cu barba neagră, ascuțită, o adevărată huidumă, îl întreabă îngrijorat dacă s-a

întâmpilat ceva.

– Vă rog să nu vă supărați, îi răspunse prompt prichindelul. Am pariat cu puștii ăia de peste drum că o să opresc mașina și că o să vă spun c-am oprit-o din cauza pariului...

Cele două domnișoare, un cavaler și bineînțeles șoferul, adică toți pasagerii mașinii, făcură mare haz auzind șotia prichindelului cu argint viu în ochi.

– Și am mai pariat, continuă Tic, că dumneavoastră o să râdeți ca proștii, că eu o să vă spun exact ce v-am spus, iar șoferul cu cioc o să fugă după mine...

Ca-n celebra baladă a duelului din „Cyrano”, gesturile rivalilor erau cele comandate de Tic. Șoferul cu cioc sări din mașină, repezindu-se ca un ogar după originalul spadasinel. Startul prichindelului fusese însă perfect, așa că avansul era destul de mare pentru a-i da răgazul să-și întoarcă, în fugă, capul și să termine fraza:

– ... fără să mă prindă!

Într-adevăr, șoferul nu-l prinse pentru simplul motiv că înaintea celor doi alergători se ivi un gard uriaș, probabil cel mai înalt din oraș. Gardul avea o singură crăpătură, îngustă cât palma, dar Tic se strecură prin ea ca fulgerul. Șoferul rămase în partea cealaltă, doar câțiva centimetri îl despărțeau de Tic, cei mai lungi centimetri pe care-i întâlnise în viața lui. Neputincios, se învârti de câteva ori în fața crăpăturii, mârâind injurături grele, nu de șofer, ci de birjar; semăna cu un dulău furios că jevruța care-l jignise îi scăpase printre labe. Se întoarse spre mașină cu senzația că e îmbrăcat în urzici, dar pe drum îi zări pe puștii cu care pariase Tic, orbiți de lacrimile unui râs fără sfârșit, așa că făcu o scurtă escală printre ei: lacrimile deveniră și mai abundente, dar cauza lor, din păcate, se schimbase, lucru pe care Tic îl prevăzuse cu precizie și chiar îl dovedi câteva minute mai târziu, când pericolul se îndepărtă cu 120 de kilometri pe oră. Prichindelul scotoci buzunarul unui păgubaș și scoase de acolo o hârtiuță pe care era scris negru pe alb: *„Și dacă n-o să primiți o chelfăneală numărul unu, înseamnă că am pierdut pariul. Tic.”* Strecurase hârtia în buzunarul străin în timp ce perfecta pariul... De fapt, ciufuliciul

nu avea nimic cu mașina și cu pasagerii ei, ci cu puștii cu care păriase, niște derbedei care toată ziua nu făceau altceva decât să arunce cu pietre în mașini. Nu putea să-i lecuiască decât printr-o chelfăneală competentă. Cam așa se scuzase el acasă, în ora destăinuirilor. Chiar iertat pe jumătate, păcatul mărturisit îi atrase niște sancțiuni destul de sonore, pe care le primi însă fără să crâcnească sau să clipească. Oare avea cineva dreptul să-l acuze de frică?

Și iată că-i era teamă să apese clanța și să treacă pragul biroului pentru a-l ruga pe omul cel mai drag să-i dea voie să plece cu expediția cireșarilor. Încuviințarea cireșarilor nu-l interesa... La urma urmei, puteau să se ducă dracului, pentru că niciunul nu-i vorbise despre expediție... Dacă i-ar da voie tăticul, ce mai surprize le-ar face!... Ideea acestor surprize-pedepse, pe care le meritau cireșarii, îl umplu de avânt pe prichindel. Se pomeni deodată că bate în ușă, sau poate că își auzea bătăile inimii, apoi fără să-și dea seama dacă i s-a răspuns, intră în birou.

– Ce s-a întâmplat, dom' șef? îl întreabă inginerul. Mi s-a părut mie, sau chiar te învâртеști de câțva timp prin fața ușii?

– Chiar! răspunse Tic.

– Atunci ar fi cazul să răspunzi la prima întrebare...

– Ce înseamnă, tăticule, *a me*?

Inginerul îl privi fără să-l înțeleagă:

– Despre ce a me e vorba? O nouă boacănă?

– Nu, tăticule... Ce înseamnă *ora cinci a me*?

– Asta era! se dumiri inginerul. Ora 5 a.m.! Înseamnă ora cinci dimineăța.

Primul succes îl reputase ușor. Cu un curaj de zile mari, trecu la cucerirea celui de al doilea:

– Tăticule... Vreau să merg și eu în expediția Mariei.

– Nu! răspunse inginerul, aplecându-și privirile în hârtii.

Era un răspuns prea calm și Tic înțelese că totul e pierdut. Măcar dacă ar descoperi când și unde a făcut greșeala. Altceva? Zadarnic! Știa că n-are niciun rost să mai insiste. Tatăl său nu-și întorcea niciodată cuvântul. Fir-ar să fie! Oare când, oare unde greșise?...

Prichindelul însă nu greșise. Orice-ar fi făcut, oricum s-ar fi prezentat în fața lui taică-său, oricând s-ar fi înfățișat, ar fi primit același răspuns. Avu totuși puterea să părăsească biroul cu o mină indiferentă:

– Bine, tăticule... Noapte bună...

Dar când ajunsese pe cerdac îl podidură lacrimile.

Noapte bună... Inginerul Florescu avea mare nevoie de o asemenea urare, pentru că presimțea o noapte rea. De când sosise acasă aștepta întrebarea lui Tic. Era mirat că n-o auzise mai demult. Știa că Tic va suferi cu lacrimi și cu convulsii, dar prefera să-l știe acasă, suferind astfel, decât să și-l închipuie prin locuri necunoscute, pline de primejdii. Oare fusese crud?... Nu mai avea importanță.

Tic era trist, foarte trist, abia își stăpânea plânsul. Dar nu-și judeca tatăl. Mintea lui tot mai căuta spărturi prin zidul pe care îl ridicase răspunsul crud. Încă nu voia să se dea bătut. Căuta cu încăpățănare îngeri salvatori, își aminti și basmul cu fata cea mică de împărat, cutia fermecată... dacă ar fi știut moș Timofte unde e ascunsă Cutia fermecată... dar la ce i-ar mai putea folosi cutia? De ce să-l mai necăjească pe moș Timofte?... Vizibil sau invizibil, totuna era. Răspunsul exista... Subit, îl fulgeră o idee, o idee nemaipomenită... Fără să mai piardă o secundă, zbură prin casă, deschise ușa biroului și întreabă cu un aer oarecare:

– Tăticule, îmi dai voie în oraș pentru jumătate de oră?

Cu același ton oarecare, inginerul îi răspunse:

– Poți să te duci pentru jumătate de oră...

Tic închise ușa cu grijă, făcu trei pași leneși, apoi se desprinsese ca o săgeată.

Nici Țombi, uimit peste măsură, nu izbuti să țină pasul cu goana ultimei speranțe.

6

În parc, cireșarii simțeau pentru prima dată, și se rugau tuturor sfinților și diavolilor să fie și ultima, realitatea unui verb: a

fi sleit. Erau sleiți, toți.

– Da, dom'le! spunea vânătorul. Dobrescu era o adevărată chintă roială. La as, pe cinstea mea! Ardea butucul lângă noi, parcă era umplut cu jar, acolo la Cerboaica, și noi eram șase, veseli, dom'le, și-l ascultam ca pe un sfânt, și ni se coceau creierii în cap, dar nu ne mișcam de lângă butuc, pe cinstea mea. Dacă ne-ar prinde și pe noi miezul nopții, și dacă am fi la Cerboaica...

– Și dacă v-ați numi Dobrescu... spuse Dan cu ultimele puteri.

– Da, dom'le! Ar fi și mai exact, pe cinstea mea!

– O sută patruzeci și nouă, oftă Lucia cu o voce de muribund.

– Poftim?! Nu în patruzeci și nouă... V-am spus, pe cinstea mea! Exact cu patruzeci de ani în urmă, dom'le!... Cum ne mai povestea Dobrescu! Ehei! Toți vânătorii mari trebuie să știe să povestească, dom'le, pe cinstea mea!

– Pe cinstea mea! aproape că urlă Ursu. Nu vreți să ne împrumutați barca dumneavoastră pentru câteva zile?

Vânătorul îi trecu în revistă de parcă atunci ar fi apărut în fața lui:

– Barca mea? Care barcă?

– Barca dumneavoastră de cauciuc! explodează și Lucia. V-o aducem înapoi intactă. Și ne-am gândit și la chirie... Sau dacă vreți v-o cumpărăm...

– Vas'că tot plecați!... Dom'le, zău!... Și tot la Lacul Păstrăvilor, pe cinstea mea? Da?...

Înțelegând că tăcerea tinerilor însemna de fapt un răspuns, vânătorul se strădui să-și adune în vorbe toată puterea de convingere:

– Dom'le, eu v-am avertizat! Să nu-mi spuneți pe urmă că nu v-am zis, pe cinstea mea! Dom'le, acolo-i iad, dom'le, acolo-s primejdii, nu glumă. Pândesc primejdiile ca lupii. Ba și lupii sunt acolo, pe cinstea mea. Iar lacul n-are fund. M-am chinuit de vreo zece ori să-i ating fundul, dom'le, pe cinstea mea, și nici dracul n-a putut...

– Poate că n-ați nimerit dumneavoastră dracul cel mai isteț, spuse Dan cu jumătate de glas.

– Dom'le, v-am spus! Și dacă nu v-am spus, vă repet, pe cinstea

mea... Să vă ferească Dumnezeu de vârtejurile de pe Lacul Păstrăvilor. Și Dobrescu ne-a spus asta, pe patul de moarte, pe cinstea mea! Sunt adevărate uragane, cataclisme...

– Dumneavoastră ați fost pe-acolo?

– Am fost, dom'le! Am fost de vreo două ori. Odată m-a prins un vârtej și m-a izbit cu tot cu barcă de fund, că era să-mi crape țeasta, pe cinstea mea...

Cireșarii nu mai luau în seamă aiurelile din spusele vânătorului. Erau și ei cuprinși de un amoc special. Voiau cu orice preț să-i smulgă barca.

– Nu se poate să nu reziste barca dumneavoastră! Încercă Maria să-l lingusească.

– Singura barcă, dom'le, singura care poate să reziste, pe cinstea mea. Altminteri sunt vârtejuri. Și mai sunt și altele, mai rele și mai cumplite ca vârtejurile, pe cinstea mea. Dom'le, vă spun eu! Pe lac umblă duhuri necurate. Toate grotele sunt pline de strigoi și stafii... Duhuri adevărate, dom'le, nu vorbe și născociri, pe cinstea mea...

– Le-ați văzut și dumneavoastră? îl întreabă Ionel.

– Așa cum vă văd aici, în jurul meu. Niște stafii de doi metri. Și urlau dom'le, de-ți sfărâmau creierii. Cine le-a văzut o dată, n-a mai rămas om întreg, pe cinstea mea!

– Precis! îl aprobă Victor.

– Da, da, dom'le! Eu nu mă înșel. Eu am ochi buni. Și Dobrescu la Cerboaica mi-a spus: „Băiete! Ai ochi buni!” Lucru mare, dom'le, pe cinstea mea!

Dan nu mai putea răbda. Se strădui doar să întrebe cu un ton cu care se întreabă de obicei cât e ceasul, sau unde se află prima cutie poștală:

– Vă bateți joc de noi sau și-a bătut cineva joc de dumneavoastră?

Vânătorul se ridică demn de pe bancă:

– Dom'le, nu-ți permit! Și te rog să fii cuviincios! Știi dumneata cu cine vorbești? Pe cinstea mea! Chiar atunci, la Cerboaica, Dobrescu mi-a spus...

– Atunci te rugăm să ne spui și dumneata nouă! îl întrerupse

Dan. Ne dai sau nu barca?

Ultimatumul îl înfurie rău pe vânător:

– Dom'le, să vă fie rușine! dacă n-ar fi aici băiatul lui dom' director, aş putea spune că sunteți niște măgari serioși, pe cinstea mea!

Băiatul lui dom' director înțelese că e momentul să intervină:

– Vă rugăm foarte frumos să ne spuneți măcar dacă puteți sau nu puteți să ne împrumutați barca.

Petrăchescu își plecă neputincios umerii în fața lui Ionel:

– Dragă dom'le, asta nu se poate. Odată s-ar fi putut, dar acum nu se mai poate... Barca am vândut-o demult, pe cinstea mea!

Cireșarii simțiră cum crapă fierea în ei. Oare cine și de ce îi pedepsise cu o asemenea tortură?

Dan se repezi spre vânător ca un smintit. Noroc că-l opri Ursu în ultima clipă.

– Bine, dom'le, țipă Dan. Nu puteai să ne spui asta înainte de a ne amesteca sângele și creierii cu tot felul de butuci și Dobrești și Cerboaiice și atâția alți cretini?

Vânătorul spumegă de furie. Cuvintele îi ieșiră din gură ca niște proiectile:

– Dom'le! Pe cinstea mea!

După care plecă scurt, militărește.

Ursu închise ochii și se prăvăli ca un butuc pe bancă:

– Dom'le! Dacă mai stătea un minut, smulgeam copacul ăsta și i-l puneam în locul pălăriei, cu tot cu rădăcini. Pe cinstea mea!

Copacul cu pricina era cel mai mare din tot parcul.

7

Noaptea era în plină putere. Cu beznă groasă, cu zgomote neașteptate, cu nenumărate taine. Și cu o lună care-i încălcea desigurile.

La un colț de stradă, doi băieți care se aliaseră cu duhurile rele ale nopții se sfădeau pe șoptite:

– Du-te tu, bă caracatiță anchilozată!

– De ce nu te duci tu?
– Ți-e frică, blegule! Ți-au rămas oasele în palton...
– Mie?! Nu vezi că tremuri ca o buleandră nespălată?
– Dacă nu-ți pui belciug în fălci, îți dau limba la șmirghel, idiotule. Caută-te în pantaloni...

Ei erau: Sergiu și Pompilică. Se îndemneau unul pe altul, în limbajul lor obișnuit. Puneau la cale o fărădelege, dar încă le lipsea curajul.

– Va să zică nu te duci? Vreau să știu sigur!
– Ia n-o mai fă, bă, pe șeful. Cine ești la urma urmei? Un bou...
Eu mă întorc...

– Stai, bă! Mi-a venit o idee grozavă! Ce-ar fi să mergem amândoi?

– Eu zic că ține. Mergem amândoi...

Le trebuise jumătate de oră ca să descopere soluția cea mai simplă. În sfârșit, porniră, dar numai după ce se zgâiră în toate direcțiile. Mergeau în vârful picioarelor, lipiți de garduri și de umbre, ca doi oameni cu gânduri necurate... O stradă... altă stradă... O casă mare, cu lumini multe, în preajma căreia înțepeniră câteva clipe.

– Casa lui Ionel, șopti Pompilică. Vezi ce bine mi-a prins harta? Idiotule...

– Cine nu știe că asta e casa lui Ionel, găgăuță?

Își continuară drumul, tot în umbra gardurilor, ferindu-se să facă vreun zgomot. Se opriră la un colț, nu prea departe, în fața unei porți solide. Se uitară în curte. Nicio mișcare. Niciun zgomot nu tulbura liniștea nopții. O căsuță ca o jucărie, încolăcită toată în verdeață, se zărea vag în razele lunii. Una dintre ferestre era luminată.

– Dacă e acasă, îi cerem cu împrumut manualul de fizică, șopti Sergiu. Îi spunem că ne preparăm pentru corijență.

– Tu crezi că-i chiar atât de fraier? Să nu miroasă ceva și să iasă jale...

– Nu, mă! Îl ducem ușor. Îi spunem că plecăm amândoi, mâine dimineață, la țară pentru toată vacanța. Zicem și o chestie cu pierderea cărților... Scăpăm...

– Scăpăm, acceptă Pompilică, dar adio cu planul...

– Poate că nu-i acasă... Dă doamne!

Pușlamalele își făcură curaj și intrară în curte. Până în fața casei rezistară ușor. Acolo însă iar îi cuprinse dărdăitul și disprețul reciproc.

– Hai, mă! Ce-ai înghețat?... N-o să ne omoare pentru că am venit să-i împrumutăm cartea de fizică...

Sergiu își luă inima în dinți și bătu la ușă. Dinăuntru se auzi vocea unei bătrâne:

– Intră, mamă, intră, că-i descuiată ușa...

Se îmboldiră unul pe altul, dar intrară amândoi odată. Abia încăpură pe ușa strâmtă.

– Bună seara! Ursu nu-i acasă?

– Nu-i și nici nu mi-a spus unde se duce, dar stați jos, mamă... Trebuie să vină, că mâine pleacă și mai are nevoie de somn...

– Am venit să împrumutăm o carte de la el, spuse Sergiu. Plecăm și noi mâine...

– Dac-ați venit numai pentru asta și dacă plecați și dumneavoastră, atunci căutați cartea în odaia lui... E păcat să pierdeți timp așteptându-l...

Musafirii se grăbiră să-i mulțumească băbuței, apoi intrară în camera lui Ursu. O încăpere mică, strălucind de curățenie, în care fiecare lucru își avea locul său. Cărțile de școală se găseau pe masă. Pompilică începu să caute prin ele. Sergiu, în schimb, umbla după altceva. În sfârșit, găsi obiectul dorit: o haină subțire, ușoară, de excursie, făcută parcă numai din buzunare și buzunărele. Cu o iuțea de scamator, deschise un buzunar și strecură înăuntru un obiect lucios, de lemn, un fel de cutiuță mai mică decât o tabacheră. Atât! Apoi închise rapid buzunarul și din doi pași fu alături de Pompilică, tocmai când acesta găsi manualul de fizică printre celelalte cărți.

– S-a făcut! îl înghionti Sergiu. Să ne grăbim!

Ieșiră din camera lui Ursu cu atâta bucurie în priviri și în gesturi de parcă se plimbau prin încăperile raiului. Pompilică ținea manualul ca un permis de liberă trecere. Mulțumiră foarte politicos băbuței, care împletea cu andreele o flanelă pentru

băiatul ei, apoi își făcură vânt pe ușă. Când ajunseră în mijlocul curții, auziră poarta deschizându-se. Amândoi simțiră în aceeași clipă cum li se moaie genunchii. Asta spre norocul lor. Pentru că se pomeniră lungiți în iarbă, fără să-și dea seama dacă s-au trântit singuri sau dacă au căzut. Spre surprinderea și fericirea lor, silueta care alunecă pe lângă ei și vocea pe care o auziră nu aparțineau lui Ursu.

– Madam Teodoru! Madam Ursu! se auzi vocea alarmată a unei femei.

În momentul când femeia cu voce de sfredel trecu pragul casei lui Ursu, două pete negre țâșniră din iarbă.

– Bă! E mama lui Ionel! S-o ușchim!

Dacă *a se ușchi* înseamnă a goni mai repede decât trenul, atunci Pompilică găsisse într-adevăr cuvântul cel mai nimerit.

8

Femeia mărunțică și slabă, îmbrăcată numai în negru și îmbătrânită înainte de vreme, deși nu fusese strigată niciodată până atunci „madam Ursu”, se simți la început foarte onorată de vizita cucoanei de peste drum. Dar văzând-o cum e îmbrăcată, în rochie de casă și în papuci multicolori, și mai ales observându-i paloarea și agitația, înțelese că numai un lucru foarte grav o îndemnase să traverseze strada...

– Aoleu! făcu bunica. Nu cumva și băiatul dumitale se ține de pacostea aia care se cheamă *bosc*?... Doaaaamne, Doamne, numai necazuri am din cauza asta... Mereu vine câte-o mamă și se jeluiește că Ursu i-a stâlcit fecioru'... Și să mă trăsnească Dumnezeu, cucoană, dacă nu se țin după el ca după urs, rugându-se cu ceasurile ca să-i bată... Așa ceva n-am văzut: să te rogi de om și să-l plătești ca să te bată. Poate n-o să mă crezi, cucoană, dar cu cât îi bate mai vârtos, cu-atâta sunt mai mulțumiți... Zău, că s-a întors lumea pe dos...

Mama lui Ionel își revenise după efortul făcut:

– Nu, madam Ursu, Ionel nu face box... și accentuă ultimul

cuvânt cu intenția generoasă de a-și învăța vecina să vorbească mai corect. Alta-i pacostea, madam Ursu...

Băbuța făcu ochii mari și ridică neștiutoare din umeri. Cucoana se lăsă pe un scaun, după ce se înveli bine, ca scuturată de friguri, în capotul de catifea roșie care atingea cu poalele podeaua.

– Alta-i pacostea, madam Ursu, repetă ea. Bărbatu-meu e plecat la București, la o ședință cu ministrul. Cred că știi și mata că fără el nu se poate face nimic... Și eu am rămas singură, madam Ursu, și dumneata ești singurul om de pe-aici cu care pot să mă sfătuiesc... Chiar adineauri a trecut pe la mine un funcționar, adică un fel de angajat de-al lui bărbatu-meu... trebuie să-l cunoști și dumneata... E vorba de Petrăchescu, vânătorul, maiorul Petrăchescu care-a avut înainte vreme casa aia cu lei la poartă, lângă podul Pescăriei...

– Cum să nu-l știi! Ăla de parcă-i un par șubred cu pălăria în vârful, ca un cuib. Lumea zice că-i un vânător fără pereche...

– Da, da, madam Ursu, și-i chiar cum zice lumea. Știi și mata că ne aduce în fiecare săptămână vânat... Ei bine, madam Ursu, i-a părut foarte rău maiorului că nu l-a găsit pe bărbatu-meu acasă ca să-i spună ce primejdie îl paște pe Ionel... Mi se pare că și feciorul dumitale pleacă mâine...

– Păi, da, se duce și Tudorel... Pleacă mai mulți în zori... Săracii! De luni de zile numai la drumul ăsta se gândesc...

– Vai, madam Ursu! Cum poți să vorbești așa?! Cică-s niște primejdii nemaipomenite pe-acolo... Mi-a spus vânătorul. Cică-s numai prăpăstii, ape fără fund, tot felul de dihănii... și cică mai sunt și duhuri, madam Ursu... Auzi matale? Cică ies noaptea strigoi și stafii. Maiorul s-a jurat pe cinstea lui că a văzut tot felul de arătări acolo... Cică le-ar mai fi văzut și unul Dobrescu, un om de vază... și una Cerboaica, vreo boieroaică de pe timpuri, pesemne... Mi-a spus că el nu crede să se mai întoarcă cineva viu de tot de acolo... Zău, madam Ursu! M-a rugat să nu-l las pe Ionel, și m-a rugat să le spun și celorlalți părinți... Iar mata, fiindcă ești vecină...

Băbuța ascultase totul, clătinând mereu din cap, de parcă ar fi acceptat fiecare vorbă a cucoanei în capot roșu.

– Apoi nu zic că n-or fi primejdii și fiare, spuse ea. Numai că primejdii întâlnești oriunde, la tot pasul. Treci pe stradă, îți cade o cărămidă în cap, sau te împiedici și-ți rupi un picior... Ba și-n casă, poți s-aluneci pe-o scară și te duci de-a dura până-n mormânt, cum s-a întâmplat mai an cu madama aceea de-i zicea „tărăboanța”, madam Vasiliu. Dar și fiare întâlnești la tot pasul, unele de-adevăratelea, altele cu chip de om... Și-aici la noi, pe coasta dealului sunt lupi, iarna. Ș-or fi și vara. D-apoi în codri!... Dar duhuri și strigoi și arătări, astea-s basme, cucoană, astea-s scorneli bune pentru speriat copii de țată.

Mama lui Ionel strâmbă puțintel din nas auzind cuvântul vulgar folosit de madam Ursu. Dar asta îi trecu repede. Altceva o enerva la culme: bătrâna nu voia să dea crezare spuselor vânătorului.

– Adică mata nu crezi în duhuri, madam Ursu? Doamne ferește!

– Ce să fac, cucoană, dacă în cincizeci de ani n-am întâlnit niciun duh, nici bun, nici rău? M-am obișnuit să-mi spun: Ferește-mă, Doamne, de oameni, că de duhuri mă păzesc singură!

– Adică mata crezi că n-o să se năpustească niciun duh asupra băiatului?

– Să dea Domnul să fie asta singura primejdie, cucoană. În privința asta nu-ți face griji... Alte primejdii nu zic că n-or fi... Dar ca să-ți rupi o mână, sau să te julești la un picior, astea și acasă se pot întâmpla. S-or feri ei ș-or scăpa. Și nu-i rău să se deprindă omul de mic cu de-ale vieții. Astfel ajunge la vârsta de însurătoare fricos ca un iepure și neștiutor ca un pui de coțofană...

– De... știu eu, simți că se liniștește mama lui Ionel.

– Lasă-l, cucoană! Lasă-l! Dacă pleacă și fete la drum!... Ce, ele-s mai ferite de primejdii decât feciorul dumitale? Să-l fi văzut pe doctorul Istrate cum își îmboldea fata...

Mama lui Ionel nu mai avea ce să spună. Uitase spaima care o făcuse să traverseze strada, în capot și-n papuci. Plecă spre casă cu alt suflet. În drum spre poartă chiar îi mulțumi băbuței pentru curajul pe care i-l dăduse.

– Așa-i șade bine omului, îi răspunse băbuța. Să se gândească frumos la ziua de mâine, că dacă are numai gânduri negre în cap, viața nu se mai cheamă viață.

– E cam așa, madam Ursu...

– Ș-apoi să nu te temi... se gândi băbuța s-o încurajeze deplin. Dacă feciorul dumitale și-o sparge capul sau și-o rupe vreun picior, scapă repede, că le-a dat doctorul Istrate o geantă plină cu scule și leacuri...

Mama lui Ionel simți că alunecă din capot.

9

La frizeria „Higiena”, frizeria cea mai vestită din tot orașul, cei doi lucrători așteptau ora de închidere. Unul dintre ei, un bărbat înalt, atât de înalt că parcă natura își pierduse simțul lungimii la nașterea lui, dădea în fața celuiilalt un spectacol gratuit de muzică din opere. Așa făcea el întotdeauna când n-avea clienți. Și cum acest lucru se întâmpla destul de des, din cauza unor legi vechi, nescrise, care-i obliga pe cetățenii orașului să folosească numai briciul propriu și să se tundă numai în ajunul marilor sărbători, Înălțimea Sa devenise cu vremea un artist destul de reputat. E adevărat că auditoriul lui nu era prea numeros: un singur meloman, în persoana colegului său; și nici repertoriul lui nu era prea bogat: o singură arie, care nu putea fi alta decât nemuritoarea cavatină a strămoșului său de breaslă din Sevilla. Poate că nici aria nu era interpretată cu o fidelitate muzicală exagerată, uneori se mai confundau becarii și bemolii între ei, se mai prelungeau niște note, se mai uitau altele... În schimb, artistul puneă un asemenea entuziasm și folosea o asemenea gestică, încât nici Tito Gobbi sau Ricardo Stracciari nu s-ar fi putut măsura cu el. Își pregătea aria încovoidându-și spatele ca un arc. Apoi își așeza un prosop foarte curat pe brațul stâng. Cu mâna dreaptă lua briciul, apoi de acolo din mijlocul camerei își prelungea piciorul stâng până în pragul ușii. Mâna care ținea briciul descria un semicerc uriaș care întotdeauna înspăimânta păianjenii refugiați în colțurile încăperii. Dar încă nu începea. Mai întâi zâmbea. Apoi râdea. Apoi ajungea la hohote. Hohotele deveneau triluri. Începea aria: Hoo, ho, ho, ho, ho, ho, ho, ho, ho, ho, ho, ho, ho! Hoo!...

Iar în timpul trilurilor care expulzau orice intenție de cuvânt din arie, capul i se mișca multiplu, cu o rapiditate uluitoare: la dreapta, la stânga, în sus, în jos, în față, în spate, oblic, cruciș, curb, frânt, rotat, paralel, și cu o forță care te băga în sperieți. Dar nu numai capul participa la această gestică unică. Mâna cu prosopul, animată de forța octavelor, alunga ultimul pui de muscă din prăvălie, iar cea cu briciul... nu rămânea milimetru cub din spațiul încăperii care să nu fie ras simplu și cu perdaf, de zeci de ori, în timpul unei singure reprezentatii. Când artistul ajungea la fragmentul care tradus ar suna cam așa: „Eu sunt bărbierul cel iscusit”, demonstra un asemenea instinct al ariei bărbieritului, bineînțeles dacă există un asemenea instinct, încât în acele clipe oricine putea să învețe, acolo, sublimul. Gesturi frenetice, unice, născute din mișcare și dimensiune, iar când începeau piruetele îți venea să alergi afară ca să vezi dacă nu cumva capul transfigurat al artistului iese prin acoperiș ca un horn. Un picior se înfîșea în mijlocul camerei, ca un vârf de compas, iar celălalt croia cercuri, pe tavan, pieptul îi devenea o gigantică semilună, iar vocea... ei bine, în acele momente, vocea căpăta puteri de canonadă. O cazarmă întreagă transformată în cor ar fi sunat alături de vocea lui precum căderea unui strop de apă lângă o cascadă. Finalul găsea interpretul în aceeași atitudine de la începutul ariei, doar figura lui mărturisea oboseala drumului spre măreție. Tot păcatul era că spectacolul avea loc înăuntru și nu în fața prăvăliei. N-ar mai fi dus frizeria „Higiena” lipsă de clienți.

În afară de această meteahnă, uriașul era un om – pâinea lui Dumnezeu. Meseriaș de mâna-ntâi, inimos, cinstit până la naivitate, de o bunătate care uimea lumea, politicos, prieten al tuturor: bogați și săraci, veseli sau necăjiți, și în afară de toate acestea era și cel mai harnic și mai vestit cititor al bibliotecii orașului. Aproape în fiecare zi se citea în frizerie un roman, aceasta și datorită sprijinului generos al cetățenilor care nu făceau niciodată coadă la tuns sau la ras. De aceea, dacă era în anumite toane, uriașul artist oprea pe stradă câte un individ nebărbierit și-i dădea suprema rețetă:

– Vreți să scăpați pentru veșnicie de chinul rasului?... Lăsați-vă

barbă!

Artistul entuziast și necunoscut tocmai terminase de cântat celebra arie și se hotărî să încheie concertul de noapte pentru că auditoriul, adică tovarășul lui, în ciuda acutelor și mediilor care zguduiseră încăperea, adormise în scaun. Ceasul arăta exact ora închiderii magazinului. Începu să facă ordine mișcându-și brațele kilometrice cu o îndemânare de necrezut. Chiar atunci intră pe ușă Dan... fiul lui. Cireșarul era obosit nevoie mare, abia își trăgea picioarele. Venise la frizerie pentru a pleca împreună cu tatăl lui acasă... dar și pentru a face o scurtă escală. Se lăsă ostenit pe un scaun și îi povesti lui taică-său, adică începu să-i povestească, ultimele pățanii. Frizerul îi făcu semn să tacă. Zărise, peste drum, o siluetă care venea glonț spre prăvălie.

– Domnul Wilhelm Tell! tresări dânsul. Te pomenești că vrea să se radă!

Contrariat, cireșarul se uită spre ușă... și abia avu timp să se ascundă după un dulap. Domnul Wilhelm Tell nu era altcineva decât Petrăchescu, vânătorul! Fără să rostească un singur cuvânt, clientul întârziat își ocupă locul în fața oglinzii și făcu un semn cu mâna spre barbă. Artistul, cel mai înverșunat adversar al oamenilor tăcuți, îl îmboldi la vorbă:

– Când mai plecați la vânătoare, maestre?

După câteva clipe de meditare gravă, Petrăchescu se hotărî să răspundă:

– Dom'le, de astăzi am intrat în concediu. Trei săptămâni nici nu mai dau prin oraș... Pușca și vânatul și coclaurile, pe cinstea mea!

– Vă abateți și pe la Cerboaica, maestre?

– Dom'le... nu sunt foarte sigur, pe cinstea mea...

– Ce-o fi fost acolo, acum patruzeci de ani! îl zgândări frizerul... Dobrescu, butucul și creierii, creierii, maestre!

– Auzi, dom'le! explodă vânătorul. Niște derbedei niște măgari... Le-am vorbit despre Dobrescu, dom'le, și despre Cerboaica, auzi dom'le... Măgarii, pe cinstea mea...

– Ce tot spuneți?! se miră Figaro. Cum? Nu v-au ascultat în genunchi?... Dar cine erau, maestre?

– Niște elevi, dom'le, niște derbedei, prieteni cu băiatul lui dom' director, pe cinstea mea... Mi se pare că și băiatul dumitale e coleg cu băiatul lui dom' director?

– Mi se pare că da, răspunse Figaro diplomatic. Chiar astă-seară o să-l întreb, maestre.

Răspunsul frizerului fusese dirijat prin semne mute de cireșarul ascuns după dulap.

– Nu cumva pleacă și fiul dumitale undeva aiurea?

– Am cam auzit eu ceva despre o excursie, spuse Figaro după ce trase cu coada ochiului înspre fiu-său.

– Dom'le! N-ai voie să-l lași! Acolo-i moarte, dom'le, e nenorocire, pe cinstea mea. Și Dobrescu spunea...

– Dacă ziceți dumneavoastră că-i foarte primejdios, nu-l las! Gata!

– Da, dom'le! Și ar fi bine să le spui și celorlalți părinți. Poate că par eu cam sucit, dom'le, pe cinstea mea, dar nu vreau altceva decât binele lor. Nu-i lăsați, dom'le...

Dan părăsise ascunzișul, dar nu ca să tragă mai bine cu urechea la ceea ce spunea Petrăchescu. Nu. Se îndeletnici câteva clipe cu sculele și pomezile frizeriei. Figaro îl săpuni vârtos pe vânător, apoi cu un gest automat luă de pe masă un brici, exact cel pe care i-l împinsese Dan. Cu o rară delicatețe începu să-și radă clientul, dar la fiecare alunecare a briciului vânătorul se zguduia și scrâșnea din dinți. Bravul frizer nu reușea să înțeleagă ce se petrece cu clientul. Niciodată nu-l văzuse atât de nervos. Până ce vânătorul nu mai putu răbda:

– Schimbă, dom'le briciul! Vrei să mă distrugi? Pe cinstea mea...

Când Figaro își privi mai atent unealta, constată cu uimire că are în mână briciul de făcut așchii pentru ațătatul focului. Nici măcar nu avu putere să se scuze. Luă briciul, verificat, și mișcările lui deveniră și mai elegante. Chipul vânătorului exprima o adevărată voluptate. După ce spălă fața clientului, Figaro îl pudră cu generozitate pe obraji, pe gât, pe ceafă. Vânătorul plăti și avu grijă, înainte de a pleca, să-i repete frizerului:

– Nu-l lăsa, dom'le, pe cinstea mea. Și Dobrescu spu...

Dar nu-și mai termină cuvântul. Își coborî gâtul între umeri și

începu să și-l frece, își zgâlțâi ceafa, își pipăi coastele, șira spinării, subsuorile, abdomenul, și mereu își mișca umerii și-și cufunda capul, și-și zgâria ceafa, și-și freca gâtul. Parcă-l apucase o boală necunoscută, dacă nu ținea cu orice chip să dea un spectacol nocturn de mimică.

Figaro privi îndelung și uimit silueta deșirată care sărea și se oprea din loc în loc, și iar sărea și iar se oprea.

În prăvălie, Dan, profitând de singurătate, răsturnă repede conținutul cutiei de pudră într-o pungă de hârtie. În pungă se afla cel mai neastâmpărat praf de scărpinat din câte se făcuseră vreodată.

10

Lumina încă ardea în biroul inginerului Florescu. Nu era ceva neobișnuit în cartier. Altceva era neobișnuit: vizita pe care o primise inginerul la acea oră târzie din noapte. Surprinderea sa nu ținu mult: o clipă, două, pentru că bucuria de a avea un asemenea oaspete birui repede. Moș Timofte era îmbrăcat în costumul lui de zile mari și ținea în mână, ca un talisman, vestita lui pipă.

– Stai, moș Timofte! îl invită inginerul. Stai ca la dumneata acasă. Uite, aici, pe fotoliu...

Bătrânul se așeză, își îndesă pipa, apoi pufăi leneș.

– Așaaaa... spuse el. Am căzut cam târziu, dar știam eu că-n odaia asta lumina nu se stinge prea devreme...

– Oricând ești binevenit, moș Timofte, asta o știi matale bine...

Biroul inginerului era plin de dosare și hârțoage și moșneagul, văzându-le, clătină admirativ din cap:

– Grea treabă ingineria asta... Da' și frumoasă, zic oamenii... Și când mă gândesc că prin clasa a cincea voiai să te faci artist de circ...

De câte ori își amintea întâmplarea, inginerul râdea. Într-adevăr, la cincisprezece ani, după un mare eșec școlar, își pusese în gând să fugă cu un circ și nimeni nu-i dibuise planul, nici cei mai buni prieteni. Se antrena toată ziua, făcea tot felul de acrobații

și jonglerii, imagina numere extraordinare. Pe cei de la circ îi cucerise. Și-n ultima clipă a apărut moș Timofte, înainte de a le spune părinților... Râdea când își amintea întâmplarea, dar cât de groaznice fuseseră atunci clipele! Oare cum îi dibuise gândul? Niciodată nu l-a întrebat pe moș Timofte.

– Cum de-ai simțit că vreau să fug cu circul, moș Timofte...

– Abia acum mă întrebi, zâmbi moșneagul. A trecut atâta amar de vreme că nici eu nu mai știu bine... Pesemne că te-am văzut prea des făcând tumble și dând târcoale circului. M-am cam mirat și m-am dus la ei...

– Ai vorbit cu cei de la circ? întrebă inginerul uluit. La asta nu m-am gândit...

– Păi altfel de unde-aș fi știut că vrei să pleci?... I-am luat din scurt și mi-au spus totul... Ei, și fiindcă nu mai e niciun pericol, acum pot să-ți spun că tare puseseră ochii pe dumneata...

Râse și inginerul. Cam în doi peri. Îl încolțeau sentimente și senzații nelămurite.

– Știi ce n-am înțeles eu, moș Timofte?... Cum de nu i-ai spus nimic tatei...

Bătrânul se emoționase:

– Parcă mai știu... Dar mi se pare că mi-a fost teamă. Mi-a fost teamă că dacă se află ceva acasă o să fugi cu alt circ.

Și inginerul se emoționase:

– Cred că așa s-ar fi întâmplat... Dacă mi s-ar fi spus un singur cuvânt, dacă aș fi simțit un singur gest, aș fi luat-o razna în lume... Asta-i marele dumitale har, moș Timofte. Știi întotdeauna când și cum trebuie să îndrepti ceva.

– O fi cum spui dumneata, acceptă bătrânul cu modestie. Eu mă iau după inimă...

Luat cu vorba, inginerul uitase că este gazdă. Puse repede înaintea musafirului o fructieră plină cu portocale.

– Servește-te, moș Timofte... Ca la dumneata acasă...

Bătrânul privi cu luare-aminte portocalele învelite frumos în hârtie roșie, mățasoasă. Un gând neașteptat i se înfripa în minte.

– Da' unde găsiți dumneavoastră portocale învelite cu atâta grijă? iscodi bătrânul.

– În casa inginerului Florescu! răspunse râzând cel întrebat. Asta-i una din plăcerile lui Tic: să învelească portocalele, așa zice maică-sa... Eu mai degrabă cred că plăcerea lui reală e să descopere ascunzișul foițelor mele roșii. De fiecare dată îl schimb, și de fiecare dată îl găsește...

– Eu așa zice că mai degrabă îi place să le învelească, protestă cu blândețe moș Timofte.

– Dacă spui matale așa, atunci așa e... Și chiar e așa, moș Timofte. Adineauri am glumit...

– Atunci nici eu n-aș vrea s-o mai lungim. Ai spus dumneata mai înainte că aş avea un har. Poate c-o fi adevărat.

– Da, moș Timofte: Știi întotdeauna când și cum trebuie să îndrepti ceva...

– Apoi... te-aș ruga tare mult să-ți lași feciorul să plece mâine cu ceilalți la peșteră.

Inginerul răspunse fără să-și ridice privirile spre bătrânul care-i aștepta palid răspunsul:

– Îl las, moș Timofte...

.....

Când ajunse în curte, moș Timofte se auzi strigat în șoaptă de la o fereastră:

– Plec, moș Timofte?

– Pleci...

Prichindelul cărn și ciufulit își lăasă, amețit, capul pe umărul lui moș Timofte. Și-l apăsă până la lacrimi.

Era o noapte groasă, așa că nimeni n-a putut susține vreodată că l-a văzut pe moș Timofte plângând.

Capitolul VII

1

(În care autorul își ia, pentru o clipă, permisiunea de a se adresa direct cititorului.)

Nopți dinaintea marilor plecări... Pânze albe, nesfârșite, înălțate pe corabia unică a copilăriei... Te văd înflorat, la țărmul unui ocean de neliniști și depărtări; oricine ai fi, tu pentru mine porți drapelul pur al copilăriei; și-ți simt toate spaimile, și mai ales spaima depărtării, și spaima țărmului de dincolo, care vine numai la tine pe toate valurile... Nopți dinaintea marilor plecări... Le-ai trăit și le-ai visat de atâtea ori, și dacă nu ți le amintești, mi s-au dăruit mie, și de aceea le aduc în clipa asta aici, ca să ți le dau înapoi... mai întâi le-ai visat, multe zile, săptămâni, poate luni, zile multe în care ai învățat prețul timpului mic, al orei și al minutului. Zile multe în care te-ai dăruit tuturor mișcărilor, în care te-ai împrietenit cu toate gândurile, în care ai fi vrut să închizi ochii și să-i spui timpului mare: du-te! du-te mai repede! Vreau să vină noaptea cea mare... dar nu vine decât o noapte obișnuită, o noapte asemenea celorlalte, și atunci rogi somnul să-ți apropie pleoapele. Și pleoapele se închid, dar mintea e încă plină de fulgere și toate luminează clipite și spații ciudate din marea călătorie. Ai vrea să dormi, să te cufunzi în moartea efemeră a somnului, să părăsești timpul tău, să aluneci în timpul celălalt care înaintează fără tine, fără gândurile tale, fără dorințele tale, fără nerăbdarea ta groaznică. Dar somnul nu vine, fulgerele nu s-au stins de tot, florii n-au părăsit toate clopotele trupului tău.

Încetul cu încetul, gândurile tale trimise în cutreier îndepărtat se întâlnesc cu alte gânduri venite dintr-o lume pe care n-o vei cunoaște și n-o vei stăpâni niciodată. Imaginile create de gândurile tale sunt supte de imaginile grotești care năvălesc din neant și care

se dilată și încep să stăpânească. Un dans halucinant, fără sens, îți sparge contururile. De unde vin atâtea oaspeți negri, elastici, cu atâtea dimensiuni? Cât de repede îți anulează vibrațiile! Ești robul lor și ei există doar în acele clipe unice. Mai târziu nu va rămâne din ei nici măcar amintirea. Nimic, nimic, decât senzația că au sosit. Au fost... au fost... Cine?... Nu vei ști niciodată... Și când oaspeții se îngroașă, și te apasă, moi și cotropitori, și te învăluie, și te înfășoară în giulgiuri negre, în spirale negre, care urcă, urcă, atunci simți că pleoapele s-au îmbrățișat demult, și știi, în sfârșit, într-o clipă subțire de lumină, că a venit somnul... Somnul... somnul... Ai adormit. Lumea care te înconjoară și te privește poate că învață atunci, prin tine, fericirea. Brațele somnului sunt calde și blânde, parcă ar fi brațele mamei din vremurile pe care nu poți să ți le amintești. Dormi... Numai fulgii de zăpadă, în zborul lor tăcut, îți seamănă. Fulgii aceia mari... liniștea lor... mersul lor despre care nu știu nimic... numele lor... silabele blânde, care-i alcătuiesc... ful-gii... șoptește-le!... ful-gii...

Și mai târziu încep visele, această lume ciudată, stranie, închisă totuși în tine, și care totuși singură se alege și se proclamă și care invadează spațiul și timpul somnului tău. Oaspeții noi sunt mai familiari, relieful lor e relieful posibil al lumii tale de toate zilele, ei pot fi întrecuți, pot fi re-creați de imaginea ta. Unii te mângâie, alții te înțepă sau te rănesc, alții, mai rău, vor să te ucidă... Dar înaintea marilor plecări vin alți oaspeți, mai îndepărtați, mai singuratici. Te iau de mână și te duc în spații necunoscute, pe care poate că le-ai cutreierat odată, dar le-ai uitat ca pe o răsuflare. Sau poate n-ai fost niciodată în acele lumi, poate că le-ai găsit odată în cărți, sau într-o hartă îndepărtată și încălțită a fanteziei, sau tot într-un vis. Fantastice lumi! Coastele zvelte pe care chiar imaginația ta le-a înzestrat cândva cu înfățișarea falnică din visul pe care-l trăiești, stânci ascuțite pe care ai poposit în basmele copilăriei și pe care zbori, asemenea calului năzdrăvan din aceleași basme, ah! atotputernice și generoase basme ale copilăriei!... dar sunt și mlaștini care bolborosesc și-ți caută picioarele, sunt și păduri populate de ființe-lucruri, hidoase, care se furișează prin haine, în piele, și

răzvrătirile tale sunt groaznice și neputincioase; o neputință crudă, de plumb, îți condamnă toate mișcările și răzvrătirile. Și atunci somnul se înspăimântă, și singura speranță rămâne speranța visului, dar când îți înfigi degetele în carne simți dureri și începi să plângi că visul tău nu e vis... Dar întotdeauna, în ultima clipă, o mână bună îți mângâie pleoapele, și o adiere înceată îți neliniștește respirația îngrozită... Vizitatorii din somn dispar, așa cum au apărut, într-o clipită. Dispar pentru totdeauna, niciodată nu se vor mai întoarce. Visele nu se repetă niciodată... Și somnul va aluneca liniștit spre ziuă, va trece ca o culoare blândă prin culorile amețitoare ale zorilor, va înfrunta molatec răsăritul și va dispărea încet și neștiut așa cum se dizolvă un nor albicios pe cerneala albastră a cerului. Zorii te mângâie cu degete ușoare, prima răsufare a soarelui care se trezește e o adiere pură, răcoroasă, naivă... Dacă ți-ar putea zugrăvi cineva chipul și tresăririle...

O, nopți, sublime și istovitoare nopți dinaintea marilor plecări...

.....

Miezul nopții sosise tăcut, aprinzând alte smocuri de stele pe cerul inundat. Parcă întreaga lume se înfășurase în giulgiul somnului. Orașul dormea liniștit sub bolta înțesată de paznici de jar. Poate că mai șopteau uneori frunzele, împotrivindu-se adierilor uitate, poate că se mai speriau puii în cuiburi calde, poate că se mai auzea fâlfăitul unor aripi nevăzute, dar toate erau ale nopții, toate sporeau atotputernicia liniștei. Era noapte și liniște: noapte – liniște... Era noaptea dinaintea mării plecări...

Niciun cireșar nu adormise. Degete calde și degete reci, străine, înfiorau coardele subțiri ascunse în sufletul lor. Emoția îi aseamăna pe toți, ca pe niște picături de apă, dar cât de felurit o trăiau! Nu era numai emoție, erau și gânduri, și tresăriri, și mai ales culori care treceau prin toate și care învăluiau totul și pe care nimeni nu le deosebea. Nimeni?...

Dar undeva, în lume, există și cel care trebuie să cunoască întotdeauna și întocmai gândurile și simțămintele unor eroi...

Dan alege cel mai sigur leac împotriva propriei emoții: să trăiască emoția altora. Adică să citească până îi va cădea cartea din mână, până când îi va cădea capul pe pernă, până când îi vor cădea, grele, pleoapele. Cartea îl duse în evul mediu, printre dueluri și cavalcade; era o carte pe care o mai citise de câteva ori, era una dintre marile cărți ale copilăriei, și recitea cu disperare paginile cele mai frumoase, dar fără să-și dea seama, și fără să știe cum și când, se pomenea în grote înfricoșătoare, amenințat de beznă și gheață, și trebuia să-și strângă pleoapele până la durere pentru a regăsi castelul cu oglinzi și lumini ametoitoare.

Maică-sa, rănită de lumina care inunda odaia, îi ceru să se culce, taică-su îi luă apărarea:

– Crezi că îl poți obliga pe un om să se culce, așa cum l-ai obliga să-și radă barba?

– Eu știu că dacă-i întuneric, copilul doarme. Asta-i!

– Aici greșești. Dan nu mai este un copil...

– Treaba voastră... Dacă v-ați înțeles amândoi să-mi stricați noaptea...

Dan stinse lumina și chiar în prima clipă de întuneric descoperi ideea jurnalului: un jurnal de călătorie, ținut în cel mai strict secret, un jurnal cu întâmplări nostime, da!... cu avânturile, cu certurile, cu neînțelegerile care se vor ivi, un jurnal original, fără altitudini și longitudini, fără calcule și măsurători, fără denumiri latine... Iar la sfârșitul expediției, sau poate mai târziu, sau poate chiar mult mai târziu, își va aduna prietenii și le va citi... Ochii lui Dan se închideau, și în fața lui se afla jurnalul, și creionul din mâna lui începea să alerge pe pagini; rânduri, rânduri despre spaime și bucurii, despre surprize și eșecuri, rânduri multe pe care întunericul grotei voia să le șteargă, rânduri încâlcite, pătate de întuneric, șuvoaie de cerneală neagră curgând peste pagini... Nu cititul, cum crezuse el, ci scrisul acela îi închise pleoapele.

Și Lucia descoperi, târziu, în prima ceață a somnului, ideea jurnalului. Parcă ar fi înțepat-o cineva, atât de iute se înalță în capul oaselor. Mintea i se limpezi într-o clipă: cum de uitaseră lucrul cel mai important?... Expediția avea nevoie de un secretar, de cineva care să noteze toate datele culese cu voie sau fără voie... Cine știe? Poate că vor descoperi lucruri mult mai importante, alături de care harta peșterii va părea o copilărie... Și cât de ușor se pot pierde, sau cât de simplu pot fi ignorate dacă nu sunt judecate ca niște părți posibile ale unui întreg posibil!

Lucia aprinse lumina. Tot chipul ei era un semn de întrebare zugrăvit din temeri și naivități, din dorințe și tresăriri. Poate că niciodată lucrurile care o înconjurau și care-i cunoșteau fiecare zvâcnut nu întâlniseră atâta puritate și frumusețe. Dar totul ținu o clipă. Hotărârea fermă îi înăspri trăsăturile, îi umbri strălucirile de aur. Sări din pat și începu să caute prin sertare. Mișcări sigure, fără zgomot, fără ezitări, în sfârșit, găsi tot ceea ce căuta: un caiet gros, cu scoarțe de piele și un buchet de creioane colorate, culese cu chibzuință. Imediat împărți caietul. Descoperise patru capitole mai importante: geologie... faună... floră... impresii personale. Fiecărui capitol îi atribui un număr egal de pagini. Și pentru ca delimitarea să fie și mai precisă și orice eroare exclusă, repartiză și creioanele: creionul roșu – geologie; creionul albastru – fauna; creionul verde – flora; creionul negru – impresiile personale... da! Mai rămâneau mesajele T.F.F.... Vor avea loc la ultimul capitol.

După ce puse totul într-un buzunar al rucsacului, Lucia stinse lumina și se lungi pe pat. Somnul era undeva departe, și poate pentru a-l atrage mai repede, pentru a-i arăta supunere, închise ochii. Dar gândurile nu voiau să se liniștească. Caietul cu scoarțe de piele le ațâța mereu. Creionul roșu se ridica în aer ca un semn de exclamare! Apoi ca un stâlp de hotar. Straturile triasice și jurasice, în dispută aprigă, voiau să-și dovedească și întâietatea. Se întâlniseră la vârful creionului roșu, și creionul alunecă încet la orizontală, și straturile se înnodară la mijlocul lui, și totul se

transformă într-o balanță. Care era mai greu? Care era mai important? Balansau, balansau și Lucia fu absorbită de mișcarea lor și proiectată undeva în legănarea aceea lină, tocmai în clipa când simți că mai uitase ceva. Uitase ceva... Dar nu-și mai aminti ce uitase... Legănarea straturilor era lină, amețitoare.

4

Valea e plină de ferigi și palmieri, de cedri și eucalipti. Colibri și papagali, pinguini și vulturi pleșuvi și-au dat întâlnire pe marginea unei cascade albastre. Jeturi înalte, ca niște curcubeie verticale, țâșnesc din aisberguri crenelate. O frunză uriașă, sau o floare, sau o aripă pierdută, plutește peste ape, peste aburi și nori. Din înălțimile ei privește Maria fantastica vale. Doarme? Visează?... Nu știe... Aripa o înalță, o înalță mereu, și valea e o insulă, insula e un punct, și punctul e o floare, o floare cu multe pleoape, un trandafir... O răsuflare întârziată și ecranul gândurilor s-a făcut alb, iar fata cu visuri și cozi speriate își apăsă, fără să știe, pieptul înflorat. Buzele se deschid, subțire, parcă ar vrea să cânte un cuvânt uitat... dar ecranul se tulbură, la început valuri și pete, apoi reliefuri, și culori, și contururi.

Întunericul e greu, e numai întuneric... Și totuși sunt cotloane, și grote, și caverne, și răcnete... Iată-i! Pătrați, păroși, fără frunte, cu brațe lungi, până la glezne, apărându-se de monștri cenușii, cu colți cât brațele. Împing bolovani spre intrări, și poartă sub brațe prăjini cu vârf ascuțit, de cremene, și unii duc bețe aprinse și cranii umplute cu jar. Stau față în față. Unii au puterea, cruzimea, numărul... Ceilalți au cranii umplute cu jar și bețe aprinse... Și fiarele sar... Și ea fuge, fuge prin scorburi întunecoase, prin cotloane, prin întuneric. Dar întunericul se face vâscos și o împotmolește. E într-o mlaștină care vrea s-o înghită... Dacă ar putea să deschidă ochii, numai pentru o clipă, totul s-ar dizolva. Țipă și nu poate și nici țipătul nu i se aude, și mlaștina o absoarbe, fierbinte, vâscoasă, umedă... Nu poate...

Maria deschise ochii și se trezi sufocată, transpirată sub pătura

care-o acoperise de tot. Azvârli pătura și căută cu privirile un obiect, un colț familiar, orice lucru cunoscut care ar putea s-o scape de amintirea coșmarului. Chiar lângă ea, pe noptieră, ticăia ceasul deșteptător. Fosforul cifrelor și acelor adunau o oră atât de târzie încât își dădu seama că începe să fie devreme. Cu mâinile sub cap, cu cozile desfăcute și torturate, se lăsă furată de somnul limpede dinspre dimineață.

5

Ursu dormea afară, pe prispă. Acolo își instala patul de vară: o saltea tare, de paie, cel mai sănătos pat pentru un sportiv, cum îl învățase un antrenor. Dar nu dormea. Își rezemase capul de o raniță uriașă, în care îndesase aproape tot depozitul expediției, și privea undeva în noapte. În tindă, lumina încă nu se stinsese. Se uitase de câteva ori pe geam și o văzuse pe maică-sa tot cu andrelele în mână, împletind, împletind mereu. Nu îndrăznise s-o tulbure. Dacă i-ar fi spus că n-are nevoie de puloverul la care se chinuia de atâta timp, ar fi mâhnit-o greu. De unde găsisese bani ca să cumpere lână? Era un mister pentru Ursu. Cu zece zile în urmă, era îngrozit că va trebui să plece în expediție cu un pulover vechi, ros și decolorat, care ar fi plesnit pe el. Și iată c-o surprinde într-o seară pe maică-sa împletind de zor, cu vechiul pulover în fața ei. Împletea numai seara, pe furiș, ca să n-o vadă el. Pregătea cea mai frumoasă surpriză din viața ei. Cât de greu se stăpânise Ursu! Îi venea să treacă prin ușă și să îngenuncheze în fața ei. Și iată-l, două zile mai târziu, cum i se încarcă brațele cu tot ceea ce poate dori un tânăr care vrea să-și petreacă vacanța prin munți. Absolut totul... și un pulover cum nu mai era altul în oraș... Oare când va afla de ce i s-a dat premiul cel mare?

Lumina se stinse în tindă. Ursu oftă. Alte gânduri îl săcâiau. Expediția era primejdioasă, sau putea să devină primejdioasă. Nimeni nu cunoștea regiunea, nimeni nu știa de ce să se ferească și cum să se ferească. Unii erau prudenți, ca Ionel. Alții antrenati, ca Victor. Dar ceilalți?... Mai ales fetele? Oare vor rezista greutăților

și neprevăzutelor?... Maria, da... Dar Lucia? Nu era prea fragilă?... Ba nu!... mai multe pericole o pândeau pe Maria. Era prea nepăsătoare și îndrăzneala ei putea să se transforme în imprudență... Și mai era Dan, mai ales Dan! Moale, fără vlagă, la prima excursie din viața lui, incapabil să se descurce într-o situație grea... Da! Maria și Dan... Să nu-i scape nicio clipă din ochi, mai ales în locurile sălbatice și ispititoare... dar Lucia?... Ursu ar fi vrut să-și încordeze brațele, să-și încerce puterea pe care presimțea că i-o va cere muntele, dar brațele îi alunecară și somnul îl cotropi și pe el.

6

De când se băgase în pat, Ionel se gândea la un singur lucru: cine va fi conducătorul expediției? Și își făcea reproșuri amare că nu ceruse mai demult răspuns la această întrebare. Nici măcar n-o căutase, ba chiar se ferise de ea... Pentru că așteptase să se decerneze mai întâi Premiul Bombă! Acesta era adevărul! Dacă ar fi primit el premiul, poate că nici n-ar mai fi fost necesară întrebarea... Fusesse prea sigur... Și iată că acum se ridica amenințătoare! Cine putea fi conducătorul expediției?... Ursu? Nu! Pentru prea multe motive, dar mai ales pentru că nu se gândea la așa ceva... Dan? Nici atât... Fetele? Nu aveau asemenea veleități și, mai ales, nu voiau să apară ridicole... Victor! Singurul rival... Știa asta de multă vreme, și mai ales știa că Victor va fi greu de înfrânt. De aceea se aliase cu speranța Premiului Bombă...

Ionel simți cum îl trec nădușelile. Clocotea. Nu putea să suporte pe altcineva deasupra lui. Și nu era numai atât. Ce făcuse Victor pentru expediție? Căutase o hartă oarecare la un muzeu? El se chinuise luni de zile, și duminica, și noaptea, ca să construiască aparatele T.F.F. Muncise ca un nebun, ca un bezmetic. Și toată puterea și frumusețea expediției... și mai ales toată *siguranța* expediției o constituiau aparatele T.F.F. Orice-ar spune Maria... Ar fi o nedreptate să conducă Victor expediția.

Ionel se dădu jos din pat și începu să se plimbe prin cameră. De

câteva ori se opri în fața diplomelor obținute la diferite concursuri: fizică, naturale, chimie... dacă ar fi fost la altă școală, ar fi luat întotdeauna Premiul de Onoare. Totul era nedrept! Cumplita neșansă!... Poate din cauza aceasta devenise mai retras, și mai invidios, și mai închis, și mai... Mereu al doilea... Nu! De astă dată nu va mai accepta. El îmbogățise expediția cu aparatele, el trebuia s-o conducă...

Când se trânti din nou pe pat, Ionel scăpase de chinurile îndoii. Știa ce trebuie să facă. Mai întâi s-o convingă pe Lucia, și pe urmă să discute cu Victor... Da! Poate că Victor nici nu se gândea la conducerea expediției. Poate că tocmai Victor îl va propune conducătorul expediției...

Ionel adormi imediat. Pe chipul lui se citeau vise frumoase.

7

Victor încremenise la fereastră. Își trăsesese acolo scaunul lui de veghe, și, sprijinit în coate, privea de ore întregi stelele, fără să le vadă. Încremenirea lui ascundea o violentă frământare. Totul plecase de la hartă. După ce o cercetase, poate a mia oară, inutil, că o avea mereu în fața ochilor, cu toate liniile ei, se simți deodată năpădit de o sumedenie de întrebări. Oare nu era prea mare cutezanța cireșarilor de a explora o peșteră de multă vreme neumblată și foarte puțin cunoscută în regiune? Oare nu era o imprudență?... Dar Victor ura această întrebare. O respingea mereu: Deocamdată totul era un gând, o dorință, nu se putea vorbi de imprudență. Oare peștera rămăsese aceeași pe care o înfățișa harta, după atâta amar de vreme?... aceasta era întrebarea cea mai chinuitoare. Căutase răspunsul în cărți, în păreri profesorului și aflase că în nicio peșteră procesul de eroziune nu se termină. El continuă în timp, de cele mai multe ori lent, uneori însă violent, se produc schimbări de straturi, prăbușiri, transformarea unor simple pâraie în lacuri și cascade subterane. Cine știe ce schimbări se petrecuseră în Peștera Neagră, după atâta timp? Poate că harta nu mai corespundea noilor formațiuni

din peșteră. Dar acest lucru, tocmai acest lucru îi atrăgea pe cireșari în peșteră: să facă o hartă nouă, care să înfățișeze întocmai relieful peșterii. Relieful nou, schimbat, poate cu totul altul, pentru ca harta peșterii să fie Harta Cireșarilor.

Dar era o întrebare și mai chinuitoare: dacă procesul de transformare era în toi și peștera ar fi suferit o prăbușire în straturi chiar când cireșarii se aflau înăuntru?... Dacă prăbușirea s-ar petrece în fața lor, n-ar fi nicio primejdie... Dar dacă se va petrece în spatele lor... Ar însemna să rămână îngropați de vii în adâncul muntelui...

Acest gând îl neliniștea pe Victor și acestui gând îi găsisese, în sfârșit, un răspuns. Era unul singur, în puterea lor. Să se formeze două grupuri: unul să străbată peștera, iar celălalt, paralel, coasta muntelui. Unul înăuntru, altul afară, cu obligația unor comunicări telegrafice periodice, iar în caz de pericol: S.O.S. Grupul de pe coastă ar da alarma și astfel salvarea celor dinăuntru ar deveni certă.

Victor mulțumi, în gând, lui Ionel și Luciei pentru marea lor realizare: aparatele T.F.F. Cu ele, cireșarii vor fi tot timpul împreună. Da! Era foarte limpede: toată siguranța expediției stătea în formarea celor două grupuri. Și înainte de a adormi, Victor se gândi că primul cu care trebuia să discute despărțirea era Ionel.

8

De pe birou dispare un creion. Creionul se ridică în aer, plutește, face câteva rotații, apoi se așază la locul lui. În clasă se deschide ușa, nu intră nimeni, dar pe catedră catalogul se deschide și o voce îngroșată, pentru a nu fi recunoscută, rostește notele: „Apostolescu! Româna patru... istoria doi!... Doi! Nu ți-e rușine, măgarule!”... Pompilică e înșfăcat zdravăn de păr. Se întoarce: nimeni... Bombeul unui pantof îl izbește în spate: tot nimeni. Un cârlig îi prinde urât nasul: dar nu e nimeni în fața lui, în spatele lui, în apropierea lui. Însăpăimântat, o ia la goană, se ușchește... Moș Timofte doarme. Pe geamul deschis nu pătrund

decât razele lunii. Și totuși, pe masă, se mișcă o pipă. Din nevăzut curge în ea tutun. Cel mai fin tutun de pipă care există în lume. Pe o farfurioară goală poposesc, una după alta: patru, cinci, șase portocale învelite în hârtie roșie, de mătase. În somn, bătrânul parcă ar simți cum i se încălzesc sprâncenele... Deschide ochii: nimeni. Adoarme iarăși...

Ciudate, nemaipomenite întâmplări!... Toate se petrec în capul unui prichindel care râde, râde tot timpul, mai ales cu ochii. Cutia fermecată a și ajuns în buzunarul lui. Nu trebuie să spună decât trei cuvinte, să le sufle încet în cutie, și gata! Poate să facă orice vrea. Ce bine e să fii nevăzut! Fiuuuuu! Un singur cuvânt... Dar care-o fi cuvântul vrăjit?

Tic își chinuiește mintea, și caută, și caută, dar în zadar. Cuvântul... Care-o fi cuvântul?... Pleoapele i se apropie, ochii i se subțiază, i se închid... Dar cât de iute tresare! Deschide ochii, își pișcă obrazul... poate c-ar trebui să caute un ac... N-are voie să doarmă! În afară de tăticu, nimeni nu știe că pleacă și el în expediție, nimeni. Și nici nu trebuie să știe... O să-i urmărească pe cireșari până la ieșirea din oraș, și încă puțin, o să ocolească pe un drum lăturalnic, îl cunoaște el bine, o să iasă deodată în fața lor! Ce mai mutre vor face! Mai ales urâcioasa, nesuferita, scârboasa... Și la început n-o să-i spuie că i-a dat voie tăticu... O să creadă c-a fugit de-acasă!... Cum de i-a dat voie tăticu?...

Ce bun e moș Timofte! Credea că nu mai vine... vine... vine... Nu! Nu trebuie să adoarmă. Poate că era mai bine să caute un ac... N-are voie să adoarmă... Să nu piardă plecarea... Care-o fi cuvântul vrăjit?... Ce fel de cuvânt o fi?... Întuneric?... Somn?... Moale?... Clopoței?... Clopoței?... Da! Clopoței!... acesta e cuvântul: clopoței...

Ceasul deșteptător o trezi cu răutate pe Maria, o trezi din somnul cel mai dulce. Dar sări imediat din pat, stinse sunetul ceasului și privi afară: zorile...

În camera de alături, Tic, prichindelul care se războise atât de cumplit cu somnul, era cel mai fericit om de pe pământ. Descoperise cuvântul vrăjit. Somnul și visul îi zugrăviseră pe chip

fericirea neasemuită a descoperirii. Clopoștii ceasului tăcuseră însă, și nimeni, nimeni nu-i șopti la ureche că adormise... Doar o zână frumoasă se aplecă și-i sărută ochii. Dar zgomotul pașilor care fugeau spre zori nu-l mai auzi...

Capitolul VIII

1

Toate străzile din oraș, oricât de întortocheate și de încâlcite ar fi fost, de oriunde ar fi pornit, se strecurau toate spre șoseaua principală și se revărsau toate în ea, transformând-o astfel în singura cale de ieșire din târg spre munții care se profilau în depărtări. Mai era și o gârlă prăpăstioasă care împiedica celelalte străzi să părăsească orașul de capul lor, o gârlă care înconjura târgul ca un șanț de cetate și peste care nu se aruncase decât un singur pod, un pod mare, de piatră, la capătul dinspre nord. Locului unde se afla podul i se spunea: „la barieră”. În preajma podului se înjghebaseră, de-a lungul anilor; câteva căsuțe pipernicite și niște gherete de bârne, toate roase de oftica vremurilor. Dacă în timpul nopții bariera dormea somn greu, rareori tulburat de vreun scârțâit de care sau de claxonul vreunui camion, de cum se iveau zorii începea o forfotă care nu se mai termina până la asfințit. Drumeți, care cu boi, docare, biciclete, mai rar camioane sau mașini de șosea, căruțe, mai ales căruțe cu coviltirul deasupra, se scurgeau, se scurgeau întruna spre oraș. Străini sau cunoscuți, oamenii își dădeau binețe într-un fel ciudat, care se împământenise în toată regiunea: întotdeauna își destăinuiau și scopul colindei lor la oraș. Cam în felul acesta se salutau oamenii la barieră:

– Bună să-ți fie ziua, cumetre! Ia, m-a trimis nevasta cu niște verdețuri...

Celălalt, poate chiar cumătru, poate un străin, îi întorcea cuviincios vorba:

– Să te-audă Domnul! Că azi o să cam fie belșug de păsări la târg...

Vreun altul poate că se cam grăbea cu răspunsul:

– Bună să fie! Bună inima mătăluță. Deseară nu mă mai întorc

în sat pe jos. Îmi iau bicicletă.

– Ei na! Parcă nu tot picioarele, săracele, se chinuie la ea.

Oamenii se cunoșteau, mai schimbau noutăți, mai trăgeau o lulea, își mai făceau curaj, de... ca înainte de a intra într-un oraș. Iar dacă erau unii căroră li se potriveau mărfurile, nu uitau să statornicească prețurile cu care urmau să le vândă, mai târziu, la piață. Fără acel bob de taifas de la barieră, oamenii n-ar fi intrat cu inima plină în oraș. Așa se obișnuiseră ei. Și dacă se pomenea vreun necunoscut, isteții se grăbeau să-l ghicească după mărfuri și după port.

– Ăsta-i de sub pădure, de la Țurlui... Ia caută-l la jambiere!

Și ca să se convingă sau să-i convingă pe ceilalți, trebuia să scornească o singură întrebare:

– Din care ai? Zarzăre sau caise?

– Eu aș zice că din amândouă...

– V-am spus eu că-i de sub pădure, de la Țurlui.

În dimineața plecării, isteții de la barieră fură puși în grea încurcătură.

– Cine-o fi, bre, bătrânul?... Ia uite-te-l!

– Eu aș zice: drumeț, că-i ras de cu seară...

– Fugi, bre, încolo! Nu vezi că poartă ghete?

– O fi vreun controlor că prea se uită înapoi...

– Ei na, controlor! Ția-s mai diplomați. Se fac că n-au nicio treabă...

– Bre! Eu aș zice că-i un președinte, sau cam așa ceva... Ia uite cum zgâiește ochii la cireșe!

– Te pricepi și tu la oameni cum se pricepe fică-mea la prășit...

– Ei na! Și asta-i de laudă la tine!

– Nici de laudă, nici de rușine, că fică-mii abia i-au ieșit dințișorii...

Oamenii făcură haz. Cel cu fiica nu se dădu bătut:

– După port... pare orășan... Păcat că nu fumează. Că omul se cunoaște și după cum ține țigara...

– Bre! Asta-i și mai și! Uite-te-l! Trage din lulea!

– Orășean e! că-i prea nervos pentru bătrânețea lui. Aș zice că-i pensionar sau vreun învățător... Luleaua...

– Ei na! Sunt gata să pun mâna-n foc! Din lulea trag numai dascălii. La noi în sat sunt doi: unuia-i zice Petecă... celuilalt Prohab. Și-amândoi trag din lulea.

– Bre! Aici prea o potrivești... dac-o luăm așa, atunci toți cei cu baston sunt pompieri...

– Ei na! Și asta ce-ar vrea să mai spună?

– Păi e unul la noi în sat care poartă baston, unu' Scurtu. Un pompier... Și-a zdrelit piciorul la un foc, pe deal, și până și-l lecuiește...

Oamenii făcură iarăși haz, dar tot nu izbutiră să afle meseria drumețului neobișnuit de la barieră. Ba o bună bucată de vreme îl uitară rezemat de o baracă. Și asta nu pentru că și-ar fi aranjat marfa în căruțe sau și-ar fi adăpat animalele însetate. Altceva le atrase interesul. Pe șosea apăruse o ceată de tineri cum nu prea văzuseră ei de multe ori, deși erau aproape toți oameni de sub munte.

– Bre! ia uite, bre, ce dihăanii! Parc-ar avea o sută de capete și o sută de picioare... Numai pe creștet să mai ducă un ceaun și de picioare să le atârne niște putini și n-ai mai găsi alt loc de povară...

– Eu aș zice că-s niște studenți... Parc-ar avea și lopeți și securi. Ia uite, minune! Alea trebuie să fie aparate de filmat sau poate ceva de găurit munții...

– Ei na! Studenți!... Nu vezi că nici nu li s-a dus cașul de la gură și nici n-are de gând să le mijească tuleiele? Niște tinerei...

– Taci, bre, că nici tu nu te-ai pune cu zdrăhonul ăla, care... uite-te-l!... duce-n spate o casă întreagă și n-a uitat nici hambaru-n ogradă...

– Eu aș zice că-s puși pe fapte mari... Prea se contrează la drum...

– Las' că mi-i cunosc eu. Am mai văzut din ăștia. După juma' de kilometru încep să scoată limba și se iau la bătaie că nu s-au dus cu trenu'...

– Nu-i necaz... O să-i ajungem diseară la ăl'lalt pod ș-o să-i cam luăm cu căruța. Cinci, șase kilometri or face ei...

– Bre... Numa' să nu te rogi tu de ei să-ți ia mârțoaga-n spate...

– Eu aș zice că șeful nu pare a fi cel zdravăn...

- Ei na! Atunci care e?
- Ăla de merge cu lanterna la șale...
- Păi dacă toți cei cu lanterna ar fi șefi, atunci fânaragiul nostru cel bâlbâit...
- Stai, bre! Vezi-l cum merge cu mâinile-n buzunare... și n-are decât un săculeț în spate...
- Ei, na-ți-o bună! Sunt și două fete-n ceată!
- Fugi de-aici!
- Să mă bată Dumnezeu! Ei, nici acu' nu le vezi pletele? Uite-te-le!
- Ce plete, bre omule!? Că aia bălană e tunsă curat ca băieții. Ți-ai văzut, cumetre? Amândouă cu pantaloni!
- Eu aș zice că nu-i lucru de șagă. Nu se poate să nu aibă ei vreo treabă! Îi încercăm?
- Îi!... Dimineața bună, domnișorilor! Da-ncotro?
- Bună! Bună! Spre Peștera Neagră...
- D-apoi să vă țină norocul! Că-i drum lung pân-acolo și-năuntru nu prea se-ncumetă omul... Da' ce faceți acolo? Poze sau niscăi esperențe?
- Facem! Facem! Și rămâneți cu bine!
- Și 'mneavoastră să vă-ntoarceți sănătoși... O luați tot înainte până la pod, la cel de-al doilea pod, tot de piatră ca ăsta... și de-acolo o luați la stânga, pe-un drum pietruit, vreo paișp'ce kilometri până la Zănoaga, iar de la Zănoaga sunt două drumuri spre Negroaia, că noi așa îi zicem peșterii... Cel din dreapta ocolește mult al dracului, dar e mai domol... Cel din stânga, mai piepțiș, duce în șapte, opt kilometri acolo...
- Dar cui îi vorbești tu, bre, ca să-l înspăimânți, că oamenii au trecut de pod?...
- Ei na, cui?... Ce, n-am dreptul? Cam câți erau cu toții?
- Cinci aș zice eu...
- Taci, bre, că erau șase...
- Cinci, că doar n-am chiorât dintr-odată...
- Bre! degeaba vrei să te betegești, da' erau șase. Unu! Cel zdravăn cu hambaru-n spate, este?
- Este! Pe urmă, ăla, șeful cu mâinile-n buzunare... pe urmă

aia bălană, care se uita la tine ca la un urs... pe urmă oacheşa cu cozile pe spate...

– Ei na! Că parcă mai era una cu cozile pe piept...

– Stai, bre, că m-ai încurcat!... Vas'că patru pân-acu, da? Zdrahonul, şeful, fetele...

– Şi cu ăla care gâfâia, ăla grăsuliu, care-o să-şi dea sufletul pân' la pod, sunt cinci?

– Sunt!

– Şi mai era unul!

– Care?... Da, bre! Băiatul ăla care ţinea sprâncenele în sus de parcă mereu întreba ceva... Da! Şase...

– Ia uite-te-l! Luleaua a luat-o înapoi spre oraş! Ce i s-o fi întâmplat de-şi forţează așa de crunt bătrâneţile?

– Bre! Dar voi ştiţi că ne-am cam întrecut cu vorba? Ca babele de la Putinei care, când n-au ce face, cheamă coţofenele la taifas...

– Aşa-i la drum de când e lumea... Bunicul, fie-i ţărâna uşoară, îmi povestea el o istorie adevărată cu drumul şi călătorul... Dar v-oi spune-o seara, la întoarcere, pe şosea...

Ceilalţi râsuflară uşuraţi.

– Atunci, spre amurg, tot aici la barieră, oameni buni.

Apoi îşi îndemnară animalele, care cu bice, care cu strigăte, care cu o smucitură de hăţ, şi porniră spre oraş, parcă pe urmele moşului cu luleaua, pentru a-i afla îndeletnicirea.

Moşul era însă departe. Se grăbea amarnic pentru că văzuse numai şase tineri luând calea muntelui. Ce se întâmplase cu al şaptelea, cel pe care-l aştepta el?... Moşul se opri nehotărât în faţa unei case cu cerdacul acoperit de iederă.

2

Ursu era mereu în frunte, obligându-i pe ceilalţi să țină pasul cu el. Ajunsese primul la pod. Toţi oamenii care-l întâlniseră pe drum îl priviseră cruciţi şi-i lăudară puterea: „Un flăcău ca ăsta n-ar strica deloc la casa omului”, gândea câte unul. Încărcat cum era, părea de trei ori mai voinic.

Vlăjganul își rezemă ranița înfricoșătoare de balustrada podului, și astfel, ușurat de povară, așteptă prietenii.

– Po... pas! gemu Dan cu ultimele-i puteri.

Și fără să aștepte încuviințarea celorlalți, se descătușă de poveri și se întinse pe iarbă.

– Scoală, imprudentule! îi ordonă Lucia. Iarba-i udă și rece, iar corpul tău e cald și transpirat... Cea mai bună combinație pentru o dublă pneumonie perfectă...

– Triplă, cvadruplă, sextuplă, infinituplă să fie și tot nu mă scol!

Lucia nu se mulțumi, din fericire, numai cu îndemnul verbal, îl însoți imediat de o strașnică zgâlțâitură.

– Hai, nerodule! Hai, că n-avem sanatorii în peșteră.

– Poate că s-au gândit strămoșii... încercă Dan o glumă. Dar Lucia n-avea chef de glume. Îl mai zgâlțâi o dată, apoi îl trase în sus... cu ajutorul Mariei, care-l apucase de cealaltă ureche.

Se apropiau de pod și ultimii doi: Victor și Ionel. Își încetiniseră dinadins mersul când îi văzură pe ceilalți că se opresc. Victor era mulțumit că Ionel acceptase de la bun început ideea despărțirii grupului, considerând-o și el absolut necesară pentru securitatea expediției. Ionel, în schimb, părea cam necăjit, sau poate preocupat de un gând căruia nu-i găsea capătul.

Popasul se făcu sub supravegherea foarte severă a Luciei: jumătate de oră, fără nicio prelungire; nimeni să nu se lungească pe iarbă; ceai fierbinte și biscuiți; două mere de cap; interzicerea discuțiilor triste. Punct!

Maria, fără să-și dea seama, încălcă primul punct:

– Săracul Ticușor! Mai bine-l luam și pe el...

– Atunci ar fi trebuit să așteptăm ora deschiderii magazinelor, o întrerupse Ionel.

Maria nu înțelese unde bate Ionel.

– Ca să facem o provizie bună de biberoane...

– Zău! schimbă Maria tonul. Eu cred că ție ți-ar fi ajutat foarte mult...

De data asta, Ionel nu știa unde țintește Maria:

– Biberoane?... întrebă el ofensat.

– Nuuuu... Tic! El ți-ar fi ajutat. După ce i-ai fi dat ranița, poate

că te-ar mai fi luat din când în când în spate.

– Ha, ha, ha! făcu Ionel strâmbându-și fața. Ce spirit! Păcat că n-a adus Dan cu el praful de scărpinat...

– Cine ți-a spus că-i un spirit?

Lucia, incredințată pe deplin că ultimul punct va trebui scos din orice program de popas, opri cearta tradițională printr-o veste, la urma urmei nu prea veselă:

– Mai aveți cinci minute!

– Numai cinci minute?! se prefăcu Dan foarte mirat. Ăstora nu le-ar ajunge nici cinci secole ca să-și termine sfada...

Până și Lucia schiță un zâmbet, dar nu uită să rectifice cu un aer sever:

– Cinci minute până la plecare! Leneșilor!

– Poate că n-ar strica să le folosim mai bine, spuse Dan. De pildă... să mai îmbucăm ceva. Atâta drum în față...

– Trei bucățele de zahăr fiecăruia și...

Făcu o pauză forțată ca să-l ațâțe pe Dan.

– Și? se interesă cam bănuitor cel flămând...

– Și... calorii din sursă directă, îl potoli Lucia.

– Dragă Lucia, te-aș ruga să hrănești cu mai multă lumină un biet netot. Stau prost cu inteligența...

– Probabil... oftă ea. Lumină ai vrut, lumină vei avea. Poți să te tot sature de razele soarelui. Și dac-ai fi asemenea Lycossei de Narbona, nu te-ai hrăni decât cu soare...

– Dacă ar avea inima neagră... îndrăzni Dan.

– Nu! îl opri Lucia. E o arahnidă celebră. Are pânțele negru: tarantula cu pânțele negru! Nu inima...

– Mă gândeam că ar fi putut semăna cu tine...

Lucia îl privea aproape admirativ, dar Dan n-o vedea; își plimba privirile temătoare pe câmpia largă.

Complet echipați, Ursu și Victor se apropiară de grupul certăreților.

– Ne-am interesat la un călător, îi înștiință Victor. O luăm pe drumul din stânga. Până la Zănoaga, calea e dreaptă. Acolo iar vom întreba.

– Cale dreaptă?! spuse Dan îngheboșat de greutatea raniței.

Mamă dragă! dacă ar trece un tunel prin dealurile astea idioate, aş zice şi eu că-i cale dreaptă. Şi cam cât e până la Zănoaga?

– Vreo cincisprezece kilometri, îl linişti Ursu, înainte de a păşi în fruntea grupului.

– Căââât!?! se înspăimântă Dan, şi căzu jos, frânt, de parcă străbătuse cei cincisprezece kilometri. Asta-i răsplată la lipsa mea de curaj! Dacă aş fi avut curajul să-i dau eu primul, lui Ursu, poverile... aşa cum mi-a trecut prin cap de la început... Acum m-am convins, Ionel... Eşti foarte curajos!

– Haide, nu te mai tângui! îl îmboldi Maria. Pot să te mai ajut şi eu. Ce vrei să-ţi duc?

– Asta mă apasă cel mai greu... răspunse Dan arătându-i un obiect. L-am uitat aseară în buzunar. E cel mai bun brici de frizerie. Mamă dragă, o singură scăpare mai am...

– Ştiu eu ce vrei să spui, îl imită Maria: „Să-l folosesc la gătlejul meu...”

– Mamă dragă, ce perspicacitate! N-ai nimerit-o! Nu. Dacă pleacă Petrăchescu la vânătoare, rămân viu...

– Adică vrei să înapoiezi briciul lui Petrăchescu? îl luă Maria în serios.

– Tot n-ai nimerit-o... El e singurul client al frizerului. Dă, Doamne, să plece!

Dan şi Maria încheiau şirul. Primul căuta din răsputeri să-şi potrivească pasul după ritmul energic al fetei cu păr de cărbune. Şi tocmai când reuşi isprava, Maria se opri pentru a râde în voie.

– Merită! se înfurie Dan. La bancurile mele se râde cu întârziere... Nu vrei să mai faci ceva provizii?

– Iartă-mă, Dan. Nu mă gândeam la bancul tău. Mă gândeam la Higiена. Mi-a povestit tata, într-o seară, despre Figaro. Îl simpatizează teribil...

– D-aia se rade acasă... Nu, Maria, nu râde... De câte ori nu i-am reproşat tatii că şi-a ales meseria asta tâmpită. Şi mereu mi-a răspuns că şi-ar alege-o şi a doua oară. Şi-a făcut el un fel de filosofie. Zice că un om când se rade îşi leapădă o parte din tristeţe sau de supărare, că măcar câteva minute după ce-şi rade barba se uită la lume mai senin şi i se pare viaţa mai proaspătă. Aşa spune

el... Și își închipuie că e un fel de apostol al veseliei și-al bunei dispoziții... Dar eu cred că toată filosofia lui e o scuză în care a început să creadă...

Dan își potrivise temeinic pasul după Maria. Criza, care la un moment dat îl sufoca, dispăruse ca prin farmec. Amândoi mergeau voinicește. Urcau niște dâmburi domoale. Calea trecea prin crânguri de alun cotropite de tot felul de păsăruici. Încetul cu încetul, uitară amândoi gândurile de-acasă. Îi subjugase melodia aceea a dimineții pe care o cânta tot crângul. Maria închidea din când în când ochii pentru a-și imagina o orchestră ciudată, compusă din mii de instrumente: păsări și frunze, care se supuneau unui dirijor nevăzut. Se vedea cum își mișcă, vioi, căpșoarele, toate odată: la stânga, la dreapta, sus, jos, mii de păsăruici în fracuri și rochii de seară, ca rândunelele și graurii, și milioane, milioane de frunze, vibrând toate în același ritm. Dar de ce ținută de seară?... Era cristal și dimineață...

Dan o ocoli pe Maria, tăcut, respectându-i visarea. Se simțea în formă. Chiar grăbi pasul și-i ajunsese din urmă pe Lucia și pe Ionel.

– Ei, inventatorul! Aha!... V-ați pus capul la priză solară?... Să nu nimeriți în vreo pată... și cu inferioarele în vreo groapă...

Și trecu mai departe, tot cu capul ascuns între umeri, pentru a nu tulbura contactele inteligenței.

Ionel și Lucia îl priviră în treacăt. Îi preocupa prea mult o anumită problemă pentru a mai fi atenți la ce se întâmplă în jurul lor.

– Zău, Lucia... reluă Ionel. M-au trecut nădușelile tot gândindu-mă la eventualitatea asta, și altă soluție nu există! E inutil să-ți mai bați și tu capul. Absolut totul e pentru această soluție!

– Cu Victor ai discutat? întrebă Lucia îngrijorată.

– Am discutat, răspunse Ionel fără ezitare. Am vrut să vorbesc mai întâi cu tine, dar nu știu cum s-a făcut...

– Nu trebuie să te scuzi. Spune mai bine ce crede Victor. Sau vrei să-l întreb eu?...

– Nu-i nevoie, Lucia. Victor are exact aceeași părere. Mi-a dat imediat dreptate...

– Și eu cred că e singura soluție, Ionel. Cu cât mă gândesc, cu

atât mă conving mai tare. Ai dreptate! Numai despărțindu-ne în două grupuri putem asigura succesul expediției, sau, în cel mai rău caz, întoarcerea tuturor acasă. Zău, Ionel! Meriți toate felicitările...

– Lasă, Lucia... se apără Ionel. Nu e cazul să faci caz de ideea asta. Oricine putea s-o descopere. În clipa de față, ideea nu mai este a mea. E a noastră, a tuturor.

– Totuși...

– Nu. Lucia! spuse Ionel sentențios. E ideea tuturor, așa cum aparatele au devenit ale noastre, ale tuturor. Gata! Mai bine să ne gândim la alte probleme, încă nerezolvate. Cum să facem cu alegerea conducătorului expediției?

– Ca să fiu sinceră, îi mărturisii Lucia, m-am gândit foarte mult la Victor.

– Eu mă gândeam că șeful expediției trebuie să fie... cineva cu preocupări științifice, cu...

– Exact! întări Lucia. Și în plus, Victor are darul de a convinge și de a te face să te simți așa cum ești... Dar acum mă gândesc că ai putea să fii și tu. Ideea asta a ta e extraordinară... Zău, Ionel! Acum mi se pare simplă: în loc de un grup, două: unul în peșteră, altul în afară; legătură permanentă prin telegraf... Oul lui Columb! Dar eu cred că face mai mult decât o mie de aparate tefefe...

– Iar începi să exagerezi? Te rog să faci abstracție de mine, ba chiar îți ordon!

– Stai, că încă nu ești șef, râse Lucia. Și mai e ceva care îmi dă ghes să te propun. Zău, Ionel... Îmi place că nu-ți mai dai ifose. Uite, chiar acum mă duc să vorbesc cu Victor.

Protestele lui Ionel nu mai avură puterea s-o oprească pe Lucia. Ba chiar îi iuțiră pașii. În câteva minute îl ajunse pe Victor. Deși obosită de alergătură, cu respirația cam neregulată, izbuti să țină pasul cu el. Își încetini și Ursu mersul, și deodată se pomeniră toți trei alături.

– Am o idee! spuse brusc Lucia.

– Numai una? se prefăcu Ursu posomorât.

– Una și bună! accentuă Lucia. Ce-ați zice dacă l-aș propune pe Ionel șeful expediției?

Ursu se pomeni că fluieră a uimire, și poate pentru prima dată în viața lui căută privirile Luciei:

– E o chestie de-a lui Dan... fără praful ăla?

– N-am vreme de glume! îl repezi Lucia. Am fost cât se poate de serioasă...

– Atunci mai bine l-am fi luat pe Tic cu noi! se înfurie Ursu. Ca să fac o contrapropunere în același stil...

– Ți-am spus că nu glumesc!

– Adică aș putea să te propun și pe tine... își revărsă Ursu tot năduful.

– În orice caz nu un... urs, se enervă Lucia. Tare-mi stătea pe limbă alt cuvânt... Și de ce crezi dumneata că un om nu se poate schimba?

– N-am spus așa ceva, se apără Ursu. Un om sigur că se poate schimba, dar Ionel e încă un copil. Copilul mamei...

Ca să-l potolească, sau pentru că nu mai putea răbda atâta împotrivire, Lucia explodează. Dar explozia ei, tunătoare și neîntreruptă, era totuși foarte logică: vorbe despre aparatele lui Ionel, despre ideea explorării peșterii în două grupuri, găsită de Ionel, despre modestia lui... „M-a obligat să nu spun nimănui că el a venit cu ideea despărțirii...” Și în concluzie:

– Eu cred că am putea să-l alegem șef... ca o răsplată, ca o încercare, ca o recunoaștere, termină ea într-o suflare.

Victor nu spuse nimic, nu-i scăpă nici măcar un gest, care ar fi putut să-i trădeze gândurile. Numai când îl văzu pe Ursu încruntându-se și gata să urle, interveni categoric:

– Stai! N-ai niciun drept să te amesteci!

– Ba am! Am o mie de drepturi, nu unul! Și nici nu e vorba de drept!

– Se poate, spuse Victor. De aceea: *te rog!*

Ursu nu mai zise nimic. Dar țâșni de lângă ei și se lăsă purtat până în depărtare de pași furioși.

Lucia îi ceru lui Victor lămuriri, dar Victor îi răspunse ridicând neputincios din umeri.

– Nu-l mai înțeleg pe Ursu, se plânse fata. De când s-a făcut atât de ranchiunos?... Și de ce?... Și nici pe tine nu prea te înțeleg,

Victor. Altădată te-ar fi bucurat asemenea vești, mai ales atitudinea lui Ionel...

– N-aș fi sincer dacă ți-aș spune că sunt bucuros... dar sunt de acord să facem o încercare...

Lucia era și intrigată și nedumerită:

– Dumnezeu să vă înțeleagă... Totuși... îmi pare bine că ești sincer cu mine, Victor. Și mă obligi să fiu și eu la fel. Nu mi-aș fi închipuit că o problemă de șefie poate tulbura un om în asemenea hal...

– Nici eu nu mi-aș fi închipuit! răspunse sec Victor.

Lucia încetini anume pasul pentru a-i da a înțelege lui Victor că i-a spus tot ceea ce avea să-i spună. Și cât de bucuroasă fusese cu câțva timp înainte! O durea inima, fizic. Tocmai Victor și Ursu! Oamenii cei mai... Uuuuh!

Victor îl ajunsese pe Ursu, sau poate Ursu se lăsase ajuns. Multă vreme merseră cot la cot, muți, fără să se privească. Nu vedeau nimic, nici în dreapta, nici în stânga. Mergeau cu capul plecat, nu se uitau decât la drumul pe care călcau pașii lor. Tristețea și amărăciunea îi asemăna pe amândoi. Și deodată înțeleseseră că se îndepărtaseră prea mult de ceilalți. Nu se mai zărea nimeni în urma lor. Se opriră amândoi și abia atunci Ursu dădu frâu liber mâinii care clocotea în el:

– Cum poți să tolerezi asta? E o mișelie!

– Nu știu, Ursule, dar nu vreau să greșesc. Poate că Ionel crede sincer că e ideea lui...

– Ionel!! își reluă Ursu atacul. O mie de frunze dac-ai amesteca, și printre ele șase de-ale noastre, Ionel ți le-ar alege în trei secunde. Știi tu bine ce crede... Știi tu ce vrea...

– Ursule! Ce se poate întâmpla cu cineva care ajunge conducător, fără să merite? Eu cred că sunt două posibilități...

– Una singură! se opuse Ursu. Să fie aruncat jos!

– Ce rău îmi pare că nu te-ai liniștit! spuse Victor cu toată sinceritatea. Mi-ai fost de mare folos.

– Nu pot, Victor, dar... uite! Îți jur că o să încerc.

– Ți-am spus că sunt două posibilități, Ursule. Poate chiar trei: ori va ajunge să merite cu adevărat conducerea... ori își va da

seama că n-o merită... ori vor înțelege alții că n-o merită... Așa cred eu...

– Adică tu accepți?! se înspăimântă Ursu.

– Da!

– Fă-mă să înțeleg mai bine, te rog. Mi s-a înnegrit capul... Nu știu ce am...

– Uite ce cred eu!... Ionel ține morțiș să fie ales conducătorul expediției. Poate că asta îi va prinde bine, poate că-l va schimba, cum crede Lucia. De unde știm noi că șefia asta, pe care o dorește atâta, nu-l va deschide, nu-l va încălzi, nu-l va apropia de noi?... S-ar putea să fie și pe dos... dar eu cred că orice s-ar întâmpla, va fi spre binele tuturor, nu numai al lui Ionel. Acum înțelegi?

– Nu!

– Eu aș da dracului toată povestea asta, Ursule. Zău că luând-o așa ca problemă n-are absolut nicio importanță. Oricum, vom veghea toți la bunul mers al expediției. Șef, neșef, nu contează. Nimeni nu poate impune idioțenii... Mă gândesc numai la Ionel... Poate că-i va prinde foarte bine experiența...

– Adică tu nu-l urăști deloc? Nici măcar nu-l dis...

– Nu! Îți jur, Ursule... Doar simt că mă doare ceva. Atât. Aș vrea să fie un băiat bun, ca tine, sau ca Dan...

Ursu se înduioșă într-o clipă:

– Iartă-mă, Victor... Îți mulțumesc.

În fund se zărea Zănoaga.

Capitolul IX

1

La podul de piatră, la cel de al doilea pod, stăteau abătute două ființe. Fiecare la un capăt al podului. Doamne! cum li se mai asemana soarta! Amândouă erau triste, nenorocite, izgonite... Țângulică fusese gonit de nenumărate ori, cu răutate, de stăpânul lui. Și nu o dată îi șuieraseră pe la ureche pietre veritabile. Bineînțeles, cățelul știa că dacă stăpânul lui ar fi vrut cu orice preț să-l ochească, nu i-ar fi scăpat nici vârful cozii, nici cea de a treia bulină cafenie de pe urechea dreaptă. Cine cunoștea mai bine decât el tirul infailibil al marelui maestru!... Dar, oricum, să azvârle după el! Asemenea insultă nu mai primise, ehehehei! de când!

Iar Tic... Povestea lui e bine cunoscută. De fapt, când moș Timofte ajunsese la casa cu cerdac și iederă, prichindelul era sculat, îmbrăcat, infuriat, distrus și nenorocit. Altruist din fire, căută imediat un țap ispășitor, și părându-i-se lui că Țângulică seamănă întrucâtva cu animalul căutat, își revărsă năduful asupra lui: De ce n-a dat alarma? De ce n-a fugărit cocoșul pe sub geamuri ca să-i audă cucurigul? De ce n-a provocat motanul la bătaie, ca să iasă tărăboi chiar la ivirea zorilor? De ce n-a avut curajul să sară pe geam și să-i latre la ureche, că doar geamul fusese deschis toată noaptea? De ce a tăinuit plecarea Mariei?... De ce? De ce?... Cățelul, săracul, nu mai știa ce să creadă. De câte ori făcea asemenea fapte era pedepsit, fără milă, chiar de cel care-l jigneja acum. Ce vină avea el dacă stăpănu-său răsturnase toate obiceiurile fără să-l înștiințeze?

Prichindelul foarte ciufulit simțea protestele grave ale cățelului, dar nu voia deloc să le accepte. De-accea trecu la pedepse și nu uită să-și laude indulgența, pentru că în loc de zece pedepse, cât ar fi meritat, cățelul primi una singură: să rămână acasă!... Mai

bine moartea! gânde javra nenorocită, și folosi un întreg cortegiu de sisteme, învățate tot de la stăpânul lui, pentru a-l îndupleca: se tângui, se linguși, se gudură, se prefăcu nepăsător, vesel, temerar, se oțări, se repezi la el. În zadar. Ba se alese și cu câteva insulte dureros de vulgare. Nu-i rămânea să facă altceva decât ceea ce făcuse și stăpânul: se gudură pe lângă moș Timofte, care apăruse în fața casei. Și primi drept răspuns un semn din ochi, un semn de complicitate care-l liniști într-o secundă. Se duse imediat în cușcă și se așeză grav, cu botul pe labe. Iar când Tic se despărți de moș Timofte și porni în goană pe urmele cireșarilor, ieși frumos din cușcă, ieși frumos pe poartă, adică își scoase numai capul, frumos, și privi după stăpânul lui. Când crezu că a ajuns destul de departe: după el! Presto!

Prima greșeală a lui Țângulică fu aceea că, în loc să se strecoare pe lângă garduri, mergea chiar pe mijlocul drumului. Tic îl zări imediat, îl batjocori bine și-l alungă. A doua greșeală o făcu pe șosea. Deși mergea prin șanț, pentru că se învățase minte, în momentul când auzi un zgomot neobișnuit, își înălță curios capul și-și văzu stăpânul întins cât era de lung în praful drumului. Crezând că s-a întâmplat ceva grav, alergă repede acolo spre ajutor. Tic se împiedicase de o piatră și căzuse, el care putea să alerge prin cea mai deasă pădure fără să atingă creanga unui copac. Și mai era și un martor! Chiar cu piatra care-l trântise aruncă în Țângulică. A treia greșeală o făcu la barieră. Niște jigodii scârboase încercară să se grozăvească față de el, adică îl încolțiră cu gândul de a-i găuri și smulge blana, și el n-avea altă apărare decât să bage zăzanie între ele. Și începu o bătălie între javrele de la barieră cum nu se mai pomenise. Tic azvârli cu pietre a doua oară, dar aici mai exista o scuză: poate că ochise în luptători, nu în arbitru. Insulte îi erau însă adresate lui și mai ales acel: „Huuuuuoooo! javră mizerabilă! Acasă, în cușcă, măgarule!” nu era pentru bătauși, pentru că bătaușii, în mod sigur, nu aveau casă, sau dacă aveau casă nu aveau cușcă... Și i s-au mai întâmplat câteva mizerii grele, dar tot a ajuns până la urmă la al doilea pod.

Aici tristețea, jalea și mila se năpustiseră toate asupra prichindelului. Nu mai era nevoie de nicio vorbă, de niciun gest.

Cățelul îl simți imediat. Într-o clipită fu lângă el. De astă dată, stăpânul său se lăsă cotropit de altruismul cel bun:

– Ce facem acum, răule, încăpățânatele? Pe unde-o apucăm? La dreapta, la stânga? Unde?

Se uită și Țombi cu priviri nesigure spre un stâlp cam nesigur, care încremenise cu brațele întinse. Mișcă și el capul, a nedumerire, ca stăpânul-său. Țângulică nu era chiar întruchiparea perfecțiunii pentru întreg neamul canin. Avea multe calități, mai ales inteligența lui, într-adevăr fără egal, în schimb îi lipsea aproape cu desăvârșire mirosul; nu și-l antrenase niciodată, considerându-l prea comun și prea specific cânesc. Prichindelul îl acceptase însă așa, de la început, și nici nu-i reproșase defectul... aiurea! defect!

– Ce ne facem, Țombi? Nu vezi că nu-i nimeni să ne ajute?

Țombi se deghiză totuși pentru câteva clipe în câine polițist, dar numai de formă, ca să nu se creadă că n-ar fi interesat în găsirea drumului bun, pentru că mirosul lui avea doar trei direcții: motanul, mâncarea și Tic.

– Ei! Ai găsit ceva? îl întreabă nerăbdător Tic.

Mutra cățelului era atât de dezolată, încât ciufuliciul nu mai insistă. Și cum stăteau amândoi la capătul podului, abătuți și nenorociți ca niște cerșetori de multă vreme nemiluți, deodată li se păru că se aude un zgomot în depărtare. Într-adevăr, în zare, se vedea ceva: un nor de praf. După vreo cinci minute de groaznică așteptare se zări și căruța, iar după alte cinci minute căruța se opri lângă ei.

– Bună ziua! spuse Tic, însoțindu-și vorbele cu un gest foarte politicos. Nu știți dumneavoastră ce drum duce la Peștera Neagră?

– Nu cumva vrei să mergi acolo? îl întreabă la rândul său moșneagul din căruța. Păi acolo-i departe, bre. Hai, suie-te, suie aici, să te duc la oraș, că te-o fi căutând mumă-ta cu toți vecinii. Hai, hai!

Puștiul o sfecli, timp de o clipă, pentru că imediat îi veni ideea salvatoare:

– Cum o să mă duc la peșteră?... Nuuuuu! Am pus rămășag cu fonfăitul de văru-meu, pe trei kile de caise și pe doi pumni. Eu am

zis că-i drumul din dreapta, el zice că-i ăl din stânga...

– Ai cam câștigat, spuse moșul destul de mirat de amănuntele pe care i le dădea prichindelul. Mă găinărelule! Nu cumva...

– Nu, moșule! se grăbi Tic. Da' de unde!... Vas' că o iau prin dreapta... Mulțumesc...

– Suie-te, bre, în căruță, și hai acasă, n-auzi?

– Aud foarte bine! îi răspunse Tic îndepărtându-se. Dar n-am să mă întorc de dragul matală în oraș. Ce, crezi că tata e atât de răutăcios ca matală?

– Du-te sănătos, pezevenchiule! îl afurisi moșul în felul lui, și un zâmbet îi miji sub mustață.

– Dar o iau pe drumul din stânga! îi mai spuse prichindelul și apoi îi arată limba.

Nu limba îl supără pe moșneag, ci faptul că puștiul îi miroșise minciuna.

– Da' cin' te-a făcut, bre, așa de isteț? Ia uite, domnule!

– Apoi abia acum am aflat drumul adevărat, se crezu dator Tic să-i răspundă moșului și-o luă pe drumul din stânga.

2

Zănoaga era o scobitură adâncă și prăpăstioasă, ca o coajă de ou, înconjurată de stânci pleșuve și cristaline, precum constatase Ionel. Iar după calculele Luciei, altitudinea buzelor stâncoase și a platourilor din jur se apropia de 1200 de metri. Era altitudinea la care se întâlneau frățeste fagii și brazilii. Ca și brazilii, fagii din părțile Zănoagei erau înalți și drepți și cu crengile dispuse simetric. Numai culoarea albă a scoarței, culoarea norilor de dimineață, și frunzișul lat îi deosebeau de brazili.

Cireșarii poposiră într-un luminiș cu iarbă mătăsoasă. Acolo își lăsară poverile, acolo prânziseră, un prânz îmbelșugat, gătit la repezeală din alimente reci, dar pe care foamea și iuțea celor două gospodine îl ridicaseră la rangul de rafinament gastronomic. În apropiere se auzea susurul unui pârlăiș; termosurile se umplură repede și se goliră și mai repede, și iar se umplură, dar de

astă dată pentru a se filtra și a se gusta cu picătura de către Lucia și Ionel, care trăgeau îndărătnici elasticul unei savante dispute științifice. Fiecare trăgea, cât putea, de capătul său, așa că până la urmă apa deveni „feruginoasă-gazoasă”, pentru a-i mulțumi pe amândoi.

Încântați de marea lor descoperire științifică, dar mai încântați de atitudinea pe care-o avuseseră față de descoperire, o băuseră cu plăcere nebună. Îndestulați, foarte obosiți, cireșarii se întinseră pe iarbă, după ce, bineînțeles, desfăcuseră și așezaseră păturile sub privirile de Argus ale Luciei. Odihna era absolut obligatorie, ca orice lucru foarte plăcut. Un ceas și jumătate nimeni n-avea voie să se miște de pe pătură, dar nici n-avea voie să mai rămână o secundă după semnalul ceasului deșteptător... căruia Dan îi și pusese gând rău. Nimeni nu crâcni împotriva regulamentului... numai Ursu părea puținel neliniștit. Aceasta era impresia Luciei, care hotărî în sine a ei să-l supravegheze foarte strict. Îi era teamă să nu părăsească pe furiș poiana. Din fericire, Ursu își așază pătura chiar pe marginea Zănoagei, și astfel Lucia răsuflă ușurată. Ca să părăsească poiana ar fi trebuit să sară peste ceilalți, ceea ce, fără îndoială, ar fi atras atenția cuiva. Altă cale de evadare nu avea, pentru că în partea cealaltă zăcea, neîndurătoare prăpastia.

Mai târziu, Lucia se blestemă amarnic că nu urmărise niciodată acrobațiile lui Ursu, celebre în tot orașul. De unde să știe ea că două cluburi sportive trimiseseră emisari în orașel pentru a-l „culege” pe campionul școlar de gimnastică? Trecuseră doar câteva minute de la semnalul de odihnă generală și obligatorie, și Lucia, hotărându-se să-i ceară un sfat lui Ursu, de fapt vrând să se convingă că e la locul lui, nu mai văzu decât pătura pe buza prăpastiei. Spaima o paraliză câteva clipe... Nu cumva?... Această ezitare îi fu fatală. Când se duse apoi cu Victor la locul cu pricina pentru a privi împrejurimile și străfundurile, nu mai zări nimic, nici urmă de Ursu.

– Păcat... îi șopti Victor. Am fi asistat la un spectacol extraordinar...

– Ce vrei să spui?

– Nu l-ai văzut niciodată pe Ursu făcând exerciții la bară sau

trapez?

- Nu! Și-mi pare foarte rău... dacă e așa cum vrei să se subînțeleagă...

- Eu cred că Zănoaga asta n-a văzut de când e ea, nici pe vremea maimuțelor, dacă au existat vreodată pe aici, o mai grozavă demonstrație de acrobație.

Lucia era cât pe-acți că caute dovezi sau argumente pro sau contra existenței antropoidelor, dar își aminti că abia a început programul de odihnă obligatorie, și mai ales că e responsabilă cu îndeplinirea programului.

Victor nu exagerase deloc când imaginase spectacolul acrobatic al lui Ursu. Vlăjganul își făcuse planul de evadare în timp ce-și potrivea pătura și nu căuta decât un moment de răgaz, pe care îl provocase el, aruncând o pietricică undeva lângă Lucia și obligând-o să caute mirată prin iarbă. Nu-i trebuia mai mult. Se împinsese, încet, fără zgomot spre buza prăpastiei, își încârligase vârful piciorului drept într-un ciot de pe margine și... dispăruse în prăpastie. Exact în clipita când toată greutatea corpului se lăsase în vârful agățat de ciot, prinsese cu brațul stâng trunchiul unui brad, iar când piciorul drept se eliberase din ciot și corpul începuse să coboare încet, atârnat în puterea de câteva clipe a brațului stâng, piciorul odihnit întâlnise sub talpă creanga pe care o căuta. Ursu răsuflase ușurat. Tot greul fusese trecut. Și încă fără să se fi dat alarma! Restul era un joc de copil. Își făcuse vânt și se prinsese de creanga altui brad, sărise apoi în altul, apoi în altul, și iarăși, până ajunsese în partea cealaltă a Zănoagei, chiar în clipa când Lucia și Victor se opriseră pe pătura lui. Niciunul nu văzuse semnalul de despărțire făcut de Ursu de pe marginea cealaltă a Zănoagei, pentru că numai acolo nu se uitau. Îl căutau pe muchia cea mare, printre brazii de pe coasta abruptă, printre ierburile și bolovanii din vale, dar în fața lor, peste prăpastie, la vreo treizeci de metri depărtare, nu-și închipuiau că poate să fie.

După ce mai fâlfâi o dată din mână spre locul de popas, Ursu porni în recunoaștere. Își luă mai întâi câteva puncte de reper, ca să evite orice întârziere la întoarcere, apoi dibui o cărăruie de multă vreme neumblată, precum dovedeau iarba și florile care se

lăfăiau în mijlocul ei. Foarte capricioasă și nestatornică, potecuța îl ameți cu ocolurile ei. Cum întâlnea un fir de apă pe care și un copil l-ar fi sărit, cum făcea un ocol de vreo douăzeci, treizeci de metri; la orice colț de stâncă ieșit afară printre copaci, alt ocol lăbărțat; se întâlnea cu un dâmb care putea fi urcat din două, trei salturi, iar cotea speriată pe la poalele lui. Și Dan ar fi disprețuit o asemenea potecă. Argumentul părăndu-i-se hotărâtor, părăsi poteca mofturoasă luând-o de-a dreptul la vale.

Drumul ales de Ursu, la început ușor, ca o suprapunere de mici platouri, un fel de trepte late și blânde, deveni, pe măsură ce cobora, un adevărat chin. Arborii, bolovanii, suișurile și coborâșurile neașteptate, pârâiașele, crăpăturile nenumărate, toate deveneau obstacole sâcâitoare, care nu-l lăsau nicio clipă să răsuflă în voie. Mai că începea să regrete abandonarea cărării... Oare de când nu mai călcase picior de om prin acele locuri?... Întrebarea îl trezi pe Ursu. Până atunci nu-l preocupase nimic altceva decât înaintarea lui, nu căutase nimic altceva decât locuri sigure în care să poată pune piciorul și puncte de sprijin pentru brațe. Când își lăsă privirile să alerge în voie se minună de frumusețea și bogăția peisajului. Parcă era o întrecere între culorile și miresmele florilor, și sub scoarța de frunze uscate roiau tot felul de gănganii multicolore. Fără să stea pe gânduri, culese cele mai frumoase și mai neobișnuite flori, și despărți de frunzișul uscat câteva gănganii ciudate, cum nu mai văzuse până atunci. Mai ales o rădașcă uriașă, cu colți cât degetul și cu un corn în mijlocul lor. Tot culegând „podoabele” cu care voia s-o îmbuneze pe Lucia, la întoarcere, Ursu se pomeni deodată în fața unei cărării. Abia se deosebea printre ierburi și bolovani. Era cărăriua pe care-o părăsise. Întâlnirea neașteptată îl încâlzi, îi strecură în suflet o undă de duioșie. Parcă ar fi regăsit un vechi prieten. Își continuă drumul pe cărăriue la vale, și fusese inspirat apucând noul drum, pentru că întâlni la un cot o aglomerare de stânci care-i furniză în câteva minute o adevărată colecție de roci. Gata! Nu-i mai era teamă de Lucia! Cu bogățiile pe care le avea în buzunare și-n mâini putea să-și cumpere toate libertățile... sau evadările. Mai rămânea să facă o ultimă recunoaștere de jur împrejurul regiunii și pe urmă

putea să se întoarcă la Zănoaga.

De multă vreme căuta Ursu copacul care să-i înlesnească recunoașterea. Îl găsi într-un luminiș, cam departe de locul de popas. Era un fag uriaș care-și întrecea toți frățânii dimprejur. Nici nu-și dădu seama când ajunsese în vârful lui. Își roti încet ochii: nu afla în toată regiunea un loc mai bun pentru recunoaștere. Apoi începu, meticulos, atent, încordat, fără grabă, să cerceteze punctele cardinale.

Spre nord se ridica bariera munților: stânci pleșuve sau împădurite, colți ca niște crenele, gheburi încordate ale unor giganți plumburii. Undeva, la poalele unui con uriaș, trebuia să fie intrarea în peșteră. „Cel mult zece kilometri”, gândi Ursu. Retrăgându-și privirile din munți, descoperi, la vreo doi kilometri de locul unde se afla, o scobitură ca o corabie. Era Zănoaga. Locul de popas nu se deslușea bine din cauza arborilor care-l acopereau ca o pavăză. La dreapta și la stânga, pădurea era atât de deasă, încât nu se putea deosebi nimic. Numai copaci, copaci, copaci. Doar undeva în zare, spre dreapta, cercetașul ghici, urmărind nesiguranța reliefului, o vale adâncă și deci existența unei ape. Își întipări bine direcția, apoi îndreptă privirile spre vale, spre regiunea pe care o străbătuseră cireșarii. Valea se vedea ca-n palmă, până la al doilea pod de piatră, pe care mai degrabă îl ghici decât îl zări. Se vedea și panglica șerpuitoare a drumului, alături de panglica argintie a apei și cărarea care urca la Zănoaga...

Cercetașul își încordă subit privirile. Parcă zărise un punct pe drumul care urca la Zănoaga. Era un punct mișcător, parcă înainta o gănganie. „Un călător”, gândi el, dar nici nu-și termină gândul că tresări din nou. În urma punctului mișcător parcă se mai zărea un punctuleț, tot mișcător. Simți cum se strecoară în el o neliniște stranie. Își încordă aprig privirile, fixându-le asupra celor două puncte. Mai bine de un minut nu-și dezlipi ochii de pe ele.

Poate că a sosit timpul să se afle că, în privința vederii, Ursu era un adevărat fenomen. Profesorul de astronomie i-o încercase într-o noapte, punându-l să descopere, așa cum fac arabii, vestita stea Alcoor, lângă Mizar, la îndoitura oiștei Carului Mare. Numai

respectul față de pedagog îl oprise pe Ursu să râdă: steaua se vedea foarte limpede. Cea de a doua încercare se făcuse după un adevărat ritual. Trebuia să descopere, în Crucea Nordului, la capătul unui cadrilater care o cuprindea și pe Deneb, cea mai frumoasă stea din Lebăda, o stea foarte mică, numită 61-Lebăda, una dintre cele mai apropiate de sistemul solar. O deosebise și pe aceasta, fără nicio greutate. Încercarea se sfârșise prin descoperirea unei alte celebrități a firmamentului, supermobila Mira Cetti, aflată atunci între poziția a șasea și a șaptea. Profesorul rămăsese de-a dreptul uluit: într-adevăr, vederea lui Ursu era cu totul ieșită din comun. Puțini muritori se puteau lăuda cu o astfel de vedere.

Cercetașul își obosi ochii până la lacrimi și ceea ce zări i se păru de o mie de ori mai grav și mai important decât faptul că descoperise într-o singură noapte cele mai celebre podoabe ale lumii stelare.

Gonit de descoperirea de ultimă clipă, Ursu ajunsese într-o suflare la Zănoaga. Părăsiții se sculară doar de câteva minute și se constituiseră imediat într-un tribunal imparțial și sever. O clipă să mai fi întârziat și pedeapsa ar fi fost hotărâtă în contumacie. I se dădu dreptul la apărare... și Ursu începu să scoată din buzunare, din cutii și cutiuțe, tot ceea ce adunase în cutreierul său. Nu rosti niciun cuvânt. Numai energia și îndărătnicia Luciei opri o aprigă încăierare în apropierea tezaurului adus de evadat. Spiritele se liniștiră repede, fuga lui Ursu fu uitată, sau poate trecută sub tăcere, ba se pomeni și cu câteva elogii, hai să zicem: laude, și parcă recunoscuse și vocea Luciei... Atmosfera fiindu-i prielnică, Ursu îndrăzni să ceară o porție suplimentară de hrană.

– Nu mai poți răbda? îl întreabă Lucia cu destulă bunăvoință în glas.

– Nicio secundă! supralicită el. Dacă ai ști cât m-am chinuit până am găsit rocile! Am scobit tunele, zău... Și floarea aia albastră ca un clopoțel... Era să-mi rup gâtul...

Lucia se văzu nevoită să cedeze stăruințelor și-i scoase, din ranița pe care tot el o purta, un pachetel cu hrană rece. I-l dădu cu inima îndoită, dar i-l dădu...

– Poate mai găsești unul...

– Gata! se încăpățână Lucia.

Era un „gata!” definitiv și Ursu se retrase. Dar mai era Maria! Tocmai se oprise în fața lui.

– Mie ce mi-ai adus? îl judecă ea.

Era jale! Nu oprise nimic pentru Maria. Tot ceea ce culesese se afla pe pătura din fața Luciei. Căută în buzunare, dar nu găsi nimic. Nicio pietricică, nicio frunzuliță...

– Nu mi-ai adus nimic... se întristă Maria.

Ursu reveni ca prin farmec. Chiar se învioră:

– Ți-am adus ceva!

– Ce? Unde e? Arată! Dă-mi!

– Acum nu pot... îi făcu el cu ochiul. Așteaptă până deseară... Cam pe la asfințit...

– Ahaaaa! Te-am priceput... Nu vrei să recunoști că m-ai uitat... și-ți închipui că până deseară o să găsești ceva în drum... Nu m-am așteptat la asta, nesuferitule!

– Zău, Maria... Dacă-ți spun... Crede-mă...

– Nu te cred! Nu te mai cred!

– Atunci... Te rog să-mi dai ceva de mâncare... Poate ți-a mai rămas...

Maria rămase cu gura căscată. Era ultimul lucru la care s-ar fi așteptat:

– Ești nebun?!... Sau poate n-ai mâncat? Sau cine știe?...

– Ai ghicit!... Sau: *cine știe?*... Spune-mi! Ai?

– Am o coajă de pâine, dacă-ți ajunge... Și mi se pare că mai am o roșie... și niște brânză... Și un „adio”...

– Grozav! dar bucata de „adio” n-o vreau. O primesc deseară dacă ții cu orice chip...

Maria scotoci în rucsac și-i întinse lui Ursu rămășițele prânzului, refuzând, ostentativ, să se mai uite la cel flămând:

– Tot Luciei să-i mulțumești... Dacă nu ne obliga ea să păstrăm resturile...

– Vă mulțumesc la amândouă... Sunteți fete cumsecade, gospodine, bune, ce mai...

– Ei! Acuma-mi spui? atacă brusc Maria.

– Ce să-ți spun?! se holbă Ursu.

– Aaaaaa! Ai și uitat?... În cazul ăsta... O să vezi!

– Zău, Maria... se rugă Ursu. Numai... deseară... sau puținel mai târziu... Poate chiar înainte de asfințit... Acum însă nu pot, pe cinstea mea...

– Mi-e teamă că ai împrumutat și altele de la Petrăchescu... Foarte bine că nu vrei!

Ursu însă nu-i mai răspunse. Se încruntă, gonind-o pe Maria. Dar nu la ea se gândea. Fața i se luminează repede și un licăr cald îi trecu prin priviri. O întrebare chinuitoare pierise. Rămăsese numai răspunsul, un răspuns duios.

Când cireșarii părăsiseră Zănoaga, Ursu mai zăbovi câteva clipe: ca să fixeze în altă parte centrul de greutate al uriașei ranițe. Dar când prietenii dispărură după un cot și ieșiră din raza vederii lui, sări ca un popândău. Cotrobăi undeva într-o raniță, scoase ceva, și porni în goană, la vale, pe potecă. Se făcu repede nevăzut printre copaci. După numai două minute se întoarse cu un aer foarte mulțumit, își potrive bagajele cu îndemânarea unui maestru și păși vesel, grăbit, pe urmele prietenilor săi.

Îi ajunse, gâfâind, chiar la locul unde poteca se despărțea în două brațe. Dar nu erau singuri. Două ființe neașteptate le tăiaseră calea: un cioban voinic, sprijinit într-o ghioagă groasă și noduroasă, și un ciobănel de vreo zece ani, probabil fecioru-său, sprijinit și el într-un ciomag. Păreau amândoi, acolo pe costișă, înțepeniți, cine știe de când, în poziții oblice. În vale, o turmă își suna tălăngile.

– Și care ar fi cel mai bun drum? îl întreabă Dan pe ciobanul cu ghioagă.

Fără să se clintească și să facă cel mai mic gest, fără să clipească măcar, cel întrebat răspunse domol:

– De... Asta-i după om... Poate că mătăluță ți-ar conveni cel din dreapta... Poate că 'mnealui, și arată spre Victor, i-ar conveni celălalt.

Omul era greoi la vorbă, nu se destăinuia cu una, cu două. Lucia voia precizie:

– Drumul din dreapta-i mai lung?

– De... Mai lung!... E un fel de-a spune... Vezi 'mneata?... De aici și până la fagul ăla prăbușit de lângă turmă e tot atâta cale ca de la fag și pân-aici... Ori ziceți că nu-i așa?

– Asta-i limpede ca lumina zilei... încercă Ionel să imite graiul ciobanului.

Tot fără să se clintească, nici măcar buzele nu i se vedeau mișcându-se, ciobanul răspunse:

– De... Ia du-te dumneata până-n vale la fag și uită-te 'mneata la ceas și vezi cât ai făcut... Ș-apoi vino 'napoi, și uită-te iar la ceas și vezi cât ai făcut... Nu mai e aceeași poveste... Ori ziceți că nu-i așa?

Ionel, și odată cu el și ceilalți cireșari, se simțeau cam înghesuiți. Era firoskos ciobanul, nu un rupe-vorbe cum crezuseră la început.

– Cam așa e, cum spui dumneata, îi dădu Dan dreptate.

– Ei!... Acu' o să știți și 'mneavoastră de ce noi, aici la munte, nu socotim drumurile după lungime, ci după ceasuri...

– Și cam cât facem până acolo pe drumul din dreapta? reluă Dan sub o formă nouă vechea întrebare?

– De... Dacă amu soarele-i spre prăvală, eu aș zice că până în amurg ajungeți la Pietroaia... Dacă țineți pasul vârstei 'mneavoastră, se înțelege...

– Și pe drumul din stânga? întrebă Maria.

– Pe istălalt?... De... Dacă vă-ncumetați la drum... până-n amurg ajungeți la Pietroaia...

– Atunci am putea s-o luăm pe oricare drum, descoperi Lucia. Totuna e...

– De... Cum să nu se poată! Numa' că ăst' din dreapta ocolește binișor...

– Și ăst din stânga? întrebă Ursu.

– De... istălalt e mai anevoios, că urcă mai de-a dreptul.

Cireșarii erau, în sfârșit, lămuriți pe deplin asupra caracteristicilor celor două drumuri care duceau la Pietroaia, la Peștera Neagră.

– Dumneata ce ne-ai sfătui? căută Victor să-l intereseze pe cioban.

Abia atunci ciobanul făcu prima mișcare: își mută ghioaga la cealaltă subsuoară:

– De... Asta-i altă poveste... Cine vrea povește, să le ceară... Ș-aș zice s-o luați pe drumul cel pașnic...

– Nici vorbă că vom apuca pe el! sări imediat Dan. Și vă mulțumim foarte mult...

Dar ciobanul nu mai avu vreme să răspundă la mulțumiri. Se desprinsese fulgerător din pământ, cu tot cu ghioagă, și alunecă la vale, pentru că oile, simțindu-se neobservate, o apucaseră razna și ajunseseră la buza unei râpe prăpăstioase. Exact cu aceleași gesturi se desprinsese din pământ și puiul de cioban.

– Pe care drum apucăm? întreabă Lucia.

– Parc-am hotărât o dată! se burzului Dan. Pe drumul cel pașnic, pe drumul din dreapta.

– La vot! propuse Lucia. Cine merge pe drumul din dreapta, mâna sus!

Dan se grăbi să ridice mâna, dar constată cu uimire că nu mai avea niciun tovarăș.

Cireșarii își continuară drumul spre peșteră, cotind pe poteca din stânga. În frunte, Ursu, fluierând vesel... La urmă, Dan, gâfâind și bolborosind cuvinte neînțelese... care aduceau a blesteme.

3

Lângă trunchiul unui copac prăbușit, la Zănoaga, poposiseră două ființe obosite. Nu trecuse prea multă vreme de când încetaseră să fie și foarte flămânde. Dar, așa cum numai în basme se întâmplă, Tic descoperise, aproape de intrarea corabiei de piatră, un pachet foarte insinuant. L-ar fi ocolit el cu grijă și cu respect, chiar cu ochii închiși, dacă nu l-ar fi intrigat poziția ciudată în care se afla și dacă n-ar fi presimțit o anumită înrudire între cățel și pachet. Țombi se prefăcuse într-o săgeată, nemișcată și verticală, cu botul și mai ales cu nările transformate în vârful necruțător, chiar sub pachet... pentru că pachetul era agățat de

creanga unui brad, și potrivit în așa fel ca să nu-i scape nici chiar unui orb care ar fi urcat poteca: tot s-ar fi ciocnit cu nasul de el. După acest raționament lăaturalnic, prichindelul se apropie de pachet și văzu cu uimire că-i era adresat chiar lui! Adresa scrisă cu litere mari de tipar era vizibilă de la o poștă: PENTRU TICUȘOR. Îi mai trebuia un băț cu crăcană la capăt. Îl găsi repede și astfel pachetul ajunsese la destinație. Cine i-l trimisese?... Anvelopa de hârtie groasă nu spunea nimic, dar ciufuliciul bănuia pe cineva, știa el că prin codri sălășluiesc și zâne bune, nu numai mumele pădurii... Oare anticipa el ceea ce se afla în pachet? De ce se gândea la o zână bună și nu la muma pădurii?... Trăsese cu coada ochiului la Țombi și, după felul cum își mișca vârful nasului – cerșetorul! –, se convinsese, fără urmă de îndoială, că în mâna lui norocoasă se afla un pachet cu mâncare! Îl desfăcu grijuliu, sub supravegherea neîndurătoare a cățelului, și pe hârtia groasă în care era învelit, stăteau gata să se predea: trei bucăți de pâine, câteva felii de salam, două roșii, o fărâmă de brânză, trei biscuiți și un măr. Gusturile culinare moderne ale zânei bune nu-l preocupară nicio clipă. Tăbărî asupra bogățiilor noi, fără să uite să înjumătățească tot ceea ce se preta la înjumătățit cu bravul lui sfetnic, adică: pâinea, salamul, din păcate, și mai ales biscuiții...

Înfulecând de zor, și imitat cu fidelitate de Țombi, Tic mulțumi din suflet zânei bune. Fără darul ei, cine știe ce s-ar fi întâmplat! Doamne, cât îl mai chinuise foamea! Cum îi mai mușcase stomacul și intestinele! Și câtă sfârșeală îi scursese în trup, în picioare mai ales! Ba la un moment dat începuse să aibă vedenii. De câteva ori, în urcușul spre Zănoaga, i se păruse că vede în frunzișul pădurii, legănându-se în bătaia vântului, cârnați și crenvurști, pulpe și găluște, și struguri negri, pssst! ce mai bunătați!... dar nu erau decât cioturi, sau crengi rupte, sau conuri de brad, sau frunze bolnave. Ce foame crâncenă îndurase! își aminti prichindelul sorbind cu buze înflorate roșiile. Ba la un moment dat se gândise că ar putea să invoce zânele bune: să se preschimbe tot codrul într-o pădure tropicală cu palmieri și cocotieri... dar nu-și mai rostise rugăciunea de teamă că pădurea necunoscută ar putea să mișune de jivine scârboase și rele.

Cele două ființe de lângă trunchiul prăbușit ajunseră la ultima înghițitură. Amândouă în aceeași clipă. Privirile li se întâlniră... dar prichindelul se împotrivi valului de duioșie care-l amenința. Soarele se cam rostogolea spre munți.

– Ei! se adresă stăpânul sfetnicului cu urechi supuse. Acum e acum! Ajungem noi la Peștera Neagră?

Coadă lui Țombi răspunse foarte afirmativ, și ca să nu rămână niciun dubiu și botul participă la răspuns.

– Păi dacă-i așa, îl luă la rost prichindelul, de ce mai zăbovești, leneșule? La drum!

Și o întinseră amândoi la drum, pe cărarea îngustă care ținea munții. Și merșeră ei cât merșeră, cum se spune în basme, dar nu prea mult, pentru că se văzură nevoiți să se oprească într-o poieniță dușmănoasă unde poteca devenea asemenea limbii șarpelui, adică se bifurca. Tic parcă simți o țepă în inimă.

Soarele se lăsa spre asfințit și de jur împrejur era numai pădure și nici urmă de așezare omenească. Numai pădure, și copaci, și desișuri amenințătoare. Deodată, Țombi ciuli urechile. O secundă mai târziu își încorda și prichindelul auzul. Undeva, nu prea departe, parcă se auzeau voci. Fără zăbavă, dar cu precauții teribile, prichindelul se strecură în direcția din care veneau zgomotele. Se opri la buza văii. Jos se zăreau două siluete lătoase, una mai mică, alta mai mare, rezemate oblic în niște pari. Erau cei doi ciobani pe lângă care vremea părea că trece fără să-i atingă. Tic își continuă totuși coborârea, dar amintirea pățaniei de dimineață – întâlnirea cu moșneagul răutăcios –, îl obligă la o prudență întreită. Pe la jumătatea costișei se opri. Mai jos era primejdios. De acolo dădu binețe celor doi mocani și primind răspuns, dar mai ales părăndu-i-se amândoi zidiți în pământ, îndrăzni să întrebe:

– Nu știți care drum duce la Peștera Neagră?

Fără să se clinească, fără să facă un gest, și parcă fără să miște buzele, ciobănelul îi răspunse cu voce domoală:

– Apăi de... Vrei să spui la Pietroaia?... De... Amândouă ar cam duce acolo...

– Și care-ar fi cel mai bun? stărui prichindelul.

– De... Asta-i după om, își aminti puiul de cioban. Mătăluță

poate că ți-ar conveni ăl din dreapta... iar... iar... 'mnealui i-ar conveni poate istălalt.

Tic era prea grăbit ca să se mai întrebe cine era „'mnealui”. Altceva îl interesa:

– Care-i mai lung?

– De... Mai lung!... E un fel de a spune... Vezi 'mneata... de-aici și până la fagul din vale...

Dar fagul era atât de aproape de el încât ciobănelul făcu prima mișcare: întoarse capul spre tătâne-său rugându-se pesemne, din priviri, să-l scoată din încurcătură.

Ideea salvatoare poposi însă în mintea lui Tic:

– N-ați văzut pe unde-au apucat-o băieții care-au trecut înaintea... *noastră*?

Tic folosise ultimul cuvânt din spirit de prevedere: să-l creadă ciobanii trimisul unui grup, care rămăsese sus. Și la drept vorbind nici nu mințise: nu erau doi cei care căutau drumul spre peșteră?

Ciobănelul își mutase ciomagul la cealaltă subsuoară:

– Apăi de... Au apucat-o pe drumul cel pașnic...

– Drumul cel pașnic!? se miră Tic a întrebare.

– Drumul din dreapta...

După un „mulțumesc” rostit în fugă și după un îndemn energic adresat unui Țângulică prostit de nemișcarea celor doi ciobani, prichindelul porni iarăși la drum. Și nu-i trebui multă vreme pentru a tălmăci expresia ciobănelului: drum pașnic. Într-adevăr, poteca era domoală, liniștită, parcă voia să se strecoare neobservată printre obstacole și zăgazuri, ocolindu-le întotdeauna. De voie, de nevoie, prichindelul suportă o bună bucată de timp cumințenia cărăruii, dar când întâlnește în cale o râpă lată de numai zece metri și adâncă numai de vreo doi, în fața căreia poteca se speriasse, nu mai reuși să se stăpânească și se hotărî să scurteze drumul. Și după ce trecu de râpă și ajunsese iarăși în cărăruie făcu o socoteală care-l bucură grozav: câștigase aproape jumătate de kilometru! Adică o mulțime de minute. Încurajat de succes, mai scurtă drumul de câteva ori și de fiecare dată regăsi prietenoasa potecă. Până ce îi apărură la un cot, într-un desiș, o ridicătură ca o cocoasă de cămilă. Aproape vesel, părăsi cărăriua cu gândul că o

va putea regăsi în scobitura dintre cele două cocoase. Urcă și coborî și iar urcă, dar nu dădu imediat peste poteca părăsită. Puținel înfricoșat de discul soarelui, care nu mai dogorea și nici nu mai lumina cu puterea lui de zi, prichindelul făcu marea greșeală de a începe să caute poteca numai înainte, în loc să se întoarcă foarte simplu înapoi, la poalele cocoasei. Înainte!... Dar erau copaci, și stânci, și gropi, și desișuri, și toate trebuiau ocolite și numai înainte nu mergea prichindelul. Când i se aprinse în minte gândul cel bun, era prea târziu. Nici urmă de cocoase, nicăieri, nici măcar vreo ridicătură nu se mai vedea. Ba nici soarele nu-și mai arăta decât o felie roșietică și foarte grăbită. Prichindelul se întoarse iute cu fața spre asfințit ca să mai aibă timp să fixeze punctele cardinale. Dar la ce i-ar folosi oare punctele cardinale, dacă nu știe precis unde se află peștera? Și de unde să aleagă puncte de reper pentru nord sau pentru sud când n-aveau în jur decât copaci care se asemănau ca niște dușmani unii cu alții? Și cum va mai stabili punctele cardinale după ce soarele își va retrage ultimele culori?... Întrebările îl îmboldeau rele și ascuțite ca niște lănci.

- Țombi dragă... începu el să se tânguie. Mi se pare că ne-am rătăcit prin pădure...

Și în clipa aceea prichindelul înțelese cât de rău și-ar fi făcut dacă ar fi gonit cățelul acasă cu tot dinadinsul.

Țombi simți neliniștea stăpânului și i se gudură viu la picioare și începu să-și frece botișorul umed și cald de niște gambe reci. Înaintau încet printre copaci spre nord, și ciufuliciul izbuti să-și mențină curajul până când umbrele copacilor prinseră a se lungi, iar desișul pădurii deveni mai întunecos. Primul val de teamă îi încreți carnea, dar nu se lăsă doborât. Se înverșuna la drum spre nordul lui halucinant și iluzoriu. Ceva îi spunea că peștera se află în direcția nordului, dar nimeni nu-i mai spunea în ce direcție se afla nordul. Nimeni, pentru că soarele nu se mai vedea, și nici culorile asfințitului nu mai ajungeau pe cerul îngustat al pădurii. Când primii lilieci își luară zborul din scorburile lor ațâțate de întuneric, prichindelul simți cum i se strecoară frica în oase. Gambele i se muiau, și dacă se oprea undeva, oriunde, în vreo

oază întârziată de lumină, începeau să-l încolțească ghearele ascuțite ale groazei.

Oare de ce nu putea să închidă ochii?... Nu putea! Și privirile lui descopereau pretutindeni în jur figuri și forme ciudate, pe care un vânt, venit iute la chemarea groazei, le agita amenințător. Și mai erau și țipetele stranii ale păsărilor de noapte, țipetele cu care se trezeau. Pădurea întreagă, pădurea cea bună și plină de culori, își scotea din văgăuni ascunse ființe de groază. Uriași cu zeci de brațe, babe deșirate, gheboase, cu părul plin de lighioane și cu unghii care zgâriau până-n inimă, dihânii cu colți încovoiați și cu coame zburlete care-i înțepau pulpele, balauri cu zeci de capete, cu limbi șuierătoare care-i atingeau ochii și ceafa, se mișcau, și dansau, și hârșăiau, și rânjeau mereu, din toate părțile.

Îngrozit, prichindelul luă cățelul în brațe și încercă să se apere de asediatorii încâlciți, diformi și mușcători, fugind, fără să știe unde, fără să se întrebe unde. Și dihăniile pădurii îi tăiau drumul, îi loveau fața cu cozi, cu gheare și cu limbi scârboase, îi încolăceau picioarele, îi zgâriau brațele. Cele două ființe bezmetice, ascunse parcă una în alta, trăiau din plin teroarea pădurilor întunecate. Un fâlfâit greu și cald se apropia de ei și țipete sinistre ca niște bocete răsunară undeva aproape. O aripă moale lovi pieptul prichindelului și câinele, schelălăind, îi scăpă din brațe și o luă la goană aiurea.

Singur, fără niciun suflet bun alături, ciufuliciul, atât de vesel și de neastâmpărat altădată, închise ochii așteptând ceva rău, și parcă devenea de piatră, și parcă începea să înghețe... Se răzvrăti cu ultimele puteri, cu ultimele dorințe, cu ceea ce mai rămăsese cald și lumină într-însul. Protejându-și mersul speriat cu mâinile, făcu pas după pas, pas după pas... și deodată auzi, aproape, un scheunat prietenos și simți la glezne o răsuflare bună. Era o geană de lumină în aer, oare de unde? și Țombi își lipise botul de un loc bătătorit, cu iarbă scurtă, răvășită. Regăsise poteca!... Dar încotro să apuce? Unde era nordul?... În dreapta?... În stânga?... Lumina încă mai tremura pe potecă. Dar oare cât timp? Dacă dihăniile pădurii vor sări din nou asupra lui?... Iar simțea piatră și gheață în membre... Se uită în jur, se uită spre cerul care se zărea ca niște

pete albastre, apoi porni încet, pe potecă, târându-și picioarele, tremurând și așteptând să i se înfigă în umeri gheare și ciocuri reci.

4

Cireșarii își aleseseră locul pentru popasul de noapte într-o poiană largă, aflată la vreo cinci sute de metri de intrarea în peșteră. Își instalaseră în grabă două corturi: unul mare pentru băieți, altul mai mic pentru fete. Masa de seară se servi repede, transformându-se printr-o hotărâre unanimă în cea mai îmbelșugată masă a zilei. Îndeletnicirea lor de moment, foarte domestică și comună, se petrecea într-un decor unic, de o rară sălbăticie și măreție. Parcă erau în fundul unei căldări, înconjurați de stânci uriașe, de dantele și zorzoane de piatră, și mai erau arborii cu răcori înmiresmate, și mai ales culorile amurgului ca niște falduri blânde, binecuvântându-i și veghind deasupra capetelor lor.

Cutezătorii fuseseră harnici și inimoși: ajunseseră la peșteră odată cu asfințitul, își pregătiseră locul pentru popasul de noapte, erau toți sănătoși, nu mai erau flămânzi și parcă și oboseala pleca încet din ei... Da!... Ziua încă nu se terminase și nici lumina nu se subțiasse de tot, și mai erau câteva treburi de făcut, unele plăcute, poate chiar distractive, altele ceva mai grele, la care nu oricine putea să se încumete. Dar rolurile erau împărțite de multă vreme.

Astfel, în timp ce Ursu și Victor, cu toporiștile în mâini, se repezira spre marginea pădurii pentru a alege lemne de plută, Lucia și Dan, manevrând cam la întâmplare două lopeți scurte, de excursie, rădeau iarba și frunzișul dintr-un cerc trasat cu grijă între cele două corturi și săpau chiar în mijlocul cercului o groapă ovală. Ionel și Maria aduceau vreascuri, cu brațele, parcă ferindu-se unul de altul, fiecare făcându-și depozitul propriu.

– Gata! îi trezi Lucia din preocuparea lor oarbă și îndărătnică. Cu ce ați adus până acum, putem petrece aici o noapte polară...

Și se pregăti să aprindă focul, dar Maria se înțepeni în fața ei:

– Stai! Încă n-ai voie să faci focul!

– De ce? se miră Lucia.

– Oooofff! Suflet rece de savant! Nu înțelegi, nu simți că focul n-are niciun farmec dacă nu-l aprinzi atunci când începe să te ia cu flori întunericul, când încep să licărească stelele și să arunce scânteii pentru ațătat, când îl așteaptă toți cu ochii dornici de fum!

...

– Ssssttt! opri Dan poezia Mariei. Lasă coțofana aia în pace și mai bine ascultă mierla.

Dacă fata cu cozi negre și vise albastre n-ar fi dorit de atâta vreme să asculte cântecul mierlei, câte săgeți, și poate chiar câteva unghii nu s-ar fi năpustit asupra lui Dan!

De la marginea pădurii străbătea însă până la corturi cântecul duios, cântecul trist al mierlei. Maria uită orice altceva și se pomeni că șoptește:

– Pasăre galbenă-n cioc... Rău mi-ai cântat de noroc... Și deodată se răzvrăti: Nu vreau să cânte rău! Și nici nu cântă rău! Spune tu, Lucia!

– Suflet cald de artist! îi răspunse Lucia. Nu înțelegi, nu simți că nu cântă mierla... ci mierloiul. Ea clocește ouăle în cuib și el îi ține tovărășie cu cântecul. Acolo, la marginea pădurii, se află un cuib...

– Stai! Staaaai! se rugă Dan. Zău, Lucia. Sau dacă ții cu orice chip să ne omori, fă-ne descrierea ei. Dar te rog să nu uiți să ne spui cam câte grame de puf are pe burtă în prima săptămână a lui iulie...

– Mie mi s-ar părea foarte interesantă descrierea mieriei... sări Ionel în apărarea Luciei.

– Aoleu, mamă dragă! Zău, Ionele! Am impresia că ai confundat buzunarele. În loc să scoți o glumă, ai scos o piatră, un granit din ăla, arhaic. Nu mai da omului la cap!

– N-am făcut nicio glumă! se enervă Ionel. Și tu, dacă ți-ai confundat gura cu o râșniță, du-te și macină în altă parte. Poate găsești o babă care trăiește numai cu cafea.

– Mai bine o babă știrbă care trăiește cu cafea, decât unul ca tine care trăiește cu ifose și cumpără laude... Să nu crezi că m-ai

prins pe picior greșit. Cu tine nu mai fac glume!

Noroc că se întorceau din pădure, târâind după ei o groază de pari, Victor și Ursu. Cine mai avea vreme de ceartă? Parii trebuiau aranjați, și făcură din ei un fel de metereze în fața corturilor, focul trebuia făcut, și aduseră câteva brațe de vreascuri la marginea gropii, și mai era și Lucia:

– Sedință în mers! anunță ea. Fără vorbărie și digresiuni. Exemplul îl voi da eu: Trei puncte la ordinea de zi! Unu: Alegerea șefului... Doi: Hotărâri cu privire la siguranța expediției... Trei: Urmărilor hotărârii... Și la sfârșit, știți ce ne așteaptă: ceva care se numește somn.

– Dar focul!? protestă Maria.

– Focul?! Rămâne la decizia șefului. Gata?... Atunci să ne pregătim pentru vot.

Ionel împărți bilețelele, Lucia, creioanele... colorate; Dan, urna, adică un pahar de campanie.

– Și acum propuneri de șef! ceru Lucia. Încep eu: îl propun pe Ionel! Mai vrea cineva...

– Eu! se repezi Maria. Îl propun pe Victor...

– Cine mai are propuneri? întrebă Lucia cu un ton iritat. Ursu! ... Vrei să spui ceva?... Ce tot te-nvârți? Vino la scrutin! Și dacă îți închipui că ne jucăm de-a formalitățile stupide...

Ursu era însă prea tulburat ca să mai aibă gând de harță. Nici nu înțelesese ce vrea Lucia; simțise parcă o provocare în vorbele ei, dar n-o acceptă. Se uită încă o dată spre creste: nu se mai vedea soarele, nici voalurile lui de lumină, și asta îl neliniștea cumplit. Se apropie de corturi împotriva inimii.

– Ai altă propunere? îl întâmpină Lucia cu o voce care prevestea altă explozie.

– Tic! șopti Ursu fără voia lui.

Lucia își aminti discuția pe care-o avusese, în cursul dimineții, cu Ursu și Victor:

– Foarte bine! Dacă îți închipui că ne jucăm și vrei să strici un joc, ar fi mai bine să te retragi din el. Dar eu cred că e altceva la mijloc. Și mai cred c-ar fi cazul să te punem la punct! Imediat!

Nedreptatea, numai asta putea să-l înfurie pe Ursu și să-l facă

să-și piardă capul:

– Și dumneata cu ce drept îți dai aere de șef? Nici măcar n-ai fost propusă.

– Dacă-i vorba de asta, o propun eu! sări Maria.

– Ssssst! porunci Dan în prima secundă de tăcere. Am și eu o propunere: să ascultăm numai un minut mierla...

Toate pornirile de ceartă înghețară subit. Nu se auzea niciun cântec, niciun zgomot, liniștea era groasă, grea, năucitoare. Se întâmpla exact ceea ce urmărise Dan: stingerea incendiilor printr-un minut de liniște.

– Cred c-am putea începe, spuse el. Poate că totul e un joc, dar mie mi se pare un joc frumos. Vorbesc în numele meu, bineînțeles. Dar de fapt...

– De fapt... îi luă Lucia vorba din gură, e un lucru cât se poate de serios. Cred că putem începe votarea.

– Dacă e un lucru serios, și este, spuse Dan, atunci resping acest creion. Cine mai are creion cafeniu? Mi se pare că numai eu...

– Al meu e roșu! descoperi Maria. Cine mai are creion roșu? Va să zică nimeni!

– Al meu e albastru! se miră Ionel.

– Aoleu! se îngrozi Lucia. Creioanele mele! Colecția mea! Dați-mi-le înapoi imediat! Fiecare să scrie cu creionul lui... Doamne! Ce era să pățesc!

– Tu!? o cântări Dan. Ce era să pățim noi!... Am citit nu știu ce carte despre niște alegeri cu culori și cretă și răzbunări...

– Poate că ar fi mai bine să votăm cu mâna, la primul scrutin... spuse Maria.

– Nu-s de acord! răsună vocea fermă a lui Ionel. Începe să pară totul o joacă... gata!

Gata! În cinci secunde bilețelele celor șase alegători poposiră în urnă. Lucia se văzu nevoită să aprindă lanterna pentru a le citi. Întunericul coborâse brusc.

– Victor trei... Ionel trei... anunță Lucia.

Și rezultatul o miră foarte tare. Nu putea să-și închipuie cine-i acordase lui Ionel cel de al treilea vot. Mai că-i venea să regrete că

alegătorii nu folosiseră colecția ei de creioane colorate. Cine-i dăduse al treilea vot lui Ionel?... Dan? Maria? Ursu? Imposibil. Singurul la care nu se gândea era Victor. Dar timpul se grăbea:

– Trebuie un al doilea scrutin... se grăbi și ea.

De data asta răsună foarte dură și categorică vocea lui Ursu:

– Nu! Votul poate să mai aștepte. E ceva mult mai grav!

Toți presimțiră apropierea unei amenințări. Dar vocea lui Ursu deveni imediat calmă și liniștitoare:

– Poate că nu-i chiar atât de grav... Mi se pare că s-a rătăcit cineva în pădure...

– Cine? întrebă un cor uluit.

– Tic! răspunse Ursu. L-am văzut de la Zănoaga și i-am lăsat semne foarte sigure. Dacă n-a ajuns aici până acum... Și din păcate s-a întunecat...

În câteva clipe toți cireșarii cunoșteau povestea lui Ursu.

Zguduită, Maria rosti întrebarea tuturor:

– Ce putem face?

Umbrele serii se transformaseră în pâclă groasă.

– Mai întâi focul! spuse Victor. Trebuie să facem un foc mare ca să se vadă de departe.

– Și noi să rămânem de mămăligă lângă foc? spuse cu un ton de protest Ionel.

– Eu zic să facem două grupuri, îl liniști Ursu, și să intrăm în pădure pe două căi. Fiecare grup cu o lanternă. Câte doi...

– Atunci să facem trei grupuri, socoti Lucia.

– Ursu are dreptate, interveni Ionel. Trebuie să facă cineva focul și să-l păzească.

– Ba putem face trei grupuri, pentru că avem trei lanterne, spuse Victor. Ursu, un grup, și alte două grupuri de câte doi. Eu cu Maria...

Deodată se auziră vreascurile pârâind și o limbă galbenă, uriașă țâșni spre cer. Ionel aprinsese focul.

– Și eu cu Dan! spuse Lucia. Ionel să rămână la foc. Gata! Luați lanternele!

– O secundă! ceru Victor. Să ne înțelegem asupra semnalelor. Fiecare își va striga numele ca să ne recunoaștem direcțiile. Din

minut în minut, sau la jumătate de minut. Prin „A” se dă alarma, prin „IU” se anunță găsirea lui Tic.

– Plecarea! strigă Ursu uitându-se în urmă.

Totul se petrecuse în câteva minute. Focul de lângă corturi devenise o vâlvătaie. Ionel arunca mereu vreascuri, și nicio primejdie nu amenința împrejurimile. Groapa fusese săpată după ce încercaseră roza vânturilor. Cercetașii nocturni pătrunseseră în pădure pe trei căi: Lucia și Dan pe potecă, Ursu în dreapta lor, Victor și Maria în stânga. Strigându-și la intervale regulate numele, înaintau spre inima pădurii. Copleșiți de spaimă și de speranță.

5

Prichindelul avusese o licărire de luciditate în groaza lui. Amintindu-și că mușchiul copacilor arată cam întotdeauna nordul, își învinsese spaima și pipăi cu mâinile scoarța câtorva arbori. După ce simți pe alocuri, în vârful degetelor, porțiuni mătăsoase, reveni apoi pe cărarea în care păzea ca o santinelă Țombi cel iarăși curajos, și astfel ghici direcția peșterii.

Rolurile celor doi nenorociți se inversară. Țombi trecu în frunte cu misiunea foarte strictă de a nu se abate cu un centimetru de la potecă. Poate că pentru prima dată, cățelul cu sânge albastru regretă că nu seamănă la miros cu javrele obișnuite, dar își scormoni cu atâta tenacitate amintirile ancestrale că parcă simți în nări niște odoruri cunoscute, sau poate numai unul cunoscut care-i deveni imediat chiar familiar. Tic nu putea să-l urmeze în întunericul tot mai gros decât slujindu-se de coada lui ca de o antecârmă. Înaintarea amândurora era însă extrem de prudentă. Un pas dura o veșnicie. Mai ales după ce Țombi ezită îndelung la o bifurcare neașteptată a potecii. Mirosuri cunoscute găsi pe ambele potecuțe... dar mirosul familiar parcă trecuse pe cea din dreapta.

Mergeau încet nenorociții, Țombi în frunte, prichindelul în urma lui ținându-i coada într-un gest prelung, nesfârșit, de mângâiere și recunoștință, amenințați de toate spaimele nopții, de toate

dușmăniile pădurii, dar cu un mic bob de speranță în suflet... Un bobuleț care începu să se agite când ciufuliciul, multă vreme neciufulit de pieptenul fricii, zări, în depărtare, o tresărire luminoasă, și care explodează de-a binelea când auzi strigăte și nume cunoscute. Erau cireșarii! Fiecare își rostea numele. Oare când și unde dispăruse spaima și groaza și gheața? Oare existaseră vreodată? Atras de jocul cireșarilor începu și el să strige, cât îl țineau puterile:

– Tic! Tic!

– Ursu! Ursu! se auzea de undeva de departe.

– Lucia! Dan! răsuna undeva în fața lui.

– Victor! Maria! Maria! Maria!

Era singura care-și repeta numele. Și într-o clipă uită toată mișelia ei. Dar din păcate uitarea ținu tot o clipă:

„Las' că-i arăt eu! Din cauza ei...”

Dar strigătele și chemările răsunau prea frenetic și prea aproape. Acum mai ales, ar trebui să se păzească. Să nu-i intre vreo creangă în ochi, sau să nu-l împungă vreun ciot. Dar hărmălaia îl ameți atât de rău că nu mai reuși să se stăpânească. Un singur lucru știa: lumina pe care-o văzuse tresărind și care creștea mereu era un foc. Parcă-i simțea și fumul în ochi. Acolo trebuia să ajungă. Strigându-și din când în când numele, porni în goană, cu Țombi după el, spre lumină. Și deodată se trezi în fața focului! Vesel, curajos, ce mai: Tic! Bine i-ar fi prins curajul și veselia care-l cotropiseră definitiv, cu un ceas înainte în pădure! Uitase totul prichindelul cărn și iarăși ciufulit. Sosirea lui nu fusese simțită. Dar el vedea spatele cuiva și vedea cum se reped vreascurile în vâlvătaie.

– Scuzați, vă rog... începu bravul ciufuliri. Aici a poposit expediția cireșarilor?

Ionel se întoarse uimit și speriat și năucit spre vocea nevăzută:

– Tic!

– În carne și oase! Ba chiar și cu Țombi lângă el!

– Cum ai ajuns aici, prăpăditule?... ăă... Răule!

– M-am luat după semnalul tău, după foc. Bravo!

– Mare isteț mai ești, îl alintă Ionel. Ai găsit pachetul cu

mâncare?... Te pomenești că ți-o fi foame?

Prichindelul era supraîncărcat de primirea lui Ionel. Se așteptase la niște muștruluieli și la niște ghionturi!

– Am găsit pachetul, cum să nu-l gădesc! Și eu care am crezut că mi l-a pus acolo zâna cea bună! Va să zică tu mi l-ai pus!

– E un secret! râse Ionel. Cine l-a pus... nu mai contează. Bine că l-ai găsit. Ei! Cum stai cu foamea?

– Aoleu, ce foame mi-e! Aș mânca și foc!... Dar ceilalți unde-s? N-au terminat joaca?

– Aoleu! se vaită Ionel la rândul lui. Am uitat să dau semnalul. Și ei te caută. Am organizat o expediție în regulă ca să te găsim. Stai puțin...

Își făcu mâinile pâlnie și începu să strige din toate puterile către toate direcțiile:

– Iuuuuu! Ionel... Iuuuuu! Ionel!... Iuuuuu! Ionel! Iuuuuu! Ionel!

Din pădure i se răspunse cu chiote. Toți știau că prichindelul se afla la foc, lângă Ionel. Dar chiotele nu încetară imediat, și nici semnăturile orale ale cercetașilor. Jocul se apropia însă de foc.

Ionel îi oferi cârnului cu ochii numai neastâmpăr tot felul de bunătați și-i povesti pe scurt, în timp ce ascultătorul înfuleca de zor, cum decursese prima zi a expediției. Tic dădea mereu din cap, dar nu uita să rupă în două tot ce ducea la gură și să-l blagoslovească astfel pe Țombi cu cel mai îmbelșugat ospăț din viața lui... meritat cu prisosință.

– Grozavă friptură, Țombișorule, nu?... Lasă, nu te mai preface modest! O merităm amândoi.

– Poate vrei un ceai cald? îl întreabă Ionel.

– Mai întrebi? răspunse puștiul uitându-se însă cu ochi de pisică spre niște pete albe. Astea ce-s?

– Am uitat să-ți spun! tresări Ionel. Avem alegeri... Astea-s biletele de vot. Alegem șeful expediției... Ia stai puțin! Tu te pricepi la Morse?

Tic, în loc de răspuns, bătu de câteva ori cu degetul în ceașca de ceai.

– S.O.S.! descifră Ionel. Bravo, Ticușor! Înseamnă că poți să mă

înlocuiești din când la aparate.

De emoție și bucurie, Tic scâpă îmbucătura din gură:

– Zău, Ionel? Pe cuvântul tău? Nu glumești?

– Serios, Ticușor... Tot îmi trebuia un ajutor. Mai ales dacă voi fi ales șeful expediției. Lucia se va ocupa de aparatul ei.

Chiotele cireșarilor răsunau foarte aproape.

– Zău, Ionel!? Chiar mă lași la aparat?

– Dă mâna 'ncoa! Dar cu o condiție: să ai grijă de el ca de ochii din cap! Sfânt, Ticușor, auzi? Și mai e ceva: să nu fii rău cu Maria și cu Victor dacă te vor certa, auzi? O să aranjăm noi să nu te pedepsească prea rău... Asta-i o înțelegere tainică, Ticușor. Numai noi o știm. Dă mâna!

Întâlnirea mâinilor fu foarte scurtă, abia se atinseră, pentru că în poiana luminată pătrunseseră cireșarii. Tic îi privi de departe cu un aer mirat și naiv.

– Nesuferitul! îl pironi Maria oprindu-se brusc la mijlocul drumului.

Și într-o singură clipă prichindelul uită toate blestemele, toate suferințele îndurate din cauza ei, că îi va arăta el, și sări pe lângă foc ca dintr-o explozie oprindu-se exact în brațele care-l așteptau deschise.

– Nesuferitul!

Spuseră și ceilalți câte ceva, cuvinte pe jumătate dojenitoare, pe jumătate bune, unii își plimbară degetele prin părul lui, alții îi atinseră urechile, simțea că ajunsese erou.

– Cum ați crezut voi că o să plecați fără mine?! îi luă imediat la rost prichindelul. Și pe sub pământ să fi mers și tot aș fi ajuns aici. Tocmai cu mine v-ați pus?

– Nici chiar așa, Ticușor! încercă Victor să-l potolească. Dacă n-ar fi noapte, te-aș trimite imediat acasă... ca să-ți ceri voie...

– Gata! interveni Ionel. Zarurile s-au aruncat. Va trebui să-l luăm cu noi în expediție.

– Și cu biberoanele ce facem? întrebă Dan.

Victor era nemulțumit de panta pe care alunecase discuția:

– Tic! spuse el. Mai întâi trebuie să lămurim ceva. Nici unul dintre cei pe care i-ai găsit aici n-a fugit de acasă...

- De unde știți voi c-am fugit?
- Nu vrei să spui că ți-a dat voie tăticul? îl încolți Maria. L-am întrebat înainte de a mă culca...
- Eu am spus că n-am fugit! se încăpățână Tic.
- Aha! îl dibui Dan. Vrei să spui că ai ieșit pe poartă, domol, ca orice om... Nu?
- Da... Am plecat ca orice om... M-am grăbit eu, dar n-am fugit.
- Tic! interveni iarăși Victor. Mi se pare că ne jucăm cu vorbele. Ai plecat cu voie sau fără voie?
- Și ce dac-am plecat fără voie?
- E rău și urât și vai de noi! izbucni Maria. Un copil care-și înșală părinții...
- Și o soră care-și înșală frățiorul... o întrerupse Tic. Care a vrut să-l înșele... repară el imediat.
- Ticușor, de ce nu înțelegi? îl dojeni Ursu. Maria te știa acasă... Gândește-te la părinții tăi, ce e în sufletul lor acum? Ce-și închipuie?
- Îmi închipui foarte bine ce-și închipuie...
- Adică... îl îmboldi Maria. Ce-ți închipui, urâciosule?
- Adică nu-mi închipui... Știu sigur! Tăticu e foarte bucuros. Și-a dat seama ce greșeală era să facă dacă nu venea moș Timofte...
- Cărnule! sări Dan ca o fantomă. Ți-a dat voie!
- Da! răspunse cărnul pronunțând un *da* nepăsător; parcă ar fi răspuns la cea mai banală întrebare, de pildă: ai pantofi?
- Maria îi și cuprinse capul:
- Răule! Urâciosule! Nesuferitule! Mișelule!
- Dac-ai vorbi la feminin... mai izbuti el să îngâne, dar fu repede sufocat de îmbrățișarea caldă.
- De undeva de lângă foc, Ursu îi făcu, prietenește, din ochi, iar ștrengarul îi răspunse cu un zâmbet ascuns.
- Acum fii sincer, Ticușor, și spune! îl îndemnă Victor. Nu era mai bine să ne anunți de-aseară?
- Am vrut să vă fac o surpriză, pe cuvânt...
- Dacă ai ști prin ce emoții am trecut, mamă dragă...
- Voi?
- Te pomenești că și ție ți-a venit surpriza de hac... îl zgândări

Lucia. Ia recunoaște!

– Aș! respinse prichindelul provocarea. Dacă-ai ști ce frumos și interesant e în pădure, seara!... Am văzut atâtea dihanii. Adică nu-i frumos, dar e interesant. Mai ales dacă nu-ți pierzi firea și te uiți la grozăviile din jur...

– Și cam ce-ai văzut? îl iscodi Lucia.

– Psssst! o groază de dihanii... Păcat că n-ai fost și voi. Și mai ales tu, Lucia. Am văzut un balaur cu vreo cincizeci de capete... și niște babe cu gheburi de cămilă, să mor eu... și niște jivine cu colți și gheare de un metru... Știți cum am trecut pe lângă ele?

– Chiar le-ai văzut? persevera Lucia.

– Așa cum vă văd pe voi. Și când închideam ochii.

– Și nu ți-ai fost frică? întrebă Dan.

– Frică?!... Mie!!?

– Tic!... îl potoli Lucia pe marele curajos. Știi tu cine dă drumul tuturor acestor dihanii? Știi cine le face și le aduce în fața ochilor?

– Cine, mă rog?

– Frica, prostuțule! Te-ai dat singur de gol!

– Ba nu! Voi sunteți niște răutăcioși și niște invidioși. Vă pare rău c-am venit singur, noaptea, prin pădure. Las' că știu eu! Și la urma urmei, mai mare spaimă ați tras voi!

– Asta e adevărat... îl muștră Ursu de lângă foc.

Era un moment de pauză, și Ionel le aminti celorlalți că prima zi a expediției nu s-a încheiat:

– Ar fi bine să trecem la al doilea scrutin...

– Exact, la asta m-am gândit și eu, spuse Lucia. Dar, ce facem cu Tic? Face sau nu parte din expediție?

– Sigur că face, de vreme ce a plecat cu voie, răspunse Ionel. Eu sunt de părere să-i dăm și lui drept la vot. Se pricepe destul de bine la Morse, are ochi buni, poate să ne ajute cu adevărat. Nu-i așa, Tic?

Tic se grăbi să încuviințeze, iar Lucia, văzând că spusele lui Ionel capătă aprobarea celorlalți, îi lămuri prichindelului situația. Dar Tic își dăduse de multă vreme votul.

Alte bilețele se împărțiră, iarăși se umplu urna, iarăși se răsturnară, iarăși se auzi vocea Luciei, mai mirată de astă dată,

dar rezultatul nu mai era același, nici nu mai putea fi același:

– Victor, trei... Ionel, patru!

Ionel devenise conducătorul expediției! Când celălalt candidat îi ură succes, Lucia înțelese, abia atunci, că nu Tic, ci Victor hotărâse rezultatul.

Ionel, molipsit de energia și dinamismul Luciei își luă imediat în primire atribuțiile. O imita pe Lucia întocmai, fără să-și dea seama, bineînțeles: în felul cum vorbea, în rapiditatea pe care o impunea, chiar și în unele gesturi.

Strânși în jurul focului, fără neliniști rele, zgândăriți din când în când de emoții plăcute, cireșarii își ascultau conducătorul, ales prin vot secret, unii cu uimire chiar, și toți aprobându-i spusele. Ionel argumenta necesitatea despărțirii expediției în două grupuri. Devenise foarte clar pentru toți: siguranța și reușita expediției depindeau de această măsură. Dar odată cu această convingere creștea și altceva în sufletele cutezătorilor: o neliniște, o emoție, o durere. Tocmai pentru a atenua acest sentiment, interveni Victor:

– Despărțirea va dura foarte puțin: o zi, poate două zile, poate chiar mai puțin de o zi, până vom face prima explorare. Când ne vom hotărî să începem harta, numai unul dintre noi va rămâne cu schimbul la aparat, afară, ceilalți vor putea să colinde în voie peștera. Lanterne avem, baterii avem, timp avem destul... Până la urmă ne vom plictisi de peșteră și vom sta mai mult afară...

– Totuși... prima întâlnire, primii flori... se auzi o voce cu tristeți și nostalgii.

Da! Prima explorare, primele emoții, primele descoperiri! Cui îi erau hărăzite?... De aici izvora neliniștea dureroasă a câtorva cireșari. Cine va intra în peșteră?... Cine va rămâne afară?

Ionel propuse ca grupurile să se alcătuiască în urma unor discuții deschise, și Victor îl susținu din primul moment, dar toți ceilalți se opuseră ca niște draci. Nici nu voiau să audă de discuții și aranjamente: „Las' că știm noi”, insinuase Dan făcându-i cu ochiul lui Tic. „Să tragă la sorți!” Măcar să aibă fiecare aceeași șansă. Nicio concesie! Ori vor hotărî sorții, ori... la revedere!

Ionel mai încercă o dată să-i convingă, dezvăluindu-le o teamă, care era și a lui Victor, că sorții ar putea, de pildă, să hotărască o

asemenea componentă: Maria, Lucia, Dan și Tic în peșteră, pentru că peșterii îi erau repartizate patru locuri, ceilalți afară. Exemplul lui Ionel dezlănțui un uragan acolo între corturi. Numai Ursu rămase tăcut. Ceilalți, și mai ales prichindelul fioros, făcură un târaboii cumplit. Și ca să nu se mai piardă timpul, și ca să arate că sunt democrați, mai ales că erau foarte siguri de rezultat, scandalagiii cerură să se pună la vot modalitatea alcătuirii grupurilor: prin vot sau prin discuții? Victor și Ionel votară pentru discuții, Lucia și Ursu se abținură, Maria, Dan și Tic indicară sorții și câștigară partida. Și totuși discuțiile, adică adepții „discuțiilor” se aleseseră cu ceva: conducătorul expediției va face parte, de drept, din grupul peșterii. Și mai obținuseră ceva: dacă grupurile vor fi foarte neechilibrate, plenul va putea hotărî prin majoritate de voturi transferuri dintr-un grup în altul.

– Și calificativul de neechilibrat cine-l va da? întrebă Dan. Va trebui să-l punem la vot... Și dreptul de a pune calificativul la vot, tot prin vot trebuie să-l obținem... ca să vedeți ce limpede și sigură e democrația...

Lucia îi făcu semn să tacă și Dan se supuse, dar nu și Tic care încercă, ingratur, să-l oblige și pe conducătorul expediției să se înfrunte cu sorții. Probabil pentru prima dată, prichindelul nu avea încredere în anturajul cu care se înțelesese atât de bine până atunci, chiar în situații foarte grele, aproape fără scăpare, anturajul Fortunei. Din păcate, argumentația lui fu respinsă fără cruțare, și trebuia deci să se mulțumească doar cu trei șanse din șapte, nu cu patru, cum ar fi fost drept. „Cea de a patra șansă mă va nenoroci”, își spuse foarte speriat prichindelul. Și cu voce tare:

– Dacă ar fi patru locuri în peșteră, unul ar fi absolut sigur al meu...

Numai Dan îi dădu dreptate, mizând însă și el tot pe al patrulea bilet.

Lucia agită urna cu cele șase bilețele. Pe trei din ele scria: *peșteră*, pe celelalte trei: *afară*. Câteva clipe, nimeni nu îndrăzni să-și încerce, primul, șansa. Se uitau unii la alții îndemnându-se, adică sperându-se, cu privirile. Și totuși, zburbindu-se și împungându-i pe ceilalți, prichindelul cu păr de aur și cu argint

viu în priviri provocă sortii. Scoase biletul, îl despături... și deodată sări ca un apucat azvârlindu-și vocea până la capătul pădurii:

– Peștera! Merg în peșteră! Uitați-vă și voi!

Și plimbă, cu un gest de triumf, bilețelul aducător de fericire, oare numai fericire? pe la nasul celorlalți. De la primul bilețel, șansele se împutinaseră, dar sporiseră în schimb emoțiile. Alte ezitări, până ce Victor băgă degetele în urnă și spuse cu un ușor tremur în glas:

– În peșteră...

Apoi indiferența Luciei care nu era deloc simulată:

– Afară, pe munte...

Apoi, Dan, consolându-se cu un oftat și cu:

– Soarele și Lucia... Sau Lucia și soarele...

Mai erau două bilețele în urnă. Unul dispăru în pumnul Mariei. Îl strânse aproape cu disperare, dar încă nu-l deschise. Ultimul se desfăcea în mâna lui Ursu. Dar nici el nu spuse vreun cuvânt. Se uită mai întâi la Maria și-o văzu aruncând hârtia în flăcări, și apoi privind, până la durere, până la lacrimi, jarul galben și rău: Adio... primii fiori, prima întâlnire...

– Afară... spuse Ursu cu un glas incolor.

Maria tresări și se uită nedumerită la vlăjganul care mototolea bilețelul. Ar fi vrut să i-l ceară, să citească și ea cuvântul care era scris pe el. Dar bilețelul zbură în flăcări și ea înțelesese tot ce se întâmplase și nu mai avu nicio urmă de îndoială când îl văzu pe Ursu ocolindu-i privirile care voiau să-i mulțumească.

Tăcerea era prea grea. Noroc că o spulberă prichindelul prin niște aplauze pe care le adresa tuturor:

– Grozav! spuse el. Fiuuuuu! Ce grozav!

Dar oare ce s-ar fi întâmplat dacă mâna lui îndrăzneată ar fi nimerit alt bilețel? Era întrebarea care-l speriasse pe Ursu. Și cât de mult voise să-l împiedice pe prichindel să tragă primul! Și prichindelul înțelesese tocmai pe dos!

Ionel reconstitui grupurile:

– Eu, Victor, Maria și Tic vom intra în peșteră. Lucia, Dan și Ursu vor explora, paralel cu noi, coasta muntelui. Precum am convenit trebuie să întreb dacă vrea cineva să facă vreo observație

cu privire la grupuri... dacă își închipuie că e necesar un transfer oarecare...

Toți erau de părere că grupurile erau perfect echilibrate. Alte observații nu se auziră. Numai Tic se apropie de Ursu și-l privi cu tristețe sinceră. Ar fi vrut atât de mult să meargă împreună... dar numai în peșteră.

– Îmi pare foarte rău că ne despărțim, șopti el. Ce sorți răutăcioși! Las' că...

Ursu îi acoperi blând, cu palma, chica aurie și răzvrătită, apoi îl trase încet spre pieptul său:

– Las' că ne înțelegem noi... prin aparat... Și sunt sigur, Ticușor, c-o să ne-ntâlnim repede...

Ionel anunță programul zilei care urma:

– Scularea în zori... Despărțirea... La gura peșterii confectionăm pluta... Așa! Peste cinci minute: stingerea. Somnul obligatoriu. Și vă urez: Noapte bună!

Ursu se uită spre Lucia: Lucia se uită la Victor.

Somnul fiind obligatoriu, dar mai ales pentru că oboseala suia iarăși prin membre, iar fantezia însăila o zi plină și grea – ziua a doua –, tinerii intrară repede în corturi. Somnul nu se mai furișă ca altă dată, amețind mai înainte gândurile, ci veni iute și autoritar. În cortul băieților, doi cireș ari îi mai rezistară câteva clipe, clipele în care ar fi vrut să-și spună, simultan, unul altuia: „Ai grijă de ceilalți.” Dar gândurile lor se întâlniră înaintea șoptelor, pecetluind același mesaj nerostit. Noaptea molatică pătrunse pe nesimțite și în gândurile lor.

Cerul era împroșcat cu jar. Stelele parcă se înțeleseseră să vegheze neostenite și duioase până în zori visele acelor care peste câteva ore își vor începe marele vis.

Cine le-a șoptit oare atât de blând tinerilor cutezători: Noapte bună! Poate chiar tu...

Capitolul X

1

Unul dintre grupuri, cel pe care sorții, și duioșia lui Ursu, îl hărăziseră primei întâlniri, primilor fiori, ajunsese la intrarea peșterii. Celălalt abia se mai zărea undeva, departe, pe coasta muntelui. Cireșarii începeau să bată la poarta marelui vis...

Toți se sculasera odată cu zorii, fără să-i trezească cineva, își împărțiră merindele cu cântarul infailibil al camaraderiei, apoi uneltele, și abia apoi se strânseseră în jurul feței de masă așternută pe iarbă de gospodinele amuțite. În timpul mesei se stabilise programul emisiunilor T.F.F., absolut obligatoriu, cea mai severă lege a expediției. Despărțirea se oficiase chiar acolo, pe platou, cu glume și încurajări, dar și cu o umbră de tristețe. Grupul Luciei luase imediat drumul muntelui, grupul lui Ionel se abătuse, pentru scurtă vreme, la o colibă de bârne asuprită de uitare și ruină, de unde se aprovizionase cu câteva scânduri, cam șubrede, dar care ar fi putut folosi la confecționarea plutei. Alte poveri, grele și sâcâitoare, apăsau umerii încărcăți ai visătorilor. Noroc că Ursu târa după el o cireadă întreagă de bârne și pari, legată ingenios cu funiile de rezervă. O altă cireadă, asemănătoare, însă mai săracă, se hurduca și gemea în urma lui Victor. Abia când se opriseră în fața găurii întunecoase, ascunsă de arbori și bolovani, răsunară primele cuvinte, adică primele exclamații. Dar înainte de a sfredeli întunericul, se mai uitară odată în depărtări și brațele lor fluturaseră un semn de dragoste și durere unor mogâldețe care n-aveau dreptul la primii fiori al visului.

Grota îi întâmpină binevoitoare și primele exclamații ale cutezătorilor fură exclamații de surpriză și plăcere. Pătrunseseră înăuntru, printr-o crăpătură ca un triunghi de cărbune, încălziți și transpirați, și se pomeniseră deodată învăluți în răcoare și liniște, iar lumina era discretă și odihnitoare. Dar senzația de plăcere nu

dură multă vreme. După prima recunoaștere, un amestec de dezamăgire și deziluzie încerca să pună stăpânire pe ei. Antreul peșterii, camera de primire, era foarte sărac: o scobitură fără asperități, fără cotloane, fără podoabele de calcar pe care și le imaginaseră, fără urme și semne care să-i poarte cu fantezia în noaptea timpurilor. O scobitură oarecare, cu boltă joasă, îngustându-se spre fund. Înaintară cu prudență spre întuneric și chiar după primii pași avură senzația că sunt înghesuiți și amenințați cu strivirea. Bezna se îngroșa, iar fundul peșterii se îndepărta transformându-se într-un tunel din ce în ce mai îngust și mai scund.

În sfârșit, Ionel dădu semnalul pe care-l așteptau toți: lumină! *Fiat lux!* cum îl corectă Maria. Patru lanterne puternice își împreunară razele într-un mănunchi orbitor. Tunelul în care intraseră era destul de larg și de primitiv și mult mai generos decât antreul din urma lor. Pereții lui erau umezi, tavanul avea crăpături profunde, iar mai departe se zăreau ieșituri, văgăuni și bolovani răzleți.

Cel mai fericit era Tic. Parcă intrase într-o împărăție a minunilor. Nici nu mai voia să știe de ceilalți. Uneori rămânea în urma lor, alteori o lua înainte, și își plimba lanterna peste tot. Căuta și cerceta totul: firide, scobituri, crăpături, gropi, orice spațiu mai ciudat care putea fi un adăpost sau un ascunziș pentru cutia fermecată. Într-un cotlonaș cam zurliu la început, dar imediat cumințindu-se și oprindu-se în barajul muntelui, Tic zări câteva pietre, câteva pietricele, care pe lângă bolovanii uriași de până atunci păreau nepoftite în peșteră. Le ridică de jos, le cântări, apoi strigă:

– Ionel! Stai! Am găsit ceva...

Prichindelul rămăsese în urmă și Ionel îl așteptă câteva clipe, destul de nerăbdător, dar când zări pietrele din mâna lui, îl pufni râsul.

– Pietre obișnuite, nătărăule... le găsești în orice curte. Nicio scofală...

Cam împotriva inimii, prichindelul aruncă pietrele, dar nu-i trecu nicio clipă prin minte să renunțe la căutări. O luase înaintea

tuturor, iscodind cu botul curios al lanternei pereții tunelului. Țângulică i se strecura printre picioare numai când nu trebuia și asta îl cam necăjea pe ciufulici, dar nu într-atâta încât să uite cu câtă iscusință își îndeplinise rolul de cârmaci în ajun. Îl apostrofă de câteva ori, chemându-l cu numele de momente rele și astfel cățelul acceptă rolul de trenă. Lângă un bolovan ca un cub găsi câteva pietre și chiar se gândi să transforme una dintre ele în piesă de colecție, dar amintindu-și disprețul lui Ionel și gândindu-se că ar putea fi iarăși batjocorit, renunță, deși cu inima îndoită. Își puse în cap să nu mai caute altceva decât ascunzișuri... Dar nu-și termină gândul pentru că îl înțepeni vocea lui Ionel:

– Stați! Victor! Vino repede! Uitați-vă și voi! Pun mâna-n foc că-s rămășițe de granit paleozoic...

Ionel avea în mână chiar piatra pe care era s-o ia Tic. Amărât nevoie mare, puștiul se oțări la el:

– Ei și! Mare scofală! De când le-am văzut eu! Dacă nu dădeam cu piciorul în ele nici tu nu le găseai!

– Mai bine puneai mâna, îl repezi Ionel. Tu știi, mă găgăuță, ce vârstă au pietrele astea?... Cam o mie două sute de milioane de ani...

– Ș-ale mele, alea pe care le-ai aruncat?... Ce, alea n-aveau măcar vreo nouă sute de milioane? Lasă...

Victor îi liniști pe toți anunțându-i că nu mai este mult până la intrarea primului salon, bineînțeles dacă peștera nu se răzvrătise împotriva hărții.

Din fericire peștera fusese cuminte. După numai câteva minute, tinerii pătruseră într-o încăpere largă, ca o sală de bal, luminată straniu de razele care se furișau iscusit prin niște crăpături subțiri ca firul de ață. Când lanternele incendiară cu lumina lor unită salonul, exclamații uluite îi salutară splendorile generoase. Zeci de țurțuri albicioși se spânzuraseră de cupola neagră, iar în mijloc, stalactitele și stalagmitele aproape că-și atingeau vârfurile. Și mai erau ciorchini de marmură lipiți de vreun perete, și firide tainice, și statui ciudate, și coliere suspendate, și stânci singulare ca niște vârfuri de săgeți, și alte forme, și reliefuri bizare, și mereu spații negre, ca niște stele ale întunericului, nenumărate podoabe cioplite

și finisate și șlefuite de sute de milioane de ani meșteri. Tinerii se înfruptau din ele cu priviri și fantezii flămânde, și exclamațiile erau șoptite, sau tăcute pe buze fierbinți. Iar Tic, refugiat în spațiul anilor lui, înțelese, în sfârșit, cât de înțelept fusese acel care alesese peștera drept ascunziș al cutiei fermecate. Iar Maria, fascinată, se străduia să-și amintească visele ei pentru a le compara cu miracolele care-o înconjurau.

Parcă simțind-o cum arde și tremură în visele ei, Ionel încercă s-o trezească:

– Și totuși, de la spațiu la relief, toate podoabele de aici se datorează apei și bioxidului de carbon care transfor...

Maria îi fixă raza lanternei drept în ochi:

– Care transformă calcarul în bicarbonat de calciu, ți-pă ea. Știu, domnule mare savant. Dacă ai reduce și ființa ta nesuferită la elementele de bază: hidrogen, oxigen, fosfor, carbon, calciu, etcetera, etcetera... n-ai mai fi în stare să faci observații științifice și nici n-ai mai simți regrete că te-ai legat de mine...

Fata peșterii spusese totul într-o suflare. Ionel nici nu avu timp să deschidă gura, mai ales că lanterna dușmană îi ardea toată fața. Dar erau numai ei doi în locul acela. Victor și Tic ajunseseră la capătul salonului, urmați de un Țombi cam neliniștit.

– Atențiune! ajunsse vocea lui Victor la urechile celor doi. Am dat de apă!

Vestea era prea gravă pentru a nu anula într-o clipită pornirile de ceartă. De fapt, Victor încă nu dăduse de apă, dar simțea umezeală în aer, și parcă auzea și un clipocit în apropiere; și mai era și harta din mâna lui care indica la capătul primului salon existența unui lac subteran. Din prevedere îl apucă pe Tic de mână, dar prichindelul crezând că e un gest de mângâiere, răspunse prompt lipindu-se de el. Așa îi găsi Maria și Ionel. Și tuspătru înaintară cu prudență exagerată, încet, cu pași de plumb, dar nu numai prudența îi obliga la acest mers chinuitor, ci și poverile care parcă se îngreuiaseră și care erau mai greu de strecurat printre atâtea și atâtea obstacole. Se opriră la marginea lacului. Malul celălalt nu se vedea. Numai apă, apă de cristal, ca o oglindă, spartă uneori de picurii care se prăvăleau invidioși din

întuneric.

Victor aruncă sfoara cu plumb, și ghemul începu să se desfășoare mereu, mereu, până ce rămase un mosor gol în mâna lui. Și tot nu atinsese fundul!

– Foarte adânc! spuse el. Probabil o prăpastie umplută cu apă. Păcat că nu știm și cât de lat este...

– Brrrrr! făcu Tic după ce-și plimbă o clipă degetele prin apa lacului. Rece ca gheața! Nu l-aș trece înot...

– Nici nu-i nevoie, Ticușor, îl liniști Victor. Îl vom trece cu pluta. Numai că mai întâi trebuie s-o facem, și, și mai întâi trebuie să aducem materialele din antreu. Tot cu cireada...

– Dar și, și mai întâi, interveni Ionel, n-ar fi cazul să căutăm o cale de trecere terestră?

Victor făcu un semn de neputință cu mâna, dar lanternele se împreună iarăși spărgând pe spații mari întunericul. Pretutindeni: apă, apă, numai apă.

– Da... recunosc Ionel. E cazul și timpul să ne ocupăm de plută...

Cireada de bârne și scânduri adusă destul de repede de Victor și Ionel fu depozitată la marginea lacului, în dreptul unei crăpături piezișe prin care pătrundea o fâșie timidă de lumină solară. Locul se transformă imediat în șantier. Cele mai groase bârne se întâlneau într-un patruleter încheiat solid cu câteva scoabe. Alte bârne, mai subțiri, fură fixate, paralel, în interiorul patruleterului, iar deasupra scheletului, prins cu atâta strășnicie în cuie și scoabe că nici măcar nu scârțâia, se așezară scândurile fostei colibe, bătute și ele zdravăn în cuie și legate, pentru mai multă siguranță, cu sârmă și funii. Estetica plutei cam lăsa de dorit, dar rezistența ei nu dădea nimănui dureri de cap.

– Cam rudimentară... spuse Victor. Dar în lipsă de altceva... Să sperăm că e destul de solidă...

– Oare ne ține? se înfiora Maria. Cum făceai tu, Ticușorul? Brrrrr! Încăpem toți pe ea?

– Brrrrr! răspunse Victor în același stil. Cum poate să-ți treacă prin cap așa ceva?... Cred că ne-am prăbuși înaintea de-a ajunge în apă. E o plută de tranzit, un fel de bac, pentru o singură persoană.

La mare nevoie ar încăpea și două... Vom trece pe rând și vom trage pluta înapoi cu frânghia.

Imediat ce termină de vorbit, Victor scoase din rucsac doi colaci de frânghie pe care-i legă de bârnele cele mai groase: fiecare la alt capăt al plutei. Unul urma să rămână pe mal, celălalt călătorea cu pluta până la țărnul nevăzut al lacului. Apoi pluta se transforma într-un bac original. Frânghia o trăgea sau înainte, sau înapoi, după nevoie. Sistemul descoperit de Victor era în același timp simplu și sigur. Numai primul călător, cel care urma să ducă funia pe malul celălalt, trebuia să înfrunte riscurile unei traversări neobișnuite și nesigure.

– Gata! anunță Victor după ce controlă încă o dată nodurile celor două frânghii.

Chiar în clipa aceea, Ionel descoperi într-o fridă câteva pietre curioase:

– Oare nu sunt urme de granit arhaic? se întrebă el emoționat și iscoditor.

– Mi se pare că e tot piatra aia paleozoică, în care am dat cu piciorul, spuse Tic, care apăruse ca prin farmec lângă el.

– Ionel! strigă Maria. Începem trecerea.

– Imediat! răspunse Ionel. Să văd numai dacă n-am dat marea lovitură. Voi puteți să treceți...

– Ba nu! Tu trebuie să treci primul! Așa se cuvine! Hai, că te așteptăm!

Dar Victor se și afla pe plută și pluta se afla pe apă. Cum îl văzu, Ionel lăsă baltă granitul lui și veni la plută:

– Stai, Victor! Lasă-mă pe mine! N-ai voie să...

– Atenție! strigă Victor. Prindeți funia și luminați drumul. Și aveți grijă de Tic...

Folosind o scândură lată drept vâslă, Victor începu traversarea lacului. După câțiva metri numai, îndreptând raza lanternei sale în față, zări malul celălalt. Vâsli și mai energic și acostă fără nicio greutate. Malul nou părea mai primitiv decât cel pe care-l părăsise. După ce debarcă, luând cu el colacul de frânghie încă nedesfășurat, își anunță prietenii:

– Gata! Am ajuns și văd lumina lanternelor voastre. Totul e în

ordine aici... Acum trageți de funie, trageți pluta! Trimiteți mai întâi bagajele și cățelul... Gata?

De pe malul celălalt i se răspunse afirmativ și sistemul intră imediat în funcțiune. Ionel și Maria traseră de funia lor, aducând pluta acolo, în timp ce colacul lui Victor se desfășura domol.

Toate bagajele fură încărcate la iuțeală, și, deasupra lor, Tic îl puse pe Țombi, ca o santinelă, dar Țângulică se împotrivi teribil despărțirii inutile. Sări de pe plută drept la picioarele stăpânului ingrat, care însă înțelegându-l și acceptându-i pentru prima dată nesupunerea îl transformă iarăși în Țombi. E adevărat că șmecherul cu buline pe ureche avu grijă să-și dea obolul de lingușire lipindu-și și frecându-și blana caldă de gambele reci ale prichindelului.

Ionel anunță semnalul convenit și, de pe malul celălalt, Victor începu să tragă de frânghie. După trecerea bagajelor veni rândul pasagerilor: Maria, apoi Tic și Țombi, și la urmă Ionel. Conducătorul expediției își puse imediat rucsacul în spate pentru a-i îndemna și pe ceilalți la drum:

– Mi se pare că suntem în întârziere...

– Plecăm imediat... îi răspunse Victor. Dar nu mai este nevoie să cari rucsacul. Avem un cărăuș grozav.

Ionel îl privi, odată cu ceilalți, foarte mirat:

– Adică?

– Pluta! Cel mai neobosit cărăuș!

Într-adevăr, din lac pornea prin tunel un pârlăuș subteran destul de lat și de adânc pentru ca pluta să poată naviga nestingherită. În câteva clipe, ca într-o întrecere, toate bagajele poposiră pe plută.

– O vom trage cu funia! spuse Ionel.

– Nu trebuie s-o tragem, îl corijă Victor. Trebuie s-o ținem. Pârlăușul nu se varsă în lac, izvorăște din lac. Curge la vale și nu e deloc nărlăuș.

– Perfect! spuse Ionel. Vom ține funia cu rândul.

Cireșarii porniră în aval cu alte puteri în trupuri, parcă și cu altă dispoziție. Ideea lui Victor îi descotorosise de toate poverile și de multe griji. Parcă niciodată nu se simțiseră mai sprinteni, mai

veseli, mai senini, deși se aflau în inima muntelui, despărțiți de lumea luminii și culorilor prin zeci de milioane de tone de piatră.

Victor ținea funia de care era legată pluta. Dar pârlăiașul curgea cuminte și nu-i stingherea deloc mișcările.

– Mai avem de trecut un lac mai mărișor... spuse Victor, uitându-se pe hartă. Apoi câteva saloane. Acuș ajungem la punctul terminus. Cred că până la prânz...

– Victor! îl întrerupse de undeva din întuneric Maria. Unde s-a găsit scheletul mastodontului?

Dar nu-i răspunse Victor, ci Ionel care de asemenea cerceta harta:

– În primul salon în care vom intra. Un salonaș, mai degrabă, dacă ar fi să ne luăm după hartă.

Tic, care până atunci rămăsese în urmă, se strecură ca o fantomă pe lângă Victor și Ionel, o întrecu și pe Maria, dar nu și pe Țombi care provocase toată această schimbare de poziții.

– Stai, Tic! încercă Victor să-l oprească. Atenție! Auzi? E o scobitură în dreapta!

– Tic! țipă Maria. Înapoi, măgarule!

– Uraaaa! se auzi răspunsul celui insultat. Alarmă! Alarmă bună! Veniți toți aici! Uraaa! Am găsit un os de mastodont!

Tustrei cei chemați alergară spre aureola pe care o lansa lanterna lui Tic... și-l găsiră pe norocosul prichindel instalat comod pe o platformă de grohotiș chiar în locul unde harta indica o scobitură primejdioasă. În mâna lui se afla un oscior care aproape îi fu smuls de către Maria. Cercetarea osului nu ținu prea mult. Ionel și Victor îl priviră neputincioși, dar Maria îi veni repede de hac:

– Chiar tu l-ai descoperit, Ticușor?

– Aproape eu... răspunse ciufuliciul.

– Hmmm... îl amenință Maria. Să știi, Ticușor, că mastodontul tău s-a transformat de-a lungul erelor în vițel.

– În vițel!? Nu se poate! În elefant!

– Nu, Ticușor... Chiar în vițel. E un antricot de vițel, foarte veritabil.

– Ce să caute vițelii aici? o înfruntă prichindelul. Poate e de la

un pui de mastodont, se rugă el.

Dar cel care aduse argumentul incontestabil fu Țombi. Ionel îl prinse în raza lanternei în timp de rodea cu pasiune alt os.

– Căini care să roadă oase de mastodont încă n-am văzut... spuse Ionel.

– Dar ce, nu-s tot oase?

– Nu! Mai mult seamănă cu pietrele...

– Zău? Chiar nu-i de la un pui de mastodont? se tângui Tic. Și cum a ajuns vițelul aici?

Era întrebarea care-l frământa pe Victor, care-l speria pe Ionel, care-o neliniștea pe Maria. Pentru că întrebarea nu avea decât un singur răspuns: în peșteră mai fusese cineva. Și dacă osul era bun de ros... însemna că nu trecuse prea mult timp de când peștera fusese vizitată. Dar cine o vizitase? Și în ce scop? Și când?... Toți gândeau astfel...

– Fiuuuuuuuu! înțelese Tic. Să știți că sunt oase dintr-un pachet de mâncare...

– Ți-a venit mintea la cap, îl luă Maria la rost.

– Atunci, se înfurie prichindelul, înseamnă că a trecut altcineva prin peșteră înaintea noastră.

– Asta-i, piciule!

– Nu se poate! Nu vreau! Cine a avut un asemenea curaj? Cine...

Își opri întrebarea, pentru că simți un obiect cam moale sub talpa piciorului. De fapt, piciorul îi alunecase într-o groapă, la marginea pâraiașului. Când abătu raza lanternei asupra obiectului cu pricina, Tic era cât pe-acți să se prăbușească de emoție. În groapa aceea nu se afla altceva decât o cutie ruginită, o cutie de metal lunguiață... O scoase la iuțea din groapă, o băgă în sân și alergă imediat spre Maria:

– Am găsit cutia fermecată! îi spuse el la ureche. Tu nu știi cuvântul vrăjit?

– Ce cutie, prostule? Ce cuvânt vrăjit?

Abia după ce-i arată cutia, Tic își aminti că, spre a-i menține farmecele, n-avea voie să vorbească nimănui despre ea, și mai ales n-avea voie s-o arate nimănui. Era foarte înfuriat și avea atâta

ciudă pe *cineva*... încât îi venea să-și pocnească țeasta de pereții tunelului. Maria îl liniști repede, neliniștindu-i însă pe ceilalți:

– E tot atât de cutie fermecată tinicheaua asta, cum era antricotul ăla os de mastodont... Băieți! Veniți repede! Ia uitați-vă!

Cutia aceea ruginită îi uimi pe amândoi; și Ionel și Victor o întoarseră pe toate fețele. Concluzia lor se asemana cu a Mariei:

– O cutie de sardele! Unde ai găsit-o, Ticușor?

Tic le arată locul: o groapă oarecare. Probabil că fusese aruncată la întâmplare acolo, sau poate o adusese apa. Ba nu! N-o adusese apa. În interiorul ei mai erau pete de ulei.

– Acum e sigur! spuse Victor. A trecut *cineva* prin peșteră înaintea noastră... O persoană?... Mai multe?... Și nu e mult timp de când a trecut...

– Da... încuviință Ionel. Am văzut și eu urmele de ulei din cutie... Trebuie să ne încordăm atenția... și să nu ne îndepărtăm prea mult unii de alții... Auzi, Tic?

– Cine ți-a spus că nu aud? sări prichindelul. Aud mai bine decât tine, aud și ce nu vrei să spui. Știu eu că ți-e frică și dai din gură ca să rămânem lângă tine...

– Din clipa asta îți interzic să mai atingi aparatul! îl pedepsi Ionel. Și cum ieșim din peșteră, cum te trimit acasă!

– Asta ai vrea tu, acum! nu se lăsă Tic bătut. Ce-ai mai vrea să fii afară sau acasă, fluuuu!

Maria își înghionti frățiorul și-l rugă apoi, în șoaptă, să se lase de hartă.

– Mi-e ciudă! mărturisi el tot în șoaptă. Cine știe ce idioți au trecut pe-aici, înaintea noastră...

Și iarăși tinerii se simțiră apăsăți de poveri, dar și mai apăsăți de griji și neliniști. Uitară de expediție, uitară de hartă, deveniseră toți niște cercetași nervoși și tăcuți, mereu cu ochii în patru, iscodind cu lanternele toate spațiile, centimetru cu centimetru. Noroc că tunelul și salonașele erau anoste, cumiți, lipsite de podoabe, netede, plictisitoare. Mai găsiră un băț de chibrit și două mucuri de țigară. Altceva nimic. Dar nici nu trebuia mai mult: un băț de chibrit și două mucuri de țigară. În jurul lor brodă Victor primul său raționament din acea suită uluitoare care va umple de

faimă toți cireșarii.

– N-a trecut o singură persoană prin peșteră... începui el. Nu una singură, ci cel puțin două...

– Ce te face să crezi asta? întrebă mirat Ionel.

– Cele două mucuri de țigară.

– Dar asta nu e o lege, Victor, spuse Maria. Nimeni nu e obligat să fumeze o singură țigară...

– Nu te grăbi! o opri Victor. La ce depărtare am găsit mucurile? Mi se pare că erau aproape unul de altul...

– La câțiva pași, preciză Ionel.

– Nu sare în ochi? reluă Victor. Mai multe persoane, dar, hai să spunem: două persoane, pentru că două mucuri am găsit, deși poate au fost aruncate și alte mucuri în apă... două persoane și-au aprins în același timp țigările și le-au stins aproape în același timp... E imposibil ca un singur om să fi aprins și să fi fumat două țigări deodată. Prin urmare, au trecut prin peșteră, înaintea noastră, cel puțin două persoane. Asta ar fi prima concluzie.

Și ceilalți înclinau spre concluzia lui Victor. Nu aveau alte argumente, erau poate câteva întrebări. La una din întrebări se gândea Ionel:

– Dar dacă unul din mucuri a fost aruncat altădată?

– Aproape cu neputință, spuse Victor. Nici unu la mie șansă. Să-l arunce în același loc, și pe urmă... uitați-vă... amândouă mucurile au cam aceeași mărime... Imposibil, Ionel.

– Și eu cred că ai dreptate, interveni Maria. Dar adineauri ai vorbit de o primă concluzie... mai e și alta?

– A doua concluzie, zâmbi Victor, e încă în studiu de ipoteză... Persoanele care au trecut prin peșteră erau într-un fel familiarizate cu peștera. Cred că o cunoșteau...

„Ipoteza” lui Victor stârni și mai mare uimire și ațăță și niște licăre de teamă în sufletele celorlalți.

– Cum ai ajuns la concluzia asta... adică la ipoteza asta? își aminti Ionel.

– Da... clătină Victor din cap. E mai bine s-o numim presupunere... dar mai înainte de a răspunde, aș pune și eu o întrebare: cine dintre noi s-a gândit măcar o clipă să înfulece ceva?

... Mie, cel puțin, nici nu mi-a trecut prin cap și nici n-am simțit crampe de foame...

Maria, Ionel și chiar Tic nu-l contraziseră cu o iotă. Dar prichindelul ridică subit mâna ca la școală:

– Țombi! Nu numai că i-a trecut prin minte, dar a și înfu... a și ros ceva...

– Hai să-l lăsăm pe Țombi, Ticușor... reluă Victor. De ce nu ne-am gândit la mâncare?... Însăși întrebarea pare idioată. Când să ne gândim la mâncare și cum să ne gândim la mâncare, cu atâtea minunății, cu atâtea podoabe nemaivăzute, cu atâtea surprize în jurul nostru, poate chiar cu amenințări... pentru că n-am fost mereu siguri că pasul nostru nu ne duce spre vreo capcană a naturii... Să te apuci să mănânci și pe urmă să fumezi într-o peșteră pe care o vezi prima dată, e prea din cale-afară... Vă amintiți unde am găsit chibritul?... În singurul loc din tot tunelul unde curentul e foarte slab. Oare e o simplă coincidență că tocmai acolo a încercat cineva să aprindă țigara? Și mai e ceva: toate lucrurile pe care le-am găsit, le-am găsit pe malul stâng al pâraiașului, pe partea pe care mergem noi... Dar noi știm că partea asta e accesibilă pentru că așa ne arată harta. Dacă obiectele pe care le-am găsit ar fi fost aruncate la dreapta și la stânga, ar fi însemnat că vizitatorii orbecăiau în căutarea unui drum accesibil, pentru că și pe partea dreaptă sunt locuri accesibile.

– De ce să nu ne gândim mai bine că aveau și ei o hartă? întrebă Ionel.

– Pentru că e imposibil, Ionel... Singura hartă a peșterii se află la muzeul orașului și dosarul din care am scos-o și am copiat-o dovedea de la o poștă că nu fusese desfăcut de zeci de ani. Și nu e numai atât... Să zicem că ar fi avut o altă hartă, de la o sursă misterioasă... o copie necunoscută a hărții noastre. Atunci n-ar fi trebuit să ospăteze în locul unde Tic a găsit oasele și cutia, ci s-ar fi ferit de locul acela, pentru că pe hartă e însemnat ca un loc primejdios: o scobitură în proces de eroziune... Deci nu după hartă cunoșteau cei doi vizitatori peștera, ci fiindcă au mai trecut prin peșteră și – cine știe? – poate că și-au făcut o hartă proprie. Prin

urmare, avem de-a face cu niște obișnuiți ai peșterii...

– Mai ai și altă surpriză? încercă să-l provoace Maria.

– Nu! Nu mai am nicio surpriză. Ceea ce urmează e limpede ca lumina zilei. Cei doi vizitatori erau fără îndoială orășeni. Sută la sută!

– Poate că erau cei doi ciobani! își aminti Tic.

– Ce ciobani! spuse Victor. Orășeni sută la sută, Ticușor. Crezi tu că țăranii, și mai ales ciobanii, vin la munte cu cutii de sardele și cu antricoate în desagă? Brânză, slănină, ouă, ceapă, asta e mâncarea lor de drumeție... Și pe urmă mai sunt și mucerile de țigară. Amândouă mucurile provin de la țigări cu filtru, și încă cu filtru fin, de nailon... În povestea asta cu fumatul, aș avea curajul să spun că numai unul dintre cei doi vizitatori era fumător, celălalt a fumat pentru că a fost servit cu o țigară... E o presupunere și se bazează pe faptul că nu e lege ca doi fumători să fumeze aceeași țigară...

– Dar nici nu e lege care interzice să se fumeze aceeași țigară, spuse Ionel.

– E adevărat... Șansele sunt jumătate, jumătate. Dar e totuși curios ca doi fumători să termine exact în aceeași clipă țigara. Unul fumează mai rar, altul mai iute, unul fumează până la capăt, altul până la jumătate. Eu aș zice, mai degrabă, că nefumătorul, văzându-l pe celălalt că aruncă țigara, a făcut și el la fel, adică i-a imitat întocmai gesturile. Adică a aruncat-o în același timp și cam în același loc, fără să se gândească s-o stingă, strivind-o cu piciorul, cum fac aproape toți fumătorii. Chiar amândoi să nu strivească mucurile e puțințel cam curios... Și pe urmă chibriturile...

– Care chibrituri? se miră Tic. N-am găsit decât un singur chibrit.

– Tocmai acest lucru mă face să cred și mai tare că avem de-a face cu doi orășeni, și că numai unul din ei e fumător. Când X, să spunem, a fost servit cu o țigară de Y, primul lui gest a fost acela de a scoate chibriturile, pentru că fără chibrituri nu intră nimeni într-o peșteră. A aprins primul băț, care însă s-a stins imediat, din cauza curentului, probabil. Uitați-vă și voi! A ars numai fosforul,

bățul nici n-a fost atins de flacără. Y l-a liniștit probabil aprinzând primul țigara.

– Dar n-am găsit decât un singur chibrit! insistă Tic. Și-am căutat și eu și Țombi și toți.

– Păi tocmai asta, Ticușor, ți-am mai spus, îmi întărește presupunerea: lipsa altor bețe de chibrituri. Cu un singur chibrit e imposibil să se aprindă două țigări într-o peșteră bântuită de curenți. Nu de la chibrit s-au aprins țigările, ci de la o brichetă, de la bricheta lui Y. Țăranii, și mai ales ciobanii, nu prea folosesc ei brichete cu benzină, cu pietre, cu fitil... și nici amnarul nu prea are șanse să se aprindă în atmosfera asta umedă... Și apoi țigări cu filtru de nailon și amnar... Nu prea merge combinația, zău, Ticușor...

– Cu alte cuvinte, recapitulă Maria, au trecut pe aici, înaintea noastră, două persoane, hai să zicem doi indivizi, amândoi orașeni, unul dintre ei e fumător, altul nu, așa... și ceea ce e mai grav: nu erau la prima lor vizită în peșteră...

– Mai bine zis, preciza Victor, nu le era necunoscută peștera...

– E cam același lucru, interveni Ionel.

– Nu-i chiar același lucru, spuse Victor. Poți să te plimbi, de pildă, de zece ori printr-un loc, să zicem printr-o sală cu tablouri, sau cu cărți, de zece ori, dar de fiecare dată câte zece secunde și nu vei cunoaște nimic din sala aceea. Dar dacă stai multă vreme în ea, o dată sau de două ori, poți să înveți totul pe dinafară... E mai bine să spunem că nu le era necunoscută peștera...

– Ai dreptate, accentua Maria. Totul pare foarte simplu.

– Tocmai acest simplu, Maria, se preschimbă, dacă te uiți la el din alt unghi, în ceva foarte ciudat și complicat, în ceva care nu mai e simplu. Știi câte probleme obscure se agită!

– Eu nu prea văd cine știe ce probleme obscure, spuse Ionel. Adică aș vrea să nu văd.

– Asta-i altceva, Ionel. Eu nu vreau să văd neapărat ceva. Problemele există. Hai să ne întrebăm: din ce oraș veneau indivizii tăi, Maria? Dintr-un singur oraș puteau să vină, de vreme ce am căzut de acord că sunt obișnuiți ai locurilor. Din orașul nostru!

– Într-adevăr!... șopti Maria înfiorată.

– Atunci cine sunt? Iată prima întrebare obscură, Ionel. Oricât mă chinuiesc, nu pot să-i găsesc răspuns. De bine, de rău cunoaștem aproape toți oamenii din oraș, mai ales pe cei care au preocupări mai neobișnuite. Dacă vreunul dintre aceștia, să spunem: profesorul nostru de naturale, ar fi fost vreodată în peșteră, n-am fi știut noi? Atunci cine sunt acești vizitatori temeinici pe care noi nu-i cunoaștem?

Nici ceilalți nu izbutiră să răspundă. Prinși de discuție, asaltați din când în când de florii unor spaime, cireșarii uitară să-și continue drumul. Se așezară pe niște bolovani paralelipipedici, la marginea ultimului salonaș, fără să știe, sau nevrând încă să știe, că mai e foarte puțin până la punctul terminus al peșterii.

– Cine sunt indivizii, Maria? continuă Victor întrebările. Iată primul mister. Și pentru ce au venit în peșteră? Cu ce scop? Doar cunoșteau peștera?

– Poate că au venit să caute cutia fermecată! spuse Tic atât de încet că nu i se înțeleseră cuvintele.

– Și atunci, reluă Victor, nu putem spune că, de vreme ce cunoșteau peștera, au venit aici cu alt scop decât acela de a o vizita?

– Care ar fi scopul? întrebă Ionel.

– Acesta e al doilea mister, răspunse Victor. A doua problemă obscură: de ce au venit cei doi indivizi aici?

– Atunci... îndrăzni Maria, de ce au mâncat în peșteră?

– Exact! o aprobă Victor. De ce au mâncat în peșteră? Aceasta e a treia și cea mai obscură întrebare! Primele două întrebări sunt într-adevăr interesante ca probleme de rezolvat: Cine? De ce? Sunt întrebări... chiar atrăgătoare, și ar putea să aibă o rezolvare foarte simplă... dacă am cunoaște câteva amănunte care ne scapă acum. Ultima întrebare însă e insolubilă; oricât mi-aș bate capul, nu pot să găsesc un răspuns. Prin logica de toate zilele nu se poate răspunde la ea. Poate că ar trebui să apelăm la absurd. Nu știu nici eu... De ce să mănânce în peșteră? În întuneric? În frig? În umezeală?... De ce?... Dacă locul în care au mâncat ar fi foarte departe de intrarea în peșteră, adică de ieșirea la lumină, aș mai înțelege. Li s-a făcut foame și au mâncat... Dar nici foamea nu vine

pe neașteptate, ca un junghi, și chiar dacă vine, când știi că după câteva sute de metri poți să mănânci, ca omul, la lumină... E prea de tot! Povestea asta cu mâncarea e prea ciudată, prea misterioasă. Celelalte mistere sunt mai... cum să spun?... sunt ca niște probleme distractive... Cu o cheie oarecare le poți rezolva... Da ăsta cu mâncarea nu poate fi rezolvat cu o cheie oarecare... Numai dacă-l forțăm prin absurd...

– Și ce înseamnă absurdul ăsta? întrebă Maria. Dă-mi măcar o idee...

– Maria! Orice om poate să intre într-o peșteră, printr-o întâmplare, sau voluntar, ca să vadă, să revadă, să răs-revadă... ceva... Oricât de ciudat ne-ar părea, oricât ne-ar dura pe noi, care am vrut să fim primii vizitatori ai peșterii, prezența cuiva, chiar repetată, devine normală... Dacă am face abstracție de noi, vizitarea repetată a peșterii de X sau Y, sau de X și Y, mai pare ciudată? Nu... Dar în clipa când X sau Y mănâncă în peșteră, la două palme de lumină, și nu mănâncă biscuiți, ci deschid o cutie de conserve, lucrul mai pare normal? Iată de ce spun eu că numai prin absurd poate fi înțeles acest gest... pentru că numai un om anormal îl poate face... un om căruia nu-i place lumina, care urăște lumea și soarele, care se simte mai bine în întuneric...

Ionel se uită la ceas:

– E timpul să începem semnalizările... Să nu creadă cei de afară că ni s-a întâmplat ceva...

Victor și Ionel montară în grabă aparatul. Controlară bateriile și înălțară antena, strecurând-o cu grijă printr-o crăpătură a peretelui care mizea a lumină. Ionel făcu semn că e pe cale să înceapă emisiunea, un semn de tăcere, fără să-și dea seama că e inutil, și toți se supuseseră, așteptând cu sufletul la gură veștile celor de la lumină.

„Ta-ta-ti-ta-ta-ti-ti-ta-ta-ti-ti”, bătu Ionel și așteptă semnalul de răspuns.

Niciun răspuns. Semnaliză din nou. Nimic. Își controlează ceasul: secundarul ajunsese în dreptul cifrei 12. Imposibil ca Lucia, punctualitatea întruchipată, regina politeții, cum o denumise Dan, să întârzie.

„Ta-ta-ti-ti-ta-ta-ti-ti-ta-ta-ti-ti”, semnaliză Ionel cu încăpățănare.

Aparatul rămase mut. Mai încercă o dată. Apoi încă o dată. Niciun răspuns. Nimic.

– Imposibil! spuse Maria. Lucia nu poate întârzia. Mai încearcă... sau lasă-mă pe mine. Poate am mai mult noroc...

Exact în clipa când Maria își termină vorbele, aparatul începu să recepționeze. Încurajat de răspuns, Ionel transmise mesajul peșterii în cifrul unu, adică în cifrul cel mai simplu, așa cum se înțeleseseră telegrafiștii în cazul emisiunilor obișnuite. Îi anunță pe cei de afară că explorarea se desfășoară normal, că făcuseră pluta, că primele obstacole fuseseră trecute cu ușurință și că erau în apropierea punctului terminus.

– Spune-le că e o minunăție, un vis... îl rugă Maria pe Ionel. Sau mai bine lasă-mă pe mine.

Ionel făcu un semn de negație care o înfurie pe Maria. Dar când îl auzi repetând primul mesaj, înțelese că iar s-a întâmplat ceva neplăcut. Într-adevăr, aparatul peșterii nu mai recepționa nimic.

– Nu mai înțeleg nimic... ridică Ionel din umeri. Nici primele semnale recepționate n-au fost prea clare...

Dar tocmai când nimeni nu se mai aștepta, aparatul mereu deschis începu să primească impulsuri. Victor și Ionel, cu creioanele de multă vreme pregătite, înregistrau cu emoție mesajul care li se transmitea de afară. Se transmitea repede, și amândoi transcriau semnele, automat, fără să încerce să le tâlmăcească. Recepția încetă brusc, și, după o clipă numai, Ionel holbă ochii cât cepele. Pe hârtia din fața lui se înșiruiau o sumedenie de cifre și litere:

A 3 C D E 4 1 B I D V 6 S P O 5 D R G G L 1 2 A A I G 2 3 8 U V
N L 5 3 F S M I I C A D 4 3 S 5 U O V M 1 3 S 1 1 B L C D 6.

– Ce s-a întâmplat cu mine!? întrebă el cu un aer nătâng. Am înnebunit? Am uitat alfabetul? Am uitat cifrul?

Luă ca un năuc caietul lui Victor. Victor luă caietul lui. Semnele erau exact aceleași, în ambele caiete.

– Atunci niciunul dintre noi n-a greșit, spuse Victor. Ia mai încearcă o dată!

Ionel bătu iarăși semnalul convențional de începere a emisiunii, dar în zadar: nu răspunse nimeni.

– Nu mai înțeleg nimic... se înfurie el. Ori a înnebunit Lucia, ori eu...

– Nici eu nu înțeleg nimic... recunosc Victor, Imposibil de descifrat.

– Ne-am înțeles să transmitem cu cifrul unu...

– Cunosc ambele cifruri pe de rost, îl liniști Victor. Mesajul Luciei n-are absolut niciun sens.

– Indescifrabil.

– Să nu se fi întâmplat ceva afară? spuse Maria cuprinsă de neliniște.

Se priviră unii pe alții neputincioși.

Capitolul XI

1

Cercetașii de pe munte, cei trei cireșari pe care sortii îi hărăziseră soarelui, înaintau de-a lungul coastei, pe o potecă imaginară, trasată de ochiul lui Ursu și de calculele Luciei. Fata cu păr de lumină era ca întotdeauna activă și severă: îl transformase pe Ursu într-un hamal supraîncărcat, fără să se gândească la limitele rezistenței umane, sau poate tocmai pentru că le calculase, oprindu-și doar o raniță ușoară, un caiet cu scoarțe de piele și cele patru creioane care fuseseră la o clipă de a-și câștiga o altă celebritate decât cea pe care și-o pregăteau acum. Ursu fusese transformat într-un hamal greoi... iar Dan în cea mai sprintenă vietate a acelor locuri, dar nu pentru că aceasta ar fi fost suprema dorință a cireșarului cu gânduri ascunse de scriitor. Aș... Era voința de fier a Luciei care hotărâse pe rând metamorfoza lui: când unitate de măsură, când binoclu, când mesager, când gânditor, când mașină electronică... și de cele mai multe ori paratrăsnet.

– Ia vezi! îi ordonă Lucia. Câți pași sunt de-aici până la brad? Și ai grijă să-i potrivești egali... altminteri te pun să măsoari distanța cu pantoful, ca atunci când vă faceți porțile la fotbal...

Și Dan măsoara, potrivindu-și pasul la centimetru, dar tot temându-se că va simți în ceafă vorbele de șmirghel ale Luciei.

– Nu ai impresia că stânca aia din vale seamănă cu un cal de șah?

– Cal de șah!?... se mira el filologic, dar pentru că se temea de alte corvezi care l-ar fi purtat până în vale, aproba imediat cu entuziasm: Sigur că da! Aidoma cu calul meu de șah...

– Cât fac paisprezece ori douăzeci și opt?

Dan dorea din tot sufletul să poată face cât mai repede socoteala, dar numai sufletul nu-i ajungea. Capul însă îi era prea răvășit, de aceea apela la creion și hârtie. Nu mai era nevoie. Vocea

Luciei îi alinta cu același șmirghel credincios urechea:

– Trei sute nouăzeci și doi! Și e cât se poate de simplu: paisprezece ori treizeci minus douăzeci și opt! Tot ți se mai pare complicat?

– Ba nu, Lucia... E foarte simplu... și mai ales ar fi totul foarte simplu... dacă n-ai fi tu atât de complicată... De ce nu ești și tu mai simplă?

– Ia lasă prostiile, încâlcitule!... Va să zică, suprafața aproximativă ar fi cam... Ursule! Cam ce suprafață ar putea să aibă costیșa asta?

Amintindu-și de cei 14 ori 28 și vrând să-și scutească prietenul de cine știe ce răzbunare topometrică a Luciei, Dan se pregătea să-i sufle. Dar nu mai era nevoie.

– Vreo patru sute de metri, aproape patru sute... rectifică el după ce mai privi o dată costیșa cu pricina.

– Poftim! se repezi Dan la Lucia. Tu îți pierzi o groază de timp, îmi scoți și mie limba de-un cot și-mi fierbi creierii mai rău decât soarele lui Petrăchescu, iar Ursu e capabil să rezolve totul în trei secunde. Asta înseamnă la tine simplu!

– O simplă coincidență... încercă Lucia să-și stăpânească uimirea. Și mai bine vezi să nu prinzi mucegai! De la bradul ăsta începi să-ți numeri pașii până la bolovanul ăla rotund... Mai repede!

Dan se supuse, săracul, și când ajunse la bolovan își dădu, gâfâind, raportul:

– Două sute treizeci și patru de pași... foarte egali.

– Înmulțește-i cu optzeci! Hai! Mai repede! Cât fac?

Dan își înfipse mâinile în păr:

– Două sute de draci mi se zvârcolesc în creier.

– Numai o sută optzeci și șapte, îl corectă Lucia imediat. Ursule! Cam ce distanță să fie între brad și bolovan?

O simplă ochire, apoi vlăjganul spuse fără să ezite:

– Ceva mai puțin de două sute de metri... Cu vreo zece metri mai puțin...

– N-ai auzit nimic? îl întrebă suspicioasă Lucia. Nu ți-a șoptit Dan ceva?

Ursu nici nu-i ascultă întrebarea. Dan, în schimb, se simți foarte ofensat:

– Înțeleg că mă bănuiești pe mine de fraudă... Dar să te legi și de Ursu, asta e prea de tot!

Ca întotdeauna, cireșarul cel cumsecade suferea pentru altul. Ursu îi făcu un semn de nepăsare.

– Scuzați... se înclină Lucia în direcția lui Dan, apoi se adresă lui Ursu: Te-aș ruga să-mi spui cam câți metri sunt de la bolovan la brădet... Aproximativ...

– Cam circa aproximativ, exageră Dan pleonasmul.

Lucia nici nu-l privea. Se uita la Ursu, îi pândea orice mișcare, hotărâtă să rezolve problema coincidențelor. Vlăjganul își alergă o clipă ochii în direcția brădetului, mai privi o dată printre gene, apoi răspunse:

– Peste trei sute cinzeci, poate chiar peste trei sute șaiszeci de metri... În jurul lui trei sute șaiszeci...

În sfârșit, Lucia putea să controleze! Și pentru a îndepărta orice urmă de nesiguranță îl scuti pe Dan de măsurătoare, adică numără chiar ea, în pași, distanța. Când ajunse la capăt, spuse cu voce obosită:

– Cinci sute douăzeci și trei de pași! Ia calculează tu, Dan!

Dan își pregătise hârtia și creionul. Răspunse imediat:

– Patru sute optsprezece metri și patruzeci de centimetri.

– Nu se poate! se opuse vlăjganul.

– Nici eu nu cred, se miră Lucia la rândul ei.

– Atunci faceți voi socoteala! se enervă Dan. Cât fac cinci sute douăzeci și trei ori optzeci?

– De ce ori optzeci? întrebă Lucia.

– Păi până acum n-am calculat așa? se miră Dan.

– Stai puțin... îl domoli Lucia. Eu n-am pasul tău. Pasul meu are numai șaptezeci de centimetri. Ia calculează din nou!

Răsuflând parcă pentru ultima dată în viață, Dan refăcu, destul de iute, calculul, și terminându-l, își schimbă imediat, mina:

– Formidabil! Trei sute șaiszeci și șase de metri! Ursule, ești un geniu topometric! Acu' ce mai spui, domnișoară?

– Mă mir și eu, recunosc Lucia cam în doi peri. Cum de le

nimerești, Ursule?

– Nu-i prea complicat... răspunse nepăsător vlăjganul. Mă gândesc, adică îmi închipui cam prin ce loc se împlinește un kilometru și îl împart în zece, adică în sute. Și dacă ajung la sute, s-a simplificat totul: Una, două, trei sute, ajung la cea de a patra și o împart la zece... Și dacă am ajuns la decimetri, îi împart: unu, doi, trei, patru, cinci... și la al șaselea obțin metrii, pe urmă împart metrii la zece: unu, doi, trei, patru, și la al cincilea pe care-l împart la zece...

La început, Lucia îl luase în serios. Când însă Ursu ajunsese pe la a treia împărțire încercă să i se uite în ochi: nici urmă de ironie pe fața lui. Dan, în schimb, mocnea ca un berbec haiducesc pus pe jăratec într-o groapă. Și când îl ghici pe Ursu la centimetri explodează într-un hohot de râs cumplit.

– Și pe urmă în milimetri... îngână el. Ha, ha, ha! și pe urmă în... Ha, ha, ha! Ce vine după milimetri, Lucia?...

Lucia se bosumflă puțințel. Nu atât gluma o necăjea, cât tonul foarte serios cu care Ursu o rostise.

– Drept pedeapsă, anunță ea, începând chiar din clipa asta Ursu va face măsurătorile și Dan verificările!

– Pardon! se răsti Dan. Sper că mă confunzi cu altă persoană care poartă numele ăsta. Mai lasă-mă dracului în pace! M-am săturat de atâtea calcule și socoteli. Vreau să mai văd și eu priveliștea, vreau să mai zburd...

– De-aceea te-am pus să măsoari, îi spuse Lucia. Ca să observi și ca să zburzi... Dacă te-ai gândi puțințel...

– Nu vreau să mă gândesc deloc! se încapățâna rebelul. Am chef să mă dau peste cap, na!

Nici nu termină bine ultimul cuvânt și simți cum se prăbușește, fără șanse de salvare, într-o scobitură pe care n-o observase. Lucia văzu cum îl înghite pământul, dar emoția și spaima o paraliză. Ursu, în schimb, își azvârli cu o mișcare toate bagajele și dintr-un salt fulgerător ajunsese la marginea crăpăturii, prinzându-l pe Dan de braț, chiar în clipa când dispăruse cu totul în prăpastie, adică în ultima clipă. Totul durase o fracțiune de secundă. Dar când îl ridică pe Dan la suprafață, Ursu văzu bagajele azvârlite mai înainte

rostogolindu-se spre vale, ca într-o cursă bezmetică și, dintre toate bagajele, cel mai ambițios era chiar aparatul T.F.F. Spaima Luciei se transformase în groază:

– Ursule! țipă ea. Aparatul! Ce ne facem?

Ursu nu mai auzise întrebarea. Pornise în goană după aparat și-l ajunsese cu câțiva metri înainte de sfârșitul cursei: un bolovan uriaș care ținea locul firului de ață. Deși îl aduse înapoi cu mare grijă, tot nu se putu abține să nu-l scuture de câteva ori. Îi zornăiau înăuntru toate măruntaiele!

– Mare jale! spuse el, lăsând aparatul jos. Mi se pare că s-a cam dus dracului.

Lucia era palidă și avea lacrimi în ochi:

– Doamne! Mai bine...

– Mai bine îmi rupeam eu gâtul... spuse Dan foarte smerit și foarte sincer. De ce nu m-ai lăsat, Ursule?

Și Ursu era posomorât, dar mai mult furios:

– Eu sunt de vină! M-am pierdut ca un netot... Puteam foarte bine să-i dau drumul, nu să-l arunc...

Lucia desfăcuse cutia hodorogită și privea înspăimântată masacrul dinăuntru. Dar nu la aparat se gândea, nu la aparatul ei se gândea, se gândea la celălalt aparat și la cei care erau în jurul lui, și la întunericul și la primejdiile care poate îi apăsau și-i încolțeau acolo, în noaptea de sub munte.

– Oare se mai poate face ceva? se uită Dan spre Lucia. Săracul! Parc-ar fi o ladă cu sârme și șuruburi vechi... Ufff!

– Lasă scâncelile! îl săgetă Lucia. Până una-alta trebuie să găsim un loc de popas, și pe urmă...

După o scurtă trecere în revistă a împrejurimilor, Ursu descoperi o pajiște verde, bogată în iarbă și ferită de soare. Era chiar la poalele unei moviște stinghere de pe care se putea vedea toată regiunea peșterii. Acolo se făcu popasul, primul popas al zilei. Nimeni nu se gândea la odihnă, la mâncare, la discuții. Un popas trist, pe care nemișcarea și gândurile îl îmbolnăveau cu spaime și neliniști. Înainte de a lua orice hotărâre, cei trei urgisiți se cățărară în vârful moviei pentru a-și da seama unde se află.

Masivul care adăpostea peștera se despărțise pe nesimțite de ei

azvârlindu-i pe o coamă paralelă, foarte asemănătoare. Jos, în vale, se zărea și tăișul iscusit și aprig care despicase masivul: o apă argintie, cu luciri nevinovate. Nu se aflau, așa cum își închipuiseră tot timpul, deasupra peșterii!

Lucia se uită aproape rugător la Ursu:

– Cât ne ocupăm noi de aparat, n-ai putea să dai o raită până la vale? ... Și pentru noi e important, dar mă gândesc și la cei din peșteră. Trebuie să ne apropiem unii de alții și trebuie să le spunem cum arată muntele... Ai putea, Ursule?

– O joacă... răspunse vlăjganul. În jumătate de oră sunt înapoi... și dacă vrei dovezi, îți aduc bradul ăla strâmb de lângă calul de șah... O joacă...

Nu era chiar o joacă, pentru că scobitura care-l supsesse pe Dan era de fapt o crăpătură lungă, abruptă, care izola locul de popas de restul coamei. Ca să ajungi la o sută de metri în față pentru a coborî spre calul de șah, trebuia să ocolești crăpătura pe o distanță de câțiva kilometri și numai acest drum dura cel puțin jumătate de oră. Ursu se gândi să-l scurteze, dar pentru că era prea abruptă crăpătura și deci n-o putea coborî, și prea lată ca s-o poată sări, singura cale de a o scurta era aceea de a arunca o punte. Fără să mai zăbovească, luă o funie lungă, o toporișcă, un ghem de sfoară... și în câteva minute, folosind forța de aruncare și doi copaci curioși de pe marginile scobiturii, izbuti să înjghebe o punte de frânghie peste prăpastie. Se prinse apoi cu mâinile de ea și pluti câteva clipe deasupra hăurilor ascuțite.

Înainte ca Ursu să-și dea drumul în gol, Dan se apropie de Lucia și începu să-i boscorodească la ureche:

– Am văzut la circ un accident groaznic... S-a prăbușit un zburător pentru că în momentul cel mai periculos o fată din lojă a tipat, iar el și-a pierdut echilibrul, săracul...

Lucia își duse mâna la gură pentru a-și opri țipătul prevestit de Dan: Ursu trecea prăpastia, agățat de puntea aceea fragilă și mișcătoare.

Obstacolele pe care vlăjganul le întâlnește mai departe în cale i se păreau floare la ureche. Un bolovan, un șanț natural, o răpă oarecare mai degrabă îl ațâțau și ucideau monotonia vertiginoasei

coborâri. Ursu avea un fenomenal simț al echilibrului. Nu-și baza mișcările numai pe gesturi reflexe, pe resorturi instinctive, nu și le încredința numai hazardului. Avea darul de a alege fulgerător, de cele mai multe ori în plină mișcare, punctele de întâlnire, și de rezistență, punctele de trecere și de oprire. De fapt aceasta era marea lui artă: de a deosebi, într-o singură clipă, punctele de trecere de cele de oprire, punctele de întâlnire de cele de rezistență. De a alege o anumită creangă ca simplu punct de trecere într-un salt: o clipă de întârziere și creanga s-ar rupe; de a alege un bolovan, o ieșitură ca simplu punct de întâlnire a corpului în cădere: o clipă de întârziere și bolovanul s-ar desprinde, iar ieșitura ar ceda. Încă de copil își uimise prietenii cu căderile lui din copaci: de fapt nu cădea, ci cobora din creangă în creangă; sau cu prăbușirile lui în râpe abrupte și adânci: de fapt nu se prăbușea, ci aluneca folosind fulgerător asperități invizibile. Odată pusese rămășag cu mai mulți colegi că va ajunge în fundul unei adâncituri abrupte din cinci salturi. Toți voiau să-l oprească. Râpa avea vreo treizeci de metri. Când își dăduse drumul în râpă fiecare mișcare îi era cunoscută: prima cădere, primul salt drept în jos vreo opt metri; al doilea lateral, vreo doi metri, pentru a evita coborârea strict perpendiculară care l-ar fi dus într-un grohotiș; al treilea salt oblic, spre o ieșitură de lut care se va prăbuși la o fracțiune de secundă după ce o va părăsi, catapultat; și ultimele două salturi într-o perpendiculară perfectă cu o scurtă escală la mijloc, pe o excrescență sigură. Căderea lui fusese atât de rapidă și de precis calculată, încât cei de sus o văzuseră neîntreruptă, iar el avusese senzația sublimă a zborului. Ursu era convins că ar fi putut să alerge chiar pe peretele unei prăpăstii înclinat spre 90 de grade, dacă i s-ar fi dat un răgaz de câteva clipe pentru a cerceta tot peretele și a alege punctele de siguranță și de trecere. Un singur accident avusese în toată cariera lui de acrobat, un accident ridicol, întâmplat pe la treisprezece ani. Sărise de pe o scară, de la o înălțime oarecare, în salt mortal, și-și rupse mâna stângă, pentru că înainte de a sări, cu o clipă înainte de a sări, se răstise la un copil, cu intenția de a și-l preface în admirator. În timpul căderii își dăduse seama că uitase ceva: nu-și mai amintea treapta

de pe care sărise. Făcuse mișcarea de relans cu o fracțiune de secundă mai devreme. Pământul îl surprinsese ghemuit, necesitatea echilibrului îi încordase mâna stângă și căderea nefiind atenuată, contactul violent îi rupsesse brațul.

Tot felul de amintiri acrobatice însoțiră goana lui Ursu spre creasta calului de șah. Ajuns în vale, făcu o scurtă oprire, mai ales pentru a-și scărda capul în apa rece a pârâiașului și pentru a sorbi câteva înghițituri. Apoi se cățăără pe un bolovan de pe mal pentru a cerceta coasta muntelui care adăpostea peștera. Coasta era prăpăstioasă, cu porțiuni abrupte care nu puteau fi urcate fără funie. Pe alocuri se zăreau șuvițe negre, ca niște dungi trase nehotărât cu cărbunele. Erau crăpături. Oare erau profunde? Ajungeau până în interiorul masivului? Ajungeau până în peșteră? ... Pentru a răspunde la întrebări i-ar fi trebuit zile întregi de ascensiuni și coborâri. Se strădui să memoreze caracteristicile cele mai importante ale masivului care adăpostea peștera, apoi își aruncă privirile spre stânca aceea ciudată, care și de acolo, de jos, continua să semene cu un cal de șah. Capul și coama calului se odihneau pe un soclu uriaș, un adevărat piept de munte. Ca să ajungă până acolo nu i-ar fi trebuit mai mult de cinci minute, parcurse în goană, bineînțeles. Erau câteva obstacole, care puteau fi însă trecute fără prea mari eforturi. Tocmai puneă în balanță un „dacă” și un „dar” în legătură cu drumul până la calul de șah, când o anumită mișcare petrecută la poalele stâncii îl făcu să tresară. Ochii încordați aveau puterea unor lentile: nu se înșelase. Mișcarea nu fusese o părere. La poalele stâncii se zărea silueta unui om. Uimirea îl fulgeră. De unde apăruse silueta? Jur împrejurul ei nu se afla niciun bolovan, nicio groapă, nicio dezordine de relief care ar fi putut-o ascunde. Parcă ieșise din pământ sau de undeva din munte. Își aținti privirile asupra ciudatei apariții și după câteva clipe de încordare izbuti s-o identifice. Uimirea lui Ursu nu mai avea margini: omul acela care apăruse ca din pământ la poalele stâncii nu era altul decât... Petrăchescu, vânătorul!

Deși clipele începeau să devină foarte prețioase, Ursu nu putea să renunțe la întâlnirea cu Petrăchescu. Porni spre stânca botezată

de Lucia, fără să părăsească o clipă din ochi silueta de dedesubt. Pe la jumătatea drumului, își dădu seama că și Petrăchescu îl zărise. Mai ales când îl văzu cum își duce mâna streășină la ochi și privește în direcția lui. La un moment dat, Petrăchescu făcu stânga-mprejur, cu o iuțeală cazonă, apoi doi pași, apoi se opri brusc. Ridică ceva de jos și se întoarse din nou cu fața spre Ursu. Avea în mână o armă de vânătoare. Apoi își duse mâna la brâu, dar și-o retrase imediat spre mijlocul armei.

Ursu înțelese ce se întâmplă. Petrăchescu își încărca arma. Nu pricepea însă ce de umblase cu arma descărcată. Sau poate schimbase cartușele?... Sau poate trăsese în vreun vânat?... Dar nu auzise niciun pocnet de armă... Un firicel de gheață zvâcni în ceafa lui Ursu. Petrăchescu își potrivise arma în șold, și țeava ei, ridicată la înălțimea pieptului, era îndreptată în direcția lui. O simplă apăsare pe trăgaci, involuntară... sau chiar o tresărire puternică, inconștientă... Niciun vânător n-avea voie să țină astfel arma, nici în toiul vânătorii; era o lege ca arma să fie ținută mereu cu țeava în jos.

Când Ursu ajunsese mai aproape de stâncă, la mai puțin de o sută de metri. Petrăchescu coborî țeava armei și clătină încet din cap, ca și cum i-ar fi dat a înțelege vizitatorului că-l recunoaște și că e bine venit. Ba mai mult: porni în întâmpinarea lui Ursu, dar nu făcu prea mulți pași. Auzi țipăt de păsări și începu să scruteze văzduhul. Ursu îl imită fără să vrea, așa cum i se întâmplă oricui când își vede semenul uitându-se spre cer, și descoperi un stol de păsări zbenguindu-se. Petrăchescu le urmări cu pușca ridicată; la un moment dat pușca țintea exact scăfârlia lui Ursu, și vlăjganul simți iarăși firicelul de gheață, zvâcnindu-i în ceafă. Un simplu strănut și... Dar amintindu-și faima lui Petrăchescu, se liniști.

– Bună ziua! salută Ursu, oprindu-se la câțiva metri în fața vânătorului.

– Dacă nu erai dumneata, răsturnam vreo două, trei becațe, pe cinstea mea...

– Norocul lor... zâmbi Ursu. Nu ne-am închipuit că o să vă întâlnim pe munte. Numai la asta nu ne-am așteptat, pe cinstea mea...

– Vas-că tot nu v-ați lăsat până la urmă! se încruntă Petrăchescu. După tot ce v-am spus... Nu v-a fost teamă de duhuri și primejdii?

– Duhuri!? Știți și dumneavoastră că nu există. Noi am crezut că vreți să ne speriați cu duhurile ca să ne feriți de celelalte primejdii adevărate...

– Ia uite, dom'le! Vas'că nu credeți în duhuri! Asta e rău, dom'le, pe cinstea mea... Să nu vă pună gând rău duhurile, dom'le, că direct la azil ajungeți... Eu n-am glumit niciodată cu duhurile, și nici nu vreau să glumesc, și vă sfătuiesc și pe voi să le împăcați, pe cinstea mea...

– De unde să știm cum să le împăcăm? întrebă Ursu destul de nedumerit. Nu știți, trebuie să facem jertfe?

Vânătorul scormoni cu țeava puștii în iarbă:

– Dom'le, trebuie să le împăcați, eu asta știu, pe cinstea mea... Cealaltă chestie e treaba voastră. Eu nu m-am certat niciodată cu ele, ca să știu cum trebuie să le împac, pe cinstea mea. Poate că ar fi bine să nu le tulburați aici în sălașul lor, să vă duceți în altă parte...

– Nu știu cine zicea... adică un cioban ne-a spus mai ieri că duhurile s-au mutat de prin părțile ăstea, cică ar fi prea multe primejdii pe-aici...

– Zău, dom'le? N-am auzit, pe cinstea mea... Da' să nu fie o cursă, dom'le, să nu fi fost ciobanul ăla un duh...

– Nu era duh, spuse foarte serios Ursu. Avea și un băiat și era și o turmă lângă ei... Spunea că niște duhuri mai importante au avut accidente, că unul mai mare chiar și-a fracturat baza craniului, spunea el, și din cauza asta au șters-o în altă parte. Zicea el că spitalul duhurilor de-aici a cam rămas în paragină și nu-l mai calcă stafile rănite. Cică nici penicilină nu s-ar mai găsi... Ciobanul s-a jurat că nu minte...

– Mințea, dom'le! se enervă Petrăchescu. Pe cinstea mea, dom'le! Și de unde știa el toate?... Era duh, dom'le, și vrea să vă prindă în capcană! Și de primejdii nu v-a vorbit?

– Despre primejdii!? se miră Ursu. N-a suflat un cuvânt... Dar dacă spuneți dumneavoastră...

– Dumneata minți, dom'le, pe cinstea mea! Cum n-a suflat niciun cuvânt despre primejdii?... Păi nu v-a spus că duhurile și-au rupt gâtul?... Și ăla cu baza craniului? N-ai spus dumneata că v-a spus ciobanul că duhurile s-au speriat de primejdii și s-au mutat în altă parte?... Păi dacă și duhurile s-au speriat de primejdiile de pe-aici, îți dai seama, dumneata, pe cinstea mea?!

– O să ne ferim, pe cinstea mea! încercă Ursu să-l liniștească. Dar să știți, tot ciobanul ăla zicea, că unde nu-s primejdii nu se poate zidi școală. Cică numai așa învață omul...

– Cum s-ar zice, dom'le, umblați după primejdii cu lumânarea, pe cinstea mea...

– Nu chiar cu lumânarea... se retrase Ursu. Avem lanterne vânătoarești...

– Bun! Asta da! Lanterne vânătoarești, da! Pe cinstea mea. Va să zică aveți lanterne... Da, dom'le... Nu ne împru... Nu aveți una de împrumut?... Ba chiar v-aș cumpăra-o...

– Dacă ne-ați fi împrumutat și dumneavoastră barca...

– Iar, dom'le? Iar? V-am spus c-am pierdut-o... Nu i-am spus fetei doctorului?... Aia brunetă, pe cinstea mea...

– Aia-i cealaltă, spuse Ursu. Dar sunt amândouă cu noi.

– Aha! se luminează vânătorul. Vas-c-ați adus și fete cu voi! Păi de ce nu spui așa, dom'le, pe cinstea mea! Acum înțeleg eu ce căutați voi pe-aici! Locuri, dom'le, locuri căutați! Locuri frumoase, pustii... aia-i, dom'le... Pe-aici puteți să mergeți o zi întreagă în pielea goală și nu întâlniți suflare de om, pe cinstea mea. Asta era, dom'le. Bravo! Fete bune, fragede, dom'le... Ohohoho! De la Dobrescu am învățat... Ia zi, dom'le, ca între bărbați! E bine, dom'le, cald, așa?...

Ursu avu marea putere să se stăpânească:

– Dacă-ar auzi fetele cum vorbiți despre ele, nu știu ce vi s-ar întâmpla cu ochii. Credeți că-i ca pe vremea idiotului ăluia?

– Lasă-mă, dom'le, pe cinstea mea. Ce mă prelucrezi, că nu-s tată de fată?... Da' despre ce idiot vorbeai?

– De Dobrescu ăla al dumneavoastră...

– Dom'le! Pe cinstea mea! De Dobrescu să nu te mai legi niciodată, că nu se iartă. Prima oară zic că n-ai știut, pe cinstea mea. Dar a doua oară nu se iartă, dom'le. Om ca el mai rar,

dom'le. În tot orașul nu e unul să-i semene!

– Eu zic că este unul, spuse Ursu. Dumneavoastră...

– Dom'le... îți mulțumesc, dar e cam mult, dom'le, pe cinstea mea... Peste câțiva ani, cine știe...

– Păcat că nu l-ați cunoscut pe Buridan... V-ați fi înțeles foarte bine cu el...

– Dom'le! Numai dacă era vânător bun!

– Dac-ați fi fost mai tânăr poate că ați fi ajuns în slujba lui, că era foarte bun vânător... Înnoptați pe-aici?

– Dom'le... sunt niște stâne... Încotro mergeți? Spre lac, încolo?

– Ne-am împărțit în două, răspunse Ursu. Unii spre lac, alții prin peșteră...

– Zău, dom'le?! Eu v-am spus... Dar măcar scoateți-vă pârléala cu fetele. Sunt fragede, dom'le. Acum e nemaipomenit, pe cinstea mea!

– Și dumneavoastră nu uitați să întrebați de Buridan...

– Nicio grijă, dom'le. Cum ajung în oraș... poate chiar mai înainte... Pe cinstea mea...

Cu pușca în mână și cu țeava la înălțimea pieptului, vânătorul îl urmări îndelung pe Ursu. Și nu se mișcă din poziția asta, până ce vlăjganul nu dispăru cu totul din raza vederii lui. Abia atunci se apropie de o crăpătură a stâncii, care nu se vedea decât dintr-un singur unghi, și începu să discute cu un personaj, mai bine zis cu vocea unui personaj, pentru că posesorul ei nu ieși nicio clipă la lumină.

– Era unul dintre băieții care mi-au cerut barca, spuse Petrăchescu. Aia de-alaltăseară și de înc-o dată...

– Ce vorbești, coane?! Asta am aflat-o singur... Alta!

– Alta e că-i un prost, pe cinstea mea...

– Să nu te-nșeli, coane!... Ți-a pus mereu capcane...

– Dom'le! Fii serios! E o găgăuță... Să nu-ți treacă prin cap vreo prostie...

– Și-a bătut mereu joc de dumneata. M-am amuzat tot timpul, coane, și mă mir cum de-am putut să-mi țin râsul. Mai ales la urmă...

– Dom'le, te rog! Pe cinstea mea! A încercat el, dar pe urmă s-a

făcut politicos. N-ai auzit chestia cu Buridan...

– Tocmai... Știi cine-i personajul ăla al lui Buridan cu care-a spus că semeni?

– Aflu eu în oraș, dacă nu știi dumneata. Găsesc eu un coleg care știe... dar mi-e totuna, dom'le... Ori aflu, ori nu. Mi-e indiferent, dom'le. Am libertatea asta... O să întreb în oraș...

– Să nu cumva să faci asta, coane! Personajul lui Buridan e un măgar, un măgar celebru! Stai, coane! Ce spuneai că ți-e totuna, indiferent?

– Nu mai știu, dom'le, pe cinstea mea. Am uitat... Va să zică m-a făcut măgar!

– Da, coane! Măgarul lui Buridan! E celebru în toată lumea. Te-a insultat rău! Și pe dumneata și pe Dobrescu!

– Dom'le, îl împușc, pe cinstea mea. Așa ceva nu se iartă, dom'le. Îl împușc...

– Lasă-mă, coane, lasă prostiile. Dumneata l-ai provocat, la urma urmei... Dacă te pui la vorbă cu ei...

– Mie îmi plac copiii, dom'le, stau mereu de vorbă cu ei... Dar să nu mă facă măgar! Pe cinstea mea! Eu, măgar! Asta nu se iartă, dom'le! Numai să-mi intre în bătaia puștii...

– Ți-am spus o dată să dai dracului idioțeniile...

– Ce idioțenii, dom'le?! Eu dacă nu iert, trag!

– Mai bine ai veni încoa'... Ia spune, coane! Ce e cu fetele alea? ... Parc-ai turnat jăratec și gheață în mine...

– Dom'le, pe cinstea mea!

2

Ursu își găsi prietenii trebăluind la aparat, și nu se bucură de o primire prea entuziastă; mai ales Lucia era bosumflată, din pricina întârzierii sale „inadmisibile!” Dar când începu să le povestească întâlnirea neașteptată cu vânătorul, interesul amândurora, și mai ales al Luciei, se transformă în foame și spaimă. Nu trecu sub tăcere nimic, nici chiar insinuările de la sfârșitul discuției, având însă grijă să le mai atenueze.

– Nu știu cum de mi-am stăpânit mâinile, spuse el în încheiere. Îmi venea să-i prind nasul între degete și să i-l laminez... până l-aș fi făcut cât o foiță de țigară... mare noroc a avut, măgarul!

– Poate c-ai avut tu mare noroc, se înfioră Lucia.

– Bună chestia cu măgarul lui Buridan! îl felicită Dan. Grozavă! Mai ales dac-o să se apuce să întrebe în oraș. Dar să știi, Ursule, că măgarul în cauză era doar o ipoteză creată de doctorul Buridan prin secolul al paisprezecelea. Asta pentru a argumenta „libertatea indiferenței”. El dădea exemplul unui măgar deopotrivă de flămând și de însetat care are în fața lui, cam la aceeași depărtare, și apă și mâncare. Cu ce va începe? Libertatea indiferenței!

– Eu știam numai că se face caz de măgarul ăsta al lui Buridan, mărturisi Ursu, și-am crezut că-i o întruchipare a tâmpeniei. Ei și! Al lui Buridan sau nu, tot măgar rămâne!... Voi cum stați cu aparatul?

Lucia, cu un Dan foarte binevoitor și entuziast alături, mai ales în laude, elogii și exclamații, izbutise să demonteze și apoi să monteze din nou aparatul. Lucrase ca un „roi de albine”, precum spunea Dan. Iar degetele îi alergaseră și-i bâzâiseră ca niște „viespi”. Din păcate, terminase montajul aparatului prea târziu. Nici nu se uitase la ceas până când nu înșurubase ultima piesă. Dar când ridicase antena pentru emisie și recepție descoperise cu groază că ora fixată pentru primul schimb de mesaje fusese depășită demult.

– Aproape un ceas întârziere, îl anunță ea pe Ursu. Nu știu nimic. Nici ce este în peșteră... și nici dacă aparatul s-a reparat. Mi-e teamă să nu se fi stricat vreo lampă... Uuffff!

– Uuffff, eu! se întrista Dan. Prăpastia aia nenorocită!... Nu putea să mă înghită mai repede, să nu mă mai vadă Ursu.

Apoi se duse lângă aparat și începu să-l mângâie:

– Hai, puișorule! Hai, că ești nou-născut... Spune și tu ceva! Uite, mămica ta...

Și aparatul răspunse! Ba chiar foarte energic. De emoție, Dan era cât pe-acum să-l scape a doua oară. Și Lucia și Ursu se repezită spre el. Inventatoarea de 14 ani se înroși toată de bucurie și închise, nevăzută, ochii ca să strivească o usturime. Prea repede își

ucidea frumusețea! O clipă mai târziu, caietul se desfăcu exact la pagina de serviciu, un creion cu vârful foarte ascuțit amenință aerul, iar vocea cu puțin metal rece în ea îi trezi pe ceilalți:

– Notati și voi! Fiecare! Să putem controla mesajul!

Notau toți cu înfrigurare sunetele sonore, distincte. Și deodată receptorul se stinse. Se terminase transmisia cireșarilor din beznă? Cireșarii soarelui profitară de răgaz și încercară să descifreze mesajul. Dar după câteva minute se uitară năucii unii la alții. Pe foile lor de hârtie se tălmăciseră aceste cifre și litere ciudate:

A 3 C D E 4 1 B 1 D V 9 6 S P O I D T G S 1 1 2 A A A 1 G 2 3 8
U V N L 5 3 F S M 1 1 C A D 4 3 S 5 U O V M 1 3 S 1 1 B L C 0 6.

– Nu cunosc cel de al doilea cifru, mărturisi Ursu.

– Nu corespunde nici unui cifru, spuse Lucia. E absolut indescifrabil. Oare s-a întâmplat ceva în peșteră...

– Oare nu s-a încurcat vreo sârmă în aparat? îndrăzni Dan. Vreo lampă, ceva...

– Dacă s-ar fi încurcat ceva, n-ar fi funcționat deloc, răspunse Lucia. Din moment ce funcționează...

– Mai încearcă o dată! ceru Ursu. Cine știe!

Lucia mai încercă. Transmise iarăși semnalul convențional al primei emisiuni:

„Ta-ta-ti-ti-ta-ta-ti-ti-ta-ta-ti-ti.”

O secundă... două... trei... patru... tăcere și deodată răsună foarte clar semnalul de răspuns:

„Ta-ta-ti-ta-ta-ti-ti-ta-ta-ti-ti.”

După zâmbetele lor, după strălucirile din ochi, își imaginau cum trebuie să arate în clipa aceea chipurile celor din peșteră. Cireșarii erau din nou împreună. Cu ajutorul celor două aparate, prin unde, își uneau gândurile și sentimentele, și speranțele, și bucuriile și întrebările. Lucia începu să noteze. Dan și Ursu uitaseră că trebuiau să copieze și ei mesajul, Lucia nu uitase, dar își trecu peste inimă, se prefăcu că uitase, și-i lăsă pe cei doi să-și lumineze privirile cu vorbele pe care le citeau pe caietul ei:

„TOTUL MERGE BINE / AM TRECUT ȘI DE AL DOILEA LAC /
NE APROPIEM DE ȚINTĂ / OBSERVAȚI CU ATENȚIE
DESCHIZĂTURILE / EVENTUAL DIMENSIUNILE CU

APROXIMAȚIE.”

Lucia transmise la rândul ei mesajul care anunța că și afară, pe munte, în soare, programul se desfășoară în general bine. În trei cuvinte, cu adevărat telegrafice, Lucia înștiință peștera despre întâlnirea lui Ursu cu Petrăchescu. Câteva secunde de pauză, apoi din nou recepție și Lucia îi întinse cu mâna liberă o foaie de hârtie lui Ursu, cu un conținut foarte scurt:

PETRĂCHESCU ERA SINGUR?

Ursu clătină capul afirmativ și Lucia transmise. Aparatul tăcăni iarăși:

SIGUR? SIGUR? UNDE?

Caietul ajunsese iarăși în mâinile lui Ursu, dar de astă dată vlăjganul nu mai putea răspunde printr-un simplu gest:

– N-aș putea spune cu siguranță unde... Cum dracu să plasez locul?... Cam la vreo patru kilometri de locul nostru. La poalele unei stânci, stânca ta, Lucia. Calul de șah... E lipită de muntele în care se află peștera. Era singur... deși mi s-a părut foarte ciudată apariția lui, și foarte bruscă.

Lucia transmise imediat:

SINGUR DEȘI APARIȚIE BRUSCĂ, CIUDATĂ / LIPIT DE MUNTELE PEȘTERII.

Apoi recepționa o nouă întrebare a peșterii:

A STAT MULT DE VORBĂ CU EL? A FUMAT?

Ursu răspunse prin două mișcări cu capul la întrebările puse. Una de afirmație și una de negație. Lucia transmise.

Ultimele cuvinte schimbate între „beznă” și „soare” erau salutul pe care-l adoptaseră cireșarii pentru expediție:

NOROC BUN!

NOROC BUN!

Ultimele pocnituri, apoi tăcere, clipe de respirație înceată, clipe de emoție, clipe de tristețe... apoi privirile Luciei care scormoneau și trezeau ascuțit.

Recitiră mesajul și completările, dar nu închiseră imediat caietul. Întrebările din beznă nu erau foarte liniștitoare. De ce-i interesa pe cei din beznă dacă Petrăchescu era singur, sau dacă fuma, sau dacă era vorbăreț? Ce amănunte necunoscute posedau

întunecații? Ursu se uită la Dan, Dan se uită la Lucia, iar Lucia se mulțumi să ridice din umeri și apoi să închidă aparatul.

Era umbră în locul acela, era răcoare, iarba plină de mătase, iar lumina blândă și parcă aducătoare de miresme.

Capitolul XII

1

Cutezătorii din beznă trecuseră al doilea lac, așa cum îl trecuseră pe cel dinainte, slujindu-se de plută, de funii și de curajul lui Victor. Pluta îi dusesese cu rândul pe un mal sărac și zgârcit, pe o fâșie îngustă de piatră, care îi surprinse pe toți, și mai ales pe Victor. Harta, în care Victor făcea mereu rectificări, indica un lac mai mic decât primul, într-un salon mare, cu largi suprafețe de piatră. Lacul se mărise, spațiile de piatră fuseseră inundate și acoperite definitiv de apă, numai platforma pe care debarcaseră cireșarii rămăsese necotropită. Erau cele mai mari transformări pe care le întâlniseră până atunci în peșteră.

Pârâul subteran își continua mersul spre o confluență necunoscută, sau spre punctul terminus al peșterii, după indicațiile hărții. Cireșarii îl folosiră ca și până atunci: cărauș cuminte, docil, un adevărat prieten în beznă aceea cu ecouri și întrebări amenințătoare. Dar fuseseră nevoiți să pășească pe celălalt mal, pe malul drept, singurul care devenea accesibil după al doilea lac. Harta era foarte fermă în această privință și, într-adevăr, la lumina lanternelor unite descoperiseră, pe o distanță destul de mare, un mal larg, mai ridicat, ferit de capriciile pârâiașului, un mal cu podea netedă și cu pereți dezordonați.

Tot lui Tic îi fusese hărăzit să descopere, nu departe de marginea noului lac, la câțiva pași de debarcader, în interiorul tunelului de scurgere, un al treilea muc de țigară identic cu celelalte. Dar la numai două bătai de lanternă de debarcader, malul drept se îngusta brusc, devenind inaccesibil. Era inundat de apă. Pe hartă nu se vedea nimic. Altă schimbare gravă a reliefului. Cu ajutorul plutei trecuseră pe malul stâng, pe care se putea merge înainte, deși mult mai anevoios ca până atunci.

Ionel devenise foarte tăcut. Nu mai dădea ordine și nici măcar

comentarii nu mai făcea, decât foarte rar. Din când în când bolborosea câte ceva, atunci când descoperea un sediment cu compoziție dubioasă, sau când credea că a găsit o mostră din acel granit arhaic care părea că-l obsedează cumplit. Victor și Tic, mereu în frunte, căutau și cercetau cu ardoare peste tot: pe mal, prin fride și șanțulețe, prin crăpături, pe după bolovani. Tic avea una și bună în cap: cutia vrăjită. De aceea, de câte ori avea ocazia, o lua înaintea tuturor, mereu cu Țombi după el, ca să nu dea altora șansa de a găsi cutia. Și Victor umbla parcă după ceva anume, și căutarea lui părea că are o destinație foarte precisă. Căuta ceva, cu atâta hotărâre căuta, încât aveai impresia că acel ceva fusese lăsat chiar de el în peșteră. Numai Maria, deși încolțită uneori de fiori reci, deși simțind uneori în ecouri amenințări, nu voia să caute și să găsească nimic, nu voia să se mai gândească la întrebări rele; ea mai visa sala de bal prin care trecuse, cu cavalerii de marmură spânzurați de cupolă, cu coliere și candelabrele stinse, gata să se prăbușească, și mai visa o sală și cea mai mare, cu lumină violetă și albastră, cu podea de lespezi albe, și se vedea, frumoasă și caldă, făcând piruete, piruete...

Dar o trezi vocea lui Victor, o voce înceată, fără acele accente imperceptibile de duritate, pe care numai ea i le cunoștea.

– În sfârșit, am găsit...

Parcă vorbea unui străin, sau nimănui, dar toți îl auziră și se apropiară de el. Era o țigară fumată pe jumătate, poate mai mult. Dar de când o căuta Victor!

– Acum nu mai am nicio îndoială, spuse el. Indivizii care au trecut pe aici, înaintea noastră, cunoșteau foarte bine peștera. Și mai cred că fumătorul era nervos... E prea mică distanța dintre cele două mucuri; parcă au fost aprinse una după alta țigările, poate chiar una de la alta... Știți ce mi se pare foarte ciudat la vizitatorul ăsta?... Faptul că nu pare un vizitator! Așa îmi face mie impresia: în loc să viziteze peștera, se ține de fumat. Cam mult patru țigări, Ticușorule... așa că nu mai e cazul să căutăm chiștoace...

– Ce te face să crezi că eu umblu după capete de țigări? răspunse cam înțepat prichindelul.

– Scuză-mă... spuse Victor. Dacă vei găsi totuși, din întâmplare, vreunul...

– Asta o știi și singur... mai bine i-ai spune lui Ionel, sau ăsteia care n-a găsit absolut nimic...

Câtva timp vocile amuțiră. Toți știau că se apropie ultimul salon, punctul terminus al peșterii. Chiar la intrarea salonului, Maria zări un obiect lucitor, dar n-avu vreme nici măcar să-și anunțe descoperirea, necum să ajungă la ea, pentru că frățiorul ei cărn se repezise ca un hultan asupra obiectului. Mare deziluzie pentru prichindel! Era o simplă cutie de conserve, o cutie goală, care plutea într-un ochi de apă. Tic i-o dădu lui Victor, iar Victor după ce se uită la ea, fără prea mare interes, o dădu mai departe lui Ionel.

– Cutia asta complică foarte mult povestea, spuse Victor. De ce dracu a mai apărut și ea? Fir-ar să fie!...

– Și tu de ce te enervezi? încercă Ionel să-l domolească. Indivizii erau flămânzi și au mâncat... Mi se pare foarte simplu.

– Mie nu! se încăpățână Victor. Oare nu sunt prea flămânzi indivizii ăștia? Doar au mâncat o dată acolo, lângă intrare... Iar li s-a făcut foame?...

– Poate că unul a mâncat acolo, iar celălalt aici, medită Ionel. I s-a făcut foame omu... individului...

– Dacă au fost împreună în peșteră, ceea ce e aproape sigur, spuse Victor, e greu de presupus că unul mânca iar celălalt privea. Ori ți-e foame și când îl vezi pe altul mâncând te repezi și tu, ori nu ți-e foame deloc și-atunci vei aștepta să ieși afară ca să te ospătezi în regulă. Dar nici așa: X mănâncă pe săturate, antricoate și sardele, Y îl privește, iar după jumătate de oră, sau o oră, își amintește și el că-i este foame și se apucă să deschidă o cutie de conserve... Cornuri, biscuiți mai mergeau. Dar chiar conserve! Prea din cale afară!

– Dar, în fond, tu ce crezi? îl întrebă Maria. Până acum n-ai făcut altceva decât să ne respingi părerile...

– V-am spus: misterul celor doi antevizitatori se complică. Părerea mea e că unul dintre cei doi, unul singur, a făcut de mai multe ori drumul prin peșteră...

– Aoleu! se sperie Maria. Vrei să spui că ne-a luat-o înainte... fiindcă nu văd de ce s-ar fi plimbat de mai multe ori prin peșteră, dar nu pentru a o cerceta foarte atent, adică... pentru a face harta peșterii!

– La asta nu m-am gândit, spuse Victor, și nici nu cred că trebuie să ne gândim. Imposibil! Și noi am venit pentru hartă, și noi vom trece de mai multe ori prin peșteră, dar sunt absolut convins că n-o să transformăm peștera, sau vreunul dintre saloanele ei, în sufragerie. Tot afară, la aer și la lumină o să mâncăm. Nu, Maria, eu cred altceva, cred că unul dintre cei doi vizitatori a stat mai mult timp în peșteră...

– Mult de tot? întrebă Tic. Un ceas, două, o jumătate de zi? De dormit, brrrr! nu cred c-a dormit aici...

– Nu știu, Ticușor. Nu se poate calcula în ore precise. Hai să zicem, ca să nu greșim, că a stat atâta timp cât îi trebuie unui om ca să mănânce de câteva ori. Până acum știm că a mâncat de trei ori...

– E de necrezut! se revoltă Ionel. Parcă nu s-ar întâmpla aieva toată povestea, parcă am citi dintr-o carte...

– Și mie mi-e teamă de asta, spuse repede Victor. Mi-e teamă să nu fim sub influența unor cărți. Poate că povestea e mult mai simplă, și o complicăm noi cu tot felul de presupuneri. Oare n-am uitat de ce am venit aici?

– Oare n-ar fi bine să mai încercăm o dată să prindem legătura cu cei de-afară? își aminti Maria.

Ca treziți din somn, cireșarii se repeziră asupra aparatului. Mesaje după mesaje, semnalizări după semnalizări, și când nimeni nu se mai aștepta: legătura. În timpul schimburilor de mesaje, Victor interveni cu întrebările cunoscute. Iar după ce prima întâlnire pe unde se termină, Ionel se grăbi să-și liniștească prietenii:

– Cred că misterul s-a limpezit: prin peșteră a trecut Petrăchescu. Cunoaște regiunea ca nimeni altul și însuși faptul că se află la doi pași de noi...

Victor îl întrerupse aproape brutal, ceea ce nu se potrivea firii sale:

– Nu, Ionel! De ce să ne amăgim?... Ai auzit ce l-am întrebat pe Ursu. Vânătorul n-a fumat cât a stat de vorbă cu el, și nici când ne-a ținut în parc, aproape toată noaptea, n-a fumat. Nu e fumător. Dar asta nu înseamnă că n-a trecut prin peșteră. Sunt sigur că e unul dintre cei doi vizitatori. Dar în cazul acesta înseamnă că ne-a mințit. Înseamnă că n-a vândut barca, pe cîntea mea...

– Poate că a avut celălalt individ o barcă, sau poate că și-au făcut și ei o plută ca noi. Asta trebuie să fie! Și-au făcut și ei plută!

Victor tempera imediat zelul lui Ionel:

– Și unde e pluta?

– Cum unde? se miră Ionel.

– Să nu-ți închipui că au luat-o cu ei afară, spuse Victor. Ar fi prea de tot. Noi o să luăm pluta afară sau o să fim fericiți că scăpăm de ea, acolo la lac?... Cu o barcă de cauciuc e altceva... O dezumfli și o iei pe braț ca pe un palton. Dar asta înseamnă că vânătorul ne-a mințit, și...

– Și? întrebă Maria cam neliniștită.

– Iar o presupunere cam hazardată, se retrase Victor.

Ionel mai avea însă o întrebare cu care încerca să-și susțină părerile:

– Și dacă barca sau pluta, adică ambarcația pe care au folosit-o se află aici?

– Înțeleg la ce te gândești, spuse Victor. Vrei să spui că unul din indi... că unul din vizitatori se află încă în peșteră, poate chiar lângă noi, poate că e chiar martor la discuția noastră...

Ionel se cutremură. Nu la asta se gândise, dar înțelese imediat că nu putea exista alt răspuns logic la întrebarea lui. Parcă-i zbârnâia ceva în șira spinării.

– Dacă barca sau pluta e în peșteră, continuă Victor, nu poate fi altundeva decât pe malul acestui lac. Aici e punctul terminus. De aici încolo, apa și bicarbonatul de calciu nu s-au mai împăcat, n-au mai făcut casă... adică peșteră bună...

Încercarea lui de glumă nu avu însă niciun ecou. Oare erau toți sub apăsarea unor presimțiri întunecate, sau simțeau falfăirile molatece ale beznei?

– Ce ne facem? dădu Tic glas întrebării tuturor.

– Ce facem?... îl corectă Victor. Am ajuns la capătul peșterii, Ticușorule, și trebuie să vedem și noi cum se termină peștera. Să dăm ordin lanternelor.

În aceeași clipă, lanternele își adunară razele într-un buchet luminos și răscolitor. Toate umbrele se topiră speriate. Farul se plimbă încet prin toate spațiile și în toate direcțiile. În stânga, peretele muntelui era neted, mai ales la bază, doar câteva asperități, câțiva zgrunțuri de marmură, timizi, albicioși se cățăraseră spre cupolă. Drept înainte, apa lacului, nemișcată ca un disc uriaș de sticlă, nu-și lăsa descoperite țărmurile dinspre miazănoapte. Lumina lanternelor nu era în stare să spargă toată bezna nordului. Și acolo unde se termina parcă se răsculau uriașe spirale de întuneric. Peretele din dreapta era format numai din dantele și broderii. Sute de firide și scobituri, nenumărați ciorchini striviți în perete, o dezordine fantastică, o răscoală împotriva oricăror simetrii și intenții rectilinii.

– Fiuuuuufiuuuuu! se minună Tic uitând toate spaimele și neliniștile. Ce mai de ascunzișuri!

– Să le cercetăm pe toate ar fi o nebunie, spuse Victor. Și nici nu văd ce s-ar putea ascunde în ele. Plute și bărci în niciun caz. Sunt prea mici, prea strâmte... depozite ideale pentru cutii de conserve...

Tic tresări când auzi ultimele cuvinte ale lui Victor; ar fi vrut să spună că și alte cutii se pot ascunde acolo, mai ales alte cutii, dar își aduse aminte că n-are voie să rostească niciun cuvânt despre cutia fermecată. Îndreptă imediat cuvântul scăpat printre buze:

– Și cutii... de sardele, nu?

– Alea-s tot conserve, spuse Ionel.

– Și tu ce ești? ripostă prichindelul.

– După cum vedeți, se auzi de undeva din întuneric vocea lui Victor, apropiindu-se, nici urmă de barcă sau de plută. Asta înseamnă că vizi... că indivizii ăia ciudați au ieșit la lumina zilei... Iar șansele ca unul dintre ei să fie Petrăchescu cresc și descresc în aceeași măsură. Păcat că nu l-am întrebat pe Ursu dacă nu i-a văzut barca!

– Ne-ar fi spus fără să-l întrebăm, îl liniști Maria.

– Sigur că da... acceptă imediat Victor. Cred că ni s-ar fi telegrafiat special pentru asta...

– Sunt prea multe cotloane aici, în dreapta, spuse Ionel. Oare unul dintre cotloane nu poate să fie o cale de ieșire afară, o cale încă necunoscută, pe care o știe numai Petrăchescu?

– Tot ce se poate, răspunse Victor. Dar ca să răspundem la întrebarea asta, ar însemna să trecem de la teorie la acțiune. Și noi n-am intrat pentru asta în peșteră. Misterul e interesant, adică întrebările sunt interesante: cine a fost aici? Când? De ce?... Dar nimeni nu ne obligă să răspundem foarte precis la ele. Altceva ne-a adus aici...

– Absolut de acord! aproape silabisii Ionel. Și așa ne-am pierdut destulă vreme cu raționamente gratuite. Ar fi trebuit să ne dăm seama mai din timp. Și eu sunt cel mai vinovat că...

– De ce? îl întrerupse Maria. Eu m-am simțit foarte bine, am privit, m-am distrat, am închis ochii... la ifosele tale.

– Eu n-am găsit nimic... se plânse Tic. Țombi tot a găsit ceva, dar eu...

– Lasă, Ticușor, că nu ne-am pierdut timpul, îl îmbărbătă Victor. Poate că, dacă nu s-ar fi iscat povestea asta a vizitatorilor ciudați, ne-am fi mulțumit cu o simplă trecere în revistă a locurilor. Așa, tot căutând și răscolind prin toate ungherele, putem să ne lăudăm că am învățat peștera pe dinafară chiar de la prima vizită. Erorile mari le-am și îndreptat pe hartă...

– Știu, știu, se retrase Ionel. Dar poate că era mai bine să subordonăm toate căutările noastre unui scop principal...

– Asta-i dintr-o lecție, îmi amintesc eu, spuse Maria. Ia să văd dacă ești sincer! Tu cu granitul tău idiot, care e un scop secundar, recunoaște! tot căutându-ți-l, n-ai descoperit o mie de alte lucruri pe lângă care, altminteri, ai fi trecut fără să le vezi?

– Nu știu, răspunse Ionel, Poate că o fi așa. Dar n-am venit aici pentru distracții, cum te lauzi tu. La urma urmei, nici nu mă interesează ce ai tu în cap, și cred că e timpul să ne întoarcem. Destul pentru prima vizită. Am ajuns la capăt, gata!

– Asta e! mărturisi Victor. Oare am ajuns la capăt? Lacul ăsta

mă torturează de parcă aş sta în el îmbrăcat. Mă îngheaţă peste tot.

– Lacul?! întrebare cealaltă.

– Da, lacul. Dar mai întâi aş vrea să mai cercetăm puţinţel peretele din dreapta, să ne apropiem mai mult de el şi să-l batem cu lanternele. Poate ne spune ceva.

Înaintare toţi pe malul din dreapta până când îi opri apa. Acolo aprinseră farul lor orbitor.

– Să coborâm cât mai jos! ceru Victor. Acolo unde apa lacului se întâlneşte cu peretele, la gura cotloanelor.

Buchetul de raze se supuse întocmai. Gura fiecărui cotlon fu luminată cu dărnicie.

– Mi-am închipuit eu, murmură Victor. Cotloanele de aici sunt nişte scobituri superficiale. Aţi observat şi voi?

– Ce anume?

– Apa lacului nu se scurge prin cotloane. Niciunul n-o sugere. Nici urmă de învolburare, nicio dăra de spumă la gura cotloanelor.

– Şi? întrebă Maria înfiorată.

– Atunci unde se scurge apa? întrebă Victor la rândul lui. Peretele din stânga n-are nicio fisură...

– Într-adevăr! se amestecă Ionel. Cum de nu ne-am gândit până acum?...

– Trebuie neapărat să se scurgă undeva? spuse Maria cu un ton care mai mult afirma decât întreba.

– Neapărat! accentua Victor. Primul lac e un izvor, nu mai încap nicio îndoială. Apa lui e adusă de pârâu aici, dar nu poate rămâne aici. Eu cred că lacul ăsta e un ghiol, nu un liman. Îţi dai seama, Ionel?...

Ionel încă nu înţelese tot gândul lui Victor:

– Ce vrei să spui?

– Că pârâul merge mai departe... Şi dacă pârâul nu se termină aici...

– Vrei să spui că peştera... spuse Ionel cu glasul îngheţat. Vrei să spui că peştera... dar tot nu avu tăria să-şi ducă gândul până la capăt.

– Da! şopti Victor foarte emoţionat. Sunt aproape sigur că

peștera nu se termină aici! Ticușor! Ia fă iute o barcă de hârtie că te știu meșter în îndeletnicirea asta.

Bucuros că are, în sfârșit, ocazia să ajute cu ceva expediția, pentru că Ionel nu-i mai dădea voie să se atingă de aparatul T.F.F., prichindelul confecționează în doi timpi și trei mișcări o barcă fără cusur.

– Să mai fac una? întrebă el în timp ce i-o dădea lui Victor. Mai cunosc un sistem...

– Deocamdată luminați cu lanternele drumul bărcii, spuse Victor. Eu o să-i fac vânt spre mijlocul lacului.

Victor azvârli barca pe apa de cristal a lacului, apoi manevră cu mare atenție scândura care-i ținuse loc de vâslă pentru a o împinge cât mai spre mijlocul apei. Unduirile stârnite de vâsla lui Victor pieriseră, apa devenise iarăși ca sticla, fără nicio tresărire, fără niciun bob de spumă... Dar barca înainta domol, înainta mereu, punct alb pe cristalul înghețat, punct mișcător, până ce întunericul o sorbi definitiv.

Lanternele se stinseseră toate ca la un semnal, bezna era groasă și grea, iar vocea lui Victor tremura:

– Lacul se scurge... uufffl... da!... Cred că suntem pe cale să facem o descoperire extraordinară, la care niciunul dintre noi nu s-a gândit... la care poate nimeni nu s-a mai gândit până acum.

– Dar harta? întrebă Ionel și Maria în același timp.

– Harta?... E o hartă, nu e o lege. Cei care au făcut-o s-au oprit aici, cine știe din ce cauze. Au fost siguri că aici se termină grotă.

– Și dacă greșești? spuse Ionel. Dacă apa se scurge în adânc, printr-un fel de puț, printr-un canal natural care e sub nivelul lacului?

– Nu se poate! răspunse imediat Victor. Un asemenea tub de scurgere ar transforma tot lacul într-o pâlnie, într-un vârtej. Și chiar dacă ar fi cum spui tu, asta nu înseamnă că peștera continuă printr-un etaj inferior?

– Și ce dacă? se opuse foarte tăios Ionel.

– Nu te grăbi! Etajul inferior e o simplă idee la coada logicii. Eu cred că peștera continuă la același etaj.

– Și ce dacă? atacă și mai vehement Ionel.

- Și... răspunse Victor surprinzător de calm, trebuie să înlocuim presupunerea cu... Trebuie să ne convingem!

- Nu! reluă Ionel protestul. Nu-s de părerea ta. Cred că părerea ta e mai degrabă o dorință! Uită-te la bolta peșterii! e perfect curbă. Apa s-a izbit de rezistența unor roci mai puternice, a întâlnit formații granitice care au obligat-o să caute alt drum. Unde? În scobitura asta calcaroasă... Aici a lucrat, aici a străpuns, aici a putut să străpungă, în rocile astea sfărâmicioase. Lacul ăsta e un tub de scurgere, un puț! Nu zic că pâ râul nu continuă la un etaj inferior, dar etajul poate să fie și la zece metri și la o mie de metri sub noi...

- Eu cred altceva, Ionel, spuse Victor după vehementa demonstrație a șefului expediției. Eu cred că de-a lungul vremurilor s-a produs o prăbușire în masa calcarelor, care a acoperit tunelul și a despărțit peștera în două. Iar apa ridicându-și nivelul, la începutul primăverii, după dezgheț, a modelat și a netezit pereții. Nu vezi că de la un anumit nivel pereții sunt plini de asperități?... Mai ales cel din dreapta...

- Imposibil!

- De ce imposibil?... Mi se pare foarte firesc. Prăbușirea s-a produs aici, iar tunelul...

- Nu-s de acord! se îndârji Ionel. Ce spui tu e o simplă ipoteză și eu n-o accept, o refuz cu ochii închiși...

- Nici eu nu accept ipoteza ta! Nu spun c-o resping cu ochii închiși. Dacă poți să mă convingi...

- Și tu poți? se răsti Ionel. Cum poți să mă convingi? Prin vot?

- Nu! Mult mai simplu și mai sigur: *verificând!*

- Punct! deveni Ionel foarte autoritar. Cred că ne-am îndeplinit cu prisosință misiunea... pentru o primă explorare. Ne vom sfătui și cu ceilalți și dacă va fi cazul...

Ros de gândul că în spațiile necunoscute, de dincolo, pe care le și vedea în dimensiuni și forme fantastice, ar putea fi ascunsă, dar mai ales ar putea fi găsită cutia fermecată, Tic i se adresa foarte duios conducătorului expediției:

- Zău, Ionel, de ce ești așa?... Hai să vedem...

- Tu chiar vrei să ne întoarcem fără să ne convingem dacă

peștera continuă sau se termină? întrebă uimită Maria.

– Da! răspunse Ionel fără cea mai mică ezitare. Ne-am propus să explorăm o peșteră oarecare, nu să scobim una nouă din dorințe și ambiții. Punct. Am spus.

– Dar e o prostie Ionel, reluă Maria. Dacă peștera nu se termină aici? Și eu îl cred pe Victor, nu pe tine... Și nu înțeleg de ce te opui cu asemenea vehemență? Eu am mereu senzația că suntem într-o casă, că am trecut prin câteva camere, și că ne-am oprit în fața unei uși. Cineva ne-a spus că la ușa la care ne-am oprit se termină casa. Și noi, deși auzim dincolo de zgomote, și vedem dâre de lumină sub ușă, ne întoarcem pentru că nu știu cine ne-a spus că la ușa a treia se termină casa.

– Și ce vrei tu?

– Să încercăm ușă! Să vedem dacă mai e o cameră sau mai multe, precum susține Victor, sau dacă ușă e zidită, precum susții tu. De ce te încăpățânezi?

– Pentru că am o anumită răspundere, și știu eu de ce! Scurt! Ne pregătim de întoarcere!

– Ce știi tu? insistă Maria.

– Știu că nu trebuie să facem prostii!

– Și dacă facem prostii tocmai crezând că nu facem? se înfierbântă Maria. Asta-i culmea! La primul obstacol s-o luăm la goană înapoi! Ei bine, eu nu vreau!

– Nici eu nu vreau! se auzi ca un ecou vocea lui Tic.

– Știți ce cred eu? Ca să fim sinceri... Cred că vă amețește și vă ia mințile dorința de glorie...

– De ce neapărat ne amețește și ne ia mințile?... se înfurie Maria. Poftim: vreau glorie! Și chiar vreau! N-am voie? Spune! Ție nu ți-ar plăcea să descoperi ceva extraordinar? Nu te-ai ridicat în toate slăvile cu aparatul tău idiot? Aici ai devenit dintr-o dată foarte modest. Vorba lui Tic: Las' că știu eu! Aici nu mai e Lucia care să te ducă în spate.

– Pentru că m-ai enervat și m-ai înfuriat, poftim! ne întoarcem imediat.

– Te întorci tu singur! Auzi? Singur!

– Stați că v-ați certat destul! interveni Victor. Abia acum încep

să-și facă de cap ambițiile... Ionel! Maria are dreptate când spune că trebuie să încercăm ușa aceea... O voi încerca eu... și sunt sigur că o să mă ajutați și voi...

Se lăsă tăcere, dar Victor rosti ultimele vorbe cu atâta calm și siguranță, încât tăcerea care urmă părea un leac căutat de multă vreme și apărut pe neașteptate.

– Să nu credeți că vreau să fac pe grozavul, continuă Victor cu același glas liniștit. Cât v-ați certat voi, eu am gândit planul explorării. Vom lega pluta de o frânghie lungă. Un capăt al frânghiei îl veți ține voi. Eu voi vâsli cu scândura asta spre peretele din fund, care nu se vede în întuneric. Dacă drumul va deveni primejdios, sau dacă se va ivi ceva rău, voi striga sau voi scutura frânghia. Țsta să fie semnalul! dacă frânghia se scutură în mâinile voastre, trageți de ea, trageți vârtos ca să mă aduceți înapoi. Nu e nici complicat, nici imprudent...

Nimeni nu spuse nimic. Victor vorbise cu atâta convingere, încât orice cuvânt ar fi sunat de prisos. Și imediat trecu la acțiune. Înnodă una după alta toate frânghiile care se găseau în bagaje, cu noduri ingenioase pe care numai sabia și gestul lui Alexandru cel Mare le-ar fi putut desface. Capătul nesfârșitei frânghii înnodate ajunse în mâna Mariei și a lui Ionel și emoția lor subită pecetlui parcă o înțelegere. Dar și mâna lui Tic apăru de undeva din întuneric și prinse capătul ca o gheară.

Înainte de a-și părăsi prietenii, Victor le aminti ce aveau de făcut, cu aceeași voce nepăsătoare și calmă, în care Maria simți o imperceptibilă undă de emoție:

– Luminați-mi drumul cât puteți și chiar după ce nu mai vedeți pluta lăsați lanternele aprinse. Dacă scutur...

Apoi păși cu atenție pe plută, dar nu plecă imediat. Întârzie doar câteva clipe parcă pentru a controla nodurile plutei. Maria văzu ce se întâmplă acolo pe plută și își impuse mușenia totală. Dar când Victor începu să vâslească și să se depărteze de mal, o năpădi spaima și remușcarea. Poate că trebuia, sau poate că ar fi trebuit să-l oprească. În cele câteva clipe cât zăbovise înainte de a porni, Victor își legase picioarele de plută cu un capăt de funie. Maria citise undeva, că atunci când îi cuprinde vijelia în largul

mării, pescarii din deltă se leagă de barcă, pentru ca trupurile lor, dacă vijelia va fi haină și ucigașă, să ajungă totuși la mal, la cei pe care i-au părăsit pentru totdeauna.

Frânghia pe care toți trei o țineau în mâini se deșira fără încetare. Metri după metri, zeci de metri după zeci de metri. O frânghie lungă, parcă nesfârșită. Când văzură că se apropie capătul, înțepături de spaimă și neliniște urcară din brațele lor spre piept. Dar pe neobservate, frânghia se întinse, ajunse nemișcată și dreaptă ca o coardă. Se simțeau și ei ca niște prelungiri ale frânghiei, ca niște corzi ținute de bezna și tăcere, și dacă umbra unei mâini le-ar fi atins, s-ar fi sfărâmat în vibrații cu mii de rezonanțe. Clipele se întindeau ca niște elastice grele, amenințând cu explozii îngrozitoare.

Frânghia era însă nemiloasă, ca bezna, ca liniștea, ca aerul rece și rău, ca apa de sticlă, fără unduiri, fără culori, fără viață. Când așteptarea și încordarea atinseră clipa exploziei, frânghia începu să se miște în mâna lor, să lovească apa rea a lacului, să-i oblige la mișcare. Tot ce era viață în ei vibra în brațele care trăgeau funia. Ritm tăcut, înverșunat, răzbunător. O mână părăsi funia și lumina unei lanterne spintecă bezna de deasupra apei. Pluta se lovi de lumină și odată cu lumina se apropie de mal. Altă mână scăpă frânghia și altă rază țâșni spre monstrul de lemn care se apropia. Cele două lumini împreunate nu se mai înșelau. Pluta se întorcea... goală!

În locul exploziei trăsni tăcerea, o tăcere mai rea decât explozia. Clipe de năucire și spaimă, apoi vocea nebună a lui Ionel:

– Ați văzut?! Ucigașilor! Cum ne mai întoarcem?

– La asta te gândești?! șuieră Maria. Pleacă imediat în căutarea lui!

– Mă duc eu! se înfipse prichindelul cu părul înțepat de groază. Eu sunt mai mic. Pe mine mă ține pluta și pot să mă strecur peste tot...

– Stai! îl prinse Ionel de braț. Smintitule!

– Stai! porunci și vocea Mariei. Mă duc eu!

– Unde vreți să vă duceți! zbieră Ionel. Ați înnebunit amândoi? La dracu să vă duceți! Voi, cu idiotețiile și cu ambițiile voastre

sunteți vinovați!

– Ți-e frică, lașule! șuieră Maria.

– Și ție nu ți-e frică? Nu e o nebunie și o prostie să riști pentru...

– Tac! strigă Maria. Uitați-vă la plută.

Pe un colț al plutei, gata să se prăbușească în apă, se afla un bolovan. Și sub bolovan o pată albă, o foaie de hârtie. Trase încet și cu grijă pluta la mal. Tic se repezi primul, se lungi pe burtă și luă hârtia de sub bolovan. Ar fi vrut să dea el glas mesajului, dar Maria i-l smulse din mână, îl puse sub lanternă și citi cu voce tare:

– „Ura! Peștera nu se termină! E o minunăție aici. Veniți pe rând, dar trimiteți mai întâi echipamentul. Atențiune! Cotlonul e îngust ca un tunel de cârțiță. Neapărat să vă lungiți pe burtă!”

– Ura! exclamă Tic înnebunit de bucurie. Venim! Venim imediat! Ura!

Întunericul închise, undeva într-o celulă a lui, spaima și durerea din privirea lui Ionel și mânia amestecată cu dispreț din privirea Mariei.

– Să încărcăm bagajele! luă Maria inițiativa. Tic! Tu luminează pluta. Să punem mai întâi ranițele și păturile. Aparatul îl lăsăm la urmă. Cine merge cu bagajele?

Tic era gata să se ofere, dar Maria zdrobi imediat pauza involuntară:

– Plec eu! Pe urmă... hotărâți între voi...

Pluta se despărți de mal. Frânghia se deșiră iarăși, până ajunse la nemișcare. Tic simți scuturătura violentă care venea în valuri de la capătul de departe și împreună cu Ionel trase cu toată puterea de funie. Al doilea se imbarcă Ionel. Apoi veni și rândul lui Tic și al lui Țombi. Legă aparatul de plută și în mijlocul uriașului colac de funii, ca într-o redută circulară, își ascunse cățelul. Văsli până la mijlocul lacului, domol, condus de lanterna fixată ca un far la botul plutei. Acolo făcu o primă escală, pentru a iscodi împrejurimile, dar nu văzu nimic altceva decât apă. Nici înaintea lui nu se zarea vreo dâră de lumină sau gura vreunui cotlon. Tot căutând tunelul de legătură, simți că pluta merge singură și chiar într-un ritm mai iute. Se lăsă dus de ea și după câteva clipe, drept

înaintea lui, departe, parcă la capătul lumii, zări o semilună neagră ca o sprânceană: intrarea tunelului. Într-acolo îl ducea apa. Se lungi pe burtă cu mult înainte de a intra în tunel și transformă vâsla în cârmă pentru a potrivi pluta în deschizătură. Era atât de îngustă sprânceana de intrare și atât de puțin arcuită încât îi era teamă că nici pluta și nici el, așa lungit cum era, nu vor putea trece prin ea. Într-adevăr, pluta atinse de câteva ori pereții tunelului, iar spatele lui aștepta, din clipă în clipă, izbitura rece a cupolei de piatră. Colacul în care se afla Țombi fusese presat de plafon, aparatul puținel hârșit, dar prichindelul se făcu punte și luntre! pentru ca neprețuitele comori să rămână intacte. Bârrrr! Și tunelul nu se mai sfârșea! Dacă n-ar fi fost sigur că îl așteaptă dincolo cei care plecaseră înaintea lui, ar fi spus că a pornit în drumul spre iad. Puțințel iad tot îndură el în cotlonul nesfârșit. Numai apă și întuneric, apă și întuneric. Deodată, lumina lanternei, până atunci înghesuită și strivită, evadă în spații largi. Și alte lumini, și, în sfârșit, vorbe și răsufări omenеști îl primiră de undeva din dreapta. Ieșise, scăpase din cărarea iadului. Se ridică în picioare, o văzu undeva pe Maria și, fără să se mai gândească la altceva, sări înspre brațele ei. Dar distanța dintre plută și țărm era mai mare decât și-o închipuise el, și încă în aer prichindelul simți răutatea apei care-l pândea. Picioarele-i atinseră apa, se scufundau, brațele căutau sprijin în întuneric și într-adevăr întâlنiră două odgoane care-l săltară pe țărm. Erau brațele lui Victor.

– Ai pățit ceva, Ticușor? îl întrebă Victor cu blândețe. N-ar fi trebuit să te lăsăm singur...

Demult își încolăcise Maria brațul de gâtul lui:

– Spune ce ai! Nesu...

– M-am udat learcă... la picioare, răsese cel cârn.

– ... feritul! își termină Maria alintarea. Măcar ai adus ciorapi de schimb?

Prichindelul clipi din ochi, inutil, pentru că bezna nu accepta culori și gingășii.

Nu trecuseră decât câteva clipe de la debarcarea nenorocoasă a ciufuliciului, câteva clipe mici... Cine și-ar fi închipuit că puteau să

fie atât de crude! La drept vorbind, o singură clipă fusese crudă și răzbunătoare, aceea în care Tic sărise pe mal. Alte câteva o imitară și când Victor simți în aer și în piept nenorocirea, era prea târziu.

– Pluta! strigă el. Aparatul!

– Țombi! se sperie Tic. Doamne!

Pluta era departe și viteza ei se mărise. Victor abia îi mai prinse marginea cu raza lanternei. Dar porni după ea în goană de câmp deschis. Noroc că Maria și Ionel înțelesesă ce se petrece și îi luminară fulgerător drumul. Victor încă mai ținea raza lanternei lipită de plută, chiar și după ce pâraul subteran se desfăcu în două brațe. Pluta cotise spre stânga, pe brațul mai iute și mai involburat, și Victor trecu prin apă spre malul stâng și își continuă urmărirea, mai repede, pe piatra netedă a malului. Oare o va prinde?... Răspunsul i-l dete un zgomot îndepărtat, pe care goana dementă îl transformă în asurzitor, apoi în vârtej de tunete. O cascadă! Nu erau mai mult de zece metri până la plută, dar nici de la plută până la cascadă nu erau mai mult de zece metri. Goana era atât de nebună încât cel dezlănțuit imploră cu mâna liberă bezna, pentru a se opri la timp. Dacă nu-l va opri o plasă de cauciuc, gândi el... dar îl opri, ca un recul neașteptat, tunetul asurzitor și spuma sfărâmată și rece a prăbușirii. Era la un pas de marginea cascadei. Se lipi de peretele ud, iar lumina lanternei se prăbuși în cataracta de sub pământ. Aburi și zvârcoliri și gemete și tunete. Altceva nimic. Pluta fusese înghițită de abis. Presimți o amețeală rea și se retrase repede câțiva pași. Oboseala îi muia mijlocul. Capul îi vâjâia. Necunoscutul devenise dintr-odată atât de crud... necunoscutul de sub pământ cu bezna și capcanele lui. Victor se îndesă în perete până la durere, până la trezire. Nu avea voie să-și piardă firea. Momentul era hotărâtor. Porni spre ieșirea tunelului, încet, pentru a-și aduna gândurile. La bifurcarea pâraului își întâlni prietenii și le anunță vestea cu un ton iritat, parc-ar fi anunțat o pagubă oarecare:

– S-a dus pluta! Fir-ar să fie!

Ceilalți păreau de gheață și Victor simți parcă pentru el nevoia unor vorbe tari:

– Sunt absolut sigur că ne vom descurca. Nu suntem cireșari?

Bine c-am salvat bagajele...

– Ești nebun!? țipă Ionel ca un semnal de alarmă. Nu înțelegi că suntem îngropați de vii?... Cum vom scăpa de aici? În fața cascada, în spate cotlonul iadului...

Victor îi puse mâna pe umăr:

– Știu că e foarte grav, dar mult mai grav ar fi dacă ne-am pierde firea. Mergem pe brațul din dreapta. Poate că ne va duce undeva afară...

– Și dacă ne pândește altă cascadă? întrebă Ionel.

Se apropiase și Tic de Victor. Prichindelul, nenorocit și întristat cum rareori fusese, cu niște lacrimi de jar în ochi, care din fericire nu se vedeau, luă parte cu sughițuri la lupta aceea pentru viață:

– Eu l-am prăpădit pe Țombi... Of! Doamne!! Și uite, mă jur că n-o să plâng și n-o să mă mai gândesc la el până ieșim afară. Pe urmă o să fac eu ceva...

Se înduioșă și Ionel. Vocea i se stingea:

– Mergem și noi pe urmele lui Țombi... În același mormânt am intrat...

– Dar suntem vii, Ionel! se revoltă Maria. Și simt o asemenea furie, că aș putea să sparg stânca!... Și nu suntem numai noi, mai sunt și ceilalți, afară. Dacă n-o să putem noi, ne vor salva ei! Dacă am fi în locul lor, am face la fel!

– Și cum îi anunțăm pe cei de afară?... întrebă Ionel chinându-se. Cu ce aparat? Cu ce semnale? Pe ce unde?

– Pe undele dinăuntru! spuse Maria strivindu-și pieptul. Ce-ai face dacă ai fi în locul lor și dacă n-ai primi nicio veste din peșteră? N-ai da alarma? N-ai alergera ca să vezi ce s-a întâmplat? N-ai chema ajutoare?

– Da... spuse foarte încet Ionel. Numai că nimeni din lumea asta nu știe și nu poate ști dacă suntem în peșteră, sau undeva afară, în vreo prăpastie... N-am lăsat niciun semn în urma noastră! Nimic, nici măcar o bucată de hârtie... Cui poate să-i treacă prin minte că peștera nu se termină acolo unde arată harta? De ce să nu creadă că am ieșit afară?

Glasul lui Ionel tremura și şuiera și pauza care urmă vorbelor lui era un moment umplut de spaime și neliniști.

– Un semn totuși am lăsat! se răzvrăți Victor.

– Nu, Victor, șopti prichindelul. Am luat și bilețelul tău, știi, mesajul tău cu descoperirea. E la mine în buzunar. Am vrut să-l țin amintire... Ți-a spus Maria că l-a pierdut?... I l-am... i l-am împrumutat eu... fără să-și dea seama...

– Va să zică tu! îl trăsni Maria.

Victor prinse capul prichindelului și-l strânse la piept, aproape cu cruzime:

– Nu, Ticușorule... nu la semnul ăsta m-am gândit. Am lăsat alt semn, Ticușor. Pluta!...

– Dar pluta?... îngână Maria fără voia ei. S-a dus în cascadă... Crezi c-o să iasă undeva afară?

– Nu... răspunse Victor. E altceva: absența plutei va fi cel mai sigur semn că s-a întâmplat ceva în peșteră, nu afară. Toți se vor întreba unde e pluta... și avem marea șansă să se descopere legătura cu noua peșteră.

– E o probabilitate, totuși... spuse Maria.

– Știi... acceptă Victor. Dar iată că există o speranță și dincolo de noi, adică o cale de salvare... dar nu putem să ne încredințăm numai ei. Trebuie să ne bazuim în primul rând pe noi. Începând din clipa asta nu mai există expediție, peșteră, hartă, nimic! Există un singur scop: salvarea!... Încotro?... Brațul stâng e închis. Nu ne interesează. Vom înainta pe brațul drept. Va trebui să facem economie la baterii. Vom aprinde o singură lanternă, cu schimbul. Și vom merge în șir, unul după altul. Fără teamă... pentru că mergem spre viață, nu spre moarte...

– Dar înainte de a porni, propun să alegem un alt șef! spuse cu voce fermă Maria.

– Victor! adăugă imediat Tic.

– N-avem timp pentru asta... se împotrivi Victor.

– Am avut timp... sună foarte stins glasul lui Ionel, pecetluind momentul care se scursese.

Și tinerii porniră la drum prin bezna groasă și necunoscută, pe care poate că n-o mai străbătuse până atunci nicio ființă omenească. Înaintau cu pași prudenți, cu auzul permanent încordat, pe fâșia de lumină care le tăia calea. Din loc în loc se

opreau și cercetau cu toate lanternele relieful. Orice neregularitate, orice scobitură, orice firidă era umplută de lumină. Și la un semnal toate lanternele se stingeau pentru a obliga la destăinuire orice cale de ieșire ascunsă, orice cotlon care avea vreo legătură cu lumea și cu lumina de-afară. Într-o firidă mai înaltă, pe unul dintre pereți, lanternele întâlneau câteva semne ciudate, niște scrijelituri care păreau o aglomerare de linii, sau mai bine zis o întâlnire de linii drepte și curbe. Incrustațiile bizare fură cercetate mai îndeaproape. Maria frecă peretele cu o cârpă și chiar își sacrifică periuța de dinți pentru a adânci scobiturile ispititoare. Vocea îi tremură de bucurie:

– Uitați-vă! Priviți din unghiul ăsta! Sunt gata să jur că e conturul unui mamut.

Imaginea, odată creată, căpătă imediat aprobarea și admirația tuturor, dar mai ales însuflețirea lui Victor:

– Da! Am văzut într-un album de reproduceri dintr-o peșteră... Seamănă exact cu reproducerile din albumul acela...

– Altamira! spuse Maria. Îmi amintesc și eu...

– Și e chiar atât de frumos? întrebă prichindelul cu voce nesigură. Eu...

– E foarte frumos, Ticușor! îl mângâie Victor. Și are o valoare extraordinară, mai ales pentru noi...

– Da' ce, putem lua mamutul de-acolo? se miră Tic.

– Nu trebuie să-l luăm, spuse Victor. Important e că l-am găsit. Nu vezi că mamutul ăsta vorbește? Și știi ce spune? Ceva foarte frumos și foarte important, Ticușor: peștera a fost locuită. Și dacă a fost locuită, înseamnă că odată, demult, a avut totuși o ieșire. De ce să nu ajungem și noi la ieșirea de demult?

Însuflețirea lui Victor se transmise și celorlalți. Singurul care nu putea să participe cu tot sufletul la bucuria ce se năștea era Ionel. Tristețea și durerea îl scurtau fără încetare și-i înnegurau gândurile. Uneori se simțea singur pe urma lanternei și i se părea că merge spre un abis din care nu se va mai putea întoarce. Privirile lui nu vedeau nimic, se lăsa purtat de gânduri pe drumuri de groază și speranțele cu care voia să le alunge erau ca niște scânteii care se stingeau la prima suflare a beznei. Mergea mecanic,

jefuit de speranțe, pe un fir de lumină palid și chinuit. Stâncă, mereu stâncă, piatră umedă, alunecoasă, crăpături, bolovani, ochiuri de apă, pietre... Câteva pietre, pierdute în ungherul unei nișe profunde, îi aprinseră scânteii în priviri. Lanterna Mariei trecuse nepăsătoare pe deasupra pietrelor, Tic căuta altceva, Victor lumina drumul. Apăsă butonul lanternei și-l fixă asupra pietrelor. Luă câteva în mână, le frecă și le pipăi și le înconjură contururile cu degetul mare. O clipă rămase mut.

Nemaiauzindu-i pașii, Maria se opri și-l descoperi lângă nișă cu pietrele în mână:

– Ce s-a întâmplat? De ce te-ai oprit?

Se apropiară și Tic și Victor de ei. Razele lanternelor răscoleau încă o dată firida săracă.

– Ai găsit ceva? Întrebă Victor. Ce sunt alea? Pietre?

Fără nicio vorbă, Ionel întinse palma desfăcută, în care oprise câteva pietre cenușii, unsuroase.

– Granit?!... Și Maria era cât pe-acum să adauge cuvântul care-l obsedase atâta vreme pe Ionel: „arhaic”, dar vocea indiferentă a culegătorului de pietre o întrerupse:

– Nu... Paleozoic... Cred că sunt unelte... pietre șlefuite... unelte vechi de silex...

– Da! Unelte de silex! confirmă imediat Victor. Prin urmare ne aflăm pe drumul cel bun. Nu mai încape nicio îndoială, Ionel. Peștera a fost locuită! Și trebuie să existe un drum de ieșire. Am ales brațul cel bun!

– Și dacă oamenii ăia vechi n-aveau nevoie să iasă din peșteră? întrebă cu naivitate Tic.

– Prostule! îl dojeni Maria fără răutate. Oamenii ăia vechi numai se adăposteau și se apărau în peșteri. Hrana și îmbrăcămintea și le luau de afară... Prin pereți nu puteau să iasă...

– Dă-mi și mie o piatră... se rugă Tic de Ionel.

– Ia-ți! îi răspunse Ionel. E un depozit întreg acolo, dar dacă le vrei pe astea, poftim!

Dar Tic deja cotrobăia prin firidă. Își alese cele mai ciudate pietre, ca niște vârfuri de sulită și de săgeți, își umplu buzunarele, apoi se alătură iute șirului indian.

În fruntea șirului, Victor văzu primul întinderea de cristal și coloanele de calcar de pe margine, care anunțau apropierea unui nou salon din noua peșteră. Se opri la marginea lacului și-i așteptă și pe ceilalți. Când proiectorul se aprinse și-și începu colinda înceată prin spațiul necunoscut uimirea cireșarilor se stinse în șoapte și exclamații.

Noul salon era mult mai mare și mai înalt și mai bogat decât cele pe care le întâlniseră în vechea peșteră. Tavanul de pe margini era o aglomerare de bolți și arcade, iar pereții de sub el, plini de arabescuri și de dantelării își scurgeau picioare albicioase de calcar în apa foșnitoare a lacului. Stalactitele și stalagmitele atingeau lungimi și grosimi de vis. Și în apropierea pereților se înălțau colonade sau stilobați care așteptau poveri și podoabe. Și fiecare formă geometrică din salon era ornamentată și sculptată la filigran, cu o iscusință uluitoare. Iar apa care se scurgea leneșă la marginea coloanelor ca trena albastră a unui miracol nevăzut împlinea grandoarea și rafinamentul salonului. Imaginea palatelor de cleștar din basmele și visurile copilăriei era îndepărtată și palidă și timidă și copleșită de splendoarea arhitecturii de marmură, ascunsă cu atâta furie și durere în străfundurile lumii, parcă pentru a învrednici cu priveliștea ei numai ochii celor mai îndrăzneți.

Fără să mai întrebe, fără să se mai întrebe, fiecare își luă libertatea de a cutreiera în voie și după placul său marea catedrală subterană. Unul dintre pereți se transformase de-a lungul erelor într-o orgă albă, imaculată, care cânta cu picurii de apă ai bolții și cu ecourile lor, și cu vânturile necunoscute și, în sfârșit, cu vocile și exclamațiile unor tineri îndrăzneți, melodii de frumusețe și spaimă. Priveliștea miracolelor încremenite era o apă vie pentru cireșarii din beznă. Fiecare se întâlnește cu sine însuși, cu anii și fanteziile lumii lui, cu vigoarea și siguranța libertății și nespaimii de altădată...

Iar prichindelul cel cârn și ciufulit, și cu păr de grâu în lumină, și cu ochii iarăși argințați, simți în toate melodiile și tăcerile castelului de marmură un cântec al căutărilor, și când nu mai erau melodii, auzea șoapte reci în ureche și totul și toate îi

spuneau că aici și numai aici se află cutia fermecată. Și porni în căutarea ei, furișându-se și strecurându-se ca o rază de lumină printre colonade și stalagmite, printre țurțuri și statui neterminate încă, peste șuvițe de apă, peste trepte stinghere, printre coliere și arcade gheboase, prăbușite, departe, spre peretele dantelat și misterios care alcătua pavăza din dreapta a catedralei subterane. Acolo, în miile de crăpături, unele subțiri ca un fir de ață, altele largi cât palma, acolo, în noianul acela de gropi și scobituri ca niște cuiburi săpate de păsările altor ere, acolo trebuia să caute și mai ales acolo trebuia să găsească. Prichindelul începu să-și zgâiască ochii prin toate crăpăturile mai largi decât degetul, prin toate gropițele în care i-ar fi încăput pumnul. Crăpăturile și gropile abia zgâriau muntele de calcar. Dar erau unele mai late prin care își plimba mâna și își strecura brațul până la umăr și care călătoreau departe în trupul muntelui, departe, dincolo de moartea luminii. Cum putea să ajungă până acolo, dacă nici privirile nu îndrăzneau? Era aproape trist prichindelul, pentru că bănuia că la capătul unui asemenea ascunziș putea să fie cutia vrăjită. Unde să mai caute?... Privirile lui întâlneau o scobitură piezișă, lată la început de două palme, dar care după câțiva metri se lărgea ca o pâlnie lungă, nesfârșită. Zgândări ca un drac cu raza lanternei pereții crăpăturii, dar nu întâlneau nimic, nicio firidă, și mai ales nicio strălucire de metal. Furios își trimise raza departe, spre buzele pâlniei, departe, la zeci de metri și deodată simți o săgeată izbindu-i inima, și era o săgeată ascuțită și blândă, rece și caldă... Acolo la buzele pâlniei se afla...

– Victor! țipă el ca un nebun, azvârlind bubuituri în ecourile peșterii. Veniți aici! Aici! Am găsit barca!

Tic nu înnebunise. La buza pâlniei se afla o barcă!

Era o glumă! Prichindelul voia să-i înveselească sau combinase o farsă... toți gândeau astfel, dar nu rezistară chemării lansată de trompeta blondă și se apropiară de colțul minunii. Tic arătă cu degetul spre crăpătură și speranța zvâcni odată cu degetele care apăsau butoanele lanternelor. Lumina ajunse departe, la capătul buzei de piatră, și tremurul pierdut al prichindelului renăscu în trupurile celorlalți și se înghesui iarăși în el. Da! La capătul pâlniei

era o barcă, dar nu o barcă oarecare, și nicio corabie de marmură eșuată acolo, din ere neomenești, ci o barcă adevărată de cauciuc: barca lui Petrăchescu.

Și ceea ce făcuse Tic până atunci – cercetarea peretelui scobit – repetară ceilalți, mai temeinic și cu alt scop. Dacă la zeci de metri se afla o barcă, poate că se afla și o cale de ieșire afară. Nicio scobitură, nicio crăpătură a peretelui nu scăpă căutării disperate a cireșarilor. Dar peretele era crud, neîndurător. Toate cotloanele erau strâmte, nici un șobolan nu s-ar fi putut strecura prin ele, și aproape toate crăpăturile se subțiau și își opreau tăișul după câțiva metri. Numai crăpătura lui Tic învinsese calcarul și se afunda spre depărtări. Dar era atât de strâmtă la început, încât abia încăpea brațul lui Victor. După câțiva metri se lărgea, generoasă, ca o cărare, ca un bulevard al imaginației, dar până la cărarea lată de jumătate de metru, și până la bulevardul lat de un metru, poate chiar de doi spre gura lui, erau acei câțiva pași de iad de la început, acel spațiu de tortură care ura lumea, care strangula speranțele și bucuriile.

Tinerii priveau neputincioși și fierbinți tăietura din fața lor. Câțiva metri, poate numai trei metri de bunătate și calea raiului ar fi fost deschisă. Câțiva centimetri, poate numai zece centimetri dacă s-ar îndupleca pereții pâlniei să se depărteze și din nou trupurile lor, și mai ales inimile lor ar simți fiorii calzi și neastâmpărați ai bucuriei.

– Dac-ai încerca tu, Ticușor? spuse Maria ca o rugăciune inutilă. Măcar să punem mâna pe barcă...

De când se gândea Tic la atacul pâlniei! De multe minute capul și trupul lui fuseseră zgâriate și zdrelite de zimții calcarului. Știa că dacă i-ar încăpea capul...

Prichindelul se apropie aievea de crăpătură și încercă să-și strecoare capul. Numai trei, sau poate numai doi centimetri să fi fost mai largă și ar fi trecut în lumea de basm pe care o presimțea la buzele pâlniei. Maria iscodi cu lanterna mai sus și i se păru că într-un anumit loc crăpătura se mai deschidea cu câțiva centimetri, dar imediat se strâmta. Din fericire, buchetul de raze rămase mai multe clipe acolo, și privirile flămânde de speranță,

coborând pieziș, din spațiul descoperit de Maria, deosebiră un fel de tub oblic, parcă mai lung decât începutul în linie dreaptă al pâlniei. Poate că totul era o iluzie optică, reflexul unei îngrozitoare dorințe. Dar era singurul sâmbure de speranță. Tic se uită la Victor și puse mâna pe umerii lui. Maria încerca să-și plimbe degetele prin părul lui ciufulit, dar prichindelul se apără. Și fără mâna Mariei îl usturau ochii.

Victor se îngheboșă și într-o clipită tălpile prichindelului erau pe umerii lui. După un fluierat scurt, Tic începu să-și împingă încet, încet, capul prin crăpătura luminată de lanterna Mariei. Când simți împunsături și zgârieturi rele la ambele urechi îi veni să urle de bucurie. Capul îi intrase! Cu mâinile înainte, se lăsă să alunece, pieziș, prin tubul care părea mai larg decât începutul de jos al crăpăturii. După ce se juli cumplit pe față, pe nas, pe urechi, după ce simți cum îi trec umerii printr-un laminor, prichindelul răzbătu și ajunsese cu tot corpul în tub. Se târi înainte cu o voință turbată și deodată simți că alunecă și își opri căderea în mâini. Se întoarse și se lăsă în picioare în cel mai larg spațiu prin care trecuse vreodată, deși vârful nasului și occipitalul erau apăsate de milioane de tone de piatră. După încă doi metri de potecuță zgârcită, trecu într-o cărare de piatră, apoi într-un adevărat bulevard prin care putea merge cu brațele desfăcute, sau dacă nu cu brațele, atunci cu coatele. Vreo douăzeci, treizeci de metri înaintă pe bulevardul speranței până ajunsese în sala bărcii de cauciuc. Era o încăpere de piatră, cam cât camera lui de acasă, care se prelungea în două tunele strâmte și parcă fără de sfârșit. Dar nu se gândi nicio clipă să pornească pe tunele mai departe. Rămase în sala bărcii, chiar lângă comoara de cauciuc, care se tolănea leneșă și nesimțitoare, la poalele unui cub de piatră. În barcă se aflau câteva pături puse una peste alta ca o saltea. În două secunde nu mai rămase nimic din patul improvizat. Păturile își găsiră alt loc, tot la baza cubului de piatră, iar barca începea să-și dea duhul, după ce prichindelul îi dibuise și-i răsucise supapele. Îi grăbi moartea tăvălindu-se pe ea și apăsând-o cu piciorul. Când ajunsese moale ca o cârpă și subțire ca un covoraș, o înșfăcă și porni cu ea pe umeri spre cei care-o jinduiseră cu atâta

patimă. Mai întâi azvârli barca prin crăpătura care se îngusta, apoi, ducându-și mâinile la urechi, începu să înainteze. Dar îl opri vocea lui Victor:

– Nu facem nimic fără pompă, Ticușor. Dacă barca era umflată, trebuie să fie și pompă prin apropiere...

Nu foarte fericit, prichindelul se înapoie în fosta sală a bărcii și începu să caute pompa. Într-un ungher zări o firidă și în firidă parcă lucea ceva. Era o magazie de cartușe. Se ridică în vârful picioarelor și reuși să pună mâna pe ea. Dar și vârful picioarelor întâlni un obiect dur. Era tot o magazie cu cartușe. Le cercetă curios pe amândouă, apoi le puse la loc: una pe firidă, alta jos. Apoi căută pompa. O găsi chiar la intrarea unui tunel, lângă un sac de dormit. După ce o înhăță, avu inspirația să ridice raza lanternei... Ochii îi ieșiră din orbite, iar inima, inima prichindelului cărn și inimos bătea atât de tare, încât de teamă că ar putea să-i spargă pieptul își duse mâna în dreptul ei și începu să apese cu toată puterea.

Într-o nișă cât palma, chiar lângă scobitura care ducea la peșteră, se afla un obiect. Lunguiet, strălucitor ca un diamant. Doamne! Ce mai mănunchiuri de raze împrăștia! În clipa când prichindelul ascunse obiectul în sân, acolo unde apăsase cu o secundă înainte atât de tare, jură pe tot cerul și pe tot pământul că nu va sufla nimănui nicio vorbă pentru a păstra întocmai nemaipomenitele vrăji ale cutiei. Abia după aceea, cu pompa în mână, cu marele diamant vrăjit în sân și cu toată bucuria lumii adunată în ochii aceia dragi și neastâmpărați, se strecură prin scobitură, suferind, fără să crâcnească, toată răutatea pereților de piatră cu zimți, toți colții și ghearele care-i căutau carnea. Ajunse în sala minunilor și toți îl primiră ca pe un erou, dar el se feri de îmbrățișări de teamă să nu simtă și alt piept cutia.

2

Poate chiar în clipa când Tic simțea suflarea caldă a Mariei pe fruntea lui, la capătul tunelului nesfârșit care pornea din sala

bărcii de cauciuc, afară, în soare, doi oameni discutau, rezemați de peretele unei stânci care semăna cu un cal de șah. Unul dintre ei era înalt, voinic, și, deși tânăr, avea o barbă neagră și lungă ca a unui preot. Ochii lui clipeau des, uneori își strângea pleoapele și scutura nervos din cap. Era îmbrăcat într-o salopetă groasă și foșnitoare, tăiată în toate direcțiile de fermoare. Celălalt era... Petrăchescu, vânătorul. Înalt, slab, cu nasul subțire azvârlit înainte, cu pălăriuța țuguiață pe vârful capului, aducea cu o paiată pierdută într-un iarmaroc. De câte ori vorbea, se străduia să ia un ton grav, dar vocea lui pițigăiată nu-i servea:

– Dom’le, dacă cotrobăiesc prin peșteră?

– N-au ce să caute în peșteră, coane, răspunse cel bărbos. Și chiar dacă intră, cum vor trece de lacuri?

– Dom’le, dar dacă trec ei într-un fel de lacuri?

– Atunci din două, una! se înfurie bărbosul. Ori se întorc și se duc dracului acasă, ori descoperă tunelul nostru și vin încoace. Vom vedea atunci ce-i de făcut...

– Dom’le, tot mă gândesc, pe cinstea mea! Dacă peștera nu se termină acolo? Dacă merge mai departe?

– Unde să meargă, coane? Pe unde să meargă?

– Acolo, dom’le... Prin fundul lacului...

– Of, Dumnezeu! Până la urmă o să mă omori cu întrebările astea. Dumneata de ce n-ai avut curajul să mergi până la marginea lacului? Și eu de ce m-am întors de pe la mijlocul lui? Suntem oameni în toată firea și nu ne-am încumetat, și dumneata crezi că niște copii or să se arunce în întunericul ăla de iad? Ia să fim serioși, coane, pe cinstea mea.

Argumentele bărbosului parcă-l mai liniștiră pe vânător. Dar nu într-atâta ca să-i abată cu totul gândurile de la cireșari. Își amintea ce i se întâmplase mai adineauri:

– Dom’le, eu pe vlăjganul ăla tot îl împușc, pe cinstea mea! Auzi! Să mă facă pe mine măgar!? Și pe Dobrescu, dom’le! Nu se iartă! Și dacă nu iert, trag!

– Iar începi, coane? Dumitale, când îți intră ceva în cap, îți rămâne acolo pentru toată viața. Cerboaița, Dobrescu, acum vlăjganul! Coane, cum spunea cineva: ai puține idei, dar fixe!...

Ești ca un dicționar din care n-a mai rămas decât o singură pagină...

– Asta cine-a mai spus-o, dom'le? Pe cinstea mea!

– Asta am spus-o eu, coane... Îmi mai vine și mie câte o idee...

Vânătorul își plimbă mâna pe țeava armei, apoi amintindu-și ceva, sări brusc în picioare:

– Dom'le! Dar dacă ajung până la ultimul lac, la capătul peșterii, și caută acolo, și descoperă tunelul nostru, pe cinstea mea!

Bărbosul simți o clipă impulsul de a respinge ideea, dar uitându-se mai atent la Petrăchescu și văzându-i aerul îngrijorat, făcu un gest de supunere:

– La urma urmei, putem astupa intrarea tunelului. Da, coane! Nu strică uneori excesul de prudență... Numai să găsim bolovani prin apropiere...

– Vagoane, dom'le! îl liniști Petrăchescu. Trenuri întregi, pe cinstea mea.

Apoi făcu un ocol în spatele stâncii ca un cal de șah și se opri în fața unei crăpături, așteptându-l pe bărbos. Acesta îi făcu semn să intre primul, și deși lunguiet și slab, lui Petrăchescu îi trebui destulă caznă ca să-și strecoare trupul prin crăpătură. Bărbosul, mai elastic și mai priceput, se răsuci pe o coastă, își băgă mai întâi picioarele, apoi trunchiul, dar nu dispăru imediat. Se răsuci încet până ce-și eliberă mâinile și izbuti să apuce o lespede groasă, un fel de capac de piatră, pe care îl coborî și-l potrive deasupra crăpăturii în așa fel, încât nici un ochi foarte exersat n-ar fi putut observa ascunzătoarea. Nimeni nu știa că în acel loc se află un drum de ieșire din Peștera Neagră. Nici chiar cireșarii, pentru că nici ei nu cercetaseră toate cotloanele și toate crăpăturile de pe țărmurile marelui lac de la punctul terminus.

Bărbosul își continuă drumul pe întuneric, fără să aprindă lanterna. Încăperea pe care abia o părăsise Tic era luminată de un felinar. La intrarea ei stătea Petrăchescu, încremenit, cu o mutră de cretin definitiv:

– Dom'le, ai ascuns mata barca?

Bărbosul se uită cu milă la el și nici nu se gândi să-i răspundă.

În sinea lui își blestema soarta care-l osândise să țină tovărășie unui asemenea exemplar uman. Încercă să intre în încăpere, dar vocea lui Petrăchescu îl opri:

– Dom’le, pe cinstea mea! N-ai ascuns-o? Barca de cauciuc, dom’le!

– Ce s-ascund, coane? Te ții de goange?

– Barca, dom’le! Unde-i barca mea?

– E jale, coane, dacă nici vederea nu ți-a rămas întreagă. Nu știi cum o s-o scoatem la capăt!

– Dom’le, nu-i! Pe cinstea mea! Dumneata ai rămas ultimul aici, dumneata ai ascuns-o, dom’le, dumneata răspunzi!

Petrăchescu se proțăpise în fața bărbosului și figura lui avea un aer crunt, amenințător. Bărbosul îl dădu însă la o parte și se îndreptă spre locul unde lăsase barca. În încăpere – nici urmă de barcă. Numai păturile, foarte grijuliu aranjate, aminteau că în mijlocul hrubei barca se preschimbase în pat. Cu iuțeala unui scamator, bărbosul scoase dintr-un buzunar o lanternă mică și plată și-i schimbă raza orbitoare în interiorul altor două tunele cu care comunica încăperea. Nu se vedea nimic! Ca un titirez se întoarse spre Petrăchescu:

– Unde ai ascuns-o, coane? Ai profitat de faptul c-am rămas în urmă și-ai dosit-o? La mine nu se prind puștisme, nene! Hai! Scoate-o!

– Dom’le! Pe cinstea mea! Ori au luat-o duhurile, ori dumneata ai băgat-o undeva! Asta nu se iartă, dom’le!

– Iar îi dai cu duhurile? Nu te-ai lecuit? Fir-ar...

– Nu le insulta, dom’le, că ele au luat-o! Altcineva cine, dacă dumneata nu? Nu insulta duhurile!

– La ce le-ar trebui duhurilor barca dumatăle, coane?

– Păi...

Dar vânătorul rămase ca „păi”-ul în gură. Nu știa ce să-i răspundă bărbosului...

– Poate și-o fi rupt vreun duh gâtul, răspunse tot bărbosul, și n-au avut cu ce să-l ducă la spital să-i facă o penicilină. D-aia ți-au luat barca...

Lanternă lui căută ceva într-o scobitură, și deodată râsul care-i

apăruse pe față se transformă în rânjat:

– Candela și grijania mă-sii! Unde-i cutia, coane?

Se uită și vânătorul spre firida goală și amuți. Sprâncenele i se întâlniră într-o singură dungă neagră și ochii i se închiseră încet, încet, transformându-i întreaga-i figură într-o mască sălbatică și neîndurătoare.

Bărbosul folosi raza lanternei pe toată lungimea ei. Dar nicăieri, în niciun tunel, în niciun cotlon, nu se zărea nimic. Nici oameni, nici obiecte.

– A fost cineva aici! Cât am stat noi afară, a intrat cineva aici! spuse bărbosul.

Cu un efort îngrozitor, vânătorul deschise ochii și începu să trăsnească din nou:

– Cine, dom'le? Pe cinstea mea!

– Cineva care n-a putut să intre decât pe dinăuntru. Pe dinafară am păzit noi!

– Ei, dom'le, numai ei! Tot umblau după barcă...

– Cristosul ei de barcă! Nu puteai să le-o dai de la început? Asta mă interesează acum? Râia aia de cauciuc? Să se ducă dracului!

– Domnule! Nu insulta, dom'le, pe cinstea mea! Să nu te mai legi, dom'le, de barcă! Auzi?

Bărbosului îi reveni repede calmul:

– Lasă, coane, barca aia! Las-o dracului! spuse el cu alt ton, parcă de nepăsare. De ea ne arde nouă acum?... Spune, coane! Dacă-și dau seama pe ce au pus mâna? Înțelegeți?

– Poate că n-o să-și dea seama, dom'le...

– Și dacă simt ceva? Îți dai seama ce se întâmplă?

– Fii serios, dom'le! Niște copii, pe cinstea mea! Ce să priceapă ei? Ce să simtă ei? Nici eu nu mi-aș da seama.

– Dumneata!? Dar ce-ți închipui dumneata? Crezi că ești un etalon al inteligenței?

– După câte îndur, spuse vânătorul, regăsindu-și masca aceea de moarte rece și crudă, îmi mai trebuie și asta?... Mama ei de viață! Dumnezeii și strămoșii dumnezeilor! Nu-mi ajung atâtea! Trebuie să mă feresc și de derbedeii ăia?... Dom'le, eu îl împușc! Îl împușc ca pe-un iepure, dom'le, pe cinstea mea. Ca pe un lup,

dom'le, că-i periculos!

– Lasă-mă, coane, cu împuşcăturile! Un singur lucru contează acum: să nu-şi dea seama pe ce au pus mâna!

De data asta, vânătorul încercă să-l liniştească pe găliganul cu barbă:

– Poate că nu-şi dau seama, poate că nici nu pot s-o deschidă cu butoanele alea încâlcite...

– Şi ce-am realizat din asta? Şi ce dacă nu pot ei s-o deschidă? Dac-au ajuns cu ea în lume, gata!

– Cum vine asta, dom'le, pe cinstea mea?

– E chiar atât de greu de înţeles? Dacă ajung în lume, orice om mai acătării vede ce au în mână, şi s-a dus dracului totul. Tot n-ai înţeles?

– Păi da, dom'le! E crunt, dom-le, auzi?... Păi, dom'le, pe cinstea mea! Dumneata ai pierdut o chestie şi eu pierd totul, dom'le! Asta nu! Pe cinstea mea!

– Stai, coane! Mai domol, că nu s-a terminat istoria. Trebuie să chibzuim, să vedem ce se mai poate face...

– Păi ce se mai poate face, dom'le? Numai aia, ştii dumneata care... Pe cinstea mea...

– Stai, coane! Primul lucru e să le ieşim înainte.

– Păi de unde ştim noi pe unde-au intrat, dom'le?

– Asta o aflăm noi numaidecât. Numai prin două locuri puteau să intre. Prin tunelele care duc la peşteră.

– Dar pe care din ele, dom'le?

Bărbosul nu-i mai ascultă întrebarea. Îi dădu vânătorului o lanternă şi-i arată tunelul pe care trebuie să-l cerceteze: tunelul din stânga. Pe cel din dreapta intrase el. Dar se mai întoarce o dată pentru a-l dăscăli pe Petrăchescu:

– Bagă de seamă, coane! Să nu treci cu vederea nici cel mai mic semn. Orice pietricică desprinsă din perete poate să dea o indicaţie. Orice urmă, oricât de mică, chiar şi un fir de păr, coane, auzi? Ochii mari, coane, ca nişte faruri!

Bărbosul se strecură apoi prin deschizătură, cercetând cu atenţie fiecare centimetru pătrat al pereţilor. Găsi câteva pietre răvăşite, dar nu se mulţumi cu atât. Îşi continuă căutarea cu

migală și tenacitate, până ajunse la locul unde se îngustau pereții pâlniei. Nu mai putea înainta. Își plimbă lanterna și raza ei descoperi câteva pete întunecate pe unul dintre pereți. Își muie un deget în gură și apoi îl lipi de una din pete. Pata se șterse. Își retrase degetul, îl mirosi, îl gustă. Rămase un moment paralizat. Nu mai avea niciun dubiu. Petele pe care le zărise și le gustase erau pete de sânge, sânge proaspăt. Cineva trecuse crăpătura aceea! Stinse brusc lanterna și își încordă auzul. Reuși să perceapă un zgomot slab, îndepărtat. Încetul cu încetul se obișnuie cu el și-l distinse: era clipocitul apei. Dacă ar fi ajuns acolo numai cu cinci minute mai devreme, ar fi auzit vocea lui Victor poftindu-și prietenii să se imbarce. Tinerii erau departe. Niciun alt zgomot nu mai atinse urechea bărbosului. Barca de cauciuc, ușoară și încăpătoare, îi scosese din marea catedrală subterană, purtându-i iute spre necunoscut. Bărbosul își dădu seama că nu mai are voie să piardă nicio clipă. Se întoarse iute în fosta sală a bărcii de cauciuc și își chemă înapoi tovarășul care căuta zadarnic prin celălalt tunel. Îl puse repede la curent cu descoperirea:

– S-a lămurit, coane! Au pătruns pe-aici.

– Ia uite, dom'le! Păi ce mai așteptăm? Să ne luăm numaidecât după ei, pe cinstea mea!

– Numai că pentru asta ne-ar trebui dinamită ca să ne facem loc de trecere. Așa nu se poate trece dincolo. Imposibil!

– Atunci s-o luăm prin partea astălaltă, pe la lacul cel mare, pe cinstea mea.

– Nu, că ne-ar trebui o barcă și cam mult curaj...

– Stai, dom'le! Ia stai puțin! se trezi vânătorul. Dar cum au ajuns ei în partea asta? Pe unde-au trecut, pe cinstea mea. Nu cumva...

– Asta-i culmea! descoperi bărbosul. Numai pe-acolo au putut trece! Cum s-au încumetat ei pe întuneric, și cu ce?... E o chestie, coane! Cine i-o fi conducând? Nu-i și vreun profesor, vreun tată cu ei?

– Nu cred, dom'le, nu e! Asta-i nemaipomenit! Vas'că peștera nu se termină acolo!

– E cam lată istoria, coane... căzu bărbosul pe gânduri. Cum au

trecut prin grozăvia aia și cu ce? Mult m-aș mira să nu fie și cineva mare cu ei!

– Atunci n-avem altceva de făcut, dom'le. Trebuie să-i ajungem din urmă. Chit că-s cu unul mai mare sau nu, pe cinstea mea. Dom'le, să-i dăm drumul!

– De unde luăm dinamită? întrebă bărbosul.

– Dom'le, dinamită n-avem, dar avem cartușe...

– Pe cinstea mea! spuse bărbosul. Poate dărmăm ceva din crăpătura aia.

Vânătorul răsturnă în mare grabă, pe un ziar, toată pulberea pe care o avea la el, își goli apoi cartușierele și începu să desfacă fiecare cartuș. Adună peste un kilogram de pulbere pe care-o alătură celei vărsată din cutii. Umplu un săculeț pe care-l potrivea cu îndemănare și pricepere într-o scobitură de la baza crăpăturii. Mai păstrase un dram de pulbere pe care-l presără într-o șuviță subțire, formând un fitil rapid de la săculeț la locul de adăpost.

– Când îi dai drumul? întrebă bărbosul nerăbdător.

– Să-i lăsăm să se mai îndepărteze, dom'le, să nu audă prea aproape detunătura...

– Așa, coane! îl laudă bărbosul. Așa mai merge, coane. Nu-i rău să mai apelăm și la cap, că de-aia îl avem... Poate-i ajungem fără să ne simtă, și atunci putem să punem mâna pe cutie, cu vreo capcană, coane. Și dacă luăm cutia și ei nu și-au dat seama, pe cinstea mea, coane! Ai spus că sunt și niște fete, nu?

– Dom'le, pe mine fetele nu mă interesează. Pe mine mă interesează vlăjganul. Eu îl împușc!

– Lasă, coane, neroziile! De câte ori să-ți spun?

– Ce nerozii, dom'le? Care nerozii, pe cinstea mea? Eu nu glumesc! Ce, dumneata glumești când tot vorbești de fete?

– O să vedem la fața locului, spuse bărbosul. Acum ar fi bine să ne pregătim pentru explozie. Eu o să dau foc fitilului, iar dumneata n-ar strica să ieși afară. Să vezi efectul exploziei și mai cu seamă să vezi dacă nu sunt oameni prin împrejurimi...

– Da, dom'le, trebuie, pe cinstea mea! Trebuie să luăm toate măsurile. Eu ies!

– Dacă nu-mi faci niciun semn în trei minute, dau foc fitilului,

coane. Să fim înțeleși.

Petrăchescu porni în grabă prin tunelul care-l ducea afară, la stânca botezată de Lucia, dar nu înainte de a băga în tocul unui pistol magazia de cartușe din firidă.

Bărbosul își privi ceasul, înaintarea secundarului pe cadran și minutarului din discul cronometrului. Trecură trei minute grele și nu auzi niciun semnal la ieșirea tunelului. Nu se grăbi. Cu gesturi aproape leneșe își scoase bricheta dintr-un buzunar, își aprinse mai întâi țigara care-i tremura în colțul buzelor, apoi lipi flacăra brichetei de firul de pulbere. Șarpele de foc înaintă ca un fulger și când ajunse la vârful pâlniei declanșă o explozie formidabilă care îmbolnăvi urechile bărbosului. Încăperea se zgudui, dar nicio pietricică nu se prăbuși nicăieri. Doar la vârful piramidei, acolo unde tunelul se revărsa în salon prin crăpătura lui Tic, se desprinseseră câteva așchii din pereți. Când bărbosul ajunse acolo își mușcă de furie pumnii. Crăpătura rămăsese la fel de strâmtă. Explozia n-avusese niciun efect. Și ca un nebun izbi cu pumnul în stâncă. Durerea îl trezi, dar nu numai durerea. Colțul de calcar pe care-l izbise se prăbușise târând după el alți bolovani. Deschizătura se lărgise cu câțiva centimetri. Cu răbdare și ură s-ar fi putut trece pe acolo. Știa că-și va schilodi trupul, dar în momentul acela era supus unei singure legi și religii: să treacă dincolo!

Capitolul XIII

1

De departe, povârnișul pe care cireșarii soarelui își aleseseră al doilea loc de popas, semăna cu un ceaun uitat cu fundul în sus, despicat drept în două de o lovitură năprasnică. Crăpătura care despărțea povârnișul era o adevărată prăpastie, cu pereți abrupti, adâncă, parcă fără fund, plină de stânci ascuțite, cu vârful în sus, ca niște sulițe. Numai aruncându-ți o clipă privirile spre fundul prăpastiei simțeai cum te cuprinde amețeala. Până și Ursu, deprins cu cele mai temerare escaladări, se văzu nevoit să se lungească pe burtă pentru a cerceta pereții și fundul crăpăturii. Povârnișul, în punctul lui cel mai înalt, era pesemne cel mai bun post de observație din toată regiunea Peșterii. Nicio creastă, nicio stâncă izolată, niciun copac, niciun alt masiv care să împiedice vederea, loc ideal pentru a observa orice mișcare pe o rază de mulți kilometri... dacă n-ar fi fost soarele arzător de iulie. Ras de obstacole, povârnișul era ras și de adăposturi. Nimic, nici măcar un copăcel, care să dea o palmă de umbră, și Ursu nu se simțea niciodată bine în apele lui dacă nu-și putea odihni privirile în coroana vreunui arbore. Dincolo de crăpătură, la o sută de metri era un fag de o rară frumusețe, cu o coroană bogată și cu multe crengi și, probabil, cu niște fotolii înnodate din ramuri în care ai fi putut să și dormi. Dar Lucia hotărâse locul de popas în creștetul povârnișului și cu încăpățânarea ei nu se putea pune nimeni. Sătui de prea mult soare, cercetașii muntelui înălțaseră cortul de campanie. Ursu și Dan priveau cu jind fagul ispititor din vale, dar Lucia le interzisese orice îndepărtare de cort. Raza permisă fusese fixată la cincizeci de metri. Abia ajungeau la buza prăpastiei, singurul loc mai deosebit, dar care nu-l atrăgea deloc pe Dan. Și dincolo de prăpastie era un zmeuriș!... Celelalte întâlniri ale razei cu circumferința erau goale și rase de orice vegetație. La evadare

nu se gândea niciunul. Lucia îi consemnase în acea circumferință meschină pentru a fi alături de ea la cea de a doua comunicare cu cireșarii din beznă. De două ore așteptau ca pe ace semnalele aparatului. Nimic, nici măcar o pocnitură în receptor, absolut nimic. Și Lucia emitea, emitea fără încetare. Nici nu-și dezlipa degetul de emițător.

– Nu știu ce să mai cred? se plânse Lucia. Două ceasuri întârziere, după ce ne-am înțeles atât de clar?

– S-or fi holbând la minunățiile dinăuntru, spuse Dan cu un dram de invidie. Nu mai au ei timp și pentru niște prăpădiți ca noi. Suntem prea comuni: doi ochi, un nas, două urechi, două sprâncene, o barbă... dacă măcar i-am fi anunțat că ne-a mai crescut câte o ureche, poate că s-ar mai fi interesat și de noi... Așa-i când te înghesuie prea multe frumuseți...

– Ia lasă aiurelile! îl repezi Lucia. Cine știe ce s-o fi întâmplat acolo și tu bâigui ca un neghiob.

– Și ce vrei să fac? Să mai încerc o dată să mă sinucid? Iar o să mă prindă Ursu în ultima clipă... Mai bine să fac haz de necaz...

– Poate că sunt preocupați cu dezlegarea vreunui mister, îndrăzni Ursu. Îl știu eu pe Victor...

– Și eu îl știu! i-o întoarse Lucia. Îl știu și pe Ionel, o știu și pe Maria...

– Și pe mine mă știi câteodată, încercă Dan s-o scoată din neliniști. Nu mai fi pesimistă. Mai sunt și neprevăzute...

– Ne-am înțeles foarte clar... Zău... Am jurat că nu mai întârziem. Voi n-ați auzit... Doar am făcut legământ cu Ionel.

– Și dacă li s-a stricat aparatul? întrebă Dan. Dacă l-au scăpat în apă? Noi cum era s-o pățim?... Fără geniul tău... Crezi că Ionel ar putea să-l repare?

– De ce te prostești cu bună știință? îl luă Lucia la rost. Tu ai putea să-l sari?

– Aparatul? se miră Dan.

– Să-l sari. Nu știu ce, nu știu cum, nu știu unde. Tot așa mi-ai cerut să-ți răspund și eu. De unde să știu ce s-a stricat, de unde să știu dacă s-a stricat, de unde să știu dacă Ionel nu-i bolnav... Zău, Dan, nu mă mai fierbe și tu.

– Să mai așteptăm, interveni Ursu împăciuitor. Tot n-avem ce face... Doar pentru asta suntem aici, pe coasta muntelui. Ca să primim mesajele din peșteră...

– *Sau ca să nu le primim!* își spuse Lucia tot gândul. Știți foarte bine că dacă s-a întâmplat ceva în peșteră nu vom mai primi mesaje. Dacă s-a întâmplat ceva foarte grav...

– Da! șopti Dan emoționat. Ai dreptate, Lucia. Mai mult pentru asta suntem aici... Dar, zău, că ar putea să fie și un fleac. Dacă nu ni s-ar fi întâmplat și nouă...

– Când ați stabilit viitoarea emisiune, cea de a treia? întrebă Ursu.

– Dacă nu ies din peșteră, mâine dimineată la ora zece. Dar eu voi ține tot timpul aparatul deschis. Baterii avem, slavă Domnului... La noapte vom face cu schimbul.

– Eu zic să așteptăm până mâine dimineată, spuse Ursu. Și dacă, să zicem, până la ora zece dimineată, nu dau niciun semn de viață, vom lua o hotărâre...

– Să nu fie prea târziu, Ursule... se pierdu Lucia, dar imediat își reveni: poate că aveți dreptate: sunt cam pesimistă. Vom aștepta până mâine dimineată, deși... Bine! Hai, duceți-vă! Dar n-aveți voie să vă îndepărtați prea mult. Măcar să ne putem auzi...

– Bravo! căută Dan s-o învioreze. Vreo cinci kilometri tot ne putem depărta... Ursule! Până unde se aude vocea ta, dacă strigi din toți răunchii?

– Mai stați o clipă! le ceru Lucia. Nu ne-am hotărât asupra locului de popas. Rămânem aici... sau înnoptăm la cabană?

Dan se codi să răspundă, dar pe Lucia o interesa foarte puțin răspunsul lui. Specialistul popasurilor și cel care ducea greul transportului era Ursu. Și Ursu fu foarte prompt:

– Eu cred că n-are niciun rost să ne îndepărtăm de peșteră, adică de gura ei.

– Poate că totuși ar fi mai bine să ne apropiem de cabană, spuse Lucia.

– De ce? întrebă Ursu nedumerit.

– Mă gândesc tot la rău... răspunse Lucia. Dacă primim o veste rea?... Am putea cere ajutor de la cabană.

Ursu se opuse:

– E mai bine aici, la jumătatea drumului. De aici putem să ne mișcăm mai iute în ambele direcții: spre peșteră și spre cabană. Dacă tot am ales locul ăsta...

– Zău, Lucia, interveni Dan. Tot suntem aici... Iar să ne cărăm! Mi s-au umflat picioarele...

– Nu te-am întrebat pe tine! îl repezi Lucia furioasă. De dimineață te tângui întruna... Pe tine te-ntreb, Ursule! Unde ar fi mai bine să înnoptăm?

– Parcă ți-am mai spus o dată... Aici e locul cel mai bun.

– Pentru tine? îl zgândări Lucia.

– Și pentru mine, și pentru tine, pentru toți. Dacă ți-ai scoate odată negura de pe ochi...

– Și tu dacă ți-ai scoate lenea din oase! La cei din peșteră de ce nu te gândești? Cum poți fi atât de nepăsător!? L-ai molipsit și pe neghiobul ăsta! Toată ziua n-ai făcut altceva decât grozăvenii. Mușchi ai cu carul, dar altceva n-ai!

Ursu se uită prostit spre Lucia; niciodată n-o auzise vorbind astfel. Dar mai prostit se uita Dan. Tocmai Lucia să fie atât de nedreaptă? Era ultimul om la care s-ar fi gândit. Vlăjganul nu spuse nimic. Părăsi cortul fără să se mai uite înapoi. Dan însă tăbări asupra Luciei și o făcu cu ou și cu oțet.

– Pleacă și tu de-aici! se răsti Lucia.

– Ai înnebunit?!

– Am înnebunit! Hai, pleacă! Voi vă gândiți la tot felul de prostii, eu nu pot, nu înțelegi?

– Tu te gândești la prostii și ți-ai pierdut capul. Și să știi ceva! Mie poți să-mi spui și să-mi faci orice, nici nu-mi pasă și probabil că merit orice. Dar de Ursu numai un mișel se poate lega!

Dan se duse glonț spre Ursu. Vlăjganul se oprise la marginea prăpastiei, așa că Dan se înțepeni la vreo cinci pași în spatele lui.

– Să nu-ți faci gânduri negre, Ursule! A înnebunit idioata aia... Ar fi trebuit să-i zici una tare și s-o dai dracului.

– De ce? spuse Ursu întorcându-se spre el.

– Păi, după câte ți-a făcut... Chiar n-ai simțit cum ți se înfierbântă palma? Dacă ar fi avut cozile Mariei aș fi încercat-o eu

puțințel.

– Nici nu mi-a trecut prin cap, răspunse Ursu cu gândurile în altă parte. Ba am simțit tocmai pe dos...

– Cum!!? se scandaliza Dan. Poate c-ai fi vrut s-o iei în brațe și s-o săruți!?

– Nu chiar atât de mult... spuse Ursu și apoi oftă.

– Te-aș ruga ceva... Ai putea să mă faci și pe mine să înțeleg. Măcar o geană de lumină...

Ursu ridică din umeri. Mergea pe marginea prăpastiei la vale, cu Dan lângă el.

– Tot ce-a făcut Lucia a făcut din dragoste, din prietenie. Numai că și-a pierdut capul. Își închipuie atâtea nenorociri dincolo, în peșteră, și e atât de zbuciumată, că zău, Dan, îmi vine s-o strâng brusc în brațe...

– Doamne! se cruci Dan. Cât de încălciți sunteți amândoi!... Sau, cine știe? Poate că sunteți cei mai simpli oameni din lume...

Merseră mai departe pe marginea prăpastiei. La vreo trei sute de metri depărtare de cort dădură peste o punte fragilă care lega, sau încerca să lege, cele două margini ale despicăturii. Primul se aventură Ursu. Fragilitatea punții era o simplă aparență. Singura ei meteahnă era lipsa balustradelor. În clipa când Dan voi să pună piciorul pe punte, Ursu ridică mâna stângă și arătătorul și-i spuse lui Dan să privească exact în vârful arătătorului. Cireșarul se supuse și trecu puntea fără să observe.

– În fond ce-ai vrut să-mi arăți? întrebă el când ajunse cu bine în partea cealaltă.

– Am vrut să nu te uiți în prăpastie, atât. Știi că unora le vine cheful să se arunce când se uită într-o prăpastie. Amețesc sau nu se mai pot stăpâni.

– Uhhhh! se ghemui Dan. Cum s-ar spune m-ai salvat a doua oară de la moarte. Da' de ce-ai luat frânghia cu tine?

– Ca să ne cățărăm în fagul ăla, răspunse Ursu cu cel mai firesc ton din lume.

– Să ne?... întrebă Dan, ducându-și mâinile pâlnie la urechi. Folosești pluralul seniorial. Noi, Ursu, gândindu-ne de atâta amar de vreme, etcetera...

- Nu, nu... Vreau să te învăț să faci un tur de recunoaștere. Fără să știi asta, n-ai ce căuta pe munte...

- Și chestia asta nu se poate face de pe sol?

- Din copac e mult mai precis și mai frumos, răspunse Ursu. Sunt convins că o să devii un as al recunoașterilor... superioare.

Ajunseseră la rădăcina uriașului fag. De la pământ până la prima creangă erau vreo zece metri, dar pe la jumătatea distanței ieșea din trunchi un ciot bătrân cam cât brațul unui om și cam gol pe dinăuntru.

Dan se așeză pe iarbă, se lungi și privi cu admirație podoaba naturii:

- Mie îmi place rolul de spectator. O singură dată am încercat, cu vreo cinci ani în urmă, să mă urc într-un vișin pe care nici măcar nu-mi crestasem numele. Și nu mă cheamă Constantin sau Alexandru, ci Dan. Am nume scurt. Și cu toate astea – mizerabilul! – și-a rupt o creangă numai ca să-mi rupă mie piciorul. De-atunci nu mai mănânc vișine. Tot de-atunci n-am mai încercat să mă cațăr în al doilea pom.

- Am un sistem foarte sigur și simplu, încercă Ursu să-l încurajeze. În doi timpi și trei mișcări ești sus.

- Te rog, Ursule, vorbește la persoana întâi. De ce să-mi dai emoții când pot să te admir din tot sufletul de aici de pe iarbă? Mi se pare că ne pândește și Lucia.

Distanța dintre fag și cort era foarte mică, peste prăpastie. Mai puțin de o sută de metri. Vreo optzeci. Lucia ieșise într-adevăr din cort și privea spre locul unde se aflau cei doi cireșari.

Ursu se opri sub fag și ochise prima creangă a copacului. Apoi își scoase de la brâu toporișca și o legă de un capăt al funiei. Se dădu câțiva pași înapoi, ținți îndelung, apoi aruncă toporișca. Greutatea azvârlită cu putere trase funia după ea trecând-o peste prima creangă. Ursu începu apoi să unduiască funia, cu capătul lui, și toporișca se lăsă în jos aducând celălalt capăt la pământ. Vlăjganul scoase toporișca din laț și în locul ei își băgă piciorul drept. Apoi prinse cu mâinile celălalt capăt al funiei și începu să tragă încet. Corpul i se ridică de la pământ, înălțându-se parcă fără niciun efort spre coroana fagului. După ce atinse cu mâinile

creanga, se lăsă în jos, cu aceleași mișcări și coborî la fel de sigur și de domol precum urcase.

– Fii atent că repet figura! Fii foarte atent.

Ursu repetă figura și Dan îl urmări ca un obiectiv fotografic. Nicio mișcare nu-i scăpă. Totul părea de o simplitate copilărească și chiar era. Ursu nu mai avu nevoie să-și îndemne prietenul. Cu un curaj de zile mari, Dan fugi spre fag, străduindu-se să imite întocmai mișcările lui Ursu. Își introduse piciorul în laț, prinse cu mâinile capătul celălalt al frânghiei și începu să tragă în jos. Simți cum se ridică de la pământ, se gândi la simplitatea sistemului și la plăcerea înălțării, dar o clipă mai târziu avu senzația că se prăbușește în cap. Ceea ce s-ar fi întâmplat cu siguranță, dacă nu l-ar fi prins Ursu, pregătit, pare-se, pentru acest deznodământ. Ca apucat, Dan încercă a doua oară, dar cu același rezultat.

– Imposibil! Fir-ar să fie de sistem! Fac exact ce ai făcut și tu. Tu te urci și eu cad. Mai încerc o dată.

Încercă și a treia oară, mai furios, și furia îl trânti și mai rău la pământ.

– Asta-i culmea! Nemaipomenit! Mă las păgubaș, gata! Nu sunt făcut pentru cățărat în copaci. Nu mă mai interesează asta. Mă interesează enigma. De ce tu poți și eu nu?

Ursu îi lămuri repede tot misterul. Și tot misterul era un fleac: brațele trebuiau să înconjoare frânghia în care era piciorul, să facă un cerc în jurul ei, să nu rămână în afara lor.

– Acum ai înțeles? întrebă Ursu.

– Am înțeles, fir-ar să fie, dar m-am lecuit de acrobații... iarăși pentru cinci ani.

– Nu vrei să mai încerci? îl îmboldi vlăjganul.

– Nici nu mă gândesc. Gata! Ce, eu n-am voie să fiu puținel mai ciudat? Mereu numai voi?

– Eu mă urc în copac să văd cam ce se mai întâmplă prin jurul nostru...

– N-ai decât! îl îmbărbătă Dan în felul lui. Mai bine mă duc să caut niște zmeură, mai la deal, că văd o groază de tufe acolo. Cel puțin voi fi în siguranță.

Din câteva mișcări, Ursu ajunsese la prima creangă, se prinse cu

măinile de ea, se înălță în mușchi și dispăru printre frunze, nu înainte de a-i potrivi lui Dan frânghia. În câteva clipe ajunse în vârful copacului. N-avea niciun obstacol în calea privirilor. În partea unde cobora soarele spre apus, muncelul pe care se aflau ei era despărțit, după vreo trei kilometri, de o vale adâncă. Mai departe își ridicau coamele zbârlite alți munți. Înspre nord, câteva gheburi cenușii mascau orizontul, iar spre răsărit un singur masiv: cel care adăpostea peștera. Undeva, înăuntrul cocoșei pleșuve, pătată ici-colo de insule de ienuperi, se aflau prietenii lui, prietenii lor: Maria, Victor, Tic și Ionel. Oare până unde înainta peștera în munte? Trecea oare de stânca aceea ciudată, asemănătoare cu un cal de șah, la rădăcina căreia îl întâlnise pe Petrăchescu? Stânca se afla cam în dreptul povârnișului pe care poposiseră ei. Privită din coastă nu mai avea exact forma sesizată de Lucia prima dată. Spre vest, se vedea numai cortul, și Lucia care se depărta de cort și se apropia de marginea prăpastiei.

– Hei! Dan! strigă ea oprindu-se la câțiva metri de prăpastie. Cum se poate ajunge la voi?

Dan îi arătă cu mâna direcția unde se afla puntea:

– Mergi cam vreo trei sute de metri, la vale, și dai de o punte. Treci fără grijă.

Lucia porni în goană la vale. Din vârful fagului, Ursu se adresă cu voce înceată cireșarului din zmeuriș:

– Spune-i să nu se uite în jos când trece puntea. Hai!

Dan țipă cât îl țineau puterile:

– Luciaaaaa! Ursu zice să nu te uiți în jos când treci puntea! Nu e voie, auzi?

Lucia îi făcu semn cu mâna că auzise, iar Ursu, în vârful fagului, simți cum îl năpădesc sudorile. Se uită furios spre Dan și abia îl deosebi în zmeuriș. Dan se legăna printre tufe și arbuști, atras de bogăția și mireasma fructelor. Erau roșii, puțințel acrișoare, exact cum îi plăceau lui... și nu numai lui. Nu simțise până atunci gustul adevărat al zmeurii și plăcerea de a le culege cu ochii închiși din rămurelele încărcate. Iarăși închise ochii, buzele și limba alergică în căutarea boabelor roșii. Simți un ciorchinel pe vârful limbii, îl strivi între buze, apoi un al doilea, un al treilea, și,

înfiorat de plăcere, deschise ochii... Mai târziu, de câte ori își amintea pățania, lui Dan îi plăcea să spună că pentru prima dată în viața lui simțise răceala zero-ului absolut... În fața lui, la câțiva metri, se afla un urs, mai amator de zmeură decât el, și din cauza asta închipuindu-și că e proprietarul tufelor. Ursul era foarte veritabil, și era brun, uriaș, probabil cel mai mare și mai fioros exemplar din neamul lui. Când îi auzi mormăitul și când îl văzu apoi mișcându-și laba, Dan înțelese că nu e prada unui vis, a unei halucinații, că nu se află în fața unui urs împăiat, sau a unei blăni de urs, transformată în sperietoare. O tuli ca din pușcă, spre mirarea lui moș Martin. Și pe drum avu nefericita inspirație să ridice o piatră și s-o arunce în capul ursului, care se luase după el mai mult ca să-l sperie.

Singurul Dumnezeu al lui Dan, în acea clipă a morții, se afla în copac. Spre el își înălță ultima rugăciune:

– Ursule! Ursu!

– Ce vrei? îi răspunse din fag vocea vlăjganului.

– Ursuuuuu!

– Ești nebun?... Nu mă vezi... Nu mă auzi?

– Ursu, Ursule!

Ursu dădu la o parte crengile și rămurelele fagului și deodată văzu toată scena. Dan fugea ca un iepure cu ursul după el.

– Urcă imediat în copac! Funia e acolo. Și nu te uita în spate! Hai, urcă!

Dan se apropie de fag și, fără să se uite înapoi, își băgă piciorul în laț, prinse funia cu brațele și începu să tragă. Dacă s-ar fi uitat înapoi și ar fi văzut ursul fioros la câțiva metri în spatele lui, n-ar mai fi avut tăria să încerce urcușul. În clipa când trase prima dată de funie, Dan simți că-l apucă nebunia. Dacă greșise? Trase încă o dată și încă o dată, cu toată înverșunarea. Când deschise ochii, văzu creanga fagului la câțiva metri deasupra capului. Jos pe pământ, departe, ursul se învârtea furios. Închise ochii și smuci din nou. Două brațe puternice îl prinseră și-l traseră sus. Era salvat! Putea să deschidă din nou ochii. Se agăță de o ramură groasă și se uită la Ursu. Vlăjganul, cu toporișca în mână, se pregătea să întâmpine, dacă va fi nevoie, atacul fiarei în copac.

Animalul mormăia furios, învârtindu-se în jurul copacului, își agita mereu labele și văzând frânghia șerpuind în aer, o prinse cu ghearele și o smuci în jos. Lumea toată parcă se liniștise, primejdia trecuse, dar chiar în clipa când culoarea unui zâmbet încerca să mijească pe fețele celor din copac, se auzi cristalină și nevinovată vocea Luciei:

– Unde v-ați ascuns! Hei! Unde sunteți?

Când văzu animalul fioros la zece metri în fața ei, Lucia înțepeni. În aceeași secundă, Ursu își făcu planul. Strigă cu o forță cumplită, care, singură, o împinse pe Lucia într-o goană nebună:

– Fugi, Lucia! Fugi la vale!

Fiara se repezi spre prada cea ușoară, dar o opri o lovitură grea și tăioasă din spate: toporișca azvârlită de Ursu. Furios, animalul căută în jur inamicul nevăzut. Atât îi trebuia vlăjganului: câteva secunde de zăpăceală. Cu un salt calculat la milimetru, zbură din creangă în creangă, își prinse mâinile de ciotul fagului și, fulgerător, pentru ca nu cumva ciotul să se rupă din pricina greutateii și izbiturii, sări în jos. Salturile fură executate cu atâta rapiditate, încât Dan, de sus, nu văzu decât o singură săritură. Ajuns pe pământ, Ursu aruncă în ceafa animalului nehotărât un bolovan uriaș. Zguduit de lovitură, animalul nu mai avu în cap decât imaginea agresorului. Prada cea mai ușoară dispăruse pesemne din mintea lui de urs. Se repezi furios, ca un bolid, spre cel care-l atacase. Vlăjganul porni în goană spre povârniș. O văzu departe, în vale, pe Lucia privind îngrozită scena și aproape simți în ceafă răsuflarea fierbinte a dihaniei înnebunite.

– Fugi, Lucia! strigă el, continuându-și goana.

În secunda când o zărise pe Lucia la rădăcina fagului, Ursu făcuse un singur plan: acela al salvării Luciei. Pe pământ, urmărit de dihania turbată, încerca să-și facă și planul propriei salvări. Avea un avans de câțiva metri asupra ursului, dar animalul era mai rezistent decât el, și peste câtva timp când îl vor părăsi puterile... Ursu fugea, fugea ca un animal încolțit de un altul mai iute și mai puternic. Se gândi într-o clipă absurdă că, poate alergând în cerc în jurul fagului, ursul va ameți... Apoi altă clipă, la fel de absurdă, în care își închipuia că fugind în zigzag, ursul nu

se va putea ține după el. Când o zări pe Lucia, dincolo de prăpastie, în apropierea cortului, îi veni în minte, în cea mai absurdă clipă, cel mai nebunesc gând: să sară peste prăpastie. Își încordă ultimele puteri și alergă ca un fulger, cu ursul mereu la câțiva metri în spatele lui. Crăpătura hidoasă se apropia vertiginos. Prinse bătaia pe muchia prăpastiei și-și azvârli trupul în săritura morții. În aer își strânse picioarele, apoi și le împinse crud, transformându-și trupul în săgeată. Când tălpile atinseră muchia cealaltă, brațele îi făcură trupului ultimul avânt... În aceeași clipă îi căzu din buzunar un obiect pe care nu-l văzuse niciodată; tabachera, de lemn, pe care Sergiu o strecurase în buzunarul hainei lui, în seara dinaintea plecării.

Vlăjganul se rostogoli ca o minge pe pământ. Avusese inspirația să-și facă trupul colac. Când se ridică buimăcit în picioare, la câțiva pași de el, Lucia se prăbușea ca o zdreanță în primul leșin din viața ei. Dincolo de prăpastie, animalul, înspăimântat de tot ce i se întâmplase, hotărî brusc să-și caute un alt loc de zmeură, fără capcane și lovituri mișelești. Înfrânt și umilit, coborî repede la vale, dar în partea cealaltă, spre stânca vâjnoasă, pe care se odihnea calul de șah.

Ursu o luă pe Lucia în brațe. Figura ei palidă îl înfiora. O privi mult și descoperi pe chipul ei alte înțelesuri care îl înecau. Fără să-și dea seama o strânse la piept și-i atinse cu fruntea obrajii fierbinți.

2

Lumea se liniștise. Cireșarii erau în cort: Ursu nu izbutea să ridice capul din pământ, Dan căuta glume cu urși și vânători, Lucia lovea mereu cu degete fierbinți în emițător. Pocnete mici, imperceptibile. Poate că nici nu lovea emițătorul. Poate că tresăreau degetele înfiorate de furnicile spaimelor trecute. Obosiră și cuvintele, adică Dan. Se întâlni și el cu amintiri și cu imagini care-i mai răsuflau în ceafă. Prin câte trecuse într-o singură zi! Și ziua nici nu se terminase...

Din depărtări răzbătu până la ei o bubuitură înfundată. Un proiectil electric parcă trecu prin inimile lor. Ursu sărise în picioare ca un arc.

– Și eu care credeam că dormi... îl luă Dan în primire. Oare ce-a fost?

Lucia se uita spre Ursu cu ochi care implorau, dar vocea voia să fie nepăsătoare:

– Probabil c-a tras cineva cu pușca... vânătorul...

Ursu negă mai târziu cu o mișcare a capului:

– Nu... N-a fost zgomot de pușcă... A fost un zgomot mai greu, mai din adâncuri...

Dan își duse mâinile la gură... dar după ce scăpase vorbele mocnite și ascunse ale tuturor:

– N-o fi fost oare zgomotul unei prăbușiri în peșteră? Nu mai sunt alte adâncuri...

Ursu voia să fie calm și liniștitor:

– Parcă a fost o explozie... Trebuie să fie pe undeva pe-aici vreo carieră de piatră...

Și iarăși se lăsă tăcerea, o tăcere grea prin care se strecura neostenit bâzâitul aparatului telegrafic deschis fără încetare. Dar undele erau neînduplecate.

3

Vânătorul mai așteaptă câteva minute după declanșarea exploziei. Se uită de jur împrejur, se rotește mereu, parcă era un manechin uitat într-un pustiu. Ecourile exploziei se topiseră. Nicăieri nicio mișcare: lumea rămăsese liniștită, nu presimțea crima care se pregătea. Încă o rotire, ultima, apoi se îndreaptă spre intrarea tunelului: o crăpătură aproape orizontală, ascunsă printre bolovani și tufe de munte.

Petrăchescu știa că va trebui să intre în deschizătură așa cum intra bărbosul, pentru a avea mâinile libere și a astupa gaura cu lespedea de piatră de alături. Sprijinindu-se în mâini își lăsă trupul să alunece înăuntru, apoi făcu jumătate de rotire, ca un

stânga-mprejur, susținut numai de mușchii brațelor, în timp ce vârfurile picioarelor căutau treptele de susținere din interiorul tunelului. Semirotirea se termină cu bine, dar când își îndreptă privirile spre capacul de piatră, văzu, doar la câțiva metri de lespede, un urs pentru care s-ar fi dat în vânt orice mare vânător, un urs rege, idealul oricărui as al aventurilor cinegetice... dacă s-ar fi găsit bineînțeles în altă situație decât în cea în care se afla el. După felul cum ținea capul, după mormăitul întretăiat și gros, dar mai ales după agitația și încordarea labelor, Petrăchescu înțelese, într-o clipă, că ursul era sau rănit, sau prădat de pui, și pus deci pe cruntă răzbunare. Groaza morții se întipări pe fața vânătorului. Cu riscul de a-și sfărâma oasele feței, se împinse cu toate puterile în deschizătură. Încă un centimetru, încă o fracțiune de secundă... Dar chiar în clipa în care capul lui Petrăchescu dispăru în gaură, ursul își înfipse ghearele în plin. Laba animalului smuci fulgerător și capul vânătorului ieși afară până la bărbie, apoi alunecă înăuntru. În ghearele ursului rămăsese pălăria țuguiată ca un con, iar din pălăriuță atârna un smoc de păr cu rădăcini însângerate. Dacă părul ar fi fost mai des și rădăcinile mai adânci... Furios cum nu mai fusese vreodată, ursul duse captura la nas, o miroși, își strâmbă nările a greață, apoi o aruncă în deschizătură, după vânător. Pesemne că îl bătu o clipă gândul să ia și el urmele omului fără păr, dar fie că deschizătura era prea strâmtă, fie că-i era teamă de alte lighioane, fie că nu-i plăcea mirosul pălăriei și gustul mătreței, ceva îl făcu să-și schimbe gândul. Și apoi soarele cam cobora: ora aventurilor se terminase. Ursoaica o să-l înțeleagă, iar puii n-aveau încă vârsta care le-ar fi permis să-și ia părinții la rost. Astfel, animalul necăjit și resemnat porni fără grabă într-o direcție care nu mai interesează pe nimeni.

Bărbosul aplică pe creștetul însângerat al vânătorului un pansament plat și dens pe care-l lipi cruciș și-n diagonale cu fâșii de leucoplast.

– Un fleac, coane. Puțină usturime și trece... Ca să vezi, coane, cum viața omului atârână de un fir de păr. Dacă aveai câteva în plus...

– Doare crunt, dom'le, pe cinstea mea! Mi-a smuls și părul și

pielea, dom'le... dar tot îl prind eu odată în bătaia puștii. Bine că i-am dibuit sălașul... Mi-a smuls tot părul, dom'le... Și doare că-mi vine să urlu, pe cinstea mea...

– Ți-am făcut un pansament, coane, cum n-ai mai văzut dimineața. Pansament fulger. În două ore trece totul, și rană și durere. Poate c-o să crească și părul la loc...

– Dom'le! Așa să fie, cum spui dumneata. Dar eu nu-i iert, dom'le, auzi? Nu-i iert. Toate-s din pricina lor, pe cinstea mea...

– Mai bine spune dacă te-ncumești la drum, sau vrei să te mai întinzi vreun ceas?...

– Cum poți să-ți închipui asta, dom'le, pe cinstea mea! Avem noi timp de pierdut? Uite, că mi-a trecut și durerea... Nu trebuie, dom'le, să ajungă în lume, știi și dumneata...

Bărbosul îi întinse vânătorului o pereche de cizme lungi, care aveau aceeași culoare și același foșnet ca salopeta lui tăiată de fermoare.

– Îmbracă-le dumneata, coane, și strânge-le bine la coapse. Eu nu mai am nevoie.

Cizmele erau făcute dintr-un material impermeabil dens și foarte elastic. Nici tălpile nu erau prea groase și șanțulețele care le întretăiau în toate sensurile asigurau o priză solidă pe orice teren. Petrăchescu le trase pe el cu vădită plăcere.

– Gata? îl întrebă bărbosul, prinzându-l în raza lanternei și măsurându-l din cap până în picioare. Îți stă bine, coane, zău că te fac mai tânăr și mai inteligent. Gata?

– Gata! răspunse vânătorul după ce-și duse mâna la șold și controlează dacă pistolul e la locul lui.

Bărbosul începu să înainteze în tunelul prin care venise Tic. Prudent, luminând fiecare ungher, fiecare crăpătură, fiecare piatră dezlipită de la locul ei. Petrăchescu era la câțiva pași în urma lui, cu lanterna în mâna stângă, cu mâna dreaptă lipită întruna de șold. Se opriră la locul exploziei. Spărtura parcă fusese calculată la milimetru: exact cât să încapă țeasta bărbosului. Ceea ce însemna că Tic scăpase mult mai ușor decât cei doi urmăritori. Iadul, cu mulți draci și cu multă smoală și cu multe scule zimțuite și fierbinți, se mută pentru câțva timp în locul acela. Când ajunseră,

în sfârșit, în marea catedrală cu orgă și statui, fețele și brațele celor doi stâlciți ardeau de parcă stăteau încă pe frigare. Și când văzură apa aceea ca oglinda se repeziră spre ea, ca niște broscui ținuți la uscat, pentru a-și răcori fețele. Își cufundară fețele în apă, dar și le retraseră fulgerător, scrâșnindu-și maxilarele. Apa era rece ca gheața, dar era mai ales sărată, mai sărată decât într-o ocnă de sare.

Fără să mai piardă vremea, roși de usturimi și cu pâlpâiri de ură în suflet, porniră amândoi pe marginea pârâului subteran, pe drumul pe care credeau că apucaseră tinerii.

Capitolul XIV

1

Într-adevăr, tinerii porniseră pe drumul acela. Stăteau înghesuiți în captura plutitoare de cauciuc, unul în spatele altuia. Victor în cap, la comandă, cu vâsla în mână, în spatele său, Ionel, apoi Maria și la urmă Tic. Aaaa, da!... Câțiva centimetri înaintea prichindelului, între el și Maria, se mai afla ceva, cel mai prețios odor din toate câte existau pe pământ, și era chiar la sânul lui, lipit de carnea lui: cutia vrăjită cu puterea ei fantastică. Dacă n-ar fi găsit cutia, tristețea l-ar fi înnebunit, l-ar fi sfâșiat. Chiar cu cutia la piept, nenorocirea lui Țombi îi înfipsese în inimă un sfredel, care de multe ori se învârtea zgâriindu-l cu dureri până în ochi. Mai ales când își amintea un gând care-l gădilase atât de plăcut într-o seară nu prea îndepărtată: să-l tragă pe Țombi de coadă și de urechi cu o mână invizibilă. Din când în când îl ataca o întrebare perfidă, răutăcioasă, brrrr! ce întrebare rea se ascundea în capul prichindelului. Închidea ochii, inutil în beznă aceea groasă, pentru a-și alunga întrebarea, dar ea îi irita urechile și-i pompa atâta jale în suflet câteodată, că parcă simțea cum i se topește ceva înăuntrul pieptului. Oare ce diavol împielit o scornise? Oare de ce nu-i era dat să trăiască măcar o singură oră de bucurie plină, o oră în care să știe, așa, pe deasupra bucuriei, că la sfârșitul ei nu vor fi pedepse, amenințări sau tristeți? Acum avea cutia vrăjită la piept, adică toată bucuria lumii... De ce oare îl năpăstuia întrebarea aceea rea? Ei da! se zvârcoli prichindelul, nemaiputând să suporte. Da! Oricând aș schimba! Și acum! Dați-mi-l pe Țombi și vă dau cutia înapoi!... Ufff! Ce întrebare urâtă...

Dar mai era cineva care trăia o dramă în alunecarea aceea moale spre necunoscut. O dramă cu întrebări grele și cu răspunsuri simple și mai ales o dramă a obrazilor roșii, care din fericire nu se vedeau, și din când în când a unor zvâcniri

sfâșietoare care transformau bezna în aer și sufocau fără milă. Ionel nu mai suferea pentru ceea ce se întâmplase în peșteră, ci pentru ceea ce se petrecuse afară, în ultimele ore, în ultimele zile, în ultimele luni. Dacă ar fi fost undeva în soare ar fi râs și s-ar fi pocnit cu pumnii în cap și ar fi strigat în gura mare că a fost sau că este un prost și un dobitoc fără pereche. Voise și făcuse tot felul de manevre ca să ajungă... Ce? Conducătorul expediției... Pentru ce?... Pentru ca în clipe foarte grele să-l topească frica și să nu fie în stare din cauza asta să rămână lucid și să scape de negurile de pe ochi și să ia hotărârea cea mai bună?... Pentru ca să vadă și să simtă toți că e un... un ce? Orice! Dar în primul rând cel care nu merită să conducă. Crezuse că totul va fi un joc în care va spune niște lucruri foarte ușor de spus: când să se scoale, când să se culce, ce să mănânce, ce să îmbrace, unde să poposească, unde să aprindă focul. Doamne! ce idioțenie! De ce trebuie pentru toate acestea un conducător? Oricine le poate spune și le poate face. Și ce s-ar fi întâmplat dacă le-ar fi spus el? S-ar fi schimbat culoarea Soarelui? S-ar fi mărit Pământul? Ar fi crescut el mai înalt sau ar fi schimbat măcar cu o iotă părerea pe care Maria o avea despre dânsul? Numai așa de dragul de a comanda să facă atâtea manevre, și să spună atâtea minciuni, și să-l șmecherească pe Tic! ... Cât de bine își dădea seama acum că nu era el cel mai potrivit pentru a fi conducătorul expediției. La greu nu și-a păstrat cumpătul. L-a apucat frica și din cauza fricii s-a încăpățânat în a spune și a face prostii. Dar și mai grav era că atunci, sub teroarea spaimei, credea că adevărul e de partea lui. Iată unde poate duce frica!... Cu broboane de sudoare pe frunte și probabil cu obrajii ca focul, își spuse în gând, și erau niște vorbe grele care dureau, că un conducător așa cum voise el să fie seamănă cu broasca aceea care se umflă fără să-și închipuie că ar putea să și plesnească... Așa trebuie să fie, își termină gândul Ionel: cine vrea să conducă trebuie să fie hotărât ca atunci când e greu și foarte greu să dea el, primul, exemplu. Nu să spună frecându-se la ochi somnoroși: sculați-vă, că e ora deșteptării... ci să se urce pe plută și să treacă primul prin întunericul iadului... Dar oare ar fi gândit la fel dacă nu ar fi trăit momentul cel greu?... „Mi se pare ceva atât de frumos

ceea ce se întâmplă acum, își spuse Ionel cu lacrimi în colțul ochilor, și mai ales ceea ce mi se întâmplă mie acum, dar atâta rușine mă cuprinde pentru ceea ce mi s-a întâmplat, încât n-o să spun gândurile acestea nimănui, niciodată...”

Maria plutea în lumea ei, plutea așa cum visase și cum nu-și închipuise că poate fi aievea. Trecuse totuși aievea și încă mai trecea printr-o lume altora necunoscută, cu castele și catedrale fantastice, cu orgi și colonade și cupole și coliere și oglinzi albastre în care își privise chipul și se mirase că e frumoasă. Uneori își mângâia pleoapele cu vârful cozilor pentru a simți o atingere care să-i spună că e trează, că nu e un vis nici plutirea lină, nici amintirea sălilor de bal împietrite, nici bezna care se lăsa străbătută, nici surprizele de marmură și calcar care poate așteaptă undeva o simplă rază de lumină pentru a se dăruir privirilor vii. Era bogată, așa se simțea Maria, parcă atârnav pe ea bogățiile asemenea unei trene nevăzute, ducea cu ea atâtea imagini și amintiri de gheață și marmură și mai ales amintirea unei oglinzi albastre mirate care-i înflora pieptul, și dacă s-ar fi ivit din loc în loc brațele unor candelabre de argint cu lumini palide, și dacă barca cenușie s-ar fi transformat într-o iolă albă și ea și-ar fi lăsat capul pe spate și cozile i-ar fi atins apa, și dacă undeva la capătul beznei o va aștepta un lac cu valuri și unduiri line și mai ales soare, soare mult, bulgări și ploaie și aer și soare... Maria tresări, dar încă nu voia să soarbă toată realitatea, mai avea nevoie de visul adevărat pe care în atâtea sute de nopți îl visase și pe care... Și gândul o purtă pentru o clipă într-o priveliște solară, afară, unde erau prietenii ei ceilalți, și printre ei cel care-i deschisese calea spre visul adevărat. Dar clipa trecu, și iarăși se lăsa învăluită de beznă, și își lăsa brațele să-i cadă, și își lăsa degetele în apă, și florii reci îi dădeau tot timpul certitudinea fantasticei realități.

Victor era treaz. Nicio imagine nouă, nicio amintire veche nu-l subjugă și nu-i fura clipele. Vedea totul, până în detalii de ață și sorbea totul și întuneca totul ca niște imagini pe un film care se va developa cândva. Barca era bună și apa era încă bună, dar până când oare? Curentul și râul îi duceau oare spre lume, spre lumină, spre clipe pașnice cu soare și umbră, cu glumele lui Dan și

acrobațiile lui Ursu, spre o noapte cu gângănii și foșnete și cu stele deasupra capului și cu siguranța aceea caldă că în zori, sau mai târziu, când ochii se vor deschide leneși, pleoapele se vor speria de lumină și iarăși se vor închide pentru acea clipă lungă în care se scutură visele și ultimele pânze negre ale somnului?... Oare unde-i ducea calea de apă și de întuneric? Victor era asuprit de întrebări care se încrucișau violent și-l fulgerau de multe ori cu spaima și dureri. Poate că Ionel avusese dreptate când se opusese continuării călătoriei... Ce s-ar fi întâmplat dacă nu ar fi dat peste barca de cauciuc și dacă Tic n-ar fi încăput pe cărarea iadului?... Și iarăși: oare unde ducea calea de apă?... Peștera fusese locuită: incrustațiile și uneltele erau dovezi de netăgăduit. Calea de ieșire și de intrare a peșterii locuite nu era înapoi, spre catedrala de marmură, ci înainte pe drumul pe care pluteau ei. Nu era o dorință sau o speranță gândul acesta, ci o certitudine. Grota locuită nu putea să aibă o altă ieșire spre lume. Calea era bună... gândea Victor cu spaimă... Dar până când? De ce nu fusese descoperită până acum peștera?... Sau ieșirea ei era atât de bine ascunsă încât nimeni n-o bănuia în cine știe ce crăpătură astupată de tufe și bolovani... sau calcarul se răzvrătise și, cândva, în negura timpurilor, prăvălise asupra ei lespezi gigantice de mormânt. Dacă peștera, altădată locuită, era închisă? Dacă prăbușirile rocilor calcaroase transformaseră, undeva, înainte, calea de apă într-o cascadă? Victor nu vedea, nu voia să vadă, podoabele și tainele de marmură și calcar, nu auzea, nu voia să audă, melodiile și ecourile catedralelor și castelelor și grădinilor împietrite. Își păstra simțurile treze, crude, gata să dea alarma, pentru a nu se lăsa furat de acel „prea târziu” care poate că-i pândea și-i aștepta undeva în beznă. Speranța era ca o ancoră dureroasă și Victor nu voia s-o arunce, o păstra pentru clipa cea mare, pentru țărmul solid, primitiv și sincer, pentru țărmul cu soare.

2

Gândurile tuturor se întrerupseră subit și brutal și parcă mii

de cârlige li se înfipseseră în spate. Pentru că în spatele lor răsunase zgomotul unei explozii cumplite, care umpluse cu nesfârșite ecouri bolnave bezna peșterii. Victor își transformă vâsla în cârmă și lipi barca de mal. Sări primul pe stâncă și după el ceilalți. Capătul de funie cu care legase barca se afla în mâna lui. Stăteau toți nemișcați, tăcuți, cu auzul încordat. Dar nicio altă bubuitură nu mai tulbură liniștea grotei, iar ecourile vechi se topiseră, toate, în beznă.

– Oare ce s-a întâmplat? întrebă Maria. S-a prăbușit vreo stâncă, s-a sfărâmat ceva?

– Parcă a fost o explozie... gândi Victor cu voce sonoră. Mai tare decât o prăbușire.

– Explozie!! se miră Maria. Cine s-o facă? Unde? Și pentru ce? O explozie în peștera noastră?

– Într-adevăr... recunosc Victor. Nici eu nu înțeleg cum s-ar fi putut produce o explozie. Dar dacă a fost zgomotul unei prăbușiri, atunci undeva în munte s-a întâmplat o adevărată catastrofă.

– Catedrala! se înfioră Tic. Bolțile și orga...

– Poate că nu... se rugă Maria. Lacul meu cel albastru, își aminti ea clipa neașteptatei destăinuii.

Ionel se hotărî să iasă din mutismul lui:

– Orice zgomot este amplificat la maximum de vibrații și ecouri... în orice peșteră...

– E adevărat, spuse Victor. Dar a fost un altfel de zgomot. Un zgomot rotund, greu... Parcă-mi amintesc nucleul lui, clipa lui fără ecouri. Nu pot să-l redau decât printr-o comparație, așa l-am și simțit: mi-a părut ca bubuitura unui tun față de un pocnet de pușcă.

– Nu știu... se retrase Ionel. Poate că ai dreptate. Ce-o fi fost o fi fost. Sigur e un singur lucru: prăbușirea sau explozia, adică zgomotul, a izbucnit aici în peșteră... Afară în niciun caz. Și acum mă dor urechile.

– Asta e! se înfurie Victor. S-a întâmplat ceva în peșteră. O explozie, o prăbușire catastrofală? Nu știm. Și mai ales nu știm în ce măsură ne privește pe noi zgomotul, fir-ar să fie de zgomot!

– Poate că nu ne privește deloc, spuse Maria. Mai ales dacă s-a

petrecut vreo prăbușire în masa calcarelor, cum vă place vouă să spuneți...

- Chiar dacă e o catastrofă? întrebă Ionel.

- Ei și? întrebă la rândul ei Maria. Să zicem că a fost o catastrofă. Ce ne privește pe noi?

Ionel tăcu. Simți broboane de sudoare pe frunte și arsuri sub ochi. Îi era teamă că spusele lui vor fi interpretate altfel, ca o răzbunare sau ca un țipăt de cucuvea. Dar Victor îi simți reținerea:

- Ionel vrea să spună, că o prăbușire catastrofală... nu-i așa, Ionel?... ar fi ca o lespede pe un mormânt... în cazul când calea pe care mergem acum e închisă... Dacă râul nu ne scoate la lumină, în cel mai rău caz ne-am putea întoarce pe drumul pe care am venit. Dar o prăbușire catastrofală ar putea să ne închidă calea de întoarcere pentru totdeauna...

- Aha! înțelese Maria. Tot cu gândul la mormânt și pe deasupra îmi mai ucizi și amintirile... Atunci... mai bine să fi fost o explozie...

- Ar fi la fel de grav, spuse Victor. Dacă nu și mai grav... Da! Asta e nenorocirea: că și una și alta s-au petrecut în peșteră.

- Și eu, îngână Tic, parcă simt cum mă frige ceva în spate. Până acum îmi era frică numai de ce-ar putea să fie înaintea noastră, zău...

Vorbind astfel, fără să vrea, Tic îi ușurase pe toți ceilalți de povara unor vorbe și gânduri grele. Toți simțeau cum cresc niște gheare în spatele lor. Iar înainte: oare ce era înaintea lor? Ce li se pregătea?... Maria încă mai avea speranța catedralei cu apă albastră:

- Și dacă a fost o explozie? De ce e mai rău?

- Pentru că a fost făcută de niște oameni, răspunse Victor, și oamenii nu fac exploziile fără scop... Și nu văd ce scop ar putea să aibă acum o explozie în peșteră. Adică nu pot să-i gădesc un scop bun...

- Și unul rău poți să-i găsești? îl iscodi Maria.

- În orice caz e mult mai ușor de găsit... chiar dacă ne-am gândi că un singur om ar fi putut să provoace explozia... dar eu zic că ar fi mai bine să luăm o hotărâre...

– Eu aş vrea totuşi să mă lămuresc, se încăpăţână Maria. De ce te opreşti la jumătatea gândului?

Şi iarăşi se auzi vocea salvatoare a lui Tic:

– Ne oprim aici? Poposim aici?

Maria parcă uitase întrebarea la care nu i se răspunse sau poate întârzia voluntar răspunsul. Îşi plimbă raza lanternei prin tunelul sărac, cu maluri strâmte, fără nicio podoabă, fără coturi, fără firide. Părea nemulţumită:

– Poate găsim alt loc de popas mai bun, adică mai frumos... Sau nu mai am voie să mă gândesc la frumos?

Ionel simţi că întrebarea i se adresase lui:

– Nu m-am gândit la mormânt atunci când m-a speriat catastrofa. M-am gândit, pe cuvântul meu, la ceva frumos. Gata!

Nimeni nu mai spusese nimic. Se imbarcară la repezeală, lăsând iarăşi corabia în voia curentului. Înaintau destul de iute, cu vâsla lui Victor drept cârmă. Trecură printr-un ghiol în care se văzură nevoiţi să strunească viclenia curenţilor, apoi regăsiră tunelul, adică pâraiaşul bun, numai că devenise foarte capricios după întâlnirea lui cu ghiolul: malurile i se îngustaseră şi mai rău, pereţii erau borteliţi de tot felul de scobituri şi firide, şi mai ales făcea tot felul de coturi, la dreapta, la stânga, nu se mai împăca deloc cu linia dreaptă.

„Aici trebuie să fie din belşug roci granitice”, gândi Ionel, dar hotărâse să nu-şi mai rostească gândurile cu glas tare, mai ales că nici nu interesa pe nimeni în acel moment granitul lui nenorocit.

Undeva, după un cot, în apropierea unei stalagmite retezată parcă de o lovitură de spadă, pe o întindere de piatră care putea oferi adăpost, barca se opri pentru un popas mai îndelungat. De multă vreme nu mâncaseră şi, mai ales, simţeau nevoia să se lungească undeva, chiar şi pe piatră, să-şi odihnească trupurile obosite, să-şi odihnească pleoapele, să uite măcar pentru o clipă spaimile şi neliniştile, durerile, bezna, chiar şi speranţele. Atâta sete de lumină era în ei... şi îşi doreau vise să le amintească, care să-i înveţe iarăşi cu lumina.

Departe, în peșteră, prin cotloane prin care trecuse de multă vreme barca de cauciuc, două ființe nevăzute pășeau după lumina unei lanterne. Nu se vedea nimic altceva decât o fâșie de lumină străpungând beznă. Mergeau anevoie pe maluri dezordonate, printre gropi și bolovani, ferindu-se de alunecări și de izbituri. Nu era mers, ci echilibristică înaintarea lor prin văgăună. Până ce unul dintre indivizi, ferindu-se de un bolovan se prăvăli în apă. Pârâiașul era lat și iute și, privit de pe margine, părea foarte adânc. Dar prăbușindu-se în apă, vânătorul descoperi că adâncimea ei nu trece de genunchi, ba pe margine abia ajunge până la glezne. Înaintarea lor deveni mai rapidă. Beznă era străpunsă de două fâșii luminoase, uneori apropiate, alteori îndepărtate, uneori paralele, alteori una după alta.

Fiecare era apăsător de emoții și gânduri felurite, dar era ceva care-i asemena pe amândoi: ura. Amândoi urau și amândoi se urau. Mergeau prin beznă și apă, ca niște jivine izgonite din urmă. De ce?... Se poticneau și cădeau, stropii sărați le ațâtau durerile de pe față, bolovani vicleni le pândeau picioarele, colțuri și ieșituri ascuțite îi împungeau în drumul lor bezmetic. De ce?... Poate pentru că erau împreună, și ura creștea în ei odată cu frica unuia față de celălalt.

Bărbosul simțea o silă cumplită pentru tot ce se petrecea cu el, pentru tot ce i se întâmplase: traiul din grotă, tovărășia vânătorului, spaima de lumină, primejdii din fiecare punct cardinal, speranțe zdrelite și chinuite, și acum hăituirea prin beznă. Oare cine erau cei urmăriți?... Dimineață, ieșise afară în lume și se uitase în oglinda unui izvor, și văzuse cu groază cum îl pândește cineva, în spate, gata să se năpustească asupra lui. Era un om-fiară în spatele lui, cu ochi ieșiți din orbite, cu față de ceară, cu părul zburlit și înnodat, și cu o barbă de catran. Se întorsese ca să se apere, dar nu zări pe nimeni în pustiul de piatră din jurul lui. Și abia atunci înțelesese că omul care-l pândește era chiar el, era chipul lui, chip necunoscut. Izbise cu pumnul în apa

izvorului pentru a sfârâma oglinda, dar chipul rămânea; nu putea să nu-și poarte propriul chip necunoscut... Oare cine erau cei urmăriți? Cine pe cine hăitua! Dar îl apucau și clipe de negură și atunci pasul lui se grăbea, lovea stânca și apa și beznă și fâșia bolnavă de lumină și aerul și mergea înainte cu capul aplecat, cu gâtul apăsător de dureri, tras de niște coarde nemiloase de oțel spre undeva unde trebuia să strângă și să distrugă.

– Mai repede, horcăia el. Mai repede! Undeva tot trebuie să ajungem.

Undeva... Pentru prima dată, în beznă aceea groasă și bolnavă, cuvântul îi spunea și altceva, scăpa de teroarea unei singure direcții, cuvântul se bifurca.

Aproape tot timpul în spatele bărbosului, aproape tot timpul gemând de ură și bolborosind înjurături, vânătorul mergea ca un halucinat, fără să simtă apă, beznă, durere, lumină. Puterile îl părăsiseră de multă vreme, de când privise cu atâta siguranță moartea la gura tunelului. Îl duceau înainte, și-l țineau în picioare instinctele. Ar fi putut merge așa, fără lumină, fără mâncare, fără vorbele altora, fără răsuflarea altuia, până la capătul pământului. Viața lui se afla în stăpânirea inconștientă a unor ființe plătând închise și ele în beznă și groază. Ființele acelea erau undeva înaintea lui și trebuia să le ajungă pentru a-și lua înapoi dreptul de a trăi. Și ura lui prefăcută față de acele ființe devenise ură adevărată și creștea în el, creștea cu fiecare clipă, o simțea în oase. Măinile lui strângeau uneori beznă ca niște gheare care strâng gâtul cuiva. Mergea fără să simtă, uneori se lovea de pereții tunelului, sau de bolta joasă, sau se prăvălea în apă, dar mereu se încorda în linie dreaptă, în verticală, și-și purta mai departe pașii, și-și antrena mereu mâinile strangulând întunericul.

– Îi omor pe toți, își auzea vocea, o voce care nu mai avea în ea acele zgomote ridicole de tinichea. Îi omor pe toți, dom'le. Altminteri va trebui să-mi zic adio, pe cîntea mea.

– Termină cu aiurelile! îi răspundea celălalt. Trebuie să le smulgem prada. Eu asta vreau! Înainte de orice! Chiar înaintea fetelor, auzi? Întâi cutia, auzi?

– Și dacă și-au dat seama, dom'le? Și dacă au umblat la ea,

dom'le... Pe cinstea mea.

– Asta n-o știm. Mai întâi să vedem...

– Dom'le, și dacă?...

– Termină odată, că mă înnebunești! Tot n-ai înțeles? Mai întâi trebuie să-i ajungem din urmă!

– Dom'le, pe cinstea mea! Oare-i ajungem? Știi cu ce ne întrec pe noi? Știi cum se îndepărtează de noi? Cu barca mea, dom'le! Unde-a ajuns viața mea?... Auzi, dom'le! Cu barca mea!

– Grijană și candela și toți sfinții. Nu puteai să le dai barca!?

– Dom'le! Ți-am spus să nu insulti!... Dom'le, oare-i ajungem? Pe cinstea mea...

– Doar n-or să meargă tot timpul fără să se odihnească. Asta e toată șansa noastră: să-i prindă oboseala și să poposească undeva. Numai așa îi putem ajunge...

Vânătorul înțeluse că nu avea dreptul la nicio clipă de odihnă. Dar nici n-avea nevoie de odihnă. Ar fi mers până la capătul pământului, prin beznă și gheață. Își lipi mâna dreaptă de șold și se lăsă tras înainte de forțe neomenești.

4

Cireșarii hărăziți primilor fiori, primelor întâlniri, dar osândiți apoi beznei neîndurătoare, se înveliseră în păături și în saci de dormit, așteptând, cu gene de plumb și cu plumb în oase, somnul tămăduitor. Dar somnul întârzia. Întâi îl doriseră toți, până când începuse să-i usture pleoapele, apoi se luptaseră împotriva lui, fără să-și dea seama. Fiecare se retrăsese în lumea lui, pregătindu-și visele, vise cu mult soare, cu lumină care să cadă peste ei în stropi, ca o ploaie.

Victor își camuflase lanterna sub pătură. Numai o şuviță răzbătea pe caietul lui de însemnări. Și mâna lui obosită tălmăcea în cuvinte de toate zilele gânduri grele, gânduri încălcite, gânduri adânci.

„Nu pot să fiu sincer cu voi, scria Victor, aș vrea, dar nu pot. Sunt sigur că spaima mă roade mai tare decât pe voi, dar nu

trebuie să se vadă nimic. Dacă v-aș spune ce gânduri îmi trec prin minte!... Dar voi nu trebuie să simțiți... Vă jur că nu mă gândesc la mine... Știu că ne amenință primejdii, brrrrr! cum face Ticușor, dar deasupra tuturor e ceva foarte frumos, ca o lumină... am obosit... o lumină... Toată călătoria noastră e o lumină... Oricine ar fi făcut ca noi... E ca o lumină pentru că aici, la noi, nimic nu poate fi mai frumos ca lumina... aici în bezna noastră... Toată călătoria noastră e o lumină... Uffff..."

Victor închise carnetul și stinse lanterna. Somnul voia cu orice preț să-l biruie.

Cel mai aprig dușman al somnului era Tic. Se opunea somnului cu tot ce-i venea în minte: cu pișcături, cu degete ude și reci plimbate pe pleoape, dar mai ales pipăindu-și cu mâinile cutia lui de vrajă și căutând cu disperare, în mintea-i febrilă, cuvântul magic. Rostise de câteva ori cuvântul: clopoței, apoi își luminase cu lanterna mâna sau piciorul, sau chiar fața. Dar de fiecare dată își văzuse părțile luminate ale trupului, și de fiecare dată ceilalți se uitaseră urât la el, poruncindu-i să stingă lumina. Deci îl vedeau și ei. Dacă nu l-ar fi văzut, s-ar fi mirat, ar fi spus altceva... Și deodată, Tic făcu descoperirea cea crudă: nu aflase cuvântul vrăjit, cuvântul adevărat! Trebuia să fie altul, nu cel pe care-l visase el. De aceea atinse încet cu mâna, ca o mângâiere, părul Mariei și o întrebă în șoapte abia auzite:

– Dormi?

– Nu, Ticușorule. Dar tu de ce nu dormi?

– Așa... Ca tine... Maria, tu știi cuvinte vrăjite?

Maria ar fi vrut să-i pună mâna pe ochi și să-i spună câteva vorbe mai rele, dar simțindu-l aievea, lângă ea, auzindu-i răsuflarea și bătăile inimii, în noaptea aceea de beznă și spaime, deveni subit cea mai gîngășă și mai bună soră din câte cunoscuse și din câte putea să-și închipuie prichindelul cărn și cu păr de lumină.

– Ce fel de cuvinte, Ticușorule?

– Cuvinte din basme... Știi tu!... Cuvinte cu care se fac vrăji, cuvinte cu care se deschid... știi tu...

– Aaaaaa! se dumeri Maria. Se poate, Ticușor? Îmi închipui ce-i

cu tine. Te crezi în peștera lui Ali Baba și ai uitat formula magică! Se poate, Ticușor?

– Am uitat-o... se tângui prichindelul, deși nu avea ce să uite pentru că nu citise basmul. Spune-o!

– Sesam, deschide-te! Asta-i formula!

Tic șopti în gând cele două cuvinte și apoi începu să se pipăie. De vreme ce se simțea nu erau bune cuvintele. Dar își adusese aminte că moș Timofte nu-i spusese nimic despre harul cutiei de a pulveriza ființele. Cutia avea o singură vrajă. De aceea aprinse lanterna, scoase limba și-și luminează fața.

Maria se uită la el gata să-l muștruluiască, dar iarăși își aminti unde se află, și vocea îi răsună blândă, duioasă:

– Tic! Nu-i frumos să scoți limba... Mai bine te-ai culca. Și eu...

– Te rog, Maria... Spune-mi alt cuvânt vrăjit...

– Zău, Tic, ar trebui să te culci...

– Te rog mult, mult de tot, spune-mi...

– Abracadabra...

– Cum? întrebă înfiorat posesorul cutiei magice.

– A-bra-ca-da-bra! îi silabisii Maria pe șoptite.

– Abracadabra! reținu de astă dată, foarte precis, prichindelul.

Șopti apoi cuvântul pe înfundate, aprinse lanterna și din nou scoase limba.

– Tic!... Mă supăr... Vrei să-i trezești pe ceilalți? Zău că ațipisem. Doamne...

Știind că este absolut nevinovat, prichindelul mai încercă o dată:

– Maria... Te rog... dar se răzgândi înduioșat de oboseala ei.

– Ce vrei, Ticușorule? întrebă ea din somn.

– Noapte bună, Maria... șopti prichindelul.

Maria nu mai izbuti să-i răspundă, pentru că somnul o cuprinsese într-o clipă în sacul moale și odihnitor. Tic mai rămase o bucată de vreme cu gândurile treze și cu ochii deschiși în bezna care n-avea nevoie de licărirea lui. Mai întâi i se închiseră ochii, apoi i se încâlciră gândurile.

– Abracada... mai șopti el și capul îi alunecă blând pe mână, fără să-l poată reține, și mai ales fără să știe.

Primul vis îl duse într-o lume fantastică, subpământeană. Parcă era călăuzit de mâna unui uriaș nevăzut, care îl apăra de orice și de oricine. Și pe unde nu-l ducea! Câte minunății! Castele și coloane, și arcade și cupole, și statui, și oglinzi de apă albastră și șiraguri de mărgele, mari, la gâtul unor ființe gigantice, care nu-i făceau niciun rău... Și o catedrală! Doamne! Ce minune!... Cum străluceau tuburile orgii! Și câte, câte, câte minunății! Numai în vis se pot vedea!

Dacă bezna și-ar fi deschis numai o clipă ochii, și-ar fi întipărit pentru vecie, alăturându-l celor mai de preț podoabe, zâmbetul unui prichindel blond și ciufulit, care ajunsese după milioane de ani în ascunsă ei împărăție.

5

Timpul nu se mai supunea convențiilor și nu mai avea valoare în noaptea nesfârșită pe care o străbăteau cei doi urmăritori. Parcă trecuseră zile, luni, poate că trecuseră chiar vieți de când părăsiseră lumina zilei. Cândva înconjuraseră, cățărându-se pe țărături și stânci prăpăstioase, un lac mare, apoi pătrunseseră într-un tunel plin de cotloane și firide, care șerpua fără încetare. Lampa bărbosului lumina drumul, oprindu-și raza în stâncile fiecărui cot. Mergeau fără să scoată un cuvânt, fără să mai atingă apa, fără să facă vreun zgomot. Presimțeau că se apropie locul de popas al celor după care porniseră. De câteva ori oboseala le întinsese lanțuri la picioare, dar izbutiseră să scape de ele, chemați de forțe mai tari.

Lumina lanternei se izbi pe neașteptate de o barcă lungă de cauciuc și atinse mâna unui copil, care-și alunecase degetele în apă. Vânătorul era cât pe-acți să se repeadă înainte, prin apă, dar bărbosul îl opri, strângându-i brațul într-un clește de fier. Apoi, fără o vorbă, îl trase spre el și își reluară amândoi mersul, dar nu înainte ca până atunci, ci înapoi spre lac.

Vânătorul se supuse, dar când își închipui că se depărtase prea mult de locul unde zărise barca, se smulse din strânsoarea

celuilalt, șoptind cu voce furioasă:

– Dom'le! Ești nebun? Vrei să-i lăsăm să ne scape? Pe cinstea mea! Trebuie să punem mâna!

– Stai! Nu te repezi ca un bolovan! Mai apelează și la chestia aia de pe umeri. Ce-ai vrea să faci?

– Știu eu, dom'le, ce vreau! Orice!

– Uite ce-i, coane! Să ne înțelegem! Primul lucru e să le luăm prada! Al doilea e să le-o luăm fără să ne simtă. Și pe urmă vin și chestiile personale. Și ale mele și ale dumitale, fiecare vrem câte ceva.

– Dom'le! În ce spui dumneata e ceva care nu-mi convine. Pe cinstea mea. Dacă le-o luăm fără să ne simtă, zici să ne dăm la o parte...

– Cam așa... spuse bărbosul. Dacă nu simt și dacă ne dăm seama că nu și-au dat seama, atunci stăm de vorbă. Și vedem ce facem și cu chestiile personale. Poate că nu riscăm nimic...

– Dom'le, cam pricep eu... și zic da!... Până când o să zic altfel, pe cinstea mea. Dar cum o luăm?

– În așa fel ca să nu simtă... sau dacă ne simt, să nu ne recunoască. Cu dibăcie, coane!

– Dom'le... Să nu se trezească vreunul. Dacă ne văd la chip, gata! Pe cinstea mea: nu mai au scăpare!

– Uite ce e, coane! Cea mai bună chestie ar fi să te prefaci în stafie și să cauți cu tăcerea unei stafii printre lucrurile lor...

Vânătorul tresări. Era singurul procedeu la care nu se gândise și care i se părea cel mai nimerit:

– Nici Dobrescu n-ar fi găsit ceva mai bun, dom'le, pe cinstea mea. Tot i-am speriat eu cu duhurile...

– Numărul unu, coane! Chiar dacă te văd, sau înainte, sau după ce-ai luat cutia, nu mai contează! Niciodată nu vor ști cine le-a luat-o cu adevărat.

– Este, dom'le, este! Pe cinstea mea! Ce e, e!

Bărbosul scoase dintr-un rucsac o pânză lungă și un cuțit. La lumina lanternei se vedea lama cuțitului spintecând mătasea albă și fină a unei parașute. După ce găuri pânza în două locuri, o așeză pe capul vânătorului, potrivit cele două găuri în dreptul

ochilor lui. Îi ceru să țină lanterna aprinsă sub pânză, apoi se îndepărtă câțiva pași pentru a-și privi opera. În bătaia lanternei se vedea o arătare albă, nedefinită, înfricoșătoare.

– Ca-n filme! spuse bărbosul. Și mie mi s-ar face frică, dacă m-aș întâlni cu așa ceva, coane... Ai grijă să nu faci vreun zgomot. Apropie-te de barcă și caută înăuntru. Dacă nu, pe mal, în bagaje. Și lanterna, coane! Doar o dâră de lumină...

Fără să mai răspundă, vânătorul porni spre locul unde zărise barca, fără zgomot, ca o stafie. Auzi și ultimele șoapte:

– Să nu faci vreo prostie că ne-am dus amândoi...

6

Tic trăia în somn alt vis. Se cufundase într-un lac de munte, un lac nesfârșit, plin cu păstrăvi argintii. Înota pe sub apă după ei, dar păstrăvii se strecurau, uneori îi scăpau chiar din vârful degetelor, și țuști! printre pietre, printre tufe și bolovani. Fiuuuu! își aminti pescarul îndrăcit. Cum de nu se gândise să prindă păstrăvi cu cutia fermecată! Se va apropia de ei și-i va prinde cu mâna, cu trei degete, așa cum prinzi o floare. Sări iute pe mal să ia cutia. Dar n-o găsi! Dispăruse! Se uită în alte locuri și o zări sub trupul unui rac mare și hidos. Cum să-l gonească de pe cutie? Și începu să-l bombardeze cu bolovani. Și racul, apărându-se cu mânuși de box și cu o pavăză medievală, fugi spre un cotlon care se deschise imediat și-l ascunse înăuntru. Tic luă repede cutia, o ascunse la sân și alergă într-un suflet spre lac. Era lumină, lumină albă, frumoasă, dar soarele încă nu răsărise!

Oare cum? Numai când se cufundă în apă, zări departe, în spate – dar oare cum putea să vadă în spate? –, prima rază strălucitoare a soarelui. Răceala apei îl cutremură...

Tic deschise ochii și nu întâlni nimic, nu zări nimic, parcă era orb. Niciun firicel de lumină. Beznă, numai beznă! Visase... poate că undeva, afară în lume, zorii începeau să aprindă cerul și să trezească toată suflarea pământului la viață. Dar el nu știa nimic. De unde să știe? Cine să-i spună? Pentru el era încă miezul

noptii!!! Și îi încolți în minte o idee strașnică.

Aprinse cu grijă lanterna și-i feri raza cu mâna. Nu lăsă decât o șuviță subțire de lumină pe care o îndreptă spre una din ranițe. Cu mișcări neauzite, desfăcu ranița și scoase din ea o față de masă mare, albă. Fără să-i pese și să ezite, borteli pânza în două locuri cu briceagul de care nu se despărțea niciodată. Apoi se învălui cu pânza, potrivit găurile exact în dreptul ochilor. Era gata! Un singur lucru îl întrista: că nu poate să se vadă și să se sperie și el puțin de stafia pe care o interpreta. Ce păcat că nu era prin apropiere o oglindă!

Puiul de stafie porni apoi fără zgomot, așa cum i se cuvenea unei arătări, în amonte, spre un cot al tunelului, unde ochise mai demult o stalagmită groasă și retezată, probabil izbită cândva de prăbușirea stalactitei de deasupra, din care nu mai rămăsese nicio urmă. Acolo trebuia să ajungă: în vârful coloanei retezate. Doamne! Ce mutră vor face toți! Și cum or să le mai clănțânească dinții în gură! Se cățără cu grijă pe stalagmită, își potrivi bine picioarele pe discul zgrunțuros și așteptă câteva clipe... Numai acum... se rugă fierbinte prichindelul... numai acum să nu înceapă cutia fermecată să-și împrăstie vrăjile. Pentru prima dată îi părea bine, sau, în orice caz, nu-i părea rău, că nu știe cuvântul vrăjit.

În clipa când aprinse lanterna, auzi un zgomot în spatele lui: zgomotul unei înaintări prin apă. Urechea lui se obișnuise în peșteră cu asemenea zgomote. Se întoarse speriat și zări... zări o stafie venind spre el!

Cele două stafii se priviră o clipă în tăcere, apoi amândouă, ca la un semnal, sloboziră țipete neomenești: un țipăt și un urlat pe care ecourile le prelungiră și le amplificară până la demență. Stafia din apă o luă la goană înapoi, căzu, se ridică și iar începu să alerge. Stafia uriașă se prăbuși de pe soclu, transformându-se într-o arătare de-o palmă cu viteză de ogar. Direcția ei era barca de cauciuc.

Urletul prelung, înspăimântător, îi trezise pe cei de lângă barcă. Parcă niște resorturi îi ridicaseră în picioare. Victor aprinse lanterna și-i îndreptă raza spre direcția din care i se părea că venise urletul. Și văzură toți, uluiți, zburând spre ei o mică arătare

albă care țipa cu glasul lui Tic! Și puiul de stafie căzu și se ridică și iar se împiedică și se pomeni în brațele lui Victor. Când izbuti să iasă din valurile de pânză albă și din brațele lui Victor, spectatorii de lângă barcă văzură chipul unui puști ciufulit, care, cu tot nasul lui cârn, trăda o spaimă nemaipomenită.

– Stafia! țipă prichindelul. Am văzut stafia! Zău! Era albă și mare și avea fața luminată ca un glob electric.

– Ahaaa! ai vrut să ne sperii! îl dibui Maria. Și mi se pare că ți-ai venit singur de hac! Te-ai uitat în apă, nu?

– Nu! bățâia prichindelul. Zău! Am văzut-o cu ochii mei. Venea drept la mine, prin aer, nu prin apă...

În loc să râdă, Victor părea cuprins de neliniște. Povestea lui Tic nu era terminată.

– Tic! întrebă el. Cine a urlat așa de tare?

– Stafia! răspunse fără ezitare prichindelul.

– Imediat imbarcarea! porunci Victor în șoaptă. Nu avem voie să pierdem nicio secundă. Până la trei!

Nimeni nu se gândi să numere până la trei. Dar nu încape îndoială că, înainte de a se ajunge la această cifră atât de apropiată, ranițele, păturile, sacii de dormit și pasagerii erau în barcă. Victor nu mai lăsă înaintarea în puterile curentului. Adăugă și puterile lui vâslind temeinic cu bucata aceea de scândură care devenise dintr-odată atât de prețioasă. După o vreme, Maria se hotărî să-l întrebe:

– Ce s-a întâmplat, Victor? Ți-e frică de stafii... sau te-a necăjit vreun vis?... De ce fugim?...

– Din cauza stafiiilor, răspunse Victor. Ele nu există decât dacă vrea cineva... Așa cum a vrut Tic...

– Crezi că mai este ceva în peșteră? întrebă Ionel.

– Nu cred... sunt sigur! Și nu sunt niște copii care se joacă de-a stafiile, ca Tic. Ne-ar fi oprit, ar fi strigat după noi... E ceva rău în urma noastră...

Se lăsă iarăși tăcere. Nu se auzea decât scurgerea apei, și zgomotul vâslelor, și fiecare își auzea bătaia inimii: iute, bolnavă, pentru că asupra ei se năpusteau toate neliniștile, toate spaimetele, toate cârligele și ghearele beznei.

Bărbosul se cutremură când auzi urletul. Se lipi cu trupul de stâncă și așteptă. Numai vânătorul era în stare să scoată un asemenea urlat. Dar parcă auzise și-un țipăt subțire? Oare ce se întâmplase?... Cineva călca apa, şuierând; răsună și zgomotul unei căzături, și iarăși pași în apă care se apropiau. Își duse imediat mâna dreaptă la șold, iar cu stânga fixă lanterna spre direcția zgomotelor și apăsă butonul. Era vânătorul, cu chipul răvășit. În spatele lui, atârna ca o coadă nesfârșită îmbrăcămintea de fantomă.

– Stai! îi porunci în șoaptă bărbosul.

Vânătorul se opri greoi, abia trăgându-și sufletul:

– O stafie! șopti el. O stafie adevărată. Eram cât pe-acți să mă ciocnesc cu ea. Pe cinstea mea!

– Ești nebun?! îl zgâlțâi bărbosul. Trezește-te!

– Dom'le! Am văzut-o cu ochii mei. Era albă, dom'le, și înaltă de două ori cât mine, dom'le, și luminată pe dinăuntru.

– Ai prostit de tot! Ai dat în mintea copiilor! La vârsta dumitale ai vedenii!

– Ce vedenii, dom'le? N-ai auzit cum țipa?

Un gând neverosimil se aprinse în mintea bărbosului:

– Dobitocule! Imbecilule!...

– Dom'le! Ți-am spus să nu insulti! A doua oară nu mai iert, dom'le, pe cinstea mea. Și dacă nu iert...

– Stai, coane! încercă să-l domolească bărbosul... Și-au... Te-au dus, coane, te-au dus ușor de tot...

– Dom'le! Am văzut-o cu ochii mei. Avea vreo trei metri.

– Unde-ai mai auzit, coane, stafii țipând? Nu zice toată lumea: mut ca o stafie?

– Păi atunci de ce-a țipat, dom'le? Cine-a țipat?

– Dumneata n-ai urlat?... Așa a țipat și ea! Era la fel de fantomă ca dumneata. Te-au speriat niște copii, coane!

– Nu se poate, dom'le! Eu pun mâna pe ei și-i prefac pe toți în fantome, dom'le. Îi amuțesc pentru toată viața...

– Cum și-au mai bătut joc de dumneata!

– Dom'le, ți-am mai spus! Uită, dom'le, niște cuvinte! Pe cinstea mea! Dumneata ce-ai fi făcut dacă te-ai fi trezit cu o ditamai stafie în față? Ai fi luat-o în brațe? Ai fi râs cu ea?

Bărbosul nu-și putu reține un tremur închipuindu-și scena și vânătorul îi prinse chiar în acea clipă chipul în raza lanternei. Era o figură înspăimântată.

– Păi vezi, dom'le! Și mai zici să nu-i omor...

– Singura noastră șansă, își reveni bărbosul, este să te fi luat drept stafie. Coane, dacă n-ai fi urlat!... Fantomele care urlă nu mai sunt fantome, și oamenii se feresc de ele...

– Păi atunci ce facem, dom'le? Pe cinstea mea!

– Mai avem o șansă, coane. Să întâlnească un obstacol în drum, ceva care să-i oprească. Și dacă-i ajungem...

– Dom'le! Eu știu singur ce trebuie să fac dacă-i ajungem. Dumneata încearcă să mai taci, pe cinstea mea...

– Totuși să ne dăm seama dacă și-au dat seama...

– Lasă, dom'le, chestiile! spuse vânătorul amenințător. Mai am și eu glas și din altele, auzi? La drum!

Capitolul XV

1

Aurora se transformă într-un semn al groazei în dimineața aceea. Cerul se umplu de mânie și trimise asupra pământului o vijelie înspăimântătoare. Fulgerele despicau în trombă zărilor, iar tunetele cutremurau văzduhul. Cortul de pe povârnișul care avea forma unui ceaun cu fundul în sus ar fi fost ridicat ca o frunză în văzduh, dacă Ursu, presimțind uraganul, n-ar fi împlântat ancorele în pământ până la funii. Bubuiturile parcă sudau încheieturile, iar fulgerele răneau și îmbolnăveau ochii. Era o minune că rezista cortul atacului neîntrerupt al hăurilor. Când vijelia se domoli câteva clipe pentru a-și reface și reînnoi forțele, Ursu ieși din cort. Munții erau acoperiți de cerneala cenușie a ploii. Zarea se închidea într-un cerc foarte strâmt, cu centrul în vârful povârnișului, chiar unde se afla cortul. Vlăjganul simți un fior zgâlțâindu-i inima când privi peste prăpastie spre fagul măreț. Copacul fusese retezat de lampa aprinsă a unui trăsnet și prefăcut în cărbune. Un trunchi jalnic, carbonizat, din care mai urcau dăre de fum, atât mai rămăsese din copacul care-i salvase și-i îmbogățise în ajun. Ursu nu mai pierdu nicio clipă. Intră imediat în cort:

– Trebuie să plecăm de aici numaidecât! Am devenit singura țintă a trăsnetelor pe tot povârnișul.

Ieșiră și ceilalți afară, pentru a vedea ravagiile dureroase ale furtunii.

– Norii n-au de gând să plece! se înfurie Dan.

– Numai nori de ploaie și de vijelie, spuse Lucia, învăluind cu privirile zarea. Și nicio geană de lumină, niciun sămbure albastru...

– O întindem? întrebă Dan cam speriat.

– Ursu are dreptate! se hotărî Lucia. Cortul nostru a devenit

singura țintă a trăsnitelor... Doamne! Cât de ușor ne-am putea schimba compoziția chimică... Ai văzut fagul?... Plecăm!

Când se întoarseră din călcăie, nu mai văzură cortul. Ursu smulsese ancorele, încolăcise funiile, împăturise pânza groasă, cazonă. Totul devenise un pachet care înconjura ca o potcoavă uriașa ranița din spatele vlăjganului. Aproape toate bagajele erau în ghebul lui diform, copleșitor.

– Nu mai putem pierde nicio secundă, se scuză el. Gata! Plecăm! Direcția: cabana! După mine!

Lucia și Dan încercară să-l ușureze de câteva greutateți. Nici nu voia să audă. Îi împinse cu forță pe cărare:

– Aș putea să mai car încă de două ori pe-atât. După... Ba nu! Luați-o voi înainte. Goană! Să batem recordurile!

Dan și Lucia porniră în goană spre puntea din vale. Oare mai exista puntea? Ursu o văzuse, și cu voință turbată, porni pe urmele prietenilor. Poverile îl zdrobeau, îi frângeau șira spinării, îi îmbolnăveau picioarele. Un săculeț dacă i s-ar fi luat din spate, un termos gol, o batistă și tot ar fi simțit o ușurare. Dar știa, simțea că Lucia și Dan ar fi fost stingheriți, și-ar fi împleticit mersul și echilibrul, dacă ar fi dus cu ei cel mai mic obiect. Mai ales când va începe urcușul, și când urcușul se va întâlni cu vijelia... Dar oare el va rezista la urcuș? Lucia și Dan treceau peste punte. Puntea rezistase, și sub ea nu se mai afla prăpastia, cu aburi albi și denși ca niște valuri de vată. Trecuseră amândoi, începu să treacă și el puntea, clătinându-se ca un om beat, nu pentru că se gândea la prăpastia ascunsă de sub el, ci la urcușul de groază care va începe în curând. Dan și Lucia erau departe, abia se mai zăreau prin ceață, urcau coasta muntelui cu pași iuți, fără să se uite înapoi. Începu și el ascensiunea. Își încleștă maxilarele, răsuflă rar și adânc, își duse pașii cu înverșunare înainte, spre nori. Știa că mai târziu nu se va mai putea grăbi. Când vedea porțiuni rase și fără obstacole închidea ochii și trăgea. Se opri doar atunci când auzi glasul Luciei în spatele lui:

– Mai încet, că ne-a ieșit sufletul...

Nu știa când îi întrecuse, dar știa altceva: va rezista urcușului, va putea să reziste. Și n-o ascultă pe Lucia. Pașii se supuneau

unui ritm iute și regulat cu care se obișnuise corpul. N-avea voie să schimbe ritmul sau să se oprească.

Dar din cer se auzi clocotul amenințător al vijeliei. Și Ursu se văzu nevoit să-și schimbe ritmul, să și-l iuțească până la limita rezistenței, și să-i oblige și pe cei din spate să alerge, să alerge... Altfel nu-i putea salva... Și nici n-avea putere să se întoarcă și să urle la ei, să-i cheme, să-i dea dracului, să-i împingă sus... Nerozii! Unde erau? De ce nu treceau pe lângă el, înainte?... De ce nu înțelegeau că atârnau în spatele lui ca niște greutateți de plumb, că-i trăgea și pe ei cu genunchii care i se muiau și cu mijlocul zdrelit de dureri, și cu horcăielile care-i aduceau vâlvătăi în gâtlee?... De ce rămâneau în urmă, nerozii?... Și deodată, zări departe, pe o coastă ocolită de ceață, o colibă de bârne. De când aștepta un loc de adăpost: o casă, o colibă, o văgăună?... Dar când zări coliba din depărtări, îl cuprinse furia. Cine-o cocoțase tocmai acolo, la mama dracului, la capătul iadului? Nu putea s-o răstoarne mai în vale, la jumătatea drumului măcar? Și își continuă blestemele întărâtându-și pașii. Blestema totul, și mai ales pe cei din spate care nu simțeau că trebuie să sară din rucsacul lui, și norii și cerul și blestemele, pentru că se apropia iadul...

Și atunci se porni vijelia!... Mai întâi trebuia să scape de plumbul din spate care-i lovea picioarele, care-i topea coapsele și gleznele. Se întoarse și îi văzu la doi pași în spatele lui, folosindu-l ca o pavază împotriva furtunii. Răcni la ei din toate puterile ca să-l audă și ca să-i alunge:

– Fugiți înainte! și vocea lui acoperi vijelia. Fugiți la colibă. De-a dura, cum puteți!

Lucia și Dan abia îi auziră cuvintele, dar simțiră pe fața lui puterea și chinul. Își încordară ultimele puteri și trecură în goană pe lângă dânsul. Vedeau coliba și se prăvăleau spre ea. Dar vijelia îi oprea ca o cortină grea, nevăzută, îi răsucea și-i întărâta și parcă își făceau drum prin ea cu tot trupul.

Ursu, cu coroana lui de bagaje, atrăgea toată furia vânturilor. Dacă și-ar fi întins o singură dată mâinile și și-ar fi lăsat apoi corpul pe spate, ar fi rămas liber și ușor, iar bagajele s-ar fi împrăștiat în hăuri. Uită gândul și începu lupta cu infernul.

Hăurile se dezlănțuiseră sonor și luminos cu tunete și fulgere. Furtuna îndoia copacii și azvârlea crengi în văzduh. Muntele parcă se întorsese și se sprijinea pe spatele lui. Abia își mai urnea pașii, abia se mai ținea în picioare, încovoiat ca un cârlig, trăsnet de greutate și dureri. Dar prietenii lui erau înainte, îi vedea cum răzbat prin vijelie, îi vedea căzând și apoi ridicându-se, și răsucindu-se și rostogolindu-se, și transformându-se și ei în cârlige și mușcând și ei cu dinții din vijelie și căutând și ei cu ghearele sprijin în aburi și-n ploaie. Iar se rostogoli Lucia, dar se ridică și apoi Dan se prăbuși într-o groapă și Lucia îi întinse mâna și amândoi dispărură în groapă, sau poate Dan îi întinsese mâna Luciei. Și iar îi văzu fugind și căzând spre coliba care se mărise.

Dar vârtejurile îl urmăreau și-l atacau mereu și unul îl prinse la mijloc, și-l răsuci, și-l lovi, și-l apăsă, și-l doborî în genunchi, hotărât să-l înfrângă de tot. Era în genunchi, dar spatele i se apropia de pământ și mai ales fruntea, și se împotriva cu coardele gâtului și cu grumazul. Și parcă făcea o mătanie și se ruga cuiva să nu-i lase pe cei din față să se întoarcă și să-l vadă apăsât spre pământ; ar fi crezut că-i doborât. Nu el s-ar fi prăbușit, ci ei, iar cărarea era pe o creastă, mărginită la dreapta și la stânga de prăpăstii. Își propti genunchii în stâncă, și fruntea, și pumnii în pământ, se opinti, se azvârli în sus. Era din nou în picioare, șfichiuit și izbit, iar cei din față, încovoiați ca niște semne de întrebare, mergeau spre colibă... Iar coliba de bârne... Un trăsnet îi trimise arsuri pe limbă și șfichiuiuri de foc în creieri și-n ochi... Ploaia se prăvăli din înalturi ca un talaz nesfârșit... Coliba... Un vârtej îl prinse din nou în mijlocul lui și-l răsuci sălbatic, dar nu se lăsă. Închise ochii, coarde de oțel îi plesneau în gât, și pași înainte ca un turbat în lanțuri.

Când deschise ochii nu mai văzu în față nimic. Nici nori, nici copaci, nici munte, nici cer. Coliba singură acoperea toată zarea. Câțiva oameni alergau în întâmpinarea lui. Îi smulseră poverile, dar se prăbușiră ca niște nuiele sub greutatea lor încărcată de furtună.

Ursu mai văzu chipul Luciei aplecat deasupra lui, îi simți mâna rece plimbându-i-se pe frunte, prin păr. Apoi închise ochii.

La vreo zece kilometri de coliba în care poposiseră cireșarii hăituiți de vijelie, pe lacul Păstrăvilor, se petrecea o altă dramă. O barcă pescărească, în care se aflau doi elevi, fusese prinsă de furtună chiar în mijlocul lacului. Țipetele și strigătele de ajutor ale pasagerilor adunaseră la țărm o sumedenie de oameni.

Istoria nu începe însă cu drama din larg și nici nu se sfârșește cu ea...

Cu o zi înainte, sosiseră la lacul Păstrăvilor doi elevi de la oraș. Nu le fusese greu să găsească sediul crescătoriei de păstrăvi, pentru că pe tot malul lacului nu se aflau decât patru case de bărne, cam la zece metri una de alta. Erau foarte veseli cei doi vizitatori, își făceau mereu cu ochiul, își dădeau coate și-l căutau pe „șeful de la păstrăvi”. Șeful era la punctul silvic, adică la a treia casă. Îl găsiseră certându-se cu un alt șef de la pădure și, pentru că li se păruse un bătrân cumsecade, îi întinseseră un plic. În plic se afla un bilet scris la mașină, prin care tatăl unuia dintre elevi, inspector pe undeva, îl ruga pe șeful crescătoriei să le dea elevilor o mână de ajutor în cele trei zile pe care urmau să le petreacă la lac, până va veni în inspecție.

– Vas'că vacanță? întrebă comandantul păstrăvilor.

– Expediție! răspunse cu mândrie unul dintre elevi, mai rotunjel la față și cu priviri ca de iepure... Vrem să cunoaștem regiunea și să ținem o conferință la școală.

– Ei da! Brava! Păi să mergem la camera de oaspeți ca să vă lăsați bulendrele...

– Avem puține lucruri... spuse celălalt, cam înalt și deșirat, poreclit în multe feluri, dar mai ales Codobatură în ultima vreme. Numai cărți, caiete și creioane...

Șeful de la păstrăvi își instalează musafirii în camera de oaspeți, se interesează cu câteva întrebări iscusite despre predilecțiile domnului inspector și ale feciorului său, apoi propuse o plimbare cu barca pe lac. Plimbarea ținu aproape toată după-amiaza, pentru că făcură ocolul lacului și lacul era mare și cu țărmuri neregulate ca niște

fiorduri. În unele locuri acostară, acolo unde era apa mică și numai bună de scaldă. Seara și-o petrecură pe munte, la o colibă de tăietori, împreună cu alți oameni, în jurul unui foc vesel, și auziră cei doi musafiri o groază de snoave și glume.

Șmecherii cu scrisoarea de recomandare erau în culmea bucuriei. Sosiseră la lac înaintea cireșarilor, făcuseră deja o primă explorare, care nu-i costase niciun efort, dar își notaseră pe carnete și în cap o sumedenie de amănunte, care pe cireșari îi vor costa săptămâni de eforturi. Știau tot ce se poate ști despre lacul Păstrăvilor, despre legendele care circulau în legătură cu el, despre flora și fauna împrejurimilor, și mai ales despre păstrăvi, lostrițe și lipani, știau întâmplări despre oamenii de-acolo, ba aflaseră o mulțime de istorii și despre Peștera Neagră, care se afla nu departe de lac.

Oboseala expediției îi adormise repede pe cei doi ghiftuiți. Nu mai avură timp să recapituleze formidabilele lor cuceriri. Paturile moi și primitoare din camera de oaspeți și aerul tare al nopții îi duse repede în lumea viselor. Dar când se treziră a doua zi, nu chiar în zori, prima lor grijă, înainte de a se îmbrăca, înainte de a se spăla și de a sări din pat, a fost aceea de a se lua la harță.

– Bă! dacă nu recunoști că iar sunt geniu ești un bou, spuse Pompilică. Tu tăceai ca un fleț. Noroc că l-am tras eu de limbă... Ca un ziarist l-am luat: cu carnet și creion.

– Ha! Ha! îi urlă Sergiu la ureche. După ce ți-am făcut de drum! Cine a avut ideea cu biletul? Cine a scris biletul?

– Ia mai rompț! Bă, diribelule! Eu puteam să-l fac din partea lui Matei Corvin dacă voiam. Diribelule!

– Zău!?... Eu acuș te-ating peste ăla de la care ți se trage numele, de rămâi fără fotografie...

– Ce s-atingi, bă chestie cu buric?

– Nasul, bă nasolule fără garnitură...

Labele se întâlniră în aer, apoi se înfipseră în păr, apoi își căutară nasurile pe care le și găsiră, niște șuruburi, niște scâncete, câte doi pumni în cap de persoană, niște genunchi în burtă, niște atingeri sensibile cu „Aaaaaa!”-uri cumplite azvârlite din gâtlee. În aceeași clipă își întoarseră spatele, cu gândul de a nu

mai schimba o vorbă toată ziua. Dar după două minute, cel care pornise harța se ridică în capul oaselor:

– Bă Sergiule! Dacă eu spun că ești deștept, zici și tu la fel despre mine? Hai! Amândoi odată: Una... Două... Trei!

Se auzi un urlet.

– Așa nu merge! sări Sergiu. Eu am zis „ești deștept” și tu ai zis „ești tâmpit”.

– N-am zis, bă, să mor eu! Am zis „ești un fleț” ca să se potrivească. Ești deștept – ești un fleț... Merge, nu?

– Facem pace? Dar de-adevăratelea. Fără trădare.

– Bă, facem! Dă laba și gata!... Bă, tu știi că azi trebuie să ajungă la lac?

– Ce le spunem? Să-i luăm așa ca să le crape maiul!

– Să le spunem c-am bătut de-o săptămână locurile!

– Stai, bă, că nici n-am luat vacanță de-o săptămână...

– Iar ești bou!... Adică am uitat... Tu crezi că ei or să mai socotească? Bă! Când o să începem să le turnăm! Bă! Cum le-am mai luat caimacul!

– Să le râdem în față, așa: Ha! Ha! Ha!... Și când te gândești că știm totul fără să fi mers măcar o sută de metri pe jos! Bă! Zău că ai dreptate. Bine e să fii deștept!

– Știi ceva? Hai pe lac!

– Cu ce? Moșul s-a dus la cabană. Așa spunea aseară.

– Iar ești... Păi ce, o să mergem cu moșul pe lac, să râdă ei de noi? Singuri în barcă, bă!

– Ai tu curaj? Dacă urci tu, urc și eu...

– Nu ne aiurim, bă. Știi cum facem? Stăm la mal. Și când îi vedem, fuga în barcă și ne prefacem că acostăm. Și le spunem că venim din fundul lacului, din chestiile alea stâncoase...

– Grozav! Dar ce-ar fi să le spunem că am înnoptat pe lac, în barcă! Nu e și mai! O ușchim? Hai! Că eu am văzut unde ascunde moșul cheia de la lanțul bărcii.

– Dar ăștia care așteaptă inspecția ce-or să zică?

– Le spunem că ne-a dat voie moșul...

– Și moșului?

– Îi spunem că ne-a dat voie unul din ei. Unul înalt, cu pălărie

și cu țigara în gură. Zicem că ne-a poftit el.

Și se potrivi că în clipa când ieșiră din casă, furtuna era în pauză, își pregătea alte forțe, mai turbate. Încurajați de liniștea și pustietatea de pe lac și de la marginea lacului, șmecherii se duseră într-un suflet la debarcader, dibuiră cheia și dezlegară barca. Apa era atât de liniștită încât se urcară în barcă fără un pic de teamă.

– Bă! Dar n-avem vâsle. Ce facem? Ce le spunem?

– Zicem că ne-a prins furtuna și le-am pierdut...

– Și cum am ajuns la mal, fără vâsle?...

– Bă, iar ești cum am jurat că nu-ți mai spun... O să zicem c-am tras cu mâinile. Ce știi ei despre bărci?

– Uite vâslele! Sunt legate de barcă. Le tragem!

– Păi dacă-s acolo, să le lăsăm acolo. Ce să facem cu ele? Aoleu! Hai să ne stropim puținel ca să pară că chiar am fost pe lac...

– Bă, și dacă nu vin și ne stropim degeaba?

– Vin! Dacă-ți spun eu! Acuși trebuie să pice.

Deodată, un fulger despică văzduhul, deschizând din nou drum liber vijeliei. Începutul uraganului fu atât de violent și de neașteptat, încât șmecherii deghizați în cutezători se priviră câteva clipe înspăimântați și nehotărâți. Când Pompilică vru să-l întrebe pe Sergiu ce să facă, sau invers, când Sergiu vru să-l întrebe pe Pompilică, dar asta nu mai are importanță, primele valuri desprinseseră deja barca de mal. Apoi mai trecură câteva clipe în care își ascultară dinții clănțănindu-le, și când se uitară mai bine văzură că au ajuns în mijlocul lacului. Și niciunul dintre ei nu avea nevoie să se uite pe carnetele cu însemnări pentru a ști cât de adânc e lacul spre mijloc. Era un fund de prăpastie fără fund, așa le spusese moșul. Singura lor scăpare era tot cuvântul, dar nu celebrele lor combinații de cuvinte, ci un singur cuvânt strigat cu toate puterile, din gât până-n tălpi.

– Ajutoooooooooor!

– Ajutoooooooooooooooooor!

Barca intrase cu totul în voia valurilor. Din fericire, era încă atacată din față, așa că mai avea până să se răstoarne. Sălta și cobora. Vijelia o purta ca o coajă de nucă pe întinsul mânios al lacului. Valurile își pierdură orice direcție și începură să lovească

barca din față și din coastă, ba o trimiseră și unor vârtejuri, care o răsuciră ca pe o frunză. Vitejii se lungiseră pe burtă. Nu mai aveau curaj nici să strige, nici să se uite unul la altul, le era chiar teamă să răsufle, sau poate că uitaseră, în spaima lor nemaipomenită, unde sunt, dacă trăiesc, dacă visează. Dar din păcate erau trăsnetele și tunetele și fulgerele și șuvoaiele și scândurile de care se loveau și scâncetele: tot ce le mai rămăsese din graiul atât de aparte altădată. Că barca încă nu se răsturnase? La asta nu puteau să răspundă nici constructorii ei. Dar vijelia încă nu se terminase, ea nu avea nicio milă față de pasagerii bărcii, nu asculta nici rugăciunile, nici jurămintele lor. Doar îi amăgea din când în când. Îi lăsa să învie cu câteva clipe de liniște, ca să-i omoare iarăși, și tot așa îi tortura pentru toate fărădelegile lumii. Și pentru că nu se vedeau unul pe altul, și pentru că nu vedeau nimic, și nici nu mai știau nimic altceva decât că îi așteaptă moartea, pentru prima dată nu se mai războiră între ei, ci se război fiecare cu sine însuși. Poate că nu vijelia îi izbea cu capul de pereți, ci ei singuri se izbeau amintindu-și multe.

Barca fusese totuși zărită de un copilandru isteț, care văzând-o dezlegată de mână omenească, nu de vijelie, dădu imediat alarma. Pădurarii și pescarii se adunară la țărm, dar la început își închipuiră că barca e goală. Noroc că lui Sergiu îi veni mintea cea de pe urmă. Nici nu-i trecea prin cap să se scoale în picioare, de teamă că l-ar lua vijelia ca pe-o frunză, dar văzând printr-o gaură oamenii adunați la mal, își aruncă șapca, apoi batista, apoi carnetul cu însemnările din ajun. Cei de pe țărm văzură obiectele zburând și înțelesesă.

Câțiva flăcăi zdraveni, obișnuiți cu furtunile, dezlegară altă barcă, mai mică, și începură să vâslească aprig spre sora mai mare din mijlocul lacului. Dar acolo în mijloc, valurile potriveau barca pentru a-i da lovitura fatală, pentru a o răsturna. O întorceau sigur cu coastele către ele. Înțelegând pericolul care o păștea, pescarii salvatori începură să strige:

– Mă, cei din barcă! La vâsle, mă!

Strigau să-și rupă plămâni, strigau cu atâta putere, că îndemnul lor ajunsese și la urechile celor doi.

– Mă, cei din barcă, mă! Țineți barca de-a curmezișul! Contrați-o, mă!

Până la urmă, Sergiu și Pompilică pricepură cam ce vor să însemne țipetele pescarilor. Într-un moment de răgaz se uitară unul la altul și în aceeași clipă luă fiecare câte o vâslă în mână. Unul în dreapta, altul în stânga, lăsară vâslele în apă. Nu știau decât să le țină, habar n-aveau cum se manevrează, și se agățară de ele cu, toată puterea care le rămăsese, convinși că asta era tot ceea ce trebuiau să facă: să se țină de ele. Dar barca era atât de violent scuturată încât vâslele lor înțepenite tot atingeau apa. În câteva secunde îi ajunse barca salvatorilor. Doi vlăjgani își făcură vânt peste bord, sărind în barca celor doi naufragiați. Le smulseră vâslele din mâini și începură să tragă vârtos spre țărm.

– Ce v-ați apucat de joacă pe furtună? întrebă unul din ei. Mai întâi am crezut că nu știți să vâsliți. Lacul ăsta e rău al dracului pe timp de vijelie.

– Dacă nu potriveați la mare precizie vârful bărcii pe talaz, cu cângile vă scoteam din fundul lacului. Brava!

Sergiu nu mai avea putere și curaj să mintă:

– În viața noastră n-am pus mâna pe vâsle...

– Glumă!... făcu unul dintre pescari uitându-se spre Pompilică. Mai rar așa dibăcie!

– Zău că n-am pus niciodată mâna pe vâsle, spuse la rândul lui Pompilică.

Cei doi salvați erau prea galbeni și prea tremurau ca să le ardă de glume, înțelesesă pescarii. Și imaginea nenorocirii care putea să se întâmple cu băieții lui dom' inspector îi făcu să-și piardă pentru o clipă cumpătul. Îndeajuns ca un val să răsucescă barca, iar celălalt s-o izbească în coastă, răsturnând-o ca pe-o nucă. Din fericire, țărmul era numai la vreo douăzeci de metri. Dacă ar fi sosit atunci, cireșarii ar fi văzut doi flăcăi vânjoși purtând în spate, spre malul lacului, două ființe zgribulite care ar fi semănat cu Sergiu și Pompilică dacă ar fi fost mai vesele și mai gălăgioase. Dar cu mutrele lor nenorocite, plouate, înspăimântate, aduceau mai degrabă cu doi șoricei trași afară, de coadă, dintr-o văgăună inundată.

Capitolul XVI

1

Groaznica vijelie nu izbutise să cotopească și lumea întunecată a grotii. Doar pe alocuri, prin unele cotloane și crăpături întortocheate care rățăeau neobosite prin pânțelele muntelui pentru a-și găsi căi firave de ieșire la lumină, răzbăteau din când în când slabe ecouri ale uraganului de afară. Dar și apa pârâiașului subteran, mai tulbure, mai iute și mai multă, mărturisea ceva despre zvârcolirile și prefacerile violente de undeva din lume. Schimbările pe care și le închipuiau și le simțeau în lumea de-afară îi îngrijorau prea puțin pe cireșarii din barca de cauciuc. Ei erau sub obsesia altor gânduri și mai ales erau însetați de lumină. Voiau să scape cât mai repede de tentaculele beznei, de urmărirea acelor ființe necunoscute, care, cu fantomele și tăcerile lor, nu puteau să dorească binele! Nu! le spusese Victor și simțiseră toți. Oamenii din urma lor nu erau mânați de gânduri bune. Imaginea primejdiei din spate creștea mereu, și parcă se apropia cu fiecare clipă care trecea, pentru că fiecare clipă scormonea jăraticul unei întrebări rele: de ce oamenii din spatele lor nu voiau să-și arate chipul? De ce, după întâlnirea celor două fantome, nu azvârliseră niciun cuvânt înspre ei? Cine era? Cine erau? Numai Petrăchescu?... Sigur Petrăchescu, dar poate că nu era singur. Lui Victor i se părea nefiresc ca din pricina unei bărci Petrăchescu să pornească într-o asemenea urmărire primejdioasă. Și dacă ar fi vrut să le ia barca, oare n-ar fi putut să strige după ei? Dar celălalt personaj al grotii? Cel care petrecuse mai mult timp în prima peșteră, cel care locuise și mâncase în peșteră, oare era și el împreună cu vânătorul? Cine era? Ce căuta în peșteră? De ce voise să-i sperie? Și de ce nu spulbera odată tăcerea aceea grea din spatele lor? Oamenii care-i urmăreau nu aveau gânduri bune, nu puteau fi niște rătăciți care caută scăpare... Și-ar fi împreunat

forțele... Atunci?... Victor nu putea să dezlege enigma. Oricât se chinuia, nu putea înțelege mobilul acelei urmăriri tăcute, rele, ca o tortură. Și Maria și Ionel gândeau ca Victor și simțeau ca și el ceva înfricoșător, rece, nedefinit, ca niște tentacule gata să înșface, în tăcerea din urma lor.

Dar în față?... Necunoscutul din față îl neliniștea și mai tare pe Victor. Se cutremura când se gândea că orice piedică, orice obstacol, oricât de mic, i-ar fi apropiat pe urmăritori. Și cât de simplu era să li se ivească în cale o cascadă, un zăgaz de piatră sau o prăbușire care să fi închis, cine știe de când, ieșirea din grotă! Era gândul pe care Victor nu voia să-l destăinuiească și celorlalți, deși, în sinea lui, era convins că și pe ei îi obseda.

Și Tic era foarte necăjit, dar necazul lui avea alte pricini. Mai întâi îi era rușine că se speriasse de o scamatorie, că dăduse bir cu fugiții văzând o stafie tocmai când se prefăcuse și el în stafie. Dar mai ales era necăjit că avea la sânul lui o putere nemaipomenită, cu care ar fi putut stăvili orice primejdie, chiar și ghearele acelea care-l cotrobăiau uneori cu gheață din spate, dar pe care n-o putea folosi. De câteva ori îi trecuse prin minte să le spună și celorlalți marele lui secret, pentru a căuta împreună cuvântul vrăjit, dar își amintise tocmai la timp că orice destăinuire ar fi rupt vraja cutiei.

– Maria! își refăcu Tic curajul. Mai spune-mi niște cuvinte vrăjite.

– Iar îți trec prostii prin cap? se supără Maria. Iar vrei să scoți limba? Nu, Ticușor! Fii cuminte!

– Am eu un secret, Maria... și am nevoie de cuvinte vrăjite. Te rog din tot sufletul...

– De ce ai nevoie de cuvinte vrăjite?

– Doamne! Ce rea te-ai făcut dintr-o dată! Dacă știi cuvinte vrăjite, de ce nu mi le spui. Zău, Maria! Spune-mi ca și cum mi-ai răspunde la tabla înmulțirii...

– Uffff. Ce cicălitor, uffff!

Tic știa că băătăia e câștigată. Avea undele lui specifice care nu-l înșelase niciodată:

– Ești cea mai frumoasă soră din lume, știi?

Maria tresări. Niciodată frățiorul ei n-o făcuse frumoasă. Oare

ce-i trecuse prin minte?

– Ce vorbești, frățior rău, urâcios și nesuferit și... foarte drag, Ticușorule.

Era beznă și neliniște și parcă avea nevoie de duiosii.

– Sssst! se auzi semnalul șoptit al lui Victor.

– Hai, spune-mi! se rugă Tic foarte în șoaptă la urechea Mariei.

– Bu hu hu!

– Cum? Așa de simplu?

– Da, Ticușor, Bu hu hu!

– Sssst! se răsti Victor. Liniște. Se aude ceva...

Se făcu tăcere și parcă se auzea undeva, înaintea lor, un zgomot nedefinit.

– Lanternele! porunci Victor tot în șoaptă. Toate! Înainte!

Razele înmănunchate și trimise ca un proiectil nu zăugăviră cine știe ce spectacol neobișnuit privirilor celor din barcă. Tunelul, apa care curgea cu vălvurele spumoase, cotloane, firide, bolovani, nimic altceva. Zgomotul însă se apropia. Pentru a preîntâmpina orice pericol, se hotărî debarcarea și continuarea drumului pe jos, prudent, fiecare ținându-se de celălalt. Primul obstacol apăruse! Oare ce era? O cascadă?... Da! Zgomotul care se apropia era cel făcut de o cădere de apă!

Victor luă din mâna lui Ionel funia de care era legată barca și începu s-o înfășoare pe braț lăsând numai o distanță de doi metri între mâna lui și barcă. Pierderea bărcii ar fi însemnat o catastrofă. Încetul cu încetul, lumina unită a lanternelor descoperi obstacolul. Mai întâi aburi, apoi involburare, apoi apa prăvălindu-se în șuvoaie înspumate. Era o cascadă... dar nu pe pârâul pe care mergeau ei, ci pe altul care venea de undeva din dreapta. Răsunară ușurați, dar nu-și continuară imediat drumul, ci se abătură pe malul celui alt pârâu pentru a cerceta cataracta. Dacă tocmai de acolo pornea o cale de ieșire spre lume? Dar nu reușiră să descopere nimic, niciun cotlon, nicio deschizătură. Numai căderea nebunească a apelor, pe unde nu puteau să treacă. Se întoarseră pe pârâul lor, la barca legată de un colț de stâncă. Și iarăși porniră pe drumul de apă care părea că nu-și va mai sfârși niciodată limanul. Coturile râului se înmulțiseră și-l obligau pe

Victor să nu mai lase nicio clipă vâsla cârmă din mână. În spatele lui, Ionel lumina cu lanterna calea de apă.

– Atenție! strigă brusc Maria. Luminați toți în stânga, în spate! Am văzut ceva.

Trei lanterne luminară în același timp, în spate, malul stâng al pârauului, descoperind obiectul zărit de Maria. Probabil că-l aruncase apa la mal. Era o cutie de lemn, ca o tabacheră lunguiață.

– Cutia! țipă Tic, uitând consemnul ancestral. Cutia fermecată!

Noua descoperire îl azvârli pe Tic din barcă. Dar și pe ceilalți.

Prichindelul se împiedică și în ultima clipă se prinse de gambele lui Ionel. Nu căzu, nu-și juli nasul cum crezuse că se va întâmpla, dar nu mai ajunse primul la cutie. O ridică Victor de jos, și, înainte de a o deschide, propuse un scurt popas. Locul în care acostaseră nu era bun pentru popas. Apa era prea lacomă, îngustase țărmul, iar coturile dese ale pârauului nu le lăsau libertate de manevră în cazul unei primejdii din spate.

– Ar fi bine să trecem pe dreapta, spuse Victor. Mi se pare că se întâmpla ceva în stânga...

Victor luminează cu lanterna malul stâng și văzu că într-adevăr se întâmpla ceva în stânga. Pârâul subteran primea un alt afluent, mai liniștit însă decât cel cu cascada. După ce mai merseră vreo treizeci de metri de la confluență, ajunseră la o firidă încăpătoare, care putea fi folosită ca loc ideal de popas. Traseră barca la mal, încolăciră frânghia în jurul unui bolovan, apoi își amintiră despre cutia de lemn a Mariei.

– Cutia vrăjită! se repezi iarăși prichindelul, tăiat în două de o dilemă cumplită. Dar nu se poate. Două cutii?!

Care era cutia cea bună? Cea de la sânul lui sau cea din mâna lui Victor? Uită orice și smulse cutia din mâna lui Victor. Nimeni n-avu timp să-l împiedice.

– Tic! Ești nebun? strigă Maria.

– Bu hu hu! urlă el în loc de răspuns. Mă mai vedeți?

– Cum să te vedem în întunericul ăsta, nesuferitule! Să dai imediat cutia înapoi!

Lumina lanternei înfuriate a Mariei descoperi în mâinile lui Tic

nu o cutie, ci... două! Maria i le smulse din mâini cu violență.

– De unde ai asta? întrebă ea, arătând spre cutia grea și strălucitoare de metal.

– Ce te privește pe tine? se întâlnește rău prichindelul. E cutia mea și să mi-o dai imediat înapoi!

– De unde-o ai? Acuma să spui!

– Din peștera vânătorului! răspunse prichindelul. Am găsit-o ascunsă într-o firdă. E cutia vrăjită. Dă-mi-o!

Dar Maria nu puse cutia în palma deschisă și fierbinte a frățiorului jefuit, ci i-o dădu lui Victor și Victor tresări atingându-o.

– Ticușor – spuse el. Aprinde și tu lanterna. Ionel, ia uită-te aici!

Victor și Ionel pipăiră și întoarseră cutia pe toate fețele. Găsiră mai multe butoane, apăsară pe fiecare, dar cutia nu voia să se deschidă.

– Mi-ați furat vrăjile! se tânguia Tic. Sunteți niște idioți... Numai eu vă puteam scăpa...

– Ssst! îl înfruntă Victor. Nu mai mișca lanterna.

Din întâmplare, Ionel apăsă pe trei butoane odată și cutia se desfăcu zgomotos ca un aparat de fotografiat cu burduf. Ionel se uita la Victor și Victor la Ionel. Nici nu le trecea prin cap să-i facă vreun reproș prichindelului care tremura de furie, de ciudă, de durere, de spaimă, de neputință.

– Ce este? întrebă Maria.

– Un aparat tefefe extraordinar, ca o bijuterie, răspunse Ionel. Cred că poate să comunice și cu luna...

Maria se înfioră. Descoperirile din grotă, primul mesaj, atât de ciudat, stafiile, barca, toate căpătau parcă un înțeles. Cuvintele i se rostogoliră pe buze fără să vrea.

– Da... încuviință Victor. M-am gândit mai demult la toate acestea, dar nu puteam să cred, nu puteam... Mi se părea imposibil... Parcă era dintr-o carte...

– Ce facem? întrebă Maria.

– Imediat îmbarcarea! Primejdia e mai mare decât ne-am putea închipui. Și cred că nu ne amenință numai pe noi.

– Și cealaltă cutie? îndrăzni Tic, care parcă se trezea într-un

basm ca un pui de uriaș adormit multă vreme.

Victor o deschise și citi cu voce tare bilețelul pe care-l găsi înăuntru:

– „V-am luat-o înainte! Sergiu și Pompilică. Sâc!”

– Cum se poate asta? se miră Maria. Cum, când, cu ce au trecut înaintea noastră?

– Nu... medită Victor. Imposibil! Sau aproape... gata! Îmbarcarea! N-avem voie să mai pierdem o clipă!

Ionel îl opri pe neașteptate:

– Stai! Nu putem renunța la cercetarea celuiilalt pârau. Dacă tocmai celălalt braț e drumul de ieșire din peșteră?

Victor ezită doar o secundă: Oare pâraul acela să fie drumul de ieșire?

– Nu cred! spuse el. E un simplu pâraiaș care se varsă într-al nostru. Gata! Ne-am hotărât! Mergem pe pâraul nostru!

– E o prostie! se aprinse Ionel. Pentru că am fost odată cum am fost, nu vrei să mă ascuți? Dacă acolo e calea? Nu-ți dai seama că pripeala ne poate distruge?

– Nu pripeala! se înfurie Victor. Nehotărârea! Orice minut contează. Singura cale de ieșire e asta! Nu simți?

– Ești nebun? țipă Ionel. E viața noastră în joc și poate că dăm cu piciorul unicului mijloc de salvare... Eu mă duc...

Nu așteptă nicio încuviințare, nicio vorbă, niciun gest. Porni ca din pușcă spre confluența unde găsiseră cutia.

– Ionel, stai! strigă Victor în urma lui.

– Mă întorc... se mai auzi vocea lui din beznă.

Victor era gata să pornească în goană pe urmele lui Ionel, dar alunecă și izbi bolovanul care ancora barca. Funia se descolăci ca un arc și barca eliberată fu luată de curent.

– Barca! dădu Victor alarma și începu să alerge prin apă, nebunește, după ea.

Tic și Maria înțelesesă ce se întâmplă și porniră după el, luminându-i drumul și eliberându-i astfel mișcările. Barca se îndepărta cu iuțeală, abia se mai zărea, dar apăru un cot salvator, cu bolovani și curenți care o opri câteva clipe. Victor o ajunsese în clipa din urmă, înșfăcă funia și o înfășură iarăși în jurul brațului.

Erau salvați. Dacă n-ar fi fugit Ionel ca un neghiob!

– Repede după el! spuse Victor și, trăgând barca împotriva curentului, porni spre confluența celor două pâraiașe.

2

Când ajunse la confluență, Ionel își dădu seama că făcuse un act de eroism gratuit. Voia din tot sufletul să-și ajute prietenii, voia să iasă dintr-o carapace care-l anchiloza, dar momentul pe care-l alesese nu era cel mai nimerit. Victor avea dreptate. În graba care se cerea, exista o singură cale de ieșire posibilă, și probabilă: pâraul care-și continua neîntrerupt mersul. Numai în cazul când pâraul care-i dusesese cu atâta fidelitate până atunci s-ar fi vărsat într-un altul mai mare, numai atunci ar fi trebuit să-l părăsească. Pâraiașul pe care Ionel începuse să-l exploreze se îngusta mereu, apoi se împărțea în niște șuvițe cu neputință de cercetat. Nu mai avea niciun rost să-și continue explorarea. Porni repede înapoi.

Când ajunse la confluență, urechea lui Ionel înregistră un zgomot ciudat, ca o răsuflare, ca un horcăit și simți cum îl cutremură groaza. Ar fi vrut să fugă și chiar se gândi s-o ia de-a dreptul prin apă, dar zări la rădăcina unei stânci un obiect care semăna cu... Se aplecă să distingă mai bine: erau niște cizme cum nu mai văzuse... Și aici conștiința lui se opri. Două brațe puternice îl cuprinseseră de după ceafă și de după umeri, capul îi fu strâns cu putere și presat în ceva moale și înăbușitor. Se zbătu, câteva clipe, apoi mintea i se întunecă.

După un minut, vânătorul îl dezlipi de piept. Corpul celui înăbușit devenise inert. Bărbosul îl aruncă pe umăr ca pe un prosop și cu un ghiont îi porunci vânătorului să pornească înapoi, de-a dreptul prin apă. După ce făcură un cot și încă unul, dădură amândoi drum liber razelor până atunci subțiate. Luminară fața prizonierului.

– Dom'le, băiatul directorului, pe cinstea mea!

– Fii atent, coane. Să nu te recunoască. Să nu-ți arăți fața, și caută să-ți schimbi vocea.

– Dom’le, pe mine nu m-ar interesa chestia asta...

Bărbosul duse mâna spre șold și vânătorul se văzu nevoit să continue:

– ... dar dacă zici dumneata, bine, dom’le...

Mai merseră o bucată de drum înapoi, până socotiră că s-au îndepărtat îndeajuns de confluența celor două pâraiașe. Bărbosul lăsă ostaticul jos, pe piatră, apoi îi stropi fața cu apă rece din pârau. Și fiindcă victima nu făcu nicio mișcare, îi trase capul spre pârau și i-l cufundă de câteva ori în apă. Ionel se trezi, se scutură de câteva ori, deschise ochii, dar îi închise la loc pentru că nu distingea nimic în bezna groasă.

– Nu-ți fie teamă, puștiule, auzi Ionel un glas necunoscut. Ești în mâna unor oameni buni.

Dar chiar în aceeași clipă vârful unei cizme îl lovi cu sete în coaste. Și imediat altă lovitură în fluierul piciorului.

– Oameni buni, dom’le, foarte buni, prea buni... scrâșni o voce îngroșată, nefirească. Dacă spui, scapi, auzi? Dacă nu spui, scrâști! auzi?

Și o altă lovitură îl izbi în fluierul piciorului, în același loc în care mai fusese lovit, sau poate că durerea îi îmbolnăvisese tot osul.

– Stai, coane! spuse bărbosul. Prea te grăbești...

– Dom’le pe... se întrerupse brusc vocea îngroșată. Trebuie să știe ce-l paște. Dacă spune totul, scapă. Asta-i toată legea. Auzi, mă?

– Mi-e frică... se tângui cel trântit pe piatră.

– Cine-a luat barca? se auzi vocea nefirească.

– Care barcă? întrebă buimac Ionel.

Talpa care-i apăsa urechea și i-o freca, parcă avea zimți. Simțea cum i se prelinge ceva cald pe ceafă.

– Cine-a luat, dom’le barca? Pe cinstea mea!

– Cel mai mic dintre noi... răspunse Ionel. Numai el a încăput prin crăpătură.

– Și cutia? întrebă vocea necunoscută. Cine-a luat cutia... Adică tot ăla mic a luat-o... Unde-i cutia?

– Nu știu, răspunse Ionel. N-am văzut nicio cutie.

Piciorul intră iarăși în acțiune: lovea, apăsa și freca. Lovitura o

primi după ureche.

– Nici acum nu știi, dom'le?

– Am văzut o cutie de lemn, o tabacheră... răspunse Ionel.

Vânătorul îl căută jos cu mâinile, îl ridică încet de guler, până îl potrivea în fața pumnului drept. Brațul se retrase, apoi lovi scurt, năprasnic. Prizonierul se prăbuși ca o cârpă.

– Ce faci, cretinule? șuieră bărbosul. Te arunci singur cu capul în jos în prăpastie?

– Tac! se zburli vânătorul. Mă arunc cu picioarele, nu cu capul. Și să nu mă mai insulti, dom'le, auzi? E ultima dată, dom'le. Trebuie să știe ce-l așteaptă, dom'le. Să nu creadă că glumim, dobitocule!

Bărbosul încremeni de uimire. Parcă ar fi auzit vocea altcuiva. Și mai ales înțelegea că vânătorul are dreptate.

– Poate c-ar fi bine să mai chibzuim, spuse cu alt glas bărbosul. Dar nici dumneata să nu mă mai insulti...

– Dom'le, tot una e: libertatea indiferenței, pe cinstea mea! Eu mi-am făcut planul. Mai sunt șase. Știu pe ce-au pus mâna, nu știu pe ce-au pus mâna, tot una e, dom'le...

– Coane, eu zic să mai încercăm...

– Dom'le... încearcă dumneata, pe cinstea mea...

Bărbosul reuși să-l aducă pe Ionel în simțiri, după multe strădanii.

– Te-ai trezit?... întrebă el. Acum te-ai convins că nu glumim. Bucăți te facem!

– Nu știu, plânse Ionel. Nu știu. Doamne!

Dar piciorul vânătorului înainta și căuta urechea.

– Dom'le, spui?

Piciorul cu zimți începuse s-apeșe urechea. Apoi s-o frece. Pocneau zgârciurile ca varza.

– Spun... răcni Ionel.

3

Victor îl strigă pe Ionel, dar nimeni nu-i răspunse. Ajunsese în

locul unde șuvițele acelea subțiri se revărsau în brațul care-l atrăsese pe Ionel. Terenul era accidentat, inaccesibil. Nu trecuse nici Ionel mai departe. Imposibil! Teama de a i se fi întâmplat un accident îl părăsi repede, după cercetarea brațului inaccesibil pe toată porțiunea lui. Nu erau nici prăpăstii, nici cascade, numai înfundături sau crăpături verticale, prin care nu se putea strecura corpul unui om. Atunci unde era Ionel?

Victor se întoarse la confluență. Tic și Maria îl așteptau neliniștiți.

– Aprindeți lanternele! șopti el. Să căutăm peste tot. Maria! Tu să ții lumina lanternei numai înainte.

Căutară cu atenție pe mal, dar nu găsiră nimic, nicio urmă, niciun semn, niciun indiciu care să explice dispariția bruscă și misterioasă a prietenului lor.

– Să căutăm și-n apă, spuse într-o doară Maria.

În apă... Și Tic zări în apă farul unei lanterne. Mâna se cufundă iute: era lanterna lui Ionel. O recunoscură toți. Numele lui era scrijelit pe metal.

– Aici n-avea ce să caute Ionel, spuse Victor. Numai dacă l-a atras ceva, dacă a zărit ceva neobișnuit... dar ce putea să-l atragă aici?

Căutară în porțiunea în care Ionel zărise cizma vânătorului. Terenul era umed și uns cu un mâl moale, slinos, ca o pastă cleioasă. Victor luminează centimetru cu centimetru fâșia de mâl de lângă apă, cu speranța că va găsi urmele ghetelor lui Ionel. Urme erau din belșug, dar nu urmele cireșarului. Erau urme de cizme mari, bărbătești. Șanțulețele de pe tălpi îi ajutară să descopere numărul agresorilor, pentru că nu mai rămânea nicio îndoială: Ionel fusese atacat. Doi oameni pândiseră acolo. Victor își destăinui gândurile cu glas tare:

– Au fost doi indivizi care l-au pândit aici pe Ionel. Și pentru că nu există nicio urmă de-a lui, înseamnă că l-au luat pe sus. Direcția urmelor duce spre catedrală... Mai încolo urmele dispar: înseamnă c-au luat-o de-a dreptul prin apă.

Simțeau, în beznă, că se uită unii la alții și mai ales simțeau cum crește în ei același gând.

– Poate că e-o nebunie ce facem, șopti Victor, dar alt gând nu-mi trece prin cap. S-au schimbat rolurile: acum trebuie să urmărim noi... Pornim? Gata!

– Luăm și barca? întrebă Tic.

Funia bărcii era în mâna lui Victor.

– Trebuie, Ticușor, răspunse Victor. La început o să ne cam încurce, dar poate să ne fie de mare folos, mai târziu.

Tic ceru cu mâna funia bărcii și Victor i-o încredință strângând cu durere brațul prichindelului. Apoi trecu în frunte pentru a conduce înapoi, pe drumul pe care veniseră, grupul obosit și jefuit al cireșarilor. Victor lumina drept înainte calea, fâșie dreaptă, fără căutări, Maria iscodea malul drept, iar Tic malul stâng. Nicio pietricică nu putea să scape luminii orbitoare. Lanternele băteau departe, preîntâmpinând orice atac prin surprindere. De aceea, la coturile pârauului, cireșarii încetineau mersul și, de fiecare dată când îl încetineau, prichindelul cel blond și ciufulit își lipea cotul de mijloc pentru a simți un obiect dur pe care și-l agățase la cingătoare: o toporișcă luată din rucsac. Îl văzu pe Victor și făcuse și el la fel, dar Victor nu-l văzuse pe el. După un timp dispăru și fâșia de mâl care trădase urmele agresorilor. Drumul continua tăcut, cu încordări și emoții, și mai ales cu speranțe.

– Pssst! dădu Tic semnalul convenit de alarmă. Am găsit o piatră, o pietricică...

Și Maria și Victor se pregăteau să-și reia drumul cam nemulțumiți de zelul exagerat al prichindelului. Dar Tic îi opri:

– E granit din ăla, paleozoic, pe care l-a găsit Ionel la intrare, când ne-am certat prima dată...

Victor luă piatra, apoi i-o arată Mariei:

– Unde ai găsit-o, Ticușor? întrebă Victor.

– Aici! Uite alta! Și încă una! Trei la un loc! Cum de le-a scăpat Ionel?

– Unde le ținea? se interesă Maria.

– În buzunar la pantaloni, am văzut eu când le-a pus. Într-un buzunar cu fermoar... Am vrut eu să-i împrumut una și știu...

După alți câțiva pași, Tic mai descoperi o piatră și lângă ea încă două.

- Uneltele de silex, îl lămurii Victor.
- De ce tot trei? întrebă numaidecât prichindelul.

Dar când Victor descoperi, doar după câțiva pași, alte trei pietre granitice, întrebarea lui Tic începu să-l chinuiască. Trei, trei, trei. De ce mereu câte trei? Era evident că fuseseră aruncate cu bună știință, nu pierdute. Dar de ce câte trei? Trei pietricele de granit, trei unelte...

- Ticușor! tresări Victor. Ia arată-mi pietrele așa cum le-ai găsit pe mal. Înșiră-le!

- Poftim! spuse prichindelul cam bosumflat.

- Nu te supăra, cârnulețule... Tu mi-ai dat ideea. Nu observi. Trei pietre mici, trei pietre mari, trei pietre mici... Tot nu înțelegi?

- Nu... recunosc foarte trist ciufuliciul.

- Trei mici, trei mari, trei mici: trei puncte, trei linii, trei puncte!

- S.O.S.! tresări puștiul. Salvați sufletele noastre!

- Doamne! se îngrozi Maria. Oare ce i s-a întâmplat?

- Tu nu simți cât de frumos e mesajul ăsta? întrebă Victor cu tremur în glas. Ionel vrea să fie salvat, ne cheamă să-l salvăm, și ne mai spune că poate să fie salvat!

Își reluară drumul cu o hotărâre de neînfricat. Tic își pipăi securea. Era la locul ei și securea era un paloș de foc, și paloșul nu putea fi mânuit decât de un Făt-Frumos. Las' că...

4

Cei doi agresori și ostaticul lor mergeau împotriva curentului. Pe mal, prin apă, pe unde găseau loc. Ionel era la mijloc, între ei, fiecare îl ținea de o mână. În dreptul unei scobituri, camuflată de un bolovan în formă de piramidă, se opriră. Îl lipiră pe prizonier de perete, se dădură câțiva pași înapoi, apoi își proiectară brusc lanternele asupra lui.

- Acum gata, dom'le! Ai mințit, dom'le! S-a dus!

- N-am mințit... se rugă Ionel. Am spus tot ce știam. Poate-am uitat câte ceva...

Vocea lui plângea. Vânătorul îi făcu un semn cu cotul

bărbosului. Una dintre lanterne se stinse și vocea bărbosului întrebă crunt:

– Ia zi-i! Câte fete sunt cu voi? Aici în peșteră...

– Una... răspunse Ionel.

– Și cealaltă unde-i, dom'le? Că erau două, pe cinstea mea. Va să zică minți...

– Nu mint... Cealaltă e afară, pe munte, cu băiatul ăla solid, cu Ursu...

– Da, dom'le, știu... Să nu minți, dom'le, că... scrâști!

– Și zi-i așa! E o fată cu voi. Fragedă, nu? De vârsta dumitale, nu?

În clipa aceea, Ionel făcu un pas, parcă ar fi vrut să se ferească de cineva, și se prăbuși dureros în apă. Bărbosul îl ridică de piept. Prizonierul gemea și se scutura de durere.

– Ce s-a întâmplat, dom'le? se interesă vânătorul.

– Piciorul... se jelui Ionel în sughițuri. Aoleu! Mi-am rupt piciorul, la genunchi.

– Jale, dom'le, îi spuse vânătorul. Pe cinstea mea. Eu nu te iau în spate, dom'le. Și tot ai spus totul...

Vânătorul se apropie de cel căzut, îl primi din mâinile bărbosului și-l întoarse cu fața la perete. Apoi își scoase pistolul de la șold și-l lovi scurt și dur în ceafă.

– Știu eu un loc bun, dom'le... Pe oricine l-ai atinge acolo, adoarme cât ai zice pește, pentru cel puțin două ceasuri.

Ionel căzuse ca un cearșaf. Bărbosul îl târi în scobitura camuflată de piramida de piatră și-l acoperi cu pânza care fusese odată îmbrăcămintea unei fantome.

– Așa, dom'le! aprobă vânătorul. Să stea acolo până ce ne întoarcem cu cutia. Și pe urmă vedem noi. Ori iese o chestie mai așa, ori scrâști! Pe cinstea mea...

Cei doi porniră iarăși prin noaptea peșterii. Alergau ca niște bezmetici, prin apă, printre stânci și bolovani, cu nădejdea că undeva îi așteaptă libertatea și soarele.

Dacă Tic n-ar fi descoperit piatra aceea neînsemnată, o pietricică șlefuită gata să cadă într-o groapă cu apă, oare ce s-ar fi întâmplat în Peștera Neagră?

Era ultima piatră care mai rămăsese în buzunarul lui Ionel și pe care prizonierul o aruncase înainte de a se prăbuși lângă piramida de piatră, atunci când își rupsesese piciorul. Dar Tic văzu piatra, era o unealtă veche de silex, învățase și el să le deosebească, și imediat dădu alarma:

– Pssst! O chestie de silex!

Și iată că piatra aceea murdară deveni cel mai prețios diamant: Ionel trăia, se afla pe undeva prin apropiere, și îi chema spre el. Căutară la început în jurul locului unde găsiseră piatra. Erau multe scobituri acolo și una dintre ele era mascată de o piatră uriașă în formă de piramidă. Acolo se strecură Tic, acolo îl găsi pe Ionel sub pânza parașutei. Îl traseră afară din nișă și Maria se repezi să-i facă respirație artificială, dar Victor o opri:

– Mai întâi în barcă, apoi plecarea și pe urmă respirația! Până la trei!

Înainte de trei, barca porni în aval. Tic în față, ghemuit, lumina calea cu lanterna. Victor în spatele lui trăgea din răspuțeri la vâslă. Drumul îi era cunoscut: încă nu-i pândea niciun pericol din față. Restul bărcii era ocupat de Ionel și de Maria, care ținea în poală capul bolnavului și încerca toate metodele sanitare și nesanitare ca să-l aducă în simțiri. Fața lui Ionel era plină de vânătăi și julturi, urechile la fel, iar în ceafă avea un cucui cât pumnul. În sfârșit, când barca ajunsese la confluența celor două pâraiașe, Ionel scoase primele gemete și făcu primele mișcări. Imediat, Victor hotărî prima escală.

Tic, Maria, Victor îi șopteau, îi spuneau tot ce le trecea prin cap pentru a-l trezi mai repede și a-l face să înțeleagă de la început că a scăpat de agresori.

– Pe cinstea mea... se auzi vocea lui înceată. Nu-mi vine să cred că am scăpat.

– Nesuferitule! izbucni Maria.

Îl lăsară să-și revină cu totul. Maria mai muie o dată batista în apă și începu să-i frece fruntea.

– Aoleu! țipă Ionel ridicând capul. Ustură ca dracul! Sau ai vrut să mă trezești de-a binelea?

Nerăbdător, Victor îl întrebă într-o suflare:

– Câți sunt în total? Ai recunoscut vreunul?

– Sunt numai doi și mi se pare că nu prea se înțeleg. Unul e Petrăchescu. Celălalt nu știu cine e, nu i-am auzit niciodată vocea. Un individ cu barbă, foarte solid...

– Petrăchescu! tresări Victor. Acum încep să se lămurească multe. Povestește-ne totul, în amănunte...

Ionel le spuse tot ce i se întâmplase. Mai ales nu uită să-și amintească metodele lui Petrăchescu: urechile, fața, fluierul piciorului, coastele, ceafa.

– Cum ai scăpat? întrebă nerăbdătoare Maria.

– M-am prefăcut că mi-am rupt piciorul... Dar ce spaimă am tras! Brrrrr! vorba lui Tic. Am crezut c-o să mă împuște, bestia... Și să știți că am plâns... Uneori m-am prefăcut, alteori am plâns mai rău ca un crocodil...

– Și cutia? întrebă Victor.

– Le-am spus că n-am putut s-o deschidem și că am ascuns-o într-o fridă, chiar lângă deschizătura lor, acolo la cărarea iadului. S-au dus după ea.

– Grozav! se bucură Tic. Ce-o să se mai chinuiască!

– Chiar așa grozav nu-i, Ticușorule. Dacă se-ntorc și dau de noi, cu voi nu știu ce-or să facă, dar cu mine știu... În bucățele mă taie și pun și sare deasupra, că se găsește...

– Cum te simți? îl întrebă Victor.

– Îmi vine să urlu de durere. Dumnezeu! M-a tocat ca pe roată. Și-n ceafă parcă mi-a băgat un fier roșu...

– Dacă te doare, e bine, spuse Maria.

– Zău că nu-i bine, se rugă, Ionel. E cumplit...

– Ba e bine! îl încurajă și Victor. Avem o parte din trusa medicală la noi. Trebuie să plecăm imediat. Dacă dau a treia oară peste noi, nu mai scăpăm. Dacă ieșim noi nu mai scapă ei. Dacă ai

putea, Ionel, să pui în funcțiune aparatul tefefe...

– O să încerc, spuse Ionel, cu voce bolnavă. Ceafa mă nenorocește, dracii și smoala de-acolo... Vezi, Tic. Dacă punem cutia asta în funcțiune va fi de o mie de ori mai prețioasă decât cutia ta fermecată...

– Daaa... dar mie tot îmi pare rău, zău, Ionel...

Îi părea rău nu pentru cutie, ci pentru că-și pierduse basmele.

6

Undeva în peșteră, departe sau aproape, cine poate ști? Beznă, ură, disperare.

– Dom’le, numai dumneata ești de vină, pe cinstea mea. Trebuia să-l împușc.

– Parcă ziceai, coane, că metodele dumitale nu dau greș. Și ce foloseai dacă-l omorai? Aflai ceva în plus?

Cei doi agresori cotrobăiseră prin toate cotloanele și fridele, prin toate scobiturile și crăpăturile, dar nu găsiră nimic, absolut nimic.

– Asta-i, dom’le! Așa-i când nu dai ascultare primului gând. Pe cinstea mea!

– Ai dreptate, coane! Ai spus o vorbă mare. Și eu trebuia să fac la fel. Să mă predau!

– Cum, dom’le? Pe cinstea mea!

– Da, coane. Din prima zi mi-a trecut asta prin cap. De când am știut că voi intra în cavernă... Pe urmă... Ca un animal care nu știe ce să facă...

– Păi atunci de ce-ai venit, dom’le, aici? Pe cinstea mea! De ce n-ai rămas acolo? Ai stricat o parașută, dom’le...

– Dar ce ești dumneata? Procuror? Comandant?

– Dom’le! Ai auzit de „Expresul negru”?

– Am auzit, de când tot aud de el...

– Eu sunt, dom’le...

Bărbosul înlemni. Apoi începu să tremure din toate încheieturile. „Expresul negru” era unul dintre cei mai faimoși

spioni, omul care nu greșise niciodată în anii unui sfert de secol. Dar nu se putea... Ba da!

– Dumneata?

– Da, dom'le. Și acum pot să las la o parte mascarada, pe Dobrescu, Cerboaița, și pe toți ceilalți. Am dreptul, după atâția ani, măcar pentru jumătate de ceas... Am și uitat de mine, de gândurile mele. Nici nu mai știu cine sunt în realitate? Petrăchescu sau...

– Dumneata „Expresul negru”?

– De ce te miri? Nu mi-am jucat bine rolul? Toți mă cred un smintit, un inofensiv, până și copiii râd de mine. Și dumneata, domnule, m-ai crezut...

– Și pentru ce faci toate astea? se îngrozi bărbosul.

– Pentru ce?... Pentru că asta mi-e meseria, domnule. Unii bat cuie, alții vopsesc, alții predau lecții. Mi-am ocupat și eu locul în viață. Nici nu mai știu când și pentru ce. La început cred c-am avut destule motive. Pe urmă... Îmi fac meseria, așa cum bat alții cuie... gata...

Bărbosul își reveni din uimire și căută un plan de scăpare. Dar Petrăchescu îl simți:

– Stai, domnule! nu mai fă nicio mișcare și să nu ieși din raza lanternei, că trag. Eu nu greșesc niciodată, domnule. Orice copil știe asta. Spuneai că vrei să te predai? De ce, domnule?

– Pentru că e o prostie... Ce caut eu aici? Ce fac? Oamenii clădesc și eu stric... De ce? Am fugit când eram tânăr și când erau ruine... Acum am ajuns eu ruină într-o lume tânără... De ce să mai stric?

– Ghinionul dumitale că te-ai întâlnit cu mine... Altminteri puteai să te predai. Mie nu-mi pasă. Pot și fără dumneata. Dar dacă te predai, eu nu mai exist. Și mie, domnule, îmi place viața. Nu renunț la ea până-n ultima clipă. E prima dată când îmi divulg secretul, înțelegi? Stai, domnule, nu mișca. Ți-am spus că nu greșesc niciodată!

– Nu te trădez, pe viața mea, se rugă bărbosul presimțind groaznică sentință.

– Copilării! Știu, domnule. Dacă ai avea pistolul în mână, nu la

şold, ai trage şapte gloanţe în mine. Şi pe cel de pe țeavă l-ai trage. Ştiu, domnule, de-aceea trăiesc.

– Nu spun un cuvânt...

– Stai, domnule! Am opt gloanţe în revolver. Ei sunt şapte. Am opt gloanţe, domnule, exact câte trebuie...

– Adică?... începu să priceapă bărbosul.

– Dom'le, ai fost trimis aici. Şi ai fost ucis, ai dispărut. Crezi că interesează pe cineva de cine ai fost ucis? Cei care te-au trimis vor pune o cruce în dreptul unei cifre şi gata! Eu ştiu, domnule, aşa se întâmplă. Nimeni nu se mai interesează pe urmă de dumneata...

– Dar mama...

– Fleacuri, domnule, pe cinstea mea. Mama! Un cuvânt, domnule. Aşa cum spui masă, pistol, ţigară... Mama? Şi ce dacă se spunea „lonă” sau „slagă”? Un cuvânt, domnule... Eu n-am dreptul să pierd niciun cartuş. Şapte sunt ei, al optulea eşti dumneata. Cu dumneata voi începe. Numai dacă bag fiecare cartuş într-o țeastă, pot să scap. Stai! Întoarce-te! Aşa, domnule, cu spatele... Morţii tac, dom'le... Ştii cine-a spus primul asta? Cezar, dom'le... Morţii tac, dom'le, tac, pe cinstea mea. Şi Petrăchescu va trăi, dom'le, va trăi cu Dobrescu, şi cu Cerboica, iar dumneata, dom'le, te-ai sinucis fiindcă-ai omorât şapte copii... Da, dom'le... Ai omorât şapte copii şi te-ai sinucis... Întoarce-te cu faţa, cu tâmpla!

Vânătorul apăsă pe trăgaci. Bărbosul se prăbuşi exact în dreptul deschizăturii.

– Primul cartuş, dom'le... Mai sunt şapte... În fiecare țeastă câte unul, pe cinstea mea...

Capitolul XVII

1

Ceasul lui Victor arăta ora patru, dar niciunul dintre cireșarii flămânzi de lumină nu era în stare să fixeze timpul: patru dimineața? patru după amiaza? Era atâta beznă în urma lor, și atâtea întâmplări, și atâtea emoții, și atâtea spaime, și atâtea marmură întortocheată, și atâtea taine de calcar, și atâtea întrebări, încât nimeni nu mai reținuse numărul zilelor sau al săptămânilor trăite în grotă, nimeni nu mai simțise clapele convenționale ale timpului. Patru dimineața? Patru după amiaza? ... Și deodată se îndrăgostiseră toți de cifra patru. Dacă ar fi fost ora unu sau două, dilema i-ar fi învrăjbit, poate chiar le-ar fi îngrășat nelișițiile. Dar ora patru era bună prietenă: ori începea o zi, ori era plină zi... Peste un ceas, afară în lume, totul va fi mai viu și mai treaz, pentru orice cinci al cadranului, oamenii ar putea să-i asculte... Numai dacă ar izbuti Ionel să aducă semnale și pocnituri și bâzâit în aparat! În goana aceea prin apă și beznă, întrebarea cea grea devenise o rugăciune: va izbuti Ionel?...

Barca trecuse fără să acosteze prin două saloane grandioase și prin două lacuri albastre, încărcate toate cu minuni de marmură și calcar. Erau orgi și oglinzi acolo, și milioane de boabe roșii, albastre, verzui și albe improșcate în arcade și cupole, erau statui ciudate și creștături pe lespezi prăbușite, dar ei n-aveau voie să piardă nicio clipă, nu trebuiau să întârâte timpul. Tunelul parcă nu mai avea capăt, parcă voia să străbată tot lanțul de munți ai lumii. Oare cât goniseră în veșnicia lor subpământeană? Câte grade și meridiane depășiseră? Oare-i va duce vreodată tunelul la lumină?... Și iarăși cea mai grea și mai repetată întrebare: va izbuti Ionel?

Lanternele luminau fără încetare necunoscutul dinaintea lor, tubul de apă și beznă, în care reveniseră, după ere de tăcere și

moarte, ființe omenеști. Dar parcă ecourile și curenții crescuseră, iar tubul devenise drept ca un cilindru, iar picurii de apă se răriseră pe tavanul mai înalt.

– Să stingem lanternele... se auzi vocea emoționată a lui Victor.

Lanternele se stinseră, toate odată, și bezna le intră în ochi, moale, rea, usturătoare.

– Să nu se-ntâmplesce ceva chiar acum... șopti Maria cu emoțiile întinse spre un prag pătimăș al luminii.

– Numai câteva secunde... câteva clipe...

Întunericul... da! Întunericul parcă se îmblânzise. Parcă era o noapte, cum sunt multe nopți în lumea obișnuită, o noapte fără lună, o noapte cu un luceafăr mare, viteaz, care vrea să deseneze umbre pământești. Întunericul fusese spart undeva. Unde?

– Numai să nu fie o crăpătură sus, spre creștete, dar nu cred... nu se poate!

Era mai degrabă un protest decât o speranță, era poate gestul naufragiaților disperați, care simt, înainte de a vedea, coaja de pământ de la orizont, și nu mai au putere s-o anunțe, nu mai au decât puterea protestului împotriva unei posibile torturi: tortura prin speranță. Totuși speranța creștea în sufletele lor; fusese un licăr, o scânteie, dar totul putea deveni explozie. Oare ce forțe necunoscute clocoteau în pieptul lor?...

Victor își întoarse capul spre Ionel:

– Ar fi bine să nu mai aprindem lanternele, să lăsăm ochii să ni se obișnuiască încetul cu încetul cu lumina... E un adevărat noroc că nu s-a făcut dintr-odată lumină. Am fi orbit.

Nu răspunse nimeni. Teama încă nu pierise de tot. Se rugau în tăcere. Victor îl căuta pe Ionel, dar bezna încă nu admitea contururi:

– Ionel... Cum să facem ca să te ocupi mai departe de aparat?... Să-ți lumineze Tic cu o lanternă acoperită?

– Nu-i nevoie... îl liniști Ionel. Am învățat aparatul pe dinafară. Îi cunosc fiecare șurub, fiecare resort, fiecare sârmuliță. N-am nevoie de niciun pic de lumină... Într-adevăr e un mare noroc că nu ne-a trăsnet soarele...

După atâta vreme, după atâta veșnicie întunecoasă, cireșarii

vorbeau din nou despre lumină și despre soare... Și abia acum, când simțeau că lumea și lumina se apropie, începea să-i doară apăsarea muntelui, oboseala, setea de odihnă și de aer, de aer cald, uscat... Se gândeau că poate va fi un cer albastru și nori albi de sîdef și niște întinderi verzi și creștetele gri ale munților... Cât de departe erau culorile, culorile de toate zilele, culorile de odihnă și mers, culorile de casă, culorile în care închizi ochii și spui! „Uffff! Ce cald e astăzi!”

Barca înainta purtând spre țărmul luminii de toate zilele patru ființe pline de speranță. Noaptea se transformase în seară, seara devenea o ceață groasă, apoi o negură dintr-o după-amiază de munte, apoi o ceață dinaintea zorilor. Și după un cot... undeva, departe se vedea printr-o gaură mică, mică, lumea. Lumea cea adevărată. Era o pată albă sau albastră acolo, un punct alb, îndepărtat. Dar acolo, în discul acela mic cât o unghie, cât un bob de mazăre, cât o perlă erau toate bogățiile și fericirile lumii: părinți, prieteni, oameni, viață, lumină. Totul era acolo în bobul acela de lumină, care devenise cât un nasture, apoi cât podul palmei, apoi cât o farfurie, apoi...

Aerul era cald, uscat, lumina se apropia. Nu mai era o simplă spărtură rotundă și albastră, ca un semn de speranță al depărtărilor. Se vedea cerul cu norii albicioși ai Mariei, se deosebeau culorile. Cireșarii nici nu simțiseră când ieșiseră din grotă și pătrunseseră în lume. Deasupra lor era cer. O șuviță subțire, albastră susținută parcă de pereții de piatră cu creste dantelate care mărgineau pârâul. Barca plutea pe fundul unei prăpastii hidoase. Soarele nu se vedea, dar cine se îndoia oare în acea clipă că potopul de lumină pe care-l revărsa nu era dăruit, tot, celor care ieșeau din tirania beznei.

Prăpastia era însă nemiloasă, crudă, rea, cu inimă de piatră. Pereții tăiați cu spada și șlefuiți de ploile și zăpezile mileniilor nu lăsaseră nicio pecingine, niciun colier să urce sau să coboare pe netezimile lor neverosimile. Nimeni nu s-ar fi putut cățăra pe ei spre lumină. Când priveau dăra albastră de deasupra capetelor și înțelegeau cât de departe e cerul, pasagerii bărcii simțeau încă fiori de beznă și închisoare. Tunelul descoperit și adânc, tunelul din

fundul pământului, îi întâmpina cu o melodie gemută și înfundată, cântată de o orchestră nevăzută peste care parcă se trăsesse o cortină sferică, groasă, înăbușitoare. Parcă totul, tot cântecul cu ecourile lui, urcă de undeva din fundul pământului... dar mai putea fi oare și un alt fund al pământului? Zgomotul era mai greu și uneori răzbăteau ecouri de alarmă, ale unor trâmbițe ascuțite sau bubuiturile unor tobe gigantice. Era un cântec care aducea neliniști, era un preludiu dureros, funebru...

Cireșarii se priveau cu tăceri. Presimțeau ce-i așteaptă la capătul drumului. Dar numai departe, în zare, munții își coborau gheburile spre pământ. Poate că acolo... Când cântecul lugubru se transformă în zgomot rău și apoi în răcnet asurzitor, cireșarii părăsiră barca și își continuară drumul pe malul drept al pâ râului. Natura era haină. Uitase cât îi chinuise cu bezna și spaimele ei, sau poate era furioasă că-i fuseseră văzute și mângâiate podoabele din adâncuri și le pregătea o coroană a cruzimilor: închisoarea de la pragul lumii, după ce îi sângerase cu neasemuita tortură a speranței.

Cascada era la câțiva pași. Dintr-un loc ferit de vâlmășagul apelor și de spuma prăbușirii, Victor privi în jos... dacă l-ar fi văzut Ursu, l-ar fi împins înapoi numai cu puterea răcnetului. Cascada avea vreo zece metri. Lacul pe care-l făcea era înconjurat de lespezi de piatră netede ca parchetul sălilor de bal, dar și sulite groase cu vârful treaz înălțat spre cer, parcă așteptând căderea cuiva. După ce ieșea din lac, pâ râul cotea brusc după un colț de munte și nu se mai vedea. Victor se retrase de la marginea cascadei, pașii îi obosiseră, vorbele nu voiau să se destăinuie, dar nici nu mai era nevoie. Îi urmăreau toți privirile, și privirile lui căutau, rugătoare, un semn pe pereții șlefuiți, și nicio cută, niciun colț de piatră nu se lăsa înduplecat. Netezimea pereților era aspră și definitivă.

Numai Ionel nu participa la drama mută de lângă cascadă. El nici nu știa ce se întâmplase, dar el scoase cuvintele încărcate de speranță:

– Gata... oftă el. L-am prins. Doamne, ce simplu!

Ceilalți nu-l înțelegeau. Nu puteau să sară dintr-o dată de la un

capăt al lumii la altul.

– Ce vă uitați așa?... Gata! V-am spus... Aparatul funcționează...

– Suntem salvați! sări imediat fostul posesor al cutiei fermecate.

Maria și Victor se lipiseră de Ionel. Aparatul bâzâia. De când aștepta tresăririle unor degete bune!

– Ne poate auzi lumea... șopti Maria. Uffffff!

– Da! Sigur... îi provocă prichindelul pe toți la adevăr. Cutia mea! Ați văzut?

– Cutia ta, Ticușorule... îi răspunse Ionel. Ei, acum vezi, Ticușorule! Crezi că poate să existe în lumea asta, acum, o vrajă mai mare decât vraja din cutia ta?...

Cireșarii se așezară pe o limbă uscată de piatră și începură să trimită prin degetele lui Ionel mesajul lor către lume. Linii și puncte, linii și puncte, dar mai întâi: trei puncte, trei linii, trei puncte...

Tic privea cerul, parcă-și lipise genele de albastrul îndepărtat. Dar cine ar putea să jure că prichindelul nu urmărea în văzduhul ocolit de nori zborul uluitor al unor linii și al unor puncte?...

2

Vijelia care întâmpinase dimineața cu atâta spaimă și distragere își pierduse aproape toate urmele. În vălmășagul vieții devenise ceva care a fost, iar pentru oamenii care o înfruntaseră o amintire urâtă, sau – cine știe? – o amintire frumoasă. Soarele ieșise biruitor din bătălia cu stihile care voiseră să-l răpună încă înainte de a se trezi, și oamenii îl găsiră, după fuga norilor, exact acolo unde trebuia să fie în ziua și la ora aceea. Și își cheltui cu atâta dărnicie puterea sa de foc, încât foarte repede readuse pace și liniște pe pământ. O păsăruică își făcu îndată curaj și diapazonul ei dădu semnal și deșteptare întregii naturi. Era cântecul dintotdeauna al lumii. Pământul își scutură amorțeala și se înzdrăveni, iarba suflă în aer podoaba grea a ploii, copacii își îndreptară brațele și își recuceriră spațiile furate, iar oamenii își

reluare treburile întrerupte.

Cireșarii, cei iarăși ai soarelui, părăsiseră de multă vreme coliba de bârne. Se despărțiseră de oamenii care-i găzduiseră acolo, după ce unul dintre ei, un bărbat zdravăn, uitându-se la Ursu, rosti ca pentru sine:

– Asta-i: nu există pe lume o ființă mai tare ca omul!

Plecaseră înviorați, și poate că ar fi trebuit să se predea bucuriilor după marea lor biruință asupra vijeliei. Dar nu scăpaseră și nu puteau scăpa de neliniști. Vijelia turbată împiedicase orice întâlnire pe unde. Lucia încercase de mai multe ori, emițând zadarnic semnale care nu se auzeau nicăieri. Nu mai avea nicio veste din peșteră, iar aparatul nu recepționa nimic. Încetul cu încetul fură năpădiți de gânduri negre în împărăția aceea atât de albă și de galbenă a soarelui de după amiază. Mergeau spre cabană cu privirile mereu întoarse spre masivul care adăpostea peștera. Oare ce se întâmplase acolo?... Când cabana se zări în fața lor, la mai puțin de jumătate de kilometru, Lucia propuse un popas scurt care prevestea emoții.

– E aproape cinci, spuse ea. Oare n-ar fi cazul să mai încercăm o dată, înainte de a urca la cabană?

– Dacă îți place atât de mult ora cinci fără opt minute și zece secunde... îi anunță Dan ora exactă.

Oare nu-și pierdeau iarăși timpul? Oare nu era mai bine să alerge în cabană?... Tustrei căzură însă de acord să mai facă o ultimă încercare înainte de... Aparatul intră în funcțiune și înainte ca Lucia să înceapă semnalizarea, auzi un țâcănit:

„Ta-ta-ti-ti-ta-ta-ti-ti-ta-ta...”

– Peștera! spuse Ursu strângând brațul lui Dan ca un clește.

– Peștera! gemu Dan care nu-și mai simțea brațul amorțit de strânsoare.

Lucia închise ochii și lovi automat cu degetele în emițător; voia să și-i imagineze pe cei cu care se întâlnea pe unde, voia să-i vadă înainte de a le primi mesajul, măcar o clipă înainte. Aparatul o paraliza. Semnalele cădeau grele:

„Ti-ti-ti Ta-ta-ta Ti-ti-ti!”

Și din nou:

„Ti-ti-ti Ta-ta-ta Ti-ti-ti!

– S. O. S.! se cutremură Lucia. S. O. S.!

Și începu să noteze, înfrigurată, mesajul acelora care răzbătuseră prin noaptea muntelui și scăpaseră pentru o vreme de mânia oamenilor din caverne:

SITUAȚIE APROAPE DISPERATĂ / AVEM NEVOIE DE AJUTOR / SUNTEM URMĂRIȚI DE DUȘMANI PERICULOȘI / FOARTE PERICULOȘI / AM IEȘIT DIN PEȘTERĂ / PRIN PARTEA CEALALTĂ / NU PUTEM DA NICIUN PUNCT DE REPER / SUNTEM LA MARGINEA UNEI CASCADE / AM PARCURS UN DRUM FOARTE LUNG / NU PIERDEȚI NICIO CLIPĂ / UNUL DIN SPIONI E PETRĂCHESCU / TRANSMITEM CU UN APARAT CAPTURAT DE TIC DE LA EL / AL NOSTRU S-A DISTRUS DEMULT / VĂ VOM ȚINE LA CURENT / VĂ VOM SPUNE MULTE DACĂ VOM SCĂPA / NU MAI PIERDEȚI NICIO CLIPĂ / NOROC BUN –

– NOROC BUN, răspunse Lucia și adăugă: PORNIM IMEDIAT!

Și totuși, câteva clipe, nimeni nu făcu nicio mișcare, nimeni nu fu capabil să miște buzele. Mesajul părea de necrezut. Dar ei nu trecuseră oare prin întâmplări aproape de necrezut?... Și aparatul nou capturat de Tic... Și Petrăchescu care nu voise să le împrumute barca... Și apariția lui Petrăchescu la poalele stâncii ca un cal de șah... Ursu tresări. Dacă Petrăchescu era în peșteră, atunci pătrunsese pe acolo. Prin urmare, peștera nu se termina înainte de stânca aceea. Era primul punct de reper. Trebuia să caute după stânca aceea, dincolo de creasta masivului. Mai exista un punct de reper: la gura unei cascade!

Cei trei cireșari se uitară în aceeași clipă spre masivul în care se afla peștera. După stânca asemănătoare cu un cal de șah, masivul parcă își înălța crestele, apoi și le îngheboșa, se prăvălea parcă la pământ.

– Dacă ieșirea se află spre capătul masivului? întrebă Lucia. Eu cred că numai acolo se află drumul de ieșire...

Își adăpostiră bagajele după niște tufe de ienupăr, apoi se pregătiră pentru plecare și căutare.

– Fiecare trebuie să cerceteze într-o anumită regiune, delimitată, spuse Lucia, ca să avem cât mai mult spor. Ursu la

mijloc. Dan la stânga, eu la dreapta...

– Foarte bine! o aprobă Ursu cu un ton ciudat. Voi faceți ce vreți. Eu, din clipa asta, gata! sunt eu cu tot ceea ce am și cu tot ceea ce pot. Luați partea stângă sau dreaptă, orice vreți. Eu iau totul. Gata!

Și acea ființă care se prăvălea prin văi și coclauri nu mai aducea cu nimic a om. Un animal înspăimântat, o nălucă, un fulger. Acrobațiile nebunești ale copilăriei, săriturile și salturile rămășagurilor, exercițiile de înaltă clasă de prin săli erau un fleac pe lângă grozăviile goanei spre cascadă. Ursu auzea în urma lui prăbușiri, rostogoliri de bolovani, crengile brazilor se rupeau sub greutatea trupului catapultat, prăpăstiile și râpele își căscau întunecimi ascuțite, dar el era mereu, mereu cu o fracțiune de secundă înainte. Piciorul găsea întotdeauna locul cel mai potrivit, de trecere sau de rezistență, brațele nimereau întotdeauna punctele de sprijin sau de avânt. Numai goana părea nebună, dar mișcărilor care o compuneau erau de o luciditate revoltătoare. Pasul lui trebuia să fie sigur și era, pentru că un picior rupt sau zdrelit, chiar dacă pentru el nu ar fi însemnat nimic, ar fi însemnat poate pentru alții totul. Când ajunsese pe creasta masivului în care se afla peștera, își încordă auzul. Dar niciun zgomot de cascadă nu ajungea la urechile lui.

3

La gura cascadei, cireșarii care evadaseră din beznă trăiau clipele cele mai grele. Priveau întruna de-a lungul tunelului descoperit care ducea spre peșteră sau își cățarau privirile pe pereții netezi de piatră, spre șuvița albastră de deasupra capului. Moartea sau viața puteau să se prefacă dintr-o clipă în alta în certitudine.

Victor tocmai își terminase de notat câteva însemnări în caiet. Pe o pagină trecuse numele fiecăruia, vârsta, adresa, iar pe alte câteva istorisise pe scurt ceea ce se întâmplase: descoperirea noii peșteri, apariția celor doi dușmani, răpirea și salvarea lui Ionel,

urmărirea, ieșirea din peșteră, bariera crudă de la cascadă. Ar fi vrut să mai spună și altele, gânduri care-l dureau sau care-i dureau pe ceilalți, legămintele pe care le făcuseră, hotărârea lor de a-și păzi prietenia, dar timpul se grăbea. Făcu sul caietul și-l introduse într-un termos gol cu gândul de a-l arunca în cascadă în cea mai grea clipă, în clipa fără ieșire.

– Oare nu putem face nimic? întrebă Maria. Nu ne putem apăra? Așteptăm așa cu mâinile la piept?...

Nu era nicio scobitură în pereți în care s-ar fi putut refugia, nicio stâncă sau un bolovan după care s-ar fi putut adăposti, nimic, nimic...

– Să ridicăm o baricadă! spuse Ionel. Din barcă, din bagaje, din ce avem. Și să ne apărăm cu pietre.

Era o idee absurdă. Cum puteau ei, în spatele unei baricade fragile, să oprească înaintarea unor oameni înarmați? Nici n-ar fi văzut în cine să arunce, iar dacă s-ar fi uitat ar fi fost ochiți și fulgerați.

– Extraordinar! se înfricoșa Maria. Știți ce facem noi acum? Așteptăm să vina cineva ca să tragă în noi! Nu ne putem apăra în niciun fel. Dacă Lucia și ceilalți nu ne găsesc înainte...

– Dar dacă am face două baricade? sări Tic. Fiecare lipită de un perete. Așa facem noi în bătăile cu zăpadă. Niciodată nu știi din ce parte să te ferești. Vrei să atacî într-un loc și te atinge de dincolo. Zău, noi așa câștigăm cu inamicii. Îi ținem în șah și tocmai când se așteaptă mai puțin, arde-i!

Lui Victor îi venea să râdă de seriozitatea cu care vorbise prichindelul. Ar fi fost ca într-o bătaie cu zăpadă. Numai că unii se apărau cu bulgări, iar alții atacau cu gloanțe. Dar își aminti și disperarea Mariei. Acea așteptare neputincioasă era cumplită. Parcă se scurgea viața din ei, parcă se scurgea sângele, picătură cu picătură, și se uitau unii la alții cum li se scurge și nu făceau niciun gest ca să-l oprească.

– Bravo, Ticușor! se pomeni Victor spunând. Numai să găsim materiale pentru baricade.

Nu se temeau de un atac neprevăzut. Nici agresorii n-aveau cum și unde să se ascundă. Și se apucară toți, cu zelul disperării,

să adune pietre și bolovani din pârâu sau de pe maluri, pietricele, orice găseau și să le aranjeze în jurul rucsacurilor și sacilor de dormit, să improvizeze niște adăposturi, la început jalnice, înalte de jumătate de metru fiecare, dar care până la urmă ajunseră la un metru și păreau destul de rezistente împotriva unui atac... dacă și ei ar fi avut arme, sau dacă nici agresorii n-ar fi avut arme. Mai ales Tic era foarte mândru de cele două baricade; de cele două redute, cum le numea el, și avusese grijă prichindelul să-și pună la îndemână o toporișcă și un uriaș morman de pietre care i-ar fi ajuns pentru două zile de bătălie neîntreruptă.

Umblând după pietre, nu prea departe în amonte, Victor zărise o crăpătură lungă, cu deschiderea spre cascadă și invizibilă dinspre peșteră. Era un fel de firidă, săpată în malul stâng, sus, la vreo șase metri de suprafața apei. În firida aceea s-ar fi putut ascunde un om. De la firidă până la baricade erau vreo cincizeci de metri. Ideea lui Tic devenea dintr-o dată redutabilă. Trei persoane s-ar fi putut adăposti după baricade, iar a patra, ascunsă în firidă, ar fi lăsat agresorii să treacă pentru a-i ataca din spate cu bolovani. Adică... nu pentru a-i ataca, ci pentru a-i doborî din numai două lovituri fulgerătoare. Altminteri n-ar mai fi fost nicio scăpare, nici pentru cel din firidă, nici pentru cei de după baricade.

Maria și Ionel respinseră cu violență propunerea lui Victor. Nici nu voiau să audă de ea, dar nici Victor nu voia să cedeze.

– Altă cale de scăpare nu avem! insistă Victor. Numai această apărare combinată. Și nu înțeleg de ce nu înțelegeți. Adăpostul din perete nu se vede deloc dinspre peșteră și abia se zărește dinspre cascadă, și numai dacă te uiți anume. Agresorii nu-l vor descoperi. Ei vor vedea numai baricadele de la cascadă. Și se vor apropia cu precauție. Nu vor trage înainte de a ajunge la mai puțin de cincizeci de metri. Poate că se vor opri chiar sub mine... E de ajuns să lovesc din prima lovitură pe unul din ei, și nu se poate să nu-l lovesc. Îi las bolovanul în cap, nu înțelegi? Și pe urmă arunc și în celălalt. Imposibil să nu-i dobor!

– Eu i-aș atinge sigur! spuse Tic cu ură. Dar știu că nu vrei să mă lași acolo. Pe mine nu mă întrece nimeni din oraș în ochit. Zău,

Victor.

Victor vorbise cu însuflețire, cu patimă, cu ură. Maria și Ionel erau impresionați de siguranța lui, dar încă nu acceptau, încă se codeau. Știau că în cazul unui eșec, primul care ar fi fost doborât, fără nicio putință de scăpare, era Victor.

– Dar nu înțelegeți, urlă Victor, mi-e absolut indiferent dacă mă împușcă acolo sau aici! Acolo, cel puțin, am o șansă să scap și să scăpați. Aici, ne apărăm cu bulgări de zăpadă după baricade de zăpadă, împotriva gloanțelor... Nu te supăra, Ticușor, dar fără folosirea redutei din perete, baricadele tale nu fac două parale...

Maria își strânse pleoapele de durere când întrebă:

– Și cum ai să ajungi acolo, în firidă?

– Eu pot să ajung! se însuflețește prichindelul. Și ochesc și mai bine decât tine. Facem o piramidă și ajung în firidă cât ai zice pește!

– Cam așa voi face și eu... îl întristă Victor pe Tic. O să mă urc pe umerii voștri și pe urmă văd eu... Sunt câteva asperități sub firidă, niște crăpături, niște scobituri, câteva ieșituri; mi-am imaginat o scară...

Cireșarii priviră în depărtări, spre gura peșterii. Nu se vedea nicio mișcare, nu se zărea nicio siluetă, niciun punct mișcător. Porniră apoi toți spre firida lui Victor. Conducătorul lor avusese dreptate. Numai privită anume crăpătura se zărea dinspre cascadă, iar dinspre peșteră era absolut invizibilă. Dar, odată descoperită, nu mai oferea niciun adăpost.

Înainte de a începe ascensiunea, Victor culese din apa râului câțiva bolovani, mari cât capul lui Tic, pe care-i aruncă, unul după altul, din primele lovituri, în firida pe care și-o alesese ca loc de atac. Siguranța cu care-i aruncase mai atenuase ceva din tristețea și durerea prichindelului cu toporișca la brâu.

Ascensiunea deveni repede un chin; mai întâi pentru umerii lui Ionel și ai Mariei, care, deși zdreliți de apăsare, rezistară, până ce Victor îi părăsi, pentru a rămâne suspendat ca un desen, ca un basorelief pe peretele prăpastiei. Apoi începu chinul lui Victor. Și barba i se transformase în cârlig. Dar basorelieful se ridica pe perete, centimetru cu centimetru, iar una dintre mâini apucă buza

de jos a crăpăturii, apoi urmă un salt care-l minună pe Tic, o scurtă pendulare într-o mână și, în sfârșit, cealaltă mână se agăță de muchia crăpăturii. O ridicare înceată și chinuită în mușchi... și Victor ajunse în firidă.

Își păstrase o speranță absurdă: poate că firida era începutul unei grote în care s-ar fi putut adăposti toți, și în care ar fi putut rezista oricărui asediu, oricât de îndelungat. Generozitatea cu care crăpătura primise proiectilele îi născuse această speranță. Și era fericit că nu-și destăinuise gândul și că nu-și făcuse din el idol. Dezamăgirea ar fi fost cumplită. Firida abia îl putea adăposti. Nici nu știa unde să plaseze bolovanii pentru a-i avea la îndemână, pentru a nu-i stingheri mișcările când va trebui să arunce... Nu!... Când va trebui să țintească, să lovească.

– Duceți-vă la baricade! își îndemnă Victor prietenii care nu voiau să se urnească de sub firidă. Întăriți-le!

Se întoarseră împotriva inimii la cascadă. Viața lor atârna de siguranța cu care vor cădea niște bolovani... asupra unor oameni înarmați și cruzi, asupra unor oameni care știau că nu pot scăpa decât ucigând. Uitaseră, sau poate că-și ascunseseră undeva, în cel mai ascuns ungher al sufletului, o altă speranță, speranța cerului albastru, pe care îl cerceta cu atâta ardoare prichindelul cu părul iarăși de aur.

Și Victor, din firida lui oarbă, din firida lui cu un singur ochi – spre cascadă –, privea și cerceta cerul albastru al prichindelului. Odată cu Tic văzu mișcându-se ceva, sus, între cer și munte, și parcă era capul unui om acolo, ba nu, era...

– Ursu! strigă prichindelul ca un apucat.

Ochii celor patru cireșari rugau până la lacrimi marginea cerului. Ursu dispăruse. Oare nu-i văzuse, oare nu-i auzise?

4

Dintr-o singură privire, Ursu înțelese și mai ales simți drama cireșarilor de la marginea cascadei. Era o singură cale de salvare: să le arunce frânghia, iar ei să coboare pe rând, pe lângă cascadă,

sau prin cascadă, jos, pe malul lacului. Să se cațere pe funie până la el, era imposibil. Nici ei n-ar fi rezistat, nici el n-ar fi rezistat. Se lăsă din nou pe burtă și-și arătă capul deasupra prăpastiei.

– Noroc bun! își salută el prietenii după ce-și făcu planul de salvare. Un moment... O clipă...

Era zgârcit cu bucuriile. Iarăși își retrase capul. Se mira singur de tăria din el. Nu! N-avea nevoie de emoții, de bucurii, de nimic. Un singur gând: cum să-i salveze? Va coborî frânghia, o va lega de ceva, îi va îndemna să se prindă de ea și să coboare spre lacul cascadei. Și deodată îl atacă spaima cea de la urmă: dacă nu va ajunge frânghia? Până jos la gura cascadei erau vreo... patruzeci de metri... ba nu!... mai puțin... vreo... da! treizeci și cinci de metri. Iar de la buza cascadei până la malul lacului, sau până în lac mai erau vreo zece metri. În total patruzeci și cinci de metri... Fir-ar să fie! Nu-i ajungea frânghia! Îi venea să urle. Îi lipseau numai cinci metri. Atât. Frânghia care-i înconjura ca o centură pieptul nu avea mai mult de patruzeci de metri. Precis. Fir-ar să fie!

– Hei! strigă el. Aveți vreo stâncă de care să prindeți frânghia?

– Nimic! răspunse Ionel. Absolut nimic.

– Păcat... dar Victor unde-i? După care baricadă?

Victor îi răspunse din reduta lui și Ursu se minună, apoi se înfricoșă auzindu-i planul de apărare. Dar nu spuse nimic, nici măcar nu-i ceru lui Victor să coboare din adăpostul suspendat. Înțelegea și el că e singura apărare în cazul apariției imediate a agresorilor. De sus de unde era el nu avea șanse să-i lovească pe agresori de la primele aruncări și, odată surpriza trecută, cireșarii de după baricade erau sortiți morții.

– Mama ei de frânghie! înjură Ursu cu voce tare.

– Ce-ai spus? întrebă prichindelul cu urechile mereu ciulite.

– Trebuie să mai așteptați... Puțin... Trimit imediat după frânghie.

– Pe cine? se sperie Maria.

– Pe ceilalți... Pe Lucia și pe Dan. Eu în orice caz nu plec. Numai o clipă.

Dar clipa ținu vreo zece minute. Și atunci, abia îi auziră glasul:

– Duceți-vă după frânghie! La cabană! Frânghie!

Era o voce slabă, ajungea ca un firicel la urechile cireșarilor adunați sub firida lui Victor. Dar niciodată în viața lui nu strigase cu atâta putere. Parcă vibrau și se cutremurau stâncile din jur. Alergase în întâmpinarea lui Dan și a Luciei, și văzându-i departe, în vale, începuse să strige:

– La cabană! Frânghie! Frânghie!

Îi văzuse apoi pe cei doi întorcându-se și alergând spre cabană. Abia după aceea simți oboseala strigătului. Pământul începu să se învârtască în jurul lui, cerul deveni dintr-odată cenușiu. Închise ochii, răsufală adânc de câteva ori, apoi porni repede spre cascadă.

– Ursule! îl strigă Victor chiar în clipa când îl zări. Avem și noi un capăt de funie. Hai să-l înnodăm la funia ta. Poate ajunge.

Ursu coborî frânghia la care Ionel adăugă capătul luat de la barca de cauciuc. Apoi slobozi funiile înnodate pe lângă cascadă. Abia își stăpâni o înjurătură. Frânghia aproape atinge apa lacului, dar până la cel mai apropiat copac de lângă el, de care o putea lega, mai erau vreo trei metri. Încă trei metri de funie, și Victor ar fi putut să coboare din reduta sinucigașă, iar ceilalți s-ar fi legănat și s-ar fi lăsat lin pe marginea lacului.

– N-ajunge! spuse el. Lipsesc vreo trei metri și ceva. Dar trebuie să vină dintr-un moment în altul cei de la cabană. Nicio grijă...

– Ursule! strigă Maria. Ce face Lucia? Dar Dan? Și tu, ce faci, Ursule?

Ce să răspundă? se întrebă cu gândul la cei care fugiseră spre cabană. Oare ce făceau ăia acolo? Dacă măcar s-ar grăbi...

– Bine! răspunse el fără să zâmbescă măcar. Și eu... foarte bine...

5

Cabana era plină de oaspeți. Unii care-și petreceau multe după-amiezi și seri acolo, la un pahar de vin și de vorbă, alții care-i trecuseră pentru prima dată pragul, și mai era un oaspete care, fără să mai fi fost văzut prin împrejurimi, fusese primit ca un

inspector de către cabanier. Nu avea nici vârstă și nici aer de inspector, pentru că era un bătrânel cu părul alb, cam obosit, dar cu ochii vioi și iscoditori, și care avea o mare plăcere să pufăie întruna dintr-o pipă cum iarăși nu se mai văzuse pe-acolo.

– Și zici că te cheamă Vasile... spuse moșneagul cabanierului. Bravo! Ia spune, Vasile! N-a poposit o ceată de tineri la dumneata? Vreo șase, șapte, și unul din ei mai mic și cârn, cu părul ca de oaie, și cam neastâmpărat...

– Nu, moș Timofte... îi răspunse întristat cabanierul. Zău că nu. Poate c-or veni mai târziu.

– Dar unde s-au dus băieții aceia? se interesă imediat nevasta cabanierului, o femeie slabă, cu nas subțire și priviri speriate, și cu părul pus pe niște moațe veșnice.

– Apoi s-au dus la Peștera Neagră, cică ar avea ei...

– Vai de mine! se cruci și-și scuipă de trei ori în sân nevasta cabanierului. Cum s-au dus acolo, Doamne. Toată peștera e bântuită de duhuri! Doamne ferește! Ptiuuiu!

– Iar începi?! o fulgeră cabanierul.

Ușa cabanei se deschise la timp, parcă anume pentru a opri încăierarea cu țipete și cu unghii dintre soți. Cei doi bărbați care intrară în cabană salutară din cap, căutară cu ochii pe cineva și negăsindu-l, unul dintre ei se adresă cabanierului:

– Nu cumva l-ați văzut pe-aici, zilele astea, pe Neculai Petrăchescu, vânătorul?

– Pe vânătorul ăla cu nasul mare, ăl de ochește pasărea din zbor? întrebă un cioban proptit într-o ghioagă uriașă și încremenit în fața tejghelei.

– L-ai văzut dumneata?

– Ieri mi se pare, răspunse ciobanul. Ieri dimineată. Parcă mergea spre peșteră, singur cu arma lui, așa cum face mereu.

– Spre peșteră, spui?

– Da, da... Pe poteca veche...

Cei doi schimbară câteva cuvinte în șoaptă apoi părăsiră cabana. Păreau foarte grăbiți.

Moșneagul cu luleaua își aruncă ochii pe geam, dar nu mai zări decât o dâră de pulbere în urma unor călăreți. Clătină nedumerit

din cap, apoi își reluă pufăitul. Nevasta cabanierului se apropie pe nesimțite de el și-i șopti misterios la ureche:

– Pe crucea mea, moș Timofte... toată peștera-i bântuită de duhuri. Numai stafii și strigoi... Doamne! Câte ne-a povestit dom' Petrăchescu despre arătările de-acolo, Doamne ferește! Cum de ți-ai lăsat nepotul, moș Timofte? Pe crucea mea!

Dar femeia descoperi niște priviri ascuțite sfredelind-o sălbatic și halba din mâna cabanierului gata să zboare spre ea. Își pipăi moaștele, apoi o tuli în camera ei. Mai întâi se uită în oglindă ca să-și potrivească mai bine părul aurit de bigudiuri, apoi se uită pe geam. Era însă atât de subjugată de calitatea moaștelor, încât nu observă la început două ființe harnice, care strângeau în cea mai mare liniște rufele uscate sau ude de pe funia întinsă în spatele cabanei. Rufele cădeau pe iarbă, erau numai cearșafuri și fețe de mese, albe ca norii. Moșata zări mișcarea din spatele cabanei numai după ce Lucia și Dan o văzuseră la geam, adică după ce se ascuseseră în niște cearșafuri albe, foarte curate, singurele adăposturi pe care le puteau găsi cireșarii cei harnici și grăbiți.

Femeia de la geam, cu părul pe bigudiuri aurite, nu leșină când văzu stafiile alunecând printre rufe și depărtându-se apoi spre niște tufișuri, numai ca să-i vină odată de hac bărbatului, să-i arate, să vadă cu ochii lui, necredinciosul, cum arată și cum se plimbă duhurile prin jurul cabanei. Veni la el într-un suflet și țipă cu atâta putere, de parcă voia cu orice preț să-și rupă coardele vocale:

– Vasiileeeee! Vinoooo! Vino să vezi stafiile cu ochii tăi, necredinciosule! Vino până nu fug de tot!

Vasile îi aruncă însă o privire atât de furioasă și cele două halbe pe care le ținea în mâini aveau atâta dorință de zbor în ele, încât femeia își simți gleznele de cauciuc. Dar chiar dacă Vasile ar fi ascultat-o, tot n-ar mai fi văzut nicio stafie. Lucia și Dan alergau pe dealuri, cu funia făcută ghem. Alergau cum nu alergaseră niciodată în viața lor, chinuiți de gândul că s-ar putea să nu ajungă la timp.

Ursu zări de departe silueta vânătorului. Nu deosebea niciun contur, ci doar o pată mobilă, dar nu putea fi nimeni altcineva decât vânătorul... sau celălalt. Vlăjganul își încordă privirile până la durere. Era o singură pată mișcătoare, una singură, a doua nu se mai vedea. Și pata era subțire și lungă. Își întoarse apoi privirile spre cabană. Se vedeau și într-acolo, pe deal, două puncte mișcătoare: probabil Lucia și Dan. Făcu iute o socoteală și înțelese că dacă vânătorul nu va ajunge la cascadă înaintea celor care veneau cu frânghia, va ajunge, în cel mai rău caz, odată cu ei. Făcu și o altă socoteală cu același rezultat: dacă s-ar duce în întâmpinarea celor cu frânghia ar ajunge înapoi la cascadă tot cam în același timp cu vânătorul... Și în ambele calcule existența frânghiei era o certitudine. Dar dacă Lucia și Dan nu găsiseră frânghie?... Știa că e o întrebare absurdă, dar n-avea voie să nu se gândească, în absurdul în care se afla și în care se va afla și mai adânc acuși, la absolut orice. Dar mai era o soluție, ultima, o soluție nebunească, pe care o păstrase pentru cazul când agresorii ar apărea înainte de a avea frânghia. Vânătorul apăruse, frânghia era departe...

– Gata! urlă el. Pregătiți-vă! A venit frânghia!

Legă un capăt al frânghiei într-un nod mobil, dar foarte sigur, de brațul drept, deasupra pumnului. Apoi aruncă funia spre cei de la marginea cascadei, apoi se lăsă pe burtă și își împinse capul, umărul drept și brațul drept deasupra prăpastiei. O treime a corpului era în văzduh și trebuia să se uite în jos, și îl apucă amețeala, dar era singura soluție, singura cale de salvare. Celălalt capăt al funiei aproape atinge apa lacului.

– Ai legat-o bine de copac? întrebă Ionel încercând rezistența funiei. Văd că ține.

– Ține! Nicio grijă! răspunse Ursu zgâlțâit și dezechilibrat de încercarea lui Ionel. E un brad solid.

– Doamne, Ursule! se înfioră Maria. Nu te mai apleca!

– Eu zic să aruncați barca de-a dreptul în cascadă, ca să nu ne

mai pierdem vremea și cu ea. Și primul care coboară s-o pescuiască. Da?

Vânătorul se apropia. Ursu îi putea distinge silueta. Nu mai avea nicio îndoială. Era el.

– Cine începe? întrebă Ursu. Ticușor!

Tic își băgă aparatul în sân, dar nu ca să mai caute vrăji și farmece, apoi se repezi în salt asupra frânghiei, ca să-și transforme coborârea în joacă. Nu-i era nicio frică. Știa că nu va scăpa frânghia din mâini.

Ursu, în schimb, se simți atras în abis. N-avea niciun punct de susținere. Saltul neprevăzut al lui Tic îl prinsese visând. Mâna stângă căută ceva în alunecuşul spre prăpastie, întâlni o gaură, dar i se părea că degetele lui scobesc cu putere de fier stânca. Ghearele încordate ale mâinii stângi îi opriră alunecarea, dar umerii îi atârnavă în gol. Își refăcu echilibrul, își stăpâni trupul și Tic ajunsese jos, chiar pe spuma apei.

Vlăjganul se retrase câțiva pași înapoi, răsuflă o dată adânc, apoi se lăsă iarăși pe burtă, după ce ochi ieșitura unei rădăcini în care își și înfipse vârful bocancului.

– Maria! strigă el.

Vânătorul se apropia. Îi distingea îmbrăcămintea și pălăriuța verzuie și țuguiață.

Maria se agăță cu mâinile de funie și se desprinsese de pământ. Rădăcina în care-și proptise Ursu vârful bocancului se rupse ca un pai de trestie. Se simți atras cu iuțeală spre abis: mâna stângă căuta zadarnic o susținere. Și-o roti de câteva ori prin aer, apoi și-o înfipse în muchia prăpastiei, își azvârli picioarele înapoi și găsi o poziție de echilibru de câteva secunde. Greutatea însă îi aduse tot trunchiul în gol. Și aproape în cădere, se încordă ca un arc și-și lăsă toată puterea în genunchi. Când simți greutatea și asprimea sângelui în cap, pe față, în ochi, când se gândi că prăbușirea nu va mai fi primejdioasă pentru Maria, brațul i se eliberă brusc.

– Ionel! porunci Ursu înfricoșător.

Vânătorul zărise silueta de la marginea cascadei și deodată își transformă mersul în goană. Ursu îi vedea nasul ascuțit. Amândoi se grăbeau.

- Ionel! mai strigă o dată Ursu, apoi răcni din toate puterile: Victor! Nu fă nicio mișcare. Ascunde-te!

Ionel întoarse capul și-l văzu pe vânător alergând cu pistolul în mână. Se aruncă dintr-un salt asupra funiei. Exact în aceeași clipă se azvârli înapoi și Ursu pentru a contrabalansa smucitura mortală. Dar încetul cu încetul, secundă cu secundă, vlăjganul simți alunecarea definitivă spre prăpastie. Încercă totuși să se împotrivească. Își simți întâi capul, apoi pieptul, apoi mijlocul în gol, în văzduh. Printr-o răsucire fulgerătoare ajunse cu tot trupul pe muchia prăpastiei, paralel cu ea. Jumătate din corp era în abis, jumătate lipit încă de pământ. Mâna stângă căuta găuri în stâncă, mâna dreaptă căuta sprijin sub muchia prăpastiei. Și trupul i se prăvălea, îi aluneca, greu pentru că-l ținea cu răsuflarea, cu bătăile inimii, dar îi aluneca, îi aluneca, sigur, în prăpastie. Îl văzu pe vânător sub el. Își înfipse dinții într-un smoc de iarbă și mai rezistă o secundă. Își turti fața de stâncă și mai rezistă o fracțiune de secundă.

Vânătorul ridica pistolul. Ținta era aleasă. Dintr-un foc ținut sus doboră doi. Și pe cel agățat de frânghie și pe cel care ținea frânghia.

Ursu se mai lipi o clipă de muchia prăpastiei. Mâna dreaptă se înfipse în aer... poate va mai rezista a zecea, a suta parte dintr-o secundă...

Auzi o detunătură cumplită și întreg abisul era sub el. Dar simți în aceeași clipă două brațe speriate oprindu-i căderea. I-ar fi ajuns și un fir de păr.

7

Vânătorul coborî țeava pistolului. Știa că nu greșește niciodată. De când își amintea nu trăsese niciun foc în gol. Corpul celui ținut nu se prăbuși însă în prăpastie, ci se rostogoli în partea cealaltă. Se apropie de marginea cascadei, dar acolo jos nu mai zări decât umbra unei ființe care cotise după o stâncă. Se întoarse cu fața spre beznă. Partida... dar nu mai avu timp să-și termine gândul.

Zărise o mișcare pe unul dintre pereții prăpastiei. Porni într-acolo cu ochi neîndurători. Nu se înșelase. Era o crăpătură în perete, pe jumătate astupată de bolovani. Dar printre doi bolovani se zărea o pată albă, de carne. O pată cât podul palmei. Cel care se ascunsese în scobitură nu-și dădea seama că a fost văzut și că gâtul lui se zărea printre bolovani. Își căută un unghi de tragere care să trimită proiectilul pieziș, din gât în craniu. Nu se grăbi. Ținti atent, apoi apăsă pe trăgaci. Văzu tresărirea de după bolovani... Niciodată nu-și greșise ținta.

Partida era pierdută. Petrăchescu, „Expresul Negru”, nu mai era un mister în lumea în care lovea. Niște copii vor da alarma, poate că au și dat-o, și Petrăchescu va trebui să dispară. Va pieri un nume, dar nu el! Îi rămânea viața. Trebuia să și-o salveze. Oriunde să trăiască, oricum să trăiască, dar să trăiască. Și singura lui scăpare era fuga. Undeva în lume. Oriunde. Și porni în goană spre grotă. Ca un nebun. Alergă prin apă, pe stânci, sări peste bolovani, cădea, se ridica, iar cădea, gonea ca un nebun prin beznă după o fâșie de lumină pe care nu putea s-o întreacă. Era sub stăpânirea unui singur gând: să nu se oprească din goană decât în fața deschizăturii unde zăcea hoitul bărbosului. Când va da cu ochii de cadavru, va ști că libertatea și viața sunt la doi pași. Câțiva pași prin cotloane și printre stânci și iarăși în lume.

Vânătorul n-avea de unde să știe că hoitul nu mai era acolo. Nu-l luase nimeni. Bărbosul se trezise, la câteva minute după detunătură, își pipăise tâmpla și fruntea, își simțise fața plină de sânge, își găsi și rana, dar nu era rana unui glonte, era rana unei izbituri, era o simplă zgârietură pe care o suferise în cădere. Vânătorul greșise ținta. De la doi pași nu-l nimerise. Nu glonte, îl prăbușise pe bărbos, ci spaima și forța detunăturii. Vânătorul greșise ținta. Cu țeava pistolului la câțiva centimetri de tâmplă, greșise ținta.

Cu ultimele puteri, bărbosul se îndreptase spre deschizătură, pătrunsese în cotlon și de acolo o luase pe tunelul care îl scotea afară din grotă, sub o stâncă asemănătoare cu un cal de șah. Știa ce trebuie să facă. Ieșise în lume cu mâinile ridicate, deși nu era nimeni în preajma lui. Merse mai departe, fără direcție, cu mâinile

împreunate pe ceafă. Voia să întâlnească un om, orice om, chiar și un copil...

8

Brațele care-l atinseră pe Ursu, oprindu-i căderea, erau brațele Luciei. O singură secundă să fi întârziat și corpul lui s-ar fi prăvălit în prăpastie. Lucia prinsese umerii lui Ursu exact în clipa bubuiturii. Glonteale vânătorului nu-l lovise. Vânătorul greșise ținta!

Lucia era lângă Ursu. Tremura și tăcea. Dar brațele ei încă îl frigeau pe Ursu. Un zâmbet nătâng răsărit pe fața lui, palmele mari i se deschiseră ca aripile unor fluturi uriași care ar vrea să zboare. Apoi se închiseră la loc, zâmbetul i se topi într-o clipită, pentru că își aminti că mai auzise și o a doua detunătură. În cine trăsese vânătorul a doua oară?... Oare ce se întâmplase cu Victor?

Vlăjganul se azvârli în sus, uluind-o pe Lucia încă fascinată de palmele lui uriașe și alergă ca un nebun, cu frânghia legată încă de braț, pe muchia prăpastiei și se opri exact acolo unde se afla, la treizeci de metri mai jos, firida lui Victor. În firidă se zărea un spate încovoiat și un cap căzut între genunchi. Ursu înlemni. Nicio mișcare, nicio tresărire în firida morții. Aruncă o pietricică în firidă, chiar în spatele încovoiat, dar nu răspunse nicio mișcare.

– Victor! strigă el. Lucia! Vino aici!

Și atunci se întâmplă minunea. Capul din firidă se răsuci, fără să părăsească însă genunchii și fără să se înalțe cu un centimetru. Privirile lui Victor se cățărau spre el pe pereții abrupti.

Ursu înțelese! Din firida în care se afla, Victor nu putea să vadă dacă vânătorul a plecat sau nu. Și își închipuia că vânătorul îl pândește pentru a-l mai ținti o dată, definitiv. De aceea nu se mișca, de aceea stătea cu capul între genunchi, apărat de bolovani.

– Victor! strigă Ursu cu alt glas, de parcă ar fi spart o trompetă a bucuriei. A plecat vânătorul! Nici urmă nu se mai vede din el...

Abia atunci Victor se ridică în picioare, dar era cât pe-acum să se prăbușească în prăpastie. Tot corpul îi era anchilozat, îl dureau

toate încheieturile și toate oasele, și cele care nu-l dureau erau amorțite, de-aceea nu le simțea.

– Fir-ar să fie! înjură Victor între râs și plâns. Știți ce-am așteptat până acum, fără să mă mișc? Moartea! Cel de al doilea glonte... Dar cum de nu m-a nimerit? Va să zică, domnul Petrăchescu a greșit, o dată în viața lui, ținta! Bine că n-a greșit cu un iepure...

– Și pe mine m-a ratat! îi strigă Ursu de sus. N-a fost în zi bună, chiar în ultima lui zi...

După câteva minute, coborând pe o frânghie lungă, nesfârșită, legată de un brad uriaș care se găsea la vreo cinci metri de prăpastie, Victor ateriză pe marginea lacului sub cascadă. Prietenii din beznă, prietenii din soare, îi așteptau după un colț de stâncă.

Sus, lângă bradul legat, apăruse Dan, gâfâind, plin de zgârieturi, cu hainele făcute ferfeniță. Lucia se uită la Dan, apoi la Ursu și spuse înroșită de soare și de alte bucurii:

– El ți-a salvat viața. Ne-a înconjurat pe drum o haită de dulăi ciobănești. Trebuia să se sacrifice unul din noi. Dan s-a oferit și a luat-o la fugă cu dulăii după el. Eu am șters-o încet, apoi am luat-o la goană și am ajuns...

Aici, Lucia se întâlnește din nou cu emoția și spaima. Dar mai era și Dan, din fericire:

– Mamă dragă, dar răi mai sunt! Mă doborau cu etichete și mă înconjurau. Apoi începeau să-și bage colții în haine. Se fereau ca dracii să-mi atingă carnea. Dar cum mă sculam, cum tăbărau asupra mea. Ce mai, m-au ținut prizonier până a venit mocanul. Noroc că mă cunoștea. Ția cu ghioaga și cu fiu-său. I-a luat la niște înjurături, aoleu! ce i-a mai înjurat!... Și acum puteți să-mi spuneți și mie ce s-a întâmplat pe aici. Dar numai dacă merită, că sunt sătul de fleacuri...

Dar pe măsură ce Ursu povestea, Dan holba niște ochi cât cepele. Când ajunse la episodul coborârii cu frânghia, Lucia îl întrerupse:

– De care copac ai legat frânghia?

Ursu arată spre un copac din spatetele lui, la vreo trei metri. Dar Lucia nu acceptă:

– Ia stai puțin! Ia arată mâna! Brațul, mai sus! Ce făceai cu frânghia legată de braț când te-am găsit eu?

Ursu se uită undeva pe cer:

– Voiam s-o înfășor ca s-o... ca să n-o pierd...

– Nu cumva! se înspăimântă Lucia. Dar, nu, nu se poate! Așa ceva nu există în legile fizicii!

Dan făcu un semn de negație indiferentă cu mâna:

– Nici până acum n-ai înțeles că la Ursu nu se pot aplica toate legile fizicii?

Ursu se ridică de pe iarbă. Se lovi cu mâna peste frunte, apoi se acuză:

– Eu mai am de făcut două lucruri pe ziua de azi... Iar pe urmă...

– Pe urmă? se interesă Lucia.

– Vreau să mă uit măcar două minute la stele, și să răsuflu și să închid ochii...

Mai înainte de toate, Ursu se uită în ochii Luciei, se fâstâci, dar îl salvă goana.

9

Pasagerii bărcii de cauciuc, foștii cireșari ai beznei, erau în sfârșit în soare, în soare mult, și erau veseli și nicio spaimă nu-i mai încolțea. Prăpastia își desfăcuse pereții ca un evantai, îi primea o apă lată, cu verdeață pe margini, iar mai departe se vedea lacul.

Un gând amărui tot mai ciocănea la porțile sau la ferestrele bucuriei lor. Tic îi dădu drumul:

– Unde-i cutia lui Sergiu?

– Să fi trecut ei prin peșteră înaintea noastră? își aminti deodată Maria. Dar cum au aflat planul nostru, și cum au intrat în peșteră, și pe unde, și cu ce au trecut?

– Imposibil! se înfurie Ionel. După ce am pățimit atâtea să vină derbedei ăia...

– Ia stați puțin, spuse Victor. Să găsim un fir în toată povestea

asta... În prima peșteră n-au fost, pe unde-am intrat noi, n-au intrat. Prin partea lacului n-au putut să intre din cauza cascadei. Deci în peșteră n-au fost. Dar cum a ajuns mesajul lor acolo? Prin ce miracol?

– Dacă ar mai fi fost cineva în peșteră, interveni Ionel, am putea spune că l-au rugat pe X-ul acela să ne azvârle mesajul când ne-o fi lumea mai dragă...

– Dar vânătorul și bărbosul? își aminti Maria.

– Exact! spuse Ionel. Vânătorul! El trebuie să fi fost mesagerul derbedeilor.

– Nu! se opuse Victor. Unde am găsit noi mesajul nu mai fusese nimeni înaintea noastră. Dar îmi amintesc o istorie polițistă, în care un individ era purtătorul unor valori, fără să știe. Hoțul i le strecurase în servietă, iar el, mare demnitar, nu deschidea niciodată servieta și nici nu era controlat de nimeni. Valorile erau în cea mai deplină siguranță în servieta lui. Așa că...

– Așa că?... întrebă Tic.

– Eu cred că tabachera a ajuns în grotă adusă de unul din noi. Unul dintre noi a purtat-o fără să știe.

– Da, Victor, spuse Maria. Dar n-am găsit tabachera în urma noastră, ci înaintea noastră, în locuri pe unde n-am fost și unde nu putea fi pierdută de noi... niciunul dintre noi...

– Dar ceilalți? îi aminti Victor. N-am pornit numai noi în expediție. Mai sunt și cei de-afară, care, înainte de a pleca, nu puteau ști că vor rămâne afară. Lucia, Ursu, Dan... Dacă suntem de acord că Sergiu și Pompilică n-au fost în peșteră, rămâne o singură posibilitate: unul dintre cei de afară a purtat, inconștient, mesajul, și tot inconștient l-a pierdut. Eu știu? L-a scăpat poate într-o apă, într-un pârau care l-a adus în peșteră... Mi se pare că l-am găsit lângă o confluență...

– Dar dacă l-au aruncat chiar Sergiu sau Pompilică? spuse Maria. Dacă l-au aruncat ei conștient într-un pârau?

– Nu cred asta din două motive, răspunse Victor. Mai întâi, mesajul nu a fost întocmit pentru a fi aruncat undeva la întâmplare, ci ne-a fost adresat sigur, deci a fost ascuns la unul dintre noi. În al doilea rând, dacă Sergiu și Pompilică ar fi apărut

în preajma peșterii, ar fi fost descoperiți de grupul de afară, și în primul rând de Ursu... Și în al treilea rând, dacă vreți, Sergiu și Pompilică, în cazul că ar fi venit spre munte, au venit cu trenul care nu are stație decât la lac...

Dar Tic puse brusc capăt discuției. Zărise un colț de stâncă, foarte ciudat, care ieșise furios în calea bărcii.

– Ia uitați-vă! strigă el. Parcă ar fi un corn de rinocer!

Tic nici nu-și închipuia efectul pe care îl va avea descoperirea lui atât de întâmplătoare. Îndreptară barca spre cornul de rinocer și după câteva clipe se dădu și verdictul cel mare:

– Granit arhaic, Ticușorule.

Și Victor și Ionel și Maria erau să se repeadă asupra lui, și prichindelul se făcu mic, dar nu uită să șoptească, mai ales pentru sora lui cu cozi și cu amintiri albastre:

– Daaaa! Acum... Adu-ți aminte cât m-ai chinuit pe cerdac...

Și deodată... spațiile se lărgiră, parcă toată lumea voia să apară cu lumini și culori în fața privirilor lor. Era cer mult, și apă multă, și lumină blândă de asfințit, și culori multe: înfiorate și speriate și crude și arogante, toate culorile amurgului, și mai erau munții, și undeva agățată de munți, cabana care-i aștepta, și mai aproape, pe lac, o barcă și în barcă doi vâslași: Sergiu și Pompilică.

Și în loc de salut îi luă în primire vocea lui Tic:

– Mă, șmecherilor! Care dintre noi v-a purtat mesajul?

Sergiu pufni în răs:

– Aha! Va să zică ați dat de el. I l-am pus lui Ursu, adică în haina lui Ursu, seara înainte de plecare... Dar voi de unde veniți?

– Dac-ați ști prin ce-am trecut! începu Tic să se laude. Și dac-ați ști pe ce-am pus mâna!

– Las' că și noi am trecut prin niște chestii! spuse Pompilică scuturându-și capul ca după o boală. Și am făcut și noi o captură formidabilă: o plută și un cățel. Adineauri le-am găsit...

Dar nici nu mai era nevoie să spună. Pentru că din fundul bărcii șmecherilor, ceva se descotorosi din niște pânze și o săgeată neagră sări în barca de cauciuc, drept în brațele lui Tic.

– Tombi! țipă prichindelul și de bucurie își pierdu echilibrul căzând în apă cu cățelul în brațe.

Era limpede acum. Cireșarii se întorseseră în lume.

10

Cireșarii solari erau la cabană. În timp ce Lucia și Dan așezau rufele la loc pe frânghie, în spatele cabanei, Ursu vorbea la telefon înăuntru. Alături de el, moș Timofte clătina afirmativ din cap. După ce agăță receptorul, vlăjganul poposi la masa lui moș Timofte și se apucă să-i povestească întâmplările prin care trecuseră cireșarii. Când ajunsese la Petrăchescu, moșneagul îl întrerupse:

– Aha! Abia acum înțeleg de ce l-au căutat oamenii aceia acum câteva ceasuri... Noroc c-au pornit pe urmele lui.

– Încotro au plecat? întrebă Ursu.

– Cum încotro? Au plecat la gura peșterii, acolo unde i-a îndrumat un cioban.

Moș Timofte incremeni pe scaun neștiind ce să creadă. Fără să fi spus un cuvânt, musafirul lui zburase de pe scaun ca o nălucă. Ba în drum spre ușă, în goana lui necuviincioasă, era cât pe-acți să trântescă vreo doi oameni foarte liniștiți.

Vlăjganul se opri în spatele cabanei și căută cu privirile un mijloc de locomotie, cel mai rapid care putea să existe pe acele meleaguri. Și îl descoperi sub înfățișarea unui catâr care pășea leneș și plictisit. Tocmai voia să alerge spre el, dar îl opriră niște vorbe de tinichea, care se auzeau prin geamul deschis al cabanei:

– Ți-am spus eu, Vasile? N-ai vrut să mă crezi că rufele au zburat singure de pe frânghie. Poftim! Uită-te! Să nu zici că sunt nebună...

Ursu colindă curtea cu privirile, dar văzu că Lucia și Dan refăcuseră decorul gospodăresc cu o fidelitate fără cusur. Toate rufele erau spânzurate exact cum fuseseră mai înainte. Fără îndoială că nici cabanierul nu văzu altceva. Se convinse definitiv când îi auzi vocea:

– Dacă te mai aud cu tâmpenii din astea, îmi iau lumea în cap și mă fac strigoi și vin în fiecare seară la tine în piele de măgar! Poate te lecuiești odată. Doamne, Doamne!!

Apoi bubui o ușă trântită și se mai auziră, încet, scâncetele unei femei. Din doi pași, Ursu ajunsese în spinarea catârului, fără îndoială cel mai încăpățânat catâr din rasa lui.

– Stai, băiețașul tatii! răcni Ursu în urechea lui. Să nu cumva să te prind că fugi, băiețașul tatii! Stai, mă! N-auzi?... Să nu te prind c-alergi... N-auzi, mă?

Bineînțeles că animalul se hotărî să-i dea o lecție nemaipomenită de încăpățânare celui din spate și porni într-o asemenea goană, că nu i se mai deosebeau picioarele dinainte de cele dinapoi.

Și tot nevestei cabanierului îi era sortit să vadă goana de fantomă a catârului, care niciodată până atunci nu se mișcase mai repede decât un melc. Îngrozită, făcându-și întruna cruce și scuipându-și în sân, alergă mai repede decât catârul fantomă spre sufrageria cabanei:

– Vasiileeeee! Vasileeeeeeee! A fugit catârul cu un strigoi în spate. Doamneeeee!

Dacă n-ar fi avut câte șase halbe în fiecare mână... Nu se auzi decât un răcnet, însă atât de cumplit, încât nevasta cabanierului se lovi singură, în leșin, de o halbă de bere care stătea liniștită pe tejghea.

11

Vânătorul nu descoperi însă hoitul bărbosului la deschizătură. Nu-l găsi nicăieri. Dispăruse! Cum?... Oare să fi greșit ținta?... Imposibil! Mâna lui nu greșise niciodată!

Tulburat, năucit, se strecură prin deschizătura de groază, prin cotlon, și intră în încăperea de piatră care-i servea de adăpost. Unde era cadavrul bărbosului?... Să fi greșit ținta? Imposibil! Și deodată, un gând de iad îi fulgeră mintea. Își aruncă privirile spre firida mare și zări jos, la muchia ei, magazia de cartușe oarbe, pe care o aruncase acolo, cândva. O luă în mână și văzu că e plină de cartușe bune, cu cartușe cu plumb în vârf.

Atunci?... Vânătorul scoase la iuțeală pistolul, desfăcu magazia

și cercetă cartușele. Cartușele din pistol erau și fuseseră oarbe!... Mâna lui nu greșise ținta... Dar cine înlocuise magaziile? Cine îl făcuse atât de inofensiv? Se întreba ca un turbat: Cine? În niciun caz bărbosul. Dacă el ar fi schimbat magaziile, în momentul execuției ar fi răs, și-ar fi scos pistolul și ar fi tras. Ar fi devenit el călăul. Atunci cine schimbase magaziile? Cine?

Zadarnică întrebare! Petrăchescu nu mai putea să intre în legendă ca singurul țintaș care nu greșise niciodată. Nimeni nu va dezlega enigma lui, pentru că nici autorul faptei, prichindelul cel cârn și ciufulit, nu știa că în joaca lui, atunci când pătrunsese prima dată în sala bărcii de cauciuc, înlocuise, printr-o simplă întâmplare, magaziile cu cartușe. Pe cea cu cartușe oarbe o pusese în locul celei cu cartușe bune și invers. Vânătorul nu mai controlase magazia când își încărcase pistolul. Pornise pe drumul morții cu o armă inofensivă.

Petrăchescu și-ar fi băgat în trup, oriunde, un fier înroșit pentru a simți durere. Dar mai putea oare să-l doară ceva? Luă ultima hotărâre. Își încărcă arma, o băgă în buzunar, și mai rămase o singură clipă în încăperea de piatră: Pe care drum să apuce? Își adună apoi răsufarea și hotărî: va ieși în lume pe drumul cel mai scurt.

12

Ursu își îndemna catârul ca un catâr:

– Stai, băiețașul tatii! hai, încet, băiețașul tatii! Stai, mă, că ne rupem oasele! N-auzi? Stai!

Și ce mai râdea catârul în sinea lui! Ce mai lecții îi dădea, Doamne sau diavol al catârilor! Cum îi mai făcea în ciudă călărețului necunoscut! Alerga cum nu alergase niciodată, parcă voia să răscumpere lânzezeala și nemișcarea tuturor anilor lui, a părinților și a tuturor strămoșilor lui. Alerga pentru tot neamul lui la un loc, pentru lenea zilelor de muncă și a zilelor de odihnă, trecute și viitoare.

Cu toată iuțeala de necrezut a dihaniei urecheate, Ursu era

totuși neliniștit. Îi era teamă să nu ajungă prea târziu la ieșirea din peșteră, sub stânca botezată de Lucia.

– Da' mai stai odată, mă! urlă el, neînchipuindu-și însă că animalul cel încăpățânat mai avea vreun arc în picioare.

Și catârul adăugă câțiva kilometri, absolut ultimii, vitezei sale înspăimântătoare. În acele momente ar fi întrecut cel mai rapid exemplar din rasa aristocratică și arogantă a cailor. Poate că la urma urmei cam asta voia el să dovedească necunoscutului călăreț.

Când ajunse în dreptul stâncii calului de șah, Ursu folosi exact același sistem:

– Acum să te văd. Dă-i drumul! Aleargă, mă! N-auzi?

Și catârul se opri atât de brusc, că era să-și azvârle călărețul chiar în gura cotlonului.

Fără să mai piardă o clipă, Ursu se repezi spre un bolovan uriaș, încremenit lângă deschizătură. Era tocmai bolovanul cu care putea să astupe gaura. Dar bolovanul era încăpățânat și supus altor legi. Nu se clinti cu un milimetru, deși Ursu își îmbolnăvisese șalele de tot împingând. Trebuia să caute o pârghie și o găsi în coroana unui fag. Se agăță de o creangă groasă și trase de ea până când o auzi pârâind și o simți desprinzându-se de trunchi. O desfrunzi și se întoarse la deschizătură. Dar tocmai când o propti sub bolovan și se pregătea să salte, zări capul vânătorului ieșind din deschizătură. Privirile li se întâlniră și amândoi gândiră și acționară în aceeași clipă. Vânătorul își smulse din buzunar pistolul. Ursu se avântă ca o săgeată în aer. Brațul se depărtă și se repezi odată cu zborul corpului în văzduh. Pumnul izbi fruntea vânătorului cu puterea unui ciocan. Trupul celui lovit alunecă în peșteră.

Ursu reveni într-o clipă la pârghia de sub bolovan și apăsă cu toată puterea. Parul trosni, dar bolovanul se rostogoli oprindu-se exact deasupra deschizăturii. Drumul era închis. Rămânea o singură cale de ieșire, calea pe care o cunoștea toată lumea, calea pe care intraseră cireșarii.

Vlăjganul ciuli urechile. Se auzea tropot de cai. Îndată se iviră și călăreții de după stânci. Erau doi. Unul întrebă:

– Dumneata ești Teodoru Teodor?

Ursu îl privi mirat, dar călărețul continuă zâmbind:

– Ne-a vorbit un moșneag, la cabană, nu e niciun mister. Îți mulțumim și dumitale și celorlalți cireșari...

Ursu nu mai pierdu vremea. Le spuse în câteva cuvinte ce se întâmplase la deschizătură. Mai rămânea o singură cale de ieșire.

Călăreții porniră într-un galop nebun.

Când vânătorul ieși la lumină, se pomeni într-o clipă înconjurat de un grup de călăreți. Încercă să ducă mâna la armă, dar brațul altcuiva se dovedi mai iute.

– „Expresul negru” a încetat să mai circule! spuse cel care-l dezarmase. Comunicați imediat.

Vânătorul se uită la călăreții din jur, ridică din sprâncene neputincios, apoi spuse cu glas obosit:

– Da!... Mi se pare că s-a cam sfârșit. Pe cinstea mea.

Capitolul XVIII

1

Umbrele serii, furișate din văgăunile munților, sau poate numai din peștera în care se ascundeau, înaintau domol, învăluind depărtările, apoi și apropierile. Era o seară de vară, o seară blândă, cu adieri, cu răcori și miresme, cu acel cântec încet, naiv, tremurător care prevestește o noapte calmă, pașnică. La marginea lacului, pescari și pădurari, adunați în jurul focurilor molcome de vară, privegheau moartea dintotdeauna a zilei. Câte un flăcău încerca melodii vesele sau alunga chiote colorate, apoi își pironea privirile în zărilor cenușii care înecau pe nesimțite gheburile nemișcate ale munților. Aripile nopții fâlfâiau tot mai aproape, prinzând în răsuflarea lor neguroasă natura despletită și ființele obosite de sprinteneala zilei. În curând, toate culorile își vor pierde undele intime, transformându-se în întuneric și jar.

În cabană, oamenii se înveseleau cu vorbe, cu cântece și cu pahare. Cabanierul alerga de la un oaspete la altul, primea și ducea vești, glume și halbe. Dar era cineva care încă nu putea să se amestece în veselia din jur. Nerăbdarea și chiar cârligul unei neliniști îi transformase luleaua măreață într-un adevărat leac. Urechile moșneagului, pentru că era un moșneag posesorul acelei pipe nemaivăzute, auzeau în jur tot felul de vorbe despre niște tinereți care, cică, străbătuseră toată peștera și încă una pe care nimeni n-o cunoștea, și ieșiseră teferi pe la cascada Mătrăgunei. Ba mai și ajutaseră lumea să scape de niște nelegiuiri. Îi priau moșneagului învăluit în fum vorbele acelea de laudă. Știa el cine erau tinerii, dar nu știa cât va crește cu anii, în toată lumea, faima lor de legendă. Dar parcă prea întârziiau, și încă nu aflate nicio veste despre cel mai mic dintre ei, nici măcar nu știa dacă fusese împreună cu ei. Tocmai când voise să-l întrebe pe cel mai mare dintre cireșari despre prichindelul cu păr de aur încâlcit... Așa

ceva nu se cuvenea! Își spuse moș Timofte, amintindu-și plecarea din tun a lui Ursu. Măcar un cuvânt să fi spus, precum fac toți oamenii oameni... Nu atât plecarea neașteptată a lui Ursu îl săcăia pe moș Timofte, cât faptul că nu-i dezlegase limba, că nu aflase de la el dacă și cel mai mic dintre cireșari îi însoțise peste coclauri...

Văzându-l îngândurat, cabanierul trecu în fugă și pe la masa lui:

– Vin, moș Timofte, cum să nu vină! Le-am și oprit camere... Și n-ai grijă că vine și nepoțelul cu ei...

Moșneagul se gândi să caute prin cabană pe vreunul cu care să mai schimbe o vorbă, că aproape toți oaspeții îl salutaseră ca niște oameni care îl cunosc de multă vreme. Dar tocmai atunci o văzu intrând în sală pe femeia cu moațe. Își scoase la repezeală jurnalul din buzunar și începu să citească, fără măcar să controleze dacă îl ține ca lumea sau pe dos.

Speriată de atâtea fețe necunoscute și de ziarul larg deschis în locul unde fusese mai înainte un moșneag cu care s-ar fi putut înțelege, de bună seamă, femeia cu moațe nu avea altceva de făcut decât să se destăinuie tot bărbatului înconjurat de zeci de halbe:

– Vasile! Să mă trăsnească ăl de sus dacă am înnebunit. Dar vino să vezi cu ochii tăi cum s-a dus Gâtlan, catărul. Crezi, nu crezi c-a avut un strigoi în spate, măcar vino să vezi că nu mai este...

– L-o fi înghițit negura serii, îi răspunse bărbatul, milos și binevoitor.

– Doar știi cât de încăpățânat e Gâtlan, continuă ea să sfredelească. Nu se urnește din loc să dai cu parul...

– Oooooof, ooooo! Cine m-a pus să mă fac cabanier!

– Cine m-a pus pe mine să mă fac nevastă de cabanier! Și nici măcar nu vrei să vezi cum l-au furat strigoii pe Gâtlan.

– Păi dacă l-au furat cum să-l mai văd?

Dar femeia cu moațe nu voia să oprească râșnița de tinichea:

– Hai măcar să vezi că nu mai este săracu' Gâtlan!

Și ieși să se mai uite înapoi, incredințată, așa cum îi șopteau duhurile, că bărbatul o va urma. Ceea ce se și întâmplă.

Chiar în clipa când cabanierul și nevasta ieșeau din sufragerie,

Ursu descăleca de pe catâr.

Niciodată urechile urechiatului n-au primit mângâieri mai solide și mai bărbătești.

– Bravo, mă! Ai bătut toate recordurile. Și cine spune că nu ești un animal de treabă se aseamănă cu tine când ești cum ești...

Catârul își plecă urechile a *da*, apoi se tolăni pe iarbă pentru o binemeritată odihnă.

Când Ursu îi văzu pe cei doi ivindu-se la fereastră, se gândi să le alunge înnegurarea prin câteva laude:

– Frumos catâr aveți! Și voinic, și cumsecade... Și mai înțelegător decât orice animal. Cum îl cheamă?

Dar nu primi niciun răspuns. Pentru că femeia cu moațe alunecă, moale, de la geam, iar Vasile părăsi încăperea scoțând un urlet care n-avea nimic omenesc în el. Tânărul clătină nedumerit din cap, iar Gâtlan, presimțind ceva, se sculă în cele patru picioare obosite și porni spre fereastră. Foarte intrigat de tăcerea care urmase răcnutului, își băgă capul pe geam. Când femeia deschise ochii și văzu capul acela urecheat deasupra ei, mai întâi auzi cum i se ciocnesc bigudiurile în păr, apoi nu mai auzi nimic... pentru că închise ochii pentru mai multă vreme.

Din depărtări răsunau chiote care se rostogoleau prin ecouri în toate împrejurimile. Nu chiotele, ci vocile pe care le simțea adunate în chiote îl goniră pe Ursu spre vale. Cuprins de o veselie nebună, sări peste tufișuri și bolovani, peste gropi și alte obstacole lungite înfricoșător de umbrele nopții, în întâmpinarea acelor care dăruiseră o fâșie din bezna lumii, luminii. Trebuia să-i ajungă cât mai repede, atâta timp cât brațele lui își mai puteau menține tăria oțelului.

Ursu culesese din noapte cele câteva clipe de stele și de întuneric blând, pe care le visase cândva, și când se întoarse o zări pe Lucia în spatele lui, și o luă de mână și împreună intrară în cabană.

Toți cireșarii erau acolo. Cu ochi sclipitori, cu răsuflări nerăbdătoare, cu julituri și cucuie, și, Doamne! cu câte visuri și cu câte amintiri!

Își povestiseră totul, și iar își mai povesteau. Maria își prinsese

cozile în colțul buzelor și se gândea la oglinzile ei albastre. Dan își astupa cum putea și cu ce putea găurile și zdrențele hainelor și râdea ca un nebun. Ionel își freca și-și mângâia cucuiul care-l adormise și care-l trezise, Lucia îl privea pe Ursu, și-i privea palmele mari ca niște aripi, Ursu se uita când în podea și când în plafon, iar Victor își încovoia din când în când spatele, și tresărea, și răsufla apoi, parcă ar fi scăpat de niște văpăi. Și toți se descopereau în momente uluite de tăcere, privindu-se neîncrezători unii pe alții, dar iarăși li se aprindeau obrajii peste paloarea de-o clipă, și atunci știaau și simțeau că vor mai fi împreună, că vor mai fi de multe ori împreună, prieteni ai tuturor frumuseților.

Iar Tic?... Tic era undeva lângă un moșneag, și râdea și se lăuda și se uita în jur ca să vadă dacă i se ascultă vorbele, și iar râdea și iar se lăuda, Doamne! cât de vesel era!

Moș Timofte închise ochii și-l văzu dintr-odată încolțit și atacat de spaime și de dureri și fugărit de tentaculele neîndurătoare ale beznei. Dar când deschise ochii îl zări pe prichindel cu privirile pline de argint și cu mâinile la nas, fluturându-le șiret înspre nevasta înspăimântată a cabanierului.

— *Sfârșit* —

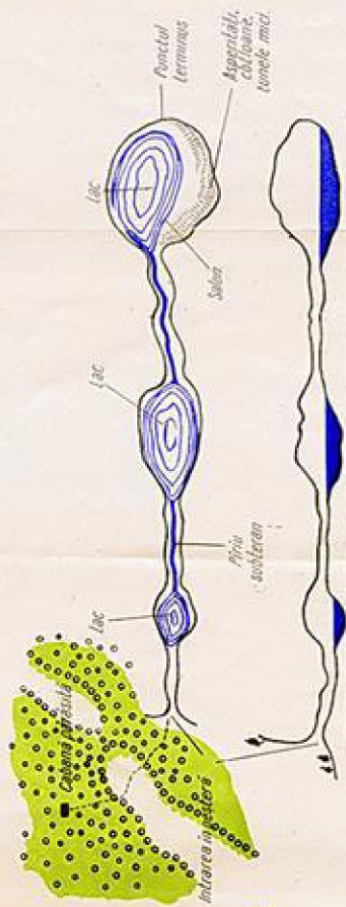
Schițe care ar putea folosi la întocmirea unei hărți a peșterii negre

Nota autorului:

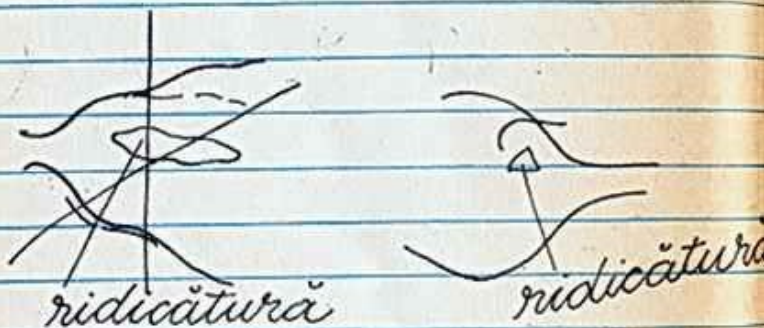
M-am gândit să prezint în paginile următoare exact aceleași schițe din jurnalul lui Victor, care se găsesc în Amfiteatrul Liceului unde învață Cireșarii, într-o vitrină de sticlă, alături de un celebru „extemporal la matematică”

PEȘTERA NEAGRĂ (NEGROAIA)

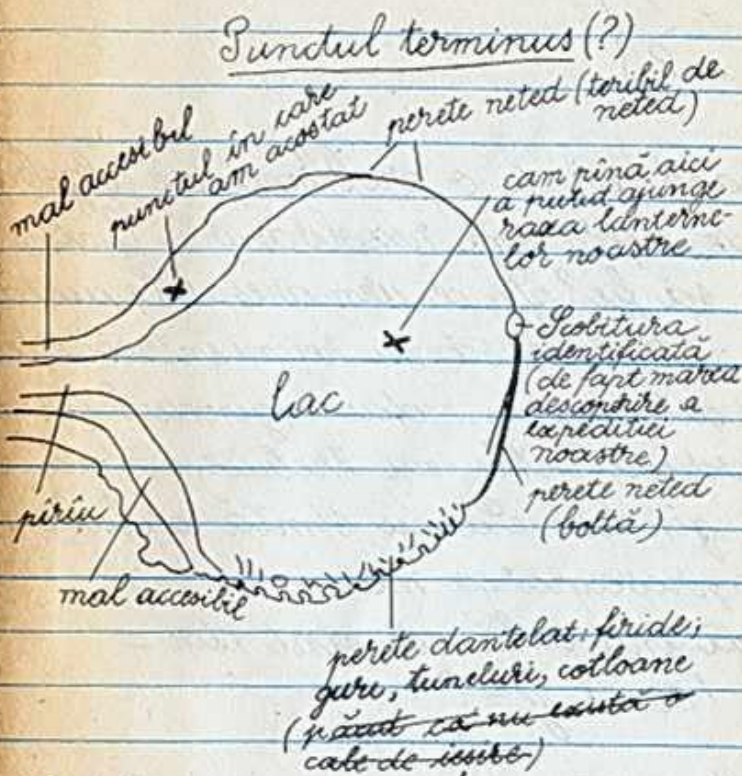
(Harta veche)

Harta veche are multe lacune.
Măria îmi spunea, că nici n-ar
merita să o numim hartă.
Dacă ne-am fi ținut întocmai
după ea, puteam de multe ori
să-o pătim. De pildă în deta-
liul (harta veche)

am găsit o groapă adâncă
și primejdioasă (De bună
seamă că s-au petrecut
între timp prăbușiri în
masa calcarelor)

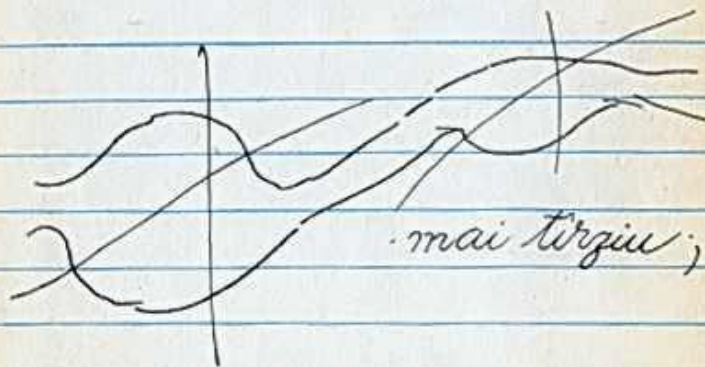

Notă. Schița trebuie refăcută la o scară careare omă gîndesc la lățimea piruștii (2 m.) Dar nu; trebuie totuși măsurat a doua oară. (Poate că nici forma lacului nu e rotundă)

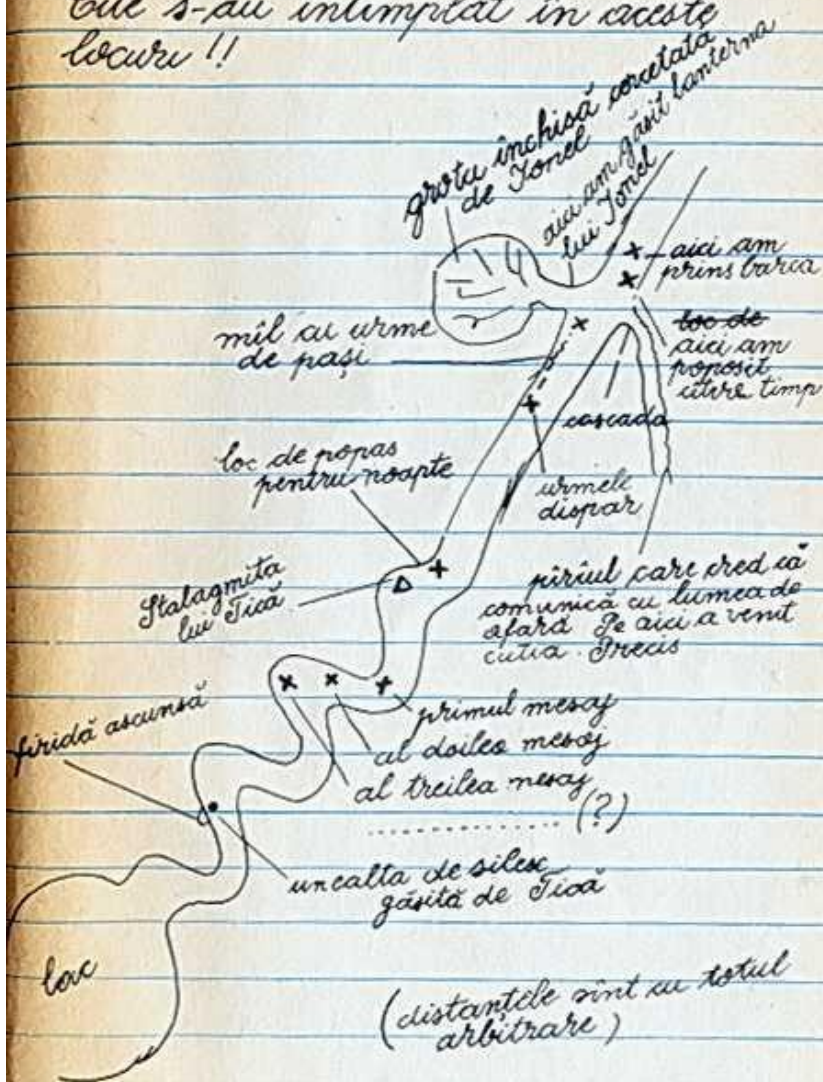
$$\begin{cases} x = ? \\ y = ? \end{cases}$$

(Dacă ar fi o problemă de algebră
cât de ușor am rezolva-o?) Cine,
cine să fie? Și ce urmăresc? Ce caută?
Ce.... (trebuie să-mi retin întrebările...
mă cutremur..... dacă gândul se
adevereste? Ah, nu trebuie să mă
mai gândesc. Să nu simtă ceilalți
~~este~~ preocuparea mea.

Fără îndoială că sînt doi =
2 ! $x = ?$ $y = ?$

Cite s-au întâmplat în aceste locuri !!

Locul întâlnirilor! ⊗

peretele prăpastiei
neted, neted ca o ...

copac
(Am reușit să e legată
prînghea de el!!!
Urșu, Urșu ...)

locul lui Urșu

loc de popas

pe aici am venit

cascada

⊗ o întâlnire dorită
și cealaltă nedorită

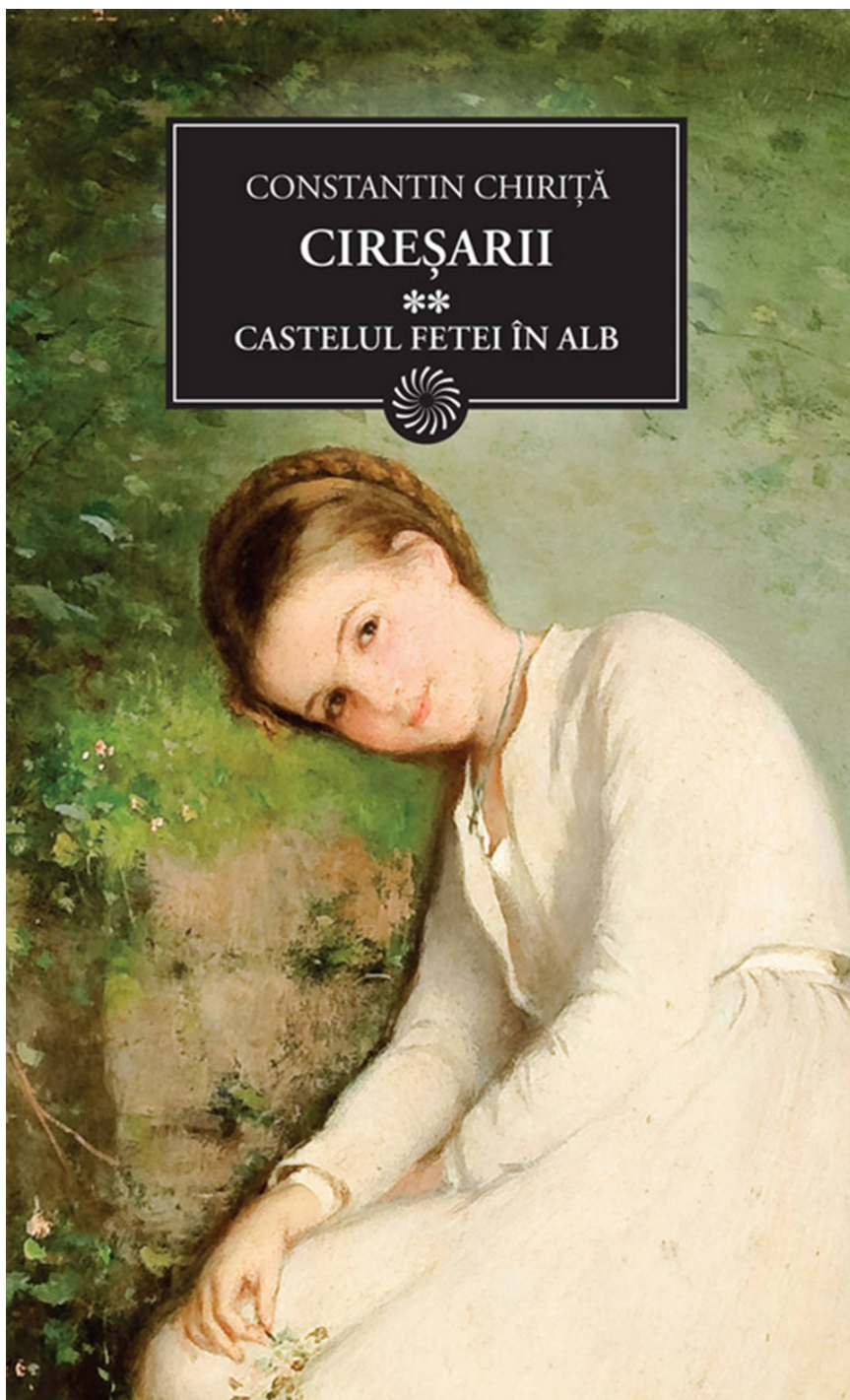
aici începe ⊗ lumina

CONSTANTIN CHIRIȚĂ

CIREȘARI

**

CASTELUL FETEI ÎN ALB

II. Castelul fetei în alb

Cuprins

Capitolul I

1 2 3 4 5

Capitolul II

1 2 3 4 5 6

Capitolul III

1 2 3

Capitolul IV

1 2 3 4 5 6 7

Capitolul V

1 2

Capitolul VI

1 2 3

Capitolul VII

1 2 3

Capitolul VIII

1 2 3 4 5 6 7 8

Capitolul IX

1 2 3 4 5 6 7 8

Capitolul X

1 2 3 4 5

Capitolul XI

1 2 3 4 5

Capitolul XII

1 2 3 4 5

Capitolul XIII

1

Capitolul XIV

1 2

Capitolul XV

1 2 3 4 5 6

Capitolul XVI

1 2 3 4 5 6 7

Capitolul XVII

1 2 3 4

Capitolul XVIII

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Capitolul XIX

1 2 3 4 5 6 7 8 9

Capitolul XX

Capitolul I

1

În orășel se aciuse liniștea zilelor de vară. Tinerii plecau dis-de-dimineață la scăldat, lăsând curțile, străzile și mahalalele pustii, moleșite și tăcute. Spre seară se pornea un oarecare freamăt care se risipea însă la primele adieri ale nopții, când orășelul își așternea docil străzile la picioarele perechilor visătoare. Era vară și cald, era vacanță, era un oraș mic, era monotonie, lene, amorțeală, adică tot ceea ce nu se potrivește tinereții. Pentru că tinerii erau acei care sufereau cel mai mult în orășel. Și era cald și era moleșală și nimic neobișnuit nu se profila încă în zarea vremii.

Un timp, toți tinerii, și nu numai ei, își obosiseră gura tot povestind și lăudând isprava cireșarilor în Peștera Neagră. Dar gloria, cu cât crește mai repede, cu atât dispare mai repede. Mai ales într-un orășel unde zgomotul unei ferestre sparte în centru se aude în același timp în toate mahalalele. S-au spus vrute și nevrute pe socoteala cireșarilor, dar se știe că orice melodie cântată prea des începe, după un timp, să obosească. Singurul care nu prea părea încântat de cele spuse cândva de un mare spirit al omenirii despre glorie era, bineînțeles, Tic. Pentru el gloria nu se asemăna cu acele cercuri pe care le stârnește căderea unei pietre în apă, cercuri din ce în ce mai mari, tot mai mari, până ce dispar pe nesimțite în luciul apei. El continua să creadă în ea și de aceea, mai în fiecare zi, spre seară, alerga la frizeria „Higiena” în căutare de admiratori, dar cum frizeria nu prea era vizitată de clienți, strădania lui Tic era cam în van. Îndurerat în adâncul lui, prichindelul cel cârn și ciufulit asculta întotdeauna înainte de plecare replica necruțătoare, mereu aceeași, pe care o rostea tatăl lui Dan:

– Domnule, oamenii din orașul nostru au două mari păcate: nu

se rad și nu-și iubesc copiii.

Și Tic pleca puțintel mai înviorat spre casă.

Cireșarii sufereau cumplit din cauza căldurii, a moleșelii, a inactivității și mai ales din cauza unor despărțiri neprevăzute. Victor plecase pentru câteva săptămâni undeva în străinătate, într-o tabără tinerească, iar Ionel își petrecea o parte din vacanță, departe, împreună cu familia. Ursu lua parte la tot felul de concursuri sportive, se pregătea mai ales pentru un meci amical de box cu campionul național de juniori, iar ceilalți, Maria, Dan, Lucia își petreceau timpul citind, scriind, visând.

Și nimic neobișnuit nu se profila încă în zarea vremii.

Dacă Tic nu s-ar fi dus în ziua aceea la școală, să-l caute pe moș Timofte, poate că prietenii noștri cireșarii ar mai fi lăncezit vreo câteva zile. Și se mai poate, cine știe? ca vizita aceasta întâmplătoare a lui Tic să însemne chiar mai mult decât un strigăt menit să zgândăre și să ațâțe pe candidații la lene și plictiseală.

Tic n-a văzut la început în curtea școlii decât un bărbat străin plimbându-se cu un moș Timofte foarte bucuros, ceea ce, bineînțeles, nu i-a stârnit nicio exclamație, nici măcar o întrebare, cu toate că nu mai zărise personajul acela niciodată până atunci în oraș. Dar puțintel mai târziu, Tic a văzut altceva. Ceva care i-a furat toate privirile, emoțiile și preocupările. Toți cei care au copilarit în orașe mici de provincie vor înțelege atât de bine reacția prichindelului!

Lângă cișmeaua din curtea școlii... era o fată! O fată brunetă, cu părul scurt, ondulat, îmbrăcată într-o rochie foarte albă. Tic n-avea încă vârsta aceluia care în fața unei asemenea arătări își duce mâinile la buze și-și șoptește: „Doamne, ce frumoasă!” Băiatul cârn și ciufulit, încarnare perfectă a tot ce e practic și concret, și-a pus o singură întrebare: „Cine e?”

Pentru a nu fi descoperit și a nu fi silit să roșească, Cireșarul a calculat că nu are altceva mai bun de făcut în calitatea sa de iscoadă – calitate pe care și-o asumase ad-hoc și fără consimțământul nimănui –, decât să se furișeze în curtea școlii și să-și aleagă cel mai sigur post de observație. Și pentru că nimeni nu cunoștea mai bine decât el labirintul vizibil și invizibil al școlii,

precum și căile de intrare și de ieșire din labirint, în mai puțin de un minut, după ce sărise gardul la adăpostul unui trunchi de copac și se strecurase ca un șarpe printre tufe și tarlale de flori, își fixă postul sub scara mare de piatră într-o firidă triunghiulară. De acolo, din întuneric, urmări cu privirile, cu tresăririle și cu auzul uimitoarea apariție albă.

Fata cu păr negru, ondulat rămăsese nemișcată, încremenită, tot acolo lângă cișmea, cu privirile furate de zarea albastră. Atitudinea ei i-a inspirat puștiului prima remarcă: „Asta seamănă cu soră-mea: pesemne că spune în gând poezii.” Iar când fata în alb a început să-și scuture capul și să taie cu un gest iute aerul, Tic a făcut o remarcă mai puțin amabilă, pe care însă a atenuat-o imediat: „Asta pare și puținel zăbate... sau poate că o fi atacat-o vreo viespe.” Numai atunci când, trecând pe lângă scara de piatră, fata în alb a rostit cu voce rea și sigur înțepătoare: „Ce proști sunt spionii în orașul ăsta!”, lui Tic i-au înghețat toate gândurile, ba chiar și buzele puținel deschise, nemaifiind în stare, pentru un moment, să facă altă remarcă. Și-a revenit însă după câteva clipe și, ca să nu se dea bătut cu una cu două, a scos o limbă strașnică în direcția fetei, după care a adăugat amenințător: „Las’ c-o să vezi tu, deșteapto!”

Nu se poate ști foarte precis ce planuri i-au trecut atunci prin cap lui Tic. Prichindelul avea însă în mâinile lui o tobă de vești cu care trebuia să scoale și morții din morminte. Ceea ce însemna, la urma urmei, o victorie.

Iată cum întâmplarea l-a adus pe băiatul cărn și cu părul de aur în situația de a semnala, primul, faptul neobișnuit care apăruse în orașel sub înfățișarea unei fete negricioase, visătoare, istețe, îmbrăcată într-o rochie foarte albă.

2

Tic avea nevoie de un prim confident și în două clipe îl și alege. Dan. Era o alegere... obligatorie, pentru că avusese grijă dis-de-diminează să se certe cu soră-sa din pricina unei flori; adică, fără

încuviințarea Mariei, rupsesese cele mai frumoase flori din grădină ca să-și întocmească un ierbar nemaipomenit, și la muștrările ei, o confundase mai întâi cu o soră invidioasă, apoi, pe măsură ce ea ridica glasul, el se cufunda în tăcere, pentru că fața și limba lui colaborau de minune la nașterea unor strâmbături și măști atât de caraghioase că orice caricaturist și actor ar fi crăpat de invidie. Cu Ursu nu se certase, dar nu știa de unde să-l ia, pentru că în fiecare dimineață se antrena în secret, undeva, departe, pe malul râului.

Dan citea de zor la umbra unui nuc bătrân în spatele casei.

Tic îl găsi, își băgă mâinile în buzunare și tușind boierește trecu de câteva ori prin fața lui. Dan era atât de cucerit de lectură, încât își uită obligațiile de gazdă. Prichindelul dădu însă altă interpretare purtării sale și se gândi imediat la răzbunare. Cu cel mai senin aer din lume, rosti ca pentru sine:

– Zău că era foarte simpatic, păcat de el.

Zadarnic. Dan întoarse liniștit fila.

– Poate că n-o să-i taie piciorul. Sau poate c-o să i-l taie numai de la genunchi. Tot ar fi ceva.

Imperturbabil, lectorul se întoarse pe partea cealaltă.

– Și totuși e cel mai bun frizer din oraș...

De astă dată, Dan sări în sus ca un resort:

– Cine, mă? Ce s-a întâmplat? și azvârli cartea aiurea.

– A, aici erai? Nu te văzusem... Știi...

– Ce-i cu piciorul, mă? Care frizer? Ce s-a întâmplat?

– Care picior de frizer? întrebă Tic cu o uimire provocatoare.

– Păi n-ai spus că o să-i taie piciorul celui mai bun frizer din oraș. Îți bați joc de mine, mă cârnule?

– Eu? Am spus asta? Poate-ai visat, mă necârnule. Eu mă gândeam la cățelușul lui Ifrim. Și-a rupt săracul piciorul, și știi era atât de simpatic, cățelușul...

– Și cu frizerul? N-ai spus tu că frizerul?... Când ți-oi trage un picior...

– Mai întâi – îl întrerupse Tic – încă nu s-a născut derbedeul care să-mi poată trage mie un picior. Și apoi, când am văzut că nici nu-ți pasă de sârmanul cățeluș, m-am întrebat: cum se poate ca

un asemenea băiat nemilos să fie fiul celui mai bun frizer din oraș? ... Eu cred că tu ai ceva cu mine dacă mereu îmi iei pe dos spusele și te răstești la mine de parcă... Și te-aș ruga să nu mă mai faci cârn. Eu, dacă aș fi în locul tău și aș vrea să insult un cârn, aș găsi ceva mai deștept. Mopsule... sau măgarule!...

– Dar ce, măgarul e cârn?

– Dar ce, tu ești cârn?

Dan intrase bine în cursa lui Tic. Fusese întrerupt din lectură, fusese îndepărtat pe nesimțite și cu artă de la istoria cu tăierea piciorului și cu frizerul cel mai bun din oraș, ba mai primise, la urmă, și o insultă strașnică. Să continue conflictul, era fără speranță. De aceea își schimbă atitudinea:

– N-ai venit tu degeaba aici, cârnule. Trebuie să ai ceva în cap.

De astă dată Tic înțelese porecla ca o manifestare de simpatie, așa cum era în realitate, și socoti încheiată răzburarea împotriva lui Dan. Era cazul și momentul să înceapă atacul adevărat:

– Care-i femininul de la Harap Alb?

Dan îl privi zăpăcit. Va să zică musafirul continua să-l batjocorească.

– Dacă-i vorba pe-așa, zise el supărat, eu țin să te-anunț că n-am terminat cartea.

– Pe cinstea mea că nu glumesc. Mă interesează femininul de la Harap alb.

Vocea lui Tic, intonația, aerul feței exprimau atâta seninătate, încât Dan se lăsă convins.

– Dar ce, tu nu știi?

– Nu știu cum să zic: hărăpiță sau hărăpoaică?

– Cred că-i mai bine hărăpoaică...

– Nu se poate! Sună urât. Nu-i așa?

– Atunci zi hărăpiță!

– Nu cred că merge. Sună cam alintat. Alt feminin nu există?

– Dar ce ai tu la urma urmei cu acest feminin? îl întrebă Dan la capătul răbdării. Altul, eu, în capul meu, nu găsesc.

– Hărăpoaică nu merge că nu-i urâtă. Hărăpiță, la fel, nu merge că-i antipatică... Oare să-i zic Hărăpina Albă?

– Zi cum vrei. Poți să zici și hărăpină și hărăpelă și hărăpoaie,

ce mă-ntrebi pe mine? Dar stai, stai... despre cine-i vorba? Ce hărăpină?

– Aha! te-ai trezit. Am întâlnit-o în curtea școlii. Adică n-am întâlnit-o. Cum să-ți spun?... Ne-am observat reciproc pe furiș. Dar am crezut că numai eu stau la pândă.

– Spune odată! Despre cine e vorba?

– Dac-aș ști... și Tic se apucă să-i istorisească întâlnirea neașteptată din curtea școlii.

Dan îl ascultă cu ochii mari, fără să-l întrerupă, deși curiozitatea îi era ațâțată la culme.

– Ești sigur că nu-i din orașul nostru? Sigur, sigur?

– La fel de sigur cum știu că soră-mea e din orașul nostru și că e o scârboasă... Ca și celelalte. De altfel și seamănă, continuă Tic amintindu-și povestea cu florile, sunt amândouă niște hărăpoaice și-s amândouă împotriva mea. Mai bine să-i zic hărăpoaică albă...

– De ce să-i zici și albă?

– Dac-ai vedea ce rochie albă are... Ca zăpada...

– Ți s-a părut ție, pesemne că ea e negricioasă.

– Ei și! Eu tot Hărăpina Albă o să-i zic.

– De cât timp e în oraș?

– Nu știu sigur, dar bănuiesc că de câteva zile...

– Ce te face să crezi asta?

– După felul cum calcă prin curtea școlii și pe stradă. Se vede că nu merge pentru prima oară.

– Aha! Va să zică, e de câteva zile aici și nici nu s-a gândit să ne cunoască, descoperi Dan imediat. Trebuie să aibă ea ceva fumuri în cap.

– Ba a și încercat să-și bată joc de noi când a spus că în orașul nostru spionii sunt proști.

– Ceea ce înseamnă că te-a observat, că a auzit despre noi și într-adevăr a vrut să-și bată joc de tine, făcându-te iscodă nătângă. Vorbește cu două înțelesuri. Ceea ce înseamnă că nu e proastă.

– Ba e proastă și-i arăt eu! se înfurie Tic.

– Ce să-i arăți? Trebuie să procedăm diplomatic, s-o punem ușurel la punct și dacă-i fată de treabă...

– E-o îngâmfată fără pereche, am văzut eu, se înfurie prichindelul, dar imediat se domoli. Și cum am putea oare să ne batem puținel joc de dânsa?

– Hai să-i facem o scrisoare, propuse Dan. Dar cine i-o dă? Cine face pe factorul nevăzut?

– Cine altul? Eu! Mă deghizez în oficiu P.T.T. dacă vrei.

– Știi unde stă?

– Aflu eu înainte ca tu să termini scrisoarea.

Dan primi fără mofturi invitația subînțeleasă de a compune scrisoarea, iar Tic își asumă imediat sarcina de detectiv.

3

Așa se face că, în faptul serii, o arătare ciudată, un băiat îmbrăcat în niște haine rupte, cu un bandaj alb peste un ochi, cu un basc țuguiat pe cap și cu un băț gros în mână, mergea șchiopătând pe străzile din preajma liceului, cercetând cu ochiul liber fiecare curte, fiecare cerdac, fiecare grădină. Rănitul se așează, în sfârșit, obosit pe bordura unui trotuar și începu să mănânce semințe iscodind cu amândoi ochii, bineînțeles după ce-și ridicase o idee bandajul, ceea ce se petrecea pe cerdacul casei din fața lui.

Acolo, pe cerdac, o fată negricioasă, îmbrăcată într-o rochie foarte albă, vorbea cu o bătrână înaltă și uscată. Rănitul care mânca de zor semințe înțelese destul de repede, mai ales din gesturile fetei, că discuția de pe cerdac nu era amicală. Dar pentru că nu auzea nicio vorbă și murea de curiozitate să audă totul, își trase din nou bandajul peste ochi și șchiopătând cumplit traversă strada. Se așează fără zgomot pe bordura trotuarului din față. Apoi își reluă la iuțea ocupăția de mâncător de semințe, ciulindu-și teribil urechile. Și înregistra totul ca pe bandă de magnetofon.

– Ți-am mai spus, Laura! amenința cu voce aspră bătrâna. N-ai ce căuta printre haimanalele de aici... Înțelege odată pentru totdeauna!

„Ce bătrână scârboasă”, reflecta rănitul în sinea lui.

– Bunicuțo, dar te rog, te rog foarte mult... răsună o voce făcută

parcă din clinchete de clopoței.

– Poți să te plimbi unde vrei, continuă bătrâna cu o voce obișnuită dar pe care rănitul o califică imediat urâcioasă și scârțăită, dar nu-ți dau voie să faci cunoștințe. Taică-tău te-a lăsat în seama mea... Eu hotărâsc, Laura. Eu nu rog și nu sfătuiesc.

– Dar tatăl spunea...

– Lasă-l în pace pe tatăl. Știu eu mai bine cum se cresc copiii. Eu l-am făcut și pe dânsul om... Deși ar putea să-i fie rușine... N-a mai dat pe la mine de când erai atâta...

Rănitul nu văzu gestul bătrânei, dar auzi în schimb vocea fetei în alb: aceeași voce de clopoței.

– Zău, bunicuțo, gândește-te, singură, atâta timp. Asta e o tortură. Mai bine mă duceam cu tatăl...

– Dar eu cum stau de atâta timp singură și nu mă vaiet. Și să nu-mi mai spui că era mai bine să te duci cu tatăl, că mă supăr rău... Știi foarte bine unde e el.

– Bunicuțo, iartă-mă, n-am vrut să te jignesc, zău, bunicuțo... Ți-am spus, fiindcă tatăl m-a învățat să fiu sinceră...

„Asta, bunicuță! reflectă din nou rănitul. Buniloaie sau mai bine babă împelițată...”

Băiatul cel atât de nenorocit de soartă, lovit la ochi și la picior, nu mai auzi o bucată de vreme nimic. Dar nici nu întoarce capul, așa că nu văzu privirea iscoditoare a fetei în alb cercetându-l. Oare ce-o fi acolo? se întrebă dânsul, dar nu mai avu timp să-și dea răspunsul pentru că o javră cârnă și crudă ieși din curte, se postă în fața lui și începu să-l latre și să-l amenințe cu colții fără să-i pese câtuși de puțin de starea lui jalnică. Schilodul se blestemă groaznic, în gând, că din anumite motive nu poate să-i altoiască javrei vreo câteva ciomege bune pe spinare.

Vocea fetei în alb îl scoase din gândurile lui războinice.

– Bunicuțo, n-ai o bucată de pâine, că văd un pui de cerșetor în fața casei. Săracul e orb și olog, și cred că e și idiot...

Rănitul era pe drept cuvânt nenorocit. Javra îl lătra fără întrerupere, fata în alb îi remarcase prezența... Așa că procedă cum ar fi procedat orice alt băiat foarte deștept aflat în situația lui. Se sculă încet, făcu doi pași șchiopătând pe trotuar, apoi atinse cu

o lovitură fulgerătoare javra cârnă și antipatică. Îi mai arse una cu piciorul și abia după ce javra începu să schelălăie amarnic se azvârli într-o goană atât de năprasnică, încât nici sănătoasă și cu curajul întreg jigodia urlătoare nu l-ar fi putut ajunge.

Singura lui părere de rău era că nu mai putea să înceapă discuția cu Dan amintind despre un câine simpatic căruia, cine știe, va trebui să i se taie piciorul de la genunchi. Mai întâi pentru că javra nu era simpatică. Apoi pentru că nici Dan n-ar mai fi crezut povestea spusă a doua oară și, în sfârșit, pentru că nu pocnise câinele la picior, ci undeva mai sus, într-un loc mai puțin fragil, dar în schimb foarte dureros.

4

Tic se pomeni atât de repede în fața casei lui Dan încât n-avu vreme, sau poate uită să-și scoată bandajul de pe ochi și să-și reia înfățișarea de toate zilele.

– Ce cauți aici, haimana? îl întâmpină în poartă vocea mamei lui Dan. Vrei să asmut câinii după tine?...

– Lasă, mamă, știi... interveni Dan cam cu întârziere, descoperind abia după câteva clipe de uimire identitatea vagabondului care pătrundea atât de nestingherit pe poartă.

– Ce să las! Te-ai înhăitât cu derbedeii! Ieși afară, golane! Grivei? Azor? Ia luați-l!

Tic n-avea ce face. Se retrase, deși știa că dulăii chemați sunt imaginari, dar după câteva clipe era din nou în curtea pe care o părăsise, pe undeva prin spatele casei, fără bandaj, în schimb cu gaura de la pantaloni mărită din pricina unui ciot pe care nu-l observase când sărise gardul. Dan îi ascultă pățania cu baba și javra, îl consolă pentru ghinionul care se ținea scai de capul lui când își asuma rolul de detectiv, apoi îi citi cu voce înflăcărată, deși se făcuse destul de întuneric, scrisoarea la care lucrase toată după-amiaza:

– *Stimată necunoscută. Dacă aș fi poet, scrisoarea aceasta ar fi compusă toată în versuri. Iartă-mă, deci, pentru faptul că natura nu*

m-a înzestrat cu acest dar. Îți ofer, în schimb, toate celelalte daruri cu care poate fi înzestrat un tânăr. Chipul tău nu mă părăsește nicio clipă...

– Doamne, dar mare mincinos mai ești, îl întrerupse Tic. N-ai văzut-o niciodată...

– Nu înțelegi că-i vorba de o scrisoare. Ascultă mai departe... *În vise îmi apari ca o zână albă...*

– Nu ți-am spus că-i negricioasă?...

– Ssst... *plutind în lumi ireale și adunând în jurul tău feți frumoși neînfricați cu care mă lupt până la istovire pentru a avea eu singur fericirea să te văd, fericirea să mângâi urmele pașilor tăi, să sărut florile care ți-au alintat obrajii și părul de aur...*

– Ce păr de aur? Nu ți-am spus că are un păr ca smoala...

– Da, ai dreptate, trebuie schimbat, admise Dan. Păr ca smoala însă nu merge. Nu-i poetic. Să găsim altceva.

– Negru, negru, negru – se gândi Tic. Cioară!... Nu! E jignitor... Ce mai este negru?... Coadă lui Țombi... Cerneala! Tușul lui tăticu! Negru ca tușul... Ce zici?

– Nu, nu sună, spuse Dan. Ca tăciunele...

– Zău că nu-mi place!... Cum dracu' de nu găsim noi ceva negru?

– Știi ce? Facem ca poezii. Când nu găsim cuvântul care trebuie punem ceva care merge ca un șperaclu oriunde și oricând, un șperaclu poetic. De pildă: *minunat...* sau *fantastic*. „Părul tău fantastic.” Merge fantastic! Mai departe... *Dar sosirea dimineții care pe alții îi fericește, pe mine mă duce într-o lume tristă, adică în lumea adevărată, care-mi ascunde chipul tău, care-mi oprește îndrăzneala și-mi amplifică tristețile.*

– Stai oleacă. Nu ți se pare că „amplifică” sună puțin a megafon... zău, Dan, nu te supăra...

– Ssst... *Cred că ești o ființă generoasă, nobilă, cu sufletul încărcat de sentimente înălțătoare și calde. Gata oricând să alini marile suferințe... Aruncă deci o privire încântătoare tânărului enigmatic care tresare când îți aude pașii... asta e inspirat din Eminescu, știi?*

– Nu! luă Tic întrebarea în serios. Dar chestia cu enigmatic...

– Sssst! ... *redă-i veselia care înainte nu-l părăsea nicio clipă, insuflă-i mai ales nădejdea că poate zbura spre cuibul inimii tale. Iar dacă dorințele mele ți se par prea îndrăznețe, oferă-i măcar puțința să-ți atingă o dată mâna, să te audă șoptindu-ți numele cu clopoței din glasul tău...*

– De unde știi tu că-i sună vocea cum sună clopoței? Zău, că-i adevărat...

– Suflet de poet, ce vrei...

– Daaaa... se îndoi Tic. Când a fost vorba de păr n-ai mai avut suflet de poet...

– Lasă și tu critica și mai bine ascultă... *și să se despartă cu icoana ființei tale pentru totdeauna păstrată în inima sa mare și bună. Iar atunci când vei voi, peste un an, peste zece, sau mai târziu să vii din nou în fața mea...*

– Mi-e teamă că atunci o să se semene cu bunică-sa, spuse Tic în sinea lui.

– ... *mă vei găsi în acea veșnică așteptare pe care un singur sentiment e în stare s-o păstreze. Încântătoare necunoscută, acceptă, te rog, propunerea de întâlnire pe care cu atâta teamă și speranță ți-o fac și vino mâine la orele 6 după-amiază, în grădina publică, pe banca din fața statuii aceluia care a cântat ca nimeni altul dragostea, marele Eminescu. Ce zici, Tic? Cu scrisoarea asta atrag la întâlnire și... arborii...*

– Asta nu mai cred.

– De ce, cârnule?

– Pentru că arborele e de genul masculin. Poate sălciile, că sunt feminine și plâng. Cunosoc însă o fată pe care scrisoarea ar lăsa-o, sigur, indiferentă și rece.

– O fată?! se miră Dan. Crezi că există o fată care ar rezista la scrisoarea asta?

– Lucia. Aia ți-ar face o demonstrație că inima n-are cuib, că în gură nu pot să existe clopoței, decât poate la bălci, că nu se pot săruta toate florile, pentru că unele-s amare, ca să nu mai vorbim de urzici și altele. O cunosc eu bine.

– Hărăpina ta vine la sigur, Ticușor. Gândește-te și tu, singură aici și-i sosește o scrisoare, dar ce scrisoare!... Vine sigur! Cum i-o trimitem?

– Asta-i treaba mea. Când mi-o dai?

– Dacă mă aștepti, și-acum. Dacă nu, mâine dimineată. Dar vezi să nu afle de la cine e. Să i-o dai în mare secret.

– Și dacă vine, cum scoatem cămașa? Adică înțelegi tu...

– Dacă vine? Știi ce facem? Ne ascundem în stejarul ăla gros din spatele statuii. Și-i pregătim un bilețel. După ce-o lăsăm să aștepte vreo jumătate de oră îi aruncăm băiețelul drept în poală.

– Și ce vrei să-i scriem în bilețel?

– Ceva cam așa: ... *Urâcioasă și îngâmfată necunoscută. Am vrut să ne batem joc de tine ca să-ți mai scadă puțin nasul și să-ți mai iasă ceva fumuri din cap. Dacă vrei, însă, te primim în cercul nostru. Doi cireșari. Ce zici?*

– Grozav!... Să-ți spun ceva, Dan. Odată mi-a trecut prin cap că ești, știi tu, așa cum zice profesorul de chimie despre tâmpiții ăia... cam neajutorat, dar acum îmi dau seama că în fond ești un băiat deștept. Mâine dimineată sunt la tine.

Dan ascultă cu gura căscată spusele lui Tic. N-o fi vrut cumva puștiul să-ți bată joc de el? Dar vorbise cu atâta naivitate...

5

Tic avu grijă să nu intre în casă decât după ce-și lepădă zdrențele, așa că ținuta lui nu atrase nicio atenție deosebită și mai ales niciun reproș din partea părinților. Răspunse în doi peri maică-si la întrebarea pe unde hoinărise, iar atunci când taică-său îi spuse că Maria are oaspeți, puștiul se îndreptă cu un tremur în inimă spre camera albastră, cu ferestre mari și pian. Dar pentru că nu văzu înăuntru nicio fată cu rochia foarte albă, așa cum îi fulgerase un gând de o clipă, dădu un „bună seara” morocănos, și strâmbă plictisit din nas, gest care lăsă indifferente pe Maria și Lucia, dar care neliniști oarecum pe Ursu.

– Ce-i cu tine, Ticușor? îl întrebă vlăjganul. Ați luat bătaie la

fotbal?

Întrebarea lui Ursu îl dezmetici pe Tic și-i readuse într-o secundă vioiciunea.

– Ce?! Aoleu! I-am bătut de i-am rupt. Am băgat trei goluri în cinci minute. Șapte la doi, și-ncă s-a-ntrerupt meciul din cauza întunericii.

– Te pomenești c-ai băgat două goluri dintr-un șut! îl înțepă Lucia.

– Nu, că mi-a fost milă de tine. În poartă apăra pârlitul ăla de văru-tău, știi tu care: ăla cu ventuză sub barbă.

– Pârlitul de văru-meu a plecat de ieri la băi. L-ai confundat poate cu vărul tău care e plecat la munte.

– Ia spune drept, Tic, pe unde-ai fost? îl luă din scurt Maria.

– După plante, pentru ierbar... Cioboțica pupezii, ferigi, ciuperci, urzici de baltă...

– Și unde-s plantele? Măcar urzicile, o ferigă...

– Unde-s? Tic se gândi la numele unui coleg dar, amintindu-și ce i se întâmplase cu vărul Luciei, găsi un alt răspuns: M-am întâlnit pe drum cu un miel și cum era flămând, săracul, i le-am dat să le mănânce. Să-l fi văzut, mititelul... De-abia se născuse...

– Grozavă oaie trebuie să fie maică-sa dacă l-a făcut acum în iulie – interveni Lucia. Tu nu știi că mieii zburdă cam pe la începutul primăverii.

– La urma urmei, ce tot îmi cereți socoteală. Le-am mâncat eu și erau bune, mai ales urzicile, și n-am nimic, ca să terminați o dată cu întrebările.

Ceilalți, într-adevăr, nu-l mai întrebară pe Tic, dar cam toți pricepură că prichindelul le ascunde ceva. Cărnul cu ochii sărăciți de argint înțelese că făcuse o greșală la început și căuta să schimbe vorba.

– Dar voi de ce v-ați adunat aici? E ziua lui Țombi?

– Am primit o scrisoare de la Victor, din Salzburg, îi răspunse Ursu. Adică Maria a primit-o. Îți trimite și ție salutări și spune că ți-a cumpărat o lanternă grozavă.

Tic smulse scrisoarea din mâna Mariei, o citi pe nerăsuflăte și când ajunsese la lanternă îi veni să sară în sus:

– Psst! O să vedeți voi. Cu lanterna asta îți fac și ție fața albă... i se adresă Mariei și atunci își aminti o altă fată negricioasă îmbrăcată în alb. Și chiar... Dar vocea i se rupse la timp.

Nu mai era o simplă impresie; purtarea lui Tic devenea de-a dreptul ciudată. Ursu se repezi să-l scoată din încurcătură.

– Vii mâine după-amiază, la șase, la ultimul antrenament? Poimâine am meci, Ticușor, cred că știi...

– Și de ce-ți mai trebuie antrenament? primi Tic ajutorul. Parcă ai tu cu cine să te bați?

Într-adevăr, așa cum era îmbrăcat în maiou, cu umerii goi, cu pielea bronzată, Ursu părea întruchiparea forței și supleței. La cea mai mică mișcare mușchii i se zvârcoleau ca o îngrămădire de șerpi.

– Nu fi chiar atât de optimist, răspunse Ursu prichindelului. Individul ăla e și mai înalt și mai greu decât mine. De doi ani e campion la juniori.

– L-ai văzut?

– L-am văzut anul trecut. În repriza a doua și-a făcut adversarul knock-out. Are un pumn cumplit. Pocnește ca un ciocan și se mișcă foarte iute, Ticușor.

– Chiar ești obligat să-l înfrunți? se interesă Lucia. Știam că sunt niște categorii după greutate...

– Nu-ți fie frică, încercă Tic s-o consoleze. Îi vine Ursu de hac. Croșeul lui de dreapta! Cred că nu-i om pe lume să-i reziste. Te-am văzut eu la sacul de nisip. Brrrr! Știi, Ursule... simulezi lovitura cu stânga, te deplasezi un pas spre stânga, te rotești cu tot corpul și-ți trimiți dreapta. Exact cum te învăța antrenorul. Eu pun rămășag...

– Antrenorul lui crede că-i viitorul campion național la grea... spuse Ursu cu un glas cam nesigur.

– Dacă te vedea pe tine spunea că e fostul viitor campion național. Tu să-l atingi cu dreapta și-și schimbă el cariera și câțiva dinți.

– Atunci, vii mâine!

Tic se frământă un moment, apoi avu impresia că spune prima minciună din viața lui:

– Vin!

Și minți cu atât mai mult cu cât spuse un „vin” categoric.

Puștiul ieși din camera Mariei odată cu Lucia și cu Ursu, dar nu mai avu putere să-și conducă oaspeții, lăsându-i în grija soră-si. Se duse direct în camera lui, se trânti în pat și începu să mediteze asupra tuturor faptelor rele și minciunilor pe care le făcuse și le scornise în ziua aceea. Când maică-sa îl chemă la masă, se grăbi să răspundă că mâncase niște prăjituri la Dan, cu un ceas înainte, ceea ce îi aduse câteva reproșuri de ordin medical, cum că nu e bine să mănânci dulciuri înainte de masă, pentru că pierе pofta de mâncare și se deranjează stomacul, și...

– Lasă, mămico, tu și acasă vorbești ca un medic, dar știi, copiii...

În fața acestui răspuns ea nu găsi altceva de făcut decât să zâmbească și să dea îngăduitor din cap. Gest care-i stârni mare plăcere prichindelului, îi readuse liniștea, sau, dacă e să vorbim drept, neliniștea unor gânduri și apoi a unor vise foarte agitate cu boxeri, emoții, spectatori urlând, cu niște babe urâcioase și cu o fată în alb.

Capitolul II

1

Ursu se sculă iarăși odată cu zorii, răsuflă adânc de câteva ori și se dădu jos de pe prispă. Dormise, ca întotdeauna în timpul verii, afară. Patul făcut din scânduri solide, cu câteva pături deasupra, un pat tare, cazon, îi asigura trupului o odihnă desăvârșită în timpul somnului. Nu departe, în spatele casei, Ursu își instalase un duș original. Doi pari puternici prindeau ca un clește un butoi, sau mai bine zis o putină, la gura căreia aplicase un acoperiș de tablă perforat în sute de locuri. După ce turna trei căldări de apă în putină, printr-o simplă smucitură de sfoară, Ursu o prăvălea cu gura în jos. Câteva minute se încingea în locul acela o adevărată ploaie artificială. Întotdeauna înainte de a se culca și imediat ce se scula, Ursu se băga sub duș.

Apa rece, apă de fântână adâncă, îl trezi de-a binelea pe Ursu. Se agită sub duș ca un drac iar când putina își goli conținutul se scutură de apă, făcu de câteva ori înconjurul casei, apoi se opri sub bara fixă. Câteva ridicări gigantice în față și pe spate, alte ridicări, flexiuni, apoi din nou de câteva ori înconjurul casei și Ursu era gata pentru datoriile și întâmplările neprevăzute ale zilei. Se îmbracă sumar: pantaloni scurți, maiou, teniși, își luă de pe o grindă pachetul cu mâncare agățat încă seara de maică-sa, apoi porni cu pași mari și sprinteni pe străzile încă pustii ale orașelului. De câteva săptămâni, Ursu făcea cu regularitate acest drum. Antrenamentele pe câmp i se păreau cele mai pline și mai frumoase. Acolo nu-l tulbura nimeni, nu-l urmărea nimeni, se simțea liber, nestingherit.

Când ajunse pe câmp, soarele se ridicase cu câteva palme deasupra orizontului. Își prinse pachetul de mâncare de creanga unui copac, tot de o creangă își agăță pantalonii și maioul și își începu goana obișnuită. Oricine l-ar fi văzut alergând așa, în

neștire, l-ar fi luat poate drept un zănatec. El însă simțise și apoi înțelesese că această goană, care uneori ținea două și trei ore, era cel mai bun antrenament pentru un atlet și pentru un boxer. Mai ales pentru un boxer. Fuga tenace, dură și dezordonată pe o câmpie plină de gropi și povârnișuri, cerea corpului forță și rezistență, mișcări spontane, neregulate, îl obliga la reflexe, la eforturi subite, îl trecea printr-o adevărată scară a eforturilor, adică obișnuia corpul cu cele mai variate și mai nefirești mișcări. Suflul se adapta astfel efortului brusc și Ursu știa că nimic nu e mai necesar unui boxer decât menținerea respirației, a suflului în acel haos de mișcări violente și neregulate care este un meci de box.

Ursu își cunoștea adversarul, îi cunoștea calitățile: forța, rezistența, iuțea și știa că nu poate să-l învingă, așteptându-l cu o lovitură puternică, pentru că tot atât de bine putea el să primească lovitura pe care voia s-o dea, ci opunându-i aceleași calități la un nivel superior.

Goana neregulată îi plăcea lui Ursu și pentru că-i încerca reflexele, pentru că, așa avea el senzația, îi obliga corpul să gândească. Sărea peste o groapă și i se iveau în față o tufă de scaieți. Sărea peste ea și după câțiva metri de teren neted se înălța o movilă. O urca și o cobora în goană apoi se îndrepta spre o adunătură de copaci, trecând fulgerător printre ei, în cele mai ciudate figuri geometrice, ca liliiecii, noaptea, fără să-și atingă, fără să-și lovească brațele sau corpul. Uneori se agăța cu mâinile de creanga vreunui copac și se arunca la câțiva metri mai departe. Acesta era secretul forței lui Ursu, secretul supleței sale, a fenomenalei sale rezistențe.

După două ore de goană, Ursu se așeză undeva la umbră, își deschise pachetul cu mâncare, sorbi aproape dintr-o înghițitură ceaiul din termos și începu să înfulece de zor. Imaginea adversarului nu-l părăsea nicio clipă. Era înalt, puternic, foarte mobil și mai ales avea rutină și aceasta îi dădea siguranță și încredere în sine. Nu era genul bătaușului orb, pe care l-ar fi liniștit foarte repede. Ca să-l învingă, se gândea Ursu, trebuia să atace în permanență, să nu-i dea posibilitatea să-și pună în

aplicare niciun plan de atac, să-l forțeze să fie mereu în apărare și în repriza a doua sau a treia să încerce lovitura lui secretă, cea pe care o amintise Tic: simularea atacului de stânga cu acea întoarcere și înaintare laterală care făcea din croșeul său, după spusele antrenorului, „cea mai formidabilă lovitură pe care o văzuse în viața lui!” Ursu exersase îndelung mișcarea și lovitura, antrenorul le perfecționase și se convinsese de eficacitatea croșeului pe pielea lui, la un antrenament, când îndemnându-și elevul să-l pună în practică și pregătindu-se să-l eschiveze îl primise, din cauza fulgerătoarei aplicări, în plină figură, ceea ce avu ca rezultat un knock-out discret și mai îndelungat.

Dar dacă și adversarul va folosi aceeași tactică? Dacă va ataca și el mereu? Atunci va hotărî numai rezistența. De aceea Ursu se sculă din nou, își dezmoțî membrele, apoi își relua goana sa fără țință.

2

Tic se înființă dis-de-dimineață la Dan, recită scrisoarea, compuseră bilețelul de răspuns, exact așa cum îl „sugerase” Dan cu o seară mai înainte, și porniră amândoi, în recunoaștere, spre grădina publică. În spatele statuii lui Eminescu, la vreo douăzeci de metri, se afla un stejar mare, stufos, care putea deveni la nevoie un post ideal de observație. Lui Dan nu prea-i convenea să cucerească arborele apelând numai la mijloacele riscante ale omului primitiv: mâinile și picioarele, dar negăsind altă soluție problemei numărul unu a zilei – a observa fără să fii observat –, se strădui să-și caute însușiri ancestrale. Urmări atent încercările pline de reușită ale lui Tic și se hotărî, după mari confruntări cu sine însuși, să treacă și el la atac. Tic deveni stat major și Dan se mulțumi doar să-i urmeze ordinele: adică se prinse mai întâi de o cracă, apoi băgă piciorul într-o scobitură, apoi se agăță de altă cracă, apoi își sprijini genunchiul într-un ciot și în sfârșit ajunse în mijlocul coroanei. E drept, puțin cam julit, răsuflând greu, dar oricum era sus în postură de cuceritor.

– Să știi că mă fac acrobat. Tii, dar bine se mai vede!

Într-adevăr, la adăpostul coroanei stufoase, puteau să vadă ca-n palmă aproape tot parcul, adică jumătatea din fața lor. Mai ales banca de lângă statuie, care căpătase rol de complice, li se părea, de-acolo din înălțimi, la doi pași de ei.

– Grozav! se bucură Tic. O lăsăm jumătate de oră s-aștepte și pe urmă îi trimit cu parașuta, bilețelul. Dacă vrei i-l plasez chiar în poală. Zău, Dan, în tirul ăsta cu praștia nu mă întrece nimeni.

Dan încuviință vesel și după ce puseră la punct ultimele amănunte cei doi strategii coborâră din stejar și se despărțiră, fiecare cu gândul la treburile lui. Adică Dan urma să-și continue lectura, ceea ce era un lucru plăcut, iar Tic trebuia să facă pe dracul în patru pentru ca o anumită scrisoare să ajungă la o anumită destinație... în alb, ceea ce era, discret vorbind, și mai plăcut.

Puștiul se duse mai întâi la „Alimentara” de pe strada babei împelițate, cu gândul de a culege noutăți despre evenimentele din cartier, cel mai de seamă fiind, fără îndoială, apariția fetei în alb. Cu o mișcare șmecherească din ochi, îl scoase afară pe vânzătorul lui preferat, sau mai bine zis pe vânzătorul al cărui client preferat era el, și cum nu se prea îmbulzeau cumpărătorii în dimineața aceea, avu vreme să sporovăiască mai pe îndelete cu dânsul. Bineînțeles că prichindelul își începu noul asalt prin câteva manevre ocolite; întrebă mai întâi ce mărfuri noi sunt pe cale să sosească, vorbi apoi despre ingratitudinea și mojicia unor clienți, mai ales a unor babe uscate și scârțâite, apoi despre obrăznicia unor fete „care mai au și tupeul să se îmbrace în alb”, dar crezând că spusese prea mult și că, într-un fel, își trădase intențiile, făcu greșeala să amintească în treacăt și despre gala de box de a doua zi. Își închipuise că o să poată reveni imediat la subiectul în alb. Când auzi însă de box, vânzătorul, un băiat de vreo șaisprezece ani, își transformă gura într-o asemenea moară de pronosticuri, aprecieri, subtilități tehnice și previziuni tactice încât ai fi crezut că el o să boxeze în locul lui Ursu. Tic îi întrerupse elanul de specialist sportiv propunându-i un rămășag: o ciocolată contra cinci sticle de bere că Ursu câștigă prin knock-out în repriza întâi.

Vânzătorul susținea că în cel mai bun caz Ursu poate să bată la puncte, dar de fapt era absolut sigur că va fi învins. Spre a nu-și periclita pariul, Tic propuse un al doilea rămășag: două ciocolate contra zece sticle de bere că Ursu învinge. Celălalt primi cu plăcere gândindu-se că-l va aduce la ruină pe Tic, dar fără să-i treacă prin cap că și prichindelul are aceleași șanse.

– Va să zică două ciocolate contra zece sticle de bere. Să-mi sară ochii că țin! se bucură vânzătorul.

– Să-ți spun drept, caută Tic un pretext, nici nu știu ce-o să fac cu atâta ciocolată. Dacă-ș cunoaște vreo zgripturoaică uscată și înaltă i-aș da-o ei, că babelor le cam place să morfolească dulciuri. Dar parcă fetelor îmbrăcate în alb nu le place și mai mult ciocolata... Ce zici?

– Stai, stai puțin, se rugă vânzătorul căruia Tic îi desconsidera, și nu chiar pe nedrept, inteligența. Avem noi aici pe stradă o zgripturoaică înaltă și uscată la care stă de câteva zile o fată îmbrăcată în alb. Să-mi sară ochii.

– Zău?

– Zău! Cică baba are niște băieți, oameni mari. Din ăia care fac chestii cu cărți și cu un fel de icoane. Da-i tare a dracului bătrâna. Am auzit-o spunându-i fetei că n-are voie să-și facă prieteni aici, în oraș la noi. Fata-i din București, o cheamă Laura, mi se pare că mai are doi sau trei ani până termină liceul. Chiar pe la ora asta vine bătrâna după târguieli la noi. Să-mi sară ochii. Vrei să le dai lor ciocolata?

– Care ciocolată?

– Păi n-ai spus că...

– Dar tu când spui „să-mi sară ochii” chiar te gândești să-ți sară?

Vânzătorul nu mai avu timp să răspundă, pentru că îl chemă șeful înăuntru. Tocmai în acel moment, Tic zări venind spre „Alimentara” o bătrână înaltă și uscată cu un paner în mână. Fără să se intimideze, puștiul o lăsă să intre în magazin, și în timp ce ea își făcea cumpărăturile, care prevesteau vreme lungă pentru că era mereu nemulțumită, se gândi cum să se prefacă în poștă clandestină. Să trimită pe cineva cu scrisoarea? Tic n-avea

încredere în necunoscuți, iar prichindeilor din ceata lui nu avea voie să le încredințeze un secret. „Ăia-s mult mai curioși decât fetele, n-aș mai scăpa de ei în vecii vecilor.” Să strecoare scrisoarea în panerul bătrânei ar fi însemnat o imprudență de neiertat, deoarece bătrâna își va controla măcar de câteva ori, în drumul spre casă, mărfurile și va da peste ea, ceea ce va declanșa o catastrofă generală. Atunci!? Abia își reținu un strigăt de bucurie. Băiatul cu păr blond și ciufulit simțea că zboară. Găsise în sfârșit dezlegarea. Intră glonț în magazin, trecu înaintea celorlalți clienți și ceru de un leu ace cu gămălie.

Bineînțeles că obrăznicia și necuviința lui atraseră imediat curiozitatea, nemulțumirea, uimirea și mânia cumpărătorilor și vânzătorilor.

– Dar ce, ne-am mutat în junglă, ne-am reîntors în codru? răsună vocea scârțăită a bătrânei. Auzi, domnule! Am avut și eu copii, slavă Domnului, îmi mai trăiesc și astăzi, sunt oameni mari, dar...

Tic încercă s-o îmbuneze rostind cu multă înțelegere:

– Parcă nu știți cum sunt copiii... Dar să știți că ajung toți oameni mari...

– Asta-i culmea! E nemaipomenit! Auzi, tupeu, madam!?

– Ieși afară! Că nu-i prăvălia lui tac-tu! Ieși, derbedeule!

– Dac-ar fi asta prăvălia lui tăticu, nu m-ați mai certa acum pe mine. Știu eu...

– N-avem bolduri! La ferometal. În centru, sub cinematograf.

– Dar pentru ce-ți trebuiesc bolduri, nătăreule?

– Mi-au intrat niște ghimpi în picior și n-am cu ce să-i scot. De când mă chinuiesc...

– Sărmanul băiețaș. Și noi îl ocărâm.

– Săracul! Ia căutați un bold. Sau chiar un ac de siguranță...

– Na, ține un ac, băiețașule... E mai bun ca boldul la așchii...

– Săru-mâna, mătușico – mulțumi Tic. Să vă trăiască nepoții... și oamenii mari...

– Să te-audă Dumnezeu! Da-n care picior ți-a intrat?

Tic însă o zbughise pe ușă. Și abia atunci bătrânele își dădură seama că era fermecat la picioare.

– Ne-o fi amăgit pușlamaua... Ai văzut, madam!?

– Am mai întâlnit eu derbedei din ăștia... Știu eu ce le trebuie!

– Ferească Dumnezeu, unii îți bagă mâinile în buzunare... Și nu ca să și le încălzească...

– Aoleu, unde mi-i punga cu bani? Săriți, mi-a furat-o hoțul. Mânca-l-ar focul! Țăla micul cu boldul...

– Auzi, prefăcutul! Chemați sergentul!

– Da' a cui e punga asta? Asta de lângă teighea?

– Mulțumescu-ți Doamne, e-a mea. Și l-am blestemat, săracul, degeaba. Ptiu, ptiu... Iartă-mă, Doamne...

– Te pomenești că chiar i-or fi intrat niște ghimpi în picior. Și băiatul meu, mai acu' vreo treizeci de ani...

– Și de ce să nu-i intre? S-o fi încălțat pe urmă și l-au apucat durerile...

– Săracul băiețaș, n-ați văzut ce respectuos era...

Tic nu auzea însă nimic din sporovăială nestatornică... El se ascunsese după un colț de stradă, nu departe de casa în care locuiau bătrâna și fata în alb. Pândi la colț și o zări pe zgripturoaică apropiindu-se. O lăsă să treacă și, când o văzu oprindu-se în apropierea porții, fugi repede spre ea, o înghionti parcă fără să vrea, își ceru iertare, dar totul se întâmplă fără să-și potolească o clipă goana.

– Bestemeticule! îl afurisi bătrâna. Ce, n-ai alt loc de fugă decât pe trotuar? Dumnezeule! Parcă-ar fi tot derbedeul ăla. Te pomenești că mi-a furat ceva!

Se convinse însă repede că nu-i lipsește nimic. Dar nici nu-i trecu prin cap gândul că ar putea să aibă ceva în plus. Cine știe? atunci poate că ar fi descoperit agățat de fusta ei un plic pe care se putea citi: „Prizonierei în alb”. Plicul nu rămase însă multă vreme agățat de fustă, pentru că o mână subțire, delicată, îl desprinse fără zgomet și-l purtă către sân. Prizoniera în alb primise mesajul.

3

Exact la ora 5, Ursu sosi în sala de antrenament. Știa că

maestrul său ține foarte mult la punctualitate. Antrenorul, un bărbat trecut de 50 de ani, cu o statură impunătoare, cu umeri largi și ceafă puternică, își primi ca întotdeauna zâmbind elevul său preferat. Deși se putea lăuda cu o carieră îndelungată în ring, figura lui nu prea aducea a boxer. Părea mai degrabă a unui om obișnuit, a unui intelectual deprins cu mișcarea și sportul, decât a unui fost as al categoriei grele. De altminteri, întreaga sa concepție despre box era foarte mult diferită de a altor maeștri ai sportului cu mânuși, mai ales de cei care susțineau că boxul este prin definiție și exclusiv un sport al forței și rezistenței. Antrenorul lui Ursu nu nega valoarea calităților fizice, dar predica fără încetare elevilor lui ideea că în lupta cu pumnii contează, cel puțin în aceeași măsură, inteligența și psihologia. Adversarul trebuie cântărit, judecat, susținea el, stilul său trebuie studiat cu atenție, de asemenea și loviturile sale specifice și, în raport cu rezultatul acestui studiu, boxerul angajat trebuie să-și organizeze lupta. El nu propovăduia o singură tactică de luptă dusă până la desăvârșire de un boxer, ci o multitudine de tactici, fiecare prilejuită de adversarul dat, de specificul boxului său. Uneori își îndemna elevii să-și schimbe nu la fiecare repriză, ci la fiecare minut tactica în ring: atac sau dans în jurul adversarului, corp la corp sau lovituri de la distanță, apărare simulată cu contre dure și oportune, retragere directă care să faciliteze plasarea unei lovituri decisive. Luptătorul trebuie să judece tot timpul, să simtă momentele adversarului, să-l enerveze sau să-l calmeze, să-l înghesuie sau să-i dea satisfacția unor succese ușoare. Clipele decisive, fie pentru acumulare de puncte, fie pentru plasarea unor lovituri puternice, trebuiau alese fără greșală. Provocarea unui asemenea moment și fructificarea lui era, la urma urmei, o problemă de psihologie și de inteligență.

Antrenorul îi aminti lui Ursu toate aceste idei însoțindu-le cu exemple multiple din cariera lui și din cariera altor boxeri care făcuseră faimă sportului cu mânuși.

– Ce știm despre adversarul tău? îl întrebă antrenorul pe Ursu. Că e puternic, mai puternic decât tine, că e tot atât de agil ca tine, că are mai multă experiență decât tine. Două plusuri și un egal în

fișa lui, două minusuri și un egal în fișa ta. Rațional și psihologic, aceasta duce la o anumită concluzie: siguranța. Adversarul e sigur de el. Adversarul e sigur de victorie. Nu se îndoiește nicio clipă că va obține victoria. Ei, eu cred că aici trebuie să căutăm ceva, aici trebuie să acționăm noi. Adică, în raport cu această încredere în el, cu această siguranță a victoriei să ne făurim tactica de luptă, toată concepția noastră de luptă. Înțelegeți, Ursule?

Ursu prinsese tâlcul celor spuse dar i se părea că ideea antrenorului nu se potrivea cu ideea pe care și-o făcuse el despre meciul de a doua zi. De aceea se mulțumi să clatine din cap, dar gestul lui aducea mai degrabă a nedumerire.

– Adversarul e sigur pe el. Întărește-i siguranța. Acordă-i câteva succese ușoare. Fă-l să se autoliniștească, să te desconsidere, atrage-l în atac, apără-te mereu cu șovăieli, și în repriza a doua când va încerca, sigur, să pună capăt luptei plasează-i croșeul de dreapta. Te asigur că-l faci knock-out! Fără discuție!

Ursu își privi gânditor profesorul. Tactica pe care acesta i-o predica era într-un fel opusă celei la care reflectase el. Logica profesorului i se părea însă cu neputință de atacat. Maestrul nu-l lăsă prea multă vreme să mediteze; era vremea să înceapă antrenamentul. Frământările și întrebările lui Ursu nu dispăruseră, nici măcar nu se atenuaseră. Simțea nevoia să se destăinuiească cuiva. De aceea îl și chemase pe Tic la antrenament. Voia să-i vorbească puștiului ca unui prieten, să se ușureze măcar, pentru că la alt sprijin nu se putea aștepta de la el. Și nu înțelegea ce se petrece cu Tic de întârzie atât de mult.

Mai era însă cineva căruia Ursu putea să i se destăinuie, dar la care nu îndrăznea să se gândească: Lucia. După întâmplările din Peștera Neagră, prietenia dintre cei doi se răcise. Dacă acolo, pe munte, în mijlocul primejdiilor, firile lor deosebite se întâlniseră și se atinseseră plăcut, dacă în noianul de spaime și emoții își trimiseră unul altuia unde calde, duioase, necesare, uneori aproape imperceptibile, reîntorși în liniștea și monotonia orașelului, simțiseră amândoi un fel de teamă și apoi niște valuri de gheață peste ceva ce fusese blând și cald. Ursu își amintea cu un tremur care-i zguduia tot trupul clipele când o purtase,

leșinată, în brațe, când își lipise obrazul de părul ei, când îi atinsese cu fruntea fața și buzele. Sentimentul că făptuise un sacrilegiu nu-l părăsea niciun moment. Timiditatea lui față de Lucia se accentuase, se amestecase cu un sentiment de teamă și rușine. Din cauza aceasta, uneori se purta prea băiețește cu dânsa. Atitudinea lui Ursu, atât de diferită de cea pe care o avusese pe munte, o readusese pe Lucia în starea veche de superluciditate, de răceală și indiferență, fără să-și dea seama că ascunde în carapacea ei voluntară durerea unei adolescente care ar dori să privească altfel florile și culorile. Nu-l înțelegea pe Ursu sau poate florii aceia necunoscuți care reînviau odată cu amintirile o obligau să nu încerce să-l înțeleagă.

Ursu se simți trăsnit când o văzu pe Lucia pătrunzând pe ușa sălii de antrenament. Nici nu-i trecea prin cap că apariția neașteptată fusese determinată de zvâcnetul unui al șaselea simț feminin care-o făcuse pe Lucia să intuiască, să descopere că Ursu are nevoie de un confident înaintea întâlnirii de mâine. Fata simțise că prezența ei în preajma lui Ursu îl va liniști, îi va spori încrederea în propriile forțe. Simțise totul?... Nu, judecase totul și ajunsese la această concluzie, sesizase cu nevinovăție, fata.

Apariția Luciei declanșa însă în Ursu un noian de gânduri și întrebări și emoții... Muntele, peștera, prăpastia... Și dintr-o dată nu mai văzu în fața ochilor decât chipul acela blond, cu ochii puțin oblici, cu buze subțiri, cu obraji pudrați de o ușoară paloare. Alergă spre Lucia, o prinse de umeri cu mâinile sale deformate groaznic din cauza mânușilor și aproape o sfărâmă la pieptul său. Lucia deveni lividă... Se uită în ochii agresorului cu priviri speriate... Ursu își retrase mâinile. Se îngrozi. Se dădu un pas înapoi și Lucia, speriată și ea, și cu convulsii în piept, fugi pe străzi fără să mai vrea să se gândească la ceva.

4

Tot cam pe la ora aceea, alți doi cireșari, cocoțați în stejarul din spatele statuii lui Eminescu, trăiau clipe grele și-ncepeau să simtă

gustul amar al înfrângerii. Se urcaseră în stejar pe la cinci și un sfert. Așteptaseră în liniște jumătate de oră, dar minutele care urmau erau pline de emoții. Unul din ei întrebă cu frică:

– E șase?

– Fix. Să știi că nu vine. Eu în locul ei eram aici înainte de șase. Hărăpina dracului.

– Ssst! Vine ceva din dreapta.

Se lăsă din nou liniște în stejar. De pe o alee din dreapta veneau doi îndrăgostiți. O pereche din familia celor care fac senzație pe la baluri. Mergeau dansând și frecându-și obrajii, dar deodată se opriră și se așezară pe banca din fața statuii. Câteva clipe de ritm din umeri și călcăie apoi începură să ciripească.

– Ce le-a venit ăstora să se așeze tocmai pe banca noastră? întrebă înfuriat Dan.

– Tu ești de vină, răspunse Tic. Trebuia să lipești un bilețel „ocupat” pe bancă. La asta de ce nu te-ai mai gândit?

– Dar ce, crezi că suntem la teatru?

– Eu îi scol de pe bancă, se înfurie brusc prichindelul.

– Cum? Vrei să ții la ei și să trădezi ascunzișul?

– Aiurea!... cu praștia! În mai puțin de un minut.

Tic scoase praștia, puse în aruncătoarea de piele o ghindă, întinse elasticul și ținti spre bancă. Nu slobozi însă imediat proiectilul. Așteptă. Pe bancă, tânărul cu plete feminine savura tacticos o țigară. Cu un gest larg își sprijini mâna cu țigara de speteaza băncii. Dar numai după o clipă sări ca ars. Țigara îi fusese pur și simplu smulsă din mâna.

– Ce s-a întâmplat, greierașule? îl întrebă speriată fata cu buze foarte roșii și cu sprâncene de catran.

– Nu, nimic, se încurajă greierașul, mă uitam, știi, niște fluturi formidabili.

Tic pregăti o a doua aruncătură. „Greierașul” își căuta o poziție cât mai comodă. Stătea picior peste picior însă cu spatele atât de lăsat, că parcă stătea cu picioarele în sus. Cireșarului țintaș i se păru prea indecentă poziția, așa că a doua lovitură i-o trimise în talpa pantofului. Pocnitura se auzi bine în jur. „Greierașul” sări de pe bancă atât de iute și o luă atât de cavalește din loc, că

însoțitoarea cu buze roșii se văzu nevoită să alerge după el pentru a-l ajunge.

După câteva minute de la retragerea greierașilor își făcu apariția, de astă dată din stânga, un nou cuplu: o bătrânică grasă și scundă și un băiețaș molău cu ochelari. Tic își pregăti din nou praștia:

– Dacă se așază pe bancă, îl transform pe molăul ăla cu patru ochi în campion de fugă cu obstacole. Ia uite, tâmpitul!

Într-adevăr, molăul se împiedicase chiar în fața băncii și era cât pe-acı să-și întindă oasele pe jos. Noroc că se prinsese de bancă.

– Aoleu, maică! Ți s-a întâmplat ceva? auziră cei doi vocea bătrânei.

– Dă, Doamne, să se așeze! se ruga Tic, cu praștia pregătită. Zău că-l prefac în popândău.

Cireșarul cel blond era infuriat. Simțea nevoia să se descarce, să tabere asupra cuiva. Dar pentru că bătrânică se cărăbăni trăgându-și molăul de mână, își amână explozia. Mai trecură pe alee doi oameni serioși, apoi un ofițer, apoi două țărânci, un popă, un lungan cu niște mâini până la genunchi și cu un nas de Pinocchio, căruia Tic îi pusese gând rău, mai ales vârfului roz, o fetișcană înaltă cât o prăjină, ținând de mână două fetițe care urlau după maică-sa, același ofițer, doi colegi de-ai lui Tic, dintre care unul fu gratulat cu un proiectil, într-un loc cărnos și usturător, o bătrână cu părul alb ca zăpada, aplecată deasupra unui cărucior, și șoptind fără încetare: „Țuguloi, țuguloi, țuguloi”, o servitoare oacheșă cu un borcan în mână, din nou ofițerul...

– E șase și jumătate, spuse Dan. Ce facem? Mi se pare că n-a ajuns scrisoarea la destinație. Sau o fi pus bătrâna mâna pe ea.

– Dacă-o fi enervat-o scrisoarea și-o fi citit-o numai până la jumătate?

– Imposibil! N-a citit ceva asemănător în viața ei.

– Poate că ai și tu dreptate... spuse rar și cu subînțeles Tic.

– Adică ce vrei să zici? Că n-oi fi scris așa la înălțime?

– Mai stăm? îl întrerupse mânios țintașul.

– Eu unul nu mai stau. Dacă tu vrei...

– Nici eu! M-am săturat. Gata! Las' că...

Tic sări repede jos, iar Dan și mai repede... pentru că-și pierduse echilibrul. Arătau amândoi ca niște învinși. O oră și mai bine stătuseră cocoțați în stejar, de pomană.

– Hărăpina ta e-o fricoasă fără pereche, încercă Dan să se consoleze. Și n-are niciun pic de romantism în ea. Dacă nu acceptă dânsa riscul și surpriza unei întâlniri...

– Numai zgrițuroaica e de vină. Știu eu. Cred că o ține legată în lanțuri. La mâini și la picioare.

Cei doi învinși se apropiară de bancă. Lui Dan îi veni ideea să se așeze. Dar nici n-apucă să atingă speteaza de lemn, că se azvârli în sus de parcă îi intrase un cui în spate:

– Ia uită-te, Tic! Ce-i asta? Cine-a adus-o? Când?

Tic se uită spre mâna lui Dan. Pe speteaza băncii, la mijloc, era lipit un bilet. Îl smulse într-o clipită și-l citi cu voce tare:

– ... *Stimați copilași! Am primit mesajul vostru care mi-a declanșat într-adevăr un sentiment... de milă față de voi. V-am făcut și cinstea de a vă arunca o privire încântătoare, plină de admirație când am văzut cu câtă ușurință v-ați cățărat în copac. Îmi pare totuși rău că nu veți putea mângâia urmele pașilor mei și mi-e teamă că din această cauză veți crede că sunt o zână, ceea ce pentru vârsta pe care presupun c-o aveți n-ar fi deloc de mirare. Sfatul meu este să vă găsiți preocupări mai apropiate de vârsta și posibilitățile voastre. Ce-ați zice să participați la un concurs de troinete sau triciclete? Dacă nu-l veți câștiga, ființa mea generoasă se va strădui să aline marile voastre suferințe. Acesta este răspunsul „Prizonierei în alb”.*

P.S. Pariez că veți sta în copac cel puțin până la șase și jumătate și că veți face niște mutre când veți citi aceste rânduri...

Fata în alb nu greșise cu nimic în ultimele presupuneri. Mutrele celor doi erau jalnice. Niciodată un cireșar nu primise o insultă asemănătoare. Se uitau unul la altul și nu știau cu ce să înceapă. Dan era infuriat că ideea lui cu scrisoarea fusese falimentară și că îl luase în derâdere o ființă pe care nici n-o cunoștea și care, după spusele lui Tic, nu depășea vârsta Mariei și Luciei. Pe Tic îl scoteau din sărite întrebări mult mai concrete.

„Cine și când lipise biletul pe bancă?” Îi venea să plângă de ciudă că fusese dus de nas ca un țânc. Ca să nu mai vorbim de chestia cu trotinetele și tricicletele.

– Numai băboaița e de vină! scrâșni puștiul. Dacă-aș putea să aranjez să i se plimbe un șoarece pe spate... Las' că tot i-o fac eu!

Dan nu înțelise care putea fi rolul babei în lovitura pe care o primiseră. Și, dacă e să vorbim drept, nici Tic nu știa ce rol jucase bunica în piesa care-i ridiculizase, ci vorbise, așa, ca să-și reverse mânia asupra cuiva. Istețimea fetei, deși îl enerva la culme, îi stârnea parcă un anumit sentiment de respect și de admirație, pe care bineînțeles îl ascundea cât putea mai bine. Astfel se explică de ce paratrăsnetul descărcărilor lui îl constituia bătrâna.

– Și totuși cum a ajuns biletul aici? întrebă Tic. Cine și când l-a adus? E nemaipomenit!

– În orice caz nu înainte de venirea noastră în parc, pentru că l-am fi găsit atunci. Ticușor! Sunt sigur că bilețelul a fost scris după ora cinci și jumătate. Adică în loc s-o observăm noi pe ea, ne-a observat ea pe noi. Și să-și bată joc în așa hal de scrisoarea mea! N-o iert toată viața!

– Ia să ne gândim cine a trecut pe alee și cine a stat pe bancă, reveni la concret fostul țintaș.

– „Greierașul”! Imposibil!

– Baba cu molăul ăla cu ochelari – și mai imposibil.

– Păi alții nici nu s-au mai așezat pe bancă.

– Atunci cine dracu' a lipit biletul? Cu praștia n-a fost azvârlit.

Dacă Tic ar fi avut inspirația să iscodească în acel moment casa în care locuia fata în alb, ar fi dezlegat repede enigma. Bătrâna înaltă și uscată își căuta de zor ochelarii pe cerdac în timp ce, într-o cameră în fund, o fată negricioasă și obosită își aranja în fața oglinzii rochia cea albă. Pe un scaun, alături, zăceau aruncate: o pereche de pantaloni scurți de excursie, o bluză groasă băiețească și un basc decolorat, caraghios. Costumată în veșmintele de pe scaun și mascată cu ochelarii pe care-i căuta bunica, luase înfățișarea unui băiat molău și prostuț, într-atât de molău încât reușise să convingă o babă fără ocupație să-i arate ieșirea din grădina publică și chiar s-o conducă până la poartă. Dar pentru că

Tic nu avu această inspirație, rămase mai departe cu întrebarea pe buze și mai ales cu sentimentul unei înfrângeri cum nu se poate mai rușinoase.

Cei doi cireșari descoperiseră totuși ceva foarte important și anume că au avut de-a face cu un adversar greu de bătut. Înfrângerea le aduse mintea la cap și astfel într-un moment de luciditate căzură de acord să discute despre fata în alb și cu ceilalți cireșari. Chiar în cursul serii. De aceea plecară amândoi în căutarea prietenilor: Tic spre Ursu, mai ales că trebuia să-și ceară scuze pentru întârziere, iar Dan spre Lucia și Maria. O bună bucată de drum merseră împreună, tăcuți, numai când ajunseră pe strada pe care locuia fata în alb, amândoi parcă se treziră. Aceasta cu atât mai mult cu cât chiar în apropierea locuinței inamicului, cam pe la centrul străzii, acolo unde Tic prinsese mesajul pentru prizonieră de fusta bătrânei, se afla chiar fința pe care în acea clipă cei doi cireșari doreau cel mai puțin s-o întâlnească.

Hărăpina lui Tic discuta veselă, mișcându-și brațele ca o balerină, cu un tânăr impunător, foarte înalt și solid. Și Dan și Tic fură năpădiți de emoție, dar imediat îi trăsni uimirea pe amândoi, pentru că descoperiseră în însoțitorul fetei un alt redutabil inamic: adversarul lui Ursu, cel care de doi ani deținea titlul de campion de juniori.

– Mă, da frumoasă-i! se minună totuși Dan.

Tic nu dădu nicio atenție vorbelor scăpate de prietenul lui. Pe el îl chinuiau amarnic, ca întotdeauna, întrebările concrete: De unde cunoaște vlăjganul pe fata în alb? De ce dacă voia și putea să aibă prieteni, fata în alb în loc să-i caute pe cireșari se împrietenise cu „individul ăsta urât” care nici măcar nu era din orașul lor? Și cum de i-a dat voie babornița să se întâlnească seara cu el?

– Zău, Dan, dacă mai înțeleg ceva! se plânse Tic.

– Nici eu. Doar atât: că are o gardă personală cumplită.

Amândoi se opriseră în mijlocul străzii. Fără să se destăinuie unul altuia, amândoi încercară aceeași manevră: să se întoarcă din drum pentru a nu da cu ochii de inamicii lor. Tocmai când să-și pună în aplicare gândul, fata în alb își întoarse fără voie capul și-i

zări. Tic avu fericita inspirație să se aplece și să-și dezlege șiretul pentru ca să aibă motiv să-l lege la loc. Fără această inspirație, își imagină el, s-ar fi făcut de râs! Dan nu înțelese imediat și-l întrebă:

– Ce-ai pățit? Când te-ai lovit?

– Vrei să-și închipuie că suntem lași? întrebă la rândul său Tic. Scapă ceva jos și apleacă-te să-l iei.

Dan scăpă o batistă scoasă în fugă din buzunar și abia pe urmă se simți caraghios.

– Nu cumva ai de gând?... Ne-am făcut de râs!

– Ne-a zărit! Sunt sigur că acum își bate joc de noi.

– Bineînțeles! mormăi Dan. Dacă facem mătânii în mijlocul străzii ca doi caraghioși.

– Hai să mergem chiar pe partea lor! se îmbătoșă subit prichindelul.

Înțelesi parcă, amândoi luară un aer cât se poate de senin și de nepăsător și se îndreptară cu pași foarte obișnuiți spre cei doi inamici. Dan își aținti privirile asupra fetei în alb și observă că e puțintel cârnă și are ochi verzi, foarte mari, iar Tic îl privi pe vlăjgan cu fulgere în ochi. Fata râdea cu toată fața. Îi povestea ceva vesel însoțitorului ei. Cu toate strădaniile sale, Tic nu prinse decât o frază:

– ... niște copilași! le place să joace roluri de cerșetori, de spioni, de prostănaci...” care-l înfurie atât de cumplit, mai ales când auzi hohotele de râs ale lunganului și remarca lui idioată: „ce tâmpiți”, încât aproape că răcni la Dan:

– Ah, dacă i-ar muta Ursul nasul, măcar cu câțiva centimetri mai sus...

– Mă hahaleră! auzi Tic o voce groasă și rea în spatele său.

Spre surprinderea lui Dan, Tic se dezlipi de lângă el și se îndreptă spre vlăjgan. Își înfipse mâinile în buzunare când ajunse în dreptul acestuia și-l măsură din cap până-n picioare:

– Ce doriți, mă rog?

Întrebarea și aerul lui Tic îl uluiră pe vlăjgan. Chiar și fata în alb rămase descumpănită. Cireșarul profită de aceste clipe de uluire și porni atacul:

– Spuneți-i, vă rog, domnișoarei că atunci când vom avea nevoie

de roluri de măgari, ne vom adresa dumneavoastră...

După care se întoarse, merse liniștit câțiva pași, apoi se lansă într-o goană nebună. Cireșarul calculase exact. Abia în clipa când Tic își începu goana, vlăjganul înțelese că insulta îi fusese adresată și vru să se ia pe urmele lui, dar fata în alb îl opri reținându-și o furtună de hohote de râs. Vlăjganul agită pumnul și răcni după Tic:

– Golan!

Puștiul se opri undeva în mijlocul străzii, făcu și el un semn cu mâna, apoi rosti cu voce tare:

– Iar eu mă numesc Tic! Încântat de cunoștință.

De astă dată fata în alb nu mai izbuti să-și stăpânească râsul. O adevărată cascadă. Tic, în schimb, căuta să-l convingă pe Dan că se așteptase dinainte la insulta adversarului său și-și pregătise replica.

– Zău, Ticușor? Dar dacă accentua, dacă spunea: golanule?! întrebă Dan.

– Atunci îl puneam în conflict cu un cetățean de pe stradă. De pildă cu bătrânul ăsta. Îi spuneam: Domnule, auziți, derbedeul ăla vă face golan... Era și mai grav.

Istețului îi scăpase însă ceva. Nu se gândise că vlăjganul nu va primi cu aceeași indiferență și cea de a doua insultă, și nici nu-și închipuise că fata în alb va râde cu atâta poftă încât nu va mai avea timp să-și domolească prietenul. De aceea nu se mai uită în spate și nu-l văzu pe vlăjgan pornind în goană spre el. Când întoarse capul era prea târziu. Vlăjganul se afla la doi metri de el. E drept că startul lui Tic putea fi invidiat de orice campion de 100 metri plat. Și numai acest start de săgeată îl scăpă de-o chelfâneală cruntă. Totuși piciorul vlăjganului întins până la limită atinse cu vârful bombeului fundul cireșarului grăbit.

După vreo sută de metri de goană inutilă, pentru că vlăjganul satisfăcut se întorsese demult la locul de unde plecase, Tic se opri, îl așteptă pe Dan, și când acesta ajunsese lângă el îi spuse cu un calm năucitor:

– Ai văzut cum m-a atins?

Dan, cu toată mila pe care o simțea față de prietenul lui, nu

reuși să-și rețină râsul:

– Parcă spuneai că încă nu s-a născut omul care să-ți dea ție un picior în spate.

Tic îl privi oarecum disprețuitor pe Dan:

– Mai întâi că abia, abia m-a atins cu vârful piciorului, ca să știi. Și în al doilea rând îți jur că pentru această „încercare”, îl fac knock-out, chiar dacă-ar trebui să mă antrenez zece ani la sacul cu nisip și să-mi schimb cariera de băiat deștept în cea de boxer.

Puștiul vorbea cu atâta calm și cu atâta siguranță, că Dan îl ascultă cu gura căscată. Și culmea e că nu avu nevoie să se antreneze zece ani și nici să-și schimbe cariera pentru a-și duce la capăt teribila răzbunare.

5

În sala de antrenament, Tic îl găsi pe Ursu singur și foarte abătut și parcă ascuns într-un colț. Purtat de elicea răzbunării, ciufuliciul se miră enorm de starea în care era Ursu. De unde să știe el că Lucia fusese pe-acolo cu aproape o oră înainte și că se petrecuse o scenă care ar fi avut altă desfășurare și alt deznodământ dacă el n-ar fi întârziat? Ursu se simțea distrus. Aproape un ceas rămase nemișcat în colțul în care-l găsi Tic, sub povara unor gânduri și sentimente sfâșietoare.

– Ce-i cu tine, Ursule? îl întrebă Tic. Nu cumva ți-e frică? Sau te-a pocnit și pe tine cineva cu piciorul în spate?

Cel întrebat nici măcar nu îndrăzni să-i arunce o privire lui Tic. Ciufuliciul deveni dintr-o dată înflăcărat:

– Ursule, zău să-l bați! Dar știi... așa... să nu-i mai ardă toată viața de box. Dacă ai ști ce mi-a făcut!...

Și se apucă să-i povestească ceea ce i se întâmplase pe strada fetei în alb. Ursu însă nu auzea și nu înțelegea nimic. Se gândea mereu la ceea ce se petrecuse între el și Lucia, îl scăpărau emoțiile cu duiumul, iar pe spate parcă i se urcau reptile. Ce mai, era nenorocit! Tic își isprăvi istorisirea cu un of! greu și amenințător apoi, aducându-și aminte că întârziase, îi ceru iertare lui Ursu.

Abia atunci își auzi prietenul rostind primele cuvinte:

– Ah, Ticușor, dacă n-ai fi întârziat! Uf! Doamne! De ce-ai întârziat?

– Zău, iartă-mă, te rog din tot sufletul să mă ierți... Te rog să mă ierți și pentru altceva... Ceva mult mai grav... Ți-am ascuns un lucru...

– Ticușor dragă... am... am jignit-o groaznic pe Lucia, se destăinuie pe neașteptate și fără să vrea Ursu.

– Și de-aceea ești trist? Nu cred...

– Da... nici nu poți... Nici nu poate să-ți treacă prin cap! Mai bine să tac.

Tic se porni pe un râs nebun.

– Ha, ha, ha! Lucia jignită! Ești un prost! N-o cunoști. Pe Lucia poți s-o bați cu varga la spate o zi întreagă și nu se simte jignită. O face pe nebuna.

– Nu, Tic, nu poți să înțelegi... e altceva.

Tocmai atunci pătrunse pe ușă antrenorul:

– Ei, cum a mers? Bagă de seamă, Ursule! Tactica e clară. Întărește-i adversarului siguranța. Acordă-i câteva succese ușoare. Fă-l să te desconsidere, să se autoliniștească, atrage-l în atac, apără-te mereu, fă-l să creadă că ți-e frică și în repriza a doua, când va căuta să-ți plaseze lovitura decisivă, azvârle croșeul. N-are niciun rost să fii abătut. Dacă nu-l faci knock-out, îmi dau cuvântul de onoare că mă retrag din box. Înseamnă că habar n-am ce-i boxul. Haide, nu mai fi abătut! Niciodată în viața mea n-am fost mai sigur de o victorie. Ai tot ce-ți trebuie pentru victorie și în primul rând tactica!

– Da, da, rosti Ursu cu o voce foarte puțin convingătoare.

– Îmbracă-te repede că trebuie să lăsăm sala liberă pentru adversarul tău.

Ursu urmă sfatul antrenorului, se îmbracă și ieși din sală împreună cu Tic. După câțiva pași se opri rușinat:

– Tic, nu te supăra, dar...

– Aaaa! descoperi puștiul. Vrei să fii singur. Tocmai mă gândeam cum să fac ca să nu te superi... Știi, vreau să mai rămân puțin, să-ți văd adversarul. Aoleu! Era să uit. Am hotărât să ne-

ntâlnim la opt, la mine, să discutăm ceva... extraordinar. Toți cireșarii...

Ursu dădu din cap, afirmativ, iar Tic se întoarse cu pași tăcuți, spre sală. Pătrunse cu băgare de seamă înăuntru, se ascunse lângă ușă, după niște bănci, și rămase în așteptare.

Când găliganul păși pragul ușii, Tic simți un fior de spaimă în ceafă. În costumul său sumar de sportiv vlăjganul era și mai fioros. Înalt, cu umeri lați, cu mâini lungi, musculoase, cu gât puternic, cu figură specifică de boxer, părea că-și petrecuse toată viața în ring. Antrenorul îi indica mișcările, îl îndruma ca pe un copil:

– Va să zică, mâna stângă în sus cu pumnul strâns înseamnă să te bagi în corp la corp. Mâna dreaptă în sus cu pumnul strâns înseamnă retragere. Palma stângă deschisă înseamnă atac furios. Palma dreaptă deschisă înseamnă contrare. Amândouă mâinile în sus cu pumnii strânși înseamnă eschivă. Amândouă mâinile în sus cu palmele deschise înseamnă plasarea loviturii decisive. Ia să încercăm.

Și astfel, Tic avu prilejul să asiste la cea mai perfectă dirijare a unei lupte pe care ar fi putut s-o vadă vreodată în viața lui. Elevul realiza aproape instantaneu semnalele maestrului său. Uneori aplica două indicații în mai puțin de-o secundă: eschivă-contrare sau atac furios-retragere. Era o plăcere să vezi cum un simplu semn cu mâna declanșa o imagine de corp la corp cu zeci de lovituri în câteva secunde, sau cum un alt semn transforma dreapta găliganului într-un piston formidabil.

– Perfect! spuse antrenorul. Sunt mai sigur de victoria ta decât de faptul că exist. Aici greșesc, dragul meu, o mulțime de antrenori. Ei își închipuie că în toiul luptei un boxer mai poate să-și păstreze luciditatea și judecata. Ei uită că nimeni nu e în stare să aprecieze mai bine lupta decât cel din afara ringului. Numai cel din afară vede ceea ce nu văd boxerii și simte ceea ce ei nu simt. Totul este să știi să-ți conduci luptătorul! Ei, și-acum treci la sacul de nisip! Adversarul tău e puternic. Trebuie lovit tare ca să cadă.

Antrenorul părăsi sala cu chipul scăldat într-un zâmbet de mulțumire, iar elevul său începu atacul sacului de nisip. Lui Tic i se încrâncenă carnea când văzu cu câtă forță izbește în sac. Unei

asemenea lovituri nu-i poate rezista nimeni, gânde ciufuliciul. La fiecare lovitură sacul de nisip făcea un arc de aproape 90 de grade. Se mișca sacul de nisip ca un pendul bezmetic, parc-ar fi fost umplut cu puf, „Doamne, zău că mi-e frică de Ursu!” Găliganul lovea din ce în ce mai cu sete, mai vârtos. Oscilația sacului creștea. Scoase încet capul de după bancă, se apropie cu pași neauziți de ușă, așteptă câteva clipe...

Vlăjganul trimise un pumn ucigător în sacul cu nisip. În aceeași clipă acționă și Tic. Scoase un țipăt, scurt: „Aaaa!” Surprins, boxerul întoarse capul în direcția sunetului. Dar nu mai apucă să vadă cine strigase. Pentru că, revenind din oscilație sacul îl pocni năprasnic în falcă. Găliganul se prăbuși ca o șubă grea în primul knock-out din viața lui. Cireșarul își respectase întocmai cuvântul.

6

În camera albastră, cu ferestre mari și pian, Maria îl iscodea pe Dan:

– Nesuferitule, spune odată! Nu-ți dai seama că m-ai făcut curioasă?

– Numai când o să vină Tic și Ursu. Ai puținică răbdare...

– Dac-ai ști cât de urâcioși îmi sunt băieții care se prefac discreți. Vor să-și dea și ei aere de bărbați. Să-ți spun un secret, Dănel. Cu fetele nu-i bine să fii discret. Între băieții mai merge...

– Și de ce nu e bine să fii discret cu fetele?

– Pentru că, până la urmă, tot nu poți rezista insistențelor lor și devii cu atât mai mult un caraghios... și pentru că... fetele știu aproape întotdeauna care e obiectul „marii discreții”.

– Eu sunt sigur, de pildă, că nici nu poate să-ți treacă prin cap despre ce e vorba!

– Vrei să încercăm? Eu îți pun întrebări și tu răspunzi prin da sau nu. Atât: da sau nu. Nimic altceva.

Dan se codi o clipă, apoi i se păru nostim jocul.

– Hai! M-ai făcut și tu pe mine curios.

– Bine! Încep... E vorba de o fată...

– Asta-i culmea! De unde știi? Aha! Cam înțeleg eu: ți-a spus Tic?

Maria pusese întrebarea numai pentru încercare. Dacă i s-ar fi răspuns simplu, cum era jocul, prin da sau nu, ar fi fost în mai mare încurcătură. Răspunsul întrebător al lui Dan îi dădu însă certitudinea. Și încercă să-l imite pe Victor: „E deci vorba de o altă fată decât Lucia. E deci vorba de o fată cu care nu pot veni în contact. Altfel nu s-ar putea explica uimirea lui Dan. Și nu pot veni în contact decât cu o fată pe care n-o cunosc... Acesta trebuie să fie al doilea salt.”

– Tic? nu mi-a spus niciun cuvânt. Dar să continuăm.

Și Maria continuă cu un ton în care plutea oarecare siguranță și încredere, chiar puțină zeflema:

– Nu-i așa că n-o cunosc?

Dan o privi cu ochii mari:

– Să nu mă minți! Ți-a spus Tic. Fir-ar să fie de guraliv! Las' că-i arăt eu!

Maria, cu o mască zâmbitoare, își continuă raționamentul: „Nu-i deci vorba de o prietenă, nu-i vorba de o colegă, dar trebuie să fie o fată de vârsta mea, altfel n-am discuta despre dânsa. Și eu n-o cunosc!... Dar pe care fată din oraș n-o cunosc eu? Deci nu e o fată din orașul nostru! Sigur!”

– Ți-am mai spus o dată că n-am aflat nimic de la Tic... îi răspunse Maria cu un ton ciudat în voce, pentru a-i strecura îndoiala că ar fi putut afla anumite amănunte de la altcineva: Nu-i așa că nu-i din orașul nostru?

– Tu îți bați joc de mine, Maria. Cine ți-a spus? Ea?

„Va să zică nu-i din orașul nostru, gândi Maria, fără să ia în seamă întrebarea lui Dan: Atunci cum de n-am aflat despre dânsa? Înseamnă că e de puțin timp în oraș. Precis!”

– Nu-i așa că a sosit numai de câteva zile în oraș?

Dan răspunse de astă dată sec:

– Da!

Maria își ascunse nemulțumirea față de răspunsul zgârcit al lui Dan sub masca unui zâmbet atotștiutor. „Dacă a sosit totuși de

câteva zile și eu n-am aflat de ea, înseamnă: a) că stă în altă parte a orașului; b) că stă toată ziua în casă; c) că nu are niciun prieten; d) că familia unde stă nu e numeroasă, dacă n-a putut răzbate în rândul fetelor din oraș vestea sosirii unei străine.” Îl privi scrutător pe Dan și spuse cu voce sigură:

– Să-mi răspunzi prin da sau nu cum ne-am înțeles: Dar repede, fără ezitări: Stă în cealaltă parte a orașului?

– Da!

– Stă toată ziua în casă?

– Da! răspunse Dan din ce în ce mai uluit.

– Nu-i așa că n-are niciun prieten în oraș?

– N-are!

– Fiindcă o ține de scurt, acasă, nu?

– Da.

Maria puse atunci întrebarea cea mai primejdioasă, întrebarea de care atârna tot succesul „jocului” ei.

– Crezi că e cazul să mai continuăm întrebările? Și după o pauză cu subînțeles: îmi închipui că te-ai convins...

– Da de unde dracu’ știi? se prinse Dan. Cine a putut să-ți vorbească despre fata în alb? Cine altul decât Tic?

– Tu!

– Eu? Îți bați joc de mine? N-am obiceiul să vorbesc în vis și chiar în cazul ăsta nu prea văd cum ai putea tu să-mi supraveghezi visele.

– Tu mi-ai spus!

– Când?

– Acum!

– Știi ceva, Maria... dar cuprins de o bănuială, nu-și mai duse la capăt insinuarea. Zici că eu ți-am spus? Chiar acum? Adică...

– Da! Și te-am avertizat că n-o să poți ține secretul. N-am procedat ca alte fete cu lingușiri, cu promisiuni, cu dezmierdări sau cu amenințări. Am jucat corect. Și tu te-ai lăsat prins în joc. Tot nu înțelegi?

– Explică-mi mai clar. Știi tu că m-am născut cu o anumită debilitate în chestia asta care-mi stă pe umeri.

Maria îi explică lui Dan tot raționamentul. Autoindiscretul se

cam înfurie la început, apoi se lăsă prins de frumusețea jocului, deveni chiar cavalier și o felicită pe Maria. Bineînțeles în felul lui:

– Ești o drăcoaică și jumătate și... vorba lui Tic, am impresia că te-am subestimat până acum. Dacă-ai fi știut... ai fi avut șanse mari să mă îndrăgostesc turtă de tine. Păcat...

Astfel se face că, atunci când Tic pătrunse bosumflat în cameră, Maria cunoștea în toate amănuntele misterul fetei în alb. După ce se însenină puțin istorisind povestea knock-out-ului, Tic le mărturisi celor doi că Ursu nu vine la sfat și că-l lăsase la despărțire cam abătut, „probabil din cauza meciului, deși el a vrut să mă convingă că ar fi altă cauză la mijloc”.

– Am trecut pe la el pe acasă, să-l iau, după ce l-am făcut pe ăla knock-out, dar nu vrea în ruptul capului, spuse Tic nu fără părere de rău.

– Nici Lucia nu vrea să vină, anunță Dan. Și, știți voi, ea când spune ceva...

– Nici Lucia! se miră Tic. Ce dracu i-o fi apucat pe amândoi? Să vezi că din cauza lor rămâne hărăpina albă nepedepsită. Dar eu tot nu mă las.

– Ați putea să-mi spuneți și mie de ce vreți s-o pedepsiți? întrebă Maria.

– Urăcioasa! Scârboasa! Spioana! Parcă nu știi ce ne-a făcut? sări ca fript prichindelul. Și-a bătut joc de noi!...

– Și pentru asta vreți s-o pedepsiți? continuă Maria. Voi de ce n-ați reușit să vă bateți joc de ea? Sau poate că nici nu v-a trecut prin cap s-o ridiculați?

– Nu cumva îi iei apărarea? se miră Dan. Maria! Mi se pare că până la urmă tot ai făcut cunoștință cu ea...

– N-o cunosc deloc! O cunosc numai din spusele voastre și oricât ați căuta voi s-o înnegriți nu reușiți decât s-o faceți și mai albă. Știți cum vă purtați voi? Ca un coleg de-al nostru, Pompilică sau Sergiu care vorbește cam așa despre Ionel sau despre Victor: „Mă ce tâmpit e, mă; știe toate râurile la geografie parcă s-ar găsi pe moșia lui. Și la istorie, mă, să-l vezi, tocilarul, știe toate datele și toți domnii, mă, auzi ce bou, dacă până și la botanică, unde toți îl copiază pe profesor, învață pentru teză de-i ies ochii din cap.

Spune și tu, mă, nu-i un tâmpit?” Ei, acu, spuneți și voi care-i de fapt tâmpitul?

– Adică vrei să insinuezi că noi suntem tâmpiți? se ofensă frățiorul cu cârlionții zburliți.

– Nu fi chiar atât de categoric. Dar niște prostuți... ați cam fost... Niște neajutorăți...

Tic se uită la soră-sa, apoi la Dan. N-avea niciun rost să se mai ascundă. Simțea și el că ar fi momentul să înceteze jocul:

– Dan poate c-a fost un prostuț. Dar eu am fost tâmpit mare. Auzi! Să mă ducă de nas o fată!... Dar eu tot îi fac baborniței ceva! O prind eu pe stradă odată, o opresc și-i spun: Sărut mâna. Nu vă supărați, vă rog, dar am impresia că sunteți surdă... Sau tot îi fac eu rost de un șoarece frumușel care știe să umble pe spate.

Și Dan și Maria râseră cu poftă la gluma serioasă a lui Tic. Cam mirat, prichindelul îi lăsă să-și termine râsul, apoi întreabă nevinovat:

– Și cu fata în alb cum rămâne? Chiar să n-o pedepsim deloc?

– Eu zic că după faptele ei merită s-o atragem în cercul nostru... își spuse Maria părerea. Cred că și Ursu ar fi de acord. Și Lucia...

– Lucia?! oftă Tic. Aia până nu-i pipăie toate încheieturile, până nu-i află toate notele, la toate obiectele, în toți anii de școală prin care a trecut, nici n-o să vrea să audă de ea. Las' c-o știu eu... Exact ca babornița o să arate și Lucia când o să fie bătrână.

Tic era într-unul din momentele sale de exagerare. Era înfuriat pe Lucia pentru că o bănuia vinovată de tristețea și nepăsarea lui Ursu chiar înaintea meciului. Nu că se gândea la pariu „câtiva lei acolo”, dar înfrângerea lui Ursu ar fi dărmat toată autoritatea lui în materie de sport și de pronosticuri sportive. Și de când, vrând să-și bată joc de un terchea-berchea care-i ceruse părerea la întocmirea unui buletin pronosport indicându-i cele mai aiurite pronosticuri, buletinul respectiv obținuse singur 12 rezultate exacte, Tic devenise un adevărat rege al pronosticurilor în oraș. O să întrebați: dar ce s-a întâmplat cu buletinul acela? Dacă vreți să aflați, duceți-vă în piața orașelului, lângă biserica Sf. Ilie, e acolo o dugheană cu mărunțișuri, cereți de un leu nasturi, unui individ

scurt, gros, cu niște urechi mari, blegi, care-i atârână ca urechile unui elefant, și o să-l auziți spunând: Să vă dau de doi lei... Cine știe, poate mai pierdeți unul... Să vă dau și de un leu agrafe? Cine știe, poate vă cade nasturele pe stradă și n-aveți cu ce să vă prindeți imediat pantalonii... Decât să-i țineți cu mâna... Să vă dau și niște șireturi? Cine știe, poate sunteți c-o fată, vi se rupe șiretul... V-aș sfătui să luați și-un stilou. Un stilou modest dar garantat... Costă nouăsprezece lei... Nu!!!? Păcat! Eu din cauza unui stilou am ajuns nenorocit, vânzător de mărunțișuri. Nu râdeți, un stilou m-a nenorocit. Ah, Doamne... dac-aș fi întâlnit în ziua aceea un vânzător, așa cum ați întâlnit dumneavoastră azi, care să-mi ofere un stilou!... Oooof... Știți! Jucam la „Pronosport”... Am făcut un buletin... Uitați-l! 1-1-X-2-1-X-2-2-2-X-X-2... Concursul 27, uitați-vă bine... Asta s-a întâmplat duminică dimineața. M-am dus la agenție... Știți, pe strada principală, unde-a fost înainte bodegă... Era o lume, mai ceva ca la circ... Și niciun loc liber... Ce să fac? Mă uit la buletin. Zic: dă-l dracului. E prea aiurit. Un copil mi-l dictase: Tic, băiatul inginerului Florescu. Un pezevenghi fără pereche... Am băgat buletinul în buzunar. Mai jucasem zece. Am zis: Unul în plus sau în minus ce contează? Of, Doamne... Dacă aș fi avut un stilou la mine, l-aș fi completat repede și l-aș fi dat. Doi lei? Ce contează! Seara am auzit la radio: 1-1-X-2-1-X-2-2-2-X-X-2. Pofțiți și ziarul. Vedeti? Concursul douăzeci și șapte. Niciun buletin cu douăsprezece rezultate... Mi-am luat la bătaie nevasta. Și i-am dat pân-a-nceput să zică fără-nctare: unu, unu, ics, doi, unu, ics, doi, doi... M-am dus la Iacob, vânzătorul de stilouri – criminalul! –, i-am spart vitrina, i-am rupt coastele și nu l-am lăsat până ce n-a spus: unu, unu, ics, doi, unu, ics, doi, doi, ics, ics, doi... tot buletinul, off... M-am dus la Pronosport... am spart toate călimările și-am urlat la neghiobii ăia că dacă nu aduc până într-o oră o sută de tocuri și de călimări îi omor pe toți... M-am dus acasă și m-am băgat sub pat cu gândul să mor acolo... Ca să vezi! Niciun buletin cu douăsprezece rezultate. Of, Doamne! Cel puțin două sute de mii de lei... Ce să mai fac?... M-am apucat să vând mărunțișuri... stilouri... stilouri... zău luați un stilou. Optsprezece lei... Poftim! Nu doriți și-o pereche

de papuci de casă?... Ieftini, buni... ca la comandă...”

Și cum nu era om în orașel și în împrejurimi căruia vânzătorul cu urechile de elefant să nu-i fi istorisit pățania, e lesne de închipuit ce popularitate și autoritate avea Tic în domeniul pronosticurilor sportive. Tocmai această autoritate nu voia să și-o piardă prichindelul. În afară, bineînțeles, de faptul că înfrângerea lui Ursu ar fi însemnat pentru dânsul o durere căreia nu i-ar fi putut găsi niciodată leacul.

– Atunci, încercă Maria să clarifice situația, chiar dacă Lucia ar fi împotriva, tot am avea majoritatea. În cel mai rău caz, trei voturi pentru și două contra, deși nu-mi închipui că Ursu ar fi contra.

– Și cum crezi c-am putea s-o atragem spre noi? se interesă Dan. Cam ce metodă ar prinde?

– Cea mai simplă, răspunse Maria. Discutând cu ea totul pe față.

– Cine să discute? se sperie Tic.

– În niciun caz voi. Voi v-ați compromis în ochii ei. Va trebui să încerc eu!

– Cum?

– Mâine dimineață îi voi face o vizită...

Capitolul III

1

A doua zi dimineață, Maria se duse într-adevăr la locuința fetei în alb. Era o zi frumoasă de vară, bătută de o adiere răcoroasă. Maria bătu de câteva ori în poartă, împlânzi cu un „cuțu-cuțu” javra care nu descoperise în ea pe sora celui care-i ciomăgise spatele, și așteptă cu o undă de emoție apariția necunoscutei. După câteva momente de liniște, ieși pe cerdac o bătrână înaltă și uscată. Apariția nedorită o cam puse în încurcătură pe Maria.

– Pe cine cauți dumneata? întrebă bătrâna cu voce supărată și mai ales indignată că fata din fața ei nu rostise niciun cuvânt de salut.

Maria descoperi însă repede greșeala comisă și căută s-o îndrepte:

– Sărut mâna, nu vă supărați că vă deranjez... Aș vrea să împrumut o carte...

Bătrâna își puse ochelarii pe nas, o măsură cu atenție și-i spuse cu voce posacă:

– Nu cred că te pot interesa pe dumneata cărțile mele. Cunoști alfabetul chirilic?

Neprevăzutul răspunsului și al întrebării o fâstăci din nou pe Maria. În sinea ei încerca să-i dea dreptate lui Tic sau mai bine zis începea să înțeleagă pornirea lui împotriva bătrânei. Deodată Maria văzu la una dintre ferestre cum se mișcă o perdea și, o clipă mai târziu, zări chipul unei fete negricioase și ochii ei mari, uimiți, privind-o. Încurajată parcă, răspunse fără ezitare bătrânei:

– Poate că are Laura cartea de care am nevoie...

– Dar de unde o cunoști dumneata pe Laura?

În clipa aceea, ușa casei bătrânești se deschise și cerdacul umbrit se luminează la erupția fetei îmbrăcată într-o rochie albă ca zăpada. Apariția albă o privi pe Maria fără să clipească, dar în

afară de curiozitate și o urmă de uimire, fața ei nu exprima nimic altceva.

– Ne cunoaștem de la București... mi se pare de la un concurs... minți înroșindu-se Maria.

Bătrâna se uită cercetătoare la Laura. Fata în alb se uită iarăși uimită la Maria:

– La ce concurs ne-am întâlnit?

Maria își învinse cu ultimul dram de rezistență emoția pe care o simțea în gât, și astfel răspunsul născocit se auzi:

– La concursul de literatură... anul trecut.

Fata în alb tresări și se uită iarăși fix la Maria. Pe fața ei apărură mai întâi un val de roșeață, apoi o paloare dureroasă. Parcă își amintea ceva, vag... O masă mare îmbrăcată în roșu... În sală elevi și eleve, și teamă și emoții și speranțe... Auzea parcă vocea aceea groasă anunțând: ..."Premiul întâi pentru compoziție"... Și parcă vedea înaintând lin prin sală o fată negricioasă, cu cozi, cu sângele în obraji...

– Dumneata ești Maria Florescu? întrebă de-a dreptul tulburată fata în alb.

– Da! răspunse Maria tulburată și ea.

Fata în alb se lăsă din nou năpădită de amintiri. Abia ieșise de câteva zile din spital: meningita o ținuse în pat aproape două luni. Era slăbită... capul o mai durea uneori... Venise totuși la concurs... îl aștepta de un an de zile... O sală mare... Băncile pline cu fete și băieți... Într-o bancă stătea ea... Scria... scria... Despre păduri și castele... despre săli mari, întunecoase... despre o fată îmbrăcată în alb care se plimba maiestuosă pe lespezi de marmoră... Auzea parcă zbârnâitul unei sonerii... Auzea foșnetele caietelor care se închid... O profesoară bătrână, cu părul alb, lipită de banca ei... Dar ea continua să scrie... Profesoara îi cerea caietul... I-l întindea cu mâna tremurândă... Apoi din nou amfiteatrul acela... O voce groasă: „... Premiul doi, pentru o lucrare excepțională, din nefericire neterminată...” Dar în sală nicio mișcare... Din nou vocea aceea groasă, strigând un nume... Dar nimeni nu răspundea... Ea plângea undeva într-un colț, plângea adânc, fără zgomot... Era prima înfrângere din viața ei...

- Dumneata ești Maria Florescu? Dar nu ne-am cunoscut niciodată...

Speriată, Maria își duse mâna la piept. Bătrâna părăsi imediat starea de muțenie și așteptare la care o condamnase convorbirea nesigură:

- Atunci ce cauți dumneata aici?... Și cum poți să minți în asemenea hal?... Te rog să pleci imediat!

Vorbele grele ale bătrânei trecură pe lângă Maria fără s-o atingă. Toate gândurile, toate simțurile ei învrăjbite ținteau numai apariția albă uimită, speriată și palidă. Se uită drept în ochii Laurei și-i spuse tăios:

- Ești rea! Ești fricoasă! Câtă lașitate!

Maria nu mai privi în urmă. Plecă iute, aproape fugind, aproape plângând.

2

Fata în alb veni totuși la meci. Se așeză într-un rând de scaune care i se păru mai liber, nu departe de ring, și își roti ochii prin sală, căutând parcă o anumită persoană. O descoperi undeva pe Maria și-și aținti privirile asupra ei, ba simți și impulsul de a fugi spre ea. Dar privirile Mariei erau prea disprețuitoare. Își reteză mișcarea. O clipă căzu pe gânduri, dar deodată își scutură capul și alungă ceva cu mâna, parcă ar fi alungat o viespe.

Tic și Dan aflaseră ce se întâmplase dimineață pe cerdacul baborniței, dar erau amândoi atât de frământați de starea lui Ursu, încât se mulțumiseră doar să ridice din umeri neputincioși și să amâne pentru a doua zi discutarea „cazului fetei în alb”. Tic, mai ales, era foarte neliniștit, și simțise prichindelul că și antrenorul lui Ursu se scaldă în ape străine. Îl auzise de prea multe ori dăscălindu-și elevul:

„Nu-ți fie teamă, Ursule! Gândește-te la ce ți-am spus. Victoria e în mâna ta, în tactica ta și în croșeul tău.”

Iar Ursu răspundea prea stereotip, înclinându-și capul și refuzând să scoată o singură vorbă. Mișcarea lui din cap și

mutismul care o însoțea, numai convingere nu însemna.

Antrenorul repeta întruna aceleași vorbe. Ursu răspundea cu același gest... Nu prea-i convenea lui Tic ce se petrecea în cabină.

Prichindelul se convinse că lui Ursu i se întâmplase ceva neobișnuit. Îl cunoștea bine, știa cu câtă răbdare așteptase întâlnirea, știa cât de minuțios se pregătise pentru ea, și iată că numai cu un ceas înaintea meciului înfățișa tuturor o mutră de înmormântare, nu emoția și nerăbdarea omului care se pregătește să urce o mare treaptă în viața lui.

O clipă lui Tic îi flutură în minte ideea de a-i destăinui lui Ursu ceea ce aflase la antrenament: semnalele cu care antrenorul celălalt își va dirija elevul. Ursu ar fi cunoscut astfel în orice clipă intențiile adversarului, pentru că prichindelul reținuse absolut totul, poate chiar mai bine decât găliganul cel antipatic. Dar era un gând de o clipă, un gând speriat. Cu toate năzbâtiile și șotiile sale, Tic era un spirit loial, un adevărat spirit de sportiv. Ar fi fost o faptă josnică, pentru că ar fi strecurat unuia din luptători o armă în plus, o armă mișească. Ce deosebire între a-i destăinui lui Ursu semnalele de luptă ale adversarului sau a-i ascunde o bucată de plumb în mânășă?... Dar totul nu s-ar fi oprit numai aici. Ursu l-ar fi refuzat fără nicio ezitare și l-ar fi privit apoi toată viața cu dispreț.

Tic se mai duse o dată în cabină. Antrenorul își masa elevul fără să-i vadă fața, dar Tic o vedea și fața lui Ursu exprima aceeași stare jalnică, ba parcă mai agravată. Încercă să facă o glumă; spuse, clipind din ochi, că găliganul se laudă în toate părțile că-l va face knock-out înainte de începerea meciului, dar Ursu nu schiță niciun zâmbet, nici măcar o strâmbătură de dezgust. Abia după ce antrenorul părăsi cabina pentru a pune la punct câteva detalii tehnice, Ursu scăpă, în sfârșit, primele vorbe:

– Lucia a venit?...

Tic răspunse bineînțeles cu o glumă, închipuindu-și că e cel mai bun moment pentru a-și înveseli prietenul:

– Aia să vină?!... Eu pun pariu că în momentul ăsta Lucia calculează în ce ritm se schimbă conformația oaselor feței la un boxer care are douăzeci de întâlniri pe an și patru înfrângeri prin

abandon... Parcă n-o știi!

– Chiar n-a venit?...

– Ce tot te gândești la ea?! se enervă prichindelul. Dacă ți-a făcut ceva, uite, mă jur că o oblig să învețe boxul sau luptele pentru a se apăra de răzbunarea mea...

– Zău, Ticușor... E ceva foarte serios...

– Zău, Ursule, că tu nu ești serios dacă îți închipui că poate fi ceva serios...

– Nu, Ticușor... Nu poți să înțelegi... Am jignit-o...

– Ei, na! Dă-o dracului! Las' c-o știu eu...

Din păcate, Tic nu mai avu timp să-și liniștească prietenul. Antrenorul se înapoie în cabină pentru a anunța că în câteva minute va începe meciul:

– Ursule, ne-am înțeles! Întărește-i încrederea! Fă-l să-și piardă orice teamă... Lasă-i câteva succese ușoare, atrage-l... Și când l-ai plasat în zonă deschisă, azvârle croșeul...

Altceva prichindelul nu auzi. Pentru că se grăbi să părăsească mica încăpere, spre a-și ocupa locul din spatele fetei în alb. Avusese el grijă să lase pe scaun un bilețel pe care scrisese cu litere mari un nume scurt: TIC. Înainte de a se așeza pe scaun, avu grijă să-i facă un semn energic de încurajare lui Ursu. Cireșarul din ring parcă se mai trezise puțin. Îl auzea pe antrenor vorbind și se străduia să priceapă tâlcul spuselor lui. Vorbea de raționament, de logică, de tactică, de psihologie... Ursu, într-o clipă de încordare, își dădu răspunsul: „Tactica asta e foarte logică, dar nu poate duce decât la înfrângere. Mă voi supune...” Cu această concluzie îngrozitoare se urcă Ursu pe ring.

Apariția celor doi boxeri stârni o larmă de nedescris în sala tixită de tineri, mai ales elevi și studenți. Chiar în jurul lui Tic, vreo douăzeci, treizeci de puști alcătuiau o galerie formidabilă, condusă cu o energie neobosită de cireșarul cârn și ciufulit.

„Ur-su!... Ur-su!... Ur-su!...” răsunau ca niște bubuituri vocile adunate ale puștilor.

Tic, bineînțeles, striga mai tare decât toți, și de câte ori se simțea în formă supremă, își apropia, ca din greșeală, buzele de urechile fetei în alb. Dar Laura parcă era de marmură. Nu scăpă

niciun gest, nicio mișcare. Avea în mână o pungă cu bomboane de care nici nu se atinsese. Calmul și nemișcarea ei îl cam enervau pe prichindel. Într-o clipă de mare curaj, atinse ușor cu mâna umărul fetei și când ea se întoarse îi spuse cu o voce care provoca și amenința în același timp:

– Ați câștigat un pariu... Știți, cel cu copacul... De fapt din pricina unui prieten de-al meu cam neajutorat... Nu vreți să-mi acordați posibilitatea unei revanșe, chiar acum...

– Nu pariez decât la concursuri de trotinete, răspunse ea prompt.

– Păcat că nu pariați și la concursuri de înfrumusețare, nu se lăsa Tic mai prejos. Sunt sigur că prietenul dumneavoastră va arăta mult mai frumos după meci...

Dar fata în alb se prefăcu că nu mai aude vorbele care-i zbârnâiau la ureche. Și Tic se răzbună trimitând o nouă salvă spre timpanele rezistente:

– Ur-su Ur-su! Ur-su!

Galeria puștilor, confundând gestul lui de răzbunare cu semnalul convenit, declanșa canonada:

– Ur-su!... Ur-su!... Ur-su!

De pe ring, Ursu făcu un semn cu mâna spre galeria înfierbântată, ba chiar își schimonosi fața într-un zâmbet. Fericiți că fuseseră descoperiți, barbăcoții se umflară în pene și începură să se sfădească între ei, fiecare considerându-se destinatarul salutului și zâmbetului viitorului învingător.

Ursu îi uită repede. Își roti ochii prin toată sala căutând cu disperare ceva. Dar nu găsi ceea ce căuta. Pentru că privirile care se opriră o clipă asupra lui Tic erau triste și abătute. Prichindelul se simți învăluit de neliniște și neliniștea lui aduse liniște în întreaga sală. Puștii cu blazonul lui Ursu pe revere, un blazon simplu: desenul unui urs cu mânuși de box în labe, aveau un consemn foarte strict: să nu facă galerie decât la semnalele dirijorului cu părul încâlcit. Și cum ei erau cei care dădeau tonul și iscau tumult în sală...

Liniștea continuă... Și deodată o voce amplificată anunță numele boxerilor, categoria, greutatea, durata meciului, numele

antrenorilor, poziția în ring...

Iar liniște... Apoi gongul!

Găliganul porni fulgerător la atac. Ursu se retrase, eschivă cu măiestrie primele lovituri, ceea ce îl făcu pe Tic să se învioneze și să dea semnalul convenit. Vocea galeriei însuflețite sparse pereții sălii. Conducătorul nucleului gălăgios privi spre antrenorul găliganului și-l văzu ridicând mâna stângă în sus, cu pumnul strâns. „Corp la corp”, șopti el. Schimbarea tacticei, cu totul neașteptată, îl surprinse pe Ursu. Pumnii găliganului nu mai loveau umbrele și aerul. Ursu se strădui să iasă din înghesuială cu o retragere mascată, urmată de un atac fulgerător. Dar antrenorul găliganului parcă-i ghicise gândurile. Ridică mâna dreaptă cu pumnul strâns: elevul său se retrase imediat, anihilând intenția dură de atac a lui Ursu. Apoi ridică mâna dreaptă cu palma deschisă. Ca un automat, găliganul împinse o contră de stângă care-l nimeri pe Ursu în plină bărbie.

Tic închise ochii și scrâșni din dinți. Parcă în falca lui se oprise cumplita lovitură. Când deschise ochii văzu mâna stângă a antrenorului cu palma deschisă: atac furibund! Și nu se mai putu stăpâni:

– Ferește-te, Ursule! țipă el din toate puterile.

Dar cine-l putea auzi în vacarmul de nedescris al sălii? Mai ales că, înainte de a-și termina fraza, găliganul dezlănțuise atacul comandat. Ursu se retrăgea mereu, eschiva, para, bloca, făcea adevărate minuni, se lăsa foarte greu nimerit de o lovitură mai puternică, dar adversarul era mereu peste el, ca o mașină care nu poate obosi niciodată.

În colțul albastru, antrenorul lui Ursu nu părea deloc speriat sau neliniștit. Elevul îi urma întocmai indicațiile. Îi întârea adversarului siguranța victoriei și încrederea în sine, îi oferea succese ușoare, îl ducea spre autoliniștire, spre calm, spre momentul când își va pregăti o lovitură îngrozitoare. Dar până atunci, până la lovitura aceea de final, va țâșni surprinzătoare și cumplită reacția lui Ursu...

În retragerea sa, în rolul său de luptător care se apără, Ursu simțea din ce în ce mai sigur că tactica pe care i-o indicase

antrenorul îl va duce la înfrângere. Dar nimic din el, niciun gând, niciun simțământ, niciun reflex nu se împotriva presimțirii rele și colțuroase. Bloca, para, eschiva, se apăra cu îndârjire... Încearca uneori să simuleze lovituri cu stânga sau cu dreapta, dar întotdeauna adversarul lui era pregătit pentru eschivă.

Sus, în lumea galeriei, în mijlocul ei, Tic urmărea cu sufletul la gură nenorocirea din ring, pentru că îl înțepa mereu gândul unei nenorociri. Și deodată observă semnalul antrenorului dirijor și groaza îi strangula vocea. Văzuse două brațe ridicate cu palmele deschise. În aceeași clipă, găliganul îl fulgeră pe Ursu la bărbie. O lovitură cumplită, o lovitură în plin, o lovitură sonoră care amuți sala. Ursu se clătină, se îndoi, se sprijini în genunchi... Arbitrul începu să numere. Antrenorul găliganului ținea mereu amândouă mâinile ridicate cu palmele deschise. Elevul lui aștepta în colț, cu mâna dreaptă încordată, ca de oțel, plasarea celei de a doua lovituri de ciocan. Descifrase întocmai semnalele maestrului său: lovitură după lovitură, fiecare cu toate puterile. La „opt”, Ursu se ridică. Găliganul porni ca o săgeată spre el și-și azvârli dreapta. Ursu, încă buimăcit, mai avu totuși puterea să eschiveze scurt. Pumnul de oțel aproape că-i șterse fața. Forța loviturii, dar mai ales eschiva de miracol îl răsuciră pe găligan, îi transmiseră chiar o spaimă de câteva clipe. Antrenorul nu-și coborâse însă brațele și nici nu-și închisese palmele.

Ursu resimțea încă lovitura. Nu-și revenise pe de-a întregul. Directa adversarului fusese îngrozitoare, ca un ciocan de fier încins la roșu. Și fața îi ardea. Pe un altul l-ar fi aruncat dincolo de corzi. Împins de disperare încercă un corp la corp salvator, un paleativ de moment care ar fi întârziat poate deznodământul. Antrenorul dirijor îi ghici iarăși gândul și ridicase mâna dreaptă cu pumnul strâns, adică îi ordona elevului retragere grabnică, în plină retragere mai primi o indicație: palma stângă deschisă, și aproape în aceeași clipă alta: își deschisese și palma dreaptă: atac furios încheiat cu lovitura decisivă!

Ursu primi un upercut de stânga care-l trimise în corzi. Antrenorul găliganului răsuflă ușurat și-și desfăcu brațele într-un gest de triumf: era sfârșitul! Nu exista om care să poată rezista la o

asemenea lovitură. Dar mai era și gongul... Răsună puternic în liniștea sălii, în clipa când Ursu se sprijini pentru a doua oară în genunchi. Dar auzind vibrațiile gongului, mai avu putere să se ridice și să pășească năucit, amețit spre scaunul lui. Căzu pe scaun și închise ochii.

În colțul ringului, alături de el, antrenorul îl masa, îl înviora, sau încerca să-l învieze, dar parcă în neștire. Era și el neliniștit. Simțea că-i scăpase ceva, dar nu descoperea ce anume. În timpul primei reprize își revăzuse întreaga tactică dar parcă nu-i găsea nicio fisură. Și cu toate acestea undeva se strecurase ceva șubred.

După câteva secunde, sub efectul unei salve de apă rece ca gheața, Ursu se trezi. Răsuflă adânc, clipi de câteva ori din ochi, apoi roti privirile prin sală. Nu întâlni decât figuri triste, îl zări pe Tic și-i făcu un semn moale din ochi. Cele două lovituri fuseseră cumplite... Nu-și închipuise că un om poate lovi cu atâta forță. Își mai aruncă o dată privirile în sală, și iarăși toată jalea lumii se adună în ochii lui.

Minunea se petrecu în galerie, în mijlocul ei, acolo unde se găsea conducătorul. Tic se uită la ceas. Mai erau treizeci de secunde până la începerea reprizei. Cel de al doilea ocol pe care îl făcuseră privirile lui Ursu îl lămuriseră definitiv. Scoase iute carnetul, creionul, scrise câteva cuvinte pe o foaie ruptă cu violență, dar pe care o împături cu grijă. Mai rămăseseră 20 de secunde. Nu mai avea timp să ajungă în colțul lui Ursu. Avea prea multe obstacole în față și trebuia să mai înconjoare și ringul. Scoase praștia din buzunar. Mai rămăseseră 15 secunde. O întrebare rea îi opri răsuflarea: Cu ce?... În fața lui, fata în alb, cu punga de bomboane neatinsă, privea absentă ringul. Tic tresări. Găsise. Se aplecă spre Laura și își băgă mâna în pungă, spunând cu voce grăbită:

– Nu vă supărați... Am nevoie de o bomboană...

– Cu plăcere... i se răspunse foarte prompt. Sunt cu lapte...

Tic lăsă ofensa fără replică. N-avea timp. Înfășură bomboana în hârtia pe care scrisese cele câteva cuvinte misterioase, pregăti praștia, puse ghemotocul în aruncător și întinse. Mai erau șapte secunde. Multe, multe ținte extraordinare ochise prichindelul în

cariera lui de campion al praștiei începând cu vrăbii și terminând cu țigările de pe buzele unor tinerei care făceau pe emancipații. Odată, încheiase un pariu fabulos cu zece colegi: va sparge un bec într-o cameră fără să spargă geamul! Pentru că geamul în cauză avea o crăpătură lată cât unghia. Fusesse cea mai mare victorie din cariera lui, prin ea își câștigase titlul de zeu al praștiei... și pariul: o minge de fotbal, o minge adevărată. Dar niciodată nu dorise mai fierbinte ca în acea clipă să nu greșească ținta. Întindea elasticul rugându-se. Mai erau 6 secunde. Tic ținti. Își opri răsuflarea și slobozi proiectilul neobișnuit.

Ghemotocul îl lovi pe Ursu drept în piept. Prichindelul întinsese elasticul până la limită. Ursu tresări de usturime. Ghemotocul căzu la picioarele lui. Se uită în sală, aiurit, și văzu semnele disperate ale lui Tic, și mai ales îi văzu praștia în mână. Înțelese. Mai erau 3 secunde. Desfăcu hârtia, o netezi și citi: „Trebuie să învingi! Lucia.” Mai era o secundă...

Exact în acea clipă antrenorul lui Ursu se repezi asupra elevului, voind parcă să-l rețină, să-i spună că întreg raționamentul lui se baza pe o eroare profundă, că trebuie totul schimbat, dar gongul îi azvârli elevul de pe scaun. Ursu hotărâse să înceapă și să termine noua repriză cu altă tactică, cea la care se gândise de mult timp.

Și porni la atac odată cu sunetul, odată cu ultimele lui vibrații, întocmai ca adversarul său care-l credea încă buimăcit. Înfruntarea trează și dură iscă momente de o frumusețe fără egal. Lovituri, eschive, contre, blocaje, simulări, reveniri, dans, forță, suplețe, eleganță. Un timp antrenorul gălgănușului mai avu puțința să-și dirijeze elevul. Iuțeala luptei, dar mai ales surprizele în lanț pe care le născocea Ursu îl lăsau în întârziere. Mai mult asuda el, acolo, afară, decât elevul din ring.

Atacul lui Ursu îl surprinse pe campion. Îl crezuse sfârșit și deodată... Ursu dansa mereu în jurul lui. Și trimitea la momentul oportun lovituri seci la corp și la figură, eschiva orice contră, lansa upercuturi dure și refuza prin fente uluitoare orice încercare de corp la corp. Era un dans de o eleganță și într-un ritm cum nu se mai văzuseră pe un ring de box. Sala se trezise. Galeria puștilor

parcă fusese improșcată cu apă vie. Strigătele și exclamațiile nu mai conteneau. Nu le mai dirija nimeni, pentru că nici Tic nu mai știa ce se întâmplă cu el. Aproape că-și smulgea părul de bucurie. La un moment dat îl văzu pe Ursu pregătindu-se să atace cu stânga. Văzu rotirea corpului, deplasarea laterală spre dreapta, înainte, îi simți brațul drept încordat și de oțel, și stângul ridicându-se amenințător. Găliganul își duse ambele mânuși pentru a para o lovitură pe care o simțea cumplită în partea dreaptă a feței. Dar nu acolo urma să fie lovit. Celebra simulare a lui Ursu... Și când văzu brațul drept smucindu-se scurt, înapoi, apoi plecând ca un fulger, prichindelul închise ochii. Zgomotul loviturii se auzi până la el. Când deschise ochii, Tic nu mai văzu în picioare decât un singur luptător. Celălalt zăcea, pe podea, nemișcat.

Arbitrul numără rar și inutil, apoi ridică brațul lui Ursu. Învingătorul coborî treptele ringului în urale care nu mai conteneau. Adversarul începea să se miște, dar cine se mai putea uita la el! Toate privirile și toate vorbele și toate respirațiile erau ale lui Ursu. Antrenorul își felicita elevul cu un aer de vinovăție pe față:

– Ursule, cum de m-ai înțeles?... N-am mai avut vreme să-ți spun că trebuie să schimbi tactica. Chiar când am vrut...

Ursu îi răspunse cu capul plecat:

– Mi-ați spus, mi-ați spus altădată... M-ați învățat că psihologia contează enorm la un boxer. De la asta am plecat. Raționamentul dumneavoastră pornea de la certitudinea adversarului în victorie. Și al meu pleca tot de aici. Dar dumneavoastră spuneți să-i acord câteva succese ușoare ca să-i întăresc siguranța și să-l duc la autoliniștire. Dar dacă în loc să-l ducă la autoliniștire această tactică l-ar fi dus la hotărârea de a termina cât mai repede cu mine? Mai ales când va vedea că totul îi merge ușor... De ce să nu evite de la început orice surpriză, orice pumn norocos? Eu am simțit tot timpul că raționamentul dumneavoastră și aplicarea lui va obliga adversarul la această reacție, nu la autoliniștire.

– Și raționamentul tău? întrebă uimit antrenorul.

– Pleca tot de la certitudinea adversarului în victorie. Numai că-

l continuam altfel. Mi-am spus că dacă aş ataca de la început, i-aş zdruncina certitudinea, i-aş inspira teama că ar putea să piardă meciul. Şi cred că asta ar fi dus la un anumit dezechilibru, cred că adversarul, cu teama şi nesiguranţa în el, ar fi rămas la discreţia mea. Aşa cum s-a întâmplat în repriza a doua. Vă mulţumesc pentru că m-aţi învăţat să gândesc... dar să ştiţi că a mai fost un factor care a contribuit la victoria mea...

Celălalt factor intră tocmai atunci în cabina lui Ursu sub înfăţişarea unui băiat blond, cârn, cu părul de aur răvăşit, care se prinse dintr-un singur salt de gâtul învingătorului. Aproape plângea de bucurie:

– Iartă-mă, Ursule, dar nu ştiu cum ai câştigat. Când am văzut cum îţi pleacă dreapta am închis ochii. Mi-era milă să-l văd a doua oară knock-out.

– Unde-i Lucia? întrebă imediat Ursu.

– Care Lucia? se miră Tic cu un aer foarte sincer.

– Păi biletul... biletul pe care l-ai?...

– Aaaaa! Biletul! L-am scris eu! Crezi că eram nebun să te las să pierzi meciul din cauza ei? Dar ce-i cu tine?

Ursu se lasă moale pe canapea. Ar fi dorit din tot sufletul să mai primească o lovitură cruntă de la găligan, cea de a treia, iar Lucia să fie de faţă.

3

Fata în alb încremenise în cadrul ferestrei. Pe strada slab luminată trecătorii erau rari. În casă se lăsase de multă vreme liniştea. Gândurile ei puteau să zboare libere. Se simţea singură, prea singură, revoltător de singură. Când tatăl ei îi spusese că-şi va petrece vacanţa la bunica, sărise în sus de bucurie. Oraşelul pierdut undeva pe harta ţării o atrăgea ca un magnet. Amintirile unei copilării vesele, cam nebuloase ele şi foarte îndepărtate, chipul bunicii, casa mare, cu cerdac, ograda fără sfârşit cu iarba aceea mătăsoasă care-i alinta picioarele, când bunica o lăsa să umble desculţă, toată vraja unor zile însorite, de demult, îi suna în

urechi ca o melodie luminoasă, albastră. Dar în afară de toate amintirile, orașelul o chema și o ispita și prin cireșarii lui. Ascultase multe istorisiri despre cireșari, dar cea mai bogată și cea mai adevărată o auzise chiar din gura unuia dintre ei.

... Nici nu-i trecuse prin minte, la început, că băiatul acela slăbuț și stângaci, pe care-l întâlnise cu câteva săptămâni înainte în biroul tatălui ei, era unul dintre cireșari. Îl găsisese cam stingherit, plimbându-și ochii peste cărțile care se înșiruiau cu miile în rafturile bibliotecii, în timp ce tatăl ei discuta aprins cu un bărbat înalt și blond, un fost coleg de liceu. Când, în sfârșit, se făcuseră prezentările, tânărul roșise până în vârful urechilor, ceea ce adusese un zâmbet superior pe fața ei.

Mai mult din politețe, și fără îndoială sub influența cărților din rafturi, tânărul o întrebase, timid, dacă-i plac călătoriile. Ea afirmase cu o mișcare a capului și-i aruncase, repezit și indiferent, aceeași întrebare. El răspunse la fel: clătinându-și capul, pentru a se retrage apoi în muțenia în care îl găsisese. Rămăseseră singuri în bibliotecă. Părinții lor ieșiseră în grădină. Îl întrebase brusc:

– Ți-e frică de mine?

Întrebarea, prin cruzimea ei, îl scosese pe tânărul musafir din carapacea în care prefera să stea. O privise în ochi, încruntase din sprâncene a dojană, dar dintr-o dată lovise fără ocol:

– Îți place să faci pe emancipata?! Să știi că nu-ți stă bine. Caută-ți alte roluri care nu se bizuie pe ifose și pe dorințe, ci pe inteligență, pe sinceritate...

– Nici ție nu-ți stă bine ca psiholog. Vrei să-ți spun cine ești?... Ești un timid, înțepat de spaime. Eu, să fi fost în locul tău, de multă vreme aș fi știut cu cine stau de vorbă...

– Aaaaa, sigur... Dacă în locul tău ar fi fost o fată mai... în sfârșit...

Negăsind cuvântul potrivit, sau prefăcându-se că-l caută, se mulțumise să țuguiască buzele.

– Eu sunt Laura...

– Eu aș fi Ionel...

– Mie-mi place să călătoresc, să fiu singură și regină, îmi plac munții, castelele, pădurile, îmi place să beau apă din izvoare și să

fiu mai deșteaptă decât toți!... Și să scriu... îmi place să scriu, să scriu, să scriu despre orice... despre păduri, despre castele...

– Teribilă mai ești! se mirase Ionel, propunându-și s-o scoată pe Laura din reverie. Dar peșterile de ce nu-ți plac?

– Nu-mi plac peșterile? Cine ți-a spus? Ba îmi plac!

– Dacă erai simpatică aș fi putut să-ți povestesc o întâmplare adevărată petrecută într-o peșteră fantastică...

– Aaaaa! Despre cireșari! Am auzit-o! Nu mai țin minte de câte ori am auzit-o și de la cine am auzit-o. Știi totul! Victor, Ursu, Maria, Lucia, Tic, Ionel, Dan... De ce ai roșit?

– Nu!... N-am roșit... Adică... Ei bine! Nu știi nimic! În primul rând nu știi cine sunt eu. Eu sunt Ionel! De ce ai roșit?

– Tu?! Ionel?... Ești cireșar?... De ce nu mi-ai spus de la început?... Să nu te lauzi, că...

Ionel îi răspunsese cu un zâmbet. Apoi își dusesese mâna dreaptă undeva la ceafă și o chemase lângă el.

– Dacă vrei să te convingi, pune mâna aici. Aici m-a pocnit Petrăchescu cu tocul pistolului. Aoleu! Cât m-a mai durut! Dacă nu era Maria...

– Știi ceva?... Haidem în grădină, într-un colț cu iarbă și povestește-mi totul. Dar dacă uiți ceva, îți las și eu un semn...

Și fugiseră amândoi în grădină, și acolo, la umbra gutuiului, Ionel îi povestise de-a fir-a-păr extraordinara expediție a cireșarilor din Peștera Neagră. Îi făcuse portretul fiecăruia, îi vorbise despre curajul și forța neasemuită a lui Ursu, despre energia și clarviziunea lui Victor. Mai ales despre Victor, față de care încă se simțea vinovat, îi vorbise în culorile cele mai frumoase.

Uimirea și admirația pătrunseseră pe nesimțite în sufletul ei. Seara, se despărțiseră amândoi ca niște prieteni vechi și foarte buni. Își făgăduiseră să-și scrie, să se viziteze, să-și cunoască prietenii. Și se simțise dintr-o dată atât de apropiată de cireșari, încât făcuse o groază de încercări pe lângă tatăl ei, să-și petreacă o parte din vacanță la bunica ei, în orașelul cireșarilor. La început, tatăl ei nici nu voise să audă: va veni cu el, ca și în alte vacanțe. Dar până la urmă, rugămintele și rugăciunile ei învinseseră...

Încremenită în cadrul ferestrei, Laura își aduna amintirile.

Venise în orășel cu gândul să-și caute prietenii pe care îi visa de atâta vreme, dar bunica o ferea din calea oricui, o obliga să stea mereu în casă sau să se plimbe numai cu dânsa... Și Laura se simțea și era singură, prea singură, revoltător de singură.

Un zgomot de pași apăsați pe caldarâm o trezi din gânduri. Pe strada pustie zări o siluetă înaltă. Parcă venea spre dânsa. Când ajunsese în dreptul felinarului, silueta căpătă o identitate care o bucură pe Laura. Era Ursu. Și parcă o cuprinse un vârtej. Zeci de gânduri și simțăminte o încolțeau și mai ales unul: să vorbească imediat cu Ursu, să-și ceară iertare pentru întâlnirea cu Maria, care-i aprinsese o amintire foarte dureroasă, să-i spună fără ocol că vrea să se împrietenească și să se alăture cireșarilor, să le propună o mare, o extraordinară aventură...

Într-o clipă de înflăcărare, Laura sări geamul chiar când Ursu ajunsese în dreptul casei.

Vlăjganul rămase nemișcat ca un stâlp în fața arătării albe. Nu putea să înțeleagă ce se întâmplă. Chiar făcu un pas înapoi. Și auzi o voce șoptită:

– Ești Ursu, nu? Eu sunt Laura...

Ursu mai făcu un pas înapoi, dar arătarea albă se apropie și mai mult de el:

– Nu te supăra și nu-ți fie teamă... vorbi ea cu șoapte tremurânde. Vreau să-ți spun ceva foarte important...

Dar chiar în aceeași clipă becul de pe cerdac se aprinse împrăștiind o lumină orbitoare, se auzi zgomotul unei chei care se învârtește în broască, și în deschizătura ușii apăru chipul îngrozit al bătrânei. Când îi zări pe cei doi tineri față în față, aproape atingându-se, bătrâna din cadrul ușii abia mai avu putere să se rezeme de pervaz și să îngâne un singur cuvânt:

– Intră...

Laura se supuse ca hipnotizată.

Ursu mai auzi ușa închizându-se, cheia răsucindu-se furioasă în broască și, încă uimit, își îndreptă pașii spre casă.

Bătrânei îi trecuse uimirea. O cuprinsese spaima și furia. Ochii ei scăpărau fulgere.

– Cum se poate asta? La vârsta ta? Să sari geamul?

Laura nu izbuti să-i explice nimic. De câte ori deschidea gura, bătrâna o oprea după primele cuvinte, pentru a tăbări asupra ei:

– E nemaipomenit! O rușine! O oroare! De mâine nu mai ai voie să ieși din casă. Gata!

– O să fug!... se încăpățână Laura și o podidi un plâns amarnic, care lăsa să se audă printre sughituri aceleași cuvinte: o să fug!... o să fug!...

– De mâine nu mai ai voie să ieși din casă. Te voi încuia cu cheia!

– Bunico! sări Laura. De ce nu vrei să mă ascuți? Măcar ascultă-mă dacă nu vrei să mă înțelegi!

Bătrâna părăsi însă încăperea fără să se mai uite la nepoata ei. Laura se aruncă pe pat și în timpul plânsului liniștitor își făcu un plan temerar.

Capitolul IV

1

Nu există elev, și poate că nu există om în tot orașelul, căruia un costum să-i poată schimba atât de mult înfățișarea, cum se întâmpla cu Tic atunci când își îmbrăca hainele de sărbătoare. Cămașa albă ca zăpada, cravata maro cu dungi negre, hainele călcate cu migală, pantofii lustruiți ca oglinda, un vârf timid și alb de batistă în buzunarul de deasupra inimii, îi dădeau celui mai nebunatic băiețuș de pe acele meleaguri o înfățișare îngerească. Prichindelul știa bine acest lucru; de aceea își păstra costumele de sărbătoare numai pentru cazuri excepționale. De fapt nici nu prea îl îmbrăca de sărbători.

Întotdeauna când comitea vreo șotie cu răsunet și trebuia să apară în fața unui judecător sever din afara familiei, prima apărare a lui Tic era costumele de sărbătoare.

Într-o zi, la ora de geografie, venise un suplinitor care, după ce se bâlbăise amarnic și absolut inutil încercând să predea lecția viitoare, chemase câțiva elevi pentru examinare. Printre ei și pe Tic... pentru că-l zărise făcând niște scamatorii în bancă. Prichindelul răspunsese corect la început, dar când suplinitorul întrebase: „Unde se află vulcanul Popocatepelt?” nu mai putu să rabde. Și până atunci suferise. Suplinitorul mutase Aconcagua în Peru, dar pentru că era o epocă de revoluție în America Latină, tăcuse. Cine știe? Poate că se modificaseră granițele. Apoi schimbase cursul lui Mississippi, făcându-l să treacă prin Colorado. Iarăși nu zise nimic. Poate că se săpase în ultimul timp vreun canal de care el nu aflase. Îl auzise apoi pe suplinitor plasând Huronul înaintea Michiganului. Își duse repede mâna la gură. Poate că avea el un sistem original de a parcurge apele de la vărsare spre izvor. Dar când îl auzi mutilând numele unuia din cei mai mari vulcani de pe glob, nu mai putu să rabde:

– Vreți să spuneți Popocatepetl...

Suplinitorul îl privi cam cu mânie:

– Ei! Răspunde unde se afla Popocatepeltul!

– Vreți să spuneți Popocatepetlul...

– Să ieși imediat afară, obraznicule! se înfurie de-a binelea pedagogul.

Tic se supuse ordinului categoric, dar în ușa se opri și spuse cu un ton naiv și rugător:

– Dacă ar fi fost un pârlit de vulcan, aș fi tăcut ca un melc. Dar gândiți-vă și dumneavoastră... Unul din cei mai mari vulcani de pe glob...

– Nota doi! decretă suplinitorul.

Nedreptatea era prea din cale afară. Și asta îl făcu pe Tic să-și piardă cumpătul:

– Vreau să vă spun, adică să le spun lor, că Aconcagua se află în Chile, că Mississippi nu trece prin Colorado, că Michiganul n-are nicio vină că e înaintea Huronului și că în America nu există lei decât la circ sau la grădinile zoologice... Și că Parisul e capitala Franței nu a Japoniei... Asta v-o spun dumneavoastră...

Ultima remarcă era bineînțeles opera lui Tic. Prichindelul se auzi chemat la cancelarie imediat. Dar întârzie un ceas, atât cât îi trebuise ca să ajungă acasă, să-și îmbrace costumul de sărbătoare, și să se înapoieze la școală. Directorul, suplinitorul, dirigintele și încă vreo câțiva profesori îl așteptau în cancelarie. Mai întâi își băgase capul pe ușa și simțise dintr-o privire cât de ostilă era atmosfera. Suplinitorul fierbea, iar dirigintele și directorul așteptau încruntați, unul plimbându-se cu mâinile la spate, altul sprijinindu-și capul în pumni. I se făcu semn să intre. O secundă în care-și insuflă curaj și-și mai potrive o dată cutele pantalonilor, apoi pătrunse în încăperea de judecată.

Apariția lui cu înfățișarea aceea îngerească îi puse în mare încurcătură pe judecători. Mai mult ca să spună ceva, dirigintele îl privi încruntat de sus:

– De ce ai întârziat atâta?

– Nu puteam să mă prezint în fața dumneavoastră...

– Bine, bine... interveni directorul. Nu despre întârziere e vorba.

Cred că-ți amintești.

Făcu un semn către suplinitor, ca și cum ar fi invitat procurorul să-și înceapă rechizitoriul. Dar și procurorul se simțea puținel cam încurcat:

– Știi foarte bine... începu el. Știi că nu e frumos ca un elev care... care nu e un elev rău...

– Nu vă supărați... spuse Tic cu voce microasă. Numai din cauza Popocatepetlului... Dacă n-ar fi unul din cei mai mari vulcani de pe glob...

– Cum vine asta? se interesă directorul.

Tic își spuse încă o dată păsul și directorul pricepu imediat totul. Îi administră însă o muștrare foarte severă prichindelului sub formă de înger.

– Dacă n-ar fi fost Popocatepetlul... se apăra el.

– Dar chestia cu Parisul? sări din altă boxă și foarte aspru dirigințele.

– E vina mea... dar știți... tot din cauza Popocatepetlului. Dacă n-ar fi unul dintre cei mai mari vulcani de pe glob...

Directorul îl invită pe Tic, cu un gest oarecare, să părăsească încăperea. Dar prichindelul trase o clipă cu urechea la ușă, așa că izbuti să-l mai audă pe director spunându-i suplinitorului:

– Bine, domnule, tocmai Popocatepetlul să-l mutilezi? N-ai găsit și dumneata în toată America alt vulcan, mai mic...

2

Tic era îmbrăcat în costumul de sărbătoare, ceea ce însemna că se întâmplase ceva deosebit. De fapt, fata în alb era cauza neașteptatei lui transformări.

Imediat după victoria lui Ursu, Maria se dezmeticise, într-o singură clipă înțelese că se purtase urât cu Laura. Vorbele care o înfuriaseră pe ea: „dar nu ne-am cunoscut niciodată” conțineau mai degrabă o undă de uimire. Nu sunau nici pe departe a reproș sau a fugă... Maria se frământase toată noaptea, mai ales după ce-și descoperise greșeala, și îl sculă pe Tic odată cu zorii spre a i se

destăinui. Tic o înțelese, dar nu uită s-o facă urâcioasă, apoi primi fără șovăire rugămintea ei de a se duce la locuința fetei în alb, de a o scoate afară din casă cu un pretext oarecare, pentru a-i oferi scuzele Mariei și propunerea unei întâlniri. Pentru a nu da greș și de astă dată, frățiorul își îmbracă hainele de sărbătoare.

Până să ajungă la casa fetei în alb, Tic mai făcu vreo câteva escale în oraș. Trecu prin parc pentru a-și felicita galeria, poposi apoi în fața „Alimentarei” pentru a-și primi și a-și consuma rapid pariul, se opri și pe la ghereta lui moș Timofte dar i se spuse că bătrânul e plecat undeva la țară. Așa se face că ajunse la locuința fetei în alb către prânz.

Înfățișarea lui Tic era atât de distinsă că nici javra nu mai recunoscă în el pe ciomăgarul de mai ieri. Dar nici Tic nu-și pierdu cumpătul văzând bătrâna pe cerdac. Porni la atac cu o voce suavă, foarte potrivită înfățișării sale:

– Sărut mâna... Aș vrea să vă dau o veste...

Prichindelul își opri vorbele în gâtleej. Bătrâna plângea. Încercă să se retragă, dar apariția lui făcuse, pesemne, o asemenea impresie că auzi o voce slabă, aproape rugându-l:

– Intră, intră! Pe cine cauți?

Tic se supuse chemării, urcă în cerdac, sărută politicos mâna bătrânei și după aceea răspunse:

– Pe fata... adică pe Laura...

La auzul numelui, bătrâna își duse din nou batista la ochi. Plângea cu lacrimi adevărate.

– Am pierdut-o și pe ea... A plecat... a fugit... Am rămas iarăși singură... N-am înțeles-o și nu m-a înțeles.

Lui Tic i se opri inima în piept. Dar nu îndrăzni să dea crezare vorbelor pe care le auzea.

– Soră-mea ar fi vrut... îngână el.

– A plecat, oftă bătrâna. A fugit... Mi-a lăsat o scrisoare...

Niște firicele de spaimă atingeau inima prichindelului.

Dacă tot ce auzea era adevărat?

– Parcă e blestemată familia asta... Nu-și găsește sălaș și odihnă decât prin munți, printre ruine și sălbăticiuni. Doamne Dumnezeule!... La vârsta ei să plece singură... Și voiam atât de

tare să am și eu un suflet lângă mine... De aceea o țineam în casă, mereu, în preajma mea...

Bătrâna era prea nenorocită pentru a-și da seama cui i se jeluiește. Înfățișarea îngerească a micului oaspete îi muiase și-i deschisese inima. Despături o foaie de hârtie și începu să citească încet, șușotit, ca pentru ea:

– „... Iartă-mă, bunicuțo... ai încredere în mine... nu vreau să ne chinuim amândouă... mă duc la munții mei, mă duc în castelele mele... printre coloanele mele înalte... Mă cheamă, bunicuțo, toate, totul mă cheamă... Și plec pentru că te iubesc...”

Plânsul cutremură din nou trupul uscat al bunicii părăsite, iar Tic se retrase încet, fără zgomot, cu sufletul sfâșiat de spaima și întrebări.

3

Printr-un defileu îngust, sălbatic, născut din încăpățănarea unei ape firave, urca un trenuleț forestier. Pe platformele neacoperite oamenii își întinseseră trupurile obosite. Erau bătrâni rezemați de desagi încărcăți, erau femei cu prunci de-o șchioapă în brațe, erau bărbați cu toporiștile lângă ei, erau tineri cu poftă de chiuituri în glas, erau copilandri cu priviri mereu iscoditoare, era și o fată negricioasă, puținel cârnă, îmbrăcată într-o rochie care cu o zi înainte fusese foarte albă. Un rucsac, înnegrit și el de funinginea locomotivei, purta toată averea fetei. Fata tăcea. Nimic nu-i întorcea privirile de la cerul care i le furase și căruia niciun nor nu îndrăznea să-i amețească albastrul. Fata în alb își căuta cetățile și castelele și numai cerul fără nori, fără culori și relief, i le putea dărui.

În jurul ei, oamenii vorbeau. Erau oameni de munte, atât de obișnuiți cu ciudățeniile că nu dădeau nicio atenție străinilor. Oamenii vorbeau vrute și nevrute.

– Tot la Brazi mergi?

– Tot!

– La pădure sau treci dincolo la uzină?

- Apoi oi vedea și eu. Cine dă plată mai bună și cum se poartă omul. Altă lege mai bună nu-i.
- Da' ai auzit? Cică iar iese aur... Amu vreo trei, patru luni, la dezgheț, cic-o prins unul niște bani de aur cu plasa.
- Ei na! Povești pentru copchii... Am mai auzit eu...
- Dacă-ți spun... Aici e aur mult, măi băiete, aur greu... E pe undeva o comoară... Cic-așa scrie în cărțile vechi...
- Da' câți ani ai, moșule?
- Apoi dumneata cât mi-i da? Ia-n s-te vād?
- Șaptezeci! aș zice eu, da' cu curaj.
- Mai! Că nu mi-s muiere.
- Și cinci, dacă nu m-oi fi grăbit.
- Mai!
- Ei na! Optzeci?
- Și-ncă patru.
- Ei na! Da' te ții ca un flăcău. De-aceea-ți dau fetele ocol.
- Apăi la noi e unul în sat, îi zice Costache Titirează. Să-l vezi pe ăla cum aleargă după orătânii. Și-are opt peste-o sută.
- Ei na! Da' din ce sat ești dumneata?
- De dincolo, din Tărtăcuța. Apoi să-ți spună Titirează câte-o pătimit el din cauza aurului de pe-aici. Că el viața și-a petrecut-o prin locurile aistea. A fost pândar. Nu era noapte să nu vină oamenii, acolo sus, la cetățuie. Răsuna toată noaptea pădurea de bocăniturile lor. Dar el ce putea face? L-ar fi tăiat în bucăți.
- Și-au găsit ceva?
- Titirează zicea că taina comorii n-o poate afla nimeni. Numai când vrea Dumnezeu sloboade câte ceva din comoară în apele primăverii. Da' oamenii... ți-ai găsit. Ei au spart zidurile, au sfărâmat bunătate de podoabe... Unii au dibuit câte ceva. Acum vreo cinci-șase ani, unul a dus la târg, în București, acolo la muzău niște bazaconii de metal. Nu știu câte mii de lei i-au dat pentru ele... Și de-atunci iar mișună hoții pe-aici.
- Ia uită-te, domnule, ca să vezi!
- Da, mișună ca iepurii, toamna. Mai anul trecut au prins o bandă, vreo patru tâlhari care atacau prin sate și mai ațineau și calea oamenilor. Cică i-a pedepsit tare rău. Da eu zic că trebuie să-

i spânzure în fața oamenilor. C-așa le trebuie la toți tâlharii. Ce, ei dacă te prind, crezi că te iartă?

– Tare mi se pare mie toate aestate niște scorniri, moșule...

– Apoi dacă te-ndoiești de spusele unui moșneag... înțeleg dacă-ș vorbi de muieri sau de alte bazaconii... Poți să-ntrebi pe orice copilandru și-o să-ți spună la fel.

Oamenii continuau să vorbească. Dar fata în alb nu se despărțise nicio clipă de castelele și cetățile ei, de visurile ei, de cerul ei cel albastru. Nu auzise nimic din înfricoșătoarele vorbe care se rostiseră în jurul ei. Își urma senină visurile, cu certitudinea că vor deveni repede, repede tot atât de reale ca norii aceia îndrăzneți care începuseră să ia cu asalt albastrul cerului.

4

În aer se simțea apropierea înserării. În spatele casei lui Dan, sub același nuc stufos, deși nimeni nu mai avea nevoie de umbra lui, în pragul serii, stăteau muți, nemișcați trei dintre cireșari: Tic, Dan și Maria. Asediați de atâtea evenimente neprevăzute, tustrei se simțeau incapabili să ia o măsură mai acătării. Fără să spună nimănui nimic, Ursu își luase cortul în spinare și se aciuase undeva pe câmp; Lucia nu voia să iasă din casă, și nici nu-i trecea prin cap să dea explicații. Fata în alb fugise, dispăruse fără să știe nimeni unde.

Cel mai trist dintre toți era Tic. Disparația fetei în alb devenise o sursă nesfârșită de emoții pentru el. Dar mai era ceva: prichindelului îi părea teribil de rău că îndrăznise cândva să se gândească necuviincios la bătrâna înaltă cu ochelari, pe care o găsisese și o lăsase plângând pe cerdac. Și mai era ceva: plecarea lui Ursu, fără să-i spună un cuvânt, absolut de necrezut și groaznic de dureros. Tic își dădea seama și mai ales simțea că asistă la câteva evenimente neobișnuite, care nu se vor lămuri prea repede. Și pentru că nu-i plăcea să stea ca un monument, se lăsă ispitit de o idee: să pornească în căutarea fetei în alb. Dar cine l-ar fi luat în serios? Maria? Maria simțea doar regretul că nu se împrietenise cu

o fată deșteaptă, demnă de grupul cireșarilor. Nu știa cine e fata, n-o cunoștea și în adâncul ei nu dădea crezare scrisorii pe care Tic o înregistrase literă cu literă în memorie... Dan? Dan declarase imediat că e vorba de o nouă farsă a fetei în alb.

– Precis că e o cursă! spuse el. Și-a închipuit că o să ne ducem din nou la ea și a ticluit scrisoarea.

– Bine, dar bătrâna? îl înfruntă Tic.

– Bătrâna?! Ha! O șmecheră ca Laura ar fi în stare să scoată orice babă din groapă și să o pună să joace rol de capră sau de moșneag viu, darămite s-o învețe pe bunică-sa să plângă. Nu uita cum ne-a dus!

– Ești nebun? se aprinse Tic. Dacă mergi așa, n-o să mă mir când o să-mi spui că l-oi fi îndemnat și pe vlăjgan să ia bătaie de la Ursu.

– Ei și, crezi că nu se poate?

Tic se înfurie de-a binelea. I-ar fi ars una în coaste lui Dan, dar știa sigur că nu va primi nicio ripostă și că nu va ieși motiv de bătaie mai rea.

– Am impresia că te-ai prostit, căută Tic alt mijloc de răzbunare.

– De când umblu cu tine, replică celălalt.

– Da, pentru că înainte erai idiot... poate chiar bou!

– Tic! interveni Maria. N-ai voie să vorbești astfel!

– Nici tu să-mi poruncești! De ce nu mă aperi pe mine?

– Pentru că ești un nesuferit. Când o să-ți iasă neroziile din cap?

– Când o să fac bucățele și ultimele trei flori care-au mai rămas în grădină...

Era rândul lui Dan să intervină cu intenții de împăcare:

– Ho! Potoliți-vă! Ce v-a apucat?

– N-o vezi? După ce că din cauza ei a fugit fata din oraș, mai are și curajul...

– Aaa! Asta te doare?! înțelese Maria. Nu cumva, domnișorule...

Tic simți cuvântul roșu pe care voia să-l arunce Maria și i-o luă înainte:

– Vă potriviți ca două picături de apă. La fel de rele și de urâcioase. Și la ce să-mi bat eu capul cu voi? De-ai pleca și tu în

vreun castel... De ce nu pleci?

– Ai dori dumneata, și să nu crezi că nu te-am ghicit... Află, Ticușorule...

– Mie să-mi zici măgăruș!

– De ce? Întrebă surprinsă Maria.

– Pentru că-mi ești soră mai mare.

– Obraznicule! O să-ți rup urechile! Îți arăt eu!

– Ai mai încercat tu odată... și ți-ai potrivit atât de bine urechile tale urâte în mâinile mele...

– Hi! strigă Dan. Luați-vă oriunde la bătaie, dar nu aici. Stați! Am găsit! Numărați până la trei. Unu... doi...

În loc de trei se auzi vocea lui Tic:

– Prostule! Adică ești mai rău decât un prost. Ești un...

Tic ar fi vrut să spună: „laș” dar îi era frică să nu se trădeze. De aceea, înlocui cuvântul cu un gest care ascundea ceva foarte disprețuitor. După care plecă, trist, bosumflat și mai ales dezamăgit.

Hotărât lucru, cireșarii erau în zodie proastă. Nimic nu le izbutea. Totul le ieșea pe dos. Începuseră și certurile. Nici nu le trecea prin cap că undeva, departe în munți, se întâmpla ceva care va influența enorm viața lor.

5

Oamenii numiseră muntele acela „Găleata”. Și nu greșiseră cu nimic botezându-l astfel. Un lanț muntos, circular, cu pereți abrupti întinzându-se pe zeci de kilometri, care închidea în interiorul lui o văgăună uriașă cu neputință de explorat. În mijlocul văgăunii se mai înălțau câteva stânci semețe, dar nimeni nu reușise să ajungă până la ele. Singura cale de acces spre Găleata era cea numită a Cetățuiei. O coamă stâncoasă îndrăznise să-și suie capătul spre Găleata, oferind oamenilor un drum de trecere. În locul unde spinarea se întâlnea cu Găleata, la Cetățuie, se găseau ruinele unei cetăți foarte vechi. Istoricii dovediseră la început că se află acolo ruinele unei cetăți romane din secolul al

III-lea al erei noastre. Mai târziu însă descoperiseră, sub ruinele romane, altele mai vechi care atestau fără dram de îndoială că în locul acela se înălțase prin secolul I o cetate dacică. Zidurile fără mortar și alte dovezi de metal și ceramică sprijineau afirmațiile arheologilor.

Regiunea era sălbatică, greu de străbătut, drumurile erau presărate la tot pasul de primejdii. Viperele mai ales ofereau acolo exemplare rare. Există o specie cu corn a cărei mușcătură ucidea un adult în mai puțin de două ore. Oamenii de prin partea locului, dar mai cu seamă păstorii care uneori îndrăzneau să urce până la Cetățuie, vorbeau și despre alte primejdii. Urșii nu se sfiau să atace omul, lupii pândeau în haite, râșii se azvârleau asupra oricărei vietăți. Și mai spuneau păstorii că legenda unor comori ascunse în ruine atrăgea deseori prin văgăunile de la Cetățuie tot felul de oameni și nu arareori cete de hoți. Cel mai apropiat sat, Strâmba, era la vreo doisprezece kilometri, la capătul dinspre nord la coamei muntoase. Alt sat, Șoimenii, se găsea tocmai în partea cealaltă a masivului Găleata, la poalele lui.

Liniștea era atât de adâncă în părțile acelea, de parcă niciun picior de om sau de fiară nu-și mai făcuse sălaș. Totuși, nu departe de Cetățuie, la o aruncătură de piatră de înălțimile jalnice ale unor ruine, stăteau de vorbă câțiva oameni. Locul pe care și-l aleseseră pentru sfat le dădea posibilitatea să observe până departe singurul drum care urca spre Cetățuie. Erau patru inși, cu toții, acolo. Trei din ei păreau orășeni, îmbrăcați aproape la fel, în haine rezistente de bumbac, cu cizme în picioare, cu șepci de doc pe cap. Fiecare purta la brâu o toporișcă ascuțită, lucitoare, cu coada foarte lungă. Unul dintre ei, mai în vârstă, mai înalt, puțin adus din spate, cu umeri largi și brațe puternice părea a fi un fel de șef. Figura lui tăiată de cute părea veșnic încruntată. Era greu să-ți închipui că pe fața aceea apăruse vreodată un zâmbet. O cicatrice adâncă pornea de sub ochiul stâng și aproape se întâlnea cu colțul buzei înăsprindu-i și mai mult chipul. În stânga omului cu cicatrice, rezemat de un copac, își bălăbănea mâinile un personaj scund și slab, foarte palid la față, ras pe cap și atât de supt că întâlnindu-l noaptea în vreun loc pustiu te apuca spaimă

de cimitir. Măinile, neobișnuit de lungi, aproape că-i atingeau genunchii și trădau o forță neobișnuită. Cel de-al treilea personaj, îmbrăcat în straie de oraș, era mai mult gras decât voinic, tot tânăr, cu niște ochi de viezure ascunși în fundul capului, cu buze mari, cărnoase, ieșite mult în afară, cu un aer de om lacom și hrăpăreț.

Cam așa îi vedea și-i judeca pe cei trei orășeni aciuai la Cetățuie, cel de-al patrulea personaj, un cioban în floarea vârstei, sprijinit în fața lor într-o ghioagă uriașă. Statura lui mai că o întrecea pe cea a omului cu cicatrice. Un nas foarte lung și ascuțit strica însă armonia contururilor sale. Ciobanul părea că posedă în el puterea și curajul omului în stare să se ia la trântă cu ursul. Era unul dintre puținii oameni din regiune care în fiecare an făcea de câteva ori drumul spre Cetățuie. Cunoștea, poate ca nimeni altul, tainele locurilor de la Găleata și putea astfel să ocolească și să preîntâmpine primejdiile care pe alții îi îndepărtau.

Omul cu cicatrice îi arată ciobanului o creastă stâncoasă, pleșuvă de pe Găleata și-l întreabă c-o voce groasă pătrunzătoare:

– Pe-acolo ai fost?

– Ehe! Acolo numai caprele negre ajung. Au încercat odată unii, niște flăcăi, că se spune că acolo ar fi îngropate comorile, dar nici n-au ajuns la jumătatea drumului, că pe unul l-au mușcat viperele și dus a fost, iară altul s-a rostogolit într-un hău, că l-au scos de-acolo cu picioarele zdrelite.

Omul cu cicatrice clătină din cap și-și continuă întrebările. Părea cineva sigur pe el, obișnuit să întrebe scurt și să i se răspundă prompt:

– În timpul verii mai urcă cineva pe-aici?

– Apoi, până pe-aici mai vin oameni. Așa în cete. Ș-o dată pe lună mai vin și ostași... Tot câte trei, patru, că de unul singur, nu prea vine nimeni.

Individul cu ochii de viezure îl acostă cu vocea sa pițigăiată pe cioban:

– Când au fost ultima dată ostașii?

– Apoi că n-au trecut nici zece zile. Ba chiar două duminici și două zile.

- Da, bun... spuse ca pentru el individul cel foarte slab și cu mâinile lungi.

Tot el scoase dintr-un buzunar de la pantaloni un pachet de țigări „Carpați” și după ce luă una îl îndemnă și pe cioban să se servească:

- Ia, ia te rog, că uneori prinde bine o țigară... Și de ce vin ostașii pe-aici? întrebă el așa într-o doară.

- Apoi cică așa au poruncă de sus. Cică să păzească pe-aici locurile de hoți... Că mulți tâlhari au atras comorile de-aici... Că se și spune prin lume: cuib mai bun pentru hoți ca la Cetățuie nu se află în toată țara.

Omul cu ochii de viezure se apropie de cioban. Pășea încet, sprijinit în toporișcă. Se uită drept în ochii ciobanului:

- Dumneata cobori acum spre sat? Sau urci dinspre sat?

- Da' pentru ce mă-ntrebați?

- Am avea nevoie să ne aduci ceva din sat, interveni omul cu cicatrice.

- Apoi cu părere de rău n-o să vă pot sluji, că o iau tocmai pe drumul dimpotrivă...

- Te-ntorci tot pe-aici?

- Altă cale nici sălbăticiunile nu știu... Sau dacă știu sălbăticiunile nu poate omul...

- Și cam pe când ești înapoi? întrebă slăbănogul.

- Apoi după vreo trei amurguri... Da-mi pare mie că m-am luat cu vorba... Și oricât ai cunoaște drumul nu-i bine să te prindă noaptea pe-aici...

Ciobanul își îndreptă trupul, apoi își ridică ghioaga pe umăr. Omul cu cicatrice îi urmări mișcările și apropiindu-se de el spuse cu glas de laudă:

- Bună bâtă. Cu asta te-ncumeți la drum și noaptea.

- Până-acum opt luni am ucis cu dânsa și-o ursoaică și-un urs... Și șerpi nu mai țin minte. Ia-n vedeți și dumneavoastră...

Ciobanul întinse ciomagul omului pe care și-l închipuia șef. Și spre marea lui mirare văzu cum îl ridică deasupra capului și cum îl rotește de câteva ori.

- Apoi nu mi te credeam atât de voinic! spuse ciobanul foarte a

laudă. Ghioaga asta n-o mânuie ușor orișicine. Dumneata trebuie să fi fost odată cioban... Aș pune rămășag.

Omul cu cicatrice îi înapoie mocanului ghioaga fără să ia în seamă încercarea de rămășag:

– Să nu uiți, omule, să dai pe la noi când te-ntorci. Sau poate ți-om aține noi calea... Drum bun.

După un „rămas bun” cuviincios, ciobanul se îndreptă cu pași mari spre o potecă ce părea că înconjoară muntele.

– Oare nu se duce spre sat? întrebă omul cu ochii de viezure.

– Nu cred! răsună vocea groasă și autoritară a omului cu cicatrice. Sculele-s pregătite?

La răspunsul afirmativ al omului cu ochii de viezure, își îndreptă privirile spre celălalt:

– Bagă de seamă la provizia de baterii! Să nu ne pomenim că rămânem fără lumină...

– Nicio grijă, răspunse cel întrebat. Sunt la loc sigur.

Omul cu cicatrice își aruncă privirile în vale. Tresări.

– Dați-mi binoclul!

Cel cu ochii de viezure se repezi să i-l aducă de undeva de după o stâncă. Șeful duse binoclul la ochi, fixându-l într-o anumită direcție. Ceilalți doi îi urmăriră mișcările cu oarecare teamă. Simțeau că șeful descoperise ceva. Într-adevăr în câmpul binoclului apăruse ceva mișcător... Acum se putea distinge bine... Pe poteca de piatră venea... o fată îmbrăcată într-o rochie albă, cu un rucsac în spate. Fața omului cu cicatrice deveni brusc teribil de încruntată. Înmână occeanul celor de lângă el și le spuse poruncitor:

– Pregătiți pentru noapte! Avem un musafir nedorit și neașteptat.

După care se afundă în pădure, dar nu pe potecă ci paralel cu ea, prin desișuri, printre brazi, ferindu-se să facă cel mai mic zgomot.

Oprit pe o movilă ascunsă de o îngrămădire de puieți, ciobanul scrută cu ochi ageri drumul spre Cetățuie. Îl zări pe omul cu cicatrice mergând prin pădure, paralel cu poteca, și mai zări o siluetă albă, parcă o fetișcană îmbrăcată în rochie albă, urcând spre ruine. Cercetașul nevăzut înțelese că undeva, în pădure, cele două ființe care mergeau una către alta vor trebui să se întâlnească. Spre mirarea lui, omul cu cicatrice făcu însă un ocol mare, evitând întâlnirea. După câteva clipe, silueta albă dispăru într-un desiş. Un minut mai târziu, fetișcana ieși din nou la vedere, în schimb dispăru omul cu cicatrice, parcă înghițit de pământ. Reapăru și el, mai târziu, însă în spatele fetei în alb. Omul cu cicatrice făcuse ocolul pentru a ajunge în spatele siluetei albe fără să fie zărit.

Ciobanul îl văzu apoi urmărind fata, cu pași de lup. Când silueta albă ajunsese în luminișul Cetățuiei, omul cu cicatrice grăbi pasul, o ajunse, o prinse de umeri, și-o răsuci spre el. Ciobanul auzi țipătul fetei, o văzu clătinându-se și apoi agățându-se cu mâinile de cel care-o ajunsesese din urmă. Printr-o mișcare rapidă, omul cu cicatrice o ridică pe umeri, apoi se îndreptă cu povara vie spre ruine. Câteva clipe mai târziu pieri după stânci.

Sprijinit în ghioaga sa uriașă, ciobanul chibzuia asupra hotărârii pe care urma s-o ia. Și parcă se hotărî împotriva inimii, își continuă agale drumul. În luminișul Cetățuiei apăruse omul cu ochii de viezure... Ciobanul își continuă liniștit drumul spre crestele pustii din depărtări. Undeva însă coti pe nevăzute la dreapta. Cu pași mari, parcă l-ar fi gonit cineva, înaintă prin pădure, pe un drum știut numai de el, un drum primejdios, care îl ducea însă într-un timp foarte scurt înapoi în sat.

Omul cu cicatrice lumina cu o lanternă puternică spațiile întunecoase dintre ruine. La doi pași în fața lui mergea fata în alb.

Vocea lui era poruncitoare și nu admitea replică:

– Să nu te abați niciun pas din raza lanternei!

Fata în alb încercă să îngâne ceva:

– Niciun cuvânt! șuieră însoțitorul ei.

Drumul ducea către peretele muntelui. Acolo se opreau ruinele cetății vechi. După câteva ocolișuri strâmte și întortocheate printre stânci, drumul părea că se termină. Dar într-un anumit loc se zărea o gaură în munte, o deschizătură făcută parcă de mână omenească și după toate urmele și semnele din jur de foarte puțină vreme descoperită. Fata în alb își întoarse privirile speriate spre omul din spatele ei.

– Apleacă-te și intră înăuntru! comandă el.

Fata se supuse și se pomeni într-un coridor lung căptușit cu plăci de marmură. Uimirea îi aduse pe buzele palide o exclamație șoptită. Ațâțată de lumina lanternei marmura arunca scilipiri ciudate. Vocea groasă porunci din nou:

– Drept înainte!

Fata în alb se dezmeticise. Mergea nu printre ruinele unei cetăți ci prin încăperile unui castel prin care, cine știe de câtă vreme, nu mai pătrunsese nimeni. Emoția neașteptatei întâlniri era mai tare decât orice alte sentimente care încercau s-o domine. Din loc în loc, coloane vechi, solide, de granit, îmbrăcate în marmură, susțineau tavanul lucios.

– La dreapta!

Ajunsese la o răscruce, la o adevărată răscruce; alte trei brațe de marmură se întâlneau acolo. O apucă în direcția indicată. La dreapta și la stânga coridorului, față în față, se zăreau două uși mari de metal. Fata în alb înregistra în memorie fiecare amănunt al drumului, fiecare coloană, fiecare treaptă pe care o urca sau o cobora, fiecare ușă pe care o întâlnea.

– Am ajuns!

Se oprise în fața ușii de fier din dreapta. Ușa uriașă era acoperită de rugină. Omul cu cicatrice își încordă forțele, împinse cu umărul. Ușa se deschise. Fata în alb observase că ușa de fier avea un dispozitiv simplu cu care putea fi încuiată pe dinafară. Același dispozitiv se afla și înăuntru. Încăperea în care intrase

părea imensă. Ultimele zvârcoliri ale amurgului pătrundeau pe undeva pe sus improșcând cu voaluri colorate pereții camerei. Își ridică încet privirile. Tavanul boltit era departe, sus. Parcă se afla sub cupola unei catedrale înalte. O coloană groasă își urca trupul lucitor spre tavan. Camera era goală și avea ziduri reci, drepte. Podeaua de marmură își păstrase întocmai netezimea de odinioară. Câteva firide spărgeau pe-alocuri zidurile. Într-una se afla o lanternă. Într-alta un ulcior și un cuțit. Omul cu cicatrice observă privirea fetei... Ea continua să-și rotească ochii prin încăpere. Într-un colț se afla un pat. Un pat simplu, de campanie. Era singura mobilă din spațiul înconjurat de marmură. În lumina amurgului, în răceala zidurilor, lovit de umbra trufașă a coloanei, patul părea o încercare și un început de profanare. Când își întoarse privirile spre fridă, fata nu mai văzu luciul cuțitului.

Omul cu cicatrice se îndreptă spre ușă. Trezindu-se parcă din vis, fata în alb înțelese gândul lui. Se repezi la el, spre ușa care se deschidea, dar vocea poruncitoare o țintui locului:

– Nu-mi plac bocetele și țipetele. Scurt! Vei rămâne deocamdată aici!...

Ușa se închise în urma lui. Fata în alb auzi zgomotul răngii de fier care transforma încăperea de marmură în închisoare. Într-un gest de disperare alergă spre ușă și lovi cu pumnii mici și bolnavi în metalul rece. Durerea loviturilor o dezmetici. Se afla prizonieră într-un castel necunoscut! Aproape fără voia ei așeză drugul de fier de-a lungul ușii. Nu putea să iasă... Dar nici nu putea să pătrundă nimeni în încăperea ei. Obosită, copleșită de emoții, fata în alb își întinse trupul pe patul de campanie... Deodată o trecu un fior rece ... Ceva se mișca în spatele ei... Groaza o paraliza. Auzi și un zgomot... Văzu o formă mică, întunecată... Apoi închise liniștită ochii... Nu mai era singură în închisoarea albă de marmură... Ființa aceea mică și întunecată se lipi de dânsa, alunecă spre capătul patului, apoi își frecă urechile de umărul ei. Fata în alb începu să mângâie motanul acela prietenos, uitat parcă acolo de sute de ani, apoi rosti primul nume care-i veni în minte:

– Philippe! Dragul meu. Suntem prizonieri, știi? Nu te speria! Dar încă avem noroc, Philippe. Să fim cuminți, să așteptăm și... să

pregătim în taină un plan de evadare...

Apariția felinei blânde și alintătoare parcă o umplea de speranțe. Iar Philippe, înțelegând-o, simțindu-i tresăririle, începu să-i toarcă lin și monoton o poveste veche care o adormi repede pentru a i se înfățișa apoi în chipuri și culori fantastice.

Capitolul V

1

Dintre toți cireșarii, Dan era cel mai puțin irascibil și își înmormânta cel mai repede supărările. Ba, așa cum spunea Ionel, purta veșnic cu dânsul pipa păcii. Dacă se ivea undeva vreo neînțelegere, el era gata să înceapă manevrele de împăcare ajungând deseori, așa cum descoperise cu uimire nevinovată Lucia, să devină paratrăsnetul descărcărilor, mai mult sau mai puțin electrice, ale celor în cauză. Dar nu-și blestema nicio clipă acest rol. Dimpotrivă, îi plăcea foarte mult, ba cu timpul chiar uita să-i mai placă, atât de firesc i se potrivea. Victor îi spusese cândva, într-o perioadă mai moartă, că fără el grupul cireșarilor ar fi de neconceput. Dar nu luase prea în serios remarca lui Victor, o considerase un fel de vorbă bună. Și fără el cireșarii puteau foarte bine să constituie un grup. Pe când fără Victor, sau fără Lucia, sau fără Ursu, sau fără oricare altul, ca să nu mai vorbim de Tic, nu se putea gândi la cireșari. Dan era foarte sincer când reflecta astfel. Era convins că nu aduce grupului nici prea mare pricepere, nici cine știe ce energie, nici prea multă îndrăzneală. În cele mai optimiste momente se închipuise ca un fel de greutate infimă necesară unei balanțe pentru realizarea și păstrarea echilibrului. Aceasta era menirea lui în grupul cireșarilor: o piesă de echilibru.

De aceea, când simți primii nori ai furtunii care amenința cireșarii: certurile, izolările, hotărârile de unul singur, supărările, Dan crezu că e momentul să asalteze balanța. Îi trebuia un aliat. Dar aliatul necesar îi stătea oricând la dispoziție: Tic. Astfel porniră amândoi în misiunea de recunoaștere și reconciliere pe la ceilalți cireșari. Se gândeau amândoi numai la unitate și armonie.

Tic își începu îndată misiunea cu soră-sa. Prin mijloace greu de destăinuit reuși să facă rost de niște răsaduri extraordinare, se sculă dis-de-dimineățã, cam odată cu cocoșii, îl chemă pe Țombi

și-i ordonă discret s-o trezească și pe Maria. Cățelul primi cu bucurie porunca, iar prichindelul, cu ochii la geam, aștepta numai apariția unui chip negricios, cu ochii încă legați de somn, cu cozi despletite, pentru a începe să planteze rădăcini și să îmbuneze inimi.

Țombi sări cu multă atenție geamul în camera Mariei, se cocoță pe un scaun dar îl fermeca atât de tare gingășia fetei care visa încât uită să execute ordinul. Tic, închipuindu-și că Maria îl privește din dosul perdelelor, pentru că avea încredere oarbă în sfetnicul și supusul său, începu foarte energic să împlante răsadurile în pământ. Convins că i se urmărește fiecare gest, puștiul transformă mica îndeletnicire horticolă într-o adevărată conspirație, într-un ritual tainic; după ce termină răsadurile se uită în toate direcțiile și numai după ce se convinsese că nu fusese văzut de nimeni, răsuflă ușurat și plecă în altă parte a grădinii... dar cu coada ochiului la geam.

Abia mai târziu, când Maria își mișcă întâmplător brațul în somn, Țombi își aduse aminte despre misiunea sa. Sub teroarea unor presimțiri negre, cățelul făcu un asemenea tărăboi încât Maria nu numai că se trezi, dar mai și trimise doi papuci pe urmele lui și vreo câteva epitețe dintre care cel de „jigodie scârboasă” îl jigini cel mai mult.

Bănuind însă cine a pus la cale manevra acelei treziri prea brutale și prea matinale, Maria se îmbracă repede și porni furioasă în căutarea lui Tic. Frățiorul o întâmpină cu cea mai senină și mai nevinovată mutră din ultimele săptămâni, ceea ce mări furia Mariei.

– Nesuferitule! Să-ți fie rușine! Dacă-ți mai prind o dată jigodia, îi tai coada și ți-o lipesc ție la spate...

Provocarea Mariei era prea puternică și prea plină de „posibilități” ca să-și mai respecte făgăduiala luată în fața lui Dan. Îi spuse lui Țombi cu calmul său de zile mari:

– Am avut odată o soră... Dar s-a dus repede la dracu!... Hai, Țombi!

– Mișelul!

– Ciumafaie!

– Ingratule!

– Coțofano!

– Stereotipule!

– Burbalabando!

– Ce-ai spus?

– Ce te interesează? Tu nu m-ai făcut stereotip? Am și eu dreptul să spun ce-mi trece prin gând. Hai, Țombi!

Așa se face că numai la câteva minute după ce se înapoie în cameră, Maria se pomeni cu o ploaie de răsaduri, pline de pământ, în cap. Și auzi de afară vocea frățiorului furios:

– Dacă te-ai fi zburlit mai de dimineață le-ai fi primit tot în cap, dar fără pământ. M-am chinuit să le scot din grădină...

Țombi zburda vesel că totul s-a terminat cu bine, în ceea ce-l privește. Era chiar prea vesel, ceea ce-l făcu pe Tic să-i ardă un picior energic în dos.

2

Nici „operațiunea Ursu” pe care o manevra Dan nu se efectua mai ușor. Mai întâi pentru că Dan nu-l găsi pe Ursu acasă. Și astfel se văzu nevoit să pornească solitar, pe câmp, în căutarea bolnavului de solitudine. Se întâmplă uneori să ascunzi o hârtie oarecare, poate chiar o scrisoare de dragoste, într-o carte și să uiți în ce carte ai ascuns-o. Ai nevoie de ea și începi să cauți. Iei carte după carte din raft, răsfoiești filă după filă și până la urmă găsești hârtia în primul volum dacă ai început cu ultimul, și în ultimul dacă ai început cu primul. Sau o găsești în buzunar. Cam așa se întâmplă și cu Dan. Îl caută pe Ursu prin toate coclaurile, înconjură orașul, trecu prin băltoace, enervă oamenii cu tot felul de întrebări și când se întoarse în sfârșit acasă obosit, murdar, prăfuit, moleșit, îl găsi pe Ursu în grădină, sub nucul acela stufos. Lui Dan îi venea să-și ia lumea-n cap.

– De când m-aștepți? întrebă el cu ultimele puteri.

– De dimineață. La fiecare jumătate de oră mă gândeam: în jumătate de oră vine, cu siguranță. Până la urmă tot ai venit. Dar

după câte jumătăți de oră, Dumnezeu! Tu unde-ai fost?

– Te-am căutat!

– Unde m-ai căutat?

– Vrei să spui: unde nu te-am căutat? Numai aici nu te-am căutat. Încolo, în tot orașul, și de jur împrejurul orașului...

– Și pentru ce te-ai obosit atât? Întrebă cu teamă Ursu.

– Dar tu pentru ce m-aștepti de-atâta timp?

Amândoi tăcură... Ursu înțelese că tăcerea îl stingherește și mai rău:

– A mai scris Victor? Când se-ntoarce?

– Ai mai văzut-o pe Lucia?

Vlăjganul simți că se înroșește până în vârful urechilor:

– De ce mă-ntrebi? Ce ți-a venit?

– Pentru că te caută!... minți Dan.

Ursu se trezi ca dintr-un somn rău. Îl prinse pe Dan de umăr și-l strânse cu atâta putere, că sărmanul mincinos se simți pedepsit de un iad întreg.

– M-a căutat? Zău? E-adevărat?

– Nu te-a căutat! Își reveni Dan. Dar ce dracu' s-a-ntâmpat între voi? Ați înnebunit? Parcă nu mi-ar ajunge certurile dintre Tic și soră-sa! Azi, în loc să se împace, s-au luat și mai rău la harță. Dar de bine de rău, ei se ceartă ca oamenii. Nu ca voi... Voi o luați razna, nu vă mai uitați nici în dreapta, nici în stânga... Dacă nu te duci acum la Lucia...

Tocmai în clipa aceea se iviră de după colțul casei... Maria și... Lucia. Apariția neverosimilă a Luciei produse asupra lui Ursu un efect uluitor. Vlăjganul se desprinsese de lângă Dan și porni în goană către gard. Dan își duse palma la gură ca să-și oprească un răcnet cumplit. Ursu zbură însă peste gard fără să-l atingă și fără să se sprijine în ceva. Dan alergă după el până la gard și mai făcu o încercare de salvare:

– Gata, Ursule! Ai câștigat pariul! L-ai sărit fără să-l atingi.

Gardul era aproape cât Dan de înalt. Dar din Ursu nici urmă nu se mai vedea.

Cam la fel reacționează și Lucia care, trezindu-se față în față cu Ursu, se retrase și ea, în alt ritm, bineînțeles, primul obstacol

întâlnindu-l la poartă, întruchipat de Ursu care ocolise în goană colțul străzii. Cei doi se opriră ca trăsniți. Lucia își învinse atunci toate emoțiile și îndreptându-se spre Ursu cu îndrăzneala disperatului îi spuse:

– Și la urma urmei ce-a fost? Poftim!

Și-l sărută pe Ursu chiar acolo în fața porții.

Din fericire, scena nu avu decât un singur spectator, pe Tic. Prichindelul întoarse rușinat capul și se uită undeva spre munți. Sosise tocmai atunci la Dan și fără să vrea fusese martorul primului sărut înfiorat al Luciei. Inima i se strânse și gândurile îi zburau stol spre o fată negricioasă cu nasul puținel cârn, îmbrăcată într-o rochie foarte albă.

Capitolul VI

1

Prin cupola largă, spartă în zeci de locuri de ferestruici adânci se strecura din ce în ce mai îndrăzneată lumina zilei. Repede, repede, întreaga încăpere se lăsă cucerită de lumină. Fata în alb deschise ochii și privirile sale încă amețite se lovira de cupola spartă de simetrii. Oare visa? Amintirile începeau să se adune, să se apropie, să-i lumineze realitatea. Era prizonieră!... Era închisă într-unul din castelele pe care nici prin vis nu le străbătuse... își amintea cu limpezime toate clipele prin care trecuse, își amintea fiecare amănunt... Tresări și căută cu privirile cotoiul care-i ținuse tovărășie toată noaptea.

– Philippe! Philippe! chemă ea cu voce înceată.

Dintr-o firidă se desprinsese într-un salt prelung motanul alb cu pete gri și începu să-și frece trupul moale, alunecos de gleznele ei. În firida pe care o părăsise motanul se afla o cutie mare de carton. Înainte de a se culca, își amintea ea foarte precis, firida fusese goală. Fata în alb se cutremură. Drugul de fier rămăsese nemișcat de-a latul ușii. Nimeni nu putuse să pătrundă pe-acolo în cameră...

Intrigată, prizoniera începu să cerceteze cu atenție încăperea. Era o cameră mare, perfect pătrată, cu latura de zece metri și cu înălțimea tot cam de zece metri. Se afla deci în interiorul unui cub a cărui suprafață de deasupra era însă boltită și presărată cu ferestruici. Coloana din mijloc era groasă, cât trunchiul unui stejar secular, și se lipea chiar de centrul cupolei. Bolta și coloana formau împreună o ciupercă uriașă. Zidurile și coloana erau acoperite peste tot cu plăci mari de marmură albă. Nicăieri însă nu se vedea altă ușă. Și totuși cineva pătrunsese în cameră în timp ce ea dormea. Cutia de carton nu era o simplă dovadă, ci de-a dreptul o provocare.

În cutie se găseau de-ale gurii. Mâncare rece, aspră. Pâine, brânză, ouă. Prizoniera împărți totul cu Philippe și înfulecă partea ei cu poftă zdravănă. Sorbi câteva înghițituri de apă din ulcior și abia atunci își dădu seama că și ulciorul fusese mutat din loc. Rucsacul îi era deschis... I se cotobăise prin el. Nu i se luase nimic?... Nu! Ba da! I se smulseseră câteva foi din caiet. Se vedeau chiar urmele foilor smulse de la jumătatea caietului. Enigma vizitei îi atrase toate preocupările. Se hotărî să cerceteze camera, metru cu metru, metodic și calculat. Începu cu podeaua. Podeaua era acoperită cu plăci de marmură: niște pătrate cu latura de un metru. Erau în total o sută de plăci. Lovi cu piciorul în fiecare placă în parte, dar niciuna nu scoase sunetul acela prin care se recunoaște un gol dedesubt. Își scoase pantofii și ciocăni cu ei în coloana din mijloc, până unde putea să ajungă, dar îi răspunse același zgomot greu, înfundat. Se gândi câțva timp că ușa secretă ar putea fi ascunsă în firide, dar nici acolo nu descoperi nimic. Era vremea să treacă la cercetarea amănunțită a celor patru pereți. Fiecare părea aidoma podelei: construiți din același material, înveliți cu același număr de plăci. Încăperea era o veritabilă închisoare, cu neputință de părăsit.

În peretele din dreapta ușii nu descoperi nimic. Pipăi suprafețele de marmură, ciocăni în ele. Același răspuns fără speranță. Continuă cercetarea la peretele din fața ușii. Întâia, a doua, a treia placă... Nicio ușă secretă. Ciocăni mai departe și deodată tresări. Ciocăni din nou. Placa lovită răspundea altfel. Un zgomot desfundat. Ultima placă din cel de al doilea șir. Prizoniera reflectă o clipă. Apoi se hotărî. Își continuă cercetările, pipăi cu degetele muchiile plăcii de marmură. N-ajungea până sus. Trase repede patul în colțul speranțelor și se urcă pe el. Își strecură apoi degetele prin șențulețele care despărteau plăcile. Philippe, curios, o privea dintr-un ungher întunecat cu pupilele dilatate. Sus, chiar la întâlnirea cu cea de a treia placă, degetele fetei pătrunseră într-o crăpătură subțire care nu putea fi observată de jos, sub reflexele marmurei. Își afundă degetele, prinse marginea plăcii și trase. Placa începu să se miște. Se dezlipea de zid, se deschidea ca o ușă obișnuită. Prin spațiul albastru care se mărea fata vedea cerul,

simțea libertatea.

Philippe sări înaintea ei afară. Ea îl urmă coborând prudent fără zgomot. Închise încet ușa secretă, apoi se întoarse tot în vârful picioarelor și-și plimbă privirile în lumea în care evadase. Bucuria i se transformă repede în furie. Lumea în care evadase era tot o închisoare!

Prizoniera se afla în mijlocul unei imense curți interioare înconjurată de ziduri înalte, abrupte, improșcate cu insulițe de mușchi. Zidurile erau săpate direct în munte, dar cu atâta grijă și iscusință fuseseră netezite și întărite încât chiar după secole rămăneau reci și inaccesibile. Fata zări în zidul din dreapta o ușă mare de metal. Parcă și-o amintea. Da, era sigură... O văzuse cu o zi înainte... Îi văzuse însă cealaltă față, pe coridor, în timp ce pășea înaintea celui care o făcuse prizonieră. Alergă imediat la ușă și înțelese dintr-o privire că era încuiată. Dar chiar dacă ar fi fost descuiată oare ar fi avut ea puteri pentru a o desprinde din sudura ruginei? N-avea ce face. Trebuia să accepte închisoarea cu cer. Dar mai întâi s-o cerceteze.

Se învârti fără grabă prin curtea de stâncă. Goliciunea și răceala ei o oboseau, o speriau, o alungau parcă înăuntru, în închisoarea fără cer. Dar trebuia să vadă totul... Cine știe?... Zidul din față avea niște deschizături în creastă care semănau perfect cu niște crenele. Dar cum se putea ajunge acolo, la o înălțime de aproape zece metri? În zidul din stânga descoperi câteva scobituri afunde, ca niște cotlonașe, iar spre capătul lui un izvor tras parcă de mâna omului acolo. Apa rece, cristalină, o învioră, îi șterse încruntarea și teama. Prizoniera își aținti din nou privirile asupra zidului și crenelilor. O idee îi fulgeră mintea. Dacă scobiturile de pe creastă erau niște crenele, înseamnă că existase cândva și o cale care ducea la ele. Ațâțată și nervoasă și nerăbdătoare se îndreptă spre zidul cu pricina și începu să-l cerceteze centimetru cu centimetru.

Într-adevăr, undeva, la baza zidului se afla o scobitură abia vizibilă. Scobitura foarte strâmtă era umplută cu mușchi. Fata își înfipse degetele în catifeaua verde, adânc, fără să întâlnească vreun obstacol. Scoase mușchii afară și scobitura deveni o gaură

ovală, șlefuită în care i-ar fi încăput ușor picioarele sau mâinile. Își continuă căutările cu febrilitate. Zidul era presărat cu insulițe de pluș verde, unele mai mari, altele mai mici, unele supte de stâncă, altele ca niște excrescențe. Dacă erau toate, asemenea primei insulițe, scobite de mâna omului? Le urmări cu atenție, le ordonă după un plan care i se ivise în minte și deodată totul căpătă altă semnificație. Insulițele de mușchi nu erau altceva decât o scară săpată în piatră, o scară dublă și pentru mâini și pentru picioare. Fără să mai șovăie, începu escaladarea zidului. Dorința de a ajunge cât mai repede pe creastă, la crenel, îi învinse teama și-i mări îndrăzneala. Se cațără cu o siguranță uimitoare. Pe măsură ce urca scobiturile pentru picioare deveneau mai largi, iar în cele pentru mâini descoperi inele de fier. Prinzându-se cu mâinile de inele, urcușul deveni o jucărie. Încă o treaptă... încă una... ultima.

Prizoniera ajunsese teafără și veselă chiar în scobitura mare din mijlocul crestei. Era un veritabil crenel. Din interiorul lui se vedea o mare parte din regiunea Cetățuiei. Plecându-și însă privirile se simți atacată de un val rău care o ameți. O prăpastie hidoasă, înspăimântătoare își căsca gura. Era imposibil ca o ființă să poată urca sau coborî pe acolo. Își învinse amețeala și privi mult, până simți că se satură, peisajul sălbatic al Cetățuiei. Câteva clipe rămase cu ochii închiși, incredințându-se unui vis, apoi, prudentă începu să coboare. Iar când ajunsese jos luă motanul în brațe și mângâindu-i blana moale îi spuse:

– Dragă Philippe, n-avem ce face! Trebuie să rămânem niște prizonieri cuminți. Ce frumos ar fi totul dacă am fi liberi!

Philippe o privi cu atâta tristețe că fetei i se sfâșie inima, încercă să-l liniștească:

– Nu dispera, prostuțule, de evadat tot evadăm noi până la urmă. Fii mulțumit că nu ni s-a întâmplat ceva și mai rău. Să vezi cât de repede ne recucerim libertatea...

Și tăcu. Numai mâinile i se lăsau topite și alintate de blana moale, plină de tresăriri. Un vârtej de gânduri o cuprinse, dar vârtejul se liniști. Era foarte trează. Își aduse caietul, stiloul, se așeză pe un bolovan și încercă să-și imagineze planul castelului. Încă de la început o frapase simetria desăvârșită a camerei de

marmură. Arhitectul castelului fusese pesemne obsedat de legea simetriei. Fiecare perete era pătrat și era suma unor pătrate, iar ușile și coloana se încadrau perfect în simetria camerei. Fata în alb socoti latura pătratului de bază din care se compuneau celelalte pătrate cam de un metru. Și folosi această convenție în planul ei, deși știa că pe vremea construcției castelului nu exista sistemul metric. Dacă întreaga concepție arhitectonică pornea de la un pătrat de bază și continua spre pătrate mai mari, spre cuburi cum era camera ei, era foarte posibil ca tot castelul să aibă forma unui pătrat uriaș, format din patru mari încăperi despărțite de un coridor în formă de cruce. Și schiță pe hârtie planul castelului, adăugind detaliile pe care le observase, în camera ei, și celorlalte trei camere. Cu schița în față planul castelului i se părea de o simplitate uimitoare. Cele patru camere, coridorul în formă de cruce... în formă de cruce... în formă de cruce...

– Philippe! țipă fata ca ieșită din minți. Philippe! Prostule! Știi tu unde ne aflăm? Prostuțule! dac-ai ști!... E castelul meu! Castelul meu, Philippe! De când îl visez!... Am fost în el o singură dată, în spital... dar atunci era un vis... Și-am mai fost o dată... la un concurs, am scris despre el... dar era altfel...

Fata în alb părea cuprinsă de febră. Ochii îi luceau ca sticla.

– E castelul meu, Philippe! șopti ea. Castelul din visele mele. Îmi voi pune cea mai frumoasă rochie albă pentru a-mi primi invitații...

Tăcu brusc și deschise caietul. Amețită de vis și de exaltare, nu observase chipul omului cu cicatrice și mai ales expresia feței lui în clipele când îi vorbise motanului. Omul cu cicatrice o privise prin deschizătura ușii de metal. Când prizoniera începu să scrie își retrase capul și închise fără zgomot ușa.

Fata în alb scria fără să se oprească. La picioarele ei, Philippe torcea monoton.

2

În altă încăpere a castelului care semăna în toate detaliile cu

cea a prizonierei în alb, omul cu cicatrice, ajutat de individul foarte slab și cu mâini neobișnuit de lungi, se îndeletnicea cu o treabă foarte ciudată. Amândoi erau cocoțați pe scări înalte de lemn și loveau metodic și atent în plăcile de marmură cu un ciocan înfășurat în cârpe. După un număr fix de lovituri se opreau și schimbau păreri.

– Nimic... Niciun gol. Numai rezistență.

– Nici eu n-am izbutit...

– Înseamnă locul cu o cruciuliță roșie.

– Nicio grijă. Fiecare placă.

Și iar începură ciocănelile. Cercetau amândoi același zid. Dar toată truda lor acrobatică părea zadarnică. Coborâră în același timp de pe scările subțiri și fragile și amândoi erau osteniți și mânioși.

– Nu se poate să nu mai găsim! spuse omul cu cicatrice. Să mai controlăm o dată firidele.

Se opri în fața unei firide, își băgă degetele într-o scobitură, deschizând prin simplă apăsare o ușiță secretă. În gaura strâmtă, căptușită cu marmură, se afla un vas mic de pământ. Răsturnă conținutul vasului pe placa albă a firidei. Sunetul care se împrășteie în cameră, deși strident, metalic, ascuțit, părea că place mult auzului celor doi. Pe suprafața de marmură se împrăștiară o mulțime de monezi galbene-arâmii. Razele care ajungeau până acolo și reușeau să atingă cu vârfurile lor luminoase monezile precum și sunetul rostogolirii nu mai lăsau niciun dubiu nimănui.

– Aur, aur, aur pur! O avere... o bogăție, rosti slăbănogul.

Omul cu cicatrice îl întrerupse:

– Le lăsăm tot acolo. E cel mai sigur ascunziș. Să cercetăm și cealaltă firidă... deși am mai căutat o dată... Oare unde s-au mai putut ascunde?

Pe fața lui mereu încruntată, apăru o lumină.

– Stai! S-ar putea...

Celălalt se întoarse și-l urmări mirat. Omul cu cicatrice se oprise în fața firidei părăsite, deschise din nou ușița secretă, apoi scoase vasul cu monezile de aur. Privea țintă interiorul gol. Cu mișcări lente scoase din buzunar un ciocănel și începu să lovească

în pereții din interiorul tainiței. Din fund se auzi un zgomot înfundat, pereții laterali răspunseră la fel, cel de jos la fel.

– Acum e-acum! spuse dânsul.

Și lovi cu teamă, poate că nici nu lovea ci îi tremura ciocanul în mână. Lovi în peretele de sus. Slăbănogul se repezi spre el cu ochii mari, ieșiți din orbite:

– E gol! Oare?...

Degetele celuilalt căutau marginea. Placa de sus se deschise ca un chepeng. Își băgă mâna înăuntru până la cot și scoase cu degetele tremurânde un vas de lut. Mai băgă o dată mâna și scoase al doilea vas. A treia oară nu mai găsi nimic. Deșertă conținutul vasului pe marmură parcă numai pentru a auzi zgomotul monezilor rostogolindu-se.

– Tot douăzeci?

– Tot.

– Adică în total șaizeci.

Amândoi se aplecară asupra comorii împrăștiată. Fiecare luă în mână câteva monezi; omul cu cicatrice le privi pe rând cu ochi semideschiși, slăbănogul le încerca în dinți.

– Aceleași?! Exact aceleași!

– S-ar putea oare... dar slăbănogul nu mai avu vreme să-și termine fraza.

Ușa secretă din fundul camerei se deschise și omul cu ochi de viezure pătrunse înăuntru.

– Ați mai găsit ceva?... Îl văzui urcând încoa' pe cioban...

Omul cu cicatrice se întoarse brusc:

– Vine dinspre sat?

– Da! Deși ieri ne-a spus că se duce în partea cealaltă...

– Rămâi aici! porunci omul cu cicatrice celui care adusese vestea proastă. Am mai găsit două vase cu monezi...

Apoi îl invită pe slăbănog cu dânsul și părăsiră împreună încâperea de marmură.

Abia ieșiră cei doi, că omul cu ochi de viezure alergă spre firidă. Monezile erau răspândite în toată firida. Le numără una câte una cu voce tare. „Șaizeci”. Le împărți apoi în trei grupuri de câte douăzeci și-și plimbă satisfăcut degetele pe bărbie. Se uită

îndelung și la vasele de lut, le pipăi, le scutură, apoi le găsi un loc anume într-un colț al încăperii. Se întoarse la firda cu aur. Parcă nu-i venea să se despartă de monezi. Mai luă câteva, le pipăi pe îndelete, le mângâie. Ochii îi ardeau ca jarul. Apoi le puse la loc... Dar nu chiar pe toate. În mâna lui mai rămăsese o monedă. O băgă în buzunar, tuși fără rost, poate a satisfacție. Apoi ieși din încăpere pe ușa de metal. Păși cu siguranță pe coridor, fără să mai aibă nevoie de lumina lanternei. Înainte de a ieși prin deschizătura mascată de lângă ruine, își scoase prudent capul. Și iscodi cu atenție în toate părțile. Abia când se convinse că nu-l vede niciun ochi străin, ieși cu totul afară. Merse o bucată de vreme printr-un labirint de stânci și ocolișuri care-l scoase în plin luminiș. Prietenii lui stăteau de vorbă cu ciobanul pe o moviliță.

Ciobanul era gata de plecare. Își pusese ghioaga pe umăr și dăsa în spate. Omul cu cicatrice îl amenință cu degetul:

– La înapoiere să dai musai pe-aici. Cred că ne-am înțeles? Nu? În toate privințele...

– Musai, da' o să cam treacă vreme, că eu numai peste vreo zece zile mă-ntorc... Rămâneți cu bine!

– Drum bun!

Odată cu ciobanul porniră și cei trei spre munte. Dar fără să se grăbească. Omul cu ochii de viezure se interesă:

– Ce spune mocanul?

– Cam neghiob... îl caracteriză omul cu cicatrice. Deși cred că ne-am putea înțelege cu dânsul.

– Mie mi se pare isteț, se amestecă slăbănogul. M-aș mira să mai facă vreo boacăna...

– Mai sunt oare monezi? schimbă vorba viezurele. Trecem în cealaltă cameră? Sau...

– Să nu ne pripim, recomandă șeful. Până nu căutăm de zece ori prin fiecare loc, nu părăsim nimic.

Ceilalți încuviințară fără vorbe. Șeful părea să aibă mare autoritate asupra lor. Nu-l contraziceau niciodată. Omul cu ochii de viezure îi înțelese semnul tăcut, se întoarse și porni către movilă. După câteva clipe de liniște slăbănogul întrebă:

– Ce facem cu fata?

– Deocamdată e în siguranță acolo. Are Boroș grijă de dânsa și cred că nu-i trece prin cap c-o supraveghează. Și-i foarte bine așa!

– Asta ziceam și eu, spuse slăbănogul. Cu Boroș în preajma ei nu-i nicio primejdie.

– Se mai vede ciobanul? întrebă șeful când se întoarse omul cu ochii de viezure.

Cercetașul mai aruncă o privire în vale apoi răspunse cu voce sigură:

– În orice caz nu ne poate vedea.

– Atunci să intrăm! se auzi ca o poruncă glasul omului cu cicatrice.

Și toți trei dispărură fără zgomot în interiorul muntelui.

3

În aceeași stare de exaltare, fata în alb recitea cu voce tare paginile pe care le umpluse cu un scris frumos, rotund. La picioarele ei, lungit pe burtă, cu capul întors ostentativ către dânsa, Philippe părea că ascultă scrisoarea, care-l obligase, atâta amar de vreme, să stea cuminte într-un colț și să toarcă în neștire. Motanul nu pricepea o iotă din ce auzea dar interesul lui simulat părea că-i face plăcere autoarei.

„Dragi cireșari – începea scrisoarea – sunt atât de fericită încât aș vrea să uitați și voi toate neînțelegerile și supărările noastre. Nu vreau să mă mai gândesc. Nu vă mai gândiți nici voi. Am vrut să ne cunoaștem din prima zi, dar, iertați-mă, azi, acum, nu pot să vorbesc urât despre nimeni, nu vreau să jignesc pe nimeni.

Astăzi, cu câteva clipe înainte de a începe scrisoarea, am descoperit castelul pe care-l visez și pe care-l caut de zece ani, castelul care mi-a îmbogățit și mi-a uimit copilăria. „Castelul celor două cruci”... Am vrut să vă vorbesc despre el, să vă chem alături de mine ca să-l descoperim împreună, să pătrundem împreună pe sălile lui îmbrăcate în marmură albă. Am vrut să-l colindăm împreună, să-i aflăm împreună tainele și bogățiile, să devenim pentru o vreme stăpânii săi veseli și mândri.

Vă mărturisesc cu toată sinceritatea că n-am crezut niciodată cu certitudine în existența lui. Chiar acum, când îmi port pașii pe lespezile sale de marmură, când îi pipăi cu mâinile mele pereții reci și strălucitori, când îi aflu intrările secrete și-i admir frumusețea severă, maiestooasă și simetrică, mă mai cuprinde încă teama că totul ar putea să fie un vis. Goliciunea și tăcerea lui așteaptă parcă de secole vocile și pașii voștri.

Voi n-ați auzit niciodată despre el? Castelul celor două cruci din Cetatea Vulturilor... Atâtea documente vorbesc despre el fără să-l numească! Amintiți-vă hrisoavele vechi în care se povestește despre locurile de refugiu ale familiilor domnești în timpul luptelor cu dușmanii, despre locurile unde se adăposteau bogățiile domnitorilor noștri în vremuri de bejenie. Dar în multe din ele nu se pomenește numele cetăților tainice. Într-unul singur, un cronicar bătrân amintea despre Cetatea Vulturilor și despre Castelul celor două cruci, dar documentul acela s-a pierdut și-a rămas numai amintirea altor cronicari despre el. Oamenii au transformat acea amintire în legendă și legenda înfruntă demult veacurile.

Am auzit și eu legenda, uneori m-am îndoit asupra adevărului ei, dar imaginea castelului n-a putut niciodată să-mi iasă din amintire. Poate că această îndărătnicie, această credință mi-a purtat pașii aici, m-a adus spre locurile acestea sălbatice și jalnice care ascund intrarea în castelul meu. Deși sunt prizonieră aici, deși am fost închisă fără putință de scăpare într-o aripă a castelului, deși n-am alături de mine decât o singură ființă, o ființă tăcută și prea liniștită, un motan pe care l-am botezat Philippe, mă simt totuși fericită că am ajuns în împărăția viselor mele. Singura tristețe mai mare mi-o pricinuiește lipsa voastră.

Vă invit pe toți în castelul meu pentru a ne bucura împreună de frumusețile și bogățiile lui, pentru a mă salva din tristețe și mai ales din singurătate, pentru a mă scoate din închisoarea care-mi îmbolnăvește toate bucuriile.

Voi face totul pentru ca această scrisoare să ajungă în orașul vostru, în mâinile voastre. Trăiesc cu speranța, cu încrederea, cu certitudinea că veți veni. De aceea vă spun un nerăbdător „la

revedere”.

Cu adevărat „Prizoniera în alb”

După ce termină de citit scrisoarea, fata în alb începu să-l mângâie pe Philippe și să-i șoptească rar cu voce blândă:

– Nu fi trist Philippe, prostuțule! Vor sosi în curând oaspeți... Și o să fim liberi... Și o să cântăm, Philippe, prostuțule... Auzi? Acum avem alte treburi... Scrisoarea asta trebuie s-ajungă departe, la prietenii noștri...

Motanul se scutură brusc din toropeală. Mișcarea lui o trezi din gânduri și pe fata în alb. Simțea că trebuie să încerce ceva. Fără mișcarea bruscă, de semnal a motanului nu se știe unde s-ar fi încheiat povestea aceasta. Prizoniera își ridică privirile spre crenelurile zidului. Acolo îi era toată speranța. Smulse două foi din caiet, culese de jos un colț de marmură albă căzută, cine știe de câtă vreme, din vreo lespede a castelului ei, înfășură cu scrisoarea bucata de marmură și totul se transformă într-un pachetel greu care fu învelit la rândul lui în cele două foi albe, smulse din caiet. Pe suprafața netedă de hârtie scrise cu litere mari orașul de destinație, apoi cu litere mai mici: „Frizeria Higiена – pentru cireșari”. Legă totul bine, cu o sfoară subțire. Mesajul era gata. Îl ascunse în sân. Apoi, cu mâinile libere, începu escaladarea zidului de piatră fixându-și aceeași țintă: crenelul din mijloc.

Prizoniera ajunse în crenel, exact în clipa când pe poteca de la marginea cealaltă a prăpastiei pășea cu mers sigur și rapid un cioban cu o ghioagă uriașă pe umăr. Norocul era alături de ea.

– Hei! strigă fata, cu mâinile aduse pâlnie la gură. Hei!

Ciobanul se opri mirat și începu să caute cu privirile ființa care strigase. Fata în alb agită brațele. Abia atunci ciobanul descoperi sus, pe creasta peretelui abrupt, o mogâldeată în alb care nu-i părea întru totul necunoscută. Îi făcu un semn prietenesc cu mâna. Încurajată de semnul ciobanului fata în alb luă hotărârea la care se gândise mai demult. Duse mâna la gură în semn de tăcere. Îi era teamă să nu fie descoperită de cei care o făcuseră prizonieră. Scoase apoi din sân pachetelul prețios și calculă distanța. O cuprinse teama că n-o să aibă putere să arunce greutatea dincolo

de prăpastie. Trebuia să-și facă vânt, să arunce cu toate puterile.

Ciobanul nu prea înțelese la început ce vrea fata. Îi urmări însă atent toate mișcărilor și în sfârșit pricepu că vrea să-i arunce ceva. Și de astă dată fata în alb avu noroc. Temându-se că obiectul care urma să fie aruncat s-ar putea strica în cădere, ciobanul se pregăti să-l prindă. Aruncă ghioaga jos și își întinse, în așteptare, mâinile sale mari, puternice, transformate în căuș.

Fata în alb își făcu vânt, aruncă și se opri din mișcare chiar la muchia prăpastiei. Dar nu întâlnirea crudă și subită cu hăurile fără fund o făcu să-i înghețe sângele în vine. Văzu, înțelese, simți că pachetul n-o s-ajungă dincolo la cioban.

Dar și ciobanul simți primejdia. Dintr-un salt ajunse la marginea prăpastiei, întinse mâna dreaptă în gol... Totul se petrecu într-o clipită. Ciobanul ținea în mână mesajul adresat de prizoniera în alb cireșarilor! Cu un gest larg făcut cu amândouă brațele ciobanul îi dădu a înțelege fetei că poate fi liniștită, că poate fi fără grijă. Era și un semn de despărțire, de rămas bun.

Fata coborî sprintenă și veselă scara săpată în piatră și se îndreptă spre cotoiul uimit, în rotiri de dans. I se destăinui ca într-un cântec:

– Suntem salvați Philippe. Dar să nu cumva să scoți vreun cuvânt... Acuși o să ne pomenim cu cireșarii aici...

Cotoiul o privea liniștit, părea că-i pricepe cuvintele. Dar mintea lui de cotoi nu mai înțelese nimic, mai ales atunci când văzu că stăpâna lui se îngălbenește și aleargă spre scara de piatră și o urcă nebunește, cu o iuțeală pe care și dânsul i-o putea invidia.

Dar când ajunse sus, prizoniera nu mai văzu nici urmă de cioban. Coborî jos încet, încet și se așază învinsă lângă Philippe:

– Doamne, cum am uitat! oftă dânsa. Singurul lucru pe care n-aveam voie să-l uit, Philippe.

Din ochii fetei în alb curgeau lacrimi mari, fierbinți. Mesajul către cireșari conținea totul, totul. Lipsea un singur amănunt: nu spunea locul unde se afla castelul ei: Castelul celor două cruci. Și greșeala deveni ireparabilă, pentru că chiar în cursul acelei nopți fata în alb fu mutată în altă încăpere, aidoma cu a ei, cu aceeași curte interioară, cu aceleași ziduri reci, solide, care însă nu mai

comunicau cu lumea din afară ci cu interiorul muntelui. Noile ziduri nu aveau crenele, nu aveau scări de piatră care să urce spre creste.

Cei trei cercetau încăpere după încăpere, ciocăneau zi și noapte în ziduri.

Fata în alb, cu tristețea și disperarea în suflet, aștepta totuși o minune.

Capitolul VII

1

Mesajul fetei în alb deveni un fel de ștafetă. Ciobanul întâlnindu-se cu un tăietor de lemne din Strâmba i-l înmână cu rugămintea de a-l da cuiva care pleacă spre orășel.

– Găsești dumneata pe cineva care coboară cu trenul.

– Da' ce are înăuntru, bade?

– Dumnezeu știe, că eu n-am obiceiul să m-ating de lucruri străine. Numai muierile au ăst obicei urât, știi povestea cu inelul și broasca.

– Cine n-o știe! minți tăietorul care era, pare-se, grăbit.

– Păi de unde o știi că aia mi s-a întâmplat mie acum vreo două, trei zile?

Tăietorul înghiți în sec dar ciobanul îl iertă:

– Eu te-oi ruga numai să ai grijă să nu se piardă pachetul...

Tăietorul înmână la rândul lui pachetul unui bătrân cu buza de sus despicată, care mergea la o noră în Șoimeni. Bătrânul întâlnește chiar la intrarea în sat un învățător cam cu chef care mergea trei sate mai la vale și-l rugă să dea pachetul mai departe, învățătorul care de fapt se ducea la un botez întârziat, uită un timp de pachet. După mai multe pahare de vin descoperi, din fericire, un prieten pe care nu-l mai văzuse de vreo zece ani și aflând că pleacă în orășel își aminti de mesaj.

– Păi dă-mi-l, că plec chiar acum! Dacă mai iau două pahare mai rămân vreo trei zile pe-aici.

Nu bău decât un singur pahar ceea ce-l făcu să-și amintească pe drum că trebuie să ajungă în orășel tocmai luni. Întrebă un țăran care umbla în plină vară cu căciula pe cap, dacă e sâmbătă sau duminică. Când auzi că-i numai sâmbătă, se mai trezi puțin și se hotărî să se întoarcă la botez ca să mai uite o dată în ce zi se află. Noroc că, înainte de a lua calea înapoi, țăranul îl întrebă, așa,

într-o doară:

– Da-ncotro te duceai?

– Nu cumva mergi în oraș? Își aminti ceva cel cu paharele de vin.

– Ba! spuse sec țăranul cu căciula și înalt cât Ceahlăul.

– Da' dacă tot mergi undeva, poate găsești pe drum vreun călător să-i dai să ducă pachetul ăsta la oraș. Că eu mă-ntorc și dacă mai beau un pahar rămân înc-o săptămână.

Țăranul îl luă și peste câțiva kilometri îl dădu unei moașe care fusese chemată în grabă la o naștere. După ce călători o vreme cu brișca, ajunse în sânul unei precupețe care se ducea într-un sat vecin să vadă dacă n-au mai scăzut oamenii din prețul găinilor. Aici ajunse în mâna unui popă care trecea dealul la un priveghi, pe urmă în șareta unui factor care probabil nu cunoștea legea poștelor, pe urmă în mâna unui flăcău de țară care-și cumpăraseră de puțin timp bicicletă și în fiecare zi avea obiceiul să se ducă în celălalt sat spre a-i face în ciudă unui cunoscut cu care avea el ceva de la o fată; pe urmă ajunse în cabina unui șofer care-l duse până la câțiva kilometri de oraș. Aici însă autocamionul suferi o pană grea de motor. Înfuriat de pacostea care-l pocnise la câțiva kilometri de casă, șoferul dădu mesajul unui moșneag înalt și rebegit, singurul om pe care-l întâlni în drum la ora aceea, spunându-i cam așa:

– Du și dumneata pachetul ăsta, moșule... pământul mamei lui de radiator...

Moșneagul rămase cu gura căscată:

– Păi cui să i-l dau, omule?

– Și magnetoul! fir-ar să fie! Dă-l și dumneata acolo... Haramul, cristelnița și prescura... cui l-a făcut!

– Păi eu mă duc la Vulturești. Și cine știe când oi ajunge acolo...

– Și carburatorul!... Anafura și grijania și soarele...

– Eu îl duc la primărie.

Dar șoferul mai descoperi și alt defect la motor pentru că se uită la moșneag ca la o arătare de pe altă lume și începu s-o ia de la cap cu sudălmile...

Așa se face că pachetul, în loc să ajungă imediat în orașelul

care se afla la câțiva kilometri, poposi la primăria din Vulturești care era la vreo douăzeci de kilometri de oraș. De-acolo însă, ajunse fără alte preluări, prin intermediul unei singure persoane, luni la prânz, în localul frizeriei „Higiena”. Tot drumul întortocheat durase... două zile!

O oră mai târziu, pachetul se afla în mâna lui Dan. Tatăl său nu reuși să-i dea altă explicație decât aceea că pachetul îi fusese predat de un țăran din Vulturești.

– Și chiar n-a zis nimic țăranul?

– Ba da, a spus că nici el nu știe de unde-i.

Răspunsul îl încurcă și mai mult pe Dan. Pachetul fiind adresat cireșarilor, fără să se indice vreun nume precis, și mai ales pentru că ajunsese la destinație într-un mod atât de ciudat și de misterios, Dan crezu de cuviință că e cazul să-și cheme prietenii.

2

Cireșarii se adunară și de astă dată sub nucul din spatele casei lui Dan. Nu lipsea nimeni în afară de Victor și Ionel. Chiar și Țombi își găsisese un loc discret în adunare. (Pentru a-și răscumpăra greșeala nemărturisită pe care o comisese nu demult față de stăpânul său, cățelul se ținea scai de el, lingușindu-l și încurcându-l.) Povestea pachetului îi surprinse pe toți. Deși ardea în ei nerăbdarea și curiozitatea, voiau să mai amâne puținel dezlegarea tainei.

– Ce-ar putea să conțină? întrebă Ursu care continua să stea departe de Lucia și se ferea să-i întâlnească privirile.

– Dac-ar fi Victor aici, spuse Dan, am fi știut acum și ce este în pachet și cine ni l-a trimis și în ce scop, și în ce zi, și cum a ajuns la noi...

– ... Și ce marcă de pantofi poartă bunicul trimițătorului... continuă în zeflema Lucia.

Era însă printre cireșari unul care ar fi putut spune cu precizie cine e trimițătorul ciudatului pachet, dar simțea un asemenea vârtej de emoții în pieptul lui când se gândea la ființa care-l

expediase, încât preferă să nu scoată niciun cuvânt. Când Dan începu, cu mișcări foarte încete, ritualul despachetării toți se strânseră în jurul lui.

– O bucată de marmură albă! șopti Tic.

– Și o scrisoare! completă Dan. O citesc eu.

Fără să se uite la semnătura celei care trimisese scrisoarea, nu atât pentru că recunoscuse imediat scrisul, cât pentru a păstra vie curiozitatea cireșarilor, Dan începu să citească mesajul fetei în alb... În tot timpul lecturii nimeni nu scoase un cuvânt, dar imediat ce citi semnătura: „Cu adevărat prizoniera în alb”, se porni o adevărată furtună de comentarii.

– E o farsă! strigă Lucia.

– Pe mine mă uimesc o groază de amănunte și mai ales tonul scrisorii, căzu Maria în reverie.

– Mi se pare totuși ceva necurat la mijloc! spuse Dan. Tu, Ursule, ce crezi?

– Eu habar n-am cine-i fata. Am văzut-o doar două secunde într-o noapte și i-am auzit două vorbe. Nu pot să spun nimic.

– Dar marmura? îndrăzni Tic.

– E un calcar zaharoid! îi puse la punct Lucia. Într-adevăr foarte frumos, dar până mâine pot face și eu rost de-o bucată...

– Dar dacă totuși ceva e adevărat? se înfioră Maria. Ia gândiți-vă și voi...

– Nu vezi că vrea să-și bată joc de noi? se opuse Lucia. Castelul meu... Coloanele mele...

– Tocmai chestiile astea îmi dau mie de gândit, o întrerupse Dan. Dar invers de cum presupui tu. Dacă voia să-și bată joc de noi, putea să creeze o atmosferă mai obscură, mai misterioasă, că fata, trebuie să recunoaștem, are stil...

– Iar tu cam ai dreptate! întări Maria.

– Știi, am pus mâna pe niște răsaduri foarte frumoase... își apropie Tic buzele de urechea Mariei.

Lucia nu se lăsă bătută:

– Parc-ați fi niște copii! Judecați mai serios, ce dracu'! Castelul celor două cruci... Cetatea vulturilor... S-a gândit ea bine. Nume care ne vor atrage. Mai e și-o legendă... Nu e proastă deloc...

Maria se chinuia să-și amintească ceva... Deodată își duse mâna pe obraji și scoase o exclamație dureroasă:

– Aaaa! Lucia! Băieți! Știu cine-i fata... Cum de-am putut fi atât de idioată și atât de rea! Mi-amintesc totul, totul. Dar vă jur că n-am văzut-o niciodată... Castelul celor două cruci! Ea e! Ea! Laura! Ce idioată am fost, Doamne!

Toți o priveau pe Maria cu ochii mari. Nu înțelegeau nimic din spusele ei.

– N-am să mi-o iert niciodată. Dar cum de nu mi-am dat seama atunci când mi-a spus?... Săraca! Sigur că era speriată și surprinsă. Știți ce mi-a spus? „Dar nu ne-am cunoscut niciodată...” Exact cum am spus eu adineaori. Pentru că într-adevăr nu ne-am cunoscut!

– Dar spune odată! Cine e? Ce e? Țipă Lucia.

Maria își reveni. Răsuflă adânc de câteva ori înainte de a vorbi din nou.

– Ne-am întâlnit, adică nu ne-am întâlnit, am luat parte, amândouă, anul trecut la București, la concursul de compoziții literare. Eram atât de emoționată! Mai ales în ziua când s-a dat rezultatul și s-au împărțit premiile. Nu mai auzeam și nu mai vedeam nimic. Dacă nu s-ar fi întâmplat lucrul acela extraordinar, nici azi n-aș ști... Când s-a strigat numele celei care obținuse premiul al doilea, nu s-a prezentat nimeni în fața juriului. Iată ce a trezit toată sala și pe mine m-a trezit și m-a intrigat. Probabil că s-a repetat anunțul, pentru că am memorat cuvânt cu cuvânt fraza asta, fără început... „... Laura, pentru excepționala compoziție literară „Castelul celor două cruci” care, prin originalitatea și stilul în care a fost scrisă, ar fi meritat cu prisosință premiul I, însă din păcate lucrarea a fost predată neterminată...” Acum îmi amintesc perfect. Nu s-a prezentat nimeni în fața juriului. O voce, pesemne a unei colege, a răsunat în tăcerea sălii: „A fost bolnavă de meningită. Abia a ieșit din spital de câteva zile. Poate i s-a făcut rău...” Dar cum am uitat totul? Eu sunt aceea care, cine știe?, i-am luat pe nedrept premiul. Ea e... Laura... Castelul celor două cruci...

Povestea Mariei îi impresionează pe toți. Până și Lucia își potoli

într-un fel spiritul de contrazicere:

– Și tu crezi că tot ce ne-a scris e adevărat? întrebă ea cu un ton blând. Nu știu de ce am impresia că seamănă puțin a compoziție. Poate că a transcris compoziția de anul trecut...

– Aici greșești rău, Lucia! interveni Dan. Nu e în scrisoare nici cel mai mic grăunte de compoziție gândită sau transcrisă. Scrisoarea seamănă cu o destăinuire, cu o erupție.

– Zău, Lucia, se amestecă Tic emoționat, remarcând marele obstacol, gândește-te, dac-ai fi tu în situația ei, nu te-ar dura să știi că prietenii tăi discută în loc să pornească...

– Eu? se miră Lucia. Să fiu în situația ei? De ce? Nu-mi place să alerg pe câmpuri, aiurea... Ce să caut acolo?

Ar fi vrut și Ursu să spună ceva, dar îi era teamă să nu supere fie pe Lucia, fie pe Tic și Maria, pentru că sentimental era alături de Tic, iar rațional îi dădea dreptate Luciei.

– Eu zic să nu ne pripim cu vreo hotărâre nesăbuită, spuse Dan și simți privirea rugătoare a lui Tic. Să mai reflectăm...

– Bine, dar e închisă acolo, se înduioșa prichindelul.

– Asta, Ticușorule, n-o mai cred. Poate c-a dat ea peste vreo ruină sau, cine știe, poate chiar peste vreun castel, dar chestia cu prizonierul și cu Philippe sună puțințel a... a... cum să-ți spun... a compoziție literară.

– Vezi să nu te contrazici! îl ajută Tic. De ce să nu fie adevărat! Noi n-am trecut prin niște istorii... parcă ai fi uitat...

– Totuși să nu ne pripim... Ce-ar fi...

Dan nu-și termină fraza plină de promisiuni, pentru că Lucia, care până atunci părea pe jumătate convinsă de adevărul scrisorii, rosti deodată cu o voce foarte hotărâtă:

– Imposibil! E o farsă! Cetatea Vulturilor... Castelul celor două cruci... Dac-a ajuns acolo și e acolo, dacă e prizonieră și vrea s-o salvăm, să ne fi spus măcar... *unde putem s-o găsim!*

Descoperirea Luciei avu efectul unui trăsnet în adunarea cireșarilor. Singurul care nu simți arsuri și teamă era Tic. Ceilalți însă începeau să dea înapoi: nu mai puteau opri valul de îndoieli.

– Când se-ntoarce Victor? întrebă prichindelul agățându-se de ultimul colac de salvare.

- Spre sfârșitul săptămânii, răspunse Lucia.
- De ce?... Adică... se bâlbâi prichindelul. Dar dacă fata a uitat?
- S-ar putea și asta, Ticușor, dar vezi tu, Lucia are și ea dreptate... Închipuie-ți că primești o telegramă: „Tic, vino! Salvează-mă. Pompilică.” Ce-ai face dacă nu spune unde să vii?

- Mai întâi aș crede că era atât de îngrozit încât a uitat adresa... apoi m-aș uita foarte simplu să văd de unde e expediată telegrama! răspunse puștiul prompt.

Spusele mezinului aproape că stârniră aceeași senzație ca descoperirea Luciei. Spre mirarea tuturor, Lucia îi adresă prima remarcă elogioasă:

- Foarte logic, Tic! Noi ne complicăm în tot felul de probleme și adevărul e lângă noi. De unde vine mesajul?

- L-a adus cineva din Vulturești, răspunse Dan. Dar mai multe n-a putut scoate tata de la el.

- Să dibuim pe aducătorul mesajului! propuse Lucia. Chiar dacă a mai trecut mesajul printr-o mână n-o să fie greu să-l aflăm pe primul mesager. Și atunci toată enigma va fi ușor de rezolvat. Ticușor, meriți toate felicitările. Cine pornește în căutarea mesagerului? Unul sau doi, ajung...

Unul sau doi? Toți se repeziră, dar aleșii cei mai nimeriți erau Tic și Dan... și Ursu care nu voi să-și lase prietenii singuri.

- Să nu uitați esențialul! sublinie Lucia. Ne interesează mesagerul inițial, primul!

Tic o privi cu un zâmbet superior:

- Chiar dacă mesajul a trecut prin trei sau patru mâini într-o zi, cel mult două, dăm de prima mână care l-a luat.

Cine-și închipuia că mesajul fusese purtat de o groază de oameni?! Trecuse din mâinile ciobanului într-ale tăietorului, de la tăietor la bătrânul cu buza despicăță, de la acesta, la un învățător care mergea la un botez, de la învățător la un cetățean care nu știa dacă-i sâmbătă sau duminică, de la chefliu la un țăran cu căciulă, apoi la o moașă, apoi la o precupeață, apoi la un popă, apoi la un factor; mai trecuse prin mâinile unui flăcău cu bicicletă, ale unui șofer care înjura ca un birjar, ale unui moșneag dărăpănat, ale secretarului primăriei din Vulturești și în sfârșit poposise în

mâinile țăranului care-l adusese la frizerie! Cine-și închipuia toate acestea!

Plecarea fu hotărâtă pentru a doua zi în zori. Cei trei băieți se înțelesesă să se întâlnească după-amiază, la Ursu, pentru a face preparativele și a întocmi un plan de căutare.

3

Tic ajunse înaintea lui Dan la Ursu. Vlăjganul, lungit pe iarbă citea un celebru roman de aventuri. Era tocmai la pasajul când eroul principal, un om cu o forță neobișnuită, cu brațe distrugătoare, lupta singur, numai cu cuțitul împotriva unui urs grizzly. Tot abătut, puștiul se așeză pe iarbă lângă cititor. Ursu, deși ținut cu sufletul la gură de paginile acelea trepidante, văzând mutra jalnică a prichindelului, închise cartea și-l întrebă:

– Dar ce ți s-a mai întâmplat, Ticușor?

– Crezi tu, Ursule, c-o să dăm așa ușor de omul care-a pus, primul, mâna pe mesaj?

– Ți-e teamă că n-o să reziști la drum?

– Nu-i vorba de asta. Dar dacă l-o fi găsit cineva aiurea și din întâmplare?

– Tot trebuie să-l fi găsit undeva. Și-atunci o să ne gândim și noi cum a ajuns în locul acela. Poate că a fost aruncat de undeva și-atunci înseamnă că nu-i prea departe castelul. Dacă o fi vreun castel... Ca să-ți spun drept, Ticușorule, povestea cu castelul pare cam ticluită... Asta știi, între noi.

– Zău, Ursule, voi prea încurcați lucrurile. Așa face și mama. Dacă-i spun c-am tras de urechi o pușlama fiindcă-și bătea surioara, ca să nu mai țipe, iar ea țipa din cauză că el îi trăsese o palmă peste bot, mama se uită pe sub sprâncene la mine și-mi dă a înțelege că nu mă crede. Dar dacă-i spun că l-am chelfănit fiindcă a dat cu o piatră după mine, atunci mă crede. I se pare mai simplu și abia a doua oară am mințit-o. Îți închipui tu că îndrăznește vreo pușlama să arunce cu pietre după mine?

– Ce vrei să spui cu asta? întrebă Dan care se apropiase pe

nesimțite de ei. Nu prea se potrivește...

– Parcă trebuie neapărat să se potrivească!... Voi credeți că „ea”, dacă ar fi vrut să ne facă o farsă, ne trimitea o astfel de scrisoare? Ne chema într-un loc precis ca să-și bată joc de noi, să râdă în gura mare și noi s-o auzim!

– Păi asta-i și părerea Luciei, prostituțule, îl încurajă Dan. Am trecut pe la ea și am găsit-o foarte frământată. Ajunsese la concluzia că lipsa adresei întărește cu cincizeci la sută presupunerea că istoriile din scrisoare sunt adevărate. Făcea ea o teorie a echilibrului...

– Atunci de ce m-ai făcut prostituț?

– Când?... Nici nu mi-am dat seama. Poate ca să te-alint...

Lui Tic îi revenise culoarea de toate zilele în obraji:

– Și ce mai spunea Lucia? Mi-am dat eu seama demult că are o minte foarte ageră, cum spune profesoara de franceză.

– Spunea că nu-nțelege de ce te preocupă atâta scrisoarea. Făcea ea o teorie că, într-un fel, nici tu nu ești prea îndepărtat de povestea scrisorii...

– ... Dar nu pot să pricep, continuă mezinul, ca și cum nu l-ar fi auzit pe Dan, de ce poate fi uneori atât de nesuferită... și de...

– Hai, nu te-nfură pe ea, c-am vrut să te-ncerc. N-a zis nimic despre tine, decât doar că ești un băiat deștept...

– Despre tine n-a zis nimic?

– Ce să zică? se miră Dan.

– N-a zis că ești un urâcios și un papă apă de ploaie... Las' că-ți arăt eu...

Amenințarea lui Tic era rostită într-o doară. Nici Dan n-o luă în serios. Ursu profitase de schimbul de cuvinte dintre cei doi și terminase pasajul captivant. Se reaprinse în el spiritul de aventură.

– Grozav! visa el. Nici eu nu m-aș da în lături. O mișcare fulgerătoare...

Ceilalți doi îl priveau fără să-l înțeleagă:

– Ce s-a întâmplat! se înfricoșă Dan care pune în legătură spusele lui Ursu cu amenințarea lui Tic. Ce mișcare fulgerătoare? Nu uita că ești de două ori mai greu decât mine... Sau îl înveți pe

Tic cum să sară la bătaie?

– Ar fi o fală nemaipomenită să-și pună Ursu mintea cu tine, se răzbună totuși Tic. Numai să te amenințe, fără să-ți scape vreo labă, și-ai căpătat cel puțin o săptămână un respect și o prețuire în oraș cum n-ai avut niciodată în viața ta...

Cel care făcu cel mai mare haz la gluma lui Tic era chiar Dan.

– Uite, mă jur că evit de azi încolo timp de o săptămână orice conflict cu tine. Întotdeauna mă prinzi pe picior greșit!

– Și după o săptămână?

– Am eu timp până atunci să-mi antrenez ambele picioare. Chiar de mâine încep. Până la Vulturești sunt vreo douăzeci de kilometri. Când mă gândesc...

– Cred c-ar fi mai bine să plecăm cu trenul, spuse Ursu. Ne lasă la Brânceni la vreo șapte kilometri. Mai ales că de la Brânceni, la Vulturești mergem numai prin pădure. Ce spuneți?

Și Dan și Tic acceptară fără rezerve propunerea lui Ursu.

– Cred că n-are rost să ne pregătim pentru un popas lung. Într-o zi, dăm de capătul firului. Putem merge cu mâinile în buzunar, fluierând...

Și această nouă propunere primi aprobarea celorlalți. Fără rucsacuri, fără bocanci, fără orice alte poveri, e mult mai frumos drumul. Dar din păcate trebuiră să renunțe repede la acest gând frumos. În poarta apăruse Lucia găfăind. Și Lucia nu era ființa care să se agite în van, și mai ales să alerge fără un motiv foarte serios. Când o văzu în starea aceea, Tic simți că i se moaie picioarele.

– Ce-i cu tine? o întâmpină Dan.

– A fost cineva dintre voi la Vulturești?

– Am fost eu odată, răspunse Ursu. Adică am trecut pe la marginea satului, nu m-am oprit. Dar drumul îl cunosc bine, adică drumul de la Brânceni până la Vulturești.

– Atunci n-ai văzut ruinele?

Toți băieții se repeziră spre Lucia.

– Ce ruine?

– Acum am aflat și eu, spuse Lucia. Vin chiar de la muzeu. Mi-am amintit ceva în legătură cu legenda Castelului celor două cruci

și a Cetății Vulturilor. Și m-am dus la muzeu...

– Vulturești! descoperi Tic. Și nimeni dintre noi nu s-a gândit.

– Stai, Tic, nu te grăbi! La muzeu am aflat o mulțime de lucruri care ne interesează pe toți.

Lucia le povesti băieților că la muzeu există un fel de culegere de texte cu privire la istoria Vultureștilor. Cu sute de ani în urmă, la marginea dinspre nord a satului, se înălța o cetate din care n-au mai rămas decât niște ziduri în paragină. Unii istorici au încercat pe baza asemănărilor de nume să identifice în ruinele de la Vulturești misterioasa Cetate a Vulturilor sau Castelul celor două cruci, care, precum spune legenda, ar fi slujit ca loc de refugiu pentru familiile domnești și ca loc de adăpost pentru comorile țării. Dar în ciuda cercetărilor făcute, savanții n-au descoperit nimic pe acele meleaguri. Mai mult, ruinele, compoziția și conformația lor dovedeau că, la vremea ei, cetatea din Vulturești fusese mai degrabă o întăritură zidită cu dibăcie, un fel de cazarmă a ostașilor aflați sub porunca vornicului care stăpânea acel ținut. Ba nici nu era trecută pe hărțile vremii și nici consemnată prea des în documente ca o cetate de seamă. Pesemne că din cauza asta fusese lăsată cu timpul în paragină.

– Tocmai paragina asta, spuse în concluzie Lucia, îmi dă de gândit. Nu vi se pare și vouă cam misterioasă? Poate că în mod intenționat cetatea a fost lăsată uitării, și a fost „disprețuită” de documente. Ca să nu dea de bănuît cuiva. Ce spuneți?

– Că povestea începe să devină pasionantă! răspunse Dan.

– Dar în aceeași măsură crește posibilitatea ca scrisoarea să fie o farsă, aminti Lucia.

Pe Tic începea să-l enerveze instabilitatea Luciei. Își schimba părerile de la un minut la altul. O întrebă direct:

– Și ce te face să ajungi la părerea asta?

– Pentru că apare posibilitatea unei explicații în enigma adresei uitate. Fata putea să-și închipuie că, în clipa când vom primi mesajul ei, ne vom gândi imediat la Vulturești. Adresa ei era subînțeleasă. Și apoi cel care ne-a adus mesajul nu e și el din Vulturești? Iată dintr-o dată două indicații care ne pot duce exact în locul unde vrea ea... să-și bată joc de noi.

- Și nu s-ar putea oare să se găsească în preajma Vultureștilor Castelul celor două cruci? întrebă Dan. Undeva pe-acolo prin munți.

- Nu-s munți, îl temperă Ursu. Numai niște dealuri. Și păduri cât vezi cu ochii.

- Dac-o fi în pădure castelul? întrebă Tic cam arțăgos. Ce, nu se poate?

- Nimic nu e imposibil, spuse Lucia. Dar mă cam îndoiesc. Am căutat atâtea documente. Niciun cuvânt. Chiar să se înșele toți istoricii?... Și apoi un castel în pădure? Nu văd cum a putut rămâne nedescoperit atâtea sute de ani. Sub pământ? Atunci nu mai e castel... e o văgăună. Nu într-o văgăună se ascundeau familiile domnești. Cum credeți și voi. În orice caz, ruinele trebuie văzute.

- Vii și tu cu noi? se repezi Tic pentru a o obliga pe Lucia la un răspuns și mai ales pentru a nu pierde momentul care i se părea foarte favorabil.

- N-are niciun rost să mergem atâția. Voi trei sunteți destui. Numai să nu vă pierdeți degeaba timpul pe-acolo. Dacă vedeți că nu-i nimic... n-o lăsați pe „prizoniera în alb” să-și bată prea multă vreme joc de voi. Întoarceți-vă. Dacă găsiți ceva, aveți mijloace de comunicație.

Deși lui Tic nu prea-i plăcea tonul poruncitor al Luciei, o lăsă nepedepsită de teamă să nu-i treacă prin cap altă teorie. Se mulțumi cu o simplă întrebare:

- Și cu mesagerul ce facem?

- Eu cred că o să fie foarte ușor. Sunt aproape sigură că nici nu va mai fi nevoie să-l căutați sau, în cel mai rău caz, o să-l găsiți acolo în sat. Aș fi gata să pariez.

- Deci tu continui să crezi că la mijloc e o...

Dan refuză să rostească ultimul cuvânt din pricina privirilor ucigătoare ale lui Tic. „Că e de datoria noastră să ne convingem care-i adevărul”, sublinie Lucia.

- Foarte bine! zise Ursu care preferase să tacă până la concluzia finală. Măine în zori plecăm. Cum aflăm ceva, vă comunicăm...

Tic răsuflă ușurat. Acum era sigur. Până la plecare mai

rămăsese puțin. Se codea dacă să-l ia sau nu pe Țombi. Deocamdată... Nu!... Dar...

– Nu mai putem merge cu mâinile în buzunar! descoperi prichindelul.

– De ce? întrebă Dan.

– Cum o să cercetăm ruinele? Cu palmele?

Ursu îl liniști:

– Prea multe nu ne trebuie. Două lopeți mici. Un târnăcop scurt. O secure. Frânghii. Câteva țărushi... dar țărushi îi facem acolo, la fața locului. Și dacă-i vorba să stăm la ruine, atunci trebuie să luăm și cortul. Și niște provizii...

– Și o trusă! îi aminti Lucia.

– Și echipament de excursie! adăugă Ursu. Nu știu dacă ne trebuie neapărat bocanci, dar nici nu ne putem aventura numai cu pantofi de baschet.

– Și lanterne! strigă vesel prichindelul, care începea să simtă freamătul și neprevăzutul unor extraordinare întâmplări.

Capitolul VIII

1

Patru persoane coborâra din tren la halta Brânceni, în dimineața aceea. Cei trei cireșari și o fetișcană de vreo optsprezece ani cu niște cozi negre, ca pana corbului și lungi până la coapse. De la haltă porneau două drumuri, unul ducea în sat, celălalt ocolea satul și intra în pădurea deasă care acoperea toate dealurile din jur. Fetișcana, după ce aruncă o privire curioasă și veselă cireșarilor, porni în pas sprinten pe drumul care ducea spre sat. Cireșarii apucară cealaltă cale. La intrarea în pădure întâlniră spre surprinderea lor aceeași fată care parcă se oprise să-i aștepte.

– Păi de ce n-ați spus că mergeți prin pădure. Că porneam împreună.

– Tot spre Vulturești? întrebă la rândul său Dan.

– Tot. Văs-că și-mneavoastră. Dar nu v-am mai văzut pe-acolo. Parc-ați fi cam nouți pe la noi...

Mergeau împreună pe drumul larg care tăia în două pădurea.

– Nici n-am mai fost! răspunse Ursu mirat de vorbăria fetei.

– Asta-i bună. Dar ce căutați la noi cu atâtea bagaje? Nu cumva mergeți la ruine? De vreo trei ani n-a mai fost nimeni pe-acolo.

– De ce să nu mergem? făcu Dan pe miratul. Nu e voie?

– Ba cum nu. Da' nu știu ce-ți mai putea vedea. Că tot ce au lăsat oamenii au sfărâmat învățații aceia. Nu-ș ce căutau că nu scoteau o vorbă. Oamenii ziceau că umblă după niște oase, da' parcă poți să crezi.

– S-au găsit oase pe-acolo?

– Așa zic oamenii. Dar asta demult. Din vremea când luau de-acolo cărămizi și pietre ca să-și ridice case.

– Cum? întrebă Tic uimit. Au stricat ruinele?

– Apoi tot satu-i făcut din piatră de-acolo. Și la drept vorbind la ce mai puteau să folosească ruinele? Oamenii noștri-s gospodari și

isteți. Mă miră că n-ați auzit de satul nostru. Gurile rele au scornit și-o zicătoare: „cică la Vulturești dacă-ți dă unul o prună se ține după tine până lepezi sâmburele ca să-l ia înapoi!” Da-s numai vorbe de ocară. Odată chiar, când umblau prin preajmă hoții, că la noi în sat se fereau să intre, le era frică, oamenii au pus un fel de momeală, cic-au lăsat slobode niște vite într-o curte pustie fără câini. Abia a treia zi s-au încumetat hoții. Și i-au prins oamenii, le-au descoperit sălașul, ș-au împărțit între ei toate bogățiile pe care le-au găsit în sălașul hoților. Și erau destule. Da' asta demult, de pe vremea mamei.

– Văd c-aveți cu ce vă lăuda... încercă Dan s-o ia peste picior.

– Parcă numa-atât?! continuă fetișcana. Tot pe vremea mamei, spun oamenii, se zvonise în sat că vin orășeni și cată lucruri vechi. Oale, țiglă incrustată, iatagane și tot felul de bazaconii... Numai vechi să fie. Se zicea c-ar da bani buni pe vechituri din acelea. Au început oamenii să scotocească prin casă, să-și ruginească lucrurile, să le scrijălească, ce mai, spunea mama că toate oalele din casă păreau de pe vremea lui Noe, iar răzbunicul tocise într-atât armele de la '77 că parcă le lepădase chiar Decebal. Unii au făcut și mai și. Au scos bucăți de țiglă de pe casă, le-au fiert în zamă de cărbune și-au incrustat pe ele semne, așa cum le venea lor în cap. A mers bine treaba... Cică s-a vândut!... Mii de lucruri s-au vândut, mai ales unor cocoane înalte și slabe. Da unu a vrut s-o facă și mai și, ș-o scris pe trei bucăți de țiglă învechite trei nume: Decebal, Traian și Mararu. La-nceput cocoanele au țipat de bucurie. S-au întrebat apoi între ele, așa spunea mama, că era și ea în preajma lor: „cine o fi oare Mararu”. Ele schimonoseau cuvântul. Da' cel care făcea țiglele n-a putut să tacă, prostu'. Le-a zis că trebuie să fie strămoșul popii Măraru, de sus, de la schit. Și-atunci ăia care cumpăraseră cică erau să leșine. Au început să țipe, să ne facă tâlhari... Da' oamenii noștri nu-s săraci la minte. Le-ați cumpărat o dată – gata! Ce, am spus noi că-s de pe vremea lui Noe? Voi ați venit în casă și mai că ni le-ați smuls din mână. Și să nu ne întâlăriți că punem mâna pe ciomege... Ș-au plecat cucoanele fără măcar să se mai uite înapoi.

Tic, în ciuda emoției pe care i-o stârnea drumul spre ruine, răs

cu o poftă nebună la istorisirea fetei.

– Doamne! Ce șmecheri! Strămoșul popii Măraru!

– Și-au mai fost și altele, continuă fata cu cozi. Tot pe vremea mamei. Cic-a venit un panglicar din aceia care umblă prin iarmaroace cu „uite popa, nu e popa”. Jăcmănisă vreo opt sate până atunci. Venise cu vreo patru, cinci hăidăi, fiecare cu altă șmechereală. Oamenii au zis că ce să se bage ei la jocurile alea, că toți îs niște pungași. Dar ei îi îmbiau mereu. Nene, ziceau, încearcă, nene, că nu costă. Dar nenea își vedea de treabă. Hai, moșule, că-i pe gratis. Moșul se uita, da' nu îndrăznea. Pe unul l-a pus dracu' să joace „Uite popa, nu e popa”. Cu trei cărți. Ș-a deșărtat ăla tot chimirul. Da' pungașii nu se lăsau. Iei doi poli pe chimir? Omul, ce să facă, l-a dat cu doi poli. Da a-nceput să câștige. Și-a scos banii. Pungașul zice: Ia mai încearcă, nene. Da' pe toți banii, i-a răspuns nenea. Pe toți. Ș-a câștigat. Pungașii se înfuriaseră și ei. Îl îndemnau mereu să joace. Și el câștiga mereu. Știți, cum îs tâlharii, ei nu-și pierd nădejdea până-n ultima clipă. Mai? îl îndemnau. Hai, acum, după ce-ai câștigat atâta!... Omul ce să facă, juca. Câștiga. Pungașii tremurau de furie. Da' n-aveau ce face că era tot satul strâns în jurul lor. Și tot ei, ca să vezi, îl îndemnau să joace. „Uite popa, nu e popa, care și unde e popa.” Am văzut și eu prin iarmaroace da' nu eram nebună să mă bag. Și tâlharii mereu: Da' mai joacă, ce te grăbești așa? Pân-au început să se roage de oameni: Dau haină nouă pe doi poli. Oamenii, de, chilipir, le-au cumpărat și hainele, pe urmă și încălțăminte și nu mai știu ce. Pe urmă s-au rugat de om să le dea un pol măcar să aibă cu ce bea câteva garafe cu vin. Omul le-a dat, dar l-au pierdut și pe ăla. Au ieșit pungașii din sat doar în izmene și-n cămăși, cu câinii după ei. Iar ăla de-și pierduse la început chimirul se îmbogățise. Dar pe urmă oamenii au aflat că numai jumătate din ce luase era a lui. Fiin-că se înțelesese mai dinainte cu unul din pungași ca să-i însemne cartea. A-mpărțit cu el pe din două da' tot s-a ales cu o groază de bani. Nu-ș câți boi și cai și-a cumpărat...

– Mi-e teamă ca nu cumva să ne-ntoarcem și noi ca pungașii ăia, se sperie Dan.

– Apoi una și mai și, se aprinse fata. Tot de pe vremea mamei.

Cică venise un jandar nou în sat, unul tare al dracului. Schimbaser opt sate până atunci și-și făcuseră opt rânduri de case în opt târguri unde-și avea fetele și nepoatele. Un pârlit de jandar, majur din ăla... Când a ajuns în satul nostru a spus că mai are două nepoate... Și după ce le mărită și pe ele își cere pensia. Dădea anțelege adică... Oamenii dacă vor, pot să scape lesne de dânsul... Da' oamenii noștri is chivernisiți. Nu dau ei banu' pe te miri ce. Ș-a-nceput să se lege jandarul de oameni. Procese, amenzi, pe-atunci era ușor să-și facă unul ca el de cap. Oamenii s-au dus la mai marii lui, da' ei le-au spus că l-au mutat de opt ori până atunci, că n-au ce mai face cu dânsul. Oamenii cum să răspundă? Îndurau. Dar el mai cu foc pe capul lor. Ca s-o scurtez, că văd că s-apropie satul, într-o zi numai ce aleargă de la oficiu la el, factorul cu opt telegrame. Opt telegrame!... Jandarmului i s-a albit părul când le-a văzut. Da' cum le-a citit mai să-i treacă supărarea. În telegrame, nepoatele și fetele îl vesteau că sosesc la el.

Jandarmul s-a gândit că poate or fi crezând ele că-i ziua lui, ba până la urmă se zăpăcise într-atât încât chiar crezu că-i ziua lui. Ș-au venit fetele și nepoatele lui toate odată, parcă s-ar fi înțeles. Tată-său cu trei căruțe la gară. Ele sar din tren și vin plângând spre dânsul: „Am venit, tătuță, am venit.” Jandarul să leșine nu alta. Da' de ce-ați venit? Păi nu ne-ai chemat tu? boceau ele. Ce se petrecuse? Fetele primiseră telegrame ca din partea tatălui lor să vândă imediat casele, oricui, cu oricât și să vină la el că-i un lucru foarte grav. Fetele, care știau cum se făcuseră casele, le-au vândut mai pe nimic. Le era frică, de, știți doar ce frică bagă telegrama-n om, ș-au venit. Jandarul parcă înnebunise. A fugit peste dealuri, a ajuns în sat ș-a-nceput să urle. M-ați calicit, tâlharilor. Vă-mpușc, vă-mpușc. Da' l-au luat câinii la goană. Nici până astăzi nu se știe cine a trimis telegramele, da' trebuie să fi fost unul deștept. Nimeni n-a putut să afle. Că-n ziua când s-au dat telegramele, fusese zi de târg și tot satul era în oraș. Noaptea, jandarul cică iar a început s-alerge prin mijlocul satului și să spună că l-au calicit vulturenii. Na! na! urla jandarul și cică-și arunca boarfele de pe el prin curțile oamenilor. Și oamenii le luau, de, cum să dea cu piciorul chilipirului? Pe urmă s-a dus jandarul la post, era așa cum îl

făcuse mă-sa, ș-a-nceput să dea telefoane prin toate orașele, pe la mai marii lui, cică și la București a dat, ș-așa zic oamenii că spunea la telefon: „Să trăiți dom' colonel, eu, plutonierul major Ion Sglimbea, vă raportează c-am ajuns în chelea goală...” Cică închidea telefonul, cerea alt oraș și mereu așa. Pân-au venit după el... Așa-i cu oamenii din satul nostru! Nu-i bine să te pui rău cu dânșii.

Fata se despărți de cei trei cireșari după ce le arătă drumul cel mai scurt spre ruine.

2

Ruinele erau într-adevăr într-o stare jalnică. Fosta cetate fusese așezată la poalele unui deal abrupt. Cândva zidul din spatele ei făcuse joncțiune cu dealul. Dar zidul acela dispăruse aproape în întregime. Doar câteva rămășițe roase de vremuri și sparte de mâna omului mai apăreau pe ici, colo. Din pereții laterali rămăseseră bucăți mai mari care se înfundau în pământ printre niște gropi și șanțuri. Din zidul din față, nimic. Oamenii îl dărâmaseră până în temelie, îl căraseră în sat și-l transformaseră în fundații pentru locuințe. Locul în care fusese temelia zidului devenise un șanț adânc, care uneori se înfunda sub pământ, alcătuiind niște pivnițe. Găurile de sub pământ însă erau mocirloase, rău mirositoare, întunecoase.

Atâta mai rămăsese din Cetatea Vulturilor de odinioară.

Cei trei cireșari își instalaseră cortul deasupra zidului de reazem, sau mai bine zis deasupra locului unde fusese zidul din spatele cetății. Locul acela fiind mai înalt, puteau observa de-acolo toată regiunea pe care o ocupase întărirea, aveau vedere liberă în față, iar în spate erau apărați de dealul abrupt, pietros.

Prima explorare nu produse asupra cireșarilor decât o impresie de jale și de tristețe. La început Dan voise să schițeze pe un caiet planul fostei cetăți, dar pe parcurs își abandonă gândul. Era cu neputință, își spuse el, ca în ruinele acelea jalnice, scotocite în toate ungherele, să mai fi rămas ceva care să merite cel mai mic interes. Darămite un castel de marmură albă făcut anume pentru

refugii domnești. Scotoceau cam fără convingere, dar nu și fără atenție. Și cel mai atent explorator era Tic. Dar și pe el îl cuprinsese teama. Oare vulturenii, gândea el, oameni dați dracului, după cum îi descriesese fata aceea cu cozi, ar fi lăsat ei în stare atât de jalnică ruinele dacă n-ar fi fost siguri că nu mai pot folosi la nimic altceva decât la construirea propriilor locuințe? Nici nu încăpea îndoială că le cotrobăiseră și că trecuseră cu sapa, cu grebla sau cu mâna și dincolo de zidurile cetății. Totuși, cine știe... Citise despre atâtea ganguri și intrări secrete, despre atâtea locuințe subpământene... Ruinele mai aveau șanțuri înfundate, ziduri întregi, pivnițe și gropi care poate...

– Dan! strigă Ursu. Cred, totuși, că ar fi bine să întocmim un plan al cetății. Mai mult ca să vedem cum arăta cu trei sau patru secole în urmă. Ți se pare greu?

– Da' de unde! Eu am impresia că avea forma unui trapez, cu baza mare lipită de deal. Ce zici, Ursule?

– Trapez spui? Eu cred că mai degrabă un triunghi cu baza în deal.

– Un triunghi? se miră Dan. Dar zidul mare din față?

– Zidul mare din față nu mi se pare că face parte din cetatea propriu-zisă. Seamănă mai degrabă cu un evantai, cu un semicerc lăsat în afara cetății, un meterez înaintat, cu menirea de a apăra.

– Crezi că merge până-n deal? Atunci înseamnă că spațiul ăsta pe care-l numim cetate, adică locul unde ne găsim, este un fel de donjon. Dar cine-a mai văzut donjon în formă de triunghi?

– În orice caz, sunt sigur că parapetul din față nu se leagă ceva zidit de ruinele pe care ne aflăm noi, spuse Ursu. Poate că aceste ruine nici nu sunt ale unei cetăți ci ale unui castel.

– Ce te face să crezi asta? întrebă Tic.

– Deosebirea prea netă dintre zidul din față și zidurile pe care stăm noi. Am văzut câteva pietre și cărămizi care-au mai rămas de la zidul din față, le-ați văzut și voi...

– Da, își aminti Dan, dar nu înțeleg.

– Sunt din alt material. Cred că asta și explică de ce zidul a fost exploatat ca o adevărată carieră de piatră, de ce n-a mai rămas nimic din el. Era făcut dintr-un material mai bun, mai rezistent.

– Și ce deduci din asta? întrebă Dan.

– Știi și eu?! Nu-s specialist în materie de construcție, deși cu vreo doi ani în urmă îl ajutam, vara, la lucru, pe un unchi, zidar. Câte ceva mi-a mai rămas de la el... S-ar putea ca zidul din față să fi fost mai vechi.

– Eu credeam că-i tocmai pe dos! se miră Tic.

– S-ar putea și asta, deși dacă ne gândim mai bine...

– Ba eu cred că ai dreptate! interveni Dan. Zidul din față, ca zid înaintat de apărare, înfrunta tot greul unui atac și trebuia să fie făcut în orice caz dintr-un material mai solid decât cel din care sunt făcute locuințele și turnurile din interior.

– La asta mă gândeam și eu, zise Ursu. Vezi de ce, Ticușor, mi s-a năzărit ideea că avem aici, în fața noastră, ruinele unei cetăți-castel?

– Nu se poate! se opuse Tic cu vehemență. Cum putea să fie răpciuga asta un castel?! Și încă ce castel! Eu nu cred asta în ruptul capului.

– Stai, Tic, nu te pripri! îl opri Dan. Crezi că e obligatoriu, absolut obligatoriu ca aici să se fi înălțat Castelul celor două cruci? ... E adevărat că prea multe concordă... Și numele, s-ar părea că și arhitectura...

– Dar istoricii oare de ce n-au găsit nimic? întrebă Ursu. Ei au ajuns în mod sigur la o concluzie. La ce concluzie?

– Asta o știe toată lumea, spuse Dan. Din moment ce nu se vorbește despre descoperirea Cetății Vulturilor și a Castelului celor două cruci, înseamnă că nu s-a găsit urmă din ele aici.

– Ar fi totuși bine, să ne băgăm puțintel prin subsolurile ruinelor, propuse Ursu. N-avem voie să lăsăm tocmai asemenea locuri necercetate. Ce zici, Ticule?

Tic era gata. Și Dan. Amândoi coborâră, cam cu silă, pe urmele lui Ursu, într-o văgăună care părea mai mare și mai curioasă. Într-adevăr, după ce pășiră câțiva metri pe pământ moale, noroios, simțiră sub tălpi o masă tare, parcă de piatră. Ațâțați, cei trei cercetași aprinseră lanternele. Se aflau la intrarea unui gang subteran căptușit cu piatră. Descoperirea li se părea importantă. Înaintară cu prudență, luminându-și bine drumul. La stânga și la

dreapta coridorului subteran se vedeau două găuri întunecoase. În lumina lanternelor cele două găuri luară forma unor încăperi pustii și părăsite.

Le cercetară pe rând, toți pereții, podeaua, dar nu mai descoperiră nicio altă cale de comunicare directă sau secretă. Se pregăteau să facă drumul înapoi. Dan spuse atunci cu inspirație:

– Dar n-am cercetat tavanele!...

În camera din dreapta descoperiră, într-un colț al tavanului, o deschizătură în formă pătrată. Cireșarii se uitară uimiți unii la alții. Cetatea începea să devină interesantă. Tic începea parcă să vadă marmura albă a unor încăperi misterioase și înăuntru, într-o rochie lungă, foarte albă... Îi ceru voie lui Ursu să pătrundă el primul prin chepengul de sus...

3

Fata în alb fusese readusă în încăperea în care făcuse prima dată cunoștință cu castelul. Liniștea și lucirea veșnică a marmurei redeveniseră iarăși stăpâne în cameră după zile aspre de cercetări și bocănituri și zgomote rele. Cei trei căutători nu descoperiseră nimic în încăperea prizonierei. Își continuau cercetările în celelalte camere.

Prizoniera se refugiase împreună cu Philippe în curtea mare, interioară. Noi emoții îi învăluiră sufletul. Dimineața, găsisse în apropierea ușii secrete o hârtie în care cineva înfășurase o monedă mare, de aur. Privi din nou moneda în lumina puternică a zilei. Era o monedă veche, romană. Fusese păstrată atât de bine încât părea bătută de curând. Oare câte kilograme de aur valora? Ambele efigii erau ale unui împărat roman. Fata tresări când descifra numele împăratului... Caligula... Despotul, crudul împărat care-l făcuse consul pe Incitatus... care-și înnobilase calul! Moneda avea deci o vechime de aproape douăzeci de secole...

Fata în alb despături hârtia în care găsisse moneda și citi uimită un misterios și laconic mesaj: *„Nu-ți fie teamă! Nu ești singură! Primește ca semn de prietenie moneda. N-o pierde! Un prieten.”* Cine

putea să fie cel care se ascundea sub această denumire? Ce voia să spună prin „nu ești singură”? De ce-i dăduse o monedă atât de valoroasă „în semn de prietenie?”

Din păcate, un lucru era sigur. Chiar dacă primiseră mesajul ei, cireșarii nu avuseseră timp să ajungă până la cetate. Dar vor putea ajunge vreodată? Scrisese un nou mesaj pentru ei în care le dădea toate indicațiile, schițase chiar și un plan al drumului către cetățuie și un altul care-i putea duce pe cireșari la intrarea în castel. Memorase puncte sigure de reper în labirintul acela de movile, șanțuri și bolovani. Ar fi putut intra cu ochii închiși. Și mesajul nou și planurile erau gata, dar vor ajunge ele vreodată în mâinile cireșarilor? Cum? Prin cine?

– Philippe, prostuțule! Știi tu cât suntem de singuri? Nu mai vreau singurătate, Philippe! Vreau libertate! Vreau lume multă! Vreau prieteni, Philippe!

Prizoniera luă din nou hotărârea de a escalada zidul cu crenele. Iarăși înțepeni sus, la marginea prăpastiei, iarăși privi cu febră și speranță poteca pe care o pornise ciobanul cu primul ei mesaj. Și iarăși, ca de atâtea ori, poteca era goală. Coborî cu inima plină de tristețe și cu arsuri în colțul ochilor.

– Ce crezi, Philippe, oare să-i încredințăm aceluia care spune că ne e prieten mesajul nostru către cireșari?

Fata în alb repeta o întrebare mai veche la care, singură, nu știa cum să răspundă. Oare cel care-i dăruise moneda era într-adevăr un prieten?

– Ce crezi, Philippe? se înfurie ea. Avem un prieten în închisoarea asta?

Philippe n-o asculta. Devenise tot o coardă. Făcu un salt în aer și se ascunse după un bolovan. Fata în alb căuta pricina agitației lui Philippe. Pe masa de piatră care-i servise de bancă, zări ceva negru mișcându-se... Spaima o paraliză... Reptila lucioasă, vânăta, cu o umflătură pe bot își strânsese toate vertebrele... Părea un arc negru gata să se desfacă! Tâșni în aer ca un fulger negru...

În aceeași clipă, din stânga fetei în alb se desprinsese o altă vietate, mai iute ca un fulger. Cele două corpuri se întâlniră în aer lângă coapsa fetei în alb. Coada viperei atinse în cădere rochia

Laurei.

Reptila nu mai avu vreme să se apere. Colții lui Philippe o decapitară într-o clipită. Apoi leneș, motanul își reluă locul la picioarele fetei, alintându-și blana moale de gleznele ei. Încetul cu încetul fata își alungă spaima care o pietrificase. Încercă să-și adune gândurile. Trebuia să se stăpânească, să-și învingă emoțiile, să acționeze. Mângâierile blânde ale lui Philippe îi readuseră calmul.

Cu ajutorul unui băț aruncă într-o groapă trupul încă în convulsii al reptilei. Făcu la fel cu capul mic și scârbos și doar atunci când îl rostogoli în groapă îi descoperi cornul înspăimântător. Un fior rece îi trecu prin șira spinării. Philippe o privea cu ochi blânzi, adormiți. Fata în alb se aplecă și începu să-i mângâie lin capul și gâtul. Motanul îi primi ca un copil mângâierile, își lăsă pleoapele să cadă și începu să toarcă monoton.

– Oh, Philippe, dragul meu Philippe, șoptea fata cu vocea plină de căldură și recunoștință.

Peste castel se lăsă inserarea. Prizoniera se îndreptă spre camera ei. În ochi i se iviră lacrimi mari, grele:

– Ce cruzime, Philippe! Cât de crud poate să fie!

În mintea ei apăruse imaginea omului cu cicatrice.

4

În încăperea pe care și-o aleseseră drept sediu stăteau pe un pat de campanie două umbre. Lumina albă nu lăsa să li se distingă fețele.

– E supărat șeful astăzi, se auzi vocea slăbănogului.

– L-am simțit și eu. Pesemne că nu-i iese ceva la socoteală...

– Crezi că din pricina ciobanului?

– Oricum și din pricina asta... Dar mai sunt și altele...

– Mi s-a părut totuși că, până la urmă, s-a înțeles cu dansul...

– Într-un fel da... Dar parcă poți să fii sigur? Dacă a scăpat ceva, dacă a vorbit cuiva?

- Neghiobul! Nu putea să stea de vorbă cu noi mai înainte!...
- El totuși se jură că n-a scos un cuvânt în altă parte...
- Nu mai știi când să-l crezi! Trebuie să ne ferim...
- Crezi că mai găsim ceva?
- Sunt sigur! Șeful spune că nu se sfârșește totul aici. I-a intrat asta în cap ca o idee fixă...
- Mi-e teamă să nu facă vreo imprudență. Nu crezi că în chestia cu fata?...
- Eu am toată încrederea în el. Nu uita că nu suntem la prima încercare. Nu-ți mai aduci aminte? Întotdeauna am reușit.
- Aici însă mi se pare foarte primejdios. În fiecare moment, la fiecare pas...
- Ssst! Mi se pare că vine... anunță omul cu ochii de viezure.
- Ți s-a părut... Trebuie să fie prin camera...
- Nici acum n-auzi? Sssst! Tot n-auzi?
- Ba da!

Ușa secretă se deschise și în cadrul ei apărură silueta masivă a omului cu cicatrice:

- Să vină cineva c-o lanternă. Repede!

Slăbănogul sări din pat, luă o lanternă dintr-o firidă și alergă pe urmele omului cu cicatrice. Viezurele rămase singur în încăperea. Cu pași înceți se îndreptă spre firida cu tainițe. Deschise ușița secretă și-și băgă mâna înăuntru. Contactul cu piesele acelea arămii și strălucitoare îi produceau o plăcere fizică. Auzul lui ascuțit sesiză un zgomot îndepărtat.

Puse în grabă monezile la loc, închise ușa tainiței, și se azvârli pe patul de campanie.

Ceilalți se întorceau. Slăbănogul anunță sec:

- Nimic!

Apoi încăperea intră în stăpânirea tăcerii.

5

În cealaltă cameră, în aripa cealaltă a castelului, fata în alb visa...

... Era într-un salon mare, alb, cu pereți de marmură, cu o coloană uriașă în mijloc... Trena rochiei albe i se prelungea pe lespezile de marmură. Ușa mare de fier era larg deschisă. Un valet, îmbrăcat în livrea cu fireturi de aur, o privea supus, cu niște ochi mici de viezure. Într-un ungher, un bărbat înalt, cu o cicatrice care pornea de sub ochiul stâng și se oprea în colțul buzei, își plecase capul, învins. Ropot de pași, pintoni și clinchete de voci pătrundeau prin ușa deschisă. Valetul cu ochii de viezure își îndoi spinarea și anunță cu voce înceată:

– Excelență, sosesc cireșarii!

Castelana în alb își uită pentru o clipă ținuta și gradul și alergă spre ușă în întâmpinarea oaspeților. În grup vesel pătrundeau pe ușă cireșarii... O fată mirată și negricioasă, cu cozi... un tânăr înalt, puternic, un adevărat Hercule... un băiat scund și rotofei pe care nu se potrivea deloc fracul albastru și lung până la călcâie... apoi o altă fată pe care n-o cunoștea... un băiat slăbuț, elegant, cu trupul parcă făcut anume pentru a îmbrăca haine de gală... apoi Victor... Victor care nu-și mai dezlipea privirile din privirile emoționate ale castelanei... apoi un puști cârn, cu părul ciufulit, cu un ochi acoperit de o fâșie de mătase neagră...

– Îngăduiți, excelență... spuse valetul și făcu un semn spre omul cu cicatrice.

Fericită, castelana oferi cu un gest larg libertatea bărbatului învins și cu capul plecat, ascuns într-un ungher al salonului. Apoi își privi oaspeții... dar deodată inima începu să-i bată cu putere. Pe marginea podelei o panglică neagră înainta fără zgomot... Castelana scoase un țipăt...

Omul cu ochii de viezure își opri pașii la auzul scâncetului. Din patul de campanie îl priveau aprinși ochii motanului. Se ascunse după coloană și așteptă... După câteva clipe își relua mersul. Lumina lanternei sale parcurse golul unei firide... Descoperi într-un colț un pachetel de hârtie. Își abătu raza de lumină asupra lui. Citi cuvintele scrise cu litere mari!... „Frizeria Higiена – pentru cireșari”. Omul luă pachetelul, îl pipăi, și tresări. Înăuntru se afla o monedă. Stinse lanterna și bagă pachetelul în buzunar. Se apropie apoi de patul de campanie. Privirile motanului nu-l

părăseau nicio clipă. Se opri la un pas de trupul nemișcat și încordat ca un arc al vietății cu jar în ochi. Își aplecă privirile spre patul în care dormea și visa fata în alb. Întinse mâna... Philippe zbură în aer și-și opri ghearele în mâna care se retrase speriată înapoi. Repede, fără zgomot, omul cu ochii de viezure părăsi camera prin ușa secretă.

Fata în alb visa... Philippe se năpustise asupra panglicii negre, scârboase și-i despărțise capul de trup...

– Philippe! șopti ea în vis și motanul se ghemui fericit la picioarele ei.

6

Putea să fie miezul nopții. În cortul de deasupra ruinelor niciunul dintre cei trei cireșari nu izbutea să adoarmă. Dar niciunul nu îndrăznea să tulbure liniștea celorlalți. Se gândeau toți la evenimentele zilei. Chepengul acela ascuns sus în plafon nu-i duseră, cum își închipuiseră sau cum doriseră, la cine știe ce descoperire senzațională. Dăduseră acolo peste o cămăruță strâmtă, murdară, un fel de pod, pe pereții căruia abundau tot felul de inscripții și semnături și mai ales date, care de care mai recente. Copiii satului își făcuseră, pesemne, un obicei din a se juca pe-acolo, de-a ascunselea, în zilele de sărbătoare. Cercetară apoi și alte gropi și alte pivnițe, dar toate erau murdare, înfundate și țipau de la prima privire, că nu pot ascunde intrări secrete sau cine știe ce taine care i-ar fi interesat pe ei. Totuși hotărâră să-și continue cercetările și a doua zi, cu mai multă atenție.

Ursu simți că prietenii lui nu au adormit încă. Îl preocupa un gând. Întrebă cu voce cât se poate de șoptită:

– Dormiți?

I se răspunse la fel de încet:

– Nu!...

– Eu cred că trebuie să ne mișcăm mai iute, spuse el. Să nu ne irosim tot timpul scotocind ruinele. Ce zici, Ticușor?

Puștiul înțelese rostul întrebării lui Ursu. Ar fi vrut să rămână

mai departe la explorarea ruinelor. Dacă, totuși, până la urmă va sări un iepure de undeva? Dacă vor găsi un indiciu cine știe sub ce camuflaj? El să nu fie acolo? Dar dacă nu se va găsi nimic? Atunci într-adevăr își irosiseră timpul zadarnic. De aceea răspunse fără echivoc:

– Ai dreptate! Trebuie să ne mișcăm și dincolo...

– Vrei să mergem pe urmele mesagerului? întrebă Dan.

– Tic singur ajunge, șopti Ursu. Nu cred c-o să fie prea greu. Zău că trebuie să lămurim cât mai repede toată povestea asta a castelului și a prizonierei. Până mâine la prânz trebuie să ajungem la o concluzie, sau măcar să ne facem o părere. Ce spuneți?

– Eu pornesc, dacă vreți, și-acum... răspunse mezinul. Până mâine la prânz dau eu peste cel care a pus primul mâna pe mesaj, chiar de-ar fi să intru în fiecare casă...

– Dacă treaba s-a aranjat, hai să încercăm să ne culcăm, spuse Dan moțâind. Fiecare o să avem mâine bătaie de cap. Noapte bună!

Se lăsă din nou tăcerea în cort. O tăcere grea, forțată. Dar tinerii nu-și obosiseră într-atât gândurile încât să se lase amețiți și furați de somnul care întârzia pe undeva.

Timpul se scurgea încet. Minute lungi, nesfârșite. Toți trei auziră șuieratul. Un șuierat lung, estompat, din acelea care se scot cu limba nemișcată. După câteva clipe răsună un al doilea. Parcă mai aproape. Erau ca un fel de semnale. Pe urmă un al treilea.

Toți trei se ridicară în capul oaselor.

– Ssst!... porunci Ursu și le făcu semn să se uite odată cu el printr-o deschizătură a cortului.

Noaptea era întunecoasă. O îngrămădire de nori negri acoperise luna și stelele. Ochii lor nu deosebiră la început nicio mișcare în beznă. Dar după un timp zăriră lipite de un zid trei pete mari albe. Răsună un nou șuierat. Venea din direcția petelor albe. Păreau trei fantome și înaintau, toate trei, fără alt zgomot spre cort. Ursu își liniști prietenii cu un gest.

– Sssst... de-abia auziră Tic și Dan. Rămâneți aici...

Își încălță pe neauzite pantofii și ieși afară prin cealaltă parte a cortului.

Umbrele albe înaintau fără zgomot sâsâind mai încet sau mai

tare. Se depărtaseră unele de altele, vrând parcă să asalteze cortul din trei direcții. Umbra din dreapta se prăbuși dintr-o dată fără să scoată un scâncet. Un braț puternic îi cuprinsese mijlocul, iar o palmă îi astupase gura. Totul se întâmplase într-o fulgerare de secundă. Încercase să se împotrivească dar o chingă de fier o strângea atât de tare că i se opri răsuflarea. Forma albă fu ridicată apoi în aer... În aceeași clipă, fantoma din mijloc, parcă simțind că se întâmplă ceva, întrebă cu voce aspră:

– Hei? Ce-i acolo? și aruncându-și cearșaful alergă în dreapta, unde vedea că se zbate în aer o formă albă.

Când își dădu seama despre ce e vorba era prea târziu. Brațul său fu prins ca într-un clește de un braț străin și sucit până la țipăt. Cele două suporturi de cearșafuri, fostele fantome, erau la discreția lui Ursu. Amândouă, cu brațele răsucite până la limită, se supuneau fără să crâcnească.

– Nicio mișcare, porunci Ursu. Altminteri vă rup brațele. Chemați-l și pe celălalt... Dan, Tic, ieșiți! își strigă Ursu prietenii. Avem niște oaspeți ciudați...

Cei doi indivizi prinși de Ursu nu îndrăzneau să se miște nici cu un centimetru. Durerea și groaza unei dureri și mai cumplite îi paraliză.

Amândoi strigară în același timp:

– Fă, Catrino! Vino-ncoace!

Dar nimeni nu răspunse și nu se mișcă.

– Vino, fir-ai a dracului! Ai vrut să-ți râzi de noi...

Apoi se rugară de Ursu:

– Da' mai sloboade-ne oleacă, valeu, că mâine avem coasă.

Tic și Dan ieșiră din cort cu lanternele aprinse. În lumina lanternelor văzură toată scena. Doi flăcăi groși și înalți, dintre care unul cu un cearșaf pe umeri, stăteau nemișcați ca niște stâlpi. Amândoi aveau câte un braț întors la spate.

– Vino, fă, odată! rupeți-s-ar rochia de mireasă la altar. Vino, că nu ne mai simțim mâinile.

De după un zid se desprinsese o formă albă și o voce foarte cunoscută răsună în urechile cireșarilor:

– Ptiu, fir-ați voi să fiți! Și vă lăudați că sunteți cei mai voinici și

mai îndrăzneți din sat!... Halal! Nu mă mai jucați voi la horă câte zile veți trăi...

Pe Tic și pe Dan îi pufni un răs de le era teamă să nu le crape burțile...

– N-am venit cu gânduri rele, continuă fata cu cozi, am vrut numai să vă speriem puțin și pe urmă să vă povestesc una, pe care am uitat să v-o spun, tot de pe vremea mamei... Da' dați-le drumul că le-ați băgat de tot frica și durerea-n oase.

Ursu îi liberă pe cei doi amatori de fantome și amândoi își frecau brațele de zor. Unul din ei începu să se jeluiască:

– Valeu, domnule, m-ai zdrelit. Da' unde-ai învățat să strângi așa? C-avem noi unul în sat, un mocan, îi zice Chișleag, care se laudă că bate doi și chiar o face, da' cu noi nu i-a mers niciodată... Dac-am fi știut noi asta... demult dormeam... Văleu...

– Trece, zise Ursu. E un fel de a suci brațul care nu face decât durere. Și cum ai dat drumul, cum trece durerea.

– Chiar așa-i! se miră celălalt flăcău. Iaca, chiar că nu mai simt nimic. Da' dumneata văd că ești tare priceput la d-alde astea...

– Ba sunteți voi niște molâi! îi întărită fata cu cozi.

– Ia mai du-te dracului, că ți-o facem noi. Și zi-i, domnule, cum prinzi brațul.

Ursu îi arătă. Celălalt prinse toată șmecheria și toată amărăciunea i se preschimbă în bucurie:

– Ahaa! Ia-n să văd dacă-mi merge cu dumneata.

Flăcăul era voinic, nu glumă. Dar nu reuși să îndoaie brațul lui Ursu. Atunci se înfurie și-l prinse cu amândouă mâinile. Își încordă toate puterile: tot nu izbuti.

– Apoi dumneata nu ești om, ești *fer* sau știu eu ce mai ești. Iaca, asta nu mi s-a întâmplat niciodată. Bă Ioane, eu cred că nici amândoi n-am fi în stare... Iac-am văzut și eu minune la viața mea. Da' de ce nu mergi dumneata la circ? Ori ai face parale acolo, ori nu.

– Păi să vedeți ce s-a întâmplat, odată pe vremea mamei, cu un circ, începu Catrina. Cică era unu' la noi în sat, nu-ș cum îl chema, pare-mi-se Cristofor, sau cam așa ceva. Da' era cică un șugubăț fără pereche. Toată ziua se ținea de năzdrăvăni. Odată,

taman când făcea boierul plata la oameni, nu-ș cum a aranjat el, că era tare dibaci, și-a băgat ceva în buzunarul hainii boierului care atârna de-o creangă. Când a îmbrăcat boierul tunica, după ce gătitise cu plata, și și-a dus mâna la buzunar numa' ce-a înlemnit. Au trebuit să sară oamenii că era să dea în boala copiilor. Nebunul de Cristofor îi băgase-năuntru un șarpe, da-i scosese înainte dinții. Altă dată s-a îmbrăcat în haine de popă; de unde a făcut el rost, dracu' știe? Își pusese barbă, mustață, nici mă-sa nu l-a cunoscut. Ș-așa fonfăind pe nas a trecut din casă în casă, zicând că vine de la mitropolie ca să vadă cum se poartă boierul cu dreptcredincioșii. Oamenii i se jăluiau ca unui trimis al cerului. El mereu: „Dar va veni repede pacea și blagoslovirea.” Vorbea pe nas așa cum am făcut eu. Adică el ca om vorbea bine, dar o făcea pe fonfăitul. Zvonul a ajuns la boier. Și se spune că boierul avea ceva necazuri cu mitropolia. Un taur de-al boierului cică-și băgase cornu-ntr-un popă, preoteasa, furioasă că i se betegise bărbatul, pândise o lună taurul până-i înfipse în dos un șomoioș de catran și paie aprinse, taurul o luă razna prin curtea boierului de sparse nu-ș câte vaci și hambare, boierul de ciudă dădu drumul cirezii de boi în curtea bisericii, că un bivol chiar pătrunse înăuntru în biserică în sfânta zi de duminică, tocmai când popa cădelnița cu spatele-ndoit încă de rană. Da' popa crezând că-i taurul care vine la răzbunare numai ce-o luă la goană și nu se mai opri decât în amvon. Iar oamenii crezând că popa citește Evanghelia se lăsară în genunchi să-l asculte. Încurcătură mare. Și cum auzi boierul că-i un popă de la mitropolie în sat, făcu mari pregătiri și-l chemă pe popă la el. Popa se duse, ce să facă? Și erau toți stâlpii satului acolo și toți spuneau că om mai bun la inimă ca boierul, nu-i pe lume. Și popa mereu fonfăia: „Da va veni repede pacea și blagoslovirea.” Apoi s-au dus la chef. Ș-a băut popa până-a-nceput să-i ia la rând: „Dar va veni repede pacea și blagoslovirea, boierule, cristelnița și anafura cui te-a făcut... Și ție jandarule, dumnezeii și paștile și toate sfintele taine, și ție cuconița, buricul și moaștele sfintei Paraschiva...” că toți se-ngroziră... Ba popa blagoslovind nevasta boierului cică-ncepu-se să-i facă pe față nu-ș ce... Nevasta boierului îi zicea mereu la ureche: „Părinte, ai grijă, toate la vremea lor.” Și cică era

un chef acolo... Și au început să vadă cei de la masă că parcă popa se schimbase la față... Da' au crezut presemne că-s dânșii beți... Mai după un timp au văzut că-i și mai schimbat popa. Și nu-ș dădeau seama de ce. Unu' mai treaz oleacă îi zise: „părinte, da' parc-aveai mustață”... Popa de colo: „Dar va veni pacea și blagoslovirea... și mustățile se vor ridica la ceruri...” Ăla se ținea scai de el: „părinte, da' parcă la-nceput ai avut barbă.” Popa de colo: „Dar va veni pacea și blagoslovirea... și bărbile vor învia a treia zi după scripturi”... Oamenii se jură c-așa zicea nebunul ăla de Cristofor... Până la urmă a trebuit să sară pe geam că-l dibuieră oamenii și se trezise și el oleacă. Da-n sat n-a mai putut să stea. Cică s-a dus c-un circ ș-a ajuns nu-ș cum le zice la ăștia... Da' nu-și mai spunea Cristofor... își zicea, nu-ș cum, parcă Trio Ben Kalik și purta fes roșu. Dar de ce și-o fi spus și calic nu știe nimeni...

Toți râseră cu poftă, iar unul din flăcăi aruncă trăsnetul:

– Că bine le mai scornești tu, fă Catrino. Nici dracu' nu te-ntrece!

– Adică istoriile astea nu-s adevărate?! întrebă Dan mai uimit ca niciodată. Nu se poate!

– Dar ce, dumneavoastră ați crezut vreo iotă? râse flăcăul. Toată ziua nu face altceva decât să scornească snoave din astea. Păi să vezi ce se îmboldesc în timpul lucrului oamenii pe lângă ea. Cu snoavele ei nici nu știi când trece timpul... Cine-o lua-o să aibă ce râde-n casă.

– Pe cine l-oi lua eu, vrei să spui, mă nătângule!

– Prea ne-am lungit cu vorba și avem mult de lucru la câmp. Da-n ce parte te duci tu mâine, fă Catrino?

– Mâine nu știu un' m-oi duce. Da' astăzi merg la grădină...

Fostele stafii înțelesesă că se cam petrecuse vremea și se despărțiră de tineri la mare prietenie.

– Dacă dumneata vrei să dai o reprezentație în sat, îi spuse fata lui Ursu, noi nu ne-am da în lături. Am scoate o groază de parale, că oamenii noștri-s curioși și rezistă bine la bușiri...

Rămași singuri cireșarii făcură mare haz de toată întâmplarea, iar Tic nu mai putea de admirație:

– A dracului fată... cu asta nu poți fi trist niciodată...

Apoi intrară toți în cort și intră și somnul odată cu ei, dar pe Tic îl atacă repede gânduri triste...

7

Pesemne că somnul prichindelului fusese totuși presărat cu vise frumoase, deoarece zorii îl găsiră sprinten, vioi, gata să pornească la drum. Un timp mai zăbovi alături de Dan și Ursu în exploatarea ruinelor, dar când crezu că soarele se ridicase destul de sus pentru a nu risca să găsească satul neînsuflețit se despărți de prietenii lui care tocmai cociobăiau într-o pivniță umedă.

Tic găsi totuși satul neînsuflețit. Pentru că oamenii plecaseră înaintea zorilor la munca lor de toate zilele... de vară. La primărie nu găsi decât un moșneag care o făcea când pe paznicul când pe curierul, după cum se potrivea: era sau nu mai era altcineva în clădire?

– Bună dimineța! salută Tic. Dar nu-i nimeni pe-aici?

Moșul îl privi lung pe sub sprâncene:

– Păi de ce să nu fie nimeni? Eu ce-s?

Tic înghiți în sec. Pășise cu stângul și căută s-o dreagă:

– Știți, întrebam dacă nu-i nimeni de la primărie... dar își dădu seama că o încurcase și mai rău.

– Mă, bucătică, tu crezi că merge ceva aci la noi fără mine? Ai auzit de Plăcintă?...

– Cum să n-aud?! minți Tic. Tot târgul știe...

– Și de la cine, mă rog, ai auzit? îl întreabă moșneagul neîncrezător.

– De la... Catrina! găsi Tic ideea salvatoare. Spunea că nimeni nu-i ca Plăcintă în sat.

– A spus hoțomana aceea așa?

– Zău c-a spus.

– Nu cumva a spus-o așa cu tâlc, pe de-a-ndoaselea, hî?

– Nu! rosti prichindelul cu toată siguranța. Spunea: „să-l vezi pe moș Plăcintă, câtu-i el de bătrân și cât de bine se ține, ș-apoi dacă

te-apuci cu el la vorbă râzi două zile și două nopți de-ți crapă burta... Cică pe vremea mamei făcea niște bazaconii...”

– Chiar așa a zis, mă bucățică?

– Chiar așa!

– Ei iacă, să știi că Plăcintă mi-e ginere și e secretarul primăriei.

Tic făcu o mutră așa de nenorocită, că moșul nu se putu abține:

– Ai văzut cum te-am prins! Eu mi-s Plăcintă. Și pe secretar îl cheamă Ilie. Ilie Dalbă. Nu era bine să vorbești drept de la început?

– Păi dacă m-ai luat și matale așa. Eu am vrut să-ți fac o bucurie, zău. Se vede de la o poștă că matale ești un bătrân de treabă. Știu eu.

Noua tactică frânse repede rezistența moșneagului.

– Să știi că-mi placi, fiindcă ești isteț și mai ales fînc-ai strâmbat-o pe Catrina cum nu poate nimeni în sat. Hoțomana aceea e fîlcă-mea. Știi tu, mă bucățică mă, cum umblă flăcăii după ea? Să-ți spun eu drept, da-ntre noi, din cauza ei merg în sat la noi așa de bine treburile. Orice vrea ea se face. Chiar asară a luat vreo doi flăcăi și i-a dus la ruine să sperie niște musafiri nepoștiți...

Tic tăcu mîlc. Moșneagul îl întrebă dintr-o dată:

– Da ce-ai tu cu Ilie Dalbă?

– Numai să-l întreb ceva.

– Și nu mi-ai putea spune și mie. Că chiar dacă-l întrebi pe el, el tot la mine o să se uite ca să-ți poată da răspunsul. Ei, zici?

– Aș zice eu, dar vezi matale...

– Ce tot te codești ca o mireasă? Că secretarul e plecat la târg.

– Adineaori parcă spuneai că tot pe matale o să te-ntrebe...

– Ia uite, bucățica! Da' cum pui tu la îndoială vorbele oamenilor bătrâni. Să știi că mă mîinii.

Tic nu voia să se mai neînțeleagă o dată cu bătrînul:

– N-a adus acum cîteva zile aici la primărie cineva un pachet mic legat cu sfoară?

– Ba cum să nu! Unu' Grigore Beteală. Oamenii îi zic Șandramaua... Da' ce-ai cu el?

– Aș vrea să-l întreb ceva.

– Pe Șandramaua? Să nu fi plecat, că el nu-i de-aici. E tocmai din Zogreni. Asară încă era în sat. Da' spunea că pleacă dis-de-dimineață.

– Poate că n-a plecat... speră prichindelul care știa că Zogrenii sunt la vreo șase kilometri de oraș, în partea cealaltă.

– Poate! Dacă vrei să-ncerci ți-oi spune eu unde. Pe uliță înainte, când treci de fântână, întreabă un copchil, că se zbenguiesc o grămadă pe-acolo, toată ziua. Întreabă unde-i casa lui Bolgândă. O să-ți arate, că-i puțin mai sus. Acolo a tras Șandramaua.

Tic îi mulțumi moșneagului și-aproape c-o luă la fugă pe uliță, spre fântâna care se zărea în vale. Dacă ar fi pornit mai de dimineață și dacă nu l-ar fi ținut cu vorba moș Plăcintă...

– Mă țâncule! îl întreabă pe un copil cu pantaloni de pânză roșie care se juca pe lângă fântână. Unde-i casa lui Bolgândă?

– Da' ce-ai cu el?

– Zi-i, mă bucățică, ce te zgâiești așa.

– Nu vreau!

– Hai că-ți dau un nasture!

– Daaa? se-ndoi țâncul.

Tic fu nevoit să-și rupă un nasture și să i-l întindă puștiului. Fata cu cozi avusese dreptate. În satul acela și copiii știau să exploateze o situație.

– Uite-o colo, unde-i agudul acela. Chiar în față. Da' nu-i nimeni acasă.

Tic nu mai luă în seamă ultimele cuvintele și goni spre casa arătată. Bătu cu putere la poartă, că se apucară să latre toți câinii din sat, dar în ograda lui Bolgândă nu se mișca nimic. Într-un târziu se ivi la fereastra unei case din apropiere capul unei babe:

– Da pe cine cauți, mă, de răstorni satul? Nu-i nimeni la alde Bolgândă.

– Da' unde-i, unde-a plecat? întreabă Tic într-un moment de nechibzuință.

– Dar ce ți-i închipui tu, mă găinarule, că oamenii n-au ce face? Sau crezi c-ai dat peste un sat de puturoși? Ia cărăbănește-te că asmut câinii la tine.

– Zău, mătușă, sărut mâna, se plânse disperat prichindelul. Aș vrea să vorbesc cu cineva de-a lui Bolgândă. N-am vrut să te necăjesc, zău...

Tic știa uneori să ia niște mutre și să scoată niște intonații...

– Păi de ce n-ai spus așa? Vezi, c-a rămas golanul cel mic acasă. Trebuie să fie la fântână. Un jigărit cu pantaloni roșii...

– Sărut mâna! strigă prichindelul cu un glas atât de furios că bătrâna fu cât p-aci s-asmută câinii pe urmele lui.

Când ajunse la fântână cireșarul îl luă de o parte pe țâncul cu pantalonii roșii:

– Vrei să mai capeți un nasture? Unul și mai frumos...

– Daaa? se îndoi țâncul. Ăla care ți-a rămas e urât...

– Am eu altul grozav, numai să nu spui minciuni.

– Nu spun, să mor eu, numai să mai ai matala nasturii...

– Unde-i moș Beteală?

– Care Beteală?

– Șandramaua, mă, unde-i?

– Aaa! Șandramaua. Păi a plecat dinainte de cântatul cocoșului...

– Unde-a plecat?

– Acasă la Zogreni. Că el nu vine la noi decât o dată pe an... De-amu numai la anu' mai vine.

– Mă, chiar a plecat?

– Să mor eu.

– Ia dă puțin nasturele să văd care-i mai mare. Așa! Acum pleacă!

– Păi ai spus că-mi mai dai un nasture și mi l-ai luat și pe ăla pe care l-ai rupt.

– Hai, cară-te! N-auzi?

– Să-mi dai nasturele, ce crezi! Las' că te spun eu lui tata.

– De ce l-ai lăsat pe Șandramaua să plece? Îți dădeam zece nasturi. Hai, ține un leu și nu mai scânci.

Când auzi de leu, țâncul sări în sus ca un vrăbțoi. Luă leul, îl băgă în buzunar și abia pe urmă îi spuse lui Tic:

– Șandramaua nu s-a dus chiar la Zogreni. Spunea că are o zi treabă la Papura.

La auzul neașteptatei știri, Tic îi dădu țâncului și cei doi nasturi. Puștiul puse mâna pe ei și până în fața casei nu se mai opri din goană. Înainte de a lua o hotărâre, Tic mai făcu o escală la primărie, în fața lui moș Plăcintă:

– Cam pe unde vine Papura, moș Plăcintă?

– Papura? Apoi de la Zogreni mai sunt vreo cinci kilometri în jos spre Văleni. Dar de-a dreptul pe potecă îs numai vreo patru. Da' ce ai pe-acolo?

Veselia lui Tic se topi într-o secundă. Își închipuiuse că Papura e undeva pe lângă Vulturești.

– Am vrut numai să știu... îi răspunse fără nicio tragere de inimă moșului.

Tic își începuse căutarea cam cu ghinion.

8

Ursu și Dan nu descoperiseră nimic în cea de a doua pivniță umedă. Singurul rezultat al explorării lor migăloase și îndărătnice era acela că-și murdăriseră hainele, că li se umpluseră pantofii cu apă și noroi. Se duseseră la un izvor, se dezbrăcaseră aproape până la piele și-și spălaseră rufele. Tic îi găsi în timp ce se uscau la soare.

– Aha! îi dojeni prichindelul. V-ați amintit că suntem în vacanță...

– Vai de capul nostru, se jelui Ursu. Sunt tot mai sigur că nu se află nici măcar o așchie de marmură în ruinele astea...

Își povestiră pe rând pățaniile.

– Noi mai avem de cercetat numai zidurile din partea dreaptă, spuse Dan. Sunt câteva hrube murdare acolo. Cred că până seara terminăm. E și o intrare de piatră care, cine știe, poate duce undeva. Am o presimțire...

– Dac-am ajuns să ne luăm după presimțiri, îl întrerupse Ursu. Dar tu, Ticușor, ce ai de gând să faci?

– Eu mă duc după Șandramaua!

– Cu ce?

– Găsesc eu vreo ocazie.

– Nu vrei să ne aștepți și pe noi? Putem pleca împreună.

– Ce să mai pierdem timpul! spuse Tic hotărât. Plec singur! Până seara dau eu de Șandramaua. Și de-acolo, din Papura până-n oraș, sunt vreo zece kilometri...

– Atunci te duci direct acasă! îl îndemnă Ursu. Noi, dacă găsim ceva, trimitem telegramă. Dar nu prea cred.

– Oare să iau rucsacul mic? întrebă Tic.

– Nu strică să-l ai cu tine. Când pleci?

– Acum!

– Mai stai, măcar jumătate de ceas.

Tic își pusese rucsacul în spate. Era gata. Ursu și Dan îi strânseseră mâinile, dorindu-i din toată inima succes în investigațiile sale solitare.

– Dacă se întâmplă să afli până diseară ceva, mai spuse în urma lui Ursu, dă o telegramă la Primărie. Să nu găsim pe-aici vreo drăcie care să ne mai țină degeaba o noapte.

– Nicio grijă, îi răspunse Tic.

Prichindelul se întâlnește rău la drum. Pașii lui mici mușcau cu sete din distanța cea lungă. Nu bănuia nici pe departe câte drumuri îl mai așteaptă, câte neazuri, câte ghinioane, câte spaime, câte supărări. Nu-și închipuia cât de întortocheat și cât de greu de descâlcit era firul pe care alunecase și ajunsese până la cireșari mesajul fetei în alb.

Capitolul IX

1

Tic mergea de aproape un ceas pe drumul care ducea spre oraș. În tot acest răstimp nu trecuse pe lângă el nicio ocazie. Nici măcar un drumeț cu piciorul nu se vedea în urma lui. L-ar fi așteptat și s-ar fi alăturat, pentru că în doi calea pare mai scurtă. Doar câteva babe îi încrucișară drumul. Se apropia ora prânzului și duceau mâncare la câmp. Le dăduse „bună ziua”, ele îl iscodiseră apoi îi răspunseră așa cum se obișnuia prin părțile acelea: „bună să fie ș-a-mnetale”.

Soarele îl bătea pe prichindel drept în creștet și era o căldură! Și niciun hodorogit de căruță nu se auzea în urma lui. N-avea ce face. Se opri la o fântână sub un stejar mare, scoase o găleată de apă, sorbi câteva înghițituri și restul și-l turnă pe cap. Firișoare reci i se prelinseră din păr și-i ajunseră până la brâu. Cu provizia nouă de răcoreală își închipuia că va rezista mai ușor. Își iuți pașii. Tocmai găsisse o cărăruie moale dincolo de șanțul șoselei. Ca să-i treacă timpul, începu să numere în gând câți pași face între doi stâlpi de telegraf. Unu, doi, trei, patru, cinci, șase... Tic se opri, nu numai din numărat. Se opri de tot. În spate se auzea un vuiet de motor și chiar zări, departe, un nor de praf. Un camion.

Când norul de praf se apropie, puștiul se întristă. Se zărea nu un camion, ci o mașină mică, un autoturism. Nici nu se gândea să-și încerce norocul. Cu un camion era altceva. Mașina trecu în viteză pe lângă el. În afară de șofer se mai afla în mașină o singură persoană. Un bărbat în cămașă de vară cu o șapcă albă pe cap. Cetățeanul cu șapca întoarse capul după Tic. Dar și prichindelul întoarse capul pentru că auzise în spate un zgomot de căruță. De aceea nu-și dădu seama că mașina se oprise la vreo sută de metri de el, lângă niște salcâmi, la o încrucișare de drumuri.

– Hei, flăcăule! auzi Tic o voce înaintea lui.

Omul cu șapcă se dăduse jos din mașină și-i făcea semn cu mâna.

– „Asta, precis nu știe drumul spre oraș și vrea să-l afle de la mine”, își zise în sinea lui „flăcăul”, îndreptându-se cu pași iuți spre mașina oprită.

– Mergi spre oraș? îl întâmpină omul cu șapca.

– Cum să vă spun... nu chiar în oraș dar pe aproape... la Zogreni. Adică de fapt în Papura.

– Ai noroc că și noi mergem la Zogreni. Urcă-te.

Tic primi cu atâta bucurie invitația, că din doi pași fu în mașină lângă șofer.

– Nu vrei să stai lângă mine? îl întreabă omul cu șapcă. Să mai schimbăm o vorbă, două.

Tic se mută oarecum surprins lângă cetățeanul cu chef de vorbă. Mașina porni cu viteză bună. Omul cu șapcă scoase un pachet cu țigări, își aprinse una, apoi întreabă din obișnuință:

– Fumezi? și-i întinse pachetul.

Tic îl privi nedumerit. Omul cu șapcă începu să râdă:

– Ha, ha, ha! Uitasem că ești prea tânăr. Dar chiar n-ai tras niciun fum, în timpul recreației, la școală, în closet, sau vara la scăldat? Nu cred eu...

– Ba, am tras odată un fum, chiar la scăldat... De unde știți?

– Ai tras adânc în plămâni și te-au învățat să zici: „A popa!” Nu?

Tic își privi mai cu interes însoțitorul cel guraliv. De unde știa el atât de bine?

– Chiar așa. Dar ce-am tușit, mamă... Dar dumneavoastră de unde știți?

– Asta-i meseria mea: să știu... Ia spune! Tot istoria îți place cel mai mult? Sau geografia? Sau amândouă?

– Amândouă.

– Și mai știi care-i al doilea vârf din lume? Davalghiri sau Kintschindschinga?

– Godwin Austen! răspunse prompt Tic. Opt mii șase sute unsprezece metri.

– Și Everestul?

– Asta o știe oricine! se ofensă prichindelul, opt mii opt sute

patruzeci și cinci de metri.

– Vezi că n-o știe oricine? Opt mii opt sute optzeci și doi de metri.

– Nu-i adevărat!

– Pui răvășag?

– Îmi pun și cămașa! Și... orice vreți: opt mii opt sute patruzeci și cinci!

– Opt mii opt sute optzeci și doi! Uite ce-i. Să lăsăm la o parte răvășagul. Are opt mii opt sute optzeci și doi. După ultimele măsurători. Acum vreo... foarte precis nu știu... în orice caz nu de mult timp. Dar se vede că ați cam rămas în urmă la geografie...

Înfrângerea îl cam supără pe Tic, mai ales că nu era vinovat. Dar îi pregăti și el una învingătorului:

– Dacă știți atâtea, ia spuneți ce vulcan are cinci mii patru sute cincizeci și doi de metri?

– Da' șmecher mai ești? Dacă te iau și eu așa și te întreb, ce munte are șase mii trei sute zece metri, ia să te văd ce faci? Îți convine?

– Îmi convine! Chimborozo din Antile! E bine? Acum răspundeți și dumneavoastră...

Tic îi pusese întrebarea cu vulcanul de 5 452 de metri pentru că avea două șanse: sau nu i se răspundea, sau se stâlcea numele vulcanului. De aceea își ciuli tare urechile când i se răspunse:

– Popocatepetl!

Și rămase cu gura căscată. Se uită apoi cu atenție la însoțitor. Acesta zâmbea pe sub mustață și se făcea că nu observă privirea prichindelului cu nas obraznic.

– Dumneavoastră sunteți profesor, nu? îl întrebă Tic.

– Nu, nu prea... se apără omul cu șapcă.

– Daaa?! Îngână cu subînțeles ciufuliciul. Vreți să vă spun o ghicitoare?

– Numai dacă-i foarte deșteaptă...

– Dar să fiți atent că nu-i ușoară. Să-mi spuneți în ce țară s-a putut petrece un asemenea fapt. Asta-i ghicitoare. Încep! În ce țară, când buletinul *meteorologic* arată ploaie, e secetă, *arachnidele* dau mai multe fructe în timpul iernii și *boababii* ajung până la o

sută metri înălțime? Ca să vă dau un ajutor, primul om alb care a debarcat acolo a fost Magellan, în anul o mie cinci sute patruzeci, din ordinul lui Filip al treilea, regele Spaniei.

Omul cu șapcă îl privi pe Tic foarte atent.

– Cine a făcut ghicitoarea asta? Dar spune drept!

– Eu...

– Când?

– Chiar acum.

– Și chestia aia cu Magellan tot tu și tot acum ai făcut-o?

– Da... aia-i foarte simplă.

– Ce vorbești, dom'le! Da unde-nveți?

– La liceu în oraș. Dar de ce nu răspundeți la ghicitoare? Vreți să v-o repet... sau să vă ajut cu ceva?

– Va să zică, dacă nu opream mașina nu știam că la liceul vostru se învață așa...

– Dac-o luați așa... Eu v-am pus o ghicitoare...

– Cu meteorologie stricată, cu arachnide care fac alune, cu baobabi care-și schimbă ordinea vocalelor și se dau drept eucalipti sau Secvoia Gigantica. Și după toate mai dai și indicii!... Îi prelungești viața lui Magellan și-l faci spaniol. Cu Filip al treilea să-ți spun drept nu prea știu ce-ai vrut să încerci. A domnit mai devreme sau mai târziu?

– A murit exact la o sută de ani după moartea lui Magellan... răspunse Tic îndurerat că tot planul lui ingenios fusese dejucat.

– Ești premiant?

– Uneori, răspunse Tic cam în doi peri.

– Nu-ți plac celelalte materii, sau de ce?

– Nu, că nu mă-ntrece nimeni în clasă la nicio materie. Mai ales când vreau eu...

– Aaaa! Acum încep să pricep! Îți place să mai bați mingea pe maidane, să mai spargi câte-un geam, să mai tragi de urechi pe câte unul, bineînțeles atunci când te-njură...

– Nu! că nimeni n-are curajul să mă-njure...

– Ce vorbești, domnule? Și după toate câte le faci nici măcar nu te premiază, hm, ciudat...

– Ce vreți, mai greșesc și profesorii... Unii zic că-s obraznic. M-

au făcut și pușlama, zău...

– Zic ei așa? Care din ei? Bătrânii sau tinerii? Nu-i așa că mai ales tinerii?

– Tinerii! Dar de unde știți dumneavoastră?

– Pentru că bătrânii cunosc mai mulți copii decât tinerii. Să-ți spun drept: eu ți-aș da premiul întâi mereu, însă cu două condiții: Una: Să înveți la fel. Doi: Să nu-ți schimbi purtarea.

– Adică să rămân obraznic?

– Exact! Adică să nu te văd tocind cărțile între patru ziduri. Mai bine să mai spargi din când în când câte-un geam decât să te ngâlbenești în casă. Eu nu zic că dacă nu spargi geamul nu-i și mai bine, dar...

– Dacă știți atâtea, de ce nu vă ocupați de liceul nostru sau de altele? Sunt sigur că la dumneavoastră niciunul n-ar trage chiulul. Și nu i-ați mai lăsa să mă facă pușlama... Și vă mai garantez că ne-am împrietenii la toartă...

– Să știi că chiar o să încep să mă ocup...

– Chiar veniți la noi la liceu? Întrebă Tic. Avem un director grozav! Sunt sigur c-o să se bucure.

– Știu eu c-aveți un director bun. O să mă ocup eu într-altfel. Ziceai că vrei să mergi la Papura, nu? schimbă vorba omul cu șapcă când mașina își făcu intrarea în Zogreni.

– Da! răspunse Tic. Mă dau jos chiar aici. Am avut un noroc...

– Și stai mult acolo?

– Caut pe cineva. Dacă-l găsesc, în zece minute sunt gata.

– Ce zici, Sandule? se adresă omul cu șapcă șoferului. Mergem la Papura, că demult n-am mai trecut pe-acolo?

– Chiar voiam să vă propun, răspunse șoferul care trăsesese tot timpul cu urechea la convorbirea pasagerilor din spate și admirase grozav istețimea lui Tic.

Mașina ajunsese în câteva minute în Papura. Tic se dădu jos la capătul satului și mulțumi foarte politicos omului cu șapcă. Acesta îi spuse parcă într-o doară, înainte de-a porni mașina:

– Dacă termini până-ntr-un ceas, ne găsești în fața primăriei.

Dorința de a nu pierde ocazia motorizată îl îndemnă pe prichindel la acțiune grabnică. Întrebă pe primul om pe care-l

întâlni în cale:

– Nu l-ai văzut pe moș Grigorie Beteală?

– Vrei să zici pe moș Șandramaua. Păi numai ce sosi în sat. E la văr-său, la Clondiraș. Uite în casa aceea cu hoceagul dărâmat.

Tic alergă într-un suflet acolo. Zări pe o prispă doi moșnegi. Unul din ei slab și prăpădit de credeai că n-o să se mai poată scula de pe prispă în vecii vecilor. Puștiul se duse întins la el:

– Bună ziua, moș Grigorie!

Bătrânul se uită la el și mormăi:

– Hi? Da' pe cine cauți tu?

– Pe moș Grigorie Beteală.

– Zi, mă cârnule, moș Șandramaua, nu te sfii. Eu îs. Și ce vrei mătăluță?

– E vorba de un pachet pe care l-ai lăsat matale la primărie în Vulturești...

– Da! Și?

– Nu mai știți cine vi l-a dat?

– Cum nu! Un șofer, un sudălău... Pe-o hodoroagă cât casa...

– Îl cunoașteți?

– Na, că n-o să cunosc toți oamenii din lume. Știu eu cine dracu-o fi... Atunci l-am văzut prima dată. Se necăjea în mijlocul drumului că-l lăsase mașina, tocmai ca o iapă după ce-o sug mânjii. Suduia mereu și trosc-pleosc mi-a dat pachetul. Eu am crezut la început că-i zărghit. Dar de ce te interesează pe mătăluță treaba asta? N-o fi cumva pachetul tău?

– Ba da! Și-aș vrea să știu cine i l-a dat.

– Mai mult n-am ce-ți spune...

– N-ai observat cumva numărul mașinii?

– Nu prea cred eu, se amestecă în vorbă celălalt moșneag.

– Da de unde? Ce să am eu cu numărul mașinii? adăugă Șandramaua.

– Și nici măcar n-avea ceva scris pe mașină?

– Stai olecuță... Ba da! Chiar avea ceva scris, cu litere mari.

Lui Tic îi veni inima la loc. Era salvat:

– Vă mai amintiți ce scria?

– Nu prea cred eu, interveni iarăși celălalt moșneag. Cum să-și

amintească?

Tic era înfuriat pe intervențiile celui alt bătrân. Parcă voia să-i facă în ciudă:

– Poate totuși vă amintiți?

– Mi-aș aminti eu dacă-aș fi citit, răspunse Șandramaua. Da' vezi mătăluță, eu carte nu știu. Ce-o fi fost scris acolo?...

Prichindelul era aproape nenorocit. Mai făcu o încercare:

– Nu v-a spus dacă-i din oraș, ori poate unde lucrează?

– Ce să spună, că suduia mereu. Da' eu cred că era din oraș.

Așa părea.

Prichindelului îi veni totuși o idee:

– Nu vă amintiți cum înjura?

– Păi numai de anafura, grijanie, prescură, cristelniță, soare, haram...

Tic își notă bine în cap înjurăturile. Erau singurele amănunte pe care i le putea da Șandramaua cu privire la șofer.

Oare va reuși el să descopere șoferul folosindu-se de cele câteva înjurături memorate?

Îi părăsi pe cei doi moșnegi și se duse spre primărie. Mașina era goală. Se urcă pe banca din spate și așteptă. Câțiva oameni îl salutară. Ba unul se apropie de el și-i șopti:

– N-ai putea, dragul moșului, să pui o vorbă bună și pentru mine? O poveste cam rea cu o vită. Mi-au prins-o pe imășul ăllalt și-mi cere să-i despăgubesc cu o groază de bani. Dacă-aș avea trei vaci și doi boi și-aș vinde totul, încă n-aș scoate-o la capăt.

– De ce nu te duci dumneata singur? îl îndemnă puștiul care nu prea înțelegea cum vine cu vorba bună.

– Crezi că să mă duc? Da' i-oi spune c-am vorbit mai întâi cu mătăluță.

Tic nu mai era atent la ce-i zicea moșul. Îi venise o idee strașnică în minte cu ajutorul căreia avea mari șanse să descopere șoferul.

Dan și Ursu nu găsiseră nimic nici în hrubele de sub zidul din dreapta, în afară de urme, cu duiumul, care mărturiseau că și pe acolo cotrobăiseră oamenii.

– Ne-am pierdut vremea degeaba, spuse Dan. Aproape două zile. Ne-ntoarcem?

– Eu nu cred să fi rămas o singură palmă din ruinele astea necercetată, gândi Ursu. Tu ce crezi? Am putut scăpa ceva?

– Imposibil! Eu cred că n-a rămas centimetru...

– Atunci să-i dăm drumul. Până diseară cred c-ajungem în oraș. Dacă avem noroc, ne agățăm de un tren de marfă. Ce spui?

– Mai întrebi? Mi s-a urât cu mlaștinile și cu miasmele de-aici.

Ursu mai ocoli o dată cu privirile fosta cetate. Întâmplător își aruncă ochii în sus pe coasta dealului. Dealul era abrupt. Ici, colo, câte un copac îndrăznise să se agațe de coastă. Câteva tufișuri se aciuaseră și ele pe lângă copaci. Privirile vulturești ale lui Ursu descoperiseră însă ceva într-un tufiș.

– Dan! Ia uită-te colo, între cei doi copaci. Vezi un tufiș?

– Unde?... Da, da... Se vede.

– Și nu vezi nimic altceva? În mijlocul tufișului.

– Parc-ar fi un bolovan...

– Crezi că-i bolovan? întrebă Ursu.

– Ce-ar putea să fie? Nu vezi că tot dealul e plin de ieșituri de piatră.

– Mie nu-mi pare a fi un bolovan, seamănă a ceva lucrat, spuse vlăjganul și vreme de câteva secunde nu-și dezlipi ochii de tufiș. Precis că sunt și niște cărămizi acolo. Eu mă urc să văd.

– Ești nebun? Ce să caute-acolo cărămizi?

– Asta-i lucrul care mă enervează și pe mine. Tu, dac-ai fi sigur că-s cărămizi, ce-ai face?

– Ce să fac? Le-aș cerceta. Nu prea au ce căuta acolo.

– Eu pun mâna-n foc că sunt și niște cărămizi în tufișul ăla.

– Și-ai să poți urca? întrebă Dan mai mult ca să se afle în treabă.

Deși dealul nu oferea căi ușoare de urcat, Ursu nu-și pierdu prea mult timp ca să ajungă acolo la tufiș. Dintre ierburi și rădăcini ieșise la iveală, pesemne în urma unor ploii și a unor recente alunecări de teren, un colț de piatră. Ursu învârti de câteva ori lopata, dezgropând și mai mult colțul ferit atâta amar de vreme de lumină. Nu era o ieșitură stâncoasă ci un colț de zid ridicat acolo de mâna omului! Se prinse cu o mână de niște rădăcini și începu să sape vârtos cu lopata. Dan îl privea neputincios de jos din vale.

– Ce e? îl întrebă Ursu.

– Un zid: și-nă un zid misterios.

După jumătate de oră, Ursu reușise să-și facă în deal o treaptă de pe care putea să-și continue săpăturile în jurul zidului. Cobori jos, luă o frânghie și-l chemă pe Dan lângă el, aruncă un capăt al funiei și astfel, urcând îl ajută și pe Dan să se țină după dânsul. Urcușul îi obosi pe amândoi. Se odihniră câteva clipe pe treapta săpată de Ursu, mirându-se amândoi de ciudățenia zidului.

– Ce-ar putea fi? întrebă Dan. Se vede limpede că-i ridicat de mâna omului.

Tufișul îi ferea pe cei doi cireșari de orice priviri indiscrete. Începură să sape cu mânie în jurul ieșiturii de piatră. Dan făcu repede bătăături. Dar curiozitatea îl ațâță atât de mult că nu lăsă lopata din mână decât atunci când Ursu îi văzu palmele însângerate și-l obligă să nu mai sape. Zidul înainta adânc în deal. Amândoi erau uimiți de descoperirea făcută. Tocmai când se hotărâseră să plece... Fără privirea de ultimă clipă a lui Ursu...

– Dan! șopti Ursu. Ia vino încoace!

Rănitul se apropie de Ursu pentru a face cunoștință cu o nouă descoperire. Zidul se prelungea printr-o placă de metal.

– Trebuie să fie o ușă, își dădu Dan cu părerea.

Într-adevăr, pe măsură ce Ursu continua săpăturile, placa de metal se transforma tot mai evident în ușă. Erau la marginea de sus a ușii. Și căzură de acord să sape numai în jos, să facă un fel de puț cu scopul de a elibera ușa. Săpatul era greu, mai ales din cauza pietrelor și bolovanilor care umpleau dealul. Cu toată dorința pe care o aveau de a dezlega cât mai repede enigma

misterioasei construcții ascunse în creasta dealului, amândoi cireșarii pricepură că mai au mult de săpat pentru a elibera ușa de fier. Și pentru că erau obosiți și răniți se înțelesesă să-și menajeze forțele și să continue a doua zi dimineața săpăturile.

După ce coborâră dealul și ajunseră la cort le veni în minte ideea să se ducă la izvor pentru a-și răcori fețele și trupurile înfierbântate. Miraculoasă idee. Se bălăciră din belșug în apa rece și se simțiră mai limpezi ca dimineața. Amândoi trăiau tensiunea unei mari descoperiri. Presimțeau că acolo, sus, în construcția aceea ascunsă cu atâta grijă vor găsi dezlegarea unei extraordinare taine.

În timp ce Ursu pregătea masa, Dan dădu o fugă la oficiul poștal, pentru a transmite o telegramă cu următorul conținut: *„Întârziem cu o zi stop Descoperiri foarte interesante stop Ursu Dan.”* Dar văzând privirile curioase ale fetei de la ghișeu, Dan ceru un alt formular cu care se purtă mai zgârcit: *„Mai întârziem o zi stop Dan Ursu.”*

3

Când Tic ajunsese acasă, o găsi în grădină și pe Lucia cu telegrama celor de la Vulturești în mână. Sosise chiar atunci. Conținutul telegramei îl lăsă rece pe prichindel.

– Iar or fi dat peste vreo hrubă nenorocită... Dac-ați ști ce murdărie e acolo! Doamne!

Și se apucă să le povestească fetelor toate peripețiile prin care trecuseră de când plecaseră din oraș. Despre ceea ce i se întâmplase lui vorbi cu mai puține amănunte deoarece era foarte grăbit. Se mulțumi să le spună că primul mesager trebuie să fie un șofer pe care până seara îl va dibui. Pentru a-și pune în aplicare ideea lui grozavă, se văzu nevoit să apeleze la cei mai isteți și mai devotați puști din ceata lui de candidați de cireșari. Îi chemă pe toți, prin semnale misterioase și grabnice, la el, în fundul grădinii, întări atmosfera enigmatică prin câteva cuvinte bine pregătite, și abia pe urmă le vorbi despre misiunile lor tainice și urgente: să afle

până „deseară” care șofer de camion din oraș înjură de „anafură”, „cristelniță”, „grijanie”, „soare”, „haram”, și „prescură”. Indică fiecărui puști în parte planul și sectorul în limitele căruia trebuia să caute, ceru discreție definitivă însoțită de jurăminte solemne, așa că în momentul când se pregătea să dea semnalul de plecare întreaga ceată era transfigurată și fiecare puști ajunsese la marginea celui de-al nouălea cer.

– Seara la ora șapte, raportul! încheie Tic. Tot în același loc. Parola: ȚOMBI!

Astfel se explică de ce în după-amiaza aceea în oraș se petrecură câteva scene foarte curioase mai ales pe străzile pe care mergeau sau opreau camioanele.

Pe o stradă laterală un șofer tocmai dădea drumul motorului.

– Mă iei și pe mine, nene?

– Cât dai?

– Ce să dau?

– N-oi fi vrând să te plătesc eu? se înfurie șoferul.

– Cu rabla asta... spuse puștiul îndepărtându-se.

Primi bineînțeles o „anafură” și puștiul, fericit, notă numărul mașinii.

Pe altă stradă, un camion trecea cu viteză redusă. Un puști de pe trotuar îi făcu semn șoferului să oprească, apoi spuse:

– Ce mai faci, nene?

– Ce vrei, mă?

– Se-nvârte roata...

– Ba se-nvârte capul tău, nerodule, grijană...

Puștiul notă imediat numărul mașinii.

Pe altă stradă, în fața unei crâșme poposise un camion. Un puști intră înăuntru și se duse direct la șofer:

– Nene, ia înjură-mă!

– Ce, mă? Soarele și...

Curajosului îi sfârâiră imediat picioarele.

Un alt puști traversa agale strada principală tocmai când venea în viteză un camion mare. Șoferul încetini într-adins viteza pentru

a-i spune puștiului ceva în legătură cu o „cristelniță”. Numai când îl văzu pe prichindel notând numărul camionului îl bătu gândul că puștiul ar putea fi băiatul vreunui ofițer de la circulație.

Pe altă stradă, unul din candidați nici nu mai trebui să-l provoace pe șoferul care se chinuia să schimbe un cauciuc explodat. Și bineînțeles se încuraja din când în când cu câte-un „haram” și cu câte-un „pămățuf”. Puștiul notă imediat „haramul” și numărul camionului, gândindu-se cu bucurie la cuvintele de laudă pe care i le va spune Tic.

Al șaselea puști procedă cel mai simplu. Taică-său fiind șofer și mânuitor al „prescurii” nu făcu altceva decât să-l întrebe numărul camionului, pentru că acest lucru îi ceruse Tic.

La ora 7 fix, șase puști îmbujorați de emoție se întâlniră la poarta lui Tic. Șeful, foarte grav, ceru fiecăruia în parte parola și cu o aprobare discretă din ochi îi trimise pe rând în fundul grădinii. Până la sosirea lui Tic niciunul nu scoase un cuvânt. Dar când șeful ajunsese în mijlocul lor și întrebă cu glas poruncitor.

– Ei?

Toți se repeziră cu carnetele întinse, ținând fiecare:

– Eu! eu! eu! eu! eu! eu!

Fericit, prichindelul primi rapoartele scrise ale celor șase detectivi. Fiecare raport conținea un alt număr de camion și una din înjurăturile desprinse din catalogul pe care îl indicase Tic.

Șeful cel mic și cârn și cu părul încâlcit îi privi la-nceput năuc, apoi deodată se întristă atât de tare că puștii din jurul lui se simțiră apucați de tremurici. Cum va putea el totuși să dea de șoferul care adusese mesajul?

Prichindelul se convinse în sinea lui că nu aflate tot ceea ce putea afla de la Șandramaua. Nu-i rămânea altceva de făcut decât să se mai ducă o dată la moșneag. Și hotărî să plece spre Zogreni chiar a doua zi în zori.

Poate chiar în clipa când Tic, însoțit de Țombi, ieșea pe poartă cu direcția Zogreni, Ursu și Dan își reluară săpăturile sus, pe creasta dealului, acolo unde se ascundea acea construcție ciudată. Noaptea îi ținuse pe amândoi într-un somn de plumb, îi odihnise, iar spre dimineață îi ațâțaseră vise pline de taine. Din nefericire, palmele lui Dan erau numai bășici, fiecare mișcare cu lopata îi provoca usturimi și arsuri insuportabile. Ursu se zburlise la el, interzicându-i orice mișcare cu brațele. Dan își scoase însă din trusa medicală un sul de tifon, își bandajă palmele și continuă să mănuiască lopata, până ce Ursu îi văzu bandajul înroșit. Vlăjganul se răsti cu atâta hotărâre că Dan scăpă lopata din mână:

– Dacă nu lași imediat lopata, te azvârl jos! Mai bine uită-te în jur și vezi dacă nu ne iscodește vreun curios!

Bucuros că totuși poate să aducă un folos, așa schilod cum era, Dan își luă noua misiune în primire cu toată seriozitatea. Din fericire pentru dânșii, regiunea era într-un teren mlăștinos nelucrat, departe de comună, așa că nimeni nu prea trecea prin părțile acelea. Țăranii plecaseră și ei cu dimineața în cap pe ogoare, în cealaltă parte a satului. Nimeni nu tulbură liniștea de la ruine.

Cu cât se adâncea puțul de eliberare, cu atât munca lui Ursu devenea mai anevoioasă. După o pojghiță de pământ moale, nu prea groasă, lopata întâlnește sisturi pietroase, greu de străpuns. Ursu era nevoit să lucreze numai cu târnăcopul la adâncire, lopata folosind-o numai la degajarea gropii. Târnăcopul fiind mic, munca nu era prea spornică, deși vlăjganul lovea tot mai vârtos în pământul îndărătnic. Apăruse cam jumătate de metru din ușa de fier, când târnăcopul deveni neputincios. Ceea ce crezuse Ursu la început, că e o porțiune de sisturi stâncoase, se dovedi mai târziu un zid înălțat cu scopul de a acoperi ușa de metal. Era cu neputință ca mica lui cazma să poată frânge rezistența zidului vechi.

– Aici, numai cu dinamită putem să răzvim, se plânse el lui

Dan.

– Atât ne-ar trebui... se înfricoșa Dan. Poate găsim un alt mijloc mai la îndemână.

– Mă-nfurie grozav toată drăcia asta!

– Să-ți spun drept, Ursule, pe mine mă bucură grozav.

Ursu se uită la Dan cu o privire nu prea amicală. Și Dan se grăbi să înlăture echivocul și să-și aducă prietenul pe calea cea bună.

– Nu, nu-i vorba de, cum să-ți spun, de blindajul ăsta nenorocit, ci de toată descoperirea noastră. Cu cât lucrurile se complică, cu atâta cresc șansele noastre de a da peste ceva grozav, Ursule.

– Aaa! pricepu vlăjganul. Sigur că da, numai că nu știu cum o să trecem noi de obstacolul ăsta cumplit. N-avem nici unelte, nici zgomot prea mare nu putem face. Mă gândeam să trag cu târnăcopul în ușă, cine știe poate reușim s-o bortelim. Dar gândește-te și tu la zgomot... Ar alerga tot satul aici... Doar știi de la Catrina cu ce oameni avem de-a face.

– Am o idee! Ce-ar fi să lovești de câteva ori tare, pe urmă să întrerupi loviturile vreo jumătate de oră și pe urmă iar să trăsnești de câteva ori.

– Și-a treia oară? Sau îți închipui că oamenii din sat or să rămână nepăsători...

– Tic spunea că ieri nu era țipenie de om în sat... Doar câteva babe și niște țânci...

– O să facem și-așa că nu e altă cale. Dacă am avea niște carbid la noi!...

Dan nu înțelegea ce are Ursu cu carbidul:

– Carbid?! Ce să faci cu el?

– Nu te-ai jucat niciodată cu carbid și cutii de conserve? Pui cutia de conserve într-o băltoacă, bagi o bucată de carbid dedesubt, știi tu de la chimie. Carbidul face explozie și aruncă în sus cutia.

– Știu, dar nu înțeleg la ce ți-ar folosi chestia asta? Crezi c-o să poți să arunci în aer ușa cu câteva bucăți de carbid?

– Nu să arunc în aer ușa, dar aș putea s-o deschid fără ca

babele din sat să devină prea curioase.

– Nu înțeleg... Explică-mi.

– E simplu! Tu te-ai duce în sat și-ai face câteva experiențe cu carbid, acolo la fântână printre țânci. Cutii de conserve avem. Ne-am potrivi ceasurile și ne-am înțelege asupra secunde precise...

– Aaaa! se dumeri Dan. Vrei să te maschez, să ne sincronizăm mișcările pentru ca bubuiturile să se audă cam în același timp. Grozavă idee! Dar ce folos dacă n-avem carbid.

– Oare nu s-o găsi la cooperativă?

– Eu încerc. Dacă găsesc... Iau și cutiile de conserve cu mine.

Ursu și Dan își potriviră întocmai ceasurile. Numai când secundarele arătară la fel se declarară mulțumiți. Apoi se înțeleseră ca prima explozie să aibă loc la o anumită oră și ea să fie semnalul că s-a găsit carbid. După două minute va urma cea de a doua explozie. Apoi din trei în trei minute alte explozii. Ursu va lovi la secunda fixată în ușa de fier.

– Bagă de seamă! îi spuse Ursu lui Dan. Ia mai multe cutii că nu poți ști pe unde ți se pierde vreuna. Și pune-i pe puști să le caute după fiecare explozie, ca să fii mereu aprovizionat cu cutii.

– Nicio grijă, din trei în trei minute!

– Și mai e ceva, adăugă Ursu. Groapa cu apă să fie mică. Și imediat ce pui carbidul sub cutie, aruncă-te într-o parte pe burtă. Eu am văzut odată un individ aproape scalpat de explozia unei cutii de carbid. Țâncii să stea la mama dracului.

Dan plecă în goană către sat, în timp ce Ursu începu să lărgească platforma pe lângă ușa de metal pentru a avea puțința să-și facă vânt și să lovească cu toată puterea în ușă. Nu se gândise însă la un amănunt. Era prea preocupat cu lărgirea platformei. Când termină își făcu planul loviturilor. Urcat deasupra zidului, va pendula cazmaua cu ambele mâini, își va pune ceasul alături, la vedere, și la secunda exactă va lovi cu toată puterea. Cine știe, poate că fierul ruginit nu va opune prea mare rezistență. Se întinse apoi pe iarbă, cu fața în sus, cu mâinile și picioarele desfăcute pentru a-și odihni forțele. Timpul trecea încet. Începeau să-l asalteze gândurile și îndoielile. Pe unde-o fi Dan? Va găsi oare carbid? Va putea să-și facă experiențele? Dacă nu merg la fel

ceasurile? Tocmai în clipa când își dădu seama că trecuse peste un amănunt foarte important auzi zgomotul unei explozii. Dan găsisese deci carbid și-l anunța prin semnalul convenit începerea „jocului”.

Fără să se mai gândească la altceva, Ursu își luă în primire locul și postul. Se urcă pe muchia de sus a zidului, își desfăcu picioarele, apucă în mână cazmaua, începu s-o penduleze, cu ochii țintă la ceas. Mai rămăseseră trei... două secunde... Una singură.

Vlăjganul lovi cu o forță cumplită. Nu auzi decât un singur zgomot, cel făcut de lovitura lui, la fel ca și Dan, care, înconjurat de o ceată de țanci, lângă fântână, nu auzi decât zgomotul exploziei sale. Ursu așteptă, încordat, încremenit în aceeași poziție. Când din cele trei minute convenționale nu mai rămăseseră decât vreo câteva secunde, începu iarăși pendularea brațelor. Secundarul se apropia... Înțelese înainte ca târnăcopul să atingă ușa de fier că noua lovitură va fi mai năprasnică... Atât de puternică încât coada cazmalei se frânse în două. La acest amănunt nu se gândise Ursu. Dar nu mai era vreme de pierdut. În trei minute greșeala trebuia reparată... N-avea voie să rateze nicio explozie pentru că n-avea de unde să știe câtă vreme va mai putea continua Dan „jocul”.

Ursu coborî dealul în stilul său nebunesc care întindea siguranța mișcărilor până la limita nenorocirii. Cu toate că de la ușa de metal până la locul pe care-l ochise Ursu, jos, erau cel puțin treizeci și cinci de metri, vlăjganul făcu această coborâre înfigându-și doar de câteva ori călcâiele în coasta dealului. Ajuns acolo, Ursu se aplecă asupra unui bolovan care ar fi pus pe gânduri un bărbat voinic, îl prinse cu amândouă mâinile și-l ridică la înălțimea pieptului. Cu această povară în brațe, care-i împletici trupul încă înainte de a ajunge la coasta abruptă, începu urcușul. Hotărârea de a ajunge la timp îl făcu să parcurgă aproape o treime din drum fără să se oprească o secundă. Își luase ca punct de reper un brăduleț și o rădăcină ieșită afară. Dar când ajunse acolo, rădăcina în care-și proptise genunchiul cedă. Cu bolovanul în brațe se rostogoli la vale.

În căderea crudă și neprevăzută, Ursu avu totuși inspirația să dea imediat drumul bolovanului. Își restabili echilibrul, înainte de

a ajunge jos. Când luă a doua oară bolovanul în brațe, își propuse la început să urce cu mai multă grijă, dar nu-i trebui mult pentru a-și da seama că acest stil de ascensiune îi destramă iute forțele. De aceea urcă în mici asalturi întrerupte de momente de pauză. Își lua mereu ținte un copac, un smoc de iarbă, o piatră, o gănganie, orice, străduindu-se să le atingă fără să răsuflă, să se odihnească o secundă și să continue. Mergea mai mult pe coaste, cu capul lipit de pământ, căci bărbia era aceea care, înfigându-se în scoarța dealului, ducea greul urcușului. Bolovanul îl trăgea în jos, genunchii i se încordau cu disperare, vinele gâtului îi plesneau. Un timp crezu că va urca mai ușor dacă se va lipi cu spatele de munte. Greutatea bolovanului îl trase însă repede în jos. Numai cu câteva grade să fi fost mai puțin înclinat dealul și urcușul pe spate ar fi devenit o jucărie.

Ultima țintă pe care Ursu o ochise era coada cazmalei, chiar la începutul platformei. Abia când ajunsese acolo, își dădu seama că încordarea care-i împinsese toate simțurile spre o singură țintă: cazemata, îl împiedicase să audă zgomotul exploziilor lui Dan. Se uită la ceas. Îl interesa numai secundarul. Nici nu observă celelalte ace. Îi era teamă să se uite în starea în care era. Nu-i rămânea să mizeze decât pe o singură șansă: că nu avusese loc decât o singură explozie și că trecuseră de-atunci numai două din cele trei minute. Înțelese într-o clipă scurtă de luciditate cât de nebunești sunt calculele pe care le face. Mai erau cinci secunde și acul urma să-și încheie, apoi să înceapă un alt tur de cadran. Ursu ridică bolovanul, își întinse brațele înaintea pieptului, își aplecă trunchiul, pendulă o singură dată, scurt, apoi prăvăli povara într-un efort suprem.

5

Dan era pe cale să declanșeze cea de-a patra explozie, când văzu cârdul de babe alergând spre fântână. Din nenorocire nu putea să se grăbească. Mai rămăseseră câteva secunde. Țipă spre babele care se apropiau oțărâte.

– Feriți-vă! Înapoi!

Apoi băgă carbidul sub cutie. Și de astă dată explozia avu loc la secunda hotărâtă. Țâncii chiuiră de bucurie în jurul lui. Țopăiau ca niște diavoli și strigau mereu:

– Mai fă, nene, o bubuitură, că-i strașnic!

Babele erau însă lângă el, cu gurile gata să reverse blesteme, ca niște puhoai destrugătoare.

– Golanule! Lua-te-ar dracii de gât și de subsuori, și de altele! Vrei să belești satul?

– Lasă, bunico...

– Taci, găinarule! Mânca-te-ar câinii și viermii! Da' ce, am ajuns la cheremul vagabonților?...

– Ia-n dă, țață Leano, varga aceea, să-i arătăm noi.

Bătrânele îl înconjuraseră pe Dan. Erau mânioase foc.

Bravul cireșar nu vedea niciun loc printre fustele lor care să-i asigure o retragere nevătămată.

– Cu parul ar trebui să-i frecăm schinarea.

– Ce mai aștepți, Floareo? Dă-i stărchiturei, să-l învățăm minte! Să nu mai sperie satul și să ne strice plozii!

– Pungașule! se repezi una din bătrâne cu pumnii la dânsul. Barbarule!

Dan își băgă capul în piept oferindu-și spatele... Așteptă tremurând dar lovitura nu-l atinse pentru că o voce groasă, pe care Tic ar fi identificat-o imediat, opri gestul bătrânei.

– Ho! babornițelor! Ce-aveți cu băiatul? După ce vă înveselește nepoții vă mai și repeziți asupra lui. De ce nu-i întrebați pe copchii?

– Și tu ce te-amesteci, hodoroagă? se oțări o babă. Dacă ar fi după tine l-ai angaja la primărie ca să bubuie toată ziua satul.

– Eu, hodoroagă?! Auziți, oameni buni! se prefăcu moșul jignit și-i făcu semn cu ochiul lui Dan s-o șteargă. Mai bine v-ați uita la chipurile și făpturile voastre. Nu vedeți că vă curg oasele?

– Ba ai putea să-ți legi gura! interveni o babă cu nasul ca un ardei.

– Și să-ți mai strunești fata că prea-și bate joc de flăcăi! adăugă alta.

- Ia uită-te, babele! Babornițele! Ho! N-aveți de cine să vă legați?

Dan nu mai apucă deznodământul conflictului, care începuse la fântână, pentru simplul motiv că se strecură printre două bătrânele amețite de insulta lui moș Plăcintă și se lansă într-o goană nebună până a nu simți babele evadarea lui. Nu-și opri fuga decât la ruine. Acolo, se prinse cu ultimele eforturi de frânghia pe care i-o aruncă Ursu. Noroc că vlăjganul, observând oboseala lui Dan, trase el de frânghie așa că mănuiitorul carbidului și al cutiilor de conserve ajunse sus fără să mai facă vreun efort. Se trânti mort pe iarbă, jeluindu-se prietenului său:

- Erau să mă omoare babele. Dacă nu apărea un moșneag cumsecade mi-ai fi cules oasele de la fântână. Mamă dragă, să fi văzut cum mă înconjuraseră și cum se repeziseră la mine?

- S-a auzit zgomotul loviturii?

- Ce lovitură? întrebă Dan cu ultimele eforturi.

- De câte ori ai explodat?

- Păi... de patru ori.

- Cum? Atunci înseamnă că nu s-a auzit nimic, n-am pierdut nicio explozie!

- Eu nici n-am auzit altceva decât zgomotul exploziilor mele. Păcat că nu ne-a reușit planul, dar dacă le-ai fi văzut și tu cum se pregăteau să mă atingă.

- Dă-le-ncolo de babe. Asta contează acum?

Dan observă târnăcopul și sări în sus întrerupând fraza lui Ursu:

- Ce!? Ți s-a rupt târnăcopul? Când?

- La a doua lovitură!

- Și ce-ai făcut? Adică ai reușit?

Ursu îi arată lui Dan bolovanul. Dan, uluit, se uită la vlăjgan:

- Unde l-ai găsit?

- Aici! Hai să-ți arăt!

Se aplecară amândoi asupra ușii de metal. Bolovanul sfărâmasese partea de sus a ușii făcând o crăpătură prin care putea pătrunde pumnul unui om.

- Dacă mai era o explozie, băgăm sigur bolovanul înăuntru. Parcă am presimțit ceva. M-am oprit în ultimul moment.

– Acum n-ai putea? Babele o să creadă că m-am oprit undeva la marginea satului și continui jocul. Ce zici? Riscăm foarte puțin.

Dar nu mai era cazul să riște. Auziră zgomotul unei explozii din direcția satului. Puștii prinseseră „tehnica jocului” și sub oblăduirea lui moș Plăcintă începură să se distreze singuri. Cei doi cireșari înțelesesă că nu mai era niciun obstacol în calea lor. Ursu ridică bolovanul, își încordă năprasnic brațele și-l prăvăli din nou asupra ușii. Dan care era în partea cealaltă scoase un strigăt de triumf:

– Gata! Ura!

Bolovanul trecuse prin ușa de metal căscând o deschizătură prin care se putea lesne strecura trupul unui om.

6

Detectivul cu păr de aur și cu Țombi după el ajunsese destul de repede la Zogreni. Întâlnise o căruță în drum și țăranul se bucurase că are cine să-i țină tovărășie. Un țănc de treabă îl dusesse până la locuința lui moș Beteală. Șandramaua era chiar în mijlocul curții înconjurat de niște orătânii. Le arunca din când în când câte o mână de grăunțe. Dacă pe Tic l-ar fi preocupat porecla moșului, ar fi dezlegat-o imediat. În picioare, moș Grigorie Beteală avea înfățișarea unui par fără de sfârșit, format parcă din doi de S. Capul i se bălăbănea înainte, ghebul din spate parcă voia să i-l tragă înapoi, burta încerca să readucă echilibrul corpului, dar imediat fundul se grăbea să-i asigure ciudățenia, pentru ca genunchii să facă un ultim efort de restaurare a trupului. Această neînțelegere dintre atâtea părți ale corpului dăduseră naștere siluetei formată din doi S, unul continuându-se prin altul și aspectului jalnic de șandrama gata să se prăbușească.

Șandramaua îl identifică pe Tic imediat ce-i auzi „bună ziua”, și-l scrută cu privirea câteva clipe.

– Aaaa! Tot mătăluță. Da’ ce te-o mai fi aducând pe-aici?

– Tot cu șoferul acela, moș Șandramaua.

– Bată-l să-l bată pe sudălău, ca să vezi cum poartă copchiii pe

drumuri.

– Poate vă mai aduceți aminte de ceva. Era gras?

– Nu-mi păru deloc gras...

– Era slab? Înalt? Ghebos?

– Așa, ca omul de toate zilele, pe care-l uiți cum îl vezi.

– Nu cumva șchiopăta, sau poate că avea ceva pe față, vreo cicatrice?

– Cică... Ce-i aia?

– Vreo urmă de rană, știți când se taie cineva...

– Aaaa! Vrei să întrebi dacă nu cumva era însemnat? Nu mi s-a părut. Ia stai!... Ba nu... Era doar murdar de funingine de mașină, nu-ș cum îi zice. Avea urme de degete pe obraji.

– Nu vă amintiți cum era îmbrăcat?

– Ba cum nu. Cu haine din cele de umblă tractoriștii. Le zice „salopente”. Dar el își dăduse jos haina, rămăsese într-o cămașă de bumbac subțire, fără mâneci. Ș-avea omul brațele tari, se cunoștea.

– N-avea pe brațe vreun tatuaj?

– Cum? Ce-i aia? Că eu ți-am spus că n-am umblat la școală... Tatu...?

– Știți, cum fac marinarii. Își scriu ceva pe brațe, parcă și le-ar desena cu cerneală albastră. Inimi, chipuri de femei...

– Aaaa! se dumiri Șandramaua. Da' n-avea nicio bazaconie pe brațe. I se vedeau numai vinele umflate.

Tic era deznădăduț. Ce șofer idiot și anost! Fără cicatrice, fără tatuaj. Dacă măcar și-ar fi rupt un picior, sau i-ar fi tăiat cineva o ureche într-o încăierare...

– N-avea chiar nimic, nimic? Nici măcar nasul nu i-l turtise cineva?

– Eu, dacă l-aș vedea, poate că l-aș cunoaște, dar așa, să aibă ceva aparte, nu-mi aduc aminte. Da' ce ai mătăluță cu el de vei neapărat să-l vezi?

Prichindelul nu mai avu ocazie să răspundă la întrebarea moșului. Țombi, bănuind probabil că stăpânul lui se află în încurcătură, se luă brusc la harță cu o javră lăptoasă care-l privea înfricoșată dintr-un ungher al ogrăzii. În ajutorul javrei sări însă și

un dulău vecin așa că lupta tindea să ia proporții egale dacă n-ar fi intervenit inteligența și șmecheriile lui Țombi. Printr-o figură abilă musafirul cu colți reușise să aducă javra lăptoasă în stare de schelălăială și părea a-i spune dulăului vecin, care era totuși ceva mai mare decât el și mult mai fioros, că-l așteaptă aceeași soartă dacă nu-și caută de treabă. Șandramaua, neștiind care-i situația adevărată pe frontul de luptă câinesc, luă o joardă și o azvârli drept în capul dulăului de sacrificiu.

– Ieși afară din ogradă, pământul și haramul!... înjură el, apoi întorcându-se spre Tic își ceru parcă scuze: Sudălăul acela de șofer... înjura atâta că m-a năucit și pe mine, om bătrân. Da' ce-o fi pământul?

– Un fel de pensulă de ras... răspunse indiferent prichindelul.

– Aha! Și ce-avea șoferul cu pensula de bărbierit ca s-o suduie?

– Înjura de pământ? sări Tic ca un greier.

– Păi cum îți spusei. În viața mea n-am mai auzit pe cineva suduind de pământ, și slavă Domnului n-am auzit puține sudalme. Da' ca șoferul ăla și ca alți șoferi mai rar.

Va să zică prichindelul nu făcuse drumul degeaba. Tot aflase ceva. Poate că până la urmă va descoperi șoferul chiar cu ultimul amănunt, cu pământul de care-și amintea Șandramaua. Deși grăbit nu uită să-i lase moșului un „sărut mâna” recunoscător și o zbughi pe poartă.

– Hai, Țombi! își chemă el câinele. Trebuie să descoperim omul care înjură de pământ în orașul nostru. Știm atâta: e șofer.

Se vede că norocul începea să-i dea târcoale cireșarului cu nasul cârn. Abia ieșise din sat că-l prinse din urmă o șaretă. Vizitiul îl pofti să se urce, așa că Țombi fu nevoit să facă uz de toată rezistența lui pentru a ține pasul cu trapul iute și mărunț al calului. Cum ajunsese în oraș, Tic convocă în grabă ceata de puști și anunță misterios și încruntat că misiunea trebuie repetată. Apoi schimbă planurile și zonele candidaților în așa fel ca niciunul să nu mai provoace înjurăturile cu aceeași metodă la același șofer.

– Schimbăm și parola, spuse Tic: IBMOT!

Îl puse pe fiecare să repete și când se convinse că niciunul nu se bâlbâie, le destăinui misiunea.

– Trebuie să aflați care șofer din orașul nostru înjură de pământ. Băgați de seamă: PĂMÂTUF. Știți ce-i pământul? Pensula de bărbierit.

Din ceată se auzi vocea timidă a unui puști:

– Păi eu știu cine înjură! Dacă mi-ai fi spus atunci! Întâi a înjurat de „haram”. Pe urmă l-am auzit înjurând și de pământ, dar am crezut că-i vreo piesă de mașină, vreun șurub.

– Cum?! sări în sus maestrul de ceremonie. I-ai notat numărul?

– Ți l-am dat atunci.

Tic își cotrobăi cu înfrigurare buzunarele, dădu peste rapoartele puștilor, și alese unul din ele:

– Asta-i? Raportul numărul cinci, zona E?

– Da!

– Mă țănculică! Pentru asta ai merita să-ți spun cireșar.

Ceilalți puști erau triști nevoie mare că li se terminase misiunea înainte de a o începe. Vice cireșarul în schimb era în al nouălea cer. Știa că fiind protejatul lui Tic, niciun puști din cartier nu va mai îndrăzni să-l înjure sau să-l provoace la bătaie. Emoția îl tulburase într-atât încât chiar îndrăzni să-i facă o propunere șefului:

– Ce-ar fi să căutăm mașina?!

Propunerea lui fu acceptată fără rezervă de Tic și cu mare entuziasm de ceilalți candidați de cireșari. Unul din ei avea iarăși șansa de a obține felicitările și favorurile șefului. Plecară toți în goană repetând în gând numărul mașinii și ciudata parolă. Și după o oră unul din ei se întoarse găfâind:

– IBM... hî, hî, hî, IBMO... M, hî, hî,... IB...

– MOȚ! completă Tic. Ce s-a întâmplat?

– Pe Dom... hî, hî, hî, pe Domnească... mașina, șoferul, în pană de motor.

– Mă! țipă Tic. Ești sigur?

– Dacă m-a înjurat și pe mine de pământ. „Ce zgâiești, mă, ochii? mi-a zis. Pământul tău de vagabond!...”

– Unde l-ai lăsat?

– Pe Domnească... Cam prin fața Ferometalului.

Deși se grăbea, Tic nu voia să strice marile ritualuri ale cetei

sale. Luă o poziție de drepti și-i întinse mâna puștiului. Neașteptându-se chiar la o asemenea cinste, puștiul fu cuprins de tremur.

– Îi vei aștepta pe ceilalți și le vei spune că ești însărcinat de mine să primești rapoartele. Dar să nu uiți să le ceri parola IBMOȚ!

Tic plecă apoi în goană, iar puștiul începu să-și chinuie capul cu o sumedenie de întrebări. Cu ce ton să le vorbească celorlalți? Dacă n-ar fi bine să le ceară rapoarte scrise? Cam ce observații să le facă? Mai ales ăluia care avusese norocul să dea primul peste șofer. Ăluia, Tic nu-i întinsese mâna.

Prichindelul cârn și ciufulit nu se mai gândea însă la dramele prin care va trece ceata lui de puști în urma acestor întâmplări. El alerga spre calea Domnească, stârnind prin goana lui uimirea cetățenilor. Îi era teamă ca nu cumva șoferul să repare motorul și să dispară.

Teama lui Tic nu era însă întemeiată. Șoferul, ca întotdeauna, avea mult de lucru pentru a-și aduce motorul în stare de funcțiune. Tic îl găsi în locul în care-l lăsase puștiul cel fericit, poate chiar mai furios decât îl lăsase puștiul. Încă înainte de a ajunge lângă el auzi cuvântul „pământ” scrâșnit în dinți. Ca să nu atragă mânia șoferului asupra sa, prichindelul căută un prilej mai puțin obișnuit de a intra în vorbă cu el. Se strădui să nu fie observat de șofer și atunci când îl văzu scăpând jos o piuliță se repezi, o ridică și i-o întinse în mare grabă:

– Poftim! Era cât p-aci să cadă-n canal.

Surprins de gestul și de vorbele politicoase ale lui Tic, șoferul nu se mai gândi să se uite în jur pentru a descoperi că nu era nici urmă de gură de canal. Cireșarul riscase, dar cu folos.

– Mulțumesc, răspunse șoferul cu voce încă morocănoasă. Dacă o pierdeam iar mai întârziam jumătate de oră.

Șoferului începuse să-i vină inima la loc. Reușise reparația... Dădu drumul la motor și-i făcu semn lui Tic:

– Ei, nu vrei să te plimbi puțin?

Prichindelul nici nu visase că va ajunge atât de repede atât de departe. Se urcă imediat în cabină alături de șofer și începu să-l

descoase cu multă artă:

– Mergeți și-afară din oraș, prin sate?

– Aproape numai afară. De-aceea s-a și hodorogit camionul. Niște drumuri, pământul și haramul celor care nu le îngrijesc! Uff! Numai pene. Una după alta. Când merge motorul, explodează cauciucul. Când merge cauciucul, se strică motorul.

– Și nu găsiți pe nimeni ca să v-ajute? Am văzut chiar azi la Zogreni o mașină în pană. Dar s-a găsit un moșneag, unul Șandramaua, înalt și deșirat care l-a ajutat pe șofer.

– Un moșneag cu trupul șui? Întrebă șoferul.

– Da... Avea trupul ca un fel de S dublu.

– I-auzi, domnule! L-am întâlnit și eu, acum vreo două zile. Știu că i-am dat un pachetel. Oare l-o fi dus?

– Era pachetelul dumneavoastră? puse Tic întrebarea cheie.

– Nu! Mi-l dăduse un țăran, un flăcău din Bozieni, care se tot plimbă cu bicicleta. M-a rugat să-l duc la târg.

– Nu-l cunoașteți pe flăcău? Nu știți cum îl cheamă?

– Nu! L-am văzut de vreo două ori când am trecut pe la Bozieni și Movila. Umblă toată ziua pe bicicletă. Dar de ce te interesează?

Tic tocmai se pregătea să scornească un motiv, când o bubuitură groaznică cutremură camionul. Șoferul frână și-și duse mâinile la cap:

– Pământul și haramul ei de mașină. Ai văzut! Cauciucul! Ufufuf!

Tic nu mai auzi cel de-al doilea pământ. Sări din mașină și cu toată viteza o apucă spre casă. Voia să ajungă chiar în acea zi la Bozieni și să dea peste aducătorul mesajului. O puse repede la curent pe Maria cu cercetările sale și o îndemnă să spună părinților că s-a dus în vizită la un coleg din Bozieni. Apoi îl chemă pe Țombi după el și porni pentru a doua oară în aceeași zi pe drumul pe care îl cunoștea în toate amănuntele.

7

Ursu își introdusese mai întâi brațul, apoi capul în gaura pe

care o făcuse bolovanul în ușa de metal. Aprinse lanterna și începu să-i plimbe raza. Bolovanul se prăvălise într-o încăpere strâmtă care exala un miros puternic de mucegai. Încăperea avea o formă pătrată cu latura de vreo trei metri. Proiectă raza lanternei de-a lungul pereților dar nu descoperi în ziduri nicio ușă, nicio deschizătură. Își scoase cu multă băgare de seamă capul și brațul afară și-i descrie apoi lui Dan ceea ce-i destăinuise lanterna.

– Să nu fie gura unui puț, se cam înfricoșă Dan.

– O să cercetăm podeaua. Deocamdată nu cred că e vreo primejdie.

– Ai văzut tu podeaua? Ești sigur?

– Dacă bolovanul e înăuntru înseamnă că încăperea are o podea, răspunse Ursu. Cobor eu primul. Tu să-ți bagi întâi capul și pe urmă te lași în seama mea. Ia o lanternă.

Ursu își strecură cu dibăcie capul prin gaură, mai întâi picioarele, apoi din câteva mișcări elastice, răsucite și restul trupului. Își dădu drumul jos. Simți sub tălpile sale o podea dură, acoperită de o pojghiță subțire de pământ. Îl ajută și pe Dan să coboare. Aprinseră amândoi lanternele și începură să studieze cu atenție interiorul de cub în care pătrunseseră.

Încăperea părea o construcție simplă, dar solidă, cu ziduri groase. Cei doi cireșari organizară un control temeinic și metodic, căutând ieșirea secretă pe care erau siguri că încăperea o posedă. Ursu bocăni cu târnăcopul în fiecare zid în afară de cel în care era ușa și care era astupat din afară. Nu lăsă nicio palmă de zid necercetată dar nu găsi nici urmă de ușă.

– Imposibil! se încăpățână Dan. Camera trebuie să aibă un rost. Și singurul pe care-l poate avea este acela de a tăinui o intrare secretă. Vezi tu un altul? Eu oricât mă chinui nu-i găsesc altul.

– Mai știu și eu ce să cred? Fiecare descoperire pare plină de speranțe și de promisiuni... știi doar, și-n ruine, în hrubele acelea... dar nici n-apuci să răsuflă bine după eforturile făcute, ori să strigi „Ura”! ca să-ți dai seama că descoperirea e o aiureală care duce nicăieri, sau că au mai fost și alții înainte, pe-acolo.

– Nu uita, Ursule, că aici, de când a fost îngropată încăperea, cine știe de câte sute de ani, nimeni în afară de noi nu i-a pășit

pragul.

– Asta-i adevărat. Locul ăsta n-a fost descoperit de nimeni înaintea noastră.

– Vezi? Eu cred că încăperea asta tănuiește ceva.

– Să cercetăm podeaua! De-aceea am lăsat-o la urmă. Întotdeauna intrările secrete se află în podea.

– Hai! Și-aș îndrăzni să spun: Cu noroc!

Ursu avusese inspirația să-și arunce, înainte de a coborî, uneltele înăuntru. Zgârie cu ajutorul cazmalei două diagonale. Apoi împărți podeaua încăperii în patru părți egale, tot prin linii făcute de vârful târnăcopului. Luă apoi la cercetare fiecare parte a podelei. Rase cu lopata pojghița de pământ de la suprafață până ajunse la zid. Când podeaua fu astfel curățită plimbă cu atenție lumina lanternei din ungher în ungher. Într-un colț, spre zidul din fund, zări un cerc de pământ cât jumătate de palmă. Își dădu imediat seama că trebuie să se afle o gaură acolo. Poate chiar mai mult.

Dan urmări cu atenție mișcările lui Ursu. Îl văzu luând partea de fier a cazmalei, introducându-i colțul în insulița aceea de pământ și răsucind. Auzi și el clinchetul metalic pe care-l scoase vârful târnăcopului.

– Un inel! șopti Ursu înfiorat. Asta am vrut!

Abia atunci, fixând razele lanternelor acolo, observară în jurul inelului patru tăieturi subțiri, patru șanțulețe, alcătuind un pătrat cu latura de aproape jumătate de metru.

– Un chepeng! tremură Dan de emoție. Ai văzut, Ursule?

În loc de răspuns, Ursu băgă vârful cazmalei în inel și începu să tragă cu toată puterea de coada de lemn care mai rămăsese. Trase până simți că-i pleznesc vinele.

– Nu vrea să cedeze? întrebă Dan. Să facem o pârghie din coada lopeții.

– N-o să reziste, dar altceva n-avem ce face.

Într-adevăr coada lopeții se frânse, dar lui Ursu i se păru că chepengul se clintise. Băgă din nou vârful cazmalei și trase... trase până avu senzația că-i pocnesc și venele și tâmplele. Chepengul se mișca. Se ridicase cu câțiva milimetri. Mai trase o dată din

răsputeri. Una din muchii depășise podeaua. Scoase târnăcopul din inel și din câteva mișcări forțate ridică tot capacul de piatră, despărțindu-l de podea.

În fața ochilor celor doi cireșari apăruse o scobitură. În interiorul scobiturii era o ladă de metal. Scoaseră lada afară. Scobitura se termina foarte aproape de suprafață. Ursu bocăni cu vârful târnăcopului dar zgomotul era înfundat. Nu mai încăpea nicio îndoială. Scobitura nu continua printr-un gang secret.

În sfârșit, se puteau ocupa de obiectul găsit. Lada nu avea lacăte și era numai rugină. Deschiseră capacul și spre surprinderea lor văzură o altă lădiță de lemn. Putrezită. Dar și această lădiță adăpostea o altă ladă de metal mai puțin atinsă de rugină și încuiată.

– Ladă după ladă! se miră Ursu. Ce taină o mai fi și aici?

– Dacă-i o comoară? Altceva nu văd ce-ar putea fi.

– S-o deschidem?

– Poți?

Ursu manevră cu lopata. Capacul de metal nu rezistă prea mult. Sări în lături dar înăuntru se afla o altă lădiță de lemn foarte bine păstrată. Lemn dur, fără moarte.

– Asta-i culmea! spuse Dan uimit. Ce comori s-or fi aflând înăuntru?

Scoaseră amândoi cu grijă lada de lemn din interiorul celorlalte lăzi. Capacul era bătut în cuie.

– Ieșim afară? propuse Ursu. Că nu cred să mai fie altceva în camera asta.

– Hai! Că mi s-a făcut și mie rău de atâta praf și mucegai.

Întâi aruncară uneltele, apoi ieși Ursu. Dan îi întinse lada enigmatică, apoi își scoase și el capul pe gaură. Ursu îl trase în sus fără nicio greutate.

– E mai bine la lumina zilei, spuse Dan inspirând cu nesaț aerul curat și răcoros. Tare sunt curios să știu ce conține lada. Hai s-o deschidem!

Pentru Ursu, înarmat cu târnăcopul, deschiderea lăzii era un fleac. Totuși mânuiește vârful cazmalei cu multă atenție ca să nu distrugă lădiță. Odată capacul în lături cei doi își aruncară

privirile în interiorul lăzii. Altă lădiță? Sau... Se așteptau să vadă luciul comorii, monezi, giuvaeruri. Nimic strălucitor, nicio fărâmbă de metal. Niște cârpe putrezite și niște scoarțe vechi. Atât! Acesta era tot conținutul lăzii. O răsturnară cu fundul în sus, o întoarseră pe o parte și alta. În zadar. Lada nu mai conținea nimic altceva. Dan tocmai era pe cale să scoată o înjurătură, când Ursu cu un gest rapid desfăcu scoarțele. În interiorul scoarțelor se aflau niște coli de hârtie. Două coli de hârtie. Dan se repezi asupra lor.

– Ce-ar putea să fie?

Colile erau umplute cu un scris mărunț de mână. Erau scrise cu litere chirilice. Dan se uita la Ursu. Vlăjganul se scuză cam încurcat:

– Eu, din păcate, habar n-am! Poate cunoști tu alfabetul chirilic?

– Nu cunosc decât cifrele... Stai că parcă descifrez ceva... Pssst! ce rău îmi pare că nu cunosc alfabetul! Ia notează Ursule: ...? ...1 ...4 ...1. Ce-ar putea să însemne aceasta. Uite aici în josul colii, 7141...

– N-o fi anul? Își dădu cu părerea Ursu.

– Ai dreptate, Ursule! Anul șapte mii o sută patruzeci și unu. Ia scade din el cinci mii cinci sute opt.

– O mie șase sute treizeci și trei! răspunse Ursu prompt. Anul o mie șase sute treizeci și trei. De-atunci trebuie să fie documentul.

– Cred c-am descoperit ceva grozav, Ursule. Ia gândește-te la vechime. Și mai ales la grija cu care a fost ascuns și păstrat documentul. Te pomenești că toată zidirea asta s-a făcut pentru el!

– Știi și eu ce să zic? Ți-am spus că mi s-a făcut teamă. De câte ori credem c-am dat peste ceva...

– Nu mai fi și tu pesimist. Sunt convins că-i ceva grozav! Și tot meritul e al tău, Ursule. Dacă n-ai fi observat colțul ăsta de zid, ne-am fi întors acasă cu buzele umflate.

– Las-o și tu mai moale. Ai cel puțin același merit ca mine. Ce facem?

– Ne-ntoarce, imediat! Și Maria și Lucia cunosc bine alfabetul chirilic. De altfel, îți dau cuvântul meu de onoare că, până mâine la prânz, îl descifrez singur, numai să fie scris în românește.

– Uite, la treaba asta mă bag și eu, spuse Ursu cu fermitate.

– Cu gaura ce facem? întrebă Dan. O lăsăm așa, sau o astupăm?

– N-ai nicio grijă. Mai trec multe săptămâni până să fie observată. Cine să umble pe-aici? Poate numai din întâmplare.

– Și de altfel nici nu cred că mai avem ce căuta aici, adăugă Dan.

Dar în privința asta, Dan se înșela.

Ursu strânse repede cortul și îndesă totul în ranița cea mare. Puteau să plece. Cu o nuanță de tristețe în glas, Dan îi spuse prietenului său:

– Ce rău îmi pare că n-a asistat și Tic la descoperirea noastră. Cât s-ar fi bucurat! Săracul, Ticușor. Cine știe pe unde-o fi?

Ursu și Dan își mai aruncară o dată privirile asupra ruinelor, apoi porniră cu pași inimoși spre gară. Soarele mai avea câteva ore până la asfințit.

8

Niciunul din cei trei băieți nu-și atinse însă ținta în cursul acelei zile. Dan și Ursu sosiră atât de târziu în oraș, încât nu mai avură curaj să-și scoale prietenii și să le anunțe marea descoperire. Amânară totul pentru a doua zi dimineața. Iar prichindelul, nevoit să parcurgă tot drumul până la Bozieni pe jos, ajunse în sat odată cu înserarea. Din fericire, n-o mințise pe Maria când îi spusese că are un coleg acolo în sat, așa că trase chiar la dânsul. Iscodindu-l, pe departe, Tic află de la el că există într-adevăr un flăcău care face de câteva ori pe zi, cu bicicleta, drumul între Bozieni și Movila, dar care nu locuiește în Bozieni, ci în Movila.

– Să-l vezi ce țăntoș e pe bicicletă! adăugase colegul. Mamă, mamă! o să râzi să te prăpădești. Parcă ar călări un armăsar. Dacă ne sculăm mâine mai dimineață, îl vedem.

Tic îi laudă colegului spiritul de observație, îi făcu chiar câteva complimente dându-i a înțelege că are talent la română („să știi,

mă, că te persecută profesorul de română”) și se arată foarte curios să-l vadă pe biciclist, pentru a se convinge dacă portretul făcut îi corespunde într-adevăr. Năpădit de atâtea atenții și bucurii, colegul se jură, cu cele mai sfinte cuvinte, că îi va arăta mâine dimineață biciclistul, chiar dacă ar trebui pentru asta să nu doarmă toată noaptea.

Capitolul X

1

Lucia, Maria, Ursu și Dan își consacrară toată dimineața descifrării documentului. Truda lor era chinuitoare și complicată din cauza caracterelor vechi în care fuseseră scrise paginile descoperite în lăzile încăperii tănuite. Cei doi eroi, regele carbidului și sfărmătorul de uși, își ținuseră întocmai cuvântul. Reușiră să învețe alfabetul chirilic până la prânz. O oră mai târziu, cireșarii izbutiră să transcrie întreg documentul. Lectura le umplea sufletele de emoții cum rar mai trăiseră și le aprinse toate fanteziile și îndrăzelile atâta vreme amorțite.

Iată ce glăsuiau paginile acelea vechi, care răzbătuseră la ei după 300 de ani:

„Eu, logofătul Cristache Zogreanu, umbra plecată a Măriei Sale, primind prea înaltă poruncă din chiar gura domnului nostru care, asemenea stejarului stufos și nestrâmb, umbrește cu mila lui ograda țării, m-am căznit din greu, aici în Șoimeni, în casa domnească, de multe ori apucându-mă zorii, să zăvoresc în slove cu neputință de deslușit taina Cetății Vulturilor căreia i se mai spune și Curtea celor două cruci. Păzită cu grijă de însăși firea, oamenii istorisesc că cetatea numai la lumina lunii a fost zidită, în a opta domnie a Mușatinilor și că nimeni nu știe a-i arăta astăzi drumul. În cetatea cea veche, după cum zic unii, întâia grijă este păzirea în vremi de cumplită bejenie a odoarelor scumpe ale țării, ce fac culme neamului nostru, și a odraslelor domnești la picioarele cărora îngenunchiem cu toții. Căci, precum la adăpostul stâncii de cremene ne ferim de săgeata dușmanului azvârlită împotriva-ne, tot așa ne ferește în vremi de amar ca un soare binefăcător domnul pământului nostru. Și truda mea nu a fost în van, căci nu văd unde se găsește acea minte iscusită care să prindă cheia ce-i dă dezlegarea tainei, și deci intrarea în cetate. Numai cel ce pogoară din os domnesc și cel ce

urcă în domnie poate să știe taina, locul și drumul cetății Vulturilor. La fel și eu cunosc taina, dară apoi, din înaltă poruncă și drept județ, oi uita-o eu însumi, căci chiar Măria Sa spus-a că numai această uitare mă poate duce la moarte bătrânească și senină și-i va feri pe urmașii mei de primejdii grele domnești și nu-i va duce la osânda cruntă pe care fiece nelegiuit toată viața o poartă.

Scris-am eu, tretilogofătul Cristache Zogreanu, hrisovul tainic de mai gios în cea de a doua domnie a Măriei Sale Moisei Movilă și în cel de al patruzeci și unulea an la vieții mele, care, deie Domnul, cel din urmă să nu fie.”

După această introducere pe o pagină, urma o altă coală, scrisă tot numai pe o pagină cu alt conținut.

Era documentul propriu-zis:

„Mai întâi, de oriunde ai lua-o același lucru îl afli; apoi drumul te duce la o cetate veche, zisă a Vulturilor, în care nu cred ceva să găsești; apoi din cele zece porunci pe a cincea și pe a noua le alegi; apoi ca racul mergi câțiva stânjeni, chiar patru; apoi faci repede doi pași înainte și numai la urmă te mai oprești; apoi oleacă răsufli că oboseala te-a ajuns și drumul nu-i ferit de primejdii; apoi nici dedesubt nu-i altceva decât numai van; apoi te-ncumeți la drum cu toate evangheliile și nu-i rău să mai scorești două porunci; apoi zece fără de unu și zece cu unu îți poartă pașii; apoi îți ajută întâia călătorie și nu chiar și cea din urmă; apoi urci cu trudă până la capătul satului; apoi părăsești capătul și în ultimele ogrăzi te așezi la umbra streășinei; apoi te oprești în cele trei zile de Paști; apoi după un hop îți proptești piciorul în pământ și după un alt hop la fel faci; apoi numai dacă pornește luni și duminică poți răzbi; apoi numeri bine treptele, dară nu chiar la cea din urmă te oprești; apoi rătăcești în voie printr-o pădure plină de bozii; apoi oprindu-se la izvor și la sfânta duminică împărăchiezi doi de unu și numeri trei brazi; apoi te rogi Domnului și nu mai cauți decât mai apoi; apoi treci o creastă; răsufli de două ori și chiar de nouă; apoi bați la prima poartă; apoi deschizi al șaptelea lacăt și o să vezi puieții de la capătul ogrăzii; apoi după a treia vine a patra precum după a opta vine a noua; apoi trei și opt se risipesc; apoi ajungi la sfârșitul

sfârșitului; căci nimic nu mai este; nimic; nimic.”

La capătul acestui document, o altă mână, cu o altă pană, cu alt scris și cu altă culoare de cerneală adăugase:

„Răposat-a, de moarte cu neputință a destăinui, logofătul de divan Cristache Zogreanu în luna șasea a anului 7141 de la facerea lumii.”

Cu această frază dureroasă se încheiau slovele scrise pe hârtiile descoperite de cei doi cireșari în încăperea de taină.

După a doua citire a documentului de către Lucia, în cameră se lăsă o liniște mormântală. Mult timp, niciunul dintre cireșari nu îndrăzni să tulbure tăcerea grea, de marmură. Gândurile fiecăruia zburau încâlcite. Toți își dădeau seama că mesajul fetei în alb nu era o farsă ci o chemare adevărată. Dar dincolo de acest mesaj, cireșarii își închipuiau o dramă sângeroasă petrecută cu mai bine de trei sute de ani în urmă. Sărmanul logofăt de divan, după ce zăvorise în slove „cu neputință de deslușit” taina Cetății Vulturilor, fusese ucis pentru ca nimeni să n-o poată afla vreodată din gura lui.

Simțul datoriei îi trezi pe cireșari din vise și amintiri. Lucia se hotărî, prima, să rupă tăcerea:

– Documentul lămurește multe enigme, dar mai ales risipește o mare îndoială. Înseamnă că a existat cândva un loc de refugiu numit Cetatea Vulturilor. Și s-ar putea ca fata în alb să fi dat într-adevăr de el.

– Deci crezi în adevărul mesajului! încercă Dan s-o oblige la un răspuns precis.

– Nu știu unde se termină în mesaj realitatea și unde începe fantezia. De pildă povestea cu prizonieratul mi se pare scornită. Dar posibilitatea ca „fata în alb”, cum îi spuneți voi și cum îi place și ei să-și spună, să fi ajuns într-un castel sau în cetatea de refugiu începe să se transforme în probabilitate, dacă nu chiar în certitudine.

– Eu sunt convinsă! spuse Maria. Prea multe fapte coincid. Și-mi amintesc și tonul scrisorii ei. Cred că nu ți se mai pare nesincer, Lucia?

– Nu! recunosc fără ezitare conducătoarea de moment a

cireșarilor.

– Eu cred chiar și în posibilitatea ca ea să fi fost făcută prizonieră... spuse visătoare Maria.

– De către cine și în ce scop? întrebă Lucia. Și dacă s-a întâmplat asta, tu crezi că indivizii care o țin prizonieră și care nu pot fi decât oameni răi sau cu intenții rele, ar fi lăsat-o să scrie și să trimită un asemenea mesaj? Un astfel de lucru nu se face în doi timpi și trei mișcări. Gândește-te și tu, Maria!

– Dar dacă o ajută cineva... chiar unul din cei care o țin prizonieră?

– Mi se pare prea complicat. Hai, să fim serioși! Tu crezi că într-un castel misterios și singuratic o fată de vârsta ei poate rămâne mult timp nevătămată? Dacă ar fi adevărată povestea ei, cei care o țin prizonieră nu pot fi decât hoți, sau căutători de comori, sau alți nelegiuiți. Crezi că ar putea trăi atât de simplu printre ei? Eu zic să lăsăm gândul ăsta la o parte. Să ne preocupăm deocamdată numai de enigma castelului!

– Sunt de acord cu Lucia, interveni Dan. Enigma fetei în alb se poate dezlega numai odată cu enigma castelului sau a cetății.

– Aaaa! Sigur că da! spuse Maria. Cu ideea asta sunt absolut de acord!

– Și eu! spuse Ursu cu voce calmă.

Toți erau conștienți de însemnătatea afirmațiilor făcute, toți știau la ce urmări îi obligau afirmațiile. Adevărul e că doreau toți acțiunea.

– Primul lucru pe care trebuie să-l facem, cred că e descifrarea documentului, propuse Maria.

– Ce descifrare? întrebă Dan cu naivitate.

– Vrei să spui că documentul nu mai are nevoie de interpretare? sări Lucia.

– Poate că pe vremea lui o fi fost greu de interpretat, răspunse Dan. Mie însă mi se pare foarte simplu. Fii atent, Ursule! Lucia, dă-mi puțin transcrierea documentului. Așa! Auziți! Dar mai întâi trec peste frazele fără niciun rost.

– De unde știi care sunt frazele fără niciun rost? întrebă surprinsă Lucia.

– Ce-ar putea să însemne de pildă prima frază? continuă Dan. „*Mai întâi de unde ai lua-o același lucru îl afli?*” Nu ți se pare simplu? Adică tot acolo ajungi, unde spune el în cealaltă frază: „*apoi drumul duce la o cetate veche zisă a Vulturilor*”... apoi spune că dedesubtul cetății nu găsești nimic, ci dacă mergi înapoi ca racul patru stâneni... cât are un stânen, Lucia?

– Cam doi metri...

– Nu *cam*! Spune precis!

– Un metru nouă sute nouăzeci și șase.

– Bine, bine!... Va să zică, dacă mergi înapoi vreo opt metri, documentul zice „*chiar patru*”, deci un metru nouă sute nouăzeci și șase ori patru, pe urmă mai faci doi pași înainte.

– Dar de ce treci peste fraza cu oboseala și răsuflarea? întrebă Maria care luase și ea una din transcrieri.

– Pentru că dacă mergi și tu acolo o să vezi cum o să răsuflă! Tot nu vă dați seama? E cât se poate de copilăros documentul. Pe urmă vine „*zece cu unu*” adică unsprezece pași, apoi „*zece fără unu*”, adică nouă pași, apoi „*urci cu trudă*”, mamă dragă, ce adevărat e! Apoi încă vreo câțiva pași și pe urmă probabil dai de intrare. Documentul spune: „*numeri bine treptele, dară nu chiar la cea din urmă te oprești*”, pesemne că e o intrare laterală, la dreapta sau la stânga, care duce în castel, pe urmă vin povestea cu cel de al șaptelea lacăt, ceea ce înseamnă că dai propriu-zis peste poarta de intrare în castel...

– Totuși ai trecut peste o serie de fraze, îl întrerupse Lucia pe Dan. Ce rost au aceste fraze, Dan? Pentru ce au fost scrise?

– Cred că întrebarea ta e cel mai bun răspuns! răspunse Dan în mare vervă. Pentru ca să încurce cititorul, să-l zăpăcească și, în această privință, tretilogofătul a fost cât se poate de ingenios. Asta se vede cel mai bine din stilul în care e scris documentul, un stil misterios, religios. Nu uita, Lucia, că pe-atunci oamenii erau foarte temători în credință. Dacă unul ar fi dat atunci peste document, ar fi fost foarte impresionat de chestiile religioase, cu poruncile, înțelegi, nu? Să nu furi, să nu râvnești bunul altuia, sau de pildă cu evangheliile, cu sfânta duminică; ar fi fost atât de impresionat

că adevărul i-ar fi scăpat printre degete. Gândește-te la epocă, gândiți-vă la epocă... zău, pentru vremea de-atunci, logofătul pare într-adevăr foarte isteț, dar pentru noi...

– Cu alte cuvinte, îi întrerupse Maria zelul, tu crezi că dezlegarea enigmei se află...

– Se află totuși la Vulturești! adăugă Dan foarte ferm.

– Dar unde? întrebă Ursu. Că doar am colindat toate coclaurile pe-acolo.

– Și eu am crezut la început ca tine, Ursule, dar o frază din document mi-a deschis ochii: „*apoi ca racul mergi câțiva stânjeni*”, adică înapoi...

– Unde dracu' să mai mergi? se înfurie Ursu. Înapoi e numai deal.

– Dar noi unde-am descoperit documentul? În vale?

– Aa! exclamă Ursu. Vrei să spui că în deal, chiar dincolo...

– Da! Cred că cetatea se află în deal. O fi având ea poate și alte intrări, dar aceea pe care ne-o indică documentul se află în deal.

– Dar cum s-a putut și oare când s-a putut ridica totul? întrebă Maria.

– Păi nu spune în predoslovie că s-a lucrat numai la lumina lunii? răspunse tot Dan. Și apoi cum s-a procedat cu logofătul Zogreanu s-a putut proceda și cu alții: Crâști! Jos capul!... Și oare de ce dealul de pământ să nu fi fost dinadins tăiat și făcut abrupt? Pare prea curios dealul... Acum mi se explică multe, Ursule. Dacă am fi știut! Trebuia să cercetăm nu ruinele ci dealul...

– Atunci ce reprezintă ruinele acelea nenorocite? întrebă Lucia.

– Ce-ar putea să reprezinte decât fortificațiile de apărare a castelului? Castelul era tăinuit, dar pentru orice eventualitate trebuia și apărat. Însă în mod discret. O cetate mare ar fi atras atenția. Dar una mică... trece mai neobservată, nu ațâță curiozitatea nimănui. Castelul se află în deal. Dacă ați avea și voi în minte ruinele și dealul și locul în care am găsit documentul, sunt sigur că nu v-ați îndoi nici voi.

– Eu cred că Dan are în mare măsură dreptate! încuviință Lucia. Vultureștii trebuie cercetați metru cu metru. Și totuși!... Fata voastră în alb vorbește despre un castel de marmură, nu

pomenește nicăieri despre camere întunecate, despre lipsa soarelui... Asta cum se explică? Scrisoarea fetei să fie totuși o farsă?

– S-ar putea ca în deal să se afle doar intrarea la Castel, spuse Dan.

– Dar Castelul unde să fie? întrebă Maria.

– Undeva în spatele dealului, în pădure, prin vreo râpă neumblată, sau chiar departe undeva. Sunt tuneluri subterane lungi de kilometri... Dacă ne luăm după document, la Vulturești, nu în ruine, ci în spatele lor, se află ceva în legătură cu castelul. Eu cred că o intrare sau vreun tunel subteran.

– Atunci n-ar fi mai bine să ne despărțim în două grupuri? propuse Lucia. Unul să cerceteze dealul, celălalt împrejurimile. Am înainta mai repede.

Ceilalți acceptară.

– Dar cu Tic ce facem? întrebă Ursu. Cine știe pe unde umblă săracul...

Într-adevăr, toți uitaseră de prichindel în emoția ultimelor descoperiri.

– Să-i dăm o telegramă să vină imediat la Vulturești! sugeră Dan.

– De ce? întrebă Lucia. Dintr-un anumit punct de vedere acțiunea lui e foarte utilă. Ea nu poate decât să ajute la dezlegarea enigmei castelului și... a fetei în alb. Mai ales a prizonierei din castel. Tic nu mai poate întârzia mult timp. Îi lași tu, Maria, răspuns acasă că am plecat la Vulturești.

– Când vreți să plecăm? întrebă Ursu.

– Mâine dimineață în zori! Avem tren! anunță Dan. Ne lasă la șapte kilometri de sat.

– Mai bine să mergem cu autobuzul, spuse Ursu. Azi am aflat că merge un autobuz în direcția aceea. Plecăm tot în zori.

– Atunci cu atât mai bine! Ne lasă și mai aproape de ruine. Deci mâine, la stație, în centru. Tuturor le spunem că mergem într-o excursie. Și prietenilor și părinților... O excursie într-o pădure. Iar lui Tic îi lăsăm răspuns să vină după noi...

– Și dacă întârziem mai multe zile? se îngrijoră Maria.

– Și?! se miră Dan.
– Peste două zile trebuie să sosească Victor...
– Aoleu! Uitasem... Îi lăsăm și lui un răvaș... Chiar eu îl scriu.
Tu, Maria, scrie pentru Tic.

Cireșarii se despărțiră pentru a-și face din timp pregătirile. Dan căpătase strălucirea unui zeu. Era prima dată când simțea dorința de a fi conducător.

2

Elevul cu talent la română își ținuse cuvântul. Se sculase cu noaptea-n cap și când simți că se ivesc zorile îl trezi și pe Tic. Ciufuliciul se încredințase fără grijă somnului și dormise grozav. Anticipase cu siguranță infailibilă plăcerea colegului său de a-l trezi.

– O să vezi acu, ce țațoș trece! Grozav de țațoș.

Tic se îmbracă la repezeală și ieși la poartă. Soarele răsărea. Oamenii plecau în călduri prin ogoare. Departe, pe șosea se vedea parcă un biciclist.

– El e! Țațoșul! se bucură colegul. Să-l vezi ce țațoș! (Îi plăcea teribil cuvântul.)

Când biciclistul se apropie, Tic făcu câțiva pași spre mijlocul drumului și se postă acolo ca un stâlp. Biciclistul se opri destul de surprins.

– Foarte frumoasă bicicletă! spuse prichindelul în loc de „bună dimineața”, cu convingerea că țațoșul îi va primi lauda cu mare plăcere. Dar v-aș ruga ceva. N-ați dat dumneavoastră acum câteva zile un pachetel unui șofer? Nu știți de la cine l-ați primit?

Biciclistul îl măsură pe Tic de sus până jos, dar făcu greșeala ca mai întâi să-i răspundă și pe urmă să întrebe:

– Factorul de la Brusturi mi l-a dat. Dar ce te interesează pe tine, bă țațule?

– Am pus un pariu cu puștiul ăla din poartă.

– Aaa! aprobă fericit biciclistul, dar după câteva clipe își reveni: Ce fel de pariu și pentru ce?

– Asta-i treaba noastră!

Din fericire, la poarta unei case apărură o fetișcană frumușică și zveltă și, văzând-o, biciclistul cel țănoș sări pe șa ca un campion, dar nu apăsă pedala înainte de a-i spune lui Tic:

– Ziceai că-i grozavă bicicleta, hî? Da, e foarte bună! Cea mai bună bicicletă din câte se există, cea mai simultană...

Și trecu prin dreptul fetei, cu capul sus și drept în șa, ca un motociclist.

– Adevărat că-i țănoș, își felicită Tic colegul. Și zici că-i din Movila? Dar Brusturi unde vine?

– Brusturi? Păi de la Movila nu-i mult. Vreo cinci kilometri, în sus, spre munte.

– Și până la Movila?

– Numai trei kilometri. Dar de ce întrebi?

– Mă gândesc să dau o raită până la Brusturi, la o prietenă de-a Mariei, la o colegă a soră-mi.

– Hai că merg și eu! Numa' să mă schimb.

– Stai! Stai că nu sunt sigur... Zău...

– Chiar vrei să pleci? Hai, nu pleca! Acuș vin băieții pe teren, la fotbal... Ardem un meci...

– Da?! se prefăcu Tic foarte interesat. Să știi că vin. Mă duc numai până la Movila. Am puțină treabă acolo. Până mă-ntorc, tu poți să alegi formațiile... Eu joc pe postul de căpitan... Și la toamnă să știi că te bag în echipa clasei.

Tic era sigur că va pleca singur. Nu chiar singur de tot, pentru că îl avea și pe Țombi cu el. Spre Brusturi, băiete!

Dar din pricina promisiunii sale, puștii din Bozieni n-au jucat fotbal în dimineața aceea. L-au așteptat cu o încredere nețărmurită pe cel mai bun pitic din oraș, „adică ce din oraș, din toată țara”, l-au așteptat până li s-a făcut foame rea și s-au cărăbănit pe la casele lor, hămesii și nenorociți. Dar nici Tic nu era prea vesel. Factorul din Brusturi îi spusese că primise pachetul de la preotul Gârbaciu din Stăncuța. Iar Stăncuța se afla la vreo cinci kilometri de Brusturi. Deși prichindelul se grăbise nevoie mare să ajungă cât mai repede la Stăncuța, nu mai reuși, din păcate, să dea imediat de firul mesajului. Preotul Gârbaciu, mare iubitor al celor

pământești, fusese seara la o petrecere în capul satului de la care nu se întorsese decât spre zori. Micul cutezător îl găsi dormind și sforăind vârtos într-o balie uriașă, care-i slujea de pat pe cerdac. O îngrijitoare bătrână, cu fața plină de cute și cu vederea slabă, îl întâmpină destul de bucuroasă pe îngerul blond din pragul porții:

– Bine-ai venit, domnișorul! Da' conțița ce face? Sănătoasă, voinică?

– Îl căutam pe părintele, îngână Tic.

– Ce spui?! se miră îngrijitoarea care, după cum se vede, era și olecuță surdă. Și când vine încoace? Să-i pregătesc eu o oală de sarmale că tare-i mai plac... Ei, nepoții, nepoții...

– Nu sunt nepot... încercă Tic să nu se pună rău cu biserica.

– Sâmbătă? îl întrerupse slujnica. Numai bine... Dar matale n-ai vrea să mănânci ceva, că ți-o mai fi foame... De la Bătrâna pânaici e drum, nu glumă... Și prea cuviosul doarme, săracul... O avut de lucru az'noapte. Numa-n zori a venit... Noroc că s-o lăsat de vin... Acum numai țuica-i mai place... Și totul din pricina viilor, că ei îl îmboldesc.

Tic se gândi din nou să se împotrivească, să-i spună bătrânei că nu-i nepotul popei și că nu-i din Bătrâna. Tocmai se pregătea să-și ascută vocea, când părintele făcu prin somn o mișcare.

– Părinte! îi țipă slujnica la ureche. Ian scoal' oleacă, părinte, că ți-o venit nepotul de la Bătrâna!

Preotul deschise ochii, cercă să se ridice în capul oaselor, dar pe la jumătatea drumului se răzgândi.

– Dar ce vrei, mă Ioneluș? întrebă dânsul.

Tic se hotărî să profite de acest scurt moment de luciditate:

– Sărut mâna... Cine v-a dat pachetul acela mic învelit în hârtie?

Popa holbă ochii încețoșați:

– Care pachet, mă Aghiuță? Ce, crezi că-s beat? Vezi că acuș pogor iadul asupra ta.

– Nu, sărut mâna. Pachetul acela pe care l-ați dat unui biciclist acum vreo două zile...

– Ce biciclist, mă, ce pachet? Ce două zile?

– Un pachet mic, tare, legat cu sfoară, cu adresa frizeria

Higiena.

– Cum... Higiena?! și popa se rezemă în cot căutând să-și amintească. Frizeria... frizeria... Ceva cu cireșe, nu?

– Da, da! strigă îngerul travestit, bucuros că preotul își amintise.

– Și ce vrei cu el? Că eu știu că l-am dat unui neghiob, unui fudul...

– Cine vi l-a dat dumneavoastră?

– Cine mi l-a dat? Dar parcă mai țin eu minte! Pare-mi-se că Pupăza... Da! chiar Pupăza...

– Pupăza?!

– Fleadura aceea de precupeață din Prisaca, mânca-o-ar focul iadului s-o mănânce și mărita-s-ar cu Scaraoțchi, că mi-a plătit pe cinci găini șazeci de lei și-am auzit că-n târg se vinde cu treizeci de lei bucata. Și nici măcar bani nu mi-a dat, pungășoica, crăpai-ar măselele, mi-a adus patru sticle de țuică îndoită cu apă. Da' n-o să pun eu mâna pe ea! Zicea că o costă douăzeci de lei sticla, dar mi-o dă mie cu cinșpe lei ca să se pună bine cu Dumnezeu... Și s-o fi văzut cum se prefăcea, străpezita. Ce-o s-o chelfănesc. O fi cumpărat și ea două sticle de țuică, cu două lei kilu, a făcut din ele patru și m-a înșelat, hoțoaica. Am dat cu cinci lei găina. Auzi, Doamne? Oare-oi fi fost beat? Sau poate m-oi fi zmintit... mai știu eu... Da' nu pun eu mâna pe ea? Întâi o bat și pe urmă o afurisc...

Tic o șterse pe nevăzute lăsând preotul să-și facă singur, mai departe, autocritica și planurile de răzbunare. Trebuia s-ajungă la Prisaca, să dea peste precupeață. Era obosit prichindelul, dar nădejdea că noul mesager va fi poate ultimul, adică primul, îl făcea să scape de cauciucul care i se strecura în glezne. Dacă ar ști fata în alb câte pătimește el, pentru a dovedi prietenilor că mesajul e adevărat, că există și castelul, dar mai ales că în castel se află prizonieră ea!... Dac-ar ști fata în alb!...

Cu aceste gânduri, care-i înțepau pieptul și spatele, și cu altele care-i opreau răsuflarea, fostul nepot al popii din Brusturi străbătu, parcă fără să-și dea seama, calea de arșiță până la Prisaca.

În sat părea că nu e țișenie de om. Era pe la miezul zilei, zăpușeala ardea plămâinii, și nicio boare de vânt rece nu se îndura să-l învăluie, măcar pentru o clipă, pe micul și grăbitul călător. Tic văzu pe ulița principală firma cooperativei și se duse întins acolo. Dădu bună ziua cu glas smerit. Înăuntru se aflau vreo trei bărbați și o femeie înaltă, încă tânără, cu niște priviri focose. Bănuiește imediat care-i vânzătorul și-l întreabă politicos:

– Nu vă supărați, dar nu știți unde aș putea-o găsi pe mătușa Pupăza?

Hohotul de râs pe care-l stârnise întrebarea lui era atât de cumplit că Tic se pomeni cuprins de un tremurici prevestitor de rele.

– Care mătușă, mă prăpăditule? Și care pupăză, mă jigodie?

Vocea aceea foarte arțăgoasă aparținea femeii și Tic o sfecli: „N-o fi cumva fiica pupăzii?”

– Nu vă supărați dar...

– Cum să nu mă supăr, mă chiștocule? Ce te-apuci să batjocorești oamenii, dârdăitură ce ești?!

– N-am știut că sunteți rudă...

– Ce rudă, mă cioflingarule! Când ți-oi azvârli una peste bot, golanule!...

Ultima insultă era prea din cale afară și Tic n-o mai putu suporta. Mai ales când vânzătorul îi dădu a înțelege prin mișcări discrete și cuvinte mute că „pupăza” e chiar femeia care-l amenința.

– Daaaa!? se supără Tic. Atunci: bună ziua!

Prichindelul ieși imediat din cooperativă, bineînțeles după ce făcu o mutră de om jignit și pus pe răzbunare. Parcă tot spatele i se prefăcuse într-o ureche care aștepta strigătul salvator. Și strigătul nu întârzie:

– Mă băiețăș, mă domnișorule! Ian stai puțin! Ce te mâniași așa. Stai că mai am o vorbuliță bună...

Tic își încetini pasul, dar nu se opri. Femeia îl ajunse din urmă:

– Stai o dată, că ne-om înțelege noi... Suntem doar oameni. Dacă ar veni cineva din senin la maică-ta și-ar întreba: dar nu știți pe unde stă nebuna aia de mama lui... cum îți zice?... te-ai simți

bine, ia spune!

Prichindelul părea mai puțin încruntat dar încă nu se lăsa bătut.

– Hai, hai, că ți-oi găsi eu ceva la oraș, minți Pupăza. N-o mai fă pe bosumflatul și spune o dată pentru ce mă cauți.

– Nu vreau! Fin-că știi matale...

– Hai, domnișorule, de, oamenii, așa-s ei, se mai ceartă, se mai împacă, chiar când spun o vorbă rea n-o fac din răutate; eu am vrut doar să glumesc, așa-s eu din firea mea; și dacă ne-am lua după glume nu știu unde am ajunge. Ce voiai matale de la mine?

– Voiam eu să vă spun o vorbă, adică nu eu, cineva m-a rugat să vă caut și să vă spun ceva din partea lui. În legătură cu niște găini.

Figura pupezei deveni și mai binevoitoare, iar vocea nespus de mieroasă...

– Am văzut eu de la-nceput că ești un domnișor isteț și frumușel. Și ce cățeluș frumos ai! Cum îi zice, Azorică, Grivei?

– Țombi și Țângulică... Depinde de felul cum se poartă.

– Țombi sau Țângulică! se miră femeia. Vai, ce nume frumoase! Și cum i se potrivesc! Și ce frumos sună! Nu-i așa că matale i l-ai dat? Se vede de la o poștă. Și, dacă nu te superi, ce voiai să-mi spui cu găinile?

– Părintele Gârbaciu m-a rugat să vă spun c-ar mai dori câteva sticle cu țuică, tot vreo patru... Dar spunea că neapărat să fie tot din aceea.

– N-a spus și cât dă pe sticlă?

– Nu! A spus că știe Pupăza. Cum ne-am înțeles data trecută, parcă așa zicea...

– Apoi să-ți dea Dumnezeu sănătate și să știi că-ți aduc eu ceva de la târg, nu te uit. Uite, chiar acuma plec cu țuica la părintele. Și să știi că nu te uit. Pupăza când spune ceva apoi e vorbă...

Bineînțeles că nu-l întrebă pe Tic nici cum îl cheamă, nici de unde-i, ca să-i poată da acel „ceva” pe care i-l va cumpăra de la târg.

– Și-a mai zis părintele să nu uitați să-i spuneți și cine v-a dat pachetul acela...

– Pachețelul?! Care? Aaa! Da, da! Cum să nu-i spun? Că doar mi l-a dat moașa din Bătrâna, grăsansa ceea, Parușoica!... Iaca, eu chiar acumă mă duc să-i fac rost de țuică. Și tot din aceea. Dacă-ai ști Sfinția Sa cât mă chinuiesc pân-o gălesc... Da' matale ești vreun neam cu părintele?

– Nu! Dar treceam prin sat și aflând...

Tic tocmai voia să-i spună Pupezei că totul fusese o glumă și că popa, înfuriat nevoie mare, abia așteaptă să pună mâna pe ea, când deodată înfățișarea și vorbele și tonul Pupezei se schimbă ca prin farmec...

– Adică nu ești neam?

– Nu!

– Atunci, mă golane, cum de-ai îndrăznit să mă faci pupăză, mă. Mânca-te-ar ciorile! Ce ți-aș mai trage eu două după ceafă; jigodie afurisită...

Cuvântul nefiindu-i străin lui Țombi, dar auzindu-l din gura femeii, îl trezi brusc din lăncezeală: luă o căutătură fioroasă și scoase un mârâit atât de amenințător că Pupăza se retrase înfricoșată câțiva pași înapoi. Tic își liniști câinele dar nu-i mai spuse nimic altceva femeii decât „bună ziua”. Iar după ce rosti cuvintele, din fericire, sau din păcate, simți un val de milă. Își amintea cât de înfuriat îl lăsase pe preot și mai ales se gândea de câte ori îi va spori furia când o va vedea pe Pupăză oferindu-i din nou patru sticle de țuică pe cinci găini. Dacă ar fi știut prichindelul că Pupăza își pusese în cap să-i ceară popii șase găini în loc de cinci...

3

La Vulturești, cireșarii se despărțiseră în două grupe. Dan și Lucia rămăseseră la ruine, iar Ursu și Maria apucaseră calea pădurii.

Pădurea era deasă, întinsă, părea fără început și fără sfârșit. Maria nu înțelegea cum vor putea răzbi prin ea și mai ales nu vedea cum își vor putea face cercetările. Ursu era mai optimist. Se

urcase în vârful unei movile și zărise undeva în interiorul pădurii un fag uriaș care-și înălța cu mult creștetul deasupra tuturor copacilor din împrejurimi. Își aleseră ca primă țintă acel arbore gigantic al pădurii.

Maria cercetă busola și fixă direcția fagului. Ursu, râzând, îi spuse că o duce la fag fără să mai fie nevoie de ajutorul busolei.

– Imposibil! se împotrivi Maria. În pădure nu poți să-ți iei puncte de reper. O să ne rătăcim și atâta ne mai trebuie.

– Atunci facem altceva, propuse Ursu. Tu mergi în urma mea și dacă mă abat o singură dată de la direcția pe care ți-o indică busola, îți dau ție conducerea.

Cei doi porniră. Ursu, înainte, se străduia să-i facă Mariei drumul cât mai ușor. Alegea dintr-o privire locurile accesibile, evita tufișurile dese, râpele, urcușurile abrupte. Simțul lui de orientare îl ducea cu o precizie de busolă în direcția fagului. La câteva ocolișuri Maria era cât p-aci să-i atragă atenția că se abate din calea pe care i-o arăta busola, dar își dădu repede seama că abaterile erau dictate de terenul accidentat. Căpătă atâta încredere încât, cu timpul, nu se mai obosi să privească busola.

Deși mergeau repede și cu spor, arborele întârzia să le iasă în cale. Timpul trecea... Oare nu rătăciseră drumul? Maria tocmai voia să-și controleze busola, dar văzu semnul lui Ursu apoi privirile ei evadară într-o poiană luminoasă, și în mijlocul poienei trona, fără rivali, uriașul arbore.

– Acum spune-mi și mie pentru ce ai vrut să ajungi aici? întrebă Maria. Nu crezi că ne-am afundat cam mult în pădure?

– Ce ne-am fi făcut dacă n-am fi ajuns aici?! De bine de rău avem acum la dispoziția noastră un punct de observație formidabil, care ne va ușura mult cercetarea.

– Vrei să te urci în fag?

– Trebuie.

Ursu își scoase bocancii, mai privi o dată trunchiul arborelui, drept și lucios, apoi începu urcușul. Cu mișcări sigure, de pisică, ajunse aproape de vârf. Maria se înfricoșă când îl văzu ca o mogâldeată printre crengile din creștetul copacului. Ursu continuă să urce, până își dădu seama că din locul în care ajunsese privirile

nu mai întâlneau niciun obstacol și că orice centimetru mai sus putea fi fatal.

De la fag spre Vulturești, pădurea se vedea ca-n palmă. Părea că se întinde pe un podiș neted, tăiat cam pe la jumătatea lui de o apă care, de-acolo de sus, lui Ursu îi apărea ca o panglică subțire de argint, ca un fir de beteală. Tăietura nu era dreaptă, ci forma un semicerc, dar era atât de adâncă încât despărțea pădurea în două. Ursu descoperise tot ce voia să descopere, tot ce-și închipuise că va descoperi. Coborî repede din copac, și era atât de nerăbdător, că de pe la vreo șase metri sări de-a dreptul jos sub privirile speriate ale Mariei.

– Suntem salvați! spuse el. Fără fagul ăsta bun nu știu ce-am fi făcut.

– Ai descoperit castelul?!

– Încă nu, dar dacă nu se află aici, în zona noastră, avem toate șansele să-l descoperim până diseară. Cel mult până mâine la prânz. Asta depinde numai de tine.

– Nu te înțeleg.

Ursu îi explică Mariei că pădurea se află pe un podiș al cărui capăt îl constituie dealul abrupt la poalele căruia se află ruinele. Din fericire, nu departe de muchia dealului se află o apă care taie adânc podișul.

– Cum să-ți spun eu... caută Ursu. Imaginează-ți pădurea în forma unui cerc, ca o lună plină. Exact așa, ca o lună plină. Vine o eclipsă și fură o parte din lună. Înțelegi? Așa face și apa noastră. Fură o parte din pădure, adică o desparte definitiv de restul pădurii. Și tocmai partea de la început.

– Acum înțeleg. Vrei să spui că n-avem de cercetat decât partea aceea.

– Exact! Dacă se află în pădure, castelul numai acolo se poate afla. Și cred că nici nu se putea găsi un loc mai nimerit.

– Atunci e cazul să mergem pe firul apei... sesiză Maria.

– Primul lucru pe care trebuie să-l facem! Dacă e o ieșire sau o intrare secretă, cred că numai pe malul apei poate să fie. Avem și norocul că malul e cam chel. Și dacă nu găsim nimic pe mal, cercetăm în colțul de pădure...

– Altceva n-ai zărit? Ceva care să sugereze o construcție, o locuință?

– Mi s-a părut că s-ar afla ceva într-un luminiș, într-o poiană... Parc-am zărit un acoperiș, dar nu sunt sigur...

– N-ar fi mai bine să mergem întâi acolo?

– Dacă n-ar fi fost într-un luminiș... Nu! Mai bine să mergem la început pe firul apei și dacă nu găsim nimic...

– Dar spui că ai văzut ceva acolo în poiană...

– Gândește-te, Maria, acolo în poiană ar putea să fie o cabană, sau o locuință oarecare, și-atunci înseamnă că nu există niciun castel în părțile astea...

– Ai dreptate! Dacă au ajuns oamenii acolo, nu văd de ce n-ar fi descoperit castelul. Să lăsăm pentru la urmă această speranță. Bine... Mergem pe firul apei!

Ursu și Maria porniră spre valea aceea adâncă și pleșuvă, parcă anume făcută ca să le ușureze cercetările. Ursu înainte, Maria după el. Pășeau cu emoție, dar și cu teamă. Îi încolțise pe amândoi teama zădărniciiei.

4

La poalele dealului, deasupra ruinelor, Dan și Lucia, mai ales primul, se agitau și se frământau fără întrerupere. Dan se cățăraseră pe deal și de-acolo își descărca furia:

– Fir-ar să fie de document! Merg eu ca racul patru stânjeni, dar de unde pornesc?

– Ziceai că-i o copilărie documentul! îi aminti Lucia. Eu cred mai departe că fiecare frază are o semnificație.

Dan scoase din buzunar copia documentului și citi fraza dinaintea indicației cu cei patru stânjeni:

– *„Apoi din cele zece porunci pe a cincea și pe a noua le alegi.”* Care-i porunca a cincea?

– Să nu ucizi!

– Și a noua?

– Să nu râvnești femeia altuia...

– Asta-i culmea! Ce legătură pot să aibă poruncile astea cu ruinele de aici și cu cetatea Vulturilor. Nu, nu! Eu continui să cred că-i pusă numai așa, să încurce.

– Sunt și eu năucită... recunosc Lucia.

– Dacă o fi în legătură?... Stai! Fata aia, șmechera aia, Catrina, spunea că s-au găsit oase pe-aici. Dacă o fi fost îngropat aici vreunul care a râvnit nevasta altuia și-a fost ucis?

– Ești nebun? Cum de-ți poate trece așa ceva prin minte?

– De ce nu? Poate că de la mormântul ăluia care-a râvnit la nevasta altuia trebuie să faci patru stânjeni ca racul...

– Mai întâi că n-o să știm niciodată unde-a fost înmormântat individul tău, dacă am da crezare băiguielilor tale, și apoi cred că n-ai altceva mai bun de făcut decât să-ți fixezi în cap distanța de patru stânjeni, să tragi o linie imaginară de-a lungul dealului și să cauți pe linia asta.

– Of! Cred că documentul ăsta a fost predestinat să-mi fie călău, oftă Dan, gândindu-se la acrobațiile și chinurile care-l așteptau pe linia imaginară propusă de Lucia.

– Să împărțim dealul în două, îl învie Lucia. La dreapta tu, la stânga eu.

– Mai bine tu la dreapta, că eu am mai fost pe-acolo.

Lucia acceptă contrapropunerea fără să-i treacă prin cap că Dan o făcuse numai pentru că porțiunea din stânga i se părea mai accesibilă. Porniră amândoi, unul într-o parte, altul într-alta pe brânci, pe vârfuri, pe spate, cu capul în jos, căutând cu privirile și pipăind cu brațele fiecare palmă de pământ. Parcă totul fusese aranjat. La înălțimea aceea de 8 metri, dealul era complet neted, niciun tufiș, nicio piatră, nicio groapă nu-și aflase sălașul. Se întoarseră amândoi după ce-și dădură seama că depășiseră limitele ruinelor și se mai uitară o dată deasupra și dedesubtul liniei imaginare. Dar nimic, nimic nu le reținu atenția.

– Dar în fond ce căutăm noi? întrebă Lucia.

– Cum ce căutăm? întrebă la rândul său Dan. Căutăm o intrare în castel.

– Dar acum, aici, la înălțimea asta de patru stânjeni, ce am putea să descoperim?

Dan rămase cu gura căscată. La așa ceva nu se gândise.

– Dacă-am ști de unde trebuie să pornim, continuă Lucia, am putea folosi combinațiile tale. Ne-am opri la un punct imaginar și de-acolo am face cei doi pași înainte și pe urmă zece cu unu și zece fără unu. Dar dacă nu știm de unde să pornim...

– Eu încă nu mi-am scos din cap chestia cu mormântul.

– Adică tu chiar crezi în aiureala cu ăla care-a fost ucis?

– De ce nu? E o idee ingenioasă. Nu-i vorba de mine. Ci de tretilogofăt...

– Atunci înseamnă că n-avem ce căuta aici la Vulturești.

– De unde-ai scos-o și pe asta?

– Din deducțiile tale. Nu tu spuneai că nu trebuie să dăm crezare fiecărei fraze? Acum văd că ți-ai schimbat părerea...

– Ei și! De la asta până a nu veni la Vulturești e cale lungă...

– Ia citește cea de a doua frază din document!

– Poftim: „*apoi drumul te duce la o cetate veche, zisă a Vulturilor, în care nu cred ceva să găsești*”... Adică, vrei să spui...

– Da! Adică vreau să spun că dacă dăm crezare fiecărei fraze nu la Vulturești se află taina.

– Bine, dar e absurd, protestă Dan.

– E într-adevăr absurd. Și nu știu ce să mai cred! Înseamnă că documentul tainic dă din capul locului o indicație și anume aceea că nu la Vulturești se află taina Cetății Vulturilor. Eu nu cred că un tănuitor ar face această greșală.

– Cam asta începe să fie și părerea mea, zău, Lucia.

– Prin urmare, stimat logician, interpretarea cuvântului Vulturești în sens pozitiv ar însemna de asemenea o indicație foarte prețioasă. Recunoaște!

– Recunosc... de ce să nu recunosc? Dar care-i misterul?

– Că documentul e mult mai greu de descifrat... se bosumflă Lucia.

– Bine, să admitem asta, spuse Dan. Să ne mai uităm o dată pe document. Singurul cuvânt concret de aici e cuvântul Vulturești. Recunoaște și tu!

– Recunosc! Și din cauza asta am atâtea rețineri. Este totuși imposibil ca într-un asemenea document să se omită lucrul cel mai

important și anume locul unde se află cetatea. De-aceea am crezut la început și mai cred și acum că aici trebuie să începă dezlegarea enigmei.

– Ar mai putea fi ceva, Lucia, mărturisi Dan cu oarecare regret. Dacă tretilogofătul a avut în cap alt Vulturești? Mă înțelegi? Dacă există un Vulturești, cum să-ți spun eu, mai veritabil decât ăsta al nostru.

– Imposibil! Nu poate fi altul!

– De ce? În țara noastră sunt precis mai mulți Vulturești. Poate chiar în regiunea noastră.

– Nu cred că e vorba de alt Vulturești. Din două motive, la fel de importante amândouă: că există, totuși, aici ruinele unei cetăți și că... aici ați găsit documentul.

– Da! se văzu silit Dan să recunoască. Fir-ar să fie! Dar care-i atunci misterul?

– Poate l-au dezlegat Ursu și Maria, că-i văd venind.

Frânți de oboseală și târându-și picioarele cei doi se apropiau.

– Voi ați găsit ceva? întrebă Maria la capătul puterilor.

– Cum s-ar spune nici voi n-ați găsit! descoperi Lucia.

– Prin urmare ne-am lămurit... spuse Maria. Noi totuși am descoperit ceva...

– Ce? sări Dan.

– Un adevăr, o certitudine, îl liniști Ursu.

– Care?

– Că în partea aia nu poate fi vorba de niciun castel, de nicio intrare, continuă Ursu.

– De ce? De unde ești atât de sigur? atacă Dan mai departe.

– Pentru că unde-ar fi putut să fie nu este, răspunse Maria în locul lui Ursu, iar unde ar fi putut fi mai greu este ceva care arată că nu poate fi în niciun caz.

– Lasă jocurile de cuvinte! Spune mai clar! insistă Dan.

– Valea e pleșuvă și nu pare să ascundă niciun mister. Iar în zona de pădure se află o cabană veche, cu urme proaspete de locuit, ceea ce înseamnă că au trecut prea des oameni pe-acolo, ca să nu fi descoperit vreo urmă, dacă ar fi existat vreun castel. Deci e clar.

– S-ar mai putea ceva, nu zic nu, adăugă Ursu. Dacă ajungem la concluzia că refugiul ăla, castelul ăla e sub pământ, atunci ar putea să existe oriunde, numai că trebuie să dezvelim tot dealul.

– Sau să n-o credem pe prizoniera în alb! încheie Maria. Voi ce-ați găsit?

– Ca și voi...

– Adică aveți și voi o certitudine? întrebă Maria.

– Din păcate nu! răspunse Lucia. Singura concluzie la care am ajuns amândoi se referă la document: acum mi se pare mult mai misterios și mai enigmatic, nu atât de copilăros cum am crezut la început.

– Cum am crezut eu la început, sublinie Dan.

– Și ce-i de făcut? întrebă Ursu.

– Nimic altceva decât să studiem mai bine documentul. Deocamdată.

Fiecare cu câte o copie în mână începu să citească de la cap la coadă și de la coadă la cap documentul tainic al logofătului de divan Cristache Zogreanu. Și cu cât îl citeau mai des și mai pe îndelete, cu atât erau siliți să recunoască, în sinea lor, că răposatul logofăt zăvorise în slove „*cu neputință de deslușit*” taina cetății Vulturilor.

Norocul lor era că mezinul eu păr de aur și ochi triști înainta cu o perseverență extraordinară pe urmele mesajului fetei în alb, și că se apropia și un alt eveniment de seamă, un eveniment salutar pentru situația în care se aflau cireșarii.

5

Tic n-o găsi acasă pe moașă. I se spuse că e la maternitate. Clădirea cu scâncete se afla chiar în mijlocul satului, o clădire nouă, curată din care răzbătea un concert ascuțit. Prichindelul, surprins parcă de înserarea care apăruse în aer, întrebă de moașă, și trebui să aștepte aproape jumătate de oră până ce se ivi în sala de așteptare o femeie îmbrăcată în alb, și atât de grasă că nu mai văzuse niciodată până atunci o altă femeie care să-i semene.

Înainte ca el să deschidă gura, sări în fața moașei un bărbat de vreo 40 de ani:

– Ce e, ce e? întrebă el răvășit de emoție.

– Na! parcă-ai fi la primul copchil. Ce te repezi așa? Nevastă-ta cică s-o cheme Aurora.

– Tot fată?

– Dar ce-i fi vrând să rămâi cu cinci fete? Acum că ai șase, al șaptelea copil poate să fie băiat.

– Așa spuneai și data trecută.

– Nu cumva ăi fi supărat?

– Nu, că parcă e mai frumos un număr cu soț. Dar știi și dumneata, ca tot bărbatul...

– N-ai nicio grijă. O să fie și-un băiat.

Moașa îl zări pe Tic și se duse imediat la el.

– E urgent, urgent, sau se mai poate aștepta?

– Urgent! răspunse Tic fără să se gândească, sau mai bine zis obsedat de gândurile lui.

– Anico! țipă moașa. Pregătește-te. Va să zică e al cincilea pe ziua de azi. Nu-i nimic. Să crească ei sănătoși. Și zi-i! Ce-ai vrea să ai, soră sau frate?

Tic se dezmetici și încercă să înlăture confuzia:

– Nu, că nu-i vorba de naștere, spuse el. Altceva.

– Iaca n-am avut noroc. Când să bat și eu recordul. Dar despre ce-i vorba?

– O chestiune personală.

– Personală? Da' ce chestiune personală ai putea să ai tu, mă sfârlează?

– Cu un pachet. Adică un pachețel...

– Ce pachet? Adică ce pachețel?

– Un pachet pe care l-ați dat Pupezei...

– Ia te uită, domnule! Și ce-i fi vrând cu pachetul?

– Să-mi spuneți cine vi l-a dat?

– Dar curios mai ești, mă sfârlează. Și dacă te-aș întreba și eu ceva?

Tic o sfecli. Tonul moașei era prea autoritar:

– De unde vii, și unde te duci?

– Din oraș și mă-ntorc! răspunse în aceeași manieră prichindelul.

– Și când vrei să te-ntorci?

– Acum! Adică după ce-mi spuneți cine v-a dat pachetul.

– Așa! Și te interesează mult să afli cine mi-a dat pachetul?

– Foarte mult... chiar foarte mult... se rugă Tic.

Moașa îl privi de sus:

– Trebuie să ai tu un interes mare, mă sfârlează, dacă ai venit până aici pentru asta. Uite ce-i! Eu îți spun cine mi l-a dat, dar vreau să te mai întreb ceva. Cu ce vrei să te întorci noaptea în oraș?

– Găsesc eu o ocazie... Când am venit, ehehei! câte erau!

– Și dacă nu găsești nicio ocazie?

– De... M-oi descurca eu...

– Ia ascultă, sfârlează! Ai pe cineva în sat?

– Am... un verișor... minți Tic.

– Cum îl cheamă?

Istețul o sfecli o clipă, apoi răspunse foarte degajat:

– Iliuță... Un coleg cu nasul ca o pătlăgică...

– Iliuță?! se miră moașa. Ia uită-te! Păi stă chiar lângă mine. Anico! Lasă pregătirile că deocamdată n-avem naștere. Dacă-i ceva, mă găsești acasă. Atunci mergi la Iliuță, te odihnești, dormi bine și mâine dimineață îți spun.

– Da, dar vedeți, mi se pare...

– Ce ți se pare?... Ești gata? Vezi, mă sfârlează, să nu mă răzgândesc.

Tic n-avu ce face. O luă pe urmele moașei străduindu-se în fel și chip să găsească ceva care să-l salveze din situația jalnică în care se afla. Moașa însă se opri în fața unei case mari, frumoase, cu multă verdeață în jur.

– Intră tu întâi, mă sfârlează.

– Știți... dar Iliuță nu știu dacă mă cunoaște...

– Cum să nu te cunoască dacă ți-i verișor și coleg și are nasul ca o pătlăgică?

Moașa mai mult îl împinse în casă pe nenorocitul de Tic. Țombi rămase afară, pe cerdac. Înăuntru, prichindelul dădu cu ochii de

un băiat cam de seama lui pe care nu-l văzuse însă niciodată, nici măcar în vreo fotografie.

– Uite-l pe Iliuță al tău. Noi îi cam spunem Petrică.

– Ca să fiu drept, se hotărî Tic, n-am spus chiar adevărul întreg.

– Ia uite! Dar ce-ai crezut vreo clipă că s-a prins minciuna? Dar deștept te mai crezi? Dacă ai fi știut că în valea asta sunt cel puțin o mie de copii de seama ta căroră eu le-am auzit primul scâncet, n-ai mai fi îndrăznit... Mamo! Vezi că avem musafiri în noaptea asta! Așa-i! O să te joci cu Petrică, vă împrieteniți voi repede, o să mâncați și pe urmă: culcarea. Măine dimineată o să afli ce vrei. Nu-ți fie teamă că nu-mi place să mă bag în poveștile străinilor. Ești mulțumit?

Tic nu știa ce să răspundă. Moașa auzi doar scârțâitul porții. Se repezi la ușă:

– Ce-i, Anico?

– Peste deal la Turturele. Acum a venit cu brișcă un flăcău. Zice că-i moare gravida de durere. Plânge ca o muiere...

– Ha, ha, ha! râse moașa... Abia învață să fie tată... Vas-că tot avem zi de record. Mamo! Da' pregătește-i odată băiatului că-i flămând. Și voi ce vă uitați așa unul la altul, parcă n-ați fi amândoi băieți. Ia dați-vă frumos mâna și... găsiți voi pe urmă ce să faceți.

Abia termină de spus aceste cuvinte și femeia cea mai grasă pe care Tic o văzuse vreodată coborî cu pași nemaipomenit de sprinteni treptele casei.

– Dar strașnică mamă ai, mări Petrică! rosti Tic cu toată sinceritatea.

– Stai să vezi! răspunse celălalt și se apucă să-i povestească musafirului neașteptat o sumedenie de întâmplări extraordinare cu maică-sa.

Capitolul XI

1

În domeniile castelului de marmură părea că nimic nu se schimbase. Aceeași tăcere grea, aceleași mișcări furișate, ca niște alunecări, aceeași păclă de taină care nu lăsa nicio rază limpede luminii de afară. Dar dincolo de păclă, în spațiile din marmură albă, nu mai erau toate aceleași. Cei trei păreau mai agitați, mai neliniștiți. Mai ales omul cu cicatrice. Nu le ieșeau multe la socoteală. Răscoliseră cu ochi de lup și cu încăpățănare de cârțiță tot castelul dar nu descoperiseră nimic altceva. Și niciunul din cei trei călători tăcuți și alunecoși nu se putea împăca deloc cu gândul că în castel nu se mai află nimic.

Și mai era ceva care tulbura liniștea și rosturile tainice ale domeniului de marmură: o patrulă militară poposise în preajma Cetățuiei. Slăbănogul le anunța celorlalți vestea:

– I-am auzit spunând că vor veni aproape în fiecare zi încoace.

Ceilalți doi se uitară la el parcă neîncredători. Viezurile clipi din ochi:

– Mi se pare că se cam îngroașă povestea. Ar trebui să luăm și noi măsuri.

– Am luat! anunță sec omul cu cicatrice. Începând de mâine se astupă intrarea și nimeni nu mai iese în pădure fără să știu eu.

Ceilalți doi încuviințară în tăcere. Îl cunoșteau de mult timp și știau că hotărârile lui sunt bine chibzuite. Omul cu ochii de viezure întrebă:

– Oare nu este și o altă ieșire? Tot pentru caz de primejdie... Să nu se fi gândit nimeni la o asemenea eventualitate?

– Nu se poate să nu fie! se răsti omul cu cicatrice. Dar n-o găsim noi, așa cum nu găsim multe altele. Timpul însă nu ne mai este prielnic. Trebuie să ne grăbim, să nu mai pierdem niciun minut.

– Unde să mai căutăm? întrebă slăbănogul. În ce cameră?

– Peste tot! Încă o dată și încă o dată. Și iar de la capăt!

Vocea șefului era fermă și dură:

– Fiecare să cerceteze o cameră! continuă el. Cu vârful cuțitului și cu acul...

– Și fata? întrebă cel cu ochii de viezure.

Omul cu cicatrice îl săgetă cu privirea. Parcă-i așteptase întrebarea. Și întrebarea îl mânia și-i amintea o descoperire întâmplătoare făcută cu câteva minute mai înainte. Sosise momentul izbiturii. Scoase din buzunar un obiect pe care-l ținu cândva în pumnul său uriaș:

– Parc-am luat cândva o hotărâre cu fata! Am căzut toți de acord s-o ținem închisă și sub pază sigură. A fost vorba că nimeni nu va călca hotărârea. Atunci ce-nseamnă asta?

Deschise brusc pumnul și plimbă sub nasul celor doi un pachetel de hârtie. Parcă un obiect tare fusese înfășurat în hârtie. Omul cu ochii de viezure se cutremură. Știa că pierduse pachetelul. Dar nu știa în mâinile cui se afla.

– Nu... dar... începu el să se bâlbâie.

Vocea șefului deveni dinadins aspră și tăioasă:

– Am luat sau nu o hotărâre?

– Da!... recunosc cel căruia i se adresase întrebarea.

Vocea și mai ales atitudinea lui erau supuse, speriate și asta îl mai înmuie pe omul cu cicatrice:

– Fiecare lucru la timpul lui. De ce vă grăbiți? Vreți să stricăm totul? Orice gest nesăbuit poate duce la consecințe crunte. Scurt: N-am nevoie de tulburări! În privința asta nu admit nicio încălcare!

Aruncă apoi pachetul pe un pat de campanie, lângă omul cu ochii de viezure. Vinovatul nu-i suportă privirea grea. Dar vorbele pe care le auzi parcă îl mai liniștiră:

– Nu mă interesează al cui e pachetul, nici ce conține. N-am obiceiul să suspectez pe nimeni. Dar atunci când simt că se întrece măsura... Cred că mă cunoașteți...

Amenințarea îi înfioră pe ceilalți. Iar omul cu ochii de viezure simți șiroaie de sudoare pe spate auzind din nou vocea șefului:

– Sper că toate monezile sunt la loc. Ia să facem un control!

Din doi pași ajunse la firidă. Cu o mână scotea fișicurile din tainiță, iar cu cealaltă rupea în buzunar hârtiile care erau destinate cireșarilor; le rupse cu puterea unor gheare și nu-și reveni din emoție decât în clipa când simți metalul în palmă. Porni apoi spre șef cu mâinile împreunate ca un căuș. Omul cu cicatrice luă, una câte una, monezile din căuș, le mai numără o dată, apoi se uită ținută în ochii celui care i le adusese:

– Bine! Șaizeci! Pune-le la loc. Trebuie să le găsim pe celelalte, trebuie să găsim alte bogății pe lângă care monezile vor fi niște fleacuri. Gata! Începem!

După câteva clipe, cei trei căutători ieșiră din bârlogul lor, fiecare înarmat cu ciocane, vergele de fier, cuțitașe și toporiști.

2

Dar și prizoniera în alb era chinuită de neliniști și frământări. Întârzierea cireșarilor n-o mai întrista. Era ca amintirea unui gând frumos. Alte spaime îi fulgerau clipele vii și visele: cireșarii nu vor mai sosi niciodată în castelul ei, sau vor poposi în apropierea lui atunci când va fi prea târziu. Ultima ei întâlnire cu omul cu cicatrice îi lăsase această convingere neagră, bolnavă. Dacă n-ar exista în lume acest: „prea târziu”! Ploua cu tristeți în camera ei cu străluciri albe.

Ca să-și învingă tristețea, încercă să-și găsească preocupări care să-i absoarbă toate gândurile, care s-o chinuie cu întrebări îndepărtate, incolore, gratuite. Începuse să-și scrie jurnalul; primele cuvinte le scrisese în ziua când Philippe îi salvase viața, în ziua când se plânsese lui Philippe de cruzimea omului cu cicatrice. Și dăruia ore întregi jurnalului ca unui prieten intim care-i primea docil toate gândurile și tresăririle. Dar paginile începeau să se umple tot mai greu. Fata în alb nu mai visa. Și ceea ce nu se visează e atât de greu de așternut pe hârtie!

Prizoniera știa tot ce se întâmplă cu cei trei călători, tot ce fac și tot ce găsesc. Castelul nu mai avea taine pentru ea. Știa că găsiseră monezi de aur, știa unde le găsiseră. Bănuia că în

încăperile castelului se mai află locuri tainice pe care le căutau cu disperare cei trei. De ce să nu caute și ea? Oare putea să existe preocupare mai obsedantă decât aceea de a căuta și a descoperi locuri și lucruri tainice?

Calea spre firidă îi era divulgată de urmele unor degete lungi pe praful marmurei. Cei trei, disperați, uitaseră în graba lor să șteargă urmele. Prizoniera se cocoță în firidă și începu să bată cu un creion în pătrățelele mici de marmură care căptușeau interiorul întunecos. Una dintre plăcuțe scoase un sunet deosebit și fata în alb descoperi astfel mica tainiță... din nefericire goală și umblată. Își continuă cercetările și în alte spații și pe alte suprafețe ale camerei. Dar cu toate strădaniile ei nu mai găsi nicio ascunzătoare. Reveni iarăși în firidă, încă o dată și încă o dată și până la urmă descoperi și cea de a doua tainiță. Tot goală ca și prima.

Prizoniera, înfierbântată de fantezii renăscute, nu căuta numai monezi sau numai intrări secrete. Căuta și documente vechi prăfuite, care să mărturisească vechimea și istoria Castelului celor două cruci. Acest gând o făcea să observe și să cerceteze spațiile neînsemnate, cele mai mici crăpături, și mai ales plăcuțele de marmură din firidă. Își petrecea o parte din vreme în fața nișei cu două tainițe. Și gândurile, gândurile cele mai îndrăznețe o bântuiau. Ambele cuburi erau goale... Dar ușițele care închideau cuburile? În cea de a doua ușiță, în grosimea ei care dintr-o dată deveni ciudată descoperi, între două scoarțe galbene și roase, o foaie de pergament, și ea rănită de vreme. Despicătura din ușiță fusese lucrată cu multă finețe. Foile de pergament aveau parcă rolul să umple cu precizie golurile. Foaia din mijloc era plină de litere chirilice. Dar prizoniera cunoștea atât de bine alfabetul chirilic...

Sări jos din firidă cu foile de hârtie în mână și, ținând de bucurie, începu să i se destăinuie lui Philippe:

– Philippe, dragul meu! Cine știe peste ce comori nemaipomenite am dat aici? Vrei să ne apucăm cuminți de lucru? Încetul cu încetul...

Și prizoniera se apucă să traducă vechiul manuscris. Uitase de odihnă, de somn, de mâncare. Nu știa decât de manuscris. Cel

care-l scrisese parcă n-ar fi știut bine limba... sau... Fata în alb înțelese că documentul era cifrat. Îl traduse cuvânt cu cuvânt dar sensul traducerii i se păru obscur și neinteligibil.

– Philippe! prostuțule... Ce taină se ascunde în această hârtie? Ah, dac-ai putea să mă ajuți! Philippe, Philippe...

Prizoniera înțelese mult mai târziu că textul peste care dăduse era compus din cuvinte de bază și din cuvinte fără niciun rost. Toată strădania ei era să le deosebească pe unele de altele. În forma în care-l găsisese, documentul părea absurd. Era o încălcire supărătoare de fraze religioase.

Iată transcrierea corectă pe care o făcuse fata în alb:

„Taina cea mare și marea nenorocire abătută pe capetele noastre ne fac să ne gândim la comoara pe care-o ascunde cine oare decât sufletul prăpădit al nostru. Căci dacă ne ducem în cea veche cetate-a Vulturilor zisă și ne rugăm cumplit, vor spune oamenii că mântuirea se află ascunsă în crucea cea mare. Iar când vom fi și mai nenorociți, doar crucea cea mare în stare-i să poată trimite pe capetele noastre o izbăvire și cu ea solii cei tainici în crucea cea mică și toți să-și facă această cruce. Și încă una și iar și iar, iar asta din urmă va fi iarăși cea dintâi. Iar cine va sudui în veci fapta asta nu fi-va în stare să și-o răscumpere. Și iar a doua oară cu gândul măcar s-o gândească nu va fi în stare. Căci în împărăția cerului intrarea cea mare și dânsa, precum zic unii, se află ascunsă și nimeni nu știe și-n vecii vecilor nu va ști. Iară pe fiara fioroasă pe-afară prin care coclauri s-o caute cu trudă aprinsă-n făptură? În van totul, în van, în van. Vom găsi totul nu aiurea și doară documentul cel tainic din cartea sfântă ni-l va arăta. Și el se află în acel vechi ceaslov al prea iscusitului nostru Cristache Zogreanu sârman logofăt de cea de a treia putere. Dar numai în credință i se arată intrarea cea mare aceleia care din toți muritorii o merită. Căci acela care cu agera-i minte va prinde înțelepciunea cerească, va putea scoate din carte și din slovele tainice cheia fericirii noastre a tuturor.”

Cu cât fata în alb îl citea mai des, cu atât absurdul textului devenea mai evident. Făcu fel de fel de încercări, eliminând cuvinte, adăugind altele, schimbând ordinea rândurilor, a

cuvintelor, dar nu ajunse la niciun rezultat. Atunci care putea fi cheia lui? Trebuia să aibă o cheie. Disperată începu să-l citească rar și cu voce tare lui Philippe:

– Ajută-mă, prostuțule, nu știu cum să mă descurc...

„Taina cea mare și marea nenorocire abătută pe capetele noastre ne fac să ne gândim la comoara pe care-o ascunde cine oare decât sufletul prăpădit al nostru. Căci dacă ne ducem în cea veche cetate-a Vulturilor zisă...”

Fata în alb avu inspirația salutară să-i citească lui Philippe textul cu glas tare, parcă pentru a-și auzi și ea vocea. Philippe, smerit, o asculta cu atenție. După primele trei rânduri, prizoniera tresări... O luă de la capăt, și încă o dată, apoi sări în sus de bucurie:

– Philippe, dragul meu, am găsit! Ce simplu, ce copilăresc!

Dar Philippe nu cunoștea nicio altă limbă decât limba pisoilor, așa că nu află imediat taina fetei în alb. Un singur lucru era în puterea lui: să-și ciulească urechile. Și ascultă cucernic vocea fetei în alb și i se păru pisoifului că nu mai suna ca înainte, ci parcă altfel. Vorbirea fetei se asemena într-un fel cu torsul său.

3

Tic se sculă vesel și odihnit. Dimineața era frumoasă și senină, adia un vânt răcoros care nu putea decât să sporească hotărârea prichindelului de a porni imediat în căutarea noului mesager. Îl lăsă pe Petrică să doarmă și ieși afară, pentru a vedea, chipurile, cum se odihnise Țombi. Moașa îi pricepu manevra și veni în întâmpinarea lui:

– Cam devreme, mă sfârlează, și cum de-ai avut inima să-l lași pe Iliuță să doarmă...

– L-am ținut atâta cu vorba aseară...

– Aha! Și acum ce gânduri ai? Chiar vrei să pleci spre Călțunu? Dis-de-dimineață?...

– Călțunu?

– Da! Păi nu acolo vrei să te duci?

- Aha! exclamă Tic la rândul său. De acolo ați primit pachetul?

- Nu de-acolo, dar mi l-a dat un om de-acolo.

- Și nu vreți să-mi spuneți cum îl cheamă...

- Dacă ții morțiș, îți spun. Dar mai întâi trebuie să mănânci și pe urmă...

Tic se uită speriat spre femeie. Cine știe ce i-a mai trăsnet prin cap? se îngrozi el.

- Pe urmă trebuie să-mi fâgăduiești ceva. Dacă te-apucă iar noaptea pe-aici, nu-l mai cauți pe Iliuță ci vii de-a dreptul la Petrișor. Da?

- Da! răsuflă prichindelul ușurat. Acum îmi spuneți?

- Oleacă de zăbavă. Mamo! Gata laptele? Că e pe cale să plece musafirul și n-aș vrea deloc să plece flămând.

- Gata! se auzi o voce din casă. Numai să poftească...

- Atunci hai să mâncăm! îl invită moașa cea grasă.

Tic mănă în tăcere, cu poftă. După masă, bătrâna aduse o bucată de caș, un braț de ceapă verde, vreo cinci ouă, vreo cinci roșii, mari cum nu văzuse nici la expoziție în oraș, un cârnat de vreo doi metri și o halcă de pâine cu care s-ar fi putut sătura jumătate de sat.

- Să le pui, mămuică, în traistă că până la Călțunu e drum lung și te-o apuca foamea...

Speriat că noul sat o fi pe undeva pe la capătul țării, Tic se și repezi cu întrebarea:

- Da-i mult până la Călțunu?

- Păi sunt poate mai bine de cinci kilometri... răspunse băbuța în timp ce aranja gospodărește bucatele în ranița lui Tic.

Moașa se îndeletnicea cu a urmări schimbările la față ale musafirului, dar miloasă cum era nu-i mai lungi nerăbdarea.

- Atunci să ne-nțelegem. Întrebi la Călțunu de Ghiță Saftu. Vezi că-i om cam sălbatic. El mi-a dat pachetul. Dacă nu se poartă ca omul îi spui că te-am trimis eu. Zici așa cum îți spun eu: „Moș Saftule, Parușoaica m-a trimis la matale.” Așa să-i strigi, dacă îți lasă răgaz.

- Și dacă...

– Dacă-i spui așa afli ce vrei. Acum: drum bun că trebuie să fug la dispensar. Și să nu uiți să treci la înapoiere pe la Petrică. Nu, nu. Lasă-l să doarmă... Lasă-l...

– Sărut mâna și nu știu cum să vă mulțumesc...

– Ia uită-te, sfârleaza! Nici n-a apucat bine să intre în casa mea și se și gândește la mulțumiri! La drum!

Tic își puse ranița pe spate, îi făcu semn lui Țombi și ieși totuși cu pași grăbiți din casa cea mare și primitoare. Cine știe ce-l mai aștepta și acolo, la Căltunu?! Firul mesajului părea că nu se mai termină niciodată. Fata în alb îl chema însă cu atâta putere, că prichindelul ar fi fost în stare să meargă până la capătul lumii pentru a-i afla castelul în care era ținută prizonieră.

Imaginea fetei în alb îl însoți pe micul cutezător tot timpul drumului. Nici nu încerca să se despartă de ea. Era lângă el, aproape de el, la fel de aproape ca în seara aceea la meci când îi țipase în ureche cu atâta răutate. Era tăcută atunci, și fața i se făcuse de ceară, dar parcă văzuse și un licăr ciudat în ochii ei. Cum de-și amintea totul atât de limpede?... Oare o durea ceva, sau o încolțise vreo spaimă așa cum începea să-l încolțească pe el?... Și Tic își iuți pașii gândindu-se că poate merge pentru a însenina un chip foarte trist.

Satul în care pătrunse era mic, azvârlit într-o vale răcoroasă și pierdut parcă într-o pădure de pomi fructiferi. Cineva îi arătă casa lui Ghiță Saftu și-l urmări curios cu privirea. Tic bătu la poartă cu oarecare sfială. De după o șură se ivi un bărbat a cărui înfățișare îl zăpăci pe cireșar. Deși era un uriaș, omul părea scund din cauza umerilor care i se lățeau la nesfârșit. Prichindelul avea impresia că omul din fața lui e cel puțin la fel de lat în spate pe cât e de înalt. Nu mai văzuse niciodată un altul mai voinic. Purta pe cap o căciulă uriașă care i se lăsase până la sprâncene, niște sprâncene, negre și arcuite, dar mai ales încruntate:

– Ce vrei, mă bârzoiele, la casa omului? îl întâmpină o voce groasă și deloc prietenoasă. Mi-ai speriat orătăniile!

– M-a trimis...

– Cine te-a trimis, mă, la mine! Ia-ți tălpășița, mă, până nu strănut. M-auzi?

Ultima vorbă o rosti cu atâta putere că zornăiră ferestrele casei și câțiva țânci care se jucau pe uliță o tuliră repede în ogrăzi.

– Moș Saftule... se grăbi Tic să recite fraza magică, dar colosul nu-i lăsă timp:

– Ce moș, mă tontule? Mă!

În clipa aceea colosul ajunsese la poartă. Dar și Tic explodă:

– Parușoica m-a trimis la matale!

Într-adevăr: vorbe magice. Chipul colosului se însenină într-o clipită:

– Aha! Păi de ce n-ai spus de la-nceput? Hai, vino-năuntru. Și zi-i așa, te-a trimis Parașoica. Și cam ce-ai vrea tu?

– Să-mi spuneți de la cine ați primit pachetul acela pe care i l-ați dat ei.

– Aha! Păi pe bețivul ăla nu l-am văzut niciodată în viața mea. Nu știa măcar în ce zi se află. M-a întrebat pe mine dacă-i sâmbătă sau duminică. Și când a aflat că-i sâmbătă a spus că se întoarce din nou la botez. Atunci mi-a dat pachetul.

Moș Saftu vorbea cu voce atât de blândă că parcă ungea auzul.

– Și chiar nu l-ați văzut niciodată?

– Da' să-l ia dracu' de bețiv! Un' să-l văd? Că eu la crăsmă nu m-am dus în viața mea. Eu beau acasă. Ce, mi-ar ajunge mie o crăsmă!?... Da' poate l-o fi cunoscut vreunul cu care a băut la botez.

– Poate vă amintiți cum arăta...

– Ca un nătărău. Parcă-i mutase cineva falca din loc. Sau poate așa avea el obiceiul să rânjească. Nu arăta a fi din sat și nici măcar din satele megieșe. Asta fără doar și poate... Stai, stai, stai, flăcăușule. Purta el niște pantofi roșii, dar roșii ca ouăle de Paști. Așa ceva n-am mai văzut în viața mea. O haimana fără rost... Altceva?... Ce să-ți mai spun? Te pomenești că pachetul o fi fost de furat.

– Nu! se opuse Tic. Dar trebuie neapărat să aflu cine i l-a dat.

– Dacă asta-ți trebuie, atunci te-nvăț eu ce să faci. Mergi la baba Aglaia, peste drum de biserică, ș-o-ntrebi pe aia. Că aia știe și de câte ori am strănutat eu azi-noapte, și câtă apă a băut de dimineață pân-acum taurul comunal, și câți pui au scos capul din

găoace acum un ceas sub cloșca Cârnațoaiei.

– Nu-i rea? se interesă practic micul pățit.

– O să-ncerce ea să te descoase dar tu să-i spui că moș Saftu vrea să știe... și-i spui ceea ce vrei tu să știi...

– Dacă n-o să vrea? C-am mai dat peste una...

Moș Saftu se uită la Tic, apoi își întoarse fața spre răsărit și prichindelul îi auzi vorbele bubuind ca niște tunete prăvălite din văzduh:

– Fă Aglaio! Vezi că trimit un băietan la tine cu o vorbă... Acum poți să te duci fără teamă, își liniști el musafirul.

Tic îi mulțumi și porni către biserică. Baba Aglaia însă nu era acasă. Era undeva la capătul satului, dar auzise vocea lui moș Saftu și se îndrepta cu pași de struț spre casă. Prichindelul profită de absența babei și se duse până la oficiul poștal de unde expedie: *„Încă nu am dat de capătul firului dar nu cred să mai fie mult stop Vă țin la curent. Tic.”*

4

La Vulturești, cireșarii, în clipele lor de răgaz, așteptau cu înfrigurare apariția lui Tic sau măcar un semn oarecare de la el. Dar clipele de răgaz erau atât de puține! Tot timpul și toate preocupările lor erau dedicate descifrării documentului. O vreme întreprinseră cercetări în jurul izvorului. Era în textul vechi o frază care suna astfel: *„apoi, oprindu-te la izvor și la sfânta duminică, împerechezi doi de unu și numeri trei brazi”*... Căutară peste tot în jurul izvorului dar nu găsiră nimic, nici măcar un bolovan aruncat la întâmplare. Lucia încercă, la un moment dat, să interpreteze numeric textul.

– Ia să scoatem toate cifrele concrete pe care le conține textul! spuse ea.

– Mai întâi avem cei patru stânjeni, își aminti Dan la iuțea. Îi transformăm în pași, în metri, în ce?

– Stai, stai, Dan! îl opri Maria. Înaintea stângenilor avem cele zece porunci și cifrele a cincea și a noua. Și după stânjeni cele

patru Evanghelii. Nu zice într-un loc „*te-ncumeți la drum cu toate evangheliile*”?

– Și pe urmă zece cu unu și zece fără unu, adică douăzeci, spuse Lucia care cunoștea documentul pe de rost. Dar mi se pare că Dan a cam nimerit-o. Ce facem cu cifrele astea? Ce reprezintă ele? Distanțe?

– Dar dacă reprezintă litere? își dădu cu părerea Ursu.

– Litere?! se miră Lucia. Să-ncercăm! Să luăm frază cu frază.

– În prima n-avem nicio indicație de cifră – încep Maria. Nici într-a doua, nici într-a treia. Va să zică într-a patra... Notează, Dan: 10, 5, 9... Apoi 4, apoi 2, apoi 4, apoi 2.

– Care 2? întrebă Dan.

– Cele două porunci din fraza a șasea...

– Aha! Apoi 10 și 1 și 10 fără 1. Cum le interpretăm? 11 și 9 sau 10, 1, 10, 1.

– Și așa și așa! propuse Lucia. Să iasă ceva cu sens și vedem noi. Măcar să reușim să le transformăm în ceva...

În câteva minute scoaseră toate cifrele din text. Dan se repezi să le interpreteze după alfabet. Va să zică 10 este J, 5 este E, 9 e I...

– În ce alfabet? întrebă Lucia...

– Cum în ce alfabet? Aoleu, mamă dragă, descoperi Dan. Trebuie să găsim corespondențele cifrelor în alfabetul chirilic. Cine-l știe?

– E o prostie! se opuse Maria. E o pierdere de timp idioată. Nu poți să scrii o taină cu primele zece litere ale alfabetului. Fiindcă nicio cifră nu trece de zece.

După o clipă de surpriză, acceptară toți, fără rezerve, remarcă făcută de Maria.

– Ce vulpoi o fi fost la vremea lui tretilogofătul! recunosc Dan. Oare nu cumva o fi vrut să-și bată joc de oameni?

– Numai asta nu! demonștră Lucia. N-ar fi fost ascuns cu atâta grijă documentul. Stați! Voi ați cercetat bine încăperea în care l-ați găsit?

– Podeaua, pereții, toate ungherele, palmă cu palmă, răspunse Dan. L-am căutat și la cub, nu numai la pătrat, adică și-n relief nu numai la suprafață...

– Dar plafonul? întrebă Lucia.

– Plafonul!? se miră Ursu. Nu, și nici zidul unde-i ușa. Dar nu văd unde-ar putea să ducă... Zidul cu ușa e închis, e zid și pe dinafară, iar plafonul se mărginește cu coasta dealului... Știi eu? Poate că ar fi bine să mai scotocim puținel pe-acolo. Mă gândesc și eu acum la plafon... Dealul face un unghi destul de curios... Mergem?

Cireșarii își puseră de data aceasta toată nădejdea în încăperea aceea mică și întunecoasă. Toți intrară în ea și o luminară cu toate lanternele. Izbiră cu cazmaua în plafon, peste tot locul, dar zadarnic. Izbiră și în zidul în care se afla ușa. În dreapta nimic, dar în stânga...

– Sună a gol!!! țipă Dan. Ursule! Intrarea!

Ursu lovi în continuare cu colțul târnăcopului, încet și meticulos, și în câteva secunde reuși să stabilească foarte precis contururile suprafeței care răsuna a gol. Ceilalți urmăreau cu inima la gură mișcările lui Ursu. Conturul zgâriat pe zid era destul de mare și de forma unui pătrat cu latura cam de trei sferturi de metru.

– E precis o intrare! anunță Ursu. Nu cred să fi fost secretă la vremea ei, și nu pot să înțeleg de ce a fost zidită...

– Putem sparge zidul? întrebă Maria.

– Cred că e o coajă foarte subțire de zid, o liniști Ursu. Răsună prea puternic a gol. Dați-vă la o parte.

Ursu începu să lovească ușor cu ciocul de fier al târnăcopului. Dar el însuși fu uimit când, după o pojghiță subțire de mortar, cazmaua întâlni în cale metal.

– Prin urmare e tot o intrare secretă, Ursule! se bucură Dan.

Noua descoperire nu îngreună munca lui Ursu ci mai degrabă i-o ușură. Găsi o crăpătură între zid și metal, vâri acolo colțul cazmalei și trase cu putere. Capacul de fier se desprinse din zid oferind privirilor nu o scobitură laterală cum se așteptau toți ci una în adâncime. Aveau de fapt în fața lor o intrare sub formă de puț.

– Formidabil! strigă Dan. Ați văzut? Tot aici la Vulturești e misterul. Lucia! Meriți un sărut de la cine știu eu...

Lucia nu luă în seamă ultimele cuvinte ale lui Dan și nici nu-l văzu pe Ursu înroșindu-se, deoarece vlăjganul își coborâse capul în puț căutând să distingă ceva în adâncimi.

– Are trepte de fier, adică... adică niște mânere, spuse el, după ce își scoase capul înroșit de aplecare din deschizătură. Eu cobor.

– Stai! îl opri Lucia cu cel mai poruncitor ton din lume. Cum o să cobori așa? Dacă vreo treaptă... și închise ochii pentru a-și alunga gândul. Nu! Te legăm cu frânghia.

Ursu se supuse întocmai poruncii primei dintre egali, care devenise între timp hotărâre prin aprobarea mută a celorlalți. Se lăsă legat imediat sub brațe printr-un nod pe care tot el și-l pregăti, un nod care nu-i stingherea mișcările și care se strângea numai atunci când îl trăgea o greutate. Își luă cu dânsul lanterna, un ciocănel, o vergea de fier, o secure și un cuțitaș. Frânghia avea vreo 20 de metri și asta îi liniști pe toți.

Ursu începu coborârea... Cei de sus dădeau drumul la frânghie cu mare grijă. După primii metri de coborâș, după ce-și lăsă raza lanternei în jos, Ursu înțelese că nu-i va ajunge frânghia. Puțul era mai adânc de 20 de metri. Se oprea la fiecare treaptă pentru a cerceta zidul puțului, adică întreaga suprafață cilindrică din jurul lui, cu lanterna, cu ciocănelul și cu vergeaua. Voia să se convingă definitiv că nesfârșitul cilindru de piatră nu ascunde altă intrare secretă, capătul vreunui gang sau cine știe ce altceva. Zidul însă părea că nu are nicio taină. Treaptă după treaptă, Ursu repetă migăloasele lui cercetări. Aerul se împuținase. Ajunsese în locul unde, după calculele lui, nu mai era mult până să se termine frânghia. Lumina lanternei arăta parcă o cotitură a puțului. Mânerele de fier, deși pe alocuri se clătinau, dovedeau însă rezistență... Își desprinsese cu mișcări lente frânghia din jurul trunchiului, o legă de un mâner și fără să mai aștepte își puse în aplicare gândul temerar care-i venise mai demult în minte.

Coborî cu cea mai mare băgare de seamă și se opri la fiecare treaptă pentru a studia în continuare zidul puțului. Nimic... Ajunse și în locul unde i se păruse că zidul face o cotitură. Nu era decât o scobitură în zid. Acolo se terminau mânerele de fier, iar câțiva metri mai jos se termina și puțul. Ursu nu mai avea nicio

îndoială: ceea ce credeau toți că e o intrare secretă nu era decât un puț veritabil. Adică fusese, la vremea lui, un puț. Poate chiar o fântână tăinuită pentru aprovizionarea cetății în caz de primejdii. Urmele de eroziune de pe pereți și puzderia de cioburi din fundul puțului erau dovezi de netăgăduit.

Vlăjganul se chinui să scoată o piatră mare din zid și după ce izbuti o azvârli cu putere în jos. Voia să se convingă că fundul puțului nu e înșelător. Bolovanul scoase un zgomot greoi, înfundat și foarte apropiat. După ce mai lumină o dată cu lanterna fundul puțului pentru a calcula distanța precisă și a determina locul precis unde se afla bolovanul, Ursu băgă lanterna în buzunar, își eliberă mâinile și sări în gol pe întuneric.

Calculul pe care-l făcuse Ursu fusese de o precizie salutară. Atingerea pământului și flexiunea se produsese în același timp. După ce își restabili echilibrul și aprinse lanterna, vlăjganul își descoperi piciorul stâng la câțiva milimetri de bolovan. Câțiva milimetri mai la stânga și căzătura, cu toate urmările ei nenorocite, ar fi fost inevitabilă. Ursu mai sărise odată pe întuneric, de la o înălțime mult mai mică și cunoștea foarte bine senzațiile și urmările unei astfel de sărituri. Puțul nu avea însă niciun secret înăuntrul lui, de la gură și până la fund. Secretul era însuși el, existența lui acolo, deasupra cetății, existența lui tăinuită. Era un puț foarte adânc, secăt în întregime și care, fără îndoială, nu slujise la altceva decât la aprovizionarea cu apă a cetății. Ursu oftă. N-avea niciun rost să-și mai piardă timpul acolo. Săpă cu ajutorul ciocănașului câteva găuri în pereții tari ai cilindrului de piatră, își fixă vârfurile picioarelor în ele, mai făcu un rând de găuri și ajunsese cu mâinile la mânerele de fier. Se cațără cu dibăcie până la frânghie, și-o prinse de trunchi și începu urcușul cel permis. Nevoia de aer proaspăt îl amuți câteva clipe, acolo sus, ba chiar îl obligă să părăsească, fără regrete, încăperea tăinuită. Se întinse cât era de lung, cu spatele pe iarbă. Și abia după ce trase câteva guri de aer proaspăt, anunță rezultatul explorării:

- Nimic, dar nimic din ăla solid.
- Nu cred! se îndoi Dan. Vrei să ne faci o surpriză...

– Aș vrea și eu, spuse Ursu râzând, dar din păcate intrarea noastră secretă nu-i decât un puț secret, un puț cât se poate de veritabil.

– Ai cercetat bine pereții? La fiecare treaptă?

– Da! răspunse vlăjganul fără șovăială.

– Și fundul? sări Maria.

– Și fundul!

– Ce adâncime are? întrebă Dan.

– Cam 30 de metri...

– Cât? sări Lucia. Parcă n-am auzit bine...

– Trei-zeci! silabisi Ursu. Dar abia după ce răspunse a doua oară înțelese ce anume o făcuse pe Lucia să repete întrebarea: Adică... douăzeci plus zece. 20 și 10, cum ar spune documentul, încercă el să glumească.

– Atunci de ce te-ai lăudat c-ai cercetat și fundul? îl luă Dan la rost.

– Am coborât și pe trepte, fără frânghie. Erau solide, rezistente, ce mai.

– Până unde mergeau treptele? azvârli Lucia o nouă întrebare răutăcioasă.

– Până-n fund! răspunse Ursu prompt.

– Atunci nu-mi ies calculele... spuse Lucia cam cu părere de rău.

– Care calcule? întrebă la rândul său Ursu.

– Niște cifre din document...

Ceialți făcură ochii mari. O frază din document spunea: „*Apoi numeri bine treptele dară nu chiar la cea din urmă te oprești*”... Dar Lucia nu se gândise la fraza aceea. Încerca o manevră cu un scop meschin.

– De fapt nu erau chiar treizeci, ci numai 25, preciză Ursu.

– Și la ce distanță una de alta? mușcă din nou Lucia.

– Cam la un metru...

– Ura! exclamă Dan. Atunci mai avem șanse, Ursule! De ce-ai spus c-ai cercetat și fundul puțului. Tu crezi că se vede chiar totul cu lanterna? Dacă găsim acolo capătul unui coridor subteran?

– Nu-i niciun capăt! răspunse Ursu sec. Am ajuns până-n fund.

Puțul e puț și gata! Poftim o bucată de ceramică, de la o oală spartă, de pe fund.

– Cum ai ajuns acolo? se miră Maria.

– Erau... am săpat niște găuri în zid, pe cuvântul meu...

– Am găsit! îl salvă Dan fără să vrea. Puțul trebuie să fie izvorul despre care vorbește documentul. După fraza cu treptele nu vine fraza cu izvorul? „*Oprindu-te apoi la izvor...*”

– Nu! îl temperă Maria. Dar poate c-a văzut Ursu vreo pădure de bozii înainte de a ajunge în fundul puțului, adică la izvor. După trepte nu vine fraza: „*apoi rătăcești în voie printr-o pădure plină de bozii...*”? Unde-i pădurea? La mijlocul fântânii!

– Poate că de-aceea l-au ucis pe tretilogofăt... se răzbună Dan. Pentru că a încâlcit prea tare documentul... Eu unul mă dau bătut, îmi pleznește capul, nu mai pot...

– Bravo!

Exclamația aceasta, puțin dojenitoare, puțin veselă, n-o scosese niciunul din cei patru cireșari cocoțați pe coasta dealului. Tresărind, coborâră toți privirile și ochii lor uimiți întâlniră o ființă de care poate nu avuseseră niciodată mai multă nevoie. De jos, de la poalele dealului, îi privea râzând, cu mâinile în șolduri, un băiat înalt, cu figura bronzată, cu cămașa în mână și cu maioul de pe el learcă de sudoare. Victor!

5

La Călțunu, în căsuța strâmtă de peste drum de biserică, Tic asculta spusele unei bătrâne cu fața plină de zbârcituri, cu nasul ca un cioc de uliu și cu niște ochi care-i jucau în cap ca niște mărgele.

– Și ce vrea bivolu' acela de Saftu, măiculiță?

– Să aflați cine-i bețivanul necunoscut care i-a dat pachetulul...

– Scârba aia care nu știa dacă-i sâmbătă sau duminică?

– Întocmai! spuse Tic fără să se mai mire.

– Mare lucru! Apoi prăpăditul ăla cu pantofi ca zgorghina nu-i de pe-aici, adică o fi fost el pe-aici odată, da' amu-i la București.

Face pungășii prin obor. Un terchea-berchea, doi lei părechea... Păscuță Gâtlan îi zice.

– A plecat? întrebă Tic înspăimântându-se.

– Nu l-a mai văzut nimeni de-atunci. Ba a trimis și-o epistolă din București prin care cere niște acte de la primărie.

– Aoleu! se vaită prichindelul. Dar cine o fi putut să-i dea pachetul?

– Păi să vedem cu cine-a băut, se cufundă baba în amintiri. Dimineața a băut la cooperativă cu băieții lui Todiriță Dascălu. Cu crăcănatul ăla de Maței și fonfăitul ăla de Stăniță. Până pe la vreo două-ș-pe. P-ormă a trecut pe la Iordache, sfrijitul ăla de lângă cimitir, ș-a mai supt ș-acolo vreun sfert de rachiu, că mai mult nu scoate sfrijitul pe degeaba; apoi a prânzit la Scălămbău, așa-i zicem noi lu' Niță a lui Truțu; acolo să fi băut vreo trei, patru kile de terază; p-ormă a trecut pe la Anița, văduva lui Nichifor crășmarul, cucuiata aia, n-ar mai ține-o pământul și alții, dar n-a găsit-o acasă, așa că s-a dus iar la cooperativă unde s-a-nhăitat vreo două ceasuri la bere cu hârșăitul de Stelian, finu' lui Bucă Preda, învățătorul. Cic-au băut vreo opt-ș-pe-ce sticle, da' i-o mai fi înșelat și vânzătorul, că se pricepe, hoțul; apoi s-a dus de-a deschis botezul. El a fost primul. A băut întâi cu lăutarii, cociștii aceia ai lui Știulete Baniță de peste deal; cică-i spune baniță lui taică-său pentru c-odată, la un iarmaroc, a șterpelit o cogeamite baniță fără să-l vadă negustorul; p-ormă a băut cu un învățător din Șoimeni, încrezutul ăla de Papucea, pe care nu-l mai văzuse de zece ani, că au fost același leat în același regiment. Apoi a vrut să plece, dar pe la jumătatea drumului s-a-ntors, după ce s-a-ntâlnit cu huiduma de Saftu și l-a-ntrebat de-i sâmbătă sau duminică. Ș-o băut iar cu...

– Nu mai avea pachetul la el. I-l dăduse cineva înainte, o întrerupse Tic îngrozindu-se la gândul unui nou pomelnic...

– Da, da, da! recunosc baba Aglaia. Cine putea să i-l deie? Fonfăiții lui Dascălu?... Nu cred, că toată săptămâna au fost la târg. Sfrijitul de Iordache nu iese din casă de zece ani. Vinde rachiu pe sub mână, pungășul, da' are un rachiu, Doamne! Scălămbăul, nu cred fiindcă s-a dus el la târg a doua zi; hârșăitul

de Stelian poate, sau dacă nu cocostârcii lui Baniță, ori fudulul acela de învățător din Șoimeni. Alții nu cred. Ei, dar amu n-ai putea să-mi spui și mie la ce-ți trebuie să știi toate astea?

– Moș Saftu vrea să știe...

– Ei, apoi vezi... Să nu-mi umbli mie cu șmecheșuguri, ori poate n-ai auzit încă de baba Aglaia. Parcă eu nu știu că te-a trimis elefanta aceia de Parașoaica... după ce-ai dormit noaptea cu Petrică al ei într-o cameră?... N-o fi fost vreun lucru de furat în pachet? Că tot umblă fel de fel de vorbe pe-aici...

Tic înțelese că singura șansă de a scăpa de întrebările babei era aceea de a o face să vorbească.

– Dar ce fel de vorbe umblă? făcu prichindelul pe miratul. Fură cineva?

– Cic-ar fi niște hoți prin părțile noastre care caută comori și jefuiesc oamenii dacă-i prind seara răzleți pe drum. Ba un mocan cu nasul ca o mistrie zicea c-au luat zălog...

– Umblă hoții pe-aici? se repezi Tic.

– Nu chiar pe-aici, dar nici prea departe... Dincolo de munte, sunt niște coclauri pe-acolo! De la Șoimeni nu-i mult.

– Nu-i și-un castel alb de marmură?

– Asta n-am mai aflat-o! Și dacă n-am aflat-o eu... Sunt numai niște văgăuni vechi, da' mai departe, dincolo de Brazi, cică-s de pe vremea strămoșilor.

– Și ce caută hoții?

– Ce caută toți hoții... să jefuiască oamenii. Numai că pe la noi umblă și după comori. De când mă știu eu, au prins patru cete de tâlhari pe meleagurile noastre. Una din ele, a lui Dușan, mai și căsăpea oamenii după ce-i jefuia și-i dezbrăca până la chele. Da' până acum n-am auzit să fure și fete...

– Când au furat fete? întrebă într-o doară Tic.

– Păi așa zicea mocanul acela cu nasul ca mistria. Pe urmă a-tors-o el că nu-i adevărat, da' la-nceput i-a spus cuiva în mare taină c-a văzut cu ochii lui cum au luat niște oameni zălog o fată sus pe munte.

– Când?

– Păi nu e chiar așa de mult. Nicio săptămână. Da' ce te-ai

îngălbenit?

– Eu? se stăpâni Tic din răspuțeri. Poate din cauza plămânilor. Sunt cam bolnav. Și-i chiar adevărată povestea cu fata?

– Așa umblă vorba. Da' ciobanul pe urmă s-a jurat omului căruia-i spusese taina că nu-i adevărat, că s-a-nșelat. Și eu mai că l-aș crede. Dacă era adevărat cu fata, știam eu înaintea ciobanului... I s-a părut și lui, cine știe. Sau o fi avut vreo vedenie. Mai ales că zicea că fata era îmbrăcată într-o rochie albă. Așa apar vedeniile, în alb... Da' ce ai, dragul măicuții, de ți-ai schimbat iar culoarea? Să-ți dau olecuță de rachiu? Face bine...

– Nu, sărut-mâna, că nu-i bun pentru plămâni.

– Atunci poate-ai vrea o cană de chișleag? Stai numa' oleacă...

– Nu, săru-mâna, nu mi-i foame...

– Ei! Acuma ai vrea să-mi spui și mie ce vrea Parușoaica cu pachetul? Ce vrea elefanta! Că tot aflu eu până la urmă.

Tic se agăță imediat de ideea băbuței:

– Nici mie n-a vrut să-mi spună. A aflat că vin încoace și mi-a spus să-l întreb pe moș Saftu cine i-a dat pachetul.

– Da-ncotro ziceai că te duci?

– La... Șoimeni... răspunse prichindelul gândindu-se că oricum va trebui să-l întâlnească pe învățătorul de-acolo.

– La Șoimeni? Tocmai unde s-a stârnit zvonul cu hoții? Da' pe cine ai mătăluță acolo, că de prin părțile noastre nu pari a fi?

Tic se gândi la cel mai frecvent nume care putea să fie în Șoimeni și răspunse imediat:

– Am un coleg acolo, unul Șoimu.

– Șoimu? Trebuie să fie al fierarului, că ăla are băieți la școală. Vezi-că tot am aflat că înveți la școala tehnică?

Prichindelul nu protestă. Despărțirea îi fu ușurată de apariția câtorva babornițe în pragul casei. Pesemne, iscoadele babei Aglaia. Se duse în goană la poștă pentru a expedia o altă telegramă către frizeria „Higiena” însă cu un conținut foarte diferit de cel al primei depeșe: „Veniți la Șoimeni, stop Mesajul e adevărat. Tic.”

Din nefericire, mesajul nu putea să ajungă imediat sub ochii cireșarilor. Erau toți la Vulturești. Prichindelul n-avea însă de unde să știe ce se întâmplase la ruine. Și totuși tremura la gândul că ar

putea ajunge prea târziu la castelul fetei în alb.

Capitolul XII

1

Prizoniera în alb descifrase mesajul. Își dăduse seama că toată rezolvarea lui stătea în despărțirea și selecționarea unor anumite cuvinte. N-avea însă cheia. Citindu-l cu voce tare lui Philippe, simțise că unele cuvinte au o anumită rezonanță, detașându-se singure de celelalte. Sesizase un anumit ritm pe care-l impuneau anumite cuvinte. I se păruse că ritmul care cuprindea aceste cuvinte era foarte asemănător cu ritmul epopeilor homerice. Se gândea la dactilii și hexametrii lui Homer:

„*Cân-tă ze-i-ță mî-ni-a ce-a-prin-se-pe-A-hil Pe-le-ia-nul*”. Iar în document primele cuvinte sunau la fel: *Tai-na cea ma-re și ma-rea...*

Se apucă să copieze textul documentului, cu toată fidelitatea, și după ce termină de copiat se gândi să sublinieze cu creionul cuvintele care impuneau și care se încadrau în ritmul homeric:

„*Taina cea mare și marea* nenorocire abătută pe capetele noastre ne fac să ne gândim la *comoara pe care-o ascunde* cine oare decât sufletul prăpădit al nostru. Căci dacă ne ducem în *cea veche cetate-a Vulturilor zisă* și ne rugăm cumplit, vor spune oamenii că mărturisirea se află *ascunsă în crucea cea mare*. Iar când vom fi și mai nenorociți *doar crucea cea mare în stare-i să poată trimite* pe capetele noastre o izbăvire și cu ea *solii cei tainici în crucea cea mică* și toți să-și facă această cruce. Și încă una și iar și iar, *iar asta din urmă* va fi iarăși *cea dintâi*. Iar cine va sudui *în veci fapta asta nu fi-va în stare* să și-o răscumpere. Și iar a doua oară *cu gândul măcar s-o gândească* nu va fi în stare. Căci în împărăția cerului *intrarea cea mare și dânsa* precum zic unii se *află ascunsă și nimeni nu știe și-n vecii vecilor* nu va ști. Iară pe fiara *fioroasă, pe-afară prin care coclauri s-o caute cu truda aprinsă-n făptură*. În van totul, în van, în van. Vom găsi totul nu aiurea *ci doar hrisovul*

cel tainic din cartea sfântă ni-l va arăta. Și el se află în acel vechi ceaslov al prea iscusitului nostru Cristache Zogreanu, sărman logofăt de cea de a treia putere. Dar numai în credință i se arată intrarea cea mare aceluia care din toți muritorii o merită. Căci acela care cu-agera-i minte va prinde înțelepciunea cerească, va putea scoate din carte și din slovele tainice cheia fericirii noastre a tuturor.”

Fata în alb adună și împărți apoi în hexametri și septametri cuvintele subliniate și se pomeni cu următorul text:

*„Taina cea mare și marea comoară pe care-o ascunde
cea veche cetate-a Vulturilor zisă se află ascunsă
în crucea cea mare. Doar crucea cea mare în stare-i să poată
trimite*

*solii cei tainici în crucea cea mică iar asta din urmă
în veci fapta asta nu fi-va în stare cu gândul măcar s-o
gândească.*

*Intrarea cea mare și dânsa se află ascunsă și nimeni nu știe
pe-afară prin care coclauri s-o caute cu trudă aprinsă-n făptură
ci doară hrisovul, cel tainic al prea iscusitului nostru
Cristache Zogreanu sărman logofăt de cea de a treia putere
arată intrarea cea mare aceluia care din toți muritorii
cu agera-i minte va prinde din slovele tainice cheia.”*

Fata în alb citi din nou de la un capăt la altul cele douăsprezece versuri trisilabice. Își mai aruncă o dată ochii pe textul vechi, apoi puse toate hârtiile pe pat și începu să se plimbe îngândurată prin cameră. Cu toată zgârcenia celor unsprezece versuri, textul vechi destăinuia câteva amănunte de o însemnătate excepțională. Mai întâi lămură taina castelului celor două cruci. Castelul era împărțit în două aripi, una *mare* și una *mică*. În care parte se afla ea și în care cei trei oameni? În care parte se afla ea? În crucea cea mică sau în crucea cea mare? Dacă se afla în crucea cea mică, textul dezvăluia o a doua taină și anume că din partea asta niciodată nu se va putea trece în partea cealaltă a castelului, adică

acolo unde se aflau cei trei căutători. Dacă se afla în partea cea „mare” a castelului, atunci trebuia să găsească o comoară de preț și o comunicare secretă cu cealaltă aripă a castelului prin care să *poată trimite solii cei tainici*. Iar cea de a treia taină pe care o dezvăluia documentul era că *intrarea cea mare se află ascunsă pe-afară prin cine știe ce coclauri* și că numai un alt text al unui tretilogofăt, pe nume Cristache Zogreanu, dezvăluie taina acelei intrări.

Fata în alb revăzu în minte planul castelului dar nu descoperi niciun indiciu care să ateste că se află fie în aripa cea mare, fie în aripa cea mică. Marea intrare? Oare nu era vorba despre intrarea pe care ajunsese și ea în castel? Și această intrare fusese tănuită și încă atât de bine că nimeni nu reușise s-o descopere până la cei trei oameni.

Cu aceste gânduri, prizoniera ieși în curtea interioară. Absorbită de gânduri și întrebări, nu dădu nicio atenție lui Philippe, care după ce decapitase o altă viperă cu corn, îi împingea leșul într-o scobitură. Fata în alb se întreba dacă și cei trei căutători cumpliti știu că vechea cetate a Vulturilor ascunde o comoară și ganguri secrete. Și găsi un răspuns afirmativ la întrebare, sau mai bine zis datele unui răspuns afirmativ. De aceea scotoceau ei prin toate încăperile. Dar pesemne că nici ei nu știau în ce aripă se află. Cercetările lor puteau să însemne atât căutarea comorii cât și căutarea unei comunicări. Dar cum ar putea să existe o comunicare între două încăperi, de pildă, care să folosească numai uneia dintre încăperi?

Fata în alb se gândi la cea mai simplă comunicare, la ușă. Cum ar putea să se folosească de ușă numai o singură parte? Chiar dacă ușa ar fi la capătul unui gang subteran, asta nu înseamnă oare că ar putea fi folosită și dintr-o parte și din alta? Numai dacă ar fi foarte primejdioasă, sau dacă... dar nu, nu-și putea explica lămurit o intrare tănuită care să poată fi folosită dintr-o singură direcție... Trecând pe lângă ușa grea de fier care asigura comunicarea curții interioare direct cu coridorul, prizoniera fu izbită de un adevăr de o simplitate uluitoare.

– Philippe! își strigă ea cotoiul. Cât e de simplu! Uită-te la ușă

asta! Nu e ea o comunicare între două părți? Dar există o parte, Philippe, care n-o poate folosi. Partea noastră. Pentru că e încuiată pe dinafară. Acum înțelegi, Philippe?

Fata în alb se convinsese că nu poate fi alt adevăr. Intrarea era încuiată în permanență printr-o parte și era atât de bine ascunsă că nimeni nu era „în stare cu gândul măcar s-o gândească”. Chiar ea, în încăperea ei, și ceilalți trei locuitori ai castelului nu cercetaseră peste tot fără să dea de intrarea secretă? Dar de unde putea ea să știe cu certitudine că oamenii din partea cealaltă nu descoperiseră intrarea? Intrarea sau ieșirea? Iar i se încălciră gândurile. Se strădui să și le limpezească. Intrare sau ieșire... Oricum s-ar fi numit, trebuie să se găsească undeva în castel. Unde? În curte? Dar dacă s-ar afla în curte? Iată la ce nu se gândise, poate, nimeni până atunci!...

Își aruncă ochii prin curte, de-a lungul zidurilor înalte. Erau atât de roase de ploii și furtuni... Erau pline de mușchi. În afara scăriței care ducea la crenele, părea că nu mai ascund nicio altă taină. Iar spațiul de la picioarele ei era din piatră naturală... Nu, în niciun caz în curte! Ar fi fost lipsit de romantism. Ar fi fost mai prejos de înfățișarea maiestooasă și severă a castelului, ar fi stricat toată simetria, i-ar fi stricat visul.

Dacă intrarea secretă se afla chiar în camera ei?

– Philippe! Își chemă fata în alb prietenul și alergă în celula mare de marmură.

Dar când pătrunse înăuntru primul lucru care o izbi fu sărăcia patului. Pe patul atât de bogat la ieșirea ei în curte nu se mai afla nimic. Textul, descifrarea și copia lui dispăruseră toate, de parcă le înghițise pământul.

2

Lucia îi istorisi lui Victor din fir în păr, și într-o succesiune foarte precisă, toate întâmplările care se petrecuseră de la plecarea lui în Austria. Dan nu se putu abține la sfârșitul extraordinarei relatări!

– Deși ai uitat un singur amănunt, trebuie să recunosc, Lucia, că ești un geniu în materie de istorie obiectivă.

– Ce-am uitat? întrebă surprinsă Lucia.

– Ai uitat să-i spui că eu am fost acela care, cuprins de o vervă nebună, v-am adus pe această pistă greșită, fir-ar să fie de tretilogofăt...

– Cred că și eu aș fi făcut la fel ca tine, îl liniști Victor. Atâtea coincidențe. Numele, locul unde ați găsit documentul, ruinele... Nu, Dan, n-ai absolut nicio vină. Mai bine spuneți-mi dacă aveți vreo veste de la Tic?

Întrebarea lui Victor îi trezi pe ceilalți cireșari dintr-un somn foarte vinovat.

– Fiindcă mi se pare, continuă Victor, tot din spusele Luciei, că Tic a plecat pe urmele mesajului fără să știe precis unde vă aflați sau crezând că sunteți în oraș.

– Da, recunosc Ursu. I-am spus în ziua în care a plecat că până seara suntem în oraș.

– Unde-ar putea fi? se îngrijoră Maria.

– Unde în altă parte decât pe urmele mesajului? Dar cine știe pe unde-l poartă aceste urme. Și cine știe câte telegrame ne-or fi așteptând acasă.

– De ce telegrame?

– Pentru că dacă s-ar fi întors, ar fi venit el încoace. Într-un fel trebuia să vă țină la curent cu investigațiile lui. De aceea cred că a trimis măcar o telegramă. Dar n-are niciun rost să vă îngrijați. Tic e destul de descurcăreț și de dibaci.

– De ce întârzie atunci atât de mult? întrebă Dan.

– Ar fi o singură explicație, răspunse Victor. Că firul mesajului e foarte încâlcit.

– Vrei să spui că e foarte lung! sublinie Maria.

– Nu! Foarte încâlcit. E cu totul altceva. Dacă ar fi fost foarte lung... să zicem, de pildă, că șoferul i-ar fi spus că a primit mesajul de undeva dintr-un oraș de la o sută de kilometri depărtare de orașul nostru. Ce-ar fi făcut Tic? V-ar fi pus imediat la curent cu descoperirea lui și mai cred că ar fi cerut și ajutorul unuia dintre voi.

- Tot nu înțeleg, mărturisi Ursu.

- Eu cred că mesajul a trecut prin multe mâini, chiar prin foarte multe mâini, continuă Victor. Aș îndrăzni să spun că din locul inițial a trecut din sat în sat. De aici vine întârzierea lui Tic. De câte ori dă peste un nou mesager, care probabil nu e prea departe, i se pare că e ultimul. Și merge; și merge înainte fără să simtă, săracul, câtă distanță parcurge.

- Atunci tu crezi în adevărul mesajului? îl întrebă Lucia.

- În măsura în care cred în existența castelului. Și cred că de această existență niciunul dintre voi nu se îndoiește.

- De ce să nu fi făcut „fata în alb” o glumă cu noi? Ne știe întreprinzători, curioși...

Lucia voia să se convingă odată pentru totdeauna că nu greșise când începuse să dea crezare mesajului. De aceea îl ațâța pe Victor.

- Sunt prea multe date care pledează împotriva farsei, Lucia. Mai întâi dispariția fetei. Care este o realitate și încă una crudă. O fată cu istețimea și educația ei nu-și părăsește bunica pentru a ne face nouă o farsă...

- Asta ziceam și eu! îl întrerupse Dan.

- Pe urmă, continuă Victor, printr-o farsă, cineva vrea să-și bată joc de altcineva, nu să se autoridiculizeze.

- Ce vrei să spui? întrebă Maria.

- După câte mi-ai spus chiar tu și după tonul pe care-l dovedește mesajul fetei, Castelul celor două Cruci era visul ei, idealul ei. Or, tu, Maria, ai ajunge până acolo ca de dragul unei farse, oricât ar fi ea de ingenioasă, să-ți dezvălui visul sau idealul și să faci din el subiect de râs?

- Nu! recunosc Maria. Ai dreptate.

- Și mai e un lucru, nu lipsit de importanță, ba destul de serios. Firul mesajului. E prea încălzit ca să fie voit. Când vrei să faci o farsă, să spunem cu ajutorul unui mesaj, primul lucru este acela de a te asigura că mesajul va ajunge repede și sigur la țintă. Poți risca să-l dai chiar cu propria ta mână numai ca să fii sigur că a ajuns la țintă, și ca să-ți aranjezi apoi amănuntele farsei. Încălcirea firului, de care sunt sigur, arată: sau că mesajul a fost

găsit din întâmplare, deci a fost aruncat de undeva, sau a fost dat inițial unei persoane... cum să vă spun, care n-a înțeles situația fetei, sau n-a vrut s-o înțeleagă, ceea ce mi s-ar părea foarte curios.

– Atunci tu crezi că ea e prizonieră în castel? întrebă Lucia surprinsă.

– Lucia! Cum să-ți spun? Cred! Dar am totuși un mare dubiu!

– Ce te face să ai acest mare dubiu? se interesează Maria.

– Tonul mesajului! E prea chemător, parcă prea senin. Numai dacă n-o fi o exaltată. Încă nu pot să ajung până la capăt. N-o cunosc deloc. Nimeni n-o cunoaște. Numai Maria a schimbat câteva vorbe cu ea. Dar și Maria...

– Stai, Victor! îl întrerupse Maria. E ceva dureros... am uitat să-ți spun, adică n-am avut când să-ți spun. Laura a fost bolnavă de meningită...

Acest amănunt îl făcu pe Victor să tresară:

– Atunci... atunci lucrurile se schimbă. Sau totul e o nebunie sau totul e adevărat. Tot ce spune fata. Și cum prima ipoteză e exclusă... înseamnă că tot conținutul mesajului e adevărat. Fata e într-adevăr prizonieră. Dar un anumit lucru o împiedică să fie pesimistă. Ce anume? Sau subestimarea unei primejdii... sau o anumită stare de vis care n-o părăsește niciodată și care ar putea să-și aibă cauza în ceea ce spunea Maria. Cred că povestea captivității e poate lucrul cel mai adevărat din mesaj... Dar cum poate subestima o primejdie atât de gravă?

– Atunci... descoperi Ursu, înseamnă că am întârziat foarte mult.

Victor nu răspunse direct la întrebarea lui Ursu:

– Ar trebui să acționăm imediat. Deși suntem legați de mâini și de picioare.

– Avem totuși două șanse, spuse Lucia. Prima: ca Tic să fi dat peste ceva...

– Și a doua? întrebă Victor.

– Ca tu să descifrezi mesajul!

– Numai din prima lectură și mi se pare al dracului de încălțit.

– Las' că următoarele... îl consolă Dan.

– Următoarele îl vor încâlci și mai rău, râse Victor. Parcă tu nu știi că așa se întâmplă întotdeauna în romane cu mesajele cifrate.

– Al nostru însă, din fericire sau din nefericire, există cu adevărat.

– Și nu face decât să dea dreptate autorilor... Totuși n-avem dreptul să ne despărțim de ruine și de împrejurimi până ce nu suntem siguri că nu părăsim nici cea mai neînsemnată șansă. Să nu ne scape nici cel mai mic indiciu.

– Nu știi dacă ne-a rămas ceva nepipăit, se grăbi Dan. Cred că nicio pietricică, niciun smoc de iarbă.

– Siguranța nu ne-o poate da decât dezvelirea locului, spuse Lucia. Adică numai dac-am da la o parte, ca pe o coajă groasă de un metru, tot pământul de pe-aici.

– Tu ce crezi, Ursule? întrebă Victor.

Ursu se gândi, cumpăni în minte, apoi după câteva clipe răspunse cu un ton înfricoșător de sigur:

– Nu e nimic aici!

– Nu crezi sau ești convins? insistă Victor.

– Sunt convins!

Victor era mulțumit de răspunsul lui Ursu pe care-l judeca mai mult după criterii psihologice, dar Lucia, spirit prea științific, sări în sus:

– Cum poți să fii atât de convins? Ai tu în ochi raze speciale care îți dau posibilitatea să vezi și sub pământ? De ce nu le brevetezi?

– Lucia! o opri Victor cam târziu. Nu uita că noi căutăm un castel într-o regiune totuși umblată. Dac-ar fi vorba de o intrare oarecare sau de o locuință simplă... Dar planul pe care ni-l trimite fata arată o construcție grandioasă. Unde ar putea să fie aici, în mocirlele astea, sau în pădurea asta bătută fără încetare?

– Știi, totuși... Ba da! Ai dreptate, Victor. Iartă-mă, Ursule, dar m-au înfuriat atât de mult căutările astea inutile și idioate.

– Nu, Lucia! N-ai voie să închizi ochii! reveni Victor. Dacă ți se pare că trecem peste cel mai mic indiciu, ai dreptul, ba chiar obligația să ne oprești.

– Puțul! Oare nu ascunde nimic? se întrebă Lucia.

Ursu răspunse cu atâta dezinteres că toți îl priviră curioși.

– Aaaa. Puțul... Nuuu... E cea mai pură fântână...

Tonul lui nepăsător o convinse pe Lucia, dar pe Victor îl cam puse pe gânduri:

– Ia spune, Ursule, ți-a trecut prin cap ceva, nu? Ceva ca un fir de nisip. Orice-ar fi, spune!

– Mă gândeam c-ar fi bine să vezi și tu ruinele. Nu că ar fi acolo castelul. Dar să nu fi scăpat ceva din vedere. Și eu și Dan, chiar și Tic le-am privit cam cu dispreț la început. Prin câteva hrube prea murdare nici nu ne-am aventurat.

– N-am nimic împotriva. Să mai dăm o raită pe-acolo, dar dacă nu ne ispitește nimic n-are niciun rost să ne murdărim degeaba.

Porniră cu toții spre ruine, le făcură ocolul, se opriră în câteva locuri. Victor îl întrebă pe Ursu:

– Unde spui că nu v-ați aventurat?

Ursu îi arată un loc spre zidul din stânga. Chiar sub zidul unde se căscau câteva gropi pline cu apă și noroi.

– În băltoacele acelea?... E prea scârbos, se împotrivi Victor.

– Și crezi tu că acolo... ar putea fi ceva? strâmbă Maria din nas.

– Nu, dar nu prea m-am uitat pe acolo...

– Alea-s niște gropi, spuse Victor, probabil săpate de curând.

– Știu, dar o să merg puținel sub zid. Câteva metri...

– Fii serios, Ursule! E o copilărie.

– Zău, Victor, sunt convins că nu poate fi nimic acolo. Dar m-ai întrebat în așa fel, că a trebuit să mă gândesc la toate zonele de pe aici. Și mi-am amintit că gropile astea sunt singurele locuri pe care le-am disprețuit...

– Dacă-i așa, se înveseli Victor, atunci nu mai am nicio grijă, Ursule. Precis că Vultureștii nu ne mai ascund nicio taină... Și chiar dacă ar mai fi vreuna nu ne mai interesează acum. Mi se pare că trebuie să ne grăbim...

Și ceilalți răsuflară ușurați. Simțeau că le-a venit conducătorul, că de-acum înainte nu-și vor mai irosi, inutil, puterile și timpul.

– Atunci plecăm imediat! sugeră Maria.

– Ar fi bine dac-am putea pleca imediat. Dar autobuzul, îmi spunea șoferul, se întoarce abia seara. Așa că... am putea să nu ne

pierdem timpul...

– Vrei să?... dar Lucia parcă se temea să-și termine întrebarea.

– Da! să începem o studiere sistematică a documentului. Cine îmi dă o copie?

Maria îi întinse copia ei și Victor începu să citească cu voce tare textul cel vechi, atât de cunoscut celorlalți cireșari.

3

Înainte de a porni spre Șoimeni, Tic trecu și pe la „hârșăitul” de Stelian, și pe la Baniță care deși nu-și avea „cocostârcii” în curte, îi spuse, ca și Stelian, că nu auzise niciun cuvânt despre vreun pachet care să fi trecut prin mâinile lor. Deci, singurul om care, după socotelile babei Aglaia, ar fi putut să-i înmâneze lui Păscuță Gâtlan mesajul nu putea fi decât învățătorul din Șoimeni, „încrezutul ăla de Papucea”.

Țombi primi un nou îndemn la drum, așa că se văzu nevoit să renunțe la reprezentația de salturi acrobatice pe care o începuse în curtea lui Baniță, sub privirile incredule a vreo două duzini de căței și dulăi de țară, și porni pe urmele neobositului său stăpân. Pe la jumătatea drumului, Tic poposi la umbra unui agud și pregăti din bucatele pe care i le dăduse bătrâna Parușoia o masă foarte abundentă și gustoasă. Oboseala îl făcu să mai prelungească olecuță prânzul, prilej de a recapitula evenimentele prin care trecuse și de a presimți altele care fâlfâiau la orizont.

Mai ales cele care trimiteau fiori și sudoare rece, de undeva, din depărtări ascunse de voaluri negre, îl nelinișteau pe cutezătorul cu păr de aur și cu ochi umbriți.

Prichindelul simțea că se apropie de castelul fetei în alb și mai simțea, cu niște antene care se încolăceau în piept, că fata se află într-o mare primejdie. Dar ce putea face el singur?... Se hotărî să mai dea o telegramă cireșarilor după ce va vorbi cu ultimul purtător al mesajului, cu învățătorul. Dar de câte ori nu crezuse până atunci că omul pe care-l căuta era ultimul purtător al mesajului?... Își făcu iarăși un plan: cum să-l iscodească pe

învățător ca să nu-i strecoare vreo bănuială și se întâlnește iarăși la drum.

Pe la vreun kilometru de sat zări un puști cam de vârsta lui chinându-se, nevoie mare, să smulgă dintr-un tufiș niște porumbe.

– Măi bucățică! îl strigă Tic. Ia spune! Casa învățătorului Papucea e departe?

Când se auzi astfel strigat, puștiul uită de porumbe și se duse drept în întâmpinarea curajosului necunoscut. Îl măsoară din cap până în picioare, apoi îi spuse cu oarecare dispreț:

– Bă chiștocule, crezi că dacă ai javra lângă tine, poți să faci pe nebunu'? Dacă ai ști pe câți d-alde tine i-am dat cu fundul de pământ...

Tic își dădu seama că se înșelase imediat ce-l văzuse pe „bucățică” ieșind din tufa de porumbe. Mâniosul era chiar mai înalt decât el și nu părea deloc lipsit de vlagă și de curaj. Dar nu de teamă se grăbi Tic să liniștească apele:

– Hai să facem pace! Vrei? Dă mâna!

– După ce ne măsurăm forțele, bă, crăcănătule. Ori ți s-a făcut frică în pantaloni?

Tic nu mai putea răbda insulta și insinuarea:

– Dacă te juri că n-o să scâncești și că n-o să mă spui maică-ti sau soră-ti...

– Cu pumnii sau la trântă? Întrebă celălalt direct.

– Alege tu, că eu oricum te bat de te sting...

– Las' că te văd eu cum te mai lauzi după ce te dau jos...

– Dai a înțelege că vrei trânta? ceru Tic precizare.

– La trântă!

Călătorul cel obosit și prăfuit își dădu jos rucsacul și înainte de a începe lupta își întrebă adversarul:

– Șmecherii? Capcane? Piedică?

– De toate! Tot ce știi tu și taică-tău...

– Bine. Cine-i întâi cu umerii la pământ e bătut.

– Hai!

– Hai tu!

Porniră amândoi. Își prinseră mijlocul și începură să țopăie pe

câmp stârnind o nespusă uimire cățelului care nu înțelegea cum pot doi oameni să se ia din senin la harță fără măcar să se certe unul cu altul. Tic simți de la primele încleștări că puștiul e voinic și dibaci. Nu putea să-l înfrângă decât cu o șmecherie... pentru că n-avea timp. Dar și adversarul încercă tot felul de șiretenii. Lupta era însă de multă vreme terminată, de când călătorul cel pașnic se gândise la cele câteva figuri fără scăpare pe care le învățase de la Ursu. Greutatea era să aleagă una mai spectaculoasă. O alese fără zăbavă. Se lăsă în genunchi își trase și rivalul după el, se lăsă apoi în patru labe și apucă brusc adversarul de mijloc și se rostogoli cu el peste cap. Tic ajunsese în mai puțin de o secundă deasupra inamicului său, care nu mai mișca de uimire. Îi lipi umerii de iarbă, apoi sări în sus.

– Gata! Ești bătut!

– Încă o dată! ceru adversarul după ce-i strânse mâna lui Tic. Să văd dacă mai poți repeta figura.

Tic n-o mai repetă din pricină că folosi altă șmecherie. Îndoi adversarul de mijloc, îl prinse repede cu mâinile pe sub burtă și-l azvârli dintr-o singură mișcare pe umărul drept. Se roti de câteva ori cu el, îl ameți, apoi îl așeză ca pe un mieluşel cu umerii la pământ.

– Mai vrei? îl întrebă învingătorul după ce-și potrivise mâinile în solduri.

– Mai vreau! răspunse sec puștiul, și-i întinse iarăși mâna.

– Nu mai vreau eu. Mă grăbesc.

– Trebuie să mă-nveți și pe mine cum faci. Sunt bătut dar trebuie să mă-nveți. Dar lui tata tot o să-i spun.

– Parcă ne-am înțeles să fie secret...

– O să-i spun cum m-ai bătut. Și dacă n-o să-ți... strângă mâna, o să vezi.

Tic n-avu ce face și-l învăță pe învinsul cel plin de entuziasm figurile.

– Gata! De-acum nu mă mai bate nimeni în sat. Bă, da' ești hoț al dracului!... Hai că merg și eu cu tine în sat. Dar ce ai cu Papucea?

Lui Tic îi plăcea puștiul. Felul lui cavaleresc de a se bate și de a

primi înfrângerea îl cucerise imediat. Nu într-atât însă ca să-i destăinuie secretele.

– Vreau să m-ajute să fac o problemă...

– Aha! Dar de unde ești tu?

– Dar tu?

Se întrebare, își răspunseră, se împrieteniră la toartă. Tic îi destăinui totuși un secret de consolare și de năucire, anume că trece prin Șoimeni pentru a vedea dacă nu se poate face o excursie.

– De ce n-ai venit cu trenul forestier? se zăpăci puștiul.

– Am avut o ocazie care m-a adus până la Călțunu. O mașină aproape nouă. Era păcat s-o las.

– Aha! Păi să vezi ce excursii se pot face aici la noi. Psst! Nu știi oamenii. Dar sunt și locuri prin care n-a ajuns până acum picior de om.

– Zău?! Dar de ce nu s-a ajuns acolo?

– Prăpăstii grozave... și... hai să-ți spun o taină mare de tot. Sunt și hoți pe-aici...

– Nu cred... se prefăcu Tic.

– Dacă-ți spun eu. Tata e șef aici, la post. Am tras cu urechea și-am auzit. Cică ar fi niște hoți colo sus, pe la Brazi.

– Nu cred... îl ațâță iarăși prichindelul înflorat.

– Dar ce crezi, că degeaba se duce el aproape în fiecare zi cu patrula în munți? Dacă-ți spun eu. Dar tu când te-ntorci în oraș, c-ai pierdut trenul?...

– Poate găsesc o ocazie!

– Știi ce, haide la mine să dormi. Când o auzi tata c-ai reușit să mă bați, n-o să știe ce să-ți mai facă. El mereu îmi zice așa: „mă, bagă de seamă să nu te bată nimeni, dar când cineva te bate, să-i strângi mâna”.

– Bine... o să vin. Da-ntâi să mă duci la Papucea.

– Stă chiar lângă noi. Până-ți face el problema eu vorbesc cu mama.

Traian, feciorul șefului de post, îi arată casa lui Papucea și se duse într-o fugă acasă. Tic bătu la poartă și când îi apără în față învățătorul îl rugă cu o voce foarte mieroasă:

- Domnu-învățător nu aveți timp să mă ajutați la o problemă?
Învățătorul, un tinerel lung și deșirat, puțintel miop, îl privi cam neîncrezător pe solicitant.

- Dar ce ai tu acum, vara, cu problemele?

- Învăț pentru corijență, știți, și am o mulțime...

- Aha! se dumiri Papucea. Intră! Și ce problemă ai?

- Una cu o ștafetă. Zece oameni duc un pachet pe o distanță de cincizeci de kilometri...

- Mare scofală! Fiecare câte 5 kilometri.

- Nu! spuse Tic. Unul din ei se îmbată și face distanța într-un timp dublu.

- Aha! Și?

- Altul șchioapătă și face drumul într-un timp de trei ori mai mare. Un al treilea pierde pachetul la jumătatea drumului și de-abia când ajunge la țintă își dă seama că nu-l mai are, se duce înapoi, îl caută, îl găsește, îl aduce și-l predă.

- Și ce vrea problema?

- La ce oră a luat primul om pachetul?

- Aha!? Păi e simplu: la ora cinci și cinci minute.

- Cum ați calculat așa de repede.

- Așa cred eu!...

- Bine, dar știți... ora la care a luat pachetul...

- Asta-i părerea mea, bă... La ora 5 și 5 minute, maximum la 5 și 10 minute.

- Păi nu v-am spus niște cifre... Cât a făcut fiecare, cât a întârziat cel cu...

- Ei și! Dacă eu îți spun că la 5 și 5. Știința se învață din experiență, bă. Eu am primit un asemenea pachet acum câteva zile de la un țăran, de la unul Iepure din Brazi. L-am primit la ora 5 și 5 minute, maximum la 5 și 10. De ce să nu se predea pachetul și în problemă la aceeași oră? De ce să mai faci calcule?

Era atât de absurd totul și atât de frumos că Tic ar fi sărit de gâtul învățătorului... dacă gestul nu i s-ar fi părut prea simplu. Nicio clipă nu-i trecuse prin cap că va putea afla atât de lesne răspunsul care-l tortura. Văzându-l pe Traian în poartă, Tic îl salută respectuos pe învățător:

– Vă mulțumesc din toată inima. Mi-ați luat o piatră de pe ea.

Măgulit de compliment, învățătorul îi făcu imediat un semn cu nepăsare superioară:

– Dacă mai ai vreo problemă, poți să mă deranjezi. Numai să nu vii cu fleacuri. Tot cu chestii din astea complicate.

Când ajunse destul de departe ca să nu-l mai poată auzi învățătorul, Tic îi spuse, la ureche, lui Traian:

– Mă Traiane, mă, dar aveți un învățător!...

– Ce?! Țsta numai de școală nu se ține. Face gimnastică și popice și pălării împletite...

– Dar, în orice caz, are îndrăzneală...

– Mai ales la popice și la fete, completă puștiul.

– Hai! Mergi cu mine să dau o telegramă prietenilor? Le spun să vină imediat, că-s locuri grozave pe-aici...

Și cei doi băieți se îndreptară spre oficiul poștal.

4

Cireșarii își făcuseră de multă vreme bagajele și se opriseră pe marginea șoselei în așteptarea autobuzului sau a unei ocazii mai vrednice. Cum nu se vedea nimic în zare, se așezară în cerc pe iarbă, cu gândurile furate de textul cel vechi al logofătului de divan Cristache Zogreanu. Victor vorbea încet și rar și parcă fără țință:

– Ce știm concret din lectura documentului? Nimic. Nu putem să punem bază pe niciun nume. Doar în introducerea aceea ca o provocare mai găsim ceva. Dar documentul propriu-zis? Cu cât îl recitesc, cu atât simt că-mi pleznește mai rău capul.

– Vezi? se consolă Dan. Mie îmi vine să urlu la cer. Dacă-ș și unde-i mormântul tretilogofătului, zău că l-aș scula din groapă...

– Mormântul ar putea să fie la Zogreni, spuse în loc de orice altceva Victor.

– La Zogreni! se miră Maria. Crezi că satul își trage numele de la logofăt...

– Cam așa s-a întâmplat cu multe sate... Dar să lăsăm asta că nu ne ajută cu nimic la dezlegarea misterului. Unde trebuie

aplicate toate indicațiile documentului? Asta-i problema!

– Tu chiar crezi că ar trebui aplicate undeva! întrebă într-o doară Lucia.

– Sigur că da! Altminteri nu le văd rostul.

– Dar atunci cum îți explici enumerarea haotică a atâtor indicații: unele foarte concrete, altele foarte misterioase? E un talmeș-balmeș din care nu se poate înțelege nimic, răsuflă Lucia.

– Eu iarăși cred că unele-s puse ca să încurce, își aminti Dan. Tot stilul ăsta religios...

– Dac-am putea, dac-am avea o cheie cu care să selecționăm frazele necesare de cele de umplutură, medita Maria.

– Cum? Ce cheie? întrebă Ursu. Mereu, la fiecare frază „apoi” „apoi”, „apoi”. Dacă n-ar fi o dată „apoi” am ști că fraza aceea nu-i bună, adică nu-i necesară, cum se întâmplă la sfârșit cu „nimicul”. Dar de fapt, de ce-a trebuit să spună de-atâtea ori „nimic”? Nu ajungea o singură dată.

Victor îl privi pe Ursu puțințel cam mirat. Întrebarea lui Ursu era exact întrebarea care-l enerva și pe el. Remarcase, la fel ca Ursu, abundența „apoi”-ului, și repetarea „nimic”-ului.

– De ce? se pomeni Victor întrebându-se cu voce tare.

– Și cu poruncile... adăugă Dan.

– Și cu scornirea altor porunci... completă la rândul ei Maria.

– Și cu sfânta duminică și cu pădurea de bozii și cu trei brazi și cu marile adevăruri că după a treia vine a patra și după a opta vine a noua! se răsti Lucia. Un haos și un nonsens general.

– Și totuși există un sens! se încăpățână Victor.

– Gata? Ai și început să-l vezi! se entuziasmă Dan.

– Nu! răspunse Victor dezolat. Dac-ar fi așa... Dar în principiu trebuie să existe un sens și încă unul foarte precis.

– Din asemenea ilogisme! spuse Lucia cu un ton oarecum de reproș.

– Din asemenea ilogisme! spuse Victor cu un ton oarecum de admirație.

– Eu nu cred c-o să apuc vreodată vremea ca să mi se arate în această încâlceală de fraze vreo limpezime. Imposibil! Mă conving pe minut ce trece.

Era vocea lui Dan. Nu mai era mânioasă, ci calmă și fermă.

– S-o luăm de la coadă... propuse Maria. Să începem cu „nimic”-ul...

– Ca să ajungem imediat la sfârșitul sfârșitului! spuse enervată Lucia.

– Și asta nu înseamnă că undeva este, totuși, o logică? întrebă Victor.

Lucia nu se lăsă însă cu una cu două:

– Spune-mi, te rog, ce logică e în fraza asta, Victor: *„apoi deschizi al șaptelea lacăt și o să vezi puieții de la capătul ogrăzii”*. Poți?

– Nu pot, recunosc Victor. Dar trebuie să aibă una.

– Sau astalaltă, continuă Lucia: *„Apoi îți ajută întâia călătorie și nu chiar și cea din urmă”*? Care e *„întâia călătorie”* și care este, mai ales, *„nu chiar și cea din urmă”*?

– Nu știu! De unde să știu!

– Sau alta: *„apoi te rogi domnului să nu mă mai cauți decât mai apoi”*.

– Lucia! Textul trebuie să aibă până la urmă un rost. Nu posedăm cheia. Asta e! Dacă am poseda-o, totul ni s-ar părea foarte simplu.

Lui Dan îi veni pe neașteptate o idee:

– De ce l-o fi ucis domnitorul pe Cristache Zogreanu?

– Ca să rămână zăvorât secretul! răspunde Maria.

– Dar dacă l-a ucis fiindcă n-a reușit să cifreze documentul sau pentru că și-a bătut pur și simplu joc de *„înalta poruncă”* scriind grozăvia asta. Zău că vorbesc serios.

– Atunci n-avea niciun rost să se păstreze documentul, și-ncă atât de bine, îl tempera Victor. Ar fi fost rupt imediat, în bucățele. Ești convins?

– Da! Totuși... s-ar mai putea ceva: dacă acest document este un fals și a fost pus dinadins în loc tainic, ca un fel de capcană iscusită, iar adevăratul document...

– Asta s-ar putea... aprobă Victor cam împotriva inimii, după o clipă de gândire. Dar nu putem admite ipoteza asta până nu avem

documentul veritabil sau până nu ne convingem definitiv că textul pe care îl avem noi e absolut indescifrabil... din cauză că e fals.

– Eu zic că ultima ipoteză a devenit sau va deveni certitudine! se apără Dan.

– Eu nu! spuse Victor. O capcană atât de iscusită trebuie să dea câteva indicații celor care intră în ea, ca să-i ducă, așa cum ar spune Tic.

– Și eu cred la fel, sări sora celui amintit de Victor.

Și Lucia recunoscuse destul de sincer că, deși toate aparențele ar pleda pentru un document absurd, nu poate să ia în serios ipoteza lui Dan.

– Cred că nu s-au epuizat toate posibilitățile de a-l descifra, asta e!

Ursu era demult alături de Victor.

– Iarăși mă bate un gând, reveni Victor. Ați copiat oare foarte exact textul original? Nu v-a scăpat nimic la transcriere?

– Absolut nimic! îl asigură Lucia. De altfel ar fi bine să vezi și tu originalul.

Scoase din rucsac un dosar gros, îl deschise și-i întinse lui Victor cele două coli îngălbenite de vreme. Victor le luă și-și concentra toată atenția asupra lor. Cunoștea destul de bine alfabetul chirilic pentru a citi direct originalul. Îl citi o dată, îl reciti, apoi recunoscuse:

– Nu v-a scăpat nimic, îl cunosc pe de rost... Stați! Totuși v-a scăpat ceva. N-ați transcris frazele în ordinea în care sunt în document. Trebuia să-l copiați exact cum e în original. Ia să facem acum operația asta, că mai avem ceva timp până vine autobuzul.

– Dar e stupid! se încăpățână Dan. Tocmai când credeam că am scăpat de chinuri...

Maria îl privi furioasă:

– Nu te-a rugat nimeni să-l copiezi. Mai bine recunoaște că te-a cuprins lenea.

– Aiurea! Nu de lene e vorba. Mi-e ciudă. Am suferit prea mult din cauza hârtoagelor ăstora. M-am îmbolnăvit...

– Și-acum vrei să ne molipsești și pe noi! îl luă la rost Lucia. Mai bine ai pune mâna pe o coală...

- Bineînțeles! acceptă Dan. Pot să pun mâna pe amândouă hârțoagele, dacă vrei. Dar mă jur pe toți dracii că nu copiez o literă. La foc cu el!

- Tocmai tu! îl apostrofă Maria.

- Și de ce tocmai eu să n-am voie să spun prostii sau să fac glume? De ce să fiu tocmai eu cel mai serios dintre toți?

- Pentru că nu ești niciodată. Scurt! spuse Lucia. Și la urma urmei n-avem nevoie de ajutorul tău... în clipa asta.

Deși nu dădea în sinea ei prea mare importanță aranjamentului frazelor, Lucia copie textul unei pagini, transcriindu-l exact cum era în original în timp ce Victor făcea aceeași treabă cu cealaltă pagină.

Iată cum arătau transcrierile lor, respectând întocmai textul original:

„Eu logofătul Cristache Zogreanu, umbra plecată a Mariei Sale primind prea înaltă poruncă din chiar gura

Domnului nostru care asemenea stejarului stufos și ne strâmb, umbrește

cu mila lui ograda țării, m-am căznit din greu, aici în

Șoimeni, în casa domnească, de multe ori apucându-mă zorii

să zăvorăsc în slove cu neputință de deslușit taina Cetății Vulturilor căreia îi mai zic

unii Curtea celor două cruci. Păzită cu grijă de însăși firea,

oamenii istorisesc că cetatea numai la lumina lunii a fost zidită, demult, în a opta domnie

a Mușatinilor și că nimeni nu știe cum arată astăzi drumul.

În cetatea cea veche, după cum zic unii, întâia grijă este păzirea

în vremi de cumplită bejenie a odoarelor scumpe ale țării ce fac

culme neamului nostru și a odraslelor domnești la picioarele

cărora îngenunchiem cu toții. Căci precum la adăpostul stâncii de cremene ne ferim

de săgeata dușmanului azvârlită împotriva-ne, tocmai așa ne ferește

în vremi de amar ca un soare binefăcător Domnul pământului nostru.

Și truda mea nu a fost în van căci nu văd unde se găsește acea

mintre iscusită care să prindă cheia ce-i dă dezlegarea tainei și deci
intrarea în cetate. Numai cel ce pogoară din os domnesc și cel ce urcă

în domnie poate să știe taina, locul și drumul Cetății
Vulturilor. La fel și eu cunosc taina, dară apoi din înaltă poruncă
și drept giudeț oi uita-o eu însumi, căci chiar Măria Sa spus-a
că numai această uitare mă poate duce la moarte bătrânească și

senină, și va feri pe urmașii mei de primejdii grele domnești și
nu-i va duce la osânda cruntă pe care fiecă nelegiuit toată viața
o poartă.

Scris-am eu, tretilogofătul de divan Cristache Zogreanu, hrisovul
tainic de mai gios în cea de a doua domnie a Măriei Sale Moisei Movilă și
în cel de al patruzeci și unulea an al vieții mele, care, deie Domnul, cel
din urmă să nu fie.

RĂPOSAT-A DE MOARTE CU NEPUTINȚĂ A DESTĂINUI LOGOFĂTUL

Mai întâi de ori unde ai lua-o același lucru îl afli:

apoi drumul te duce într-o Cetate veche zisă a Vulturilor, în care
nu cred ceva să găsești;

apoi din cele zece porunci pe a cincea și pe a noua le alegi!

apoi ca racul mergi câțiva stânjeni, chiar patru;

apoi faci repede doi pași înainte și numai la urmă te mai oprești;

apoi oleacă răsufli că oboseala te-a ajuns și drumul nu-i ferit de
primejdii;

apoi nici dedesubt nu-i altceva decât numai van;

apoi te-ncumeți la drum cu toate evangheliile și nu-i rău să mai
scornești două porunci;

apoi zece fără unu și zece cu unu îți poartă pașii;

apoi îți ajută întâia călătorie și nu chiar și cea din urmă;

apoi urci cu trudă până la capătul satului;

apoi părăsești capătul și în ultimele ogrăzi te așezi la umbra
streășinei;

apoi te oprești în cele trei zile de Paști;

apoi după un hop îți proptești piciorul în pământ și după un alt hop la fel faci;

apoi numai dacă pornești luni și Duminică poți răzbi;

apoi numeri bine treptele dară nu chiar la cea din urmă te oprești,

apoi rătăcești în voie printr-o pădure plină de bozii;

apoi oprindu-te la izvor și la Sfânta Duminică împărăchiezi doi de unu și numeri trei brazi;

apoi te rogi Domnului și nu mai cauți decât mai apoi;

apoi treci o creastă, răsuflă de două ori și chiar de nouă;

apoi bați la prima poartă;

apoi deschizi al șaptelea lacăt și o să vezi puietii de la capătul ogrăzii;

apoi după a treia vine a patra precum după a opta vine a noua;

apoi trei și opt se risipesc;

apoi ajungi la sfârșitul sfârșitului;

căci nimic nu mai este;

nimic;

nimic.

DE DIVAN CRISTACHE ZOGREANU ÎN LUNA A ȘASEA A ANULUI
7141 DE LA FACEREA LUMII."

5

– Acum putem spune că avem într-adevăr documentele originale în fața noastră, se liniște Victor. Ar mai rămâne o singură întrebare. Dacă nu s-a pierdut... adică, dacă n-ați pierdut voi o coală?

– Noi? făcu Dan pe ofensatul. Noi n-am pierdut niciun fir de praf. Poate că o fi lipsit o foaie de la începutul începutului, de când s-a îngropat documentul.

– Nu! spuse Victor. E un sigiliu pe document care dovedește că nu s-a pierdut nicio foaie.

– Unde vezi tu un sigiliu? întrebă Maria.

– Fraza prin care se anunță moartea tretilogofătului, în felul cum a fost adăugată, face impresia unui sigiliu. Dacă hrisovul ar fi avut trei coli, fraza adăugată s-ar fi lungit pe toate trei. Voi nu

simțiți în ea un fel de autentificare?

Și ceilalți înclină spre părerea lui Victor.

– Prin urmare, tu ești convins că întreg documentul se află în mâinile noastre, spuse Lucia.

– Da! Sunt sigur. Avem documentul... dar care-o fi cheia?

– Autobuzul! anunță Dan. Tot un fel de cheie...

Într-adevăr se vedea autobuzul. Cireșarii se urcară. Ultimii rămaseră Ursu și Victor în rolul lor temporar de hamali.

– Ursule, nu vrei să vii la mine în noaptea asta? întrebă Victor. Tata a plecat și ne-am putea ocupa în liniște de descifrarea documentului. Nu mă culc până nu-l dezleg, chiar dac-ar trebui să nu dorm o lună.

Ursu încuviință din cap.

Tot drumul spre oraș cireșarii se gândiră numai la documentul cifrat. Care putea fi cheia?

Capitolul XIII

1

Era târziu. Somnul cucerise ființele. Dormea orașul, dormeau satele, dormea natura. Castelul de marmură își pierduse umbrele și strălucirile în noaptea întunecoasă. Din cei trei bărbați care-l stăpâneau, numai unul din ei nu dormea: omul cu cicatrice. Își aprindea țigară de la țigară și-i colinda fără încetare spațiile. Fata în alb își trimisese mai întâi gândurile și apoi visele spre cireșari. La picioarele ei, Philippe supraveghea întunericul cu ochi de jar. La Șoimeni, Tic și noul său prieten, Traian, se împotriviră multă vreme cu amintiri ascuțite plumbului care li se scurgea în pleoape. Apoi unul din ei tresări în somn, mângâiat de fâlfâiri albe.

Cireșarii sosiseră târziu în oraș. Oboseala îi trimisese repede în paturi. Lucia dormea; invocase un somn de piatră, odihnitor care să-i limpezească până dimineața toate încâlcelile. Maria adormise cu gândul la fratele ei pierdut undeva în lume, dar îl regăsi repede în vise duioase. Dan sosise prea târziu ca să se mai abată pe la frizerie, iar tatăl său avea, ca niciodată, în seara aceea clienți. Când se întorsese acasă cu cele trei telegrame urgente trimise de Tic, își găsi feciorul războindu-se cu convulsii și râsuflări împotriva unor vise dușmane. Nu-l mai trezi.

Numai Victor și Ursu își păstrasera toate simțurile treze. Trecuseră amândoi pe sub dușuri de gheață, îmbogățiseră camera cu lumină vie, orbitoare, apoi se așezaseră, unul în fața altuia, la masa pe care se odihneau cele două foi îngălbenite. Victor se hotărî, în sfârșit, să rupă tăcerea în acea noapte de neuitat pentru toți cireșari și pentru toți prietenii cireșarilor:

– Ursule, dacă am face abstracție de orice sens al documentului, dacă am ajunge să zicem la concluzia că frazele n-au niciun rost, ce elemente concrete am avea?

– Vrei să spui că tot ce e scris...

- Nu, nu vreau să spun că frazele sunt scrise fără rost, dar dacă ar fi scrise, să zicem, într-un alfabet secret absurd în care i este egal cu 1, a cu 7, s cu 3, ce-am face?

- Te înțeleg, Victor! Ce-am face? Am vedea...

- Care sunt elementele cele mai concrete, nu? Hârtia, paginile, rândurile, schimbarea cernelii, a scrisului, data. Nu?

- Exact! se bucură Ursu. Cred că de aici ar trebui să începem.

- Să recapitulăm. Avem două foi de hârtie, autentice, vechi. Aici nu mai încap nicio îndoială. Scrise fiecare pe câte o față. Una e explicația, introducerea logofătului, cealaltă conține documentul propriu-zis.

- Scrise amândouă de aceeași mână, aminti vlăjganul.

- Da! Nici în privința asta nu există cel mai mic dubiu. Mai departe: Rândurile. Documentul conține 29 de rânduri. Data e vagă, dar sigură. A doua domnie a lui Moisei Movilă coincide întocmai cu data morții lui Zogreanu: 1633. M-am uitat în enciclopedie. Singurul lucru care iese din comun e fraza scrisă de altă mână, cu altă cerneală.

- De ce iese din comun? Mi se pare foarte firească.

- Nu! Mie nu mi se pare chiar foarte firească.

- Adică tu nu crezi în ea, Victor? Te îndoiești de autenticitatea ei? Parcă spuneai că e un fel de sigiliu...

- Nu, Ursule. Nu mi-am schimbat părerea. Dimpotrivă.

- Atunci?

- De ce scrisă pe ambele pagini? Încăpea numai pe una singură.

- Mie nu mi se pare o problemă. Așa i-a venit celui care a scris-o. Zău, Victor, pare cam complicată ideea ta.

- Nu, că n-am nicio idee. Atât numai: consemnează acest lucru, singurul care până acum iese din comun. Să revenim. Mă gândesc mai întâi la discuția dintre Maria și Lucia. Va să zică, făcând abstracție de text, nu avem niciun element concret în document. Nume, localitate...

- E normal! zâmbi Ursu. Dacă facem abstracție de text!...

- Nu e normal deloc!

- De ce?

– Pentru că nici în text nu avem elemente concrete: nume, localitate și altele. Undeva totuși ar trebui să existe!

– Victor, dar nu uita că textul e cifrat!

– Asta e clar. Dar nu e cifrat într-un stil obișnuit: 1 = 3, a = p, t = 8... adică într-un stil copilăresc și foarte uzitat. E cifrat în ceea ce privește sensul frazelor, în ceea ce privește indicațiile... Nu-s cifrate literele. Dacă ar fi așa l-am rezolva în jumătate de oră, fără nicio greutate. Sunt cifrate cuvintele sau frazele... Înțelegi, Ursule? Atunci unde-s denumirile concrete?

– Poate că Dan avea dreptate cu ideea lui despre cele zece porunci. El spunea că fraza a treia poate să indice un loc: mormântul unuia care a fost ucis pentru că râvnise la femeia altuia...

– E o copilărie, Ursule. Documentul n-a fost făcut pentru locuitorii unui sat care rețin asemenea amănunte și nici pentru o perioadă de câțiva ani. A fost făcut pentru posteritate...

– Ai dreptate în cazul ăsta. Dar, de pildă, în rândul 18, acei „trei brazieri” de la sfârșitul frazei n-ar putea să indice un loc?

– Aceeași poveste! Nu cred! Deci nu avem indicații concrete de nume și localități. Acesta e lucrul care mă supără cel mai mult. Dacă e așa cum gândesc eu, atunci nu vom putea dezlega niciodată textul.

– Cum așa? se înspăimântă vlăjganul.

– Înseamnă că s-a pierdut totuși o parte din text! O altă pagină.

– Păi nu spuneai tu singur, Victor, că fraza aceea adăugată...

– Da, dar m-am uitat adineauri pe hronicul lui Miron Costin... Uită-te și tu... Ai observat?

– Ce anume?

– Întâi se trece anul de la facerea lumii și pe urmă anul de la nașterea lui Isus Cristos.

– Prin urmare, tu crezi totuși...

– Nu cred cu ochii închiși. E o simplă ipoteză. S-ar putea să lipsească foaia de hârtie pe care e continuată însemnarea „iară de la nașterea Mântuitorului lumii Isus Hristos 1633”.

– Atunci, adăugă Ursu cu teamă, totul e în van, vorba documentului.

– Nu, e numai o ipoteză, ți-am spus. Dar n-avem dreptul să scăpăm nimic din vedere. Chiar când găsim lucruri care ne îmbolnăvesc.

– Mare adunătură de microbi e pe foile astea...

– Încă o dată, Ursule. Documentul nu cuprinde denumiri concrete! Acesta e al doilea lucru de care suntem siguri. Întâi fraza care autentifică documentul, *ciudată*, al doilea, lipsa denumirilor concrete, *la fel de ciudată*. Numai ciudățeni.

– Chiar să n-aibă nimic netăinuit textul lui Zogreanu?

– Vom vedea; chiar cred că e timpul să trecem la text.

– Aoleu! se tângui Ursu. Ce să mai trecem, că-l știm pe de rost. Avem 29 de rânduri...

– Nu! Avem 29 de rânduri-fraze. Fiecare rând e o frază! Ceea ce mi se pare iarăși foarte ciudat!

– De ce?

– Am impresia, Ursule, că rândurile s-au scris intenționat așa, ca să cuprindă fiecare o frază. Nu te uita la documentul din capul tău. Uită-te la hârtie. Fraze lungi, fraze scurte. Cine l-a putut obliga pe logofăt să facă din fiecare rând o frază sau din fiecare frază un rând? În orice caz nu spațiul și mai ales nu obișnuința. Pe vremea lui unii cărturari scriau fraze care se întindeau nu pe rânduri ci pe pagini. Nu ți se pare ciudat?

– Acum... da! recunosc vlăjganul. Atunci și acest „*apoi*”, care mi-a ucis nervii...

– Spune! Nu te sfii! îl încurajă Victor.

– Are un fel de rol între fraze... fir-ar să fie!

– Da! Întărește despărțirea frazelor. Eu chiar aș îndrăzni să spun că rupe intenționat frazele una de alta. Îi dă într-un fel fiecărei fraze un înțeles al ei, singular.

– Brr! se sperie Ursu cu exclamația lui Tic. Ce complicat!

– Foarte! Pentru că în cazul acesta înseamnă că totuși fiecare frază are un sens, chiar dacă întreg textul, totalitatea frazelor, nu are un sens general.

– Iar „nimicul” de la sfârșit? întrebă Ursu.

– Altă ciudățenie. De ce spune de trei ori „nimic”. Ia să mai vedem o dată. Notează! 29 de rânduri-fraze; fiecare frază are un

înțeles al ei, rupt de sensul general al textului... Stai! Atunci înseamnă că nu putem vorbi de un sens general al textului... Dar ce poate fi? Ce dracu poate fi? Să nu pierd șirul... Și repetarea „nimicului”, de la sfârșit. Din nou rămânem fără nicio lumină... Ce-ar putea să cifreze frazele? Cuvinte? Litere? Să facem o încercare... Dă-mi numărul unei fraze, Ursule!

– Unsprezece sau optsprezece, care vrei tu...

– Unsprezece! „*Apoi urci cu trudă până la capătul satului.*” Ce poate să conțină această frază? Unde urci? La capătul cărui sat? Nici măcar nu avem o indicație numerică... Să vedem optsprezece... „*Apoi oprindu-te la izvor și la Sfânta Duminică împărăchezi doi de unu și numeri trei brazi...*” Aici avem câteva indicații numerice... Doi de unu... Unsprezece sau doi? Și trei... Ce reprezintă? Litere?... Nu! Fiindcă nu e alfabet pe lume care să fie format din 10 litere. Cuvinte? Ce cuvinte? De unde cuvinte?

– Și dacă unele fraze sunt fără rost? îl întrerupe Ursu pe Victor. De pildă „*nimicul*” de la sfârșit.

– Nu poate fi nicio frază fără rost, Ursule!

– De ce?

– Pentru că n-ar fi fost trecută în text. Frazele sunt de sine stătătoare. Nu era nevoie de ele, nu erau trecute în text. E clar?

– Totuși ultimele fraze nu conțin nimic altceva decât „*nimic*”. Și ele au un rost?

– Eu cred că da, Ursule! De aici trebuie să vină fulgerul!

– Atunci nu mai înțeleg. Dacă și cuvântul „*nimic*” poate să însemne ceva, ce fel de document mai e și ăsta?

– Asta mă întreb și eu, Ursule, rosti Victor cu o licărire ciudată în ochi. Oare avem noi în fața noastră documentul?

– Cum? sări Ursu. Eu spuneam numai așa...

– Eu nu spun numai așa. E absolut sigur! Și totuși logofătul de divan a făcut o greșeală... Sau poate că a voit s-o facă...

– Ce greșeală? spuse Ursu simțindu-și spatele plin de furnici.

– Despărțirea prea netă a frazelor, transformarea lor în fraze de sine stătătoare, fără nicio legătură între ele... Asta arată că nu avem în fața noastră, sau că nu putem avea, Ursule, în fața

noastră un sens general. Și dacă lipsește sensul general înseamnă că nu avem în fața noastră documentul!

Și Victor și Ursu se ridicară în aceeași clipă de pe scaune. Vlăjganul părea amețit, năucit:

– Dar ce-i ăsta, foaia asta care mi-a umplut pieptul cu untdelemn clocotit?

– Cred că-i cheia! În fața noastră nu se află documentul, Ursule, ci cheia cu care se descifrează documentul...

– Dar atunci documentul unde-i?

– Ori s-a pierdut... ori e aici!

– Unde? Ești nebun!? spuse Ursu ducându-și mâinile la tâmples.

– Nu! Am fost nebun, toți am fost nebuni, zăpăciți, aiuriți... Extraordinar! Oare chiar s-a pierdut?

Victor își lipise fruntea de sticla geamului și atârna acolo, lângă fereastră, fără nicio vlagă în trup.

– Oare chiar s-a pierdut, Ursule? își reveni el după câteva momente de gândire. Oare chiar s-a pierdut?... Mi-e și teamă să încerc.

– Dacă tu crezi că documentul nu-i decât o cheie, atunci s-a mai pierdut o pagină.

Victor nu luă în seamă ceea ce spusese Ursu, părăsise geamul parcă mai înviorat. Se plimba prin cameră:

– Pur și simplu mi-e teamă să încerc. Niciodată n-am trăit o asemenea emoție. Ursule! Eu nici nu mă uit, nici nu mă gândesc, fă tu totul...

– Ce să fac?

– Numără rândurile din introducere...

– Introducerea! urlă Ursu.

– Nu, nu... Te rog nu scoate nicio vorbă. Numără rândurile... Atât! Cum vrei tu: tare, încet...

– Douăzeci și nouă! șopti Ursu, uluit și el de descoperire. Douăzeci și nouă, adică...

Victor căzu moale pe pat.

– Ce s-a întâmplat? se repezi vlăjganul.

Victor răspunse cu voce stinsă, tremurătoare:

– Am descoperit documentul!...

– Cum?! Da... da!... și vocea lui Ursu cutremură pereții camerei: Au! Introducerea! Bine, dar... numai după numărul rândurilor?...

– Nu, Ursule! După toate. După „*apoi*” și după „*nimic*” și mai ales după fraza adăugată. Ne mai lipsea un singur amănunt. Numărul rândurilor. Acum nu mai am nicio îndoială!

– Eu nu văd decât asemănarea de rânduri...

– Care e accentuată de frazele-rânduri. Adică până la urmă, de acel mic și neînsemnat „*apoi*”.

– Și „*nimicul*”?

– Și mai important! Ia citește ultimele trei rânduri scrise de logofăt.

Ursu începu să citească.

– „Scri-am eu...

– Stai! îl întrerupse Victor. Mai întâi ia seama că numai din acest loc tretilogofătul începe un nou aliniat... E foarte important. Citește!

– „Scri-am eu tretilogofătul de divan Cristache Zogreanu, hrisovul tainic de... acum începe un nou rând... mai gios, în cea de a doua domnie a Măriei sale Moisei Movilă și în cel de al... începe alt rând, ultimul... *patruzeci și unulea an al vieții mele, care, deie domnul, cel din urmă să nu fie*”. Să citesc și fraza?...

– Nu!... Acum nu ți se pare totul limpede? Aceste fraze conțin „*nimicul*”.

– Păi, cu atâtea date într-însele?...

– Dar nu date care interesează documentul. Aceste fraze înseamnă pentru document „*nimic*”.

– Prin urmare, celelalte fraze din introducere?...

– Da! Celelalte fraze constituie documentul!...

– Și fraza adăugată?

– O idee genială, Ursule! Genială! Ca de altfel întregul document. Cel care a adăugat fraza cunoștea taina documentului! Lungind-o astfel, pe două coli, pe ambele pagini scrise de logofătul Zogreanu, a dat cel mai însemnat indiciu. Că există o legătură indisolubilă între cele două pagini, că nu pot fi despărțite una de alta, că amândouă împreună constituie documentul! Asta-i!

– Și noi care n-am dat nicio atenție introducerii!...

– Grozav de deștept cărturar. Dacă nu era ucis ajungea sigur vel logofăt. Cine știe cât a pierdut cultura și istoria prin uciderea lui?

...

– Dar eu tot nu înțeleg unde-i documentul! Ce conține?

– Nici eu nu știu. Trebuie să-l descifrăm. Avem cheia. Fiecărui rând din introducere îi corespunde o frază din cheie. Asta-i tot ce știm. Dar e enorm! O să ne chinuim noi o mulțime, dar merită. Începem?

Ursu era gata. Victor luă în față ambele coli:

– Taina fiecărei fraze din document, din introducere, e strâns legată de sora ei, adică de fraza respectivă din cheie. Cu asta pornim la drum. Prima frază din cheie: *Mai întâi de oriunde ai lua-o același lucru îl afli*. Ce poate să însemne asta? Mă gândeam la o indicație numerică, la ceva care să ne ajute la selecționarea cuvintelor. Stai! Păi avem o indicație Ursule! Când ajungi în același loc, în același punct, de oriunde ai porni?

Când punctul este un centru, când e undeva la mijloc...

– Câte cuvinte are primul rând din introducere?

– 9! Mijlocul e deci 5... Merge...

– Exact! Subliniază cuvântul Ursule. Eu îl notez separat. Mai departe... *Apoi drumul te duce la o cetate veche zisă a Vulturilor în care nu cred ceva să găsești...* Deocamdată să considerăm că în rândul respectiv din introducere nu se află niciun cuvânt care ar putea interesa taina... Mai departe: *Apoi din zece porunci pe a cincea și pe a noua le alegi...*

– Am subliniat cuvintele 5 și 9 din rândul 3 anunță Ursu. Gata! S-a zis cu teoria lui Dan.

– *Apoi ca racul mergi câțiva stânjeni, chiar patru* – continuă Victor. Ca racul... deci înapoi, deci numărăm al patrulea cuvânt de la coadă, la rândul 4; *Apoi faci repede doi pași înainte și numai la urmă te mai oprești*. Deci ar fi vorba de primul și de al doilea cuvânt și de ultimul. Ai subliniat Ursule?

– Am subliniat! Dar să știi că n-am curajul să leg între ele cuvintele pe care le-am subliniat până acum.

- Și eu vreau să-mi las surpriza la urmă. Hai să jurăm, Ursule, că până ce nu terminăm, niciunul dintre noi să nu lege cuvintele între ele! Bravo! Atunci să continuăm: *Apoi oleacă răsuflă, că oboseala te-a ajuns și drumul nu-i ferit de primejdii*. Deci nici aici nu avem ceva de găsit. *Apoi nici dedesubt nu-i altceva decât numai van*. Deci nici rândul acesta. Deștept logofătul! Știa să țină bine condeiul în mână. *Apoi te-ncumești la drum cu toate evangheliile și nu-i rău să mai scorești două porunci*.

- Toate evangheliile... Oare să însemneze patru? sau: 1, 2, 3, 4, ...?

- Cred că 4. Dar ce-o fi însemnând să *mai scorești două porunci*? Aici e cam încâlcit...

- De ce? Mi se pare foarte simplu: 2, adică al doilea cuvânt.

- Atunci ar fi fost firesc să indice mai întâi al doilea cuvânt și pe urmă pe cel de-al patrulea. Nu? În privința asta logofătul e foarte precis. Până acum toate numerele au fost luate în ordinea lor firească.

- Atunci care să fie cele două noi porunci?

- Cele care vin după zece! descoperi Victor. Adică a 11-a și a 12-a. Extraordinar! Mă năucește istețimea minții lui! Ai subliniat? Ia să vedem mai departe: *Apoi 10 fără 1 și 10 cu 1 îți poartă pașii...* Adică 9 și 11, prea iscusite logofăt... *Apoi îți ajută întâia călătorie și nu chiar și cea din urmă*. Prima călătorie!

- Adică prima frază, sau primul cuvânt... căută Ursu.

- Sau primul număr, Ursule, nu? Parcă a fost 5, nu? Ia subliniază și *nu chiar și cea din urmă*. Adică cea dinaintea celei din urmă... penultima... 9 era. Nu? Ai subliniat *Apoi urci cu trudă până la capătul satului...*

- Țsta trebuie să fie ultimul cuvânt din rând. L-am subliniat. Altul n-ar putea fi.

- *Apoi părăsești capătul și în ultimele ogrăzi te așezi la umbra streășinei...*

- Adică ultimul și penultimul... se grăbi vlăjganul.

- Nu, nu! îl opri Victor să sublinieze. Nu uita că fiecare frază e de sine stătătoare. Nu părăsești capătul din fraza trecută, așa cum

s-ar putea înțelege. Fraza începe exact cum trebuie. Ia să ne uităm la fraza din introducere.

Fraza arăta astfel:

„neamului nostru și a odraslelor domnești la picioarele cărora îngenun-”

– Care e capătul frazei? *Îngenun* sau *cărora*? Logofătul e prea precis ca să considere capăt un cuvânt neterminat. Deci capătul e *cărora*. Ultimul și penultimul începând de la *cărora* sunt *picioarele* și *la*, deci *la picioarele*. Acestea trebuie subliniate!

Ursu le sublinie și ascultă în continuare vocea lui Victor:

– *Apoi te oprești în cele trei zile de Paști...* În orice caz nu 1, 2, 3... pentru că ar fi indicat zilele de la începutul săptămânii. Cuvântul Paști are deci o semnificație. Care-i prima zi de Paști?

– Duminică! răspunse prompt Ursu.

– Adică ziua a șaptea... Da! Asta-i! A șaptea, a opta, a noua! Duminică, luni, marți. Extraordinar de ingenios! Formidabil! Dacă spunea duminică, luni, marți, însemna 7, 1, 2! Dar adăugând Paștele, a dat numerelor altă semnificație: 7, 8, 9. Subliniază-le! Ce surpriză ne-o mai rezerva oare logofătul? Ia să vedem! *Apoi după un hop îți proptești piciorul în pământ și după un alt hop la fel faci.*

– Asta-i simplă! spuse Ursu. La hop sari. Deci sari primul și al treilea cuvânt. Și astfel rămân 2 și 4.

– Cred că da! zise Victor. *Apoi numai dacă pornești luni și duminică poți răzbi. 1 și 7. Foarte simplu!*

– Și cât le-a înfuriat pe fete fraza asta!

– *Apoi numeri bine treptele dacă nu chiar la cea din urmă te oprești...*

– Treptele lui Dan și ale Luciei! Puțul era izvorul... Deci subliniez penultimul cuvânt.

– *Apoi rătăcești în voie printr-o pădure plină de bozii. Bozii? Pădure de bozii! Aaaa! Dacă-i vorba să rătăcești în voie și-ncă printre bozii, nu găsești nimic! Apoi oprindu-te la izvor și la Sfânta duminică împărăchezi doi de unu și numeri trei brazi. Cam complicat. Izvorul e 1. Subliniază. Iar Sfânta duminică 7. Iar doi de unu împărăchiați nu pot căpăta decât valoarea de 11. Nu poate să*

mai fie decât 11 plus 3! Sunt paisprezece cuvinte în frază Ursule?

– Exact 14!

– Atunci subliniază și ultimul cuvânt. *Apoi te rogi domnului și nu mă cauți decât mai apoi...* Adică n-avem ce căuta în rândul acesta... *Apoi treci o creastă, răsuflă de două ori și chiar de nouă.*

– Am subliniat! anunță Ursu.

– *Apoi bați la prima poartă...*

– S-a deschis! râse Ursu. Cam târziu, dar s-a deschis până la urmă!

– *Apoi deschizi al șaptelea lacăt și o să vezi puieții de la capătul ogrăzii.*

– 7 e clar, dar puieții?

– Vrei să spui *puieții de la capătul rândului*? Dacă nu-i unul, un puiet, ci-s puieții, nu pot fi decât doi. Ultimele două cuvinte Ursule...

– E cam complicat! Care să fie?

Se uită și Victor. Ultimele două cuvinte erau *bătrânească și se-*

– Cred că *și se-*, se hotărî Victor.

– De ce? De ce nu *bătrânească și și...*

– Pentru că vorbește de puieți. Și zău că seamănă cu niște puieți *și-ul și se-ul*. Sunt atât de mici!... *Apoi după a treia vine a patra și după a opta vine a noua*. Deci 3, 4, 8, 9!

– Gata! S-au subliniat!

– *Apoi trei și opt se risipesc...* rosti Victor încet cu vocea încărcată de emoții.

– Și mai rămân 4 și 9. Le-am subliniat!

– *Apoi ajungi la sfârșitul sfârșitului*. Care nu poate fi decât ultimul cuvânt. *Căci nimic nu mai este, nimic, nimic.*

Victor și Ursu priviră copia documentului subliniată ici și colo de creionul vlăjganului.

– Tu ai putea, Ursule, să extragi cuvintele subliniate și să le scrii în ordinea lor, fără să te gândești, fără să simți, fără să vezi sensul frazei care se așterne pe hârtie? Eu n-aș putea. Poate izbutești tu...

– Eu pot! spuse Ursu cu toată hotărârea și se apucă să extragă

și să transcrie cuvânt după cuvânt, străduindu-se din răspuțeri să nu le perceapă sensul, să nu intuiască fraza. Scria și număra în gând de la 134 în jos din 7 în 7... 134... 127, 121, 114, 107. Apoi din 8 în 8, din 3 în 3... până ce termină de așezat pe coala de hârtie ultimul cuvânt.

– Să facem următoarea convenție, Ursule. După ce citești, indiferent de sensul pe care-l conțin frazele extrase, ne trântim în pat și ne culcăm fără să scoatem un cuvânt. Chiar dacă aflăm dezlegarea unei taine nemaipomenite, chiar dacă auzim cine știe ce absurdități cumplite sau cine știe ce nonsens... De acord?

De fapt, nu mai rămăsese mult până la răsăritul soarelui. Dar Ursu înțelegea că prietenul lui vrea să scape măcar de gândul emoțiilor de după lectură.

– Primesc, anunță Ursu.

– Citește!

Înainte de a auzi primele cuvinte ale lui Ursu, Victor simți fiori și dureri și amețeală. Se sprijini ca să nu cadă. Dar și lui Ursu îi tremura vocea.

– „*Umbra stejarului strâmb din Șoimeni în zorii lunii a opta arăta drumul. După întâia culme la picioarele stâncii de cremene săgeata azvârlită în soare găsește intrarea. Pogoară și urcă la fel apoi drept duce. Și se va feri de primejdii la fiecă poartă.*”

Cei doi cireșari se aruncară pe pat cu fața în jos. Nu scoaseră niciun cuvânt, dar somnul îi prinse pe amândoi plângând de emoție și bucurie.

Capitolul XIV

1

Pe Dan îl trezi din somn un vis urât... Trăia într-o epocă veche, încălцитă, sau chiar în mai multe epoci. Pentru că făcea, ca un veritabil peripatetician, expunerea ideilor lui Copernic pe străzile unui oraș medieval, deși nu împlinise doisprezece ani. Îi trimisese unui prieten, care avea aceeași vârstă ca dânsul și se numea Pascal, o telegramă, felicitându-l pentru descoperirea elementelor geometriei euclidiene. Asta se întâmpla la Modena. Dar abia ieși de la poștă și văzu lume adunată în jurul unui turn înalt, aplecat. Ajunsese oare la Pisa? La o fereastră a turnului, un bărbat tânăr, cu ochi negri și nasul acvilin, striga mulțimii că poate să vorbească *de omni re scibili* și așteaptă *ergo* orice întrebări. Profesorul, jignit de curajul necunoscutului, se urcă într-un stejar gros din fața statuii lui Dante și începu să țipe celor adunați că el se angajează să vorbească mulțumii nu numai de *omni re scibili* dar *et quibusdam aliis*. Cineva îl întrebă dacă Pământul se învârtește. Descoperi în omul acela pe conducătorul mascat al unei gărzi a Inchiziției. Se văzu înconjurat de zeci de ostași cu arme lucitoare dar avu curajul să urle: *Eppur si muove*. Fu ridicat pe sus și dus direct la eșafod. Acolo un preot bătrân îi dădu o carte veche, spunându-i că dacă va reuși să citească din ea va fi salvat. Dar fiindcă nu reuși în niciun chip să descifreze scrierea etruscă în care era copiată cartea, se dădu foc rugului. Înconjurat de flăcări își duse mâna la cap și începu să strige mulțimii adunate în jur: *J'avais, pourtant, quelque chose là!* Dar nici ghilotina care apăruse din senin, nici flăcările care începeau să-i ardă fața nu erau sortite să-l ucidă pe de-a-ntregul. Pentru că Dan deschise ochii și sări înfricoșat din pat. În jurul lui nu se afla însă niciun obiect de tortură sau de execuție ci doar razele soarelui, foarte fierbinți și strălucitoare. Se spală și se îmbracă în goană, deschise fereastra,

își aruncă ochii pe masă și abia atunci descoperi obiectele de tortură...

Pe masă se aflau trei telegrame. Telegramele lui Tic... Dan le citi, câteva clipe rămase fără răsuflare, apoi porni ca un bezmetic, într-o goană care l-ar fi făcut invidios pe cel mai rapid alergător din oraș. Când ajunsese în apropierea casei lui Victor, se gândi că e cazul să se oprească o clipă pentru a-și reface respirația. Numai doi cireșari nu se aflau în curte: cel care expediasse telegramele și cel care le primise. Fetele sosiseră înainte. Ei și! Tot el era acela care aducea marea veste. Trecu triumfător pragul porții și anunță cu voce poruncitoare:

– Pregătiți-vă de plecare. Imediat!

Cei din curte întoarseră surprinși capetele.

– Dar tu te-ai pregătit? îl întreabă Lucia.

– De ce să mă pregătesc? Aaaa! Sigur că mă voi pregăti și eu.

– Dar tu de unde ai aflat că plecăm la Șoimeni? îl întreabă Maria.

– Șoimeni! Dar voi de unde știți? Nu se poate! V-a telegrafiat și vouă Tic?

Victor rămase și mai uimit decât Maria după ce auzi cuvintele lui Dan.

– Ți-a telegrafiat Tic din Șoimeni?!

Dan nu răspunse și nici nu arată telegramele. Se uită la ei cu niște priviri rătăcite:

– Voi vreți să vă bateți joc de mine?! Dacă nu v-a telegrafiat Tic, de unde știți de Șoimeni?

– Din document, întârziatule! îl informă Maria. Victor și Ursu au descifrat documentul.

– Cum?!?! Ați descifrat voi etrusca aia ucigașă?

– Ce etruscă?! se înfurie Lucia. Află că adevăratul document se afla în introducere și ceea ce consideram noi document nu era decât cheia.

– Ce-mi tot sporovăiți la cap! Dați-mi documentul!

– Dă și tu telegramele!

Imediat schimbară între ei hârtiile și uimirea fu la fel de mare pentru ambele părți.

– Ce s-o fi întâmplat cu Tic? întreabă Maria uitându-se în ochii

lui Victor. De ce-a expediat trei telegrame, dintre care două cu același conținut?

Victor încercă s-o lămurească:

– Când a expediat prima telegramă încă nu dăduse peste ultimul mesager.

– Asta e clar! Dar celelalte?

– Celelalte... continuă Victor. Cea de a doua dovedește că a aflat ceva în legătură cu mesajul înainte de a ajunge la Șoimeni.

– Adică a dat de primul mesager, sugerează Lucia.

– Nu cred...

– De ce?

– Pentru că ar fi telegrafiat chiar despre marele eveniment. El spune însă altceva în prima telegramă: *Veniți la Șoimeni, mesajul e adevărat*. Nu spune: *Am ajuns la capăt* sau *Ura! am găsit!* Îl știm noi pe Tic... Mai ales după atâta căutare...

– Și ce crezi tu? întrebă Maria.

– Că mergând pe urmele mesajului a aflat o serie de amănunte în legătură cu conținutul lui care i-au dat siguranța că mesajul e adevărat. Dar nu acest lucru mă intrigă... De ce ne cheamă atât de categoric la Șoimeni, înainte de a fi ajuns el acolo?

– Poate o fi aflat că acolo se află primul mesager, interveni Ursu.

– Poate. Dar asta nu justifică tonul chemării lui și nici chemarea. Eu cred că a aflat și altceva. Ceva care i-a cerut acțiune grabnică.

– Ceva în legătură cu castelul, nu? sesiză Maria.

– Da! Ar putea să fie și asta... Sau ceva în legătură cu fata...

– Ceva grav? întrebă Lucia.

– Și da și nu. Chemându-ne, înseamnă că e sigur de ceva! De castel, să zicem. Dar el ne chema înainte de a descoperi primul mesager. Atunci nu e vorba de castel. Ci mai degrabă de fată...

– Cum asta?

– În telegrame, Tic nu pomeneste niciodată cuvântul *castel* ci numai cuvântul *mesaj*.

– Tot nu înțeleg, mărturisi Maria.

– Înseamnă că acolo, în regiunea Șoimenilor, unde noi știm că se află castelul, oamenii din regiune habar n-au de așa ceva. Dacă

Tic ar fi aflat de la ei vreun amănunt sau vreo poveste cu privire la castel, misterul nemaifiind un mister, ar fi folosit cuvântul *castel* în mesaj. Acum e clar? Deci n-a aflat nimic despre Castelul celor două cruci...

– Ci despre „fata în alb”! completă Lucia.

– Da! reluă Victor. Mai ales dacă ne uităm la ultima telegramă: *Veniți imediat la Șoimeni*. Tic se ferește să spună orice altceva. Probabil ca să nu dea cuiva de bănuț. Deci nimeni nu știe nimic despre castel, acolo în regiune. Dar trebuie să se fi petrecut un anumit eveniment în împrejurimi care l-a determinat să creadă în autenticitatea mesajului... fiindcă fără să fie sigur de adevărul mesajului Tic nu ne-ar fi chemat acolo.

– Atunci de ce nu crezi că a dat peste primul mesager? insistă Lucia.

– Pentru că nu putea să dea peste el: Pentru că dacă ar fi dat peste el Tic ar fi expediat următoarea telegramă: *Am ajuns la capăt, am descoperit locul. Veniți în cutare punct*.

– Ce legătură ar avea o astfel de telegramă cu primul mesager? se miră la rândul ei Maria.

– Pentru că descoperind pe primul mesager Tic ar fi descoperit și castelul.

– Crezi că primul mesager a luat pachetul chiar de la castel? întreabă Ursu.

– Da!

– Atunci cum de nu e cunoscut castelul în regiune? interveni iarăși Lucia.

– Nu știu. Cu primul mesager e o enigmă. Purtarea lui e foarte ciudată. Primește mesajul de la castel sau de la cetate și totuși nu spune nimic despre cetate. Vă închipuiți ce vâlvă ar fi făcut un asemenea zvon. Să fie cineva din castel? Să aibă mesagerul un anumit interes ca să rămână totul sub tăcere?...

– Sau să fie castelul ceva foarte, foarte cunoscut. De pildă o casă veche, sau ceva... Ceva... căreia oamenii, neștiindu-i istoria, nu i-au dat niciun fel de importanță până acum.

– E interesant ce spui tu, Lucia, îi răspunse Victor. Dar Tic nu este de acord cu ipoteza asta. El evită în mod intenționat să

folosească cea mai mică aluzie la *castel* sau la *cetate* în telegrame. Și totuși ne cheamă la Șoimeni într-un mod imperativ. Pentru niște ruine vechi sau pentru niște lucruri lipsite de importanță n-ar face-o.

– Ai dreptate! recunosc Lucia. Atunci tot ceva în legătură cu *fata în alb* l-a determinat pe Tic să ne cheme acolo.

– Crezi că e ceva grav cu fata? se îngrijoră Maria.

– Mai degrabă s-ar putea asta... reflectă Victor. S-a întâlnit cu ea sau... sau a dat în mod sigur de urmele ei... Dar nu de urmele ei obișnuite... ci de urmele ei de castelană... sau de urmele ei de prizonieră...

– Crezi că e ceva cu fata? se îngrijoră Maria.

– Deocamdată și acest lucru e o enigmă... povestea cu prizonieratul ei... Dar s-o lăsăm la o parte... Problema e alta. Chemarea lui Tic, telegramele lui, Șoimenii lui coincid cu documentul nostru, cu Șoimenii noștri. Ne aflăm deci în mod cert pe drumul cel bun. Nu ne mai poate reține nicio îndoială. Ce părere aveți?

Toți încuviințară. Și Dan, care se retrăsese până atunci într-un colț al grădinii pentru a studia documentul:

– Ne-am întâlnit pe drum cu Tic! fură primele lui cuvinte când reveni în grup. Mamă dragă, dar m-a zăpăcit documentul... Și eu care credeam că e o bazaconie. Formidabil logofăt! Eu l-aș fi făcut... nu știu ce, dar ceva foarte mare. Formidabil. Cum de i-a venit ideea asta năstrușnică cu introducerea?

– Numai asta? se aprinse Lucia. Dar cheia? Și fraza aceea cu zilele de Paști, care mă uluiește... Și cu puietii. Și cu scornirea altor două porunci. Ia spune drept, Victor! Când ai început să simți prima dată că textul nu-i decât o cheie?

– M-a pocnit ca un trăsnet. S-au adunat parcă o groază de nori în capul meu. Dar prima ciudățenie mi-a scos-o la iveală discuția ta cu Maria despre lipsa denumirilor concrete... De aici am plecat. Dar să lăsăm asta. Trebuie să ne hotărâm imediat. Te-ai interesat Ursule?

– Da! răspunse vlăjganul. Către prânz pleacă un tren forestier spre Șoimeni. Ajunge pe la 4 sau pe la 5 după amiază. E urcuș și

drumul nu e sigur.

– Am pierdut o zi! se întristă Dan. Din cauza mea. Dacă nu adormeam și-l așteptam pe tata, veneam încă noaptea cu telegramele la voi și în zori eram plecați.

– Tot n-aveam ce face acolo astăzi! îl potoli Lucia.

– Cum n-aveam ce face?

– N-ai citit documentul! *Umbra stejarului strâmb din Șoimeni în zorii lunii a opta...*

– De ce trebuie să vedem umbra stejarului în zori? Stați oleacă... Păi de când s-a scris documentul sunt mai bine de 300 de ani. O mai fi existând oare stejarul strâmb?

Nimănui nu-i trecuse până atunci prin cap gândul acesta, întrebarea aceasta, cea mai simplă, și mai rea dintre toate. De aceea se uitară la Dan cam furioși.

– O mai fi existând oare stejarul strâmb? repetă Maria ca un ecou nesigur întrebarea.

Victor se gândi să-i scoată din starea aceea de îndoială:

– N-are rost să ne pierdem timpul. Ne pregătim ca pentru o excursie de durată. La ora douăsprezece fix ne întâlnim la gară.

Vocea lui voia să fie liniștitoare. Dar întrebarea lui Dan nu-i ieșea din minte nicio clipă. Ce se va întâmpla dacă nu vor mai găsi stejarul strâmb în Șoimeni?

2

Traian ținuse morțiș să-l însoțească pe Tic la gară. Se sculasera amândoi odihniți și plini de voie bună. Mama lui Traian le pregătise două porții zdravene de brânză cu smântână, o măămăliguță caldă, aburindă, și-i invitasă pe amândoi afară, într-un chioșc. În timpul mesei, Tic îi spusese lui Traian că trebuie să se ducă la gară în întâmpinarea prietenilor „care precis vor sosi cu trenul de dimineață”, Traian se oferise numaidecât să-l conducă pe Tic, dar prichindelul cel blond și nerăbdător căutase prin tot felul de manevre să-l facă să renunțe la marea și inutila dovadă de prietenie. Dar și Traian era încăpățânat nevoie mare, așa că

porniseră amândoi spre mica gară forestieră. Pe drum, Traian, cam oțărât și cam bosumflat, îi mărturisi lui Tic că ar fi vrut să meargă și el în excursie, dar că maică-sa nici nu voise să-i asculte rugămintea.

– Dac-ai ști ce mamă am! Nu că e rea. Dar mă ferește până și de gândaci. Ca să pot s-o șterg cu prietenii undeva pe câmp, trebuie neapărat să-i spun că merge și învățătorul cu noi, sau cineva mai mare. Ea mă obligă să mint. Tata e altfel. Dar el stă foarte puțin acasă... Și când vrea să mă ia cu el prin munți iar sare mama cu gura și cu puterea...

Tic, deși nu putea, în ruptul capului, să fie de acord cu atitudinea unei astfel de mame, recunosc, în sinea lui, că nelăsându-l pe Traian în excursie, maică-sa îl scăpase pe el de o povară grea. De aceea se gândi să-și potolească prietenul:

– Așa sunt mamele! Săracele... trebuie să le înțelegem. S-au chinuit atâta cu noi...

Puștiul cu nume glorios nu luă însă în seamă bunăvoința și înțelegerea lui Tic:

– Dar pe tine de ce te lasă? Și-ncă singur... Dac-ar avea mai multă încredere în mine...

Lui Tic nu-i convenea deloc că discuția alunecase pe un asemenea făgaș. Încercă să schimbe vorba:

– Am uitat să-ți spun despre meciul lui Ursu...

– Ba mi-ai spus! Croșeul acela de dreapta, știu... O deplasare laterală la stânga, simularea loviturii cu stânga, o scurtă rotire spre dreapta și avântul întregului corp odată cu pornirea loviturii de dreapta. Mi-am băgat-o bine în cap. Eu mă gândesc cui să i-o aplic mai întâi. Trebuie să fie grozavă. Și spui că l-a aruncat dintr-un pumn peste ring? Nu-mi vine să cred.

– Las' c-o să-l vezi. Ți-am spus că nu există pe pământ om care să-l poate bate pe Ursu...

În apropierea gării, drumeții întâlniră o apă, un râuleț cu maluri adânci. Ca să-l treacă așa cum s-ar fi convenit, ca oamenii, trebuiau să facă un ocol de câteva sute de metri până la o punte.

– Eu nu pot să suport nedreptatea asta! se răzvrăti prichindelul cel blond. Gara-i la doi pași și din pricina unui pârlit de pârau să

înconjur jumătate de kilometru? Nu! Eu sar!

Albia pâraului n-avea mai mult de trei metri. Tic își luă avânt și ateriză fără nicio dificultate pe malul celălalt al gârlei.

– Hai, Traian! își îndemnă apoi prietenul.

Traian se cam codi. Privi apa, lățimea albiei. În sfârșit se pregăti să sară.

– Sări odată! Ce te codești atâta? Nici trei metri nu are. Nu ți-o fi frică...

– Nu... dar să nu-mi rup vreun picior că mă omoară mama...

Traian sări cu bine, dar Tic nu mai avu vreme să-l felicite. Se auzea pufăitul locomotivei. Alergară amândoi și ajunseră odată cu trenul în gară. De pe platforma vagoanelor și din micul vagon acoperit coborâră destui călători. Dar printre dâșii Tic nu descoperi figura nici unui cireșar.

– Nu înțeleg de ce n-au venit... se jelui Tic prietenului său. Să fi pornit cu o ocazie! Sau vin cu alt tren?

Îl întreabă pe un cetățean cu chipiu când sosește al doilea tren și i se răspunse că „pe la patru după masă, dacă nu se încăpățânează locomotiva”. Tic se întristă. Siguranța că va porni imediat în căutarea castelului și a fetei în alb îl făcuse să uite sau să lase uitării o groază de gânduri și presimțiri negre. Și dintr-odată se năpustiră, toate, buluc, asupra lui.

– De ce te-ai supărat? îl întreabă Traian. Eu știam de aseară că n-au să vină cu trenul de dimineață. Până ajunge telegrama, până află toți, până își fac pregătirile... ehei! e nevoie de timp. Eu cred că nici mâine nu vin.

– Nu-i adevărat! se mânie Tic. Vin sigur cu trenul de patru!

– Hai mai bine să-ți arăt satul. Avem niște locuri grozave.

Tic se luă pe urmele lui Traian, săgetat mereu de fiori și gânduri negre, rareori tulburate de viziuni albe. Nici nu-și dădu seama că trecuseră puntea și nu înțelegea nimic din ce-i spunea însoțitorul lui. Prichindelul nu-și putea lămuri pricina întârzierii cireșarilor, mai ales că, precum socotise el, trebuie să se fi întors și Victor. Oare să se fi opus Victor plecării? Să creadă Victor că totul e o farsă? Nu se poate! Dacă ar fi fost așa, venea cineva cu trenul de dimineață pentru a lămuri cum stau lucrurile și a-l chema

acasă. Precis!... Cireșarii întârziaseră, sau pierduseră trenul, sau făceau pregătiri pentru o expediție mai lungă... Altă explicație nu era. Nu puteau să-l lase fără niciun semn după chemările lui atât de categorice. Prin urmare vor sosi precis cu trenul de după masă.

Micul cutezător parcă se mai luminează la față. Abia atunci văzu că ajunseseră la marginea satului.

– Uită-te! îi spunea Traian. Toată partea de la apus e străjuită de munți. Parcă-ar fi un zid.

Într-adevăr, spre apus se vedea un lanț muntos, înalt, sălbatic, înfricoșător. Lanțul era format dintr-o sumedenie de creste. Părea o bucată de fierăstrău cu zimți ascuțiți. Numai culmi pleșuve. Lanțul cădea spre sat, prelungindu-se printr-o sumedenie de coline muntoase, care, deși mult mai scunde și mai tocite, păreau repetarea redusă a masivului din fund.

– Țștia-s zimții cei mici, zimții tociți, îi botează. Tic.

– Noi le spunem „Turma”. Și chiar seamănă c-o turmă.

Puștiul avea dreptate. Dacă te uitai cu ochii întredeschiși, colinele păreau o turmă încremenită în depărtări.

– Acum hai să-ți arăt lucrul cel mai grozav din satul nostru, se îmbătoșă Traian. Fala noastră!...

Și-l urcă pe Tic pe o colină, chiar în mijlocul satului, pe creștetul căreia se afla o biserică înaltă cu înfățișare ciudată.

– Ce-i cu asta? întrebă cireșarul surprins.

– Nu ți se pare că turnul nu e chiar la mijlocul bisericii? Chiar nu e. E pus într-adins câțiva metri mai la o parte.

– Parcă-i strâmb!...

– Așa i se și spune la noi: biserica strâmbă. E o legendă care zice că biserica s-a ridicat cu multe sute de ani în urmă, la porunca lui Vasile Lupu. Și se mai zice că s-a ridicat întocmai după voia și porunca domnitorului: strâmbă.

– De ce? se miră Tic. Nu putea să fie ca toate bisericile?

– Stai să vezi. În legendă se spune că chiar în locul unde-i biserica se afla cel mai bătrân stejar din țara noastră... chiar de pe timpul lui Decebal. Din cauza bătrâneții stejarul se îndoie, ajunsese strâmb. I se spunea stejarul strâmb, și-l știa toată țara. Cică veneau români de pe toate meleagurile să se închine la

rădăcina lui. Dar cică-ntr-o noapte s-a auzit un bubuit năprasnic. S-a auzit bubuitul în toată țara, până la apele cele adevărate care o împrejmuiău. Se prăbușise stejarul. Și-atunci domnul a dat poruncă grea ca chiar pe locul nenorocirii să se înalțe o biserică așa cum fusese stejarul. Cică chiar atât de înalt și de gros a fost cât biserica. Și la fel de strâmb.

– Săracul stejar! se întristă Tic. Dar să știi, Traiane, că n-o fi fost el chiar de pe vremea lui Decebal. Cel mai bătrân stejar din țară are vreo opt sute de ani. Atât trebuie să fi avut și stejarul strâmb. Poate să fi avut și o mie de ani, cine știe...

Cei doi puști făcură un ocol în jurul bisericii obosite, apoi se urcară în clopotniță, pentru că în interiorul lăcașului sfânt nu puteau să pătrundă. Ușa mare era încuiată și preotul nu venea acolo decât în zilele de sărbătoare. Traian îl mai duse pe Tic la capătul satului ca să-i arate o mică hidrocentrală o „microcentrală făcută de oamenii noștri, fără niciun ajutor. Numai într-o vacanță când au venit acasă studenții. Ei au făcut planurile, au supravegheat lucrările, au făcut cărămizi, ciment, de toate... Să fi văzut...” Îl duse apoi într-o livadă dar nu peste gard ci chiar pe poartă. Livada era a satului și printre cei care o îngrijeau se afla și o soră mai mare de-a lui Traian. Au mâncat amândoi atâtea poame că acasă nu prea s-au atins de bunătățile care-i așteptau aburinde, ceea ce a cam atras supărarea și mirarea mamei.

Se făcuse ceasul trei, iar Tic își pusese în gând să pornească spre gară de unul singur. De aceea, când o văzu pe mama lui Traian că se apropie, îi spuse puștiului cu o voce de taină:

– De data asta nu mai înconjurăm pe punte. Sărim amândoi gârla. Eu, de când mi-am rupt o dată un picior, am prins șpilul...

Bineînțeles că Traian nu mai fu lăsat să plece.

„Săracul Traian, îl compătimi Tic pe drum, ar fi devenit atât de curios și i-ar fi părut atât de rău când ar fi văzut că plecăm direct în excursie!... Mai bine că n-a venit...”

Când Tic ajunsese la gară, trenul încă nu sosise, dar, așa vorbeau oamenii, în cel mult cinci minute i se va auzi chiuitul.

Așteptând să treacă cele cinci minute, care păreau că se transformă în cincizeci, Tic își ridică privirile înspre munți. De la

gară păreau și mai înfricoșători. Se apropie de un țăran cu buza despicată, un strașnic fumător de lulea, și-i întrebă:

– Cum li se zice, moșule, munților din zare?

– Ția de după Turmă?

– Da, ăia ca niște zimți.

– Apoi cum *nu* li se zece! Unii le zic Munții Vulturilor. Cei bătrâni. Alții le zic Crestele pustii! Ai noștri le zic Urieșii. Eu le spun Afurisiții. Da-n cărți sunt trecuți Găleata sau Căldarea, nu mai știu nici eu.

– Și-s greu de urcat?

– Da! ce crezi mătăluță c-a ajuns cineva prin partea asta de la noi până-n vârful lor? Dar nici pe dincolo pe la Brazi, sau pe la Cetățuie nu-i chip. Munți sălbatici, afurisiți. Cine a-ncercat să-i urce sau nu s-a-ntors, sau s-a-ntors beteag pentru toată viața. Stau degeaba acolo. Ba ne mai opresc și ploile, afurisiții...

Tic auzi țipătul unei sirene și după câteva clipe pufăitul locomotivei. Gâfâind obosită, locomotiva mică și îndrăzneată intra în gară. Emoționat, prichindelul închise ochii și numără până la opt. Când îi deschise zări în partea cealaltă a gării...

Se repezi ca un bolid în brațele Mariei.

– Nesuferitule! îl întâmpină soră-sa. Nu puteai și tu...

Dar neștiind ce-ar fi putut să poată frățiorul ei, își opri cuvintele într-o îmbrățișare salvatoare. Apoi cârnul cu ochi usturători trecu prin brațele celorlalți. Lucia, Dan, Ursu, Victor. N-avu vreme să-l mai întrebe pe Victor când s-a întors, pentru că Victor slobozi prima întrebare:

– Tic, n-ai zărit cumva în sat un stejar bătrân, un stejar cam strâmb?

– Ce-aveți voi cu stejarul? se trezi puștiul. S-a prăbușit încă de pe timpul lui Vasile Lupu.

– Și n-a mai rămas nimic din el, nimic, nimic? întrebă Lucia speriată.

– S-a ridicat în locul stejarului o biserică. Chiar în locul și după înfățișarea lui. Uite-o! Pe colina aceea din mijlocul satului. Dar ce-aveți voi cu stejarul! Eu credeam că vi se făcuse dor de mine, sau de...

Tic văzu cum se schimbă într-o clipă fețele cireșarilor, cum se umplu de luciri stranii. Ce era cu ei?

– Ursule! spuse Victor. Putem monta corturile. Cred că-i bine să le montăm cât mai departe de sat. Și-acum, dragă Ticușor... avem atâtea să ne spunem.

Își povestiră unii altora întâmplările până târziu după miezul nopții. Așteptau cu înfrigurare zorii, pentru că erau în luna a opta și pentru că umbra bisericii strâmbe din Șoimeni urma să le arate o cale pe care, poate, de sute de ani nimeni nu mai umblase.

Capitolul XV

1

Ursu își trezi prietenii înainte de răsăritul soarelui, când zări pe cer, la orizont, acele culori de bucurie și spaimă care vestesc aurora. Cireșarii își ridicaseră corturile chiar la marginea pârauului; apa era rece ca gheața și avea puterea de a trezi pe cel mai leneș dintre leneși. Stabiliseră de cu seară că nu se vor duce toți în sat, la biserica Strâmbă, ci numai Victor și Tic, ceilalți urmând să strângă corturile și să pregătească bagajele pentru plecare.

Victor și Tic luară un start rapid în direcția satului pentru a nu-i surprinde răsăritul în afara colinei pe care se afla biserica. Străbătura repede ulițele neînsuflețite și ajunseră pe movilă, înainte ca să apară, la orizont, discul roșietic al soarelui. Când văzu turma de coline de la apus, Victor nu se putu reține:

– Să știi Tic, băiete, că dacă biserica n-a fost zidită chiar pe locul stejarului și chiar după înfățișarea lui, nu cred să mai dăm noi vreodată de intrare.

– Zău, Victor, e chiar atât de important?

– Foarte. Documentul spune să mergem pe calea pe care-o arată umbra stejarului strâmb în zorii lunii a opta. Umbra trebuie să indice o culme. De altfel și textul spune asta: „*După întâia culme*”... Acum înțelegi?...

– Crezi c-ar putea să arate o altă culme?

– De asta mi-e frică. Pesemne că trunchiul strâmb al stejarului, adică umbra lui se prelungea spre o anumită culme pe lângă care, sau peste care, sau sub care, sau prin care trecea domnul spre intrarea secretă. Dacă biserica n-a luat întocmai locul stejarului, umbra ei ar putea să ne arate o altă culme și... îți dai seama?...

Cuvintele lui Victor îl neliniștiră pe Tic. Dar când mezinul văzu ieșind încet, încet, parcă din pământ, discul soarelui își recapătă entuziasmul.

– Eu nu cred, Victor... Dacă există și o legendă despre stejarul strâmb și despre biserica asta care i-a luat locul...

– Asta mă liniștește și pe mine... Poate că biserica a fost zidită în locul stejarului, tocmai în scopul de a arăta drumul. De aceea a și fost zidită cu turnul strâmb. Nu s-ar fi născut din senin legenda. Să fim atenți, Ticușor... Soarele începe să urce... Da, dar de unde putem observa umbra? La asta nu m-am gândit... Fir-ar să fie!

– Eu am o idee. M-am urcat ieri în clopotniță. Știi ce bine se vede de-acolo totul? Ce zici, să încercăm să ne suim în clopotniță?

Clopotnița era chiar în fața ușii de intrare a bisericii, la câțiva metri. Nu era prea înaltă, așa că umbra ei era înghițită de umbra bisericii. Cei doi se urcară repede în clopotniță oprindu-se la fereastra din vârf. Umbra bisericii se alungise în direcția colinelor. Dacă trăgeai o linie imaginară de la capătul umbrei, linia se oprea la poalele unei culmi.

– A treia din stânga, Tic!

– Aceea cu trei copaci care parcă-s capetele unui triunghi?

– Da, da. Ia să mai așteptăm puțin... Dar n-are niciun rost. Va să zică trebuie să trecem peste cea de a treia culme... Ne-ntoarcem!

Victor și Tic părăsiră colina. Pe drum Victor i se destăinuie prichindelului:

– Nu înțeleg totuși cum o să ajungem de la culme la picioarele stâncii de cremene. De la colină până la munți mi se pare că mai e cale bună...

– Poate că e vreo stâncă înainte de munți, sugeră Tic...

– Poate, deși nu-mi vine să cred. În orice caz documentul trebuie să se bizuie pe niște puncte de reper foarte solide... Ticușor dragă, până deseară, dacă avem noroc, putem ajunge la Castelul celor două cruci, sau cum îl numiți voi „Castelul fetei în alb”...

Până atunci, lui Tic îi venise peste mână să-l întrebe pe Victor ce crede despre fata în alb. Dar auzindu-i vorbele își învinse teama:

– Victor, tu ce crezi despre „fata în alb”?

Victor îi răspunse din mers, zâmbind:

– Cred că e în castel... Poate chiar în camera pe care ne-o indică în planul trimis...

– Dar cum a putut ea să dea peste castel?

– Miroase puțin a enigmă, Ticușor...
– Nu crezi că a fost făcută prizonieră și închisă în castel?
– De ce? Cine și de ce s-o facă prizonieră și de ce s-o închidă tocmai în castel?

– Tu nu crezi că e prizonieră?
– Să-ți spun drept, Tic, eu nu cred chiar cu toată convingerea...
– Dar nu scrie în mesaj că e prizonieră? Și tu parcă nu te îndoiești de mesajul ei. Și toată povestea care circulă în regiune... Din senin nu s-a stârnit...

– Adevărat... sunt lucruri pe care nu le înțeleg și care-mi dau mult de gândit... Uneori, aproape sunt convins că o paște o mare primejdie, alteori, cum să-ți spun, am impresia că totul nu e decât o glumă... Nu povestea castelului, ci povestea fetei în alb...

– Eu sunt convins că o paște o mare primejdie... ba mi-e frică să nu ajungem prea târziu...

Tic vorbise cu atâta durere, că și Victor simți niște cârlige de spaimă. Încercă să-și alunge presimțirile întunecate și să-l liniștească pe prichindel:

– Caută să vezi totul mai dinafară, Ticușor... De ce să ajungem prea târziu?

– Să-ți spun drept, mi-e frică să nu fi pus mâna pe ea niște hoți...

– Niște hoți! Dar cum de ți-a venit asta în minte? încercă Victor să facă pe miratul.

Tic însă schimbă imediat vorba pentru că îi zărise pe ceilalți cireșari zburând către ei:

– Să nu uităm colina, Victor. A treia din stânga, colina cu cei trei copaci.

Ultimele cuvinte le spuse cu voce tare ca să audă și ceilalți.

– A treia? îi întâmpină Lucia. A treia din stânga... Câți kilometri să fie până acolo?

– Șase kilometri și jumătate, socoti iute geniul lor topometric. Nu mai mult... poate o sută, două sute de metri mai puțin... Dacă-l descotorosim pe Dan de bagaje, în mai puțin de două ore suntem în vârful ei.

– Chiar atât de mult să facem până acolo? se miră Maria.

- Ce ți se pare mult? căută Dan s-o tempereze. Eu credeam că abia la prânz vom fi acolo... Zău, Ursule, poate că te-ai înșelat... Așa cu vreo doi kilometri... Două ore și jumătate, trei fără un sfert...

- Nu te speria! În două ore fără zece minute suntem acolo. La poalele ei ajungem într-o oră. Urcușul o să fie mai greu. E cam direct...

- Și de acolo, din vârful colinei, la picioarele munților cam câți kilometri mai sunt, Ursule? îl întrebă Victor.

- Cam greu de răspuns... În linie dreaptă... vreo cinci kilometri. Nu știu însă dacă drumul urcă sau coboară... Când ajungem în vârful colinei vă spun sigur.

- Să nu mai pierdem timpul! decretă Lucia spre bucuria lui Tic. Cred că e timpul să pornim! Gata! Nu ne oprim decât în vârful colinei la umbra copacului din dreapta.

- Aoleu! se prefăcu Dan.

- Și pentru mai multă siguranță, am hotărât, eu și Maria, să servim acolo masa de dimineață.

- Cu ce drept luați hotărâri în doi? se indignă Dan.

- În două! îl puse Maria la punct. Adică în unanimitate. Sau dacă vrei să fie numai majoritate te primim și pe tine în rândul gospodinelor...

- Bine!... le amenință Dan. Bine! Sunt gata de plecare.

Și chiar porni cu un pas iute, îndărătnic, care îl uimi până și pe Ursu. Dan era atât de hotărât să se răzbune pe gospodine și, mai ales, să-și șteargă faima de leneș și de lipsit de vlagă, încât îl prinse repede acea stare de sufocare binecunoscută sportivilor care fac eforturi peste limita rezistenței. Momentul de criză îl pocni după vreo doi kilometri. Ca un trăsnet. Mergea spre iad, spre o mocirlă cu smoală în clocot. Simțea, nu că se va prăbuși, ci că își va da sufletul. Tic însă era lângă el. Magnetul castelului și mai ales al fetei în alb îl transformase multă vreme pe prichindel într-o ființă neobosită, într-un miracol blond și cu ochi triști. Bănuia prin ce trece Dan și tocmai în clipa când comandantul se pregătea să horcăie: „Tic, mor! Spune-i lui tata c-am murit ca un erou...”, puștiul i-o luă înainte:

– Lucia zicea la plecare că își închide hohotele de râs până la kilometrul trei...

– De ce? abia izbuti să șuiere Dan.

– Ca să râdă de tine c-ai pornit ca un viteaz și te-ai prăbușit ca un salam... Zău, că ea spunea... Dar Maria e mai bună. Ea zicea c-o să râdă pe drum ca să se poată ocupa de tine când o să cazii.

– Da?! răsuflă Dan și își iuți pașii.

Se întâmplase cu el acea minune simplă și frecventă în lumea sportivilor. Reușise să depășească punctul de criză... Simți cum i se ridică greutatea sufocante de pe piept, cum i se topește moleșeala, cum i se limpezește capul. Mergea fără să se uite înapoi. La un moment dat, îi spuse lui Tic:

– Te rog, du-te și cere rucsacul Luciei. Eu nu pot să dau ochii cu ea. Mi-e frică să nu mă opresc.

Tic îi aduse lui Dan un rucsac dar nu pe al Luciei care, încăpățânată, nu l-ar fi dat nici pentru un popas de două ore, ci pe al Mariei, bucuroasă că poate să scape de povară în mersul impus de Dan. Numai Tic și Țombi cel fidel erau foarte bucuroși de alergătura matinală.

Nici când începu urcușul, Dan nu lăsă pe nimeni să-l întreacă. Ce de puteri zăceau în el! Cu Tic și Țombi alături, înfruntă curajos cruzimea colinei și ajunsese în vârf fără să se simtă prea obosit. Se opri chiar sub copacul uriaș indicat de Lucia și așteptă, în picioare, cu mâinile în șolduri, cu aerul unui om sătul de triumf și plin de dispreț chiar față de fapta lui, sosirea celorlalți, mai precis a celor două gospodine. Când fetele își făcură, în sfârșit, apariția, le privi tăcut câteva clipe, de fapt le lăsă să-i vadă mimica, apoi se adresă, așa într-o doară, lui Victor:

– M-am sfătuit cu Tic să luăm masa de dimineață la picioarele stâncii de cremene.

Cel care râse cel mai aprig fu Ursu:

– Ha-ha-ha! Ha! Dan ești un erou! Îți făgăduiesc că te fac campion la maraton. Dacă-ai reușit să treci pe punctul de criză înseamnă că ai calitate de sportiv. Dar să-ți spun drept, eu aș fi preferat să nu treci de punctul de criză.

– De ce? se înfurie Dan. Aha! Invidia...

– Pentru că eu o să fiu acela care o să te duc în spate. Să nu-ți închipui că o să scapi de oboseală. Deseară o să începă, iar mâine o s-avem nevoie de o targă. Oricât de încăpățânat o să fii, oricât o să te zbați, mâine nu mai ești bun de nimic. Sau în cel mai fericit caz, chiar astăzi, spre seară.

– Vom vedea! îi răspunse Dan dârz.

Dar spusele lui Ursu îi domoliră puținel entuziasmul. Acceptă masa de dimineață care avu loc jumătate de oră mai devreme din cauza performanței la care-i forțase pe ceilalți. Generos și cavaler, le scuti pe Lucia și pe Maria de contrațepii care li se cuveneau, mulțumindu-se doar să le amenințe prietenește:

– Dacă mă mai puneți a doua oară la încercare... vă duc de-a dreptul în iad. Zău!

Ursu se urcase în vârful copacului pentru a cerceta împrejurimile. Colina pe care poposiseră cobora vijelios spre rădăcina munților. La poalele ei, în depărtare, se zărea albia unui pâraiaș, care cobora din munți printr-un defileu. Ursu urmări drumul pâraului și descoperi repede că albia lui era singura cale accesibilă spre munți. Imediat își strigă raportul din vârful copacului, apoi îl auzi pe Victor răspunzându-i:

– Am fost sigur de asta. Trebuie să fie ceva, un drum, sau o cale naturală, care să-l ferească pe cel în cauză de greșeli și abateri. Logofătul indică foarte sigur drumul.

Ursu coborî din copac, se înfruptă la rândul lui cu poftă grozavă din bucatele pe care le scosese fetele din rucsac și stabili cu Victor un plan de bătaie, după ce socoti că până la poalele munților nu sunt mai mult de 5 kilometri. Deși ritmul impus de Dan ceruse eforturi din partea fiecăruia, nimeni nu se gândi să prelungească odihna. Ceasul încă nu arăta 8 dimineața când cireșarii începură coborâșul colinei spre rădăcina munților. Era o singură cale de coborâre a colinei, printre prăpăstii, care ducea chiar la începutul defileului.

Ajungând la malul pâraului, simțiră toți, poate în aceeași clipă, că au intrat în altă lume, că aparțin altor forțe.

Munții, care de sus de pe culme păreau niște înălțimi obișnuite cu creste pleșuve, ascuțite, își arătau acum toată puterea și

sălbăticia lor. Semănau mai degrabă cu niște ziduri drepte, grele, nepăsătoare, tocite și netezite pe coaste, despicate ici-colo în fâșii prăpăstioase, înfricoșătoare. Era o regiune sălbatică, aspră, care apăsa mereu, care amenința rău, care sugera cruzimi, o regiune cum nu mai întâlnești cireșarii în plecările lor.

Defileul, deși era mărginit la început de dealuri stâncoase, nu prea înalte și nici abrupte, îi puse la grele încercări. Nu izbutiseră să găsească un drum umblat, nici nu văzuseră urmă de potecă. Apa înghesuită de stânci oferea căi de acces nesigure și capricioase. Mai erau și bolovani, și râpe și copaci și mai ales coturile nesfârșite ale pâraului care-i obliga, la fiecare zece metri, să schimbe malul și direcția, ceea ce îl făcu pe Dan să se urce pe un bolovan și să țină un scurt discurs:

– Zău că drumul ăsta seamănă cu un meci de box. Atacă din dreapta, eschivează în stânga, croșeuri, directe, svinguri, jaburi, upercuturi și niciun mal nu rămâne knock-out mai mult de zece secunde... Nu turist ci arbitru de box trebuie să fii ca să te descurci aici...

Apoi Dan sări de pe bolovan... Și iarăși atacuri și eschive și simulări...

Tinerii ajunseră la poalele munților dar nu se opriră. Pentru că nici pâraul nu se oprea, și pâraul era singurul drum sigur, și nici coastele calcaroase care se dezveleau din când în când nu prevesteau în jur stânci de granit. După vreun kilometru de mers printre stânci tot mai colțuroase și mai amenințătoare se pomeniră brusc într-un platou rotund și întunecat. De jur-împrejur se ridicau pereți abrupti de piatră atât de deși și de adânci și de arcuiți că parcă alcătuiau o pădure de sulite amenințând cerul. Una din acele sulite războinice parcă se deosebea la culoare și la formă de celelalte. Spre ea mergeau cireșarii, pentru că nu era o stâncă de calcar, ci o stâncă de granit, supraviețuitoare stingheră a cine știe cărui cataclism geologic.

– Stâncă de cremene! spuse Ursu.

Numai când ajunseră la picioarele ei, tinerii se opriră și-și lepădară poverile. Ursu începu să se cațere ca o maimuță pe stâncă abruptă, până găsi un loc de unde putea să observe mai

bine regiunea. Dincolo de sulițele și stâncile care alcătuiau pereții micului fund de căldare în care se aflau ei, după câteva răsuciri și noduri stâncoase, se ridicau ca o barieră nemiloasă Munții Crestelor Pustii. Parcă-i tăiasse cineva cu o singură lovitură de spadă, atât de netezi erau pereții lor. Numai păsările cerului puteau poposi pe crestele lor. Părea cu neputință ca o ființă omenească să ajungă acolo.

– Suntem perfect închiși! se grăbi Ursu să-și anunțe prietenii după ce coborî. Nu știu unde o fi intrarea în castel, că nu se vede nimic ce ar putea arăta a castel, dar de urcat munții spre vârf e absolut imposibil!

– Nu e nicio crăpătură, nicio vale care se strecoară prin munți? ... întrebă Lucia.

– Vale?! Știi cum arăta zidul unei cetăți? Exact așa arată și munții. Parcă i-a făcut omul, nu natura. Numai spre vârf se mai dantelează. Bineînțeles nu ca să ușureze vreun urcuș ci ca să-ți taie orice chef de a-i escalada. Numai dacă n-o fi castelul undeva în spatele acestor stânci colțuroase.

– Nu cred! spuse Victor. Ar fi descoperit imediat.

– Poate c-o fi chiar în interiorul vreunei stânci, sugeră Maria.

– Și atunci ar fi fost simplu de dibuit, o dezamăgi Ursu.

– Să vedem unde-o să ne ducă documentul logofătului, se amestecă Lucia. N-are niciun rost să facem presupuneri. El nu vorbește de castel ci de intrare. Și în harababura asta de stânci pot să se ascundă o sută de intrări, nu una.

– Va să zică, își aminti Maria, o săgeată azvârlită în soare găsește intrarea. Ceea ce înseamnă că la distanță de o aruncătură de săgeată se află intrarea...

– În soare! preciza Dan. Dar ce înseamnă acest „în soare”? Nici nu se vede soarele de aici, din fundătura asta.

– Nu se vede, spuse Victor cu oarecare insinuare în voce, dar se știe din ce direcție răsare, nu?

– Aaaa! se dezmetici Maria. Săgeata azvârlită spre răsărit. Bravo! Unde-i răsăritul?

Lucia scoase busola, o fixă în palmă și după câteva clipe arătă direcția precisă a acelui punct cardinal dintr-o dată atât de necesar

cireșarilor:

– Pofțiți! Aveți în fața dumneavoastră Estul. Ne mai trebuie un arc și o săgeată.

– Cam ce distanță putea să facă o săgeată, Victor? întrebă Maria.

– O săgeată bine zvârlită nu cred că trecea de o sută de metri. Tu ce crezi, Ursule?

– Eu cred că trecea... Dar nu cu foarte mult. Deci, dincolo de stânci... Până la prima stâncă dinspre est sunt vreo 60 de metri. Dincolo de stânci... Acolo e o îngrămădire destul de curioasă... de sus părea un adevărat labirint de stânci... Numai că nu-i spre inima muntelui, ci spre poalele lui. Ce să caute acolo o intrare?

– Asta n-are nicio importanță, spuse Victor. Noi nu știm nimic decât că în acea direcție se află o intrare secretă spre castelul celor două cruci. Și mai știm că drumul spre castel e un drum subteran deoarece textul spune „*pogoară și urcă la fel apoi drept duce*”!

– Trebuie să fie neapărat un drum subteran? întrebă Lucia.

– Cam așa ar trebui după text. Dacă spunea: „*urcă și pogoară la fel*”, era altceva. Altă interpretare nu pot să dau frazei din text. Mai ales că vorbește și despre „*poartă*”. Unde vezi aici porți?

– Poate că e o vale ascunsă, undeva... se încăpățână Lucia.

– Vale nu poate fi în pereții ăștia, zău, Lucia, îi spuse Ursu cam cu regret.

– În orice caz, un râu a trecut odată pe aici, Ursule. Toate scobiturile de aici, fundul acesta de căldare, pâraul pe care am venit noi nu s-au născut la porunca unui demiurg.

Remarca Luciei îl puse oarecum în derută pe Victor. Își roti ochii peste tot, apoi se adresa Luciei cu un ton cât se poate de domol:

– În privința râului ai dreptate. Totuși nu cred că râul venea dinspre est ci mai degrabă dinspre apus. Tu ce părere ai?

– Și eu cred că venea dinspre apus. Deci într-acolo ar putea să fie o vale...

– Da, o întrerupse Victor, numai că textul spune foarte clar să azvârlim săgeata în soare, adică spre răsărit. Eu cred că tot despre o intrare și despre un drum subteran e vorba. Începem cercetările?

Toți căzură de acord să se înceapă imediat cercetările. Dar când ajunseră în apropierea stâncilor înțelesesă că nu se vor descurca prea ușor, așa cum crezuseră la început. Ursu avusese dreptate. Un adevărat labirint de stânci de toate formele și mărimile se vedea în fața lor. O mulțime de stânci și de ridicături, mai ales cele din partea stângă a labirintului, erau acoperite de arbori; partea cealaltă, în schimb, era aproape goală, pleșuvă.

Pentru a se ușura și a se grăbi cercetările, căutătorii se împărțiră în două grupe. Una formată din Tic, Ursu și Maria, alta din Victor, Dan și Lucia. Grupul lui Ursu urma să cerceteze partea împădurită, grupul lui Victor partea pleșuvă. După ce își înveliră bagajele într-o foaie de cort pe care o fixară apoi cu câțiva bolovani, și după ce Tic îi dădu dispoziții cățelului să-și asume rolul de Cerber, tinerii, înarmați cu unelte de turiști, începură ascensiunea și căutarea.

– Mare atenție! ceru Victor înainte de despărțire. Fiecare metru pătrat poate să ascundă intrarea. Indiferent de rezultat, la ora două ne întâlnim toți la bagaje.

2

Victor, Lucia și Dan se înțelesesă să facă mai întâi un drum de recunoaștere în toată zona lor și să noteze pe o schiță locurile cele mai ciudate, cele mai neobișnuite, cele care ar fi putut să constituie, cândva, un ascunziș pentru intrarea tăinuită. După prima raită care dură peste un ceas și scoase multă sudoare din ei, Lucia recapitulă, într-un moment de răgaz, însemnările făcute:

– Stânci calcaroase, atacate de intemperii, cu multe sinuozități și scobituri. Scobiturile superficiale, în general. Două din ele se prezintă sub forma unor începuturi de grote. De asemenea, una din stânci, cu pereți netezi, imposibil de escaladat, prezintă spre vârf o scobitură ciudată.

– Va să zică trei locuri care ar putea să tăinuiască intrarea în castel, rezumă Dan. Bineînțeles, dacă sunteți și voi optimiști...

– Nici eu nu cred că restul ne poate interesa, spuse Victor. Cu

ce să începem?

– Cu ceea ce stă în puterile noastre, răspunse Lucia. Stânca e cu neputință de escaladat.

– Atunci, haidem la văgăuni! sugeră Dan. Dar să nu uităm lanternele.

Fiecare luă câte o lanternă puternică, vânătorească. Porniră spre grote cu speranțe și emoții.

– Eu cred că una din văgăuni ascunde intrarea... își mărturisi Dan dorința. E mai simplă, mai ușor de...

– Eu mă cam îndoiesc, spuse Lucia. Văgăunile sunt prea ispititoare și prea la îndemâna oricui. Mai degrabă scobitura aceea din vârful stâncii...

– În orice caz, medită Victor, scobitura are mult mai multe șanse decât văgăunile, tocmai fiindcă pare inaccesibilă.

– Dar nu se potrivește cu indicațiile logofătului, sesiză Dan. Nu spune logofătul: „*pogoară și urcă la fel*”? Chiar tu, Victor, ai demonstrat adineaori...

– Ba e chiar după indicațiile logofătului... El nu spune fraza asta înainte de a vorbi despre intrare ci după aceea. Săgeata găsește intrarea, și săgeata poate să-și aleagă foarte bine ca țintă scobitura din vârful stâncii... Și de-acolo se pogoară, nu?

– Da, da, da, da... Îmi amintesc. Da...

Cireșarii ajunseră la una din văgăuni. Intrarea era strâmtă dar destul de primitoare pentru un corp elastic. Înainte de a se strecura înăuntru, Victor ceru celorlalți să-și caute un loc de refugiu. El se cățără pe o ieșitură deasupra intrării, trimise raza lanternei înlăuntrul văgăunii și începu să facă zgomot, să fluiera, să țipe, să arunce cu bolovani. Din văgăună nu răspunse însă nimeni. Deci nu-și făcuse sălaș vreo vietate care avea tot dreptul să se înfurie și să se apere împotriva unor nepoftiți.

– Intru eu întâi, se hotărî Victor și, dacă e nevoie, vă chem.

Victor se strecură înăuntru, aprinse lanterna care își izbi repede razele de pereții stâncoși. Scobitura era destul de superficială, un fel de scorbura întunecată și hâdă. Lângă intrare, descoperi pe pereți pete negre de fum, iar pe pământ resturi de lemn ars. Iată de ce animalele evită această vizuină naturală, gândi

Victor. Văgăuna era folosită, pesemne, ca loc de refugiu de cine știe ce vânători sau ciobani. Nu mai avea ce să caute înăuntru.

– Nimic! își anunță prietenii când ieși afară. Au stat oameni înăuntru. E un loc de refugiu. Tare mi-e teamă că și cealaltă văgăună are aceeași menire. Păcat!

Lucia și Dan îl imitaseră pe Victor, în timpul scurtei sale dispariții în grotă, încercând să sperie și să alunge eventualele vietăți primejdioase din cealaltă văgăună.

– Animale nu-s înăuntru! îl puse Lucia la curent pe Victor.

– Atunci cu atât mai mult n-o să găsim nimic...

Victor pătrunse și în cealaltă văgăună și zări, chiar de la primii pași, urme de refugiu: cutii de conserve goale, hârtii și ziare, pete de fum și resturi de lemn ars. Deși un pic mai mare decât sora ei, nici noua grotă nu părea să ascundă vreun mister. Pereții erau pietroși, netezi, nescobiți, doar într-un ungher un ochi de apă limpede se aciuse în taină și se străduia să nu facă vreun zgomot pentru a nu atrage atenția asupra lui. Victor luă hârtiile și cutiile goale și ieși afară.

– Asta-i tot ce conține grotă, în afară de un izvor pe care nu l-am putut aduce. Dacă vi-i sete... Ia să vedem cine și când a fost înăuntru... mai multe ziare... și pare-se nu din aceeași zi... ba nici măcar din același an. Lucia, tu mai ții minte când a apărut ediția a treia din „Tom Sawyer”?

– De ce?

– Păi scrie aici, în coloana din mijloc, despre cărțile noi apărute și printre ele e și „Tom” ediția a treia.

– Anul trecut... în... în... iunie, își aminti Dan.

– Iar alt ziar e chiar din anul ăsta... tot din iunie. Cine să fie? Turiști? Vânători? Iunie... Iunie... Nu cumva e sezon de vânat? S-ar putea să fi fost niște vânători... Dar să lăsăm asta pentru mai târziu... Să vedem ce e cu scobitura din vârful stâncii...

Stânca semăna cu vârful unei biserici și avea vreo 30 de metri înălțime. Pereții erau cu totul inaccesibili. Cel puțin până la înălțimea de 20 de metri, de unde stânca se îngusta ca un vârf de piramidă zimțuit. Scobitura era cam la vreo cinci metri sub vârf. Victor înconjură stânca din toate părțile pentru a ochi o cale de

acces.

– Victor! Nici nu te gândești! îl opri Lucia. În cel mai bun caz, poți să urci câțiva metri. Pe urmă, e imposibil să mai faci un pas și orice mișcare greșită... Să căutăm alt mijloc...

– N-avem altul, Lucia, degeaba... ori ne uităm cu ochii noștri înăuntru, ori renunțăm.

– Dar nu se poate! E o absurditate numai să te gândești la ascensiune.

Pe Victor nu-l puteau opri cuvintele Luciei. Descoperise câteva găuri în stâncă. Băgă piciorul în una din ele, se prinse cu o mână de un colț și astfel încet, încet, cu multă prudență și cu multă sudoare urcă vreo trei metri. Se cățără ca o pisică pe scoarța unui copac. Poziția în care se afla și netezimea de gheață a peretelui îi topiră însă toată rezistența și încăpățânarea. De înaintat nu mai putea înainta niciun centimetru. Dar din nefericire nici de coborât, în stilul în care urcase, nu mai putea. Și nici nu avea spațiul și posibilitatea să-și dea drumul jos sărind. Atunci îi veni ideea să-și elibereze mâinile. Parcă l-ar fi scăpat altcineva, atât de neașteptată i se păru prăbușirea. În cădere făcu o mișcare de redresare, însă prea bruscă, așa că atinse pământul nu cu picioarele cum calculase el, ci cu mâinile.

Lucia și Dan se repeziră în același timp spre dânsul, dar îl văzură ridicându-se de jos ca un popândău. Nu pățise nimic, dar palmele i se juliseră în atingerea neprevăzută cu pământul pietros.

– Imposibil, Lucia! răsuflă el. Ai avut dreptate. Nu se poate urca. Dar cum o să explorăm scobitura? Cum dracu'!

– Ce-ar fi să aruncăm cu pietre înăuntru? propuse Dan.

– E un fel de „hai să facem ceva ca să nu stăm degeaba”, se resemna Victor.

Era tot ce le stătea în putință: să arunce în scobitură cu pietre. Dar era, de fapt, un gest al neputinței. Pietrele aruncate de Dan nu ajungeau însă până la scobitură. Încercă și Victor după ce Lucia, foarte severă și incoruptibilă, îi dezinfecță palmele. Și reuși să introducă în scobitură cea de a treia piatră. Aproape în aceeași clipă ieși dinăuntru o dihanie uriașă care se înălță ca o săgeată în văzduh.

- Un vultur! spuse Lucia. O fi vreun cuib de vulturi...
- Asta înseamnă că nimeni n-a ajuns până acolo... se bucură Victor... Ce facem?
- Să ne sfătuim și cu ceilalți, răspunse Lucia. De altfel se apropie ora două.
- Tustrei porniră cu pași repezi spre locul de întâlnire.

3

Înainte de a începe cercetările, Ursu, Maria și Tic se suiră pe o înălțime izolată pentru a trece în revistă întreaga zonă împădurită pe care urmau s-o exploreze. Se vedea ca-n palmă toată zona. Era o pădurice tânără cu suișuri și coborâșuri, dar fără deosebiri de relief prea accentuate. Doar undeva, la un capăt, se zărea o adunătură de stânci ca ruinele unei cetăți. După ce-și însemnară bine în minte locurile, cei trei cireșari coborâră pentru a stabili planul explorării.

- Cred că n-avem decât un singur loc de cercetare, spuse Ursu. Adunătura aceea ciudată de stânci.

- Seamănă atât de bine cu o cetate în ruină, se repezi Tic. Oare n-o fi acolo Cetatea Vulturilor?

- Dacă ar fi fost acolo, demult era descoperită, Ticușorule, îl potoli Maria. Și nici nu corespunde indicațiilor din document. Noi căutăm aici intrarea, nu castelul. Cine știe pe unde o fi cetatea...

- Să mergem într-acolo! propuse Ursu.

- Și restul! întrebă Maria. Când cercetăm restul?

- După părerea mea, în rest n-avem ce găsi. Pădurea e prea tânără, ceea ce înseamnă că porțiunea a fost goală, sau tăiată și răvășită. Și pe urmă pare destul de umblată. S-au tăiat atâția copaci în ultimul timp că nu văd cum putea rămâne nedescoperită o intrare, oricât de tănuită ar fi fost ea...

Tinerii se apropiară de îngrămădirea de stânci. De fapt, ceea ce părea o îngrămădire de departe, nu era decât un bolovan uriaș, o singură stâncă sfârtecată în zeci de locuri de ploi și furtuni. Unele tăieturi intrau profund în trupul stâncii ca niște cotloane. După ce

înconjură uriașul bolovan de câteva ori, Ursu reveni cam dezamăgit:

– În afară de câteva hrube mici, neînsemnate, sunt două găuri mai mari, două tăieturi care intră adânc în bolovan. Am impresia că sunt cioplite pe alocuri de mâna omenească...

– Intrarea! se entuziasmă Tic.

– Nu-mi vine a crede, îl temperă Maria. Prea e la vederea tuturor, și prea e la cheremul oricui, stânca asta. Nu e un loc prea bine ales pentru a tăinui o intrare...

– De ce? se încăpățână puștiul. De unde știi tu cum arătau locurile astea cu 300 de ani în urmă. Poate că era un codru aici pe care nimeni nu se gândea să-l răzbătă.

– Poate... spuse Ursu. Decât să pălăvrăgim, mai bine să intrăm înăuntru prin partea asta...

– Să nu fie vreun animal în văgăună, se înfioră Maria.

– Nicio grijă. Și chiar dacă e vreun lup sau vreo vulpe ies pe partea cealaltă.

Ursu porni înainte cu lanterna într-o mână și cu un baston-secură în cealaltă mână. Cotlonul nu era prea întunecos. Mai exista undeva o sursă de lumină. Pereții micului coridor nu păreau că ascund vreo taină. Pe la mijlocul bolovanului, coridorul se revârsa într-o scobitură mai spațioasă, un fel de încăpere, în care, după toate semnele, se aciuaseră cândva oameni. După ce cotrobăiră prin toată acea încăpere naturală, tinerii își continuară drumul pe coridor până se pomeniră afară în partea opusă intrării.

– Nimic! se întrista Tic. Oare n-o fi vreo altă scobitură la etaj?

Bolovanul nu era prea greu de urcat. Se cățărară tustrei pe coasta lui, îi atinseră creasta, dar în zadar. Nici urmă de intrare secretă nu se zărea pe suprafața lui. Se odihniră câteva minute pe creștetul bolovanului, observând încă o dată împrejurimile.

– Ursule! se învioră Tic. Ia uită-te în râpa aceea... O vezi? Acolo! Nu ți se pare că în fundul ei e o pată neagră?

– Nu-i nicio pată, răspunse Ursu. E o gaură, o gaură strâmtă, cred că o vizuină. Dacă ții morțiș, hai s-o cercetăm.

Exploratorii porniră spre pata lui Tic fără prea mare tragere de inimă. Când ajunseră la marginea râpei, Ursu îl întrebă pe mezin:

– Ai văzut vreodată un viezure?

– Nu! răspunse Maria în locul prichindelului. Bursucul?...

– O să vedeți acum. Să nu vă fie teamă, că-i cel mai pașnic dintre animale, cel mai curat dar și cel mai leneș. Nu strică să-l mai trezim puțin.

Cu un băț lung, Ursu începu să scormonească în vizuina bursucului, dar în zadar. Animalul nu se sinchisi nici de foșniturile frunzelor și nici de fluierăturile lui Ursu. Înfuriat, vlăjganul se lăsă pe burtă și își băgă brațele în vizuină. Bursucul țâșni pe lângă el și o luă la sănătoasa, lovind caraghios pământul cu picioarele lui scurte și neobișnuite cu goana.

– După cum vezi, Ticule, gaura asta duce cel mult la Castelul Bursucilor, glumi Ursu. Eu zic să mai ocolim o dată bolovanul, dar nu de dragul lui; să vedem cam ce e în jurul lui: ar fi păcat să scăpăm ceva. Apoi să coborâm spre locul de întâlnire, fiecare pe o potecă a lui ca să nu zicem că n-am cercetat întreaga porțiune.

Cei trei nenorocoși, aproape nenorociți, invocară iarăși grațiile Fortunei, dar zeița nu li se arată nici de astă dată. Dezolați, coborâră spre locul de întâlnire și ajunseră acolo aproape în același timp cu grupul lui Victor.

După ce făcură schimb de informații, de necazuri și speranțe, cireșarii hotărâră în unanimitate și cu mare înflăcărare câteva ore de odihnă în care intra, bineînțeles, și mult dorita masă de prânz. Toți fără excepție erau obosiți și înfometați. După masă se înțelesesă să înalțe corturile. Numai Tic, foarte surprins de hotărârile luate, se repezi la Victor.

– Nu plecăm astăzi spre castel?

– Astăzi? Păi nici n-am descoperit intrarea, Ticușor.

– Nu poate fi în altă parte decât în scobitura aceea din vârful stâncii, insistă prichindelul.

– Asta-i și părerea mea, îl liniști Victor, dar e numai o părere, Ticușor. Până la certitudine mai este. Dar chiar dacă ar fi acolo abia se complică povestea. Cum reușim să ajungem la intrare? Ursule, ai tu vreo idee?

La întrebarea lui Victor nu răspunse nimeni. Ursu dispăruse. Profitase de neatenția celorlalți și plecase iute, pe furiș, spre

stânca găurită. Nu avu nevoie de prea mult timp spre a se convinge că stânca nu poate fi escaladată... cu una cu două. Trebuia găsit un mijloc anume... și mijlocul exista! Vlăjganul se întoarse repede la corturi și ajunsese tocmai când Victor repeta întrebarea:

– Ce crezi, Ursule, poate fi escaladată stânca?

– Da! răspunse el foarte liniștit.

Deși simțeau cauciuc în glezne și plumb în tălpi și Lucia și Victor se ridicară de jos ca împinși de niște resorturi.

– Poți să ajungi la scobitură? întrebă Lucia cu un ton de reproș și amenințare.

– Nu te neliniști Lucia, încercă Victor s-o liniștească. Dacă Ursu a ajuns la concluzia asta, înseamnă că nu e niciun pericol.

– N-o să fie ușor, o liniști și mai mult Ursu, dar n-o să fie primejdios. Pentru voi o să fie mai greu, dacă bineînțeles e acolo intrarea. Dar am găsit eu o soluție și pentru eventualitatea asta.

– Ce soluție? întrebă Dan destul de îngrijorat.

– O să învățați de la mine, dar înainte de a urca o să trebuiască să faceți câteva antrenamente... De aceea cred și eu, ca Victor, că nu putem porni spre castel decât mâine.

Dan se uită iarăși la Ursu, de astă dată însă cu priviri înfricoșate:

– Mâine? Crezi că-mi trece prin minte?

– Gata, te-a și apucat oboseala? întrebă amândouă fetele deodată.

– Ce oboseală? Moartea m-a apucat! se tângui Dan. Sunt sleit și mă dor picioarele, mamă dragă. N-am știut până acum că și plumbul poate avea dureri.

– Atunci se complică lucrurile, spuse Ursu. Trebuie să stai liniștit, să nu faci nicio mișcare, deseară îți ard eu un masaj pe cînte și poate că mâine o să-ți revii puțin, așa ca să poți încerca ascensiunea.

– Nu cumva vrei să-mi masezi picioarele?

– Numai picioarele!

– Aoleu! Poate îți dă altcineva picioarele la masaj în locul meu, Ursule. Eu n-o să pot rezista, zău...

Maria pufni într-un hohot de râs care-i contamină repede și pe

ceilalți. Tic se gândi să-l felicite pe bolnav:

– Faci și tu uneori câte un banc, mamă dragă...

– Ce banc am făcut?! se oțărî Dan. Ce banc? Dacă ați fi voi în locul meu...

– Odihnă! decretă Lucia. Lăsați pălăvrăgeala că o să aveți nevoie de ea mai târziu.

Cu toate acestea, chiar Lucia fu aceea care, câteva minute mai târziu, se adresă lui Victor:

– Tu crezi că acolo în stâncă e intrarea?

– În orice caz, Lucia, cuibul vulturilor spre singurul loc inaccesibil de la estul stâncii de cremene. Și nu numai atât. E și la o distanță egală cu o azvârlitură de săgeată, și, în sfârșit, e un loc foarte sigur.

– Totuși nu văd cum ar putea comunica stânca aceea cu un castel care nu se vede pe o rază de kilometri?

– Asta-i cu totul altceva. Nici nu trebuie să ne preocupe. Ne interesează intrarea, deocamdată. Atât. Asta ne spune logofătul; și abia acum îmi dau seama cât de sigur o indică. Trebuia să ne gândim de la început, să nu mai pierdem atâta timp cu cercetările.

– Ce vrei să spui? întrebă curioasă Maria.

– De la picioarele stâncii de cremene, răspunde Victor, nu e decât o singură țintă spre răsărit. Gaura aceea din vârful stâncii. Un arcaș dacă ar vrea să ia ceva la ochi ar întâlni aproape fără să vrea acea țintă, care niciodată nu poate să dispară. Dacă raționam așa de la început, poate că eram acum la porțile cetății...

– Dacă am fi chemat și pompierii din oraș cu scara mare, glumi Lucia nu fără oarecare răutate.

Ursu, simțind teama Luciei, nu consideră că e momentul cel mai potrivit pentru a-și destăinui planul de escaladare a stâncii. Evită privirile lui Tic și ale lui Victor prefăcându-se preocupat de altceva.

– Odihnă! porunci deodată Maria, tocmai în clipa când Lucia deschidea buzele cu un nou buchet de întrebări pe limbă.

Cireșarii intrară în corturi și nu mai fu nevoie de niciun îndemn pentru a se lăsa în voia somnului. Oboseala le smulse repede orice urmă de împotrivire. Doar Țombi, afară, veghea somnul lor.

Nemișcarea și somnul îi înzdrăveni pe toți. Numai Dan, respectând întocmai indicațiile lui Ursu, nu făcu nicio mișcare. Încercă el să se ridice în picioare, dar se pomeni cu un urlat în gâtlee pe care nu și-l putu stăpâni:

– Auuuu!

– Ce s-a întâmplat? alergă Maria spre dânsul.

– Auuuu! se prefăcu Dan. De ce mă lăsați singur. Vreau să merg și eu cu voi.

– Tu să rămâi nemișcat! îi porunci Ursu cu un ton nemaipomenit de sever. Trebuie să păzească cineva bagajele! Numai câinele nu ajunge...

– Dacă-i așa treaba, sigur că rămân! acceptă Dan. Dar să nu cumva să plecați fără mine la castel, că... vă jur că ajung înaintea voastră. Nu uitați povestea de azi dimineață.

După ce Maria îl convinse pe Dan că fără el intrarea în castel n-ar avea niciun farmec, cireșarii cei teferi porniră spre stânca găurită, lăsând paza bagajelor în sarcina celui mai nefericit dintre muritori.

Când ajunseră la poalele stâncii, Ursu le înfățișă planul ascensiunii. La vreo doi metri mai jos de scobitură, se afla un colț ascuțit de piatră.

– Colțul acela e toată salvarea noastră! arată Ursu.

– Adică? se interesă Tic.

– Adică, facem un lasou cu care prindem colțul!

– Vrei să te cațeri ținându-te numai de frânghie? se înfricoșă Lucia.

– E o jucărie! râse vlăjganul. Cât ai bate din palme am ajuns sus.

– Și de la colț cum ajungi la scobitură?...

Ursu tuși de câteva ori, se prefăcu că râde și mai vârtos până prinse ideea:

– Nu vedeți acolo niște crăpături mici? Sunt parcă făcute anume ca să poți ajunge la scobitură...

Nimeni nu zări vreo crăpătură dar se încrezură toți în agerimea vederii sale.

– Și frânghia? descoperi Lucia. O să pierdem o bunătate de frânghie.

– Nu pierdem nicio frânghie, o liniști Ursu.

– Totuși nu văd cum o s-o scoți de-acolo, spuse Maria.

– O să vedeți. Puțină răbdare.

Vlăjganul pregăti un laț, se depărtă de stâncă, roti de câteva ori lațul deasupra capului și-l aruncă spre colțul de piatră de sub scobitură. Frânghia se desfășură în aer, lațul se căscă pe toată circumferința lui și prinse în cădere colțul stâncii. Ursu trase tare spre el pentru a înnoda bine frânghia în jurul colțului, apoi îi dădu drumul. Frânghia alunecă de-a lungul stâncii, oprindu-și capătul la picioarele tinerilor.

– Eu sunt gata! îi anunță Ursu. Să nu vă fie teamă, că nu-i nicio primejdie.

Cu toată asigurarea lui Ursu, spectatorii simțeau un fior rece strecurându-li-se în inimi.

Vlăjganul se înălță în vârful picioarelor și prinse funia în locul unde-i ajungeau mâinile, apoi se ridică în mușchi și se depărtă de stâncă printr-o scurtă răsucire din trunchi. Brusc își împinse ambele picioare spre peretele abrupt rămânând suspendat în aer. Cu mișcări calculate, sigure, încete, începu apoi să se cațere pe stâncă. Peretele însă era atât de neted și de lipsit de asperități, încât nu-și putea continua ascensiunea decât luând o poziție orizontală, o poziție incomodă, obositoare și primejdioasă. Îl dureau toți mușchii, dar mai ales cei ai umărului, care asigurau poziția orizontală. Totul era însă o joacă, un exercițiu oarecare. Greul venea după ce ajungea la colțul de piatră. Pentru că în afara acelui ciot nu mai era niciun punct de sprijin, nicio gaură, nicio crăpătură în care să-și prindă mâinile.

Ursu ajunsese la colțul de piatră. Își încolăci brațul stâng în jurul ciotului și dădu drumul frânghiei. Picioarele căutară în zadar o scobitură, o ieșitură în peretele muntelui. Își încolăci celălalt braț în jurul ciotului: toată greutatea corpului stătea în mâini. Și trebuia să se grăbească, să nu piardă nicio clipă, să-i mai rămână

forțe pentru momentul suprem. Fiindcă își făcuse un plan nebunesc, singurul care-l putea urca în cuibul vulturilor.

Cei de jos îl văzură cum își ridică încet palmele spre vârful colțului, cum se prinde de vârf, cum își destinde corpul. Apoi asistară la cea mai uluitoare demonstrație de acrobație din viața lor. Prins cu mâinile de vârful stâncii, Ursu își azvârli cu un salt brusc picioarele în sus. Atinse poziția de lumânare, apoi își întinse brațele la limită. Parcă își menținea tot echilibrul și-și susținea toată greutatea corpului în vârful degetelor. Mișcarea se petrecu în câteva secunde. Vlăjganul devenise un corp paralel cu peretele de stâncă numai că era cu capul în jos și cu picioarele în sus. Vârfurile picioarelor căutară și întâlniră muchia scobiturii. Se agățară de ea. Prima primejdie trecuse. Era în siguranță. Răsuflă câteva clipe apoi începu mișcarea cea mai imprudentă pe care o făcuse vreodată.

Agățat cu vârfurile picioarelor de muchia netedă a scobiturii, Ursu își făcu vânt cu mâinile, se desprinsă de colțul de piatră și se îndoi ca un arc de oțel. Cei de jos văzură la un moment dat un corp încovrigat în aer... Fără nicio susținere fără niciun sprijin... Fetele închiseră ochii, așteptând groaznica prăbușire. Dar parcă sfidând toate legile gravitației, trupul lui Ursu în loc să se prăbușească se roti în sus, o zvâcnire cumplită din umeri îl aduse până la baza scobiturii, iar picioarele părăsiră golul găurii exact în clipa când mâinile atinseră muchia. Se înalță încet în mușchi, se mai roti o dată și se așeză apoi pe muchia scobiturii ca pe cea mai confortabilă bancă. Le făcu, râzând, un semn de salut celor de jos și așteaptă câteva clipe, pentru a-și reface răsuflarea, pentru a se elibera din chingile unor emoții și spaime care abia începeau să-l atace.

Așa cum se întâmplă însă întotdeauna la demonstrațiile de acrobație, emoțiile spectatorilor fuseseră cu mult mai mari decât cele ale acrobatului. Maria și Lucia își țineau capul parcă pentru a-și alunga, fizic, gândurile care-i paralizaseră. Acolo, sus, Ursu stătea foarte liniștit și nepăsător, așa li se părea, dar fiecare căuta cuvinte aspre pentru actul său nebunesc. Numai Tic, nelipsit la marile exerciții de bară și de trapez ale lui Ursu, își păstrase un

oarecare calm, dacă emoția aceea care îl cutremurase spre sfârșit putea fi numită calm. El îi aruncă marelui învingător primele cuvinte:

– I-ai băgat în buzunar pe toți acrobații, Ursule. Ce păcat că n-am avut un aparat de fotografiat!

Vlăjganul îi făcu un semn cu mâna de-acolo, din înălțimi cucerite, apoi se strecură în scobitură.

Văgăuna nu era adâncă. Ursu reuși s-o cerceteze în voie fără să mai aibă nevoie de lanternă. Pipăi fiecare perete în parte, fiecare gaură și fiecare umflătură, cercetă podeaua destul de netedă și cupola neregulată. Nicăieri nicio taină, nicio ispită. Doar undeva, într-un ungher, zări o crăpătură boltită. Scoase lanterna și proiectă raza spre acel spațiu și relief ciudat și parcă mișcător. Ceea ce văzu acolo îi scoase o exclamație de uimire...

5

După ce zăcuse pe iarbă, gemând din când în când și alimentându-se cu tot felul de idei, Dan se gândi că totuși nu i-ar strica puținică mișcare. Reuși cu chiu cu vai să se ridice în picioare și să înainteze câțiva pași. Îl durea tot corpul dar mai ales picioarele. La fiecare pas simțea zeci de locuri dureroase atacate de burghie și jar de la tălpi până la abdomen.

Corturile erau așezate în spatele unor stânci, într-o oază ferită și răcoroasă. Chiar prea răcoroasă pentru nemișcarea lui Dan. Țombi nu se mulțumise cu răcoarea oazei. El descoperise o rază de soare undeva pe platou și se dusesse acolo să-și pârlească blana. Zărindu-l incendiat, Dan porni spre el cu mișcări de om beat. Chiar când atinse cu piciorul fâșia de lumină solară, simți cum îl lasă puterile. Căzu zdrobit în spatele unui tufiș. Încredințat că nu se va putea mișca din acel loc, se întinse cât era de lung și se lăsă, la rândul lui, ars și aureolat de raza pribeagă. Dar foarte repede fâșia de lumină dispăru și răcoarea deveni stăpâna micului fund de căldare.

Nefericitul tânăr închise ochii și nu se mai gândi la altceva

decât la sosirea prietenilor cu ajutorul cărora va ajunge, poate, din nou la corturi. Era o liniște de piatră în locul acela... Dar, dintr-o dată, Dan auzi zvon de glasuri și își ciuli urechile instinctiv, întocmai ca Țombi. Glasurile se apropiau. Nu erau însă ale prietenilor lui, erau glasuri străine. Își aminti că tufișul în spatele căruia se prăbușise era pe buza unei văi adânci. Dar cine putea să coboare pe valea aceea? Cine oare? Glasurile se apropiau. După ce îi făcu semn cățelului să tacă, luă o hotărâre eroică. Se întoarse pe burtă, oprindu-și în gâtleej urletele de durere și își împinse capul în tufiș până ce întâlni cu privirea fundul văii. Din stânga coborau doi oameni: un mocan înalt și zdravăn cu nasul proeminent și ascuțit și un omuleț slab și sfrijit, pesemne un tăietor de lemne. Omulețul se opri pe neașteptate, proptindu-se în fața ciobanului:

– Hai, mă Cărlane, ce dracu' te ferești? Eu tac chitic. Ai auzit tu ieșind ceva din gura mea? Hai, zi-i ce-i cu fata aceea? Chiar au pus mâna pe ea?

– Mă, dar netot mai ești! îi răspunse ciobanul, obligându-l s-o ia din loc. De două zile nu aud din gura ta altceva. Ți-am spus o dată că nu-i nimic, ce dracu' mai vrei?

– Păi nu ziceai tu că o fată îmbrăcată în rochie albă...

– Mă, o să mă aduci în stare să te strâng de gât. Când ți-am spus, mă? răcni ciobanul. Și ce dacă ți-am spus!? Brebenelul cui te-a făcut? Vrei să mă bagi la belea cruntă?

– Ei na, gata, acuma trebuie să te mânii, se înfricoșă tăietorul. Așa zice lumea. Și așa ai spus prima dată...

– Mă, eu îți mai spun o dată că nu-i nimic! Uită-te la mine! Dacă aflu că suflă o vorbă despre povestea asta...

Cu toate strădaniile sale, Dan nu auzi mai mult. Cei doi se depărtară, lăsându-l pe cireșar cu gura căscată și ochii holbați de spaimă. Așteptă câteva minute și, când își închipui că au ajuns destul de departe ca să nu-i mai audă, se ridică anevoie în picioare și porni spre stâncă găurită, în goană, bineînțeles dacă un mers șchiopătat, nenorocit, întrerupt de popasuri la fiecare metru, poate fi numit goană. Pentru Dan era însă cea mai costisitoare goană din viața lui.

Ursu ieși din scobitură cu fața zâmbitoare. Se prinse cu mâinile de muchia găurii și-și lăsă încet, încet picioarele în jos până atinse cu vârful lor vârful pietrei. Își făcuse planul de coborâre dinainte, de când urcase... Își sprijini un picior în vârful pietrei, își dădu drumul mâinilor și cu un scurt avânt sări în gol. În clipa când capul îi ajunsese în dreptul colțului întinse mâinile și se agăță de ciot. Tot greul trecuse. Nu-i rămânea decât să salveze frânghia. Scoase din buzunar un ghem de sfoară, îl desfășură și legă un capăt al sforii de laț. Aruncă apoi ghemul peste vârful stâncii în cealaltă parte. Oricine de jos putea dintr-o singură smucitură să scoată lațul din colț și să elibereze frânghia.

Vlăjganul coborî ușor, parcă aluneca. Când puse piciorul pe pământ, răsuflă totuși ușurat:

– A fost cam greu! Ei, dar a trecut cu bine...

– Sinucigașule! îl apostrofă Lucia. Măcar spune-ne dacă ai găsit ceva sus.

– Am găsit, răspunse Ursu misterios. Dar mai întâi să scoatem lațul.

– Ceea ce înseamnă că nu prea ai descoperit mare lucru în văgăună! se resemna Victor.

– Ba da! Un cuib de vulturi. Erau niște puișori acolo, dar jerpeliți și jumuliți săracii...

– Dar intrarea? sări prichindelul.

– Nici urmă... o simplă scobitură în piatră. Atât.

– Și ți-ai mai periclitat și viața, pentru nimic, îl dojeni Maria.

– Cum pentru nimic? Nu văzusem niciodată până acum pui de vultur. Așa jumuliți cum erau voiau să se repeadă la mine. Și părinți atât de lași ca ai lor, mai rar. Să nu vină ei în apărarea odraslelor...

Victor era trist. Toată ascensiunea lui Ursu, atât de periculoasă, se făcuse numai în urma ideii și îndemnului său.

– Nu mai înțeleg nimic, mărturisi Victor. Unde poate fi intrarea?

– Poate-i mai departe, răspunse Ursu. S-o fi gândit logofătul la

vreun arcaș de soi...

– Nu cred. Aici e un mister. El nu putea să indice decât un loc foarte sigur, foarte precis și în harababura asta de bolovani, singurul punct foarte precis pare scobitura din vârful stâncii. Orice alt loc pare nesigur și întâmplător.

Tocmai atunci sosi Dan. Era sfârșit, mort. Se clătina ca o nuia.

– N-ați găsit intrarea? întrebă el. Ce păcat. Am fi avut mare nevoie de ea.

– Și pentru ca să ne spui asta ai venit aici?

– Nu. Pentru altceva. Dar mai întâi să mă țină cineva să nu cad. Ursu sări în ajutorul lui:

– Ți-am spus să stai nemișcat. O doză suplimentară de masaj!

Dan se uită o clipă rugător la Ursu, apoi începu să le povestească celor cinci exploratori nenorocoși tot ce a auzit un bolnav nefericit, „în urma unor străduințe și chinuri supraomenești care ar putea măcar să-l scutească de masaj”.

Istorisirea lui Dan îl tulbură cumplit pe Tic. Îi reapăru în fața ochilor chipul fetei în alb, îi simți parcă părul negru atingându-i obrazul, ca atunci în sala mare. Și privirea aceea care parcă-i vorbea despre ceva tainic... O văzu retrasă într-un colț al castelului, tremurând, frângându-și mâinile în fața unor oameni răi, firoși.

– De ce n-o salvăm? explodă ca un țipăt vocea prichindelului.

Cireșarii îl priviră surprinși. Tic își dădu seama într-o clipă că se întâmplase ceva groaznic și căută iute pavăza unei glume:

– Ce vă uitați așa? Nu vă dați seama c-a trecut ocazia pe lângă noi? Aoleu! Dac-aș fi fost eu în locul lui Dan, îl aduceam pe cioban legat aici. L-aș fi torturat, l-aș fi zmucit de nas, până ne-ar fi spus cum se ajunge la castel. De ce n-am căpătat eu febra ta, mamă dragă?...

– Să-l fi văzut ce urs era! Și avea un nas!... zău, Ticușor. Ca un vârf de lance. Sunt sigur că-l poartă ca armă de atac...

– Ce-i cu ciobanul ăsta? se întrebă Victor. Păcat că n-am putut sta de vorbă cu el.

– Poate-l mai ajungem! interveni Maria.

– Ce să-l ajungem că mergea cu o viteză... Zău că ălălalt alerga

ca să-i poată ține pasul. Și numai cât am făcut eu până aici, aproape un ceas... Dar ce ne facem fără intrare?

– Să mai răscolim mâine din nou coclaurile... spuse Maria. Oare n-o fi fost stricată busola?

– În niciun caz! o asigură Lucia. Eu zic să mai repetăm o dată fraza. Poate că se interpretează în alt fel: „*Săgeata azvârlită în soare arată intrarea*”...

– Inutil, Lucia, spuse Victor. Ce altă interpretare putem să-i dăm? Ce poate să indice cuvântul soare decât răsăritul? Soarele nici nu pătrunde în fundul ăsta de căldare. N-am văzut toată ziua o palmă de lumină.

– Au! Auuuu! răcni Dan de răsunară toate ecourile văii. Toți se repeziră spre el.

– Nu! Nu spun nimic. Numai dacă mă absolviți de masaj...

– Ai înnebunit? Nesuferitule! îl luă din scurt Maria. Ce tot îți bați joc de noi?

– Vreau să vă fac o mărturisire. Azi dimineață mi-am dat seama că sunt un geniu, mai ceva decât Oedip. De aceea v-am forțat la marș. Ca să fac o febră musculară... Am calculat grozav... Pe la 5 mă apucă febra, voi plecați fără mine în explorare. Eu rămân pe platou cu Țombi. Știam că vine ciobanul...

Pe Lucia o impresiona debitul verbal fără noimă al lui Dan. Îi puse mâna pe frunte:

– Mi se pare că ai febră generală. Precis peste 40 de grade.

– Dacă-i vorba pe-așa, se-nfurie Dan, de ce să nu vă fac eu vouă febră. Aflați, dragii mei, că la ora 6 și 35 de minute precis, pe fundul căldării, o rază de soare s-a odihnit 5 minute.

Niciodată nu văzuse Dan în privirile prietenilor lui mai multă uimire. O uimire care și implora.

– Da! Nesuferiților! se milostivi el. E drept că Țombi a descoperit raza de soare. Dar el nu vă putea anunța descoperirea... Eu sunt eroul! Dacă nu mă duceam pe urmele razei de soare, nu-l auzeam nici pe cioban.

Dan nu greșise. Prietenii lui păreau cuprinși de delir. Se năpustiră asupra lui, îl zgâlțâiră, îi răcniră în urechi, până ce sârmanul căzu moale în brațele lui Ursu:

– Du-mă, Ursule! M-au nenorocit, mișei. Un om bolnav...

Ursu îl puse pe umăr ca pe un pardesiu.

– Unde-ai văzut soarele? răcni Lucia în urechile lui.

– La tufiș, Ursule! Și mai repede, că în urechi nu-mi mai poți face masaj.

Dan le arată locul precis în care se tăvălise îmbrăcat în raza de soare. Își aruncară toți privirile spre apus. Soarele apăruse, pesemne, printre zimții muntelui. Dar care erau zimții prin care își arătase discul? Dacă nu descopereau direcția razei prin calcule și deducții, trebuiau să mai piardă o zi, adică să pornească spre castel doar a treia zi dimineată.

– Cum era fâșia de lumină? îl întrebă Victor pe Dan. Era paralelă cu buza văii, sau venea pieziș?

– Parcă puținel pieziș, dar nu pot fi sigur.

– Geniu ce ești! îl zgândări Lucia. Nici atâta lucru n-ai fost în stare să reții. Dar de fapt, Victor, soarele nu s-ar fi putut vedea decât printre zimții cei mai înalți.

– Sau printre cei mai adânci, spuse Victor. Asta-i!

Ursu privea intens spre crestele masivului, trăgând cu multă finețe o linie imaginară de la zimți până la tufiș, apoi invers. Victor și Lucia nu mai priveau spre munte, ci spre ochii lui Ursu. Vlăjganul, după câteva clipe de cumpănă, spuse cu vocea lui de momente grave:

– Foarte curios! Linia mea merge într-un loc, unde se întâlnesc doi zimți mari, cu doi zimți mici. Uitați-vă și voi! Printr-una din aceste scobituri a trecut discul soarelui când a pătruns raza lui până la tufiș.

Toți ceilalți căutară linia imaginară de la ei spre zidul uriaș de piatră, dar nu mai reușiră să deosebească contururile crestelor dințate. Înserarea se lăsase brusc, așa cum se întâmplă la munte.

– Mi-am luat toate punctele de reper, îi liniști Ursu. Măine putem porni cercetările. Chiar dacă mergem spre amândouă scobiturile, fâșia de teren nu va fi prea largă.

– Numai să nu ne pască o nouă eroare, îi avertiză Lucia.

– Nu, Lucia! De astă dată, nu! Logofătul a dat cu cea mai mare precizie și această indicație... Eu sunt de vină că nu i-am căutat

înțelesul precis ci un înțeles general: răsăritul. Dacă m-aș fi gândit la precizia cu care a dat celelalte indicații, n-am fi pierdut o zi...

– Aici nu-s de părerea ta! se supără Lucia. Tot ar fi trebuit să așteptăm până la apusul soarelui.

– Da... dar ne-am fi păstrat forțele...

– Atunci ar fi bine să ni le refacem cât mai iute, spuse Lucia. Adică să începem imediat refacerea...

Se supuseră întocmai îndemnului Luciei, aprinseră un mic foc de vară, se strânsură împrejurul lui și ospătară în tăcere subjugăți de poezia întunericului, dar și încălziți de emoții și zgândăriți de neliniști. Iar unul din ei, cel mai mic și poate cel mai grav, amuțise sub amenințarea unor spaime albe.

Capitolul XVI

1

Lumina zorilor o trezi cu blândețea de toate zilele pe fata în alb. În camera mare cu reflexe și oglinzi timide era răcoare. Prizoniera în alb își înfășură pătura în jurul trupului, scoase de sub pernă caietul și, sprijinindu-l pe genunchi, începu să întoarcă foile, să recitească pagini, frânturi, fraze din jurnalul ei. Simțind-o trează, Philippe veni dintr-un salt lângă ea, își lipi capul de tălpile sale, apoi își reluă torsul lui monoton.

Fata în alb își destăinuia din nou gândurile caietului cu scoarțe de piele. Primele fraze le rosti cu voce tare:

– *„Orice speranță s-a destrămat. Cireșarii nu mai pot ajunge la timp, sau poate nu vor mai veni niciodată aici, sau vor veni când eu nu voi mai fi... Au mai rămas zile puține... foarte puține... Totul se aseamănă cu o inimă bolnavă, cu un trup înfierbântat, zguduit de loviturile rele... În aer plutește ceva... Oamenii din jurul meu sunt neliniștiți...”*

Creionul aluneca mai departe pe hârtie, dar buzele fetei nu mai scoaseră niciun sunet. Într-un târziu, creionul îi scăpă din mână... Ultima frază, prizoniera o rosti din nou cu voce tare:

– *„Am greșit... Eu sunt marea vinovată pentru tot ce s-a întâmplat, pentru tot ce mi s-a întâmplat. Dacă v-aș fi destăinuit încă atunci, în seara aceea, gândurile mele, planurile mele, dragii mei prieteni de departe...”*

Sări apoi din pat, respiră adânc de câteva ori, și, cu Philippe pe urmele ei, părăsi încăperea de marmură ducându-și pașii înfrigurați spre izvorul cu apă vie. Stropii reci și bolboroseala lor o trezeau din visuri și-i alungau, ca un descântec, gândurile negre, și parcă-i culegeau șoptele unor speranțe...

– Philippe, dragul meu. Aș vrea să cânt, să dansez pe lespezi de marmură... dar nu simți și tu, Philippe, că au mai rămas foarte

puține zile! Eu singură mi-am distrus Philippe visul, cel mai frumos vis, Philippe...

Dar se întoarse într-un suflet în încăperea rece de marmură, își îmbracă cea mai frumoasă rochie albă, o rochie lungă, cu poale largi, vapoaze, cu mâneci ca o cascadă de dantelă, și cu dantele pe piept, parcă pentru a-și ascunde primele rotunjimi și zvâcnete. Și fața ei se îmbujorase și părul îi devenise negru, strălucitor. Își puse deasupra o jachetă largă de lână, albă ca zăpada. Se plimbă apoi prin încăpere cu pași mici, neauziți, cu mișcări line, alunecând ca un vis pe lespezile de marmură.

– Nu, Philippe, nu trebuie să fiu veselă! se opuse deodată. N-am voie să fiu veselă. Sunt prea singură. Ar trebui să fiu tristă, să îmbrac o rochie neagră și să plâng. Știi tu, Philippe, cât de bun e plânsul?... Să stai culcată pe pat, în liniște, într-o liniște mare, și să simți cum îți curg lacrimi fierbinți pe obraji... Ar trebui să plâng... să-mi simt lacrimile, Philippe...

Fata în alb închise ochii și încercă să-și adune tristețile... Era singură în castelul ei... cu Philippe cel bun și blând, dar care nu voia să scoată niciun cuvânt, cu ziduri de marmură rece și implacabilă... cu zile mari de singurătate și monotonie... cu aceleași dimineți... cu aceleași amurguri... cu aceleași tăceri pe care nicio trompetă nu le sfășia... prin care niciun alt glas tânăr nu aluneca... iar acum... acum... cu aceste imagini triste... cu ore numărate care își bat secundele ca bătăile unei inimi, și inima e tânără, dar e bolnavă și grăbită... să se ducă unde... unde... unde?

...

– Nu, Philippe, nu trebuie să plâng. N-am voie să fiu tristă. Și condamnării la moarte speră până în ultima clipă. Și clipele mele încă nu s-au terminat, încă nu mi s-au oprit orele... Sunt grăbite pentru marea întâlnire... pentru marea recepție de la castelul de marmură... De ce să plângem, Philippe? Poate vom auzi, curând, zgomot de pași... și glasuri, glasurile pe care le aștept... Ei sunt!... prietenii mei... Fără să-i cunosc, fără să mă cunoscă... sunt cei mai buni prieteni ai mei... să-i așteptăm până în ultima clipă... Trebuie să-mi apăr toate visele, dragul meu Philippe.

Fata în alb își relua plimbarea prin marea încăpere de

marmură, mângâind lespezile cu pași mici, neauziți, alunecând parcă prin spațiile albe și albastre ale unui vis.

2

În cealaltă încăpere locuită a castelului nu ajunsese însă liniștea din camera fetei în alb. Oamenii erau agitați, posomorâți, se plimbau nervoși de la un capăt la altul al încăperii, își aruncau priviri reci, scrutătoare. Singurul care se străduia să-și ascundă neliniștea și să-și păstreze înfățișarea de toate zilele era omul cu cicatrice. Vocea lui era ca întotdeauna poruncitoare, mișcările stăpânite și sigure, privirile îi luceau ca oțelul.

– Azi nu e voie să se facă nicio mișcare în afara cetății! decretă el.

– Am văzut patrula încă înainte de răsăritul soarelui, îl informă omul cu ochii de viezure.

– Intrarea în cetate e închisă perfect? îl întreabă șeful pe slăbănog.

– Am dezgolit și prăpastia din fața intrării...

– Ați blocat drumul cu bolovani? întreabă din nou șeful.

– Da! răspunseră cei doi într-un glas.

– Și pe dinăuntru? Ați pus și proptelele?

– Da!

– Mă duc să controlez. Rămâneți aici!

Omul cu cicatrice părăsi încăperea. Cel cu ochii de viezure așteptă o clipă să se îndepărteze, apoi se adresă slăbănogului:

– Se stăpânește grozav, dar tot i se simte neliniștea...

– Te cred și eu. Tu ce-ai face dacă ai fi în locul lui?

– Ție chiar nu ți-e frică deloc, sau te prefaci?

– De ce să-mi fie frică?... Suntem în siguranță deplină. Nimeni nu poate pătrunde aici.

– Dar pe cealaltă intrare? se înfioră viezurele.

– Nu cred că mai există o intrare. E o legendă.

– Adică nu vrei să ții seama de documentul pe care l-a descifrat fata? Chiar deloc?

- Știu și eu... Zău că pare totul cam nefiresc...

- Și dacă ne pomenim peste noapte cu cine știe ce musafiri în cameră? se cutremură omul cu ochii de viezure.

- Imposibil! încercă celălalt să-l liniștească. Unde ar putea să fie intrarea?

- Eu voi sta totuși mereu cu armele lângă mine...

Câteva clipe de tăcere. Apoi slăbănogul se adresează celui cu ochii de viezure:

- Despre fată n-a mai vorbit nimic?

- E foarte mânios. Nu știu ce-o să iasă până la urmă...

- N-o scapă o clipă din ochi. Oare ce are de gând cu ea?

- Acum e prea târziu... Nu e decât o singură soluție...

- Numai dacă nu și-o schimba peste noapte gândul... Acum două zile voia s-o...

- Nu cred că și-l mai schimbă, îl întrerupsese viezurele pe slăbănog. Îl forțează împrejurările.

- Ia spune drept! răbufni slăbănogul după o clipă de tăcere. Ți pare rău c-am poposit aici? Parcă te simt altfel...

- Cred și eu... răspunse omul cu ochi de viezure. Dacă n-ar fi fost povestea cu ciobanul, și cu patrula, și cu fata, și atâta nesiguranță... Dar tu?

- Aiureli! Mie-mi pare rău că n-am găsit toată comoara... Am fi uitat totul, sau poate s-ar fi schimbat totul...

- Crezi prea mult în legenda comorii... Eu...

- De ce să nu cred? Intrarea e altă poveste. Dar comoara există. Am și găsit o parte din ea. Și dacă am avea răgaz, am găsi și restul. Dar e prea mare agitația pe-afară...

- Asta e! Mi-e teamă să nu pătrundă aici...

- Sssst! Vine! șopti slăbănogul.

Se lăsă iarăși tăcere în cameră. Omul cu cicatrice pătrunse înăuntru parcă mai liniștit.

- E în ordine, spuse el. Pe intrarea noastră nu se poate pătrunde în castel. Am adăugat și eu un baraj. Rămâne cealaltă intrare.

- Oare există?... șopti ca pentru sine slăbănogul.

- Există! se hotărî omul cu cicatrice. Și trebuie s-o găsim! Și

chiar acum vom porni! Luați-vă uneltele!

Își luară lanternele, securile, vergelele de fier, ciocănașele și părăsiră tustrei încăperea în cea mai mare liniște.

Deasupra castelului de marmură parcă pluteau norii unor mari primejdii.

3

Cireșarii se sculaseră iarăși odată cu zorii. Ursu, care-și fixase de cu seară puncte de reper, le arătă celorlalți zimții și adânciturile în care soarele putea să rămână câteva minute ținută pentru un arcaș al amurgului. Își imagină un triunghi cu vârful în locul de popas și cu baza în zimții de cremene din depărtări. Laturile triunghiului imaginar nu se depărtau una de alta mai mult de șaizeci de metri în locul unde putea să ajungă o săgeată bine azvârlită. Prin urmare, aveau de cercetat o porțiune lungă de o sută și ceva de metri și largă de vreo șaizeci-șaptezeci de metri spre baza terminus. Zona se întindea la dreapta și la stânga unei coame stâncoase, pe fundurile unor văi prăpăstioase, foarte greu de explorat. Cireșarii se împărțiră iarăși în două grupe. Grupul lui Victor luă în cercetare valea din stânga coamei, grupul lui Ursu valea din dreapta. Iar Țombi rămânea mai departe Cerber la bagaje.

Victor se înțelese cu Lucia și cu Dan să meargă cam 150 de metri înainte de firul văii, cercetând toți o singură coastă, iar întoarcerea s-o facă pe cealaltă coastă.

Valea nu se lăsa ușor cutreierată. Deși nu se vedea niciun strop de apă pe fundul ei, tinerii înțelesesă că era calea de scurgere a unui torent ucigaș și se adaptase întocmai furiei lui. La tot pasul, bolovani uriași rușiți din stânci barau trecerea și-i obligau pe cei trei cercetași la eforturi și acrobații grele. Dan, deși se tânguise amarnic, seara, după ce-i făcuse Ursu un masaj zdravăn, începea deja să-i mulțumească din suflet vlăjganului. Nu-i trecuseră chiar de tot durerile și acele de la încheieturi și din mușchi, dar iată că era în stare să înainteze pe drumul acela plin de ură fără să aibă

senzația că-și va da la fiecare pas sufletul.

– Ursu m-a salvat! se lăuda el mereu. Fără dușmănia lui mă tăvăleam acum în fața cortului.

– Oare n-ar fi cazul să-ți mai odihnești puținel coardele vocale și să-ți antrenezi ochișorii cu coasta din dreapta? îl înțepă Lucia.

Din fericire, coasta din dreapta era destul de netedă și de pleșuvă pentru a adăposti și a feri de priviri iscoditoare o intrare secretă. Pe alocuri doar câte un brad mai tânăr își ridica trupul semeț spre cer, învingând parcă legile naturii.

– Și totuși valea e umblată! descoperi Victor. Nu prea îmi vine mie să cred că vom găsi ceva pe-aici.

– Ești sigur că e umblată? întrebă Dan.

– Am zărit câteva urme care nu pot înșela. Niște ramuri de brad tăiate de secure, câteva locuri de trecere bățătorite... Am impresia că mergem pe o potecă de piatră destul de umblată.

– Crezi c-am greșit direcția? se interesă Lucia.

– Nu știu ce să-ți răspund... Colindăm o zonă relativă, trasată de Ursu. E adevărat că Ursu e ultimul om care s-ar putea înșela în privința distanțelor și măsurătorilor. Totul depinde de locul pe care i l-a arătat Dan și de direcția razei.

– I-am arătat chiar locul unde m-am scăldat în soare, se scuza Dan.

– Și i-ai mai spus că raza nu era paralelă cu buza văii, ci cam piezișă, îi aminti Victor. Pe baza acestor spuse ale tale a trasat Ursu zonele.

– Și dac-ați fi văzut voi soarele? întrebă Dan.

– Atunci se schimba povestea... Dar mai întâi trebuia să prindem indicația logofătului. După aceea... nu cred că mai era vreo greutate. Dacă logofătul vorbește de *săgeată azvârlită în soare*... cât de limpede pare totul acum!... Înseamnă că soarele se vede o singură dată de la picioarele stâncii de cremene și pentru foarte puțin timp. Tragi cu săgeata în direcția lui și locul unde se oprește săgeata e intrarea tăinuită spre castel.

– Foarte ingenios și foarte frumos! recunosc Dan.

– Și foarte precis, și foarte sigur...

– Victor! le întrerupse Lucia convorbirea. Ai văzut despicătura

aceea de lângă brad?

– Prea strâmtă, Lucia. Și pare prea recentă. E mai degrabă o prăbușire de roci, probabil sub acțiunea unui torent puternic.

– Voi nu credeți, reveni imediat Lucia, că am depășit cei 150 metri? Eu am vrut să-mi număr pașii, dar cu atâtea cotituri și ocolișuri mi-am dat seama că-i imposibil sau inutil.

– Să mai mergem puțin, propuse Dan. Un arcaș bun putea să trimită săgeata și mai departe.

Dar nu găsiră nici mai departe ceva care le-ar fi putut sugera o intrare secretă. Coastele din dreapta văii, spălată și netezită cu grijă de ape, nu ispiteau cu nimic privirile. Când înțelesesă că au ajuns prea departe ca să-i mai ajungă săgeata oricărui mare arcaș, făcură cale întoarsă, ațintindu-și de astă dată privirile pe cealaltă coastă a văii.

– Asta-i și mai necuviincioasă, glumi Dan. De-a dreptul impudică. N-are nimic pe dânsa.

Într-adevăr, noua coastă, mai abruptă și mai înaltă decât prima, era lipsită de orice urmă de vegetație. Parcă fusese rasă cu un brici necruțător. Niciun smoc de iarbă nu se cățăraseră pe peretele stâncos.

– Tare mă bate gândul că n-o să găsim nici în partea asta intrarea, se înnegura Lucia. Dacă și ceilalți au același noroc...

4

Ursu propuse un alt plan de explorare: Maria și Tic să cerceteze fundul văii și partea din stânga, iar el, paralel cu cei de jos, partea din dreapta care i se părea mai răutăcioasă și mai arogantă. O bună bucată de drum, Ursu se strecură printre brazi și bălării cu „mâinile în buzunare”, împăcându-se de minune cu micile capricii ale coastei. Și pentru că înainta prea comod avea timp și grijă să mai dirijeze, din când în când, și căutările celor doi Florești. Vegetația tânără și timidă precum și blândețea coastei începeau să-l enerveze. Totul semăna cu o carte prea deschisă și prea ușor de citit: intrarea nu se putea afla în zona aceea.

Tic și Maria mai mult se distrau, jos în vale. Drumul li se părea floare la ureche, obstacolele erau foarte rare iar ciudățeniile nu prea dădeau ghes. Amândoi erau însă cu ochii în patru; nu pentru că și-ar fi făcut cine știe ce iluzii, mai ales Maria, ci pentru că se supuneau acelei corectitudini atât de comună cireșarilor. Prichindelul era, în sfârșit, optimist. Avea siguranța că de astă dată porniseră pe drumul cel bun. De aceea fluiera neobosit și vesel stârnind cu trilurile lui curiozitatea păsăruicilor. În curând va ajunge la castel... se va întâlni cu... Trilul care zbură de pe buzele lui era atât de gingaș și de duios și de înflorat și de sfâșietor încât Ursu, auzindu-l în toate nuanțele și parcă descifrându-i taina, coborî privirile spre prichindel. Acel tril suav a fost salvarea ciufuliciului cu păr de aur și ochi iarăși calzi.

Un răs mare, aproape cât Țombi, urmărise cu alunecări neauzite bucuria blondă care fluiera și setea de sânge îl îndemnă să atace. Ursu îl zări tocmai când se pregătea să sară spre gâtul lui Tic. Vlăjganul știa ce înseamnă mușcătura fulgerătoare a unui răs. Carotida despicată... Moartea... Râsul era la câțiva metri în spatele prichindelului. Maria era la câțiva metri înaintea lui. Cam în dreptul ei era și Ursu, dar sus pe coasta de piatră, la vreo cinci metri înălțime: Maria tocmai întorsese capul să-i spună ceva lui Ursu. Îl văzu sărind în gol.

Ursu nu mai avusese vreme să-l anunțe pe Tic și să-și calculeze saltul ci acționase instantaneu. Și el și râsul săriră în aceeași clipă. Saltul lui Ursu fu mai lung. Cele două corpuri se întâlniră în aer. Ursu avea mâinile pregătite. Râsul nu-și mai putea opri săritura. Se izbi de pieptul lui Ursu, dar în aceeași clipită degetele de oțel ale vlăjganului îi prinseră gâtul. Laba râsului se înfipse în buza lui Ursu, dar sufocarea și moartea i-o prefăcură în cârpă. Vlăjganul strângea gâtul sălbăticiunii ca-ntr-o menghine. Când Ursu atinse pământul în locul pe care și-l fixase, râsul atârna ca o zdreanță în mâinile lui. Roti de câteva ori animalul amețit apoi îl azvârli cu toată puterea într-un bolovan uriaș. Acolo rămase, acolo îl găsiră corbii uimiți de moartea misterioasă și neașteptată a celui mai feroce tiran al pădurii.

Tic și Maria asistaseră neputincioși la ciocnirea ucigașă dintre

cele două ființe. Niciunul nu știa ce se întâmplase. Totul se petrecuse atât de fulgerător, încât nu văzuseră încotro își îndreptase răsul atacul. De aceea Tic se apucă să-l mustre pe Ursu:

– De ce l-ai omorât? Era atât de frumos!

Și rămase foarte mirat când Ursu îi înconjură umerii și când simți degetele uriașe plimbându-i-se prin păr.

Vlăjganul nici nu voia să se gândească la ce s-ar fi întâmplat dacă ar fi întârziat numai o fracțiune de secundă... Începu să tremure.

– Ursule! țipă Maria. Ești rănit!

Din buza lui Ursu se prelingea un firicel de sânge.

– Nu-i nimic! Mi-am mușcat limba.

Se șterse cu dosul palmei și supse adânc sângele care-i năvălea prin cele câteva găuri făcute de ghearele răsului în buză. Se întoarse, scuipă de câteva ori, apoi se uită la prichindelul care privea cu milă ucigașul ucis și atunci îi trecu prin minte că-i iubește pe toți cireșarii atât de mult încât și-ar da oricând viața pentru a-i salva. Dar erau printre ei două ființe, pentru care... pentru care... Nu găsi nimic comparabil, numai sfâșieri și neant.

– Gata! își învinse Ursu slăbiciunea cu clocote. Reluăm cercetările.

Valea pe care mergeau cei trei cercetași își schimbă brusc aspectul. Peretele, până atunci blând și accesibil al coamei de piatră, deveni dintr-o dată înalt și abrupt. Părea imposibil de escaladat. Ursu se văzu nevoit să-și pună în joc toate virtuțile sale de acrobat pentru a ajunge pe muchia crestei. Muchia era însă atât de subțire și de jur împrejur atâta gol că Ursu își menținu cu greutate echilibrul. Înainta greu, în patru labe, uneori susținându-se numai în mușchii brațelor, alteori făcând adevărate salturi mortale și răsuciri sinucigașe pentru a depăși crăpături și prăpăstii înspăimântătoare. După vreo 30 de metri de chin și demență întâlni, în sfârșit, un platou strâmt în formă de romb alungit pe care se trânti parcă aruncat de altcineva. Era mort. Abia după un timp izbuti să-și vină în fire și să se uite în jur. În stânga, jos, în fundul văii, reapăruseră, chiar în dreptul lui Tic și Maria.

Din dreapta, tot pe fundul văii, veneau spre el, fără să-l observe, Victor, Lucia și Dan.

– Hei! strigă Ursu. Ați descoperit ceva?

Dar înainte de a termina întrebarea, ochii lui Ursu fixară un punct anumit din mijlocul micului platou. Își zgâi ochii câteva clipe acolo, apoi își căută prietenii. Toți îl observaseră.

– Imposibil să descoperiți ceva acolo! Uitați-vă toți la ceas.

– Iar vrei să te sinucizi?! strigă Lucia mânioasă.

– 8 și 3 minute! răcni Dan.

– Și patru minute! auzi Ursu vocea lui Victor.

– Și patru minute! repetă ca un ecou Maria.

– La ora 8 și 4 minute, anunță Ursu, cireșarii au ajuns la intrarea Castelului. Aduceți iute bagajele și frânghiile. E loc pentru toți, aici, pe platou.

5

Exact în mijlocul platoului pe care se oprise, după acea cumplită trecere prin infern, Ursu zărise o crăpătură mică în formă de romb. Marginile crăpăturii erau atât de drepte și forma de romb atât de perfectă încât tânărul nu mai avea îndoieli. Ori era o gaură făcută de mână omului, ori era desăvârșită de om. La altceva nu se gândi pentru că nu voia să se bucure singur de descoperirea făcută. Așteptă sosirea celorlalți cireșari fără măcar să se mai uite la rombul săpat în stâncă, prinse frânghia pe care Victor i-o aruncă, apoi își trase prietenii, unul câte unul, sus, pe platou, lângă el. Întâi Tic, care se agățase prin salt, ca un răs, de funia coborâtă de Ursu, apoi Maria, apoi Lucia, apoi Dan și pe urmă Victor.

– Dă, doamne, să nu-i fi urcat aici degeaba! îi întâmpină Ursu. Eu unul cred că gaura asta e intrarea!

Cu mare prudență sau poate cu mare emoție, cireșarii pășiră ca într-un ritual spre rombul din mijlocul platoului. Nu era niciun pic de vegetație pe platou. Gaura se deschidea întunecoasă și înfricoșătoare. Ursu se aplecă și privi în adânc. Profunzimea

crăpăturii sărea în ochi.

– Un puț adânc, spuse Ursu, șlefuit de mâna omului. Dați-mi o lanternă.

Cu ajutorul lanternei Ursu reuși să vadă în pereții drepti ai puțului mânere de fier alcătuind o scară care ducea spre profunzimi. Ceru apoi o piatră pe care o aruncă numai în clipa când își apropie urechea de gura puțului. Numără în gând până ce auzi un plescăit.

– Cam la 30 de metri adâncime e apă, anunță vlăjganul. E cazul să încep coborârea.

Victor și Lucia îl legară cu frânghii de mijloc și stabiliră un cod obligatoriu de semnale convenționale. Apoi Ursu începu coborârea. Mânerele solide de fier înfipse în zidul de piatră duceau până la suprafața apei. Băgă mâna în apă și căută. Când apa îi ajunse până la cot, degetele lui întâlneau alt inel. Oare scara continua mult în jos? Atunci intrarea?... Dar dacă fusese acoperită de apa ploilor și zăpezilor?... Imposibil... Ploi și zăpezi au existat întotdeauna... prin urmare intrarea nu putea fi sub nivelul apei, ci mai sus, unde n-o putea ajunge apa.

Ursu începu să urce căutând cu lanterna o scobitură sau o crăpătură în pereții puțului. O descoperi la vreo cincisprezece metri mai sus, adică la jumătatea drumului, în zidul din fața mânerelor de fier. Crăpătura se deosebea greu pentru că era piezișă, nu se căsca direct în zid. La prima vedere putea fi luată drept o pată sau o umbră lunguiață. Deși era foarte îngustă, Ursu reuși să se strecoare prin ea, făcu un pas, al doilea pas, văzu crăpătura lărgindu-se, transformându-se într-un coridor subteran, mai văzu o despicătură în dreapta, care parcă tăia zidul în sus. Făcu al treilea pas pe coridorul subteran și în aceeași clipă simți ceva mișcător, nesigur, sub tălpi. Instinctiv și fulgerător se dădu înapoi. Exact la timp. Un bolovan mare, colțuros se prăbuși cu zgomot asurzitor la picioarele lui. Bolovanul era destinat să zdrobească țeasta musafirului nepoftit. Deși fusese la un pas de moarte, Ursu scoase o exclamație de bucurie. Căpătase certitudinea! Se afla pe drumul spre castel.

Nu spunea iscusitul logofăt la sfârșitul ingeniosului său

document: *și se va feri de primejdii la fiecare poartă?* Iată că ajunsese la prima poartă a Castelului celor două cruci!

Revăzând în memorie textul vechi, Ursu își mai aminti o indicație: *Pogoară și urcă la fel, apoi drept duce.* Așa îndemna logofătul după ce săgeata va găsi intrarea. Deci drumul pe care apucase el nu era drumul cel bun. Era o capcană, anume pusă pentru a-l amuți pe vecie pe cel care nu cunoștea întocmai taina. Adevăratul drum nu putea fi decât prin scobitura din dreapta care ducea sus... Nu stătu mult timp pe gânduri. Își scoase iarăși, ca la Vulturești, frânghia din jurul trunchiului și porni, târându-și pașii de pardoseala de piatră, prin cotlonul suitor din dreapta. Dar numai după câțiva metri se opri îngrozit. Se afla pe o platformă de piatră suspendată. De jur-împrejur numai gol. Platforma era ca o trambulină deasupra unei prăpăstii. Piatra pe care o lăsă să-i cadă din mână întoarse raza lanternei și nu departe de intrarea în scobitură zări o scară de fier, soră geamănă cu cea pe care călcase în puț. Aceleași mânere, aceleași distanțe. Scara urca parcă spre creasta platoului, dar nu drept ci cu o ușoară înclinație. Era și mai limpede! Drumul subteran ducea spre munți prin coama de piatră pe care o escaladase el. Ca să se convingă de tot, se cațără pe mânerele de fier, și după vreo zece, doisprezece metri se pomeni într-o încăpere largă, la capătul căreia se deschidea un gang. Încăperea era mobilată cu bănci de piatră, cioplite rudimentar chiar în peretele stâncii. Își imaginează o veche cameră de așteptare...

Ursu nu mai pierdu timpul. Făcu cale întoarsă evitând cu ușurință primejdiile, își prinse din nou frânghia de mijloc și urcă la suprafață. Cireșari îl așteptau tremurând toți de nerăbdare și emoție. Îi puse repede la curent cu descoperirile de sub pământ și făcu o schiță foarte precisă a intrării, însemnând locurile primejdioase, obstacolele posibile, și indicând aproape la centimetru distanțele. Era un moment mare, era liniște, se auzea numai vocea lui Ursu care cerea ca Victor să ia imediat conducerea expediției, iar lui să i se încredințeze ariergarda. Vlăjganul știa cel mai bine câtă vitejie, câtă dăruire față de grup, câtă răspundere și câtă siguranță și decizie se ascundeau sub înfățișarea modestă, uneori timidă, alteori însuflețită a cireșarului pe care-l propusese

conducător. Nu era unanimitate, ci bucurie, o bucurie mută care urca din adâncimi. Cireșarii porneau spre Castel!

Indicațiile lui Ursu, foarte precise, îi ajutară pe tinerii cutezători să ajungă în camera de așteptare fără să se întâmple vreun incident. Victor, la gura puțului, și Ursu, la intrarea de la mijlocul puțului, supraveghează coborârea fiecăruia folosindu-se de un sistem dublu de frânghii care înlătura orice primejdie posibilă. Și pentru că Victor avea oroare de întâmplarea rea îi ceruse lui Ursu să conducă pe fiecare în camera de așteptare. Ultimul coborâse el, cu ultimele bagaje.

Imediat ce apărui în încăperea largă, de piatră, Victor ceru să se aprindă toate lanternele. Lumina puternică, orbitoare, îi familiariză cu toate ungherele încăperii. După câteva minute de cercetare Victor stinse lanterna iar ceilalți îi urmară exemplul.

– Avem baterii de rezervă? întrebă el.

– Cred că mai avem... douăsprezece bucăți, răspunse Lucia. Câte un schimb de fiecare lanternă.

Lanternele vânătoarești înghițeau în corpul lor câte două baterii mari, rotunde.

– Ți-e teamă că nu ne ajung? se interesă Dan.

– Nu pot să-mi dau seama cât ține tunelul subteran, răspunse Victor. S-ar putea să fie foarte lung. Mă bate gândul că tunelul sfredește munții. În altă parte nu poate să fie castelul decât dincolo de munți.

– Aoleu! se înfloră Dan. Dar cine dracu' l-a făcut atât de lung? Cine? Cum?

– Apa, dragul meu, îl lămurii Lucia. Amintește-ți de Peștera Neagră¹. Tunelul nu e altceva decât albia unui pârau subteran. Cineva l-a secăt sus, la izvor și l-a transformat în cale de comunicație. Ăsta-i tot misterul.

– Ăsta-i tot misterul! repetă Victor foarte rar, aproape silabisind. Ai avut dreptate, Lucia, când ai spus că drumul spre castel nu poate merge decât printr-o vale, prin albia unui râu. Numai că nu ne-am gândit nicio clipă la o albie subterană.

¹ Vezi cartea întâi a cireșarilor: „Cavalerii florii de cireș”.

– Cum a putut pătrunde pe-aici fata în alb? întrebă Tic. De unde a aflat ea despre această intrare? Nu mai înțeleg...

– Pe intrarea asta n-a pătruns nimeni, probabil de sute de ani, spuse Victor. Nu e nicio urmă recentă de trecere. Nu pe aici a trecut fata în alb.

– E absolut sigur! întări Victor. Mai este o intrare, descoperită, cred, tot în ultima vreme. Pe acolo a pătruns fata în alb în castel. Cine a putut oare să descopere intrarea aceea? Și ce de se ține ascuns secretul? E destul de ciudată toată povestea... Ar fi o explicație...

– Care? sări Tic, nerăbdător.

– Încă nu sunt sigur. Doar o bănuială, Ticușor. Dacă se adeverește... Poate că o să ne lămurim mai bine pe drum. Să fim cu ochii în patru!

Ultimele vorbe ale lui Victor erau un semnal de plecare. Cireșarii se pregătiră, își verificară lanternele, se ridicară de pe bănci. Erau gata! Șirul se alcătui de la sine. După Victor veneau Tic și Țombi, cuminte nevoie mare, probabil sub povara unor amintiri mai vechi, în urma lor Maria, apoi Dan și după Dan, Lucia. La urmă Ursu cu un rucsac uriaș în spate.

Victor pătrunse în coridorul subteran alungând raza lanternei drept în față. Coridorul era drept, destul de înalt și nu prea strâmt. Puteau merge prin el fără să se înconvoaie și fără să-și strângă umerii.

Singurul lucru cu care se împăcau mai greu cireșarii era curentul din tunel, un curent rece și foarte îndărătnic. Înaintau împotriva lui, cu pași apăsăți, cu gândurile încordate. După o vreme, un zgomot neobișnuit ajunse la urechile celor șase cavaleri ai eliberării.

– Parc-ar fi o furtună undeva în apropiere, spuse Victor.

– Sau o cascadă! se înfioră Maria.

După câteva minute de mers zgomotul deveni mai distinct. Părea un șuiurat metalic, ascuțit, uneori asurzitor, scos parcă de gura unui monstru.

– Atențiune! rosti Victor. Cred că se apropie o ușă... nu! O poartă! își aminti el. Asta trebuie să fie cauza zgomotului...

Într-adevăr, după alte câteva minute de mers, raza lanternei se izbi de o poartă de metal, spartă la mijloc, care bara drumul. Șuieratul era produs de năvala aerului prin gaura din mijlocul porții. Oare fusese anume pregătit monstrul de metal pentru a înspăimânta nepoțiții? Era una din primejdiile, de astă dată psihologice, de care amintea logofătul?

– Să ne ferim de primejdii la fiecă poartă! avertiză inutil Lucia.

Ursu veni imediat lângă Victor. Își scoase bastonul și împinse. Dar ușa nici nu se clinti.

– Să fie încuiată? întrebă Ursu.

– Nu cred! răspunse Victor. Atunci logofătul n-ar cere să ne ferim de primejdii. E numai închisă, așa îmi închipui eu, și dacă e încuiată într-un fel, e încuiată de curentul de aer.

– Să forțăm! propuse vlăjganul.

– Dar cu grijă, Ursule! Cine știe ce e dincolo de poartă...

Ursu nu împinse ușa nici cu bățul nici cu umărul. Își propti spatele în zid și-și repezi talpa piciorului în ușa. Ușa se crăpă, se deschise aproape până la jumătate, dar curentul o repezi cu zgomot la loc. Victor avu inspirația să țină lanterna aprinsă și să-i strecoare raza prin deschizătura de-o clipă. Văzuse tunelul, prelungindu-se, la fel de drept, dar parcă mai zărise, chiar sub pagul ușii și o idee mai departe, căscându-se un gol.

– Victor! spuse vlăjganul. Eu o să bag câțiva draci în ușa ca s-o deschid, iar tu să privești cu atenție prin deschizătură. Aprindeți toți lanternele!

Toți erau cu lanternele aprinse în spatele lui Ursu. Vlăjganul își încordă mușchii și începu să împingă ușa. Deschizătura se mărea mereu. Cireșarii descoperiră capcana. De la pragul ușii pe o distanță de vreo doi metri, tunelul nu avea podea...

– Ursule, mai poți ține deschisă ușa câteva secunde? întrebă Victor.

– Și mai mult!! răspunse vlăjganul, opintindu-se din răspuțeri.

Victor nu mai ezită. Fără să spună un cuvânt celorlalți își făcu vânt și sări prin deschizătură. Ajunse cu bine dincolo înainte ca prietenii lui să-și revină din uimire. Aprinse lanterna și găsi lângă mânerul interior al ușii alt mâner în zid. Prinse iute cu o funie

mânerul ușii, trecu funia prin celălalt mâner și începu să tragă. Când ușa de lipi de zid înnodă funia. Intrarea era liberă. Scăpat de povară, Ursu își reveni din amețală. Îndreptă în același timp cu Victor lumina lanternei în jos. Golul nu era prea adânc. Doar vreo cinci, șase metri. Dar din fundul gropii țâșneau în sus vârfuri ascuțite: arme și pietre. Deși unele erau ruginite și altele tocite, ar fi străpuns încă ușor orice corp prăbușit în capcană.

– Brr! se îngrozi Maria. Dar cruzi mai erau castelanii. Nu-ți lăsau nicio șansă de scăpare. Noi cum trecem?

Tic nu mai așteptă nicio invitație. Sări ca o pisică dincolo. Tombi imediat după el. Trecu și Ursu în partea cealaltă pentru a preîntâmpina vreo săritură neizbutită. Sări și Lucia, apoi Maria... Rămase Dan căruia în viața lui nu-i izbutise o săritură mai lungă de un metru, și pe care nu atât sulilele din fundul gropii, cât mușchii și încheieturile picioarelor, pline de alte sulite, îi obligau să fie nehotărât.

– N-aveți ce face! glumi el cam încurcat. Trebuie să ne despărțim. Nu văd cum s-ar putea înjgheba o punte...

– Cel mai simplu lucru! îi răspunse Ursu. Victor, aruncă-i o frânghie.

Ceilalți nu bănuiau ce urmărește Ursu. Vlăjganul își propti picioarele pe gura micii prăpăstii apoi își lăsă trupul în cădere. Măinile lui prinseră muchia cealaltă a gropii. Trupul coborî încet sprijinit în mâini și în picioare până ce atinse o poziție perfect orizontală. Puntea era gata!

– Treci mai repede! răcni Victor la Dan, care privea cu ochi increduli toată scena.

Bolnavul se dezmetici, puse repede piciorul pe ceafa lui Ursu și ținându-se cu mâinile de frânghia aruncată de Victor își păstră echilibrul până ajunse în partea cealaltă. Acolo se lăsă moale în brațele lui Victor.

– Dacă n-ai fi răcnit la mine, n-aș fi participat niciodată la un asemenea asasinat. Ești un monstru! Și tu și celălalt!

Ursu apăruse lângă el și deși nu i se vedea fața, toți înțeleseseră că-i vesel:

– Iar tu ești ușor ca un fulg. Nici nu te-am simțit. Când ai

slăbit?

– În timp ce treceam, se răzbună Dan în felul lui.

Într-adevăr, pentru Ursu puntea aceea vie fusese un fleac. Victor desfăcu frânghia și ușa se închise cu zgomot.

– Pornim!

Tunelul părea fără de sfârșit. Nicio geană de lumină nu se vedea în întuneric. Nimic nu prevestea apropierea celuiilalt capăt. Curentul de aer continua să fie rece și răscolitor. Cireșarii îl înfruntau senini. Pentru că nu mergeau pe apă, ca altădată, cu gheare de foc în urma lor, mergeau pe drum tare, de piatră, spre un castel alb, de marmură, care-i atrăgea ca un magnet cu enigmele și florii lui necunoscuți. Mai ales pe cel mai tânăr dintre ei, un băiat cârn și blond, cu ochi sticloși și cu inima încălzită de apropierea unei revederi.

În câteva locuri tunelul se bifurca. Victor înaintă cu precauție pe unul din brațe, și se pomeni la marginea unei prăpăstii hidoase. „*Pogoară și urcă apoi drept duce*” scrisese iscusitul logofăt în vechiul document. N-aveau voie să se abată de la drumul drept. Se întoarse, și cavalerii luminii își continuară drumul drept înainte. O altă poartă, asemănătoare cu prima, se ivi în raza lanternelor. Ce mare primejdie se afla oare îndărătul ei? Dacă nu i-ar fi avertizat milostivul logofăt...

Abia împinse Victor ușa cu piciorul că o avalanșă de bolovani se prăbuși în cealaltă parte a coridorului subteran. Când totul se liniști, Victor deschise din nou ușa. Chiar sub pragul ei se afla o groapă aproape umplută cu bolovani. O capcană dublă cum fusese și prima. Pentru cel care ar fi căzut acolo, groapa devenea mormânt.

După ce trecură cu bine obstacolul, tinerii descoperiră și mecanismul care elibera avalanșa. Bolovanii se aflau într-o scobitură deasupra ușii. Unul din ei se sprijinea pe o platformă de metal. Deschiderea ușii îndepărta platforma și bolovanul de la bază se rostogolea, atrăgând după el ceilalți bolovani. Avalanșa!...

– Capcana asta e un fel de document sigilat, spuse Victor. Nimeni n-a mai trecut pe-aici de multă vreme. Nici măcar cineva care cunoștea tainele castelului. La prima poartă capcana putea fi

deci evitată ca și prăbușirea bolovanului, dar oricine și de oriunde ar fi deschis poarta, bolovanii trebuiau să cadă. Ultimul om care a trecut pe aici a intrat, nu a ieșit...

– Oare prin ce secol s-a plimbat pe-aici ultimul castelan? visă Maria. Și cum era îmbrăcat?

– Ca să aflăm, o trezi Dan, trebuie să ajungem întâi la castel! Zău...

Și cireșarii porniră din nou prin gangul întunecos care părea că nu se mai sfârșește.

6

Fata în alb iscodea prin ușa întredeschisă a camerei sale ceea ce se petrecea în curtea interioară a castelului. Cei trei oameni se plimbau neliniștiți de la un capăt la altul al curții. Omul cu cicatrice fuma țigară după țigară. El era singurul care vorbea. Gesticula și își strângea pumnii, parcă își revărsa furia asupra cuiva. Când trecură pe lângă ușă, fata în alb izbuti să-i fure câteva cuvinte.

„... fir-ar să fie!... Tocmai acum când avem mai multă nevoie... când am fi descoperit în mod sigur...”

Mai mult nu auzi. Pașii se îndepărtaseră. Se așeză iarăși la pândă. Omul cu cicatrice gesticula. Ceilalți doi nu scoteau niciun cuvânt. Îl ascultau și-l aprobau uneori cu mișcări din cap.

La un moment dat se opriră toți trei lângă zidul cu crenele. Omul cu cicatrice părea că-i spune ceva grav celui cu ochii de viezure. Mâna lui indica sinuozitățile scării care ducea la crenele, apoi izbea aerul cu putere. Cel cu ochii de viezure își înclină capul, ba chiar spuse câteva cuvinte. Imediat i se alătură și slăbănogul.

– Ssst Philippe... Tăcere! șopti fata în alb. Uită-te pe furiș. Trebuie să se fi întâmplat ceva grav...

Omul cu ochii de viezure începu să escaladeze zidul. Se vedea de la primele mișcări că nu este obișnuit cu asemenea îndeletniciri. Urcușul era un chin pentru el. Prizoniera asista la un spectacol de acrobație comică și abia își stăpânea râsul. Mâinile,

picioarele și trupul erau mereu în conflict, transformând ascensiunea viezurelui într-o scenă caraghioasă grotescă, dar și primejdioasă, pentru că în apropierea crenelurilor, o mișcare bruscă îl dezechilibra, lăsându-l câteva clipe agățat într-o singură mână. Când ajunsese în vârf, omul cu ochii de viezure se culcă mai întâi pe spate și răsuflă adânc și prelungit: parcă se aproviziona cu aer. Încea să-și refacă puterile și mai ales să-și alunge spaima.

În sfârșit se ridică în genunchi, își făcu semnul crucii și începu să înainteze, în brânci, pe marginea zidului. Ajuns într-una din despărțituri, le adresă un semn cu mâna celor de jos, apoi se așeză în spatele unei piramide de piatră, în rol evident de iscoadă.

Omul cu cicatrice îi mai spuse câteva vorbe, apoi îl părăsi îndreptându-se, urmat de slăbănog, spre izvorul de la celălalt capăt al curții. După ce cercetă cu atenție zidul din spatele izvorului și schimbă câteva cuvinte cu slăbănogul își întoarse brusc privirile spre ușa secretă dindărătul căreia îl spiona fata în alb.

Prizoniera tresări. Avea impresia că privirile li se întâlniseră. Închise fără zgomot ușa și se retrase pe pat împreună cu Philippe.

Clipele treceau încet. Ușa însă nu se deschise. După o așteptare lungă și plină de emoție, fata coborî din pat și se duse în vârful picioarelor spre ușa secretă. Își lipi urechea de ușă, dar nu auzi nimic. Așteptă câteva minute într-o încremenire de piatră, apoi își ridică mâinile spre crăpătura ușii. Prinse cu degetele marginea și trase ușor. Ușa nu se mișcă. Trase mai tare. Nimic... Zmuci cu toată puterea... ușa rămânea imobilă.

– Ne-au închis! țipă fata în alb.

Și alergă spre ușa grea de metal din mijlocul peretelui de marmură. Ca întotdeauna, și de astă dată, era încuiată. Alte câteva minute de împietrire. Apoi își îndreptă cu o mișcare energetică trupul. Luă o atitudine nepăsătoare, aristocratică, începu să se plimbe cu mers lin, elegant. Dar pe obraji i se prelingeau lacrimi mari, calde...

Cireșarii mergeau înainte prin tunelul întunecos. Nicio poartă nu li se mai ivise în cale. Undeva, tunelul se înălța cu câteva trepte. Victor le numără. Erau șapte în total. Puse piciorul pe prima treaptă, dar imediat și-l retrase. Oare aceste trepte nu constituiau și ele o poartă? Fără îndoială că da. Ciocăni cu bastonul de alpinist în prima treaptă. Zgomot dur, greu. A doua la fel. A treia la fel. A patra suna altfel. La fel și a cincea. Și a șasea. Ultima sună din nou dur, înfundat. Deosebirea de zgomote nu putea fi întâmplătoare.

– O nouă capcană? întrebă Tic.

În loc de răspuns, Victor izbi cu călcâiul în treapta a patra. Simți cum călcâiul i se duce în gol și chiar se formă un gol în locul celor trei trepte, care-și trădaseră menirea la ciocăniturile lui.

Gaura pe care o dezveliră treptele prăbușite era profundă. O adevărată prăpastie. Ca și celelalte capcane, era o condamnare sigură la moarte!

– Brrr! Ce cumplit! se înfioră Victor. Castelul era atât de bine tănuțat că nu mai avea nevoie de paznici. Dacă vreun oștean indiscret sau vreun călător oarecare găsea intrarea și voia să pătrundă taina, aici îi rămâneau oasele. Chiar dacă ar fi scăpat de prima capcană, cred că atâta spaimă i-ar fi intrat în oase, că nu știa cum să se mai întoarcă afară. Nu-i mai ardea lui de taine.

– Gaura nu e largă, anunță Ursu. Se poate sări ușor.

Cu toate acestea, vlăjganul se postă deasupra deschizăturii, gata să intervină la orice mișcare greșită, și pentru a da o mână de ajutor fetelor și lui Dan.

Gangul continua tot în linie dreaptă. Dar undeva în fund se zărea parcă o gaură mică albastră. Cireșarii își iuțiră pașii, încrezători în indicațiile fără greș ale logofătului de divan Cristache Zogreanu. Pata aceea albastră se apropia văzând cu ochii. Era capătul tunelului. Ursu ieși înaintea lui Victor afară, îl împinsese obiceiul său de a face recunoașteri rapide. Din fericire se grăbise. De aceea, lovitura, în loc s-o primească în cap sau în gât, o primi

în rucsac. Surprins se întoarce înapoi, tocmai pentru a mai apuca să vadă căderea unei săbii uriașe, mâncate de rugină. După câteva sute de ani poate că lama ei nu mai era în stare să taie. Cândva însă, căderea ei ar fi despărțit capul de trunchi într-o clipită.

Pățania lui Ursu cu deznodământul ei comic aduse buna dispoziție în rândurile cireșarilor.

– Dacă nu ne-am gândit că ieșirea e o poartă! spuse Victor, jumătate vesel, jumătate serios. Și era doar la mintea oricui... Oare cât de lung să fie tunelul?

– 11 349! răsuflă Lucia.

Ceilalți o priviră uimiți. Numai Ursu o luă în serios:

– Nu se poate. Nu are mai mult de 8 kilometri...

– 11 349 de pași! trăsnă Lucia.

– Ești nebună? se zgâi Maria la ea. Nu cumva ai numărat?

– Ce să fac? Mi s-a părut atât de stupidă pălăvrăgeala voastră încât m-am gândit că-i mai bine să fac o treabă utilă. Mi-am numărat pașii. Vă rog deci să mă iertați că n-am participat la discuție. 11349 de pași ori... ori 70 de centimetri... Cât face, Ursule?

– Șapte mii nouă sute și vreo cincizeci de metri... Numai o clipă... Exact: 7944 de metri. Aproape 8 kilometri.

– Uff! Răssanta Lucia!! o blagoslovi Dan. N-ai învățat nimic din toate plimbările noastre. De ce te apuci să calculezi distanțele dacă-l ai pe Ursu lângă tine? Când o să te lecuiești?

Cireșarii ieșiră cu totul la lumină. Mai urcară câteva trepte apoi se pomeniră pe un platou stâncos, așezat la capătul unei coame cu pereți abrupti, prăpăstioși, care atingeau pământul la sute de metri mai jos. Coama ducea spre o îngrămădire uriașă de stânci ascuțite. Se aflau într-un fund de căldare, înconjurați din toate părțile de munți uriași, inaccesibili, mai degrabă într-un fund de prăpastie pe unde nu cutezau decât vulturii. În mijlocul platoului suspendat se înălța îngrămădirea aceea de stânci semețe, ascuțite, amenințătoare...

– Cetatea Vulturilor! rosti prichindelul cu toată emoția lumii în priviri.

Și chiar în clipa când Tic o numi, insula de piatră din mijlocul

prăpastiei se transformă în fața privirilor avertizate într-o fantastică și inexpugnabilă cetate naturală. Și tot atunci, din seninul cerului, un vultur începu să plutească deasupra înfricoșătoarelor stânci, ca pecetea regăsită a unor secole trecute.

Era vremea prânzului. Uriașa văgăună se umpluse de soare. Cineva aminti de odihnă. Altcineva, cu ochi și cozi negre, se rugă de toți ceilalți să nu se oprească până la intrarea în cetate, la poarta Castelului.

Creasta pe care porniră cireșarii era lărgită de mâna omului și forma o adevărată punte de legătură între tunel și cetate. Aproape trei kilometri ținu drumul de piatră și soare până când ajunseră la porțile Cetății. Îngrămădirea de stânci era despicateă drept în mijloc. Acea despărțitură falnică trebuia să fie poarta de intrare în cetate. Dar nu se vedea nicăieri un castel, nicio coloană, nicio arcadă, nicio revărsare de eleganță și fast domnesc. Totul era tăcut și brutal și sălbatic, așa cum hotărâse natura.

Cireșarii se opriră pe un platou îngust, își lepădară bagajele, și cu umerii liberi ca niște aripi, cu privirile limpezi și purificate de atâta cer, stăteau în fața cetății gândindu-se nu la o năvală zgomotoasă și haotică, ci la un marș senin, cum se potrivea unor cercetători.

– Întâi un popas pentru refacerea forțelor, pentru aranjarea ținutei... spuse Lucia.

– Apoi ne facem intrarea triumfală în cetate!... se bucură Dan.

– Poate că vom găsi și castelul... își destăinui Maria visul și dorința.

De departe, se auziră câteva bubuituri înfundate ca niște salve de salut. Tinerii însă nu le așteptau. Oare ce însemnau acele bubuituri? În locul veseliei se urca încet, încet în sufletele lor neliniștea.

Capitolul XVII

1

Soarele trecuse de zenit. Razele grele, pline de aur, incendiau cetatea mută. Cireșarii porniseră în marș triumfal spre poarta cetății. Truda, și chinul, și emoțiile, și înceleștările, și visele lor erau răsplătite. Pătrundeau, după veacuri de liniște netulburată, în cea mai tainică și mai ascunsă cetate dintre toate cetățile țării.

Niciun glas însă nu-i întâmpină, nicio trompetă speriată nu anunță temerara lor apariție. Niciun cavaler îmbrăcat în haine de epocă nu-și duse mâna dreaptă la piept, pentru a face plecăciunea și chemarea cuvenită: „Sosesc excelențele lor... Cireșarii...” Și totuși, tinerii pătrundeau pe poarta cea mare a cetății, își purtau pașii înfiorați pe lespezi de granit, treceau printre coloane și arcade naturale de piatră. Înaintau spre intrarea castelului. Două stânci își apropiau crestele, parcă atingându-și-le, alcătuind o poartă ciudată, ca un triunghi isoscel. Abia când trecură pragul invizibil al porții de cremene, ochii lor întâlniră primele străluciri ale castelului.

Ajunseseră într-un uriaș amfiteatru descoperit, cu pereții rotunzi căptușiți în marmură. Podeaua amfiteatrului pardosită cu lespezi de granit era tăiată în mijloc de un drum îngust bătut din plăci albe de marmură. Drumul alb și strălucitor lega poarta triumghiulară de cremene de altă poartă care se zărea ca o arcadă de gheață sclipitoare, ca o provocare și o răzvrătire a naturii. Intrarea în castel! Capetele ascuțite ale stâncilor nu lăsau să se vadă turnurile și cupolele castelului. Dar în sufletele cuceritorilor nu mai era loc pentru îndoieli și spaime. Erau atât de siguri că se află în vechea curte domnească în care se adăpostiseră în vremuri de cumplită bejenie, familia domnească și averile țării!

De-a lungul zidurilor rotunde se ridicau din loc în loc cuburi de piatră folosite cândva ca jețuri și bănci de către castelani. Două

havuzuri secate găureau podeaua de cremene, la dreapta și la stânga punții de marmură. Lângă unul dintre bazine încremenise de veacuri o amforă veche, zvultă și intactă, acoperită cu lac negru și incrustații albe.

Privirile cireșarilor alergau uimite prin marele amfiteatru descoperit. Reflexele marmurei le frigeau ochii. Se uitau, nemișcați și tăcuți, și priveau totul cu tresăriri și respirații nesigure. Într-un târziu, Victor rupse tăcerea:

– Castelul e pustiu! Nimeni n-a trecut pe-aici!

Într-adevăr, în pulberea care acoperise granitul și marmura ca un voal nu se zărea nicio urmă, nicio călcătură.

– Și totuși, descoperi Lucia, sunt urme... cineva a umblat pe-aici.

Ochii ei zăriseră niște semne ciudate undeva pe pardoseala de granit. Parcă trăsesese cineva prin pulbere o linie subțire, sinuoasă care ducea spre havuzul din stânga. Lucia urmări curioasă linia până la marginea bazinului.

– Nu înțeleg ce poate fi? Oare...

Dar nu reuși să-și termine fraza. Simțise ceva mișcându-se la picioarele ei și când coborî privirile... Groaza o paraliza... Ultima imagine pe care o reținu fu aceea a reptilei gata să sară... O dungă vânătă, cu capul triumghiular, cu o umflătură în vârful botului... Nu mai simți înțepătura viperei... se prăbuși lin pe lespezile de granit...

În aceeași clipă sări și Țombi. Observase mișcarea târâtoarei și-o decapită încă în aer. Din nefericire, după ce colții subțiri ca niște ace își injectaseră veninul în gamba Luciei. Țombi lepădă capul viperei undeva în havuz și se azvârli apoi asupra panglicii vinete cutremurată de convulsii, care parcă voia să-și caute capul. Nu mai putea face însă rău nimănui.

Totul se petrecuse în câteva secunde. Când Ursu se repezi spre bazin, Lucia cădea moale pe lespezile de cremene. O luă în brațe și o întinse pe un cub de piatră. Victor apăru lângă el, palid, străveziu:

– O viperă cu corn, Ursule.

Vlăjganul nici nu-i mai auzi cuvintele de groază. Când îl văzuse

pe Țombi lepădând capul reptilei parcă simțise prăvălindu-se asupra lui un trăsnet negru, al morții. Și ca întotdeauna în clipele supreme, se răzvrăti totul în el și deveni de o luciditate crudă. Pe cubul de piatră nu se afla numai un muribund, se afla Lucia, se aflau toți prietenii lui. Se repeta parcă scena trăită odată, demult, la Peștera Neagră, când o salvase pe Lucia din ghearele ursului. Ca și atunci timpul trebuia simțit și cules în sutimi și zecimi de secundă.

Îi îndepărta brutal, cu mâinile, pe toți ceilalți. Avea nevoie de lumină. Trebuia să găsească mușcătura reptilei... dacă o mușcase... Oare o mușcase?... Oare nu leșinase Lucia numai văzând-o cum țâșnește, numai auzindu-i șuieratul? Mușcătura nu putea fi decât sub genunchi... Mai sus nu putea ajunge capul târâtoarei. Cercetă gambele Luciei cu fixitatea și puterea unor lentile. Poate că niciodată nu-și încordase atât de cumplit privirile... Și zări pe piciorul drept, la mijlocul gambei, două înțepături fine, două punctișoare roșii. Trecuseră doar câteva secunde!

Degetele lui Ursu se încleștară cu putere de oțel în gamba Luciei. Prin cele două puncte începu să picure sânge. Era tot ceea ce dorise el; toată rugăciunea lui era să vadă țâșnind sângele. Apoi își lipi buzele de pata roșie și începu să sugă până ce simți că i se umple gura de sânge. Cleștele degetelor se desfăcu. Lucia era salvată! Nu era o dorință, era tot adevărul vieții lui în gândurile acelea... Scurpă sângele otrăvit în bazin, apoi răcni:

– Spirt! Alcool!

Victor îl aștepta cu sticla de spirt pregătită. Făcuse deja un tampon de vată îmbibat cu alcool pe care-l aplică pe gamba Luciei. Ursu îi smulse sticla din mână, scurpă de câteva ori, apoi o duse la gură și începu să bea. Sticla era plină cu alcool pur, de 95 de grade. Când i-o înapoie lui Victor, lichidul de foc coborâse la jumătate.

Toți se uitară la el uluiți. Nu înțelegeau nimic. Până când auziră țipătul dement al Mariei:

– Aaaa! Doamne! E rănit în gură! Azi dimineată!... Râsul!

Se repezi spre el. Vlăjganul se așezase pe cubul de piatră lângă

Lucia. Își simțea gâtul ars. Sângele îi frigea carnea. În cap parcă i se zvârcoleau milioane de vipere. Expiră îndelung de câteva ori, ca să-și alunge incendiul dinăuntru, apoi se întinse pe piatră și închise ochii. Exact în clipa când, lângă el, Lucia făcu prima mișcare și-și trimise privirile amețite, nebuloase, spre prietenii din jur.

Vreme de câteva ore organismul vlăjganului duse o luptă crâncenă cu veninul viperei. Alcoolul accelerează și întărește împotriva veninului. Cireșarii priveau neputincioși zvârcolirile prietenului lor. Șiroaie de sudoare îi curgeau de pe față, maioul era numai apă, parcă se lichefia. Îmbibat de alcool și amețit de otravă, Ursu își pierduse demult cunoștința. Trupul lui de oțel respingea atacul nemilos al otrăvii; sângele, celulele, forțele de miracol ale organismului izgoneau veninul cumplit care ucidea orice vietate în mai puțin de două ore. Tic și Lucia și toți ceilalți nu se mișcă o clipă de la căpătâiul lui. Degetele Luciei se plimbau neîncetat prin părul lui Ursu, în timp ce mâinile prichindelului îi cuprinseseră brațul drept și i-l strângea dureros, parcă voiau să transmită sânge, viață, căldură, tot ceea ce puteau da.

Maria, Dan, Victor stăteau ca niște statui în jurul cubului de piatră, urmărind tăcuți și asupriți de spaimă și speranțe convulsiile inconștiente ale prietenului lor. Numai după ce se scurseră două ore de la autoleșinul lui Ursu, Victor aruncă primele ancore ale speranței:

– Două ore! Scapă! Sigur! Absolut sigur!

Era atâta convingere disperată în vorbele lui, că ele singure ar fi avut puterea să-l salveze pe Ursu. Fețele cireșarilor se mai luminau. Tic și Lucia mai ales se uitau la Victor cu ochii plini de lacrimi și de lumină. Spasmele și convulsiile parcă se domoleau și se răreau. Dar valurile de sudoare erau și mai abundente. Câteva zvârcoliri sălbatice atraseră iarăși sfredele în inimile tinerilor. O răsuflare profundă... apoi trupul lui Ursu rămase nemișcat. Tic simți cum brațul pe care-l ține în mâini își pierde încordarea și se înmoaie. Era cât pe-aici să țipe, dar auzi glasul lui Victor:

– Gata! A trecut orice pericol... Doamne, ce frică mi-a fost!... Nu știu dacă alt om pe lume ar fi rezistat la veninul ăsta... Și-nă atât

de aproape de inimă...

Respirația lui Ursu devenise iarăși normală. Trăsăturile feței i se destinseră. Trăia. Organismul biruise în lupta cu otrava necruțătoare.

– Niciun medic n-o să creadă povestea asta, continuă Victor. Vipera cu corn este cea mai ucigătoare reptilă din toată specia asta scârboasă.

Bolnavul de pe cubul de piatră făcu o mișcare cu mâna. Toți își ațintiră privirile asupra lui. Se trezise. Dar nu deschise ochii. Așteptă să-și revină din amețală. Îl durea groaznic capul și mai simțea încă arsuri în gât. Dar gândurile i se limpezeau și își amintea toate amănuntele... degetele care strângeau gamba... cum sugea sângele Luciei și odată cu el veninul reptilei... Cum golea sticla cu alcool... Ultima imagine pe care și-o amintea era mișcarea vie a Luciei... apoi o ceață caldă, blândă care-l doboră... Mai așteptă câteva clipe... Simți cum îi revin puterile, cum îi piere durerea, cum aude toate foșnetele și parcă și multe bătăi de inimă...

Deschise ochii și sări în picioare ca un arc. Își privi prietenii zâmbind. Îi era teamă de cuvintele multe și-l speriau mângâierile. Trebuia să oprească totul! De aceea glumi:

– Nu cumva v-ați speriat!? Când am văzut sticla cu alcool în mâna lui Victor m-a apucat pofta să beau și să mă îmbăt! Dar a fost prea tare. Ce-aș mai trage o dușcă! Zău, Victor, o dușculiță...

– Ursule! îl dojeni Maria. Ce tot pălăvrăgești?

– Ce palavre? Dacă-i vorba pe-așa, mă jur să nu mai pun toată viața în gură alcool... curat! Și vă sfătuiesc și pe voi să faceți la fel, brrr... tare mai e... face explozie în gură.

Victor cam înțelegea ce se întâmplă cu Ursu și se hotărî să-i vină în ajutor:

– Ca să vezi! Și noi ne-am închipuit alte drăcii... A doua oară nu mai vezi tu alcool de la mine, chiar de te-ar mușca o sută de vipere cu corn. Nu ție îți trebuia alcool, ci viperelor, săracele. Sunt sigure că mor la jumătate de oră după ce te mușcă.

Înfloreau iarăși zâmbete pe fețele cireșarilor. Trecuseră prin clipe de iad cum poate nu mai trecuseră până atunci. Vlăjganul îi

întrebă brusc:

– Ei, cum arată castelul? Nu cumva mi-ați vegheat somnul de beție?... Eu să fi fost în locul vostru, ehei, vă prezentam până acum fetei în alb.

Cuvintele lui Ursu readuseră seninătatea și veselia. O singură ființă schimbase o durere cu alta. Tic. Câteva ore o uitase pe fata în alb. Dar începea iarăși să și-o amintească și de câte ori și-o închipuia undeva, aproape, simțea ceva sfâșietor în inimă.

– Sunteți gata toți!? întrebă Victor cu prefăcută severitate. Cine știe ce ne așteaptă de aici înainte?... Lucia, cum stai cu piciorul.

Lucia nu simțea nicio durere în locul mușcăturii. Atât de iute îi fusese supt sângele otrăvit, că nici măcar nu i se umflase piciorul. O durea în jur, acolo unde degetele lui Ursu lăsaseră urme vinete.

– Ei! Cum stai cu piciorul?

– Parcă nu l-aș avea, glumi, în sfârșit, și Lucia.

– Tu, cum îți simți capul, Ursule?

– Tot parcă nu l-aș avea...

– Să nu ți-l pierzi de tot... adăugă Dan cu aer nevinovat, dar văzându-l pe Ursu roșind se grăbi să adauge: Mai de dimineață era să ți-l taie iataganul... mai adineauri Lucia... adică... Gata!

– Vezi să nu ți-l țuguiez eu pe al tău, îi șopti Tic la ureche lui Dan.

– Cum?! se aplecă Dan uimit spre urechea care i se întindea.

– Foarte simplu! Cu un pumn! preciza puștiul, bineînțeles pe șoptite.

Dar nimeni nu luă în seamă schimbul șoptit de cuvinte dintre cei doi cireșari.

– Luăm bagajele cu noi? întrebă Maria.

– Cum vrea fiecare, răspunse Victor. Dar poate că ar fi mai bine să le luăm. Gata? atunci să intrăm în castel odată cu amurgul.

Porniră spre intrarea arcuită, pe drumul de marmură. Lucia și Ursu rămaseră la urmă. Ea își lipi capul de pieptul lui, și în clipa când îi simți palmele alintându-i părul, se desprinsese, îl apucă de mână și-l trase după ea țipând și înveselindu-se așa cum nu i se mai întâmplase niciodată:

– Hai, Ursule! Hai să încălzim castelul ăsta rece și răutăcios!

Hai să-i aprindem marmura!...

Vlăjganul fu nevoit să alerge după ea. Și trupul ei era atât de zvelt și mișcările atât de sprintene încât îi venea s-o apuce de mijloc și s-o azvârle spre cer și s-o prindă în brațe și iar s-o azvârle. Și Lucia îl trăgea de mână, repezindu-și pașii pe lespezile de marmură...

Cei doi nici nu-l văzură pe Tic rezemat de arcada intrării de gheață. Trecură pe lângă el în goană, aprinși de emoții, fericiți. Prichindelul închise o clipă ochii pentru a zăvorî în el imaginea unei fete negricioase, îmbrăcată în alb, care trăgea veselă de mână un băiat speriat, neîncrezător, dar atât de fericit și de cald în adâncurile lui.

2

Omul cu ochii de viezure stătea de câteva ore în crăpătura de piatră iscodind fără încetare zona cetățuiei. Un timp nu zări totuși nimic. Nicio flință nu voia să tulbure liniștea pădurii. Îl mustră în gând pe omul cu cicatrice pentru veghea inutilă, caraghioasă și incomodă la care-l condamnase. I se părea atât de tăinuită și invulnerabilă cetatea, încât rolul lui de iscodă acolo la crenelul nu avea niciun rost.

Tocmai se gândea că ar fi cazul să coboare, când privirile lui deosebiră o mișcare în desișul pădurii. Pe cărăruia de legătură cu lumea urca o patrulă de oșteni. Oamenii mergeau agale, cu armele pe umăr, unii iscodind desișurile, alții privind spre cetățuie. Când ajunseră într-un luminiș, în mijlocul căruia se afla o movilă, se opriră. Apoi se urcară toți pe movilă și trecură în revistă regiunea. Unul dintre ei descoperi pesemne ceva, pentru că arătă cu mâna într-o anumită direcție. Porniră toți într-acolo și ocoliră stânca, parcă pentru a dispărea din raza vederii celui care pândea la crenelul, dar reapărură foarte repede, în formație ciudată. Mergeau în șir, retrăgându-se parcă din fața unui inamic. Mergeau cu spatele și cu armele pregătite să tragă.

După câteva clipe, omul cu ochii de viezure văzu și inamicul

care-i forțase să se retragă. Era o ursoaică brună, înaltă și puternică. Părea foarte agitată și mânioasă. Pesemne că fusese tulburată în timp ce se hârjonea cu ursuleții. Sălbăticiunea înainta amenințător spre oșteni. Omul cu ochii de viezure îi văzu ridicând armele și imediat auzi și bubuiturile. Speriată de trăsnetele care-i spărseseră auzul și de gloanțele care-i vâjâiseră pe la ureche, ursoaica se trezi din furia inutilă și făcu repede cale întoarsă.

Patrula mai zăbovi puțin, apoi își continuă drumul spre cetățuie. Omul cu ochii de viezure îi văzu pe oșteni oprindu-se într-un luminiș ca pentru popas. Pentru că se așezaseră pe iarbă, unul scoase din raniță un șervet și câteva pachete, altul o sticlă, altul își aprinse o țigară.

Viezurile se pregătea iarăși să coboare dar îi ajunse la ureche un fluierat sacadat, care părea că vine din cealaltă parte, de peste cetățuie, din zona sălbatică și inaccesibilă. Își întoarse privirile într-acolo și zări în depărtare silueta ciobanului. El fluiera, ca să sperie, pesemne, fiarele pădurii, sau ca să-și îndemne pașii la mers vârtos. Cu desaga în spate, cu ciomagul în mână mergea fără să-i pese de nimic. Trecu prin dreptul crenelurilor și chiar privi spre o anumită despicătură, dar nu prea încordat și nu prea multă vreme pentru că auzise zgomote în vale și descoperise oșteni în luminiș. Și își grăbi pașii, parcă se lua la întrecere cu cineva, iar când ajunse în luminiș își lepădă desaga și se așează pe iarbă alături de oșteni.

Omul cu ochii de viezure urmărise totul, ca un aparat de fotografiat. Nu mai ezită nicio clipă: trebuia să coboare. Și chinul reîncepu. La fiecare treaptă se oprea și-și blestema zilele. Era atât de preocupat cu blestemele și coborâșul de iad, încât nu-și observă tovarășii apropiindu-se de zidul cu crenelurile și oprindu-se la poalele lui. Și se înecă chiar la mal. Picioarul îi alunecă din ultimul mâner... și se pomeni în brațele omului cu cicatrice.

– Ce s-a întâmplat? întrebă șeful după ce-l repuse energic în poziție verticală.

– Nu... Nimic! dar... se bâlbâi încă năucit viezurele.

– A sosit patrula? îl luă la rost omul cu cicatrice.

– Da! I-a atacat ursoaica...

– Te pomenești c-au tras în ea?

– Nu... numai au speriat-o...

– Aha! Va să zică de acolo veneau împușcăturile! descoperi slăbănogul.

– Da... dar am mai văzut pe cineva.

Omul cu cicatrice își duse degetul la frunte:

– Pe cine?

– Pe cioban! S-a întors. Și stă de vorbă cu oștenii...

– Unde?

– Chiar aici, în fața cetății, în luminiș.

– Da... da... În sfârșit! Acum e acum. Știți ce avem de făcut?

Cei doi își priviră șeful întrebător.

– Fiecare câte o cameră. Trebuie să găsim neapărat cealaltă ieșire... Nu mai avem voie să pierdem niciun minut.

Nu îndrăzniră să-l contrazică. Numai slăbănogul adăugă:

– Dac-am avea o scară mai înaltă...

– Nu cred că-i nevoie... Nu scară ne trebuie... Ci...

Omul cu cicatrice își duse degetul la frunte:

– Cap... asta ne trebuie...

Apoi plecă, lăsându-i pe cei doi nehotărâți și uimiți.

– Măcar recunoaște că n-are nici el, murmură slăbănogul.

– Mai bine ți-ai vedea de treabă, îi atrase celălalt atenția. Nu-mi plac de loc chestiile astea. Ai ceva împotriva lui, spune-i.

Slăbănogul tresări și se uită speriat spre tovarășul lui:

– Nu cumva ai de gând...

Omul cu ochii de viezure îl privi cam disprețuitor:

– Zău c-ai merita!... Dar n-are niciun rost să ne pierdem timpul.

Dacă nu descoperim în cel mai scurt timp ieșirea secretă... ne putem aștepta la orice deznodământ.

Fără să mai zăbovească, pătrunseră în castel.

3

Fata în alb stătea întinsă pe pat cu Philippe la picioarele ei. Ținea ochii închiși, iar brațele ei albe băteau aerul ca niște aripi.

Un singur gând o obseda și încă n-avea puteri să-l treacă în caietul cu scoarțe de piele: „... ziua de azi sau ziua de mâine va fi și pentru mine ziua hotărâtoare... Aș avea o singură dorință... implor atât de mult clipele să mi-o înfăptuiască... aș dori atât de mult... n-am nici măcar curajul s-o aștern pe hârtie... i-o voi șopti încet, la ureche, lui Philippe...”

Așa că nimeni nu auzi dorința fetei în alb. Dar cine nu i-o cunoștea în camera aceea mare și albă de marmură? De câte ori n-o șoptise cupolei înalte și lespezilor supuse de la picioarele ei și firidelor lucitoare și pereților reci?

Fata în alb tresări:

– N-ai auzit nimic, Philippe? întrebă ea cu teamă.

Își încordă din nou auzul și așteptă în nemișcare. Clipele se scurgeau mute, se scurgeau încet. Philippe sări din pat și se îndreptă cu mișcări mlădioase spre ușa acoperită, postându-se ca un ghem în fața ei. Molipsindu-se parcă de la alunecarea felină a lui Philippe, fata în alb porni după el. Când ajunse în fața ușii se opri:

– Sssst! șopti ea. E cineva în partea cealaltă...

Motanul i se lipi de picioare așa cum făcea numai când voia s-o liniștească. Fata în alb își alunecă mâna spre pătratul de marmură, își purtă fără zgomot degetele pe muchia nevăzută, prinse marginea ușii și trase brusc.

În deschizătura ușii se ivi chipul omului cu cicatrice.

4

După coridorul în formă de cruce, Victor înțelese că se află în castelul pe care-l descrisese fata în alb. Cireșarii ajunseseră la punctul unde se întretaiau cele două coridoare pardosite cu lespezi de marmură. Prizoniera le trimisese un plan foarte fidel. Fiecare ușă era trecută, distanțele erau surprinzător de precise, până și numărul lespezilor de marmură corespundea. Și cu toate acestea niciun semn, niciun zgomot, nicio urmă, nicăieri. Parcă de sute de ani nu mai trecuse nimeni pragul castelului. Era halucinant, totul.

Enigma castelului și a fetei în alb începea iarăși să-i obsedeze, să-i îmbolnăvească pe cireșari. Crezuseră că ajungând în castel totul se va lămuri, misterele se vor spulbera precum colbul de pe suprafețele de marmură. Și iată că, dimpotrivă, totul se întuneca, enigmele se îngroșau.

– Deocamdată să nu ne grăbim cu nicio concluzie, spuse Victor. Mai întâi să cercetăm încăperile castelului. Să începem la inspirație.

Revenind de la capătul coridorului în formă de cruce, cireșarii se opriseră chiar între primele două uși din apropierea intrării: la dreapta sau la stânga?

– În care vrei, Ticușor, mai întâi? întrebă Ursu.

Tic rămase câteva clipe în cumpănă. Apoi se hotărî:

– În dreapta.

Ușa mare, de metal, era acoperită cu un strat gros de rugină. Ursu împinse cu toate puterile și reuși s-o deschidă. Măinile i se făcuseră roșii, iar izbitura brutală împrăștiă pe marmura albă o pulbere ruginie.

– În camera asta n-a intrat nimeni, spuse Victor înainte de a-i trece pragul. Sau cel puțin, pe ușa asta n-a intrat nimeni de câteva secole.

Cireșarii pătrunseră în încăpere: Un cub imens, alb, luminos, dar trist. Recunoșteau camera după planul fetei în alb. Aceleași dimensiuni, aceleași firide săpate în perete, aceeași coloană ciudată, de marmură, în mijlocul încăperii. Cu singura deosebire că încăperea lor era mobilată, sau fusese mobilată cândva, la vremea ei. Câteva jețuri roase amarnic de vreme erau așezate ca un evantai în preajma unui baldachin din care nu mai rămăseseră decât coloanele subțiri și împletite, de bronz, și scheletul acoperământului, iar dedesubt ruinele unui pat domnesc. Tot ce fusese cândva stofă, pânză, piele, suprafață, culoare devenise pulbere. Mai atârnau doar câteva zdrențe cenușii, uscate și câțiva ciucuri arămii, pe care vremea și păsările răpitoare încă nu-i destrămaseră. În apropierea unei firide, o masă de marmură neagră, cu picioarele curbate, de metal, își păstrase încă înfățișarea domnească. Pe masă adormise o amforă ciudată de

argint înconjurată de zece cupe aurite, toate zvelte, toate într-un picior ca niște paznici. Într-o fridă se odihneau sub pulberea vântată vase de argilă smălțuite și puzderie de tacâmuri aurite.

Nimic, nicio urmă, nicio dără în pulbere nu arăta că pătrunsese altcineva în încăpere. Cireșarii priveau cu emoție, cu flori, cu tăcere plecată acea pagină încremenită a istoriei. Numai gândurile clocoteau în capul lor, gânduri multiple, și mai ales întrebări la care nu puteau încă să răspundă. Victor i se adresă lui Ursu în șoaptă:

– Încearcă tu să deschizi ușa de fier. Eu caut ușa secretă.

În timp ce Victor și Ursu se străduiau să deschidă cele două uși, ceilalți își apropiau privirile timide și incredule de lucrurile răspândite în încăpere. Mai văzuseră până atunci în muzee obiecte asemănătoare, dar toate erau lustruite, curate, păzite de geamuri de cristal. Lucrurile lor păstrau însă colbul sfânt al istoriei pe ele, toate erau pline și învelite de răsuflarea secolelor. Oare ce mână apropiase ultima dată gura amforei de cupele aurite și în sănătatea cui se închinase?

Glasul lui Victor îi trezi pe ceilalți din visul vechi cu colb și mucegai, cu flori și enigme:

– Veniți în curte!

Victor reușise să deschidă ușa secretă, aproape în aceeași clipă în care Ursu deschisese ușa de metal. Cireșarii ieșiră întâi în curtea interioară. Era aidoma celei pe care le-o descrisese fata în alb. Goală, pustie, înconjurată de ziduri înalte, cu neputință de escaladat. O colindară de la un capăt la altul, dar nu găsiră nimic altceva decât un bolovan scobit și cioplit pe margini care semăna cu o bancă.

Tinerii se întoarseră, închiseră fără zgomot ușile și reveniră tăcuți pe coridorul de marmură. Urmau să pătrundă în încăperea vecină, din stânga.

Noua cameră nu se deosebea de cea pe care abia o părăsiseră. Aceeași mobilă veche roasă de vreme, același colb, des, vântat, aceeași atmosferă tristă, apăsătoare. Până și în distrugere și ruină se asemănau cele două încăperi. Oare cine hotărâse toată acea moarte jalnică până la amănunt? Amfora de argint era și aici

răsturnată pe masa cu picioare curbe de fier. Ușa secretă dădea și aici într-o curte interioară în care nici cireșarii, nici Țombi nu găsiră, cu tot zelul lor, nimic altceva decât banca masivă de piatră. Și aici, ca și în cealaltă curte, zidurile și lespezile neatinse spuneau fără echivoc că nimeni înaintea lor nu pătrunsesese în castelul de marmură.

Mai rămânea de vizitat aripa de nord a castelului. Acolo mai puteau să dezlege enigma cetății și a fetei în alb. Înainte de a intra în cele două încăperi, cireșarii cercetară cu atenție și migală coridoarele interioare. Crucea albă de marmură care despărțea în patru părți egale castelul nu avea decât o singură intrare, aceea pe care veniseră ei. O altă intrare sau ieșire nu izbutiseră să găsească la celelalte trei capete ale crucii. Ciocăniseră în ziduri dar în zadar. Le răspunsese un zgomot greu, dur, care nu lăsa nicio speranță.

Cireșarii erau gata pentru marele asalt. Ursu deschise ușa... Tic își acoperi ochii cu palma. Intrau în camera fetei în alb. Prichindelul își amintea în toate detaliile planul din mesajul prizonierei... Dar încăperea era goală, pustie. Nimic, absolut nimic nu se afla înăuntru. Nici măcar un scaun, o urmă în pulberea deasă, nici măcar o undă invizibilă care să le dea senzația stranie că trecuse altcineva înaintea lor pe acolo. Ieșiră în curtea interioară dar și acolo îi aștepta pustietatea. Doar un bolovan, undeva într-un colț și o grotă în care picura un izvor. Zidurile erau inaccesibile. În creasta unuia se zăreau câteva scobituri ca niște crenele.

Le mai rămânea o ultimă speranță. În aer plutea înserarea. Amenințarea întunericului îi grăbi. Ultima cameră, cea din dreapta. Ursu deschise ușa... dar făcu repede, speriat, un pas înapoi. Văzuseră și ceilalți, chiar în apropierea ușii, două siluete uriașe cu armele gata să lovească. Războinicii rămaseră însă nemișcați. Numai armele lor sclipeau amenințătoare...

Ursu și Victor aprinseră brusc lanternele cu intenția de a-și orbi agresorii. Siluetele nu se clintiră nici de astă dată. Încremenirea lor dura de veacuri... Erau două armuri medievale reprezentând doi cavaleri în poziție de luptă. Cireșarii pătrunseră încet în încăpere, cu toate lanternele aprinse. Era un incendiu, cu

văpăi și reflexe cu puncte de jar, cu luciri reci, amenințătoare, era cel mai tulburător spectacol la care asistaseră vreodată.

Se aflau în camera armelor. Panoplii ciudate împodobeau pereții. Arme de toate mărimile și din toate timpurile sclipeau în raza lanternelor. Erau acolo buzdugane, ghioage ținuite, arcuri, arbalete, săbii, spade, iatagane, hangere, sulite, lănci, pumnale, halebarde, unele ruinate de rugină, altele păstrându-și încă rezistența și strălucirea. Sute și sute de arme acopereau pereții de marmură, împrăștiind umbre și luciri stranii în lumina lanternelor. O a treia armură, mai veche decât celelalte două, se înălța dreaptă în apropierea coloanei de marmură străpungând aerul cu o sulită lungă, ruginită. Cu viziera ridicată, cavalerul părea că se opune intrării străinilor și sulita lui părea gata să se înfigă în pieptul îndrăznețului. În firide se aflau tolbe pline cu săgeți, unele de lemn cu vârf de metal, altele de bronz sau fier, alături de căști și coifuri, de platoșe și scuturi, care cândva fuseseră stropite cu aur și argint și încrustate cu pietre prețioase.

Era o altă pagină de istorie acolo, încremenită și ea de secole; nimeni nu tulburase liniștea războinică a încăperii, nimeni nu locuise și nu locuia acolo decât doar cavalerii de fier nemișcați și tăcuți. Oare nu era totul un vis, o părere? Sau se puteau atinge și pipăi reliefurile acelea de vis? Tic încercă să ridice un buzdugan și numai cu mare greutate izbuti să-l miște din loc. Degetele lui își lăsară tiparele în pulberea de pe mânerul buzduganului. Era prima urmă omenească după atâtea secole. Tot el descoperi într-un perete o firidă tăinuită care, deschizându-se, adună privirile și exclamațiile tuturor. Era o panoplie numai cu pumnale și hangere, o colecție cu sute de piese, poate locul cel mai prețios din întreaga încăpere. Fiecare mâner era bătut cu pietre scumpe, îmbrăcat în aur și argint, ori împodobit cu incrustații de fildeș și alabastru, de jad și de chihlimbar. Unul din hangere, încovoiat ca un cosor, purta pe mâner semnele înaurite ale dinastiei selgiucizilor.

Cireșarii priveau totul cu ochi beți, dar erau atât de multe obiecte acolo, atâtea comori în marele tezaur al armelor, atâtea străluciri și atâția flori, încât obosiră repede. Victor deschise ușa secretă și ieșiră cu toții într-o curte care nu se deosebea, la prima

vedere, cu nimic de celelalte. Lanterna unuia dintre tineri descoperi totuși o scobitură într-unul din zidurile înalte ale curții. Ursu și Victor se îndreptară într-acolo cu lanternele aprinse. Scobitura se lărgea în zid, în stâncă, transformându-se într-o încăpere largă și scundă. De-a lungul pereților se afla un șir de bănci masive, de piatră, ca un inel rupt într-un singur loc, la intrare.

– Aici a fost, pesemne, camera de gardă, șopti Victor.

Era noapte, și odată cu întunericul coborâse parcă și oboseala și neliniștile și pocneau în sufletul fiecăruia și emoțiile atâta vreme închise. Simțeau nevoia odihnei, dar mai întâi nevoia unor vorbe care să liniștească și să umple pânzele speranței. Își aleseră camera de gardă ca loc de popas pentru noapte. Acolo își duseră bagajele. Din corturi și păături făcură saltele cu care acoperiră băncile de piatră. Urmau să petreacă prima noapte a victoriei ca niște ostași adevărați, bravi și viguroși, în camera de gardă a castelului, pe blocurile dure de piatră. Dar și oboseala și somnul erau departe. Simțindu-se iarăși alături, cu unde care treceau direct de la unul la altul, fără obstacolele marmurei și ale surprizelor și ale metalelor amenințătoare, cireșarii se pomeniră apăsați de întrebări chinuitoare:

– Nu mai înțeleg nimic, mărturisi Dan fără ocol. Ori suntem într-un castel fantomă, ori fata în alb nu e altceva decât o fantomă. Voi ce credeți?

– Sunt două fapte care se bat cap în cap, spuse Lucia. Unul, e planul castelului pe care ni l-a trimis fata în alb și care nu putea fi făcut decât de un cunoscător al castelului. De cineva care a trecut prin castel. La început n-am crezut în plan, dar acum, după ce am colindat castelul, am certitudinea că fata în alb n-a putut face planul decât după ce a văzut castelul. Atâtea amănunte nu puteau fi nici imaginate, nici reținute dintr-o povestire. Mă gândesc mai ales la amănuntele de distanțe, de dimensiuni, la detaliile arhitecturale. Cine putea să-i povestească asemenea amănunte? Și al doilea fapt, la fel de sigur, e acela că nimeni nu a trecut prin castel înaintea noastră. Nu am găsit nicio urmă de urmă. Cum se împacă unul cu altul?

– Nu se împacă de loc, recunosc Victor. Și mai ales se duce și singura ipoteză mai plauzibilă, și anume aceea că o anumită persoană i-ar fi povestit fetei despre castel. Cine și cum putea să-i povestească atâtea amănunte când prin castel n-a trecut nimeni?

– Dar dacă fata în alb, sugerează Maria, a dat peste un plan al castelului, cine știe prin ce întâmplare, l-a copiat și ni l-a trimis nouă?

– În orice caz, presupunerea ta este cea mai logică dintre toate, spuse Victor. Poate chiar singura care ar părea că explică totul. Indicațiile sunt atât de precise – vorbesc de indicațiile pe care le dă fata în plan –, încât te îndreptățesc să te gândești la o asemenea concluzie: că au fost copiate după un document vechi.

– Nu se poate! se răzvrăți Tic. Atunci de ce circulă în regiune zvonul că fata?...

– Ei, tocmai acest lucru, dacă nu spulberă, clatină foarte serios ipoteza ta, Maria. N-ar fi altă ieșire decât aceea de a admite că fata singură a lansat zvonul cu răpirea. Dar de ce? Ca să ne atragă pe noi aici? Să zicem că ar fi așa. Mergem la absurd. Bineînțeles făcând abstracție de documentul lui Zogreanu. Unde putea să ne atragă mesajul fetei și zvonul lansat de ea? Unde a ajuns Tic pe urmele mesajului? La Șoimeni; și dacă ar fi continuat, unde oare ar fi ajuns?

– Totuși la castel nu putea să ajungă! se împotrivi Maria, pentru că, după cum se vede, nici fata n-a ajuns la castel.

– Ești sigură?

– Victor, se amestecă Lucia, totuși fata n-a intrat în castel și nici altcineva. E un fapt sigur.

– Sunteți foarte, foarte sigure?

– Tu singur ai recunoscut, răspunse Maria, că nimeni n-a pătruns poate de sute de ani în acest castel. N-ai spus asta?

– Ba da!

– Atunci, iartă-mă, dar nu te mai înțeleg.

– Să recapitulăm, spuse Victor foarte calm. Primim un mesaj, de la o anumită persoană, care ne cheamă într-o cetate veche, necunoscută până acum. Odată cu mesajul primim și un plan foarte amănunțit al castelului. Dar persoana respectivă uită să ne

spună locul unde se află castelul.

– De ce uită? sări Lucia. Oare nu pentru că nu-l cunoaște nici ea?

– Să lăsăm deocamdată răspunsul la această întrebare pentru mai târziu. Eu aş avea curajul să afirm că, dacă nu uita să ne spună locul unde se află cetatea, poate că n-am fi dat niciodată peste castel şi n-am fi acum aici.

– Mi se pare illogică afirmaţia ta! i se împotrivi Maria.

– Staţi să nu pierd şirul. Va să zică, uită să spună în ce loc se află cetatea. Cineva dintre noi crede în sinceritatea mesajului şi astfel încep cercetările. Una din căi este şi firul mesajului. Pe această cale merge Tic şi ajunge la Şoimeni fără să dea însă de capătul firului. O a doua cale, greşită, cea a cercetării ruinelor de la Vultureşti, duce întâmplător la descoperirea documentului scris cu mai bine de trei sute de ani în urmă de logofătul Zogreanu. Pe această cale, a documentului, mergem şi noi şi ajungem tot la Şoimeni.

– E foarte ciudat dar e posibil, spuse Dan, care începea să dea dreptate fetelor.

– Sau mai bine-zis: e foarte posibil dar e ciudat, îl corectă Victor. Sau mai bine-zis: e ciudat, dar e foarte posibil.

– Accept! spuse Dan.

– Atunci, haideţi să mergem la cel mai strict raţionament. O persoană, A, găseşte un document unic care spune că în locul X se află cutare lucru. În acelaşi timp, o altă persoană, B, primeşte un mesaj care spune că în locul X se află cutare lucru. Cele două persoane, A şi B, se întâlnesc la punctul Y şi se duc astfel împreună în locul X unde găsesc acel lucru. Ce rezultă din toată această poveste? Existenţa în timp a altor două persoane: autorul documentului şi autorul mesajului, C şi D. Putem foarte bine să raportăm această problemă la cazul nostru. Documentul şi mesajul sunt două lucruri perfect distincte. Şi totuşi, ele duc la locul X.

– Dar nu duc amândouă la locul X, îl întrerupse Lucia. Persoana B nu a ajuns la locul X.

– Pentru că nu a mers până la capăt, răspunse Victor. Dar să

considerăm că a mers până la capăt.

– Cu logica mea nu pot accepta raționamentul ăsta! se opuse Lucia. Dar... poftim! Să mergem la absurd! Persoana B parcurge firul până la capăt. Ajunge ea oare la locul X?

– Foarte logică întrebarea, Lucia. Aici se oprește și raționamentul meu: ajunge oare persoana B la locul X dacă nu trece prin punctul Y? Iată deci că elementul Y începe să devină un element de primă importanță. Devine poarta de intrare la locul X. Dar... nu numai pentru persoana A, ci și pentru persoana B. Existența acestui Y, extrem de important, nu justifică oare și existența persoanei D?

– Da! răspunse Lucia. Dar nu neapărat existența ei în locul X.

– Ba da. Dacă punctul Y ar fi fost indicat în mesaj, existența persoanei D în locul X putea fi pusă la îndoială. Dar în momentul când punctul Y apare drept rezultatul unei ecuații matematice, transformându-se din necunoscută în cunoscută, nu mai poți pune la îndoială existența persoanei D în locul X. Fără D și X nu mai poate exista problema, nu mai poate exista Y. Numai alături de D și X poate exista Y. Sunt indispensabile în ecuație. Și în clipa când Y devine cunoscută, înseamnă că întreaga ecuație e valabilă, deci și D și X.

– Cred că raționamentul tău e cam sofisticat. Pare logic, dar...

– Dar ce? Judecă. Dacă $A + C + Y = X$ și $B + D + Y = X$, asta în mod matematic, nu ne rămâne decât să confruntăm X-urile. X-ul nostru, adică cel obținut de noi prin C, prin logofătul Zogreanu, e X pur, adică e rezultatul numai al acestei ecuații.

– Exact! sări Lucia. X-ul acesta e numai al nostru. În castelul nostru n-a pătruns nimeni altcineva decât noi, bineînțeles în ultimele sute de ani.

– Dar acest rezultat trebuie neapărat să distrugă cealaltă ecuație? S-ar putea ca și X-ul obținut prin D să fie pur.

– Asta nu, în niciun caz! se împotrivi Maria. Nu poate fi pur decât un singur X. Acesta pe care pășim noi.

– Ecuația cealaltă, glumi Dan, să fie sănătoasă. O fi ea valabilă, dar nu poate să dea același X.

– Atunci, spuse Victor cu un ton foarte ciudat, singura

problemă e problema X-ului. Ca să împăcăm ecuațiile pe care voi le-ați recunoscut valabile, și *le-ați recunoscut valabile pe amândouă*, nu avem altceva de făcut decât să-i dăm uneia, să zicem primei ecuații, drept rezultat X_1 iar celeilalte $X_2, \dots$, pentru că amândouă au nevoie de un X.

– Doi de X?! se miră Lucia. Ori X, ori altceva.

– Nu doi de X, ci X_1 și X_2 , accentua Victor. Doi de X, însă doi de X gemeni.

– Nu mi s-a întâmplat asta în matematică, se împotrivi iarăși Lucia. Unde ajungem cu asta? La a admite existența ambilor X.

– Și dacă X înseamnă castel? întrebă Victor.

– La existența a două castele? râse Dan.

– Sau, ca să terminăm, spuse Victor cu o voce foarte sigură, la existența Castelului celor două cruci. Așa spune Zogreanu. Curtea celor două cruci.

– Cum? întrebă Dan năucit.

– Algebra e de vină, se scuză Victor. Un singur X mare, format din doi gemeni mai mici. Un singur castel format din două cruci.

Tinerii erau uluiți. Enigma castelului celor două cruci le fusese dezvăluită fără pic de dubiu. Totul părea acum atât de simplu și atât de clar.

– Formidabil! răcni Dan. Două castele identice. De fapt un singur castel format din două pătrate asemănătoare... Când ai ajuns la descoperirea asta?

– În timpul discuției, recunosc Victor. Fără opoziția voastră teribil de logică, nici nu mi-ar fi putut trece prin cap. Și acum pare atât de simplu. Oul lui Columb!

– Dar asta înseamnă că mai există o intrare, în afară de cea pe care am venit noi! descoperi Lucia. Intrarea pe care a ajuns fata în castel.

– Fără îndoială! spuse Victor. Dar cu asta nu s-a terminat enigma castelului. Să nu uităm că e un singur castel, format din două părți, din două cruci. E deci absolut necesar ca o parte să comunice cu cealaltă. Unde e comunicarea?

– Dacă există două intrări în castel, interveni Maria, atunci cele două cruci nu pot să fie despărțite una de alta?

– Mi se pare imposibil! răspunse Victor. Un loc de refugiu trebuie neapărat să aibă și intrare și ieșire... Ceea ce, de fapt, se întâmplă cu castelul nostru. Din moment ce logofătul Zogreanu indică drumul pe care am venit noi drept intrarea în cetate, înseamnă că drumul pe care a pătruns fata în alb este ieșirea din cetate. Putem, cu asemenea date, să admitem că nu există un drum de legătură între intrare și ieșire? Ar fi absurd. Castelele comunică unul cu altul. Sigur!

– Dar pe unde? întrebă Dan. Tot castelul e atât de simetric, e atât de lipsit de fantezie. Nu-i ca acele castele din romane, cu mobile, cu fel de fel de arcade și șemineuri, cu ganguri și coridoare, cu bolți de piatră și tapiserii. Ce intrare secretă poți să ascunzi în zidurile acestea netede de marmură?

– Asta mă înnebunește și pe mine, mărturisi Victor. Unde să fie intrarea? Unde ar putea fi? Să începem prin eliminare...

– În coridoare sigur nu e! spuse Ursu. Zidurile sunt groase și dure ca stânca.

– Dar nici în curțile interioare nu poate fi, adăugă Maria. Aici, cel puțin zidurile sunt de-a dreptul stânci.

– Atunci nu rămân decât încăperile! conchise Lucia. Într-una din cele 4 camere. În care?

– În care? repetă Victor.

– O să vedem la fața locului, se rugă Dan cuprins de oboseală.

Cireșarii acceptară fără cuvinte rugămintea timidă a lui Dan. Aveau ei nevoie de odihnă pentru eforturile pe care le făcuseră, dar mai ales pentru cele pe care nu le făcuseră.

Capitolul XVIII

1

Omul cu cicatrice se sculase cu noaptea în cap. Dormise profund, odihnitor. Abia după ce se bărbieri îi trezi și pe ceilalți. Părăsi apoi încăperea luând cu sine uneltele de care nu se lipsea aproape niciodată. Slăbănogul și viezurele nu se grăbiră să sară din pat. Își aprinseră câte o țigară, apoi îi cuprinse chef de vorbă, și începură o discuție pe șoptite, așa cum se obișnuiseră.

– Nu ți se pare oarecum schimbat? întrebă slăbănogul.

– Ba da! Parcă i-ar fi venit inima la loc.

– Ufff! Poate-o să mai răsuflăm și noi puțin. Să-ți spun drept: mă cam săturasem.

– Poate... Numai să nu se mai ivească vreo chestie...

– Ai vorbit și tu cu ciobanul? Mare rău era să ne facă... În ultima clipă s-a salvat totul...

– Șeful zicea că patrula nu se mai întoarce, anunță cel cu ochi de viezure. Și chiar dacă se mai întoarce, nu ne mai prinde pe noi aici. El intrase serios la griji. Mai ales din cauza fetei...

– Te cred și eu, spuse slăbănogul. Fata era cel mai grav lucru în toată povestea asta... Oare ce-o să se întâmple cu ea acum?

– Cu toanele lui, nu poți fi niciodată sigur...

– Aseară a stat o mulțime în preajma fetei, reluă slăbănogul. Ba mi se pare că a și intrat în camera ei în timp ce dormea...

– Ce vorbești?! Crezi că?... Eu, în orice caz, nu mă mai bag în povestea asta. N-ai văzut ce era să mi se întâmple atunci, când cu moneda?... Zău c-am avut noroc... și inspirație.

– Tu chiar crezi că nu te-a simțit? Eu am avut altă impresie. S-a prefăcut...

– Fugi de-aici! Dacă mă simțea, cu toanele lui de-atunci, era mare jale...

– Să nu vină! tresări slăbănogul. Hai să ne sculăm!

Săriră amândoi odată din pat, se îmbrăcară la iuțeală, apoi alergară către izvor cu prosoapele pe braț. Când se întoarseră, îl găsiră înăuntru pe omul cu cicatrice. Amândoi înțeleseseră dintr-o privire că s-a mai înseninat la față, fără să i se fi atenuat însă veșnica lui încruntare.

– Am dat drumul la ieșire, dar nu e cazul să devenim dintr-o dată prea imprudenți, îi anunță el. Rar și cu ochii în patru...

– A plecat și ciobanul? întrebă omul cu ochii de viezure. Parcă a înnoptat pe aici...

– A plecat. Adineauri. L-am frecat nițeluș, că merita.

– Nu cred c-o să mai aibă chef de pălăvrăgeală, după atâtea șuruburi, din atâtea părți, râse slăbănogul.

– Da! spuse omul cu cicatrice. Mi-a jurat cu mâna pe inimă că s-a lecutit. Și chiar îl cred.

– Și patrula? se interesă viezurele.

– S-a liniștit. Prin urmare o să avem și noi liniște. Și-i păcat să n-o folosim. V-ați mai gândit?

– La intrare?! se prefăcu mirat slăbănogul. Toată noaptea. N-am visat decât intrări.

– Și?... continuă întrebarea cu o notă de dispreț în voce. Nimic? ... Ei, ce-ați spune dacă intrarea ar fi chiar în camera asta?

– Aici!? întrebare a cei doi în același timp.

– Da!... Uitați-vă și voi în jur. Unde-ar putea să fie?

Omul cu cicatrice făcu un gest prin care părea că le dăruiește pentru vecie încăperea de marmură:

– Nimic nu vi se pare ciudat în camera asta? Hai! Uitați-vă și gândiți-vă!

Cei doi se uitau prin cameră ca doi nătângi. Cunoșteau totul, fiecare plăcuță de marmură, fiecare centimetru al fiecărei plăcuțe. Ridică din umeri neputincioși.

– Ați mai văzut vreodată o singură coloană într-o cameră? întrebă omul cu cicatrice. Și-ncă una fără niciun rost?

– În coloană? bâigui slăbănogul.

– Am bănuț mai demult... dar m-au ținut în loc ultimele întâmplări... Puneți scara!

Slăbănogul aduse dintr-un ungher al încăperii o scară metalică,

ușoară, pe care o rezemă de coloană. Înmarmat cu un ciocănel, omul cu cicatrice se urcă pe scară cu mișcări sigure și elastice. Cam pe la mijlocul scării se opri.

– Nici măcar nu-i atât de sus. Ia ascultați!

Bătu încet cu ciocănelul în coloană. Lovea pe rând numai în două plăci de marmură, lipite una de alta. După fiecare lovitură, aștepta. Apoi începu să lovească de câte două ori și de câte trei ori în fiecare placă. Cei de jos nu auzeau însă nicio deosebire în răspunsul dat de plăcile de marmură.

– Tot nu auziți?... Ce vă holbați așa? Mai bine ați ciuli urechile.

Reîncepu loviturile și iată că ascultătorii parcă distingeau niște nuanțe în zgomotele făcute de cele două plăci. Una dintre plăci scotea parcă un sunet mai desfundat.

– Țineți minte placa! Și în camera de vizavi, aceeași placă dă același sunet. Nu-i mare diferența de grosime. Câțiva centimetri, O placă poate să aibă 25 de centimetri, cealaltă 15 sau chiar 20. Dar prea mare e coincidența: chiar aceleași plăci!

– Oare s-ar putea deschide?

– Țasta-i păcatul. Numai prin interiorul coloanei s-ar putea deschide. Probabil că e un mecanism. Pe aici numai dacă s-ar arunca în aer coloanele... Sunt prea groase... Sssst!

Era un ordin. De undeva răsună un zgomot înfundat. Nu era o părere, ci bocănituri în zid, foarte distincte. Într-o clipită, toți trei aveau în mână securile acelea cu coadă lungă.

– Închideți imediat intrarea! le porunci celor doi.

Și se duse după ei pentru a-i supraveghea. Numai când îi văzu că nu sunt în stare să împingă un bolovan uriaș, plasat într-un sistem de pârgă, apărură lângă ei și puse umărul. Bolovanul se urni și acoperi ca pentru veșnicie orice cale de comunicare cu lumea de afară.

– Controlați încăperile cu cea mai mare atenție! Stânga! Dreapta!

Cei doi înțelesesă. Slăbănogul urma să controleze încăperea din stânga, omul cu ochii de viezure pe cea din dreapta. Porniră amândoi în goană, cu toporiștile la brâu.

Când ajunse în fața ușii care dădea în camera fetei în alb, omul

cu ochi de viezure începu să-și controleze fiecare mișcare. Desfăcu mecanismul și descuie, fără zgomot, ușa. În cameră nu se afla nimeni. Închise ușa la loc, puse drugul de siguranță și se întoarse pe celălalt coridor. Așteptă câteva clipe, apoi pătrunse în curtea interioară, dar nu zări pe nimeni, nicăieri. Parcă-l pocnise trăsnetul. Unde putea fi fata? Dar parcă simți o fluturare undeva. Își ridică privirile. O zări sus, pe zid, la crenele. Dar și fata în alb îl văzu. Și începu să coboare, neliniștită...

2

În celălalt castel, cireșarii căutau de zor ușa secretă prin încăperile de marmură. Bocăneau în fiecare bloc, în fiecare lespede, în fiecare perete. Înjghebaseră o scară rudimentară pe care se urcau cu schimbul și băteau în fiecare pătrat și apoi îi pipăiau cu degetele perimetul și șanțulețele de legătură.

Prima căutare nu duse la niciun rezultat. De undeva parcă îi pândea ceața resemnării.

– Totuși o comunicare trebuie să fie! se încapățână Victor. Unde? Unde? Fir-ar să fie!

– Eu cred că facem o greșală, spuse Maria.

– Iar te îndoiești de existența celor două castele? o înfruntă Dan care, fluctuant ca întotdeauna, devenise adeptul cel mai fidel al teoriei lui Victor.

– Nu e vorba de asta, se apără sora lui Tic. Să ne gândim la documentul logofătului, la intrarea în castel, la porțile păzite cu atâta cruzime și iscusință, fără să fie nevoie de vreun paznic, la ideea asta generală a construirii unei cetăți cu două castele surori...

– Ei bine, eu mă gândesc, o persifla Dan, și nu văd unde vrei să ajungi.

– Vreau să ajung aici! se înfurie Maria. Vreau să vă scot din cap că intrarea ar putea să fie o simplă ușă în perete. Eu cred că-i mult mai ingenios concepută...

– Ai dreptate, Maria! încuviință Victor. Dar toată această

simetrie severă a castelului ne obligă la cercetări banale, obișnuite. Ce să facem altceva?

– Ce-ar fi să vedem totul prin prisma simetriei? dădu Lucia glas primei inspirații.

– E o idee! se înveseli Victor. Dar necunoscând intrarea, ce alte mijloace să folosim pentru a o descoperi?

– Să ne gândim mai întâi! propuse Maria.

– Toată noaptea n-am făcut altceva, se destăinui Victor. Caut mereu ideea comunicării... Caut să mă pun în pielea constructorilor... dar... vorba lui Dan; dacă ar fi măcar niște șemineuri, niște statui, niște ganguri și cămăruțe... Dar aici totul e mare, imens și descoperit. Nimic nu arată că s-ar putea ascunde o taină. De aceea suntem nevoiți să ciocănim în pereți.

– Și dacă ușa secretă e la fel de groasă ca peretele, sau aproape la fel de groasă? întrebă Lucia.

– Asta ar însemna eșecul cercetărilor noastre, răspunse Victor. Eu sunt de acord să luăm de la capăt încăperile și să căutăm locurile simetrice. Poate că reușim ceva. Să vedem unde nu corespunde numărul lespezilor, al plăcilor de marmură, să comparăm camerele între ele pe dimensiuni și cifre, cine știe...

– Atunci n-ar fi bine să facem mai întâi un plan al castelului? spuse Lucia. Facem prototipul camerei, pe hârtie, și-l comparăm cu fiecare încăpere în parte. Sunt sigură că o să meargă mai ușor.

– Un fel de pat al lui Procust! descoperi Dan. Să-i dăm drumul.

Lucia schiță pe o foaie de hârtie camera-prototip. Un cub cu latura convențională de 10 metri, alcătuit din cinci suprafețe drepte, pereții și podeaua și ușa boltită care însă nu intra în sfera cercetărilor. Fiecare suprafață era formată din 100 de plăci de marmură, cam de câte un metru pătrat fiecare. Patru pătrate de câte un metru, în mijlocul podelei, constituiau baza coloanei, iar trei dreptunghiuri, fiecare de câte doi metri pătrați, constituiau ușa de intrare și cele două firide. Astfel arăta prototipul unei camere.

Cireșarii tocmai erau pe cale să plece, când Ursu veni cu o altă propunere:

– Eu totuși cred că nu-i bine să excludem din principiu ideea că ogrăzile interioare nu ar putea să ascundă o comunicare secretă cu

cealaltă parte a castelului...

– Te gândești la ceva anume? îl întrebă Maria.

– Mă gândeam că, în timp ce voi cercetați încăperile, eu și Tic am putea să facem același lucru în curțile interioare.

Ideea lui Ursu căpătă aprobarea tuturor și însuflețirea prichindelului. Tic nici nu se mai uită la ceilalți. Se lipi de Ursu și amândoi, cu Țombi după ei, ieșiră în prima curte din stânga, în timp ce cireșarii de salon, în frunte cu Victor, intrau în încăperea din dreapta. Încăperea însă corespundea întrutotul planului Luciei. Nicio placă în plus sau în minus, nicio lespede stingheră. Rămâneau cele două firide. În locul plăcilor de marmură de un metru pătrat, firidele erau alcătuite din bucățele mici de un decimetru pătrat. Ciocăniră cu bastoanele în fiecare plăcuță, dar niciun sunet nu trăda prezența vreunui gol.

– Cred că în camera asta nu mai avem ce căuta, spuse Dan. S-o controlăm și pe soră-sa de vizavi.

Lucia mai zăbovi câteva clipe pentru a încerca o lespede de marmură din podea, care părea puținel urnită de la locul ei. Dar ciocăniturile înfundate o lămuriră repede.

Cealaltă încăpere era și ea aidoma prototipului. Nici aici căutările nu duseră la altceva decât la enervări și blesteme. Simetria era fără cusur. În firide ascultară același zgomot înfundat. Părăsiră camera cam dezolați. Șansele de a descoperi intrarea li se redusese la jumătate.

– E absolut obligatoriu, spuse Lucia, ca în una din cele două camere care au mai rămas să se afle comunicarea secretă.

– Și dacă găsim și acolo aceeași simetrie? întrebă Dan.

– Atunci, ori nu există intrare secretă, ori nu ține de legile simetriei, ori există o anumită asimetrie pe care noi nu izbutim s-o observăm.

Maria se uită la Victor, dar nu descoperi pe fața lui nimic altceva decât o expresie chinuită. Își mușca buzele de ciudă.

Ursu și Tic trecuseră prin toate curțile interioare, și la fiecare schimbare de prag simțeau că li se umflă și mai rău buzele. Numai ziduri nemiloase, stânci naturale, fără scorburi și cotloane, ziduri groase cât muntele, în care nu mai era nevoie să ciocănești. Se așezară, obosiți, pe banca de piatră din camera de gardă și meditau. Ursu sesizase o anumită schimbare în purtarea lui Tic și nu putea să-și explice cauza ei. Încă nu putea. Prichindelul nu mai era același. Istetiștea și veselia care-i aduceau atâta argint viu în ochi și-atâta dibăcie în mișcări pieriseră, parcă deveniseră neliniște și amărăciune. O tăcere speriată înlocuise verva lui neobosită, iar privirile acelea neastâmpărate, duioase, scăpărătoare, încărcate mereu de alte nuanțe aveau parcă o singură culoare: se întunecaseră. El, Tic, neobositul, veverița, rămânea uneori cu privirea pierdută, parcă nici nu știa ce se întâmplă în jurul lui, unde se află, cu cine este. Enorm se schimbaseră prichindelul și se simțea bine numai alături de Ursu, sau poate că alături de el se simțea mai liniștit. Ursu era atât de bun. Ar fi fost în stare să-și riște viața numai pentru a aduce zâmbet pe fața cuiva. Lui Ursu i-ar fi putut spune tot ce simțea. Dar îl ținea ceva ca un clește fierbinte. I se părea că, dacă ar fi spus un cuvânt, cleștele l-ar fi prins rău înăuntru. Întrebă, aproape fără voia lui:

– Ursule, tu ai văzut-o pe fata în alb? Era în fața mea la meci. Și atunci noaptea, în poarta casei...

– Îmi amintesc... răspunse vlăjganul, mai mult ca să se afle în vorbă. Da... Mi s-a părut frumoasă...

– Foarte frumoasă, Ursule... oftă Tic. Nu știu cine dracu m-a pus să-i fac mereu în ciudă. Oare de ce am oftat-o mereu? Tu nu crezi că din cauza mea a fugit?... Așa mă gândesc câteodată... Și-n loc să-mi pară rău, îmi pare bine...

– De ce, Ticușorule?

– Dacă-a fugit din cauza mea... știi... și eu aș fi fugit din cauza ei... Când mă gândesc c-am s-o văd, Ursule...

Lui Ursu i se strânse inima. Va să zică, asta era pricina cea mare! Cu ghimpi în inimă, luă prichindelul de după gât și-l apropie blând de pieptul lui. Tic se lăsă furat de mângâiere. Închise ochii și se gândi la fata în alb... Vlăjganul nu îndrăzni să-i spună un cuvânt; neliniștea și durerea îl sugrumau. Dacă ar fi avut o bucată de gheață la îndemână i-ar fi topit-o pe frunte și abia apoi i-ar fi spus câteva cuvinte rele, care să trezească. Tot Tic își reveni primul:

– Ursule, nu crezi că prin scobiturile alea din zid s-ar putea vedea ceva?

Ursu își aminti că într-una din curțile interioare se afla un zid înalt și neted ca un perete, cu niște deschizături în creastă, ca niște crenеле. A încerca escaladarea lui era o nebunie. Dar puștiul pusese atâta nădejde în întrebarea lui.

– Să încercăm, Ticușorule, poate cu o frânghie reușesc să ajung în creastă.

– Nu, nu! mă urc eu.

Vocea lui Ursu se făcu dintr-o dată rea:

– Tic! E un lucru prea serios ca să glumim. Adă o frânghie!

Prichindelul se supuse fără să cârnească și plecă în căutarea frânghiei. Ursu pătrunse în curtea interioară și se opri furios în fața zidului cu crenеле. Zidul avea vreo cincisprezece metri înălțime și era drept, parcă tăiat cu barda, dintr-o lovitură. Zări la mijlocul zidului un colțișor de piatră și mai sus, câteva mici crăpături. Coborâșul de sus, de la crenеле în curte, Ursu îl avea în cap, foarte precis, în toate amănuntele lui. Urcușul, în schimb, era încă o mare întrebare. Tic sosi cu un colac de frânghie:

– Îți ajunge?

– Berechet! Va să zică... poate reușesc s-o strecur pe acolo... Colțul cred că ține. Dă-mi funia!

Tic i-o întinse. Ursu desfășură frânghia pe toată lungimea ei.

– Nu merge cu lațul. Vezi, Ticușorule? Colțul e prea mic și prea triunghiular. Lațul ar ieși din ele imediat. Sau, măcar de-ar ieși imediat. Ar fi bine. Să nu iasă pe la mijloc...

– Atunci, mai bine să lăsăm... Poate că descoperă Victor intrarea...

Ursu simți toată disperarea mascată din vocea prichindelului:

– Nu! Ar mai fi o soluție, dar o să ai și tu de furcă.

Tic era de-a dreptul bucuros:

– Fac orice... orice... Dacă-mi dai voie...

Dar n-avu curajul să termine fraza. Îi era teamă că-l va mânia iarăși pe Ursu dacă-i va spune că ar putea să încerce ascensiunea deși nu prea vedea cum i-ar reuși isprava.

– N-o să-ți fie prea greu, dar nici prea ușor, mai spuse Ursu.

Vlăjganul aruncă funia în așa fel că mijlocul ei se opri între colțul mic de piatră și zid. Smuci cu putere. Colțul rezista. Înnodă un capăt al funiei de un bolovan mare de la baza peretelui iar un capăt rămase liber. Îi arătă și lui Tic ce are de făcut: să se străduiască și să țină lipită frânghia de zid, pentru că, depărtându-se, ar putea să iasă de după colțul de piatră și atunci... Puștiul înțelese cât de grea era ascensiunea lui Ursu și deodată simți că trebuie să-l roage să nu urce. Dar nu avu curajul.

Ursu începu cățăratură cu o prudență care părea frică. Știa că dacă nu forțează frânghia, dacă nu face mișcări neregulate, s-ar putea ca să se înțepenească între colț și zid, oferindu-i sprijin pentru ascensiune. Era poate unica șansă ca să ajungă la colțul de piatră. Și presupunerea lui sau dorința lui se adeverea. Frânghia înțepenise. Trebuia să facă eforturi duble, dar câștiga, în schimb, siguranță. Ajunsese destul de repede la colțul de piatră. Aici însă...

Tic îl văzu lipindu-se de zid, apucând cu mâna stângă colțul de piatră și înfășurându-și vârful unui picior în funie. Susținându-se astfel, se împinse încet pe zid cu mâna dreaptă întinsă spre o crăpătură neînsemnată. Degetele intrară în crăpătură ca niște gheare, iar piciorul stâng se propti în colțul de piatră. Ursu făcu un laț cu mâna stângă prinzându-și în el piciorul stâng. Lațul era atât de ingenios, că trăgea în sus frânghia după piciorul lui Ursu. Tic nu înțelese la început rostul aceluia laț, dar când își văzu prietenul deplasându-se în direcție opusă, îi trecu în minte ca un fulger descoperirea. Ursu își legase funia de picior, pentru ca, în cazul unei căderi neașteptate, să rămână suspendat undeva, de-a lungul zidului... o fracțiune de secundă numai să fie oprit în cădere, pentru a avea posibilitatea să-și refacă echilibrul...

Ascensiunea lui Ursu deveni un chin cumplit pentru Tic. Cele mai neînsemnate asperități ale zidului ajungeau prin încăpățănare feroce puncte de sprijin sigure și rezistente. Spectacolul era unic. Pe un zid înalt, neted ca o placă de marmură, o ființă omenească, sfidând orice legi ale echilibrului, se cățara. Era imaginea unui înotător pe suprafața unei ape line, ca oglinda, înaintând rar, cu încetinitorul, numai că apa era verticală. Și ființa înota încet, neverosimil... Tic avea mereu imaginea apei verticale în fața ochilor întredeschiși... Îl văzu pe Ursu apucându-se cu mâinile de o balustradă, înălțându-l în mușchi, parcă ieșind dintr-un bazin.

Vlăjganul ajunsese pe creastă! Răsuflă de câteva ori, jurându-se să nu mai facă a doua oară în viață o asemenea ascensiune. N-ar mai fi reușit. Era sigur. Își dezlegă imediat frânghia de la picior, trecând-o după un colț mare și puternic de la capătul ei. Privirile i se rostogoliră brusc și fără voie într-o curte interioară, aidoma celei pe care o părăsise, cu același bolovan în mijlocul ei, cu aceleași ziduri. Vlăjganul își opri printr-un miracol o exclamație de uimire.

Chiar lângă bolovan se afla o fată în alb... Mergea cu capul aplecat. Un bărbat înalt, gros și puternic, o trăgea de braț. Fata în alb nu opunea nicio rezistență. Se lăsa dusă spre intrarea secretă. Dar în clipa când trecu pragul, Ursu își înălță capul iar fata își întoarse privirile. Totul se petrecu într-o fracțiune de secundă. Se zăriseră.

Fulgerător, Ursu se retrase. Tocmai la timp pentru a nu fi descoperit de privirile iscoditoare ale omului cu cicatrice. Când privi a doua oară în curte, dintr-o poziție invizibilă, îl văzu pe omul cel voinic ferecând ușa secretă. Vlăjganul își trase trupul înapoi, se împinse pe marginea zidului, apucă frânghia în mâini și începu să alunece cu o viteză uluitoare. Tic avu senzația că Ursu se prăbușește...

4

Exploratorii din interiorul castelului terminaseră de cercetat și ultima cameră, și erau cât pe-aici să dea drumul unui potop de

blesteme, dar îi opri altă vijelie: apariția lui Ursu și Tic cu vestea cea mare. La început luară totul drept o glumă pusă la cale de Tic. Nu puteau să-și închipuie, nici în ruptul capului, că zidul de sticlă putea fi escaladat, dar când văzură fețele celor doi și mai ales când observară hainele lui Ursu roase și prăfuite, simțiră cum trăsnește în preajma lor. Erau atât de năuciți de ambele întâmplări, de nebunia lui Ursu și de scena văzută de Ursu, dincolo, încât le trebui destulă vreme ca să se reculeagă.

– Știi ce meriți, Ursule? își dădu, în sfârșit, drumul mâinii Lucia.

– Fiindcă totul s-a terminat cum s-a terminat, interveni prompt Victor spre a o calma, merită, nici nu știu ce ar putea să merite. Dacă-ai fi în locul tău, aș cere tuturor să închidă ochii...

– Eu i-am închis, anunță Dan, și-mi astup și urechile!

Gluma lui Dan suna ca un clopoțel miraculos: înseninarea. Lucia se împurpură, Ursu începu să-și ștergă praful de pe haine cu un asemenea zel, că timp de câteva minute nu-i mai văzu fața. Iar când reveni în poziție obișnuită, bineînțeles că fața îi era congestionată.

Cireșarii, de la primul până la ultimul, erau sub impresia unui singur gând: să acționeze imediat. Și Victor, care ar fi vrut mai întâi să dezlege enigma din celălalt castel, lăsă la o parte supozițiile și ipotezele:

– Trebuie să descoperim intrarea! Există aici, undeva și trebuie s-o găsim imediat! Am avea un atu extraordinar în mână. Vă dați seama?

– Da! spuse Lucia înfierbântată. Da! Da! Știm cu toții ce-ar însemna să găsim intrarea. Am fi stăpânii castelului, feriți de orice primejdie, am putea să salvăm fata, să dezlegăm toate enigmele de dincolo... Dar unde-i, unde-i afurisita asta de comunicare?

– În curte nu-i sigur! anunță Ursu.

– Nici în camere! adăugă Dan.

– Nici pe coridor! completă Maria. În văzduh nu poate fi. Atunci unde-i?

– O să mă omoare simetria asta scârboasă a castelului, se tângui Lucia. Poftim! Ce-i asimetric în această încăpere? Spuneți și

voi. Zidurile perfect asemănătoare, coloana drept în mijloc, firidele și ușa exact la locul lor... Simetria nu ne duce nicăieri.

– Atunci jos cu simetria! se răzvrăți Dan. Să căutăm altă lege.

– Care lege? întrebă Maria. Dacă ar fi ceva ciudat aici, am aplica o lege a ciudățeniei! Dacă ar fi ceva inutil, am aplica o lege a utilității. Nu văd nimic...

– Stai! o întrerupse Victor, Maria! Ai spus un lucru mare. Totul pare util. Dacă-i așa, ia să privim totul prin această prismă, prin această lege a utilității. Lucia! Dă-mi prototipul camerei.

– Ce să ți-l mai dau! Îl știu pe de rost. Cinci suprafețe, fiecare de o sută de metri pătrați...

– Nu, nu, nu! Ce nu este util? întrebă Victor.

– Firidele, lespezile de marmură, ușa secretă, coloana... enumera Dan. E atât de sărac totul... Poate marmura... ce nevoie aveau de atâta marmură?

– Firidele erau necesare, reluă Victor. Lespezile de marmură, nici nu mai discutăm; ușa secretă leagă fiecare cameră de o curte interioară... Coloana...

– Dar coloana la ce servește? întrebă deodată Maria.

– Dacă ar fi una singură... spuse Dan.

– Într-adevăr, la ce servește? repetă Victor. O coloană... și drept în mijlocul încăperii!... Maria! E oare utilă coloana asta în cameră?

– Nu văd la ce-ar putea să fie utilă...

– Și totuși castelul acesta nu are nimic inutil, nici măcar un bolovan. Atunci ce rost au coloanele?

– Sunt inutile! accentua Maria.

– Atunci ce caută aici? Trebuie să aibă un rol în această simetrie și sărăcie utilă. Din moment ce nu susțin nimic, din moment ce nici măcar nu înfrumusețează camerele, nu pot avea decât rolul de a servi ca mijloace de comunicare.

– Cum de nu ne-am gândit până acum? întrebă Lucia și mirată și mânioasă.

– Pentru că erau prea simetrice și prea uriașe! răspunse. Vorba lui Dan: dacă era una singură, ne și năpusteam asupra ei, dar așa, în fiecare cameră câte una... Dacă nu venea Maria cu ideea utilului, nu știu când le-am mai fi descoperit. S-aducem scara!

Ursu tocmai venea cu scara. O rezemă de coloană, se cațără pe ea și începu să ciocănească. Înfundat, înfundat... Tic... Tic... Tic... Tec... Tec... Tec...

– Aici parcă-i o mică deosebire, sesiză Ursu. Auziți?

Tic... Tec... Tic... Tec... Tic... Tec... Una dintre plăcile de marmură scotea un zgomot care se deosebea, vag, de zgomotul scos de celelalte plăci lovite. Ursu o pipăi la toate marginile, reuși să-și bage degetele într-o crăpătură și trase. Placa nu se mișcă. Trase cu toată puterea! Nimic. Atunci îi veni ideea să împingă. Placa de marmură se roti în jurul unui ax deschizând o intrare prin care putea să pătrundă cu ușurință corpul unui om.

– Închide la loc, Ursule! spuse Victor. Acum trebuie să aplicăm legile simetriei!

– Crezi că și în celelalte coloane există asemenea căi de comunicare? întrebă Dan.

– Dacă aplicăm legile ciudățeniei, da! răspunse Victor. E cam ciudat să descoperim comunicarea chiar în prima coloană pe care-o cercetăm. Să vedem și în celelalte camere.

În încăperea vecină, care adăpostea sala de arme, cireșarii dibuiră cea de a doua intrare. Dar în celelalte două încăperi, cu tot zelul și meticulozitatea lor, coloanele nu dezvăluiră niciun secret, nu-și clintiră nicio placă de marmură.

– Asta-i, trase Victor concluzia. Castelul are două căi de comunicare. Și mi se pare că le-am descoperit pe amândouă, nu?

– Cu alte cuvinte, sesiză Maria gândul lui Victor, am devenit stăpânii castelului!

Tic îl trase de o parte pe Ursu. Ceilalți porniseră spre cele două încăperi cu toate secretele dezvăluite. Prichindelul își apropie buzele de urechea vlăjganului:

– Ursule... te rog mult... lasă-mă pe mine într-o coloană... zi... că te-ai lovit la picior... la genunchi...

Mai mult nu reuși să-i spună, pentru că Victor tocmai venea.

– Ursule! Pornim amândoi în recunoaștere! Să nu mai pierdem nicio clipă.

Vlăjganul își privea cu disperare genunchii. Parcă se uita cum și-i freacă. Răspunse fără să-și ridice privirile:

- Nu știu ce am... Parcă mi-a anchilozat piciorul... Când am coborât de pe zid...

Victor nu mai avu răgaz pentru întrebări, tresăriri și spaime. Prichindelul sări ca o nevăstuică în fața lui. Privirile îi ardeau ca jarul, deși vorbea cu o nepăsare uluitoare:

- N-are niciun rost să știe Lucia, Victor. Fă-te și tu că ți-ai schimbat părerea și spune că merg eu în locul lui Ursu. Sunt mai subțire, trec mai ușor prin gang, o convingi tu, ca să nu o necăjim, săraca...

- Ursule, Ursule!... spuse Victor și mai uimit.

Dar nimeni nu mai avea timp să încerce să afle la ce s-a gândit Victor când a repetat numele vlăjganului. Se găseau toți cireșarii într-o încăpere albă cu o coloană la mijloc, dar Tic parcă rătăcea prin ceață și vocea care anunța că la prima recunoaștere va participa și el, o auzea parcă din depărtări.

Și deodată îl trezi o voce rea, care-i zbârnâia la ureche și care se împotrivea alegerii lui. Era Lucia, dar, din păcate, nu rămase singură. Sări și Dan și mai sări și nesuferita și mincinoasa care spunea că-l iubește.

- Să plece Ursu, spunea Maria. Eu nu-i dau voie lui Tic!

Prichindelul, totuși zăpăcit, și nu de tot în apele lui sprintene, se mulțumi să ia o mutră foarte jignită și nedreptățită. Îl chemă pe Țombi cu un gest scurt apoi spuse cu înverșunare:

- Dacă nici pentru o recunoaștere nu-s bun, o să vă dovedesc puțin că știu să mă întorc fără ajutorul vostru acasă. Hai, Țombi! Și tu, tâmpito, o să vezi...

- Stai! îl opri Lucia. Parcă ai fi un copil. Nu înțelegi?...

- Stai și tu! se încruntă Tic. Parcă ai fi o dădacă. Tu de ce nu înțelegi? Și să nu-ți închipui că am vrut să plec de-adevăratelea. Am vrut să-ți arăt că te poți înșela. Ca și în chestia cu recunoașterea...

- Nici nu te gânde! țipă Maria. M-ai făcut și tâmpită... O să urci ultimul în coloană...

Tic începu să se gudure pe lângă Maria:

- Hai, zău Maria... De câte ori nu te-am făcut și idioată și tot ți-a trecut supărarea. Tâmpită e mai puțin decât idioată... Lui Dan îi

spun mereu.

– Și dacă mă opun și mai tare? se repezi Dan.

Cireșarii erau în camera goală. Tic privi îndurerat pereții de marmură, coloana... oftă lung, lung de tot.

– Dacă vă opuneți toți, n-am ce face. Măcar să văd cum arată intrarea...

Cu expresia ce mai jalnică pe figură, cu mersul unui om obosit, se urcă pe scară și se uită prin deschizătură. Deodată vocea i se schimbă. Și înfățișarea:

– Pssst! Ia uite o carte! Cum de n-ați văzut-o?

Toți făcuseră cerc în jurul coloanei. Tremurau de nerăbdare. Ursu îl ajută pe Tic să intre în interiorul coloanei pentru a aduce cartea. Prichindelul dispăru doar câteva clipe. Capul care se ivi apoi în deschizătură era al altcuiva. Al unui învingător foarte tânăr și blond, cu un nas cârn și cu argint viu în ochi:

– Cartea e grozavă, spuse el. Știți ce scrie în ea? Dacă Tic vrea ceva, gata! S-a terminat. Atât scrie. Auzi! Tâmpito și idioato! Parcă nu m-ai cunoaște! Ai tu noroc că țin la tine...

– În fața unui fapt împlinit, ridică Victor din umeri, nu mai avem ce face, decât doar să ne închipuim că și noi am vrut așa. Ursule, rămâi tu aici pentru legătura cu Tic, iar Lucia ține legătura cu mine. Tic, la semnul Mariei pornim amândoi.

Peste câteva minute, Maria dădu semnalul de plecare. Cei doi cireșari porniră în același timp pe drumul subteran care trebuia să facă legătura cu castelul fetei în alb. Amândoi își imaginau că drumul va fi greu, întortocheat, plin de obstacole și surprize. Căile subterane erau însă tot ce poate fi mai simplu. După ce coborau sub nivelul podelei, înainta fiecare drept, ca un tunel. Numai când ajungeau sub încăperile celui alt castel urcau câțiva metri în interiorul coloanelor de-acolo. Constructorii căilor de comunicație secretă se îngrijiseră de un singur lucru: să împiedice intrarea în castelul în care se afla camera de arme și în care locuia familia domnească. De aceea ușile de comunicație prin coloanele celui alt castel aveau un dispozitiv, în interior, care le închidea automat, după ce solul tainic părăsea intrarea. Se putea ieși prin ele, dar de intrat nu se mai putea intra; numai dacă un paznic de casă, aflat

în interiorul coloanelor, deschidea uşile la un semnal convenit. Familia domnească avea deci o a doua ieşire în caz de primejdie. Dar prin acea ieşire nimeni nu putea pătrunde în crucea cea mare.

Tic şi Victor n-aveau însă de unde să ştie această taină. Ei înaintau ca nişte melci, luminând drumul de jur-împrejur, oprindu-se la fiecare pas şi ascultând. Dar se convinseră amândoi că nimeni nu mai folosise, de foarte multă vreme, acele căi misterioase. Erau deci în deplină siguranţă. Raza lanternei arăta fiecăruia un drum drept, liber, fără niciun obstacol. Drumul urca brusc pe o scară cu mânere de fier, într-un cilindru înalt de piatră, care nu putea să fie decât interiorul unei coloane.

5

Fata în alb fusese iarăşi închisă în camera ei. Era din nou prizonieră, împreună cu Philippe, în spaţiul uriaş şi tăcut ca un mormânt de gheaţă. Altă dată ar fi plâns, ar fi izbit cu pumnii în uşa de metal, i-ar fi plâns lui Philippe tristeţea care o sfâşia. Deşi omul cu cicatricea nu fusese niciodată mai sever şi mai neînduplecat, fata în alb uitase toate tristeţile, toate spaimile, toate amintirile negre. O bucurie mare, caldă îi apăsa în valuri pieptul şi-i înfiora inima. Caietul cu scoarţe de piele cunoştea pricina mării bucurii. Prizoniera i-o destăinuise: Nimeni altcineva n-o aflase...

Minunea pe care o aştepta fata în alb se ivise. Chiar în ultima clipă, când îşi pierduse orice nădejde, când intra din nou în închisoarea de marmură, chiar când îi păşise pragul, privirile ei descoperiseră pe creasta zidului chipul unuia dintre cei pe care îi aştepta cu atâta înfrigurare. Era chipul lui Ursu. Nu era părere, nu se înşelase!

Cireşarii sosiseră! Nu se întreba cum şi când. Sosiseră! În ultima clipă!

– Ți-aduci aminte, Philippe? „Și condamnații la moarte mai speră până-n ultima clipă.” Am învățat ceva, Philippe. N-avem voie să părăsim speranțele! Până în ultima clipă.

Omul cu cicatrice, ferm și dur ca întotdeauna, nu observase tresăririle și apoi strălucirile din privirile fetei. Nici n-avusese timp să se uite la ea. Fata în alb aștepta în liniște. Cireșarii știau că e aici, știau că e prizonieră. Și afară era cald, frumos și castelul avea nevoie de voci, de pași sprinteni, de o nemaipomenită recepție.

Fata în alb se lăsă furată de vârtejul unui vals imaginar. Dansa în cercuri largi, tăcute. Nu se auzea nimic. Pașii nu făceau zgomot, nici mâinile care alintau aerul, nici faldurile rochiei albe. Marmura era obișnuită cu tăcerea, era stăpâna întregii tăceri, nu cuvânta niciodată altfel decât prin sclipiri reci, mute. Dar bătăile inimii deveniseră prea puternice, amenințând liniștea incoruptibilă. Fata în alb își opri dansul și încercă să-și liniștească gândurile pornite într-un cutreier prea luminos.

Lipit de baza coloanei, Philippe se transformase într-un arc. Fata tresări și urmări privirile de foc. Coloana! De-acolo veneau zgomote abia perceptibile. Dar zgomotele veneau din interiorul coloanei... și una din plăci începu deodată să alunece fără zgomot.

O față bronzată cu priviri adânci, cu întrebări în sprâncene, cu trăsături aproape bărbătești se ivi în deschizătură. Privirile de sus și de jos se întâlniră instantaneu. Ale fetei: speriate, cu luciri de vis și avânt; ale băiatului: surprinse, uimite, strălucitoare. Băiatul își duse tăcut degetul la buze, chiar în clipa când fata în alb voia să spună ceva. Cerea tăcere... Capul tânărului dispăru pentru câteva clipe, apoi ieși din nou la iveală.

– Bine c-am observat la timp, spuse el în șoaptă. Nu pot să cobor. Ușa se închide automat. Poți să urci pe frânghie?

– Cine ești? întrebă tot în șoaptă fata în alb. Victor?

– Victor!

– Victor? Ați venit toți? Și fetele?

– Toți! Îți arunc frânghia. Prinde-te bine! Te trag eu.

Fata ezită o clipă. Deși-i aștepta pe cireșari, apariția bruscă a lui Victor o surprinsese. Știa că mai are ceva de făcut, dar se agăța fulgerător de frânghie și începu să se cațere ca o pisică. Auzise pe cineva umblând la ușa de metal.

Victor o prinse în brațe și o trase în deschizătură. Zmuci și frânghia pe care Philippe nu mai avu vreme să se agațe. Apoi

împinse fără zgomot placa de marmură care se lipi de celelalte exact în clipa când pătrunse în încăperea pustie omul cu ochii de viezure.

6

Și Tic ajunsese în interiorul coloanei. Urcă fără zgomot scările de fier și se opri în dreptul plăcii care alcătuia ușa. Inima prichindelului bătea cu putere. O va vedea în sfârșit pe fata în alb. Cât îl invidiasse pe Ursu când îi spusese că o zărise în curte! Visase și dorise atât de mult ca el să fie primul care s-o vadă! Acum însă va trebui să o salveze. Chiar dacă va fi nevoie să înfrunte cele mai mari pericole. Nu se va întoarce dincolo fără fata în alb.

Însuflețit de gânduri eroice, Tic încercă să manevreze dispozitivul ușii. Mecanismul era vechi și făcea zgomot. De aceea își împărți operația de deschidere în etape scurte cu pauze între ele. Placa de marmură începu să se îndepărteze de celelalte, să se rotească încet, fără zgomot. Tic își scoase capul prin deschizătură și privi în încăpere. Zări trei pături de campanie, câteva geamantane, rucsacuri, văzu trei fișicuri de monezi scânteietoare de aur. Zări chiar lângă coloană o masă plină cu pachete, cu hârtii, cu pahare și termosuri: în altă firdă văzu o puzderie de obiecte, accesorii de alpinism, bastoane, ciocane, cuțite, vergele de fier, lanterne, baterii, securi, toate însă într-o rânduială perfectă.

Prichindelul luă o hotărâre temerară: își va da drumul în cameră. Cunoștea tot planul castelului, cunoștea amplasamentul încăperilor, specificul fiecărei camere, ușile secrete și mai ales cunoștea calea de comunicație secretă. Se uită încă o dată înăuntru, dar nu zări pe nimeni, nu auzi niciun zgomot. Din nefericire, Tic nu putea să vadă și în spatele coloanei. L-ar fi descoperit ascuns acolo, cu o secure în mână, abia ținându-și răsuflarea, pe omul cu cicatrice. Tic nu-l văzu. De aceea își scoase tot trupul afară, se prinse cu mâinile de marginea deschizăturii și își dădu drumul, alunecând pe coloană.

În clipa când atinse podeaua, Tic auzi ușa secretă pe care o

părăsise, închizându-se cu zgomot rău și simți două mâini de fier prinzându-l și răsucindu-i brațele.

7

Omul cu ochii de viezure pătrunse în camera fetei în alb. Intrase zâmbitor, cu gândul că va face impresie. Dar nu zări pe nimeni nicăieri. Numai motanul îl privea dușmănos dintr-un ungher. Camera era goală, ușa secretă era închisă pe dinafară... Și totuși fata dispăruse. Când se convinse că dispariția fetei era tot atât de reală pe cât era de enigmatică se simți năpădit de spaimă. Părăsi repede încăperea, dar nu se duse direct la șef. Îl căută mai întâi pe slăbănog, într-o curte interioară unde-l lăsase la pândă.

– A dispărut fata! îl anunță el îngrozit.

Pândarul făcu o mișcare de negație și teamă:

– El știe? I-ai spus?

– Nu! Și nu știu ce să fac! Dacă află...

– De unde a dispărut! îl zgâlțâi slăbănogul.

– Din camera ei... cu ușile încuiate pe dinafară.

– Atunci și coloana de acolo are o intrare secretă. Hai să-i spunem! Imediat!

Alergă amândoi spre camera cu pături de campanie și când intrară înăuntru îl văzură pe șeful lor răsucind brațele unui omuleț cu păr blond, care se zvârcolea sălbatic.

– E mic dar neastâmpărat ca o zvârlugă, dumnealui, îi întâmpină omul cu cicatrice.

Își împinse prizonierul într-un colț mai luminos și-i cercetă fața. Își îngroșă vocea și răcni, parcă s-ar fi prăvălit o sută de tunete asupra încăperii:

– Ce cauți, tâlharule?

Imperturbabil, Tic nu scoase niciun cuvânt. Omul cu cicatrice se apropie mai amenințător. Ridică mâna în aer parcă pentru a-l lovi:

– Răspunde, pungașule! N-auzi?

Tic se uită țintă în ochii lui dar nu răspunse.

– O să văd eu dacă după douăzeci și cinci de curele pe spatele gol te mai ține curajul. Spune, mă, cine te-a trimis aici și de unde vii?

Prichindelul luă o mutră nepăsătoare și parcă disprețuitoare, ceea ce mări furia omului cu cicatrice. Întorcându-se spre cei doi pe care scena neașteptată îi amuțise și văzându-i cum stau nemișcați lângă ușa, strigă la ei:

– Ce-i cu voi? Ce-ați încremenit acolo? Numai statui mai lipseau în camera asta.

– Fata... îndrăzni viezurele.

– Ce-i cu ea? Ce s-a întâmplat?

– A dispărut!...

– Cum? urlă omul cu cicatrice. Și mai stați aici și vă holbați la mine?

Uitând de prizonier, luă la repezeală o secure în mână și se avântă pe ușă cu cei doi după el. Slăbănogul însă nu-și pierde firea cu totul și încuie ușa.

Rămas singur, Tic sări ca o veveriță spre ușa secretă, împinse cu toate puterile. Zadarnic. Ușa era închisă pe dinafară. Alt mijloc de scăpare nu avea. Prizonierul cântări situația. Trebuia să facă neapărat ceva, să profite de absența celor trei. Deși dorise atât de mult să dea el primul peste fata în alb, era totuși bucuros că fata scăpase. O grijă i se luase de pe inimă... Dar ce putea să facă acum în situația în care se afla? Să stea cu mâinile în sân? Nu!

Ochii lui cotrobăiau avizi încăperea și se ațintiră asupra firidei cu fișicurile de monezi. O idee mare îi trecu prin minte. Alergă spre firdă, privi o clipă monezile, apoi își roti ochii prin cameră, căutând ceva. Și deodată ochii i se umplură de străluciri.

Acțiunea lui nu dură mai mult de două minute. Abia revenise în colțul în care fusese lăsat, că ușa de fier se deschise și cei trei îi pășiră pragul. Omul cu cicatrice era congestionat la față. Se repezi la prichindel gata să-l zdrobească:

– Tot nu vrei să spui, pungașule?

Cu o sforțare supremă reuși totuși să se stăpânească. Înțelese că trebuie să procedeze repede și calculat. Se adresă celor doi cu voce tot mai calmă:

– Lanțurile! Și încuietoarea de siguranță!

Slăbănogul scoase dintr-un rucsac un lanț gros la capătul căruia atârna un lacăt mare și solid:

– Scara! îi porunci celui cu ochii de viezure.

I se aduse la repezeală scara. O rezemă de coloană, urcă până la mijlocul ei, apoi înconjură de câteva ori cu lanțul porțiunea de coloană în care descoperise ușa secretă. Strânse lanțul cu ajutorul încuietorii de siguranță, în așa fel că ușa secretă nu se mai putea clinti.

– Lanternele și lanțul celălalt! porunci iarăși, după ce coborî de pe scară.

Tic îi văzu luându-și lanternele de pe o măsuță de piatră, apoi scoțând din rucsac un al doilea lanț și îndreptându-se spre ușa de fier. Înainte de a părăsi încăperea, omul cu cicatrice îl fixă cu degetul:

– Stai liniștit, că totul e în zadar. Ești un zălog foarte prețios! Aflu eu ce-i cu tine și cu cine ești...

Puștiul auzi distinct cum se fixează drugul de siguranță. Era prizonier... Știa însă că prietenii lui îl vor salva și mai știa că oamenii care-l făcuseră prizonier nu vor mai găsi monezile de aur când se vor întoarce. Într-adevăr, în frida de marmură nu se afla nici urmă de monedă.

8

Victor o lăsase pe fata în alb să coboare înaintea lui pe scara cu mânere de fier. Îi luminase drumul cu lanterna și când fata ajunsese în gang începuse și el coborâșul.

– Pot să vină după noi? îl întrebă fata când îl simți aproape.

Victor aprinse lanterna și luminează drumul până departe. Apoi îi răspunse liniștitor:

– Numai dacă sparg coloana. Ușa nu se deschide decât pe dinăuntru.

Fata îl apucă pe Victor de braț și-i spuse cu o voce tremurătoare:

– Nu se poate! Trebuie să mă întorc neapărat... Măcar pentru câteva clipe. Am uitat ceva...

– Calmează-te! o întrerupsese Victor. Dacă de-acolo nimeni nu poate veni după noi... în schimb noi putem pătrunde oricând acolo. Castelul a fost special construit ca numai din aripa noastră...

Dar nici fata în alb nu-l lăsă să-și termine fraza:

– Eram sigură că mai există o aripă! E mai mare decât a noastră?

– Exact la fel! Seamănă cu planul tău ca două picături de apă.

– Ați găsit și comoara?

– Comoara!? A, da! E o sală de arme cu obiecte de mare preț. Dar de unde știi toate astea?

– Am dat peste un document vechi, ascuns în camera mea. Dar voi cum ați reușit să ajungeți aici? Am uitat să vă spun în mesaj...

– Am dat și noi peste un document vechi care ne-a dus însă la altă intrare... O să-ți povestim.

Amândoi mergeau cu pași prudenți pe lespezile de piatră ale gangului subteran.

– Cine sunt oamenii care te-au făcut prizonieră? o întrebă brusc Victor.

– Voi n-ați aflat?

– Încă n-am aflat, dar am o bănuială...

Cei doi tineri ajunseseră la mijlocul tunelului. Fata în alb făcu un pas înainte pentru a merge cot la cot cu Victor.

– Ce bănuială ai? îl întrebă ea cu subînțeles.

Victor o prinse de braț cu mâna liberă. Dar nici n-apucă să deschidă gura că îl trăsni fulgerul unei presimțiri negre. Era prima reacție la atacul mișelesc. Pământul îi fugi de sub picioare. Fata în alb se agăță de gâtul lui într-un gest instinctiv de salvare. Amândoi se prăbușiră în gol îmbrățișați, lipiți unul de altul, cu spaima morții în suflet.

În camera de arme, Lucia se plimba nervoasă printre armurile amenințătoare. Trecuse prea mult timp pentru o recunoaștere. Victor n-avea obiceiul să forțeze lucrurile și mai ales nu-i plăcea să lase în urma și în absența lui neliniști. Întârzierea i se părea prea mare Luciei, pentru a mai aștepta cu brațele încrucișate întoarcerea celor două iscoade. Ieși pe coridor și-i chemă pe ceilalți.

Ursu părea la fel de frământat. Îl rodeau remușcările că-l lăsase pe Tic să plece în locul lui. Cine știe ce i se întâmplase prichindelului? Încercă totuși să-și liniștească prietenii:

– Nu vă alarmați. Cine știe ce obstacole li s-au ivit în cale? Dacă vreți, eu pornesc pe urmele lui Tic.

I se răspunse din ochi; mai ales ochii celei atât de jignită de întârziatul cel blond și nesuferit răspundeau cu lacrimi. Vlăjganul se cățără la iuțea pe coloană și dispăru prin ușa secretă. Ajunse repede în gang și de acolo înaintă cu prudență luminând și cercetând fiecare perete și fiecare lespede de piatră în parte. Trecu de mijlocul tunelului fără să i se întâmple nimic. Capcana era în așa fel construită că nu se deschidea decât atunci când cineva din castelul celălalt încerca să intre în castelul domnesc. Era o dublă măsură de siguranță împotriva oricărui străin și nechemat care ar fi râvnit spre castelul domnesc.

Ursu ajunse în interiorul coloanei, dădu peste ușa secretă și se chinui s-o deschidă fără zgomot. Mecanismul se supuse, dar ușa nu se clinti din loc cu toate opintelile lui. Nu mai era nicio enigmă. Vlăjganul înțelese că ușa fusese baricadată pe dinăuntru. Prin urmare, Tic căzuse în mâinile oamenilor de acolo. Ceea ce nu-și putea închipui Ursu era faptul că, umblând la mecanismul ușii, declanșase instantaneu un dispozitiv de pârgă care punea în funcțiune trapa de la mijlocul tunelului. Nu mai avea timp de pierdut. Trebuia să se întoarcă imediat, să-l cheme pe Victor și să facă împreună un plan pentru salvarea prichindelului din mâinile necunoscuților.

Vlăjganul porni cu pași repezi înapoi. Gândul că Tic e în pericol îi provoca dureri fizice. Cum se putea apăra prichindelul, cum putea să reziste împotriva unor nelegiuiți? Trebuia să-l salveze imediat și știa cum. Va trece în castelul celălalt, escaladând încă o dată zidul cu crenele. Lumea îl va ierta că pentru salvarea lui Ticușor își călcase jurământul. Va fi pentru prima și ultima oară în viață lui.

În clipa când ideea salvării lui Tic îl cotropise de tot, când se hotări s-o aplice fără zăbavă, vlăjganul simți căscându-se un gol la picioarele lui. Se răsuci instinctiv în aer, încercând să prindă ceva. Nu reuși decât să-și recapete echilibrul, ceea ce însemna însă foarte mult în prăbușirea crudă și neașteptată.

10

Castelul nelocuit de aproape 300 de ani deveni dintr-odată teatrul unor evenimente nemaipomenite.

În partea nordică, aripa fetei în alb, trei oameni, mai mult deznădăjduiți decât furioși, se învârtteau în jurul unui tinerel cu nasul cârn și păr ciufulit, care la toate amenințările lor răspundea printr-o muțenie definitivă.

În aripa domnească, trei cireșari trăiau clipe unice prin cruzimea lor. Cei mai buni dintre ei dispăruseră fără urme. Dispăruse Victor, singurul care ar fi putut să despice cu mintea lui întunecimile, dispăruse Ursu, singurul care ar fi putut duce la capăt cel mai absurd plan de salvare, dispăruse prichindelul cârn și ciufulit, singurul care le sfâșia tuturor inimile.

Singurele ființe care ar fi putut aduce liniște, seninătate și poate chiar veselie în castelul rece de marmură se zbăteau neputincioase în două hrube adânci și întunecoase de unde nu putea răzbate în afară niciun strigăt de încurajare sau de ajutor. Ingenioasele capcane nu-și pierduseră memoria mecanică nici după secole de așteptare. Făcuseră prizonieri, așa cum le era menirea.

Deasupra cetății celor două cruci începea să fâlfâie pasărea

noptii cu aripile sale negre, înfricoșătoare, cu răsuflările sale de spaimă.

Capitolul XIX

1

Omul cu cicatrice își recăpătase stăpânirea de sine.

– Avem un zălog la fel de prețios, le spuse tovarășilor lui. Sunt sigur că „ăilalți” vor propune schimbul. Umblă sigur după comoară. Trebuie să mai așteptăm.

– Numai să fie legată apariția intrusului ăluia mut de dispariția fetei... îndrăzni omul cu ochii de viezure.

– Prea s-au petrecut în același timp, ca să nu fie legate între ele.

Cei doi tineri erau impresionați de tăria „șefului”. Slăbănogul i se adresa după câteva clipe:

– Ce facem cu mormolocul?

– Îl închidem în camera fetei! răspunse sec omul cu cicatrice.

Când pătrunseră în încăperea închisoare, îl găsiră pe Tic încremenit în ungherul lui de pedeapsă. Slăbănogul se postă în fața lui și-l fulgeră cu privirea:

– Dacă până mâine dimineată nu spui totul, te...

Gestul pe care-l făcu era foarte crud și hotărât. Tic își ridică ochii spre individul din fața lui, îl măsură din picioare până în cap și fața lui ca de mort îl cutremură scurt. Se feri repede coborând privirile.

– Duceți-l, porunci șeful. Ai timp să te gândești toată noaptea. Ai auzit, pungașule?

Slăbănogul îl smuci pe Tic inutil, pentru că prichindelul nu făcu nicio încercare de rezistență. Tocmai când ajunsese la ușă, vocea îngrozită a omului cu ochii de viezure umplu încăperea:

– Monezile! Au dispărut monezile! Hoțul!... Stați!

Parcă-l cuprinsese demența. Ochii îi ieșiseră din orbite.

– Unde-s monezile? răcni el și se repezi cu pumnii strânși spre prichindelul înghesuit dar foarte indiferent.

– Stai! îl opri șeful. Nu pot să fie decât aici în cameră. Mai întâi

controlați-l pe dumnealui până la piele.

Amândoi se năpustiră asupra lui Tic, îi scotociră veșmintele, îl pipăiră peste tot, dar nu găsiră nimic. Repetară de câteva ori percheziția până ce omul cu ochii de viezure se convinsese:

– Nimic! N-are absolut nimic la dânsul. De înghițit nu putea să le înghită.

– Atunci, duceți-l! Imediat!

Fiecare îl luă pe Tic de câte un braț și-l transportară în camera fetei în alb. Nu părăsiră însă încăperea înainte de a-l amenința:

– Dacă până mâine dimineată nu spui totul, te facem bucăți!

Tic îi salută politicos, înclinându-și capul, apoi se trânti pe pat pentru a-și aduna gândurile.

Cei doi baricadară ușa dar nu se înapoiară până ce nu verificară și siguranța ușii secrete care dădea din camera lui Tic în curtea interioară.

Era întuneric de-a binelea. Mergeau amândoi cu lanternele aprinse.

– Unde-a pus pungașul ăla monezile? întrebă omul cu ochii de viezure.

– Le-o fi ascuns undeva în cameră, răspunse celălalt. Nu ăsta-i baiul. Ce-o fi cu el și mai ales ce-o fi cu fata?

– Șeful parcă s-a calmat.

– Așa e el întotdeauna când e distrus. Chiar mă neliniștește starea lui. Când e nervos nu-i nimic grav, dar când pare liniștit... Să nu facă vreo gafă.

– Nicio grijă, îl asigură celălalt.

Când se înapoiară la sediul lor, găsiră lumânările aprinse. Omul cu cicatrice încremenise, gânditor, lângă firidă.

– Voi căutați monezile! se trezi el. Oare unde le-o fi ascuns pungașul? Căutați bine! Iar eu o să dau o raită prin castel.

– Trebuie să răscolim totul! spuse viezurele.

– Poate că nu, se îndoii slăbănogul. Să ne gândim cam unde ar fi putut să le ascundă... Camera o cunoaștem cum ne cunoaștem palma... Nu există altă ascunzătoare secretă decât acolo în firidă.

– Dar dacă le-a dat cuiva prin ușa secretă din coloană? tremură omul cu ochii de viezure.

Şeful se uită la el cu o nuanţă de dispreţ:

– În loc să i le fi dat cuiva, prin uşa din coloană, nu crezi că era mai simplu să le fi băgat în buzunar şi să fi plecat apoi cu buzunarele pline pe-acolo?

Cel întebat îşi aplecă privirile, ruşinat, prefăcându-se că începe să caute monezile.

– Ce-ar fi să ne uităm întâi prin bagaje? îşi dădu cu părerea slăbănogul.

Şi pentru că nu-i răspunse nimeni, se apucă să cotrobăiască prin bagaje. Răsturnă prima raniţă pe patul de campanie.

2

Prăbuşirea lui Victor şi a fetei în alb fusese atenuată de închiderea mecanismului. Lespedea de piatră care avea rolul de trapă îi aruncase pe amândoi în hrubă ca un tobogan. Contactul cu pământul îi zdruncinase rău, mai ales pe Victor, care printr-un gest reflex o ridicase în braţe pe fata în alb, chiar în clipa atingerii, pentru a o feri de izbitură. Leşinul stârnit de ciocnirea dintre oase şi abdomen nu durase însă prea mult. Victor se trezise cu capul în poalele fetei în alb, cu fruntea şi tâmplele lipite de palmele ei. După ce-şi revenise în simţiri, primul lui gând fusese să caute lanterna. Dar mâna lui nu întâlni pe podea decât cioburi şi aşchii de ebonită şi sticlă şi degetele fierbinţi ale fetei în alb.

În hrubă era întuneric beznă, întuneric de mormânt, iar prizonierii nu aveau la ei nicio sursă de lumină, nici măcar beţele uscate ale omului primitiv. Şi nu le trebuia decât o clipă de lumină ca să vadă locul în care se află. Cumplită situaţie! Nu ştia dacă sunt pe marginea unei prăpăstii, sau înconjuraţi de tăişuri de fier, sau ameninţaţi de prăbuşirea unor bolovani, sau suspendaţi pe vreo platformă îngustă deasupra abisului. Ca s-o încurajeze pe fata în alb, Victor începu să-i povestească peripeţiile prin care trecuseră cireşarii în drumul lor spre cetate. Timpul se scurgea şi Victor era convins că Lucia şi Ursu şi ceilalţi vor porni în căutarea lui. Fata îl asculta fără să-l întrerupă. Numai când Victor îi spuse cu voce

timidă și cam nesigură ce credea el despre mesaj, despre castel, despre oamenii care-o făcuseră prizonieră, fata îi aprobă spusele prin exclamații uimite și tresăriri speriate.

– De-acum înainte n-o să te mai numesc fata în alb, îi spuse Victor. Te voi numi Laura.

După ce simți că Laura își recăpătase calmul, Victor o invită la o explorare temerară prin beznă.

– Eu merg înainte, iar tu mă ții de mână, o dăscăli el. Îmi trebuie neapărat un punct de sprijin, sau mai degrabă ideea că există cineva lângă mine care mă poate ajuta în cazul unui accident neprevăzut, al unei alunecări, al unei ezitări.

Laura înțelese totul și în loc de orice răspuns îi căută mâna. Astfel porniră amândoi la o explorare, care, cel puțin pentru Victor, deveni o sursă de senzații stranii, netrăite, unice. Parcă era înconjurat de toate amenințările lumii, parcă-l așteptau pretutindeni tășuri și zimți și goluri și gheare și tentacule, dar mâna aceea mică, plină de zvâcnete, care se înghesuise în mâna lui, și șoaptele care-i mângâiau și-i călăuzeau ceafa și obraji și toată fierbințeala din spatele lui, care intra în el ca niște unde, și apropierea, și florii îl făceau să uite spaimile rele... dar îl încolțeau altele pe care nu le cunoștea.

Cutreierul celor doi prin beznă ținu multă vreme. Victor înainta încet, cu pauze după fiecare pas, căutând reazem sau obstacole în întunericul misterios. În ciuda prudenței exagerate, cireșarul se împiedică de două ori. Prima dată când întâlnește un gol lăsat de alunecarea unei lespezi, și la tresărirea lui speriată simți un braț cald încolăcindu-i-se de gât și trăgându-l înapoi. A doua oară se împiedică mai rău, chiar în mijlocul hrubei și se prinse el de gâtul fetei, iar fata i se cuibări înfricoșată la piept. Dar acolo nu se afla niciun obstacol, niciun gol, niciun ascuțiș din afară. Erau alte spaimi, care-i țineau îmbrățișați și tremurând multe clipe. Se treziră amândoi și se îndepărtară unul de altul fără să-și deznoade mâinile. Și târziu, după ce liniștea și calmul se întoarseră în cubul de întuneric, se auzi vocea lui Victor:

– Suntem într-o hrubă, un fel de închisoare, supusă și ea legii pătratului. Latura cred că e de vreo patru metri. În zidul din

stânga noastră e o gaură de aerisire, însă mult prea sus. Înălțimea hrubei cred că e de vreo trei metri, poate trei metri și jumătate.

– Și podeaua? întrebă fata. E accidentată?

– Într-un singur loc a alunecat o lespede, răspunse Victor.

– Și eu am simțit la fel: într-un singur loc... tremură vocea Laurei.

Victor înțelese tâlcul întrebării și închise ochii, deși întunericul era gros, parcă se simțea în mâini. Încercă să-și oprească bătaile inimii, dar îl înfioră și mai tare adierea unor degete pe brațul lui. Și brațul înflorat căută umerii fetei și-i apropie încet de pieptul lui.

– E atât de frig aici, Laura... dar ce s-ar fi întâmplat dacă n-am fi căzut aici?

Și fata în alb ținea ochii închiși:

– Nu, Victor! Trebuia să ne prăbușim aici...

Dar simți dintr-odată că visase prea mult și i se făcu teamă de răzbunarea zeilor. Se retrase din îmbrățișarea lui, apoi șopti:

– Dar trebuie să și ieșim, Victor! Cine ne poate auzi?

– Nu trebuie să ne audă nimeni. Cred că de multă vreme ne caută cineva... tu nu-l știi pe Ursu, Laura... Nu se poate să nu ne găsească.

Amândoi își trimiteau speranțele după ajutor. Amândoi voiau lumină, voiau soare, voiau să se privească mult, fără să clipească, fără să cuvânte...

3

Ființa spre care zburau speranțele celor doi prizonieri era la fel de neputincioasă ca și ei, închisă și ea într-un cub de întuneric. Trapa îl azvârlise pe Ursu în gol, fără niciun avertisment. Printr-o scurtă răsucire, vlăjganul își recăpătase însă echilibrul. Raza lanternei sale coborâse luminând podeaua, își calculase cu precizie flexiunea, aterizase prefect, parcă pentru a sări imediat. Dar trapa se închisese prea repede. Nu mai avu timp să se prindă cu mâinile de ea. Ajunsese prizonier într-o încăpere strâmtă și adâncă. Plafonul era la aproape trei metri și jumătate înălțime. Ursu îl

cercetase cu lanterna și înțelesese că trapa, deși era foarte groasă, s-ar putea deschide printr-o simplă împingere.

Mica văgăună era complet pustie. Nu zărise nici măcar un bolovan care l-ar fi putut înălța cu câțiva centimetri. Trapa era prea groasă și se lipise prea bine de plafon, pentru a lăsa să se audă afară vreun sunet. Măcar o piatră să fi găsit... Ar fi aruncat cu ea în plafon și poate că ar fi auzit de cei de sus. Ursu mai descoperi într-un ungher al carcerii o gaură care servea pesemne la aerisire. Gaura era sus, în colțul opus trapei, nu departe de plafon și părea destul de largă pentru a se putea strecura în ea. Din fericire, vlăjganul avea la el un cuțit de excursie. Lovi cu el în zid, în colțul în care se afla gaura de aerisire, până făcu o mică scobitură în care-și putea sprijini vârful piciorului. Își înfipse bine bombeul în mica scobitură, apoi făcu un salt disperat în întuneric și izbuti să-și agațe degetele de marginea găurii de aerisire. Se înălță în mușchi, își lăsă greutatea corpului într-o singură mână, apoi scoase lanterna din buzunar. Raza lanternei îi descoperi un tunel îngust și drept care se oprea undeva într-un zid.

Ursu se împinse înăuntru și începu să înainteze prin tunel ca o reptilă. Numără în gând cam vreo șapte metri, până când atinse cu fruntea capătul tunelului. Cotlonul era oprit de un zid artificial făcut din cărămizi și mortar, dar continua în sus printr-un cotlon strâmt prin care abia îi intra mâna: gaura de aerisire. Zidul de cărămidă îl atrăgea cel mai mult pe Ursu. Care era rostul lui acolo dacă nu acela de a bara o cale de comunicare? Barajul acela asimetric și arogant nu numai că-l enerva pe vlăjgan, dar parcă îl și provoca, îi ațâță degetele.

... Nu-și mai dădea seama de câte ore se chinuia la demolarea zidului. Cuțitașul nu putea face mare treabă. Cuțitașul sfărâma mortarul, iar mâinile lui Ursu smulgeau ca un clește cărămidzile din zid. Truda lui putea fi invidiată de toți stăpânii iadului. Numai ca să se debaraseze de o cărămidă smulsă trebuia să se învârtască și să se răsucească, să-și transforme tot corpul, până la vârfurile picioarelor, în bandă de expulzare. Împingea și cu nasul, și cu bărbia, și cu răsuflare. Zidul era gros, solid, temeinic, cum era totul în castel. Parcă devenise el întreg un burghiu, atât de

chinuitor înainta. Deși praful de mortar și de cărămidă îi umpluse gura și gâttelejul, nu încetă nicio secundă sfredelirea. Lovea mereu, smulgea cărămidă după cărămidă, colț după colț din zidul tuturor iadurilor.

Deodată, cuțitașul, sau ce mai rămăsese din el, începu să scoată zgomote seci. Ursu ajunsese la capătul puterilor. Fără acel zgomot al speranței s-ar fi înăbușit acolo, pentru că de întors nu mai avea pe unde. Își adună toată energia își împinse mâna și mâna alunecă odată cu zidul, sau cu ce mai rămăsese din el, în gol. Sfredelise bariera de piatră. Își strecură corpul prin gaura spartă de mâinile lui și se pomeni într-un tunel identic cu cel pe care venise el.

Vlăjganul își opri târâșul prudent. Auzise parcă niște sunete... Înaintarea deveni tăcută ca o alunecare în apă... până ce mâinile lui pipăiră o muchie: ieșirea din tunel. Scoase cu gesturi neauzite lanterna din buzunar, întinse mâna în gol căutând cu farul lanternei o direcție precisă. I se părea că aude un foșnet, undeva, jos, în stânga lui. Îndreptă într-acolo farul și apăsă brusc butonul împrăștiind o explozie de lumină.

4

În camera de arme, Lucia, Maria și Dan se străduiau de ore întregi să găsească un mijloc oarecare pentru a da de cei dispăruți, pentru a afla care e soarta lor. Lucia oprise orice coborâre prin coloană. Înțelese că intrarea e primejdioasă, că de acolo vin toate relele. Aștepta din moment în moment o apariție înfricoșătoare în cadrul ușii secrete. Spaima și tensiunea prin care treceau erau atât de mari, că multă vreme niciunul din cei trei abandonați nu izbuti să închege o idee mai ca lumea.

Dan nu putea să-și imagineze că Victor încăpuse atât de ușor pe mâna necunoscuților, că nu fusese în stare să le dea măcar un semn de alarmă. Niciodată Victor nu făcuse un act nesăbuit, hazardat. Și mai ales nu înfrunta un pericol fără să-și avertizeze prietenii.

Lucia nu-și putea lua gândul de la Ursu... Îl cunoștea prea bine, îi cunoștea gândurile, îi cunoștea capacitatea unică de a acționa și de a se orienta fulgerător în clipele cele mai grele, și mai ales știa ce forță putea să declanșeze Ursu dacă era în joc viața cuiva.

Iar Maria... Imaginea lui Tic în mâinile unor necunoscuți, care nu puteau fi decât niște oameni răi și fioroși... parcă le vedea mutrele crude, hidoase, neînduplecate... îi străpungea cu mii de ace inima. Și nu mai era în stare să se gândească la altceva. Dacă ar auzi un glas care ar face-o idioată, nebună, orice, cât de fericită ar fi lumea!

Și mai era și Țombi, credinciosul câțel, pe care neașteptata dispariție a stăpânului îl adusese într-o stare jalnică.

Lucia își revenise prima. Încercă să-și liniștească prietenii, sau poate să se autoliniștească, să-și alunge disperările:

– Nu se poate să fie ceva grav, Maria. Mintea mea nu vrea să accepte așa ceva...

– Oare mintea, Lucia? îndrăzni Dan s-o întrerupă. Sau poate...

– Nu, Dan... știu la ce te gândești. Sigur că mă doare și sufăr... Dar judecați și voi. Dacă prietenii noștri ar fi ajuns în mâna necunoscuților, credeți că ăia s-ar fi mulțumit numai cu atât? Chiar dacă n-ar fi scos un cuvânt de la ai noștri, dacă n-ar ști că suntem aici, oare n-ar fi venit ei încoace să se convingă că nu mai este nimeni?

– Poate că se tem, spuse Dan, fără convingere.

– Dacă sunt în stare să pună mâna pe Ursu, crezi că sunt oameni care se mai tem de ceva în lume?

– Atunci ce crezi tu? o întrebă Maria.

– Cred că s-a întâmplat ceva neprevăzut, că au căzut într-o capcană care nu are nicio legătură cu necunoscuții... cine știe! Camerele în care au pătruns poate că sunt închise...

– Atunci de ce nu se întorc?

– Poate că s-a stricat mecanismul ușilor, sau...

– Sau ce? se interesă Dan. Atunci n-avem altceva de făcut decât să pornim pe urmele lor prin comunicarea secretă.

– Nu! se opuse Lucia din răspuț. Primejdia e aici, în coloanele

astea nenorocite. Numai dacă n-o să găsim nicio altă cale vom încerca să trecem prin ele legați de frânhii... Până atunci...

Lumina zorilor pătrundea pe nesimțite în castel. Întunericul se topea și parcă renășteau speranțele în inimile cireșarilor abandonati.

– Maria, Lucia! descoperi Dan. Mai este o cale de comunicare cu castelul celălalt... Zidul pe care s-a urcat ieri Ursu.

– Ești nebun? tresări Lucia. Calea aceea este inaccesibilă!

– Dacă Ursu a ajuns acolo... se încapățână Dan.

Totuși tinerii se îndreptară spre curtea interioară. Ajunseseră în situația înecatului pentru care și un pai e o speranță de salvare. Era o speranță absurdă, dementă, și iată că acest crez absurd le oferi marea șansă. Pentru că, ajungând în curte, văzură miracolul: de sus, de pe creastă, atârna o frânhie. În graba lor, Ursu și Tic uitaseră, cu o seară înainte, să tragă frânhia jos.

Bucuria descoperirii îl amuți pe Dan. Uită că e grăsun, că încă nu i-a trecut febra musculară, că n-a făcut acrobații în viața lui, că poate să-și rupă picioarele și mâinile, că poate să-și spargă capul. Simțea asemenea fiori de vitejie în el, că nu voia să mai audă nimic:

– Eu urc, fetelor. Fie ce-o fi! Dacă Ursu a ajuns fără frânhie, eu de ce să nu reușesc cu frânhia?

Fetele se uitară la el ca la un necunoscut. Niciodată nu-l văzuseră atât de hotărât. Dan era gata să-și înceapă temerara ascensiune.

5

În aceeași clipă în care aprinsese lanterna cu farul îndreptat în direcția în care auzise foșnetele, Ursu răcni cu o voce îngroșată care ar fi paralizat pe oricine numai prin puterea ei:

– Stai!

Dar cuvintele continuară printr-un hohot de râs care cutremură pereții de piatră. Chiar în bătaia lanternei, stăteau, ținându-se de mână, încremenite, lipite de zid, cu ochii măriți de spaimă, două

ființe... Dacă ar fi întâlnit un crocodil sau un urangutan în hruba aceea, uimirea vlăjganului n-ar fi fost atât de mare. Numai pe Victor și pe fata în alb nu se aștepta să-i găsească acolo!

Victor care recunoscuse autorul cumplitelui hohot, pentru că un singur om pe lume era în stare să râdă astfel, răsuflă ușurat:

– Doamne! Ce spaimă am tras! Credeam că s-a terminat cu noi. Nu puteai și tu să răcnești mai altfel, Ursule!...

– Ursu! se bucură fata în alb, odată cu Victor. Cum ai dat peste noi?

– Am spart un zid atât de gros, că tare mi-e teamă să nu se prăbușească temeliile castelului.

– Și cum ai descoperit intrarea asta? întrebă Victor.

– Care intrare?

– Asta care te-a adus la noi... Doar n-ai venit numai prin zid.

– Aaaaa! O blestemată de trapă...

– Nu cumva ești și tu prizonier?

– Ba da! Întocmai ca voi. Tic e în mâna ălor, noi suntem îngropați de vii... Nu știu ce-i cu ceilalți... Trebuie să se fi întâmplat și pe acolo ceva... S-or fi năpustit armurile asupra lor. Vreun ienicer sau vreun tătar întârziat...

Lui Victor i se părea cam ciudată veselie la Ursu, mai ales după ce-i văzu fața și mâinile înroșite de cărmidă și sânge.

– Ia spune drept, Ursule! Ai descoperit vreo posibilitate de ieșire?... Mai bine aruncă-ne frânghia că tremurăm de frig?

– Și cum o să vă încălziți cu frânghia? glumi iarăși Ursu. M-ar interesa și pe mine... pentru altă ocazie, fiindcă acum n-am frânghie.

– Dacă ai fi stat atâta timp ca noi, în hruba asta, se plânse fata în alb.

– Adevărat! Eu n-am stat prea mult timp. Am spart zidurile castelului... Dar dacă nu le-aș fi spart poate că ne-ar fi rămas oasele aici.

– Ai găsit vreo ieșire pe drum? îl întrebă din nou Victor.

– Pe drum, nu. Aici la voi. Dar mai întâi trebuie să cobor.

Coborârea li se părea tuturor o tentativă de sinucidere. Ursu era cu capul înainte, spațiu ca să se întoarcă nu avea nici cât

negru sub unghie, iar până jos erau cam vreo trei metri și jumătate. Dacă podeaua ar fi fost de pământ s-ar fi aruncat pur și simplu cu capul în jos.

– Victor! Ia vino aici sub gaură și ține-te bine. O să-ți apăs puțintel umerii. Dar altfel nu pot să cobor.

Vlăjganul se lăsă încet cu capul în jos, reuși să-și oprească prăbușirea prinzând muchia tunelului cu vârfurile picioarelor, își lăsă apoi mâinile în jos și atinse cu degetele umerii lui Victor. În clipa aceea i se desprinseră și picioarele de margine... Era însă în plin salt, un salt mortal, nemaipomenit, în întuneric, pe care-l execută însă fără greș.

Imediat ce atinse podeaua, Ursu aprinse lanterna și se lăsă jos pe piatră. Se întinse cât era de lung.

– Ce-i cu tine? se sperie Victor.

– Sunt frânt! Mor! Dacă-ți spun că am bortelit un zid de vreo doi metri.

– Unde ai văzut ieșirea aici? îl întrebă fata în alb.

Ursu luminează trapa de sus:

– E aceeași pe care ați intrat. Trebuie împinsă puțin și suntem liberi.

– Cine s-o împingă? se miră fata în alb.

– Cred că însăși persoana care întreabă! răspunse Ursu vesel. Facem o piramidă. Eu baza, Victor mijlocul, iar... dumneata... vârful. Dar să mă mai odihnesc puțin...

6

În castelul celălalt, lumina zorilor surprinse aceeași agitație și tensiune. Cei trei bărbați întorseseră camera cu fundul în sus, răscoliseră și cotrobăiseră peste tot și prin locuri în care nu șazeai de monezi dar nici măcar jumătate de monedă n-ar fi putut să încapă. Și cu toate acestea nu găsiră nimic. Ciocăniseră din nou în pereți crezând că poate descoperise puștiul vreo ascunzătoare secretă de care ei încă nu dăduseră, dar pereții erau reci și indiferenți. Toată noaptea lanternele lor luminaseră colțuri și

crăpături, interioare de valize și de rucsac, pantofi, cutii de conserve, lanțul de pe coloană, dar în zadar.

– Și totuși la el nu sunt! țipă omul cu ochii de viezure.

– L-ați căutat și-n încălțări? întrebă șeful.

– Și-n gură l-am căutat, și-n mâini, și-n căptușeala hainei, numai dacă nu le-a înghițit.

– Atunci tot aici sunt, în camera asta! hotări șeful.

– Dar n-a rămas niciun colțișor necercetat, îndrăzni să-l contrazică slăbănogul.

– Dacă le-o fi pus înapoi în ascunzătoare? sări viezurele.

Iată la ce nu se gândise niciunul. Tustrei își ațintiră privirile spre fridă. Omul cu ochii de viezure se apropie de ascunzătoare, desfăcu prima placă de marmură, apoi pe a doua și-și băgă mâinile înăuntru. Și le retrase însă repede înapoi. Mâinile îi tremurau ca varga. Ultima speranță fusese distrusă.

– Nu-s!

– Atunci unde dracu le-a ascuns? se înfurie șeful. Un pungaș, un mucos își bate joc de noi.

– Numai o explicație rămâne. Să le fi aruncat pe coloană!

Omul cu cicatrice îl privi mânios pe slăbănog, dar se strădui să păstreze un ton calm:

– V-am mai spus o dată! Ca să le arunce pe coloană, trebuia mai întâi să se deschidă ușa secretă. Ca să se deschidă ușa, trebuia să fie acolo, în coloană, o ființă omenească... Această ființă nu putea veni decât pentru a-l salva pe pungaș. Și cred că mult mai ușor puteau ajunge monezile în coloană prin buzunarele pungașului cel mic, decât aruncate.

– Și totuși...

– Aici sunt monezile, în camera asta, accentuă șeful. Cârnuț ăsta trebuie să fie ori fiul celui mai mare hoț de buzunare, ori al vreunui scamator celebru. Cât am lipsit din încăperea asta prima dată?

– Fix trei minute! anunță slăbănogul.

– În aceste trei minute le-a ascuns. Asta-i culmea! Să ne punem în pielea lui. Unde le-ar fi putut ascunde în trei minute?

– Eu zic să-l aducem mai bine aici! îndrăzni viezurele. Să-l

amenințăm cu tortura. Până la urmă va spune el.

Omul cu cicatrice alungă propunerea viezurelui cu o mișcare de dispreț.

7

Și pentru Tic noaptea fusese rea și cu chinuri. Singur, în camera imensă și tăcută, fără niciun semn de la prietenii lui, căzuse pradă unor gânduri negre. La un moment dat auzise niște foșnete în cameră și zărise undeva într-un colț două puncte de foc. Un fior îi trecuse prin șira spinării. Dar dezlegase repede enigma punctelor de jar, și-l strigase cu voce blândă pe Philippe. Motanul, simțind parcă în prichindel un prieten, se aciuase lângă el, pe pat. Torsul monoton și blana moale, de catifea îl mai liniștiră puțin pe prizonier.

Tic nu putea să-și răspundă la o întrebare teribilă. Pentru că odată cu liniștea apăruse și o întrebare, care se transformase repede în obsesie chinuitoare: unde-l mai văzuse pe omul cu cicatrice? Figura lui încruntată, statura lui vânjoasă și parcă și vocea lui groasă nu-i erau străine. Îl mai văzuse sigur undeva și nu demult... Dar cu toate strădaniile sale, prizonierul nu izbutea să-și amintească. Unde? Unde? Unde?

Somnul nu voia să i se strecoare în pleoape și nici nu-l dorea. Și cum stătea lungit pe pat cu ochii închiși, un gând neașteptat îl făcu să tresară... În patul în care stătea el, dormise atâta timp fata în alb. Motanul de la picioarele lui primise mângâierile ei. Marmura albă și tăcută o urmărise cu toate strălucirile ei. Tic începea să se simtă într-o închisoare de vis. O moleșală caldă pătrunse în gândurile lui. Îl luă pe Philippe în brațe ca să-l mângâie și să-l alinte. Parcă simțea pe blana lui moale urmele altor mâini pe care ar fi vrut atât de mult să le atingă... încet... ușor...

Cu gândul la fata cea dragă, în alb, cel mai tânăr dintre cireșari adormi blând, poate chiar în clipa când, într-o hrubă mică și întunecoasă de sub castel, mâinile fetei din vis primeau mângâierea altor mâini. Și acele mâini care mângâiau erau ale

unei ființe pe care Tic o iubea cum iubea puțini oameni pe lume.

... Lumina zorilor îl trezi pe ciufulici dintr-un somn adânc cu vise calde. Tic își regăsi gândurile, își aminti întâmplările prin care trecuse... Era prizonier, era în mâinile unor oameni rai... Sări din pat cu iuțeala unui fulger... Trebuia să se salveze! Nu mai putea suporta captivitatea. Saltul lui brusc răscoli perna și salteaua patului și descoperi undeva un caiet cu scoarțe de piele. Jurnalul fetei în alb... Tic îl deschise, și imediat ce citi primele rânduri, bineînțeles, fără să vrea, uită de orice obligație de pudoare și discreție. Începu să citească cu pasiune. Când își dădu seama că pătrunsese taine nepermise era prea târziu. De acea reciti încă o dată jurnalul cu intenția de a găsi ceva anume.

Însemnările din jurnalul fetei în alb fiind foarte necesare pentru înțelegerea unor taine, iată că indiscreția lui Tic devine indiscreția tuturor:

„Sunt tristă, își începea fata în alb jurnalul. Deși mă aflu în castelul pe care-l visez de zece ani, pe care l-am căutat cu atâta înfrigurare în zilele și nopțile mele libere, trebuie să stau închisă, prizonieră, mută, înconjurată de oameni la fel de tăcuți ca pereții de marmură. Poate că-mi merit soarta, dar nu mai puteam rămâne închisă într-un orașel gălăgios în care orice prieten ar fi însemnat o durere pentru bunica... Nu pot s-o condamna, o înțeleg și o voi ruga mult, mult, să-mi ierte gestul... Dragă bunicuțo, o să-ți treacă tristețea dacă îmi voi culca capul încet în poala ta și-ți voi povesti despre castelul meu... Îți voi povesti mult iar tu vei fi fericită când îmi vei cunoaște și prietenii... Sunt mult mai aproape de tine, bunicuțo, când nu stau tristă lângă tine... Poate chiar acum când sunt departe, prizonieră într-un castel rece... te simt atât de aproape... Nu-i așa că mă vei ierta și mă vei înțelege?

.....

Când îmi amintesc spaima pe care am tras-o în prima zi!... Știam cum să ajung la Cetățuie, aveam planul precis al drumului de la gară la ruine, știam că o să-i găsesc acolo, dar când l-am simțit lângă mine... și când... i-am văzut fața, am știut că nu mă va ierta.

Ca să-l înduplec m-am prefăcut că leșin... L-am auzit când și-a trimis asistenții să-mi pregătească patul, l-am văzut cum caută în trusa de medicamente, și când am zărit seringă în mâna lui m-am prefăcut că mă trezesc.

– Știam că te prefaci! mi-a spus dânsul. De ce-ai fugit din oraș? N-a vrut să țină seama de niciun motiv, nu mi-a ascultat nici cea mai mică rugămintă. Era neînduplecat, așa cum e întotdeauna când nu i se dă ascultare. Când i-am auzit vocea calmă, liniștită, mi-am dat seama că sunt pierdută.

– Vei sta închisă! N-ai voie să ieși decât în curte și cât mai rar. De altfel nici nu vei putea ieși, oricât te vei zbate. Totul e închis în jurul tău.

Am încercat să protestez. Știam că e în zadar. Vorbea prea liniștit pentru a-mi lăsa cea mai mică speranță. Mi-a spus doar atât: că nu vrea să mă expună la primejdii... și că mă va trimite acasă cu prima ocazie. Dar nu mi-am putut da seama imediat ce primejdii pot fi în castelul acesta vechi și liniștit... Și dac-ar da Dumnezeu să mai întârzie prima ocazie!

El a vrut să luptăm unul împotriva altuia! Mă gândesc la un plan de acțiune.

.....

Chiar a doua zi am făcut marea descoperire! Mă aflam în Castelul celor două cruci. Amândoi îl căutam și îl visam. Câte documente prăfuite n-am citit despre acest castel. Devenise țelul lui. De aproape 20 de ani îl căuta. Și în ultimii ani mă lua mereu cu el. Oare de ce nu m-a luat și în vacanța asta? Ce stupidă sunt! Eu n-am vrut!... Vorbește mereu de primejdii. Ce primejdii pot fi aici?

Dar n-am descoperit numai castelul meu în această zi. Am descoperit și ideea care mă va slava. Care va elibera pe prizoniera în alb. Le voi scrie cireșarilor, le voi vorbi despre castelul meu. Vor veni sigur. Și dacă vor veni și ei, atunci ne va lăsa să cutreierăm în voie castelul...

.....

Sunt foarte, foarte tristă... Sărmanul Philippe... Se gudură la picioarele mele... Parcă m-ar înțelege și ar vrea să mă liniștească...

Le-am scris cireșarilor... Oare va ajunge mesajul meu până la ei? I l-am dat unui cioban cu nasul ascuțit. Ce-o fi crezut oare despre mine când m-a văzut cocoțată deasupra prăpastiei și aruncându-i pachetul?... Și chiar dacă va ajunge mesajul, vor veni oare vreodată cireșarii aici? Cum de-am uitat? Lucrul cel mai de seamă l-am uitat. Sunt sigură că nu vor crede în mesajul meu... Vor crede că e o farsă... Îi chem la un castel necunoscut, fără să le spun unde se află castelul! Nu pot să înțeleg cum de-am uitat cel mai important lucru! Dacă măcar s-ar duce ciobanul cu mesajul în oraș... Să nu-l pună la poștă, sau să-l dea altuia și altuia... Am avut în mână colacul de salvare... Oare voi mai avea și un al doilea?... Oricum, trebuie să fiu pregătită... cineva... mi se pare... Pasteur, spunea că întâmplarea cea fericită nu vine decât la oamenii pregătiți...

.....

Abia a plecat din camera mea. E foarte încruntat. Mi-a spus că un cioban nătâng care l-a văzut când m-a luat în brațe (atunci când m-am prefăcut leșinată) s-a dus la post în sat și a povestit toată întâmplarea... Mă gândesc la mutra pe care-au făcut-o cei de acolo când ciobanul le-a povestit întâmplarea. Pe mine m-a pufnit râsul. Trebuie să fie ciobanul căruia i-am încredințat mesajul!

– De ce râzi? s-a răstit el. Dacă s-a apucat să povestească și altcuiva? O să se scornească în regiune că s-au aciuat aici, la Cetățuie, tâlhari și hoți de copii. Ce dobitoc! Nu putea să vorbească mai întâi cu noi?

A plecat furiș din cameră. M-a anunțat însă că are de făcut cercetări aici și că o să mă mute pentru un timp în altă încăpere „Tot închisă”! m-a avertizat el.

.....

Ce zi groaznică!... Și începuse atât de frumos... Unul din asistenți, probabil numismatul, mi-a trimis un bilețel de încurajare și o monedă. Dacă ar ști el că se amestecă... Nu știu ce i-ar face, deși ține foarte mult la asistent și la fetița lui, blondă ca o păpușă.

El trebuie să-mi fi trimis bilețelul. Și moneda cu chipul lui Caligula pe dânsa... Oare a trimis-o din întâmplare? Caligula a fost un tiran, un despot... Cred c-a vrut să facă o aluzie. E inteligent și

simpatic... Și e înnebunit după monezi.

Începuse frumos ziua... tocmai priveam moneda, când l-am zărit pe Philippe și apoi vipera... Am înghețat... Urăsc cu cea mai mare ură din lume șerpuii... Dar când am văzut că-i viperă... Dragul meu Philippe... Mi-a salvat viața! Fără el nu mai apucam să scriu aceste rânduri... Până să dea peste mine, veninul și-ar fi făcut efectul. De ce mă ține închisă? Cum poate să fie atât de crud? Dacă mă mușca vipera nu puteam să ajung la medicamentele lui. De ce e atât de crud? De ce mă ține închisă? Îi voi spune în față cu răutate. Vreau să doară! Poate că era mai bine să mă înțepe vipera... Ba nu! Nu!

.....

Am fost atât de nedreaptă cu el! L-am întristat și-mi pare foarte rău. Mi-a spus că tocmai din cauza asta mă ține închisă. Regiunea e plină de vipere. Sunt și exemplare rare de viperă cu corn a cărei mușcătură omoară în mai puțin de o oră. Mi-a spus că au fost atacați de multe ori. Și mi-a mai destăinuit un secret. Pe Philippe îl cheamă Boroș... E un motan din regiune. Oamenii spun că-i cel mai vestit omorător de vipere din părțile acestea. L-au dresat de mic niște vânători. Cu mare greutate l-a obținut pentru timpul cât stă la Cetățuie. De aceea l-a lăsat cu mine. M-a convins să nu-mi mai fie frică de șerpi când e Boroș cu mine. Boroș! Nu-mi place numele. Eu îi voi spune tot Philippe. Și ei au început să-l numească așa.

Cu toate acestea, încă nu vrea să-mi lase libertatea. Poate mai târziu, mi-a promis el. Am aflat, tot de la dânsul, că l-a muștrat pe numismat pentru că s-a amestecat în povestea mea.

– Ți-a trimis o monedă? m-a întrebat dânsul.

L-am mințit, i-am spus că nu. Dar sunt sigură că nu mă crede. N-aș vrea să fiu în pielea numismatului. Oare de ce e atât de sever cu asistenții? Eu știu foarte bine cât de mult ține la ei și cât îi apreciază!

.....

Azi am făcut o descoperire grozavă. Am găsit un document vechi scris în litere chirilice. Mi-a plăcut mult ingeniozitatea cheii. Dacă n-ar fi tors Philippe lângă mine, nu m-aș fi gândit niciodată că se poate descifra numai prin scandare. Mi l-a luat în timp ce eram în

curte. Seara mi-a spus că-i va fi de mare folos în cercetările lui... De ce nu-s cireșarii aici? Am întreprinde atâtea cercetări. Sunt sigură, sigură că acest castel e plin de taine... Dacă mă gândesc mai mult, încep să mă conving că cireșarii nu vor mai sosi aici niciodată.

.....

Sunt fericită, fericită, fericită... Adineauri am smuls de la el o promisiune. Mai am o zi și-o noapte. De mâine la prânz... sunt liberă. Voi fi stăpâna castelului! Mi s-a pus o singură condiție. Să fie mereu Boroș (ce urât nume!) cu mine. Dar eu l-am îndrăgit atâta pe Philippe că nu mă mai pot despărți de el. (Oare o să vrea să-l luăm acasă pe Philippe?) De mâine, Philippe...

Și cu toate acestea, mă cuprinde din când în când câte un val de tristețe. Dacă ar fi și cireșarii aici... câte n-am face! Dar cum să creadă ei într-un mesaj fără adresă... și cum să ajungă aici când nimeni nu știe despre Castelul nostru și când e atât de departe!...

.....

Orice speranță s-a destrămat. Cireșarii nu mai pot ajunge la timp. Sau poate nu vor mai veni niciodată aici, sau vor veni când eu nu voi mai fi... Au mai rămas zile puține... foarte puține... totul se aseamănă cu o inimă bolnavă, cu un trup înfierbântat zguduit de lovături rele... În aer plutește ceva... Oamenii din jurul meu sunt neliniștiți...

Toți sunt sperați. Și ei și-au pierdut calmul. Patrula l-a anunțat, azi dimineață, că se zvonește despre o bandă de tâlhari în preajma Cetățuii. I-au spus că regiunea începe să devină primejdioasă, că s-au mai aciuat și altă dată cete de tâlhari prin părțile astea... Cred că numai din cauză că țin foarte mult la el, au acceptat să mai rămână aici câteva zile, însă cu condiția fermă ca intrarea în castel să fie închisă în așa fel ca nici musca să nu pătrundă înăuntru.

.....

S-a sfârșit cu visul meu de libertate... Aproape că sunt ferecată în cameră... N-am voie să ies de-aici fără știrea lor. Și el și asistenții nu scapă nicio clipă din ochi camera și curtea mea. Oare de ce le e atâta teamă?... Din cauza mea?... Poate că totuși le-am adus multe neplăceri... Dar cum aș fi putut renunța să-mi vizitez castelul?...

Atâtea zile pierdute! Nicio zi nu m-am plimbat liberă prin încăperile castelului meu... Dacă i-aș fi chemat de la început pe cireșari, sau dacă n-aș fi uitat să trec în mesaj locul castelului...

Am greșit... Eu sunt marea vinovată pentru tot ce s-a întâmplat, pentru tot ce mi s-a întâmplat. Dacă v-aș fi destăinuit încă atunci, în seara aceea, gândurile mele, planurile mele, dragii mei prieteni de departe...

Stau închisă cu Philippe. N-avem voie să ieșim în curte. Patrula cercetează pas cu pas regiunea. Trebuie să fie ceva foarte grav. Le-a vorbit despre comoară și de atunci vin în fiecare zi la cetățuie. I-au spus să se pregătească se plecare. El e nervos. Nu-și poate continua cercetările. E convins că povestea cu hoții e un zvon lansat inconștient de cioban. De aceea e furios... Stau singură și camera pare că nu mai are niciun secret... mereu mă gândesc că s-ar putea să fie ultima zi... N-am gustat nicio zi plină de libertate, nicio clipă de libertate, în castelul meu... Aș putea oare să plâng?

.....

Aceeași neliniște... Philippe a mai ucis o viperă... Am asistat la întreaga scenă. Vipera se târa pe piatră... Philippe a sărit asupra ei. Întâi a imobilizat-o. I-a pus o labă pe cap și alta pe trup. Pe urmă i-a băgat colții după cap. A decapitat-o foarte repede. Ah! ce scârboase reptile! Și ce noroc cu Philippe...

Și-a făcut un post de observație la crenele... Cred că și-au pierdut prea ușor cumpătul. Cine ar putea să pătrundă în castel? Mai bine s-ar ocupa de cercetări... Dacă mâine ni se va cere să părăsim regiunea?... Nu! Trebuie să-mi păstrez speranța. Până în ultima clipă.

.....

Și totuși el a avut dreptate! S-a întors ciobanul și când l-au luat oștenii la rost a mărturisit că i-a mai povestit unuia despre răpirea mea și despre tâlharii de la cetățuie. Cât de repede s-a răspândit zvonul!

Sunt din nou fericită! Mi s-a dat în sfârșit libertate. Pot să merg oriunde în castel, numai afară din castel n-am voie să ies. Bineînțeles, cu Philippe. Avem încă multe zile în față. Bucuria

libertății îmi reînvie o speranță veche... Poate că totuși vor veni cireșarii... Atâtea minuni se întâmplă! De ce oare n-ar putea să dea peste castel... Dacă vor crede în mesaj, ar putea merge pe urmele lui și ar ajunge aici...

Dragul meu caiet, te voi umple de azi înainte cu lucruri vesele, cu povestiri și istorii... Dacă îl voi putea convinge pe el să povestească! ... Știi tu ce frumos povestește?... Parcă vezi totul în culori, simți vremea cu toate legile, obiceiurile și oglinzile ei, vezi mișcări uriașe de oameni. N-am auzit pe nimeni să povestească atât de frumos. Și a trecut prin atâtea cetăți și castele... Știi tu cât de mult îl iubesc? Îl iubesc, îl iubesc...

.....

Oare chiar niciodată n-o să-mi pot vizita castelul? Sunt aici de atât timp și totuși mereu prizonieră. Întotdeauna mă aflu la câțiva pași de libertate, dar niciodată nu-i pot trece pragul. A venit la mine cu o figură atât de încruntată. Niciodată nu l-am văzut atât de nervos. Mi-a spus că a auzit zgomote străine în castel... Crede că sunt hoți... Iarăși mi-a limitat granițele... N-am voie să părăsesc încăperea și curtea...

Oare ce s-a întâmplat? Cine a putut să fie? Ce-ar fi să încerc și să le dau o mână de ajutor. Îmi voi lua în primire postul de observație de la crenele...

.....

Sunt din nou închisă în camera mea, sunt ferecată, parcă aș fi în lanțuri. Dar sunt atât de fericită! L-am văzut pe Ursu sus, pe creasta zidului. L-am văzut și m-a văzut. Au venit cireșarii! Au venit dragii mei prieteni! În ultima clipă. Am sperat până în ultima clipă... Cred că eu i-am adus aici, cu speranțele mele. Sunt salvată! Sunt liberă:

Au venit cireșarii... Vă aștept dragii mei...

Aici se termina jurnalul fetei în alb. Tic îl închise și deveni trist și gânditor. Dorise atât de mult ca fata să-și fi amintit de dânsul. Ar fi vrut s-o salveze din ghearele unor oameni răi... S-o ia de mână și s-o poarte prin ganguri și încăperi secrete... Unde o fi acum fata în alb? Probabil că era în mijlocul celorlalți. Trebuia și el

să scape din închisoarea asta rea... dar și caldă... în care petrecuse atâta timp fata în alb...

Prichindelul își amintea și unde-l zărise pe omul cu cicatrice, îl zărise în curtea școlii, alături de moș Timofte în ziua când o întâlnise, prima dată, pe fata în alb. Și moș Timofte era atât de bucuros lângă dânsul, încât Tic își închipui că trebuie să fie unul din cei mai de seamă oameni pe care-i dăduse școala.

Tocmai în momentul când Tic își amintea, parcă întristat, tainele, ușa de fier a camerei sale se deschise cu zgomot, lăsând să intre înăuntru trei oameni furioși. Omul cu cicatrice se uită fix în ochii lui Tic și-l întrebă cu voce coplesitoare:

– Spui?

– Spun! răspunse prichindelul râzând. Dar cu condiția ca să desferecați coloanele...

Prichindelul nu destăinuie însă locul unde ascunsese monezile ci cu totul altceva. Spusele lui îi lăsară năuci pe cei doi asistenți și îl făcu pe omul cu cicatrice să explodeze într-un asemenea hohot de râs, cum demult nu i se mai întâmplase.

8

Întregul castel trăia evenimente neobișnuite.

După eforturi groaznice Dan, Maria și Lucia reușiseră să ajungă pe creasta cu crenele a zidului de piatră. Escaladarea îi obosise. Se așezaseră pe zid pentru a răsufla câteva clipe. Ultima urcase Lucia. Trăsese frânghia după ea și se așeză alături de ceilalți.

9

Piramida înălțată de Ursu în hruba de sub castel își împlinise întocmai menirea. Ursu o dăscălise pe Laura să-și lipească palmele de zid pentru a menține echilibrul întregii piramide. Îi apusese, de asemenea, ca imediat ce va împinge trapa să caute să se agațe cu

măinile de marginea deschizăturii. Când piramida ajunsese sub trapă, Ursu îl apucă pe Victor de tălpi și-l ridică spre plafon. Fata în alb reuși astfel să împingă trapa și să se agațe de marginea deschizăturii. Ursu și Victor se cățărară pe trapă. Ajunseră, în sfârșit, sus, în gangul subteran, după o noapte de temniță.

Dezorientați, cei trei evadați porniră nu spre castelul domnesc ci spre crucea cea mică. Lanțurile fiind coborâte de pe coloane pătrunseră la repezeală... în camera fetei în alb.

Așa se face că în clipa când, sus pe creastă, Dan, Lucia și Maria își luară în primire posturile de observație de la crenelurile și își aruncară privirile în curte, asistară la un spectacol care pur și simplu le produse amețeală.

Două grupuri de oameni pătrundeau în curtea interioară pe două intrări deosebite. Unul era format din Ursu, Victor și fata în alb, celălalt din Tic, omul cu cicatrice și asistenții lui. Scena era atât de năucitoare și atât de neașteptată, mai ales din cauza veseliei care-i cuprinsese pe cei din curte, încât Dan își duse mâinile la gură și începu să strige:

– Hei! Nu uitați galeria!

Dar și pe cei din curte, mai ales pe Tic și pe Ursu care nu-și mai aminteau nimic despre frânghie, îi apucă amețeala la vederea înspăimântătoare a galeriei.

Capitolul XX

Era dimineață. O dimineață caldă și strălucitoare care va rămâne neștersă în amintirea cireșarilor. Maria și Lucia coborâseră în curtea interioară. Mai rămăsese Dan, sus, pe creastă, la crenelurile. Ursu îi ținea frânghia întinsă ca să-i ajute coborârea. Dar nici n-apucă să facă prima mișcare, când Victor îl opri:

– Stai! trebuie să deschizi ușile din coloane. Au rămas închise amândouă.

Acesta era adevărul. În graba și dezorientarea lor, Ursu, Victor și Laura uitaseră să lase ușile deschise. Comunicarea cu castelul domnesc era tăiată. Dan n-avea ce face, trebuia să primească misiunea. Își dădu drumul pe frânghie, viteaz și grăbit, dar din nefericire în cealaltă curte interioară, în Crucea cea mare. Fără vina lui, întârzia la întâlnirea din curtea fetei în alb, tocmai în momentul când se dezvăluiau toate tainele. Și iată că această absență atât de motivată, poate chiar lăudată și elogiată, avu niște repercusiuni, dacă nu dramatice, cel puțin comice, și în orice caz neplăcute, pentru Dan. În formă de zile mari, bravul cireșar nu se mulțumi să deschidă mecanismul la o singură ușă, ci alergă să elibereze și cealaltă intrare. Ajunsese tocmai la jumătatea drumului. Când pași pe lespede uriașă din mijloc, auzi în spatele lui răcnetul lui Ursu:

– Stai! Stai! E o cap...

Atâta auzi Dan. Restul cuvântului se pierdu undeva în lume. El ajunsese sub pământ, trimis de tobogan drept în fundul hrubei. Căderea bruscă îi produse mai multă spaimă decât durere. Numai abdomenul era foarte revoltat, și, pentru a-l împăca, bravul cireșar se tăvăli câteva clipe pe podeaua de piatră.

– Și eu care credeam că mi-au încredințat o misiune de seamă... se tângui Dan în timp ce-și căuta joliturile. Ce mișei! Ce ingraturitate!

Ursu ajunsese la trapă, izbuti s-o deschidă, și pentru că n-avea

lanternă la el se mulțumi să întrebe:

– Hei, Dan! Ești rănit?

Dar niciun răspuns nu veni din hruba rece și întunecoasă. Vlăjganul își simți inima săgetată. Strigă din toate puterile:

– Daaaaan! Hei Daaan!

– Ho! C-o să-mi spargi urechile! Ce păcat că ești singur! Aș fi vrut să-i bag în sperieți pe toți... Va să zică așa; m-ați trimis la moarte... Mi-am rupt numai piciorul drept și două coaste. Și o claviculă...

Ursu știa că Dan nu e omul care putea să facă glume cu oasele rupte:

– Atunci te mai las puținel acolo, până te vindeci de oase și de glume proaste...

– Stai! Stai că n-am nimic. Și scoate-mă, că am trecut printr-o spaimă soră cu moartea.

Tocmai sosise Victor cu frânghia. Ursu aruncă un capăt în hrubă, Dan îl prinse, și se simți ridicat în aer ca o păpușă.

– Dar tot eu mă duc să deschid intrarea cealaltă! spuse el, și într-adevăr fugi spre capătul coloanei ca un Hermes.

– Stai! îl opri Victor. Și capcana de dincolo e deschisă. Pe-acolo am ieșit noi.

Dan consideră însă totul o glumă și-și continuă fuga. Ursu îl prinse de umeri tocmai când se prăbușea în gol. Așa că ajunsese la timp în curtea întâlnirilor, la timp pentru a-l auzi pe Tic dezvăluind omului cu cicatrice enigma celor 60 de monede de aur. Toți erau ochi și urechi.

Tic trase mai întâi cu coada ochiului undeva, apoi se uită destul de obraznic, adică puținel cam superior, spre cei trei bărbați care abia îi așteptau cuvintele:

– Sunt chiar la dumneavoastră! spuse el.

Toți făcură același gest reflex: își duseră mâinile la buzunare. Dar nu găsiră nicio monedă. Bricege, ciocănele, lanterne, pachete cu țigări, tot felul de lucruri obișnuite. Asistentul cu ochi de viezure îl muștră prietenește pe Tic:

– Acum nu mai merg glumele. Ne-am făcut oameni serioși.

– Dar v-am spus foarte serios! se prefăcu ofensat prichindelul și

iar trase cu coada ochiului undeva și cineva în alb nu părea că-și drămuiește uimirea și zâmbetele.

Privirile fetei parcă-l căutau pe Tic, și parcă-i trimiseseră și un semn de încurajare, așa că emoția îl obligă să dezvăluie enigma mai repede decât ar fi vrut el, fără pariuri și promisiuni, ehei! Își făcuse un plan grozav.

– În lanterne... își recunosc ciufuliciul vocea.

Neîncrezător, numismatul cu ochii de viezure desfăcu lanterna și văzu înăuntru bateria. Dar când răsturnă lanterna, odată cu bateria alunecară și monedele. Fusesse o adevărată lovitură de teatru! Arheologii își explicau, în sfârșit, ce se întâmplase. În cele trei minute cât lipsiseră prima dată din cameră, prizonierul desfăcuse lanternele, scoase una din cele două baterii și pusese în locul ei monezi, câte douăzeci de fiecare lanternă. Arcul de la capătul lămpii ajutase la sudarea perfectă dintre monezi și baterie. Apoi aruncase bateriile scoase în colțul unde se aflau bateriile de rezervă și-și reluase, liniștiți și tăcut, locul în ungherul lui. Intrând înăuntru, arheologii nu observară imediat lipsa monezilor. Erau prea grăbiți să pornească în căutarea fetei. Baricadaseră intrarea din coloană, își luaseră lanternele și uneltele de cercetare și părăsiseră încăperea ferecată. Astfel, obiectele care se transformaseră în ascunzișuri și tainițe se aflau în mâinile lor, și, mai ales, erau convinși că le avuseseră tot timpul asupra lor. Cu lanternele pline de monezi, căutaseră toată noaptea, prin toate crăpăturile!

– Dar tot mi-a fost teamă de ceva... mărturisi curajos cireșarul. Mi-a fost teamă să nu vi se consume bateriile...

Hazul îi molipsi pe toți. Șeful, mai ales, își pierduse orice urmă de încruntare de pe față auzind ultimele cuvinte ale „pungașului cârn”. N-avea ce face. Trebuia să-i înconjoare umerii și chiar să-l apropie puțin de pieptul lui. Și bineînțeles să suradă, și chiar să rădă de-a binelea.

Pe Tic îl interesau însă mult mai mult reacțiile fetei în alb. O văzu veselă, râzând nestăpânită, și privindu-l mirată, sau poate chiar speriată, cu ochi mari care-l furnicau și-i tăiau respirația. Trecu întâmplător pe lângă ea și descoperi cu bucurie că e aproape

tot atât de înalt, și mai văzu că e îmbujorată, și își duce uneori mâna la piept, așa cum ar fi vrut și el, dacă nu i-ar fi fost teamă că îl vor observa toți.

Tânăra castelană nici nu-l vedea pe Tic. Făcu o plecăciune în fața tuturor, apoi își desfăcu brațele ca două aripi albe și spuse cu vocea ei de clopoței:

– Urmează recepția! Vă invit pe toți în sala de arme!

– Iar eu... se repezi Dan... bineînțeles dacă mi se permite, voi pleca înainte, pentru a anunța, ca un veritabil mare postelnic, sosirea înalților oaspeți.

Dan fugi înaintea tuturor, și numai după ce pătrunse în coloană întoarse capul pentru a-i liniști pe cei care veneau pe urmele lui:

– De data asta nu mai cad! Feriți-vă dumneavoastră.

Apoi dispăru în interiorul coloanei.

Fata în alb sosi înaintea celorlalți în sala armelor. Dan o întâmpină cu o plecăciune adâncă, anunțând cu voce gravă, parcă pentru a impresiona și clinti armurile:

– Excelența Sa, Castelana în alb!

Apoi o rugă cu voce foarte înceată:

– Te rog să-mi șoptești numele celorlalți, că habar n-am cum îi cheamă.

Castelana îi făcu un semn din ochi, iar Dan își relua poziția solemnă. Venea omul cu cicatrice.

– Sosește... Excelența Sa... spune! o rugă el în șoaptă. Excelența Sa... tatăl Castelanei în alb!

După ce-i aruncă o privire firoasă Laurei, continuă:

– Excelența Sa... Iuliu Vernescu! Marele vistiernic al castelului... Excelența Sa... Adrian Filip... marele armurier al castelului...

Când îi zări pe cireșari, Dan făcu anunțurile pe cont propriu, obligându-și prietenii să intre într-o anumită ordine:

– Sosesc excelențele lor... *Ci-re-ș-a-rii!* Victor! vel logofătul cireșarilor (Nu prea merge *excelență* cu *vel logofăt*, își spuse Dan, dar treacă de la mine)... Maria! prietena cea mai dragă a marelui postelnic, îi găsi, în sfârșit, un titlu... Lucia! marele vistiernic al

cireșarilor!... Ursu! prea marele spătar!... Tic! Micul mare ispravnic!... și Dan! marele postelnic!...

Pătrunse pe ușă într-o atitudine demnă chiar de rangul de vel vornic.

Și începu veselie!...

Dar mai întâi, arheologii se văzură nevoiți să sature foamea de cunoștințe a tinerilor. Erau atâtea bogății acolo, atâtea obiecte și documente necunoscute, atâtea mărturii istorice, dar mai ales atâta emoție și fiori și evlavie și plecăciune... și, în sfârșit, acel pocnet necesar al tinereții și veseliei.

– Dacă nu găseați documentul lui Zogreanu, nu știu ce s-ar fi întâmplat... le spuse cireșarilor Excelența Sa, tatăl Castelanei în alb, celebrul profesor de arheologie. Probabil că ar fi trebuit să spargem coloanele...

– Și să faceți cunoștință cu temnițele! își aminti Dan, cuprins de-o vervă de zile mari. De capcane tot nu scăpați...

Dar cine nu era în vervă în ziua aceea!? Cea de a doua expediție a cireșarilor se terminase cu bine. Îi întrista doar absența lui Ionel. Ei nu aveau de unde să știe că poate chiar în acele momente prietenul lor de pe malul mării era pe urma unor taine care, cândva, îi vor atrage acolo pentru a le încerca ultimele energii și a-i încărca de faimă.

Cireșarii se bucurau de coroana expediției lor și se dăruiau, fără zgârcenie, cu toate emoțiile și melodiile din suflet alcătuirii de marmură.

– Dacă nu era ciobanul, spuse Lucia, nu știu dacă ar mai fi avut loc expediția noastră...

– Multă bătaie de cap și multe necazuri ne-a dat cu gura lui de muieră! își aminti tatăl castelanei în alb. Tare aș fi vrut să-i prind nasul între degete și să i-l strâng puținel...

Asistenții rămăseseră pedagogi. Mai râdeau ei uneori la glumele lui Dan, dar râsul li se prefăcea în tuse dacă observau privirile profesorului căutându-i sau dacă-i auzeau glasul undeva în preajmă.

Omul cu cicatrice se apropie de ei:

– Asta e cea mai sinceră și mai generoasă vârstă a vieții... Dacă

oamenii ar rămâne măcar cu amintirea ei... Oare prin ce constelații și-ar căuta pasiunile?

Tinerețea pocnea pretutindeni. Chiar armurile, cu toată răceala și nemișcarea lor disprețuitoare, începeau să-și găsească locul în acel iureș cald. Cavalerii de fier erau, de fapt, singurii martori verticali care puteau să jure că în nicio altă zi a veacurilor trecute castelul nu trăise o veselie mai pură. Dacă tinerii s-ar fi uitat la ei, din unghiuri neobservate, cu ochii întredeschiși, ar fi zărit poate în vizierele trase reflexe ciudate. Cu siguranță însă că Lucia ar fi explicat totul prin legi fizice stricte, ca un schimb de lumini între soare, marmură și metal.

Fata în alb, castelana care își găsisese cetatea și prietenii, își ducea mereu mâinile la piept parcă pentru a-și opri erupții și clocote. Ea îl căuta cu privirile pe Victor, și Victor îi căuta mereu privirile, și se apropiau mereu pentru a-și atinge mâinile sau umerii, și iar se depărtau, și iar se întâlneau privirile, și iar se apropiau.

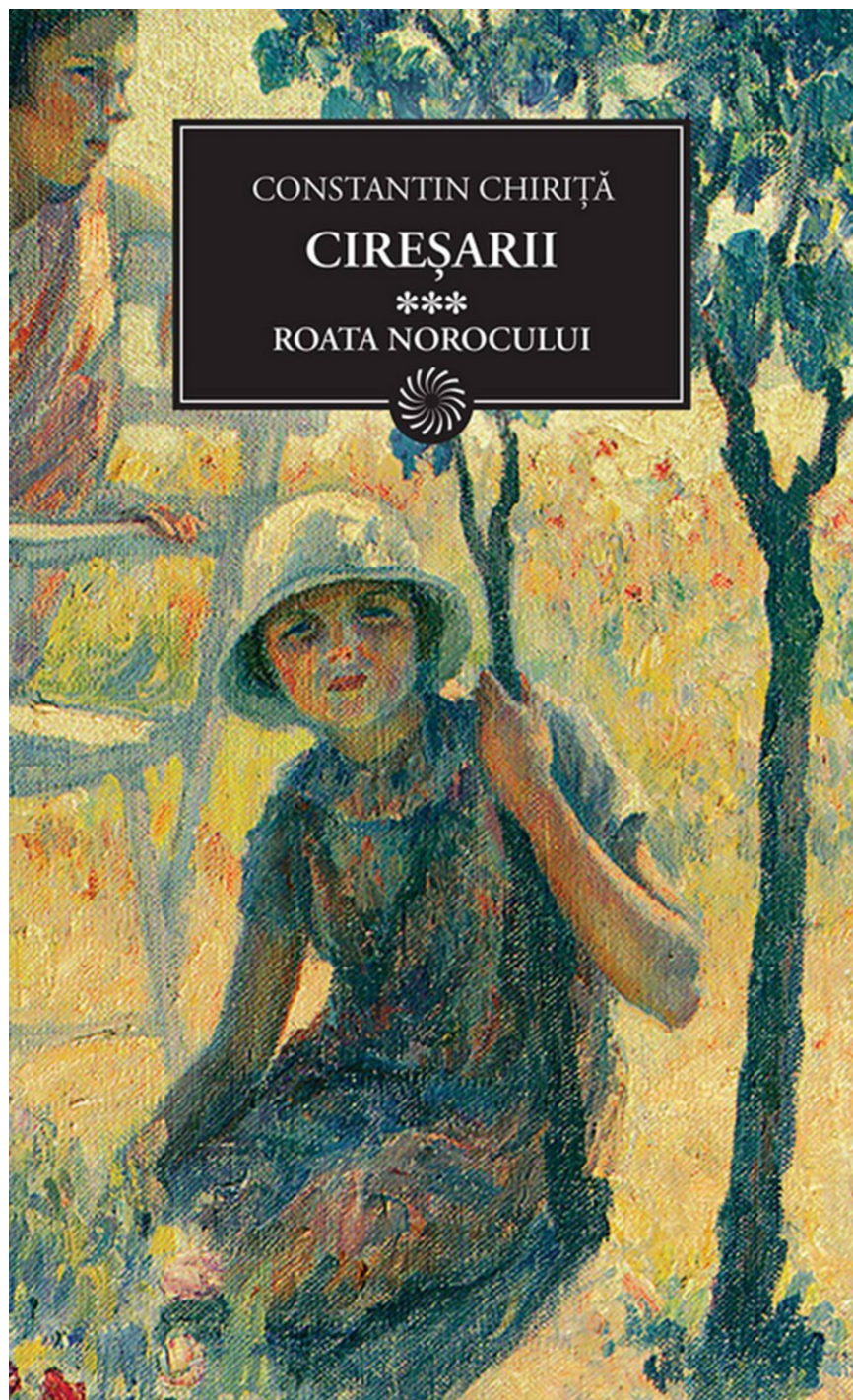
Dar mai era o ființă în camera veselă cu pereții reci de marmură, care n-o pierdea din ochi pe castelană. Îi urmărea fiecare mișcare, dorea să-i întâlnească măcar o dată privirile. Fata în alb era însă lângă Victor, mereu lângă el, numai lângă el, și ființa care n-o slăbea din ochi înțelese totul.

Niciodată sala armelor și Castelul vulturilor nu trăiseră asemenea clipe de veselie senină. Doar într-un ungher, ascuns după o armură, un băiat cârn, cu părul de aur încâlcit, uitat de toți ceilalți, se lupta cu disperarea. Ursu îl zări și-l chemă cu toată dragostea lui:

– Ticușorule!...

Dar Ticușor nu răspunse. Își pierduse copilăria. Intrase în adolescență. Și, ca aproape toți copiii, pătrunsese pe porțile largi ale dragostei. Iar întâmplarea hotărâse ca prima lui dragoste să fie tristă și deznădăjduită.

— Sfârșit —

III. Roata norocului

Cuprins

Cuvântul autorului

Muzeul cu tanagrale

Capitolul I

1 2 3

Capitolul II

1 2 3 4 5 6 7

Capitolul III

1 2 3

Capitolul IV

1 2 3 4 5 6

Capitolul V

1 2 3

Capitolul VI

1 2 3 4 5

Capitolul VII

1 2 3

Capitolul VIII

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Capitolul IX

1 2 3

Capitolul X

1 2 3 4 5 6 7

Capitolul XI

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Capitolul XII

1

CUVÂNTUL AUTORULUI

De fapt nu e cuvântul autorului, ci scrisoarea unui tânăr cititor pe care mă văd obligat s-o redau aici, înainte de începerea cărții:

Dragul nostru prieten drag,

Am auzit în câteva locuri că unii cititori, foarte puțini de altfel, pun sub semnul îndoielii cele ce se povestesc în această carte. Eu sunt elev la liceul din orașul în care se petrec toate isprăvile descrise de dumneavoastră în „Roata Norocului”. Probabil că ați văzut orașelul nostru. Nu are nimic interesant decât acele statuete de Tanagra din muzeu. Dar așa cum nu se poate vorbi de Pisa fără să ai imaginea celebrului turn înclinat, așa cum nu se poate vorbi de Paris fără să te gândești la Louvre, sau de Roma fără să ai imaginea Colosseumului, sau de Londra fără să-ți apară imediat Westminsterul în fața ochilor, tot așa nu se poate vorbi de orașelul nostru fără să te gândești imediat la statuetele de Tanagra. Oricărui oraș al planetei aceste statuete i-ar face faimă. Sunt cele mai frumoase din lume și cele mai bine păstrate, așa spun toți cei care le-au văzut și le-au comparat cu altele din alte muzeele cu nume celebre. Cum au ajuns ele aici la noi? Se va răspunde în această carte. Cum vin din toată lumea oameni ca să le vadă și să le admire? Asta din păcate nu se știe prea bine. Dar dacă aș da câteva nume luate din cartea de onoare a muzeului, cred că mulți custozi ai multor celebre galerii de artă ar face ochii mari. Marele nostru sculptor Brâncuși a venit special de câteva ori, incognito, de la Paris, ca să le vadă. Ore și zile întregi stătea și le privea la fel de nemișcat ca ele.

Se mai spune că au poposit aici, tot incognito: Picasso, Matisse, Dali, Moore și alții. S-au oferit sume fabuloase pentru ele, s-au oferit schimburi: opere de Michelangelo și Rodin, dar toate tanagralele noastre fac parte dintr-o donație de care nimeni nu se poate atinge. Ele constituie toată mândria și gloria orașelului nostru. Sunt

exemplare unice, fără egal în frumusețe și grație, sunt adevărate bijuterii. Poate că n-o să mă credeți, dar de multe ori, unii oameni, mai triști sau mai necăjiți, vin la muzeu să le privească. Frumusețea și eleganța statuetelor devin un fel de leac care liniștește și înșeninează. De aceea mai că le privim ca pe niște ființe, prietene ale noastre de toate zilele.

Acum închipuiți-vă ce lovitură cumplită pentru orașul nostru, și nu numai pentru el, ar fi fost dispariția pentru totdeauna a acestor statuetes. Pentru că asta ar fi fost soarta tanagralelor noastre, dacă din întâmplare cireșarii n-ar fi fost în perioada aceea blestemată aici la noi. Fără ei orașelul nostru vesel și cald ar fi devenit trist, ca un mormânt părăsit.

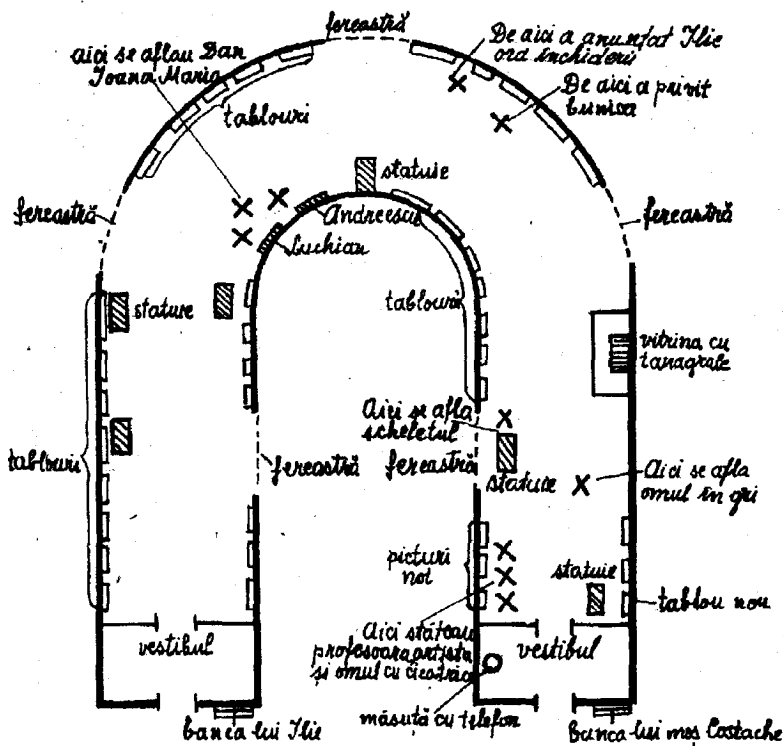
Eu sunt unul dintre acei care știu cel mai bine ce s-a întâmplat cu statuetele noastre de Tanagra și care a fost rolul cireșarilor în salvarea lor. De aceea spun tuturor că toate întâmplările povestite aici sunt absolut autentice. Nimic nu s-a inventat. Ba cred că au mai existat o mulțime de amănunte despre care nici nu s-a amintit.

Asta am vrut să vă spun, dragii mei prieteni cititori. Nu semnez scrisoarea pentru că s-ar putea crede că am scris-o anume ca să mă pun bine cu cireșarii. Da' poate că exist și eu în această carte... Vă urez lectură plăcută.

Un cititor tânăr ca și voi

MUZEUL CU TANAGRALE

Locurile unde se aflau vizitatorii înainte de ora închiderii, în clipa când s-a uitat bunica în aripa dreaptă.

Capitolul I

1

Cum ajunseseră cireșarii în orașelul D.?... Nu e foarte greu de răspuns. Mai întâi orașelul nu era foarte departe de fratele lui, destul de geamăn, în care trăiau cireșarii. Apoi, așa cum se întâmplă deseori, unul dintre locuitorii orașelului D. avea rude în orașelul cireșarilor. Apoi, cel care avea rude avea și o fată care se numea Ioana, dar asta n-ar fi însemnat nimic, dacă Ioana n-ar fi fost verișoara lui Dan și dacă, în sfârșit, Dan n-ar fi primit o scrisoare de la ea prin care era invitat împreună cu prietenii lui „oricâți ar fi, chiar douăzeci”, deși știa ea bine că sunt numai șase, pentru câteva zile, spre sfârșitul vacanței, în orașel. De ce, spre sfârșitul vacanței? Pentru că se deschidea bâlciul de pe malurile Căprioarei, care „nu-și are pereche în țară” și pentru că se puteau face plimbări frumoase într-o poiană tăinuită în care „se bănuiește că ar exista niște ruine misterioase, chiar de pe timpul...” – dar urma o scuză pentru că „nimeni n-a reușit să stabilească vechimea lor cu precizie”.

Cireșarii ceilalți, cu excepția lui Tic pe care-l atrăgea grozav bâlciul, într-adevăr celebru, nici nu voră să audă despre invitația Ioanei. Maria însă nu-și putea lăsa dragul ei frățior singur, așa că porniră toți trei spre orașelul D., unde ajunseseră noaptea târziu. Îi așteptau: o fată mirată, zveltă și foarte frumoasă, doi bunici severi ca niște profesori în preajma examenelor și două camere: una pentru Ioana și Maria, alta pentru Tic și Dan. Cam după jumătate de oră fetele dormeau, iar băieții săreau geamul (ca să nu deranjeze anumite persoane mai în vârstă care aveau alte concepții despre tinerețe, școală și iarmaroc) și porneau grăbiți undeva.

Ce forfotă era în bălci la ora aceea! Și în dreapta, și în stânga Căprioarei. Eroii noștri nu zăboviră decât câteva minute în partea dreaptă. Se înfruptară repede cu niște gogoși cât pălăriile de mari, își răcoriră gâtleurile cu înghețată de zmeură: „mamă, mamă!”, și apoi, ca vântul, peste un podeț împodobit cu panglici de hârtie de toate culorile, poposiră în partea stângă, acolo unde-i chemau inimile. Nu știau încotro să se ducă, nu știau încotro să se uite. Totul se mișca amețitor în jurul lor. Jocuri, oameni, lumini. Și nu mai era nimeni care să-i tragă de mânecă sau să le amintească sever despre școală, despre importanța gramaticii, despre oameni care au ajuns mari, fără să se plimbe prin iarmaroace. („Parcă altminteri, gândise Tic atunci, ar fi rămas mici, ca piticii de la panorama de vizavi!”). Erau liberi și voiau să vadă cât mai multe, și se gândeau cu plăcere că părăsiseră casa sărind de pe fereastră într-un nuc care-și aranjase parcă anume crengile pentru acțiunea lor. Se auzeau mereu acorduri de fanfară, când repezite, când lăbărțate, explodând fals, dar cu un entuziasm cumplit, așa cum numai la bălci se pot auzi. Goarne, trompete, clarinete, tromboane, tobe își împreunau sunetele în cântece uluitoare – o armonie fantastică a stridențelor – în care se recunoștea vag fie un marș șovăitor, cu alternanțe de tango, fie un vals răgușit, cu improvizații periodice de sârbă oltenească. Fundalul acesta muzical pătrundea pe nesimțite în memorie, căutând un ascunziș definitiv, care va apărea mai târziu în amintire: neverosimil, unic și, mai ales, fermecător.

Cei doi holbau ochii la estradele suspendate, pe care oameni îmbrăcați în costume extravagante – o învălmășire de culori indescritibile – se agitau și răcneau până le ieșeau ochii din cap. Unii scoteau panglici, cutii, șerpi și cranii din jobene găurite, alții sfărâmau lanțuri și împrăstiau flăcări orbitoare din degete sau din gură, alții se îndoiau până nu le mai deosebeai mâinile de picioare, alții țopăiau ca niște popândăi și făceau salturi mortale, cu ușurința unui pisoi, alții mergeau cu capul în jos, în mâini, în timp

ce în jurul fiecărui picior se învârtteau cercuri colorate, alții pur și simplu strigau și gesticulau, anunțând numere senzaționale, nemaivăzute, nemaiauzite, nemaipomenite, nemaîntâlnite. Și peste tot se ofereau reduceri unice, și se promiteau premii pentru curaj și perspicacitate, și se declara că nemulțumitul va primi de zece ori suma plătită, și se vorbea direct cu spectatorul:

– Intră, intră, nea Costică! Vino-ncoace, nea Mitică! Program mare, astă-seară, pentru mata, coană mare! Ia-ți băieții și nepoții și intrați, intrați cu toții... Hai, grăbiți! Luați bilete, pentru militari și fete! Dați semnalul din trompete.

– Slab, slab! șoptea Tic la urechea lui Dan.

– Mie totuși îmi place, Ticușorule. Nu ceea ce se întâmplă acolo. Toată atmosfera asta. E ca un rotocol făcut din tot felul de sfori colorate, un ghem pe care nu ai de unde să-l începi. Știi? Eu nu mă uit atât la ăia de sus care țipă și se agită. Mă uit mai mult la cei care se uită la ei. Ia privește-l pe cel de lângă roata norocului! Acolo! Îl vezi? I-a căzut pălăria din cap de atâta râs. Și nici nu-și dă seama că i-a căzut.

Tic parcă-și aduse aminte de ceva:

– Hai repede acolo! Mi-am pus eu ceva în cap cu roata norocului. Vreau să-i prind șmecheria.

Un cerc uriaș de oameni era în jurul roții. Cireșarii abia își găsiră un loc de unde să poată privi. Mișcarea neconținută îi strivea. Se prinseră de mâini și își înțepeniră picioarele în pământ, pentru a rezista întrucâtva.

Roata țacănea ca o mitralieră. Aproape fără întrerupere. Dacă nu-și încerca nimeni norocul, atunci cel care o avea în seamă împingea cu putere șipca și striga cât îl ținea gura:

– Încercați-vă norocul! Fiecare număr câștigător! Nimeni nu pierde! Toată lumea câștigă! Vaze, lighene, oale, crătiți! Încercați-vă norocul! Paguba e numai a noastră! Statui! Celebrul cap de negru al lui Fradaburidi! Priviți și nu mai uitați! Glastra în care Frederic al Șaselea a oferit flori Giocondei! Originală de două mii de ani! Atletul cu discul, bust artistic de la ultima olimpiadă! Găleți smălțuite cu smălț din Othelo! Toată lumea câștigă! Și numeroase obiecte pentru casă și petrecere. Pofțiți! Pofțiți! Cine ia oala cea

mare? Încap opt sute nouăzeci și trei de sarmale! Pofțiți!

Oamenii nu rezistau chemării. Roata se învârtea mereu. Niciun număr nu pierdea. Cei mai norocoși câștigau o solniță sau o ceșcuță de lut, care costau a treia parte din suma plătită pentru o tragere. De obicei însă ieșeau numai bucățele de ghips modelate și vopsite rudimentar. Își încercă și Tic de trei ori norocul și de fiecare dată câștigă aceleași obiecte. Un fel de lulea de ghips, care nici măcar nu era găurită.

– Nu se poate, îi șopti el lui Dan. Am numărat de câte ori s-a tras de când suntem noi aici. Știi de câte ori? De treizeci și opt de ori! Și, cu toate acestea, nimeni n-a câștigat un obiect mai mare... E o șmecherie la mijloc. În total sunt o sută douăzeci de numere. Fă și tu o socoteală...

Odată cu Dan mai auzi cineva vorbele lui Tic. Un tânăr înalt, puternic, cu aer de atlet, îmbrăcat într-un costum lejer sportiv. Abia își ținea răsul. Și el stătea de multă vreme acolo, urmărind împreună cu cireșarii ce se petrecea la roata norocului. Când Tic termină de vorbit, clătină din cap, parcă a aprobare.

Și deodată răsună vocea găjăită a proprietarului:

– Încercați-vă norocul! Vine, vine norocul! Încercați-l! Curaj! Curaj! Nimeni nu pierde! Vine, vine norocul!

Supunându-se parcă acestui îndemn, un tinerel de vreo 14–15 ani se îndreptă șovăitor spre roată. Stătu în cumpănă o secundă, își făcu apoi curaj și împinse șipca. Nu prea tare. Țăcănitul metalului lovit deveni tot mai rar. Tinerelul aștepta indiferent. Vocea găjăită îl trezi:

– A luat-o! A luat-o! Uite cum a luat-o!

Vesel de parc-ar fi câștigat el, proprietarul își agita într-o mână pălăria de paie cu boruri mari, iar în cealaltă o găleată roșie, frumos smălțuită. Oamenii se îmbulziră ca la nuntă. Băiatul luă repede găleata în mână și, parcă pentru a nu-i da timp omului cu pălărie de paie să se răzgândească, o și tuli printre rânduri, urmărit de o sumedenie de priviri invidioase.

Imediat își încercară norocul și alții. Printre ei și Tic. Tânărul puternic din spatele lui făcu un gest cu mâna, pentru a-l opri. Era însă prea târziu. Tic împinsese șipca. La fel ca norocoșii dinaintea

lui, câștigă aceeași lulea, inutilă, scârboasă. Două minute mai târziu, mâna lui Tic împinse din nou șipca. De astă dată nu mai câștigă luleaua, ci un obiect inform, colorat strident, care putea să reprezinte orice: de la papagal până la pantof. Se uită la Dan cu privirile unui om pus pe bătaie:

– Fir-ar să fie! Îmi vine să... O să arunc cu un bolovan în taraba asta! Mai zi că nu-i șmecherie! Dar tot nu mă las.

Tânărul atlet din spatele lui clătină iarăși din cap, în semn de aprobare. Izbuti să-l oprească la timp pe Tic. Se aplecă și-i spuse în șoaptă:

– Dacă-i șmecherie, de ce joci? Mi se pare că e a șaptea oară, nu?

Tic se uită plin de curiozitate la interlocutorul neașteptat. Nu descoperi dojana pe fața acestuia, ci mai degrabă veselie și complicitate.

– Dar dumneavoastră... începu Tic, însă nu mai avu vreme să termine întrebarea, pentru că vocea găjăită a omului cu pălărie de paie răsuna disperată:

– Încercați-vă norocul! Vine, vine norocul! Încercați-l! Curaj! Curaj! Vine, vine norocul!

Din mulțimea de spectatori se desprinsă un bărbat între două vârste, îmbrăcat destul de modest. Stătu și el în cumpănă o clipă. Parcă nu știa cum să împingă șipca. Mai tare sau mai încet. Până la urmă se hotărî. Împinse.

– A luat-o! A luat-o! țipă din nou găjăitul.

Numărul la care se oprise coarda de oțel – 72 – oferea drept câștig un serviciu de ceai de șase persoane.

Tic se uită întrebător spre cel care-l împiedicase să-și încerce pentru a șaptea oară norocul.

– Asta nu înseamnă nimic, îi șopti atletul. Ai socotit singur și ai ajuns la o anumită... idee. Toți sunt niște șmecheri. Și aici, și dincolo, la zaruri... și dincolo, la ceasuri... Ai prea mulți bani de pierdut?

– Sunteți chiar atât de sigur? întrebă Dan.

Atletul clătină din cap, aproape plictisit. Gestul lui arăta că nu mai are nicio îndoială. Ar fi vrut și Tic să întrebe ceva, dar îl opri

din nou vocea omului cu pălărie de paie:

– Vine, vine norocul! Încercați-l!

Tânărul cu înfățișare simpatcă de atlet se posomori.

– Niște dobitoci, niște pungași! șopti el printre dinți.

Nu-și termină însă bine vorbele, că o femeie blondă și durdulie se văzu posesoarea unei crătiți care reprezenta cel puțin de treizeci de ori valoarea taxei de participare la roata norocului.

– Acu ce mai spuneți? întrebă Tic triumfător, de parc-ar fi câștigat el obiectul. În ultimele douăsprezece trageri au ieșit trei premii mari. Am văzut cu ochii mei!

Atletul nu părea deloc convins. Își menținea în continuare părerea, pe care o exprima însă tot în șoaptă:

– E o șarlatanie! Dar dacă dumneata nu vrei să crezi...

Tic nu putea să creadă. Așa că mai câștigă două lulele și o pasăre neidentificabilă, cât degetul de mare. Ba îl îndemnă și pe Dan să-și încerce norocul de trei ori la rând, dar și acesta nu se alege cu nimic altceva decât cu două ceșcuțe și cu o lulea negăurită.

– La urma urmei, ce vrei tu aici? îl întrebă Dan iritat. Nu vezi că nu avem noroc?

– Aș vrea să câștig atletul acela cu discul, îi răspunse trist Tic. Are numărul optzeci și nouă. Odată mi-a ieșit optzeci și patru, altă dată optzeci și cinci. Nu vezi ce aproape am fost de el?

Dan holbă ochii. Era uimit. Cuvintele lui Tic ascundeau niște mistere.

– Întâmplător te-ai apropiat... sau...?

– Nu, Dan, îi răspunse Tic. Nu întâmplător. Am calculat și eu. N-ai văzut că trăgeam după ce șipca rămânea într-un anumit loc? La început m-am antrenat. Am vrut să mă obișnuiesc cu rezistența cuielor. Când am încercat cu adevărat, m-am apropiat de număr. Și dac-ai ști cât îmi place statuia aceea!

Dan trecu de la admirație la duioșie. Privi și el atletul cu discul și într-adevăr i se păru deosebit față de celelalte obiecte. Avea o anumită finețe și o mișcare grațioasă, care nu-i ascundea însă forța, și niște detalii care surprindeau prin autenticul lor.

– Într-adevăr, e foarte frumos, Tic. Nu știu cum a ajuns aici

printre atâtea crătiți și lighene...

Abia în acel moment începu Dan să cerceteze lucrurile care se înălțau în piramida din interiorul roții. Nu mai privi ca până atunci crătițele, gălețile, serviciile de ceai și de cafea, farfuriile colorate, castroanele și celelalte obiecte care încântă ochiul gospodinilor sau îi obligă pe cetățenii întârziați să-și încerce norocul, cu gândul de a-și împăca nevestele bosumflăte. Privea vâlmășagul de culori și străluciri cu ochi de artist. De aceea descoperi câteva obiecte care păreau stridente în piramidă. Investigația lui superioară era ajutată de semnele foarte precise ale lui Tic. Lucru ciudat, de astă dată gesturile celor doi cireșari se asemănau, se identificau. Și unul și altul căzură de acord că singurele obiecte care meritau atenția lor, care, eventual, puteau să intre în posesia lor – în afară de aruncătorul de disc – erau următoarele: o vază mare, lăcuită în culori închise și brăzdată neregulat de vinișoare aurii, probabil o imitație chinezească; un cuplu de dansatori sugerând o piruetă îndrăzneată, sculptat în marmură și așezat pe un soclu mare de granit; un cap în mărime naturală (Dan susținea că-l reprezintă pe Apollo) vopsit urât în bronz, fără să i se fi alterat însă frumusețea trăsăturilor; un negru bizar, îmbrăcat într-un costum alb colonial, cu caschetă pe cap și cu arme prinse la centură. Celelalte statuete erau banale sau erau atât de prost executate, încât făceau rău privirilor.

– Ei, ce crezi, avem vreo șansă? îl întrebă Tic pe Dan.

Dan nu avu vreme să-i răspundă, sau poate că Tic se dezinteresă pentru un moment de răspunsul prietenului său. Cireșarul cel ciufulit se uita pe furie la un personaj ciudat, care apăruse ca din pământ lângă roata norocului. Era un om înalt și slab, adus din spate, îmbrăcat într-un pardesiu lung, cenușiu, cu o pălărie de aceeași culoare și cam ponosită, pe cap. Într-o mână ținea o umbrelă bine strânsă, care-i servea și de baston. Și umbrela era tot gri. Și batista cu care-și acoperea nasul și gura, parcă pentru a se apăra de praf, era gri. Niște ochelari cu rame groase și lentile întunecate îi ascundeau ochii.

– Pariezi cu mine că are mustăți? spuse pe neașteptate și cu multă siguranță Tic.

– Le-ai văzut înainte de a și le acoperi cu batista? întrebă la rândul lui Dan.

– Nu. Dar dacă te uiți mai bine, ai să vezi la marginea de jos a batistei capătul unei bărbi. O barbă sură.

– Aha! se dumiri Dan. Logică „ticiană”: Cine are barbă nu se poate să nu aibă și mustăți... Dar să știi că nu e regula absolută.

– Sssst! făcu Tic, ducând mâna la gură. Hai să ne apropiem de el. Dar mai întâi urmărește-i privirile...

Cireșarii își croiră drum prin mulțime. Apropiindu-se de „omul în gri”, Dan avu timp să-l observe. Din locul unde se afla, omul în gri trebuia să-și îndoaie gâtul pentru a avea în raza privirilor lui un anumit obiect din piramida roții norocului. De aceea, ochelarii nu-i puteau ascunde intenția.

Cireșarii îl supravegheau. Obiectul cu pricina era aruncătorul de disc.

În câteva clipe, Tic și Dan ajunseră în spatele ciudatului personaj. Tocmai la timp pentru a-i auzi vocea – o voce pițigăiată, nervoasă – cu care se adresa omului cu pălărie de paie:

– Nu vindeți cumva aruncătorul de disc? E singurul obiect care mă interesează...

Proprietarul tarabei rămase un moment nehotărât. Voia să spună ceva, dar parcă buzele nu aveau curajul să se deschidă.

În clipa aceea, Tic îl zări alături pe tânărul cu înfățișare de atlet. Părea și el foarte interesat de ceea ce se întâmplă în fața lui. Dintr-un exces de simpatie, cireșarul îl lovi cu cotul, dar imediat se rușină. Atletul însă îi răspunse cu același gest, îi făcu complice din ochi, apoi îi indică printr-o privire scurtă personajul gri.

– Îl vindeți sau nu? întrebă pentru a doua oară acesta.

Omul cu pălărie de paie redeveni subit oratorul dezinvolt, cu voce găjăită:

– Încercați-vă norocul! Statuia lui Fradaburidi!

– Fradaburidi? repetă uimită o voce pițigăiată.

Apoi, cu un gest furios, omul în gri împinse șipca de lemn, după care dispăru în mulțime.

– Optzeci și nouă! țipă ca un apucat proprietarul tarabei. Optzeci și nouă!

Dan simți degetele lui Tic înfigându-i-se în braț ca niște cârlige. Își smuci mâna, dar într-o clipă se pomeni că repetă și mai violent gestul lui Tic:

– Aruncătorul de disc! Dacă n-ar fi plecat...

Numai atletul de lângă ei părea sceptic:

– Nu cred eu că va câștiga vreodată cineva aruncătorul lui Fradaburidi.

Tic nu era însă de acord cu această părere:

– Păi n-ați văzut că l-a câștigat? În fața noastră. Dacă ar fi jucat cu adevărat...

– I-ar fi ieșit o lulea sau o pasăre ca acelea pe care le ai dumneata în mână... Ți-am spus că-s toți niște șarlatani...

Clătină din cap înfuriat, apoi își făcu loc cu coatele printre spectatori. Tic îi urmări multă vreme cu privirea silueta. Era aproape cu un cap mai înalt decât oamenii pe lângă care trecea.

„Oare cine-o fi?” își spunea în gând cireșarul. „Și de ce-o fi atât de înfuriat pe...?” Dar nu mai avu timp să-și termine gândul. O voce binecunoscută se ridică deasupra tumultului.

– A luat-o! Uite cum a luat-o!

Un fior săgetă inima lui Tic. Întoarse capul iute ca un câțel. Se liniști repede. Aruncătorul de disc se afla la locul lui. În schimb, pe palma întinsă a omului cu pălărie de paie se odihnea strălucitor un castron de supă. Câștigătorul nu-i era necunoscut. Parcă-l mai zărise undeva, și nu de multă vreme, își aminti imediat. Era același tinerel care câștigase cu vreun ceas înainte o găleată roșie smălțuită. Numai că de astă dată purta pe cap o șapcă albastră, cu cozoroc de țiplă. De aceea nu-l recunoscuse imediat. Și simțea cum îl roade invidia.

– Oare de ce unii oameni sunt atât de norocoși! îl întrebă el pe Dan. Eu am tras de zece ori și m-am ales cu niște...

Nu mai rosti cuvântul. Se mulțumi să scape din mână obiectele câștigate. Îl imită și Dan.

– Cu banii pe care i-am pierdut aici, Ticușorule...

– Adică tu îți închipui că n-o să câștig eu aruncătorul de disc! Chiar de-ar trebui să-mi risipesc toate economiile... Nu mă las. Și-mi pare bine că n-am uitat carnetul C.E.C.

Dan nu părea prea convins de ceea ce auzea.

– Eu nu zic că n-ai putea să-l câștigi... Dar mai este un lucru la care ar trebui să te gândești. Șansa aceasta o are oricine. S-ar putea ca mâine dimineată să nu-l mai vedem acolo...

– Înțeleg, răspunse Tic nu tocmai mulțumit. Vrei să plecăm și să ne întoarcem mâine dimineată... Fir-ar să fie! Nu mi-e necaz că plecăm. Mi s-a făcut și mie somn. Mi-e teamă să nu-l câștige altcineva. Asta e! Ce zici? Să mai încerc o dată?

– Treaba ta, răspunse Dan. Nu zic nici da, nici nu. Știi tu ce se întâmplă în asemenea cazuri... N-am acum nevoie de tunete. Am nevoie de liniște, pentru că mi-e un somn cumplit.

Tic stătea la îndoială. Să mai încerce sau nu? Avea nevoie de un îndemn. Afirmativ sau negativ. Răspunsul lui Dan, neutru, îl țintuia locului... Ce să facă? Noroc că-l zări în mulțime pe tânărul cu înfățișare de atlet. Venea spre ei, spre roata norocului. Prin urmare nu va mai juca... până mâine dimineată.

– Atunci hai să mergem! îi spuse el lui Dan. Poate că până mâine dimineată n-o să se câștige... Și poate că până atunci vom descoperi o metodă care să ni-l aducă mai sigur în mâinile noastre.

Tic își făcea curaj, pentru că în sinea lui era trist. Cheltuise o groază de bani, îi risipise în vânt și mai ales simțea că n-o să se poată stăpâni și va mai pierde încă mulți.

– Nu! se hotărî el. Numai mâine! Nu se poate să nu-l câștig. Uite, aș fi în stare să-ți jur, dar încă n-o fac. Și nu înțeleg cum poți fi tu atât de nepăsător?

– Nici eu nu știu ce e cu tine, îi răspunse Dan. Oare te atrage aruncătorul de disc sau jocul în sine?

Apariția atletului le întrerupse convorbirea.

– Ei, v-ați lecuit? îi întrebă acesta. Mai bine duceți-vă acasă... Nu se termină bâlciul într-o zi!

Și iarăși îi făcu un semn de complicitate cu ochiul lui Tic. Când se uită însă spre roata norocului, privirile i se încruntară.

Cireșarii mai zăboviră un timp în iarmaroc, însă nu la roata norocului. Undeva, în apropiere. Se ascunseseră în umbra unei tarabe închise și de acolo îl urmăreau pe atletul încruntat. Îl vedeau nemișcat, cu mâinile în buzunare, cu privirile întunecate.

Din când în când clătina din cap, de parc-ar fi dibuit rostul sau înțelesul unor enigme.

– Oare cine-o fi și ce-o fi cu el? întrebă Dan. Nici nu vorbește, nici nu joacă, nici măcar nu se înveselește...

Tic nu știa nici el ce să răspundă. Mintea lui făurea fel de fel de planuri legate de aruncătorul de disc.

3

Cireșarii intrară în cameră pe drumul pe care ieșiseră. Adică pe fereastră, slujindu-se de același nuc docil și prietenos. Ora era destul de târzie. Se apropia miezul nopții. Aprinseră lumina cu multă precauție – de altfel inutilă – se mișcară în vârful picioarelor, cu ochii întredeschiși, pentru a suporta mai ușor strălucirea becurilor. Tocmai în clipa când se pregăteau să-și facă un semn de mulțumire cu cotul, privirile lor întâlniră o coală de hârtie, fixată probabil cu o pioneză sus, în ușa care ducea spre balcon. Poate că n-ar fi observat imediat coala, dacă n-ar fi fost tăiată în diagonală de o săgeată groasă, făcută din tuș negru. Bineînțeles că săgeata era doar un semnal de atenție. Când se apropiară ca hipnotizați de ușă, cireșarii descoperiră în dreapta și în stânga săgeții câteva rânduri scrise de mâini diferite.

– Țsta e scrisul Mariei, spuse Tic, arătând spre rândurile din dreapta. Dacă nu-l mai cunosc eu...

– Iar ăsta, descoperi la rândul său Dan, indicând cu degetul rândurile din stânga săgeții, e scrisul scumpei mele verișoare. Numai ea are obiceiul să folosească atâtea bucle și să-și încline literele spre stânga.

Preocuparea lor era prea formală pentru situația în care se aflau. Se agățau dinadins de idei colaterale, pentru a întârzia un lucru pe care-l simțeau neplăcut. Bănuiau ei că au comis pe undeva o trădare. De aceea își relatau descoperirile, plimbându-și privirile pe tavan, cu un glas care trăda o indiferență prea sigură pentru a fi reală. Nu puteau însă evita pentru multă vreme contactul cu literele care deja le ardeau ochii. Tic – pe care-l

cunoaștem cu toții ca pe o persoană înzestrată din plin cu simț practic – își făcu, primul, curajul și citi cu voce surprinsă – fără îndoială prefăcută – rândurile Mariei:

– Ți-am spus eu că e ea, începu el, se cunoaște de la primele cuvinte: „Să vă fie rușine -----” (Prea multe liniuțe și dacă le număr... da! ne aseamănă cu animalele acelea cu urechi lungi, de care râde toată lumea. În fond e o proastă, pentru că fapta noastră nu are nimic de râs în ea.) Așa! Mai departe: „Ați plecat, bineînțeles, la iarmaroc, întâi ați mâncat gogoși, pe dreapta, ca să ni le turnați nouă, mâine dimineață, sub forma unui somn lung și a unor vise încâlcite...” (Îi place s-o facă pe deșteaptă. De unde știe ea ce i-am fi spus mâine dimineață?)

– Ba mie mi se pare, recunosc eu Dan, că i-aș fi vorbit chiar așa despre prima noapte petrecută aici...

– Tu! Ei bine, află că eu i-aș fi spus că am citit o carte până la miezul nopții și că pe urmă m-am gândit la ce ni s-a întâmplat nouă, vara trecută, la castelul celor două cruci. Lasă, lasă, n-o mai apăra. Mai bine să citesc mai departe: „Pe urmă v-ați dus în partea stângă, ați holbat ochii ca niște nătărăi la panoramele grotești de acolo... (Las' că-i arăt eu mâine dimineață. Își dă aere de detectiv!) apoi cârnul și-a consumat un sfert din economii jucând la roata norocului... (Nu-i adevărat! N-am cheltuit decât... decât a cincea parte, o cincime și jumătate!) și a câștigat: un păun, o privighetoare, o ciocârlie, o vrabie, un crocodil, o găină etc., și un măgăruș mai mic decât el... (Nu-i adevărat! Mi se pare că am câștigat și niște lulele.) Încă o dată să vă fie rușine, pentru că nu ne-ați invitat și pe noi. Ne-am fi întors mai devreme acasă și am fi redus la un sfert cheltuielile, chiar dacă ne-ați fi oferit câte două gogoși. Acum e trecut de zece, ne ducem la culcare și ne gândim că Dan devine pe zi ce trece mai nesuferit și mai urâcios. Celălalt... (probabil că e vorba de mine) e un ingrat și un ----- mare?...” (Ce lipsă de fantezie! Folosește același cuvânt, în locul liniuțelor, la singular...)

În sinea lui, Tic era amărât. Își disimula însă starea, luând masca unui om plictisit și jignit pe nedrept.

– Degeaba, Tic, spuse Dan cu blândețe, Maria are dreptate. Nu

crezi tu că merităm epitetele acelea înlocuite cu liniuțe?

– Se putea să nu-i iei tu apărarea... ripostă cireșarul cel cârn și ciufulit. Să știi că n-ai niciun folos din asta. Nu-i pasă niciodată de tine. Dar mai bine citește ce scrie ailaltă, care-și potrivește scrisul după forma părului.

Dan se supuse imediat cererii lui Tic, pentru a scăpa de un sentiment neplăcut de jenă:

– Ioana! Pare mult mai zgârcită decât Maria. Sau poate e mai timidă. În sfârșit... Să descifrăm bucelele ei. Da: „Nu era nevoie să săriți pe geam și să coborâți pe nuc. Am avut grijă să vă las toate ușile deschise, pentru că așa e obiceiul la noi și pentru că voiam să vă facem o vizită. Nu vreți să întocmim mâine dimineață un plan, un program de distracție?”

Tic reținu un singur lucru din rândurile fetei cu bucle:

– De unde a știut ea că am plecat pe geam? Doar n-am lăsat niciun semn. Sau...

Renunță însă la vorbe, cel puțin pentru câteva clipe, și aleargă la geam, unde întreprinse niște cercetări meticuloase, care l-ar fi făcut invidios și pe Sherlock Holmes.

– Da! se dezmetici el. Mai întâi am lăsat deschis chiar geamul ăsta atât de puțin folosit, care dă spre nuc. Pe urmă am uitat aici scaunul pe care ne-am cățarat. Și mi se pare că am julit puținel și peretele cu vârful pantofilor. Ne-am purtat ca niște proști...

– Știu eu, Ticușor. Eu cred mai degrabă că nici Maria, nici Ioana nu sunt chiar atât de naive... Pe Maria o cunosc eu bine...

– Eu o cunosc și mai bine! se burzului Tic. Știu eu câte parale face. Dacă n-aș fi eu...

Dan căscă de câteva ori, fără să se mai ascundă, ducându-și mâna la gură. Începu chiar să se dezbrace, lângă patul comod, pentru a nu-i mai da lui Tic posibilitatea să înceapă o nouă conversație pe care capul lui buimac n-ar mai fi putut-o suporta.

– E aproape miezul nopții, se tângui el. Și mi s-au făcut pleoapele de plumb, Ticușorule. Noapte bună!

Mai mult din spirit de imitație, ceea ce nu prea era în obiceiul lui, Tic se dezbracă și se întinse, fără prea multă convingere, pe patul de campanie. Plăcerea contactului cu somiera elastică și

confortabilă nu țină prea multă vreme. Îl năpădeau roiuri de gânduri, iar imaginile care colorau aceste gânduri încă nu voiau să se încâlcească, în ciuda întunericii care învăluisese camera.

– Hm! spuse el râzând. Ce caraghios era ăla cu pălărie de paie! Ai văzut? Când își scotea pălăria, parcă descoperea o sfeclă roșie, nespălată. Și când țipa, i se umflau ochii... parcă îi sufla cineva în ceafă.

– Da... mormăi Dan ca prin vis. Cineva în ceafă... O pompă. O pompă de bicicletă.

– Nu-i adevărat! Mie mi se părea că-i suflă cineva în ceafă, într-o gaură. Da... Și puștiul ăla... ăla cu cozoroc de țiplă. Stătea ca un bleg acolo, învărtea fără să se uite... Ia spune! De ce toți blegii au noroc? De ce a câștigat de două ori? De două ori a tras și de două ori a câștigat obiecte mari... Eu am tras... Știi de câte ori am tras eu? De treisprezece ori! Pssst! Maria are dreptate! Dacă mai pun la socoteală și costul gogoșilor, am cheltuit într-adevăr un sfert din economii... De treisprezece ori! Și ce-am câștigat? Niște lulele și niște orătănii cu fulgi în coadă. Și eu am calculat de fiecare dată... Nu-i așa că are dreptate Maria?

– Maria... Maria... șopti Dan pe jumătate adormit.

– Parc-ai spune poezii, așa îi rostești numele... Hei! Nu cumva ai adormit?

– Cum? tresări Dan speriat. Cine-a adormit?

– Tu! Șopteai numele Mariei ca într-o poezie, ca într-un cântec. Nesuferita...

– Eu? Poate am visat, Ticușorule, se scuză Dan rușinat. Mi se încălesc toate gândurile. Zău, lasă-mă să dorm...

Tic își scoase limba pe întuneric, în direcția lui Dan. Apoi se ridică într-un cot și spuse cu glasul unei bunici:

– Dormi, dormi, copilașule... nani, nani... La urma urmei, pot să gândesc și singur. Și la altă urma urmei, ai tot dreptul să dormi, să visezi...

– Zău, Ticușorule, am și eu dreptul să dorm...

– Dar și eu am dreptul să gândesc cu voce tare. Dacă nu-mi închipui că mă ascultă cineva, mi se încetează ideile...

– Nu te ascultă nimeni, Ticușorule. Eu am adormit... Nu ai

nevoie decât de un sfert de metru pătrat de ceață, un decimetru cub... un degetar...

Tic nu-l mai asculta. Alte imagini îi apăreau în minte. La început confuze, dilatate, nesigure, dar se concentra atât de mult să le prindă, să le rețină, încât izbutea să le clarifice, să risipească negura care le învăluia. Uneori chiar se pomenea că suflă cu buzele ținute parcă pentru a împrăști, pentru a alunga un val de fum răutăcios.

– Și omul gri!... Ce om ciudat! Totul în gri. Parcă era scos din cenușă... Oare de ce își acoperea fața? Și de ce purta ochelari întunecați noaptea? Tu crezi că era atât de bătrân pe cât părea? De ce nu-și ascundea barba... și mustățile?

Un nou val de ceață îl înfășură pe Tic. O clipă, gândurile i se încâlciră. Tresări însă repede ca un automat și se feri, inutil, de parc-ar fi fost prins asupra unui fapt urât:

– Dan! Ai adormit? întrebă el. Hei, Dan!

– Da... da... bolborosi Dan prin somn.

– Tu crezi că bătrânul acela în gri era chiar atât de bătrân? Știi? Ăla cu batista, cu mustățile nevăzute...

– Da... da... îi răspunse Dan.

– Eu nu cred! E ceva necurat la mijloc. Și aruncătorul de disc. De ce voia tocmai aruncătorul de disc? Ce-i trebuie unui bătrân atletul acela frumos? Spune și tu!

– Da... da... repeta Dan.

Tic se ridică iarăși într-un cot, cu gândurile aprinse de altă imagine:

– Și atletul acela... Nu, nu aruncătorul... Ăla din spatele nostru. Ăla cu părul tuns scurt. Zău că era foarte simpatic. Ce căuta el acolo? Tu știi că n-a jucat niciodată? Zău că da! Și se uita mereu, parcă nu voia să-i scape nimic. Dacă l-aș fi ascultat pe el... Am mai tras pe urmă de... oare de câte ori am tras? De patru... de cinci ori? Oare de câte ori am tras?

Tic se lupta cu somnul. Nu voia să se lase doborât. Își schimonosea fața, își scutura mereu capul, uneori își înfîșea unghiile în frunte. Imaginile piereau, se topeau într-o ceață, pe care n-o mai putea alunga cu forțele lui slăbite. Valurile erau tot

mai dese, mai groase, auzul își punea paveze prin care răzbăteau vag acorduri ciudate, lăbărțate, stranii, de fanfare. Tot ce mai rămăsese treaz, conștient, se condensa într-o dorință moale, grea, care-l îneca încet ca o apă cleioasă, ca un nămol. Aruncătorul de disc. Îl dorea ca pe o ființă vie, ca pe o călătorie, ca pe o poveste din vremea însetată a copilăriei, ca pe albul unei fete întâlnite demult, într-un cuib al munților.

Un fulger de luciditate, de trezie îl răscoli, fără să-l scoată însă din starea de toropeală care-i îngreuna trupul și membrele.

„Trebuie să dorm, își spuse el în gând. Trebuie să dorm, și mâine să fiu limpede, și mâine... Ce este mâine? Ce trebuie să fac mâine?... Unde?”

O roată uriașă se învârtea amețitor. Se învârtea, se învârtea și coarda de oțel care lovea cuiele nu mai scotea zgomote. Cuiele erau de lemn și coarda, o vergea de pluș care nu scotea zgomote, ci trimitea niște valuri calde de ceață, niște valuri care legănau, care ungeau pleoapele cu catifea, care se strecurau în urechi până la timpane, care obligau răsuflarea să fie tot mai lentă și mai regulată.

Era miezul nopții, era ora somnului naiv, dulce, generos, pe care-l merită copilăria.

Și deodată, ca o trompetă semeață, unică, arogantă, răsună cântecul unui cocoș. Și Tic și Dan se treziră speriați. Parcă le țipase cineva în ureche printr-o pâlnie. La început nu înțeleseseră ce s-a întâmplat. Abia după câteva minute, când răsună al doilea „cucurigu!” la fel de falnic și de entuziast, amândoi pricepură cine i-a trezit. Dan se tângui neputincios. Tic însă, mai practic, alergă la geamuri și le închise fără șovăială. Niciunul nu se trezise de-a binelea. Acționau ca niște somnambuli. Adormiră repede, dar nu scăpară de atenția cocoșului. Acutele lui desperate străpungeau pereții și ferestrele ca pe niște țesături de mătase. Tic se uită la ceasul lui fosforescent. Era ora unu.

– Poate că de la ora asta se va potoli, îi spuse în șoaptă lui Dan. A anunțat miezul nopții pentru noi, apoi pentru Europa centrală. Cred că nu-l interesează și țările din preajma primului meridian.

– Nu știu de ce vorbești în șoaptă? îl întreabă Dan. Ți-e teamă să

nu te audă?

– Mi-e teamă să nu mă trezesc, răspunse Tic bosumflat.

Somnul le dădea târcoale și niciunul nu i se împotriva. Imagini confuze începeau să se transforme în vise. Poate că pe fețele lor răsărea zâmbetul duios și liniștit al destinderii, al trecerii spre somn. Primele tresăriri, primele neguri și încâlceli...

Și iarăși strigătul victorios de trompetă!

Cu mâinile la urechi, Dan începu să se tânguie și să se roage:

– Fă ceva, Ticușorule! Altfel mă sinucid. Îmi dau cu ceva în cap... sau mai bine dă-mi tu cu ceva în cap, ca să nu mai aud asasinul.

Tic nu se lăsă prea mult rugat. Dibui un obiect undeva pe o ladă de lângă patul lui și-l aruncă drept în capul lui Dan.

– Pune-ți perna pe cap, poate că nu-l mai auzi! Eu o să-mi sacrific un pantof. Deocamdată e ora unu și un sfert...

– Crezi că pantoful e mai bun decât o pernă? întrebă Dan.

Tic nu-i răspunse. Deschise geamul și așteptă cu răsuflarea tăiată. Aproape un sfert de oră rămase acolo, tremurând, cu pantoful în mână. Abia la unu și jumătate, un „cucurigu” viteaz îi indică locul unde se află cocoșul. Bănuia că e cocoțat pe o creangă laterală a nukului. Azvârli pantoful cu precizie în direcția aceea și niște cărâieli speriate îl anunțară că nu greșise ținta. Se auzi și un zgomot de crengi lovite, parcă provocate de căderea unui corp.

– Cred că l-am pregătit pentru ciulama, spuse Tic în șoaptă. Dacă nu i-am spart capul, atunci și-a rupt gâtul în cădere.

Tic era optimist. Exact din același loc, un sfert de oră mai târziu, cocoșul își azvârli în văzduh și în camera celor doi cireșari proiectilul sonor. Tic îi trimise în schimb, drept cadou, celălalt pantof, ceea ce stârni ca și mai înainte critici și refuzuri cârâitoare, fâlfâit de aripi și lovituri de crengi. Un vaiet prelungit și exprimat în limbaj păsăresc umplu de bucurie inima somnoroșului cireșar.

– Tu nu simți mirosul pulpelor prăjite? Eu simt și aroma garniturii de cartofi, și gustul verzii călite. Noapte bună! O să visez o friptură...

Cireșarii nu apucară să intre în relații de armonie cu visul. Nici măcar cu somnul. Exact peste un sfert de oră, nemuritorul cocoș

era la datorie cu trompeta și mai strălucitoare, și mai sonoră.

Spiritul practic iarăși birui în Tic:

– Cel puțin acum îi cunosc programul. Își începe concertul la douăsprezece, la miezul nopții, și-l repetă la fiecare sfert de oră. Îmi pare rău că nu mi-am adus praștia. Nu mai scăpa el de pilaf. Cu foi de dafin, așa cum îl face Zânica, în partea dreaptă a Căprioarei. Dacă ești drăguț, dă-mi pantoful stâng!

Eforturile cireșarilor fură zadarnice. Nici pantofii lui Dan nu izbutiră să vicieze fidelitatea și precizia cocoșului. Se uitau amândoi la ceas, așteptând să se scurgă sfertul de oră dintre un cântat și altul. E adevărat că se prefăceau adormiți, își îndesau pernele pe cap, își propuneau vise, dar totul zadarnic. Obsesia era mai puternică decât voința lor. Mureau de somn, dar nu puteau să adoarmă. Se va scurge oare un sfert de oră fără să cânte cocoșul? Așa treceau orele, împărțite în sferturi precise și toate semnalate de ceasornicul cu pene, pinteni și creastă. Abia în zori, oboseala îi doborî în niște tenebre din care nu-i mai puteau scoate tunuri și canonade și divizii întregi de cocoși înfumurați.

Dar două cuvinte rostite în șoaptă?

Capitolul II

1

– Sus, leneșilor! răzbătura șoaptele Mariei prin ușa întredeschisă.

Dan sări ca o lăcustă în mijlocul camerei. Tic își ascunse și mai aprig capul între perne, fără să uite să mormăie mai întâi câteva cuvinte:

– Huo! Nu vreau să mă scol odată cu cocoșii!

– Dac-ai ști tu de când s-a trezit cocoșul! încercă să-l consoleze Maria.

Din patul lui Tic, o pernă își luă zborul cu precizia unui cântec de cocoș. Poposi exact în spațiul dintre ușă și pervaz, unde cu o clipită înainte se aflase capul Mariei. Și asta fără ca frățiorul să fi deschis ochii.

– Lasă-mă în pace! se răsti el. Și dacă vrei să știi, criminalul cu pinteni s-a trezit exact la miezul nopții cu hotărârea mizerabilă de a-i trezi și pe cei din jur.

– Pe cei care și-au ales atunci ora de culcare, adăugă cu un ton de admonestare Maria.

– Ce oră de culcare? întrebă Dan încă buimac. Dormeam ca niște îngerași cu aripile moleșite.

– Adică n-ați aprins lumina, când v-ați întors? N-ați citit răvașele noastre de dragoste? Nu v-ați smuls părul din cap de rușine? Sau sunteți niște diavoli mincinoși?

– Aaa! își aminti Dan. Am făcut o plimbare prin împrejurimi. Sufăr de o insomnie congenitală, știi tu...

– Hm, nu suferi de insomnie... spuse Maria de după ușă. Suferi de minciună congenitală, nesuferitule! Întocmai ca haimanaua aia cârnă, care-și dă aere de frățior precoc. Să vă fie rușine!

Tic bățâia de nerăbdare. Voia să-i dea Mariei o replică usturătoare, dar capul lui era încă pe jumătate amețit. Putea să se

schimonosească, să scoată limba, să-și prelungească nasul, batjocoritor, cu ajutorul palmei. Dar ce folos? Ascunsă după ușă, surioara lui nu ar fi văzut nimic. Spuse ce-i veni în minte atunci:

– Și ție, mă rog, de ce să nu-ți fie rușine? Repeti niște cuvinte urâte ca o papagaloaică. Altceva nu poate să intre în capul tău strâmt și negricios, fără bucle... Mi-e somn și dacă mi-ai vedea limba...

– Bine! se retrase Maria îmbufnată. Să știți că nucul e pus acolo pentru umbră. Așa că dacă v-ați fi uitat la ceas și nu la fereastra pe care ați sărit ca niște nătărăi... Noi ne ducem la plimbare. Într-o poiană fără nume. Adio și să mai știți că nu v-am trezit până acum... din milă.

Nu era o amenințare vană. Maria cobora într-adevăr treptele. Și încă foarte repede.

– Tu chiar crezi că ne lasă singuri cu profesorii ăia pensionari? întrebă Tic speriat. Trebuie să-mi lustruiesc pantofii, să-mi fac câte două funde la șireturi și să-mi pun și o șapcă pe cap. Știi, cu părul meu o să creadă că nu m-am pieptănat. Numai nasul nu văd cum să mi-l aranjez. O să spună că-l țin așa într-adins.

Dan se înveseli la început, dar când se uită la ceas se pomeni că-și trage o palmă, pentru a se trezi mai bine.

– E trecut de zece, Ticușorule! Ce ne facem?

– Dacă mai ai nevoie de palme, răspunse Tic repede, pot să-ți împrumut o curea. Odată a fost și ea piele vie.

– Mai bine împrumută-mi o pereche de pantofi de piele, se rugă Dan, uitându-se stăruior pe fereastră. Nu văd nici măcar un centimetru de șiret.

Imediat apăru și capul lui Tic în cadrul ferestrei. Ochii lui iscodiră cu puterea unui binoclu toată porțiunea de sub nuc, dar zadarnic! Nici urmă de pantofi!

– Dacă ni i-au luat ei? întrebă Tic agitat. Aoleu! Să vezi ce morală și ce exemple din antichitate și din cartierul ăsta, de acum treizeci de ani!

– O să spunem că așa e tradiția în orașul nostru, zise Dan. În loc să se lase pantofii, ca la hotel, în fața ușii, se lasă în curte, pe cerdac, sau pe trepte...

- Tu crezi că eu, când am aruncat cu pantofii, am calculat în așa fel ca să cadă unul lângă altul pe cerdac?

- Dacă n-au închis poarta, aseară! râse Dan. A intrat un câine străin, sau o pisică și a târât pantofii. Bine că n-a fugit cu ei în stradă. Gata!

Tinerii făcură un duș zdravăn și se îmbrăcară la iuțeală. Jos, în hol, îi aștepta masa. Dulceață, unt, cașcaval, ceai. Ceaiul se cam răcise. Pășeau încet și cu teamă pe covor, parcă pentru a-l feri de uzură. Auzind un zgomot îndepărtat se așezară repede pe scaune, pentru a nu li se vedea picioarele goale. Noroc că fața de masă era lungă. Gestul lor fu atât de iute, încât simțiră din plin contactul cu niște obiecte dure, nemiloase, pe care nu le observaseră pe scaune. N-avură vreme să încerce vreo manevră, pentru că ușa din dreapta se deschise. Bunica, înaltă și severă, își făcu apariția și-i iscodi îndelung și fără jenă din pragul ușii. Dan suportă ca un stoic durerea, care-i stâlcea fundul, cu gândul că merită o asemenea pedeapsă pentru faptele comise în timpul nopții. Tic se simțea însă nedreptățit. Căuta un pretext care să-i salveze pulpele de acțiunea tenace și neîndurătoare a cioturilor de sub el.

- Aseară parcă erați mai mici, răsună vocea bătrânei. Sau poate păreați așa, din cauza luminii electrice.

Cei doi rămăneau muți și nemișcați. Numai Dan, văzând cum tremură buzele prietenului său, înțelese câte replici usturătoare erau spuse în gând.

- Vă lipsește ceva? întrebă parcă mai îngăduitoare bunica.

- Puțin unt, spuse Tic, cu un curaj nemaipomenit.

- Extraordinar! se supără gazda. Nu trebuia să le las pe ele să pregătească masa. Tocmai untul să-l uitate! Oare pe unde le umblă gândurile? Când aveam vârsta lor, ehei... mi-aduc aminte, la onomastica unei mătuși... Da, da, era ziua mătușii Smărăndița, și mi se dăduse mie în grijă pregătirea mesei.

- Și puțină sare, vă rog, se milogi Tic, nemaiputând suporta durerea. Și dacă aveți și puțină lămâie...

Bătrâna se uita la el, din pragul ușii, ca la o arătare. Nu-și putea crede urechilor. Sentimentul de gazdă birui însă în ea:

- Sigur că da! Mie nu mi-ar fi scăpat. Oare pe unde le umblă

mintea?

Și părăsi, în sfârșit, camera. Cam neconvinsă, cam nesigură, încă nehotărâtă. Nu știa ce să admonesteze mai întâi: vina și superficialitatea fetelor sau obrăznicia naivă a ciufuliciului?

– Untul! țipă Tic, imediat ce bunica dispăru. Ascunde-l undeva, sub masă, unde știi! Sarea o răstorn eu în buzunar, iar lămâia... Unde să ascund lămâia?

Amândoi săriseră în picioare, descoperind în același timp pe scaune obiectele care-i torturaseră până atunci: pantofii. Bineînțeles, fiecare se așezase pe pantofii celui alt.

– Nu puteau să ne indice locurile cu o carte de vizită, mormăi Dan înfuriat.

Schimbară la repezeală încălțăminte și în mai puțin de o secundă erau amândoi cu pantofii în picioare. Nu se gândiră să-și înnoade șireturile. Voiau mai întâi să citească un bilețel strecurat în pantoful lui Dan.

– „Altă dată, imită Tic vocea Mariei, să nu vă mai lăsați pantofii sub nuc. Puteți să vă cățarați cu ei în picioare. O oră întreagă ne-am chinuit să-i curățăm. Toate orătăniile din curte și-au găsit de lucru în preajma lor...” Of! Bine că n-au dat peste ei bunicii. Sunt convins c-am fi umblat toată ziua în ciorapi prin cameră...

Nu mai avu timp să-și continue atacurile, pentru că bunica pătrunse în sufragerie, cu o tavă încărcată.

– Lămâia am găsit-o, o întâmpină Tic foarte îndatoritor. Era după ceainic.

– Și untul, completă Dan, zâmbind oarecum vinovat. Era după coșul cu pâine.

Dacă fetele uitaseră ceva, acel ceva era coșul cu pâine la care se referise Dan și care se afla plin, cu o piramidă de felii prăjite, pe tava bunicii severe.

Bătrâna, pe nedrept numită astfel, pentru că era încă viguroasă, dreaptă, doar cu câteva fire albe în păr, răspunse cu siguranța care o caracteriza, fără să ia în seamă, sau poate fără să observe, fâstăceala celor doi cireșari:

– Nu era chiar după coșul de pâine, și asta spre norocul Ioanei. A avut grijă să-l lase în frigider. Îmi pare bine că au mâncat

jumătatea de pachet, care a rămas de aseară. Îi place atât de mult untul surioarei matală?

Tic tresări brusc și se uită speriat pe geam. Gestul neașteptat al cireșarului, un gest de spaimă, de surpriză neplăcută, era cât pe aci să răstoarne tava din mâinile bunicii. Nu pentru că Tic ar fi trimis un proiectil nevăzut drept în brațele care țineau tava, ci din simplul motiv că bătrâna îl imită pe cireșarul cel cărn. Tresări și ea și se uită spre geam, parcă pentru a preîntâmpina o primejdie, dându-i astfel răgaz lui Tic să dosească jumătatea de pachet de unt sub niște șervețele.

– Mi s-a părut că văd un uliu, spuse el, după ce-și îndeplini cu succes misiunea. Dar nu era decât un cocoș...

Micul dejun începu și continuă fără alt incident. Rezemată de fereastră, bunica îi supraveghea și-i îndemna din când în când cu privirile, sau chiar cu vorbele, să se ospăteze din belșug. La terminarea mesei mulțumiră politicos amândoi, prezentându-se în fața ei ca niște nepoți care cer voie să se joace...

– Să vă fie de bine, le ură ea. Și să vă înnodeați șireturile.

2

Exista o poiană fără nume într-una din pădurile care împrejmuiau orașelul, botezată astfel, pesemne, de un cetățean aflat în conflict temporar cu fantezia. Cei doi cireșari, crezând că Maria le oferise spre dezlegare o enigmă, nu întrebă unde se află poiana fără nume, ci căutară să și-o imagineze privind, cel puțin câteva minute, cu asiduitate, ochiurile de verdeață care se zăreau, ici-colo, pe dealurile împădurite. Investigația îi obosi repede. Ajungând la concluzia leneșă, dar foarte argumentată, că e imposibil să descopere poiana în care s-au dus fetele („niște scârboase, niște nesuferite care au vrut să scape de noi”), porniră bineînțeles cu pași chinuiți și cu niște mutre de martiri spre iarmaroc. Autoflagelarea ținu doar două-trei minute. Așa că după câteva sute de metri alergau veseli, fără să se uite însă unul la altul, spre locul unde Căprioara împarte cetățenii orașelului în

două categorii: în gurmanzi și în amatori de distracții ieftine... sau costisitoare.

Ioana și Maria așteptau nerăbdătoare în poiana amintită sosirea întârziaților. E adevărat că o bună bucată de vreme, preocupate să citească două romane de aventuri, n-au simțit scurgerea timpului. Până când s-au uitat la ceas, amândouă odată, apoi una la alta, apoi tot mai insistent pe cărarea care urca domol spre poiană.

– Poate că dacă ar fi fost Victor, sau Ursu... încercă Ioana, foarte timidă, să deschidă conversația.

Maria înțelese gândul neterminat al noii sale prietene. Ioana își închipuia că Dan și Tic nu vor fi în stare, sau cine știe?... vor descoperi cu întârziere poiana în care se aciuaseră ele.

– Imposibil! spuse ea. Trebuie să apară dintr-un moment în altul. Am trecut doar prin atâtea întâmplări! Îi cunosc. E un fleac pentru ei să afle unde e poiana... Ți-a plăcut cartea?

– Și da, și nu, răspunse fără prea mare plăcere Ioana. Nu pot să înțeleg un lucru. De ce aproape toate romanele de aventuri, romane care se adresează mai ales tineretului, au ca eroi principali oameni maturi? Eu aș vrea să fie toți tineri, să aibă vârsta noastră. Nu crezi că ne-am identifica mai ușor cu eroii cărților?

– Asta e și părerea mea, zâmbi Maria. Dar noi n-avem nicio putere. Totul depinde de părerea autorilor. Și ei, așa cum ai spus, au predilecție pentru...

– Iartă-mă că te întrerup. De ce spui că noi n-avem nicio putere? Eu mă gândesc de multă vreme la voi, de altfel de aceea v-am și invitat aici și-mi pare rău că n-au venit toți. Voi n-ați oferit cu peripețiile voastre subiecte pentru autori? Și crezi că nu mai sunt și alți tineri care au trăit întâmplări asemănătoare?

Maria simțea o anumită jenă. Ioana începea să-i placă, deși își dădea seama că nu-i dibuise toate ascunzișurile, că se putea aștepta din partea ei la surprize, care, ca toate surprizele, pot fi calificate și cu plus, dar și cu minus. Era o fată inteligentă, poate puțin cam timidă, cam leneșă în inițiative. Sau poate sărise fără voia ei, ori fără să-și dea seama, puntea subțire, îngustă, pe care o constituie vârsta romantismului. Dar dacă educația și structura ei

se opuneau visului, fanteziei, romantismului?

Răspunsul la ultima întrebare veni imediat:

– Uneori simt în mine niște valuri... nu știu cum să-ți spun... sau parcă mă cheamă niște valuri albastre, îndepărtate... Nu! Nu m-am exprimat bine. Nu știu dacă sunt albastre, pentru că îmi apar nedefinite, și nici nu știu dacă sunt valuri. Poate sunt niște nori care se tocesc înainte de a le putea reține imaginea... Dar aici, în orașelul nostru, e atâta monotonie, atâta uniformitate... Nimic interesant nu se poate întâmpla... Nu zâmbi! Aici și râsul mi se pare planificat, minutul, secunda lui sunt dinainte cunoscute... Și emoția, și ea ține de evenimente precise, de sărbători, de aniversari, de onomastici... Uite, eu știu precis ce cadou mi se va face de Anul Nou; niciodată nu mă înșel. Știu, când voi lua o notă bună, cum vor reacționa părinții și bunicii; zău, uneori mi se pare că se știe și ziua în care eu sau altcineva își va scrânti piciorul. E o monotonie sigură, fatală, definitivă. De aceea v-am chemat. Ca să inventăm ceva, dar îmi dau seama că nu se poate întâmpla nimic aici. Aici nu se poate zbura decât cu avionul. Și tare aș vrea...

Ioana vorbise cu capul în pământ. Dacă s-ar fi uitat în ochii Mariei, ar fi văzut luciri duioase, umezi. Privirile ei erau triste, vocea i se îneca; de aceea nu-și termină fraza...

– Adineauri simțeam o oarecare jenă, îi răspunse Maria cucerită de franchețea Ioanei. Îți bănuiam calități frumoase și mi se părea ridicol să te uiți la mine ca la o eroină. Acum sunt și mai încurcată... Poate nici n-ar fi trebuit să-ți vorbesc. Poate că tu în locul meu...

– Nu! se opuse Ioana cu îndârjire. Te cunosc bine, și dacă nu te cunosc, te simt. Știu ce-ați făcut, știu ce-ai făcut tu. Cum poți să încerci o comparație? Ce știi despre mine? Sunt o elevă-model, o fată ascultătoare, cuminte, care nu iese din vorba părinților sau profesorilor, care zâmbește când i se aduc laude... Nici nu știu dacă m-a certat cineva până acum. Poate bunicii, dar ei... Iar pe întuneric îmi vine să plâng, mi se pare că sunt falsă, că nu fac ceea ce aș vrea și aș putea eu să fac... Na! Sunt o idioată cu pretenții. Rebeliunile mele provin, pesemne, din lectură și din vise întotdeauna întrerupte... Îți fac o mărturisire foarte sinceră. Niciun

vis frumos nu ajunge până la capăt. Spre sfârșit se întrerupe. Sau poate nu sunt eu capabilă să-mi amintesc sfârșitul. În orice caz, dacă zbor, sau dacă sunt undeva unde simt apropierea unei mângâieri, visul se întrerupe. Mă trezesc dimineața goală și tristă. Nu pot să-mi continui visul și am o ură pe somn! Dacă aș putea, n-aș dormi nicio clipă...

Maria o înțelegea foarte bine. Trecuse și ea prin clipe asemănătoare, cu vise întrerupte, cu somn dușmănos, cu tristeți și amărăciuni matinale. Mărturisirea spontană, făcută cu atâta convingere, în loc s-o îndurereze, îi strecură o undă de veselie duioasă în suflet.

– De câtă vreme treci prin stările acestea? întrebă ea și se strădui să-și ascundă veselia.

Ioana slobozi primele cuvinte, fără să se gândească. Era mai degrabă încruntată decât tristă:

– Dintotdeauna... adică de câteva luni: adică, știu eu? poate de un an de zile... dar timpul nici nu contează. Adevărul e cel pe care ți l-am spus. E monotonie și moleșală și-mi vine să strig în gura mare tuturor că sunt niște... Îți imaginezi ce cuvânt am vrut să folosesc. Poate că mi s-ar potrivi mai bine mie. Dacă-aș fi acum într-o barcă, pe o mare albastră!... Nu! nu albastră! o mare violetă, cu reflexe aurii la orizont... Sau pe vârful unui munte înalt, înalt, deasupra lumii, să stau ca un steag acolo și să privesc departe, și să se împrăștie din mine culori... oh! Oare cine a așezat orașul nostru aici, în decorul ăsta banal?

Maria râse și râsul ei o molipsi și pe cealaltă. Numai că în ochii Ioanei apăruseră lacrimi de ciudă. Smulse cu mâna fierbinte câteva smocuri de iarbă, cărora apoi le rupse vârfurile cu dinții. Nu-și dezlipi privirile din pământ.

– M-am gândit și eu de multe ori la cele ce-mi spui, începui Maria. Am blestemat și eu orașelul nostru, poate că nici acum nu-l iubesc prea mult. Câte insulte nu i-am aruncat! Și de câte ori nu mi se părea că toți oamenii pe care îi întâlneam îmi sunt dușmani, că nu mă înțeleg, că nu vor să mă înțeleagă, că mă disprețuiesc și-mi aruncă pe furiș priviri batjocoritoare. Erau momente când chiar îi înzestram eu cu asemenea priviri. De fapt, îi nedreptățeam, dar

pe atunci nu-mi dădeam seama. Cine știe ce-și aminteau ei, sau cine știe ce vedeau, poate chiar felul cum îmi purtam eu servieta, și zâmbeau. Mi-i închipuiam însă ironici sau disprețuitori. Nici acum n-am scăpat de asemenea metehne și nu știu cum de m-a apucat acest moment de luciditate. Parcă mi-aș aminti o altă lume prin care n-am trecut cu ființa mea vie... Brrrr! vorba lui Tic. Mi se pare că exagerăm, că ne dăm prea mare importanță, și de fapt, cine și ce suntem? Mi se pare că n-am trecut încă de copilărie. Eu, chiar când mă răzvrătesc, simt în adâncul meu nevoia unui impuls dinafară... Mă prefac tristă, îndurerată, dar abia aștept vorbele mamei, întâi ca să le contrazic, apoi ca să mi le amintesc și apoi – îți mărturisesc foarte sincer – ca să le ascult...

– N-ai dreptate! se îndârji Ioana. N-ai, n-ai! Tu te-ai plimbat prin toate fanteziile. Singură sau cu prietenii tăi, probabil că și visele tale au un sfârșit... Dar eu... Eu ruginesc, mă ofilesc și nimeni nu-mi udă rădăcinile. Nici măcar de urechi nu mă trage nimeni, pentru că sunt prea cuminte. Așa!... Și să nu te înspăimânți, pentru că o să-mi treacă imediat. Dar mai întâi să recunoști că orașul nostru nu oferă nimănui nici posibilitatea de... Uită-te și tu! Aceleași vile, cred că și boabele de grâu se deosebesc mai mult între ele. O, să-mi spui imediat: dar pădurile, dar poienile? Vrei să știi ceva? Toți copacii sunt numărați aici, și puieții. Iar poienile... Ei bine, să știi că se cunoaște suprafața fiecăreia până la centimetru pătrat. Ah!

Iar o cuprinse râsul pe Maria. Și înțelese din vorbele prietenei sale că aceasta trece prin ultima criză de furie. Ultima erupție, apoi se va liniști. Și se gândi să aducă ea cu un minut mai devreme liniștea. Mai ales că era și timpul.

– Ne-am luat cu vorba și, precum vezi, n-a venit nimeni după noi. Oare nu li s-au confiscat pantofii?

– Eu aș fi alergat și cu picioarele goale, numai să mă fi chemat cineva, răspunse Ioana cu ultimele rămășițe de revoltă. Dar nu cred în ideea ta cu pantofii. Știu, am niște bunici pe care încă nu i-a moleșit și încălzit vârsta. Sunt cam ciudați, dar au un suflet bun... Oare ce mi-a venit să-i apăr? Pentru că fără să fie bătrâni, sunt cam învechiți...

– Doamne! râse Maria. Cu câtă ușurință îi judecăm pe cei mari! Nu spun asta pentru tine. O spun mai ales pentru mine, pentru că și eu trec prin momente asemănătoare. Atunci când mă consider neînțeleasă... și poate că și sunt uneori... Ne place să ne alintăm.

– Dacă nu face altceva lucrul acesta?

Maria pricepu că e pe cale să deschidă o nouă discuție, mult mai complicată decât prima, și se simțea prea nesigură pentru a o duce la capăt. Reveni, de parcă n-ar fi auzit întrebarea, la preocuparea de mai înainte:

– Și dacă n-au să mai vină după noi? Și-i așteptăm aici ca proastele, de parc-ar fi cine știe cine. Știi de cât timp îi așteptăm? Mai bine de două ore! Sunt sigură că au găsit un pretext și în loc să vină aici, s-au dus... acolo unde au fost aseară...

– La iarmaroc? întrebă Ioana. Nu știu ce pot să găsească interesant acolo... Praf, praf, praf... și țipete, și cele mai zănatice culori. Să-ți spun drept, mie mi se pare că și bâlciul ăsta, atât de așteptat, se potrivește monotoniei orașului nostru. N-ai văzut? Aceleași râsete caraghioase, parcă s-ar multiplica o fotografie. Îmbrăcămintea și încălțăminte la fel, adică gri, plină de praf. Și mereu aceleași și aceleași voci, rostind aceleași și aceleași cuvinte. Toate răgușite și parcă s-ar învărti la nesfârșit o singură placă, veche, crăpată, din alt secol... Brrrr! vorba fratelui tău... care nu cred că mai vine...

– Nu vrei să mergem după ei la iarmaroc? întrebă Maria. Eu nu cred că m-aș plictisi.

– Și dacă nu-i găsim acolo? Dacă umblă după noi prin cine știe ce coclauri?

– Asta n-o mai cred! răspunse Maria foarte sigură. Că ne-au abandonat, invocând un pretext oarecare, da. Dar că ne caută prin alte locuri, în niciun caz. Cine știe pe unde cască gura acum!

Mai mult din politețe, Ioana acceptă propunerea.

– Dacă tu crezi... Bine! De altfel nici n-avem ce face altceva. Nu mai e nimic interesant în oraș... Poate muzeul. Sunt câteva obiecte foarte, foarte prețioase acolo... Unice în lume. Dar nu știu dacă le mai putem vedea. Mi se pare că începând de azi sau de mâine, muzeul se închide. Ce ghinion! Extraordinar!

Tic și Dan se înfipseră de multă vreme, ca niște pari, lângă roata norocului. Parcă făceau parte din decorul bâlciului. Nimic nu-i mișca din gropile lor. Cel puțin Tic nu mai vedea și nu mai auzea altceva decât roata de lemn cu piramida ei strălucitoare de obiecte și strigătele de îndemn și de bucurie ale omului cu pălărie de paie. Dan paralizase lângă el, mai mult din solidaritate. Privirile lui alunecau din când în când pe lângă cele cinci obiecte care rămâneau nemișcate la locurile lor. Gândurile însă îi fugeau în altă parte. Ar fi preferat decât să stea acolo în soarele dogoritor, în mijlocul norilor leneși de praf, cu picioarele chinuite de durere, să se tolănească undeva într-o poiană răcoroasă, pe un covor moale și mățos de iarbă și să audă, în locul reclamelor răgușite, vorbele usturătoare ale Mariei sau lamentările verișoarei lui. Din păcate, în afara ripostelor pur verbale, îi venea foarte greu să i se opună lui Tic. Mai ales când vedea cât de fascinat se uită la cele cinci obiecte ciudate și cu câtă atenție calculează mișcările și opririle corzii de oțel. Îndura nemișcarea și mai ales muțenia ca o tortură. Și în anumite clipe se pomenea blestemându-se că acceptase cu atâta ușurință ideea sinuoasă a lui Tic de a porni spre bâlci și nu spre pădure. Dar când își vedea prietenul concentrat, mut, crispat, chinuit de neputință, revenea la sentimentul de solidaritate care-l pironise acolo.

Era puțină lume în jurul roții pentru că era puțină lume în iarmaroc. Foarte rar își încerca vreun plimbăreț norocul. Mai ales oamenii de la țară, atrași de îndemnurile repetate, aproape personale ale omului cu pălărie de paie. Împingeau cu teamă șipca de lemn și așteptau neîncrezători rezultatul, cam întotdeauna același: o lulea, sau o pasăre cu pene colorate în coadă, sau un iepuraș mic cât degetul, sau cine știe ce altă statueta de ghips fără nicio valoare. Uneori coarda de oțel se oprea în apropierea numerelor mari și oscilațiile ei făceau să tremure inima cireșarului cârn și ciufulit. Dar, ca prin miracol, sau poate din cauza rugăminților mute și fierbinți ale lui Tic, coarda de oțel depășea

sau se oprea la câteva cuie înaintea numărului câștigător.

Foarte târziu, Tic observase printre spectatori un personaj preacunoscut pentru a scăpa atenției sale. Era tinerelul care, noaptea trecută, câștigase cele două obiecte gospodărești. Nu-l remarcase până atunci, pentru că stătea aproape ascuns în spatele unei tarabe la care se vindeau fesuri. Purta, ca și ultima dată când îl văzuse, șapca aceea albastră cu cozoroc de țiplă.

Tic îi făcu semn lui Dan cu cotul și prin câteva cuvinte și gesturi meșteșugite îi dezvălui prezența și locul unde se afla cozorocul. (Hotărâseră amândoi să-i dea această denumire.) Dan nu acordă prea mare atenție senzaționalei descoperiri; Tic, în schimb, trecu imediat la o supraveghere foarte atentă și la niște calcule foarte complicate în felul lor. Acestea surveniră însă mai târziu. Cireșarul urmărea fiecare gest al cozorocului, îi urmărea mai ales privirile și pentru a nu i le întâlni, recurgea la cele mai abile subterfugii. Nu voia cu niciun chip ca tinerelul să se simtă supravegheat. De aceea, în anumite clipe, norii foarte rari de pe cer, păsările mai îndrăznețe și gâzele pe care păsările le vânau, sau vreun spectator oarecare, deveneau ținte de un interes extraordinar pentru poetul sau pentru căutătorul de fizionomii în care se întrupa – de la caz la caz – cireșarul cel cârn. Astfel evita să i se încrucișeze privirile cu cele ale cozorocului.

Atitudinea cozorocului i se părea puțințel cam stranie lui Tic. Și prin faptul că stătea nemișcat și ascuns; și prin faptul că privea aproape fără conținere ceea ce se întâmpla la roata norocului; dar mai ales prin faptul că erau clipe când tresărea, când parc-ar fi vrut să sară de la locul lui, dar se reținea în ultimul moment. Aceste clipe îl înciudau pe Tic, pentru că nu izbutea să le descopere cauza. Tresăririle și impulsurile cozorocului se repetau parcă la anumite intervale; nu erau neregulate, cu toată spontaneitatea lor; păreau în relație strânsă cu ceva. Acest ceva îi scăpa lui Tic. Ceasul nu-i fu de niciun ajutor cireșarului, Dan îi șoptise la ureche să controleze tresăririle cozorocului cu ajutorul ceasului. Tic se supusese fără prea multă convingere și instinctul îi dăduse dreptate. (Instinctul sau poate bunul simț.) Gesturile ciudate ale tinerelului de după taraba cu fesuri nu se repetau la

perioade precise. Uneori la două minute, alteori la cinci minute, alteori la șapte sau zece minute. Nu era nicio relație de timp între ele. Atunci?

La un moment dat, Tic zări în mulțimea spectatorilor (se adunaseră dintr-o dată și fără motiv aparent o grămadă de oameni în jurul roții) și pe atletul care-i strecurase în suflet o anumită simpatie. Avu chiar impresia că-i zâmbește și că-l salută ștângărește, clătinând capul, așa cum îi era obiceiul. Din păcate, îl pierdu repede din vedere, sau poate plecase el din cercul acela gălăgios; Tic n-avu vreme să se gândească prea mult, din cauza altor evenimente la care era obligat să participe.

Omul cu pălărie de paie începu să strige parcă mai tare ca de obicei:

– Încercați-vă norocul! Vine, vine norocul! Care mai trage? Statuia lui Fradaburidi!

Tic cunoștea pe dinafară repertoriul sărac al omului cu pălărie de paie, pentru a mai lua în seamă vorbele lui. Toată atenția sa era concentrată asupra cozorocului. Băiatul părea că e prada unei agitații neobișnuite. Tresări parcă mai puternic ca altă dată (ceea ce îl îndemnă pe Tic să-i facă semn cu cotul lui Dan) și porni subit, ca mânat de un imbold cu neputință de evitat, spre roata norocului. Plăti cu un gest cam timid taxa de tragere, apoi împinse șipca. Coarda de oțel se învârti cam de două ori în jurul cuielor, dar tocmai când își încetini mersul, pentru a poposi în dreptul unui număr, între coardă și privirea lui Tic se interpuse trupul gras al omului cu pălărie de paie. Strigătul acestuia răni urechile cireșarilor:

– A luat-o! Uite cum a luat-o! Vaza! Vaza! Cristalul din Veneția! Uite cum a luat-o! Cu trei lei a luat-o!

Vaza nu prea era ea dintr-un cristal celebru și mai ales nu era aceea pe care o remarcaseră cireșarii. Totuși era frumos lucrată, dintr-o sticlă limpede, strălucitoare și valoarea ei depășea cu mult suma de trei lei.

Îndârjit și bucuros în același timp, tinerelul mai trase o dată, și încă o dată, dar norocul nu mai fu de partea lui. De aceea renunță să mai joace. Își croi drum prin mulțimea care îl privea cu invidie

și, când găsi spațiul mai liber, pașii lui deveniră sprinteni, poate chiar prea sprinteni. Parc-ar fi vrut să scape de amenințarea unei primejdii.

Privitorii căpătară curaj. Se îmbulzeau tot mai mulți spre locul unde se afla șipca de lemn. Într-o singură clipă, Tic luă o hotărâre eroică:

– Rămâi tu aici! îi spuse lui Dan. Eu mă duc să văd ce se întâmplă cu cozorocul.

Nici el nu știa de ce luase acea hotărâre, dar nici nu voia să se gândească la motivul care o determinase. Auzi în spatele lui țâcănitul ca de mitralieră al corzii de oțel și o zbughi imediat în direcția în care plecase fericitul câștigător. Îi zărea șapca albastră la vreo douăzeci de metri înaintea lui și era fericit că are un asemenea minunat punct de reper. În clipa când cozorocul coti după o tarabă care deschidea un fel de uliță în bălci, Tic își iuți pașii, sau, ca să spunem adevărul adevărat, începu să fugă în toată regula. Îi era teamă să nu-l piardă pe undeva printre tarabe și ulicioare. Când ajunse la locul unde tinerelul cotise, cireșarul abia mai avu timp să-i mai zărească pentru o clipă șapca albastră dispărând după alt cot. Ezită o fracțiune de secundă, parcă pentru a-și întipări mai bine locul în memorie, dar chiar în clipa când își simți mușchii picioarelor în stare de alarmă, gata pentru start, o voce fermă îl țintui locului:

– Stai!

Tic închise ochii pentru o secundă, așteptând docil o lovitură cumplită pe ceafă. Sentimentul de culpabilitate îi dispăru însă în clipa când deschise ochii, lăsând loc unei stări de revoltă, atât de aprigă încât simți vibrații de oțel în pumnii strânși. Și vocea câștigă subit un accent de violență:

– De ce? Cu ce drept?

Dar îl pufni dintr-o dată râsul, pentru că, întorcând capul, zări chipul vesel și clipirea ștregărească a atletului. Pentru prima dată, Tic îl vedea în plină lumină și foarte aproape. Atletul nu era chiar atât de tânăr cum i se păruse la prima vedere. Și asta din cauza unor cute groase care-i brăzdau fruntea; din cauza ochilor care păreau obosiți. Sclipirile lor erau vioaie, ironice, ștregărești,

dar cutele subțiri de la colțuri, cearcănele evidente și o paloare vagă, stranie, mărturiseau veghe, așteptare, efort, neliniște. Un zâmbet plin, spontan îi șterse ca prin farmec oboseala, îi luminează și-i întineri figura.

– Cred că e timpul să ne cunoaștem, spuse el și-i întinse mâna cireșarului. Măcar cu numele mic. Al meu e Terențiu.

– Dacă e vorba de numele mic... al meu e într-adevăr mic... O singură silabă: Tic. Și-mi pare foarte bine, deși din cauza... din cauza acestei cunoștințe neașteptate am pierdut un lucru foarte important. Adică nu un lucru, ci o ființă care ducea cu ea un lucru și un mister încă nedezechilibrat.

Cutele de pe fruntea lui Terențiu se adânciră.

– Bănuiesc despre ce este vorba. Hm... Nu crezi că ești prea tânăr, pentru a te ocupa de asemenea mistere?

– Ha! râse Tic, trimitându-și gândurile, ca niște fulgere prin amintiri nu prea îndepărtate. Dacă nu mă opreai dumneavoastră, o anumită parte din mister, măcar cinci sau zece la sută ar fi fost, în mod sigur, clarificată. V-am spus doar cum mă cheamă...

Atletul își prinse șoldurile în mâini, adăugind un aer de ironie atenției cu care-l privea pe micul său interlocutor.

– Va să zică ai devenit celebru din naștere! Mă mir cum de n-am auzit până acum de dumneata.

– Chiar n-ați auzit? se întristă Tic pentru un moment.

– Hai să lăsăm asta! se hotărî brusc Terențiu. Ești un tinerel simpatic, chiar foarte simpatic, de aceea vreau să te feresc de copilării sau de imprudențe. Spune-mi imediat ce vrei să știi!

Tonul cu care i se făcuse invitația era categoric. Și Tic suporta foarte greu asemenea porunci. Mai ales că-l invadaseră niște gânduri confuze în clipa aceea. Bâlbâiala lui nu era prefăcută, așa cum obișnuia el când voia să câștige timp, dar aceasta nu-l împiedică să ajungă la același rezultat:

– De ce?... Adică... Știți... Am și eu o dorință... Adică... Brrr! Vreau să-mi explic un anumit lucru... și mai ales vreau să obțin un anumit lucru...

– Cu ce se ocupă părinții dumitale? întrebă dintr-o dată Terențiu, cu un vădit accent de nemulțumire. Locuiești aici în

oraș?

Întrebările și răspunsurile directe îi erau nesuferite lui Tic. Îl cuprinse un val de revoltă.

– Nu pot să răspund din obligație. Eu când îl întreb ceva pe cineva, care mi-a spus mai înainte că-mi este foarte simpatic... Știți... Eu de ce nu v-am întrebat nimic? Și nici n-o să vă întreb... așa cum cred eu că face un judecător...

– Aha! pricepu atletul, reluându-și aerul vesel. Va să zică simpatia e reciprocă. Atunci se schimbă situația și e cazul să-ți spun câteva vorbe... Nu! Nu vreau să-ți dau sfaturi, Doamne ferește! Te-am văzut pierzându-ți timpul pe la roata norocului și... m-am gândit că ai putea să-ți pierzi și banii acolo, fără niciun folos. Dacă ești atât de deștept pe cât pari, sau pe cât vrei să dai a înțelege... nu crezi că e un păcat să te amesteci printre șmecherii aceia?

– Păcat nu cred eu că este, răspunse Tic, însoțindu-și vorbele cu un surâs viclean. Și să știți că până la urmă tot voi dibui șmecheria și voi deveni proprietarul unui anumit obiect de acolo... Dacă Tic își pune ceva în gând...

Involuntar, atletul își plimbă degetele prin părul ciufuliciului. Era un gest de alintare cam dur, ca al unui părinte sau al unui frate mai mare care vrea în același timp să-și dojenească odrasla sau frățiorul neascultător.

– Oh! Oh! zâmbi el. Ești pus pe fapte mari și, ți-am mai spus o dată, cam primejdioase. Ascultă bine! Nu e ușor să descurci ițele pe aici. Sunt prea încâlcite și ai putea să te lovești de niște piedici cam colțuroase, care pot lăsa urme și dureri... Lasă-i pe alții să se ocupe de treburile astea. Au și mai multă experiență și... sunt mai chemați decât dumneata...

– Aha! înțelese cireșarul. Prin urmare, dumneavoastră...

Terențiu duse repede degetul la buze, indicând ferm tăcere:

– Stai! Nu te grăbi! Nu-ți împuia capul cu asemenea gânduri. Mai bine te-ai plimba prin bălci, împreună cu prietenul dumitale, ca doi băieți cuminiți care vor să se distreze... Mai mult ziua și mai puțin noaptea. Nu mi-ai spus ce sunt părinții dumitale, dar eu nu cred că ar fi bucuroși să-și știe copiii prin bălci, în Țoiul nopții,

aruncându-și banii unor vagabonzi. Nu-i așa că ai plecat de acasă, aseară, sărind pe fereastră?

– Da... răspunse Tic, înroșindu-se. Numai că am plecat din altă casă. Nu locuiesc aici. Suntem invitați la niște rude... așa că e mai... e mai ușor de folosit fereastră...

Terențiu răsă cu toată fața. Îi pierise orice urmă de severitate. Iarăși își plimbă degetele prin părul ciufuliciului; de astă dată însă fără duritate.

– Și cam ce obiect te interesează acolo?

– Atletul! Atletul cu discul! răspunse Tic fără ezitare.

– Fiuu! fluieră Terențiu. Statuia lui Fradaburidi? Îmi pare rău că te întristez, dar nu cred că vei putea s-o câștigi.

– De ce? întrebă Tic nedumerit. Am aceleași șanse ca oricare altul. Nu-mi trebuie decât mai multă stăruință. Și în privința asta, vă rog să mă credeți...

– Nu-i vorba de șanse și de stăruință, începu să-l lămurească atletul. Pot să pariez cu dumneata că, oricât ai juca, nu-l vei câștiga niciodată. Numai în cazul când e de acord borșosul...

– Borșosul! se miră Tic. Aaaa! Țăla cu pălărie de paie? Într-adevăr, i se potrivește bine porecla. Dar nu văd de ce trebuie să fie el de acord? Să știți că am urmărit fiecare tragere, bineînțeles când eram de față, și am ajuns la niște calcule pe care, dacă le-aș folosi cum trebuie și când trebuie...

Terențiu surâse compătimitor.

– Acolo nu se câștigă cu calcule, dragul meu...

– Nu-s de acord cu dumneavoastră, răspunse Tic foarte prompt. De când supraveghez roata norocului, cozorocul a câștigat de trei ori. Și de fiecare dată câte un obiect important. Și am mai văzut că nu trage la întâmplare. Calculează și el ca și mine. Numai că nu știu cum izbutește să-și aleagă momentul cel mai favorabil.

– Cine-i cozorocul? întrebă atletul.

– Băiatul acela cu șapcă albastră și cu cozoroc de țiplă. I-am dat noi această denumire convențională, așa cum dumneavoastră l-ați numit pe ăla borșosul. Și dacă nu mă opreți, îl urmăream mai departe, fără să simtă el, și cine știe ce noutăți aș mai fi aflat. Dar să știți că nu-l las, chiar dac-ar trebui pentru asta să mă

transform în copoi.

Chipul lui Terențiu deveni sever. Prinse cu mâinile umerii lui Tic și-i strânse până ce cireșarul simți durerea în oase.

– Lasă la o parte orice calcule și urmăriri! Prin bâlci nu umblă numai oameni de treabă. Mai sunt destui pungăși, derbedei, vagabonzi, pe care n-ar fi bine să-i cunoști sub înfățișarea lor adevărată. E mai mult decât un sfat ceea ce-ți spun. Poate că sunt alții care au menirea să descurce aceste ițe. Și în niciun caz niște copii. Și să nu uiți ce ți-am spus la început. Ești un băiat simpatic și probabil deștept. E bine să te știi simpatic, dar nu e prea bine să-ți închipui că ești foarte deștept.

Atletul îl lăsă pe Tic năucit. Cireșarul nu știa ce să creadă. Un vălmășag de sentimente, un vălmășag de gânduri cutreierau ființa lui. Nu știa dacă trebuie să se ferească, să se apere, să acționeze, să lase totul baltă, să fie perseverent sau nepăsător. I se părea că e înconjurat din toate părțile de enigme și acest lucru îl irita. Îi pierise pentru un timp acel surâs cuceritor care-i deschidea peste tot porțile.

„Fir-ar să fie! își spuse el în gând. O să las totul baltă și o să fug spre casă. Poate o să nascocim ceva în orașul nostru. Brrr! Ce vacanță ingrată!”

4

Cu aceste gânduri ajunse Tic la roata norocului. Primul personaj pe care-l zări acolo fu omul în gri. Arăta la fel ca în seara trecută. Nu mai depășise însă rândul spectatorilor încă nedeciși. Stătea retras undeva, ferindu-se parcă să fie băgat în seamă, și privea țintă un singur punct al piramidei cu obiecte strălucitoare. Cireșarul descoperi imediat obiectul care-l fascina pe omul în gri. Era același de care se îndrăgostise și el: atletul cu discul. Bătrânul nu rămase prea multă vreme acolo sau poate sosind cu mult înaintea lui Tic se săturase tot privind statuia. Nu plecă însă fără să bolborosească niște cuvinte pe care urechile ciulite și pregătite pentru orice eventualitate ale celui mai tânăr dintre cireșari le

prinse și le descifră fără greș:

– Hm... Hm... Statuia lui Fradaburidi! Fradaburidi!!

Tic ar fi pornit fără șovăire și pe urmele acestui personaj ciudat, dacă n-ar fi zărit la vechiul post de observație chipul năucit și roșu ca sfecla al lui Dan. Iar la doi pași de el, două fete, ținându-se de mână, zâmbeau batjocoritor: Maria și Ioana.

Nu mai era nicio îndoială. Dan pierduse bătălia... dacă avusese loc vreo bătălie... Cine știe? Poate că se predase fără nicio rezistență. Probabil că nicio mișcare, niciun gând, niciun gest pe care îl făcuseră cei doi cireșari nu rămăsese nedezvăluit.

– Da! spuse Tic furios, oprindu-se sfidător în fața Mariei. Tot ce ți-a spus dumnealui e adevărat. N-a exagerat cu nimic și n-a ascuns nimic. Cred că nu e nevoie să-ți mai repet, cum faci tu când îți înveți lecțiile de fizică...

– Sau cum faci tu când spui o minciună gogonată, îi replică Maria. Mai întâi află că abia am sosit și, în al doilea rând, sunt situații ca aceasta când nu se vorbește la singular. Ca să știm cum stăm și cu politetea. Și în al treilea rând, dacă am aflat ceva, atunci tu ești cel care ne-ai spus și nu prietenul care s-a transformat în sfinx de culoare roșie.

Tic trăi un moment penibil. Și pentru că-l jignise pe Dan pe nedrept (dar asta nu se întâmpla pentru prima dată); și pentru că o jignise pe Ioana, ignorându-i prezența (deși, prin felul în care se comportase, voise s-o scoată din cauză, mai puțin pentru că-și jignise sora); mai mult însă pentru că se autojignise, transformându-se într-un mic imbecil. Acest ultim lucru îl scotea din sărite. Prin felul cum se purtase dăduse un răspuns general afirmativ gândurilor și întrebărilor cu siguranță batjocoritoare și dușmănoase ale celor două domnișoare, care se țineau prietenește de mână.

– Va să zică v-ați împrietenit... la toartă, spuse el, în loc de orice altceva. Măine-poimăine o să faceți schimb de nume, iar eu, începând din această clipă...

– Nu începând din această clipă, Ticușorule, îi spuse Maria aproape plictisită. De multă vreme ești urâcios și nesuferit, mai ales, când te încapățânezi în prostii. Într-adevăr, în ultimul timp

frecvența lor... mă cam înspăimântă.

– Lasă-mă-n pace! se opuse el cu iuțeală. Fără prostiile mele... Bine! O să vedeți voi! M-am gândit eu ce-o să fac. Și mâine, împreună cu Ursu, și cu Victor, și cu... fără voi... Las' că știu eu... Nu-i așa, Dan?... Fradaburidi!...

– Fradaburidi? întrebă Dan inocent și cu voce tare.

Fetele dădură un alt înțeles întrebării lui Dan.

– Ce-i cu Fradaburidi? întrebă la rândul lor. Cine e acest Fradaburidi? Iarăși o scorneală de-a ta?

Ultima întrebare îi aparținea Mariei, care se uita curioasă când la Dan, când la Tic. Primul își ținea privirile ascunse în pământ, celălalt privea foarte atent o gheretă la care se vindeau mingi colorate, cu coadă de cauciuc. Râsul abia stăpânit nu i-l stârnise însă ceea ce se întâmpla acolo, ci curiozitatea incipientă a celor două prietene.

– Aha! pricepu Maria. Vrei să scapi din încurcătură, folosind metodele tale vechi... Știi, dragă Ioana, cum face dumnealui când e într-o încurcătură? Scornește un nume ciudat ca acest Fradaburidi, cei care îl ascultă se apucă să-i găsească un înțeles și astfel dumnealui câștigă timp pentru a inventa altă poveste.

– Bine! acceptă Tic. Dacă nu vă mulțumiți cu Fradaburidi, atunci o să scornesc alt nume... De pildă... Piro... Pio... Da! Piroboridava!

– Piroboridava!? tresări Ioana. Țsta nu-i un nume scornit. Nu-ți amintești? se adresă ea Mariei. Nu-i numele unui oraș dac din părțile Tecuciului?

– Da! răspunse Maria. E o cetate dacică descoperită în apropierea Siretului. Îmi amintesc. Până la descoperirea așezărilor din munții Grădiștei era cea mai importantă cetate dacică dezgropată la noi...

– Nu-s chiar atât de sigur, interveni Dan.

– Aaaa! Prin urmare, tu i-ai sugerat acest nume, se dezmetici Maria. De la cine altcineva putea să-l afle? Și celălalt... îi... Fra... Bra... Fradaburidi? Tot opera ta e?

– Nu! se dezvinovăți Dan. N-am nimic cu Fradaburidi. L-am auzit și eu, cum l-ați auzit și voi.

- Poate că face parte din metodă, râse Ioana. Întâi un nume straniu, inventat, apoi altul la fel de straniu, însă real, pentru a da o anumită autenticitate și primului... Trebuie să recunosc că e o metodă inteligentă...

- Mulțumesc, răspunse Tic, în urma unei clipe de meditație, care-l îndemnase să nu piardă măcar acest compliment rostit cu un accent atât de sincer.

Tinerii se îndepărtaseră de roata norocului. Porniseră pe câmp, spre un pod îndepărtat, care scurta însă drumul. Foamea le dădea târcoale și gândurile lor începeau să graviteze tot mai des în jurul unei mese încărcate cu bunătăți. Câmpul era pustiu. În depărtare doar, se zărea o siluetă mișcătoare, dar nimeni nu-o luă în seamă. Oarecare plictiseală se strecurase în sufletele lor. Dan își controla în gând biblioteca, alegând cărți pe care nu le citise sau le pusese la loc după ce citise, nemulțumit, un capitol sau două. Ioana blestema cu ochii închiși monotonía și uniformitatea orașului, pentru că nu oferea nicio atracție deosebită, misterioasă, pentru că nu-i îndemna la acțiuni nemaipomenite pe noii ei prieteni; blestema și se gândea că foarte repede va rămâne iarăși singură, cu acea senzație dureroasă, că în fiecare noapte i se taie aripile înălțate spre zbor. Maria încerca să se obișnuiască într-un fel cu ideea că va petrece o vacanță plictisitoare, o oarecare vacanță, fără acele tentații, enigme și emoții pe care le trăise în Peștera Neagră sau în Cetatea Vulturilor. Știa că repede-repede se va lăsa pradă unor visuri care îi vor înfățișa fantastice aventuri. Iar Tic... Ticușor își făcea planurile de plecare neîntârziată, convins că alături de Victor și de Ursu... da, și de Dan, și de Lucia, și de nesuferita lui soră, va da peste un lucru extraordinar. „Nu se poate să rămânem ca niște copaci, nemișcați și tâmpiți” își spunea el în gând. E adevărat că nu putea să scape de niște imagini care îi apăreau ca niște fulgere; și prin ele întrezărea oameni ciudați, obiecte strălucitoare, un discobol în plin efort, și auzea în permanență un țâcănit ca de mitralieră. Oare mâine toate acestea vor fi niște simple amintiri? se emoționează Tic o clipă, încetinind pasul. Fetele erau înainte, mergeau tăcute, cu capul în pământ. Dan își potrivea mersul după cel al lui Tic, așa că după câteva secunde amândoi

erau la vreo douăzeci de metri în urma fetelor. Puteau vorbi în șoaptă.

– Tu ce zici? întrebă Tic. Să mai facem o încercare după-masă? Dacă nu reușim, ne luăm calabalâcul și...

– Va să zică te-ai resemnat.

Dan răspunse fără să se gândească și mai ales fără să-și închipuie că vorbele sale, aruncate la întâmplare, cu o voce obosită, vor avea efectul unei explozii. Pumnul lui Tic îl lovi cu atâta putere în spate, încât simți că i se taie răsuflarea. Durerea îi închirci trupul, dar îl părăsi repede când îl zări pe Tic uitându-se sus, spre orizont, și izbind furios cu piciorul în pământ.

– Ce te-a apucat? Și de ce-ai dat în mine?

– În tine?! tresări Tic. Când? Aaa! Nici nu mi-am dat seama... Orașul ăsta mi-a învinețit oasele. După-masă voi pune mâna pe discobol. Dacă nu-l câștig, îl iau. Îl iau și fug. N-o să mă prindă borșosul...

– Ești nebun?! Nici n-o să ai vreme să te miști. Nu din cauza borșosului. Oamenii din jur. Nimeni nu suferă hoții.

– Pssst! se învioră Tic. Am o idee, o idee grozavă. Poți să-i pui cruce discobolului. Nu-i așa că stă chiar în vârful piramidei? În orice caz, cam pe-acolo. Gata! E grozav! Dar trebuie să așteptăm până se înnoptează. Am nevoie de întuneric. Grozav!

Fetele se treziră dintr-o dată singure. Simțiră aceasta când, cotind printr-o pădurice, se pomeniră în fața unui personaj ciudat, un bătrân înalt și uscățiv, îmbrăcat în gri, care privea soarele prin ochelarii lui întunecați și bolborosea cuvinte nedeslușite. Atitudinea personajului li se părea prefăcută și o ușoară spaimă le încolți pe neașteptate. Pașii li se încetiniră, dar tot nu reușiră să evite întâlnirea cu personajul, înainte de apariția băieților, din simplul motiv că bătrânul, săturându-se probabil să se uite la soare, evadă din starea de paralizie și porni cu atâta iuțeală pe cărare de parcă l-ar fi împins cineva de la spate. Fetele abia avură timp să se ferească din calea lui; mergea ca un orb sau se prefăcea că nu vede nimic? Din bodogăneala lui neîntreruptă reușiră totuși să deslușească un cuvânt: „Fradaburidi”...

– Ai auzit? se întrebară fetele în același timp. Fradaburidi! Deci

nu e o scorneală a ăloră.

Maria arăta cu mâna locul unde se opriseră Tic și Dan, chiar la capătul păduricii. Cei doi nu se sinchiseau însă de ele. Se uitau cu cefele înțepenite într-o anumită direcție, spre o anumită țintă, pe care fetele n-o puteau vedea din cauza păduricii, dar pe care o ghiceau: omul în gri.

5

Somnul de după-masă era obligatoriu în vila Ioanei. Sentința fu primită fără nicio crâcnală de către băieți. Fetele încercară să protesteze nu atât prin vorbe, cât prin gesturi și priviri; destul de timide și acestea. Ioana știa că împotrivirea e zadarnică, dar i se părea că bosumflarea face parte din personalitatea ei. Bunica nu i se adresa direct; vorbea cu băieții:

– O să vă prindă foarte bine somnul! Să știți de la mine: somnul de după-amiază te obișnuiește să fii cuminte, ordonat, ascultător. Te pregătește pentru viață.

– Eu voi fi foarte cuminte în viață, răspunse Tic.

– Dar în timpul școlii? întrebă Ioana.

– De-aceea aveți vacanță, spuse nestingherită bunica. Vă odihniți, vă pregătiți pentru zilele de școală. Da, da! de la o vreme, băieții încep să aibă mai multă minte decât fetele.

– Mai ales când sunt obosiți, adăugă Maria în șoaptă.

Tic și Dan porniseră spre camera cu balcon. Era cald, o căldură grea, obositoare, care înămolea orice fantezie.

– Eu îi dau dreptate, de astă dată, bunicii, spuse Tic. După o masă atât de bogată, după noaptea nenorocită cu cocoșul... Of. Știi ce somn mi s-a făcut?

– Nu știu ce-o să spui mâine sau poimâine... Dar povestea aia cu cumințenia... Ce ți-a venit să faci declarația?

– Ei, na! Parcă tu nu știi! Așa-s eu! Dacă am prilejul să mulțumesc pe cineva. Hai mai bine să dormim până la cinci... o oră pentru antrenament. E grozav! Grozav! Bine că aruncă discul...

Dan încercă de câteva ori să obțină mai multe lămuriri de la

Tic. Ciufuliciul se dăruia însă cu toată ardoarea somnului. În loc de vorbe răspundea prin chicoteli; parcă-și pregătea visele. Dan oftă, infuriat că nu are partener de conversație. Își aminti cât îl chinuise Tic în noaptea trecută. Se revoltă, pentru că își închipuia că are gust de vorbă, dar adormi înaintea lui Tic. Fetele își blestemau soarta, inventau fraze, cuvinte și formule care să cristalizeze cât mai sugestiv disprețul lor pentru cei doi somnoroși. Dar nu simțeau nicio satisfacție. Ele stăteau ca pe ghimpi, iar ei dormeau nepăsători ca niște pisoai.

– Asta nu se poate! se înfurie Maria. Eu zic să-i ascultăm.

– Imposibil! Trebuie să trecem prin hol.

– Aș trece și prin zid...

– Ar fi mai ușor, zise Ioana. În hol croșetează bunica. În fiecare după-amiază, de când îmi amintesc eu, de când eram atâtica, stă acolo și croșetează. Trebuie să răbdăm până la cinci.

– N-ai o enciclopedie? Un Larousse sau altceva?

– Pentru ce? Adică... Iartă-mă, se scuză Ioana. Nu știu ce mi-a venit să te întreb pentru ce ai nevoie. De obicei sunt discretă... Avem o enciclopedie mare din păcate, în biblioteca din hol. Dar am un Larousse aici... Uite! Acolo, după sticlă. Stai, că ți-l aduc eu.

Nu mai era nevoie. Maria îl găsi repede și începu să-l răsfoiască.

– Nu dau peste niciun Fradaburidi, spuse ea necăjită.

– De Fradaburidi era vorba? Poate că îl găsim în enciclopedie. Mă întreb și eu cine-o fi? Și ei de ce nu vor să ne spună?

– Pentru că n-am insistat noi, îi răspunse Maria. E mai plăcut când descifrezi singur o enigmă.

Pe Ioana o atacă subit un gând:

– Ce te face să crezi că Fradaburidi e ceva celebru?

– Rezonanța... Ca la Epaminonda, ca la Vercingetorix...

– Eu mi-am închipuit mai degrabă că e numele unui oraș sau al unei regiuni. L-am legat mai mult de geografie, nu de istorie.

– Hai să facem pronosticuri cu privire la Fradaburidi! propuse Maria. Va trece mai repede timpul.

Stăteau tolănite, fiecare pe patul ei. Începu un joc original de născociri, de presupuneri și invenții. Fantezia le duse pe amândouă atât de departe, încât căzură foarte ușor în apele

6

Cu câteva minute înainte de ora cinci se treziră toți. Li se părea că rătăcesc prin infern. Pentru că era întuneric ca noaptea, fulgerele adunau flori electrice pe limbă, iar tunetele cutremurau pereții.

Fetele alergară la ferestre, dar nu ca să le închidă, ci să se împotrivească fierbinți rafalelor reci și puternice. Ghemuite, cu mâinile înfipite în pervaz abia puteau să reziste vijeliei. Erau atât de amețite, că nu simțiră imediat declanșarea potopului. Când izbutiră, cu chiu cu vai, să închidă geamurile, apa curgea din părul lor ca dintr-o cișmea. Erau însă atât de fericite, că se pomeniră amândouă dansând în mijlocul camerei.

– Fantastic! spuse Ioana, avântându-se într-o piruetă. Nici nu știu ce e pe fața mea. Apă, lacrimi?... Niciodată n-am pomenit o asemenea furtună. Îmi vine să mă urc în vârful nucului și să stau acolo până se termină totul...

– E o prostie, îi răspunse Maria. Emoțiile n-au întotdeauna nevoie de vijelii. Ah! Câte furtuni n-am trăit noi în mijlocul celui mai nepăsător decor!

– Voi! Eu vreau furtuni, vreau să mă rostogolesc odată cu apele unui torent, vreau să ajung... oare unde vreau să ajung?

– În baie! se auzi o voce severă. Imediat în baie!

Bunica stătea încruntată în pragul ușii, cu două halate în mână. Fetele se supuseră, fără să scoată o vorbă.

În camera băieților era o liniște neverosimilă. Pe pat, în capul oaselor, cu spatele rezemat de perete, Dan rătăcea prin alte lumi. Nu auzea și nu se vedea nimic. Își acoperise capul cu o pernă uriașă. Numai nasul și gura i se vedeau. Respira regulat; parcă se supunea unui exercițiu precis.

– De ce să mă consum degeaba? spuse el într-un târziu. Mai bine să-mi păstrez nervii pentru altceva...

Tic își lipise fața de sticla geamului. Văzut de afară, era hidos.

Dar cine avea asemenea preocupări? Clipea des din ochi; adică se ferea inconștient de luminile orbitoare ale fulgerelor.

– Pentru ce să-ți păstrezi nervii? Întrebă el furios că fusese nevoit să-și desprindă gura de geam. Și parcă tu ai nervi!

Nu primi niciun răspuns, pentru că nimeni nu putea să-i audă vorbele. Și nici n-avea nevoie de vreun răspuns. Se retrase cu un pas de la fereastră, rămase câteva secunde în cumpănă, apoi se prăvăli pe patul de campanie. Supraevaluase rezistența patului. Căzu pe podea cu patul peste el. Furia îl făcu neputincios. Nu se mișcă. Stătea pe podea, rezemat în coate și-n bărbie, ca un paralytic, cu patul odihnindu-se deasupra lui.

„Măcar de-aș adormi!” își spuse el în gând.

Și Dan, cu capul ascuns în pernă, gândea cam la fel.

Dar gândurile lor nu se împliniră. Ioana și Maria dădură buzna în camera lor. Se opriră însă în prag, săgetate de spaimă. O clipă numai. Ca slobozite dintr-o praștie, alergară amândouă. Maria spre Tic, Ioana spre Dan. Probabil că amândouă au rostit întrebarea în același timp:

– Ce s-a întâmplat?

Dan răspunse cu ochii închiși și profund fericit:

– Visez... Am ajuns undeva, la mare, poate chiar la Veneția, și mă plimb cu o gondolă...

Tic nici nu simți că i se ia greutatea de pe spate. (E drept că patul era foarte ușor.) Rămase în aceeași poziție.

– Sunt distrus...

– Ți-ai rupt ceva? se înfioră Maria. Spune repede!

– M-a distrus vijelia. Mi-a ucis toate planurile. S-a dus dracului Fradaburidi. Oare ce-o fi acum în iarmaroc?

– La asta te gândești tu? Dacă vrei să faci băi de nămol, n-ai decât... Du-te!

– Sunteți niște proști! se auzi vocea lui Dan. Ați venit aici cu gânduri extraordinare și acum ați căzut în letargie. Eu încerc să mă adaptez mediului și reușesc de minune. Am făcut niște călătorii grozave, dar câte n-am făcut!

– Asta nu-i adaptare la mediu, spuse Ioana. Pentru că nu trăiești aici. Evadezi. Și ai norocul că-ți duci visele până la capăt...

– Aiureli! se enervează Dan. N-ajung niciodată până la capăt. Trec din vis în vis. Asta-i frumusețea! Dacă vreți, pot să vă povestesc unul dintre ele...

– Nu! se opuse Tic cu vehemență. N-am nevoie acum de visele tale. Mai bine mă duc afară, în ploaie...

– N-ai decât, îi răspunse Dan. Eu am vrut să vă mai înveselesc puțin. Nu m-am gândit la mine, ci la voi.

Tăcerea se lăsă ca o cortină în camera de lângă turn. Nimeni n-avea chef de vorbă. Parcă ascultau cu toții răpăitul sacadat al ploii. De multă vreme nu trăiseră cireșarii o asemenea stare de somnolență. Se simțeau străini, stingheri, îi încolțeau gânduri dușmănoase. Cel mai mult dintre toți suferea Tic. Planul său genial – așa îl calificase el într-un moment de entuziasm – de capturare a discobolului fusese lichidat și înghițit de furtuna neprevăzută. E adevărat că și acest plan era un paleativ; izvorâse din necesitatea de a face ceva în acest orașel pe care începuse să-l urască. Ciufuliciul nu se împăca deloc cu inacțiunea și, în lipsă de altceva, se hotărâse să treacă discobolul în proprietatea lui. Totul era pus la punct. La un singur lucru nu se gândise. Dar cine și-ar fi închipuit că se va revărsa un potop asupra orașului, care va scoate bâlciul din circulație? Sau, mai bine zis, care va opri circulația în bâlci? Un lucru era însă sigur: nu va aștepta până se va usca pământul. Mai bine învins, rușinat, dar acasă. Fir-ar să fie de ploaie neghioabă! Nu putea să mai aștepte o zi!

Totuși ploaia se opri. Dintr-o dată. Norii se topiră ca prin farmec și soarele, coborând spre asfințit, luă din nou în stăpânire pământul. Cam timid, cam obosit, cam morocănos, dar totuși soare. Camera în care stăteau tinerii se umplu de lumină. Fețele lor nu acceptară însă darul acela neașteptat. Rămâneau în continuare plictisite și rebegite. Ce folos? Acum, la spartul târgului! La drept vorbind, lumina îi indispucea. Până atunci își ascuseseră tristețile în întuneric. Și iată că luminile îi trădau.

– Acum da! încercă Dan o diversiune. Cele mai frumoase plimbări, cele mai plăcute, cele mai interesante... sunt cele de după ploaie.

– Dacă mergi cu picioarele goale pe câmp, prin iarbă... îl

completă Maria.

– Duceți-vă voi! îi îndemnă Tic furios. Eu o să stau sub nuc, fiindcă îmi place ploaia. Vreau să simt picurii pe gât.

– Și eu vreau să te știu în toate mințile...

Maria n-avu vreme să-și termine fraza. Bunica apăruse în prag. Vocea îi suna ca o poruncă:

– Peste jumătate de oră mergem la muzeu!

Invitația aceea nu înveseli pe nimeni. Dacă ar fi fost făcută pe un ton mai nesigur, nimeni n-ar fi ascultat-o. A doua zi dimineața, cireșarii ar fi plecat acasă, Ioana ar fi rămas mai departe roaba viselor sale întrerupte, iar orașelul și-ar fi continuat existența sa obișnuită, monotona. Din fericire, bunica fusese fermă și autoritară.

7

Paznicul nu se clinti din ușa muzeului:

– Ați venit prea târziu. La ora asta nu mai intră nimeni.

Era înalt și lat cât ușa. Pe capul strălucitor și roșu nu descopereai niciun fir de păr. Vocea groasă, de bas, făcea să zbârnâie geamurile din jur. Văzându-l, te gândeai imediat la huidumele de prin circuri care stopează pe ceafă bile și ghiulele de oțel azvârlite din public și le prind pe ceafă. Privirile sașii îl făceau și mai fioros.

Cu toate acestea, bunica nici nu-l luă în seamă:

– Intrați! le spuse ea tinerilor. Mai e o jumătate de oră până la închidere.

Paznicul rămase în același loc. Ba își potrivi în așa fel trupul, ca să nu lase loc de intrare nici pentru o muscă.

– Azi e program, special, explică el. Închidem cu o jumătate de oră mai devreme, fiindcă de mâine se închide muzeul.

– În cazul acesta, interveni Dan, ar trebui să închideți cu o jumătate de oră mai târziu. Cel puțin cu o jumătate de oră.

Paznicul ridică din umeri, iar bunica se uită cu neplăcere vădită la cireșarul cel vorbăreț. N-avea nevoie de ajutorul lui.

- Din moment ce nu s-a scris în ziare, te rog să ne dai drumul. Imediat!

Tic nu auzise niciodată o poruncă rostită cu atâta siguranță. Acel „imediat” îl dădu pe paznic la o parte, ca pe o gânganie. Ba îl făcu să-și incline capul, speriat, ca în fața unui personaj foarte important. Succesul acesta îl scoase pe cireșar din toropeală și-i strecură în suflet un sentiment de stimă pentru bunica Ioanei.

Interiorul muzeului avea forma unei potcoave. Pe pereți și pe pedestale speciale se aflau o sumedenie de statui și de tablouri. Tinerii erau obligați de însoțitorul lor sever – bunica – să privească fiecare obiect cel puțin un minut. După victoria repurtată asupra paznicului, nimeni nu mai îndrăznea să se opună voinței ei. Se aflau acolo și pânze, și statui frumoase, semnate de nume cunoscute, dar și foarte multă umplutură. Cireșarii și Ioana cam strâmbau din nas și, parcă înțeleși, scoteau exclamații încete de admirație tocmai în fața obiectelor de duzină. Numai Tic nu lua parte la acest joc. Căuta ceva deosebit și nu găsea. Această căutare îi duse privirile spre centrul potcoavei. Și deodată tresări. Îl trase de mânecă pe Dan și-i șopti ceva la ureche. Dan se adresă imediat bunicii, cerând o explicație oarecare despre un tablou pe care îl văzuseră. Bunica și tot cortegiul se zgâiau iarăși la tabloul cu pricina, iar Tic o tuli fără zgomot, dar destul de iute, spre centrul sălii. Încă doi pași și dispăru din raza vederii celorlalți.

În aripa în care pătrunsese Tic mai erau câteva persoane, iar obiectele păreau mai mari, mai impunătoare. Se aflau câteva statui în mărime naturală, pe socluri înalte, și undeva, pe la mijloc, o vitrină uriașă, care părea centrul de interes al muzeului. În fața ei stăteau toate celelalte persoane și printre ele omul în gri.

Cireșarul înaintă cu precauție, în vârful picioarelor. Nu se amestecă imediat printre ceilalți vizitatori, ci se furișă în spatele unei statui. Vitrina era la câțiva metri în fața lui, dar nu putea să distingă obiectele din interior, din cauza barierei pe care o constituiau vizitatorii. Nici omul în gri nu era în primul rând al curioșilor. Stătea în spatele lor, sprijinindu-se cu mâna de soclul unei statui. Era înalt, așa că putea vedea foarte bine podoabele din vitrină. Tic înțelese însă că straniul personaj nu privea vitrina. Era

prea absent și era prea multă nemișcare în atitudinea lui. Tic ar fi pariat cu oricine că omul în gri își ținea ochii închiși. Nemișcarea lui nu dură însă prea multă vreme. Se uită la ceas, un ceas mare, strălucitor, pe care-l ținea într-unul din buzunarele vestei, apoi porni cu pași lenți spre centrul potcoavei, și nu spre ieșire, așa cum se aștepta Tic.

Cireșarul se ascunsese și mai bine, aproape lipindu-se de statuie. Omul în gri trecu pe lângă el, mai că-l atinse cu mâna, dar Tic avu convingerea fermă că nu fusese văzut. Ar fi vrut să întoarcă încet capul, pentru a-l urmări pe ciudatul vizitator, dar spaima îl menținea încă într-o stare de paralizie. Numai ochii îi alergau fără voie pe o rază scurtă. Exact în clipa când se hotărî să pornească după omul în gri, privirile lui întâlniră într-un colț al sălii, într-un ungher întunecos, pe tânărul cu înfățișare de atlet. Figura lui nu mai era zâmbitoare. Părea foarte preocupat, neliniștit, nervos.

„Cu ăsta ce-o mai fi aici?” se întrebă cireșarul în gând.

Atletul se desprinsese din ungherul întunecos și se apropie de vitrină, oprindu-se – după părerea lui Tic – exact în locul în care stătuse omul în gri. Nu zăbovi însă nici el prea multă vreme. După câteva minute părăsi vitrina și se îndreptă spre ieșire, dar, mai întâi, aruncă o privire spre centrul potcoavei. Tic n-avu timp să-l vadă ieșind, pentru că, urmărind privirile atletului, zărise în centrul sălii statura uriașă a paznicului. Din trei pași, se alătură grupului de vizitatori, ocupând un loc în extrema parte dreaptă, pentru a fi mai aproape de ieșire.

Vitrina avea câteva compartimente căptușite cu catifea în care se aflau tot felul de obiecte vechi, mai ales ceramică, monede, unelte de bronz și podoabe de argint. Compartimentul central adăpostea cinci statuete cam veștejite de vreme, dar toate lucrate cu o gingășie și zugrăvite în niște culori cum nu mai văzuse niciodată Tic până atunci. Îi venea să fluiere de admirație. Era o anumită asemănare între acele statuete și discobolul lui Fradaburidi. Pe o etichetă mare, lipită de peretele din fund al compartimentului, se aflau scrise câteva cuvinte, pe care Tic le citi imediat:

„TANAGRALE ORIGINALE DIN BEOTIA – donație profesorul

Neștian”.

Toate statuetele reprezentau femei. Erau mici de-o șchioapă, dar autorii lor nu uitaseră niciun detaliu. Două dintre ele erau îmbrăcate în voaluri; sute de mii de cute, de crețuri era toată îmbrăcămintea. Alta era surprinsă dansând, și așteptai, văzând-o, să-și termine pirueta. Alta purta un obiect mutilat, probabil o amforă. Mâna cealaltă, corpul, mișcarea picioarelor, intenția mișcării realizau un extraordinar echilibru. Ultima, fără mâini, stând pe un jilț înalt, reprezenta o zeiță. Figura ei împrăștiă un aer de siguranță și demnitate, de finețe și severitate.

Tic le-ar fi privit multă vreme, dacă n-ar fi simțit paznicul în spatele său și dacă n-ar fi ghicit, în uitătura încruntată a acestuia, intenții nu prea blajine. Căută la repezeală un mijloc de salvare. Trebuia să se agațe de unul dintre vizitatori și-i trecu iute în revistă pe toți. Erau patru persoane, atâtea mai rămăsese în fața vitrinei: două femei, una foarte tânără, alta cam bătrâioară, și doi bărbați, unul în floarea vârstei, altul slab și galben ca un schelet, dintre aceia cărora nu le poți ghici vârsta.

„Băbuța! se hotărî Tic. Pe ea o cuceresc eu repede.”

Mai întâi se uită însă la ceas, cu un gest plictisit, ca și cum ora i-ar fi amintit un lucru pe care-l uitase, tresări și încercă să se îndrepte spre persoana pe care o transformase în bunică. Paznicul îi aținu însă calea și cu un gest categoric îi indică ieșirea.

– Poftim? căută Tic să se împotrivească.

Paznicul îi răspunse tot fără vorbe, mișcând de câteva ori un deget gros cât brațul unui copil. Manevra aceasta tăcută îl zăpăci pe cireșar. Porni spre ieșire ca un cățel zgribulit. Abia pe la jumătatea drumului înțelese că se comportase ca un nerod și mai înțelese că partida era definitiv pierdută. După ce se dovedise atât de slab, nu mai avea nicio șansă să reînceapă disputa cu paznicul. Nu-i rămânea decât să se strâmbe la el, ceea ce și făcu, bineînțeles când ajunse la doi metri de ușă. Coborî destul de repede treptele și se ascunse în umbra unui copac. Inima însă i se făcu cât un purice, pentru că namila cu capul chel apăru în ușă, și după ce-i spuse câteva cuvinte celui alt paznic de la ieșire, coborî treptele venind parcă pe urmele lui. Din fericire, pașii namilei își

continuară drumul pe aleea asfaltată – probabil era interzisă călcarea ierbii – iar Tic se lipi cât putu de trunchiul copacului. Rămase acolo și după ce-l văzu pe „urmăritor” luându-și postul în primire, la intrarea în muzeu.

Tic ar fi părăsit fără îndoială locul în care se afla, dacă n-ar fi zărit, din întâmplare, la câțiva pași în spatele lui, o bancă îngustă, fără spetează, cam incomodă, totuși o bancă. Și, pe deasupra, se găsea în umbră, la adăpostul oricăror priviri indiscrete. Imediat se așează pe ea, pentru a aștepta acolo ieșirea celorlalți. Banca era un post ideal de observație. Îi dădea prilejul să vadă și intrarea și ieșirea din muzeu.

Primele minute de așteptare se scurseseră fără niciun incident. Cei doi paznici stăteau neclintii la posturile lor. Exact în același moment, ca și cum s-ar fi înțeles între ei, își aprinseră câte o țigară.

„Hm!” zâmbi cireșarul, dar n-avu vreme să-și ducă până la capăt comentariul – inițial răutăcios – pentru că atenția îi fu captată de un bărbat înalt, care se îndrepta cu pași repezi spre ieșirea muzeului. Paznicul îl salută politicos și-i lăsă cale liberă. Apoi își relua liniștit fumatul.

Tic se uită la ceas, mai degrabă din plictiseală. Și tot din aceeași cauză se uită și mai târziu, când personajul, atât de politicos salutat de către paznic, ieși pe aceeași ușă pe care intrase. De astă dată însă nu se mai înapoie pe drumul pe care venise. Trecu pe lângă Tic și se opri câteva clipe în fața paznicului de la intrare. Probabil îi spunea ceva, pentru că huiduma clătina docilă din cap.

– Am înțeles, domnule director, răzbătu până la Tic o voce groasă de bas.

„Eram sigur, își spuse cireșarul. Puteam să pariez cu orișicine că e directorul muzeului. Dar nici nu e mare scofală...”

Paznicul scoase o cheie uriașă, descuie ușa și dispăru în muzeu. Tic se uită iarăși la ceas, apoi își îndreptă privirile spre ieșire.

„Dacă nu s-a dus să-i dea afară, să-mi ziceți cuțu! se adresă cireșarul copacilor din jur. În mai puțin de trei minute, toți vor

părăsi muzeul.”

Prevederile lui se adevăriră. După numai două minute ieși primul grup de vizitatori, dar nu acela la care se gândise el.

De data aceasta, Tic ar fi pierdut totul, pentru că ar fi pariat pe orice. Primul grup care părăsea muzeul îl constituia bunica și cei trei sateliți. Coborau scările ca o avalanșă.

„Așa fac și eu când mă supără cineva, răsă Tic. Plec din casa lui, convins că gestul meu îl va ofensa. Numai că m-am gândit prea târziu la asemenea posibilitate.”

Meditația spontană nu împiedică oaia rătăcită să se furișeze, tiptil și pe nevăzute, înapoi în turmă. Dan îi dădu a înțelege că nu i se remarcase lipsa. Tinerii însă nu mergeau, ci fugeau de-a binelea, ca să țină pasul cu bunica înfuriată. Până la urmă, obosi și ea, sau poate vederea unei bănci goale la capătul parcului îi provocă oboseala.

– Dumneata pe unde-ai fost? se răsti ea la Tic, după ce se așază pe bancă. De ce-ai rămas mereu în urmă?

– Tanagralele... răspunse Tic, fericit că nu-l întrebase de ce-o luase înainte.

– Care tanagrale? întrebară Ioana și Maria în același timp.

Dan le făcu semn cu cotul (stătea între ele, la mijloc), și ele se grăbiră să repare gafa:

– Aaa! Tanagralele... Sigur că da...

– Care tanagrale? întrebă bunica la rândul ei. Pe unde ai umblat dumneata?

Tot Dan încercă să-l scoată pe Tic din încurcătură printr-o diversiune:

– Știți? L-a luat la rost paznicul, pentru că a rămas în urma noastră. Ăla chel, cu capul roșu, care n-a știut cum să se poarte cu dumneavoastră.

– Îl voi reclama la director, la primar, la minister! explodeă bătrâna. Neobrăzatul! De la dumneata ce-a vrut?

– M-a cam înghiontit, răspunse Tic. Dar m-am strâmbat și eu la el... când am ajuns la ușă.

– Foarte bine! Ba nu! se răzgândi bunica. Nu-i frumos să te strâmbi!

– Dar și el are o mutră, de parcă se strâmbă tot timpul, caută Tic o cale de retragere. L-am imitat puțin.

Ceilalți erau să izbucnească în râs. Din fericire, bunica se sculă brusc, obligându-i să pornească spre casă.

– Repede! Să nu întârziem la cină! îi invită ea.

Bineînțeles că nu se putea întârzia la cină, pentru că ea era aceea care o pregătea.

Dan rămase iarăși în urmă, cu Tic.

– Ce s-a întâmplat? întrebă ciufuliciul. V-a dat afară din muzeu? Eu știam că se apropie ora de închidere.

– S-a repetat scena de la intrare, răspunse Dan. Tocmai ajunseserăm la centrul potcoavei, când ne-am pomenit cu namila lângă noi. A întins un braț cât un stâlp de telegraf, arătând spre ușă. „Ora de închidere”, a spus tare, pentru toți. „Imediat!” i-a spus încet, dar foarte ferm bunicii. Ea a pornit ca din pușcă. Și noi după ea.

– Prin urmare, se întristă Tic, n-ați văzut tanagralele.

– Ești nebun? Ce tanagrale? Aiurezi?

Tăcură brusc amândoi. Ajunseseră acasă.

Capitolul III

1

La ora zece se termină cina. Băieții, fetele și bunicii se despărțiră, urându-și unii altora „noapte bună!” La ora zece și jumătate, pe baza înțelegerii conspirative din timpul mesei, tinerii se întâlniră în camera de lângă turn. Până atunci, Dan refuză categoric orice conversație cu Tic. Își trecuse niște însemnări în jurnal. De ce hotărâseră ei să se întâlnească la zece și jumătate, nimeni nu poate ști! Fapt este că se aflau toți laolaltă, gata să-și depene întâmplările zilei.

– Acum poți să-mi spui de ce m-ai făcut nebun? îl întreabă Tic pe Dan. Cred c-am răbdat destul. Mai mult de un ceas.

– Asta-i o manieră de a începe discuția? Își admonestă Maria frățiorul.

– Mai întâi să răspundă dumnealui, se apără Tic.

Dan, băiatul atât de calm și de potolit, se înfurie:

– Nu știu dacă ești nebun, dar în conflict cu inteligența, în orice caz. Ce tot îi dai cu tanagralele? N-ai văzut cu câte riscuri te-am scos din încurcătură?

Tic îl privi uluit, ba se uită și la ceilalți, parcă pentru a cere o mână de ajutor.

– Știi cu ce ți-aș da în cap? Cu o statueta din acelea. Chiar cu riscul s-o distrug.

Ioana încercă să-i tempereze pe cei doi cocoșei:

– Nu puteți să ne spuneți și nouă de ce vă certați? Sau dacă e un secret de-al vostru... eu sunt gata să mă retrag.

– L-am întrebat dacă a văzut statuetele, tanagralele răspunse Tic, și dumnealui m-a făcut nebun. Ba mi se pare...

– Da! îl întrerupse Dan. Ți-am spus că aiurezi.

– Nu-i adevărat! M-ai întrebat. Dacă mi-ai fi spus că aiurez, ți-ai fi schimbat hainele în timpul mesei.

– Asta cum vine? întrebă Maria nedumerită.

– Foarte simplu. I-aș fi răsturnat farfuria în așa fel, ca să se creadă că el a făcut-o. Mă pricep eu...

– Tot nu înțeleg pentru ce vă certați, zise Ioana. Despre ce tanagrale e vorba?

Tic se credea victima unui complot. Sau a unei farse. Se uită fără sfială la ceilalți, dar nu descoperi nicio urmă de zâmbet pe fețele lor.

– Aaaa! se dumeri el. N-ați mai avut timp să vedeți vitrina. Ați șters-o prea repede! Păcat! Eu, în locul vostru...

– Ce-ai fi făcut în locul nostru? în întrebă Dan. Monede, și ceramică, și unelte, și inele am văzut cu sutele în alte părți, în alte muzee. Și mai vechi, și mai interesante.

– Nu ți-e rușine să ne insulti muzeul? se bosumflă Ioana. Ce, al vostru e mai bogat?

Tic se uită iarăși la ei cu priviri curioase.

– Va să zică tot ați văzut vitrina.

Maria făcu un gest de plictiseală:

– Câteva secunde. Nici măcar un minut. Dar, vorba lui Dan, tot n-aveam ce vedea...

– Și tanagralele? țipă Tic. Tanagralele nu le-ați văzut? V-ați uitat peste tot și numai în mijlocul vitrinei nu v-ați uitat? Sau vă bateți joc de mine?

– Sau îți bați tu joc de noi? îi răspunse Dan. Ne-am uitat și în compartimentul din mijloc, dar în afară de o etichetă nu era nimic altceva.

– Nici tu n-ai văzut cele cinci statuete? o întrebă Tic pe Maria. Cinci femei. Două înfășurate în voaluri, una pe tron, una dansând și una ducând o amforă.

– Niciodată n-ai suferit de lipsă de fantezie, Ticușorule!

– Las' că suferi tu de altceva! Te-ai molipsit de la ăla...

– Stați! interveni Ioana. E o neînțelegere la mijloc.

– Să nu fie o farsă...

– Nu, nu! E o neînțelegere. Ai văzut într-adevăr cele cinci statuete? Și eu le-am văzut... de mai multe ori, ultima dată acum câteva luni. Sunt exact așa cum le-ai descris.

– Da! se avântă Tic. Una purta un voal albastru, cealaltă un voal roz. Cucoana de pe tron n-avea mâini, iar cea care dansa avea fața julită. Iar aia care purta amfora... aia... era aplecată în stânga, din cauza greutateii... Și amfora era mutilată. Nici nu știu dacă ținea o amforă...

– Da! încuviință Ioana, cu ochii holbați. Într-adevăr, sunt exact așa. Ai mai vizitat vreodată muzeul?

– Nu! răspunse Dan în locul lui Tic. Și nici nu văd de unde a aflat atâtea detalii. Par prea proaspete... Spune drept, Ticușorule! Te-a informat cineva, sau le-ai văzut cu ochii tăi?

Dacă întrebarea ar fi fost rostită cu alt ton și nu ca o rugămintă, cum o exprimase Dan, Tic ar fi sărit în gâtul lui. Se mulțumi să se așeze pe pat și rămase acolo, cu coatele pe genunchi, fără a scoate o vorbă.

– Cred c-ar fi bine să recapitulăm, propuse Maria. Și ca să evităm orice neînțelegeri, și ca să terminăm odată cu babilonia asta, la orice întrebare care se iscă să se răspundă scurt, prin da sau nu, fără să se dea alte amănunte.

Tăcerea celorlalți suna ca un acord.

– Bine, continuă ea. De mai multe ori, dar nu astă-seară, Ioana a văzut în muzeu tanagralele.

– Da! afirmă Ioana. Dacă e nevoie, pot să precizez data.

– Aceleași statuete au fost văzute și astă-seară de Tic.

– Îhi! afirmă, în raport cu personalitatea lui, ciufuliciul.

– Noi, însă noi: Ioana, Maria, Dan... și bunica... nu le-am văzut. Și cum nimeni nu minte... Ia spune drept, Ticușorule, nu cumva ți s-a părut?

Tic se pregătea să sară ca o panteră; noroc că-l opri Ioana:

– Te rog... Nu căuta alt înțeles întrebării... Ni se pare atât de ciudat totul nouă, ăstora care am văzut cu ochii noștri vitrina goală, încât... încât, fiind trei, avem dreptul să cerem celui care a văzut altceva, el fiind singurul care a văzut altceva...

Tic înțelese tot gândul Ioanei și se calmă imediat.

– V-am spus doar. V-am dat și amănunte și pot să vă mai dau încă o sută... Când scornesc ceva... nu vă dau prilejul să vă îndoiti. Știu eu cum să fabric de-alde astea...

- Prin urmare, reluă Maria, Tic a văzut tanagralele, iar noi nu le-am văzut.
- Asta-i concluzia ta? întrebă Dan. Ce mai încolo-ncoace! Tanagralele au dispărut. Probabil că s-a răzbunat paznicul pe noi. Le-a scos ca să nu le vedem.
- Imposibil! spuse Tic. Paznicul m-a dat pe mine afară. M-a luat din fața vitrinei și a ieșit imediat după mine pe ușă. Pe urmă n-a mai intrat în muzeu decât ca să vă dea pe voi afară.
- De unde știi tu? întrebă Maria. L-ai urmărit în permanență? Dacă a mai intrat fără să-l vezi? sau dacă a intrat celălalt paznic?
- Dacă vă spun eu! Nu i-am scăpat nicio clipă din ochi.
- Atunci? se înfioră Ioana.
- La un moment dat a intrat directorul în muzeu, continuă Tic. A intrat pe ușă de la ieșire și a ieșit tot pe acolo.
- Ce păcat! se întrista Ioana.
- De ce păcat?! se miră Dan.
- Înseamnă că le-a luat el...
- Și asta e un păcat?! se miră iarăși Dan. Nu cumva îți zburdă imaginația și te gândești la cine știe ce?
- Stați o clipă! încercă Tic să-i potolească. Directorul a ieșit așa cum a intrat. Nu ducea nimic cu el. L-am văzut la lumină. N-avea unde să pună statuetele. Nici măcar haină nu purta.
- Altcineva n-a mai intrat? întrebă Maria. Sau poate că a ieșit altcineva între timp?
- Până la plecarea voastră, n-a mai intrat și n-a mai ieșit nimeni din muzeu. Dar voi l-ați văzut pe director?
- Nu! răspunse Ioana. Eu îl cunosc bine. E profesorul nostru de istorie. Nu l-am văzut. V-aș fi spus imediat.
- Și totuși numai apariția lui poate explica dispariția tanagralelor, zise Dan. Păcat că nu știm cu precizie orele...
- Ba eu le știu! strigă Tic.
- De ce avem nevoie de ore? râse Maria. Mie mi se pare totul foarte limpede. Dintr-un motiv sau altul, directorul a scos statuetele din vitrină. Numai că, în loc să le ducă în afara muzeului, le-a pus în altă parte, în interiorul muzeului.
- Motive ar fi, spuse Ioana. De mâine încep reparații în muzeu.

Nu știu ce anume. Poate se repară numai exteriorul.

– Vedeți?

– Stați, că n-am terminat! continuă Ioana. Eu cunosc foarte bine muzeul. Am fost de zeci de ori în el. Nu există nicio altă cameră, nicio altă cale de comunicare decât cele două uși de la capetele potcoavei. Birourile sunt în față, în scobitura potcoavei, dar ele nu comunică direct cu muzeul.

– Poate c-o fi undeva, în perete, vreo ascunzătoare secretă, își dădu Dan cu părerea.

– Vorbe! îi replică Maria. Și s-a apucat să ascundă statuetele în văzul tuturor... E o prezumție slabă, Dan.

– Voi l-ați văzut pe director? întrebă Tic. Nu! Înseamnă că a rămas tot timpul în aripa dreaptă. Dacă am ști ce-a căutat acolo!

– Poate că nici n-a intrat înăuntru, spuse Ioana. Dacă a stat tot timpul în hol? În holul de la ieșire... E un telefon acolo. Poate c-a telefonat undeva în oraș.

– Sau poate că s-a întâlnit cu cineva în muzeu...

– Atunci de ce acel cineva n-a ieșit odată cu directorul? Ești sigur, Tic, că n-a ieșit nimeni odată cu el sau după el?

– Doar v-am mai spus! N-a intrat decât el în muzeu și a ieșit cu mâinile goale, după... după câteva minute...

– Tocmai atât cât ar fi durat o convorbire telefonică.

– Poate c-ar fi totuși bine să încercăm să precizăm orele.

Tic făcuse deja câteva însemnări pe o foaie de hârtie:

– Eu am ieșit... adică a trebuit să ies afară la ora nouă fără douăzeci. Nu știu de ce m-am uitat la ceas, dar bine că m-am uitat. La nouă fără un sfert a apărut directorul...

– Stai puțin! îl întrerupse Maria. Înseamnă că la ora nouă fără douăzeci, tanagralele erau în vitrină. Mai departe, Ticușorule!

– La ora nouă fără un sfert a apărut directorul, adică a intrat în muzeu, după ce l-a salutat foarte politicos paznicul. Așa! Mă uitam mereu la ceas din plictiseală. De aceea am reținut orele. La ora nouă fără șapte minute, directorul a ieșit. Cel mult un minut a durat drumul de la ieșire la cealaltă poartă. Deci la nouă fără șase minute s-a oprit în fața huidumei.

– Stai! interveni iarăși Maria. Dacă a ieșit cu mâinile goale, dacă

n-a ieșit nimeni după el, dacă nu se află nicio altă cale de comunicare între muzeu și birouri, înseamnă că la ora nouă fără șapte minute tanagralele erau încă în vitrină.

– Cum ai ajuns la deducția asta? o întreabă Dan.

– Dacă tanagralele n-ar fi fost la locul lor, directorul ar fi dat imediat alarma.

– Dar dacă n-a intrat deloc în muzeu? Dacă a vorbit pur și simplu la telefon de acolo, din hol? o interogă Ioana.

– Mi se pare nefiresc. Chiar dacă a vorbit la telefon, măcar pentru un minut-două tot ar fi trebuit să intre în muzeu.

– Ei, asta-i! se opuse Dan. Poate că i s-au spus lucruri atât de importante la telefon, încât nici nu i-a mai trecut prin cap să intre în muzeu.

Privirile tuturor se îndreptară spre Tic. Ciufuliciul nu părea deloc intimidat. Răspunse foarte sigur:

– Nu mi s-a părut deloc că se grăbește. A stat de vorbă și cu celălalt paznic. Cred că vreo două minute. Deci la nouă fără patru minute, huiduma a intrat în muzeu. La nouă fără două minute ați ieșit voi.

– Ești sigur, Ticușor?

– Foarte sigur. Nu știu dacă e potrivit ceasul meu după ora exactă.

– Asta n-are nicio importanță, îl liniști Dan. Un minut-două înainte sau în urmă nu contează. Importante sunt intervalele de timp. Durata lor contează. Și aici se pare că nu greșești... Ar fi bine să mai repeți o dată...

Tic se supuse imediat:

– La nouă fără douăzeci am ieșit eu. La nouă fără un sfert a intrat directorul. La nouă fără opt minute a ieșit directorul, la nouă fără șase minute, directorul s-a despărțit de paznicul de la intrare și tot la aceeași oră paznicul a intrat în muzeu. Când s-au furat tanagralele?

Tic nu făcuse altceva decât să dea glas, la modul cel mai brutal, întrebării care stătea pe buzele tuturor.

– Da! Când s-au furat? se repezi Ioana.

Dan și Maria făcură o vajnică opoziție de circumstanță, pentru

că, în sinea lor, erau la fel de convinși că statuetele fuseseră furate. De ce-i preocupa pe ei ora la care s-au furat e o altă problemă.

– Dacă-l excludem pe director, spuse Maria, înseamnă că statuetele s-au furat între ora nouă fără opt minute și ora nouă fără trei minute, când ne-am oprit noi în dreptul vitrinei și nu le-am mai văzut.

– Ești prea sigură! îi ripostă Dan. Dacă directorul n-a intrat deloc în muzeu?

– Eu sunt convinsă că a intrat! se încăpățână Maria. Dar nu-s deloc împotriva lămuririi acestei probleme. Trebuie să aflăm cât mai repede dacă directorul a telefonat sau nu de acolo, din hol.

Privirile tuturor se îndreptară spre Tic.

– Nu știu, răspunse ciufuliciul. Din locul unde eram, nu puteam să văd tot holul. De ce să vă mint? Lăsați-mă până mâine dimineață. În două minute aflu și cu cine a vorbit la telefon... dacă a vorbit, bineînțeles.

– Oare chiar s-au furat? întrebă cineva.

– Sigur, sigur! se înfierbântă Ioana. Brr! S-au furat tanagralele! O să vuiască orașul! Toată faima orașului nostru erau aceste tanagrale! Ce-o să fie, Doamne, ce-o să fie! În sfârșit, s-a întâmplat și aici, la noi, ceva deosebit!

– Nu te grăbi! o temperă Dan. Noi facem aici simple supoziții. Cine știe unde o fi adevărul? Și mai ales, nu trăncăni. Nu vrem, din cauza unor vorbe aruncate în vânt, să ajungem de râsul lumii. Înțelegeți, Ioana?

– Cum vă închipuiți așa ceva? O să tac ca o moluscă. Nu spun nimănui nimic. Îmi ajunge că sunt împreună cu voi. Dacă-ți ști la ce mă gândesc acum...

– Eu știu, răspunse Maria. Nu te gândești la nimic. Te rogi. Se cunoaște după fața ta...

Ioana se înroși. Își plecă privirile în pământ. Pumnii însă nu și-i desfăcu.

– Și din străinătate veneau oameni ca să le vadă, șopti ea. Toată faima orașului... Extraordinar!

– Prin urmare, așteptăm până mâine dimineață, conchise Maria. Să vedem ce vești noi o să ne aducă Tic.

Fetele se pregăteau de plecare. Nu prea se îndurau ele, dar ora era prea târzie. Sufletele tuturor erau scurmate de neliniște. Oare urmau să trăiască o nouă aventură? Sau le dădea ghes dorința? Asta era teama Mariei. Poate că dorința lor complica sau denatura o întâmplare, o întâmplare cât se poate de simplă. În raționamentul lor verbal era ceva nesigur, ceva forțat. Dacă ar fi fost Victor lângă ei, cât de clare le-ar fi apărut lucrurile!

2

Tic își mutase patul de campanie lângă cel al lui Dan.

– Știi ce încerc eu acum? spuse el. Încerc să mă pun în pielea lui Victor. Mă întreb cum ar proceda el?

– E foarte greu, Ticușorule. Și să nu crezi că prin asta vreau să te subestimez... Mă gândesc și eu la Victor, și sunt convins că și Maria, ba și zănatica aia de verișoară-mea fac același lucru. Și cu toate acestea ni se încălcesc gândurile, nu găsim firul care să le lege, nu găsim premisa de la care să pornim...

– Tu ce crezi, Dan? S-au furat sau nu tanagralele?

Dan stătu o clipă pe gânduri:

– În fond, tu ai dreptate. Să ne punem în pielea lui Victor. Nu știi de ce am impresia că el nu ar da imediat un verdict. Ar cumpăni mai pe îndelete faptele. El ar porni în raționament de la o certitudine.

– Și noi nu putem să găsim una de asta, cum spui tu... o certitudine?

– Ba da! se hotărî Dan, după o scurtă chibzuială. O certitudine este: dispariția tanagralelor. Nu știm dacă s-au furat sau nu. Știm însă în mod sigur că au dispărut. Cum? Când? Cine?... Iată întrebările la care ar trebui să răspundem. Și la fiecare întrebare, câte presupuneri nu se pot face?!

– Dacă am putea elimina măcar o întrebare, șușoti ciufuliciul cu vocea tremurândă. Măcar una...

– Cu oarecare bunăvoință s-ar putea face lucrul acesta, medita Dan. De fapt, ne-am și ocupat de această întrebare: când au

dispărut tanagralele? Am gravitat mereu în jurul ei. Și să-ți spun drept, dragă Tic, nu mi se pare deloc cea mai importantă. Cu ce ne-ar putea ajuta dacă am găsi răspunsul?

Pesimismul lui Dan nu-l mulțumea deloc pe Tic:

– De unde știi tu că nu e întrebarea cea mai importantă? Eu am scăpat odată de o chelfăneală cruntă, datorită unei întâmplări cu ceasul. În drumul de la școală acasă m-a provocat un derbedeu. Nu știu dacă eram chiar nevinovat, în orice caz el a sărit la bătaie. Tocmai mă învățase cu o zi înainte Ursu niște figuri de judo. Așa că mi-au reușit grozav. Se tăvălea ca dracu' de durere. L-am văzut însă pe fratele lui, alt derbedeu, dar mai mare decât el, și ce să fac? Am luat-o la goană. M-am oprit acasă. Mama era în bibliotecă și i s-a părut că am sosit prea devreme. S-a uitat la ceas. Pendula din biroul tatii arăta ora două. Am mâncat, mi-am făcut lecțiile, am bătut vreo oră mingea... Pe la șase a sosit și tata acasă. M-a chemat imediat: „Ia să-mi spui cu ce te ocupai la ora două și jumătate?”... Tu nu știi cum întreabă tata când vrea să scoată ceva de la mine... Eram cât pe-acți să spun totul. Și deodată o aud pe mama în spatele meu: „Ce putea să facă la ora două și jumătate, dacă a sosit de la ora două acasă? Mânca...” Am tăcut mâlc. Tata însă nu: „Ești sigură că la ora două și jumătate era acasă?” Mama i-a răspuns foarte calm, în momentul acela era foarte sinceră: „Azi a venit mai devreme. M-am uitat la ceas când a sosit. Era două fix...” Tata a ridicat din umeri și a mormăit cam așa: „Înseamnă că m-am înșelat eu”... Prin urmare mă văzuse în plină încăierare cu derbedeul acela... dar nu era sigur că fusesem eu. A tăcut și el. Apoi a ieșit afară, nu știu pentru ce treburi. Și deodată o văd pe mama îngălbenindu-se. Nici nu s-a uitat la mine. I-am urmărit privirile. Pendula din biroul tatii arăta tot ora două. Mi-a făcut un semn cu mâna și m-am supus... adică am potrivit pendula și-am învărtit arcul... Și tu mai spui că nu e întrebarea cea mai importantă! Crezi că m-ar mai fi întrebat tata cum m-am bătut și cine era ăla cu care m-am bătut?

Dan râdea cu hohote:

– La urma urmei, cine te-a salvat? Pendula sau mama?

– De ce râzi ca un prost? Nu la urma urmei, ci cine m-a salvat

mai întâi? Așa trebuie să întrebi. Ceasul m-a salvat... adică el a ajutat-o pe mama să mă salveze, la urma urmei.

– O fărâmbă de adevăr este în ceea ce spui tu, Ticușor. Dar e prea firavă și nu știu unde s-o plasez. Încă nu-mi poate intra în cap: ce folos avem noi, dacă știm ora precisă când au dispărut tanagralele?

– Păi n-ai spus tu adineauri că trebuie să pornim de la niște certitudini? Știm deocamdată că statuetele au dispărut...

– În împrejurări ciudate, să nu uităm, adăugă Dan.

– Și apoi știm aproape sigur și ora când au dispărut, dacă ne luăm după Maria: între nouă fără opt minute și nouă fără trei minute.

Dan se ridică brusc în capul oaselor:

– Putem să ne luăm după raționamentul Mariei?

– Parcă am mai discutat lucrul ăsta...

– Da, da! recunosc Dan. Ne învărtim într-un cerc vicios. Dacă am ști ce-a făcut directorul în cele șapte minute cât a stat în muzeu! Eu încep să cred tot mai mult că el a luat statuetele și le-a depozitat undeva... undeva în interiorul muzeului.

– De ce? întrebă Tic.

– De ce? Ca să le pună la adăpost. Nu spunea Ioana, nu spuneau și paznicii, că de mâine încep reparațiile? Asta-i!

– Brrr! se înfurie Tic. Am rămas de unde am plecat. De ce nu-ți vine și ție o idee mai ca lumea?

– Ideea e simplă, ți-am spus-o: statuetele au fost puse la adăpost. E clar, nu?

– Ei, acum vezi, se răzbună Tic, cât de important ar fi să știm ora exactă la care au dispărut tanagralele? Dacă au dispărut între nouă fără un sfert și nouă fără opt minute, înseamnă, după teoria ta, că au fost depozitate de director.

– Și dacă au dispărut între nouă fără opt minute și nouă fără trei minute, înțelese Dan, înseamnă că au fost furate. Da, Ticușorule, ai mare dreptate. Dar cum dracu să stabilim ora precisă?

În camera lor, fetele discutau exact aceeași problemă.

– Aici e toată cheia! spunea Maria. Când au dispărut tanagralele? Când vom răspunde la întrebarea asta, vom ști dacă statuetele au fost furate, sau dacă au fost depozitate undeva.

– Dar nu spuneai tu că directorul... încercă să protesteze Ioana.

– Nu știu ce-am spus atunci și chiar dacă știu, n-are nicio importanță. În cazurile acestea trebuie să păstrăm numai gândurile cele mai lucide, cele mai limpezi.

– Eu nu-s de acord cu tine. Tu parc-ai vrea să impui anumite reguli care ție ți se par clare. Eu cred că trebuie să dăm frâu liber oricărui gând. Cine știe de unde iese adevărul?

Maria clătină nedecisă din cap:

– Ai și nu ai dreptate! Nu strică să adunăm cât mai multe presupuneri, dar mi-e teamă să nu le alegem decât pe cele care ne convin, să nu confundăm presupunerile cu dorințele noastre.

Ioana se întristă. I se părea că un nou vis, în care-și ancorase toate speranțele, e pe cale să se întrerupă. Ar fi vrut să se opună cu toate puterile, dar logica o îndemna să-i dea dreptate Mariei.

– Dac-am ști ce-a făcut directorul acolo? spuse ea.

Maria îi răspunse zâmbind:

– A vrut să vadă ceva, să spună ceva paznicilor, să facă o inspecție... Avea o mie de motive ca să vină la muzeu. Sau a venit pur și simplu să depoziteze undeva tanagralele. De ce să nu presupunem că se află într-un anumit loc în perete o ascunzătoare secretă. Cunoști tu atât de bine muzeul?

– Cunosesc însă foarte bine obiceiurile de la noi. Nicio casă nu se deosebește de alta. Uite, eu pun mâna în foc că nu există în muzeu nicio ascunzătoare secretă. La noi, totul e uniform...

– Dac-ai fi trecut prin ce-am trecut noi, spuse Maria, n-ai vorbi cu atâta siguranță. Câte ascunzători secrete n-am găsit noi acolo nici prin gând nu ți-ar fi trecut!

Ioana n-o asculta. O idee neașteptată îi fulgeră mintea:

– Să zicem c-ar exista o ascunzătoare secretă în muzeu, deși nu

cred. Pentru ce să se depoziteze statuetele acolo?

– Pentru ce?! întrebă uimită Maria. Te contrazici singură. N-ai spus tu mai înainte că se vor face reparații la muzeu? Ca să fie ferite de accidente...

– Mie mi se pare că vitrina e cel mai bun adăpost. De ce să le scoată de acolo și să le ducă în altă parte? Dacă s-ar face reparații în interiorul muzeului atunci cele mai primejduite obiecte n-ar fi cele din vitrină, ci cele de pe pereți... Avem câteva tablouri de Grigorescu, două de Luchian și, așa se spune, cel mai prețios și mai frumos tablou al lui Andreescu. Și bustul acela de Paciurea, de care nu mai voiai să te desparți... N-ar fi fost firesc să se adăpostească mai întâi acestea, dacă se fac reparații în interior? În cazul când ar exista o ascunzătoare secretă...

Încă înainte de a termina de vorbit Ioana, Maria se convinsese de adevărul spuselor ei. Într-adevăr, nimic nu justifica scoaterea statuetelor din vitrină. Ele erau cele mai puțin periclitare dintre toate obiectele din muzeu...

– Ai dreptate, Ioana. Disparația lor e illogică... Și totuși, Tic le-a văzut în vitrină, cu un sfert de oră înainte de a ajunge acolo... Atunci ce s-a întâmplat cu ele? Crede-mă! Nu mai înțeleg nimic. Absolut nimic.

– Tot mai crezi că exagerez dacă susțin că singura concluzie logică e aceea că s-au furat? Și dacă ai înțelege ce însemnau aceste tanagrale pentru orașul nostru! Doamne! Ce-o să fie! Se zice că valorează de mii de ori greutatea lor în aur. Ce-o să fie!

– Cine să le fure? Cine?

Fetele se priveau năucite, rostind în neștire aceeași întrebare: „Cine?”

Dacă ar fi fost acolo Victor, ar fi apelat la altă întrebare, la fel de simplă, care ar fi dus mult mai repede la adevăr.

După peregrinări absurde cu ajutorul fanteziei, după dispute verbale cumplite dar inutile, obosiți, Tic și Dan ajunseseră la aceeași întrebare: „Cine?”

– Tu mai ții minte, Ticușor, câte persoane erau în muzeu, acolo, în aripa dreaptă, în momentul când te-a dat paznicul afară?

– Fir-ar să fie de huidumă! se burzului Tic. Dacă nu m-ar fi dat

afară, poate nu s-ar fi furat tanagralele... Stai! Stai! Când a venit paznicul să vă dea pe voi afară, unde erați?

– Încă nu trecuserăm de centrul potcoavei, răspunse Dan.

– Prin urmare, până atunci n-ați văzut nicio clipă ce se petrece în aripa dreaptă. Sigur că da! Dacă toate cele cinci persoane au fost complici?

– Acum stai și tu! îl potoli Dan. Nu te avânta prea departe. S-o luăm cu încetul. Ergo: au fost cinci persoane în muzeu, în afară de noi.

– Ce-nseamnă ergo? întrebă Tic.

– Înseamnă: prin urmare. Ești sigur că erau numai cinci persoane? Poate că mai era cineva ascuns pe după vreo statuie.

Tic se luminează dintr-o dată la față. Dar numai pentru o clipă.

– Da, mai era cineva. Dar a plecat înaintea mea. Nu știu cum de am uitat să-ți spun. Știi cine era?... Atletul de la roata norocului...

– Atletul?! se miră Dan. Ce căuta el acolo?

– Nu știu ce căuta acolo, dar îmi închipui că n-avea ce să caute în bălci. Din cauza ploii, bălciul a fost închis. Dacă urmărirea pe cineva? Atunci de ce-a plecat înainte de închiderea muzeului? Hopa! Se încălcesc și mai rău ȳtele...

– Ești sigur că a plecat înaintea ta? Poate că numai ȳi s-a părut, poate că s-a ascuns după o statuie.

Tic rămase un moment nedecis.

– Nu l-am văzut când a ieșit; l-am văzut pornind spre ieșire. Nu! Sigur n-a rămas acolo! L-aș fi zărit în timp ce plecam. Și nici n-avea unde să se ascundă. O să-l întreb mâine...

– Mâine? zămbi Dan, uitându-se la ceas. O să-l întrebi tu azi... Dar să trecem peste asta. Să-l excludem pe atlet, de vreme ce l-ai văzut ieșind... Să ne oprim la cele cinci persoane. Dacă statuetele s-au furat, una din cele cinci persoane e hoțul. Asta în mod sigur. Le mai ȳii minte?

– Parcă i-am fotografiat, supuse Tic, sărind de pe pat. Măcar cu asta m-am ales. Am clișeele lor aici (arată cu mâna la cap). Oricând și oriunde i-aș vedea, i-aș recunoaște. Dintr-o mie. Știi ce s-a întâmplat? Am simțit că paznicul vrea să mă izgonească și atunci mi-am căutat un salvator... pe care l-am găsit în persoana

unei bunici. Dar până m-am hotărât, i-am fotografiat pe toți ceilalți, ca să-l aleg pe cel mai bun.

Dar nu pierdu prilejul să-și felicite prietenul:

– Bravo! Datorită ție n-o să plecăm de la zero. Și ce părere ți-ai făcut despre ei? Poți să developezi clișeele?

Tic își adună amintirile:

– Mai întâi, bunica. Era îmbrăcată într-o rochie lungă, de catifea... Stai! Îmbrăcămintea nu contează. Măine poate s-o schimbe. Purta o pălărie înaltă și neagră, ca un joben...

– Perfect! răsă Dan. Cu pălăria asta o identificăm ușor.

– Aoleu! se tângui Tic. Cealaltă, cea tânără, nu purta pălărie. În schimb avea mânuși... lungi până la cot, mi se pare albastre, cam de culoarea cerului... Aș recunoaște-o imediat. Era foarte frumoasă, Dan. Parcă o pictase cineva... Și pe urmă doi bărbați. Unul probabil că ieșise atunci din mormânt. Era ca un schelet, numai oase. Nici nu se putea ține bine pe picioare. Se clătina mereu. Cred că i se desfăcuseră oasele. Celălalt? Prea mare lucru n-am observat la el. Îi străluceau ochii când se uita la statui, ba îi tremurau și mâinile... Zău că nu glumesc... Oare n-o fi el hoțul? Și tocmai pe el nu mi-l amintesc bine... Ba da! Ba da! Avea o rană roșie, o cicatrice, ceva ca un semicerc sub buza de jos. Pe al cincilea îl cunoști și tu. Omul în gri... Oare cine-o fi hoțul?

Dan ridică din umeri neputincios:

– Nu știu. N-am curajul să spun că e unul sau altul. În clipa când mă gândesc la o persoană anume, am impresia că batjocoresc sau condamn pe cineva fără motiv. Nu uita! Nici nu știm sigur dacă statuetele s-au furat. Facem simple prezumții.

– Atunci de ce m-ai lăsat pe mine să-i condamn? se înfurie ciufuliciul.

– Mai domol, Ticușorule! Parcă eu nu i-am insultat!... Unul din ei tot trebuie să fi șterpelit tanagralele. Și fără tine nu se poate ști dacă ar fi fost vreodată dibuit. Pentru că i-ai fotografiat fără greș. Bravo!

Complimentul lui Dan îi făcu plăcere ciufuliciului. Neștiind ce să răspundă, întrebă cât e ora. Și se îngroziră amândoi când se uitară la ceas.

– Iar o să dormim patru ore! se plânse Dan. Stingerea!

Tic își duse patul la loc, lângă fereastră, apoi stinse lumina. Își urară amândoi odată: „Noapte bună!” Parc-ar fi presimțit un pericol.

Preocupați cu descurcarea și încurcarea – mai ales – a unor enigme, până atunci nu auziseră atacurile nemiloase ale cocoșului. În momentul când pleoapele li se lipiră, iar gândurile li se întunecară, trompeta semeață le sună la amândoi în ureche.

– Iar? se înspăimântă Tic. Unde-s pantofii?

Era o amenințare pur verbală, de care criminalul cu pinteni nu ținu seamă. Și nici cireșarii n-o mai puseseră în aplicare, convinși deja de ineficacitatea ei. Se mulțumiră să-l blesteme crunt în clipa când tresăreau în somn.

– Ce ne facem? întrebă Tic. Măine nu-mi mai scapă...

– Nici tu nu dormi? se văietă Dan. Sunt distrus.

Abia în zori, când cocoșul părăsi nukul, izbutiră să adoarmă. Câteva ore de somn greu, fără vise.

Capitolul IV

1

Se sculară toți indispuși. La masă, nimeni nu scoase o vorbă. Numai Tic, la sfârșit, arătând cu degetul spre ușa pe care tocmai dispăruse bunica, întrebă bosumflat:

– Dimineața ni se face program?

Ioana – pentru că, în ultimă instanță, ei îi era adresată întrebarea – își plecă privirile în pământ și mormăi ceva nedeslușit. Profitând de faptul că nu era văzută, Maria își dojeni frățiorul cu mâna. Tic înțelese, tăcu și înghiți în sec. Era surprinzătoare docilitatea lui. Prin urmare, Tic nu se afla în zi bună – gândi Dan – și toate speranțele erau îndreptate spre el. Ca să nu se ivească noi conflicte, Dan crezu că e momentul să-și destăinuiască unii altora rezultatele raționamentelor din timpul nopții. Atmosfera parcă se mai învioră cu ocazia discuțiilor. Concluzia fetelor că nimic nu justifica scoaterea statuetelor din vitrină îi convinse foarte repede pe băieți.

– Asta da! le felicită Dan. Nouă nu ne-a trecut prin cap. Noi ne-am gândit la făptaș.

– Noi abia am ajuns la întrebarea asta, spuse Maria. Bineînțeles dacă îl scoatem din cauză pe director.

Tic era sătul de vorbărie. Bănuia că iar se vor face presupuneri, că iar se vor învărti cu întrebările în jurul aceluiași punct. Era sătul până în gât. Aceleași întrebări puse sub altă formă, aceleași probleme văzute din alt unghi... Nu mai putea suporta. Și mai ales – își dădu el seama – era dator să vină cu o clarificare, cu un amănunt care ar fi spulberat multe întrebări. Simți aceasta înainte de a observa privirile întrebătoare ale tuturor îndreptate asupra lui.

– Eu plec, spuse el. Am niște treburi în oraș.

Pe măsură ce se apropia de muzeu, Tic simțea cum se trezește,

cum îl părăsește lânzezeala. Ceața care-l înfășurase până atunci se rarefia. Își aminti că în ajun plouase și descoperi că urmele ploii se mai zăreau ici-colo. Vântul nopții zvântase pământul. Răcoarea era plăcută. Soarele împrăstia o lumină blândă, vântul n-avea nici măcar puterea să prăvălească boabele de rouă.

Întâlnirea aceasta neașteptată cu natura binevoitoare îl învioră și-l limpezi pe Tic. Regretă cele câteva vorbe spuse cu răutate în timpul mesei și caută imediat un vinovat: somnul. Un somn greu și foarte scurt. Și cine era vinovat de acest somn? Cocosul! Ceea ce îl făcu pe cireșar să intre pentru două minute într-un anumit magazin din centrul orașului și să iasă de acolo cu un pachetel – nu prea în armonie cu diminutivul – care totuși intră lesne în buzunarul său. După aceea pătrunse în parcul orașelului, cu aerul unui băiat care-și amintește, cu bucurie, cele mai grele lecții din timpul anului școlar. (Numai algebră și fizică.) După o scurtă dar ageră recunoaștere, își alege o bancă, de astă dată cu spetează, în umbra unui boschet. Era ferit de soare, de privirile unor cerberi uriași, pe care-i zărise din prima clipă, nu fără să-i tresară inima. Și în loc de fizică începu să se gândească la chimie, adică la anumite combinații, la multiple combinații care ar putea provoca o reacție pozitivă la unul dintre cerberi. Huiduma era exclusă din principiu și de altfel nici nu putea să-i fie de vreun ajutor, deși – își aminti cireșarul – directorul își pierduse două minute cu ea.

Tic nu-și dezlipea ochii de la muzeu. Și mai ales nu scăpa nicio mișcare, niciun gest al cerberului din partea dreaptă. Părea un om în vârstă, aproape un moșneag („Dă, Doamne, să fie cât mai bătrân!” se ruga el), avea părul alb și niște mustați lungi, albe și era adus de spate. De la distanța aceea nu putea, din păcate, să-i observe trăsăturile feței, ca să știe dacă va avea de-a face cu un om hain sau cu un bătrân cumsecade, pentru a-și potrivi metoda cea mai bună de atac. Mintea lui scornea fel de fel de planuri. La început, fiecare i se părea interesant, dar după o clipă numai îl respingea ca absurd și inefficient. Dacă cerberul cel chel și crud ar fi dispărut undeva, și-ar fi luat inima în dinți și s-ar fi apropiat de celălalt paznic. Huiduma rămânea însă nemișcată la postul ei, adică pe o bancă de lemn, solidă (e absolut necesar adjectivul,

dacă ne gândim la proporțiile paznicului), așezată în rând cu treptele care urcau spre intrarea în muzeu.

O voce de copil îl făcu pe Tic să tresară:

– Bună dimineața! Nu știți cât e ceasul?

Descoperi în fața lui un băiat de vreo zece-unsprezece ani, slăbuț, timid și cam nătâng. I se adresase însă atât de politicos, încât se simți obligat să răspundă. Puștiul mulțumi la fel de politicos, apoi se așază pe un colț al băncii.

– Ai întâlnire la vârsta asta? îl întreabă Tic cu un ton de plictiseală și de dispreț.

– Nu chiar la ora asta, îi răspunse prichindelul. Puțin mai târziu, spre prânz.

Tic își cercetă „oaspetele” mai pe îndelete. Oare nu auzise bine întrebarea, sau o făcea pe istețul?

O explozie de zgomote brutale îi aduse aminte cireșarului că are altceva de făcut, nu să-și piardă vremea cu un puști pretențios. Și se mânie când văzu forfota din fața muzeului. Staționau acolo trei camioane și din ele se descărcau tot felul de lucruri: pari, scânduri, vergele de fier, lăzi, butoaie, unelte. După îmbrăcăminte, cei care descărcau păreau zidari.

– Hai! Cară-te de-aici! se enervă Tic. Caută-ți alt loc de întâlnire! Șterge-o!

Parcă-l trăsnise cineva în creștetul capului pe prichindel. Suferea. Îi venea să plângă. Abia reuși să îngâne cu o voce cețoasă:

– Eu v-am răspuns frumos... de ce vă purtați așa?

Cu toată duioșia care-l cuprinse, cireșarul, din păcate, n-avea timp nici de scuze, nici de explicații. Scoase un leu din buzunar și i-l întinse puștiului:

– Poftim! Ia-ți înghețată de la taraba din fața parcului. Hai! Hai! Repede!

Nu se putea o mai mare ofensă ca aceasta. Prichindelul se întoarse scurt din călcăie și porni fără să spună „bună ziua”, ceea ce în concepția și în obiceiurile lui era o jignire nemaipomenită. Mergea drept și iute, fără să se mai uite înapoi.

Chiar dacă s-ar fi uitat, nu l-ar mai fi zărit pe Tic. Cireșarul se amestecase în mulțimea de curioși din fața muzeului. Pentru că

huiduma se transformase din cerber în cărăuș, iar paznicul de la ieșire se înfipsea undeva, în față, cam pe la mijlocul clădirii. Răspundea fără încetare întrebărilor pe care i le puneau trecătorii atrași de hărmălaie.

„Acum e momentul! își spuse Tic. La atac!”

Cel puțin douăzeci de oameni erau în jurul paznicului. Mai tineri, mai bătrâni, gospodine, studenți, militari, trecători de toate zilele.

- Cât durează reparațiile?
- Apoi... cam o săptămână.
- Se repară și pe dinăuntru sau numai exteriorul?
- Apoi... numai pe dinafară, așa cum se vopsesc cucoanele...
- În ce culoare?

Paznicul nu răspunse la întrebarea lui Tic. Clătină capul a muștrare. Noroc că tânărul își ascunsese mutra.

- Gri deschis sau închis? completă ceva întrebarea lui Tic.
- Apoi... așa cam pe la juma’.
- Se repară și olanele? Și turnulețul?
- Mi se pare că i s-a stricat acoperișul...
- De unde s-au adus materialele? Aș avea și eu nevoie de niște ciment și de niște pietriș.

- Apoi...
- S-au achiziționat ceva tablouri? Parcă era vorba...
- De ce nu mutați statuia aceea, cu caporalul, în centru?
- De ce în centru? Mai bine în aripa dreaptă...
- Apoi...
- Alaltăieri era un praf cât degetul pe vitrină.
- Când încep reparațiile?
- Apoi, nu vedeți? Chiar în dimineața asta.
- Și nu puteați să le începeți mâine?
- De ce mâine? Foarte bine puteau să înceapă ieri!
- Și dacă s-ar fi amânat cu o săptămână, ce se întâmpla?
- De unde ai luat roșiile? Splendide! Splendide!
- Crezi dumneata că zidarii ăștia or să facă treabă?
- Apoi... lucrează în acord. Treaba lor.
- Cât îi plătiți? Anul trecut, când s-a vopsit școala...

- De ce nu se angajează un ghid? Sunt atâția studenți...
- Apoi... asta nu-i treaba mea.
- Urmezi Artele Plastice?
- Directorul n-a plecat în concediu?
- Apoi... peste vreo două-trei zile pleacă la Herculanee...
- *A telefonat aseară de la muzeu?*
- Apoi da... așa, mai spre seară...
- Ați adus și...
- *Cam pe la ce oră?*
- Apoi... nu mai înțeleg nimic. Eu știu despre ce oră întrebați dumneavoastră? Și ce să aducă?

Tic își pregătise cu cea mai mare grijă cele două întrebări. Știa că i se va răspunde mecanic. Din nefericire, după ce i se răspunsese la prima, cineva i-o luase înainte cu jumătate de întrebare. Era riscant să încerce și a doua oară. Mai ales că rămăseseră foarte puțini curioși, iar întrebările erau mult mai concrete. Se întreba numai despre reparații. Era cât pe-acți să plece, îl reținu însă o întrebare care-i oferea iarăși perspective de acțiune.

- Nu știți, directorul e acasă?

„Acum e acum! își spuse Tic. Nu trebuie cu niciun chip să pierd prilejul ăsta.”

Paznicul răspunse mai greu.

- Apoi... de unde să știu? Mai bine întrebați-l pe feciorul lui dom' director. Acolo, sub castan...

Tic simți cum îi bagă cineva un cuțit în spate. Înainte de a întoarce capul, știa pe cine va zări „acolo, sub castan”. Nu era o presimțire, ci o certitudine.

Într-adevăr, sub castan, cu brațele încrucișate, cu figura împietrită într-o grimasă de plictiseală, se afla prichindelul pe care-l gonise, nu demult, cu atâta autoritate.

Tic nu se pierdu însă în lamentări. Simțul practic birui iarăși într-însul. Mai întâi se hotărî să ocolească parcul, pentru a-l surprinde pe puști nu din față, ci pe neașteptate, din spate. Între timp își va făuri el un plan de acțiune.

Tot timpul cât înconjură parcul, nu se gândi decât la acest

lucru: cum să-l împace pe prichindel? Cu vorbe? Imposibil. Nu-și făcea iluzii. Îl insultase grozav, pentru a-l atrage cu câteva vorbe, oricât de abile ar fi fost ele. Știa cireșarul, din proprie experiență, că mai greu se recucerește cineva. Metoda de a proceda încet și pe îndelete nu-i surâdea deloc. Nici nu credea în eficiența ei și nici nu avea timp pentru asta. Ar fi însemnat să-și piardă ore întregi, cu riscul de a suferi un eșec. S-o facă în continuare pe nepăsătorul, pe preocupatul, pentru a-l întărâta? Își aminti pe loc versurile unui poet la care ținea foarte mult:

Ispitele ușoare și blajine

N-au fost și nu sunt pentru mine.

Oare îl va întărâta, oare îl va atrage pe prichindel prin atitudinea lui de nepăsare morocănoasă? Erau șanse. Dar cât va trebui să joace acest rol? După câte ore puștiul se va apropia de el? Altceva... Altceva...

Tic ajunsese din nou la banca umbrită de boschet. Zărea printre crengi silueta puștiului, la vreo zece metri de el. Rămăsese în același loc în care-l zărise ultima dată și parcă în aceeași atitudine. Prin urmare, prichindelul avea voință, ambiție și tenacitate. Nu era ușor de luptat cu dânsul, mai ales după gafa grosolană pe care o comisese.

Șansa cea mai sigură și mai rapidă era o acțiune bruscă, dură, brutală. Ceva care să-l năucească, să-l uimească, și în același timp să-l atragă, să-i facă plăcere.

Obosit, probabil de nemișcare, puștiul se îndreptă spre banca unde-și instalase Tic postul de observație noaptea trecută. Se așează pe ea și începu să se joace cu câteva pietre, încerca să jongleze, dar nu-i reușeau decât trei-patru mișcări. Mai multe nu izbutea. Scăpa întotdeauna o piatră din mână.

Exercițiul acela copilăresc îi aminti cireșarului un plan mai vechi, pentru realizarea căruia vizitase cu câțva timp înainte un magazin. Fața lui se luminează subit. Gata: descoperise procedeul cu care să-l recucerească pe prichindel! Pachetul pe care Tic îl băgase în buzunar conținea printre altele o funie nu prea groasă, în

schimb foarte solidă. În două minute, Tic transformă funia într-un lassou, pe care l-ar fi invidiat orice cowboy. Prima țintă fu vârful unui arbust. Era la vreo șase metri depărtare de bancă. Lațul se înfășură în jurul vârfului chiar de la prima aruncare. Și pentru că mai izbuti de câteva ori, își căută altă țintă mai îndepărtată: creanga unui copac. (Semăna atât de mult cu brațul unui om!) Primele două încercări constituiră tot atâtea eșecuri. Lațul atinsese creanga, în ambele rânduri, cu partea exterioară. A treia oară însă, ramura rebelă, ciotul acela care semăna cu brațul unui om, nu mai scăpă abilității cireșarului. Nici a patra oară, nici a cincea oară. Distanța dintre aruncător și ciot era aproape identică, după părerea lui Tic, cu distanța dintre el și prichindel. Acum venea greul. Dacă nu reușea de la prima încercare, putea să lase totul baltă. Planul său se baza în primul rând pe surpriză.

Prichindelul continua să jogleze cu cele trei pietre ale lui.

Nu progresase însă cu nimic în răstimpul în care Tic se ocupase de altceva. Tot trei-patru mișcări reușea. Dacă mâinile i-ar fi rămas înțepenite cum era ciotul la care se antrenase Tic, lassoul s-ar fi înfășurat, în mod sigur, în jurul unui braț. Din păcate, mâinile puștiului erau în continuă mișcare. Cireșarul era nevoit să calculeze aruncarea în raport cu mișcarea mâinilor celuilalt. Calculul, oricât de exact ar fi fost, nu elimina însă toate riscurile. Unul mai rămânea. Și evitarea lui nu ținea de aruncător. Era o simplă chestie de noroc. Dacă jonglerul scăpa piatra, nu la a treia sau la a patra mișcare, ci la prima sau la a doua, mâna lui, în loc să stea ridicată, ar fi coborât după piatră, iar lassoul ar fi scăpat ținta. De aceea, Tic nu se grăbi. Mai așteptă un timp, până ce sesiză o anumită regularitate, un oarecare ritm în mișcările puștiului. Profitând de acest răgaz, își alegea și un loc mai bun de aruncare, un loc care-i oferea spațiul necesar și nu-i punea în față niciun obstacol. Era o cale perfect liberă între aruncător și ținta mobilă.

În sfârșit, consideră că momentul prielnic a sosit. Își ținu răsuflarea, învârti de câteva ori lassoul deasupra capului (prichindelul era la prima mișcare) și aruncă. Lassoul se înfășură în jurul brațului, când puștiul ajunsese la a treia mișcare. Tic trase

cu putere. Întâi se auzi un țipăt scurt, de surpriză, apoi jonglerul își pierdu echilibrul. Se prăbuși în iarbă, cu picioarele în sus.

„Mai mult decât mi-am dorit” își spuse Tic triumfător.

2

Tudorel, prichindelul, își găsisese în sfârșit idolul. În jumătate de oră învățase tot felul de scamatorii, jonglerii, acrobații și figuri de judo, rezolvase o sumedenie de probleme distractive de matematică, răspunsese la o seamă de întrebări care-l purtasera cu gândul prin toate cele cinci continente și Antarctica. Fiecare succes îl făcea să țopăie ca un popândău.

– Ei, acum să ne odihnim puțin, propuse Tic, când îl văzu cum îi curge apa pe față. Stai aici, lângă mine.

Tudorel se supuse imediat, de parcă odihna ar fi însemnat un nou exercițiu.

– Te culci târziu? îl întrebă cireșarul.

– De obicei pe la zece... dacă nu se întâmplă ceva special.

– Probabil că între nouă și zece îți completezi jurnalul?

Perspicacitatea lui Tic nu mai era o noutate pentru prichindel. De aceea nu se miră câtuși de puțin când îi auzi întrebarea.

– Exact! răspunse el. Dar sunt zile banale când termin însemnările în cinci minute.

– Ziua de ieri cum a fost? Excepțională... sau banală?

– Foarte banală... până spre seară, când am aflat că tata pleacă la București. Aproape o oră m-am chinuit gândindu-mă ce să-i spun să-mi aducă.

– Aaaa! pricepu Tic. Va să zică nu știai că pleacă...

– Nici el nu știa. A aflat foarte târziu... I-a sosit o telegramă la școală... Și dădea mereu telefon acasă, să vadă dacă n-a venit mama... Ea e inginer agronom și e toată ziua pe teren.

Tic râse misterios și făcu niște semne cabalistice cu mâna:

– Nu-i așa că a dat telefon de la muzeu pe la ... pe la nouă fără zece... Stai puțin! Fix la nouă fără paisprezece minute, nu?

– Da! se miră Tudorel. La nouă fără un sfert. Țin minte pentru

că m-a întrebat cât arată ceasul din birou. Și a mai dat din nou telefon peste cinci minute, dar mama încă nu sosise... Adică am văzut-o pe stradă și i-am spus că vine.

Tic își făcu la iuțeală un nou plan.

– Prin urmare, ziua de ieri nu a fost o zi banală. Îmi închipui că l-ai condus pe tăticul la gară...

– Da, împreună cu mama.

– Mai ții minte numărul locomotivei? Ia să văd!

– 231.058. Sistem „Pacific”.

– Construită la Reșița, în 1939, și revizuită la București, în anul... în anul 1948!

– Exact! Mi-am notat și eu. Dar dumneavoastră de unde știți? Ați fost în gară?

Ca să fim sinceri, lui Tic îi plăcea atitudinea reverențioasă a lui Tudorel. Chiar o încuraja.

– Nu! N-am fost în gară, răspunse cireșarul. Cunosc însă orice tip de locomotivă, cunosc o mulțime de numere. Îmi place să le memorez. Ai făcut vreodată exerciții de memorie?

– Exerciții? întrebă Tudorel. Nu știu... Nu știu la ce fel de exerciții vă referiți. Dacă mă izbesc într-o zi de prea multe numere și amănunte... importante, le trec seara în jurnal.

– M-am gândit la altceva. Știu eu un exercițiu foarte util. De pildă... De pildă, ia caută să-ți amintești ce-ai făcut între... La ce oră a plecat trenul?

Prichindelul răspunse vesel și prompt:

– La unsprezece și două minute... Ora de plecare e însă unsprezece și un minut.

– Așa... continuă cireșarul. Caută să-ți amintești ce ai făcut între ora nouă și unsprezece fără un minut... fără un minut, nu fără două minute. Ai să poți?

– Fără două minute? Pardon! Fără un minut? Ce am făcut eu? ... Sigur că pot!

Se întâmplase așa cum calculase și prevăzuse Tic. Încurcat la început de acea diferență dintre un minut și două minute, prichindelul trecuse imediat la răspuns, fără să se mai gândească la fondul întrebării.

– Păi, la ora nouă fără ceva a sosit mama, iar după câteva minute... cred că pe la nouă și cinci... a venit și tata. Pe urmă... pe urmă ne-a spus că pleacă la București...

– Stai puțin! îl întrerupse Tic. Am spus că facem un exercițiu de memorie. Trebuie să-ți amintești toate amănuntele. De pildă, cum era îmbrăcat tatăl, ce avea în mână, cuvintele pe care le-a spus când a deschis ușa... Înțelegi?

– Acum sigur că înțeleg, se lămurii prichindelul. N-am făcut până azi asemenea exerciții de memorie... Sigur că da!... Să spun cum era îmbrăcat tatăl... Avea pantaloni gri de tergal și o bluză cu mâneci, tot gri, un gri mai închis. I-a făcut-o mama cadou de ziua lui. N-avea nimic în mână... Adică nu! Își cumpăraseră două pachete de țigări „Virginia” și le ținea în mână. Nu le bagă în buzunar, pentru că i se umflă... așa spune mama.

– Nu avea și alt pachet la el? Ia încearcă să-ți amintești! Poate când a intrat în casă...

– Nu! N-avea niciun alt pachet. L-am văzut doar de la geam. Și eu și mama. Și i-am ieșit în întâmpinare pe scări. Eu mai în față, mama la... cred că la doi pași în urma mea. Ea era îmbrăcată...

– Va să zică, tatăl v-a spus că pleacă la București... V-a spus asta după ce-a intrat în casă sau chiar pe scări?

Întrebarea precisă îl făcu pe Tudorel să uite că începuse să dea amănunte despre îmbrăcămintea mamei sale.

– Ne-a luat pe amândoi de umeri, continuă el. Eu eram în dreapta, mama în stânga. Am intrat în casă. Tata, adică tatăl, așa cum spuneți dumneavoastră, a închis ușa cu piciorul, apoi ne-a spus că trebuie să plece urgent la București, la minister. Pe mine m-a trimis să-i aduc un pahar cu apă. Am înțeles că vrea să-i spună mamei ceva... ceva...

– Confidențial... îl ajută Tic.

– Da... Așa că am întârziat puțin, ca să-i las să termine. Poate c-aș mai fi stat câteva minute, dar am auzit soneria. M-am dus eu să deschid. Era paznicul muzeului. Adusese cheile...

– Iar ai greșit, îl admonestă Tic cu un zâmbet. Care dintre paznici era? Și ce i-a mai adus în afară de chei?

– Adevărat... recunosc Tudorel. Era Ilie, un paznic mai nou...

Se spune că în tinerețe a fost luptător la circ. N-a adus decât cheile, altceva nimic. Și ta... tăticul i-a spus să supravegheze reparațiile și să mai pună un anunț... adică i-a spus să scrie pe anunț că muzeul e închis temporar pentru reparații... Pe urmă, mama a început să facă bagajele. Tăticul a zis că are nevoie numai de o servietă, cu o pijama și câteva cărți, dar mama n-a fost de acord. Tăticul iar a...

– Și te-a trimis să-i mai aduci un pahar de apă...

– Da, încuviință surprins prichindelul. De fapt uitasem să-i aduc paharul cu apă, dar și el uitase că uitasem să i-l aduc... Când am intrat cu apa, am ghicit după fața mamei că tăticul va pleca la București numai cu servieta. Dar în timp ce el vorbea la telefon, tot i-a strecurat mama în servietă un pachetel cu mâncare...

– Ei! Acum vreau să văd dacă îți mai amintești ce-a vorbit tăticul la telefon? îl întreabă Tic.

Tudorel căzu pe gânduri. Părea nedecis. Tic sesiză un oarecare pericol, sau mai bine zis, pentru a preîntâmpina orice pericol, se grăbi să sară în „ajutorul” puștiului:

– Eu am pierdut odată un concurs de memorie, pentru că n-am izbutit să-mi amintesc o convorbire telefonică... Acum tu nu ai ce pierde, dar eu, atunci... Premiul întâi era o minge de fotbal... formidabilă... o minge de import, cu semnătura lui Pelé pe ea. Bineînțeles că semnătura nu era autentică... Oricum însă... Lasă, lasă... Dacă nu-ți amintești, nu pierzi prea multe puncte... Vreo șase...

– Cum să nu-mi amintesc? se repezi Tudorel. Din păcate, l-am auzit vorbind numai pe tata. Și el nu spunea decât „da, da”, sau „foarte bine”. Odată a spus: „N-aveți nicio grijă, domnule profesor...” Și a mai spus că pleacă la București „probabil pentru două-trei zile, așa că va trebui să-mi amân cu o săptămână concediul”, și a mai spus... Ce-a mai spus? Aha! Da! A spus că muzeul se redeschide peste o săptămână, „cel mult zece zile”. Pe urmă a zis „mulțumesc și vă urez succes, în loc de noapte bună”, și a închis telefonul.

Câte speranțe își pusese Tic în acea convorbire și de fapt cât de

banală și de neinteresantă i se părea! Era trist, însă spiritul de sportivitate îl obligă să-l felicite pe Tudorel pentru extraordinara sa memorie:

– Bravo! Ai câștigat șase puncte în plus! Și ai merita să te trec în rândul candidaților de cireșari... Numai că...

Emoția îl făcu nepoliticos pe prichindel. Nici nu-și dădu seama că-l întrerupe pe Tic:

– Dumneavoastră îi cunoașteți pe cireșari? Le-am citit și eu aventurile și m-am îndrăgostit mai ales de...

– Tic! fu întrerupt prichindelul la rândul său.

– Și de Tic. Dar parcă mai mult de Ursu și de Victor...

– Bine, bine, spuse neîncoronatul cireșar. Mi se pare că n-am terminat exercițiul... Ce-a mai făcut pe urmă tăticul? Ați plecat imediat la gară, sau mai întâi ați luat masa?

Tic se grăbea. I se părea că aflase tot ceea ce îl putea interesa pe el și pe ceilalți cireșari. Voia să scurteze exercițiul. Ultima lui întrebare îl obligă însă pe Tudorel să uite un amănunt – câteva vorbe pe care tăticul i le spusese mămicăi, încă bosumflate, imediat ce așezase telefonul în furcă – care i-ar fi scutit pe cireșari de multe chinuri, eșecuri și eforturi. Dar erau atât de banale acele vorbe, încât nu se poate ști dacă prichindelul și le-ar fi amintit în acea clipă. Și nu făcu altceva decât să se conformeze prescripțiilor lui Tic.

– Da! Mai întâi am luat masa... Mi s-a făcut observație că țin furculița prea de jos... Eu știu cum se ține furculița, dar am apucat-o anume mai de jos, ca să nu mai stea nimeni cu ochii în farfurie și să aibă pe cine să critice. În tot timpul mesei mi s-a făcut morală, când din stânga, când din dreapta, dar când ne-am sculat de la masă, ta... tăticul și mămica se împăcaseră... Așa că mi-a reușit planul...

„Dacă n-aș fi folosit metoda cu lassoul, își spuse Tic în gând, nu l-aș mai fi recucerit în vecii vecilor pe istețul ăsta.”

– Va să zică așa! spuse Tic cu voce tare. Acum fii foarte atent. Exercițiul se termină printr-o suită de întrebări, la care trebuie să se răspundă imediat prin: da sau nu. Dacă nu poți să dai un răspuns precis, ridici mâna. Nu se aprobă nicio ezitare, nici măcar

o fracțiune de secundă. Ai înțeles?

– Dacă nu pot să răspund imediat prin da sau nu trebuie să ridic mâna. Care mână? Dreapta se ridică mai ușor.

– Mâna dreaptă, acceptă cireșarul. Și acum: atenție! Încep întrebările!... Așa!... A mai venit cineva în vizită până ați plecat la gară?

– Nu! răspunse foarte prompt prichindelul.

– A mai telefonat cineva?

– Da!

– Cine? se repezi Tic cu întrebarea.

– Inginerul agronom de la Poieniști.

– Altcineva? întrebă Tic nemulțumit.

– Nu!

– Ați plecat la gară cu automobilul?

– Nu!

– Pe jos?

– Da! Stăm destul de aproape de gară. În cinci minute...

– Doar ne-am înțeles cum să răspunzi, îl apostrofă Tic. Fără amănunte. Prin da sau nu.

– Dar atunci când m-ați întrebat cine a telefonat, cum puteam să răspund?

– Întrebarea asta intră în categoria Piroboridava. O să înțelegi mai târziu ce importanță are această categorie...

Prichindelul făcu o mutră mirată:

– Piroboridava? Mi se pare că tăticul a lucrat acolo. Avem și niște cărți.

– Cu atât mai bine, îl încuraja Tic, luând un aer misterios. Te las să faci singur relația... Așa!... Continuăm!... V-ați întâlnit cu cineva pe drum?

– Da!

Tic era în încurcătură. Ca să mențină regula jocului, trebuia să obțină răspunsul folosind întrebări colaterale:

– V-a dat cineva vreun comision?

– Nu!

– Ați vorbit cu cineva?

Prichindelul ridică mâna dreaptă. Tic înțelese:

- V-ați salutat numai? Nu?
 - Da!
 - Ați stat pe peron până la plecarea trenului?
 - Da! Am ajuns cu trei minute înainte de plecarea trenului.
- Tăticul nu vrea să-și piardă vremea pe peron. Mămica, în schimb, stă pe peron câte o jumătate de oră. Odată...
- Iar ai uitat regulile jocului...
 - Păi dacă mă întrebați atât de ușor?
 - Câte vagoane de clasa a doua avea trenul? încercă Tic să repare. Unsprezece?
 - Nu!
 - Nouă!
 - Nu!
 - Opt?
 - Nu!
 - Zece?
 - Nu!
 - Șapte?
 - Nu!
 - Cinci?
 - Nu!
 - Șase?
 - Nu!
 - Două? se răsti exasperat cireșarul.
 - Da!
- „Idiot ce sunt! își spuse Tic. Doar știam că pe linia asta circulă un autorapid!”
- Atunci de ce mi-ai spus mai adineauri numărul locomotivei? Cum vine asta? Autorapid cu locomotivă „Pacific?”
 - Atunci m-ați întrebat ce număr avea locomotiva. În gară era o singură locomotivă, la celălalt tren, care face cruce cu autorapidul.
 - În afară de rămas bun a mai spus tăticul și altceva?
 - Da!
 - Ți-a spus să fii cuminte?
 - Da!
 - Și să ții furculița cum trebuie?

– Da!

– Ce constelație ai văzut deasupra trenului? Carul Mare?

Puștiul ridică mâna.

– Nu era chiar deasupra. Era mai spre dreapta?

– Da!

– S-a mai urcat cineva cu tăticul în compartiment?

– Da?

– Știi cine era?

– Da!

– Cine?

– Profesorul de matematică.

– Acum aplicăm metoda Fradaburidi! Fii atent! Câte geamuri avea primul vagon? Cinci secunde de gândire!

– Opt!

Tudorel ezitase doar o secundă și faptul acesta îl puse pe gânduri pe Tic:

– Ești sigur sau știi că nu te pot controla?

– Ultima... răspunse prichindelul cam amărât.

– Aha! Bine... Acum îți voi înșira zece cuvinte. Fii atent. Trebuie să-mi spui care dintre ele au fost rostite de tăticul tău, din clipa când ați pornit de acasă și până a plecat trenul, încep! Voi vorbi rar, ca să-ți dau răgaz de gândire. Gata! Încep: Radio... Ilie... Telefon... Ziar... Statuetă... Concediu... Muncă... Adăpost... Muzeu... Vitrină... Prudență...

– Ați rostit unsprezece!

– Primul punct l-ai câștigat, îl felicită Tic. Bravo! Acum să văd ce faci cu celelalte!

– De acasă până la plecarea trenului, zise prichindelul, ca pentru sine. Și cum mă puteți controla?

– Mai întâi îți voi cere să fii sincer și apoi... am eu metodele mele. Răgaz de gândire: două minute.

Tudorel închise ochii și se concentrează cumplit. Și pumnii i se strânseseră. Tic se uita când la el, când la ceas:

– Atenție! Încă un minut... Încă treizeci de secunde... Zece secunde... Gata!

Puștiul deschise ochii. Probabil că-și ținuse și respirația, pentru

că răsufla de parcă abia terminase o probă de fugă.

– Din cele... unsprezece cuvinte îmi amintesc că a rostit... Telefon... Concediu... Muzeu... Muncă... Adică a folosit verbul a munci... Altele nu-mi mai amintesc... Ba da! Ziar! Din păcate mi-a venit în minte prea târziu...

– Vom vedea noi dac-ai pierdut sau nu punctul, spuse cireșarul pe un ton încă sever. Urmează controlul! În ce împrejurări a rostit cuvântul... cuvântul... „muzeu”?

– I-a spus pe drum mamei: „Tocmai acum plec, când se fac reparații la muzeu. Aștia trebuie supravegheați îndeaproape...”

– Plauzibil... acceptă Tic. Dar cuvântul „telefon”, în ce împrejurări l-a rostit?

– Aaaa! L-a rostit de mai multe ori. Întâi a spus că-i va da telefon mamei mâine seară, adică azi... Pe urmă a spus că a dat de vreo zece ori telefon acasă, pentru a-i anunța mamei plecarea... De fapt n-a dat decât de șapte ori... Pe urmă... a spus că ar fi trebuit să mai dea un telefon...

– Ajunge! îl opri Tic, comițând o nouă greșală. Nu e nevoie să controlez mai departe. Ergo: ai câștigat toate punctele!

– Ce înseamnă ergo? întrebă la rândul său prichindelul.

– Prin urmare... deci... răspunse Tic, mai inspirat decât Dan. Tudorel nu înțelese.

– E un titlu? Un epitet?

Confuzia se risipi repede. Cireșarul continuă cu un ton foarte patetic:

– Ergo... știi? asta face parte din ritual... ai obținut punctajul maxim minus două. Și eu am obținut prima dată același punctaj, deși aș fi meritat „minus unu”... Așa! Mi se pare că peste zece minute am o întâlnire, nu în parc, în altă parte...

Prichindelul se întristă imediat și era atât de sinceră întristarea lui, încât Tic se emoționează și spuse la repezeală ceea ce crezu el că va fi o minciună:

– N-ai nicio grijă! Ne mai întâlnim noi. Poate chiar în dimineața asta. Tot aici, în parc, pe banca asta.

Cuvintele lui Tic, din fericire rostite fără duioșie (știa cireșarul cum să se poarte cu puștii), readuseră pe fața lui Tudorel speranța

și buna dispoziție. Ba avu chiar curaj prichindelul să-i pună lui Tic o întrebare care-l frământa de multă vreme:

– Puteți să-mi spuneți de ce în exercițiul de memorie nu ni-ați întrebat nimic despre ma... despre mămica? E o regulă a jocului?

Pe Tic îl pufni râsul, dar ca să nu strice relația nou înfiripată, ca să nu alunece, să nu nimicească mirajul despre care vorbeau cu atâta pasiune ochii prichindelului, își termină râsul printr-o grimasă de durere, ca și cum un gădilici s-a transformat brusc într-un junghi. Chiar își duse mâinile spre gamba dreaptă și începu s-o frece.

– Nu! Nu-i o regulă, răspunse el. Este o premisă spontană. Nu l-ai condus la gară pe tăticul?

– A, da! răspunse puștiul automat, gândindu-se că va trebui să găsească mai târziu tâlcul frazei lui Tic.

Era exact ceea ce urmărise cireșarul.

3

Ascunși într-un foișor umbros din mijlocul grădinii, Maria, Dan și Ioana își băteau de aproape două ceasuri capul, încercând să dea un răspuns la aceeași întrebare care-i frământase și în timpul nopții: „Cine?” Dan relatase întocmai, parcă citise dintr-o carte, înfățișarea celor cinci personaje descrise cu atâta precizie de cireșarul cel cârn și ciufulit. Vai! Ce repede li se aprinsese fantezia! Fiecare își căuta un suspect. La început se repeziseră toți asupra omului în gri. Mai ales că Ioana nu-și amintea să-l fi văzut vreodată în oraș. Întrebările curgeau lanț: Cine era acest ciudat personaj? De unde venea? Ce căuta în oraș? Ce căuta în bălci? Ce căuta la muzeu? Ce legătură era între el și acel enigmatic Fradaburidi căruia i se rostea numele ca un trofeu la roata norocului? De ce întrebasese dacă e de vânzare discobolul?

– Gata! strigase Ioana. El e făptașul! El e! Se interesează peste tot de statui... Oare s-a dus la muzeu numai ca să vadă, pur și simplu, tanagralele?

Maria și Dan erau mai temperați. Personajul în gri le apărea și

lor la fel de ciudat; cu toate acestea nu aveau curajul să-l declare suspectul numărul unu. Îi reținea pe amândoi ceva nedefinit.

– Și scheletul? întrebese Maria. Țsta ce cusur are? Ce căuta el la muzeu? Cine-l cunoaște? Oare s-a dus la muzeu numai ca să vadă, pur și simplu, tanagralele?

Repetiția era o săgeată la adresa Ioanei. Dan simțise pericolul unei înfruntări care va depăși repede subiectul discuției și, în căutarea unui colac de salvare, descoperise o idee cât se poate de prețioasă. O comunicase repede fetelor:

– Așa nu mai merge! spusese el, prefăcându-se furios. O să ajungem la certuri... tangențiale sau chiar externe preocupărilor noastre. De ce nu procedăm metodic? Să ne gândim la toate personajele în bloc... Adică să le vedem în grup. Și să folosim metoda eliminării. Să nu pornim de la cine ar putea să fie făptașul. Să pornim de la cine n-ar putea să fie.

Ioana acceptase imediat ideea lui Dan. Maria încă se codea.

– Pe cine să excludem? întrebese ea cu voce înceată, ca și cum și-ar fi vorbit sieși.

– Pe fata cu mânuși! se repezi Dan. După descrierea lui Tic este exact tipul de vizitatoare.

– Și pe tânărul cu cicatrice! sărise Ioana. Cel căruia-i sticleau ochii de admirație.

Maria intervenise ironică:

– Atunci ar fi cazul să-i arătăm aceeași bunăvoință și politețe și doamnei cu joben. O cucoană în vârstă cu rochie de catifea... Poate are pasiunea muzeelor...

Ioana era în cumpănă. Dan, în schimb, jubila:

– Imposibil! N-o putem exclude. Ori e făptașa principală, ori e complice. Precis! Îmi pun gâtul!

– De unde atâta siguranță? Știi tu ceva în plus?

– Nu! se apăruse Dan. Știu tot atât cât voi. Folosesc aceleași date ca voi... dar am o intuiție de detectiv. Recunoașteți și voi! Până în momentul acesta, cucoana cu rochia de catifea e singura persoană care ar fi putut să scoată, fără să atragă atenția nimănui, statuetele din muzeu... Repet încă o dată... Bazându-ne pe datele pe care le avem.

– De ce ea și nu altcineva? întrebuse Ioana.

– Pentru că, după câte știm până acum din relatările lui Tic, numai ea avea cu ce să scoată afară tanagralele. Ticușor nu ne-a spus că a văzut la celelalte persoane serviete sau alte mijloace de cărat.

– Înseamnă că ai ascuns, sau ai omis să ne spui un amănunt.

– Of, Doamne! De câte ori să repet? Nu v-am ascuns nimic. Mă folosesc de aceleași date... Și tot voi îmi interziceți dreptul de a mă califica după merit. Unde se puteau ascunde cel mai ușor statuetele? Cum puteau să iasă afară din muzeu, fără să atragă atenția cuiva? Nu în pălărie? Nu cu ajutorul pălăriei?

Ideea lui Dan stârnise și haz și surpriză. Pornit pe ofensivă, cireșarul continuă:

– Prin urmare, n-o putem scoate din rândul suspectilor. În orice caz, mai greu decât pe cei doi tineri.

Ioana își făcuse în sfârșit curaj:

– După descrierea pe care mi-ați făcut-o... mă refer la îmbrăcăminte... cucoana cu joben s-ar putea să fie o persoană pe care o cunosc... profesoara de pian Magda Prosano. Știu că ea are obiceiul să poarte pălării mai bizare.

– Ei și! îi răspunse Dan. Orice răufăcător e cunoscut de cineva sau de un grup de oameni. Și ce dacă o cunoști? Asta o absolvă de orice păcate?... Dacă ar fi așa, nu m-aș mai dezlipi de tine.

Maria râdea de-a binelea. Dan devenise cel de toate zilele. Adică sărea de la o extremă la alta, confunda glumele cu lucrurile serioase, se umfla, se dezumfla și făcea totul cu o inocență cuceritoare.

Ioana nu înțelegea ce se petrece. Credea că e batjocorită pentru vreo prostie pe care o spusese fără să-și dea seama și-i venea să plângă de ciudă:

– Ce-aveți cu mine? se răzvrătise ea. V-am spus că s-ar putea s-o cunosc. Nici măcar n-am afirmat categoric. La urma urmei, e singura persoană identificată dintre cele cinci care se aflau în muzeu în momentul dispariției tanagralelor.

Ioana rostise un adevăr care risipi pentru un moment veselia. O oarecare undă de gravitate plutea în aer. Ce folos că se știau câteva

detalii din înfățișarea celor cinci personaje! Principalul era ca ele să fie identificate. Și Ioana, poate fără să-și dea seama, îndreptase investigațiile lor din domeniul teoretic în cel practic. O nouă problemă se ridica în fața tinerilor.

– Da! E o chestie, spusese Dan. Trebuie să ne gândim la identificarea personajelor, dar până atunci n-ar strica totuși să terminăm lista suspectilor. Eu îmi mențin punctul de vedere. Cucoana cu joben e cel puțin suspecta numărul doi. Sau unu și doi la un loc: E cazul să recunoașteți și voi. Între ea și fata cu mânuși, sau între ea și tânărul cu cicatrice, dac-ar fi de ales... eu cred că la ea v-ați opri. De acord să încheiem lista?... Adică eu vă fac o propunere. Suspectul numărul unu: cucoana!

– Veto! strigase Ioana. Suspectul numărul unu: omul în gri! Între el și statuete...

– Dă-mi voie să termin lista. Amendamentele, după aceea. Ergo: suspectul numărul unu: cucoana!... Suspectul numărul doi: Omul în gri!... suspectul numărul trei: scheletul!... E mai ușor să identificăm trei oameni decât cinci.

– Mie nu-mi dă pace un gând. În aproape toate cărțile polițiste pe care le-am citit, făptașul era persoana cea mai puțin suspectă... Putem să dăm la o parte această posibilitate?... Ce știm noi despre cele cinci persoane? Ioana are dreptate. Cunoaștem doar câteva detalii fizice, sau de îmbrăcăminte, pe care ni le-a relatat Ticușor. Ba și acestea datorită unei întâmplări. Dacă nu s-ar fi gândit să-și aleagă un salvator, pentru a se apăra de paznic, n-am fi știut absolut nimic...

– Eu zic să fii mai puțin modestă, o întrerupse Dan. Frățiorul tău s-a născut cu darul observației, așa că...

– Așa că... nu posedăm aproape nimic, continuase Maria. Nu putem să ne lăsăm frapați și atrași de nu știu ce extravagante în îmbrăcăminte, sau de niște detalii fizice ieșite din comun... Eu știu?... Mi-e teamă să nu greșim... Să nu ne spargem capul alergând după unii și să-i lăsăm pe alții să alerge fără grijă... V-am spus... Cei pe care-i suspectezi mai puțin îți oferă cele mai mari surprize. Acum, dacă îmi cade în mână o carte polițistă, toate bănuielile mele se îndreaptă spre cei care par cei mai inocenți. Și

mereu am satisfacții...

Dan strâmbase din nas...

– N-ai niciun merit pentru că aplici o regulă, nu urmezi un fir logic. Eu, dac-aș fi autoritar, aș îndrepta toate bănuielele spre cel mai suspect personaj, dar în așa hal ca să creadă cititorii că vreau să-mi bat joc de ei într-un mod grosolan. Ar spune că e un truc și ar face niște calcule și niște supoziții în legătură cu alte personaje, anume le-aș plimba aiurea prin carte, până la saturație. Vor bănuii fiecare personaj pe rând... În fond, câte nedreptăți nu suferă autorul! Dacă le bănuiești pe fiecare pe rând, cum să n-ai satisfacții la urmă? Unul dintre cei bănuți tot va fi făptașul. Atunci de ce să te lauzi că l-ai dibuit de la pagina cutare? Eu însă l-aș face făptaș pe cel mai grotesc, pe cel care-a fost prins cu arma în mână, fumegând, în pagina a treia a cărții... La urma urmei, jocul contează, nu?... Of... m-am luat cu teoria...

– Mai bine răspunde precis! îl încolți Maria. Poți să elimini de pe lista suspectilor cele două personaje care, după descrierea lui Tic, par cele mai inocente?

– De câteva minute nu mai am acest curaj, Maria. Dac-ar fi fost vorba de un joc literar, despre o carte... de, mai treacă-meargă... Dar în condițiile astea reale nu ne putem permite să ometem nicio posibilitate. Sunt pentru includerea celor doi tineri pe lista suspectilor...

– Și eu sunt pentru, spusese Ioana. Dacă-i trecem pe locurile patru și cinci...

Maria nici nu se sinchisea:

– Ordinea reală n-o pot stabili decât faptele. După câteva ore s-ar putea ca suspectul numărul unu să treacă pe locul cinci, iar acesta pe locul unu.

– Te asigur, însă, o întrerupse Dan, că numărul unu al meu nu-i va ceda niciodată locul numărului doi al dumneaei. Fac pe dracul patru și tot dovedesc până la urmă că statuetele au fost scoase afară prin intermediul jobenului. Chiar dacă... Aoleu! Dacă i s-a furat mai întâi cucoanei pălăria, acolo în muzeu, și pe urmă ăla a pus statuetele în ea? „Bună seara! Ce mai faceți? Vai, ce frumos tablou! Vedeți?” Apoi un ghiont și țac! i-a luat pălăria de pe cap.

Eu nu l-am văzut pe unul la bâlci căzându-i pălăria și el râdea mai departe, fără să-și dea seama? I l-am arătat și lui Tic. Foarte ușor se poate șterpeli o pălărie...

Perorația lui Dan despre pălărie avusese darul să le descopere o nouă întrebare, la care nimeni nu se gândise până atunci: Cum au fost furate tanagralele? Și era firesc ca, punându-se această întrebare, să se ceară răspunsul la o alta mai veche, pe care o escamotaseră mai toți prin teorii și presupuneri, legând-o de necesități oportune și supunând-o pragmatismului: s-au furat sau nu tanagralele? La stadiul la care ajunsese discuția, răspunsul era imperios necesar. De aceea așteptau toți, cu sufletul la gură, întoarcerea lui Tic.

– Cum s-au furat tanagralele?

Exact în clipa când Dan repeta această întrebare, apărură la poarta grădinii Tic.

4

– Cu alte cuvinte, spuse Maria, după ce Tic își termină relatarea, fără să piardă din vedere cel mai mic amănunt, directorul, cum a ajuns la muzeu, a dat un telefon acasă, din hol, apoi a intrat înăuntru, a stat cinci minute, n-a observat nicio neregulă și s-a întors din nou în hol, pentru a telefona acasă. Băiatul l-a anunțat că vine maică-sa și atunci directorul s-a îndreptat spre casă.

– Stai! se repezi Dan. Nu s-a întors imediat acasă. Mai întâi a stat de vorbă cu celălalt portar. De ce?

– Deducția e simplă, răspunse Maria. I-a spus să închidă muzeul și să-i aducă pe urmă cheile acasă. Toată atitudinea lui dovedește foarte limpede un lucru: n-a observat nicio neregulă în muzeu. Deci, în timpul inspecției sale, statuetele erau la locul lor...

– Tu crezi că a făcut o inspecție? întrebă Ioana.

– Nu o inspecție specială. A trecut prin muzeu ca orișice director. Mai ales că trebuia să plece la București. Era obligat să vadă ce se petrece în muzeu înainte de plecarea lui și înainte de a

începe reparațiile.

– Atunci de ce n-a trecut, de ce n-a vizitat și aripa în care se aflam noi? Doar și acolo sunt lucruri prețioase.

– Nu știu, Dan. De unde să știu? Poate c-a venit până într-un anumit punct, s-a uitat în treacăt și s-a întors înapoi în aripa dreaptă. A văzut că suntem cu bunica... ia spune, Ioana! Directorul o cunoaște pe bunica ta?

– Cum să n-o cunoască? Nu e om în oraș care să n-o cunoască! Poate numai cei nou veniți...

– Și noi cum de nu l-am văzut? întrebă Dan. Ia să ne gândim cam pe unde eram noi la ora aceea? Între nouă fără un sfert și nouă fără opt minute... Cine își mai amintește? Paznicul ne-a smuls de lângă Grigorescu, nu? Peisajul acela din perioada albă.

– Eu știu unde eram, zise Ioana. Eram în locul acela în care se află bustul lui Paciurea și tabloul lui Andreescu. Am stat o mulțime acolo...

– Exact! aprobă Dan. Îmi amintesc și eu. Și mi se pare că eram cu spatele la centrul potcoavei. Prin urmare, nu e nicio enigmă faptul că nu l-am văzut pe director.

– Și în restul timpului? întrebă Maria. Directorul a zăbovit cel puțin cinci minute în muzeu; intervalul în care a dat cele două telefoane. Ce-a făcut în tot acest timp?

– S-a plimbat... își dădu Tic cu părerea.

Maria nu era prea încântată de răspunsul frățiorului ei.

– S-a plimbat! E ușor de spus. Nu-i trebuia mai mult de două minute pentru a trece în revistă muzeul. Restul timpului?

Tot Tic răspunse:

– S-a plimbat, așteptând să dea celălalt telefon. Nu uita: a fost chemat urgent de la București, cei de acasă nu știau; pesemne voia să-i anunțe cu câteva minute mai devreme...

– Așa și așa! zise Dan. Argumentul e mai degrabă psihologic. Nu zic că nu-l putem lua în considerație. La o analiză mai atentă însă... se cam prăbușește.

– Bine că rezistă argumentele tale! Le-ai făcut din beton armat. De câte ori cade unul, îți face un cucui, ca să ai o scuză pentru toate teoriile tale neroade.

– Dac-am ști ce-a făcut directorul în cele cinci minute! reveni Maria la vechea întrebare.

– Vezi? nu pierdu Dan prilejul. Dacă nici familia nu e de acord... Zău, Ticușorule...

– Zău, Nedănușule...

– Poate că directorul a stat de vorbă cu cineva, cu o persoană din cele cinci, se auzi vocea Ioanei. Imposibil ca una dintre cele cinci persoane să nu-l fi cunoscut, sau să nu fi fost necunoscută. Profesoara de pian, în mod sigur!

– Care profesoară de pian? întrebă Tic.

– Aia cu jobenul, Ticușorule, îi răspunse Dan. Pe aia am identificat-o, cu ajutorul Ioanei. Și-am mai identificat și arma crimei... mijlocul cu care s-au scos statuetele din muzeu. Ține-te bine, Tic! Jobenul cucoanei!

Ciufuliciul căzu o clipă pe gânduri:

– Eu știu! Adică da! Cred că încăpeau toate cele cinci tanagrale în pălăria aceea uriașă. Da' tu chiar crezi că ea a...

– Complice, în orice caz! decretă Dan. Dacă n-ai văzut tu altă persoană cu vreo sacoșă în mână...

– Nu știu, Dan. Nu-mi amintesc. Când m-am uitat la cele patru persoane, ca să-mi aleg salvatorul...

– Care patru? întrebă Maria. Până acum ai susținut că erau cinci persoane în muzeu!

– Aaaa! Omul în gri! își aminti Tic. El a plecat din fața vitrinei înainte de a ajunge eu acolo...

– Ciudat! murmură Ioana. De ce-a plecat?

– Ei, asta-! se enervă Dan. Ai tu ce ai cu „omul în gri”? De ce-a plecat? De ce-am plecat noi din fața lui Luchian, din cauza asta a plecat...

– De fapt, nici n-a stat în fața vitrinei, adică n-a stat aproape de vitrină. Se uita mai de departe, peste capetele celorlalți. Și mi s-a părut că nici nu se uită la statuete.

– Poate că se uita la pălăria cucoanei și se gândea cum s-o șterpelească...

– Eu mai degrabă cred că se uita, spuse Tic foarte serios, la locul în care, peste zece minute, se va opri un bleg...

– Ha-ha! râse Dan. De astă dată nu ți-a mers! În aripa dreaptă nu m-am oprit nicăieri, așa că...

– Așa că, spuse Tic întristat, ai acceptat epitetul, fără să te mai oprești în aripa dreaptă.

– Terminați odată! se rățoi Maria la ei. Mereu pierdem firul logic al discuției...

– Dacă tu-ți închipui că firul nostru are ceva comun cu logica... mormăi Dan, destul de încet ca să nu fie auzit de Maria.

– Putem presupune, continuă ea, că directorul a vorbit în intervalul celor cinci minute cu o anumită persoană, așa ca să treacă timpul... dacă renunțăm la gândul c-ar fi ascuns undeva tanagralele... într-o încăpere secretă.

– Sunt atât de sigură, explodează Ioana, că nu s-au ascuns tanagralele și că nu există încăpere secretă în muzeu, încât dacă mi s-ar dovedi contrariul, aș fi în stare să-mi smulg singură tot părul din cap, fir cu fir...

Toți se uitară ca la o comandă la părul ei sclipitor și ondulat și o licărire de teamă și compătimire li se strecură în priviri. N-aveau de unde să știe cât adevăr conțineau vorbele ei. Îi impresiona mai puțin explozia ei sentimentală, decât raționamentul Mariei.

– Ce concluzie putem trage? își reluă Maria raționamentul. Atâta vreme cât directorul a rămas în muzeu, tanagralele, erau la locul lor. În cele cinci minute era imposibil să nu observe dispariția lor, mai ales că a stat aproape tot timpul în aripa dreaptă. Deci tanagralele au dispărut după ce-a plecat directorul... Deci...

– ... Tanagralele au fost furate! conchise Ioana.

Timp de o secundă, Tic se văzu în muzeu, în fața vitrinei, strecurat în pielea unuia care ar vrea să fure statuetele:

– Imposibil! spuse el. Cum dracu' să le furi așa, dintr-o dată, fără să te vadă nimeni? Cum să le scoți din vitrină? Cu ce? De unde cheie?

– Poate c-au spart sticla, se gândi Maria.

– Ce sticlă? Geamurile erau de „sekurit”. Am văzut eu. Nici cu toporul nu le poți sparge...

– La asta nu ne-am gândit, se tângui Dan. Și mi se pare întrebarea cea mai importantă. Cum s-au scos statuetele din

vitrină? Ești sigur că vitrina era încuiată, Ticușorul?

– Ești sigur că mi-ai pus această întrebare?... Spuneți și voi! Oare cum s-au scos statuetele de acolo?

– În trei minute... adăugă Maria. Înseamnă că nu s-au putut scoate decât folosindu-se cheia vitrinei. Oare în trei minute, dacă ai cheia...

– Ce trei minute! ripostă Tic. Eu, dacă am cheia vitrinei, le scot în mai puțin de zece secunde...

– Așa cum ai deschis și ușa cu borcane de dulceață la trei ani, se grăbi Dan să folosească minunatul prilej de înțepătură.

– Aia era deschisă...

– Și dacă era deschisă și ușa vitrinei? întrebă Dan.

– Imposibil! se alarmă Tic. Și totuși... Dacă ușa vitrinei era descuiată?

– Atunci pe ce cale mergem? se îngrozi Maria. A fost un furt spontan sau premeditat? Și-a fabricat cineva o cheie sau a găsit ușa vitrinei deschisă? Cum rezolvăm dilema asta?

Căzură toți pe gânduri. Întrebările nu se mai terminau. Apăreau mereu altele noi, parcă mai importante. Zeci și zeci de întrebări. Era de neînchipuit că nu descopereau tocmai întrebarea hotărâtoare... Căutau răspunsuri. Parcă stăteau pe jeratic. Și rămâneau încă pe jeratic. Uitau să sară din el. Nu toți. Adică nu aproape toți... În tăcerea aceea gravă se auzi deodată vocea lui Tic:

– Trebuie să mă întorc în parc. Mai am puțină treabă... și o obligație de onoare... Mă așteaptă cineva acolo și e un personaj foarte important pentru situația în care ne aflăm...

5

Nu atât din recunoștință, cât mai mult din simpatie, Tic se hotărî să-i facă o surpriză prichindelului. Era convins că Tudorel îl așteaptă pe bancă („Săracul! gândi Tic. Ar putea să mă aștepte acolo până seara, până când i se întoarce mămica de pe teren”) și voia să-l atace din nou pe neașteptate, cu ajutorul lassoului. De aceea intră în parc pe altă poartă și alege o altă alee care-l ducea

exact în spatele băncii. Era acolo un arbore cu coroană bogată, în care se putea urca fără niciun efort. Un post ideal de atac prin surprindere. Acestea erau intențiile cireșarului. Dar ele nu se realizează întocmai. Din simplul motiv că Tudorel nu era singur. Tic n-avu nevoie să se urce în copac pentru a face această constatare. Chiar din locul în care se oprise, sub arbore, Tic îl văzu pe Tudorel stând în echilibru pe speteaza băncii, în fața privirilor înspăimântate ale unui copil cu vreo doi-trei ani mai mic decât dânsul. Și cum cei doi păreau antrenați într-o convorbire misterioasă, ciufuliciul se gândi că nu i-ar strica să accepte, măcar pentru câteva clipe, rolul de martor nevăzut. În două secunde ajunse în spatele boschetului, fără să trosnească o creangă, fără să tremure o frunză, fără să se sperie o gănganie.

– Bine! se auzi vocea lui Tudorel. Și ce-a mai spus tăticul după ce s-a sculat de la masă?... Să zicem... la ora nouă și douăsprezece minute?

Răspunse o voce cam miorlăită:

– Tati... adică tăticul a spus... a spus... Dar nu e adevărat!... A spus că sunt cel mai rău copil din oraș...

– Nu tu trebuie să hotărăști dacă e adevărat sau nu. Să-mi spui numai ce-a spus el. Înțelege?... Bine! Mai departe... De câte ori a vorbit la telefon după ce-a sosit acasă?

Puștiul răspunse înfricoșat:

– N-avem telefon...

– Bine... Adică nu e bine! se răzgândi Tudorel. De ce n-aveți telefon?... Așa! Iar acum vine sistemul Piroboridava. O să înțelegeți mai târziu, peste câțiva ani, ce importanță are această categorie... Nu trebuie să răspunzi decât prin da sau nu. Dacă răspunsul nu e clar, atunci ridici mâna dreaptă în sus. Bagă de seamă! Prin da sau nu! Începem! A mai venit cineva în vizită la voi?

– Nu!

– Scâncești după ce iei bătaie acasă?

– Îmî... Da.

– Ai împlinit nouă ani?

– Nu!

– Ai trecut de opt ani?

- Da.

- Ai opt ani și unsprezece luni?

- Nu!

- Aaaa! își aminti Tudorel. Ai opt ani și două luni?

- Nu! răspunse puștiul uimit.

- Cum nu?

- Am opt ani și nouă luni...

- Da... M-am grăbit, spuse Tudorel ca pentru sine. După unsprezece vine nouă... Nu-i nimic. Mai departe! Ați plecat la gară cu auto? Stai! Ați plecat la gară pe jos?

- Când? întrebă puștiul nedumerit.

- Of... se înfurie Tudorel. De ce nu respecti regulile? Trebuia să ridici mâna dreaptă!

- Aha! înțelese puștiul. Ai vrut să mă duci.

Tic nu se mai putea stăpâni. Explodă într-un hohot de râs care alungă toate păsările din jur. După cele câteva clipe, necesare, de uimire, cireșarul îi făcu un pașaport fulger examinatului, cu viză specială de ieșire prin poarta parcului. Tudorel părea necăjit:

- Dacă nu erați dumneavoastră... obținea minimum plus două puncte. L-ați salvat de la dezastru!

- Mult mai interesant este, își începu Tic acțiunea, când faci aceste exerciții cu oameni mai în vârstă... cu părinții, de pildă, sau cu oameni apropiați, care nu te iau în bătaie de joc... Știi ce te sfătuiesc? Să încerci la prânz cu mămica sau cu tăticul.

Mutra prichindelului se posomorî din nou:

- Mămica nu vine la prânz... E în plină campanie, iar tăticul e plecat la București. Așa că trebuie să aștept până deseară.

- Da... da... se prefăcu cireșarul că-și amintește. Păcat! Dac-ai cunoaște pe cineva pe aici, prin apropiere...

Tudorel sări în sus ca un arc:

- Aici! Chiar aici! Vizavi! Moș Costache, paznicul muzeului! El mă cunoaște... spune că mă cunoaște de când locuiam în oraș. Și-i place să stea de vorbă cu mine. El mă provoacă, zice, ca să-i mai treacă timpul. Dar numai în vacanțe...

- E o idee grozavă, îl încuraja Tic. Nu-ți rămâne decât s-o pui în aplicare. Până mă întorc eu, cam peste două ore, ai tot timpul.

Numai să nu uiți sistemele. Să nu inversezi Fradaburidi cu Piroboridava și să lansezi la momentul oportun premisele spontane. Altminteri, n-o să obții cine știe ce rezultate...

Prichindelul o cam încurcase. Toată figura lui exprima o profundă și arzătoare rugămintă:

– Dacă m-ați ajuta măcar un minut-două să repet, sau să pun la punct sistemele. Prima dată am fost prea emoționat și n-am memorat chiar totul.

– Hm... cumpăni Tic. Trebuia să termin niște schițe... Întotdeauna când vin într-un oraș pe care nu-l cunosc, am obiceiul să schițez pe niște foi de bloc clădirile mai interesante. Aici... m-am oprit la o vilă din partea de sud a orașului: Primăria, o vilă spre răsărit, un pod peste Căprioara, muzeul...

– Muzeul? se înveseli prichindelul. Nu puteți să faceți acum muzeul și după-masă teatrul?

– Da, spuse Tic cu indiferență în voce. E o idee. N-o să mă încurce prea tare... dar n-am blocul la mine... Oare o fi deschis la librărie?

Tudorel o luă la goană, fără să-l mai întrebe pe Tic. După două minute era înapoi cu un caiet de desen în mână.

– Aoleu! se sperie. Am uitat să iau creion...

Cireșarul îl liniști repede...

– De creion nu mă despart niciodată... da... Cât ai fost plecat, m-am gândit la un exercițiu. Eu cred c-ar fi bine să-l întrebi pe moș Costache...

Și începuse să-și dăscălească elevul, dându-i cele mai precise indicații cu privire la metodele pe care trebuie să le aplice în timpul exercițiului și alcătuindu-i un chestionar de bază. Toate întrebările se refereau la o durată de timp foarte scurtă: nouă fără un sfert și nouă fix și ele urmăreau să controleze dacă moș Costache are spirit de observație: dacă-și amintește, de pildă, cine era în muzeu la ora aceea, cum era îmbrăcată fiecare persoană, cine cu cine a vorbit, cu cine s-a întreținut directorul muzeului, ce anume obiecte s-au bucurat de atenția vizitatorilor etc.

– Și ca să fie mai amuzant jocul, îi făcu Tic cu ochiul prichindelului, la unele răspunsuri vom scorni alte întrebări, mai

încuietoare. Eu voi schița în apropierea voastră și dacă mă vei auzi tușind, să știi că e un semnal. Dacă dau din cap a negație, pui întrebarea „când?”, dacă aprob, pui întrebarea „cum?”, dacă stau nemișcat, pui întrebarea „unde?”, dacă îmi plec capul în partea dreaptă, pui întrebarea „ce fel?”, dacă îmi plec capul în partea stângă, pui întrebarea „cât?”. Nu-i așa că am stabilit un cod grozav?

Tudorel era în culmea bucuriei. Niciodată nu participase la un joc atât de ciudat, atât de complicat, atât de interesant. Repetă în gând semnalele codului.

– Ia să facem un control! propuse Tic. Uită-te la mine! Să zicem că moș Costache ți-a răspuns cam așa! „După aceea a venit și Ilie, am stat puținel de vorbă, de... ca oamenii, după ce și-au terminat lucrul...” Uită-te la mine! Ce-l întrebi?

Tudorel îl văzu pe Tic negând cu capul și imediat dădu răspunsul:

– Îl întreb: când a venit nenea Ilie, moș Costache?

– Excelent!... Și dacă îmi plec capul în partea stângă?

– În partea stângă? repeta Tudorel. Atunci... Atunci îl întreb: Bine... Ei, dar poți să-mi spui acum, precis, câte minute ai stat de vorbă cu el?

– Și mai excelent! Bravo!... Numai să știi cum să-l iei, ca să nu refuze jocul.

– Nu v-am spus că-i place să mă iscodească? Ha-ha! Mi-a venit și mie rândul! Mă duc!

– Stai! îl opri Tic. Întâi mă duc eu. Și după două minute și... douăzeci de secunde, vii și tu. În niciun caz nu trebuie să observe că suntem în combinație. Pierde tot farmecul jocului...

Cu blocul de desen deschis și fluturându-l ca pe-o legitimație, Tic trecu de două ori prin fața paznicului, apoi se duse glonț la el:

– Bună ziua! Nu vă supărați că vă deranjez! Ceilalți au venit? Sau poate că am greșit eu ora?

– Care ceilalți? întrebă moș Costache. Pentru ce să vină? Tic se prefăcu nedumerit:

– Grupa a patra... Ni s-a cerut să facem schița muzeului...

– Ahaaa... A mai fost și un student, acu' două săptămâni, tot ca

să facă un desen... D-apăi n-a venit nimeni până la dumneata... S-or fi dus la scăldat... De... vreme frumoasă... Nu-s chiar toți așa de silitori... Da' dumneata...

Moșul nu-și mai termină întrebarea. Apăruse prichindelul și dintr-o dată centrul său de interes se schimbă:

– Ia vin' la moșu', ca să ne mai treacă olecuță timpul... Ori ai venit și mătăluță tot pentru desene?

Prima parte a conversației nu-l interesa pe cireșar. Mai mult, prefăcându-se discret se îndepărtă de paznic, atras de un ornament de la capătul scărilor. Luă o poziție, o atitudine pe care ar fi invidiat-o orice pictor abstracționist și începu să mângâiească foile de hârtie. Când îi termină prima schiță și se mută la celălalt capăt al scărilor, pentru a copia din alt unghi același ornament – adică se apropie la câțiva pași de banca pe care stăteau moș Costache și Tudorel – îl auzi pe acesta din urmă rostind cu voce foarte veselă:

– Bine! Atunci începem... Dar te rog, moș Costache, să nu cumva să depășești ora... și să fii sincer, că altfel jocul nu are niciun farmec... Așa! Începem!

Tic nu mai arunca la întâmplare linii sau bucle pe foaia de bloc. Își nota cu repeziciune răspunsurile care i se păreau utile și importante. Tuși de câteva ori și de fiecare dată, înțelegând semnalul, prichindelul punea exact întrebarea care-l preocupa. O singură dată, spre sfârșitul chestionarului, Tudorel se cam fâstâci. Cireșarul tușise și-și plecase capul în partea stângă. Moș Costache răspunsese cam așa:

„Și dumneaei (era vorba de cucoana cu joben), și duduia, și mai cu seamă flăcăul acela subțire au mai fost pe la muzeu...”

– Câți? întrebuse foarte prompt Tudorel.

Tic continua să tușească aplecându-și mai tare capul spre stânga. Tudorel tot nu înțelegea:

– Câte? Cât? încerca el cu voce tare interpretarea semnalului.

Moș Costache se scărpină în cap și era mai zăpăcit decât examinatorul lui. Tic interveni la țanc, pentru a-i scoate din încurcătură:

– Nu știți *de câte ori* s-a reparat muzeul până acum?

Moșul caută prin amintiri:

– Tare îmi vine a crede că asta e cea de-a doua reparație.

– Vă mulțumesc foarte mult, spuse cireșarul. Dacă n-au venit până acum... o să mă duc și eu la scăldat. Bună ziua!

Prichindelul era în derută. Oare idolul lui se va duce la scăldat? De aceea se grăbi cu întrebările. Dădu peste cap sistemul Fradaburidi, iar ritualul final îl transformă în simulacru:

– Ergo, moș Costache: ai obținut maximum minus trei puncte. Cu un punct mai puțin decât mine.

– Ehei! se bucură bătrânul. Atunci matale meriți un ergo și mai mare!

Tudorel nu-l mai auzi. Uitase toate consemnele. Alerga de-i sfârâiau picioarele. Pătrunse în parc ca o vijelie.

– Am crezut că vă duceți la scăldat... se scuza el gâfâind.

– Astăzi n-am timp de baie, răspunse Tic. Am câteva treburi foarte urgente. Ce notă i-ai dat?

– Maximum... minus trei puncte...

– Nu cumva te-ai grăbit? E o notă foarte mare... Ți-a răspuns și la ultima întrebare? Ți-a răspuns în amănunt?

Tudorel încercă să imite vocea moșneagului:

– „Pe dumneaei am mai văzut-o de trei-patru ori. Pe domnul cu barbă a doua oară... Cel mai des vine flăcăul. Săptămâna asta cred c-a fost în fiecare zi... Duduița?... A fost și ea de vreo trei ori... adicătelea... Și ieri, și alaltăieri... ba și răsalaltăieri a fost... Mai înainte nu știu s-o fi văzut.”

Tic se sculă de pe bancă și-i întinse solemn mâna prichindelului:

– Foarte bine! Ai reușit excelent și ca examinator.

– Cu ajutorul dumneavoastră, spuse Tudorel roșu până la urechi. Și să vă spun drept, la sfârșit am cam... am cam rasolit-o, cum se spune. Îmi era teamă că plecați...

– Nu puteam să plec fără să-ți comunic rezultatul. Dacă rămâi în partea asta, poate te mai întâlnesc...

Era convins că prichindelul nu se va dezlipi de bancă. Îi părea rău. Dar își aminti că și el – ehei, de câte ori! – așteptase nu ore, ci zile întregi (exagera!) sosirea vreunei vești sau a vreunui prieten.

Tic își găsi prietenii la cealaltă extremă a parcului, într-un rondou înconjurat de arbuști și sălcii, pe care-l stabiliseră în comun drept loc de întâlnire. Îl așteptau toți cu sufletul la gură. Cât îi chinuise nerăbdarea! Nici nu mai avuseseră curajul să emită supoziții. Simțeau nevoia unor clarificări, pentru a da un dram de utilitate și siguranță raționamentelor lor.

– Eu am descoperit hoțul! îl întâmpină Dan. L-am descoperit de vreo cinci ori până acum. Numai că de fiecare dată era altul. Pentru variație m-am hotărât să mă amestec printre suspecti... Și las toate porțile deschise... *Per me se va nella città dolente*²... Brrr! Vorba ta! Ne plângem de lăncezeală și iată cât de repede am ajuns la infern... Știți doar că în infern cam toți sunt puși la cazne inutile...

– Lasă-mă dracului în pace! se enervă Tic.

– Până acum ți-am făcut preambulul. Așa că...

– Așa că... îl întrerupse Tic. Ascultați-mi mai bine raportul. Nici nu știu cum să încep.

Ciufuliciul n-avea nevoie să mai parcurgă o dată notele. Recapitulase în gând totul, tot ceea ce îi dezvăluise exercițiul de memorie suportat de moș Costache, și selecționase cu grijă ceea ce i se părea lui mai important.

– Mai întâi, începu el, au fost cinci persoane înăuntru.

– Extraordinar! aplaudă Dan. Dac-am fi știut asta de la început...

– Ordinar! ripostă Tic. Și știam asta de la început... Și vă rog să nu mă mai întrerupeți. Va să zică au fost cinci persoane... Cucoana cu joben, așa cum zicea... îi... (Tic încă nu știa cum să-i spună Ioanei când era de față cu ea) într-adevăr, e profesoară de pian... Ai avut dreptate!

– În sfârșit! reluă Maria. Primul punct câștigat!

Ioana ridică din umeri, dând a înțelege că n-are niciun merit în

² „Prin mine se intră în cetatea durerii.” (Dante, *Divina Comedie* – *Infernul*).

identificarea cucoanei cu joben, deși obrajii i se coloraseră. O încolțeau pesemne prea multe priviri.

– Așa... continuă Tic. Scheletul e un fost colonel sau maior, probabil maior, pentru că (Tic imită vocea moșneagului) „Ehei! de când a ieșit din armată! De vreo douăzeci de ani.” Acum, adică de douăzeci de ani, are altă ocupație: e bețiv. Toată ziua stă prin cârciumi. Rar, foarte rar, o dată, de două ori pe an e treaz, „ș-apoi ș-atunci, când vede halul în care a ajuns, s-apucă iar să bea, ca să uite. Așa o ține...”

– Hopa! sări Dan cu gura. Ăsta merită locul întâi pe lista suspectilor. Adică locul unu-doi. Dar eu tot nu renunț la omul în gri și nici la cucoana cu joben, oricât ar cânta ea la pian. Ce ziceți? Merge ca să aspire tustrei la locul întâi?

– Taci odată! îl înghionti Maria. Avem destul timp să discutăm mai târziu. Spune, Ticușor!

– Familiarism... murmură Dan.

Tic își ascultă sora...

– Duduița... așa o numește moș Costache, paznicul... duduița cu mânuși albastre e artistă... Nu știu la ce teatru, dar în mod sigur în București. Marieta...

– Marieta Nicolau! țipă Ioana. O cunosc, cum să n-o cunosc! A venit și aici în turneu. Juca un rol... Pssst! Extraordinar! Juca rolul unei hoațe...

– Hopa! interveni iarăși Dan. Un adevărat asalt pentru locul întâi! Continuă, Ticulețule! Devine din ce în ce mai palpitant. Dacă omul în gri a fost scamator, iar ăla cu cicatrice brazilian...

Momentul de veselie nu dură prea mult. Ciufuliciul își continuă raportul:

– S-ar putea ca Dan să aibă dreptate. Despre omul în gri și despre cel cu cicatrice n-am putut să aflăm nimic. Adică... adică nu știm cine sunt... Omul în gri a mai fost o dată la muzeu. Cel cu cicatrice a fost, în ultima săptămână, aproape în fiecare zi... Artistă a fost și ieri, și alaltăieri, și răsalaltăieri... Cucoana cu joben a fost de vreo trei-patru ori în ultimul timp...

– Ce trebuie să înțelegem prin ultimul timp, Ticușorule?

– Nu știu nici eu, Maria. Ultimul timp... Eu am adăugat ultimul

timp. Poate să însemne și un an, și cinci... Nu știu...

– Și scheletul, maiorul? întrebă Ioana.

Tic încercă să-și amintească. Paznicul nu vorbise despre schelet. Tudorel întrebasese precis de câte ori i-a văzut pe cei cinci la muzeu. Întrucât paznicul nu-l amintise, probabil că-l văzuse pentru prima dată. Le relatează și celorlalți presupunerea sa și toți îi dădură dreptate.

– Foarte suspect! medită Dan cu voce tare. Ce-a căutat bețivul la muzeu? Așa, nitam-nisam! Aici e cheia misterului! O să vedeți! El e făptașul! Sigur!

– Cum să n-ai dreptate? îi răspunse ironic Maria. Nu ți-a scăpat niciunul: pe fiecare l-ai făcut hoț. Până la urmă, unul din ei va fi dovedit și tu te vei mândri cu nemaipomenita ta perspicacitate. Mai adineauri ai declanșat un atac împotriva cititorilor, care, bănuind la rând toate personajele cărții...

– Ei și! Eu nu-s un cititor? Și nu simțiți că mi-am asumat un anumit rol? Eu trebuie să fiu omul simplu pe care îl impresionează fiecare fapt în parte, omul de bunăcredință cu resurse de gândire limitate, care spune ce-i trece prin cap, poate eu o fac mai hazliu, pentru a nu lăsa nicio întrebare, nicio posibilitate, nicio enigmă necercetate... Știi tu doar! Spiritele fine, ca tine sau ca alții, pot să ignore, din dispreț, ca neinteresante, ca prea banale, unele căi, unele întrebări și poate tocmai pe acolo sau poate de acolo se strecoară adevărul. De aceea mă bag mereu. Ca să ascultați opiniile mediocre ale omului simplu... Acordați-mi rolul acesta... Dacă nu, mi-l iau singur... sau mi-l mențin...

– Ce teorii faci tu acolo? îl ridiculiză Tic. Nici măcar n-am terminat... deși nu mai am mult. Asta e tot ce am putut să aflu despre persoanele care au fost aseară în muzeu... Acum despre tăti... despre director... Chestia cu telefoanele e adevărată, între cele două telefoane a intrat în muzeu. Cam cinci minute, cam atâta a stat. Din păcate, paznicul nu l-a urmărit tot timpul. L-a văzut salutând-o pe cucoana cu joben, apoi l-a văzut ducându-se spre omul în gri. Ăsta nu era împreună cu ceilalți vizitatori. Stătea singur în preajma vitrinei.

– Ești sigur că s-a dus spre omul în gri? întrebă Ioana.

– Asta n-o mai știu. Așa i s-a părut paznicului. Poate că s-a dus spre centrul potcoavei, să vadă dacă mai e cineva înăuntru.

– Prin urmare, nu știm ce-a făcut directorul înăuntru... zise Dan. Păcat!... Și n-ai aflat nimic despre vreo ascunzătoare?

– Nu! răspunse Tic. Am strecurat însă o întrebare în chestionar: ce se întâmplă cu obiectele când muzeul e închis? „Ce să se întâmple? a răspuns paznicul râzând. Stau toate la locul lor, așa cum stau noaptea și joia”... Știți? Joia, muzeul e de obicei închis.

– Atunci e limpede! triumfă Ioana. Nu se află nicio ascunzătoare în muzeu. V-am spus!

– Nu te grăbi! o temperă Dan. Nu uita că atunci când a răspuns, paznicul râdea... Râsul ăsta e enigmatic...

Remarca lui stârni – și asta era destinația ei – râsete.

– Mi se pare că ți-ai luat rolul de bufon, îi declară Maria, singura care nu participase la hazul celorlalți. Mie mi se pare foarte gravă situația, tocmai pentru că se limpezește. Toate încercările noastre de a ne opune ideii furtului și de a o transforma într-o dispariție enigmatică se dovedesc cam inutile. Voi mai aveți vreun dubiu?

Dan răspunse zgomotos. Ceilalți, Ioana și Tic, își plecară capul. Erau impresionați de felul cum vorbise Maria și de subînțelesul vorbelor ei. Ceea ce li se păruse până atunci o combinație de joacă și de adevăr, balansându-se când într-o parte, când în alta, devenea o realitate crudă.

– Statuetele n-au fost depozitate într-o ascunzătoare secretă, recapitula Maria. Directorul nu le-a luat cu el. La ora nouă fără un sfert le-a văzut Tic; la ora nouă fără șapte minute, sau la ora nouă fără opt minute le-a văzut directorul, altminteri ar fi dat alarma... iar la ora nouă fără trei minute nu mai erau în vitrină! Ultimul om care le-a văzut a fost de bună seamă directorul... Ei bine...

– Asta nu putem ști! îi întrerupse Ioana pledoaria. Poate că le-a mai văzut, după director, altcineva...

Dan parcă o pândeă. Imediat se repezi asupra ei:

– Formidabil! ăsta model de logică! Tu ce crezi? ăla care le-a furat a lucrat cu ochii închiși?

Ioana se fâstâci. Știa că voise să spună altceva, altă idee o

îmbiase, dar intervenția ironică a lui Dan și zâmbetele furișe ale celorlalți – mai ales acestea – îi încâlciră gândurile. Își mușcă buzele de ciudă. Oare ce voise să spună? Ceva ca un fulger îi luminase capul pentru o clipă. Și totuși, Dan era principalul vinovat.

– Mai bine ți-ai ține tu gura închisă, se răzbună ea într-un mod lamentabil.

Maria făcu din nou pace:

– Ei bine! continuă ea. Ce s-a întâmplat în muzeu între ora nouă fără șapte minute și ora nouă fără trei minute? Care persoană anume, din cele cinci, a furat tanagralele?

– Și când te gândești, adăugă Dan cu tonul său semiironic, că nu mai putem folosi metoda eliminării. Nici măcar nu-i mai putem grada pe suspecți... cu excepția scheletului. El are gradul de maior sau de colonel.

– Poate că ar fi bine să ne gândim la felul cum stăteau în sală, când i-a văzut paznicul ultima dată... spuse Ioana, îndreptându-și privirile spre Tic. După ce-a ieșit directorul...

Ciufuliciul avea răspunsul pregătit:

– Paznicul s-a uitat în sală, dar pesemne că din locul unde se afla el nu se vedea toată sala. Pe omul în gri nu l-a zărit. Nici pe artistă. Ceilalți priveau niște tablouri pe peretele din stânga.

– De unde se poate deduce că omul în gri și artista, spuse Maria, priveau ceva pe peretele din dreapta.

– Nu știi, Ticușor, întrebă Dan, de astă dată serios, cam la ce distanță erau unii de alții?

– N-am putut să aflu. Dar nu erau în grup. Nu priveau toți același tablou. Aoleu! Am uitat să vă spun... În partea dinspre ieșire, și pe un perete și pe altul, s-au agățat niște tablouri noi. Paznicul se lăuda că sunt foarte prețioase. Niște donații. Nu știu de la cine...

– Iată un amănunt important! reflectă Maria.

– De ce? întrebă Dan. De ce? Pentru că vrei tu?

– Nu, Dan! Pentru cei care vizitează mai des un muzeu, cred că lucrurile noi prezintă o atracție deosebită. În orice caz, îi atrag mai mult decât cele cunoscute.

– Doamne, ce aforism! se încapătănă Dan. Manualele de fizică folosesc la însușirea fizicii. Cam așa ar veni... Sau... O casă nouă nu e veche; veniți s-o vedeți!

– Exact! spuse Ioana, dar fără să-i ia apărarea. Veniți să le vedeți! Eu înțeleg ce vrea să spună Maria și-i dau dreptate. Vizitatorii se uită mai pe îndelete la obiectele noi... Și nu uita, scumpul meu văr, că ele sunt agățate lângă ușă...

– Eu ți-am spus că joc rolul omului simplu, scumpa mea verișoară. Și dacă ar fi agățate în centru?

– Foarte simplu! răspunse Maria. Vizitatorii, uitându-se la ele, aveau și vitrina în raza vederii. Fără voia lor. Pe când așa... Cred că acum înțelegi.

– Înțeleg, recunosc Dan cu toată sinceritatea. Preocupați să se uite la tablouri, nu mai aveau posibilitatea să vadă ce se petrece în spatele lor, adică la vitrină... Prin urmare...

– Prin urmare, sublinie Maria, absolut toți sunt suspecti. Oricare dintre ei putea să profite de atenția celorlalți, adică de neatenția lor. E același lucru. Și dacă, așa cum spunea Tic, în zece secunde tanagralele puteau fi luate din vitrină, atunci... atunci, cu sau fără complici, furtul s-a comis.

– Fiuuuu! fluieră Tic. Dar cum dracu' s-au putut scoate din vitrină? Și-a făcut cineva cheie, sau a găsit vitrina descuiată? Am ajuns iarăși la întrebarea asta...

– Cu alte cuvinte, vrei să întrebi dacă furtul a fost spontan sau premeditat? insinuă Maria.

Ciufuliciul nu se gândise la aceasta. Reflecția lui puna însă în discuție una din problemele capitale ale enigmei.

– Spontan sau premeditat? repetă Ioana cu emoție neprefăcută în voce. Dacă vitrina era descuiată, oricare din cei cinci putea să ia tanagralele... dacă-i considerăm pe toți cinci suspecti.

– Iar dacă furtul a fost premeditat, unul singur este în afara cauzei, sugeră Maria.

– Cine? se interesează Dan imediat.

– Scheletul! Maiorul! răspunse Ioana în locul Mariei. Numai el n-a mai vizitat muzeul. Numai el nu putea să ia tiparul cheii. Toți ceilalți aveau această posibilitate.

- Mai ales artista, mai ales tânărul cu cicatrice, spuse Maria, care au venit câteva zile la rând în muzeu... Ia să ne gândim puțin! Oare putea să rămână vitrina descuiată? Înainte de reparații? Înainte să plece directorul la București? Mie mi se pare imposibil! Poate că directorul a venit special ca să vadă, înainte de plecare, dacă obiectele sunt în siguranță. Și n-ar fi uitat el să controleze tocmai vitrina. Și chiar dacă n-a intrat special pentru asta în muzeu, eu nu cred că nu s-ar fi uitat, măcar pentru o clipă, la vitrină... Eu sunt aproape sigură că fapta a fost premeditată. Sare în ochi.

- În cazul acesta, se tângui Dan, îmi ștergi un suspect de pe listă. Tocmai când voiam să-l înalț în grad! L-aș fi făcut general... suspect.

- Logic, cam așa stau lucrurile, îi dădu Maria dreptate. Dacă nu-l ștergem de pe listă, cel puțin îl lăsăm la coadă...

- Cumplită degradare...

- Eu sunt de acord cu tine, Maria, spuse Ioana. Faptele și logica îl arată cel mai puțin suspect. Dar mai e ceva. Dacă s-a lucrat în complicitate? În cazul acesta ce facem? Nu apare cu atât mai ciudată prezența lui la muzeu? Am auzit și eu de el. Tot orașul îl cunoaște. La școală sau în familii, când se ceartă un copil, zău că se spune așa: „Vrei să ajungi ca Scarlat?” Ce căuta el în muzeu? Așa, ca să vadă tablourile?

- Poate că era treaz... sugeră Dan. Tu parcă l-ai văzut, Ticușorule. Cum ți se părea?

- Acum îmi închipui că era beat. Atunci m-a înspăimântat pentru că arăta ca un schelet și era galben de parcă îl dezgropaseră din mormânt. Îmi amintesc însă că se clătina...

- Dacă s-o fi obișnuit așa, spuse Dan, eu cred c-o să se clatine și în mormânt... Și s-ar putea să ajungem și noi acolo...

- Nu ești chiar așa de departe...

- Dacă mă condamnați la moarte prin inaniție... Știți voi cât e ceasul? Și s-ar putea să mai murim și de altceva. De rușine.

Trecuse ora prânzului. Aproape că o luară la goană. Nu de foame le era lor. La altceva se gândeau. Adică la altceva. Niciunul nu se grăbi să intre pe poartă. Bunica însă îi zări, și culmea! le

facu semn cu mâna să vină mai repede.

– S-a întâmplat o minune... șopti Ioana.

Când se apropiară de ea, o văzură veselă. Încruntătura ei era prefăcută. Zâmbetul abia și-l ascundea.

„Tortura prin speranță”, șopti Dan în sinea lui.

– Spălați-vă pe mâini și duceți-vă mai repede în chioșc, îi îmboldi ea. Astăzi luăm prânzul acolo.

– Zău că s-a întâmplat o minune! repetă Ioana.

Chioșcul nu era gol. Înăuntru îi așteptau, veseli ca niște clovni, Lucia și Ionel...

– Dar așezați-vă odată! se încruntă bunica. Se răcește supa. Și nu vă mai uitați așa!

Bunica se uita însă cu cea mai duioasă privire din lume spre o anumită ființă. Acolo era minunea. Lucia o cucerise.

Capitolul V

1

Bunica nu scăpă prilejul să strecoare, în timpul mesei, câteva complimente Luciei. Mai ales că toți ceilalți, inclusiv Ionel, dădeau semne de nerăbdare: se grăbeau să-și termine porțiile, loveau tacâmurile, vărsau din când în când câte un strop de supă sau de sos pe fața de masă albă ca laptele, se foiau de parcă fiecare se așezase pe un loc străin. Numai Lucia, calmă și meticuloasă ca întotdeauna, demonstra un rafinament și o politețe care umezeau ochii bunicii, atât de iscoditori și de încruntați de obicei.

Masa se termină cu un compot făcut din tot felul de poame cu o nemaipomenită artă culinară. Și cum era și ultimul fel, și cum nu mai era mult până la clipa când vor rămâne singuri, compotul avu un succes extraordinar. Uriașa cratiță se goli atât de repede, de parcă n-ar fi fost niciodată plină.

În sfârșit, tinerii rămaseră singuri. Întrebările dintr-o tabără și din alta curgeau șiroaie. Până ce Lucia își duse mâinile la urechi și începu să țipe:

– Nu mai înțeleg nimic! Mă ucideți! Pentru Dumnezeu, hai să procedăm metodic! Poftim! Întrebați-ne! În două minute terminați cu noi...

– Ceilalți de ce n-au venit? se repezi Tic cu prima întrebare.

– Stai, Ticușor, încercă Dan s-o imite pe Lucia. Să procedăm metodic. De unde ați știut că avem nevoie de ajutorul vostru?

– De la voi, răspunse Ionel. Voi ne-ați chemat...

Ioana, Tic, Maria, Dan se uitau unii la alții ca la niște suspecți. Cine luase inițiativa?

– Prin telepatie? întrebă Dan.

– Nu cred, zâmbi Lucia. Pentru că nu v-ați gândit la noi.

– Dac-ai ști de câte ori m-am gândit...

– Lasă, Dan. Nu te mai scuza. De aceea am venit. Pentru că nu

v-ați gândit la noi. Și atunci (Lucia își schimbă tonul) ne-am gândit noi la voi. Și ne-am zis: dacă v-ați fi plictisit, v-ați fi întors acasă. Nu sunteți voi oamenii care să accepte plictiseala. Dar nici nu ne-ați scris, nici nu ne-ați chemat telefonic sau telegrafic, și atunci iar ne-am zis: ceva, ceva s-a întâmplat acolo, dacă nici nu vin, nici nu ne cheamă. Au dibuit ceva, sunt abia la început, dar sunt atât de preocupați, încât au uitat să ne cheme. Până se trezesc ei, hai să le facem o vizită.

– Dar Victor și Ursu? întrebă Tic.

– Victor și Ursu sunt prinși până peste cap în niște treburi, spuse Ionel. Nu zic că n-ar fi venit și ei încoace, dac-ar fi fost ceva foarte grav. Dar, precum știți, lucrurile grave se anunță prin telegrame... Așa că am hotărât, de comun acord, să venim deocamdată numai noi... Dacă ne acceptați, bineînțeles.

– Vai de mine! se îmbujoră Ioana. Avem spațiu berechet... Și n-am văzut-o pe bunica atât de veselă de nu știu când...

– Mare noroc să ai o asemenea bunică! o gratulă la rândul ei Lucia. Eu, din păcate, n-am.

– Mare noroc să ai și o asemenea Lucie, mormăi Dan cu voce destul de înceată, ca să fie auzit numai de Tic.

Ciufuliciul lansă, fără să-și dea seama o insultă generală...

– Ce noroc ar fi să avem un Victor! Of!

– E chiar atât de grav? întrebă Ionel. Atunci de ce ne țineți pe jeratic? Noi... În plus nu mai avem nimic... Banalități.

– E grav! se declanșă Maria. Nu mai pot suporta! Până acum m-am ținut tare... Tare, e un fel de-a vorbi. Am jucat un rol care nu era al meu... Și Dan pretinde că ar juca un rol... Eu însă l-am jucat cu adevărat. Am vrut să fiu alta decât ceea ce sunt... adică n-am vrut... M-am gândit că sunt nevoită... Poate că mă și alint acum în fața voastră... De ce să nu recunosc că mi-a plăcut și că de multe ori nici nu simțeam că sunt în pielea altcuiva...

– Brrrr! o întrerupse Dan. Eu am impresia că acum încerci tu să joci niște roluri...

– Taci! se răsti Maria. Deși... poate că ai dreptate. Îmi plesnește capul, Lucia. M-au ucis atâtea întrebări și atâtea necesitate de logică.

– Află că pe noi nu ne-au ucis, o anunță Tic. Și ne-au chinuit poate mai mult decât pe tine. Adică tu crezi că noi suntem niște cifre și tu ești creierul electronic care trebuie să manevreze cifrele. Tot ziceai tu ceva despre rol...

– Nesuferitule! se înfurie Maria. Tocmai când eram să spun că singurul care a făcut ceva...

– De ce nu mi-ai spus înainte? se înduioșa Tic. Sunt și eu furios. Puteam să mă reped asupra altcuiva.

Degetul lui Tic arăta spre Dan. Acesta însă era cu gândurile în altă parte.

– N-are niciun rost să ne mai lamentăm. Aflați de la mine, se adresa el celor noi veniți, că ați căzut într-un moment... nici nu știu cum să-l calific? Ați picat la tanc!

– Să ne fie de bine, îi mulțumi Ionel, dar eu tot nu înțeleg ce se întâmplă. Parc-ați interpreta o farsă. Decât să vă pierdeți bunătate de timp, spuneți-ne de la început: idioților! Și dați-i drumul cu râsul!

– Ei! Ne faceți părtași la enigmele voastre? îi îmboldi la rândul ei Lucia.

Ce urmă după acest schimb de cuvinte, e greu de redat. Până ce Lucia a pus ordine în relatări a trecut multă vreme. Fiecare se repezea cu o întrebare sau cu un amănunt. Mai apoi rolurile se inversară. Rapoartele se dădeau foarte ordonat și disciplinat, iar întrebările Luciei și ale lui Ionel erau atât de dese și de diverse, încât cu greu se putea răspunde. Și mereu răsăreau fapte, și mereu se lansau supoziții, și mereu apăreau întrebări. Până când, la un moment dat, unii își dădură seama că nu mai au ce să spună, iar alții că nu mai au ce să întrebe. Cu alte cuvinte, ceea ce în limbajul cireșarilor se numea deocamdată „Enigma tanagralelor” devenise preocuparea tuturor celor șase tineri adunați în chioșc. Noii veniți știau toate amănuntele, știau toate frământările prin care trecuseră ceilalți. Ba știau și rolul fiecăruia în încercarea disperată de a se clarifica misterul. Ceea ce, ca să fim sinceri, îi crease lui Tic niște satisfacții grozave, însă ascunse.

Și ca întotdeauna după o mare răbufnire, urma o perioadă lungă de liniște și de meditație. Se însăilau gânduri, se nășteau

idei îndrăznețe, numeroasele firișoare subțiri începeau să se încolăcească pe o axă logică.

Cireșarii erau din nou în miezul unei neașteptate și uimitoare aventuri. Aceasta era convingerea tuturor.

2

– Toată speranța noastră e în voi, rupse Dan tăcerea. Toată speranța noastră... și liniștea mea. Am impresia că o parte din grijile mele vor trece asupra voastră.

Tic se strâmbă la el:

– Tu n-ai spus până acum decât neghiobii... Ce nevoie ai de liniște?

– La urma urmei, se încăpățână Dan, n-am făcut altceva decât să te salvez pe tine și pe ceilalți. Unul dintre noi tot ar fi fost obligat să vânture aiureli.

Maria ignora disputa incipientă dintre cei doi cireșari. Ea se uita când la Lucia, când la Ionel, și privirile ei cereau un răspuns neîntârziat. Același lucru se petrecea și cu Ioana. Lucia încremenise. Fața ei era ca o mască. Nicio tresărire nu-i altera imobilitatea. Ionel, în schimb, tremura ca un vrăbioi iarna. Mereu era pe cale să deschidă gura, dar mereu se oprea în ultimul moment. Când se hotărî, în sfârșit, vălmășagul de gânduri care-i cutreierau capul se topi ca un nor. Câteva clipe rămase cu gura deschisă, fără să articuleze un cuvânt.

– Da... spuse el după un mare efort. Unul dintre cei cinci e autorul. Sau poate unul dintre cei patru... dacă pornim de la premisa că furtul a fost premeditat. Nu știu de ce, eu am impresia că în afacerea asta e implicată o singură persoană... S-a lucrat repede, sigur, fără ezitări... Scheletul n-ar fi fost capabil, n-ar fi avut când să gândească un asemenea plan, o acțiune atât de temerară. Eu aș reduce grupul de suspecți la patru.

– Eu... spuse Lucia cu o voce care arăta că încă meditează, eu l-aș mări, mai degrabă, la șase... Dacă sunteți de acord că directorul trebuie exclus din orice combinație.

Auzindu-i primele vorbe, toți își închipuiau că Lucia se gândește la director ca la un eventual suspect. Negarea acestei posibilități avu efectul unei lovituri de teatru.

– Aha! se învioră Dan. Te gândești la eroul lui Wells, sau la ăsta mai recent din „Vaillant”, la Jacques Flash. Poate că a ajuns și pe-aici omul invizibil.

– Nu! îl reteză Lucia. Mă gândesc că nu avem voie să ometem nicio posibilitate. Fără să ajungem la absurd, bineînțeles, cum ar fi cazul cu directorul.

– Stai puțin! o rugă Dan. Fac eu o socoteală în capul meu și, știți bine, obișnuiesc să gândesc în tăcere și cu voce tare. Deci: personajul cel mai inocent e directorul. Spun asta, ca să nu-și închipuie cineva că nu vrem să atragem atenția și asupra lui. Gata! Am terminat. Poți să continui, Lucia.

Cea vizată își continuă raționamentul, fără să se tulbure câtuși de puțin:

– Numai dacă mărim la maximum cercul suspectilor putem să eliminăm, să preîntâmpinăm orice eventuală surpriză.

– În cazul acesta, spuse Tic, nemulțumit că nu dibuie gândul Luciei, cel mai bun lucru ar fi să suspectăm pe toți oamenii din oraș, pe excursioniști (sunt o grămadă), pe saltimbanci, adică și pe toți cei de la bălci. Unul dintre ei tot trebuie să fi dat lovitura.

Diversiunea lui Tic nu avu niciun efect asupra Luciei. Rămânea în continuare impasibilă.

– Mai este un posibil suspect, la care nu v-ați gândit. În afară de voi, n-a mai pătruns nimeni în muzeu, între nouă fără șapte minute și nouă fără trei minute?

– Absolut nimeni! răspunse Tic, culegând și aprobarea celorlalți. Nicio muscă.

– Dar tocmai tu, Ticușorule, ai dovedit contrariul în informațiile pe care le-ai dat. Cel de-al șaselea suspect nu e o plăsmuire a imaginației mele. Tu ni l-ai făcut cadou. N-ai spus tu că după ce directorul, la ora nouă fără patru minute, a vorbit cu paznicul (mi s-a părut că-l cheamă Ilie), acesta din urmă a intrat în muzeu, după ce mai întâi a descuiat ușa?

– Aaaaa! se auziră mai multe exclamații de surpriză.

Imediat însă veni și replica dată în numele tuturor de Maria:

– Știm că a intrat în muzeu, Lucia. Dar a intrat ca să ne dea pe noi afară... Probabil în urma indicațiilor directorului. El nici n-a ajuns până la vitrină, acolo unde se aflau statuetele.

– Asta-i problema! apăsă Lucia cuvintele. A ajuns până la vitrină sau nu?

– E absurd! interveni brusc Ionel. Chiar dac-a ajuns până la vitrină, nu putea s-o vadă altfel decât goală. Așa cum au văzut-o Ioana, Maria, bunica și Dan. Mai mult, faptul că n-a dat alarma înseamnă că n-a ajuns până acolo.

– Sigur că da! întări Ioana. Noi am văzut vitrina goală. Dacă și el o vedea la fel, în urma noastră, nu era obligat să dea alarma?

– Da! Da! se încăpățână Lucia. Când a văzut vitrina? După ce-ați trecut voi prin fața ei, sau înainte de asta? Sau mai bine răspundeți: cine dintre voi l-a văzut intrând pe ușa muzeului? Sau măcar amintiți-vă de unde venea, din ce direcție, în momentul când v-a cerut să ieșiți!

Dan, Ioana și Maria schimbă priviri interrogative. Niciunul nu-și amintea să-l fi văzut pe paznic în momentul când intra pe ușă, niciunul nu-și amintea să-l fi văzut din ce direcție venea în clipa când i-a acostat. Se pomeniseră cu el, în spate, pe neașteptate. Parcă ieșise din pământ.

– Dacă mai întâi a trecut pe lângă voi, continuă Lucia, a ajuns în aripa cealaltă, îndemnat de un motiv oarecare: să vadă dacă mai este lume, să inspecteze vitrina și abia apoi s-a întors ca să vă anunțe că muzeul se închide?

– Fac o obiecție! se repezi Ionel. După spusele lui Tic, de la intrarea paznicului în muzeu, adică după ce a descuiat ușa, și până la ieșirea voastră, s-au scurs în total două minute, să zicem două și jumătate, sau chiar trei. Avea el răgazul să golească vitrina? Adică să treacă tiptil pe lângă voi, să sesizeze o situație favorabilă de acțiune, în aripa cealaltă, să scoată statuetele, să le ascundă, sau să le împacheteze, și apoi să se întoarcă la voi?

– Când ai cheia la tine, oricare încuietoare e un fleac, zise Tic cam iritat. V-am mai spus doar. Și ce vă uitați la mine? Duceți-vă cu cheia în mână, să descuiți bufetul din hol și să luați de acolo

cinci pahare aranjate frumos, cu spații goale între ele. Nu știu de ce voi vă imaginați, gândindu-vă la vitrină, o casă de fier? Încercați să faceți experiența pe care v-am propus-o. Eu, dacă-mi dați cheia, fac să dispară cele cinci pahare în cinci secunde. Asta, chestia asta cu timpul nu e o problemă. Totul e să ai cheia.

– Te înțeleg, Tic, îi spuse Ionel. Dar, recunoaște și tu, trebuie să-l servească un concurs de împrejurări foarte favorabil. Să treacă pe lângă voi neobservat, să nu-l vadă nici ceilalți din aripa dreaptă. Oricât ar fi premeditat el furtul, putea să se bizuie pe un asemenea concurs de împrejurări?

Argumentele lui Ionel erau foarte convingătoare. Le acceptaseră toți prin tăcere... Adică aproape toți. Pentru că Lucia zâmbea atât de ironic!

– Tu, Ionel, nu faci decât să întărești presupunerile mele, îi replică Lucia. Concursul de împrejurări pe care l-ai etalat tu îi era necesar pentru... finalizare... mai bine zis pentru confirmarea furtului, nu pentru comiterea lui. Pentru că, dragii mei, el era singurul om care nu risca nimic. Chiar dacă l-ați fi văzut trecând pe lângă voi, chiar dacă l-ar fi văzut cineva umblând la vitrină, chiar dac-ar fi fost văzut când scotea și ascundea statuetele! Cui i-ar fi trecut prin cap că în fața lor se comite un furt? Ce-ar fi gândit oricine? Paznicul muzeului își îndeplinește îndatoririle! Nevăzut însă de nimeni, nici trecând în aripa dreaptă, nici umblând la vitrină, nici revenind în aripa stângă, ceea ce putea fi considerat de oricine o îndatorire se transforma în cea mai abilă și mai premeditată lovitură. Iar alibiul lui era inatacabil. Asta e situația!

– Extraordinar! se minună Ioana, exprimând cum nu se putea mai bine starea tuturor.

– Iată, în sfârșit, suspectul numărul unu! spuse Dan în rolul pe care îl cunoaștem atât de bine. Țsta nu mai are nevoie să împartă cu nimeni locul întâi.

– E o simplă presupunere, se retrase modestă Lucia. M-am gândit că n-ar fi bine să pierdem din vedere și această posibilitate. Prin urmare, lista suspectilor se mărește... Sau, mai bine zis, mi se pare că se încheie.

– Chiar paznicul muzeului? se întrebă cu voce tare Maria.

Numai la el nu m-aş fi gândit. Deşi el era cel mai în măsură să-şi procure cheia, să pândască momentul cel mai favorabil pentru punerea în aplicare a planului său, pentru a face să planeze bănuiala furtului nu asupra lui, pentru că alibiul lui e într-adevăr inatacabil, ci asupra altor cinci persoane.

– Asupra altor nouă persoane, adăugă Ionel. Pentru că voi vă scoateţi din cauză. Alţii însă nu v-ar fi scos atât de lesne.

– Staţi să ne mai gândim puţin asupra alibiului, spuse Dan, reluându-şi rolul său de om simplu. De ce să nu cadă vina pe el? Putea fi acuzat că a luat statuetele după închiderea muzeului!

– Cum după închiderea muzeului? sări Tic. Păi n-a dus imediat cheile la director?

– Şi nu sunt doi oameni în permanenţă de pază acolo? interveni şi Ioana. L-ar fi văzut moş Costache, dacă intra după închiderea muzeului.

– Ne batem cu morile de vânt, spuse Lucia. La orice cercetări – şi el, închipuindu-ni-l făptaş, ştia lucrul acesta – se afla imediat că tanagralele au dispărut între ora nouă fără şapte minute şi ora nouă fără trei minute. Pentru că la ora nouă fără opt minute directorul le-a văzut, iar la ora nouă fără trei minute, voi nu le-aţi mai văzut. El, cu alibiul lui, era imediat scos din cauză. Voi... tu, Maria, şi tu, Ioana, şi bunica îi baraţi drumul spre lista suspectilor.

– Este! acceptă Dan. Ai păşit cu dreptul Lucia. Într-un timp foarte scurt...

– Nu te grăbi, Dan! Eu n-am făcut altceva decât să închei lista suspectilor, v-am mai spus.

– Stai! sări Tic. Mai este un fapt. De ce, după ce-a vorbit cu directorul, a mai intrat în muzeu?

– Ca să vă dea pe voi afară! îi ripostă Dan.

– Ba nu! se împotrivi ciufuliciul. Ca să-şi pună planul în aplicare. Putea foarte bine să se ducă la celălalt paznic, la moş Costache, sau numai să strige la el, că nu era mare distanţă, să-i spună acestuia să închidă muzeul.

– E şi acesta un raţionament, spuse Lucia. Dar eu din clipa asta mă opun la orice gradaţii şi mai ales la orice ochelari... de cal.

Dacă ne uităm într-o singură direcție, putem să ajungem la un eșec cumplit. Paznicul e un suspect ca oricare altul. Dacă nu ne intră asta în cap... Ia gândiți-vă puțin! Ce-a căutat în fiecare zi la muzeu tânărul acela cu cicatrice? Și mereu în fața vitrinei, cum spunea celălalt paznic pe care l-a descusut Tic.

– Nu eu l-am descusut, se apără Tic. Adică l-am descusut prin intermediul unui... unui elev de-al meu.

– N-are a face, continuă Lucia. Ce-a căutat o săptămână în șir acolo? S-ar putea ca nici să nu fie din acest oraș. Un simplu vizitator. Moș Costache nu-l cunoaște. Și e paznic la muzeu de douăzeci de ani. Adică de cel puțin douăzeci de ani locuiește în acest oraș. Ce-a căutat acolo? Poate că s-a gândit tot timpul cum să pună mâna pe tanagrale. Și la momentul oportun, adică găsind momentul cel mai prielnic, a acționat, după ce în prealabil și-a confecționat sculele necesare... De ce să nu fie mai suspect decât paznicul, sau cel puțin la fel ca acesta?

– Mai că aș înclina să-l trec din nou primul pe lista suspectilor, spuse Dan convins pe deplin, în rolul pe care și-l asumase, de noile argumente ale Luciei.

– Și artista? izbucni Maria. Ea ce cusur are? Să zicem că prima dată a venit ca tot omul să viziteze muzeul. A doua oară, ca să revadă un obiect, sau poate mai multe, care i-au plăcut în mod deosebit. Dar a treia oară pentru ce-a venit?

– Te pui cu artiste? râse Ionel. Poate că nu-s ca toți oamenii. Cine știe ce gânduri li se pot aprinde în cap, cu totul pe neașteptate, cine știe ce sentimente le pot scurma?...

– Tocmai de-aceea, îl întrerupse Maria. Cine știe ce gânduri, cine știe ce sentimente... au încolțit-o. Eu nu zic că n-ar fi putut să viziteze muzeul de trei ori... Unii privesc mai pe îndelete un obiect. Dar chiar de trei ori la rând, o seară după alta... mi se pare cel puțin suspect...

– Moș Costache spunea că tot prin preajma vitrinei își găsea de lucru, îi sări Tic în ajutor.

– Vedeți? întări Lucia. Maria are dreptate. Atâtea argumente logice și psihologice se pot aduce în sprijinul ipotezei ei!

Dan se uită cu oarecare bănuială la Lucia.

- Eu am impresia, scumpa mea, că tu vrei să-l treci pe fiecare suspect, pe rând, în capul listei, și făcând asta, îmi nenorocești rolul. Nu-mi mai lași nicio posibilitate de acțiune, nu-mi dai prilejul să uit acel amănunt, lucru atât de posibil omului simplu pe care-l interpretez, sau acel personaj care ar oferi brusc, eclatant și uluitor cheia pentru descifrarea enigmei. Ce surpriză mai poți să-mi aduci?... Și când te gândești că mie îmi trecea prin cap, în momentele când îmi închipuiam că voi deveni autor de romane polițiste, să scriu o carte în care numele făptașului, ca urmare a unei demonstrații logice foarte riguroase, să apară abia pe ultima pagină, el fiind existent în roman ca personaj, dar nimeni să nu se gândească până la ultima pagină la el. Bineînțeles, ultima pagină trebuie să aibă cinci rânduri. Și mie îmi trece prin cap să dau cititorilor cheia cu care se dezleagă întreaga enigmă chiar în ultimul rând al cărții, ea fiind însă existentă în multe din paginile cărții... Tu ai pornit un asemenea atac, încât, folosindu-mă de datele pe care le oferă aventura noastră, n-aș putea în niciun caz să scriu o asemenea carte.

Oare Dan avea dreptate?

3

- Ești prea pretențios, Dan, i se adresă Lucia. Surpriza nu trebuie să se bazeze pe inducerea în eroare a cititorului... Nu mă întrerupe! Știu ce vrei să spui. Că ești hotărât, în cartea ta imaginară, să nu abandonezi nicio clipă logică faptele. Pe undeva, însă, tot vei strecura niște amănunte de natură să deruteze, cu multă abilitate, raționamentul cititorului.

- Nu! se opuse Dan. Mă gândesc că orice fapt poate fi privit din mai multe unghiuri. Și mai cred, e opinia mea personală, că un adevăr, un adevăr adevărat, poate fi urmărit, fără greșală, în procesul lui, adică în retrospectivă, prin două raționamente opuse, însă perfect valabile. Cu această metodă aș scrie acea carte despre care v-am vorbit. Bineînțeles, e un vis al meu, mai degrabă o teorie, o fantasmă...

– Hai să lăsăm fantasmеle astea, propuse Ionel. Să revenim mai bine la oile noastre.

– Eu însă îmi voi păstra mai departe rolul, anunță Dan.

– Da, să revenim la problema noastră, fu și părerea Ioanei. Cum ne comportăm față de cucoana cu joben?

– Cum să ne comportăm? răspunse Lucia. Așa cum ne comportăm față de toți ceilalți. În privința ei, cred că Dan are dreptate. Ea este poate singura persoană care putea să scoată, fără să atragă atenția nimănui, statuetele din muzeu. Dacă suntem de acord că încăpeau în pălărie, și se pare că ați ajuns la această concluzie. Dacă e făptașă sau o simplă complice... aceasta ne-o va spune viitorul.

– Și artista? se interesă Maria. Oare a fost o simplă figurantă?

– Figurantă a fost, în orice caz, la începutul carierei sale, încercă Dan să înveselească asistența. Pe deasupra, a mai jucat și rolul unei hoațe, pe scenă, așa că nu ar fi chiar atât de străină într-un astfel de rol, în viață...

– Și omul în gri? întrebă Ioana, amintindu-și cu câtă ardoare susținuse culpabilitatea lui, nu cu mult timp înainte.

– Aici nu mai e nimic de adăugat, zise Ionel. L-ați sucit pe toate fețele. E foarte misterios și dacă ne gândim că e necunoscut în oraș... Pornesc tot de la faptul că paznicul nu-și amintește de el... Un om cu înfățișarea lui nu putea să nu atragă atenția, chiar dacă ar fi numai de o săptămână-două în oraș... Ce căuta el acolo? Și-apoi la iarmaroc... Nu s-a interesat de statuia aceea?...

– Discobolul lui Fradaburidi! îl ajută Tic.

– Tocmai. Vă repet. Mi se pare foarte misterios. Să nu uităm că a mai fost o dată la muzeu...

Se crezu dator și Tic să intervină cu o părere:

– Și să nu uităm că poartă niște ochelari cu ramele groase de un deget, cu niște lentile prin care nu i se văd ochii... și cu o barbă, și cu niște mustăți care pot să nu fie adevărate. Și ține aproape întotdeauna batista la gură... Așa!

– Și cu scheletul ce facem? întrebă Ionel.

– Sau îl facem complice cu cineva, sau îl scoatem de pe lista suspectilor, spuse Dan, jumătate în glumă, jumătate în serios.

Tăcu subit. Îi venise un gând în minte și voia, mai înainte de a și-l dezvălui, să-l limpezească.

– Faptul că e bețiv nu-l absolvă, se înflăcăra Ionel. Beția a devenit, poate, pentru el o stare firească. Sunt cazuri de bețivi care au făcut isprăvi de geniu. Excepții, bineînțeles. Dar de ce să nu fie și bețivul nostru o excepție? S-a întâlnit și el cu un moment extraordinar. Și a acționat cu atâta siguranță și inteligență, cum alții poate n-ar fi fost capabili.

– Moș Costache, adăugă Tic, spunea că în tinerețea lui, maiorul, pe atunci nu știu ce grad avea, putea să vorbească latinește. Amănuntul ăsta am uitat să vi-l spun. Cred că e singurul pe care l-am uitat, se scuza ciufuliciul.

– Cu atât mai mult! reveni Ionel. Nu putem în niciun caz să-l ștergem de pe lista suspectilor, cum ai spus tu, Dan, chiar dacă singurul motiv ar fi acela că în momentul dispariției tanagralelor era în muzeu. Dar, după cum vezi, se adaugă și alte argumente... de ordin logic și psihologic.

Dan se trezi din meditația lui îndelungată:

– Știi ce, Ticușorule! Parcă spuneai că mai era cineva în muzeu, dar că a plecat înainte ca tu să fi fost dat afară?

– Aaaa! își aminti ciufuliciul. Atletul! Și ce vrei tu să insinuezi?

– Pentru că plecând înainte, răspunse Dan, vrem nu vrem, îl scoatem din cauză... Atunci de ce să nu-l punem în legătură cu scheletul? El a organizat ceva pe-acolo, prin muzeu, iar scheletul a acționat. Adică au lucrat în complicitate. Mie mi se pare foarte plauzibilă și ipoteza asta...

– Nu mă opun din principiu la ea, spuse Maria. Dar ca să nu ne irosim eforturile în vânt, trebuie să precizăm câteva lucruri. Și cel mai important este: dacă atletul și scheletul se cunosc. Adică dacă au organizat împreună acțiunea... Nu-mi închipui că ajungi până acolo, încât să le sincronizezi gândurile și acțiunile de la distanță, spontan, separat unul de altul, fără o întâlnire prealabilă... Măcar o dată să se fi văzut, sau să se fi cunoscut foarte bine dinainte. Într-o afacere gravă ca aceasta, nimeni nu se dă pe mâna unui necunoscut...

– Uți că scheletul e un bețiv? perseveră Dan. Cu unul de teapa

aceasta poți să faci oricând un târg. În jumătate de oră. Atletul a deschis vitrina, adică a descuiat-o și a plecat, pentru a ieși din cauză. Celălalt, într-un moment prielnic, a scos tanagralele din vitrină și a plecat și el...

– Devenind prin aceasta unul dintre suspecți, îl întrerupse Lucia. Adică s-a înscris cu forța pe lista suspecților.

– Parcă el știa lucrul acesta... spuse Dan. Ce știa el? Bețiv cum e, a devenit un simplu instrument.

Toți acceptaseră că ideea lui Dan are o doză de logică. Ioana veni prima cu întrebarea:

– Atunci putea să devină instrumentul oricui. Nu numai al atletului. Un fel de pradă azvârlită fără nicio milă.

– Cam așa, începu Dan să traducă. Eu îți deschid vitrina și mă car. Am niște treburi importante. Tu iei statuetele, când îți dai seama că nu te vede nimeni. Dacă te prinde (asta autorul combinației o spune în gând), treaba ta. Nu te-am văzut, nu te-am cunoscut. Dacă nu te prinde (tot în gând), ne întâlnim la ora cutare, în locul cutare (asta cu voce tare). Bravo, nenișorule! (Apoi tot în gând.) Cât să-i dau? Un pol? Cincizeci? O sută? (Apoi cu voce tare.) Ține, nenișorule! Să-ți cumperi câteva sticle cu rachiu. E prea mult pentru hârburile astea mutilate. Ai văzut doar și dumneata cum arată! Niște jucării puțintel mai vechi... Pe urmă, adio! Nu te-am văzut, nu te-am cunoscut. Dacă tipul respectiv umbla deghizat, ia spuneți-mi! Cum o să se apere bețivul? Poate să țipe oricât, poate să spună oricui că a fost un simplu instrument. Eu cred că nici n-ar ști ce să spună. S-ar bâlbâi și gata! O să-i curgă vorbele în neștire. N-o să poată să scoată nimeni nimic de la el. Și cine-ar putea să-i dea crezare? O să-și mai amintească el ceva? Nici nu se putea un personaj mai ideal, în stare să devină oricând instrumentul cuiva. Conștient... sau mai degrabă, sau în primul rând, inconștient. Să căutăm, prin urmare, pe cel care l-a folosit. De aceea mă gândesc să-l introducem pe lista suspecților și pe atletul lui Tic. Dixi!

Ciufuliciul nu numai că nu era de acord cu Dan. Vorbăria acestuia, teoriile, ideile lui care loveau în ultimă instanță în cunoștința lui simpatcă de la bâlci, îl iritau nevoie mare.

– Ești un caraghios! îi spuse el oratorului, în lipsă de orice argument logic. Atunci de ce să nu ne gândim și la borșos? Și la Ursu... Și la Hanibal?... Ești un caraghios, și Ioana are dreptate. Asta-i!

Abia după ce termină de vorbit, Tic își dădu seama că-i spusese Ioanei pentru prima dată pe nume. Și ca în urma unei înțelegeri tacite, a unui pact nevăzut, semnat atunci, interveni ea:

– Și eu sunt de părerea lui Tic. Și v-am mai spus asta. Numai că el, exagerând, a demonstrat la ce implicații absurde poate duce teoria lui Dan.

– Am impresia că nu pe mine vreți să mă convingeți. Parc-ați fi în slujba unui autor care vrea să adoarmă, la un moment dat, vigilența cititorilor... Treaba voastră! Numai să-mi răspundeți la întrebarea asta: ce căuta atletul la muzeu? După câte mi-am dat seama, el are ce are cu bâlciul. Și cu toate astea, a renunțat la bâlci și a venit la muzeu...

– Și noi n-am făcut la fel? îi răspunse Maria.

– Nouă... parcă ne-a întocmit altcineva programul, insinua Dan. Dacă era după noi, am fi preferat bâlciul. Nu-i așa, Tic?

– Nu! Nu-i așa! Nu ne-am fi dus la bâlci, chiar dacă n-am fi avut program de muzeu. Da!

– Tocmai tu spui asta? Te credeam mai...

– Nu mă interesează cum mă credeai tu! Pentru că ești un uituc. Nu-ți mai aduci aminte că ieri a plouat? Ai uitat vijelia! Aha! Sigur că da! Dac-ai stat tot timpul cu capul înfolfolit... Ieri seară n-a fost bâlci... Așa, ca să știi... M-am uitat pe geam de câteva ori. Nu era nicio lumină aprinsă. Cred că era un glod până la genunchi...

– Mă retrag... și-mi retrag intenția de insultă, spuse Dan, ridicând mâinile în sus. Într-adevăr! Cred că aseară bâlciul a fost închis... Pentru renovare... Nu-i așa, Ticușorule?

Ciufuliciul se îmbuna:

– Bine... Prin urmare, atletul a venit la muzeu, pentru că nu avea ce face...

– Sau pentru că avea o treabă specială, sugeră Ioana.

– De aceea a plecat înainte de a se închide muzeul? întrebă Tic.

Dac-ar fi rămas în preajma clădirii, l-aș fi zărit, sau poate m-ar fi zărit el... Și cred c-am fi schimbat câteva vorbe, așa cum ne-am obișnuit. A plecat așa cum au plecat și alții înaintea lui.

– Mi se pare că evadăm, că ieșim din subiect, zise Ionel.

– Ba nu! se amestecă Lucia în vorbă. Nu facem altceva decât să dăm o undă de claritate faptelor și personajelor. Dar ca să concentrăm discuția, înainte de a trece la acțiune, eu zic să ne gândim și la schelet ca la un suspect: complice sau autor. S-a făcut atâta risipă de argumente, și de interpretări, și de presupuneri, că n-a ajuns cu nimic mai prejos decât celelalte personaje... În ceea ce privește atletul... Cred că aici ne lipsește un amănunt – Lucia se uită la Tic –, încă nu știm dac-a mai fost sau nu la muzeu. E foarte greu de imaginat că, fără să mai fi fost acolo, chiar de la primul lui contact cu muzeul, să găsească imediat mijlocul de a se deschide vitrina, sau dacă a găsit-o deschisă, să-și ochească imediat un complice sigur printre cele cinci persoane, care să-i urmeze întocmai indicațiile. Să nu uităm că nici scheletul n-a mai fost până ieri la muzeu. Spun asta, gândindu-mă că am putea să-l considerăm pe schelet inițiatorul furtului, fără ca prin asta să-l scoatem din rolul care i se potrivește, teoretic, cel mai bine, și anume acela de instrument. În clipa când vom ști (Lucia se uită din nou în direcția în care stătea Tic) dacă atletul a mai vizitat muzeul, atunci vom lua în considerație și posibilitatea unei colaborări dintre el și schelet, sau dintre el și oricare alt personaj care se afla acolo.

– Aflu eu... și chiar foarte repede, se angajă imediat Tic.

– Până atunci, continuă Lucia, să ne îndreptăm atenția spre cele șase persoane pe care le-am trecut în revistă. Dacă directorul, care a văzut ultimul statuetele, n-a dat alarma... Nu! Nu! Vreau să plec de la faptul aproape sigur că directorul a văzut ultimul statuetele, ca să fixăm ora furtului...

Lucia nu mai avu vreme să-și termine fraza. Ioana amintindu-și parcă un anumit lucru, sări în sus și făcu un gest de tăcere cu mâinile:

– Acum știu! Mi s-a limpezit gândul. M-a mai fulgerat o dată, dar ei nu m-au lăsat. S-au repezit asupra mea, m-am intimidat și

l-am pierdut pe drum. Da, da! Eu zic să nu plecăm de la faptul că ultimul om care a văzut statuetele a fost directorul! Vă rog, ascultați-mă! Iar vreți să-mi spuneți că, bineînțeles, hoțul n-a putut să opereze cu ochii închiși. Nu! Nu-i vorba despre asta. Oare nu putem să aflăm pe adevăratul făptaș, adică pe autorul furtului... nu putem să-l aflăm mult mai repede și mai ușor, dacă știm persoana care a văzut ultima dată statuetele? Poate că după director le-a mai văzut cineva... Și apoi altcineva... Ei bine, cine-a fost ultimul?

– Ultimul a fost cel care le-a scos! accentua Dan.

– Foarte bine! acceptă Ioana. Dar, înaintea lui nu le-a văzut altcineva? Între ora nouă fără opt minute și ora nouă fără trei minute? Cei care le-au văzut în acest interval nu ies automat din cauză? Și, prin eliminare, nu ajungem astfel la o listă de suspecti mult mai restrânsă? Poate chiar de-a dreptul la făptaș?

Lucia, de obicei atât de calmă și de închisă, se înviorase ca un copil. Ideea Ioanei o cucerise cu totul.

– Bravo! spuse ea. Ideea ta e grozavă! Ba nu! E extraordinar de utilă! E exact ceea ce ne trebuia în clipa de față... Cine a văzut ultima dată statuetele? Așa vom ajunge să eliminăm rând pe rând suspectii, apropiindu-ne tot mai mult de făptaș.

– Chiar atât de ușor nu va fi, își destăinui Maria gândurile. Pentru că nu toate persoanele de acolo au stat cu ceasul în mână, pentru a vedea ora la care s-au uitat ultima dată la vitrină. Dacă n-ar fi această durată de timp foarte redusă în care s-a comis furtul, aceste cinci minute... ehei! Cât de simplu ne-am descurca aplicând această idee. Din păcate...

Maria rostise un adevăr greu de atacat. Entuziasmul Luciei scăzu. Se vedea aceasta pe fața ei. În locul bucuriei nestăpânite de adineauri, chipul ei împrăștiă un aer de gravitate, de concentrare, de meditație.

– Da, da! încuviință Lucia. Ceea ce ni se părea acum câteva clipe foarte simplu și ușor se complică rău de tot. Maria are dreptate. Cine va ști ora precisă, minutul, fracțiunea de minut la care s-a uitat la vitrină? Da! Durata asta scurtă, de cinci minute e un blestem. Și chiar dacă, din întâmplare, despărțindu-se de

vitrină, s-au uitat la ceas și își amintesc ora la care s-au uitat și o aflăm, de unde vom ști noi că mergeau bine ceasurile lor? Nu și le-au potrivit toți după ora exactă... Foarte complicat!

– Poate că unii au mania să se uite la ceas și să-și memoreze ora când au văzut sau când n-au văzut ceva, spuse Dan mai mult în glumă.

– Unii... unul, îl luă Lucia în serios. Dar ceilalți? Trebuie să aflăm ora asta blestemată, slujindu-ne poate de alte detalii. Cum erau grupați în muzeu? Ce anume obiecte priveau? Poate că unii discutau între ei, comentau ceva... Se pot confrunta spusele lor și astfel ies din cauză... Bineînțeles, dacă ideea unei complicități ni se pare absurdă. Pentru că, de obicei, așa se fabrică alibiurile. Două persoane pot spune că la ora cutare, ora crimei, au fost împreună în locul cutare. Gata! Se strecoară în afara cazului... Cât mai multe amănunte cu privire la mișcarea și la relațiile dintre cele cinci personaje în acele blestemate cinci minute trebuie să aflăm. Pentru ca, adunând datele, să ne formăm o părere generală, comună, asupra situației și să aplicăm eficient metoda eliminării. Nu?

Nu mai era nevoie de alte îndemnuri. Fiecare era în muzeu și încerca să se plaseze în pielea unuia dintre cele cinci personaje, pentru a-i veni mai ușor să se descurce cu întrebările atunci când se va afla, aievea, în fața lui. Da, da. Tinerii se gândeau la acțiune, mai ales că știau încotro, cum și cu ce scop urmau să-și înceapă acțiunea. Vremea întrebărilor trecuse. Așa credeau ei, sau așa sperau. În orice caz, simțeau că vehiculul care le depozita întrebările se apropia de capul liniei. De fapt, făcea o simplă escală. Dar asta n-are nicio importanță.

Mai rămânea o problemă: repartizarea sarcinilor, cum îi plăcea Luciei s-o numească. O problemă deloc ușoară pentru că intrau în joc atâtea gusturi și temperamente. Înainte de a se trece concret la repartizare, începuseră să se aprindă conflicte. (E drept, deocamdată în priviri.) Lucia procedă însă cu atâta iscusință, sau mai bine zis cu un asemenea simț al realității, că se auziră doar câteva bubuituri, și acestea surde, nu izbucni, așa cum se speriasse ea, o furtună, o vijelie. Autorul moral al celor câteva bubuituri era, bineînțeles, Tic. Fusesse cuprins de o asemenea frenezie când

auzise cuvintele: „acțiune”, „investigații”, „urgență”, „orientare”, că la fiecare întrebare se repezea, cu o sinceritate incontestabilă, cerând să i se încredințeze neapărat lui sarcina respectivă. Se domoli (însă nu în întregime), când i se atrase atenția că prin comportarea lui își subestimează prietenii. O anumită răcă față de Lucia (autoarea remarcii) rămase în sufletul cârnului simpatic și neastâmpărat.

– Nu uita, i se adresă Lucia, că tu trebuie să afli și dacă atletul a mai vizitat muzeul.

– Pot să mă duc să-l întreb acum, direct, ripostă el. Ce, e mare lucru?

Imediat interveni Ionel, cu un gând care-l păștea de mai mult timp și pe care vorbele lui Tic i-l amintiseră:

– Mai e ceva! Ca în toate întâmplările noastre, trebuie să păstrăm cel mai strict secret. Nimeni nu trebuie să afle, nimeni nu trebuie să bănuiască măcar intențiile și acțiunea noastră. Să ne prefacem preocupați de altceva. Aici, fiecare își poate da frâu liber fanteziei. Să aplicăm cu grijă metoda noastră, a cireșarilor: prudență și curaj. Să nu ne pomenim, din pricina unei neghiobii, ridicoli în ochii oamenilor.

– În cel mai rău caz, îl liniști Dan, ne alegem cu un exercițiu de logică. Cine știe la ce ne va folosi cândva acest lucru! Vorbesc tot cu glasul personajului pe care-l interpretez. Iar mă gândesc la cartea mea imaginară. Trebuie să-i dau și această posibilitate cititorului. Să-și închipuie că tot ce se întâmplă e un simplu exercițiu de logică. Că nu va ieși nimic rău până la urmă. Totul a fost o farsă. Detectivul sau detectivii au ajuns ridicoli, iar autorul un farsor. Să ne închipuim că noi am fi eroii cărții. Oare nu ne paște ridicolul?

– Of! Ce rău îmi pare că n-ai scris cartea asta! se jelui Tic. M-aș fi depărtat la zece metri de tine și ți-aș fi aruncat-o exact în creștetul capului. De aproape nu te-ar fi durut...

Dan îi întinse mâna lui Tic în semn că-i acceptă gluma. Și astfel pericolul unei certuri sau al unei simple digresiuni se îndepărtă. Iar Lucia izbuti – cu nu știm câte minute mai devreme, pentru că nu știm cât ar fi durat evadarea de la subiect – să amintească încă

o dată sarcinile fiecăruia.

Tic urma să se ocupe de omul în gri; Maria de artistă; Ionel de schelet; Ioana de cucoana cu joben; Dan de omul cu cicatrice. Lucia rămânea permanent de gardă, pentru a primi rapoarte și pentru a repartiza, dacă era cazul, noi sarcini, pe baza rapoartelor primite. Sediul cartierului general al cireșarilor era chioșcul din mijlocul grădinii.

Cel mai fericit dintre toți era Tic. Descoperise o lacună în planul de repartizare al sarcinilor, dar își propuse să tacă mâlc. Ca și cum i-ar fi simțit gândul, Ionel întrebă:

– Și Ilie, paznicul chel și fioros?

– Rămânerea sau scoaterea lui de pe lista suspectilor, îi răspunse Lucia, țin într-o măsură hotărâtoare de ceea ce vom afla de la ceilalți. Și apoi, pe el știm unde să-l găsim, știm cum să-l luăm. Cel puțin așa cred eu.

Ciufuliciul se întristă. Dar când îl văzu pe Dan holbând ochii spre cer și ridicând din umeri ca un neajutorat de soartă, se învioră iarăși. Cum îl va descoperi Dan pe omul cu cicatrice, unde îl va descoperi, când nimeni nu-i cunoștea identitatea? Tocmai Dan rămăsese să ia legătura cu cel mai enigmatic personaj.

Tic îi făcu un semn de complicitate cu ochiul. Dan îl înțelese. Așa că nimeni nu porni nehotărât la marele examen.

Capitolul VI

1

Ioana se gudură aproape un sfert de oră pe lângă bunică-sa, risipind ca niciodată complimente, manifestând ca niciodată bunăvoință, arătând ca niciodată docilitate. Bătrâna era sigură că nepoata sa, pe care de altfel o iubea cu dragoste nețărnută, observase simpatia și căldura cu care o primise pe Lucia, și urmărea prin purtarea sa nouă s-o recucerească. De aceea rezistă atâta timp la asalturile ei sentimentale. Convingerea ei se întări și mai mult când Ioana aduse vorba despre pian.

– Știi ce rău îmi pare, bunicuțo, că am renunțat la pian? Îmi pare atât de rău că nu te-am ascultat atunci...

Cum să nu-și amintească bunica! Cât o bătuse la cap și pe ea și pe mama ei, care-i luase apărarea! Numai că acel „atunci” era atât de îndepărtat! Șapte sau opt ani trecuseră. Opt ani! Era pe vremea când se construia clădirea teatrului. Cum să nu-și amintească! Profesoara de pian stătea chiar vizavi de teatru. De câte ori n-o dusesse și n-o adusesse pe Ioana de acolo! Nu-i spusese ea: „Învață, fetițo! Învață pianul! Cine știe! Măine-poimăine, vei da și tu un concert. Poate chiar în sala asta care se construiește acum.” Ioana, nu! Încăpățânată ca întotdeauna, nu voia să facă un lucru la care era silită.

– Am știut eu și ți-am spus atunci, îi răspunse bunica, ți-am spus că odată și-odată o să-ți pară rău și o să-ți smulgi părul din cap pentru că nu m-ai ascultat... Și atunci aveai păr frumos; toată lumea de pe stradă se oprea ca să te admire. Dar parcă mai frumos îl ai acum...

– Știi, bunicuțo... Ca să nu mi-l smulg mai târziu... Nu spuneai matale? „Mai bine mai târziu decât niciodată.” M-am gândit că nu-i trecută vremea ca să învăț pianul... Cum să-ți spun?... Parc-aș fi neisprăvită... Prietenele mele, Maria și Lucia, știu să cânte la

pian... iar eu...

– În sfârșit, acum înțeleg... Va să zică asta era? Ei, vezi! De câte ori ți-am spus cât de important este pentru un copil să știe să-și aleagă prietenii! Vezi cum te-au molipsit? Ei, da! Prietenii din acestea mai înțeleg și eu. Să știi că ai multe de învățat de la Lucia... și de la cealaltă, nu zic nu. Poți s-o oprești... poți să le oprești aici până la începerea anului școlar... Să vezi cât de mult o să te iubească pe urmă bunica...

Ioana ar fi vrut să-i întrerupă sfaturile, dar îi era teamă că prin aceasta i-ar pierde bunăvoința. O lăsă să vorbească și la prima pauză se repezi:

– Știi, bunicuțo! M-a cuprins o asemenea ambiție, că aș începe chiar de astăzi să iau lecții. Nu că mâine m-aș răzgândi...

Ioana tăcu. Nu era rău, gândi ea să strecoare și o mică amenințare. Bătrâna crezu că sesizează un pericol și o îmboldi imediat:

– Chiar azi să te duci la profesoară. Chiar acum. Vorbește cu ea! Nu ești la vârsta când îți mai trebuie dădacă. Du-te și vorbește singură! Te cunosc eu. Dacă-ți dai cuvântul o dată, nu ți-l mai retragi... Îți mai amintești unde stă?... Iar în privința costului, asta nu te interesează pe tine...

Ultimele cuvinte abia le auzi Ioana. Era la poartă. Știa că va trebui să se ocupe de nesuferitul acela de pian, dar marea aventură la care participa merita acest sacrificiu. Avea ușă deschisă la profesoara de pian; putea să discute orice cu dânsa; și profesoara de pian era o femeie cam excentrică; purta pălării ciudate și una dintre ele avea forma unui joben; și această pălărie fusese zărită ieri seara, între orele nouă fără opt minute și nouă fără trei minute, în muzeul orașului.

Ioana era o fată norocoasă. O găsi acasă pe profesoara de pian. Era singură, nu avea pe nimeni în vizită, nu avea niciun elev la oră. Își terminase chiar și somnul de după-masă, care neîmplinit o irita foarte tare.

Nu se poate ști dacă profesoara era sau nu era în criză de elevi. Fapt este că o primi fără nicio rezervă, măcar de circumstanță, pe Ioana în rândurile viitorilor soliști. Îi vorbi cu mare căldură despre

muzică, despre marele rol al interpreților, fără de care muzica n-ar exista, și o întrebă pe noua ei elevă dacă dorește să înceapă imediat lecțiile. Fata se înfricoșă. Parcă plana un pericol în aer. Figura ei era însă copleșită de interes și admirație când dădu răspunsul:

– Începem de azi... dar aș vrea atât de mult să-mi mai vorbiți despre muzică! Aș dori să faceți din prima noastră oră, o oră de... o oră de ... Nici nu știu cum să mă exprim...

Atinsă cu atâta duioșie în coardele sensibile, profesoara satisfăcu dorința elevei și începu să-i vorbească încet și emoționat despre splendoarea și rolul muzicii în univers. Ioana asculta fascinată, plimbându-și fără întrerupere ochii de la un capăt la altul al camerei. Cerceta toate ungherele, lumina cu privirile ei cele mai întunecate colțuri, deschidea și răscolea prin dulapuri, prin valize, prin sertare, chiar și prin niște cutii nevinovate de fondante. Ca să nu mai vorbim de bibelouri. Toate înduraseră privirea iscoditoare, nemiloasă, a viitoarei pianiste. Un singur gest și ar fi sărit direct în brațele ei, pentru a-și dovedi autenticitatea sau structura lor placidă, fără enigme, atât de dure și de pătrunzătoare erau privirile ei. Mai toate bibelourile – destul de puține de altfel – erau de porțelan și reprezentau mai ales animale. Câini, urși, maimuțe, un hipopotam, un cal năvălaș și o veveriță cu coada spartă la vârf. (Avea ochi buni eleva!) Pe pereții camerei erau agățate câteva tablouri: o natură moartă, un peisaj înfățișând un plop îndoit de furtună, capul unui copil cârlionțat și reproducerea unui car cu boi de Grigorescu (perioada albă).

Concluzia Ioanei era clară: profesoara nu era pasionată numai de muzică. Arta plastică nu era ultima dintre preocupările sale. Bibelouri, tablouri, țesături în culori destul de fine, covorașe de preț, mobile vechi, sculptate cu artă... Dar ultimele trei categorii nu făceau parte din arta plastică, recunoscuse ea. În același timp însă încercă să se convingă că nu are de-a face cu o persoană obișnuită. Toată atmosfera din camera aceea i se părea plină de mister. Până și glasul profesoarei, catifelat, nuanțat, până și vorbele ei care aduceau atâtea elogii artei muzicale i se păreau că izvorăsc dintr-un suflet enigmatic.

– Muzica, numai muzica, numai ea, draga mea, putea să creeze acest univers atât de fantastic, își termină profesoara pledoaria cerută, în slujba lui Euterpe.

„Univers fantastic! gândi Ioana. Prea e îndrăgostită de fantastic profesoara mea! Mai bine îi ascultam conferința. Cine știe? aș fi aflat mai multe...”

Poate de aceea Ioana începu să-și apropie pe ocolite profesoara de subiectul care o interesa. Se dovedi foarte abilă și astfel izbuti, nu după multă vreme, să ajungă cu conversația la arta plastică (profesoara vădea cunoștințe serioase), și apoi, ca un rezultat firesc, la podoabele pe care le conținea muzeul.

– Chiar aseară am fost la muzeu, îi spuse Ioana, încercând să-și pună toată candoarea și naivitatea ei în fraza aceea banală.

„Și v-am văzut și pe dumneavoastră”, era cât pe-acți să continue, dar se opri la timp.

Spaima frazei nerostite încă n-o părăsise. Ce greșală era să facă! I s-ar fi înfățișat dintr-o dată profesoarei drept o martoră a faptei pe care aceasta o comisese. Cine știe dacă ar mai fi părăsit vie acea locuință? Poate că într-una din cutiile cu fondante se aflau bomboane otrăvite. I s-ar fi oferit una, ea n-ar fi putut să refuze... Sau poate i-ar fi strecurat, pe neobservate, într-un pahar cu apă, numai o picătură de... Bine că tăcuse la timp!

– Și eu am fost aseară la muzeu, îi zâmbi profesoara. Mi-a spus cineva că au sosit câteva tablouri noi... Într-adevăr, foarte frumoase! O nouă donație a profesorului Neștian... Nu vrei o bomboană, draga mea?... Poate ți s-a făcut sete...

– Nu... știți... eu... se bâlbâi Ioana. Nu sunt obișnuită cu dulciurile... Iar apă nu beau decât la masă...

– Sau poate preferi alunele?...

„În alune n-are cum să strecoare ceva”, gândi Ioana.

– Da... îmi plac foarte mult, rosti ea cu voce tare, și rostea purul adevăr.

În clipa când le văzu însă pe masă, pline de sare, unele cam arse, într-un coșuleț de argint foarte îmbietor, își propuse să nu le atingă nici măcar cu mâna.

– Ai văzut și dumneata ultimele tablouri? o întrebă profesoara.

Era unul, lângă ieșire, o pânză de Schweitzer-Cumpănă, o frumusețe... N-am putut să mă dezlipesc de ea. Dacă n-ar fi răsunat vocea paznicului... Se făcuse ora de închidere... Aș fi rămas acolo un ceas și mai bine... Dar de ce nu te servești! Poți să le spargi în dinți; li se rafinează gustul...

Prin câte emoții trecea Ioana! Nu găsea nicio scuză și apoi profesoara rostise o frază care-i făcuse inima cât un purice. Trebuia să ia imediat o hotărâre! Și o luă.

– Oare de ce e atât de nepoliticos îmi... paznicul muzeului? Se poartă atât de urât cu vizitatorii!

– Probabil că are și el ordine, dispoziții... Nu poate să aștepte pe toți vizitatorii. Mai erau și alții care, ca și mine, ar mai fi rămas multă vreme în muzeu...

– Da?! Întrebă Ioana, uimită. Mai erau și alții?

– Așa mi s-a părut... Câteva persoane erau chiar lângă mine. Nu știu cine, mi se pare o femeie, privea un portret nou și își rostea părerile cu voce tare. Nu e frumos, draga mea. Dacă s-ar apuca toți spectatorii, în timpul unui concert, sau numai câțiva, să-și exprime comentariile cu voce tare, unde am ajunge?

– Era frumos portretul acela? se grăbi Ioana să întrerupă comentariul despre comentarii.

– Foarte frumos! Un cap superb de femeie. O candoare subtilă, rafinată în priviri, și o duritate pe cale de a se naște în colțul buzelor... Splendid! Dar asta nu înseamnă neapărat că trebuie să-l elogiezi în plin muzeu. Mai era un domn lângă ea, care privea tabloul, însă mult mai rezervat.

– Domnul acela înalt, ca un... ca un... Domnul acela cu fața foarte osoasă? izbuti cu chiu cu vai Ioana să găsească o expresie mai potrivită.

– Nu... Nu cred... Mi se pare că era un domn mai tânăr... Dar de ce nu te servești?

– Vă mulțumesc foarte mult, sunt foarte bine prăjite, minți Ioana. N-ați avut și dumneavoastră impresia că aseară s-a închis mai devreme muzeul?

– Vai de mine! o liniști profesoara. Nu!... Când am auzit vocea paznicului, m-am uitat la ceas, cu gândul ca să-l pun la punct. N-

am simțit când a trecut timpul în fața aceluia splendid tablou. Și îl priveam de zece minute încheiate... Nu, draga mea. Era exact ora de închidere. Poate un minut-două mai devreme. Dar nu puteam pentru două minute să-l... să-i fac observație... Nu toate ceasurile merg la fel. Poate că al meu rămăsese în urmă.

– Aveți dreptate... Doar nu era să-i cereți paznicului să vă arate ceasul... Nici nu cred...

Ioana se opri intenționat. Profesoara căzu în cursa ei:

– Vai de mine! Cum să fac lucrul acesta! Și nici nu se putea. El era în fundul sălii, lângă statuia „maternității”.

– Vă mulțumesc foarte mult, vă mulțumesc din inimă, spuse Ioana, deja în picioare, cu pumnul plin de alune. Rareori am simțit clipe atât de plăcute ca astăzi, lângă dumneavoastră. Iar vorbele, gândurile dumneavoastră despre muzică nu le voi uita niciodată.

Profesoara o mângâie înduioșată pe obraji și-i spuse că are un suflet de artistă.

Ioana închise ochii, fericită că aflate ce persoane se găseau lângă profesoară la o anumită oră blestemată, că mai aflate unde era paznicul muzeului, în clipa când a invitat grupului bunicii să iasă afară. Nu se întorcea cu mâinile goale după prima ei incursiune. La drept vorbind, i se părea că deține niște informații extraordinare.

Oare o favorizase norocul, sau propria iscusință?

2

Ionel descoperise strada și numărul unde locuia scheletul; nu-i fusese prea greu. Întrebuse un camionagiu în centrul orașului, pretextând că trebuie să-i aducă o scrisoare din partea cuiva. Pornise de la premisa că un asemenea personaj nu se poate să nu fie cunoscut în oraș. Spre marea lui surprindere, locuința scheletului se găsea într-un cartier frumos, pe un bulevard la extremitatea de nord a orașului, și vilele care-l alcătuiau se înșiruiau chiar pe deal, oferind ochilor o priveliște foarte pitorească. Ionel se minună și mai mult când ajunsese în fața

locuinței maiorului. Casa era bine întreținută, cel puțin în exterior, iar grădina era plină de flori și de pomi fructiferi. Nu se aștepta la așa ceva. Poate din cauza aceasta se simți intimidat; nu reușea să născocească un plan care să-l introducă fără risc în „găoacea” ciudatului personaj. Se plimba prin fața casei parcă în așteptarea cuiva.

Timiditatea lui se transformă în spaimă, când își dădu seama că era privit de la una din ferestrele casei. Ce pretext putea să mai scornească pentru a intra înăuntru? Celui care îl văzuse dând târcoale locuinței i s-ar fi părut cel puțin nefiresc interesul său pentru schelet. Se gândi că singurul lucru pe care poate să-l mai facă este acela de a-și continua plimbarea, de a se uita tot mai des la ceas, pentru a dovedi că într-adevăr este victima unei întârzieri la un rendez-vous... amical... sau amoros.

Se complăcu în această situație care-l făcea ridicol în ochii unui străin, gândindu-se că peste un sfert de oră, cel mult, va trebui să dea bir cu fugiții. Și se blestema și se înjura, de parcă s-ar fi adresat unui dușman lăsat moștenire de bunii și străbunii familiei. Își închipuia că e categorisit cel puțin imbecil, dar asta conta pentru el cel mai puțin în momentul acela. Groaza lui era că nu va duce nicio informație la cartierul general al cireșarilor. Și probabil că va fi singurul cu care se va întâmpla acest lucru.

Tocmai situația aceasta de victimă îl salvă pe Ionel. Arătați-mi omul care să nu încerce din tot sufletul să-și consoleze semenul batjocorit și rănit mișelește cu arma perfidă a *rendez-vous*-ului! Mai ales când omul acela este un bărbat cam trecut de a doua tinerețe, cu înclinații spre vârsta albă, începând să se obișnuiască deja cu retrăirea amintirilor pline de întâlniri, la care el a fost întotdeauna punctual, iar ea sosea cu întârzieri astronomice, „pentru că oamenii cei mai leneși din lume sunt croitoresele”, „pentru că manichiuristele și coafezele au o încetineală de cârtițe”, „pentru că ora de pian s-a prelungit, fir-ar să fie de maimuță îmbătrânită!”, „pentru că a așteptat o oră și jumătate la locul unde s-au întâlnit data trecută și abia apoi s-a gândit că întâlnirea s-a fixat la locul dintâi, deși ea e convinsă că nu greșește” (ce plăcută va fi după această explicație întâlnirea, nu mai e cazul să spunem).

Acest candidat la postul de moșneag părăsise fereastra; venise la gard, ca să-l vadă mai bine pe nefericitul tânăr cu care se asemănase cândva și care-i răscolea amintirile.

Ionel nu mai putea suporta. Se mai uită o dată la ceas; voia să-și joace până ca capăt rolul de neghiob; apoi din simplă curiozitate (dar cât curaj i-a trebuit pentru aceasta!) privi o fracțiune de secundă spre personajul care în mod sigur râdea de el (părerea lui Ionel). Și deodată auzi o voce cam scorojită:

– Nu mai vine!... Gata!... Dar ți-aș da un sfat. Data viitoare să întârzii dumneata, ca să-ți iei revanșa. Atunci o să te aștepte ea cel puțin o jumătate de ceas. Ascultă-mă, fiindcă-ți vreau binele. Dacă nu le mai cunosc eu...

Din fericire, Ionel acceptă jocul. Răspunse cu o voce în care mânia nu era deloc prefăcută:

– Așa voi face. O voi lăsa să aștepte, nu o jumătate de ceas, ci o oră întreagă.

– Nu, nu, nu! îl povățui moșneagul. O oră întreagă nu! N-o mai prinzi a doua oară. Are și femeia răbdarea ei. Jumătate de oră își va aminti și ea că a întârziat fără motive, va înțelege ce înseamnă să aștepți, își va face remușcări și își va propune să nu mai întârzie niciodată. N-ai nicio grijă, că n-o să se țină de promisiune, chiar dacă și-o face ei și nu unui străin. După o jumătate de oră, însă va începe să se enerveze. O să-și aducă aminte că, de fapt, ea n-a întârziat, sau că n-a avut nicio vină, pentru că matale te-ai grăbit să fixezi ora; ea ar fi vrut, dacă ai mai fi întrebat-o o dată, să fixeze întâlnirea cu o oră mai târziu. Dar așa-s bărbații! va spune ea în continuare. Nu cer niciodată părerea femeilor. Ce? Milișor n-a pățit-o cu băiatul ăla. I-a promis că vor merge împreună la schi, o lună întreagă a încântat-o cu promisiunea asta, înaintea vacanței, și când a sosit momentul plecării, hop! și-a rupt un picior. Desigur că a făcut-o dinadins, ca să plece ea singură și el să rămână cu Suzica. Pe urmă își va aminti că nota pe care i-a dat-o profesorul de franceză, când n-a deschis gura nici măcar pentru un „oui”, e din cauza dumatăle, că tot din cauza dumatăle și-a agățat cu o lună înainte ciorapul, când căuta lingura de sarmale, că tot de aceea s-a lovit la ochi cu trei ani în urmă, când dumneata locuiai în alt oraș.

„Pentru că dacă n-ar fi fost el...” Adio cu întâlnirea viitoare... Sau o să treacă exact la ora fixată, cu cel mai aprig dușman al dumitale la braț, și-i va spune cu voce tare și veselă ca să n-o confunzi cu altcineva: „Nu-i așa că o să mă ierți, puișorule, că am venit cu un sfert de oră mai devreme?” Așa zic eu! Data viitoare să n-o lași să aștepte decât o jumătate de oră. Niciun minut mai mult. Și să vezi pe urmă...

Lui Ionel îi revenise buna dispoziție. Moșnegelul, pe care-l urâse atât de crunt cu puțin timp înainte, îi devenise foarte simpatic și pofta lui de vorbă îi dădea curaj. Poate că până la urmă tot va izbuti să afle ceva de la el. Nu știa însă cum să se apropie discuția de subiectul care-l interesa. Mai mult ca să spună și el ceva, începu cu o banalitate:

– Aveți o grădină foarte frumoasă. Și casa e parcă mai deosebită decât cele din jur. Se simte de la o poștă mâna gospodarului.

– Mai întâi îmi pare bine că ți-a trecut supărarea, îi răspunse moșnegelul. Se vede și după fața dumitale. Și, nu știu de ce, am impresia că o să-mi ascuți sfaturile. Dacă ți-au făcut atât de repede bine, numai auzindu-le, apoi să vezi ce bine or să-ți facă, dacă le vei asculta... Dar vorbele dumitale prea multă bucurie n-mi aduc. Aș putea spune că din contră. Lasă, nu te speria... Dumneata n-ai de unde să știi... Ehe! Dacă ai cunoaște povestea casei pe care o vezi, n-ai mai aduce niciodată vorba despre ea, oriunde te-ai afla. Grădina e frumoasă, pentru că o îngrijesc eu și soața mea. Casa, pe dinafară, arată cum arată, tot din pricina asta. De... Stăm și noi în ea. N-o să ne facem de râsul lumii. Avem și două cămăruțe care n-ar alunga oamenii văzându-le. Ba chiar i-ar îmbia să rămână înăuntru. Și cu asta, gata! Mai departe e paragină și pustiu. Și jale, de parcă în fiecare zi ar muri cineva aici... Of. Of! În toată hardughia asta pe care o vezi găsești un pat, o masă, două scaune și un dulap. Și nu știu cât timp or mai rămâne și astea. Și dac-ai ști matală ce-a fost înăuntru! Muzeu se putea face din casa asta, atâtea minunății avea. Și s-au dus toate, toate, toate pe rachiul. Un sfert de veac s-a vândut, fără contenire, din casa asta. Un sfert de veac, înțelegi matală? O viață de om! Și parcă nu se mai termina. Mereu, mereu! Până a sosit ziua când n-

a mai avut ce să vândă. Ziua asta a fost acum două săptămâni. A vrut el să dea și lucrurile despre care ți-am vorbit, dar ne-am rugat noi de clienți să nu le ia, să spună că nu-i interesează. Până la urmă o să treacă unu' peste rugămintea noastră și atunci mă întreb și eu: Unde o să doarmă? Și de două săptămâni, de când nu măi are ce să vândă, umblă ca un bezmetic. Intră prin cârciumi, golește paharele oamenilor de la masă și spune întruna poezii. Din Virgiliu, și din Horațiu, și din Ovidiu... Vai de capul nostru! Și poate că nu e vina lui... El a vrut să facă latina... Auzi dumneata? În clasa a opta de liceu vorbea latinește cu profesorul, mai bine decât el. Toată lumea se minuna. Dar ei, nu! Să-l facă ofițer, pentru că e înalt și chipeș, ajunge sigur general... A ajuns până la gradul de maior, și asta cu proptele, cu intervenții în fiecare lună... Cică făcea niște orgii de se cutremurau orașele. Nu-i păsa de nimeni și de nimic. Până a prădat casieria garnizoanei, ca să-și plătească datoriile la un chef. Că el făcea ce făcea, dar dator nu rămânea la nimeni și nici n-a rămas. Atunci, gata! N-au mai putut să-l scape. Tot regimentul știa. L-au dat afară. Și-a ajuns ce-a ajuns. Ca să vezi și matale ce e viața.

Povestirea îl cutremurase pe Ionel. Îi trebui multă vreme ca să scape de starea de spaimă în care-l cufundase vorbele moșneagului și să-și aducă aminte pentru ce venise pe strada aceea.

– Și ziceți că acum s-a mai domolit? întrebă el.

– Mai știm noi ce e cu el? Toată ziua spune poezii. Și afară, și-n casă. Într-o seară, l-am văzut războindu-se cu o fantomă, că nu era nimeni înăuntru. Dădea cu pumnii în ea, pe urmă a început s-o caute cu sabia, dar nu avea nimic în mână. Pe urmă cu pistolul. Și la urmă de tot a îndreptat împotriva ei un tun. Comanda ca la armată. Că a fost ofițer de artilerie. Ca să vezi unde poate să aducă pe un om băutura. Ești tânăr, băiatul meu, și ia aminte! Să te ferești de alcool ca de diavol. Alcoolul e mai rău decât diavolul. E blestemul lumii!

– N-o să pun o picătură în gură toată viața mea, promise Ionel cu toată sinceritatea.

– Nici chiar așa, îl opri bătrânul. Un pahar-două nu face niciun

rău. Cu măsură băut nu strică sănătății. Răul e când îi pierzi măsura. Și e atâta viclenie în el, că nu-ți dai seama la început ce primejdie te paște...

Înfrișat că ar putea să audă un întreg discurs, întocmit după toate canoanele clasice, cu privire la alcool, Ionel se hotărî să-și întrerupă interlocutorul:

– Și în ultimele zile tot așa a venit acasă?

– Alaltăieri nici nu l-am văzut, îi mărturisi moșnegelul. Aseară parcă n-a venit așa de târziu, ba mi s-a părut că nici nu e beat. Bodogănea el ceva. Dar nu am înțeles bine despre ce vorbea. Că nu mai vorbea în latină. Parcă în greaca veche. Am făcut-o și eu în clasa a opta, dar așa cum am făcut-o, așa am uitat-o. Nu știu ce căuta el prin Beoția, că vorba asta am auzit-o. Și-o fi amintit că a fost în Grecia când era tânăr, că o vreme a călătorit mult... Într-un an a plecat împreună cu profesorul Neștian. Erau tineri amândoi... Abia ieșise sublocotenent. Șef de promoție. Familia, de bucurie, l-a trimis în străinătate. Și-a colindat nu știu câte țări. Eu eram mic pe-atunci. Nu-mi mai aduc aminte. Când m-am făcut mai mare, l-am cunoscut cum îl cunosc și astăzi... Ce nenorocire! Ce nenorocire!

– Și spuneți că aseară vorbea în greaca veche?

– Așa mi s-a părut. Nu se auzea deslușit. A ajuns să vorbească mai limpede când e beat decât atunci când e treaz.

– Va să zică aseară nu era beat, spuse Ionel.

– Așa mi s-a părut. A umblat prin toată casa, a răscolit peste tot, cred că și zidurile le-a ciocănit. Căuta probabil rachiu, sau știu eu ce căuta? Că toată casa e goală. Ce-și închipuia el că o să găsească? Numai că noi, eu și soața mea, ne-am obișnuit cu toate drăcoveniile lui. Nu ne mai mirăm de nimic. Durerea însă nu se poate șterge. Ea rămâne și ne scurmă, așa cum scurmă găinile prin ogradă gunoaiile...

– Poate că astăzi n-o să mai bea, încercă Ionel să-l consoleze, fără să facă asta cu totul gratuit. Dacă nici la prânz n-a fost beat...

– Dar cine l-a văzut la prânz? Crezi că mănâncă vreodată la prânz acasă? Îi lăsăm seara mâncare, dar și pe aceea numai dimineața, când se scoală, o mănâncă. Umblă ca-n fiecare zi după

băutură. Nu după mâncare. De aceea e slab ca un schelet. Eu nu înțeleg cum de se mai ține pe picioare. Știi dumneata cât de mult s-a schimbat în ultimii ani, de când nu mai mănâncă? Dacă fratele cel mai mic, care nu-l văzuse de cinci ani, nu l-a mai recunoscut! Și doar e frate, fratele nostru! Ani de zile am stat împreună...

Durerea care-l cuprinsese pe Ionel era așa de mare, că nu mai putu să reziste. Își luă rămas bun de la moșnegel, cu vocea înecată și cu ochii plini de lacrimi.

3

Tic și Dan erau în parc, pe banca din fața muzeului. Îl expediaseră acasă, cu un pretext irefutabil, pe prichindelul care organiza exerciții de memorie cu micii vizitatori ai parcului. Dar asta nu înainte de a-l trimite la moș Costache și de a afla de la dânsul, prin câteva întrebări meșteșugite, dacă atletul, „tânărul acela înalt, cu tricou de marinar”, mai fusese și cu altă ocazie în vizită la muzeu. Răspunsul fusese negativ, așa cum dorise de altfel ciufuliciul.

Scăpați de povara pe care o constituia prezența lui Tudorel, cei doi cireșari încercau să întocmească un plan de bătaie.

– Noi suntem cei mai oropsiți, se plânse Dan. Din cele cinci personaje, numai două n-au identitate și tocmai în sarcina noastră au căzut amândouă! Crezi tu că e întâmplător?

– Nu, îi dădu Tic dreptate. Pentru că ești prieten cu mine.

– Asta cum trebuie s-o interpretez? Ca un compliment sau ca...
Aaa! se dumeri el. Îți faci singur complimente și pe mine mă lași cu gura căscată! Va să zică tu crezi că Lucia mi l-a încredințat pe ăla cu cicatrice, știind c-o să lucrăm mână în mână...

– A vrut, n-a vrut, dar după cum vezi, așa s-a nimerit. Și tu ți-o închipui pe Lucia făcând lucruri la care nu s-a gândit cel puțin de când avea trei ani?

– Acum, să-ți spun drept, Ticușor, nu știu ce m-aș fi făcut singur. Cu tine împreună am mai mare curaj. Simt curajul în minte, dar nu știu ce să fac cu el. Îți dau voie să-l exploatezi cum și

când vrei.

– Curaj! îl persiflă Tic. Mai degrabă ne trebuia de-aia... Știi tu de care!... Ești doar plin de ea. Tu o numești inteligență spontană...

– Aha! își aminti Dan. Câtă vrei, Ticușorule. Mă pricep de minune s-o adaptez în orice împrejurări. Numai să crezi tu împrejurările... Și fiindcă a cam sosit timpul lor, ia spune tu cum crezi că am putea măcar să identificăm cele două personaje? Eu, ca să-ți spun părerea mea, nu mă tem atât de mult de omul în gri.

– Pentru că e în sarcina mea...

Dan nu dădu prea mare atenție completării făcute spontan de cireșarul cel cârn.

– Cum ne descurcăm însă cu celălalt? Nu știm absolut nimic despre el. Atâta că are o cicatrice... care, să-ți spun drept, putea să fie urma unui sărut pe care i l-a dat pe furiș artista, acolo, în muzeu... Nu-ți mai amintești? Era fardată duduița?

Tic rămase o clipă în cumpănă:

– La asta nu m-am gândit. Dar nu cred. Imposibil. De ce nu erau împreună? Nu păreau ei chiar în relații care să lase asemenea urme. Nu, Dan. Semnul acela roșu, mai degrabă roz, era în mod sigur o cicatrice.

– De ce? Pentru că era roz? Te pui tu cu rujurile astea noi... Dacă ai știi câte nuanțe de roz, numai câte nuanțe de roz există! Eu însă nu mă opun. De ce să eliminăm singurul semn distinctiv, chiar dacă a fost făcut de un ruj contemporan?

Ce să facă Tic? Putea să-și înghită râsul?

– Mai bine să ne împărțim sarcinile, propuse el, după ce trecu momentul de veselie. Să începem colinda pe străzile orașului, că altă posibilitate de a da peste ei nu avem. Mai ales peste ăla cu cicatrice, cum îi spui tu.

– Nu știam că ești un adept atât de fanatic al teoriei hazardului. Eu cunosc un caz, dragă Ticușor, când doi oameni care stăteau în același bloc nu s-au văzut timp de cinci ani niciodată... Unul era bolnav, iar celălalt nu era medic... Gata! Gata! Am terminat cu glumele.

Tic râse iarăși cu poftă, dar, ca și cum i-ar fi venit o idee mare, se potoli subit:

– Pe undeva ai și tu dreptate. Nu ne putem lăsa pe seama întâmplării. Și totuși n-ar strica să cutreierăm măcar pentru puțin timp străzile cele mai populate.

– Nu cred eu, Ticușor, că la ora asta străzile cele mai populate se află în oraș. Zău că nu fac glume! Știi și tu doar... Străzile cele mai populate se află în iarmaroc.

– Nu se poate să mergem acolo fără aprobarea Luciei, spuse Tic. Nu ni s-a...

– Chiar în caz de forță majoră?

Tic nu se lăsă cucerit de pretextul plăcut și plauzibil oferit de Dan. Simțul datoriei și al disciplinei erau mai puternice.

– Nu! Nu! Dacă o să vedem că batem pasul pe loc în oraș... poate c-o să mergem și acolo. Dar mai întâi... Ție nu ți se pare cam misterios personajul ăsta cu cicatrice?

– Numai ăsta? răspunse Dan. Toate mi se par ultra, supra, infra, intra, extra misterioase. Dar și ăsta. Parcă mai mult decât toți. În primul rând, pentru că nu-l cunoaște nimeni în oraș. Și cred că ești de părerea mea că moș Costache reprezintă în cazul nostru orașul. Avea cumva mutră de scamator, de saltimbanc, de... Ia stai puțin! Dacă totuși cicatricea era urma unei deghizări? Știi! E clown la circ și nu s-a spălat bine după matineu. ... Ce-ar fi să-l căutăm totuși în bălci? Zău că nu glumesc...

– Ori ai tu dreptate, îi replică Tic, ori e un oarecare excursionist, ori s-a mutat de curând în oraș. Altceva nu văd.

– Și unde să-l căutăm mai întâi?

– Pentru că suntem în oraș... să începem să-l căutăm în oraș. Și dacă nu dăm de el...

– Dacă am ști cum îl cheamă! se tângui Dan. Ce noroc au ceilalți! Se duc la adresa exactă, sună la ușă. Bună ziua. Îmi dați voie? Sunt cutare. Aș vrea să știu dacă personajul cutare e acasă. A! Dumneavoastră sunteți? Ce bucurie! Dacă sunteți amabil, ce-ați făcut dumneavoastră aseară, între ora nouă fără opt minute și ora nouă fără trei minute?... Aud?... Aaa! N-ați fost în oraș! Atunci, vă rog să scoateți imediat tanagralele. Număr până la trei... Așa, domnule! Mulțumesc... Pe când noi, dragă Ticușorule... Noi trebuie să găsim un om fără nume în furnicarul ăsta. Oare câți locuitori

are orașul?

– Am o idee, spuse Tic.

– Și eu am câteva. Dar prea fixe și prea vechi, ca bancul ăsta imbecil. Gata! Gata! Mă las de glume până când îmi dai tu dezlegarea, pentru că te știu mărinimos.

– Nu știu dac-o să obținem vreun rezultat, dar cred că trebuie să încercăm. Cam în ce locuri au obiceiul oamenii să dea buzna?

– La cinema, la bălci... răspunse Dan. La magazine, când se distribuie pește, la restaurante... La librării, când apar cărțile cireșarilor...

– Să alegem locul unde se află... unde există un reper, Dan. Sigur că da. Hai să mergem la restaurantul principal. Facem acolo prima încercare...

– În calitate de consumatori? întrebă Dan. Dacă tu îți închipui că ne va lua vreun chelner în serios, îți faci iluzii.

– Ba trebuie să ne ia, se înverșună Tic. Și nu un singur chelner. Toți chelnerii din restaurant și din alte restaurante. Dar până ajungem acolo, să deschidem bine ochii pe străzi.

Cei doi cireșari aleseră dinadins străzile cele mai aglomerate. Cercetau toate chipurile pe care le întâlneau. Cu atâta insistență, că nu o dată erau pe cale să cunoască duritatea caldarâmului. Nu se uitau pe unde merg. Se uitau numai la figurile oamenilor. Câte ciocniri, câte înghiontiri, câte apostrofări, câte epitețe, nu mai este cazul să amintim. Din păcate, pasiunea lor pentru fizionomii nu le furniza nicio satisfacție. Ajunseră la restaurantul principal al orașului, cu speranțele intacte. Se așezară la o masă și comandară, cuminti, două siropuri.

Chelnerul care îi servea era bătrân, slab și în criză de clienți. Cele două siropuri reprezentau pentru el, în acea zi, un adevărat eveniment.

Tic nu-l acostă imediat. Îi mulțumi doar, însă cu un asemenea gest și cu asemenea priviri, de parcă i s-ar fi oferit acea licoare în mijlocul Saharei, după zece zile de mers prin arșiță. Mutra de obicei servilă a chelnerului se împodobi cu un zâmbet pe care de mulți ani nu-l mai exprimase.

– Să-l mai lăsăm puțin, îi șopti Tic lui Dan, după ce chelnerul

se îndepărtă. La a doua comandă pornim la atac.

Însetat, Dan sorbi paharul dintr-o înghițitură. Dar când îl așează gol pe masă, figura lui mărturisea nedumerire:

– Tu crezi că ăsta-i sirop? Și vrei să mai comandăm încă un rând? Nu! Eu prefer sifon sec. Sau, dacă ești de acord, un țap cu guler, pe care să-l împărțim în două...

– Gulerul? întrebă Tic. Ce să fac cu jumătatea de guler?

– Un suport pentru jumătate de cravată, tăiată pe lung... Tu m-ai provocat... De aceea a ieșit un banc atât de prost. Știi tu. Legea adaptării... Și-acum, gata! Vreau să-ți spun ceva serios, care mă roade de multă vreme. Știi ce mi-a trecut prin cap? Brrr! Bine c-ai lansat expresia asta, care anunță o stare de groază... Încă o dată, brrr! Ei bine, Ticușorule! Eu m-am gândit că în locul vitrinei, exact în locul acela, între ora nouă fără opt minute și ora nouă fără trei minute a stat o ființă vie. Să zicem un bărbat. O femeie ar fi prea de tot. Și când am trecut noi, ora nouă fără trei minute, prin locul acela, l-am văzut lungit, sau rezemat de perete, sau în orice poziție, după preferință, însă cu un cuțit în spate. Adică în locul omului viu și exuberant, pe care l-ai văzut tu la ora nouă fără un sfert, noi am găsit un cadavru... Cuțitul reprezintă cheia vitrinei. Cât s-a băgat cheia în broască, s-a băgat cuțitul în spatele sau în pieptul individului. Zece secunde pentru furt, zece secunde pentru crimă... Prin urmare, nu e vorba de tanagrale, ci de un cadavru... Tu crezi că se schimbă cu ceva datele problemei? Eu sunt convins că rămân exact la fel. Aceiași oameni, aceleași întrebări, aceleași presupuneri, aceleași piste. Nimic, dar absolut nimic nu se schimbă... Prin urmare, suntem în căutarea unui asasin, nu a unui spărgător. Hai să ne închipuim lucrul acesta! Ca în romanele polițiste. Să căutăm ucigașul, odiosul ucigaș!

– Brrr! se înfioră Tic. Doamne! Ce imaginație!... Nu știu, Dan, ce să zic, zău că nu știu! Poate că nu se schimbă nimic, nu vreau să mă gândesc la asta acum. Eu cred că e mai bine să-l căutăm pe omul cu cicatrice. Asta e sarcina pe care ne-a dat-o Lucia. Și dacă ții cu orice preț la ideea ta... poți s-o discuți cu Lucia, când ne întoarcem să-i dăm raportul...

– Mersi! îi răspunse Dan. Ca să ajung eu în starea ăluia cu care

vreau să înlocuiesc vitrina. Nu. Prefer să adulmec urmele omului cu cicatrice. Deși, Ticușor, dacă s-a spălat dimineața pe față, așa cum obișnuim noi... s-au dus odată cu săpunul și șansele noastre... Cerem țapul acela, ca să ne mai înviorăm puțințel? Chelnerul parcă vine spre noi.

– Comandă tu, că ești mai mare, șopti ciufuliciul.

– Vă rog, vă rog... se înfățișă chelnerul, cu aerul unui om fericit că a izbutit să treacă prin mii de bariere pentru a ajunge la timp la cei pe care-i iubește. Încă un rând?

Dan făcu un gest superior de negație cu mâna.

– Un ța! comandă el, cu o voce plictisită, de parcă ajunsese la al zecelea. Un ța de aceeași culoare!

– Nu avem decât blondă – îl anunță chelnerul.

– Foarte bine, acceptă Dan. Un ța înainte de a se duce la banchet. Știți dumneavoastră...

– Și la banchete servim tot în același... în aceleași chestii de sticlă: regale, țați, halbe... După cum preferă clientul.

– Adică fără guler, traduse Tic limbajul lui Dan.

– Aaaa! exclamă ospătarul cu o lucire de neprețuită stimă și recunoștință în priviri. Sigur că da. Imediat!

Și se întoarce imediat, așa cum promisese, aducând un ța plin, fără guler, și două pahare curate, în care vărsă berea – ca un reprezentant unic al egalității pe pământ – exact la același nivel în amândouă. Se uită cu complicitate la Tic, așteptând parcă un răspuns la gestul său, care nu putea fi interpretat decât ca o dovadă de stimă și considerație. Ciufuliciul nu pierdu, bineînțeles, prilejul:

– Serviți demult aici, în oraș? întrebă el.

– Extraordinar! Cu patruzeci și cinci de ani în urmă am fost piccolo la grădina publică, și tot în același an am fost piccolo și la bălci. La restaurantul „Frunză verde”. Dar dumneavoastră cred că nu erați născuți pe atunci, dacă-mi permiteți să fac această observație. Extraordinar!

Tic clătină din cap a admirație:

– Cred că nu există om în oraș pe care să nu-l fi servit...

– Dacă-mi permiteți, se înclină ospătarul, l-am servit, desigur,

și pe tatăl dumneavoastră... și pe bunicii dumneavoastră. Extraordinar!

– Noi nu suntem de-aici, interveni Dan. Am venit în vizită la niște prieteni...

– Da?! se miră ospătarul. Extraordinar! Nu mi-aș fi închipuit. Aș fi jurat, dacă-mi permiteți, că sunteți din orașul nostru, după felul cum arătați...

– Aveți dreptate, îi spuse Tic. Semănăm la față... și la îmbrăcăminte... și la vorbă...

– Uneori semănăm și la ochi, completă Dan. Ați observat, desigur, și dumneavoastră, dacă-mi permiteți...

– Desigur, încuviință chelnerul foarte politicos. Când v-am văzut la masă, am știut, desigur, că o să comandați ceva. Extraordinar!... Un an mai târziu, ba mi se pare chiar după nouă luni și jumătate, am fost angajat, tot piccolo, la alt restaurant de pe bulevardul Calomfir. Îi spunea restaurantului, dacă-mi permiteți, „La noi ca la nimenea”. Dar n-am rămas acolo decât trei săptămâni, ba mi se pare numai douăzeci de zile, fiindcă m-a luat într-o seară unu’ Ghiță Zdrob pentru două luni la el la țară. Avea o crâșmă chiar în mijlocul satului: „La nenea”. Și pe urmă... da... dacă-mi permiteți... Extraordinar!

Tic însă nu-i mai permise. Își închipuia că ospătarul, bătrân cum era, perindase cel puțin o sută douăzeci și trei de restaurante. Îl întrebă direct:

– Ați putea să ne ajutați să ieșim dintr-o încurcătură?

Ca prin farmec, chelnerul se schimbă la față. Nu mai era omul politicos și servil dinainte. Părea gata să se azvârle asupra celor doi clienți. Noroc că Dan sesiză, din instinct de conservare, marea primejdie. Scoase o bancnotă de douăzeci și cinci de lei odată cu batista și se grăbi să-și șteargă nasul. Privirile de Argus ale ospătarului străluciră o fracțiune de secundă, apoi fața lui se îmbogăți cu o expresie pe care nici cei mai duioși bunici n-ar fi capabili s-o arate nepoților ascultători.

– Extraordinar! Cum să nu vă ajut? Dacă-mi permiteți, pot să aștept să-mi plătiți mâine consumația. Mi s-a mai întâmplat chestia asta și alte dăți.

Zâmbetul lui era duios, înțelegător. Lui Tic i se păru însă că urechile i se lungesc și i se lătesc, pentru a auzi fără greș răspunsul. De aceea se hotărî să-l liniștească definitiv:

– Nu de bani este vorba. Avem chiar prea mulți. Și s-ar putea să avem și bani străini. Nu știm sigur, pentru că plicul l-am lăsat acasă. Dacă nu reușim să-l găsim pe cel care l-a pierdut.

– Ați găsit un plic cu bani? întrebă ospătarul, dovedind o foarte vie perspicacitate când era vorba de probleme pecuniare. L-ați găsit pe stradă sau acasă?

– Nu știm dacă are bani în el, răspuse Tic. S-ar putea, pentru că nu e chiar atât de subțire.

– Și nu l-ați desfăcut? Extraordinar!

De astă dată, expresia lui favorită își găsisese locul. Iar uimirea de pe fața lui nu mai era prefăcută.

Dan sesiză planul ciufuliciului și se grăbi să-i sară în ajutor:

– Din păcate, plicul nu are adresă. Niciun semn, ca să știm cui îi aparține.

Chelnerul era pe cale să-și amintească o întâmplare recentă. Pentru că nu zăbovi decât o clipă. În momentul când tresări și când își duse mâna la buzunar, pentru a constata că nu mai are o anumită „chestie”, probabil un plic, Tic era gata cu completarea:

– Am văzut când l-a scăpat cineva, când i-a căzut jos din buzunar, dar n-am apucat să i-l dăm. Persoana respectivă se urcase în autobuz și autobuzul demarase.

– Extraordinar! se miră iarăși chelnerul, schimbându-și planul și fizionomia. Am câțiva nepoți care, dacă-mi permiteți, au prostul obicei să-și pună banii în plicuri. De câte ori nu le-am spus să-și scrie măcar numele pe plic. Desigur că nu m-au ascultat. Ați văzut pe persoana aceea la față?

– Cum să nu! spuse Tic, cu hotărârea de a ucide în fașă orice manevră a ospătarului. Am și stat de vorbă cu el. E un om tânăr, poate că nici nu are treizeci de ani. Din păcate, nu știm cum îl cheamă, nici unde stă, nici unde lucrează. Atâta știm: că are o cicatrice roșie, un semn sub buza de jos... Cum să vă spun?... parcă l-ar fi tăiat paharul, jumătatea de jos a paharului... Dumneavoastră nu-l cunoașteți? Cred că s-ar bucura foarte mult

dacă i-am înapoia plicul... eventual prin intermediul dumneavoastră. Noi nu avem nevoie de recompensă...

Nu mai era nevoie de răspuns verbal. Figura chelnerului toate stările posibile. La început regret, pe urmă uimire, apoi iar regret, ceva mai slab, apoi interes, apoi siguranță, apoi iar o undă de regret (și mai slabă), apoi chibzuială, ezitare și în sfârșit, hotărâre:

– Vi-l găsesc eu, n-aveți nicio grijă, numai dacă-mi permiteți... Spuneți că era tânăr, în jur de treizeci de ani?... desigur... desigur că era tânăr... Extraordinar!

Cireșarii plătiră consumația, oferind în plus chelnerului un bacșiș generos, apoi părăsiră restaurantul. Parcă mai auzeau cuvintele ospătarului:

– Mai treceți pe aici. Cât de des. Mă interesez eu, desigur. Nu se poate să nu-l aflu.

Erau din nou pe strada principală și mai aglomerată acum, la asfințitul soarelui. Căutau, căutau, dar nicio clipă privirile lor nu tresăreau. Nici omul în gri, nici omul cu cicatrice nu se plimbau la ora aceea pe stradă. Tic era atât de întristat, că Dan simți nevoia să-l consoleze:

– Nu-ți mai fă griji, Ticușorule. Știi cum urlă acum telefonul fără fir? Nu cred că mai prinde cineva tonul în oraș.

Tic își deschise palmele și i le arătă lui Dan:

– Uite cum ne întoarcem la cartierul general! Îmi vine să mor de necaz. Și asta numai din cauza ta!

– Sunt în criză, Ticușorule, recunoscui Dan. Nu-mi mai vine nicio idee genială în minte. Ce să fac? Poate că sunt obosit. Gândește-te și tu! În două nopți am dormit câteva ore și apoi atâtea emoții...

– Fiuuu! își aminti ciufuliciul. Era să uit. M-am pregătit de dimineață și era cât pe-acum să uit. Nu vezi că asfințește soarele? Hai mai repede acasă!

– Dacă vrei tu să obținem primii felicitările Luciei, hai! spuse Dan, grăbind pasul.

– Nu vreau asta! Vreau altceva! Vreau să dorm la noapte. Dacă pe tine nu te interesează...

– Acum știu ce urmărești, pricepu Dan. Dar am auzit și meniul

de mâine. Se servește vițel. Supă, rasol, șnițel... toate cu concursul unui vițel. Cocoșul nu s-a planificat.

Cireșarii se apropiau de casă. Tic îl îmboldi pe Dan:

– Tu du-te înainte. Caută s-o ții pe bunica de vorbă. Spune-i... spune-i ce note a luat Lucia în ultimul trimestru. N-ai nevoie să minți, că n-a avut niciun nouă.

– Mă duc, dar îmi declin orice... orice... Tu știi că mie nu-mi place nici ciulamaua, nici pilaful, nici prăjitura de cocoș. Extraordinar! Dacă-mi permiteți, bineînțeles... Dan fugi. După câteva minute se strecură și Tic în curte. Orătăniile se pregăteau de culcare. Ochi cocoșul. Era mare, puternic, țăntoș, așa cum îi stă bine unui cocoș. Nu l-ar fi prins, o zi întreagă să fi fugit după el. În buzunarul lui se găsea însă o funie subțire, transformată de dimineată în lasso, iar în mâini avea amintirea unor exerciții. Criminalul cu pinteni parcă bănuia ceva. Se îndreptă glonț spre nuc. Dar nu mai avu vreme să ajungă în prima creangă. Lassoul îi curmă brusc elanul. Nici măcar nu avu vreme să dea un semnal de alarmă. Cârâielile i se înecară în gât. Tic îl trase cu iuțelă spre dânsul, îl prinse între picioare și începu operația pe care i-o promisese în gând. Adică scoase din buzunar un rotocol de izolier-band, tăie o bucată cam de zece centimetri, pe care începu s-o înfășoare cu pricepere în jurul pliscului. Totul dură zece secunde. Cocoșul sări din mâinile lui ca o ghiulea. Dar se opri undeva năuc și iritat. Își sucea capul în toate părțile. Pliscul însă nu voia să-l asculte. Se transforma parcă într-un gotcan, așa se sălbătici-se. Zadarnic. Amețit de neputință și de oboseală, se cățără în nuc.

Când trecu pe sub pom, Tic i se adresă în șoaptă:

– Nu te speria, pușor cuminte! N-o să te fac de răs în fața găinilor. Mâine dimineată îți redau glasul. Dar seara iar îți priponesc pliscul... Noapte bună! Nu ție îți spun. Îmi urez singur. Numai că, până atunci, of! câte nu ne așteaptă! Să dea Domnul să nu-ți fi încuiat pliscul degeaba...

Maria aștepta de un sfert de oră în camera artistei. Când vecina de hol a anunțat-o că o caută cineva, artista a sărit ca arsă din pat, a înhățat un maldăr de fuste, bluze, rochii, furouri și ciorapi, a înfipt în degetele mâinii libere patru perechi de pantofi și a alergat într-un suflet în baie. Apoi, deschizând pentru o clipă ușa, i-a spus vecinei:

– Să mă aștepte numai două secunde în cameră! Ah! Cum am uitat? Mă întorc imediat.

Maria așteptă, dar nu fără folos. Camera nu-i spunea mare lucru. Era o cameră obișnuită, special mobilată pentru vizitatorii de sezon. În graba ei, artista lăsase deschise ușile șifonierului. Dar, în afară de câteva obiecte vestimentare, nu se afla nimic altceva în compartimente. Sus, pe șifonier, se odihneau două valize uriașe, cu siguranță goale sau golite, gândi Maria. Căuta ascunzișuri posibile în încăpere, dar oricât îi zburda fantezia, nu le descoperea. Toaleta, scaunele, fotoliul, biblioteca mică, adăpostind câteva vase fără flori, câteva albume, două sau trei fotografii înrămate și cam tot atâtea cărți, noptierele, toate erau mobile noi, cu linii limpezi, moderne, fără ascunzători secrete. Singurul obiect din cameră, greu de cercetat și prin aceasta mai dubios, era patul. Dându-și seama că-i va fi cu neputință să sondeze interiorul lui, Maria căută altceva. Și anume ascunzătoarea ideală, obiectul cel mai simplu și mai banal, la care nimeni nu se va gândi ca la o ascunzătoare posibilă. Unde? se întreba ea. Și deodată zări într-un colț o cutie de carton, aruncată la întâmplare. O cutie de pantofi. Capacul i se părea săltat, neglijent pus. Dar când atinse cutia cu vârful sandalei, o simți goală. Se îndreptă din întâmplare spre fereastră, din necesitatea de a se mișca. Fereastra dădea într-o curte interioară. Un plop subțirel își lungea timid crengile până în apropierea pervazului. Una dintre crengi, cea mai apropiată, se îndoia din cauza unei greutăți neobișnuite. Adică se agățase de ea o plasă, iar în plasă se afla un pachet înfășurat în hârtie de ziar. Maria nu mai avu răgazul să cerceteze pachetul, pe jumătate

acoperit de frunze, pentru că se deschise brusc ușa și în cadrul ei se ivi o arătare albastră, cu un cerc roșu sângerieu în partea de jos a feței, acolo unde de obicei se află gură. Surpriza Mariei era un fleac pe lângă uimirea artistei.

– Dumneata erai?! spuse arătarea, după un lung moment de tăcere. Te-a trimis *el*?

Atâta duritate suportase bietul și micul pronume, încât Maria își închipui că are, într-adevăr, de-a face cu o actriță remarcabilă. Încercă să se scuze cu un gest rafinat, adică își frecă, abia atingându-și-le, mâinile.

– Nu. Vă rog să mă iertați. Nu știu la ce vă referiți. Probabil că e o...

„O confuzie”, ar fi vrut să spună Maria, dar se opri la timp. Poate că suspensia o va face pe gazdă să dea câteva lămuriri suplimentare, pe care le-ar fi suportat cu încredințare, chiar dacă nu s-ar fi încadrat în obiectul preocupărilor ei.

Suspicioasă din fire, sau poate ajunsă astfel pe baza unei intense experiențe, artista depăși momentul dificil.

– Pe mine mă căutați? întrebă ea cu tonul uneia care a fost vecină cu o familie de aristocrați și obișnuia să pândească, noaptea, prin perdea, ce se petrece dincolo.

– Chiar pe dumneavoastră... răspunse Maria, ca o elevă nepregătită, în fața unei profesoare severe. Am auzit că sunteți în oraș... și am vrut să vă cunosc... (Și deodată exuberantă:) Atât de mult am vrut să cunosc o artistă adevărată! (Apoi timidă, dar cu privirile în reverie:) Și atât de mult aș vrea să ajung și eu pe scenă. (Apoi rugătoare, sinceră, emoționată:) Vă închipuiți ce se petrece în sufletul meu... Nici nu-mi vine să cred că sunt aici, în fața dumneavoastră, că ați putea să-mi întindeți mâna...

Mărturisirea aceea atât de spontană și de sinceră („Când le voi spune, n-or să mă creadă, invidioșii”) întări brusc oasele artistei, ca după o îndelungată cură de calciu Sandoz, îi mări înălțimea cu cel puțin cinci centimetri și o făcu să-și amintească ultimele fotografii („penibile, săraca!”) ale Sophiei Loren.

– Da, da... spuse ea, micșorându-și la maximum cercul roșu de deasupra bărbiei, cu convingerea că așa făcea și Greta Garbo când

răspundea admiratorilor. Te rog, ia loc... pe scaun. (Nu putea să-i acorde fotoliul unei admiratoare paralizate. Nici n-ar fi știut cum să stea pe el.)

„Vin doică! Fii statornic, Montague.
Mai stai o clipă-două, mă întorc.”

Ce splendid! (Își ridică trei degete de la mâna stângă, parcă pentru a le număra, apoi privindu-le repetă ultimul vers:)

„Mai stai o clipă-două, mă întorc.”

– Splendid! rosti Maria în adorație. Ați jucat de multe ori rolul Julietei?

Și era atâta naivitate, atâta teamă sinceră că întrebarea ar putea să ofenseze o persoană atât de celebră!

– O, da! spuse artista ca și cum ar fi răspuns la întrebarea: Citiți revista „Cinema”?

Și continuă să recite:

„O inimă de șarpe tănuită
Sub chip de floare! A mai stat balaur...”

A mai... a mai stat balaur... (Și la examen se încurcase la același vers.) Balaur... balaur... îngână ea meditativ.

Maria își plecă vinovată ochii în pământ:

– ... „În peșteră atât de minunată...”

– Da! da! se repezi ea, ca un copil căruia i se suflă lecția la tablă.

„Tiran frumos! Angelică satană!...” (Se opri brusc, uitându-se la Maria ca la un călău. E adevărat că nici nu mai știa versurile următoare.)

„În clipa asta ar fi gata să sară la bătaie, gândi Maria. Mare, mare primejdie! Nu mi-e de bătaie. Datoria!”

– Am auzit că vă plac versurile acestea, i se destăinuie Maria cu inflexiuni și voaluri în voce. O zi întreagă am căutat cartea, ca să le

știu când vin la dumneavoastră...

– Da, da... acceptă artista explicațiile Mariei și își aminti cu nostalgie că rostise de multe ori primele două versuri, iar la începutul carierei de și mai multe ori ultimul vers: „Tiran frumos! Angelică satană!”

– Sunteți foarte îndrăgostită de Shakespeare, se spune peste tot în oraș. Vă place atât de mult?

Ah! Cât ar fi vrut cea întrebată să poarte acum rochia Ofeliei din scena înecului, așa cum o văzuse în filmul lui Lawrence Olivier! Numai voaluri albe, dantele... Și să se plimbe prin cameră, chiar cu riscul de a-i provoca o criză de inimă admiratoarei.

– Enorm! Îmi place enorm, formidabil! răspunse ea.

Maria își mușcă buzele până la sânge, chemând în ajutor durerea împotriva răsului care se pregătea ucigător, eruptiv, în pieptul ei. Și se gândea mereu cum s-o apropie de tanagrale. Și până la urmă se gândi să se folosească tot de idolul ei, Shakespeare.

– Știți ce-aș fi vrut să vă mai întreb? Dar vă rog să-mi spuneți dacă nu vă răpesc timpul.

– Nu! pronunță actrița un verdict generos, arătând o favoare cu totul specială, dar uitându-se totodată și la ceas.

– Aș fi vrut să vă întreb dacă vă plac și alte piese de Shakespeare... cele scrise în ultima perioadă... Troilus și Cresida... Pericle... Timon din Atena?...

– Da! răspunse ea scurt, fără să manifeste o încântare deosebită. Toate piesele lui îmi plac foarte mult. Da, și Pericle, și... Troilus și Timon... Sunt frumoase, plăcute, interesante.

– Mă gândeam la Marina, zâmbi Maria cu gingășie. Nu găsiți că e o coincidență interesantă? Pe ea o cheamă Marina... pe dumneavoastră Marieta... Cred că vi s-ar potrivi foarte bine rolul.

– Da? surâse aprobator și prietenește artista. Formidabil! I-am spus și eu regizorului același lucru... Dar el a preferat-o pe alta... o stri... Vai! Să nu crezi că e atât de liniștită lumea noastră, a actorilor... Mă refer, bineînțeles, la actorii mari, nu la figuranți sau la dubluri, sau la cei care joacă roluri episodice. Dacă ai ști câtă mândătorie e la noi! Vai! Câte roluri nu se dau după ochi sau

după... după... Mi-e și rușine să spun. Atât de răi și de apucați sunt unii regizori; și fiecare își are protejații și protejatele lui; și să-i vezi pe aceștia cum şușotesc pe la colțuri, când iese o creație mai bună; mi-e teamă să beau dimineața cafeaua, să nu mă pomenesc cu cianură în ea... Ce mă fac eu dacă mor? Sau chiar pe scenă, când sunt scene cu dueluri, cum e când duelează ăla... Cyrano, sau când se trage cu pistolul, cum s-a întâmplat într-o piesă în care am avut o admirabilă creație, magnifică; au crăpat toate de necaz; le vedeam cum își mușcă unghiile în sală sau în culise; una și-a rupt în zeci de fâșii rochia de seară, chiar pe stradă, în fața afișului pe care era trecut numele meu; alta a vrut să bage un glonț adevărat în pistolul cu care se trăgea în mine, pe scenă; noroc că a uitat glonțul acasă; vai! și câte altele, când te lansezi ca vedetă! dacă le auzi vorbind între ele! Știi? se adună toate în câte o cabină și încep să boscorodească bra, bra, bra, bra... fac descântece acolo, aduc cărbuni și-i ard în ibricul de ceai; sau se duc la studio, să spună nu că ele sunt fotogenice, se duc să spună că tu nu ești fotogenică, și mai spun că ai un ochi mai mare și unul mai mic, că nasul se lovește de bărbie. Și când te duci acasă, zău că te doare capul și iei câte două antinevralgice... Vai, vai, vai! ... Dacă ar ști Shakespeare, săracul, l-ar pune pe Hamlet să-i ucidă pe toți artiștii, atunci când merge cu ei să joace în fața lui tată-său vitreg, ăla care l-a ucis pe taică-său... Of! Și cât am vrut ca s-o joc pe Ofelia! Dar iar m-am gândit că or să crape de ciudă, și or să pună la cale cine știe ce; așa că m-am lăsat păgubașă... Și acum joc într-o piesă în care omor pe cineva, pentru că m-a lăsat pe drumuri. Dar cel puțin le fac în ciudă. Și ele simt că le spun lor când spun: „Ah! ce v-aș gătui pe toți, uite așa și așa și așa...” Ultimul *asa* l-am adăugat eu... Că și noi, actorii, introducem replici în piese, după temperamentul fiecăruia. Că doar suntem și noi creatori...

„Ce potop! Ce potop!” gândi Maria. Dacă ar juca un rol ca acesta pe care mi l-a jucat acum, ar înnebuni sala. Brrr! Cum a trecut timpul! Trebuie s-o iau direct, altfel nu mai merge. Dacă mai începe o tiradă din asta, fără cap și fără coadă, mă țin e aici până mâine dimineață.

– N-ai fost aseară la muzeu? parcă v-am zărit... sau poate mi s-a părut numai...

– La muzeu? se trezi actrița. Da, da. S-a ținut tot timpul un bărbat de mine și, ca să scap de el, am intrat în muzeu. Dar și acolo a intrat după mine. L-aș fi dat afară, dar nu știu pe unde a intrat, că l-am găsit înăuntru. Și n-am putut să văd niciun moment un tablou ca lumea, din cauza lui... oare cum pot fi așa bărbații? Cum aud că ești artistă, cum se uită toată lumea la tine și toți, numai la căsătorie se gândesc. Eu nu vreau să mă mărit. Vreau să mă dedic numai artei. Tot sufletul să mi-l dau, toată ființa, să nu mai rămână nimic pentru altceva, sau pentru altcineva... Și el tot timpul se ținea de mine...

„Ceva tot am aflat, se bucură Maria. Un lucru e sigur. Duduița nu l-a slăbit din ochi pe tânărul acela cu cicatrice nicio clipă. Și probabil de aceea s-a dus în ultimele trei zile la muzeu. Știa că e și el acolo. Alta e problema. Dacă nici el n-a slăbit-o din ochi și ce făcea el acolo în fiecare seară? Oare premedita dispariția tanagralelor?”

Și deodată Maria făcu descoperirea! Tânărul cu cicatrice trebuia scos din cauză. Era singurul care avea un alibi perfect! Oriunde ar fi fost în muzeu, erau niște ochi care-l urmăreau fără încetare. Deci nu putea să golească vitrina, fără să fie văzut. Și se gândi că trebuie să se convingă definitiv de lucrul acesta, mai ales că artista era foarte dispusă să fabuleze în jurul personajului. Aproape că n-o mai interesa situația artistei pe lista suspectilor... Voia să dovedească alibiul omului cu cicatrice.

– S-ar putea să fie un om serios...

– Te mai îndoiești de lucrul acesta? se supără artista.

Maria nu făcuse nicio gafă. Premeditase iritarea artistei, cu speranța că va scăpa mai ușor adevărurile pe care le aștepta.

– Vă rog să mă iertați, se scuză ea. M-am gândit că se acostează atât de ușor pe stradă...

– Cum îți închipui că el e un om care se pretează la așa ceva? începu actrița. E chiar prea serios. (Și deodată își aminti că spusese altceva cu câteva clipe înainte.) Adică... face propuneri foarte serioase. El nu umblă ca alții terchea-berchea pe stradă. Îi

place să stea la muzeu, să observe fiecare lucru în parte. Stă în fața unor tablouri sau în fața unor statui câte un sfert de oră... Era un portret foarte frumos într-un loc și l-a privit fără să se clikească... m-am uitat la ceas... douăzeci de minute...

– Poate că e pictor... sau student la Arte plastice...

– Nu e pictor... Nu! Mi-a răspuns foarte politicoasă: „Nu, domnișoară! Nu sunt pictor... nici sculptor...” Sculptor, a adăugat de la el... Mi-a răspuns foarte serios.

– Și-a stat tot timpul cu dumneavoastră aseară la muzeu? Probabil că voia să vă cunoască preferințele.

– Da, da! Ești o fată inteligentă. M-am gândit și eu la asta. La fiecare tablou la care mă opream eu, se oprea și el. Chiar m-am mirat că ni se aseamănă gusturile...

„Oare cine s-a mirat? se întreabă Maria în gând. Prin urmare, iată, în sfârșit, un personaj scos de pe lista suspectilor. Gata! Nu mai am niciun dubiu. Asemenea ochi nu pot să înșele și mai ales nu pot să obosească. Dar ea, în schimb, a fost oare atrasă numai de cel pe care-l atrăgeau tablourile, acolo, în muzeu? Trebuie să aduc vorba despre statuete și să văd cum reacționează. Asta înainte de-a pleca. Până atunci ar mai fi câte ceva de clarificat.”

– Eu îmi închipui că aveți un gust atât de rafinat, că toate persoanele din muzeu priveau împreună cu dumneavoastră tablourile la care vă uitați.

– Nu știu... răspunse artista, cuprinsă subit de un acces de modestie. Poate că da... Eu n-aveam timp să mă uit la persoanele care se aflau în muzeu. Erau atâtea tablouri acolo!

„Ori spune adevărul, medita Maria, ori a văzut ceva despre care nu vrea să vorbească, ori e implicată ea în dispariția tanagralelor. La urma urmei, sarcina noastră este să elimine suspectii. Dacă prin atitudinea ei preferă să rămână încă pe listă, treaba ei!” conchise nu fără răutate Maria.

– Vă rog să mă iertați că v-am reținut atât de mult... Dar e atât de plăcut să stai de vorbă cu o persoană cultă și informată și atât de amabilă, că greu, greu îți vine să te desparți de ea!

– Mulțumesc, răspunse artista absentă. Ce păcat că s-a închis muzeul! Mi-au mai rămas câteva tablouri de văzut... și... îmi place

să-mi petrec vacanțele aici... la muzeu... la... Păcat că s-a închis...
Îți mulțumesc, îți mulțumesc! Mi-ai făcut mare plăcere...

Maria ajunse la ușă. Înainte de a păși pragul, puse ultima întrebare, cu aceeași voce timidă cu care vorbise la început:

– Da... Voiam să vă întreb ceva... În piesele lui Hariton ați jucat?

– Hariton? A, da! Sigur că da...

– Ați jucat și în... „Casa cu statuete”?

– Da! răspunse ea, fără să se jeneze. Dar nu în rolul principal, din cauza unei invidioase. În cel secundar. Chiar am debutat cu acest rol într-o zi ploioasă, de martie.

Maria o privea prin genele întredeschise cu o atenție cumplită, dar nu observă nicio tresărire pe fața artistei. Și plecă mai decisă decât intrase. Femeia aceasta avea un talent extraordinar de a minți fără să clipească. De ce să nu creadă că era implicată în dispariția tanagralelor? Nu-i tresărise niciun mușchi al feței când auzise cuvântul „statuete”. Dar nici atunci când spusese că jucase rolul secundar într-o piesă care nu exista, din simplu motiv că autorul ei nu existase niciodată.

5

Începea să se întunece când tinerii se întâlneau, toți, în chioșcul din mijlocul grădinii. Trecuți prin atâtea încercări și experiențe, cireșarii instituiseră un sistem de informare reciprocă de o mare rapiditate și precizie. Făceau mai întâi o relatare de ansamblu, extrăgeau apoi esența problemei, înfățișând-o cu toate argumentele pro și contra culese, aminteau amănuntele care aparent nu aveau nicio însemnătate, iar la urmă își manifestau propriul punct de vedere. Dacă mai existau lacune, ele erau imediat sesizate și completate. În felul acesta, într-un timp foarte scurt, ceea ce fusese domeniul unuia singur devenea foarte repede domeniul familiar al tuturor. Sistemul fusese verificat de nenumărate ori și cu timpul încetase să mai fie un sistem. Se transformase într-un obicei de toate zilele.

Și de data aceasta sistemul își dovedi eficiența. Nu mult timp de la întâlnirea din chioșc, toți știau cu precizie ce se întâmplase în perioada cât acționaseră izolat. Rapoartele lor aduceau în esență următoarele precizări:

1. Omul cu cicatrice nu era un locuitor al orașului, sau se mutase de foarte puțină vreme în oraș. Posibilități: a. să fie în concediu de odihnă; b. să fi venit odată cu bălciul. Observații: se exclude posibilitatea de a fi un oarecare turist (o săptămână la rând vizitase muzeul).

2. Omul în gri nu era cunoscut în oraș. Încă nu se aflase dacă a plecat sau nu din oraș. Observații: trebuie căutat la bălci, unde a fost întâlnit de două ori. Urgent.

3. Atletul a vizitat o singură dată muzeul. Până la proba contrarie (eventualitatea unei complicități) este scos de pe lista suspectilor.

4. Cucoana cu joben oferă un alibi aproape irefutabil omului cu cicatrice și artistei. Observații: vezi raportul despre artistă. Confirmă suspectarea paznicului.

5. Artista oferă un alibi foarte solid omului cu cicatrice.

6. Scheletul e într-o perioadă de luciditate.

7. Paznicul rămâne în continuare pe lista suspectilor. Depoziția cucoanei cu joben poate fi interpretată în ambele sensuri: și favorabil și nefavorabil.

Cam acestea erau datele esențiale din rapoartele aduse. Implicațiile erau însă mult mai diverse și mai serioase. Și fiecare cireșar era conștient de lucrul acesta. De aceea nimeni încă nu îndrăznea să spargă tăcerea. Așteptau un imbold. Și el veni bineînțeles de la Lucia, aceea care le centralizase rapoartele și făcuse însemnările de mai înainte.

– Eu propun să începem cu lista suspectilor, zise ea. Ca să reducem câmpul investigațiilor și să ne disciplinăm mai bine raționamentul, deducțiile, ipotezele. Nici atletul, nici omul cu cicatrice n-au ce căuta pe lista noastră. Primul pentru că n-a fost în muzeu în momentul blestemat, al doilea pentru că două persoane, interogate separat, susțin alibiul lui.

– Și noi, care am pus orașelul pe ghimpi, ce facem? întrebă Tic.

La ora asta toți chelnerii de pe o rază de zece kilometri îl caută pe omul cu cicatrice...

– Asta încă nu-i nimic, adăugă Dan. Să nu ne caute mai târziu el pe noi. Pe unde scoatem cămașa?

– Eu port maiou, ripostă Tic. Am spus asta de la începutul cărții... Și chiar să-l ștergem așa, dintr-o dată?

– Nu, Ticușorule, îl liniști Lucia. Trebuie găsit. Artistă ne-a dat un alibi pentru el. Dar de unde știm noi că și el ne va oferi un alibi solid pentru artistă?

– Dar cucoana cu joben? interveni Ioana. Ea ne-a dat alibiuri pentru amândoi. Se pare că în perioada blestemată i-a văzut pe amândoi uitându-se la același tablou. Să zicem că el nu putea să scape de sub observația artistei...

– Sigur nu! accentua Maria. Și m-am gândit și eu la ce spui tu. Dar cred că problema cea mai importantă e alta. Excluzând suspectii, unul după altul, de pe listă, prin metoda pe care o folosim acum, aceea a alibiurilor personale, individuale, nu excludem în aceeași măsură și posibilitatea furtului prin complicitate? Dacă artista a colaborat cu drăguțul ei? Știți cum m-a întâmpinat când m-a văzut! „El te-a trimis?” așa mi-a spus. Oare la cine se gândea? Mie mi s-a părut că-l aștepta pe el... Se poate să fi fost și o simplă închipuire a ei. De multe ori vezi totul din jurul tău nu cum este, ci cum ai dori să fie. De aceea susțin ideea Luciei. Omul cu cicatrice trebuie găsit. Dar nu sunt de acord și cu prima ei idee și anume de a-l șterge de pe lista suspectilor. Numai dacă abandonăm ideea complicității, și eu sunt cu totul împotriva abandonării.

– Stați! Stați! se învolbură Dan. Gata! Misterul s-a clarificat. Am găsit cheia enigmei! E formidabilă! Cea mai ingenioasă idee a secolului. Știți cine a comis furtul? Cele două cucoane în complicitate. Rujul și jobenul. Oferindu-i alibi celui mai suspect dintre toți – nu omul cu cicatrice a venit la muzeu șapte zile la rând? – se scot pe ele din cauză. Aia care purta valiza cu tanagralele pe cap spune că a văzut-o pe ailaltă cu tipul în fața unui tablou, în momentul blestemat. Le oferă alibi la amândoi. Dar înseamnă că și ea a fost acolo tot timpul. Deci nu s-a putut mișca.

Sau s-a mișcat artista. I-a luat pălăria, s-a dus la vitrină, a umplut-o de tanagrale și pe urmă i-a pus-o înapoi pe cap. Câteva minute o să suporte ea greutatea... Vedeți ce ingenios! Se cunoaște că a jucat rolul unei hoațe... iar cealaltă a învățat meseria din diverse librete de operă și operetă... Formidabil!

– Nu e nimic formidabil, îl temperă Maria. O simplă posibilitate ca atâtea altele, poate mai trasă de păr ca altele.

– Mă opun! rezistă Dan eroic. Tu nu vezi că amândouă se servesc de omul cu cicatrice cu atâta abilitate că ăsta, o să vezi tu, o să le ofere cel mai solid alibi; pentru că și ele îi oferă lui, fără să-i spună.

– Ce nevoie are el de alibi, dacă e nevinovat? se încăpățână Maria. Și ce tot ai cu femeile? Cu ce au deschis ușa vitrinei? Cum, când au făcut cheia? Cine le-a făcut-o? Cum au scos statuetele?... Mai bine l-ai găsi pe omul cu cicatrice, ca să ne lămurim cu problema alibiurilor!

– Și eu care credeam... se plânse Dan. Nu-i nimic. Îmi susțin mai departe ideea, în calitatea pe care mi-o dă rolul meu vechi. Ofer prin ea ideea celor mai năstrușnice combinații... Și nu te mai rățoi așa, că ea dă apă la moară teoriei tale cu complicitatea. E cea mai ingenioasă întruchipare a teoriei tale. Dixi!

– Aș vrea să spun și eu ceva, se înscrise Tic la cuvânt. Artista zice că a stat mereu împreună cu omul cu cicatrice, fiindcă nu putea să scape de el... Stai să termin, Maria! Cucoana cu joben spune că i-a văzut alături, uitându-se la un tablou, cu puțin timp înainte de închiderea muzeului... Dar nu uitați că și paznicul a privit în sală după plecarea directorului, probabil în timp ce ieșea directorul. Și el n-a mai văzut-o pe artistă alături de omul cu cicatrice. Așa spunea el. Unde era artista?

– Unde era? repetă Maria întrebarea. Era după o statuie și-l urmărea pe omul tău, să vadă dacă va intra sau nu în vorbă cu cucoana. Cum să-l slăbească din ochi? Numai dacă...

– Ei, vezi? o îndemnă Lucia. Numai dacă avea ceva mult mai important de făcut, nu?... Dar eu mai rețin ceva din ceea ce spune Tic. După plecarea directorului din muzeu, trei oameni, în trei momente diferite, plasați în unghiuri diferite, l-au văzut pe omul

cu cicatrice privind nu știu ce tablou așezat pe peretele din stânga, la o distanță apreciabilă de vitrină. În condițiile acestea mai putem noi să-l considerăm suspect?

– Da! răspunse Ionel. Sunt absolut convins că nu el a scos statuetele din vitrină. Dar un complice de-al lui putea să le scoată. De unde știm noi că nu s-a amestecat intenționat printre cei care priveau tablourile, pentru a risipi mai târziu orice bănuială că ar fi comis el furtul? A venit în fiecare zi la muzeu, a confecționat cheia, a văzut care-i situația și la momentul hotărât a înmănat cheia compicelui... sau complicei.

– Și el a venit la muzeu șapte zile la rând, ca să atragă în mod special atenția asupra lui? întrebă Lucia.

– Argument psihologic, protestă Maria. Și apoi eu am văzut la artistă, nu în cameră, ci afară, ascuns între frunzele unui plop, un pachet ciudat.

– Asta seamănă cu un amănunt pus anume de autori în cărți, pentru a induce în eroare cititorii, spuse Dan. E pentru naivi, Maria. Să-ți spun eu ce era în pachet? Cinci roșii și un sfert de kilogram de brânză telemea, puse la umbră...

– Îmi pare rău că nu m-am interesat dacă e frigider în casă, reflectă Maria. În orice caz, artista asta e foarte dubioasă... Sau e extraordinar de inteligentă și de talentată... sau e de-o prostie fenomenală.

– Eu aș înclina spre ultima părere, o ajută Dan. Numai nătângii pot spune cu atâta ușurință și nepăsare prostii de genul celor pe care ți le-a debitat ea.

– Cum faci tu acum, nu pierdu Tic prilejul să se afirme.

Lucia ceru cu un gest scurt liniște:

– Ca să lămurim misterul ei și alte mistere trebuie să-l găsim pe omul cu cicatrice. Și asta cât mai urgent. Mă gândesc la un lucru. Dacă paznicul ar mai fi văzut-o pe artistă lângă omul cu cicatrice, eliminam dintr-o dată trei suspecti. Ne-am fi continuat mult mai ușor cercetările...

– N-ai dreptate, se opuse Ioana. Paznicul i-a văzut împreună doar într-una din secundele celor trei minute blestemate. De unde știm noi ce-au făcut pe urmă? Poate s-au despărțit... Adică (își

aminti ea) ai dreptate... Și cucoana cu joben, și artista susțin că erau în locul în care le-a văzut paznicul. Da! Trebuie să aflăm ce a văzut omul cu cicatrice după plecarea directorului...

În clipa aceea descoperi Maria greșeala săvârșită de toți cei care făcuseră cercetări:

– Am uitat toți un lucru, spuse ea. Trebuia să ne interesăm în primul rând despre ceea ce s-a întâmplat în muzeu, în timpul în care a fost directorul acolo... Adică să legăm cercetările noastre de momentul directorului.

– Absurd! se împotrivi Dan. Statuetele s-au furat după ce-a plecat directorul, în cele două sau trei minute care au trecut până la apariția paznicului. Nu s-au putut fura în timp ce el era acolo. E la mintea cocoșului.

Tic se gândi atunci la împintenatul imobilizat, dar vocea surorii sale îi scurtă evadarea:

– Nu te grăbi dumneata cu concluziile! Lasă-mă să-mi duc ideea până la capăt. Noi am uitat că directorul, plecarea lui, mai ales plecarea lui, constituie momentul crucial el enigmei. Nu trebuie să întrebăm: unde erăți înainte de închiderea muzeului? Înainte poate să însemne și trei minute, dar și zece sau douăzeci de minute. Trebuie să procedăm altfel. Să întrebăm pe fiecare în parte dacă l-a văzut pe director în sală, dacă l-a văzut când a plecat, mă rog... Și apoi, sub o formulă sau alta, să ne interesăm ce s-a mai întâmplat în muzeu, după ce-a plecat directorul. Să profităm adică de momentul acesta precis pe care-l constituie plecarea directorului și care inaugurează momentul blestemat.

– Eu abia am avut curajul să întreb, mărturisi Ioana. M-am simțit mereu într-o primejdie.

– Precizarea Mariei e foarte importantă, susținu Ionel. Cel puțin pentru cercetările viitoare.

Era și părerea Luciei:

– Într-adevăr. Dar să uităm că suntem la primele noastre investigații. Până acum n-am făcut decât presupuneri. Am luat, cum s-ar spune, primul contact cu personajele. La al doilea contact suntem obligați să aplicăm metoda Mariei.

– Eu pot să mă duc chiar mâine, se oferi Ioana. Găsesc un

pretext foarte ușor.

– Și e și foarte necesar să te duci, o îndemnă Lucia. Paznicul spunea că directorul a salutat-o pe doamna cu joben, când a intrat în sală. Poate că a salutat-o și la plecare. Trebuie să afli care era situația atunci și ce s-a întâmplat după aceea, până când paznicul a anunțat închiderea.

Maria strâmbă din nas:

– Pentru mine e de-a dreptul penibil, după chestia cu Hariton. Mi-e teamă să nu...

– Aiurea... încercă Dan s-o liniștească. Spune că ai găsit, sau că ai citit o piesă extraordinară...

– Formidabilă, așa îi place să zică...

– Eu sunt obișnuit cu „extraordinar”, continuă Dan. Spune-i că ai citit o piesă ex... formidabilă de Dantic... Nu te supăra, Ticușorule, că m-am instalat înainte: Ticdan nu prea sună a autor... Dantic, în schimb, aduce a Alighieri... Și poate o să-i dea ăleia prilejul s-o corecteze pe Maria: „Nu Dantic, domnișoară... Vai de mine, se poate să nu știi?! Dante a scris-o... Ăla care a găsit bijuterii la Monte Cristo... Vai! Ce frumoase bijuterii! Și cum le împărțea pe gratis tuturor! Vai! Ce ghinion! Nu putea să se nască mai târziu? Of! Bărbații de azi... Știu eu unul...” Și așa mai departe. O să ai precis succes, Maria.

– O să am pe dracu! Probabil că directorul nu i-a dat nicio atenție, și atunci o să spună: „Cine? Directorul? Nici nu l-am văzut, nici nu știu cum arată. Dar nu cred c-a fost în muzeu. Nu se putea să nu-i facă observație tânărului care se ținea de mine. Bărbații, când văd o...” Și așa mai departe. Mai bine du-te tu!

– Înainte sau după ce dau de omul cu cicatrice? întrebă Dan. Și într-un caz și-n altul, dacă e adevărat ce spune interpreta lui Hariton, riscați să restrângeți grupul cireșarilor, sau să vă dedicați toți profesiei de medic.

– Dacă vreți, mă duc eu, se oferi Tic. La început mă dau fratele „unui domn care vă cunoaște și vă admiră”, și la sfârșit o întreb, după ce-i spun că-mi caut de cincisprezece ani părinții. Știți... asta ca să-mi măresc vârsta... O întreb dacă nu sunt cumva copilul ei.

– Voi, ăștia cu glumele, spuse Lucia, uitându-se insistent la Tic

și la Dan, ar fi mai bine să vă ocupați de personajele voastre. Nu știm nimic despre ele și poate că ele constituie cheia enigmei.

Tic vru să spună ceva, dar Ionel i-o luă înainte:

– Și scheletul? Uitați că el a fost în Grecia? Poate c-a vizitat și Beoția?... Ce-a căutat dintr-o dată la muzeu și încă într-un moment de luciditate? Ce l-a apucat să vorbească așa, din senin, în greaca veche? Și să răscolească toată casa, și să facă exerciții de atac? Ascundea ceva? Se pregătea să întâmpine pe cineva?

– În privința lui, încercă Lucia să aducă o lămurire, în cazul lui ne izbim de un obstacol, dar am mai vorbit despre asta. Premeditarea. Numai dacă a sesizat că vitrina e descuiată... Dar și atunci se pune întrebarea: ce-a făcut cu tanagralele? Unde le-a ascuns, ca să poată ieși neobservat din muzeu? Era pentru prima dată acolo. Nu-și adusese nimic pentru...

– Asta e! o întrerupse Ionel. Ce-a căutat la muzeu? Dacă s-a dus cu gândul să fure ceva? Atunci nu a luat ceva cu dânsul? O sacoșă, o plasă? Sau poate nici nu avea nevoie de așa ceva. Și-a aplicat pur și simplu un buzunar mare în interiorul hainei... Cu ce gânduri s-a dus scheletul la muzeu? Ce anume l-a îndemnat? Ce anume l-a atras? E de douăzeci și cinci de ani în oraș și iată că-i vine deodată în cap să viziteze muzeul. Oare fără niciun scop?... Poate c-a venit cu gândul să fure și întâlnind un prilej foarte favorabil – vitrina descuiată – și-a pus planul în aplicare... De unde știm noi că, dacă vitrina ar fi fost încuiată, n-ar fi dispărut din muzeu un Luchian sau un Andreescu?

– Dar de unde știm noi că vitrina a fost descuiată? întrebă Lucia. Ipoteze, mereu ipoteze. Mă îngrozesc la gândul că n-am clarificat nimic, că s-au încurcat și mai mult ıtele pe care le ținem în mână... De pildă, ideea lui Dan. Și ea trebuie luată în considerație. Până mai adineauri mă gândeam că am putea să-l ștergem măcar pe schelet de pe lista suspectilor... Singurul lucru care mă face să nu disper e că suntem abia la începutul cercetărilor noastre. Și mai este ceva. Tot o speranță de-a mea. E de-ajuns să aflăm un singur amănunt, care ne scapă acum, dar care poate să ne parvină oricând: într-un minut, într-un ceas, într-o zi și care dintr-o dată reduce numărul suspectilor la unul singur,

sau la doi, sau ne dezvăluie direct vinovatul. Amintiți-vă! Când tu, Ticușor, pe-atunci erai într-adevăr Ticușor, ai scos aparatul T.F.F. în Peștera Neagră, imediat ne-am lămurit cine se află în urma noastră! Sau când a sesizat Victor singurul lucru inutil în încăperile din Castelul fetei în alb, coloana aceea maiestuoasă, cât de repede i-am dezlegat misterul! Căutând mereu, cu atenție, fără să ignorăm nimic, nu se poate să nu ajungem și de astă dată la amănuntul care va oferi cheia enigmei.

Lucia nu vorbise cu căldură, ci cu acea severitate care o caracteriza. Le dăduse celorlalți exact imboldul de care aveau nevoie în situația confuză, încâlcită, în care se găseau. Toți înțelegeau că le trebuie și mai multă tenacitate, și mai multă hotărâre, și mai multă iscusință pentru a parcurge misterul până la capăt.

– Am omis două persoane, îi trezi vocea Ioanei. Paznicul și omul în gri. Putem să-i excludem din preocupările noastre? Profesoara mi-a spus că paznicul n-a străbătut întregul muzeu... A rămas în centrul potcoavei, de acolo a anunțat închiderea...

– N-a pătruns în aripa dreaptă, sau nu l-a văzut nimeni trecând? întrebă Ionel. Situația lui rămâne neschimbată. Adică rămâne în continuare suspect.

– Iar despre omul în gri, spuse Tic, eu bănuiesc unde l-am putea găsi. Dacă sunteți de acord, putem să-i facem, în grup, o vizită, după cină.

Ciufuliciul nu uitase, așa cum nu-l uitase nici pe criminalul cu pinteni, sarcinile suplimentare pe care și le luase în legătură cu roata norocului. Spre bucuria lui, toți ceilalți, în frunte cu Lucia, acceptară să facă o plimbare nocturnă în iarmaroc. Dacă le va da voie bunica, bineînțeles. Iar bunica, uitându-se după-masă cu încredere la Lucia, își dădu acordul.

Capitolul VII

1

Feeria și vacarmul îi amețiră pe toți, chiar și pe Tic și pe Dan, care nu făceau prima dată cunoștință cu bălciul din orașelul Ioanei. Uitară pentru o vreme îndatoririle pe care singuri și le asumaseră, dăruindu-se fără zgârcenie amuzamentelor atât de diverse și de stridente din jurul lor. Culorile se schimbau la fiecare pas; firmele vestejite și spălăcite înfățișau mereu alte minunății; trâmbițele și vocile de pe fiecare estradă anunțau noi numere, unice, nemaivăzute, nemaipomenite; orchestrele sugrumate, adăpostite în trunchiurile uriașe de la călușei, de la lanțuri, de la roata mare, proiectau în văzduh niște melodii care păreau din altă lume; omuleți de-o șchioapă sau lungani deșirați până la cer, cu fesuri înstelate pe cap, țipau, răgușeau și iar țipau, îmbiindu-te să le cumperi mărfurile, și peste tot se râdea și oamenii se strâmbau unii la alții, cu măști sau fără; și o puzderie de mese și gherete ofereau sigur și pe gratis: ceasuri, țigarete, cizme, borcane, baticuri, mingi, ciocolată, becuri, șampanie, pocnitori, ibrice, stilouri, bricege, șireturi și loțiune de păr. Iar în locul cel mai potrivit, ciroul cu cortegiul lui de zburători, acrobați, luptători, saltimbanci, clovni, jongleri, bicicliști, cai, urși, pantere, girafe, lei, rinoceri, crocodili, canguri, struți și elefanți, toate zugrăvite fioros pe cartoane uriașe, dar din pâlnia mare de tablă, care nu se mai dezlipa de la gură, se auzea mereu: „Ce vedeți aici pe pânză este viu și natural. Hai! Intrați, intrați cu toții – un program fenomenal!” Și câte alte versuri, și rime, și onomatopee, și exclamații, și mai ales muzica, fanfarele entuziaste și neobosite, și tobele, bubuind neîntrerupt, până la distrugere, și melodiile îndrăznețe ca niște jeturi de apă risipindu-se în stropi mărunți și inundând pe nesimțite memoria. Și mai ales cei care vedeau și auzeau toate acestea, devenind toți naivi, copilăroși, uitând, ca în

urma unui farmec, anatomia, fizica și buna-cuviință. Spectacol unic, în care fiecare juca pentru celălalt: actorii pentru spectatori și spectatorii pentru actori.

Cireșarii noștri se opriseră în fața circului. Se anunța cu tobe, tromboane, goarne și țipete începerea spectacolului: „Ultimul salt mortal! Reprezentația începe!” Acrobatul de pe estradă dispăru după niște perdele, dar după două minute apăru altul, făcu și acesta câteva tumbe, și iarăși se dădu semnalul de începere, și iarăși după două minute apăru un saltimbanc, apoi un scamator, apoi un clown, apoi primul acrobat, apoi un vlăjgan cât toate zilele rupând niște lanțuri de parcă erau panglici de hârtie, apoi un jongler cu trei făclii aprinse, până ce Tic spuse foarte sigur:

– Altceva nu cred că mai au în programul dinăuntru; poate una care se îndoaie, dar din alea nu pot să văd...

Și plecară spre alte locuri. Tic și Dan îi conduceau. Mergeau pe căi ocolite spre un anumit loc care-l interesa în mod deosebit pe cel mai tânăr dintre cireșari. Se opriră în apropierea acelor roți verticale, de care se agață scaune și care în limbajul de bălci se numesc lanțuri. Erau vreo patru mecanisme de acest fel în bălci, dar Tic îl alesese pe cel mai mare dintre ele, un adevărat uriaș, care domina împrejurimile mobile și colorate.

– Vrei să te dai în lanțuri? îl întrebă Dan. Eu n-am nicio poftă, Ticușorule.

– Vreau să fac o repetiție, răspunse el. Vreau să fac un mic antrenament și mai vreau să-mi arunc o privire de sus, de la înălțime, asupra bălciului. Cine știe ce voi descoperi! Tu spune-i Luciei și Mariei că m-am dus să cumpăr ceva.

Și ciufuliciul dispăru într-o clipă în mulțime. După cinci minute se întoarse cu un fes pe care-l puse pe capul lui Dan.

– Pentru fesul ăsta ne-ai făcut să așteptăm atâta timp? îl ocări Maria. Nesuferitul!... De când te așteptăm au trecut cel puțin zece vânzători de fesuri pe lângă noi. La patru fesuri, unul cadou, așa tipau.

– Ei, poftim! răspunse el. Ia-l de la Dan. Ți-l fac ție cadou. Mie mi l-a pus cineva în cap pentru reclamă. Am încercat opt și ăla mi-a zis că-mi stă atât de bine cu fesul, încât mi l-a pus pe al nouălea

pe cap și m-a rugat să mă plimb așa prin bâlci. E din material mai bun. Și eu zic să mergem în altă parte.

Îl luă pe Dan de mână, Dan pe Maria, Maria pe Ioana, Ioana pe Ionel, Ionel pe Lucia și astfel, în șir indian, înveselindu-se, porniră spre necunoscut, adică spre locul unde-i ducea Tic, și Tic îi ducea spre roata norocului, în partea opusă aceleia în care îl așteptaseră cinci minute. Din cauza vâlmășagului de oameni, cei mai mulți simpli privitori, cireșarii nu zăreau decât vârful piramidei. Și chiar în vârful, ca un trofeu unic, se afla discobolul lui Fradaburidi.

– Probabil că a câștigat cineva un obiect mare, pronostică Dan. De aceea e atâta înghesuială. Trebuie să mai așteptăm puțin.

Tic zări silueta atletului strecurându-se prin masa de spectatori, afară. Îi dădu cu cotul lui Dan, acesta Mariei și așa mai departe, până la capătul șirului. Apoi începu să funcționeze telefonul fără fir. Atletul nu-i zărise. Părea preocupat. Trecu la un pas de Lucia. Apoi fu înghițit de mulțime. Șirul cireșarilor se transformă în cerc.

– Oare unde se duce? întrebă Lucia.

– Poate că urmărește pe cineva, spuse Tic.

– Nu cred. Era într-adevăr grăbit, dar nu mi s-a părut că se uită după cineva anume. Privea de sus. Parcă voia să numere stelele.

– Numai poet nu credeam că este, i se adresă Dan Luciei. E a treia oară că venim la bâlci și e tot a treia oară că-l întâlnim.

– Eu am o bănuială... firavă, murmură Tic, dar atât de încet că numai Dan îl auzi.

Iar Dan, știind că prietenul său nu vorbește și nu tace degeaba, prin urmare nici nu șoptește fără motiv, găsi în murmurul lui Tic un motiv de tăcere. Atât doar: îl lovi cu cotul. Neinformați, Tic lovi mai departe până i se înapoie lovitura. Așteptau toți să li se dezvăluie pricina semnalului de alarmă. Și negăsind răspunsul în priviri sau în verbe, se uita fiecare într-o anumită direcție.

– Scheletul! șopti Ioana înfricoșată.

Într-adevăr, în raza privirilor ei, undeva, nu prea departe, se zărea scheletul. Abia atunci făcură și ceilalți cunoștință cu el. Pentru că, subit, cercul se transformă din nou în șir, potrivit-o pe Ioana la mijloc. Și Ioana privea fără încetare spre același punct.

Nici zece metri nu-i despărteau pe tineri de personajul despre care vorbiseră atâta vreme. Era în fața lor și valurile de oameni nu-i puteau ascunde decât trupul. Capul lui rămânea parcă suspendat și era atât de palid, că se putea asemăna cu un glob slab luminat, așa cum atârnavă cu sutele prin iarmaroc. Parcă și părul rar, care-i acoperea creștetul, era galben. Niciun mușchi nu se mișca pe fața lui. Ochii înfundați în orbite și oasele puternic reliefate, ajutate de jocul de umbre la care era supus tot bâlciul, îi dădeau o expresie fantomatică.

– E neverosimil! șopti îngrozit Ionel, care-și vedea pentru prima dată personajul. L-am creat mereu cu imaginația, dar nicio clipă n-am îndrăznit să ajung până acolo, încât să mi-l reprezint ca pe un mort. Brrr! se cutremură el. Parc-aș vedea o fotografie de pe sticlulele cu otravă.

Ceilalți erau mai puțin impresionați, dar un fior de spaimă încă li se zbătea în inimă. Scheletul nu se mișca. Parcă era un felinar pe jumătate stins, înfipt în mijlocul iarmarocului. Numai ochii îi rătăceau în neștire, ochi sticloși, înfundați, ca ai unui bolnav în delir.

– Nu mai pot suporta! se rugă Ionel. Și nu numai asta. Dacă ne observă? Dacă vine la noi și ne întreabă pentru ce-l privim? Eu cred că aș leșina...

Tic îl înghionti zdravăn în coaste, atât de zdravăn că lui Ionel i se opri respirația.

– Nu fi prost! îl încurajă ciufuliciul în stilul său original. Mai bine fă-te că râzi de ceea ce-ți spun...

Mutra lui Ionel exprima însă nu veselie, ci suferință. Încă nu-și recăpătase respirația normală.

– Du... După... ce... După ce m-ai... m-ai ucis...

– Aoleu! Am uitat! se scuză Tic. Nu mi-am dat seama și te-am lovit exact acolo unde m-a învățat Ursu să lovesc, dacă sare vreun vagabond la bătaie. Ultima figură pe care am învățat-o. Și am aplicat-o inconștient. Noroc că n-am dat mai tare...

– Ai folosit-o și cu mine, îi aminti Dan. Și tot cam prin aceste locuri. Și tot cam așa. Numai motivul era diferit.

Ciufuliciul se uită și la unul și la altul.

- Mi-a explicat-o teoretic. Și tot teoretic am aplicat-o, ca să-mi obișnuiesc mâna. S-a întâmplat ca s-o experimentez cu voi.

Toți cireșarii, cu excepția Luciei, participau la discuția care se ivise. Incidentul o bucura pe Lucia. Nimeni nu se mai uita la schelet, în afară de ea. Privirile ei însă păreau că urmăresc vârtejul lanțurilor. Dar și Ionel își aminti misiunea pe care o avea.

Scheletul rămânea în același loc, imobil, straniu în agitația, veselia, mișcarea și larma generală. Părea o amenințare la adresa lumii, întruchiparea unui verdict inevitabil, o primejdie suspendată, gata oricând să se reverse, încremenind, pietrificând mișcarea.

Așa îl defini Ionel în gând, luptându-se cu o groază de sentimente nelămurite. Apoi simți că-l cuprinde ura și o dorință nebună de acțiune. Starea aceasta nu ținu decât o clipă.

Oamenii nu mai dădeau buzna spre roata norocului. Țăcănitul ca de mitralieră al corzii de oțel răsuna mai rar. Cercul compact de privitori se mai destrămase. Ionel primi sarcina de a nu-și pierde din ochi personajul. Ceilalți se apropiau de roata norocului. Ajunseră la câțiva pași de piramida încărcată cu obiecte.

Omul cu pălărie de paie îl salută pe Tic ca pe o veche cunoștință. Îi zâmbi și-i făcu semn cu mâna:

- Pofțiți, pofțiți! Încercați-vă norocul! Nimeni nu pierde. Toată lumea câștigă. Pofțiți! Încercați-vă norocul! Care mai trage? Toate numerele câștigătoare!

Cireșarii se înțeleaseră între ei să nu stea în grup, pentru a nu observa nimeni că veniseră împreună. Hotărâseră aceasta, pentru a face față oricărei eventualități.

Tic nu rămase indiferent la apelul borțosului. Plăti trei trageri, apoi puse mâna pe șipca de lemn. Oare mai era mâna lui obișnuită cu rezistența cuielor? Ei și! Prima dată va face o încercare; poate că va aduce coarda spre una din porțiunile roții care-i ofereau mai mare siguranță, pe care le experimentase. Și chiar așa se întâmplă. Împinse ușor. Coarda se opri în dreptul unui șir de numere care, în concepția lui, reprezentau startul ideal pentru tragerile cu șanse. Cam tot din același loc împinsese și cozorocul când îl văzuse câștigând ultima dată. Își potrivea cea de-a doua mișcare, fără să se

uite la animalul de ghips, mic și diform, pe care i-l oferea borțosul. Împinse scurt și puternic. Câștigă o lulea. Și tot o lulea negăurită câștigă și a treia oară... Înfuriat, mai cumpără patru trageri, și apoi încă patru. Abia la penultima câștigă un obiect mai mare: un iepuraș alb, cam cât pumnul lui. În schimb, trecuse de două ori (doar trei numere îl despărțeau) pe lângă negrul în costum colonial, iar o dată coarda depășise cu numai cinci numere discobolul lui Fradaburidi.

Toate obiectele câștigate de Tic încăpeau în mâna mare a borțosului. Tic nu voi să le primească, nu voi în ruptul capului, în ciuda îndemnurilor și rugăminților din jurul lui. Neavând ce face, borțosul le puse într-o ladă, sub roată.

Ciufuliciul era înfuriat la culme. Trăsese de unsprezece ori la rând, fără niciun folos. Ba se mai și făcuse de râs în fața celorlalți. O văzuse și pe Maria și pe Lucia, îl văzuse și pe Dan aruncându-i priviri disperate și făcându-i semne să înceteze, dar el, cuprins de frenezia jocului, se prefăcu că nu le observă.

– Tot vă iau eu, până la urmă, discobolul! spuse ciufuliciul, ca o amenințare supremă.

– Poftim? Poftim? îl întrebă borțosul pe Tic, apoi se adresă înflăcărat privirilor: încercați-vă norocul! Care mai trage? Niciun număr nu pierde! Poftiți! Firește!... Ce spuneți dumneavoastră?

– Despre atletul lui Fradaburidi... răspunse încă supărat marele păgubaș. Tot o să-l iau până la urmă...

– Statuia lui Fradaburidi! țipă ca la un semnal omul cu pălărie de paie. Atletul cu discul! Bust asiatic, de la ultima olimpiadă! Autentică, de două mii de ani! Care mai trage? Încercați-vă norocul!

Umilit, Tic își îndreptă încercarea în altă direcție:

– Nu l-ați văzut cumva astăzi pe domnul acela bătrân cu barbă, domnul acela înalt, îmbrăcat în gri... care v-a întrebat alaltăseară dacă nu e de vânzare discobolul lui Fradaburidi?

– Îl știu, îl știu, cum să nu-l știu... răspunse proprietarul. M-am obișnuit cu vizitele dumnealui. Aproape în fiecare zi trece pe aici. Și azi a trecut... Înainte de prânz... Care mai trage?

– Îl cunoașteți? insistă Tic.

– Care mai trage? Încercați-vă norocul! Vase, crătiți, lighene, servicii de masă... L-am văzut și eu la bălci. Nu-l cunosc. Nu știu ce-i cu el. Poate știi dumneata, că nimeni dintre noi n-a reușit să afle ce e cu el... Servicii de masă! Crătiți cu smalt! Vase originale... Stă câte un minut-două în fața mea, se uită nu știu unde... Încercați-vă norocul! Care mai trage?... Că nu i se pot vedea ochii prin ochelarii aceia groși... Pe urmă pleacă... Nimeni nu pierde! Toată lumea câștigă! Încercați-vă norocul! Care mai trage? Pofțiți! Pofțiți!

Dan se strâmba fără încetare la Tic. Dar ciufuliciul nu-i dădea nicio atenție. Îl interesa mult mai mult convorbirea cu borșosul decât orice altceva. Nemairezistând, Dan îl trase cu toată puterea de mână. Tic își pierdu echilibrul. Abia în ultima clipă evită să se ciocnească de o persoană care stătea la un metru în spatele lui. Se și gândi să-l înghiontească pe Dan în același loc dureros; din fericire însă pentru acesta din urmă, ciufuliciul își ridică privirile și descoperi în persoana pe care era s-o lovească... pe schelet. Picioarele i se înmuiară; și doar e binecunoscut faptul că Tic nu-și pierde firea cu una, cu două. Ochii scheletului îl priveau. Oare ce exprimau scânteile acelea adânci? Și mai simți strecurându-i-se prin păr și înțepându-l o sută de mii de ace. Totul dură poate o secundă. Tic își reveni, iar senzația de atingere îl părăsi. Se strânse lângă Dan. Avea un zâmbet forțat pe față.

– Ce ți-a făcut? îl întreabă Dan la ureche. Am crezut că vrea să te strângă de gât...

– Nu știu, răspunse Tic. N-am simțit nimic.

Ciufuliciul nu mințea. Nu-și putea imagina că bețele pe care le simțise o fracțiune de secundă în părul lui fuseseră degetele scheletului.

– Probabil că a vrut să te tragă de urechi... și apoi s-a răzgândit, încercă Dan să-l liniștească.

Tic își aminti cine provocase posibila ciocnire, își aminti și gândul lui de atunci. Brațul se destinse parcă fără voia lui. Dan observase însă mișcarea și o pară. Se alese cu o lovitură ușoară, de toate zilele.

Nimic deosebit nu se mai întâmplase la roata norocului în tot

acest timp. Își mai încercaseră câțiva oameni șansa și se aleseseră cu lulele sau cu statuete cât degetul.

Și deodată, scheletul puse mâna pe șipca de lemn. Borțosul îl întâmpină fără nicio jenă:

– Toată lumea câștigă! Nimeni nu pierde!... Plata, vă rog. Mai întâi plata!

Fostul maior scoase din buzunar o bancnotă jerpelită de douăzeci și cinci de lei. I-o întinse proprietarului, și fața acestuia se luminează imediat:

– Pofțiți! Pofțiți! Încercați-vă norocul!

– Mi-e milă de el, îi șopti Dan lui Tic la ureche. De un sfert de oră se uită și așteaptă. Oare ce crede? O să-și piardă banii, ca tine. Ai să vezi!

– Mai bine aici decât să-i azvârle pe băutură, îi răspunse Tic. Eu mai degrabă mă întreb de unde are bani? Oare nu...

Nu mai apucă să-și termine cuvintele. Zărise pe cineva în mulțime. Atletul se apropia de cercul de spectatori de la roata norocului. Tic îl părăsi pe Dan fără explicații și porni în întâmpinarea cunoștinței sale. Atletul îi întinse mâna:

– Cred că astăzi n-ai mai jucat...

– De unsprezece ori la rând, îi mărturisi Tic. Numai lulele și iepurași. Dar tot îl iau până la urmă!

– De unsprezece ori la rând?! se miră atletul. Îți mai amintești ce ți-am spus? De ce nu mă ascuți?

Fără să se uite la fața atletului, cireșarul simțea după tonul cu care i se vorbea că are de-a face cu un om înfuriat. Chiar se simți prins de umăr și zgâlțâit. Abia atunci îndrăzni să se uite la atlet. Parcă-i mai trecuse mânia, dar priviri de dojană tot mai avea în ochi și capul i se clătina amenințător. Cel puțin aceasta era impresia lui Tic.

Omul cu pălărie de paie strigă și mai tare:

– Încercați-vă norocul! Vine, vine norocul! Care mai trage? Toate numerele câștigă!

Scheletul pusese mâna pe șipcă. Borțosul îi făcu însă un semn de așteptare. Trăsese de patru ori până atunci și câștigase două lulele și doi iepuri.

– Încercați-vă norocul! Vine, vine norocul! Care mai trage? Niciun număr nu pierde! Discobolul lui Fradaburidi! Vine, vine norocul!

– Fir-ar să fie! Înjură atletul. Ăștia ar trebui bătuți! Da, da! Sigur că da!

Vorbise printre dinți, dar Tic îl auzi foarte bine. Și ciufuliciului îi părea rău de schelet. Ajunsese la a cincea tragere.

– Pofțiți! Pofțiți! îi spunea proprietarul.

Fostul maior împinse cu o nepăsare totală. Nici nu urmări mersul corzii de oțel. Parcă nici vocea borțosului nu-l trezi din apatia și indiferența lui:

– A luat-o! Uite cum a luat-o! Toate numerele câștigă!

Agita în aer, deasupra capului, o oală uriașă, probabil aceea despre care se spunea că poate adăposti aproape o mie de sarmale. Scheletul parcă nu înțelegea despre ce e vorba. Ridică din umeri. N-avea ce face cu oala. Uimit, borțosul nu știa cum să reacționeze. Se uita spre spectatori, cerând parcă din partea lor o mână de ajutor. Sau avea el un plan? gândi Tic. Poate vrea să știe dacă au văzut și alții când scheletul a câștigat oala? Dacă alții n-au observat, atunci... Cât de ușor putea să-l ducă pe omul acela atât de nepăsător! Dar nu! hotări Tic. Nu-l va lăsa. Șase martori erau acolo...

Omul cu pălărie de paie întrebă cu un zâmbet nătâng:

– Dacă doriți, v-o cumpărăm imediat. La prețul de cost.

Celălalt acceptă, plecându-și capul. Cât i s-a plătit pe oală maiorului, nimeni nu poate ști. Scheletul și-a pus banii în buzunar și tot fără să scoată nicio vorbă, a plecat de la roata norocului. Nici nu mai putea sta acolo. Oamenii dădeau buzna. Trăgeau, trăgeau, și țacănea coarda de oțel, și se uitau uluiți la lulelele și la iepurașii pe care borțosul, radios, li-i oferea. Chiar și Tic simți imboldul să mai tragă o dată. Dar mâna care-l prinse de umăr era prea puternică.

– Ți-am spus ce se întâmplă aici! auzi vorbele șoptite ale atletului, și șoaptele sunau ca o dojană familiară. Lasă-i pe nătângi să-și piardă banii... N-ai simțit că e o șmecherie?

– Orice-ar fi! Discobolul tot îl voi lua!

Se uita la discobol. Oare a câta oară de când era la roata norocului? Oare a câta oară în acea seară? Și iarăși observă asemănarea dintre acel discobol și statuetele pe care le admirase câteva minute la muzeu. Avea ceva din grația acelor statuetă, deși părea mai nou, mai strălucitor. Asociația aceasta îi aduse în minte evenimentele la care participase și la care participa. Îi făcu semn atletului să se retragă într-un loc mai izolat. Figura lui era probabil atât de serioasă, că Terențiu îl ascultă. Se opriă amândoi în locul indicat de Tic, în apropiere de trunchiul uriaș al lanțurilor.

– V-am văzut la muzeu aseară, îi spuse Tic în șoptă.

Terențiu nu înțelegea ce urmărește ciufuliciul cu această destăinuire. Nu se încadra în atmosfera conspirativă pe care o sugera și o cerea tonul lui Tic.

– Ați văzut și dumneavoastră tanagralele, nu-i așa?

Atletul tot nu înțelegea despre ce este vorba:

– Ce tanagrale? Unde? Când?

– Eu am crezut că ați văzut și vitrina, spuse Tic cam bosumflat.

– Da. Am văzut-o. Nici nu mi s-a părut altceva mai interesant în muzeu.

Auzind aceasta, Tic nu se mai stăpâni:

– Vreau să vă spun un secret... Dar vă rog foarte mult să-l păstrați... Pe cuvânt de onoare... Statuetele au dispărut... S-au furat... Știm sigur asta și suntem singurii care o știm. Eu și prietenii mei.

Terențiu îl privi la început cu uimire, apoi cu neîncredere. Făcu chiar și o mișcare de plictiseală cu mâna:

– Te laudai că ești deștept. Eu credeam că ești... Ia spune! Pentru asta m-ai chemat aici?

Fața cireșarului exprima o durere atât de evidentă, încât atletul își domoli vocea. Tic profită de răgaz:

– Nu știe nimeni că s-au furat, pentru că muzeul e închis, cheile sunt la director, iar directorul e plecat la București. Noi avem niște bănuieli și până la urmă tot vom descoperi hoțul! Am mai făcut fapte din acestea... Noi vrem ca, în ziua când se întoarce directorul, să-i spunem cine este hoțul. Pe urmă... treaba lui!

Era ceva în tonul lui Tic care lovea în neîncrederea și nepăsarea

atletului.

– Să nu faceți zgomot de pomană. E cam primejdios!

– Știm, răspunse Tic, și de aceea n-am spus nimic nimănui... până acum...

Apropoul aduse un zâmbet fugar pe fata atletului:

– Îți mulțumesc pentru încredere. Din păcate, sunt plin de treburi până peste cap. Trebuie să fiu când într-un loc, când în altul, nici n-am timp să mă odihnesc. Dorm câte două-trei ore pe noapte. Toate acestea le discutăm între noi, bineînțeles... pentru că-mi ești foarte simpatic. Dacă vei avea nevoie de ajutorul meu... îți stau la dispoziție... Deși eu, din anumite motive, continui să cred că toată povestea e o născocire a minții voastre... Lasă, lasă! Vom vedea cine are dreptate până la urmă... Și îți mai dau un sfat. Nu un sfat. Un ordin! Nu mai azvârli banii la roata norocului! Nu-i mai arunca în vânt... Asta era... Și trebuie să plec urgent... La revedere!

Tic a vrut să dea câteva explicații, să-și manifeste opoziția față de unele vorbe ale atletului, dar acesta plecă. Numai când ajunsese în dreptul roții norocului se opri pentru o clipă, se încruntă și făcu din cap un semn inutil de amenințare. Apoi Tic îl pierdu în mulțimea care se îmbulzea.

Omul cu pălăria de paie se agita în mijlocul unor grupuri (erau și cireșarii) care ezitau să-și încerce norocul. Ca și cum ar fi simțit starea lor, începu să-și înșiruie repertoriul:

– Încercați-vă norocul! Vine, vine norocul! Care mai trage? Vase, servicii, lighene, statui! Discobolul lui Fradaburidi. Încercați-vă norocul! Vine, vine norocul!

Atrasă de înflăcărarea cu care vorbea borșosul, o gospodină căută în sacoșă și scoase suma cerută. Dar mai iute decât ea fu un tinerel. Puse mâna pe șipcă, privi într-o anumită direcție și împinse încet. Coarda de oțel nu străbătu nici jumătate de roată. Ca atras de un magnet, Tic își făcu drum prin mulțimea de gură-cască. Răzbătu greu. Vocea borșosului îi sfârteca urechile:

– A luat-o! Uite, lume, cum a luat-o! Încercați-vă norocul! Nimeni nu pierde! Toate numerele câștigă. A luat-o! Uite cum a luat-o!

Și lumea se înghesuia... ca la bălci. Și Ticușor își zdrelea trupul încercând să treacă precum un sfredel prin zidul nemilos. Când ajunsese, în sfârșit, la loc liber, abia apucă să mai vadă silueta unui băiețandru suptă de mulțimea care se îmbulzea. Abia ieșise din cerc și acum se zbătea ca un disperat să-l străpungă!

Cât se chinui ciufuliciul până învinse presiunea mulțimii! I se părea un veac, deși trecuseră doar câteva secunde. Când ajunsese însă, nu mai zări nici urmă de băiețandru. Și băiețandru nici măcar nu mai purta șapca aceea cu cozoroc de țiplă, care-i servise altădată ca punct de reper. Îi venea să-și dea cu pumnii în cap. Numai două secunde să fi câștigat, atâta, și era acum pe urmele norocosului jucător.

Stătea abătut, cu umerii rezemați de peretele unei gherete la care se vânduse până nu demult înghețată. Îl auzea pe omul cu pălărie de paie răcnind ca un apucat, auzea țacănitul de mitralieră al corzii de oțel când lovea cuiele, auzea exclamații de surpriză și de nemulțumire, auzea comentarii despre băiatul care câștigase „în fața mea a câștigat, domnule, un cogeamite serviciul de ceai”, auzea toate acestea, dar nimic nu-l mai interesa. Se simțea obosit, parcă i se amărâse gura. Când o să mai pună mâna pe cozoroc? Poate că pierduse ultima șansă, ultima, ultima... Simți că se apropie cineva de el și tresări speriat. Era Dan, și el cu o mutră pleoștită, cu umerii scăpați în jos, cu mâinile atârănându-i ca niște mâneci goale.

– L-am scăpat, Ticușorule... Nu știu ce s-a întâmplat cu el. Parc-a intrat în pământ.

– Ai fost după cozoroc? se trezi ciufuliciul. Cum de l-ai pierdut? ... Te-a oprit cineva?

– A cotit pe o uliță. Eram la vreo zece metri în urma lui. Am fugit, dar când am ajuns după cot, n-am mai văzut pe nimeni, adică nu l-am mai văzut pe el. Erau niște oameni acolo, cu petromaxuri în mâini... Știi? Chiar în spatele barăcilor... Nu prea am avut curajul... Aveau niște figuri cam dubioase. Dacă l-aș fi văzut pe el, cred că m-aș fi aventurat.

– Cam prin ce loc a dispărut? întrebă Tic.

Dan arată cu mâna într-o direcție, spre un stâlp de încercare a

puterii, dar lui Tic locul acela nu-i spusese nimic. Când cozorocul scăpase de sub supravegherea lui, apucase într-o direcție diametral opusă.

– Ai aflat ceva de la atlet? îl întrebă Dan.

– Mai degrabă a aflat el de la mine... dar să nu le spui celorlalți. Habar n-are despre tanagrale. Aș putea să jur că nu e implicat în afacerea asta. Se uita la mine ca la un smintit când m-a auzit. Și sunt convins că nu crede că s-au furat... Și iar m-a obligat să nu mai joc la roata norocului...

Dan citi pe fața lui Tic o schimbare profundă și întoarse capul, spre a se uita acolo unde se uita și prietenul său. Nu-i fu greu să zărească în mulțime statura uriașă și capul chel, fără niciun fir de păr, al paznicului de la intrarea muzeului.

– Ilie! spusese Tic. Parcă și-au dat toți întâlnire aici... Dar pe ăsta nu-l mai scap, în copoi de m-aș transforma...

N-a fost nevoie să se transforme în copoi, ci într-un pitic hazos, cu barbă lungă până la brâu și cu mustați până la urechi. Și cu un fes pe cap. Acesta a fost deghizamentul pe care și l-a putut întocmi la repezeală ciufuliciul, pentru a se învărti fără riscuri în preajma lui Ilie, și pentru a fi în nota travestiurilor care se efectuau în seara aceea la bălci. Fața artificială, masca lui Tic, era veselă și nepăsătoare. În dosul măștii însă era zugrăvită, și nu mâna unui pictor oarecare, o expresie reală de teamă și de uimire. Pentru că Ilie, îndepărtând cu simpla mișcare a coatelor cete de câte patru-cinci oameni, își făcea loc spre roata norocului. Tic nu ezită mai mult de două secunde, înainte de a porni pe urmele uriașului. Și obstacolul uman se refăcu parcă și mai strâns, și mai greu de învins! Ei! dar acum cireșarul avea experiență. Se avântă iarăși ca un sfredel și când ajunsese pe la mijlocul barierei, abia atunci își dădu seama că din masca de carton care-i înveselea, dar mai ales care-i ascundea fața, rămăseseră doar câteva resturi jalnice. Nici fesul nu-l mai avea pe cap. Îl pierduse în timp ce străbătea zăgazul uman, sau mai bine zis inuman. Totuși, nu-și scoase masca de pe față în momentul când reuși să răsuflă. Și-o potrivea numai, pentru a înregistra mai limpede, pentru a fotografia scena care se petrecea la câțiva pași de el.

Ilie și omul cu pălărie de paie se băteau pe umeri ca niște prieteni vechi, de când lumea. Și tot atunci ghici Tic forța care ascundea sub înfățișarea ridicolă a borțosului. Și, ca din senin, răsăriră în preajma celor doi câteva persoane care nu-i erau deloc necunoscute lui Tic: Ioana, Dan și Ionel. Lucia și Maria priveau scena din alt unghi, mai puțin convenabil.

Ciufuliciul se văzu nevoit să renunțe la semne și să folosească, în locul lor, ghionturile, pentru a-i determina pe cei trei curioși să-și caute alte locuri în jurul roții. Abia când se convinse că totul e în ordine, acceptă să i se lungească urechile (doar i le ascundea masca), pentru a surprinde o convorbire care-l atrăgea mai mult decât orice dialog cu care se fălea antichitatea. S-o ascultăm și noi.

– Bine, mă Hultane, de ce nu mi-ai dat veste mai devreme?

– Încercați-vă norocul! Care mai trage? Știam eu c-o să vii... Obiecte pentru gospodărie. Nimeni nu pierde! Ai reușit bine? Vase, lighene, crătiți, servicii!

– Cam... Da' tu mai știi când te-am învărtit cinci minute pe umeri? Te-ai prăvălit ca un doivleac. Așteptam să-ți curgă semințele...

– Semințe, vase, castroane, statui!... Las' că și eu te-am pus o dată. Iceai ca un bivoli... Care mai trage? Încercați-vă norocul!... Și zi-i! A ieșit bine până la urmă? Care mai trage? Pofțiți! Pofțiți!

– Cam... Dar ăi mai crunt a fost Neamțu, mă! Oho! Cât m-a chinuit! Îmi intrau picioarele în pământ, așa greu era...

– Care mai trage? Nu mai vor, mă! Toți se codesc... Încercați-vă norocul!

– Dă-le și tu o momeală...

– N-am semnal... Niciun număr nu pierde!... Și dacă n-am semnal, poa' să treacă o zi și... Toate numerele câștigă! Care mai trage?... Tu te-ai aranjat de tot? Pofțiți!

– Cam... Mă, eu aș vrea să-ți spun o vorbă, da' nu aici, în gloata asta, cu toți în urechile noastre și cu urechile tuturor la noi... Aș vrea să boscorodim pe îndelete...

– Facem, mă Ilie... Faceți jocurile! Care mai trage?... Și când vrei tu să fie asta? Oale, vase, lighene!

– Păi, acu' cât mai devreme, aș zice mâine noapte, că pe urmă...

Cine știe?

– Statuia lui Fradaburidi! Te ține rău în hamuri, măi Ilie... De la ultima olimpiadă... care mai trage?

– Decât cu pungășiile ăstea mărunte pe care le faci tu... cine-i ăsta Fradaburidi? Te-ai bătut vreodată cu el?

– Parcă eu știu! Fradaburidi! Marele discobou!

– Discobol, mă! Te-aude cine știe cine...

– Discobolul! Cine vrea să-l ia? Nimeni nu pierde! Încercați-vă norocul! Oale, crățiți, vase, căldări! Care mai trage!...

– Vas'că mâine noapte vii... adică vin eu... Mergem la o crăsmă... fac eu cinste, că tu ești pârlit. Vreau să te fac om, mă! Numai să ai curaj!

– Trageți! Trageți! Încercați-vă norocul! Dacă-i vorba de bani buni, cum să nu vin?... Servicii! Pentru gospodine!... Că doar mă știu...

– Nu vezi, mă, că nu trage nimeni? Dă-le o momeală!

– Care mai trage? Ți-am spus că n-am semnalul... N-am voie. Vrei s-o pățesc? Care mai trage? Încercați-vă norocul!

– Mă Hultane, eu plec. Mâine seară. Pe la unș'p'ce, e bine?

– Pentru gospodine! S-a făcut... Pofțiți! Pofțiți! La unș'p'ce, Ilie... Vaze, oale, crățiți, căldări!

Cele două matahale se despărțiră, strângându-și mâinile cu putere. Își scoase și Tic jalnica mască de pe față. Și câteva minute mai târziu, cireșarii erau în afara cercului, dar nu prea departe, pentru a asculta raportul șoptit al ciufuliciului. Acolo îi descoperi atletul. Îl amenință pe Tic, clătinând din cap, și-i trecu prin fața ochilor ceasul de mână. Era o oră foarte târzie. Atletul nu se mai opri la roata norocului. Porni în altă direcție. Tic îl urmări însă cu privirea și-l văzu oprindu-se lângă călușei, unde îl așteptau trei bărbați. Rămase cu ei.

Hultanul striga de-i ieșeau ochii din cap:

– Încercați-vă norocul! Vine, vine norocul! Care mai trage? Pofțiți! Pofțiți! Vine, vine norocul! Care mai trage?

Și după o pauză iar se auzi vocea lui, răcnind:

– A luat-o! Uite cum aluat-o!

Un cetățean primea din mâinile lui o căldare:

- Păcat că n-am fost acolo! se tângui Tic. Aș fi prins și eu semnalul... Dar tot voi pune mâna pe discobol!

Era târziu. Bâlciul încă nu obosise. Larma și luminile lui și mai ales fanfarele lui dezlănțuite îi cântau puterea. Dar cireșarii trebuiau să se întoarcă acasă. Porniră din nou în lanț, lăsându-se conduși, ca și la sosire, de cel mai tânăr dintre ei. El nu mergea însă pe o linie dreaptă, ci în zig-zag. Dar nu pentru a ocoli aglomerațiile umane, ci pentru a descoperi noutăți. Trecură și pe lângă călușei. Atletul era tot acolo. Din cei trei bărbați, unul singur rămăsese cu el. Discutau, ascunși de umbra pe care o proiecta cilindrul central al călușeilor. Tic îi făcu semn cu mâna. Atletul îi răspunse fluturându-și o clipă palma deschisă.

2

Ioana și Maria adormiră în clipa când puseră capul pe pernă. Lucia le mai lăsă un timp până se convinse că somnul le învăluise definitiv, ca o cortină groasă de catifea, și abia atunci se sculă din patul ei, luă de undeva o servietă mică de piele, scoase din ea un caiet și cu el în mână se duse la o măsuță mică de lângă fereastră, pe care suferea, stinsă, o lampă de citit. Multă, multă vreme rămase nemișcată la masa aceea, cu capul sprijinit în coate. Își aduna și-și disciplina gândurile. Auzea parcă în depărtare respirația regulată a prietenelor ei, și o ușoară invidie o cuprinsese. Dar nu, nu se putea lăsa cucerită de orice gând. Avea nevoie de limpezime și parcă de aceea stătea în întuneric, ca să simtă fizic lumina, s-o absoarbă, să se lase pătrunsă de ea până în cele mai adânci cute ale ființei.

Simțea nelămurit că-i lipsește ceva. Întâmplările prin care trecuse și cele care i se povestiseră nu voiau să se împletească pe un fir logic. Se lăbărțau izolat, refuzau unitatea. Oare era ea obosită, sau se întâlnea în acea tăcere neverosimilă cu un adevăr crud? Ce anume element esențial, care ar fi realizat unitatea faptelor, lipsea în construcția logică pe care o întrevedea? Lipsea oare un amănunt esențial, sau era vulnerabilă premisa?

După ce mai controlează o dată, deși inutil, somnul prietenelor ei, Lucia aprinde lampa. Lumina ei era discretă, nu putea să stingherească pe nimeni. Și, pe caietul de care nu se despărțea niciodată, începu să recapituleze șirul întâmplărilor și să tragă primele concluzii cu privire la personajele implicate în enigma obsedantă. Iată cum sintetiză ea întâmplările și personajele pe foile caietului fidel.

Fapte:

1. La ora nouă fără un sfert, Tic și împreună cu el alte cinci persoane au văzut statuetele în vitrină.

2. La ora nouă fără trei minute, Dan, Ioana, Maria și bunica au văzut vitrina goală. Rămăsese numai eticheta.

3. La ora nouă fără opt sau șapte minute, directorul iese din muzeu, fără să ducă nimic cu dânsul și fără să dea alarma.

Întrebare: Există o ascunzătoare secretă în muzeu? Logica, tradiția și unele cercetări verbale dau un răspuns negativ.

Observație în sprijinul răspunsului: Muzeul reparându-se în exterior, e absurd să se depoziteze tocmai obiectele cel mai bine apărute.

Concluzia firească: Tanagralele au fost furate.

Observație esențială: Deoarece la ora nouă fără un sfert tanagralele au fost văzute în vitrină, iar la ora nouă fără trei minute n-au mai fost văzute, autorul furtului nu poate fi decât unul dintre vizitatorii care se aflau în acea perioadă înăuntru. (E vorba de autorul activ, nu de autorul moral.)

A doua observație esențială: Se exclude ca făptași posibili următoarele persoane: Maria, Ioana, bunica, Dan.

A treia observație esențială: Nu poate fi exclus paznicul de la intrare.

Suspecți:

1. Scheletul. Argumente: Era în muzeu în perioada B. Vizita pentru prima oară muzeul. E într-un hal de degradare care-l poate transforma foarte lesne în răufăcător. (Poate c-a jefuit și până acum. Deci sunt necesare informații suplimentare.) Posedă inteligența necesară pentru a profita de o situație favorabilă. Nu se exclude ideea că a venit la muzeu mânat de gânduri urâte. Are

relații dubioase. Poate fi folosit foarte ușor ca instrument. Să fie văzut în special în această postură.

Întrebare: Dacă se află în stare de luciditate? (Ceea ce începe să se confirme.) Răspuns posibil: Datele de mai sus nu se anulează. Mai mult: e mai plauzibil în postura de făptaș direct.

Argumente contra: Nu a putut să premediteze furtul și cum e greu de închipuit că furtul a fost spontan, acuzațiile împotriva lui se anulează în foarte mare măsură.

Întrebare esențială: Ce-a căutat la muzeu exact în ziua dispariției tanagralelor?

Sarcina de bază: Înainte de orice, să se găsească un răspuns la această întrebare.

2. Omul cu cicatrice. Argumente: Era la muzeu în perioada B. A vizitat șapte zile la rând muzeul, fiind deci personajul care cunoștea cel mai bine situația, obiceiurile, aranjamentul. Date ideale pentru premeditarea furtului. Într-un anumit moment al perioadei B, nu a fost văzut în grup. Unde era? În alt moment al perioadei B a fost văzut împreună cu artista. Prin toată atitudinea lui e foarte suspect.

Argumente contra: A fost urmărit în permanență de un alt personaj: artista. Foarte greu de închipuit că a izbutit să scape de sub supravegherea ei exact în perioada care îi era necesară pentru comiterea furtului.

Întrebare: Se poate vorbi de o complicitate între el și artistă?

Sarcini: Să se afle identitatea lui.

Să se afle de ce s-a dus șapte zile la rând la muzeu. Să se afle adevăratele relații dintre el și artistă.

3. Cucoana cu joben: Argumente. Era în muzeu în perioada B. A mai fost de câteva ori la muzeu, deci putea să premediteze furtul. Purta cu ea (pălăria) mijlocul de a scoate statuetele din muzeu, fără să atragă atenția. Are predilecție pentru obiecte de artă. Nu e exclusă ideea complicității. Are mâini iscusite, rezezi (pianistă).

Argumente contra: A fost văzută într-un moment al perioadei B, într-un grup. În parte îi oferă și artista un alibi. E o persoană distinsă, cultă, cu poziție în societate.

4. Omul în gri: Argumente: Era în muzeu în perioada B. A mai

fost și cu o zi înainte. Condiții de premeditare a furtului. Purta un pardesiu gri și deci avea unde să ascundă tanagralele. Personaj enigmatic, necunoscut, se interesează de obiectele de artă.

Întrebare: A vorbit sau nu directorul cu el? De ce s-a dus directorul spre el? Sau pur și simplu s-a dus spre vitrină și el fiind în partea aceea i s-a părut paznicului că se duce spre el... Ce-a căutat în muzeu cu o zi înainte?

Sarcini de bază: Să se afle identitatea lui. Să se răspundă la întrebările de mai sus. Să se afle ce motive îl fac să viziteze zilnic bălciul.

5. Artista. Argumente: A fost în muzeu în perioada B. A vizitat muzeul trei zile consecutiv (ultima fiind cea în care s-au furat tanagralele). Condiții de premeditare a furtului. Condiții psihologice (a jucat într-o piesă rolul unei hoațe) și poate și condițiile fizice: dexteritate, curaj, tupeu. Are obiceiul să denatureze adevărul (aproape o regulă).

Întrebare: Cine i-a făcut cheia? Ce-a căutat în muzeu trei zile la rând?

Argumente contra: Are un solid alibi pentru o parte din perioada B (poate chiar pentru întreaga perioadă, oferit de cucoana cu joben și de paznic).

Sarcini importante: Să se răspundă la întrebările de mai sus. Să se afle adevăratele ei relații cu omul cu cicatrice. Să se ia în considerare și posibilitatea complicității. (Mai cu seamă între ea și omul cu cicatrice. Fără să se excludă și altele.)

6. Paznicul de la intrare. Argumente: Cunoaște cel mai bine muzeul. Condiții ideale de premeditare. Condiții ideale de a descuria vitrina și a dosi tanagralele. Avea marele atu ca, surprins asupra faptului, să nu poată fi învinuit de furt. Deci nu întâmpina niciun risc. Ideea furtului e extrem de ingenioasă, dar nu izvorăște atât din inteligență, cât din observație. Relații dubioase. Vrea să-l atragă într-o combinație (?) pe un fost prieten care lucrează în bălci (Hultanul). A lucrat și el în trecut la bălci.

Sarcini: Să se afle ce combinație pune la cale. Să se afle cu precizie dacă a trecut sau nu de centrul potcoavei, când a anunțat închiderea muzeului.

Aici se opreau însemnările Luciei. Creionul încă nu-i scăpase din mână. Capul însă i se odihnea pe masă, furat de somn.

3

Undeva se frământau zorii. În camera băieților era liniște. Scăpați de atacurile cocoșului, adormiseră și ei repede. Un somn profund, liniștit. Doar spre zori, Ionel începu să se frământe în pat. Se chinuia să alunge o vedenie în somn și nu reușea. Vedenia îl îngrozea atât de rău, încât făcu un efort suprem și se trezi, pentru a o alunga definitiv. Îi văzu pe Tic și pe Dan dormind liniștiți în paturile lor. Auzea cum se zbate cocoșul în nuc. Probabil voia să cânte, dar inelul de izolier-band îl împiedica. (Tic îi povestise, înainte de a adormi, cum transformase criminalul cu pinteni într-o oarecare pasăre inofensivă.)

Ionel se plimbă prin cameră încet, tăcut, cu pași de somnambul. Știa că nu va mai putea să adoarmă. Și plimbarea inutilă îl irita. Deodată își aduse aminte de sarcinile care i se încredințaseră. Un gând obsedant începu să-i dea târcoale. Întâi ca o întrebare inofensivă: oare ce face la ora asta scheletul? Stă singur în camera lui pustie? Sau poate s-a sculat? Îl văzu executând asalturi cu spada. Mânua arma cu o iscusință diabolică. Și sărea în lături, când presimțea un atac, ca un adolescent... Ionel nu mai putea suporta imaginea îndepărtată care se voala. Voia să fie în camera scheletului nu cu gândurile, cu imaginația, ci cu ființa lui trează, vie.

Se îmbracă la iuțeală. Deși era frig afară, frigul aurorei, își puse doar o cămașă subțire pe el și se mulțumi cu niște pantaloni scurți, despre care nici nu știa că-i are în valiză. De teamă că orice ezitare îi va moleși gândul, sări imediat pe geam, se agăță de una din crengile nucului, așa cum făcuseră Tic și Dan în prima seară când plecaseră la bălci, și apoi coborî cu grijă. Numai cocoșul îl privi speriat, și i se păru că pliscul cocoșului se umflase ca o minge. Când simți pământul sub picioare, răsuflă ușurat. Nimic nu-l mai putea împiedica. Nici nu ieși pe poartă. Sări gardul cu

ușurința unei pisici. Și porni în goană pe străzile cunoscute, care-l duceau spre locuința maiorului. Fugea ca un bezmetic. Își simțea spatele ud, sudoarea îi curgea șiroaie pe față, dar nu se oprea. Nici când o siluetă înaltă, nedefinită în culoarea zorilor, încercă să-i bareze drumul și să-l prindă cu mâna, nu se opri. O ocoli ca o sfârlează și-și mări iuțea. Nu-și închipuise niciodată că are o asemenea rezistență. În fuga lui nebună, trecu de locuința scheletului, fără să-și dea seama. Deși simțea că se întâmplă ceva straniu cu el. Oare îl forța cineva, necunoscut, să nu se oprească, să nu intre acolo, pentru a-l feri de o cumplită primejdie? Degete de gheață îi frecau spinarea. Fugea, fugea orbește spre capătul străzii. Și deodată, ceva ca un braț de fier îl opri. Atât de brusc, de parcă l-ar fi curmat o mișcare străină. Știa ce-l oprise. Gândul său obsedant de a-l vizita pe maior la ora aceea. Se împotriva mișcării care voia să-l salveze. Ud leoarcă de transpirație, cu picioarele tremurânde, cu răsuflarea sugrumată, cu inima rupându-i pieptul, făcu cale-ntoarsă. Mergea încet, încet, de astă dată, pentru a întârzia primejdia. Se apropia de poarta pe care o cunoștea atât de bine. Era în fața ei.

Un pas, doi pași, trei pași, și ar fi fost salvat. Va trece oare de poarta care se deschidea încet, trasă de o mână nevăzută? N-avu puterea să facă pasul. Un singur pas. Se întoarse încet din călcăie și intră pe poartă. Prundișul aleii îi tortura tălpile rănite de alergătură. Ce idee stupidă! De ce alergase? Ca să-și irosească forțele, să nu mai aibă nicio putere tocmai în momentul când i se cerea luciditate, hotărâre, rezistență de fier? Fața îi era aprinsă, iar picurii de sudoare reci ca gheața. Căută o batistă în buzunar, dar nu găsi. Se șterse cu mâna, dar și mâna îi era udă. Ușa casei era deschisă. Știa că rămânând acolo, în fața ușii, ar mai fi existat o posibilitate de salvare. Poate c-ar fi ieșit fratele maiorului, l-ar fi văzut și... Dar nu rezistă. Parcă-l împingea cineva de la spate.

Urcă treptele, căutând cu tălpile rănite smocurile de mușchi, care răsăriseră printre crăpături. Și pătrunse în casă. Trecu printr-un vestibul strâmt. Se mai vedeau găurile în care fuseseră înfipite odinioară cuiere grele, de coarne de cerb. Acum numai era nimic în vestibul. Și oglinda veche se demontase din perete. Tencuiala și

varul cenușiu ningeau un praf des, mirositor, care îneca.

Scheletul îl văzu imediat ce trecu pragul holului. Într-o mână ținea o statueta de tanagra. Cealaltă și-o ascundea la spate. Era mai hidos decât la bălci. Era așa de galben, că toată lumina din încăperea iradia din craniul lui. Lui Ionel i se muieră picioarele:

– Vă rog să mă iertați, se bâlbâi el. Cred că am greșit adresa. Am întâlnire cu o... cu o... Fratele dumneavoastră mă cunoaște. Mi s-a dat o adresă greșită.

Nici buzele nu i se mișcau când vorbea. Și cuvintele lui erau rostite într-o limbă pe care Ionel nu o înțelegea. Nu înțelegea niciun cuvânt, dar erau atât de limpezi, că le citea. Da! Citea vorbele scheletului. Nu-i mai auzea glasul, deși știa că răsună, că umple de sonoritate toată încăperea. Ionel citea și, ca prin vis, reuși să traducă totul.

– Să nu-ți fie frică. Iubesc copiii. Îmi place să-i alint. Îmi place să le spun povești... Trebuia să fiu bunic... Știi câți ani am? Șaptezeci de ani...

Scheletul vorbea, dar Ionel nu-i mai citea cuvintele. Vedeau un singur lucru în încăperea aceea. Nici pe maior nu-l mai vedea. Numai sabia pe care o ascundea la spate, o sabie lungă, ascuțită, strălucind ca diamantul. De ce-o ținea la spate? De ce-o ascundea? Și de ce ochii lui pluteau parcă fără cap prin cameră?

– Nu mișca! îi ordonă maiorul. Stai drept! Și ascultă ce-ți comand eu! Întoarce-te jumătate spre stânga. Să nu-ți dezlipești privirile de privirile mele! Și acum pregătește-te! Vei merge înapoi. Cu spatele. Nu știi încotro mergi. Când ai intrat în casă, nu ai socotit direcția. Nu vei știi nicio clipă unde mergi. De ce-ai venit aici? Cine te-a trimis? Nu trebuie să-mi răspunzi. Vei merge cu spatele și cu ochii în ochii mei! Nu aveai voie să pătrunzi în casa asta! Vei merge înapoi! Și nu vei ști unde mergi. Privește-mă în ochi! Și acum vei începe să mergi. Cu spatele. Fără să știi unde. Acum! Primul pas! Fă primul pas! Am spus! Primul pas! Am spus! Primul pas!

Ionel rămase cu piciorul suspendat în aer. Nu îndrăznea să-l lase în jos. Nu știa dacă talpa lui va întâlni pământ sau altceva. Și privirea lui era sorbită de văgăunile întunecate în care licăreau

două scânteii firave, îndepărtate – ochii scheletului. Simțea cum i se fură privirea, cum i se soarbe, cum nu mai vede cu ochii lui. Ce-a căutat în casa asta blestemată? A vrut să arate celorlalți că e curajos și că are personalitate? Și de ce-a fugit? Fuga i-a ucis luciditatea, curajul, prudența. Numai fuga. Și sudoarea care-i îngheța spatele și fața! Parcă-i curgea și părul odată cu șiroaie de sudoare. Nu mai vedea. Ochii lui nu mai aveau puterea să vadă. Îi închise, pentru a simți cu genele rotirea globilor. Dar vocea maiorului îi opri mișcarea.

– Privește-mă în ochi! Lasă piciorul jos! Jos!

Ionel se supuse. Piciorul lui întâlnește ceva dur. Podeaua? Era mai sus decât nivelul la care se afla celălalt picior.

– Privește-mă în ochi! Lasă-ți toată greutatea corpului pe picior! Nu știi unde mergi! Nu știi unde calci! Privește-mă în ochi! Lasă-ți toată greutatea corpului pe piciorul stâng!

Da! Ionel începuse mișcarea comandată, ducându-și înapoi, spre acel necunoscut care-l îngrozea, piciorul stâng. Comanda îl apăsa ca un sac cu plumb. Oare ce căutase în casa asta? Își lăsă încet greutatea corpului pe piciorul stâng. Necunoscutul acela dur, mai ridicat decât podeaua, rezistă apăsării. Piciorul drept se ridică fără voia lui de pe podea.

– Al doilea pas! ordonă maiorul. Cu dreptul. În spate. Fără să știi unde mergi. Privește-mă în ochi! Al doilea pas!

Ionel îl făcu. Nu putea să se împotrivescă. Dacă ar fi izbutit măcar să-și deschidă buzele, să spună câteva cuvinte! Coborî încet piciorul, dar mișcarea nu se mai termina. Talpa nu mai întâlnea niciun obstacol. Trecuse de nivelul podelei. Piciorul era mai jos, dar talpa nu întâlnea nicio împotrivire. Piciorul stâng i se scurta, iar dreptul i se lungea, cobora în gol, mereu în gol. Și abisul nu avea fund. Și piciorul nu întâlnea nimic, și parcă i se subția tot lungindu-i-se, simțea că i-a ajuns ca un fir de pai. Nu-l mai cobora el, cu mușchii lui, cu voința lui. Piciorul i se scurgea ca o șuviță uleioasă, care odată și odată tot se va termina.

– Și acum repede! ordonă scheletul. Vei merge cu spatele, fără să știi încotro. Repede! Pas de marș! Ascultă comanda! După mine! Încep! Stângul! Dreptul! Stângul! Dreptul! Stângul!

Ionel se supunea comenzilor. Picioarele, unul scurt, mic, parcă-i ajungea până la bărbie, altul lung, nesfârșit, moale ca o ață, executau comenzile ducându-l undeva.

– Stângul! Dreptul! Stângul! Dreptul! ordona fără contenire scheletul. Nu știi unde mergi!

Oare unde îl duceau acești pași hidoși? Spatele înghețat aștepta degete scârboase, ascuțite, fierbinți, lungi, nesfârșit de lungi. Undeva, în mersul acesta nebunesc, carnea lui vie va întâlni limbi de reptile, picioare de păianjen, răsuflări de fiare. Și pașii se supuneau comenzilor, fără nicio împotrivire.

– Stângul! Dreptul! Stângul! Dreptul! comandă maiorul. Stângul! Dreptul!

Ionel simțea în spate apropierea necunoscutului. Mergea, mergea, mergea și parcă picioarele i se întoarseră din trunchi. Pășeau înainte, nu înapoi, dar privirile lui rămâneau mai departe sorbite de văgăunile scheletului. Și necunoscutul înfiorător îl cuprinse deodată cu zeci de mii de brațe...

Când se trezi gemând, îi văzu pe Tic și Dan îngroziți.

– Ce coșmar înfiorător! se cutremură el și povesti visul.

– Lipseau câteva pagini de groază, îl liniști Dan.

Capitolul VIII

1

– Oare ce s-o fi întâmplat cu cocoșul? întrebă bunica în timpul micului dejun. Parcă s-a sălbăticit. Aleargă întruna și cântă ca un blestem. Auziți-l!

Din trei în trei secunde, cocoșul lansa câte un „cucurigu!” asurzitor și de fiecare dată folosea alt registru. Parcă se pregătea pentru un concert și-și verifica, tenace, toate posibilitățile. Când ajungea la acute, urechile mesenilor simțeau atacurile necruțătoare ale unor proiectile.

– Hușșșș! îl alungă din prag bunica. Huș, dihanie nesătulă! Ți s-a făcut dor de tigaie?

– Iertați-l... se rugă Tic, conștient de vina pe care o avea. O fi adormit azi-noapte și acuma se simte dator...

Cocoșul ghici probabil o amenințare în vorbele bătrânei, așa că-și luă tălpășița și se aciuă undeva, în fundul grădinii. Nu renunță însă la antrenamentul său. Adevărul e că fuga lui avea alt motiv, mult mai real. Îl zărise pe ciufulici ieșind din casă și o amintire nebuloasă îi înflora mintea de cocoș. Își verifică fără ezitare iuțeala picioarelor, dar ajungând la loc sigur, îl cuprinse setea de răzbunare. Își anunță găinile – prefăcându-se generos și modern – că sunt libere, și se dedică imediat preocupării sonore.

Tinerii, adunați la cartierul general, uitaseră însă de el. Ascultau raportul sintetic făcut de Lucia și se grăbeau să-l completeze cu alte fapte. Toate „noutățile” pe care ei le aduceau se integrau însă, sub o formă sau alta, în raportul prezentat.

– Astăzi trebuie neapărat să restrângem cercul suspectilor, spuse Lucia. Ori găsim...

– Eu am impresia, draga mea, o întrerupse Dan, că în fiecare zi cercul se lărgeste, nu se restrânge. Ieri l-a dilatat nea Ilie, astăzi va fi rândul lui moș Costache, mâine...

– Ce-ai cu moș Costache? îl repezi Tic. Pe moș Costache l-am văzut cu ochii mei, în toate cele cincisprezece minute, afară. Nici nu s-a mișcat de la locul lui.

– Poate că era un altul, deghizat, care juca rolul lui moș Costache. Întuneric... penumbră... puțin răgușit... Și directorul putea să se înșele, nu numai tu... Sau... Aoleu! Cum am scăpat asta din vedere? Dacă s-a pitit cineva după o statuie, a prins un moment propice, și a înșfăcat tanagralele? Și după ce s-au stins luminile și s-a închis muzeul, iar lui moș Costache i-a căzut țigara din gură din pricina moțaielii, a deschis frumușel fereastra, a sărit, a închis-o la loc, și când se va observa furtul, vina va cădea pe zidari. Ei! Acum ce mai spuneți?

– Foarte ingenios! îl ironiză Maria. Dar de ce n-a scos tanagralele din vitrină după ce s-au stins luminile, după ce s-a încuiat muzeul, după ce moș Costache a început să moțăie?

– Ca să ne dea nouă de furcă! îi răspunse Dan prompt, deși cam amărât.

– Avem niște întrebări la care trebuie să răspundem, le atrase atenția Lucia, și niște sarcini de bază care trebuie rezolvate. Dacă sunteți de acord, bineînțeles...

– Foarte bine! o aprobă Ionel. Dar eu nu mă mai duc la schelet... după coșmarul prin care am trecut. Și acum mi se pare că merg cu spatele prin niște locuri pe care nu le cunosc și mă așteaptă undeva niște tentacule cu ventuze tăioase...

Tic îi însoți cuvintele cu expresia binecunoscută:

– Brrr! Și nu te mai lăuda cu tentaculele. Ia încearcă să mergi cu spatele pe aici, prin curte, după ce te uiți jumătate de oră în direcția spre care vei porni. Să vezi cum te gândești că vei da peste o groapă sau peste o cărămidă, sau că te vei izbi de colții unui dulău ieșit din senin... Știu eu, dar tu ai uitat. Am mai făcut noi jocul ăsta odată și ai căzut cât erai de lung, numai pentru că ți-ai proptit piciorul într-o cracă...

Ionel își aminti și zâmbi. Un zâmbet de circumstanță, evident. Pentru că tot îl mai treceau flori, îi simțea mai ales în șira spinării, aceea care trebuia să înfrunte, în coșmar, necunoscutul.

– Nu vrei să mergem la schelet? îl întreabă el pe ciufulici. Parc-aș

avea mai mult curaj.

– Eu am treabă cu Dan. Nu uita că singurele personaje despre care nu știm nimic...

Maria îl opri cu un gest brusc...

– Am o propunere! strigă ea. Să nu mai plece nimeni de unul singur. Să ne împărțim în grupuri de câte doi, ca să preîntâmpinăm orice eventualitate. Mă gândesc la absurdități, dar n-are a face. De ce să nu fim pregătiți pentru orice? Poate că unul dintre noi, urmărind un personaj, ajunge într-un loc necunoscut. Ce face singur? Se duce după el. Și dacă nu mai iese?... Pe când în doi, celălalt poate să stea ascuns undeva și, dacă vede că primul nu mai iese, aleargă aici și dă alarma. Sau să presupunem că personajul urmărit se întâlnește cu cineva: cu un cunoscut sau un necunoscut. În orice caz, un tip dubios. După care să se ducă, dacă la un moment dat cei doi se despart?... Pe când, dacă nu e singur...

Propunerea Mariei fu aprobată cu entuziasm. Numai când se formară grupurile avură loc discuții. Unul dintre grupuri era alcătuit mai demult: Tic și Dan. Nimeni nu avu nicio obiecție. Ceilalți însă nu știau cum să se potrivească mai bine. Dilema fu rezolvată de opțiunea Ioanei:

– Eu aș dori să merg cu Ionel, spuse ea. Întâi la schelet sau întâi la profesoară... O să ne înțelegem noi.

– Cred și eu, bolborosi Tic. Mai ales că aveți același nume.

Ionel se cam înroși, dar își ascunse emoția prefăcându-se cucerit de ideea Ioanei. Lucia și Maria ridicară în același timp din umeri. Erau forțate să acționeze împreună.

– Două femei ca să descoasă una singură?! se miră Dan. Îi dați prea mare importanță. Să vedeți voi dacă n-o veți determina, prin admirația pe care i-o veți mărturisi, să refuze chiar rolurile principale: Julieta, Antigona, Nora, Desdemona, Galathea, Salva... Poate că pe Salva n-o va refuza...

– Asta cine mai e? întreabă Maria.

– O eroină formidabilă pentru viitoarea piesă pe care Hariton o va scrie special pentru ea. Numai așa o veți cuceri. Dar pentru asta chiar amândouă trebuie să vă duceți?

- Îl mai avem și pe paznic în sarcină, îl liniști Lucia. După convorbirea de aseară trebuie să ne ocupăm mai pe îndelete de el... Așa! Și câteva detalii... importante. Dacă se ivește ceva deosebit, cu totul deosebit, atunci se lansează o chemare urgentă, un răvaș care se va lăsa aici în chioșc, după scândura asta. Prin urmare, atunci când unul dintre noi are timp liber, vine la chioșc și controlează ascunzătoarea. Răvașul, după ce e citit, va fi pus la loc.

- Eu cred că ar trebui extins sistemul și pentru lucruri mai puțin deosebite, spuse Ionel. Ca să știm fiecare unul de altul.

Amendamentul lui Ionel fu acceptat fără obiecții. Grupurile se pregăteau de acțiune. Era nervozitate, neastâmpăr, emoție, teamă de necunoscut. Dar de câte ori nu mai trecuseră prin stări asemănătoare cireșarii?

2

Primul cuplu care-și luă tălpășița, și-ncă în mare grabă, fu cel format din Tic și Dan. Când cei doi ajunseră în centrul orașului și Dan văzu că Tic n-avea de gând să se oprească, se răzvrăti și își încetini mersul, dar nu fără a-l trage de mână pe ciufuliciul grăbit:

- Nu mă mai chinui atât! Fugi de parc-ai fi în urmărirea unui hoț! Stai oleacă, să mai răsuflu!

- Crezi că după un om de treabă se grăbește cineva? îi ripostă Tic.

Dan se uită în urmă și clătină afirmativ din cap:

- Ai dreptate. Nu văd pe nimeni în urma mea. Și când mă gândesc, Ticușor, continuă el, spre a-și trage răsuflarea, că poate nici nu s-au furat tanagralele! Să vezi dacă n-o să am eu dreptate. Ne agităm ca niște tâmpiți, degeaba.

Tic îl înfruntă cu privirea lui caracteristică, privire care mărturisea o ironie compătimitoare:

- Cum să n-ai dreptate? Cred că n-a rămas posibilitate pe care să n-o fi „descoperit”. Cu sistemul ăsta... Nu-ți rămâne decât s-o suspectezi și pe Ioana, și gata! Ai fost primul care a dibuit

enigma...

– Și de ce să nu mă gândesc și la ea? se întrebă Dan mai mult pentru sine. Eu nu pot să jur că a stat tot timpul lângă noi. Cunoaște și ea muzeul... Poate știa că vitrina e descuiată și... Aoleu! Ea e! În mod sigur ea era! Ne-a chemat special aici pentru asta! Ia gândește-te puțin! La urma urmei, pentru ce ne-a chemat? Nu știi cât am suferit noi în prima zi? Ca să vedem bălciul ăsta idiot? Ca să ne tolănim într-o poiană fără nume?... Nu, Ticușor! A organizat furtul, ca să ne pună pe noi la încercare. Să vadă dacă ne descurcăm... Pssttt! Ce ingenioasă! Cât de abil a combinat totul! Dar tot i-am venit eu de hac! Ai văzut? Probabil că se plictisea în decorul ăsta monoton și deodată i-a venit ideea asta. Și bineînțeles e personajul cel mai inocent. Cum poate să-ți treacă prin cap s-o bănuiești tocmai pe ea?... Asta-i, Ticușor! Nu degeaba, în cărți, adevărații vinovați sunt persoanele cele mai inocente. Spune și tu! Fără ideea asta a mea, ne-am fi gândit vreo clipă la Ioana? Și la urmă, după ce ne-am fi smuls părul din cap, ne-ar fi arătat triumfătoare tanagralele. Ha-ha-ha-ha! De-o sută de ori ha-ha-ha! ar fi râs. Cireșarii! Poftim! Ați vrut să vă puneți cu mine? Na! V-am făcut-o!

– Mai bine fă un pronostic despre omul cu cicatrice, îl povățui Tic.

– Cum? Tu nu iei în serios ideea mea? Nici nu se putea idee mai genială. Mai genială decât a ei. Gândește-te, Ticușorule! Nu e Ioana cel mai inocent personaj din cele pe care le cunoaștem până acum în acest oraș?

– Știi ceva, Dan? Eu am șterpelit tanagralele și mă mir cum de nu te-ai gândit până acum și la asta.

– După ce n-ai fost în stare să descui ușa turnulețului...

– Păi tocmai experiența aia m-a determinat să încerc ușa vitrinei, răspunse Tic. Am văzut că era deschisă...

– Lasă bancurile, Ticușor! Te cunosc eu foarte bine. Tu nu ești chiar atât de inocent, ca să oferi un final surpriză...

Băieții ajunseseră în fața restaurantului. Binecunoscutul lor ospătar era, ca și ieri, în criză de clienți. Când îi văzu, dispăru ca un popândău. Apăru însă imediat pe terasă, purtând cu gesturi de

jongler două pahare cu sirop, un țăp de bere și două pahare goale. Își zâmbea lui însuși, cu o profunzime netăgăduită, probabil ca Napoleon după bătălia de la Austerlitz.

– Extraordinar! îi salută el. Dacă-mi permiteți, v-am adus comanda. Desigur și țăpul de aceeași culoare ca ieri.

Dar nu pentru acest bun venit își confecționase el zâmbetul victorios, gândi Tic. Vrea să se joace cu noi de-a pisica și șoarecele. Ei bine! Și-l opri exact în momentul critic pe Dan, care avea întrebarea pe buze.

– Nu aveți și puțină gheață? întrebă ciufuliciul. Și v-am ruga și o farfurioară în care s-o puneți. Și câteva scobitori...

Inteligența chelnerului nu era într-o relație foarte armonioasă cu zâmbetul său napoleonian. Fața lui exprima o nedumerire ca aceea a înaltului personaj la Waterloo, după bătălie. Poate de aceea pierdu și el lupta.

– Știți că am dat de tânărul acela care a pierdut plicul! Eu personal l-am găsit. Extraordinar! Desigur că va veni aici imediat după-masă, dacă-mi permiteți... Gheața încă nu a sosit, dar scobitori vă aduc imediat, dacă-mi permiteți... Și farfurioara, desigur.

Primi însă imediat plata, pentru că nici Dan, nici Tic nu erau dispuși să stea acolo pe terasă, în bătaia soarelui nemilos.

– Și-acum ce facem? întrebă Dan, după ce scăpară de asalturile ospătarului și se așezară pe o bancă la capătul bulevardului principal. Îl așteptăm aici pe omul în gri?

– Decât aici, mai bine să mergem la bălci, propuse Tic. Acolo avem mai multe șanse să-l întâlnim.

– Iar la roata norocului? spuse Dan cu dezgust. Și, ca să-ți spun drept, am uitat banii în ceilalți pantaloni...

– N-am niciun chef să-mi azvârl banii în vânt, îi răspunse Tic. Și la ai tăi n-am apelat până acum. Mă gândesc numai la omul în gri... și la borșos. Ce strică dacă mai aflăm ceva despre el?

.....

Câtă deosebire între bălciul de seară și cel de dimineață! Totul era jalnic, obosit, fleșcăit. Tot ce nu se vedea noaptea sărea acum în ochi. Pânzele julite ale panoramelor, crăpăturile și tencuiala

veștejită a barăcilor, vopseaua scorjită de pe călușei, puzderia de hârtii colorate răspândite peste tot, ca după o vijelie, figurile oamenilor, palide, încercănate, hirsute, ca după un somn scurt, agitat. Ici-colo, câteva trompete încercau să învioreze atmosfera, dar sunetele lor răgușite întristau.

Câțiva puști se adunaseră la roata norocului. Un individ înalt cât o prăjină, pe care Tic îl mai zărise undeva, poate pe o estradă, încerca să-i ademenească, învârtind fără încetare șipca de lemn și arătându-le un obiect diform pe care-l înălțase spre nori cu mâna stângă. Era eternul iepuraș de ghips, iepurașul dintotdeauna al bălcuirilor, cu singura deosebire că mărimea lui era grotescă.

– Care vrea să-l ia? Care vrea să-l ia? striga lunganul. O singură tragere și e al tău! O singură tragere! Cine-și încearcă norocul? O singură tragere!

Lunganul țipa din obișnuință, fără nicio pasiune. Nu avea în voce acel îndemn al borțosului, care te obliga să împingi șipca. Era și el obosit, și probabil că în pauze rostea cu glas încet înjurături. Și acestea moi și fără țintă. Văzându-i pe cireșari, privirea lui deveni mai vie, iar glasul parcă i se mai învioră. Pe la mijlocul chemării își dădu seama de inutilitatea efortului și se adresă din nou puștilor care-și scotoceau buzunarele.

– Ne mai lipsește un leu, nene, se rugă unul din ei. Ne lăsați să mai tragem o dată?

Lunganul le făcu semn cu mâna că nu, își continuă apelul, plimbându-le prin fața ochilor amețiți oribilul iepuraș. Puștii scotociră iarăși prin buzunare, câțiva chiar le întoarseră pe dos spre a-și dovedi sinceritatea și până la urmă reușiră să adune în monede de câte cincisprezece și cinci bani leul trebuincios. Lunganul numără de două ori cantitatea aceea de mărunțiș, care-i umplea palma:

– Încă zece bani! strigă el cu vocea cu care făcea reclamă. Încă zece bani! Care vrea să-l ia? O singură tragere!

Primi și cei zece bani și atunci începu conflictul: care dintre ei să tragă? Cel care oferise cea mai mare parte din sumă își reclama întâietatea. Dar mai trăsese o dată. Cearta ținu vreo zece minute, până ce se înțeleseră între ei ca să-și înceapă norocul acela care

nu trăsesse până atunci niciodată, un prichindel care stătea amărât și fără speranță deoparte.

Tic și Dan priveau scena din apropiere și amândoi se gândeau la ce se va întâmpla dacă șipca și coarda de oțel se vor opri în dreptul unui număr mare.

Prichindelul împinse, abia ajungea cu mâna până la șipcă. Îi dăduse altul un ghiont, de aceea mișcă șipca. Coarda de oțel abia lovea cuiele. Înainta încet, încet și Tic ghici, după încetineala cu care oțelul înainta, regiunea în care se va opri. Îl săgeta brusc un fior și alergă ca un apucat spre roată. Din trei pași fu acolo. Exact în momentul când coarda se opri. Dar chiar în aceeași clipă, lunganul îi făcu vânt mai departe, cu o mișcare scurtă din cot. Puștii erau însă foarte atenți, știau toate numerele pe dinafară. Începură să vocifereze, să țipe, să urle.

– A luat-o! Uite cum a luat-o! țipă lunganul și scoase din piramida de obiecte un iepuraș de ghips, aproape tot atât de mare ca acela pe care-l ținea în mână.

Ceata de puști era în dubiu. Unii ar fi vrut să ceară obiectul câștigat, o vază albastră, cu vinișoare aurii, probabil o imitație chinezească, alții erau mulțumiți și cu iepurașul care li se oferea. Și unora și altora le era teamă că lunganul se va înfuria și le va da banii înapoi sau îi va pune să mai tragă o dată.

Ciufuliciul nu mai putea suporta atâta nedreptate. Își strânse pumnii și se răsti la lungan:

– Să le dai vaza! Am văzut cu ochii mei numărul la care s-a oprit. Și eu și prietenul meu.

Lunganul se uită la Dan, apoi din nou, nepăsător la Tic:

– Hai, car'-te! Car'-te mai repede, până nu-ți dilesce muia!

Ciufuliciul nu înțelese ce spusese lunganul, mai ales că mutra lui îi era prea indiferentă, ca să se gândească la o insultă.

– Vă rog să le dați obiectul, rosti el mai calm. Norocul e noroc. Trebuie respectat!

Lunganul strâmbă din nas, apoi scuipe cu o precizie uimitoare exact în vârful pantofului lui Tic. O clipă, cireșarul își privi pantoful. Era descumpănit. Nu mai întâlnise asemenea precizie. În următoarea clipă, însă, descoperi situația în care se afla. În jurul

lui, puștii râdeau cu gura până la urechi. Gestul lunganului îi copleșise, așa cum era să-l copleșască și pe el. Furia îi congestionă fața. Se repezi în neștire spre lungan, dar acesta, cu o mișcare iarăși foarte precisă, își întinse piciorul și opri cu talpa vârful pantofului pe care-l scuiase mai înainte, exact în clipa când trebuia să se ridice de la pământ pentru a continua mersul. Tic își pierdu echilibrul și căzu ca un nătărău în praf. În momentul acela, nu-și mai pierdu însă cumpătul. Nici nu se ridică imediat – în ciuda râsetelor care-i răneau urechile – pentru a se gândi la replica pe care poate să i-o dea lunganului. Să-și încerce forțele cu el, nici vorbă. Era de trei ori mai înalt și mai puternic. Trebuia să se gândească la altceva. Și văzu nu departe de el o piatră. Ca o sfârlează se ridică de jos. Într-o secundă era cu piatra în mână. Dar tot într-o secundă, vlăjganul fu lângă el și, înainte ca Tic să arunce, îi trăsni o palmă, care-l azvârli din nou în praf și-l făcu să scape și piatra din mână. Lovitura îl amețise. Se uita ca prin ceață la lungan. Îl zări pe Dan apropiindu-se de roata norocului și mai zări în mâna lui Dan o scândură groasă. Oare de unde o luase? se gândi Tic. Dar când îl văzu pe lungan rotindu-și brațul, înțelese că Dan va avea imediat aceeași soartă ca a lui. Vru să-i strige ceva, pentru a-l feri de lovitură, dar nici nu mai avu timp, nici nu mai era nevoie. O palmă uriașă – și-o imaginea ciufuliciul – izbi scurt ceafa vlăjganului, aruncându-l la câțiva metri de roata norocului și la câțiva centimetri de el. Putea Tic să nu profite de prilej? Își înfipse unghiile în fața lunganului și sfâșie până auzi țipete. Durerea îl trezise pe lungan din năuceală. Cireșarul crezu că se va repezi la el. Se sculă imediat și alergă într-un suflet spre cel care-l salvase.

Atletul nu-l întâmpină cu prea mare bucurie:

– Ți-am spus să ai grijă și să te ferești, îl muștră el. Ți-am spus că poți să dai peste vagabonzi. Ai scăpat ușor. Putea să te rupă în bățai.

Tic încercă să-i explice atletului ce se întâmplase, dar acesta nu voi să-l asculte.

– Acum n-am timp. Altă dată. Și ascultă mai bine sfaturile pe care ți le-am dat.

Lunganul își reluase postul lângă roata norocului. Lui Tic încă-i mai era teamă de el. Dar când îl văzu cum tremură din toate încheieturile, la privirea pe care i-o aruncă atletul înainte de a pleca, se liniști. Era absolut convins că lunganul cu fața julită – parcă i se pusese rădăcinii pe obraz – nu-l va mai atinge câte zile va avea, nici măcar cu vorba. Se uită apoi în jur, pentru a vedea ce se întâmplase cu ceata de puști. Și urmele parcă li se șterseseră. Lui Tic i se făcu ciudă. Măcar să-l fi văzut pe lungan dându-se de-a rostogolul prin praf.

Dan îl aștepta mai la o parte, cu scândura încă în mână.

– Brrr! Știi cum l-a atins? Dacă nu-l trezeai tu cu unghiile, stătea acolo, răstignit, până la prânz... Dobitocul! Ar putea măcar să-ți mulțumească pentru asta.

Vorbele lui Dan îi aduceau o foarte vagă consolare ciufuliciului. Niciodată până atunci nu fusese atât de înjosit în fața unora mai mici decât el.

– Nu știu de ce faci mutra asta? continuă Dan. La urma urmei, am scăpat destul de ieftin. Mai ales eu, care eram sigur că-mi voi căuta dinții prin praf. Crezi că i-aș mai fi găsit?

Tic tot nu se înveseli. Îl ardea încă urma loviturii pe care o primise și, mai mult decât asta, îl durea ca o băătăură vârful unui deget de la picior. Deasupra degetului, pe pantof, se vedea o pată întunecată. Pata aceea de pe vârful pantofului îi provoca durerea. Și râsetele puștilor cărora le luase apărarea.

Mergeau amândoi abătuți prin praf. Numai când ajunseră la unul dintre podurile care despărțea distracțiile de restaurante se opriră pentru a privi înapoi. Puștii se adunaseră iarăși la roata norocului. Pesemne că-și scotoceau iarăși buzunarele. În dreptul piramidei cu obiecte strălucitoare nu mai era însă lunganul. Acesta se strecura, cu umerii aplecați, amețit, slujindu-se parcă de picioare străine, printre tarabele fără mărfuri, fără proprietari, fără mușterii. Abia acum simțea urma loviturii, gândi Tic. Dar nu-l urmări multă vreme. Își pironi din nou privirile la roata norocului. În locul lunganului apăruse altcineva. Un individ gros, chel, care-și făcea vânt cu o pălărie de paie.

Cireșarii trecură totuși podul. Nările lor adulseau

dezinteresate, mirosul fripturilor. Era mai multă veselie în partea aceasta a bâlciului. Și îi mai atrăgea ceva acolo. La o masă, singur, în fața unei sticle de vin neîncepute se afla scheletul.

3

Ioana și Ionel mergeau tăcuți pe bulevardul de la marginea de nord a orașului. De ce-i cuprinsese muțenia? Nu puteau să-și răspundă. El își închipuisese că o va lua vesel de braț, că-și vor spune o sumedenie de amănunte hazoase și astfel va scăpa de ghearele încă nedesfăcute ale coșmarului.

Până ajunseseră pe bulevard mai schimbaseră câteva cuvinte. Dar imediat ce se pomeniseră sub umbra deasă a teilor și castanilor, cuvintele li se împleticiră. Din când în când tușea câte unul, ca și cum ar fi fost pe cale să înceapă o conversație. Și mergeau la o asemenea distanță unul de altul, de parcă îi separa o mașină nevăzută, care-și potrivise viteza după mersul lor. Înfricoșați că ar putea să întâlnească o groapă în calea lor, cercetau în permanență trotuarul. Și tușeau din când în când, iar el își ținea mâinile la spate; și se uitau mereu în pământ, iar ea își împleticise degetele ținându-le strâns în dreptul pieptului.

Ionel zări de departe chipul și silueta moșneagului. Și cu cât se apropia de casa blestemată, cu atât creștea emoția lui. Dar izvorul emoției nu era în casa de care se apropiau.

– Trebuie să te iau la braț! se hotărî Ionel, fără să ridice privirile din pământ și fără să facă acei doi sau trei pași care l-ar fi apropiat de ea.

– De ce? întrebă ea, strângându-și și mai tare pumnii.

– Știi... încercă el să explice. Moșnegelul... fratele maiorului... El a crezut că am o întâlnire și că mi s-a tras chiulul... Trebuia să-i explic de ce stau în fața casei lui. Altminteri nu intram cu el în vorbă... adică nu intra el în vorbă cu mine... Adică... mi se pare că m-am încurcat... Știi? O să creadă că ai venit la întâlnire, și...

Tot explicându-i și bâlbâindu-se se pomeniră amândoi în fața casei scheletului, fără să-și fi dat brațul unul altuia, ba parcă și

mai distanți. Locul mașinii nevăzute i-l luase un camion, tot nevăzut.

Ionel îl salută politicos pe moșnegelul care-i făcea cu ochiul din poartă.

– Bună! îi răspunse bătrânul complice. Așa e când te mulțumești cu o jumătate de oră. Și încotro?

Un pretext ideal pentru a se opri. Ioana, însă, în loc să se apropie de poartă, se îndepărtă timidă, rezemându-se de trunchiul unui arbore.

– La plimbare, răspunse Ionel. E o dimineață frumoasă, e liniște, nici nu e prea cald, nici lume multă...

„Oare ce-aș putea să-i mai spun?” se întrebă cireșarul, îngrozit de banalitățile care-i ieșeau din gură. Iar ea stătea acolo și auzea tot!

– Da, da, îl aprobă moșneagul. Dar noaptea e și mai frumos. Nimic nu e mai frumos decât umbra nopții, vara. Mai fluieră câte un mierloi sau, dacă ai noroc, o privighetoare, și e mireasma copacilor și e așa de liniște, că se aude și inima când bate... Atunci ce nevoie mai ai de vorbe? Simți părul străin pe obrajii tăi și degetele străine tremurând în mâna ta... (și cu voce foarte înceată): Ai lăsat-o să aștepte mai mult de o jumătate de oră? (Cu voce foarte tare.) Să știi dumneata, domnișoară, că nu e lucru mai frumos ca plimbarea de seară, după ce guști dimineața umbra castanilor... Seara, să vezi dumneata... Ehei, abia câte o luminiță, și aia mai mult ca să facă umbră, să-și ia copacii putere de la ea. Și simți nevoia să te sprijini de cineva, de cineva anume, nu de oricine. Și ai auzi și zborul unei găngănii, și simți cum îți fâlfâie ceva pe la ureche, și-atunci îți ferești urechea, ți-o apropii de un obraz cald și răsufli adânc de două-trei ori. Apoi te uiți la cer și vezi cum cade o stea și iar ți se face frică și te ghemuiești la un piept care nu șovăie. Și fără să fi vrut anume, ascuți bătaile unei inimi... (Cu voce foarte joasă:) Spun bine, nu-i așa?... (Și iar cu voce tare:) Și-ți dai deodată seama că inima aceea bate așa de puternic tot fiindcă nu vrea ea; și strângi și mai tare degetele și, fiindcă nu simți nicio durere, te uiți nedumerită la ele și descoperi că strângi degetele altei mâini... Se mai aude departe și clopotul

unui ceas, dar nu te mai gândești la oră în momentul acela. Ți dai seama că nu mai mergi de multă vreme... (Cu voce foarte joasă:) Lasă, domnule, nu vezi că nu i-a trecut supărarea... (și iar cu voce tare), dar simți că merge ceva în tine și nu știi unde te duce... De aceea ridici privirile în sus. Și nu mai întâlnești stelele, și nici n-ai vrea să le întâlnești atunci... Între cer și priviri s-a ivit o umbră, și umbra e vie și-o simți cum se apleacă... Închizi ochii și aștepți... Ehe!... Câtă minune e seara... Numai să nu întârzii la întâlnire...

Ionel se rezemase de gard. Toată vlaga din oase i se scursese. Pledoaria aceea parcă îl anulasese. Bătrânul, văzându-l atât de pleostit, îi șopti imediat:

– Păi dacă acum, dimineata, fără să se întâmple nimic, te pierzi așa, atunci ce-ai să faci deseară? Dumneata s-o lași pe ea să se viseze, și să fii treaz și tare, că pe urmă te ia cu vorba și să vezi cum te întoarce. Te ține cinci luni de zile până te lasă să-ți lipești obrazul de-al ei... Las-o pe ea să viseze. Dumneata să numeri în gând din trei în trei până la nouă sute nouăzeci și nouă și pe urmă să oftezi de câteva ori și iar s-o iei de la început cu numărătoarea...

Învingându-și starea de jenă, sau poate din simplă curiozitate, Ioana se apropie, în sfârșit, de poartă. Cu un curaj de zile mari îi răspunse moșneagului:

– Vă mulțumesc pentru intențiile dumneavoastră... Dar în privința asta nu se dau sfaturi...

Și dacă e să vorbim drept, oratorul de mai înainte se fâstâci ca un copilandru, așa cum i se întâmplase de nenumărate ori în momentele, veștejite de multe decenii, despre care vorbise cu atâta dezinvoltură și pricepere. Și ca să-și alunge mai repede starea, schimbă imediat subiectul discuției:

– Și, cum îți spuneam aseară, iar a venit târziu și iar a început să răscolească toată casa. Uite, nu pot să știu ce căuta. Și nu băuse. Pot să jur că nu băuse. Așa ceva nu s-a mai întâmplat de douăzeci de ani; să nu bea mai multe zile la rând. Eu și soața mea ne uitam toată ziua la icoane, rugându-ne să-l ție Domnul așa. Da' cine mai poate spera într-o minune la aproape șaptezeci de ani câți are? Și iar s-a războit cu o fantomă. Dar nu cu armele. Cu pumnii dădea în ea! Săracu'! Cine poate ști prin ce trece el acum? Când

vede casa goală și pustie. Și-o fi amintind cum era în tinerețe.

– Parcă l-am văzut într-o seară la muzeu? se hotărî Ionel să întrebe. Ieri... Ba nu! Alaltăieri seara...

– La muzeu?! se miră moșnegelul. Ei, asta nu mi-ar fi trecut prin cap! Dar ce să caute la muzeu?

Ionel căpătă și mai mult curaj:

– Mi s-a părut că se uita la o vitrină. Nu știu la ce anume, pentru că erau mai multe obiecte acolo...

– La vitrină... La vitrină, repetă bătrânul înduioșat. Știu eu la ce se uita... Nici nu vă închipuiți ce bucurie mi-ați făcut! Înseamnă că începe să-și aducă aminte... Numai dacă nu s-ar apuca din nou de băutură... Știu la ce se uita. Cum să nu știu... Acu' cincisprezece ani le-a vândut. Ultimele lucruri de preț care mai rămăseseră în casă. Zece ani le-a ținut lângă el și casa se golea, dar de ele nu se putea despărți. Așa beat cum era... Dar într-o zi tot le-a dat. Ca să-și plătească niște datorii. Le-a vândut la un negustor cu a zecea parte din prețul lor... Cum să nu-mi amintesc?

– Bijuterii de familie? întrebă Ioana, arzând de nerăbdare.

– Bijuterii? repetă bătrânul. Bijuteriile le-a vândut în primul an. Nu, domnișoară. Nu bijuterii. Ceva mai de preț. Niște statuete mici cât mîna; li se spune tanagrale, după locul unde au fost dezgropate prima dată. Le-a adus cu el din Grecia, când a fost acolo cu profesorul Neștian... O groază de bani trebuie să fi dat pe ele. Dar pe atunci avea bani. Prea mulți chiar. Cred că asta l-a nenorocit. A adus cu el două statuete. Parcă le văd. Un Eros gata să sară asupra cuiva și o dansatoare fără un braț. Niște minunății. Și ținea la ele ca la ochii din cap. Pesemne că-l lega o amintire, dar n-a vrut să spună nimic, nimănui. Nici mie, care-i eram cel mai apropiat... Cât de mult ținea la ele! Dacă zece ani de zile, așa cum era, că nici pe mine nu mă recunoaște, și tot le-a apărât. Să nu fi venit datornicii aceia pe capul lui, le aveam și astăzi. Că el, în privința datoriilor, era un om de onoare. Și ăia au cerut atât de mulți bani, că n-am avut de unde să-i scoatem. Dar eu și până astăzi cred că totul a fost pus la cale. L-au înșelat, l-au pus să iscălească la beție niște chitanțe. A fost o înțelegere la mijloc, altfel cum ar fi apărut, așa, din senin, negustorul acela din București?

Știți cum s-a tocmit? Namila aceea cu barbă sură și cu ochi ca de cucuvaie... i-a socotit cinci sticle de rachiu peste suma la care se ridicau datoriile. Auziți? Cinci sticle de rachiu, atât a dat pe ele. Zicea că datoriile fac la un loc cât o mie de sticle de rachiu, și se arăta generos tâlharul...

Ioana, asemenea lui Ionel, era înduioșată de povestea pe care o auzea. Nu-și pierdu însă luciditatea și pregăti o nouă întrebare, pentru a risipi orice dubiu:

– Credeți că s-a uitat la statuetele donate de profesorul Neștian? Și nu v-a spus nimic când a sosit acasă?

– Păi la ce altceva să se fi uitat, dacă a intrat în muzeu? Da' de ce-o fi intrat? Să-și fi adus aminte? Așa, din senin, după ce timp de cincisprezece ani a uitat totul? Încă un lucru pe care nu pot să-l înțeleg. Dar asta nu scade cu nimic bucuria pe care mi-ați făcut-o... Dacă și-a adus aminte de tanagrale, înseamnă că a intrat într-o zodie bună... Oare ce n-au făcut toți doctorii și toate medicamentele cu care a fost tratat să izbutească așa dintr-o dată? Da, da. Era să uit. Aseară a mâncat. Și nu s-a mai întâmplat lucrul acesta de foarte mulți ani... Abia aștept să mă duc să-i spun soției mele vestea pe care mi-ați adus-o...

Asta era dorința fierbinte și a celor doi tineri. Să scape mai repede de moșnegelul care-i îmbogățise cu atâtea fapte senzaționale. Se retraseră încet, salutând politicos, mergeau cu spatele spre bordura trotuarului, dar moșnegelul nu-i lăsă să plece fără să mai adauge câteva cuvinte:

– Alițați-vă cu seara, cu noaptea și umbrele ei... și să nu întârziati niciodată la întâlnire... Cel mult o jumătate de oră...

Parcă ei mai auzeau cuvintele bătrânului! Ar fi vrut să alerge, dar își simțeau picioarele moleșite amândoi. Când moșnegelul dispăru de la poartă, Ioana oftă și se uită drept în ochii lui Ionel...

– Te rog să mă iei de braț, sau lasă-mă să mă sprijin de tine.

Alte sentimente provocaseră neașteptata rugămintă. Dar ele nu atenuară cu nimic tremurul și emoția lui Ionel.

Maria și Lucia fuseseră degeaba la muzeu, Ilie nu era acolo. Un singur paznic supraveghea muzeul. Stătea pe o bancă, lângă ușa de la ieșire și răspundea întrebărilor unui prichindel. Ghinionul se ținea scai de ele. Nici pe artistă n-o găsiseră acasă.

– A plecat de o jumătate de oră cu un domn în vârstă. A spus că e unchiul dumneaei.

– Unchiul Toader? întrebă veselă Maria. Un domn înalt, cu pălărie de paie? Și cu ochelari cu ramă groasă?

– Nu mai poartă ochelari cu rame groase... cam de două luni, îi sări Lucia în ajutor.

Iscusița fetelor nu duse la niciun rezultat. Vecina, după o clipă de gândire, răspunse indiferentă:

– Nu știu dacă era unchiul dumneavoastră, pentru că nu l-am văzut decât de la fereastră, în stradă. Mi se pare că era cu capul gol... Poate era alt unchi...

Femeia nu trânti ușa, ci o închise încet. Chiar dac-ar fi rămas în prag, fetele tot n-ar mai fi avut curajul s-o întrebe altceva după remarca usturătoare de la sfârșit. Se întoarseră acasă, cu speranța că vor găsi un răvaș în ascunzătoare. Dar nici acolo nu era nimic. Pășiseră cu stângul.

– Hai să mai mergem o dată la muzeu, spuse Maria fără nicio convingere. Poate o fi venit paznicul nostru între timp.

– Haidem! răspunse Lucia, la fel de neconvinsă. Tot n-avem ce face aici.

Dar n-apucară să facă doi pași, că ghinionul le ieși din nou în cale. Bunica le chema să-i dea o mână de ajutor în bucătărie.

– Dacă n-aveți vreo treabă importantă, se grăbi ea să adauge. Vreau să pregătim împreună o prăjitură specială. Cu ocazia asta învățați și voi cum s-o faceți.

Răspunseră cu atâta promptitudine și erau atât de bucuroase, atât de vioaie, de parcă mergeau să afle misterul tanagralelor, nu să ajute la aluat și la bătutul ouălor.

– Cum vă place orașul nostru? întrebă bunica, în timp ce ungea

niște tăvi cu un șomoig de pene îmbibat de untură.

Toate superlativele pe care le puteau găsi cele două ajutoare de gospodine li se păreau sărace pentru a elogia frumusețea orașului. De emoție, bunica era să scape cutia cu scorțișoară. O prinse în aer ca un jongler și fetele se minunară, de astă dată sincer, de îndemânarea ei. Alerga de la un capăt la altul al bucătăriei, neobosită, ca o fetișcană. Și le întreba mereu despre orașul lor, despre părinți, despre profesori, uneori se interesa de cunoștințe, pe care nu le mai văzuse de douăzeci de ani.

– Am fost de multe ori în orașul vostru, le mărturisii ea. Și m-am simțit întotdeauna bine... Nu! Nu pune așa aluatul. Se întărește și pe urmă... Mai așteaptă două minute. Exact două minute. Numără în gând până la o sută cincizeci.

– Până la o sută cincizeci? întrebă Lucia mirată.

– Da, da. Pentru că mătăluță numeri mai repede decât... (arată spre Maria)... Dumneaei nu ajunge nici până la optzeci. Și dă-i zor cu ouăle. Mai repede, mai cu foc!... Mai e muzeul acela de pe deal la voi în oraș?

– Nu mai e pe deal, răspunse Lucia. S-a mutat în centru. În vechea clădire a poștei. Nu mai încăpeau acolo obiectele... Unde să pun cratița?

– Pe scăunel... acolo, lângă sobă. Așa... Erau trei picturi de Grigorescu, pe vremea mea, în muzeul vostru...

– Acum avem cinci, răspunse Maria, considerând pauza bunicii drept o invitație.

– Aveți și Luchieni?... Nu! Nu te așeza pe scaunul acela. E plin de făină. Și câți Amani?

– Doi Luchieni, și... câți Amani avem, Maria?

– Șase, răspunse Maria. Dar Luchian numai unul. Celălalt e o copie. S-a descoperit săptămâna trecută.

– Aveți cumva și tanagrale? întrebă bunica, în timp ce bătea strașnic ouăle.

– Din păcate, nu. Avem puține statui și niciuna nu-mi place.

– Mie îmi plac, spuse Lucia. Sunt câteva... Ne pare așa de rău că n-am văzut tanagralele...

– Dac-aș fi știut că muzeul intră în reparație, v-aș fi dus mai

întâi acolo, regretă bunica. Eu le văzusem cu câteva zile înainte, ba mi se pare chiar cu o zi înainte de a sosi voi aici. Cât de greu trece câteodată timpul... Și m-am gândit să vă duc mai întâi în aripa stângă! Păcat! Nimic nu-mi place mai mult în muzeu ca tanagralele. Sunt unii care vin din alte părți și chiar din alte țări ca să le vadă. Și când am fost noi erau doi străini în sală. Un tânăr și un bătrân. Nu i-am mai văzut până acum în oraș.

Maria se uita mirată la Lucia. Când îi văzuse bunica pe cei doi străini? Înfuriată de gestul paznicului, trecuse prin aripa dreaptă cu capul sus, fără să se uite nici în dreapta, nici în stânga. Maria încerca o întrebare hazardată:

– I-ați văzut înainte sau după plecarea directorului?

Bunica râse și-o amenință cu degetul:

– Eu credeam că te uitai la tablouri, și când colo... Directorul tocmai trecea prin fața ușii de la intrare. Se ducea spre casă. Nici nu știam că fusese în muzeu. A intrat pe dincolo?

Maria ridică, nepoliticoasă, din umeri:

– De unde să știm noi? Nu l-am văzut... Dar nici pe dumneavoastră nu v-am văzut când ați trecut în partea dreaptă.

Era întrebarea subînțeleasă în care Maria investise tot curajul și toate speranțele ei. Bunica zâmbi din nou:

– Vă subjugase pe toți Andreescu. Dumneata mi se pare că rămăseseși tot la Luchian... M-am dus pentru două secunde, ca să văd cine mai e dincolo...

Amândouă fetele erau să scape cratițele din mână. Aveau în fața lor persoana care putea oferi cele mai sigure alibiuri. Stătuseră atâta timp lângă ea și nu știau acest lucru! Maria aproape mângâia cojile ouălor pe care le spărsese cu atâta ciudă. Și îi mai veni în minte și o idee bună: exercițiul de memorie de care le povestise Tic. Imediat îi făcu ochi dulci bunicii, veni mai aproape de ea, îi scutură șorțul, îi făcu câteva complimente cu privire la tinerețea și suplețea ei (la care primi răspunsuri duioase), apoi îi propuse exercițiul lui Tic:

– Bunicuțo! Vrei să facem un joc în timp ce așteptăm să crească aluatul? Un exercițiu de memorie. Ne întrebăm una pe alta diferite lucruri. Așa cum fac eu cu Lucia.

Cele două tinere experimentară o mostră de asemenea exercițiu, pentru a o pregăti pe bunica. Lucia o întrebă pe Maria câteva amănunte de la bălci, din noaptea trecută. Unde stătuse? Ce obiecte remarcase în piramidă? Dacă-și amintește chipurile câtorva norocoși sau candidați la noroc. Îi veni și rândul Mariei. O întrebă mai întâi pe bunica dacă-și amintește rochia pe care a purtat-o la aniversarea Ioanei, cu cinci ani în urmă. Era o întrebare de control, la care bunica răspunse cu o precizie uluitoare.

– Dar rochia pe care ai purtat-o cu patru seri în urmă? Își continuă Maria întrebările.

– Hoată mai ești! o amenință bunica. Mă întrebi ce rochie purtam la muzeu, ca să mă poți controla?... Catifea mov, cu guler negru. Am îmbrăcat-o prima dată cu doisprezece ani în urmă...

– Sunt mulțumită, o opri Maria. Dar poți să-mi spui, de pildă... Trebuie să găsesc o întrebare mai complicată... Da! Am găsit! Evrica! Spune, bunicuțo... câte persoane erau în aripa dreaptă a muzeului, când te-ai uitat matale... și mai spune cum erau îmbrăcate... și mai spune cum și unde stăteau? Ia să vedem, Lucia!

Bunica așeză pe masă castronul care-i încurca mâinile, căzu un moment pe gânduri, apoi se uită fix în ochii Mariei, își duse și mâinile la cap, albindu-i-se pentru o clipă părul încă negru și lucios. Efortul îi închise ochii. Maria profită de răgaz și-i făcu un semn Luciei.

– Cât răgaz de gândire am? întrebă bunica. De fapt, pot să răspund... Câte persoane erau? Cinci persoane. Trei bărbați și două femei... Cum erau îmbrăcate?... Doamna Prosano era în taior negru și avea o pălărie înaltă pe cap... Domnișoara de lângă ea era într-o rochie de stofă, foarte strânsă pe trup și cam decoltată, o rochie de culoare închisă și avea în mână... un pulover alb, gros. Tânărul din cealaltă parte a doamnei Prosano... n-avea pălărie... cred că era într-un costum gri... nu știu sigur... Maiorul Scarlat în costumul de toate zilele... N-are niciun rost să vi-l descriu, pentru că îl văd mereu cu el... Și mai era un domn cu spatele, adică din profil, un domn foarte înalt, cu barbă și mustați, pe care iarăși nu-

l cunosc. Era îmbrăcat într-un pardesiu gri, un fel de halat, pentru că părea foarte ușor. Curentul îi clătina poalele... Cum și unde stăteau? Parcă v-am spus... Doamna Prosano, domnișoara și tânărul parcă formau un grup, în colț, spre ieșire, în partea dreaptă... Maiorul Scarlat lângă o statuie, cam prin mijlocul sălii... Ba nu! Mai spre ușă... Pentru că la mijloc e vitrina și el stătea mai încolo de vitrină... cam la jumătatea distanței dintre vitrină și ușă, însă lipit de perete. În fața lui, dar mai spre mijlocul sălii, stătea domnul acela înalt cu pardesiul. Nu știu la ce se uita... Știu însă că maiorul Scarlat se uita la el. Și parcă se ferea să fie văzut... Asta m-a frapat în atitudinea lui. De aceea am zăbovit câteva secunde. Altminteri, după o clipă m-aș fi întors înapoi... Ei, sunteți mulțumite?

Și Lucia și Maria o îmbrățișară, amândouă odată. Erau fericite cum rareori fuseseră. Bunica le furnizase amănunte foarte sigure și oferise câtorva personaje alibiuri greu de clintit. Și toate acestea cu un preț derizoriu: una bătuse niște ouă, alta frământase o cocă moale. Și tot ele se vor înfrupta nu peste mult timp, din prăjitura care, sigur, va fi delicioasă, o minune a artei culinare.

5

Scheletul era la aceeași masă, în același restaurant, în fața aceleiași sticle de vin, din care nu turnase nicio picătură în pahar. Stătea nemișcat, ca o statuie, parcă i se înțepeniseră oasele. Nici măcar nu se sprijinea cu coatele pe masă. Din când în când scotea un creion din buzunar și desena ceva pe o foaie de hârtie. O dată sau de două ori pusese mâna pe sticlă și o ridicase în bătaia soarelui, parcă pentru a controla culoarea vinului. Nici când ospătarul de opri în fața lui și-l întrebă dacă dorește să mănânce ceva nu răspunse nimic, nu făcu nicio mișcare.

Tic și Dan îl urmăreau fără întrerupere, îi înregistrau fiecare gest, fiecare mișcare și fixau totul în timp, de parcă se oficia un ritual la masa de lângă ei. Consumaseră până atunci o mare parte din bucătăria restaurantului, pentru a-și păstra masa. Era ora

prânzului și bâlciul – în regiunea aceea – începea să se aglomereze. Acum își explicară cei doi cireșari de ce restaurantul central era atât de puțin frecventat. Toate bunătățile și trufandalele orașului, toți maștrii artei culinare se mutaseră probabil aici. Constatarea aceasta nu-i mulțumea însă deloc. Se apropia ora care-i obliga să se despartă de schelet și conviețuirea cu el nu le furnizase, până atunci, niciun amănunt demn de luat în seamă. Ar fi plecat ei, dar îi atrăgea ca un magnet nu atât personajul pe care-l supravegheau ca pe o lamelă la microscop, cât foaia de hârtie lăsată cu atâta neglijență pe masă. De aproape un ceas maiorul uitase de ea. Și Tic născocea fel de fel de planuri care s-o aducă în posesia lui.

Un alt chelner decât cel care-i servise până atunci veni să le ceară plata. Plictisiți de atâta așteptare și mai ales grăbiți de întâlnirea pe care o aveau la alt restaurant, acceptară pretențiile nepoliticoase ale tânărului în halat alb. Inutil să spunem că nota de plată cuprindea și costul unei baterii pe care cireșarii o văzuseră la altă masă. Ei băuseră numai sifon. Tic se adresă lui Dan cu un zâmbet care cerea socoteală:

– De fapt, trebuia să faci cinste... Știți? (îi spuse chelnerului) tatăl lui a fost avansat colonel chiar azi la prânz. În miliție...

Și astfel nota de plată deveni exact ceea ce trebuie să fie o asemenea foaie de hârtie: precisă, într-o relație foarte sigură cu memoria clientului și cu posibilitățile din portofel.

Maiorul se sculase de la masă înaintea cireșarilor și lăsase foaia de hârtie acolo. Buzunarul lui Tic o înghiți într-o fracțiune de secundă și, ca să evite orice hazard, ciufuliciul lăsă în schimb o foaie de hârtie goală pe masă. Dar și ea dispăru după câteva secunde, luată de vânt.

– Ar fi avut aceeași soartă, se dezvinovăți el, mângâindu-și buzunarul. Și să știi, Dan! Buzunarul mă arde ca un fier de călcat, dar de uitat nu mă uit până nu găsesc condiții ideale. Presimt că e ceva nemaipomenit și ar fi păcat s-o rasolim.

Dan acceptă. Ce putea să facă? Și astfel, posesori ai unei comori neașteptate, părăsiră bâlciul. Avură norocul să găsească un autobuz gata de start, drept care, în mai puțin de zece minute, erau în fața restaurantului central. Omul cu cicatrice se afla pe

terasă, singur la o masă.

Fără istorisirea și reflecțiile Mariei, cei doi ar fi sfeclit-o. Fiindcă omul cu cicatrice nu părea prea vesel când îi văzu la masă, lângă el. Tic simți instinctiv cu cine are de-a face. Îi pieri orice teamă. Nici când auzi întrebarea răstită a tânărului nu se fâstâci:

– Ce-i cu plicul ăla cu bani pe care l-am pierdut?

– Un truc, răspunse ciufuliciul plin de curaj. Am vrut să ne întâlnim cu dumneavoastră.

Tânărul fu cuprins subit de un acces de veselie:

– Ia te uită până unde ați mers! Inventati povești cu plicuri, ca să atrageți oamenii în capcană! De data asta nu se prinde. S-a dus!

„Asta s-o crezi dumneata!” își spuse Tic în gând.

– Mai avem și altceva, continuă cu voce insinuantă ciufuliciul.

– Nici nu vreau să aud! Discutați cu directorul fabricii. Dacă îmi dă el voie, poate. În două luni de zile, cât stau aici, nu pot să mă ocup și de voi. Îmi sunteți dragi, dar ce să fac... Mă așteaptă și alte fabrici din țară. Și peste tot specific local. Ce știți voi? Voi știți atât: să cereți întruna!

– Păcat că nu v-am prins într-o zi mai bună... sau că nu suntem noi în formă... Nu ne-ați fi scăpat atât de ușor...

Dan îl imitase pe Tic. Voia să câștige noi amănunte, provocându-și interlocutorul.

– Să vedem mâine... Poate îmi fac puțin timp... Dar să nu vă mai prind cu plicuri sau telegrame sau invitații... Îmi dați un telefon la fabrică. Voi lucra toată dimineața la modele, secția întâi, știu toți.

– Vă mulțumim foarte mult, și, pentru că sunteți atât de amabil, vrem să vă spunem și noi ceva, zise Dan.

– Ceva personal, particular, adăugă Tic, și să știți că n-are nicio legătură cu...

Făcu pauza necesară pentru a primi o completare, dar cum ea întârzia și cum chipul tânărului exprima un aer de neîncredere, cireșarul continuă grăbit:

– Știți... Când ați fost la muzeu, era o cuconiță acolo, am auzit-o întâmplător vorbind...

- Aia de la muzeu? râse tânărul. Am tăcut mereu, nici măcar nu i-am răspuns când m-a întrebat cât e ceasul, și făcea niște remarci de-ți venea să-ți iei lumea-n cap...

- Se lăuda că v-ați ținut de ea, spuse Dan. O prietenă de-a noastră s-a întâlnit cu ea. Spunea că v-ați ținut mereu după ea. Și mai zicea că înainte de închiderea muzeului ați privit împreună vreo zece-cincisprezece minute aceleași tablouri.

Relatarea nu-l indispușe deloc pe tânărul cu cicatrice:

- Treaba ei! Poate să spună ce vrea. Mie nu-mi plac ăstea care se bagă cu de-a sila în om. Nu-i dați nicio importanță!

Tic se opuse:

- Dumneavoastră faceți ce vreți. Dar noi prestigiul vi-l apărăm. O să-i clocesc eu una... De ce să se laude că, înainte de a se închide muzeul, ați privit aproape un sfert de oră, împreună, aceleași tablouri?

- Stați! Nu vă grăbiți cu sentința. Am observat și eu că se uita la aceleași tablouri, mai ales înainte de a se închide muzeul. Erau două pânze noi, foarte frumoase. Mai era o doamnă care se uita la ele... Dar ea nu se minuna în gura mare, lăudând exact ce nu era în tablouri... De câteva ori ne-am și înțeles, eu și doamna aceea, din priviri. Mai bine zis râdeam pe înfundate la remarcile dudușiei decoltate...

- Ați văzut și tanagralele? întreabă Dan.

- Dar pentru ce credeți că m-am dus atâtea zile în șir la muzeu? De când am sosit în oraș, în fiecare seară, acolo mi-am petrecut timpul... Păcat că s-a închis!

- Și nouă ne pare rău, îl imită Tic.

Ciufuliciul se gândea ce întrebări să mai scornească pentru a afla și alte amănunte de la tânăr. Acesta se sculase însă de la masă. Se uită la ceas, ca pentru a se scuza:

- N-am ce face... Îmi pare rău, dar trebuie să plec. A fost simpatică ideea voastră cu plicul, am știut de la început că e un truc. Cu toate acestea am venit. M-am mai aerisit și eu puțin și am cunoscut doi băieți simpatici și cam timizi. Ei, ne vedem mâine?... Fiuuu! Era cât pe-acți să vă chem degeaba la fabrică... Uitasem. Mâine și poimâine sosesc niște delegații străine... Peste trei zile. E

mai bine. Dacă nu dați peste mine în niciun chip, organizați-mi o cununie, sau altceva, în afară de înmormântare. Și tot o să mă scoateți.

Imediat după plecarea tânărului sosi chelnerul. Probabil că-i pândise în tot timpul convorbirii:

– Extraordinar! spuse el. I-ați dat plicul? El nu voia să creadă! Desigur că l-a primit! Dacă-mi permiteți, erau mulți bani în el?

– Ne-am înșelat noi, răspunse Tic. Erau câteva scrisori de la un unchi care-i murise de două săptămâni. Nici n-apucase să le citească...

– Extraordinar! Desigur că i-a lăsat avere... Era vesel când a plecat...

– Aș, de unde! se strâmbă Dan. I-a lăsat numai datorii. Îl cunoașteți bine?

Chelnerul nu înțelese la început despre cine e vorba. Abia mai târziu se dumeri:

– Maistrul Andronic? Extraordinar! Se spune că este cel mai mare meșter din țară la suflatul sticlei. N-ați văzut ultimele cristale la expoziția fabricii? El le-a suflat. Desigur, e o plăcere că l-am cunoscut... dacă-mi permiteți, bineînțeles.

– S-au limpezit câteva lucruri, spuse Tic, după plecarea ospătarului. Odată cu el mai ies două personaje de pe lista suspectilor. Cred că nu mai ești împotriva lui acum, după ce l-ai cunoscut? N-ai văzut ce simpatic este?

– Nu știu, răspunse Dan evaziv. Nu vreau să mă pronunț. Nici eu nu-l cred vinovat. Dar ți-am atras atenția asupra altui lucru. Uită-te și la personajele inocente din jurul tău. S-ar putea să ne vină de acolo marea surpriză.

– Eu, de pildă, cred că tu ești cel mai inocent... Însă din foarte multe puncte de vedere...

– Ticușor, treaba ta. Nu vrei să crezi... n-ai decât. Dar asta nu mă împiedică să-mi fac datoria, în rolul pe care mi l-am ales... Și dacă mai vrei să știi ceva... Ei, uitate, îmi fac curaj și îți spun. Am citit cărți în care făptașul, vinovatul, e chiar detectivul. Da, da! Nu râde ca un...

– Ce vrei să insinuezi cu asta? îl întrebă Tic, cu o vagă

amenințare în voce. Nu crezi că ești cam... Mă refer la cuvântul pe care l-ai lăsat adineauri în suspensie... l-ai păstrat pentru tine.

– N-ai niciun motiv ca să te superi, Ticușorule. Totul e să înțelegi rolul meu. De ce nu te gândești puțin? Câți detectivi urmăresc misterul acesta? Mi se pare că vreo patru, dacă-i excludem pe Ionel și pe Lucia... pentru că ei n-au existat în timpul momentului blestemat. (Cu bunica nu știu ce să facem... În sfârșit...) De ce să nu ne gândim și la unul din aceștia patru? Fiecare dintre ei, și mai cu seamă unul, puținel ciufulit și cărn, avea toate condițiile să escamoteze tanagralele. Nu le lipsea celor patru nici inteligența, nici dibăcia, nici simțul de a se orienta în orice împrejurare... nici simțul farsei... Nu vreau decât să atrag atenția și asupra acestei posibilități și cu asta, dragul meu Ticușor, presimt că am lichidat toate posibilitățile... dacă mai născocesc vreuna, necunoscută, o să-mi fac datoria, n-ai nicio grijă... Și acum, dacă-mi permiteți, desigur, n-ai vrea să studiem harta aceea misterioasă, care a fost pe masa scheletului?

Tic scoase hârtia și o puse pe masă. Capetele celor doi prieteni se apropiară. Coala era înnegrită de mâzgăleli și pe o față și pe alta. Tot felul de semne cabalistice, fără nicio noimă, la prima vedere. Linii, cercuri, bucle, ștersături. Privită însă mai cu atenție, ea oferea câteva semne distinctive. Și pentru a reține tot ceea ce era demn de reținut, tinerii o cercetară, nu în ansamblu, ci pe porțiuni precise. Ca să-și ușureze munca, o împărțiră în mai multe dreptunghiuri (sau pătrate), așa cum fac elevii când copiază o hartă. În felul acesta nu putea să le scape nimic aprigilor căutători. Apoi începu migăloasa muncă de cercetare a pătratelor. Nici cel mai puternic microscop, electronic să fi fost, n-ar fi egalat teribila și riguroasa selecție pe care o făceau privirile cireșarilor. La capătul unui ceas de încordare și concentrare supremă, mută – așa cum conveniseră – pe foaia de hârtie apăruseră mai multe cerculețe sau cercuri mai mari, trasate cu creion albastru, care conțineau, în interiorul lor, semnele distinctive, mâzgăleli cu sens, literele sau cuvintele pe care le desenase acolo scheletul, în diversele momente ale meditației sale.

Din literele culese, cireșarii nu izbutiră să închege niciun

cuvânt ca lumea. Erau patru *B* în majuscule, un *G* uriaș, câțiva *M* răspândiți peste tot, doi de *R*, piperniciți, abia identificabili (Dan susținea că pot să fie *V*), și o singură vocală, un *A*, care se repeta cel mai des pe cele două fețe ale colii.

Dintre cuvintele distincte (pentru că mai erau pe foaia de hârtie și câteva serpentine, câteva zigzaguri care puteau fi interpretate; încercând să le dezlege, Tic descoperi că există un cuvânt format din șapte litere, probabil cel mai lung din limba română, care poate fi scris numai din linii zigzagate: minimum; fără puncte acest cuvânt ar părea un exercițiu liniar, pentru învățarea lui *i*, la începutul clasei întâi) deci, dintre cuvintele distincte trei fuseseră, după mari cazne și interpretări, descifrate. Și anume: Tanagra... Neștian... și Scarlat... Ultimul dăduse loc la dispute și interpretări, pentru că nu se știa sigur dacă e vorba de *c* sau de *e*, de *r* sau de *v*, iar *t*-ul final nu prea avea la extremitatea de sus liniuța orizontală. Cea mai senzațională descoperire era însă alta. Așa își închipuiau, cel puțin, tinerii. Din mângălelile grotești ei selecționaseră un număr de desene, toate foarte copilărești, ridicole, dar care reprezentau fiecare ceva. Nu desenul în sine era interesant – deși în alte condiții putea fi trimis la cine știe ce expoziție extravagantă – ci intenția desenului, strădania autorului de a exprima ceva. Cele șapte desene selecționate reprezentau figuri, unele neterminate – le lipsea o mână, sau un braț, sau un picior. Aceste amănunte îl determinară pe Tic să facă o asociație ingenioasă: desenele scheletului încercau să reprezinte tanagralele.

– Asta e! spuse Tic. Tanagralele! Tanagralele din vitrină! Parcă le văd. Uite dansatoarea! O vezi? Aici! Asta strâmbă. Și uite și femeia cu amforă... Nu vezi că-i atârnă ceva în mână... Uite și zeița fără brațe, uite și ăstea două îmbrăcate... Da, da! Sunt femeile cu voaluri, pe care le-am văzut eu în vitrină. Scheletul nu le-a putut desena voalurile, le-a îmbrăcat într-o simplă mantie... Tanagralele din vitrină.

– Și ăstea două? întrebă Dan. Omulețul ăsta aplecat și femeia asta fără o mână... Astea ce mai sunt?

– Habar n-am! răspunse ciufuliciul. O fi încercat altceva și nu i-a reușit.

– Nu cred, Ticușor. Tot ce nu i-a reușit a fost șters. Nu vezi capetele acestea care ies din colaci? Astea sunt figuri șterse. Se simte furia cu care au fost desființate. Nu i-a reușit, nu i-au plăcut, și atunci le-a șters... oare ce-or fi?

Tic ridică din umeri, nedumerit:

– Nu știu... Eu n-am văzut decât cinci statuete în muzeu. Și nimeni altcineva n-a văzut mai multe. Dar să-ți spun drept, nici nu mă mai interesează ce reprezintă. Tu nu-ți dai seama că am descoperit totul datorită amănuntului lunganului? Dacă n-ar fi făcut el șmecheria acolo și nu ne-am fi repezit la el, ne-am fi plimbat ca niște gură-cască prin bălci, fără să întâlnim scheletul...

– Și dacă nu era atletul... adăugă Dan, stăteam acum la patul unui invalid și căutam să-i alin durerile prin glume... care l-ar fi făcut să sufere și mai mult...

– De astă dată te iert, pentru că sunt foarte bucuros, Dan. Și cum se potrivesc toate! Maistrul ne-a dat alibiuri pentru cele două cucoane, și prin asta și pentru el... și hop! ne cade în mână hârtia scheletului! Ceilalți oare ce-au făcut?... Cum vor suporta explozia bombei?

6

Bunica, veselă și mai sprintenă ca oricând, alergă spre chioșc, pentru a anunța masa.

– Azi am întârziat olecuță, dar avem niște bunătăți, să-ți lingi buzele, nu alta. Haideți! Repede! Ceilalți băieți sunt în casă?

Asta era nenorocirea! Ceilalți băieți nu erau în casă. Nu lăsaseră niciun răvaș în ascunzătoare și nici măcar nu lăsaseră semne că umblaseră acolo și dăduseră peste semnalul de alarmă și de urgență, binecunoscut în codul cireșarilor: S.O.S., scris în litere uriașe de mână Luciei. Bunica aștepta răspunsul Mariei, cea mai în măsură să dea o explicație pentru că era vorba în primul rând de frățiorul ei, începu să se bâlbâie:

– Ei... Ticu... Tic și Dan... s-ar putea să nu vină la masă. Știți? ... S-au dus la niște prieteni... Și au spus că ar putea să ia masa

acolo.

Vestea o supără la culme pe bunica. De aceea se pregătise ea? Câte speranțe își pusese în prânzul care de fapt sărbătorea o aniversare tainică! Se împlineau treizeci și cinci de ani de când la un prânz asemănător, între prieteni, cunoscuse un tânăr timid și cam stingher, de care nu se mai despărțise pe urmă. Pregătise atunci o prăjitură, așa hotărâseră sortii. Și fisticchie cum era, făcuse prăjitura după stilul ei. Tânărul, neputând refuza din cauza timidității și de teamă că ar putea s-o jignească pe gazdă, pe care o considera autoarea delicioasei prăjituri, mănca trei porții uriașe. Și de atunci, în fiecare an, la o anumită dată, se repeta întâmplarea veche. Cât o rugase pe bunica mama Ioanei, și mai târziu Ioana, să facă mai des prăjiturile acelea romboidale, sau măcar să le dea rețeta! Zadarnic! Demersurile lor nu avuseseră niciodată succes. Și nu accepta pe nimeni din familie în preajma ei, când se întâmpla evenimentul. Masa nu fu prea veselă, dar nimeni nu avea asemenea pretenții. Bătrânul stătea ca și atunci, timid, emoționat, numai că de astă dată gusta doar din felurile care i se puneau în față. Își păstra forțele și capacitatea pentru cele trei porții care îl așteptau semețe pe o farfurie ascunsă cu grija în bufet. Pentru că și farfuria participase la întâlnirea care se petrecuse cu treizeci și cinci de ani în urmă.

Tinerii stăteau ca pe ace. Se uitau mereu, fie pe fereastră, fie la ușă, întorceau capul, tresăreau la fiecare cântec de cocoș – și cânta împintenatul, nu glumă – abia așteptau să se termine odată masa aceea încărcată de bucate. Când văzură prăjitura, îngălbeniră. Nicio alună n-ar mai fi putut să bage în gură, darămite romburile acelea pline de creme și de cristale ciudate. Încercară chiar un gest de scuză. Ioana însă îl retează, cerând tăcere:

– Bunico! spuse ea. Nu ne aduci și câte un păhărel de vin?

Și cum bunica zâmbi mulțumită și plecă în căutarea licorii, Ioana avu răgazul să declanșeze telefonul fără fir. Era o comandă fără echivoc: „Obligativu să mâncați toată prăjitura!” Ceea ce, după eforturi disperate, se întâmplă.

Foarte fericită, bunica privea din capul mesei – și atunci ocupa

același loc – lupta sonoră, din păcate uneori prea sonoră, dar de astă dată acest lucru n-o mai irita – dintre lingurițele nemiloase de metal și romburile docile. Și observa ea cum Ioana se uită cu niște căutături stranii într-o anumită direcție și când mai descoperi și timiditatea băiatului pe care-l ținteau privirile furișe ale nepoatei, fericirea ei nu mai avu margini. O clipă se gândi că poate sute de ani prăjitura va trece ca o ștafetă din familie în familie, servindu-se o dată pe an... Lângă ea, bunicul răsufla greu, dar victoria fusese câștigată. Nicio firimitură nu mai rămăsese în farfurie.

Îndopați că abia se mai țineau pe picioare, tinerii ajunseră cu chiu cu vai în chioșc. O bucată de vreme stătură tăcuți și nemișcați în șezlongurile cu care mobilaseră chioșcul. Încetul cu încetul, spiritul de acțiune îi cucerea. Prânzul, ale cărui urme dispăreau, îi întrerupsese în mijlocul discuției. Preocupările atunci abandonate le dădeau iarăși târcoale. Și cuvintele – prin care se desfac în lume adevărurile și neadevărurile – nu întârziară să izgonească tăcerea moleșitoare, mai întâi prin glasul lui Ionel:

– Nu mai putem înota în supoziții. Ne trebuie și o doză de curaj, pentru a ajunge mai repede la capăt. Restrângem sau nu cercul suspectilor?

– Ar trebui să luăm hotărârea în colectiv, îi răspunse Lucia. De unde știm noi ce gânduri, ce bănuieli, ce fapte noi au în clipa asta ceilalți? Iar să ne pripim?

– Să ne amintim ce spunea bunica, propuse Maria. Să căutăm să interpretăm cât mai bine observațiile ei... Rareori am întâlnit un asemenea spirit de observație și ar fi păcat să nu profităm de el. În câteva secunde a fotografiat totul cu precizie de obiectiv. Ai o bunică, Ioana...

– Foarte bine, acceptă Ionel. Să interpretăm spusele ei. Cel mai aproape de vitrină era scheletul. Nu? Și mai stătea și ascuns. Probabil comisese furtul și voia să se convingă că nu l-a văzut nimeni... și mai ales omul în gri.

– Mai este ceva, se aprinse Maria. Abia acum îmi dau seama. Un amănunt pe care l-a observat bunica la actriță. Nu-ți amintești, Lucia? Actrița avea în mână un pulover gros, alb, de lână... dacă era o simplă mască... Dacă în puloverul acela înfășurase

statuetele... sau i le înfășurase altcineva?

– Nu! se împotrivi Ionel. Dacă mergem pe linia asta, nu mai ajungem niciodată la capăt. Cele două femei și omul cu cicatrice au alibiuri. Trebuie să excludem aceste personaje din lista suspectilor. Să luăm obligatoriu această hotărâre!

– Parcă n-ai fi în toate mințile, îi replică Maria. Cum ne putem permite așa ceva? Eu nu zic că nu e bine să urmărim mai întâi, repet: mai întâi, o singură pistă, ca să nu încurcăm prea mult ıtele, sau ca să nu ne încurcăm pe noi... dar de aici până la a nimici, după inspirație, orice alte posibilități... Asta e o... o nerozie. Tu ce spui, Lucia?

– Sunt absolut de acord cu tine! Fiindcă nu știm încă o seamă de lucruri. Nu știm, de pildă, ce amănunte ne vor aduce cei doi întârziați și neghiobi: Tic și Dan. Dacă omul cu cicatrice dă peste cap toate alibiurile?...

– Și bunica? întrebă nedumerită Ioana. Eu o cunosc foarte bine. Ea nu se poate înșela.

Lucia trăi un moment de spaimă neașteptată. ıși reveni însă repede:

– Bunica?... Da, bunica... Bine! Să lăsăm pentru mai târziu grupul celor trei și să ne ocupăm de cei doi bătrâni...

– De ce spui cei trei? ceru Ionel explicații.

– N-am spus cei trei, ci grupul celor trei, răspunse Lucia. Am vrut să subliniez prin asta că erau împreună în fața unui sau unor tablouri.

– Și de ce-ai spus cei doi? fu rândul Ioanei să întrebe.

– Pentru că... Nu înțeleg întrebarea. Pentru că sunt doi.

– Spune drept, Lucia! insistă Ioana. ıl bănuiești și pe omul în gri? Nu te-a convins relatarea noastră despre maior și despre tanagrale? Mi se pare atât de limpede... Omul și-a dat seama, foarte târziu, după cincisprezece ani, că a fost furat și s-a gândit că ar fi momentul să-și ia înapoi, prin aceeași metodă, lucrurile...

– Uiți un amănunt, o întrerupse Maria. N-au dispărut două tanagrale din muzeu... ci, mi se pare, cinci. Sau... tu crezi că s-a gândit să-și ia și dobânda acumulată în cei cincisprezece ani?

Tonul ironic al Mariei o intimidă pe Ioana. Și, pe deasupra, mai

sări și Lucia:

– E adevărat ce spui tu, Maria... Iar trebuie să ne adunăm gândurile... Prin urmare, pentru moment ne despărțim de grupul celor trei. Avem și câteva motive. Și ne oprim la cei doi... Ca să fiu cât mai clară: eu nu vreau să ne gândim la un singur suspect, ci la doi... dacă scheletul stătea ascuns după statuie, nu ca să se ferească de omul în gri... ci pentru a-l pândi pe omul în gri?... Poate că-l văzuse pe acesta scoțând tanagralele din vitrină... Nu putem ști ce anume a cauzat gestul lui... Dar nu putem neglija în niciun caz și această posibilitate.

– Tu crezi că bunica s-a uitat în sală după comiterea furtului? întrebă surprins Ionel.

– Mai mult! spuse Lucia. Cred că s-a uitat în sală la foarte puțin timp după comiterea furtului, la câteva secunde numai. E o intuiție a mea; se bazează și pe niște date, dar ca să fiu sinceră, așa simt eu. Tabloul pe care ni l-a descris ea înfățișează condițiile ideale pentru furt. Grupul celor trei era în colț, cu spatele...

– Cine știe cât timp or fi stat așa, reflectă Maria.

– ... cu spatele la vitrină, continuă Lucia. Unul din cei doi avea deci posibilitatea să acționeze. În orice caz, cred eu, numai cineva din spatele grupului putea să comită furtul. Ori scheletul, ori omul în gri...

– Bunica spunea că l-a văzut mai aproape de vitrină pe schelet, adăugă Maria. Deci mai plauzibilă ar fi ipoteza că el a comis furtul. Deși... dacă mă gândesc... da! Omul în gri, crezându-se neobservat, nu s-a mai uitat în spate... Și dacă scheletul era ascuns după statuie, nici nu l-a văzut... S-a dus la vitrină și... gata! În cinci secunde au dispărut tanagralele în interiorul halatului.

– Iar ajungem la coincidența asta blestemată, se tângui Lucia. Cum de s-a potrivit ca exact în ziua când scheletul, amintindu-și de tanagrale, s-a dus la muzeu, hop! apare și omul în gri pentru a comite furtul?

– Dacă sunt complici? întrebă Ionel. Raționamentul ar duce spre această concluzie. Unul acționa, celălalt pândea, gata în orice clipă să dea semnalul. Bunica l-a surprins pe schelet încă la

pândă... pentru că... pentru că... așa cum spunea Tic, așa cum ai văzut și voi, omul în gri e atât de înalt, încât din trei pași, adică într-o fracțiune de secundă a ajuns lângă ușă.

– Chiar așa de sprinten nu mi-l închipui, spuse Maria. Pare foarte bătrân, deși spatele și-l ține drept.

– Numai cu oameni lungi ne întâlnim în istoria asta, descoperi Ionel. Și scheletul, și omul în gri, și paznicul, toți sunt niște lungani, niște namile...

Ultimul cuvânt al lui Ionel o făcu pe Ioana să tresară. Îl mai auzise în acea zi... și deodată simți c-o apucă amețeala:

– Stați! Stați! se rugă ea. Mi-a venit în cap o idee... Maiorul a fost jefuit de tanagrale... I s-a întins probabil o cursă, așa spunea fratele lui... Fiindcă în ziua când au venit la el cu chitanțele pentru datorii, în ziua aceea a apărut și un negustor din București, care s-a oferit să cumpere tanagralele. Adică să plătească polițele, vorba vine, și să-i ofere în plus câteva sticle de rachiu... negustorul acela era ca o namilă și avea barba sură... așa a spus fratele scheletului...

Toți se cutremurară. Zeci de idei se aprindeau ca niște fulgere în mintea lor. Și una dintre ele devenea tot mai obsedantă, le înlătura pe celelalte, se îngroșa, domina.

– Extraordinar! se înfioră Ionel. După cincisprezece ani, marea întâlnire! Cum să nu se trezească? Brrr! Cum să nu-și amintească de tanagrale? Cum să nu se ducă la muzeu? Și acolo îl întâlnește din nou!... Oare cine le-a luat?

– Asta-i întrebarea! gândi Lucia cu voce tare. Cine le-a luat? Care dintre ei?

– Ei, acum îi excluzi pe ceilalți? reveni Ionel la vechea obsesie. Restrângem cercul?

– Pentru moment, răspunse Lucia. Și nu te mai strâmba așa! Ți-am spus de la început. Să vedem ce vești ne aduc ceilalți... Dacă descoperă și ei niște amănunte care dau peste cap concluziile noastre? Ai văzut cum s-a întâmplat cu noi?... Tu nu te-ai întrebat? De ce întârzie? De ce n-au venit la masă? De ce n-au lăsat un mesaj? De ce n-au venit măcar să caute mesajul nostru. De ce? Pentru că li s-a întâmplat ceva! Asta e! Au descoperit

asemenea lucruri care pur și simplu nu le dau voie să se miște. Altfel ar fi venit măcar unul dintre ei. Deci prima noastră sarcină, ca întotdeauna în asemenea situații, e aceea de a afla ce se întâmplă cu ei! În trei minute plecarea!

Lucia vorbise cu atâta siguranță și autoritate, că nu mai crâcni nimeni. Dimpotrivă. Toți simțeau nevoia de a-i asculta imboldul. După trei minute, chioșcul era gol.

7

Lucia nu greșise. Tic și Dan nu întârziaseră fără motive. Unele le cunoaștem. Altele apăruseră după despărțirea noastră de ei. Tocmai se pregăteau să pornească spre casă, sau, ca să fim cu totul sinceri, ajunseseră deja în stradă, când deodată îl văzură pe Ilie, paznicul cel uriaș, despărțindu-se de vitrina unui magazin. Se înțeleseseră dintr-o ochire. Porniră pe urma lui, cu aerul unor tineri înflăcărați și nerăbdători să comenteze rezultatele sportive din ultimele trei săptămâni, hai să zicem ale unei olimpiade. Și erau atât de pasionați și într-o dispută atât de aprigă, că nu putea fi vorba decât de aprecierea șanselor unor ași ai sportului mondial. Ilie era la douăzeci de metri înaintea lor; dar ei erau convinși că le aude vorbele, ba se speriau să nu le miroasă și intențiile. În pauza unui comentariu, Dan îi șopti lui Tic un gând clandestin:

– Parcă ni s-a aranjat totul! Nu ne întâlnim decât cu personajele care cad în sarcina altora...

– Măcar să avem norocul pe care l-am avut până acum, îi răspunse Tic, folosind același limbaj clandestin.

Previziunea lui Dan se spulberă însă într-o clipă. Subit, fără să-și explice cum, între ei și silueta lui Ilie apăru altcineva. Ieșise pesemne dintr-un magazin. Și acel cineva era personajul pe care cei doi cireșari îl doreau mai mult decât pe oricare altul în acel moment. Înalt ca o prăjină, îmbrăcat într-un pardesiu subțire, de culoare gri, cu o sacoșă verde în mână, un fel de servietă subțire de material plastic, așa cum văzuseră cu sutele la bălci, cu niște semicercuri groase după ureche, personajul traversa cu pași lungi

(de trei metri fiecare, după calculele nu foarte riguroase ale ciufuliciului) strada principală a orașelului, îndreptându-se spre o direcție deocamdată necunoscută.

Ilie, în ciuda staturii sale, dispăruse; parcă fusese înghițit de o ceață, de o cortină groasă de negură. El mergea liniștit după treburile lui, cireșarii însă nu-l mai vedeau. Traversară și ei strada, transformându-se din comentatori sportivi în tineri moleșiți de căldură, care se duc să facă o baie la Căprioara. (Pentru că omul în gri părea că are această direcție.)

– Foarte cald, astăzi, se plângea Dan. Curge sudoarea pe mine șiroaie. N-ai o batistă sau un prosop?

– Pssst! își aminti ciufuliciul. Am uitat prosopul acasă. Cu ce ne vom șterge, când o să ieșim din apă? Am să fac astăzi o baie... Așa, din răzbunare!

Omul în gri era departe înaintea lor. Pașii lui erau domoli. Nu se simțea nicio grabă în mersul lui. Lungimea lor îi obliga însă pe urmăritori la eforturi. Și ele trebuiau în așa fel făcute, ca să nu pară că fug după cineva. Personajul care-i trăgea după el, de parcă-i prinsese cu o funie lungă, nevăzută, pe fiecare de câte un picior de-al lui, îi ignora cu desăvârșire. Niciodată nu întorsese capul, ca să se uite înapoi. Și lucrul acesta îi intrigă foarte mult pe cei doi tineri.

– Oare se simte urmărit? întrebă Dan. Poate că are ochelari speciali, așa cum am citit în cărți, și vede tot ce se întâmplă în urma lui. Ce-ar fi să trecem pe partea cealaltă?

– Dacă vrei tu, putem să i-o luăm și înainte... (cu voce tare:) Ce bine-ai făcut că n-ai luat prosopul! Și ce păcat că n-ai luat o pătură! Nu ți-am spus?

Omul în gri pornise pe o stradă care, în loc să ducă la ștrandul orașului, se revărsa în poteca principală ce urca spre pădure. Strada aceea avea puține case, și dacă personajul nu se oprea la poarta uneia, atunci în mod sigur va lua calea pădurii. Acesta fu raționamentul lui Tic. Și raționamentul se adevăra.

Omul în gri ieșise din oraș. O luase pe cărarea care ducea la pădure. Mergea încet, cu mâinile la spate, din când în când doar se uita la dreapta sau la stânga, înapoi însă nu.

- Nici acum nu mai crezi că are ochelari speciali? se înspăimântă Dan. De ce nu se uită înapoi? Acuși o să intrăm în pădure și, din păcate, noi nu visăm, ca Ionel. Dacă-aș fi sigur... aș crede, poate, și lucrul ăsta.

- Foarte ciudat! acceptă Tic, și el sub impresia pe care i-o lăsase un fior neașteptat. Dacă ți-e teamă, eu zic să te întorci. Pssst! Ar fi cazul să-i înștiințăm pe ceilalți. Știi că ne-am purtat ca niște necireșari? A trecut atâta timp și nu le-am lăsat niciun mesaj... Zău, du-te! Eu sunt atât de obișnuit cu pădurile și cu plimbările de unul singur... Parcă nu știi... Mai frică îmi este în câmp gol. Dar în pădure, dacă vreau eu, nici dracul nu mă poate găsi, darămite omul în gri.

- ăsta poate fi mai rău decât dracu', Ticușor. Și dacă e să se întâmple ceva, atunci să fim amândoi, împreună.

- Mi-e teamă să nu mă încurci, Dan, încercă Tic o nouă stratagemă. De unul singur mă strecor mai ușor.

Dan nu acceptă nici în ruptul capului îndemnurile ciufuliciului. Așa că rămaseră amândoi pe cărarea care urca spre pădure, în urma personajului în gri.

De când ieșise în oraș, omul în gri nu-și dezlipise mâinile de la spate. Sacoșa îi atârna greu, se bănuia aceasta după balansul ei neîntrerupt. Copoi îi făceau fel de fel de prezumții cu privire la conținutul sacului de plastic, toate în gând, și mirosul lor era nesigur, capricios. Amândoi voiau să ajungă mai repede în pădure, ca să scape de o amenințare care le dădea mereu târcoale: teama că omul în gri va întoarce totuși capul, măcar o dată, și-i va descoperi pe amândoi stingheri, fără țel, în plin câmp. Ce vor face atunci? Poteca nu oferea niciun ascunziș. Pomii de pe margine erau înalți și aveau trunchiuri subțiri care, în loc să ascundă pe cineva, nevoit să facă această operație, mai degrabă îl scoteau în evidență. Locuitorii orașului nu avuseseră nici pasiunea arbuștilor și nici nu săpaseră șanțuri adânci de un metru jumătate-doi, la marginea potecii.

- Eu zic s-o luăm pe câmp, să părăsim poteca, suflă Tic la urechea lui Dan. Nu mai pot suporta starea asta. Parc-aș aștepta din clipă în clipă să-mi cadă pantalonii. Oricând poate să se

întoarcă brusc și... Uite! Aș fi în stare să pariez cu tine pe orice că în mai puțin de trei minute se va uita în urmă.

– Nu-s împotriva ideii tale, răspunse Dan, dar pariul îl țin. Începând din clipa asta. Mă uit la ceas.

Tinerii părăsiră poteca. Înaintară pe câmpul gol, în direcție oblică, potrivit în așa fel pasul, ca să ajungă, după un timp, la aceeași distanță de omul în gri, dar nu în spatele, ci la dreapta lui, adică să meargă paralel cu el. În mai puțin de trei minute ajunseră în dreptul lui (e adevărat că alergaseră puțințel), într-un mărăciniș de porumbe, care-i ferea cu multă grijă de orice priviri indiscrete. Câteva clipe după ce ajunseră acolo, tocmai când Dan, generos, voia să anunțe cât a mai rămas până la scurgerea celor trei minute, cam vreo zece secunde, omul în gri se întoarse încet din călcăie și privi în urma sa. Dan nu se mai uita la el. Îl privea cu gura căscată pe Tic.

– Asta n-o mai înțeleg, mărturisi el. Că se va uita o dată înapoi, treacă-meargă, dar dacă va face acest lucru într-un interval precis de trei minute, asta îmi depășește capacitatea de înțelegere, și ca urmare pun totul pe seama hazardului. Pariul l-am pierdut, recunosc. Și cum n-am precizat, poți să-mi ceri orice...

– Îți cer să fii altă dată mai atent, atâta. Și ce spuneai cu hazardul, e numai cinci la sută din adevăr. În sensul că am făcut un calcul norocos. Am văzut că poteca duce la o movilă și m-am gândit foarte simplu că nu e om pe lume care, ajungând în vârful unei ridicături, să nu se întoarcă și să nu privească drumul pe care a venit. Pentru mine asta e o regulă și cred că și pentru tine... Am făcut socoteala cam câți metri sunt până acolo, am raportat totul la viteza sunetului, apoi am scos rădăcina pătrată... Hopa! Iată că nu se duce în pădure! S-a așezat acolo... Să știi că e o bancă de lemn acolo...

– Eu pariez că e o bancă de piatră, îl întărită Dan.

– Primesc!... Oare cum să facem să ne apropiem de el? Nu prea văd bine ce face acolo... Tu nu vezi? Parc-ar umbla în sacoșă... Pssst! Cum să ajung mai aproape?

Tic suferea de ciudă că nu poate străbate nevăzut platoul descoperit care despărțea insula cu porumbe de movilă. Niciun

copac, nicio moviliță, nici măcar niște scaieți nu se zăreau pe platoul despărțitor. Iarbă, iarbă, câteva smocuri mai înalte, cam de o palmă, probabil pe niște valuri de pământ, și nimic altceva. Disperarea era însă alta. Ar fi ajuns el la movilă, dar răutatea omenească aranjase în așa fel banca, încât speteaza ei să se sprijine de răsărit și nu de apus. Adică omul în gri, rezemându-se de spetează, stătea cu fața la ei. Asta îl înnebunea pe ciufulici.

– Auzi ce idee! S-o aranjezi cu spatele spre răsărit. E o insultă la adresa soarelui, Dan! Eu, dac-aș fi în locul lui...

– De ce crezi că amicului tău nu-i place să fie privit când asfințește?

– La cine te referi tu acum? se mânie ciufuliciul.

– La soare, Ticușor. Amurgul e mai romantic și banca s-a pus acolo pentru cei molipsiți de boala asta...

Tic făcu un semn cu mâna. Dan își înghiți cuvintele. Omul în gri scotea ceva din sacoșă și acel ceva, întâlnind cine știe ce rază ciudată, scăpă o lucire scurtă, de o fracțiune de secundă.

– Oare ce-o fi având în mână? întrebă el în șoaptă. Ia uite! Parcă a venit special pentru asta. Își plimbă mâna, parc-ar da un semnal... Ce face acolo? Ce are în mână?

Hotărât să dezlege misterul sacoșei cu orice preț și al îndeletnicirii pasagere a omului în gri, Tic născoci un plan nebunesc. I-l destăinui lui Dan într-o răsufare și acesta nu mai avu vreme să-l oprească. Ciufuliciul porni ca un glonț spre movilă, țintind cu ochii, în alergarea lui nebunească, mâinile omului în gri. Fugea ca un bezmetic, gata să bată toate recordurile de viteză din lume. Dar înainte de a ajunge la jumătatea drumului, pista necercetată de ochii lui îi devie piciorul stâng într-o ridicătură moale, urmată de o groapă în care n-ar fi încăput nici pumnul lui, și țușt! de-a dura! așa cum i se întâmplase cu mai multe ore înainte. Pământul lovit bubui cu atâta putere, încât Dan își duse instinctiv mâinile la urechi.

Omul în gri făcu un gest de surpriză. Cu o iuțeală uluitoare introduse obiectul cercetat în sacoșă, ridicându-se în acel moment în picioare, pentru a vedea ce se întâmplă.

Tic era amețit, năucit, îl dureau toate oasele. Spatele parcă-i era

rupt în două. Se ridică greu, ținându-se cu mâinile de șale și gemând încet și profund, ca un porc înjunghiat, înainte de a-și da ultima suflare. Șontâc-șontâc, se întoarse spre insula de porumbe, care-l aștepta nepăsătoare.

Omul în gri se sculase de pe bancă. Cobora încet movila, pe cărarea pe care venise. Se înapoia în oraș.

În mărăciniș, Tic făcea exerciții de respirație. Pe fața lui, câteva minute palidă ca a unui mort, începeau să apară pete roșii. Mai răsuflă o dată, apoi spuse destul de calm:

– Cred că nu mi-am rupt nimic... Iarbă moale și deasă... Nici măcar nu mi-am scrântit nimic... Noroc nemaipomenit... Și cred că am văzut în mâna lui ceva care semăna cu o statueta...

– Poate că semăna cu un luceafăr, Ticușor. Sau chiar cu mai mulți luceferi... Erau verzi, roșii, albaștri... dar mai mult verzi...

– Ba nu! Era ceva ca o statuie... Fir-ar să fie! Dacă nu cădeam, nu mai avea timp s-o ascundă. Și poți să-mi spui, te rog, dacă nu era statuie, de ce-a ascuns-o?

– Ai văzut și asta? îl întrebă Dan. Eu credeam că ești mort. Așteptam să văd dacă mai miști...

– Am văzut. Ochii nu i-am închis nicio clipă. De aceea nu am putut să zăresc luceferii tăi... De ce-a ascuns-o?

În ciuda mutrei jalnice a prietenului său, Dan pufni în râs. Nu izbutise să se stăpânească.

– După felul cum ai apărut și mai ales după felul cum ai căzut – Doamne! ce-a mai bubuit pământul! –, eu cred că și pălăria și-ar fi ascuns-o. Ar fi luat-o de pe cap și ar fi băgat-o în buzunar, fără să-și dea seama ce face. Păi și eu m-am speriat, Ticușor. M-am pitit și mi-am pus mâinile la urechi...

– Eu totuși cred că avea o statueta în mână, se încăpățână ciufuliciul. De ce n-am căzut cinci metri mai departe? Aș fi înghițit-o înainte de-a o băga el în servietă.

– Mai bine spune ce facem! S-a cam îndepărtat personajul nostru. Crezi că mai are rost să mergem după el? Să nu ni se întâmple și altă pacoste mai mare...

– Bine! Azi am avut o zi de ghinioane fizice... Bine! Chiar dacă mi-ar spune cineva c-o să cad într-o fântână... Ce s-o mai lungesc?

Parcă tu nu mă cunoști? Pornim!

– Da! acceptă Dan. Dar mai întâi să trecem pe la movilă, să vedem din ce e făcută banca.

– Am văzut-o, oftă Tic. Am văzut-o la al treilea rostogol. E făcută din piatră! Numai ghinioane!

8

Tic era pesimist din cauza întâlnirilor sale neprevăzute cu pământul. Alte motive nu avea. Dimpotrivă. Hârtia descifrată, care se lipise cu atâta dragoste de pieptul lui, personajul care-l purta spre o așezare omenească obișnuită, cu sonerie, cărți de vizită sau oameni dispuși să dea informații, fără să știe că fac acest lucru, erau succese senzaționale în cariera micului cireșar. Tot meditănd în drumul spre oraș, ajunsese la această concluzie. Și Dan simți cu bucurie lângă el pe același Tic vesel, plin de voie bună, așa cum îl cunoștea de ani de zile.

Omul în gri mergea cu pașii săi lungi, fără să se preocupe de ceea ce se întâmplă în spatele lui. Doar când ajunsese la unul dintre capetele bulevardului care străjuia dinspre nord orașul, își întoarse privirile, parcă pentru a-și lua câteva puncte de reper, apoi își continuă drumul. Cireșarii, pregătiți pentru orice eventualitate, avuseseră timp să-și potrivească trupurile lor firave în dreptul unor copaci uriași, așa că prezența lor nu fusese remarcată.

– Doar dacă n-are ochelari cu lentile speciale, repetă pentru a zecea oară Dan.

– Iar mi-a venit o idee, spuse Tic. Eu mă fofilez până la el, mă prefac că mă împiedic de ceva și, în timpul căderii, mă agăț de sacoșa lui. Prea o ține la spate, așa, ca o ispită. Nu mai rezist!

– Aș înțelege să mă lași pe mine să fac treaba asta. Tu ai mai căzut o dată lângă barba lui. Vrei să te ia la ochi?

– Nu se poate! Tu nu știi să cazi, Dan. Dacă-ți spargi capul sau îți rupi un picior?

– Mă duc! se hotărî Dan într-o clipă.

Tic îl prinse însă de mână și-l opri. Exact la momentul oportun.

La câțiva metri în fața lor se deschisese o poartă. Nu fără scop. Ci pentru a permite unui personaj bine-cunoscut să iasă în stradă. În criză de inspirație, cireșarii priveau cu sete cerul fără nori. Cu coada ochiului se uitau însă la schelet care, după o scurtă oprire în fața porții, pășii pe urmele omului în gri. Și traversară strada, pentru a avea sub observație – pe celălalt trotuar – ambele personaje. Printr-un simplu gest își repartizară sarcinile. Tic va merge după omul în gri, Dan după schelet. Și astfel merseră amândoi aproape o oră pe străzile orașului. Dar nu separat, ci împreună. Pentru că scheletul părea umbra omului în gri. Se ținea în permanență de el. Dacă se oprea omul în gri, se oprea și el. Dacă omul în gri cotea pe o anumită stradă, și el făcea același lucru. Dacă omul în gri se oprea în fața unei vitrine, și celălalt se oprea, la altă vitrină, chiar dacă scria pe geamul mare: „Coafură de dame” ori „Rемаiem ciorapi” (pe geamul mic).

Străzile orașelului nu mai aveau taine pentru eroii noștri, așa cum, la aceeași oră, nicio baracă din bălci nu mai avea taine pentru prietenii lor, care-i căutau de le ieșeau ochii. Chiar trăsese de câteva ori la roata norocului, pentru a-și învinge sfula și a intra în vorbă cu Hultanul, înflăcărat și îmbietor ca întotdeauna. Dar nici acesta nu le dădu informații mai sigure despre cei doi cireșari. Le aminti doar că în cursul dimineții avusese loc un scandal în bălci, scandal în care fuseseră și ei implicați.

Tic și Dan nu aveau de unde să știe ce spaimă trăiesc, într-un anumit loc, în iarmarocul plin de freamăt și de veselie, prietenii cu care aveau obiceiul să corespundă în orice situație, uneori chiar și în somnul liniștit al după-amiezii. Poate chiar în momentul în care Hultanul îi înspăimânta, ei își înfiorau gâtulejul ars cu câte o porție de înghețată, la colțul unei străzi. Vizavi, tot la colț, omul în gri privea nepăsător cerul. La zece metri în spatele lui, scheletul se uita exact în ceafa omului în gri, parcă pentru a-l hipnotiza. Cireșarii erau la a treia porție de înghețată.

Stăteau de zece minute în colțul străzii, lângă taraba salvatoare. Apoi Tic și Dan nu-l mai văzură pe omul în gri. Și acest lucru nu se datora unei înțețoșări de moment, ci faptului că în dreptul

personajului cu sacoșă se opri pe un autobuz. Îl zăreau numai pe schelet, și acesta se întorcea scurt din călcâie, militărește. Când Tic citi firma autobuzului, era prea târziu. Șoferul dăduse drumul la motor. Mașina trecu prin fața lor în viteză, iar locul unde stătuse până atunci omul în gri era pustiu. Nici scheletul nu se mai vedea. Cotise probabil după un colț.

– La bălci! șopti printre dinți ciufuliciul. Sunt un dobitoc, Dan. Auzi tu! Sunt cel mai mare dobitoc de pe pământ! Și după mine vii tu, și după noi e un pustiu mai mare decât Sahara. Abia pe urmă vin ceilalți.

Era prima erupție, caracteristică lui Tic. O clipă mai târziu birui în el simțul practic. Îl favoriză și norocul. La doi pași de el, nu mai departe, tocmai descăleca un băiat de pe bicicletă.

Într-o clipită, ciufuliciul fu lângă el. N-avea timp de explicații. Trebuia acționat repede.

– L-ai văzut pe prietenul meu? Am pus cu el un pariu extraordinar. Ia uită-te!

Băiatul se uită, Tic sări pe bicicletă și porni după autobuz într-o goană care, în alte condiții, ar fi smuls tricoul galben de pe trunchiul oricărui campion ciclist.

Posesorul bicicletei veni la Dan, gata de bătaie. Cireșarul îl primi cu mâna întinsă. Celălalt, confundând mișcarea cu o lovitură de jiu-jitsu, făcu un pas înapoi, parcă pentru a se azvârli în brațele încărcate cu coșuri și sacoșe ale unei gospodine grijulii, care tocmai trecea atunci. Se iscă un tărăboi cu perspective, pe care numai inocența lui Dan îl stăvili. Cei doi foști viitori rivali se împrieteniră în timp ce culegeau roșiile și cartofii de pe jos:

– Și ouăle! Și ouăle! țipa gospodina încă înfuriată.

Incidentul acela îi aduse până la urmă câștig de cauză gospodinei. Pe lângă cele două ouă pe care le adăugase ea la suma celor sparte, mai primi și un kilogram de roșii, gata ambalate în plastic, gest care o dădu gata, pentru că și ea suferea, ca toate gospodinele de altfel, de obsesia înșelatului la cântar. Le mulțumi cu entuziasm celor doi băieți, dar îi sfătui să nu se mai ia la harță pe stradă, deși în adâncul sufletului ar fi dorit să se repete povestea.

- Și crezi că va câștiga pariul? îl întreabă Mircea (acesta era numele băiatului de la care Tic împrumutase bicicleta) pe Dan. Se pricepe el așa de bine la bicicletă?...

- A câștigat un concurs interregional, îi răspunse Dan. E cea mai mare speranță a ciclismului nostru.

- Prea mare handicap... Două sute de metri?... Mare... Autobuzul nu oprește decât în centru. La celelalte stații, nu. E direct pentru bâlci. Ați știut asta?

Dan se prefăcu foarte mirat:

- Extraordinar! Pssst! Asta n-am știut-o! Începe și mie să-mi fie frică. Ca să vezi ce șmecher ăla!

- Eu sunt în stare să pariez cu tine că nu ajunge autobuzul. Trebuia să aștepte o mașină... Așa mai avea șanse...

- De unde mașină! Nu vezi că până acum n-a trecut niciuna? Dacă nu erai tu cu bicicleta, gata!

- Păcat că nu mi-a spus...

Dan înghiți în sec. Ar fi decurs oare altfel „întrecerea” dacă Mircea ar fi știut de pariu?

- N-a avut timp. Până să te lămurească, autobuzul mai parcurgea patru-cinci sute de metri. În cazul acesta n-ar mai fi avut absolut nicio șansă.

- Și pe ce anume ați pariat? întreabă Mircea. Numai asta nu mi-ai spus. Ceva serios, sau o bagatelă?

- Pe hărți, nenișorule! Cine pierde, îi desenează celuiilalt în tot timpul anului viitor, hărțile la geografie...

- Aoleu! se sperie Mircea. Știi de ce mi-e frică? Să nu facă vreo pană de cauciuc...

Dan îl nimerise exact în punctul sensibil.

9

Tic era la vreo trei sute de metri în urmă, când autobuzul ajunsese la capătul liniei. Pedală din răspuțeri și astfel mai apucă să vadă silueta omului în gri traversând unul dintre podurile Căprioarei. Era liniștit. O siluetă ca aceea pe care o urmărea nu

poate fi înghițită atât de lesne, nici măcar într-un iarmaroc supraaglomerat. Liniștea lui era însă numai interioară. Pentru că abia își trăgea sufletul. Pedalase ca un nebun, pentru a se putea ține de autobuz.

„Cumplită zi!” gândi ciufuliciul, când își aminti cum era cât pe aci să se ciocnească de alt autobuz, care se întorcea de la iarmaroc. Scăpase ca prin urechile acului. Mâneca lui atinsese una din aripile mașinii.

Ce-ar fi zis însă dac-ar fi știut că în autobuzul pe care îl evitase în ultima clipă se aflau înghesuți pe un scaun patru tineri, care își făceau cele mai negre gânduri cu privire la soarta lui?...

Ciufuliciul lăsă bicicleta în grija unui tarabagiu uluit și mânios de tupeul „neobrăzatului”, dar imediat binevoitor și lingușitor când auzi rugămintea lui:

– Vă rog să nu dați altcuiva bicicleta. Numai dacă o cere tăticul... Probabil că îl cunoașteți... Inspectorul Ciucă de la regiune. Vă mulțumesc foarte mult.

După care porni la iuțeală spre parcul de distracții, convins că va zări foarte repede silueta omului în gri.

Era în plină zi. Dar era aceeași forfotă ca în timpul nopții. Cu singura deosebire că bâlciul era invadat, în aceste ore mai ales, de către copii și de însoțitorii lor, părinți sau bunici. Peste tot se anunțau matinee cu prețuri reduse, aceleași strigăte, aceleași fanfare entuziaste, ba erau mai multe tarabe cu dulciuri, cu jucărele, cu pachete pentru farse: „Bucuria copiilor” (cu voce tare), „Spaima bunicilor” (cu voce înceată). Și poate și călușeii, și bărcile, și lanțurile, și roata mare, și avioanele, și bicicletele, și podelele miraculoase, și zidul sau sfera morții, și panoramele, și cercul erau mai vii, mai agitate, mai gălăgioase... Și totuși câtă deosebire față de bâlciul nopții! Lipseau luminile și insulele de întuneric, și umbrele care dădeau senzația furnicarului. Siluetele de pe estradă nu mai erau fantomatice, mișcările lor nu mai proiectau umbrele fantastice, oamenii nu mai trăiau, ca în timpul nopții, numai prin chipuri. Li se vedea îmbrăcămintea, și mersul, și golurile dintre ei, și nicăieri nu mai așteptai mistere, iar culorile, culorile care se nășteau din alianțe cu o beznă ciudată, sfâșiată de felinare palide,

păreau acum chinuite și ridiculizate de soarele atotputernic.

Tic nu reflectă multă vreme la toate acestea. Înregistrează poate pentru amintire câteva detalii, apoi se dedică cu trup și suflet preocupării care-l adusese într-un mod atât de neașteptat în bălciul după-amiezei. Trebuia să-l găsească pe omul în gri. Și apoi să-l urmărească – toată noaptea dacă va fi nevoie – până ce se va întoarce acasă. Nimic mai mult nu dorea cireșarul. Era convins că obiectul pe care-l văzuse în mâna stângă a omului în gri, sus, pe bancă, la marginea pădurii, fusese o statueta. Era convins că nimeni altul, ci numai omul în gri luase tanagralele din vitrină. Și mai bănuia că, în timp ce scotea statuetele, fusese văzut de schelet. De aceea îl urmărise scheletul. Și foaia de hârtie pe care scheletul o mâzgălise cu linii, cuvinte și desene nu reprezenta decât amintirile lui mai îndepărtate și mai apropiate. Îl văzuse omul în gri furând tanagralele și șocul fusese atât de puternic, încât îl trezise.

Tic era atât de mulțumit de raționamentul lui (dar mai ales fericit că reușise, aproape sigur, să descifreze misterul care îi înveninase pe cireșari), încât își permise luxul să se distreze – nu chiar fără niciun scop – câteva minute. Voia să se dea în lanțuri. Îi plăcea înălțimea, îi plăcea rotirea aceea iute, care-i aduna aburi de amețeață în jurul capului, îi plăcea să vadă mișcându-se, jos, sub el, ca niște pitici, sutele de oameni. I se părea că el stă pe loc, iar ei se învârtesc. De acolo, de sus, îl zări pe omul în gri, departe, în fața unui bazar cu obiecte vechi. Cât de departe era! Dar viteza lanțurilor creștea, cercul de scaune se dilata, plutea în văzduh, se apropia de omul în gri, era aproape, aproape, deasupra lui. Probabil că era la douăzeci de metri deasupra pământului și tot la douăzeci de metri depărtare de trunchiul lanțurilor. Îl cuprindea amețeața. Închise ochii, parcă pentru a i se părea și mai tulbure lumea, și se gândi că ar putea să-și desfacă încet chingile de siguranță și să se lase aruncat de mișcare. Ar fi zburat poate chiar până lângă omul în gri. Amețeața îi trecea. Aburii dureroși din tâmples se subțiau. Și mișcarea lanțurilor se încetinea. Cercul se micșorase. Zbura deasupra roții norocului. Hultanul era acolo. Îl văzu cum își făcea vânt cu pălăria de paie. Cât de chel și roșu îi

era capul! Semăna cu al lui Ilie.

Câteva secunde nu-l mai văzu, apoi rotirea i-l aduse din nou în raza vederii. Avea în mână o cratiță, și de sus, din înaltul cerului, Tic parcă îi auzea vocea:

– A luat-o! Uite cum a luat-o! Încercați-vă norocul! Care mai trage?! Toate numerele câștigătoare! Niciun număr nu pierde! Care mai trage?

Tic nu mai auzea, ci rostea de acolo, din înalt, cuvintele borțosului. Câțiva oameni se uitară în sus la el. Și el le răsă vesel și le făcu semne prietenești. Ar fi vrut să-și pună un fes pe cap și să pornească în colindă prin bălci, strigând reclame, anunțuri, îndemnând oamenii la veselie. Era vesel ciufuliciul. În mâna lui mică se afla o cheiță nevăzută, de aur, cu care putea să descuie oricând noua enigmă a cireșarilor. Și tot el fusese acela care chemase o anumită persoană în bălciul acesta mic, provincial, pentru a-i spune la ureche, că aici se va petrece acțiunea unei noi cărți despre cireșari. Dar își aminti brusc că e în lanțuri, că e plină de acțiune, că e un erou care trebuie să se supună voinței neclintite a autorului. Uită gândurile de mai înainte, dar veselia îi rămase în continuare pe față, ca o mască.

Cu această figură radioasă îl întâlnește el pe atlet, undeva, lângă o tarabă cu mărunțișuri.

– S-ar putea să ne despărțim, îi spuse el atletului. Și cum n-am avut timp să vă mulțumesc pentru... pentru ce s-a întâmplat azi dimineață, o fac abia acum.

Atletul îl prinse prietenește de umăr:

– Iar ai umblat haihui! Pe unde ai umblat azi? Erau foarte îngrijorați prietenii tăi. Te-au căutat ore întregi prin bălci.

Ciufuliciul îi clipi ștrengărește din ochi:

– Degeaba sunt îngrijorați! Dacă eu sunt vesel, gata! Vreau să vă spun un secret, dar trebuie mare discreție. L-am găsit!

Atletul nu înțelese. Îl zgâlțâi dur, așa cum avea obiceiul:

– Pe cine-ai găsit? Iar cu mistere? Ți-am mai spus de câteva ori... Și dacă nici după cele ce s-au întâmplat azi-dimineață nu te-ai învățat minte...

– E vorba de altceva... Statuetele... Am descoperit hoțul. Le are

la el...

Terențiu zâmbi și-l amenință clătînând capul:

– Tot de bazaconii te ții! Să n-o pățești odată...

Apoi plecă. Tic ar fi vrut să se ducă pe urmele lui, să-i ție tare în ureche că nu e o glumă ceea ce i-a spus, dar vocea răsunătoare a Hultanului îl întoarse din drum:

– Încercați-vă norocul! Vine, vine norocul! Care mai trage? Oale, crătiți, vase, căldări! Care mai trage?

Discobolul lui Fradaburidi era la locul lui. Nu va mai rămâne mult timp acolo! hotărî ciufuliciul. Măine sau poimăine va fi în buzunarul lui și apoi se va odihni în camera lui și, pe urmă, ani și ani de zile, va sta pe colțul unui birou, spre a-i aminti, până târziu, târziu...

Vocea Hultanului îi trezi iarăși din visare:

– A luat-o! Uite cum a luat-o! Încercați-vă norocul! Nimeni nu pierde! Care mai trage? A luat-o! Uite cum a luat-o!

Tic nu se mai înghesui în cercul curioșilor. Dacă ar fi făcut asta, ar fi zărit un băiat cu o șapcă albastră pe cap, cu un cozoroc de țiplă deasupra frunții, primind din mâinile Hultanului o oală mare de supă. Se duse spre bazarul unde-l zărise ultima dată pe omul în gri. Personajul era tot acolo. Se uita nemișcat la niște obiecte vechi, murdare, aparent fără nicio valoare. Și rămase așa nemișcat aproape un sfert de oră. Nu mai ținea sacoșa la spate. Demult i-ar fi pipăit Tic conținutul. O ținea la piept, sus, și pentru a ajunge la ea, Tic ar fi trebuit să se urce pe un scaun.

Omul în gri plecă din fața bazarului, după ce cumpără un pahar de argint, julit și decolorat, cu incrustații indescifrabile în interiorul lui. Tic se luă pe urmele sale și se îngrozi la gândul că va trebui să se țină iarăși după autobuz. Din fericire pentru cireșar, omul în gri porni pe jos spre oraș. Tic îl urmări cu bicicleta, străduindu-se de astă dată să pedaleze cât mai încet, pentru a nu i-o lua înainte. După zece minute numai de mers bolmojit, ciufuliciul regretă că „obiectivul” lui nu preferase autobuzul. Era mult mai chinuitor, mai obositor, mai plictisitor – brrr! îi venea să urle – mersul acela la pas, decât viteza. Noroc că, de la un timp, omul în gri iuți pasul. Se simțea mai bine.

Tic îl zări de departe pe Dan. Era în același loc, în compania proprietarului bicicletei. Ajunse în dreptul lor aproape în același timp cu omul în gri.

– Ei, ai câștigat? Ai întrecut autobuzul? îl întâmpină Dan, făcându-i cu ochiul.

– Pe ultima sută de metri, răspunse Tic. Ca să fiu sincer, pe ultimii zece metri. Of! Dar m-am chinuit...

– Bravo! îl felicită Mircea. Va să zică îți va face el hărțile la geografie! Formidabil! Ha-ha! Un an întreg!

Tic se gândi să-i mărească veselia. Măcar cu satisfacția asta să se aleagă:

– A mai fost o clauză secretă în pariu. Foarte secretă. N-o știm decât noi, altminteri își pierde efectul...

– Pe cuvântul meu de onoare! se jură Mircea. Uite, jur pe bicicletă și pe dinam...

– Te cred, îl liniști ciufuliciul. E vorba și de temele de matematică pe trimestrul trei. Știi, sunt mai grele.

Mircea era în culmea bucuriei:

– Dom'le, ce bine că nu ai avut pană! Tot timpul mi-a bătut inima... Ce te făceai?

Tic îi răspunse printr-un semn rapid de salut. O tuli imediat. Omul în gri dispăru după un colț. Dar ajunse la timp, pentru a-l vedea intrând pe o poartă. Cum ar fi putut Tic să uite vreodată poarta aceea? În fața ei era un castan atât de deosebit de ceilalți, pentru că din trunchiul lui se desprindeau două ramuri vânjoase, și una dintre ele își azvârlise în direcția porții un ciot, iar la capătul ciotului i se părea că vede o așchie ca un deget indicând spațiul strâmt prin care dispăruse omul în gri. Putea să uite el vreodată acest castan atât de deosebit, care păzea ca o santinelă reședința misteriosului personaj?

„Hm! Zâmbi ciufuliciul. A fost misterios. Odată, demult. După zece minute voi da raportul și misterul, misterul...”

Dar când se întoarse din călcăie, imitându-l pe schelet, pentru a porni spre locul unde i se aștepta raportul, îl văzu mai întâi pe Ilie, la capătul străzii, iar în spatele lui pe Dan, făcându-i semne disperate cu mâna. Ilie parcă presimți că se întâmplă ceva în

spatele lui. Se întoarse greoi, văzu un băiat pe care nu-l cunoștea sărind în sus și aruncându-și mâinile după niște găngănii. Veni și Tic în ajutorul sârguinciosului elev, care-și pregătea insectarul. Într-o clipă erau amândoi după colț.

Dan, furios la culme, așa cum nu-l mai văzuse niciodată ciufuliciul, începu să se reverse:

– Știi că te urmărește? A venit după tine până la colț.

– Cine? întrebă Tic, uluit. Ilie? Abia acum l-am văzut.

– Ce Ilie? Nu-i vorba de niciun Ilie. L-am văzut din întâmplare după tine. Ilie a apărut dintr-o dată. Parc-a ieșit din pământ.

Tic nu înțelegea nimic. Se uită la Dan ca la un năuc, dar și Dan avea o mutră asemănătoare.

– Nu poți să-mi spui mai limpede? Ca la școală, în clasa întâi... Domnule profesor, să vedeți...

– Ilie a răsărit din pământ, repetă Dan. L-am văzut și eu când a trecut colțul. Dar înaintea lui te-a urmărit altcineva. L-am văzut mereu după tine, pe partea cealaltă. Când te opreai tu, se oprea și el. Ce s-o mai lungesc! se vedea de la o poștă că se ține după tine.

– Eu cred c-ai avut vedenii, spuse Tic. Dac-ai ști măcar cine este...

– S-a dus Mircea cu bicicleta după el. Eu am venit după tine, să te anunț. L-am îmbrobodit pe Mircea că e tipul cu care ai făcut tu pariul. Și i-am spus să-l urmărească până când intră undeva.

Tic era convins că Dan exagerează sau că fusese prada unei halucinații de moment. Vestea, tâmpită, parcă urmărirea să-i rănească marea bucurie. Puțințel cam indispus se simțea el.

– Mai bine hai acasă! se hotărî ciufuliciul. Ne-au căutat ăia și prin bălci nu știu câte ore.

– Și cu Mircea ce facem? Îl lăsăm ca un caraghios, să ne aștepte în mijlocul drumului?

Tic era pe cale să dea un răspuns afirmativ. Ce-i păsa lui de Mircea? Să aștepte oriunde, oricât, oricum. Dar cel în cauză își făcu apariția. Era ud learcă, iar bicicleta părea luată dintr-un morman de fier vechi.

– M-am nenorocit! începu el să se jeluiască. Eram în viteză, și deodată văd o mașină. N-am mai putut să frânez. Am intrat în

bazin cu tot cu bicicletă...

În altă situație, cireșarii ar fi răs, să le crape burta. Sinceritatea lui Mircea însă îi emoționează.

– Cine te-a pus să alergi așa? îl întrebă Dan, abia ținându-și râsul.

– Cum cine?! se holbă Mircea. L-am văzut că se urcă în autobuz și am început să gonesc. Nu mi-ai spus să-l urmăresc până intră undeva?

– La care stație s-a urcat? întrebă Tic, mai mult pentru a-i da oarecare considerație și a-l face să creadă că efortul și accidentul lui n-au fost inutile.

– Chiar în centru. În autobuzul de oraș. N-a simțit că e urmărit. M-a mirat însă un lucru. Înainte de a se urca, a scos din buzunar o șapcă albastră, cu cozoroc de țiplă...

Tic simți că se învâртеște pământul sub el. Dan n-avusese halucinații. Oare cozorocul îl urmărise chiar de la bâlci? Dar pentru ce? Pentru ce?

– Pe Ilie când l-ai văzut? îl întrebă el pe Dan.

– Ți-am spus când și cum. Altceva în plus nu mai știu.

Tic simți o revoltă cumplită împotriva... împotriva... Nici nu știa împotriva cui se revoltă. Numără în gând până la șaisprezece, își închipui că toarnă dintr-o sticlută într-o linguriță șaisprezece picături, așa cum îl învățase cineva. Cu fiecare picătură se scurgea parcă și revolta lui.

– Cred că e timpul să mergem acasă, îl chemă Dan.

10

Toți erau nervoși, iritați, puși pe gâlceavă. Tic pentru că raportul lui nu produsese nicio senzație. Dan pentru că își încheiase rolul și orice remarcă i se părea că l-ar fi pus în postura unui imbecil. Lucia pentru că simțea undeva o eroare și, oricât își bătea capul, nu putea s-o găsească. Maria pentru că teoria ei era luată în răs de Ionel, Ionel pentru că Maria îl ridiculiza la orice frază, Ioana pentru că îi vedea pe toți ceilalți necăjiți. Și pe

deasupra, ultimii patru își pierduseră ore întregi, fără să facă altceva decât să înghită colbul din iarmaroc.

În adâncul ființei lor, toți își dădeau seama că erau pe cale să dezlege o extraordinară enigmă. Ar fi trebuit să jubileze, să sară într-un picior, să facă tumbe, să-și însăileze, veseli, alte planuri mai cutezătoare, mai grandioase. Și cu toate acestea se uitau unii la alții, și încă pe furiș, cu mutre pleoștite, așteptând fiecare ocazia să-l contrazică pe celălalt.

– Paralizie generală! spuse Dan. Trebuie urgent un medic! Sau un medicament. Ce-ați spune să ne dăm de-a berbeleacul?

Atâta i-a trebuit lui Dan. Toate trăsnetele cerului se abătură asupra lui! Dar oare el urmărise altceva? Voia să le dea celorlalți prilejul să erupă; era convins, știa asta dintr-o experiență îndelungată, că după erupție se vor liniști toți, așa cum după o vijelie, oricât de cumplită, tot se înseninează cerul, și toți oamenii care au trăit vitejia, toți, îl văd mai frumos, măcar pentru câteva clipe.

Numai Tic nu participa la această erupție. Profitase de neatenția celorlalți, pentru a spăla putina. Când i se observă lipsa, era prea târziu.

– Iar a șters-o, vagabondul! se repezi Maria cu insulta, dar amintindu-și că doar cu câteva ore înainte, când auzise de scandalul din bălci, tremurase ca o trestie, își îndulci expresia: Urâciosul! Nesuferitul!

– Scheletul sau omul în gri? dădu Ionel glas întrebării care-i obseda pe toți cu o singură excepție, dar din fericire excepția aceea nu era prezentă.

Și iarăși începu disputa, și iarăși se cheltuiră argumente, și iarăși logica făcu loc, învinsă, unor explozii care țineau de alte categorii umane.

Adevărul era altul. Toți simțeau că se află la capătul enigmei, dar niciunul nu știa ce trebuie să se facă de acum înainte. O anumită nesiguranță și o teamă nelămurită paralizau în fașă orice intenție de acțiune. Dar gândul acesta niciunul n-avea curajul să-l mărturisească. Încercau chiar să-l uite, apelând la certuri și imprecății. Fiecare în sine voia să uite gândul tulburător,

transformându-l astfel, așa cum era firesc, în obsesie.

În sfârșit, se întoarse și ciufuliciul. Cinci fulgere erau pe cale să se descarce asupra lui. Tic le oferi însă ceea ce căutau toți: acțiunea.

– Vă rog să veniți după mine.

Și fără să ezite vreunul, fără să scoată o vorbă, porniră imediat după el. Îi purtă o vreme pe niște alei necunoscute ale parcului, apoi pe niște poteci strâmte, apoi prin niște desişuri, până ajunseseră la o oază de lumină. În fața lor se înălța un zid. Tic se cățără primul, folosindu-se de câteva cărămizi ieșite în afară, ca de niște trepte. Ceilalți îi urmară exemplul. Privirile lor întâlneau o curte, o grădină bine îngrijită. În mijlocul grădinii era o masă. Iar pe masă în culorile neasemuite ale asfințitului, străluceau cinci statuete.

Erau din nou pe pământ. Prima vorbi Lucia:

– Să telegrafiem imediat după Victor și Ursu.

Ea vorbise, dar toți gândiră la fel.

– Am telegrafiat, anunță Tic. Înainte de a descoperi locul acesta. Am spus: „Veniți urgent”, dar i-am chemat fulger.

Depart, spre asfințit, se auzea un zvon de fanfare.

Aproape, în desiş, cineva îi pândea de după trunchiul unui copac.

Capitolul IX

1

– Asta nu se poate! spuse Tic la intrarea în parc. Mai sunt șaptezeci de minute până la sosirea trenului. Ce-o să facem pe peron? Să ne zgâim ochii la cele două locomotive deșelate? Mai bine stăm aici, pe o bancă.

– Stai tu, dacă vrei, îi răspunse Maria. Poți să stai cât vrei. Dacă ții cu orice chip să faci altceva, n-ai decât. Nimeni nu te împiedică. Dar nici tu nu împiedica pe alții...

– Și nici tu nu-ți da aere de profesoară. De ce-mi vorbești pe tonul ăsta? Parcă te-ai fi cocoțat în vârful unui copac scorjit.

Maria vorbise cu tonul ei firesc, dar acuzația frățiorului n-o mai enervă. Se mulțumi doar să strâmbе din gură, ceea ce însemna că făcuse alianță cu muțenia. Tic îi cunoștea obiceiul, așa că o mai blagoslovi cu câteva epitețe nevoalate, după care își duse mâna la un chipiu imaginar, se răsuci scurt pe călcăie și îi lăsă pe ceilalți cu gura căscată. Mersul și gesturile sale erau ale unui pierde-vară. Se uita la flori, admira zborul și culorile fluturilor, căuta insecte prin iarbă, privea agitația puișorilor în cuiburi... (De multă vreme puișorii făcuseră primele antrenamente de zbor.) Și Dan, interpretând just ultimul gest al ciufuliciului, înțelese că plimbarea acestuia, nedecisă, inutilă, absentă, avea un scop și o destinație foarte precisă. Dar nu era el omul care să-l trădeze pe Tic. Dimpotrivă, îi sări în ajutor:

– Nu-i place deloc să aștepte în gări. Țsta e marele lui defect... De, fiecare cu capriciile lui...

– Țsta-i marele lui defect? îl atacă Maria. Prin urmare, altele nu are, nici mai mici, nici mai mari?

– Ba mai are unul singur, mai mare, o liniști Dan. Pe tine...

Tic, imitându-l parcă pe omul în gri, nu se uită nicio clipă înapoi. Scăpă de câteva ori batista, pe care o ținea în mână, pentru

a se șterge de transpirație, și culegând-o de pe jos avu timp berechet să vadă care e poziția grupului părăsit. I se părea că prietenii lui se grăbesc, nu mai aveau mult până la ieșirea din parc. Dan era ultimul, ținea mâinile la spate, mereu (cât de mult îi influențase „conviețuirea” cu omul în gri!) și palmele lui se agitau întruna. Deși nu conveniseră asupra semnalului, Tic înțelese că Dan îi dădea cale liberă, ceea ce îi făcu plăcere, și mai înțelese, din insistența mișcărilor și din aritmia cu care se roteau palmele, că mirosise un plan, e drept, încă neidentificat (cum știa să vorbească palmele!), ceea ce nu-i mai făcu plăcere, dar nici nu-l abătu din drumul lui.

Ciufuliciul, sau mai bine zis drumul lui, avea nevoie de o escală, planificată de multă vreme, la banca din fața muzeului. Sperase să-l găsească acolo pe Tudorel, dar ajungând în preajma postului de observație îl primi o asemenea liniște, care i se păru nefirească. În loc să cotească pe altă alee – care l-ar fi dus spre ținta dorită – se apropie tiptil de oaza aceea de liniște care-l intriga peste măsură. Desfăcu ramurile unui arbust și privi.

Șapte copii, probabil cei mai guralivi și mai neastâmpărați din oraș, erau adunați în preajma băncii. Cel mai mare dintre ei, Tudorel, stătea pe spetează, așa cum stătuse și Tic cândva. Ceilalți, așezați pe niște movilițe de frunziș, anume făcute, ca niște scăunele inspirate din obiceiurile cine știe cărui trib polinezian, stăteau smirnă, cu brațele încrucișate și cu capul în pământ. Dirijorul îi cerceta nemilos. Bălângănea cu mâna dreaptă un fel de pendul făcut dintr-un ciot și o sfoară și număra fără glas, mișcându-și doar buzele.

– Gata! anunță el. Începem sistemul Tananarive! Cine are curaj să ridice mâna! Nu cele două degete de la școală. Așa cum v-am spus: degetul mare și cel mic. Amândouă drept în sus și pumnul strâns. Începem!

Numai trei din cei șase examinați aveau curajul să înfrunte cumplitul sistem Tananarive. Ceilalți, ca niște malgași, încă analfabeți, ridicară numai capul, dar imediat și umerii, parcă pentru a se feri de primejdiile unei lovituri. Asta, deoarece fața dirijorului exprima o anumită nemulțumire.

- Și mai aveți pretenții să ajungeți la Piroboridava! îi improșcă examinatorul cu dispreț. Drept pedeapsă... să vă amintiți toate minciunile pe care le-ați spus într-o săptămână... Ba nu, că n-am timp... Minciunile pe care le-ați spus în ultimele două zile. Și dacă vă prind cu minciuna, vai de mama voastră! Să nu vă închipuiți că mă duceți!

Cei trei codași erau atât de fericiți că primiseră o pedeapsă atât de ușoară, încât Tic își imagină, în acea denumire bine găsită, cu sonoritate, un sistem inspirat de Inchiziție, sau de cine știe ce alte vremuri istorice cumplite. Din nefericire, nu avea timp să asiste la experimentarea sistemului. Fără să fie văzut, părăsi marginea oazei de liniște, înapoindu-se pe aleea care-l purta spre ținta evadării sale inițiale.

Ciufuliciul refăcu singur drumul de ieri, dinaintea amurgului. Se afundă în parcul neregulat, părăsi căile bătute, se strecură prin desișuri, făcând mereu ocoluri subtile, pentru a cădea în spatele oricărui urmăritor. Când se asigură că nu e absolut nimeni pe urmele lui, nici măcar un copoi, se grăbi să ajungă la zidul uriaș, care despărțea parcul de casele învecinate. Poposi exact în același loc. Era singur în imensitatea aceea umbroasă și tăcută. Dar când își opri respirația și ascultă îndelung, își dădu seama că viața foiește în jurul lui. Mii de foșnete, de gungureli, de șuierături, de bâzâieli, toate atenuate de o surdină nevăzută. Soarele abia răzbătea până la el. Și deodată i se făcu frică. O clipă se lăsă scuturat de un tremur violent, apoi se îndârji, își luă inima în dinți și începu să se cațere pe cărămizile ieșite din zid.

Grădina care se deschidea privirilor lui era pustie. Nici țipenie de om. Pe o funie atârnavu rufe: două rochii de vară, niște bluze, trei cămăși bărbătești mai lungi decât rochiile, câteva perechi de ciorapi, batiste și altele, pe care ciufuliciul nu le mai luă în seamă. Masa din mijlocul grădinii, masa aceea înconjurată de pomi, pe care văzuse în lumina asfințitului reflexele celor cinci statuete, era goală. În jurul ei, câteva coli de hârtie. Albul lor era nesigur. Prin urmare erau scrise. Își duse instinctiv mâna la piept, pentru a simți foșnetul unei hârtii pe care o va păstra multă vreme în amintire. Cât ar fi dorit să le alăture, să-și cunune coala veche cu

una din cele care rățăceau atât de nestingherite în grădină! Gestul acela instinctiv îl dezechilibra pe cireșar. Ca să nu cadă, făcu o mișcare ca de maimuță. Și cu toate acestea căzu. Nu pentru că nu-i reușise mișcarea, ci pentru că o apariție neașteptată i se ivi înaintea ochilor. Și era așa de uriașă acea apariție, că parcă o văzu câțiva metri înaintea lui. Noroc că era cu spatele la el. Ce-ar fi făcut dacă li s-ar fi întâlnit privirile? Omul care se apropiase de masă, care parcă ieșise din pământ, care-l speriasse pe ciufulici... era Ilie.

Tic o luă la goană spre gară...

2

... Și ajunse în clipa când trenul își făcea zgomotos intrarea. Ionel se văzu nevoit să-i țipe la ureche, pentru a se face auzit:

– Ai grijă, Ticușor... ne-am înțeles între noi să nu le spunem nimic despre ceea ce am văzut ieri seară în grădină. Le povestim absolut totul; numai despre faptul că știm unde se află tanagralele nu suflăm niciun cuvânt. Ai înțeles?

– Am auzit, dar n-am înțeles, îi răspunse Tic. Expli...

Nu-și mai termină cuvântul. Sirena locomotivei saluta prelung, întâlnirea tuturor cireșarilor. Victor și Ursu erau pe scara unui vagon. Săriră din mersul trenului, nu în gol, ci în brațele nerăbdătoare ale celor care-i așteptau. Tic se întâlni însă cu Ursu la jumătatea drumului, adică îi sărise în brațe. Și îndemnat de dragoste, dar și de un gând care nu-i dădea pace. Gândul i se prefăcu în șoaptă:

– E ceva grozav, Ursule! Formidabil!

Apoi, cu aerul unui om încredințat că și-a făcut pe deplin datoria, se grăbi să-l scape pe Victor din celula vie în care-l închiseseră ceilalți. Bineînțeles că-și începu acțiunea cu Lucia, pe care o scoase brutal din cerc și o împinse undeva la întâmplare. Dacă n-ar fi fost Ursu acolo, ar fi căzut, sărmana!

În afară de veselie – și aceea simulată – gazdele nu se grăbiră să-i întâmpine cu destăinuiuri de genul celor făcute de Tic lui Ursu,

sau cu cine știe ce noutăți senzaționale, pe noii veniți. Zâmbeau, zâmbeau fără încetare, întrebau despre felul cum a decurs călătoria, laudau liniștea și frumusețea orașului, anunțau ca o surpriză că se află și un bălci, undeva la margine, arătau spre pădurile și poienile de pe dealuri (pe care nu le vizitaseră încă), și mai spuneau și alte lucruri interesante, și mai ales zâmbeau așa de nătâng, că Dan nu se mai putu abține:

– Fiuuu! Era cât pe-acți să uit! Există și o școală în oraș, și câteva străzi... și am mâncat ieri o prăjitură, Ursule... ceva nemaipomenit...

– Ai uitat să le spui că suntem și noi în oraș, îl completă foarte prompt ciufuliciul.

Așa se face că în momentul când grupul pătrunse în parc, nimeni nu mai zâmbea. Numai pe Tic era să-l apuce leșinul (de râs) când văzu șase prichindei înșirați în fața unei bănci, într-o poziție perfectă de „drepti”, și-l auzi pe cel de-al șaptelea, cocoțat pe bancă, rostind o comandă solemnă:

– Onor la comandantul Fradaburidi!

Ciufuliciul rămase câțiva pași mai în urmă, pentru a strânge, tot cu un gest solemn, mâna lui Tudorel și a-i adresa, după ce controlă încă o dată și teribil de încruntat poziția trupei de examinați, felicitările de rigoare:

– Bravo! Maximum minus zero cinci!

Tudorel nu se așteptase la un asemenea succes. De emoție și surpriză alunecă de pe spetează (și rândul celor în poziție de drepti ar fi devenit un rând de spectatori la circ), dar Tic avu fericita inspirație să-i întindă mâna, așa cum se întâmplă după orice felicitare transmisă personal. Onoarea ajutorului de comandant fusese salvată.

Cireșarii tocmai cochetau cu un cerc de bănci care se odihneau la umbra unui stejar uriaș, când îi ajunse Tic. Neștiind ce se întâmplase în timpul scurtei sale absențe, neștiind dacă se luase vreo hotărâre sau dacă se rostise vreun cuvânt fundamental, se așeză pe bancă, spunând el – dar absolut fără nicio intenție – vorba care stătea pe buzele tuturor:

– În sfârșit!

– Da! repetară toți, ca un cor disonant: În sfârșit!

– Ați trăit momentele grele, nu glumă! le-o luă Victor înainte. Chiar atât de mare e dilema la care v-ați oprit?... Sau vi se pare că problemele vă depășesc?

Ce puteau să răspundă cei întrebați? Înclinară capul, în semn de aprobare.

După ce le trecu, vesel, mutrele în revistă, Victor continuă:

– Prin urmare, sunteți în posesia tuturor datelor și nu vă mai satisface (asta e, desigur, abia o simplă intuiție a voastră) interpretarea pe care le-ați dat-o până acum. Așa se naște microbul paraliziei. La care s-a mai adăugat, sunt sigur, un șoc neașteptat.

Cât de bine îi cunoștea Victor! Și cât de evidentă era pentru ei prezența conducătorului. Câte respirații începură să-și găsească ritmul regulat în acele clipe!

– Ei, și acum ați putea să vă descuiți buzele, îi invită Victor. Ca să fiu sincer... ard și eu de nerăbdare.

O bună bucată de vreme, nici Victor, nici Ursu nu apelară la întrebări. Ascultau amândoi, fără să intervină, chiar când unele amănunte sau unele interpretări dădeau loc la aprige dispute. Faptele ieșeau parcă mai ușor la iveală în fierbințele discuției. Atât numai. Pentru că relatările se supuneau aceluși sistem binecunoscut de informare. Nu era nicio confuzie, nici umplutură, nici hazard în vorbele pe care le spuneau ei, în rapoartele izolate, sau în încercările de sinteză ale Luciei. Până și Ioana se supunea, fără să-și dea încă seama, rigurozității sistemului. Erau toți, toți cei care vorbiseră, satisfăcuți că nu omiseseră nimic, că nu adăugaseră nimic întâmplărilor extraordinare prin care trecuseră. Victor și Ursu aveau în fața lor oglinda multiplicată și în relief a tuturor evenimentelor la care participaseră prietenii lor. Conștiința acestui lucru îi ajuta să fie mai liniștiți, mai puțin speriați, mai încrezători.

Și deodată, asupra liniștii care începea să-i împresoare, se abătura o sumedenie de trăsnete: întrebările lui Victor. Și din sacii pe care-i credeau goi, scoaseră alte și alte fapte, alte și alte probleme. Numai Tic, sărmanul, cât se chinui până refăcu exact

convorbirile lui cu Tudorel! Dar Maria și Lucia până ce repetară în toate detaliile spusele bunicii! Dar Ionel și Ioana până redară întocmai întâlnirile lor cu fratele scheletului! Și din nou Tic, pentru a-și aminti minutele trăite în fața muzeului, în seara când dispăruseră tanagralele; și Ioana pentru a relata nu impresiile, ci gesturile și atitudinea, și frazele profesoarei; și Dan pentru a-și juca încă o dată rolul și a da glas pronosticurilor și teoriilor sale, oricât de absurde păreau; și Maria pentru a-și aminti alte gesturi și cuvinte din convorbirea cu bunica; și iarăși Ionel pentru a reface discursul ținut de fratele maiorului în prima zi; și mereu alte întrebări și mereu alte răspunsuri, și mereu alte detalii, și, în sfârșit, capitolul de sinteză al Luciei și foaia mângălită de la pieptul lui Tic.

– Nu-ți fie teamă, Ticușor, îi zâmbi Victor. O vei primi înapoi... Vreau să mă uit la ea numai din curiozitate... Sunt convins că ai cules tot ceea ce se poate culege din ea.

Ciufuliciul îi făcu un semn ușor cu cotul lui Ursu. (Lângă cine altcineva putea să stea Ticușor?) Apoi se uită gingaș și modest către ceilalți. Parcă voia să vadă cum arată fața lui, împodobită cu expresia acestor rare sentimente, în oglinda vie pe care o constituiau ochii celorlalți.

Întrebările lui Victor, la care se adăugau și cele ale lui Ursu, îi storseseră pe toți. Nu mai găseau nimic altceva demn de a fi luat în seamă și istorisit. Oricât își scormoneau amintirile. Un singur lucru nu spusese nimeni. Nici chiar Tic. Toate amintirile lor, toate faptele lor, toate gândurile lor se opreau la o oră, la un moment precis: momentul când Tic îi chemase după el, ca să le arate statuetele. Din această cauză, ciufuliciul nu-i înștiințase – nu avusese când și cum – despre ultima lui incursiune, după ce se despărțise de ei în parc.

Trecuseră ore, dar discuția nu se termina. Din parc, se mutase în chioșc. Și Victor tot mai găsea câte ceva de întrebat. Cu singura deosebire că întrebările lui nu mai cereau date și amănunte, toate erau în posesia lui, ci mai degrabă interpretări, atitudini, supoziții. Ionel își povesti până și coșmarul. Victor era ghiftuit. Orice nouă întrebare ar fi însemnat repetarea alteia la care se răspunsese o

dată.

– Eu nu cred că e o farsă, răsună vocea lui Ursu.

Victor îl aprobă, clătină din cap. Dan ridică două degete:

– Vreau să-mi retrag acuzația împotriva Ioanei, se scuza el. Eram într-o stare... de rol...

– Multe acuzații îți vei retrage, îi răspunse Victor. Multe presupuneri, multe posibilități, multe teorii... multe teorii...

Era evident pentru toți. Repetițiile lui Victor arătau că e pe cale să înceapă marea erupție, marea lecție de logică, marele moment care se va înscrie printre amintirile de neuitat ale cireșarilor. Se pregăteau toți pentru tăcere. Dan însă o întârzie:

– Una dintre teorii se va dovedi până la urmă valabilă. Sau măcar posibilitățile pe care le deschide ea. De pildă, teoria vinovatului inocent. Să căutăm făptașul printre cei mai inocenți. Eu am aplicat această teorie la Ioana și la omul cu cicatrice... dar ea se poate aplica și la alții... chiar la unul dintre noi... ducând-o, bineînțeles, spre hiperbolă.

– Sau spre aberație, Dan, începu Victor. Spre absurd... Și eu cred că una din posibilitățile, una dintre teoriile pe care le-ai născocit se va potrivi și cazului nostru. Dar sunt convins că nu e aceea la care te-ai gândit cel mai serios... sau cel mai adesea... Poate că ai amintit-o undeva, în treacăt... Eu aș avea un răspuns imediat la cazul vostru... sau mai bine zis nu un răspuns, ci o întrebare... Mi se pare însă prea crudă întrebarea. O voi lăsa pentru mai târziu... Să parcurgem logic drumul pe care l-ați mai parcurs o dată... Bineînțeles, de data asta mai ușor, pentru că o serie de fapte culese ulterior proiectează lumină asupra unor umbre, care, în momentul dat, nu puteau să aibă contururi precise. Eu n-am niciun merit în cele ce voi spune și s-ar putea să fac multe greșeli. Meritul e al vostru... ați adunat multe... ați interpretat multe... poate chiar prea multe... Ați întrebat mult... poate chiar prea mult... Și cu toate acestea, ați făcut o greșală esențială, o greșală de bază: ați inversat o premisă... Și culmea! cred că ați ajuns la același rezultat la care v-ar fi dus un raționament solid... Singurul neajuns e acela că ați păstrat, ceea ce era firesc, pe toată durata raționamentului, calitatea premisei.

Și ea fiind minus, tot procesul a purtat în permanență acel minus în toate datele lui. Fiți atenți! Vorbesc în permanență despre calitate...

– Nu asta contează, îl întrerupse Dan. Mai bine să ne spui în ce limbă vorbești, ca să căutăm un dicționar... Eu am cam înțeles pe unde vrei tu să bați și mă gândesc tot timpul ce teorie de-a mea se potrivește sensului pe care-l întrevăd în preambulul tău.

– În ciuda faptului că l-ați ridiculizat mereu și nu prea l-ați luat în serios, continuă Victor, eu cred că Dan a avut un oarecare rol în inducerea voastră în eroare. Numai că teoriile lui au găsit teren bine pregătit pentru a fi cultivate... Nu vă speriați! Procesul a fost aproape inconștient. Și nici nu vă alarmați, pentru că rezultatul, v-am spus-o doar, nu e negativ, în ciuda premisei și împotriva ei... Să pornim de la faptul inițial, singur, controlabil, verificat: dispariția tanagralelor. Ticușor, prin observațiile lui de cronometru, v-a dat date ideale. Hazardul, starea lui de nerăbdare, plictiseala, l-au făcut să-și controleze mereu ceasul. A legat fiecare mișcare pe care a văzut-o de secundarul ceasului său...

– De minutar, se apără Tic cu modestie.

– De secundar, de minutar, continuă Victor zâmbind, nu are prea mare importanță. Fapt este că v-a pus la dispoziție un film al întâmplărilor, cronometrat la secundă. Precizia lui Tic a fost elementul fundamental care a influențat raționamentul vostru, care de la început v-a creat un fel de reflex: acela al preciziei, al rigurozității. Întâmplarea a făcut să mai întâlniți pe drum și alte elemente dotate cu acest simț al preciziei, caracteristic lui Tic. Mă gândesc, de pildă, la Tudorel, la bunica, poate și la alții... Și atunci ați văzut tot ceea ce s-a întâmplat prin această prismă... Da, da, Ticușor. Tu i-ai făcut să alunece de pe Everest în jos. Dar considerați asta o figură de stil, ceea ce și este în realitate. Și deodată v-ați văzut înconjurați de date și elemente precise: timpul în care au dispărut statuetele, cele cinci personaje din sală... Dacă erau douăzeci sau treizeci, dacă era aglomerat muzeul, dacă nu puteați aplica regula după care v-ați călăuzit, fără să vă dați seama, puneți alte întrebări, *altă întrebare* și poate ați fi ajuns la dezlegarea enigmei mult mai ușor...

– Teoria ta e foarte... hazardată, îl opri Lucia. Cum poți spune că am fi descoperit mai repede făptașul, dac-ar fi fost o sută de persoane în muzeu? Ne-am fi lăsat păgubași din prima clipă...

– Greșești, Lucia. Gândește-te că se comite undeva... să zicem, o crimă... De ce este descoperit criminalul? Să ne închipuim că se petrece asta într-un oraș mare, în parcul orașului. Oricine dintre cei trei sute de mii de locuitori majori ai orașului putea să omoare... Cu toate acestea se descoperă autorul din cei trei sute de mii. Există, prin urmare, o cale logică de a se ajunge la un cerc restrâns de suspecți și, mai târziu, prin eliminare, la autorul crimei. O cale foarte sigură...

– Dar și noi am folosit aceeași metodă, spuse Ionel. Țin minte cât ne-am chinuit ca să putem restrânge cercul suspecților, cât ne-am bătut capul cu alibiurile, până s-au confruntat, prin intermediul nostru, bineînțeles, observațiile profesoarei cu ale buncii și cu ale omului cu cicatrice. Numai așa am ajuns la doi suspecți principali...

– *La doi suspecți care nu vă furnizează hoțul*, spuse Victor cu voce tăioasă.

Ascultătorii înghețară. Toate planurile, toate constatările, toate concluziile lor, toate faptele care sprijineau aceste concluzii erau date peste cap. Și ei îl cunoșteau prea bine pe Victor, pentru a ști că afirmațiile făcute cu un astfel de ton nu erau gratuite, ci întotdeauna absolut riguroase. Deruta în care se aflau îi obliga la muțenie. Victor continuă:

– E adevărat. Ați folosit metoda eliminării, dar ați făcut aceasta slujindu-vă de reflexul pe care vi-l condiționase Tic. Ați transformat metoda într-o formulă algebrică și cum fiecare formulă are nevoie de cifre, ați introdus în ea cifrele pe care le aveți la dispoziție. Mai bine zis, cantitatea de cifre v-a silit să căutați o formulă. Și nu puteați să alegeți decât una greșită! Relațiile dintre cifre trebuia să vă dea un rezultat... Mă refer la concepția voastră... nu la realitate, la adevăr. Și acest rezultat al îmbinării cifrelor nu putea fi decât *hoțul*... Foarte bine! Dar ce anume cifre posedați voi? Posedați cifrele orelor, ale minutelor, cifrele personajelor, nu pe cele ale logicii. Cam așa ați socotit voi: X este egal cu cinci personaje

minus patru, dacă adăugăm trei minute, minus o sută șaptezeci de secunde, supra ora nouă fără un sfert, minus ora nouă fără două minute, pe lângă cinci personaje minus trei plus alte două minute... și așa mai departe. Ei, bine! Cum putea să iasă un rezultat logic dintr-o asemenea ecuație?

– Păi tu singur spuneai, îl întrerupse Maria, că rezultatul nostru nu e negativ.

– Rezultatul vostru, nu al ecuației voastre, preciza Victor. Ceea ce e cu totul altceva... Dar să mergem mai departe... Din datele pe care le aveți, ați combinat o formulă originală, care să vă slujească la operația de eliminare, la restrângerea cercului de suspecti, la aflarea făptașului. Trec peste faptul că n-ați găsit *adevărata, singura, cea mai precisă metodă de eliminare*. Purtați cu voi reflexul preciziei cauzat de datele lui Tic. Cu toate acestea nu pot să înțeleg de ce nu ați aplicat în cercetările voastre *datele fundamentale ale problemei, datele cele mai precise?*... Tic v-a spus că la ora nouă fără un sfert, nouă fără paisprezece, fără treisprezece a văzut, și odată cu el au văzut și alții, statuetele în vitrină... Să fixăm convențional ora, nu are nicio importanță un minut sau două în plus. Deci *nouă fără un sfert*. La ora aceea, tanagralele erau în vitrină. Element fundamental. La ora *nouă fără două minute*, tot oră convențională, bunica, Maria, Ioana și Dan n-au mai văzut tanagralele. Ei bine! Asta nu înțeleg eu. De ce n-ați plasat dispariția tanagralelor între ora nouă fără un sfert și ora nouă fără două minute? De ce-ați redus perioada în care puteau să dispară la patru sau la cinci minute și nu la cincisprezece sau treisprezece minute?

– Dar e absurd, Victor, protestă Lucia, să ne închipuim că directorul a intrat în muzeu și n-a văzut vitrina goală!

– De ce e absurd? întrebă Victor la rândul lui. Argumentează afirmația ta!

Dar nu sosi un răspuns, ci o nouă întrebare, din partea Ioanei de astă dată:

– Pentru că știm în mod sigur că nu se află nicio ascunzătoare secretă în muzeu.

– Sunt absolut de acord, spuse Victor. Dar încă nu mi-ați răspuns la întrebare. Parcă n-ați vrea să puneți punctul pe i.

– De vreme ce directorul n-a dat alarma, spuse Maria.

– Și eu l-am văzut cu ochii mei că nu avea nimic în mână, adăugă Tic. Și mi s-a confirmat asta cu ajutorul unei metode foarte precise. Zău, nu știu de ce râdeți!

– Vom mai vorbi noi despre metoda asta, îl amenință Victor. Eu observ că, în loc să-mi răspundeți la întrebare, sau veniți voi cu alte întrebări, sau învârtiți totul în jurul directorului. E normal lucrul acesta. Prezența și mai ales plecarea directorului vă oferă vouă durată *precisă* în care s-a putut comite furtul. Încercați să extindeți durată! Curaj!

– În cazul acesta, descoperi Dan, în loc să restrângem, nu facem altceva decât să mărim lista suspectilor.

– Da! aprobă Victor. Dacă ne supunem logicii voastre, observațiilor pe care le-ați cules, de ce oare să nu se fi comis furtul și în timp ce directorul era acolo? Așa cum n-a fost văzut – și băgați de seamă! nimeni până acum nu v-a spus acest lucru – deci așa cum n-a fost văzut hoțul în timp ce scotea tanagralele din vitrină, în cele patru sau trei minute blestemate – bine le-ați numit! – când erau încă patru persoane în sală, de ce să fie văzut dacă era o persoană în plus? În loc de patru: cinci vizitatori, în afara hoțului. De ce să nu poată acționa și cu cinci persoane în preajma lui, de vreme ce a putut acționa cu patru?

– Pentru că directorul l-ar fi văzut, răspunse Ursu. Eu așa cred. El n-a intrat ca să vadă tablourile, cum se întâmpla cu celelalte persoane.

– Exact cum am intuit și noi, spuse Ioana. El ar fi văzut fie vitrina goală, și în cazul acesta ar fi dat alarma, fie când se scoteau statuetele și iarăși ar fi dat alarma...

– Bine! acceptă Victor. Să reținem deci un alt fapt: directorul n-a dat alarma. Și să adăugăm la aceasta plasarea dispariției tanagralelor în timp: cincisprezece minute. Pentru că, repet, din toate cercetările voastre de până acum, niciun vizitator n-a văzut, în cele trei sau patru minute blestemate, acționând hoțul. Mai mult: depozitiile vizitatorilor oferă tuturor alibiuri. Suntem, prin

urmare, nevoiți să prelungim perioada...

– Și să lărgim cercul suspectilor, spuse iarăși Dan.

– Să-l considerăm suspect pe director? se revoltă Ioana. E profesorul nostru de istorie...

– Dar pe profesoara de pian cum ai bănuț-o? o întrerupse Dan cu brutalitate.

– Am greșit, răspunse foarte sincer Ioana. Dacă era și ea în muzeu în perioada aceea blestemată?... Dar pe director... să-l bănuim pe director mi se pare absurd.

– Și nici n-a scos statuetele afară, se încăpățână Tic.

– Poate că i le-a dat unui complice, insinuă Dan. Ne-am gândit la atâtea complicații, de ce să nu gândim și la asta?... El a ieșit cu mâinile goale, fluierând, purta și o simplă bluză, ca să vadă toată lumea că nu poate ascunde decât cel mult un plic și un ziar... Și de fapt a pasat statuetele unui complice... oricărui dintre cei care se aflau în sală.

– Ești nebun? săriră Ionel și Lucia în același timp. Ce interes avea el să fure tanagralele?

– *Dar profesoara de pian, dar omul în gri, dar artista, spuse Victor din nou cu voce tăioasă, ce interes aveau ca să fure statuetele? Dacă știm că directorul n-avea interes să fure tanagralele, atunci de unde știm că persoanele celelalte din sală aveau interes să le fure?*

Se lăsă o tăcere ca de plumb. Toți simțeau că se ia o ceață de pe ochii lor, dar câteva voaluri subțiri mai rămâneau. Așteptau ca Victor să continue.

– Da! spuse el. Ați ajuns singuri la întrebarea fundamentală, la aceea care trebuia să constituie, să condiționeze toate acțiunile, toate supozițiile, toate criteriile voastre de cercetare. *De ce s-au furat tanagralele?* Aceasta e întrebarea. Nu când și cum. Precizia unor date v-a îndemnat să abordați altă întrebare: când? Și ați sucit toate datele și presupunerile și tot raționamentul vostru în jurul acestei întrebări. Trebuia să faceți același lucru, dar în jurul altei întrebări: de ce? Aici trebuia, sau, mai bine zis, de aici trebuia să plece acțiunile și ipotezele voastre. În jurul acestei întrebări

trebuia să înfășurați toate cercetările. *De ce s-au furat tanagralele?* ... Erau șase persoane în sală, în perioada în care au dispărut. Ei, bine! Așa cum ați raportat această întrebare la director și găsind-o absurdă ați refuzat-o, așa trebuia s-o raportați și la celelalte personaje suspecte. De ce X sau Y a furat tanagralele? Nu e cea mai sigură metodă de eliminare?... Din capul locului, aplicând această întrebare, l-ați eliminat pe director. Iată cât de ușor se aplică... Amintiți-vă ceea ce v-am spus la început cu crima imaginară. Din trei sute de mii de oameni va putea fi găsit criminalul numai dacă se va aplica această întrebare inițială. Ea e întrebarea de plecare. De ce? Pentru că un X avea interes ca acel om să dispară. Cine-ar fi putut avea un asemenea interes?... Lanțul logic continuă, se strânge, se strânge, până ce ajunge la autor... De la această întrebare – de ce? –, raportată la fiecare dintre cele șase sau cinci personaje aflate în sală, trebuie să plecăm și noi. Faptele pe care le avem la dispoziție ne vor ușura enorm munca. Aici trebuie să recunosc, ați dovedit acea iscusință, despre care se vorbește atât, iscusința cireșarilor...

– Am fost o zăludă, recunosc Lucia. Obsedată de întrebarea aceasta: Când? Și de implicațiile ei, la un moment dat mi-a venit în minte o idee – Doamne! ce idee! Ne povestea bunica în bucătărie că a fost și ea în centrul sălii în perioada aceasta blestemată, pentru a arunca o privire. Și mi-a trecut prin cap că și ea ar fi avut vreme și condiții, mai ales după ce ne-a spus că toți vizitatorii se aflau cu spatele la vitrină, să ia statuetele... Nu fi supărată, Ioana! A fost o idee absurdă... Și Victor are dreptate. Dacă mi-aș fi pus întrebarea: *de ce?* cum m-aș mai fi putut gândi la o asemenea posibilitate absurdă? De ce să fure bunica tanagralele? Ce interes avea ca să le ia? Ce nerozie! Ce nerozie!

– Aoleu! își aminti Dan. Eu mi-am pus, fără să vreau și fără să-mi dau seama, întrebarea aceasta. Și știi, Victor, că am găsit imediat răspunsul?... Adică de la răspuns, ca să fiu sincer, am ajuns la întrebare, dar n-am reținut-o. Atunci când ți-am spus, Ticușor, că poate furtul a fost organizat de Ioana, ca să ne pună pe noi la încercare și apoi să ne ridiculizeze. Păcat că n-am reținut întrebarea... De ce s-au furat tanagralele? Ca să-și bată joc Ioana

de noi. De ce-a furat artista tanagralele?... Nu vă amintiți câtă vreme am învinuit-o?... Dar întrebarea n-am pus-o.

– Exact așa trebuia să se procedeze, interveni Victor. Și așa vom proceda noi acum. Dar pentru a nu scăpa din vedere nicio posibilitate, trebuie să mai lămurim ceva. Să vedem ce anume reprezintă obiectul dispărut. Care este valoarea lui. Sau cum poate fi el valorificat... Eu cunosc prea puține date despre tanagrale. Știu că s-au descoperit în localitatea de unde își trag numele, pe la sfârșitul secolului trecut, în niște morminte vechi, în cantități foarte mari, că s-au descoperit apoi și în alte locuri, în Turcia, în Italia, și că valoarea lor a crescut enorm, și datorită numărului totuși limitat, și datorită teoriei emise și acceptate că nu sunt opera unor meșteri casnici, ci a unor artiști de seamă, influențați de școala lui Praxiteles... Altceva...

– Noi am avut o lecție specială la muzeu, interveni foarte timidă Ioana. Ni s-au spus cam aceleași lucruri, dar s-au dat mai multe amănunte. Limitele de mărime sunt între șapte și douăzeci și cinci de centimetri... Ale noastre aveau cam cincisprezece centimetri și se spune că datau din secolul al patrulea, dinaintea erei noastre... Ce să vă mai spun? Știți și voi că sunt făcute din lut ars, acoperite cu un strat subțire de pământ special pentru pipe, pe care se așezau culoarea și detaliile de mișcare și îmbrăcăminte. Sunt multe, mii... s-au găsit pe dealul Kokkali, la Tanagra pentru prima dată și... Da!... Reprezintă diferite scene casnice, măști, întâmplări comice... Sunt foarte multe dansatoare și aproape toate poartă voaluri... draperii... De fapt, așa ni s-a spus, arta asta a draperiilor le-a adus celebritatea... Și sunt și multe zeițe și zei, și Eroși mulți... Probabil au slujit și ca jucării și bibelouri, dar mai ales ca obiecte de cult... De aceea au ajuns în morminte și s-au păstrat... Altfel... Sigur că au o valoare foarte mare. Muzeul nostru se mândrește cu ele și au venit atâția să ne facă oferte din toate părțile... Norocul nostru că profesorul Neștian le-a făcut cadou muzeului de aici... Uite! Abia acum mă întreb de ce ni le-a făcut cadou tocmai nouă?

– Poate că nu ești mulțumită? o întrebă Dan. Ei, află că noi suntem oricând gata să le cărăm, oricât ne-ar încovoia spatele și

să le ducem la noi, la muzeu. Mai ales că-l avem și pe Ursu cu noi...

– Iată-ne deci în posesia câtorva date precise, reluă Victor. Cunoaștem valoarea obiectelor dispărute, știm perioada în care au dispărut, acele cincisprezece minute asupra cărora am convenit, știm că în perioada respectivă se aflau în aripa dreaptă a muzeului șase personaje, fiecare din acestea devenind suspect. Un altul, în afară de aceștia șase, nu poate fi făptașul.

– Paznicul! Ilie! spuse Lucia.

– Foarte puțin probabil, răspunse Victor. Până la plecarea directorului n-a intrat în muzeu. După ce-a plecat directorul din fața ușii de la intrare – bunica l-a văzut atunci pe director plecând și mă folosesc de mărturiile ei – el nu mai avea vreme și nici condiții să ia tanagralele. S-ar fi ciocnit în calea lui de bunica. Deducțiile pe care le-ai făcut tu, Lucia, cu privire la posibilitatea paznicului de a-și însuși tanagralele fără niciun risc, sunt foarte subtile și ingenioase, dar suferă de o mare lacună. Privit la modul ideal, el putea să acționeze așa cum ai demonstrat tu. Să profite de faptul că nu l-ați văzut voi, de faptul că nu l-a văzut nimeni nici în aripa cealaltă, și să scoată tanagralele, fără să-i pese. Să zicem c-a reușit și a ascuns undeva tanagralele. S-a întors pe furiș spre ușa de la intrare, nu era nevoie să ajungă până acolo, și apoi a venit să anunțe închiderea. Prin urmare, nu putea să ajungă la tanagrale, fără să-l vedeți voi. Avea un alibi solid. Și pe urmă? Întrebă el. Cine știa că el posedă acest alibi de vreme ce n-a dat alarma, de vreme ce n-a anunțat dispariția statuetelor? Numai în cazul când s-ar fi constatat dispariția tanagralelor în timp ce vă invita pe voi afară, alibiul lui ar fi fost luat în serios. Fără prezența voastră (și el în spatele vostru), în timp ce se constata dispariția tanagralelor, adio cu alibiul. Și deoarece lucrurile nu s-au petrecut așa, eu zic să-l scoatem din cauză, cel puțin pentru o vreme, oricât de suspect ar părea în alte privințe... Să ne oprim la cei șase suspecti. Dar pentru a continua raționamentul nostru, mai avem nevoie de o precizare: să stabilim dacă furtul a fost sau nu premeditat... Voi ați adus argumente și pro și contra. Furtul putea fi spontan, dar pentru aceasta era nevoie de o condiție esențială: vitrina să fie

descuiată. Celelalte condiții: posibilitatea de acțiune, timpul de acțiune, obiectul în care să se ascundă statuetele sunt copilării, sunt copilărești. Nici nu ne interesează. Fiindcă, fără ca vitrina să fie descuiată, putea să aibă oricine cele mai ideale condiții. Zero!... Era sau nu era descuiată vitrina?... Eu încerc să răspund plecând de la un calcul foarte simplu. Când uiți un obiect anume descuiat? Atunci când umbli foarte des la el. Ești atât de obișnuit, încât poți să fii furat de un gând oarecare și să uiți obiectul descuiat. La vitrină se umbla însă foarte rar și atunci cu mare prudență. Și mai este ceva. Vitrina conținea obiecte de mare preț, era mai bogată decât o casă de bani. Vă închipuiți voi un casier uitând casa de fier descuiată?... Dacă nici nu se umblă des la vitrină, nici nu e un oarecare dulap cu cine știe ce mărunțișuri, eu cred că posibilitatea ca vitrina să fi fost descuiată trebuie exclusă definitiv. Și cum aceasta e condiția esențială a furtului spontan, trebuie exclusă și această posibilitate... Mai adăugăm încă o verigă la raționamentul nostru: premeditarea, premeditarea dispariției tanagralelor... Posedăm datele esențiale și metoda: întrebarea „de ce?”...

– Dacă furtul a fost premeditat, atunci trebuie scos din cauză un personaj, interveni Lucia. Scheletul. El n-a mai fost niciodată în muzeu până atunci.

– Nu putem să ne gândim la el ca la instrumentul ideal? întrebă Dan.

– După raționamentul Luciei trebuie scos, după al tău, Dan, trebuie să rămână. Prin urmare, problema nu se poate rezolva din unghiurile din care o privești voi. O vom rezolva probabil în clipa în care o vom raporta la întrebarea noastră de bază... Putem să începem cu el, dacă vreți, dar pentru că posedă prea multe „posibilități”, eu propun să lăsăm cazul lui mai spre sfârșit.

Toți ceilalți fură de acord cu propunerea. Așa că Victor își reluă firul expunerii:

– Să începem, de pildă, cu artista. S-o socotim autoarea furtului. De ce-a furat tanagralele? Asemenea obiecte, și vreau prin aceasta să fac o remarcă generală, valabilă pentru toate personajele nu se vând prea ușor. Aș putea spune că orice încercare de a le vinde e echivalentă cu o sinucidere, cu o

autodemascare. Tanagralele nu puteau fi furate pentru a fi vândute decât de un „specialist” în asemenea spargerii, de un individ care are relații sigure și care poate să le expedieze undeva în străinătate, fără prea mari riscuri. Pentru că în țară, fiind înregistrate în catalogul operelor de preț, ar fi riscat foarte mult oferindu-le cuiva. Repet. Remarca aceasta e de ordin general. Nu se aplică numai la artistă... Ei, bine! o vedeți voi pe artistă în postura unui asemenea specialist? E ridicol...

– Dar complice? întrebă Maria.

– Întrebarea aceasta ne obligă să cercetăm datele culese de voi. Să apelăm la ele. Și voi răspundeți, prin depozițiile pe care le-ați obținut de la paznic, de la bunica, de la omul cu cicatrice, de la profesoara de pian, că ea are un alibi cvasiperfect pentru perioada blestemată. Concluzia logică este aceea de a o șterge de pe lista suspectilor... Au rămas cinci, prin urmare... Să trecem la omul cu cicatrice, la maistrul sticlar... În cazul lui ar exista un mobil... Lasă, Ticușorule, nu te speria! Omul s-a îndrăgostit atât de mult de statuete, în plus este și un amator de artă, încât într-un moment iresponsabil, e drept, mai lung, își propune să devină proprietarul tanagralelor, nu vânzătorul lor. Și aici iarăși fac o remarcă de ordin general. La întrebarea: de ce s-au furat tanagralele? sunt posibile două răspunsuri: ca să se valorifice, deci s-au furat de un răufăcător, de un „specialist”, sau ca să se păstreze, deci s-au furat de un maniac. Ar mai fi și al treilea răspuns: de un om care vrea să distrugă, care vrea să facă rău, dar în cazul acesta ar fi găsit alt mijloc: incendiul, explozia... Deci nu ținem seamă de el... Revenim la cel de-al doilea răspuns: un maniac, și îl raportăm la omul nostru, cel cu cicatrice, cum l-ați numit voi. Să zicem c-ar fi un asemenea maniac. Șapte zile la rând a privit tanagralele, a avut vreme să premediteze furtul, să prindă cele mai favorabile condiții. Atunci să controlăm aceste condiții care s-au ivit în ziua dispariției. Unde era el în perioada blestemată? Ce făcea?... Răspunsul îl avem. Părerea Mariei e într-un totul realistă. Omul nostru n-a scăpat nicio clipă atenției artistei. Alibi foarte solid. La care se adaugă și spusele profesoarei de pian și ale bunicii: alibi perfect. La care se adaugă și impresia lui Tic:

alibi irefutabil.

– Deci îl scoatem de pe lista suspecților și pe el, conchise ciufuliciul în locul lui Victor. Și voi de ce râdeți așa?...

– Lasă, Ticușor, îl domoli Victor, nu întotdeauna simpatiile tale sunt necriticabile...

– Dacă te referi la Dan sau la ... murmură Tic.

– Să trecem la alt personaj, continuă Victor. La cucoana cu joben... Cel puțin pentru asta poți să fii mulțumit, Ticușor. Denumirile tale, după cum vezi, s-au păstrat nealterate.

După precizie, e cel de-al doilea element cu care i-ai influențat pe ei. Poți să fii mândru... Profesoara de pian, prin urmare. După datele pe care le-ai cules, nu pare nici maniacă, poate are mania muzicii, și cu atât mai mult nu poate fi văzută ca autoare sau complice într-un asemenea furt ca acela pe care l-ai descoperit voi. La această impresie se adaugă însă faptele: alibiul ei e confirmat de mai multe persoane: Și astfel, eliminând, am ajuns la personajele în care v-ați pus atâtea speranțe... Să începem cu scheletul, a cărui poveste despre tanagrale o cunoaștem toți. Ar avea un mobil: să-și ia înapoi tanagralele, sau niște tanagrale care i s-au „furat” cu cincisprezece ani în urmă. Lipsesc însă datele care ar demonstra că a premeditat furtul. Deci nu poate fi considerat autorul furtului. Ce caută totuși la muzeu chiar în ziua când dispar statuetele, simbolul unui amor disperat cândva? Vă amintiți cu câtă greutate s-a despărțit de ele... cum se face totuși că pe hârtia „dăruită” lui Tic se găsesc desenele celor cinci tanagrale dispărute? Iată date foarte precise, peste care nu putem trece. La care mai adăugăm și momentul prelungit de luciditate în care află... Cu omul acesta se întâmplă ceva extraordinar. Aduceți-vă aminte ce ne-au povestit Tic și Dan. Scena din bălci, de la restaurant. Scheletul a stat câteva ore în fața unei sticle de vin și nu a gustat nici măcar o picătură din el. Mai mult. După cum spuneți voi, lua sticla în mână, o ducea în fața ochilor, parcă pentru a fi sigur că se află vin în interiorul ei, și cu toate acestea nu și-a turnat în pahar. Ca un om care s-a lăsat de fumat și, pentru a se controla, își pune o țigară în gură, aprinde chibritul, dar nu aprinde țigara. Ei, bine, acolo la bălci se dădea o bătălie

teribilă între voință și ispită. Și scheletul a biruit. Ce șoc extraordinar a suferit el, pentru a ajunge în situația aceasta nesperată, neverosimilă?... Oare întâlnirea cu tanagralele? E evident, și foaia de hârtie culeasă de Tic demonstrează aceasta, că scheletul a suferit șocul la muzeu. S-a întâmplat acolo un lucru extraordinar, încât s-a trezit și s-a hotărât să rămână treaz. Ce s-a întâmplat oare acolo, la muzeu, în prezența lui?

– Eu bănuiesc, spuse Ionel. A întâlnit acolo pe cineva.

– Asta e și părerea mea, încuviință Victor. Cu singura...

– Eu cred că șocul i-a fost provocat de altceva! interveni Lucia. A asistat acolo la comiterea furtului. A fost martor ocular. Cel care a furat n-a ținut seamă de el, îl cunoștea, știa probabil că e permanent inconștient; el când a văzut scena furtului s-a îngrozit și asta l-a trezit și de atunci îl caută pe autorul furtului...

– Asta am vrut să spun și eu, sări Ionel. Dar vreau să dau un amănunt în plus, un amănunt plauzibil. El a fost jefuit cu cincisprezece ani în urmă de două tanagrale, care, așa cum spuneai tu, erau un fel de simbol pentru el... Cel care i le-a cumpărat și care era înțeles cu organizatorii jafului era „o namilă de om cu barba sură”. Eu cred că a întâlnit pe stradă această namilă de om cu barba sură; amintindu-și ceva vag l-a urmărit, a intrat după el în muzeu, l-a văzut furând tanagralele, doar namila mai fusese o dată sau de două ori, pentru a premedita furtul, l-a văzut furând tanagralele, obiecte asemănătoare acelor pe care i le furase și lui cu cincisprezece ani în urmă, l-a văzut furând și șocul a fost atât de puternic, încât l-a trezit. Și de atunci, așa cum spune Lucia...

Victor ceru liniște:

– Am spus că sunt de acord cu voi, dar cu o singură rezervă. Nu m-ați lăsat să termin. Voi spuneți că s-a întâlnit *cu namila aceea de om cu barbă sură*, care-l jefuise cândva. Eu cred că, în cincisprezece ani, namila de om putea să slăbească și să ajungă la dimensiunile omului în gri, dar tot în cincisprezece ani, barba, din sură, trebuia măcar să albească. Cincisprezece ani nu sunt un fleac, Ionel... Iar un negustor, să zicem un „specialist”, nu vine într-un oraș, în care pregătește un furt pentru a-și etala extravaganțele

și a-l lua toată lumea la ochi. Și eu cred că întâlnirea maiorului cu omul în gri, care s-a petrecut înainte de a intra în muzeu, a constituit marele șoc care l-a trezit. De aceea a intrat la muzeu, pentru prima dată în viața lui, de aceea îl urmărește și parc-ar vrea să intre în vorbă cu el. Și mai cred că dezlegarea acestei probleme se află pe foia de hârtie adusă de Tic... Să ne amintim. În tinerețe, după ce-a ieșit ofițer, sublocotenentul Scarlat și nu Scarbat, Ticușor, dar tu nu aveai de unde să știi numele lui, a plecat împreună cu un prieten de-al lui în Grecia. Prietenul acesta se numea Neștian și era absolvent, probabil, al Facultății de Istorie. Nu se poate ști dacă era bogat sau sărac. Au plecat împreună în Grecia – cine știe dacă tânărul ofițer nu l-a ajutat cu bani? – au vizitat probabil Beoția, au cumpărat câteva tanagrale și s-au întors în țară. Poate s-a întors numai ofițerul. Absolventul a rămas acolo pentru continuarea studiilor. Sunt simple supoziții. Cert este însă faptul că pe când ofițerul Scarlat cobora tot mai adânc în mocirlă, ajungând cu anii o zdreanță umană, celălalt devenea cu fiecare lucrare publicată tot mai cunoscut, până a ajuns la celebritatea de azi. E unul dintre cei mai mari specialiști ai epocii elenistice din Europa. Amintindu-și probabil într-un moment al vieții de fostul său prieten, care-i făcuse, pesemne, un mare serviciu în tinerețe, și negăsindu-l, sau auzind cine știe ce despre el, și-a revărsat recunoștința asupra orașului, donând muzeului cele cinci tanagrale. Pe urmă a uitat așa cum uită toți marii profesori de istorie, faptele mici, banale, cotidiene, pentru a le reține pe cele de care au nevoie pentru știința lor. Și într-o bună zi – eu nu fac aici decât simple presupuneri – anumite motive, de ordin științific, cred eu, l-au obligat să vină aici pentru a studia tanagralele... Stai, Ticușor, nu mă întrerupe... Pe stradă s-a întâlnit cu fostul său prieten pe care nu l-a recunoscut... Parcă așa ți-a spus moșnegelul, Ionel, că fratele lui s-a schimbat în așa hal, încât nici cei din familie, care nu l-au văzut de câțiva ani, nu-l mai recunosc... Deci, profesorul Neștian nu l-a recunoscut. Dar fostul maior, da. Și șocul a fost atât de mare, încât s-a trezit. L-a urmărit la muzeu, l-a văzut acolo privind tanagralele, și-a adus și el aminte de cele două care i se furaseră, și a treia zi, la bălci, tot treaz fiind

le-a desenat pe o foaie de hârtie, pe care apoi și-a trecut numele lui necunoscut și numele celebru al fostului său prieten din tinerețe și dacă-l mai întâlnește pe acesta pe stradă, se ia după el gândindu-se, poate, să-i spună câteva cuvinte, dar n-are curajul să-și ducă gândul până la capăt...

Cireșarii erau uluiți. Povestea lui Victor, deși oarecum romanțată, cuprindea adevăruri care li se păreau fără echivoc. Prin urmare, toată truda lor fusese în van. Victor avea însă o teamă, pe care nu le-o mărturisi. Și anume că povestea tanagralelor nu se încheiase.

– Tu știi că noi am văzut tanagralele? spuse Tic într-o asemenea stare de admirație, că i se putea ierta orice indiscreție. Le-am văzut acolo unde locuiește omul în gri, în grădină. Și...

Ciufuliciul nu fu lăsat să-și termine fraza. Intervenii imediat Lucia:

– Am fost... suntem niște... niște... nici nu știi ce calificativ să găsesc!

– Nu vă mai autoflagelați, încercă Victor s-o calmeze. La urma urmei, pornind de la o premisă profund greșită, ați ajuns la descoperirea unui furt... pentru că, într-un fel, tanagralele s-au furat... N-ați descoperit însă chiar pe autorul furtului, ci pe complicele lui. Folosesc și eu hiperbole.

– Tu cum crezi că s-a întâmplat „furtul”? întrebă Dan. Dar vreau să adaug ceva foarte important. Eu am atras atenția că s-ar putea să nu fie vorba de un furt... Am întrevăzut și această posibilitate...

– De ce te lauzi? se înfurie Tic. Când ai spus asta?

– La pagina 131, Ticușorule... Dar mai bine să ne spună Victor părerea lui asupra furtului.

– Eu cred, răspunse Ursu în locul lui Victor, că profesorul și directorul și-au dat întâlnire la muzeu, la o anumită oră, aceea pe care voi o numiți „blestemată”, și i-a înmănat foarte frumos tanagralele.

– Absolut! întâri Victor. Și-au dat întâlnire și, fiindcă muzeul se închidea, nu era nicio pacoste pentru nimeni faptul că tanagralele se aflau la locuința profesorului și nu în vitrină. Poate că le-ar fi

scos și dacă nu s-ar fi închis muzeul... dar atunci... nu ne-am fi întâlnit aici și nici voi n-ați fi descoperit...

– Dacă nu erau câteva coincidențe, spuse Lucia, câteva blestemate coincidențe...

– Și totul din cauza directorului! spuse Maria.

– Ba nu! protestă Tic. Din cauza paznicului. Dacă nu mă dădea pe mine afară... Aoleu! Era să uit. L-am văzut ieșind ca din pământ, așa cum are obiceiul, în grădina profesorului. Și nu era nici urmă de statueta pe masă. Nu vă mai amintiți ce-i spunea Hultanului?

– Iar începi? îl amenință Maria. Nu ți-a ajuns ce ne-ai făcut până acum? Nu tu ai fost primul care ne-ai aiurit cu tanagralele? Și cu ceasul tău, și cu exercițiul tău de memorie...

– Foarte bine! răspunse ciufuliciul. Acum pot să vă spun adevărul. V-am organizat o farsă. Eu am știut chiar a doua zi ce s-a întâmplat cu statuetele, de la Tudorel, dar am vrut să vă pun pe voi pe jeratic și acum... uite chiar acum! să râd de voi: ha-ha-ha!

Tic râdea cu gura până la urechi. Dan holbă ochii și se bălbâi ca un năuc:

– Iată finalul ne... ne... neprevăzut... Aoleu... Dar parcă am prevăzut și asta, Ticușor... Ideea cu Ioana... Ideea cu totul.

Victor nu participa la uimirea și suferința celorlalți. Și nici Ursu, căruia Tic îi făcuse un semn cu ochiul, înainte de a începe să vorbească.

– Mă întreb dacă ai fi fost capabil să organizezi farsa, Ticușor, spuse Victor. Pentru că posibilități aveai. Știi de ce te-am pus să-mi repeți chestionarul pe care l-ai experimentat cu Tudorel? Deoarece am avut impresia că la un moment dat puteai să ai în mână cheia întregii probleme. Și nu o dată, ci de două ori.

Tic nu mai râdea. Se uita nedumerit la Victor. Și ceilalți își reveniseră. Înțeleseseră că gestul lui Tic fusese o simplă fanfaronadă, un fel de răzbunare împotriva lor și, mai ales, împotriva nesuferitei care-l insultase cel mai rău, uitând că era să plângă la bălci de grija lui.

– Când am greșit? întrebă Tic. Sau când crezi tu că am avut puțința să pun mâna pe cheie? Aș fi pus mâna pe ea, chiar dac-ar

fi fost o simplă cheie de metal, din alea pentru cotețe...

– Prima dată, îi răspunse Victor, atunci când l-ai oprit pe Tudorel să-ți spună ce-a făcut tăticul după ce a închis telefonul... Ticușor dragă, prea tare suferi de boala preciziei... Și a doua oară, când l-ai întrebat ce s-a întâmplat pe peron, în ce împrejurări a auzit cuvântul telefon. Parcă ți-a mai spus c-ar mai fi trebuit...

– Îmi amintesc, recunosc Tic. (Imită vocea lui Tudorel.) „Și i-a spus tăticul mamei că ar mai fi trebuit să dea un telefon...” Și eu, ca un nătâng, i-am spus: „Bine, ajunge!”

– Amintește-ți, îl îndemnă Victor, și despre convorbirea telefonică pe care a avut-o tatăl lui Tudorel, după ce s-a întors acasă... Atunci ai greșit prima dată. Dacă ai fi insistat... Poate că te cert pe nedrept, Ticușor... Sunt simple presupuneri... Ei! Și acum v-aș ruga să-mi arătați și mie tanagralele... Dar să nu ne uităm peste gard, ci să intrăm pe poartă.

– Asta de unde o mai știi?! se miră Dan. De unde știi că am privit tanagralele de după gard?

– De la Tic, răsese Victor. Cum ar fi putut să iasă un om din senin la masa la care stătuseră tanagralele, și-ncă un om care să-l sperie, fără ca privitorul să fie avertizat?... Înseamnă că privea masa dintr-un loc incomod, dintr-un anumit unghi, care nu-i oferea posibilitatea să vadă toată grădina. În niciun caz privitorul nu era în grădină... Și cum niciunul dintre voi nu s-a mirat... Înseamnă că și voi ați privit la fel... Eu cred că e mult mai simplu să-i facem o vizită profesorului Neștian. Îi spunem cine suntem și-l rugăm să ne arate și nouă tanagralele...

„Brrr!” era pe cale să exclame Tic, dar își aminti repede că înspăimântătorul personaj, pe care-l numise „omul în gri”, era un ilustru și foarte liniștit profesor de istorie veche.

Porniră tot prin parc, ca să scurteze drumul. Și nu se poate spune că fețele cireșarilor erau prea vesele.

3

Când ajunseră la poartă, un fior de emoție tot mai trecu prin

inimile cireșarilor. La urma urmei, Victor făcuse simple presupuneri. Erau ele convingătoare, logice, dar abia acum se verificau. Oare într-adevăr omul în gri era celebrul profesor? Și emoția lor creștea pe măsură ce se prelungea așteptarea. Băteau în poartă, dar niciun glas, nici măcar un lătrat de câine nu le răspundea.

În sfârșit, de după clădirea ascunsă de pomi, își făcu apariția o femeie în vârstă, cu o figură nu prea ospitalieră.

– Dumneavoastră ce mai vreți? întrebă ea, văzând grupul de tineri. A murit cineva?

– Am vrea să vorbim cu domnul profesor Neștian, o lămură Victor. Spuneți-i că un grup de elevi...

Toți așteptau răspunsul femeii cu sufletul la gură. Ea însă nu se grăbea. Se uita la ei ca la o marfă. Parcă voia să vadă câte parale face fiecare.

– Nu s-a întors și nici nu vă pot spune când se întoarce, zise femeia, ridicând din umeri. Îl aștept și eu, ba am și trimis pe cineva după el la iarmaroc. O să-i spun că l-ați căutat.

Altceva nu mai adăugă. Plecă înapoi pe cărarea pavată, cu același mers legănat și obosit cu care le ieșise în întâmpinare.

Pe chipurile cireșarilor se putea citi o undă de triumf. Îl felicitară pe Victor cu privirile și cu tăcerea lor care spuneau mai mult decât orice cuvinte. Și se înapoiară din nou în parc, alergându-și o bancă dublă, care dădea spre strada principală, cu gândul că șansa îi va ajuta și vor zări de acolo, poate, silueta înaltă a profesorului.

Numai Tic se despărți de ei. Se afundă pe niște alei care-l duceau în partea cealaltă a parcului. Avea el gust să se odihnească pe o bancă incomodă (Ah! măcar banca aia să nu fi fost!), care-i provocase cu câteva nopți înainte blestemata lui precizie. Dar nici până acolo nu ajunsese. Pentru că în calea lui se ivi altă bancă, nu prea departe de muzeu, pe speteaza căreia făcea echilibru un prichindel simpatic și activ, nu cu multă vreme în urmă considerat drept candidat de cireșar. Prichindelul îl întâmpină pe Tic cu figura numai zâmbet. Îi făcu chiar și un salut milităresc, apoi îi clipi strengărește din ochi, precum îl învățase cireșarul. Tic îl cercetă cu

o asemenea privire, că puștiului i se iviră lacrimi în ochi. Își aminti, într-o fracțiune de secundă, că mâncase frumos, că ținuse furculița cum trebuie, că nu spusese nicio minciună, că luase un singur opt, la matematică, pe trimestrul întâi, dar că media îi ieșise tot zece.

– Mai facem un control, îi spuse Tic morocănos, conștient însă că vorbele lui îl vor mai aduce puținel în fire pe puști. Numai șase întrebări, sistemul Țombi. (Era noul nume, pe care Tic i-l dăduse lui Țângulică, fidelul său patrupe.)

Timp de cinci minute, prichindelul dovedi foarte serioase cunoștințe de geografie, gramatică și zoologie. Tic se prefăcu încântat. (Pe jumătate era, de, avea spirit sportiv.) Apoi îl întrebă brusc dacă-și amintește chestionarul de la prima lor întâlnire. Prichindelul avea memorie, nu glumă. Îi repetă întrebările ca tabla înmulțirii. Apoi îl puse să-i redea convorbirea telefonică pe care o avusese „tăticul (Tic respecta expresiile) după ce sosise acasă, în seara în care plecase la București. Nicio bâlbâială.

– Și după ce-a închis telefonul ce-a spus?

– I-a spus mămicăi așa: „I-am făcut mare bucurie profesorului cu statuetele... Și când te gândești că sunt donația lui!”

Tic era așa de furios, că-și pierdu controlul:

– Și la gară, înainte de plecarea trenului, cui i-a spus că ar fi trebuit să-i telefoneze?

– Știi! răspunse vesel prichindelul. Domnului Pricop, ajutorul lui de la muzeu. Să-i spună că a umblat el la vitrină, dacă întreabă cineva...

Lui Tic îi venea să urle. Era exact așa cum prevăzuse Victor. Spiritul de dreptate birui însă în el.

– Ai obținut maximum! Maximum integral! Fără minus.

Și prichindelul nu înțelese, în bucuria lui debordantă, de ce examinatorul își duce mâinile la cap ca după o catastrofă.

Tic se întoarse cu coada între picioare la banca dublă de lângă strada principală. Își recunoscă, franc, eșecul. Ceilalți tăcură o vreme, apoi apelară la banalități, pentru a trece mai ușor timpul. După vreo oră de așteptare își pierdură însă răbdarea și porniră iarăși spre locuința profesorului. Și de data asta le ieși femeia în

întâmpinare. Dar nu li se mai păru atât de ursuză.

– Domnul profesor a plecat, le spuse ea. I-am dat telegrama și a zis că trebuie să plece imediat. La început mă speriasem. Credeam că e vorba de cine știe ce nenorocire. De aceea nu mai știam ce e cu mine. Că e un om așa de bun, rareori am întâlnit un altul care să-i semene... Dar m-a liniștit el repede. Mi-a spus că trebuie să țină mâine o conferință nu știu unde... I-am zis și de dumneavoastră. M-a întrebat câți erați și a dat din cap a bucurie. Neapărat să veniți, a spus. Că dacă nu, se supără... Dar nu vreți să gustați niște poame? Avem niște pere în grădină... Nu vă speriați că sunteți așa de mulți... Eu mi-s obișnuită... Am lucrat ani de zile la un internat... Și apoi și domnu' profesor a spus că dacă veniți, să vă invit în grădină, să gustați din poamele noastre. Mai vin oameni la el în vizită. A fost și o profesoară de pian și un maestru de la fabrica de cristale... Pofțiți!

Tinerii acceptară invitația. Femeia îi conduse la masa din grădină, la masa pe care văzuseră tanagralele. Erau niște bănci acolo; ei nu le observaseră din cauza poziției incomode în care făcuseră primele investigații. Și se pomeniră, după câteva minute, cu o căldare de poame: mere, pere, prune, amestecate laolaltă, dar tocmai prin aceasta mai îmbietoare.

– Să vă simțiți ca la dumneavoastră acasă, ca la dumneavoastră în grădină. Dacă vă fac altele cu ochiul din pom... nu vă sfițiți... Că n-a dat și peste noi norocul să avem copii... De două ori câți sunteți dumneavoastră să fi fost în jurul nostru și tot nu ne-am fi săturat... Că el mai are niște treburi și prin alte părți, nu știu pe unde nu mă amestec în ale lui, și bani, slavă Domnului! avem destui. De altele ducem noi lipsă...

Cireșarii nu știau cum să-i răspundă, nu știau ce să-i spună. Nici fetele. Și ele erau copleșite de purtarea femeii străine, și mai ales își aminteau că, în urmă cu vreo trei ore, o asemănaseră cu o scorpie.

Și deodată, ca din senin, se treziră cu Ilie lângă ei. Instinctiv, Tic se ascunse în spatele lui Ursu. Ilie era încruntat și nu părea că are chef de vorbă. Îi trecuse în revistă pe toți, dar se uita cel mai adesea la Ursu. Victor îi explică pentru ce veniseră în vizită:

– Am crezut că putem vedea tanagralele.

Ilie tresări și aruncă o privire întrebătoare spre nevastă.

– Parcă le ia toată ziua cu el. Niciodată nu le lasă acasă.

– De data asta le-a lăsat, răspunse ea. Mi-a spus să le încui bine și dacă vor băieții să le vadă, să le arăt. Da' eu am crezut că e mai bine să te aștept pe tine. Doar tu mi-ai spus că n-au preț în lume, așa de scumpe sunt.

– Vas'că le-a lăsat, spuse Ilie. Toată ziua se plimbă cu ele. Dacă ar ști cineva ce are acolo... zău că nu știu ce s-ar întâmpla.

Ilie se mai uită încă o dată la tineri, îi cântări pe îndelete, apoi îi invită în casă. Nevastă-sa scoase dintr-un dulap, încuiat de două ori, o sacoșă verde.

– Ți-am spus eu, șopti Țic la urechea lui Dan.

– Uitați-vă dumneavoastră, îi invită Ilie. Eu le-am văzut de-atâtea ori, că mi le închipui ale mele.

Victor desfăcu sacoșa, dar când se uită înăuntru, rămase cu gura căscată. Își roti apoi privirile ca un năuc. În sacoșă se aflau câteva cărămizi, câteva pietre și o păpușă hidoasă de ghips.

Zece capete erau plecate asupra sacoșei și zece perechi de ochi clipeau ca în fața unei vedenii. Numai Ilie nu-și pierdu cu totul firea:

– Asta a făcut-o domn' profesor. Le-a luat cu el.

– Păi nu l-am dus eu la poartă? îi răspunse nevasta. N-avea cu el decât o geantă, în care tot eu i-am aranjat lucrurile.

– Minte de femeie, ripostă el. Îți erau ochii la altele...

Cireșarii aveau însă altă părere.

Capitolul X

1

Amurgul îi adunase pe cireșari în chioșcul din mijlocul grădinii. Amurgul zilei și răsăritul unei noi enigme.

– Nu sunt de acord cu Ilie, spuse Dan. Tanagralele sunt în altă parte, bine ascunse, iar sacoșa e o simplă mască. Povestea tanagralelor s-a încheiat, dragii mei prieteni. Îmi pare rău că n-a avut un final cu totul neprevăzut, așa cum am sperat până în ultima clipă... Cât m-au încălzit vorbele tale, Ticușor!... Atât de mult, că am crezut sincer în ele... Știi, Victor? Am emis o teorie, pe vremea când îmi interpretam rolul mai bine. M-am gândit la o carte cu un subiect asemănător celui pe care îl trăim noi. Și atât de mult aș fi vrut ca făptașul să fie descoperit abia pe ultima pagină, ultima pagină să aibă cinci rânduri, iar în ultimul rând să se dezvăluie și cheia cu care a fost dezlegată enigma.

– Să nu ajungem acolo, dragul meu prieten, îl amenință Victor. Și încă ar fi un mare noroc să ajungem la un asemenea sfârșit. Ar însemna că povestea s-ar încheia bine.

– Tu crezi că tanagralele s-au furat? îl întreabă Ionel.

– Da! răspunse Victor, cu tonul care-l însoțea în cele mai grave momente. De astă dată nu mai e vorba de o farsă sau de o interpretare greșită a unor date. Tanagralele s-au furat! Asta e convingerea mea fermă. Și tot timpul mi-a fost teamă de această posibilitate. Când mi-ați povestit cum umblă omul în gri cu sacoșa la spate... În sferele în care trăiește profesorul...

– Stai! îl întrerupse Lucia. Eu nu sunt chiar atât de pesimistă, Victor. Abia acum putem să aplicăm și totodată să verificăm metoda pe care ne-ai expus-o mai înainte. Nu se potrivește furtul acesta real al tanagralelor cu crima despre care ne-ai vorbit? Iată că într-un oraș, nu cu trei sute de mii de locuitori, ci numai cu douăzeci de mii, se petrece un furt neobișnuit. Se aplică metoda ta

pentru a găsi „specialistul” sau maniacul, acel care avea interes...

Victor curmă cu un gest ferm intervenția Luciei:

– Din păcate, datele esențiale ale problemei se schimbă, Lucia. De astă dată, statuetele nu s-au mai furat dintr-un muzeu care le etala valoarea. Ci din sacoșa, sau odată cu sacoșa unui oarecare cetățean. Disparația lor poate fi pusă în relație cu intervenția oricărui vagabond, chiar a unui inconștient. Pentru că în sacoșa aceea banală tanagralele nu mai aveau valoare. Erau simple obiecte care puteau să tenteze pe oricine, chiar pe un copil dornic să aibă cu ce se juca. Sau pe un vagabond care, neștiind ce se află în sacoșă, căuta o pradă ușoară. Iar profesorul, prin atitudinea lui, putea să constituie acea pradă. Nu înțelegeți destinul pe care ar putea să-l aibă statuetele ajunse pe mâna unui inconștient? E mai grav decât dacă ar fi în mâna unui „specialist”, pentru că acesta mai are șanse să fie detectat și prins. Sunt ei cunoscuți „undeve” acești „specialiști”, n-aveți grijă. În mâna unui vagabond, însă, a unui vagabond care spera că va găsi în sacoșă cine știe ce obiecte de gospodărie, sau de îmbrăcăminte, sau altele care au în ochii lui o valoare, statuetele, învechite și mutilate cum sunt, vor fi disprețuite; și de aici până la a le arunca într-o groapă sau într-o ladă de gunoi, sau a le împărți unor copii nu e decât un pas. Acest pas mă îngrozește.

– Într-adevăr, e foarte grav, recunosc Lucia. E ca și cum un nebun sau un borfaș de rând ar comite acea crimă de care vorbeai tu. Unul fără motiv, dintr-un simplu instinct criminal, altul cu speranța că va da poate o lovitură. Un asemenea făptaș e cel mai greu de descoperit... Cum, de la ce să începem?... De unde să pornim?

– Un element totuși avem, spuse Ursu. Decorul, locul unde s-a petrecut furtul.

– Da, Ursule! E singurul element pe care-l avem la dispoziție. Alceva nu știm.

– Dar bâlciul e un adevărat furnicar, se înspăimântă Maria. E mai populat decât un oraș. Mereu vin și mereu pleacă oameni. Numai când îmi amintesc priveliștea de acolo, înghesuiala, îmbulzeala, țipetele, agitația... mi se încrețește pielea. Acolo nu ai

unde să te oprești, nu poți să te oprești, te duce mereu valul împotriva voinței tale. Ca să stăm ceva mai mult timp la roata norocului – erau acolo Ilie și scheletul – a trebuit să ne zbatem mai rău decât într-o mare plină de valuri...

– N-avem ce face, îi răspunse Victor. Alte elemente nu există. Să ne gândim la locurile pe care le frecventa profesorul.

– L-am văzut întotdeauna la roata norocului, sări Dan.

– Eu l-am văzut și la un bazar cu vechituri, interveni Tic. A stat o groază de timp acolo. Chiar a cumpărat ceva, un pahar de argint vechi și mutilat...

– Vedeți? încercă Victor să-și încurajeze prietenii. Iată două locuri spre care ne putem îndrepta de la bun început cercetările. Nu mai plecăm de la zero.

– E mai degrabă o încurajare, îl simți Lucia. Lovitura putea s-o dea oricine, în orice metru pătrat al iarmarocului.

– Oare nu ne pierdem timpul? întrebă Ioana cu un accent de sfială în voce. E cred că în situația noastră, câteva minute în plus sau în minus pot fi salutare, sau fatale.

– Cam așa e, îi dădu dreptate Ionel. Nu știu ce mai așteptăm. Ar trebui să plecăm imediat la bălci. Tanagralele nu s-au furat de prea multă vreme. De câteva ore doar...

Victor era în cumpănă. Simțea nevoia să-și limpezească mai întâi câteva gânduri care-l preocupau. I se părea că s-ar duce, fără să fie bine pregătit și înarmat, într-o bătălie în care nici măcar nu cunoaște posibilitățile dușmanului. Numai locul bătăliei îl cunoștea. Nimic altceva. Putea să-și asume un asemenea risc?

Privirile celorlalți erau însă atât de însetate de nevoia acțiunii, încât Victor se decise. Îi era teamă că orice întârziere ar putea să potolească acea sete de acțiune, ar putea s-o înlocuiască pe nesimțite cu neliniște, cu teamă, cu confuzie sau – și asta ar fi fost cel mai grav – cu pesimism.

– Aveți dreptate, spuse el. Nu trebuie să pierdem niciun minut. Avem timp să medităm, să ne clarificăm și în marș. Pornim imediat. Ne vom împărți sarcinile pe drum...

Tinerii se pregăteau de plecare. Lucia se apropie de Victor și-l întrebă în șoaptă:

- De ce ești nesigur? Crezi că furtul s-a petrecut în altă parte? Eu sunt sigură că la bâlci s-au furat tanagralele.

- În privința asta nu mai am nicio îndoială. Mă asaltează un gând nedefinit, Lucia. Și nu pot să-l prind, să-l păstrez. Știi cum mi se întâmplă? Ca în jocurile noastre, când mergeam la Ionel pentru a face experiențe în laborator... Ți-amintești cum ne chinuiam să culegem mercurul când curgea câte o boabă pe masă? ... Mii și mii de oameni, și printre ei un profesor bătrân, cu o sacoșă în mână... Și dintre acele mii, unul singur...

- Și dintre acele mii... nouăzeci, poate nouăzeci și nouă la sută sunt oameni cinstiți, pe care nu-i interesează sacoșa banală a profesorului...

- Știu, Lucia... Dar cum îi putem delimita? Asta mă înspăimântă pe mine. Știm unde se dă bătălia. Dar în ce direcție să atacăm? Pentru că noi suntem cei care atacă... Și cu ce arme să atacăm? Iată-ne ajunși în situația de a căuta acul în carul cu fân. Avem noi în mână arma cea mai potrivită?... Eu, ca să fiu sincer, mi se pare că pornesc undeva, la o mare înfruntare, orb și cu mâinile goale... Ar trebui să recapitulez de zeci de ori faptele, de la începutul începutului.

- De la începutul începutului?! se miră Lucia. Te pomenești că ai iarăși nevoie de lista primilor suspecți...

Dan, care asculta de câteva minute convorbirea dintre cei doi, nu pierde prilejul să se amestece și el în vorbă:

- Iar mă simt în rol, dragii mei. Pentru că simt din nou cum înfloresc posibilitățile... Și un teoretician de forță, cum sunt eu, nu poate să rămână impasibil... Mă gândesc, de pildă, la schelet... Tu, Victor, l-ai tratat la un mod sentimental, că eram gata-gata să plâng... Să zicem că șocul l-a trezit. Ei, și! Trebuia să se transforme neapărat într-un înger? Viața cumplită pe care a dus-o i-a lăsat, poate, urme. De ce să nu-și jefuiască prietenul?... Să zicem că în tinerețe l-a ajutat pe profesor... Dar de unde știm că, într-un anumit moment al vieții, de pildă atunci când l-au asaltat creditorii, nu a apelat și el la profesor și acesta l-a refuzat. Dar să zicem că nici asta nu s-a întâmplat. De ce să nu credem că, în momentul când s-a trezit, i s-a trezit și pofta pentru tanagrale? Nu

spunea cineva că ne întoarcem mereu la vechile, la primele iubiri? Ba a simțit și mai mare pasiune decât în tinerețe și în loc se două statuete, s-a gândit că n-ar fi rău să aibă cinci... Sau artista, de pildă... Sau chiar Tic... N-a vizitat el, înainte de a veni la gară, locuința în care stă profesorul?... Știu că spun aiureli când dau nume concrete, cu excepția teoriei despre schelet, în care cred cu toată sinceritatea. Dar mă gândesc la artistă, la Ticușor, la Ioana, la moșnegel, la Hultan, la cozoroc – asta chiar l-a și urmărit pe Tic – pentru a oferi ideea unor posibilități. Mi se pare că iar pornim de la început și iar de deschid în fața noastră toate posibilitățile... Oare putem noi separa prima dispariție de cea de a doua?

Victor rămase un moment pe gânduri:

– Dacă o putem separa, dacă o putem separa, repeta el cu voce slabă. Și deodată izbucni: Nu, Dan! Asta în niciun caz! Totul, totul intră în unul și același angrenaj. Nu se poate separa nimic. Ar fi o absurditate. Nu pricepi? Cum de ți-a putut veni ideea asta?

Din vorbăria lui Dan, conducătorul cireșarilor culesese un amănunt esențial. Nu mai pleca spre locul bătăliei nepregătit. Avea în mână o armă foarte sigură și, deocamdată, singura posibilă. Oare o va mânui el unde, cum și când trebuie?

Lucia și Dan văzură cum i se luminează fața. Și nu erau singurii care asistau la această schimbare. Toți ceilalți intraseră în chioșc, echipați pentru marea bătălie. Adică erau îmbrăcați în costume curate, călcate; fetele chiar cu amănunte cochete în îmbrăcăminte. Acesta era tot echipamentul lor. Dar mai aveau inimile, gata oricând să-și întetească bătăile în fața a ceea ce e nobil și frumos în lume, și mai aveau mințile care, de fapt, nu făceau altceva decât să dirijeze bătăile inimilor.

2

Astfel cireșarii plecară din nou la bălci.

Și ajunseră acolo odată cu lăsarea nopții, chiar în clipa când sute de felinare palide transformară bălciul într-un decor fantomatic. Se țineau iarăși unul de altul de mână, ca să nu se

piardă în marea de oameni. Tic deschidea drumul, Ursu îl închidea. Șirul acela șerpuia printre oameni, cu alunecări subtile de reptilă. În momentul când cineva din șir dădea un semnal, în prima insulă de liniște care apărea în cale se constituia un cerc viu, însuflețit, de comentarii. Cireșarii își ascunseră preocuparea și neliniștea printr-o veselie de paradă. Își cumpăraseră fesuri și măști, mingi și pocnitori. Primele două obiecte puteau să le fie oricând necesare; celelalte făceau parte din recuzita pestriță și veselă la care obliga dintotdeauna bălciul.

Prima jumătate de oră cireșarii și-o petrecură colindând iarmarocul (e vorba de regiunea din partea dreaptă a Căprioarei) de la un capăt la altul, străbătându-i toate ulițele convenționale, învârtindu-se prin toate piețele convenționale. Și descoperiră astfel că locul acela – atât de grotesc și imens în închipuire – care constituia parcul de distracții era un pătrat cu latura de cel mult o sută cincizeci de metri. Numai diversitatea priveliștii și aglomerarea umană îi măreau dimensiunile.

– Facem o simplă recunoaștere, le spusese Victor.

Și toți acceptaseră. Dar în recunoașterea aceea de numai o oră, câte nu văzuseră cireșarii! O văzuseră pe artistă, însoțită de un spate cam adus, cu un cap chel în creștet – spatele se remarcase numai pentru că era îmbrăcat într-o haină albă, sclipitoare – intrând într-o panoramă cu Cleopatre, Napoleoni și Wilhelmi de ceară, cu balauri, caracatițe și țestoase vii, pentru că aveau capete de om, înzestrate cu darul vorbirii; îl văzuseră pe schelet zgâindu-se la niște bibelouri sinucigașe – figurine de toate soiurile – spânzurate de grinda vopsită în roșu-sângerieu a unui bazar; Tic și Dan îl zăriseră chiar pe omul cu cicatrice în mijlocul unui grup vesel, care urca spre zidul morții, pe o scară șubredă de lemn (mai bine i se potrivea ei denumirea); pe estrada circului, unde începuseră reclame timpurii, un individ slab și înalt ca o prăjină, cu fața vopsită în alb, care jongla cu niște făclii aprinse, nu se dovedi altcineva decât lunganul; Tic se gândi – amintindu-și o scenă mai veche – cât de ușor ar fi putut să-i șterpelească una dintre făclii cu ajutorul lassoului care nu-i părăsea buzunarul; câțiva metri mai departe se întâlneau nas în nas cu atletul;

ciocnirea fu atât de bruscă și de violentă, încât atletul se sperie; (oare îi fusese teamă – gândi Tic – în momentul când se văzu în mijlocul cercului, că va înfrunta o răzbunare a lunganului?); ciufuliciul îl salută însă vesel și atletul îi răspunse clipindu-i din ochi și prinzându-l de umăr, așa cum avea obiceiul; îl văzură și pe moș Costache, la o tarabă colorată, cumpărând baloane și fesuri; și, spre surprinderea lor, dădură cu ochii de profesoara de pian, lângă o flașnetă, culegând un bilețel din pliscul unui papagal; era și ea într-un grup alcătuit din tineri și bătrâni, legați de aceeași trăsătură comună tuturor: veselia; și pe Mircea îl descoperiră, călare pe o bicicletă, și pedala, pedala în neștire, parcă se lua la întrecere cu cineva; și se rotea de fapt în jurul unui ax care hotăra singur viteza celor zece biciclete prinse de el prin niște vergele de oțel... („Ceea ce înseamnă – îi șopti ciufuliciul lui Dan – că nu i s-a reparat încă bicicleta... Să sperăm că n-o să ne vadă...”)

– Într-adevăr trebuie să găsim acul în carul cu fân, spuse Ursu, după ce se opriră toți în cerc, într-un colț mai liniștit al iarmarocului.

– Vă mai amintiți păpușa aceea hidoasă, care era în sacoșa profesorului, printre pietre și cărămizi? întrebă Maria. Am văzut o tarabă cu zeci de surori gemene. Ce-ar fi să mergem acolo?

– Eu am văzut una aruncată într-un coș de gunoi, spuse Tic. Și acolo nu vreau să merg.

– Iar începi?

– Pe cuvântul meu, Maria! Zău că am văzut o păpușă asemănătoare într-un coș de gunoi... Brrr! M-am gândit că și tanagralele noastre pot avea aceeași soartă... În mintea unor copii, cum erau ăia de ieri cu iepurașul, o păpușă ca aceea din sacoșă e o regină pe lângă tanagrale. La asta m-am gândit, când am văzut păpușa de ghips în coșul de gunoi.

– Ar trebui să ne gândim la asta, zise Ionel. Mie mi se pare tot mai plauzibilă ideea că tanagralele au fost furate de niște copii. Ei se pot strecura mai ușor în îmbulzeală, nimeni nu le dă atenție, au mâini mai mici, deci pot să cotrobăie mai lesne într-o sacoșă... Au văzut, cine știe cum, capul unei statuete ieșind din sacoșă... și s-au pus pe lucru...

– Sau au fost folosiți de unii mai mari ca niște unelte, adăugă Ioana. În cazul când nu se știa ce este în sacoșă. Și când puștii le-au arătat tanagralele vechi și mutilate, ăia le-au aruncat sau au zis: jucați-vă voi cu ele...

Victor nu era deloc mulțumit de ceea ce auzea:

– Iar plecați de la o întrebare neesențială, cel puțin acum, în acest moment. De ce vă gândiți la felul cum au fost furate?

– Pentru că e foarte important, Victor, spuse Lucia. Explicându-ne cum s-a înfăptuit furtul, putem, în mare, să vedem, să ne imaginăm cam cine anume ar putea fi autorul. Am spus: în mare. Eu, de pildă, după felul cum s-au furat, îi exclud dintr-o dată pe copii de pe lista suspectilor... Nu zic că pe niște copii nu i-ar fi putut atrage vederea unei statuete în sacoșa profesorului. Ar fi luat-o, sau le-ar fi luat, profitând de înghesuială, și gata! Cu o sută de kilometri pe oră, undeva, la loc sigur, ca să nu-i vadă nimeni! Mintea mea nu poate să conceapă că, după ce niște copii au luat statuetele din sacoșă, în loc să fugă, s-au apucat să umple sacoșa cu pietre și cu păpușa aceea infamă.

– Ba eu așa aș fi făcut! strigă Tic. Dacă-aș fi fost copil, bineînțeles, și dacă aș fi vrut să-mi bat joc de cineva.

– Și mie îmi vine să cred, spuse Ursu, că furtul nu e opera unor copii. Ticușor a spus singur de ce ar fi pus altceva în sacoșă. Ca să-și bată joc de cineva. De unde-l cunoșteau copiii pe profesor și ce le-a făcut el, ca să-l batjocorească?

Tic negă imediat teoria lui Ursu:

– S-a plimbat atâta timp profesorul prin bălci! Poate că l-o fi repezit pe unul... Și atunci s-au înțeles între ei... Dacă ați ști ce mi-au făcut mie ieri, când am sărit să le iau apărarea!... Râdeau de mine, pentru că lunganul era șmecher... Niște prichindei amărâți care-și scotoceau buzunarele și scoteau ca niște scamatori câte zece sau cincisprezece bani pentru roata norocului.

– Și tu crezi, întrebă Lucia, că s-ar fi despărțit cu atâta ușurință de o păpușă?

Tic era în dubiu. Își amintea cât de simplu era să-i câștige lunganul, dându-le în locul vazei un iepuraș de ghips, mai hidos decât păpușa. Ridică din umeri:

- Nu știu, Lucia... Adică nu prea cred că niște copii ar fi renunțat atât de ușor la o păpușă... dacă vrei să fiu sincer.

- Atunci ce reprezintă păpușa? țipă Dan. Ce semnificație are în ea această întâmplare? Ne dă ea un indiciu? E gestul unui nebun? Al unui farsor? De ce în loc de cărămidă hoțul, sau hoții, au pus în sacoșa pe care o goleau o păpușă? Fir-ar să fie! Parcă le-am citi într-o carte... Oare păpușa asta are vreun rol? Sau e un simplu act al hazardului?

- Da! Cred că are un rol, răspunse Victor. Nu a ajuns prin hazard în sacoșă. Tu te întrebai, Dan, dacă ne dă un indiciu foarte important... Trebuie să mă gândesc mai mult la acest lucru... Dacă voi reuși să leg cele două idei...

Tinerii tăcură, parcă pentru a-i da posibilitatea lui Victor să mediteze în liniște. Nu-și dădeau seama cât de caraghios e gestul lor. Totul zbârnâia în jur. Larma crescuse. Reclamele erau mai zgomotoase, fanfarele și tobele (mai ales tobele!) rupeau urechile. Uneori, voci mai puternice, mai ascuțite ajungeau până la ei. Nu rețineau decât silabe vagi, poate câte un cuvânt, larma generală îneca orice evadare personală.

- Victor! rupse Dan tăcerea. Dacă păpușa e un simbol, prezența ei în sacoșă... Nu! Mi se încălcesc ideile... Mai bine să spun pe șleau. Numai un om inteligent putea să facă un asemenea gest... nu știu dacă mă înțelegi... Un om... un om cu simțul umorului...

- Unde vezi tu obligația, spuse Maria, ca un om inteligent să aibă și simțul umorului, sau invers?

- N-o lua și tu așa *ad literam*, îi răspunse Dan. Nu știu precis ce-am vrut să spun... Dar nu-mi simțiți ideea?... Păpușa s-a pus acolo pentru ceva... Eu cred că e o răzbunare sau o batjocură... Iar mă gândesc la niște personaje pe care le-am mai cunoscut. De aceea spuneam că trebuie să fie inteligent...

- Ei, na! i-o reteză Ionel. Poate că a pus-o acolo acel necunoscut la care ne gândim, pentru că e obișnuit cu asemenea obiecte. Din instinct, fără să-și dea seama... Dacă tot umblă mereu cu statui, cu obiecte de artă, cu tablouri, nu-i trebuie neapărat inteligență pentru a scăpa o păpușă într-o sacoșă...

- După cum văd, înțelese Victor, ați început să aveți preferințe

și presupuneri deosebite. Cum spunea Dan în chioșc... Presupuneri... Ipoteze... Și timpul trece... Hai să ne împărțim sarcinile... Fiecare va avea ceva de făcut... Dar mai întâi ar fi bine să trecem toți pe la bazar și pe la roata norocului, locurile preferate ale profesorului.

3

La bazar nu mai era vânzătorul pe care-l văzuseră când trecuseră prima dată pe acolo, în recunoaștere, un bărbat cam bondoc, cu ochi șireți de vulpe și cu nasul ca pliscul unei păsări de pradă. În spatele dughenei, plină și ea de mărunțișuri, se afla lunganul. Pentru a nu fi recunoscut, ciufuliciul își puse repede masca pe față și fesul pe cap. La fel procedase și Dan.

Bazarul de vechituri conținea toate ciudățeniile de pe fața pământului. Ce nu era acolo? Obiecte de fildeș sau imitații; bibelouri de toate soiurile și de toate dimensiunile, murdare, scorjite, mutilate; gablonzuri; cercei, inele, medalioane, unele cu fotografii, broșe, mărgel, coliere, brățări, niciuna întreagă; sau fără lanț, sau cu prinzătoarea lipsă, sau fără boabe, sau tocite, sau zgâriate, sau rupte pe undeva; lădițe, rame, tablouri, casete, sticle de colonie, pudriere, pahare (cu sau fără picior, cu picior întreg, sau numai jumătate), sticle goale, carafe, ilustrate, stilouri (cu sau fără peniță), evantaie, scaune de pian, policioare, tabachere, medicamente în fiole sau tablete vechi, că ambalajul era îngălbenit și plin de socoteli, becuri, lanterne, pălării, cravate, umerase, zgârzi pentru câini, centuri, nasturi, o mașină Yost, o jumătate de binoclu (prezentat drept lunetă), trepiede, aparate de fotografiat fără lentile, coarne de cerb, banderole de doliu, ochelari cu sau fără lentile, borcane, cutii de chibrituri și de cremă de ghet goale, vase, ibrice, cuțite, bustul lui Traian, un voal de mireasă și o cunună, lumânări de botez, panglici, flori artificiale, albume cu fotografii, portrete de țigănci, cărți fără coperte, serviete, un capac de abanos, acuarele, o bufniță împăiată, ziare vechi, pantofi, ghet, sandale, cizme, pintoni de roșiori, pampoane, cești, ace, roțițe,

ceasuri, pipe, șuruburi, rulmenți, pedale și o cască de pompier.

Părea un haos acolo, dar proprietarul cunoștea locul fiecărui lucrușor, de aceea își schimba atât de des vânzătorii, fără să-i fie teamă că va fi înșelat. Cireșarii căscară multă vreme ochii; credeau că vor găsi printre miile de obiecte unul care i-ar interesa, dar în afară de o pereche de bocanci de fotbal, cu multe crampoane lipsă, care reținu mai multă vreme atenția lui Tic, nimic altceva nu-i tentă. Lumea se înghesuia la bazar și aproape toate cererile clienților erau satisfăcute. Cât timp stătură ei acolo, înregistrară o seamă de vânzări printre care: un ochi de plită, un batic, mai multe coliere, un sertar de dulap (gospodina controlase cu o ață plină de noduri dimensiunile mai multora, până îl găsi pe cel potrivit), niște căpute de cizme și o colivie. Fusesse amânat pentru a doua zi un client care ceruse o șa. Iar altul adusese înapoi, pentru schimb, un radiator de calorifer.

Se aflau și câteva păpuși într-un galantar, dar n-aveau nici forma, nu erau făcute nici din materialul care-i interesa pe eroii noștri. Să stea mai mult în fața bazarului ar fi însemnat pentru ei o inutilă pierdere de timp. Porniră șir spre roata norocului. Dar mai întâi, la propunerea Ioanei, făcură o escală în preajma unei tarabe la care se vindeau figurine de ghips. Erau acolo sute de păpuși asemănătoare celei pe care o văzuseră în sacoșa profesorului. Și printre ele iepurași, elefanți, cocoși, lulele și păsăruici. Negustorul nu prea era asaltat cu cereri. Trăgea cu sete dintr-o lulea, din care nu mai ieșea fum de multă vreme, iar în pauze striga cu voce răgușită, înecată:

– Raiul copiilor! Exersarea ochiului! Amintiri de la bălci! Luați! Luați! Uite-o că nu se sparge!

După ultima frază arunca, mai mult de ciudă, o păpușă uriașă pe o scândură groasă. Nu se spărgea. Numai că arunca una și aceeași păpușă. Celelalte obiecte s-ar fi făcut țândări.

În sfârșit, cireșarii se opriră la roata norocului. Era îmbulzeală ca întotdeauna. La postul său, Hultanul striga și-și făcea vânt cu pălăria de paie:

– Care mai trage? Care mai ia? Niciun număr nu pierde! Toată lumea câștigă! Încercați-vă norocul! Oale, lighene, vase, tingiri!

Statuia lui Fradaburidi!

Oamenii trăgeau. Mai ales copiii (după ce scânceau un sfert de oră la poalele mamelor sau bunicilor), și apoi și aceștia, întărâtați de ghinionul odraslelor. Și mereu, mereu ieșeau aceleași obiecte: lulele, iepurași, figurine fără formă. Din când în când, după ochi, Hultanul dăruia nenorocosului câștigător câte o bomboană. Și cum asta se întâmpla numai când trăgeau copiii, răsunau iarăși scântece neîntrerupte și bolboroseli, mamele sau bunicile își scotoceau iarăși gențile și iar odraslele își încercau zadarnic norocul.

Tic zări lângă trunchiul lanțurilor silueta înaltă a atletului. Alergă spre el și, fiindcă îl găsi singur, îi spuse vesel și prietenește:

– Nu vă mai răstiți la mine, că nu mai joc. M-am lecuit. Acum știu că nu se poate câștiga acolo. De o jumătate de oră numai lulele negăurite și iepurași. Și, din când în când, câte o bomboană.

– Asta îmi place, îi răspunse atletul. Și dacă m-ai fi ascultat mai demult, făceai economii. Ia spune-mi! Ai fost până acum la circ?

– Nu! răspunse ciufuliciul. Am fost foarte ocupat.

– Și în astă-seară? De ce nu veniți la circ în seara asta?

– Vă găsim acolo și pe dumneavoastră?

Atletul zâmbi și clătină din cap în semn că da.

Tic alergă imediat spre grupul de la roata norocului. Într-o secundă fu lângă prietenii lui.

– Nu vreți să mergem la circ? Am primit o invitație... Atletul mi-a spus că va fi acolo...

Dar nu auzi răspunsul lui Victor, pentru că vocea Hultanului îl asurzi:

– Încercați-vă norocul! Vine, vine norocul! Care mai trage, care mai ia! Încercați-vă norocul! Vine, vine norocul! Oale, crătiți, vase, tigăi. Statuia lui Fradaburidi! Care mai trage!

Îndemnul îi atrase pe mulți. Nu se vedea nimic în îmbulzeală. Doar Ursu, cu statura lui uriașă, putea să vadă ce se petrece acolo, peste capetele celorlalți. Și iar răsună vocea Hultanului:

– A luat-o! Uite cum a luat-o!...

– Cine, Ursule? Ce-a luat? se rugă Tic.

– Un individ, un cetățean. De unde să-l cunosc? O cratiță cât

toate zilele...

Tic se liniști. Îi spuse din nou lui Victor despre invitația atletului. De astă dată cu mai puțin curaj. Spre surprinderea lui, Victor acceptă imediat:

– Chiar ar fi bine să va duceți și la circ. Mi se pare că e singurul loc din bâlci la care nu ați fost... Mă și mir, Ticușor!

– Păi... dac-am văzut programul pe estrada de afară! Chestii din alea pot să fac și eu...

– Ei, lasă că n-au arătat ei chiar totul. Au mai oprit ceva și pentru arenă. E program de lupte, la sfârșit, parcă așa am citit pe un afiș...

– Nu e program de lupte, răspunse ciufuliciul. M-am interesat eu. Dac-ar fi fost lupte, ehei! eram în fiecare seară acolo. Oricât s-ar aranja între ei, tot vezi ceva... E numai o provocare... Unul de la circ, nu știu cum îl cheamă, provoacă pe oricine din sală la luptă... contra un premiu, nu știu cât de mare... Și dacă se găsește cineva... iese crunt bătut... Așa se face reclama: două sute celui care învinge! Nu i se cere nimic celui crunt bătut!... Știi... asta ca să încurajeze pe eventualii candidați...

Victor râse cu poftă. Apoi deveni brusc serios:

– Da, Ticușor. A sosit timpul să vă duceți și la circ.

Tic încă stătea la îndoială. Era convins că Victor vrea să-i facă o bucurie. Și îi era teamă totodată că ar putea să piardă câteva acțiuni senzaționale, pe care le-ar întreprinde Victor cu ceilalți. Îi veniră în ajutor trompetele și tobele. Parcă bubuia văzduhul și goarneau parca sfâșiau îmbrăcămintea cu sunetele lor. Tic știa ce se întâmplă. Se dădea ultimul semnal, pe estrada circului, înainte de începerea spectacolului. Porni împreună cu Ursu în direcția de unde venea zgomotul. De pe estradă, printr-o pâlnie uriașă, un om căruia nu i se vedea fața striga fără încetare:

– Muzica dă ultimul semnal! Reprezentația începe!

Era mare înghesuială în fața circului. Dar biletele se ofereau din toate părțile.

Tic insultase pe nedrept programul circuitului. Intrarea artiștilor pe arenă era foarte vie. Aproape cinci minute de salturi mortale, repetate din diferite unghiuri și diferite poziții, înainte, înapoi, la dreapta, la stânga. Trupa de saltimbanci cuprindea vreo opt inși și printre aceștia câțiva mai mici de statură decât ciufulic. Săreau prichindeii ca niște păpuși de cauciuc. Unul dintre ei, cam de statura lui Tic, făcu, împins de mâinile împreunate ale șefului trupei, un dublu salt mortal, suplu, grațios, sigur, care stârni admirația cireșarului.

– Ai văzut, Ursule? Eu n-aș putea să fac așa ceva. Și nici tu nu-l faci decât la bară...

– Dacă te-aș antrena câteva săptămâni la marginea unei ape, să vezi cum l-ai face și tu, îi răspunse Ursu.

– În fond, care e secretul? întrebă Tic, în timp ce privea repetarea acelui salt care-l entuziasmase.

– Secretul, Ticușor, e să simți când l-ai terminat pe al doilea, ca să-ți împingi picioarele în jos, pentru a-i da direcție. Altminteri, cazi în cap. Dar nici cu picioarele întinse nu trebuie să rămâi. Să simți clipa când vei atinge pământul, pentru a face flexiunea... Altfel îți zgudui abdomenul și trebuie să te ridice altcineva de jos.

Victoriosul saltimbanc se îndrepta spre partea unde se aflau cei doi cireșari, pentru a executa saltul a treia oară. Încă înainte ca piciorul lui să fie împins în sus de mâinile împreunate ale șefului trupei, Tic îl recunoscuse. Îi făcu semn cu cotul lui Ursu și șopti uluit:

– Cozorocul, Ursule! Formidabil! Gata! Trebuie să mă antrenezi! Începând chiar de mâine. Nu se poate una ca asta!

Extraordinarul saltimbanc nu era altul decât băiatul care câștiga cu atâta ușurință la roata norocului!

Aplauze prelungi, entuziaste, răsplătiră iscusința micului acrobat. Și el răspunse publicului atât de darnic, făcând o suită uluitoare de salturi mortale, de unul singur, ceea ce la vârsta lui era desigur o performanță deosebită, pe care o recunoscuse în sinea

lui și cireșarul cel morocănos. O răsplăti însă cu mai puțin entuziasm decât spectatorii din jur; brațele, palmele lui nu voiau să se miște și să se lovească (sărmane!) cu aceeași ardoare.

Al doilea număr, compus de doi acrobați la sol, un bărbat și o femeie, îl lăsă rece pe Tic. În afară de sincronizarea perfectă a câtorva mișcări și de suplețea și forța bărbatului nu remarcă nimic altceva. Și cu toate acestea, aplauzele erau aproape la fel de puternice ca la terminarea primului număr. Înfuriat, ciufuliciul scrâșni din dinți și își făcu amare procese de conștiință că nu-și lovise mai tare palmele. Parcă aportul lui ar fi mărit intensitatea aplauzelor! Parcă stând acum nemișcat, cu mâinile demonstrativ împreunate și întinse departe, ca să-și facă atitudinea cunoscută tuturor nepricepuților, atenua cu ceva vacarmul din sală!

Ursu îl prinse de umeri și-i țipă la ureche:

– Nu te enerva, Ticușor! Așa e la circ. Nu se aplaudă numai iscusința. Uită-te la ea! Nu vezi ce frumoasă e?

Mai multă înrâurire avu asupra lui Tic gestul decât vorbele lui Ursu. Își aminti că, nu cu mult timp în urmă, mai făcuse cineva gestul acela cu el, acolo, lângă lanțuri, lângă roata norocului. De aceea era acum la circ. Profită de faptul că urma un număr de contorsionism (Tic nu numai că nu suporta, dar se simțea dezgustat, umilit, jignit, când vedea asemenea numere) și începu să caute, atent și metodic, prin sală. Căutarea nu-l îngrijora. Era imposibil să nu remarce statura înaltă a atletului printre oameni. Chiar șezând, ar fi ieșit în evidență. Cu toate strădaniile lui – și numărul de contorsionism se prelungea la infinit – Tic nu zări nici urmă de atlet. Cu siguranță că se afla sus, în ultimele rânduri, acolo unde era întuneric și unde se deosebeau foarte greu chipurile și siluetele spectatorilor.

– Nu-l găsesc, îi spuse el lui Ursu. Ori e sus, ori a întârziat pe undeva...

– De ce crezi tu că e sus? Chiar în ultimele rânduri? Îl vezi tu om pentru cucurigu?

Tic îi clipi lui Ursu din ochi:

– Sigur că da! Cine știe ce treburi are pe-acolo...

– Lasă-l în pace și mai bine uită-te la cățelușii ăștia. Dacă te-a

invitat și ți-a spus că vine și el... înseamnă că o să te caute el...

– Și ce-are a face asta cu cățelușii?... Să mă uit eu la prăpădiții ăștia? Păi, Țângulică al meu, Țombi, cum îi spun de câteva săptămâni, ar scoate aplauze de la dâșii, cât sunt ei de câini. Le dă handicap. Tu știi ce salturi mortale l-am învățat? Chestiile astea sunt umplutură, Ursule, zău că da! Uită-te și tu la dresori. Nu par mai jigăriți decât câinii?

Dar constatarea aceasta, spusă la început cu un ton de dispreț, îl transformă imediat pe ciufulici. Se uită cu mai multă atenție la cei cinci cățeluși, le descoperi o seamă de calități – și erau atât de prostuți, săracii! – încât chiar aplaudă de câteva ori, lovind din greșeală pălăria unui grăsan care stătea impasibil în fața lui; pălăria fu salvată în ultimă instanță, altfel s-ar fi prăbușit printre bănci, jos, sub rotonda de scânduri a circului; salvatorul dezastrului fu chiar Tic, așa că se alese nu cu injurături ci cu mulțumiri.

Tic aplaudă ca un nebun când se termină numărul cu cățeluși. Se sculase în picioare și aplauda și striga; oamenii începeau să se uite la el.

– Nu-i nimic, îi spuse lui Ursu, când se așeză pe bancă. Poate că i-am dat prilej atletului să mă descopere... Ah, Ursule! Mi s-a făcut o milă... Sărmanii! La urma urmei, își câștigă și ei pâinea... și cred că mai mult de jumătate, poate chiar trei sferturi din ea, o dau cățelușilor...

Ce putea să răspundă Ursu? Îl strânse înduioșat la piept.

În arenă apărură doi clovni. Matusalemicul Ciacanica și un altul, Bimbirică, o mogâldeață, o bucată de om, slab ca o scrumbie, cu vreo șapte-opt instrumente muzicale prin buzunar.

– Ursule, mor! Ăla prăpădit o să cânte, Ciacanica o să-i ia instrumentele, unul câte unul, ăla mic o să scoată mereu altele din buzunar; muzicuțe, fluierașe, sârme, lingurițe; când se va așeza pe scaun, Ciacanica o să i-l tragă și el va cădea cu picioarele în sus pe urmă o să apară un cățel cu funduliță, vor lătra amândoi la cățel; o să vină alt cățel cu funduliță de altă culoare și ăla mic îi va cânta din armonică, pe urmă Ciacanica va trage cu pistolul și toți din sală vor râde până le vor crăpa burțile...

- Taci odată, domnule! i se adresă grăsanul cu voce răstită. Din cauza dumatăle nu mai înțeleg nimic.

Tic bufni într-un hohot de râs, care ar fi cutremurat sala dacă nu s-ar fi potrivit să râdă și spectatorii tocmai atunci; apăruse în arenă un cățel cu funduliță și cei doi clovni lătrau la el. Ciufuliciul începu să recite în gând „Rapsodiile de toamnă”. Le recită și a doua oară, uitându-se spre cupola cercului și abia când ajunse la jumătate auzi pocnetul pistolului.

- De ce a durat atât de mult? întrebă pe Ursu.

- I-a tras scaunul de sub el de patru ori și a mai apărut un cățeluș, al treilea, cu funduliță galbenă la gât, răspunse Ursu.

Numărul de jonglerie care urmă i se păru mai acceptabil cireșarului dezamăgit. Unul dintre cei patru jongleri era un as în materie. Jongla cu șase obiecte diferite ca formă și greutate și învârtea și două cercuri în jurul picioarelor.

- Dacă ar face asta pe sârmă, spuse Tic, în echilibru, ar lăsa lumea tuț.

Ceilalți jongleri își câștigă repede disprețul cireșarului. Mai ales lunganul, care mai mult îi încurca decât îi ajuta pe ceilalți.

După o pauză comică începură să bubuie tobele, așa cum se întâmplă înainte de anunțarea unui număr senzațional. Directorul cercului în persoană apăru în arenă și rosti cu o voce voit stălcită, pentru a da impresia că e importată din străinătate:

- Și acum urmează celebri campioni de echilibristică, maestro Torenzo!

Numărul era într-adevăr senzațional sau, cel puțin, aceasta era impresia lui Tic. Maestrul adusese mai întâi o masă, bineînțeles făcând echilibru cu ea. Apoi patru sticle, fiecare în echilibru pe câte un deget. Așază sticlele pe masă formând un dreptunghi, apoi pe vârfurile sticlelor așază picioarele altei mese, apoi aduse alte patru sticle și potrive deasupra lor altă masă mai mică, apoi cu două scaune într-o mână și cu altul în echilibru pe bărbie se cățăară pe o scară de funie. Când ajunse în dreptul ultimei mese, muzica și mai ales tobele dădură un prelung semnal de atenție și alarmă. Apoi se lăsă tăcere deplină în sală. Maestrul Torenzo așază primul scaun cu picioarele în sus, pe al doilea îl potrive pe

picioarele primului, iar pe al treilea deasupra. Ultimul scaun avea spetează. Spectatorii nu mai respirau. Pentru că maestrul se așezase pe scaun, pe ultimul scaun, începu să se balanseze încet cu el, apoi rămase oblic, într-o poziție perfectă de echilibru, nemișcat. După trei secunde ucigătoare bubui brusc și năprasnic toba mare, iar maestrul Torenzo se înclină și căzu pe spate, stârnind un cor de țipete, mai ales printre femei. În cădere prinse scaunul de picioare și ateriză servindu-se de acest sprijin. Căderea era punctul culminant al numărului.

Aplauzele cutremurau cercul. Și cel mai aprig, cel mai entuziast, cel mai gălăgios spectator era ciufuliciul. Îl întrecea de astă dată până și pe grăsanul din fața lui. Fiindcă acesta trebuia din când în când să facă pauze, pentru a-și șterge cu o batistă, mare cât un prosop, fața udă de sudoare. Cum să nu se bucure, cum să nu urle, cum să nu înnebunească Ticușor? Maestrul Torenzo nu era altul decât prietenul lui, atletul.

După emoția aceea cumplită nu putea să urmeze decât pauza.

Ciufuliciul încă nu-și revenise. Comenta, ca un apucat, nemaipomenitul număr, cu prietenul lui cel mai bun, grăsanul. Se împrieteniseră în timpul căderii maestrului, când se pomeniseră unul în brațele celuilalt.

– Da, domnule! Nemaipomenit! Numai pe sticle și pe scaune! Și când a căzut, domnule... când a căzut... Nemaipomenit...

– Și când a stat acolo, în vârf, ripostă Ticușor. Pe picioarele picioarelor de la picioarele scaunelor...

– Da, domnule! Nemaipomenit! Vin și mâine să-l mai văd. Domnule! Atâtea mese, și atâtea scaune, și atâtea sticle... Și toba, domnule... Când a bubuit și l-am văzut cum cade... Mi-a sărit inima.

– Eu îl cunosc foarte bine, i se destăinui Tic grăsanului. Ne întâlnim în fiecare zi. Dar nu-i spun Torenzo... Știți? Are alt nume pentru prieteni... Terențiu...

– Ce spui, domnule?! Terențiu! Nemaipomenit... Poate îmi faci și mie cunoștință cu el... După terminarea programului... Că acum trebuie să mă duc după nevastă-mea, la bufet... Altminteri nu mă mai lasă mâine la circ.

Abia după ce plecă grăsanul, Tic își aduse aminte de Ursu.

– Ce spui, Ursule, de atlet? Nemaipomenit!

Ursu ridică din umeri:

– La urma urmei, nu știe altceva decât să cadă de sus, de la patru metri și jumătate.

„Aaaa! gândi Tic. De aceea Ursu fusese atât de nepăsător! De aceea nu participase la entuziasmul sălii! Va să zică Ursu era invidios pe Torenzo!”

Dar gândurile acestea cireșarul nu i le spuse prietenului său. Bănuia el de ce e invidios Ursu. Era gelos pentru că... pentru că... Și pentru a-i dovedi că niciun dram din dragostea pe care i-o purta nu se pierduse prin apariția lui Torenzo, se cuibări la pieptul lui Ursu. Aceasta, parcă mai liniștit, începu să-i mângâie părul ciufulit și transpirat.

5

Ceilalți cireșari se împărțiseră în două grupuri. Ionel și Ioana făceau naveta între roata norocului și bazar, și din când în când dădeau câte o raită prin bălci. Ei trebuiau să semnaleze orice prezență a vreunui personaj cunoscut. Victor, Lucia, Dan și Maria nu se dezlipseau de roata norocului. Foarte rar, ultimii doi erau trimiși de Victor la ghereta unde se vindeau păpuși de ghips.

Timpul se scurgea pe nesimțite, fără ca nimic deosebit să se întâmple. Nu se remarcase prezența nimănui, iar la ghereta cu păpuși vânzătorul căsca a somn și trăgea în neștire din luleaua stinsă. Nici la roata norocului nu se întâmplase nimic. Hultanul își făcea datoria, invitând vizitatorii să-și încerce norocul. Oamenii nu rezistau tentațiilor colorate și chemărilor Hultanului. Trăgeau, trăgeau mereu, dar în afară de lulele și iepurași nu obțineau nimic. Nici bomboane nu li se mai ofereau, pentru că ora copiilor trecuse. De câte ori Hultanul se pregătea să deschidă gura, Victor le spunea dinainte ce vor auzi. Îi învățase repertoriul pe dinafară. Pentru că Hultanul avea totuși un repertoriu. Erau momente când folosea din aceleași cuvinte alte chemări. Uneori începea cu „oale”, alteori

cu „vaze”, alteori strecura la mijlocul frazei „statuia lui Fradaburidi”, alteori spunea după „care mai trage”, „care mai ia”, alteori repeta numai prima expresie. Neavând ce face altceva, Victor îi învățase repertoriul și-i amuza pe ceilalți, luându-i-o înainte Hultanului.

Tocmai când făcea o astfel de glumă, se pomeni lângă el cu Ionel și Ioana, alarmați, nervoși.

– Scheletul! spuse Ionel. S-a oprit în fața bazarului. Acolo unde l-am văzut când am făcut recunoașterea.

Victor parcă se așteptase la această întâlnire. Nu părea nici intrigat, nici surprins.

– Mă întreb unde a fost până acum? spuse el. Nu s-a plimbat prin bălci. L-am fi văzut. Nici la circ n-a intrat... așa îmi închipui eu. N-ar fi plecat în plin program... Și cu toate acestea cred că a fost aici.

– De ce aici? întrebă Ionel. Poate c-a fost dincolo... la restaurante și berării... Să-și exerseze voința sau să mănânce ceva... Și a încremenit, așa cum l-am văzut eu și Tic, la o masă. Păcat că n-am fost acolo. Poate aş mai fi găsit o coală de hârtie mâzgălită, care să ne ajute să dezlegăm a doua parte a misterului, că singuri, fără ajutorul lui, nu văd cum ne vom descurca...

– Cred că am făcut o greșeală, recunosc Victor. Trebuia să ne gândim și la partea cealaltă. Acolo se întâlnesc de obicei oamenii la o friptură sau la un pahar de vin... Și poate că nici acum nu e prea târziu... Ce spuneți? Formăm trei grupuri? Tu, Dan, ai mai fost dincolo, așa că nu-ți este străin locul...

– Cu însoțitoare, pretinse Dan. Cum o să mă așez singur la o masă... Dacă dau peste vreun personaj care ne interesează?

– Ei! Ce stai așa? îl îndemnă Maria. Hai să mergem!

Grupurile erau formate. Ionel și Ioana porniră spre bazar, pentru a-l supraveghea pe schelet. Dan și Maria, spre restaurantele bălciului, adică pe partea centrală a Căprioarei. Victor și Lucia rămaseră în continuare la roata norocului.

– Știi de cât timp nu s-a câștigat niciun obiect mare? îl întrebă Lucia pe Victor. Dar tot ea răspunse: De aproape o oră și jumătate. Numai mărunțișuri insipide. Ce spui?

– Ce i-a spus atletul lui Tic? E o șmecherie toată tragerea și tot norocul pe care-l oferă Hultanul. Cinstit nu se poate câștiga. Numai prin șmecherie. Eu cred că toate obiectele mari le câștigă oameni de-ai lor...

– De ce să nimerească ei numărul câștigător și ceilalți nu? se miră Lucia.

– Asta mă întreb și eu, Lucia, de jumătate de oră, după ce m-am convins că norocul nu are nicio valoare aici. Cum aranjează ei să câștige oamenii lor?

– Asta te interesează pe tine? Eu mă întreb cum fac ei să nu câștige ceilalți care trag, sutele de oameni. Aproape o sută au tras până acum, fără să ia nimic serios. O sută de trageri! Raportează la șansele posibile... Ei! Cum aranjează ei ca să nu se oprească niciodată coarda de oțel la un număr mare?

– La lucrul acesta m-am gândit aproape o oră, Lucia. Adică prima oră de când stăm aici. Și cred c-am dezlegat misterul. E de o simplitate copilărească. O să vi-l spun eu... misterul. Celălalt e încă mister, din păcate... Uită-te bine la roată, Lucia. Caută numerele câștigătoare printre cuiele ei. Le cunoști, nu? Vaza aceea chinezească, negrul acela în costum colonial, discobolul... lui Tic, capul lui Apollo, cei doi îmbrățișați... Îți spun eu numerele pe care le au pe etichetă. Vaza are numărul 94, negrul, numărul 101, discobolul, numărul 89, capul lui Apollo, numărul 75, cuplul de pe soclu, numărul 112... Ei, bine, caută numerele acestea printre cuie... Du-te mai aproape și uită-te... Uită-te numai la două numere, sunt aproape unul de altul...

Lucia urmă sfatul lui Victor și se apropie de roată, pentru a observa, între cuie, numerele 89 și 94, cele mai apropiate, în zadar se chinui să deosebească vreun detaliu. Nu izbuti. Se întoarse lângă Victor mai nedumerită decât plecase:

– Nu știu... N-am remarcat nimic.

În momentul acela parcă se produse o oarecare animație în bâlci. Erau mai mulți oameni, mai multă gălăgie.

– Cred că e pauză la circ și la alte panorame, spuse Victor. Acum să fim atenți. Să dezlegăm și cealaltă parte a misterului. Nu se poate să nu ofere Hultanul o momeală, adu-ți aminte de ceea ce

îi spunea Ilie.

Într-adevăr, Hultanul își amplifică vocea:

- Încercați-vă norocul! Care mai trage?
- Acum va spune „care mai ia”, îi șopti Victor Luciei.
- Care mai ia? Oale, vaze, crătiți, tigăi! Care mai trage?
- Acum va repeta, șopti din nou Victor.
- Care mai trage? continuă Hultanul. Nimeni nu pierde!

Lumea se îmbulzea spre roata norocului. Mitraliera tăcănea fără încetare. Dar niciun norocos nu se afla printre trăgători. Uitându-se la spectatorii care priveau mai de departe ceea ce se petrecea la roata norocului, Victor zări și pe atletul lui Tic. În același timp îl zări și atletul, și îl salută zâmbind. Victor îi răspunse la fel clătinând din cap. Gestul lui îl mișcă pe cireșar. Ar fi vrut să se ducă la el și să schimbe câteva cuvinte. Dar oamenii veneau buluc. În curând nu-l mai zări.

– Păcat, spuse Victor. El trebuie să știe ce e la roata norocului. L-aș fi întrebat și poate mi-ar fi divulgat secretul.

– Nu cred, îi răspunse Lucia. Mai degrabă e în situația ta. Caută să dezlege misterul. De aceea vine uneori pe aici... Numai că tu... Cred că tu ești mai avansat decât el.

Complimentul Luciei nu-i displicu lui Victor. Tocmai voia să-i răspundă ceva. Dar îl opri vocea stridentă, răsunătoare, a Hultanului:

- Încercați-vă norocul!
- Acum va spune: „Oale, crătiți, vaze”...
- Încercați-vă norocul... Vine, vine norocul!
- Am greșit, recunosc el. De data asta am greșit...
- Încercați-vă norocul! Vine, vine norocul! Care mai trage? Care mai ia?
- Acum va spune: „Statuia lui Fradaburidi”, șopti Victor.
- Statuia lui Fradaburidi! continuă vocea Hultanului. Care mai trage?

Mitraliera tăcănea fără încetare. Victor o trase de mână pe Lucia și se apropiară amândoi și mai mult de roata norocului:

– E prea multă lume, șopti Victor la urechea Luciei. Nu se poate să nu ofere o momeală.

Tocmai trăgea o femeie în vârstă, îmbrăcată ca o gospodină. Părea cam timidă. Coarda de oțel începu să țacăne, apoi se opri. Și deodată vocea Hultanului răsună năprasnic:

– A luat-o! Uite cum a luat-o!

Ținea în mână un lighean mare de rufe și-l agita arătându-l tuturor. Înghesuia la deveni și mai insuportabilă. Oamenii se repezeau să cumpere trageri. Victor o apucă pe Lucia de braț. O scoase din marea de candidați la noroc. Se opriră într-un loc liniștit. Nu era nimeni lângă ei. Puteau să vorbească, în sfârșit, ca oamenii.

– Cred că acum era momentul, spuse Lucia. De ce n-am rămas acolo?

– N-avem de ce, răspunse Victor. Nimeni n-o să mai câștige nimic, Lucia. Hultanul le-a dat momeala. Oamenii vor spune că au văzut cu ochii lor cum a câștigat cineva un lighean. Și vor trage, vor trage. Cel puțin treizeci-patruzeci de trageri... Cine să-și închipuie că femeia aceea, cu alură de gospodină, e înțeleasă cu Hultanul?

– Parcă spuneai că vrei să afli...

– Am aflat, Lucia. Am descoperit cum se câștigă... Suntem niște netoți... M-am gândit la fel de fel de calcule, așa cum a făcut și Tic după ce l-a văzut pe cozoroc câștigând de câteva ori. M-am gândit la rezistența cuielor, la viteza care trebuie să i se imprime corzii, la timpul cât durează o turație... Prostii... Știi cât de simplu și sigur e sistemul?... Îmi vine să-mi dau cu pumnii în cap... Și mai ales mă gândesc la ce-o să spună Tic... O să ceară să-i dea Ursu cu pumnii în cap...

– De ce mă ții așa? Spune-mi!

– Știi ce se întâmplă, Lucia? Omul lor trage... Am văzut când a tras și m-am uitat la, numărul la care s-a oprit coarda. S-a oprit la numărul 49. O fracțiune de secundă mai târziu, adică după ce s-a făcut că se uită la număr, Hultanul a împins șipca și a început să urle: „A luat-o!” Și a scos din piramidă un obiect care avea un alt număr: 53... Înțelegi?... N-am fost noi niște neghiobi?... Hultanul se uită în ce regiune s-a oprit coarda, o mișcă imediat, ca să nu vadă și alții și pune mâna pe un obiect mare, al cărui număr se

află în regiunea în care s-a oprit coarda... Și pe urmă urlă ca un apucat... Dacă nu mi-ar fi trecut prin cap, exact în clipa când femeia a împins șipca, gândul acesta, n-aș fi observat. Noroc că eram în partea în care s-a oprit oțelul. Adică pieziș, pentru că borșosul acoperea regiunea „norocoasă” cu trupul, ca să nu vadă cei din spate. Am ochit numărul și pe urmă m-am uitat la numărul de pe obiectul din mâna Hultanului. Relația s-a făcut, instantaneu, ca și observația, de altfel... Doamne! Ce simplu!

– Într-adevăr, recunosc Lucia, e foarte simplu, mai ales după ce știi. M-am lămurit cum se câștigă, dar nu m-am lămurit de ce nu se câștigă...

– E tot atât de simplu, Lucia. Din cauza cuielor. Toate cuiele au aceeași înălțime, aceeași grosime, e aceeași distanță între ele, au aceeași formă... Trebuie să le privești cu un gând preconceptuat ca să observi ceva deosebit în dispunerea lor. Altminteri nu sesizezi nimic, așa cum s-a întâmplat cu tine. De fapt, te-am pus la încercare... Eu am făcut mai întâi un calcul și apoi le-am privit. Știam din experiența lui Ticușor că nu se poate câștiga la roata norocului. El l-a crezut pe cozoroc. Eu l-am crezut pe atlet. Și atunci m-am întrebat: de ce? Ce alt răspuns se putea găsi? Numai din cauza cuielor. Și m-am uitat mai întâi la numerele câștigătoare și pe urmă la cuie. E cam greu de observat pentru că figurile de lângă cuie lasă niște umbre... Cred că anume e potrivit Petromaxul, ca să lase umbre... Am căutat cuiele în relief, Lucia, și am văzut că unele sunt drepte, cel mai multe, altele sunt puținel ieșite în afară, altele puținel supte, trase înăuntru. Diferențele acestea sunt aproape insesizabile. Am căutat printre cuie numerele mari, pe care le văzusem pe etichetele obiectelor și am observat că orice număr mare e plasat între două cuie trase înăuntru, în așa fel ca abia să le atingă coarda de oțel. Două-trei numere mai departe se află un cui mare, un fel de obstacol în calea corzii. Nu e simplu? Coarda nu se va opri acolo unde nu întâmpină rezistență, ci acolo unde întâmpină. Numerele mari vor fi întotdeauna sărite, iar cuiele ieșite în afară vor opri coarda, într-o regiune unde nu sunt decât obiecte fără preț. Asta e tot secretul. Și nu se observă neregularitatea din cauza uniformității cuielor și a distanței foarte

exacte dintre ele. În momentul când nu le privești pe întindere, ci în relief, nu se poate să nu descoperi diferența...

– Ce șmecherie! se cruci Lucia. Și cu toate acestea se poate întâmpla să iasă o dată un număr mare, chiar la o tragere, nearanjată... cine știe ce mișcare, ce viteză?...

– Ai dreptate, Lucia. Dar șansele sunt foarte mici, minime. Poate la zece mii una...

– Nu mă gândesc la calcule... Mă gândesc la întâmplare. Scheletul, de pildă, a câștigat într-o seară o cratiță, nu mai știu ce... Oare să i se fi aranjat câștigul?...

Victor rămase pe gânduri.

– Amănuntul acesta mi-a ieșit din cap, spuse el într-un târziu. Nu-ți mai amintești: era multă lume?

– Cum să nu-mi amintesc! răspunse Lucia. Era o îmbulzeală cumplită. Mă mir cum de-am scăpat... Brrrr! La ce te gândești? Crezi c-a fost o simplă întâmplare, sau, cum spune Ilie, s-a oferit ezitanților o „momeală”?

– Nu știu ce să răspund, Lucia. Mă gândesc și eu la întrebarea asta. Să fie el unul din cei zece mii?... Ne-am luat cu roata norocului și am uitat de lucrul cel mai important pentru care suntem aici... Se întoarce grupa de dincolo...

Într-adevăr, Dan și Maria veneau spre roata norocului. Și din graba lor se putea deduce că nu vin chiar cu sacul gol.

– Prea mare lucru n-avem, spuse Dan. Am zărit un singur personaj, într-un restaurant... Un singur personaj cunoscut. Ceilalți, care erau cu el, ne sunt necunoscuți... Deocamdată... Că după mutre, par de prin părțile astea...

– Ilie? întrebă Lucia.

– Ia uite! se miră Dan. Ai devenit și oracol! Sigur că era Ilie. La o masă dublă, înconjurat de vreo cinci gealați, cam de dimensiunile lui. Era o liniște în restaurantul ăla, că am putut să ne așezăm și noi la o masă... fără să ne vadă el, asta e de la sine înțeles.

– Ceea ce înseamnă că nu i-ați auzit vorbind, îl întrerupse Victor. Iar indivizii ăia vi se par niște profesioniști...

– Cam așa... spuse Maria. Ba chiar am impresia că i-am mai văzut pe unii din ei, prin niște panorame. Se distrează acolo de

minune. Dar mai mult vorbesc decât beau, deși sunt vreo câteva sticle, goale și pline, pe masă... Voi ce-ați făcut?

– Am dezlegat și noi niște mistere, răspunse Lucia. Adică Victor le-a dezlegat. Eu n-am niciun merit... Numai că ele nu sunt prea legate de cazul nostru...

Victor nu se simțea prea bine de astă dată:

– Mai bine să ne întrebăm ce fac ceilalți? Cuplul Ionilor! Pe unde i-o fi purtând oare scheletul?

.....

Cuplul Ionel-Ioana îl urmărea fără întrerupere pe schelet. Urmărirea nu le cerea niciun efort, în schimb o răbdare de dresor de melci. Scheletul se plimba foarte puțin. Se oprea în fața firmelor și stătea, stătea nemișcat, fără măcar să dea impresia că le privește. Mai făcea doi-trei pași și iar se oprea în fața unei panorame sau a unei tarabe, și iar pleca. Îi purtase în acest fel pe cei doi prin tot bâlciul, dându-le posibilitatea să-l cunoască – pe dinafară și după reclame – până în cele mai neumblate unghere. Dar oriunde se oprea, scheletul nu arăta nicio reacție, parc-ar fi vrut să fotografieze cu niște obiective ascunse în ochii înfundați anumite detalii care nu-l impresionau însă cu nimic, detalii care le scăpau celor doi tineri. Nici când se oprise în fața tarabei cu păpuși – trei minute după ceasul lui Ionel – nu sesizară nicio schimbare în atitudinea lui. Privea tot cu un aer absent ceva; nu se putea ști ce anume. Capul vânzătorului căzuse pe tarabă și mișcarea prăvălise o păpușă peste el. Dar bătrânul nu-i simțea greutatea.

De câteva ori scheletul se îndreptă spre roata norocului, dar se opri pe la jumătatea drumului, stând nemișcat ca un stâlp, în mijlocul bâlciului. Multă vreme zăbovi la instalația rudimentară pentru încercarea puterii. Proprietarul încercă să-l atragă, la început, oferindu-i reducere, apoi oferindu-i gratuitate. Maiorul nu răspunse nimic și nici nu se mișcase de la locul lui. Proprietarul ridicase din umeri, apoi îl lăsă în plata Domnului. Ionel și Ioana imitară gestul lui și se retraseră câțiva pași înapoi, într-un loc întunecos, pentru că scheletul se întoarse pe neașteptate. Venea drept spre ei. Și ei rămaseră nemișcați și înghețați de spaimă, lipiți

unul de altul, ca și cum ar fi vrut să-și dăruiască și să-și caute căldura. Scheletul se opri la câțiva pași de ei; parcă s-ar fi oprit în fața unor obiecte neînsuflețite, de genul celor pe care le văzuse până atunci.

Câteva minute nu se mișcă din fața lor și ei nici măcar nu știau dacă sunt priviți sau nu. Țineau ochii închiși și așteptau o lovitură năprasnică, un trăsnet, cuțitul unei ghilotine. În minutele acelea de încremenire își căutară încet mâinile și le împreunară, se strânsară și mai tare unul de altul, parcă pentru a primi împreună, uniți, o sentință fatală. Și peste groaza care-i pironise, parcă prin tentaculele ei se apropiiau și niște adieri calde. Țineau ochii închiși; nu voiau ei să-i deschidă; simțeau contururile dure ale unei umbre rele amenințându-i, dar în același timp încălzindu-le fața. Tremurau, și izvoarele tremurului se împleticeau, se confundau, se anulau. Când deschiseră, în sfârșit, ochii, nu mai întâlneau niciun obstacol în calea lor, dar nici în interiorul lor nu întâlneau vreun obstacol. Și atunci se întoarseră unul spre altul, își apropiară fețele și Ioana simți gustul amar, dulce, disperat, al primului sărut. Scheletul fusese înghițit de umbrele nopții.

6

La circ, Tic era în criză de veselie. Aproape toată partea a doua a programului se petrecea după gratii. Apăruseră, pe rând, patru lei, doi tigri, doi urși albi și se chinuiseră, în fața spectatorilor îngroziți, să facă niște exhibiții jalnice.

– Iată ce nu-mi place mie la circ, spuse ciufuliciul. Contorsionistele și dresurile chinuite.

– Da, domnule, îi răspunse grăsanul din față, nici mie nu-mi plac chestii din astea. Când le vezi cum se îndoiaie... zău că nu e politicos, domnule, așa, abia îmbrăcate...

„Aha! gândi Tic în sinea lui, amintindu-și cu câtă ardoare aplaudase grăsanul numărul contorsionistei. Probabil că a avut loc o anumită discuție.”

Fioroasele animale se chinuiau să treacă prin cercuri de foc, să

sară obstacole, să bea sticle de lapte, să se așeze docile pe niște bănci de lemn. În zadar întăratase dresorul pe unul dintre lei cu coamă mare. Animalul nici măcar nu mișcase din coadă. Să ragă? Nici nu-i trecea prin gând.

Condițiile erau destul de prielnice pentru ca Tic și grăsanul să înceapă niște tratative cu privire la programele de circ.

– Va să zică, domnule, spunea grăsanul, ridicând vocea, alea care se îndoaie. Alea să fie scoase din program, în primul rând. Și animalele astea, vorba dumitale. Să le ducă la menajerii și să pună preț popular, sau să le dea drumul în junglă. Noi cum ne ducem la serviciu dimineța?... Și să bage în program echilibriști, domnule. Cel puțin cinci numere...

– Și cățelușii, spuse Tic încă înduioșat de amintire. Își câștigă și ei, săracii, pâinea...

– Asta da! Da, domnule! Cine ne ferește de străini și de dihori? Nu ei?... Trei numere cu cățeluși, ce crezi dumneata, ajung?...

– Cred că ajung, spuse ciufuliciul atins de niște bucle nevăzute de ironie. Dacă s-ar găsi și doi crocodili... și un cangur, domnule... Pssst! Dacă ar fi și un cangur din cei finlandezi...

– Nu cred eu c-o să ne exporte finlandezii canguri; mai degrabă ailalți, suedezii, că ei n-au făcut război... Și dacă se bagă și dactilografii... e primo, domnule, ce mai!

– Da' mai tăceți odată! răsună o voce supărată de undeva, de la galerie. Doar n-am venit să v-auzim pe voi!

– Ia mai las-o, domnule! se înfurie grăsanul. Crezi că eu nu știu? Dumneata ai venit după alea care se-ndoaie! De-aia nu ți-ai adus nevasta!

– Parcă dumneata, nu ți-ai adus-o pe-ailaltă? se auzi aceeași voce de la galerie.

– Eu pot să-ți arăt buletinul, domnule! răspunse grăsanul. Dar dumneata ce arăți? Pălăria?

– Așa! Așa! Așa! răsunară voci încurajatoare.

– Eu cu pălărie, dumneata cu chelie, versifică imediat cel de la „cucurigu”.

– Și crezi că ești sfântul Ilie! nu se lăsă mai prejos grăsanul. Și unde vezi dumneata chelie?... Dumneata te scoli la cinci

dimineața? Aș... Stai în pat ca o cucoană...

– Așa! Bravo!

– Care cucoană, dom'le! Eu mă scol la patru și jumătate. Și fac piața când dumneata tragi din lulea...

– Las' că știu eu, domnule! Te duci să cumperi „Sportul”. Și ești din ăia care ții cu „Progresul”. Ha-ha!

– Așa! Bravo!

– Eu cu „Progresul”? Eu mă duc numai la teatru, dom'le. L-am văzut și pe Birlic. Dumneata ce-ai văzut? Filmul ăla cu aia care zice că n-are bani?

– Bani n-ai dumneata! îi ripostă grăsanul. Eu mi-am cumpărat și frigider. Și nu în rate ca dumneata. Bani odată! Așa!

– Uite, dom'le, Cecul, uite-l aici! În mâna mea!

– Și în picioare ce ai? Tot Cec sau... ceapă?

– Eu am vorbit frumos, dom'le, se înfurie cel de la galerie. Nu m-am gândit la părinții dumitale dinspre mamă.

– Asta ai învățat, domnule, de la teatru? Să-ți fie rușine!

– Ba dumitale! Că tot vorbești și nu ne lași să vedem animalele. Cu de-alde dumneata suntem sătui! Nu vezi c-ai asudat? Ha-ha!

– Așa! Bravo! Așa!

Dar conflictul nu se prelungi, pentru că între timp gratiile se scosese, iar tobele anunțau un număr senzațional: zburătorii. Pe Tic și pe Ursu nu-i prea încântară cei trei zburători. Își făceau semne cu coatele la fiecare salt. O singură dată, unul dintre ei încercă un dublu salt mortal, dar și atunci se prăbuși în plasă. Zâmbi la public, ca și cum saltul i-ar fi reușit, sau ca și cum căderea ar fi punctul forte al numărului, și publicul îl aplaudă îndelung, inclusiv grăsanul.

Iarăși bubuiră tobele și iar apărură directorul circuitului în arena, anunțând cu vocea lui stricată:

– Stimate spectatori! Direcția circuitului vă face una provocare: cine își încearcă puterea cu maestro Torenzo? Mare premio pentru cel care învinge maestro Torenzo! Toate figurile permiso! Numai fără pumne și picioare! Mare premio, mare!... Libero, maestro Torenzo!

Întâmpinat triumfal de orchestră își făcu apariția maestrul

Torenzo. Tobele bubuiau fără întrerupere. Chiar dacă ar fi avut cineva curajul, bubuitul lor și sfâșierea goarnelor l-ar fi întors înapoi sau l-ar fi ținut pe scaun. Iar când l-ar fi văzut apoi pe maestrul Torenzo aruncându-și cu un gest elegant hlamida de pe umăr, și-ar fi uitat și gândul. Atletul, aproape gol, avea o musculatură superbă, pe care lumina unor reflectoare o scotea și mai bine în relief. Numai șerpi și colaci peste tot. Stătea încordat, zâmbitor, sigur, așteptându-și rivalul. Părea o statuie a forței, a supleței, a armoniei. Cine să îndrăznească să se înfrunte cu un asemenea campion?

Și pentru că în cele două minute de așteptare nu se ivi niciun candidat, muzica dădu semnalul. O explozie înfiorătoare de tunete și scrâșneli: sfârșitul spectacolului.

– Cumplit mai e, Ursule! Ai văzut ce musculatură? Brrrr! Cred că în zece secunde ar fi terminat cu oricine.

Era, bineînțeles, vocea ciufuliciului. Ursu îi spuse duios:

– Zău, Ticușor... Nu știe decât să cadă...

Tic strânse mai tare brațul lui Ursu. La urma urmei, Ursu nu voia altceva decât să-l apere și să-l păstreze. Și asta îl bucura cel mai mult pe ciufulici.

7

Deși se făcuse târziu, mai era multă lume în bălci. Terminarea spectacolelor umpluse iarăși insulele pustii. Cei care moțăiau la tarabe se treziră ca la o comandă și tot ca la o comandă începură să lanseze chemări. Era ultimul zvâcnet. Peste o oră se va lăsa liniștea, luminile vor începe să se stingă una câte una, iar întunericul și noaptea își vor împărți ultima pradă.

Roata norocului părea centrul de atracție al bălciului la ora aceea. Hultanul nu mai contenea cu îndemnurile. Cireșarii, din nou împreună, stăteau mai retrași. Printre cei de la roata norocului Tic întâlne chipuri cunoscute. Le văzuse mai înainte la circ. Își încercă norocul și contorsionista, dar nu câștigă decât o păpușă, asemenea celei găsite în sacoșa profesorului. Îl zări pe

Torenzo și alergă imediat spre el, pentru a-l gratula.

Victor părăsi brusc grupul cireșarilor. Voia să vadă mai bine ce se petrece la roata norocului și pentru aceasta își căută un post de observație pe care-l găsi pe o tarabă părăsită, ascunsă în întuneric. Privi de acolo tot spectacolul. Îl văzu pe Tic lângă atlet. Acesta, zâmbitor, îi mulțumea clătinând capul. Tic era în culmea fericirii și observatorului discret îi părea rău că nu aude conversația dintre cei doi. Îl zări pe lungan printre cei din jurul roții, și pe vânzătorul cu ochi de vulpe și nas de acvilă, de la bazar. Undeva mai departe stătea ascuns și scheletul. Imobil, absent, straniu. Și auzi peste glasurile nedefinite vocea stridentă a Hultanului:

– Încercați-vă norocul! Vine, vine norocul! Care mai trage? Care mai ia?

Un om între două vârste, cu șapcă pe cap, se desprinsese din cerc, ezită un moment, apoi împinse șipca. Câteva secunde mai târziu se auzi iarăși vocea Hultanului:

– A luat-o! Uite cum a luat-o!

Victor sări jos de pe tarabă. Nu-l mai interesa restul. Ultima figură pe care o văzuse fusese aceea a lui Tic. Ciufuliciul alergase speriat spre roata norocului.

Cireșarii mai rămaseră în bâlci și după ce alți oameni își încercaseră norocul, atrași de momeala oferită de Hultan. Vedeau cum se sting luminile, petromaxurile, cum înaintează întunericul. Hultanul desfăcea piramida. Aranja cu grijă obiectele în niște lăzi care se găseau sub roată. Când se umplea o ladă, o încuia grijuliu cu trei lacăte. Și de fiecare dată încerca lacătele, le zgâlțâia. Foarte repede, din piramida strălucitoare nu mai rămăsese nimic. Din ungherul întunecos unde se aflau, cireșarii puteau să observe totul, fără să fie văzuți. Numai patru obiecte nu încuiase Hultanul: capul lui Apollo, negrul îmbrăcat în costum colonial, vaza chinezească și cuplul îmbrățișat.

– Obiectele cele mai de preț, șopti Lucia.

– Dar discobolul?! întrebă mirat Tic. Discobolul unde l-a pus? Discobolul e cel mai frumos dintre toate. I-a plăcut și profesorului. Unde l-a pus?

– În a doua ladă, răspunse Ionel. Am văzut eu.

Hultanul aranjă cu grijă cele patru obiecte într-un coș de papură, apoi plecă și el. Dispăru repede în întuneric.

Cireșarii încă nu îndrăzneau să se urnească. Asistau la moartea pasageră, dar dramatică totuși, a bălciului. Ici-colo mai pâlpâiau câteva lumini pe lângă panorame, în cușetele din preajma circului, la câte o tarabă întârziată.

– Ce spectacol jalnic! se înfioră Maria. Aici se moare prelung, multiplu...

Apoi plecară și cireșarii. Dincolo, la un restaurant, la o masă dublă îl zăriră pe Ilie, alături de Hultan și de alții, pe care nu-i cunoșteau. Noaptea târzie îi împinse repede spre casă.

Capitolul XI

1

Cât de neliniștiți erau cireșarii! Nimeni nu-și găsea locul. Și cel mai nervos, cel mai agitat dintre toți era Victor. De dimineată nu scosese niciun cuvânt. Uneori se posta în fața lor, se uita la ei fără să-i vadă, parcă voia să le spună ceva, făcea și gestul, dar întotdeauna se oprea în ultima clipă. Își relua plimbarea fără țință, se oprea aiurea și atunci îl vedeau clătinând din cap, în semn de da sau nu, sau ridicând din umeri, sau mușcându-și buzele cu dinții. Îi respectau tăcerea și îi împrumutau neliniștea și frământarea.

– Dracu' să le ia de tanagrale! spuse la un moment dat Lucia. Niciodată n-am suferit atâtea eșecuri, niciodată nu ne-am dovedit atât de neghiobi ca în povestea asta! Of!

– Știi teoria lui Hasdeu despre cuvântul neghiob? întrebă Dan, cu scopul de a face o digresiune. E foarte interesantă și ingenioasă. El descoperă, prin nu știu ce asociații, în nu știu care vorbire indică, un cuvânt cu rezonanța *ghioab* și caută să dovedească, așa mi se pare, că plasarea negației înaintea aceluia cuvânt a dat naștere unei semnificații și unui nou...

– Tu nu înțelegi că nu pot suferi în clipa asta vorbe? se înfurie Lucia. Ce nevoie avem de discursurile tale?

– Discursuri?! se miră Dan. Ce discursuri? Eu fac niște simple teorii... Gândește-te la cuvântul nebun, sau la...

– Sau la cuvântul netot, sări Tic, pentru că ți se potrivește mai bine.

– Nu știu dacă mi se potrivește, dragă Ticușor, dar știu că ai ridicat o problemă care ar putea să dea de furcă filologilor... Oare cum s-ar aplica aici teoria lui Hasdeu?

Se lăsă imediat tăcere. Victor se oprise din nou în fața lor.

– Ticușor! spuse el. Te-aș ruga ceva. Poți să afli cât timp a stat

ieri, la muzeu, Ilie?... La ce oră a venit, la ce oră a plecat, dacă între timp și-a părăsit postul... Și te-aș ruga să faci asta cât mai repede.

Parcă atâta aștepta ciufuliciul! Nici măcar nu-i răspunse lui Victor. Ridică din sprâncene, își strâmbă nasul și porni ca din pușcă. În două secunde ajunsese la poartă.

– Iar voi, se adresa Victor celorlalți, ar fi bine să vă duceți... să vă plimbați prin bălci. Tot n-aveți ce face aici.

– Și acolo ce să facem? explodă Lucia. Să căscăm gura? M-am săturat până în gât de bălciul ăsta... Dacă vrei să scapi de noi, trimite-ne în altă parte, sau lasă-ne în pace. Găsim noi singuri unde să ne ducem... Te închizi în tine ca o scoică...

Ceilalți tăceau. Unii erau de acord cu Lucia, alții nu. Victor părea din nou absent. Oare nu auzise vorbele Luciei?

– Să vă duceți în altă parte... gândi el cu voce tare, aproape silabisindu-și cuvintele... De ce să vă duceți în altă parte?

Vocea îi suna straniu. Era evident că se gândește la altceva. Subit, glasul lui căpătă fermitate:

– Trebuie să vă duceți la bălci, să căscați gura. La bazar, la vânzătorul de păpuși și, mai ales, la roata norocului... Și tu, Ursule... Să nu te desparti de roata norocului. Caută să memorezi precis locul unor numere. Cinci numere: nouăzeci și patru, o sută unu, optzeci și nouă, șaptezeci și cinci și o sută doisprezece. Fiecare număr e între două cuie. Ei, bine, Ursule! Nu atât numerele, cât cuiele acelea să le memorezi, în așa fel ca să le poți atinge din prima clipă, cu ochii închiși... Șipca poate fi împinsă în ambele direcții, mi se pare...

Ultimele cuvinte fură rostite iarăși cu voce slabă, nesigură. Parcă intrase într-o nouă criză de neliniște.

– Înțeleg gândurile tale umanitare și sunt de acord cu ele, zise Lucia. Hultanul și toți șmecherii de acolo trebuie să primească o lecție... Dar n-ar fi mai bine să ne gândim și la statuete?

– Ba da! răspunse Victor. Tu, Ursule, știi ce ai de făcut... Voi... Voi trebuie să vedeți ce se întâmplă în locurile despre care v-am vorbit... Da! Și trebuie să aflați obiceiurile de acolo... Nu atât ceea ce se întâmplă în timpul zilei... cât mai ales ce se întâmplă

noaptea, după ce se închide bâlciul... Din ceea ce am văzut noi aseară, nu putem să ne facem o părere precisă...

– Eu am o anumită bănuială, spuse Ionel. Mă gândesc la relația dintre borțos, dintre Hultan și anumite obiecte... iepurași, păpuși, statuete...

– Foarte bine! îi răspunse Victor. Atunci supraveghează-l tu pe Hultan... Dacă-am ști ce-a făcut aseară, după ce a tăcut roata norocului!

– Dacă nu ne-am fi grăbit să ne întoarcem... insinuă Maria.

Victor fusese acela care grăbise întoarcerea, după ce zăriseră grupul în care se aflau Ilie și Hultanul.

– Și cu scheletul? întrebă Ionel. Îl abandonez? Renunțăm la orice idee?...

– De schelet mă ocup eu, îl asigură Victor. Și ar mai trebui să dăm de urmele cozorocului...

În timp ce Ionel își făcea un motiv de întristare din faptul că Victor îi împrumutase personajul într-un moment atât de important, ceilalți se gândeau că plimbarea lor prin bâlci urma să se transforme într-o acțiune precisă. Nu se duceau acolo, așa cum crezuseră la început, în postura de gură-cască. (Deși, pentru a-și duce la bun sfârșit sarcinile, trebuia să împrumute aerul unor asemenea indivizi.)

– Cozorocul lucrează la circ, răspunse Ursu. Așa că de urmele lui am dat... E saltimbanc într-o echipă care deschide programul. Și e foarte dotat.

– Mi-ați spus asta, Ursule. Ar fi bine să știm ce e cu echipa de saltimbanci și care e rolul cozorocului în echipă... înainte și după ce se termină programul ei... înțelegeți?... Pentru că, lăsând la o parte intențiile umanitare la care se referea Lucia, bâlciul ne interesează în primul rând ca decor al enigmei... Și mișună în el câteva personaje suspecte care ar putea să aibă legătură cu enigma... Ați văzut aseară? Într-o simplă recunoaștere am întâlnit o sumedenie de personaje cunoscute. Eu cred că unul dintre aceste personaje e legat de dispariția tanagralelor. Nu! Nu cred că m-am exprimat bine. Poate că sunt mai multe personaje legate de dispariția lor, conștient sau inconștient, însă unul dintre ele e

autorul direct al dispariției...

– Să nu ne pomenim iarăși cu finalul din prima parte a dispariției, mormăi Dan. Dacă tot vorbești de dispariție și nu de furt.

– Stai puțin, Victor! spuse Maria. După câte îmi dau seama, după sarcinile pe care ni le-ai expus, tu excluzi din cercul posibilităților o anumită teorie, pe care am comentat-o ieri... Văd că nu te mai neliniștesc lăzile cu gunoi și...

– ... și rafturile de jucării de prin case, o ajută Lucia. Și eu mă gândesc la același lucru, Maria... Ești sigur, Victor, că inconștienții, vagabonzii, copiii pot fi scoși de pe lista suspectilor? ... Ieri spuneai că nemaigăsindu-se într-o vitrină de muzeu, ci într-o simplă sacoșă, tanagralele, dispariția lor... în fine, spuneai că se modifică datele problemei... Ți-ai schimbat părerea de ieri până azi?

– Și ce vrei tu? spuse Dan. Să rămână cu o idee fixă? Eu îmi schimb ideile de la o clipă la alta. Un singur element nou...

– Tu n-ai nevoie de elementele noi, ca să ți le schimbi, îi replică Lucia. Orice părere, orice...

– Degeaba te aprinzi, Lucia. Mai bine să te iei după fapte. Eu am emis ieri o părere cu privire la simțul umorului și la o anumită doză de inteligență, necesare pentru combinația dintre dispariția tanagralelor și apariția păpușii... Victor și-a însușit ideea mea... Și așa mai spune ceva, Victor. Oare n-ar fi mai bine să-l căutăm pe autorul dispariției, supunându-l la aceste teste de umor și inteligență! Dintr-un condei putem elimina câțiva suspecti... Pentru că imbecilii nu prea au ce căuta în povestea noastră, ca și inconștienții de altfel. Și când spun inconștienți, mă refer la o categorie mai largă, care să-i cuprindă și pe copii... Ei! Aplicăm testele de umor și de inteligență? Eu așa începe, de pildă, cu...

– Și de ce să nu ne gândim și la ură, și la cruzime, și la răzbunare? întrebă Ioana. Tu, Dan, vezi în furtul acesta opera unui rafinat. S-ar putea însă ca și un om redus, animat de ură, sau de cruzime, sau de răzbunare, să comită gestul pe care tu i-l atribui rafinamentului... „Îi plac păpușile? – va spune el – Na! Poftim păpușă! Să se sature de ele!”

– Pentru asta îți trebuie ură, nu glumă, spuse Maria.
– Eu rămân la întrebarea mea veche, reveni Lucia. Excludem categoria inconștienților?
– Da! răspunse Victor. O excludem!
– Numai pentru a rămâne iluzia că tanagralele mai pot fi găsite? Pentru asta, Victor?

Întrebarea Luciei era foarte gravă. Victor însă nici nu clipi din ochi când răspunse:

– Nu din cauza asta. Din cauza păpușii!

Dan își freca mâinile de bucurie. Până la urmă, teoria lui se va adevăra. Și ceilalți, chiar dacă nu erau bucuroși, deveniseră parcă mai liniștiți, mai încrezători. Tanagralele mai puteau fi găsite. Acesta era esențialul. Încă putea pe mâna unor copii sau a unor vagabonzi, pierderea, distrugerea lor era sigură. Constatarea aceasta le mări pofta de acțiune. Se pregăteau de plecare.

Înainte de a părăsi chioșcul, Ionel i se adresă lui Victor:

– Cunoști adresa scheletului? Stă pe bulevardul...

– N-am nevoie de ea, îi răspunse Victor. Ți-am spus să-l lași pe schelet, pentru un timp, în sarcina mea.

– Și dacă-l întâlnesc în iarmaroc?

Victor căzu un moment pe gânduri. Apoi se hotărî:

– Lasă-l tot în seama mea, Ionel. Tu ai altceva de făcut.

Victor rămase singur în chioșc. Stătu o vreme la masă, sprijinindu-se în coate. Clătina mereu din cap. Știa că își luase o mare răspundere. Deodată izbi violent cu pumnul în masă. Apoi se ridică în picioare și părăsi chioșcul.

2

Graba cu care plecase, nu-l împiedicase pe Tic să fie prevăzător. Își luase blocul de schițe, gândindu-se că s-ar putea să nu-l găsească pe fidelul Tudorel. Șansele de a nu-l găsi erau de unu la mie, dar putea ciufuliciul, în situația gravă în care se aflau cireșarii, să-și asume un risc, oricât de neînsemnat ar fi fost? Banca din fața muzeului – care devenise sediul exercițiilor de

memorie din oraș – se anunța, din depărtare, plină și gălăgioasă. Iată însă că acel unu la mie își găsi, tocmai atunci momentul de a se manifesta. Erau mulți prichindei pe bancă, sub bancă și în jurul ei. Numai Tudorel lipsea.

Moș Costache se pomeni din nou cu un elev sânguincios lângă el, care în loc să se ducă la scăldat sau la iarmaroc, prefera să facă schițe, așa cum i se ceruse la cercul pionierilor. Tic nu-și dădu prea mare osteneală pentru a-l cuceri pe paznic. Mai degrabă voia paznicul să-l cucerească pe el. După un preambul puțintel cam lung – așa i se părea lui Tic – moș Costache începu să-i povestească despre avantajele și necazurile meseriei de paznic. Ascultătorul său era însă un ingrat. Ce-i intra pe o ureche îi ieșea pe cealaltă. Nu asculta, ci pândea momentul potrivit pentru a intra în acțiune. Și câtă silință își dădea bătrânul să-l convingă pe elevul sânguincios că meseria de paznic, mai ales la muzeu, are o însemnătate atât de mare și cere calități atât de diverse, încât... Ciufuliciul avea impresia că niciodată nu va fi apt pentru o asemenea meserie.

– Și se mai ivesc și prilejuri ca acestea, spuse bătrânul, când trebuie să supraveghezi și reparațiile, când n-ai voie să pierzi nicio minută, nici măcar ca să-ți aprinzi țigara.

Reparații se făceau o dată la douăzeci sau treizeci de ani, iar bătrânul nu numai că-și aprindea țigara cu toate tabieturile din lume, dar mai găsea cu cale să-și petreacă timpul cu un oarecare elev, venit acolo să facă schițe. Prilejul i se păru foarte potrivit lui Tic:

– Și stați aici de dimineața până seara, mereu cu ochii la reparații?... Mare oboseală... Eu nu știu cum de rezistați...

– Păi... răspunse moș Costache, noroc că facem cu schimbul. O zi, Ilie, o zi eu. Azi e rândul meu... Ilie mă schimbă la opt seara, dar fiindcă m-a rugat să vin ceva mai devreme, i-am cerut și eu azi același lucru... De ce să rămânem datori?

„Va să zică Ilie a plecat ieri mai devreme? gândi Tic. Da! Pentru că sosise acasă înainte de opt, înainte de a asfinți soarele...”

– Și cam pe la ce oră vă schimbă? întrebă el cu voce tare.

– La șapte punct. Noi, în privința orelor, suntem strașnici. În

pravința asta, nimic de zis. Ne înțelegem bine amândoi. Ne mai cocoșim noi când e vorba de altceva... despre un pahar de vin... despre o treabă suplimentară. La prima, e frunțaș da' rezistă, că nu cred să-și aibă pereche... La a doua e un catâr... Un ceas mai mult nu stă... Eu l-am mirosit că mai face și altceva, de aceea nu se lasă... Încolo, grijuliu... și să vezi 'mneata cum ține la tablouri... Ca la ochii lui. Un fir de praf nu lasă pe ele... Ca să fiu drept, eu nici nu prea mai am ce face după el.

– Azi parcă sunteți mai liber, încercă Tic să-l abată pe altă cale de discuție.

– Azi, da. Da' ieri nici nu știu cum a răzbătut săracu' Ilie. Ieri a venit toată marfa și restul sculelor și s-au pus și schelele. Am mirosit eu c-o să fie așa, de-aceea am schimbat zilele cu Ilie. Că de fapt el trebuia să fie azi și eu ieri. Da' am zis eu că m-a apucat vătămătura...

– Ieri a venit toată marfa și sculele?! se miră Tic.

– Ieri... Și ce-a avut săracu' pe cap. Că la toate trebuia să dea bon de intrare, să iscălească... Și s-au descărcat ieri cam cincisprezece camioane: nisip, pietriș, lemnărie, fier, scule... Ultimul abia se descărcase, când am sosit eu... Tocma' iscălea Ilie bonul... Ș-așa am scăpat eu de daravele.

– Bine că măcar în timpul mesei a avut răgaz, spuse Tic cu un accent de bucurie duioasă în voce.

– Masa?... Când îți vin cincisprezece camioane, mai ai timp de masă? Eu cred că n-a avut timp nici de țigară. Noroc că nu fumează... Pentru mine, ziua de azi e domnie...

Fără să-i mai pese de ceea ce ar putea crede moșneagul, Tic se hotărî să scoată tot ce îl interesa pe dânsul:

– Și ziceți că după toate acestea mai are timp să se ocupe și de alte treburi?

– Are, da' nu vrea să spună... Eu cred că nu e angajat cu leafă... da' bani primește el; bani buni... Învârtește ceva și pe la fabrică, și pe cooperativă. Se ține întruna de bătai... Ai văzut și dumneata ce zdravăn este. Mai ceva ca un bivol...

Ar mai fi insistat Tic să afle amănunte – mai ales că începea să-l intereseze povestea lui Ilie – dar îl văzu pe Victor plimbându-se

gânditor de partea cealaltă a străzii și făcându-i cu degetul acel semn imperceptibil, care înseamnă adunare, în codul cireșarilor. Așa că îl părăsi pe moș Costache după câteva cuvinte de mulțumire și de recunoștință... pentru că-l inițiasse în tainele meseriei de paznic de muzeu.

După foarte puțin timp, ciufuliciul îi făcu lui Victor un raport amănunțit despre cele culese de la moș Costache cu privire la Ilie.

– Bine, Ticușor, îi spuse Victor. Maximum integral. Totul e să interpretăm cum trebuie câteva amănunte furnizate de moșul tău. Dar nu pentru asta am venit după tine. Hai să ne așezăm pe o bancă, pentru că avem multe, multe de discutat.

Găsiră destul de repede o bancă liberă într-un colț mai liniștit al parcului. Deși îndrăzneț, ba chiar prea, Tic simți o oarecare emoție când se așază pe bancă. Până atunci Victor nu scosese un cuvânt. Oare ce voia de la el? Și spre surprinderea lui, Victor îi ceru să-i povestească despre bălci, despre primele impresii culese la roata norocului, despre programul de la circ, despre tragerile lui nenorocoase (și, cu acest prilej, ciufuliciului i se dezvălui misterul roții; despre mutra lui nu mai este cazul să spunem ceva), despre plimbările omului în gri și ale scheletului prin bălci, despre felul cum îl recunoscuse pe Torenzo, despre norocul scheletului și despre oamenii care asistaseră la tragerea lui, despre conflictul care-l avusese cu lunganul, despre prima întâlnire cu cozorocul, despre urmărirea infructuoasă... Aici Tic devie de la răspuns:

– Oare ce s-ar fi întâmplat dacă m-aș fi ținut după el până când intra undeva?

– Ar fi fost foarte rău pentru noi, Ticușor, îi răspunse Victor. Cred că te păștea o mare primejdie. Amintește-ți ce s-a întâmplat cu lunganul... și la povestea aceea erai un simplu spectator. Ai avut mare noroc, mare, Ticușor, că te-a văzut Torenzo când te-ai luat după cozoroc.

– Tu crezi că m-a văzut? Eu am crezut că a fost o întâlnire întâmplătoare... Va să zică m-a salvat de două ori...

– Și acum vorbește-mi despre Hultan, Ticule, absolut tot ce-ai observat la el. Înțelege tu? Cum își scotea și când își scotea pălăria, amintește-ți repertoriul lui... Și încă o dată amintește-ți discuția

lui cu Ilie. Totul, totul, până la gesturi.

Tic era un maestru în arta fotografiatului fără obiectiv. Imaginile pe care i le înfățișa lui Victor erau fidele, precise, fără pete sau umbre. Și repertoriul Hultanului parcă era înregistrat pe o bandă sonoră.

– Și acum fă un exercițiu de memorie, Ticule! Amintește-ți ce l-ai auzit spunând pentru prima dată, înainte de a trage tu. Și apoi amintește-ți ce a spus când a tras cozorocul... sau scheletul...

Tic făcu un groaznic efort de memorie, dar avu impresia că-i spune lui Victor exact ce auzise. Victor nu era mulțumit. Calmul și nuanța de veselie din vorbele lui dispărură iarăși. Neliniștea parcă-i întuneca fața. Îi ceru să-și amintească dinainte, din timpul și de după tragerile norocoase. Cât de greu îi venea ciufuliciului! Parcă trecuseră ani de atunci... Spune ceea ce credea el că văzuse.

– Și acum un nou exercițiu de memorie, Ticule. Amintește-ți cu precizie la câte trageri norocoase ai asistat, ce câștiguri s-au oferit, în ce loc erai cine era alături de tine, ce personaj cunoscut de noi era în fața ta sau trecuse pe-acolo... și toate acestea la fiecare tragere, Ticule.

Tic îi răspunse lui Victor la toate întrebările fără să piardă, fără să uite niciun amănunt esențial.

– Mai redă o dată tragerea scheletului, Ticușor... dar nu numai momentul tragerii. Lungește-l puțin... Să zicem cu cinci minute înainte și cu cinci minute după...

Tic se strădui să răspundă exact. (Dacă Dan ar fi fost acolo, i-ar fi spus ciufuliciului: închipuie-ți, Ticușor, că ai în mână o carte. Amintește-ți cu asemenea precizie, ca și cum te-ai uita în paginile cărții. Pentru că de aceste amănunte, de aceste pagini atârnă misterul tanagralelor.) Ca și în celelalte răspunsuri (prin asta vrem să-i liniștim și pe cititori, nu numai pe Victor), Tic nu omise niciun amănunt esențial.

– Încă o dată, Ticule, te rog să-ți amintești prima întâlnire cu profesorul Neștian. În toate amănuntele ei esențiale. Și el, ca și tine, era îndrăgostit de discobolul lui Fradaburidi, parcă așa mi-ai spus. Nu? Mi se pare că el a vrut să-l cumpere sau a întrebat dacă e de vânzare? Plasează-te în peisajul de la roata norocului și

răspunde-mi cât mai precis!

După ce termină cu răspunsurile, Tic adăugă:

– Ce hoț, Victor! Ce șmecher Hultantul ăsta! Cum a vrut să-i facă în ciudă profesorului! Știi? De ciudă, profesorul a împins șipca și a plecat. Și Hultantul imediat: „Discobolul lui Fradaburidi!” ca și cum, dacă ar fi tras serios, profesorul ar fi câștigat discobolul! Abia acum îmi dau seama că vorbise din burtă. Cine știe unde se oprise coarda de oțel!... Atletul mi-a spus că nu-i adevărat, chiar atunci. Mi-a spus că e o șmecherie, dar nu l-am crezut nici o clipă. Dacă l-aș fi ascultat... Dar tot iau eu discobolul, chiar dacă nu-mi dai tu voie. Vreau să-l am amintire. Și înainte de a pleca, o să i-l arăt și lui Torenzo.

– Te-am văzut seară discutând cu el, Ticule... Erați amândoi veseli. Ce-i povesteai?

– Nu-i spuneam nimic, răspunse Tic emoționat. Îl țineam de mână. Dar mă feream să nu mă vadă Ursu... De-aceea am tăcut mereu.

– Aaaa! Va să zică ai intrat în conflict cu Ursu!... Bine, Ticule... Aș vrea să-ți mai amintești ceva. Nu știu a câta oară ți-o cer... Convorbirea lui Ilie cu Hultantul... Și pe urmă caută să-ți amintești dacă ai văzut vreodată ghereta cu păpuși lângă roata norocului...

Tic se supuse din nou. Când ajunsese la gheretă, răspunse cam în doi peri...

– Eu am văzut-o întotdeauna la locul ei, așa cred. Dar pentru că n-am luat-o în seamă, nu pot să garantez exactitatea...

– Ia spune, Ticule! Pe individul ăla cu mutră de vulpe l-ai văzut pe la roata norocului? A stat vreodată în locul Hultantului? L-ai văzut măcar printre spectatori?

– În locul Hultantului nu l-am văzut decât pe lungan. Dar printre spectatori l-am zărit.

– Spuneai că la una dintre tragerile norocoase, la care ai asistat, o femeie, o gospodină, a câștigat un obiect oarecare, nu ne interesează obiectul... Nu-ți amintești ce personaje cunoscute erau atunci în jurul tău?

– Atunci... se gândi Tic. Nu știu... Nu eram decât eu și atletul... dar parcă am zărit pe cineva cunoscut... Pssst! Cum de nu mi-am

dat seama? Era artista! Da! Era și ea cu un bărbat. Acum îmi amintesc de o tânără cu mânuși lungi, albastre... Ea era!

– Foarte, foarte ciudat... spuse Victor ca pentru sine. Totul s-ar înnodea perfect... dar lipsește una dintre verigi, Ticule... o verigă esențială... După ce a tras, sau înainte de a trage, l-ai văzut cumva pe schelet vorbind cu cineva?

– Nu! A tăcut tot timpul. Parcă era mut. Niciodată nu l-am auzit vorbind... Parcă n-are limbă.

– Nu l-ai văzut niciodată în bălci vorbind cu cineva?

– Absolut niciodată! răspunse Tic foarte sigur.

– Dar pe Ilie, Ticușor, l-ai mai văzut și altă dată în bălci?

– Știi când l-am văzut? Atunci seara și aseară la restaurant. Altă dată, nu. Deși se pare că are cunoștințe pe acolo.

Victor era din ce în ce mai nemulțumit:

– Și în seara aceea, Ticule, a mai vorbit Ilie cu altcineva în afară de Hultan? Bagă de seamă! E o întrebare esențială.

– Eu nu l-am văzut vorbind cu altcineva. Și pe urmă a plecat... Și-au strâns mâinile și a plecat...

– Brrr! se înfurie Victor. Bună expresie ai scornit, Ticule... Va să zică a plecat. Ia amintește-ți ce s-a întâmplat pe urmă... Și amintește-ți din nou convorbirea Hultanului cu Ilie... Nu, nu trebuie să mi-o mai redai. Caută să vezi dacă ai uitat vreun amănunt... Și dacă Ilie a mai vorbit cu altcineva... oricine ar fi această persoană, Ticușor, chiar moș Costache, sau chiar nevasta lui... Și scheletul, scheletul, Ticușor, ești sigur că n-a deschis gura, că n-a vorbit cu nimeni înainte de a câștiga și după ce a câștigat? ... De ce dracu' a câștigat?... Ia amintește-ți ce a spus Hultanul... amintește-ți chemările lui înainte de a trage scheletul... Ești sigur, Ticule?

Victor simțea că se sufocă. Lacrimi de neputință îi răsăreau în colțul ochilor. Și strângea pumnii cu o forță sălbatică. Asculta ceea ce-i spunea Tic. Știa dinainte care vor fi răspunsurile. Nimic, niciun alt amănunt nou. Totul era cunoscut. Doar la ultimul răspuns tresări și-l puse pe Tic să i-l repete.

– Ți-am spus și mai înainte același lucru, răspunse cam îmbufnat ciufuliciul. N-am uitat nimic. Ți-am spus. Hultanul a

strigat, a repetat de două ori aceeași frază: „Încercați-vă norocul! Vine, vine norocul...” Știi tu! Reclama lui. A strigat de două ori.

– Cam la ce interval, Ticușor? Între prima și a doua chemare care o repeta pe prima: „Încercați-vă norocul! Vine, vine norocul!” cam cât timp a trecut? O secundă, două trei?

– Ce trei secunde? răspunse Tic uimit. Poate treizeci de secunde, poate un minut, poate chiar mai bine de un minut... Nu-mi amintesc precis. Dar știu că a fost o pauză mai lungă...

– Bravo, Ticușor! strigă Victor. Mi-ai relevat un amănunt esențial, extrem, extrem de important... Din păcate, însă, în loc să dezlege enigma, o încurcă și mai rău... Sau știu eu? Poate că totuși o simplifică... Dacă v-ați fi luat atunci după Ilie... Nu! Înainte de sosirea lui Ilie nu putea să se întâmple nimic. Mă gândesc la Ilie, Ticule. Mă gândesc în general. Oare Ilie a plecat imediat din bălci?

– Eu cred că s-a dus la restaurant, Victor.

– Asta n-are nicio importanță, Ticule. Nu! Dacă a rămas sau nu în bălci, asta contează... Deși nu cred, nu cred... Dar cine știe... dacă aș găsi încă o verigă, Ticușor... Una singură... S-ar înnodea totul. Ia spune! Tu ai putea să furi discobolul?

– Mai întrebi? Mi-am și făcut planul. M-am jurat, Victor. Al meu va fi discobolul!

– De unde o să-l iei? întrebă Victor.

– De unde? De acolo, din vârful piramidei, o să vedeți voi. Cum o să-l iau? Asta-i mai interesant...

– Vezi ce relativ e totul, Ticușor? De unde știi tu că e în vârful piramidei?

– Păi nu stă tot timpul acolo? Nu-l văd cu ochii mei? Tu crezi că n-o să-l scoată din ladă?... Oare cum de nu le-a fost teamă că o să-l fure cineva? Celelalte valori le pun la adăpost. Deși eu cred că discobolul e cel mai valoros dintre toate. Și profesorul avea aceeași părere. Niște tâmpiți, Victor. Nu-și dau seama de valoarea obiectelor proprii.

– Și eu mi-am spus același lucru, Ticușor, aseară. Dar mi se pare că am sărit peste o problemă. Te-am întrebat de unde o să iei discobolul, nu cum o să-l iei... Ticușor, eu nu pot să răspund la prima întrebare, la a doua, da. Dacă aș putea să răspund la prima

întrebare... Ce frumoasă ar fi viața, Ticule!

Tic se uită la Victor cu nedumerire și admirație. Dar îl vedea trist, suferind, cu pumnii încordați.

– Spune-mi ce pot să fac, Victor! Dacă vrei, îți repet totul încă o dată, de zece ori dacă vei... Sau altceva...

O duioșie alintătoare se țesea în sufletul lui Victor:

– M-ai ajutat foarte mult, enorm, Ticușor. Îți voi spune mai târziu. Vreau să-ți destăinui acum un singur amănunt, care va căpăta poate o importanță excepțională. Ți-am spus *cum* se câștigă la roata norocului. Acum vreau să-ți spun *când* se câștigă. Deoarece *cine* câștigă, de asemenea, știm. Deci când se câștigă... În masa de oameni e în permanență un câștigător, un om care stă acolo, cum e cozorocul, de pildă – tu credeai că face calcule – și așteaptă să fie chemat pentru a câștigă. E chemat în momentele cheie: când e îmbulzeală, când e ezitare mare, în pauzele spectacolelor. Omul acesta e chemat printr-o formulă care face parte din repertoriul borțosului, Hultanului. Strigă tare, atât de tare, încât se aude de la mare distanță. Când aude formula, omul vine, trage și câștigă. Am descoperit aseară formula și tu mi-ai confirmat-o. Amintește-ți, sau caută să fii atent de acum înainte când treci pe la roata norocului. De câte ori vei auzi după: „Încercați-vă norocul”, aceste trei vorbe: „Vine, vine norocul!” se va câștiga la roata norocului. „Vine, vine norocul!” e chemarea pe care Hultanul o adresează celui care trebuie să câștige pentru a întinde, o momeală, cum spunea Ilie, nehotărâților din jur. Niciodată nu se va câștiga, sau nu s-a câștigat la roata norocului, fără să se rostească această formulă. Caută și amintește-ți, dragul meu Ticușor. La vremea lui, acest amănunt va căpăta o importanță excepțională! Așa îmi închipui, așa sper eu...

3

Ceilalți cireșari rățăceau prin bălciul dimineții. Vânzătorul de păpuși era la ghereta lui, mai vioi, mai îndrăzneț, mai încrezător decât în timpul nopții. Încea să ademenească prin tot felul de

chemări și promisiuni prichindeii care-și zgâiau ochii la mărfurile hidoase de pe tarabă. Bazarul avea clienți din belșug, poate mai mulți decât în oricare alt moment al zilei. Mai ales gospodine și țărani, în căutare de obiecte care ajutau la completarea altor obiecte mai mari. Roata norocului era în criză la acea oră. Din când în când, câte un puști răzleț sau câte un copil agățat de poalele bunicii, atrași de strigătele lunganului, își încercau șansa. Se alegeau cu un iepuraș sau cu o păpușă cam de mărimea degetului mic. Dimineața nu se câștigau lulele la roata norocului: se respecta specificul clientelei.

Pentru a-și îndeplini misiunea, Ursu se văzu nevoit să tragă de câteva ori, la intervale rare, parcă pentru a căuta obiectele pe care ar fi dorit să le câștige. Iepurașii și păpușelele câștigate le oferi prichindeilor cască-gură care stăteau cu duiumul în preajma roții. Ursu, precum se știe, era renumit pentru agerimea privirilor sale. Observă și el, ca și Victor, neregularitățile insesizabile în dispoziția cuielelor. Toate cuiele care încadrau numere mari, numere care ofereau câștiguri „senzaționale”, erau într-adevăr aplecate spre interiorul roții. Coarda de oțel nici nu le atingea, aceasta era părerea lui Ursu. Memoră cu precizie locul exact unde se aflau cuiele care încadrau cele cinci numere indicate de Victor. Pentru a fi sigur că nu va greși, făcu câteva experiențe. Se plasă în câteva unghiuri diferite, după ce înconjurase roata norocului, mergând cu spatele spre piramidă – ca și cum ar fi fost atras de cine știe ce spectacol care se petrecea undeva în bălci (deci nu știa unde se va găsi în clipa când se va întoarce). Apoi într-o fracțiune de secundă se orienta și ghicea dispoziția precisă a celor cinci numere excepționale. Era imposibil să greșească. Și cu ochii închiși le-ar fi găsit. Ceilalți îi protejau experiențele, ținându-l de vorbă pe lungan. Numai Dan stătuse mai la o parte, de teamă să nu reînvie amintirile lunganului. O simplă căutătură îi aruncase Torenzo și fusese de ajuns ca lunganul să se transforme în trestie, iar adierea molcomă, ce băntuia bălciul, în vijelie. Dan își pierdu orice urmă de teamă sau de jenă și se apropie și el de roată.

Apoi cireșarii se despărțiră din nou în grupe, pentru a colinda bălciul și a culege informațiile cerute de Victor. Ursu și Lucia

rămaseră în preajma roții, Dan și Maria se duseră spre circ, Ionel și Ioana se opreau când în fața bazarului, când lângă ghereta vânzătorului de păpuși.

Ioana cumpără o păpușă uriașă, pentru a deschide gura vânzătorului. Dar nu reuși să afle prea multe de la el. În esență le spuse că noaptea se strânge totul și se încuie în lăzi, că ei – vânzătorii – trebuie să se ducă în oraș, unde au gazde, că nu rămâne nimic deschis după miezul nopții, uneori doar ghereta de tragere la țintă de lângă circ, dar nu mai mult de jumătate de oră, o oră.

– Și nu v-au călcat niciodată hoții? întrebă Ioana, de parcă ar fi fost în fața unui magazin de bijuterii.

– Pe mine? răspunse vânzătorul. Păi ce să ia de la mine? Ghipsul ăsta? Lada și lacătul ăsta ajung. Acolo unde ar fi ce să ia, nu pot dovedi spărgătorii; doar cu dinamita.

Arătase cu mâna spre vecinii îndepărtați, de la roata norocului. Și s-ar fi retras în muțenia lui, dacă Ioana n-ar fi continuat cu întrebările. Pentru a-i deschide gustul de vorbă, plecă de la ultima lui afirmație:

– Sunt chiar așa de blindați cei de la roata norocului?

– Trei lacăte speciale și cheie... Și în pădure ar putea să lase lăzile, că sunt căptușite cu metal.

Ioana se gândi că sosise momentul să pună întrebarea cheie:

– Vă ajută și pe dumneavoastră, când aveți obiecte mai de preț? Poate că se întâmplă uneori...

– Cine? Ei? Tălharii ăia? Eu măcar îmi câștig pâinea cinstit. Cine vrea să cumpere, cumpără; cine nu, treaba lui. Nu iau banii prin viclenie și hoție ca ei... Da' nici nu vreau să mai aud de dânsii. Înainte am stat mai aproape de ei, e vad bun acolo... Dar m-au amenințat că-mi distrug marfa, dacă nu mă mut; cică le făceam concurență... Cred și eu, că eu nu hoțeam lumea ca ei... Decât să tragă la ei, mai bine cumpărau de la mine... mai ales copiii, că pe ei îi atrag păpușile astea... Ce era să fac? Să mă pun cu ei? Mi-ar fi spart lada într-o noapte și mi-ar fi distrus marfa... Iată cum am ajuns în locul ăsta mai ascuns, pe unde nu prea trece lume... Acolo lângă ei era în avantajul meu... Lucrurile lor atrag și mă

vedeau și pe mine copiii cu tărăbușa asta...

Dan trecu lângă Ionel, făcându-i semnul acela discret de adunare. După două minute, toți, cu excepția lui Ursu, care rămânea de pază la roata norocului, se întâlniră lângă călușei. Acolo era mai multă animație, călușeii se roteau întruna, nu atrăgeau atenția nimănui. Dan părea alarmat:

– L-am văzut pe cozoroc! îi anunță el. Stă cu câțiva băieți de seama lui la ghereta de tir. Trag la țintă. Din fericire, el nu m-a zărit. Și nu știu ce să facem... Eu nu pot să intru în vorbă cu el. Mă cunoaște și s-ar putea să iasă cu scandal. Dacă n-ar fi atâția băieți acolo...

Maria se simți jignită. Îl întrerupse imediat pe Dan:

– Și ce dacă sunt atâția băieți? Crezi că mi-e teamă? Stați voi aici liniștiți. Mă duc eu. Gata!

Și se opri la gheretă, nu ca să se uite la figurile și scenele mobile, ci ca să râdă de neîndemânarea unui trăgător. În loc să simtă curaj sau să treacă la golănisme, băieții, așa versați cum erau ei într-ale circului, se cam intimidară. Gestul ei era neobișnuit, neverosimil. Și Maria își continuă ofensiva. Se adresă direct cozorocului (avea șapca pe cap):

– Dumneata neapărat trebuie să fii la înălțime, ca...

Maria arătă cu mâna spre circ. Cozorocul tocmai se pregătea să tragă și din cauza emoției rată și el ținta. Dar Maria era convinsă că va avea în el un aliat în incidentul care se pregătea.

Într-adevăr, revenindu-și din prima uimire, băieții își pregăteau atacurile. Căutau vorbe grosolane și chiar acțiuni directe. Dar mai întâi unul din ei lansă provocarea (pe care Maria o aștepta de la început):

– Arată-ne dumneata, dacă o faci atât pe grozava.

Maria își înclină capul, uitându-se speriată la vecinul ei, cozorocul. Ceilalți nu-i puteau vedea figura. Mai ridică o dată din sprâncene, luă o pușcă și potrivi o țintă. Ochi mult, multă vreme, până simți că vecinul i-a prins intenția. Își căuta și el o țintă.

– Calul și călărețul? spuse Maria zeflemitoare, apoi își îndreptă țeava armei spre micul punct negru.

Ea nici nu apăsă pe trăgaci și ținta anunțată începu să se miște

ca urmare a zgomotului sec pe care-l făcu descărcarea unei arme. „Acum se va decide soarta partidei!” gândi ea. Lăsă arma pe tarabă și le adresă un zâmbet de dispreț băieților în semn de: „Ați văzut?” Forțase jocul, pentru că nu știa sigur dacă vecinul ei voise s-o ajute, sau s-o batjocorească. Prin gestul pe care îl făcuse îi strecura însă o anumită îndoială. El putea să-și închipuie că au tras amândoi în același timp sau că el a greșit ținta și că ea a nimerit-o. Nu putea fi sigur că el a țintit și ea a greșit.

Cozorocul îi zâmbi admirativ. Partida fusese câștigată. Ceilalți încercară un atac verbal, dar privirile cozorocului îi puseră repede la punct. De unde se vedea că băiatul se bucura de un mare respect printre ei. De aici până la a se plimba cu cozorocul prin bălci era un fleac. Băiatul devenise atât de timid, că ea se văzu nevoită să facă propunerea, după ce strâmbă nasul în direcția celorlalți.

Cozorocul nu avea nimic din ceea ce își închipuia Maria că trebuia să fie un artist de circ. Nu era nici înfumurat, nici arțăgos, nici nepoliticos, ba mai mult, părea că posedă o anumită doză de candoare. Ridica mereu din umeri și zâmbea chinuit ca un nătâng. La toate întrebările ei răspundea prin da sau prin nu, parcă n-ar fi știut să vorbească. Când îl atinse de câteva ori cu mâna se înroși până la urechi. Și Maria căpătă subit simpatie pentru el. Probabil că și glasul ei se schimbase, deoarece cozorocul își pierdu zâmbetul acela care-l urătea și parcă îi pieri și stinghereala. După un sfert de oră începu să-și povestească viața prin câteva cuvinte, fără prea multe amănunte. Reda numai esențialul. Fusese pierdut în timpul secetei, într-o gară. Cunoscuții, care-l luaseră cu ei, spre a-l duce undeva în Muntenia la niște rude, coborâseră în stație împreună cu el și-l pierduseră în aglomerația de pe peron. Trenul plecase fără el. Cineva îl văzuse plângând, se strânsese probabil lume, îl întrebaseră cum îl cheamă, dar el nu avea decât trei ani și răspunsese așa cum știa: Andu. În gară era un circ și el gata de plecare. Cineva îl luase. O dresoare de cai. Îl dusese probabil în cușeta ei. Îi rămăsese numele. Numai vocala de la sfârșit i se schimbase. Ando. Și de atunci trăise în permanență la circ. Dresoarea plecase cu cinci ani în urmă în altă parte. De astă dată

nu-l mai luase cu ea. Avea trei copii.

– Ești numai saltimbanc? îl întrebă Maria.

– Mai fac și altele... de toate... Pantomimă... Vând programe... am grijă de animale... Și altele.

– Și altele? prelungi Maria întrebarea.

Dar Ando nu-i răspunse. Își plecă ochii în jos și iar se înroși până la urechi. Și mersul parcă i se împletici.

– Te-am văzut! minți Maria. Și mi-a plăcut foarte mult cum faci salturile mortale.

Ando ridică timid din umeri. Parcă voia să spună: „Asta-i meseria mea.” Dar aproape imediat se produse o nouă erupție în el:

– Nu vreau să rămân saltimbanc! Vreau să mă fac echilibrist! Asta n-am voie s-o spun nimănui. M-ar călca în picioare șeful trupei. Fac pe ascuns antrenamente cu maestrul Torenzo. Știi ce bine stau pe patru scaune? Și cad jos în salt mortal... Pregătim împreună un număr senzațional... Dar asta nu trebuie s-o știe absolut nimeni!

Mai merseră câteva minute împreună, tăcând amândoi. Deodată Ando tresări și se scuză:

– Trebuie să plec... Dacă vrei să vii și mâine la aceeași oră... tot acolo... Am văzut că n-ai apăsât pe trăgaci... Eu pot să țintesc și cu ochii închiși... Numai atunci am greșit, cred că prima dată în viața mea... Am văzut că n-ai tras și... Dar să nu-ți fie frică de ei... Dacă te-au văzut cu mine... La revedere...

Ando zbură de lângă ea. Nu se ducea spre circ. Ci în altă parte, spre o panoramă, în fața căreia îl aștepta atletul.

Când ajunsese la roata norocului, Maria îl zări pe schelet. Stătea cu mâinile la spate, nemișcat, tăcut. I se putea vedea însă, pentru prima dată, direcția privirilor. Se uita neconținut spre Ionel și Ioana care se prefăceau interesați în ceea ce se întâmpla la roata norocului încercuită de un grup de prichindei. Amândoi însă tremurau. Și după ce scheletul părăsi regiunea, cei doi vinovați rămaseră câtva timp nemișcați. Până când Lucia, cu tonul ei care nu accepta opoziție, anunță că a sosit timpul plecării.

Imediat după-masă – bunica fusese nemulțumită de întârzierea neanunțată a celor de la bălci – cireșarii se retraseră în grabă la sediul cartierului general, în chioșc. Victor le ascultă cu multă atenție rapoartele, rugându-i încă înainte de a începe să nu omită niciun detaliu. Raportorii erau nemulțumiți de sărăcia și neînsemnătatea informațiilor culese. Dar Victor îi încuraja mereu să vorbească, să spună totul, chiar și amănunte din îmbrăcăminte a celor întâlniți sau a celor cu care intraseră în vorbă. Cea mai mare emoție produse, așa cum era firesc, povestirea Mariei, deși ea nu insistase la început asupra modului cum intrase în vorbă cu Ando. (După multe insistențe, din partea lui Tic mai ales, ea cedă.) Ciufuliciul, ca și Ursu, ca toți ceilalți de altfel, erau profund impresionați de povestea saltimbancului. Începeau să-i urască pe cei de la circ.

– A spus chiar așa: că l-ar călca în picioare? întrebă emoționată Ioana.

– Noroc de maestrul Torenzo! strigă Tic. O să facă din el cel mai mare echilibrist din lume. Cuplul Ando–Torenzo! Auziți ce frumos sună?

– A încăput pe mâna unui maestru, spuse Victor. Cuplul Ando–Torenzo! Într-adevăr sună frumos, Ticușor...

Victor era vesel. Se ghicea aceasta din toată atitudinea lui. De câteva ori, însă, figura îi fu bătuită totuși de o undă de neliniște. Atunci ridica sprâncenele și murmură ca pentru el:

– Tâlharii de la roata norocului!

Repetă cuvintele pe care le rostise vânzătorul de păpuși. Alunga însă de fiecare dată, cu o mișcare a mâinii, gândurile negre.

– Cam săraci, spuse Lucia. Dacă ar fi fost lume mai multă... poate că am fi aflat lucruri mai interesante. Ne simțeam cam stingheri, Victor. Mereu înfipti în mijlocului bălciului, putea să ne ia toată lumea la ochi...

– La asta nu m-am gândit, recunosc Victor. Mi-e teamă să nu vă fi luat la ochi... tâlharii de la roata norocului... Hultanul nu a

apărut nicio clipă pe acolo?... Și nimeni, nici o dată măcar, n-a câștigat un obiect mai mare?

Negație totală, sigură, fără echivoc.

– Mă întreb de ce nu s-a câștigat? continuă Victor. Tu, Ursule, ai stat tot timpul lângă roată?

– Cam... răspunse cel întrebat. M-am mai mișcat eu, dar tot în apropierea ei... Cred că am greșit...

– Și scheletul? întrebă Tic. N-a tras niciodată? Asta nu se poate! După ce a câștigat... Tu ce crezi, Victor?

– Ce cred eu, Ticușor? Eu cred că astăzi nu se va mai câștiga la roata norocului... Așa s-a planificat... Dar nu uita că Lucia spunea, dimineată, ceva despre niște intenții umanitare. Și tare mi-e teamă, Ticule, că se vor câștiga niște obiecte...

Lucia îl întrerupse iritată:

– Noi v-am spus ceea ce aveam de spus... Am fost cam săraci. Dar după bucuria ta, Victor, îmi închipui că voi ați pus mâna pe niște date esențiale... Lasă, că simțim noi...

– Mai întâi că n-ați fost deloc săraci, răspunse Victor. Dimpotrivă. *Ați adus câteva date esențiale.* Și am fost convins că le veți aduce. Noi? Ce-am făcut noi? Spune-le tu, Ticule, că tu ai fost cel chinuit. Noi am discutat mereu, mereu. Ore întregi... Hai, Ticușor, nu-i mai ține pe jeratic.

Ticușor relatează mai întâi convorbirea pe care o avusese cu moș Costache, apoi concluzia discuției cu Victor. Și trebuie să răspundă la o sumedenie de întrebări. Cum? De ce? Când? Ce fel? Suporta un al doilea calvar după cel de dimineată, din parc. Rezistă însă eroic până la urmă. În sfârșit, toți tinerii cunoșteau în aceeași măsură datele problemei. Nimic din ce știa unul nu-i era străin celuilalt.

– Asta e! spuse Victor în concluzie. Din aceste date va trebui să dezlegăm misterul tanagralelor.

– Lipsește totuși o logică, îndrăzni Lucia să-l contrazică.

– Știu, Lucia, răspunse el. Lipsește ceva. O verigă esențială. Dar câteva fapte, și unele dintre ele culese azi, ne vor ajuta s-o găsim. Eu am impresia, am aproape certitudinea, că unul dintre noi are această verigă în mână, dar nu e conștient de ea. Poate că nici nu-

și amintește de ea, poate că i se pare atât de mărunț și de nesemnificativ detaliul, încât îl ignoră, sau poate că nu-l pune în relație cu problema noastră. Bineînțeles fără să-și dea seama. Ei, dar logica va putea suplini, nădăjduiesc, lipsa verigii... S-ar mai putea și altceva. Poate că n-am posibilitatea materială, fizică, de a descoperi acel amănunt esențial... Dar eu înclin spre prima părere...

– Te-ai apropiat atât de mult de dezlegarea misterului? întrebă Dan. Și tot ce ai scos din mister ai adăugat persoanei tale. De aceea ai devenit atât de misterios. Acum te cred, Victor. Pe baza raționamentului pe care l-am expus. Ca la o balanță. Ce scoți dintr-un taler este egal...

– Iar cu teoriile? spuse Maria. Am ajuns într-un loc... Eu mă simt în beznă... Parcă aș fi la bălci, în miezul nopții...

Victor o liniști:

– Nu vom sta până la miezul nopții. Dar trebuie să ne pregătim pentru bălci. Lucia susținea că trebuie pedepsiți tâlharii de la roata norocului... Dacă știm totul, nu sunteți de părere că intenția noastră umanitară poate fi transformată foarte ușor într-o acțiune cu același caracter?

– Ba da! Ba da! se înfierbântă Tic. Am jurat ceva la începutul întâmplărilor noastre și eu îmi țin jurămintele. Cu banii pe care i-am pierdut acolo puteam să organizez o roată a norocului. Măcar la un obiect, la un singur obiect, am și eu dreptul.

– Ai, Ticușor! Ai din plin dreptul! îl încurajă Dan. Și dacă vrei, îți pot veni în ajutor.

– Dar pentru a reuși acțiunea noastră umanitară, spuse Victor, trebuie să-i invităm pe buniici la circ, și pe prietenii bunicilor tăi, Ioana, și pe alți prieteni ai bunicilor tăi... Trebuie să fie alături de noi și împreună cu noi oameni în vârstă, care impun respect... Amintiți-vă scena dintre prichindelul care a câștigat vaza și lunganul care l-a bătut apoi pe Tic...

– Când m-a bătut? se oțărî ciufuliciul. Mi-a tras o palmă și m-am împiedicat eu. Nu asta-i durerea. M-a scuipat, nemernicul, m-a scuipat de la cinci metri drept pe vârful pantofului și din păcate chiar acolo a vrut să ochească...

Intervenția lui Tic, cu tot patetismul ei, nu fu luată în serios. Toți se gândeau la ceea ce spusese Victor. Era nevoie să se preîntâmpine orice conflict și asta nu se putea face decât așa cum propusese el.

– Și chiar crezi că o să-i putem pedepsi pe tâlhari? întrebă Dan. Cine știe ce șmecherii mai descoperă, sau cine știe ce obstacole pot ridica în calea acțiunii noastre profund umanitare?

Era și un ton de zeflema în spusele lui. Dar Victor parcă nici nu sesiză:

– E obligatoriu, Dan.

– E obligația noastră morală! îl susținu Lucia. Și decât să ne pierdem timpul, mai bine să lansăm invitații. Eu îi invit pe bunici! Tu, Ioana, caută pe alții. Ia-ți ajutoare!

Victor rămase singur cu Ursu:

– Tu ai rolul cel mai greu, Ursule. Trebuie, la un anumit semnal, dar numai atunci, în câteva secunde, să îndrepti cuiele și chiar să le scoți în față, pentru a le transforma în obstacole. Și cred că și după aceea o să ai o misiune foarte dificilă.

5

Și Lucia, și Ioana, și Maria procedaseră cu atâta iscusință, încât cireșarii porniră spre bălci, după cină, însoțiți de patru perechi de bunici, care tot timpul drumului lăudară „stima și grija tinerilor de azi. Ehe! Iată-i că nu-i uită pe cei bătrâni, care le-au îndulcit copilăria. Ieri îi duceam noi de mână pe la panorame și menajerii, azi ne duc ei. Și să le fie spre cinste și cu noroc!”

– Oare n-am plecat prea târziu? îl întrebă Ursu în șoaptă pe Victor. La ora asta, oamenii au intrat la spectacole. Ba chiar cred c-o să ajungem după pauză, Victor.

– Nimic nu e întâmplător, Ursule. Nu știu cine a spus vorba asta pentru prima dată, dar cred că orice om a descoperit-o, măcar la vârsta de șapte ani.

– Aaaaa! Va să zică ești vesel... înțelese Ursu.

– Cam așa, Ursule, și sunt un ingrat. Mă gândesc la tine. Și ar

trebui să fiu trist, foarte trist.

– Cuiele alea? Cu riscul de a-mi rupe degetele, de a-mi zdrobi brațele și tot le scot eu afară.

– Numai asta nu, Ursule! Să-ți ferești degetele și brațele ca ochii din cap. Nicio julitură, auzi?

– Cuiele sunt înfipite cam adânc, răspunse Ursu. Le-am controlat dimineață. Și lemnul e foarte rezistent. N-o să fie chiar așa de ușor. Mai ales că trebuie făcut totul iute. N-ai spus așa?

– Ba da! Ba da! În mai puțin de jumătate de minut. Dar nu mi-e teamă mie de asta... Stai puțin mai în urmă... Vreau să discutăm ceva între noi... Nu știi de ce, am impresia că Ticușor are gânduri de circ... L-a impresionat atât povestea lui Ando... Până s-a înnoptat, a făcut întruna exerciții. De jonglerie, de echilibru...

– Nu Ando, răspunse Ursu morocănos, Torenzo l-a prins. Tot timpul, aseară, am stat la circ ca pe ghimpi...

– Ești gelos, Ursule...

– Sunt furios! De ce să mi-l ia pe degeaba? Ăla nu știe decât să cadă, cu bubuituri de tobe. Atât de rău m-am înfuriat aseară, că eram cât p-aci să răspund la provocare. Numai ca să-i arăt lui Ticușor...

– Extraordinar! spuse Victor uluit. Crezi tu că i-ai putea face față?

– Nu știu... Dar cu furia pe care o aveam în mine... E antrenat și e foarte puternic și are mai multă experiență...

– Cred că ar vui orașul numai dacă i-ai răspunde la provocare... Dar mi-e teamă, Ursule... Și tare-aș vrea să-l lecuim pe Ticușor... Hai mai repede! Ne apropiem...

Se terminase demult pauza spectacolelor, când cireșarii și invitații lor ajunseră la bălci. În dosul cartoanelor, scândurilor și pânzelor de cort se auzea larmă, vuiete, muzică, aplauze. Spectacolele continuau.

Grupul de tineri și bătrâni colinda parcă la întâmplare prin bălci, dar avea o direcție precisă, e drept, cam lentă: roata norocului. În fața gheretei cu păpuși de ghips, Tic se ciocni fără să vrea de un bărbat gras și înalt, care se uita fără scop la statuete.

– Pardon! Ce, nu vezi, domnule, pe unde treci? spuse înfuriat

cel lovit. Eu mă scol mâine dimineață la...

Dar nu-și mai termină fraza. Se uita cu ochii mari și puțințel cam încurcat la ciufulici. Își dăduseră doar amândoi întâlnire la circ, singuri, ca să poată comenta în voie programul.

– Știți... se scuza Tic, sunt cu bunicii... Nu s-a putut...

– Și eu, arată el spre nevastă, sunt tot cu... Nu s-a...

Deodată lui Tic îi veni o idee:

– Nu mergeți cu noi la roata norocului? Săru-mâna...

– Cum să nu! răspunse grăsanul. Mai luăm și noi oleacă de aer. Nu-i așa, Sofițo?... Da, domnule! Toată noaptea m-am gândit. Extraordinar! Câte mese, câte sticle, câte scaune! Și tobele, domnule! Tobe! Exact când s-a prăbușit. Extraordinar.

– Eu l-am și visat, mărturisi Tic. Parcă săream amândoi de sus de tot, din cer, ținându-ne de mână... Și coboram lin, fără parașută și lumea se uita înspăimântată...

– Da, domnule! Fără parașută! Așa ar trebui să se facă!

Victor îl lovi cu cotul pe Ursu. Auziseră amândoi conversația filo-echilibriștilor. Ursu răspunse semnului lui Victor, încordându-și brațul ca o coardă de oțel. Și Victor se cutremură.

Erau mulți gură-cască la roata norocului dar parcă nimeni nu îndrăznea să-și pună mintea cu șipca de oțel. Hultanul striga, striga fără încetare, chema, ridica și flutura deasupra capetelor celor adunați tigăi, oale, căldări, statuete. Din când în când își făcea vânt cu pălăria de paie și apoi iar striga. Fața i se congestionase de atâta efort, ochii i se făcuseră cât niște cepe. Grupul noilor sosiți înconjură roata. Hultanul, simțind pradă în apropiere, își înțeți chemările:

– Încercați-vă norocul! Care mai trage! Care mai ia! Oale, vase, crătiți, tigăi! Discobolul lui Fradaburidi! Care mai trage!

Victor lansă semnalul de adunare al cireșarilor. Toți erau în jurul lui și-i ascultau șoaptele. Apoi se răspândiră în jurul roții. Hultanul striga mereu. Făcea semne cu mâna oamenilor. Cireșarii și însoțitorii lor strângeau pe nesimțite cercul în jurul roții. Făcuseră un zid între ei și ceilalți privitori. Victor se uită la ceas. Numără în gând până la zece. Voia să-și adune calmul. Cu o mână îi făcu semn lui Ursu, iar cu cealaltă își aranjă părul.

Atacul porni simultan. Tinerii îl înconjurară pe Hultan, cumpărându-i trageri. Nu mai prididea cu împărțirea biletelor. Fiecare cumpăra câte cinci, câte șase trageri odată și se băteau pe rând. Așa ceva nu i se mai întâmplase nici în zilele cele mai norocoase, în toiul bălciului. Împărțea întruna bilete, aranja ordinea tragerilor, iar Ursu înconjura roata, trăgând cu o putere cumplită, disperată, cuiele care încadrau cele cinci numere mari. În sfârșit, ajunse în dreptul lui Victor, cu mâinile amorțite de durere. Răsuflă de două ori. Era semnalul convenit. Îl felicită pe Ursu, strângându-i brațul, apoi îi strigă la ureche:

– Și acum poți să te răzbuni, Ursule. Măcar să-i rezști. Arată-i de ce sunt capabili cireșarii. Să-i rezști până la ultima putere!

Vlăjganului nu-i venea să creadă:

– Chiar? întrebă el.

– N-a fost asta dorința ta?

Ursu se desprinsese ca un fulger din grupul cireșarilor. Era convins că în urma lui aleargă Tic.

6

Ciufuliciul nici nu-i trecea prin cap un asemenea gând. Începu primul tragerile. Ghinionul îl urmărea însă și în aceste condiții noi de „răzbunare umanitară”. Primi trei lulele și doi iepurași pentru cele cinci trageri.

– Mai dați-mi cinci trageri! ceru Tic.

Hultanul primi banii și-i înapoie biletele, dar nu izbuti să-i pună și șipca în mână.

– La rând! La rând! se auziră voci nerăbdătoare, și toate îi erau cunoscute.

– Ce la rând domnule?! îi luă cineva apărarea. Ce, el n-are voie să tragă când vrea? N-aveți și dumneavoastră bilete?

– La rând! țipă Dan și împinse șipca.

La a treia tragere, Hultanul se îngălbeni. Coarda se opri în dreptul cifrei care avea drept obiect câștigător negrul îmbrăcat în costum colonial.

– Ura! strigă Dan ca un apucat. Ura!

– A luat-o! țipă cu jumătate de gură Hultanul. A luat-o!

Pentru celelalte două trageri, Dan primi doi iepurași. Ionel trase de șase ori, fără să câștige altceva decât iepurași și lulele. Ioana, în schimb, îi arată Hultanului chiar de la prima tragere o cifră care-l înverzi de astă dată. Pierduse vaza chinezească.

– Stați! spuse el cu un răcnet. Vă dau o oală în loc. O oală de sarmale. Pofțiți oala!

– Vaza! țipă Ioana. Să-mi dai vaza! Am câștigat-o!

Imediat se ridicară câteva bastoane și umbrele. Grupul bătrânilor devenise temut, amenințător. O voce și mai groasă decât a Hultanului domină vacarmul:

– Să-i dai, domnule, vaza imediat! Știi cine sunt eu? Te iau de guler și te duc imediat! Auzi?

Intervenția aceea autoritară îl dădu gata pe Hultan. Ridică vaza în mână și, de ciudă, începu să urle ca un smintit:

– A luat-o! Uite cum a luat-o!

Dar nu mai era nevoie să urle. Acțiunea umanitară a cireșarilor strânsese toți oamenii care erau la ora aceea la bălci, la roata norocului. Și în față de tot era un zid imens, format numai din oameni respectabili, cu părul alb, cu bastoane argintate la capăt, și cu un conducător „Știți cine sunt eu, domnule?”

Îi venea rândul lui Victor să tragă. El nu era însă fericit și vesel ca prietenii lui. Se gândea la altceva. Mâna lui tremura când împinse șipca.

7

Ursu răspunsese provocării. Coborî din stal, printre spectatori, în arenă. Directorul circului îi strânse mâna. Torenzo îl întâmpină zâmbitor, ca pe o veche cunoștință. Apoi Ursu dispăru după perdele, în culisele circului. În cele două minute de așteptare, atletul înconjură de câteva ori arena, făcând exerciții de respirație. Pectoralii i se umflau ca mingile.

– Aoleu! se auzi o voce de femeie dintr-o lojă. Ce i-a venit

tânărului ăla să se bată? O să-l omoare. Eu plec. Nu suport.

Apăru în sfârșit și Ursu, îmbrăcat la fel ca Torenzo, în ținută de luptător. Un murmur de admirație întâmpină sosirea lui. Păcat că era mai scund și mai slăbuț decât adversarul său. Musculatura lui superbă părea mai suplă, mai fină, mai reliefată.

– Ar trebui să-l oprească, se auzi altă voce. O diferență de greutate. Asta nu-i drept. Cel puțin cincisprezece kilograme...

Cei doi adversari și întinseră mâinile și chiar în aceeași clipă porniră atacul. Își căutau umerii, gâtul, picioarele. Dar fiecare se ferea. După câteva tatonări, pentru a încerca forța și rezistența adversarului, Torenzo îi întinse o cursă lui Ursu. Se lăsă apucat de gât și de brațul stâng, se prefăcu că-și pierde echilibrul, dar se întoarse imediat ca o sfârlează și căzu în spatele lui Ursu. Sala izbucni în aplauze. Nu era un aranjament, ci o luptă adevărată. Ursu prevăzuse însă manevra. Simulă și el o cădere, dar în plină alunecare prinse brațul drept al adversarului, petrecându-și-l după umăr cu iuțeala fulgerului. Torenzo fu azvârlit în aer, dar efortul îl amețise pe Ursu. Căzu la podea, înaintea atletului, și se pomeniră amândoi jos, încolăciți, căutând prize, puncte vulnerabile, rotindu-se, apoi alunecând din încheștare exact în momentul hotărâtor.

Într-o astfel de alunecare, Torenzo îl prinse pe Ursu de picior cu amândouă brațele. Partida părea jucată. Și nu-l trase spre el, cum sperase și cum se pregătise cireșarul, ci îi suci piciorul, nemilos, crud, ca un clește de fier, neînsuflețit. Durerea neașteptată, violentă, îl transformă pe Ursu în arc. Nu alunecă, nu se desprinsese din teribilul clește, ci sări ca împins de o forță. Și fără să-și refacă respirația, se azvârli asupra atletului. Surpriza îl dezechilibră pe Torenzo. Ursu îi căzu în spate, prinzându-l pe sub brațe, parcă voină să-l ducă spre dublul Nelson. Aceasta crezu atletul. Și își căută toate rezistențele împotriva primejdioasei figuri. Se înțepeni, își încordă toți mușchii, se lăsă încet în genunchi, așteptând acțiunea adversarului, pregătindu-și replica hotărâtoare. Dar Ursu nu urmărea Nelsonul. Îl speria numai pe atlet, prin încordarea mușchilor. Încordarea se petrecea la intervale precise. Și foarte târziu, atletul înțelese că adversarul său urmărise o simplă

manevră, o manevră copilărească prin acea mișcare amenințătoare, atât de temută în lumea luptătorilor. Într-adevăr, Ursu își potrivise în așa fel mișcărilor, încât ele să-i dea rivalului impresia că încearcă să-l doboare, dar de fapt să-l ajute la refacerea respirației și la adunarea forțelor. Se odihnise și atletul în această perioadă tulbure, plină de amenințări pentru el. Dar odihna lui fusese neregulată, întâmplătoare, parcă impusă anume așa de adversarul pe care-l ținea în spate. Cu un efort teribil se eliberă din strânsoare, dar efortul lui fusese în van. Ursu îi dăduse drumul exact în clipa în care simți încordarea celui alt. Știa că explozia lui nu se va întrerupe, ci va continua inutil.

Se aflau din nou la mijlocul podelei, unul din fața altuia. Parcă abia începeau lupta. Cu deosebirea că amândoi începeau să-și cunoască forțele. Cu spatele aplecat, cu umerii și mâinile întinse înaintea se căutau, dar mai ales își căutau în gând metodele, armele cu care să învingă. Primul atac îl porni Torenzo.

8

La roata norocului, bastoanele și umbrelele se înmulțiseră. Câțiva „oameni” liberi de la panorame și de la tarabele întârziate încercară să intervină în sprijinul Hultanului.

– Se închide! Se închide! strigau ei.

Porniră imediat bunicile la asalt:

– Să vă fie rușine! Parcă-ați fi niște vagabonzi!... Stați! Stați puțin! Domnule! Domnule! Veniți aici! Aveți niște clienți!

– Ia stați, nenișorilor! strigă grăsanul. Stați numai o secundă! N-auziți? (Era urlet, nu voce.) Fugiți, hai?

„Ajutoarele” nu se gândiseră până atunci la fugă. Dar când îi auziră întrebarea (parcă îi era teamă grăsanului că n-o să-i prindă), o tuliră ca niște potârniche.

Victor câștigase capul lui Apollo. Chiar la ultima tragere. A șaptea. Îl ridică în sus, ca pe un trofeu. Dar, temându-se că i-l-ar putea lua cineva, îl duse imediat în sacoșa bunicilor, anume pregătită pentru acțiunea „umanitară” a cireșarilor.

Era Maria la rând. De undeva din cercul privitorilor, cu pumnii strânși, palid, cu buzele mușcate până la sânge, o privea Ando. Tremura ca varga. Maria trase de două ori. Prima dată primi o păpușă cât degetul. A doua oară coarda se opri la numărul la care fusese vaza chinezească.

Lumea începu să vocifereze:

– Să-i dea altceva în loc! Altceva! A câștigat!

Hultanul se strâmba la toți. Nu știa ce să facă. Scoase o păpușă de ghips de sub tarabă și i-o întinse. Apoi se rugă de ea:

– Nu mai trageți, vă rog! Mă nenorociți...

Victor îl auzi și-i făcu semn Mariei să tragă. La a patra tragere, Maria câștigă cuplul de îndrăgostiți înălțat pe un soclu de marmură și abia atunci descoperi că marmura era o imitație. Victor luă trofeul și-l duse vesel spre sacoșa bunicilor.

Hultanul profită de răgaz și smulse cu o repeziciune uluitoare, de necrezut pentru proporțiile sale, eticheta de pe soclul discobolului și o lipi în aceeași secundă pe un lighean de rufe. Mișcarea fusese atât de fulgerătoare, că nimeni nu sesiză. Nimeni... cu excepția ciufuliciului care nu-și dezlipise nicio clipă ochii de la acel obiect. Mai trebuia, oare, Tic să-și amintească jurămintele, suferințele pe care i le pricinuiseră discobolul? Fără ispita pe care i-o produsese acea statuie ar mai fi trăit, oare, cireșarii extraordinara lor aventură? Cum ar fi putut să renunțe la ea? Mai bine... Mai bine...

Discobolul stătea triumfător și, de câteva clipe, invulnerabil, în vârful piramidei. Brațele lui, în efort, se depărtau de umeri ca o cruce, apoi urmau trunchiul și picioarele suple, subțiri, apoi venea soclul ca o palmă de mare și subțire ca un deget. Cât de mult studiase ciufuliciul detaliile statuii! Cât de mult îi plăceau brațele întinse ca niște aripi, apoi linia subțire a trupului și soclul acela parcă anume potrivit pentru planul său.

9

Ursu știa că va fi învins. Încercase zadarnic să-și obosească

adversarul. Folosise în acest scop o sumedenie de tertipuri și de manevre, care altuia i-ar fi scos sufletul. Dar atletul avea rezistența dură a oamenilor de profesie. Era imposibil să-l doboare. Peste un anumit timp, care nu va fi prea lung, vloga se va scurge din trupul său și atunci atletul – care se pregătise pentru o asemenea posibilitate, care acceptase și impusese această tactică – îl va răsuci de câteva ori, îl va lua pe umeri și-l va azvârli la pământ, apoi îl va întinde ca pe o zdreanță pe podea, îl va imobiliza acolo, atâta timp cât va voi el. Trebuia să riște un atac surpriză, să strecoare, cât mai era vreme, în mintea atletului, nesiguranța, neprevăzutul. Va face exact ceea ce îi spusese Victor: să reziste cât mai mult. Și porni un atac fulgerător. Se repezi spre gâtul adversarului cu iuțeala și suplețea unei pantere. Atletul se feri printr-o eschivă ușoară, întocmai cum prevăzuse și dorise Ursu. În plin salt, cireșarul schimbă direcția atacului și, de astă dată, Torenzo nu mai avu timp să se ferească. Îi prinse piciorul drept. Îi apucase cu amândouă mâinile glezna. Și începu să-l împingă și să-l tragă neregulat, dezordonat, încet sau tare, pentru a nu-i da celuilalt posibilitatea să se apere, pentru a-l face să-și piardă echilibrul. Torenzo nu rezistă multă vreme ritmului dezordonat. Se prăbuși, dar, în cădere, lovi fulgerător cu piciorul liber abdomenul lui Ursu. Durerea înțepă cu mii de ace ochii cireșarului. Respirația i se opri, simți cum i se clatină capul și în cădere i se aprinse fulgerul unui gând. Toată ființa lui era parcă un singur gând. Nu mai știa dacă are puteri, simțuri, senzații. Un singur gând: să mai reziste. Parcă treceau ore. Se zvârcolea cu ideea că se întâmplă totuși ceva care scăpa oricăror reguli umane. Când își reveni din amețeală, simți că are ceva în mâini, ceva dur și viu, pentru că degetele lui sesizau zvârcoliri. Prin urmare nu scăpase piciorul, nu-i dăduse drumul. Înțelese că strânsoarea aceea de clește, care nu se supunea nici unei reguli, care scăpa oricărei înțelegeri și oricărui experiment, acea strânsoare, transformarea brațelor în clește neînsuflețit, dirijat și susținut de alte forțe, îl salvase.

Publicul nu înțelegea ce se petrece în arenă. Văzuse un om căzut în genunchi, cu trupul îndoit, cu capul balansându-i-se ca un pendul neregulat, ținând cu mâinile glezna altuia, care se

zbătea să scape, se sucea, se învârtea, izbea, împingea, trăgea, dar nu reușea în niciun chip; piciorul îi părea prins într-o capcană de oțel.

Descleștarea îi trânti pe amândoi. Torenzo se ridică primul. Chipul lui exprima o decizie neclintită. Ursu îl aștepta în genunchi. Se trezise. Își amintea lovitura pe care o primise în abdomen. Nu putea, sau nu voia să creadă, că fusese o lovitură întâmplătoare, o scăpare, nu reflex necontrolat al adversarului. Fusese prea dură, prea sigură, îl țintise exact în plexul solar. Va răspunde cu aceeași monedă. Se repezi ca un fulger în brațele adversarului. Și, în încheștarea aceea, nimeni nu văzu genunchiul lui Ursu izbind în același loc în care fusese izbit el, nimeni nu văzu cotul lui înălțându-se ca un arc spre falca lui Torenzo. Cireșarul ridică pe umeri un corp inert. Iar când îl azvârli pe podea și-l întinse ca o cruce, corpul nu opuse nicio rezistență.

Publicul delira. Se azvârleau pălării, pulovere, se înroșeau mâinile de aplauze. Ursu nu văzu și nu auzi nimic. Se retrase cu spatele, amețit, năucit, abia trăgându-și sufletul, spre culise.

10

Maria trase ultima dată. Coarda de oțel se opri în dreptul numărului dorit.

– Atletul! țipă Maria. Am câștigat statuia lui Fradaburidi! Ticușor! Ți-am câștigat discobolul!

Tic n-o auzea, iar Hultanul îi întindea un lighean de rufe.

– Nu se poate! răcni Maria. Să-mi dai discobolul!

– Să-i dai... ăla, domnule, auzi! Să i-l dai imediat!

Hultanul, fără să vorbească, arătă cu mâna spre o etichetă.

– Săracul Tic! îl compătimi Victor. Apoi adresându-se Hultanului: N-avem nevoie de lighean. Poți să-l ții pentru dumneata.

Hultanul nu așteptă să i se repete propunerea. Imediat puse ligheanul la loc, într-o ladă plină cu obiecte asemănătoare.

Săracul Tic! Dar el nu auzea compătimirile și lamentările

prietenilor săi. El se dădea în lanțuri. Și acolo, de la înălțime, privea insula de oameni, care avea în centru roata norocului. Așa îl descoperi în marea de oameni pe Ilie, așa o descoperi pe profesoara de pian cu pălăria ei cu joben, pe maestrul de la fabrica de cristale, așa îl descoperi și pe schelet, fix, nemișcat, ca un stâlp. Dar ce-l mai interesa pe ciufuliri cine era la roata norocului!? El savura înălțimea și viteza. Roata norocului ajunsese sub el. Vedea piramida de obiecte și în vârful ei silueta mică a aruncătorului de disc. Ce inspirație fericită avusese artistul! Îl sculptase în plină mișcare, cu brațele întinse. Acolo, între brațe și soclu, trebuia să ajungă capătul lassoului. Chiar de la prima aruncare. Și când va trage... Tic își pregăti momentul, fără să se grăbească. În curând, scaunul lui va trece iarăși pe deasupra roții norocului... Azvârli lassoul încă înainte de a ajunge deasupra cercului de oameni.

Nici n-avu timp să vadă dacă discobolul fusese prins. Mișcarea rotativă îl ducea, dar parcă simțea o greutate în mâini. Și când ajunse din nou deasupra roții, totul era la fel, nu se schimbase nimic. Parcă revedea o fotografie. Numai discobolul nu se mai afla în vârful piramidei. Atârna la capătul lassoului.

Când Victor îl văzu pe Ursu, se înspăimântă:

– Ce s-a întâmplat, Ursule? N-ai rezistat?

– Nu, Victor. L-am doborât. Și nu cred că-și va reveni prea repede... Dar... l-am lovit nepermis... Am crezut că și el a procedat la fel...

Capitolul XII

1

Cireșarii erau toți în chioșc. Becul mare, înșurubat cu câteva minute înainte, împrăstia o lumină orbitoare. Tinerii își trăiau acolo veselia. Pe masă, în fața lor, sacoșa de piață a buniciei ascundea, vremelnic, roadele acțiunii lor umanitare.

– Mamă dragă, spuse Dan cuprins de frenezie, i-am pedepsit mai ceva ca într-o carte. Cred că nici fantezia celui mai înaripat autor n-ar fi descoperit o metodă mai grozavă. Cândva voi folosi această întâmplare. Bravo! Bravo tuturor și, dacă-mi permiteți, considerați-mă și pe mine erou. Extraordinar!

– Brrrr! se rățoi Tic mai mult în glumă. Potrivești în așa fel cuvintele ca să ne amețești urechile. Noroc că se mai și scriu. Te ajut eu, dacă-mi permiteți... Erou. Punct. Extraordinar.

Probabil molipsindu-se de la Dan, se avântă și Ioana în discuție, cu un curaj de zile mari:

– Am o propunere! Adică mai întâi o întrebare... Ce să facem cu obiectele câștigate?... Oare n-ar fi bine să le transformăm în amintiri?... Fiecare să-și declare preferința!

– Eu n-am nicio preferință, se repezi Dan. Nu mă interesează niciunul dintre obiectele câștigate la roata norocului.

– Nu mai cred eu asta...

– Zău, Ticușor, zău că n-am. Eu îmi voi păstra păpușa. Așa hidoasă cum este, va fi pentru mine cea mai frumoasă amintire. Sau cum spune nu știu care franțuz celebru: Păpușa aceasta e cea mai frumoasă zi din viața mea... Cu propunerea Ioanei sunt însă de acord. Și pentru că ea a făcut-o, să auzim mai întâi preferința ei... Hai, hai! Nu te mai codi atâta!

Ioana își făcu din nou curaj:

– Eu... Dacă nu vrea altcineva vaza chinezească...

Dan care își asumase dintr-o dată sarcina de conducător al

discuției decretă, fără să asculte părerea celorlalți:

– S-a făcut! Și vă rog să nu mă acuzați pe mine de familiarism, ci mai degrabă pe Ioana de exces de modestie. Dacă ne gândim că e gazdă, și că e o verișoară inteligentă, frumoasă... Și aș mai da o decizie: Cuplul de îndrăgostiți va aparține lui Ionel! Am spus și repet: decizie!

Ionel se îmbujoră la față, dar niciun cuvânt de refuz nu ieși din gura lui. Se împărțiră repede și celelalte obiecte. Maria se alese cu capul lui Apollo, Lucia cu negrul îmbrăcat în costum colonial.

Dan își freca mâinile de bucurie:

– Așa! Așa din mai multe puncte de vedere. Mai întâi, pentru că am împărțit – animat de niște simboluri ascunse – obiectele câștigate la roata norocului. Căutați fiecare simbolul, eu nu-l dezvălui... Apoi, pentru că sunt într-o vervă grozavă... În al treilea rând, pentru că recunoașteți acest lucru... Apoi...

Și deodată Dan tăcu. Privirile sale făcuseră înconjurul mesei și...

Într-adevăr, mai rămăseseră trei cireșari care nu se alegeau cu nicio amintire materială, drept mărturie a nemaipomenitelor lor întâmplări. Abia atunci, urmărind privirile lui Dan, înțeleseseră ceilalți acest lucru.

– Oh, Ticușor! Tocmai tu... se întristă Maria.

– La mine să nu vă gândiți, răspunse prompt ciufuliciul. Am și eu o surpriză, dar v-o arăt mai târziu.

– Și tu, Victor? întrebă Ionel. Te-am despuiat de câștig fără să ne dăm seama.

– Eu mă mulțumesc cu o sacoșă... adică m-aș mulțumi cu ea... Numai dacă o voi căpăta, bineînțeles.

– Cum să n-o capeți? răspunse Ioana. Știi tu ce mult țin bunicii mei la tine?

Victor zâmbi și se uită demonstrativ spre Ursu. Îl imitară și ceilalți. Ursu simți privirile tuturor ațintite asupra lui. O clipă de stinghereală, numai o clipă. Își reveni imediat. Îl apucă de umeri pe ciufuliciul care stătea lângă el și rosti emoționat:

– Eu am... Mi-a rămas și mie ceva... Mult mai frumos.

Ticușor simți îmbrățișarea și se lipi de pieptul lui. Dar nu știa la

ce anume „obiect” se referă Ursu.

Dan ridică mâna și ceru tăcere:

– Pentru că e târziu... V-aș ruga să-mi dați mie cuvântul de închidere... E un non-sens voit, Lucia, nu te speria... Mă gândeam la un somn mai timpuriu... Aoleu, Ticușor! Ai făcut chestia aia cu cocoșul?

– Astă-seară nu, răspunse cel întrebat. Și nu fiindcă am uitat. Am presimțit ceva deosebit și l-am lăsat liber, ca să ne cânte triumful... Dar metoda de amuțire nu-mi aparține, Dan. Am împrumutat-o de la un candidat de cireșar din orașul nostru. Unul Ionuț. Are șanse mari să intre în rândurile noastre... Dacă ați fi fost atenți, ați fi auzit prima exclamație de bucurie a cocoșului. Chiar când am intrat pe poartă. Prin urmare e trecut de miezul nopții...

– Atunci cu atât mai bine, reluă Dan. Ne-am împărțit amintirile, am pedepsit tâlharii... N-or să uite ei lecția cât vor trăi, două secole. Chiar dacă se vor muta pe altă planetă... Și, dacă îmi permiteți, vreau s-o iau înaintea lui Victor. Vreau să vă dezvălui eu enigma tanagralelor. Îmi pare rău că nu vă pot oferi finalul acela de pe ultima pagină, cu cinci rânduri, și cu ultimul care să dea cheia enigmei. Dar nici nu vreau să pierd ocazia de a ieși în relief, după ce am slăbit atâta cu istoriile acestea neroade și în același timp de neuitat. Eu știu cine a luat tanagralele și unde se află ele. S-a întâmplat exact ca prima dată. Profesorul nu s-a plimbat cu tanagralele...

– Nu-i adevărat! îl contrazise Tic. Nu l-am văzut eu, acolo pe bancă, scoțând o statueta din sacoșă?

– Iluzie optică, Ticușor, continuă Dan imperturbabil. Așa cum am avut și eu astă-seară, la plecarea din bălci, o asemenea iluzie. Numai că a fost inversă. N-am mai zărit discobolul în vârful piramidei... Deci, iubiții mei, profesorul nu s-a plimbat cu tanagralele, ci cu o sacoșă încărcată cu pietre și cărămizi. Din spirit de farsă a pus înăuntru și o păpușă. Tanagralele le-a ascuns bine, și Ilie știa aceasta. De aceea n-a apărut deloc mirat când a văzut sacoșa. Cine știe dacă n-a umplut-o chiar el... Apropo! Nici nu ne-ai spus, Ticule, ce explicație ți-a dat moș Costache. De ce nu

s-a prezentat Ilie la muzeu, să-și ia serviciul în primire?

– I-am spus lui Victor, răspunse Tic. Moș Costache zicea că așa l-a rugat Ilie. Și cum știa că mâine, adică azi, se vor descărca alte camioane, a acceptat imediat. Ba mi-a făcut și cu ochiul... Dar să știi că tu ai greșit într-un loc, Dan. Când ai făcut teoria iluziilor optice.

Tic își băgase mâna în buzunarul lui fără fund și pipăia fără încetare un obiect dur, care făcea să-i tremure inima.

– Lasă, lasă! îl ignoră Dan. Și acum, după ce v-am explicat enigma tanagralelor, să-mi dați voie să fac o adăugire. Mai există o tanagra în povestea asta, care nu și-a dezvăluit misterul. Din păcate... Discobolul lui Fradaburidi! Eu sunt convins că e o tanagra veritabilă...

– Fradaburidi! râse Maria. E un nume născocit, Dan. Ca să uimească pe cei nătângi ca noi. Și nu mai fi tu atât de sigur. Nu e o tanagra! E o imitație. Dacă ar fi fost veritabilă, o cumpăra de multă vreme profesorul Neștian.

– Și eu cred asta! o susținu Lucia. Cum să lase profesorul Neștian un asemenea obiect pe mâinile unor inconștienți?

– A vrut s-o cumpere! se opuse Dan. Eram acolo când a întrebat dacă e de vânzare, însă i s-a răspuns negativ.

– E o prostie! se încăpățână Lucia. Dacă le oferea o sumă mare, de pildă câteva mii de lei, tu crezi că ăia n-o vindeau? Nu, Dan. Discobolul e o imitație. În mod sigur. El voia s-o studieze ca imitație, pentru a-și imagina originalul. De aceea îi dădea mereu târcoale. Și cine știe dacă până la urmă n-o va cumpăra?

– Asta nu, Lucia! strigă ciufuliciul. În mod sigur, nu!

– Treaba voastră, se retrase Dan. Eu mi-am făcut datoria. Pssst! Dacă stau și mă gândesc...

– Stai și te gândește! îl pofti ciufuliciul. Nu faci decât să mă amărăști și să... Brrrr!

– Brrr! Ticule! spuse Victor. Bună erupție acest brrrr! Tare cred eu că-l vom mai folosi... poate chiar în noaptea asta...

Era o amenințare în vocea lui Victor. Și atunci descoperiră cireșarii că Victor tăcuse de mult timp. Se uitau la el. El ridică din umeri și începu să vorbească domol, cu tonul acela cu care își

pregătea de obicei raționamentele.

– Nici nu știu cum să încep... de la ce să pornesc. Poate de la ceea ce spunea Dan, cu singura deosebire că eu neg teoria lui. Prima dată, furtul tanagralelor a fost o invenție de-a noastră... Am vorbit despre asta, nu mai trebuie să insistăm. A doua oară, însă, nu a mai fost o *invenție* a cuiva dintre noi, cum s-a întâmplat la început, Ticușor. Nu l-am mai *inventat* noi, Ticușor... Și vă rog să rețineți cuvintele pe care le accentuez. A doua oară, tanagralele au fost furate. *Bel et bien*, cum spun francezii. Cum îți poți închipui, Dan, măcar o clipă, că profesorul Neștian s-ar fi plimbat cu adunătura aceea de pietre la el? Tic n-a avut nicio iluzie optică, nici prima dată, când l-a văzut pe profesor, acolo pe movilă, privind statuetele, nici a doua oară, când le-a văzut nu căzând, ci cocoțându-se pe zid. De altfel v-a chemat și pe voi să le vedeți ... Și mai cred, dragul meu Dan, că nici tu nu ai suferit de o iluzie optică în momentul când n-ai mai zărit discobolul în vârful piramidei. Cireșarii nu prea suferă de această boală... cel puțin până acum...

– Sigur că da! strigă Tic. Și sigur că nu! Sau invers, cum vreți voi. Nu mai pot răbda! Numai voi să aveți amintiri?

Tic așează în mijlocul mesei – parcă ar fi împlântat o suliță în miniatură – discobolul lui Fradaburidi, stârnind o adevărată uimire în rândurile celorlalți. După ce se potoli efectul surprizei, după ce Tic dădu explicațiile cerute și flutură lassoul fidel în aer, Victor continuă:

– Așadar, tanagralele au fost furate! A doua oară! Nu am avut nicio clipă un dram de îndoială. Dacă nu m-aș fi gândit mereu la acest lucru... Dar mai bine să-mi alung această idee nebună... Cum puteam noi să suportăm ideea că s-au furat, când aveam un asemenea rol, în *toată* povestea tanagralelor?... Ne-am fi comportat ca niște lași, ca niște josnici. Cum se pot împăca aceste atitudini cu calitatea de cireșar? Nu! Aveam datoria sacră să descoperim, să dezlegăm enigma tanagralelor... Peste câteva ore vom merge la profesorul Neștian și împreună cu el vom admira în toate detaliile anticele statuete... Bineînțeles dacă profesorul va fi acasă, dacă se va fi întors din orașul unde și-a ținut conferința...

– N-am spus eu? profită Dan de răgazul pe care-l făcea Victor,

pentru a-și aduna gândurile.

– Nu te grăbi, Dan, spuse Victor. Mai avem încă mult până la ora aceea fericită pentru toți... Să ne întoarcem la povestea noastră... furtul tanagralelor era un fapt sigur, de altfel singurul pe care-l posedam. Ba mai era un fapt. *Obligația* noastră sacră de a dezlega enigma lor... Când am acceptat ideea furtului real și nu a unei dispariții care poate fi interpretată în fel și chip, ne-am pomenit – amintiți-vă discuțiile noastre – în fața unei întrebări hotărâtoare: *Cine le-a furat?* Însăpământătoare întrebare, pentru că statuetele nu mai fuseseră furate din vitrina unui muzeu în care se aflau câțiva vizitatori, ci din sacoșa unui profesor necunoscut, înconjurat de un adevărat furnicar uman, la bălci. Datele problemei se schimbau în *esența* lor. Era un furt întâmplător sau un furt premeditat? Aceasta era întrebarea la care trebuia să dăm în primul rând răspunsul. Ideea furtului întâmplător era groaznică. Tanagralele nu mai puteau fi găsite, sau, în cel mai bun caz, nu mai puteau fi recuperate. Am discutat despre aceasta. Și cred că toți aveam în fața ochilor imaginea obsedantă a lăzilor de gunoi, a gropilor, a ogrăzilor, a rafturilor cu jucării stricate. Puteam noi să eliminăm, fără riscul de a greși, această idee, această posibilitate? Puteam să ne agățăm, de asemenea fără riscuri, de ideea unui furt premeditat, idee care ne lăsa totuși speranța regăsirii tanagralelor? Ce elemente aveam? O simplă sacoșă, cu câteva pietre și cărămizi în ea, și cu o păpușă hidoasă care se oferă cu miile la bălci. Dar mai aveam un element subînțeles: substituirea tanagralelor, înlocuirea lor cu acele pietre. De ce au fost înlocuite tanagralele? Această întrebare m-a chinuit, la început, cel mai mult. *De ce?* care e logica acestei înlocuiri? Dan avea dreptate. Numai un om cu simțul umorului, răufăcător fiind, sau – adaug eu – un nebun putea să facă acest gest. Niște copii? În niciun caz. Niște vagabonzi, niște pungași din aceia care caută pradă în bălciuri? E de necrezut. Răspundeți! De ce, într-un asemenea furnicar uman, într-o asemenea îmbulzeală și înghesuială, în asemenea condiții ideale de a șterpeli un obiect, fără să fii văzut, de ce atunci, un copil sau un vagabond, sau un

pungaș, în loc să fure sacoșa și să se strecoare cu ea și să dispară cu ea în marea de oameni, fără să-i pese se țipetele păgubașului, să aleagă un asemenea mod ciudat de a fura? De ce să scoată una câte una statuetele – deoarece toate odată ar fi fost imposibil – și apoi să vâre una câte una pietrele și cărămizile în sacoșă, pentru a nu constata păgubașul diferența de greutate, în loc să smulgă, într-un moment favorabil, sacoșa și să se piardă cu ea în înghesuială?... Puteți da vreo explicație logică, o explicație care să favorizeze metoda de sustragere folosită de un copil sau de unungaș oarecare? Nu! Și iată cum o întreagă categorie, cea mai numeroasă categorie de suspecti posibili, era înlăturată... Dar se ridicau, vai! se ridicau imediat alte întrebări grave... Sacoșa și conținutul ei trebuiau văzute cu altă optică, dintr-un alt unghi. Acel unghi trebuia să-l descoperim noi, acel unghi care ar fi făcut din sacoșă un ajutor foarte prețios în cercetările noastre. Și acest unghi îl constituia ideea furtului premeditat. Între sacoșă și furtul premeditat era o relație indisolubilă. Amândouă aceste elemente se susțineau reciproc. Să raționăm. De ce fuseseră introduse acele pietre în sacoșă?

– Și păpușa? întrebă Dan. Păpușa nu e o piatră, Victor!

– Va veni și rândul ei, Dan. Nu te speria! Cât m-a ucis această păpușă, de câte ori m-a ucis?! De ce fuseseră introduse acele pietre în sacoșă? Pentru ca profesorul să nu simtă o diferență în greutate... Acesta ar fi răspunsul... Prin urmare, cineva se gândise, nu întâmplător și nu dintr-o dată, să fure statuetele *pe care le știa în sacoșa profesorului*. Deci premedita un furt. Acționând astfel și nu smulgând la înghesuială sacoșa înseamnă că era un mare specialist și ca toți specialiștii nu putea să-și imagineze un furt banal; sau era un începător *în asemenea furturi*, încât își bătea capul cum să fure neobservat statuetele. Și într-un caz și într-altul, acest cineva avea o idee despre valoarea obiectelor din sacoșă. Și într-un caz și în altul era un individ care prin firea sa, prin natura profesiei sale, complica lucrurile. Apela la inteligență, nu se folosea de experiență (mă refer la furtul care se comite la înghesuială); deci e de crezut că nu avea o asemenea experiență.

Gândind astfel i-a venit ideea sacoșei. Cum puteau fi furate cel mai lesne tanagralele, fără ca proprietarul lor să-și dea seama? Substituindu-le una câte una și pentru aceasta fiindu-i necesare cel puțin cinci momente prielnice? Sau pur și simplu înlocuind o sacoșă dinainte pregătită cu sacoșa profesorului? Profitând, bineînțeles, tot de un moment de înghesuială. Iată cum se leagă, în sfârșit, cele două elemente: sacoșa și premeditarea furtului. *În clipa când descoperim ideea substituirii sacoșei, premeditarea furtului devine o certitudine.* Posibilitatea furtului spontan este înlăturată definitiv, cercul suspectilor se restrânge enorm. Nu mai orbecăim în întuneric. Încep să vină de la sine, fără să ceară nimeni indicii, elemente noi. Substituindu-se sacoșa, furtul este în mod cert premeditat.

– Sigur că da! interveni Lucia. Trebuie să-l fi văzut măcar o dată pe profesor plimbându-se cu sacoșa prin bălci. Ca să-și poată procura una la fel. Și se găsesc – slavă Domnului! asemenea sacoșe, cu sutele.

– Și mai trebuia, adăugă Maria, să știe ce avea profesorul în sacoșă. Altminteri de ce ar fi substituit-o?

– Și mai trebuia, sări Tic, împins de spiritul său de precizie, să știe cam ce greutate au tanagralele.

– Foarte bine, Ticușor? îl felicită Victor. Da! Erau necesare aceste amănunte de care ați vorbit. În esență – *și deocamdată* – acel cineva trebuia să știe măcar două lucruri: ce avea profesorul în sacoșă și cam ce greutate aveau acele obiecte. Deci: *cel care premedita furtul văzuse tanagralele, acele tanagrale pe care le avea profesorul în sacoșă și mai posedă și un etalon pentru aprecierea lor materială.* Despre aprecierea lor ca valoare v-am spus mai înainte. Trebuia să aibă măcar o vagă idee. Numai astfel era interesat să substituie sacoșa, numai astfel putea să acționeze fără să riște nimic. Deci: știm unde, de ce și cum s-a petrecut furtul. Apărea, în sfârșit, problema esențială: cine l-a comis? Întrebarea esențială: *Cine?...* Din clipa aceasta nu mai interesează sacoșa, ci conținutul ei. Dintr-o dată, păpușa aceea hidoasă capătă o importanță excepțională. Pentru că, printre pietrele și cărămizile care se

găsesc pe toate drumurile, păpușa era singurul obiect deosebit. Ce reprezenta oare această păpușă în sacoșa substituită? Putea ea să ne ofere măcar o pagină, măcar un rând din carnetul de identitate al celui care comisesse și premeditase furtul? Vă amintiți câte supoziții s-au făcut. Vă amintiți ideile lui Dan. Oare aveam de-a face cu un nebun? Cu un individ înzestrat cu simțul umorului? Cu un maniac? Cu un om care prin acest gest îi răspundea unui alt gest al profesorului? Cu un individ însetat de gândul unei răzbunări rafinate? Ce reprezenta această păpușă? O răzbunare? O glumă? Un simbol? O batjocură? O idee fină? Gândiți-vă și voi și încercați să răspundeți, făcând o asociație între păpușă și toate personajele pe care le cunoaștem noi, pentru că furtul fiind premeditat și comis din motivele pe care le-am stabilit, autorul lui nu putea fi decât un personaj pe care îl cunoaștem. Condițiile expuse: să fi fost în muzeu și să fi văzut tanagralele, să-l fi cunoscut pe profesor, să fi știut ce are el în sacoșă, să fi avut o vagă idee măcar despre valoarea tanagralelor, sau măcar dorința de a poseda asemenea obiecte, toate aceste condiții indică un personaj cunoscut de noi, cu care noi într-un fel sau altul am fost în contact. *Individul respectiv era familiarizat cu statuetele și, pentru un motiv sau altul, voia să intre în posesia lor.* Pentru a le ține, pentru a le valorifica? – lucrul acesta nu contează în clipa de față. Gândiți-vă la un asemenea personaj și puneți-l în relație cu păpușa și cu toate posibilitățile pe care le oferă ea... Cât m-a chinuit, cât m-a obsedat păpușa asta blestemată!

– Eu știu cine este! strigă Tic.

– Și eu știu! îl imită Dan. Dar nu e același personaj, Ticușor. Eu mă gândesc la altul.

– Scheletul! strigă cineva.

– Nu! Nu putem proceda așa. Trebuie să mergem pe un fir logic, nu să dăm răspunsuri – și sunt multe răspunsuri posibile – care ne-ar face nedrepti față de un om sau altul...

Intervenția lui Victor, făcută cu voce gravă, aduse din nou tăcere. După câteva secunde, Victor continuă:

– Înainte de a căuta un răspuns, trebuie să ne gândim, să ne mai gândim, dacă prezența păpușii nu poate să aibă și o altă

semnificație acolo, în sacoșă. Oare considerând-o răzbunare, glumă, simbol, batjocură, idee fixă i-am descoperit toate semnificațiile? Oare numai văzând-o dintr-un astfel de unghi – oricare ar fi el – o putem lega de un personaj sau altul?... Nu mai e posibilă nicio altă semnificație? Le-am găsit pe toate? Pentru că, dragii mei, nu ne putem continua drumul, nu avem voie să răspundem la întrebarea *cine?* dacă nu suntem siguri că am găsit toate semnificațiile care pot explica prezența păpușii în sacoșă. Și eu cred că mai e o semnificație posibilă. Cel puțin una. După ce o găsim, ne putem continua liniștiți drumul mai departe, spre locuința făptașului. Dar nu înainte de aceasta.

Se făcu o pauză. Liniștea era gravă. Toți căutau – cei mai mulți apelând la fantezie – răspuns la întrebarea subînțeleasă, pe care o ridicase, Victor. Ce semnificație mai putea avea prezența păpușii în sacoșă?

– Și eu am căutat semnificația cu ajutorul fanteziei, spuse Victor, după ce înțelese că tăcerea se poate prelungi încă multă vreme. Și nu puteam găsi decât aceleași răspunsuri, în esență. Deosebiri de nuanțe erau și sunt. Dar noi nu de nuanțe avem nevoie, ci de un răspuns sigur. Pe care numai logica îl poate da. *Oare prezența păpușii în sacoșă nu putea să reprezinte și o simplă necesitate?* Puteam noi să eliminăm, să nu luăm în considerație și această posibilitate?

Toți rămăseseră atât de uluiți de spusele lui Victor, încât nu erau în stare să deschidă gura nici măcar pentru silaba sau silabele unei simple întrebări.

– Să apelăm la logică, dragii mei cireșari, continuă Victor emoționat. La celelalte semnificații pe care ar fi putut să le reprezinte prezența păpușii ne-am gândit destul și fiecare poate însemna un jalon pe drumul pe care îl mai avem de parcurs. Să încercăm să ne gândim și la semnificația despre care v-am vorbit. Cum s-ar putea explica prezența păpușii în sacoșa substituită, privind această prezență prin unghiul necesității?... Un individ oarecare, să-i spunem X, premeditează furtul și descoperă ideea substituirii sacoșei. Primul lucru pe care îl va face va fi acela de a-și procura o sacoșă asemănătoare. Așa cum spunea Lucia, aceasta

nu constituie o problemă. Sunt sute de asemenea sacoșe la bălci, poate că X și-a procurat-o chiar de la taraba de la care și-a cumpărat-o profesorul pe a lui. Amănuntul acesta nu are nicio importanță. Are sacoșa în permanență la el. Ați văzut-o toți, e făcută din material plastic, încape cu ușurință într-un buzunar. Chiar și în buzunarul tău, Ticule... Și, deodată, individul X îl vede pe profesor prin bălci, poate chiar trecând pe lângă el. Momentul i se pare favorabil. E înghesuială – să spunem că profesorul s-a opri în fața bazarului – sacoșa poate fi ușor substituită. Se va lipi de profesor, se vor stâlci unul pe altul și, la un moment dat, va smulge brusc sacoșa din mâna profesorului, ca și cum aceasta s-ar datora îmbulzelii, și i-o va pune în aceeași clipită în mână pe a lui. Sunt convins – faceți experiențe, dacă vreți – că nici nu s-ar sesiza faptul că sacoșa a dispărut, chiar pentru o fracțiune de secundă, din mâna celui care o ține. Proprietarul ei se va crede, dacă va simți, victima unu gest reflex. Era să-i cadă sacoșa din mână, era să-i fie smulsă de înghesuială, dar a prins-o în ultimul moment. În cel mai rău caz se va uita la sacoșă, apoi își va relua liniștit preocuparea de mai înainte, să zicem, va privi mărfurile din bazar... Acesta e planul lui X, pe această bază a premeditat furtul. Să revenim... X, pregătit pentru furt, îl descoperă pe profesor în condiții favorabile. Ce va face el atunci? *Nu va scoate imediat sacoșa din buzunar și o va umple cu ceea ce va găsi în preajma lui, pentru a acționa imediat, pentru a nu pierde minunata ocazie?* Găsește câteva pietre, câteva cărămizi, ceea ce se afla în imediata lui apropiere, dar își dă seama că sacoșa nu a ajuns la greutatea pe care o au tanagralele în închipuirea lui, în calculul pe care îl face spontan. Din întâmplare nu mai vede pietre și cărămizi în apropiere. Și profesorul cu sacoșa lui ispititoare e tocmai în locul și în condițiile pe care și le dorea el. Ce va face? Va băga repede în sacoșă primul obiect pe care-l va avea la îndemână – care după calculele lui sumare reprezintă tocmai diferența de greutate – și va fugi spre locul unde se află profesorul. Obiectul care-i satisface *necesitatea* e tocmai păpușa!... Iată cum prezența ei în sacoșă își schimbă imediat și esențial semnificația!

– Extraordinar! șopti Ioana și vorba ei exprima starea tuturor

celorlaltăi.

– Ei, bine! continuă Victor. Dintre toate semnificațiile pe care le căuta fantezia, eu am ales această semnificație pe care o furniza logica. Drumul spre X, spre autorul furtului, devenea dintr-o dată mai sigur... dar, din păcate, nu și mai lesne de parcurs, dragii mei.

– De ce?! se miră Lucia. Dacă X a luat la repezeală un obiect care se afla în preajma lui, atunci are, într-un fel sau altul, sub o formă sau alta, o anumită relație cu acel gen de obiecte.

– Exact invers decât în romanele polițiste, spuse Dan, încă sub impresia raționamentului lui Victor. În ele, orice păpușă, mai cu seamă una hidoasă ca a noastră, ar fi dus tocmai spre un simbol misterios... În altă ordine de idei, sunt și eu de părerea Luciei, dragul nostru Victor.

– Ceea ce spuneți voi e adevărat, încuviință Victor. Dar ia gândiți-vă! Dacă acel X se afla întâmplător lângă ghereta vânzătorului de păpuși? Dacă în locul în care stătea era aruncată, pur și simplu aruncată, o păpușă? Dacă o câștigase la roata norocului? Dacă o luase din mâna unui copil, oferindu-i în schimb o monedă sau o bancnotă cu care copilul putea să-și cumpere altceva mai frumos, mai de preț?... Iată întrebări, întrebări, întrebări la care nu puteam să dau un răspuns precis...

– Dar nu era mai simplu, spuse Ionel, să te gândești la posibilitatea despre care au vorbit Lucia și Dan? Pare cea mai apropiată de adevăr. Eu așa aș fi făcut și aș fi ajuns mult mai repede la domnul X... dacă aș fi descoperit mai întâi, se înțelege, ideile tale, Victor.

– Da! Da! Da! aprobă Victor. Era cel mai simplu, era cel mai logic să mă gândesc mai întâi la vânzătorul de păpuși, sau la Hultan, sau la vulpoiul de la bazar, sau la lungan, sau la alții care au, într-un fel sau altul, sub o formă sau alta, o relație oarecare cu păpușile de ghips. Acest lucru m-a chinuit cel mai mult. Logica, Ionel, se opunea – încercă și tu, încercați și voi! – se opune acestei optici. *Pentru că, în momentul când ne gândim la aceste personaje, dispare tocmai elementul care ne-a dus la ele, elementul fundamental pe care se bazează întregul nostru raționament: p r e m e d i t a r e a ...* De unde știau toate aceste personaje cine

este acel bătrân excentric, care se plimbă cu sacoșa prin bălci, și ce anume are el în acea sacoșă? Adu-ți aminte, Ticușor, cât te-am chinuit cu niște întrebări! De câte ori ți-am cerut să-mi repeți ce a discutat Hultanul cu Ilie la bălci, sau dacă scheletul a vorbit cu cineva, pentru că aceste două persoane – scheletul și Ilie – *erau singurele care știau ce se află în sacoșa profesorului*. Din două una: ori au substituit ele sacoșa, ori, voluntar sau inconștient, le-au vorbit despre conținutul sacoșei celor care puteau s-o substituie: adică personajelor care aveau relații cu păpușile. Cum puteau personajele acestea să premediteze furtul? Cum? Dacă nu știau ce este în sacoșă?

– De aceea l-au răsplătit pe schelet la roata norocului! țipă Dan. Pentru că le-a vândut pontul.

– De ce să le vândă scheletul pontul și să nu ia el sacoșa, dacă tot știa că se va fura? întrebă Lucia.

– Dar profesoara de pian... sau omul cu cicatrice? țipă Tic. Ei puteau să știe ce se află în sacoșă. Au fost doar la profesor...

– Dar Ilie? întrebă Maria. L-am văzut la restaurant cu Hultanul și cu alții. Poate că-și primea răsplata.

– Sau poate că-și sărbătorea reușita acțiunii, spuse Ioana.

– Toate întrebările voastre, ca și ale mele, își reluă Victor raționamentul, vizau aceleași personaje. Și mă gândeam mereu la aceste personaje, încercând să mi le imaginez în diferite situații, în care noi nu le observasem, pentru a mă apropia de făptașul real, de acel X. Până când am descoperit că toate aceste personaje au un element comun. Nu puteam să le judec separat în faptele lor – și ați demonstrat și voi prin întrebările voastre acest lucru – ci numai în relație cu un element comun. În afara lui nu puteau să existe ca suspecți, nu puteau candida la postul X. Și acest element comun, dragul meu Ticușor, era roata norocului... Încercați să vă gândiți la oricare personaj și să nu-l legați de roata norocului – unde venea profesorul, unde se găseau păpuși, unde Hultanul înșela oamenii, unde Ilie spunea să le se ofere ezitanților o momeală, unde activau „tâlharii aceia”, cum spunea moșneagul de la ghereta cu păpuși, unde scheletul câștiga un obiect însemnat, când știm că numai „oamenii” lor puteau câștiga ceva – încercați

deci să dezlipiți suspiecții noștri de roata norocului. E foarte greu să ni-i imaginăm, fără roata norocului, ca suspecți. Și, la urma urmei, oare nu acolo își dădeau loc de întâlnire toți suspiecții noștri? Ei, care dintre ei era domnul X?

– Scheletul! răspunse Dan. N-a câștigat?

– Stai, Dan! îl opri Victor. Vreau să lămuresc această problemă. De aceea l-am pus pe Ticușor să-mi repete de o sută de ori cum a câștigat scheletul acolo. Noi știm formula prin care se invitau „oamenii” la câștig. „Vine, vine norocul.” Hultanul a lansat formula de două ori, cu un anumit interval între chemări, cam la jumătate de minut, după câte spune Tic. Înseamnă că nu era ceva în regulă. Hultanul nu se aștepta la asemenea „om”. Și a lansat formula a doua oară, ca să se convingă definitiv că despre el, despre schelet este vorba. Hultanul a avut deci o ezitare, care i-a dispărut însă după ce a lansat a doua chemare. Putem trage această concluzie, deoarece până la urmă scheletul a câștigat.

– Deci nu a câștigat prin noroc, trase Ursu concluzia.

– Nu a câștigat prin noroc, sublinie Victor. Și se va înțelege, mai târziu, de ce a câștigat scheletul.

– În cazul acesta rămâne principalul suspect, spuse Dan. De ce i-a oferit Hultanul câștig? Adică reiese tot ceea ce susțineam eu, și anume că scheletul a vândut pontul...

– Până la această concluzie, îl opri Victor, să revenim la roata norocului, la locul de întâlnire al tuturor suspiecților. Și să ne continuăm raționamentul. Prin urmare, enigma nu se putea dezlega decât la roata norocului. De aceea am rămas aseară acolo până la închidere, până la stingerea bălciului. Să vedem ce se întâmplă la roata norocului, care sunt relațiile, care sunt obiceiurile de acolo. Le știam pe toate – de dimineață, de după-amiază, de seara – nu le cunoșteam însă pe cele din momentul stingerii. Și s-a întâmplat aseară un eveniment care dovedea că nu greșisem. Că tanagralele s-au furat de cineva care era în legătură cu roata norocului și – ceea ce este mult mai important, esențial – că tanagralele sunt păzite de cei de acolo. Deci tanagralele existau și mai ales exista un mijloc de a intra în posesia lor. De aceea, înainte de a răspunde la întrebarea *cine este hoțul?* era mult mai

important să luăm înapoi tanagralele. Îmi era teamă să nu-și schimbe destinația... Trebuia acționat rapid și sigur. Nu vă uitați așa! Amintiți-vă ce am observat aseară și mi-ați confirmat apoi dimineața. Toate obiectele de la roata norocului se încuie, după stingere, în niște lăzi care există acolo, sub tarabă. Acesta e obiceiul și păpușarul susținea că lăzile sunt invulnerabile, în graiul lui, când spunea că numai cu dinamită ar putea fi desfăcute. Atunci cu ce scop au fost luate aseară câteva obiecte: vaza, negrul, cuplul, capul lui Apollo? De ce n-au fost și ele încuiate în lăzi, cum s-a întâmplat cu discobolul lui Tic, cel mai prețios obiect de la roata norocului? Transportarea lor de acolo nu era deci o obișnuită, ci un accident izvorât dintr-o necesitate oarecare. Care putea să fie acea necesitate? Să recapitulăm. Tanagralele fuseseră furate în plină zi. Noul lor proprietar n-avusese unde să le ascundă, într-un loc sigur, pe care nimeni nu l-ar fi bănuț. Le purta cu dânsul. Se poate că ideea ascunzișului să-i fi venit mai dinainte. Asta nu contează. Prin urmare, hoțul nu putea să dosească ziua, pentru că nu avea condițiile necesare să folosească ingeniosul ascunziș. A preferat să facă operația noaptea, pentru că nu-l vedea nimeni. De aceea, după stingere, la miezul nopții, s-au transportat câteva obiecte mai mari: vaza, cuplul, capul lui Apollo, negrul, spre o destinație care le îmbogățea *conținutul*... Nu rămâneau arătoase numai pe dinafară... Da! Dragii mei! Căutați în ele! Scoateți capacele acelea provizorii sau mișcați fundurile... Da! Da!

Cireșarii se supuseră îndemnului lui Victor. În mai puțin de un minut, cinci tanagrale superbe îmbogățeau masa la care se aflau cireșarii. Încremeniți de admirație, cireșarii nu se uitau atât la tanagrale, cât la Victor. Conducătorul lor făcu un gest de apărare cu mâna, apoi continuă:

– Și acum trebuie să ne ocupăm, să încercăm să răspundem la cea mai gravă întrebare: cine a furat tanagralele?

– Cum cine? strigă Lucia. Dar e evident, Victor.

– Da, Lucia. Așa pare la prima vedere. Dar câtă mizerie conține această întrebare, câte chinuri, câte absurdități! Și mereu, una și aceeași obsesie: de unde au aflat cei de la roata norocului despre

plimbarea pe care o făceau tanagralele prin bâlci? De la Ilie, de la schelet? Sau poate aceștia doi aveau relații ascunse, neștiute, cu roata norocului?

– Moș Costache spunea azi-dimineață, îl întrerupse Tic pe Victor, că Ilie are nu știu ce treburi misterioase în alte părți, vorbea și de niște „bătăi”...

– Și femeia lui, aminti Lucia, și ea când se referea la bani, spunea că are și alte ocupații...

– Și convorbirea lui cu Hultanul, adăugă Dan. Ilie a fost în mod sigur luptător la bâlci. Nu-i sunt străine lucrurile care se petrec la iarmaroc. Momeală, lupte, vin și alte chestii...

– Asta însă nu l-ar împiedica să fie totuși un om la locul lui, spuse Victor. După experiența bâlciului, și-a găsit altă meserie, paznic de muzeu, iar seara antrenează niște echipe de luptători de la diferite cluburi... E posibil și acest lucru...

– Și scheletul? întrebă Ioana. De unde știm că nu are și el relații cu bâlciul sau cu unii de acolo, cum ar fi cei de la roata norocului? Parcă spuneai că nu a câștigat întâmplător?...

– Da, răspunse Victor, și îmi susțin mai departe afirmația. Un lucru este cert. Tot raționamentul nostru de până acum și faptele acestea care stau pe masă, în fața noastră – tanagralele, dați-mi voie să le numesc fapte – demonstrează că domnul X nu poate fi altul decât proprietarul roții norocului. Numai el, el singur, putea să ascundă statuetele în obiectele pe care le-am câștigat noi, împinși, cum spunea Lucia, de un profund sentiment umanitar. Dar ca să premediteze furtul, omul acesta trebuia, repet, să mai fi văzut tanagralele la muzeu, pentru a-și face o idee despre valoarea lor: asta pentru ca în momentul când, voluntar sau inconștient, i s-ar fi spus sau i s-ar fi dat a înțelege că tanagralele se plimbă prin bâlci, să pornească la premeditarea și organizarea furtului. Deci trebuia să îndeplinească aceste condiții: să aibă o idee despre valoarea tanagralelor; să știe că sunt în altă parte decât la muzeu, adică în sacoșa unui bătrân excentric; și să fie proprietarul roții norocului. Condiții *sine qua non*.

– Hultanul! țipă Tic.

– Să punem una dintre condiții: știa, și de la cine știa Hultanul

ce conține sacoșa profesorului?

– Aaaaa! își aminti Tic. Știi, Dan?... Atunci, când cu Mircea... cu bicicleta... Tu l-ai văzut!... Da! Da, Victor! Fiuuu! Cum de nu ne-am gândit până acum?... Cozorocul. M-a urmărit cozorocul, Victor... Vezi? L-a trimis Hultanul după mine...

– De ce, Ticușor? De ce crezi tu că l-a trimis tocmai Hultanul după tine? Cu ce scop?

– De ce? Ca să știe unde mă duc... A observat că-l urmăresc pe omul în gri și l-a anunțat pe Hultan... A doua zi au venit după noi și ne-au văzut când ne uitam la tanagrale... S-au uitat și ei... Și au pus la punct combinația...

– Raționamentul tău e valabil, Ticușor, spuse Victor. S-ar putea să vă fi văzut cineva uitându-vă la tanagrale. Dar ce anume l-a atras pe X acolo? Ce anume l-a determinat să organizeze urmărirea ta și apoi a celorlalți? Prin ce ai putut să devii tu un obiect de interes în ochii Hultanului?

– Păi am jucat atâta acolo, că toți ar fi trebuit să se ia după mine, răspunse ciufuliciul.

– De ce vorbești la plural? întrebă Victor.

– Tu, Victor, crezi că Hultanul a acționat de unul singur?! se miră Dan. În cazul acesta, cozorocul a fost o simplă iscodă. I-a dat ăluia raportul. Și pe urmă, așa cum spunea Ticușor...

– Imposibil! se împotrivi Maria. Nu-l văd pe Ando capabil de asemenea gesturi. Nu-i el omul pe care să-l impresioneze și să-l influențeze un individ ca Hultanul...

– De ce? întrebă Ionel. Nu era unul dintre „oamenii” care căștigau la roata norocului? Nu vezi că toți cei de la bâlci sunt legați între ei? Pe lungan îl găsești când la bazar, când la roata norocului, când la circ... Aoleu! Lunganul!

– Stai! îl întrerupse Dan. S-ar putea ca hoțul să fie chiar cozorocul... Nu e nici prost, a prins obiceiurile de la cei mari...

– Bine! interveni Victor. Să aplicăm la lungan și la cozoroc una dintre condițiile esențiale. Poate fi unul dintre ei – oricare – proprietarul roții norocului?... Eu cred că nu. Și în niciun caz cozorocul. E doar o mică unealtă supusă, subjugată sau inconștientă, în această combinație.

– Atunci tot Hultanul... Sau lunganul? se răzgândi Ionel. În orice caz unul dintre ei. Și s-au servit de Ando ca unealtă.

– V-am mai spus, dragii mei, zâmbi Victor. Hoțul trebuie să fie proprietarul roții norocului. Obligatoriu!... Amintiți-vă încă o dată convorbirea dintre Hultan și Ilie. Paznicul îl sfătuia pe Hultan să ofere momeală, dar Hultanul îi riposta că nu are semnal. Un proprietar nu așteaptă semnal, pentru a oferi câștiguri „oamenilor” lui. Îi cheamă singur, atunci când simte nevoia...

– Cu formula acea: „Vine, vine norocul!” îl completă Ursu pe Victor.

Lucia abia își reținu un tremur de spaimă:

– Dar asta înseamnă că de câte ori s-a câștigat la roata norocului, el era acolo. Era printre noi. Înseamnă că și aseară a fost printre noi. Când s-a câștigat prima dată...

– Eu nu știu... se bosumflă Tic. Eu eram cu Ursu la circ. Poate l-aș fi observat.

– Dar și după circ s-a mai câștigat o dată! continuă Lucia. După ce v-ați întors voi. Și nu e de mirare, Ticușor, că nu l-ai văzut. Tu erai amețit de echilibristică și nu aveai ochi decât pentru Torenzo al tău...

– Dacă ai fi fost și tu la circ și l-ai fi văzut... încercă să se apere ciufuliciul.

– Puteai măcar în pauză să ne faci o vizită, Ticușor, îl amenință Victor. Da... Da... De câte ori se câștiga un obiect important, proprietarul era în preajma roții norocului. Întotdeauna el dădea semnalul de câștig. A fost și aseară la roata norocului. A dat și aseară semnale. Roata norocului era și o sursă de câștig și un fel de pasiune al lui. Îi plăceau obiectele frumoase, mai cu seamă statuetele. De aceea n-a vândut imitația de tanagra profesorului. Tot el s-a opus... Ia gândește-te, Ticușor, tu care ești omul preciziei! Hultanul i-a răspuns imediat profesorului că discobolul nu e de vânzare? Sau a avut un moment de nehotărâre?

Răspunse Dan în locul lui Tic:

– Într-adevăr, Victor. A avut un moment de ezitare.

– Și eu îmi amintesc, spuse Tic la rândul său.

– Momentul necesar pentru a primi sau nu încuviințarea,

accentuă Victor.

– Acum îmi explic limpede ce s-a întâmplat cu scheletul, zise Maria. Hultanul a așteptat un al doilea semnal de la adevăratul proprietar, de teamă că ar putea să greșească... Oare a avut proprietarul un acces de milă atunci când l-a obligat pe Hultan să-i ofere un câștig important scheletului?

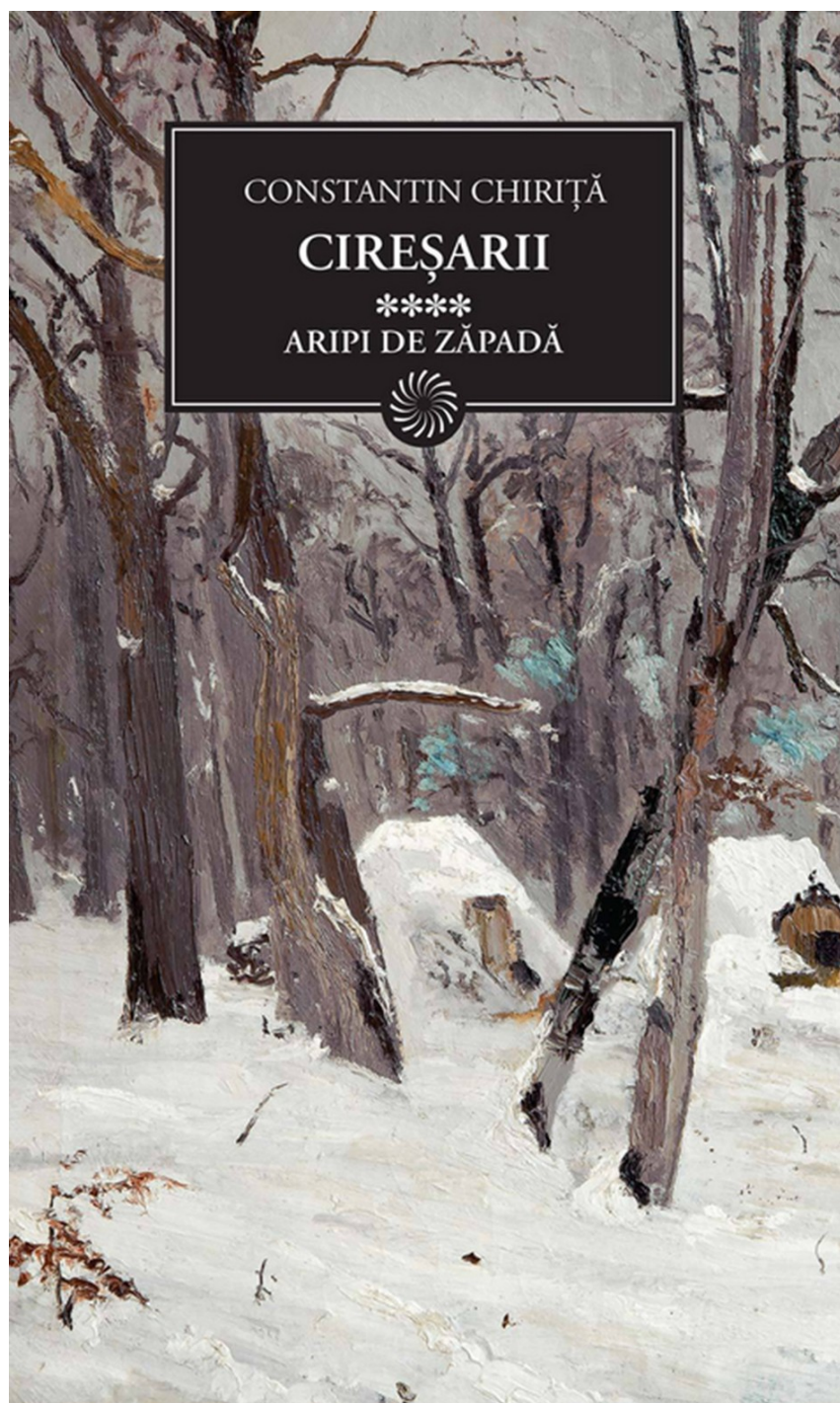
– Nu văd cum s-ar putea explica altfel gestul lui, răspunse Lucia cu un ton cam nesigur.

– Tot ce se poate, spuse Victor. După cum vedeți, era cineva acolo – domnul X – care dirija activitatea de la roata norocului. Nu lăsa nimic la întâmplare. Tanagralele i s-au părut niște obiecte atrăgătoare – nu avea calitatea să cunoască valoarea lor reală – și eu cred, aproape sunt convins, că după ce bâlciul se muta în alt oraș, statuetele ar fi împodobit roata norocului, înconjurându-l poate pe discobolul lui Fradaburidi... Da, dragii mei cireșari! Aseară, proprietarul era printre noi, era lângă unul dintre noi. Și eram foarte curios să știu dacă vorbesc amândoi și dacă proprietarul aprobă într-adevăr spusele cireșarului. Am aflat azi-dimineață că n-au vorbit nimic... Deci aproba niște cuvinte care nu se rosteau. Bănuiam acest lucru, dar voiam să ajung la o certitudine... Cum să nu-și însușească acest om tanagralele care erau atât de frumoase – le văzuse doar la muzeu și poate și în grădina profesorului, atunci în amurg – mai ales când știa că sunt lucruri de furat. Nu era prea mare păcat – în concepția lui – să le fure de la un hoț... Pentru că există un organizator inconștient al acestui furt, care i-a vorbit cândva – discret – despre sacoșă, adevăratului proprietar al roții norocului, adică aceleia care dădea semnale de câștig; un organizator căruia îi devenise simpatic proprietarul, dar și proprietarul îl simpatiza, la rândul său, pe micul inconștient.

– Atletul?! șopti ciufuliciul cu ochii în lacrimi.

Victor încuviință clătinând încet capul. Imita gestul cu care atletul dădea semnal de câștig la roata norocului.

— *Sfârșit* —

IV. Aripa de zăpadă

Cuprins

Capitolul I

1 2 3 4 5 6 7

Capitolul II

1 2 3 4 5 6 7 8

Capitolul III

1 2 3 4 5

Capitolul IV

1 2 3 4 5

Capitolul V

1 2 3

Capitolul VI

1

Capitolul VII

1 2 3

Capitolul VIII

1 2 3 4

Capitolul IX

1 2 3

Capitolul X

1 2

Capitolul XI

1 2 3 4 5 6 7 8

Capitolul XII

1 2 3 4 5

Capitolul XIII

1 2 3 4

Capitolul I

1

Uriașa cabană, cocoțată temerar deasupra vechiului burg, cu toate camerele, cu toate paturile, cu restaurantul, bucătăria, holurile și sălile de distracție, dar mai ales cu spațiile albe și cu pârtiile de schi dimprejur, fusese reținută pentru elevi, ca în fiecare an la începutul primei vacanțe și înaintea sărbătorilor de iarnă. Ninsese mult și mai ninge uneori, noaptea, cu fulgi mari care se împotriveau blând întunericului; soarele se dăruia limpede și fără părtinire fiecărei zile, din depărtări prietene; razele lui nu topeau, dar nici nu înfrigurau prea tare; vânturile întârziu mai întotdeauna prin alte hăuri, doar spre dimineață se burzuluiau câtva timp, înecându-se în vârtejuri albe, pufoase, dar se potoleau repede pentru a nu înspăimânta tinerețea.

„Era vreme frumoasă!” spuneau toți cei care voiau să dea a înțelege că apucaseră pe-acolo, altădată, răskoale și vijelii cumplite. „Nici nu se putea vreme mai bună pentru concursurile de schi!” spuneau alții care voiau să dea a înțelege, plimbându-și triumfători tuleiele, că erau veterani ai concursurilor școlare de iarnă. „Era grozav!” spuneau toți, fără excepție. Și într-adevăr era grozav.

Se adunaseră elevi din toate liceele țării. La fiecare minut se făceau noi cunoștințe, se legau și se dezlegau prietenii, se formau grupuri și scăpărau rivalități, se organizau antrenamente și demonstrații de virtuozitate terminate, nu rareori, cu rostogoliri și aterizări involuntare, de un comic irepetabil, se încăierau, mai ales profanii, în pronosticuri vehemente și... nestatornice, iar seara, înainte de culcare, întreaga cabană intra în zodia farselor. Aici, fantezia nu mai avea margini. Chiar în prima seară, toți elevii se adunaseră în sala de cinema pentru a se întâlni cu celebrul Toni Sailer, în carne și oase, invitat în țară la premiera unui film în care

juca rolul principal. Imediat după terminarea filmului apăru și Toni Sailer pe scenă, urmat de un cortegiu întreg de admiratori și admiratoare. Parcă sărise chiar de pe ecran, pentru că era îmbrăcat în costumul ultimei scene. Întrebări și răspunsuri, mai ales emoții și autografe, până ce faimosul campion olimpic și mai puțin faimosul actor de cinema începu să bată din palme pentru a cere liniște. Când se topi și ultima șoaptă, se recomandă: Hans Bürger, elev în ultimul an la o școală de artă. Fusese prima farsă care declanșase rafala. Câte nu se făceau! De la poștele lui Oșlobanu până la ședințe de iluzionism care transformau puștii în părinți, părinții în ciomege, ciomegele în târgi, târgile în sicrie, iar din sicrie săreau pisici, căței și mingi de fotbal. Cu două zile înaintea concursului, cineva lipise un afiș care anunța că după cină vor sosi la cabană, pentru o oră de încălzire morală, campioana și campionul național la combinata alpină. Exact la ora promisă năvăliseră în sala de recepție vreo treizeci de perechi de campioni naționali: unii pe uși, alții pe ferestre, alți de sub scaune, alții din cabina suflerului, alții coborând de pe niște coloane. Dar și spectatorii erau pregătiți să întâmpine farsa. Aduseseră multe cu ei: pungi cu făină, cu zăpadă, cu funingine, cu praf de scărpinat, funii, sfori, bandaje, sârmă. Odată imobilizați și machiați, campionii fuseseră luați pe sus și duși cu nemaipomenit alai pe terasa uriașă de la etajul întâi, iar de acolo aruncați fără teamă în movilele de zăpadă anume pregătite. Probabil că nu din întâmplare, ci ca o reacție la nesupunerea ei violentă, una din perechi fusese frecată, muștruluită și tăvălită prin zăpadă mai rău decât toate celelalte, de fapt mai bine decât toate celelalte perechi. Pentru că se zbătea și striga cel mai tare: „Noi suntem adevărații campioni! Noi suntem adevărații campioni!” Și, bineînțeles, erau... Numai tinerețea veritabililor campioni și spaima galbenă care paralizase brusc spectatorii îndreptaseră până la urmă lucrurile.

Nu se putea ca în acel noian de farse, care-l transformase pe directorul cabanei în cel mai mare jocheu englez, iar pe o ziaristă timidă și speriată în soția lui, să nu-i vină cuiva ideea celei mai năucitoare farse: în cabană, chiar printre concurenți se aflau, incognito, *cireșarii!* Fusese o farsă de dimineață, lansată în

restaurant, chiar când concurenții își terminau micul dejun. Din clipa aceea, toate denumirile și chemările se schimbaseră ca prin farmec. Orice elev mai micuț și mai blond și, obligatoriu, cu nasul cârn sau împins cu degetul în sus, se numea Tic. Orice vlăjgan cu umeri lați și cu mers de atlet se numea Ursu. Brunetele își făcuseră la repezeală codițe, unele mai scurte decât degetul, pentru a se transforma în Maria, blondele își îndesau părul sub căciuliță, lăsându-și numai câteva șuvițe pe frunte, pentru a se confunda cu Lucia, rotofeii timizi și cu ochii întrebători își retrăgeau capul între umeri și se strigau Dan... Cei care-și spuneau Ionel își duceau mâna la ceafă și loveau cu cotul brațul vreunei negricioase. Alții, cufundați în meditație, priveau ca din depărtări agitația terestră din jur sau căutau, cu licăre de spaime în priviri, chipurile unor fete îmbrăcate în alb... În tot restaurantul nu se auzea altceva decât: Victor, Maria, Dan, Tic, Ionel, Lucia, Ursu... Denumiri însoțite de rugăminți, de destăinuiri, de provocări, de amenințări. Mănuși nu se aruncau, pentru că era cam frig afară.

– Ascultă, bă Terchea! N-o mai fă pe Victor, că-i spun lui Ursu cum l-ai înjurat...

– Mamă dragă! Crezi că aș deveni și eu mai interesant dacă m-aș uita toată ziua, ca tine, într-o oglindă albastră?

– Nesuferitule! Răule! Nu puteai și tu...

– Formidabilă prăjitură! se întâmpla să se bucure vreun întârziat oarecare.

– Depinde... Tot proteine, glucide, grăsimi și vitamine. Ba chiar predomină vitaminele liposolubile...

– Degeaba! Mă imiți foarte prost. Mai citește o dată cărțile. Și încă o dată.

– Le-am citit de douăsprezece ori pentru că sufeream de narcisism... înainte de peșteră. Brrrr!!

– Cine mi-a furat vorba? Asta o spun numai eu!

– Zău, Ticușorule? Hai mai bine să facem o gigantică!

Erau atâția cireșari acolo, și foloseau cu atâta fidelitate fraze din primele cărți, și se priveau unii pe alții cu atâta complicitate: Tic pe Maria, Lucia pe Ursu, Victor pe Ionel, Dan pe toți, speriat,

așteptând trăsnete în creștetul capului, încât s-ar fi pierdut în hărmălaie și mulțime, fără să fie recunoscuți, și mai ales fără să fie luați în serios chiar veritabilii cireșari. Și, bineînțeles, cireșarii erau! Da, cireșarii cei adevărați, cei care trecuseră prin Peștera Neagră, cei care descoperiseră Castelul celor două cruci, cei care salvaseră tanagralele erau acolo! Dar nimeni nu-i recunoscuse, pentru că nu voiau să fie recunoscuți. Iar după farsa de dimineată, puteau să strige ei sus și tare cine sunt, că nu i-ar fi crezut nimeni. Alți elevi, prin aplomb și imitație, păreau mai veritabili decât ei.

Așa se face că la antrenamentul de dimineată porniră spre pârtiile de coborâre... vreo două sute de cireșari. Și asta după ce unii se retrăseseră din farsă pentru că aveau o înfățișare prea anticireșărească. Oare unde erau adevărații șapte?

2

Tinerii urcau spre capul celor două pârtii de antrenament, în grupuri care se formaseră încă înainte de sosirea la cabană. Erau grupurile care urmau să reprezinte liceele și școlile din diferite orașe la concursuri. Dar oricât de mare ar fi fost încâlceala celor care urcau, oricât s-ar fi amestecat unii cu alții, două grupuri se distingeau net și se recunoșteau de la prima aruncătură de ochi. Mai întâi din cauza treningurilor, în sutele de siluete albastre, un albastru închis, aproape de negru, culoare obligatorie, apăreau câteva pete ciudate care chemau privirile mai mult spre a le însenina. Erau pete galbene, un galben palid, încărcat totuși de oglinzi și reflexe, și pete de azur, dar un azur neobișnuit, acel albastru de baltica, spălăcit și strălucitor în același timp. Apoi, după felul cum purtau schiurile când nu le aveau în picioare. Galbenul palid ducea schiurile pe umărul drept, dar nu cap la cap, ci cap la coadă; albastrul de baltica ducea schiurile de asemenea cap la coadă, dar nu pe umărul drept, ci pe umărul stâng. Apoi, după felul cum îi priveau ceilalți pe concurenți îmbrăcați în banalele și sâcăitoarele uniforme albastre: cu milă, cu dispreț, sau,

în cel mai fericit caz, cu indiferență. Și, în sfârșit, după felul cum se înțelegeau cu schiurile atunci când le aveau în picioare: alunecau cu o siguranță, cu o îndemânare și cu o eleganță care scoteau exclamații de uimire de pe multe buze și obligau multe priviri să se minuneze. Treningurile galbene reprezentau liceul din Sușteni, care cucerise campionatul școlar cu doi ani în urmă. Treningurile de azur reprezentau liceul din Binaia, câștigătorul ultimului concurs școlar, cel de anul trecut. Uniformele elegante și ispititoare, împreună cu bocancii austrieci și schiurile iugoslave, le fuseseră înmânate odată cu medaliile de campioni școlari.

Cele două grupuri erau în conflict deschis, declarat, cunoscut și ireconciliabil. Un conflict mut, dar cu nimic mai feroce, un conflict în care privirile culeg și revarsă atâta putere ascuțită, încât sunt în stare să sfâșie și să strivească. Și galbenul palid și albastrul de baltica vedeau roșu. Cu cinci zile în urmă, adică în dimineața sosirii la cabană, la primele ciocniri participaseră cu prioritate vocile: glume, negații, insulte, injurii, amenințări. Dar pentru că vocile riscau să se scurgă în brațe, iar brațele să se prelungească în mișcări, iar mișcările să caute anumite ținte: urechi, obraji, păr, iar toate aceste ținte să fie purtate de alții, conducătorii celor două grupuri, într-un moment de inspirație salvatoare, hotărâseră să amuțescă total în raporturile reciproce până în clipa în care se va termina decernarea titlurilor. Costin, conducătorul celor cinci treninguri galbene, și Alexandru, conducătorul celor cinci treninguri azurii, consfințiseră imediat înțelegerea nu întinzându-și mâinile, ci azvârlindu-și priviri nimicitoare, parcă s-ar fi confundat cu pulberea zăpezii, fiecare.

Cele douăsprezece treninguri distinse și distincte, și galbenul și azuriul fiind purtate de câte trei fete și trei băieți, se urmăriseră cu atâta ardoare și încăpățănare mută în primele două zile, încât nu mai descoperiseră niciun alt adversar capabil să le amenințe titlul la care aspirau. Erau sigure că marea bătălie se va da între ele. Niciun alt grup, îmbrăcat în albastru închis, nu li se părea demn de cea mai mică atenție. În a treia zi însă, Alexandru zărise un concurent absolut necunoscut lansându-se cu o viteză amețitoare și trecând printre obstacole fără să le atingă, parcă i-ar fi purtat

niște șopârle nevăzute schiurile. Din nefericire, îl pierduse în masa de uniforme albastre din vale. Imediat, cele cinci treninguri azurii primiseră misiunea să coboare și să afle cine este concurentul insolent. Și porniseră toate cinci, după Alexandru, într-o superbă trombă de zăpadă.

Scăpate de supravegherea de gheață a rivalelor și de obligația de a răspunde cu o supraveghere de foc, treningurile galbene răsuflaseră ușurate, câteva minute, până ce conducătorul lor, Costin, zărise o siluetă care dansa cu atâta grație printre obstacole și se prăbușea cu o asemenea viteză în vale încât se uitase imediat la Elena, pentru că stilul de dans al alunecării albastre se asemena cu stilul Elenei și pentru că mai apucase să vadă două codițe împungând umerii uniformei comune care erau și ele aidoma cu ale Elenei. Conducătorul fantomelor palide dăduse imediat semnalul de alarmă, indicând cu degetul o siluetă albastră care tocmai zbura peste o râpă și pornise cu cortegiul fantomatic pe urmele ei. După primul cot o pierduseră însă din ochi, iar după al doilea, când pârtia de coborâre reapăruse în fața privirilor, nu mai zăriseră nicio săgeată albastră, ci o uriașă adunătură de gândaci negri foind prin zăpada lovită de soare de la capătul pârtiei.

Tot restul celei de a treia zi și ziua a patra, în întregime, ambele grupuri de campioni căutaseră cu înverșunare, fără să-și destăinuie o iotă din misterele lor. Azurii căutau un băiat îmbrăcat în albastru, iute ca săgeata. Galbenii căutau o fată cu cozi, la fel de iute. Unii căutau un băiat, alții o fată. Fiecare culoare căuta pe pârtia pe care și-o alesese din prima zi. Azurii pe pârtia A, galbenii pe pârtia B. Se instalaseră în capul pârtiei și urmăreau cu schimbul, azurii fiecare schior care li se părea mai îndemânatic, galbenii fiecare fată cu cozi și cu grație în alunecare. Căutare zadarnică în ambele tabere. Căutare înverșunată, nervoasă, mai ales spre sfârșitul zilei a patra. Mai rămânea o zi până la concurs, ziua a cincea, și încă nu izbutiseră să-și descopere rivalii cei mai periculoși. Poate chiar în aceeași clipă le trecuse prin minte celor doi conducători același gând: dacă „ăilalți” s-au deghizat în concurenți obișnuiți pentru a ne induce în eroare și a ne enerva,

pentru a ne distruge moralul înaintea concursului? Răspunsul era mult mai simplu, foarte simplu: misterioșii schiori îmbrăcați în uniforme albastre schimbaseră între ei părțile de antrenament. Fata trecuse pe pârtia A, iar băiatul trecuse pe pârtia B, nu din proprie inițiativă, ci pentru că așa îi sfătuiseră un drăcușor cu păr blond, încâlcit, și cu nasul cârn din naștere, care nici în republica de zăpadă nu putea să se dezbrace de obiceiul lui de iscodă.

Marii rivali în costume distinse nu se gândiseră însă la această soluție simplă și nici nu puteau să se gândească pentru că nu-și destăinuiseră nimic unii altora. Azurii căutau pe pârtia A un fenomen albastru, masculin, iar galbenii căutau pe pârtia B un miracol albastru, feminin. Campionii abia ajunseseră la o întrebare oarecare, transformată brusc în presupunere: probabil că erau trași pe sfoară de „ăilalți”, pentru a li se învrăjbi nervii înaintea concursului.

În noaptea celei de a patra zile, fiecare grup luase o hotărâre de ultimă oră: a doua zi dimineața, înaintea primului antrenament, unul din membrii grupului își va căuta un post foarte discret de observație în zona inamică, pentru a vedea ce se petrece acolo, dar mai ales pentru a-și da seama dacă sunt sau nu trași pe sfoară. Și azurii și galbenii luaseră exact aceeași hotărâre, fără să știe nimic unii de alții. Și pentru a nu fi recunoscuți în rolul lor de spioni *iscușiți*, detectivul voluntar al fiecărui grup primise indicația, sau poate descoperise singur, că ar fi bine să se îmbrace în trening albastru obișnuit. Și pentru a nu bate întru nimic la ochi, azurii se înțeleaseră să trimită în iscodă o fată, pe campioana lor, Atena, iar galbenii un băiat, pe vicecampionul lor, Tiberiu.

Noaptea trecuse în emoții cumplite, cu somn și vise rele. Iată cum începuse cea de a cincea și ultima zi de antrenament.

3

O groază de tineri transformați în cireșari urcau pe coasta muntelui spre capul celor două pârtii paralele. De departe, păreau șiruri de furnici albastre-negre cățărându-se pe trunchiul unui

mesteacăn. Cele câteva pete galbene și azurii nu mai erau ca în alte zile în frunte, rămăseseră în grosul șirurilor, ba începeau să se împotmolească pe la coadă. Dacă s-ar fi găsit cineva să le numere de undeva, de sus, ar fi descoperit cu uimire numai câte cinci gănganii de fiecare culoare: cinci azurii și cinci galbene. Și nu le-ar mai fi văzut strânse laolaltă, ca altădată, ci disparate printre siluetele albastre, dar alcătuiind cu artă niște puncte deosebite, clare, senine, la egală depărtare unele de altele, pe o linie întunecată, mobilă. De aceea nu puteau fi numărate precis decât de undeva de sus. Și undeva sus, la capătul celor două părții, chiar la mijloc, între cei doi uriași oameni de zăpadă, unul cu tichie roșie și altul cu tichie verde, care distingeau într-un fel teritoriile A și B de pe platoul de lansare, se afla cineva, o mogâldeată albastră care știa să numere, care voia să numere și care chiar putea să interpreteze rezultatul numărărilor. „Când și cum ajunsese acolo mogâldeată albastră?” era o întrebare la care n-ar fi putut răspunde decât ea și care nu preocupa în clipa aceea decât doi concurenți, cei care-o zăriseră, frunțașii șirurilor angajate pe cele două părții. Pentru că erau doi *albaștri* care lăsaseră în urmă șirurile, strecurându-se într-un urcuș discret și îndărătnic cu o țintă foarte precisă: omul de zăpadă. Omul, la singular, pentru că fiecare siluetă era atrasă de un singur om, dar nu de același. Atena se furișa pe partea B, spre omul cu tichie verde, Tiberiu pe partea A, spre omul cu tichie roșie. Amândoi știau că pe băncile înalte din fața oamenilor de zăpadă se ținea în fiecare dimineață sfatul azurilor, lângă omul cu tichie roșie, și sfatul galbenilor, lângă omul cu tichie verde.

Platoul care era străjuit la extremitățile lui de cei doi giganți albi cu tichii colorate, fiecare în capul unei părții, avea forma unui pătrat cu latura de vreo două sute de metri și era tăiat drept la mijloc de o prăpastie adâncă și abruptă, cu ambele maluri acoperite de brazi. Prăpastia continua până în vale, despărțind în două și coasta cu părțile de coborâre, și ducând până jos perdeaua dublă și impenetrabilă de brazi, la adăpostul căreia urcau, nevăzuți unul de altul, cei doi detectivi în albastru. Trecerea dintr-o zonă în alta se făcea pe la marginea de nord a platoului

unde prăpastia se împlânzea. Până acolo însă, zonele erau perfect separate și apărate cu strășnicie de priviri indiscrete și de pericolul fofilării vreunui nechemat. Bineînțeles, în condițiile în care deveneau zone rivale.

Iată de ce Atena și Tiberiu preferaseră să găfâie dis-dimineată și să tragă din răspuțeri la urcuș, fiecare încredințat că va ajunge primul sus pe platou, iată de ce îi intrigase pe amândoi apariția acelei mogâldețe albastre în cel mai îndepărtat punct al platoului, chiar pe locul de unire al celor două zone, acolo unde se împlânzea prăpastia... pe când ei se aflau abia la jumătatea urcușului. Fără să știe unul de altul, fără să se vadă, ambii detectivi în albastru își grăbiră suișul.

Dar când ajunseră sus, pe platou, fiecare la omul de zăpadă rival, nu găsiră nici urmă din mogâldeța albastră, adică nu găsiră urmă vie, pentru că, în zăpadă, erau urme destule, însă atât de încălcite, de parcă se împleticiseră în fiecare zonă vreo douăzeci de bețivi. Hărmălaia celor care urcau se apropia primejdios, așa că iscoadele în albastru nu mai avură răgaz să descifreze enigma urmelor din zăpadă. Fiecare se grăbi, în zona ei, să-și găsească un loc sigur de observație, și fiecare îl găsi la adăpostul unor tufe de jnepeni, cam la vreo douăzeci de metri de statuile de zăpadă.

Repede, repede, platourile de lăsară cucerite și cotropite de siluete și bucurii albastre și de câteva spaime și neliniști galbene și azurii. Deși aproape toți erau îndrăzneți, guralivi și în căutare de glorie, schiorii în costume întunecate priveau în fiecare dimineață cu admirație și chiar cu un fior de teamă spre băncile din fața paznicilor de zăpadă unde se adunau și se sfătuiau campionii. Nimeni nu îndrăznea să tulbure consiliul de obicei vesel și arrogant al zeilor zăpezii. Îl ocoleau în tăcere, rareori câte un cutezător saluta în direcția băncii, așteptând cu înfrigurare un răspuns, oricât de fugitiv și de indiferent, pentru a se lăuda apoi toată ziua. Îl ocoleau mereu, dar în fiecare zi cercul admiratorilor părea că se apropie de centrul olimpului de zăpadă, fără să stârnească mânia perceptibilă a vreunei zeități. Cea de a cincea dimineață fusese proclamată în taină de către siluetele întunecate dimineața decisivă; cercul trebuia să se contopească pe nesimțite cu centrul.

Dar... mutrele zeilor de pe bănci erau atât de încruntate și gesturile lor atât de neliniștite, încât se petrecu exact mișcarea contrară: cercul se îndepărtă tot mai mult de centrul său, atingând un diametru care, de fapt, îl dizolva.

Așa că sfatul tainic, vegheat de paznicii cu măhuri în loc de arme, se bucura și într-o zonă și într-alta de liniște desăvârșită... de care însă nu putea să profite niciunul din detectivii ascunși printre jepi, pentru că zeii vorbeau numai în șoaptă. Se discutau amănuntele cheie ale concursului de a doua zi, adică se pune la cale însăși victoria și nicio ureche străină n-avea voie să audă un singur cuvânt. Dar urechile omului de zăpadă?

În zona A, sub oblăduirea gigantului cu tichie roșie, Alexandru, campionul cu părul aproape alb și cu fața îngustă și lunguiață pe care nu se vedeau sprâncenele, dar cu ochii vii și strălucitori ca două vârfuri de cărbune, de statură mijlocie, subțire și suplu ca o zvârlugă, dezvăluia marea taină:

– Nimeni n-are voie să sufle un cuvânt! încep eu. Secret absolut, sub jurământ!... Așa! Urechile la mine! Coborârea se va da pe pârtia specială, mâine la prânz. Azi după-masă și mâine dimineață se vor face recunoașteri și antrenamente de acomodare... cunosc pârtia cum îmi cunosc palma. Nici după cinci sute de antrenamente nu-i prinzi punctul nevralgic. Așa! Urechile la mine! La cota 1150 e o groapă acoperită în care coborârea se împotmolește pe nesimțite și se pierde cam patru secunde, fără să-și dea nimeni seama. Acolo-i punctul nevralgic, dar tot acolo-i și punctul de salvare... Dacă se coboară pe la limita din dreapta pârtiei, exact pe muchie, se prinde o ridicătură absolut invizibilă, care dă un impuls teribil, ca o catapultă. În loc să se piardă patru secunde, se câștigă patru secunde, adică, în total, opt secunde. Asta înseamnă victorie sigură, chiar dacă le-am da handicap!

– O fi așa, îndrăzni un tânăr cu părul creț și ochi albaștri ca azurul treningului, dar de unde știm noi când ajungem la cota 1150? Și cum vom putea noi, în viteza aia, să prindem exact muchia pârtiei?

– Asta e! spuse Alexandru. Asta e marea taină! Urechile la mine: trebuie să pregătim momentul, să-l anunțăm din timp prin câteva

semnale secrete. Așa! Iată ce voi face eu: cu cincizeci de metri înainte de cota 1150 voi ridica un omuleț de zăpadă cu tichie roșie pe cap, ca ăsta din spatele nostru, dar mult mai mic, cam un sfert din cât e ăsta. Va fi primul semnal: deci cârmirea, spre marginea părții. Iar la punctul nevralgic voi înfișe în zăpadă două ramuri de brad în formă de X. Voi să vă potriviți schiurile exact la o palmă de cele două ramuri. Și să fiți pregătiți pentru catapultare, altminteri vă pomeniți cu capul în groapă... Nicio vorbă, nimănui. Sfânt!

– Și dacă vreun schior tembel o să nimerească în ramurile de brad și o să le doboare? întrebă una din fete, o negricioasă cu codițe fragile și chinuite.

– La asta nu trebuie să vă gândiți nicio clipă! răspunse imediat Alexandru. Voi să nu le loviți! Ceilalți? Imposibil! Toți vor căuta muchia de vizavi și vor trece obligatoriu prin groapa acoperită... Urechile la mine: toată formația părții obligă la cotitura asta. Nimănui nu-i va trece prin cap să încerce marginea din dreapta. Și dacă din întâmplare va încerca vreunul, fără să cunoască secretul dâmbului, gata! s-a dus! Până se scoală din groapă trece minutul... Asta-i tot! Altceva nimic. Nimic decât secret absolut! Mormânt!

Mormântul ar fi început, poate din clipa aceea, dacă băiatul cu părul creț și cu ochii de azur n-ar fi simțit niște fiori electrice în priviri. Își întorsese capul fără să vrea și observase o siluetă albastră trecând pe lângă omul de zăpadă.

– ăsta de unde-a mai apărut? arată el cu mâna spre băiatul care se depărta. Din vale n-a venit...

– Și nici din spate nu putea să vină... se miră Alexandru. Am stat tot timpul cu fața spre voi...

– Și dacă el o fi stat ascuns în spatele omului de zăpadă!? se îngrozi negricioasa cu codițe chinuite.

– Imposibil! o liniști Alexandru, sau mai bine zis încercă s-o liniștească, pentru că nici el nu era dumerit. De unde dracu' a apărut idiotul ăla? După el!

Dar era prea târziu... „Idiotul” în albastru ajunsese la locul de întâlnire a celor două zone, acolo unde prăpastia se îmblânzea și oferea o punte de legătură între maluri. O secundă mai târziu

dispăru în cealaltă zonă, după perdeaua de brazi. Cu toate acestea, azurii porniră după el, cu Alexandru în frunte. Dar când pășiră în zona B, în zona gigantului cu tichie verde, văzură aproape o sută de mogâldețe albastre zbenguindu-se pe platou.

– Ia-l de unde nu-i! se enervă Alexandru.

– Adică ia-l de unde e! îl corijă negricioasa cu codițe stoarse. Înainte de a începe *discuția* m-am uitat de jur împrejurul omului de zăpadă. Nu era nimeni!

– Și eu m-am uitat... spuse băiatul cu ochi albaștri: Nici eu n-am văzut pe nimeni. Și-am mai făcut un ocol chiar în toiul discuției și n-am zărit niciun albastru pe o rază de cincizeci de metri...

– O fi trecut pe lângă noi fără să-l vedem... se gândi Alexandru. Altă explicație nu e, că din pământ n-a ieșit și nici fantomă n-o fi.

Silueta misterioasă se apropiase pe nesimțite și nevăzute de omul alb cu tichie verde. Și deodată căzu pe zăpadă ca fulgerată. Dar nici nu se ridică și nici nu rămase acolo. Se împinse într-o alunecare lină spre omul de zăpadă, ajunse cu fruntea la poalele lui... o secundă... două... și pata albastră începu să se micșoreze, parcă sub influența unei vrăji neîndurătoare, până ce se dizolvă cu totul în zăpadă. Dacă ar fi urmărit-o cineva cu privirile de departe, ar fi asistat la acest nemaipomenit spectacol. Dar nimeni n-o urmărise și n-o văzuse, nici chiar omul de zăpadă, pentru că era cu spatele la ea. Nici chiar iscoada albastră ascunsă în tufele de jnepeni, la douăzeci de metri de omul de zăpadă, pentru că nu avea în ochi decât treningurile palide de pe bancă.

Cinci fantome galbene stăteau pe banca din fața gigantului cu tichie verde. Parcă așteptau să se întâmple ceva, pentru că niciuna nu era în stare să scoată o vorbă. Fețele începeau să capete tot mai mult culoarea treningurilor, bocancii hârșăiau cu vârful sau cu călcâiul zăpada înghețată de sub bancă, privirile nu se dezlipeau de buza platoului de lansare, tresărind ori de câte ori vedeau o siluetă albastră ivindu-se acolo. Poate chiar în clipa când orice speranță părea pierdută, apăru pe platou un cățărător în albastru, cu ochelari de soare, fără schiuri pe umeri, asemănându-se la mers și la înfățișare cu alți douăzeci, treizeci de tineri care se

antrenau în zona omului cu tichie verde. Un singur amănunt îl deosebea, poate, de ceilalți: căciuliță verde cu moț alb-roșu. Dar era exact amănuntul pe care îl așteptau fantomele galbene, și mai ales conducătorul fantomelor galbene, Costin. Noul-sosit trecu prin fața băncii cu mâinile în buzunare și, fără să privească la cei care tremurau acolo, șuiera printre dinți:

– Speciala... Măine la unsprezece și jumătate...

Și își continuă plimbarea, la fel de liniștit, făcu un ocol prin spatele omului de zăpadă, apoi coborî pe unde venise. Nimeni nu-i dădu vreo atenție, nimeni nu-i remarcase sosirea și mai ales înapoierea.

Costin și fantomele sale se învioraseră. Șuierul acela, auzit atât de vag de urechile lor, avusese puteri vrăjite. Costin sări de pe bancă și începu să-și desfacă brațele parcă după un somn greu și tulbure. Dar nici nu se gândi să deschidă gura înainte de a face un cerc în jurul omului de zăpadă.

– Nu e nimeni în preajmă, se liniști el. Niciun intrus. Țălălți ne privesc de sus de pe punte. Parcă ar avea de gând să vină încoace. Aha! Își pun schiurile. Să ni le punem și noi cât durează colocviul...

– Adică monologul... se auzi o voce groasă.

– Acum nu mai poate fi monolog... și du-te dracului! se înfurie Costin. Urechile la... Adică așa zice ălălalt... Atenție! Concursul se face pe pârtia specială și începe mâine la unsprezece și jumătate. Asta am vrut, asta am așteptat. Începând din clipa asta, ălălți sunt în mâinile noastre, adică în schiurile noastre. Un singur hop trebuie să trecem, un hop pe care imbecilii nu-l cunosc, pentru că habar n-au de tainele pârtiei speciale. Frățiorilor, i-am halit!

– Să nu ne halească ei... se auzi aceeași voce groasă.

– Ia nu mai cobî, cretinule! Urechi... adică nu... Atenție! Hopul cel mai mare e cota 1300... La insuliță, așa i se spune vara. Pârtia înconjoară o moviliță pe care s-au înfipt doi brăduleți gemeni, ca două lumânări încovoiate la rădăcină, așa ca un fel de U. Exact. Dacă te uiți de departe la ei seamănă cu un U. Ei, bine! Acolo, la insuliță, e marele hop! Cei mai mulți schiori înconjoară movilița prin dreapta. E mai ușor de cârmit și mai în firea lucrurilor...

– Aha! descoperi cel cu vocea groasă. Noi trebuie să ocolim prin stânga... Și ce câștig aduce ocolul prin stânga?

– Niciun câștig! îl retează Costin. Cel mult o deraiere și vreo zece tumbe, ca să-ți treacă pentru toată viața pofta de concurs și poate chiar de schi... dacă nu știi să faci bine stânga... Dacă te pricepi, scapi numai cu spaima și cu vreo cinci, șase secunde pierdute.

– Păi atunci ce scofală e dacă o luăm ca și ceilalți prin dreapta? întrebă altă voce cam la fel de groasă, adică tot în schimbare.

– Nu e nicio scofală! Nici dreapta, nici stânga nu aduc vreun câștig. Dar cine trece prin mijlocul aceluia U, câștigă vreo opt secunde! Parcă i s-ar prinde elice la schiuri, parcă l-ar goni un motor din spate...

– Alții nu știu șmecheria?

– Nu e nicio șmecherie, nerodule! Movilița face parte din traseu. Pe dreapta, pe la stânga, pe deasupra ei, nu contează. Numai că nimeni nu se gândește să treacă printre cei doi brăduleți. Când îi vezi prima dată în față, de după cotitură, dintr-un unghi rău, ți se par atât de apropiați încât primul gând e să te ferești de ei, să nu cumva să intri în ei. Și din cauza asta nimeni n-a simțit că acolo e o adevărată trambulină.

– Și tu de unde știi? se amestecă una din fete în vorbă. Dacă e o capcană?

– Nu e nicio capcană, fricoaso! Și nu sunt singurul care știe secretul ăsta. Îl mai știu trei persoane, o fată și doi băieți, și toți trei sunt campioni. De ce să nu fim și noi?... Și dacă anul trecut concursul ar fi avut loc tot pe pârtia specială, poate că erai și tu campioană. Acum e clar? Toată echipa noastră va trece prin U și vom câștiga concursul pe echipe... La individual o să vedem noi... Ce-o să-i mai halim pe idioții ăia!

Azurii se apropiau... Și erau numai cinci! Dar și azurii văzură cu uimire numai cinci galbeni lângă gigantul cu tichie verde! Și deodată se porni de undeva un iureș albastru, o învălmășeală care cuprinse în centrul ei și cele zece pete deschise. Larmă, țipete, mișcare, trombe de zăpadă, toți concurenții se adunaseră parcă în zona fantomelor galbene. Două, trei minute ținuse vârtejul de pe platou, apoi începură lansările. Unul după altul, la o secundă, se

prăvăleau în vale schiorii albaștri. Când larma și agitația se potoliră, cele două grupe de campioni și de candidați la victorie se treziră față în față: cinci galbeni și un albastru contra cinci azurii și o albastră. Doar câteva clipe de surpriză... și nu mai era nevoie de niciun raport din partea iscoadelor. „Misterul celor două siluete albastre încetase să mai fie un mister!” așa gândeau cei doi conducători ai culorilor senine. Fiecare era încredințat că înlăturase primejdia de a fi tras pe sfoară de celălalt. Galbenii răsuflară ușurați văzând fata în albastru printre azurii, fără să se mai întrebe dacă fata avea sau nu codițe, iar azurii, văzând silueta albastră ascunzându-se după fantomele galbene, își făcură cu cotul, apoi își împrășcară rivalii cu priviri dure din care nu lipsea o licărire de dispreț. Și pentru că povestea se încheiase, își dădură drumul la vale cu o viteză care-i transforma în năluci. Galbenii porniră după ei, ca să nu rămână mai prejos. Pe întreg platoul rămăseseră doar două siluete albastre, o fată și un băiat, amândoi cu figuri posomorâte, încercând să-și potrivească schiurile, dar de fapt ferindu-se să se uite unul la altul. Se spetiseră urcând înaintea tuturor, înghețaseră în nemișcarea lor printre jnepeni, ba se și făcuseră de răs în costumele albastre, cam jerpelite și cam intrate la apă, și după toate, nimeni nu-i întrebă nimic, și nici măcar un semn sau o vorbă de mulțumire nu-i răsplătise. Prefăcându-se că nu se văd, se apropiară de bancă, apoi se așezară pe ea pentru a-și potrivi schiurile. Dar parcă n-aveau chef să coboare. N-aveau chef nici să-și pună schiurile. Nici măcar nu stăteau cum trebuie pe bancă: fiecare la un capăt, abia atingându-l. Atena la dreapta, Tiberiu la stânga. Ba la un moment dat își ridicaseră și schiurile între ei, ca o pavază. Erau subțirei și palizi amândoi, ea cu priviri mari, mirate, descoperind pretutindeni taine, el înspăimântat și speriat, sau poate numai supărat, cu ochi negri, scăpărători. Primul izbucni el, cu șuierături rele în glas:

– Costin ăsta e un dobitoc! Și un caraghios! Și un îngâmfat fără pereche! Câștigă un concurs și apoi trăiește din el un an întreg. Și la română, și la matematică, și la ștrand, deși înoată ca un dezmățat, și la cofetărie, și cu fetele... numai dintr-o coborâre cu schiurile...

– E drăguț... spuse Atena foarte încet. E drăguț din partea ta că nu vorbești așa despre Alexandru, deși ar merita și mai multe...

– Pssss! Ce-mi mai sărise inima! mărturisi Tiberiu. Credeam că-ți place Costin... De nătărăii tăi nu pot să mă leg pentru că nu-i cunosc. Pe-ai mei îi știu însă mai bine decât schiurile... Sunt băieți de treabă, mai ales fetele...

Atena zâmbi fără să vrea și dintr-o dată atmosfera se destinse. Se așezară mai bine la capetele băncii, ba chiar începură să se apropie.

– Și în grupul nostru sunt fete cumsecade, mai ales băieții... râse Atena de-a binelea. Dar Alexandru e într-adevăr un nătărău... El ne obligă la rivalitate...

Câteva clipe niciunul nu scoase vreun cuvânt. Apoi se auzi vocea tremurândă a băiatului:

– Știi... Am uitat să-ți spun anul trecut... când vi s-au dat premiile. Tot din cauza lui Costin... El ne-a înhățat și ne-a obligat să plecăm imediat... Știi... Ești foarte frumoasă...

Atena tresări și se uită speriată împrejur. Vorbele rostite atât de neașteptat o umpleau cu aer cald, dar parcă o și sufocau. Poate că trebuia să le respingă... Oare? Sau poate că ar fi avut voie să le audă chiar cu un an în urmă...

– Mulțumesc! se pomeni că șoptește fără voia ei.

Și în clipa aceea plină de tresăriri și surprize, cu un început firav de melodie, cu respirații nehotărâte, mirate, dar atât de adânci și plăcute, în clipa aceea de gheață și foc, în care două mâini încercau să se caute printre schiuri, exact în clipa aceea se produse catastrofa. Omul de zăpadă, gigantul cu tichie verde se prăbuși ca un nevolnic peste bancă, izbindu-i și aproape îngropându-i pe cei doi melancolici, dar și apropiindu-i până la atingerea frunților. Când izbutiră să se ridice din movila de zăpadă, să-și elibereze trupurile și mai ales capetele, văzură în locul omului de zăpadă un omuleț viu, un băiat speriat, năucit, cu păr blond, acoperit ici-colo de platina zăpezii, și cu un nas cârn care aducea cu al...

Nu mai avură timp să-și termine gândul sau să-și înceapă amintirea, pentru că băiatul din spatele băncii se lansă într-o

goană nebună pe pârtia de coborâre.

– Extraordinar! se minună Atena. Tu nu crezi, ca și mine, că fugarul ăsta e... el? Fratele Mariei, Tic...

– Precis! sări Tiberiu, poate pentru a-i face plăcere fetei. Pun mâna-n foc că e Tic... Dar dacă e el aici, atunci sunt și ceilalți cireșari! Și noi care am luat totul drept o farsă!

– Ca și în seara trecută cu campionii... își aminti Atena. Oare să fie și Victor, și Ursu, și Lucia?

– Precis! Hai după el! Fără să le spunem celorlalți! Formidabil, nu? Ne jucăm mai departe rolul de detectivi. Tu vrei?

Atena clătină veselă din cap. Amândoi se grăbeau să-și potrivească schiurile. Și parcă pentru a pecetlui secretul, își prinseră mâinile și merseră așa până la buza văii. Mogâldeța albastră se apropia vertiginos de forfota neagră de jos.

– Nu-l mai ajungem... se sperie Tiberiu, sau poate încerca o manevră abilă.

Atena îi strânse vârfurile degetelor cu mâna caldă, apoi se lansă ca o nălucă în vale. Parcă voia să doboare toate recordurile de coborâre. Pe la jumătatea pârtiei, Tiberiu o ajunse. Zburau umăr la umăr. Mogâldeța albastră intrase în furnicarul de jos și poate că ar fi pierdut-o din ochi dacă nu ar fi zărit-o, vreme de o clipă, oprindu-se lângă o altă siluetă albastră care se deosebea de cele din jur prin statură. De sus, silueta lângă care se oprise fugarul părea că le domină pe toate celelalte. Mogâldeța dispăruse. Parcă o înghițise pământul. Dar uriașul rămăsese. Și pe măsură ce schiorii detectivi se apropiau, gigantul își reducea proporțiile înflorătoare, transformându-se într-un tânăr înalt și solid, așa cum mai erau și alții în furnicar. Și lângă el se afla o fată blondă, cu părul scurt, tuns băiețește, sprintenă și îmbujorată.

4

Atena și Tiberiu își găsiseră un loc de pândă la vreo zece metri depărtare de prietenii dărmătorului de statui, între doi bolovani care-și ascundeau deschizătura după ramurile unui brad. Spațiul

de pândă fiind mic, se lipiseră unul de altul și urmăreau zgribuliți mișcările vlăjganului și ale fetei cu păr de aur, care parcă gravita în jurul lui.

Tiberiu prinse cu mâna brațul Atenei:

– Ai văzut? Și-au pus amândoi ochelari de soare...

– După ce s-au uitat în toate părțile... Mi-a fost teamă că ne vor descoperi... El e Ursu și ea e Lucia, nu?

– Ești foarte perspicace... nu scăpă prilejul unei laude Tiberiu. Ei sunt! Absolut sigur! Ursu și Lucia! Dă-mi mâna și hai să jurăm: să rămână numai secretul nostru... până ce hotărâm amândoi să le spunem și celorlalți.

Și pentru că Tiberiu se grăbi să-și scoată mânușa, Atena înțelese că trebuie să-l imite. Două mâini calde își schimbă fiori și tresăriri.

– Dacă se despart, spuse Atena, după ce-și recăpăta respirația cea obișnuită, eu mă duc după ea și tu după el...

– Formidabilă idee! se bucură Tiberiu și-i căută iute mâna pentru a i-o mai strânge o dată, băiețește. Eu mă iau după Ursu și tu după Lucia... și ne întâlnim... adică ne așteptăm unul pe altul la fiecare și *jumătate* în holișorul cu flori și draperii verzi de la etajul trei...

– Și dacă unul din noi e obligat să-și continue urmărirea, se însufleți Atena, lasă un bilețel cu amănunte... și cu ce crede el... între foile cactusului de lângă fereastră. Chiar lângă rădăcina cactusului, între foile care ating fereastra... Sunt două foi gemene care se despart pe la mijloc, eu le cunosc foarte bine. Numai tu să le ții minte. Da?

Tiberiu nu mai avu vreme să răspundă, pentru că îl văzu pe vlăjganul cu ochelari, care nu putea fi decât Ursu, îndreptându-se cu pași grăbiți spre adăpostul mascat dintre cei doi bolovani. Amândoi șoptiră în aceeași clipă:

– Să nu ne vadă fețele...

Dar cum oare să nu li se vadă fețele, fără să trezească bănuieli? Dacă și-ar fi întors capetele, sau și le-ar fi aplecat, sau și le-ar fi acoperit cu mâinile, s-ar fi trădat imediat și ireparabil. Exista o singură atitudine firească și frumoasă.

– Doamne, ce noroc! spuse în șoapte neauzite Tiberiu, în timp ce-și încolăcea mâinile înmănușate în jurul căpșorului improșcat de jar și își apropia obrazul de obrazul ei, pentru a-i primi și a-i da toate uimirile.

Și cuprins subit de gândul că s-ar putea, Doamne ferește! să rămână descoperită o parte a chipului de care-și lipise obrazul, și pe urmă să fie recunoscută de Ursu, se chinui, cu o spaimă care-i oprise inima, să atingă buzele fetei chiar cu buzele lui, și ceva subțire ca un fir de sârmă încărcat de scânteii și flori electrice îi încremeni buzele și-i închise ochii. Și rămaseră amândoi, așa, cu buzele atinse și uscate, fără măcar să respire, până când inima, duduind, și pieptul, sufocându-se, simțiră nevoia cumplită de aer. Atunci se treziră, abia atunci, și norocul îi coplesi iarăși. Lucia și Ursu tocmai se despărteau și deci trebuiau să se despartă și ei imediat, amânând, pentru cine știe când, emoția, rușinea și îndrăzneala de a se privi în față.

„Ce bine că ne-am înțeles dinainte!” se bucură adânc Atena, încă neîndrăznind să se uite, măcar cu coada ochiului, spre Tiberiu. Dar Lucia se îndepărta, și se îndepărta și Ursu și abia mai avură vreme să-și întâlnească mânușile groase și fără flori. Se despărțiră fără să se uite unul la altul și își începură sub o zodie fericită misiunea lor voluntară și misterioasă.

5

Fata cu păr blond, tăiat scurt, se plimba pe platoul de la poalele părției, fără nicio țintă. Nimeni nu-i dădea vreo atenție, dar nici ea nu dădea vreo atenție cuiva. Pur și simplu se plimba. Tăia platoul în diagonale și în cruciș, sau făcea cercuri și volute și tot felul de sinuozități, uneori o speria larva care se aprindea ici-colo ca niște focuri izolate, sau se oprea în preajma unor grupuri care păreau mai vesele și mai originale, dar le părăsea repede, cu același surâs înțelegător zugrăvit pe figură, sau înțepenea pentru câteva clipe în spații libere, fără obstacole, pentru a admira priveliștea grandioasă din depărtare. Se plimba, probabil, ca atâtea alte siluete albastre,

fără țintă. Și nici nu-i trecea prin cap că e urmărită.

Atena n-o scăpă nicio clipă din ochi, dar nu se agățase de spatele ei ca o umbră sâcâitoare și vulnerabilă. O urmărea cu iscusință, schimbându-și mereu locul, pentru a nu fi observată. Cel mai adesea mergea paralel cu ea, la stânga sau la dreapta, uneori rămânea și în urma ei sau chiar o lua înainte, alteori o lăsa să se îndepărteze mult până se pierdea în grupurile albastre fără să-i fie teamă că n-o va regăsi. O recunoștea ușor, după căciuliță roșie cu cercuri albastre spre frunte și cu cercuri galbene spre creștet, dar mai ales după curcubeul care îi juca în moț: toate culorile zilei se adunaseră, strălucitoare, în moțul mare, mătăsos, care-i aluneca pe ceafă.

În plimbarea aceea neîntreruptă și inutilă, Atena auzise de atâtea ori strigându-se numele Luciei și văzuse atâtea fete blonde răspunzând prin zâmbete sau strâmbături la această chemare, încât începuse s-o roadă îndoiala că urmărește o himeră. Mai întâlnise băieți înalți și puternici alături de blonde cu păr scurt, mai întâlnise atâtea tipuri care se puteau asemăna cu cireșarii... Oare nu era într-adevăr o farsă toată povestea? Oare fără ideea că eroii ei favoriți se află acolo, l-ar mai fi asemănat pe băiatul care se ascunsese sub omul de zăpadă cu celebrul Tic? Și pe blonda în urma căreia se afla, cu Lucia?... Dar fără prăbușirea omului de zăpadă poate că ar mai fi așteptat un an până să i se spună, chiar de către băiatul de la care voia să audă, că e foarte... da! el spusese singur, fără să-l oblige nimeni: foarte frumoasă! „Grozav!” se bucură ea și aproape se izbi de fata cu căciuliță roșie și cu moț multicolor. Noroc că mai avu vreme să se mlădieze și să evite ciocnirea, în ultima clipă.

Scufița roșie nu mai era singură. Fusesse atacată pe neașteptate, din dreapta și din stânga, de doi băieți, fiecare o apucase de un braț și o răpiră într-un vârtej de zăpadă. Dar ea nu scoase niciun strigăt de ajutor, nici măcar o exclamație de uimire, se lăsă purtată pe sus, și apoi trasă ca o povară, când își pierdu echilibrul, și apoi se agăță de gâtul lor când și-l recăpătă. Asta era prea de tot! se hotărî Atena cu toată convingerea. Prea multe coincidențe ca să rămână la o simplă bănuială: Fata devenise, cel

puțin pentru ea, Lucia cea adevărată. Iar băieții care o răpiseră nu erau decât Dan și Ionel!

Iscoada în albastru se strecură ca o adiere printre neiscoadele care umpleau platoul pentru a se apropia cât mai repede de cei trei cireșari. Apărată de niște gură-cască, merse câteva clipe în linie cu cei trei, chiar atingând cotul lui Dan.

– Tic a pățit-o! spunea Lucia. A dărâmat omul de zăpadă din dreapta. Cel cu tichie verde. Dar a aflat toate tainele.

– Aoleu, mamă dragă! se sperie băiatul de lângă Atena. Nu cumva au pus mâna pe el?

– Nu! îl liniște Lucia. A scăpat ca prin urechile acului de furia unei perechi. Acum s-a dus după ac...

– După ac? se miră băiatul slăbuț și puțințel cărn din partea cealaltă. Aha! Vrei să spui că și-a deteriorat pantalonii.

– Da... râse Lucia. Jumătate din pârție a coborât-o căzând. Are o gaură că abia și-a putut-o acoperi cu cipilica. Dar altă șansă de salvare nu avea. Cred că l-ar fi linșat schiorii... O să stea câtva timp lângă Țombi...

– Sssst! îi avertiză Ionel. Prea folosim cuvinte după care am putea fi recunoscuți...

– Dacă-i pe-așa, spuse Dan, trebuie să mă uit cu mai multă atenție la voi. Dacă sunteți alții? Am auzit atâția numindu-se Lucia și Ionel și vorbind cu atâta fidelitate în graiul vostru, că s-ar putea să fiți niște mistificatori. Și chiar nu bănuieți deloc că m-am deghizat?

Mai mult nu auzi Atena, pentru că, fără niciun avertisment, cei doi băieți o smuciră iarăși pe Lucia, obligând-o să se lase purtată de ei pe un alunecuş în pantă. La capătul alunecuşului, Dan se împiedică și toți trei se rostogoliră ca niște mingi. Atena evită alunecuşul, sau mai bine zis nu ajunsese până la el. Cireșarii își scoteau dintr-o moviliță de zăpadă schiurile. Prin urmare se pregăteau de plecare.

Iscoada alergă într-un suflet la locul unde-și lăsase schiurile, între cei doi bolovani mascați cu ramuri de brad, dar nu mai găsi acolo decât o singură pereche. Schiurile lui Tiberiu dispăruseră! Numai o clipă ținu spaima ei. Parcă se vedea un capăt de hârtie,

undeva sub legăturile schiurilor. Într-adevăr, era un bilețel de la Tiberiu:

„El e! Sigur. Dar nu singur. E și Maria, și Victor. Au pornit toți trei spre platoul de lansare. Pornesc și eu. La revedere și... știi tu... Tibi.”

Din tot ceea ce scria în bilețel, un singur lucru o uimea și o neliniștea, acel *știi tu...* Oare ce să știe, oare ce știa, sau ce trebuia să știe?... Întrebările misterioase erau dublate, din fericire, de mișcări harnice și îndemânaticе. Nici nu respirase de două ori și schiurile i se prinseseră solid de bocanci. *Știi tu...* șopti ea în loc de rămas bun, apoi porni spre alunecuşul unde se rostogoliseră cireșarii. Nu mai era nimeni lângă movilița de zăpadă și nici în jurul ei. Și nici pe coasta care urca spre platoul de lansare nu-i zări. Dar pe drumul spre cabană parcă se zăreau trei siluete albastre la marginea unei pădurici. Exact! O fată, încadrată de doi băieți. Alunecau pe schiuri, lin, ca într-un dans ciudat. Îi ajunse repede, dar pe tot drumul spre cabană nu se mai aflau alți schiori decât cei trei cireșari și iscoada, cam neliniștită. Era neliniștită iscoada pentru că nici în urma ei nu se afla vreun schior. Pustiu în față, pustiu în spate... Și ea la zece metri în urma cireșarilor! Nu mai putea rămâne neobservată și nici nu-i trecea prin cap altă idee de salvare decât aceea de a-și încetini alunecarea. Dacă i-ar fi venit ideea asta numai cu câteva minute mai înainte... Acum putea să fie cam târziu. Și chiar era.

Pentru că și cireșarii își încetiniră alunecarea. Ba unul din înaintași, cel subțire și cu nasul în vânt, își întoarse capul și o zări. Și la câteva secunde își întoarse capul, pentru a privi în urmă, și Dan. Apoi și Lucia. Era evident că discutau despre ea. Dar pentru că se uitaseră înapoi și o priviseră fără să se ascundă, o considerau, probabil, o simplă curiozitate, nu un caz.

Atena simți cum cei din față își încetinesc și mai mult alunecarea, abia se târau. Erau chiar la punctul de întâlnire dintre poteca de munte și drumul mare, asfaltat, care urca la cabană. Iscoada trecu pe lângă ei, dar în loc să cotească spre cabană, merse mai departe pe potecă, ba chiar accelerează alunecarea. După câteva sute de metri, chiar când voia să vadă ce se mai întâmplă în

spatele ei, cei trei cireșari o depășiră. Iar după alte câteva sute de metri se opri, odată cu ei, în fața unei cabane mici, de bârne.

6

Acolo se oprea și poteca: în fața cabanei „Poienița”. Atena rămase un moment năucită. Cei trei cireșari își lepădaseră schiurile și intraseră înăuntru. Ea ce trebuia să facă? Să se întoarcă sau să intre și ea în cabana necunoscută?... Chinuitoare dilemă... Ba nu! Trebuia să se hotărască imediat!... Și deodată se petrecu miracolul. De undeva din pământ apăru în fața ei... Tiberiu. Avea schiurile pe umăr. Își duse degetul la buze făcându-i semn imperios să tacă, apoi o ajută să-și desfacă legăturile înghețate. Abia atunci îi șopti primele cuvinte:

– Ufff. De jumătate de oră aștept o minune, începu el cu voce tânguitoare. Am înghețat bocnă. Cel puțin degetele de la picioare mi-au degerat de vreo trei ori... Ufff. Am găsit un ascunziș formidabil, dar străbătut de toți curenții din lume. Dacă nu veneai tu...

Gata! Introducerea fusese făcută. Apoi își ridicară și privirile, și le întâlniră. Nu era nicio umbră de jenă în ele, poate un licăr de spaimă, ca să fie totul și mai frumos. Se prinseră brusc de mâini și cu un curaj extraordinar intrară în cabană.

La început nu văzură decât patru mese în sufrageria caldută și întunecoasă, sau mai bine zis una singură, lângă tejghea, o masă mai mare la care se aflau șapte persoane, adică șapte tineri, cinci băieți și două fete: cireșarii. Dar sub masă se agita o vietate cu urechi ciulite și cu o coadă încărcată de neastâmpăr: Țombi. Își făcură cu cotul, silindu-se să pară calmi și indiferenți, dar inimile le duduiau ca niște clopote înfășurate care-și cer dreptul la sunet. Pentru a scăpa de privirile curioase ale cireșarilor, trecură în revistă încăperea și abia atunci descoperiră cea de a cincea masă, într-un fel de firidă fără fereastră, scobită în peretele opus tejghelei. Un post de observație ideal... dacă n-ar fi fost ocupat mai demult, după cum dovedea norul gros de fum prin care se puteau totuși

zări doi bărbați, doi veritabili coloși, fiecare rezemat în coate, fiecare privindu-și, într-o nemișcare ciudată, farfuria din fața lui.

Atena și Tiberiu se așezară la o masă mică, așa cum se cuvenea unei perechi, mai ales că măsuța se afla la doi pași de sobă și tot cam la vreo doi pași de sora ei mai mare la care se îndestulau cireșarii. Gesturile și întreaga lor atitudine păreau un manifest viu al nepăsării. N-aveau priviri decât pentru ei, cam asta voiau să dovedească, dar trăgeau cu coada ochiului spre un loc anumit, ca într-un film de desen animat, și își încordau auzul mai ceva decât specialistul de sub masă.

– Doriți masa de prânz? îi trezi o voce hodorogită. Avem ciorbă de varză, sarmale, varză călită, varză murată și niște plăcinte cu... varză, specialitatea casei!... Va să zică... ciorbă, sarmale și plăcinte... Perfect!

Vocea hodorogită se stinse imediat. Era și timpul, pentru că la masa vecină se discuta în șoaptă.

– Ce e cu prefăcuții ăștia? se interesă Tic. Ăștia au venit cu pâlnii în loc de urechi.

– Aiurea! i se împotrivi Dan. Azi n-ai fler, Ticușor. Nu-i vezi cum se tolesc privindu-se? Pe ea am întâlnit-o pe drum. Săraca! Părea năucită. Nici nu știa încotro s-o apuce. Cine știe? S-or fi certat, iar acum sunt în epoca împăcării...

– Să nu fi tu în epoca aia a... Știi tu... Când sună capul gol. Pac, pac...

– Zău, Ticule! sări Ionel tot în șoaptă. Am văzut-o și eu, și Lucia. N-a venit ea după noi..., ci noi după ea. Probabil că și-a dat întâlnire aici cu tipulețul... Slab de tot! strigă Ionel. Dacă și ăsta e banc, unde ajungem?... Să vă spun eu unul. Și aplecându-se spre urechea lui Tic, continuă în șoaptă: Hai să-i lăsăm dracului și să vorbim despre ale noastre. Tot șoptind abia le atragem atenția.

Și Tic și Dan râseră ca după o glumă bună. Atena și Tiberiu nu auziseră nicio silabă din șoaptele schimbate între cei trei cireșari. Numai cuvintele rostite anume de către Ionel ajunseseră la urechile lor.

– Nu ți se pare ciudat? întrebă Atena. Să nu auzim chiar niciun cuvânt din bancurile lor! E prea de tot!

– Dar nici ei nu ne aud pe noi... îi răspunse Tiberiu, nevoit și el să-și apropie buzele de cârlionții Atenei pentru a nu-i asculta altcineva șoaptele.

– Și asta ce înseamnă? se posomorî Atena. Așa cum ne ferim noi de ei, se feresc și ei de noi. Ne-au simțit, asta e!

– Nu... zău că nu! îi șopti Tiberiu. Noi avem dreptul să vorbim în șoaptă, suntem obligați...

– De ce? se miră Atena, dar imediat de înroși și își plecă privirile.

La cealaltă masă, Dan îi făcu semn cu ochiul lui Tic:

– Tot mai spui că-s prefăcuți? Uită-te la ei! Parcă ar fi găsit răvașe în sarmale, nu carne și orez, sau cine știe ce file de album...

– Ești tu un prost! se enervă cârnul. Dacă vrei, uite! În două secunde îmi schimb în așa fel mutra că o să-ți vină să plângi cu sughituri...

– Dacă ar fi toată lumea ca tine, Ticușor, îl laudă Dan, n-am mai ști niciodată ce e adevărat și ce nu...

– Ia fă ochii mari! îi porunci Tic. Deschide gura! Așa! Scoate și limba! Așa! Gata!

– La urma urmei ce-ai vrut? îl întrebă Dan.

– I-am simțit pe ăia că trag cu coada ochiului și-am vrut să te strâmbi la ei!

– De ce neapărat cu gura căscată și cu ochii mari? întrebă surprins Ionel.

– Ca să pară că se strâmbă cu adevărat, fără să știe că se strâmbă... Și ca să semene mai bine cu ceea ce este... Pac! Pac!

Dan mai scoase o dată limba și își holbă ochii în direcția lui Tic. Se strâmbă de-a binelea, dar grimasa lui părea o imitație neizbutită a celei dinainte.

– Cred c-ar fi timpul să ne odihnim, se auzi vocea Luciei. Discutăm mai târziu...

– Mai bine acum! spuse Maria. Eu nu-s obosită deloc.

– Eu sunt! se repezi Dan. Și mie nu-mi vin idei decât la orizontală, sau după multă orizontală...

– Credeam că te-ai săturat la schi de amorul tău pentru orizontală...

- Ahaaa! exclamă Dan, ca și cum s-ar fi dumerit. Te năpustești și tu asupra mea ca să acoperi înfrângerea lui frate-tău! Bine... Atunci vreau să vă amintesc că s-a hotărât odihnă după fie...

- Oricum, trebuie să urcăm, îl întrerupse Victor. Aici tot nu putem discuta. E aer prea închis, prea mult fum...

- Și prea multe urechi! adăugă cel mai tânăr dintre ei, uitându-se țintă spre masa vecină.

- Apropo de urechi! își aminti Ionel. Vă rog din suflet să nu mai duceți în camere plăcinte cu varză. Cred c-a intrat mirosul de varză și-n creioane, și-n nasturi... Și-n urechi...

- N-a mai dus nimeni nicio plăcintă... de două zile! răspunse Lucia, aproape ofensată. Am controlat mereu. Poate că suferi de mania persecuției...

- Nu de mania persecuției! se apără Ionel. De persecuția verzei, pe cinstea mea!

- Poate că există o instalație specială, spuse Dan, care răspândește, prin țevi și orificii invizibile, mirosul ăsta de varză gătită în fiecare cameră. La urma urmei, de unde știți voi că nu e mirosul viitorului?

- Eu abia îl aștept seara, mărturisi Ursu. Bineînțeles, înainte de masă... Mai ales când se combină cu mirosul de slănină afumată. Îl simt de sus, din capul părții.

- Apropo de părție! își aminti Ionel. Încă n-am hotărât cum ne prezentăm la concurs.

Tic se ciondănea cu Țombi sub masă. Auzind însă cuvintele lui Ionel, țâșni ca un fulger. Din păcate, Victor începuse să vorbească, și pe el n-avea curajul să-l întrerupă.

- Nici nu văd ce-am putea să hotărâm... spunea Victor. Ne prezentăm ca toți ceilalți... fără să știm nimic.

- Poftim?!!! se miră foarte cireșarul cel cârn și ciufulit. Adică eu m-am chinuit degeaba? Și dacă puneau idioții ăia laba pe mine?

Victor ridică neputincios din umeri, dar îi făcu un semn complice, din ochi, lui Ursu. Vlăjganul transmise semnalul mai departe, spre Tic:

- Lasă, Ticușor... Nici n-au pus laba pe tine, nici...

- Asta am zis-o și eu așa... se apără puștiul cu demnitate. Chiar

pe mine să pună laba?!... Mi-e teamă să n-o fi pățit ăia doi când s-a prăbușit omul de zăpadă peste ei...

– N-ai nicio vină, Ticușor, încercă Dan să-l liniștească. A fost un semn al justiției divine. O pedeapsă...

– Aiurea! îl întrerupse Tic. Îmi intrase nasul în zăpadă și am ridicat prea brusc capul... ca să strănut cum trebuie...

– Strănutul dreptății! îl felicită Dan.

– Aranjăm noi și dreptatea, Ticușor, spuse Ursu. Măine, înainte de concurs, o să facem o inspecție tainică pe pârtie. Noi doi... Ca niște apostoli ai dreptății, Ticușor...

7

Cireșarii părăsiseră de multă vreme sufrageria, dar nici Atena, nici Tiberiu nu aveau curaj să rupă tăcerea pe care o lăsase plecarea lor. Ascultaseră parcă pe ruguri de tortură discuția cireșarilor și ultimele cuvinte îi chinuiau pe amândoi, ca niște sfredele îndărătnice. O undă de fericire zvâcnea totuși în ei. Într-o clipă de spaimă, atunci când Tic amintise despre prăbușirea omului de zăpadă, își apropiaseră involuntar degetele, parcă pentru a-și umple brațele de scântei. Și rămăseseră așa, poate că și mușenia lor urca din întâlnirea, de adieri, a celor două mâini. Nu se uitau unul la altul; din când în când își priveau mâinile și atunci degetele li se încordau și fiorii alergau până în pleoape, și se trezeau tremurând, cu ochii închiși.

Într-un astfel de moment îi surprinse vocea hodorogită a cabanierului. Parcă i-ar fi împins cineva într-o prăpastie și se refăceau din bucăți dureroase. Nu se treziră de-a binelea decât în clipa când ajunseră în vestibul. Îi primi un șuvoi rău de aer rece... și o foaie de hârtie înfiptă în vârful unui schi. Foaia aceea le umplu ochii cu gheață și-i trezi definitiv. Conținea doar câteva cuvinte scrise cu litere groase. O amenințare: „*Dacă ați auzit ceva – uitați! Altminteri...*” Apoi semnătura: „*Cineva care nu glumește.*”

– Adică ce înseamnă acest altminteri? simți nevoia să întrebe, foarte curajos, Tiberiu.

– Eu știu ce-o fi însemnând? ridică din umeri Atena. Între *altminteri* și semnătură e atât de mult spațiu gol, încât îmi închipui că a vrut să ne dea a înțelege... Adică se va alege pulberea de noi... Uite că mai scrie ceva!

Într-adevăr, chiar la capătul paginii, mai erau câteva cuvinte, care se descifrau greu, pentru că fuseseră scrise cu litere mici, abia zgâriate pe hârtie: Un sfat: „*Zău că e bine să uitați. Ți de sus nu glumește. Un binevoitor.*”

– Ia uite, domnule! se enervă Tiberiu. Dacă-i pe-așa...

Atena îl întrerupse clipindu-i zâmbitor și discret:

– Sssst! E o frază cu dublu înțeles: Ți de sus nu glumește... Mie îmi place grozav! Îmi place totul. Și amenințarea, și sfatul... tu nu-i simți pe cireșari?

– Ba da... se bosumflă Tiberiu. Dar nu ți se pare că ne iau cam tare? Vor cu orice preț să ne sperie...

– Nu cred că vor să ne sperie, răsă Atena. Ba cred că nici nu ne-au observat. Dacă au vorbit cu atâta nepăsare în preajma noastră... înseamnă că ne-am deghizat foarte bine...

– Bine, bine... se înfioră Tiberiu, amintindu-și rolul pe care-l trăise nu cu mult timp înainte. Adică... tu crezi că pur și simplu ne-am deghizat?

– Nu știu... se retrase Atena. Dar poate că e mai bine să ne închipuim asta... deocamdată. Ca să ne putem gândi mai în voie la toate întâmplările... Și la cele viitoare.

Tiberiu acceptă invitația, împotriva inimii, și cu un regret care-i aducea fiere în gură:

– Dacă tu spui așa... cu o condiție: *deocamdată!*... Așa! Dar de ce crezi că nici nu ne-au observat? se grăbi el să continue. Atunci ce e cu hârtia asta?... Cel puțin doi dintre ei ne suspectează: cel care-a scris avertismentul și cel care ne dă sfatul. După câte-i cunosc eu, din cărți, îmi cam închipui cine sunt cei doi...

– Nu! Nu! îl opri Atena de teamă să nu audă vreo prostie care ar fi îndurerat-o. Mai bine lasă-mă pe mine să ghicesc. Te rog foarte mult...

Tiberiu se înduioșă ca un copil auzindu-i rugămintea. Și îi răspunse cu un zâmbet forțat care voia să ascundă bucuria

năvalnică din pieptul lui, bucuria că poate fi mărinimos cu Atena.

– Sunt convins că și tu gândești la fel! o încuraja el. Nu-i așa că... Aoleu! Uitase... Spune!

– Îți mulțumesc... Știi... eu tot cred că nu ne-a observat nimeni, adică nu ne-a luat nimeni în serios. Unul singur dintre ei, mai mult din prudență, a vrut să ne sperie...

– Și celălalt?... întrebă mirat Tiberiu.

– Celălalt e același... numai că și-a schimbat scrisul și creionul. Ca să ne sperie și mai tare, ca să ne facă să credem în seriozitatea avertismentului... Nu-i așa că și tu te-ai gândit la același lucru?

Tiberiu nu se gândise la aceeași persoană, adică nu se gândise la o singură persoană. Dar putea el să nu-i facă o plăcere sau o bucurie Atenei? Mai ales că s-ar fi putut să aibă dreptate... De aceea se grăbi s-o încurajeze:

– Da... Mi-a trecut și mie prin cap ideea asta... E destul de ingenioasă, demnă de cireșari...

Tiberiu se gândea la ideea Atenei, fata însă își imagina că Tiberiu laudă ideea biletului.

– Numai Tic putea să facă asta! șopti Atena. Nu-i așa că și tu te-ai gândit la el?

Putea Tiberiu să nu-i dea dreptate? Clătină din cap și mai închise și ochii, și totul părea atât de grav și de definitiv de parcă ar fi răspuns la cea mai hotărâtoare întrebare a vieții lui. De aceea avu curajul să-i strângă mâna, pentru o clipă.

– Celorlalți nu le destăinuim nimic... șopti Tiberiu la rândul lui. Niciun cuvânt. Eu o să spun că m-am rătăcit...

– Iar eu voi spune că m-am supărat pe ei. Bravo!

– Și nici despre cireșari nu le vorbim!

– Nici despre cireșari! consfinți fata prima sa taină.

Capitolul II

1

Deși de câteva minute nu-și dezlipise ochii de la firidă, cabanierul tresări violent în clipa când auzi șuieratul scos de unul din cei doi coloși. Era un șuierat scurt, dens și puternic, ca o explozie ciudată, fără ecou, un șuierat parcă anume azvârlit pentru a te ridica în picioare și a te ține în stare de alarmă. Așteptarea nelămurită dură însă foarte puțin. După numai două secunde, celălalt colos își mișcă de câteva ori arătătorul, fără să-și întoarcă însă capul spre tejghea, făcând și repetând un semn de chemare, și categoric și indiferent, care-l tulbură și mai tare pe cabanier. Era prea multă vigoare, prea multă poruncă în încordarea brațului și în mișcarea degetului care chema, dar capul ridicat spre tavan și imobilitatea trupului voiau parcă să demonstreze o stranie nepăsare. Măcar să nu se fi auzit înainte acel șuierat ca un semnal de alarmă.

Distanța dintre tejghea și firidă deveni pentru câteva secunde o cale de tortură, o cale spre tortură, pe care cabanierul o străbătu parcă împins de cineva.

– Ne cunoști? îl întâmpină o voce groasă și gravă.

Cabanierul se uită mai întâi la stânga, la cel care îl întrebase. Și deodată i se ivi în față imaginea unui luptător de circ. Gros și mătăhălos, cu ceafă de taur, cu urechile lipite strâns de ceafă, cu bărbia rotundă, fără nicio asperitate, care făcea ca întreaga față să pară trasă cu compasul, cu ochii mici, întunecați și iscoditori, acoperiți de sprâncene negre, dese, stufoase, dar cu craniul lucitor, ras cu briciul, fără niciun fir de păr, individul parcă abia aștepta să iasă din arenă.

– N-ai de unde să mă cunoști... răspunse tot el. Sau poate că m-ai văzut *undeva*, fără să te văd eu...

Cabanierul, din ce în ce mai speriat, negă prin câteva mișcări

precipitate, apoi, supunându-se gestului pe care-l făcu subit arătătorul colosului, își fixă privirile spre celălalt client, spre cel care scoase șuieratul tulburător. Avea o figură comună, care nu se remarcă prin nimic, numai ochii cenușii, cu sclipiri de oțel, trădau o energie și o hotărâre neobișnuite.

Privea însă cu pleoapele întredeschise, ca un om obosit, și cabanierul se simți mai în largul său. Amintindu-și însă statura lui, care o depășea pe a colosului, și simțindu-se fixat în aceeași clipă de niște luciri ca de oțel, cabanierul era cât pe-acți să facă un gest de retragere.

– Stai... îl invită o voce obosită, calmă, în care se simțea însă și obișnuința de a comanda... Pe scaunul ăsta... Dumneata te numești Miron... Aristide Miron... Dacă vrei neapărat să cunoști și numele noastre...

Cabanierul negă din nou, prin câteva mișcări precipitate, în timp ce se așeza pe scaunul oferit de omul cu reflexe de oțel în priviri:

– Nu... De ce?... Vă rog... vă rog...

Cei doi încuviințară în tăcere și cabanierul simți parcă o undă de liniște trecând prin carapacea de spaimă care-l cuprinsese și în care se sufoca.

– Foarte bine! continuă omul cu oțel în priviri. Îți voi spune totuși numele meu: Liviu Iordan...

– Iar eu mă numesc Petric... Ion Petric! adăugă imediat cel cu capul ras și cu înfățișare de luptător.

– Mulțumesc... bâigui cabanierul, ca și cum, destăinuindu-și identitatea, cei doi i-ar fi făcut o mare favoare.

– Îți voi pune câteva întrebări, spuse Liviu Iordan. Și ca să ne înțelegi de la început, cred că e bine să repet: *Noi vom întreba. Da... Și încă un lucru: Dacă unul dintre noi va găsi de cuviință să noteze din când în când răspunsurile dumitale... să nu te sperii. Deocamdată nu urmărim altceva decât să ne lămurim asupra unor lucruri. E foarte clar?*

– E foarte clar... răspunse cabanierul tot în neștire.

– Bine... continuă Iordan. De câtă vreme lucrezi dumneata aici, la cabana asta?... Dacă vrei, poți să nu răspunzi. Nu asta ne

interesează cel mai mult...

Aristide Miron simți din nou tăișul spaimei de-a lungul șirei spinării, deși vocea lui Iordan nu avea nicio nuanță de amenințare, suna obosită și indiferentă. Întrebarea însă i se părea absolut inutilă, stupidă, urâcioasă, și tocmai asta îl speria. Toată lumea din împrejurimi, tot orașul de la poalele munților, și atâția alți turiști din atâtea alte regiuni, o groază de oameni știau de când lucrează el la cabană.

– De la cincisprezece ani... se pomeni el că răspunde. Adică de aproape treizeci și doi de ani... O viață de om.

Ion Petric, cel cu umeri cât ușa și cu craniul ras, părea că-și amintește ceva:

– Aha!... mormăi el. Cum s-ar spune, aproape că suntem cu toții același leat. Ba chiar suntem! N-ai făcut și dumneata armata la artilerie? La douăzeci și trei de mortiere?

– Nu! răspunse cabanierul. Nici n-am făcut armata. Am avut pe la șaptesprezece ani un accident, sus la Hodoroaga. Mi s-a zdrelit piciorul drept... Și de-atunci îl târăsc...

– Nu prea se cunoaște, spuse Ion Petric.

– Aproape... părea că se roagă Aristide Miron. Vreo opt ani am făcut în fiecare zi exerciții. Câte patru, cinci ore pe zi. Așa cum m-a învățat un doctor mare. Dacă nu l-aș fi ascultat, azi nu m-aș mai fi mișcat. De două ori pe an venea să mă vadă. Să-i dea Dumnezeu sănătate, că bun om a fost...

– Doctorul Valeriu Georgescu? întrebă Liviu Iordan.

– Nu! Doctorul Atanasie Ianăș. Lui îi datorez faptul că pot să umblu. Îi plăcea să urce pe munți și întotdeauna...

Liviu Iordan făcu un semn obosit care spunea fără ocol că nu-l interesează vorbăria cabanierului:

– Altădată... Ca să fie clar... Prin urmare lucrezi la cabană de treizeci și doi de ani... Șaptesprezece plus opt... Douăzeci și cinci... Douăzeci și doi... Foarte bine!

Aristide Miron nu pricepea nicio iotă din calculele pe care le făcea Iordan, dar cifrele îi sunau înfricoșătoare în urechi. Teama iarăși se îngroșa și pentru prima dată, de zeci de ani, parcă simțea că-l doare piciorul. O încercare de revoltă nestăpânită urca în el.

– Stai! îl opri Iordan chiar în momentul când era să explodeze. Va să zică în 1944 erai aici... Prin iunie, iulie... Da?

– Da... răspunse iarăși temător și retras cabanierul. Aș putea spune că din 1943 n-am mai coborât de aici niciodată...

– Niciodată?! se miră a provocare colosul fără păr.

– Nu chiar niciodată... își aminti Aristide Miron. Am coborât de câteva ori ca să-mi aranjez niște treburi. Dar n-am lipsit mai mult de o săptămână... poate două...

Liviu Iordan îi făcu un nou semn de tăcere:

– Altădată... Va să zică începând din 1943, în fiecare vară ai rămas aici, la cabană...

Aristide Miron clătină capul în semn de încuviințare.

– Bine... continuă Iordan. Și așa cum i se potrivește unui cabanier, ai colindat în acest timp toate împrejurimile... Sau te-au colindat ele pe dumneata... Stai!... Vreau să spun că ai fost la curent cu tot ceea ce se întâmplă în împrejurimi, la celelalte cabane... E foarte clar?

– E foarte clar, răspunse Aristide Miron. Am mai cutreierat și eu coclaurile... dar mai mult au venit ceilalți pe la mine. Așa că de... Am aflat destule. Și cum sunt destul de vechi pe aici, oamenii, mai ales cunoscuții, au obiceiul să mai schimbe, câteodată, numele cabanei. În loc să-i zică „Poienița” îi zic și ei „Traista”.

– Traista?! se întreabă mirat Ion Petric. Asta cam ce-ar vrea să însemne?

– Adică un fel de traistă cu vești sau cu amintiri. Că mai toți oamenii care poposesc pe aici, fie de-alde noi, fie de-alde dumneavoastră, vor să-și amintească și ei câte ceva... De cele mai multe ori prostii sau nimicuri: accidente, chiolhanuri, mizilicuri cu tot felul de cuconițe... Dumneavoastră le ziceți aventuri... Și altele: bătai, spaime, crime... Dar pe dumneavoastră cam ce v-ar interesa?

Pleoapele lui Iordan se îndepărtară pentru o clipă și cabanierul parcă văzu țâșnind din ele niște proiectile de oțel. Poate că era o simplă părere de o clipă, dar neliniștea începea iarăși să scurme.

– Întrebările le punem noi! aminti, cu voce înceată și gravă, Liviu Iordan. Ne interesează, mai întâi, un anume Paul Bălan. Ne

interesează însă foarte discret. Dacă află că ne interesăm de el, înainte de a-l vedea, e foarte rău. E ireparabil!

– Înțelegi? spuse foarte amenințător Ion Petric. În asemenea cazuri ireparabile... Ce mai! Ți dai singur seama cât de rău este. Nimeni nu are voie să audă de acest Paul Bălan! Nimeni nu trebuie să știe că e căutat!

– Nici acum și nici *după*! amenință la rândul lui Iordan. În ambele cazuri e la fel de grav! E foarte clar?

– E foarte clar... răspunse cam sugrumat Aristide Miron. Nici *după*... Adică... Asta înseamnă că...?

– Asta nu înseamnă nimic! spuse Liviu Iordan. Sau înseamnă un singur lucru: suntem aici ca să întrebăm, nu ca să răspundem! ... Să fie foarte clar! Ne interesează individul Paul Bălan, iar el nu trebuie să afle că ne interesează! Scurt!

– Nici nu poate să afle! se revoltă în felul lui cabanierul. Nu poate să afle... pentru că nu are cine să afle. Eu nu cunosc niciun Paul Bălan și nici nu-mi amintesc să fi cunoscut vreun cetățean cu numele ăsta... care să stea prin împrejurimi...

Liviu Iordan făcu un semn discret, cu degetul, către Petric, un semn care nu putea să-i scape cabanierului. Petric scoase un carnet din buzunar, în care începu să noteze cuvintele pe care le repeta Liviu Iordan:

– ... Nu cunosc și nici nu-mi amintesc să fi cunoscut pe individul Paul Bălan...

– N-am spus așa! răbufni cabanierul. Am spus că nu cunosc și nici nu-mi amintesc să fi cunoscut *un individ cu numele ăsta*. N-am auzit despre niciun Paul Bălan prin împrejurimi, asta am spus. De unde știți dumneavoastră că nu și-o fi schimbat numele?

Cei doi rămaseră o clipă nedumeriți, apoi își ațintiră privirile asupra lui Aristide Miron. Priviri ascuțite, nemiloase. Cabanierul nu le putea suporta. Fața parcă i se făcuse și mai lividă, iar mâinile îi tremurau.

– Deci nu cunoști niciun individ cu numele Paul Bălan, spuse cu voce insinuantă Liviu Iordan. Bine... Dar nu-l cunoști nici pe cel care a avut cândva numele ăsta?

– De unde să știu eu cine și când și-a schimbat numele? se

dezmetici cabanierul. Nu pot să jur decât pentru numele unui singur om și omul acela sunt eu. Și pe mine mă cheamă Aristide Miron. Și mai știi că niciodată nu m-a chemat altfel...

– Notează! sună ca o poruncă vocea lui Liviu Iordan. Numitul Aristide Miron nu cunoaște și nici nu bănuiește vreo persoană care are sau care a avut cândva numele de Paul Bălan. E clar?

– Așa e foarte clar, acceptă cabanierul. Ce vină am eu dacă nu-l cunosc?... Și dacă s-a aciuat prin împrejurimi și eu nu-l cunosc, nu văd cine altul ar putea să vă pună pe urmele lui.

– Nici nu ne gândim la altcineva... se auzi iarăși glasul ciudat al lui Liviu Iordan. Chiar dumneata ne vei pune pe urmele lui... De aceea discutăm cu dumneata!

Din nou pluteau valuri de amenințare și din nou inima cabanierului se făcu cât un purice.

– Dacă nu-l cunosc, încep eu să se tânguie. Ce vină am eu? N-am comis nicio neregulă, nicio...

– Poftim?! îl întrerupse brutal Ion Petric. Dacă ții cu tot dinadinsul să ajungem la dumneata...

Cabanierul simți că îngheață. Își duse mâinile la frunte, nu atât pentru a-și ascunde privirile, cât pentru a-și sprijini capul, care începuse deodată să-i atârne greu, ca plumbul, ca un corp străin.

– Ai cel mai bun prilej ca să-ți răscumperi... prostia! spuse Liviu Iordan. Asta ți-o declar eu, cu toată răspunderea. Amintește-ți termenul pe care l-am folosit. Am spus *prostie*, nu altceva... Deocamdată... Numai de dumneata depinde schimbarea termenului. Cred că știi cât de simplu se poate ierta sau uita o prostie oarecare...

Cabanierul ridică din umeri ca un om care nu mai are scăpare:

– Nu știu cum v-aș putea fi de folos... N-am nicio putere... Iar dacă-i vorba despre prostia la care vă referiți...

– Dar nu înțelegi odată pentru totdeauna, imbecilule, că nu ne interesează nici cât negru sub unghie ce-ai făcut dumneata? izbucni ca un vârtej Liviu Iordan. Încearcă să-ți amintești! Gândește-te la toți cei care s-au aciuat pe-aici, prin împrejurimi, în ultimii douăzeci de ani, în ultimii douăzeci și cinci de ani! Ne interesează un individ cam de statura dumitale, însă mult mai

slab, cu părul castaniu, al cărui nume autentic este Paul Bălan. A ieșit din spital fără un rinichi și cu jumătate din urechea stângă tăiată...

– Fără jumătate de ureche?! se învioră subit cabanierul... Cred că-l cunosc... Dar nu-l cheamă Paul Bălan!... Ca să vezi, domnule! De-aceea umblă zi și noapte cu șapca trasă pe-o ureche. Dacă nu l-aș fi văzut într-o noapte adormit, fără șapcă, n-ați mai fi dat niciodată peste el. Asta s-a întâmplat cu vreo doi ani în urmă... Ba nu! Chiar acum trei ani... Îi căzuse șapca în timpul somnului și-am văzut că-i lipsește o parte din urechea stângă. Nici nu-mi amintesc dacă era urechea stângă sau urechea dreaptă, dar dacă ziceți dumneavoastră că i s-a tăiat urechea stângă... aia o fi fost... L-am întrebat ce-a pățit și m-a rugat să nu suflu nimănui vreo vorbă despre urechea lui... Aoleu! Dumnezeule! Cum de nu mi-am dat seama! M-a pus să-i jur că o să păstrez taina... și din cauza dumneavoastră...

– Chestiile astea nu ne interesează! îi respinse Iordan tânguilele. Cum îl cheamă?

Cabanierul se codea, dar văzându-l pe celălalt scoțând carnetul și cerând încuviințarea lui Iordan, socoti că e mai bine să răspundă la întrebare:

– Fie ce-o fi!... Licu îi spunem între noi. Iar numele de familie: Balău. Dar toată lumea îl numește altfel: Cucu. Multă vreme am crezut că ăsta i-i numele de familie: Cucu. Până i-a venit pe adresa asta o scrisoare. Cu vreo șapte, opt ani în urmă. Știu c-a fost mare tevatură. *Domnului Paul Balău – Cabana Poienița*. Nu era niciun Paul Balău la cabană. Nici în registru n-am găsit vreun client cu numele ăsta ca să-i trimitem scrisoarea acasă. Am început să iau și eu cabanele la telefon și să întreb dacă nu se află pe undeva un Paul Balău. La *Vulturi* am dat peste Cucu la telefon. Și mi-a spus că scrisoarea e pentru el, și a venit într-un suflet aici ca să și-o ia. Dar nu i-am dat-o până ce nu mi-a arătat buletinul. Și am văzut cu ochii mei că-l cheamă Paul Balău... Dar nu cred să mai știe altcineva că-l cheamă așa. Toată lumea-i zice Cucu... și cred că i s-a dat porecla asta pentru că nu-și află niciodată cuibul... Rătăcește mereu din cabană în cabană...

Liviu Iordan îi făcu semn lui Petric să închidă carnetul. Apoi se lăsă greoi pe speteaza scaunului, parcă pentru a-i încerca rezistența, și-l privi pe cabanier cu ochi mari, de copil. Lucirile stranii, de oțel, se topiseră ca prin farmec, făcând loc altora, mai vii, de mirare și bucurie.

– Cucu... Cucu... repetă el în șoaptă. Cine l-ar fi recunoscut sub numele ăsta?... Din Bălan – Balău... Un *n* transformat în *u*... Ce poate fi mai simplu?... Mutarea căciulii pe celălalt a... Ce poate fi mai simplu?... Și apoi cu șapca pe-o ureche și cu alt nume, rătăcind din cabană în cabană... Ce poate fi mai simplu?... Acum la ce cabană a ajuns?

– La cabana *Izvoarele*, răspunse Aristide Miron. Mi se pare că a mai fost o dată acolo... Cu vreo... zece... ba nu, chiar cu unsprezece ani în urmă! Exact! Un an după avalanșă... Ba nu! Chiar în timpul avalanșei... Din ianuarie până în aprilie a stat îngropat acolo... Am crezut că n-o să-l mai găsim viu... Doamne! Ce urgie! La fiecare zece ani, așa zice lumea, și așa am băgat și eu de seamă, e an de avalanșă la Șaua Morții. Se prăvălește zăpada peste trecătoare și până la dezgheț nu e chip să se mai ajungă la *Izvoarele*. Eu am apucat trei avalanșe până acum, prima la șaptesprezece ani, când cu accidentul... Mare urgie! Într-un an au prins șapte oameni acolo, adică niște tinerei... Cei bătrâni i-au sfătuit să nu rămână la cabană, că e an de urgie... așa i se spune prin părțile noastre avalanșei... dar ei nici n-au vrut să audă... Și s-au opintit munții chiar în noaptea de Anul nou. Nimeni n-a putut urca până acolo și nimeni n-a putut coborî pe acolo... La primăvară nu s-a mai aflat suflet în niciunul... De... Frigul, foamea, dihăniile, spaima...

– Bine, bine... îi întrerupse Liviu Iordan amintirea. N-ai idee cum a ajuns din nou Bălan... adică Licu... Cucu... la *Izvoarele*? S-a mai întors și pe la alte cabane?

– La asta nu m-am gândit niciodată... căzu cabanierul pe gânduri. Ca să vezi, domnule! Iaca! E întâia oară că se angajează a doua oară la aceeași cabană. Și după ce le-a terminat, parc-ar vrea s-o ia de la cap... Oare ce-o fi cu el de nu-și găsește locul? Chiar așa ca un cuc... Bine i-a zis cine i-a zis... Cucu... Parc-ar căuta un

cuib în care să-și lase ouăle...

– Și dacă o fi căutând ouă pentru un cuib? întrebă pe neașteptate Ion Petric.

– Asta n-o mai înțeleg, spuse cabanierul. Ce ouă să caute?... Cum vine chestia asta?

– Nu vine deloc! răspunse tăios Liviu Iordan. E un fel de a vorbi. În limbajul nostru are o semnificație foarte precisă, dar care nu trebuie să te intereseze pe dumneata. Nu e bine să te intereseze! Notează! Paul Balău, zis Cucu, zis Licu, cu domiciliul temporar la Cabana Izvoarele...

– Cu ce se ocupă acolo, întrebă Ion Petric.

– Un fel de om la toate, răspunse cabanierul. Cărăuș, om de serviciu, câteodată bucătar, câteodată ghid. Demult putea să ia o cabană în primire, dar întotdeauna a refuzat. Nu e nici mai hoț, nici mai cinstit decât alții...

Liviu Iordan se ridică pe neașteptate în picioare. Era foarte înalt, mai degrabă slab, însă suplu și bine legat. Spatele parcă începea să se încovoie, iar părul odată negru devenise gri. Nu părea să aibă cei 47 de ani pe care îi destăinuise colosul chel și cu capul rotund ca o minge. Mulându-și puloverul pe corp, Iordan încercă să camufleze o umflătură la șoldul drept. Cabanierul îi surprinse gestul și mai avu vreme să observe conturul foarte precis al unui pistol Parabellum. Își ascunse descoperirea sub masca unui zâmbet forțat care nu putea decât să sporească suspiciunea celor doi.

– Vreți să urcați spre *Izvoarele*? întrebă mai mult ca să se afle în vorbă cabanierul. Eu nu v-aș sfătui. Nu mai aveți timp să ajungeți pe lumină. Trebuia să porniți mai de dimineață...

Iordan își îmbrăcase vindeacul care-i ajungea până la jumătatea coapselor. Nu i se mai vedea nicio umflătură. Gesturile i se voiau mai degajate, dar pe figură i se întipăriseră cute de supărare:

– Aș vrea să-mi răspunzi foarte exact la câteva întrebări. Mai întâi: cum se ajunge la Cabana Izvoarele?

– E un singur drum. Și de vară, și de iarnă. Marcaj metalic cu cerc albastru. Până la Șaua Morții sunt vreo patru ore. De la Șaua

Morții la cabană vreo două ore. Unii fac drumul în cinci ore și jumătate. Alpiniștii chiar în cinci ore.

– Alt drum nu există? O potecă, o...

– Până la Șaua Morți sunt destule, însă de-acolo e o singură potecă: aceea marcată cu cercul albastru. I se zice Bârna Iadului și-și merită numele. Altă cale nu-i. Numai prăpăstii și prăvăliri de torente. De-aceea, dacă se închide Șaua Morții, nu mai e loc de trecere spre Muntele Înalt. Doar vara se poate urca pe Torentul Magilor cu frânghiile.

– Există telefon la cabană? întrebă Liviu Iordan.

– Este!... Cum să nu fie?... Dar se aude ca de pe altă lume... Atunci când se aude... Firul urcă pe deasupra unor prăpăstii așa de crunte, că abia s-a găsit loc pentru câte un stâlpuleț firav. Dacă-și caută cineva de joacă, gata cu legătura.

– Cine răspunde acum de cabană?

– Apoi nu prea se poate ști. Sunt doi frați acolo, frații Barbu, amândoi gospodari pe cinste și vânători de prima mână, dar unul din ei e căsătorit, ăl mai mic, Constantin, și cum și-a luat și femeia sus, gurile rele zic că ea face și desface totul la cabană. De...

Se ridicase și Ion Petric de pe scaun. Deși puținel mai scund decât Liviu Iordan, grosimea și lățimea lui îl transformau într-un adevărat colos, așa cum de altfel era supranumit de cei care-l cunoșteau. Cabanierul se simțea ca un șoarece între doi motani fioroși. „Dac-ar fi și Cucu aici, își spunea el în gând, că și ăla e o matahală cât toate zilele, ar fi ca într-un film.” Aștepta să-i cadă o labă uriașă de piatră în moalele capului sau să se întâmple o minune, tot ca în filme, care să-i prăvălească pe cei doi uriași printre mese și scaune. Dacă i s-ar fi cerut în clipa aceea să-și semneze propria condamnare la moarte, oare n-ar fi dus imediat mâna la toc? Din fericire i se ceru altceva.

– Ne-am înțeles de la început, îi aminti Liviu Iordan, că n-ai voie să suflă nimănui niciun cuvânt...

– Jur pe toți sfinții!... se grăbi cabanierul.

– Am văzut noi cum îți respecti jurămintele... mormăi Ion Petric. Noi nu suntem Bălan sau Cucu, auzi?

Degetele lui Petric se înfipseră pentru câteva clipe în umărul

cabanierului. Nici când își zdrelise piciorul nu simțise o asemenea durere.

– Nu vrem să te înspăimântăm, spuse Iordan. Am apela la alte mijloace. Vrem să-ți pui lacăt la gură. E foarte clar?

Tremurul cabanierului era cel mai clar răspuns.

2

Ascuns după ușă, Ionel asistase, nevăzut, la ultima scenă a convorbirii dintre cabanier și cei doi uriași, acolo, în fridă. Auzise și memorase cu fidelitate, nu atât din curiozitate, cât dintr-o senzație ciudată de spaimă și uimire, vorbele pe care cel mai înalt dintre ei le rostise, înainte de plecare:

„Nu vrem să te înspăimântăm. Am apela la alte mijloace. Vrem să-ți pui lacăt la gură. E foarte clar?”

Ba chiar văzuse cum alunecă din buzunarul colosului cu craniu pleșuv un obiect lucitor, parcă un portofel de plexiglas. Cu gândul că dacă ar intra, pentru câteva minute, în posesia acelui obiect extraordinar, lumea s-ar vedea descotorosită – cine știe? – de una dintre cele mai întunecate enigme ale ei, Ionel rămase într-o așteptare tainică și îndelungată.

Uriașii părăsiseră de mult timp sufrageria, dar cabanierul încă nu se mișcase de la fereastra la care se mutase, probabil pentru a urmări plecarea celor doi. Ionel tocmai se gândea cum să ajungă, fără primejdii, adică fără să fie văzut, în stăpânirea magnetului de plexiglas, când îl văzu pe cabanier pășind în vârful picioarelor nesigur, ca pe sârmă, spre frida cu taine. Tot cu mișcări și gesturi de om care vrea să se ascundă până și de zei, cabanierul ridică portofelul de sub masă și se întoarse cu el la fereastra de observație. Își aduse și un scaun, se așeză încet pe el, apoi începu să se închine și să-și apese, în pauze, partea stângă a toracelui, Răsufla prelung, șuierător, se închina, își apăsă pieptul, mormăia cuvinte fără rost, dar portofelul de plexiglas, pus în fața lui pe pervazul geamului, n-avea curajul să-l deschidă. Se ferea de el ca de un scorpion. Pesemne că-l podidise transpirația pentru că

alergă ca un țap umflat spre tejghea în căutarea unui șervet. Îl găsi repede și, după ce-și frecă de câteva ori ceafa, reveni la fereastră cu același mers tăcut și țopăitor. Împături șervetul cu grijă... dar Ionel nu mai putea suporta. Părăsi ascunzișul și bocăni cât mai al dracului în treptele scării, parcă pentru a deștepta toată cabana. Dar când ajunsese, după două secunde, în sufragerie îl întâmpină, de la fereastra binecunoscută, un zâmbet calm și o voce numai plăcere:

– Oooo! Bine v-ați trezit! Cu ce vă putem servi?

Pe pervaz, nici urmă de portofel lucitor. Doar un șervet împăturit cu grijă, însă aruncat neglijent într-un colț.

– Un pahar de borviz, ceru Ionel arătându-și cu aceeași plăcere gingiile. Vreau să iau un antinevralgic. Știți...

– V-am dus, dimineață, câteva sticle de borviz în camere. Mi se pare trei... Ba nu! Chiar patru...

– S-au consumat, rânji Ionel. Nu știu ce-am avut? Pe toți ne-a cuprins dragostea de borviz, după masă... Probabil din cauza sarmalelor sau din cauza ciorbei de varză...

– Aha! Înțelese cabanierul. Vreți un pahar de borviz. Puteți să vă serviți singur. Sunt trei sticle pe tejghea. Una începută și două pline... Și tirbușonul e tot acolo, lângă sticle...

Ionel n-avea ce face. Se duse la tejghea și bău pe nerăsuflăte, pentru a părea mai convingător, un pahar uriaș de borviz. Abia în clipa când așeză paharul pe tejghea, simți că se întâmplă ceva ciudat, sau că se întâmplase ceva ciudat. Îl lămurii imediat vocea cabanierului:

– Antinevralgicul! Ați uitat să-l luați!

Ionel se scotoci prin buzunare și deodată se prefăcu că-și amintește:

– Pssst! L-am uitat sus, sau poate că l-am pierdut pe scări. Fir-ar să fie.

Cabanierul se grăbi să-l scoată din încurcătură:

– Căutați în lădița albă de deasupra tejghelei. Găsiți acolo tot felul de antinevralgice.

De astă dată Ionel respinse cu succes atacul:

– Noi luăm antinevralgice speciale: Buridoane. Dacă doriți și

dumneavoastră... Într-un minut scapi de orice durere... și oprește și transpirația...

Cabanierul clătină din cap, căutându-și un zâmbet cât mai amabil, și descoperi săgeata împotriva transpirației câteva clipe mai târziu, când din arcaș nu se mai vedea nici umbra.

Și se întâmplă cu Ionel exact ceea ce se întâmplase cu cabanierul. Tic îl surprinsese în ultimul moment al scenei:

– Dă-mi și mie un buridon! îl primi el pe Ionel în capul scării. Am asudat ca un pește. Și mă doare prin toate buzunarele...

Ce putea să facă Ionel? Nimic altceva decât să i se destăinuie lui Tic. Două minute de șoapte și nu numai că taina ajunsese la urechile puștiului, dar se schiță și o întreprindere foarte serioasă pentru *absorbția* portofelului găsit.

– Tu caută cât mai mult mărunțiș, îl îndemnă Tic pe Ionel. Orice și oricât. Eu trebuie să-l dăscălesc pe *mizerabil*.

Prin urmare cireșarul cel cârn și ciufulit era în conflict cu... Țângulică! Ei! Dar cu câteva mângâieri, și mai ales cu câteva promisiuni, dar mai ales cu câteva amenințări – „Te las aici, mizerabile! Noi urcăm sus și tu o să rămâi aici ca o cloșcă. Și-o să-i spun cabanierului să te țină legat, în cușcă, lângă jigodia aia lăptoasă cu nume de catâr. Așa!” –, Țângulică se transformă în Țombi, și în această calitate ascultă și învață cu un zel nemaipomenit lecția pe care i-o preda, în șoaptă, și mai ales prin gesturi, stăpânul lui.

Când Ionel sosi cu pumnii plini de monezi sunătoare, Țombi cel silitor și inteligent era tobă de carte... adică își cunoștea fără greș întreg rolul, în toate nuanțele lui.

Poate că nu trecuseră nici cinci minute de la despărțirea lui Ionel de cabanierul înțepenit pe scaunul de lângă fereastră, și cei doi cireșari, urmați de un Țombi de umbră, priveau prin crăpătura de la poalele scărilor în sufrageria pustie a cabanei. Parcă nu se schimbase nimic. Cabanierul era în același loc, cu privirile fascinate de obiectul pe care nu îndrăznea să-l atingă, sudoarea îi curgea probabil șiroaie, pentru că șervetul se freca fără încetare de ceafa lui, și dacă vreuna din mâini i se elibera din închinăciune și igienă alerga imediat în partea stângă a toracelui pentru a apăsa și

a slobozi răsuflări șuierătoare.

Ionel urcă treptele în vârful picioarelor pentru a le cobori zgomotos și a-i da prilej lui Tic să urmărească gesturile cabanierului. Într-adevăr, sărmanul personaj de trezi parcă în craterul unui Krakatau. Zăpăceala, spaima și alarma nu ținură decât o clipă... Cu mișcări de jongler împături șervetul și-l azvârli peste portofelul lucitor, sări ca un saltimbanc de pe scaun, și, asemenea unui clown, își schimbă înfățișarea, împrumutând masca unui nătâng perfect. Și toate acestea într-o secundă!

Când cei doi cireșari își făcură apariția în sufragerie, cabanierul schiță un gest obișnuit de surpriză și plăcere. „Doamne, ce măgar! Ce prefăcut!” șopti mezinul.

– Vă doare și pe dumneavoastră capul? întrebă cu o bunăvoință tulburătoare cabanierul. Doriți un pahar de borviz?

– Nu... îi zâmbi Tic foarte cuceritor. Avem sus două sticle neîncepute... Și una pe trei sferturi. Poate ne găsiți altă apă minerală... Zău... Ca să nu vă jignim, deșertăm sticlele, dimineața, la chiuvetă...

Ionel rămăsese atât de perplex, încât nu-și mai găsi puteri și vorbe pentru a opri introducerea lui Tic. La început crezuse că toată povestea apei face parte din planul pentru absorbția portofelului. Abia spre sfârșit își aminti că nu-i povestise lui Tic încercarea sa de a-l îndepărta pe cabanier de fereastră sub pretextul unui pahar de borviz.

– Asta cum vine? întrebă buimac cabanierul. Domnul Ionel moare după apa noastră minerală... A băut pe nerăsuflăte, chiar adineauri, o halbă întreagă și mi-a spus că ați golit toate cele patru sticle...

– Unul din noi a glumit... clipi Tic din ochi. Am pus un pariu grozav cu Dan... Cred că-l cunoașteți... V-a povestit aseară bancul cu melcii și hipopotamii...

– Melcii și hipopotamii!... Aseară! Păi aseară parcă ați venit mai târziu...

– Da, da! părea că-și amintește cireșarul cel cărn. Nu aseară. Mi se pare că alaltăseară. După ce am spus eu bancul cu melcii și maimuțele...

- Melcii și maimuțele!? se miră și mai tare cabanierul. Alaltăseară?... Păi, alaltăseară parcă ați venit după miezul nopții. Nu v-am lăsat cheia de la intrare sub răzătoare?

- Aveți o memorie extraordinară! se auzi o voce pe care cei doi cireșari n-o prevăzuseră. Degeaba, Ticușor. Bancul cu melcii și maimuțele încă nu s-a inventat. Hei! Țombi! Unde a dispărut catastrofa cu coadă, mamă dragă?

Și Tic și Ionel erau prinși pe picior greșit. Orice replică, orice gest anti-Dan putea să le năruie planul. Își amânară răzbunarea pentru mai târziu. Ionel scoase imediat un pumn de monezi din buzunar și se adresă triumfător prietenilor:

- Vreau să scap de mărunțișul ăsta și fac cinste... spuse el înaintând cu palma deschisă spre cabanier. Oare cam câți bani să fie aici?

Dar nici n-apucă să termine întrebarea și fu cât pe-aci să se prăbușească la picioarele cabanierului. Noroc că se prinse în ultima clipă de colțul unei mese. Din nefericire tocmai cu mâna în care se aflau monezile. Cabanierul se repezi totuși să-l susțină, apoi, împreună cu ceilalți, se apucă să caute monezile care se prăvăliseră ca un șuvoi pe podea.

- Mamă dragă! Mare neghiob mai ești! îl investi Dan fără întârziere. Nici măcar nu știi să te prefaci ca lumea. Te cred și eu că-ți convine să faci cinste după ce ne pui să-ți culegem averea de pe jos... Mai bine te cățărai pe-o masă și azvârleai mărunțișul ăsta nenorocit ca semănătorii... Uite! Cam așa!

Dar Tic îi puse o piedică neașteptată și Dan nu-și găsi scăpare decât în brațele cabanierului.

- Eu nu mai caut! se răzvrăti Dan după ce scăpă din îmbrățișarea udă și neașteptată. Nu mai caut... decât monede de un leu. Uite! Aici... Și aici... Și aici... Și acolo... Și dincolo...

De fiecare dată ridica o monedă de un leu de pe podea, purtându-i pe toți, cu vocea și cu descoperirile, prin toată sufrageria. Era cel mai caraghios spectacol de cabană: patru oameni încovoiați, uneori în genunchi, căutând parcă un loc cât mai potrivit pentru mătănii, ciocnindu-se unii de alții, înghiontindu-se, lăudându-se. Norocul nu-i surâdea decât lui Dan.

Ceilalți găseau monezi de cincisprezece și douăzeci și cinci de bani. Foarte rar câte una de un leu.

– Gata! propuse cabanierul ud de efort și de transpirație. S-or mai fi rătăcit câteva prin crăpături... Mi se pare că am găsit în total... șaptesprezece lei și patruzeci de bani...

– Cum?! întrebare cireșarii la unison.

– Exact șaptesprezece lei și patruzeci de bani! repetă cabanierul. Am adunat în gând tot ce a găsit fiecare.

– Nu se poate! se opuse Dan. Șaptesprezece lei și...

– Dumneavoastră ați găsit cel mai mult, îi răspunse cabanierul. Nouă lei și cincisprezece bani...

– Nouă lei! se sperie cireșarul. Eu? Poate un leu și cincisprezece bani... Aha! Înțeleg ce înțelegeți dumneavoastră! Nu? Ceilalți lei... erau același: tot primul pe care l-am găsit. Așa cum s-a prefăcut Ionel că a căzut... m-am prefăcut și eu că găsesc. Trebuia să intru și eu în joc...

– Las' că ți-o plătesc eu! îl amenință imediat Tic, dar cu un ciudat accent de bucurie în glas.

– Ba plătesc eu! sări Ionel. Eu am anunțat primul! Plătesc trei sticle de pepsi și o halbă de bere... adică o sticlă de bere, cum se spune pe aici...

Vorbele lui Ionel parcă mai atenuau necazul pe care destăinuirea lui Dan i-l pricinuiseră cabanierului. La drept vorbind, nici nu visase el mai mult de o sticlă de bere atunci când îl auzise pe Ionel, la început, lăudându-se că va face cinste cu tot mărunțișul pe care-l avea în palmă.

Și se nimeri că tocmai în momentul când lichidele gâlgâiau în gâturile însetate ale căutătorilor de monezi, ușa cabanei se deschise cu putere și un grup de turiști, pornit de jos cu un entuziasm ridicat la un grad pe care numai deznădejdea de la jumătatea urcușului putea să-l egaleze, pătrunse în încăperea încălzită și amețitoare. Cabanierul se scuză chiar înaintea cireșarilor care întârziaseră gâlgâitul numai pentru a găsi un pretext de scuză. Fiecare urma să-și ia, adică să-și reia în primire calitatea lui de bază, cea a tinerilor, fiind binecunoscută: dezlegători de enigme și mistere. Dar Tic mai întârzie câteva

secunde la crăpătura de la poalele scării pentru a înregistra, ca pe o peliculă, grija și nepăsarea jucată cu care cabanierul luă șervetul de pe fereastră pentru a-l pune într-un sertar al tejghelei, și apoi gesturile sale degajate, gesturi de invitație, cu mâna stângă, adresate clienților, în timp ce mâna dreaptă încuia, fără greș, sertarul.

Puștiul, cu părul blond ca grâul copt și ciufulit ca o claie de fin, întârziase doar câteva secunde. Îndeajuns ca toți cireșarii să fie puși de Ionel în stare de alarmă.

3

Portofelul de plexiglas, scos de sub șervet de către Țombi și dus într-o ascunzătoare sigură tot de către el, se afla în mâinile cireșarilor. În locul lui, sub șervet și în sertarul încuiat cu un seif, se afla unica listă de mâncăruri și de băuturi din cabană, care chiar în acel moment era căutată cu disperare prin toate rafturile tejghelei. Tot Țombi operase substituirea.

Absorbția, așa cum numise Ionel operațiunea de răpire a portofelului găsit, stârnise mari ciondăneli în plenul cireșarilor. Portofelul ar fi fost înapoiat fără să se deschidă... dacă Maria n-ar fi trecut, de la bun început, de partea răpitorilor. Presimțirea că o nouă taină, o nouă enigmă e pe cale să apară în calea lor, o făcu pe Maria să voteze altfel decât Lucia, Victor și Ursu, și-l făcu pe cârnuleț să-i trimită o clipire plină de duioșie... întâmplare foarte rară în relațiile dintre cei doi bruder-schwester.

– Ei s-au aiurit ca niște nătărăi de-o șchioapă, o apostrofă Lucia, în șoaptă, pe Maria, și tu te apuci să le ții hangul.

– Mai întâi să vedem ce-i acolo... îi răspunse Maria, tot în șoaptă. Și ne războim pe urmă.

– Și cam ce înseamnă *absorbția* asta? întrebă Victor.

– Un termen de moment și cam inadecvat, încercă Ionel să se scuze. Poate că i s-ar fi potrivit mai bine altul. În loc să botez actul, am botezat metoda...

– Și care ar fi sensul actului? îl ajută Victor.

- Un simplu împrumut! răspunse Dan dintr-o suflare. Un împrumut pe scurtă durată. De unde știm noi că peste câteva minute nu vom înapoia obiectul?

- În cel mai bun caz e vorba de o mârșăvie! se revoltă Lucia. Un furt... o indiscreție grosolană... o ... o infamie!

- Zău!? făcu Tic, încrucișându-și brațele. Ză-ău! Mi se pare că ai dormit după-masă și te-ai sculat... Știi tu cum... De unde știi tu că n-am *absorbit* portofelul ca să-l păstrăm în siguranță până se întoarce cel care l-a pierdut? Cu ce drept mă faci hoț și infam?... Sunt sigur că dacă nu era Ionel și noi... cabanierul i-ar fi venit de hac portofelului.

- Bine... acceptă Lucia. Nu ești hoț... Îmi cer scuze. Dar mișel ești. Pentru că nu-mi închipui eu că o să renunți să te uiți în portofel...

- Asta nu înseamnă că suntem mișei, sări Dan. Suntem și noi curioși. Asta e... Am luat un portofel străin de la un *poate-hoț*... nu e stăpânul lui... Am fi niște tâmpiți să nu ne uităm în el...

- Nu tâmpiți, spuse Maria. S-ar putea să fim niște criminali. Dacă în portofel se află o rețetă urgentă... sau o chemare disperată... sau o adresă foarte importantă... sau cine știe ce S.O.S.?

- Vedeți?! se îmbătoșă Ionel. Tu de ce taci, Ursule? Tu n-ai nicio părere?

Ursu se uită spre Victor. Părea foarte încruntat, aproape distrus. Dar masca i se destrăcă repede. Și un hohot de râs cumplit umplu încăperea.

- Nu știu ce mai așteptăm, spuse el printre sughituri. De vreme ce majoritatea a hotărât un anumit lucru, gata! Avem timp de sfadă mai târziu. Ne irosim forțele ca niște... mișei. Zău, parcă am fi furat portofelul și vrem să-l păstrăm pentru noi... Să nu găsim înăuntru vreo listă de bucate...

Atmosfera se mai învioră. Ionel se hotărî să înceapă ritualul. Scoase portofelul de sub un ziar și începu:

- După cum vedeți: patru foițe de plexiglas cu marginile de piele... Probabil piele artificială sau meșină... Așa! Acum să-l deschidem. Am impresia că ne-am certat degeaba... Nu se află

absolut nimic în portofel... doar o bucată de hârtie... Așa! O bucată de ziar... Ba chiar o jumătate de foaie de ziar... Cam galbenă și roasă... ceea ce înseamnă că e ruptă dintr-un ziar cam vechi. Cine știe ce documente au fost ascunse în ea... Ceea ce înseamnă că domnul cabanier e mult mai abil decât ne închipuiam noi... Am *absorbit* un portofel gol...

– Tu crezi că signorul de jos a golit portofelul? întrebă foarte furios Dan.

Ionel era foarte dezolat. Tocmai se pregătea să pună la loc, în portofel, foaia gălbejită și cu miros de mucegai, dar îl opri vocea Mariei:

– Vreau s-o văd și eu. Voi nu?

– Cred că mai avem și altceva de făcut decât să ne pierdem vremea cu cercetarea ambalajelor și pungilor de hârtie, spuse Lucia cu vehemență.

Dar Ionel n-o ascultă. Plimbă prin fața tuturor, întorcând pe o parte și alta sărmana jumătate de foaie de ziar. Una din fețe era aproape albă. Doar câteva cuvinte uriașe, care terminau, probabil, un apel:

VECHI
NU UITAȚI CETĂȚENI!
E UNA DIN DATORIILE
CEASULUI DE FAȚĂ!

Pe cealaltă jumătate de pagină, sub un titlu care se întindea pe toate coloanele:

FAPTE DIVERSE DIN CAPITALĂ

abia de puteau descifra, din cauza ștersăturilor și rosăturilor, literele și cuvintele unor articole. Pe alocuri nu se putea citi nimic. Hârtia era plină de găuri și de pete nedefinite.

– Știți de când e ziarul ăsta de ambalaj? întrebă Ursu când foaia ajunsese în dreptul lui. Mi se pare că din timpul războiului... Uitați-vă! O știre despre bombardamente... Ce păcat că nu se poate citi

mai nimic...

– Te rog, Ursule... se auziră câteva voci răscolite de închipuiri dureroase.

– Dacă tata avea vârsta mea, pe vremea aceea, încercă Dan o glumă, cine poate să-mi spună ce vârstă aveam eu cu trei ani în urmă?...

– Aceeași vârstă!... se repezi Tic. Tu de la șapte ani n-ai mai crescut deloc... Păcat... Zău, Ursule...

Vlăjganul, renumit pentru ascuțimea privirilor sale, se chinuia să descifreze literele și jumătățile de litere care alcătuiau jumătăți de cuvinte, să le găsească sensuri și legături. După o repetiție mută, care nu prea îl satisfăcuse, se hotărî, în sfârșit, să adune în fraze cuvintele presupuse:

– „... În ciuda numărului mare de avioane, au fost mai puține decât săptămâna trecută... imediat la fața locului probabil că e vorba de echipele de salvare... eroismul populației merită toate laudele, dar cele mai frumoase... aici iar lipsesc câteva cuvinte... se cuvin medicilor, neobosiți, mereu la datorie, uimind cu rezistența și spiritul lor de sacrificiu... Și în luna iunie, Capitala a avut cel mai mult de suferit...” Parcă ar fi un fel de bilanț al bombardamentelor...

– Exact! spuse Victor. Cred că e comentariul unui comunicat oficial... Și după cele cuprinse, s-ar părea că ziarul e din iulie 1944, dintr-o zi de la începutul lunii...

Toți cireșarii se strânseseră ca un buchet în jurul lui Ursu. Toți voiau să citească, toți voiau să privească, să afle cât mai multe din acea zi îndepărtată și încă nedefinită a unei luni și a unui an de pustiire și pârjol.

– Dacă vă înghesuiți așa, nu mai pot să citesc nimic, se apăra Ursu. Și dacă mai rupeți și foaia... Mai sunt niște știri care par mai ușor de descifrat...

Promisiunea vlăjganului îi readuse pe toți la locurile pe care le ocupaseră mai înainte. Înceau să călătorească în trecut, dar nu erau în stare. Îi durea ceva, striga în ei, amar și surd, durerea unui trecut pe care nu puteau să-l vadă în imagini. Era ascuns de

flăcări și de fum și de vaiete și de bubuituri. Și nu trecuse prea mult timp de atunci, încă nu se împliniseră două decenii și jumătate, acel sfert de secol care separă generațiile. Sau poate că trecuse prea mult...

– Nu mai e nimic cu războiul, spuse Ursu. Numai întâmplări din Capitală... Probabil că e un ziar de Capitală: un furt... o crimă... o evadare... o dispariție... Și cel mai des cuvânt din titluri și din cuprins, cuvântul *senzațional*.

– Hai, nu mai fi atât de răutăcios! îl rugă Maria. De ce nu ne citești și nouă?

– Zău, Ursule!... Hai, să vedem și noi cum a fost atunci.

– Bine... se lăsă Ursu înduplecat. Să încep cu...

– Cu evadarea senzațională! propuse Ionel.

– ... *O evadare ca-n filme! O evadare demnă de eroul lui Leslie Charteris. În plin proces, poate în cel mai mare proces al anului. Cine nu-și amintește de arestarea senzațională de la începutul lunii februarie? Nu fusese făgăduită cu o zi mai înainte? Nu se ajunsese la un adevărat duel între... Păcat! Aici lipsesc câteva rânduri... îi declarase avocatului că va evada atunci când nimeni nu se va aștepta. Și iată că s-a ținut de cuvânt... Iar sunt șterse literele... Cineva din sală a strigat: Foc! și chiar în acea clipă s-a auzit și sirena de alarmă, atât de aproape că-ți vâjâiau urechile. O panică de nedescris, zgomotul unei explozii chiar la ușa sălii de judecată... Scuzați, vă rog. Două rânduri șterse ... nici urmă de acuzat... până s-au dezmeticit gărzile... Și totul n-a fost decât o înscenare: și focul, și alarma, și explozia! O înscenare fantastică, neverosimilă, ca-n filmele cu James Cagney, și astfel a scăpat... supranumit „Prințul”... pe care... îl socoteau cel mai... Imposibil! se dădu Ursu învins. Nu se mai poate descifra nicio literă. Și până acum mi-am ucis ochii...*

– Formidabil! se agită Tic. Exact ca-n filme!... Dar oare cine-o fi fost individul ăsta, supranumit „Prințul”? Cel mai mare: ce?

– În orice caz: un ticălos! îl temperă Lucia. Un bandit, un tâlhar, un spărgător...

– Probabil un șef de bandă, spuse Victor. Cel puțin patru oameni l-au ajutat să evadeze: cel cu sirena, cel care a strigat:

„Foc!”, altul care a provocat explozia la ușa sălii de judecată și, în mod sigur, un șofer care îl aștepta în stradă, cu mașina pregătită... Numai într-o bandă se poate pregăti o asemenea eva...

– Un moment! îl întrerupse Ursu. A mai găsit câteva rânduri care țin de știrea asta... așa mi s-ar părea... în capul coloanei următoare... de-aceea nu le-am dat atenție... Voi ce spuneți? Sună cam așa... „... În ultima cli... pă, am aflat dintr-o scri... soare... so... sită la red... acție că evadarea ar fi fost organizată de banda rivală „Mănușile Negre”... pentru a smul... ge de la... teribilul sec... ret...” Asta-i tot! Urmează altă știre...

– Mamă dragă, ce film! se entuziasmă și Dan. Regele bandiților se crede liber. Mașina cu un șofer mut și necunoscut trece ca un fulger pe străzi, undeva spre un loc sigur... Și când colo, ajunge la altă închisoare, și mai cumplită, plină de unelte de tortură. În fața lui se află celălalt rege, sau candidatul la tronul bandiților... De-aici cum mai evadează?...

– Poate că s-au înțeles între ei... spuse Maria.

– Sau poate că s-au luat la bătaie, sări cârnul, și cel care a învins și-a pus coroana pe cap...

– ... Și a primit felicitările sfetnicilor și chiar pe ale celui învins... îl strâmbă Lucia. Tot nu-ți dai seama că e vorba de niște bandiți? Doamne! Credeam c-ai terminat cu basmele...

– Și eu credeam c-ai terminat cu răutățile și cu oasele. Nu cauți decât oase și sâmburi. Când te uiți la mine mi se pare că vrei să vezi dacă e bine prinsă clavicula... eu când mă uit îți văd toată răutatea... Și ai buzele ca niște ațe... Așa! Nu te supăra, Ursule, că ea m-a provocat...

Lucia ar fi trecut cu vederea izbucnirea lui Tic... dacă n-ar fi fost ultima frază. Îi aruncă o privire de gheață, căutând în același timp un gest crud sau câteva vorbe rele. Din fericire, Maria i se alătură imediat:

– Nesuferitule! Numai la bandiți te gândești! Ce te-aș mai da afară, dacă n-ar fi frig... Hai, Ursule! Citește mai departe, să aflăm și noi ce se mai întâmplă în București pe vremea a...

– Stai! o opri Tic supărat la culme. Tu să mă dai pe mine afară? Dacă nu te fac eu să cazî de trei ori, mâine, la concurs, și ultima

dată chiar la sosire, să-mi spui „cuțu” sau cum vrei tu!

– Și după toate astea, asupra mea vor cădea toate trăsnetele... oftă Dan. Parcă nu știi!... Vă iertați, apoi vă antrenați puterile cu mine, până ce vă săturați de amenințări și promisiuni... Numai eu rămân în pagubă. Parcă vă aud mâine: Ticușorule! Nesuferitul! Hai, Măriuța, zău...

– Idiotule! șoptiră în aceeași clipă Maria și Tic.

– Nu v-am spus eu! Hai, Ursule! Citește-ne! Uite, știrea asta: „O dispariție fără urme!”

Tic se strecură totuși lângă Dan pentru a-i șopti la ureche că i-a plăcut „chestia cu Măriuța”, dar și pentru a-l ciupi într-un loc dureros, atât de dureros, că-i amuți strigătul pe buze. Bineînțeles, cireșarul cel cârn îi zâmbea ca un înger.

Ursu profitase de ceartă: aproape că se familiarizase cu textul ciuntit. Vocea lui era mai sigură, iar pauzele mult mai rare:

– „... Am informat la timp cititorii noștri despre cele trei scrisori de amenințare primite în cursul lunii trecute... și ne putem mândri cu faptul că am fost primul ziar care am atras atenția despre primejdia care planează asupra vieții cunoscutului nostru industriaș”... Aoleu! Ce gramatică! „... Și iată că timpul cel drept și neînduplecat ne dă dreptate, spre disperarea tragică a aceluia care poate fi supranumit, pe drept cuvânt, speranța industriei românești. În ultima scrisoare primită cu zece zile în urmă, amenințarea era foarte vehementă. Abia acum putem da în vileag brutalul ei conținut. «Dacă în seara zilei de 3 iulie nu veți depune, la ora 10,30 la locul indicat în prima scrisoare, suma pe care v-am cerut-o și planul prototipului B 12 (n.r. e vorba de una din cele mai secrete și mai importante invenții ale concernului industrial, care poate avea grave implicații pe întreaga piață europeană) ne vom vedea nevoiți să punem în aplicare, fără milă și întârziere, un plan diabolic, de furie și răzbunare, care va aduce mult sânge și multe lacrimi în familia dumneavoastră. Numai hotărârea noastră de a nu șovăi și de a trece imediat la consecințe sângeroase și, bineînțeles, nevoia de a para eventualele măsuri ale autorităților ne obligă să trecem sub tăcere și să nu dezvăluim represaliile crunte pe care le-am pregătit. Ar fi păcat să simțiți pe

propria piele că știm să ne ținem cuvântul. Orice măsuri de apărare se vor dovedi zadarnice. Noi știm când și unde să lovim și mai ales suntem hotărâți să lovim fără nicio milă! Atențiune! E ultimul avertisment! Buboii!...”

– Brrrr! exclamă Tic înfiorat. Ce semnătură, Doamne! și ce amenințări! Oare cum de nu le-a dat nimeni crezare?

– Așteaptă, Ticușorule, îl rugă Dan. Zi-i, Ursule!

Și Ursu continuă lectura, parcă și el impresionat, deși nu citea pentru prima dată textul:

– „... Din păcate, autoritățile și chiar unii conștrați au considerat totul o glumă de prost gust. Autoritățile s-au mulțumit să posteze un detectiv în civil în preajma vilei cunoscutului industriaș, și aceasta după mari presiuni din partea opiniei publice pe care cu cinste o reprezentăm. Dar, vai! Măsura s-a dovedit cu totul ineficace. Detectivul a fost găsit, ziua în amiaza mare, legat fedeleș și cu căluș în gură, pe jumătate mort, într-un boschet din grădina vilei, iar pe pieptul lui, prins într-o agrafă, un carton cu următorul conținut: «Luați aminte! E doar prima măsură de represalii. Vor urma altele și mai sângeroase. Buboii!...” Și pentru că detectivul nu era rănit și n-avea nicio urmă de sânge, anchetatorii s-au gândit la ceva mai rău. Și într-adevăr, dând alarma, au descoperit dispariția unicului fiu al industriașului, un tânăr de mare viitor, proaspăt bacalaureat. În camera lui de dormit s-a găsit o scrisoare cu acest emoționant apel, scris cu sânge, nu cu cerneală roșie, așa cum insinuează un jurnal de dimineață: «Tăticule drag, salvează-mă. Nu mă lăsa pradă unei morți crâncene.» În afară de urmele unei înțeleștări violente, în dormitor, nu s-a mai găsit nicio altă urmă care să ajute la elucidarea dispariției. Respingem cu indignare insinuările provocatoare ale unor conștrați, din presa de dimineață, care încearcă să fluture ideea, inadmisibilă, că toată întâmplarea ar fi un truc pus la cale de însuși marele nostru industriaș cu triplu scop: punerea la adăpost a unei mari părți din averea sa lichidă, disimularea celebrului prototip și salvarea fiului de la încorporare. În ultima clipă, aflăm că bandiții, folosind cheile luate de la fiul dispărut, au pătruns în locuința celebrului industriaș, sustrăgând din casa de fier celebrul plan

(unic) al prototipului B 12. Vom reveni în numărul de mâine cu toate amănuntele..."

Nici nu terminase Ursu lectura, adică nici nu apucase să răsufle ca lumea, că Victor se și văzu asaltat de privirile întrebătoare ale celorlalți cireșari. Ce putea să le spună? Oare nu era mai bine să ridice din umeri și să rămână în continuare mut? Parcă ghicindu-i gândul, Ionel tăbări asupra lui:

– Nu te lăsăm până nu ne spui ce crezi!

– Dar e stupid! răspunse Victor. Ce să cred? Înainte de orice, cred că Lucia are dreptate. Avem și alte lucruri de făcut decât să comentăm, în neștire și la nesfârșit, niște fapte petrecute cu aproape un sfert de secol în urmă.

– Totuși... mi se par interesante, recunosc Lucia, cu roșeața sincerității pe față. Ca un fel de joc mai neobișnuit.

– Adevărat... acceptă Victor. Dacă n-ar fi mâine concursul și dacă n-ar trebui să fim odihniți și preocupați de un singur lucru: „Ce vom face?” am putea să ne jucăm și de-a trecutul...

– Dar eu mă odihnesc de minune cu acest joc, protestă Maria. Și mai ales nu vreau să mă gândesc la ceea ce se va întâmpla mâine la concurs... Dacă încep să mă gândesc... nu mai dorm toată noaptea...

– Asta-i cam așa... interveni și Ursu. E ca o boală, cu spaimă și sudoare. Mai rea ca frigurile. Bățai toată noaptea și simți cum te sufoci, și gata somnul! Friguri... Nu-s bune...

– Probabil... spuse Victor. Dar mi se pare atât de inutilă vorbăria asta despre niște fapte pe care nu le cunoaștem! Mai mult decât în ziar ce am putea spune? Și la ce ar folosi supozițiile noastre? Am mai putea să îndreptăm ceva?... Ce s-ar întâmpla dacă am începe să comentăm fiecare bucată de ziar? Ne ocupăm de ea în măsura în care interesează sau folosește unui scop, cum s-a întâmplat altă dată, în drum spre Castelul celor două cruci... Vă mai amintiți bucățile de ziar pe care le-am găsit în cele două scobituri?... Doar ne-am aruncat ochii pe ele ca să știm când s-au adăpostit acolo ultimii vizitatori. Altceva n-am căutat...

– Fiindcă aveam altele pe cap, își aminti Dan. Mai ales eu. Mamă dragă! Cum mă mai dureau picioarele!

– În sfârșit! nu scăpă Tic prilejul. Ai recunoscut și tu cam pe unde-ți porți capul...

– Și dacă ziarul ăsta îngălbenit și mucegăit se va lega într-un fel de viața noastră? se auzi vocea tremurândă a Mariei.

O clipă de spaimă, apoi replica Luciei:

– Asta e o provocare, o ațâțare!

– Ba nu! se apără Maria. E o presimțire...

Și iarăși câteva clipe de spaimă, de care nimeni nu scăpă, apoi din nou Lucia:

– Nu presimțiri! Dorințe! Fantezii! Te cunosc eu foarte bine. Nimeni nu te obligă să renunți la ele, dar înainte de a le preface în vorbe ar fi bine...

– Poate ai pretenția ca fiecare, înainte de a deschide gura, să ceară voie de la tine! luă Tic apărarea Mariei. Atunci, te rog să-mi dai voie să-ți spun că ești ca o gheață băgată cu forța în sân. Mereu mă faci să tremur... Brrrrr! Și-ți mai cer voie să mă lași să spun că presimt și eu exact ca Maria. Na!

– Presimțiri negre? se interesă Dan pe șoptite.

– Tu poți să te duci dracului... că de tine nu mi-e teamă! îi răspunse Tic. Presimțiri albastre și violete, e bine?

– Am spus eu că asupra mea se vor abate toate trăsnetele, începu Dan să bocească. Și cam ce legătură ar putea, mă rog, să aibă cu noi evadatul și dispărutul de acum douăzeci și nu știu câți de ani? Sau Bubiul, sau Mănușile Negre?

– Aha! se prefăcu Tic că pricepe. De pe acum a început să te încolțească frica.

– Dacă tot am ajuns pe făgașul ăsta, îi trezi vocea lui Ursu, măcar să citim ziarul până la capăt. Putem să amânăm puținel sfada, ce ziceți?

Nu răspunse nimeni, așa că Ursu își reluă lectura:

– „... *Senzaționale amănunte despre senzaționalul furt învăluit în tăcere*”... ăsta e titlul. Și începe tare! „... *Au trecut trei zile de la senzaționalul și misteriosul furt săvârșit în plin centrul Capitalei, în plină zi, sub privirile îngrozite a zeci de cetățeni, și cu toate acestea nu am auzit încă o părere autorizată, lăsându-se să se*

răspândească zvonul că tot ceea ce s-a întâmplat a fost repetiția unei scene de film... Unii dintre cititorii noștri poate că-și mai amintesc... chiar pe strada... Vodă..., în spatele... Fir-ar să fie! Lipsesc cam multe rânduri... În urma străduinței întregii noastre redacții, astăzi suntem în măsură să dăm cele mai sigure amănunte. Iată cum s-au desfășurat lucrurile: Ultima mașină a convoiului, o camionetă de fabricație germană, a fost oprită brusc de o altă mașină care stopase în mijlocul străzii. Imediat, cinci indivizi înarmați cu pistoale obișnuite și cu pistoale mitralieră au atacat camioneta. Toți agresorii purtau pălării de paie și ochelari de soare. Doi dintre ei au imobilizat șoferul și gardianul din față, iar ceilalți trei s-au năpustit asupra ușii din spate a camionetei, aducând în stare de nesimțire, doar în câteva clipe, pe cei doi gardieni care nici n-au avut vreme să-și scoată armele. S-a sustras din camionetă o singură casetă de fier, cam de mărimea unei mașini de scris Remington, semiportabilă, care a fost transportată în goană spre o altă mașină ascunsă într-una din străzile laterale. Până să se dea alarma, toate cele trei mașini cu ajutorul cărora s-a comis nemaipomenita agresiune s-au făcut nevăzute. Cei trei gardieni și șoferul, loviți toți cu tocul pistoalelor în ceafă, se află internați în spital în stare gravă, însă nu disperată. În ciuda insistențelor repetate ale ziarului nostru, autoritățile nu vor să dea niciun amănunt cu privire la scopul și valoarea furtului, cu privire la stadiul în care se află cercetările și ancheta, cu privire la persoanele fizice sau juridice care vor suferi de pe urma acestui furt, unic la noi, prin temeritatea și precizia cu care s-a săvârșit. În două minute, o camionetă misterioasă, făcând parte dintr-un convoi misterios, protejat însă de autorități, a fost devalizată în ciuda unei paze excepționale. Care e misterul acestui atac senzațional? De ce atâta tăcere? Dacă redactorii noștri n-ar fi văzut cu ochii lor rănilor hidoase ale celor loviți și dacă n-am avea la redacție scrisorile atâtor martori oculari, am crede și noi că suntem victima unei halucinații, sau că pur și simplu am asistat la repetiția unei scene dintr-un film de groază. Faptele însă sunt fapte... În ultima clipă aflăm alte amănunte senzaționale, pe care ne grăbim să le comunicăm

cititorilor noștri. Convoiul atacat era un convoi oficial care dispersa depozitul uneia din cele mai mari instituții bancare din țara noastră. Caseta sustrasă conținea bijuterii de o valoare neprețuită, printre care trei coliere princiare și celebra diademă „Dulcineea” pentru care, cu cinci ani în urmă, s-a oferit, de către un colecționar, o vilă cu 14 camere la Monte Carlo. După toate probabilitățile, la săvârșirea furtului au participat doi spărgători cu renume, celebrul cuplu Negrupop, a căror arestare e o problemă de ore, dacă nu de minute... Aflăm în ultima clipită, ultimissima, un zvon care circulă în brigada judiciară: cei doi necunoscuți ale căror cadavre, oribil mutilate, au fost descoperite pe calea ferată, la punctul Buda, și despre care am relatat în numărul de ieri al ziarului, au fost identificați: Nae Pop și Mihai Negru, adică Negrupop...”

– Nu mai pot suporta! spuse Dan. Nu găsești nimic vesel?... Numai crime, jafuri...

– Ba mai e ceva! încercă Ursu să-l liniștească: „Bombardamentul de ieri”... Cred c-ar fi timpul să plecăm...

4

Cireșarii porniseră spre cabana-mamă, unde obișnuiau să ia cina și să-și petreacă serile. Grupul nu era complet. Lipsea Țombi, care primise misiunea ingrată și primejdioasă de a transporta sub tejghea, într-un anumit loc, bineînțeles fără să fie văzut, portofelul de plexiglas, și mai lipsea Tic, care plecase cu vreo zece minute mai devreme, grăbit nevoie-mare și atât de înfodolit, că nici nasul nu i se vedea.

– Mi se pare că ți-ai pierdut nasul, Ticușorule... îi spusese Dan în loc de „la revedere”.

– Atunci e foarte bine îi răspunsese prompt păgubașul. Dar să nu-ți fie teamă, că știu eu unde și când să-l găsesc...

Se lăsase întunericul, un întuneric blând, aproape cald, cu iradieri și cu reflexe ciudate, și mai ales cu fulgi mari, care te făceau să scoți limba, pe furiș, și să încerci să topești câte unul. Poteca strâmtă obligase grupul să se despartă în perechi. În frunte

erau Victor și Ursu; undeva în urmă: Dan și Ionel, iar fetele la mijloc; la început una în spatele alteia, până ce Lucia o apucă pe Maria de braț, obligând-o să-și încetinească mersul:

– Eu ar trebui să fiu supărată, nu tu! Pentru că te-ai purtat ca o neghioabă. Ce ți-a venit să scornești presimțirile alea tâmpite? Am venit aici să petrecem o vacanță liniștită, toți ne-am înțeles... Poate că ar fi fost bine să nu ne înscriem nici la concursuri... Și tu...

– Sigur c-ar fi fost bine! se enervă Maria. Voi m-ați obligat, voi mi-ați mâncat toată liniștea! Mai ales tu...

– Dar eu te-am rugat... răspunse Lucia foarte mirată. Te-am rugat... gândindu-mă ce bine o să-mi pară dacă o să câștigi tu concursul... Eu știu? S-ar putea să ai dreptate... Poate că am fost puțințel egoistă... M-am gândit la mine, nu la tine...

– Zău, Lucia... tremură Maria, înnorată de mărturisirea prietenei sale. Nici nu poți să-ți închipui prin ce chinuri trec. Nu mă gândesc decât la concurs... Oare de ce? Îmi dau seama cât de stupid e totul... Ce-o să se întâmple dacă n-o să câștig?... Nimic... N-o să se schimbe nimic... O să fim la fel de buni prieteni, poate chiar mai buni... Și cu toate acestea parcă mă îngheață ceva la gândul că n-o să ies prima... Ufff! Și cât mă zbat să scap de ideile astea idioate și rele: citesc, vorbesc, spun tot felul de aiureli... Și nu pot... Undeva mă frământă gândul cel rău...

– Prin urmare tot eu te-am nenorocit...

– Nu! Nuuuu... Dacă ai ști cât mă rugam să mă rugați... Bine că se termină totul mâine!... O să ies ultima, absolut ultima... Adică de ce ultima? Nu! Prima o să ies! Auzi, Lucia?

– Nu vreau altceva decât să treacă și ziua de mâine... Pot să-ți spun și eu, dacă e vorba să ne spunem totul, că trec prin aceleași chinuri ca și tine... Știi ceva, Maria? Hai mai bine să ne gândim la ce-o să facem începând de mâine seară! Ne mai rămân șase zile, nu? Ce-ar fi să vizităm fiecare orașel din împrejurimi? Să pornim cu schiurile pe lângă șosea, sau fără schiuri, pe jos, și să poposim în fiecare orașel. Sunt chiar șase: două dincoace și patru dincolo de munți. Rămânem câte o zi și o noapte în fiecare... Toată lumea spune că-s cele mai frumoase localități din țară... Ce zici?

– Fac orice vrei tu, răspunse Maria. Absolut orice. Numai să treacă ziua de mâine și să scap de tot ce-i negru...

– Tot te mai apasă presimțirile alea?! se miră Lucia.

– Ce presimțiri?... Aaaa! Nu știu. În clipa asta nu le simt cu mine... Poate c-a fost o simplă idee...

– Acum încep să mă zgândăresc pe mine... așa, ca idee, ca abstracție... Foarte rar îmi lasă câte un fior.

– Zău! se miră negricioasa la rândul ei. Nu mi-aș fi închipuit așa ceva. Tocmai tu!

Ajunseseră la capătul unei coline și după câțiva pași cabana răsări în fața lor: uriașă, strălucitoare, plină de zgomote. Ursu și Victor așteptau în fața intrării. În lumina orbitoare, fețele lor păreau palide, iar privirile trădau neliniște și nervozitate. Numai Dan și Ionel, care se iviră după câteva clipe, radiau de bucurie și păreau gata de atac.

– Am dezlegat toate misterele! începu Ionel să se laude. Știm tot ce s-a întâmplat cu „senzaționali”. Și cu „Prințul”...

– Și cu „Buboiul”, și cu „Mănușile Negre”... îl întrerupse Dan, la fel de nerăbdător. I-am aranjat pe toți!... Ia imaginați-vă ce s-ar putea întâmpla cu „Buboiul”?

Dar nu mai avu vreme să dea și răspunsul pentru că Ionel se prăbuși, din senin, peste el, târându-l într-un morman de zăpadă. În prăbușirea neașteptată, în vânzoleala din zăpadă, Ionel izbuti să sufle la urechea lui Dan câteva vorbe:

– E jale! Ne-au auzit ăia cu portofelul...

Într-adevăr, la câțiva pași de cireșari, ascunse de umbra streășinei care apăra intrarea în hotel, se aflau două matahale, nemișcate ca două coloane.

Dan se sculă imediat și sărind într-un picior căută sprijinul lui Ursu:

– Idiotul! începu el să se plângă. S-a repezit anume ca să-mi spargă buboiul... Auuuuu! Las’ că-i arăt eu...

„O inspirație magistrală!” îl va felicita mai târziu Ionel, care, pândindu-i pe uriași, văzuse cum uimirea și încruntarea de pe fețele lor se preschimbară mai întâi în zâmbet, apoi în nepăsare. O inspirație magistrală... care-l va obliga însă pe Dan să meargă

șontâc-șontâc toată seara.

5

Cireșarii se așezaseră la masa lor, o masă de colț, retrasă, poate cea mai îndepărtată de orchestră. Acolo puteau discuta în voie, iar zumzetul localului devenea o adevărată cortină acustică. Îl așteptau de aproape un sfert de oră pe Tic, și unii începeau să simtă așchii în gât.

– Vine! anunță Dan. Dar nu întoarceți capul pentru că vine sub formă de detectiv. Fără păr și fără nas... parc-ar fi pârtie... Face un ocol ca să ne cadă în spate...

Detectivul fără păr și fără nas poposi exact în spatele lui Ursu. Nimeni nu-l simți, deși îl așteptau toți. Făcu un semn către Dan și Ionel pentru a-și apropia scaunele, apoi se așeză la locul lui, răsuflând prelung ca după un efort chinuitor...

– Nu m-au văzut și nici n-au să mă vadă, dacă voi doi nu vă mișcați, clipi el spre noii frați siamezi.

– Ai putea să ne scutești de misterele astea prefăcute, îl întărită Maria. Avem și așa destule pe cap...

– Nu prea cred, pentru că nu ai pe ce să ai... se oțărî Tic cel dintotdeauna, adică și ciufulit și cu nasul cârn. Și dacă vrei să știi, află că am fost așteptați și că suntem și acum sub observație. Na!

– Ția doi? își aminti Ionel scena de la intrare.

– Chiar ăia! răspunse Tic, dar imediat tresări: Ția, dar voi de unde știți? I-ați văzut la intrare?

– Nu numai că i-am văzut, se amestecă Dan, dar i-am și dus. Din cauza asta sunt șchiop. Mi-a spart Ionel *buboiul*...

– Văd că-l mai ai... îi spuse Tic printre dinți, arătându-i capul cu degetul. Dacă nu vreți să ascultați, treaba voastră.

– Pe cuvântul meu, Ticușor! încercă Ionel să restabilească adevărul și armonia. Era cât pe-acți să ne ciocnim de ei. Noroc că a avut Dan o inspirație de geniu...

Un minut mai târziu, confuzia era risipită, dar parcă se simțeau asediați de niște valuri de teamă, sau poate prindeau rădăcini

presimțirile Mariei.

– Eu am crezut că i-ați observat pe „porumbei”, se dezmetici Tic. Ția care se gudurau și se giugiuleau la prânz, lângă noi, la *Poienița*... Puteam să pariez și pe schiuri că sunt niște iscoade idioate...

– Iscoadele cui? întrebă Victor. Oare nu e o simplă coincidență? Amintește-ți că ni s-a mai întâmplat și alteori...

– Nu schiurile, îmi pun capul la bătaie că nu e o simplă coincidență. I-am simțit de la prânz și i-am pus la încercare... Le-am lăsat un bilet la schiuri și în loc să-l arunce l-au luat cu ei... După asta i-am mirosit, și din cauza asta am plecat mai devreme spre hotel... Să văd cam ce se pregătește...

– Și cam ce s-a pregătit? întrebă Maria.

– S-au ascuns în niște fotolii și nu și-au luat nicio clipă ochii de la ușă. Stăteau la distanță și se prefăceau că nu se cunosc. Din când în când, doar, își transmiteau semnale cu degetele. Nu s-au mișcat din fotolii nici când i-au chemat prietenii... ăia cu treninguri galbene și azurii. Pe ea o cheamă Atena și face parte din grupul azurilor. Pe el îl cheamă Tiberiu și face parte din echipa celorlalți...

– Bravo! îl felicită Dan. Ești cel mai mare detectiv fără nas! Ai aflat și ce notă au luat la geografie pe întâiul?

– Nu m-am interesat de nota la geografie... își începuse Tic răzbunarea. M-am interesat în schimb...

– Stai, Ticușor! îl opri Ursu. Mai bine spune-ne ce s-a întâmplat mai departe... Dan a vrut să-ți facă un compliment...

– Și chestia cu nasul? stăruie puștiul. Am eu grijă... Dar dacă mă rogi tu... Adică nici nu mai am multe de spus... Cum v-au văzut intrând s-au ridicat și s-au ascuns după niște coloane, apoi s-au luat după voi... dar mai întâi și-au pus ochelari de soare... și eu m-am lipit de ei și i-am auzit când el îi șoptea ei: „Vezi ce bine am făcut că nu ne-am schimbat treningurile? Sunt absolut sigur că n-or să ne recunoască în agitația asta albastră. Iar ideea ta cu ochelarii a fost grozavă...” Cam așa i-a spus. Și erau mereu cu ochii pe voi...

– Ești foarte, foarte sigur că nu urmăreau pe alții? întrebă Lucia

să-l descumpănească.

– S-ar putea să greșesc... continuă Tic cu o voce nesigură. Mai ales că am auzit-o pe ea când îi răspundea: „Să fim foarte atenți, Tiberiu. Ăla mic nu e cu ei. Nu-s decât șase...” Stați, stați! Nu vă grăbiți, că n-am terminat. A mai spus și el ceva, cam așa: „O fi rămas cu Țombi la cabană...” Asta e totul... și încep să cred și eu că e o simplă coincidență...

– Oare să ne fi dibuit? întrebă Dan. Tot hotelul e plin de cireșari și tocmai pe noi să fi pus ochii? Mai ales după ce ne-am plimbat mereu în două sau trei grupuri... și fără Țombi.

– Poate că sunt în slujba coloșilor... spuse Ionel.

– E o prostie! se împotrivi Lucia. Ce avem noi cu coloșii? I-am văzut azi la prânz pentru prima dată, iar porumbeii ne urmăreau probabil de dimineață. Trebuie să fie altceva... Dar ce?

– Tot mai sunt acolo? îl întrebă Tic pe Ursu.

– Chiar în clipa asta se scoală... răspunse Ursu uimit.

– Înseamnă că s-a prins, se înveseli puștiul. Am aranjat cu un picolo să le dea un bilet, fără să spună de la cine l-a primit. Așa că...

– Așa că?... își trădă Maria nerăbdarea. Ce-ai scris?

– Cam așa: „*Veniți urgent la «Poienița» și așteptați semnalul meu: trei țipete de cucuwa.*” Dacă n-o să se prefacă în oameni de zăpadă... adică ce zăpadă! În oameni de gheață, să nu-mi mai spuneți Ticușor... O să tot aștepte semnalul...

Victor se uită la prichindelul înveselit și-l întrebă, parcă, într-o doară:

– Asta ce mai înseamnă? O măsură de prevedere?

Dar nimeni nu înțelese și nici nu se strădui să înțeleagă sensul întrebării lui Victor. Se mulțumiră să râdă, în neștire.

6

Spre sfârșitul mesei, orchestra de amatori își întrerupse concertul pentru a se putea citi la microfon un apel de ultimă oră: toți elevii și instructorii lor, dar în primul rând concurenții, erau

rugăți să urce în sala de festivități pentru a li se face comunicări extrem de importante. Apelul fu repetat de câteva ori, și, pentru a i se sublinia importanța, cineva avu ideea să adauge, la sfârșitul lui, că nu e vorba de o farsă. Așa că din clipa când crainicul anunța: *Atențiune! Atențiune!* și până când încheia cu cuvintele: „*Atragem serios atenția că nu e vorba de o farsă*” tot restaurantul se prefăcea într-o cascadă de râsete.

– Oare ce se mai pune la cale? întrebă Dan.

– Să nu se întâmple ca în povestea cu ciobanul și lupul, zâmbi Victor, sau ca alaltăseară cu campionii... Mergem?

Cireșarii porniră spre sala de festivități tot în trei grupuri, așa cum sosiseră la hotel, dar în altă ordine și cu Tic în ariergardă. După câteva clipe se pierdură în masa de siluete albastre care se revărsa în două șuvoaie distincte: unul urca treptele interioare ale hotelului, altul le cobora pe cele exterioare: credulii și incredulii.

Victor și Ursu se opriseră în holul de la etajul întâi. Acolo îi găsi Tic, într-un ungher mai întunecos în care se mai retrăseseră în câteva rânduri.

– Ai avut dreptate... șopti ciufuliciul către Victor. Zău că mai mulți sunt cei care ies afară... Nici Ionel și nici Dan n-au vrut să urce. Mi-au făcut semn să-i las în pace...

– Asta era?! se miră Victor. E credeam că-mi dai altă dreptate. Credeam că i-ai întâlnit pe cei doi... pe ceilalți...

– Care ceilalți? tresări puștiul. Coloșii? Parcă i-am văzut și pe ei prin hol.

– Nu coloșii, Ticușor, îl înghionti Ursu. Porumbeii...

– I-ați întâlnit voi? se înspăimântă fostul detectiv.

– De vreme ce ți-am spus *Ticușor*, încă nu i-am întâlnit, îl liniști Victor.

– Aaaaaa! înțelese Tic cu întârziere. La asta ai făcut aluzie când cu măsura de prevedere! Nu mi-a trecut prin cap...

Victor se prefăcu de-a dreptul dezolat:

– Și eu care mi-am închipuit că ai aranjat în așa fel lucrurile ca să nu pierzi prea mult în caz de eșec...

– Nu se poate! se împotrivi Tic. Dacă tu crezi că eu... Uite! Și acum, dacă vrei, sunt gata să...

Prichindelul își pierdea însă încetul cu încetul graiul, iar figura lui trecea printr-o adevărată metamorfoză: la început uimire, apoi neîncredere, apoi negație, apoi furie. Prietenii lui cei mari nu mai aveau nevoie să se uite în direcția în care privea el pentru a ști ce se întâmplă. Figura lui era o oglindă fidelă. Și Victor și Ursu încercară în aceeași clipă să-și ducă mâinile spre părul lui groaznic de ciufulit, dar Tic se feri ca de niște gheare.

– Asta înseamnă că de azi înainte ar trebui să-ți spunem Tic, dragă Ticușor, îl iertă Victor prin aranjamentul frazei.

Dar Tic n-avea antene de recepție pentru așa ceva:

– De unde ai știut că n-o să se prindă? se burzului el către Victor. Sau i-a avertizat cineva dintre voi?

– Dacă vrei să spui: *cineva dintre noi toți...*

– Poftim! Spun! Pentru că nu mă gândesc neapărat la voi doi.

– Cineva dintre noi, na!

– În cazul ăsta, ai ghicit! spuse Victor. Dar nu e bine să te superi prea tare pe el... Stai, stai puțin!... Mai întâi, Atena și Tiberiu sunt destul de isteți... pentru că ne-au dibuit. Din toată hărmălaia și adunarea asta, numai ei ne-au descoperit... Pe urmă, sunt și destul de discreți și de liniștiți... pentru că dacă ne-ar fi recunoscut altcineva... la ora asta trebuia să ne luăm tălpășița. Ar fi dat alarma și nu cred că ne-am fi simțit prea bine... Pe urmă, sunt și destul de inteligenți... Dacă ar fi primit alții biletul tău, la ora asta erau într-adevăr oameni de gheață. Ei însă l-au citit mai atent, l-au interpretat și s-au întrebat cam așa: „Cine ne cheamă? De ce ne-a trimis un bilet? De ce nu ne-a luat cu el? De ce tocmai pe noi?” O groază de întrebări, Ticușor. Și toate din pricina unui pronume...

– Din cauza unui pronume? se învolbură puștiul.

– Din cauza unui pronume, care ține locul... unui nume. Uite! Eu sunt gata să pariez pe ce vrei tu că de la pronume ți se trage eșecul. De la pronumele „meu” și de la ce se subînțelege prin folosirea lui. Dacă în loc să scrii: „Veniți urgent la cabana *Poienița* și așteptați semnalul meu... etcetera”, fără să semnezi biletul, ai fi scris: „Veniți urgent la cabana *Poienița* și așteptați următorul semnal etcetera”, s-ar fi interpretat altfel mesajul și s-ar fi iscat

alte întrebări. Înțelege, Ticușor? Ar fi apărut altă întrebare de bază. Nu: *cine ne cheamă?* Ci: *de ce ne cheamă...* *Cine ne cheamă?* îndeamnă la meditație. *De ce ne cheamă?* îndeamnă la acțiune. Pronumele țin locul unui nume, Ticușor.

– Nu-i adevărat! spuse Tic cu voce îndurerată, abia auzită. Nu ține locul unui nume, ține locul unui adjectiv: *idiot!*

– Te-am avertizat să nu te superi prea tare pe cel care i-a avertizat, încercă Victor să-l domolească. Și pe urmă, aş mai avea ceva de adăugat despre ei: am impresia că sunt și destul de simpatici.

– Nu-i adevărat! se încăpățână Tic. De ce s-au prins la primul bilet? La biletul pe care l-am agățat de schiurile lor... De ce nu l-au aruncat dacă nu l-au luat în serios?

De astă dată, Tic nu se mai feri de mâinile prietenilor lui. Ba își aduse și capul între umeri, lăsându-se mângâiat ca Țombi, în zilele lui rele.

– Cine știe, Ticușorule... îl alină Ursu. Poate că s-au gândit să-l păstreze undeva într-un album, după ce vor scrie pe el, cu litere mici: „Amintire de la... Tic.”

7

Cel mai aglomerat spațiu al hotelului era holul în care se aflau cabinele telefonice interurbane. Mai ales seara, după cină. Vocea operatoarelor nu înceta nicio clipă. Comenzi, chemări, apeluri, cifre, proteste, toate lovind timpanele ca scârțâitul uneia și aceleiași uși neunse. Acolo își găsiră loc de refugiu Dan și Ionel. Chiar în mijlocul holului, unde tronav patru fotolii, fiecare cât o calească de mare. Cândva, fotoliile fuseseră un simplu element de decor; lipite unul de altul, în pereche, și potrivite spate în spate, tot în pereche, toate având aceeași culoare roșie, grea, păreau, de departe, un singur ornament, un fel de havuz ciudat în care apa obosise. Vremea și necesitățile le transformaseră însă în ceea ce erau de fapt.

Cei doi cireșari avuseseră marea șansă să găsească două din

cele patru fotolii, libere. Bineînțeles, nu cele care ofereau privire spre cabinele telefonice. Acelea erau de multă vreme ocupate de două persoane care în imensitatea caleștilor de catifea păreau niște matahale. Rămăseseră libere surorile lor siameze, care ofereau perspectivă spre ferestre, și în acea zonă a holului se aflau foarte puține persoane. Marginile fotoliilor erau sculptate în lemn, iar sculptorul fusese un adept al barocului. Atâtea serpentine și șanțulețe și cercuri și tuburi erau sculptate în marginile de lemn, că oriunde ți-ai fi pus urechea întâlneai o pâlnie acustică. Nu trebuia decât să închizi ochii și să te prefaci că moțâi, ba să-ți lași și căciulița pe ochi, din spirit de extraprudență, pentru a auzi absolut tot ceea ce se vorbea în celelalte fotolii, cele cu perspectiva spre cabinele telefonice, chiar dacă s-ar fi vorbit în șoapte de vis. N-ar fi fost o negliobie nemaipomenită, din partea celor doi cireșari, să se împotrivescă unei asemenea șanse?

Când, nevăzuți și cu mișcări de nevăstuică, Dan și Ionel ocupaseră cele două daruri ale Fortunei, în partea cealaltă parcă dădea în clocot un cazan.

– Fir-ar să fie de rețea și de telefon și de cabană! se auzea o voce groasă, îndârjită. Așteptăm de două ore, și nu mai pot! Înțelegi dumneata? Nu mai pot! Așa e firea mea, ce să fac? Pot să aștept un ceas întreg fără o scamă de revoltă. Înțelegi dumneata? Nici nu-mi dau seama că aștept, sau că a întârziat cel cu care mi-am dat întâlnire sau că trece timpul. Un ceas întreg! Mă uit la ceas și văd că e șapte. Mă mai uit o dată și văd că e opt fără cinci, sau opt fără un minut. Nu-mi dau seama când a trecut ora, parcă atunci am sosit la întâlnire. Dar în clipa când se împlinește ceasul, la secundă, dintr-o dată se produce explozia. Simt că mi se preschimbă degetele în gheare și-mi vine să strâng. Orice, absolut orice. O secundă mai mult și gata! Nu mai pot! Asta e firea mea!

– Eu nu pot să aștept niciun minut, nici măcar o secundă... se auzi altă voce, mai limpede și mai calmă. Desigur, atunci când sunt eu stăpânul timpului, când îl fixez eu, sau când mi se fixează și eu accept... Dar toate acestea sunt niște accidente... Viața are un singur adevăr, așteptarea. Toată viața nu înseamnă altceva decât o așteptare, împărțită în câteva capitole... Dacă nu înveți să

aștepți, pierzi. Ca să fie clar...

– Cum s-ar spune, trebuie să mă stăpânesc...

– Nu trebuie să te stăpânești... Trebuie să te gândești. Ca să-ți dai seama ce fleac e ora asta de așteptare. Un fleac, o scamă, cum spui dumneata... Eu aștept de douăzeci și doi de ani această oră de așteptare. Și o savurez, o las să mă umple, ca o baie caldă, cu toate secundele ei...

– Ești atât de sigur că s-a terminat totul?

– Absolut! Numai că nu se termină, ci începe totul. Aici e deosebirea. Orice final înseamnă un început... Mai bine zis: orice final devine un început...

– Ești tare, dumneata, în chestii din astea mai complicate. Eu nici nu mă gândesc la ele... Eu mă învârtesc mai simplu prin viață. Iau sau dau. Sau: iau și dau. Sau: nici nu dau, nici nu iau. Nu iau și dau. Nu dau și iau... Cam pe-aici începe și se termine filosofia mea... Până acum nici nu te-am întrebat cum o să combini firele ăstea ca să ducă la liman... De fapt, nici nu știu ce fire împletești dumneata...

– Două fire... răspunse vocea calmă. Nimic mai mult. Numai două fire. Nu e clar?... Cum se pot împleti două fire? Într-un singur fel. A le împleti nu înseamnă nimic. Orice copil e în stare. Totul e să le găsești... Da! Cea mai mare nenorocire a unui om e să știe că există două fire care, găsite, dau ceva nemaipomenit. Toată viața devine o căutare, o nenorocire...

– Ești tare, zău că da! spuse a admirație vocea groasă... Chiar așa e... Eu, până să știu de firele astea, eram un om ca toți oamenii... cu bucurii și necazuri. Dar de când știu de ele, parcă m-aș afla într-un iad... Zău că e o nenorocire, exact cum ai spus dumneata... Dar oare cum o fi atunci când știi că firele există, dar nu știi unde?... Trebuie să fie mai rău decât într-o mie de iaduri...

– Mult mai rău! întări celălalt. Nu vorbesc eu, cel din clipa asta. Vorbesc douăzeci și doi de ani din mine... E o groază, e ca într-o mlaștină în care stai până la gât și nici măcar mâinile nu le poți scoate afară... Te trage totul în mâl, în afund... Nici nu știi cum de poți să mai rămâi cu capul nevătămat afară. Îți vine să crezi că-l ții urechile. Altminteri s-ar afunda și el în mâl...

- Nici nu te-am întrebat pe dumneata cum ai dat de firul ăsta pe care suntem acum, că de cestăalt nu cred că o să mă încumet vreodată...

- Nu e o poveste prea lungă... A ținut numai douăzeci de ani. În primii doi ani m-am chinuit să dezleg un semn. De fapt, semnul l-am dezlegat într-o clipă. Mi-au trebuit însă doi ani ca să înțeleg că un anumit lucru reprezintă un semn... L-am văzut cu câteva clipe înainte de a muri... Nu trebuia să știe nimeni că-l văd, nu trebuia să mă vadă nimeni altcineva decât el... Și m-a văzut, m-a recunoscut. Nu putea să vorbească... A întins greu brațele, până și-a transformat trupul într-o cruce. A rămas așa câteva clipe. Ochii îi scăpărau, cu ultimele puteri pe care le mai avea... Apoi s-a chinuit să-și apropie brațele de corp. Făcea eforturi cumplite, dar a izbutit. Și le-a împreunat și mă implora din ochi să-l înțeleg. Nu, nu mă implora. Îmi porunceă. Așa a murit... cu brațele împreunate, dar nu mi-am închipuit altceva în toată mișcarea lui decât o îmbrățișare interzisă, care mi se trimitea din depărtare, cum fac doi oameni care se despart: unul rămâne pe chei, altul pleacă în larg cu vaporul. Eu rămâneam pe chei și primeam îmbrățișarea îndepărtată a celui de pe vapor. Cine putea să-și închipuie că îmbrățișarea aceea chinuitoare era un semn, ultimul semn pe care mi-l lăsa: testamentul lui... Eu căutam altceva: scrisori, cuvinte rostite. Zadarnic!... L-au adus în comă la spital. N-a fost în stare să scoată nicio vorbă. I-am întrebat de sute de ori pe toți doctorii, pe toate infirmierele care l-au îngrijit, pe bolnavii cu care a stat în salon. Zadarnic! Niciunul nu l-a auzit spunând o singură vorbă... Toți îmi povesteau același lucru. Din când în când ridica amândouă mâinile, cu arătătoarele întinse, ca și cum ar fi indicat două direcții... Era un semn?... Nu puteam să cred... Dar dacă era totuși un semn? Ce fel de semn?... Oare o cifră? Doi? Douăzeci? Două sute? Două mii? Aproape doi ani de zile am făcut tot felul de combinații cu cifrele pe care mi le închipuiam în semnul lăsat de el... Și am scăpat de obsesia cifrei într-o secundă, la un teatru. Întârziasem. Se stinsese lumina, spectacolul începuse. Plasatoarea m-a întrebat ridicând arătătorul: „Un loc?” I-am răspuns automat, ridicând arătătorul și mijlociul: „Două”. În

clipa aceea mi-am dat seama că nu putea fi vorba de o cifră. Parcă mi-a trecut un fulger prin creier. Nici nu-mi mai amintesc ce s-a jucat. Nu vedeam și nu auzeam nimic. Mă gândeam la un singur lucru: ce a vrut să-mi spună ridicând mereu cele două arătătoare? Scăpasem de obsesia stupidă a cifrei doi. Dacă ar fi vrut să-mi sugereze cifra doi, ar fi făcut exact cum am făcut eu cu plasatoarea: ar fi ridicat arătătorul și mijlociul... Nu mai aveam însă nicio îndoială că gestul lui – cele două arătătoare ridicate – reprezenta un semn lăsat anume pentru mine. Știa că voi veni la el. Știa și pentru ce voi veni. Știa că sunt singurul care știu totul. Știa că știind aceasta îl voi căuta. Știa, prin urmare, că trebuie să-mi lase un semn... Dar ce anume reprezenta semnul?

– Arătătorul de-aceea se numește arătător... îndrăzni celălalt să-l întrerupă. Fiindcă arată o direcție...

– La asta m-am gândit și eu... Dar nu multă vreme. Ce direcție putea să-mi arate? Un punct cardinal? Chiar dacă ar fi fost capabil să se orienteze asupra punctelor cardinale, cu ajutorul soarelui, să zicem, deși era greu de presupus lucrul acesta, în starea în care se afla el, ce indicație precisă ar fi însemnat pentru mine nordul, sau sudul, sau estul, sau vestul?... La ce mi-ar fi folosit? Orice punct cardinal însemna pentru mine un infinit de posibilități... Dar nu ridicase un singur arătător, ci pe amândouă... Era stupid să-mi închipui că-mi indica două direcții, și chiar dacă mi-ar fi indicat două direcții, la ce mi-ar fi ajutat? M-am debarasat repede și de ideea direcției, n-am mai așteptat să se transforme în obsesie. Căutam alte sensuri... Zile și nopți m-am tot gândit fără încetare. Uneori nu eram în stare să adorm nici după trei zile și trei nopți de gânduri și chinuri. Și tot n-ajungeam la vreun înțeles. Ce puteau să însemne cele două arătătoare ridicate?... Nu știu cum am ajuns la întrebarea cea mai simplă, dar și cea mai importantă: oare cum judecă un om în agonie?... Nu trebuia să înțeleg semnele lăsate cu judecata mea, ci cu judecata lui, cu judecata unui om în agonie... Oare cum judecă un om ajuns în stare de agonie?... Nu era mare filosofie să răspund la întrebarea asta: cât mai simplu, ca un primitiv... Iată cum trebuia să judec semnele lui!... Și iarăși mi-am amintit de schimbul mut de cifre, de la teatru, dintre mine și

plasatoare. Și mi s-a aprins brusc nu ideea cifrei, ci ideea formării ei. Când vrei să-i spui cuiva, cât mai simplu, când vrei să-l înveți pe cineva, cât mai simplu, cifra doi, nu o arăți dintr-o dată, ci o compui: unu și cu unu fac doi. Era cea mai simplistă interpretare a gestului lui: cele două arătătoare nu indicau o cifră, ci modul cum se compune o cifră, chiar dacă cifra în cauză era doi... Semnul lui putea să reprezinte această operație: unu și cu unu fac doi... sau invers: doi este egal cu unu plus unu...

– Dar acest doi ce însemna? întrebă cu mirare de copil vocea cea groasă.

– Încă nu sosise timpul să mă întreb ce reprezintă acel doi. Sau chiar dacă-mi răsărea întrebarea, o alungam imediat. Trebuia mai întâi să scormonesc în sensul cel mare, să-l înțeleg și abia pe urmă să-l descompun, dacă va fi nevoie... Știam că făcusem primul pas, dând sens de operație, și nu de cifră fixă, celor două arătătoare. Și atunci am încercat să combin, sau să alătur, pentru a putea combina mai târziu, testamentul lăsat în mâini străine și cel lăsat în mâna mea... Pentru prima dată începeam să mă îndoiesc de sensul pe care-l dădusem întâlnirii noastre de la spital. Dacă gestul lui nu voia să fie o îmbrățișare? Dacă voia să fie într-adevăr un testament? Cel din urmă semn, cel care trebuia să-mi spună totul... Era logic să fie așa. Am renunțat la ideea celei din urmă îmbrățișări. Am considerat gestul lui un semn și am încercat să-l interpretez, simplificând judecata, coborând-o până la primitiv... Găseam tot aceleași elemente în crucea care se desfăcea și de închidea: cifra doi în mișcare. Am alăturat în mintea mea cele două semne și m-am străduit să caut semnificațiile unuia prin celălalt. Și mi-am amintit cum și-a desfăcut brațele, ca o ușurare, și apoi chinul cu care și le-a împreunat. Prin urmare, mi-am zis, gestul nu poate fi interpretat decât în întregul lui. Chinul cu care și-a strâns brațele era o componentă a semnului. Putea să moară liniștit, fără să se mai chinuiască. Dar murind altfel, mi-am zis, nu mi-ar fi destăinuit tot semnul. Așa am descoperit ideea operației duble. Desfacerea brațelor în formă de cruce: doi este egal cu unu plus unu. Revenirea brațelor la poziția dinainte: unu plus unu fac doi... Semnul lăsat conținea ambele operații: desfacerea și refacerea

cifrei doi. Numai interpretând perfect semnul puteam să descopăr marea lui taină. Din fericire știam care este taina lui. Și mai aflasem, după doi ani de chinuri, o idee, ideea unei operații complete, cu dublu sens.

– Simt eu ceva, dar nu înțeleg prea bine... Ți-am spus că doar dumneata ești tare în complicații.

– Eu trebuia să simplific totul, nu înțelegi?... Trebuia să alătur cele două elemente: taina și ideea operației duble. Știam ce conține taina, dar nu știam nici unde este, nici cum se poate ajunge la ea... Din semnul lui, din întregul semnului – cele două arătătoare desfăcute și apoi împreunate, cele două brațe desfăcute și apoi împreunate –, reieșea foarte clar că taina nu poate fi alta decât cifra doi desfăcută și refăcută. Brațele separate, arătătoarele separate, oare nu spuneau că taina fusese împărțită în două locuri? Semnul lăsat nu începea cu această desfăcere? Revenirea brațelor, revenirea arătătoarelor oare nu spunea că taina nu poate exista decât prin împreunarea celor două părți?... M-am gândit la cea mai simplă imagine a unei taine, potrivită pentru o asemenea interpretare: o casă de fier cu două chei. Dându-se fiecare cheie altei persoane, fără ca să știe una de alta, fără ca să știe vreuna unde se află casa de fier, poate chiar fără să știe că obiectul din mâna ei este o cheie, poate chiar fără să știe că există o casă de fier, oare în felul acesta taina nu se păstrează cel mai bine?... Revenirea brațelor și a arătătoarelor nu însemna altceva decât regăsirea celor două chei cu care se putea deschide taina... Era foarte clar pentru mine. Atacul morții îl obligase, pentru a nu se pierde taina și pentru a nu ajunge în mâini străine, s-o desfăcă în două părți, ca pe o legătură de chei de la o casă de bani. O cheie într-o parte, o cheie în altă parte. Taina va fi a celui care va găsi cheile, și unui singur om i-a spus, prin testament, că taina nu poate fi descoperită decât cu ajutorul a două chei: mie. Izbutisem să dezleg testamentul, sensul lui cel mai adânc. Îmi mai rămânea să descopăr ce trebuie să înțeleg prin cele două chei... prin cele două arătătoare, prin cele două brațe... și cum pot să dau peste ele... Pentru asta mi-au trebuit douăzeci de ani...

Câteva minute, încâlcitele tuburi acustice ale fotoliilor nu mai

aduseră nicio șoaptă la urechile celor doi cireșari. Tăcerea ciudată și apăsătoare din zona celor două fotolii fu tulburată de o voce de tablă:

– Cabana Izvoarele, vă rog!

– Du-te! spuse vocea care-i umpluse de emoții pe cei doi cireșari. Trebuie să-i obligi pe cei trei să coboare. Măine la prânz să fie aici. Vii sau morți! Hai!

Unul dintre fotolii scârțâi, apoi și al doilea. Dan și Ionel nu se clintiră de la locurile lor. Se prefăceau adormiți. Nu îndrăzniră să deschidă ochii nici când un al șaselea simț le spuse că sunt observați de cineva. Așteptau să le cadă tavanul în cap. Când deschiseră ochii și priviră hoțește printre fotolii văzură doi coloși părăsind o cabină telefonică, apoi îndreptându-se agale spre scara hotelului.

8

Era o oră de seară și jumătate. Era deci o oră de întâlnire, undeva în holul unui etaj, în preajma unor plante exotice. Prima sosi Atena. Așa își închipui ea. Dar nici n-apucă să se rezeme de pervazul ferestrei, că simți două mâini calde acoperindu-i ochii și o răsuflare fierbinte în ceafă. Se lăsă cuprinsă de amețală, o clipă numai, apoi îndepărtă cu gingășie palmele străine de pe ochii aproape înlăcrimați.

– M-ai speriat... bolborosi ea. Știam că ești tu, dar tot m-am speriat. I-ai găsit pe ceilalți?

– Nicăieri! Nici urmă din ei. Până și-n pod am căutat. Probabil să s-au întors la cabană... Și probabil că ne așteaptă... Tot mai crezi că Tic ne-a trimis mesajul?

– Nu cred... cochetă Atena un moment. Știu! Aceași cerneală, o mulțime de litere care se aseamănă...

– Și crezi că asta ajunge? o ațâță Tiberiu.

– Dacă mă lași să termin... Mai este și stilul biletului. Tu nu simți stilul lui Tic?... Trei semnale de cucuvea... și pe urmă... Greșeala lui. Nu poate să fie decât greșeala lui Tic! Așteptați

semnalul *meu!*

– Și eu aș fi scris așa! îi luă apărarea Tiberiu. Tu cum ai fi scris?

– Eu? Cred c-aș fi scris cam așa: „Veniți urgent la Poienița și așteptați acest semnal: trei țipete de cucuvea...”

– Și eu aș fi scris așa! râse Tiberiu. Dar tot mi-e frică. Tot mă gândesc că biletul vine de la Dan și de la Ionel. Și ne așteaptă, săracii... tu i-ai găsit pe ceilalți?

– S-au strecurat pe furiș în sala de festivități. Mai întâi fetele și după câteva minute: Ursu, Victor și... Tic.

– De unde-au apărut? fluieră Tiberiu. Fiuuuu! I-ai pierdut în sală sau le-ai reperat ascunzișul?

– Numai să fi rămas acolo unde i-am lăsat, răspunse Atena, în dreptul celei de-a treia ferestre, chiar lângă perete. Tic stă ascuns după draperie...

Trăsnetul luase forma lui Alexandru. Și imediat izbucni al doilea: Costin.

– Trădătoare infamă! se repezi azurul spre fata de lângă flori. O să te pun să-mi dai schiurile cu ceară și să-mi faci bocancii. Marș, mizerabilo!

Atena porni cu pași înceți, dar când ajunse în dreptul lui Alexandru se opri și-l plesni pe obraz cu toată puterea:

– Să-ți fie rușine! Nu se vorbește așa cu fetele...

Costin nici nu apucase să scoată o vorbă. Se retrase cu spatele împins numai de privirile lui Tiberiu:

– Ce? începu el să se bâlbâie. Tu crezi că eu sunt ca idiotul ăla? ... Am venit să văd ce mai faci... să... să...

– Dacă nu mi-ar fi milă de tine, hahaleră! Lașule! îi șuieră Tiberiu la ureche. Ce te-aș mai pocni. Fugi!

Și Costin fugi, adică se urni din loc, cu Alexandru pe urmele lui. Niciunul nu radia de bucurie. Păreau amândoi degerați. Dar nici suferința, nici durerea nu izbutea să-i împace.

Tiberiu o găsi pe Atena în sala de festivități, nu departe de locul în care se aflau cireșarii. Era foarte tristă, întunecată la față, aproape plângea sau poate plânsese până atunci.

– Îmi pare groaznic de rău, se scuză ea. Dacă n-ai fi fost tu

acolo, poate că nici nu l-aș fi luat în seamă...

– Ai fost superbă! se entuziasmă Tiberiu. Dacă-ai ști ce frumoasă ai fost după ce l-ai pocnit! Ți se înroșise fața și...

– Ssssst! îi ceru Atena ducându-și mâna spre buzele lui. Uite-i și pe ceilalți: Dan și Ionel...

Cireșarii erau din nou împreună. Unii pe scaune, alții rezemați de perete, Tic ascuns de draperie.

Atena nu mai putea să reziste imboldului. Îi făcu un semn cu ochiul lui Tiberiu, apoi se strecură printre scaune spre locul unde se aflau cireșarii. Ochise un scaun liber lângă Maria.

– E liber? întrebă ea înainte de a se așeza.

Maria ridică din umeri, în semn că nu dispune ea de locul care i se cere. Nici nu se uită prea bine la fata care se așeză lângă ea. De după draperie, Tic se grăbi să dea semnal de alarmă, prin telefonul fără fir:

– Iscoada! S-a așezat lângă Maria. Aia cu ochii mari.

Semnalul se opri la Dan, sau mai bine zis se întoarse de la Dan spre Tic, sub formă de întrebare:

– Aia cu ochii frumoși?

Și fără să mai aștepte confirmarea mezinului, Dan făcu un mic slalom printre scaune pentru a ajunge viu și nevătămat chiar lângă Atena cea cu ochii mari și frumoși.

– Dacă-mi permiteți... luă Dan atitudine de recomandare. Și dacă nu vă supărați: *Eu!*

– Ce coincidență! îi răspunse Atena. La fel.

Încolțit de un mic gând de răzbunare împotriva lumii, Dan și-o alese ca victimă pe Maria. O trezi dintr-un vis neliniștitor, apoi făcu recomandările de rigoare:

– Tu!... Ea!...

– Cred că ești de prisos... îi zâmbi curtenitor Maria. Apoi adresându-se Atenei: Dacă nu mă înșel, dumneata umbli pe urmele noastre... în ambele sensuri...

Complimentul neașteptat o îmbujoră pe Atena:

– Ar trebui să-ți mulțumesc, dar... încă mi-e teamă de farse și ironii. N-ar fi mai bine să amânăm pe mâine?...

– Noi îți mulțumim chiar acum... în clipa asta, pentru multe,

dar mai ales pentru discreție...

– Eu v-am mulțumit demult, mărturisi emoționată Atena. M-am temut atât de tare de clipa asta... Bine că a trecut cu bine!

– Te-ai înscris la concurs? întrebă Maria.

– M-am înscris... Și voiam să vă spun că se pregătesc niște... niște șmecherii regulamentare...

– Am aflat prin propriile noastre mijloace. Dar simt nevoia să-ți mulțumesc a doua oară.

În clipa aceea începu să bâzâie megafonul. Apoi o voce se grăbi să anunțe că, din cauza timpului nefavorabil, concursul va începe la opt dimineață și se va desfășura pe cele două părți de antrenament. Sala se umplu de râsete și urlete. Prea era cu ochi și cu sprâncene ultima farsă.

Capitolul III

1

Fusese noapte rea, mai ales pentru băieți. Dan și Ionel, ca niște benzi de magnetofon, povestiseră până la ultimul amănunt convorbirea misterioasă surprinsă în fotoliile cu conducte acustice. Se întrecură amândoi în fidelitate și se completaseră de minune. Toți rămăseseră impresionați, tulburați, uluiți, și erau gata să se repeadă în comentarii și supoziții interminabile, care i-ar fi ținut treji până la ziuă, dacă Victor și Lucia n-ar fi trecut la o contraofensivă atât de fermă, că abia în pat căpătaseră glas primele izbucniri de protest. Numai că la orizontală și în pijama orice act de vitejie devine caricatură. Exact la miezul nopții se stinsese lumina. Liniștea se lăsase ca o lege dar somnul, ca orice lucru personal, nu putea fi impus. La început fusese respins. Mai târziu refuzase el să vină. Și astfel, noaptea se transformase în ceva sălcui și nedefinit: trezie, moțăială, veghe, vis, coșmar. Băieții se zvârcoleau în pat ca niște bolovani în friguri: gemeau, icneau, șuierau sau se ridicau în capul oaselor ca să se încredințeze că sunt undeva împreună, sub un acoperiș cald. Până și Ursu se trezi de câteva ori împuns și zgâriat de vise rele. Fetele, în schimb, adormiseră foarte repede. Lucia numărând oi și fluturi, mai ales fluturi neastâmpărați: era metoda ei personală și nemărturisită de a se împotrivi insomniei fugind după fluturi; Maria oscilând cu gândurile și senzațiile între cele două forțe: concursul, cu florii lui de gheață, și taina coloșilor, cu un roi de ace înroșite. În clipa când cele două forțe începuseră lupta pentru a o cuceri, Maria adormise. Lucia încă mai fugea după niște fluturi mari din care picurau tot felul de culori.

La ora șase fix sunase deșteptătorul și zbârnăitul lui îndărătnic nu mai stârnise ca altă dată proteste și amenințări. Iar la șase și jumătate toți cireșarii erau jos, în sufragerie, în jurul unui ceainic

uriaș care înălța jerbe de aburi spre tavan.

Cabanierul ȋopăia pe o circumferință invizibilă, dar foarte precisă, făcea fel de fel de propuneri culinare și fiecare suna ca o pledoarie pentru alimentul suveran: varza, și mai ales zămbea și lăuda ca un fotograf de bălci înfățișarea fiecărui cireșar.

– Vai, ce bine vă stă cu nasul așa... îi dădea el târcoale lui Tic. Și dumneavoastră, cu părul ăsta negru și cu codițele lângă ureche...

– Și dumneavoastră vă stă foarte bine cu părul rar... îl luă Dan în primire. Probabil l-ați aranjat special...

Instinctiv, cabanierul își duse mână la creștet, exact acolo unde nu avea niciun fir de păr.

– Dacă aveți nevoie de un leac pentru... căderea absolută a părului, își continuă Dan ofensiva, pot să vă dau adresa unui frizer din orașul nostru... Un leac garantat...

Cabanierul simțea că începe să fie luat peste picior, dar Ionel nu-l lăsă să se dezmeticească de tot:

– V-au mai sosit clienți în timpul nopții?... Parcă am auzit zgomote... Sau alții s-au dovedit mai vrednici decât noi?

– Ați auzit zgomote?! se miră cabanierul. Și eu am auzit, dar mi s-a părut că vin de la dumneavoastră... Clienți n-au venit, dar de plecat vor pleca...

– Mi-e teamă că o să rămâneți singur... încercă Ionel o nouă manevră. A intervenit ceva în programul nostru...

– Plecați și dumneavoastră? întrebă cabanierul cu o voce în care accentul de tristețe nu era deloc prefăcut. Am crezut că rămâneți până la sfârșitul vacanței... Chiar mă gândeam să îmbogățesc lista de...

– Mai pleacă și alți clienți? îl întrerupse repede Dan, speriat că vorbele cabanierului vor împrăștia miros de varză.

– Ce pot să vă spun?... Mai bine nu știu... Dar de clienți nu ducem niciodată lipsă. Cel puțin de trei ori pe zi mi se telefonează de jos și mereu aceeași întrebare: mai sunt locuri libere?... Cu dumneavoastră, ca să fiu sincer, îmi plăcea. Și veselie, și liniște... Și apoi vă plăcea și dumneavoastră bucătăria. Alții strâmbă din nas când aud de varză...

– Nu, nu! se apără Tic. Eu am nasul așa din naștere...

– Știu, cum să nu știu... Mă obișnuisem și cu glumele dumneavoastră. Unii clienți, în loc să glumească...

Dar cabanierul tăcut brusc, parcă fără motiv. După o clipă auziră și cireșarii zgomotul unor pași care coborau spre sufragerie. Pași grei, bolovănoși.

Când ușa sufrageriei se deschise, cabanierul ridică vocea, anume ca să fie auzit de cei care intrau:

– Sigur, sigur, spre seară o să se burzuluiască vremea. Poate chiar mai devreme. Sunt semne de vijelie și ninsoare. Aaaaa! Bună dimineața!

Cei doi coloși, echipați ca pentru plecare, mormăiră un salut nedefinit, fără adresă, și se îndreptară spre masa din firidă. Cabanierul țopăia în urma lor, iar cireșarii îi priveau pe furiș și cu schimbul, ca să nu atragă atenția. Cel mai înalt ceru ceai, cașcaval, unt și două coniacuri mari, iar când cabanierul aduse coniacurile, îi mai comandă și cinci pachete de țigări „Carpați”. Celălalt încuviința mereu din cap, iar din când în când își umflă pieptul și răsufla apoi zgomotos, șuierător, parcă făcea exerciții de respirație.

– E timpul! anunță Ursu. Nu-i nicio pagubă dacă ajungem sus cu zece minute mai devreme. Dimpotrivă...

– Să n-ajungem cu două, trei ore mai devreme, spuse Dan. Sau chiar cu vreo șase... dacă se ține concursul după masă...

Tic se mulțumi doar să-l strâmbe. Avea alte preocupări. Îl urmărea pe Ursu, care tocmai deschidea ușa spre scara interioară și-i raporta înălțimea și lățimea la anumite puncte de reper, luate atunci când pătrunseseră coloșii în sufragerie. Rezultatul calculelor sale tainice îl făcu să clipească uimit din ochi. Când Ursu se întoarse și porniră toți spre ieșire, Tic se lipi de el pentru a-i spune în șoaptă:

– Zău, Ursule, pe cuvântul meu că ești aproape cât ei de înalt. Nici două degete diferență, două degete de-ale mele. Oare de ce par atât de uriași?

În loc să-i răspundă, Ursu îl împinse afară și întunericul nesigur i se păru ciudat de cald și de prietenos.

Cabanierul privea de la fereastra sufrageriei îndepărtarea şirului indian şi parcă un zâmbet începea să se deschidă pe faţa lui, fără să-şi dea seama, fără să şi-l comande. Dar un şuiertat sec şi fără ecou îl făcu să tresară şi când întoarse capul spre firidă văzu aceeaşi mişcare autoritară şi indiferentă care chema şi înspăimânta în acelaşi timp.

– Ce e cu tinerii ăştia? întrebă Liviu Iordan.

– În vacanţă, la concursul de schi... răspunse cabanierul. Ori ei, ori alţii, acelaşi lucru.

– Nu ți s-au părut cam curioşi, cam inoportuni?... Cine se face că nu te vede, înseamnă că te priveşte pe furiş, şi cine te priveşte pe furiş, vrea sau ştie ceva... sau vrea să ştie ceva...

Cabanierul ridică neputincios din umeri:

– Eu nu-s obişnuit cu calcule din astea. Eu cred că-s nişte tineri... şi tinerii, dacă te-ai lua după gesturile şi vorbele lor, pot să te încurce mai rău decât artiştii.

Liviu Iordan se încruntă un moment. Părea în cumpănă, sau era nemulţumit de ceva. Dar nu uită să facă un semn spre Ion Petric, un semn care aducea cu cale liberă. Luciosul parcă atâta aştepta. Îl măsură pe cabanier ca un tăietor de lemne care-şi potriveşte butucul:

– Parcă unul din ei era beteag... Ceva la picior. Mi se pare un buboi. Cum de nu mai şchioapătă?

– Cine să şchioapăteze? holbă ochii cabanierul. Beteag? Când asta?... Aa!... Îmi cam închipui cu ce s-a întâmplat... Se țin mereu de glume şi de pariuri şi pesemne c-au vrut să-şi bată joc de cineva...

– De ce tocmai cu buboiul? întrebă Liviu Iordan.

Veselia cabanierului era prea sinceră:

– Au încercat şi cu dumneavoastră să facă glume? râse el. Pe mine mă prind întotdeauna cu câte ceva. Şi adineauri m-au atins cu o aluzie la chelie. Sunt grozavi de isteţi. Şi dacă ai norocul să-i auzi cum se înţepă între ei, zău că-ţi vine să-i ții pe gratis... Straşnici băieţi!

– Mie nu-mi plac deloc coincidenţele, spuse Liviu Iordan, întotdeauna le suspectez şi le controlez, în special. Dar nu cu

dumneata vorbesc...

Cabanierul încercă să se retragă. Simțea în aer niște valuri vagi de amenințare. Ion Petric îl opri însă cu un șuierat rău, care-l lovi ca o iușcă peste ceafă. Dar tot Iordan îi vorbi:

– Îți mai amintești unde-ai găsit portofelul? Dar vreau un răspuns sigur, nu bâlbâieli. Ca să fie foarte clar!

– V-am spus și aseară... Sub tejghea, într-o ladă cu sticle de bere... între sticlele goale...

– Noi n-am băut bere! îl amenință Iordan cu degetul. Nici n-am umblat sub tejghea, nici în ladă, nici printre sticle. Cum a ajuns portofelul acolo?

Întrebarea era ascuțită, sfredelitoare. Fruntea cabanierului se umplea cu broboane de sudoare, iar mâinile parcă aveau nevoie de un sprijin:

– Dacă vă lipsește ceva... Bani sau altceva... Nu știu... Nu știu ce să vă spun?... N-am nicio vină...

Petric se ridică în picioare, lent, ca într-un film cu încetinitorul, își lipi mâinile de șolduri, apoi se întoarse spre cabanier. Șuieratul scurt și neașteptat îl lovi pe cabanier ca un proiectil. Iar din partea cealaltă se auzi vocea lui Iordan:

– Cum a ajuns portofelul sub tejghea?

Cabanierul se apără instinctiv, cu mâinile, și făcu un pas înapoi. Dărdăia din toate încheieturile:

– Vă jur că n-am luat nimic... Vă jur că nici nu l-am deschis... Vă jur că nici n-am citit hârtiile care se vedeau prin geamurile alea de cauciuc...

– Unde l-ai găsit, domnule? întrebă Liviu Iordan cu un ton mai potolit în voce.

– L-am găsit aici... în fridă... chiar sub masa la care stați acum... Vă jur!... L-am pus într-un șervet... Și când au sărit clienții pe mine... Știți? Au venit niște bețivi din oraș... Când au sărit pe mine, m-am gândit să-l pun la loc sigur, în sertar... Și nu mai știu ce s-a întâmplat... Probabil că am încurcat șervetele. L-am încuiat pe cel în care era lista de mâncăruri... Iar portofelul? Probabil că l-am scăpat în ladă. Vă jur!

– Și nu puteai să spui asta de la început? îl apostrofă, cu un

început de înțelegere, Iordan. De ce atâtea ocolișuri? N-ai simțit că nu-ți merge cu noi?... Dacă vrei, pot să-ți spun și de ce l-ai pus în șervet și nu în buzunar. Fiindcă te-a năpădit sudoarea când l-ai găsit și fiindcă te-ai pomenit cu șervetul într-o mână și cu portofelul în alta, când au năvălit clienții... Dar dacă am lăsat dinadins portofelul aici, ca să te încercăm?

– Dacă-i așa, nu mai am nicio teamă! răspunse cu însuflețire cabanierul. Nu se poate să nu fi pus dumneavoastră un semn după care să vedeți dacă a umblat cineva în portofel...

Ion Petric se așază înapoi pe scaun, sub privirile parcă recunoscătoare ale cabanierului. Dar verdictul pe care acesta îl aștepta veni tot de la Liviu Iordan:

– Asta a fost salvarea dumitale... și norocul dumitale: că l-ai găsit și că ți-ai frânat curiozitatea... Din păcate, coincidența rămâne, dar nu văd ce amestec ai dumneata...

– Absolut niciunul! se grăbi cabanierul. Nici nu știu despre ce este vorba... Eu pot să mă dau la o parte...

Arătătorul lui Petric nu era însă de acord cu retragerea cabanierului. Privirile acestuia urmăreau cu spaimă mișcările de negație pe care arătătorul colosului le făcea întruna.

– Mai încet... părea că-l sfătuiește Petric... O să-ți spunem noi când trebuie să te dai la o parte...

– Dacă n-ar fi coincidența asta! se revoltă încă o dată Liviu Iordan, apoi se uită fix în ochii cabanierului: A întrebat cineva de noi? Oricine-ar fi fost: bătrân, copil, militar... Oricum s-ar fi interesat: pe față, pe furiș, oficial... E clară întrebarea?

– E foarte clară!... Dar nu s-a interesat absolut nimeni. Nici măcar registrul nu mi l-a cerut nimeni... dar tot nu v-ar fi găsit în el. Încă nu...

– Și nici nu trebuie să ne găsească! sună tăios glasul lui Iordan. Asta e una!... A doua: Iar dumneata trebuie să uiți! Absolut totul. Și vizita noastră aici și, mai ales, ceea ce am discutat. Vreau să fie totul clar! Înțelegi!... Peste tot ce s-a întâmplat trebuie pus *cruce*, înțelegi? Ori pui dumneata singur *cruce*... *ori punem noi*. Asta-i tot!

– Pun eu... răspunse cabanierul, făcându-și *cruce*.

Sus, pe platoul de lansare, jalea lumii strălucea nevinovată, sub cel mai frumos soare și pe cea mai frumoasă zăpadă care așteptaseră vreodată un concurs de schi. Era aproape opt, dar nici jumătate din concurenții înscriși nu apăruseră pe platou. Ceea ce însemna că mai mult de jumătate plecase, dis-de-diminează, spre oraș sau spre alte atracții. De-aici venea toată jalea. Buletinele și alarmele meteorologice erau nemiloase: vremea se va schimba brusc, temperatura va coborî vertiginos, vor izbucni vijelii și viscole de durată. Abia peste vreo două săptămâni se prevedea îmbunătățirea vremii. Concursul nu putea fi amânat!

Instructorii și antrenorii erau în derută, se agitau întruna și blestemau de mama focului necunoscutul sau necunoscuta care inaugurase „zodia farselor”.

– Noi n-avem nicio vină, spuse unul dintre oficiali. Am anunțat, ne-am făcut datoria. La urma urmei, concursul nu e obligatoriu. Se înscrie cine vrea și participă cine vrea.

– Știi, știi... răspunse altul, care părea și mai oficial. Dar mi-e teamă că se vor pierde cine știe ce talente...

– Să nu se piardă mai multe dacă nu-l ținem... sună ca un avertisment vocea primului. Începătorii sunt începători... iar avansații, după cât i-am observat, se vor mărgini la același vechi duel: azurii sau galbenii?

– Și dacă nici ăștia n-au venit? se sperie șeful oficialilor. Ratăm tot concursul...

– N-au venit... intră un instructor în vorbă. Dar vin chiar acum... Și e opt fără zece...

Primul oficial părea înconjurat de un nimb, atâta strălucire apăru deodată pe fața lui.

– Gata! hotărî el. La opt fix începem concursul!... Pe cuvântul meu că mi se făcuse frică. Credeam că au căzut și ei victimă farsei... Pssst!... Ce spectacol ne așteaptă! Ca la Cortina, între austrieci și francezi... Bravo!

Veselia primului îi molipsi și pe ceilalți oficiali și se transformă

iute în zel și mișcare. În mai puțin de douăzeci de minute, tabelele concurenților, în ordinea lansării, erau în mâinile cronometrilor. La opt și zece, steagul arbitrului dădu primul semnal de lansare: un albastru oarecare. Își începu coborârea ca un bolid, înghețând de spaimă și pe albaștri și pe azuri, dar nu reuși să și-o încetinească la primele porți, sau poate că nu le mai văzu, așa că trecu de-a dreptul, reîntâlnindu-se cu pârtia abia după câteva rostogoliri, de altfel destul de reușite, după cum le categorisi imediat unul din cei mai vioi spectatori: Dan.

Coborârile se succedau cu regularitate, din minut în minut, timpii realizați de fiecare concurent erau controlați cu cea mai mare strășnicie și apoi înscrși în tabele, dar și sus, pe platoul de lansare, și de-a lungul pârtiei se mai întâmplau mici răzmerițe sau, dimpotrivă, mici aranjamente, care, altădată, poate că ar fi rămas uitate și necunoscute...

Încă înainte de începerea concursului, Atena îl auzise pe Alexandru felicitându-și, cam în șoaptă, echipa:

– Ați fost la înălțime aseară! Bravo!... Ați văzut că s-a întâmplat cum am spus eu? S-a prins grozav, nu?

– Aproape... îndrăznise secundul lui. Āia au venit în păr, mortăciunile... Tu ziceai c-or să coboare în oraș...

– Cu-atât mai bine! se infuriase șeful azurilor. O să-i batem de-o să-i stâlcim...

– Oare necunoscuții s-au prins? se auzise vocea timidă a unei fete.

– Nu s-au prins! răspunsese Atena în locul lui Alexandru. Și sunteți niște mișei și niște nemernici! Nu vreau să mai am de-a face cu voi. Asta-i!

Abia atunci descoperise Alexandru că Atena era îmbrăcată în costum albastru! Era gata să se repeadă la ea... dar o amintire de jar îi zvâcni în obraz și-l ținui locului.

– Tu ce cauți aici, printre noi? se mulțumise el să întrebe. Du-te la ăilalți, sau unde vrei, sau unde-ți place!

– Te-ai trezit cam târziu... îi făcuse ea o reverență zeflemitoare, pentru a i se vedea și mai bine uniforma albastră.

Și în grupul galbenilor se petrecea o scenă asemănătoare.

„Mortăciunile” clipeau vesele din ochi și se lăudau pentru marea lor ispravă: alungarea concurenților.

– Noi i-am lichidat! se bătea Costin în piept. De la noi a plecat zvonul că grăbirea concursului e o farsă!

– Doamne, dar cretini mai sunteți! le răspunsese Tiberiu. Știți de cine ați scăpat? De cei care au venit aici pentru distracții, nu pentru concurs. Schiorii urcau oricum la antrenament, ca în fiecare dimineață. În loc să ieșiți pe locul doi din cincizeci de concurenți... o să ieșiți pe locul trei din douăzeci de concurenți...

– Cine, mă rog, o să iasă pe locul întâi? se zbârlise Costin. Alexandru?

– Nu Alexandru, îl liniștise Tiberiu. *Eu!* Și eu, dacă vă uitați mai bine la mine, adică la costumul meu, nu mai vreau să am de-a face cu voi. Asta-i!

Așteptându-se la un asemenea deznodământ, Costin nu schițase niciun gest de protest. Altceva îl râcăia:

– Și pe locul doi cine o să iasă, mă rog? Care din ei?

– Altceineva! Cel pe care nu-l cunoașteți... nici voi și nici ălalți. Ba mi-e teamă să nu mă ia și pe mine...

– Numărul șase! răsună vocea starterului, amplificată de o pâlnie uriașă. Numărul șase la start!

– Aoleu! își aminti Tiberiu. Eu sunt numărul șase!

Galbenii, azurii, oficialii, racoleurii, instructorii și concurenții de toate zilele urmăriră cu sufletul la gură coborârea vertiginoasă, de năluca, a schiorului cu numărul șase.

– Mi-e teamă că s-a dus locul întâi... îi spuse Costin noului secund, un băiat mărunțel, cu aer de mare șmecher. Măcar de n-aș pierde locul doi... Ai văzut cum a trecut prin poarta aia blestemată?... Acolo-i moartea...

– Acolo va fi! îi răspunse secundul.

Apoi convorbirea dintre șef și secund continuă câteva clipe în șoaptă. De fapt era un monolog. Secundul șoptea, iar șeful aproba, clătinând capul.

– Perfect! se învioră Costin la sfârșit. Bravo! Cu nătărăul ăla de Tiberiu nu m-aș fi înțeles.

– Să știi că numai o dată merge... îl avertiză secundul. Dacă nu-

mi faci semnul când trebuie și la cine trebuie, s-a zis!

Secundul se grăbi să coboare pe o pârtie lăturalnică, iar Costin se apropie de locul startului, mulțumind cerului și pământului că s-a înscris printre ultimii pe tabelul de lansare. Se postă lângă starter pentru a urmări zvâcnetul fiecărui concurent. Numărul 12 era Alexandru. Zbură ca din săgeată, dar Costin nu făcu niciun semn nimănui. Știa că pârtia A era pârtia care-l enerva cel mai mult pe Alexandru, pârtia pe care fusese totdeauna învins. Numărul 13 i se păru un începător cu ifose, numărul 14 un curajos fără tehnică, numărul 15 un oarecare, conștient că este un oarecare. Numărul 16... Încă înainte de a cădea drapelul de start, Costin simți că e un concurent de rasă. După felul cum se oprise la linia de start, după încordarea brațelor, după mlădierea corpului. Iar când porni... parcă ar fi zburat din arbaletă... Costin ridică imediat ambele brațe. Parcă se pregătea pentru start.

3

Cireșarii neconcurenți, adică Ursu, Lucia, Tic, Dan și Ionel, înșirați undeva lângă linia de sosire, urmăreau cu sufletul la gură coborârea lui Victor.

– Până acum i-a întrecut pe toți! șopti Ionel care își controla întruna cronometrul.

– Acum e-acum! își strânse Ursu pumnii. Vine cotitura aia sălbatică și cele două porți blestemate.

Victor coti superb, ridicând o trombă uriașă de zăpadă, dar când ajunse la prima dintre cele două porți blestemate își pierdu brusc echilibrul și se prăbuși pe o coastă... Ba nu! În ultima clipă, ca un acrobat pe sârmă, își reveni în poziție verticală, coborî mai departe, însă clătinându-se, ca un om beat, și tocmai când toți credeau că va pierde cea de a doua poartă, se răsuci și trecu prin ea, pe la extremă, atingând stâlpul cu unul dintre bețe.

Ionel își mușcă buzele după ce-și privi cronometrul, iar Tic se uita la Ursu cerșind parcă o explicație.

– L-a lovit cineva! îi șopti vlăjganul. L-a lovit cu un bulgăre de

zăpadă, imediat după cotitură...

– Imposibil! încremeni puștiul. La viteza asta?! Nici eu n-aș fi fost în stare să-l ochesc.

– Ssssst! își trădă Ionel neliniștea și speranța.

Într-adevăr, Victor izbutise, printr-un efort miraculos, să-și sporească viteza pe ultima parte a cursei. Se apropia ca o furtună de linia de sosire. Ionel apăsă butonul cronometrului, dar nu avu curajul să se uite pe cadran.

– Uită-te tu, Lucia, se rugă el. E după sau înainte de șaptezeci și patru?

– Oh! nu se putu stăpâni Lucia. E după...

Ionel îi smulse cronometrul și privi câteva clipe parcă fără să vadă ceva. Acul se opri între liniile care reprezentau cifrele paisprezece și cincisprezece, exact la mijloc. Toți ceilalți cireșari așteptau sentința lui Ionel.

– A pierdut! șopti el. Numărul șase abia a depășit linia. Iar numărul 12 e mai aproape de cincisprezece decât de paisprezece. Câteva sutimi de secundă...

Victor se feri de felicitări și de larmă. Își înfipse schiurile în zăpadă și se grăbi să se piardă în noianul de uniforme albastre. După câteva secunde se apropie, neobservat și necunoscut, de ceilalți cireșari.

– Nu știu ce mi s-a întâmplat... spuse el; încă palid și tulburat. Nu pot să-mi închipui. Parcă mi-a plesnit capul. Am crezut că m-am prins cu fruntea de un cârlig de fier. Dacă nu m-ar fi trăsnet ideea asta idioată, cred c-aș fi evitat dezechilibrul. Noroc că nu mi-am dus mâna la cap...

– Asta te-a salvat! încuviință Ursu. Dacă după mișcarea de uimire și de apărare ar fi urmat alta, de control, n-ar mai fi rămas nimic din echilibrul tău...

– Foarte ciudat!... reflectă Lucia. Mișcarea a ascultat de trup, nu de cap. De obicei, în asemenea momente reacția e spontană și se subordonează unei singure posibilități... Ori duci mâna la cap... ori o întorci în aer pentru a-ți reface echilibrul.

– Nu crezi că te-a lovit cineva? întrebă Ursu. Eu parcă am văzut ceva ca o flacăra de zăpadă ridicându-se din capul tău. Să mi se fi

părut?

Dan cercetă cu degetele fruntea lui Victor. Rădăcina părului, lângă frunte, era umedă. Dar nu erau numai urmele umede ale zăpezii. Erau și urme de sânge. Lucia se îngălbeni când văzu petele roșii de pe vârfurile degetelor lui Dan. Dar după ce privi cu atenție rana, se liniști:

– O julitură... foarte, foarte superficială. Fir-ar să fie! Din cauza ei...

Oare cât de emoționată și de întristată era fata dacă nu-și mai putea controla cuvintele!

Tic, în schimb, își lovea întruna pumnii, și toată ființa lui ducea un dialog cumplit, între *da* și *nu*, sau pentru *da* și *nu*. N-avea curajul să ceară părerea celorlalți, până ce Victor, îngrijorat, îl întreabă ce i s-a întâmplat.

– Nu știu... răspunse Tic. Adică, nu pot să cred. Eu n-aș fi fost în stare să te lovesc. La viteza asta, trebuie să fii nemaipomenit ca să ți-tești drept în cap...

Victor nu-și putu stăpâni zâmbetul:

– Exagerezi, Ticușor. Nu zic că nu trebuie să fii un fel de campion, dar dacă te împinge ceva: o dorință, o necesitate, ceva foarte cotropitor, nimerești de la prima lovitură... și în mod sigur de la a doua!... Știi tu! Acolo sunt niște curbe aparte, ca un fel de opt, și dacă se ascunde cineva în centru, că sunt destui bolovani, are răgaz pentru două, trei trageri... De unde știu eu că nu m-a ținut a doua oară, poate chiar a treia oară?...

– Eu cred că te-a lovit a treia oară... spuse Tic cu o voce care dovedea că-i venise inima la loc și că se liniștise. Oare cine-o fi?

Era tocmai ceea ce urmărise Victor, care după atâtea neazuri nu voia să-i facă inimă rea și neîntrecutului campion la ochitul cu mâna sau cu praștia.

– Lasă, Ticușor, că ne răzbunăm cu Maria. Ea o să ne salveze onoarea... Adică, în ea e toată speranța noastră...

– Aiurea... făcu Tic un gest de neîncredere și de indiferență... Nesuferita aia... Nici nu mă interesează. Brrrr! S-a înscris ultima și ultima o să iasă... Idioata!

– Cred că ultimul e cel mai avantajat, Ticușor, încercă Ursu să-l

îmbuneze. Îi vede pe toți coborând și simte... cum să-ți spun eu? simte cu sângele, cu... un fel de fluid dacă poate și cum poate să-i întreacă...

– Aiurea! deveni bănuitor puștiul. Zici tu așa... De fapt, nici nu-mi pasă că s-a înscris ultima. Trebuia să se uite pe tabel ca să vadă că sunt numai treisprezece concurente. Nu s-a uitat, treaba ei! Nu-mi pasă deloc... Na!

– Ssssst! se auzi iarăși protestul lui Ionel. Mi se pare că numărul ăsta, nouăsprezece, vrea să-i facă praf pe toți...

Numărul nouăsprezece era Costin. Cobora nebunește și trecea printre porți cu o iscusință uluitoare. Când ajunse la curba blestemată, Ionel își privi cronometrul:

– Formidabil! Exact același timp ca Victor! Mi se pare că-l va întrece și pe șase...

Cele două porți rele îl obligară să-și micșoreze viteza. Dar imediat ce scăpă de primejdie zvâcni iarăși ca o săgeată. Mai avea o poartă de trecut și o străbătu prin mijloc, cu o iuțeală amețitoare. Zbura. Și nimeni nu înțelese de ce unul din schiuri îi sare din picior, și după o clipă și celălalt. Fostul schior se prefăcu într-un covrig, din fericire, care nu-și opri rostogolirea decât la cinci metri la linia de sosire. Printre cei care-i săriră în ajutor era și eternul său rival, Alexandru, care, numai cu un minut mai înainte, fusese pe cale să-și gătuie secundul pentru că nu meșterise cum trebuie schiurile lui Costin. Îl ajută să se ridice din zăpadă și să-și târască trupul într-un loc ferit.

– Păcat! spuse Alexandru. Dacă nu ți-ar fi sărit schiurile, ai fi ieșit pe locul trei... Hai să ne împăcăm! Suntem doi învinși glorioși și cinstiți...

– Cine a câștigat? se interesă Costin. Tiberiu?

– El! Și pe locul doi un necunoscut. Nici nu și-a arătat nasul. Un anume Victor și nu mai știu cum...

– Va să zică Tiberiu... clocoti Costin. Ne-a scăpat, mizerabilul! Vrei s-o lași și pe ea să ne scape.

– Am avut eu grijă... îl potoli Alexandru. Și acum dă-mi brațul și hai să ne plimbăm ca doi adversari care se respectă. Ar fi bine să-i dăm târcoale ăluia cu țugui pe șapcă, de lângă oficiali. Mi-a

șoptit cineva că e de la un ziar...

Dar individul cu țugui pe șapcă nici nu-i luă în seamă. Îl căuta ca un copoi neantrenat pe concurentul cu numărul șaisprezece. Negăsindu-l nicăieri, se întoarse lângă oficiali. Exact în momentul când se dădea startul primei concurente.

Cireșarii își reluasera locurile vechi din preajma liniei de sosire. Erau numai cinci acolo, pentru că al șaselea, Tic, se îndeletnicea cu alte preocupări: privea peisajul, bineînțeles în partea opusă părției, fredona sau fluiera melodii fără noimă, sau pur și simplu își privea vârfurile bocancilor.

Ursu se apropie de el și-i făcu un semn discret:

– Hai, Ticușor... Chiar dacă te-ai supărat pe ea... Știi, într-un moment ca ăsta trebuie să uiți, sau măcar să amâni supărarea. Toată speranța noastră...

– Aiurea! se încăpățână cârnul. Trebuia să mă înscriu eu la începători și atunci ați fi văzut voi... Nu-mi pasă, gata! Stai! Stai că vreau să te rog ceva... Te rog să nu te superi pe mine... Mi s-a întâmplat ceva... O să-ți spun eu...

Ursu cam bănuia ce i se întâmplase și se despărți de el înduioșat. Tic trată cu aceeași indiferență concursul până ce auzi cum se înalță și crește un murmur general de admirație. Putea să se uite, pentru că nu cobora nesuferita de soră-sa. Înregistrase fără greș anunțul starterului: concurenta cu numărul nouă. O recunoscuse imediat, adică o simți, pentru că nu vedea decât un punct albastru alunecând pe zăpadă, ca o rândunică pe un cer de lapte. Nu putea fi decât Atena, iscoada, adică fosta iscoadă, prietena celui care îl întrecuse pe Victor, și care voia să se lipească de cealaltă nesuferită, de soră-sa. Tic nu-și mai putea opri tremurul care-i încerca încheieturile. Atena se apropia de linia de sosire. Ca un fulger albastru. Dar parcă voia să se oprească la câțiva metri de linie. Pentru că își încetini mersul brusc, brutal, dând senzația opririi. Își înfipse însă imediat brațele în zăpadă pentru a-și lua un ultim avânt. Și numai după ce trecu linia îi fugiră schiurile din picioare. Întâi dreptul, apoi stângul.

Undeva, printre spectatori, se auzi o exclamație ca un țipăt, apoi chiar un țipăt, și bufnituri, și gemete; doi tineri se zvârcoleau

în zăpadă. Un galben și un azur. Și nu se slăbiră din încheștare decât în momentul când văzură deasupra lor un cap oarecare și pe cap o șapcă verzuie cu țugui.

Ursu trase cu coada ochiului spre Tic. Se anunțase numărul treisprezece. Dan chiar voia să se repeadă spre cireșarul dizident, dar Victor, la fel de atent ca Ursu, îl opri. Parcă simțind că se petrece ceva în spatele lui, Tic întoarse capul și se strâmbă spre locul unde se aflau prietenii lui. Nimeni însă nu-i văzu grimasa de dispreț. Toți ochii urmăreau fantastica alunecare albastră. Se uită și Tic, cu mutra unuia care strivește o lămâie în gură, cu mutra cu care își acompania de obicei brrrr-ul să celebru. O clipă, cel mult două, după care cel mai curios băiat din lume reveni la atitudinea dinainte, de superioară nepăsare... până ce auzi un murmur surd, apoi o exclamație generală de surpriză, apoi țipătul uluit al lui Ionel:

– Prima! Optzeci și patru!

În clipa aceea, toate legăturile puștiului se făcură pulbere. Cu o iuțeală pe care nici n-o visase Maria, în coborârea ei de campioană, alergă spre locul unde soră-sa, în genunchi, răsuflând ca după un plonjon disperat în apă, aștepta pe cineva care să-i spună pe ce planetă a ajuns. Ce s-a întâmplat atunci nimeni nu poate ști. Nici chiar Tic. S-a împiedicat? S-a prefăcut numai? L-a împins vreun dușman? L-a împins vreun prieten?... Fapt e că s-a pomenit în brațele nesuferitei, tremurând ca un neghiob. Dar și ea tremura...

Ursu l-a luat repede deoparte nu atât pentru a le da celorlalți puțința s-o sugrume pe noua campioană, cât mai ales pentru a-l scoate dintr-o încurcătură nevinovată și pentru a-i spune așa, într-o doară:

– Ia zi, Ticușorule, fiindcă suntem între noi! N-ar fi fost mai ușor pentru tine să fii în locul Mariei?

Iar Tic spuse dintr-o dată tot adevărul:

– Aiurea! Ea ar fi suferit și mai mult...

Oare ce s-ar fi întâmplat dacă o fată oarecare, subțirică și pistruiată, nu s-ar fi dus la Atena ca s-o întrebe, plină de uimire și mânie:

– Nu înțeleg de ce te bucuri?... Ai câpiat?... Nu-ți dai seama că ai luat bătaie?... Smintito!

Era prea mult! Atena se năpusti asupra ei ca un uliu:

– Tu ești smintită!... Știi cine a câștigat concursul? Maria!... Maria cireșarilor!

– Și dacă Victor n-ar fi fost atacat mișelește...

Era vocea lui Tiberiu, care se stinse prea târziu. Și pistruiața simți din jena și spaima care începea să-i cuprindă pe cei doi apărători că i se oferise, întâmplător, prilejul de a ieși din anonimat. Dar mai întâi trebuia să scape cu viață. Și o luă la goană înainte ca Tiberiu să se trezească și să strige spre Atena:

– S-o prindem și s-o închidem undeva...

Era prea târziu, din păcate. Pistruiața se strecura ca o zvârlugă printre siluetele albastre.

– Mai bine să-i anunțăm pe cireșari! Fuga!...

Alarma se dădu prin Tic, pe care cei doi îl întâlneau la jumătatea drumului. Puștiul deveni într-o clipă detectivul fără nas. Maria și Victor primiră semnalul chiar în momentul când numele lor începeau să fie strigate. Maria se repezi să-și potrivească schiurile, dar Victor o opri:

– Fără schiuri... Adică mai bine cu schiurile pe umeri, și nu spre cabană, ci spre platoul de lansare.

Se înfoliciră la iuțeală și porniră, cu schiurile pe umeri, spre platoul de lansare. Când începu vânătoria de cireșari, cei doi campioni se odihneau undeva, pe niște bolovani, în apropierea porților blestemate. De acolo pornea o pârtie secundară spre hotel. Făcură un semn de rămas bun, apoi se lăsară duși de alunecășul pârtiei.

Jos, vânătoria era în toi. Strigăte, proteste, mărturii. Primul scăpă Tic. Se foflă ca un diavol și ajunsese dincolo, printre

începători, printre cei de seama lui. Și ca să se știe sigur scăpat, izbuti să ațâțe curiozitatea unor prichindei, și astfel, vreo douăzeci de începători trecură râpa în partea cealaltă, în căutarea unui Tic îmbrăcat în trening vișiniu și cu căciulă albă cu dungi roșii. Și îl căutau cu atâta frenezie, că în câteva minute hoarde întregi se năpustiră asupra lor pentru a le controla părul, urechile și mai ales nasul. Și fiindcă nasul nici unuia nu semăna cu al lui Tic, vânătorii se mâniau și începeau să-l frece cu zăpadă. Cam la fel se întâmpla și cu părul lor, și cu urechile, mai ales cu urechile, deși nicăieri nu s-a spus că urechile lui Tic s-ar fi deosebit de ale altor băieți de seama lui.

Ceilalți patru cireșari se transformaseră și ei în vânători, dar înțeleseseră repede că nu vor putea rămâne multe vreme nedescoperiți. Ideea salvării veni de la Dan, după un raționament foarte simplu:

– Toți patru nu putem scăpa. Dar e de ajuns să se sacrifice unul singur ca să scape ceilalți trei. Cineva strigă: „eu sunt cutare!” Adică își strigă numele... Toată adunătura se va îmbulzi în jurul lui. Parlamentări, controverse, dubii, suspiciuni, tot felul de chestii, până ce se îndepărtează cei trei... Și pe urmă știe el cum să se descurce, dacă e un adevărat cireșar...

– Bravo! se entuziasmă Lucia, uimindu-i pe toți. Cred că numai așa putem scăpa... Bravo! Și sunt convinsă că o să găsești și o idee cu care să ieși din încurcătură...

– Poftim?! se rățoi Dan. Adică, după ce vă scap de la moarte, voi mă condamnați la moarte!

– Un moment! interveni Ionel. Ideea ta e grozavă, dar are o mică lacună. De ce să te chinuiești tu să strigi: „Eu sunt Dan!” când pot să fac lucrul ăsta chiar eu?

– Poftim?! simți Dan primejdia.

Dar Ionel își transformase mâinile în pâlnie:

– Hei! strigă el cu toate puterile. Lume! Veniți aici! L-am găsit pe Dan! Aici! Aici! ăsta e Dan! Cireșarul!

– Dacă mai scap cu viață, îi șopti Dan printre dinți, o să mă răzbun ca și cum aș fi fost ucis. Crunt!

– Urcă iute pe bolovanul ăla! îl sfătui Ursu înainte de a părăsi,

îngheboșat, zona primejdioasă.

Era singura, dar absolut singura salvare în fața talazului zgomotos care înainta. Dan se cățără la iuțeală pe bolovan și în momentul când îi atinse creștetul, talazul se desfăcu ca un evantai la poalele stâncii. Părea că un geniu regizase o scenă de mare efect. Se topise, într-o clipă, și avalanșa tunătoare și distrugătoare a mulțimii, și spaima galbenă a cireșarului. Pentru că... de la tribună, un orator urma să se adreseze mulțimii. Dan se descoperi subit în postură de orator, iar avalanșa într-o adunare spontană care așteaptă un discurs.

– Chiar eu sunt... începu Dan, uitându-se cu jind și pe furiș după trei siluete albastre care fugeau grăbite, deși nimeni nu le vedea și nu le urmărea. Cred că mă recunoașteți, nu? Sunt Dan. Ca să vă convingeți definitiv, vă voi spune de ce sunt aici. În misiune de sacrificiu: trebuie să vă țin de vorbă până ce se îndepărtează ceilalți...

– Ha! Ha!... râse cineva din mulțime, probabil un incredul.

– Un moment! îi făcu semn cu mâna cireșarul. Mai întâi ascultă versurile astea:

Nu știu dacă voi spune cu adevărat un vers,

Dar știu că din clipa asta ceilalți nu mai pot fi ajunși...

Așa că vă puteți uita încolo, spre hotel, așa! Îi vedeți pe cei trei? Să vă spun cine sunt? Numai dacă vreți, bineînțeles...

– Individul vrea să câștige timp! descoperi cineva.

– Exact! recunosc Dan. V-am spus că sunt în misiune de sacrificiu. Trebuie să vă țin de vorbă până ce toți ceilalți cireșari vor fi în siguranță. *Trebuia*, la imperfect, pentru că misiunea mea s-a terminat. Cei după care v-ați uitat sunt: Lucia, Ursu și Ionel. Nu-i mai puteți ajunge nici cu avionul, nici măcar cu campionul vostru, Tiberiu, care poate să confirme că eu sunt Dan.

– Pe cuvântul meu! ieși Tiberiu în fața mulțimii. Și Atena poate să vă spună că e adevărat.

– Și ceilalți trei? strigă o fată din mulțime. Ceilalți trei unde sunt? Nu-s printre noi? Victor, Maria și Tic. Unde-s?

Dan ceru liniște, fluturându-și brațele de câteva ori:

– Ceilalți au șters-o mai demult. Victor și Maria s-au prefăcut în doi schiori care urcă pârtia... Voi i-ați urmărit numai pe cei care coborau spre hotel... Iar Tic?... Pe cinstea mea dacă știu ce s-a întâmplat cu el. Dar e singurul de care nu mi-e teamă. Am impresia că toți puștii ăștia pe care i-ați căutat la nas au fost aduși sau trimiși de el ca să vă încurce...

Puștii trecuseră însă râpa înapoi, în căutarea celui de la care li se trăgeau toate necazurile. Erau puși pe răzbunare amarnică. Cineva îl zărise pe Tic și hoarda înfuriată și cu nasuri roșii făcuse un cerc de fier în jurul lui.

Dan n-avea de unde să știe toate acestea. El își continua pledoaria, era în vervă, dar în ce vervă! și nu mai avea nicio îndoială asupra influenței pe care o proiecta în mulțime discursul său improvizat. „Pot să fac ce vreau cu ăștia...” se bucură el în gând. „Pot să-i transform în saltimbanci, în bigoți, în chelneri, în olteni, în...” Numai în gardieni nu se gândise că poate să-i transforme... Unul singur, un băiat mărunțel, cu aer de mare șmecher, țipă cu un glas care-l asurzea...

– Să-l luăm ostatic până se prezintă ceilalți ca să-l elibereze! Prizonier!

În mai puțin de un minut se petrecu cea mai teribilă schimbare la față pe care o văzuse până atunci cireșarul. Cei peste o sută de ascultători veseli și simpatici se transformară într-o ceată de cerberi neîndurători.

– Aici rămâi! strigau vocile. Până la miezul nopții. Și dacă nu vine nimeni să te ia, te ducem noi, pe sus, până în oraș.

– Grozav, își frecă Dan mâinile. Tot n-am văzut orașul. Poate faceți rost și de o litieră...

– O să vedem noi... răspunseră câteva voci.

Mulțimea se calmase, devenise aproape nepăsătoare, și tocmai atitudinea aceasta îl neliniștea pe Dan. Începea să se simtă ostatic. Tinerii nici nu se mai uitau la el, păreau că nici nu vorbesc despre el sau despre cireșari, născociau glume, făceau comentarii despre concurs, unii scoteau ostentativ sandvișuri din buzunare, alții citeau ziarele sau completau scrisori și ilustrate. Numai el

rămăsese ca un cocostârc uitat pe bolovanul asediat.

Din fericire, se formase între timp o ceată de haiducei: „Buboiul Negrubob”, sub conducerea „Prințului”, care, printre alte datorii sfinte, o avea și pe aceea de a elibera prizonierii nevinovați. Ca niște cârțițe albastre circulau iscoadele dintr-o zonă în alta, până ce, la un semn al „Prințului”, se adunase toată ceata într-o văgăună păzită cu strășnicie de doi aghiotanți și de două movile de grenade albe.

– Ei! Începem acțiunea? întrebă „Prințul” cercetându-și supușii până în măruntaie.

– Începem! îndrăzni unul din haiducei. Dar să nu uiți promisiunea. Ai jurat că veți trece și prin orașul nostru...

Prințul nu mai avu timp să-i oprească și nici haiducelul nu-și dăduse seama că trădează un secret de aur. Tic cucerise primii trei puști promițându-le, în mare taină, că va trece împreună cu ceilalți cireșari prin orașul fiecăruia. Abia după aceea organizase ceata de haiducei.

Nepricopsitul încercă să repare gafa, dar nu făcu altceva decât să sporească neliniștea celorlalți neaghiotanți. Imediat văgăuna de taină se transformă în clocot și vacarm.

– Și la noi! țipau puștii. Și la noi!

Iar unul mai țăfnos și, bineînțeles, isteț nevoie-mare, descoperi ideea loviturii:

– Adică de ce să nu-l închidem aici?... Și să-l aducem și pe cel de dincolo de râpă!

Era momentul cheie. „Prințul” își duse mâinile în șolduri și trecu în revistă cercul amenințător, clătinând dezgustat și disprețuitor din cap:

– Bravo!... Halal buboi! Mai sunt sau nu mai sunt „Prințul” ales de voi?

Dar simțindu-i că se cam codesc, Tic continuă:

– Bine! Numai două minute mai rămân „Prințul” vostru! Apoi se adresă brusc primului din dreapta: Vino aici, să ne luăm rămas bun, pentru că numai tu nu ești de acord cu trădătorul ăla.

Puștiului nu-i trecuse nicio clipă prin cap să nu fie de acord, dar putea el să refuze favoarea nemaipomenită care i se făcea? Tic

se retrase cu el în cel mai întunecat ungher al văgăunii. Acolo își începu contraofensiva:

– De unde ești? îl întrebă el pe netrădător.

– Din Mitiș... Tata e inspector pe toată zona interzisă.

– Bravo! îl felicită „Prințul”. Numai pentru tine, pentru că ești leal, vom trece prin Mitiș. Dar chiar dacă nu vom putea trece, să le spui tuturor că te-am vizitat! Auzi?... Și, ca dovadă, să le arăți hârtia asta... Ți-o scriu eu acum... Mi se pare că te cheamă Bogdan, nu?

– Da! încuviință fericit puștiul. Petrișor Bogdan.

Adevărul e că Tic îl alesese anume: pentru că-i reținuse numele. Rupse din caiet o foaie pe care scrisese foarte citeț: „Lui Petrișor, amintire de la Tic și de la ceilalți cireșari.”

– Poftim! îi înmână „Prințul” actul de onoare. Dar să-mi juri că până poimăine nu-l arăți nimănui.

– Jur! se gătui vocea norocosului.

Și puștiul se întoarse la locul lui, năucit și cu ochii plini de diamante.

– Gata! anunță „Prințul” foarte solemn. De două minute au trecut două minute...

– Vreau și eu să-mi iau rămas bun! țipă cineva.

– Și eu! Și eu! răsunau vocile foștilor haiducei.

– Bine! acceptă cireșarul. Dar în ordine și fără larmă, începând din spatele lui Petrișor.

Carnetul lui Tic se subție cu vreo douăzeci de file, dar ceata de haiducei „Buboiul Negrubob” era mai unită ca oricând și gata să-și reia nobila și ingenioasa acțiune de eliberare. Și nu trecuseră mai mult de opt minute de la încercarea de răzvrătire.

– Chiar dacă nu venim, îl dăscălise „Prințul” pe reprezentantul fiecărui orășel, tu să te lauzi c-am fost. Dar nu înainte de două zile...

Dacă ar fi știut istețul cireșar ce consecințe cumplite va avea gluma lui nevinovată!

Haiduceii fuseseră la înălțime... și chiar ajunseseră la înălțime. Iar Tic și Dan, cam la jumătate de oră de la întâmplarea din văgăună, se apropiau singuri-singurei, și mai ales nevătămați, de cabana *Poienița*.

Ce se întâmplase? Un puști oarecare, dar în secret membru al cetei de haiducei, se rostogolea pe pârție, de parcă i-ar fi făcut cineva vânt de pe platoul de lansare. Alți puști, amestecați printre gardieni, îndreptaseră atenția tuturor spre cel care se rostogolea. Tunete, urlete, exclamații. Mai ales că la vreo douăzeci de metri în urma lui, un alt haiducei, transformat și el în covrig, venea de-a dura. Când ajunsese cam la o aruncătură de piatră de locul asediului, puștiul se opri și ridicându-și brațele ca niște drapele începu să urle:

– Cireșarii! Sunt toți sus! Cu Dan cu tot!

Cel de al doilea mesager îl ajunsese pe primul și-i dădu imediat brânci, azvârlindu-l pe pârție ca pe-o minge. Și începu să strige și mai tare:

– Mi-a pus piedică... De-aceea am întârziat... Eu i-am văzut primul... Dacă nu mă trântea el...

– Ba eu i-am văzut! Țipă celălalt ridicându-se din zăpadă. Tu ai vrut să mă trănțești și-ai căzut singur...

Nu era nevoie de mai mult. Douăzeci de haiducei deghezați în puști luară pârția cu asalt, fiecare Țipând mai tare decât celălalt:

– Cireșarii! Cireșarii! Să nu-i lăsăm!

Gardienii simțiră, fără voia lor, arcuri în picioare. Doar câțiva întoarseră capul spre Dan pentru a-i arunca priviri sau vorbe nimicitoare.

– Credeai c-o să ți se prindă... Netotule!

– V-am ținut aici aproape jumătate de oră?! Ha! Ha! îi persiflă Dan. Chiar dacă m-aș fi dat drept Ursu sau Lucia și tot m-ați fi crezut... Ha! Ha! Și mai spuneți că eu sunt netot.

Un bulgăre aruncat exact în gură îl transformă într-o clipă în statuie. Din fericire, Tic mai avu vreme să-l vadă pe marele ochitor.

Un băiețuș măruntel cu aer de șmecher. Tocmai sărea peste o adâncitură când îl atinse bulgărele lui Tic, chiar la rădăcina nasului. Saltul lui se transformă brusc în cădere. Într-o cădere cu urlete și cu bufnituri și cu un pleoscăit asurzitor, pentru că adâncitură era plină de apă.

Și astfel, cei doi cireșari de sacrificiu ajunseră vii și liberi la *Poienița* chiar în momentul când se discuta foarte pesimist soarta și viitorul lor. Prima echipă de salvare se și formase: Ursu, Victor și Țombi.

– Cam târziu! îi salută Dan din pragul ușii. Eu, cel puțin, mi-am încasat porția de amenințări, înjurături și proiectile. Până la prânz vine și rândul vostru. Nu scăpați voi, în gaură de șarpe de v-ați ascunde...

– Zău... confirmă imediat fostul „Prinț”. Toți ăia au pornit atât de cumplit la deal ca să pună mâna pe noi... Fiuuuu! Duduia muntele... Noroc că le-am spus haiduceilor să se piardă pe la jumătatea urcușului! Nu știu pe cine or să-și verse mânia...

În câteva minute, Dan și Tic îi puseră la curent pe ceilalți cireșari cu ceea ce se întâmplase în zona sosirii.

– Până la prânz ne descoperă! repetă Dan. Eu zic să ne facem calabalâcul și s-o ștergem cât mai e vreme...

– Asta e! spuse Victor. Mi se pare că a cam trecut vremea. Mi-e teamă să nu ne fi închis drumul spre oraș...

– Aoleu! își aminti Maria. Drumul spre oraș trece chiar pe lângă platoul de sosire. Ce facem?... Vă mai amintiți ce-am hotărât la plecare? Dacă dau peste noi, s-a dus cu odihna... Măcar zilele care ne-au mai rămas...

– Nu te mai tângui atâta! o întrerupse Ionel. Eu sunt pentru planul Luciei. Să trecem peste munți și să ne oprim câte o zi în fiecare orașel.

Un tropăit greoi făcea să se zguduie cabana. Cobora Ursu încărcat de ranițe.

– Mi-am închipuit că o să vă certați, spuse el așezând rucsacurile pe podea. Cred că ăia vor ajunge aici înainte ca noi să luăm o hotărâre...

– Fir-ar să fie! se înfurie Tic după ce privi harta. Toate

drumurile și potecile trec prin apropierea cabanei.

Abia atunci se ivi cabanierul în preajma lor. Îi ceru lui Tic harta și după ce o privi fără nicio grabă, pe îndelete, mereu mormăind câte ceva, o desfăcu de tot și o întinse pe masă. Era mare cât o față de masă. Tinerii simțeau jar sub tălpi.

– Încă puțin, puțințel... încercă el să-i liniștească. Dacă ne înțelegem cu harta, gata! ați scăpat... Așa!... Grozavă hartă, dar nu are decât potecile însemnate... Așa!... Dați-mi un creion cu vârful foarte ascuțit. Așa! Uitați-vă foarte bine! Da... Aici e *Poienița*. Se vede. De aici pleacă o potecuță ciobănească. Nu e marcată. Ocolește Piciorul Caprei... vedeți, da?... Așa! Pe urmă trece pe la buza pădurii, taie colțul pădurii pe aici, așa, pe urmă urcă Stânca Șoimului, apoi se întâlnește cu poteca albastră, așa-i zicem noi, care vine de la hotel. E foarte clar... pardon!... Până aici e limpede, nu?... De aici intrați pe marcaj. Mai sunt vreo șase sute de metri până la Șaua Mică. Bun. Treceți prin Șaua Mică și de acolo vi se deschid trei drumuri. Două sunt marcate: ăstea. Roșul duce spre oraș, albastrul spre Șaua Mare și de acolo spre Izvoarele. ăsta pe care vi-l fac eu, ăsta care începe pe la vreo sută de metri de Șaua Mare, duce la stânga. Dacă ocoliți pe aici, vă fac semn, pe la Furnicile Moșului, și o luați apoi la stânga, cam o sută cincizeci de metri, dați de Bolovanul Miresei, o stâncă rotundă ca o minge: aici. Va fac semn. Aici puteți să vă puneți schiurile. Se coboară ca-n palmă până în Mitiș. O coborâre lină, fără nicio primejdie. Nu faceți mai mult de... să zic cincisprezece minute până în Mitiș. Hai să zic douăzeci: de la Bolovanul Miresei până la Mitiș. Dar numai spre stânga, pe partea pădurii. Pe dreapta n-aveți ce căuta.

– Și până la Bolovanul Miresei cam cât facem? întrebă Ursu. Dacă mergem voinicește.

– Voinicește? de gândi cabanierul. Cam trei ore, poate chiar patru, să zicem: patru și jumătate... dacă faceți popas.

– Ajungem încă pe lumină, calculă Ionel privindu-și cronometrul. Chiar dacă facem cinci ore până la Bolovanul Miresei.

Cabanierul clătină nedecis din cap:

– Ce v-am spus e una. Nu e totul. Dacă vremea ține așa, ajungeți pe lumină. Dar dacă vremea se strică și vă întârzie și

ajungeți pe întuneric la Bolovanul Miresei, nu trebuie cu niciun chip să coborâți spre Mitiș. Dacă pierdeți direcția la coborâre, v-a văzut Dumnezeu. Toată coasta din dreapta e o prăpastie. Asta ar fi a doua...

– Și a treia? întrebă Dan. Mai este și o a treia?

– Este... între Șaua Mică și Șaua Mare. Pe vreme bună și pe lumină e ca pe stradă. Dar pe întuneric și pe vijelie e mai rău decât de la Bolovanul Miresei la Mitiș. Toată poteca e făcută din coturi și dacă nu le vezi la timp, numai Dumnezeu te mai vede. Parc-ar fi pus nu știu cine niște capcane...

– Și a patra? îndrăzni Tic, simțind ezitarea cabanierului.

– A patra ar fi asta: să nu plecați astăzi, să amânați cu vreo săptămână...

– O săptămână! se sperie Ionel. De ce tocmai o săptămână. De ce nu două?

– Poate chiar două... admise cabanierul. Dacă izbucnește vijelia care se simte, nu vă văd eu plecați de aici înainte de o săptămână... Taman când se termină vacanța... Cam așa a socotit Cel de Sus, s-ar părea...

Cireșarii se întrebă din priviri, mai mult de formă. Toți erau hotărâți să plece.

– Dacă țineți cu orice chip să plecați, se învoi, în sfârșit, cabanierul, e bine să mai știți câteva lucruri. Atâta vreme cât e lumină să mergeți vârtos, să nu vă opriți nicio secundă... Să trageți, iertați-mă, ca niște catări. Chiar dacă se stârnește furtuna. Vă legați unul de altul cu o funie și mergeți... Numai că trebuie să ne înțelegem și încotro să mergeți... Dacă furtuna vă prinde înainte de Stânca Șoimului, e musai să vă întoarceți la *Poienița*. Dacă vă prinde după Stânca Șoimului, faceți la dreapta spre hotel. Dacă vă prinde între Șaua Mică și Șaua Mare, e mai greu. Ori o luați înapoi, ori o luați spre oraș. Numai că trebuie să vă uitați la ceas, să vedeți cât mai rămâne până la întuneric. Dacă mai e un ceas, un ceas și jumătate până se întunecă, puteți să coborâți și spre oraș și spre Mitiș. Dacă e mai puțin... se încurcă rău socotelile. Ori o porniți spre *Izvoarele* prin Șaua Mare, dar așa cum v-am mai spus, vă rog să mă iertați, ca niște catări... Se face vreo două ore

până la cabană, și urcușul e ușor, numai la început, când să treceți prin Șaua Mare, pe Bârna Iadului, trebuie să vă legați cu funia și să fiți cu ochii în patru... Ori n-aveți ce face...

Cireșarii erau copleșiți de avalanșa de amănunte și mai ales de siguranța și bunăvoința cu care cabanierul le oferea. Tocmai se pregăteau să-i mulțumească, dar el le făcu semn să tacă:

– Și mai este ceva... pentru că nu se poate ști ce i se poate întâmpla omului. De aici până la Șaua Mare nu e decât un singur loc de refugiu, la Furcile Moșului: o colibă de bârne, ascunsă după niște stânci. Dar de ce s-a făcut acolo, nimeni nu poate ști... Că dacă te prinde noaptea și vijelia între cele două Șei, nu mai ajungi la locul de refugiu. Alt loc nu mai e, asta-i nenorocirea... Ar fi o stână după Șaua Mare, dar n-au mai rămas din ea decât niște împletituri de nuiete și un bordei, dacă nu l-or fi suflat vânturile de pe fața pământului... Așa că... eu tare aș fi de părere să nu plecați...

– Mergem vârtos, voinicește! își dădu Ionel curaj. Dacă n-ajungem în trei ore la Bolovanul Miresei, înseamnă că nu suntem ci... cineva... Știi matale?

– Dacă ajungeți în trei ore la Bolovanul Miresei, nu vi se poate întâmpla nimic. Înainte de trei și jumătate nu cred să izbucnească vijelia. Și abia e unsprezece și jumătate... Ba eu aș crede că pe la patru, patru și ceva o să înceapă...

– Atunci avem timp berechet, spuse Ursu.

– Timp aveți, că altfel nu v-aș lăsa eu să plecați, dar parcă nu știți și singuri cum e la drum... Mai o vorbă, mai un minut de răgaz, mai o privire spre cine știe ce ciudățenie, mai o întâmplare rea... și trece timpul... Și dintr-o dată te înhață întunericul. Și dac-ar fi numai întunericul...

– Credeți că o să fie vijelie mare? întrebă Lucia.

– Nu mare, răspunse cabanierul. Cumplită! Mânia lui Dumnezeu, dacă nu s-o abate chiar urgia...

Cireșarii erau gata echipați, gata de plecare și parcă se despărțeau cu o strângere de inimă de cabanierul, dintr-o dată atât de grijuliu și de cumsecade.

– Vă urez: sănătate, putere și curaj! le spuse el ca o profeție.

Capitolul IV

1

Un singur lucru nu le spusese cabanierul celor șapte tineri neînfricați: dacă pe poteca nemarcată puteau fi folosite și schiurile. Oare uitase să le spună?

– Nu cred, răspunse Lucia. Nu ne-a spus, pentru că n-avea ce să ne spună. Deci fără schiuri!

Cireșarii scăpaseră de zona primejdioasă a hotelului și făceau un scurt popas de recunoaștere pe o ridicătură care domina împrejurimile. Cercetau harta și mai ales porțiunea pe care o completase, cu puzderie de amănunte, cabanierul.

– E stupid! se enervă Maria. Cu atâta zăpadă și cu atâtea pante, să mergem cu schiurile pe umeri. Eu cred c-a uitat să ne spună...

– N-a uitat! interveni Ionel. E altceva: nu-l preocupă sportul ăsta, pentru că are beteșug la un picior, mi se pare că și-a zdrelit piciorul pe la șaisprezece ani. Așa că...

– Așa că vrei să îndemni la imprudențe! se încăpățână Lucia. Nu-ți amintești ce ne-a spus să facem când ajungem la Bolovanul Miresei? Să ne punem schiurile! Atunci a vorbit prima dată de schiuri.

Ursu și Victor priveau relieful, îl raportau la hartă prin tot felul de puncte de reper și făceau tot felul de calcule. În sfârșit, își familiarizaseră amândoi privirile și cu harta și cu relieful. În ciuda decorului alb, pătat ici-colo de insule rebele de jnepeni, izbutiseră să deosebească și să urmărească până spre barierele munților poteca trasată pe hartă, cu un extraordinar simț al preciziei, de topograful amator. O mulțime de șerpuiți și neregularități care la un moment dat păreau că se datorează tremurului mâinii se dovedeau, în confruntarea directă cu relieful, reale și însemnate cu bună-știință.

Poteca însoțea cursul în amonte al unui pârâiaș obraznic și nestatornic. Urca și cobora, ocolea și revenea, când pe dreapta, când pe stânga văii.

Ursu nu voia să-și dea acordul pe care i-l cerea Victor pentru folosirea schiurilor... decât cu condiția ca el să fie în avangardă. Erau în toiul disputei când se pomeniră cu Lucia lângă ei, o Lucie pusă pe atac și mișcare:

– Ați înnebunit?... Nu vă dați seama că pierdem vremea? Spuneți *da* sau *ba*, și apoi certați-vă în mers.

Grija și furia Luciei îi încălzi pe cei doi cireșari.

– N-am pierdut timpul, Lucia... încercă Victor s-o îmblânzească. Dimpotrivă. Astea cinci minute pierdute aici ne pot aduce un câștig de jumătate de oră. Dar numai dacă Ursu respectă dreptul campionului de a conduce.

Lucia înțelese că partida era pierdută pentru Ursu. Victor nu era omul care se oferea să conducă de florile mărului.

– Lasă-! se întoarce ea spre Ursu. De vreme ce ați căzut amândoi de acord asupra asasinatului, nu mai contează cine-l comite... Iar chestia cu dreptul campionului nu e chiar o glumă...

– Bine... se retrase Ursu. Vom merge toți pe urmele schiurilor tale. Oriunde ne-ar duce...

– La Bolovanul Miresei! mai strigă Victor, apoi se lansă ca o nălucă pe un drum nou, neumblat, compus din amintirea amănuntelor topografice culese de pe hartă, din aprecierea rapidă și precisă a reliefului real, și mai ales din inspirații de moment și de ultimă clipă.

Urmele lăsate de schiurile lui Victor, pe care alunecau și schiurile celorlalți, chiar și ale Mariei când îi obosea fantezia, nu respectau poteca topografului amator, ci numai direcția ei. Pantele erau însă puține și scurte, nu se cobora decât ceea ce se urca, de aceea Victor se străduia să economisească timp și efort pe terenuri plate, legând tot felul de linii drepte, sau mai bine zis unind segmentele pierdute ale unei drepte generale, ceea ce îl făcu pe Ionel să-i acorde pe loc și titlul de campion al geodeziei. Dar mai ales la urcușuri, Victor se dovedi foarte inspirat, conducând în așa fel înaintarea cireșarilor, încât schiurile să nu ajungă niște

obstacole.

– Asta n-a știut cabanierul, spuse Maria apropiindu-se de Lucia. Am uitat să-i spunem că Victor e campion la schi... și la antipodul schiurilor.

– Mie tot mi-e frică, mărturisi Lucia în mare taină. Nu știu ce m-a apucat?... Niciodată n-am trecut prin asemenea stări. Am impresia că m-am prostit.

Urcau o coastă lină, una lângă alta. Numai Ursu era undeva în urma lor. Toți ceilalți le-o luaseră înainte.

– Cred că mulți s-au prostit... râse Maria. Și eu!... Știi ce bine mi-a părut că am câștigat concursul? Parcă s-ar fi întâmplat nu știu ce lucru mare în lume... Prostii! În loc să mă duc la Atena și să-i spun...

– Într-adevăr, ești proastă! se enervă Lucia. Ori tu, ori Atena, un câștigător trebuia să fie, cu tot ceea ce se întâmplă în jurul unui câștigător... Dar să știi că m-am uitat și eu pe cronometrul lui Ionel. Nu a pierdut Atena, ai câștigat tu... Ceea ce nu pot spune despre Tiberiu...

– Când îmi amintesc ce i s-a întâmplat lui Victor... se cutremură Maria. Ce mizerabil! Brrrrr!... Hai să nu mai discutăm despre dureri și aiureli... tu simți tot soarele ăsta? Nu cred să fi existat pe lume o zi de iarnă mai frumoasă. Parcă tot albul ăsta blând ar urca în mine, parcă l-aș respira, parcă mi-ar curge prin vine... De ce spun oamenii că va fi vijelie?

– Din cauza unor smocuri, tot albe, cum ți-ar plăcea ție, îi răspunse Lucia. Le vezi? Norii aceia îndepărtați și nemișcați... Parcă ar țâșni din stânca aia ca un vultur, din ciocul vulturului. Trebuie să fie Stânca Șoimului.

Într-adevăr, departe, în zare, pe cerul de un albastru palid, se profila o stâncă semeță, ca un vultur cu aripile desfăcute. Și parcă o aureolă albă îi înconjură creștetul.

Poteca rămăsese undeva în dreapta. Urmele lăsate de schiurile lui Victor urcau, deși tot drumul până la stâncă părea o veritabilă pârtie de coborâre.

– De ce ne duce în sus? întrebă Dan rămas în așteptare. Vrea să ne apropie de slăvi? Dacă ne tot forțează așa, tare mi-e teamă că o

să aveți un supraveghetor în văzduh. O să-mi dau sufletul...

Nu-i răspunse nimeni, nici măcar Ursu care-i ajunsese din urmă. Dar nici nu mai avea nevoie de răspuns. În depărtare se zărea o siluetă neagră alunecând la vale, spre Stânca Șoimului, cu o iuțeală fantastică: Victor. Urcase colina anume pentru a cobori pe pârtia cea mai bună, cea mai sigură, ca dintr-o catapultă.

Ceilalți cireșari, cu Ursu și Țombi în ariergardă, se lansară pe pârtia deschisă de Victor. Asta nu însemna că Țombi își trădase stăpânul. Aș!... Se gudura tot timpul pe lângă schiurile lui, mai ales pe teren neted și la urcușuri. Cum apărea o pantă mai lungă, Tic îi făcea un semn cu degetul, indicându-i spatele. Și câțelul se supunea ca un mieluşel... ba chiar își ascundea o senzație vie de plăcere și satisfacție sub o căutătură oarecum încruntată. Știa el ce-l așteaptă în spate. Ursu îl certa aspru cu degetul, îl trăgea de ureche, întotdeauna de urechea dreaptă, apoi îl lua subsuoară sau pe umăr, după nevoie sau la inspirație. Și coborau împreună, ca doi campioni, ba chiar avea impresia că el e cel care conduce și asigură coborârea... Și la urma urmei avea dreptate! Ce s-ar fi întâmplat dacă s-ar fi zbatut în brațele lui Ursu sau dacă n-ar fi vrut, pur și simplu, să fie luat în brațe?... Ei, dar erau simple reflecții canine. Numai o dată să fi țipat Tic la el și s-ar fi prefăcut într-un câțel docil și cuminte, ba chiar într-o blană neînsuflețită, dacă țipătul s-ar fi repetat.

După Stânca Șoimului, cireșarii zăriră primele semne de marcaj: era poteca albastră care venea de la hotel. La confluența dintre cele două poteci, una bătătorită și umblată, alta destăinuită numai de schiurile lor, făcură un nou popas, de astă dată însă nepremeditat. Pentru că... se pomeniră cu Tiberiu și Atena în fața lor!

– Le-am lăsat un bilet la cabană, se scuză Lucia. Le-am spus că plecăm pe altă potecă... și le-am mulțumit pentru...

– Noi vă mulțumim că nu ne-ați uitat! o întrerupse Tiberiu. Am bănuیت pe ce potecă ați pornit... adică v-am văzut urmele. Cabanierul n-a vrut să ne spună nimic...

– Și trebuia neapărat să ne luăm rămas bun, adăugă Atena.

– Dar cum de-ați ajuns înaintea noastră? întrebă Ionel. Pe unde

ați venit?

– Pe poteca principală, poteca albastră, îi răspunse Tiberiu. Cea pe care ați venit voi ocolește teribil... Credeam că o să vă mai așteptăm un ceas, și când colo ați sosit cam în același timp cu noi... Ați mers grozav.

– Trebuie să ne grăbim! își aminti Dan. Localnicii spun că se va schimba vremea. Cică o să fie vijelie... Aiurea! Dar nu strică să fii prudent...

– Nu numai localnicii susțin că se va schimba vremea, se îmbujora Atena. Toate buletinele meteorologice au dat alarma. La hotel se repetă din jumătate în jumătate de oră. Noi am șters-o pe neobservate. Nimeni nu mai are voie să părăsească tabăra. E consemn general. Toate coborârile spre oraș se fac numai pe șosea și numai în grupuri organizate...

– Grupul nostru pleacă peste o oră... spuse Tiberiu, cu o voce în care se simțea regretul despărțirii.

– Iar grupul nostru pleacă peste un minut! anunță Victor. Coborâm la Mitiș și de-acolo...

– Vă vizităm și pe voi, vă promitem! spuse Maria în timp ce-i strângea mâinile Atenei.

– Atunci trebuie să treceți și prin Binaia și prin Sușteni... se bucură Tiberiu. O să ne distrăm grozav!... Să nu vă fie teamă, că ajungeți cu bine la Mitiș, dacă o luați pe la Bolovanul Miresei. Într-o oră și jumătate sunteți acolo și ceasul abia e unu... V-aș conduce eu, dar...

Cireșarii le mulțumiră din tot sufletul și nu se mișcară de la punctul de confluență decât odată cu ei. Porniră în direcții opuse, întorcându-se mereu și făcându-și cu mâinile semne de rămas bun.

– Foarte simpatici! spuse Dan care mergea alături de Ionel. Atâta drum și atâtea riscuri pentru o strângere de mână!

– Nu cred, îl contrazise Ionel. Nu cred c-au venit numai pentru asta. Tu n-ai simțit nerăbdarea și sfiala lor? Altceva au vrut, și cam bănuiesc ce... Tu poți să ghicești?

– Ceva, ceva am simțit și eu. Dar n-au cerut nimic... Aaaaa! Acum știu! Au venit să ne invite la ei!

– Le-am promis eu în scrisoare, spuse Lucia care-i ajunse din urmă. N-au venit să ne invite la ei, și nici pentru rămas bun n-au venit...

– Atunci pentru ce? întrebă Ionel neîncrezător.

– Să răspundă „Prințul”! apuse Lucia după ce-i făcu semn lui Tic să se apropie. Pentru ce au venit cei doi campioni?

– Porumbeii? se învioră mezinul. Mai întâi: ca să se plimbe amândoi, singuri... Las’ că știu eu... Și pe urmă: ca să ne anunțe că se va strica vremea și că s-a dat alarma...

– Oare nu mai întâi ca să ne anunțe, și pe urmă ca să se plimbe... singuri? întrebă Lucia cu un ton foarte binevoitor.

Numai din cauza tonului blând, Tic nu se împotrivi apărării feminine. În schimb, Ionel era aproape furios:

– Atunci de ce nu ne-au anunțat de la început? De ce ne-au ținut numai cu declarații de rămas bun?

– Uffff! făcu Maria, uitându-se spre cer. Doamne, dar mare psiholog mai ești!... N-ai văzut-o pe Atena cum s-a înroșit când a început să ne vorbească despre buletinele meteorologice? Nici acum nu pricepi? Uf! Nu înțelegi că le-a fost teamă să nu ne jignească? De aceea au așteptat primul prilej ca să ne anunțe. Și pe urmă, e mai frumos să spui că ai venit să-ți iei rămas bun...

Cireșarii tocmai treceau prin Șaua Mică. Tic, cu Țombi după el, își făcu vânt cu bețele pentru a-l ajunge pe Victor. Îi încolțise o idee și voia neapărat s-o discute cu el.

– Știi ce-mi trece prin cap? începu puștiul gâfâind. Dacă toată alarma asta e o farsă, ca și celelalte?

– Nu știu, Ticușor, răspunse Victor. La asta nu m-am gândit. Dar chiar dacă ar fi o farsă, ce pierdem noi? De ce să nu ajungem pe lumină la Mitiș?... De altfel suntem în avans cu... jumătate de ceas, dacă nu mai bine, față de orarul cabanierului... Și mi se pare că ar cam trebui să ne scoatem schiurile.

Poteca se îngustase chiar la ieșirea din Șaua Mică. Urca numai în serpentine, ocolea tot felul de ieșituri și de bolovani, sărea peste râpe și adâncituri, și nicăieri nu se zăreau netezimi sau coaste care s-ar fi putut transforma în pârtie pentru schiuri. Înaintarea deveni mai anevoioasă, numai urcuș neregulat, schiurile stinghereau

mișcărilor și obligau la prudență și la încetinirea pasului, mai apăreau și platforme false, care acopereau superficial râpe sau crăpături. Victor îi făcu semn lui Ursu să preia avangarda. După vreo cincisprezece minute de chin prin labirintul de stânci, lumea cea albă și largă apăru iarăși în fața privirilor. Se deschidea o vale lină, fără vegetație, doar cu câteva stânci, stinghere, apoi un platou strălucitor, parcă aruncând scântei și diamante albe, și în fund, spre orizont, o barieră uriașă, ca un zid de cetate: munții, despicați drept la mijloc, parcă pentru a lăsa o intrare spre veșnicie. Despicătura aceea, de culoarea cerului, era Șaua Mare.

Cireșarii se opriră doar câteva clipe pentru a admira priveliștea neasemuită. Și deodată se auzi vocea lui Ursu:

– Uitați-vă repede în vale! Chiar sub noi. Vedeți? Două linii negre, doi oameni. Și al treilea... Alunecă la vale...

– Da! țipă Tic. Îl văd. Dar de ce nu se oprește?

– Pentru că a nimerit într-un crater de gheață, răspunse Ursu. Ceilalți doi...

Dar nu mai era nevoie să spună ce făceau ceilalți doi. Urletele lor ajungeau până sus, la cireșarii. Cel care nimerise în craterul de gheață aluneca, fără să se zvârcolească măcar, ca un obiect scăpat într-o pâlnie uriașă de sticlă.

– Parc-ar fi mort, spuse Maria. Parcă l-ar fi lovit cineva în cap. Fantastic! Ce alunecare!

– Alunecarea morții! tresări Dan. Vedeți?

Obiectul se însufleți dintr-o dată, deveni om și viu. În ultima clipă. Pentru că îl înghiți imediat neantul. Urletul lui ajunsese la cireșarii câteva secunde mai târziu.

– Schiurile! spuse Victor ca o comandă. Emoția tuturor era atât de puternică, încât o clipă nimeni nu-l înțelese. Privirile însă nu puteau să se dezlipească de craterul de gheață. Zornăitul legăturilor metalice și mișcărilor precipitate ale lui Victor îi treziră însă și pe ceilalți cireșarii. Își puseră iute schiurile și porniră după conducătorul lor, fără să se abată cu o iotă de la pârtia pe care acesta o tăia în zăpada presărată cu pulbere de diamante. Alunecau spre crater ca niște năluci, în serpentine vijelioase, care ocoleau cu iscusință capcanele telurice ascunse sub mantia albă și

înșelătoare.

La buza de gheață a prăpastiei îi așteptau, cu fețele schimonosite de groază și disperare, o femeie și un bărbat.

– Salvați-l! căzu femeia în genunchi în fața tinerilor uluiți. Salvați-l! E omul meu! Poate că mai trăiește...

Bărbatul părea că-și revenise în fire. Își scutură de câteva ori capul ca și cum ar fi vrut să alunge o vedenie, apoi o ajută pe femeia înnebunită de groază să se ridice din zăpadă.

– Pentru numele lui Dumnezeu, taci odată! o zgâlțâi el. Sau du-te undeva să nu te mai aud... E fratele meu, se rugă el de cireșari. Dac-ați avea o frânghie... măcar să ne dăm seama ce s-a întâmplat...

Ursu tocmai scotea colacul de frânghie din rucsac.

– Dumneata treci în spatele meu! îi spuse vlăjganul bărbatului. Proptește-te în bolovanul ăsta și apucă solid capătul funiei. Eu voi ține din partea astalaltă. Tu, Victor, leagă-te sub umeri cu celălalt capăt și apoi fă o recunoaștere spre interiorul craterului. Te ții tot timpul cu mâinile de funie, ca și cum n-ai fi legat...

Victor confecționează repede un lasou pe care și-l trecu sub umeri, apoi, ținându-se de funie, începu să înainteze spre buza prăpastiei, chiar pe dâra lăsată de corpul celui care alunecase. Înainta încet, prudent, înfigându-și călcâiele în zăpadă, dar după câțiva metri crusta de gheață deveni atât de dură, încât nu mai putea fi spartă. Începu să alunece și abia atunci Ursu simți greutatea și smucitura frânghiei.

Victor ajunsese la locul unde omul începuse să urle și se zvârcolise pentru prima și ultima oară. Acum înțelegea alunecarea aceea ireală, fără împotrivire, neînsuflețită. Gheața era netedă ca oglinda, fără găuri, fără zgrunțuri și orice zvârcolire ar fi forțat alunecarea. Împotrivirea omului lăsase câteva semne în oglinda de gheață. Probabil că degetele lui căpătaseră putere de gheare de oțel, dacă izbutiseră să sape gropi și să spargă șanțulețe de gheață.

Victor se întinse pe spate, își lăsă toată greutatea corpului în mâini și în funie, și începu să lovească aprig, cu călcâiele, în crusta de gheață, pentru a scobi un reazem. Abia după aceea își aplecă trupul deasupra prăpastiei. În prima clipă, adâncimea îl

cutremură și-l obligă să închidă ochii. A doua oară nu mai privi spre adâncurile prăpastiei, ci de-a lungul peretelui pe care se afla. Își coborî privirile metru cu metru, mai degrabă pentru a se obișnui cu adâncimea decât pentru a căuta. Era convins că omul se prăvălise în fundul prăpastiei ca un bolovan. Peretele era neted, fără platforme care ar fi putut atenua o cădere, oricum mortală. Nu distinsese nimic în cenușiul stâncii sau în albul zăpezii. Nicio formă omenească, nicio mișcare, niciun strigăt. Fundul prăpastiei nu se vedea. Așa cum își coborâse privirile, lent, cercetând totul, străduindu-se să identifice fiecare pată în albul zăpezii, tot așa și le ridică, dar în zadar. Nu se zărea nicio urmă din cel care căzuse, nici măcar o dâră în zăpada care acoperea pe alocuri, ca o spoială, porțiuni întregi din peretele prăpastiei. Alunecarea îl proiectase, pesemne, departe de perete, nici nu mai atinsese peretele în timpul prăbușirii. Concluzia se impunea nemiloasă... dar Victor mai zăbovi câteva clipe, acolo, la marginea prăpastiei.

Frânghia tremura, trimitea semnale, oamenii de la capătul ei erau neliniștiți. Nimeni nu-l putea zări pe Victor, mai ales că se întinsese iarăși pe spate, rezemându-se cu călcâiele în scobiturile de pe muchia prăpastiei. Atinse de câteva ori funia încordată: era semnalul de răspuns, semnalul de veghe, nu cel de întoarcere. Îl reținea ceva acolo, un gând, o întrebare, mai degrabă o undă de neliniște și de nesiguranță. Se întoarse pe o coastă și cercetă încă o dată urmele lăsate de zvârcolirea omului. Erau urmele unor degete. Își infipse și Victor degetele în găurile acelea. Degetele intrau până la rădăcina unghiilor, ba chiar până la rădăcina falangelor. Probabil că acolo fusese o pojghiță superficială de gheață și degetele omului o întâlniseră, sau... cine știe?... o așteptaseră. Profunzimea găurilor lăsate de degete îl neliniștea pe Victor. Alunecarea fusese oprită măcar o secundă, două... prin urmare omul nu fusese aruncat ca din praștie în abis. Atunci de ce nu se vedea nicio urmă din prăbușirea lui, nicio dâră în zăpada care spoia pe alocuri pereții?... Era o singură explicație. Buza prăpastiei, buza pe care stătea el fusese transformată de gheață într-o surplombă... Omul nu căzuse în prăpastie, ci dedesubt, în golul surplombeii, și... cine știe?

Victor mai ciupi de câteva ori frânghia nemișcată ca o coardă, semnalizând aceeași veghe, apoi se lăsă într-o alunecare lină, întârziată, deviind-o de la semnele lăsate de cel care se prăbușise. Depăși încet buza prăpastiei, întâi cu capul, apoi cu trunchiul, își înfășură piciorul în frânghie pentru a-și câștiga un al doilea punct de sprijin, și alunecă apoi mai departe, până ce jumătate din corp rămase suspendată deasupra prăpastiei. Se vedea tot golul surplombei, o scobitură acoperită de zăpadă, și în zăpadă, tot ca Victor, pe jumătate suspendat deasupra prăpastiei, un om. Cum încremenise în poziția aceea „între viață și moarte” era un miracol... Pentru că omul atârna deasupra prăpastiei la limita ultimă a echilibrului. Cea mai mică mișcare l-ar fi prăbușit în abis. Era în nesimțire. De aceea trăia. Când se va trezi însă... Și Victor, văzându-l atârnat între viață și moarte, își închipui că simpla revenire a respirației normale, simpla mișcare a diafragmei, îi putea destrăma echilibrul precar și-l putea trimite în abis.

„Dacă nu s-ar trezi prea devreme!” se rugă Victor în gând. Își făcuse planul de salvare, singurul, absolut singurul... Mai întâi își încolăci de câteva ori funia pe braț, apoi își scoase lasoul, apoi, cu mișcări lente, de vis, desfășură funia, până la o anumită lungime. Făcu un alt lasou, la mijlocul frânghiei, mai bine zis un colac, pe care și-l trecu sub umeri. În sfârșit, avea din nou mișcările libere și putea să-și controleze echilibrul. Cu aceeași prudență refăcu alunecarea deasupra prăpastiei, până ce se ivi în cavitatea surplombei cel suspendat între viață și moarte. „Doar câteva secunde!” se mai rugă Victor. Patru secunde, două secunde... o secundă de nemișcare... Lasoul coborâse, larg deschis, sub mâinile atârinate ale condamnatului la moarte, apoi se ridică încet, cuprinzându-le, își continuă ridicarea, apoi cu o ușoară smucitură ajunse sub umeri, înconjurând larg și rotund toracele celui inert.

Cireșarul știa că urmează clipa decisivă. Va trebui să smucească de funie, scurt și violent, în așa fel ca lasoul să se strângă în jurul toracelui, chiar sub umeri, și să-l tragă în interiorul cavității pe cel prăbușit chiar în momentul când smucitura îl va trezi. Dacă lasoul nu se va strânge bine, omul se va trezi și prăbușirea lui nu va mai putea fi oprită. Și Victor smuci!

Totul se petrecu în mai puțin de o secundă. Omul ajunsese în fundul cavității, ca într-un cuib, dar Victor atârna deasupra prăpastiei, așa cum atârnase cu câteva clipe mai înainte cel pe care-l salvase. Noroc că în clipa smuciturii lasoului anunțase cu mâna stângă semnalul de primejdie. Cele două acțiuni se petrecuseră aproape simultan. Ursu smucise funia în aceeași clipă în care Victor smucise lasoul. Restul fusese un fleac. După zece minute de la smucitură lasoului, pe buza craterului de gheață se lăsau târâte și trase sus două ființe în loc de una.

Victor sări în picioare îndată ce mâinile lui simțiră crusta de gheață devenind sfărâmicioasă. Știa că se află la marginea craterului, în afară de orice primejdie. În schimb, cel scos din prăpastie nu făcu nicio mișcare, nu dădu niciun semn de viață. Își pierduse a doua oară cunoștința, în momentul când scăpase de sub surplombă, când înțelesese sau simțise că e salvat. Femeia tăbări ca un uliu asupra lui: disperarea de mai înainte făcuse loc unei fericiri fără seamăn, dar Maria și Lucia o opriră în ultima clipă. Mâinile, dar mai ales fața celui readus în lume erau pline de sânge. Târâșul pe gheață îi redeschisese rănilor coagulate. Fetele se transformară imediat în infirmiere, îi pansară mai întâi degetele și brațele, apoi rănilor de pe frunte. Chiar la mijlocul frunții avea o tăietură lungă, pe toată adâncimea pielii, ca un început de scalp.

– Nu știu cum să vă mulțumim... începuse fratele rănitului, în timp ce fetele își terminau pansamentul. Numai să nu i se fi rupt ceva înăuntru... Mergea înaintea noastră și dintr-o dată s-a împiedicat. Doamne! cum mai aluneca spre moarte. Se uita la noi, că așa a alunecat, cu capul spre noi, se uita și ne întreba ca un copil: „Ce să fac? Ce să fac?”... Dacă am fi avut o funie la noi să i-o aruncăm... Doamne! Vedeam cum se duce spre moarte și parcă eram blestemați să-l lăsăm să moară... Numai păgânilor să le dea Domnul asemenea pedeapsă... Oare o mai trăi?

Răspunsul îl dădu chiar cel scos din prăpastie. Un geamăt ieși din pieptul lui, ca un început de răsuflare. Apoi deschise ochii, mai gemu de câteva ori, își întoarse capul și spaima din privirile lui se transforma încetul cu încetul în mirare. Vedea fețe necunoscute: băieți, fete, îl văzu pe frate-său, apoi pe nevastă-sa, gata să se

repeadă. Buzele i se mișcă încet, dar cuvintele pe care le rosti sunau foarte clar:

– Tot n-am scăpat de tine, muiere afurisită...

– Precis n-are nimic... clipi Ursu din ochi spre fratele celui înviat. Dacă își aduce aminte de toate...

– I-auzi! Își încheștă pumnii femeia. Credeam că ți-o fi intrat altă minte prin spărtura aia din mijlocul frunții. Te pomenești că te-ai aruncat în prăpastie anume ca să mă faci să te jelesc de pomană... I-auzi!

Dar se duse spre el veselă și grijulie, ajutându-l să se ridice în picioare.

– De-acum, gata! hotărî ea. În vecii vecilor nu te mai las s-o iei înaintea mea. Până nu zic eu da, nu te mai miști nicăieri. De când ți-am spus că dacă mergi de capul tău, o să dai mereu în gropi? Și dacă nu erau dumnealor mai zăceai multe ore în prăpastie...

– Prea multe, nu... o întrerupse bărbatul. M-ar fi prins vijelia acolo și nu mai dădeai voi de mine. Îmi găsisem în culcuș bun, sub o streășină; aș fi dormit acolo somnul cel de veci...

Cuvintele rănitului îi amintiră lui Victor poziția în care îl găsisese. O vrabie dacă s-ar fi așezat pe capul lui, echilibrul ar fi fost destrămat și nimic nu l-ar mai fi salvat de la prăbușire. Darămite vijelia...

Victor tresări. Se uită la ceas și simți cum îl trec fiori prin șira spinării. Oare mai aveau timp să ajungă la Mitiș înainte de a se întuneca, înainte de a se schimba vremea? Pierduseră mai bine de un ceas cu popasul neașteptat.

– Credeți că va fi vijelie? întrebă el, uitându-se spre fratele rănitului care părea mai în vârstă și mai așezat.

– Ba să nu fie urgie... răspunse cel întrebat. O să vedeți și o să apucați ce n-a văzut și n-a apucat până acum pământul! Nu ne-am fi mișcat din bârlogul nostru, dacă nu ne-ar fi chemat cu atâta stăruință la tribunal... Pe amândoi și pe muiere... Și urla ăla la telefon, ca majurul la armată... Zicea că dacă nu ne prezentăm la ora cinci după-masă, ne concediază și ne dă și-n judecată... Măcar să ne fi telefonat de dimineață, dar așa, în plină noapte... Dacă aveam lume la cabană?

– Probabil că vi s-a telefonat pe la zece noaptea? nu se putu stăpâni Ionel.

– Chiar așa! răspunse muierea. Dar dumneavoastră de unde știți?... Le-am spus eu hăndrălăilor ăștia că trebuie să fie o batjocură... Unde se lucrează la zece noaptea, și de ce să ne cheme la cinci după-masa la tribunal? Vrea să-și bată cineva joc de noi... Că de păcătuیت n-am păcătuیت cu nimic...

– Dar dumneavoastră unde mergeți? întrebă fostul condamnat la moarte. Nu cumva la *Izvoarele*?

– La *Izvoarele*?! se miră Dan. Ce mai e și asta?

– Cea mai frumoasă și mai retrasă cabană din munții noștri, răspunse fratele rănitului. Și dacă nu veniți într-o vară să petreceți măcar o lună la noi, să vă arătam noi niște plaiuri pe care numai câțiva oameni în țara asta le știu, unde și puiul de vultur se simte stingher, dacă nu faceți asta cu mult amar o să ne umpleți, dar și 'mneavoastră o să fiți mai săraci...

– Dacă-i pe-așa, spuse Dan, la vară suntem oaspeții 'mneavoastră. Toți șapte venim, adică toți opt...

– Dar nu ne-ați spus unde mergeți? își aminti rănitul.

– La Mitiș! răspunse Victor grăbit. Și nu știu dacă mai avem timp. Dumneavoastră ce spuneți?

– Dacă e trei acum, chibzui fratele, cam pe la patru și un sfert ați putea fi la Bolovanul Miresei, așa că timp ar fi să ajungeți înaintea vijeliei și întunericului la Mitiș. Dară e musai să mergeți acolo? Poate că ar fi mai sănătos să mergeți împreună cu noi în oraș. E drum mai bun și chiar dacă ne prinde vijelia, răzbim noi până la barieră, de-ar fi să pipăim cărarea cu mâinile. E musai?

– E musai! hotări Victor pentru a nu mai pierde timpul. Ne vom face luntre și punte ca să ajungem înainte de patru la Bolovanul Miresei.

– Asta ar fi cel mai bine! aprobă fratele mai în vârstă. Fiindcă mai e o primejdie, de, trebuie să ne gândim la toate, ca omul la aman. Să nu se înfurie hăurile mai devreme, asta-i! Până acum, de când mă știu eu, și sunt ceva ani, vijelia a izbucnit cam după apusul soarelui. Numai când e urgie pare mai grăbită. Și dacă vreți un sfat, atunci băgați seamă și feriți-vă să puneți schiurile până la

Bolovanul Miresei. Nicăieri în munții ăștia zăpada nu e mai înșelătoare ca pe-aici. Sunt mai ales niște lunecușuri de gheață în care poți să te pierzi și fără schiuri, darămite cu ele... Ați văzut și dumneavoastră... Prăpastia asta blestemată, și coaja asta de gheață nu se zăresc decât de sus, de unde ne-ați văzut și dumneavoastră. E mai vicleană decât o muiere... Nu-și arată relele decât după ce te prinde și nu mai ai scăpare. Cam la fel e calea până la Bolovanul Miresei... Așa că vă urăm drum bun, noroc și sănătate, și fiindcă ați spus că veniți într-o vară la cabana noastră, altceva nu vă mai spunem, în afară de mulțumirile cele grele care se dau de fiecare om numai o dată în viață...

– Eu... începu să se bâlbâie curajosul rănit. Dar mai bine să vă spună muierea ceva... că eu nu pot...

– Să mă iertați că v-am căzut în genunchi... spuse femeia. Dar cred că pentru prima dată în viața mea am căzut cu folos.

Cireșarii se despărțiră cam stânjeniți. Fusesse a doua întâlnire neprevăzută. Oare ce-i mai aștepta?

2

Era aproape patru. În aer se simțea un vânt rece și aburi cețoși, străvezii se ridicau la orizont. Dacă n-ar fi fost avertizați de schimbarea vremii, cireșarii n-ar fi sesizat nicio deosebire. Temperatura era încă blândă, lumina nu părea mai amenințată decât în alte zile. Dimpotrivă, parcă strălucea mai viu în zăpadă și pe cer, deși se apropia ora asfințitului. Poate că tocmai acesta era semnalul cumplitei vijelii care se apropia, dar tinerii nu aveau de unde să știe. Ajunseseră sub Șaua Mare, după un adevărat marș forțat, condus de Victor și apărât de Ursu în ariergardă. Nimeni nu scosese un cuvânt în timpul marșului: fiecare își păstrase întocmai locul în șirul indian hotărât la plecare; nu se acceptase nicio secundă de oprire, nici măcar pentru schimbarea schiurilor de pe un umăr pe altul. Totul trebuia făcut în mers și în ritm.

Primul moment de oprire, pentru recunoaștere, se hotărî chiar sub Șaua Mare, la punctul ipotetic de unde trebuia să înceapă

poteca nemarcată spre Bolovanul Miresei. Până acolo se orientaseră foarte ușor; merseseră în permanență pe urmele lăsate de cei trei cabanieri de la Izvoarele. În sens invers. Și se opriseră acolo unde urmele care-i ghidaseră se întâlneau cu altele, venind din diferite direcții și încălcându-se într-un talmeș-balmeș imposibil de descifrat. Ursu descoperi imediat, fără să se mai uite pe hartă, punctele de reper ale drumului spre Bolovanul Miresei. Dar nici nu mai era nevoie, pentru că, în sfârșit, își făcu și Țombi datoria față de grup. Se apucase să mârâie, într-un fel care-i dădu de gândit lui Tic. Lăsându-se condus de el, mezinul anunță descoperirea potecii.

În harababura de urme de la punctul de popas se întâlneau mai multe direcții și una din ele venea din stânga, dinspre Bolovanul Miresei. Erau urmele dibuite de Țombi. Bineînțeles că iscusința câinelui îi atrase o suită se laude... lui Tic. Dar nu era prima nedreptate de acest fel care se întâmpla în lume...

– Suntem salvați! spuse Lucia privind la rândul ei urmele descoperite de Țombi. Mergem din nou pe urme sigure.

– Patru oameni au venit de la Bolovanul Miresei încoace, anunță Tic. Probabil că s-au dus pe alt drum, nu pe cel ales de cabanierii de la Izvoarele. Brrr! Ce urme uriașe! Parcă ar fi trecut pe aici niște hipopotami!

– Cu-atât mai bine! hotărî Victor. Nu riscăm să le pierdem. Gata! Schiurile pe umăr. Spre Bolovanul Miresei.

Victor rămase în capul grupului, așa cum se înțelesese cu Ursu, căruia îi revenea misiunea de a supraveghea din urmă, deci reperabil, cel de al doilea marș forțat, spre Bolovanul Miresei. Mergeau în șir indian, ca și până atunci, la distanță și mai mică unul de altul, paralel cu urmele de ghidaj. Zăpada era adâncă, pe alocuri ajungea la jumătatea gambelor. Făcuseră un fel de semicerc de câteva sute de metri care-i ducea la o adunătură de stânci golașe, aruncate ca niște zaruri. Când ajunseră în apropierea stâncilor, văzură în stânga o altă aglomerare, și mai ciudată, care aducea cu o imagine...

– Furcile Moșului! spuse foarte vesel Ionel. Încă puțin și am ajuns la trambulina cea mare.

Erau atât de veseli, încât se opriră o clipă. Și deodată toți simțiră că-i apucă amețeala. Priveau năucii spre locul pe care-l arăta mâna lui Victor.

Urmele descoperite de Țombi nu veneau de nicăieri! Pentru că plecau din apropierea unui bolovan uriaș care n-avea nici vâgăuni, nici intrări sau ieșiri secrete.

– Fantastic! se înfioră Maria. Parcă ar fi căzut din văzduh hipopotamii ăștia. Cum se poate așa ceva? Au fost lansați cu parașuta? Au coborât din elicopter, pe o scară suspendată? Nu mai înțeleg nimic.

– Nu se poate! negă Lucia cu toată ființa. E absolut cu neputință! Voi nu simțiți că vi se oprește inima? Ce fel de oameni ai zăpezilor mai sunt și ăștia? De unde au ieșit? Din propriile lor urme?

– Da! se cutremură Dan. Zău! Parc-ar fi ieșit din propriile lor urme. Bine ai spus!

Ursu făcuse un ocol în jurul stâncilor:

– Nicio urmă! anunță el. Zăpada e neatinsă. De aici încep... și zău că mă doare capul... Numai dacă au coborât din elicopter, cum spune Maria... Tu ce crezi, Victor?

Victor era într-o stare de mare neliniște, cum rareori îl văzuseră cireșarii:

– Nu știu ce să cred! Și eu am simțit că mi se zbârlește părul, în prima clipă... Acum... Acum cred că suntem în cea mai deplină siguranță dacă pornim imediat spre Furcile Moșului. Atât pot să vă spun...

– Dar nu înțelegi că nu se poate? se răzvrăti Lucia. Mergem sute de metri după niște urme care încep din senin! Mă apucă demența... Niciodată n-am simțit atâta spaimă în jur...

– Și eu simt spaimă în jur... recunosc Victor. Dar nu din cauza urmelor. Sau nu numai din cauza urmelor. Fir-ar să fie de urme! Parcă m-a lipit cineva cu plumb aici!

– Atunci spune ceva! țipă Maria la el. Spune! Ce facem? Plecăm! Rămânem?

– Nu știu... scrâșni Victor. Tu ce spui, Ursule?

Parcă voiau să-și îndeplinească împreună toate răspunderile și

riscurile.

– Cred că aerul se răcește cu fiecare minut care trece, spuse Ursu, învârtindu-se în loc. Poate că n-ar trebui să vă spun, dar niciodată în viața mea n-am simțit în jurul meu o amenințare mai rea... Se întâmplă ceva... nu știu ce...

– Din cauza urmelor? Țipă iarăși Maria. Ați înnebunit și vreți să ne faceți și pe noi să înnebunim? Mă sufoc... Nu mai știu ce e cu mine...

– Spune, Victor... se rugă Dan. Spune ce se întâmplă cu noi. Parcă ar fi împrăștiat cineva gaze în jurul nostru...

– Nu cumva suferim de halucinații colective? mai găsi Ionel o câtime de luciditate. Poate că urmele nu se opresc aici, poate că încep de aici... Oare de ce am spus că nu se opresc aici?

– Uită-le! arată Lucia spre zăpada dintr-o dată orbitoare. De aici încep! De aici, de unde îmi duc eu picioarele...

– Nu! se repezi Maria spre ea. Nu trebuie să te atingi de urmele ăstea blestemate!

Dar Lucia căuta cu mâinile prin zăpadă, prin golurile lăsate de pașii de hipopotam. Nu! Nu căuta! Luase un pumn de zăpadă să-și frece fruntea, ca să scape de arșița care clocotea în pieptul ei.

– De aici încep... bâigui ea, făcând cu piciorul o cruce în zăpada dintr-o dată albastră.

– Cred că e prea târziu... spuse Victor uitându-se la Ursu. Dar poate că nu e foarte târziu...

– Și mie îmi vine să spun vorbe de pe pereți, pe cuvântul meu... mărturisi Tic căutând numai ochii lui Victor. Și Țombi, săracul. Niciodată n-a tremurat ca acum. Ar geme, îl simt eu, dar îl omoară frica... L-au înspăimântat și pe el urmele.

Victor își redobânde dintr-o dată tot calmul:

– Trebuie să luăm o hotărâre... Dar mi se pare că am și luat-o... Nu! Nu spun vorbe de pe pereți, Ticușor... Nu știu ce se va întâmpla? Poate că aceste urme ne-au salvat viața... Dacă nu ne-am fi luat după ele, și mai ales dacă nu ne-am fi oprit aici... Nu simțiți vântul? Niște rafale subțiri, ca niște sulite... Poate că eram acum la Furcile Moșului... Și de acolo până la Bolovanul Miresei... Nu știu? Poate că era mai bine să fi plecat imediat...

– Tu vrei să ne ucizi? îl fulgeră Maria. Nu simți și tu ce se întâmplă cu noi? Tu nu vezi că nu mai suntem noi? Uită-te la Tic! Uită-te!

– N-am nimic! țipă Tic. Și ce? N-am și eu voie o dată... Nu mi-e frică, zău că nu... E altceva, altceva...

– Gata! mai găsi Victor forțe în el. Trebuie să ne întoarcem imediat. N-auziți? Toți cu schiurile pe umăr!

Ultimele cuvinte se transformară într-un răcnet care-i zgudui pe toți. Dar era și un moment de răzvrătire, pe care îl lansă vocea Luciei:

– Mai întâi...

– Mai întâi echiparea! răcni iarăși Victor. Până la trei: Unu... Doi... Trei!

Deși beți, clătinându-se, cu privirile răvășite, toți își ridicaseră schiurile pe umeri.

– Urmele dați-le dracului! începu Victor. Doi indivizi probabil s-au ascuns aici. Nu e nimic misterios.

– Cum nu e nimic misterios? întrebă Maria. Cum s-au ascuns aici? De unde au venit? Din văzduh?

– Nimeni nu mai are voie să mă întrerupă! se înfurie Victor. Da! S-au ascuns aici, venind din direcția din care am venit noi. Numai că în loc să meargă cu fața, au mers cu spatele. Din cauza asta cred că s-au ascuns. N-au vrut să întâlnească pe cineva, au vrut să inducă în eroare pe cineva, nu știu ce să vă spun? Și nici nu interesează ce-au vrut. Numai prin mersul acesta cu spatele, pentru a se ascunde, se poate explica misterul urmelor. Altfel ajungem la cauze miraculoase... Și nu trebuie să ne pierdem firea... Gata cu urmele! N-avem nimic cu ele, poate că au fost făcute cu zile în urmă...

– Nu cred... îl întrerupse Ursu. Sunt urme proaspete. Sunt urme făcute nu demult...

– Și Țombi? întrebă Tic. De ce ne-a dus Țombi pe urmele astea? De ce nu ne-a dus pe urmele cabanierilor, doar se obișnuise cu mirosul lor?

– Dă-l dracului pe Țombi! spuse Maria. Jigodia! Dacă n-ar fi fost el, căutam altă potecă... De ce nu l-ai lăsat acasă?

– Mizerabilo! se cruci Tic. Las' că-ți arăt eu...

Parcă ghicind cu câtă înverșunare i s-a luat apărarea, Țombi se lipi imediat de gleznele lui Tic.

– Să nu-l dăm dracului pe Țombi, reveni Victor, dar nici să ne gândim prea mult la el și la urmele lui. Și să nu ne mai gândim la nicio urmă...

– De ce ne ții cu schiurile pe umăr? întrebă Lucia.

– Ca să vă doară ceva! răspunse Victor. Ca să vă treziți. Ca să scăpați de boala asta care... care ne-a apucat... Acum e totuna... Câteva minute mai devreme sau mai târziu, nu mai contează. Spre Bolovanul Miresei nu mai putem pleca. Ne întoarcem!

– Unde? se înspăimântă Ionel. Unde mai putem ajunge de aici? Nu trebuie să ne întoarcem!

Și deodată se stinse lumina! Parcă întorsese cineva un buton și făcuse întuneric. Era ireal totul, fantastic. Și se auzi și întâiul șfichi al furtunii. O șuierătură îndepărtată.

– Ai grijă, Ursule! strigă Victor. Rămâi la urmă. Toți să se lege cu frânghia. Imediat! Trebuie să trecem prin Șaua Mare... Dacă avem noroc, poate că ajungem la cabană...

Șirul porni. Cu puterea groazei. Dar când ajunse în Șaua Mare, se dezlănțuiră toate hăurile, toate iadurile: vijelia.

3

De departe păreau doi turiști oarecare. Erau îmbrăcați aproape la fel: pantaloni negri și hanorace cafenii, cu glugi pe cap, cu bocanci mari, negri, și cu ciorapi de lână, strânși pe gambe. Cel mai gros purta un rucsac anemic în spate. Niciunul nu avea schiuri. Urcau cu înverșunare o coastă abruptă, sprijinindu-se în niște bastoane groase și ciudate, ca niște pari. Când ajunseră sus pe creastă, se opriră. La doi pași de ei își desfăcea brațele de metal un indicator. Brațul din dreapta, mai mare și mai lat, era acoperit de zăpadă. Pe brațul mai mic se putea citi foarte clar: *Cabana Izvoarele – 200 metri*.

– Am ajuns! răsuflă cel mai gros. Am tras tare, dar am ajuns la

timp. Mai e până se întunecă și nici vijelia n-a izbucnit.

– Parcă nu-mi vine să cred, răspunse celălalt. La 200 de metri... Nici nu se vede. Trebuie să fie după perdeaua asta de brazi... Parcă s-ar zări un acoperiș cu horn... Sau...?

– Ba da! E un acoperiș. Mult a fost, puțin a rămas. După șase ore și jumătate, adică după șapte ore, în cap! N-aș mai fi rezistat încă un ceas. Cum aș mai bea un coniac!... Numai să aibă. Mergem?

Cel mai înalt cercetă cu atenție împrejurimile, își aținti privirile într-o anumită direcție, apoi spuse:

– Mai întâi trebuie să facem un înconjur... Vorba dumitale: mult a fost, puțin a rămas. Încă o sută de metri în plus nu mai contează...

Cel mai gros părea edificat:

– Înțeleg cam cum vine treaba. Vrei să încurcăm urmele, ca sub Șaua Mare, când am așteptat să treacă mai întâi cabanierii.

– Acolo a fost altceva. Cabanierii erau singurii oameni de care trebuia să ne ferim. Puteau să intre la bănuială dacă vedeau urmele noastre trecând pe sub Șaua Mare. Dacă simțeau ceva, mai ales după chemarea telefonică din plină noapte, și făceau cale întoarsă? Se ducea totul dracului, sau se complica în așa hal... Dar nu de urme trebuie să ne ocupăm acum. E altceva mult mai important. Și n-ar strica să începem cu fleacul ăsta... Să nu mă întrebi de ce, pentru că nu pot să-ți dau un răspuns logic...

Și în timp ce rostea ultimele fraze, prinse cu mâinile stâlpul indicator și încercă să-l scoată din pământ. Se opinti din toate puterile, dar în zadar.

– Fir-ar să fie! se înfurie el. Ajută-mă, ce stai!

– Lasă-mă numai pe mine! îl îndepărtă cel cu rucsac în spate. Și stai mai la o parte, să nu-l scap.

Mai întâi răsuflă de câteva ori, zgomotos, ca o locomotivă, apoi repetă mișcarea celuiilalt. Dar stâlpul nu se clinti. Îndărătnic, trase până ce i se congestionă fața ca o sfeclă, până ce se sperie celălalt.

– Stai, domnule, că mai ai nevoie de forțe. Ți-am spus că e mai bine să tragem amândoi.

Își uniră puterile, se opintiră ca niște bivoli, dar tot cu același

rezultat.

– Trebuie să-l scoatem cu orice preț? întrebă cel mai gros. Crezi că fără indicator cine vrea nu nimerește aici?

– Nu știu; ți-am spus de la început să nu mă întrebi nimic. Simt că trebuie să-l scoatem. Dumneata nu ai niciodată presimțiri? Poate că e o simplă poftă de a strica, nu știu...

– Ți-am spus că nu mă pricep la chestii din ăstea complicate. Dar ar fi păcat să facem hernie sau să ne spetim pentru o părere... La urma urmei, cine poate veni aici?

– Stai! tresări cel mai înalt. Ia să încercăm altfel!

Prinse cu mâna brațul acoperit de zăpadă și la cea dintâi smucitură îl scoase din stâlp. Nici celălalt braț nu opuse mai multă rezistență.

– Vezi, domnule?! spuse el arătând ambele brațe. Ne-am chinuit ca niște bezmetici, când cu puțină glagorie se putea aranja totul. Știi ce scrie pe brațul ăstălalt? *Atențiune! Prăpastie la 15 metri.* Poate din cauza asta trebuia să distrugem indicatorul. Ca să nu se știe că e prăpastie la cincisprezece metri...

Se dădu doi pași înapoi, își încordă brațul drept, apoi aruncă una din tăblii spre locul unde se vedea prăpastia. Parcă făcea exerciții de aruncare, ca un copil. Cu aceeași putere și cu aceeași îndemânare aruncă și cealaltă tăblie, însă cu mâna stângă. Era mulțumit, deși însoțitorul său îl privea năucit.

– Să nu mă întrebi, domnule, spuse el. Poate că e joacă, poate că e control, poate că nu-mi place să știu ce e... Dacă ai fi căutat douăzeci și doi de ani, ca mine, un singur lucru, pretutindeni și întotdeauna, ai fi ajuns să faci și dumneata niște gesturi pe care nu vrei să ți le explici. Când duci cu tine o închisoare, și a-ți sufla nasul e un gest de libertate, și este, domnule! Altfel mori...

Făcuseră un ocol destul de larg. Ajunseseră lângă un alt stâlp, de lemn, care susținea sârma telefonului.

– Ia uită-te, domnule! răsună speriată vocea celui mai gros. Mi s-au stricat mie ochii sau s-a făcut zăpada albastră?

– Lasă-mă cu prostiile, ce dra... răspunse celălalt, dar vorba îi rămase în gură. Cum se poate asta? Zăpada albastră!

– Iar acum parcă s-ar îngălbeni...

Pe neașteptate, sârma de deasupra capului lor începu să se miște. Amândoi priveau ca hipnotizați legănarea ei. Cel mai înalt se dădu un pas înapoi, ridică bastonul și-l prăvăli cu toată puterea asupra sârmei. Nu se întâmplă nimic. Sârma nu era atât de întinsă ca să se rupă dintr-o lovitură. Mai lovi o dată, și încă o dată, apoi începu și celălalt să lovească, apoi își comandară loviturile: Unu! Ridicarea bastoanelor. Doi! Prăvălirea bastoanelor. Unu! Doi!... Unu!... Doi!... Unu! Doi!... Parcă ar fi lovit într-o coardă de cauciuc. Izbeau năprasnic: sau unul după altul, sau în același timp, sau neregulat.

– Fugi, domnule! răcni cel mai gros. Fugi, că-mi vine să te omor. Fugi, cât mai judec!

Celălalt nu-l auzea. Nu mai lovea în sârmă, izbea cu bastonul în stâlpul de lemn care o susținea, izbea ca un tăietor de lemne, regulat, sacadat, icnind după fiecare lovitură. Haaa! Bum! Haaa! Bum! Haaa! Bum!

Individul cel gros își scotocea buzunarele hanoracului. Scoase un obiect lunguiet și lucitor, un briceag neobișnuit, cu lama cât o baionetă. Se înalță în vârfurile picioarelor și din prima apăsare tăie sârma. Apoi își potrivi briceagul ca un pumnal. Ochii îi ieșiseră din orbite. Privea cu atenție de leopard către însoțitorul lui, care lovea ritmic în stâlpul de lemn, ridicându-și și coborându-și spatele. Baioneta se înalță încet în aer... Dar cel care stătea cu spatele se întoarse fulgerător. Un pistol cu țeava neagră, lungă tremura în mâinile lui.

– Ce e, domnule? Ce faci? întrebă el. Am simțit vântul morții în preajma mea. Ce ai în mână?

– Am tăiat sârma... răspunse cel gros. Am tăiat-o așa: hârșșșș! Hârșșșș! Și vreau s-o mai tai o dată...

– Stai! Stai acolo! Auzi? Întoarce-te cu spatele! Auzi?... Așa! Ca să fie foarte clar! Aruncă imediat cuțitul! Auzi? Imediat!

Cel cu cuțitul nu schiță nicio mișcare decât în momentul când vocea din spatele lui se prefăcu în șuier. Simțea că-i îngheață sângele în vine. Se grăbi să arunce cuțitul, departe în prăpastie. Apoi se întoarse:

– Păcat... Era un cuțit special... Mi-l dăduse un italian în

timpul războiului. Tot într-o iarnă mi l-a dat. Îl aveam de douăzeci și cinci de ani... Dar dacă nu mă forțai să-l arunc... îl băgam în dumneata. Până în plăsele și apoi îl învârtam, îl învârtam... Și parcă tot mai am poftă să ucid.

– Și eu! îl amenință cel cu pistolul. Dar eu nu trebuie decât să apăs cu arătătorul. Înțelegi dumneata? O simplă apăsare, așa cum ai întoarce fila unei cărți, și gata cu dumneata. Nu te mai găsește nimeni, domnule, că te împing cu piciorul în prăpastie. Așa!... Înțelegi? Ca pe-un butuc, ca pe-o murdărie. Dumneata nu simți cum te duci de-a dura, că eu simt cum te împing cu piciorul drept?

Dar în loc să tragă, băgă pistolul cu țeavă lungă sub hanorac, apoi își șterse nădușeala de pe față.

– Hai, domnule, hai! Să intrăm mai iute în cabană... se împotrivi el unei rafale reci, subțiri ca un bici de gheață. Hai, că simt ceva în jur... parc-ar fi o otravă, o întunecime care intră în creier și se zvârcolește și ia mințile... Treci înainte!

Porniră spre cabană, pe o potecă largă, bătătorită, printre trunchiuri de brad îmbrăcate în alb. Se înțelesesă fără vorbe. Fiecare lovea cu bastonul în trunchiurile liliputane pe care le întâlnea în cale. Cel gros în dreapta, cel înalt în stânga. Loveau cu sete, scuturând zăpada de pe brăduleți dintr-o singură izbitură. După un cot se opriră. La vreo sută de metri în fața lor se zărea, într-o adâncitură, o movilă albă, cu uși și ferestre. Dar poteca pe care veniseră nu ducea într-acolo. Cotea din nou la stânga. Cotiră și ei și văzură, printre brăduleți, chiar la picioarele lor, la vreo douăzeci de metri în vale, o clădire înaltă, cu fundații de bolovani și cu ziduri de bârne, acoperită de zăpadă: Cabana Izvoarele. În clipa când ajunseră în fața ușii, cineva stinse, dintr-o suflare, lampa lumii.

4

Poate chiar în secunda aceea se aprinse lampa în cabană. O lampă de petrol, pe care cineva încerca s-o agațe de un cârlig înfipt în mijlocul plafonului. Sufrageria se umplu dintr-o dată de umbre

mișcătoare. Cel care o aprinse, o adevărată namilă, coborî de pe scaun și se duse la ușă, deschizând-o fără să se grăbească:

– Pofțiți... spuse el. Ați ajuns la timp. Numai un sfert de oră dacă ați fi întârziat... Ce doriți? Rom? Coniac?

– Coniac! alese cel gros. Două mari, duble...

– Asta cum vine? întrebă cabanierul. Două de câte-o sută? Sau două de câte-un sfert? Sau mai bine să vă dau o sticlă neîncepută?

Nu mai așteptă răspunsul lor. Luă o sticlă din raft, apoi două pahare și le așeză pe o masă pe care o alese el, chiar sub lampa de petrol, care parcă începea să-și mărească flacăra.

– Nu! porunci cel mai înalt. Nu-mi place să fiu privit, fără să văd cine se uită la mine și mai ales când se uită la mine.

– Cum pofțiți... ridică din umeri cabanierul. Bine că a trecut greul. Dacă reziști până la primul semnal...

Așeză paharele pe o măsuță retrasă care abia era atinsă de razele lămpii, apoi destupă sticla.

– Și care e primul semnal? întrebă cel gros.

– Primul semnal e o șuierătură. Dar n-ați mai apucat-o...

Omul se întoarse la tejghea. Deschise un registru, apoi scoase de undeva un toc:

– Fiți buni și spuneți-mi numele. Cine stă mai mult de douăzeci și patru de ore...

– Măine plecăm, răspunse cel mai înalt. Rămânem numai peste noapte. Așa că...

– Măine n-o să puteți pleca, și nici poimăine, și nici răspoiună, și nici...

Cel înalt își strecură mâna sub hanorac, apoi sub pulover. Atinse patul pistolului.

– Și de ce, mă rog, n-o să putem pleca nici măine, nici poimăine, nici?... se interesă el cu un accent de amenințare în voce. Aș vrea să știu foarte clar...

– Dumneavoastră nu sunteți munteni... se dumeri cabanierul. Dacă Domnul e bun și îngăduitor, și după o săptămână potolește prăpădul care va să vie... Și dacă nu abate urgia... Rămâneți numai o săptămână în închisoarea asta... Acum cred că-mi puteți da și numele... Așa ni se cere, că eu de felul meu nu sunt deloc

curios. Puteți să spuneți ce nume vreți, la urma urmei... Măcar să știu cum să vă chem. Că o să trebuiască să ne obișnuim, și eu cu dumneavoastră și dumneavoastră cu mine...

– Ion Petric, spuse cel gros. Trebuie să mă ridic și-n picioare?

Cabanierul nu-i răspunse. Aștepta numele celui alt. Și simți în glasul lui un fel de întrebare.

– Iordan Liviu... Inginer... Sau profesor...

– Iar eu mă numesc în mai multe feluri... spuse cu voce nepăsătoare cabanierul. Dar m-am obișnuit să mi se spună Cucu. Doriți o cameră împreună?

Se pregătea să părăsească sufrageria, dar vocea lui Liviu Iordan îl opri:

– Ce voiai să spui cu semnalul ăla? Cu șuierătura?

Cabanierul se apropie de masa lor:

– V-am văzut de sus, din pod, când ați încercat să scoateți indicatorul. Și v-am auzit apoi lovind în stâlpul de telefon.

Iordan își strecură iarăși mâna sub pulover:

– Eu te-am întrebat ceva pe dumneata... spuse încet printre dinți. Și îmi plac numai răspunsurile precise, fără pete. Ca să fie foarte clar.

– Parcă dumneata știi în momentul ăsta ce e foarte clar? făcu un gest de nepăsare cabanierul. După cum se vede, nu ți-a trecut, dar nu mai e mult, acuși se pornește prăpădul, și te liniștești ca prin farmec. Așa se întâmplă întotdeauna... și cu oricine. Oricât de tare ai fi, nu poți scăpa de nebunia dinaintea vijeliei.

– Asta era?! se lămurii Petric.

– Asta era... Tot aerul se preface în otravă. Și aerul, și lumina, totul. Ori te doboară spaima, ori te cuprinde dorința de a sfârâma. Și nu mai știi ce faci... Altul ar fi răs dacă v-ar fi văzut cum vă opinteți să smulgeți indicatorul, sau s-ar fi gândit că ați fugit dintr-un ospiciu. Dar eu știu că așa se întâmplă. Și eu am pățit la fel prima dată. Eram singur într-o cabană... N-am știut ce se întâmplă. Am început să arunc cu scaunele în rafturi. Am spart aproape toate sticlele și tot nu m-am săturat. Dacă aș fi avut pe cineva lângă mine, cred că l-aș fi ucis. M-au lămurit bătrânii, după aceea... Când am auzit zgomote la ușă, adineauri, știți la ce m-am

gândit?...

Cabanierul tăcu, un moment, lăsându-și întrebarea suspendată, așa crezu la început Liviu Iordan. Dar îl văzu scotocindu-și buzunarele și apoi aprinzându-și țigara.

– M-am gândit, continuă el, câți clienți o să am în timpul vijeliei: doi sau unul?... Dacă nu v-ați fi repezit asupra indicatorului și pe urmă asupra stâlpului, nu știu ce s-ar fi întâmplat... Ați avut mare noroc, nici nu vă dați seama. Știți cum numesc muntenii cei bătrâni vremea asta dinaintea vijeliei?... Dar mai bine nu vă spun, n-ar fi bine nici pentru mine, nici pentru dumneavoastră. Așa se zice, că nu e bine să se rostească vorbele. Cică în clipele astea învață toate dihăniile sălbătice pofta de a ucide. O așteaptă lupii în văgăuni, așa spun cei care i-au văzut, că mai există și oameni din aceștia pe lume, o așteaptă lupii cu botul deschis, încremeniți... Cică stau așa, ore întregi înainte de a începe vijelia, stau cu botul deschis ca și cum s-ar adăpa cu otravă. Și numai dacă prind asemenea vreme învață să ucidă. Și dacă o prind, pofta de sânge nu-i părăsește până mor... Că numai la zece ani odată se întâmplă o asemenea vreme... adică nu se întâmplă, că așa e sortit lumii...

– Povești... încercă Iordan să se împotrivească groazei și neliniștii care-i dădeau târcoale.

– Or fi povești... spuse cabanierul îndepărtându-se. Dar ce v-a apucat, acolo sus, la marginea prăpastiei?... Dumneata de ce crezi că am lăsat brațul drept al indicatorului acoperit de zăpadă?... Sigur că-s povești... Mai bine să vă fac focul... Aici nu se simte frigul, fiindcă ați uitat să vă dezbrăcați tot luându-vă cu vorbele și cu poveștile astea...

Liviu Iordan așteaptă să plece cabanierul, și numai după ce nu-i mai auzi pașii îl lăsa pe Petric să-și spună păsul.

– Țsta parc-ar vrea să ne îngrozească! explodă el pe șoptite, îmi venea să sar la el și să-l strâng de gât.

– N-a vrut să ne îngrozească și nici nu vrea... Nu e atât de nebun ca să toarne otravă în doi necunoscuți. A vrut să ne calmeze, dar se vede că dumitale încă nu ți-a trecut criza...

– Ba da, ba da! răsuflă Petric ușurat. Am scăpat și eu câteva

vorbe, ca omul. Nu mai simt teroarea aceea în mine și nici pofta aceea de lup flămând... Dar m-au trecut nădușeli auzindu-l. Și alte gânduri mă bat... Dumneata crezi că e omul pe care-l căutăm? După vorbă și după felul cum se mișcă pare muntean din tată în fiu. Și după obiceiurile pe care le știe... Dacă n-a coborât în viața lui la oraș?

– Îmi închipui că întrebi tot așa, scăpând vorbele la întâmplare... îl măsură Liviu Iordan. Ia spune-mi, domnule! De ce atâția oameni își aruncă părerile crezând că lumea are absolută nevoie de ele? Nu se întâmplă nimic rău în lume dacă tac, înțelegi dumneata? Dimpotrivă... Atunci de ce atâtea vorbe? Ca să te dovedești neghiob, sau de-a dreptul imbecil?... Să știi una de la mine: în lumea asta n-au existat proști și mizerabili decât după ce omul a început să vorbească...

– Ți-am spus că dumneata ești tare în chestii din astea, se retrase Petric. Dar știi ce e ciudat? Că și filosofia asta a dumitale, care are atâta efect, tot din vorbe se face... Și dacă eu n-aș spune o prostie, n-ai face nici dumneata filosofie...

Se auzeau pașii cabanierului apropiindu-se și Petric descoperi pe fața lui Iordan trăsături care oglindeau un mare zbucium și o concentrare crâncenă. Stătea ca o pisică gata să sară asupra prăzii. Și gâtul i se încordase, și umerii. Dar așteptarea și energia ascunsă în ea dispărură în clipa când cabanierul pătrunse în sufragerie.

– V-am aranjat o cameră cu godin, spuse el. Într-un minut se face cald ca-n baie. Vreți s-o vedeți?...

Era o invitație pe care Petric se pregătea s-o primească, dar Iordan îl opri, apăsându-i mâna. Cabanierul se uita fix la Petric. Îl văzuse schițând gestul de ridicare și, neînțelegând ce se întâmplă, ridică din umeri, dar tot nu-și dezlipi ochii de la el.

– E o cameră cu trei paturi... continuă cabanierul, privindu-l cu aceeași insistență pe Ion Petric. Eu parcă te-aș mai fi văzut undeva, domnule Petric... Mai demult...

Petric căută răspuns în ochii lui Iordan și înțelese din căutătura lor încruntată că trebuie să nege.

– Nu! Nu! răspunse el ca și cum s-ar fi apărât de ceva neplăcut.

Nu cred că ne-am văzut.

– Dar nu e nicio supărare dacă ne-am întâlnit sau nu în lumea asta mare, spuse cabanierul. Cine știe pe la ce cabană ați trecut, sau...

– Sau poate că l-ai întâlnit dumneata, în vale... interveni Liviu Iordan. Adică în lume...

– M-aș mira... răspunse imediat cabanierul. De mai bine de douăzeci de ani n-am coborât în lume... Poate în timpul războiului. Dar nu pe front, pentru că n-am fost pe front...

În tot timpul dialogului, nici cabanierul, nici Liviu Iordan nu se clintiră cu un centimetru din locurile în care se aflau. Era ceva amenințător și ciudat în atitudinea lor. Liviu Iordan simți că trebuie să schimbe vorba:

– Parcă am mai văzut o clădire cu hornuri...

– E mai veche și mult mai mică, spuse cabanierul. Nici nu știu dacă a fost vreodată cabană. Vara, când e multă lume, punem acolo paturile de rezervă. Cu puțin interes s-ar putea amenaja...

Cabanierul intrase în joc, dar nu se mișcase de acolo de lângă teighea. Petric, crezându-se privit, dădea semne de nervozitate. Iordan interveni din nou:

– Nu putem dormi într-o cameră cu trei paturi! anunță el, tot fără să se uite spre cabanier. Așa ne-am obișnuit...

– Eu credeam că o să vă prindă bine un al treilea pat...

– Eu credeam că dumneata ești cabanier și trebuie să ții seama de ceea ce vrea clientul! spuse sec Liviu Iordan.

Cabanierul rămase doar o clipă în cumpănă:

– Bine. Atunci o să-l scot. Altă cameră mai mică nu avem... Și, chiar dacă am avea, ar fi păcat, că asta s-a încălzit.

Se auzeau pașii lui îndepărtându-se.

– Nu la dumneata s-a uitat tot timpul, spuse Iordan. S-a uitat numai la mine. Probabil că mă vedea într-o fâșie de lumină. Probabil că i s-au aprins niște amintiri. N-o să fie ușor...

Și deodată cabana fu atacată din toate părțile de forțele vijeliei.

Cireșarii se opriseră chiar la începutul Brânei Iadului, îndărătul unor stânci uriașe care-i apărau ca niște scuturi. Se opriseră să-și tragă sufletul, după ce înfruntaseră vijelia prin toată Șaua Mare. Erau sleiți de puteri, dar scăpaseră toți de spaima și nebunia care-i cuprinseseră la Zaruri. În locul unde se opriseră, vijelia devenise o simplă forță sonoră.

– Parc-am fi într-o sală de cinema, spuse Dan, într-un moment de pauză acustică. Ce-ar fi să rămânem aici?

Se înghesuiseră toți într-un cerc spontan, își lipiseră unii de alții umerii și capetele ca să se poată auzi. Nu erau înfrigurați și aveau, aproape toți, senzația stranie că participă la o întrecere sportivă. Când nu vor mai putea, vor spune: „Gata! Abandonăm!” și se vor da la o parte. Mai departe nu încercau, sau nu puteau să se gândească.

„Acum, trebuie să profităm acum! își spunea Victor. Vijelia e abia la început, încă nu și-a dezlănțuit toate puterile. Mai mult urlă decât atacă. Parcă ar vrea să ne înșele... Singur că vrea să ne înșele!... Ce vom face când va începe viscolul? Când se va lăsa gerul? Când nu se va mai vedea nimic?... Toată liniștea asta e o capcană... Aici nu e un adăpost. E un mormânt...”

– Trebuie să plecăm! spuse deodată Victor. Aici nu mai putem rămâne niciun minut. Gata! Pregătirea!

– Poate că suntem mai feriți aici... împrumută Ionel ideea lui Dan. De ce să mergem aiurea?

Victor ar fi putut să-i răspundă cu gândurile care-l frământaseră până în clipa când luase hotărârea plecării. Dar n-ar fi însemnat altceva decât să deschidă gustul discuțiilor. Îl cuprinse un val de mânie și nu făcu nimic ca să i se împotrivească:

– Idiotule! strigă el. Dacă vrei să te sinucizi, n-ai decât! Dar nu-i molipsi și pe alții. Gata! Plecarea! Și nimeni nu are voie să abandoneze schiurile! Mai bine să rămână el decât să-și lase schiurile! Gata!

– Stai! îl opri Ursu. Nu putem să pornim orbește.

– Ba da! se încăpățână Victor. Pornim orbește. Nu înțelegi că primul lucru pe care trebuie să-l facem este să fugim din capcana asta?

– Așa nu se poate! Trebuie să înțelegi și tu că nu ne plimbăm pe asfalt. Ne scoți din capcană, dar unde ne duci?

– Nu știu! răspunse Victor. Și nici nu trebuie să știm.

– Victor! se rugă Maria. Aici începe Brâna Iadului. Nu vezi ce întuneric s-a făcut? Nici palma nu se mai zărește... Cum putem să trecem iadul ăsta blestemat?... Mai bine...

– Mai bine taci! urlă Victor. Vă cer un singur lucru. Probabil pentru prima și ultima dată. Nu știu unde vă duc... Dar lăsați-mă să vă duc. Până când voi cădea, nimeni să nu facă altceva decât ceea ce spun eu. Atât!

– Da! spuse Lucia. Daaaa! Și să plecăm odată!

– Cum o să trecem cu schiurile pe umăr? întrebă Dan.

– Cum o să trecem? întrebă Ursu. Schiurile le duc eu. Dar pe unde o să trecem și cum? Dacă am avea lanterne...

– O să trecem legați, răspunse Victor. Și o să mergem pe potecă, fără niciun risc. Vom călca pas cu pas, în urmele celor care au coborât de la cabană. Dacă va fi nevoie, vom căuta urmele cu mâinile. Și cred că ar fi mai bine să treacă Tic în frunte. El are piciorul cel mai mic. Ai înțeles, Ticușor?

– Cum să nu înțeleg?... Nici măcar n-o să fie greu. Din șase urme nimeresc eu una. Cel de după mine... Adică mai bine eu, nu el! Nu ridic piciorul decât după ce simt piciorul celui de după mine atingându-mi glezna. O să fie grozav!

– Da... consimți Ursu. Așa vom putea ajunge... undeva. Iar schiurile... Cred că ar fi bine să facem un fel de sanie din ele. Să le legăm și să le tragem după noi. Funii avem, avem și sfori. Într-un minut terminăm cu ele. Și dacă rămân ultimul, le trag eu. Mai ușor decât dacă le-aș duce pe-ale mele pe umăr...

– Oare n-am putea să-l folosim și pe Țombi? spuse Maria, parcă pentru a răscumpăra nedreptatea pe care i-o făcuse cu câțva timp în urmă, la Zaruri, cățelului.

– M-am gândit și eu, se bucură Tic. Chiar în clipa când ai început să vorbești tu. O să-i fac o zgardă din sfoară și o să-l învăț

să ne dea semnale. Auzi, Țombi? Să nu-ți închipui altceva. Dacă poteca e sigură, mă tragi. Dacă simți gol, te lipești de picioarele mele. Da?

Câteva minute mai târziu, legați unul de altul, cireșarii începură să urce Brâna Iadului. Nu se vedea nimic. Se lăsau duși de urme. Erau închiși între doi pereți gigantici, care nici ziua nu lăsau să pătrundă lumină în despicătura de iad. Dacă poteca nu s-ar fi strecurat ca un labirint printre stânci, vijelia i-ar fi zvârlit pe cireșari ca pe niște frunze în prăpastie. Șuierăturile ei erau înspăimântătoare. Înaintau încet, pas cu pas, parcă-și lipiseră picioarele; formau împreună o lighioană necunoscută, o omidă a nopții și a zăpezii, cu șapte perechi de picioare. Înaintau îngheboșați, cu glugile trase peste cap, ca un convoi orb de fantome, și fiecare pas era o întrebare, aceeași întrebare de groază. De câte ori nu simțeau goluri sub pașii lor! De câte ori nu simțeau în stânga și în dreapta hăuri fără fund! De câte ori nu căutau cu mâna și apoi cu trupul reazemul stâncii când vijelia răzbătea până la ei!

Înaintau încet, fiecare pas era o veșnicie, și frigul se strecura în ei, mai ales în mâini și-n picioare, și n-aveau cum să se apere. Și cel mai mult suferea ultimul, încheietorul convoiului, care de multă vreme nu mai târa după el vrăful de schiuri. Le ridicase pe umăr, în mers, și trebuiau ținute vertical ca să nu le lovească de stânci, să nu-și piardă echilibrul și apoi să-i tragă și pe ceilalți în prăpastie după el. Greutatea poverii îi aplecase umărul, iar teama că ar putea să-i stânjenească pe ceilalți îi transformase mersul într-un chin... Brâna Iadului... Brâna Iadurilor...

Dar nu era decât o cărare spre iad. Iadul abia începea. Vuietul surd se apropia, se apropia, se apropia. Întunericul se transformase într-o ceață albă, sclipitoare, densă, prin care nu se vedea nimic. Nici degetele care atingeau ochii nu se vedeau. Era halucinant totul. Și mai ales vuietul cumplit, rău, apăsător. Și șuierăturile care înțepau și frigeau auzul. Și rafalele care se îngroșau și se transformau în talazuri, izbind furioase în piept și-n abdomen.

Intraseră în iad, în mijlocul iadului. Cineva se prăbușise și

după el toți ceilalți. Alunecau, alunecau pe o coastă de gheață. Cel cu schiurile se azvârlise înainte, luase el conducerea șirului. Nu se vedea nimic. Ceața albă lovea, era aspră și rece. Albeața aerului trecea prin pleoapele închise. Era un infern neverosimil, un infern alb și crud. Și alunecarea nu se mai termina. Era o alunecare lungă, o alunecare fără sfârșit, dar prea lungă pentru a fi rea. Devenise o alunecare lină, înceată, care primea din plin ura și forța vijeliei și mai ales canonada și şuierăturile ei. Încet, încet alunecarea se opri...

Ursu își descolăci de pe braț funia de care erau legate schiurile, apoi, cu o singură mișcare, își scoase lațul din jurul toracelui. Apoi porni după funie pentru a-i număra pe cei care alunecaseră. Erau toți. Și Țombi. Abia după aceea își întoarse spatele împotriva vântului și izbuti să deschidă ochii. Era o lumină stranie, albă, străvezie. La început nu zări nimic decât vânzoleala albă. Apoi își văzu mâna, apoi zări la picioarele lui o pată întunecată: legătura de schiuri și bețe. Spatele și gâtul îl mai dureau, mii de alice foiau în carnea lui, dar schiurile erau acolo, toate. De câte ori nu crezuse că umărul nu-l va mai asculta, că va azvârli cu o singură tresărire povara dușmană, că mâna îi va cădea inertă și liberă... Dar de fiecare dată se aprindea un fulger: erau singurele lor arme în infernul acela alb...

Ursu simți deodată o lovitură năprasnică în spate, parcă i-ar fi căzut un sac cu nisip din înaltul cerului. Abia mai avu timp să se răsucească pentru a nu se prăbuși peste schiuri. Se ridică încet, cu spatele împotriva viscolului, împingându-se spre locul unde se aflau ceilalți, într-o groapă salvatoare în care vijelia lovea cu a zecea parte din puterea ei. Îl găsi pe Victor, în spatele lui era Maria. În spatele Mariei era Lucia. Ultimul era Ionel. Înaintea lui Victor era Dan. Iar primul era Tic, încovrigat peste Țombi. Se aplecă deasupra lui Victor și își lipi buzele de urechea lui:

– Suntem într-o groapă, chiar pe potecă, dar abia se mai văd urmele. Le astupă viscolul. Nu știu încotro s-o luăm. Cred că nici târându-ne nu putem înainta...

Apoi își duse urechea la buzele lui Victor:

– Ia ochelarii mei, îi răspunse Victor. Mi-a fost teamă că am

pierdut poteca. S-ar putea să o pierdem de-acum înainte, dar măcar știm că alunecarea nu ne-a dus aiurea... Poate că dăm peste stâna aceea. Tu să o iei înainte. Leagă-te de mine cu o sfoară... sunt vreo două ghemuri în rucsac. Și dacă mai dai de urme, trimite semnale. Noi vom porni după fiecare semnal. Înțelegi?

– Înțeleg, spuse Ursu. Trebuie să dibuim urmele până nu le astupă viscolul. Dacă smucesc de trei ori la rând, porniți în direcția sforii. O să trag și schiurile după mine... Victor! Mai frământă-i pe ceilalți. Să nu cumva să adoarmă... O să leg sfoara de Tic, ca să nu se încurce șirul...

Victor mai avea să-i spună ceva lui Ursu:

– Nu lua schiurile cu tine. Trebuie să fii liber ca să poți umbla după urme. Ursule! Numai de la urme poată să vină salvarea noastră. Dacă va fi nevoie să cauți prin zăpadă cu mâinile? Hai, du-te!

Ursu plecă. Legase un capăt al ghemului de sfoară de mâna lui Tic, apoi băgase ghemul în buzunar și trăsese fermoarul în așa fel ca să rămână doar o deschizătură prin care să se desfășoare sfoara. Victor avea dreptate. Trebuia să aibă mâinile libere. Găsi o urmă chiar lângă legătura de schiuri. Era bine întipărită în zăpada veche. Viscolul încă n-o astupase. Vârful încălțăminteii era îndreptat spre coasta pe care alunecaseră cireșarii. Era prin urmare o urmă bună, urma cabanierilor. Își potrivi, întorcându-se și el cu spatele, bocancul în urma găsită. Calculă în gând lungimea pasului celui care lăsase urma și își purtă piciorul liber înapoi. Începu să apese zăpada și acolo unde simți mai mică rezistență, călcă. Era urma veche. Făcuse un simplu control pentru a afla direcția potecii. Din păcate, poteca înainta împotriva vijeliei. Dar și aceasta era o direcție. Cu spatele împotriva vântului, se căzni să meargă pas cu pas pe cărarea presupusă, pe urmele lăsate de cei trei cabanieri, refăcând în sens invers mersul lor. Mergea fără să mai cerceteze urmele, se lăsa dus de un fel de instinct. Din loc în loc se oprea pentru a controla poteca. Uneori urmele erau vizibile sau se lăsau ușor descoperite de căutarea mâinilor prin zăpadă. Alteori însă îl apuca spaima că a pierdut poteca, atât de mult îi

trebuia până ce îndepărta zăpada pufoasă și dădea de golul unei urme vechi. Mergea numai cu spatele. Cu fața nu ar fi putut să înainteze nici doi pași. Uneori, paveze pe care nu le vedea îl apărau de rafalele turbate ale viscolului. Alteori, lovindu-l cu puterea și răutatea unor saci cu nisip, rafalele îl prăbușeau, îl rostogoleau, îi strecurau proiectile de zăpadă pe sub glugă. Nu se vedea nimic, doar o învălmășeală albă, ca niște nouri care nu-și găsesc locul. Un talaz, scăpat de bariere, aproape că-l ridică pe sus și-l azvârli câțiva metri, lipindu-l de un bolovan. Se ridică anevoie, năucit și mai ales speriat că a pierdut poteca. Nici nu putea să-și dea seama în ce direcție îl azvârlise talazul. Dar chiar lângă el, sub bolovan, zări câteva urme distincte. Nici măcar nu erau astupate de zăpadă. Își potrivea bocancii în ele, apoi își continuă mersul în sens invers. Urmele erau mari și le găsea mereu, fără să le caute. Nu mai coborau, urcau o pantă lină. Vijelia însă își schimbase direcția. Îl izbea în piept și-n abdomen. Și puterea ei creștea mereu. Iarăși se pomeni luat pe sus și aruncat. Nimerise într-o groapă. Întinse mâinile pentru a-și opri rostogolirea și întâlni obstacole vii, mișcătoare. Ajunsesse în groapa din care plecase, în groapa în care se aflau cireșarii!

Vijelia nu se simțea acolo, dar pe măsură ce ninsoarea se întindea, zăpada se așternea în groapă. Mai devreme sau mai târziu, groapa se va umple cu zăpadă...

Tinerii se strânseseră într-un cerc, într-o horă stranie, fantastică. Se învârteau fără încetare: un minut la dreapta, un minut la stânga. Și țopăiau mereu. Poate că strigau sau cântau, dar nu se auzea nimic altceva decât urletul neîntrerupt și lugubru al vijeliei.

Ursu îl căută pe Victor, îi căută urechea pentru a-i spune ce se întâmplase.

– Nu mai înțeleg nimic... Aceleași urme m-au adus înapoi.

– Ești sigur că sunt aceleași? îl întreabă Victor. Eu nu cred... Trebuie să fie alte urme... Mai uită-te o dată. Poate că nu sunt urme care vin de la cabană... poate că sunt urme care duc la cabană... Altfel nu se poate explica...

– Vrei să spui că... Daaaa! Să știi că ai dreptate. M-au adus aici

niște urme uriașe. Cele pe care le-am întâlnit la Zaruri. Mă iau după ele. N-au unde să ducă decât la cabană!

Ursu le găsi la extremitatea de sus a gropii. Încă nu erau acoperite. Nu se mai întoarse cu spatele. Se încovrigă și, căutându-le cu mâinile și cu ochii, începu lupta disperată cu vijelia. Înainta prin cortina de zăpadă și urlete, prin groaza și teroarea talazurilor, ca un obiect mânat din spate de-o forță și mai cumplită decât a vijeliei. Parcă trecea prin ziduri rele de cauciuc, pe care trebuia să le sfredească pas cu pas, metru cu metru. Tot trupul îi devenise un sfredel și mergea ca un nebun, sfredelea cu înverșunare talazurile de cauciuc, se opintea, cădea, împingea cu capul, și cu grumazul, și cu spatele, și cu umerii, mai ales cu umerii. Nu mai vedea urmele pe care le căuta. Le simțea cu bocancii în zăpada dură sau moale, le simțea și le călca îndărătnic și nimicitor, parcă le-ar fi căutat cu picioarele goale. Și mereu controla sfoara și o smucea și-i chema pe ceilalți după el. Și-i simțea venind, îi simțea din încordarea sforii când îi oprea desfășurarea, și puterile creșteau în el, parcă i le trimiteau ceilalți prin sfoara aceea mai subțire decât o sârmă de telefon. Ca un sfredel înainta prin cortina rea și vâscoasă, printre proiectilele care-i ciupeau cu țepi otrăviți părțile descoperite ale feței. Și se încălzise, parcă simțea sudoarea pe spate și pe piept, dar se opintea ca un bezmetic, își ducea cu înverșunare jugul de plumb. Cădea și se ridica, și de multe ori mergea în patru labe, sau se târa, așa cum pesemne se târau cei de după el.

Se opri lângă un perete pe care-l ghici neted și uriaș, se opri pentru că acolo, la rădăcina peretelui, vijelia devenea iarăși o simplă forță sonoră. Ceața era mai străvezie acolo și se vedeau limpede urmele celor care trecuseră; zăpada veche abia se primenise cu un strat subțire de ninsoare. Erau două feluri de urme: unele care urcau, altele care coborau. După grosimea stratului de ninsoare, cele care urcau, urmele gigantice, erau mai noi decât cele care coborau. Deci, Victor avusese dreptate!...

Ursu se pregăti să dea semnalul convenit... dar nu mai găsi sfoara. Ghemul se desfășurase de tot, iar capătul sforii îi ieșise prin deschizătura buzunarului. În prima clipă crezu că va

înebbuni. „Dacă prietenii din urmă vor pierde poteca? Imposibil!” își reveni el imediat. Probabil că în momentul când nu vor mai simți rezistență, se vor opri. Sau poate că veneau chiar pe urmele lui, și atunci vor înainta cu prudență până... „Numai să nu creadă că mi s-a întâmplat ceva!” se înfioră vlăjganul. Gândul acesta îl trezi. Scoase la iuțea cel de-al doilea ghem de sfoară, apoi căută un ciot în peretele de stâncă pentru a lega de el unul din capetele sforii. După ce se asigură astfel, porni pe urmele pe care venise. Muntele încă îl proteja de puterea vijeliei. Căuta peste tot, deși știa că nu va găsi sfoara decât în clipa când își va întâlni prietenii. Undeva se lovi de un obiect ciudat de metal, înfipt în zăpadă. Era o tăblie. Câțiva pași mai încolo găsi o altă tăblie, asemănătoare cu prima, poate mai îngustă. Își continuă căutarea, uitând o clipă pentru ce pornise înapoi. Și mai găsi un obiect, tot de metal, un cuțit uriaș, ca o baionetă, împlântat în zăpadă. Abia mai târziu se dezmetici. În locurile unde găsisese cele trei obiecte de metal, nu întâlne nicio urmă!

N-avu vreme să se gândească prea mult, pentru că mai găsi ceva în vârtejul de zăpadă. O pată neagră, mobilă, care i se strecură printre brațe și-i răsuflă cald în obraji: Țombi. Era emisarul celorlalți și strângea în dinți un creion rupt pe jumătate de care era legat un capăt de sfoară. Ursu trase, trase mult de sfoară până ce o simți încordată. Prietenii lui erau pe la jumătatea sforii, adică pe la vreo cincizeci de metri. Îi chemă după el cu smuciturile convenite, dar simți și el niște smucituri care nu făceau parte din codul de semnale. Le descifră din prima clipă. Era un mesaj de bucurie, de încredere, de speranță. Reîntâlnirea... Se înapoie la scutul de piatră, gândindu-se să aștepte cu folos sosirea celorlalți. Mai întâi refăcu ghemul pe care-l avea în buzunar, apoi înfășură în jurul creionului sfoara adusă de Țombi.

Revederea, reîntâlnirea, se transformă într-o horă mută și imobilă. Abia după aceea se prăbușiră, unul după altul, în zăpadă, la rădăcina peretelui de stâncă. Voiau să răsufle, măcar de câteva ori, ca oamenii. Atât: să răsufle de câteva ori fără groază că le îngheață plămânii. Vijelia îi zdrobise și-i sufocase.

Ursu dibui repede mecanismul și resorturile cuțitului. Era un

pumnal special, cu lamă lungă și ascuțită ca briciul și cu un vârful subțire ca acul, care ar fi pătruns și prin capătul unghiei. Era o armă redutabilă, care se închidea ca un briceag și se deschidea fulgerător prin simpla apăsare a unui buton. Celelalte obiecte metalice, cele două tăblii le dădură mult de furcă tinerilor până își făcură o idee asupra utilității și scopului lor. Dar când descoperiră că sunt brațele unui indicator metalic, simțiră poate prima undă de bucurie și speranță de când părăsiseră acel loc blestemat pe care-l botezaseră „La Zaruri”. Descifrarea indicatoarelor se făcu în două secunde, după ce își uniră trupurile într-o sferă, care nu lăsa să pătrundă nici cea mai subțire rafală a vijeliei. Victor și Ursu aprinseră simultan două chibrituri, fiecare luminând și memorând literele unei tăblii. Pe una dintre ele scria: *„Atențiune! Prăpastie la 15 metri!”* Iar pe cealaltă: *Cabana Izvoarele: 200 metri.*

După ce telefonul fără fir anunță rezultatul descifrării, cireșarii ținură cea mai fantastică adunare a vieții lor. Fiecare primi un număr de recunoaștere, sau un semn de recunoaștere. Tic: un deget, Maria: două, Lucia: trei, Ionel: patru, Ursu: pumnul strâns, Victor: palma întinsă, Dan: tot pumnul strâns. Erau în cerc, un cerc format din trupuri aplecate. Nu se putea auzi nimic decât lipind buzele de ureche și protejându-le cu mâinile. Cel care voia să vorbească trebuia să-și anunțe mai întâi, în mijlocul cercului, semnul de recunoaștere. Uneori semnele se ciorovăiau între ele, pentru întâietate, alteori erau pauze, sau reveniri, sau retrageri de la cuvânt. Telefonul fără fir, de atâtea ori folosit în joacă, devenise acolo, în infernul de gheață, în haosul de urlate și de șuierături, toată speranța și puterea lor.

Iată cum se desfășurase nemaipomenita lor adunare:

Ursu: Le-am găsit pe o rază de zece metri, poate chiar mai puțin. Tăblia cea lată era înfiptă în zăpadă. Celelalte obiecte păreau trântite, căzute.

Lucia: N-ai căutat stâlpul?

Ursu: Din păcate nu știam că sunt de la un stâlp. Dar chiar dacă aș fi știut și aș fi căutat anume un stâlp, nu l-aș fi găsit. Nu cred că era în raza aceea.

Ionel: Dacă ai trecut pe lângă el?

Victor: Ne pierdem timpul cu întrebări inutile. Nu văd cum se poate răspunde la întrebarea asta... de unde să știe dacă a trecut sau nu pe lângă stâlp?

Ursu: în orice caz, acolo unde am găsit tăbliile nu era nici urmă de stâlp. Sigur.

Tic: Probabil că le-a smuls vijelia...

Victor: Se poate să le fi smuls vijelia. Dar nu puteau să zboare. Trebuiau să cadă lângă stâlp.

Ursu: De câte ori să vă spun? Nu era nici urmă de stâlp. Dacă am găsit un cuțit, cum să nu fi găsit un stâlp?

Lucia: Argument decisiv!

Maria: Dacă au căzut de pe o înălțime? De pe o movilă sau de pe o colină care nu se vede?

Dan: Noroc că nu ți-au căzut în cap. Mi-au înghețat picioarele. Bocnă.

Victor: S-ar putea că Maria să aibă dreptate. De fapt, e singura explicație. Deși...

Lucia: Oare nu ne pierdem timpul? Ce voiai să spui cu deși, Victor?

Victor: Cuțitul mă pune pe gânduri... Dacă n-ar fi fost cuțitul, eram liberi să credem orice. Așa se complică totul. Trei obiecte în același loc! Nu vi se pare cam straniu?

Ursu: Ba da!

Lucia: Cum ai găsit cuțitul?

Ursu: Nu era înfipt în zăpadă. Era culcat. Și deschis.

Victor: Asta-i! Un asemenea cuțit nu se poartă deschis decât cu un anumit scop. Bravo, Lucia! Nu e un cuțit de bucătărie, ci un pumnal...

Tic: Oare nu puteau și tăbliile să se prefacă în arme? Unul cu cuțitul... altul cu tăbliile...

Ionel: Împotriva cui, Ticușor? Cine e nebun să înceapă să se bată pe o vreme ca asta?

Tic: De unde știi că s-au bătut acum? Poate mai demult.

Ionel: Nu... Două grupuri au trecut pe aici înainte de vijelie. Unul de la cabană, altul spre cabană. Cum de n-au văzut obiectele, în mijlocul potecii sau în apropierea ei? Deci nu s-au pierdut și nu

s-au aruncat înainte de vijelie.

Victor: Bravo, Ionel! Și bravo, Ticușor! De la fiecare trebuie reținută o idee. Una: că obiectele au putut fi folosite ca arme. A doua: că n-au putut ajunge aici decât după o anumită oră. Cu câțva timp înainte de vijelie, cu foarte puțin timp, sau chiar în timpul vijeliei.

Maria: Nenorocirea e alta. Indicatorul nu ne spune niciun adevăr. Nu e nicio cabană la 200 de metri. Dacă obiectele au căzut de pe o înălțime, de ce să nu fi căzut de pe vârful muntelui? Unde ne aflăm?

Dan: Orice nenorocire cu reversul ei! Dacă nu e nicio cabană la 200 de metri, înseamnă că nu e nici prăpastie la 15 metri. Bravo, Dan! Deși nu pot să vă spun unde ne aflăm.

Victor: Cine își amintește harta? Dar nu drumul spre Mitiș. Cine își amintește relieful de la Șaua Mare în sus?

Ursu: Nu sunt foarte sigur... Ceva îmi amintesc...

Victor: Nici eu nu sunt foarte sigur, Ursule. De aceea am întrebat. Simt nevoia să confrunt cu cineva amănuntele pe care mi le amintesc. După Brâna Iadului poteca parcă se lasă la vale în serpentine?

Ursu: Da. Un fel de zigzaguri mai ondulate. Cam așa: la dreapta, la stânga, la dreapta, la stânga. Da! De patru ori. Prima dată făcea mult la dreapta... Și a patra oară mult la stânga.

Tic: Bravo, Ursu!

Victor: Pe urmă parcă urca în serpentine largi între doi versanți: unul înalt și altul mai scund, probabil pe valea unui torent... Ba nu!

Ursu: Ba da! Între doi versanți și chiar la poalele celui mai înalt. Cândva o fi fost un torent...

Victor: Cândva da! Știți ce cred eu? Cred că suntem salvați! Versantul din stânga, care ne adăpostește acum, ne va duce până sus, la cabana Izvoarele! Lasă, Ticușor! Știu ce vrei să spui... Nu trebuie decât să-l pipăim în tot timpul urcușului...

Dan: Dacă ar fi numai asta...

Lucia: Trebuie să rezistăm. Să ne târâm, să ne... Ce să vă mai spun? Parcă voi nu știți ce înseamnă a rezista...

Ursu: Aici ne apără un munte întreg. Dar când vom coti? E bine să fim pregătiți...

Ionel: Cred că e bine să ne înarmăm cu bețele...

Maria: Nu cred... Nu că ne-ar încurca, deși s-ar putea întâmpla și asta... Să nu-l lovim pe cel din spate...

Lucia: Dublu argument decisiv!

Victor: Concluzii: Pornim spre cabana Izvoarele. Ne ghidăm după versantul din stânga. Mereu și mereu după peretele din stânga. Mergem în salturi. Oriunde întâlnim o poziție de apărare, ne oprim. Dar nu ne oprim nici pentru o clipă în calea vijeliei. Să tragem mereu până la primul scut... ca niște catări... Vă mai amintiți?... Cabanierul de la Poienița! El ne-a spus că după ce trecem de Șaua Mare s-ar putea să găsim un loc de refugiu, o stână veche... Cine o vede... adică cine o simte, dă alarma!

Pregătirea plecării se termină foarte repede, iar primele minute de urcuș, la adăpostul meterezului de granit, se transformă în plăcere. Victor conducea grupul. Ursu era în urmă și trăgea după el schiurile. Urcușul era lin și din vijelie nu răzbăteau până la ei decât urletele, îngrozitoare, și din când în când câte o rafală pierdută, care le sfichiua obrajii și-i obliga să se întoarcă, mai mult din umeri. Dar cărarea coti brusc și-i oferi vijeliei și viscolului. Nici n-apucară să se întoarcă. Talazurile îi prăbușiră la pământ într-o clipită. Șirul se întoarse ca o omidă, târându-se. Ursu trecu în frunte, iar Victor în ariergardă, cu schiurile după el. Vlăjganul se întoarse cu spatele și porni mai departe, aproape lipit de munte, obligându-i și pe ceilalți să pornească, smucindu-i, trăgându-i după el. Mai mult cădeau decât urcau. Vijelia parcă-i descoperise atunci, prea teferi, și trimitea asupra lor toate proiectilele, toate calibrele. Ursu îi trăgea, îi scula, îi smucea, îi chinuia. În genunchi, pe spate, pe burtă, numai să urce. Dacă i-ar fi scăpat la vale... Trase și mai aprig de funie, până ce simți că vijelia se înmoaie. Atunci deschise ochii și zări la câțiva pași în fața lui, pe o movilă albă, o pată neagră, o jivină a groazei. După o clipă n-o mai zări. Simți și o lovitură pe umăr. Îl căutau buzele lui Ionel care-i șopteau că la dreapta se vede stâna.

Dihania neagră reapăruse. Urletele ei de chemare și moarte se

pierdeau în vijelie.

Capitolul V

1

Vijelia huia din o mie de guri rele și hămesite, făcea să scârțâie acoperișul și să zdrăngăne geamurile, dar în cameră era cald, înăbușitor de cald, iar lampa de metal, ca un glob din bălciurile provinciale, împrăștia o lumină orbitoare, care rănea ochii. Cabanierul rămase în ușa. Iordan îi spuse sec, fără să se întoarcă:

– Pregătește-ne masa peste... vreo două ore. Tot ce ai mai bun. Și vinul cel mai bun. Avem câteva lucruri de lămurit. Ca să fie foarte clar...

Cabanierul rămase iarăși o clipă în cumpănă; Avea sprâncene stufoase. Când se încrunta, îi acopereau ochii.

– Bine... se hotărî el. Mai avem câteva sticle de Fetească neagră și un Pinot negru, de Murfatlar...

Apoi închise ușa încet, fără zgomot. I se auzeau pașii îndepărtându-se, apoi bocănind pe treptele scării interioare.

– N-ar fi fost mai bine să mâncăm acum? întrebă Ion Petric. Măcar o felie de pâine, ceva. Văd negru de foame... Și poate că era mai bine să-l luăm pe nepregătite...

Iordan își lipise urechea de ușa. Asculta. Apăsă încet clanța și la fel de încet crăpă ușa. O crăpătură cât o muchie de cuțit. Nu se vedea nimeni pe coridor. Dădu mulțumit din cap, apoi apropie un scaun de ușa pentru a păstra deschizătura aceea subțire cât o muchie de cuțit. Se dezbracă la iuțeală. Hanoracul îl puse la uscat, pe un scaun în apropierea godinului, iar puloverul și-l așează, desfăcut, deasupra pernei. Își scoase și bocancii, și ciorapii de lână, apoi se întinse pe pat, cât era de lung, numai picioarele și le așează pe scaunul care asigura ușa. Din locul unde era, pe pat, putea să vadă o porțiune a coridorului, în diagonală, în așa fel că nimeni nu s-ar fi putut apropia de ușa pe furiș, fără să fie zărit. Ca să se închidă ușa, nu trebuia decât să împingă scaunul cu

piciorul.

Petric se oprise lângă patul lui:

– Ai grijă, domnule. Se vede pistolul de parcă ar fi o mitralieră... Ziceam că poate ar fi fost mai bine să-l luăm pe nepregătite. Nu numai că mi-ar fi fost foame...

– Lasă foamea! se supăra Iordan după ce își ascunse centura și pistolul sub pernă. Rabdă, că nu mori. Înțelege, domnule? Gândește-te că trebuie să rabzi și pe urmă e simplu. Iar cu nepregătitul las-o mai moale. Dacă nu te pricepi, de ce te bagi? Nu înțelege că e mai bine pentru noi dacă-l lăsăm să fiarbă în tot felul de gânduri?... Asta e! Să-l îndopi cu neliniște, cu întrebări, cu așteptări nesigure. Să-l aduci în așa hal, încât dacă-l atingi cu un creion pe ceafă și-i spui că e gheață, să simtă că e gheață. Iar dacă-i spui că e jar, să simtă că e jar... Acum înțelege?... Dumneata treci totul prin burtă, nu prin cap...

Petric îl imitase întocmai pe Iordan. Se dezbrăcase și se întinsese pe pat, ba își așezase și el picioarele pe un scaun. Numai când își duse mâna la centură își descoperi teaca goală.

– Am rămas fără armă, oftă el. Fără Silvia... Dumneata îți mai aduci aminte ce s-a întâmplat afară? Eu nu știu decât că era să înnebunesc... Oare chiar am vrut să te omor? De ce?

– Ia drept bun ce-a spus ăsta... Cucu... Nu-s născociri. Sunt niște adevăruri pe care savanții abia încearcă să le explice. Ce voiai să spui cu Silvia?...

– Pumnalul... se trezi Petric dintr-un vis rău. Cu numele ăsta mi l-a dat italianul și cu numele ăsta a rămas. Mare păcat... Dacă n-ar fi vijelie, m-aș duce s-o caut. Știi dumneata cum mă înțelegeam eu cu Silvia? Puteam să mă duc la circ cu ea. Puteam să-ți tai țigara din gură. Și-o tăiam, domnule, n-o atingeam. Brici, nu altceva... Mare păcat... N-aș fi dat-o nici pentru o mașină, domnule...

– Faci iar apropouri... îl ținti Iordan. Ți-am spus doar că mașina e un fleac și ne-am înțeles să nu mai deschidem vorba asupra acestui capitol. N-a fost clar, ce dracu!... Iar la Silvia nu te mai gândi. Atât pot să-ți spun: n-ai fi intrat în camera asta cu Silvia la dumneata. Nici în cabană n-ai fi intrat cu ea. Nu-mi place să dorm

în aceeași cameră cu oameni înarmați, nu-mi place nici să stau cu ei alături. Dacă n-ai fi aruncat-o dumneata, aş fi aruncat-o eu, domnule. Ca să nu se înfigă în spatele meu când nu m-aş fi aşteptat...

– Dar dumneata?... arată Petric sub perna lui Iordan.

– Am impresia că foamea nu te atinge la burtă, domnule, ci la creier. Cum poţi să întrebi asemenea nerozii? Tot nu e clar? Tot nu înţelegi de ce umblu cu Silvia asta la mine? Ca să tremuri, domnule, înainte de a face un pas spre mine. Ca să te sufoci înainte de a încerca vreo prostie. Ca să te gândeşti tot timpul că poate să te atingă un glonte sub burtă, puţinţel mai jos, pricepi dumneata unde. Acolo voi trage... Să nu-ţi iasă asta din cap. Dacă trag, acolo trag: mai jos de burtă, acolo unde te doare numai când te gândeşti...

Petric parcă simţi o pocnitură sub burtă şi nişte valuri de leşie urcându-i spre gât. Într-o clipă îi trecu toată foamea. I se făcu greaţă şi frica începu să pătrundă în el vâscoasă, paralizantă. Se uită spre Iordan şi abia atunci, văzându-l întins pe pat, descoperi anomalia pe care o simţise de multă vreme în conformaţia lui. Iordan avea un corp uriaş, osos, puternic, musculos, bine legat. Dar capul îi rămăsese parcă de copil. Poate din cauza trăsăturilor, poate din cauză că era mic, potrivit pentru un altul mult mai scund decât el. Asta era: Iordan parcă purta pe umerii lui un cap străin.

– Am impresia că ţi-a trecut pofta de mâncare... spuse Iordan cu voce absentă. Nu e cazul să te sperii. Ştiu că dumneata o să ascuţi mereu. M-am convins astăzi, înainte de vijelie. Domnule, păstrează-ţi firea! Nu ţi se va întâmpla nimic. Pentru că ştii acum totul despre mine. Ştii că trag şi ştii unde trag...

Petric nici nu bănuia că Iordan începuse cu bună-ştiinţă discuţia şi o dirijase în aşa fel ca să împrăştie în jurul lui o atmosferă de teroare şi spaimă permanentă. „Acuşi, acuşi – gândi Iordan – îmi va jura credinţă cu hotărârea de a-şi respecta jurământul.” Şi chiar aşa se întâmplă:

– Eu, domnule, spuse Petric, nu-mi calc cuvântul. De vreme ce am zis da, merg până la capăt, fie ce-o fi. Aşa cum mi-ai spus

dumneata despre gaura de sub burtă, așa îți spun și eu că merg, fie ce-o fi! Ca să fie foarte clar, cum spui dumneata...

Iordan se ridicase într-un cot pentru a asculta declarația de supunere a celuiilalt. Nu era o declarație formală, știa și simțea asta.

– E mai bine să fie o singură armă... continuă Petric. Când sunt mai multe, începi să te gândești la prostii...

– Asta-i, domnule! spuse Iordan cu un accent de satisfacție în voce. Asta-i! Dacă ai ajuns la gândul ăsta, e ca și cum am fi pornit împreună la drum, de la începutul începutului.

– Dumneata știi să pregătești bine lucrurile! îl laudă Petric. Mă gândesc la ceea ce simte acum ăsta de sub noi... Cred că-și amintește toate păcatele pe care le-a săvârșit... Cum a fost și cu celălalt de la *Poienița*, săracul. Acolo te-am ajutat și eu. Oare ce-o fi fost în capul omului ăluia, că pungaș nu cred că era, ca să se teamă de inspecții și controale... Ce și-o fi spus când l-am luat așa?...

– Domnule, dacă pregătești bine lucrurile, și o faptă bună îți apare drept un păcat. Poate că a găzduit pe cineva pe gratis, ca să facă un bine. Și s-a gândit, văzându-ne cum îl luăm, că omul pe care l-a găzduit, sau cei pe care i-a găzduit, or fi fost niște răufăcători, iar el ar putea fi acuzat de complicitate... Începutul, pregătirea... astea sunt hotărâtoare! Acum e foarte clar?

– E foarte clar! acceptă Petric plin de admirație. Dumneata ești un om mare. Psssst! Precis că s-a gândit la așa ceva!... Dar ăsta de sub noi?

– ăsta are la ce să se gândească...

– Să nu-i treacă prin cap tot chestii din astea cu găzduirea, spuse Petric. O să vezi dumneata, că numai la vremea aia n-o să se gândească...

– Ba da! îl asigură Iordan. De la început l-am făcut să se gândească într-acolo. Ai uitat că și-a amintit imediat perioada din timpul războiului?

– Ești cumplit, domnule! Exact! Chiar așa e!

Dar Iordan îi făcu semn să tacă. Se sculă apoi fără zgomot din pat și se apropie de ușă. Își lipi urechea de crăpătură și ascultă

câteva secunde. Se auzea numai urletul vijeliei și din când în când scârțâitul bânelor și zdrăngănitul geamurilor.

– Nu era nimeni... spuse el după ce se întoarse la locul lui pe pat. Mi s-a părut că aud zgomote care ies din concertul ăsta al vijeliei. Probabil că m-am înșelat. L-aș fi văzut dacă ar fi urcat scările.

Parcă pentru a i se da o confirmare, auzi, peste câteva minute, din capul scării, vocea cabanierului:

– Doriți șnițele sau grătar? Și ce doriți pentru garnitură: cartofi sau fasole albă?

Iordan făcu iarăși un semn de tăcere către Petric și dădu exact comanda pe care acesta ar fi respins-o:

– Șnițele bine bătute, foarte bine bătute... și fasole albă mestecată. Fără usturoi.

– S-a-nțeles! răspunse vocea cabanierului.

Mai întâi așteptară să se stingă zgomotul pașilor lui. Bocănea greoi, toată cabana se zguduia.

– De ce n-ai comandat grătar și cartofi? întrebă Petric foarte mirat. Se face mai repede, e și...

– Din cauza asta! răspunse Iordan. Ca să nu termine prea repede. Să aștepte până fierbe fasolea și să fiarbă odată cu ea. Acum e foarte clar?... Dar de ce bocănea așa de tare, domnule? De ce bocănea?

– Fiecare om merge cum s-a învățat. Dacă așa s-a obișnuit! Și eu bocănesc la fel...

– Știu... spuse Iordan. Dar dumneata nu ești cabanier, domnule. Nu înțelegi că dintre toți oamenii numai cabanierii nu au voie să bocănească? Ei trebuie să meargă numai în vârful picioarelor. Și cine e de douăzeci de ani în meseria asta, n-are voie, domnule, n-are voie să izbească în trepte, nici măcar în glumă!

– Iar e prea complicat pentru mine, recunosc Petric. Înțeleg că ai dreptate... dar din păcate nu pot să răspund...

– Ia spune, domnule! se încruntă Iordan. Dumneata l-ai mai văzut vreodată? Caută să-ți amintești foarte bine!

– Absolut niciodată! Numai atunci. Pe urmă...

– Nu mă interesează pe urmă. *Înainte* l-ai mai văzut? Pe urmă

știu că nu l-ai mai văzut...

– Niciodată! Și nici atunci nu l-am văzut prea bine... Doar câteva minute. Nu-mi amintesc decât că era un om înalt... De fapt nici nu știu dacă e el... Dumneata știi, eu nu!

– Încearcă să-ți amintești totul! spuse Iordan cu un glas greu, adânc, care fascina. Absolut totul!

– Cred că ți-am povestit de douăzeci de ori totul, răspunse Petric. Nu mai știu nimic în plus... Sigur că nu pot să jur că nu mi-a scăpat absolut niciun amănunt... Dar ce să fac?... Nu am niciunul nou în minte... Știi ce mă gândesc?... Poate că ar fi bine să mă întreb dumneata! Poate că așa răsare ceva nou...

Iordan clătină încet din cap:

– Da... spuse el cu un glas care abia se auzea. Da, domnule. Asta ar fi singura metodă cu care să-ți storc totul. Da... Păcat că o încercăm abia acum... Dar e numai din vina mea... Așa! *El* unde te-a cunoscut?

– El... Să știi că semeni cu el... De bună seamă... Pe front. Eram șofer la popota dumnealui. Făceam aprovizionarea. Intrasem într-o poveste...

– Nu mă interesează! îl opri celălalt. Cum a dat de dumneata? Cum te-a găsit?

– Foarte simplu. Atunci, când cu povestea aia care nu vă interesează, i-am dat și mi-a dat adresa. Ce să vă spun? Îi datoram totul... Știți cum era pe front... M-a căutat într-o seară. Mi-a spus atât: să fiu la ora cutare într-un anumit loc cu mașina. Și după atâtea minute să plec într-o anumită direcție. Dacă mi se întâmplă ceva, trebuie să râd. Așa mi-a spus. Să râd tot timpul, orice s-ar întâmplă.

– Mai era cineva cu el când ți-a vorbit?

– Absolut nimeni! Am vorbit pe stradă, plimbându-ne. Se uita mereu în urmă, dar nu era nimeni. Eram pe lângă Parcul Carol, pe o străduță oarecare, fără niciun felinar. Camuflaj.

– Și a doua oară? continuă Iordan cu întrebările.

– A doua oară ne-am întâlnit la locul pe care-l fixasem prima dată. În fața Patriarhiei. Am coborât pe alee și mi-a spus cam același lucru: să fiu cu mașina acolo, la ora fixată, să nu mă uit

nici în dreapta, nici în stânga, să nu mă intereseze ce se întâmplă în jurul meu, absolut nimic, și peste atâtea minute să plec, în aceeași direcție pe care mi-o fixase data trecută...

– Și nu ți-a mai spus nimic?

– Ba da... Ne-am potrivit ceasurile... De fapt ni le potrivisem de data trecută, dar să vadă diferența dintre ele. Era o diferență de vreo două minute. Dar și-a aranjat el în așa fel ceasul ca să corespundă exact cu al meu. Și mi-a spus că totul trebuie să se petreacă a doua zi. Da... Și la sfârșit mi-a dat întâlnire în fața gării, două zile mai târziu. Cum ar veni, nu mâine, când urma să se întâmple povestea, ci poimâine, la ora unsprezece și jumătate, trebuia să ne întâlnim în fața gării. Eu i-am spus că e oră de bombardament, dar el nici n-a vrut să audă. Mi-a răspuns că nu e loc mai sigur în București în timpul bombardamentului decât în fața gării. Probabil că se gândea la adăpost. Era cel mai sigur adăpost din București. A doua zi m-am dus la ora exactă, la secundă, acolo unde mi-a spus... Absolut la secundă...

– Știu! îl întrerupsese Iordan. Știu tot ce s-a întâmplat acolo. Nu mai am nevoie de alte detalii. De altfel, dumneata nici nu ai de unde să le știi. Mi-ai spus că nu ți s-a întâmplat nimic.

– La ora fixată am plecat în direcția în care mi s-a spus, continuă Petric. Nu m-am uitat nici în dreapta, nici în stânga, nici în mașină nu m-am uitat. Am ajuns acolo. Am oprit mașina, fără să mă uit în spate, așa cum mi s-a spus, și am intrat în bodegă. Am luat o gustare, am băut o bere, pe urmă încă una, și când m-am uitat la ceas și am văzut că a trecut o oră și cincisprezece minute, m-am sculat de la masă și am lovit, ca din greșeală, cu cotul, halba pe jumătate plină, așa cum mi s-a spus. Cârciumarul a zis că nu-i nimic, de, se mai întâmplă, că-s supărat. Am zis exact cum am fost învățat: „De un ceas și patruzeci și cinci de minute o aștept, mama ei de muiere, și tot n-a venit. Cred că ești și dumneata martor. Mi-a dat arvună ca s-o duc până la Pitești. Cinci sute de lei. Spune și dumneata ce să fac? Eu i-am spus muierei să nu mă încurce. I-am zis că mai mult de jumătate de oră nu aștept. Ea m-a rugat să stau trei sferturi de ceas. Poftim! Au trecut de două ori câte trei sferturi de ceas și n-a venit! Nu cumva o fi venit

înaintea mea, acum un ceas și cincizeci de minute! Spune și dumneata ce să fac?” Cârциumarul mi-a zis că-mi stă martor orișicând că am așteptat-o acolo două ore încheiate și a pus-o și pe femeia de serviciu să recunoască în fața mea că m-a văzut intrând la o anumită oră în bodegă și așteptând apoi două ore sosirea clienței. Am dat câte o halbă de bere și-am plecat. Nu am ieșit o iotă din cuvântul lui.

– Asta se cheamă alibi, spuse Iordan. Un alibi perfect. Și la tribunal ar fi jurat ăia doi, că ai așteptat acolo două ore, de la ora cutare la ora cutare, pe cineva. Foarte bine ticluit... Și a doua zi cum a fost?

– A doua zi... își caută Petric amintirile, fără să-și poată stăpâni un tremur de groază. A doua zi am fost la ora unsprezece și jumătate în fața Gării de Nord. De un sfert de oră se dăduse prealarma. Două minute după ce am sosit s-a dat și alarma. Toată lumea fugea, numai eu stăteam așa cum îmi spusese el, lângă cea de-a doua coloană. Mă uitam la ceas și vedeam cum trec minutele și parcă auzeam și zgomotul avioanelor. Trecuseră zece minute de la ora de întâlnire și opt minute de la alarmă. Și deodată l-am simțit în spatele meu. Nu știu de unde a răsărit. „Hai repede să-l luăm și pe celălalt”, mi-a spus. Celălalt era în cealaltă parte a gării, la intrarea dinspre Calea Griviței. Era îmbrăcat ca și mine, asta m-a frapat. În cămașă albă și pantaloni de doc, el îmi spusese să vin îmbrăcat așa, cu basc pe cap și cu ochelari de soare. Probabil că-i spusese și lui să vină la fel. Eu nu știu nimic. Știu că l-a numit așa: *celălalt*. Și îmi mai amintesc că era cam tot atât de înalt ca mine... Adică așa cred... pentru că el îi ajungea și celuilalt numai până la umeri, din asta deduc că era tot atât de înalt ca mine.

– Ai schimbat vreun cuvânt cu *celălalt*? Ai dat mâna cu el? Ați făcut cunoștință? V-ați spus numele?

– Absolut nimic! răspunse Petric. Cred că nici nu ne-am uitat unul la altul. Așa îmi spusese mie. Să nu mă uit la cel cu care va fi, dacă va fi cu cineva. Și probabil că-i spusese tot așa și celuilalt. Nici nu ne-am văzut. El ne-a luat pe fiecare de braț și ne-a spus: „Să mergem iute la adăpost, la palat!” Și atunci am văzut că ne ajungea la amândoi până la umeri... Îmi venea să-i spun celuilalt

să-l luăm pe *el* pe sus. Mi se părea că aş fi ajuns mai repede. Şi deodată au început să curgă bombe. Probabil că l-a lovit o schijă. S-a făcut mic şi s-a aşezat lângă un perete. Ne-a făcut semn să ne aşezăm lângă el. Se uita mereu la sângele care-i curgea pe mână. Şi iar au început să cadă bombe. Ne trântiserăm toţi trei la pământ. El era la mijloc, între noi. Gemea. Am auzit cum pârâie ceva. Şi a căzut peste noi ceva greu. Atunci şi-a apropiat gura de urechea mea. Şi mi-a şoptit: „*iulie*”. N-am înţeles nimic. Am vrut să mai întreb ceva. Eram şi eu plin de sânge, hăcuit, zdrelit. Dar s-a prăbuşit pesemne alt perete şi ne-a îngropat. M-am trezit la spital, nu ştiu unde. Nici n-am întrebat, nici nu mi s-a spus...

– La Spitalul Z.I. 287, îi aminti Iordan.

– Nu ştiu... Nu m-am interesat niciodată. M-am trezit mai târziu la alt spital, adică într-un pavilion de lemn, pe Şoseaua Piteşti. Acolo mi-au spus că scap.

– La spitalul Z.I. 319. În Pavilionul cinci.

– Eu habar n-am. Dacă n-ai fi fost dumneata, n-aş fi ştiut niciodată prin ce spitale am trecut şi nici cărui medic îi datorez viaţa.

– Dar eu trebuia să te găsesc, nu înţelegi? izbucni pe neaşteptate Liviu Iordan. Douăzeci de ani am umblat după voi. Ştiu şi femeile care ar fi vrut să se mărite cu voi, ştiu şi sticlele pe care le-aţi băut pe jumătate, ştiu şi datoriile pe care le-aţi lăsat la brutari, şi de câte ori aţi fost bolnavi, şi de câte ori v-aţi prefăcut că sunteţi bolnavi...

Ion Petric se cutremură auzindu-l. Parcă auzea mugetul şi ameninţarea vijeliei.

– Trebuia să ştiu totul... se calmă la fel de brusc Liviu Iordan. Pentru că trebuia să vă găsesc... Da... Te-a salvat doctorul Iftode... Dacă nu-ţi făcea o minune de trepanaţie, nu-şi mai amintea de dumneata şi eu nu te-aş mai fi găsit în vecii vecilor. Ai murit în ziua de... şi ai înviat în ziua de... Aşa trebuie să scrie în actele duminale... Da...

– Altceva nu mai ştiu, spuse Ion Petric. Sau nu-mi mai amintesc. Nu ştiu nimic despre pistol. Nu era el meu. L-au pus printre obiectele mele la spital, dar nu era al meu. Mi-au spus că l-

au găsit lângă mine, încărcat, cu un glonte pe țeavă și cu piedica trasă... L-am lăsat spitalului, paznicului, pentru că nu era al meu...

– Nu era al dumitale... aprobă Liviu Iordan. Era al lui.

– Al lui! se înfioră Petric. Cu glonte pe țeavă și cu piedica trasă! Pentru ce?

– Probabil că avea un motiv foarte serios! spuse Liviu Iordan cu glas rău, încărcat de ură. Și avea! Dar mai crudă și mai hotărâtoare decât toate a fost întâmplarea...

– Întâmplarea?! Nu înțeleg cum vine asta. Adică ce a hotărât întâmplarea?

– A hotărât altceva! se încruntă Liviu Iordan. A inversat hotărârea! Tot nu e clar?

– Nu înțeleg nimic... Cum să fie clar? Și nici măcar nu simt ce ar trebui să înțeleg.

– E ceva rău, domnule... făcu un gest de refuz Liviu Iordan. Și e mult mai bine pentru dumneata că n-ai înțeles atunci, și că nu înțelegi nici acum... Cu asta să terminăm, că nu-mi face bine nici mie, nici dumitale... Altceva, domnule. Ai uitat să-mi spui altceva. Și la capitolul ăsta aș vrea să fii foarte clar. Fără nicio amnezie, înțelegi?... Ca și până acum...

Ion Petric răsufală ușurat. Era prima vorbă plăcută pe care o auzea din gura celui alt.

– Am spus adineauri, aminti el. Am spus că merg până la capăt, fie ce-o fi. Și până la capăt nu se poate merge în alt fel, decât deschizând toată traista...

– Asta e, domnule. Asta înseamnă să fii înțelept. Bine. Uite ce vreau să-ți amintești: Ce-ai făcut după ce ai plecat de la bodegă? Caută să-ți amintești totul, tot ce-ai făcut până când te-ai întâlnit, a doua zi, cu el în fața gării...

– Nu-i deloc greu... râse ușurat Ion Petric. Nu-i greu, pentru că am făcut exact ce m-a învățat el. N-am ieșit din cuvântul lui cu o iotă. M-am dus acasă, am oprit mașina în fața casei și m-am dat jos amețit. Au venit câțiva vecini să mă ajute să ajung în casă. Le-am spus că am o durere la inimă. M-au așezat în pat și i-am rugat să mă păzească cu schimbul. Le-am stârnit curiozitatea. Și atunci

le-am spus că m-a amenințat cineva cu moartea, că a jurat moartea mea în ziua de cutare iulie. Ei au râs, dar eu m-am rugat de ei și au rămas cu schimbul la căpătâiul meu. Iar a doua zi dimineața i-am dat afară și m-am încuiat în casă. Am ieșit la ora unsprezece și m-am dus la întâlnire, cu tramvaiul, așa cum mă înțelesesem cu el...

– Prin urmare n-ai citit ziarele în ziua aceea...

– N-am mai apucat să le citesc...

– Nu știi de ce ți s-a spus să fii cu mașina într-un anumit loc, la o anumită oră?

– Nu știu, pentru că mi s-a spus să nu aud și să nu văd nimic. Atât: să mă uit la ceas și după atâtea minute să pornesc în cea mai mare viteză, indiferent ce s-ar întâmpla cu mașina... Am făcut exact ce mi s-a spus!

– Aveai mare încredere în el... spuse Liviu Iordan.

– După felul cum s-a purtat cu mine pe front... începu Ion Petric. Dar mi-ai spus că nu vă interesează povestea...

– Nu mă interesează... Și poate că e în folosul dumitale. Probabil că te-a salvat dintr-o mare încurcătură...

– Nu dintr-o mare încurcătură... De la Curtea Marțială, dacă știi dumneata ce înseamnă așa ceva pe front... Acum înțelegi de ce nu puteam să ies din cuvântul lui?

– Încearcă să revii la bombardament, spuse Iordan fără să dea vreo importanță istoriei cu Curtea Marțială. La momentul când s-a întors spre dumneata. N-a mai spus ceva? Nicio vorbă, absolut nimic? Nicio cifră, niciun număr? Nimic? Nimic?

Ion Petric simți iarăși un cutremur rece în tot corpul.

– Cred că am repetat de douăzeci de ori, poate de treizeci de ori scena aceea... se împotrivi el. Mă apucă groaza și greața... Și-a apropiat buzele de urechea mea și mi-a spus un singur cuvânt: *iulie*. Fără nicio cifră, fără niciun număr, fără nimic. Atât: *iulie*.

– Nu i-ai văzut buzele? insistă Iordan.

– Cum să le văd?! șuieră cu ură Ion Petric. Cum să le văd dacă și le lipise de urechea mea? Nu înțelegi și dumneata că prea sfredeleşti rana omului?

– Nu înțeleg! îl imită Liviu Iordan cu același șuier în voce. Nu

pot să înțeleg și nici nu vreau să înțeleg. Stai acolo! Pentru cuvântul ăsta mă zbat și mă chinuiesc și mă omor de douăzeci și doi de ani. Pentru cuvântul ăsta și pentru altul și pentru altele pe care încă nu le știu...

Criza îi trecu la fel de repede ca prima dată.

– Da... continuă el mult mai potolit. De la dumneata nu mai am nimic de aflat. Mi-ai spus absolut totul. *Absolut*, așa cum îți place dumitale să zici... Dacă n-ar fi vijelia asta, ți-aș mulțumi și poate că te-aș ruga să mă lași singur aici... Da. Și așa cum te-am găsit prima dată, te-aș găsi și a doua oară... Și ar fi o zi mare pentru dumneata... Dar o să fie, domnule! O să fie o zi mare pentru dumneata! Numai oda...

Nu-și mai termină vorba, pentru că sări ca un fulger din pat. La fel de iute deschise ușa, dar nu zări nimic, nici pe coridor, nici în capul scărilor. Era neliniștit. Celălalt îi ghicea neliniștea după felul cum își încheșta pumnii. Își strângea pumnii, până i se înroșeau, apoi îi apropia unul de altul și începea să scapere din degete. Scăpăratul din degete îi trăda neliniștea. Cu cât era mai puternic și mai repetat, cu atât era mai neliniștit.

– Iar mi s-a părut că aud niște note care nu intră în concertul ăsta al vijeliei, spuse el. Rar mi se întâmplă să-mi pierd cumpătul și să mă las dominat de păreri. Trebuie să fii întotdeauna lucid, domnule. Lucid și rece...

Din capul scărilor se auzi vocea cabanierului:

– Poftiți la masă! Să nu se răcească ciorba...

Și iarăși se auzi bocănitul pașilor greoi.

– Aici e un mister... Își clătină amenințător capul Liviu Iordan. De ce se aude bocănitul numai când coboară? De ce nu se aude și atunci când urcă scările?... Bocănitul ăsta e un fel de semnal, domnule... Nouă ni se adresează: *Puteți să vorbiți în liniște. Eu am plecat*. Asta vrea să însemne bocănitul. Dar de ce să ni se dea semnalul ăsta?

– Tare-mi vine să cred că de astă dată dumneata complici lucrurile fără să fie nevoie, spuse Ion Petric. Poate că are omul o manie... așa cum ai și dumneata. El bocănește când coboară scările, dumneata ai mania să complici mereu lucrurile...

- Iar treci vorbele prin burtă și prin coate! se enervă Liviu Iordan. Ți-am spus de douăzeci de ori că nu-mi plac decât lucrurile foarte simple. Dumitale ți se pare că le complic, dar eu nu vreau altceva decât să despletesc complicațiile... Dacă simt că un anumit lucru nu se potrivește undeva, întreb. Asta-i totul!... Mi se pare ciudat bocănitul? Atunci întreb: De ce?... De ce bocănește un om care n-are voie să bocănească? De ce? Ca să arate altuia că nu ascultă ceva! Tot nu înțelegi, domnule? Ia spune! Când vrei să-i arăți cuiva că nu-l asculți? Când spune ceva ce dumneata nu trebuie să asculți. Dar ca să știi asta, înseamnă că ai ascultat. Nu e foarte clar?

Ion Petric nu răspunse. Nici măcar nu urmărise până la capăt raționamentul celui alt. Auzise doar niște vorbe rostite de un glas dur și amenințător. Își îmbrăcase puloverul și scotocise prin rucsac după papucii de noapte.

- Sigur că e clar... se mulțumi el să aprobe.

Liviu Iordan își încheia centura sub pulover. Pistolul i se lipise de șold.

- Și asta trebuie s-o înveți, spuse el. Dacă vrei, se vede conturul pistolului, dacă nu, nu. Îl ascunzi sau îl arăți dintr-o singură mișcare. Așa cum cere momentul... Așa! Pistolul trebuie să se vadă, dar chipul nu... Cum e, domnule?

Petric nu mai văzu fața lui Iordan, ci o pereche de ochelari enormi, cu lentile negre și cu rame mai groase decât degetul; și iarăși își aminti că Iordan are o față mică, de copil.

- Nu se vede nici bărbia, domnule... aprecie Petric. Dar totul pare o mască, pare aranjat anume...

- Atunci e în regulă. Asta vreau! Să se simtă masca, dar să nu se știe ce se ascunde. Să-i dăm drumul!

Primul ieși Ion Petric. Dar nu făcu nici doi pași și se pomeni tras de mânecă înapoi.

- Stai! îi șopti Liviu Iordan. Țipă la ăla de jos că venim imediat. Spune-i să ne dea Fetească neagră...

Ion Petric se supuse ca un școlar...

- Venim imediat! strigă el din pragul ușii. Și să ne dai Fetească neagră.

Liviu Iordan scosese o lanternă din rucsac, apoi părăsi camera, în vârful picioarelor, făcându-i semn celuilalt să-l urmeze fără zgomot. Nu mergeau spre scară, ci în direcție opusă. Doar câțiva pași. Traversară coridorul și se opriră în fața unei uși pe care fâșia lanternei o descoperi întredeschisă. Liviu Iordan o împinse cu piciorul și ușa se căscă, fără să scârțâie. În loc să caute prin încăpere, lanterna cercetă mai întâi balamalele ușii. Se vedeau urme de ulei proaspăt, picuri prelungindu-se de pe metal pe lemn. Abia după aceea pătrunseră în încăpere. Era aidoma cu a lor, numai că avea trei paturi, iar unul din paturi era tras lângă ușă și se mai putea vedea pe el adâncitura lăsată de cineva care șezuse acolo. În cameră se simțea un miros vag de tutun. Fâșia de lumină mai descoperi două uși în pereții laterali. Una din ele, cea care ducea în direcția scărilor, era ușor întredeschisă.

O clipă mai târziu, cei doi se aflau în camera lor. Liviu Iordan își puse din nou masca, ochelarii aceia hidoși și impenetrabili.

– E tare, domnule! spuse el. Și-a lăsat tot portretul în camera de vizavi. E curajos, prudent și foarte sigur de el. Nu știu ce se întâmplă dacă nu-i întâlneam portretul... Hai!

2

Dihania neagră părăsise iarăși movila. Era un lup uriaș, unul din acei înaintași bătrâni, care adulmecă prada și dau de veste haitei. Ursu știa că atâta vreme cât va fi singur, lupul nu va ataca. Va da mereu târcoale și va urmări prada, din apropiere, dar în momentul când vor sosi și ceilalți, când haita se va întregi, se vor năpusti toți asupra prăzii, dacă o vor simți fragilă și fără apărare, sau o vor asedia și o vor hărțui neconținut, cu urlete și șarje neterminate, dacă vor simți primejdie și putere.

Fiecare secundă putea să fie hotărâtoare. Viața tuturor atârna de iuțeala cu care puteau să-și găsească un adăpost. Înaintarea trebuia oprită, chiar dacă ar fi fost nevoiți să-și sape un adăpost în zăpadă, chiar dacă ar fi fost nevoiți să aștepte, apărându-se cu ceea ce aveau, năvala fiarelor. Ursu se decise imediat. Comunică

prin Ionel că trebuie făcut un popas, chiar acolo, din cauza unor obstacole neașteptate, și-l chemă pe Victor la el. Era singurul cu care trebuia să discute amenințarea cumplită din nevăzutul alb.

Victor intui primejdia. Dacă Ursu folosisese telefonul cald în loc să vină singur la capătul șirului, însemna că întâlnise o amenințare vie, care-l obliga să rămână acolo, în față, de pază. Ieși din lațul funiei și porni cu legătura de schiuri după el, spre locul unde bănuia că se află Ursu. Se înțelesesă mai mult prin gânduri și gesturi decât prin vorbe.

Trebuia căutat bordeiul despre care le vorbise cabanierul de la *Poienița*.

Da! Erau în zona stânei părăsite. Și Tic și Ionel se ciocniseră, chiar acolo unde se aflau acum, de niște garduri împletite din nuiiele.

Cu schiurile împlântate în zăpadă vor face un fel de palisadă. Dacă nu vor găsi bordeiul...

Oare bordeiul nu era chiar movila pe care apăruse dihania? Ce-ar fi să scotocească mai întâi acolo? Era totuși un punct de plecare într-o căutare aproape fără nădejde.

– Să vină toți încoace! șopti Ursu la urechea lui Victor. Să fim un corp compact. Aici trebuie să fie bordeiul...

Victor se întoarse să-i adune pe ceilalți, iar Ursu începu să înainteze, cu șira spinării rece, spre Movila Lupului. Cuțitul, cu lama deschisă, parcă-și tăia drum prin vijelie. Mâna îi înghețase din prima secundă, dar îi înghețase pe cuțit. Când ajunse la movilă, simți un tremur în tot corpul. Zărise pata neagră în spatele movilei. Parcă aștepta. O rafală îl izbi în piept și o a doua încercă să-l prăvălească. Se lăsă în genunchi, gata să riposteze la atacul dihaniei. Lupul parcă se apropiase, văzuse prada clătînându-se. Dar se oprise la câțiva metri de ea. Îl vedea mare, uriaș, cu botul căscat, probabil urlând, îi vedea colții, lungi cât degetele, și îl cuprinse ura și setea, setea crâncenă de a-l ucide. Își găsi puteri și sări prin talazuri asupra fiarei. Cu dinții, nu cu pumnalul voia s-o ucidă. Dar fiara parcă simțise furia și puterea agresorului. Fugi.

Ursu rămase acolo. Îngenunche în zăpadă și rămase în așteptare. Mâna dreaptă, mâna în care ținea pumnalul, începea

să-și piardă puterea. Înfipse cuțitul în zăpadă și își băgă mâna înghețată în mânușa caldă. Stătea la pândă, cu simțurile tot atât de treze ca ale fiarei care pândea și ea, undeva, aproape, și urla, urla fără încetare, chemându-și haita.

Movila din spatele lui Ursu era chiar bordeiul despre care le vorbise cabanierul. Cireșarii îi căutau intrarea. Dezlegaseră vraful de schiuri și fiecare se înarmase cu bețele, așa cum le spusese Victor. Căutau intrarea bordeiului împungându-i suprafața albă cu bețele întoarse. Patru dintre ei: Lucia, Maria, Tic și Dan se ocupau cu dibuirea intrării. Victor și Ionel cărau schiurile cât mai aproape de movilă. După ce le implântară în zăpadă, adânc, transformându-le într-o pavază care rezista furtunii, încercară să mute în apropierea movilei și gardurile de nuiete. Nu izbutiră. Parcă erau zidite în beton. Victor căută parii cei mai groși și îi legă jos, la rădăcină, cu funia liberă. Trase vârtos, dar nu reuși altceva decât să se convingă că-i înnodase bine. Era chiar ceea ce urmărise. Apoi se întoarse împreună cu Ionel la cazemata albă, atacată din toate părțile de sulitele cireșarilor.

– Nu dăm peste nicio intrare! i se șopti la ureche lui Victor. Am bortelit tot învelișul. Peste tot, rezistență.

Erau niște căutări disperate, mânate de groază. Vijelia nu-i iertase niciun moment, mereu își trimitea talazurile, rafalele și proiectilele. Îi răsucea, îi chinuia, îi tăvălea prin zăpadă, îi amețea uneori cu clipe scurte de liniște, pentru a-i azvârli apoi, ca pe niște frunze, departe de movilă. Dar se găseau, se înlănțuiau, se ridicau ca niște catări și se repezeau iarăși asupra sărmanei movile, împungând-o mereu, peste tot, ca niște sulitași nebuni, disperați. Iar hăurile se năpusteau din nou asupra lor și ei se chirceau și apoi iar se repezeau spre movilă, târâș sau în genunchi, și voiau să se prefacă în burghie și cazmale pentru a sparge crustele de gheață. Oare presimțeau amenințarea care-i pândea?

Era un atac orb, dement, o explozie de distrugere, se umpluseră toți cu microbii vijeliei. Victor se trezi, poate în clipa supremă:

„Am înnebunit! Își spuse el. În loc să căutăm un bordei, căutăm o cupolă... Vijelia asta ne-a luat mințile. Unde poate fi intrarea într-un bordei? Numai împotriva vântului, nu!”

Smulse un schi din palisada improvizată și începu să sape la poalele movilei, în direcția opusă vântului. Ceilalți îi înțeleseseră gândul și-l imitară imediat. Din fericire, Victor își păstră de astă dată luciditatea. Nu se mai năpustiră ca niște sălbatici asupra înălțimii de zăpadă. Trebuiau s-o păstreze cât mai solidă și mai rezistentă pentru a face față vijeliei și altor primejdii. Săpau ordonat, tăiau zăpada în cuburi adânci, iar cuburile erau rânduite pe marginile șanțului, unindu-se în ziduri și metereze. Parcă pregăteau un iglu, ca eschimoșii. Șanțul se adâncea, le ajungea până la brâu. Sfârâmaseră trei cruste de gheață și întâlniră o a patra care rezista la împunsăturile bețelor și la presiunea schiurilor. Și deodată, schiul Mariei nimeri în gol. În mai puțin de un minut, intrarea în bordei era degajată.

În momentul când văzu deschizătura bordeiului și când simți aburi calzi umezindu-i fața, Victor își pierdu calmul și stăpânirea de sine. Cu gesturi brutale, violente își împinse prietenii înăuntru, apoi începu să smulgă schiurile din palisadă și să le arunce în șanț. Își mai aminti ceva, dar licărul nu ținu nicio clipită. Se simți luat pe sus și trântit undeva. Apoi cineva îi prinse picioarele repede. Nu mai avusese vreme să-și ferească fața. Simți tășuri și durițăți pe frunte și pe obraji, apoi o nouă smucitură, și parcă niște bolovani săltându-i sub ceafă, apoi auzi, da! *auzi* o voce, vocea lui Ursu:

– Azvârliți toate bețele aici. Nu mă puteți lovi.

Sări și el și se izbi de alții. Bețele zburau spre o țință albă, dar aceeași voce strigă: Gata! Apoi nu se mai zări nicio pată albă. Intrarea fusese astupată. Vijelia încă urla, dar parcă în depărtări.

– Au venit? întrebă Victor mai mult pentru a-și auzi vocea. Tu m-ai rostogolit, sau vijelia, sau?...

Ursu râse. Un hohot dement, ca o erupție, care ținu câteva secunde. Era de necrezut. Nu izbuteau încă să scape de urletele vijeliei, nu le aveau numai în urechi, le îmbolnăviseră tot trupul, îi aduseseră în starea de a le fi teamă să vorbească. Și deodată râsul lui Ursu. Parcă râdeau toți odată cu el, după ore de chin și groază, după ce fuseseră zdrobiți și biciuiți, după ce unii dintre ei simțiseră veghea și teroarea morții.

– Știi de ce râd? spuse Ursu. I-am simțit, nu știu cum dracu', dar i-am simțit. Și în momentul când am fugit m-am gândit că ar putea să mă atace din spate. Și deodată, hop! simt că-mi sare ceva în spate!... Zău c-ai scăpat de la moarte, Victor. Dacă aveam cuțitul în mână, îl înfigeam...

– Ce tot vorbești voi? întreabă Lucia cu ton ofensat.

– Lasă-mă, Lucia... se rugă Maria. Lasă-mă să respir și să aud și să simt altceva decât întuneric, și urlete, și frig, și spaimă. Te rog... Lăsați-mă să mă refac, vreau să simt că am inimă și glas și ochi... Oare nu putem scăpa de întunericul ăsta?

Era o întrebare de toate zilele. Revenise și Maria la viață. Și Tic care-l certa pe Țombi, și Dan care începuse să fluiera ca și cum și-ar fi amintit scene dintr-un film de groază, și Ionel care-și căuta cutia de chibrituri prin buzunare.

– Aoleu, mamă dragă! I-auzi ce mai bocănește vijelia la sărmana noastră ușă din schiuri... Te pomenești că și-a schimbat direcția!

Țombi începu să scâncească și să se bage în sufletul lui Tic. Mezinul îl mângâia și-i simțea tremurul neîncetat; își închipuia că suferă din cauza frigului.

– Cred c-ar fi timpul să vedem unde ne aflăm, spuse Victor. Cine atinge peretele bordeiului?

– Eu! răspunse Ionel. Stau rezemat de perete, dacă n-o fi vreun bolovan. Ba nu! e chiar peretele. Pământ... da... Și mai sus niște bârne, sau niște pari... ba nu! Niște nuiele... adică parcă ar fi și niște împletituri...

– Eu stau pe zăpadă! descoperi Lucia. Voi unde ați aterizat? Eu am căzut prima și m-am dat la o parte ca să vă fac loc.

– Nu se poate! spuse Dan. Nu se poate să stai pe zăpadă. De unde zăpadă? Mi-a intrat mâna până la cot în salteaua de iarbă și puf de sub mine...

– Aiurea! se miră Tic. Nu vrei să schimbăm locurile? Eu am găsit și niște perne și ți le las ție. Hai!

– Trebuie să facem o trecere în revistă a adăpostului, propuse Victor. Să nu fie pe undeva vreo prăpastie sau vreo sălbăticiune...

– Brrrrr! se înfiora Tic. Vrei să ne ținutuești în locurile în care suntem... Eu stau pe niște cetini...

– Deocamdată... încuviință Victor. Să rămânem unde suntem... Nu e chiar obligatoriu. Dar e interzis oricui să se apropie de ușă... În niciun caz...

– Nu-i nevoie să insiști, spuse Ursu. Stau eu chiar în fața ușii. Nu se poate trece.

– Ei na! dădu Dan semnalul răzmeriței. Și dacă mi se face poftă să ies la aer? Pe cinstea mea că am uitat vijelia... N-auzi cum bate la ușă?

– Nu bate vijelia la ușă... își începu Ursu destăinuirea de groază, dar se opri în ultima clipă. Bate vântul!

– Mai târziu, puțin mai târziu... îi răspunse Victor. Da! Bate vântul... Și noi trebuie să știm unde ne aflăm. O să facem o torță de hârtie și o vom ține aprinsă. Și ca să observăm tot ceea ce se află, eu cred că ar fi bine să ne fixăm fiecare câte ceva. De pildă... Ticușor să observe cu atenție acoperișul... Ursu să ne spună în ce stare se află intrarea, deschizătura bordeiului...

– Eu sunt de acord să mă uit la plafon și Ursu la intrare... acceptă Tic. Dar în cazul ăsta, Dan să se uite...

– Vrei să știi cum arăți! îl întrerupse Dan. În regulă...

– Pe cuvântul meu că la asta m-am gândit! recunosc Ursu. Ți-a prins bine vijelia. Dacă ai mai fi rămas puțin afară...

– Dacă nu vă astâmpărați, se auzi vocea lui Ursu, vă promit că aduc tremurul și spaima în bordei... Hai, Victor!

– Asta era spaima: Victor? nu se putu abține Dan.

Râse și Ursu, ba chiar și Tic, infuriat că nu fusese mai prompt decât „mamă dragă”. Numai Țombi scheuna fără încetare.

– Va să zică, Tic va observa acoperișul, relua Victor. Ursu va cerceta intrarea. Ionel, peretele de care e rezemat... Dan și Maria, podeaua... Mi se pare că fiecare ați ajuns la capătul unei diagonale. Lucia...

– Eu vreau să văd ce e cu zăpada asta, spuse Lucia. E mai înaltă decât mine. E ca o coloană... Și tu, Victor?

– Eu o să caut să văd pe unde sunt bagajele noastre, răspunse Victor. Și o să le aranjez într-un loc anume... Bineînțeles, dacă se observă ceva deosebit... Sunteți gata?

– Suntem gata, spuse Lucia. Dar nu știu cum ne vom obișnui

cu lumina. O să orbim la început. Și dacă se aprinde ceva?... Dacă ia foc bordeiul?... Brrrrr! vorba lui Tic. Oare n-ar fi bine să desfacem puțin ușa?

– De ușă mă ocup eu! spuse sec Ursu.

– Și eu stau lângă un bloc de zăpadă... încercă Victor să-și liniștească prietenii. Avem unde să stingem torțele. Am făcut trei și le voi aprinde una de la alta. În primele clipe să țineți ochii întredeschiși... Ionel! Dă-mi chibriturile!

Torța de hârtie se aprinse de la primul chibrit, dar flacăra ei arse ochii tuturor. Trecea prin pleoape. Instinctiv își duseră toți mâinile la ochi. Numai Victor era obligat să sufere întreaga tortură. Când simți arsura pe mâini, aprinse cealaltă torță. Resturile de la prima le vârî într-o scobitură pe care o făcuse mai dinainte în zăpadă. Ridică torța cât mai sus, pentru a împrăști a rază mai mare de lumină, dar răsună deodată vocea lui Tic:

– Mai jos, Victor! Să nu ardă acoperișul...

Cea de-a treia torță trecu din mână în mână, ca o ștafetă. Fiecare purtător își luminează, cu zgârcenia cuvenită, împrejurimile. Nici nu mai ajunse înapoi la Victor. O stinse Lucia în malul de zăpadă de lângă ea.

– Acum e-acum! încep Dan. Mai întâi despre Tic: pare pus pe hartă, după cum arată cutele din colțul ochilor... Așa! Lasă, că și tu faci destule glume proaste... ei, vezi? Ești sau nu ești pus pe hartă acum?... Încep să-mi înghețe picioarele, mamă dragă... Așa! În partea mea sunt paie, puse anume pentru culcuș. Un strat gros cam de vreun sfert de centimetru. Patul ăsta de paie ar avea vreo doi metri și jumătate pe doi metri. E lipit de perete...

– N-are doi jumătate pe doi... îl întrerupse Ursu. Cam doi pe doi. Dar lângă Maria mai este un pat de iarbă cam de aceleași dimensiuni... Așa mi s-a părut...

– Chiar așa e, spuse Maria.

Fiecare își relatează observațiile culese în timpul arderii celor trei torțe, de hârtie, întregind imaginea generală a adăpostului. Se aflau într-un bordei săpat în pământ cam la un metru adâncime, de forma unui dreptunghi cu laturile de patru și cinci metri. Acoperișul se scândură și șindrilă, îndopat din belșug cu cetini și

paie, era susținut de doi stâlpi, unul la intrare, iar celălalt în fund, legați între ei printr-o bârnă groasă, de care erau prinse, oblic, scânduri și bârne mai subțiri, înfipite în pământ, de-a lungul malurilor. Intrarea bordeiului nu era chiar la mijloc, ci într-o parte, ca o fereastră, de-aceea evitaseră tinerii ciocnirea cu stâlpul de bază, și de aceea o găsiseră mai greu. Cei doi stâlpi care susțineau acoperișul aveau cam doi metri înălțime, iar între malurile bordeiului și acoperișul de scândură se împletise un gard de nuiiele înalt cam de jumătate de metru. Deși bordeiul era săpat la un metru adâncime, nu se ajunsese încă la piatră, ceea ce o făcuse pe Lucia să emită ipoteza, acceptată și de Ionel, că toată zona aceea era fundul unui lac de munte astupat, cu timpul, de aluviuni. Zăpada se adunase numai la intrarea bordeiului: un morman compact, ca o pavază interioară, făcut de cine știe de ce vijelie trecută, care bătuse din față, dinspre miazăzi. Iar într-un ungher se afla un maldăr de cetini de brad, din care se putea face un foc bunișor, după cum calculase Ursu. Dan se repezi s-o ia înaintea tuturor:

– Ăsta nu-i bordei... Ăsta-i palat! Are de toate, ba chiar și încălzire centrală... Nu-i așa că vom face focul în centru, ca să ne bucurăm toți de căldura lui?

– Rezistăm până mâine la răsăritul soarelui? întrebă Ionel. Asta e esențial!

– De ce până la răsăritul soarelui? întrebă și Lucia la rândul ei.

– Pentru că... Pentru că așa mi-a spus cabanierul de la *Poienița*... se hotărî Ionel. Vijelia are un singur moment de odihnă, mi-a spus el. Voi erați sus, după bagaje, nu l-ați auzit. Vijelia nu se oprește decât un ceas, două, la primul ei răsărit de soare. Asta-i o lege, zicea el. Dacă nu profităm de răsăritul soarelui... Dar de unde știm noi când răsare mâine soarele?

– De asta ți-e teamă? îl luă Dan peste picior. Dacă vrei neapărat să știi, uite: chiar în clipa asta, Lucia poate să-ți spună. Nu-i așa, Lucia?

– Mulțumesc de invitație!... Mâine soarele răsare fix la ora șapte și cincizeci și trei de minute.

– Numai să putem pleca, mormăi Ursu. Dar când l-ai auzit tu

pe cabanier spunând povestea asta cu răsăritul soarelui?

– Dar nu înțelegi că nu-i vorba despre răsăritul soarelui? se bosumflă Ionel. E vorba de primul răsărit de soare al vijeliei! Numai atunci își slăbește forța, pentru un ceas sau două. Asta a spus cabanierul. Și tot ce-a spus până acum s-a adevărit...

– Din păcate... îl completă Maria. Prin urmare, trebuie să rezistăm până mâine dimineață la ora șapte și cincizeci și trei de minute. Numai că mie au început de pe acum să-mi înghețe picioarele. Mă dor...

– E foarte rău! se auzi vocea lui Victor. Fiecare să-și scoată rucsacul și să-și învelească picioarele în el. Din tot ce avem, picioarele trebuie ferite cel mai strașnic.

– Cum s-ar zice, profită Dan, se întoarce proverbul: unde nu-s picioare e vai de cap... Bine că li se face și lor dreptate! Parcă spuneai ceva cu cetinile alea de brad și cu focul...

– Mai întâi ar trebui să mutăm mormanul ăsta de zăpadă în ușă, răspunse vlăjganul după un moment de gândire. Îl tăiem în cuburi mari și facem o ușă pe cinste din el. Putem să lăsăm și un geam pentru aerisire... Lasă, Ticușor. Stai acolo! Voi n-aveți ce căuta aici! Vino tu, Victor! În trei minute n-avem ce face...

Victor înțelese că se întâmplă ceva grav la intrarea bordeiului, dar când ajunsese acolo și văzu în ce infern se află prietenul lui, îl cuprinse groaza.

Fugărit de lupi sau de ideea că se adunase haita, Ursu abia avusese timp să-l azvârle pe Victor în bordei și să ridice vrafurile de schiuri, cu o singură mișcare, în fața intrării bordeiului, pentru a baricada goana fiarelor. Schiurile nu erau înfipite în zăpadă, unul câte unul, pentru a se transforma în stâlpi foarte greu de clintit. Rezistența lor era un miracol și se datora numai brațelor lui Ursu. În repezeală și-n disperare, vlăjganul nu găsisese altă soluție de a asigura rezistența ușii improvizate, decât aceea de a-și trece brațele prin legăturile de metal ale fiecărui schi și de a trage apoi cu toată puterea în jos. Și rămăsese așa, în genunchi, cu brațele încordate, cu capul la două palme de ușa improvizată, încleștat, auzind și aproape simțind fiecare urlat și fiecare șuierat și fiecare răsufletare a fiarelor de dincolo.

– Sssst... îi căută el urechea lui Victor. Să nu ne simtă ceilalți. Ar muri de spaimă, săracii.

Emoționat, cutremurat, Victor își lipi capul de fruntea lui Ursu și-i simți sudoarea înghețată.

– Ssssst... continuă Ursu o clipă mai târziu. Mi-au scos nădușelile. Cred că mi s-au dublat bătăile inimii... Acum m-am obișnuit. Să vezi cum mă strâmb la ei printre zăbrele.

Pe alocuri, schiurile erau îndepărtate, oferind crăpături subțiri prin care se putea vedea vânzoleala dihanilor. În una dintre crăpături intrase laba unui lup și se prinsese ca într-o capcană. Acolo rodeau cel mai tare jivinele.

– Ssssst... Sunt o mulțime, fir-ar să fie! După laba asta, trebuie să fie niște lupi giganți, sau poate o fi intrat în capcană chiar șeful lor, ăla care ne-a așteptat pe bordei... Hai să-l sacrificăm! Scoate cuțitul din buzunarul meu și taie-i laba! Ai putere?... Dacă ăilalți îl simt rănit, se reped asupra lui și măcar scăpăm de unul...

– Ce tot sporovăiți acolo? întrebă Dan foarte intrigat. Dacă nu mi-ar fi atât de bine în puful ăsta...

– Toată lumea rămâne la loc! strigă Victor, aproape cu răutate în voce. Mai bine apărați-vă picioarele!

Scoase cuțitul din buzunarul lui Ursu, îi dibui resortul și apăsă. Apoi cu mâna tremurândă întinse lama spre crăpătura prin care se zărea o pată neagră agitându-se. Simți imboldul lui Ursu din umeri. Lama întâlni rezistență. Apăsă tare, cu răutate. Urletul de durere din partea cealaltă sparse canonada vijeliei și-l făcu pe Țombi să scheaune prelung. Schiurile zăngăniră, iar laba tăiată de lama ascuțită ca bricul căzu chiar la picioarele lui Victor.

– Ssssst... Bravo! Dacă se satură și pleacă, mâine dimineață ieșim și noi din mormânt... Dă-i drumul, că nu mai știu ce se întâmplă cu brațele mele și mai ales cu gâtul. Trebuie să mă freci după ce scap. Are Lucia alcool...

Victor folosi cuțitul la tăiat cuburile de zăpadă. În scurtă vreme, mormanul uriaș se prefăcu în cuburi mari și, încetul cu încetul, cuburile se uniră într-un perete gros, de aproape jumătate de metru. Când peretele ajunsese sus, la două palme de bolta deschiderii, abia atunci Ursu își eliberă brațele din kandahare.

Prin ferestruica rămasă, trase înăuntru schiurile, unul câte unul, apoi le așază în spatele ușii ca niște baricade, ca niște zăvoare uriașe. Chiar dacă ar fi pătruns prin zăpadă, sfredelind-o, fiarele ar fi fost oprite de ușa formată din baricadele orizontale. În sfârșit, putea și el să respire aer, nu duhoarea sălbăticiunilor.

– Psssst... făcu el pentru ultima dată. Am scăpat bine. Înseamnă că sunt ocupate cu ospățul... Am găsit laba... A cui este: a mea sau a ta? Eu am prins-o în capcană, tu ai tăiat-o...

Încetul cu încetul, atmosfera din bordei se schimbă, începură glumele, nu mai răsunau râsete demente, ci râsete de toate zilele, chiar și Țombi se mai liniștise, după ce Ursu îi trecuse de câteva ori pe la nas laba însângерată a fostului șef de lupi. E adevărat că în centrul bordeiului, de fapt mai aproape de ușă și de fereastră, se aprinsese și un foc, care nu împrăștia numai fum. Bordeiul se încălzise, tinerii începură să moțăie, unii se și visau în zori pornind printr-un coridor de liniște spre căldură, spre o casă care să-i primească prietenește. Dar pe la miezul nopții se auzi o bubuitură prelungă, îngrozitoare. Munții se scuturau de zăpadă.

3

– Nu bei și dumneata un pahar de vin? îl întrebă Iordan pe cabanier. Excepțional vin! Vechi și autentic...

– Mulțumesc... răspunse cabanierul cu politețe convențională. M-am obișnuit cu vinuri mai ieftine, cu vinuri care se beau, nu care se gustă. Cel negru, pe care-l gustați dumneavoastră, mergea mult mai bine la grătar...

Iordan se uită spre el ostentativ, dar tot nu-și lepădă ochelarii. Mâncase fără să și-i scoată.

– Dumneata cam vrei să impui niște lucruri, spuse Iordan... Arunci, așa din coadă, parcă la întâmplare, subiecte de discuție... Ai vrea să ne faci să întrebăm: ce înseamnă a gusta, ce înseamnă a bea, la ce se potrivește mai bine vinul negru sau cel alb, ce se înțelege prin vinul ieftin... O mie de subiecte cu care să treacă vremea... Și toate să pară întâmplătoare, plecate de la noi...

Cabanierul făcu o mutră de om copleșit de puteri prea mari, recunoscându-și parcă neputința, inferioritatea:

– Eu nu vreau altceva decât să-mi servesc clienții... Vorbele cuminți fac și ele parte din serviciu... N-o să spuneți dumneavoastră că am sărit măsura!... Se mai poate întâmpla și altfel; nu știu cine aruncă o piatră și nu știu câți înțelepți...

– Ia stai, domnule, puțin! îl opri Liviu Iordan. Galopezi prea repede. Cum vine asta: nu știi *cine* aruncă o piatră și nu știu *câți* înțelepți încep s-o caute? Cum vine asta?... De ce într-un loc folosești pronumele și în celălalt numeralul... Asta nu-i egalitate, domnule! Ia spune! De ce?

– Nu pricep... răspunse cabanierul. Eu am spus o vorbă, dumneata o răsucești pe toate părțile, cu pronume și numerale. De unde să știu eu...

– Sigur că nu știi... Nu știința te-a obligat să folosești pronumele și numeralul, ci instinctul, domnule. De ce n-ai folosit egalitatea, domnule? De ce n-ai spus: un *prost* aruncă o piatră, sau un *nebun* aruncă o piatră... Din cauza instinctului, domnule. Te refereai la dumneata, la vorbele pe care le servești clienților, și fără să-ți dai seama ai folosit pronumele, ca să nu te insulți singur... Ăsta-i instinctul! E foarte clar?

Cabanierul stătea rezemat de teighea și privea parcă nepăsător spre clienții care încercau să-l tulbure. Fuma lacom, întotdeauna avea o țigară în gură.

– Dacă doriți cu tot dinadinsul, pot să tac, se retrase el. Eu nu v-am căutat nicio pricină...

– Fumezi mult... spuse ca o constatare Liviu Iordan. Dar probabil că asta ți-o spune oricine te vede două ore în preajma lui... Sau, hai să zicem: patru ore. Da... Vezi, domnule! Eu puteam să-ți spun asta fără să te văd, fără să te cunosc. Sau, hai să zicem la... cât a trecut de când am sosit?... Patru ore?... Puteam să ți-o spun la patru ore după ce te-am văzut, chiar fără să stai în preajma mea! Fără să stai *vizibil* în preajma mea... Nu simți, domnule, din formularea frazei, nimic?

– Dumneata ai chef de vorbă și de discursuri și măcar de unul care să bată din palme! explodă cabanierul.

- Aha! Treci la ofensivă ca să pară grosolane acuzațiile mele! Ești tare, domnule! Ia spune! Ce-ai căutat în camera de vizavi? Ai fost de două ori acolo, în timp ce noi vorbeam. Te-ai așezat ca la teatru în aer liber: nevăzut și cu țigara în gură.

Cabanierul scăpă o pufnitură de râs, ca o răsuflare:

- Dumneata ești pus pe ceartă. Încă n-a ieșit vijelia din oasele dumitale... Cauți pricină... sigur c-am fost în camera de vizavi. Atunci când v-am văzut luptându-vă cu indicatorul. Am intrat ca să v-o pregătesc. Am uns și balamalele ca să nu scârțâie. O fi rămas, poate, și miros de tutun...

Petric ar fi vrut să-i spună lui Iordan: „Ai văzut dumneata? Tocmai la asta nu ne-am gândit...”, dar îi observă pumnii încheștați scăpărând mai dur ca niciodată. De aceea luă o atitudine de judecată și începu să-l măsoare pe cabanier:

- Va să zică așa, domnule...

- Ce-nseamnă acest „va să zică așa?” întrebă cabanierul cu aceeași nepăsare iritantă în voce.

- Înseamnă că ai răspuns perfect! interveni Liviu Iordan. Absolut perfect! Și pe mine perfecțiunea mă incomodează, domnule, mă neliniștește... E foarte clar?

- Eu vreau să tac, răspunse cabanierul. Sunt destule chestii perfecte pe lume cu care te poți dumneata certa. Dar nu înțeleg de ce-mi cauți ceartă?... Faci teorii cu egalitatea, că-i nu știu ce cu pronumele sau cu numeralul, dar de fapt susții neegalitatea de când ai intrat aici... Eu nu zic că oamenii nu se pot ciondăni, dar dumneata azvârli cu piatra ca să provoci cearta, și asta nu-i egalitate, domnule...

- Gata?! întrebă surprinzător de calm Liviu Iordan.

- Nu e gata! spuse celălalt, cu un vag tremur de enervare în glas. Nu-i egal, domnule, nici atunci când unul e chemat gol în fața altuia îmbrăcat, ca să i se dea lecții de morală...

- Pe cine vezi dumneata gol? întrebă Ion Petric.

- Într-un fel, pe dumneata! răspunse ironic Iordan. Dar gazda noastră se gândea la altceva: eu sunt îmbrăcat și dumnealui e gol. Și ce e cu asta, domnule?

- Nu-i nimic, dacă ăla care e îmbrăcat nu face pe moralistul și

nu provoacă, spuse în silă cabanierul. Dacă m-ați fi găsit mascat în Moș Crăciun, cum v-ați fi simțit?

– Ne-am fi simțit foaaaaarte bineee, își lungi vorbele Liviu Iordan. Dacă dumneata crezi că ochelarii sunt o mască... Poftim! I-am scos!

Vorbise repede, parcă ar fi poruncit altcuiva. Dar cabanierul își întoarse încet capul, ca și cum ar fi săvârșit o obligație neplăcută, îl privi o secundă pe omul cu fața mică, fără ochelari, apoi ridică din umeri, scăpând iarăși, din piept, o pufnitură de răs, ca o răsuflare:

– Te-ai ferit atâta, că mi-am închipuit nu știu ce... Crezusem că ești vreunul dintre cei care-și au chipul prin ziare...

Liviu Iordan își descleștă încet pumnii. Măinile i se desfăcură pe masă, uriașe, ca două farfurii. Cabanierul săvârșise, în sfârșit, prima greșeală.

– Și de unde știi dumneata că nu sunt unul dintre aceia?... întrebă el, rar, făcând pauze după fiecare cuvânt.

– Asta am zis-o și eu așa...

– Nu! N-ai zis-o așa! îl țintui Liviu Iordan. *Ai gândit* că trebuie să spui așa! Iar aici se ascunde o siguranță inconștientă. Dacă nu-i cunoști pe toți cei cărora le apare fotografia în ziare, când poți să spui despre cineva că nu i-ai văzut fotografia în ziare? Când, domnule?... Că doar nu citești toate ziarele care apar... *Când îl cunoști, domnule!* Când știi cine este, când știi că nu putea să-i apară fotografia!... Stai, domnule! Stai, că știu ce vrei să spui. Vrei să spui că nu mă cunoști, că nu m-ai văzut niciodată. Păi asta-i încurcătura în care ai intrat! Contradicția asta, domnule! Cum poți dumneata, fără să mă cunoști, să spui că nu mi-ai văzut fotografia în ziare?...

– Am spus că... am zis-o și eu... așa... începuse să se bâlbâie cabanierul. De ce să despicăm...?

– Nu despicăm nimic! îl întrerupse brutal Liviu Iordan. De ce nu recunoști, domnule?... De ce nu recunoști că ai aflat, adineauri, anumite lucruri care te fac să bănuiești cine sunt... Și cel care îți închipui că sunt nu putea să aibă fotografia în ziare; nu putea să fie decât ceea ce ai auzit că este: un om care caută, un om care nu

trăiește decât pentru a căuta. Dumneata știi cine sunt, știi ce vreau, știi ce caut... Poate că nu știi de când te caut?... De douăzeci de ani!

Cabanierul își pierduse cumpătul:

– Ce tot mă înnebunești, domnule? De unde să știu eu cine ești? De unde să știu eu ce cauți dumneata? De când ai venit, tot mă freci ca într-o moară, tot mă streкори și mă cauți... Ce vină am eu că ai dumneata idei fixe? Caută-ți alți clienți!

Liviu Iordan era mulțumit. Degetele lui răsfirate loveau ușor masa, fără zgomot. Petric recunoscuse gestul și azvârlî priviri rele și ascuțite spre cabanier:

– Gurrrrra! Hotărâm noi ce trebuie să spui! Apropie-te de noi! Mișcă-ți picioarele, domnule! N-auzi?

Cabanierul parcă nici nu-l auzise. Rămase lipit de tejghea. Numai mâna lui urca lent spre gâtul unei sticle.

– Începi să fii nerod, domnule! îi spuse Iordan ridicându-se de la masă. Știi mai bine decât mine că în pustiul ăsta suntem numai noi trei. Dar trebuie să mai știi ceva: nimeni nu are habar că am urcat aici. Cei care au coborât nu ne-au văzut. Ei! Începe să fie clar?

Cabanierul apucă sticla și turnă din ea într-un pahar. Bău cu mâna stângă. Dreapta dusesese sticla sub tejghea, într-un gest firesc, de gospodar. Dar degetele eliberate căutară, găsiră și strânsesă cu putere capul metalic al unui sifon.

– Mi s-a părut mie curios telefonul ăla la miezul nopții... își aminti cabanierul. Și toată chemarea aceea grabnică. Dar nu m-am gândit că se pregătește o lovitură aici... N-o să găsiți mare lucru. Câteva sute de lei. Și niște provizii pe care nu prea văd cum o să le duceți jos... Altceva...

– N-o întoarce, domnule! Nu fi nerod, domnule. Dă drumul sticlei, dă drumul armei, domnule! Auzi?... Ce poți să ai acolo sub tejghea? Un cuțit... Un topor... Un sifon... Astea nu-s arme, domnule... Auzi?

Liviu Iordan înaintă câțiva pași, dar nu spre tejghea, ci oblic, spre ușa care dădea în antreu. Parcă înțelegându-i intenția, Ion Petric porni spre cealaltă ușă, care dădea spre dormitoare.

Cabanierul nu mai avea unde să se refugieze.

– Nu vreau să te împuşc, domnule... continuă Liviu Iordan, scoţând pistolul de sub pulover. Dumneata ridică mâinile încet şi aşază-ţi-le pe creştetul capului. Chiar dacă ai un pistol, nu te poţi salva. Unul dintre noi doi tot te va doborî. Hai!

Ultimul cuvânt şuiere ca un proiectil. Cabanierul îşi ridică încet mâinile, împreunându-şi-le pe creştetul capului.

– Acum ieşi de-acolo! porunci Ion Petric. Aşază-te pe scaunul de lângă sobă. Şi să nu cobori mâinile de pe creştet... Ca să fie foarte clar!

Liviu Iordan îl aprobă cu un zâmbet ironic. Cabanierul se supuse. Ieşi de după teighea şi păşi rar spre locul pe care i-l indicase Ion Petric. Colosul se luă după el şi îi controlă, în mers, buzunarele şi ascunzişurile posibile pentru o armă. Nu găsi nimic. Abia după aceea îi făcu semn să se așeze pe scaun.

– Nu! se opuse Liviu Iordan. Stai în picioare. În poziție de repaus, ca la armată în fața superiorului... Taci! Știu ce vrei să spui: ce-ai spus mai adineauri... câți bani sunt în casă... Nu-ți stă bine în rol de nerod. Nu ți se potrivește, domnule, îți propun să dăm cărțile pe față!

Cabanierul își schimonosi figura pentru a-și dovedi neputința. Dacă n-ar fi fost în poziția aceea obositoare și caraghioasă, ar fi ridicat simplul din umeri:

– N-am ce să fac... răspunse el. Ați urcat aici cu niște idei fixe. Singura mea nădejde este că n-o să ucideți un om nevinovat. Numai un nebun ucide de pomană...

– Da, domnule! spuse Iordan aproape în șoaptă, venind către el. Numai un nebun poate să ucidă inutil. De-accea, domnule, îți dau cuvântul meu de onoare că nu sunt nebun și că nu te voi ucide nevinovat...

Pentru prima dată, mușchii tresăriră pe fața cabanierului. Și parcă dându-și seama de slăbiciunea de o clipă, fața i se înroși imediat, iar vocea îi deveni rugătoare:

– Mi-e teamă, domnule. Mi-e teamă că vei ucide...

– De ce? şuiere Liviu Iordan. Pentru că mă crezi nebun, sau pentru că n-ai încredere în cuvântul meu?

Cabanierul închise ochii. Omul din fața lui era un diavol. Intra în el ca o boală și începea să cotopească. Nu-l putea respinge, orice rezistență se transforma în prăbușire.

– Mi-e teamă, domnule, cum să nu-mi fie? începu cabanierul. Nu mă cunoști, nu te cunosc. Vii aici purtat de niște idei fixe. Crezi că sunt nu știu cine care trebuie ucis...

– Iar vrei să mă abați pe o potecă lăturalnică... îl dibui Liviu Iordan. Dacă veneam să te ucid, de ce n-am făcut-o? De ce nu te-am ucis până acum?... Știi dumneata pentru ce am venit... Ți-am dat cuvântul că nu te voi ucide nevinovat! De ce ți-e frică, domnule?

Cabanierul nu răspunse. Iarăși simți fiori în ceafă și iarăși închise ochii.

Liviu Iordan începu să se plimbe nervos prin sufragerie. Nu izbutea să răspundă la cea mai simplă întrebare: „De ce-i era teamă cabanierului?” O anumită teamă îl făcea pe cabanier să nu joace cu cărțile pe față, așa cum se întâmplase cu Ion Petric. De unde provenea această teamă? Să fi ajuns singur la descoperirea tainei? Să posede el un anumit amănunt, de o importanță extremă, pe care nu-l mai știa nimeni altcineva? De ce se ferea?... I se părea că pentru prima oară pleacă la atac fără să știe cum să-l ducă și fără să știe cum se va sfârși. Trebuia totuși să pornească atacul!

– Te numești Paul Bălan... începu el. De ce ți-ai schimbat numele? Cum ai ajuns Paul Balău?

– Nu mi-am schimbat numele, răspunse cabanierul. Paul Balău e numele adevărat...

– Vrei să spui că numele celălalt: Bălan, provenea dintr-o eroare? Asta trebuie să înțeleg...

– Chiar așa este. Mi s-a dat un nou buletin, când s-a dat la toată lumea, și s-a trecut numele adevărat de pe actul de naștere. Eu nici nu mi-am dat seama...

– Înțeleg... spuse Liviu Iordan. Știi că așa ceva este aproape imposibil de verificat. Dar nici nu interesează dacă era greșit vechiul buletin sau dacă s-a greșit astălalt. Principalul e că te-ai numit odată Paul Bălan. De când ți-ai schimbat numele... adică de

când porți numele ăsta: Balău? Am revenit special asupra întrebării ca să nu-ți închipui că-ți întind o cursă.

– Am primit noul buletin acum... douăzeci de ani... De-atunci s-au mai schimbat o dată buletinele...

– Hopa! făcu Liviu Iordan. La asta nu m-am gândit. Prin urmare, acum douăzeci de ani, ți-ai schimbat dintr-un anumit motiv buletinul!... Încă nu mă interesează motivul. Vreau să precizezi cum te-ai numit până acum douăzeci de ani când ți-ai schimbat buletinul?

– Paul Bălan... Tot timpul...

– De când te-ai retras în munți? Vreau răspunsuri foarte precise. Ca să fie clar, foarte clar!

– De douăzeci... și doi de ani. Imediat după terminarea războiului. Am avut un accident și...

– Ce meserie ai avut înainte de a urca în munți?

– Am fost șofer...

Liviu Iordan încuviință, clătinându-și capul:

– Știu... și probabil știai că știu, adică îți închipuiai că știu... Da!... Mai departe... Ai spus c-ai avut un accident... în fața Gării de Nord, pe Calea Griviței, lângă un chioșc cu răcoritoare...

Cabanierul îngălbeni. Tremura, sau clătina capul repetând o afirmație? Era greu de răspuns.

– Ai fost transportat la Spitalul 303, la fostele grajduri regale, în Cotroceni. Cu dublă fractură de claviculă și cu câteva coaste rupte. Celelalte răni erau superficiale... Convalescența ai petrecut-o într-un sanatoriu de câmpie, lângă Slatina... ai stat acolo, ca invalid de război... pentru că așa ai aranjat lucrurile... până în octombrie... Pe urmă ai dispărut. Ca să dau de dumneata, am umblat cincisprezece ani de zile prin toată țara... Am căutat toți oamenii cu care ai stat în pavilion, vreo treizeci de răniți... fiecare cu altă adresă, cu altă profesiune, mutându-se dintr-un oraș în altul... și numai doi dintre ei, cu care te împrieteniseși, mi-au povestit despre mama dumitale și și-au amintit numele satului în care trăia.

Și Paul Bălan și Ion Petric ascultau ca fascinați povestea lui Iordan.

- Da, domnule... continuă el. Când am ajuns în satul dumitale, n-am mai găsit niciun Bălan. Mama dumitale murise de trei ani și nimeni nu știa unde ești. Cei mai mulți credeau c-ai plecat din țară. Mai aveai un văr care lucra într-o mină de lângă Vatra Dornei, într-o mină de mangan. Am mers pe urmele lui prin tot felul de mine și șantiere, prin toată țara. Ajungeam întotdeauna mai târziu cu câteva luni. La Comănești, am ajuns chiar la câteva zile după ce a plecat. L-am găsit la Uioara. El mi-a spus că ești cabanier în regiunea asta. Îi părea rău, săracul, că nu-mi poate da adresa, dar nu te mai văzuse de vreo opt ani. Nu știa că-mi dă prima și singura veste despre dumneata... Asta s-a întâmplat cu câteva luni în urmă... Nu-ți fie teamă, că am știut eu cum să vorbesc cu el. Nici nu știe cine sunt, a și uitat că a vorbit cu mine... L-am tras de limbă, domnule, fără să simtă, și l-am întâlnit întâmplător la o cârciumă... Să n-ai nicio teamă și nicio nădejde. Nimeni în lumea asta, cu excepția celor care sunt aici, nu știe că eu te caut pe dumneata... Mai este cineva care știe, dar nu știe cine sunt eu. Am luat toate măsurile, domnule. Ca să fie foarte clar!... Ți-am spus toate acestea ca să-ți intre bine în cap că nu voi da niciun pas înapoi. Jumătate din anii pe care-i am, i-am petrecut numai în căutări. N-am fost nimic, domnule, înțelegi?... Nimic! Un om care caută, nu unul care mănâncă și doarme, care se duce la cinema, care iubește, care râde, care citește ziarul. Am fost un om care caută. Căutam în fiecare mișcare pe care-o făceam, în fiecare minut pe care-l trăiam... Asta e, domnule: căutam! La început am crezut că în câteva luni voi termina căutarea, pe urmă am mai adăugat câteva luni, așa cum face omul când are o întâlnire și se hotărăște să mai aștepte câteva minute, și iar câteva minute, până pleacă. Eu mai adăugam luni, și alte luni, și pe urmă ani, și alți ani, până mi-am dat seama că nu mai pot pleca. Investisem prea multă căutare ca să mai pot renunța. Era ca o greutate care trăgea într-o balanță. Nu mai puteam să renunț. Și nici n-aș fi fost în stare. Îmi intrase căutarea în sânge... Ani? Douăzeci și trei... Înțelegi, domnule? Mi se lăsase un testament, pe patul de moarte mi s-a lăsat...

Cabanierul se dădu un pas înapoi, alungat de groază, de o

teroare căreia nu putea să i se împotrivescă. Liviu Iordan era într-o asemenea stare, că nici nu-i observă mișcarea, închisese ochii și aștepta să se liniștească. Vocea îi deveni iarăși lucidă și fermă:

– Acum știi mai bine, domnule. Știi că nu voi da înapoi niciun pas, știi că nu pot să dau înapoi... Nu mai are rost să te ascunzi... Când l-ai cunoscut pe George Iordan?

– Niciodată! răspunse prompt cabanierul.

– Poate că l-ai cunoscut sub alt nume? insistă Liviu Iordan. Poate n-ai reținut că și pe mine mă cheamă Iordan?

– Ba da... răspunse cabanierul.

– Numele dumnealui l-ai reținut? întrebă într-o doară Liviu Iordan.

– Mi se pare că... Petrescu sau... cam așa ceva.

– Atunci de ce spui că nu l-ai cunoscut pe George Iordan?

– Ce-are a face una cu alta? Pe dumnealui l-am cunoscut, pe domnul Petrescu, sau cam așa ceva, dar pe George Iordan nu l-am cunoscut. Dacă ar fi venit și el la cabană...

– De unde știi că n-a fost la cabană?

– Dacă dumneata vrei să faci glume cu mine!... Cum să vină la cabană?

– Dar de ce să nu vină, domnule, la cabană? întrebă apăsător Liviu Iordan, ridicându-se amenințător de pe scaun. De ce să nu urce la cabană ca tot omul? De unde știi dumneata că n-a fost și el printre miile și zecile de mii de oameni care s-au perindat prin cabanele din țara asta?

Cabanierul își dădea seama că făcuse o greșală copilărească. Oare o mai putea repara?

– Poate că o fi fost, dar nu l-am cunoscut... se retrase el nesigur, încordându-și la limită atenția.

– Nu, domnule! lovi celălalt. Știi bine că nu putea să urce la cabană. Poate că știi mai bine decât mine, sau poate că ai știut înaintea mea... *Cum să vină la cabană?* Sigur că ți se părea o glumă. Cum să urce din mormânt la cabană?... Atunci de ce spui că nu-l cunoști, domnule? De ce spui că nu l-ai cunoscut? De ce numele Iordan l-ai reținut? De ce l-ai reținut din prima clipă, fără să ți-l repete cineva? De ce nu l-ai reținut și pe al dumnealui?...

Cum să vină la cabană!... Dacă știi că George Iordan e mort, de ce te încapățânezi, ca un nerod, în a susține că nu l-ai cunoscut?

– N-am spus nimic, domnule. Dumneata spui totul. Dacă-i pe teorie, pot să zic și eu că am aflat de la nu știu cine că George Iordan a murit. Nu știu nimic. Nu l-am cunoscut.

– Acum e prea târziu! îl privi cu dispreț Liviu Iordan. Înțelegi, domnule? *Pentru mine* e prea târziu, nu pentru dumneata. Dumneata poți să cauți câte prostii vrei. Ai și început să te aperi prosteste, cu încapățânări de copil: nu știu nimic... nu l-am cunoscut... Acum știu eu, știu că nu pot să greșesc! Am obținut de la dumneata o mie și una de dovezi și mai ales încapățânarea asta de la urmă! Mi-a fost pe undeva teamă că ar putea să fie o coincidență, o teamă minoră, domnule, a mia parte dintr-un adevăr sigur. Dar acum, gata! A dispărut și fărâma aceea... Dumneata ești cel de-al doilea! Înțelegi? Într-o zi, la începutul lui iulie, a doua zi după ce ai plecat cu mașina spre un anumit loc din București, la ora unsprezece și jumătate, ai avut întâlnire cu George Iordan, în fața Gării de Nord, pe Calea Griviței... Erai îmbrăcat în cămașă albă, cu pantaloni de doc...

– Nu-i adevărat! strigă Paul Bălan. E o cursă! Nu m-am întâlnit cu niciun George Iordan. Poate că ne-am refugiat toți trei acolo, la întâmplare, și a căzut casa peste noi. N-am avut întâlnire cu el... Nu l-am cunoscut...

Liviu Iordan se întoarse către Ion Petric:

– Adu funia, de sus, din rucsacul meu. Îl ajutăm noi să-și refacă memoria. O să-și amintească și laptele supt de la maică-sa...

Paul Bălan nu opuse nicio rezistență când cei doi oaspeți începură să-l lege. Se lăsă moale ca o cârpă. Fedeleş, ca o mumie, fu rostogolit în antreu, iar acolo i se legară picioarele de un stâlp. După un timp, gerul începu să-i trezească amintirile.

Capitolul VI

1

Gerul îndurat, spaima, oboseala și căldura răspândită în tot bordeiul de focul de cetini, supravegheat și întreținut cu schimbul, îi adormiseră pe cireșari. Trecuse de miezul nopții și venise rândul lui Victor să facă de gardă, după Ionel. Focul abia mocnea. Maldărul de cetini era pe sfârșite. Victor arunca din când în când câte-o crenguță în foc, mai mult pentru a păstra o geană de lumină în adăpostul de sub pământ și a auzi pârâiturile acelor de brad. Când flacăra ajungea la apogeu, își plimba privirile peste paturile de iarbă. Lucia și Maria dormeau una lângă alta, amândouă cu picioarele în rucsac. Brațul Mariei se odihnea pe brațul Luciei. Alături de Maria se întinsese Tic, în diagonală, cu picioarele spre foc și cu capul spre soră-sa, iar Țombi adormise, în sfârșit, cu botul pe ceafa neînfricatului său stăpân. Pe celălalt pat de iarbă dormeau: Dan, Ionel și Ursu. Dan cu capul împins în perete, Ionel legănându-se și râsuflând șuierător, Ursu frământându-se mereu, întorcându-se și pe o parte și pe alta, sau ridicându-se uneori în capul oaselor.

Cam la un sfert de oră după ce intrase Victor în schimb, apărură și Ursu lângă foc.

– Nici nu pot să mă gândesc la somn, șopti vlăjganul. Abia am așteptat să adoarmă toți, și acum Ionel. Tu auzi? Simți? Vijelia s-a întetit... Și dacă ar fi numai vijelia... N-avem nimic, nici fărâma de pâine... Dacă n-ar fi luat Lucia sandvișurile, muream de foame... Și nici foc nu mai avem din ce să facem...

– Ba foc am mai avea din ce să facem, răspunse Victor, tot în șoptă. Gărdulețele ăstea de nuiete ne ajung pentru câteva zile. Tot nu folosesc la nimic. Dar cu mâncarea e o nenorocire.

– Oare cât am putea să rezistăm fără hrană?

– Cam tot atâtea zile cât va ține focul, adică vreo două, trei zile.

Toate nenorocirile se vor abate odată... Ssssst!

Se auzeau foșnete într-un pat. Victor aruncă o crenguță în foc și la flacăra ei îl zări pe Tic în capul oaselor.

– Mizerabilul ăsta... se scuză Tic în șoaptă. Iar a început să scheaune. Tocmai când visam că mănânc cârnați de porc și răcitură. Nici n-am apucat să simt gustul usturoiului. Jigodia...

Victor era atât de înduioșat (dar mai ales Ursu, care n-avea însă voie să-și trădeze prezența, acolo lângă foc), încât îi venea să se ducă la el și să-i mângâie părul ciufulit și plin de paie. Se mulțumi să-i facă un semn de „somn ușor”, apoi rămase iar nemișcat așteptând să adoarmă ciufuliciul.

– Tu crezi că lupii s-au săturat cu ăla? întrebă Victor în șoaptă când îl simți pe Ursu iarăși lângă el.

– Tare mi-e teamă că nu... Dacă e capul haitei, ne-am dus. Cred că nici nu s-au atins ceilalți de el. Fără un picior e încă puternic și ceilalți știu că-i mai poate conduce. De asta mi-a fost teamă... Așa am citit nu mai știu pe unde. Când cade unul dintre ei rănit, îl sfășie cât ai zice pește, dar am citit că se supun întocmai capului haitei... Scârboase și crude jivine! Când atacă o stână, nu ucid numai oile pe care le fură și le mănâncă. Fac un adevărat măcel. Ucid totul. Sute de oi. Numai din pofta de a ucide... De aceea am sărit asupra ăluia singuratic. Cred că l-aș fi sugrumat...

– Oare sunt mulți? se cutremură Victor.

– După bocănituri și urlete parcă erau sute. Brrrr! Nu știu, Victor. Dar parcă mai contează dacă sunt cinci sau douăzeci! Sau o sută... Au simțit pradă bună în bordei și n-or să se miște de-aici chiar dac-ar muri de foame. Sau dacă-s mai mulți, se împart. Unii rămân, alții pleacă în căutarea altor prăzi... Numai că pe-aici, în afară de noi, nu prea vād ce-or să găsească... Eu așa îmi închipui, cam asta le trece prin mintea lor de jivine scârboase: *fraților! am dat lovitura!*... Singura noastră șansă e să stea vijelia și să înceapă oamenii să bată iarăși drumurile... Sau să pornească vreo ceată de vânători după lupi... așa cum se întâmplă pe vremea rea...

– Nu rezistăm până atunci, aici... spuse Victor. Tu știi la ce oră a început vijelia? Exact când ne-a spus cabanierul... Și tot el ne-a spus că va ține cel puțin o săptămână. Cel puțin, Ursule! Cum

putem să rezistăm în bordeiul ăsta o săptămână? Chiar dacă n-ar fi lupii ăștia la pândă și tot ar fi greu până la primul adăpost mai ca lumea, până la cabana Izvoarele, unde ne-a sfătuit cabanierul de la *Poienița*... Și știi de unde ni se trage toată nenorocirea asta?

– Știu... își aminti Ursu. Dacă nu ne-am fi grăbit să-l salvăm... Oare n-ar fi putut scăpa singur din prăpastia ăia?

– Să scape singur?! se înfioră Victor, amintindu-și poziția în care-l găsisese pe cabanierul de la Izvoarele. Numai dacă s-ar fi trezit, Ursule... știi, mi-a fost rușine să spun... numai dacă ar fi căscat în leșin, sau dacă i-ar fi căzut un bulgăraș de zăpadă pe spate, și s-ar fi prăbușit... Ufff! Știi cum stătea deasupra prăpastiei?... Dacă ar fi avut o batistă în buzunarul de la piept, sau un inel în deget, ar fi căzut... Zău că nu exagerez... Probabil că s-a certat cu nevasta... dar să-l lăsăm dra... adică să-l lăsăm în plata Domnului... Noi suntem într-o situație mult mai disperată decât a lui... Pentru că pe noi nu are cine să ne salveze...

– Dacă am putea profita de răsăritul de soare al lui Ionel! spuse Ursu înfuriat de groaznica neputință pe care-o simțea pretutindeni în jur. O oră sau două ore de urcuș...

– E fantastic, Ursule! Acum îmi amintesc harta în toate detaliile. Nu numai regiunea asta. Toată harta. Parcă o văd în fața ochilor. Fiecare cută, fiecare vale, fiecare înălțime... Oare cum de nu ne-a trecut prin cap să ne uităm pe ea?... Știu unde suntem, adică bănuiesc... adică știu cu precizie!

– Stâna nu era trecută pe hartă, își aminti Ursu.

– Știu că nu era trecută, dar într-un fel era... Teoria Luciei cu fundul de căldare îmi dă siguranță. Parcă văd pe hartă fundul de căldare. Și de la fundul căldării până la Izvoarele, pe serpentinele de care ți-ai amintit și tu, nu e mai mult de o oră...

– În timp normal, Victor...

– Sigur că da... Și știi ce mai cred?... Cabana e chiar deasupra noastră. De-acolo, de lângă cabană, au căzut obiectele pe care le-ai găsit tu. Sunt absolut sigur!

– Pumnalul, Victor! Un adevărat dar ceresc... Cine știe la ce ne va mai folosi! Fără el... nu cred că aș mai fi avut curajul să vă păzesc în fața movilei... Stăteam față în față, fir-ar să fie de

cotonog! Abia aștepta să cad sau să vină ăilalți...

– Oare ce fac? Nu se duc prin alte părți?

– Știi ce fac? Stau undeva la adăpost. În zăpadă, sau după vreo stâncă... Stau în cerc și în mijlocul lor se află cotonogul... Sunt sigur că el e șeful și că laba e a lui. A vrut să facă pe viteazul față de ăilalți și și-a repezit laba... Stau în cerc, mizerabili! Și mereu unul din ei vine spre bordei să vadă ce se întâmplă. Cu schimbul. Se-ntoarce unul, pleacă altul, mereu, mereu e mișcare. Ca să nu le scape cumva prada. Dacă n-ar fi vijelie, ar înconjura bordeiul și-ar aștepta.

– Dacă scăpăm primul răsărit de soare al vijeliei... se înfricoșă Victor. Poate că nu-s așa de mulți...

Ursu înțelese gândul lui Victor. De câte ori nu-i trecuse și lui prin cap! Dar mai știa, din atâtea povestiri și lecturi, că nu e animal mai crud și mai hămesit ca lupul în haită. Atât de laș când e singur, în momentul când se adună în haită întrece în ferocitate și în îndrăzneală orice alt animal de pe planetă. Atacă satele, ba ajunge uneori și pe la marginea orașelor mai liniștite. Ba mai citise prin cărți despre lupii care-și caută și chiar își recunosc dușmanii după ani de zile.

– Și eu te-am pus pe tine să-i tai laba! făcu Ursu haz de necaz. Acum suntem amândoi trecuți în catastiful lor. Cred că-s mulți... Dar dacă tu crezi că ar trebui să facem o încercare, eu mă alătur... De fapt m-am gândit și eu la inversarea masacrului: să-i măcelărim noi pe ei...

– Cum? Cu ce? Chiar dacă am avea un pistol mitralieră și tot ar fi greu...

– Dac-am avea un pistol mitralieră! visă Ursu. Doamne, ce i-aș mai curăța. Aș sta aici, în gura bordeiului, și i-aș trăsni unul câte unul... Nu știu de ce-i urăsc atâta... Poate din cauza întâmplării aceleia groaznice din prima iarnă după război! Brrrr! Mi-a povestit-o un vânător care a fost în grupul de răzbunători. Cumplită poveste. Era o ceată de turiști. Urcau spre o cabană și i-a prins viscolul. Era un grup mare, vreo cincizeci de băieți și fete... Și deodată i-a atacat o haită de lupi. Vreo zece, doisprezece lupi... cincisprezece... Și știi care a fost nenorocirea? I-a cuprins panica

pe toți cei din grup. În loc să facă un cerc și să se apere cu schiurile și cu bețele, să facă un fel de gard din schiuri, iar alții să întâmpine, în spatele gardului, lupii cu bețele, au luat-o la goană, care încotro. A fost un masacru total. Niciunul din cei cincizeci de tineri n-a scăpat. I-au ucis pe toți. Numai la beregată i-au atacat... Eram mic când mi s-a istorisit întâmplarea. Atunci am simțit prima dată în viață dorința să mă fac ceva. Ani de zile, de câte ori mă întreba cineva, așa, de formă, ce vreau să mă fac, nu spuneam nici șofer, nici aviator, nici vânzător de înghețată. Spuneam mereu: să omor lupi. Măcelar de lupi. Nu știu cine mă învățase cuvântul ăsta: măcelar.

– Și pe mine mă trece groaza! spuse Victor. Și pentru turiștii aceia... Dar mă gândesc și la situația noastră... Zău, Ursule... Pentru prima dată, parcă mi-ar părea rău că am avut ocazia să salvăm un om de la moarte... Mă gândesc la Tic, la Maria, la Lucia... la toți, la tine... Și la fiarele astea care așteaptă în jurul bordeiului... Hai să jurăm ceva, Ursule! Noi doi... Să jurăm că vom apăra ușa până la ultimul nostru strop de putere. Nu împotriva lupilor, că ei nu vor putea să intre aici. Împotriva celor dinăuntru, Ursule! Să nu-i lăsăm să iasă afară. Și dacă eu o să înnebunesc și o să vreau să ies, poți să faci orice cu mine... Mai bine să mă ucizi tu, decât să ajung în colții fiarelor...

Ursu era profund impresionat de cuvintele lui Victor, înțelegea ca și el în ce situație se află cireșarii. Erau apărați de dihăniile crude și hămesite, dar nu erau apărați de foame, de ger, de groază...

– Poate că sunt puțini... încercă el să se încurajeze. Poate că sunt mai puțini decât cred eu... Dar nu știu cum să facem, pentru că nu avem decât o armă, o armă de mână... Dacă n-ar ataca în grup, ci unul câte unul, le-am veni foarte ușor de hac. Eu singur nu m-aș mai sătura să tai cu cuțitul ăsta grozav. Dar dacă sar deodată patru, cinci și chiar mai mulți, ce ne facem? Nici cu pușca nu i-am putea opri. Asta-i nenorocirea... Zău că nu mi-e frică! Aș da în ei cu toată ura lumii. În fiecare lup parcă văd pe unul din cei care au făcut atunci măcelul... Dar dacă sunt prea mulți, nici n-apuc să ucid unul și îmi sar alți trei, patru în spate... Chiar dacă

am fi împreună, fiecare înarmat, și tot n-am putea să facem mare lucru. Ne-ar doborî repede. Văd că te preocupă grozav...

– Mă preocupă... spuse Victor. Cumplit mă preocupă. Dacă nu scăpăm de fiarele ăstea, dacă nu trecem prin barajul lor, nu mai avem nicio altă șansă de salvare. Știi care-i groaza mea cea mai mare, Ursule?... Suntem în fundul unei căldări, în fundul unei prăpăstii și ninge întruna și viscolește, Ursule, și mi-e teamă de avalanșă... Dacă se prăbușește zăpada de pe munții de deasupra noastră, cu lupi sau fără lupi, s-a terminat cu noi... Asta-i! Mereu tremur... și zău, pe cuvântul meu, că parcă mă bucur când îi aud pe lupi hârșâind în fața intrării bordeiului... Înseamnă că încă nu suntem îngropați... Fiecare minut trece prin mine... Fir-ar să fie de accident! Oare de ce s-a certat idiotul ăla cu nevastă-sa! Și de ce nu s-a uitat în jurul lui? Și când te gândești că acuși va răsări soarele... peste câteva ore... acuși se vor scula ceilalți și vor vrea cu orice risc să pornim spre Izvoarele. Ce-o să le spunem?

Se lăsă o tăcere plină de spaime, apoi se auzi vocea terorizată a Mariei:

– Nu e nevoie să ne spuneți nimic. Ascultăm, amândouă, de aproape un ceas, șoptele voastre.

– Și eu... spuse Tic.

– Și noi... spuse Ionel. Eu și Dan... S-a dus cu frumosul și inspiratul meu răsărit de soare. Știți ce rău îmi pare!

Se auzi de undeva dintr-un ungher și schelălăitul înăbușit al lui Țombi.

– Eu mă opun! strigă Dan. Ei, na! Din cauza unor dihănii urâcioase! De ce nu e Țombi ăsta un dulău, un tigrul? Pssst! Dacă ar fi Țombi un tigrul! Ce-ar mai da iama prin ei!

– Din păcate, spuse Ursu, nu e tigrul. Și chiar dacă ar fi, nu cred că i-ar speria. Dacă sunt înfometăți, sar zece odată asupra lui și-l fac bucăți... Și voi de ce-ați tăcut? se înfurie subit Ursu. De ce nu ne-ați spus că sunteți treji? Ce rost avea să auziți poveștile noastre aiurite?

– E mai bine așa... interveni Lucia cu un accent trist în voce. Măcar să știm pe ce lume ne aflăm. Ne-am fi sculat dimineață cu atâta speranță, încât n-am fi putut rezista la ideea închisorii fără

speranță...

– Oare nu se poate întâmpla o minune? întrebă în șoaptă Maria. O minune frumoasă și caldă...

– Dacă am putea să le întindem o capcană... se foia Tic întruna. Să-i trimitem dracului în altă parte...

– Și eu mă gândesc la o capcană, Ticușor, spuse Victor. Dar cu altă direcție. Uffff! Mai lăsați-mă puțin...

– Nu putem ucide de la distanță unul sau doi dintre ei? întrebă Ionel. I-am preface în ospăț și între timp am tuli-o...

– Copilării... îl temperă Ursu. Hai să zicem că am putea să ucidem, de la distanță, unul sau doi. Fie că am arunca pumnul ăsta grozav în unul mai curajos, care ar veni mai aproape de noi, fie că am prinde cu funia pe al doilea și l-am răni cu bețele sau cu niște bolovani... Să zicem că ne-ar reuși ambele încercări... N-am face decât să-i întărităm. Unde s-o tulim? Ar lăsa totul și ar veni după noi.

– Ești sigur că sunt așa de mulți?

– Sunt sigur, Ticușor... din păcate. Cel puțin zece, doisprezece sunt... Am auzit adineauri vreo douăsprezece urlete... Și mi se pare că lupii urlă pe rând... începând cu șeful și terminând cu mezinul... Ba să nu fie mai mulți...

– Dacă am putea să-i prăbușim într-o prăpastie, într-o groapă! se revoltă Dan. Într-o groapă nu prea adâncă. Să ne uităm la ei de sus, și să-i scuipăm, și să azvârlim cu bolovani în ei, și să aruncăm paie și pe urmă să le dăm foc. Ha! Să-i văd cum ard!

– Asta e! spuse Victor cu o explozie de triumf în voce. Bravo, Dan! Asta e! Trebuie să le dăm foc!

– Ai înnebunit? sări Lucia.

– N-am înnebunit deloc! Trebuie să-i atragem aici în bordei și să le dăm foc!

– Și noi?! se cutremură Maria. Noi ce facem?

– Noi ieșim! răspunse Victor. În momentul când ei intră, noi ieșim. Iau locul nostru și le dăm foc. Cred că oamenii și lumea și văzduhul ne vor ierta pentru crima asta premeditată.

– Și cum evităm întâlnirea cu ei! țipă Ionel. Vreau să știu că ard, dar cum trecem pe lângă ei?... Zău că aș privi spectacolul,

fără să mi se facă, nu milă, greață. Dar cum?

– Spectacolul nu cred că-l vom putea privi... răspunse Victor din ce în ce mai vesel. Dar, așa cum spunea Dan, vom putea să-i scuipăm, să-i întărâtăm. Gata cu glumele!

– Cum?! țipă Tic. Totul a fost o glumă?

– Nu, Ticușor... N-a fost nicio glumă. Tot nu înțelegeți? Îi atragem în bordei... Dar pentru asta, mai întâi și mai întâi, trebuie să jurăm că o să ne păstrăm curajul și sângele rece. Pentru că o să locuim câteva minute împreună cu ei aici, în bordei. Numai că vom fi despărțiți de ei printr-un perete...

– Dar de unde putem lua atâta zăpadă ca să facem un perete care să țină? întrebă Lucia. Abia ne-a ajuns pentru ușă...

– Zăpadă n-avem de unde să luăm? sări Tic. Toată lumea e îngropată în zăpadă. Zăpadă este, dar nu știu cum s-o aducem...

– Îți înțeleg planul, spuse Ursu. E formidabil! Să împărțim bordeiul în două compartimente, să-i atragem pe lupi în cel rezervat lor și pe urmă să-i închidem. Dar nu văd absolut nicio posibilitate de a căra zăpadă înăuntru, fără să fim atacați de lupi... Și știi câtă zăpadă ne-ar trebui pentru un perete care să reziste? Vagoane întregi. Să nu-ți închipui că lupii nu vor încerca să străpungă peretele de zăpadă când vor simți că sunt închiși. Vor scormoni și vor reuși. Dar până vor reuși ei, noi vom fi afară și vom baricada bine ieșirea... Numai dacă am putea aduce zăpada. Cum? Pe unde?

– Să spargem bordeiul în partea cealaltă! propuse Dan. Ar veni singură zăpada, mânată de vijelie... Nu merge?

– Nu merge, Dan, îi răspunse Victor. N-ar intra numai zăpada, ar intra și vijelia, și prăpădul. Dar de ce credeți că s-ar putea face un perete numai din zăpadă?

– Din pământ? întrebă Lucia. E extraordinar! Zău că ești un geniu! Numai că o să ne chinuim îngrozitor. Cum să spargem pământul ăsta de piatră? Măcar dacă am avea un târnăcop... Nu știu ce se va întâmpla, Victor. Altceva mă bucură în clipa asta. Nu mi-am închipuit că poate fi scăpare pentru situația noastră. Am crezut că suntem sortiți pieirii... probabil prin ger și foamete, pentru că nu ne-am fi lăsat uciși de lupi. Vă jur; am crezut că s-a

terminat cu cireșarii. Și deodată ideea asta extraordinară: să facem un zid și să-i închidem pe lupi în bordei! Nu știu cum, și cu ce, și în cât timp vom face zidul. Poate că nici nu vom apuca să-l terminăm. Dar... Nu știu dacă mă înțelegeți?... Nu ne lăsăm doborâți. Ne împotrivim imposibilului. Ba mai avem și șanse să scăpăm. Asta e!

– Avem! spuse Victor cu o voce în care cânta bucuria. Întâi m-am gândit și eu la zăpadă, pe urmă la pământ... Imposibil. Adică nu chiar imposibil, însă nesigur și primejdios și ... Nu! Avem un zid gata făcut, mult mai bun și mai sigur și mai rezistent. Gardurile de nuiele! Nu folosesc la nimic. Sunt ca un decor interior. Bordeiul este apărat din toate părțile de acoperiș. Iar zăpada și gheața l-au sudat prin acoperiș de pământ. Gardurile nu mai folosesc la nimic... Adică nu foloseau la nimic, pentru că începând din clipa asta sunt cele mai prețioase garduri din lume, din toată lumea. Avem funii, avem sfori, avem bețe și la nevoie chiar schiuri care se pot transforma în stâlpi de legătură, și cu atâtea materiale cred că putem ridica numai în câteva ore un perete care să cedeze lupilor o parte din bordei, poate chiar jumătate, dacă ne ajunge gardul.

– Știți cum îi atragem înăuntru? râse puștiul cu părul plin de paie. Cu ajutorul lui Țombi. Îl fac eu cel mai curajos cățel din lume... dacă se știe apărat de perete. O să-i atragă pe toți în capcană, dacă nu și pe puii lor. Grozav!

– Atunci începem peretele chiar de la mijlocul intrării, spuse Ursu. Lăsăm jumătate pentru ei și jumătate pentru noi. Și aranjăm o ușă, tot din gard, pe care o trântim imediat ce a intrat ultimul în capcană. Pe urmă o zidim noi cu zăpadă.

– Și focul? protestă Dan. Eu nu plec din bordei până ce nu le dăm foc.

– Aranjăm noi și cu focul! îl liniști Ursu. Acum, la lucru. Mai întâi să scoatem toate gardurile, să vedem pe ce material ne putem bizui.

– Cineva să se ocupe de foc, spuse Victor. Să pună numai cetini și din când în când paie, ca să fie lumină bună.

– Eu! se offeri Maria. Vă fac un foc ca o aureolă. Și pentru mine vor fi câteva flăcări...

Îi cuprinsese pe toți frenezia. Condamnații de mai adineauri se descopereau dintr-o dată liberi și investiți cu puterile și drepturile unor zei ai răzbunării. Își regăseau puteri cumplite, și energii, și visuri, ba chiar și cântece și glume. Dan era din nou la cuțite cu Tic, Ionel arunca din când în când câte o săgeată în zona focului, Țombi renăscuse, făcea de-a dreptul scandal, încât Tic se văzu nevoit să-l tempereze cu câteva epitețe, dintre care nu lipsea și cel de „laș”. Parcă îi era teamă că bucuria neașteptată a cățelului ar putea să aducă suspiciuni și precauții în tabăra lighioanelor, care precis se îmbulziseră la intrarea astupată a bordeiului. Lasă, că acuși, acuși o vor găsi deschisă...

Gardurile de nuiele erau smulse cu mare grijă din pereții bordeiului. Se adeverea ceea ce spusese Victor. Nu folosiseră la nimic. Sudura bordeiului cu pământul se obținuse prin acoperișul țuguiat și înfipt în maluri. Lucia făcuse un calcul sumar și adunase peste opt metri pătrați de gard. Din ei se putea ridica un perete de patru metri lungime pe doi înălțime, ceea ce era mai mult decât necesar pentru scopul propus de cireșari.

Gardul trebuia desprins pe toată lungimea lui, adică pe lungimea fragmentelor lui: era scos din pământ, smuls, nu rupt, pentru a putea fi folosit la ridicarea noului perete în bucăți mari, mai solide și mai ușor de prins. Era smuls cu tot cu țărushi.

Lucia și Ionel își asumaseră sarcina de arhitecți ai peretelui. „Zidul Speranței și Răzbunării”, cum fusese botezat de Maria. Materialul de bază, gardul, prisosea. Din nefericire, pentru amplasarea lui în condițiile unei rezistențe și solidități fără cusur, practic definitive, după expresia Luciei, erau necesari trei stâlpi, foarte siguri, dintr-un material dur, fără moarte, trei stâlpi de bază, cu înălțime variabilă: unul de doi metri, al doilea de un metru și optzeci de centimetri, al treilea de un metru și jumătate, dar se accepta și un metru șaptezeci de centimetri, ca să poată fi folosit schiul metalic al viitorului, sigur, campion de slalom uriaș, Tic. Contribuția la rezolvarea problemei stâlpilor era, bineînțeles, voluntară. Primele schiuri sacrificate în epopeea albă a cireșarilor fură schiurile lui Ursu, Dan și Tic. Vlăjganul, constructor șef al zidului, transformă cele trei schiuri, care născuseră atâtea invidii

pretutindeni unde fuseseră văzute, în trei stâlpi fără de moarte. „Poate numai din cauza arderii vor suferi întrucâtva” adăugase Ursu. Împinși cu forța între acoperișul bordeiului și pământ, și potriviți exact la înălțimea care-i făcea de neclintit, deveniră adevărați stâlpi de bază. Gardurile de nuiele erau prinse cu funii și sfori, sau proptite și trecute în sinuozități printre stâlpi, și iarăși legate și asigurate dublu și triplu. Peretele se ridica văzând cu ochii și, pe măsură ce se ridica, tinerii îi încercau rezistența, și erau atât de încântați de neclintirea lui, încât mai adăugaseră un calificativ în denumirea lui: „Zidul Speranței, Răzbunării și Certitudinii”. Noua adăugire născuse câteva dispute filologice și estetice.

Cineva spusese că unde e certitudine, nu mai încape speranță, subînțelegându-se, altcineva răspunsese că speranța se referea la tentativa generală de salvare, nu numai la ieșirea din bordei, de aceea trebuia să participe la denumirea zidului și încă la început. Numai *Răzbunarea* rămăsese intactă, neatinsă, având mereu aprobarea unanimă.

Tinerii glumeau, dar munceau ca niște disperați. Până ce se auzi vocea lui Tic:

– Aoleu! Am uitat dincolo ceva!

– Nu-i adevărat! îl contrazise Lucia. Am aruncat absolut totul peste zid, cum am fost ultima dată acolo. Special pentru asta am sărit gardul...

Expresiile involuntare ale Luciei stârniră hazul tuturor, spre surprinderea autentică a proiectantei.

– Am uitat paiele! o scoase Tic din încurcătură. De ce să le lăsăm bunătate de pat acolo...

– Patul morții, Ticușor! îl botează Dan la repezeală. De-acolo vor începe flăcările, incendiul cumplit al răzbunării noastre sfinte! Ce păcat că n-o să-i vedem când ard...

– Oare nu vindem noi pielea lupilor din pădure? întrebă Ionel într-o doară.

– În orice caz, piele nu vom vinde! îl asigură Ursu. Ceva ce va aduce a scrum... Și dacă-i vorba de proverbe, eu cred că lupii ăștia ai noștri își vor schimba odată cu părul și năravul.

Peretele era gata. Pornea de la deschizătura bordeiului și înainta oblic, lipit în permanență de acoperiș, chiar atunci când cobora, și se oprea în malul din dreapta, aproape de unghiul pe care-l formau latura din dreapta și latura din fund. Avea aproape patru metri lungime; înălțimea varia, urmând acoperișul. În apropierea deschizăturii înălțimea atingea doi metri. La întâlnirea cu malul lateral, numai un metru. Rezistența lui la împingere fusese verificată de umerii lui Ursu, pe care nicio sută se lighioane înfuriate n-ar fi putut-o egala. Pentru că mai intrau în calcule și caracteristicile fiarelor. Forța lor nu stătea în împingere, care era, de pildă, caracteristică pentru un taur, ci în năvală și furie, în mușcătură și hârșăială. De aceea, cel mai riguros control se făcu la legăturile de sfoară și funie și la împletiturile nuielor. Legăturile dintre stâlpi și gard se realizaseră cu o adevărată risipă de ingeniozitate. Erau făcute aproape toate din spate, în așa fel ca labelle și colții fiarelor să nu le poată atinge. Iar în privința împletiturilor și rezistenței nuielor, tinerii nu aveau decât cuvinte de laudă. De câteva ori, Ursu apăsase, strânsese și apropiase unele împletituri care i se păreau mai îndepărtate. Doar acul și andreaua puteau să treacă dintr-o parte în alta.

– Zău că începe să-mi pară rău când mă uit la peretele ăsta... se tângui Dan. Nu e păcat să-l prefacem în scrum?... Dacă ar rămâne așa, tare cred că ar deveni una din mândriile arheologilor din secolul LII, adică cincizeci și doi...

– Acum ușa! spuse Victor. În treaba asta eu zic să nu ne amestecăm. Închizătorul ușii va fi și constructorul ei...

Adevărul e că Ursu începuse, în tăcere și cu oarecare gravitate, să-și construiască ușa. Ba din când în când îl încerca și câte un firicel de groază. În prima secundă va trebui să țină singur, numai cu mâinile, ușa de nuiel în deschizătura lupilor. Și lupii se vor repezi bineînțeles asupra ușii pe care vor fi intrat. Nu-i era teamă că n-o va putea ține, că nu va avea putere s-o împingă, s-o facă de neclintit, dar va simți fizic vânzoleala dinăuntru, va simți iarăși răsuflările și duhoarea fiarelor și va auzi toate urletele lor de groază. Și, mai ales, va trebui să aleagă secunda supremă, unică, secunda când toți lupii vor fi înăuntru, iar mișcarea lui va trebui

să fie definitivă. O întârziere sau o ezitare, o clipă de spaimă sau de amețelă... fiecare putea să fie fatală. De aceea, văzându-l cum își pregătește ușa și simțindu-i parcă încordarea, tinerii se retraseră într-o clipă de tăcere, poate chiar necesară, pe care tot Ursu o îndepărtă:

– Le vin eu de hac... Ca să nu-mi vină ei mie... Că orice s-ar întâmpla, chiar dacă aş scăpa ușa, de mine nu mai reușesc ei să treacă. Mă bag acolo, în deschizătura lor, ca un dop... Dar e mai bine să astup intrarea cu ușa, așa cred eu... Voi ce ziceți? De rezistat o să reziste... Mai bine decât pământul și zăpada... Dar tot cu zăpadă o s-o asigurăm și o s-o cimentăm...

Capcana era gata să-și primească dușmanii. Mai rămânea un singur amănunt de pus la punct, poate cel mai important: deblocarea intrării de zăpadă și transformarea ei într-o ușă mobilă care să-i dea, în orice moment, posibilitatea lui Ursu să astupe, cu ușa lui de nuiele, deschizătura prin care vor intra lupii în compartimentul-capcană. Problema părea foarte complicată și aparent insolubilă. Dacă cele două mișcări nu erau perfect sincronizate, deschiderea ușii cireșarilor și astuparea ușii lupilor, se putea ajunge la o adevărată tragedie. Cine și cum putea să asigure deblocarea ușii reale? Cine putea să-i dea răgaz și spațiu lui Ursu pentru a astupa în clipa cea unică intrarea iadului?

– Am găsit! spuse deodată Dan. Ca să nu ziceți că nu am și eu din când în când câte o idee salvatoare, dacă nu genială. Știți care e ușa ideală care poate să închidă două deschizături egale, în dreapta și în stânga... Aoleu! Mi se pare că răspunsul se află chiar în întrebare. Nu se putea să nu mă protestesc eu până la urmă. Ufff!

Dan juca teatru. Formulase anume întrebarea lui de geniu. Toți se năpustiră asupra lui... în afară se păzitoarea focului, pe care ar fi dorit-o cel mai mult...

Da! Soluția fusese găsită. Cea mai simplă, cea mai sigură, cea mai frumoasă. Soluția care se potrivea cel mai bine cireșarilor. De aceea era și frumoasă. Dar frumusețea ei cuprindea alte valori: îndrăzneală, fantezie, cutezanță... Ursu va manevra o singură ușă. În clipa când zăpada va fi degajată și semideschizătura eliberată, Ursu va astupa intrarea în bordeiul cireșarilor cu ușa de nuiele.

Cealaltă semideschizătură se va elibera automat. În clipa când toți lupii vor pătrunde în bordeiul hărăzit răzbunării, Ursu va muta printr-o simplă rotație ușa de nuiete în cadrul celeilalte semideschizături, astupând-o. Ușa de nuiete devenea o ușă cu dublă funcțiune. Închidea și deschidea în același timp. Deschidea intrarea cireșarilor și închidea ieșirea lupilor. Printr-o simplă mișcare de semirotație. Foarte simplu! Dar trebuia să fii Dan pentru a găsi această simplitate desăvârșită... care se baza însă pe încrederea definitivă a lui Dan în cutezanța și puterea lui Ursu. Ursu era singurul om din lume care putea să-i inspire semenului său o asemenea idee fantastică, nemaipomenită.

– Asta va rămâne în istorie, ușa asta... spuse visătoare Maria. Ușa vieții și a morții. Ușa speranței și a groazei. Închipuiți-vă! În clipa când se deschide la noi, trebuie să se închidă dincolo. Fără balamale, fără resorturi misterioase, fără telecomandă, chiar fără clanță... Brrrrr! Ușa cireșarilor!

Se apropia și acel răsărit de soare pe care-l anunțase Ionel. Calea spre viață urma să se deschidă. Dar mai erau necesare câteva măsuri... pentru a preîntâmpina eventualitățile, pentru a fi gata de ripostă întâmplărilor neprevăzute.

Dacă nu vor intra toți lupii în bordeiul care brusc li se oferea?... Dar la întrebarea asta se răspundea foarte greu... Era hotărâtor un amănunt: câți lupi vor rămâne afară? Dacă va rămâne unul sau doi... cireșarii vor ieși. Mai întâi Victor, înarmat cu cuțitul găsit de Ursu. Apoi Ionel și Dan, cu bețele de la schiuri ca niște sulite. Apoi Maria și Lucia, înarmate și ele cu bețe. La orice atac trebuiau să-și pună în față bețele și să le îndrepte spre abdomenul fiarelor. Iar Tic?... Tic avea un rol special. El trebuia să-l aprovizioneze pe Ursu cu schiuri pentru a propti ușa de nuiete și a o face de neclintit. Eliberarea lui Ursu depindea de iuțeala cu care îl ajuta ciufuliciul.

Se apropia răsăritul speranței lui Ionel. Ursu se postase lângă deschizătură cu ușa de nuiete în față. Parcă ținea o platoșă impenetrabilă. Tic îl dăscălea pe Țombi, care devenea dintr-o dată element cheie în planul cireșarilor. Ionel, Victor și Dan începuseră deblocarea ușii de zăpadă. Întâi scoaseră schiurile care formaseră baricada și ușa orizontală. Fiecare schi era trecut înaintea blocului

de zăpadă sau băgat prin blocul de zăpadă, pentru a se apropia cât mai mult de deschizătura reală. Intrarea în bordei era apărută, la un moment dat, numai de schiuri: o ușă orizontală ținută de Victor, Dan și Ionel. Fetele dădură zăpada la o parte. Ursu se apropie cu ușa de nuiel de ușă făcută din schiuri, pe care o potrivea exact în spațiul deschizăturii, pe care o depășea cu mult, și, la strigătul lui, cei trei băieți coborâră schiurile. Între lumea de afară, lumea de groază, și adăpostul cireșarilor nu se afla decât ușa de nuiel ținută în malul bordeiului de brațele lui Ursu. Se vedea parcă lumina printre zăbrelele de lemn și mai ales se auzea urletul vijeliei. Sau poate nu urla numai vijelia.

Iscoada cu colți simțise că se petrece ceva în bordeiul asediat și se apropie de intrare atingând cu botul ușa pe care o ținea Ursu. Abia atunci descoperi că se poate intra în bordei și mai ales auzi lătratul unei jigodii de trufanda, și simți din plin miros îmbelșugat de carne vie, omenească. Și mai ales jigodia aceea care lătra cu o impertinență nemaipomenită. Și, în afară de toate, din bordeiul deschis ieșeau și aburi calzi, aburi de om viu cu carne fragedă. Și iarăși jigodia care chema la harță...

Recunoașterea fusese făcută. Lupul se depărtă de bordei și apărură câteva secunde mai târziu însoțit de un altul mai mare, un adevărat uriaș care șchiopăta. Noul venit sări ca o săgeată în bordei, pentru a se întoarce imediat cu propria-i labă între dinți. Și mușca din ea sălbatic, lupește. Se îndepărtă și el de bordei, mulțumit că simțise cu propriul nas mirosul de carne omenească și unda fragedă a unei trufandale canine, dar și mai mulțumit că simțurile lui foarte versate și antrenate nu percepuseră niciun dram din acea primejdie de moarte pentru neamul său, care era praful de pușcă. Fără multă pierdere de timp, fără prea multe convingeri, se întoarse la intrarea bordeiului însoțit de o adevărată hoardă de lupi. Toți dădeau târcoale bordeiului și din când în când se repezeau furioși spre poarta de nuiel care le bara drumul spre ospăț și fericire. Și deodată reîncepu și mai stridentă și mai ascuțită și mai obraznică hărmălaia câinelui. Părea că o haită întreagă de câini a adăstat în bordei. Și nu erau schelălăituri de groază și de jale, ci provocări nerușinate, probabil înjurături și

insulte care nu mai puteau fi suportate. Se mai auzeau și câteva gemete omenеști...

Primul intră în bordei lupul cel bătrân și beteag. Și începu să se certe imediat la gardul de nuiеle cu javra blestemată. Sărea Țombi la el să rupă gardul, nu altceva. Dar și lupul, mai ales că simți și aroma foarte apropiată de carne vie, de om. Urletele lui atraseră în bordei și celelalte fiare. Intrau una câte una, fără să se grăbească, încă precaute, dar foarte sigure de ele. Intrau urlând și mârâind și Ursu se îngrozi numărându-le. Le pierdu șirul. Reușise să numere până la treisprezece, dar cea de-a treisprezecea se repezi cu atâta putere în ușa de nuiеle, încât vlăjganul, nepregătit de atac, era cât pe-acі să scape pavăza.

În sfârșit, nu se mai văzu afară niciun lup, și nicio pată neagră în depărtare. Se luminase brusc și se vedea în lume toată furia strălucitoare a vijeliei.

Ursu dădu semnalul, din nefericire printr-un strigăt care î ntoarse spre deschizătură întreaga haită. Era singurul amănunt la care cireșarii nu se gândiseră. Ca un fulger roti ușa spre cealaltă deschizătură. Dar tot ca un fulger unul din lupi încercă să iasă. Ursu îi prinse capul între ușa și malul bordeiului. Și chiar în clipa aceea începu asaltul fiarelor. Se repezeau bezmetice spre ușa de nuiеle, rupeau și mușcau din bețe, urlau și se împingeau și împingeau, și mușcau și chiar rupeau așchii din lemne și bețe cu colții și cu ghearele întărite de o groază de moarte. Simțeau că intraseră într-o cursă. Se năpusteau înnebunite și turbate asupra ușii și capul lupului prins între ușa și mal îi înspăimânta atât de tare pe cireșari, încât, timp de o clipă, trecură printr-o stare de paralizie colectivă.

– Ucide-! țipă Ursu sfâșiind vijelia și urletele îngrozitoare din bordei. Ucide-! Bagă-i pumnalul! În ochi, în gât, în urechi, oriunde... Ucide-! Să-l simtă că e mort și să se repeadă asupra lui. Ucide-! Nu mai pot rezista!

Victor înțelese. Cu setea de a ucide pe care o simțise Ursu în spatele movilei, se repezi asupra capului de lup, strangulat de ușa de nuiеle. Îi înfipse lama cuțitului în gât, după ușa, ca să simtă dihăniile din bordei mirosul și gustul de sânge. Înfipse și adânci, și

sfredeli, apoi scoase pumnalul din gâtul fiarei și înțepă mai sus, sub urechi, într-un loc moale.

– Scoate pumnalul! țipă Ursu.

Și Victor îl scoase în ultima clipă. Capul lupului dispăru în bordei, tras cu o furie turbată de zeci de perechi de colți. Chiar atunci sosi și Tic cu schiurile. Și se îngrozi când văzu ce se întâmplase cu ușa de nuiele. Dacă Ursu n-ar fi dublat-o, lupii ar fi trecut prin ea. Mușcaseră cu sălbăticie, cu turbare, din bețe și nuiele, își lăsaseră urme de gingii și bucăți din limbă și colți în cioturile și ghimpii bețelor.

– Să nu rupă peretele! se înfiora Ursu. Altă ușă nu mai avem. Proptiți repede schiurile!

Victor, Ionel și Dan se căzniră să facă din schiuri proptele de neclintit. Ursu le încercă cu genunchii și abia după aceea își retrase brațele de la ușă. Îl cuprinse amețeala. Dar îl trezi lătratul și mai obraznic, triumfător aproape, al lui Țombi.

– Oprește jigodia! strigă el. Vrei să rupă peretele?

Se uită în jur după ceva care s-ar fi putut transforma în ușă. Dar nu se vedea nimic decât întinderea albă, strălucitoare și vânzolită de viscol.

– Unde au dispărut gardurile de nuiele? întrebă el.

Dar Victor găsi un capăt din funia cu care le legase, noaptea, când încercase să le smulgă. Atunci se gândise că poate îi vor folosi pentru foc sau pentru o pavăză împotriva furtunii, și voia să le țină la îndemână. Funia aceea fusese salvarea cireșarilor. Victor și Ursu traseră de ea cu puterile groazei. Dan, Ionel, Lucia, Maria și Tic degajau zăpada din jurul gardurilor. Puterile unite izbutiră să smulgă gardurile din pământ. Erau doar două bucăți de garduri, dar care se puteau preface într-o poartă dublă, imposibil de clintit și de distrus.

– Să umplem mai întâi ambele deschizături cu zăpadă, spuse Victor, și pe urmă să le punem și pe ăstea...

– Și cum dracu' mai dăm foc? se plânse Dan. Îi lăsăm să moară de foame, atât?

– Am aranjat eu cu focul, îl liniști Maria. Câteva bețe vor atinge câteva cetini și când vor lua foc cetinile se vor aprinde și paieile și

pe urmă și gardul și pe urmă și lupii... Mai sigur decât cu fitil și cu pulbere. Hai să astupăm ieșirea...

După ce prăvăliră mormane de zăpadă în șanțul săpat cu o seară înainte și bătură cu schiurile în zăpadă pentru a o presa, potriviră cu precizie și cele două porțiuni de gard smulse din pământ. Apoi din nou răsturnară zăpadă peste ele, mormane întregi, pe care o bătătoriră cu schiurile până se prăbușiră de neputință.

– Gata! S-au dus... spuse Ursu. Putem să punem cruce.

– Numai să fi rămas destul aer ca să poată arde... descoperi Lucia. Ba da! Mai e și zăpadă...

– Ce să mai ardă? se trezi Tic. Trebuie să fie un măcel acolo! Zău c-ar trebui să venim o dată aici, într-o vacanță, să dezgropăm mormântul ăsta... Să vedem câți au fost... cum au murit... Oare ard sau se sfășie între ei?

– În orice caz, pe șeful ăla cotonog nu-l invidiez deloc, spuse Dan. Cred că l-au halit de multă vreme... Dar zău că ar fi interesant să mai trecem o dată pe-aici și să căutăm rămășițele măcelului...

– Să-i lăsăm pe alții... spuse Maria. Să caute ei „Zidul Speranței și Răzbunării”... Ufff! Parcă e mai frumos așa, fără Certitudine...

– E și mai adevărat... spuse Ursu cu voce îngrijorată. Mi se pare că au scăpat câțiva...

Se uitară și ceilalți în direcția în care privea Ursu. Undeva, în vânzoleala albă, parcă se zăreau câteva pete negre. Nu, nu era o părere. Privirile lui Ursu nu se înșelau niciodată.

– Mai întâi să ne căutăm armele, spuse Victor. Schiurile și bețele. Și altă cale nu avem decât spre Izvoarele...

Abia în clipa când părăsiră movila începură să simtă puterea cumplită a vijeliei. Și mai era și teroarea petelor negre.

Capitolul VII

1

Ion Petric se băgase în pat, sub trei pături. Îi cădeau pleoapele de somn. Totuși mai avu putere să spună:

– Domnule, să nu înghețe. Să nu-l găsim, mâine dimineață, mort de-a binelea... E frig, domnule...

– Dacă vrea să trăiască, să se dea de-a dura! răspunse nemilos Liviu Iordan. Să se tăvălească toată noaptea și scapă cu o simplă răceală. Nu moare, domnule. N-o să moară, pentru că nu vreau eu! Ca să fie foarte clar!

Celălalt aproape adormise. Dar vocea apăsată și dură a lui Liviu Iordan îl trezi parcă dintr-un somn lung.

– E foarte clar... răspunse el automat. Mi s-a făcut un somn cumplit. Parcă ar curge carnea din mine...

Liviu Iordan azvârli câteva lemne în godin, apoi coborî flacăra lămpii. Era îmbrăcat în pijama și avea deasupra un halat.

– Eu trebuie să mă mai gândesc, spuse el. Trebuie să dezleg câteva nodulețe... Dormi, domnule?

– Aproape... abia îngână vocea celui alt.

– Trebuie să te trezești măcar un minut, ridică el vocea. Auzi, domnule? Un minut... Ca să-ți intre bine în cap un anumit lucru... Auzi? Să nu te dai jos din pat în timpul nopții. Pentru nimic. Dacă ai neapărată nevoie, mai întâi să mă strigi. Auzi?... Domnule! Dacă simt o mișcare în cameră în timpul nopții, trag fără să întreb. Auzi? Numai așa pot să dorm fără teamă. Vreau să mă știu în siguranță. Dumneata ai toate șansele să mă ucizi, pentru că îmi place să dorm... Auzi?... Dar eu trag dacă simt pași în cameră... Ca să fie foarte clar!

– Ți-am spus că merg până la capăt... răspunse celălalt complet treaz. N-am niciun motiv să te omor... Am toate motivele ca să trăiești...

– Așa ar judeca un înțelept... dar și înțelepții comit erori. Eu trebuie să fiu asigurat. Iar dumneata trebuie să știi că trag în oricine se mișcă în cameră. Domnule, să te ferească Dumnezeu să fii somnambul. Dacă n-ai gânduri rele dormi, domnule, în liniște și pace... Dar înainte de a te da jos, dimineată, uită-te în patul meu... Dacă nu m-am sculat, stai liniștit... Altminteri te pomenești cu un glonte acolo... Noapte bună...

După câteva minute, Ion Petric îi auzi răsuflarea regulată de om care doarme. După alte câteva minute îi auzi sforăielile de om obosit care doarme. Știa că în patul de lângă ușă, celălalt doarme, dar trecea printr-o asemenea spaimă, că nici nu îndrăznea să se întoarcă pe o parte. Niciodată în viața lui nu întâlnise un om care să împrăștie atâta spaimă și atâta respect ca omul care dormea cu pistolul sub pernă. La urma urmei, îi spusese să se culce liniștit dacă nu are gânduri rele. Și se întoarse, cu mișcări de felină, pe partea care-i convenea în clipa aceea.

– Așa, domnule... se auzi șoapta lui Iordan. De întors poți să te întorci cât vrei. Poți să faci și tumbe în pat. Dar în clipa când te dai jos, trag. Culcă-te!

Petric simți cum îi curge nădușeala pe spate. Era learcă de sudoare.

Celălalt adormi de-a binelea. Până atunci se prefăcuse, așteptând prima mișcare a lui Petric, pentru a-l face să creadă că doarme iepurește și pentru a băga în el spaima necesară pentru alte nopți. Știa că alături de Petric va putea dormi fără teamă.

2

Era atât de convins că planul îi va reuși! Singur îl gândise, singur îl va duce la capăt. Celălalt nu putea să miroasă capcana. N-avea cum. N-avea de unde. Îl va chema pe strada lăturalnică unde lăsase mașina. Nici nu-i va spune pentru ce. Îl va trage de mână până acolo, ca și cum i-ar paște o primejdie gravă pe amândoi, sau ca și cum ar trebui să-i arate ceva foarte important și urgent. Va deschide ușa mașinii și-i va arăta ceva înăuntru. Și

când se va apleca să se uite, îl va lovi cu boxul de metal în ceafă. După aceea va ieși afară din București, departe, într-o pădurice pe malul râului, și în jumătate de oră va obține de la el totul. Nu se putea să nu izbutească!

Era exact unsprezece și jumătate. Își băgă degetele în box și strânse cu putere, până simți dureri în tot pumnul. Va lovi exact în ceafă, tare, ca să nu mai poată face nicio mișcare, ca să alunece în mașină. Chiar dacă îl va vedea cineva, nu era nicio primejdie. Până să se dea de urma mașinii sau de urma lui vor trece zile, poate chiar luni, se vor încâlci lucrurile, poate că nici nu va mai exista cu numele lui, poate că unul dintre ei nu va mai exista deloc.

Răgetul lugubru al sirenelor îl cutremură. Alarmă! Și se afla în cea mai periclitată zonă a orașului. Toată lumea știa că între unsprezece și douăsprezece se bombardează orașul, aproape zilnic, toată lumea știa că zona gării e lovită la fiecare bombardament... și cu toate acestea fixase întâlnirea chiar acolo, chiar la mijlocul orei. De ce?

Oamenii fugeau spre adăposturi. Se trăgeau obloanele la magazinele pe jumătate prăbușite, mașini și camioane goneau în viteză sinucigașă spre bariere, unii țipau sau se căutau, și parcă tot vacarmul și toată groaza nu ajungeau. Începuseră să șuiere și sirenele locomotivelor. Străzile deveneau pustii. Rar câte un trecător fugind spre casă sau spre adăpost. Sirenele urlau și șuierau, implantând groaza până în oase. Dar nu puteau să acopere un ronronit care se apropia, care creștea, și apoi zgomotele exploziilor din depărtări. Era singurul om în pustiul acela. Lipit, așa cum i se ceruse, de un stâlp de beton. Nu mai era nimeni pe Calea Griviței. Nici măcar mașini nu mai treceau. De unde și cum mai putea să vină la întâlnire?... Ceasul arăta exact douăsprezece fără un sfert.

Un al șaselea simț îl făcu să se uite în spate. Venea. Îl recunoștea după statură și după hainele albe de buret, și după pantofii albi de piele. Avea ochelari care îi acopereau aproape toată fața. Dar nu era singur. Mai era cineva cu el. Îmbrăcat tot în cămașă albă și în pantaloni albaștri de doc, ascunzându-și și el ochii după lentile întunecate. Oare presimțise ceva? De ce nu

venise singur? Tot planul se spulbera în vânt. Individul care îl însoțea era un adevărat uriaș. Nu mai avu răgaz să-și facă alt plan. Mărunțelul îl luă de braț și îl obligă să fugă, să traverseze strada, undeva... Mărunțelul făcea exact gestul cu care voia să-l atragă el la mașină.

Ajunseseră la mijlocul străzii când auzi șuierul ucigător și văzu explozia primei bombe. Chiar pe strada unde-și lăsase mașina, chiar la colțul străzii, chiar în fața casei care se năruia peste mașina lui. Suflul îi trânti pe toți la pământ, sau poate se aruncaseră toți, în același timp, într-o clipă a instinctelor. Fusesse improșcat de lovituri, peste tot, simțea și schije în omoplați, dar putea să se miște, să se ridice. Voia să fugă din iadul acela, dar văzu privirile mărunțelului, priviri de moarte, priviri de gheață, și-i mai văzu mâna căutând în buzunare, și mai văzu pistolul și degetul care trăgea piedica.

Dar chiar în clipa aceea explodează altă bombă, și suflul îi rostogoli, și o ceață de moloz se prăbuși asupra lor. Îl simți în stânga lui, mișcându-se, îi simți, cu brațul dezgolit, capul, își lipi cotul de capul lui și lovi năprasnic, cu boxul, chiar acolo unde-și lăsase cotul. Apoi o altă explozie, mai îndepărtată, și din nou îi văzu privirile, nu împrăștiind moarte, ci așteptând moartea, și îl simți că vrea să-i spună ceva. Își lipi urechea de gura lui și-i auzi horcăitul, și un cuvânt șuierat și horcăit, apoi un trăsnet și noaptea.

3

Amintirea și frigul îl înghețaseră. Începu să se rostogolească, să se chircească, să se zvârcolească, dar frigul îi pătrunsese în oase și era un frig care adormea și ucidea. Se împotrivi nebunește morții care urca în el, ca un somn, ca o amețelă. Știa că dacă adoarme nu se va mai trezi niciodată. Și iar începu să se dea de-a dura, să caute pereții și să lovească în ei cu picioarele înghețate. Sângele îi zvâcnea sălbatic în toate încheieturile, inelele de sfoară nu-l lăsau să circule, și-l durea peste tot.

Se izbi cu capul de o treaptă, dinadins, și durerea îl trezi, înțelese, într-o clipă de luciditate, că nu se poate salva decât făcându-și un plan, decât gândindu-se la salvare, nu împotrivindu-se dement frigului și paraliziei. Trebuia mai întâi să se târască până la ușa sufrageriei și să izbească în ea cu picioarele, să se găsească, să-și prefacă tot trupul într-un tampon, până o va deschide. Se rostogoli spre ușă, ca un vierme, ca o lighioană a altei lumi, dar nu ajunse. Îl ținea funia cu care-i erau legate picioarele. Era treaz, era încărcat de ură și de disperare. Se încovrigă până îi pocni șira spinării, până atinse cu bărbia funia care-l priponea. Și începu s-o roadă, cu ură, cu îndărătnicie, minute și ore și veșnicii. Smuci picioarele și iarăși smuci până începu să se dea iarăși de-a dura. Rupsese priponul.

Izbi cu picioarele legate în ușă. O singură dată, apoi renunță. Se lăsă în umeri și-și cățără picioarele pe lemnul ușii. Mereu cădea, în stânga, în dreapta, își julea obrazii, fruntea, urechile, nasul pe podeaua de lemn, dar nu se lăsa. Își cățără picioarele și căuta clanța. Până ce o simți sub tendonul lui Ahile. Abia atunci izbi a doua oară.

Ușa se deschise. Se împinse, peste trepte, se făcu iarăși covrig, se rostogoli, se târî, până ajunse în mijlocul încăperii calde. Dar nu se apropie de sobă. Nu voia să trăiască, voia mai mult. Voia să se răzbune, să se salveze. Se rostogoli spre tejgheaua învelită cu tablă. Își amintea o muchie a tejghelei în care-și tăiase mâna de atâtea ori, acolo trebuia să ajungă. Numai picioarele putea să și le miște. Și le desfăcu, atât cât îl lăsau legăturile, doar cu un deget se îndepărtară unul de altul, o crăpătură de un deget care-l chinuia și-i sugea toată vloga. Dar reuși să prindă între călcâie muchia de tablă. Începu să frece, rar și regulat, ca un ferăstrău, și sfoara se rupea. Între glezne, între genunchi, până își trase picioarele sub el și se ridică.

Fără să se grăbească, parcă ar fi slujit un ritual necunoscut și straniu, se așeză cu spatele la tejghea și făcu zeci de flexiuni. Cu îndârjire, cu răbdare, cu ochii închiși. Funiile trosneau, le simțea cum alunecă de pe el ca niște șerpi uciși, și deodată îi căzură și mâinile. Era liber.

Abia atunci începu să vadă obiectele din jurul lui, abia atunci își recâștigă vederea. Se lumina de ziuă, și strălucirea de afară îl cutremură. Era liber, putea să se miște. Sângele își reluase circulația, membrele i se dezmoțiseră, numai încheieturile îl mai înțepau. Își turnă coniac într-un pahar de vin, până sus la buză, și începu să-l soarbă, rar, inspirându-l parcă, gândindu-se, aproape cu frenezie, la ceea ce avea de făcut.

Știa unde doarme cel cu pistolul. În patul de lângă ușă. Întâi va unge balamalele, ca să nu se audă niciun scârțâit, apoi va închide toate ușile, ca să nu răzbată nicio undă din vijelia de-afară, apoi va deschide ușa și va intra târându-se, aplecat, ba nu! Lipit de podea se va apropia de pat, se va ridica încet și va izbi cu boxul, tot în ceafă, așa cum făcuse cu celălalt. Nu se va auzi decât o bufnitură. Individul de la fereastră nici nu va simți, și dacă se va trezi îi va spune că i-a mai salvat viața, tot printr-o lovitură de box, cu douăzeci și trei de ani în urmă.

Își caută boxul în lădița cu țigări și chibrituri, sub hârtia raftului de sus, își băgă degetele în el și strânse până simți că-i plesnește pumnul. Ca atunci când îl așteptase pe mărunțel în fața gării.

Se întoarse încet și-l văzu pe Iordan, rezemat de sobă...

Era îmbrăcat cu pulover, cu pantaloni de schi, numai în locul bocancilor încălțase papuci ușori care nu făceau zgomot.

– Ai dinți tari, domnule... îl gratulă cu admirație batjocoritoare cel de lângă sobă.

Se auzeau și pașii lui Ion Petric coborând scara. Dacă ar fi apucat să-i spună că-l salvase atunci de la moarte! Dacă ar putea să-i spună.

– Ți-a fost teamă că mori, continuă Liviu Iordan. Fără groaza asta a morții nu ți-ai fi ros priponul și nu ai fi ajuns aici la căldură. Dar n-ai fi murit, domnule. În cel mai rău caz ai fi făcut o pneumonie.

Cabanierul nu răspunse. Își lăsase boxul să alunece de-a lungul pulpei chircite, apoi îl prinse între bocanci. Îl coborî încet pe podea și-l împinse cu vârful bocancului sub o ladă.

– Cum ai putut să rezisti fără țigară?! se miră Ion Petric.

Credeam că o să te dai cu capul de pereți...

– Da, domnule! spuse Liviu Iordan. Groaza morții te-a adus aici de-a rostogolul. Guzgan și târătoare ai fost... Dar de ce te-ai eliberat, domnule?... Nu vrei să deschizi gura?... Nu e nevoie. Ai vrut să scapi de moarte și ai ajuns aici, la căldură. Ai vrut să omori și te-ai eliberat... Tot nu vrei să deschizi gura?... Poate că ar trebui să te ucid. Pentru că ai vrut să mă ucizi. Și știi care e legea luptei și a supraviețuirii... Cele mai mari șanse le are cel care ucide primul. Dar e stupid ce-ți spun. N-am niciun interes să te ucid, pentru că am nevoie de dumneata. Țasta e tot secretul...

Cabanierul asculta năucit.

Simțea că toate gândurile și spaimele lui se transformă într-un haos, într-o ceață care începe să se topească.

– Adică?... îndrăzni el. Atunci...?

– De ce să te ucid, domnule? îl măsură cu suspiciune Liviu Iordan. Tot n-ai înțeles? Vreau să știu de la dumneata un singur lucru, jumătatea unei taine. Atât! Numai dacă taci, numai atunci va trebui totuși să te ucid. Te voi împușca în gură. Ca să mai trăiești câteva ore, dar fără să poți spune un singur cuvânt... Dacă ți-a plăcut rolul de mut, atunci să urci în rolul ăsta la ceruri. Te voi ajuta, domnule...

Nu era niciun pic de glumă sau de ironie în vocea lui Liviu Iordan. Nu numai cabanierul, dar și Ion Petric simți tășul de sentință al vorbelor lui.

– Am crezut altceva! izbucni subit cabanierul. Am crezut că ai venit aci ca să mă execuți...

Liviu Iordan căzu iarăși pe gânduri:

– E ceva foarte straniu în optica și-n spaima dumitale. De ce ți-e teamă, domnule?... Nu pot să înțeleg de ce... Numai într-un singur caz...

Broboane de sudoare curgeau pe fruntea cabanierului. Și parcă simțea cum e gata să-i explodeze gura, dinții. O singură imagine i se aprinse în minte: parcă se vedea într-o oglindă cu maxilarele încheștate și parcă vedea și simțea țeava unui pistol pătrunzându-i printre buze și ciocnindu-i-se de dinți. Nu putea să-și descleșteze maxilarele.

– Numai într-un singur caz, domnule... auzi din depărtare vocea lui Iordan. Dacă ai descoperit singur taina și ai... Dar așa ceva e imposibil! Nu se poate! N-ai mai fi rămas aici, ca o sălbăticiune...

Paul Bălan, cabanierul fără rădăcini, simți în acea clipă că i se dă dreptul să trăiască în lume. Fața i se luminează și valuri de sânge nou îi pulsau în artere. Căzu pe un scaun.

– Ce mister ascunzi dumneata? întrebă foarte intrigat Liviu Iordan. La întrebări și lucruri normale te sperii, iar când e vorba de probleme grave, capitale, parcă ai renaște... Ai dibuit taina?

Întrebarea voia să cadă ca un trăsnet, dar cabanierul nici nu tresări:

– Nu... răspunse el foarte calm. N-am dibuit-o...

– Îți dai seama că ai răspuns la o întrebare subînțeleasă mult mai gravă. Prin urmare ai căutat-o.

– Da! spuse cabanierul complet transformat. Am căutat-o și încă o mai caut. De douăzeci... și trei de ani...

– Domnule, am impresia că s-a întâmplat ceva... Poate că ar trebui să caut niște resorturi care-mi scapă... dar mi se pare că nu mă mai gonește atât de aprig timpul... Da... Domnule, s-a întâmplat ceva și începem să ne înțelegem. Cred că vom putea discuta cu cărțile pe față...

– Cu toate! supralicită Paul Bălan.

– Parcă mi s-ar face și mie cald, răsuflă ușurat Ion Petric. Peste câțva timp s-ar putea să ciocnim un pahar de vin negru. Adică, mă înțelegeți. Vinul se ciocnește numai între prieteni...

– Atunci s-o luăm metodic, spuse Liviu Iordan, ca să-mi pot da seama de eventualele fisuri, sau... hai să zicem... scăpări... Vreau să se închege totul perfect!

– Am spus! reveni cabanierul. Cu toate cărțile pe masă. Ca dovadă, pun și ultima carte pe masă: arma!

Și înainte de a-și termina vorba, se aplecă sub tejghea pentru a scoate boxul de metal. Când se ridică vesel, cu boxul în mână, văzu țeava pistolului îndreptată spre el. Și iarăși îl îngălbeni groaza.

– Pentru orice eventualitate, auzi vocea lui Iordan.

Cabanierului îi reveni inima la loc. Se apropie de masa celor doi

și puse boxul drept în mijloc:

– Poate că vă vine să râdeți, dar credeți-mă pe mine. E o armă cumplită. Pentru că nu se vede și se poate lovi cu ea pe nepregătite, ca un trăsnet...

– Domnule, eu de pistol nu mă despart. Trebuie să știți amândoi. La orice mișcare suspectă, voi trage. Oricâte declarații voi auzi. Vă previn, ca să știți... Asta ar fi și ultima mea carte și cea mai tare: spaima. Amândoi trebuie să știți, în fiecare clipă, că puteți să vă treziți cu un glonte sub burtă sau în gură. Ca să vă feresc de prostii. Sunt cel care comandă aici, dar sunt și cel care plătește. Trebuie să fiți convinși că știu să plătesc sigur și prompt. Cu viață sau cu moarte. Cu tot ce se poate înțelege prin viață sau prin moarte. Ca să fiu foarte clar!

Cuvintele lui Liviu Iordan sunau ca o introducere fermă la o partidă care trebuia jucată pe față. Ceilalți doi acceptară prin tăcere și încordare.

– Domnule, s-o luăm metodic! începu Liviu Iordan. Cum l-ai cunoscut pe George Iordan?

– În timpul războiului, răspunse cabanierul. Am avut ghinion. Am încercat ceva și nu s-a prins, dar am fost prins eu... Adică m-a prins el... Și-a dat seama că eram un nepricopsit, un găgăuță... și chiar eram, domnule... și m-a făcut scăpat. Nu eram numai găgăuță... Eram și foarte tânăr... Dar dacă nu mă făcea scăpat, nu se făcea cazier... pentru că mă băjbăise și mă prinsese o bandă periculoasă, care a și căzut mai târziu... I-am jurat că nu se va mai repeta. Probabil că i-am vorbit și de mama și de tata, încă nu murise, săracul... probabil că am și plâns... Nu mai știu... Era prima dată când intrasem cu pasul în prăpastie, că era prăpastie, nu groapă. Dacă vreți, pot să vă dau toate amănuntele... M-a împins pe alt drum, asta s-a întâmplat... Abia ieșisem șofer...

– L-ai mai întâlnit după aceea? întrebă Liviu Iordan, mai mult ca să-i scurteze efuziunile și să-l țină în centrul subiectului. E clar pentru oricine că i-ai rămas foarte îndatorat.

– Nu l-am mai întâlnit. L-am văzut de câteva ori pe stradă... L-am salutat, mi-a răspuns. Până când...

– Acum vreau precizie absolută! îl întrerupse Liviu Iordan,

începând din momentul ăsta. Deci nu l-ai mai întâlnit, până când te-a căutat el pe dumneata...

– Exact... M-a căutat într-o seară. Ne-am plimbat împreună la Șosea, după ce am băut câteva halbe la Bordei. M-a întrebat dacă-mi mai amintesc ce a făcut pentru mine. Și mi-a spus că n-a făcut-o numai din milă, ci și dintr-un anumit interes. „Dacă nu te făceam scăpat, mi-a zis el, te înhăitai cu tâlharii ăia și azi erai în închisoare pentru vreo cinci ani. Asta a fost pedeapsa cea mai mică... Eu n-am nevoie de la dumneata de cinci ani, nici măcar de cinci zile. Ți iau din viață cinci minute și încă vreo cinci, mai târziu...” Așa mi-a spus. Și-am spus că-i dau oricâte minute vrea, că înțeleg ce a făcut pentru mine. Numai să nu mă pună să gâtui pe cineva. A râs când a auzit. Ca să scurtez... Mi-a spus că va trece a doua zi seara pe la Șosea, la aceeași oră, și tot în locul în care eram atunci. Să fiu cu mașina ca să-l iau. La despărțire ne-am potrivit ceasurile...

– Era după nouă seara? întrebă Ion Petric.

– Cam pe la zece, zece și jumătate... continuă cabanierul, fără să se uite la Petric. Adică întâlnirea era pentru zece și jumătate, dar eu m-am plimbat de pe la zece, ca să fiu sigur că n-o să-l pierd... Să vă spun drept, credeam că-l voi găsi cu vreo cucoană... Dar era singur. Mai întâi mi-a controlat ceasul și l-a găsit cu patru minute în urmă. Pe urmă a spus să-l duc în centru, la „Bavaria”. Aproape că n-a vorbit tot timpul drumului. Doar câteva cuvinte. Trebuia să fiu a doua zi, la o anumită oră, într-o anumită stradă, cu motorul aprins. Cinci minute mai târziu trebuia să pornesc cu toată viteza spre Grădina Botanică și să opresc chiar acolo, la intrare. Iar a doua zi la unsprezece și jumătate trebuia să fiu în fața Gării de Nord, la intrarea de pe Calea Griviței.

– La Grădina Botanică ai intrat într-o bodegă? întrebă iarăși Ion Petric.

– Nu... Am intrat în grădină și m-am legat de o fetișcană. Erau o droaie înăuntru. Toate de meserie. M-am aiurit cu ea, apoi am plimbat-o spre Bolintin. Acolo am intrat într-o cârciumă. Trebuia să fac să creadă că ne întâlnisem la zece și jumătate... Era convinsă că intrasem în Grădină de pe la zece, ba chiar mi-a făcut și o scenă

că mai întâi m-a văzut cu alta, și că m-a urmărit vreo jumătate de oră...

– Asta nu mai contează... interveni Liviu Iordan. Mă interesează altceva: ce-ai făcut în cele cinci minute cât ai stat pe strada aceea?

– Nimic... Am stat. Am auzit ceva scandal și m-am uitat înapoi. Dar din locul în care eram nu se vedea nimic, absolut nimic... Numai strigăte se auzeau. Eram eu curios să știu ce se petrece, dar mi se spusese să nu mă mișc de la volan și să pornesc mașina după cinci minute orice s-ar fi întâmplat: bombardament, defilare, manifestație, gaze lacrimogene, mitraliere, tancuri, orice! Ca să spun drept, cam tremuram...

– A intrat cineva în mașină în cele cinci minute? întrebă, rar și apăsător, Liviu Iordan.

– Nu... N-a intrat nimeni. A vrut să intre cineva, chiar a deschis ușa din spate, dar în ultima clipă s-a răzgândit. Când mi-a spus „*pleacă!*” se împliniseră exact cinci minute de când așteptam pe strada aceea. Am și dat drumul mașinii.

– Ești sigur că n-a intrat nimeni? Ești sigur că n-a lăsat cineva un anumit obiect acolo?

– De intrat n-a intrat nimeni, l-aș fi văzut prin oglinda retrovizoare. Sigur n-a intrat... Dar nu pot pune mâna în foc că nu s-a lăsat ceva în mașină. La asta nu m-am gândit... Abia acum îmi trece prin cap că s-a deschis ușa pentru a se pune ceva în mașină... Mie așa mi se spusese: să opresc în fața Grădinii Botanice, să agăț o muierușcă, să mă plimb cu ea vreo jumătate de oră, prin grădină, apoi s-o scot la Bolintin. N-aveam voie să mă uit în spatele mașinii. Asta mi s-a spus foarte clar. Chiar așa mi-a spus: „Nu ai voie nicio clipă să te uiți ce se întâmplă în spatele duminale în mașină. Să fie foarte clar!” De unde știu eu că nu mi-au pus o ladă, sau un câine, sau chiar un om mai mititel? El, de pildă, ar fi încăput acolo ghemuit, fără să-l văd. Dar cine se gândea la asta? Mie îmi treceau altele prin cap... Era sfârșitul războiului, așa se vorbea, și îmi închipuiam că se pune la cale cine știe ce ispravă...

– E clar, spuse Iordan. După ce te întorceai de la Bolintin ce trebuia să faci?

– Trebuia să mă întâlnesc cu el în fața Gării de Nord, asta trebuia. De la Bolintin direct la gară, ăsta era consemnul. Să plec la unsprezece fără un sfert de-acolo, ca să ajung la gară la unsprezece și jumătate. N-aveam voie să mă mișc din Bolintin. Trebuia să stau tot timpul acolo, la o gazdă oarecare, cu muierușca aia... Am făcut exact ce mi-a spus...

– Ai rămas tot timpul acolo? îl fixă Liviu Iordan. N-ai făcut niciun drum, a doua zi dimineața?

Cabanierul ezită o singură clipă:

– ... Ba da... Am plecat dis-de-dimineață, când aia încă nu se sculase. Și când m-am întors, peste un ceas, tot mai dormea.

– Unde ai fost și pentru ce? se încruntă Iordan. De ce ai trădat consemnul?

– Din prostie... răspunse cabanierul. Din curiozitate muierască. M-am dus până la Cotroceni ca să iau ziarele, să văd ce s-a întâmplat în ziua care trecuse...

– Asta era... spuse gânditor Liviu Iordan. Ai făcut bine că ți-ai amintit... Înțelegi ce vreau să spun. Iar intrai într-o contradicție, domnule, la fel de gravă ca prima... Și dacă mai colecționei încă una, te împușcam în gură, domnule... după ce mi-ai fi spus totul...

Cabanierul abia își stăpâni tremurul. Dacă ar fi negat, cum avusese de gând... Nu! Faptele nu trebuie să le nege, faptele se pot afla... Numai gândurile pot fi ascunse până la moarte.

– Din curiozitate, spuse el, ca și cum și-ar fi cerut iertare. Toată noaptea n-am dormit. Voiam să știu ce s-a întâmplat acolo... Mi-am închipuit că trebuie să fie ceva extraordinar...

– Și ce ai înțeles din ziare? Te-ai dumerit?

– Nu prea... Dar o bănuială aveam... adică am ajuns eu la o presupunere... În ziua aceea se întâmplaseră vreo patru evenimente: o răpire senzațională, un atac gangsteresc asupra unui convoi bancar, o evadare ca-n filme și un atentat politic, o chestie de pagina întâi. Când am citit ziarele, am simțit numai țepi în ceafă... Și tot făcând niște calcule, am ajuns la o părere...

– Încă nu e vremea să ne intereseze părerile dumitale, îl opri Liviu Iordan. Cel puțin pe mine nu mă interesează... Altceva vreau să știu... Ce taină cauți dumneata?

Cabanierul fu luat prin surprindere. Rămase un moment cu gura căscată, în neputință de a articula o vorbă. Apoi începu să se bâlbâie:

– Adică... știi... cum...

– Domnule! Jucăm cu toate cărțile pe față! Dumneata, de mai bine de douăzeci de ani, cauți ceva prin munții ăștia. Toată lumea știe că rătăcești de la o cabană la alta, dar nimeni nu-și închipuie că alergi după ceva... Eu însă știu că dumneata cauți ceva, cauți să descoperi o taină... De altfel ai recunoscut singur. Ce taină cauți, domnule?... Să te ajut eu, ca să nu te bâlbâi și să nu te încarci cu cea de-a treia contradicție, că la mine în anumite momente și intențiile contează... Ce fel de taină cauți? Cum ți-o închipui dumneata? Un om? O valoare? Un document?

– Nu știu... răspunse cabanierul. N-am decât bănuieli. Dar nu cred să fie un om...

– Nu crezi, domnule, sau nu poate fi un om?

– Nu știu... se fistici iarăși Paul Bălan... Dacă mă crezi sau nu... dar eu mai mult umblu după o idee... Cred că undeva pe aici trebuie să fie o taină. Și încerc să văd ceva ce nu se potrivește, sau ceva ce s-a uitat, sau ceva ciudat, sau ceva de mare valoare...

– Dar de ce cauți dumneata tocmai pe-aici? De ce chiar prin locurile ăstea?

În momentul acela cabanierul crezu că domină situația. Liviu Iordan nu știa amănuntul pe care-l știa el. Și se hotărî să-l ascundă și mai departe.

– Domnule! spuse pe neașteptate Liviu Iordan. Eu n-am urcat până aici și n-am căutat douăzeci și trei de ani pe cineva care să-mi spună ceea ce știu... Vreau să-mi spui ceea ce nu știu!

– Nu cred să fie ceva important... încercă să pareze cabanierul. Niște amănunte...

– Domnule, ești imbecil! Ești un imbecil de duzină. Te anunț că te-ai agățat de a treia contradicție, dobitocule! Ridică-te în picioare! Pune-ți mâinile pe creștet!... Auzi, domnule: după ce-mi vei spune totul, îți voi îmbogăți dantura cu un plumb. Te voi împușca, domnule! Am hotărât! Și-ți spun asta ca să nu mai speri până în ultima clipă, ca orice condamnat la moarte, că vei fi iertat, dacă vei

mărturisi tot adevărul, sau că vei scăpa printr-un miracol. Auzi? Te voi împușca! În gură. Așa cum ți-am promis.

– Te cam grăbești... îi răspunse la inspirație cabanierul. Dumneata prea vezi totul definitiv. Nici nu-mi trece prin cap să mor... Ți-am mărturisit că sunt curios. Puteam să spun că n-am citit ziarele... Cine știa? Nici fata nu mă văzuse... Domnule, vreau să-ți mărturisesc tot o chestie din astea, care ține de mărunțișurile omeniești... Ai văzut dumneata femeie care să nu-și dea ifose când are ceva mai acătării? Ai văzut dumneata artist care să cânte imediat ce-l rogi?... Până și un copil, domnule, zice atunci când îl rogi sau îi ceri să facă ceva: „Ce-mi dai?” Dumneata n-ai promis nimic... Înseamnă că nici dumneata n-ai dat toate cărțile pe față și pe masă...

– Domnule... s-ar putea să scapi... medită Liviu Iordan. Sau nu ești deloc imbecil... și chiar și în cazul ăsta mai meriți să trăiești... Domnule! Vei primi! Nu pot să-ți spun ce, pentru că ar însemna să dezvălui taina. Dar vei primi! Am spus mai adineauri, dar probabil că n-ai înțeles dumneata: știu să plătesc, prompt și sigur. Și în bine și în rău. Cu viață și moarte. Cu tot ce se poate înțelege prin viață sau prin moarte. Mi-am închipuit că e foarte clar...

– Acum e foarte clar... îngână cabanierul. Adică înțeleg și altceva: că taina nu poate fi încă dezvăluită...

– Cam așa, domnule! îl aprobă Liviu Iordan. Încă nu poate fi dezvăluită. Dar la momentul oportun se va întâmpla și asta. Și ca să evităm încâlceala unei a treia contradicții, trebuie să știi, domnule, că taina nu poate fi dezlegată de unul singur. Orice ai ști dumneata nu are nicio valoare fără o anumită combinație. E un simplu element dintr-o formulă... Numai în combinație cu alte elemente constituie cheia tainei... Acum e clar?

– Mă predau de tot... zâmbi cabanierul, numai că făcu gestul invers. În loc să ridice mâinile în sus, le coborî de pe creștet. Nicio ezitare din clipa asta!

– Așa da! acceptă Liviu Iordan veselia cabanierului. Și voi căuta să te ajut eu, ca să nu ne mai pierdem timpul... Prin urmare, la unsprezece jumătate ai fost la gară, îmbrăcat cum ți-am spus, și după o întârziere de nu știu câte minute a apărut și George Iordan

împreună cu domnul aici de față...

Cabanierul făcu ochii mari, se uită la unul, apoi la altul, și deodată începu să bââie.

– Credeai c-a murit? zâmbi pentru prima dată Liviu Iordan, observând spaima galbenă a cabanierului. Nu, domnule! N-a murit. L-au dus și pe el la spital ca pe dumneata...

– Poate că n-a murit nici... căută cabanierul să i se confirme un anumit gând.

– Nu... își plecă încet capul Liviu Iordan. El a murit. A murit de tot... O victimă a bombardamentului, ca atâtea altele.

„Oare să fie o cursă?” se gândi cabanierul. Dar își îndepărtă imediat gândul. Răsuflă cutremurat ca după un coșmar.

– Să revenim, domnule... auzi vocea lui Iordan. După o întârziere de nu știu câte minute, v-ați întâlnit toți trei. A început bombardamentul. V-a luat de braț și v-ați trântit toți trei la pământ, lângă o casă... Sau poate că v-a trântit suflul exploziei. Vreau să știu ce s-a întâmplat din momentul acela. Ce s-a întâmplat între el și dumneata? Clipa cu clipă, domnule, înțelegeți?

– Nu știu... Nu pot... se rugă disperat cabanierul. A fost prea cumplit... Nu știu... Nu-mi amintesc nimic.

Spaima și groaza cabanierului nu mai erau prefăcute, nu erau o înșelătorie. Și Petric și Iordan se uitară uluiți unul la altul când îl văzură pe cabanier tremurând din toate încheieturile și acoperindu-și fața cu mâinile.

– Stai, domnule... încercă să-l liniștească Petric. Am trecut și eu exact prin ceea ce ai trecut și dumneata. Ba eu am fost și mai rănit decât dumneata. Numai printr-o minune am scăpat. Așa ne-a fost dat. Să scăpăm amândoi. Lui i-a fost scris să moară de bombe, a murit... Fii bărbat, domnule, ce dracu'!

Era un chin. Paul Bălan își amintea mereu scena. Simțea metalul armei în degete și parcă vedea și figura agonică a mărunțelului. Nici n-avea curajul să deschidă ochii. Își astupa cu palmele și gura. Și aștepta gloanțele de răzbunare ale celui alt Iordan. Nu mai putea răbda!

– E groaznic, domnule! Nu mai pot suporta. Prea mult iad. Trage odată, să scap!

– Bine, domnule... spuse cu un glas mai blând Liviu Iordan. O să încerc să te scap... Să trecem peste celelalte... Caută să-ți amintești altceva... Te voi întreba eu... Înainte de a-ți pierde cunoștința, înainte de explozia fatală, a întors capul spre dumneata?

Paul Bălan își aminti figura mărunțelului după ce lovise năprasnic cu boxul.

– L-am văzut înainte de a...

– N-a murit acolo... a murit la spital, spuse Liviu Iordan. A mai rezistat. De necrezut, dar a mai rezistat. Până m-a văzut pe mine. Nu mai putea vorbi. Doar mâinile și le-a mișcat. Cu mâinile mi-a lăsat testamentul. Cu mâinile și cu degetele...

– Cu mâinile și cu degetele! se înfioră Paul Bălan. Nu înțeleg... Adică a spus... a scris...

– Nu, domnule... A făcut o simplă mișcare, pe care am dezlegat-o după trei ani... Adică am interpretat ideea ei... Și unul din elementele acelui gest de testament ești dumneata!

– Iar?! strigă cabanierul. Domnule! Nu mai pot suporta. Lăsați-mă odată! N-am ajuns la judecata de apoi!

– Dumneata ești nebun, domnule! Dumneata ai rămas cu un traumatism după bombardamentul acela... sau cine știe ce s-o fi întâmplat acolo cu dumneata... Răspunde, domnule! Ce ți-a spus când a întors capul spre dumneata?

Cabanierul se uită cu priviri rătăcite spre cel care întreba. Vorbele îi ieșiră fără voia lui din gură:

– Ce mi-a spus?... A horcăit... A șuiert un singur cuvânt: c a b a n ă ... Pe urmă mi s-a părut că moare... A căzut și bombă lângă noi...

– Cabană... cabană... c a b a n ă ... șoptea, întruna, ca transfigurat, Liviu Iordan. Iulie și cabană... iulie și cabană... i u l i e și c a b a n ă ... Asta e taina lui, descompusă în cele două elemente... cele două brațe, cele două arătătoare. Cum și când și dacă se pot compune la loc?... I u l i e și c a b a n ă ... C a b a n ă și i u l i e ... În ce ordine? Dar oare ordinea contează? În iulie s-a întâmplat. Dar în ce cabană s-a ascuns? Știm că s-a întâmplat în iulie. Sigur. Știm că s-a ascuns la o cabană. Sigur.

Dar unde?

Paul Bălan îi curmă șirul meditațiilor orale:

– Cum a murit? I-au zdrobit schijele capul?

– Nu... răspunse Liviu Iordan fără să se gândească. N-a avut nicio rană la cap. I-a intrat o schijă în inimă... Dumnealui a fost rănit groaznic la cap și l-au salvat printr-o minune chirurgicală...

Capitolul VIII

1

Era lumină. O lumină de lapte, prin care nu se vedea nimic. Nici cu ochelarii ovali și concavi care altădată ar fi respins așezarea fulgilor. Vijelia nu avea fulgi. Avea numai rafale neîntrerupte, și urlete, și gemete, și șuierături. Totul izbea: fizic, material, concret. Și zăpada, și urletele, și șuierăturile. Toate la un loc erau vijelia.

Cireșarii se lipiseră de peretele muntelui. Nu aveau alt mijloc de orientare. Numai peretele, pe care unul din ei, capul șirului, Victor, îl pipăia, îl izbea cu bățul pentru a-l dezgoli și a-i legitima stânca. Și după fiecare recunoaștere se urneau, cu spatele, trei sau patru pași. Uneori cinci. O singură dată zece. Și pe urmă se stârnea un talaz care-i zvârlea înapoi, în locul de unde pleaseră. Pentru fiecare metru câștigat împotriva vijeliei se făceau cinci înainte și patru înapoi.

Dacă n-ar fi fost spaima neagră din spatele lor, poate că s-ar fi trântit în zăpadă sau ar fi căutat vreun adăpost după vreo stâncă. Dar știau că sunt urmăriți de fiare crude și flămânde, știau că la prima oprire vor începe hărțuielile și pe urmă atacul. Și mai știau că, deasupra lor, streșini gigantice de gheață și zăpadă se pot prăvăli din clipă în clipă, cu puteri de milioane de tone, măturând, ucigând și înmormântând totul. Era an de urgie și streșinile amenințau în fiecare secundă.

Speranța răsăritului de soare!... Stihiile păreau și mai dezlănțuite, furia văzduhului și mai turbată, rafalele și proiectilele și mai răutăcioase, și mai hămesite. Speranța răsăritului de soare! Din toate părțile se adunau armele, în toate spațiile se premedita crima... Oare ce energii necunoscute, ce voință supraomenească îi ținea treji și-i împingea spre înalturi pe cireșari? Oare de ce Maria visa un alt Excelsior?

Nu mai aveau voie să se oprească. Lupii îi urmăreau pas cu

pas. Ursu îi vedea, uneori, la o aruncătură de piatră, prin ceața albă și deasă. Erau patru dihănii. Mergeau încet, prudent, năucite pesemne de dispariția haitei care le trimisese în altă parte pentru a căuta altă pradă și care nu le lăsase niciun semn și nici măcar o iscoadă obișnuită. Mergeau încet, uneori se apropiau înfricoșător, așteptând întâmplarea, așteptând un moment prielnic pentru un atac sigur.

Dacă n-ar fi fost poteca strâmtă, săpată în peretele muntelui, de multă vreme lupii i-ar fi atacat pe tinerii cutezători. Dar fiarele miroseau primejdia. Într-o parte era peretele muntelui, în cealaltă prăpastia. Nu puteau să atace decât drept, și atacul drept, fără ocoluri și surpriză, nu era în obiceiul lor. De aceea îi urmăreau pas cu pas și așteptau, așteptau să cadă vreunul, așteptau momentul prielnic pentru atac.

În față, Victor îi trăgea pe ceilalți cu frânghia, dar de cele mai multe ori îl trăgeau ceilalți înapoi. Prăpastia se căsca hidoasă, la câțiva pași în dreapta lor, și pe alocuri erau alunecușuri de gheață, și trebuiau să îngenuncheze și să se târască în patru labe pentru a înainta câțiva pași, sau măcar pentru a sta pe loc. La urmă, Ursu mergea numai cu spatele. Niciodată nu întoarse capul. Cu pumnalul într-o mână și cu un băț de schi în cealaltă era pregătit împotriva oricărui atac. Și în sinea lui mulțumea oamenilor și naturii pentru că făcuseră poteca atât de îngustă și atât de ușor de apărut. Din nou se vedea în vale o zonă cu ceață străvezie. Și Ursu se cutremură. Mai apăruse o fiară pe lângă cele patru. Oare scăpaseră cele închise în bordei? Până atunci număraseră de fiecare dată numai patru!

Dar nu era numai asta. Fiarele pășiseră până atunci. Și deodată le văzu gonind pe potecă, în sus. Oare era momentul să-i oprească și pe ceilalți pentru a face zidul de apărare împotriva dihăniilor? Nu mai era nevoie. Se opriseră singuri. Apăruse un obstacol, obstacolul de care le fusese atâta frică, obstacolul pe care îl presimțeau. Poate pentru că-l cunoșteau, începuseră și lupii goana și pregătirea de atac. Era o crăpătură în potecă, o crăpătură numai de un metru, însă cu margini de gheață, iar deasupra crăpăturii lunecoase poteca era tăiată. Continua printr-o treaptă

de gheață, înaltă de vreun metru.

Ursu nu mai pierdu niciun minut. Începu să izbească aprig, cu vârful de metal al bățului, în gheața de pe buzele crăpăturii. Automat, Ionel și Dan, trecură de pază cu bețele ca niște sulite îndreptate în jos, în locul părăsit de Ursu. Victor săpa și el cu bățul în marginea de gheață. În clipa când Ursu își termină de săpat găurile pentru picioare, îi făcu semn lui Victor să se apropie. Își lipi buzele de urechea lui:

– Fă pe dracu în patru și urcă, pe spatele meu, dincolo!

Și încă înainte de a-și termina fraza se lăsă oblic deasupra crăpăturii, până ce atinse cu mâinile treapta de gheață de dincolo. Nici Victor nu pierdu o secundă. Înfrângându-și orice urmă de emoție și milă, se folosi de prietenul lui ca de o scară și ajunse din două salturi pe treaptă. Imediat începu să sape în gheața de pe treaptă gropi de sprijin în care-și propti picioarele. Apoi aruncă fetelor unul din bețe. Îl prinse Maria și înțelese într-o clipită. Susținându-se și trasă de el, izbuti să urce pe spatele lui Ursu, ca pe o scară, așa cum făcuse și Victor. După Maria veni rândul Luciei să facă ascensiunea ucigașă, apoi Tic, care ajungând dincolo își furișă o mână desmănușată și caldă spre obrazul lui Ursu. Apoi Dan și Ionel, ultimul cu Țombi în rucsac. Apoi se răsuci și Ursu, tocmai la timp pentru a se pregăti și a lua poziția de luptă. Dihăniile ajunseseră la câțiva metri. Rămăsese singur împotriva lor. Tic și Dan căutau, sus, bolovani sau bucăți de gheață, dar Victor îi opri. Fiarele nu trebuiau întârătate.

Lupii se codeau să atace. Poteca era foarte îngustă. Numai unul ar fi putut să atace și numai în linie dreaptă. Ursu se aplecă în genunchi pentru a ridica schiurile lăsate acolo. Lupii urlau și-și arătau colții. Se vânzoleau, se întărâtau, se pregăteau pentru salt. Deodată rămaseră nemișcați ca într-o fotografie. Ursu simți primejdia. Încremeni și el. Numai bățul pe care-l ținea în mâna stângă se ridică la înălțimea mijlocului. Își încordă și brațul. Mâna dreaptă rămase nemișcată, înghețată pe pumnal. Omul și fiarele se priveau în ochi; îi separau câțiva metri. Așteptau ceva. Și omul și fiarele. Un talaz turbat care se năpusti cu urlete și şuierături asupra tuturor. Omul rezistă. Parcă-și zidise genunchii în piatră.

Fiarele fură zvârlite înapoi. Urmă al doilea talaz. Și mai cumplit. Apoi al treilea. Toate hăurile gemeau în el. Apoi o clipă de liniște. Era clipa pe care o așteptau cu toții. Și oamenii și fiarele. Ursu se transformă iarăși în pod printr-o răsucire care dură o fracțiune de secundă. (Victor abia avu vreme să prindă cuțitul aruncat de mâna vlăjganului.) Apoi, cu o putere monstroasă, se aruncă lateral, se răsuci din nou, se împinse în aer, iar când picioarele atinseră platforma de sus, de unde cireșarii, îngroziți, priveau scena neverosimilă, trupul zvâcni și înapoie răsucirea dinainte, realizând în numai o secundă cea mai fantastică poziție de echilibru pe care puteau s-o vadă ochii vreunui muritor. Aproape în aceeași clipă sări asupra lui Ursu, asupra spațiului ocupat de Ursu cu o fracțiune de secundă mai înainte, primul lup, cel mai puternic din haită. Dar pe la jumătatea saltului întâlni bățul de metal împins de Victor cu o forță la fel de sălbatică și de rea ca aceea a dihaniei. Urletul de durere sparse timpanele cireșarilor. Dar fiara rănită nu se prăbuși pe potecă, ci se rostogoli în hăuri. Celelalte dihănii, speriate, se retraseră, fără să se întoarcă, mereu cu fața la ucigași.

Era un moment prelungit, de liniște, în împărăția vijeliei. Parcă și ceața începea să se risipească.

– Poteca se termină... anunță Lucia. Imediat după cotul ăsta vine un platou uriaș.

– Asta era! se înfurie Ursu. Trebuie neapărat să facem o pavăză împotriva fiarelor. Victor! Ionel! Să pescuim repede bețele și schiurile de jos.

Într-adevăr, dincolo de crăpătură, acolo unde Ursu se prefăcuse în punte, se afla legătura de schiuri și bețe a cireșarilor. Cu cele trei bețe pe care le aveau, izbutiră să le pescuiască pe celelalte și să le tragă sus, pe platforma de gheață.

– N-au să ne atace acum, spuse Maria. Le simt, le văd după priviri că așteaptă și că sunt însetate de răzbunare...

– Dacă ne prind pe platou, se cutremură Dan, cred că nici pielea de la bocanci nu mai rămâne din noi.

Ursu îi arată lui Victor niște crăpături și fisuri în peretele muntelui:

– Trebuie să sacrificăm câteva bețe. Le băgăm în fisurile ăstea și

le transformăm în zăbrele orizontale. Din schiuri facem zăbrele verticale. Înțelegi?...

Dar nu mai auzi niciun răspuns. Vijelia își trimise din nou talazurile și urletele. Victor făcu semne celorlalți să fugă spre platou, iar el rămase lângă Ursu ca să ridice pavăza. Și ca să-l apere cu bățul ucigaș de atacul răzbunător al lupilor. Cinci bețe și șase schiuri urmau să fie sacrificate pentru a înălța pavăza. Și ca să reziste vijeliei, ca să nu fie smulsă, Ursu lăsă distanțe între zăbrelele verticale, adică între schiuri, și săpă un șanț adânc de vreun sfert de metru, în suprafața de gheață a platformei pentru a înrădăcina în el schiurile. Era o lucrare de o simplitate ingenioasă, toată pavăza aceea construită doar în câteva minute, sub privirile amenințătoare și însetate de răzbunare ale haitei împuținată.

Ursu și apoi Victor îi încercară rezistența împingând și trăgând. Nici măcar nu vibra.

– De rezistat rezistă! îi șopti Victor la ureche vlăjganului. Numai să nu sară pe deasupra...

– Să dea Dumnezeu să încerce! îi răspunse Ursu. Știi cât e de la bază, de la rădăcina treptei, până la vârful pavezei? Aproape trei metri. Imposibil să sară. Și dacă încearcă din două salturi, sfătuiește-i Doamne! nici nu ating buza de gheață a platformei și gata cu ei, în prăpastie se duc!

– E grozav, Ursule! răsuflă Victor ușurat, întorcându-se cu spatele la vijelie. Poate că am scăpat de primejdii...

Ceilalți îi așteptau pe platou, la adăpostul unui bolovan uriaș, parcă scăpat din văzduh acolo, în mijlocul platoului. Acolo sări Tic la urechea lui Ursu:

– Ce ne-ar mai fi mâncat aici! Oare scapă pe la barieră? Știi cum am botezat-o? Pavăza Ursului!

Erau totuși pe platou, fără hăurile hidoase care-i însoțiseră până atunci, fără buzele de gheață care așteptau împiedicări și rostogoliri, fără teroarea crudă și lăcomă care-i urmărise pas cu pas. Dar înfruntând o vijelie de trei ori mai rea și mai vicleană. Nu mai viscolea numai dinspre nord. Intraseră într-o zonă a vârtejurilor, a unor cicloane năprasnice care-i obligau să-și croiască și să-și sape cotloane și tunele în zăpadă pentru a înainta.

Cu cele cinci schiuri care le mai rămăseseră, săpau în zăpadă și se târau ca niște cârțițe. Nu era un platou, era o vale care urca lin spre vârful muntelui. Înaintau metru cu metru prin cotloanele pe care le săpau cu schimbul. Vijelia încerca să-i acopere, să-i înmormânteze, dar ei săpau mai adânc, și mergeau în genunchi sau pe burtă, și se apărau, fără să-și dea seama, de alt dușman neîndurător: gerul.

Undeva întâlnea un stâlp de metal, îngropat aproape în întregime. Abia i se mai vedea vârful. Era un indicator cu disc albastru. Regăsiseră poteca albastră!

Bucuria îi opri. Simțeau că se apropie de ceva. Dar simțeau în jur și ceva neliniștitor, straniu. Își ridicară capetele din zăpadă și spectacolul îi ului. Era cel mai fantastic spectacol pe care-l ofereau munții. Se aflau sub o căciulă de nori, atât de aproape, că i se puteau atinge marginile cu mâna. O căciulă albă, densă, făcută din valuri de vată. Și toată căciula suferea de o stranie nemișcare. Se oprise ca prin farmec orice vânt, orice rafală, orice șuierătură, parcă se oprise în loc rotirea lumii, parcă încremenise întreaga planetă. Nu se auzea nimic, nu se mișca nimic. Și se vedeau sub căciula de nori toate orizonturile. Și totul era cristal și nemișcare. Oare ce magie necunoscută, care se aduna la un mileniu o dată, împrăștiase spectacolul ireal, parcă o proiecție gigantică venită din alte lumi?!

Era numai nemișcare și liniște.

Era un moment care voia să strângă într-un spațiu fără margini și dimensiuni toată frumusețea înălțimilor.

Era o clipă din cristalul veșniciei.

Și deodată bagheta căzu. Toată zarea se întunecă și stihile se dezlănțuiră turbate și ucigașe. Era parcă un urlet de groază al întregii lumi. Și începu canonada. Munții își scuturau umerii. Zăpada se prăvălea cu gheață, cu stânci și bolovani asupra lumii. Milioane, și milioane, și milioane de tone. Venise urgia.

Platoul pe care se aflau cireșarii era scurmat de vârtejuri. Orice idee de adăpost sau de refugiu imediat trebuia abandonată. Bolovanul devenise un adevărat zid de execuție. Ionel fusese săltat de uragan și trimis ca o frunză în stâncă. Noroc că se încovrigase și noroc că se răsucise în ultima clipă. Se izbise cu spatele de bolovan și spatele îi era protejat de rucsac. Lovitura fusese atât de puternică, încât leșină. Îl traseră ceilalți de lângă bolovan cu gândul să-l adăpostească într-o groapă în care stăteau Lucia și Maria. Dar nu mai găsiră groapa și nu mai găsiră nici fetele. În câteva secunde groapa fusese transformat în mormânt. Săpară din nou cu mâinile și cu schiurile, și le scoaseră din mormântul de zăpadă. Apoi veni rândul lui Dan. Într-o clipă de ameteală fu luat de un vârtej și izbit de bolovanul ucigaș. Ursu îl lăsă pe Ionel, care-și revenea, în seama lui Victor și se duse după Dan. Abia îl mai găsi sub lespezile de zăpadă. Îl târi după el, până căzu în groapa fetelor, uitată câțva timp de vijelie. Ionel își revenise. Dan rămânea însă fără viață, inert ca o cârpă.

Din nou se legară unul de altul cu frânghia pe care Tic n-o lăsase din mână nicio clipă. Dar nu-l mai găseau pe Țombi. În momentul de cristal fusese scos din rucsacul lui Ionel, și asta îl salvase de la zdrobire, apoi se aciuase în groapa fetelor. Tic se și repezi într-un plonjon disperat spre fundul gropii... și ieși de acolo cu cățelul. Numai Dan continua să zacă fără simțire și nimeni nu putea să știe ce i se întâmplase: era rănit sau căzuse într-un leșin prelungit?

Dar vijelia parcă îi căuta anume pe cireșari. Îi descoperi și trimise iarăși talazuri asupra lor. Ionel se simți din nou luat pe sus și azvârlit; parcă se juca un uriaș nevăzut cu el. De astă dată avu mai mult noroc. Căzu departe de bolovan, atât cât îl lăsase frânghia să zboare, într-o zonă cu zăpadă moale, probabil într-o scobitură. Parcă era mai multă liniște acolo. Le trimise celorlalți semnale de chemare și după un minut se aflau toți în adăpostul ferit de vijelie ca prin miracol. În sfârșit, dădu și Dan semne de

viață. Deschise ochii și privi năucit în jur. Parcă i se mișcau și buzele. Victor își apropie imediat urechea de buzele lui. Dar Dan se apără cu mâna.

„Măcar mâinile nu-i sunt zdrobite”, gândi Ursu.

Se repezi și Tic spre el, dar și el fu respins. Încercă Maria, și Dan clătină din cap, fericit.

– N-ai înțeles de la început? șopti el cu buze fierbinți la urechea Mariei. Pe cuvântul meu că vreau să te sărut...

Și chiar o sărută pe obraz, lângă ureche...

– Ai înnebunit? schimbă Maria receptorul. Delirezi?

– Nu... spuse Dan. De când am așteptat clipa asta, Doamne! De câți ani! Nu știu ce am la piciorul drept. Nu mi-l mai pot mișca...

Maria se îngrozi. Încercă să-i ridice piciorul drept și i-l simți inert, atârând. Parcă i-l trăgea un bocanc de plumb. Înainte de a le spune celorlalți ce se întâmplase, își apropie buzele de obrazul lui Dan, dar nu pentru a-i șopti ceva, cum își închipuiau toți, ci pentru a-i înapoia sărutul. Un sărut de spaimă și de durere. Și Dan leșină a doua oară.

Ursu pornise în recunoaștere și în înaintare. Desfășurase frânghia pentru a se bucura de o mai mare libertate de mișcare și jalona drumul cu ajutorul schiurilor. Maria trase cu toate puterile de frânghie și vlăjganul alunecă spre groapă.

– Dan... spuse ea aproape plângând când Ursu își apropie urechea de buzele ei. Cred că i s-a zdrobit piciorul.

Toți cireșarii deveniseră un fir de comunicație. Înțelegeau că se întâmplase ceva grav. Ursu îi transmise vestea lui Victor, acesta lui Ionel, de la Ionel la Tic, de la Tic la Lucia. Totul se petrecu aproape simultan.

Victor schimbă imediat rolul cu Ursu. Porni el în recunoaștere, iar vlăjganul rămase lângă Dan, la capătul șirului și al frânghiei. Sistemul de noduri era atât de ingenios alcătuit, încât schimbările și mutările se puteau face în orice situație și cu mare iuțelă. Funia era de fapt o înșiruire de lasouri, cu distanțe mari între ele, ca să nu se simtă nimeni stingherit în mișcări, dar care se puteau micșora atunci când apăreau obstacole grele.

Uraganul umbla însă după cireșari, îi căuta pretutindeni, nu

numai cu talazuri, ci și cu vârtejuri îngrozitoare. Trimise tone de zăpadă asupra lor, învelindu-i până la gât într-un lințoliu alb și iscoditor. Puful de zăpadă începuse să pătrundă prin micile crăpături și găuri ale veșmintelor, se topea la primul contact cu căldura corpului, dar se răcea repede sub urmărirea rafalelor înghețate. Hanoracele și pantalonii li se făcuseră ca niște scoarțe. Carapacea de gheață devenea tot mai cotropitoare și mai primejdioasă. Măinile dureau, degetele parcă erau gata să li se sfarme, și începeau să muște colții gerului și la picioare.

În rol de iscoadă solitară, Victor nimerise pe o pârtie ciudată, pe un fel de cotlon, protejat parcă de pereți de cristal. În dreapta și-n stânga lui, și deasupra capului, se vânzolea zăpada și urlau toate vârtejurile lumii și se ridicau adevărate trombe spre văzduh, dar în locul unde se afla el, și pe direcția pe care înainta, în genunchi sau târându-se, nu se simțea nicio adiere, doar o boare subțire îi atinge fața și se topea, înflorându-l.

În locul unde începea acel miracol al vijeliei, Victor înfipse un schi în zăpadă, transformându-l în jalon. Se desprinsese și din lasou pentru a lega frânghia de jalon. Apoi făcu semnale repetate de chemare. După ce simți răspunsurile în palme, porni liber pe fantastica potecă. Din loc în loc înfigea câte un schi-jalon, pentru a nu i se pierde fericitele urme. Dar nu erau decât cinci schiuri, ale lui, ale Mariei, și un al cincilea, stingher, probabil al Luciei. Celelalte fuseseră sacrificate. După ce înrădăcină și ultimul jalon, Victor își continuă mersul prin tunelul de cristal, prudent, atent, încordat. Era ferit de orice lovituri și răsuciri, numai urletele și gerul eternizau vijelia. Oare ce lege necunoscută a naturii domina și ordona spațiul pe care înainta Victor, și după el ceilalți cireșari?

Era un urcuș acel tunel prin vijelie care ducea pe un platou de vârf. Fascinat de miracolul care-l atrăsese pe vârful acela retezat, Victor se ridică în picioare pentru a găsi un semn, pentru a găsi semnul pe care-l presimțea, sau pe care poate numai îl dorea. Și văzu la câțiva pași de el un stâlp de metal. Era un indicator, dar brațele îi lipseau. Fuseseră smulse probabil de vijelie. Acolo îl prinse talazul. Victor revăzu ca un fulger, în amintire, cele două brațe de metal cu indicațiile lor: una de viață și alta de moarte. Fu

săltat ca un fulg. Se împotrivi, încercă să se arunce în zăpadă, dar talazul îi nimici toată împotrivirea, în aer își încolăci brațele în jurul stâlpului dur și dureros de metal. Măinile parcă-i ieșiseră din umeri, dar nu-și descleștă brațele. Rămase acolo, afundându-se cu capul în zăpadă, lăsându-se acoperit de zăpadă, sfredelind cu picioarele zidul alb care voia să-l îngroape, dar nu-și desfăcu brațele. Până simți că slăbește puterea vârtejului. Oare cât rămăsese acolo legat cu brațele de stâlp? Își amintea vise trăite în momentele acelea de turbată împotrivire. Când începu să se ridice, mai întâi în genunchi, apoi în picioare, simți o undă de acalmie. Parcă și urletele furtunii se îndepărtaseră. Sau i se astupaseră urechile? Îi venea să râdă. În fața lui se aflau ceilalți. Erau aproape veseli. Urcaseră fără bariere. Numai Ursu părea îngrijorat. Dan atârna ca o zdreanță pe umerii lui.

3

Era liniște. Se priveau curioși, parcă nu s-ar fi văzut de multă vreme. N-aveau curaj să rostească vorbe, de teamă că s-ar destrăma toată vraja. Păzeau liniștea neverosimilă. Și deodată fură izbiți mișelește. De la spate, fără niciun avertisment. Ca niște mingi se rostogoliră de-a berbeleacul. Într-o vale, într-o prăpastie? Numai Ursu își caută toate forțele, toată ura, toate instinctele. El nu trebuia să cadă. Se lăsă săltat și sări ca un cangur, cu povara pe umeri. Salturi de câte opt, zece metri. Căderi verticale, într-o prăpastie sau într-o vale. Ceilalți treceau de-a dura pe lângă el. Se transformaseră toți în colaci și se rostogoleau undeva, spre un necunoscut plin de spaime. Ultima cădere a lui Ursu se termină în genunchi, ca o frână. Ceilalți se descovrigau și se ridicau mirați din zăpadă. Și schiurile se opriseră într-un obstacol uriaș de zăpadă; Victor le salvase. Înainte de a fi luat de uragan, le făcuse vânt și alunecase odată cu ele spre obstacolul nevăzut din vale.

Vijelia parcă se muiașe. Se treziseră toți pe o ridicătură ciudată, o movilă albă care semăna cu buza unei prăpăstii, cu o trambulină, după care urmează vidul.

Tic făcu primii pași spre creștetul mobilei, și tocmai voia să se întoarcă pentru a spune ceva, când îl atrase vidul sau o pojghiță haină de gheață. Într-o clipă nu mai rămase nimic din el. Nimeni nu auzi țipătul Mariei, sau poate că mai țipaseră și alții. Se priveau pierduți, incapabili să facă un gest. Primul proiectil o izbi pe Maria, al doilea căzu în mijlocul lor. Păreau niște mesaje dintr-o lume adevărată, pentru că semănau cu bulgării de zăpadă, cu acei bulgări rotunzi care înspăimântă și înveselesc recreațiile. Dar nici nu puteau fi altceva decât bulgări de zăpadă, făcuți de mâna unui om, adică de mâna unui băiat cârn și blond și vesel, mai ales atunci când undeva în lume era cald și frumos. Dar nu erau simpli bulgări, ci niște mesaje vesele, pline de speranță. Unul după altul pășiră pe urmele ciufuliciului, lăsându-se să cadă dincolo, la vreo doi metri mai jos în niște mormane de zăpadă ospitaliere. În fața lor se vedeau spații albe, vânzolite de vijelie, de vârtejuri și uragane, și niște lumânări albe ciudate, triumphiulare, pe care oamenii le cred întotdeauna verzi. Iar în spatele lor, la câțiva pași, se afla, pe jumătate acoperită de zăpadă... o casă adevărată, cu uși, cu ferestre, cu pereți groși de piatră. Iar în fața casei, un cub ciudat de zăpadă, probabil o magazie acoperită, sfredelită însă de cotloane, ca un șvaițer.

Nici Victor nu izbuti să se stăpânească. Se aruncă și el, ca prietenii lui, în zăpadă, într-un plonjon de cumplită bucurie. Dan, întins pe zăpadă, se uita la lighioanele care se tăvăleau în vata albă și își făcea întruna cruce.

– Parcă n-ar fi văzut zăpadă de șapte milenii...

Își îndreptară scoarțele de gheață și se apropiară de ușă. Era prea multă liniște în jur, și mai ales era zăpadă la toate geamurile, ca niște perdele exterioare, și mai ales nu se vedea nicio urmă în fața ușii. Întâi încercă Ionel clanța. Se mișca, dar ușa nu se clintea. Trase mai tare. Nimic. Se uită la Ursu și vlăjganul înțelese. Smuci clanța, dar ușa grea, ca o ușă de închisoare, nici nu se clinti. Numai zăpada se scutură de pe ieșiturile de lemn. Trase cu toate puterile, cu ură, și ajunse la dracu', în zăpadă, cu clanța în mână. Se înfuriase. În douăzeci de secunde, cu un schi transformat în pârghie, deschise ușa, fără măcar să spargă un

geam.

Era emoție, erau și lacrimi, era chiar și teamă în sufletele urgisiților. Prea multe înfruntaseră, prea multe capcane li se aruncaseră, prea multă teroare suportaseră, ah! cumplita teroare albă!...

Numai după ce Ursu îl potrivea pe Dan în spate pătrunseră cireșarii în locuința misterioasă, plină de tăceri. Dar oare nu aveau dreptul, după atâtea urlete și gemete, nu aveau dreptul la liniște grea, adâncă, multă, odihnitoare?

Îi primi un antreu gol, poate de aceea părea mare, pardosit cu piatră bolovănoasă, neregulată. Ionel închise ușa și din toată vijelia nu se mai auzi decât un geamăt slab și îndepărtat. În fața lor se înălța, ca un monument, o ușă masivă de lemn, cu zăbrele de fier în fața geamurilor. Iar deasupra ușii, pe zid, litere mari, în relief, se înșiruiau, ordonate, într-un semicerc. Cuvintele nu aveau nicio noimă, la prima vedere, parcă lipseau niște litere:

BI E AȚ ENIT
LA
C S I L A
1900

Dar pentru cireșari era un joc să le descifreze, adică să le interpreteze. În spațiile goale își imagină litere, anumite litere, căzute de-a lungul deceniilor și pe care nimeni nu le mai înlocuise. Și i se dădu lui Tic întâietatea la bucurie.

– Iar noi vă mulțumim... începu el mai contorsionat, precum îi era obiceiul. La urarea dumneavoastră, prea stimată și veche cabană, la urarea dumneavoastră de BINE AȚI VENIT vi se răspunde cu MULȚUMIRILE CIREȘARILOR!

– Mulțumirile tuturor cireșarilor! preciză Dan cu o voce în care se simțeau accente de tristețe și de bucurie.

– Da! repetă Tic. Vă mulțumesc TOȚI CIREȘARII, sau, dacă vreți, OȚI CI RE A RI

– Dar cine ne primește atât de frumos, Ticușor? întrebă Ionel. Oare ce litere lipsesc în cuvântul de jos? Nu crezi că lipsesc cam

multe?

– Ba nu! ți pă Tic bucuros nevoie mare. Lipsește o singură literă. Cuvântul a avut spații mai mari. Cine ghicește?

– Castilia! spuse Dan într-o doară. Castelul din Castilia... însă nu din cărți de joc.

– Aproape, aproape! se grăbi puștiul pentru a nu i se fura bucuria descoperirii. BINE AȚI VENIT LA COȘTILA! Cabana Coștila! Eu am ghicit!

– Bravo, Ticușor! îl felicită Ursu. Nici nu suntem prea departe de Coștila. Cred că ne desparte numai o vale, sau două... Dar chiar pe Coștila nu suntem...

– Ei și! Parcă la Trei Brazi sunt neapărat trei brazi, sau la Babele și Furnica sunt babe și furnici...

– Mai bine să intrăm înăuntru! spuse Lucia arătând cu mâna spre Dan. Lăsăm pentru mai târziu dezlegările.

– Acum e-acum! spuse Victor uitându-se cu teamă spre ușa masivă, apărută de zăbrele. Ar fi păcat s-o distrugem.

Ursu răsuflă adânc de câteva ori, ca și cum s-ar fi pregătit pentru o luptă crâncenă, își încordă brațele și încercă apoi să capete aprobarea celorlalți. Dar mai întâi puse mâna pe clanță, apăsă... și ca după un ritual magic ușa se deschise.

Sala în care intrară era complet goală. Numai o sobă mare de teracotă și podeaua de scândură mărturiseau că încăperea fusese cândva locuită. Mai erau două camere, la dreapta și la stânga holului sau sufrageriei. Cea din dreapta era de asemenea goală. În cea din stânga se vedeau o sumedenie de lucruri. Mese, scaune, paturi: toate de fier. Era și un godin, într-un colț, iar vizavi un maldăr de saltele de paie.

– Avem dreptul? întrebă Ursu repezindu-se spre vraful de saltele. Câte sunt? Unsprezece, fir-ar să fie. Nu puteau să fie mai multe!

– Suntem numai șapte! îi aminti Lucia.

– Știu... răspunse vlăjganul. Suntem șapte, însă unul e rănit și ceilalți degerați. Eu cred că avem dreptul. Prindeți-o.

Salteaua aruncată de Ursu ateriză chiar lângă godin. Fusese semnalul. Toți își descoperiră mâinile libere și în două secunde

deveniră niște gospodari strașnici. Se apucară să desfacă paturile de fier, să le aranjeze cât mai aproape de godin, dar fără să disprețuiască o anumită ordine și estetică. Tot ce era în plus: paturi, mese, scaune, nu și saltele, trecu din mână în mână pentru a fi evacuat de urgență în fosta sufragerie. Camera începea să capete un aspect de locuință, mai ales că pluteau și niște norișori de fum, încă firavi, proveniți parcă de la o țigară... dar așa încep toate.

Ionel aprinse focul, cu spaimă, pentru că mai avea doar patru chibrituri. Dar paiele și anvelopa scorțoasă a saltelelor începură să ardă ca pulberea. După cincisprezece minute și două saltele... în încăpere se făcu cald.

Abia atunci patul lui Dan fu vizitat de medici. Maria și Lucia scoaseră din rucsac trusa cu medicamente și priveau, ca și ceilalți, gesturile încete și grijulii cu care Victor îl descălța pe rănit. Dan suferea cumplit. Se vedea după pumnii încheștați, după buzele mușcate până la sânge. De câteva ori gemu surd, înfundat. În sfârșit, i se traseră și ciorapii exteriori, umeziți, de căldura care bântuia camera. Pantalonii îi erau prea strânși pe gambă ca să poată fi ridicați sau coborâți fără dureri. Intervenii Ursu cu pumnalul. Apăsă lama pe cusătură. Parcă tăia cu briciul. Prelungi tăietura până la genunchi. Nu mai era nevoie să-i scoată ciorapul interior. Fractura era sus: la jumătatea gambei. Piciorul era ca un gât de lebădă. Probabil tibia, sau peroneul, sau poate amândouă. Din fericire, oasele nu spărseseră țesuturile. Ursu privi spre cele două infirmiere. Piciorul trebuia pus în ghips, dar în trusă nu se găseau decât scândurele, pentru prim ajutor.

– N-am ce să fac... tremură Ursu fără să se uite la Dan. Știu că doare cumplit... pentru că am avut și eu o fractură, tot cam pe-acolo. Țsta e norocul tău...

– Noroc! se revoltă Dan. Aș fi avut noroc dacă-și rupea altul piciorul. Mamă dragă! Auzi!

Surcelele, benzile și bandajele erau deja în mâinile celor două infirmiere. Ursu oftă, pipăi încet piciorul lui Dan la locul fracturii, apoi clătină din cap clarificat:

– Da... Exact ca a mea. Noroc că ți-s rupte amândouă oasele...

– Iar începi cu norocul?! se oțărî Dan. Știu eu cui îi trebuie noroc din ăsta...

– Zău, Dan! continuă Ursu. Cunosc tipul ăsta de fracturi. Trebuie apucate cele două părți ale piciorului, uite cam așa, pe urmă... printr-o singură mișcare trebuie puse la loc!

Dan țipă din gâtlee, un țipăt scurt, de o fracțiune de secundă, care-i scoase broboane de sudoare pe față și-l congestiona teribil. Ursu se uită în ochii lui și-i zări lacrimi.

– Zău, Ursule, te rog! gemu Dan. Termină odată. Nu mă mai ține așa... Te rog...

– Am terminat cam de multișor, răsuflă Ursu ca după un efort cumplit. Și tare mă tem că oasele s-au prins exact unde au fost...

– Pe cuvântul tău? holbă Dan ochii. Zău c-am avut noroc.

– Mare! îl încurajă iarăși Ursu. Mai ales că eu, de când mă știu, n-am avut decât o singură fractură, la mână...

– Dacă-ți închipui că eu nu știam... îl privi Dan cu ochii plini de lacrimi.

– Gata cu prostiile! se încruntă Lucia pentru a-și ascunde propria-i emoție. Trebuie să-i potrivim scândurelele.

Dar tot Ursu le legă. Cu atâta artă și atât de solid, că nu mai era nevoie de ghips.

4

Deși pereții erau ca gheața, în cameră se făcuse cald ca-n baie... Se încălzise aerul, godinul aproape se înroșise, dar nu mai rămâneau decât două saltele pentru foc.

– Ia spune, Ticușor! se auzi vocea rănitului. Crezi că am venit chiar atât de bine cum scrie acolo, deasupra ușii?

– Da... recunosc ciufuliciul, cu jumătate de gură. Nu prea avem lemne... Dacă n-o fi în preajma casei, undeva, vreo magazie plină cu lemne. Las' că facem noi o explorare...

– Nu știu dacă mai este nevoie, spuse Lucia. De vreme ce nu stă nimeni aici, în cabană, nu văd de ce am găsi magazie cu lemne. Pentru ce și pentru cine să se fi depozitat lemne?

- Nu puteți să-mi explicați și mie la ce ne trebuie lemne? întrebă Maria. Ce să facem cu ele?

- Nu te supăra... o căută Dan cu privirile. Nu ți-ai rupt și tu ceva, mai sus?... Mai sus de umeri...

- Eu? se supără negricioasa. Vai!... N-am știut că lemnele voastre sunt atât de prețioase. Că se pot mânca, și te poți înveli cu ele, și poți să anunți un doctor, și pot să te ducă jos în vale, și de acolo la gară, și de la gară în tren, și din tren acasă...

- Și de acasă la școală, dar mai întâi în cămară... se rugă Ionel. Dintr-o dată mi s-a făcut foame. Nu foame de lup. Mi-e atât de foame, că aş mânca un lup.

Un strigăt, un geamăt, o undă, atât trebuia. Toți simțiră ghearele foamei, și dureri și amețeli. Își amintiră toți deodată că nu mai mâncaseră de multă vreme, și mai ales își amintiră cât de bine se poate mânca oriunde în lume. Însă în lume...

- Doamne! se înfurie Tic. Am vrut să cumpăr patru ciocolate mari. Am văzut la hotel un vraf uriaș, chiar dintre cele care-mi plac mie. Dacă n-o simțeam pe Lucia în spatele meu... Mi-a fost rușine că o să râdă de mine...

- Și chiar aş fi râs, spuse Lucia. Ce păcat că n-am râs atunci, Tic! Oare ce s-ar putea mânca pe-aici prin împrejurimi?... Tu, Victor, ce spui?...

Victor era abătut. De câțva timp nu deschisese gura și nici nu părea că-l interesează ceea ce se vorbea.

- Mi-e teamă să nu fi intrat în altă închisoare... spuse el. Dacă am nimerit la o cabană pustie?

- Poate că vom găsi alta mai plină prin împrejurimi, se amestecă Ursu în vorbă. Important e că am găsit adăpost... Dar ce spuneai tu de închisoare? La ce închisoare te gândeai?

Victor era în cumpănă. Să-și destăinuiască sau să nu-și destăinuiască temerile?... Oare nu i-ar fi speriat și mai tare?

Dar se mai putea speria cineva după ce trecuse prin ceea ce trecuse?... Poate că era bine să știe toți primejdia pe care o presimțea el... Dar era oare o presimțire... sau ceva mult mai grav, mult mai palpabil?

- Mi-e teamă... se hotărî el. Mi-e teamă de altceva. Voi vă mai

amintiți harta? Vă mai amintiți pe unde am urcat?... Vă puteți închipui reliefurile, forma muntelui pe care ne aflăm? E asemenea unei cetăți... inexpugnabile... Chiar asta e imaginea! O cetate inexpugnabilă... cu podul lăsat la Brâna Iadului. Numai pe acolo se poate ajunge la masivul nostru. Dacă strâmtoarea de la Brâna Iadului dispăre, muntele nostru nu mai are legătură cu lumea... Cel puțin până se termină dezghețul...

– Îmi amintesc, sigur că da... spuse Lucia. Dar cum poate să dispară strâmtoarea de la Brâna Iadului?

– Prin avalanșă, Lucia. Așa poate să dispară și așa cred că a dispărut. Strâmtoarea a fost acoperită de avalanșă...

– Și eu cred asta... oftă Ursu. Cred că strâmtoarea a fost acoperită de avalanșă. Nimeni nu mai poate să urce și nimeni nu mai poate să coboare. Totul a devenit prăpastie și lunecș.

– Dar noi unde suntem? tresări Maria. Unde? În ce cabană, pe ce munte? N-am urcat pe urmele celor care au coborât de la o cabană și care au urcat la o cabană? Nu s-a coborât din pustiu și nici nu s-a urcat spre pustiu... Unde am ajuns? Pe alt munte? La altă cabană?

– E un mister! spuse Ionel. Pe muntele pe care ar trebui să fim se află o singură cabană: Izvoarele. Asta se cheamă Coștila. Ce s-a întâmplat? De unde au coborât cei trei cabanieri?... Dacă am pierdut undeva poteca și am urcat spre Coștila? Când am plecat de la bordei... oare am luat-o pe drumul cel bun?

Victor era derutat. Se uită la Ursu. Nici vlăjganul nu prea se simțea în apele lui.

– Vă mai amintiți miracolul? se auzi vocea înnorată a Mariei. Tunelul acela fantastic în care nu pătrundea nicio undă de vijelie... Dacă este un fel de subspațiu sau de anti-spațiu în care guvernează alte legi și alte dimensiuni? Dacă tunelul acela ne-a dus în altă parte? Nu vă mai amintiți? Cum se putea, cu atâta vijelie în jur, cu atâta sete de crimă în jur, să urcăm ca în vis? Nici nu simțeam că urcăm. Parcă ne trăgea cineva, parcă zburam... Mi se ridicau umerii. Chiar am vrut să vă spun că simt cum mi se ridică umerii și tot corpul...

– Aiurea... îi sfâșie frățiorul cel cârn visul. Eu, odată, după un

urcuș urât, am lepădat doar un rucsac din spate și am simțit că zbor, pe cuvântul meu. Zău, parcă mă ridică nu știu cine spre cer... Dar după atâta vijelie!... Crezi că eu n-am închis ochii, acolo, în tunel, și nu mi-am închipuit că zbor? Mai ales că-mi amintisem de povestea cu rucsacul...

– Dar tunelul? se întristă Maria. Am trecut toți prin el. Toți ne-am crucit. De ce să nu fie un subspațiu, sau un super-spațiu care ne-a schimbat direcția? Dar spectacolele pe care le-am văzut?... Și minunea aceea dinainte de avalanșă? Cum s-a eliberat dintr-o dată tot cerul? Și liniștea aceea? Și universul acela de cristal?...

– E frumos... spuse Lucia. În amintire va fi foarte frumos. Maria, dacă vom mai avea amintiri... Dar Victor are dreptate. Suntem în afara lumii și mă îngrozesc... Nu de ceea ce se va întâmpla cu noi... Poate că vom dezlega misterul... Ci de ceea ce se va crede în lume că s-a întâmplat cu noi...

Ursu își izbi cu propriul pumn genunchiul, fără să-și dea seama, și lovitura era cumplită.

– Fir-ar să fie! spuse el. Unde dracu' e cabana aia Izvoarele? Acolo este și telefon și de toate... Vă mai amintiți? Ția trei care ne-au nenorocit pe noi... că din cauza lor suntem acum în închisoarea asta... au spus că i-a chemat cineva la miezul nopții la telefon...

– Și coloșii! își aminti Dan. Și ei au chemat cabana Izvoarele la telefon, seara târziu. Dacă ei i-au făcut pe ăia trei să coboare? Înseamnă că din cauza lor ne-am nenorocit noi. Din cauza coloșilor!

– Asta ar fi culmea! spuse Ionel. Să nu pățim și noi ca Scott. Să nu murim la câțiva pași de depozitul de alimente și de stația de salvare, adică de cabană...

– E foarte greu să ne orientăm, asta e! își mărturisii Ursu gândul. N-avem nicio potecă, nimic. Poate că e mai puțin de un kilometru până la cabană, poate chiar mai puțin de jumătate de kilometru. Dar încotro s-o căutăm pe vijelie?

– Da... aprobă Victor. Suntem ca un punct în mijlocul unui cerc. Cabana aceea cu viață și cu de toate se află undeva pe circumferință. Vă dați seama? Cum tragem raza până la ea? Cum găsim direcția razei? Dacă n-ar fi viscolul ăsta, ni s-ar părea totul

un joc foarte nostim...

– Dacă n-ar fi viscolul, se întristă Tic, ne-ar mai ajuta și neghiobul ăsta de Țombi.

– Și dacă n-ar fi și lupii... se înfloră Maria. Dacă s-au aciuat și pe-aici?... Oare am scăpat de toți?

– Brrrrr! îngheță Tic. De la zbor și vis ai ajuns la dihăniile astea... Brrrrr! Zău că o să mă fac vânător, Ursule.

– Din ce în ce mai rău! izbucni invalidul. Și mai sunt și eu pe capul vostru... Lăsați, lăsați morala... Știu că trebuie să mă salvați și că totul e de la sine înțeles, dar sunt înfuriat, și cred că am și eu voie să mă înfurii o dată... Mai aveți vreo drăcie din aia amară... că iar începe să mă doară. Huo!

Infirmierele erau la căpătâiul lui Dan. Îl îndopau cu medicamente.

– Sunt singurul care mai înghite ceva, spuse Dan, după ce dădu pe gât, odată cu medicamentul, un pahar întreg de apă de zăpadă, topită la godin. E caldă, atât...

Ursu se întoarce la căldură după ce trecuse prin celelalte încăperi ale cabanei pentru a cerceta de la ferestre împrejurimile.

– Viscol și iar viscol! anunță el. Mai sunt și zăbrele la câteva geamuri. Nu se vede nimic. Oare ce-a fost cu ăștia? Un geam are zăbrele, altul nu: Cum vine asta?

– Foarte simplu! îl ajută Lucia. La început fiecare încăpere a avut numai un geam. Cu zăbrele. Mai târziu s-a mai făcut un geam. Și noii proprietari, sau ce-or fi fost, nu au mai pus zăbrele. Li s-o fi părut demodat.

– Mai bine puneau niște cârnați în loc de zăbrele, spuse Tic. Sau niște șunci...

– Sau o roată de cașcaval, îl completează Dan. Sau niște miere de albine și o supă cu aburi... Pe mine mă puteți scuza. Cred că sunt în stare de delir...

– Asta e o mișelie! țipă Lucia. Fiecare să-și trăiască singur foamea. Să nu-i mai stârnească și pe ceilalți! Mai bine spune ce e cu magazia aia din fața casei!

– Din păcate, nu e magazie, răspunse Ursu. E un cub de piatră găurit ca un șvaițer și acoperit de zăpadă. Păcat că șvaițerul ăsta

foarte ciudat nu e veritabil. Mă întreb la ce-o fi folosit aici, în fața cabanei? Fir-ar să fie!...

Simțiseră toți nevoia să vorbească, să pălăvrăgească și să se audă, să se sature de vorbe de toate zilele, de glume, de tânguiri, de întrebări, de duioșii, de nimicuri, de prostii. Voiau să scape de amintirea urletelor și gemetelor și șuiierăturilor rele cu care-i îndopase vijelia. Fiecare jurase, în trecerea sa prin infernul sonor, să repete de zeci de ori cele mai banale cuvinte, ca să le învețe a doua oară, ca să se obișnuiască iarăși cu vocea omenească. Și iată că se întâlneau cu cele mai banale și mai răspândite și mai scumpe cuvinte din viața omului.

– Stați puțin... spuse Victor cu un ton ciudat. Eu cred că ne-am prostit... Sau am vrut s-o facem pe proștii? De ce să ne considerăm noi, Coștila lui Tic, un centru într-un cerc? Dacă ar fi așa, am avea aici telefon și de toate, cum spunea Ursu. Adică am fi noi cabana... Ia să punem altfel problema! Cabana Izvoarele e centrul cercului și noi suntem undeva pe circumferință! Nu e mai firesc așa?

– Și asta cu ce schimbă situația noastră? întrebă Dan.

– O schimbă, Dan... interveni Lucia. În loc să graviteze circumferința în jurul nostru, gravităm noi pe circumferință în jurul unui centru, adică al cabanei Izvoarele. Bravo, Victor!

– Învățați-mă și pe mine, se rugă Tic.

– Hai să traducem, Ticușor, o problemă foarte simplă. Noi atârnăm de o cabană adevărată. E obligatoriu. Pentru că în această casă pustie, nelocuită, găsim mobilier de cabană. De vreme ce găsim mobilier de cabană, iar camerele sunt pustii, înseamnă că suntem sucursala unei cabane care e locuită numai în cazuri speciale, de pildă când e mare aglomerație. Vara... Poate și iarna uneori... Sunt unsprezece paturi, dar puteau să fie și douăzeci. Și probabil c-au fost...

– Poftim! spuse Maria. Eu sunt mai generoasă. Eu ofer chiar treizeci. Ce se întâmplă cu asta?

– Se întâmplă ceva foarte simplu! răspunse Victor. Gravitația are anumite legi. La o distanță prea mare de centrul de atracție nu mai gravitezi în jurul aceluia centru... Înțelegi? Nu mai primești paturi de la el, nu mai obligi oamenii din paturi, după ce se scoală,

bineînțeles, să se ducă la centru să ia masa. Devii tu singur centru cu paturi și bucătărie. Dacă această Coștilă a lui Tic gravitează, ceea ce e clar, în jurul unei cabane, acea cabană nu poate fi decât Izvoarele, și nu poate fi decât foarte aproape! Dacă punem la socoteală reperul einsteinian de sus, de deasupra noastră, stâlpul metalic, eu aș avea curajul să afirm că adevăratul centru de gravitație al acestei zone, cabana Izvoarele, se află la mai puțin de două sute de metri de Coștila noastră. Poate chiar la mai puțin de o sută de metri.

– Ai putea să-mi spui ce s-a întâmplat cu tine? întrebă Lucia.

– Ce s-a întâmplat cu noi toți, Lucia? zâmbi Victor. Cu atâtea elemente în jurul nostru, cu aceste saltele, cu godinul acesta intact, cu burlane, și mai ales cu pustietatea asta care urlă la cer, cum de ne-am gândit la subspații și erezii?

– Eu aș fi preferat subspațiul sau extraspațiul! se încăpățână Maria. E mai frumos.

– E mai frumos, Maria... o imploră Dan. Dar nu duce direct și sigur la șuncă și cârnați... cum duce teoria asta banală a gravitației victoriene. Zău...

– Numai să găsim pe cineva la cabană... spuse Lucia.

– Nu cred că este obligatoriu... se învioră Ionel. Totul e să găsim cabana. Ușă de fier să aibă și tot răzbim prin ea, chiar dacă ar trebui să mă prefac în dinamită.

– Acum pot să vă spun și eu că mor de foame, mărturisi Tic.

Capitolul IX

1

La cabana „Izvoarele”, în sufrageria caldă și aerisită, era pe terminate ospățul de prânz. O roată uriașă de cașcaval fusese atacată cu un cuțit lung de bucătărie care-i aminti imediat lui Ion Petric pierderea Silviei. Se mâncase totuși cu zgârcenie.

– Domnule, ești sigur că s-a închis drumul? întrebă a zecea oară Liviu Iordan. Nu se poate, domnule, să rămânem aici până în primăvară.

– Mi s-a mai întâmplat o dată, acum zece ani... răspunse cabanierul. Și am răbdat, ba chiar m-am simțit bine... Singur, fără să dai socoteală nimănui, fără să fii la cheremul cuiva... Dar dacă ți-neți cu orice preț, putem să chemăm helicopterul... De-atunci ne-am mai modernizat...

– N-avem nevoie de niciun helicopter. Scurt!

– Tot va trebui să-l chemăm, se încăpățână cabanierul. Helicopterul sau un avion sanitar... Trebuie să ne parașuteze alimente. Ce avem în magazie nu ne ajunge mai mult de o lună... Pentru mine ar fi fost prea destul... dar cine știa că or să mai fie doi oaspeți... Și încă niște uriași...

– Nu trebuie să chemăm niciun avion! se încruntă Liviu Iordan. Ce o să explici dumneata? De ce nu-ți ajung alimentele? Știi ce se întâmplă în cazuri din ăstea? Toată lumea, toate ziarele vor întreba cine mai e la cabană... Or eu nu am nevoie de publicitate, domnule. Ca să fie clar!

– Eu v-am spus că nu ne ajung alimentele, se spală pe mâini cabanierul. O să mă rugați să chem avionul. Numai cu vin și cu coniac n-o să putem trăi...

– Mai termină, domnule, cu avioanele ăstea, se înfurie Liviu Iordan. Până să le chemăm, trebuie să reparăm telefonul. S-a rupt sârma chiar aici, sus...

Cabanierul nu păru deloc surprins:

– Am știut eu că ați tăiat-o. Am și simțit când, că stăteam cu telefonul la ureche.

– Cum s-ar spune, bănuiai ceva... îl amenință amical Ion Petric. Dar să știi că am tăiat-o tot la furie. Nici nu știam ce facem. Am tăiat-o ca să stricăm ceva; eram otrăviți de vijelie.

– Asta n-o mai cred, răsă cabanierul. Ați tăiat-o ca să nu pot eu să dau alarma dacă se întâmplă ceva aici... După asta am dibuit că nu trebuie să mă bucur de sosirea dumneavoastră. Mai ales că venea după chemarea celorlalți la telefon. Prea se înnodau toate...

Liviu Iordan nu era mulțumit. Părea cufundat în gânduri și mereu nega ceva, cu gesturi repetate, înverșunate.

– De ce nu se rupea? întrebă, subjugat de amintirea scenei demente, Ion Petric. De ce nu s-a rupt când am tras cu bățul în ea? Am tras până mi s-au umflat mâinile. Dacă nu scoteam pumnalul, nici dracu n-o mai tăia.

Cabanierul tresări brusc. Parcă se dădea o luptă în el, parcă voia să se opună unei presimțiri sinistre:

– Unde ai tăiat dumneata sârma?

– Cum unde? se miră Ion Petric. Păi n-ai spus că ne-ai văzut? N-ai spus că ne-ai urmărit din pod și de la fereastră?

– Eu știam că ați tăiat-o în spatele casei, aici, la legătură. Nu cred că v-ați apucat s-o tăiați chiar acolo, la stâlp?

– De ce nu, domnule? Chiar acolo am tăiat-o...

Cabanierul se ridicase de la masă. Era galben ca ceara și se simțea cât de tare se stăpânește. Părea gata să facă o explozie dintr-o clipă în alta.

– Ce s-a întâmplat, domnule? întrebă Liviu Iordan. Iar vechiul dumatăle traumatism?

Dacă nu l-ar fi apucat groaza trădătoare! Nu mai putea să dea înapoi. Liviu Iordan i-ar fi smuls până la urmă mărturisirea. Era singurul lucru la care nu s-ar fi așteptat.

– Suntem nenorociți... șopti el. Absolut nenorociți! Legătura telefonică nu se mai poate reface. Ați tăiat firul chiar deasupra prăpastiei. Cine zboară dincolo, pe malul celălalt, la o sută de metri, ca să-l aducă înapoi?

– N-o să-l aducă nimeni, domnule... îi răspunse Liviu Iordan nepăsător. Vom rămâne fără telefon. Ei și?

– Am spus că nu ne ajung alimentele nicio lună de zile. Cine ne aprovizionează? Cum cerem alimente?

Liviu Iordan se uită disprețuitor spre cabanier:

– Lasă odată dracului alimentele! O să facem rații mai mici, o să ne organizăm, nu fi imbecil!

– Dumneata ești imbecil! explodează cabanierul. Un dobitoc, un nebun!

Liviu Iordan își duse mâna sub pulover. Dar cabanierul nici nu se sinchisi de gestul lui.

– Trage, domnule! Trage! În gură să tragi! Dumneata ești cel tare pentru că ai arma. Și eu oricum voi fi sacrificat. N-o să mori dumneata de foame pentru mine. Când o să vezi că se duc alimentele, în mine o să tragi primul, ca să scapi de o gură. Trage odată. În gură să tragi. Că tot n-o să am ce să mai fac cu ea. Idioților!

Explozia nefardată îl impresionează pe Liviu Iordan. Nici nu scoase pistolul. Se uită cu priviri înțelegătoare la cabanier.

– Da, domnule... își aplecă el capul. Ai toate motivele să crezi că se va întâmpla așa... Pentru că eu sunt cel înarmat și pentru că eu comand. Oricine ar fi fost în situația dumnitale ar fi gândit la fel... Da, domnule! Mi-ai plăcut. Știi să mori și ăsta e un lucru frumos. Dar nu știi altceva, domnule. Un amănunt nu știi. Nu cunoști un om. Nu mă cunoști pe mine... Eu sunt altfel. Dacă va fi să murim de foame, vom muri toți, domnule. Poate că eu voi muri înaintea dumnitale. Am spus că știu să plătesc. Și eu nu pot să te condamn, nevinovat, la moarte prin inaniție, sau prin glonte... Dar asta e o teorie, domnule, un principiu. Nu m-am chinuit douăzeci și trei de ani ca să mor de foame...

– Și totuși vom muri de foame... spuse cabanierul.

– Nu, domnule... Vom trăi. Cu ce avem și cu ce vom avea. Vom mânca zăpadă, dacă va fi nevoie, ne vom mânca bocancii, hainele, vom trăi din vin, din ramuri de brad... Nu se moare de foame atât de ușor, în ziua de azi...

– Am mai trăit, tot aici, în cabana asta, o urgie. V-am spus. Am

avut mai multe alimente decât acum... Mi-am mâncat și câinele, m-am hrănit cu vin și țuică, și era mai multă băutură decât acum... și când m-au găsit primele echipe de alpiniști, aproape mort, nu mâncasem de zece zile nimic, pentru că nu mai aveam ce... Mi-am ros și bocancii... Trei luni... Nouăzeci de zile.

Ion Petric era cutremurat de cele ce auzise și mai ales de tonul de nepăsare din vocea cabanierului. Parcă povestea întâmplarea altcuiva. Liviu Iordan nega mereu din cap:

– Nu, domnule! Nu vom muri de foame. E stupid să ne gândim la asta. Dar vom trece din momentul ăsta la rații minime. La gram. Numai ca să ne ținem zilele. Și cine nu le respectă... Atunci, da! Atunci ne vom îmbogăți rațiile, eu și cel dintre voi care va rezista ispitelor. Pentru că într-un astfel de caz nu încapе iertare și înțelegere. Execuție pe loc! Vom suferi toți!

– Și totuși vom muri de foame... spuse cu același glas obosit și indiferent cabanierul. Vă jur...

– Poate că se vor alarma cei de jos... își dădu cu părerea Ion Petric. Când vor vedea că nu răspunde nimeni la telefon.

– Nu se va alarma nimeni... Înainte de a coborî cei pe care i-ați chemat, am vorbit cu ei chiar despre urgie. Le-am spus că de astă dată o înfrunt și că o să rezist. Le-am spus că abia o aștept ca să mă odihnesc o iarnă întreagă. Le-am jurat că dacă se abate urgia voi tăia firele telefonului... Și n-am glumit, și ei știu că n-am glumit... Nimeni n-o să se intereseze de cabana asta... o să vedeți... Vom muri de foame... Zăpada o să ne acopere... Nici n-o să ne putem ieși din casă. Dar nici n-o să avem de ce. Ne vor păzi lupii... Poate că o să mâncăm carne de lup... dacă n-or să mănânce ei carne de om... Acum zece ani îi priveam de la geam. Treizeci și patru erau... N-aveau pe unde să coboare în vale și se adunaseră în jurul cabanei... Știți câți au rămas din ei până când am mai putut să mă ridic la geam și să mă uit? Șase... Șase din treizeci și patru... Întâi la o zi, mai târziu la două zile, apoi la trei zile săreau asupra unuia dintre ei și-l sfășiau. Iar când au venit alpiniștii n-au mai găsit decât patru. Noroc că au avut arme la ei... De foame o să murim...

Tânguirile cabanierului începeau să-l enerveze pe Liviu Iordan.

Se răsti la el:

– Deocamdată trăim, domnule. Taci! Gata! M-am săturat! Trecem la rații. Cine nu le respectă, moare imediat. Și ca să nu moară, dintr-o eroare, vom duce toate alimentele în magazie, și băutura, și vom încuia magazia cu trei lacăte. Fiecare va avea cheia unui lacăt. Numai toți trei, împreună, vom putea să descuiem magazia și să scoatem alimente. Ne vom lua în fiecare dimineață rația. Și vom scăpa de tentații. Ai trei lacăte?

Erau mai multe lacăte noi și fiecare avea câte două chei. Le aleseră pe cele mai sigure. Cheile de rezervă le azvârliră aiurea în zăpadă. Nu se duseră cu mâinile goale spre magazie. Mai întâi dădură jos din rafturi toate alimentele: cutii de conserve, zahăr, ciocolată, salam, biscuiți, bomboane, sticle cu diferite băuturi, covrigi, alune. Le încărcară cu grijă în coșuri, ca să nu se spargă sau să se rupă ceva.

– Ce tot spuneai, domnule, că o să murim de foame? arătă Liviu Iordan spre coșurile încărcate. Păi numai aici câte provizii avem!...

– O să vezi dumneata peste două săptămâni... când o să ajungem numai la zahăr și la cașcaval, sau peste o lună de zile, când o să ajungem numai la bomboane sau la alune... dacă o să mai ajungem...

Magazia era lipită de spatele cabanei, o construcție greoaie, făcută numai din bolovani sudați cu mortar. Se intra în ea numai prin interiorul cabanei, iar aerisirea se făcea prin două ferestruici pătrate, cu latura cam de jumătate de metru, fiecare zăbreilită cu drugi de fier și apărată cu plase de sârmă. Interiorul ei îl cam dezamăgi pe Liviu Iordan. Rafturile erau aproape goale, doar câteva cutii de conserve și niște săculeți cu făină, alături de borcane cu murături și tuburi de cicoare. Pe o grindă erau agățate două șunci, un șir de cârnați și trei plase cu cartofi.

– Mai e niște ceapă și usturoi și o mulțime de morcovi acolo, în nisip, arătă cabanierul spre un ungher al magaziei. Morcovi o să roadem...

Se întoarseră cam abătuți în sufragerie, mai ales Ion Petric, care se așteptase la un adevărat depozit de alimente. Numai bucatele de pe masa lor de prânz uitaseră să le încarce și să le

transporte.

– Cunoști istoria cabanei ăsteia? întrebă Liviu Iordan.

– Din fir în păr... răspunse cabanierul. Nu există cabană în munții ăștia pe care să n-o cunosc până la ultimul secret.

– Și de ce te-ai întors dumneata tocmai la asta? Mi se pare, dar de fapt ai spus și dumneata, că e prima cabană la care ai revenit.

Paul Bălan știa că ar fi o neghiobie să mai tăgăduiască:

– Pentru că e singura cabană din părțile ăstea care are o pivniță dublă. Cele mai multe nici n-au pivniță... Mi-am spus și eu: și pivniță și magazie și pivniță dublă... cam ciudat!

– N-ai avut timp prima dată s-o cercetezi?

– Am avut destul timp, răspunse cabanierul. Mai ales că m-a prins urgia singur. Dar până anul trecut n-am știut că are pivniță dublă.

Liviu Iordan tresări. Era un amănunt la care nu s-ar fi așteptat. Dar oare ajungea un singur amănunt? Și cum se integra el în acel testament foarte concis: I u l i e ș i C a b a n ă ?

– Ai coborât până acum în cea de-a doua pivniță?

– N-am avut când... Și nici nu știu pe unde se coboară. Nu eram prea grăbit. Am o întregă iarnă înainte.

– Da... înțelese Liviu Iordan. Vom începe cercetarea metodic, dacă vom găsi de cuviință să căutăm aici. Domnule... înainte de a căuta trebuie să gândești: unde să cauți? Cum să cauți?

– Ce să cauți? îl completă Ion Petric.

– Dar lucrul cel mai important este să te gândești, domnule, să nu te repezi la întâmplare. Să te gândești cu anii, dacă e nevoie. Să cauți idei și să le potrivești unei situații. Să stai cu ochii închiși o lună de zile, aici, în cabana asta, și pe urmă să te duci într-un loc și să spui: aici e taina. Și taina să fie chiar acolo...

Iarăși vorbea cu pasiune și iarăși cei doi îi simțiră forța și hotărârea.

– Numai că s-ar putea să nu fie nicio legătură între taină și cabana asta... continuă el. Pentru că cheile nu se potrivesc, domnule. În *iulie* s-a întâmplat istoria aceea mare... și la o *cabană* s-a consumat ultimul act... dar asta e prea... ca o clanță, domnule, nu e o cheie... E prea banal. Nu e o taină! Nu se combină cum ar

trebui, cum le-aș fi dorit... De ce să-mi transmită cu atâta înverșunare și vehemență ceva ce știam? Ceva care nu mă lămurește deloc... Sau n-ați înțeles dumneavoastră bine ceea ce v-a spus el, sau încă n-am dat eu peste combinația cea bună... *Cabană și iulie. Iulie și cabană!* Ce poate fi, domnule?

Se lăsă o clipă de tăcere, dar tot Liviu Iordan părea cel mai grăbit, cel mai preocupat:

– Nu înțeleg ceva... Da... Dumneata spuneai că știi ceva despre cabana asta. Cine a construit-o, domnule? Cine a fost proprietarul ei? Cine s-a perindat pe aici? Cine a avut interese aici? Cum putem noi să aflăm?

– Prea multe nu știu, răspunse cabanierul. Știu ceea ce cunosc și alții... Povești în jurul ei există destule... Se zice că a ridicat-o un mare industriaș pentru fiica sau pentru nora lui... Sunt numai zvonuri... Dar a fost a unui om mare din București... Asta sigur... Dacă vă interesează numele...

– Și pe urmă? întrebă Liviu Iordan.

– Pe urmă... cam la vreo zece ani și mai bine... adică până la război și primul an după război, a fost a unei bănci mari din București... Dacă vă interesează numele...

– Și pe urmă?

– Pe urmă... ca toate cabanele. Câțiva ani a rămas pentru salariații băncii, pe urmă, ca toate celelalte, pentru toți turiștii...

– Încă nu știu ce înseamnă, încă nu știu ce combinație trebuie să dea cele două cuvinte, medită Liviu Iordan. Dar abia acum încep să cred și să mă conving că aici, în cabana asta, se află taina...

În clipa aceea se auziră bătăi puternice în ușa cabanei.

2

Liviu Iordan își duse fulgerător mâna sub pulover. Privirile îi luceau ca oțelul și-l ținteau pe cabanier...

– Cine e, domnule? întrebă el cu același șuier rău și amenințător în voce. De ce n-ai spus, domnule?

- Să mă trăsnească Dumnezeu! începu să se jure cabanierul. Eu singur am rămas aici, iar altcineva n-a venit înaintea dumneavoastră. Ați fi găsit urme dacă ar fi venit cineva și s-ar fi ascuns. Iar pe vijelie nu poate să urce nimeni; încă nu s-a pomenit o asemenea ispravă... Să nu fi fost o părere.

Dar nu fusese o părere. Pentru că bocăniturile se întetiră: nu se mai ciocănea cu mâna, ci se izbea cu vârful bocancului. Și parcă se deosebeau două sunete simultane.

Cei trei nu se mișcaseră de la locurile lor, atât de năuciți erau. Când Iordan îi făcu semn lui Petric să dispară, se auzi ușa de la intrare deschizându-se, adică se auzi închizându-se zgomotos, zdrăngănind și bubuind, pesemne împinsă de vijelie.

- De ce n-ai încuiat ușa, imbecilule? mai avu vreme să scrâșnească Liviu Iordan în direcția cabanierului.

- Păi cine s-a gândit c-o să avem oaspeți? răspunse Petric în locul celui insultat.

Cu aceste cuvinte fură întâmpinați la cabana Izvoarele cei doi cireșari care porniseră de pe un oarecare punct al unei circumferințe spre un centru gravitațional... Ursu și Victor.

Surpriza era mare pentru ambele părți, cu oarecare deosebire: tabăra Coștilei era uimită, cea a Izvoarelor de-a dreptul stupefiată.

- Cum ați ajuns aici? întrebă cabanierul, uitându-se la cei doi cireșari ca la două arătări căzute din cer.

- Asta ne întrebăm și noi... zâmbi Victor. Am crezut tot timpul că poteca nu poate duce decât în iad.

- Nu cumva vreți să spuneți că ați urcat pe vijelie? întrebă din ce în ce mai neîncrezător cabanierul. Păi unde v-a prins vijelia? Veneți spre Izvoarele?

- Nu... răspunse Ursu. Nici nu ne-am gândit să urcăm spre Izvoarele. Mergeam ca tot omul de la *Poienița* la Mitiș, dar spre seară, mai încoace de Furcile Moșului, ne-a prins vijelia. Și-am căutat refugiu la o stână părăsită, după Șaua Mare, într-un bordei nenorocit.

- Dar cine v-a învățat așa de bine locurile? Că dacă porneți pe vijelie spre oraș sau spre Mitiș, nu mai erați la ora asta în viață...

- Poate că nici nu mai suntem... zâmbi din nou Victor.

Cabanierul de la *Poienița* ne-a învățat. Și tot el ne-a spus să profităm de primul răsărit de soare al vijeliei, de prima ei dimineață, când se mai domolesc stihiile, și să căutăm un adăpost ca lumea, o cabană, sau cam așa ceva...

– Nu se poate! spuse cabanierul. Aristide v-a dat o asemenea povață? Nu se poate! Asta ar fi fost mai rău decât să vă spună să vă tăiați gâtul. Nu-i moarte mai sigură decât să pornești la drum odată cu primul răsărit de soare al vijeliei. Atunci ajunge ea la turbare, la culmea turbării... Asta nu putea să v-o spună Aristide!

– Am înțeles noi pe dos... se retrase Victor.

– Să nu vă fi pus cineva gând rău, își dădu cabanierul cu presupusul. Dar nu Aristide, asta în niciun caz... Altceineva...

Atunci interveni în discuție și Liviu Iordan:

– E inutil, domnule... i se adresa mai întâi cabanierului. De vreme ce dumnealor au ajuns aici, înseamnă că au fost învățați bine sau au avut inspirație bună. În doi se urcă întotdeauna mai ușor...

– Dar nu urcușul contează aici! îndrăzni cabanierul să-l contrazică. Toată nenorocirea și răutatea e în vijelie. Poate să fie drum ca-n palmă și te zdrobește ca pe-o coajă de ou... Ați făcut o ispravă nemaipomenită! Numai că...

– Numai că... nu suntem numai noi doi! spuse Ursu. Suntem exact șapte, și dacă-l adăugăm și pe Țombi, cățelul...

Cabanierul căută un reazem în sobă, într-atâta îl cuprinsese amețeala. Șapte persoane! Nu două, nu patru... Încă nouă persoane!... Zece în total... Dumnezeuule!

Chiar și Liviu Iordan tresări când auzi cifra și parcă deveni incredul. Numai Ion Petric se strâmba ștângărește la el:

– Adică vreți să spuneți că ați urcat toți cei șapte de la *Poienița*... Și cele două fete... Asta e glumă!

– Toți cei șapte... admise Ursu cu un oftat în voce.

– Și ceilalți unde-s? întrebă cabanierul.

– Dincolo, la Coștila... răspunse Victor. Avem și un rănit printre noi: o fractură a gambei...

– Unde e Coștila? Până la Coștila sunt...

– Mai puțin de o sută de metri... îl întrerupse Ursu pe cabanier.

Acolo am poposit, adică am căzut acolo, și am plecat în recunoaștere ca să găsim o cabană adevărată.

– Ați nimerit la Izvoarașul, aici, în vale? se interesă cabanierul. Păi cum ați deschis ușa?

Liviu Iordan se uită cu milă la cabanier:

– Asta te preocupă pe dumneata? Cum se deschide ușa unui adăpost? După ce răzlesc prin iad îi întrebi cum au sărit pârleazul... Mai bine aranjează-ți tejgheaua. Ca să fie clar!

Cabanierul înțelese că trebuie să-și țină gura și mai înțelese asta și Petric. Dar și cei doi cireșari simțiseră în vorbele lui Iordan un ordin subînțeles.

– Cred că se găsește o cameră cu mai multe paturi, trecu Victor la atac. Ne-ar trebui una cu vreo opt... cu șapte nu prea se obișnuiește...

– Nici cu opt, în anumite situații... îl avertiză Liviu Iordan. Și nici cu patru... Și nici cu douăsprezece. Bineînțeles, numai în anumite situații.

– N-am știut că toată cabana e ocupată... glumi Victor. Am fi ales alta... mai pustie și mai ospitalieră.

– Eu credeam că v-ați instalat în ea, ripostă imediat Liviu Iordan. Credeam că ați venit într-o vizită de curtoazie...

– Păi de ce să nu stea aici?! se miră Ion Petric. Sunt atâtea camere libere...

– Știi dumneata foarte bine pentru ce! îl fulgeră Liviu Iordan. Știi de ce ești aici! Știi ce dispoziții sunt! Du-te sus și controlează aparatul!

– Care aparat? întrebă Ion Petric ca un nătâng.

– Cel mic! îi făcu semn de „șterge-o” Liviu Iordan. Cel cu antenă dublă. Tot nu e clar?

Ion Petric se supuse cu greu, parcă ezitând, alungării sale atât de evidente, în ciuda unui camuflaj abil. Dar nimeni nu auzi pașii lui bocănind pe trepte.

– E o situație specială... părea că se scuză Liviu Iordan. Cabana trebuie să rămână așa cum este. E o asemenea situație, că explicațiile sunt imposibile și chiar primejdioase. Altceva nu pot să vă spun și nici nu ar fi bine pentru dumneavoastră să știți.

Principalul e că ați găsit adăpost.

Victor începu să se scarpine în cap:

– Dacă spuneți dumneavoastră că e o situație specială... probabil că este... Dar și la noi, acolo, la sucursală, e o situație destul de specială.

– Ați găsit-o ocupată? simulă mirare Liviu Iordan.

– Nu! spuse Victor cu un început de zâmbet în colțul buzelor. Înseamnă că nu vă interesează gestiunea cabanei și că nu e o stare generată de inventar... Alta trebuie să fie cauza situației speciale din zona dumneavoastră... La noi cauza e tocmai pustietatea... Adică, în afară de câteva paturi de fier, și de câteva saltele, și de câteva scaune de fier, și de câteva mese de fier nu se mai găsește nimic altceva. Adică mai este și un spălător, dar altceva nu mai este. Nici măcar o surcea. Nici măcar un fir de la o pătură. Nici măcar o cutie goală de conserve... Deși la intrare, deasupra ușii, ne-a primit o urare optimistă: Bine ați venit!

Liviu Iordan clătină din cap...

– După câte înțeleg eu, ați avea nevoie cam de următoarele obiecte: șapte pături, adică paisprezece pături, șapte cearșafuri, adică paisprezece cearșafuri, șapte prosoape, adică...

– Adică prosoape avem... spuse Ursu.

– Nu-i nimic... se dovedi foarte generos Liviu Iordan. Ca să fie tot paisprezece. Să zicem două fețe de mese...

– Mai bine ceva peste fețele de mese... zâmbi Ursu.

– Bine, bine, înțelese Liviu Iordan. Deci șapte tacâmuri complete: cu pahare, cu solnițe... Mă rog, complete...

– Mai avem și noi niște ustensile pentru transportul alimentelor de la masă la gură, zâmbi iarăși Ursu.

– Cu atât mai bine, aprobă celălalt, fără să i se miște un mușchi de pe față. Și probabil ați avea nevoie de câteva brațe de lemne...

– Mai bine zis de lemne! spuse Victor înfricoșat de semiprecizia primejdioasă a rației.

– Sunt destule lemne? întrebă Liviu Iordan spre cabanier. S-a auzit?

– Sunt destule! răspunse cabanierul. Dacă s-ar putea preschimba în altceva...

– Încă n-am ajuns la comentarii! îi atrase atenția Liviu Iordan. O întrebare precisă, un răspuns precis! E clar?

– Lemne sunt... Pentru că sunt libere camerele din cabană... adăugă Paul Bălan. Ca să se priceapă de ce unele chestii pot fi și unele nu vor mai fi. E clar?

Liviu Iordan se încruntă doar, auzind comentariul îndărătnic al cabanierului, dar întrebarea de la sfârșit îi aprinse scânteii în priviri.

– Domnule! Mi se pare că trebuie să faci ordine în magazie și în pivniță. Lasă teigheaua... Așa... Cred că vă puteți instala bine pentru un timp... cu ceea ce vi se va da...

– Da! făcu politicos Victor. Dar știți... Mai avem nevoie de ceva, tot atât de important ca lemnele. Tot pentru combustie, pentru combustia internă a fiecăruia...

– Din păcate, la capitolul ăsta suntem neputincioși, ridică din umeri Liviu Iordan. Nu vă putem oferi nimic...

– Poftim!? tresări Ursu. Dar aici nu suntem la cabana Izvoarele? Și cabana nu trebuie să-și hrănească oaspeții?

– V-am spus care este situația, spuse calm și ferm lunganul cu figură mică, de copil. N-a sosit la cabană transportul de alimente... și după cum, probabil, vă imaginați, nu poate să mai sosească... până în primăvară... Altă situație specială...

Victor devenise dintr-o dată bănuitor și atent:

– Dar asta nu înseamnă, de fapt, un fel de condamnare la moarte? Ce să facem cu lemnele? Bine, scuzați... cu lemnele avem ce face... Dar cu tacămurile ce să facem?... Nu e cam crudă farsa dumneavoastră?

– Domnule, ești în eroare. Nu e farsă...

– Dar dumneavoastră cât timp rămâneți aici? întrebă Victor aproape zăpăcit, neînțelegând bine ce se întâmplă.

– Domnule, nu am obiceiul să primesc întrebări în anumite situații... răspunse Liviu Iordan cu subînțeles. Iar anumite întrebări nu le primesc în nicio situație.

Era un ton ferm, neclintit, care trăda o energie și o hotărâre de oțel. Iar figura omului rămânea imobilă, chiar atunci când accentua exagerat unele cuvinte.

– Nu am fost nepoliticoși, interveni Ursu. Omul nu se miră cu gura închisă sau vorbind în gând. Mai ales când nu e singur... N-am mâncat de multă vreme și am venit la *cabană* să cumpărăm alimente... De fapt, am venit să locuim aici, dar pentru că dumneavoastră spuneți că e o situație specială...

Cei doi tineri priveau ostentativ bucatele de pe masa la care prânziseră locatarii cabanei-centru. O roată de cașcaval abia atinsă, o pâine uriașă din care se tăiase un sfert, un salam cât brațul unui copil, tot cam pe un sfert amputat. Și cutiile goale de conserve, și sticlele pe care Ursu izbutise să descifreze: Fetească Neagră de Urlați.

– Asta e tot ce avem! răspunse Liviu Iordan privirilor celor doi. Și bineînțeles că vom ceda... să zicem jumătate. Dar nu cred că o să ajungă nici pentru o zi...

– Și dumneavoastră o să vă ajungă restul până la primăvară? nu se mai putu abține Victor.

Liviu Iordan cumpăni un moment situația.

– Înțeleg... Da... Domnule, aș putea să te dau afară...

– Suntem împreună... îl întrerupse Ursu.

Liviu Iordan cumpăni un moment situația.

– Da. Aș putea să vă dau afară pe amândoi, dar înțeleg că sunteți într-o situație disperată, înțeleg că sunteți flămânzi, și că toate cuvintele vă trec prin burtă. Asta e una. A doua: foarte rar, numai în momente capitale, când e vorba literalmente de viață sau moarte, îmi schimb părerile și-mi retrag hotărârile...

– Vă înțeleg și eu, începând din momentul ăsta, răspunse Victor. Tot ce este în jurul dumneavoastră nu există în afara dumneavoastră, ci în raport cu dumneavoastră... Adică: adevărul sau eroarea este ceea ce credeți sau ceea ce hotărâți dumneavoastră... Bineînțeles în momentele esențiale, adică în singurele momente care contează în viață...

– Cred că e chiar așa! acceptă Liviu Iordan. Ai înțeles foarte clar. Stai, domnule! Știu ce vrei să spui. Vrei să spui că așa începe, sau așa supraviețuiește tirania...

– Sau așa sfârșește... adăugă Victor. Ca să fie ciclul complet. Eu am căutat să fiu politicos...

– Asta mă interesează destul de puțin; e ceva insignifiant pentru mine. Dumneata ai căutat altceva și ai obținut. Ai căutat o adevărită. Da, domnule! Ești un tânăr inteligent... Dacă nu mulțumești, înseamnă că te simți jignit. Nici asta nu mă interesează... Altceva?

– Cred că știți în ce situație ne aflăm... începu Ursu.

– Nu mai e nevoie! îl opri Liviu Iordan. Veți primi ceea ce vi s-a promis. Altceva nu este... Nu înțelegeți?! *Nu este!*

– Înțeleg! se înfurie Ursu. Înțeleg și ceea ce vreți sau nu vreți să se înțeleagă. Și să nu vă închipuiți dumneavoastră că ați reușit să ne impresionați. Cu voce, cu gesturi, cu autoritate... Astea-s bune pentru alții. Ce vreți să ne arătați? Că ați ocupat cabana? Că sunteți nu știu cine? E inuman ce se întâmplă aici. Asta e!...

Liviu Iordan nu părea deloc ofensat sau atins:

– Puteți să găsiți orice calificativ, spuse el. Atâta vreme cât nu se transformă în acțiune, pur și simplu nu mă interesează. Și eu pot să spun despre o carte sau despre un autor orice-mi trece prin cap. Ei și! Prietenul dumitale a sesizat foarte bine...

– Da... interveni Victor. Dar a explica nu înseamnă a accepta. Țsta e totuși un adevăr în afara dumneavoastră.

– Deocamdată nu-l simt, răspunse foarte calm Liviu Iordan. Încă nu a intrat în relații cu mine acest adevăr. Dar cred că ar trebui să ne grăbim. Nu vă puteți plânde că n-ați fost primiți cu destul interes. Sunteți prea tineri pentru convorbiri definitive, și cu toate acestea... îmi mențin părerile favorabile. Și ca să fiți pe deplin edificați, nu mi-am făcut nicio părere proastă despre dumneavoastră. Dimpotrivă... îmi dau perfect seama în ce situație vă aflați și asta pentru mine înseamnă întotdeauna *a scuza*. Ca să fie foarte clar! Dar să nu uitați totodată că acțiunea naște contraacțiune. Prompt și dur! Deci!

Ultimul cuvânt fusese rostit ca o poruncă: „Luați ce vi s-a dat, înțelegeți ce vi s-a spus”, cam acestea erau semnificațiile voite ale cuvântului.

Și Ursu și Victor erau nesiguri și neliniștiți. Omul impusese anumite lucruri, ca niște adevăruri definitive, și părea greu de clintit din convingerile lui. Și parcă împrăstia prin fermitatea și

forța lui o undă de fascinație. Dar dincolo se aflau prietenii bolnavi și flămânzi care nu puteau să înțeleagă și să accepte situațiile speciale și nu aveau cum să simtă puterea cvasihipnotică a omului cu fața mică, de copil.

– Și pentru o convorbire telefonică urgentă sunt necesare explicații? întrebă Ursu, apropiindu-se de telefon.

– Da! răspunse Liviu Iordan după ce ezitase o clipă.

Ezitatea îl surprinse pe Victor și se străduia să înțeleagă cauza ei. Dar părea de neînțeles. De ce erau necesare explicații, în situația în care se aflau, pentru a obține o convorbire telefonică? Explicațiile erau atât de firești și de subînțelese. Cum să nu se telefoneze pentru a se anunța...

Dar Ursu începuse să dea explicațiile:

– Nu știe nimeni unde suntem, spuse el. Aveam cu totul altă direcție când am plecat de la *Poiența*. E de la sine înțeles că vrem să ne anunțăm părinții, ca să nu-și închipuie nu știu ce...

– Nu știe absolut nimeni că ați urcat spre Izvoarele?

– Absolut nimeni! spuse Ursu. Dar nu vrem numai să-i anunțăm pe cei de-acasă. Vrem să facem și ceea ce n-ați făcut dumneavoastră... Adică să cerem ajutor.

În clipa aceea Victor găsi cauza ezitării lui Liviu Iordan și simți un fior rece pe șira spinării. Dar izbuti să se domine. Și mai ales izbuti să-și ascundă emoția care voia să-i altereze vocea:

– Lasă, Ursule... Legătura telefonică e tăiată.

Și pentru prima dată de la începutul convorbirii, pe figura lui Liviu Iordan se ivi o tresărire care se prelungi într-o cută de nemulțumire.

– De unde știi dumneata că legătura e întreruptă? întrebă el, cu aceeași voce impasibilă.

– N-am spus că e întreruptă, preciză Victor. Am spus că e tăiată... Ceea ce presupune o intenție, nu un accident...

– Domnule! se încordă Liviu Iordan. Raționamentul e desăvârșit. E cutremurător, domnule! Știu de la ce ai pornit. De la o ezitare... Și cu toate acestea, domnule, desființarea legăturii telefonice se datorează unui accident!

Victor negă. Era convins că nu greșește. Nu putea să se

gândească la otrava nebuniei dinaintea furtunii.

– Sau poate că e o simplă întâmplare concluzia dumitale, continuă Liviu Iordan. Poate că n-a existat raționamentul. De ce am ezitat, domnule?

Victor ezită la rândul lui, tot o ezitare de o clipă:

– Din aceeași cauză care m-a făcut pe mine să ezit, răspunse el. Ca să se afle mai multe. Ca să aflați care este situația noastră reală, în cazul dumneavoastră. Ca să știți dacă se cunoaște soarta noastră... Ca să aveți cât mai multe atuuri în mână.

– Și dumneata de ce-ai ezitat?

– Exact pentru acest lucru! răspunse Victor. Ca să aud această întrebare. Ca să aud o întrebare, nu un raționament, ca să vă aud pe dumneavoastră întrebându-mă de ce am ezitat...

Liviu Iordan căzu pe gânduri, apoi spuse cu o voce care șoptea:

– Vrei să spui... dar se opri cu intenție.

– Da... îl continuă Victor. Vreau să spun că am aflat și eu ceva despre dumneavoastră. Nu vă puteți impune întotdeauna adevărurile, chiar cele proprii. Aveți și momente de nesiguranță și... probabil că știți: orice cantitate din infinit este egală cu infinitul...

De câteva minute, cabanierul era martorul mut și vizibil al convorbirii dintre Liviu Iordan și cei doi cireșari. Simțind o pauză rece în convorbire, interveni cu ceea ce-l frământa pe el:

– V-am pus la o parte așternuturi, tacâmuri și celelalte, anunță el. Lemne puteți să luați din spatele cabanei, de lângă magazie, câte vreți... Sunt acolo pentru doi ani... tot acolo o să găsiți și o sanie, adică o ladă pe tălpici, ca să faceți mai ușor transportul.

Cabanierul părea binevoitor și prietenos, dar când ajunsese la împărțirea alimentelor, deveni viclean și avar. Împărți totul, tot ce se afla pe masă, pe din două, dar la fiecare aliment folosi cântarul și la fiecare cântărire folosi vicleșuguri.

– Asta-i tot ce avem... se tânguia el întruna. Și băuturile s-au terminat. De-aceea s-au dus ceilalți la oraș. Ca să aducă provizii...

– Dacă mai găsim ceva, împărțim, îi asigură Iordan.

– De unde? Unde să găsim? se răstema la cer cabanierul.

Erau vreo optzeci de metri de la cabana-centru la sucursală, de la Izvoarele la Coștila, cum începuseră să fie denumite. Optzeci de metri cu nămeți cât casa, cu vijelie necurmată, cu obstacole sub care se ghiceau bolovani sau jnepeni. Și trebuia făcută pârtie pentru sanie. Cei patru băieți valizi munciră pe rupte, aproape un ceas, până izbutiră să taie în zăpada îndopată o pârtie ca vai de lume. Primul transport de lemne fu mai greu.

Pe urmă pârtia se mai adânci, se mai lărgi, și ca nu cumva să fie nevoiți s-o mai facă o dată, umplură sania de șase ori cu cele mai bune lemne care se aflau în spatele cabanei. Numai butucei unul și unul, aleși pe sprânceană, îndesați într-o sanie care nu mai avea fund. Tot antreul Coștilei era plin de lemne, aranjate în grămezi și grămăjoare, după mărime și calitate.

Abia după aceea sună clopoțelul neauzit care vestea prima masă a zilei. Din cașcaval, salam, muștar, ceapă, ceai, zahăr, fasole verde de conservă, cicoare cu ghiotura și pâine, fetele izbutiră să pregătească un adevărat festin. Din fiecare câte puțin, e adevărat, dar cu atâta artă tăiat, și mai ales pâine în felioare și bucățele prăjite, și feliuțe de salam tăiate în patru, și năsturei de cașcaval, și boabe și păstăi de fasole, răspândite în farfurii pe toată suprafața lor... oh! nu mai părea puțin. Părea mult, pentru că se mânca încet, rar, fără vorbe, parcă se oficia o rugăciune a gesturilor și a atitudinilor. Dacă n-ar fi fost totul atât de bine drămuț și împărțit, dacă nu s-ar fi calculat rațiile cele mai exacte și mai estetice, n-ar mai fi rămas nimic din proviziile sărace aduse de la nerudele bogate. Dar pregătite, prezentate și mai ales mâncate după ritualul impus de cele două gospodine, proviziile parcă nici nu fuseseră atinse. Mai rămăneau pentru cel puțin încă două mese foarte estetice. Festinul se încheie cu un ceai foarte generos în apă de cea mai bună calitate.

Apoi începu revolta. Prima izbucnire avea forma cu păr scurt și blond a Luciei.

– E o mișelie! își încheștă ea pumnii. Eu dacă aș fi fost în locul

vostru...

– Mai bine că n-ai fost! spuse Ursu, care de când ieșise din cabană fără alimente era mereu încruntat și neliniștit.

– De fapt, care este situația noastră reală? se trezi Maria. Avem vreo șansă ca să supraviețuim?

– Dacă am scăpat noi din bordei... își aminti frățiorul. Până când terminați voi cu filosofia, o să termin și eu cu ceva...

– Stai, Ticușor, numai o secundă, îl rugă Victor. Ca să afli și tu cum era să ne ucidă cabanierul de la *Poienița*... Ai știut, și voi ați știut, că perioada cea mai cumplită a vijeliei este chiar în primele ore ale primului răsărit de soare?...

– Cum!!? sări Ionel ca ars. Vrei să spui că...

– Da... confirmă Ursu. Așa au zis ăia din palat, că nu e timp mai rău și mai turbat într-o vijelie decât atunci când îi răsare soarele, când primește binecuvântarea răsăritului... Dacă scăpăm, trebuie să ne răfuim cu cabanierul de la...

– Stați un moment! îi rugă Ionel.

– Nu prea avem unde să fugim, îl lămură Dan. Eu nici nu pot să fug... Cum ai reușit tu să înțelegi așa anapoda?... Dacă am fi murit?... Dacă unul dintre noi și-ar fi rupt ceva?

Ionel se apropie de patul invalidului:

– Eu sunt călăul, mărturisi el cu tristețe cumplită în priviri. Mi-a fost teamă că ne va prinde somnul și înghețul în bordei și mi-a venit în minte... adică am scornit povestea cu răsăritul soarelui care împlânzește vijelia... Dacă v-aș fi spus că am citit undeva, nu m-ați fi crezut... Așa că...

– Așa că... trebuie să-ți mulțumim toți! îl împunse Dan cu degetul. Poate că am fi scăpat oricum, că nu ne lăsam noi pe colții lupilor, dar oricum ne-ai activat... ne-ai făcut să ne fie teamă că vom pierde clipa cea mai prielnică...

– Ești un scârbos! îl strâmbă Maria pe Dan. De ce nu recunoști adevărul? Dacă nu ne era teamă că o să pierdem clipa cea mai prielnică, am fi rămas în bordei, așteptând să plece lupii. N-am mai fi născocit planuri de salvare imediată și poate că nici Victor nu s-ar fi gândit la „Zidul Speranței și Răzbunării”. Ați uitat cum adormisem acolo... Două ore dacă mai întârziam, tot muntele se

prăvălea peste noi...

Îi uni pe toți același tremur, aceeași imagine. Dacă Ionel nu i-ar fi grăbit cu născocirea lui, cu „Răsăritul Speranței”, ar fi așteptat în bordei nu plecarea lupilor și viața, ci urgia, lespezile gigantice de milioane de tone ale mormântului de zăpadă.

Dar cireșarul erou își ascunse capul între umeri și spuse de undeva, din spatele apărătoarei cu codițe:

– Da... Și ce dac-am ajuns aici? Mi se pare că tot peste niște lupi am dat. Iar în bordei, dacă ne-ar fi ocolit avalanșa, n-am fi murit de foame? Am mutat mormântul mai aproape de cer...

Ursu și Victor povestiră în toate amănuntele strania convorbire de la Izvoarele.

– Hopa! se auzi vocea lui Dan. Acum chiar că-mi pare rău de nătărăul ăsta de picior. Am impresia că ne aflăm în preajma unui mister formidabil...

– Eu cred că e ceva mai simplu! reveni Lucia. Ce spunea Ionel cu lupii, asta e. Ția sunt hotărâți să ne lase să murim de foame. Dacă nu i-ați fi găsit cu bucatele pe masă, ne-am fi supt degetele...

– Oare nu găsim ceva asemănător cu planctonul oceanic în imensitatea asta albă? întrebă Ionel. Nu se poate să nu fie nutritivă. E prea multă... Și prea seamănă cu zahărul, cu laptele și cu făina.

– Mai degrabă lemnele, spuse Ursu. Cel puțin cu ele se mai hrănește câte ceva... Tu ce crezi?

Toți se uitară la Victor și-l ghiciră îngândurat.

– Sunt două întrebări, răspunse el, și nu știu cum se leagă, sau dacă trebuie să se lege între ele, măcar prin răspunsuri: Ce se întâmplă la cabană? și: Cum putem scăpa de foame? Două întrebări arbori, de care atârnă întrebările crengi. Cine poate ști ce crenguță oarecare poate duce la adevăr?... Cei doi coloși n-au venit întâmplător la Izvoarele. De aici trebuie să plecăm, și de la ce știm despre ei... Dar dintr-o dată răsare o altă întrebare... Foamea noastră se datorează coloșilor? Fir-ar să fie!

– Ce vină au ei? întrebă Maria. De unde au știut ei că va fi vijelie și că vom fi noi aici?

– Sigur că da! întări Dan. Și dacă sunt puținel mai

rudimentari, e de înțeles poziția lor. De ce să moară zece oameni de foame, când pot să moară numai șapte?

– Aiurea! răsări Tic de undeva. Toți sunt grași și au de unde să slăbească. L-am văzut și pe celălalt pe care nu-l cunoșteam. Are niște fâlci, parcă i le-a umflat Ursu.

Victor nu luă în seamă gluma lui Tic. Îl preocupau ca o obsesie cuvintele lui Dan: De ce să moară zece oameni de foame, când pot să moară numai șapte?

– Nu știu, Dan... răspunse el. E o întrebare îngrozitoare. Pentru că există și un drept al primului venit, aici... totuși nu e întrebarea fundamentală. Nu! Bine c-am scăpat de groaza asta! Alta e întrebarea și cu asta se termină toate sau mai bine zis încep toate. Cum de nu m-am gândit până acum?... De ce zece oameni au ajuns în situația să moară de foame?... Asta e întrebarea cheie, de aici trebuie să pornim.

– Și vrei să tragem la răspundere vijelia? întrebă Lucia. Sau ne întoarcem la vechiul nostru blestem? La întâlnirea cu cei trei, la povestea cu prăpastia...

– Aoleu! făcu Dan. Uitasem. Ce dracu' le-a venit celor trei să se certe la marginea prăpastiei?... Dacă ăla mai mic a fost împins în prăpastie...

– Chiar bolnav cum ești, nu pot să te las să aiurezi întruna! îl luă Lucia la rost. Eu am vrut să fiu ironică...

– Și tu crezi că eu am vrut să fiu serios?! se miră Dan. Poftim! Mai rupe-mi o dată piciorul! Știu eu de ce... Și mai știe cineva... Acuma chiar aiurez, altfel se supără Maria...

– Poate am putea să fim și noi o dată serioși, se rugă Ionel. Victor a spus ceva foarte...

De astă dată se zborși Tic:

– De ce zici că nu suntem serioși, și cum vine asta că vrei să fim și noi o dată serioși? Dacă am fi ca tine sau ca Lucia n-am mai fi cireșari. Așa că...

– Gata! interveni Victor. Hai mai bine să ne gândim la întrebarea cheie. De ce zece oameni au ajuns în situația să moară de foame?

– Dar nu zece oameni vor muri de foame, Victor... parcă se ruga

Maria. Numai șapte sunt condamnați la moarte...

– De ce din zece oameni, șapte trebuie să moară se foame? rectifică Victor întrebarea pe care o considera cheie.

– Pentru că ălalți trei sunt niște lupi! răspunse imediat Lucia. Pentru că sunt niște mișei.

– Asta cade! se opuse Victor. Cade pentru că apare întrebarea îngrozitoare a lui Dan: de ce să moară zece, când pot să moară numai șapte?... Trebuie să găsim răspunsul real. Și unul singur: Pentru că nu ne ajută nimeni! Nimeni de dincolo, din lume. Din atâtea prieteni pe care-i avem, nimeni nu...

– Cum poți să vorbești așa? îl fulgeră Lucia. Cum să ne ajute dacă nu știu ce e cu noi? Aaaaa! Vrei să spui că din cauza distrugerii firului nu putem să ne adresăm lumii!?

– Aici e misterul! se răzvrăti Victor. Firul a fost tăiat. Asta e sigur. Mi-a spus-o în față. Într-un anumit fel, care nu mai poate fi pus la îndoială. A folosit chiar cuvinte mari. Și cu toate acestea a fost un accident? Ori îl tai, ori se rupe...

– E atât de importantă întrebarea? se auzi vocea lui Ursu. Nu ajunge faptul că nu există nicio legătură cu lumea?

– E foarte importantă! se încăpățână Victor. E îngrozitoare! Dacă a fost tăiat temporar? Dacă a fost tăiat cu premeditare? Dacă a fost tăiat din farsă?... Atât se poate spune: că a fost tăiat înainte de vijelie. Atât! Dar numai când vom găsi întrebarea cea adevărată, adică răspunsul cel adevărat, numai atunci vom ști cu cel fel de oameni ne-am întâlnit aici, pe munte. Numai atunci vom ști... Stai! Stați! Parcă încep să înțeleg! Firul a fost tăiat. Și totuși întreruperea legăturii se datorează unui accident. Așa ne-a spus uriașul ăla cu mutră de copil. Cum se împacă aceste două elemente? Când se pot împăca? Fir-ar să fie! De ce a spus așa?... Da! Am găsit! Când spui, de pildă, despre o carte: „Am distrus cartea aceea. Totuși a ars din întâmplare.” Când ai vrut s-o distrugi și te-ai pomenit cu ea arzând... Poate că ai aruncat-o singur în foc fără să-ți dai seama. Și văzând-o arzând, ți-ai amintit că ai vrut s-o distrugi... Numai atunci poți să spui: totuși a ars din întâmplare!... Prin urmare, întreruperea legăturii telefonice era premeditată! Și cine se gândește la o asemenea faptă, înseamnă că

se ferește de lume, și cine se ferește de lume, înseamnă... Dar mai bine să rămânem la întrebarea: Cine se ferește de lume?... Acum vă dați seama?... Noi facem parte din lume, noi, cireșarii... Tare mi-e teamă că nu suntem condamnați la moarte prin foame, așa cum s-ar putea înțelege și justifica rudimentar prin întrebarea lui Dan: De ce să moară zece, când pot să moară numai șapte? Mi-e teamă că nu suntem condamnați la moarte prin foame... ci suntem pur și simplu condamnați la moarte!

– Oare nu exagerăm? se îngrozi Lucia. De ce să fim condamnați la moarte? Cine ce are cu noi? De ce?

– Pentru că facem parte din lume... răspunse Victor. Și pentru că întâmplarea ne-a adus aici.

– Da! se întristă Ursu. Așa e. Am simțit și eu. Nu pot să-mi dau seama cum și de ce... Dar am simțit că e o condamnare și o execuție rece, calmă, fără tresăriri. Probabil că ni se va și spune într-o zi.

– De ce într-o zi? întrebă Dan. De ce nu imediat?

– Nimeni nu se grăbește, răspunse Victor. Suntem în cea mai sigură închisoare. Orice încercare de evadare înseamnă moartea... dar și supunerea înseamnă tot moartea. Iată cum mișcarea și repausul se identifică.

– Eu cred că suntem încă sub impresia atâtor urgii, zise Maria. De ce să nu fie totul o farsă? Sau niște întâmplări pe care starea noastră și amintirile noastre foarte recente le îmbracă în culori întunecate...

– Eu cred că Victor are dreptate, reveni Ursu. Nu vedeți ce se întâmplă în preajma noastră? Trei oameni ocupă o întreagă cabană. Au distrus legătura telefonică. Au ascuns proviziile. Sunt înarmați. I-am zărit unuia pistolul sub pulover, și a vrut anume să i se vadă... Știți care e tot norocul nostru? Că am simțit întrebarea cea grea și i-am găsit imediat răspunsul. Și de aceea trebuie să fim mereu în gardă... Nimeni nu se va grăbi. Și eu cred asta...

– Dar eu sunt grăbit! spuse Tic. Eu nu vreau să mor de foame. Eu sunt convins că în magazia din spatele cabanei se află șuncă și cașcaval și mi-am făcut un plan...

Capitolul X

1

Erau toți trei la aceeași masă. Petric și Bălan își trădau prin gesturi neterminate și priviri întrerupte neliniștea și nehotărârea. Iordan rămânea impasibil, absent, numai pumnii îi scăpărau fără încetare. De câțva timp stătea cu ochii închiși și cu nărilor dilatate, parcă așteptând o mișcare, un sunet.

– Asta ne mai trebuia! începu să-și verse năduful cabanierul. De ce au căzut pe capul nostru?

– Șapte inși... murmură ca pentru sine Ion Petric. Adică – cinci băieți și două fete. Pssst!...

– Închipuiți-vă că n-ar fi! le răspunse Liviu Iordan. Și nici nu sunt! Pentru mine au încetat să mai existe... Au murit înainte de a muri de tot. Sunt morți, gata! Lăsați-i acolo și nu vă mai gândiți la ei. Gata!

– Nici la fete? se aprinse Ion Petric la față. Sunt vii și nu pot să nu mă gândesc la ele. Sunt la doi pași de noi, domnule. Și în chestia asta nu dau înapoi! Ca să fie clar! Așa cum ne înveți dumneata...

Și cabanierul aștepta ca pe ghimpi hotărârea lui Liviu Iordan. Se uita spre el, rugător, ca un câine.

– Înțeleg totul... spuse el privind-i și măsurându-i fără ură pe cei doi. Vă înțeleg pentru că și eu simt. Scurt și clar! Dar toate la timpul lor, și timpul îl fixez eu. Dacă se sare numai cu un minut peste ceea ce fixez eu, trag jos, sub burtă. Sau în gură... Mai întâi trebuie să găsim ceea ce căutăm!

– Și dacă nu găsim? se congestionă Ion Petric. Și dacă ceea ce căutăm nu se găsește aici? De ce să le lăsăm?

Liviu Iordan își ascunse sclipirea de oțel îndărătul pleoapelor obosite. Vorbi rar și încet, cu ochii închiși, cu un glas fără accent:

– Domnule!... Îmi dau seama că ești flămând. De aceea am

rămas cu mâna dreaptă pe masă. Înțelegi, domnule? Te frige ceva și strigi: „Au!” Asta s-a întâmplat. Te-a fript ceva, domnule, *te-a fript*, pentru că s-a terminat. Gata! Crezi că numai dumneata arzi? ... De-aceea înțeleg și stau cu mâna dreaptă pe masă. Ca să fie clar... Iar acum trebuie să-ți arăt de ce ești dobitoc. Fiindcă ceea ce căutăm e de o mie și de un milion de ori mai important decât fleacurile astea cu codițe. Și fiindcă este o lege, domnule: cine aleargă după doi iepuri, sau după un iepure și o iepuriță, nu prinde nimic... și dacă nu prinde nimic, dacă nu prinde mai întâi iepurele, în mod sigur va prinde un glonte sub burtă! Și fiindcă ospățul e mult mai vesel când nu mai ai pe cap altă grijă decât grija lui. Și e și mai sălbatic dacă flămândul e mai flămând... Poți să pui de pe acum la o parte vin pentru ospăț. Pune vin și uită de el... ca să uit și eu că dumneata adineauri n-ai uitat. Gata! Vă învăț să fiți civilizați și înțelepți, asta se întâmplă acum. Ca să fie foarte clar!

– Domnule, numai să dea Dum...

Liviu Iordan, se ridică în picioare, se apropie de scaunul pe care stătea Ion Petric și oțelul din privirile lui întâlnește parcă o groapă în privirile celui alt:

– Te-ai fript o dată și ai strigat: „Au!” Știi de ce nu trag în clipa asta...

Dar înainte de a-și termina fraza, îl izbește năprasnic pe celălalt, îl izbește cu muchia palmei pe ceafă, de-a lungul unei cicatrice adânci și mereu congestionate. Petric se rostogolește până în mijlocul încăperii.

– Știi de ce nu trag, imbecilule? continuă Liviu Iordan. Pentru că s-ar putea să mai am nevoie de dumneata. Poate chiar pentru a păzi iepurițele alea... Te mai frige?

– Nu... răspunse Petric, ridicându-se de pe podea. A trecut. Nu știu nici eu ce s-a întâmplat...

Parcă-și cerea iertare, și chiar își cerea.

– Da, domnule. De aceea n-am tras. Fiindcă trebuie mai întâi să încerc să te trezesc. Dar să știi că ai fost la un pas de moarte, la un centimetru, domnule. O singură silabă dacă scoteai...

– Nu... că m-am trezit, îl asigură celălalt, frecându-se cu mâna la ceafă. Năprasnic ai mai izbit, domnule!

Paul Bălan privise toată scena ca hipnotizat. Lovitura aceea cumplită parcă o primise și el. Îi trecuseră ca sub vrajă toate arsurile. Și se uita și el la Liviu Iordan, oferindu-i aceleași priviri care cereau iertare.

– Dacă ai fi lovit cu un box, domnule, spuse el ca prostit, i-ai fi spart capul, i-ai fi fracturat baza craniului...

– V-am spus... își plimbă Liviu Iordan privirile de la unul la altul. Fiecare lucru la timpul lui. Cine sare peste timp pierde și pierde. Și mi-e teamă să nu piară el și să pierd eu. Cred că ai simțit și dumneata lovitura...

Într-adevăr, cabanierul își dusesese mâna la ceafă și se freca; parcă fusese el cel lovit. Răspunse ca și Ion Petric, acceptând supunere totală. Parcă-și plecau amândoi umerii în fața unui idol.

– Domnule! începu cabanierul să-i folosească și expresiile. Mergem. Fără să crâcnim. Ești tare, domnule, și mai ales știi când și cum să lovești. Sunt clipe când omul simte nevoia să aibă lângă el pe cineva ca dumneata. Dar vrem să știm și noi unde mergem și ce ne așteaptă la capătul drumului. Numai unul cu ochii deschiși nu cred că mai ajunge... Mai mulți ochi văd mai multe lucruri...

– Nu-i vorba de ochi și nu din cauza ochilor... răspunse Liviu Iordan. Tainele nu se descoperă cu ochii, v-am mai spus. Dar pentru că au apărut și muribunzii din vale, pentru că s-au mai ivit niște neprevăzute, pentru că... în sfârșit... pentru că am căpătat convingerea că nu vor mai fi răzmerițe...

Dar se auziră iarăși bocănituri puternice în ușă. Zornăiau toate geamurile cabanei, atât de tare se lovea în ușă.

– Ei sau alții?! tresări Liviu Iordan.

Erau ei, dar nu aceiași, adică unul fusese înlocuit. Victor era însoțit de Ionel, nu de Ursu. Cabanierul se văzu nevoit să coboare drugul de siguranță și să tragă zăvorul interior. Cei doi cireșari pătrunseră în sufragerie, pe urmele cabanierului, întârziind însă o clipă pentru a-și curăți bocancii de zăpadă.

– V-ați gândit că e ora cinei, îi întâmpină superior Liviu Iordan, și că o să ne găsiți cu masa plină de bucate... Ați greșit de două ori. Încă n-am mâncat și nici alte provizii nu avem, așa cum v-am mai spus mai înainte.

- Ar fi fost bine să vă găsim la masă... îi răspunse Victor pe jumătate fâstâcit, pe jumătate vesel. Poate mai ciuguleam ceva de la dumneavoastră. Dar n-am venit pentru asta... Am venit să mai împrumutăm niște lucruri. Ne-ar trebui încă două saltele și... dacă se mai poate... câteva pături...

- Saltele! se miră cabanierul. Pentru ce? Nu vă ajung cele care sunt acolo? Au mai sosit și alți oaspeți?

- Nuuuu... spuse Ionel. Am rămas singuri. Dar avem un invalid care are nevoie de o saltea în plus ca să-i stea mai bine piciorul. Dacă nu-l ține ridicat, nu i se face circulația...

- Bine... înțeleg... simți totuși ceva neclar cabanierul, în ciuda vorbelor rostite. N-ați găsit acolo unsprezece saltele? Unsprezece paturi, patru mese și șapte scaune?

- Am găsit unsprezece saltele, răspunse Victor. Dar patru dintre ele s-au transformat în căldură, mai demult, când nu știam că există un depozit de lemne în apropiere...

- Cum!? se repezi cabanierul. Și gestiunea? Și inventarul?... Cum puteți să ardeți bunurile statului?

- Mi se pare că și lemnele sunt bunurile statului, încercă Victor să-l calmeze. Și ard mai cu folos decât saltelele... N-aveți nicio grijă, că vi le plătim.

- Cum o să le plătiți? Iși pierdu firea cabanierul. Când o să le plătiți? Adică...

Spusese prea mult. Liviu Iordan interveni după ce trecuse momentul, alungându-l cu un gest de dispreț pe cabanier...

- Vă trebuie două saltele... spuse el parcă recitând o frază celebră. Dacă vi se vor da din cele care se găsesc pe paturi și nu din stocul care se află în magazie?

Era o întrebare cu capcane, cu mai multe capcane. Nu se putea ca oaspeții cei naivi să nu rătăcească măcar printr-una. Ionel părea consternat, iar Victor scăpă o tresărire veselă, pe care și-o ascunse însă imediat printr-o încruntare:

- Cum vreți dumneavoastră... De oriunde ar fi, numai saltele să fie. Ni le aduceți dumneavoastră?

Era o întrebare care parcă încerca să provoace. Cabanierul voia să se zborșească la ei, dar Liviu Iordan îl calmă cu un singur gest.

Apoi se adresa căutătorilor de saltele:

– Nu e prea politicos să cereți asemenea servicii unor oameni mai în vârstă... dar vă înțeleg. Sunteți într-o situație aproape disperată... prietenul invalid vă așteaptă, nu vă mai trec toate cuvintele prin minte... Le veți lua singuri, de sus, din camera ultimă, de pe paturile care vă plac... Numai să le așterneți la loc, înainte de a părăsi camera. Condu-i dumneata...

Cabanierul parcă înțelese semnul misterios pe care i-l făcuse Liviu Iordan pe furiș. Porni înaintea tinerilor. Trebuia să-i țină sus cu vorba. Așa i se poruncise.

– Crezi că au venit pentru saltele? întrebă Ion Petric după ce nu se mai auzi zgomotul celor care urcau scara.

– Nu știu... răspunse Iordan. Adică nu cred. De ce au schimbat echipa? De ce n-au venit tot cei dinainte?... Aha! Înțeleg. Iau măsuri de prudență. L-au lăsat pe cel mai puternic dintre ei acolo, să apere fetele... Prin urmare au venit cu un scop foarte precis aici. Nu pentru saltele. N-au nevoie de saltele pentru ca piciorul invalidului să stea ridicat. E o nerozie... Oare au crezut că le vom deschide magazia?... Nu sunt chiar atât de neghiobi, deși... Nu! Au venit ca să vadă cum e orânduirea aici, cum sunt împărțite camerele, au venit să pregătească un anume lucru. Probabil o spargere la alimente. De aceea ne-au provocat cu întrebarea...

– Eu credeam că vor să fie politicoși... că nu vor să pară indiscreți, spuse Ion Petric. Cam acesta a fost tonul ăluia mai deștept...

– Nu domnule. Au zvârlit o nadă complicată, ca să poată prinde cu una simplă. Ei au discutat cu mine, nu cu voi. S-au gândit că voi alege instantaneu direcția cea mai complicată a întrebării. Și m-am prefăcut că o aleg... Vezi?... De câtă vreme trebuiau să fie jos... Hai, domnule, sus! Să mergem și noi. Să-i lăsăm singuri un moment, că asta vor. Pentru asta au venit. Pentru a pregăti ceva. Să-i lăsăm singuri într-o cameră și să-i pândim... Înțelegi?... Dumneata îl vei scoate pentru două minute pe cabanier din dormitor. Vei simula o ceartă la ușa închisă a dormitorului. O chestie în care să-i înjuri și pe ei, în așa fel ca să te audă. O să pară o ceartă autentică... Să spui cam așa: „Mama lor de șnapani!

Au venit aici cu o șmecherie. Vezi să nu te ducă, bă nene!” Cam așa să-i spui, auzi? Eu o să-i pândesc prin geamul de sticlă al celeilalte uși...

– Și dacă nu se vede? întrebă Ion Petric.

– Se vede, nu se vede, nu interesează, răspunse aproape înfuriat Liviu Iordan. Eu nu știu ce aveți voi pe umeri... Nu înțelegi, domnule, că vor să fie măcar un minut singuri, și că e bine să fie singuri? Dacă au venit cu un scop, vor lăsa urme, domnule. Și urmele se pot găsi dacă te gândești că există! Acum e clar, domnule? Hai, șterge-o!

Dar nu plecă numai Ion Petric. Urcă și Liviu Iordan scara. Era în papuci și nu făcea niciun zgomot. Primul merse drept înainte pe coridorul dormitoarelor. Liviu Iordan deschise o ușă, la dreapta, o ușă care nu scârțâia, pentru că fusese unsă nu de multă vreme. Din dormitorul cel mic trecu în alt dormitor mai mare, care comunica, în fund, cu un alt dormitor și mai mare, printr-o ușă, jumătate lemn, jumătate geamuri. Din fericire, geamurile erau astupate cu hârtie albastră și hârtia fusese lipită din încăperea în care se afla el. Desprinsе ușor cu degetul marginea hârtiei și îi văzu pe toți cei patru în mijlocul camerei. Râdeau ca după un banc bun.

– Hai, domnule, să aprinzi lampa în camera noastră! se auzi vocea lui Ion Petric. A intrat șeful înăuntru. Într-un minut ești înapoi și n-are ce să ți se fure de-aici... Mă scuzați dumneavoastră, dar știți cum sunt ăștia care au gestiuni...

„Perfect! își spuse Liviu Iordan. În rol de neghiob e desăvârșit. Numai acum să nu facă vreo boacăna...”

Tinerii rămaseră singuri. Îi vedea prin mica deschizătură albastră. Îi văzu cum se uită ca niște copoi în toate părțile, chiar și spre ușa cu geamuri, în spatele căreia se afla el, apoi unul din ei dispăru din raza vederii. Celălalt, puțintel mai slăbuț și parcă mai speriat, încremenise într-o poziție oblică, de om în stare de alarmă. De pe coridor se auzeau cuvinte înăbușite:

– ... Mama lor de șnapani! Au venit aici ca să șterpelească vreo chestie. Bă nene, vezi să nu te ducă. Atenție la pături și la cearșafuri, că altceva nu au ce să ia... Și fă-te, bă nene, că nu

observi nimic...

Liviu Iordan îl văzu pe cel mai înalt revenind la locul pe care-l părăsise și frecându-și mâinile ca după o ispravă grozavă. Nu-i trebuia mai mult. Ieși pe coridor, apoi coborî scările și se așeză, mulțumit, la masa pe care-o părăsise cu câteva minute mai înainte. Avea dreptul să bea chiar un pahar cu vin.

Așa îl găsiră cei patru când se întoarseră în sufragerie toți încărcăți de poveri:

– Le-am dat mai multe pături, părea că se scuză cabanierul. Am primit și garanție, așa că totul e în regulă...

– Ați fost deosebit de amabil, îi mulțumi Ionel.

– Și foarte încrezător... adăugă Liviu Iordan. V-a lăsat singuri în dormitor...

– Dar dumneavoastră de unde știți? se interesă Victor. N-ați rămas tot timpul aici?

Parcă, parcă era un accent de provocare în vocea tânărului. Sau o undă de mirare și surpriză?

– Ați avut chiar atât de mare nevoie de saltelele astea? întrebă brusc Liviu Iordan pe un ton foarte ciudat.

Victor se opri chiar în ușa sufrageriei. Ionel îl precedase. Era și el curios ce va răspunde Victor.

– Da... Am avut mare nevoie... răspunse cireșarul. Și vă mulțumim pentru amabilitate și pentru celelalte.

Liviu Iordan clătină din cap, dar gestul lui aducea cu o nedumerire, cu o întrebare:

– Va să zică *ați avut nevoie?*... Vrei să fii tare, domnule.

2

Cabanierul trase zăvorul, apoi potrivi un drug uriaș de fier în două scoabe, de-a lungul ușii, ca o ultimă pavăză împotriva nechemăților. După ce se întoarse, controlă și geamurile sufrageriei. Toate erau închise și zăvorite.

Liviu Iordan îi urmărea indiferent mișcărilor.

– Aici controlezi dumneata? întrebă el într-o doară. Tot nu-ți dai

seama pentru ce au venit?

– Ba cred că da, răspunse cabanierul. Au scos o hartă cât un cearșaf și m-au rugat să le arăt potecile de coborâre. Ziceau că din curiozitate vor să cunoască regiunea, dar eu îmi închipui ce le trece prin cap. Vor s-o șteargă, măcar unul din ei, și să ceară ajutor... Elicopterul... Au și făcut aporouri...

– Și dumneata ce le-ai spus?

– Le-am spus ce e adevărat: că nu e niciun drum, nicio potecă, că a fost odată unul pe la Vadul Lupilor, o punte care unea malurile unei prăpăstii, dar la ultima avalanșă s-a dus și puntea și s-au dus și malurile... Era o căscătură de vreo patru metri, peste care trecea puntea, dar s-au surpat malurile și a ajuns la vreo douăzeci de metri deschiderea prăpastiei, dacă nu și mai bine. Brrrr! Numai când îți amintești ce e acolo te apucă groaza. Le-am spus ce e adevărat... de... mai bine să stea aici cu fetele lângă noi...

– Și dumneata crezi că pentru asta au venit? îl persiflă Liviu Iordan. Știa ei mai bine decât dumneata că nu e nicio posibilitate de scăpare din închisoarea asta. Ne-au și spus-o aici, sau poate le-am spus-o noi, ceea ce totuna face: înseamnă că nu pentru asta au venit...

– Nici eu nu cred, întră celălalt în vorbă. Țsta a fost un pretext. Nu i-ai simțit dumneata, nene...

– N-ați auzit cum ne-am despărțit? întrebă Liviu Iordan. Printr-o întrebare și un răspuns. Dar amândouă la trecut. I-am întrebat dacă *au avut* nevoie de saltele, nu dacă *au* nevoie. Și deșteptul lor mi-a răspuns tot la trecut: „*Am avut*”. Și n-a răspuns întâmplător. Am vorbit ca într-un limbaj cifrat. Numai că se crede prea tare. A răspuns arogant, domnule! A recunoscut, într-un moment de înfumurare, că saltelele au fost un simplu pretext. Că odată plecați de-aici cu ele în mână, au încetat să mai aibă nevoie de ele. Nu mi-a răspuns întâmplător...

– Eu cred că iar învățți niște posibilități, îndrăzni Ion Petric să-l contrazică. Iar complicați lucrurile... Ce puteau să facă acolo sus, în dormitor...

– Un singur lucru... răspunse Liviu Iordan cu un oarecare dispreț în toată atitudinea lui. Unul singur: au venit să pregătească

o spargere. N-au venit pentru altceva. Aș fi în stare să merg la a-mi pune capul sub tăietor, că au venit pentru asta. Domnule! Dacă nu găsesc urmele sau semnele unei asemenea pregătiri, îmi zbor creierii aici, în fața voastră. Vă jur!

Era unul în sufragerie care se ruga să nu se adeverească presupunerea lui Iordan și să audă împușcătura eliberatoare. Nu avea nicio îndoială, și tonul vocii lui Iordan era o cheazășie mai sigură decât o semnătură că jurământul nu va fi călcat.

– V-am spus că mai întâi trebuie să gândești un lucru, continuă Liviu Iordan. Vă voi trimite exact la urmele pregătirii. Dumneata, domnule Petric, du-te sus, în dormitorul în care ați căutat saltelele, du-te și cercetează geamul camerei. Vă dau cuvântul meu de onoare că n-am văzut nimic. Du-te și spune ce ai găsit acolo. Eu pun pistolul pe masă și trag piedica. Ca să fie clar.

Ion Petric se întoarse după două minute. Se apropie de masă fără să spună un cuvânt. Toți cei trei coloși erau galbeni, dar cel mai nepăsător părea Iordan. Își puse pistolul la loc sub pulover chiar în clipa când Petric aruncă pe masă un capăt de sfoară, lung de vreo doi metri.

– L-am găsit legat de zăvorul interior al ferestrei... începu el să-și dea raportul. Dar atârna în interior. Amândouă geamurile erau închise, dar descuiate, cu zăvoarele trase în sus. Dacă nu-mi spuneai dumneata să mă uit la geamuri, n-aș fi găsit capătul de sfoară...

– Da, domnule, răsuflă Iordan ușurat. Ați trecut printr-o primejdie cumplită... Mi-aș fi descărcat arma în tâmplă... dar mai întâi vă trimiteam câte un glonte: dumitale sub burtă... iar dumitale în gură...

Cei doi se făcură și mai livizi. Încercară să îngâne ceva, dar nu izbutiră.

– Toți răspundem... se auzi vocea lui Iordan. Ori toți, ori niciunul. Ar fi fost caraghios să dispar dintr-un nimic. Dar să nu vă speriați. Eram mai sigur de pregătirea spargerii decât de existența mea. De aceea aș fi suprimat-o! Ori toți, ori niciunul! Și dacă am ajuns la asta, înseamnă că a sosit timpul să dau și ultima carte pe față: cartea cea mare...

Ceilalți doi își reveniseră din spaimă. Dar înainte de a asculta destăinuirea șefului, își umplură paharele cu coniac. Liviu Iordan refuză să i se toarne. Nu voia să i se altereze cu niciun dram luciditatea, mai ales când urma să-și reverse năduful unei vieți întregi.

– Da... Trebuie să știți totul, absolut totul. Voi amâna un singur amănunt. Acela nu poate fi destăinuit... acum. Numai după ce se vor termina toate și totul... Dar e un amănunt care nu are nicio importanță pentru treburile și mișcările care ne așteaptă imediat... Da... Povestea începe demult. Poate că începe cu mine. Eram doi frați, eu mai mic cu doi ani. Semănam ca două picături de apă. Parcă am fi fost gemeni. Mai ales între patru și șapte ani, când absolut nimeni nu putea să ne deosebească. Și părinților le jucam renghiuri. Dar după ce eu am împlinit șapte ani și el nouă, am început să ne deosebim. Îl întrecusem în înălțime și lui i se spunea George mărunțelul. După zece sau doisprezece ani, eu ajunsesem la un metru nouăzeci, el la un metru șaiszeci. Din cauza înălțimii și a proporțiilor, din cauza unghiurilor diferite din care eram priviți, nu mai semănăm aproape deloc, nici frați nu mai păream, dar dacă ne ascundeam după un paravan sau ne acopeream cu o pătură, lăsându-ne numai capetele afară, iarăși deveneam ca doi frați gemeni, și iarăși nimeni nu ne putea deosebi. Câte farse nu le-am făcut prietenilor... și mai ales prietenelor!

– Acum îmi dau seama, îl întrerupse Ion Petric, de ce mi s-a părut mereu ceva ciudat în înfățișarea dumitale.

– Și mie! interveni celălalt. Mai ales atunci când ți-ai scos ochelarii, am simțit că mă fulgeră și mă trăsnește fără zgomote drept în moalele capului... dar nu simțeam pricina...

– Asta înseamnă că știi să te prefaci bine! descoperi Liviu Iordan. Da... Eu eram un leneș, așa credea toată lumea și așa mi se spunea. Dar mie îmi plăcea să mă gândesc. Grozav îmi plăcea. Citeam câte o carte și aproape la fiecare frază mă opream. Dacă, de pildă, citeam: „Și era cald în seara aceea”, închideam cartea și începeam să mă gândesc. Fel de fel de gânduri. Dacă era cald însemna că era vorba de o seară de vară, altminteri ar fi spus: și era frumos... Dar pentru că spunea „și era cald”, începea să mă

obsedeze și-ul. Oare voia să arate o așteptare sau o surpriză? Ceva trist sau ceva plăcut? Tot felul de gânduri, că niciodată nu puteam să citesc o carte până la capăt. Și pe urmă am dat de cifre, și am început tot felul de combinații, dar nu erau atât de frumoase ca vorbele. Am început, cu timpul, să găsesc sensuri absolut noi, și uneori foarte ciudate, în cele mai banale fraze. Ce să mai lungesc vorba? Mă simțeam foarte bogat... George era altfel. Era harnic, muncitor, energic, plin de voință. Dar era îngrozitor de trist. Mereu. Niciodată nu l-am văzut vesel. Și asta din cauza înălțimii. Dacă n-aș fi fost eu fratele lui, pesemne că nici nu și-ar fi dat seama că e mărunțel. Dar și-a dus toată copilăria lângă mine și întotdeauna auzea râsete și ironii. Se războia cu toți cumplit, domnule, se bătea până cădea jos și cea mai mare groază a lui era să-i sar eu în ajutor. De câteva ori a vrut să se omoare pentru că am sărit să-l apăr. Nu s-a prefăcut. A vrut pur și simplu să se omoare. Și mi-a și spus că dacă-i mai sar în ajutor se împușcă. Tata era plutonier major și aveam o mulțime de arme în casă. Ceilalți băieți din mahala parcă aflaseră toate astea și săreau la el numai când eram împreună. Prin ce dureri am trecut când vedeam cum îl bat până îl umplu de sânge... și eu nu puteam să fac nicio mișcare... cred că vă puteți închipui... Din cauza asta mie mi se spunea *Lungulașul*. Într-un cuvânt, nimeni n-avea curajul să sară la mine la bătaie: mai ales după ce am zdrelit câțiva. Nu îndrăzneau unul să mă provoace. Și toată ura și răzbunarea lor se revărsau asupra lui frate-meu. Îl băteau în fața mea până începeam să mă izbesc cu capul de caldarâm.

– Cumplit, domnule... răsuflă ca dintr-un vulcan cabanierul. Nici eu nu știu ce-aș fi făcut...

– Dumneata... Dumneata ți-ai fi omorât fratele, pentru că te-ar fi subjugat faptele. Eu trebuia să-l gândesc, domnule, ca să-l înțeleg. Altminteri s-ar fi omorât... Eu am rămas în orașelul nostru de lângă graniță... el a fugit în București să se ascundă, să scape de teroarea celor din oraș, și m-a pus să jur că n-o să-l caut niciodată. Nu l-am căutat niciodată. Dar mai bine de doi ani de zile m-am răzbunat. Pentru asta am trăit în orașelul ăla prăpădit doi ani, după ce am terminat liceul. Ca să mă răzbun. I-am bătut pe

toți cei care ne-au batjocorit, i-am bătut crunt. Am rămas și după ce orașelul a fost cedat altei țări, tot pentru asta. Ca să mă răzbun pe toată tinerețea. Nu mi-a scăpat niciunul și fiecăruia voiam să-i las un semn. Sau îi sfărâmam nasul... asta am făcut-o cu cei mai mulți... sau îi rupeam bărbia, sau îi scoteam dinții din gură. La început am făcut-o cu scârbă și numai din răzbunare, dar cu vremea am început să învăț să bat, a început să-mi placă bătaia, a început să-mi placă să lovesc. Când îi vedeam cum se tăvălesc și cum se roagă și cum vor să mă plătească, mă apuca disprețul, dar și un fel de mândrie pentru puterea mea. Ajunsesem teroarea orașului. Pe trotuarul pe care mergeam eu nu mai mergea altcineva. Dacă ieșeam seara în grădina publică, fugeau toți pe alei și căutau toate porțile de ieșire. Pentru că îmi plăcea să bat, nu mă mai gândeam la răzbunări... Pesemne că de multă vreme toți cei care ne batjocorisera își luaseră răsplata. Băteam pe oricine întâlneam, oricine-ar fi fost, mai ales dacă era și voinic, sau dacă se asocia cu alții... Să nu vă închipuiți că n-am luat și eu bătaie. Cumplită! De vreo trei ori nimeni n-a crezut că voi mai scăpa. Și sicriu mi se făcuse. Am fost dus bucăți la spital, cules pe fâraș, cum se zice. Dar asta nu făcea decât să mă întărească... Într-o noapte m-au atacat cinci. Undeva pe un pod. Voiau să mă arunce în apă, adică în râpă, peste bolovani. Dacă ar fi izbutit, nu mai eram astăzi aici. Erau toți zdraveni, am și recunoscut vreo doi... Din fericire pentru mine, prima lovitură de ciomag nu mi-a atins capul, cum au ținut ei, adică unul din ei, ci umărul. M-am ferit, așa din instinct. Ne-am bătut crunt. Dar după ce am izbutit să-l arunc pe al doilea peste pod, în mormântul care mi se pregătise, ceilalți au luat-o la goană. Trei secunde să mai fi rămas, mă făceau ferfeniță. Nu mai puteam nici eu. Ei fugeau și eu cădeam ca o cârpă. M-am târât undeva, m-am dat de-a rostogolul în râpă, apoi în apă și când m-am trezit mi s-a părut că ăia pe care-i aruncasem eu muriseră. Nu știu, nici până în ziua de astăzi n-am aflat dacă au murit sau nu. Am fugit din oraș, cum am putut, mai mult târându-mă; era noapte și nu prea era voie să se circule, așa că nu m-a întâlnit nimeni. Și m-am oprit la vreo doi kilometri afară din oraș, la un cantonier căruia îi făcusem un bine, îl scăpasem de la bătaie la un

iar maroc. El m-a pus pe picioare. Dar de fapt eram mai mult obosit decât rănit. Am plecat în zori și am trecut granița înot. Și direct la armată am ajuns... Și pe urmă pe front... și pe urmă în spital... și din spital în spital, am ajuns și-n București. Nu știam nimic despre frate-meu, absolut nimic. Până s-a repezit într-o zi o femeiușcă la mine, eram lungit în pat, îmi petreceam convalescența într-un spital de la marginea Bucureștiului, s-a repezit să mă mângâie și chiar am lăsat-o, că era frumușică. Până ce am auzit-o spunându-mi:

„Ah! Dragă George, să nu-mi dai nicio știre... Cum ai putut să te superi pentru o...”

N-am mai aflat pentru ce s-a supărat cu George. Am azvârlit-o de lângă mine, adică am împins-o, dar ea nu se aștepta și a căzut. Mă rog... Mi-am cerut scuze și i-am spus că nu mă cheamă George și abia atunci și-a dat și ea seama că pe George îl întâlnise ultima dată cu vreo lună în urmă și că se întorsese de mai bine de un an de pe front. Nu i-am spus nimic. Nici cum mă cheamă. Nici măcar n-am întrebat-o ce e cu frate-meu. I-am spus răstit să mă lase în pace.

– După atâția ani de zile să nu vrei să-ți revezi fratele! se miră cabanierul.

– Da, domnule! După atâția ani. Pentru că-i jurasem. Îi jurasem că nu-l voi căuta niciodată și eu de pe-atunci eram obișnuit să-mi țin jurămintele. Știam că e undeva în orașul cel mare, poate chiar la câțiva pași de mine, dar n-am vrut să mă interesez și n-am vrut să știu nimic. Și așa fi avut nevoie de multe. Mai ales că urma să mă liberez și n-aveam niciun rost, nicio cunoștință, părinții muriseră, rude nu prea aveam, în oraș nu mă mai puteam întoarce. În afară de altele, îmi era teamă că m-ar fi zdrobit oamenii... Îmi petreceam vremea în grădina spitalului fumând și gândindu-mă. Începeam să mă gândesc ca în copilărie. Desfăceam frazele cele mai banale și le căutam tot felul de sensuri care altor oameni le scăpau. Mulți rămâneau uluiți și încremeniți când le spuneam ce am simțit eu că se ascunde îndărătul unei vorbe oarecare scăpată de ei. Unii chiar îmi prinseseră frica. Doctorii îmi spuneau Platonius... Și deodată m-am pomenit cu frate-meu în

grădină. Muierea îi povestise întâmplarea... și ea a fost prima care a murit, pentru că era singura care știa cât de bine semănăm amândoi într-o anumită poziție... Da! A venit frate-meu. Mi-a făcut rost de o cameră mobilată în oraș, undeva într-un cartier periferic. Ne întâlneam la două zile odată și duminica prin parcuri și grădini, sau la o halbă de bere, ca să punem la cale lovitura. El era șeful pazei secrete la una din cele mai mari bănci din București, în felul ei cea mai mare bancă din țară. Așa...

– Uite, nici până în ziua de azi n-am știut asta... îl întrerupse Paul Bălan. Am văzut eu că ordonă unor paznici și am crezut că e un tip de la poliție, ceva mare. Eu căzusem ca musca în lapte, și dacă nu mă aducea în fața lui...

– A fost o întâmplare, pesemne... îl opri Liviu Iordan. Dacă nu erai dumneata, era altul. Cred că avea mulți oameni în rezervă, pentru că gândea de mulți ani lovitura... Domnule, cred că nu s-a organizat de când e lumea o lovitură mai perfectă și mai bine pusă la punct ca a noastră... Pentru că l-am ajutat și eu, și cu idei, poate cu cele mai importante idei, și l-am ajutat și direct, domnule... Deci ne întâlneam regulat să discutăm lovitura. Niciodată în același loc și întotdeauna unul din noi sosea mai înainte, adică eu soseam mai înainte, ca să văd dacă el nu e cumva urmărit. Dar mai întâi a trebuit să scape de muierușca aceea care mă văzuse la spital. Nu știu cum. Nu mi-a spus și nu l-am întrebat. Așa era între noi înțelegerea. Să spunem ceea ce credem că trebuie spus. Și să nu se întrebe... Domnule, devenise foarte crud. N-am văzut om mai fără milă ca el. Cumplit. Pe cei pe care îi ajuta, îi ajuta cu scop, ca să se folosească de ei, așa cum a făcut cu dumneata și cu dumneata... Deci ne întâlneam regulat ca să discutăm lovitura... Dar mai întâi trebuie să vă spun câteva cuvinte despre *caseta albastră*. Nu știu decât ce mi-a scăpat el, am adunat povestea din vorbele pe care le-am prins în zbor de la el... Caseta albastră era un seif special în care nimeni nu știa ce se află. Numai directorul general al băncii și câțiva oameni fără nume din afara băncii. Altceineva nimeni. Era ținută ca orișicare altă casă de valori, dar întotdeauna când se umbla la ea, se luau măsuri speciale de pază. Numai directorul general umbla acolo, și când el

cobora în depozit, frate-meu era anunțat să pregătească pază suplimentară. La început nu l-a interesat ce se întâmplă în depozit. Pe urmă a început să ia seama... Dar valoarea *casetei albastre* eu am descoperit-o, prin calcule. Așa cum, prin calcule, un matematician francez a descoperit una din planetele sistemului nostru solar... Da... El voia să dea o lovitură, dar nu știa ce anume să ia: aur? Devize? Bijuterii? Și atunci l-am pus să-mi povestească ce se întâmplă în depozit, și i-am cerut să-mi socotească frecvența coborârii directorului general în depozit... Directorul general nu putea să coboare decât pentru valori cu totul excepționale. Mi-a socotit frecvența și-am ajuns la un rezultat fals. Directorul general controla, la fiecare coborâre în depozit, un seif în care se aflau valorile unui oarecare industriaș și niște lingouri de aur ale altui bogătaș. Era prea banal. Controlul directorului era o farsă, un simulacru pentru a ascunde ceva excepțional. Un secret sau o mare valoare. La început n-a vrut să mă creadă. Dar n-a trebuit decât să-i deschid ochii, mai ales că de la o vreme directorul general cobora aproape în fiecare zi în depozit. Și întotdeauna se prefăcea că inspectează depozitele cele mai banale. De fapt, deschidea și puneă câte ceva într-o oarecare casetă, nu prea mare, cam cât o mașină de scris de birou, nu semi-portabilă, cum s-a scris nu știu unde; deschidea caseta pe furiș și puneă ceva acolo. Pesemne un obiect mic, un obiect care încăpea în buzunar. Dar înainte de a coborî în depozit, directorul chema paza secretă și cerea, mereu, câte doi agenți. Mereu alții, până se termina rotația. De câteva ori, și-a amintit frate-meu, directorul a coborât cu câte o persoană străină, necunoscută, deghizată ca să nu fie cunoscută, de cele mai multe ori purtând ochelari negri și mustăți. Dar nu era întotdeauna aceeași, asta a observat frate-meu după înălțimea persoanelor care-l însoțeau pe director. Numai deghizamentul era același, stereotip. Cum știa că sunt alte persoane? După înălțime. Cred că n-a fost om pe lume care să poată ghici ca el înălțimea altuia. Nu la centimetru, cred că la milimetru o ghicea...

– Înțeleg... dădu Petric din cap. Era obsedat de înălțimea lui și se simțea mereu... Adică îi intrase în instinct...

– Asta nu mai interesează... Deci a văzut și alte persoane

însoțindu-l pe director în depozit. Prefăcându-se că se interesează de alte valori, dar de fapt umblând la caseta albastră. Și după ce umblau, sau înainte de a umbla, se retrăgeau într-un colț al depozitului și vorbeau. Câte o jumătate de oră, ba chiar și câte un ceas. I-am spus să facă orice ca să asculte ce se vorbește acolo. Și o dată a reușit. Nici nu mi-a spus cum, nici nu l-am întrebat. Dar, când a sosit la întâlnire în Parcul Carol, era transfigurat. Domnule, parcă mâncase diamante, așa îi strălucea fața.

„Ai avut dreptate, a început el să-mi spună. Va fi cea mai mare lovitură care s-a dat vreodată în țara asta și poate în lume... Nu știu ce e în caseta aceea... Dar e ceva mai însemnat și mai valoros decât tot depozitul băncii. Poate că nici nu e aur, sau poate că sunt cele mai scumpe bijuterii din lume, sau poate că sunt acte pentru care s-ar plăti averi nemaipomenite... Nu știu. Dar probabil că sunt de toate acolo. Pentru că i-am auzit vorbind și despre valoarea caratului la anumite diamante în America, dar și despre acte care ar putea să însemne ruina sau gloria unor personaje din țară și din străinătate, căderi de guverne și nu mai știu ce... Ăla cu ochelari a spus cu gura lui: «Săptămâna viitoare îți voi aduce celălalt fragment. Trebuie și el pus în siguranță. Tot în caseta albastră. Dacă facem rost și de al treilea fragment, timp de douăzeci de ani avem în mână bagheta industriei de...» N-am înțeles cuvântul. Și l-am auzit și pe director, parcă lăudându-se: «Numai cu ce avem în compartimentul al cincilea al casetei albastre se poate cumpăra jumătate din plaja de la...» Iar n-am auzit... Dar nu era vorba de plaja de la Mamaia, pentru că individul cu ochelari și-a amintit de-o aventură mai veche cu o contesă din Estramadura și de nu știu ce prinț pe care l-a cunoscut acolo... Și de la prinț au ajuns la un document din caseta albastră pentru care un anumit guvern, sau un anumit suveran ar oferi o flotă întreagă...» Cam așa mi-a vorbit frate-meu și în sinea mea eram mulțumit. Eu descoperisem *caseta albastră*: caseta puterii și bogăției unor personaje care circulau numai deghizate și în Rollsuri. Dar cine știe ce mai conținea caseta! Pentru că frate-meu a mai surprins, cu altă ocazie, câteva fraze în care era vorba despre necesitatea de a se ascunde în cel mai sigur loc, un loc care

să nu bată la ochi „această valoare inimaginabilă”, care nu se afla depozitată la Banca Națională, numai pentru că acolo era căutată cu înverșunare de tot felul de personaje sus-puse, deși se prefăceau că se interesează de altceva. Numai cinci persoane știau unde se află *caseta albastră*, dar despre conținutul ei de fericire și teroare știau mult mai multe, mai ales cele de vază. „O voi depozita eu foarte bine, mi-a spus frate-meu. Dar mai întâi trebuie să învăț ceva zidărie.” Mai târziu, peste vreo lună, mi-a spus că a terminat și ascunzișul. Era foarte satisfăcut.

– Și n-a spus niciun cuvânt despre ascunziș? sări imediat cabanierul.

– Absolut niciunul. Mi-am închipuit că trebuie să fie un ascunziș grozav, pentru că era foarte mulțumit. Irradia de bucurie, ca atunci când mi s-a părut că înghițise diamante.

– N-ai încercat să întrebi, din curiozitate?... păru foarte mirat Ion Petric.

– Ba da... răspunse cam jenat Liviu Iordan. Probabil că a fost prima întrebare după nu știu câți ani, mulți, mulți ani... S-a supărat cumplit. Nu din cauza întrebării, mai mult din cauză că am călcat principiul. M-am scuzat, așa cum era adevărat, spunându-i că aveam ideea unor ascunzători sigure, cu neputință de dibuit. I-am vorbit și despre o scorbură sau despre o fântână părăsită, și a început să râdă de mine. „Nu avem nevoie de ascunzișuri pentru o noapte, mi-a zis el. De ascunzișuri pentru opt generații sau măcar pentru câteva decenii. Ce? a continuat el. Tu crezi că vom putea exploata imediat valoarea *cutiei albastre*? Mai întâi trebuie să se liniștească timpurile, să vedem toate tainele ei, și abia pe urmă să începem marea valorificare... Poate că o oferim unui singur personaj sau unei puteri, poate că o valorificăm succesiv și parțial...” Mi-am dat seama că mai aflate câte ceva despre *cutia albastră*, dar nu l-am mai întrebat ce anume. Mi-a mai spus să nu am nicio grijă despre ascunziș. Altul mai sigur și mai ingenios nu se putea găsi. Visam amândoi *cutia albastră*, el îmi mai scăpa câte o vorbă despre valoarea ei, despre anumite secrete excepționale pe care le ascunde, și despre valori fantastice, care nu cred că v-ar putea interesa, pe dumneata și pe dumneata... În

orice caz, în *cutia albastră* se găseau și se găsesc valori de toate zilele cu care omul poate să-și ferească zilele, dar mai mult ca niște ornamente sau ca niște indicații false pentru priviri și controale indiscrete. *Cutia albastră* era împărțită în compartimente secrete și în compartimente de suprafață. Fiecare valoare era contrafăcută, așa cum peste un Tizian sau peste un Rembrandt ai picta nu știu ce lucru frumos pentru a înșela privirile și a feri tabloul, adevărata lui valoare, de toate primejdiile. Iată ce mai aflate despre *caseta albastră*... Dar toate erau niște visuri, pentru că scoaterea casetei din depozitul băncii, ca și scoaterea oricărei alte valori, era practic imposibilă... Și deodată apare iarăși fratele meu ca după un ospăț cu diamante. „Gata! îmi spuse el. *Caseta albastră* e a noastră!” Și mi-a spus că în urma bombardamentelor și a altor primejdii depozitul băncii, dar în primul rând *caseta albastră*, vor fi dispersate într-un loc necunoscut. El bănuia că în străinătate, dar nu sunt sigur. În orice caz, convoiul trebuia să ajungă la prima gară după Chitila, la Buftea, și abia acolo urma să fie imbarcat în vagoane speciale. „Ori dăm lovitură în câmp, dar pentru asta ne trebuie forțe imense, ori o dăm în oraș, cu oameni puțini și cu multă surpriză”, spuse el. Am ales cea de-a doua idee. Și tot planul loviturii, tot planul atacului l-am făcut eu. La secundă, la cronometru. I-am arătat planul și era foarte mulțumit. Nu erau necesari decât cinci oameni. Doi trebuiau să atace în față și trei în spate. Și mai trebuiau doi șoferi, cu mașinile gata să pornească, instalați undeva pe străzile laterale... Ei nu trebuiau să știe nimic despre lovitură. Absolut nimic...

– Noi eram! spuse Ion Petric. Va să zică la asta am participat noi, la lovitură asta!

– Tot la asta m-am gândit și eu, mărturisi Paul Bălan, dar după ce am citit ziarele, la Bolintin. Câte nădușeli m-au apucat fără să-mi treacă măcar o dată prin minte ce lovitură am dat! Vorba vine, că n-am dat-o eu. Dar cine știe care din noi a transportat *caseta albastră*?!

– Asta a fost! reluă Liviu Iordan firul povestirii. Numai că dumneata ai trădat consemnul. Te-ai apucat să citești ziarele... În

sfârșit... El s-a ocupat de tot. Cum a aflat despre planul dispersării, cum a început organizarea atacului. A făcut rost de cei cinci, adică cei patru oameni care trebuiau să atace convoiul, pentru că și el lua parte la atac... Numai un lucru uitasem, dar n-a uitat el: cine va deschide *caseta albastră*? Numai un mare specialist putea să izbutască treaba asta, probabil unul singur în țară: perechea Negrupop. Și ca să facă economie de oameni, i-a transformat și pe ei în atacanți. Prin ce metode a reușit să-i atragă, nu știu. Nu mi-a vorbit despre nimeni altcineva decât despre perechea Negrupop, o să înțelegeți mai târziu de ce... Despre altcineva nu mi-a vorbit și asta a fost singura lui eroare. Dar era atât de sigur că va reuși atacul! Și de altfel i-a reușit... A aflat toate amănuntele despre dispersare și despre mersul convoiului. Nu direct, pentru că era bolnav, ci prin alte mijloace, care singure ar putea constitui un roman... El era bolnav în pat, foarte bolnav, o intoxicație cumplită, în fiecare zi avea câte o criză, și în fiecare zi veneau alți medici la căpătâiul lui. Mai ales în seara dinaintea atacului și în dimineața atacului a avut două crize îngrozitoare. Erau o mulțime de oameni la căpătâiul lui. Paznici, funcționari, numai oameni de la bancă. Mereu erau câte doi, trei, parcă ar fi făcut cu schimbul. Gemea și cerea din când în când câte un medicament sau un pahar de apă, și iar gemea și voia să dea a înțelege că fusese otrăvit. La ora atacului erau vreo trei funcționari de la bancă în camera lui. Pe toți trei i-a prins acolo ora atacului. El s-a înspăimântat cel mai tare când a auzit vestea. A și spus „Negrupop” și a vrut să sară din pat, dar l-au ținut ceilalți. De sărit n-ar fi sărit nici în ruptul capului, pentru că era prea înalt și n-ar mai fi semănat deloc cu cel pe care-l interpreta în pat.

– Mi-am închipuit că erai dumneata! spuse cabanierul. Acum mi-am închipuit. Deci dumneata îi asigurai ăsta, cum se zice, chestia asta judecătorească...

– Alibiul! îl ajută Liviu Iordan. Da! Eu aveam rolul alibiului și l-am interpretat bine... Atacul știți cum s-a dat. Doi indivizi au oprit camioneta cu o mașină furată din fața ambasadei italiene, iar alți trei, frate-meu și Negrupop, au atacat în spate, unde se afla *caseta albastră*... De atunci nu l-am mai văzut decât la spital. Nu știu

unde s-a deschis *caseta albastră*, nu știu nici dacă s-a deschis. Știu doar că a plecat spre munte. Eu trebuia să aștept perechea Negrupop la Câmpina și s-o arunc din tren. El urma să-i lichideze pe ceilalți. Așa ne înțelesesem dinainte. Trebuia să ne întâlnim a doua zi după atac, la ora douăsprezece și jumătate, în Grădina Icoanei...

– După ce ne lichida și pe noi!... spuse Paul Bălan. De asta ne-a chemat în fața gării, la oră de bombardament, ca să nu se audă când va trage în noi... Tot nu l-ar fi văzut nimeni, că erau pustii toate străzile. Cumplit, domnule!

– Nu se poate! se împotrivi Ion Petric mai mult de formă. Cum să ne lichideze, așa, fără să fim vinovați?...

Liviu Iordan făcu un gest de neputință:

– Asta era situația... Nimeni nu trebuia să afle despre lovitură. Nu trebuia să știe nimeni cine e autorul loviturii... Și cel mai sigur lucru era să-i facă pe toți să tacă pentru totdeauna. Jumătăți de măsuri nu ajungeau...

– Dar eu eram nevinovat, domnule. Nu știam nimic și nici măcar nu citisem ziarul, ca dumnealui...

Gândul că fusese la doi pași de moarte îl teroriza pe Ion Petric. Sudoarea îi umpluse fruntea, iar masa tremura de zguduiturile pe care le făceau picioarele lui.

– Și dumneata... pe Negrupop? întrebă Paul Bălan, îngrozit și el de răceala cu care fuseseră sau trebuiau să fie executați toți martorii crimei.

Liviu Iordan răspunse mai întâi prin același gest de neputință, desfăcându-și brațele.

– Era hotărât totul, domnule... spuse el. Nici n-a fost nevoie să-i arunc din tren. Au sărit singuri. Îi chemasem pe platformă printr-un gest discret. Eram cu ochelari... și cu șapcă pe cap. Am scos pistolul și i-am somat să se predea. „Comisarul Vasiliu! le-am spus. Va să zică voi ați atacat convoiul...” Atât le-am spus și au sărit din tren. Comisarul Vasiliu era celebru prin cruzimea lui, era spaima pegrei. La cel mai mic gest, trăgea, dar de cele mai multe ori trăgea fără să observe vreun gest. Și toți pungașii știau asta. Când auzea unul de comisarul Vasiliu, știa că s-a curățat. Singura

șansă a celor doi spărgători era să scape sărind din tren. Am știut că se va întâmpla așa când voi rosti numele comisarului Vasiliu și mai ales parola: „Voi ați atacat convoiul!” Numai comisarul Vasiliu putea să-i dibuie atât de iute pe agresori... Am fost nevoit să trag semnalul de alarmă ca să văd ce s-a întâmplat cu ei. Dacă unul din ei scăpa?... Căzuseră amândoi sub roțile trenului. Nimic nu se mai cunoștea din ei... Fantastic a fost altceva: comisarul Vasiliu era în tren! Luase urma lor. Cum? Asta a rămas o enigmă pentru mine... L-am auzit când s-a legitimat în fața personalului ceferist care se adunase la locul accidentului. L-am auzit apoi, mă pierdusem și eu prin mulțimea de gură-cască, șoptind un cuvânt pe care numai eu l-am sesizat: Negrupop!... Asta e povestea *casetei albastre*. Cam roșie povestea acestei *casete albastre*...

– Cam roșie... aprobă printr-un oftat cabanierul. Și putea să fie și mai roșie...

– Oare nu s-a răzbunat vreo forță de sus? se cutremură Ion Petric. Prea mulți au pierit...

Până atunci, Liviu Iordan povestise, transformat parcă în alt om care își amintește niște întâmplări nici prea triste, nici prea vesele. Rareori, în cursul povestirii, vocea lui trădase un sentiment propriu, de spaimă sau duioșie, de regret sau de ură. Fusesse vocea unui elev care citește corect, cu intonațiile învățate de la profesor, o lecție din manual. Și deodată redeveni acel Liviu Iordan cu mișcări rare, cu priviri sigure, mereu treaz, mereu în alarmă, cu un aer vag de superioritate și ironie pe față, redeveni omul care trebuie să ajungă la țintă.

– Da, domnule! spuse el. Aceasta e povestea. Au trecut douăzeci și trei de ani și abia începe... *Cutia albastră*... Undeva se află *cutia albastră*. În testamentul pe care mi l-a lăsat prin dumneata și prin dumneata se află cheia... Dumitale ți-a șoptit cuvântul: *cabană*. Iar dumitale ți-a șoptit cuvântul: *iulie*. Lovitura s-a dat în *iulie*. Știm. Toată lumea știe. Iar *cutia albastră*, sau conținutul ei, se află undeva la o *cabană*.

– Dar dacă a vrut să spună altceva, sau dacă aiura?... întrebă iarăși Ion Petric.

– Nu, domnule! răspunse sec Liviu Iordan. Au fost ultimele cuvinte pe care le-a rostit. A simțit că e pe moarte, altminteri n-ar fi suflat nimic. Și-a închipuit că voi da peste dumneata și peste dumneata și că, împreunând cuvintele rostite, voi încheia cheia. A fost ultima măsură de prevedere pe care o putea lua. A fost o idee genială... Dar nu și-a închipuit că fiecare va ajunge la alt spital. Din cauza echipelor de salvare, am pierdut douăzeci și trei de ani până v-am găsit și am aflat testamentul pe care vi l-a lăsat. A fost singurul lucru care nu i-a trecut prin minte. Dar cui putea să-i treacă prin cap, mai ales în starea în care se afla el, că echipele de salvare ar putea să transporte pe fiecare din cei trei răniți la alt spital?... *Iulie și Cabană!*... Ce semnificație pot să aibă cuvintele astea? Fără îndoială că la o cabană s-a ascuns *cutia albastră*. Fără îndoială că în iulie s-a ascuns. Dar asta nu e o cheie...

– Sigur, sigur la o cabană? întrebă Ion Petric.

– Absolut sigur! Nu mai încap nicio îndoială, am spus o dată. A învățat zidărie ca să poată construi singur ascunzișul. Iar în perioada când mi-a spus că pregătește ascunzișul, a fost plecat. Și mi-a spus că se duce undeva spre munte, abia acum îmi amintesc... Și mai e ceva, foarte important... deși poate că ar fi fost mai bine să nu știți și asta... Nu, nu e vorba de amănuntul acela esențial pe care-l veți afla la sfârșit... E vorba chiar de cabana aceasta... Înainte de război și în timpul războiului, deci și în timpul loviturii, a aparținut chiar băncii la care era depozitată *caseta albastră*. Era cabana băncii, el o cunoștea foarte bine și probabil că era aici ca la el acasă... Șeful pazei secrete...

– Dacă ne-am interesa, s-ar putea să aflăm că în acel iulie a murit, prin accident, îngrijitorul cabanei acestea... insinuă Paul Bălan.

– Nu mai este nevoie, dacă te gândești că prin acest amănunt ne-am întări convingerea că aici s-a ascuns *cutia albastră*, răspunse nepăsător Liviu Iordan. E foarte posibil să se fi întâmplat ceea ce spui dumneata. Dar nu mai avem nevoie de un amănunt în plus. Asta e! *Cutia albastră* se află undeva aici!

– Dacă se află în cabană, o găsim! se răsti către pereți Ion Petric. Nu se poate! O vom găsi! Fir-ar să fie de cutie!

– Și dacă se află în apropierea cabanei? Dacă se află în zona cabanei? întrebă Paul Bălan.

Liviu Iordan se ridică subit în picioare. Părea transfigurat, îi tremurau pleoapele și buzele.

– Da! spuse el. Am complicat stupid lucrurile! Nici nu se putea o cheie mai simplă și mai sigură! Nu! Ascunzișul nu se află în jurul cabanei, nu se află în munți sau în pădure. E stupid! Pentru asta nu trebuia să învețe zidărie. Și cum ar putea să fie lăsată o asemenea valoare pe seama hazardului?! S-o scoată la iveală orice furtună, orice întâmplare... El nu putea să gândească așa cum ar fi gândit un simplu spărgător. Absolut sigur. Sunt convins că a ascuns cutia într-un loc elegant, sunt convins că a făcut o adevărată operă estetică din ascunziș. Pentru a sparge ceva nu trebuie să înveți zidărie... Mi s-a lăsat o cheie foarte simplă și clară: *În iulie am fost la cabană!* Asta e cheia definitivă! *În iulie*, ca să știu că e vorba de lovitura din iulie, așa cum o numisem... și la *cabană*, ca să știu că s-a ascuns totul la casa de munte a băncii! *Ăsta e tot secretul! Cutia albastră* se află aici, în această cabană! Nu în altă parte! Aici! E cel mai clar testament care mi se putea lăsa! De aceea putem spune că suntem posesorii *cutiei albastre!* Deocamdată atât! Mai târziu vă voi destăinui și ultimul amănunt... Dar mai întâi să găsim *cutia albastră!* Și nu se poate să n-o găsim!

– Dacă e aici, și în mod sigur e aici, spuse cabanierul impresionat de pasiunea cu care vorbise Liviu Iordan, nu se poate să n-o găsim! Mă gândesc la cea de-a doua pivniță...

– Da, domnule! Vom face planul întregii cabane și-l vom gândi, și vom gândi mai ales ascunzătoarea, ideea ascunzătoarei. Vom proceda prin eliminare. Sunt locuri în care nu pot fi ascunse obiecte de felul *cutiei albastre*. În sobe, care se dărâmă și se refac. Sobe nu ne interesează. Și nici zonele în care nu sunt posibile lucrări de zidărie, de pildă în bârne sau în tot ce e parte lemnoasă. Sau în obiectele mobile, cum ar fi paturi, scaune, mobile, lucruri deteriorabile. Trebuie să căutăm un ascunziș care să reziste

câtorva decenii de uzură. Iată deci și ideea lucrărilor și zonelor imobile. Dintr-o dată, înainte de a începe căutarea, înainte de a avea planul cabanei, am redus imens de multe zone... Nu vom mai orbecăi, ci vom căuta să mergem la sigur!

Îl ascultară amândoi hipnotizați. Simțeau puteri și energii și hotărâri urcând în ei.

– Numai să rezistăm până la primăvară! se rugă cabanierul. Dacă am avea ce mânca... Dar...

– Spune, domnule! îl invită Liviu Iordan. Bănuiesc ce vrei să spui! Ai dosit undeva alimente...

Celălalt rămase năucit. Simți același șuvoi rece și cutremurător care-l zguduise în clipele când crezuse că va fi acuzat de moartea lui George Iordan.

– Da... nu putu el să suporte oțelul scăpărător din privirile lui Liviu Iordan. Uitasem... De fapt, nici nu știam... Pentru că sunt proprietate personală... Sunt ale celor doi frați și ale femeii... și sunt încuiate într-o ladă, în pivniță. Un sac cu făină și... mi se pare, jumătate de porc afumat... Vreo șaizeci de kilograme de carne, că era un porc uriaș, ca un vițel...

– Șaizeci de kilograme! îl privi cu dispreț Liviu Iordan. Știi greutatea, știi și cum arăta porcul... dar nu știai că sunt depozitate în pivniță...

– Poate din respect pentru proprietatea altuia, găsi cabanierul altă scuză.

Liviu Iordan râse de-a binelea și tăinuitorul se simți în sfârșit în apele lui. Lui Ion Petric i se înroșiseră și fălcile și chelia lucioasă.

– Dacă e bucurie generală, aș vrea și eu...

– Știi, domnule, ce vrei să spui. Te gândești iar la fetele de dincolo... O să grăbim treburile, domnule. O să facem ospăț unic, domnule. De asta puteți fi siguri. Un ospăț cum nu s-a mai pomenit. Atunci vă voi destăinui și ultimul amănunt! Dar până atunci, trebuie să găsim *cutia albastră*... și, înainte de asta, s-ar părea că am avea dreptul să luăm masa de seară! Puteți să aduceți ceva mai multă mâncare...

Petric și Bălan porniră la iuțeală spre magazie. Dar fură opriți înainte de a ajunge la ușa care ducea spre dependințele cabanei.

– Ați uitat un amănunt esențial! râse Liviu Iordan. Ați uitat să luați cheia mea. Și fără ea, nu puteți să deschideți magazia. Prindeți-o!

Se ridicase și Liviu Iordan de la masă. Fața i se luminase. Începu să se plimbe prin sufragerie, parcă pe o alee, fără să se grăbească. Din când în când îl pufnea râsul. Alteori scăpa și murmure, și exclamații. Unul dintre murmure deveni deodată voce:

– Da, domnule! Imbecilii!... Amănuntul esențial. La sfârșit îl vor auzi. Va fi un singur cuvânt: Gata!... Unul în gură, altul sub burtă... Amănuntul esențial...

Apoi din nou începu să se plimbe, așteptând fără interes sosirea celorlalți.

Cabanierul se dovedi, de astă dată, foarte generos. Aduse o pâine cât roata carului, tot șirul de cârnați, un cașcaval neînceput, tot felul de cutii de conserve și o șuncă de toată frumusețea. Mai poposiră pe masă și câteva sticle de vin. Banchetul era pe cale să înceapă. Dar parcă se auzise un pocnet ușor în ușa care ducea spre dormitoare. Toți ciuliră urechile. Câteva secunde, nimic. Apoi o trosnitură, sus, pe coridorul dormitoarelor.

– Ssssst! făcu Liviu Iordan. S-ar putea să fi intrat.

– Domnule! Să-i luăm ostateci. Și facem schimb cu fetele. Îi eliberăm dacă ne dau fetele pentru câteva zile.

– Ssssst! Imbecilule! Fetele le putem lua oricând și oricum... Poate că a fost vântul...

Dar nu fusese vântul. Se auzi un zgomot distinct de ușă care se închide. Apoi un altul de ușă care se deschide, scârțâind.

– E ușa de la camera dumneavoastră! anunță în șoaptă cabanierul. Precis. Îi cunosc scârțâitul dintr-o mie.

Liviu Iordan făcu un semnal mut de atac. Porniră toți în vârful picioarelor, lăsându-se conduși de cabanier. Când ajunseră la ușa care dădea spre scara interioară, cel din ariergardă își scoase de sub pulover pistolul. Apoi traseră ușa după ei și o zăvoriră pe dinafară, ca să întârzie la nevoie fuga spărgătorilor.

Dar mai exista un zăvor geamăn și în interior. Înainte de a se trage acel zăvor, ușa se crăpă de o palmă pentru a face loc de

trecere unui cățel cu urechi inteligente și cu întrebări în priviri. Deși graba era o problemă vitală, mogâldeța care ieșise de sub tejghea, dintr-o ladă întoarsă cu fundul în sus, își pierdu o secundă pentru a strânge foarte ceremonios laba cățelului, care acționase cu o precizie extraordinară, așa cum fusese învățat, la cel dintâi semnal pe care i-l dăduse zeul lui drag: o pocnitură în lemnul tejghelei.

Apoi Tic trase zăvorul pe dinăuntru și mai pierdu o clipă în fața mesei încărcate.

– Doamne! Cum aș putea să fac să iau totul?!

Își scoase iute cureaua și o puse pe masă, apoi găuri pâinea drept la mijloc cu primul obiect mai lung pe care-l zări în fața ochilor: cleștele de sobă. Trecu prin tunelul făcut în pâine cureaua, îi încheie catarama și-și agăță noul obiect de gât ca o tobă. Cârnații îi azvârli spre Țombi.

– Să nu cumva să... pierzi vreunul...

Dar Țombi făcu o mutră atât de ofensată, încât bravul cireșar își țuguie buzele în semn de sărut. Echipat astfel, fugi spre ușă. Deschise repede ușa de la tindă și o lăsă căscată. Cu ușa de la intrare avu mai mult de furcă. Scoase drugul din scoabele strâmte și mai trebui să tragă vreo două zăvoare. Se întoarse iarăși în sufragerie, mereu cu toba bălăbănindu-se, înșfăcă șunca cea frumoasă, cașcavalul pe care mai întâi trebui să-l găurească și să-l sfredească pentru a-l pune pe mână ca o brățară, și își umplu brațele cu cutiile de conserve. Ba mai târziu după el, legată cu o sfoară, tot de gât, o sticlă de Fetească Neagră. Încărcat astfel, că abia se putea mișca, porni pe calea pe care tot el și-o deschisese. Parcă auzea tropote de pași pe scară.

Chiar se opri o secundă, contrariat, în ușa antreului. Așa de repede să se fi dezmeticit ăia? Ba nu! Cotiseră, la începutul scării, spre dependințe. În sfârșit, spărgătorul nesătul ajunsese la ușa care-i asigura libertatea și viața. O deschise și porni cu cățelul lui drag spre casa din vale, unde șase prieteni sufereau tortura foametei. Și deodată îngheță. Auzi o bubuitură care-i zdruncină spatele. Și Țombi se sperie.

Oare a tras cineva?... „Uffff! Ce prost mai sunt! își reveni

puștiul. Asta n-a fost bubuitură de pistol, ci de tun. Știu eu ce s-a întâmplat! S-a închis ușa cabanei!”

Într-adevăr, cu o bubuitură năprasnică se închisese ușa cabanei. Până și în fundul pivniței, unde se aflau cei trei căutători de borfași, se auzise cumplita bubuitură.

– Asta ce-a fost? se sperie Ion Petric. Parcă s-a tras cu tunul! Oare n-au dinamită sau arme la ei?

Liviu Iordan nu-i răspunse nimic, nici măcar nu-i aruncă o privire. Ultimele evenimente, zgomotele de sus și căutarea, îl nelinișteau. Rămase nemișcat câteva secunde, obligându-i și pe ceilalți să stea locului, apoi porni spre sufragerie. Dar fu nevoit să se oprească odată cu ceilalți. Ușa era zăvorâtă de dincolo.

Se opintiră toți trei, adunându-și toate puterile, ca să scoată ușa din țâțâni. Și abia reușiră să evite, în ultima clipă, o prăbușire rea, odată cu ușa.

Petric și Bălan începură să gesticuleze și să urle ca niște apucați. Alergau la uși, la ferestre, trăgeau zăvoarele, căutau în sobă, sub mese, sub tejghea. Numai Liviu Iordan încremenise undeva, în mijlocul sufrageriei. Nu vedea și nu auzea nimic. Se gândea la o singură frază, la un răspuns pe care-l primise cu câteva ore mai înainte: *Am avut mare nevoie... Am avut!*

– Ne-au luat absolut toate alimentele! îl trezi vocea îngrozită a cabanierului. Tot ce-am adus din magazie. Probabil că ne-au invadat toți șapte, și invalidul...

– Lasă, domnule, fleacurile ăstea... îi răspunse cu un calm uluitor Liviu Iordan. Asta mai contează acum! După ce ai găsit un porc întreg în pivniță...

– Numai jumătate... se grăbi să precizeze manipulatorul balanței. Ne-au luat și-o sticlă de vin. Oare-au avut și complici?

Ion Petric se înfuriase groaznic. Era congestionat tot. Chelia lucioasă părea o sfeclă smălțuită.

– Eu zic să mergem după ei! își strânse el pumnii și începu să-i scapere, așa cum făcea uneori Liviu Iordan. Mergem și aranjăm totul încă din noaptea asta...

– Domnule! Imbecil să nu fii! Disparația alimentelor e un fleac, domnule, o aiureală. Le-aș da și tot porcul, dacă aș ști că n-au stat

aici în timp ce noi discutăm despre *cutia albastră*. Le-aș da tot ce avem aici, și mi-aș mânca bocancii, și după ce s-ar termina, mi-aș roade piciorul... Nu mai contează alimentele! Ca să fie foarte clar!

– Au fost aici? Au stat aici? se îngrozi cabanierul.

– Unul dintre ei în orice caz! răspunse Liviu Iordan. Cel care le-a dat drumul. Cel mic, pesemne. Deci ni s-a declarat război!

Capitolul XI

1

Ursu îl așteptase pe Tic pe la jumătatea drumului. Era îngrijorat, înghețat și deodată văzu ceva ca o minge înaintând prin vijelie. Se repezi înaintea arătării în formă de sferă, pentru că era precedată de o alta, mică și lunguiață, urmată de un șarpe nesfârșit.

– Ticușor! se încălzi subit vlăjganul.

– Ursule! Te rog din tot sufletul. Te rog așa cum nu te-am rugat vreodată... Du-te înainte, du-te singur, și repede, și nu le spune nimic. Intră și fă-te îngrijorat. Te rog...

– Dar cu ce te-ai îmbrăcat? întrebă Ursu, orbit de vijelie sau poate numai prefăcându-se orbit. Nu vrei să te ajut și eu? Dacă nu... uite, plec.

Îi vorbise la ureche, și parcă simțea un miros foarte neobișnuit. Parcă de un veac nu-l mai simțise.

– Te rog, Ursule... Hai, du-te!

Putea Ursu să nu-l asculte pe cireșarul la care ținea mai mult decât la lumina ochilor? Plecă imediat și încă într-o goană care-l uimi până și pe Țombi.

Bineînțeles că Tic nu intră în cabană imediat. Își aranjă mai întâi obiectele cu care era încărcat, în așa fel ca să pară umflat sau căraușul unei întregi orchestre lăutărești. Ursu lăsase ușa crăpată. O deschise încet. Mai întâi trecu Țombi, apoi încăpu cu mare greutate și el. Apoi începu să pășească în vârful picioarelor prin antreu... dar ușa cabanei bubui ca o canonadă.

Toți cireșarii erau în prag. Ba și Dan, în spatele lui Ursu. Se întâmplase ceva, pentru că Ursu aprinsese și cea de-a doua lampă, luată de la cabana-centru, și-i mărise flacăra așa de tare, că părea un reflector. Și toată lumina celor două lămpi cădea pe el, probabil tot pentru că le aranjase Ursu într-un fel anumit. Și toți îl priveau

cu ochi holbați, se cruceau și iar îl priveau, și se frecau la ochi, iar cuvintele le amuțiseră pe buze.

– Asta nu-i nimic! se răsti foarte vesel cireșarul. O să vedeți voi mai târziu!

– Nesuferitule! se auzi glasul cel mai drag. Ce-ai făcut acolo? I-ai cucerit? I-ai adormit?

Abia atunci se strecură printre picioarele lui Tic politicosul Țombi. Dar nu se opri, ci merse, merse înainte pentru a i se putea admira isprava. Tăra după el vreo zece metri de cârnați.

– Eu cred că suferim de sugestie colectivă, se resemna Lucia. Spun și eu cum spunea cel din Kon-Tiki când i s-a arătat peștele necunoscut: Așa ceva nu poate să existe... Zău, Ticușorule...

În clipa aceea, Ticușor scăpă jos tot ceea ce ținuse în brațe. Rămase numai cu sticla, agățată de umăr ca o goarnă, cu pâinea care-i atârna ca o tobă și cu cașcavalul ca o armonică neobișnuită. Oare-i mai spusese vreodată Lucia: *Ticușorule*? Trebuia neapărat să recitească romanele cireșarilor, ca să vadă...

– Răspunde, Ticușor! îl somă Victor. Ți s-au dat toate acestea sau le-ai luat? E cea mai importantă problemă. Zău că-ți facem pe urmă triumful.

– Le-am luat! I-am încuiat sus și le-am luat totul. Au mai rămas două sticle cu vin. Am pus mâna și pe o cutie de chibrituri, fiindcă stătea degeaba pe masă.

– Înseamnă că e foarte grav, Ticușor... spuse Victor.

– Foarte, Victor. Foarte, foarte grav! încuviință teribilul spărgător.

2

Tic își depănase fantastica lui povestire pe întuneric absolut. Lămpile se stinseseră, după ce geamurile fără zăbrele fuseseră baricadate și ușa de la intrare zăvorâtă și, de asemenea, baricadată cu paturi, mese și scaune de fier. Focul abia mocnea în godin. Lemnele se puneau rar, camuflându-se fiecare rază. În preajma fiecăruia se aflau lemne, butuci mai mari sau mai mici,

care la primul semnal se puteau preface în proiectile.

Relatarea lui Tic îi ținu pe toți cu sufletul la gură și îi duse iarăși într-un univers de spaime și neliniști, într-un univers amenințat de groază și teroare.

Se lăsă tăcere în încăperea întunecoasă și ca întotdeauna în clipele cele mai grele, în clipele decisive, așteptau cuvintele aceleia care trebuia să devină imediat conducătorul lor.

– Doamne! exclamă Maria. Iarăși, iarăși groaza. De jur împrejur numai groază... Și această teroare albă!

– Nu, Maria! se auzi vocea lui Victor. Începând din momentul acesta, vijelia devine cel mai prețios aliat al nostru. Nu înțelegi? Cine poate sta în vijelie măcar un minut, pentru a pândi o mișcare de-a noastră, o imprudență, ceva de care ar putea să profite criminalii de dincolo? Vijelia îi împiedică și, cu cât va fi mai tare, cu atât va fi mai bine pentru noi... Și nu e numai asta. Nu-și pot face ascunzișuri și nu pot să atace prin surprindere. Întotdeauna le vom vedea urmele... Vijelia e numai în avantajul nostru.

– Și crezi că ei nu știu asta? spuse Lucia. Crezi că nu vor căuta alte mijloace?

– Nu, Lucia. Deocamdată nu... Cred că ne vor lăsa în pace. Bineînțeles că vom fi foarte prudenți... Dar cred că ne vor lăsa în pace... adică ne vor lăsa să murim... Pentru că suntem condamnați la moarte... în raport cu ei... și chiar de către ei. Mai devreme sau mai târziu. Prin foamete, prin îngheț... Din clipa aceasta nu ne mai putem bizui decât pe ce avem aici: pe alimentele pe care ni le-a adus bravul nostru Ticușor și pe lemnele pe care le avem... Dar și alimentele se vor termina odată... și se vor termina și lemnele... Deci, în fața lor, noi suntem condamnați la moarte. Cale de scăpare nu e... Numai dacă apare ceva din văzduh... Abia atunci vom fi în primejdie directă, abia atunci ne vor ataca... Dar, fiindcă nimeni nu știe că am răătăcit prin părțile astea... până se va trezi ceva, va trece timp și...

– Nu e absolut nicio cale de scăpare? se îngrozi Maria. Nu putem să fugim pe undeva? Nu e o trecătoare, o pârție secretă, un tunel, orice?

– Știți foarte bine că nu... răspunse Victor. Am căutat să-l

tragem de limbă pe cabanierul de aici, care cunoaște cel mai bine drumurile și situația, mai ales că l-a prins o avalanșă tot la cabana asta... Și zău că era interesat să scape de noi... ca să nu ne dea din alimentele lor... Și atunci când noi discutăm cu el despre hartă, știau că nu știm absolut nimic din tainele lor. Deci n-avea niciun motiv să ne mintă... Și ne-a spus că nu e nicio cale de ieșire, nicio potecă, niciun drum, nici măcar pentru alpiniști. A fost unul, cu zece ani în urmă, care trecea peste o prăpastie, la Vadul Lupilor mi se pare... Brrrr! Iar lupii!... Dar l-a distrus avalanșa. Din prăpastia de vreo patru, cinci metri, peste care era aruncată o punte, s-a făcut o prăpastie de peste douăzeci de metri și, zicea el, oblică și cu margini de gheață. Deci n-avem nicio scăpare, decât hazardul... rezistența noastră și slăbiciunea lor, dar aici mă îndoiesc, pentru că șeful lor e foarte sigur și cu un sânge rece nemaipomenit... deși numai din siguranță și superîncredere în el în raport cu noi am putut să-l cambriolăm și să-i aflăm extraordinara taină... Rezistența noastră, erorile lor... și hazardul ne pot salva din situația în care suntem acum...

– Numai să nu comitem și noi erori... se auzi vocea invalidului. Trebuie să fim de-o prudență... Mă gândesc mai ales la Maria și la Lucia...

– O să vedem noi... spuse Ursu.

– Au cel puțin un pistol... aminti Victor. Dacă ajung să tragă în noi... Vă închipuiți ce ar însemna să fie unul din noi rănit sau... Uf! Trebuie să luăm imediat câteva măsuri! Mai întâi să mutăm dormitorul în cealaltă aripă...

– Ne vor ghici după coș, după fum... descoperi Ionel.

– Nu... își aminti Ursu. Tu nu știi, Ionel. Am dezăpezit eu coșul. E unul singur, pentru toate cele trei sau patru sobe, că se mai poate pune una și în spălător. Lui Victor i-am spus, adică el mi-a spus mie...

– Mutăm camera acolo... reveni Victor. Cred că la asta nu se vor gândi. Și primul atac, chiar înarmat, va fi fără urmări.

– Bun! spuse Dan. Am găsit și eu ceva! Avem cu ce baricada geamurile! În așa fel ca să nu se poată trage prin ele. Ia ghiciți!

– Cu suprafețele meselor! spuse Tio. Dar tu m-ai făcut să mă

gândesc la ele, se dovedi foarte generos aducătorul șuncilor și cutiilor de conserve.

– Mai sunt și-n spălător niște tăblii, își aminti Lucia. Le putem transforma tot în baricade. Prin urmare, nu se poate trage prin geamuri.

– Gata! Deocamdată ajunge! hotări Victor. Mutăm dormitorul și întreg sediul cireșarilor în aripa cealaltă. Dar mai întâi, până se răcește godinul, facem baricade. Ce zici, Ursule? Putem să aprindem lampa, cu flacără mică? Să știm pe ce lume suntem. Ar fi prea mare coincidența să vină tocmai acum în recunoaștere... Dar nu cred. Imposibil! Sunt prea siguri pe ei...

– Putem, răspunse Ursu. O să fac eu o mică recunoaștere, împreună cu Țombi...

– Atunci o fac eu! sări Tic. Eu și Țombi...

– Zău, Ticușorule! se rugă Ursu la rândul lui. Prea multă glorie vrei. Te rog din tot sufletul...

– Uffff! făcu băiatul cel blond, încălzit de duioșie.

Ursu nu ieși imediat. Se postă la una din ferestre și așteptă câteva minute. Se obișnuie cu viscolul de-afară și putea să deosebească orice siluetă pe fondul alb al vânzolelii. Nu trecuse nimeni, prin urmare putea să iasă. Mai întâi îi dădu drumul lui Țombi, apoi reveni în cameră, pentru o clipă, și luă ceva de pe patul lui. Îl chemă pe Tic să facă de gardă la fereastra la care stătuse el mai înainte, apoi conveni cu ceilalți să aprindă lampa, cu flacără mică, chiar în clipa când va ieși pe ușă.

Deschise încet crăpătura, după ce-l învăță pe Tic să pună drugul de siguranță. Țombi îl salută cu coada, nu cu capul care trebuia să rămână de veghe. Apoi ieși și Ursu. Tic îl zări de la geam, îl văzu înaintând câțiva pași prin zăpadă, apoi nu-l mai zări. Subit. Parcă l-ar fi înghițit pământul. Dar pentru că Țombi înainta liniștit prin zăpadă, puștiul nu-și făcu nicio grijă.

Ursu sacrificase totuși un cearșaf. Îl sparse la mijloc, apoi și-l trase pe gât ca pe o foaie de cort. Peste glugă își legă o batistă albă. Nu se mai putea distinge din zăpadă. Simți și pumnalul în buzunar și prinse parcă mai mult curaj. Dacă se va ivi o situație excepțională, va arunca pumnalul... pentru că din apropiere nu i

se putea întâmpla nimic. Numai de la distanță, cu pistolul, putea fi doborât. Oh! Dacă l-ar ataca vreunul de aproape! Merse pe poteca aproape acoperită iarăși de zăpadă, înfruntând vijelia. Țombi, dresat, era mereu înaintea lui cu câțiva metri. La cabană se vedeau lumini. Două camere erau luminate, sus. Dar cu nămeții uriași din jurul clădirii nu exista *sus*. Ursu se opri un moment undeva în fața cabanei; rămase nemișcat, cu privirile încordate. Apoi își începu ascensiunea pe nămeți. Încet, încet, până ajunse în dreptul primei ferestre luminate. Se uită înăuntru și zări... o cameră goală. Un instinct fulgerător îi comandă mișcarea următoare: se aruncă în zăpadă ca un nebun, chiar în clipa când auzi pocnetul, o clipită, o sutime de secundă mai înainte. Și chiar în cădere își calculă mișcarea următoare. Adică își prelungi căderea printr-un dublu salt rostogolit care-l scoase din raza ferestrei ucigașe. Încă două salturi și ajunse pe pârție, în deplină siguranță, dar la picioarele lui se tânguia un Țombi foarte neliniștit.

– Am fost un neghiob, Țombișor, începu Ursu să se spovedească. Am căzut în cursă. Au luminat o fereastră falsă, ca să tragă de după una sigură. Noroc că m-a fulgerat camera aceea goală. Nu știu cum dracu s-au aprins așa de repede gândurile. „Dacă-i goală, e o cursă”, așa mi-am zis. Și m-am trântit.

Cam aceleași cuvinte i le spuse Ursu, câteva minute mai târziu, lui Victor, pe șoptite, în noul dormitor care începea să se încălzească.

– Îmi vine să te strâng de gât! îi răspunse Victor tot în șoaptă. Nu-ți dai seama că tu ești toată puterea noastră? Fără tine ar fi fost toți trei aici. Brrr! Jură-mi că nu mai faci o imprudență ca asta... Dacă măcar mi-ai fi spus mie, sau lui Ionel, ți-am fi atras atenția asupra ferestrei... Fir-ar să fie! Și mai am o teamă... Știi ce s-ar putea întâmpla? Ar putea să creadă că e cel mai bun moment psihologic pentru atac. Tu ce crezi?

– Eu știu... răspunse Ursu cam stânjenit. Cred că așa se va întâmpla, dar mi-e teamă că nu-mi dai voie să-i aștept afară...

Victor știa, simțea mai bine zis, că de afară s-ar fi apărat cel mai eficace. Dar era și un risc, care putea să se transforme într-o catastrofă.

– Zău, Victor... șarjă Ursu când îi simți ezitarea. Ți-l aduc aici... adică de ce să-l aduc, că n-avem cu ce să-l hrănim, dar pistolul în orice caz ți-l aduc, și jumătate din mâna lui dacă aveți nevoie... Ah! Ce l-aș mai trăsni... Tu înțelegi că a vrut să mă împuște? A tras ca să mă omoare. Ai văzut gaura în cearșaf? Zău că mi-a răzuit pielea de pe umăr. Lasă-mă!

– Nu! răspunse Victor scurt și Ursu înțelese că partida e pierdută. E nu știu cât la sută risc să tragă iarăși în tine. Și chiar dacă ar fi un milion, tot nu te-aș lăsa. Gata! S-a încheiat!

Ursu se retrase în dormitor. Ceilalți orbecăiau prin întuneric. Făceau paturile, își aranjau noua locuință.

Și deodată se auzi un zgomot asurzitor în camera pe care o părăsiseră de jumătate de oră. Ursu alergă ca un fulger la fereastra lui de veghe. Și văzu trei umbre îndepărtându-se grăbite pe pârtie. După o secundă dispărură în vânzoleala albă.

– Acum să mă lași... îi șopti iarăși lui Victor. Acum ar fi contramomentul psihologic.

– Dacă mai insiști, se enervă Victor, voi fi nevoit să mă sfătuiesc cu Lucia.

Era dureros, era neloial că-l amenințase astfel pe Ursu, dar trebuia neapărat să-i reteze elanurile care puteau să-i coste pe toți viața. Fără Ursu... Dar Victor nu mai avu putere să se gândească mai departe. Se cutremură și simți cum îl gâtuie cineva.

Atacul celor trei fusese mișelesc. Aruncaseră prin fereastra nebaricadată trei sticle pline cu benzină.

– Doamne! spuse Maria. La asta nu ne-am gândit. Au vrut să ne dea foc. Și dacă nu erai tu, Victor, cred că am fi ars ca niște paie...

– Își răzbună frații din bordei! spuse Dan.

3

Cei trei erau sus, în camera cabanierului. Își mutaseră acolo locuința și sediul. Camera era ca un turn și mai ales ziua se putea transforma într-un post de observație ideal.

– N-a luat foc! N-au luat foc! spuse cabanierul. Și am aruncat fiecare în altă direcție. Dumneata ziceai că nu există să nu se aprindă... cum vine asta?

– Dacă vreți neapărat să-i prăjiți sau să-i faceți să iasă din bârlog, atunci veți reuși mâine... Dacă mai aveți benzină, aveți toate șansele...

– Adică dumneata nu vrei să vii? înțelese Ion Petric.

– Pe mine nu mă interesează, domnule. E prea barbar, și prea inestetic... și ca să fiu sincer: absolut inutil! V-am spus că sunt condamnați la moarte oricum. Vreți neapărat să moară imediat? Parcă aveți alte intenții cu domnișoarele de acolo. Să vedeți cât de frumos vor ieși când vor intra în conflict cu stomacul... Ca niște mironosițe vor bate la ușa noastră...

– Dar adineauri de ce n-am reușit să-i aprindem sau să-i scoatem din casă?

– Fiindcă s-au mișcat foarte repede, răspunse Liviu Iordan, aproape cu admirație în voce. Trebuie să avem și un pic de sportivitate, când situația ne avantajează, bineînțeles. Au mutat dormitorul, domnule, asta au făcut. L-au mutat în aripa cealaltă. Noi am aruncat benzină într-o cameră pustie și probabil răcită. Foarte repede s-au mișcat. Și încep să mai cred ceva... Ia spune, domnule Bălan! Ce fel de paturi și mese au acolo la... cum îi ziceți? Mi se pare Izvorașul?

– Paturi de metal, cu somiere și mese tot de metal, de tip vechi, mese grele...

– Mese de cabană, înțelese Liviu Iordan. Cred că nu mai e nevoie să atacăm. Suprafețele de metal ale meselor s-au și transformat în baricade la ora asta... E inutil să ne pierdem vremea cu ei... Gata! Să nu riscăm să ne atingă vreun butuc după ceafă...

– Cum, domnule? se revoltă cabanierul. Adică...

– Ce adică? se umplu iarăși cu dispreț vocea lui Iordan. Aveți mare poftă să spargeți? Duceți-vă! Numai să nu vă întoarceți cu capul spart... Nu e foarte clar?... Nu se înțelege? Ce avem noi cu ei? Să-i lăsăm să moară în pace... De atacat, nu vor ataca în niciun caz!

– Dar ăla îmbrăcat în alb care s-a urcat pe acoperiș? întrebă Ion Petric. Ăla de ce-a venit?

– Ăla a venit în recunoaștere și a căzut în cursă ca un neghiob. Îmi vine să cred că a făcut-o de capul lui... Oare l-am atins sau nu? A căzut înainte sau după ce am tras? Asta e! S-ar putea să-l fi rănit... Dacă nu... am pierdut un glonte... și la ora asta gloanțele au asemenea valoare, că pot fi depozitate în *cutia albastră*. Ăsta e adevărul. Ca să fie foarte clar...

– Da, domnule! recunosc cabanierul. Fără pistol nu știu ce-am face...

– Ar trebui să-i gătuim...

– De ce nu înțelegeți odată că nu mai avem nimic cu ei? se înfurie Liviu Iordan de-a binelea. Numai imbecilități aud, și asta nu se mai poate suporta! Suntem inatacabili! Scurt! Suntem stăpâni pe situație! Clar! Avem cea mai redutabilă armă! Clar! Nu pot să scape ca să devină primejdioși pentru noi! Clar! Atunci de ce ne lamentăm?... Când vor sosi în fața ușii noastre, fiindcă în altă parte nu au unde să se ducă, vom vedea ce e de făcut. Până atunci, trebuie să ne ocupăm exclusiv de *cutia albastră*. Și asta nu mai e, începând de acum, o simplă părere. Ca să fie clar!

4

Cireșarii făceau de gardă cu schimbul. Cineva venise cu ideea ca fetele să fie scutite... pentru a regreta, zece secunde mai târziu, amarnic. Niciodată Lucia și Maria nu fuseseră mai furioase și mai agresive.

Făceau de gardă cu schimbul, dar oare cine se odihnea și dormea cu adevărat? Poate că așteptau pentru câteva minute, dar îi atacau fără încetare gânduri și spaime, iar minutele de somn erau minute de coșmar. Mai bine rămâneau cu ochii deschiși, mai bine șușoteau unii cu alții, sau se lăsau furați de gânduri, de care puteau să se apere cu alte gânduri mai limpezi, când primele se întunecau și începeau să scormonească inima.

Visau o *cutie albastră* din care, ca în basm, ieșeau de sub

capacul ei cele mai îngrozitoare lighioane de pe fața pământului, sau cele mai gingașe și mai scumpe frumuseți ale lumii. Oare ce era această *cutie albastră*? Ce se ascundea în pânțele ei, în compartimentele ei fantastice? Imaginea unei cutii albastre plină de taine și necunoscut îi ducea cu fantezia spre lumi stranii, totuși îi odihnea, îi ferea de teroarea care colcăia în jurul lor. Uitau că sunt condamnați la moarte, că mai devreme sau mai târziu vor trebui să părăsească adăpostul, destul de sigur încă, pentru a căuta undeva în lume lemne și hrană. Și atunci... *Cutia albastră* le atrăgea gândurile ca un magnet și-i ferea de tortura groazei de mai târziu.

Numai Victor nu putea, sau nu voia, să se gândească la calmantul efemer. Povestea *cutiei albastre*, povestea cutiei roșii, povestea cutiei însângerate îl ațâțase cumplit în cursul povestirii. Îl ispiteau tainele cutiei, și tainele dispariției tainei, era o istorie fantastică, plină de drame și tragedii omenesti, era o poveste de groază, era o poveste care nu se terminase, care poate că abia începea, și acest gând îl trezise și-i descoperise situația precară în care se aflau. Cum vor putea părăsi închisoarea? Cum vor putea transmite un mesaj lumii bune? Ce se va întâmpla când vijelia va înceta?... Poate că nu vor fi atacați, dar asta nu însemna salvarea lor. Își prelungeau agonia. Și când puterile îi vor părăsi, atunci vor apărea și ceilalți... Poate că până atunci cei de dincolo nici nu se vor sinchisi. Își vor căuta liniștiți taina, așteptând semnele de moarte din tabăra cireșarilor... Dar dacă vor descoperi mai devreme *cutia albastră*? Oare ce se va întâmpla?... Același lucru. Singurii care nu se vor grăbi, singurii în favoarea cărora timpul lucra neîncetat erau cei de dincolo... Victor tresărea mereu, se cutremura... Numai hazardul putea să-i salveze... O întâmplare binefăcătoare, o întâmplare prietenoasă, un dar din văzduh... Era cumplit! Se aflau într-o închisoare și sentința fusese dată. O sentință fără drept de apel, o sentință crudă, sigură, neîndurătoare! Erau în închisoare. Își petreceau agonia într-o închisoare uriașă, care le răpea până și dreptul de a evada.

Apăruseră zorii. Ca și la primii zori ai vijeliei, se aflau tot într-o închisoare și tot pândiți de lupi... Dacă le-ar putea întinde și

acestor lupi o capcană definitivă... Dar erau înarmați, cu o armă teribilă, și probabil că primul glonte îl vor trage asupra lui Ursu... Îl și trăseseră. Și tot asupra lui vor trage a doua oară... Și pe urmă...

– Bună dimineața! se auzi vocea lui Dan. Oare nu-i putem atrage și pe lupii ăștia încoace?

Auzindu-l pe Dan, parcă refăcându-i gândul, Victor se simți fulgerat de o idee năprasnică, de o idee de groază. Dacă hazardul va fi de partea celorlalți? În loc să le întârzie agonia, hazardul ar putea să le grăbească agonia, să le-o transforme în execuție imediată. Era numai o idee, ideea răutății hazardului, ideea răzbunării hazardului... Și Victor simți nevoia să i se împotrivească dur, cu toate forțele pe care le avea. Cum ar putea hazardul să fie împotriva lor, să poarte nu semnul plusului eliberator, ci semnul minusului amenințător? Cum?

Era o simplă idee care-l obliga însă pe conducătorul cireșarilor să scormonească, să caute, să întrebe, să afle, să simtă cum ar putea să-i persecute și să-i amenințe hazardul pentru ca să nu-i prindă nepregătiți.

Era ideea care urma să-l ducă pe Victor, după un raționament chinuitor, la îngrozitoarea descoperire.

Toți îl văzură neliniștit, chinuit, într-o stare cum rareori îl mai văzuseră. Încetaseră glumele, chiar și discuțiile, chiar și șoaptele. Era o atmosferă de tensiune rea, cu mii de cârlige nevăzute care înțepau și loveau numai înăuntru.

– Doamne! îl auziră și-i simțiră durere și groază în exclamație. Ar fi prea nedrept! De ce?

Toți se uitau la el, dar nimeni n-avea curajul să-l întrebe ceva. Parcă dându-și seama că-i molipsește și pe ceilalți cu starea lui, făcu un groaznic efort ca să se domine.

– Nu se vede nicio mișcare? îl întreabă el pe Ursu.

Vlăjganul tocmai se întorcea din camera cu miros de benzină care avea vedere spre cabana cealaltă. Îi cedase locul de veghe lui Ionel, printr-o înțelegere tacită, pentru că-i venea rândul lui Victor. Dar niciunul nu voia să-l tulbure.

– Nicio mișcare... răspunse Ursu cam abătut. Sunt atât de

siguri de ei și pe ei, încât nu încearcă și nu vor încerca nimic. Înțelegi de ce sunt atât de siguri? Adică...

– Nu sunt siguri de ei... se revoltă Victor. Sunt siguri de noi, Ursule. Asta e! Și-au dat seama că drumul nostru duce obligatoriu într-o singură direcție: iadul... moartea...

– Las' că și al lor va duce acolo! se auzi vocea lui Dan. Am mai întâlnit și alți lupi...

– Au arme, Dan... se înfioră Ursu. Pot să tragă de la zece, de la douăzeci, de la patruzeci de metri în noi și să ne doboare. Asta e nenorocirea.

– Aiurea! apăru Tic cu o mutră cam răvășită. N-o s-o scoată nici ei la capăt cu un sfert de porc și cu jumătate de sac de făină...

– Adică ai vrea să mai dai o lovitură... înțelese Maria.

– Nu, Ticușor! hotărî Victor. Acolo nu mai ai ce căuta. Orice s-ar întâmpla, Ticușor. Va trebui să ne juri că nu vei ieși din cabana asta fără să ne spui.

Puștiul se lipise de Maria și tremură o clipă lângă ea, molipsind-o. Dar tot el se întoarse spre soră-sa ca s-o liniștească și s-o încurajeze:

– Nu-ți fie frică! O să vezi tu ce le fac... Găsesc eu niște metode și de la distanță... Las' că...

– Până atunci, Ticușor, aș avea nevoie de altceva... îl rugă Victor. Trebuie să te urci pe umerii lui Ursu!

– Bravo! îl felicită invalidul pe Victor. E ca și cum ai spune în tramvai: „Scuzați, domnișoară, luați piciorul dumneavoastră delicat de sub bocancul meu cu ținte!” Îi ceri voie lui Tic să se urce pe umerii lui Ursu!

Gluma lui Dan nu izbuti să-l înveselească pe Victor. Era la fel de abătut. Nici măcar un zâmbet de circumstanță nu se ivi pe fața lui.

– De ce să mă urc, Victor? întrebă Tic. Adică unde să ne aranjăm în piramidă?

– În antreu, răspunse Victor. Mi-e teamă, Ticușor. Mi-e teamă că urarea aceea de „BINE AȚI VENIT!” trebuie scrisă altfel: „RĂU AȚI VENIT”... Haideți...

Se adunaseră toți în antreu, chiar și Ionel, care putea să-și

continue veghea, privind printr-un geamlâc lateral spre cabana dușmană, chiar și Dan care-și făcuse cârje din două bețe de schi. Nu era numai curiozitate, era și o presimțire rea în sufletele lor. Accentele din glasul lui Victor și figura lui din ce în ce mai întunecată nu promiteau nimic bun.

– Uite despre ce e vorba, Ticușor, începu Victor să-l dăscălească. Cu BINE AȚI VENIT și cu data 1900 nu avem niciun conflict. Literele alea mari, în relief, nu pot să dea decât urarea pe care ai descifrat-o tu. BI E AȚ ENIT. Nu pot să lipsească decât: din primul cuvânt litera N, din al doilea litera I, iar din al treilea litera V. E limpede ca lumina zilei. Au căzut trei litere în aproape trei sferturi de secol. Nu le-a pus nimeni la loc, așa că urarea a rămas știrbă... cu data iar n-avem nicio problemă... Dar cu ultimul cuvânt nu mă împac deloc, Ticușor. Nu știu de ce cred că ideea ta nu merge. COSTILA. Uită-te mai bine la litere. Întâi e un C, apoi un spațiu liber, apoi un S, iar cu spațiu liber după el, parcă puținel mai mare. Pe urmă un I, tot cu spațiu liber, un L cu spațiu liber și la sfârșit un A. Cam așa ar ieși: C S I L A. După ideea ta, ar trebui să transcriem cam așa cuvântul, liniile vor ține locul literelor sau spațiilor goale de după litere: C—S—x—I—L—A... De aceea primul cuvânt care sare în ochi e COSTILA. Mai ales că și muntele se află pe undeva prin apropiere. Ei, știi care e problema, Ticușor? Mie mi se pare că între S și I, adică între S—x—I, spațiul e mai mic, nu mai mare.

– Și dacă ar fi așa, ce s-ar întâmpla? întrebă puștiul.

– Nu pot să-ți răspund înainte de a controla, Ticușor. N-are niciun rost. Mai întâi să vedem cine are dreptate...

Tic se înălță pe umerii lui Ursu și abia ajunse cu mâinile sub literele care constituiau cuvântul presupus COSTILA.

– Ce trebuie să fac? se uită el spre Victor.

– Trebuie să masori din ochi sau cu o bucată de sfoară, dacă ai la tine, distanța dintre literele C și S, sau dintre literele I și L, sau L și A și s-o compari cu distanța dintre literele S și x, sau x și I. Cred că înțelegi, Ticușor. X-ul ține locul literei pe care tu o crezi T, din cuvântul tău: COSTILA.

Tic nu măsură nici din ochi, nici cu sfoara, ci pur și simplu cu

degetele. Făcu o mutră cam înțepată când îi răspunse lui Victor:

– E o diferență foarte mică... doar de câteva degete. Adică distanța dintre S și x, ca și distanța dintre x și I sunt puțin mai mici, cu două degete, decât distanțele dintre celelalte litere... Vrei să-ți măsoar și distanțele dintre literele astea mari de deasupra? BI E AȚ ENIT? Sunt exact cât brațul meu și se pot măsura mai ușor.

– Nu e nevoie! răspunse Victor sec. La literele mari nu e nicio eroare. Poți să cobori.

Tic coborî cu o figură bosumflată:

– Adică tu vrei să zici că n-am descifrat bine decât urarea de sus: BINE AȚI VENIT? Literele de jos nu alcătuiesc cuvântul COȘTILA?

– Stai! Să încercăm să ne reprezentăm distanțele, după măsurătoarea pe care ai făcut-o. Mi se pare că literele s-ar distanța cam așa: după C spațiu liber, apoi S, după S spațiu liber, apoi iar spațiu liber, pe urmă I cu spațiu liber, apoi L cu spațiu liber, apoi A. Deci cam așa: C—S—I—L—A. Ia spune, Ticușor. Nu e mai corectă reprezentarea asta?

– Exact așa! se miră puștiul. Dar de unde știi? Și se schimbă ceva?

– Știi ce se schimbă? își trecu Victor prietenii în revistă. Se schimbă întreg cuvântul. Primul spațiu liber de după S ar trebui să facă legătura cu litera X, acel T al lui Tic, dar atunci înseamnă că nu mai rămâne spațiu liber între X și I. Și atunci nu iese simetria, se sfărâmă legea după care au fost fixate literele. Înțelegeți?

– E foarte încâlcit... ridică Dan din umeri. Teoria lui Tic era mai simplă: COSTILA și gata! După teoria ta, parcă ar veni așa: C gol, S gol, gol, I gol, L gol, A. Cam ce ar vrea să însemne asta? Ce lipsește?

– Lipsește spațiul liber dintre X și I, răspunse Victor. Nu înțelegeți că litera T în cuvântul COSTILA nu încapă acolo?

– Ba mie mi se pare că e prea mare spațiul! sări Lucia.

– Tocmai din cauza asta nu încap, se încapățână Victor. Sunteți pradă unei iluzii optice, provocată de Tic prin găsirea cuvântului COSTILA. Dacă vă fixați asupra imaginii exacte: C—S

—I—L—A... fără să vă gândiți la COSTILA, o să descoperiți că literele de mai sus nu formează un singur cuvânt, ci două cuvinte. C gol, S gol, apoi spațiul de despărțire dintre două cuvinte: un singur gol, apoi celălalt cuvânt: I gol, L gol, A. Deci două cuvinte: primul format din patru litere, al doilea din cinci litere.

– Extraordinar! exclamă Maria. E chiar așa! Spațiile goale ale lui Tic nu sunt spații goale dintre litere, ci litere căzute! Extraordinar! Cum de ți-a venit în minte?

Dar răspunse Ionel în locul lui Victor:

– E absolut exact și e un rezultat matematic, nu o teorie. Cele zece locuri din spațiu nu pot fi matematic explicate și înțelese decât prin două cuvinte cărora le-au căzut literele. Bravo, Victor!

– Dacă am mai găsi jocuri din acestea, spuse Dan, ca să treacă mai interesant timpul... până murim de foame!

– E foarte grav! se cutremură Victor. Din cauza jocului ăstuia s-ar putea să nu mai murim de foame... ci de o moarte mai rapidă și mai violentă...

Ceva din vocea lui Victor îi făcu pe toți să tresară și să se reîntâlnească fulgerător cu spaime vechi.

– Poate că ai vrut să faci o glumă... se rugă Ionel.

– Din păcate, nu! răspunse Victor. S-ar putea să greșesc... nu știu, dar așa dori tare mult să greșesc... Nu în ceea ce privește transformarea cuvântului lui Tic în două cuvinte de câte patru și cinci litere. Nu! Aici e lege, e matematică precisă, cum a spus și Ionel. S-ar putea să greșesc în interpretarea celor două cuvinte... Primul, de patru litere, se impune aproape de la prima privire. Mai ales dacă-l legăm de cuvintele uriașe de deasupra: BINE AȚI VENIT, după care urmează un *la mic dedesubt*... Deci: BINE AȚI VENIT la CASA... Mi se pare cuvântul cel mai firesc. Apoi urmează spațiul gol care nu înlocuiește o literă, cum credea Tic, ci separă primul cuvânt de cel de al doilea: I, literă căzută, L, literă căzută, A, literă finală. Fără îndoială că e vorba de numele casei, al vilei în care ne aflăm, construită după cum se știe în 1900. Era mai mică, pesemne că i se punea casă. BINE AȚI VENIT la CASA I gol L gol A. Un cuvânt din cinci litere cu aceste jaloane sigure... Dacă n-ar fi fost povestea *cutiei albastre*, poate că nu aş fi căutat să interpretez

într-un anumit fel cuvântul. Vă mai amintiți, din povestirea lui Tic, de testamentul lăsat de fratele lui Liviu Iordan prin cei doi șoferi? Unuia i-a șoptit: iulie. Celuilalt: cabană. Adică unuia i-a șoptit: *Cabana*, celuilalt: *Iulia*. *Cabana Iulia*. Cabana asta în care stăm noi e *Casa Iulia*. Eu cred că acesta este testamentul lui George Iordan: *Cabana Iulia*, care e totuna cu Casa Iulia. Aici este ascunsă *cutia albastră*, nu la Izvoarele.

– Doamne! se îngrozi Maria odată cu ceilalți. Doamne! Poate că nu-și vor da seama. Poate că nu vor afla...

– Mă gândeam la o întâmplare bună... mărturisi Victor cu glasul încărcat de tristețe. Mă gândeam că întâmplarea ne va veni în ajutor... Ufff! Bine că mi-a trecut prin minte și ideea întâmplării rele... Situația s-a schimbat... Tu ce zici, Ursule?

Vlăjganul era mai neliniștit decât Victor. Își strângea neputincios pumnii și se plimba fără întrerupere prin încăpere, zguduind podeaua:

– Zic prost! răspunse prompt vlăjganul. Zic foarte prost! Dacă mi s-ar da voie să ajung dincolo... aș face, aș zice și aș crede mult mai bine... Asta e! Acum nu mai putem aștepta cu mâinile în sân. Aia precis vor tăbări pe noi... Și eu cred că trebuie să le-o luăm înainte. E singura noastră șansă!

– Mai este o șansă! aproape că țipă Lucia. Mai este șansa despre care vorbea Maria. Poate că n-o să-și dea seama. Dacă până acum n-au descoperit cabana, de ce să fim atât de siguri că o vor descoperi de acum înainte?

– Asta nu e o șansă, Lucia! îi răspunse Victor. Asta e o rugămintă, o dorință, o rugăciune. Pe asta nu ne putem bizui nicio clipă. Iar tu, Ursule...

– Știu, se retrase imediat vlăjganul. Am spus și eu o rugăciune. Nu voi părăsi cabana fără să vă anunț.

– Trebuie să luăm câteva măsuri, printre care și interdicția de a se părăsi cabana. Aici nu încapă nicio excepție. Trebuie să ne așteptăm la orice atac și să fim gata să-l preîntâmpinăm. De aceea veghea și pânda trebuie dublate... Un mic avantaj, foarte foarte mic, avem. Lor nu le poate trece prin cap că am aflat ascunzișul

cutiei albastre. De aceea vor crede că ne atacă prin surprindere. Îi vom lăsa să se apropie, în așa fel ca să putem scoate măcar unul din luptă... Dar mai întâi: atenție!

În sfârșit, Ursu se mai înviorase. Tic era însă pe jărat:

– Unde poate să fie aici, în pustiul ăsta, *cutia albastră*?

5

Toată noaptea căutaseră. Prin toate încăperile. Ciocăniseră pereții, bocăniseră în lespezile de piatră, în plafoane, în toate excrescențele sau în scobiturile care puteau să adăpostească un obiect asemănător *cutiei albastre*. Ca să aibă o idee cât mai precisă și mai vie despre mărimea obiectului, Liviu Iordan alese din vraful de lemne un butuc paralelipipedic „absolut identic ca dimensiuni”. De multe ori îl cărau cu ei, îl potriveau deasupra lespezilor de piatră sau în anumite colțuri ale zidurilor, își imaginau perimetre, apoi ciocăneau și iar ciocăneau. Nici în dependențe nu găsiseră nimic. Erau prea plate, prea netede, prea banale, prea lipsite de fantezie.

– Ar trebui să dărâăm toată cabana să găsim cutia... spuse Ion Petric. Poate că tocmai în locurile astea comune a fost ascunsă și zidită...

– Domnule! El n-a dărâmat-o ca să ascundă cutia. Trebuie să ne transpunem în situația lui, trebuie să gândim, domnule, ascunzătoarea. Și o scoatem într-un minut...

Se făcuse ziuă de-a binelea. Ei tot căutau. Intraseră în pivniță, în prima priviță.

– În pivniță nu are nimeni voie să intre... își începu scuzele Paul Bălan. Numai cei doi frați Barbu și muiera. Eu n-am intrat decât de vreo șase, șapte ori, întovărășind pe unul sau pe altul. Dar am observat unde ascund cheia...

Pivnița nu era prea adâncă. Toți trei trebuiau să meargă aplecați pentru a nu-i atinge plafonul. Dar nu se întindea decât pe jumătate din suprafața cabanei. Avea câteva rafturi pline cu tot felul de alimente, nu numai cu două jumătăți de porc și cu mai

mulți saci de făină de grâu. Se mai vedeau movile întregi de cartofi și de zarzavaturi, totul orânduit cu multă grijă și chiverniseală.

– Când am intrat eu ultima dată, își continuă scuzele cabanierul, nu era mai nimic. Nici nu știu când s-a adus cealaltă jumătate de porc și sacii...

Liviu Iordan nu-l auzea. Privea pereții pivniței și căuta ascunzișuri posibile. Era dezamăgit.

– Unde e, domnule, cea de-a doua pivniță? întrebă el.

– Asta n-o știu! Să mă trăsnească Dumnezeu. Numai am aflat că este o a doua pivniță, dar nu știu unde. Trebuie să căutăm un chepeng.

Liviu Iordan lovi cu piciorul în podea. Era stâncă, nimic altceva, stâncă naturală.

– Nu chepeng trebuie să căutăm, domnule, spuse el. Ci o ușă. O ușă simplă ca toate ușile. Cea de-a doua pivniță trebuie să fie în continuarea ăsteia. Acum e clar?

O găsi Ion Petric chiar în spatele rafturilor. Era mascată de sacii de făină. O ușă de lemn, sigilată, o ușă groasă, solidă, cu belciuge și lacăt. Lacătul era uriaș, cât o palmă, iar belciugele pe măsura lui.

– N-avem ce face, domnule! spuse Iordan cu vădită părere de rău. Trebuie să mai sacrific un glonte. Dar mai rămân...

Potrivi țeava pistolului chiar în deschizătura în care intra zăvorul și trase. Lacătul se deschise ca un cercel. Paul Bălan trecu primul pragul noii încăperi. El ducea lampa. Niciunul nu se aștepta să găsească bogățiile de acolo și era un mister cum rămăseseră neatinse. Numai rafturi, de-a lungul pereților, și în rafturi sticle cu vin și coniac. Vinuri fără etichete, cu dopurile învelite în catran. În fiecare compartiment se afla o tăbliță pe care scria soiul vinului și vechimea. Cel mai „tânăr” avea 25 de ani. Dar în afară de rafturi și sticle nu se mai vedea nimic. Aduseră și o a doua lampă și se făcu lumină ca ziua în pivnița de atâta vreme necolindată. Sticle, sticle, sticle... Rafturile nu aveau fund de scândură, ci se sprijineau direct pe stâncă.

– Aici nu poate să fie nicio ascunzătoare... spuse cabanierul. Oare ce e cu misterul sticlelor astea? Auzi, domnule! Să stea aici

sute de sticle, ce sute? Mii de sticle...

– Termină, domnule, cu prostiile! îl fulgeră Liviu Iordan. Lasă dracului sticlele! Acum ai găsit altă obsesie? Mai bine mână-ți creierii spre alte gânduri!

Fiecare era înarmat cu câte un baston pentru a putea răscoli și ciocăni de la distanță. Dar toate strădaniile lor păreau zadarnice. Dacă n-ar fi fost strălucirea uneia dintre lămpi, nimeni n-ar fi zărit reflexul metalic dintre două rafturi. Bastonul lui Liviu Iordan atinse suprafața metalică și apoi ciocăni. Era chiar metal. În sfârșit, îl văzură și ceilalți doi cu fruntea plină de sudoare. Pipăi îndelung ascunzișul dintre rafturi, își lăsă mâinile în jos, rămase o clipă încremenit, apoi cu o mișcare de fulger scoase obiectul ascuns acolo. Era o cutie de tutun, lunguiață și plată, care scăpase ca prin minune ruginei. Altceva nu mai găsiră nici în cea de-a doua pivniță.

Se întoarseră în sufragerie cam pleoștiți. Liviu Iordan ducea cutia și o ținea cu două degete, ca pe-o lighioană spurcată. Ceilalți doi aveau brațele încărcate cu sticle de vin. Din fiecare soi luaseră câte o mostră.

Cu un gest plictisit, Liviu Iordan răsturnă cutia pe masă. Și căzură din ea numai ilustrate, fotografii și cărți poștale.

– Ar fi trebuit s-o arunc pe foc, spuse el. Ar fi trebuit s-o arunc fără s-o deschid...

– Și dacă se află vreun semnal acolo? întrebă Ion Petric. Dacă e vreun indiciu?

– Domnule! Eu nu mă las pe seama hazardului! răspunse Liviu Iordan. Și mai ales urăsc prostia. Pivnița s-a închis probabil în primul an de război și închisă a rămas până în ziua de azi. Cum s-a putut întâmpla asta? Nu mă interesează! Scurt. Important este altceva: nici el n-a intrat în pivniță, deci nu putea să ascundă acolo *cutia albastră*.

Se auzeau zgomotele unor pași care coborau în grabă scara interioară.

– Oare ce-o mai fi găsit dobitocul ăla? întrebă Liviu Iordan, fără să caute să-și ascundă dezgustul.

Cabanierul, întors dintr-o scurtă recunoaștere, părea lovit de

dambla.

– Nu mai înțeleg nimic... reuși el să bâlbâie. Știți ce fac ăia? După ce am tras în ei... după ce am aruncat cu sticlele de benzină... știți ce fac? Își fac un om de zăpadă. Un uriaș!

Nici de astă dată Liviu Iordan nu-l auzi. Privea la întâmplare ilustratele și fotografiile.

– Dacă n-aș avea altceva de făcut, începu el, aș încerca să refac povestea de dragoste a unor imbecili. Numai *„săruturi și sărutări cu miile și jurăminte...”* Auzi, domnule! *„Ca stânca pe care-am urcat să fie dragostea noastră. Semeață și veșnică și cu fruntea în curatul cerurilor...”* Și după o lună: *„De ce nu-mi mai scrii, iubito, nețârmuritul meu amor?... Oare e adevărat ce se spune despre tine și Biri? Nu se poate! Mă sinucid... Până atunci te sărut de mii de ori, ah! știi tu, iubito.”* Domnule! Cumplit de imbecili mai sunt oamenii!

– Oare ce s-o fi ales de capul lor? întrebă Petric, uitându-se cu jind la una din sticlele pe care le luase din raftul: Tămâioasă Tohani – 1940.

– Când s-a ridicat cabana asta în care suntem noi? întrebă brusc Liviu Iordan. Cabana Izvoarele...

– În 1931... răspunse cabanierul. Atunci i-a luat locul celeilalte din vale: Izvorașului... Au terminat omul de zăpadă!

Un pocnet ca de pistol răsună deodată în sufragerie. Liviu Iordan lovise cu degetele făcute pumn în masă. Lovi a doua oară. Și mai năprasnic. Era un miracol cum de nu i se zdrobiseră degetele. Ceilalți îl priveau îngroziți.

– Ia vino încoace, domnule! îl chemă pe cabanier. Vino și privește fotografia asta, în care un imbecil îi jură unei imbecile amor veșnic. Vino, dobitocule!

Cabanierul se supuse fără să crâcnească. Înainta spre Liviu Iordan ca un om împins de o forță supranaturală. Toată fața îi era apă și i se îngălbenise ca lămâia. Se uită la fotografia pe care i-o întindea Liviu Iordan.

– Ce cabană e asta? șuieră vocea celui care-l chemase.

– Cabana asta din fotografie? tremură vocea lui Paul Bălan. Păi nu se vede? E Izvorașul. Singurul acoperiș...

– Izvorașul?! îl întrerupse Liviu Iordan. Atunci de ce scrie, domnule, pe spatele fotografiei: „Amintire de la cabana Iulia”? De ce scrie, domnule, cabana Iulia?...

– Habar n-am... ridică din umeri parcă mai ușurat Bălan. I s-o fi spus vreodată Iulia. Noi așa am apucat-o: Izvorașul...

– Iar ai scăpat de la moarte, domnule! șuieră Liviu Iordan. Auzi, domnule? Cabana Iulia...

– De ce, domnule? întrebă uluit Paul Bălan. Nu înțeleg. Pentru că n-am știut numele vechi al unei cabane?

Liviu Iordan se ridică în picioare. Avea numai oțel în ochi. Dar și gesturile iradiau ceva metalic:

– Domnule! Ce cuvânt ți-a șoptit George Iordan înainte de a muri? Acolo, sub bombe...

– *Cabană...* se retrase câțiva pași înapoi Paul Bălan.

– Și dumitale? se întoarse brusc înspre Ion Petric.

– *Iulie...* Atât mi-a șoptit. Nicio silabă în plus...

– Și dacă se împreunează cuvintele astea două... rosti ca transfigurat Liviu Iordan. Ce se întâmplă? Din cuvântul *cabana* și din cuvântul *Iulia* ce iese, domnule, dacă le unim? Trebuie să vă învăț ca la școală?

– *Cabana Iulia!* șoptiră amândoi în același timp.

– Acum înțelegeți? explodă Liviu Iordan. *Cabana Iulia*. Țsta a fost testamentul lui. Un testament sigur, limpede, două cuvinte care, împreunate, dau marea cheie! *Cabana Iulia!* Acolo e *cutia albastră!*

– Dar e imposibil! se trezi Paul Bălan. Cunosc cabana aia cum îmi cunosc palma. Aproape întotdeauna e goală. Doar câteva paturi de fier. Trei camere și un spălător. Spălătorul s-a făcut acum vreo zece, doisprezece ani. În el nu se putea ascunde. Un antreu, două dormitoare și între ele o sufragerie. Și mai era afară o bucătărie de bârne, care s-a dărâmat demult... Unde se putea ascunde *cutia albastră* acolo?...

– Chiar dacă ai spune că e o singură cameră acolo și tot nu m-ar interesa ce crezi dumneata, se înfierbântă Liviu Iordan. Eu cred ce spune el. Și el spune foarte clar că acolo, la *cabana Iulia* s-a

ascuns *cutia albastră!* Altceva nu mă mai interesează. Acolo vom căuta și o vom găsi!

– Așteptăm până ăia... făcu semn de prăbușire Ion Petric. Că eu nu mai am curajul să propun nimic ca să nu credeți...

– Ți-a venit și dumitale timpul! îi azvârli parcă un os Liviu Iordan. Nu așteptăm nimic! Trebuie să ajungem la cabană. Adică trebuie să luăm cabana. Nu vreau ca hazardul să-mi încurce socotelile. Cu cât suntem mai repede acolo, cu atât mai bine... Mai ales acum, când ei nici nu se gândesc că-i vom ataca...

– De aceea au făcut omul de zăpadă, spuse cabanierul. Se cred feriți de orice primejdie și se apucă de joacă.

– Omul de zăpadă... reflectă Liviu Iordan de la geam. L-au făcut din joacă! Nu mai e vremea calului troian...

6

Omul de zăpadă nu fusese ridicat din joacă, ci avea un rol foarte important în planul de apărare a Casei Iulia, în care trăiau cireșarii. Mai ales că vijelia se domolise, ninsoarea aproape încetase, iar gerul mușca mai blând. Era un om gigantic, de peste doi metri și gros ca un halterofil de categorie grea, de două ori cât Ursu. Avea o mână îndoită în care ținea ceva ce semăna cu un baston, iar pe cap o cipilică făcută din câteva batiste colorate, umplute probabil tot cu zăpadă. Se înălța ca o statuie la câțiva metri de geamul prin care fuseseră aruncate sticlele cu benzină. Era un paznic de nădejde al cireșarilor.

Reîntorși în locuința încălzită, după isprava lor care unea utilul cu esteticul, încercară să se mai gândească și la altceva, dar în ciuda ofensivei abile a lui Dan și a Luciei, care complotaseră împreună un plan al digresiunilor, nu izbutiră altceva decât să revină la amara și prea adevărata obsesie. Se făceau comentarii foarte iscusite, dar încheiate mereu cu ofuri și rugăciuni, despre posibilitățile de a scăpa din groaznica închisoare. Erau comentarii în mers, pentru că de fapt se amenajau locuri de atac și apărare, se întăreau baricadele, mai ales în dormitorul încălzit, care nu mai

lăsa nicio fisură la geamuri, nici măcar pentru razele unui soare cald atât de dorit. Citadela de dormit devenise, după expresia lui Dan, inexpugnabilă. Și lemnele fuseseră mutate tot în dormitor. Cireșarii se temeau cel mai tare de un nou atac cu benzină, de aceea puseseră la adăpost, în dormitor sau în spălător, tot ceea ce era obiect de lemn. Din fericire, toate camerele aveau podele de piatră. Primejdia unui incendiu nu era atât de amenințătoare.

Fiecare loc de atac sau de apărare era aprovizionat din belșug cu proiectile ocazionale, adică mai ales lemne. Undeva exista și o armă teribilă, cu tragere lungă, o praștie ca o catapultă, făcută din benzile de cauciuc ale unui rucsac, care fusese abia cu câteva zile în urmă mândria cireșarilor, unic în toată zona concursurilor de schi. Era arma secretă care trebuia să lovească precis și necruțator. Și se mai amenajaseră și alte redute, în locuri tainice, în afara cabanei, care trebuiau ocupate la anumite semnale de alarmă.

Abia după ce totul fu gata, cireșarii acceptară un moment de odihnă, ba chiar și câteva îmbucături.

– Oare de ce nu ne atacă? întrebă cu naivitate Maria. Numai pentru că nu știu că aici se află ascunsă *cutia albastră*!

– Ar mai fi și altceva... îi răspunse Victor. Dar cred că în primul rând din cauza asta: n-au descoperit încă ascunzișul cutiei. Îl caută acolo. Nu știu că Iulia e numele cabanei noastre.

– Eu am tras peste tot cu ochiul, spuse Tic. Și nu văd unde ar putea fi *cutia albastră*. Poate numai sub una din lespezile astea care pardosesc camerele...

– Eu chiar am căutat în toată legea, mărturisi Dan. M-am dus șontâc, șontâc în fiecare încăpere. Am bătut cu bețele în aproape toate lespezile. Nimic. De fapt, nu știu ce am vrut să aud. Dacă s-a scos o lespede, s-a ascuns în adâncitură cutia și apoi s-a pus lespede la loc, cum poate să sune decât ca âlelalte sub care nu e nicio cutie?... În pereți nu văd unde... Înseamnă că numai sub vreo lespede... Știți câte sunt? Le-am numărat cât ați făcut voi paznicul de zăpadă... Ia ghiciți! Vă spun eu: două sute șaptezeci și două. Ca să vedeți că nici eu nu mi-am pierdut timpul degeaba. Și din astea două sute șaptezeci și două, o sută nouăzeci și cinci sunt

îndeajuns de mari ca să poată fi ascunsă sub ele *cutia albastră*. Și din astea aproape două sute, vreo optzeci au dimensiuni regulate, ca niște cuburi sau paralelipiede. Și din astea optzeci simetrice, vreo cincizeci sunt de cremene...

– Ești mare! îl felicită Ionel. Și din astea cincizeci, cam unde crezi tu că ar fi ascunsă *cutia albastră*?

– Sunt vreo optsprezece mai curioase și mai ispititoare, răspunse foarte serios Dan. La astea n-am mai putut să fac nicio reducere. Optsprezece în cap, cu poziții foarte bune și chiar discrete. Pe urmă...

– Poftim?! se sperie Tic care vedea cum descresc șansele ca să devină el marele descoperitor al neasemuitei cutii. Nu cumva ai cercetat și pereții?

– Numai doi prezintă interes și emit niște sunete ciudate... își continuă Dan năucitoarea ofensivă. Iar în ceea ce privește plafonul... Lasă, Ticușor! Tu ai adus cârnați și șuncă și cașcaval, îți ajunge... Așa... Plafonul nu e interesant decât în camera cu benzină și în antreu, deasupra urării de BINE AȚI VENIT. Deasupra urării am bătut eu cu un băț de schi, așa că mai rămâne porțiunea de lângă gaura burlanului din camera cu benzină. Deci: optsprezece lespezi, doi pereți și un plafon. Dacă găsiți în altă parte *cutia albastră* puteți să scoateți tot ce e într-însa și să mă băgați pe mine în loc.

– Ai vrea tu! îl atinse Tic. Acolo capeți lucru...

– Sau mucegai, îl completează Dan. Dacă or fi și nu știu ce documente pe-acolo? Tu ce crezi, Victor?

– Cred c-ai făcut o eliminare foarte bună, dar încă nu prea severă. Ar trebui să elimini rând pe rând toate elementele care ți-au mai rămas. Să rămână pustiu!

– Adică tu crezi că nu se află aici la noi *cutia albastră*! se miră Dan. Doar tu singur ai demonstrat...

– Știi ce trebuie să facem noi? spuse Victor. Să le întindem tot felul de capcane ca să-și irosească gloanțele. Cred că de aceea întârzie să atace... Au o singură armă și o singură încărcătură. Dacă am putea să-i facem să tragă cât mai multe gloanțe, dar

numai în vânt!... Iar despre *cutia albastră*...

– Vin! se auzi vocea lui Ursu care era de veghe. Toți trei... Au bastoane... Fiecare are un baston... Ce facem?

Victor ezită o singură clipă:

– Planul unu! Tic și Ursu. Gata!

Tic părăsi imediat dormitorul. Se auzeau și pașii lui Ursu, apoi o ușă, ușa de-afară, deschizându-se. După două secunde sosi și Victor la ușă. Trase ambele zăvoare și puse drugul de siguranță. Planul numărul unu prevedea ca numai Victor, Ursu și Tic să participe la apărarea directă și imediată. Victor în antreu ca supraveghetor și conducător al întregii operații, Tic și Ursu în anumite locuri, fiecare cu o misiune secretă. Ceilalți erau obligați, până la semnalul special al lui Victor, să rămână în dormitor. Acolo erau feriți de orice primejdii și de orice surprize.

Victor privea din antreu printr-o crăpătură, invizibilă de afară, înaintarea celor trei coloși.

Se opriseră cam la jumătatea distanței dintre cele două cabane. Priveau în toate părțile, chiar și în spate, dar parcă nu mai îndrăzneau să înainteze.

– De acolo, spuse Victor, cu voce înceată, neauzită, glonte uide. Uh! Dacă nu s-ar mișca înainte de semnal...

Începea să regrete că optase pentru planul unu, cel mai riscant, dar și cel mai eficace, cel care transforma într-o clipă apărarea în atac.

Îl văzu pe Liviu Iordan scoțând pistolul din buzunar și încercându-l. Gest ostentativ. Se bănuiește pândit, poate de aceea s-a și oprit și vrea să impresioneze. Dar asta mai înseamnă ceva: în mod sigur n-au decât o singură armă. De aceea și-o etalează atât de evident... Cei trei începură iarăși să înainteze. „Uh! tremură Victor. Să nu se grăbească Tic și Ursu. Uhhhh!”

7

După ce se opriseră pentru câteva minute la jumătatea părții care lega cele două cabane, Liviu Iordan îi îndemnă pe ceilalți doi

să treacă înaintea lui și să-și reia înaintarea.

– Lăsați-mi spațiu să trag! spuse el. Și fiți atenți ca o sută de draci. Orice glonte e mai scump decât averea unui oraș. Și acum, hai!

Porniră, dar după zece metri se opriră din nou, la semnalul lui Petric. Erau în apropierea unui bolovan.

– Să nu ne fi întins vreo capcană, vreo groapă... avertiză Petric. Aștia n-au cu ce altceva să se apere...

Vorbeau în șoaptă și se uitau fiecare în altă direcție. Petric la stânga, Bălan la dreapta, Liviu Iordan înainte, pentru a observa la timp orice mișcare suspectă.

– Imposibil să nu fi ieșit unul sau doi afară, pentru a avea mai multă libertate de mișcare... Altfel nu pot para atacul. Oare să-și închipuie că avem mai multe arme?

Nu se vedea de nicăieri nicio mișcare. Vijelia se transformase într-un vânt obișnuit. Parcă totul înghețase și încremenise. De la vreo douăzeci și cinci de metri, omul de zăpadă uriaș îi privea cu ochi de cărbune și parcă-i invita să se apropie.

– Fiți atenți la omul de zăpadă! le șopti Liviu Iordan. Să nu fie cineva în spatele lui... Deși ar însemna o sinucidere... Nu! Mai bine uitați-vă numai în dreapta și-n stânga... Lăsați-mi mie omul de zăpadă! Hai! Încă zece metri. Ni se mărește raza vizuală. Și ochii în patru...

Mai înaintară zece metri. Parcă ar fi călcat pe jar, deși mersul încet și opririle le înghețaseră picioarele. Aveau bastoane groase în mână, bastoane cu care se putea omori un lup, iar în buzunare tot felul de greutateți de fier și plumb care se puteau oricând transforma în proiectile. Petric și Bălan înaintau pe aceeași linie, cam la un pas distanță, lateral unul de altul. Iordan era ferit de trupurile lor, oferindu-i-se în același timp și o deschidere destul de largă pentru a putea trage nestânjenit cu pistolul.

Mai făcură o haltă la zece metri de omul de zăpadă. Rămaseră nemișcați, fiecare cercetându-și zona, fiecare cu mâna încordată pe baston. Și Liviu Iordan avea un baston. În mâna stângă.

Nu se auzea de nicăieri niciun sunet, nici măcar șuieratul vântului nu se mai auzea. Și nicio mișcare nu se vedea, nici măcar

o pasăre nu zbura în văzduh.

Liviu Iordan privea ținută omul de zăpadă, îi privea mâna îndoită și bățul care-i atârna parcă în mână. Chiar lângă băț, ca o ață, se zărea un luciu metalic. Liviu Iordan își îndreptă încet, insesizabil, țeava pistolului spre burta omului de zăpadă. Degetul arătător atinse ca un abur trăgaciul. Privea lucirea metalică de lângă bățul omului de zăpadă, vedea cum se deplasează încet, încet spre dreapta, transformându-se în lama unui cuțit. Nu, nu era o iluzie. Luase și un punct de reper: distanța dintre muchia lucitoare și băț. La început fusese de un centimetru. Se mărise la aproape cinci centimetri. Nu era o iluzie. Le făcu celorlalți semn cu vârful bastonului și țeava pistolului: să înainteze. Încet, încet: doi, trei pași. Din nou se opriră. Erau la vreo șapte metri de omul de zăpadă. Ceilalți nu-l vedeau. Își cercetau zonele lor. Dar Liviu Iordan nu-l slăbea din ochi, și țeava pistolului fixa tot burta lui. Lama cuțitului nu se mai depărtase. În schimb se ridicase, cu aproape zece centimetri, îi urmărise mișcarea, se ridicase parcă pentru a lua poziție de atac.

Și deodată lama cuțitului se mișcă violent. În aceeași clipă Iordan trase două focuri în burta omului de zăpadă. În aceeași clipă, Petric azvârli bastonul tot în omul de zăpadă care ridicase brusc bățul. Tot în aceeași clipă un butuc uriaș se abătu asupra celor trei agresori și tot în aceeași clipă un proiectil mic, dar cumplit de dureros izbi pe unul din agresori în coșul pieptului. Numai Liviu Iordan scăpase cu o simplă zgârietură. Butucul îi atinsese fruntea. Dar același butuc îl lovise pe cabanier în unghiul dintre umăr și gât, prăbușindu-l în zăpadă. Și în aceeași clipă încetă totul. Doar omul de zăpadă începu să se prăbușească lent, lent ca o parașută.

Liviu Iordan, cu pistolul încă fumegând, se retrase câțiva pași târând cu mâna stângă corpul lui Petric. Cabanierul se rostogolea, singur, scrâșnind din dinți și gemând în șoptă, parcă ferindu-se să nu fie descoperit acolo, pe pârție. Petric își reveni. Fusese o lovitură năprasnică în plexul solar. Probabil cu o piatră sau cu o bucată de fier. Cabanierul se umpluse de sânge. Dar și pe fața lui Liviu Iordan se prelingea o șuviță roșie.

– Înapoi! porunci Liviu Iordan. Atât, deocamdată. Voi luați-o înainte. Cât mai repede. Eu vă acopăr retragerea.

Ceilalți găsiră puteri să se târască mai iute spre adăpostul sigur și cald. Liviu Iordan se retrăgea cu spatele, fără să-și lase arma din mână, privind mereu spre ceea ce mai rămăsese din omul de zăpadă: o movilă informă de sub care nu mișca nimic. Doar după ce ajunse la jumătatea drumului dintre cele două cabane își iuți pasul.

Îi prinse pe cei doi tocmai când se chinuiau să intre pe ușă. Îi ajută să se ridice, să pășească în antreu, apoi zăvorî singur ușa cabanei. Nu scoase nicio vorbă tot timpul cât îl pansă pe cabanier. Găsise tot ceea ce îi trebuia în lădița cu medicamente și trebăluise cu îndemânare de medic. După ce termină cu Bălan și cercetă locul loviturii pe care o primise Petric chiar în plex, respingând cu un gest de nepăsare și dezinteres pata vineție, își aplică un plasture pe zgârietura de pe frunte. Pumnii începuseră să-i scape, iar maxilarele păreau că mestecă plumb.

– Cam ăsta-i rezultatul atacului... începu el. O rană mai gravă, dar nu foarte, și alte două extrem de superficiale... ăsta e rezultatul *bun* al atacului. Pentru că mai este un rezultat *rău*, aproape o catastrofă.

– N-ai împușcat decât unul? întrebă Ion Petric.

– Nu, domnule! se crispa Liviu Iordan. Am pierdut două gloanțe! Asta e catastrofa. Două gloanțe!

– Cum, domnule? se înspăimântă cabanierul. Nu i-ai nimerit? N-ai nimerit niciunul? Ai tras de două ori...

Liviu Iordan nu răspunse imediat. Începu să se plimbe de-a lungul și de-a latul sufrageriei. Câteva minute numai. Când se așează la masă, fața lui, întreaga lui atitudine exprimau un calm și o nepăsare care îngrozeau.

– Domnule, eu sunt de vină! Eu răspund... Am pierdut două gloanțe... și cu celelalte două: patru. Mi-au mai rămas deci cinci gloanțe... Nu mai pot să mai pierd nici a mia parte dintr-un glonte. Omul de zăpadă a fost o batjocură, domnule. O fantomă pe care o mișca de după fereastră cineva. Au lucrat foarte ingenios. Mi-au dat răgazul să iau și puncte de reper ca să nu-mi închipui cumva

că totul e o iluzie optică. Dar nu puncte de reper grotești... asta a fost toată ingeniozitatea, ci abia sesizabile, ca să mă prind ca un imbecil. Și am tras de două ori ca să fiu sigur... Domnule, numai unul dacă e împușcat sau rănit, ei au pierdut partida! Sau dacă i se întâmplă ceva unuia singur, vor pierde partida. Vor veni singuri și vor face mătânii în fața noastră. Și fetele, toți! Jur, domnule!

Vorbea cu un calm otrăvitor. Ceilalți erau iar fascinați. Uitaseră rănilor și rușinea înfrângerii.

– Vom mai da un atac după-masă, probabil, vom vedea noi. Și măcar unuia dintre ei i se va întâmpla ceva. Eu singur voi ataca!

8

În tabăra cireșarilor era bucurie. În sfârșit. Și oare cine putea să fie cel mai bucuros, cel mai invidiat, mai ales de către Dan, cel mai aplaudat? Cine altul decât puștiul cel drag, cu păr de aur, și cu nasul chiar mai sus puțin decât în momentele lui de toate zilele, pentru că, de... îi mai plăcea și lui să-și dea din când în când aere. Cârnu ridica mereu două degete, parcă ar fi cerut cuvântul. Le ridica, apoi se uita în ochii fiecăruia:

– Două! Două gloanțe! Le-au tras cu o precizie cumplită exact în burta omului de zăpadă! Păcat că n-am putut să văd cum se mișcă pumnalul... dar simțeam că merge bine totul, după ochii lui... Cum l-am mai dus!... Și pe ăllalt l-am făcut cnocaut. Ați văzut? Dar și Ursu l-a ochit, fiuuuuu! cum mai zbura butucul!

– Taci, nesuferitul! îl lua Maria la rost din când în când. Prea te lauzi, de parcă numai gura ar fi de tine. Nu-i a bună lauda asta prea multă...

– Las' că știu eu cam ce e în sufletul tău... îi răspundea frățiorul. Nu mai poți de bucurie...

– Uffff! Doamne! se înduioșă negricioasa până la lacrimi. Ești un nesuferit. Nici nu vreau să te mai văd...

Ursu, în schimb, era posomorât. Nu-i izbutise lovitura. Și numai din cauză că voise să-i izbească pe amândoi. Dacă și-ar fi ales o singură țintă, unul din ei era scos din luptă pentru mult

timp. Dar voise să doboare doi odată... Asta era...

Nici Victor nu era tare bucuros. Îi era teamă să nu se repete atacul. Dacă niciunul din ei nu fusese rănit grav, atunci se vor pomeni cu un atac furibund. Vor sări asupra cabanei cu tot ce aveau la ei, cu toate armele posibile. De aceea, când toți păreau a fi în culmea bucuriei, decretă stare de alarmă generală. Atât de autoritară era vocea lui, încât amuțiră toți într-o clipă.

– Pază la ferestre! spuse el. Și să discutăm măsurile pentru la noapte! Precis vom fi atacați!

– Nu avem nevoie să-i mai așteptăm înăuntru! trecu Ursu la atac. Eu cred că am putea să-i respingem chiar lângă cabana lor. Ne căutăm posturi de pândă, bune și sigure. Nu mai e frig...

– E o prostie! sări Lucia. Și dacă nu-l lovești? Dacă tragi pe alături sau îl rănești ușor? Nu te ucide imediat?

– Nu-mi mai scapă a doua oară! scrâșni vlăjganul. În moalele capului îi ating.

Și Victor era de părerea Luciei:

– Nu cedez, Ursule! Atâta vreme cât mai au gloanțe în pistol, nu accept să fie atacați decât de la distanță sau să se riposteze din locuri sigure la agresiunile lor. Cum am făcut la primul atac. Ne-a reușit totul!... Gândește-te ce înseamnă să ai o armă de foc. Îl lovești, îl dobori, dar nu trebuie să-i mai rămână decât un dram de putere și luciditate și te ucide... Întâi să facem totul, să folosim toate vicleniile ca să le lichidăm gloanțele! Asta e!...

– Vine! se auzi vocea lui Dan, care era de gardă la postul de observație. Unul singur. Cel cu pistolul!

Parcă trecu un curent electric prin toți. Numai Ursu se uita la Victor cerșind voie. Conducătorul cireșarilor se prefăcu că nu-l vede. Victor dădu un semnal de așteptare. Agresorul era singur. Nu putea să încerce, singur, asaltul cabanei.

Dar dacă era o cursă? Dacă ăilalți veneau prin ocoluri pentru a cădea în spatele cabanei? Victor îl chemă pe Ursu ca să se sfătuiască, în antreu. Imediat sosi și Tic.

– Oare nu vor să ne înconjoare? întrebă Victor.

– E același lucru, îi răspunse Ursu în șoaptă. Ca să ne atace cu oarecare șansă, tot prin fața noastră trebuie să treacă. Eu totuși aș

crăpa ușa... poate se aventurează și-i putem sări în spate... Ce zici?

Și pentru că Victor nu răspunse nimic, Ursu crăpă ușa.

Agresorul se apropiase la vreo zece metri de cabană. Avea pistolul în mână, cu degetul pe trăgaci. Era un pistol mare, cu țeava lungă, un Parabellum, o armă rea. Rămase nemișcat și cu privirile fixate spre o fereastră. Spre fereastra de unde se manipulasă omul de zăpadă.

Tic vru să spună ceva, dar Victor îl opri. Și șoaptele puteau să trădeze.

Liviu Iordan mai înaintă doi pași. Deveni și mai prudent, și mai încordat, gata să sară ca un leopard. Și tot spre fereastra care-l batjocorise privea. Mâna parcă-i tremura pe pistol.

„Oare nu-și dă seama că este văzut și urmărit? se gândi Victor. Cum de poate fi atât de sigur? Și mai ales ce anume urmărește? Parcă ar vrea să se răzbune orbește. Oare nu a înnebunit? Singur... Pentru ce?”

Liviu Iordan mai înaintă un singur pas. Pistolul parcă i se ridicase odată cu mâna.

„Doamne! se îngrozi Victor. Să nu fie cineva la fereastra aceea! Și nici nu mai am cum să dau semnalul...”

Liviu Iordan ținți spre fereastră și trase. Bubuitura răscoli toate ecourile. Imediat după ce trase se lăsă fulgerător, parcă pentru a se feri de o lovitură. Dar se ridică la fel de fulgerător, ținând cu pistolul spre aceeași fereastră. Însă nu mai trase. Se întoarse și își băgă pistolul în buzunar. Dar arma îi alunecă pe alături. Nu-și dădu seama. Continuă să se retragă și abia când ajunse la vreo zece metri de locul unde-i căzuse arma, se întoarse iarăși și din nou privi spre fereastră. Tresări ca și cum ar fi văzut ceva și își duse din nou mâna spre pistol. Tresări și mai violent, pentru că nu-și mai găsi pistolul în buzunar. Se uită înapoi cu ochii holbați de spaimă. Și zări pistolul, în zăpadă, la vreo zece metri înaintea lui.

Avu numai o secundă de ezitare. Se lansă în goană spre pistol, în aceeași clipă în care se lansase și Tic. Dar puștiul avea mai puțin de fugit și era și mai iute. Ajunse înaintea lui Liviu Iordan la

pistol.

Victor și Ursu îl văzură cum ridică pistolul de jos. Liviu Iordan se opri la vreo cinci metri de armă. Privirile lui și ale lui Tic se întâlniră. Amândouă luceau de bucuria triumfului.

Dar deodată puștiul îngheță. Auzi vocea lui Liviu Iordan șuierătoare, șoptită:

– Poți să-l și iei de jos. E o bucată de lemn. Pistolul e în mâna mea. Și dacă nu vii spre mine, imediat îți găuresc scăfârlia. De la cinci metri nu pot să greșesc. Hai! Unu...

Tic se apropie cu pistolul de lemn în mână spre Liviu Iordan. Se lăsă luat de umăr. Țeava pistolului lui Iordan cădea perpendicular pe creștetul puștiului. Ca să fie văzută de toți.

Și o văzură toți. Mai întâi Victor și Ursu. Vlăjganul sări ca un arc, dar Victor îl apucă și-l strânse de picior cu toată puterea pe care-o avea.

– Stai, Ursule! îi șopti el. Îl ucizi. Ăla nu glumește.

Ursu închise ochii și înțelese. Se lăsă în genunchi alături de Victor. Era moale, fără un pic de vlagă. Dar tremura și simțea că se sufocă, și de pe buze i se prelingeau suvițe de sânge.

Era și Maria în spatele lor. Nu scoase niciun cuvânt. Dar din ochi îi curgeau întruna lacrimi. Era și Lucia. Și ea plângea. Victor oftă greu, apoi spuse:

– Poate că ne cer numai *cutia albastră* în schimbul lui. Va trebui să le-o dăm...

Capitolul XII

1

Tiberiu își dăduse întâlnire cu Atena la Răsdeal. Voiau să se plimbe singuri și necunoscuți pe străzile orășelului, să ia masa de prânz la cabana de pe ghebul Cioaca, apoi să coboare în parc pentru jumătate de oră, să intre la cinema și să se întoarcă acasă cu trenul de șapte seara, care-i lăsa la o distanță de șase minute pe unul de celălalt. Până la cabană, planul lor merse ca pe roate. Dar la cabană li se înfundă. Erau foarte mulți sportivi care-i cunoșteau și mai ales erau mulți prichindei din toate orașele văii, care, din nefericire, asistaseră la concursul interșcolar de schi. Tiberiu devenise de multă vreme, de vreo două zile, idolul lor absolut, iar Atena, visul și bucuria lor caldă din clipele de vis. Se pomeniră înconjurați de prichindei și se văzură nevoiți să susțină o discuție interminabilă... ah! cum mai fugea filmul!... despre toate amănuntele unei vacanțe ideale. Pentru că li se cerea părerea despre mărcile de schiuri, despre calitatea bețelor cu zgardă roșie, despre bocancii cu șanțuri neterminate, despre culoarea cea mai favorabilă slalomului... la ciorapii exteriori, despre ultimele performanțe ale schiorilor francezi și despre șansele lor la Olimpiada albă. Și bineînțeles și despre pregătirea amândurora în vederea viitoarei Olimpiade albe din Japonia. Și dacă un idol nu știe să stea pe soclu, mai ales în asemenea situații... Dar și Atena și Tiberiu, la început cam speriați și cam ostili, deveniră cu timpul fermecători, mai ales că în clocotul și pasiunea discuției se întrebau din priviri sau din vorbe, își atingeau întâmplător mâinile, ba uneori și le țineau una într-alta secunde întregi. Și-și spuneau, printre sau deasupra vorbelor cu care răspundeau prichindeilor, atâtea și atâtea înțelesuri înfiorate!

Și așa cum se întâmplă întotdeauna într-o discuție, se lăsă deodată și momentul de tăcere, acel moment inexplicabil despre

care un mare scriitor francez, bineînțeles prin unul din eroii săi, spunea că apare întotdeauna la ora x și douăzeci de minute, sau la ora x fără douăzeci de minute.

– E abia șase fără douăzeci! se miră unul dintre prichindei după ce se uită la ceas. Măine, pot să jur, vin și la noi cireșarii... Cu trenul de șapte seara...

Tiberiu și Atena tresăriră. Da! Cireșarii le promisese că îi vor vizita! Oare nu-i căutau chiar în clipele acelea în orășelele lor? Amândoi se albiră la față.

– Au fost cireșarii pe la voi? izbuti să îngâne Tiberiu. Când au plecat?

– Dar de ce ne întrebi când au plecat? se interesă unul oacheș, cu ochii numai neastâmpăr.

– Pentru că dacă ar fi cireșarii în orășelul vostru, răspunse Atena în locul lui Tiberiu, n-ați mai fi voi în momentul ăsta aici, la cabană.

După atâtea declarații de dragoste, prichindeii nu mai puteau să dea înapoi. Nu spuseră nimic, doar își căutară niște zâmbete care, din păcate, nu li se potriveau deloc: erau false. Ei, dar momentul trecu. Unul mai politicos își aduse aminte că uitaseră să răspundă la o întrebare frumoasă și isteată.

– Încă n-au sosit. Dar îi așteptăm din zi în zi. Am luat toate măsurile. De la doi kilometri vom fi informați prin băiatul unui cantonier, care e și el în legătură cu băiatul unui șef de gară, care și ăsta are legătură cu băiatul unui alt cantonier de la Mitiș. În clipa când s-au urcat în tren răsună la comandantul nostru semnalul de alarmă...

– Și de unde știți voi că au poposit cireșarii la Mitiș? întrebă Tiberiu cu un ton în care se putea ghici suspiciune.

Prichindeii se priviră la început speriați și întrebători, apoi fiecare plecă ochii în pământ, pentru că fiecare voia să răspundă... adică să trădeze un secret grozav. Și juraseră...

– Ne-a spus Petrișor Bogdan... se auzi vocea primului trădător simpatic. El e din Mitiș și știe precis...

– Aiurea! interveni hazardul prin persoana unui pici, cu un an mai mic decât ceilalți, adică neluat în seamă și deci neîncredător.

Aiurea! Ȃla se laudă mereu. Las' că știu eu...

Piciului însă nu i se mai putea trăda niciun secret. De aceea se lăsă o clipă de tăcere în care ceilalți prichindei se înțelesesă prin unde nevăzute să nu scape o iotă mai mult. Doar unul dintre ei privi spre Tiberiu și își luă inima în dinți:

– Pe cuvântul nostru că nu mințim... Ne-a spus Petrișor. Și nu numai că ne-a spus, că l-am suspectat și noi. Pe cuvântul nostru că ne-a dovedit. Cireșarii au stat chiar la el!

– Când? întrebă emoționată Atena.

– Alaltăseară și ieri dimineață... răspunse un altul. Și mai mult nu vă putem spune.

– Sigur, sigur? se interesă iarăși Tiberiu.

– N-am spus pe cuvântul meu, reveni cel care-și luase inima în dinți. Am spus pe cuvântul nostru... Zău! Pe cuvântul nostru că ne-a dovedit la toți șase!

Cinci prichindei ridicară imediat mâinile în sus, ca niște conjurați, pentru a susține spusele șefului lor.

Atena și Tiberiu mai avură o brumă de prezență de spirit sau de bun-simț pentru a păstra aparențele. Se prefăcură speriați, își amintiră că au uitat să cumpere ceva, aoleu! și dacă va fi coadă vor pierde trenul... deși parcă stăteau pe arcuri și ar fi fost în stare să sară pe geam și să se dea de-a rostogolul până la gară, în vale.

Norocul îi ajută. Un personal întârziat tocmai pleca din gară în momentul când ajunseră pe peron. Săriră în el, adică Tiberiu o ajută pe Atena să sară pe scară și ea acceptă, fără să-și dea seama, și uitând că e campioană la sărituri. În sfârșit... Se ghemuiră pe un culoar cam gol, dar aveau noroc și aici. Din când în când mai trecea câte cineva spre vagonul restaurant, sau dinspre vagonul restaurant, obligându-i să facă loc, adică să se subțieze și să se strângă, nevinovați și îmbujorați, unul în altul. Niciunul nu mai regreta parcul, cinematograful, filmul grozav, dar aveau numai vorbe de laudă și admirație pentru prichindeii care-i ținuseră sus pe Cioaca și care, fără să știe, le organizaseră toate spaimile și bucuriile prin care treceau.

Coborâră mai întâi în orașelul lui Tiberiu și alergară amândoi, într-un suflet, pe strada mare, spre locuința lui. Nu le mai păsa

dacă-i vede cineva. Din păcate, cireșarii nu sosiseră. Întorcându-se spre gară, se interesară despre cireșari la unul din puștii care se fandoseau pe stradă. Dar puștiul nu numai că le răspunse printr-o afirmație, dar se și lăudă că Tic îi lăsase o amintire. Într-adevăr, pe o foaie de hârtie se vedeau câteva cuvinte: „*Amintire de la Tic.*”

– E scrisul lui! atâta mai avu vreme Atena să spună, pentru că Tiberiu o și smuci cu brutalitate.

Se auzea sirena unei locomotive. Trenul de șapte. Se urcară în el tot în ultima clipă. Cireșarii îi așteptau de bună seamă în orașelul Atenei. Dar nici acolo nu-i găsiră. Nicăieri. La nicio cabană. Și îi cuprinse pe amândoi o dezamăgire ucigătoare. Cireșarii nu-și respectaseră promisiunea. Nu-i vizitaseră...

2

Tic, cireșarul care lăsase atâtea amintiri prichindeilor din toate orașelele celor două văi, stătea în mijlocul sufrageriei de la Izvoarele. Era legat de mâini și de picioare nu cu brutalitate, ci cu artă. Putea să-și miște și mâinile și picioarele, câțiva centimetri, în orice direcție. Și mai era legat de un scaun uriaș, lăsându-i-se și cu această legătură un joc de câțiva centimetri. Dar aceasta era toată libertatea lui. Câțiva centimetri. Legăturile erau imposibil de forțat. Nu se putea scăpa din ele decât cu ajutorul cuiva. Singur, imposibil. Cel mult putea să se prăvălească odată cu scaunul, să provoace prăbușirea scaunului, dar asta ar fi însemnat o sinucidere. S-ar fi izbit cu capul de podeaua de piatră, dacă ar fi căzut din față, și cine știe ce i s-ar fi întâmplat dacă ar fi provocat prăbușirea în spate. Acestea erau gândurile care treceau prin mintea ciufuliciului, pentru că era teribil de ciufulit. N-avea nicio scăpare.

– Să n-ai nicio teamă... se adresă Liviu Iordan cabanierului. Când te-am legat pe dumneata, ți-am lăsat intenționat o șansă de scăpare, ca să nu îngheți. Dumnealui nu are niciuna.

Tic își dădea seama că într-adevăr nu are nicio șansă. Jocul de câțiva centimetri parcă nu făcea altceva decât să-i amintească

mereu că e legat bine, că e legat și că e în mâinile dușmanilor.

Petric și Bălan stăteau tot timpul la pândă. Nu se dezlipseau de ferestre. Până ce Liviu Iordan nu se mai putu stăpâni:

– E crunt, domnule, să ai de-a face cu neghiobi! spuse ca pentru sine, apoi vocea i se înăspri: Degeaba stați acolo, de pomană... Puteți să lăsați și ușile și ferestrele deschise, puteți să scrieți mare, pe o placardă, LIBER – DESCHIS. Nimeni nu va îndrăzni să intre atâta vreme cât nevolnicul ăsta e legat lângă mine, iar pistolul se află în mâna mea. Nu înțelegeți? Orice mișcare s-ar face din partea cealaltă, orice încercare... gata! Nevolnicul ăsta mic s-a dus. Și ăilalți, de dincolo, își închipuie că nu glumesc.

– Aiurea... spuse Tic, deși cuvintele gangsterului cu pistol îi frecau încă șira spinării pe dinăuntru. Aiurea... Ția sunt atât de fricoși!... Parcă-i interesează pe ei ce mi se întâmplă mie... ei să scape, mai ales lunganul ăla laș, care nu vrea niciun moment să sară la bătaie.

– Te înțeleg, nenișorule... îl luă Liviu Iordan în zeflema. Te simt eu. Ai vrea să ne adormi, să ne ametești, vrei să faci pe șmecherul cu noi... V-am prins pe toți... Vă am în vârfurile degetelor... Numai prin violenții vă apărați, pentru că puterea e de partea noastră, de partea mea... M-ați făcut să pierd două gloanțe cu omul vostru troian, două gloanțe care fac mai mult decât diamantele de mărimea lor... Dar nu le-am pierdut în zadar. V-am descoperit puterea: violenția.

– Noi îi spunem iscusință și ingeniozitate... îl întrerupse prizonierul ciufulit.

– Da, domnule! îl privi Iordan cu mai mult interes. Puteți să-i spuneți cum vreți. Eu îi zic șiretenie, violenție... Și dacă am văzut că asta e arma voastră, m-am conformat... Să știi de la mine ceva... E o lege, o convenție nescrisă între oameni... Cel șiret îl duce pe omul de rând pentru că acesta nu se gândește că semenul lui ar putea să-l înșele. Cel foarte viclean îl duce pe cel viclean pentru că acesta cade în greșala omului de rând: nu crede că altul ar putea să-l înșele... De aceea ați căzut voi în capcana mea... Nu v-ați închipuit că sunt mai viclean decât voi și că o să vă pregătesc o capcană și mai cumplită... De aceea, nenișorule, am sacrificat și un glonte,

deși poate că n-ar fi fost nevoie. Am rămas cu patru gloanțe, am sacrificat un diamant de cartuș, pentru că știam că voi știți în ce situație ne aflăm cu armele, știam că voi știți cât preț are pentru noi un glonte.

– Asta de unde-o mai știați? se interesă din pură curiozitate puștiul.

– Dintr-o chestie care se numește gândire... îi răspunse Liviu Iordan. Erați prea inteligenți ca să nu vă întrebați, după spargerea pe care ați dat-o și după ce ați aflat niște secrete cumplite: de ce nu vă atacăm? V-ați întrebat: de ce nu ne atacă? Dacă am fi tăbărit toți trei cu pistoalele și cu încărcături de rezervă asupra voastră, ați fi rezistat mai mult de cinci minute? Nici pomeneală... Faptul că v-am condamnat la moarte prin ger și foamete nu însemna altceva decât că nu suntem bine înarmați... Asta s-a întâmplat. M-am gândit la felul cum *trebuia* voi să gândiți. Dacă nu aș fi tras și dacă în aceeași secundă nu m-aș fi prefăcut că mă apăr, aplecându-mă, de fapt, pentru a substitui pistolul, și a vă da apoi impresia și certitudinea că am rămas cu același pistol în mână, ar mai fi alergat unul dintre voi să-l ia din zăpadă? Dacă n-aș fi tras cu același pistol pe care apoi l-am scăpat, poate că s-ar fi bănuit o capcană. De aceea trebuia să sacrific un cartuș. Știi cum spune francezul?

– *Au voleur, un voleur et demi...* răspunse Tic uluit de abilitatea cu care Liviu Iordan își pregătise capcana.

– Exact! Trebuia să vă năucesc, să vă fascinez, să fiu în ultimă instanță mai viclean decât voi. Și totul s-a întâmplat exact așa cum am prevăzut... Unul dintre voi trebuia să cadă în cursă și a căzut cel mai interesant. Poate că era și mai bine dacă ar fi căzut o fată... Negricioasa aia cu codițe...

– Aiurea, spuse Tic, deși voia să aibă jar în mâini și să i-l toarne âluia. Soră-mea e o fricoasă fără pereche...

– Poftim!? sări Liviu Iordan de pe scaun chiar în clipa când Tic înțelese ce groaznică gafă a făcut. Va să zică e și surioara dumitale acolo! Hopa!

– E soră vitregă... e soră de caritate... începu Tic să se bâlbâie, aproape să plângă. Las' că...

– Era tot ce trebuia să mai știi! își reluă locul pe scaun Liviu Iordan. Toți o să ajungeți aici, în genunchi o să vă târâți. Întâi sora dumitale și după ea ceilalți...

Nu soarta lui, ci soarta nesuferitei sfâșia inima lui Tic. Imaginile pe care și le închipuia și în care o vedea pe Maria terorizată, cu fața. Brrrrr! Era o groază, un iad.

– Și dacă vă dăm *cutia albastră*? spuse ciufuliciul în ultimul moment al groazei sale din imaginație, în care mai putea să-și păstreze ceva omenesc în voce.

– Și asta mai voiam să știi! țâșni ca o goarnă de triumf glasul lui Liviu Iordan. Voiam să știi dacă ați aflat despre *cutia albastră*... dar eram sigur de asta... pentru că individul care a dat drumul celorlalți când s-a făcut spargerea a rămas tot timpul în sufragerie și a auzit o discuție foarte secretă... despre *cutia albastră*... Dar nu-mi închipuiam că ați aflat locul în care se află cutia... Acum mi-ai spus... De unde dracu' știți că acolo la voi a fost ascunsă cutia?... Numai dacă ați găsit scrisă pe undeva denumirea veche a cabanei... Numai atunci ați putut să faceți o relație între testamentul verbal lăsat de frate-meu... și denumirea cabanei voastre... Da! Mi-am închipuit, sau trebuia să-mi închipui mai devreme. Nu sunteți deloc proști... Numai că ați dat peste cineva care vă întrece, așa cum întrece muntele ăsta colinele din jur...

Raționamentul lui Liviu Iordan îi impresionase pe Tic, dar lauda de la urmă îl cam necăjea și-l cam ațâța.

– Dar să știți că un anumit lucru nu l-ați ghicit. Na! Eu singur am făcut spargerea. Eu singur am cărat totul...

– Nu, domnule! Asta e o minciună. Nu ai făcut spargerea singur. Poate că ai stat singur ascuns aici, poate că ai cărat sau ai scos singur alimentele, dar asta e altceva. Ai avut complici, sus, complici care ne-au scos pe noi de aici...

– Ei bine, dacă vreți să știți...

Dar spre fericirea vieții lui și a atâtor altora, bravul cireșar se opri în ultima clipă. Doamne! Ce era să spună!

– Spune, domnule! Sau vrei să te ajut eu?... Cine a deschis

geamurile? Cine le-a deschis cu sfoara? Cine a intrat sus în camera mea?... Degeaba îți ascunzi complicele... Nu ești la tribunal... Aceeași pedeapsă o va primi și el, aceeași soartă o va avea, cu sau fără martori... Toți veți avea aceeași soartă!

– Chiar dacă vă dăm *cutia albastră*? insistă, terorizat, ciufuliciul. Chiar dacă v-o aducem aici neatinsă?

– Nu, domnule! Nu veți putea găsi voi *cutia albastră*. Nu aveți minte pentru ascunzișul ei... Și nu aveți, poate, nici mijloace, domnule...

– Și dacă unul dintre noi o va găsi? întrebă Tic. Dacă va închide ochii și va spune, după un ceas: „Uite! Acolo, sub a opta lespede din dreapta, e *cutia albastră*. Săpați!” Dacă unul dintre noi va face așa?

Liviu Iordan îl ascultă aproape năucit. Dar își reveni:

– Asta nu se poate!... Nu poate nimeni să gândească așa, pentru că nu știe că așa trebuie să gândească! Numai hazardul ar putea să vă ajute s-o găsiți.

– Și dacă hazardul ne va ajuta? continuă Tic.

– Atunci vom face schimbul, domnule. Mi se va aduce *cutia albastră*, pe cuvânt de onoare. Îți voi da drumul dumitale, conform cuvântului de onoare, și-i voi lua ostatici pe cei care mi-o vor aduce. Nu-i voi împușca pentru că îmi trebuie gloanțele. Îi voi uicide altfel. Până îți va veni din nou rândul...

3

Era jale mare în Casa Iulia, în casa care-i primise pe cireșari cu optimistul BI E AȚ ENIT. Urarea știrbă de bun venit îi persecutase teribil pe tineri. Numai necazuri, și spaime, și neliniști, și teroare, iar acum lovitura cea mai mișlească: răpirea celui mai drag dintre ei.

– Ne-a hipnotizat! se înfioră Lucia. Cum de nu a bănuț nimeni nicio primejdie? Cum de n-am presimțit capcana?

– Pentru că toată atitudinea și mai ales gestul lui de a veni singur, cu pistolul în mână, spre noi, erau ale unui halucinat...

Uh! Dacă n-ar fi tras cu pistolul! Asta m-a indus în eroare, mărturisi Victor în continuare. Asta m-a făcut să cred că a înnebunit. Cum să-și irosească gloanțele? Nu mi-am închipuit nicio clipă că a substituit pistolul. Mai ales când l-am văzut că descoperă pistolul pierdut și aleargă după el... Dacă nu mi-o lua Tic înainte... Am sărit aproape în aceeași clipă cu el... Dar el a fost mai iute...

– Eu sunt de vină! bodogăni Ursu. Eu! Eu trebuia să sar primul. Și chiar dacă ar fi avut pistolul adevărat și ar fi tras toate gloanțele în mine, tot l-aș fi gătit...

– În tine ar fi tras! răspunse Victor. Nu știu dacă ar fi tras toate gloanțele, dar sunt sigur că ar fi tras... Iar pe mine cred că m-ar fi luat ostatic. Dar pe tine, nu! Dacă scăpa de tine, ne lua pe toți!

– Eu tot nu-l las! se încapățână Ursu. Tot voi pune mâna pe el. Chiar dacă o să aibă o mitralieră în mână...

– Și Tic? întrebă Dan. Ce facem? Cum îl scoatem de acolo? N-o să-l lăsăm în mâinile lor...

– Deocamdată lui Tic nu i se poate întâmpla nimic! spuse Victor. Pe Tic îl țin ca ostatic. Până nu intră sau nu intrăm noi în tratative, cu ei, nu i se poate întâmpla nimic lui Ticușor.

– Daa... îngână Maria. Spui tu așa...

– Nu! interveni Ionel. Nu spunem așa, ci e chiar așa. Vor încerca probabil un schimb. Precis. Vor cere cutia în schimbul eliberării lui...

– Numai să fie așa... oftă Maria.

– Numai să fie așa... repetă Victor. Dacă află că ești și tu aici, atunci vor fi și mai răi, și mai siguri. Să nu ceară în schimb pe altcineva dintre noi... Unul sau mai mulți... Dacă fac un asemenea schimb, oricum va fi și cutia în mâinile lor...

Toți simțeau ghearele groazei scormonindu-le până în măruntaie. Cine nu se va duce dincolo dacă lupii de-acolo vor propune un schimb? Cine nu se va duce ca să-l scape pe Tic?

– Poate că nu le vine gândul ăsta, spuse Ursu. Poate că sunt înnebuniți de cutie și se gândesc numai la cutie...

Victor clătină încet din cap...

– El probabil că nu se gândește decât la cutie. Altceva îl

interesează cât negru sub unghie. Dar sunt ceilalți, Ursule, brutele acelea cu ochii în flăcări. Și chiar el. Siguranța lui, siguranța vieții lui e în mâinile noastre. Știm prea multe despre el ca să ne lase în viață... Singurul lucru pe care l-ar putea face ar fi acela de a ne lăsa condamnați la foame sau la îngheț. Adică tot la moarte. Dar sunt ceilalți pe care-i simt cum caută otravă.

– Niciodată n-am fost într-o asemenea situație, spuse invalidul. Dacă aș putea să fac ceva... Să mă duc eu în locul lui Ticușor. Tot nu mai sunt bun la nimic...

– Ba ai fost foarte bun, încercă Victor să-l consoleze, când te-ai apucat să calculezi ascunzișurile posibile ale *cutiei albastre*. Nu înțelegi că singurul atu care ne-ar mai putea îmbunătăți situația ar fi să găsim *cutia albastră*? Și tu ai făcut foarte mult pentru asta. Toată suita ta de eliminări e o capodoperă, Dan. Numai de la ea putem să plecăm la teribila idee a ascunzișului propriu-zis...

– Cuvânt de ordine! se trezi imediat Lucia. Toată lumea să înceapă să caute cutia, adică ascunzișul *cutiei albastre*.

– Oare nu ni se poate întâmpla nimic? întrebă Ionel. Să nu fim luați prin surprindere, să nu pierdem totul...

– Deocamdată nu ni se poate întâmpla nimic, răspunse Victor. Cei de dincolo sunt prea stăpâni pe situație, cred că își fac un plan de acțiune și așteaptă inițiativele noastre.

– Adică de ce crezi că așteaptă inițiativele noastre? întrebă Maria. De ce nu încep ei tratativele?

– Ți-am spus numai o părere, continuă Victor. Poate că vor începe ei tratativele... Dar s-ar putea să le aștepte de la noi... dacă Tic le va spune ceva despre *cutia albastră*. De bunăvoie sau de nevoie... Trebuie să ne așteptăm la orice, să fim în gardă tot timpul... Dar primejdie imediată nu cred că va fi.

Tinerii începuseră căutările. Dan le conducea. Aprinseră ambele lămpi, cu flacără mică, și căutau după indicațiile pe care le dădea invalidul. Numai Victor rămăsese nemișcat, la fereastra care avea vedere spre cabana Izvoarele. Veghea și se gândea, era concentrat la intensitate supremă, gândea cu atâta furie, încât uneori simțea cum nu mai poate, cum îi pier toate gândurile. Auzea zgomotele făcute de ceilalți, dar toate se integrau într-o

partitură sonoră fără nicio identitate. Gândurile îl fulgerau, i se întretaiau ca un roi de fulgere, trebuia să gândească într-o oră pentru toate orele cumpilate ale lumii.

– Am ajuns aici... îl trezi vocea lui Dan. Ne-am oprit asupra câtorva lespezi, vreo șase... Și a mai rămas plafonul din sufragerie... și o porțiune dintr-un perete... De fapt numai lespezile selecționate devin interesante. Restul e mai mult din conștiinciozitate. Ca să nu lăsăm nimic necercetat... Și ar mai fi ceva. Asta mă chinuie cel mai rău, Victor. E un bloc uriaș în fața cabanei. Parcă ar fi fost o fundație sau așa ceva. Dacă pe vremea când s-a ascuns cutia, blocul făcea parte din cabană? Nu ar fi bine să se ducă Ursu să-l miroasă puținel?

Victor încuviință, clătinând capul. Ursu era în spatele lui. Înțelese răspunsul lui Victor și ieși, precaut, afară. Abia atunci se apropie Tombi de picioarele lui Victor și începu să schelălăie încet, parcă rugându-se să fie luat și el în seamă. Victor se aplecă și începu să-l mângâie blând și cățelul stătea nemișcat, cu trupul încordat ca o săgeată, parcă pentru a-și arăta toată energia și puterea.

Ursu se întoarse după vreun sfert de oră. Victor îl urmărise prin geam tot timpul. Întârzierea lui acolo, la bolovan, îl cam pune pe gânduri. Oare ce era cu șvaițerul acela?

– E un bolovan foarte ciudat... dădu el raportul. E plin de scobituri, ca un copac scorburos. Unele mici, că abia încap pumnul, altele prin care ar încăpea și Tic, dacă nu și Ionel. Dar nu mi se pare că a fost o fundație, ci mai degrabă o stâncă adusă sau găsită la locul acela și ținută ca ornament. Trebuie să fie foarte interesant vara, cu verdeață în jur...

– De asta mi-a fost teamă! spuse Dan cu un accent de triumf în glas. Tu nu crezi că acolo ar putea să fie ascunzișul?

– Mă gândesc mai departe pe firul eliminării tale... îi răspunse Victor. Va să zică, am rămas la șase lespezi și la bolovanul-curiozitate de-afară. Trebuie s-o găsim...

– Numai să fi fost ascunsă aici, se rugă Ursu.

– Aici a fost ascunsă... spuse Victor aproape în șoaptă.

– Cum poți fi atât de sigur! îl fixă Dan cu neîncredere. Numai

dacă ai ști unde se află cutia...

– Cred că știu... răspunse tot în șoaptă Victor. Tu m-ai ajutat cu eliminările tale și cu chinul tău de a căuta. Nu ți-a rămas nimic necercetat. Și am făcut ultima eliminare, Dan... Din clipa asta avem un atu în mână... Dacă am putea să-l folosim... Oare cum să-i convingem că ei nu vor găsi niciodată cutia?

– E chiar atât de bine ascunsă?! se miră Dan.

– N-o vor găsi niciodată, Dan. Așa cum tu nu puteai s-o găsești. Pentru că și ei, ca și tine, pleacă de la o premisă falsă. Și cu premisa aceasta, cutia nu poate fi găsită decât printr-o pură întâmplare... Cum aș putea să-i conving că n-o vor găsi?

Discuția fusese auzită și de ceilalți, dar nimeni nu îndrăzni vreun comentariu. Îl cunoșteau toți pe Victor și știau că are nevoie de liniște în asemenea clipe. Doar Maria se lipi de el și-i căută mâna. Iar la picioare, ca și cum ar fi presimțit ceva bun, Țombi începuse să se miște, gudurându-se.

– Din păcate, nu putem fi siguri pe nimic! reîncepu Victor. Dacă Tic nu l-ar fi auzit pe Iordan, singur, când își condamnă la moarte complicită, poate că am fi sperat... Dar așa, nu trebuie să avem încredere în nimic, în nicio promisiune. E prea viclean, prea inteligent, într-un fel e un geniu... Numai capcana pe care ne-a întins-o și în care a căzut Tic... Nu! Trebuie să luăm toate măsurile... Nu trebuie să ne bazăm numai pe ideea schimbului: *cutia albastră*, contra Tic. Chiar dacă îl voi convinge că n-o va descoperi... Nu! Trebuie să atacăm din două... ba nu, din trei direcții...

Victor era iarăși cel dintotdeauna în momentul cheie. Dar era cel mai mare greu prin care trecuseră cireșarii vreodată. Niciodată primejdia nu fusese atât de cumplită, atât de groaznică. Victor părea în transă. Nu mai vorbea. Gândea cu ochii închiși. Apoi îi ceru lui Ursu, cu voce calmă, harta. Și o chemă pe Maria alături ca s-o studieze împreună. Apoi îi spuse lui Ionel să se pregătească pentru a porni împreună, la tratative, dincolo.

Parcă nu se schimbaseră nimic. Liviu Iordan stătea la aceeași masă, în aceeași atitudine de meditație și concentrare, iar Tic era legat de același scaun uriaș și făcea aceleași mișcări regulate, reduse și chinuitoare, pentru a nu-i amorți membrele. La altă masă, parcă în fața aceleiași sticle de vin, stăteau ceilalți: Petric și Bălan.

– Să nu puneți la cale vreo prostie, îi avertiză Liviu Iordan. Veți rămâne sub teroarea mea până când voi vrea eu. Auziți? Să nu încercați nicio răzvrătire, nicio nesupunere. Chiar dacă voi rămâne cu un singur glonte în pistol și tot veți trăi sub teroare, pentru că nici unul dintre voi nu va ști cui îi este destinat. Cine îl va primi? Dumneata? Sau dumneata? De aceea vă avertizez. Ca să fie clar!

Cei doi se sculară de la masă. Nici nu le trecea prin gând să se răzvrătească. Liviu Iordan îi hipnotizase, îi fascinasese pe amândoi. Aveau o groază cumplită de el, mai ales când tăcea nemișcat, când îl simțeau că gândește. Se duseră amândoi la fereastra care dădea spre cabana Iulia, parcă pentru a anunța că se observă o mișcare. Cabanierul anunță primul:

– Vin... Sunt doi... Și parcă duc un băț cu o batistă albă în vârf. Da, da. Au un băț cu o batistă albă.

Liviu Iordan tresări. Tic îl urmărea cu ochi de drac. Voia să-i surprindă orice mișcare, orice gest, orice clipire a pleoapelor. Îl văzu tresărind, aproape uimit, aproape neîncrezător. Dar numai după câteva secunde fața i se destinse, transformându-se în aceeași mască impasibilă.

– Luați-l! porunci el celor doi. Duceți-l sus imediat. Nu vreau să le facă vreun gest, vreun semn, chiar din ochi. Unul să-l păzească, să stea lângă el cu cuțitul pregătit. Dacă aude semnalul convenit, să-i taie imediat beregata. Celălalt să rămână lângă ușa scării interioare ca să prelungească semnalul dacă va fi nevoie. Gata!

Cei doi coloși îl transportară pe sus, cu tot cu scaun, pe prizonier. Cabanierul se întoarse chiar în clipa când începuse să se bată în ușă. Liviu Iordan îi făcu semn să rămână lângă ușa scării.

Se duse el să deschidă.

Așa cum își închipuise, vlăjganul rămăsese iarăși de pază la cabana Iulia. Erau cei doi care fuseseră ultima dată când pregătiseră cambriolajul: Victor și Ionel. Le deschise ușa și odată cu ei se strecură în antreu și un cățel zgribulit și speriat.

– Dumnealui rămâne aici! arată Liviu Iordan spre cățel.

Apoi le indică scurt cu mâna, fără cuvinte, ușa sufrageriei. Zăvorî ușa, fără să mai pună drugul de siguranță, amenință câinele zgribulit printr-o încruntătură din ochi, apoi pătrunse în sufragerie. Cireșarii se opriseră undeva în mijloc.

– E un act de mare curaj din partea voastră că ați venit aici! îi luă în primire Liviu Iordan. Dacă vă sechestrăm și pe voi? La asta nu v-ați gândit? Credeți că întotdeauna și toți respectă, în timp de război, consemnele de onoare? Dacă vă reținem și pe voi sau dacă vă ucidem, ni se ușurează misiunea... Pe ce vă bazați tot curajul?

– Pe un amănunt de mare importanță pe care vi-l vom spune la momentul potrivit! răspunse Victor foarte calm.

– Nu e nevoie să mi-l spuneți. Îl bănuiesc. Ați aflat că în cabana în care stați se află *cutia albastră*. Am aflat și noi că ați aflat taina asta. Dintr-o mică eroare sau indiscreție a mezinului vostru, fratele uneia dintre fetele de la cabană, a celei negricioase, mi se pare...

Liviu Iordan voia să-și arate întreaga putere și Victor simți în același timp cu Ionel furnici de gheață pe spate.

– După cum vedeți, continuă Liviu Iordan, surpriza voastră nu mai este surpriză, atuul vostru e o mică eroare... Prin urmare, ați venit să vă predați.

De acolo, de lângă ușa, cabanierul nu putea să nu-și exprime întreaga admirație. Dar văzu privirile de oțel ale lui Liviu Iordan fulgerându-l. Își duse mâna la gură, ca o babă.

– Am venit pentru tratative, spuse foarte calm Victor. În niciun caz ca să ne predăm. Și în niciun caz gândindu-ne că una dintre părți va respecta codul onoarei...

– Domnule... începu nepăsător parcă Liviu Iordan, astea sunt vorbe. Oricât de frumoase și oricât de demne ar fi, se transformă dintr-o dată în apă de ploaie atunci când se ridică un pumn de fier sau un simplu pistol, chiar dacă mai are numai patru cartușe. Apă

de ploaie, domnule. Nici nu trebuie să trag. Pot să pun pe unul să-l ucidă pe celălalt, pentru a-și salva viața, și pe urmă să-l ucid și pe el pentru că a fost atât de crud și și-a ucis prietenul. Nu fac joc de cuvinte, domnule! Ca să fie clar! Situația voastră adevărată e asta: ați venit să vă predați!

– Poate că mai este un atu! ripostă Victor. Un atu mai puternic, mai important. Cred că vă închipuiți la ce mă gândesc.

Liviu Iordan deveni dintr-o dată neliniștit, dar pe fața lui încă nu se produse schimbarea. Numai pumnii îi scăpărau. Își dădea seama că nu-și va putea ascunde tulburarea. De aceea își puse ochelarii, numai pentru o clipă. Descoperise imediat că făcuse sau că era să facă o primă eroare: își trăda starea de neliniște în fața unor prizonieri.

– Știam că nu veți rămâne nepăsător! îl atăță Victor.

– Nu se poate, domnule! aproape răcnii Liviu Iordan, dar iarăși izbuti să se domolească. Ați venit aici cu o născocire și cu intenția de a pregăti o nouă spargere cu un obiectiv mai mare.

– Vă înțeleg... îi spuse Victor cu compătimire în voce. Ați dorit și ați visat și ați vrut să faceți totul cu propriile dumneavoastră mâini până la ultimul act, până la ultima scenă. Și tocmai la sfârșit, sunteți scos de pe scenă, pentru ca altul să rostească replica finală, apoteoza...

Era fantastic! Cabanierul abia aștepta să se tragă cu pistolul asupra tânărului care provoca. Și în loc de aceasta, Liviu Iordan se așeză pe scaun, complet stăpân pe sine.

– Mi-ai spus prea mult, domnule... încuviință el. Să sperăm că nu mi-ai spus foarte mult, domnule... Da... Nu puteai să vorbești astfel în fața mea, dacă nu ai fi găsit *cutia albastră*. Niciun om de pe lume nu ar fi avut acest curaj. Nu pentru că i-ar fi fost frică de viața lui, ci pentru că i-ar fi fost frică de viața altuia, nevinovat.

Liviu Iordan arătă cu degetul spre plafon, spre etaj, unde Victor și Ionel înțelesesă că se află Tic, supravegheat.

– Prin urmare, ați găsit *cutia albastră*... Ar trebui să vă felicitați... Și chiar o fac... Da! Meritați felicitări. Probabil că se află într-un ascunziș extraordinar...

Dar niciunul din cei doi nu răspunse. Ionel pentru că nu știa.

Victor din alte motive.

– Nu, domnule... Să nu vă fie teamă că vă trădați... Sunteți naivi... Nu se trădează printr-o tresărire un ascunziș care a dăinuit un sfert de secol. Nu, domnule... Și cam ce tratative ați vrea să încheiați?

– Vă dăm *cutia albastră* în schimbul eliberării prietenului nostru, spuse Ionel cu vocea tremurându-i de emoție.

– Nu e scump, domnule... răspunse Liviu Iordan după o foarte scurtă pauză. N-ar fi fost scump... în alte împrejurări. Ați fi meritat poate mai mult. *Cutia albastră* valorează de o mie și de un milion de ori mai mult decât spărgătorul vostru...

– E un punct de vedere... spuse Victor politico.

– Nu de un punct de vedere, accentuă Liviu Iordan. Se pare că ai uitat discuția noastră anterioară, cam cifrată spre final. Nu e un punct de vedere. E un adevăr. Ai uitat, domnule, că adevărurile există în raport cu mine? Eu le impun! Cum vă închipuiți, în condițiile date, că mă puteți invita la tratative? Încep să-mi schimb părerea despre inteligența voastră...

– Cred că faceți o eroare... spuse Victor. Nu ați ascultat până la capăt argumentul cu care ne prezentăm la tratative. Nu vă oferim numai *cutia albastră*. Vă oferim unica posibilitate de a intra în posesia *cutiei albastre*. Dumneavoastră n-o veți găsi niciodată!

– E un punct de vedere... zâmbi superior Liviu Iordan.

– Nu e un punct de vedere, răspunse Victor. E un adevăr care există în afara dumneavoastră, de astă dată. Un adevăr definitiv!

– Cum, domnule? se înfurie Liviu Iordan. Dumneata îți închipui că nu voi fi în stare să găsesc *cutia albastră*?

– Absolut niciodată! îi răspunse foarte calm Victor. Pentru că tot raționamentul dumneavoastră se bazează pe o premisă falsă. Din cauza construcției dumneavoastră. Nu sunteți maleabil ca să puteți descoperi altă premisă și alt raționament. Sunteți ca un puț de petrol din care nu poate ieși altceva decât petrol. Cu sistemul dumneavoastră de a raționa nu veți descoperi niciodată *cutia albastră*! Nu înțelegeți că trebuie să descoperiți o altă idee despre premisă? Asta în afara subiectului. *Deci nu veți putea niciodată să*

descoperiți cutia albastră, ascunzișul cutiei albastre. Îmi pot pune viața!

Nu numai Liviu Iordan, dar și ceilalți care se aflau în cameră rămaseră uluiți și de vorbele lui Victor, dar mai ales de tonul pasionat, vibrant, aproape suprauman cu care le rostise.

– M-ai impresionat, domnule! recunosc Liviu Iordan. Dar îmi vine foarte greu să te cred... M-ai impresionat și până acum un singur om m-a impresionat în viața mea: cel care a ascuns cutia. Dar emoțiile trec, trec foarte repede, uneori cu un simplu drog, domnule. Eu nici nu am nevoie să caut droguri. Le posed la centură, în tocul ăsta de piele în care se află un pistol cu patru cartușe ucigătoare... Dumneata ai mizat pe o dispută a inteligenței loiale, domnule, a unei inteligențe de onoare, domnule. Iar eu mizez pe o inteligență de război! O inteligență susținută de armă. Aici ai greșit dumneata!

– N-am greșit! răspunse Victor.

– Ai greșit, domnule. Să spunem că ai dreptate și *încep să cred că ai dreptate*. Nu voi putea să găsesc cutia. Eu nu voi putea s-o găsesc. Dar ai uitat un singur lucru, domnule. *Că voi ați găsit-o. Înțelegeți, domnule?*

– Nu înțeleg, răspunse Victor.

– Scurt! se ridică Liviu Iordan în picioare. Vă voi face prizonieri. Vă voi duce legați în fața cabanei Iulia. Și acolo, în fața cabanei, vă voi tortura. Până când cel mai slab... sau cea mai slabă dintre voi va începe să țipe. Poate chiar sora celui care stă sus cu cuțitul la beregată. Va țipa și va spune unde se află cutia. Și după ce va spune, nu vă voi mai tortura. Vă voi ucide! Asta ai uitat, domnule. Inteligența de război.

– Nu! răspunse Victor cu un calm care teroriza. Nimeni nu cunoaște ascunzișul cutiei. Numai eu. Nu l-am spus și nu-l voi spune nimănui. Acesta a fost atuul meu. Și acesta rămâne atuul meu și al nostru, al tuturor. Vă dau cutia dacă eliberați prizonierul. Altminteri puteți să faceți un măcel, dar cutia n-o veți avea. Cred că vă dați seama că nu voi scoate un cuvânt...

Liviu Iordan devenise livid. Răspunse fără vlagă:

– Să amânăm tratativele până mâine dimineață...

Prizonierul fusese coborât din nou, cu tot cu scaun, în sufragerie. Își reluaseră toți locurile. Liviu Iordan singur la o masă, cu un pahar de coniac în față, ceilalți despărțiți parcă de aceeași sticlă de vin.

Prizonierului nu i se dăduse nimic, nici de mâncat, nici de băut. Nimeni nu se uita la el, dar nici el nu se uita la nimeni. Din când în când se foia în legături și ciocănea cu degetele în lemnul scaunului. Ușile și ferestrele fuseseră toate zăvorite, baricadate și controlate. Nicio muscă nu putea să pătrundă în cabană. Tăcerea era apăsătoare și nimeni nu îndrăznea s-o spargă.

– Nu se poate, domnule! se răzvrăti într-un târziu Liviu Iordan. Am avut o simplă clipă de ameteală, de slăbiciune... Nu trebuia să cedez! Nu înțelegi? I-am avut în mână și le-am dat drumul! Ba chiar eu am propus amânarea tratativelor! De ce, domnule, de ce?

Se uită spre cabanier, dar cabanierul îi răspunse cu o privire înfricoșată și supusă. Vorbe n-avea curajul să rostească.

– Nu se poate, domnule! se îndărătnici Liviu Iordan. Umblu de un sfert de secol după o taină, fac adevărate minuni ca să ajung la ea, și chiar la mal să mă înec? M-a sugestionat, asta s-a întâmplat! M-a făcut să cred că nu pot, prin raționament normal, să găsesc ascunzișul. M-a sugestionat! Și eu nu pot să renunț la *cutia albastră*. De aceea am cedat. Mi-a fost teamă că voi pierde *cutia albastră*. Nu mă interesează măcelul, nu mă interesează prizonierul, mă interesează un singur lucru: *cutia albastră*! Pe asta a mizat el. M-a simțit și m-a prins!

Abia atunci îndrăzni cabanierul să-l întrerupă:

– Dar ce puteți face cu *cutia albastră*... dacă, dacă... dacă n-o aveți... Dacă ei scapă...

Era tocmai întrebarea care-i venise în minte cireșarului și pe care o ura cu toată ființa.

– Asta e, domnule! recunosc Liviu Iordan. Nu se poate ajunge și nu se poate folosi *cutia albastră* fără măcel. La asta nu m-am gândit... Dar dacă-i măcelăresc fără s-o găsesc? Domnule, ăla m-a

hipnotizat! Și acum mai am în minte teama că n-o voi găsi... Cum s-ar putea să n-o gădesc? Să fie el singurul om din lume care să poată găsi ascunzișul *cutiei albastre*, și încă fără să caute, pentru că altfel l-ar fi aflat și ceilalți? Aici e clar. N-a spus nimănui niciun cuvânt... Să fie el singurul...?

Parcă din altă lume se auzi vocea lui Tic:

– V-am spus că numai el poate să găsească ascunzișul *cutiei albastre*. V-am spus și cum va face... Va închide ochii și va începe să se gândească...

– Taci! se răsti Liviu Iordan care simțea că începe să-și iasă din fire. Știu singur cum se procedează... Domnule, e cumplit! A băgat frica în mine... Dar dacă a folosit și el o inteligență de război?!... Dacă nu cunoaște niciun ascunziș și a vrut numai să scape de aici ca să ia măsuri de apărare... Domnule, m-a hipnotizat, m-a sugestionat... Știe sau nu știe?...

– Poate că ar mai fi o soluție... spuse Ion Petric cu o voce cam timidă. Să dați prizonierul pentru cutie... Ca să scăpați de obsesie... Și pe urmă aranjăm noi... tot sunt condamnați la moarte prin ger sau foame... Nu se schimbă cu nimic situația...

– Ba da, domnule! se enervă Liviu Iordan. Înseamnă că am fost înfrânt... Cum spunea ăla, ultima replică, replica de triumf, o va rosti altcineva.

– Dacă va fi ultima lui replică? interveni iarăși Ion Petric. Tot trebuia să facem ceva ca să ajungem la *cutia albastră*. Am pus mâna pe individul ăsta mic și ni se aduce cutia plocon...

– Da, domnule... admise Liviu Iordan. E și ăsta un raționament de război... Vom face schimbul și-l vom lua prizonier pe cel care va aduce cutia... Și vom începe iarăși teroarea... Numai să nu-l aleagă pe invalid, sau pe cine știe, care nu i-ar îngrozi prea tare când vom începe să-l torturăm în fața cabanei... Vreau să iasă toți de acolo! Toți domnule. Și fetele! Da! Asta vom face. Vom primi schimbul. Și vom pregăti atacul. Ca în vechime, domnule. Vom face berbeci și vom, izbi în geamuri, și vom face torțe pe care le vom arunca înăuntru. Vor ieși toți, toți, aprinși și umiliți. Măine dimineață vom pregăti armele pentru atac... La câteva minute după schimb, îl vom porni... Gata!

Trecuse de miezul nopții. Tic fu ridicat cu tot cu tron și dus în camera unde dormea Liviu Iordan, singur. Acolo fu așezat scaunul, în mijlocul camerei. Liviu Iordan controlă toate zăvoarele și încuietoarele geamului, unicul geam al camerei. Dar nu rămase înăuntru. Se așază pe un fotoliu, luat din camera cabanierului, în fața ușii deschise, cu privirile spre prizonier. Și ceilalți doi își aduseră câte un fotoliu, postându-se unul în fața ușii care dădea spre dormitoare, altul la capătul scării. Nimeni, absolut nimeni nu putea să pătrundă în coridor, spre camera prizonierului, fără să treacă mai întâi prin fața celor doi coloși și apoi prin fața lui Liviu Iordan. La capetele coridorului agățară câte o lampă, cu flacără mică. O altă lampă fu agățată în camera prizonierului, chiar deasupra lui, dar tot cu flacără mică. Tot etajul cabanei, dar mai ales coridorul și camera prizonierului deveniseră un joc de umbre și lumini.

Primele ore de după miezul nopții trecură fără să se întâmple nimic. Paznicii, cu armele lângă ei, moțâiau în fotolii. Moțâia și Liviu Iordan. Urechile lor obosite începuseră să se obișnuiască, încetul cu încetul, cu zgomotele provocate de vânt, de furtună, cu scârțâitul și zdrăngănitul ușilor și ferestrelor împinse de vijelia care parcă se trezise după miezul nopții. Era ora somnului dulce și ațipiseră toți. Abia atunci începu să înainteze pe scări și pe coridor umbra fără suflare și fără zgomot, umbra care primise prin pocnituri de degete toate semnalele și tot planul temerar al prizonierului.

Umbra se furișă pe lângă primul fotoliu, cel din fața scării, apoi și pe lângă cel din fața camerei cu lumină săracă. Umbra ajunsese lângă scaunul prizonierului și acolo deveni Țombi. Adică își frecă mai întâi botișorul de mâinile stăpânului, apoi își începu munca și chinul. Rodea, rodea ca un castor, ca o armată de castori, mereu cu privirile spre fotoliul în care sforăia încet o matahală în papuci.

Tic nu se mișcă nicio clipă. Îi era teamă să nu scârțâie scaunul, îl încercase și știa că scârțâie. Își lăsa legăturile roase de colții cățelului. Doar când simți cum îi cad sforile de la picioare, își ridică genunchii, dar scaunul scârțâi și în fotoliu se produse o mișcare. Țombi alunecă sub pat, trăgând după el toate legăturile

roase, iar Tic rămase nemișcat. Probabil că Liviu Iordan deschisese ochii și-l zărise nemișcat pe scaun, iar pe urmă pleoapele îi căzuseră.

Țombi își reluă chinul. Când se simți aproape liber, Tic încercă să-l ajute. Iarăși scârțâi scaunul, dar de astă dată în fotoliu nu se mai făcu nicio mișcare. Cireșarul simți că este complet liber. Cum trebuia să acționeze în clipa cea mai grea? Încet sau brusc? Se sculă de pe scaun, se duse încet la geam și începu să manevreze deschiderea lui. Trase toate zăvoarele, deschise primul rând, dar când ajunse la al doilea, zgomotul inevitabil se produse. Liviu Iordan tresări, dar în aceeași clipă un vultur se repezi asupra lui, răsturnându-l. Cireșarul sărise, și nu căzu în zăpadă, ci în niște brațe vânjoase care nu-l mai lăsară jos, ci îl purtară mult, până îl primiră alte brațe mai calde și auzi cuvântul pe care-l aștepta atâta: „Nesuferitule...”

Capitolul XIII

1

Tiberiu o conduse pe Atena acasă. Stătea la vreo sută de metri de gară. Dar... pentru că totuși Tiberiu pleca mai departe, cu trenul, îl conduse și ea la gară, dar... pentru că nu se cade ca o fată să conducă un băiat... Tiberiu o conduse iarăși acasă, și asta se întâmplă de câteva ori, până ce, pe la jumătatea drumului dintre gară și casă, se auzi fluieratul unei locomotive: era ultimul tren al serii. Cei doi se despărțiră brusc, sub un felinar neobișnuit de luminos... printr-o simplă strângere de mână, deși așteptau momentul despărțirii cu inimile numai fiori, pentru că își închipuiau că-i va prinde undeva, în întuneric și...

Despărțirea de Tiberiu o întrista pe Atena, pentru că îi amintea ceva la care se gândise până atunci doar în treacăt: promisiunea nerespectată a cireșarilor. Cum au putut să fie capabili de un asemenea gest? îi judecă foarte aspru Atena. Dacă n-ar fi promis... nu s-ar fi întâmplat nimic, dar după ce promiseseră atât de solemn, după scrisoarea pe care le-o lăsase Lucia, după repromisiunea de la Stânca Șoimului... gestul lor era într-adevăr necireșăresc. Nici nu le va mai scrie ca să-i mustre...

Tocmai gândea așa, și luase hotărârea de pe urmă, când se auzi strigată de o voce pe care parcă o cunoștea. Era Bili, cel mai sânguincios elev al ei la schi și la pian, care ca întotdeauna la ora aceea înaintată nu dormea. Ehei! De când o aștepta Bili ca să se laude! Dar o văzuse plimbându-se întruna cu cel mai mare inamic al orașului: câștigătorul concursului de schi, cel care-l detronase pe Alexandru, și furia lui împotriva lui Tiberiu crescuse teribil.

- Atenaaaa! șopti el de la o fereastră a unei camere mici, probabil a băii sau a cămării, că numai acolo se putea ascunde la ora aceea. Am o surpriză grozavă!

- Aoleu! se prefăcu Atena supărată. Tu erai? Și încă nu te-ai

culcat? Măine nu mai facem coborârea! Gata!

– Mai bine poimăine nu mai facem pianul... se rugă Bili. Dar dacă ai ști ce surpriză am, cred că m-ai ierta... Am fost obligat să stau până la ora asta treaz, pe cuvântul meu... Știi cine m-a ținut de vorbă și-a râs ca un nebun de bancurile mele? Tic!

– Care Tic! se încruntă Atena. Cel de sus de pe Galba, care-l imită pe Tic al lui Chiriță?

– *Aiurea!*... Știi?... Asta e ultima expresie a lui Tic. Nu cu idiotul ăla am stat de vorbă. Chiar cu Tic cireșarul! Na! Și asta-i tot expresia lui.

– La revedere! îi spuse Atena. N-am vreme de glume idioate. Iar mâine facem lecție suplimentară de pian.

– Nu mă crezi? se bosumflă amarnic Bili. Bine! Atunci poftim dovada! Chiar Tic mi-a lăsat-o ca să dovedesc oricui.

Era o hârtie de caiet pe care scria: „Amintire de la Tic.” Era aidoma celeilalte, arătată la Sușteni, era chiar scrisul lui Tic pe ea, scrisul de pe biletul de amenințare. Asta era prea mult! În patru minute de amenințări și promisiuni, Bili rămase fără cuvânt. Adică începu să-i povestească Atenei tot ceea ce se întâmplase în mica grotă unde se organizase salvarea lui Dan.

Așa, din senin, Atena se simți cuprinsă de amețeață, sau poate că o ataca o presimțire urâtă. Se despărți de Bili după ce-i promise că va suspenda lecția de pian, cea suplimentară, bineînțeles, și ajunsese acasă atât de neliniștită, încât tatăl ei, medic, ca și mama ei o priviră foarte îngrijorați. Întrebări precise, răspunsuri nesigure, ocheade între părinți, apoi șoaapte: „Pesemne că s-a îndrăgostit... e la prima ei dragoste”... până ce fata ceru voie să dea un telefon. Era foarte târziu, dar nu puteau să-i refuze rugămintea... Tiberiu sosise și când auzi istorisirea Atenei, probabil că se făcu alb la față, așa îl simțea ea, și îi ceru voie s-o cheme peste jumătate de oră. Părinții îi îngăduiră, dar pentru că ei trebuiau să se scoale foarte devreme, se duseră în dormitor. Până să sune telefonul lui Tiberiu, adormiră amândoi, amintindu-și, înduioșați, că trecuseră și ei prin clipe asemănătoare, dar că nu avuseseră telefon ca să-și spună, de la distanță, „noapte bună” și celelalte. În sfârșit, se auzi și zbârnăitul foarte încet, ca un bâzâit de muscă, al telefonului.

Era Tiberiu. Îl sculase din somn pe prichindelul cu dovada și aflate exact aceeași poveste pe care o aflate Atena de la Bili. În noaptea aceea linia telefonică dintre Binaia și Sușteni fu foarte solicitată. Cer doi tineri nu puteau să închidă ochii și mereu le veneau alte gânduri și alte presimțiri, din ce în ce mai întunecate. Spre ziuă, amândoi ajunseseră la convingerea că grupul cireșarilor fusese surprins de vijelie undeva pe la Șaua Mare... dacă nu a izbutit să coboare la Mitiș. Deci primul lucru pe care trebuiau să-l facă amândoi era să se urce în primul tren spre Mitiș. Dar... după jumătate de oră, Atena veni cu altă idee. Până ajung la Mitiș, până dau de băiatul acela la care trăsese cireșarii, Petrișor Bogdan, până își găsesc prietenii, până dau alarma... oare nu va fi prea târziu? Orice minut contează în asemenea situații. Tiberiu își dădu imediat acordul și telefonul fiecăruia se puse în funcțiune... pe linie locală. Răspundeau numai părinții sculați pentru treburi, care-și chemau imediat odraslele la telefon când auzeau că e vorba de un concurs special pentru niște titluri extraordinare. Astfel se face că, înainte de a apărea zorii, zeci de tineri schiori de pe toată valea erau în stare de alarmă. Cu parole, cu discreție, cu promisiunea că foarte repede li se va spune cauza. Toți acceptaseră fără să crâcnească: Atena și Tiberiu, fiecare în orașul lor, deveniseră, mai ales după concursul de schi de la Poiana, idolii tuturor, ba cei doi campioni se pomeniră chiar cu telefoane de la Alexandru și Costin care voiau cu orice chip să ia parte, sub conducerea lor, la misterioasa acțiune.

Atena se urcă în primul tren spre Mitiș. La Sușteni, încă din mers, sări în vagonul ei Tiberiu. Nici nu mai aveau ce să-și spună. Toată noaptea, la fiecare frază și la fiecare convorbire, în pasiunea argumentației nu-și spusese altfel decât: „Draga mea, dragul meu, scumpa mea, nu se poate! Crede-mă, tu, dragule”... Erau cam îmbujorați, dar pe drum, mai ales în tunel, își găsiră mâinile, își auziră inimile cum bat, apoi închiseră ochii și li se întâlniră buzele, dar fără să vrea... Când deschiseră ochii, văzură că nu mai sunt demult în tunel și mai văzură niște prichindei ițindu-și capetele de după ușa unor compartimente. Noroc că se apropia Mitișul...

Pe Petrișor Bogdan îl găsiră destul de repede. Cine nu-l cunoștea pe prietenul lui Tic, singurul din orașel căruia Tic îi lăsase o amintire semnată.

Cum îl văzură, cei doi înțeleseseră că prin metodele obișnuite nu vor scoate nimic de la el. Dar când se pomeni în fața lui cu Atena și cu Tiberiu, spuse totul. Aceeași poveste auzită la Binaia și la Sușteni. Mai rămânea de telefonat la Poienița. Nici acolo nu erau cireșarii. Nici în oraș nu poposiseră. Doar o secundă de ezitare, ca înaintea marilor decizii, apoi Atena și Tiberiu hotărâră să dea semnalul de alarmă. În câteva minute, toți elevii schiori de pe cele două văi porniră în căutarea celor mai buni prieteni ai lor: cireșarii.

2

Nici la Casa Iulia nu se dormi în noaptea aceea. Toți îl așteptaseră pe Tic și... pe Ursu, care căpătase, în sfârșit, aprobarea să plece în întâmpinarea lui.

Dar ciufuliciul scăpă până la urmă din brațele Mariei și ale celorlalți, ba chiar lovise, în nerăbdarea lui, piciorul lui Dan, care, săracul, își închipuia, din cauza durerilor, că va mai suferi o a doua repunere la loc a oaselor.

– Acum să vă spun totul! explodă mezinul cireșarilor după ce scăpă definitiv de primejdia strangulării. Ne așteaptă tot iadul de pe lume! Na!

Și se apucă să le povestească tot ceea ce auzise la cabana Izvoarele, tot planul care li se pregătise și care li se pregătea. „Brrrr!” făcea din când în când ciufuliciul. Dar și ceilalți făceau la fel.

– După evadarea ta ce va fi? spuse Dan. Cred că vor tăbări asupra noastră cu unghiile și cu dinții...

– Uh, dac-ar fi așa! se rugă Ursu. Dar își vor schimba planul, Ticușor... O să vezi tu...

– Și eu cred că și-l vor schimba, spuse Victor. Nu vor turba, din cauza șefului care se stăpânește și știe să stăpânească. Cred că vor

pregăti un atac general și total. Vor căuta să ne nimicească. Și din cauza asta cred că nu-l vor da dimineață, ci mai târziu, după ce-l vor pune la punct în toate amănuntele. Vor căuta să meargă la sigur, nu la viclenii și hărțuieli.

– Exact așa cred și eu! tremură Ursu. Vor căuta să ne măcelărească, să ne mântuie. Cu cele patru gloanțe, cu topoare, cu ce vor găsi pe-acolo. Cu torțe și șomoiage înmuiate în benzină...

– Cu sania le vor aduce! spuse Ionel. Va fi un adevărat atac... Brrrr! Ce se va alege de capul nostru? Oare cât timp vom putea rezista?

– Dar dacă nu vor mai ataca? spuse Lucia. Poate nu vor voi să riște nimic și atunci ne vor condamna la moartea de la început: prin îngheț și foamete.

– S-ar putea și asta, Lucia... răspunse Victor. Dar între timp a intervenit un factor nou... Am găsit *cutia albastră* și ei știu c-am găsit-o... Știi de ce cred că vor ataca decisiv? De teamă că am putea să ascundem noi, în alt loc, sau să azvârlim undeva într-o prăpastie *cutia albastră*... Nu vor lăsa să treacă prea mult timp...

– Cum de-ai fost atât de rău și nu ne-ai spus unde este *cutia albastră*? sări Dan, cu gura, bineînțeles... După ce eu ți-am dat toate ideile...

– Poate că n-am găsit-o, Dan, râse Victor. Poate că e o simplă inteligență de război toată teoria mea. În orice caz nu vă voi spune... Și dacă v-aș fi spus, n-aș fi avut argumentul decisiv, care l-a înfrânt pe Iordan...

– Înțeleg, Victor, spuse Lucia. N-ai vrut să ne spui pentru a avea tu posibilitatea sacrificiului, pentru a te putea sacrifica și a ne salva pe noi... Nu cred că se poate face un gest mai frumos în lume... Dar de ce nu ne *vei spune*?

– Pentru că nu a sosit timpul, Lucia. Pentru că va trebui să plec. Nu putem aștepta aici execuția. Trebuie să încercăm ultima șansă. Știți că de doborât nu-i putem doborî... Trebuie să plec în lume și să cer ajutor. Veți rămâne cu Ursu...

– Unde vrei să pleci? îl opri Lucia. Ești nebun? Nu înțelegi că nu se poate scăpa de pe muntele ăsta înconjurat peste tot cu

prăpăstii? Mai mult ne ajuți aici, decât încercând să te sinucizi. Nu e nicio altă posibilitate decât aceea să rezistăm...

– Asta nu e posibilitate, Lucia. E agonie! Mai devreme sau mai târziu vom fi uciși... Trebuie să încercăm chiar și o posibilitate de vis, Lucia, chiar și o dorință... Nu înțelegi?

– Ba da, Victor... șopti ea aproape plângând. Dar... nu știu ce va fi... Dacă ni se întâmplă ceva tuturor, parcă e... nu știu... parcă e mai ușor, mai frumos...

– Trebuie să se ducă... se rugă Ursu. Dacă Victor se gândește la ceva... atunci există posibilități, există șanse... Știi, Victor... Eu am vrut să te opresc, cu forța, când am auzit că te duci cu Ionel la ăia de dincolo, pentru tratative... Am fost sigur că vă vor face prizonieri. Pe cuvântul meu, dacă nu mi-a trecut prin minte gândul că vă vor aduce aici, în fața noastră, la ferestre, și vă vor tortura... Am vrut să te lovesc și să te țin aici cu forța... Dar am știut, nu știu cum să spun, m-a oprit ceva... Am simțit că nu poți să te duci acolo ca să ne faci rău, că porți cu tine o armă teribilă, mai teribilă decât pistolul lui... Și nu m-am înșelat...

Victor era emoționat. Și Tic mai ales, care se lipi pe nesimțite de el. Și ceilalți.

– Pe unde vrei să încerci? întrebă Maria. Pe la Vadul Lupilor? Dar acolo e o prăpastie uriașă, Victor. Nu e niciun loc de trecere. Mai bine ar fi pe poteca pe care am urcat...

– Știi... spuse Victor. Dar acolo există un obstacol îngrozitor: lupii. Cei care au rămas în spatele pavezei noastre.

– Nu cred! se opuse Maria. Sunt absolut convinsă că au fost îngropați de avalanșă. Nu! Lupi nu mai sunt!

– Are dreptate Maria! interveni Ursu. Lupii au fost în mod sigur îngropați de avalanșă. Poate că sunt mai multe șanse pe poteca noastră, adică prin locurile pe unde a fost poteca...

– Eu am altă părere! răsună ferm vocea Mariei. Să încercăm prin ambele locuri! Sunt mai multe șanse de salvare. Sunt mai multe șanse ca unul dintre noi să ajungă undeva. Și de acolo va da alarma. Și pentru salvarea celor de la Casa Iulia și pentru salvarea celui alt.

– Da... acceptă Ursu în șoaptă. E mai bine cum spune Maria.

Se dublează șansele de salvare ale fiecăruia... pentru că asta e cel mai important. Nu, Victor? Unul din voi trebuie să scape. Dacă pleacă numai unul singur și are un accident, nimeni nu va ști și accidentul va fi fatal. Dacă pleacă doi...

– Da! spuse și Dan.

Tic răspunse altfel. Se ghemui la pieptul Mariei pentru a-și lua cel mai cald rămas bun pe care și-l luase vreodată de la ea. Ionel răspunse printr-un oftat. Lucia, căutându-i mâna.

– Bine... spuse Victor încet, cu vocea gătuită.

Dar Maria îl scoase imediat din starea de neliniște...

– Tu sari mai bine decât mine, Victor. Ți-am înțeles planul. Vrei să sari peste prăpastie. Dacă ai noroc și pe malul celălalt e zăpadă, nu gheață, și așa cred că va fi... atunci ne vom întâlni la Zaruri. Pentru că vei ateriza aproape de Zaruri.

– Va să zică și tu ai studiat harta! descoperi Victor. Bine, Maria! Din fericire, tocmai schiurile noastre au rămas...

– Nu din fericire, Victor, îl lămurii Ursu. Le-am păzit tot timpul ca ochii din cap. Schiurile campionilor!... Ar fi bine să plecați înainte de ivirea zorilor, ca să nu vă observe cei de la Izvoarele, să nu știe că ne-am împușinat forțele...

– Ești sigur că nu sunt lupi pe valea aceea a lupilor? întrebă Victor, parcă fără să fi auzit ceea ce-i spunea Ursu.

– Sunt absolut sigur! răspunse Ursu.

Și Victor scăpă de cumplita obsesie. Își aduseră schiurile din antreu și începură să le ceruiască.

– Și voi cum veți organiza apărarea? întrebă Victor. Dacă vă atacă mai înainte de sosirea ajutoarelor? Cum o să vă apărați?... Nu uita, Ursule! Patru gloanțe!

– Trei gloanțe! preciza Tic. Unul trebuie să-l oprească pentru a-i ține pe ceilalți doi sub teroare. Doamne! Dar cumplit individ mai e! Cum spuneai tu, Victor. În felul lui e un geniu!

– M-am gândit la o metodă specială de apărare... începu Ursu. Nu ți-o spun, de teamă că vei sări asupra mea și-mi vei măcina încrederea în ea. Degeaba, Victor... Nu-ți spun nimic. Așa cum nici tu nu ne-ai spus unde ai găsit *cutia albastră* și astfel ai putut să ne salvezi. Nu-ți spun! Atât doar: îți jur, Victor, că nu voi fi doborât!

Nu mă vor ucide! Și cred că înțelegi ce înseamnă asta. Dacă eu nu voi fi doborât, nu i se va întâmpla nici unuia dintre noi nimic!

Înainte de a pleca, Victor îl chemă totuși pe Ursu în antreu. Și pentru a-i strânge mâna, dar și pentru altceva.

– Nu știu, Ursule, ce se poate întâmpla... Dacă se vor ivi primejdii cumplite, dacă pentru salvarea oricărui dintre voi va trebui oferită *cutia albastră*, te vei duce și o vei lua, Ursule... Într-un singur loc se poate afla. Nu știu. Nu m-am uitat nici eu... Dar acolo este.

Și Victor îi șopti, la ureche, locul unde trebuia să se afle *cutia albastră*. Ursu rămase năucit.

– Nu se poate... îngână el. E fantastic...

– Așa se pare... V-am spus. Pentru că în raționamentul vostru plecați de la o premisă greșită. Gândește-te la mărimea ei, Ursule. O casetă de fier, nu o casă de fier. O casetă cât o valiză, mai mică decât un violoncel, cât o mașină de scris de birou, înțelege sensul acestei mărimi, Ursule... Gândește-te la atacul convoiului, la cei care l-au dat, la cei care au fost uciși... Dar asta nu mai are importanță acum; mai târziu... dar oare cât de târziu va fi?

Peste câteva minute, încă pe întuneric, Victor și Maria porniră împreună pe colina de deasupra casei. Dar când ajunseră în vârf se despărțiră.

3

Toate drumurile și potecile munților fuseseră invadate de cei mai tineri și mai buni schiori. Fiecare știa că se întâmplase ceva cireșarilor, că fuseseră surprinși de vijelie, poate chiar surprinși de avalanșă. Două direcții principale fuseseră indicate de cei doi conducători ai echipelor de salvare, Atena și Tiberiu: Șaua Mare cu Brâna Iadului și pârtia de la Furcile Moșului spre Mitiș, pe lângă Valea Lupilor. Erau zeci de tineri, pentru care cireșarii se confundau cu visul și idealul lor, zeci de tineri care nu-și închipuiau prieteni mai buni decât cireșarii. Gândul că ar putea să ajungă totuși la timp undeva și să-i salveze parcă le dădea aripi.

Tiberiu conducea grupul mare care pătrunsese prin Șaua Mare și urca, poate pentru prima dată în istoria avalanșelor, trecătoarea de la Brâna Iadului. Atena era în fruntea grupului care cerceta prăpăstiile din stânga părții de coborâre spre Mitiș și care avea ca punct final abisul de la Valea Lupilor.

Și mereu veneau rapoarte din alte locuri, de la alte echipe, care se formaseră spontan auzind despre nenorocirea care se abătuse asupra cireșarilor. Vuiau munții de energii tinerești, și toate obstacolele erau trecute cu un curaj cum nu se mai pomenise. Deodată sosi vestea că au intrat în acțiunea de salvare și elevii școlii de schi cantonați lângă *Poienița*. Alți zeci de căutători, din toate colțurile țării, toată tinerețea țării străpungea munții și barierele de gheață în căutarea cireșarilor.

Primele echipe conduse de Tiberiu ajunseră la o movilă de zăpadă de după Șaua Mare. Dacă se adăpostiseră acolo prietenii lor? Imediat lopețile și schiurile începură să sape și apăru bordeiul și o duhoare groaznică începu să iasă pe orificiile și crăpăturile lui. Căutătorii înghețară. Nici n-aveau curajul să se uite înăuntru. Era duhoare de hoituri. Mai ales, când Tiberiu recunoscă, proptite în ușă, schiurile cireșarilor... Dar cum se putea așa ceva? Cum puteau să se închidă pe din afară cu propriile schiuri? Deschiseră ușa și așteptară să mai iasă duhoarea. Erau lupi înăuntru. Sfâșiați și pe jumătate arși. Tiberiu avu curajul să intre înăuntru și să-i numere: nouăsprezece lupi! Dar nici urmă de cireșari... Nouăsprezece lupi fuseseră atrași acolo de cireșari! Oare cum? Era încă un mister. „Zidul Speranței și Răzbunării” arse. Doar cele trei schiuri își mai păstrau osatura de metal. Oare nu fuseseră și cireșarii înăuntru? Doamne! Dar era imposibil. Lupii fuseseră închiși pe dinafară și nimeni altcineva nu-i putea închide acolo. Numai cireșarii... După ce se întăriră cu această convingere, tinerii salvatori porniră mai departe, pe fundul prăpastiei, spre coama de gheață. Și parcă se trezise și vijelia. După un timp tinerii mai găsiră hoiturile câtorva lupi, dar și un schi cu marca prietenilor lor, și asta iar le încreți carnea. Oare să-i fi atacat pe cireșari și să... Sau schiul era o armă care-i prăvălise pe lupi în prăpastie? Se uitară spre culmile de gheață, și toți căutătorii recunoscă mai

târziu că Tiberiu văzuse, primul, o siluetă care aluneca, sau poate care cădea de deasupra prăpăstiilor. Maria se prăbușise. Își pierduse un schi într-o prăpastie de gheață. Abia se salvase în ultima clipă. Dar văzuse în vale roiul de schiori. Și se lăsase să alunece, sau pur și simplu se dădea de-a rostogolul ca o minge. Câte nu învățase în cumplita vijelie! Ca o minge venea la vale...

Grupul Atenei nu întâmpinase mari obstacole, dar nici nu găsisese vreo urmă care să-i dea speranță sau să-i insuflă groaza că prin locurile acelea trecuseră cireșarii. Nimic. Nicio urmă, niciun semn. Niciun schi. Niciun băț măcar. Grupul ajunsese la Vadul Lupilor, la îngrozitoarea prăpastie de acolo, când sosi din urmă vestea – oare prin ce miracol? – că se dăduse de urmele cireșarilor. Veștile curgeau cu duiumul. Cincizeci de lupi fuseseră uciși de cireșari... Poate nu chiar cincizeci, dar douăzeci și cinci fuseseră numărați de Tiberiu... Apoi, după câteva minute numai, cea mai fantastică și mai așteptată veste: Unul dintre cireșari fusese găsit viu! Apoi imediat alta: Grupul lui Tiberiu se întâlnise cu Maria cireșarilor! Nu avea decât câteva zgârieturi...

Dar chiar când sosi ultima veste, Atena zări sus, pe panta de gheață a masivului care se înălța în cealaltă parte a prăpastiei, o siluetă care se mișca... Nu, care aluneca vertiginos pe schiuri, spre prăpastie. Țipătul ei îi făcu pe toți să se uite într-acolo. Era un schior care se lăsase spre prăpastie pe o platformă de gheață, sclipitoare ca oglinda. Atena îi înțelese într-o clipă intenția, dar mai înțelese că aterizarea lui, din direcția în care venea, se va face printre stânci, pe un alunecuş mai dur decât cremenea. Și-și dădu drumul mai la vale, într-o zonă plină de zăpadă. Dacă ar mai avea timp să-i atragă în partea aceea săritura. Se opri acolo și începu să urle și să facă semne disperate. Imediat o imitară și ceilalți. Corul de urlate ajunse probabil la urechea schiorului, pentru că îl văzură schimbând direcția în ultima clipă. Săritura îi reuși și ateriza la câțiva metri de Atena. Și bucuria lui era atât de mare, dar și bucuria ei, încât se pomeniră unul în brațele celuilalt. Și era bineînțeles și un fotograf printre salvatori, care după ce imortalizase fantastica săritură a lui Victor, imortalizase și scena îmbrățișării dintre Victor și Atena. Noroc că printre martori era și

Tiberiu, care tocmai atunci sosise, împreună cu întreg grupul lui, dar mai ales împreună cu Maria.

Și fără prea multe cuvinte, fără nicio explicație, la semnalul lui Victor se lansară toți, ca niște năluci, spre Mitiș.

Și poposiră chiar la casa lui Petrișor, prima casă cu telefon care le ieși în cale. Maria rămase cu ceilalți afară. Și ca să nu-l stânjenească pe Victor, porni într-o plimbare fără țință cu cei mai buni prieteni ai ei de pe meleagurile acelea: Tiberiu, Atena și toți ceilalți care îi urmau, sau îi înconjurau. Și erau mulți... Victor ceru Bucureștiul și legătura i se dădu aproape instantaneu. Pentru că Petrișor avusese grijă să spună nu numai instituția care era chemată, ci și numele celui care cheamă. Și după numele lui Victor mai adăugase el un cuvânt.

Trei sferturi de oră mai târziu se auzi deasupra stațiunii bâzâitul unui elicopter. Undeva, ateriză. Iar schiorii salvatori se dovediră destul de bine crescuți ca să nu dea buzna la locul aterizării.

Victor și Maria izbutiră să scape din insula vie, după ce împărțiră tot felul de promisiuni, una din ele însă sfântă: tot ceea ce li se întâmplase în fantastica lor aventură va fi cunoscut de fiecare. Știau ei cui să se adreseze pentru asta. Mai ales că zăriseră coborând din elicopter un bărbat cu zâmbet cam ciudat, cu fața lunguiață și bărbia pătrată, ba avea și capul gol, parcă anume pentru a i se vedea părul, odată blond, rărit, și foarte rar spre creștet. Avea alura unui bărbat puternic, bine clădit, spre deosebire de cel de lângă el, mai scund și mai în vârstă, cu o figură obosită, teribil de obosită, parcă nu dormise de multe nopți. Cel pe care-l cunoșteau veni lângă ei pentru a-l prezenta pe bărbatul mai în vârstă cu figura foarte obosită:

– Doctorul Alexandru Tudor... Victor... Maria...

Cei doi cireșari tresăriră. Mai ales Victor:

– Chiar dumneavoastră? Doctorul Alexandru Tudor? Atunci înseamnă că această *cutie albastră* e ceva foarte important.

– Nu foarte, dragul meu Victor, spuse cealaltă voce. Nu există calificativ. Dar mai bine să urcăm în elicopter.

Atacul începu mai devreme. Un atac calculat, decisiv. Veneau cu sania după ei. Și sania era încărcată cu tot felul de proiectile. Drugi uriași de fier care puteau să pătrundă prin orice obstacol de tablă sau care puteau să dărâme orice obstacol, dacă erau împinși, cu putere, butuci de lemn care trebuiau să spargă toate geamurile, cocoloașe de carton și smoală băgate în petrol, care trebuiau să ardă mocnit, sticle cu benzină și torțe care trebuiau aruncate prin geamurile sparte.

Liviu Iordan, cu pistolul în mână, proteja înaintarea cărașurilor. Sania fu oprită la vreo zece metri în fața antreului. Se pregăteau să atace lateral, pentru a avea în raza vederii toate ușile și ferestrele prin care se putea evada.

Toți cireșarii priveau prin crăpături înaintarea convoiului de atac. Tic nu se mai duse la catapultă ca să-i întâmpine de la distanță cu proiectile fără prea mare efect. Deși Ursu era foarte calm, foarte liniștit, toți simțiră cum îi cotropește groaza, spaima. Abia după ce sania se opri în fața antreului, Ursu spuse în șoaptă:

– Voi să rămâneți înăuntru orice s-ar întâmpla. Nu ieșiți decât dacă vă chem eu. Altminteri nu! Înțelegeți? Orice s-ar întâmpla, nu aveți voie să ieșiți afară din cabană. Dacă nu sunt sigur că se va întâmpla așa, nu cred că-mi va reuși planul...

– Ba da! Rămânem înăuntru! Își uniră toți șoaptele.

Grupul de la Izvoarele se pregătea de atac. Liviu Iordan, ferit de sanie și de trupurile celor doi coloși, supraveghea cu pistolul în mână intrarea cabanei. Parcă aștepta ceva. Și văzu un băț cu o batistă în vârf strecurându-se afară prin deschizătura ușii. Le spuse celorlalți să se dea la o parte și făcu un gest de invitație, cu mâna stângă. Ursu ieși. În clipa când ieși afară, dădu drumul bățului și ridică mâinile sus.

– Lipește-le de creștet! porunci Liviu Iordan. Și să nu faci mai mult de trei pași. Spune ce vrei!

– Vă dăm *cutia albastră* dacă ne lăsați în pace... spuse Ursu cu vocea tremurândă și cu priviri speriate.

– Mai întâi spune de ce ai ieșit dumneata afară cu vestea asta? întrebă foarte atent Liviu Iordan.

– Știam că primul care iese este cel mai periclitat. Am tras la sorți. Și sorții au căzut pe mine...

– Da... Asta e o posibilitate... Dar mai întâi vreau să te asigur că sorții te-au favorizat. Pe dumneata te voiam primul. Trebuie să vă predați toți. Iar *cutia albastră* o voi lua eu după ce veți ieși toți, cu mâinile pe creștet, din cabană. Îmi vei spune unde e și o voi lua eu. Anunță-i să iasă afară...

– Le voi spune... se supuse Ursu. Dar *cutia albastră* nu e înăuntru. E afară... Dar nu v-o putem oferi fără niciun...

– Asta o hotărâsc eu, nu dumneata! îl întrerupse Liviu Iordan cu dispreț. Dumneata vei pieri chiar aici, în fața ușii.

– Numai eu și celălalt cunoaștem locul unde e ascunsă *cutia albastră*, spuse Ursu. Și nici celălalt nu va spune. Așa că ne veți măcelări fără să dați de *cutia albastră*...

Din nou o mască de dispreț și superioritate se suprapuse pe fața lui Liviu Iordan:

– Aici ați greșit... Ați destăinuit, fără să vă dați seama, *ideea* ascunzișului. Hm. Dacă ascunzișul e afară, nu poate fi decât bolovanul ăsta ciudat.

Și arată sigur de el cu țeava pistolului spre bolovanul găurit în zeci de locuri, ca un fagure de miere, ca un șvaițer.

Atunci se petrecu acel miracol pe care nimeni nu-l va putea dezlega. Erau aproape șapte metri între Ursu și Liviu Iordan. Ursu nu avea nevoie decât de fracțiunea de secundă în care țeava pistolului va fi îndreptată în altă parte, ca și atenția celui cu arma. Sări ca din arc, ca din catapultă, ca un proiectil. Iar în timpul fantasticului salt, își schimbă direcția printr-o smucitură neverosimilă. Glonteale trecu pe lângă el. Ateriză la mai puțin de un metru de Liviu Iordan, dar mâna lui se prelungi în săgeată și lovi mâna care ținea pistolul. Arma zbură câțiva metri în aer. Ca un cangur, Ursu porni într-un nou salt. Luă arma de jos și o aruncă departe peste prăpastie. Se întoarse apoi spre cei trei coloși care încă nu-și reveniseră din miracol. O ură sălbatică se citea pe fața

lui.

– Acum să vă văd! Poate că mai vreți ceea ce voiați...

Nu mai avură vreme să-și ia arme din sanie. Ursu poposi ca un bolid în mijlocul lor. Și începu o bătaie cumplită, în care se trăsnea, nu se lovea. Era un vâlmășag de trupuri acolo, o încâlceală. Ursu voia să fie lovit ca să-i crească furia, ca să-și ierte cândva că izbise cu atâta violență și ură. Zece să fi fost acolo, zece să fi fost, nu trei, și i-ar fi sfărâmat pe toți. Auzea cum trosnesc și simțea cum se rup oasele la fiecare lovitură de pumn pe care-o dădea. Se lupta pe viață și pe moarte acolo. Toți știau și toți își mai găseau puteri și rezistențe. Nimeni nu mai auzea și nu mai vedea nimic. Se băgau toți ca nebunii în încâlceala albă. Și pocneau maxilare, și pocneau oase, și se auzeau gemete înfundate și icnituri. Și Ursu se băga ca să simtă lovituri grele, să simtă că i se rup și lui oasele. Și pumnii lui loveau scurt, dar ca niște ciocane, în maxilare și-n pomeți, în nas și-n gură, peste dinți. Era un pumn de plumb, care zdrelea și zdrobea. Scurt. Din orice poziție. Și numai la față, ca să rămână urme și amintiri pentru toată viața. Dacă i-ar fi lovit în alte locuri, demult se termina lupta. Dar trăgea numai la față, unde durea și unde rămâneau urme. Scurt și năprasnic. Ca un ciocan de oțel. Până când simți o mână zgâlțâindu-i umărul. Cine putea să fie? Cei trei coloși gemeau în zăpadă sub el.

Era Victor. Și Ursu, beat, îl îmbrățișă, mânjindu-l cu sânge. Scutură din cap și se trezi într-o clipă:

– Nu e sângele meu, Victor. I-am zdrobit. I-am sfărâmat.

Cei trei încercau să se ridice din zăpadă. Erau zdreliți toți trei, nu puteau. Nu-i țineau genunchii. Îi ajutară alții. Cei care veniseră cu Victor și cu Maria în elicopter. Niciunul nu scosese arma. Târau niște zdrențe în urma lor.

– Trebuia să-i bat... se scuza el în fața bărbatului solid, cu păr rar și cu zâmbet ciudat. Vă rog să mă iertați, dar dacă ați ști ce gânduri aveau cu noi!

– Vom ști imediat... îi zâmbi bărbatul cu păr rar și începu să spele fața lui Ursu cu zăpadă. Te-am urmărit și noi de multă vreme. Am văzut cum căutai pumnii lor. Se va ști și asta.

Se adunară toți în Casa Iulia. Toți cireșarii. Ursu abia era zgâriat și parcă atunci se sculase din somn, atât de odihnit părea. Și împreună cu ei erau și cei doi bărbați care coborâseră primii din elicopter: prietenul lor și doctorul Alexandru Tudor.

– Ei, Victor! sări de undeva cireșarul cu părul de aur și cu nasul cârn. Acum poți să ne spui și nouă unde e ascunsă *cutia albastră*. Dar să le urăm mai întâi oaspeților noștri: BI E AȚ ENIT la Casa Iulia!

Victor se simțea stingherit:

– Nu a fost deloc complicat. Mai întâi m-a frapat că la atacul convoiului au participat doi spărgători renumiți care pe urmă au fost uciși...

– Cuplul Negrupop... părea că-și amintește doctorul Tudor. S-a crezut tot timpul că a fost accident sau sinucidere.

– Și una și alta, spuse Victor. Eu am căutat să creez o altă *cutie albastră*, nu aceea care era căutată de Liviu Iordan, o altă imagine a *cutiei albastre*, mult mai adevărată, nu aceea care-l fascina pe Liviu Iordan. Era o casetă. O cutie mică. Nu puteau să se ascundă acolo valori grele: lingouri de aur sau de platină, sau cine știe ce pachete cu acțiuni fabuloase greu de manipulat. M-am gândit la conținutul *cutiei albastre*... pentru că la atac au participat și doi spărgători. Pentru ce? Ca să deschidă *cutia albastră*. După aceea și pentru aceea au murit. Nu m-am mai gândit la *cutia albastră*, ci la conținutul *cutiei albastre*, care putea fi ascuns mult mai ușor și mai ales fragmentar. Nu într-un singur loc, ci în mai multe locuri. Și unde sunt în casa asta mai multe locuri, aranjate simetric, locuri făcute de un zidar, în care puteau fi ascunse fragmentele care constituiau cutia *mea* albastră? Unde, Ticușor? Într-o singură zonă. În antreu. În literele mari care ne-au urat: BI E AȚ ENIT. De ce lipsesc câteva? Ca să dea senzația vechimii și autenticității. N-au căzut literele acelea. Nici n-au fost puse vreodată. Împreună cu data, dădeau un fel de sigiliu în timp ascunzișului. Cred că acolo se află *cutia albastră*...

– V-aș ruga ceva... se auzi vocea doctorului Alexandru Tudor. Și eu cred că acolo se află *cutia albastră*. Raționamentul e strălucit,

aşa cum i se potriveşte lui Victor. Dar n-ar fi bine să se vorbească despre cei care au găsit *cutia albastră*. Sunt mulţi oameni la noi şi în alte părţi, care, auzind că s-a găsit *cutia albastră*, ar fi capabili să se răzbune groaznic pe cei care au descoperit-o. Nici voi nu trebuie să ştiţi ce se află acolo. E absolut tulburător... De aceea ar fi bine să-l rugaţi pe cel care vă povesteşte isprăvile să nu pomenească niciodată numele oraşelului vostru... Şi atunci nu vă va găsi nimeni. Sunt atâţia tineri care vi se aseamănă în ţara asta! Mi se pare că unii dintre ei vă şi aşteaptă jos, la Mitiş.

Cui îi fusese teamă o clipă că isprava asta nu va fi cunoscută?

— *Sfârşit* —

CONSTANTIN CHIRIȚĂ

CIREȘARI

DRUM BUN, CIREȘARI!

V. Drum bun, cireşari!

Cuprins

Capitolul I

1 2 3 4 5

Capitolul II

1 2 3 4

Capitolul III

1 2 3 4

Capitolul IV

1 2 3 4

Capitolul V

1 2 3 4 5

Capitolul VI

1 2 3 4

Capitolul VII

1 2 3 4 5

Capitolul VIII

1 2 3 4 5

Capitolul IX

1 2 3 4 5 6

Capitolul X

1 2 3 4 5 6 7

Capitolul XI

1 2 3 4 5 6

Capitolul XII

1 2 3 4 5 6

Capitolul XIII

1 2 3 4 5

Capitolul XIV

1 2 3 4 5

Capitolul XV

1 2 3 4 5 6 7 8

EPILOG

Capitolul I

1

Peronul era ticsit de lume. Și era agitație, larmă, și atâtea gesturi și vorbe inutile, îmbrățișări și mângâieri grăbite, lacrimi șterse pe furiș, zâmbete curajoase, sau de-a dreptul eroice, și sfaturi, sfaturi repetate de zeci de ori, spuse în clipe de stânjeneală, pentru a ascunde o emoție, pentru a întrerupe un oftat sau pentru a aminti realitatea despărțirii.

– Dragul meu, ai grijă, să nu cumva să...

Nu trebuia mai mult nici pentru cel care rostea cuvintele, nici pentru cel căruia îi erau adresate. Și unul și celălalt găseau în această frază banală, neterminată, inutilă, prilejul de a respira câteva clipe liniștite, de a se întâlni cu alte gânduri, până simțeau din nou, poate în aceeași fracțiune de secundă, cum îl asaltau furnicile emoției. Dar atunci răsuna încet invariabilul răspuns:

– Știu, n-ai nicio grijă, dar nici tu...

Și iarăși câteva clipe liniște, până ce fluieratul unei locomotive, de undeva, din depărtare, oferea pretextul unor îmbrățișări fără vorbe, unor îmbrățișări furate, și toți aveau convingerea culpei, pentru că ochii urmăreau fără încetare ceasul mare al gării, și acele lui, din fericire, înaintau încet, încet. Și erau necesare doar câteva vorbe pentru ca mulțimea să se deznoade și să-și destrame toate legăturile naive pe care și le crease în îndelungata așteptare, să se transforme în ceea ce era inițial: părinți, copii, frați, surori, prieteni, cunoscuți. Adică să se sfărâme în îmbrățișări, să-și elibereze toate lacrimile, să spună totul, totul într-un gest sau într-un cuvânt. Dar vorbele acelea întârziiau, parcă anume reținute, pentru a se rosti – deși toți le simțeau ca o amenințare aproape fizică, materială – pe neașteptate.

Vorbele întârziiau și mulțimea trăda cu fidelitate emoțiile prelungite, care există pesemne înaintea oricăror despărțiri,

oriunde, în orice gară a lumii. Cum să nu se supună acestor reguli și gara orașelului nostru de provincie?

În masa aceea de oameni puteau fi recunoscuți undeva și cireșarii. Se deosebeau ei de ceilalți care urmau să plece cu același tren? Nu se poate răspunde sigur, dintr-o dată, la această întrebare. Dar ei erau acolo, toți, cu excepția lui Ionel, care-i aștepta undeva pe malul mării, pentru a-i antrena într-o nouă și fantastică aventură. Erau toți acolo și, cu toate acestea, trăiau clipele unei despărțiri.

Își luaseră rămas bun de la părinți, îi rugaseră să nu-i petreacă la gară, așa cum făcuseră și cu prietenii și cunoscuții lor. Părinții acceptaseră, poate numai formal, poate unii se aflau ascunși pe undeva prin mulțime. Prin urmare, cireșarii se aflau singuri în apropierea vagonului lor, probabil așteptau și ei cuvintele pe care le așteptau toți cei de pe peron. Dar acolo se oficia o despărțire. Unii o trăiau intens, alții mai puțin. Ursu era cel mai trist și, cum nu avea obiceiul să-și ascundă sentimentele, oricine putea să-i citească tristețea pe față sau în gesturi. Pentru că el vorbea întotdeauna cel mai puțin dintre toți. Maria căuta mereu cu privirile cerul, poate stelele care începeau să se vadă, și absența, izolarea ei tăcută în freamătul care vuia nu indicau oare o stare neobișnuită? Ce pricinuia această stare: despărțirea sau altceva? Victor era aproape nepăsător, prea calm, prea atent la ce se petrecea în jurul său, prea lucid pentru a i se putea atribui emoții prea mari. De aceea Ursu, văzându-l, clătina uneori imperceptibil din cap și privirile lui, din triste, deveneau dojenitoare și apoi parcă mai triste. Lucia, mai devreme foarte sigură, se îmbujorase la față și se simțea parcă stingherită de când își descoperise tatăl în mulțime. Ducea o luptă cu sine însăși, aproape că făcea un exercițiu de logică. Căuta o formulă care să fixeze un echilibru între sentiment și rațiune. Dan, încercând să se adapteze pe rând stărilor celorlalți, scornea glume vesele sau duioase, dar valoarea lor rămânea numai în intenție. Adevărul e că-l chinuia pe ici pe colo gândul despărțirii.

– Să vă spun una! zise el la un moment dat, ridicând învins din umeri. Asta e, dragii mei. Toți suntem la fel, numai eu sunt un

prost!

Victor sesiză imediat incoerența celor spuse de Dan și, văzându-i mai ales și mutra plouată, izbucni într-un hohot de râs. Iar Tic, cel mai nepăsător, cel mai calm dintre toți cireșarii de pe peron, da, Tic, posesorul ad-hoc al unui zâmbet degajat, înțelegător, al unor mâini care se aciuseră arogante în buzunare, al unor umeri care descoperiseră o înclinație oblică de înțeleaptă superioritate, răspunse cu o voce fără nicio intonație, ca și cum ar fi rostit formula algebrică a ecuațiilor de gradul doi cu două necunoscute:

– Ai dreptate, dar nu mai era nevoie s-o spui.

– Da, da, da! acceptă Dan cu nestrămutată convingere. Să știi însă că numai din cauza ta. Sau... uite, îți jur că-mi retrag cuvintele, dacă, dacă-mi faci o surpriză...

O idee, o speranță neașteptată trecu ca un fulger prin mintea celorlalți cireșari. Se uitau toți la Tic și privirile lor deveniseră dintr-o dată rugătoare.

Tic își scoase mâinile din buzunare, și le propti în șold și, înainte de a spune ceva, își apropie încet, încet pleoapele, până i se împreunară. Privirile lui, străbătând greu prin mica deschizătură a genelor, se ațintiseră asupra lui Dan. Vorbi leneș, ca un om ghiftuit:

– De ce să-ți retragi cuvintele? Atât de rar te cuprinde dorul de autocritică...

– Nu-i adevărat, se răzvrăți Dan. Eu, eu recunosc întotdeauna orice, fără să mă oblighe nimeni. Dacă-i vorba pe-așa, atunci tu ești cel care, cel care... brrr... stai... adică... Adică tu faci experiențe cu mine! Asta-i! Vrei să-mi întuneci gândurile, să mi le întortochezi, și-n loc să răspunzi tu la întrebarea pe care ți-am pus-o, mă faci pe mine să vorbesc despre altceva...

– E foarte adevărat, recunosc Tic, fără să-i piară plictiseala din glas. Cu tine, așa cum te-ai calificat mai înainte, se poate prinde orice. Îți spun asta ca să vezi cât de prieten îmi este și mie adevărul. Și eu sunt capabil să recunosc orice. Amintește-ți numai...

– Nu, nu te mai las să ne duci cu vorba. Zău, Tic, nu-i așa că ne

pregătești o surpriză?

Ceilalți cireșari urmăreau schimbul de cuvinte dintre Dan și Tic, și în larma gării, lucrul acesta nu era prea ușor. Mai mult ghiceau vorbele după mișcările buzelor decât le auzeau.

– Hai, Ticușorule, aproape se rugă Ursu. Nu ne mai ține așa. Toți am fi bucuroși...

Tic se înduioșă pentru o clipă. De aceea își strânse și mai tare pleoapele. Dar, ca întotdeauna, găsi imediat o idee în stare să-i mențină măcar pentru puțină vreme vajnica lui încăpățănare. Știa că-i va întrista, știa mai ales că-l va nedreptăți pe Ursu, dar se gândise prea mult timp să-și demonstreze bărbăția. Avu chiar impresia că e în fața celui mai greu examen.

– Amintiți-vă! Atunci când ați plecat la Peștera Neagră voi nu m-ați vrut...

– Și abia acum te-ai hotărât să ne dai replica?! i se împotrivi pe neașteptate Lucia. Nu te mai preface. Știu eu de ce cochetezi cu noi. Știu eu pe unde-ți umblă gândurile cele adevărate.

Lucia rosti ultimele vorbe cu voce tremurată. Zărise privirile aproape poruncitoare ale lui Victor, înțelese că face o mare greșală, dar inerția îi condusese fără voia ei destăinuirea până la capăt.

Tic simți încă o dată gustul amar al unei grele înfrângeri. Se întoarse brusc, cu intenția să-și părăsească fără niciun cuvânt prietenii, dar, într-o fracțiune de secundă, își schimbă gândul. La urma urmei, hotărârea lui nu era rezultatul unui capriciu, ci... în clipa aceea nici el nu știa cum să-și justifice hotărârea. Știa numai că trebuie să-și treacă ultimul și cel mai greu examen. Se întoarse alene și se uită la Maria înainte de a răspunde:

– Mai sunt cinci minute până la plecarea trenului, dacă orologiul gării nu merge înainte... Să vă spun drept, sunt foarte plictisit, și am atâta de învățat... O să vă fac o surpriză, da! O surpriză extraordinară, însă atunci când o să vă întoarceți... adică după ce o să descoperiți farsa lui Ionel.

Tic era mulțumit în sinea lui. Nici nu putea să găsească scuze mai bune pentru purtarea sa. Neîncrederea în chemarea lui Ionel și... izvorâtă din această neîncredere, dorința de a le face celorlalți

o „surpriză extraordinară”. „Grozav!” se felicită el în gând.

– Vrei să repeți aventura de acum doi ani? Vrei să te duci iarăși la Castel? întrebă cu naivitate Dan.

Tic simți cum i se scurge sângele din obraji. Aflase întâmplător, și era singurul care aflase, că arheologii au revenit la Cetatea Vulturilor. Și mai era cineva cu ei... Oare de aceea luase el hotărârea eroică? Oare de aceea rezistase ispitei necunoscutului?

– Du-te Tic! îl îndemnă Maria cu voce pierdută. Du-te spre visuri, spre...

Oare ce s-ar fi întâmplat cu cireșarii dacă în acel moment nu ar fi răsunat acele cuvinte menite să destrame mulțimea de pe peron?

– Urcați în vagoane, vă rog! Urcați în vagoane, vă rog!

Parcă se împletea și se despletea ceva acolo, pe peron. Câteva clipe de tăcere, de uimire, apoi revărsarea unei mări agitate. Înainte, înapoi, înainte, înapoi. Și strigăte, voci, plânsete, oftaturi: cine oare le mai auzea?

– Fii cuminte! Să nu ieși în larg! Promite-mi, spune-mi... Și să-mi scrii, să-mi scrii...

– Aoleu! Puișorul mamei! Am uitat să-ți pun pieptenul în valiză.

– Faceți loc! Faceți loc! Mesageria... Mesageria...

– Să te mai sărut o dată, numai o dată...

– Cel puțin șapte sute de lei. Cu mandat telegrafic.

– Și în fiecare zi, măcar o oră de exerciții la latină.

– Telefonează-mi mâine din București. La nouă seara. La opt și jumătate.

– Va să zică dulceața... merele, lanterna, roșiile, untul, farfuriuara... în coș. Și sarea, și sarea...

– Să vii negru ca o... ca un... Ptiu, Doamne, numai năzdrăvăniile mi vin în minte.

– Și n-ar strica o jumătate de oră la algebră. Îți găsești tu tovarăși.

– Urcați în vagoane, vă rog! Urcați în vagoane, vă rog!...

– Florile, florile! Uite că ți-au scăpat... of... Să nu cumva să faci așa și în apă.

– Să-mi trimiți bani. Îți telegrafiez eu adresa. O mie...

– Dacă ar pleca mai repede trenul...

– Puîşor, puîşor scump... Micuţul mamei. Odoraşule... Vezi să nu te tai cu briciul...

– Nu ţi-ar strica nicio oră de fizică, şi mi se pare că nici la chimie.

– Să nu cheltuieşti toţi banii pe dulciuri... şi să nu te bagi în apă...

– Iubitule! Nu-i aşa c-am să-ţi lipsesc mult trei săptămâni? Să fii cuminte!

– Eu?!

– Pune-ţi jacheta! Nu vezi ce frig e?... Doamne! Ce-o să fac eu dacă răceşti acolo?!...

– Mai ştii anul în care a căzut Constantinopolul... Hm... Vezi, istoria...

– Urcaţi în vagoane, vă rog! Urcaţi în vagoane, vă rog!

Trenul totuşi porni. Tic îşi salută cu mâna prietenii, le ură „drum bun” şi, ca să-şi dovedească lipsa oricărei emoţii, reflectă câţva timp la vorbele conductorului. Descoperise în ele o inadvertenţă gramaticală, sau poate o doză de personalitate.

2

Demult se mistuise trenul în întuneric şi-n depărtare, demult nu i se mai auzeau ecourile; peronul devenea tot mai sărac în oameni, lacrimi şi şoapte. O singură fiinţă rămăsese undeva la capătul peronului, o siluetă nemişcată, integrându-se parcă în decorul semiîntunecat al gării. Era Tic, dar semăna atât de puţin cu băiatul vesel gata oricând să facă o şotie, o năzdrăvănie! Gânduri, frânturi de gânduri necontrolate, neterminate i se încolăceau în minte. „Oare ce-o fi cu mine?” reuşi să se întrebe după un timp. Dar n-avu curajul să-şi dea răspunsul sau îşi închipui că nu găseşte răspuns la întrebarea pe care şi-o pusese în şoaptă. „La urma urmei, mi s-a năzărit o întrebare neroadă. Gata! Au plecat, eu am rămas. Măine sau chiar astă-seară...” Parcă-l apuca din nou tremuriciul. Şi, ca să se stăpânească sau măcar să încerce să se stăpânească, îşi găsi o preocupare în a privi nişte

fluturi de noapte care se roteau în jurul unui bec. Privi câteva minute intens jocul fluturilor, dădu de câteva ori din umeri, pentru că nu descoperea niciun sens în el, până ce i se strecură în cap o idee insinuantă, absurdă, obsedantă: i se părea că din hora aceea care se înfiripase în jurul becului lipsește un fluture. De ce-i venise acest gând? De unde știa el că lipsește un fluture? De ce-l obseda gândul? Totul era atât de absurd! Erau zeci de fluturi, de musculițe, de gândaci. Zeci și zeci de gănganii. De unde putea ști el că lipsește din roiul acela o gănganie?... „Brrr! Oare ce-o fi cu mine?” se pomeni repetând prima întrebare. Și, ca să nu mai cadă din nou în aiureli, luă o hotărâre bruscă. Își înfundă mâinile în buzunare, își verifică umezeala și elasticitatea buzelor și, cu un fluierat vesel, părăsi peronul moleșit, obosit și trist (dar acest sentiment nu voia să și-l recunoască). Știa că va fi gratulat cu mișcări ale capului de către cei câțiva funcționari care populau coridoarele gării, știa că va părea un caraghios, dar mai știa că pornise la drum, că făcuse un început. Evadase din starea aceea de paralizie care-l fixase ca un stâlp pe peron.

Dar, când păși pragul gării afară, Tic deveni din nou ceea ce fusese pe peron. Se simți din nou paralizat, incapabil să facă vreo mișcare. Zărise ceva, departe, în fața lui. Mai degrabă simțise decât văzuse. O siluetă albă despica iute, delirant întunericul străzii. Se apropia repede și în ochii lui Tic silueta căpătă proporțiile unei arătări gigantice, din altă lume. Era într-adevăr Laura, fata în alb. Ca întotdeauna (ca întotdeauna mai ales în închipuirea lui Tic), era și de data asta – după doi ani de zile – fata în alb, prizoniera, zâna, superba stăpână a castelului din Munții Afurisiți.

Cu părul răvășit, cu fața desfigurată, cu lacrimi de deznădejde în ochi, Laura se opri în fața lui Tic. Abia își mai trăgea răsuflarea. Tic, dintr-o dată duios, bun, cu o blândețe de catifea în priviri, vorbea, îi venea în ajutor:

– Odihnește-te... Nu mai este nevoie să întrebi. Au plecat. Au plecat demult. Au plecat departe...

Fata în alb își duse mâinile la piept, parcă pentru a-și stăpâni bătăile inimii. Respiră de câteva ori îndelung și-i mulțumi lui Tic

din ochi. Apoi începu să vorbească încet, cu vocea tristă a unei ființe învinse:

– Din vina mea... M-am grăbit în loc să iau trenul, am preferat o mașină... un camion... Credeam că voi ajunge mai repede.

– Un camion? se pomeni că întreabă Tic, simțind cum îl gădilă ceva pe dinăuntru. Un camion cu un șofer năsos care... care pomenea mereu de pământ?

Amintirea schimbă brusc starea tânărului. Fața i se destinse și hohote de râs erau gata de năvală. Și, fără să-și dea seama de situația caraghioasă în care se afla, începu să râdă, abia reușind să îngâne câte ceva printre sughituri.

– Ha, ha, ha... ha... Întâi a explodat cauciucul... ha, ha... Pe urmă i-a sărit acumulatorul... ha, ha, ha... Pe urmă... ha, ha... Pe urmă cauciucul din spate, amândouă, odată...

Cireșarul avea lacrimi în ochi. Și Laura avea lacrimi în ochi. Dar văzând, simțind aceasta, lui Tic nu-i trebui decât o fracțiune de secundă pentru a-și schimba cauza lacrimilor. Se pomeni dintr-o dată trist, profund, așa cum fusese înainte:

– De fapt sunt trist, recunosc el într-un suprem gest de remușcare. Mi-a venit în minte o întâmplare... o întâmplare stupid de veselă, dar sunt trist, zău... foarte trist.

– Înțeleg, șopti Laura cu o intonație ciudată în glas. Înțeleg mai mult decât îți închipui. Știu ce-i cu tine... îți spun imediat.

– Nu! se rugă Tic aprins de rușine. Mai bine să vorbim despre altceva. Nu vrei să ne plimbăm prin parc? Sau prin... sau prin...

Tânărul își dădea seama că e la capătul puterilor. Descoperise pe neașteptate că, pentru această întâlnire, nu-și urmasse prietenii. Voise să provoace el întâlnirea, să se ducă la Castel, să apară brusc în fața zânei în alb, să râdă, să plângă, să privească sau să nu facă nimic, nimic. Să se arunce pentru câteva clipe cu ochii închiși în necunoscut, cu senzația unui salt orb în gol. Nu-l preocupase viitorul, ceea ce va fi, ceea ce se va întâmpla, ci numai acele câteva clipe de necunoscut care i se dăruiau acum. Nu le furase el, ci i se dăruiau.

Laura tresări și se pomeni vorbind, întrebând și răspunzându-și totodată:

- Au plecat... au plecat toți? Da... de bună seamă. Au plecat toți, toți.

De fapt se gândea la unul singur dintre cei care plecaseră. Prin toți îl înțelegea pe el.

- Voi veni și eu! aproape se răsti fata în alb, de parcă ar fi vrut s-o oprească cineva. Voi veni acolo, departe și voi răscoli mărire, pentru că și mărire sunt frumoase... Și sunt atât de albastre!

Tic se uită în jurul său. Parcă-i era frică să nu audă cineva acele vorbe. Sau poate ar fi vrut să le știe auzite numai de el. Întinse încet mâna, rugător, spre fata în alb:

- Haide! Alungă-ți tristețea... Eu... dar vocea lui suna atât de trist.

Într-un gest impulsiv de bunăătate, de solidaritate, fata în alb întinse și ea mâna spre Tic. Dar nici n-o atinse pe-a acestuia. Palma ei înaintă blând în părul ciufulit al tânărului. Mângâierea dură doar câteva clipe, dar Tic își oferă capul cu gestul docil al unui cățeluș.

- Ești un copil, Ticușorule... rosti Laura. Ești un copil bun, duios și... foarte, foarte copil. Zău, Ticușorule, tu n-ai dreptul să fii trist. Eu... eu... Dar nici eu n-am dreptul! Nu! se răzvrăti Laura. De ce? De ce? Niciodată nu e prea târziu. La revedere, la revedere tuturor, tuturor celor care au plecat, care vor pleca.

Fata în alb se întoarse brusc și porni în goană undeva prin întuneric. Tic rămase cu gâtul întins ca o ființă nedreptățită căreia i s-au furat mângâierile. Își apropie încet mâna de păr, dar, în loc să simtă arsură sau răcoare pe palmă, simți deodată un gust amar în gură, vederea i se întunecă și picioarele i se înmuieră.

Arătarea de scurtă durată se topise în noapte. Poate fusese un vis, un vis straniu, trăit cu ochii deschiși. Știa însă că totul se întâmplase aievea. Dacă ar fi putut transforma acea adiere în ceva material, în ceva care să poată fi păstrat... Pentru că adierile mâinii în părul său existaseră cândva, fuseseră clipe prezente. De ce e nedreaptă lumea? De ce să se piardă asemenea simțiri? Orice, o haină, o carte, o foaie de hârtie, un cui, o bucată de sfoară, o piatră, o așchie, orice poate fi păstrat, încuiat, păzit, ferit de timpuri, de necunoscut. Dar acele clipe, dar clipele fericite ale

tuturor oamenilor de ce nu pot fi păstrate și păzite?

Lui Tic îi era teamă de timp și de necunoscut. Simțea parcă o șovăială într-însul. Fusesse bolnav de visuri și de închipuiri, întâlnirea materială cu visul acționa asupra lui ca un leac.

„Poate că sunt încă un copil, își spuse el cu un zâmbet încă amar în colțul buzelor. Sau, poate, cine știe? Ca să nu regret mai târziu, vreau să mai trag puțin de copilărie, s-o mai îmbrac ca pe o haină care nu este a mea, dar care mi se potrivește. Dar se poate face, oare, lucid lucrul acesta? Nu cred, nu cred...”

Oare erau gândurile lui Tic acolo, în noaptea?

Deodată răsună de undeva un bubuit de tobe și o fanfară începu să ție, cu multe acorduri false, un cântec vesel. Parcă se repeta în imagini mai mari scena ieșirii lui Tic din gară. Cireșarul porni la drum, potrivitându-și pasul după bubuitul tobei, cu direcția spre cântec. Se înseninase oare orașul, sau cineva, învârtind un comutator uriaș, aprindea prozaic luminile pe străzi? Tic uitase, sau voia să uite de problema eternității simțirilor, sau, mai bine zis, a clipelor. Cântecul vesel, cu multe intonații false, era azvârlit lumii cu atâta entuziasm și toba cutremura atât de obsedant noaptea, încât tânărul nu mai șovăi.

– Uite-l, uite-l pe Tic... Tică! țipă un prichindel care se zgâia la lume de la poarta unei case. Te duci și tu, Tică?

Cireșarul îi aruncă prichindelului o privire atât de severă, încât acesta își duse mâna la burtă. Dar, cuprins pe dată de milă, se opri în fața lui și începu să-l mângâie pe păr. Prichindelul încercă să băguie câteva cuvinte:

– Zău, dar... dar cum să-ți zic... Tic? Așa cum am auzit că vrei să ți se spună? Nene? Zău că nu pot...

– Dacă și tu îmi spui că sunt un copil, atunci, atunci... Gata! Drepti! Înainteeee... marș!

Prichindelul se supuse, dar, după câțiva pași, îndrăzni să iasă la raport în plin mers.

– Vă rog să-mi dați voie să-mi iau un pulover. În câteva secunde sunt înapoi. Altminteri nu mă lasă mama să plec. Așa de formă, pentru că tot nu-l îmbrac.

După câteva secunde prichindelul se întoarse cu un pulover

sub braț. Își potrivi pasul după pasul lui Tic și porni vesel spre fanfară, strigând din când în când:

– Băieți! A venit Tic. S-a-ntors Tic. Toți după el! Să nu-i mai spuneți Tică!... Tic!... Toți după el! Ta, ta, ta, ta, ta!

Tic se plimbase și până atunci în oraș, dar niciun prichindel nu avusese curajul să-l acosteze și să-l tutuiască. Pe fața lui apăruse din nou copilăria. Dacă zâmbetul și seninătatea cireșarului nu erau firele dantelate, vapoaroase ale unei iluzii...

3

Trenul gonea în noapte. Cireșarii își aranjaseră bagajele în compartiment, treabă nu prea ușoară din pricina mulțimii și greutateii lor. Fără Ursu, fără puterea și îndemânarea lui, n-ar fi scos-o prea lesne la capăt. Răsuflând ușurați, părăsiseră în grabă compartimentul, pentru a ocupa locuri bune la ferestrele de pe culoar. Numai Maria rămăsese singură într-un colț, surdă la chemările celorlalți și oarbă la peisajul fantomatic care defila în fața ei. Închipuindu-și că trăiește, pesemne, durerea despărțirii de fratele ei, prietenii o lăsaseră singură. Se repeziseră la ferestre și, tăcuți, își îndopau privirile cu imagini fugare, care se iveau stranii printre zăbrelele de lumină și întuneric. Poate și gândurile și simțirile lor erau aidoma peisajelor. Dungii de lumină și de întuneric. Realitate și vis, bucurie și tristețe.

Fusese de ajuns ca unul singur dintre ei, Dan, acuzând frigul nopții și al vitezei, să se refugieze în compartiment, pentru ca toți ceilalți să-i urmeze exemplul. Spre bucuria lor, se descoperiseră singuri acolo. Cel de-al șaselea loc, de lângă ușă, nu era ocupat de nimeni.

– Ura! se bucură Dan. Ăsta zic și eu noroc. Sau cine știe? Poate că șeful gării, în mod intenționat, n-a vrut să fim stingheriți. De, cireșarii!

– Nu fi chiar atât de entuziasat, încercă să-l domolească Lucia. Mai sunt alte gări și în consecință mai sunt și alți șefi de gară. Sau, dacă vrei, norocul nostru poate să dea, sau poate chiar a dat

peste vreun călător întârziat...

– Așa ești tu întotdeauna, pesimistă. Eu, eu sunt un optimist incorigibil, dar nu declarat. Și în consecință... pun locul neocupat la dispoziția cireșarilor.

Și ca să evite alt răspuns, sau ca să-și exprime cât mai plastic siguranța, Dan își scoase sandalele și se întinse fără grabă, ca un bătrân tacticos, pe cele două locuri. Nu uită, bineînțeles, să facă o grimasă de plăcere și să ofteze ușurat:

– Aaaaa!... Și acum, pentru că oricum cineva trebuie să întreprindă ceva, îmi dau cuvântul și ridic problema cheie, problema fundamentală: De ce Tic nu a venit cu noi?

– Asta-i problema cheie? întrebă insinuant Victor.

Ursu tresări fără voia lui și se uită întrebător la Victor, dar nu descoperi pe fața acestuia nicio urmă de glumă sau de ironie. Victor părea foarte serios, parcă preocupat de o problemă gravă. I se putea citi aceasta din încruntarea feței. De aceea vlăjganul se posomorî și hotărî în sinea lui să nu scoată niciun cuvânt. Absența lui Tic îl întrista. Până la ultima clipă sperase că prâslea cel neastâmpărat se va urca în tren. Nu-și putea închipui veselie, aventură, peripeții, nu-și putea închipui lumea din jur fără Tic. Dar, mai mult decât aceasta, atitudinea lui Victor provoca o adevărată durere. Oare Victor putuse renunța atât de ușor la cel mai tânăr și mai vesel dintre cireșari?

– De ce nu-i problema cheie? răsună parcă din depărtare vocea Mariei. Sau poate că nici nu este...

– Ești și tu pe ici, pe undeva, o problemă cheie, încercă s-o ironizeze Dan. O cheie mai mică, așa ca o cheiță, care nu prea își găsește locul în broască...

– Sau nu poate să intre, îl corijă Maria cu glas domol, pentru a se cufunda apoi din nou în muțenie.

Dan se ridică într-un cot, se uită la Maria cu priviri vădit și forțat uluite:

– Se pare că urmașii familiei Florescu au căzut în... în ce? În melancolie? Sau suferă de... de ce? De amnezia perspectivei?

– Ce tot spui tu acolo? interveni Lucia. Suferi tu, mi se pare, de amnezia limbii române.

- Sau poate că ți-a jefuit ție cineva inteligența. Trebuie să-ți explic băbește. De vreme ce Maria închide ochii la ceea ce se petrece în jur, înseamnă că un timp va trăi în eter și nu-și va procura deci, printre altele, amintiri pentru mai târziu. Asta, în formula mea originală, se numește amnezia perspectivei. Dixi! Nu, nu-i nevoie să te opui. Cam știu eu ce vrei să rostești. Injurii sub formă de raționamente delicate. Și, pentru că sunt în vervă, vreau să vă spun un banc grandios... Știți de ce au câinii coadă?... Ei?!... Pentru că n-au ceas! Banc original, propriu, zău. Paternitate absolută.

- Cred că și temperatură absolută, adăugă Lucia.

- De ce? Eu n-am văzut până acum nicio flință și cu ceas și cu coadă. Bineînțeles cu coadă originală. Sau altul... De ce au boii coarne?

- Pentru că n-au ghetete, stilouri, cămăși, portofel, castraveți murați și fotolii.

- Aș, de unde. Pentru că au și vițeei. Și cum vițelul este un bou în devenire... Vezi, Lucia... aceeași paternitate.

- Doamne! îl întrerupse Lucia. Cu logica asta, o să compui niște bancuri...

- Dac-ar fi fost Tic aici, brrrr! Ce replică mi-ar fi dat.

Stratagema lui Dan izbutise pentru o vreme să-i scoată pe ceilalți cireșari din gânduri, dar, când pronunță numele lui Tic, iarăși se schimbă atmosfera din compartiment.

- Da! Problema cheie, se retrase Dan cu sentimentul unui om înfrânt.

Și iarăși se auzi, spre uimirea lui Ursu mai ales, întrebarea oarecum ciudată a lui Victor:

- Asta-i problema cheie? E alta mult mai importantă, crede-mă, Ursule.

Cel căruia îi fuseseră adresate vorbele se strădui să scape de starea sa de tristețe, dar nu reuși. Ridică din umeri, de parc-ar fi vrut să spună „nu știu”, dar imediat dădu neîncrezător din cap. Victor zâmbi puțin stingherit, căzu o clipă pe gânduri, apoi își scoase carnetul și creionul din buzunar. Începu să scrie ceva pe o foaie de hârtie. Maria își ațintise privirile asupra lui:

– Problema cheie... De ce n-a venit Laura la gară?

Creionul își opri mersul pe foaia de hârtie. O secundă, două, trei. Apoi și-l continuă tremurând.

Atentă la ceea ce se petrecea, Lucia interveni salvator:

– Te gândești, Victor, la ceea ce ne-a spus Tic pe peron?

– Ce-a spus? sări în sus Dan. A încercat să ne împuie capul... Aoleu!

Cu ochii bulbucăți și cu gura căscată, Dan ar fi stârnit în alte împrejurări hazul tuturor. Mai ales dacă ar fi fost Tic de față, cu nelipsitele-i încondeieri. De astă dată, mutra lui caraghioasă parcă nici nu fusese zărită. Văicăreala lui însă produse tuturor gânduri febrile. Până și Ursu încercă să-și adune alte gânduri, iar Maria se trezea parcă încet din amorțeală.

Victor terminase de scris. Rupsesse din carnet foaia pe care trecuse doar câteva cuvinte, o împături cu grijă și, când o aduse la dimensiunile unei gume mici de șters, i-o întinse lui Ursu:

– Ține asta, Ursule. Te rog s-o citești numai poimăine dimineață. Până atunci nu-ți cer altceva decât să-mi acorzi încredere. Scutură-te, trezește-te și consideră-te laolaltă cu toți, da, cu toți cireșarii. Problema cheie constă în ceea ce ne-a spus Tic pe peron!

Vocea lui Victor crescuse în amploare și fermitate. Cireșarii simțeau în mijlocul lor conducătorul. Ursu se gândi o clipă la Tic, apoi la ceea ce spusese Maria cu privire la Laura, își aminti ezitarea și tremurul mâinilor lui Victor, îi ghici dintr-o dată durerea învinsă – sau poate numai ascunsă. Primind bilețelul și auzind glasul lui Victor și cererea lui aproape poruncitoare, trăi, aproape lucid, senzația trezirii. Nici nu mai avu vreme să-și facă remușcări. Încerca să afle, să ghicească ceea ce spusese Tic pe peron înainte de despărțire.

– Aoleu! continuă Dan să se tânguiască. Chemarea lui Ionel! Dacă e o aiureală? Dacă e o farsă? Oare nu ne-am pripit? De ce i-am dat atât de lesne crezare?

Aceasta era problema cheie. Ce însemna mesajul lui Ionel? Telegrama pe care acesta o trimisese cireșarilor la frizeria „Higiena” conținea doar câteva cuvinte. Își aminteau toți foaia de hârtie pe

care fusese lipită banda telegrafică:

„Veniți urgent stop descoperire senzațională stop toți cu corturi cu barcă stop.

Ionel.”

Telegrama era adresată dintr-un sat cu nume ciudat pe care cireșarii îl identificaseră lesne pe harta Dobrogei, undeva la nord de Constanța. După câteva zile de pregătire, cireșarii hotărâseră plecarea. Îi întârziase însă procurarea biletelor. Abia la o săptămână după ce terminaseră pregătirile, izbutiseră să se urce în tren. O înștiințaseră și pe fata în alb despre expediția lor, dar ea nu putea să-i însoțească. Avea încă de lucru la Castelul celor două cruci. Îi scrisese însă lui Victor că va căuta să vină la gară, pentru a asista la plecarea lor.

Tinerii își aminteau toate acestea, refăceau conținutul telegramei, controlau înțelesul cuvintelor, înțelesul propozițiilor. Era o simplă chemare, un apel imperios, foarte concis, fără nicio explicație suplimentară. Dan, Ursu, Maria căutau tot felul de sensuri cuvintelor binecunoscute. Pe Lucia o intriga mai ales preocuparea lui Victor. De aceea nu se sfii să-l întrebe:

– Tu chiar crezi că Tic știe ceva? Vorbele lui chiar au avut darul să te descumpănească? Poate că n-a făcut decât o simplă glumă, așa cum obișnuiește el...

– De asta sunt sigur, răspunse Victor. Tic a descoperit o explicație de moment, pentru a-și justifica... hai să zicem, capriciul său... Nu vreau să spun hotărârea lui, cum voia el să ne dea a înțelege.

– Atunci? interveni Dan. De ce ai căzut pe gânduri? Și de ce mai ales crezi că aceasta e problema cheie?

Gânditor, Victor bătea cu degetele un tact pe genunchi. Se vedea că nu e hotărât, că nu are niciun răspuns:

– Am spus că e vorba de o problemă, nu de o certitudine. O problemă nu e altceva decât o întrebare. Or dreptul de a întreba îl avem. E adevărat că mă preocupă un lucru. Ionel ne-a adresat un apel urgent. Să facem un mic calcul. Patru zile ne-a așteptat

telegrama. Am pierdut trei zile cu pregătirile. O săptămână, până ne-am procurat bilete. În total, două săptămâni. Ce părere aveți?

– Aaaa! descoperi Lucia. Având în vedere urgența mesajului și întârzierea noastră, te intrigă faptul că Ionel n-a revenit cu o a doua telegramă.

– Întocmai, confirmă Victor. Două săptămâni înseamnă ceva. Și cu toate acestea...

Victor văzu un semn de tăcere în ochii lui Dan. Urmărind privirile acestuia, întoarse capul spre ușă. Ochii tuturor cireșarilor erau ațintiți într-acolo. În fața ușii compartimentului se opri cineva. Încea să deschidă ușa și, după mari eforturi, reuși. Dan se sculă repede de la locul lui și se trezi față în față cu un om căruia nu putea să-i ghicească vârsta. Era un bărbat aproape înalt, voluminos, cu un cap mic, lunguiet, acoperit de o coamă deasă, sură. Figura îi era palidă, cadaverică, iar ochii îi erau ascunși de niște lentile fumurii, neobișnuit de groase. Bărbia i se termina printr-un cioc ascuțit, care mări uimirea lui Dan. Ciocul nu cobora în jos, dimpotrivă, înainta orizontal și parcă voia să atingă vârful nasului când se mișca bărbia. Personajul era însoțit de o valiză mică, elegantă, de piele și de un rucsac de-a dreptul gigantic.

Pătrunzând în compartiment, noul pasager își scoase pălăria și salută politicos, dar fără vorbe, apoi căută cu ochii un loc pentru rucsacul său. Ursu se repezi să-l ajute și, profitând de mișcare, ceilalți cireșari părăsiră compartimentul.

– Pe cinstea mea dacă nu-i adevărat, spuse Dan în șoaptă, după ce închise ușa. Poartă perucă. Am observat când și-a scos pălăria. I s-a rotit părul ca o aureolă, ca un nimb. Iar ochelarii au lentile groase cât degetul. Și ciocul, ciocul... să mor eu dacă nu-i lipit cu pap. Și-ncă a fost lipit greșit, că a intrat în conflict cu nasul. Și rucsacul, zău dacă nu are în el o barcă sau chiar un submarin. I-am văzut periscopul. Ciudat, prea ciudat personajul ăsta.

– Parcă ziceai ceva de noroc la început, fatalistule, îl apostrofă Lucia.

– Pun un „ne” înainte și gata. Rămân fatalist. Numai că personajul ăsta nu-i nenoroc. Ar fi simplu. E... e... zău dacă nu e o

problemă fundamentală...

– Poate pentru familia lui, sau pentru sine însuși, zise Victor. Hai, nu mai exagera.

Dan luă expresia unui om profund jignit:

– Bine... Eu nu mai insist. Dacă nu vreți. Dar o să vedeți voi. Ascultați-mă pe mine. Așa ceva n-am văzut în viața mea. Fiecare pârțică pe care o posedă cetățeanul e în conflict cu alta. Ciocul cu nasul, ochii cu ochelarii, chelia cu peruca, valiza cu rucsacul, șezutul cu locul, pentru că îmi închipui că posedă bilet pentru loc. O să vedeți... Nu e o întâmplare.

În clipa aceea ieși pe ușă Ursu. Pe fața lui nu era nicio urmă de mirare. Spuse doar ca o constatare:

– Parcă-i mai grea valiza decât rucsacul. Și a trebuit să fac ceva schimbări printre bagaje ca să-i încapă rucsacul în plasă. L-am legat, altminteri putea să se prăbușească.

– Ați văzut? sări Dan. Mai grea valiza decât rucsacul. Un nou conflict, ce vă spuneam...

– Mai bine să ne preocupăm de ale noastre, îl îmboldi Victor. Sunt lucruri mult mai importante și mai urgent de dezlegat.

– Mie mi-e foame, spuse Dan care, privind cu coada ochiului prin fereastră, îl văzuse pe noul pasager sugând tacticos un baton de ciocolată lung și subțire ca un creion. Alt conflict: între ciocolată și gură. Eu un asemenea baton n-am mai văzut, iar o gură care să amenințe în fiecă clipă urechile cu exterminare totală nici atât. V-am spus eu...

Toți făcură haz de spusesele lui Dan. Și, pentru că-l vedeau pe acesta înghițind în sec, se gândiră și hotărâră că e momentul să ia masa de seară.

4

Cercul poposise de câteva zile în orășel, dar Tic se afla pentru prima dată în preajma lui. Înconjurat de o ceată de prichindei, cireșarul cel cărn și ciufulit înjghebase acolo o adevărată insulă a veseliei. Nimic din ceea ce se întâmpla pe estrada din fața cercului

nu scăpa comentariilor sale caustice, spre hazul puștilor. Întâi apăruse pe estradă un individ cu bluză galbenă și șalvari albaștri, cu un turban, cândva alb, uriaș, pe cap, cu o barbă ca de catran. Se recomandase: Ali Ben Kali. Se jucase mai întâi cu niște mingi de ping-pong, cărora le mărea sau le reducea numărul, își înfipsese apoi câteva cuțite în mână, în burtă și în gâtlee, scosese dintr-o cutie de chibrituri niște șoricei albi și un boboc de rață, apoi învărtise un iatagan lucitor, în timp ce un individ slab și deșirat anunțase, printre bubuiturile tobei:

– Urmează acum un numero extraordinare a lui maestro maestrissimo Ali Ben Kali. Uitate bine, lume! Giniți, vă rog! Despărțirea lui capul de gât! Dintr-una lovitura. Maestro!

– Un moment! strigase Tic. Mai bine executați figura înăuntru.

Maestrul rămăsese cu iataganul în aer, iar individul deșirat, cu limba afară din gură. Cireșarul le-o luase înainte și, cum inteligența nu prea era în favoarea celor doi, schimonoseala lor împietrită ținuse câteva secunde, îndeajuns ca grupul de puști să se cutremure de râs. Tot Tic fusese acela care-i scosese din încurcătură pe cei doi:

– Atinge-l, maestre! Înfinge-i iataganul în spate. Unu, doi, trei!...

Maestrul care descoperise dintr-o dată că știe limba română, se repezise de-a dreptul furios spre prezentatorul său, agitând sabia prin aer. Lunganul își desfăcuse la iuțeală cracii lungi ca niște picioroange. Din trei mișcări, ajunsese după perdelele din spatele estradei, dar iataganul îi atinse fundul și-ncă împins de o forță cumplită, spre stupefacția celui care-l mânua. Izbucniseră niște răcnete înfiorătoare, așa cum n-ar fi scos niciodată Polonius, se auziseră niște zgomote înfundate, iar pe estradă apăruseră în zbor planat o eșarfă albă, care fusese cândva un turban și un obiect ca o cioară cu aripile desfăcute, care fusese cândva o barbă. Râsul prichindeilor fusese atât de delirant, că lui Tic îi era teamă să nu li se încurce intestinale.

Fanfara atacă imediat un marș voios care te-ar fi obligat să alergi cu nouăzeci pe oră, în care Tic descoperi o melodie blajină despre o fată plângându-și iubirea neîmplinită. Urmă apoi o bucată de vals inspirată din refrenul unui tango vechi și în final

niște acorduri disperate, care aduceau foarte vag pe undeva cu uvertura la „Bărbierul din Sevilla”. Bineînțeles, conducătorul fanfarei avusese grijă să ceară solemn instrumentiștilor:

– Acum e-acum, băieți. Să zicem aia cu cavalerii *răspicani*. Aia tare.

Pe estradă apăru un individ gras, îmbrăcat cu niște veșminte ciudate, care ar fi semănat cu cele preoțești, dacă n-ar fi fost foarte portocalii, despicate în spate și cam sfâșiate pe la poale. Comitea acolo ceva între săritura în înălțime și aruncarea discului. Uneori mișcările lui aduceau cu cele ale unui vânător încolțit de trei leoparzi, care nu găsește cale de fugă. Conducătorul fanfarei făcuse cu ochiul mulțimii și șoptise misterios spre orchestră, în așa fel, ca să audă însă și lumea:

– Dans clasic! Din „Văduva vândută” de Rigoletto. Gata! Unu, doi, trei, patru!

Și dintr-o dată Tic descoperi că individul în portocaliu era de fapt o femeie. Din spirit antisemă se feri să facă vreun comentariu, în schimb se apucă de niște scamatorii folosind doar câteva monede și o cutie goală de chibrituri. Cutia se umplea când cu monede, când cu chibrituri, iar dacă era goală, chibriturile și monezile se aflau în buzunarele sau în pantofii puștilor. Ba, la un moment dat, trei discuri de douăzeci și cinci de bani se odihneau docile pe borul larg al pălăriei unui țăran. Dansatoarea mișca furtunos din șolduri, dar nici cei din fanfară nu se mai uitau la ea. Erau atât de fascinați de scamatoriile cireșarului, încât suflau în trompete și în tromboane, într-adevăr cu entuziasm, însă fără nicio noimă. Până și femeia în portocaliu începu să-și miște tot mai des gâtul, pentru a vedea ce se întâmplă acolo jos.

Cutia cu chibrituri dispăruse. Toți își controlau buzunarele, pălăriile, șepcile, ba unii duceau mâna la nas și la urechi. Se uitau mirați în jur, se pipăiau, se scărpinau în cap. Cutia se înfipsese însă în vârful baghetei dirijorului. Și, cum dirijorul mișca bagheta fără să se uite la orchestră, iar orchestra sufla în alămuri fără să se uite la dirijor, nimeni nu văzuse, o bucată de vreme, unde poposisese cutia. O descoperise de la înălțimea estradei dansatoarea.

Toată lumea râdea... ca la circ. De teamă să nu-și piardă

spectatorii, se ivi pe estradă lunganul gonit mai înainte de iatagan și începu să strige cu atâta putere, că nu mai era mult până să-i iasă ochii din cap...

– Pofțiți, lume! Într-un minut începe. Minunile globului. Capete care zboară. Omul cu nasul de un sfert de metru și douăș’cinci de vați. Iataganul lui Ali Pașa. Femeia călăreț. Șarpele cu coadă. Duo Tamburino Rino! Mortul fără cap, îngropat de viu. Trupa de zburători Palmiero, care a dat spectacole în toată lumea și la Buhuși. Pofțiți, lume! Nemaivăzut, nemaipomenit! Parabambca! Cel mai mare crocodil atlantic din Oceanul Pacific. Pofțiți, pofțiți! Până la optsprezece ani reducere juma’ la sută. De la opș’pce ani în sus, doi pe un bilet. Marșul, maestro! Pofțiți, pofțiți! Trio Scampolo începe numărul din junglă. Acrobați, rinoceri, fachiri, elefanți și gorila aproape vie, Pimpirina. Marșul, maestro!

Înduișat, Tic dădu semnalul de plecare trupei de prichindei. Și, cum cetățenii riscau să rămână fără distracții, se îmbulziră spre casa circului.

Cireșarul poposi cu ceata lui în parcul din centrul orașului. Erau încă veseli puștii, dar nu prea aveau curajul să-l bombardeze pe Tic cu întrebări, pentru că observaseră pe fața acestuia un aer de gravitate. Încet, încet în jurul celor două bănci alăturate se așternu tăcerea.

– Așa, spuse Tic. Acum să trecem la chestii serioase. Mai întâi să vedem pe cine alegem în rândul candidaților de cireșari. Aveți ceva propuneri?

Toți tăceau mâlc. Nici nu se gândeau să deschidă gura. Fiecare se voia candidat, fiecare credea că va fi propus de celălalt. Tic îi cercetă cu privirea. Întotdeauna în asemenea momente împrumuta un aer solemn, sever. Pielea puștilor era parcă împunsă de mii de tântari.

– Va să zică aveți aceleași propuneri ca și mine. Mi-am închipuit. Să rămână aici... Matei... Sănducu și Adrian. Ceilalți sunt liberi până mâine dimineață. Întâlnirea la șase și jumătate în fața ștrandului. Dacă eu am treburi, îl trimit pe Țângulică la ora fixată... Așa că... Despărțirea!

Prichindeii nu așteptară o a doua poruncă. Părăsiră în liniște

adunarea. Erau atât de înfiorați, că până la ieșirea din parc pășiră în vârful picioarelor. Pe stradă însă începură ciorovăiala. Se certau cumplit, pentru că nu avuseseră curajul să se propună unul pe altul.

Tic și cei trei candidați, cei care-l ajutaseră la scamatorii, pufniră fără voia lor în râs. În clipa când cireșarul își schimbă expresia feței, ceilalți făcură la fel. Parcă repetau un exercițiu de mimică.

– Așa! Problema numărul unu este cum să ne petrecem timpul mai frumos. Mai avem destul până la sfârșitul vacanței. Ce-ați spune de organizarea unei expediții la Cas... la... la Peștera Neagră, de pildă? Mai luăm câțiva necireșari cu noi... Ei?

Cei trei candidați la titlul de cireșari înghițiră în sec. Se uitau cu coada ochiului unul la altul, simțeau noduri în gâtlee, dar nu îndrăzneau să scoată o vorbă. În capul lor totul era vraiste. Tic și-i închipui copleșiți de emoție și încercă să-și alunge severitatea:

– Bine, bine... Răgaz de gândire până mâine dimineată. La ora șase fix, în fața ștrandului.

Prichindeii îl părăsiră pe Tic și mai aiuriți. Fiecare porni în altă direcție. Oare de ce voiau să fie singuri? Întrebarea îl zgândărea pe cireșar. Dar nu găsea niciun răspuns.

„Cine știe ce-o fi cu ei?... Sau mai degrabă cine știe ce-o fi cu mine?”

Tic știa de fapt ce urmărește. Ceea ce le spusese puștilor: să-și petreacă din plin restul de vacanță. Să plece undeva, să facă o descoperire, să pregătească o surpriză. Cu orice eforturi. Cam simțea el că nu va fi pe de-a-ntregul bucuros, că umblă după un surogat de aventură și de satisfacție, dar nu-și putea păta nici orgoliul, nici prestigiul.

În drum spre casă își aminti momentele prin care trecuse de la sosirea în gară. Parcă mergeau alături două ființe, două vieți. Care era cea adevărată? Laura îi mai rătăcea din când în când prin păr, dar nu ca o flacăară, ci ca o adiere. Dar parcă trecuse atâta timp de atunci! Uneori simțea că are nevoie de singurătate, de o cameră, de un pat și de o fereastră prin care să privească albastrul cerului. Alteori simțea nevoia unor ființe în jurul său, cu sau fără

identitate, voia să audă glasuri, râsete. Dar cel mai mult simțea parcă nevoia unor emoții care puteau să se ivească undeva, în lume. Și-i era teamă că el nu le va trăi. I se strecura teama în suflet ca un șarpe. Cu toată împotrivirea lui, veninul înainta sigur. Își amintea hora fluturilor în jurul becului și-i reveni gândul obsedant că din hora aceea lipsește o gânğanie.

Ajunse acasă preocupat. Tatăl lui încă nu sosise de la uzină. Maică-sa broda prea liniștită într-un fotoliu, pentru ca Tic să nu ghicească în gesturile și privirile ei nerăbdarea cu care-l așteptase. Se așază cuminte pe un scaun, lângă pian, și așteaptă să se întâmple ceva.

– Da, bună seara, Ticușorule.

Abia atunci Tic își dădu seama că nu salutase și se împurpură ca o floare de mac. Încercă să bâiguiască ceva, dar n-avu putere. Se mulțumi doar să-și frământa neputincios degetele.

– Înțeleg, Ticușorule, înțeleg. Prin urmare, ai rămas. Și ce ai de gând să faci?

– Multe, multe! se hotărî tânărul ca prin farmec. O să descopăr cinci cetăți și zece... zece... zece...

– Zece naivități în purtarea ta, îl ajută maică-sa. Sau una singură, dar mare, Ticușorule, mare de tot. Uite-atât de mare!

Tic văzu brațele mamei sale desfăcându-se larg, cât puteau de larg. Cuvintele, tonul și gestul ei îl emoționară. Se duse încet spre dansa, îi prinse duios capul în mâini, își lipi obrazul de părul ei și întreabă cu voce șoptită:

– Oare chiar sunt un copil?

– Of, Ticușorule... Dacă pui asemenea întrebare!? Du-te la culcare, pentru că ai nevoie de somn și de vise.

Înainte de a porni spre camera lui, Tic se codi puțin, dar tot se destăinui până la urmă:

– Dacă sunt copil, înseamnă că mi se iartă mai ușor păcatele mici, de altfel destul de drăgălașe...

– Of, of, of, Ticușorule, râse adânc, duios și reconfortant mama celui mai neastâmpărat dintre cireșari.

După o masă abundentă și veselă, care-i pricinuisese o dublă satisfacție lui Dan, deoarece – așa cum îi plăcea să spună – făcea două lucruri în același timp: mânca și mergea, tinerii începuseră o discuție destul de aprinsă, deși vorbeau aproape în șoaptă. După primele cuvinte, Lucia avusese grijă, bineînțeles, să se adreseze noului venit cu întrebarea politicoasă: dacă nu cumva îl deranjează discuția. Personajul cu ciocul orizontal negase alene din cap și încuviințase cu mâna printr-un gest aproape elegant continuarea convorbirii. Nu catadicsise nici de astă dată să miște buzele, de parcă ar fi fost mut, ceea ce îl intrigă iarăși pe Dan. Se mulțumise doar să răspundă prin cele două gesturi, după care își reluase lectura. Citea dintr-o carte groasă (ajunsese cam pe la jumătatea ei), căreia Dan – simulând că-și descheie sandalele – încercase să-i descifreze titlul. Dar nu reușise, pentru că era scris într-un alfabet pe care nu-l cunoștea. Tânărul își frecă bărbia cu înțeleș și făcu cu ochiul celorlalți. Ar fi vrut să le spună că misterul se complică și mai mult. Se amestecase apoi în conversația prietenilor, fără să-l slăbească însă din ochi pe „pasionatul cititor”.

Printr-o stratagemă bine ticluită, cireșarii își discutau problemele, prefăcându-se că analizează subiectul unei anumite cărți. Inventaseră chiar și un titlu cărții care ar fi putut inspira cine știe ce autor: „Drum bun”! Începuseră cu amănunte menite să convingă pe cel mai necredincios dintre oameni. Întâi ridiculizaseră prologul, apoi aruncaseră anatema asupra unuia dintre eroi și, bineînțeles, asupra autorului. Cineva își aduse aminte că din volumul său lipsește fila 34–35, aceea în care Veronel (eroul nesuferit) se unge cu mâl pentru a speria niște fetițe cuminți, cu codițe și șorțulețe pepit.

– Știți, continuă Dan, fetițele, ca să se răzbune, i-au pus în pat o broască țestoasă.

– Imposibil! se împotrivi Lucia. Așa ceva nu există.

– Înseamnă că n-ai citit cartea. Dacă vrei, pun rămășag. Pe orice.

– Eu nu zic că tu n-ai citit-o. Dar e imposibil să lipsească fila 34–35.

– Extraordinar! Cum poți să știi tu mai bine decât mine?! Doar e cartea mea. Am cumpărat-o de la anticariatul numărul doi, de pe strada...

– Poftim! îi întinse Lucia o carte. Caută fila 34–35.

– Păi de ce-mi dai altă carte? Eu vorbeam de „Drum bun”.

– Caută, caută! îl îndemnă în continuare Lucia. Dacă găsești o asemenea filă în vreo carte din lume, sunt în stare să mănânc toate exemplarele din „Drum bun”.

Dan nu mai avea nevoie să caute. Înțelese care fusese greșeala sa. Se dădu repede bătut:

– Da, da, da! Ai dreptate. E vorba de fila 33–34. Sigur. Acum îmi aduc bine aminte. *Mea culpa*. Dar în legătură cu telegrama, ce părere aveți? Cifrată nu era în niciun caz. De ce credeți că n-a trimis și o a doua, după atâta întârziere?

– Pur și simplu pentru că aștepta din zi în zi sosirea prietenilor, răspunse Lucia. Cam așa încercase să explice. Dacă nu vin mâine, sau în orice caz poimâine, vin în mod sigur răspoimâine. Și așa în fiecare zi, așteptând să vină „mâine”, a trecut timpul. Nici nu se observă.

– Sau poate că s-a rătăcit cea de-a doua telegramă, se amestecă Ursu. Se mai întâmplă și asemenea lucruri, deși destul de rar.

Fu rândul lui Victor să intervină în discuție:

– Fiindcă am creat acest proces literar, să-l continuăm. Amândouă ipotezele sunt plauzibile, mai ales cea redată de tine, Lucia. Așteptarea amestecată cu speranța sau cu certitudinea constituie un bun mijloc de trecere a timpului. Dacă însă izvorul, cauza care a determinat trimiterea telegramei e gravă, importantă, atunci așteptarea se transformă în nerăbdare și nerăbdarea stă de multe ori la baza acțiunilor.

– Atunci din două una, pledă Lucia. Ori cauza nu e gravă, ori trebuie să apară o a doua telegramă. Cum se pot împăca aceste două lucruri? Am impresia că se exclud.

Maria, care până atunci ascultase cu interes crescând discuția, se hotărî să revină la vechea ei preocupare:

– Dar dacă totul e o farsă? Fiind vorba de proces, îmi permiteți să aduc faptele la prezent și vă sfătuiesc și pe voi să faceți același lucru. Oare n-ar trebui să considerăm și această ipoteză?

– De vreme ce discutăm alte ipoteze, spuse Victor, înseamnă că pe aceasta am eliminat-o de la bun început.

– Și am făcut oare bine? se încăpățână în continuare Maria.

– Eu cred în autenticitatea mesajului, onorată curte. Cred, pentru că simt.

– Acesta nu-i un argument, Dan. Eu, de pildă, simt undeva o primejdie. Acesta este un argument în favoarea deraierii trenului nostru?

Dan observă o mișcare neobișnuită în ținuta celui pe care-l calificase căutător și posesor de conflicte. Oare auzise vorbele Mariei? Îl urmărea în continuare cu coada ochiului, în timp ce atenția urechilor era îndreptată spre Victor. Acesta căuta să fie, ca întotdeauna, clar:

– Și eu cred în autenticitatea mesajului, însă pe bază de logică. De ce? Pentru că mesajul conține o chemare urgentă, indicații precise și este adresat tuturor. Veniți imediat! Veniți toți! Aduceți cutare și cutare lucru!

– Poate în vederea unei excursii, a unei vacanțe plăcute, a unei întâlniri în grup, încercă Maria să explice. O zi de necaz și apoi totul se uită.

– În asemenea situații nu se folosesc telegrame, ci scrisori amicale.

– Chiar când e vorba de farse, Victor?

– Crezi că e neapărat nevoie de o farsă pentru a se realiza o vacanță în grup? Farsele nu au ca scop plăcerea, ci insatisfacția. Chiar dacă trimițătorul mesajului ar fi un X, un necunoscut și tot așa ar trebui să judecăm. Darămite atunci când persoana e cunoscută și pot fi lesne dibuite posibilitățile ei de a face o farsă sau de a fi subjugată de o realitate? E adevărat, gravitatea faptului nu poate fi cântărită la precizie. Orice descoperire poate fi senzațională pentru X și în același timp banală pentru Y. Aceasta e însă altă problemă, în măsura în care X este sincer. În măsura în care curtea îi acordă această calitate, pentru el descoperirea este

într-adevăr senzațională. Altminteri nu ar fi trimis mesajul și nu ar fi pus pe drumuri atâția oameni.

– Totuși, Victor, remarcă Lucia, tu ai fost acela care ai ridicat primul problema întârzierii... la procesul pe care-l dezbatem aici.

– Într-adevăr, întârzierea aceasta necesită o explicație. De ce nu a sosit a doua telegramă? Dacă... dacă nu s-a rățăcit, sau dacă nu este, să spunem, pentru că vorbim la prezent, pe drum...

Ursu se foia pe locul său. Mereu voia să spună ceva, dar nu se încumeta. Victor îi sesiză starea și-l invită cu un gest prietenesc:

– Să vedem ce idee are Ursu.

– Poate își închipuie că prietenii lui sunt plecați undeva și deci nu au dat peste telegramă.

– E într-adevăr un punct de vedere, încuviință Dan. Dar de ce n-a lăsat o adresă unde să i se poată răspunde? S-a mulțumit să trimită chemarea și gata.

Victor îi zâmbi lui Dan și-l bătu prietenește pe umăr:

– De aici pleacă ultima mea ipoteză, pe care o cred cea mai plauzibilă. De ce nu a lăsat o adresă? Pentru că eroul respectiv era în trecere prin locul unde a făcut descoperirea și prin locul de unde a trimis telegrama.

– Crezi neapărat că sunt două locuri diferite? întrebă Lucia.

– Cam spre asta înclin. Telegrama n-a fost trimisă dintr-un punct de destinație, ci dintr-un punct de întâlnire. Sunt sigur că la oficiul poștal eroul a lăsat un semn, o vorbă, poate chiar un alt mesaj, în care indică locul descoperirii, dacă între timp l-a identificat cu precizie.

Victor atrăsese asupra lui un buchet de priviri uimite. Lucia se dezmetici prima:

– Aaaa! Tu crezi că, dacă locul ar fi fost identificat cu precizie, în telegramă ar fi existat și o adresă?

– De bună seamă, confirmă Victor. Eroul a aflat ceva, s-a grăbit să comunice vestea prietenilor, subînțelegând prin locul de expediere a telegramei un punct de întâlnire, și a plecat mai departe sau pentru a culege informații suplimentare, sau pur și simplu din obligație.

– Cum din obligație? întrebă Dan. Din obligația de a culege

informații?

– Pur și simplu din obligația de a-și urma școala, tabăra, familia... Poate că nu era de capul lui.

– Înțeleg, înțeleg, se dumeri cel care întrebase. Sigur că da. Atunci întârzierea...

– Întârzierea poate căpăta și o astfel de explicație. Poate că a trebuit să plece într-o croazieră, sau într-o excursie de mai lungă durată, adică a fost obligat să plece. Din moment ce locul din care a expediat mesajul era un simplu loc de trecere...

– Păi în cazul acesta, spuse Ursu, poate că el e cel care tremură și-și smulge părul din cap, gândindu-se de undeva, aiurea, că noi îl așteptăm acolo...

Văzând mutra schimonosită a lui Dan, Ursu descoperi greșeala pe care o comisese. Timid, roșu la față, încercă să se corijeze:

– Adică... adică... ăia cu telegrama, ăia care au primit-o, că noi... noi doar... Hi... zău că nu-mi place să ne fofilăm așa gândurile printre degete, cum fac scamatorii cu mingile.

Victor făcu haz de încurcătura lui Ursu, spre disperarea lui Dan. Acesta descoperea mereu în atitudinea personajului cu cioc gesturi stranii: tresăriri, clipiri din ochi, clătinări ale capului.

– Doarme, șopti Ursu la urechea Luciei și ca-n jocul „de-a telegraful” cuvântul răsună în urechile fiecăruia și se întoarce la Ursu preschimbat în „moare”.

Dan făcuse schimbarea, pentru că nu era de acord cu observația lui Ursu. Avea părerea sa bine definită asupra personajului, și tot ceea ce Ursu considera manifestări ale unui somn de noapte în tren la el se transforma în șiretlic, simulare sau scăpare de sub control.

Fără să întrebe pe cineva, Ursu întoarce comutatorul. Compartimentul fu învăluit într-o lumină albastră, confuză. Personajul cu cioc clătină încet din cap, de parcă ar fi vrut să mulțumească. Dorința de a vorbi le pierise tuturor. Fiecare dorea în schimb câteva ore de somn, cu excepția lui Dan, care se voia santinelă vigilentă, dar care adormi primul. Ceilalți se molipsiră de la el. Pleoapele deveneau tot mai grele, gândurile tot mai încălcite. Se iviră într-un târziu și visele. Ape albastre, valuri, sirene. Lui

Dan însă îi da mereu târcoale un pește-spadă îl amenința furios și, din când în când, spada ascuțită îi zgâria fața. Demult își odihnea Dan capul pe umărul vecinului său, iar ciocul acestuia se proptise în obrazul cireșarului.

Trenul gonea, gonea neobosit prin noapte, spre marea cea albastră, care ascundea pesemne o taină mare, menită să fie dezvăluită lumii de cutezătorii cireșari.

Capitolul II

1

Tic se sculă cu noaptea în cap. Își făcu la repezeală un pachetel cu de-ale gurii, scrise pe o bucată de hârtie câteva cuvinte, prin care-și înștiința părinții că se duce la ștrand, și cu amintirea unor vise ciudate, încâlcite, porni în pas vesel spre locul întâlnirilor. Țângulică, fidel, se luă pe urmele lui fără să aștepte vreo invitație specială. Ajunseră la ștrand cu aproape jumătate de oră mai devreme. Graba cireșarului avea o explicație anume, nu se datora nu știu cărui zel. Tic era pe deplin convins, pe baza unei experiențe îndelungate, că prichindeii cărora le conferise într-un moment de slăbiciune titlul de „cireșari” vor sosi la întâlnire cu cel puțin un sfert de ceas înainte de ora fixată și voia să-i observe pe ascuns. Atitudinea lor din parc, mai ales în momentul despărțirii, îl cam intrigase. Ceva se întâmpla cu ei, gândea Tic, și nu putea lăsa atitudinea lor pe seama emoției. Își găsi un ascunziș într-un boschet, destul de aproape de intrarea ștrandului, pentru a-i vedea și a-i auzi bine pe cei trei candidați de cireșari. Țombi, observând manevrele stăpânului său, își găsi singur un refugiu, trecând cu o nepăsare definitivă pe lângă niște javre care făceau tot felul de eforturi pentru a-și scoate în evidență grațiile canine.

Cireșarul nu greșise deloc în previziunile lui. Cam cu un sfert de ceas înainte de ora întâlnirii, sosiră din direcții diferite cei trei puști („puști” era denumirea predilectă pe care le-o dăduse Tic, în ciuda diferenței de vârstă destul de mică dintre ei și dânsul). Și, așa cum își închipuise Tic, puștii se așezară pe banca de lângă intrare, parcă anume pusă acolo ca să poată fi observați în toate mișcărilor și vorbele lor. Ceea ce cireșarul însă nu prevăzuse era încremenirea și muțenia celor trei. Stăteau ca bătuți în cuie pe bancă, toți cu mutre de blegi și cu buzele lipite, de parcă le-ar fi cusut cineva cu ață cizmărească. Nici măcar nu se uitau unul la

altul, nici nu-și dăduseră mâna cu aerul acela de oameni mari care le era specific, nici nu-și spusese ră bună dimineața. Stăteau încremeniți, așteptând parcă să le cadă un par în cap. Nici când Tic azvârli cu îndemânare o piatră în mijlocul lor nu se sinchisiră să se miște. Cireșarul nu mai putea răbda. Îi dădu o comandă scurtă lui Țombi și câinele, înțelegând planul stăpânului, își părăsi locul, făcu un ocol iscusit până ajunse în spatele băncii. Întâi lătră ca un apucat, apoi luă o poziție caraghioasă de saltimbanc șchiop. Prichindeii întoarseră ca la o comandă capul spre dânsul. Știau al cui e câinele.

Două secunde mai târziu Tic fu lângă ei. Tuși provocator și cei trei, surprinși de neașteptata apariție, holbară ochii ca în fața unei arătări din altă lume.

„Doamne, ce blegoși!” gândi în sinea lui Tic. „Trebuie să-i destitui imediat.”

– Hei, cetățenilor! spuse el cu voce tare. După câte văd, punctualitatea nu e inamicul vostru numărul unul. Va să zică v-ați gândit toată noaptea...

Tic nu mai avea nevoie să-i întrebe. Constatase după fețele lor trase și după cearcănele din jurul ochilor că somnul nu reușise să-i învingă decât în zori.

„Ce să fac eu cu mortăciunile astea? Să-mi retrag cuvântul?... Unde vi-i entuziasmul? Las' că v-arăt eu!”

– Așa, continuă iarăși cu voce tare, v-ați gândit, ați chibzuit, dar de ce nu apelați puținel și la vorbe, sau sunteți adepții aceluia care spunea că vorbele au fost date oamenilor pentru a-și ascunde gândurile?

Și, pentru că vorbitorul încercă un zâmbet, ascultătorii voră să-l imite, dar schimonoseala lor îi transformase parcă în niște bufnițe cărora li se smulgeau penele. Tic răs de-a binelea. Prichindeii în schimb începeau să-și apropie buzele de nas.

„O fi ceva cu ei dacă sunt pe cale să scâncească... Ia să-i iau mai degrabă cu binișorul.”

Și, cum „binișorul” în concepția lui Tic însemna îndepărtarea unor primejdii, începu sentențios:

– Mai întâi vă retrag candidaturile. Pe urmă vă interzic să mă

mai strigați pe nume. Pe urmă: anularea expediției; interzicerea antrenamentelor la groapa cu nisip, defăimare în public; câteva șoapte la urechea Cristinei; niște anonime părinților, știți voi, despre povestea aia cu brânza pe care ați ascuns-o în biserică, lângă strană, ca să nu poată cânta dascălul „Preasfântă Născătoare”; iar ca o ultimă hotărâre, concurs de înot și de salturi la trambulină. Fiecare salt mortal – retragerea unei sancțiuni. Fiecare traversare a bazinului, pe sub apă, de-a latul – retragerea altei sancțiuni. Ne-am înțeles?

Deși nu prea era mulțumit de nivelul entuziasmului manifestat de cei trei candidați, Tic îi lăsă totuși să intre pe poarta ștrandului.

– Intrați! le porunci el, apoi se adresă portarului uimit de severitatea cu care vorbea: Sunt elevii mei la cursurile de înot.

– Dar dumneavoastră? își luă inima în dinți portarul.

– O clipă, se scuză tânărul și se aplecă spre Țombi pentru a-i da niște indicații.

Căinele clătină din cap de câteva ori, apoi se înalță cât era de lung, ducându-și labele dinainte la urechi. Tic îi mai făcu câteva semne cabalistice cu mâna, din dreptul gheretei portarului, apoi, pășind pragul ștrandului, spuse cu convingere:

– Mai vin zece băieți. Tot la cursul de înot. Să nu cumva să-i confunzi cu nu știu ce derbedei. O să-i conducă Țombi, geniul acesta canin. Să nu uiți, Țombi...

– Zece... Țombi... Păi... Păi cum vine asta, domnule? De ce Țombi?

Tic era însă departe, iar Țombi făcu vreo trei tumburi pentru a nu-i da posibilitate portarului să se dezmeticească prea repede.

Cireșarul se dezbracă din mers. Avea chiloții de baie pe dânsul. Când ajunsese la vestiar, cei trei puști îl așteptau gata de concurs. Fețele lor parcă mai prinseseră culoare. Parcă și privirile le luceau ceva mai vesele. Felul cum îi introdusese Tic la ștrand îi trezise din amorțeală, iar gândul la concursul salvator îi înviorase de-a binelea.

– Așa! începu să-i dascălească Tic, după ce ieși din vestiar, întâi, atenție la mine. Nu uitați că eu sunt elevul lui Ursu. Și e de ajuns să spui, nu, că ești elevul lui, hei! E de ajuns să spui că

Ursu te-a salvat de la înec ca să devii peste noapte un erou al întregului oraș. Pentru că în locurile unde face baie Ursu, ehei... în locurile acelea nici peștii nu se încumetă... Va să zică atenție și... și...

O idee fugară trecu prin mintea lui. Oare pe unde-i Ursu acum? Pe unde se scaldă? Dar se descotorosi repede de ea, de teamă să nu-l cuprindă tristețea.

– Așa! Atenție. De la trambulina mare, un salt și jumătate cu cădere de măturică japoneză.

Tic nu se lăuda întotdeauna degeaba. Făcu un salt care stârni admirația fără rezerve a spectatorilor, pentru că, alături de cei trei puști, mai erau acolo câțiva cetățeni veniți pentru cura iluzorie a ultravioletelor de dimineață sau pentru alte îndeletniciri mai puțin sanitare. Un tânăr care în București ar fi primit titlul cu rezonate cosmopolite de „bulevardier”, dar care în orașel era numit în limbaj autohton „terchea-berchea”, dornic să culeagă admirația și alte daruri mai puțin spirituale ale unei „duduițe” cu gene mov și păr albăstrui, tolănită pe nisipul gros de un deget de la marginea bazinului, surâse cu oarecare dispreț după saltul lui Tic și se adresă junei colorate:

– Permiteți să pun pe prosopul dumneavoastră portțigaretul meu de aur? Că cu derbedeii ăștia nu știi dacă cumva poți scăpa neșterpelit.

Țanțoș își purtă apoi trupul, care aștepta parcă de zece ani un fier de călcat pentru a-i netezi cutele, spre trambulină. Ajuns pe platforma de sus, se uită câteva clipe fascinat și fascinant spre capul de lângă portțigaret, își umflă pieptul cu aer și se azvârli în gol. Filmat, saltul putea fi reprezentat cu mari șanse la un festival de imagini suprarealiste. Speriat de căzătură, un picior se ridică în sus, altul căută o direcție aiurea spre burtă. O mână acoperise nasul, alta se repezise spre chiloții cărora mișcarea le rupsesse elasticul. În această primă parte a saltului, mișcărilor, cu toate contradicțiile lor, aveau, măcar inițial, oarecare ținută. În partea a doua, însă, fiecare parte a trupului căpătă o deplină independență. Totul era rășchirat, aiurea, desprins, descompus. Din fericire, risipa aceea de carne și oase nu avu vreme să trimită burta în

recunoaștere, sau poate că burta dispăruse pe undeva printre picioare. Contactul cu apa îl suferiră simultan o parte din spate, fața, mâna stângă și, nu se poate ști cum, amândoi genunchii. Miracolul zburător se agăță de o bară de fier, pentru a-și trage răsuflarea și chiloții care coborâseră până la genunchi. După ce ieși cu chiu cu vai din apă, ținându-și cu o mână chiloții, se îndreptă furios spre juna înspăimântată, smulse ca o rădăcină porttigaretul de pe prosop și scrâșni printre dinți o înjurătură, în care erau amestecate fel de fel de neamuri, până la strămoșii cei mai îndepărtați ai femeii cu părul albăstrui și ochii bulbucăți, fel de fel de obiecte, până la candelă și briceag și bineînțeles niște chestii care nu prea se obișnuiesc în literatură, care țin de anatomie, de botanică și de birjari.

După acest divertisment gratuit, cei trei puști începură concursul sub supravegherea lui Tic. În vreo două ore își recâștigară toate titlurile și drepturile. Cireșarul îi îndemna și-i îboldea fără contenire. Din când în când se amesteca printre dâșii, sărea odată cu ei de pe trambulină, dar stătea mai ales la marginea bazinului. Într-un astfel de moment, campionul cu porttigaretul de aur și cu pasiune pentru cacofonii se apropie de el cu gândul să-l împingă cu piciorul în apă și apoi să râdă de fapta lui cu gura până la urechi. Dar, tocmai când se pregătea să ridice piciorul, simți cum cineva îi coboară cu un băț chiloții. Se întoarse furios, dar văzu un câine cu labelle ridicate, cu priviri compătimitoare și cu niște colți ascuțiți, ieșiți, așa ca din întâmplare, afară.

– Ce e, ce vrei? întrebă încet zburătorul. Ce te uiți așa?

Tic se întoarse și înțelese într-o clipă ce fusese pe cale să se întâmple.

– E un câine inteligent. Are atâta compătimire în ochi! Nu, n-a văzut saltul. Dar se gândește la ceea ce s-ar putea întâmpla cu anumiți indivizi, dacă... dacă renunță la salturi în favoarea altor îndeletniciri. Bravo, Țombi!

Nu Țombi, ci zburătorul se retrase cu coada între picioare. Tic profită de momentul de răgaz pentru a-și chema prietenii. Îi felicită cu entuziasm, caută chiar să exagereze, acordând fiecăruia un alt

calificativ, care de care mai generos, mai de invidiat.

– Bravo! Aveți șanse mari. Aproape că sunt mândru de voi.

Puștii nu mai puteau de bucurie. Țopăiau în jurul cireșarului ca niște popândăi, își lingeau buzele de plăcere și se uitau în preajmă după admiratori, care chiar existau în ceata cealaltă de prichindei, convocați la ștrand jumătate de oră mai târziu.

– Și acum să trecem la lucruri serioase, propuse Tic. Știu că v-ați gândit toată noaptea...

Parcă intrase soarele în nori și se lăsase dintr-o dată întunericul. Chipurile celor trei candidați deveniră dintr-o dată posomorâte, jalnice, distruse. Tic nu putea să-și creadă ochilor:

– V-a luat cineva mințile? Sau ce s-a întâmplat cu voi? Adrian! În calitate pe care o ai de candidat de cireșar ești obligat să răspunzi. Nu-ți poruncesc. Un cireșar nu poruncește altui cireșar.

Adrian își luă inima în dinți și răspunse cu o spaimă de moarte în glas:

– Știi... plecăm la mare, în tabără. Asta e... Deseară la șapte și jumătate pleacă trenul...

– Toți trei? întrebă Tic mai mult emoționat decât uimit.

– Toți trei! răspunse același Adrian. Ne-am înscris cu două săptămâni în urmă...

– Unde plecați?

– Pe malul mării... lângă Constanța... Dacă am fi știut...

Tic se scărpină o clipă în cap, apoi gânditor își încrucișă brațele:

– Va să zică plecați și voi... Asta era... Ce pot să vă spun? Să petreceți frumos și să vă comportați ca niște adevărați cireșari... Deși... să vă spun drept... îmi cam pare rău... Sau, știu eu?... Drum bun!

Îi făcu apoi un semn lui Țombi și se retraseră împreună la umbra unui copac.

– Ce ne facem, Țombi? Ce ne facem? Am rămas singuri și, să mor eu, dacă nu sunt mai dobitoc decât tine. Asta e!

Căinele clătină încet din cap a încuviințare, dar se pomeni imediat apucat de urechi și scuturat cu îndârjire. Și-n loc să scheaune, se gudură pe lângă stăpânul său. Știa el, de multă

vreme, că supărările preced bucuriile. Mai ales când se manifestă atât de acut. Îl cunoștea oare cineva pe Tic mai bine decât el?

2

Din fericire pentru cireșari, satul din care Ionel expediase telegrama era în dreapta gării, spre mare. Mergând spre sat, tinerii se apropiau de mare. Norocul le surâse încă o dată, prin aceea că le trimise în cale un camion al unei cooperative agricole. Șoferul nu mai așteptă vreun semn din partea lor. Opri singur și-i invită pe toți să urce în camion. Satul era cam la cinci kilometri de gară, dar până la mare, așa cum spunea șoferul, mai erau vreo zece, doisprezece kilometri.

În câteva minute, camionul ajunsese în mijlocul satului. Tinerii coborâră, îi adresară șoferului mulțumirile cuvenite și, după plecarea acestuia, căutară oficiul poștal. Era chiar în fața lor, la o aruncătură de băț. Într-adevăr, așa cum prevăzuse Victor, la oficiu îi aștepta un plic lăsat acolo de Ionel. Scrisoarea, deși lungă, nu era prea edificatoare, dar confirma întru totul concluziile discuției din tren. Iată cum arăta:

„Prieteni dragi,

Vă scriu în grabă, dar, chiar dacă nu m-aș grăbi, nu v-aș putea spune prea multe în clipa aceasta. Întâmplarea a făcut să aflu un lucru de-a dreptul senzațional. Cum să vă explic... E o poveste veche, pierdută și regăsită, despre niște taine pe care marea le scoate din când în când la iveală. Nu cred că e o scornire, un fruct al imaginației, ci ceva real. Cel care îmi povestește e un bătrân marinar, care se pare că a văzut cu ochii lui taina sau o cunoaște în mod sigur de la alții care au văzut-o. De ce nu pot să vă dau amănunte? Pentru că trebuie să plecăm imediat și pentru că povestirea încă nu s-a sfârșit. Profit de o clipă de răgaz, pentru a vă telegrafia și pentru a vă lăsa aceste rânduri. Chiar dacă totul ar fi o născocire, nu vă supărați că vă chem. Vom petrece împreună câteva zile plăcute

undeva, pe malul mării. Dar eu cred cu atâta convingere în povestea aceasta căreia nici nu-i știu sfârșitul... Sunt pe un vapor care ne duce în deltă și în care am dat întâmplător peste marinarul acesta bătrân, posesor al atâtor taine. În mijlocul istorisirii s-a defectat motorul, sau nu știu, poate că s-a împotmolit vasul în vreun banc de nisip. Când am văzut că se coboară șalupa pentru a-l duce pe căpitan la mal (pesemne vrea să ceară ajutor în sat, sau cine știe ce treburi are?), m-am rugat de tata să mă lase și pe mine. Tata a acceptat, iar căpitanul, foarte amabil, m-a luat cu dânsul. Gândul meu a fost să vă telegrafiez și să vă las câteva rânduri.

Sunt convins că marea ascunde o taină, nu prin locurile acestea, undeva mai departe, dar nu prea departe... Iată, trebuie să plec... Mi se face semn. Și când mă gândesc că trebuie să pierd două săptămâni prin deltă... Altădată m-aș fi bucurat. Acum... Așteptați-mă. Mă întorc și voi face totul ca să mă întorc cu vești sigure. Eu nu cred că e o născocire. V-aș fi dat toate amănuntele... Dar eram în dilemă. Dacă aș fi rămas să ascult până la capăt povestirea, n-aș fi avut posibilitatea aceasta atât de norocoasă de a vă chema. Judecați voi dacă am procedat bine. Numai să nu fie o născocire... Dar nu, nu...

La revedere, peste două săptămâni, vineri, pe malul mării, prieteni dragi,

Ionel”

După ce citi scrisoarea cu glas tare, Lucia adăugă ca pentru sine:

– Vineri... peste două săptămâni. Adică mâine. Ce s-ar fi întâmplat dacă am fi sosit imediat?

Răspunsul la această întrebare părea cel mai puțin util și important în acea clipă. Înțelese și Lucia, de aceea nu mai insistă. Urmă o lungă perioadă de tăcere.

– Ce ne facem? întrebă într-un târziu Dan. Eu mă simt pe undeva dezumflat, așa cum sunt de obicei mingile pe maidane.

– Pentru că ești un optimist incorigibil, îl ironiza în sfârșit Maria.

– Deocamdată avem alte treburi, interveni Victor. În primul rând, să ne organizăm timp pentru reflecții, că în privința asta, slavă Domnului, nu suntem în minus. Scrisoarea lui Ionel parcă e anume făcută... Toate reflecțiile pentru mai târziu, dacă sunteți de acord, bineînțeles. Trebuie să ajungem la malul mării și cu atâtea bagaje și pe căldura asta nu mi se pare prea ușor.

– Să căutăm o căruță, propuse Lucia. Numai pentru bagaje și pentru Dan.

– Mulțumesc. Chiar simțeam nevoia unei plimbări pe roți. Numai că nu știu cum o să găsim și unde o să găsim o căruță.

– Căruțele de obicei se găsesc în sate, dar cum noi suntem pe vârful muntelui...

– Bine, Lucia. Mă duc să caut. Numai, dacă ești bună, arată-mi și mie satul.

Dan nu glumea. Pentru că, de când sosiseră în sat, tinerii, în afară de câțiva copii ascunși pe după porți, nu zăriseră nicio altă tipenie de om.

– Să întrebăm la oficiu. Trebuie să știe cineva. Cine se duce?

Ursu se întorcea însă de acolo și figura lui nu arăta o încântare deosebită:

– Toți oamenii sunt la câmp, în partea cealaltă, dincolo de gară. Ar fi o cotigă la unul Hodoroabă, la numărul 46, numai dacă o fi cineva acasă.

Victor, Lucia și Dan porniră spre casa lui Hodoroabă. Era pe o uliță paralelă cu cea principală, chiar în spatele oficiului poștal. Bătură în poartă, dar, în afară de lătratul îndepărtat al unei javre, nu răspunse nimeni. Bătură mai cu sete și, după un timp, de undeva, din spatele casei, se ivi un țănc de vreo patru ani, negru ca tăciunile și fără nimic pe el.

– Da' se vleiți, matale, să lupeți galdul? Las' că v-alată mamaie...

– Mamaie! se miră Dan. Cine-i, mă prichindelule, mamaie... Aaaa! Mama mare! Ia cheam-o repede, că-ți dau bomboane...

– Las'... spui numa' așa, știu eu că nu-mi dai nimic...

– Atunci, uite un ban! Da' cheam-o repede, că-ți mai dau unul.

– Păi mamaie nu-i acasă... E la Plofila, acolo lângă biselică.

– Ia uite ce isteț devine omul, oricât de mic ar fi, în contact cu

banul! Păi să mergem la Profira.

De la Profira, cireșarii fură nevoiți să meargă la Aglaia, apoi la Săftica. Aici dădură însă peste „mamaie”, o bătrânică de treabă, vioaie și meșteră la aranjatul lucrurilor. Le împrumută cotiga, ba le mai găsi și un flăcău, de vreo zece ani, care s-o aducă goală înapoi.

– Mergeți cu bine și, mai cu seamă, să vă înapoiați cu bine, le ură băbuța, cu lacrimi în ochi, de parcă s-ar fi despărțit cine știe pentru cât timp de toți fii și nepoții ei.

După aproape trei ore de mers prin soare, prin scaieți, prin nămol și foarte rar prin iarbă, cireșarii ajunseră la malul mării. Ursu cărase tot timpul cotiga încărcată cu bagaje, dar obosise mai puțin decât ceilalți. Căldura, nesomnul, nădușala îi cam moleșiseră pe aceștia.

Pe malul mării se produse însă o schimbare cu ei. Parcă era mai răcoare, pluteau și niște adieri prin aer, iar pe alocuri, pe solul acoperit din belșug cu nisip, se vedeau mici covorașe verzi. Băiatul cu cotiga luă calea înapoi plin de daruri, în timp ce cireșarii, chinuiți de foame, începură să monteze cele două corturi, pe două covorașe verzi, apropiate unul de altul. Obișnuiți de multă vreme cu campingul, montarea decurgea ca pe roate. Ursu săpase o groapă adâncă, chiar la marginea mării, pentru a adăposti în ea cele două bidoane uriașe, pline cu apă.

Colonia se înfiripase repede. Fiecare își știa rostul, rolul, obligațiile. Abia când totul fu gata, corturile instalate, lucrurile aranjate cu chibzuială, se gândiră la masă. Le era o foame crâncenă. Mâncară în cort, la umbră, apoi ieșiră la soare, gata pentru plajă, pentru a privi peisajul, pentru a reflecta.

Locul în care poposiseră tinerii era la marginea unui intrând adânc, aproape ca un golf, pe care-l făcea acolo marea. Peisajul era stereotip, plat, arid, fără nicio ridicătură, fără niciun copac, fără nicio zidire. Nicio barieră nu se ridica în fața privirilor de jur împrejur. Satul, cu oaza lui de verdeață, abia se mai zărea în depărtare. Li se părea că sunt atât de departe de lume! Până și marea, întâmplător, foarte liniștită în acea zi, nu aducea niciun zgomot. Era o liniște tulburătoare.

Nimeni nu rezistase tentației albastre a mării în căldura care

devenea, pe măsură ce soarele se ridica spre zenit, tot mai aprigă. Intrară în apă și începură să se zbenguiască, să înoate, să-i cerceteze adâncimea. De la mal până hăt! departe, apa nu trecea de umeri. Loc ideal pentru scăldat și înot. Ursu se aventură în larg și, abia după câteva sute de metri, nu mai atinse cu picioarele fundul mării. Acolo unde ajunsese el, marea se adâncea brusc. Se cufundă în apă pentru a da de fund și, după calculele lui, adâncimea mării era de vreo opt metri. Mai departe nu era nevoie să meargă. Știa că marea se adâncește mereu.

Apa era rece, poate chiar prea rece. În părțile acelea pesemne că marea era în zodia unor curenți reci, trecători. Tinerii ieșiră cam zgribuliți pe mal, dar, după câteva exerciții, după câteva minute de fugă, își recăpătară căldura, buna dispoziție și chiar gustul de baie. Mai cochetară de câteva ori și cu apa, poate prea des pentru prima zi la mare, în valuri reci, așa că simțiră oboseala. După somnul scurt și agitat din timpul nopții, după drumul lung prin soare, după ce apa le supsesse vlaga, un timp oricât de scurt de odihnă li se părea binecuvântat.

– Ei, ce spuneți, ne retragem în corturi? întrebă Lucia. Mie, să vă spun drept, mi s-a făcut somn.

– Mie nu, răspunse Dan. Dar simt că-mi îngheață pleoapele. Aoleu... și picioarele.

Se retraseră toți în corturi. Maria și Lucia într-un cort mic, cochet, destul de încăpător însă pentru ele. Cortul băieților era mai mare, aproape dublu, așa că era loc berechet înăuntru pentru toți trei.

– Și mie mi-e somn, Ursule, spuse Victor, căutându-și locul. Parcă m-a trăsnit dintr-o dată.

– Așa-i la mare. De aceea adorm cu atâta ușurință unii pe plajă. Eu... eu am dormit bine în tren. Și înotul parcă m-a înviorat.

– Parcă tu ești om, se auzi vocea lui Dan. Tu ești un fenomen. Parcă-ai fi alcătuit din șerpi, pe cinstea mea. Nu mă refer la interior, ci la exterior... Brrrr...

– Sssst! Dacă am hotărât să dormim...

– Mă gândeam la ăla cu cioc. Am uitat să vă spun. Fuma țigări străine. Papastratos. Când s-a dat jos în gară la Constanța, m-am

uitat după el... Și-a schimbat ochelarii... și-a pus alții, cu rame negre și cu lentile negre... Și nu știu de unde a scos un baston cu capăt de fildeș... Și un aparat de fotografiat... Și s-a întâlnit pe peron cu o namilă, care ar face parale prin bâlci... Și... Ați adormit?

Victor adormise. Ursu se furișase afară din cort fără să facă vreun zgomot.

– Ce dracu' nu mă pocnește și pe mine somnul... Și când mă gândesc la scrisoarea lui Ionel! Brrr... Câte aiureli acolo, câte...

– Sssstt...

Străduindu-se să afle cine ceruse tăcere ultima dată, Dan adormi. Afară, înfipt parcă în mal, ca o statuie de marmură, Ursu cerceta cu privirile marea nesfârșită.

3

Deși trecuse demult ora prânzului, Tic nu simțea vreo atracție deosebită pentru arta culinară. Abia se atinsese de pachetul pe care și-l pregătise de dimineață, așa că Țombi avusese parte de o hrană bogată și variată. Cireșarul era atât de apăsător de gânduri, încât uitase să mai intre în apă. Stătea de multă vreme la umbra copacului, nesimțitor la târcoalele pe care i le dădeau fără încetare prichindeii conduși la ștrand de Țombi. Roiau ca albinele în jurul său, dar n-aveau curajul să și bâzâie. Se mulțumeau să-l observe cu privirile și să se încadreze fideli în cercul rotitor din jurul cireșarului.

După ce calculă ora cu ajutorul umbrei și stabili pentru sine că timpul se cam grăbește, Tic își trimise câinele acasă cu un gest scurt care n-admitea replică. Se îmbracă la iuțeală și părăsi ștrandul cu hotărârea de a trece mai întâi pe la uzină, în vederea unei convorbiri cu tatăl său. Când ajunse la poarta uzinei, sirena anunța terminarea primului schimb. Paznicul răspunse vesel la salutul lui ștrengăresc, grăbindu-se să-i spună că inginerul Florescu n-a plecat încă. „Parcă eu nu știam – își spuse Tic în sinea lui – dar, de, a crezut omul că-mi face o bucurie.” Și-i

mulțumi portarului cu gestul unuia care primește o veste mare. „Cum s-ar spune, i-am redat sau i-am creat buna dispoziție.” Nu-și căută părintele la birou, știa că la ora aceea n-are ce să facă acolo. Trecu prin secții și prin hale spre atelierul de montaj. Acolo, în biroul maistrului principal, îl zări prin fereastră, gesticulând în fața unui grup de muncitori și tehnicieni.

„Aha, ședință. Înseamnă că până deseară nu scapă. Prea par toți odihniți...”

Deschise încet ușa încăperii, strecurându-și numai capul înăuntru în așa fel, ca să fie zărit de cel care conducea ședința, ceea ce se întâmplă într-o fracțiune de secundă.

– Un moment, se scuză inginerul Florescu, ridicându-se de la masă. Revin imediat.

Tic se retrase câțiva pași, oprindu-se în apropierea unei mașini care scotea un zgomot infernal.

– După câte se vede, nu prea ai gust de vorbă, ți-pă tatăl său, pentru a fi auzit. N-ai nevoie decât să dau din cap în semn de „da” sau de „nu”.

– În semn de „da”, spuse Tic pe șoptite, dar destul de rar ca să i se poată înțelege cuvintele după mișcările buzelor. Și, ca să fie sigur de aceasta, își repetă fraza în același stil.

– Hm... Adică vrei s-o iei razna, așa... și mâna inginerului indică o direcție oarecare prin mișcări intermitente, în care Tic ghicea ritmul roților de tren.

Privirile băiatului deveniră sfioase și șăgalnice, emanând un farmec și o intenție de cucerire irezistibile. Părea un copil blând, supus, cel mai ascultător și mai cuminte din lume.

– Ai noroc că sunt în ședință, altminteri am discuta mai mult... nu despre plecare, ci despre întârziere.

Tic se agăță brusc de gâtul tatălui său, acoperindu-i cu părul ciufulit buzele și ochii.

– Mai greșesc și eu, îi șopti apoi la ureche. Dar sunt atât de... copilărești greșelile mele...

– Hai, fugi! Fugi că mă emoționezi și ședința asta nu prea îmi dă voie la așa ceva. Și, la urma urmei, nu de mine depinde reversibilitatea sau ireversibilitatea unei hotărâri. Mai este ceva...

Inginerul văzu pe fața lui o expresie care spunea cu atâta convingere: „Las’ că dacă ne-am înțeles între noi nu mai avem obstacole în toată lumea”, încât simți nevoia să-și gonească încă o dată odrasla.

– Fugi și nu mai crea atmosferă de complicitate. Știu că vrei să-mi dai iluzia unei satisfacții. Fugi, gata!

Tic fugi, de astă dată prin curtea uzinei, și se opri să-și tragă sufletul doar la câțiva metri de poartă.

Cireșarul nu se duse însă direct acasă. Avu inspirația (dar în clipele acelea orice ar fi făcut era inspirat) să treacă pe la frizeria „Higiena”. Tatăl lui Dan cânta cu frenezie celebra cavatină a Bărbierului, jucând în fața ochilor uimiți ai unui client nou cel mai ascuțit brici din oraș. Nu întrerupse nici aria, nici bărbieritul, când își văzu oaspetele. Își duse mâna liberă în buzunar, apoi și-o azvârli cu o mișcare generoasă până la ușă, pentru a-i dăruia lui Tic o coală de hârtie împăturită. Cealaltă mână mișca briciul cu o siguranță înspăimântătoare printre niște fire izolate de pe gâtul clientului.

Hârtia din mâna lui Tic era o telegramă de la Ionel. Își aținti privirile lacome asupra ei:

„Noi amănunte stop niciun dubiu stop nemaipomenit stop Ionel.”

„E ceva în toată povestea asta, reflectă Tic, după ce citi telegrama. E ceva confuz. Niciun reproș pentru întârziere, nicio... Ia stai! Cum vine asta! Va să zică a fost expediată acum două zile de la Sulina. Întârzierea nu mă preocupă. Dar de ce de la Sulina!? ... Ei, spuneți preaonorați cireșari! Ce v-ați fi făcut voi dacă n-aș fi rămas eu aici? Iar Ionel e puțin, puținel cam prostuț... Sau cine știe... în sfârșit, totul e în regulă.”

Abia în acele clipe Tic scăpă de orice jenă, își alungă orice remușcare, iar îndrăzneala care-l călăuzise până atunci se topi în sfera simțirilor firești. Ajunse acasă alt om. E adevărat că aerul său grav de preocupare pe care-l exprima plimbându-se de la un capăt la altul al camerei sale era, pe ici pe colo, exagerat, impus. Știa că prin ușa deschisă îl privește maică-sa și voia să creeze

atmosfera pe care o considera necesară înainte de începerea discuției.

– Poftim! zise Tic, pătrunzând în camera alăturată și întinzând maică-si telegrama. Pot eu să-i las în încurcătură? Hm! Asta-mi trebuia acum!... Dacă sunt niște... niște... Zău că și-au pierdut calitățile lor cele fără de reproș. E cam trist...

– Crezi că și-au pierdut chiar toate calitățile? Poate numai cele care privesc organizarea...

– Ai dreptate, dar asta e o calitate foarte mare, spuse extrem de grav Tic. Și mă mir că i s-a întâmplat asta tocmai lui Victor. Dacă ar fi aflat și acest lucru, tata i-ar fi criticat aspru.

Tic de obicei spunea „tăticul”, dar în rolul acela de judecător sever (pe care-l interpreta exact ca un actor, adică pentru o perioadă limitată) cuvântul i se părea disproporționat. I-ar fi știrbit, i-ar fi pătat personalitatea.

– Vrei să spui, cu alte cuvinte, că ai trecut pe la uzină, în timpul ședinței.

– Am trecut pentru niște probleme... formale. Știi, în anumite situații, e necesară și puțină diplomație...

– Depinde când o faci, unde și cu cine... Acolo, aici... sau în amândouă locurile...

– În amândouă locurile?

Întrebarea lui Tic începuse cu tonul unei confirmări, apărută într-o clipă de sinceritate necontrolată. Ultimul cuvânt însă transformase confirmarea în întrebare.

– De fapt vreau să-ți mărturisesc un lucru, continuă el. Dacă fac ceva, sau dacă nu fac ceva, totul se întâmplă pentru că am fost înzestrat cu oarecare gingășie. Cum să-ți explic?...

– Nu e nevoie, Ti... Tic. Înțeleg. Când vrei să cucerești pe cineva, folosești gingășia. Și, când vrei să fii tu cucerit, faci același lucru. Nu e o zestre, Tic. E o metodă.

– Sunt foarte supărat, dar nu vreau să te jignesc cu vreo vorbă care ți s-ar părea nelalocul ei.

– Adică nu vrei să mă superi, pentru că în momentul acesta ai vrea să fii blândă și înțelegătoare.

– Mai degrabă înțelegătoare, pentru că blândă, bună și duioasă

ești întotdeauna.

– Doamne! Cât de bine te cunosc și totuși cât de ușor poți să mă emoționezi. Noroc că ești totuși un copil cu suflet frumos, altminteri, cu posibilitățile tale de a ferma, ai putea deveni un adevărat tiran.

– Ai dreptate, mămico. Și eu cred că am un suflet foarte frumos...

Tic rosti vorbele cu atâta sinceritate neprefăcută, că, în loc de lacrimi, obținu un zâmbet duios și niște oftaturi care-i schimbau speranțele în realități sigure.

– Ca să nu mai joci teatru în fața mea, vreau să-ți mărturisesc singura mea îndoială. Și-ncă ar fi bine să fie îndoială. Nu cred că vei găsi bilet.

– Cum?! sări Tic în sus. Să nu gălesc bilet?! Chiar dacă s-au dat pentru o lună înainte toate biletele, sunt capabil să-l fac pe orice călător, chiar pe mecanicul locomotivei, dacă vrei, să-mi cedeze locul...

Îi venea să zburde, să sară peste mese, să intre sub pat, dar, văzând că maică-sa îl privește cu un aer dojenitor, se lipi de ea și-i șopti:

– Știu de ce te uiți așa la mine. N-am vrut să-ți mulțumesc imediat, de teamă... de teamă că ai să te emoționezi prea tare. Zău, mămico...

– Fugi, fugi mai repede! Că mai am și bolnavi care au nevoie de... de ceea ce spui tu... de emoțiile mele... Nu-mi trebuie nici măcar mulțumiri... Bagajele sunt în biroul *tatii*.

Accentuase asupra ultimului cuvânt, pentru a-l scoate pe Tic din jocul copilăros în care se avântase.

„Va să zică mi-a făcut și bagajele, se dezmetici Tic. Fuge și de mulțumiri. Ce mamă ideală! Dar și tată... și tata... Amândoi. Și copiii. Mai ales băiatul... că nesuferita de Maria... Dar și ea e atât de scumpă și de... nesuferită.”

Într-adevăr, în biroul mare, Tic își găsi rucsacul, plin, închis și un sac mic, elastic, elegant și foarte util în călătorii. Știa că nu trebuie să mai controleze bagajele. Nu putea să-i lipsească nimic, nimic din ceea ce-i era necesar, dar nici nu putea să fie ceva inutil

acolo. Înșfăcă bagajele, dar ajuns în curte dădu cu ochii de Țombi. La câine nu se gândise. Putea să renunțe la el? Dar cum, cum să-l transporte cu trenul? Dacă s-ar fi gândit dinainte...

– Zău, Țombi, n-am ce face, se tângui Tic. N-am cum să te iau. Sunt un ingrat, un criminal... sunt tot ce vrei tu... dar nu stă în putința mea...

Câinele se prefăcu trist, abătut, nedreptățit, jignit. După ce-și frecă labele de ochi, se întoarse în cușcă, fără să scoată capul afară, pentru a-și urmări stăpânul cu privirile.

Pentru Tic, urma un mare examen și, ca să fim dreپți, trebuie să recunoaștem că-i cam țățâia inima. Mai ales după despărțirea neprevăzută de Țombi. Va putea el să facă rost de bilet? Nu-l preocupa întrebarea, ci metoda cu care să rezolve favorabil întrebarea. Negăsind o soluție imediat, hotărî să se dăruiască inspirației de moment. Trecu prin fața casei de bilete mai mult de formă. Era o tăbliță acolo care de câteva zile nu se mai schimba: „La acceleratul de Constanța nu mai avem bilete.”

„Bilete aveți destule, îndreptă Tic, pe tăcute, greșeala. Locuri nu mai aveți. Dar asta o știam.”

Ajuns lângă biroul șefului de gară, văzu doi cetățeni ieșind bosumflați pe ușă.

– Ce ne facem, domnule? spunea unul. ăsta-i curat ghinion. Dacă s-ar fi reținut două locuri oficiale, le obțineam sigur și puteam pleca astăzi. Dar așa, unul singur... Vrei să pleci tu?

Tic nu trase mai departe cu urechea. Din moment ce ieșiseră amândoi din birou, însemna că ultima întrebare pe care-o auzise fusese pusă cu totul inutil... Nu mai avea voie să piardă timp. Exista un loc și mai ales riscul de a fi cedat altcuiva. Înainte de a intra în biroul șefului de gară, se gândi la atitudinea pe care ar fi bine s-o ia și căută un pretext incendiar care să-i obțină biletul. Emoția stărnise însă o asemenea încâlceală de gânduri în capul lui, că nu găsi pentru moment nimic.

Șeful de gară era un bărbat înalt, voinic, cu părul sur și cu o mustață neagră, deasă. Văzându-l pe Tic, își aminti parcă brusc ceva și-l primi zâmbitor:

– Ai venit pentru biletul tovarășului Brețcu? Bine că l-am oprit

din timp.

Norocul îi părea prea favorabil lui Tic. De aceea, cu un act nemaipomenit de curaj, îl respinse. Știa că joacă o carte mare și se convinge că n-o poate juca decât într-un anumit fel.

– Nu; n-am venit din partea lui, răspunse Tic. Și cum obișnuiesc să mă reprezint singur... și cum văd că aveți un loc disponibil, v-aș ruga să mi-l cedați mie.

– Cum? Ha, ha, ha! începu că râdă, fără speranță pentru Tic, șeful gării. Știi dumneata câți jinduiesc acest loc? Poftim lista: douăzeci și trei de persoane! Ești al douăzeci și patru!

Faptul că șeful gării vorbea totuși cu el era un punct câștigat pentru cireșar.

– Și nu, așa, că vor să plece la mare. Unuia i-a murit soacra, că dacă n-ar fi avut părinți aici, i-ar fi ucis repede în fața mea; altuia i s-a înecat logodnica la Eforie, dar îl aștepta în fața ușii mele; altul chiar își procurase două cârje, ca să mă convingă că pleacă la sanatoriul din Agigea. L-am văzut mai târziu ieșind de la bufet, fără cârje, deși ar fi avut nevoie de ele; vreo patru mi-au spus că le-au murit unchi, veri, mătuși, frați, surori, de parcă s-au abătut toate necazurile asupra oamenilor din orașul nostru. Și măcar de-ar fi sigur biletul... Aștept din moment în moment să sune telefonul...

Și chiar în acea clipă sună telefonul. Tic își făcu imediat planul. Totul depindea de acel telefon. Înțelese din vorbele șefului de gară că locul devenise liber. Exact în momentul când receptorul se așeză în furcă porni la atac:

– V-am ascultat, vă rog să mă ascultați și dumneavoastră. Mai întâi, puteam să iau biletul și cum norocul, adică telefonul, era de partea mea... nu mai aveți ce face. În al doilea rând, nu mi-a murit nimeni nu s-a îmbolnăvit nimeni în familie. Toți suntem sănătoși, veseli, mai ales părinții mei, care mă așteaptă cu nerăbdare pe malul mării. Iar în al treilea rând, mă numesc Tic, sunt cel mai bun elev din liceu... așa, exagerând puțin... și îndeajuns de isteț și de rutinat ca să născocesc șiretlicuri și istorii cu care să obțin nu un bilet, ci zece bilete... dus și întors.

– Ia uită-te, domnule! Vrei să mă iei... adică pe ici, pe colo ai

dreptate... Și zici că ești teribil de șmecher. Ei bine! Cu mine să nu te pui. Vrei să-ți dovedesc?... Ei, bine! Te-am recunoscut de când ai intrat pe ușă. Și te-am pus la încercare. Și convorbirea telefonică a fost o înscenare. Adică m-a chemat cineva, dar, după ce-a închis, m-am făcut că vorbesc mai departe cu cel care renunță la bilet... Locul e liber de dimineață, domnișorule, dar m-a rugat pe la prânz o cunoștință, mi se pare o doctoriță din cartierul Cireșului, să-l rețin pentru cineva din familie, mi se pare un fecior de-al ei. Și mai e un cetățean cu numele de Adrian, care e băiatul meu. Mi se pare că e ceva de capul lui, pentru că l-a făcut, nu știu cine, candidat la... nu știu ce. Dar toată noaptea n-a vorbit decât despre asta, ceva cu vișine, gutui, piersici, cam așa ceva. Ei, e bine?

– E grozav! recunosc Tic. Ce să spun? Adrian are mari șanse...

– Lasă, nu mă mai duce cu zăhărelul... Poftim biletul și scoate repede banii. Să nu ne vadă cineva și să creadă că facem vreo afacere. Eu nu-s casier, așa că n-am mărunțiș.

Tic scoase din buzunar un plic, în care se afla suma exactă, până la ultimul ban, care reprezenta costul biletului, al suplimentului și al tichetului.

– Ia uite, domnule! Va să zică aveai banii pregătiți! Cum s-ar spune erai sigur de loc!

– Eram foarte sigur! Puteam eu să stau departe de ei? Și, după cum vedeți, nu m-am înșelat. Și vă mulțumesc foarte mult.

Locul lui Tic era lângă fereastră. Compartimentul, deși ocupat în întregime (după numărul și felul cum erau aranjate bagajele), rămăsese gol. Cetățenii se postaseră toți la ferestrele de pe culoar în așteptarea plecării trenului. Se duse și Tic pentru câteva clipe la unul dintre geamuri, dar, întrucât trăise numai cu o zi înainte o plecare, aidoma cu cea a lui, se retrase în compartiment, își luă locul în primire și încercă să se gândească, pentru început, la o istorie veselă. Dintr-o dată simți că se mișcă ceva la picioarele lui. Însăpăimântat își duse mâinile la față:

– Nemernicule! Nu-ți dai seama că poți fi condamnat pentru clandestinaj?

Spaima lui Tic era o prefăcătorie. În adâncul lui era teribil de bucuros. De sub bancă ieși pentru o clipă coada lui Țombi,

mișcându-se în semn de „las’ că mi te cunosc eu”. Coada însă dispăru cu iuțeala fulgerului, înainte ca un cetățean ivit pe neașteptate în fața ușii compartimentului să atingă clanța.

– Va să zică știi, derbedeule, că te afli aici clandestin...

4

Soarele cobora spre asfințit. Marea se mai învolburase, schimbându-și din loc în loc culorile. Când era albastră de parcă reflecta cerul în ea, când era verde ca de smarald, când căpăta culoarea cernelii, sau un verde închis, ciudat. Ursu și Victor se îndepărtaseră de corturi spre un loc cu vegetație și bolovani, unde își închipuiau că vor găsi ceva de pescuit. Maria se plimba singură în direcția opusă. Tolănit la umbra cortului mare și acoperit cu un cearșaf albastru, dens, Dan o urmărea cu privirea.

– E grozavă, zău că e grozavă, Lucia. Uită-te și tu. Privește-o! O adevărată Venus din Millo...

Lucia aținti asupra lui Dan niște priviri de medic psihiatru.

– Am impresia că piramidoanele nu ți-au ajutat cu nimic. Nici alcoolul, nici umbra... Dacă ai ajuns în stadiul de delir... Mai bine ai întoarce lemnele de lângă tine.

– Numai să pot să mă întorc și să mă scol eu, oftă Dan. Dar, spune drept, nu ești puțin geloasă?

Lucia nu dădu atenție întrebării lui Dan, pe care o califică neroadă. Făcea niște schițe pe un blocnotes. Își aruncă totuși pentru câteva clipe privirile asupra siluetei Mariei, dădu afirmativ din cap, apoi își continuă cu și mai mare zel lucrul.

Dan, roșu ca un rac scos din clocot, se străduia să întoarcă niște lemne putrezite culese de Ursu la marginea mării. Ickea din greu și-și sufla din când în când pe umeri.

– De ce m-ai făcut să le întorc de pomană? Dacă până și eu simt că soarele nu mai are putere! Și oricum tot n-o să ardă putreziciunile astea.

Nu departe de locul în care se aflau lemnele la uscat se înălța un morman uriaș de scaieți. Uitându-se într-acolo, Dan își simți

spatele zgâriat și ars în mii de locuri.

– Brrr! De-ar coborî mai repede noaptea, să nu-i mai văd înaintea ochilor. Cum de i-a venit lui Ursu ideea să adune aici obiectele astea de tortură? Parcă spuneai...

Lucia însă nu mai era la locul ei, ca să-i răspundă. Cu blocnotesul în mână se apropie de apa mării, pentru a observa mai bine contururile malului. Dan o privi mirat. Era mai subțire decât Maria, dar atât de fină și de mlădioasă, că nu-și putu reține un oftat de admirație.

„Sărmanul de tine, se înduioșa Dan. Câte bucurii ai pierdut! Abia acum să descoperi grația și gingășia lor? Și sunt prieten cu ele de când eram un țânc! Dar parcă tot Maria... of... parcă tot ea e așa cum mi-aș închipui eu o sirenă... Brrr! E ceva cu mine! Întâi i-am anulat brațele... acum îi anulez picioarele. Da' ce mi-a venit mie să mă uit la ele?... Nu mă mai pot opune. Mă las în seama delirului.”

După acest monolog rostit în gând, Dan se întoarse la locul lui, se înfășură în cearșaf până peste cap și se întinse cât era de lung pe pe prosopul uriaș de lângă cort. O amețeală haină, cu frisoane și cu senzații de greață, îl chinuia drăcește, cu intermitențe.

– Sunt mort! țipă el de sub cearșaf, când auzi vocile lui Victor și Ursu. S-au deschis porțile iadului și joacă de-a valma peste mine circa trei sute douăzeci și șase de draci. Mă înțeapă, mă sufocă, îmi dau chinuri și mă ung cu catran clocotit. Au mai sosit, chiar acum, vreo treizeci și cinci și vreo paisprezece dihanii cu coarne, copite și harnașamente. Și e unul cu ciocul ca o spadă, mamă, mamă, și cu ochi de bufniță. Acum e sigur! Aiurez. Să mă treziți când voi ajunge în stadiu de comă... Noroc, drăcușorule, iubitule. Dar de ce-ți înghiți cioculețul?...

– L-a trăsnit soarele, se dumeri Victor. S-a insolat și încă grav. Să-i mai dăm niște piramidoane.

– Se preface, pun mâna în foc că se preface, spuse Maria. Uitați-vă la el!

Dan se ridicase în capul oaselor. Era într-un moment scurt de semiluciditate.

– Mă prefac. Sigur că mă prefac... Brrr! Și eu care te-am

preferat Venerei. Nu aiurez, acum nu. Dar simt cum începe. Apar cioculețele, codițele, ochii de bufniță... Salvați-mă!

Lucia îl ajută să înghită două piramidoane, dar, când Maria începu să-l fricționeze pe spate cu alcool, îl cuprinse iarăși delirul. Mai bâigui câteva minute, apoi căzu într-un somn salvator.

– Măine nu mai are nimic, își asigură Ursu prietenii. Nu zic că nu aiurează, dar cred că-i și place s-o facă.

Dan se trezi când simți în nări mirosul peștelui prăjit. Își revenise, dar continua să-și închipuie că nu scăpase de delir. La câțiva metri de el, în plin întuneric, se afla o oază de lumină. O adunătură de jar, pe care sfârâiau niște pești, iar puțin mai departe, niște limbi de flăcări care împrăștiu lumini nesigure. Câteva ființe păreau că dansează printre flăcări. Se frecă la ochi, apoi își ciupi pulpele, obrații, pieptul. Nu era pradă unei halucinații. Tot ce vedea era aievea. Și mai ales mirosul care-i ataca atât de înverșunat nările și-i umplea gura de salivă. Va să zică, Ursu izbutise să aprindă putreziciunile. Înțelese că limbile de flăcări erau produse de scaieți. Din când în când, zbura câte o tufă prin aer pentru a ateriza apoi în mijlocul flăcărilor.

– Poftă bună! se milogi el. Să știți că nu mi-e foame. Am pus însă rămășag cu niște draci că voi mânca astă-seară pește prăjit. Ce să-i faci? Dacă sunt ghinionist? Nici până acum n-am câștigat vreun rămășag.

– Poți să vii singur aici, sau vrei să te servim noi? întrebă Lucia.

– Cam ciudată gramatică, descoperi Dan. Dacă nu pot să vin singur, în mod normal ar trebui să mă ajute cineva. Sau poate faci eliptică. Nu, pot să vin singur. Dar am vrut să vă demonstrez, manipulând logica, așa, că nu mai prezint niciun pericol. De dracii cei închipuiți am scăpat.

– Hai! Lasă insinuările. Vino la masă că suntem pe sfârșite.

– Asta n-o mai cred. Nu sunteți voi oamenii care să vă înfruptați din bunătați fără mine.

Într-adevăr, masa încă nu începuse. Totul era însă pregătit. La primele văicăreli și gemete ale lui Dan, Ursu se grăbise să pună peștii la prăjit pe jărat. Pofta era bună, mâncarea, mai ales peștii, din belșug. Ca din senin apărură și o sticlă de vin. Un adevărat

ospăț. Vremea era răcoroasă, plăcută, cerul, bosumflat un timp, își alungase cu vigoare norii. Se ivea luna, se iveau stelele, se închea, pe nesimțite, poezia nopții de vară pe malul mării. Foșnirea apei cu sare era mătăsoasă, încăpătoare, precum visase odinioară un poet.

Focul se stinsese. Din mormanul de scaieți nu mai rămăsese nimic. Un nor negru, îndărătnic fugea după lună și aceasta, cochetă, se lăsa uneori cucerită. Atunci noaptea devenea de catran. Și misterele parcă se materializau, parcă falfăiau în jur, parcă șopteau. Își trăgeau viața din glasul mării, din culorile închise care nu admiteau decât plutire, nu profunzime, din freamătul neîncetat care închea și disloca într-o clipă miliarde de vietăți nevăzute.

Subjugați de misterul nopții și al mării, de misterul acestei osmoze, multă vreme tinerii nu îndrăzniră să scoată un cuvânt. Dar, când luna își recuceri supremația pe cer, când stelele începură să clipească în libertate, când marea se transformă în oglindă, iar valurile nu mai erau foșnete și gemete nevăzute, ci se ofereau privirilor ca spinările unor pești uriași, atunci viața se trezi prin oftaturi, râsete și vorbe. Încetul cu încetul, tinerii deveniră lucizi, iar în locul misterele îndepărtate, ascunse, neidentificabile, se iviră probleme și întrebări reale, concrete, care cereau de multă vreme limpezire.

– Asta-i problema! Scrisoarea, spuse Dan. Tare mă râcăie la inimă! Dacă Ionel nu și-ar fi exprimat de atâtea ori nesiguranța, îndoiala, în scrisoare...

– Te înțeleg, îi răspunse Victor. Dar, vezi tu, Dan, orice îndoială, cum să-ți spun eu, orice îndoială se naște din ceva cât de puțin real. O născocire nu poate să nască nesiguranță. Ea piere așa cum apare. Nu adună în jurul ei întrebări. Pe când Ionel e frământat, teribil de frământat. Ca un om care a văzut ceva, dar n-a fost în stare să identifice acel ceva. De aici îndoielile lui. Pentru că a văzut totuși ceva, ceva nesigur.

– Tu îți închipui că el a văzut ceva? întrebă Lucia. Scrisoarea nu lasă să se înțeleagă acest lucru.

– Prea bine lămurit nu sunt nici eu, Lucia. A văzut, a auzit? Să spunem că numai a auzit, că n-a văzut nimic, că n-a pipăit nimic.

Iar povestea pe care a auzit-o e și ea neterminată și nu conține nimic, nimic concret, palpabil. Atunci de ce ne cheamă?

– Nu v-am spus eu? De aceea mă răcâie la inimă scrisoarea. Telegrama conține totuși un apel, un apel imperios, pe când scrisoarea... am impresia că scrisoarea anulează apelul, cel puțin până la jumătate.

Dan nu greșea în aprecierile sale. Fiecare simțise același lucru citind scrisoarea lui Ionel.

Lucia se străduia să găsească o explicație cât de puțin acceptabilă:

– Dacă Ionel știe mai mult decât ne spune scrisoarea? Ce înseamnă „*descoperire senzațională*”? De ce folosește și în scrisoare și în telegramă acest termen? Și de ce, având totuși posibilitatea să fie mai explicit, refuză s-o folosească, mărginindu-se doar să repete termenul cu care ne-a chemat aici? De ce?

– Dacă ne gândim totuși la răspunderea pe care trebuie s-o aibă față de prietenii lui...

– Stai, Victor! sări Dan bătaios. Nu spune el într-un loc că orice s-ar întâmpla, chiar dacă povestea ar fi o născocire, nu vom regreta câteva zile petrecute împreună pe malul mării?

– Știu. Mă gândesc mereu la această cale de ieșire din impas. Dar ceva mă face să-i dau dreptate Luciei. Nu repetându-i întrebarea, ci răspunzând afirmativ: Da! Ionel știe mai mult decât spune în scrisoare.

– E un răspuns sau mai degrabă o speranță? Întrebă visătoare Maria.

– E și o speranță, dar mai degrabă un răspuns. Din lectura scrisorii se poate deduce că Ionel a trimis mai întâi telegrama. A fost primul său impuls, determinat de tot ceea ce el știa, adică nu de un zvon, ci de o descoperire, cum să spun, aproape materializată. Aproape, nu de tot. Ca și cum ar fi văzut niște contururi pe care urma să le vadă încă o dată și încă o dată pentru a le identifica... în momentul când s-a apucat să ne scrie... Scrisul înseamnă a te așeza cu un creion în mână în fața unei coli albe, înseamnă timp de gândire, nu azvârlirea unor vorbe grăbite telegrafistei. Atunci, pesemne, și-a simțit răspunderea și s-a

trezit... și-a dat seama că n-a văzut decât niște contururi vagi, mai ales în cazul când aceste contururi i-au fost sugerate de vorbe străine, nu zărite de ochii lui. Normal, a început să șovăie. Cel puțin, această șovăială pe care o conține scrisoarea atestă totala lui sinceritate. În farsă n-am crezut nicio clipă. Scrisoarea anulează definitiv ideea farsei. Presupunând în ultimă instanță că descoperirea, sau ceea ce credea el că e o descoperire senzațională, s-a dovedit mai târziu un simplu zvon, eu cred că Ionel a făcut atâtea strădanii și a trăit atâtea clipe de suferință, încât și-a răscumpărat singur pripeala.

– Foarte logic și... foarte uman ceea ce ai spus tu până acum, reflectă Lucia cu voce tare. Dar, dacă știe mai mult, de ce n-a spus totul în scrisoare? Putea să spună totul și cred că s-ar fi potrivit mai bine cu șovăielile și cu nesiguranța lui. Nu e aici o contradicție?

– Este... recunosc Victor. Îmi bat capul s-o înțeleg și nu reușesc. Câteva cuvinte doar în fuga condeiului și i-am fi acceptat toate îndoielile, chiar eventualul eșec.

– Pentru că judeci scrisoarea prin optica obiectivă a cititorului, nu prin cea subiectivă a autorului.

– Nu cred, Maria. Și autorul și cititorul au o logică. Și ea e cu atât mai necesară în clipe grave... Aș găsi o explicație în ezitarea lui Ionel de a ne destăinui totul, adică tot ceea ce știa în acea clipă. O explicație cam nesigură, mai degrabă ajutătoare, oarecum exterioară, sau poate nu exterioară.

– Sunt foarte curios s-o aflu. Că eu, oricât mă străduiesc, nu găsesc decât o mică înjurătură la adresă lui.

– Adresa! Adresa! se lovi Victor cu mâna peste frunte. Cum am putut uita!? Să-mi amintești, Ursule!

– Mai bine oferă-ne explicația. Sau vrei să te fofilezi? Sau... sau o cauți acum?

Dan părea pus pe gâlceavă. E adevărat că, din cauza unei afurisite de scrisori și a unui afurisit de autor, în loc să stea întins pe pat cu trei piramidoane într-însul...

Victor îi întrerupsese gândurile:

– Repet, e o explicație secundară, auxiliară... Poate că Ionel a

aflat ceva atât de fantastic, încât orice aluzie la acel ceva ne-ar transforma în niște increduli.

– Ei și? se auzi ca un ecou vocea Mariei.

– Acest „ei și!” mă omoară și pe mine. Și ce dacă o să devenim increduli? N-o să-l așteptăm, n-o să-l primim cu brațele deschise? De vreme ce tot ne-a chemat... Sau ce, și-a închipuit că ne vom apuca să căutăm altceva? Nu înțeleg.

– Dar dacă i-a fost teamă că ne-am putea apuca de cercetări fără el... înainte de a se întoarce el?

Întrebarea lui Ursu, rostită încet și timid, avu efectul unei explozii.

– Asta era! sări Dan. Auu! Aoleu... Mi-au crăpat și pielea, și carnea, și toate oasele spatelui...

– Da, s-ar putea să fie asta explicația, întări la rândul ei Lucia. Cunoscându-l pe Ionel... Deși, eu cred că fiecare dintre noi ar fi procedat la fel.

Și Victor înclina să-i dea dreptate lui Ursu. Cu cât se gândea mai mult, cu atât trecea de partea acestuia.

– E foarte posibil. Mai întâi reconfirmarea descoperirii, apoi fantasticul ei, apoi teama că, până s-ar înapoia el, ar găsi – cine știe? – povestea limpezită, toate acestea l-au influențat să ne scrie scrisoarea așa cum a scris-o.

– În cazul acesta, înseamnă că sunt multe șanse să fie ceva real în povestirea la care se referă...

– Asta cred și eu, Maria... Dar, așa cum spuneai tu mai înainte, ar putea fi o dorință, o speranță.

– Eu n-am spus „dorință”. Am spus „speranță”... Dorințele... dorințele sunt mai ascunse, mai intime...

Sfatul de noapte al cireșarilor începea să se dizolve. Maria pornise să se plimbe singură pe plajă, Lucia dispăruse în cort, cu Dan pe urmele ei, pentru a primi piramidoane și alcool.

Numai Ursu și Victor rămaseră pe locul vechi. Rămaseră fără vreun scop, mai mult din inerție.

– Mi-ai spus să-ți amintesc ceva de adresă. Nu știu despre ce adresă era vorba.

– Da. Am uitat ceva. Am uitat să-i lăsăm un răspuns lui Ionel la

adresa din Constanța. Dacă i-am fi trimis măcar o telegramă din sat.

– Pentru ce? Nu ne-a spus în scrisoare că vine aici vineri, adică mâine?

– Da, dar trebuia să-l ajutăm și noi. Ce-o să le spună părinților?

– O să le spună că vine la noi. Foarte simplu. Nu văd de ce să nu-l creadă?...

– Pentru că Ionel nu știe sigur că noi am sosit. Nu uita că nu i-am confirmat primirea telegramei, deși îi cunoaștem adresa din Constanța.

– E cam încâlcită povestea. O să spună și el că pleacă la un prieten, la Eforie, la Mamaia. Are el destulă imaginație.

– Cu bagaje, cu echipament, cu... cine știe cu ce mai vine!...

– Atunci să mergem mâine dimineață la gară. Dacă nu vine, cineva se urcă în trenul cu care am făcut noi cruce și îl caută la Constanța.

– La gară, oricum trebuie să te duci, Ursule. Voi veni și eu... poate și una dintre fete...

– De ce oricum? Adică, dacă tu crezi... sigur c-am să mă duc.

– A, nu, nu, nu-ți cer eu să faci asta. Așa mi-am închipuit... La plecarea din oraș, ți-am dat mi se pare un bilețel și ți-am cerut un anumit lucru...

– Mi-ai cerut să citesc bilețelul mâine dimineață, iar până atunci...

Împovărat de o emoție ciudată, Ursu tăcu. Își mișcă stânjenit palmele uriașe în aer, dar întunericul îi ascundea gestul. Auzi de departe vocea lui Victor:

– Poți să-l citești acum. Ia-o din nou, așa cum îți place ție, înaintea timpului.

Ursu dibui biletul, îl despături și-l descifră la lumina lanternei. Erau două rânduri acolo, dar îi produsera atâta bucurie, că începu să se uite la stele și să fixeze ora. Mai era încă mult până la ivirea zorilor.

Capitolul III

1

În cortul fetelor era încă întuneric. Lumina palidă a zorilor, atât cât se putea strecura printr-o fereastră, era prea firavă ca să poată câștiga lupta cu tenebrele. Maria o simți însă, deschise încet ochii, încercă să uite visele nopții, până se simți trează. Ieși din sacul de dormit fără zgomot, își căută halatul de baie și, înainte de a părăsi cortul, se aplecă deasupra Luciei. Prietena ei dormea un somn lin, calm, profund, de dimineață. O privi înduioșată, deși se înțeleseseră de cu seară ca prima care se scoală s-o trezească și pe cealaltă.

Plaja era răcoroasă și goală. Se înfășură și mai strâns în halat și porni încet spre marginea mării. Când atinse cu vârful degetelor apa, se opri. Apa era caldă, se schimbă pesemne curentul, sau poate era aerul prea răcoros. Își purtă apoi privirile în zare, așteptând răsăritul. În ocolul privirilor, descoperi departe o siluetă învăluită în ceață. Tresări și-și duse mâna la piept, dar imediat râse de spaima ei. Silueta nu putea fi decât a lui Ursu. Și-l închipui așteptând răsăritul soarelui cu undița în mână.

Ceața începea să se risipească și departe la orizont aurora generoasă oferea privirilor valurile ei înfiorate de neînchipuite culori. Părea că se săvârșește o taină în acele depărtări ireale și Maria o simțea prin arsurile care-i înfierbințeau trupul. Își desfăcu larg brațele ca niște aripi, se aplecă înainte, pentru a simți cum îi alunecă halatul de pe trup, își îndreptă apoi statura, închise ochii și se lăsă toată învăluită și pătrunsă de adieri și culori. Toate misterele care se oficiau departe, la marginea lumii, curgeau slobode prin trupul ei. Rămase nemișcată, până ce simți arsura soarelui în pleoape. Nu voia să vadă răsăritul, voia să-l trăiască, să-l primească prin porii măriți, prin buzele întredeschise. Nu auzise nicio șoptă în jurul ei, sau poate nimeni nu voise să-i

tulbure voluptatea.

Când se întoarse în lume, își zări prietenii înviorându-se în lumina bogată și în căldura firavă.

– Iartă-mă, Lucia, șopti ea. Dar era atâta gingășie și liniște în somnul tău...

Lucia își plecă oarecum jenată privirile, ceea ce nu era în firea ei. Își reveni repede aducându-i la cunoștință, în linii mari, programul zilei:

– Victor și Ursu pleacă la gară în întâmpinarea lui Ionel. Eu și cu Dan rămânem la corturi.

– Voi m-ați uitat pe mine sau eu v-am uitat pe voi? se strădui Maria să zâmbească.

– Tu?! Victor spunea că tu vei dori să mergi la gară. Uitasem să-ți spun.

– Dacă s-a hotărât, dacă a hotărât așa majoritatea, bineînțeles că mă supun.

Luciei nu-i scăpă nuanța fină de ironie pe care Maria o strecurase în vorbele sale și, deși avea o replică tăioasă pe buze, nu reuși s-o rostească. Tăcu și de astă dată, ceea ce iarăși nu era în firea ei.

Cele două tinere își găsiră, tăcute, de lucru, pregătind masa de dimineață. Încălziră ceaiul la mașina de spirt, întinseră untul pe pâine, tăiară brânză, roșii, ardei. Masa decurse în tăcere, fiecare era asaltat de gânduri. Numai Ursu, care trebăluise fără încetare de la ivirea zorilor, pescuind, adunând lemne, scaieți, improvizând o vatră pentru masa de prânz, numai el în loc de preocupare și emoție manifesta o bucurie abia stăpânită. Înconjurat însă de atâta tăcere, hotărî să amuțească și el. În acele clipe, sosirea lui Ionel cu veștile și misterele sale, cu menirea de a-i transforma pe toți din simpli vilegiaturiști în cercetători, în descoperitori, în dezlegători de taine, îl preocupa pe Ursu nedrept de puțin. Altul era izvorul bucuriei lui. Acel bilețel pe care Victor mângălise în grabă, la plecare, câteva rânduri. Deși-i știa pe de rost conținutul de la prima lectură, îl citise și-l recitise de nenumărate ori: *„Vineri dimineață, cu același tren cu care am plecat noi, va sosi și Tic.”* Credea din tot sufletul, credea mai ales cu toată puterea speranței

în adevărul celor scrise de Victor pe foaia aceea mică de hârtie.

– Ei, n-ai terminat de mâncat? întrebă râzând Ursu, care demult își consumase bucatele. Dacă întârziem prea mult, scăpăm cu siguranță trenul.

– Ai descoperit și tu niște adevăruri... se grăbi Dan să-l înțepe. Ziua e lumină, noaptea e întuneric...

– ... Iar tu ești incapabil să consumi și alte bancuri în afară de cele pe care le scornești tu... N-ai auzit de domnul de la Palisse?

– Aaaa!... se dumiri Dan. Va să zică astăzi ești pus pe glume. O să se schimbe sigur vremea...

– Cam pe la prânz, nu se dădu bătut Ursu. Odată cu mutrișoara ta. Noroc că a înroșit-o bine soarele...

– Uite, domnule, că ai și vervă. Să nu se cutremure pământul, să nu se despică marea în două...

Nici nu-și închipuia Dan cu câtă fervoare va dori peste câțva timp să se împlinească una dintre aceste glume. Se străduia în continuare, pe ascuns, să dibuie cauza veseliei lui Ursu. Din păcate însă, nu mai avea timp. Imediat ce termină masa, grupul se despărți în două. Lucia și Dan rămaseră la corturi, Victor, Maria și Ursu porniră spre gară.

Ursu își obligă tovarășii să meargă în tempo rapid. As în calcule de distanțe și de timp, făcuse în gând niște socoteli care dădeau ca rezultat sosirea lor la gară, chiar în momentul când trenurile făceau cruce. Ca să câștige cele „zece minute nesigure” își iuți pașii forțându-i și pe ceilalți să facă la fel. Ajunseră la gară cu cinci minute înainte de ora întâlnirii trenurilor, după aproape trei ceasuri de drum prin arșiță.

„Noroc că n-am adăugat în calcule și o ocazie, așa cum îmi dădea ghes inima, își spuse Ursu în gând. Și noroc c-am iuțit pașii. Altminteri pierdeam trenurile.”

Victor se repezi la casă. Trebuia să scoată bilet pentru Constanța, în cazul când Ionel n-ar fi coborât din trenul care venea de la Constanța. La casă află însă un lucru care-i dădu tot planul peste cap și-l determină să nu mai scoată bilet.

Văzându-i figura neputincioasă, Ursu și Maria alergară spre dânsul:

– Ce s-a întâmplat? Ai aflat cumva vreo...

– Nu! le răspunse Victor. O mare încurcătură. Trenul de Constanța are un sfert de oră întârziere.

În acea clipă se auzi un pufăit de locomotivă. Trenul de Tulcea sosea în gară.

– Această posibilitate n-am prevăzut-o, se căina Victor. Cine și-ar fi închipuit!? Ce-i de făcut acum? Spune, Ursule! Dacă nu vine Ionel?

Vlăjganul era atât de nepăsător, că nici nu răspunse la întrebarea pe care i-o adresase Victor.

– De ce să nu vină? întrebă la rândul ei Maria. Nu ne-a lăsat răspuns că vine vineri?

Trenul de Tulcea părăsi gara. Tinerii se uitară în urma lui, până dispăru din raza ochilor. Apoi, tăcuți, începură să se plimbe de-a lungul peronului, fiecare purtându-și altă stare. Victor, preocupat, nervos își aplecase ochii în pământ. Maria, visătoare, îngândurată, căuta alte zări. Ursu, vesel, nerăbdător se uita mereu la ceasul gării.

În sfârșit, se auzi din depărtare sirena trenului de Constanța, apoi zgomotul roților, apoi pufăitul locomotivei. Peronul era aproape gol. Doi țărani, un milițian – și impiegatul de mișcare. Cu mult înainte de a intra trenul în gară, Ursu cercetase cu privirile geamurile de la toate vagoanele.

– Nu-i nimeni, Victor, constată el cu o doză de spaimă în glas. Cel puțin la geamuri nu-i nimeni. Să fie înăuntru, în compartiment? Nu prea cred.

Trenul oprise. Din vagoane coborâră câțiva călători, dar printre ei nici urmă de Tic sau Ionel. Ursu se aplecă pentru a privi pe sub vagoane în partea cealaltă a peronului. Coborâseră și pe acolo niște călători, însă țărani, după încălțări și pantofi.

– Tic! strigă dintr-o dată Ursu cu o voce care făcu să zornăie geamurile gării.

Chemarea atrase la ferestrele vagoanelor toți călătorii. Se întrebau mirați cine poate să posede o asemenea voce și ce însemna acea chemare. Poate că ea urnise trenul din loc. Cei așteptați nu se vedeau însă nicăieri.

– De ce l-ai strigat pe Tic? întrebă Maria, după ce se potoliră zgomotele.

– Pentru că, după calculele mele, trebuia să sosească astăzi, răspunse Victor în locul lui Ursu. Mai mult de o zi nu putea să rabde despărțirea de noi. Să mă fi înșelat?... Să nu fi găsit bilet... Dar nu-i el omul care să nu poată face rost de bilet... Să mă fi înșelat? Dar nu numai el. Și Ionel... Ionel de ce n-a sosit? Încurcătură după încurcătură.

– Acum înțeleg de ce ați vrut să vin la gară... Nu știu ce să-ți răspund, Victor. Nu m-am gândit până acum la venirea lui Tic, și-mi dau seama... că nu-mi dau seama de nimic. Nu, nu fac jocuri de cuvinte. Dar nu pot înțelege cum de nu m-am gândit... în fond ai dreptate. Mai mult de o zi nu poate Tic să suporte despărțirea. Nu, nu cred că te-ai înșelat... Dar după cum vezi...

Toată jalea lumii se putea citi pe chipul lui Ursu. El nu mai credea nimic, nu mai întreba nimic. Își trăia cu fidelitate durerea.

– Ce ne facem acum? se întrebă din nou Victor. Să ne întoarcem, să așteptăm? Trenul următor de la Constanța sosește peste două ore. Să-l așteptăm?

O licărire de speranță se ivi în privirile lui Ursu. Poate că Tic va veni cu trenul acela... Maria ridică din umeri. Ea era dispusă să accepte orice propunere.

Victor făcu un mare efort pentru a-și alunga neliniștea:

– La urma urmei poate că exagerăm. Dacă Ionel a venit cu o ocazie sau a plecat cu o ocazie?

– Și Tic? întrebă Ursu cu un ton care cam cerea socoteală.

– Tic... Poate că n-a plecat... Nu, asta n-o cred. Poate s-a oprit să se plimbe prin Constanța.

Victor vorbise mai mult ca să se afle în treabă, pentru că nu credea nicio iotă din ceea ce spunea.

2

Și totuși cei doi cireșari se plimbau braț la braț pe străzile Constanței. Ionel sosise în oraș cu zece ore înaintea lui Tic,

încărcat de vești și de enigme. Spre profunda lui disperare, nu găsisese nicio telegramă, nicio scrisoare de la prieteni. Părinții îi observaseră muțenia, tristețea, dezamăgirea, încercaseră să-l descoasă, dar, în afară de răspunsul că-l doare capul, nu reușiseră să scoată nimic altceva de la dânsul. Petrecuse îngrozitor noaptea, chinuit de neliniști, de coșmaruri, încercând să dea tot felul de răspunsuri, care de care mai absurde, întrebărilor care-l frământau. Abia spre dimineață îl înghesui somnul cu atâta bruschețe și ferocitate, că avusese o clipă senzația unei decapitări definitive. Apoi nu mai știuse nimic. Noroc că-și pusese lângă el deșteptătorul. Sărise din pat ca un arc, se băgase sub un duș rece, se îmbrăcase la iuțea și sfrrrr... în goană spre gară. De ce spre gară, de ce la o asemenea oră? Nu putea nici el să-și răspundă. Poate că fusese ceva în capul lui când se culcase, însă era atât de buimac, că nu putea să judece mai adânc la ora aceea matinală. Ajunsese în gară odată cu sosirea unui tren. Încă în timpul mersului, zărise la geamul unui compartiment chipul iscoditor al lui Tic. Țipase cât îl țineau puterile: „Tic!” și începuse să alerge ca un nebun, sărind printre bagaje și despărțind grupurile de oameni de pe peron.

Tic îl văzuse, îi făcuse un semn cu mâna, înviorat și el de bucuria neașteptatei întâlniri. Se îmbrățișaseră, se sărutaseră, de parc-ar fi fost cei mai buni prieteni din lume.

– Trebuie să trecem neapărat pe acasă, se rugase Ionel de Tic. Altminteri e jale.

– Și cu bagajele ce fac? Și apoi pierd legătura... Și... Ia stai puțin. Mai întâi să-mi spui...

– Mai întâi să lăsăm bagajele la magazie, apoi avem noi timp de întrebări și răspunsuri. E grabă mare, Tic. Dacă nu-l prindem pe tata, trebuie să așteptăm până deseară.

– Ce să așteptăm? Am impresia că unul dintre noi n-a dormit în noaptea asta.

– Gata! Ai și început. Uite aici e magazia de bagaje. Două tichete, vă rog!

Mai cu voie, mai fără voie, Tic se supuse. Înmânase bagajele, primise tichetele, apoi își lăsase brațul apucat de Ionel.

– Acum ești tu obligat să te conformezi dorințelor mele, spuse Tic. Ai văzut, eu nici n-am crâcnit.

– Încă n-am terminat. Urmează sarcina cea mai grea. Să-mi ceri mâna de la părinți. Adică s-o obții. Adică să mă răpiți de la căminul vechi și să mă luați cu voi.

– S-a făcut! Cu condiția să-mi oferi două casate la cea mai elegantă cofetărie din oraș.

– După, Tic. După ce ne îndeplinim sarcina. Dar nici nu mi-ai spus, de ce ai venit singur?

– Singur? Aoleu, se sperie Tic! Țombi! Unde-i Țombi?

Crezându-se chemat, câinele apărură brusc în fața lui Tic. Era foarte mândru și grav. Care jaură de pe meleagurile lui făcuse o asemenea călătorie și se plimbase pe străzile unui asemenea oraș?

– Credeam că te-am pierdut, vagabondule, înamoratele de plăceri clandestine. Nu, zău că n-am vrut să te jignesc. Ești cel mai deștept câine pe care l-am văzut.

Cu toate că era nerăbdător, Ionel asistă zâmbitor la scena dintre Tic și Țombi. Prin prezența lui, câinele devenea un argument de bază. Țombi singur i-ar fi putut convinge părinții de apariția cireșarilor pe litoral.

– De ce ai venit singur? repetă Ionel întrebarea. Ești avangardă sau ariergardă? Sau poate inamic?

– Dar tu ce ești? Autor de farse sau explorator veritabil? Sau poate prozator ratat?

– Ei, află că n-o să-ți răspund. Nu-ți spun nimic. Ori tuturor, ori nimănui.

– Atunci rup logodna. Îți redau libertatea, adică închisoarea căminului. Alege pe altcineva. De pildă pe cetățeanul de vizavi. Ța cu picioare de crocodil și cu cap de girafă. Da, da, Ța care s-a uns cu gumarabic pe cap. Sau dacă nu-ți convine... Spui ori nu?

– Vrei să-ți spun chiar totul? îl atinse Ionel la coarda sensibilă.

– Văd că te-a istețit marea. Să-mi răspunzi numai dacă nu cumva ai avut halucinații.

– Nu! Dacă asta e singura întrebare!

– Stai puțin. Te-a apucat cumva gustul de farse sau de scris literatură ieftină?

– Nu. Pentru că nu te-am avut în apropiere și nici Dan nu mi-a făcut vizite.

– Atunci înseamnă că într-adevăr ai dat peste ceva.

– Ceva extraordinar, Tic. Fantastic. N-o să-ți vină să crezi. Și eu mă mai îndoiesc.

– Măi, măi, măi! Gata! Mai mult nu trebuie să-mi spui. De altfel, am și ajuns. Numărul 16, nu?

Pe Ionel nu-l mai mira de multă vreme perspicacitatea prietenului său mai mic. Clătină admirativ din cap, ca să-i facă plăcere, apoi îi șopti:

– Acum e-acum! Să-ți văd talentele de cuceritor, că ai cu cine să te înfrunți.

Părinții lui Ionel tocmai luau cafeaua de dimineață pe terasă. Tic se înarmă cu zâmbetul său irezistibil și, după o introducere politicoasă, începu să flateze gazda vorbind despre binefacerile și plăcerile unei vacanțe pe malul mării. Foarte repede trecu însă la obiectul principal al vizitei:

– Grupul nostru a găsit un loc foarte bun pe malul mării. E un soare plăcut, umbră, apă mică. Și foarte multă liniște. Ne-am găsit și ocupații. Foarte plăcute. Victor face exerciții la algebră, Maria ne recită poezii clasice... Lucia organizează concursuri de istorie, Ursu se ocupă de gimnastica noastră zilnică. Păcat că n-avem pe cineva care să ne dezvăluie tainele fizicii.

Tatăl lui Ionel dibui manevrele lui Tic și-i sări imediat în ajutor.

– Cine e cel mai bun din școală la fizică? Nu cumva Dan?

– Dan? sări mama cireșarului. Nici atâta lucru nu știi? Ionel e cel mai bun! De trei ani de zile ia premiu special.

– Da! Da! întări Tic cu gravitate. Nici vorbă. Dan se lauda numai că-l întrece pe Ionel.

– Ce tupeu! Ar trebui să te duci acolo, Ionel, și să-i arăți tu lui!

– De fapt ne-ați dat o idee strașnică! Cum de nu ne-am gândit la ea? Să organizăm pe nesimțite și pe nespuse o întrecere între Ionel și Dan. Extraordinar! Vă mulțumim foarte mult.

Pusă în fața faptului împlinit, mama cea grijulie nu mai avea puterea să obiecteze. Ba chiar începea să simtă satisfacție pentru strașnica ei idee.

– Numai să aveți grijă. Să nu mergeți prea departe în larg... și să nu săriți cu capul în jos...

Tic deveni și mai cuceritor:

– Vă închipuiți dumneavoastră că, avându-l în mijlocul nostru pe Ionel, o să ne mai preocupe altceva în afară de fizică?

Tatăl lui Ionel clipi complice din ochi, apoi făcu un gest de afirmație către soția lui.

Trei sferturi de oră mai târziu, cei doi tineri terminaseră de mâncat casatele la restaurantul gării. Erau amândoi veseli, nevoie mare. Jumătate autocritic, jumătate acuzator, Tic îi explicase lui Ionel în stilul său de ce anume întârziase. Procedase cu atâta dibăcie, că până la urmă Ionel ajunsese la concluzia că Tic întârziase anume pentru a-i aștepta telegrama și-l felicită zgomotos pentru previziunea și modestia lui. Își mai povestiră și altele, așteptând din clipă în clipă să fie anunțat trenul de Tulcea. Cel de-al doilea tren din acea dimineață.

În tren se mulțumiră să privească peisajul. Le pierise gustul de vorbă. Amândoi simțeau cum le bate inima. Amândoi presimțeau emoții, neliniști, încercări.

Maria, Victor și Ursu îi așteptau, fără speranțe, pe peron. Când auziră trenul, nu se uitară spre direcția din care acesta sosea. Se priviră unul pe celălalt, clătînând dezorientați din cap.

Trenul era încă departe, când printre picioarele celor trei se strecură fericit Țombi, trimis de stăpânul său în recunoaștere.

În întâlnirea veselă se furișară și câteva lacrimi. Începură apoi întrebările, tot felul de întrebări, aproape inutile. La întrebarea fundamentală nu se gândea nimeni. Sau poate se gândeau toți, dar nu voiau s-o rostească.

Soarele era la zenit și împrășca săgeți de foc. Tinerii păseau însă grăbiți spre locul de popas de la marginea mării. În urma sau înaintea lor, Țombi făcea tot felul de giumbușlucuri. Îl necăjea mai ales pe Ursu, care, deși încărcat de bagaje, fluiera și pășea vesel în fruntea grupului.

Marea se înfuriase. La adăpostul nopții de păcură ataca fără încetare pământul. Valurile – cavalerie fluidă, neobosită – năvăleau ritmic, dirijate de forțe nevăzute. Frământarea zgomotoasă umplea de spaimă văzduhul negru. Era un vuiet înfricoșător, pe care vânturile îl năpusteau asupra pământurilor. Era un cântec violent de luptă, între forțele naturii, menit parcă să înspăimânte oamenii.

Undeva pe malul mării, undeva în întuneric, undeva în lume se aprinsese un rug. Flăcările șerpuitoare mușcau din carnea nopții, tremurau inimi, se aprindeau speranțe, se trezeau îndrăzneli. Marea năvălea acolo cu vuietele ei, înălțând o teribilă amenințare. Se apăra ca întotdeauna când oamenii încercau să-i smulgă tainele. Presimțea parcă în tinerii aceia căutători neînfricați, cutezători care nu se abat din cale.

Toți cireșarii erau acolo, toți cei șapte tineri, care, fără să știe, fără să vrea anume, urmau să înscrie în legendă numele unui cartier cu zile și nopți liniștite dintr-un mic oraș de provincie. După ce-și purtaseră veselia și îndrăzneala prin scorburi și prăpăstii de piatră, se întâlniseră la marginea unei mări amenințătoare, hotărâtă să-și apere castitatea adâncurilor.

Hotărârea mării suna aprig în talazuri, dezvăluia puterea întinderilor și profunzimilor cu care era gata să se opună oricui.

– Amenințarea mării!...

Erau șoaptele unei fete încolțite de vise și melancolii.

Amenințarea gemea, zvârcolindu-se în noapte.

Vântul, rotindu-se pe nesimțite în jurul rugului, alungă amenințarea spre larg.

Întunericul era la fel de negru, dar liniștea care recucerise pământurile nu era rănită decât departe, la granițele ei. Foșnetele acelea îndepărtate păreau șoaptele unor taine. Erau nedeslușite, tremurătoare, muribunde, ca niște margini de liniști.

Viclenie?

Pentru că marea își antrena mai departe, pe toate întinderile și adâncimile ei, puterea.

Ore întregi Ionel ascultase emoționat pățaniile prietenilor săi. Îi întrerupsese rareori cu câte o întrebare. Castelul fetei în alb nu mai ascundea nicio taină cireșarului care nu participase la descoperirea lui. Regretele adânci pe care le simțise în suflet, în decursul povestirii, se topiseră încetul cu încetul în lungul răstimp de tăcere care urmă. Era rândul lui să povestească și-i părea rău că întinericul nu-i va da voie să observe chipurile prietenilor săi.

– În ziua aceea – începu el – voi trebuie să fi fost în apropierea Castelului. Poate că vă aflați chiar pe drumul subteran care ducea la intrarea principală. Simțeam eu ceva. Eram tare neliniștit, nervos, mi se părea că m-a bătut cineva în cuie pe un panou de țintă. Poate exagerez. Dar zilele erau atât de obișnuite, atât de obișnuite, atât de zgomotoase, atât de asemănătoare una cu alta... Totul era îngrozitor de calm. Parcă aș fi fost o plantă, care nu știe de ce se află pe lume, dacă se află pe lume, care nu știe nimic, care, mai ales, nu poate nimic, absolut nimic. Poate pentru că simțeam, presimțeam că se întâmplă undeva fapte extraordinare la care eu nu sunt părtaș. Mama era convinsă că m-am îmbolnăvit, dar tata care cam bănuia ce se petrecea cu mine...

– Am văzut eu că te protejează, răsună vocea lui Tic. Imediat a devenit aliatul meu... Dar mai bine continuă.

– Da... Ne pomenim cu el pe terasă, vesel, scoțând un plic din buzunar. „Pregătiți-vă – ne spune el – după-amiază – plecarea!” L-am privit uimiți, i-am cerut precizări. N-a putut rezista. Voise pesemne să ne țină sub presiune până în port, până la debarcader, dar a cedat în cele din urmă. „Dacă sunteți atât de curioși! Numai femeile și copiii se comportă ca voi. Ei bine, aflați. Plecăm într-o croazieră. De la Constanța la Sulina, cu o scurtă plimbare prin deltă, și înapoi la Constanța.” Nu știu ce figură a făcut mama. Pentru că eu am sărit din cuie drept în brațele lui și am început să-l scutur, să-l înghiontesc, să mă agăț de gâtul lui. Nu mai știam nici eu ce fac. Redevenisem pentru o clipă copil.

– Adică trecuseși din stadiul de țănc la acela de puști, șopti

foarte încet cineva căruia nu trebuie să i se mai precizeze identitatea. De fapt nu regres, ci evoluție...

– Vă spun drept, nu mai puteam de bucurie. Începusem deja să-mi închipui niște aventuri fantastice. În zelul și-n fierbințelile mele cred că o salvasem și pe mama de la înec de câteva ori. Devenisem ofițer de cart, scafandru, timonier, evitasem nu știu câte catastrofe și bineînțeles descoperisem comoara fabuloasă de pe o insulă scufundată... pentru că din nefericire...

– Ne subestimezi, se rățoi, de astă dată, cu voce tare, Tic. Vrei să spui că, din nefericire, Marea Neagră e cumplit de săracă în insule. O știm și noi, demult...

Cel mai tânăr cireșar era înfuriat că Ionel, în loc să spună ceea ce avea de spus, făcea un antrenament retoric sau poetic. Ionel îi răspunse ca un om sâcâit:

– Dacă mă tot întrerupi... Crezi că nu ți-am auzit șoaptele?

– Dacă aș fi vrut eu, nu le-ai fi auzit în vecii vecilor... Așa că nu-ți mai lăuda urechile.

– Încă o dată îți spun, Ticușorule...

– Ehehei! De câte ori mi-ai spus așa! Numai Ticuliță nu ți-a venit niciodată în minte.

– Vorbesc serios, Tic. Dacă mă mai întrerupi, nu știu ce-o să fac... dar fac altceva.

– Fă! Și consideră că m-am adresat surioarei mele... pentru că are pesemne nevoie să fie trezită.

– Zău, Tic, ce dracu'!... Nu-ți dai seama că se pierde atmosfera? Te rog din suflet.

Dacă Dan n-ar fi adăugat cu o voce tânguitoare rugămintea, ar fi primit o săgeată unsă de la cap până la coadă cu cele mai eficiente produse caustice. Tic se stăpâni însă și Ionel, după o clipă de tăcere, relua firul povestirii întrerupte:

– Dați-mi voie să respir puțin și să înnod bine șirul amintirilor... Așa... Eram teribil de bucuros, atât de bucuros, că oricât aș repeta acest lucru tot n-aș putea reda starea mea din clipele acelea. Lăsam gândurile să zboare în voie, mă logodeam cu toate închipuirile... Lasă-mă, Tic, zău... În sfârșit eram convins că pe undeva, cândva, visurile, speranțele, dorințele, fanteziile se vor

confunda cu realitatea. Eram tot un ghem de speranțe și iluzii. Prima călătorie pe mare, cu vaporul, după atâta vreme de groaznică monotonie, durata călătoriei... Vă închipuiți și voi. Și-mi părea rău că nu sunteți lângă mine, era singurul lucru care mă întrista. Dacă aș fi știut ce se întâmplă cu voi, atunci cu siguranță că m-ați fi avut alături și... și astăzi n-am fi aici împreună pentru a încerca să deslușim o taină atât de... de stranie și de fantastică!... N-am stat nicio secundă în cabină în ziua aceea, ca aproape toți călătorii. Mă uitam când la țărmurile galbene, pustii, când la întinderea necuprinsă a mării. Câțiva delfini se luaseră după vaporul nostru și ne ofereau, fără încetare, spectacole ca la circ. Salturi elegante, comice, singulare, în grup, și alte năzdrăvănii, care ne amuzau teribil. Nu știu cine a spus atunci pe punte că delfinii sunt cele mai inteligente animale de pe pământ. Au tot felul de însușiri: matematice, sportive, muzicale, ba, uneori, când văd că vreun om e pe cale să se înece, se reped la el și săltându-l, împingându-l, izbutesc să-l transporte la mal... Din păcate, odată cu apropierea înserării, delfinii ne-au părăsit. Și m-am trezit dintr-o dată singur, rezemat de parapet, privind spuma valurilor. Nici nu vă puteți închipui câtă forță de impresiune posedă peisajul necuprins al mării. Nu se vede nimic altceva. Mereu aceleași spinări spumoase, aceeași vânzoleală. Și cu toate acestea, trăiești niște emoții! Poate puterea imensității, poate vânzoleala aceea necontrolată care se transmite în gânduri, în simțiri. Mă întrebam, mă întreb și acum dacă marea are vreodată măcar o singură clipă de liniște, o singură, o singură clipă?

– Acum n-o să te superi că te întrerup, zise Tic. Până afli răspunsul, pot să-ți amintesc că în lume există o știință și în acea știință există un principiu: doi și cu doi fac patru.

– Și ce are a face aceasta cu liniștea mării? întrebă Dan în locul lui Ionel.

– Nu m-am referit la liniștea mării, ci la liniștea mea, răspunse Tic. Îți explic la urmă ca să nu mă acuzi iarăși de tentativă de asasinat la adresa balonului... adică a atmosferei.

Ionel se reculese. Nu dăduse atenție spuselor lui Tic. Îl năpădeau amintirile.

- Eram neliniștit ca marea. Simțeam că trebuie într-un fel să comunic cu ea. Se însera. Totuși o vedeam. Și în întuneric, auzind-o, o vedeam. Zgomotele îmi iscau imagini. A trebuit totuși s-o părăsesc, să mă duc în cabină, să mă mânc, să mă culc. Nu știu câte ceasuri am stat ascultând-o. Nu căutam somnul. Voiam să simt, îmi plăcea să simt neliniștea mării. M-am furișat din cabină pe punte. Noaptea era deasă, adâncă, și marea vuia. Nu-mi explic nici până astăzi cum rezista vasul la asaltul mării. Poate că erau valuri de suprafață. Dar eu le zăream uriașe în țesătura slabă de lumină pe care o scăpa luna de după nori, niște adevărate talazuri. Mă prinsesem cu mâinile de o bară de fier, chiar lângă ușa salonului de zi. Nu vedeam parapetul din cauza culorilor lui întunecate. Oare de ce nu era vopsit în alb? Pentru că reușeam să zăresc, în nopți, o pânză albă în spatele tubului de aerisire. Priveam din locul meu marea. Talazuri cu creste albe de spumă agitându-se... Oare în zadar? Mă întrebam de ce atâta putere irosită, dăruită atât de inutil nopții? De ce atâta frământare? Oare nu se întâmpla ceva cu marea? Atunci am început să caut, am început să caut cu disperare, voiam să străpung cortina deasă a nopții, să deslușesc niște taine pe care le presimțeam aproape. Tremuram tot și mă uitam uneori în direcțiile în care auzeam spărgându-se cel mai tare talazurile, până îmi încremeneau privirile, până mă dureau ochii. Alteori încercam să cuprind panorama acoperită de păcură. Nu știu de când mă luptam cu tenebrele. Deodată... Ah! Cât m-am speriat atunci! Am zărit undeva departe prima coloană de marmură. Apoi a doua, a treia, a patra. Se înălțau din mare înalte, maiestuoase, puternice. Nu! Nu era o halucinație, îmi înfipsesem unghiile în carne până la sânge, ca să mă conving că sunt treaz, că nu visez. Dar coloanele erau în fața ochilor mei și talazurile se năpusteau spre ele, și nu puteau să le înghită. Vuia cumplit marea, parcă își trimitea toată puterea ei spre coloanele mele, dar ele rezistau... Bubuiiau valurile și deodată un talaz uriaș îmi acoperi vederea. Am închis ochii de durere. Când i-am deschis, coloanele dispăruseră. Și parcă și marea se mai liniștise. Fusesem treaz, știam că fusesem tot timpul treaz. Îmi aminteam fiecare gest, aș fi putut pune pe note, imediat, vuietul

mării, exact cum răsunase în clipele care trecuseră, atât de treaz fusesem. Nu era nici vis, nici halucinație, nici născocire a unei minți febrile. Văzusem coloanele. Le văzusem așa cum văd aceste flăcări în întuneric...

Se lăsase o tăcere, de parcă se auzea în aer dansul flăcărilor. Pocnetele scaieților care ardeau păreau niște bubuituri. Chipurile tuturor tinerilor, la lumina văpăilor, exprimau o emoție stranie. Deveniseră toți una cu povestitorul. Acesta tăcuse, doborât de fiorul amintirii. Cine ar fi putut spune câtă vreme n-au vorbit decât inimile? Numai când focul fu pe cale să moară, mișcarea lui Ursu îi trezi din împietrire și din nemișcare. Acesta înșfăcase un morman de scaieți și-i ducea în brațe către foc. Nici nu simți miile de ace care-i împungeau brațele goale și pieptul gol. Aruncă scaieții peste ultimele licăriri de jar. Lumina izbucni ca o explozie. Toți simțiră puterea flăcărilor. Tresăriră. Și noaptea începea să audă iarăși vorbe.

– Coloanele... Coloanele albe de marmură... Coloanele de marmură albă, șopti Maria, căutând parcă o melodie.

– Hm! începu Dan să-și manifeste incredulitatea. Coloanele fanteziei...

Tic își apropie buzele de urechea lui Dan și-i șopti foarte blajin:

– Te rog să-ți muți gura sub talpă, ca să nu ți-o calc eu în picioare.

Ursu, care luase brațul de scaieți anume pentru a se trezi din niște închipuiri ce găfăiau în el, se mulțumi doar să ridice din umeri, deși îl încolțeau presimțiri ciudate.

Victor și Lucia se uitau unul la altul. În ochii lor lucea aceeași expresie de neîncredere. Totuși ceva îi reținea să și-o manifeste. Lucia fu prima care își învinse reținerea:

– E cu neputință, Ionel. E o fantezie, o halucinație, e născocirea unei anumite stări. Nu trebuie să fii medic pentru a înțelege acest lucru. Însuși felul cum ai povestit, atmosfera pe care ai reușit s-o redai, în ciuda împotrivirii cuiva, duceau obligatoriu spre această fantezie.

– Te înțeleg, Lucia. Vă înțeleg pe toți. Credeți că eu nu mi-am spus același lucru, credeți că eu nu mi-am pus aceleași întrebări?!

– Dacă aş fi fost eu sau Ursu – se amestecă Tic – mai întâi am fi privit marea de la parapet, apoi dacă am fi zărit coloanele... le-am fi făcut pur şi simplu o vizită. Ca să demonstrăm... cum se zice?... autenticitatea lor. În ciuda împotrivirii *cuiva*...

Intenţia lui Tic fusese aceea de a o înţepa pe Lucia şi de a lua apărarea lui Ionel. Acţionând în stil propriu, în loc să-l apere pe Ionel, îl lovise însă şi mai tare. Pricepând că făcuse o nedreptate, căută repede s-o repare:

– Sau măcar să fi avut un aparat de fotografiat cu tine, Ionel...

– Crezi că nu m-am gândit şi la asta, Ticuşorule? Nu, nu încerc să te subestimez, te alint. M-am gândit, dar... clipa trecuse... Ceea ce resping însă, nu faţă de voi, ci faţă de mine... pentru că eu am fost şi mai crud cu mine în întrebări şi presupuneri... Ceea ce resping este ideea halucinaţiei. Nu înţelegeţi că-mi băgasem unghiile în carne... mai puteţi vedea pe faţa mea urmele zgârieturilor... Zău dacă n-am început să-mi clănţănesc dinţii că să-mi dau seama că aud...

– Iartă-mă, Ionel, dar nu pot să nu te întrerup, se rugă Tic. Când mă mai întâlnesc cu o asemenea ocazie... Dinţii ţi-au clănţănit singuri, fără ordinul tău... Nu e cazul să mă întrebi de unde ştiu...

– Eşti un nesuferit! Dar crezi că mă preocupă acum ironiile tale? Nu... Mă controlasem tot timpul, ba, să vă spun drept, mi-am controlat pe urmă şi temperatura. Şi dacă pot să afirm un lucru cu toată certitudinea, e acela că am fost treaz, absolut treaz. Nu ştiu cum aş putea să vă conving... Dacă aş fi avut măcar un dram de îndoială... Dar parcă niciodată nu fusesem mai treaz ca atunci. Nu, nu le născocisem, nu mi se năzăriseră, văzusem cu ochii mei, în cele mai ascuţite clipe de trezie, coloanele albe de marmură de lângă ţarmul mării. Nu-mi retrag înapoi niciun cuvânt. Văzusem coloanele... Tu ce crezi, Victor?

De multă vreme aşteptau cireşarii cuvintele lui Victor. Îşi puneau atâtea speranţe în ele! Tic, văzându-i chipul într-o clipă de erupţie luminoasă, fu cât pe-aci să-şi ducă mâinile la urechi.

– Eu am mari îndoieli, răspunse Victor. Am aproape certitudini, însă în sens contrar. De ce nu au văzut şi alţi oameni ceea ce ai

văzut tu, Ionel? Nu atunci, în acea clipă, ci în miliardele de clipe ale atâtor și atâtor ani?... Dar nu cred că acesta e lucrul principal...

– Ba eu cred că acesta e lucrul principal, fundamental, stăruii Lucia. Aceeași întrebare există și în mine. Pentru că, totuși, cel puțin până acum, n-am umblat niciodată după fantome! Mă refer la noi toți.

– Nu, Lucia, nu e lucrul principal... în momentul acesta. Poate că vom reveni asupra lui... și în mod sigur vom reveni. Deocamdată însă nu putem da nicio sentință...

– Sigur! Sigur că da! sări Tic. Victor are perfectă dreptate. Ce tot îți lustruiești alea... cum se cheamă oare? Da, da... silogisme!

– Stai, Tic, nu te grăbi, încercă Victor să-l domolească. Eu nu renunț la întrebarea mea de bază. S-ar putea însă ca ea să fie anulată. Ea este o întrebare care se încadrează într-o situație de moment, dar s-ar putea ca în procesul general să sune distonant. Ionel abia și-a început povestirea... dar nu ne-a chemat aici pentru acest început, ci pentru ceea ce s-a întâmplat mai departe, mai târziu. De bună seamă că începutul își are rolul lui în povestire și în acțiunile lui Ionel, dar nu e elementul hotărâtor. E elementul inițial. Tu ai vrut să ne convingi până acum, Ionel, de întâlnirea ta cu coloanele. Întrucât erai treaz, precum susții, coloanele nu puteau să fie o năzărire. Să știi însă că sunt două elemente aici, care trebuie să se combine în mod obligatoriu. Unul e starea ta de luciditate, al doilea e imaginea coloanelor, subliniez, *imaginea coloanelor*, nu existența lor, pentru că din moment ce nu le-ai palpat... în sfârșit, nu cred că e cazul să insist acum, în momentul acesta...

– O clipă! se rugă Ionel. Eu te văd pe tine aici, la doi pași de mine, la lumina flăcărilor. Te văd *numai* cu privirile. Trebuie neapărat să te pipăi ca să-mi dau seama că exiști?... Dacă am pipăi fiecare lucru pentru a-i dovedi existența?

– Când îl vezi numai tu, poate că ai această obligație, pentru a-i convinge și pe alții, sau chiar numai pentru a te convinge definitiv pe tine însuși. Dar tu pari atât de convins, încât... e cazul să continui povestirea pentru a ne oferi și celelalte argumente. Vreau

totuși să precizez, Ionel. Demonstrația ta de până acum, cel puțin pentru mine, a fost o demonstrație pentru a ne dovedi luciditatea ta într-un anumit moment. E adevărat, un moment esențial în „procesul coloanelor”, ca să-l numim așa. Tu ai vrut poate să ne convingi de existența coloanelor prin luciditatea aceluia moment. Eu totuși vreau să despart elementele. Permite-mi, deocamdată, să nu opresc decât un singur element ca valabil și verificat: starea ta de luciditate.

– Cu alte cuvinte, crezi deplin în sinceritatea spuselor mele! Îți mulțumesc.

– Cred, Ionel! Cred și simt că în acel moment, în momentul apariției coloanelor, erai treaz, erai lucid și că ți-ai controlat, sângeros aproape, starea.

– Atunci de ce separe cele două elemente? Dacă eram treaz, și recunoști lucrul acesta, ce puteau să fie coloanele altceva decât o imagine reală? Aceste două elemente nu pot trăi separat, nu pot fi separate.

– Nu pot fi separate în povestirea ta, dar trebuie să le separăm, Ionel, altminteri riscăm să nu deosebim adevărul adevărat. Impunem un adevăr, nu zic, poate să fie cel bun, dar îl impunem, nu-l constatăm. Nu înțeleg de ce ții atât de mult la îmbinarea acestor două elemente, pentru că îmi închipui că posezi alte argumente – cele care te-au determinat să ne chemi pe noi aici – pentru a dovedi existența coloanelor. E atât de importantă îmbinarea acestor elemente?

– E esențială, Victor. E hotărâtoare, fundamentală!

Victor rămase dezamăgit auzind răspunsul aproape dramatic al lui Ionel. Hotărî totuși să facă o ultimă încercare:

– E fundamentală pentru a dovedi existența coloanelor? întrebă dânsul aproape cu teamă.

– Mai grav, Victor. Mult mai grav. Pentru a fixa locul!

Aceste câteva cuvinte avură darul să-i emoționeze până la lacrimi pe tineri. O mulțime de dubii se risipiră. Prin urmare, existența coloanelor nu mai trebuia pusă la îndoială. Abia așteptau să audă continuarea povestirii. Tăcerea care se lăsă suna ca o invitație pentru Ionel.

– Da, continuă dânsul. Mult m-a chinuit această problemă și mă chinuie încă și acum și probabil că vă voi molipsi și pe voi cu microbul acestui chin... Dar mai bine să spun totul așa cum s-a petrecut în timp... Da... Rămăsesem lângă ușa salonului de zi cu aceeași întrebare pe buze: Fusesem sau nu treaz? Îmi răspundeam mereu: „*Da, da, da*”, dar întrebarea tot persista din cauza acelei imagini care conținea atâta fantastic într-însa. Vaporul își continua cursa lui în noapte, sau așa credeam eu. Marea parcă se mai liniștise, valurile, parcă mai multe, dar mai mici, se vedeau bine la lumina unei luni mai darnice ca înainte. Nu puteam scăpa de obsesie, dar cred că oricine ar fi fost în locul meu ar fi trăit stările mele. Scăpasem însă puțin de subjugarea mării. Mă simțeam mai liber, mai despărțit de mare. Nu vedeam numai marea, n-o simțeam numai pe ea în jurul meu. Începeam să mă simt între oameni, deși nu-i vedeam. Dar mă știam între ei. Poate de aceea am început să-i caut. Am descoperit și câteva luminițe pe vapor, pe care până atunci nu le văzusem. M-am îndreptat tăcut, prudent spre una dintre ele. Îmi căutam puncte de sprijin, pentru că vasul, deși bătut cu mai puțină putere de valuri, așa mi se părea mie cel puțin, dansa mai tare decât înainte când îl loveau talazurile. Lumina spre care mergeam provenea de la cabina cârmaciului, de la timonă. O clipă m-am speriat. Am vrut să mă întorc repede. M-am încăpățânat însă și am rămas pe loc. N-aveam curajul să urc în cabină. Încremenisem, rezemat de o scară de fier, așa cum mi se întâmplase mai înainte lângă ușa salonului. Mi-am amintit dintr-o dată chipul cârmaciului. Îl văzusem înainte de lăsarea nopții luând cârma în primire. Era un bătrân aproape chel, doar cu o coroană subțire de păr alb în jurul capului. Fața îi era atât de plină de cute, că părea de pergament. Parcă o bătuseră și o arseseră vânturile tuturor mărilor din lume. La prima vedere, părea un om posac, care nu vedea pe nimeni în jur, dar, dacă te uitali mai atent, descopereai în privirile lui niște luciri blânde, duioase. Îmi aminteam aceasta pentru că mă uitasem mult timp la el după ce-și luase postul în primire și de câteva ori chiar ni se întâlniseră privirile. Nu, nu putea fi un om rău.

– Marinarul din scrisoare, rosti Tic în șoaptă, și-l înghionti pe

Dan cu cotul.

– Da... Marinarul din scrisoare... Ce să fac? Nu puteam să rămân acolo, mai ales că începeam să simt frigul nopții. Și, tocmai când eram în pragul unei hotărâri, mi-a venit norocul în ajutor. Am auzit ușa de la cabină deschizându-se, am auzit un răsuflat greoi și câteva pufăituri de nemulțumire. Era timonierul. Parcă se răfua cu vremea. Auzindu-l apoi tușind, așa ca să se afle în treabă, m-a cuprins subit un moment de mare curaj... Am răspuns la tusea lui tușind și eu, așa cum i-aș fi răspuns la un salut...

– Deștept, nu putu Tic să rabde. Nu curaj, ci istețime, prezență de spirit. Bravo!

– Mulțumesc... Așa... De fapt, imediat după ce am tușit mi s-a făcut inima cât un purice. Așa, din senin. Ce, nu aveam voie să mă plimb noaptea pe punte? Îmi interzicea cineva să tușesc? Fapt e că mă descopeream cam copil. Și numai ce-aud vocea bătrânului:

„Asta-i tuse cam tinerească... Hei, mânzule! Ia dă-te la lumină, să te identific!”

Ce să fac? M-am mișcat spre lumină pentru a fi identificat. Probabil că făcusem o mutră de bleg, pentru că bătrânul nu și-a putut ține râsul. El râdea, eu tăceam. Până ce a tușit iar și, luând un aer ceva mai grav, a început să mă țintuiască. El era sus, pe balconul acela circular din jurul cabinei... nu i-am aflat nici până acum numele... eu jos, cu gâtul lungit spre dânsul. Cam caraghioasă poziție pentru mine.

„Și-ai putea, mățăluță, să-mi spui de ce dai târcoale timonei la unu noaptea?” mă întrebă dânsul.

Voisem să-i și ripostez că pot să fac ce vreau, dar m-am speriat de-a binelea când am auzit ora. Mi-era teamă să mă cert cu dânsul, ca nu cumva să-i scape a doua zi, adică în ziua aceea, să nu-i scape mamei vreo vorbă. I-am răspuns și eu cu primul pretext care mi-a venit în minte:

„Sufăr de insomnie și, decât să stau în cabină, am ieșit să văd... noaptea...”

– Slab... De astă dată slab. Puteai să-i spui și tu altceva. De pildă... că ai venit să-i oferi niște țigări...

– Nu mergea! Pentru că pufăia din lulea.

– Mi-am închipuit eu. Tocmai din cauza asta mergea. Pentru că, dacă ți-ar fi acceptat țigările, de unde le scoteai?

Intervenția isteată a lui Tic îi făcu pe toți să râdă, mai ales pe Ursu care îl și gratulase, în felul său, strângându-i cu putere umărul.

– Bravo! îi întoarse Ionel felicitarea. Dar dă-mi voie să continui...

– Te rog însă de pe acum să mă ierți pentru ocaziile favorabile...

– Bine, bine, se grăbi Ionel să-i răspundă. Așa... Unde rămăsesem? Da... La pretextul meu protest care l-a făcut bineînțeles să râdă și să dea din cap dojenitor. Îl vedeam bine în lumina care ieșea pe ușa deschisă a cabinei.

„Care va să zică ești chinuit de mare, mă ghici imediat bătrânul. Prea bine nu-i... Dar să știi că pe cine nu l-a chinuit, măcar o dată în viață, marea, acela e vădov de multe simțiri. Da, da... Da' nu-i bine nici să te chinuie prea mult, că pe urmă începi să amesteci chinurile cu bucuriile și gata!... Te-a înhățat marea... Și dacă te înhață nu-ți mai dă drumul.”

Îmi plăcea cum vorbește. Nu știu... Parcă nu dădea niște sfaturi, parcă vorbea despre dânsul, despre ceva ce eu nu cunoșteam. Aș fi vrut să-l ascult, să-l provoc la vorbă, dar nu știam cum să procedez... Lasă, Tic... Eram uimit, eram într-o situație specială... Bine! fie și permanentă... cum mă acuzi tu pe tăcute... Ce puteam să fac? Să-i cer voie să urc? Să plec? Tot el m-a scos din încurcătură:

„E cam târziu, spuse el ca o constatare. Nu zic că e târziu pentru mătăluță, ci pentru părinții dumitale. Da' dacă vrei să mai stăm de vorbă... eu nu mă împotrivesc...”

Nu mai puteam de bucurie. Mă și pregăteam să urc în goană scărilor, dar îl auzii continuând:

„Numai că nu acum. Mai avem și zile, mai avem și nopți... Măine, de la prânz încolo, mă găsești în partea cealaltă a vasului, lângă niște odgoane, am eu un fel de hamac... Că despre marea asta știu prea multe ca să le țin numai pentru mine. Și, dacă vrea cineva să primească botezul mării, apoi eu îl pot da cu prisosință...”

Așa... Și poate ți-o mai da târcoale și somnul...”

Iarăși pufăi de câteva ori, iarăși tuși. Tușii și eu și, cu acest salut convențional, ne-am despărțit. Am ajuns pe furiș și fără zgomot în cabină. Știam că nu-mi fusese observată lipsa pentru că dormea și mama. M-am suit în pat și... iarăși am început să mă gândesc la coloane. M-am gândit, nu știu câtă vreme, până s-au înmulțit. Așa se face că m-am trezit la Acropole... M-am dezmeticit însă repede. Ziua era frumoasă, niciun nor, soarele strălucea cum strălucește la sărbătorile noastre mari, marea avea doar niște crețuri ușoare. În orice altă situație m-aș fi simțit fericit. Numai eu știu însă cum a trecut dimineața aceea. Parcă eram pus pe jeratic. Mă foiam încoace și încolo, nu-mi găseam locul. Și mama, scai după mine. Credea că sunt bolnav. La masa de prânz nu știu dacă am mișcat fălcile de două ori. Îl văzusem pe bătrânul timonier ducându-se spre hamacul lui. Avusesem eu grijă să inspectez locul în cursul dimineții. Ardeam de nerăbdare. Voiam să reiau convorbirea întreruptă și aveam și alte gânduri, pe care o să vi le destăinuiesc la vremea lor. Mama se uita chiorăș la mine. Era convinsă că sunt bolnav. „Dacă n-are nici poftă de mâncare?” spunea ea. Între timp vremea se mai învrăjbise. Cerul era tot frumos, dar marea scosese nu știu de unde, nu știu cum, niște talazuri care înflorau privirile. Și dintr-o dată mama se îngălbenește, se clatină, dă ochii peste cap. Cei de la masă se sperie. Tata o duce repede în cabină. După un timp vine și un doctor. „Nu-i nimic – spuse el – o criză ușoară, trecătoare. Pe vremea asta se manifestă cel mai lesne răul de mare.” Eu m-am liniștit îndată. Ba ca să fiu sincer simțeam puțină bucurie. Eram în sfârșit liber și mai ales mă convinsesem că nu sunt și nu voi fi niciodată un client al răului de mare. M-am înțeles cu tata dintr-o privire și, tuști, către hamac. Am tușit încet cu gândul că, dacă doarme, nu-l voi trezi pe timonier din somn. Nu dormea. Mi-a răspuns tot tușind și ne-am amuzat amândoi de felul acesta curios și original de a saluta. Se închegase parcă o legătură aparte, un fel de complicitate mutuală între noi. Nu știu de ce, dar mi s-a părut că s-a bucurat văzându-mă... Lângă hamac era un scăunel rotund. Bătrânul mi-a făcut semn cu mâna și m-am așezat pe scăunel. Ei,

acuma surpriza. Mai întâi m-a întrebat dacă sunt elev și a insistat să-i spun cum stau cu învățătura și să-i spun ce preferințe am. Mi-a cerut să-i spun notele la fiecare obiect.

„Nu cumva te lauzi? m-a iscodit el. Chiar numai doi de nouă în tot anul?”

I-am dat cuvântul de onoare și dintr-o dată l-am văzut posomorându-se. Am aflat imediat care era cauza. Dezamăgirea pe care-o avusese cu un nepot de-al lui. Fiul fetei sale mai mici. Avusese șase copii. Numai fete. Iar cinci dintre ele născuseră tot numai fete.

„Tocmai vine pe lume un băiat, mi-a spus el. Bucurie că nu mai vedeam pe unde trec. De altminteri, pe mare nu riști cine știe ce dacă nu vezi pe unde treci. Pe lângă țarmuri sau prin anumite locuri e primejdie. Dar locurile acelea le cunosc ca-n palmă. Uite, pe unde trecem acum, e un loc primejdios. Sunt niște bancuri de nisip... Și așa cum îți spun cu nepotul. Ce să mai lungesc vorba... A ieșit din el un derbedeu. Eu am vrut să-l fac căpitan de vas și el... ce-ți închipui mătăluță? Îl apucă patima pământului și se face agronom.”

Îl ascultam dar n-aveam curajul să-l contrazic. Era mai bine să-l las să-și deschidă sufletul. Pesemne că avea chef de vorbă în ziua aceea sau acesta o fi fost obiceiul lui.

„Și câte n-ar fi învățat de la mine, a continuat bătrânul. Făceam amiral dintr-însul dacă i-aș fi spus numai un sfert din ce știu... Ehe, șazece și unu de ani pe mare nu-i glumă. Nu-i mare pe tot pământul ăsta care să aibă taine pentru mine. Ba nici multe dintre râurile cele mari. Am fost pe Nil și pe Amazoane și pe Volga, iar Dunărea... Dunărea o cunosc cum îmi cunosc pipa... Na! Că iar s-a stins. Fir-ar să fie! Așa face mereu când mă iau cu vorba. O fi și ea geloasă.”

Mă uitam la el cu câtă migală își curăță pipa, dar gândurile îmi erau în altă parte. Ce să fac? Să-l întreb sau nu? Sau să-i povestesc ceea ce văzusem noaptea trecută?... Tu, Victor, ce-ai fi făcut?

– Eu știu foarte bine ce aș fi făcut, răspunse Tic în locul lui Victor. Ba știu ce-ar fi făcut și dânsul. Dacă nu m-ar fi dus el cu

vaporul la coloane... ba dacă ar fi fost nevoie ar fi angajat și un submarin, numai să-mi facă plăcere. Hai, continuă!

– Bine, mă supun. Eram gata să-i povestesc. Tocmai își aprinsese pipa, o pipă uriașă, groasă cât mâna și care scotea un fum, de parcă era coșul vaporului. Eram gata, gata să-i povestesc, dar, deodată, mi se oprește răsuflarea. Dacă o să râdă de mine în cazul când ceea ce văzusem nu era decât o năzărire? Pe-atunci încă mai aveam îndoieli. Dacă o să-i fac cadou o taină nemaipomenită pe care el n-o știa? Ne-am mai fi întâlnit noi aici, am mai fi putut noi organiza expediția? Și într-un caz și-n altul era rău. Trebuia să-mi fi făcut de dimineață un plan de discuție în așa fel, încât să aduc pe nesimțite vorba despre coloane. Eram atât de furios pe mine însumi, că-mi venea să mă arunc cu capul în apă...

– Nu, acum nu pot să rezist. Crezi că, dacă te-ai fi aruncat cu picioarele, nu era același lucru?

– Văd că nu pot să scap de tine, Ticușorule. Ei, bine, află că până la urmă... Până la urmă n-am avut niciun merit. A început el să povestească tot felul de lucruri. Niște întâmplări că s-ar putea scrie zece romane palpitante de aventuri. Bineînțeles nu numai ceea ce a spus atunci, ci ceea ce mi-a povestit în tot timpul călătoriei. Nu știu ce-i venise atunci să înceapă cu Pacificul. Când m-am gândit cât e de mare, câte drumuri de navigație sunt pe dânsul, câte arhipelaguri, câte insule și insulițe, m-a apucat groaza. Într-un an de zile nu l-ar fi terminat și eu ardeam de nerăbdare să aflu ceva despre coloane, în cazul când știa ceva, bineînțeles. Am profitat de extazul cu care-mi vorbea nu știu despre care loc din Pacific și brusc îi și pun întrebarea pe care mi-o pregătisem, că-mi făcusem un plan între timp:

„Dar marea noastră, Marea Neagră, are oare taine și frumuseți?”

Cum i-am auzit oftatul, cum m-am bucurat. Eram sigur că n-o să reziste. Și așa s-a întâmplat.

„Are și taine și frumuseți, mi-a răspuns el. Cu duiumul. Numai să știi să le vezi, numai să știi să le descoperi. Ehe!”

Și-a nceput să-mi povestească. Spre ghinionul meu, a început cu frumusețile. Cel puțin așa credeam eu, că am ghinion. Pornise

cu povestirea de la Constanța spre deltă. Eram totuși norocos. Dacă ar fi plecat de la Dardanele spre Bosfor?... Dar, când începe să-mi descrie locurile metru cu metru, iar zic în sinea mea că am ghinion. Când ajunge la Mamaia, unde spune:

„Mamaia... Frumoasă s-a făcut, Doamne. Parcă-i o mireasă. Și dac-o mai vezi și noaptea...”

„Gata! îmi zic. Altă ocazie favorabilă.” Și-l întreb așa într-o doară:

„Dar prin locurile astea prin care trecem acum? Cum o fi oare marea noaptea? O fi având taine?”

Și numai ce-l văd căzând pe gânduri. Mi se părea că visează. Și tace, tace... Deodată se dă jos din hamac, se întoarce cu capul spre țărm și privește toată panorama din fața ochilor. Nu știam ce-i cu el. Rămăsese nemișcat, de parcă cerceta marea cu toată ființa. Și-l văd cum îl cuprinde subit neliniștea.

„Sunt multe taine și frumuseți și pe-aici, îmi spune el, cu o voce cam grăbită. Și ziua și noaptea. O să-ți vorbesc eu altă dată despre un oraș sau despre un palat... nu se știe ce-i... Că nimeni n-a văzut decât ziduri, sau coloane, sau turnuri, unii ziua, alții noaptea, da' numai pe vijelie... și asta cu mulți, cu mulți ani în urmă... Altă dată însă... Poate mâine, poate mai devreme, acum chiar, dacă n-o să se întâmple ceva cu vaporul, că blegul ăsta de timonier... Tare mi-e teamă că a greșit direcția cu vreo zece, douăzeci de metri...”

Și dintr-o dată, halt! Fluierături, mișcare pe punte. Bătrânul zdup, ca un copilandru, fuga spre timonă. Eu rămân împietrit acolo lângă hamac... Să vă mai spun în ce stare eram?... Îmi venea să urlu, să mă arunc în mare de bucurie, cu capul în jos, cu picioarele, pe burtă, oricum. Va să zică nu mă înșelasem. Coloanele mele existau... Vă mărturisesc sincer, sincer de tot, m-am gândit imediat la voi, la toți. Doream atât de mult să fiți lângă mine! Și dacă ați ști ce imagini fantastice născocea fantezia mea!... Sunt convins că aveam febră. Dar parcă mă mai gândeam atunci la mine?... Toate gândurile mele se concentraseră în unul singur: cum să fac să vă anunț? Și asta cât mai repede. Dacă aș fi avut un telegraf, un radio-emitter! Știu că eram absurd. Chiar dacă aș fi

avut aceste obiecte, cum puteam să comunic cu voi, dacă nu eram înțeleși? Dar ce nu-mi trecea prin minte? M-am gândit și la porumbei mesageri. Mă bâțâiam acolo pe punte, mă întrebam, căutam și, dintr-o dată văd că se coboară șalupa și aud un marinar spunându-i altuia că va pleca spre uscat căpitanul pentru niște treburi. Mai departe știți ce s-a întâmplat. V-am relatat în scrisoare. Dacă ați ști în ce hal eram când m-am apucat să scriu! Fantasticul descoperirii și mai ales posibilitatea ei de confirmare... Ceva, ceva totuși mi se confirmase, dar puteam eu să știu dacă nu e o simplă coincidență?... Era prea fantastic totul, uluitor, absolut de necrezut. Cel puțin așa îmi închipuiam eu în acele clipe... Chiar și acum tot mai răzbat în sufletul meu firicele de spaimă, firicele mici, mici de tot...

Ionel se opri din povestit. Simți nevoia imperioasă de a răsufla câteva clipe. Dar și ceilalți simțeau la fel. Descoperirea lui începea să capete contururi clare. Oare ce surprize îi mai așteptau?

– Ionel! spuse brusc Lucia. Vreau să te întreb ceva. Dacă vrei, răspunzi, dacă nu, nu. În momentul când ne-ai scris nu ți-a trecut prin cap că, dându-ne mai multe amănunte asupra descoperirii, s-ar putea ca noi, sosind înaintea ta, să începem cercetările fără tine?

– Sigur că m-am gândit, răspunse Ionel cu toată sinceritatea. Dar nu într-un sens rău. Acum, ba chiar nu mult după ce v-am scris, mi-am dat seama de absurditatea acestui gând. Dacă eu, care văzusem primul coloanele, nu aș fi avut inima să încep ceva fără voi, cum ați fi putut atunci să începeți voi fără mine? Dar în clipele acelea mai puteam să judec limpede? Atâta voiam atunci: să începem toți împreună cercetările, și cât mai repede. Să ne strângem toți aici, toți cireșarii. Chiar mă gândeam că dacă Tic, de pildă, sau altcineva n-ar putea veni, să-l așteptăm sau să-l aducem și pe el.

– Asta o spui așa, ca să mă măgulești, îi ripostă cu foarte mare blândețe Tic.

– Voi ce-ați fi făcut în locul meu? se adresă Ionel celorlalți cireșarii.

– Ceea ce ai făcut și tu! îi răspunse Lucia. Poate cu unele mici

deosebiri. Dar în linii mari am fi procedat așa cum ai procedat tu... Ne-ai dat multă bătaie de cap cu scrisoarea ta, am încercat să-ți explicăm atitudinea, am ajuns și la justificări. Poate că ne-a mirat atitudinea ta, dar nu ne-a jignit nicio clipă.

– Coloanele albe de marmură! De ce să nu fie și în marea noastră un palat de cleștar?

Toți tresăriră auzind vorbele Mariei care plutiseră o clipă ca un cântec. Imaginea făurită era tare îndepărtată. Palatul de cleștar!...

– Nu știu! se înfioră Ionel. Eu am văzut coloane albe. Mi le-am închipuit de marmură. Dar de ce să nu-i spunem așa? Să numim expediția noastră „Palatul de cleștar”.

– Parcă-i un cântec de demult, visă Maria cu voce tare. Parcă-i un basm vechi. Parcă m-aș plimba prin ograda misterioasă a copilăriei. Voi nu simțiți?

– Pe mine mă tulbură realitatea, se scutură Victor din visare. Cele două elemente pe care le-am separat pentru a fi fideli adevărului s-au împreunat în sfârșit, formează amândouă adevărul. Știm deci că Ionel era lucid în momentul viziunii, dar de acest lucru nu m-am îndoit, și mai știm că imaginea care i-a apărut în fața ochilor era o imagine reală. Sau măcar o bănuială reală, pentru că, într-un fel, a fost atestată de la sine.

– Cum adică de la sine? întrebă Lucia. Există mărturia lui Ionel și mărturia marinarului.

– Întocmai. Mărturia bătrânului n-a fost însă cerută, nici măcar provocată. Ea a venit ca o destăinuire și s-a transformat în confirmare prin prezența lui Ionel. Ea există însă ca mărturie în afara lui Ionel, adică făcând excepție de persoana lui.

– Te înțeleg, Victor. Prin urmare Palatul de cleștar se află undeva la marginea mării.

– Dar cum de nu l-a mai văzut nimeni? întrebă Ursu. Cum poate să ascundă marea o asemenea taină atâtor și atâtor oameni? ... Credeți-mă, sunt și eu emoționat, sunt gata să fac orice, absolut orice, dar, nu știu de ce, mă sâcăie groaznic aceste întrebări.

– Nu numai pe tine. Pe toți ne sâcăie, răspunse Lucia. Poate ne vom limpezi mai mult ascultând continuarea povestirii.

Ionel își adună amintirile. În jurul mormanului de cenușă, prin

care mai licăreau, ici, colo, mici puncte de foc, se așternu iarăși tăcerea. Vocea povestitorului răsună din nou în urechile celorlalți, făcu din nou să bată inimile tuturor.

- În ziua aceea n-a fost chip să mai dau ochii cu bătrânul marinar. S-a lucrat tot timpul la despotmoliere. Din fericire, numai botul vasului se înfipsese într-un banc de nisip. Spre seară, vaporul era gata de plecare. Bătrânul intrase de serviciu la timonă. Mi-am amintit vorbele lui când s-a despărțit atât de brusc de mine. Era limpede că amânase discuția pentru a doua zi. Așa că mi-a fost teamă să-l deranjez. M-am dus devreme în cabină, m-am străduit să fiu mai atent, mai vorbăreț cu părinții. Nu prea am reușit. Mă gândeam tot timpul la orașe și la palate scufundate. Am aflat mai târziu că bătrânul marinar așteptase multă vreme să-l vizitez la timonă. Mă așteptase până după miezul nopții, dar de unde puteam eu să știu?... Inutil să spun cum a trecut dimineața. Mă străduiam să urmăresc peisajele de pe țărm, să mă amuz privind giumbușlucurile delfinilor care ne-au însoțit în călătorie până la Sulina, dar nu reușeam. Nu aveam nimic altceva în cap decât imaginea nopții cu coloane și ultimele vorbe ale bătrânului. Imediat după prânz am fugit la hamac. Sosisem probabil mai devreme, pentru că marinarul meu nu era acolo. Mă întrebam chiar dacă nu i s-o fi întâmplat ceva, când, hop, îl văd apărând pe punte. Venea agale spre mine, uitându-se mereu la țărm. Bineînțeles am tușit, cum stabilisem între noi, fără vorbe, salutul. Am tușit eu mai întâi ca să-i dovedesc respect. „Hm. Am trecut, am trecut de punctul pe care mi-l închipui eu, spuse el continuând povestirea exact din locul în care o întrerupsese, precum mi-am dat seama imediat. Da, mai în urmă, chiar binișor, mai în urmă, cred eu că e locul. Locul sigur nu-l știe însă nimeni, poate c-or mai fi doi oameni în toată delta care să-și mai amintească așa ceva. Eu cu ochii mei nu l-am văzut, dar era o vreme când s-a vorbit mult despre asta. Eram însă prea mic, abia pusesem piciorul pe vapor, nu prea înțelegeam eu ce se vorbește. Va să zică sunt aproape șaizeci de ani de atunci. Câțiva mai mult, câțiva mai puțin... Era o vreme cu cumplite vijelii. Se războia marea cu țărmurile, de te mirai cum de mai rezistă. Prăpădul lumii, nu altceva. La pescuit în

larg nu se încumetau decât vitejii de la Jurilovca. Și, când dădea peste ei vijelia, aruncau lopețile, și se legau cu funiile de barcă, ca să nu li se piardă trupurile în mare, și după trei, patru zile, bărcile, împinse de valuri, le aduceau leșurile la mal. Dar nu lepădau lopețile așa lesne. Numai atunci când simțeau că nu le mai rămân puteri decât pentru a-și lega funiile. Ehe, ce oameni! Ce înțelegere cu marea! Atunci, în timpul acelor vijelii, s-a răspândit zvonul. Întâi a văzut unul, apoi altul, fără să știe de primul, și apoi altul, fără să știe de ceilalți doi, că fiecare era din altă parte a deltei. Dar ce anume au văzut nici până astăzi nimeni nu știe... Un oraș, un palat, un turn, un zid, o coloană? Fiecare însă văzuse ceva. Și numai noaptea. Ziceau că văzuseră cum se cască marea în fața lor și cum se înalță din pământ blocuri albe, ca de marmură. Puteai să nu-i crezi, dacă toți spuneau c-au văzut ceva și tot cam prin aceleași locuri, cam prin preajma acestor lacuri furate din mare? Că nu numai marea fură din pământuri, mai fură uneori și pământul din mare...”

Cred că tremuram în fața lui auzindu-i povestirea, pentru că se oprișe din vorbit și se uita lung la mine. Eram teribil de fericit, dar simțeam și o oarecare neliniște. Oamenii despre care-mi povestea el văzuseră Palatul de cleștar... îi spun așa pentru că așa am hotărât să numim aceste necunoscute albe de sub apă... în preajma lacurilor salmastre. Eu îl văzusem însă înainte de lacuri, chiar la o distanță bunicică. Nu știam ce să cred. Să mă fi înșelat eu? Era cu neputință, pentru că eu cu mâinile mele am notat pe hartă locul unde l-am văzut. Să se fi înșelat oamenii aceia de acum șaiszeci de ani?... Eu eram înclinat și chiar și acuma cred că s-au înșelat ei... Cum pot altminteri să-mi explic deosebirea de locuri, distanța mare de aproape douăzeci de kilometri dintre un loc și altul?

– Da! se auzi vocea lui Victor. E într-adevăr o problemă gravă. Dacă ai rămas la această întrebare, și așa mi se pare, înseamnă că plutim într-un mare necunoscut. Să fie două locuri diferite și-n amândouă locurile să existe ceva asemănător?... Să-ți spun drept, Ionel, par cam încurcate locurile...

– Și eu cred la fel. Dacă ai ști cât mă roade această întrebare.

Da, și astăzi mă roade. A rămas încă fără răspuns, cu toate strădaniile mele... În zilele care au urmat am căutat să aflu alte amănunte. Nu știu ce n-am făcut ca să-i pot aprinde bătrânului marinar toate amintirile. Din păcate însă prea multe lucruri noi nu am aflat. Cam repeta ceea ce îmi spusese prima dată. Da, da. Și-a amintit ceva foarte important. Cică s-au auzit pe vremea aceea atâtea vorbe despre orașul din adâncul mării, că niște oameni de știință au pornit cercetări. Se convinseseră că și ei că în zvonul care circula în toată delta exista ceva adevărat. Au făcut cercetări, pe malul mării, în interiorul lacurilor salmastre, dar toate cercetările au rămas fără niciun rezultat. N-au mai dat de urma orașului. Se mai spune că un grup de pescari a fost surprins de vijelie în larg, într-o barcă mare pescărească, dintre cele care se foloseau pe atunci. Barca s-a scufundat în apropierea malului și printr-o minune au scăpat toți cei care se aflau în ea. Atunci s-a văzut ultima dată palatul. L-a văzut cârmaciul înainte de a se scufunda barca. El singur, că el era cu fața spre mal. De-atunci nimeni, nimeni n-a mai văzut Palatul de cleștar.

– Stai! strigă Lucia. Înseamnă că avem un indiciu foarte sigur. Palatul trebuie să fie în apropierea locului unde s-a scufundat barca. Nu este acesta un indiciu foarte prețios?

– Întocmai! întări Victor. În sfârșit, al doilea element concret. Primul este cel adus de tine, Ionel. Al doilea, epava bărcii pescărești. Mă gândesc la elementele care ne pot ajuta pentru a identifica locul cu pricina.

– Și eu m-am gândit la asta. Bătrânul nu cunoștea decât povestea accidentului și anul în care s-a petrecut. Despre loc nu știa nimic. Cel puțin atunci nu știa nimic.

– Poate că știa ceva despre pescarii care s-au salvat, aproape se rugă Tic.

– Cât m-am agățat de speranța asta! Din păcate nu cunoscuse niciun pescar dintre cei care naufragiaseră. L-am rugat să-și amintească, l-am bătut pesemne atâta la cap, că a început să se mire.

„Nu cumva ai vrea să faci și mătăluță cercetări?” mă întrebă el mai mult în răs.

Nu știu ce s-a întâmplat cu mine. Eram pesemne într-un moment de exaltare. I-am răspuns sincer. I-am răspuns că aș vrea tare mult să știu totul, că aș fi în stare să caut prin toată marea, numai să dezleg taina. I-am spus că am și câțiva prieteni care m-ar ajuta. El a râs și mai tare. Se uita la mine ca la un țânc:

„Știi mătăluță ce înseamnă un ochi de mare? m-a întrebat el. Nu e numai lărgime, ci și adâncime. Știi ce înseamnă bucățica asta de apă din fața satului ăsta? Știi cât necuprins e în ea?... Și mai spui c-ai vrea să răscolești toată marea! Nu cred eu că o să ajungi marinar dacă nu-ți poți închipui nemărginirea mării și, mai mult decât asta, adâncimea ei...”

Mi-am dat seama atunci câtă dreptate are. Gândisem într-adevăr ca acel copil din poveste care voia să mute cu căldărușa marea în groapa lui din nisip. Dar pesemne că era atâta rugămintă în ochii mei, că s-a simțit și el mișcat. Lăsase pipa jos și-și freca fără încetare bărbia și, când înțepenea cu mâna pe bărbie, clătina, clătina din cap.

„O fi fost poate o vedenie a acelor oameni, dacă de șaizeci de ani nimeni n-a mai văzut nimic! Da' cine știe? Că prea mulți au văzut. Și ce rost aveau să se apuce, după un simplu zvon, atâția oameni cu doxă la cap, să caute prin fundurile mării?... Știi eu?”

Eu tot îl întrebam despre pescarii aceia care s-au salvat, tot îi ceream să-și amintească numele vreunuia dintre ei. Nu-mi trecuse prin cap să fac socoteli.

„Crezi mătăluță că după atâția ani au mai rămas măcar oasele întregi din vreunul? mă întrebă timonierul. Pe vremurile acelea nu prea treceau oamenii de șaizeci de ani. Dacă nu-i ucidea marea, îi ucidea mai lesne pământul. Foamea, necazurile, jandarmii, războaiele scurtau mult viața omului.”

„Cine știe? insistam eu ca un neghiob. Poate că s-a strecurat vreunul prin viață. Mai există și oameni cu noroc pe lume...”

„Și mătăluță ai vrea tare, tare de tot să fii unul dintre aceștia?” mi-o întoarse bătrânul.

Puteam să-i spun că nu? Mă rugam fără vorbe cu toată ființa mea. Pesemne că iar l-oi fi înduioșat. Pentru că iar și-a lăsat luleaua jos și a început să-și frece bărbia.

„Ce pot să fac pentru dumneata? mă întrebă el. Te văd așa de frământat! Dar să știi că n-are niciun rost să te frământți. Crezi că tocmai mătăluță ești chemat să dezlegi taina asta? Așa, acum c-am început trebuie să și isprăvesc. Nu pot să te las, hodoronc-tronc, în mijlocul drumului. Mi-a venit un gând, cum vin uneori gândurile cele bune, tocmai când nu le aștepti. O să mă interesez la Sfântu Gheorghe sau la Sulina despre povestea naufragiului... Cine știe? Poate dăm de urmele vreunui norocos care s-a strecurat prin viață și a ajuns vremurile de azi...”

– Și nu i-ai sărit de gât? întrebă Tic emoționat, cu râsuflarea tăiată.

– Zău că nu știu ce-am făcut. Pentru că am simțit că ameteșc. Se învârtea totul cu mine și nu aveam conștiința nici unui act, nici unei vorbe. Pesemne că oi fi făcut eu ceva, pentru că l-am auzit tușind... A coborât la Sfântu Gheorghe. Mi-a fost, nu știu de ce, rușine să mă duc după el, mai ales că nici el nu m-a chemat. Vă spun drept, n-am văzut satul, nici cherhanaua, nici vasele de pescuit. Mă uitam tot timpul la promontoriul lung de scândură pe care pășise bătrânul. Mă uitam, mă uitam, de mă dureau ochii, până ce, după câteva ore, l-am văzut pe marinar întorcându-se. Pe fața lui, printre miile acelea de cute, puteai parcă să descifrezi ceva?! Nimic. Iar ochii... Sprâncenele lui groase parcă se lăsaseră peste ochi. M-a bătut pe umăr că pe un copil și mi-a spus:

„Am mai găsit câte unul care și-a amintit de naufragiul acela. Da' cică nu era niciun om din sat în barca aceea. Așa că n-am putut să scot de la ei niciun nume. Să vedem acum la Sulina... Poate dăm acolo peste cineva. Cine știe? Să nădăjduim, că pentru nădejde nimeni nu-ți poate face nimic... Este un loc unde nu se poate să nu se știe mai multe. Dar pe-acolo vasul nostru nu trece, pentru că nici nu e în drum și nici n-o să poată vreodată. E vorba de Jurilovca. N-avem altceva de făcut decât să așteptam Sulina.”

În sfârșit am ajuns și la Sulina. Am intrat cu vaporul pe brațul Dunării până în port. Am coborât în orășel, am băut apă... Vă spun asta pentru că e cea mai bună apă din țară acolo. Ne-am înapoiat pe vas. Bătrânul a venit abia către seară. Și, cum a venit, s-a urcat în cabină. A plecat vasul și târziu, noaptea, m-am dus la

el în cabină. Mai fusesem de câteva ori și știam care e cea mai bună oră pentru vizite. L-am găsit parcă mai vesel.

„Ai făcut bine că ai venit mai târziu, mi-a spus el. Pe aici e mai grea navigația și trebuie mare atenție... Dar ca să ajungem la oile noastre... Mare noroc n-ai avut nici aici. Am trecut prin multe case și a trebuit să refuz multe pahare cu vin sau cu țuică. M-am întâlnit cu vechi cunoștințe și chiar cu niște neamuri, despre care nu mai știam că sunt pe lume.”

Eram tare nerăbdător să primesc dramul acela de noroc pe care mi-l promisese, într-un fel, la început și el simțea asta. Dar jocul lui, pentru că miroseam eu că e un joc, nu voia oare să-mi pregătească o veste bună, o bucurie? Ce puteam să fac altceva decât să aștept? Îi plăcea pesemne să procedeze așa, să mă pună la încercare, să vadă cât mă ține răbdarea. Dar, dacă așteptasem atâta, puteam eu să-l necăjesc tocmai în spartul târgului? L-am lăsat să-mi spună singur, când o vrea, ceea ce a aflat. Mă rugam însă în gând să-mi spună multe, multe lucruri noi. Și numai ce-l aud că zice:

„Așa... Dacă te ții atât de tare! Da' să știi că-mi pare bine. Înseamnă că respecti omul bătrân și metehnele lui. E un lucru frumos. Acum, numai să fie și bătrânii oameni înțelegători și cumsecade... Am dat într-o casă peste niște bătrâni, așa cam de seama mea, care cunoșteau bine povestea naufragiului acela. I-am descusut cum am putut și eu, cu toată dibăcia... Pentru că bătrânii sunt tare curioși. Dacă dibuie ceva care nu le vine lor bine, mai ușor scoți vorbe de la un mort din mormânt decât de la ei. Da' i-am luat eu așa, că am făcut traistă din sufletele lor. Și le-am deschis de tot... Așa... Mare lucru nu mi-au spus ei. Și-au amintit însă de numele unora care au fost în barca aceea...”

Vă închipuiți cum îmi bătea inima, parcă nu mai era a mea...

– Așa cum ne țâțâie nouă acum... spuse Dan din întuneric. Hai, zi mai repede! Sau faci și tu ca bătrânul tău?

– Lasă că și-acum mai trăiesc emoțiile acelea, reluă Ionel povestirea. Parcă-l văd pe timonier. Pufăia alene din pipă și se uita la mine printr-o deschizătură mică a pleoapelor, probabil ca să nu-i văd clipirile de satisfacție. De astă dată însă nu m-a ținut prea

mult. A continuat cu o voce parcă mai veselă:

„Așa... Cei mai mulți dintre ei au ajuns oale și ulcele. Să le fie țărâna ușoară, deși nu mai are la ce să le ajute... Vreo doi, cică, mai trăiesc. Erau tineri pe vremea naufragiului. Erau cei mai tineri pescari din barca aceea. Acum au bine peste optzeci de ani, dacă nu s-or fi apropiat de nouăzeci. Unuia îi zice Rapaliuc și s-a aciuat, cică pe lângă Văturele. Își așteaptă acolo sfârșitul la o strănepoată de-a lui. Altuia îi spune Ciornega... cică a fost un pescar cum nu s-a mai pomenit în toată delta, da' acum e cam rebegit săracul... Se zice că ar fi fost văzut ultima dată, acum vreo doi ani, la o nuntă în Dunărel. La nunta unuia Axente.”

Am mai vorbit și pe urmă cu bătrânul, dar despre alte lucruri. Câte nu mi-a spus! Îl ascultam, dar gândul meu, era cum să ajung mai repede la Constanța, ca să mă întâlnesc voi și să vă spun toată istoria aceasta...

Ionel își încheie povestirea cu un oftat adânc. Nimeni nu îndrăznea să tulbure tăcerea care urmase vorbelor. Tot el amintindu-și de ceva, îl întrebă pe Tic:

– Ce-ai vrut să spui atunci cu „doi și cu doi fac patru”, că n-am înțeles?

– O prostie, răspunse Tic. Am vrut să-ți sugerez să fii mai concret. Mi se părea că faci poezie. Dar să știi că mi-a plăcut cum ai povestit. Mi-a plăcut grozav. Zău că ai talent.

Capitolul IV

1

Vremea se schimbă brusc odată cu ivirea zorilor. Răcoarea nopții făcu loc unui vânt călduț, iar marea se lăsă cuprinsă și împinsă spre țărmuri de un curent cald. Toți cireșarii erau la marginea mării. Îi priveau depărtările calme, căutau să-i străpungă adâncurile. Erau clipe când suprafața mării, până departe în zare, se asemena cu o oglindă albastră. Nicio cută nu-i tulbura netezimea. Alteori se încrețea pe alocuri, de parc-ar fi vrut să-i răspundă cerului senin cu surâsuri copilărești.

– Ce zi frumoasă! se bucură Maria cu voce tare. Uitați-vă cum ne surâde marea.

– Frumoasă zi, repetă Ursu cu mai puțină convingere, descoperind undeva, la marginea orizontului câteva dungi alburii, pe care alți ochi nu le-ar fi putut vedea. Spre seară, însă, poate chiar mai repede, vremea se va burzului rău de tot.

– Nu se poate! se împotrivi Maria. De ce îți asumi rolul de barometru? O asemenea zi nu poate să trădeze... numai dacă o întărită cineva... Din răzbunare.

– Uită-te la orizont! Vezi dungile acelea subțiri ca niște linii trase cu creta?

– Nu văd nimic, răspunse Maria. Și nici nu vreau să văd...

– Și nici n-ai putea să vezi, completă Tic. Pentru că nici eu nu zăresc nimic. Dar dacă nici până azi n-ai învățat să te servești de binoclul lui Ursu...

– Eu cred c-ar trebui să ne procurăm un barometru, propuse Lucia. S-ar putea să avem nevoie de el.

– Cumpără tu! se oțărî Tic. Adică, stai! De ce să mai cumperi? Mi s-a părut, odată, că ți-ai ales cel mai bun barometru din lume. Ți-a înșelat previziunile?

Tic făcuse o gafă și nu știa cum s-o repare. Lucia se

posomorâse, Ursu se înroșise, Dan îi făcea cu ochiul, Ionel, care nu știa nimic despre povestea dintre Ursu și Lucia, se pregătea să ceară lămuriri. Tic nu reuși altceva decât să-i facă semn cu buzele să tacă. Ionel tot nu înțelese.

– Despre asta...

„.... Despre asta... nu mi-ați vorbit nimic, misterioșilor...”, ar fi vrut să spună Ionel.

Tic însă, negăsind altă soluție, alege în disperare sacrificiul. Țipă cu toată puterea, întrerupându-l pe Ionel și alarmându-i pe ceilalți:

– Auuuu! Mi-am hotărât soarta! Cine vrea să mă urmeze.

Și se aruncă în apă. Îl urmă numai Țombi. Ceilalți îl căutau cu privirile, dar nu-l zăreau nicăieri. Țombi, acolo în apă, părea disperat. Vremea trecea, dar Tic nu apărea la suprafață.

– Optzeci de secunde! se alarmă Lucia. Nu poate să reziste atâta.

Toți săriră în apă după Tic, toți cu excepția lui Ursu. Ceilalți nu-i observaseră nemișcarea. Înotau pe sub apă, căutându-și prietenul.

– Tocmai tu, Ursule! se auzi de undeva vocea lui Tic. M-ai deziluzionat.

– Las' că ți-am văzut nasul lângă coada lui Țângulică...

– Nu-i adevărat! Nasul meu era lângă bot, nu sub coadă... Sau... Aaaa... Faci glume?

Tic se lăsă repede pe spate și-și mișcă vijelios brațele de câteva ori. Văzuse capul lui Dan ieșind la suprafața apei. Curând se iviră alături și capetele celorlalți cireșari. Sinucigașul, căruia îi căutaseră trupul, se afla departe în larg. Experimenta un nou sistem de refacere a respirației, un sistem original care n-avea altă menire decât aceea de a face zgomot. Inspira și expira gălăgios, agitându-și brațele (ca să-i convingă pe ceilalți că stătuse tot timpul sub apă). Văzându-și prietenii nedumeriți, se prefăcu și el nedumerit:

– Când am ieșit la aer, nu v-am mai văzut pe mal (pauză pentru refacerea respirației). Dar să știți că n-ați stat... (altă pauză) prea mult timp... (pauză). Mai aveți nevoie de antrenament.

Lucia, care purta la mână un ceas antiacvatic, întrebă mirată:

– Cam cât am stat? De când ai ieșit tu, bineînțeles!

– Dan, vreo cinci secunde... Foarte slab... Voi, ceva mai bine. Zece, unsprezece secunde...

– Imposibil! spuse Lucia, privind-și fără încetare ceasul, înseamnă că tu ai rezistat o sută de secunde fără aer! O sută cinci secunde! Extraordinar!

– Numai atât?! se miră cumplit eroul. Eu credeam că am stat cel puțin zece minute. Vai, ce greu trece timpul sub apă! Noroc că am dat peste câțiva pești. Unul avea aripioarele dorsale lungi și cu țepi multe ca niște ace. Și două dungi închise pe laturi. Ce specie o fi fost, Lucia?

Victor zâmbi când auzi amănuntele. Văzându-l și pe Ursu pe plajă, înțelesese că povestirea lui Tic era reală numai până la jumătate. Lucia și Ionel în schimb își băteau capul pentru a afla specia văzută de Tic. Făceau tot felul de presupuneri. Lui Tic i se făcu milă:

– Gata! strigă el. Am găsit... Mi-am amintit. (De fapt căuta o denumire.) Da! Exact: *Tingus Licensis*.

– N-am auzit de specia asta, mărturisi Ionel, după ce o văzu pe Lucia mișcând sprâncenele în semn de ignoranță.

– Eu am citit despre ea, răspunse Tic, făcându-i semn lui Țângulică să se apropie.

Se aruncă și Ursu în apă. Saltul acestuia îl determină pe Tic să înoate cu toată iuțeala spre Lucia, care urmărea mersul secundarului pe cadran. Tic se alătură observației, după ce Lucia îi arătă cu unghia degetului mic locul unde se împlinea un minut de la dispariția lui Ursu în apă. Mai trecură șaptezeci de secunde până ieși Ursu la aer.

– Două minute și zece secunde! Bravo, Ursule. Îți recunosc superioritatea!

– Stăteam mai mult! răspunse vlăjganul. Dar n-am putut rezista la o asemenea tentație.

Brațul său drept scoase la suprafața apei un pește ciudat, cu botul lung și ascuțit, care putea să aibă vreo trei kilograme.

– Se încăierase cu altul la fundul apei, așa că l-am luat prin

surprindere.

– E un morunaș! spuse Dan.

– Ba nu! se opuse Tic din obișnuință. Un nise... nise... nisetruț.

– E o păstrugă în toată regula! se convinse Ionel, după ce căpătase și aprobarea Luciei. Prin urmare, vom beneficia de un prânz copios.

Baia matinală, înviorată de aceste incidente vesele, luă sfârșit. Întinși pe nisip, în cerc, cireșarii primeau căldura unui soare darnic. Odihna lor, sau cel puțin a doi dintre ei, luă însă repede sfârșit.

– Acum, fiind mai înviorați, spuse Victor, e cazul să ne începem activitatea. Primul act: asigurarea mijloacelor de transport. Dacă aveți propuneri...

Invitația lui nu căpătă imediat răspuns. Pe buzele câtorva stătea aceeași întrebare. O rosti Dan:

– Pentru ce? Adică... încotro trebuie să pornim?

– Avem tot timpul să alegem direcția, răspunse Victor. Până atunci trebuie să ne asigurăm mijloacele de transport. De fapt avem unul singur. Dar cum putem oare face rost de el?

– Cotiga?! încercă Tic să ghicească. Vreau să fac și eu cunoștință cu ea. Am mania obiectelor de muzeu.

Tic era dornic de o plimbare, bineînțeles, după ce-i făcuse cu cotul lui Ursu și căpătase aprobarea acestuia din ochi.

– Primul voluntar, dădu a înțelege Victor. Ar mai fi nevoie de unul.

Ursu ridică mâna. Dan își manifestă repede neîncrederea, cu gândul ca să-l provoace pe Tic.

– N-o să vă fie prea ușor s-o obțineți, dacă o mai fi existând la ora asta. Pentru că se colectează și pe aici fier vechi.

– Dacă s-ar colecta și gândurile tâmpite, am fi mai fericiți pe lumea asta, răspunse Tic. Sau – cine știe? – poate ne-am plictisi. De, fără buruieni florile nu ni s-ar părea atât de frumoase... Lasă, Dan, nu te mai frământa. Până găsești tu replica, noi suntem înapoi cu cotiga. Eu sunt gata de plecare.

Câteva minute mai târziu, Ursu și Tic părăsiră tabăra de la marginea mării. Țombi se luă pe urmele lor. Ceilalți cireșari se

strânseseră la umbra cortului mare. Numai capetele le erau la umbră. Trupurile li se prăjeau la soare. Doar Dan, pățitul, își aruncase peste umeri un prosop, e adevărat un prosop subțire.

Tic pornise la drum cu pași de plimbare. De-aceea se miră când îl simți pe Ursu înviorând ritmul. Se opri brusc și izbi cu călcâiul în nisip.

– De ce te grăbești? Pe soarele ăsta... zău, parc-ai vrea să mă deshidratezi...

– Nu-ți fie teamă. O să ai vreme să-ți pui apa la loc.

– Nu vreau să mă umplu cu apă sărată. Am și așa atâta sare în mine, că s-ar putea să devin veninos.

– Nu-i vorba de asta, Ticușorule. Ți se va oferi din belșug apă bună, sănătoasă, de ploaie.

– Aaaa! pricepu Tic. Ți-e teamă de ploaie? Păi n-avem corturile?

Ursu își prinse prietenul de braț și-l îndemnă la drum:

– Să nu ne prindă ploaia pe drum, Ticușorule. Nu te uita că ziua e frumoasă și cerul senin. În câteva minute poate să toarne cu găleata. Și cine știe cât avem de mers.

– Aaa! Tu te gândești la celălalt drum, spuse Tic, iuțind pasul. Sigur că da, să ne grăbim. Dar oare unde plecăm, unde ne instalăm definitiv?

Ursu ridică din umeri. Părea că nu-l interesează răspunsul.

– Eu nu sunt de acord cu tine, continuă ciufuliciul. Dacă nu știu unde merg, unde mergem, măcar să căutăm să ghicim.

– Așa, din spirit sportiv? Ca să faci puțină gimnastică? La ce ți-ar folosi? Soarta noastră se hotărăște acolo, la corturi. Noi n-o mai putem schimba.

– Asta-i va să zică. Cum de au renunțat ăia atât de lesne la o inteligență atât de fină și ascuțită? Și la... la... la...

– La, la, la... Lasă, Tic. N-ai făcut nicio gafă, nu te bosumfla... Eu am toată încrederea în Victor. Și în... în... în...

– Lu, lu, lu... Tra, la, la... Frumoasă combinație de sunete. Nu? Mi-a venit mie așa. Da, și Ionel, și Lucia... sunt acolo capete care conțin în ele ceea ce avem și noi. Oricum însă îmi place să dau idei, sau măcar să strecor pe ici, colo câte o viperușcă... după ce i-am dezghiocat dințișorii.

– Hm! mormăi Ursu. O să ai destul de furcă și cu cotiga... Ne împărțim de pe acum sarcinile. Tu o obții, eu o trag. Mai greu o să fie pentru tine.

Ursu spusese toate acestea ca să-și mai învioneze prietenul, să-i atenueze regretul că nu participă la sfatul de lângă corturi.

– Zău, e chiar atât de dificilă problema cotigăi? Trebuie să ne facem dinainte un plan de atac, sau ne lăsăm conduși de inspirația momentului?... Sau suntem din capul locului obligați s-o împrumutăm – cum să spun? – cu mulțumiri postume?

– Vedem noi. Dacă bătrânica e bine dispusă...

Tic ceru relații despre bătrână. Exagerând puțin în răspunsuri, Ursu îi făcu un portret nu prea binevoitor. Minteia lui Tic îl hiperboliză însă. Era convins că va trebui să înfrunte muma mumelor pădurii.

– N-am văzut nicio pădure pe-aici, Ursule. Nici din tren, nici...

– Ce ți-a venit acum să te gândești la pădure, în pustiul ăsta galben de nisip?

– Așa, ca să... ca să avem de unde aduna vreascuri pentru focul de seară... Sau să avem din ce face o plută. Nu crezi că ne va trebui o plută?

– Nu cred, deși pluta rezistă cel mai bine la valuri, știi tu, din Kon-Tiki... Ne ajunge și barca de cauciuc...

Amândoi tinerii mergeau greu prin nisipul care se înfierbântase. Își scosese ră sandalele din picioare, dar drumul nu se ușurase prea mult. Sudoarea curgea șiroaie pe dâșii.

– Ia spune, Ursule! se pomeni Tic întrebând fără alt intenție decât aceea de a redeschide convorbirea. Am impresia că nu prea ești în apele tale?

Uimit, Ursu întoarse capul și se uită iscoditor la tovarășul său de drum:

– De unde ai dedus tu asta? Adică... de ce să mă ascund? E adevărat că nu prea mă simt în apele mele. Nu știu nici eu de ce... Și... zău, Ticușorule, m-ar amări amănuntele.

– Zău?! se miră la rândul său Tic. Eu te-am întrebat așa, într-o doară... n-am știut că ai rezerve față de povestirea lui Ionel.

– Ce spui tu? Povestirea lui Ionel? De ce să n-o cred? Sigur că

sunt unele amănunte care nu s-au lămurit, care încă nu s-au lămurit. Dacă ar fi totul limpede, n-am avea ce să căutăm aici.

Planul lui Tic izbutise pe jumătate. Neliniștea lui Ursu nu era provocată de expediție. Rămânea o singură cauză, una singură. Nu numai pentru că-l ațâța curiozitatea – cel puțin așa se scuza el – dar mai ales pentru că nu putea răbda să-l vadă pe Ursu suferind din cauza aceea idioată (tot părerea lui personală) Tic își făcu un plan de acțiune pe care-l puse imediat în aplicare.

– Nici eu nu prea sunt în apele mele, Ursule. Mă preocupă starea Mariei. N-ai văzut-o? Parcă ar fi o domnișoară de pension, în vacanță, preocupată să culeagă din alea... cum le spune? Da... melancolii.

Făcuse într-adins pauzele pentru că-l văzuse pe Ursu oprindu-se brusc și ațintindu-și privirile asupra lui. Căută la rezezeală o explicație pentru gestul lui Ursu și bineînțeles o găsi. Procedase ca un copil. Dar, de vreme ce intrase în horă, n-o mai putea părăsi.

– Acuma, Ursule, dacă tot ne-am întâlnit într-un punct... Să dăm înapoi sau să dezlegăm nodul?

Tic văzu cum se împurpura fața lui Ursu. Prin urmare cauza era clară, nu greșise. Doamne! Pentru o asemenea cauză... Cu aerul unui om foarte stăpân pe sine, trecut prin toate ciururile și dârmoanele vieții, începu să peroreze ca un înțelept. (Oare câtă vreme trecuse de la întâlnirea lui cu Laura în fața gării?... Oare chiar o uitase de tot?)

– Hm. În cazurile astea trebuie să fii indiferent. Altminteri orice gest pe care-l faci poate fi considerat un gest de slăbiciune, chiar de te-ai scărpină în cap din motive de mâncărime, nu din motive de meditație, chiar de ți-ai apropia pleoapele, pentru că te ustură lumina soarelui, nu pentru că ai vrea să observi o siluetă anume... orice gest...

Tic nu avu puterea să termine. Simțise brusc în păr o adiere. Închise ochii. I se plimbau oare niște degete duioase sau vreun vârtej mic, rătăcitor, hotărâse să cocheteze o clipă cu cârlionții lui? Întinse gâtul și... „Brrr! își spuse în gând. Acuma ce mă fac?” Căută salvare într-un ciulin, pe care, negăsindu-l nicăieri, îl scoase din talpa piciorului.

– Da, continuă el. Orice gest se poate interpreta cum vrei... Nu știu cine spunea că adevărul nu este ceea ce este, ci ceea ce vrem noi să fie... Nepăsarea, Ursule, nepăsarea e mama... mama cui?... Na! Au ajuns să mi se transforme și concluziile filosofice în înjurături... Poate că în cazul și pentru *cauza* noastră e ceea ce trebuie.

– Ce tot bâigui tu acolo? Mai bine ne-am gândi la altceva. Nu vezi că ne apropiem de sat?

Tic se simți deodată cuprins de remușcări cumplite.

– Sunt un mișel, Ursule. Dar asta pentru că țin prea mult la tine. De aceea am și atâta curaj și nu mă ascund de tine. E adevărat că uneori încerc să te... nu să te înșel... ci să te protejez... am observat și eu că s-a schimbat parcă... E altfel...

– Ai observat și tu, se întristă Ursu. Credeam că numai eu...

– Stai, stai, că nu ne înțelegem! zise Tic, devenind pe loc lucid. Eu nu mă refeream la nu știu ce schimbare pe dinăuntru, mă refeream la... la asta, că s-a făcut mai frumoasă. Parcă a crescut dintr-o dată.

Ursu simți și mai multă amăreală într-însul și nici măcar nu se strădui să-și ascundă expresia feței. Scăpă un oftat ușor și spuse ca pentru sine:

– Bine c-am ajuns în sat și-o să scăpăm de gândurile astea.

– Nu! se răzvrăti Tic. Nu, Ursule. Nu pot să te văd trist tocmai pe tine. O fi ea Lucia unică pe pământ, *așa cum vrei tu* („așa cum vrei tu” nu se mai auzi însă), dar tu ești de zece ori unic, sau măcar de câteva ori... Îți spun drept, nu te-aș schimba decât pe mine. Și tu crezi că Lucia nu știe? Am văzut eu. Te soarbe din ochi... chiar când nu ești în preajma ei...

Ultimele cuvinte avură darul să nască pe chipul lui Ursu o expresie de incredulitate. Tic repară imediat exagerarea.

– Știi... asta ți-o spun așa, fiindcă suntem între noi. Când te-ai cufundat în apă, eram lângă ea. Ne uitam amândoi la ceas. Adică ea nu. Numai eu. Ea număra secunde după bătăile inimii.

Ursu apucă mâna lui Tic. Pătrunseră în sat mână în mână. Ciufuliciul știa că gestul lui Ursu trăda o bucurie adâncă. „Va să zică, gândi el, se petrec mai multe expediții în lumea cireșarilor. Și

cine știe ce alte surprize ne mai dau târcoale...”

2

Sfatul de lângă corturi era în plină desfășurare. Probabil avuseseră loc dispute aprinse, dacă ar fi fost să ne luăm după Dan, căruia demult îi alunecase prosopul de pe umeri.

– Așadar – perora el – îi declarăm război inamicului public numărul unu: nehotărârea și aliatului său principal, neîncrederea.

– Neîncrederea e pe moarte, îl corijă Lucia. Situația era mult mai dezavantajoasă, de pildă, atunci, când am dat urmare mesajului Laurei. Ionel aduce o mărturie proprie, confirmată, cum spunea Victor, fără provocare și necesitate, de un alt șir de mărturii. N-avem voie să fim neîncrezători... Nehotărârea însă persistă. Încotro?

– Stați, stați puțin! ceru Ionel. *Încotro?* Cu ce scop punem întrebarea?

– Nu te înțeleg, spuse Dan. Păi care poate fi scopul decât acela de a autentifica descoperirea?

– Ionel are dreptate, interveni Victor. Nu e vorba de scopul direcției, ci de scopul întrebării.

– Mi se pare unul și același lucru. Dar, dacă voi vreți complicații, eu nu mă opun.

– Nu, Dan, nu vrem complicații, ci, dimpotrivă, evitarea lor, continuă Victor. Ca să înțelegi mai bine cum stau lucrurile, răspunde tu la acest „încotro?”

– Sunt două direcții posibile, se grăbi Dan să răspundă. În sus sau în jos. Adică spre coloanele văzute de pescari sau spre cele văzute de Ionel.

– Cunoști tu bine locurile? îl întrebă de astă dată Lucia. Arată-le pe hartă!

– De ce să le cunosc eu? Le cunoaște Ionel. Nu spunea el, nu spuneai tu, Ionel, că ai însemnat pe hartă locul unde presupui că le-ai văzut? Să mergem acolo!

– Mai întâi, răspunse Ionel, locul nu este sigur, ci, așa cum ai

spus tu, presupus. Totuși, într-un anumit perimetru posibil. L-am întrebat pe timonier, în timp ce ne întorceam, cam prin ce loc ne aflam în timpul primei noastre convorbiri nocturne. I-am spus că vreau să am o amintire. Am făcut niște calcule și am ajuns la concluzia că văzusem coloanele cam în dreptul unei movile cu un punct topometric în vârf.

– Oare n-ai confundat punctul topometric cu coloanele? întreabă înfiorată Maria.

– Punctul topometric e format dintr-o prăjină subțire cu niște aripi de scândură în vârf. Nici ziua nu se vede bine de pe vapor, darămite noaptea. Dar să lăsăm asta... De pornit trebuie să pornim. Încotro? Mergem să căutăm date noi, sau mergem să căutăm Palatul de cleștar?

– Sau, mai bine zis, preciză Victor, pornim să *culegem* date noi sau să *cercetăm* Palatul.

– Acum înțeleg, recunosc Dan. Dar de ce totuși atâta fermitate în folosirea verbelor?

– Pentru că în înțelegerea noastră „încotro” nu arată direcții de loc, ci direcții de acțiune.

Dan nu se dădu bătut cu una, cu două. Era convins că întrebările sale nu-i enervau pe ceilalți, ci, dimpotrivă, le erau necesare. De aceea se încăpățână mai departe:

– Și alegerea unei direcții nu înseamnă implicit acțiune? Nu ne ducem sau nu ne vom duce *undeva* așa... numai ca să privim marea, deși unora le-ar face poate plăcere și acest lucru...

Înțepătura aceasta era la adresa Mariei, dar pornise cu întârziere. Povestirea lui Ionel avusese un efect destul de puternic și asupra ei.

– Știu eu, Dan? căzu Victor pe gânduri. În clipa aceasta, a porni undeva pentru a acționa înseamnă a porni într-o singură direcție. N-am mai avea nevoie de acel „încotro?”

– Să se ducă dracului cu toate neamurile lui trecute și viitoare. Nu trebuie să-mi mai dați explicații. A înflorit și dovleacul meu. Văd totuși că ne pregătim de plecare.

– Pentru că oricum trebuie să plecăm din acest loc inutil, răspunse Lucia. Știam dinainte că e un simplu loc de întâlnire.

Dan mormăi ceva neînțeles. Ridică neștiutor din umeri și-și propuse, măcar pentru o perioadă scurtă, să nu mai deschidă gura. Ionel, în schimb, se văzu nevoit să facă o precizare:

– Eu sunt, într-un fel, subiectiv. Nu pot să pledez... sau, dacă pledez, pledez după glasul inimii. Așa că nu trebuie să vă luați după mine. Dacă ar fi să hotărâsc eu... Întrucât nu am niciun dubiu asupra realității celor văzute de mine și întrucât locul este identificat sau identificabil... Nu mai e nevoie să continui...

Lucia și Victor își întâlniră pe undeva aceleași gânduri sau, mai bine zis, aceleași întrebări. Victor fu cel care recapitulă datele:

– Va să zică, tu, Ionel, ai văzut într-un anumit loc niște coloane, adică Palatul de cleștar, cum am convenit. Nu știm încă dacă denumirea e prea umflată sau dimpotrivă prea avară. Vom vedea noi. Palatul a mai fost văzut și de alții, altădată, însă în alte locuri. *Ceva* există deci. În existența acestui *ceva* cred cu toată convingerea. Unde există? În punctul X sau în punctul Y! Sau există separat și asemănător în ambele puncte?

– Dar castelul celor două cruci, Victor? întrebă Maria. Nu-ți amintești că ne-a pus aceleași probleme? Îmi vin în minte ecuațiile tale.

– Nu, Maria, ripostă Lucia. Castelul celor două cruci există într-unul și același loc. Victor a alăturat atunci, prin calcule, cele două castele pe care le întrezărisem la un moment dat. De data aceasta însă trebuie, tot prin calcule, să le separăm. Aceasta pentru... pentru siguranța adevărului. Dacă nu le separăm, mai bine rămânem aici și ne prăjim la soare.

– N-ai imaginație, Lucia, se rupse Dan din tăcere. Putem deschide un curs de pescuit „gen Ursu”. Sistem original, garantat.

Cu un gest scurt, Victor concentrează iarăși gândurile tuturor:

– Putem crede în existența a două palate? Aceasta mi se pare acum, în prag de plecare, întrebarea principală. Repet: în clipa asta.

– Eu în existența Palatului *meu* cred. Fără cel mai mic „dubiu de îndoială”, cum ar spune Tic.

– Iar celălalt – sublinie Lucia – e atestat la rândul lui de o sumedenie de factori... Înțeleg de ce Victor consideră existența

celor două palate, în clipa asta, drept problemă principală. Cred că nici n-am mai întreba „încotro?”, ci am porni spre locul însemnat de Ionel pe hartă.

– Da! întări Victor. Am pleca într-acolo, pentru că avem date certe în mână.

– Tu, Victor, crezi că apariția celui de-al doilea palat exclude palatul meu? Neapărat trebuie să se excludă unul pe altul?

– Nu știu ce să cred, răspunse Victor. Sau mai bine zis nu vreau să mă gândesc prea mult la această problemă. Am ridicat-o pentru că ea totuși există. Știu că ar fi foarte simplu, și foarte logic, și foarte firesc să mergem spre punctul topometric, adică spre palatul tău. Dar nu pot să nu dau glas unei întrebări care ne-ar putea obseda mai târziu.

Ionel se îngălbeni. Parcă i s-ar fi redeschis o rană. Avu totuși curajul să fie sincer:

– Prin urmare te îndoiești de existența palatului meu... Dar l-am văzut, Victor.

– Nu, nu mă îndoiesc de ceea ce ai văzut tu, Ionel. Ți-am spus de atâtea ori. E însă ceva care întunecă întreaga ecuație, care-o tulbură. Dacă m-aș gândi mai mult poate aș afla ce. Dar, așa cum a spus Dan, trebuie să învingem inamicul cel mai primejdios: nehotărârea. Ca să nu rămânem aici războindu-ne între noi și prăjindu-ne la soare...

Ionel tot nu era mulțumit de explicațiile primite:

– Numai din această cauză trebuie să acționăm, trebuie să alegem o direcție?

– Nu! Mai este una, foarte importantă: timpul. Suntem spre sfârșitul vacanței, din păcate, nu la începutul ei. Și dacă lucrurile se vor complica pe parcurs... vom fi nevoiți să renunțăm...

– E adevărat, spuse Lucia. Timpul, de astă dată, nu este un aliat prea darnic cu noi. Dar, acționând astfel, spun *orbește* cu conștiința că exagerez, nu riscăm să transformăm aliatul în inamic?

Victor ridică neputincios din umeri. Se gândea la decepția pe care anumite idei, apărute în ultima clipă, i-ar putea-o provoca lui Ionel. Dar și ideile erau confuze și starea lui era plină de neliniște.

Se mulțumi doar să-i dea dreptate Luciei:

– Știu, Lucia. E un pericol, îl simt. Dar, complicând lucrurile de la început, nu ne paște același risc?

– Explicați-mi și mie, se rugă Dan. Astăzi sunt în conflict cu inteligența. Ce-i cu istoria asta în care timpul poate deveni din aliat rival?

Victor n-avu curajul să rostească cuvântul. Îl rosti Lucia:

– Eșecul... Dacă eșuăm în prima noastră tentativă...

Ionel nu mai putea suporta atâtea nedreptăți. Își strânsese pumnii, își mușcase buzele până la sânge:

– Nu vă înțeleg. Nu vă înțeleg. Dacă nu credeți în ce v-a spus, de ce nu strigați în fața mea?

– Exagerezi, Ionel, încercă Dan să-l calmeze. Pe cinstea mea că exagerezi. Dar șiăștilalți exagerează. Fără complicații, mor. Așa s-au obișnuit.

– Te-a jignit cuvântul? întrebă Victor. E o copilărie. Eu îți înțeleg starea. Ți-am repetat și convingerile mele. Dar un eșec e foarte simplu, Ionel. Gândește-te! Câteva sute de metri, nu câteva, o sută de metri mai sus sau mai jos de la locul unde presupui că ai văzut palatul și locul real. O eroare de câteva sute de metri și putem căuta zadarnic, nu zile, ci săptămâni. Îmi amintesc ce-ți spunea marinarul. Marea nu e numai întinsă. E și adâncă.

Ionel căzu pe gânduri. Problema pe care-o ridicase Victor nu-i venise până atunci în minte. Trăise tot timpul într-o stare de exaltare. Întrebarea însă exista și era dureroasă.

– Ai calculat sigur, Ionel? întrebă Lucia înfricoșată și ea de vorbele lui Victor.

– Am calculat bine, dar mi se pare că undeva am făcut o greșeală. N-am verificat datele.

– În ce sens? se înspăimântă Dan la rândul lui.

– În sensul că... M-am slujit în calculele mele de următoarele elemente: viteza vaporului, pe care-o știam dinainte, locul sigur pe care mi l-a indicat marinarul, locul în dreptul căruia ne aflam în timpul convorbirii și ora sigură la care s-a petrecut convorbirea. Elemente nesigure: cantitatea de timp care a trecut de la apariția coloanelor până la convorbire... Aici era eroarea, nu poate fi decât

de un minut, două... poate chiar mai puțin...

– În cazul acesta, spuse Lucia, nu poate să apară o eroare exagerată în ce privește locul...

– Știu, Lucia. Am calculat pe rând cu trei elemente separate de timp. Nu consider nici eu prea gravă eroarea... Limitele în sus și în jos nu depășesc o sută de metri.

– Ești sigur de ora pe care ți-a dat-o marinarul? întrebă Dan. Poate ți-a dat-o cu aproximație.

– Sunt absolut sigur. Am verificat-o de câteva ori, stând cu el în cabină. Exact la unu noaptea are obiceiul să deschidă ușa cabinei și să ia, cum zice el „un pic de aer”.

– Să-ți spun drept, răsuflă ușurat Victor, mi-a fost și mie teamă. Acum însă m-am liniștit. Prin urmare n-avem altceva de făcut decât să așteptăm sosirea unicului mijloc de transport care ne stă la îndemână. Dacă nu se vor ivi și acolo cine știe ce surprize...

3

Într-adevăr, cei doi cireșari plecați voluntar după cotigă nu fuseseră scutiți de surprize. Mai întâi, nu găsiseră pe nimeni acasă la locuința cu pricina. Tic bătuse în poartă, până ce învrăjbise la culme toți câinii din împrejurimi, spre marea bucurie a lui Țombi. În al doilea rând, n-o găsiseră pe muma mumelor pădurii nici la Aglaia, nici la Profira, nici la Săftica. Mai mult. Nu le găsiseră nici pe acestea acasă. În al treilea rând, nu reușiseră, cu toată iscusința lui Tic, să descopere un alt mijloc de transport și nici măcar un om capabil să le furnizeze un asemenea mijloc. Erau amândoi în culmea disperării, mai ales după ce la poștă aflaseră că bătrâna familiei Hodoroabă e plecată la câmp cu mâncare.

„Dar cred că se întoarce degrabă, spusese funcționara, dacă nu i s-o întâmpla să se întâlnească pe drum cu vreo băbuță. Că-i place să stea la umbră și să sporovăiască.” Funcționara voise să mai adauge ceva, dar plecarea grăbită a tinerilor nu-i mai dăduse răgaz. Își amintise în ultima clipă de un bătrân cu cioc negru, lunguiet, care se interesase, nu cu mult timp înainte, despre

sosirea tinerilor și despre locul unde se aciuaseră pe malul mării.

„Oare ar fi trebuit să le spun și asta?” se întreba ea, în timp ce urmărea cu privirea cele două siluete care se îndepărtau.

Ursu și Tic se așezaseră pe marginea șanțului lângă casa cu cotiga. Își băteau picioarele de nervozitate și se uitau tot timpul la capătul uliței. (Dacă ar fi avut habar și de întrebarea nemărturisită a funcționarei...) Uneori îl trimiteau în recunoaștere pe Țombi.

– Ar trebui făcută puțină ordine prin părțile astea, spuse Tic. De pildă, cine are nevoie de copaci pe marginea drumului?... Omul, dacă merge, merge cu un scop, undeva, ce-i trebuie umbră?... Și pe urmă chestia asta cu babele. De ce să ducă tocmai ele mâncare la câmp? N-au altceva de făcut acasă? Eu, dac-ar fi după mine, le-aș obliga să stea toată ziua la poartă. Dacă intră cineva, un străin, într-o casă? Ce, noi n-am putea foarte ușor să...

Tic făcu o pauză. Îi venise o idee năstrușnică, dar îi era teamă să nu i-o respingă Ursu. De aceea îl luă încet, cu binișorul:

– Îmi povestea odată un bătrân, chiar astă-iarnă. Era viscol cumplit afară și o coadă la cinema... Nu știu cum se întâmplase să stau tocmai lângă el. Fuma țigări „Mărășești”, una după alta, și mă îneca fumul lor.

Tic făcu o pauză pentru a-și verifica puterea amănuntelor.

– Și? întrebă Ursu. De fapt ce vrei tu să povestești? Vreo istorie de-a ta?

– Aș! O întâmplare oarecare... Tocmai voiam s-o șterg de lângă bătrânul cu ghetе galbene, când mă oprește și mă întreabă dacă-s elev. Eu îi răspund, el mai departe: ce note am, cum stau cu purtarea, dacă-mi place să mă joc și tot felul de chestii din astea. Ce să fac? Din politețe, din respect, răspund. Nu știu cum vine vorba despre cinste și necinste și se apucă să-mi povestească o istorie. Cică i s-a întâmplat lui – știu eu? – poate c-o fi adevărat... pe când era tânăr... profesor de latină și greacă, adică om serios... Cică într-o zi, chiar ziua-n amiaza mare, apare, în satul în care era, un sat mai mare, că avea școală, un lup. Atacase un staul. Prin împrejurimi, numai el. Ce să facă? Un vecin avea pușcă încărcată, dar nu era acasă. Ce să facă? Să ia pușca, intrând pe geam sau pe ușa din dos, sau să lase lupul să omoare vitele?... Mi se pare că

erau chiar vitele lui. Adică îi trebuia pușca pentru nevoile lui... Pe scurt: îmi spune c-a luat pușca... intrase pe ușa din dos, era deschisă... țac-pac, gata lupul!... „Am făcut bine?” mă-ntreabă el... Eu ce să-i spun: „Foarte bine! Vă felicit!”... El de colo: „Păi am luat lucru străin, am intrat în casă străină.” „Ei și?” zic eu... Tu ce spui, Ursule?

– Eu zic să n-o luăm, Ticușorule. Nu-s nici lupi, nici vite, nu suntem nici profesori de latină și greacă... Nici măcar nu fumăm țigări „Mărășești”...

– Dac-ar rămâne numai chestia cu „Mărășeștile” în picioare, aș face eu rost repede de țigări. Dar chiar ești cu totul împotrivă? Nici măcar așa, un firicel de aprobare? Tu poți să te duci la poștă, tu nu știi nimic și las eu un bilețel în locul cotigăi.

– Nu, Tic. Dac-ar da lupii peste noi...

– Atunci la ce-am avea nevoie de cotigă? Smulgem un par din gard și-i faci ferfeniță. Sau le pregătim un mormânt al răzbunării ca atunci. Of... Ia mai du-te o dată, Țombi, la capătul uliței... Marș!

Țombi se supuse ordinului și o zbughi. Apăru la capătul uliței abia după un sfert de oră. Și-l așteptau niște sudalme și niște epitete îndelung și stăruitor căutate... Dar nu se ivi numai el. Înaintea lui alerga un prichindel, ținând cât îl ținea gura. Și în urma prichindelului, o babă cu o surcică în mână, amenințând de mama focului. Câinele aduse țâncul până în fața casei, apoi fugi spre capul satului, pentru a nu trăda identitatea stăpânului său. Sosi și băbuța, learcă de sudoare, gâfâind, de părea că-și trage sufletul.

– Auzi, Doamne! Mânca-i-s-ar toate oasele și zgârciurile chiar din fața cuștii lui! Încolți-l-ar trei sute de viespi și optsprezece lilieci! Auzi, dihanie scârboasă! Of... Of... Of... Să-mi trag răsuflarea... Of... Auzi?... Bună ziua, maică... Ședeam și eu la umbră, de, cum se întâmplă cu omul la drum... dădusem peste vreo trei neamuri, mai de departe... of... că mi-a ieșit sufletul... de, ne mai spuneam și noi pe de-ale noastre... băiatul se juca liniștit în nisip... când deodată javra asta afurisită sare la el... Băiatul fuge, javra după el să-l omoare, nu alta... Eu ce să fac? După javră... Că nu-mi lăsa deloc băiatul în pace... Nici în zilele mele de

horă n-am alergat și n-am țopăit atâta... Unde te-o mușcat, mă?

– Nu m-a muscat. Mă împunzea meu cu botul, aici în... și-și duse mâna spre fund.

– Și de ce nu i-ai dat una peste bot, nătăflețule? De ce n-ai luat o piatră?

– Da! Își convine matale. Da' cui i-al fi hăcuit culisolul?

Tic făcu la început haz auzind răspunsurile prichindelului, răsă cu multă artă, pentru a-și calcula șansele. Văzând mulțumirea bătrânei, răsul său se prefăcu pe nesimțite într-o expresie de nemărginită satisfacție și admirație. Numai chipul lui era în stare să farmece băbuța. Dar mai erau și vorbele.

– Ce copil drăgălaș! Un înger, nu altceva! Are un năsuc ca o... ca un... ca o piersică medievală... Și niște ochi... Câtă istețime, câtă tandrețe, câtă *moronitate* strălucește în ochișorii lui! E nepotul dumneavoastră?

– Nepot?! zise băbuța foarte măgulită. Ehei, e strănepot, domnișorul.

– Nu se poate! Asta o spuneți așa... ca să-l întineriți...

Prichindelul, care nu prea înțelegea ce se spune cu privire la el, se aciuse în poala băbuței. Aceasta îi mângâia fericită părul.

– Și ziceți c-ați venit iar după cotigă? Întrebă cu voce binevoitoare bătrâna.

– Nu... Am venit să... Am venit cu... niște treburi, dar auzind că strănepotelul dumneavoastră, e atât de isteț, așa că...

– Dacă n-aveți nevoie de ea... Tot mi-o ceruse cu împrumut un fin de-al meu de peste deal...

Tic o sfecli. Își blestemă bunăvoința și era cât pe-acum să se căiască de drăgălășeniile pe care i le spusese țâncului. Noroc că-i strecurase și câte o „realitate”. Încercă să repare gafa:

– De fapt... Nu ne stă la inimă să vă refuzăm. Nu-i așa, Ursule? Dacă țineți atât de mult să ne-o împrumutați... Știți... Nu-i bine să nu ascuți oameni mai în vârstă...

– Apoi să știi, drăguțule, că eu îți dau cotiga, spuse râzând bătrâna. Dar să nu mă faci să-ți și mulțumesc pentru treaba asta... Că dacă mai stau mult de vorbă cu mătăluță o să mă faci să-ți umplu cotiga cu poame... Da' acu spune-mi drept. Chiar are

băiatul meu ochi de morun?

– Morun?! se miră Tic. Aaaa... Cred că n-am observat bine... Vai, cum să aibă ochi de morun. L-am confundat cu... linul. Are ochişori de lin.

– Hai, luaţi cotiga şi mai scuturaţi şi pomii aceia din grădină... Iar de adus înapoi o aduceţi atunci când n-o să mai aveţi nevoie de ea.

– Şi finul dumneavoastră? încercă Tic să fie politicos.

– Păi uită-te şi mătăluţă de jur împrejur şi vezi dacă e vreun deal pe aici.

Tic înghiţi în sec. În timp ce încărcă poame în cotigă îi şopti lui Ursu:

– Straşnică băbuţă. Da' şi eu straşnic! Ai văzut cum am făcut-o din „muma pădurii”, „pâine caldă”?

4

Când cotiga ajunsese la marginea mării, corturile demult erau prefăcute în baloturi. Un morman uriaş de bagaje aştepta să fie încărcat pe platforma aceea de scânduri susţinută de două roţi de fier. Treaba aceasta dură însă foarte puţin.

– Să orânduim schimburile pentru cărat, spuse Victor. Eu cu Tic, Ionel cu Dan, Ursu... singur.

– Şi noi? întrebare în acelaşi timp Lucia şi Maria. Pe noi de ce ne excludeţi?

Victor desfăcu braţele în sens de „voi, dacă vreţi neapărat, n-aveţi decât”. Cel care se împotrivi, atât participării fetelor, cât şi participării celorlalţi la trasul cotigăi, fu Ursu. Nici nu voi să audă de ajutor. Aproape că-şi goni prietenii:

– Lăsaţi-mă pe mine. Asta-i treaba mea. O iau pe nisipul ud. Nici n-o să simt greutatea. Hai, daţi-i drumul. Să nu ne prindă ploaia.

Când se convinse că nu poate clinti cu un dram hotărârea lui Ursu, Victor dădu semnalul de plecare. Porniră pe nisip în direcţia Constanţa. Numai Ursu rămase câteva clipe pentru a aranja ceva

la hulube. Prinsese de hulube o funie ca să poată trage cotiga și cu pieptul.

Vremea era atât de frumoasă, cerul atât de senin și marea atât de calmă, că nimeni nu mai credea în previziunile lui Ursu. Mergeau alene, visători, pe malul mării. După calculele lui Tic, aveau de mers până la punctul topometric vreo cincisprezece kilometri. Chiar fără să se grăbească erau siguri că vor ajunge acolo înainte de apusul soarelui. După câțva timp de mers, Ursu o luă înaintea celorlalți. Trăgea cotiga și cu brațele și cu pieptul. Tic făcu o glumă văzându-l cum se opinteste ca un cal la ham, și pentru și mai mult haz se agăță de cotigă, strigând vesel:

– Di, roibule, că-ți dau deseară fulgi de ovăz și zahăr cubic.

– Mai bine mi-ai da acum, îi răspunse cu toată seriozitatea Ursu, oprindu-se din mers.

Tic rămăsese pe cotigă. Se întreba dacă Ursu făcuse sau nu o glumă.

– Chiar vrei să-ți dau? Sau ai spus numai așa ca să mă dau eu jos?

– Și una, și alta, Ticușorule. V-am spus că o să ne apuce ploaia pe drum.

Tic sări din micul vehicul, dar uită, sau poate nu dădu importanță rugăminții lui Ursu. Acesta trăgea zdravăn la cotigă, obligându-și prietenii să țină pasul cu el. Când văzu că rămân în urmă, îl chemă cu voce tare pe Victor. Victor alergă spre dânsul, urmat de întregul grup.

– Ce s-a întâmplat, Ursule? întrebă Victor ajungându-l din urmă.

– Ce să se întâmple? Nici nu mi-ați spus unde mergem. Dacă mă rătăcesc?

– Da! asta era... Hm, ai dreptate. Din grabă am uitat să discutăm cu voi, să vă punem la curent cu ceea ce am hotărât sau mai bine zis cu ceea ce am stabilit... Dar de ce fugi așa?

– Mai bine răspunde-mi... Tic! Vino și tu ca să ne pună Victor la curent cu...

Odată cu Tic sosiră lângă Ursu și Ionel, și Lucia. Numai Dan și Maria rămaseră în urmă. Avându-i însă pe ceilalți lângă el, Ursu

izbuti să schimbe ritmul mersului, impunându-l pe cel hotărât de dânsul. Aceasta, pe nesimțite, în timpul conversației. Până și Dan o îmboldea pe Maria să iuțească pasul.

– Nu vezi cât de departe au ajuns ceilalți? Abia se mai zăresc.

– Dacă vor să facă întrecere de marș, n-au decât. E foarte greu să ne rătăcim, dar să știi că nu te rețin... Dimpotrivă.

– Dimpotrivă!!! Câtă franchețe! Sau e numai cochetărie? Știi tu cât de cavalier sunt. Nu te-aș părăsi, chiar de-aș ști că mă duci la marginea iadului...

– Poate că tocmai într-acolo mergem... Dar dacă vrei neapărat să rămâi în urmă...

– Mi-ai permite din când în când să-ți fac niște complimente foarte meritate? Ca să nu simțim scurgerea timpului...

– Ești un caraghios, Dan, și mă faci să râd. Îmi promiți complimente, și de fapt mă jignești, cavalier galant ce ești. Deși mă ai alături și-ți ofer satisfacția tăcerii, te plictisești...

Dan se opri din mers:

– Stai, stai. Ce-am zis am zis. Înseamnă că mi s-au tulburat mințile, ceea ce e puținel cam grav. Adică, e mai mult decât un compliment pentru tine... Pe urmă tu mi-ai spus orice cu plăcerea de a sta alături... Nu prea am înțeles eu bine... că m-am tulburat prea tare... Acum ce să fac? Să tac, să vorbesc, să sper? Să cred? Mai bine mă transform într-o coloană de marmură. Mi-e teamă să fac ceva... Mă cuprinde spaima... Ce să fac?

Maria se uită la Dan cu atâta atenție, de parcă îl vedea pentru prima dată în viața ei. Simțea o emoție nouă în vocea lui, deși încerca să și-o ascundă.

– Ce să faci? Să-ți spun sincer, Dan? Dacă-mi promiți că nu te superi. Să te iei la harță cu Tic și să mai aștepti trecerea timpului. Nu minute, ore, zile, ci ani. Vreo câțiva ani.

– Vorbești serios, Maria? Știi adineauri cum se aprinseseră cerurile în inima mea? Prin urmare, absolut nicio speranță...

Maria se înveselise, sau poate că zâmbetul ușor, care i se ivise pe fața atât de îngândurată până atunci, aducea a veselie.

– Știi ce-o să se întâmple atunci, peste câțiva ani, când *cu adevărat* se vor aprinde cerurile în inima ta?... Melodia asta mi-a

plăcut... Știi ce-o să se întâmple? N-o să mai spui nicio vorbă. Nici n-o să ai nevoie. Pentru că va țâșni totul din tine ca o erupție.

– Doamne! se tângui Dan cu voce tare. Ce rușine o să-mi fie deseară!... Dacă am ajuns să-ți spun asta, înseamnă că sunt lecuit definitiv.

Maria simți un ușor regret auzind ultimele cuvinte ale însoțitorului ei. După câteva clipe uită însă totul. Nici nu-l mai vedea pe Dan alături. Visa.

În jurul lui Ursu se purtau altfel de conversații. Mult mai prozaice, sau poate mult mai poetice. Pentru că subiectul discuțiilor era Palatul de cleștar. Tic și Ursu fuseseră puși la curent cu tot ceea ce se petrecuse la corturi în timpul dimineții. Dacă Tic mai ceruse uneori vreo explicație, sau pusese vreo întrebare, sau făcuse vreo remarcă în stilul lui, Ursu în schimb tăcuse tot timpul. Nici măcar nu spusese „da” sau „nu”. Tăcea și trăgea la cotigă și lăsa sudoarea să-i curgă șiroaie prin păr, pe față, pe gât, pe trunchi, pe picioare. Era lac de sudoare. Numai când auzi calculul făcut de Ionel pentru fixarea locului, se opri din mers și gestul lui fu atât brusc, că era să răstoarne cotiga cu tot cu bagaje. Se strădui din răspuț să nu găfăie în timp ce vorbea:

– După tine, care-i elementul de calcul cel mai nesigur, Ionel? Mi se pare că timpul de la apariția coloanelor până la întâlnirea cu marinarul, nu?

– Da, recunosc Ionel. Celelalte sunt date precise. Ora, viteza vasului, distanța parcursă în timp de la un loc la altul... Dar ce-i cu tine?

Ursu înconjură cu privirea orizontul. Fața i se întunecase, întoarse apoi capul și se uită atent înapoi. Ceilalți nu-i zăriră pe Maria și pe Dan. Abia deosebiră niște pete în depărtare. Ursu în schimb îi văzu și clătină nervos din cap:

– Acum se grăbesc ei, dar să nu fie prea târziu. Vijelia, Victor! Vine o vijelie cumplită! Uitați-vă pe mare, în zare. Niște dungi negre. Și aerul... Nu simțiți șuvoaie reci în zăpușeală?

Nimeni nu văzu dungi negre la orizont, dar în aer simțeau ceva neobișnuit. Se uitară de jur împrejur. Niciun adăpost. La câteva sute de metri în fața lor, spre marginea mării, se înălța singuratic

un salcâm uriaș.

– Ești sigur, Ursule? Poate că...

– Nu mai putem pierde nicio secundă! se răsti el. Spre salcâm!

Porniră aproape în goană. Aerul devenea din ce în ce mai rece. La marginile ei, marea arunca spre cer niște trombe negre, uriașe. Ursu opri cotiga în dreptul salcâmului, cam la vreo cincizeci de metri de copac.

– Corturile! răcni el.

Cireșarii începură, în grabă, să instaleze corturile. Ursu le verifică soliditatea și, nemulțumit, ceru funii pentru a face niște ancore suplimentare.

– Noi, între timp, să aducem bagajele, spuse Victor. Să împingem cotiga lângă corturi.

Victor, Ionel și Tic se opintiră să miște cotiga despovărată pe trei sferturi de încărcătură. Nu izbutiră s-o clintească niciun centimetru. Nisipul acționa ca o frână cu neputință de învins. Abia în clipa aceea înțeleseseră de ce ceruse Ursu cu atâta vehemență să fie lăsat singur la trasul vehiculului. Toți ceilalți n-ar fi putut, adunându-și laolaltă puterile, nici măcar s-o urnească din loc.

– Și eu, care te-am obligat să mă cari, se căi Tic. Iartă-mă, Ursule.

– Cred c-am dat zece litri de apă din mine, spuse vlăjganul. Credeam c-o să-mi crape tendoanele, c-o să mi se spargă venele... Bine că...

În clipa aceea începu vijelia. Cerul deveni dintr-o dată de păcură. Răsună un bubuit în depărtare, marea porni să geamă și să se zguduie. Câteva sulite de foc azvârlite în zigzag, pe cer, primele picături, urletul crescând al valurilor, alte bubuituri mai apropiate... Maria și Dan alergau bezmetici. Mai apucaseră să vadă corturile. Apoi întinericul deveni de nepătruns și ploaia se revărsă cu puterea unui torent. Cerul tremura din toate încheieturile. Ursu se pregătea să pornească în întâmpinarea întârziatilor. Aceștia, cu ajutorul fulgerelor, ajunseseră la corturi. Erau uzi learcă. Dan mai avu totuși putere să facă o glumă:

– Tot ți-am promis că merg după tine până la marginea infernului... Mi-am ținut promisiunea. Dar nici tu nu m-ai lăsat să

cad înăuntru.

Maria însă nu-l auzea. Era în celălalt cort. Lucia o fricționă cu alcool, apoi o ajută să se îmbrace și, preventiv, o obligă să ia niște tablete.

– Ești atât de fierbinte, Maria, că mi-i teamă să nu te îmbolnăvești...

– Ce dar cumplit! se înfiora ea. Am stat nemișcată până mi-a pătruns tot trupul. Dacă nu-l vedeam pe Dan prăbușindu-se...

– Ești nebună sau ce-i cu tine?... Îmbracă halatul ăsta. Repede.

Maria deveni subit docilă, supunându-se vocii poruncitoare care străpungea întunericul.

În cortul celălalt, Dan trecuse prin momente asemănătoare. Numai că el acceptase de la bun început tratamentul care i se aplicase. Fricțiuni, masaje, rufărie uscată. Se simțea din ce în ce mai bine dispus.

Afară, vijelia era cumplită. Fulgerele despicau fără întrerupere cerul, orbind și înspăimântând totul. Tunetele și vuietul talazurilor se contopiseră într-un zgomot infernal. Natura se dezlănțuise. Trăsnetele țipau tot mai aproape. Numai ele săreau ca niște acute din cornul infernului. Unul lovi atât de aproape, că, în corturi, fiecare simți pe limbă săgeata electrică.

– Salcâmul! spuse Ursu. Am scăpat. Dacă ne-am fi oprit sub el... Așa am redus riscul la jumătate. Ori corturile, ori salcâmul. Am scăpat, în sfârșit.

Ca întotdeauna în clipele grele, primejdioase, Ursu își dovedise luciditatea.

Prin deschizătura de un deget a unei ferestruici, băieții văzură salcâmul arzând. Era un spectacol de necrezut, fantastic. Torente de ploaie nu reușeau să-i stingă toate flăcările. Ardea ca o lumânare și deodată se frânse de la jumătate. Priveliștea de foc aduse pentru multă vreme tăcere în corturi. Vijelia își continua aprigă dezmățul. Dar se stinse tot atât de brusc precum începuse. Atâta doar că lăsă în urma ei înserarea.

Cina avu loc în cortul cel mare, la lumina lanternelor. După cină, se reluară discuțiile.

– Ce-ai vrut să spui, Ursule, atunci înainte de furtună, despre

calculele mele? întrebă Ionel.

– Nu despre calcule. Calculul e foarte frumos și foarte bine făcut. Mă gândeam însă la elementele de calcul.

– Da, îmi aduc aminte, zise Ionel. Ai descoperit un element nesigur?

– Știi eu? răspunse Ursu. Mă întreb. Ești absolut sigur de viteza vaporului?

– Absolut sigur: atâtea noduri pe oră.

– Dar dacă s-a modificat în timpul nopții?

Lumina era difuză, așa că nimeni nu observă paloarea de pe fața lui Ionel.

– Înțeleg, Ursule, spuse Ionel cu voce ștearsă. N-am verificat viteza din noaptea aceea. Am considerat viteza ca o constantă și am folosit-o în calcule ca element sigur. Crezi că se poate modifica în timpul mersului?

– Nu cred, Ionel. Sunt absolut convins. De aceea m-am speriat când te-am auzit.

La marile întrebări pe care și le puseseră până atunci cireșarii se mai adăuga una. Și ea avea nevoie de un răspuns imediat.

Capitolul V

1

În mica tabără de lângă salcâmul trăsnet, rămăseseră numai Ursu și Tic. Ceilalți plecaseră dis-de-dimineață spre Constanța. Pentru a se aproviziona cu alimente și cu unele obiecte necesare expediției submarine (Lucia până la urmă renunțase la barometru în fața argumentului „Ursu”, rostit în cor de toți cireșarii – bineînțeles cu excepția celor în cauză), dar mai ales pentru a-l găsi pe bătrânul timonier și a-i cere informații suplimentare cu privire la viteza vasului în noaptea mării descoperiri. Sarcinile și repartizarea grupurilor se stabiliseră de cu seară. Ursu își urmărise prietenii cu privirea până la șosea și nu-i slăbi din ochi nici atunci. Numai când îi văzu urcându-se într-un camion se liniști și-l anunță pe Tic de norocul celor cinci călători.

– Știi ce bine îmi pare că suntem iarăși împreună! se bucură cu glas tare Tic. Și mai ales neavând altceva de făcut decât paza acestor corturi, pe care o las fără grijă în seama potăii... Auzi, Țombi... Înseamnă că suntem liberi de orice corvoadă pe ziua de azi.

Țombi auzise insulta și se întristă groaznic, căutând totuși, în mintea sa de câine un moment, un gând, un prilej de răzbunare. Supus, dar frământat de întrebări și de gânduri chinuitoare, acceptă locul de pază pe care i-l arătase poruncitor și sever stăpânul său.

„Prea, prea ciudat se comportă potaia la ora asta, zâmbi Tic. Să fi căpătat oare în ultimele zile o atât de mare considerație față de persoana mea, încât nu mai are curajul să crâcnească?”

Țombi simți insulta repetată și-n gândurile lui Tic, pentru că făcea parte dintr-un neam de câini cu inteligență superioară, care, printre altele, este înzestrat cu darul de a ghici gândurile oamenilor. Se resemnă din nou, dar și mai obsedat de ideea

răzbunării.

– Ei, Ursule, te-ai gândit? Cum să folosim clipele acestea de libertate?

– Păi eu zic să ne antrenăm rezistența sub apă. Dar fără să-l chemi ca ieri în ajutor pe Țombi.

– În regulă. Dar să nu râzi de mine. Mai mult de treizeci de secunde nu rezist.

– Ieri ai stat patruzeci de secunde, după ceas, ceea ce pentru început înseamnă foarte mult.

– Chiar m-ai văzut imediat ce am ieșit? Am întârziat pentru că nu-l găseam pe Țombi.

– Te-am văzut când îl căutai, Ticușorule. Altminteri poate că mă înșelai și pe mine.

Tic râse. Față de toți ceilalți era ironic, se purta uneori chiar obraznic; lângă Victor și lângă Ursu se simțea însă intimidat. Erau de altfel favoriții lui. Pe unul însă îl stima și-l admira, pe celălalt îl iubea. Încercând să le pună în balanță calitățile (voia să facă din această comparație o ecuație cu cifre precise, cum îl obișnuise Victor, ca să obțină un rezultat pur, matematic), dar nestatornic sau poate numai distrat, lăsă un gând să-i zboare aiurea. Ecuația se fărâmiță imediat, în schimb se pomeni îmbogățit cu o idee grozavă, menită să-i umple cu plăcere clipele libere.

– Ursule! De ce suntem noi proști? Înțelegi, „proști” e un fel de a vorbi. De ce nu umflăm noi barca de cauciuc? Pssst! Ce plimbare am face și poate chiar și niște cercetări, așa, fără scop.

Ursu primi fără rețineri propunerea lui Tic. După un sfert de oră, barca, umflată până la limită, își aștepta pasagerii. Înflorat de plăcerea anticipată a unei plimbări cu barca pe mare (există oare în tot orașul cineva asemenea lui care să se fi bucurat în toată ascendența și descendența neamului său de o asemenea cinste și plăcere?), Țombi făcu o ultimă încercare de a se face ascultat de Tic, renunțând, cu jurămintele solemne (dar tăcute, fără martori), la toate gândurile de răzbunare. Fu însă alungat la locul său cu indignare și însoțit de epitetul care-l jignează cel mai mult pe lume: javră... leneșă („leneșă” era termenul îndulcit de Țombi, pentru a nu crăpa cu totul de rușine). Replica o dădu imediat. Când îl văzu

pe Tic gata să se urce în barcă, scoase un urlet atât de năprasnic, că stăpânul său își pierdu echilibrul, căzu în apă și răsturnă barca totodată. Dar, când zări capul lui Tic ieșind din apă, începu să se uite mirat și neliniștit în jurul său, parcă pentru a-l descoperi pe autorul urletului. Trăgea însă cu coada ochiului la pumnul strâns care-l amenința și-și spuse în interiorul ființei sale câinești: „Asta nu-i nimic! O să vezi mai târziu...” Încă nu știa ce va vedea stăpânul său, dar nu asta era important. Importantă era hotărârea lui de a-l face să vadă...

Barca plutea lin pe apa mării. Două lopeți mici mânuite când de Ursu, când de Tic, loveau apa dând viteză și direcție bărcii de cauciuc. Până în clipa aceea, navigatorii nu se gândiseră la ceva anume. Se mulțumeau doar să facă o plimbare. Deodată se auzi un schelălăit, urmat de un lătrat furios. În convenția Tic-Țombi, combinația acestor sunete indica un semnal de primejdie pentru cineva. Cei doi întoarseră barca spre mal mărindu-i viteza. Țombi se bătea de zor cu niște gângăanii, sau se prefăcea – hoțul! – că se bate. Ba, la un moment dat, începu să se tăvălească în nisip, de parcă i s-ar fi înfipt în blană un roi întreg de bârzoii.

– Își bate joc de noi javra, descoperi Tic. Trebuie să fac rost de niște nuiiele. Dacă a ajuns să schimbe sensul semnalelor din codul nostru... Îți arăt eu, potaie afurisită!

După acest incident, navigatorii își reluară ocupația. Plimbare, apoi scufundări, antrenamente de rezistență sub apă, de viteză și de vedere sub apă. Ursu îl învăță pe Tic vreo câteva mișcări care-l ajutară atât la mărirea vitezei de înaintare sub apă, cât și la simplificarea și dozarea eforturilor, ceea ce-i întărea rezistența la presiune și lipsă de aer.

– Grozav! spuse el, după ce prinse mișcările. Nu vrei să mă cronometrezi?... Stai! Mi se pare că Lucia și-a lăsat în cort ceasul antiacvatic...

În clipa aceea Țombi lătră de câteva ori aprig, apoi schelălăi. Era semnalul că se apropie cineva cu intenții dușmănoase. Tic îl lăsă pe Ursu în apă și cârmii cu grijă spre mal. Trase barca la țărm și se duse mai întâi la Țombi. Acesta, cu picioarele rășchirate și cu botul întins, privea un anumit loc de pe nisip, de parcă urma să

vină de acolo un ditamai balaur hotărât să înghită corturile, bagajele, barca și o parte din mare. Tic se opri lângă el și văzu în nisip, într-o groapă mică, un crab mort, aruncat cine știe de câtă vreme acolo. Nu spuse nimic. Porni cu pași lenți spre corturi, dar se întoarse brusc și-l văzu pe Țombi tăvălindu-se prin nisip de răs. Bineînțeles că, imediat ce zări privirile stăpânului său, se prefăcu iarăși atacat de albine.

„Bun! își zise Tic. Las' că vedem noi cine râde mai bine până la urmă!”

Ți-ai găsit! Câinele respinse cu o nonșalanță definitivă presupusa amenințare. Și-și continuă planul.

Tic ajunsese cu ceasul și cu barca la locul unde se scălda Ursu. Acolo marea făcea un intrând, iar pământul, bătut mai cu furie de valuri, își scosese afară niște căpățâni stâncoase. Apa era la început mică, până la gât, dar după câțiva metri se adâncea brusc. Nu se mai vedea fundul. În locul acela își continuară tinerii antrenamentele. La prima cufundare, Ursu rezistă, sub apă, o sută treizeci și patru de secunde. Era recordul său de până atunci. Cufundările următoare, probabil din cauza oboselii, nu depășiră, în timp, o sută de secunde. După un lung răgaz de odihnă, la cea de-a noua cufundare reuși să reziste o sută patruzeci și cinci de secunde. Tic era atât de mândru, de parcă el ar fi fost autorul recordului.

– Acum e rândul meu, Ursule. Ține ceasul. Repede. Vreau să stabilesc și eu un record.

Ursu râsufla din greu. Era vizibil, sau, dacă vreți, auzibil efortul făcut. De aceea primi cu bucurie invitația lui Tic, îi luă ceasul... Dar îl rugă să aștepte câteva minute.

– De ce? întrebă surprins Tic.

– Ca să... Parcă l-am auzit pe Țombi lătrând.

– Dă-l dracului! E un farsor, o lichea, un trișor. Las' că-i tăbăcesc eu pielea de la coadă pân' la vârful nasului. Ești gata?

– Imediat, Ticușorule. Stai numai să mă obișnuiesc cu ceasul.

Când își reveni cu totul în fire, când își regăsi toate puterile, Ursu îi făcu semn lui Tic să sară. Apoi încordat, cu ochii atenți, urmări înotul pe sub apă al acestuia. Îl urmărea cu barca de la

suprafața apei. Nu voia să supună ființa aceea atât de dragă nici celui mai mic risc. După patruzeci de secunde, Tic ieși triumfător. Se agăță de barcă și întreabă în pauzele respirației:

– Cât... cât am... cât am stat... Ur... Ursule!

– Aproape șaiszeci de secunde.

– Cum? Numai atât? Eu credeam că am stat mai mult de un minut.

– Mai, puțin, Tic. Dar asta n-are nicio importanță.

– Chiar mai puțin decât cincizeci de secunde? Spune drept, Ursule!

– Ai stat exact patruzeci de secunde... pentru că te-ai dus prea la fund și te-a obosit presiunea apei.

– Asta era! se înveseli Tic. Dar știi tu ce frumos e fundul? Și știi ce mulți pești foiesc printre pietre? Fii atent! Mă mai duc o dată.

Ursu îl urmări iarăși, de la suprafața apei. Îl văzu apropiindu-se de țărm, strecurându-se printre bolovani, întorcându-se în loc, rotindu-se de câteva ori în jurul unui punct, apoi ridicându-se cu un bolovan în mână la suprafață. Rămăsese sub apă treizeci de secunde.

– Ai prins un pește de piatră? îl luă în primire Ursu.

Tic transportă bolovanul la țărm și țâșni ca un popândău din apă.

– Iute, Ursule! strigă el. Am descoperit o cetate, un oraș, o... Vino repede!

Într-adevăr, bolovanul lui Tic nu era un bolovan obișnuit. Era un fragment de granit, mai mult lat decât gros, șlefuit cândva de o mână omenească, pentru că pe una dintre fețele lui se aflau săpate niște litere ciudate. Nu mai era nicio îndoială. Bolovanul făcea parte dintr-o masă mare pe care se gravase o inscripție.

– Ursule! Ursule! sări Tic în sus. Lasă, lasă... O să spunem că l-am găsit împreună.

– Ticușorule! șopti duios Ursu. Asta-ți trece ție acum prin cap? ... Nu-ți dai seama ce comoară ai găsit?

– Păi tocmai din cauza asta!... Hai să-l ducem lângă corturi și să ne continuăm cercetările. Până se întorc ceilalți, poate găsim și restul.

Lăsară bolovanul lângă corturi și se întoarseră la locul cu pricina. Țombi încerca să le tulbure căutările (și nu chiar fără motiv de astă dată). Lătra, lătra ca un apucat. Nemaiputându-i suporta apucăturile rebele, Tic hotărî să-l pedepsească. Dar, când ajunse lângă corturi, nu mai zări bolovanul. Parcă-l înghițise pământul. Mai întâi îl năpădi o spaimă soră cu moartea, dar se reculese repede. Începu să caute cu atenție în nisip. Bolovanul era acolo. Se afundase singur în nisipul ud. Nu se mai vedea decât inscripția.

De astă dată Tic nu mai ținu seamă de codul manierelor elegante. Pocni cu piciorul gol de câteva ori javra, în locul cel mai cărnos și mai dureros. Cu sentimentul datoriei împlinite, reveni la locul descoperirii.

2

În oraș, grupul celor cinci cireșari se împărți în două. Victor și Ionel porniră spre port, pentru a da de urmele timonierului, iar Maria și Lucia, însoțite de Dan, începură să colinde magazinele. Dan întocmise lista obiectelor trebuincioase expediției. Pentru a le achiziționa trebuiau să intre pe rând: într-un magazin sportiv, într-un magazin de fierărie, într-o farmacie și bineînțeles prin câteva „aprozaruri” și „alimentare”. Duceau cu ei doi saci mari de voiaj, care conțineau la rândul lor câteva sacoșe și câteva plase de nailon.

– Pentru treaba asta, anticipă Dan, trebuia să-l luați cu voi pe Ursu, nu pe mine. Sau aveți de gând să angajați un camion?

– Las’ că te mai ajutam și noi, nu te speria, încercă să-l liniștească Lucia. Și apoi nu uita că ne-am dat întâlnire în parc cu băieții. Dacă o să fii prea încărcat, îi aștepți tu înainte acolo, iar noi cumpărăm restul obiectelor.

Primul magazin în care intrară era un magazin de confecții. Dan își privi nedumerit însoțitoarele:

– Am uitat eu ceva? Pe lista mea nu e trecut un asemenea magazin.

Văzându-le însă pe amândouă preocupate să privească din toate unghiurile un manechin îmbrăcat într-un taior albastru, tăcu, sau, mai bine zis, făcu o anumită reflecție în tăcere. Dumerit, se retrase într-un colț cu convingerea că va avea timp să citească ziarul sportiv, pe care-l cumpăraseră la intrarea în magazin, pentru că erau vreo cincizeci de manechine răspândite prin toate raioanele, și de vreo cinci, șase ori mai multe modele de rochii, taioare, fuste, bluze, șorturi, paltoane, pardesie, raglane, pălării, balonseide, tricouri, costume de plajă și altele, cărora Dan nu le dădu, din jenă, denumirea.

Fetele își terminară însă raita prin magazin mai repede decât presupusese el. Le acostă la intrare cu un zâmbet de mulțumire și le însoți cavalierește până în dreptul unei florării. Acolo încetă să mai fie cavalier. Rămase afară în stradă. Dar și ele încetară să se grăbească. Ieșiră după un sfert de oră, bineînțeles tot cu mâinile goale. Dan le aștepta însă după colț. Cei doi saci de călătorie se aflau la picioarele lui. Ținea mâinile la spate și părea că face un antrenament de înghițit noduri. Când fetele se opriră în fața lui, contrariate, își adună tot curajul și, cu un gest sigur, le întinse câte un buchet de flori. Buchetele tremurau însă în mâinile lui. Ca să scape de jenă spuse ceva:

– Din colț, de la concurenta aceea oacheșă cu țigara în gură.

Surprinse și vesele, amândouă fetele îi făcură cu ochiul și-l încadrară în mijlocul lor, luându-l de câte un braț. Dan ținea sacii de parcă aveau ouă în ei.

– Așa nu știu dacă voi rezista... Nu vedeți că se uită toată lumea la noi?

Dar, după primele minute de jenă, se pomeni pe nesimțite cuprins de plăcere. Ba le convinse să se mai plimbe puțin pe stradă:

– Până dau „ăia” de port, până dau în port de vapor, până dau pe vapor de timonier, până dau la timonier de un moment favorabil, până dau... „Ferometalul”! N-avem ce face. Trebuie să intrăm.

Vizavi de „Ferometal” era un magazin sportiv, iar lângă magazinul sportiv era un șir de „alimentare” și „aprozaruri”. Lista

lui Dan se scurta, iar sacii de călătorie se îngreuiiau. Apoi veni rândul sacoșelor, al plaselor de nailon, începură târguielile cu posesorii unor roșii cât pumnii lui Ursu, discuții în contradictoriu la o tejghea cu ardei grași, pipărați la preț, cochetării cu niște piersici și cu niște caise prea mari și prea coapte, ca să nu se transforme pe drum în sirop, compătimiri în fața unor pușori de găină care semănau a ciulama, și altele și altele care-l transformaseră pe Dan din viitor candidat la filologie într-un junior înzestrat cu aptitudini serioase de halterofil. Dar apăru până la urmă și parcul, parcul atât de dorit și de așteptat. Se duse la prima bancă, stăteau liniștiți acolo doi bătrâni, o pereche, dar Dan nu mai avea putere:

– Nu vă supărați... Banca e rezervată pentru tineri... Pezevenghiul ăla care se joacă în nisip a șterpelit pancarda de pe spetează...

Bătrânii zâmbiră încurcați, căutară altă bancă, dar, înainte de a se așeza, se convinseră că nu e atârnată nicio pancardă de spetează. Dan puse pe bancă tot calabalâcul, își făcu pernă dintr-un sac plin cu zarzavaturi și pâine și se întinse cât era de lung, după ce-și așternu ziarul la picioare. Fetele își făcură cu chiu cu vai loc în adunătura aceea de pachete.

În cealaltă parte a orașului, în port, Ionel și Victor întrebau din om în om și din cabină în cabină unde e ancorat vasul „Sulina”. Informațiile primite până atunci îi purtaseră de la un cap la altul al portului, dar nicăieri nu dădură cu ochii de vas.

– Am procedat ca niște copii, se răzvrăti Victor. Trebuia să ne interesăm de la bun început la căpitanie. Ne-am pierdut timpul de pomană.

Victor nu greșise. La căpitanie li se spuse imediat că vaporul se află în port și li se indică unde este ancorat. După o scurtă căutare descoperiră vasul și în același timp și punctul de pe mal care ținea legătura cu el: o cabină în care un cetățean, aplecat deasupra unei mese mici de lemn, punea fără încetare ștampile pe un vraf de hârtii.

Victor se duse la ghișeu și întreabă foarte politicos când pleacă

vasul „Sulina” în croazieră.

– La ora patru! îi răspunse funcționarul, fără să ridice ochii de pe hârtii și fără să întrerupă ștampilarea lor.

– Iertați-mă... N-ați putea să-mi spuneți dacă rămâne același echipaj de săptămâna trecută?

Funcționarul catadicsi în sfârșit să-și ridice nasul din hârtii. Era un bătrânel slab, cu nasul coroiat și cu niște ochelari mici, cu rame subțiri de metal.

– Adică pe dumneata te interesează echipajul? Păi de ce nu spui așa? Credeam că vrei să faci rost de vreun loc și locuri nu mai sunt de trei zile. Și pe cine cauți, mă rog?

Victor tuși de câteva ori, ca să câștige timp.

– Voiam să las un răspuns cuiva de la timonă...

– Cui? Nu cumva lui Ispir? A fost retrogradat și dat la alt vas...

Într-o clipită, Victor pricepu că Ispir trebuie să fie timonierul vinovat de ciocnirea vasului cu bancul de nisip.

– Aa! Nu lui... Nu e vorba de Ispir...

– Atunci te pomenești că ai ceva cu moș... cu „Rechinul”?... Așa-i zicem noi de când cu povestea lui din Zanzibar.

– E pe vas, nu știți?

– Stai puțin, răspunse funcționarul și începu să calculeze cu voce tare. Va să zică la nouă... (Victor nu reuși să descifreze ce trebuie să fie la nouă în mormăitul funcționarului. La nouă și jumătate... (același mormăit), la zece... (alt mormăit)... Cât e ceasul acum?

Funcționarul duse mâna la buzunar, dar Victor îi dădu mai repede răspunsul, privind-și ceasul de mână:

– Zece și treisprezece minute. Foarte exact.

Omul de la ghișeu nu-i ascultă răspunsul. Își scoase tacticos ceasul său, îi deschise capacul, se uită de departe la cadran și abia după aceea rosti, scărpinându-se în cap:

– Zece și treisprezece minute... Da... (Iar mormăi ceva neînțeles.) Da! E pe vas! La magazia de combustibil, la ușa a patra. La zece și douăzeci de minute se urcă la timonă ca să fumeze o pipă.

Victor era foarte mulțumit, dar fâstăcit. Nu știa ce e mai bine de

făcut. Să ceară încuviințare pentru a urca pe vas, sau să roage pe cineva să-l cheme pe timonier! Îl scoase din încurcătură funcționarul.

– Ilie! strigă el cu o voce surprinzător de groasă și de puternică. Ilie! Ai un pasager pentru „Sulina”.

– Suntem doi... îndrăzni Victor.

– Doi pasageri, Ilie... Îi așteaptă „Rechinul” la „și douăzeci”.

Un marinar lung și deșirat, rezemat de un stâlp de fier, le făcu tinerilor semn cu mâna și, când se apropiară de el, le arătă o bărcuță:

– Pofțiți! Dacă sunteți așteptați de moș Novacu, apoi e mai ceva ca un ordin.

3

Tic și Ursu continuaseră cu un zel nemaipomenit cercetările. Se scufundaseră de zeci de ori când unul, când altul, scosese la suprafață și transportaseră pe mal zeci de bolovani, unii de dimensiuni uriașe (opera lui Ursu), dar nu izbutiră să găsească pe niciunul vreo altă inscripție. O adevărată movilă de piatră se înălțase la marginea apei. Erau numai bolovani ruși de furia apei din pământul stâncos. Niciunul nu era dăltuit de mâna omului. Zelul cufundătorilor era însă prea mare ca să se mulțumească cu ideea unui eșec și să întrerupă cercetările. Curățind în partea aceea fundul apei de bolovani („Avem cel puțin un loc grozav pentru sărituri de pe trambulină”, spusese Tic, pentru că orânduiseră bolovanii în așa fel ca movila să poată fi folosită drept platformă), hotărâră „în unanimitate” să continue cercetările în altă direcție.

În timpul cufundărilor, Țombi mai încercă vreo câteva stratageme, folosind semnale din codul convenit cu Tic, dar nu-i mai reuși niciuna. Nu primi altceva decât niște amenințări, mai mult în glumă decât în serios. (La planul său cumplit de răzbunare nu renunțase însă definitiv.)

Cei doi cercetători porniră cu barca de-a lungul țărmului,

îndepărtându-se de corturi. Încovoiați, ca două cârje, căutau să străpungă cu privirea adâncurile.

– Stai, Tic! șopti Ursu emoționat. Ia uită-te acolo lângă ieșitura aceea. Nu vezi ceva lunguiet?

– Unde? întrebă Tic, urmărind direcția mâinii lui Ursu. Acolo? Nu văd nimic, nici urmă de fund. Dacă-ș avea ochii tăi, aș desființa lunetele.

– Uită-te bine, Tic, la fund. Precis e ceva acolo. Ceva ca un paralelipiped.

Tic tresări, își încordă privirile, se uită în apă, până i se umplură ochii de lacrimi, dar nu fu în stare să descopere fundul.

– Fii atent că sar! îl anunță Ursu. Lasă-te în partea cealaltă a bărcii.

Îi ascultă sfatul, aplecându-se pentru menținerea echilibrului bărcii. Îl urmări pe Ursu afundându-se, până ce-l înecară culorile apei. După numai douăzeci de secunde, Ursu apăru la suprafața apei, ținând ceva în mâna stângă.

– O bârnă, Tic! spuse Ursu dezamăgit. Nimic altceva decât o bârnă groasă, cu niște ciocuri de fier în ea. Eram convins că am dat peste o coloană sau peste ceva asemănător. Ce să fac cu ea?

– Scoate-o la mal! Poate o să ne folosească la amenajarea trambulinei. Altceva?

După ce aruncă bârna departe, pe mal, Ursu răspunse cu un glas nu prea mulțumit:

– Nimic, absolut nimic. Numai pești cu duiumul. Dar ce ne trebuie nouă pești? Hai s-o luăm în cealaltă direcție.

Cealaltă direcție însemna înapoi la movilă și de acolo, în stânga, într-o buclă ușoară pe care-o făcea marea. Ajungând cu barca în dreptul movilei, lui Tic îi veni o idee:

– Ce-ar fi să amenajăm trambulina? Numai bine timpul care ne-ar trebui pentru refacerea respirației.

Ursu primi cu bucurie propunerea. Simțea și el că are nevoie de odihnă. Cufundările dese îl obosiseră. Nu reușea să rămână sub apă mai mult de treizeci-patruzeci de secunde. Iar Tic, sărmanul, la fiecare cufundare, după două, trei clipe, își simțea plămânii în stare de explozie. Cei doi săpară întâi la marginea apei, până

dădură de pământ tare, stâncos. Se așteptau la așa ceva. Prima bază o făcură din pietre mici, culese de pe mal, puseră apoi bolovani mijlocii, apoi bolovani mari, obținând un turn cam de un metru. După aceea așezară și bârna. O acoperiră apoi cu un strat gros de nisip și deasupra fixară trei bolovani mari, ultimii și cei mai mari care rămăseseră pe mal. Bârna lungă de un metru și jumătate și lată de vreo douăzeci de centimetri ajungea deasupra apei.

– Oare ține? întrebă Tic nerăbdător. Pe mine sigur că mă ține, dar mă gândesc la tine.

Ursu se ridicase pe turnul de piatră. Înainta fără teamă pe bârnă. Lemnul parcă ar fi fost înfipt în munte și ancorat de pământ. Nici nu se clintea. Ursu își desfăcu de câteva ori brațele, își luă elan și făcu un salt mortal, neghemuit. Se roti în aer ca o linie dreaptă și dispăru în apă, aproape fără să se audă.

În clipa aceea începu să latre Țombi, dar Tic nici măcar nu întoarse capul. Înaintă pe bârnă cu mișcări grațioase de dansator. Țombi lătra ca un apucat, folosind toate semnalele posibile din codul convenit, ba inventase altele și mai alarmante. Înfuriat, Tic întoarse capul și furia lui se schimbă în uimire. Nu departe de corturi poposise o mașină și din mașină coborau... Nu avu vreme să vadă cine cobora. Picioarul ud îi lunecă numai cu un centimetru. Simți golul, își pierdu echilibrul și căzu în cel mai caraghios stil pe care și-l putea imagina. Cu picioarele crăcănate, cu mâinile în căutarea unui sprijin, cu capul zgâit spre corturi. Ba mai atinse apa și cu burta. Și, colac peste pupăză, urechile lui blestemate înregistrară niște hohote de râs. Era prea mult, mult prea mult. Imediat ce ieși la suprafață, se îndreptă glonț spre Ursu:

– Te rog din suflet. Numai zece minute. Hai să le-arătăm noi! Dacă nu-i fac să-și ceară scuze, în genunchi și cu capul în nisip, să-mi spui mie „cuțu”.

Tic avusese timp să-i observe pe cei care se desfătaseră cu „căzătura” lui. Erau doi bărbați, unul înalt și slab adus din spate, cu o pălărie albă de paie, albă ca omătul și cu niște ochelari, cărora le luceau în soare ramele groase de aur. Altul, bondoc și chel, parcă-și făcuse meserie din a poza pentru caricaturiști, atât

de caraghios era. Și alături de ei își mlădia silueta grațioasă o femeie înaltă, cu fața ca o păpușă, pe care niște copii încercaseră toate acuarelele cu nuanțe de roșu. Erau, evident, toți străini. În fața corturilor, Țombi mârâia la ei. Vizitatorii erau preocupați să privească panorama vastă care li se oferea ochilor.

Tic îl invită imediat pe Ursu la trambulina improvizată. Vlăjganul înaintă pe bârnă cu fața spre mare, dar brusc, prin mișcarea unui singur picior, se roti, ajungând cu fața la țărm. Tic trase cu coada ochiului și-i văzu pe străini interesați. Femeia mai ales făcea niște comentarii foarte aprinse. „Cred și eu, își spuse Tic, asemenea corp n-ați văzut voi nici în filmele trucate.” Și atunci se petrecu minunea. Putea fi oare numit altfel saltul lui Ursu de pe bucățica aceea de trambulină? Corpul lui Ursu se înalță în aer ghemuit, ca împins de un resort. Când atinse limita înălțimii, se întinse drept ca o lumânare. Imediat se roti în linie dreaptă, la jumătate se ghemui, tot rotindu-se, apoi din nou în linie dreaptă, din nou ghemuit și, înainte de a atinge suprafața apei, făcu și o dublă mișcare de pendul. Apa nici nu clipoci când îi primi trupul.

„Ah, dacă aș fi avut un aparat de fotografiat la mine, își spuse Tic în gând. Nu pentru saltul lui Ursu, pentru mutrele ăstora. Când o să mai aibă lumea un asemenea noroc!? Salt ca al lui Ursu s-o mai obișnui în lume. La urma urmei, n-a fost decât dublu, dar l-a prefăcut el în cvadruplu, prin ghemuiri și întinderi. Saltul, gata. Dar mutre ca ale ăstora sunt unice și ele reprezintă un moment în univers.”

Cireșarul era bineînțeles într-un moment de exagerare. Mutrele, dacă ar fi să vorbim obiectiv, meritau însă atenție și chiar un clișeu din partea unui maestru fotograf. Pentru că numai urechile rămăseseră nemișcate și în poziția lor dintotdeauna. Restul era anormal și răvășit descompus și contribuia la acea atmosferă de pauză între două numere de circ.

Era rândul lui Tic să-și arate măiestria și să ofere și el caricaturistului nevăzut câteva trăsături inspirate. Merse spre capătul bârnei cu spatele, prefăcându-se că se uită pe cer în căutare de nori. Când simți c-a atins punctul terminus, se roti cu patruzeci și cinci de grade. Rămase într-o parte și execută, pentru

prima dată în viața lui, un salt și jumătate pornit de pe coastă, cu șurub întreg. Când își scoase capul afară din apă, văzu gestul de felicitare al lui Ursu și se mulțumi cu atât. Era convins că vizitatorii rămăseseră „țuț”.

Ațâțat și mândru, Tic făcu un gest cu mâna în semn de repetiție și Ursu clătină afirmativ din cap. Cireșarii erau la „înălțime” și în aer, și în cădere. Repetițiile continuau fără încurajări de „bis”, dar cei doi saltimbanci de moment nu aveau nevoie de asemenea stimulente. Nimic nu-i amuza și nu-i îndârjea mai mult să-și continue salturile decât mutrele spectatorilor. După o vreme însă nu mai ținură seama nici de asta. Săreau de amorul artei, inventând de fiecare dată mișcări noi, unele de un comic grotesc, reparat și înnobilit doar în clipita când mâinile începeau să despice apa.

Țombi trăi câteva momente de confuzie. Se uita când la săritori când la spectatori. Observă el la un moment dat o mișcare printre spectatori, dar, mai repede decât datoria, birui în el gelozia. Nu pentru mult timp, dar și o secundă, în anumite perioade ale vieții, poate constitui un timp îndelungat. Gelos de succesul stăpânului său (la care se adăuga și amintirea unor momente în care jurase răzbunare), furios că nu poate să-și demonstreze măcar o parte din calitățile sale reale (rolul de paznic îi repugna), Țombi închise ochii pentru câteva secunde, sau mai bine zis (pentru a avea o justificare) își mută privirile de la mașină la trambulină pentru a „savura” (mincinosul!) un salt ireproșabil făcut de stăpânul său pe spate, cu revenire înșurubată pe față (avusese grijă și la amănunte). În acel moment se petrecu ceva, care în alte condiții nu i-ar fi scăpat. Când începu să latre știa și el (potaia, javra scârboasă!) că e prea târziu. Cei trei spectatori se urcaseră în mașină, după ce mai întâi salutară cu mâinile (lunganul cu pălăria) pe cei doi actori saltimbanci. Păreau veseli și salutarile lor nu erau deloc lipsite de admirație.

Așa că Tic nu avu satisfacția unor scuze cerute în genunchi cu capul în nisip. Se mulțumi și cu amintirea mutrelor nefotografiate, ba găsi amintirea de o mie de ori mai valoroasă decât niște scuze care, foarte bine, puteau fi forțate și nesincere. Țombi însă lătra de

zor și, în lătratul lui, Tic descoperi accese de sinceritate. Auzi duduital motorului, văzu mașina pornind, întâi în *marche-arrière*, apoi rotindu-se acolo unde drumul îngust făcea un ochi. Ajunsă cu botul spre șosea, mașina țâșni că din catapultă.

– Ce-i cu tine, mă neghiobule? își întrebă Tic potaia când se apropie de ea.

Țombi îl conduse pe plajă într-un anumit loc și începu să scormonească. Într-o fracțiune de secundă, Tic pricepu ce se întâmplase:

– Ursule! Țipă el. Ne-au luat piatra. Mașina! Numărul!

Mașina era departe de șosea. Nici cu ocheanul nu i s-ar mai fi putut citi numărul. Truda lui Ursu fu zadarnică. Nu mai era nicio speranță.

– Imbecilule! Cretin absolut! se răsti Tic la câine. Acum îmi spui? Marfă infamă de hingher!

Țombi era atât de nenorocit, încât își jură ca toată viața lui de câine să nu-și mai trădeze stăpânul. Se fofilă fără zgomot pe lângă Tic și se duse la corturi. Drept pedeapsă, își propuse să stea tot timpul în soare și să nu pună în gură, în ziua aceea, niciun strop de apă.

4

Timonierul își primi cu vădită plăcere oaspeții. Le strânse mâna cu putere. Îl scutură prietenește pe Ionel de umeri, se îndepărtă de ei, îi măsură încă o dată de la cap la picioare și iarăși până la cap, apoi îi pofti să ia loc pe o bancă îngustă ca o laviță.

– Așa! Va să zică tot te-ai gândit mătăluță să-mi faci o vizită, spuse dânsul, uitându-se drept în ochii lui Ionel. Bun! Da' despre tovarășul dumitale nu prea știu mare lucru.

La început timid, stângaci, roșu ca focul (primele vorbe ale timonierului descopereau tocmai lacunele sale), Ionel își reveni, ba se simți cuprins de zel, când auzi invitația subînțeleasă de a-și caracteriza prietenul. Și începu să îndruge la repezeală tot felul de calitative: „faima noastră”, „mândria școlii”, „eminent” și altele,

care-l stânjeneau teribil pe Victor. De câteva ori acesta îi făcu semn să tacă, dar Ionel continua, repetând de fapt cu alte cuvinte, ceea ce spusese odată. Victor interveni până la urmă, îndrumând, pe nesimțite, discuția spre capitolul care-l interesa, scăpând totodată de jena pe care o născuseră în el laudele lui Ionel. Vorbi tot timpul foarte limpede, cu o nuanță de stimă în voce și cu logica fermă care-l caracteriza.

Bătrânul timonier era atât de interesat de prezența lui Victor, de purtarea sa și de felul cum vorbea, încât nu-și mai putea stăpâni bucuria. Căuta mereu ceva cu care să răspundă, neștiind că ochii lui plini de lumini calde, duioase, admirative oferă cel mai frumos răspuns:

– Mă gândeam adineauri că poate aș fi izbutit să strecur duhul mării în dumneata. Duhul cel bun al mărilor, că marea are și un asemenea duh...

– La toți ne place marea, spuse Ionel. Din prima clipă ne-am înțeles cu ea.

Bătrânul căzu un moment pe gânduri. Închise alene ochii. Când îi deschise, în ei erau lacrimi ciudate.

– Da... da... Multor oameni le place marea, fiindcă văd într-însa atâta libertate și atâta necuprins... Hm... ar vrea să fie ca ea.

Victor descoperi în cuvintele acelea parcă un ecou dintr-un vers scris cândva de unul dintre marii poeți ai lumii: „*Homme libre, toujours tu chériras la mer... La mer est ton miroir*”³... Nu spuse însă niciun cuvânt. Își încrucișă brațele la piept într-o atitudine școlărească.

– Da... da... continuă timonierul. Eu am văzut multe din întâlnirea asta neconținută dintre om și mare. Că am trecut prin toate mările lumii și peste tot unde-s mări sunt și oameni... Odată, pe marea Caraibelor...

Bătrânul nu putea să scape de vechea lui meteahnă. Începu să depene un șir de istorii care zugrăveau mări, oameni, obiceiuri. Îi plăcea mai ales să vorbească despre pământurile acelea

³ „Om liber, mereu vei îndrăgi marea. Marea este oglinda ta...” (Victor Hugo, *L'homme et la mer – Omul și marea*).

înconjurate din toate părțile de apă, „pământuri dăruite și apărate de mare”, cum le numea el.

Cei doi tineri ascultători aveau impresia că le trec prin fața ochilor pagini din jurnalul căpitanului Cook. Se străduiau să-și asculte cu atenție gazda, dar, cu toate eforturile lor, nu reușeau să se concentreze. Fără voie, gândurile le zburau în altă parte. Și amândoi aveau sentimentul vinovăției. Numai ochii lor erau ațintiți asupra bătrânului, dar de multe ori nici ochii nu-l vedeau. Vorbele care umpleau încăperea veneau parcă din altă lume. „Câtă ingraturitate din partea noastră!” își spuse în gând Victor.

– Da’ mi se pare că timpul trece, se trezi bătrânul și scoase leneș un ceas mare din buzunar. V-aș fi spus eu lucruri și mai multe și mai minunate dacă n-ar trebui să ne facem și obligațiile. Că-mi închipui că și ’mneavoastră aveți treburi.

Ionel își luă inima în dinți și întreabă cu un ton de timiditate în glas:

– N-ați putea să ne mai dăruieți câteva minute? Am vrea să vă cerem niște lămuriri.

După ce se mai uită o dată la ceas, vrând parcă să dea a înțelege că timpul e foarte grăbit, timonierul clătină din cap:

– Dacă v-am spus atâtea istorii, cum să nu vă dau și lămuriri? E chiar mai plăcut și se potrivește mai bine unui bătrân când stă de vorbă cu tinerii.

– Acum mi-a venit în minte o întrebare, se scuză Ionel. Când se face o croazieră, viteza vasului e aceeași ziua și noaptea?

– Asta depinde, răspunse timonierul, uitându-se din nou la ceas. Nu că ar fi vreo deosebire în circulația de zi sau de noapte. Depinde... Și ziua și noaptea se pot întâmpla o seamă de neprevăzute. De pildă, în croaziera noastră, într-o noapte, din cauza unor defecții la mașini, am stat aproape tot timpul pe loc. Ziua a trebuit să recuperăm timpul pierdut, numai că neghiobul ăla de timonier de zi a băgat vasul într-un banc de nisip. Am avut mare noroc. Puteam rămâne acolo multă vreme.

Ionel și Victor, care memorase aproape întreaga povestire a generosului cârmaci, oscilau între spaimă și bucurie. Spaimă pentru că-și dădeau seama de eroarea strecurată în calcule,

bucurie pentru că aveau în fața lor singurul om care putea să înlăture această eroare.

Ionel se prefăcu foarte mirat auzind vorbele timonierului, sau poate că nici nu era nevoie să se prefacă:

– Vreți să spuneți că în prima noapte... atunci când ne-am întâlnit... vasul a stat mai mult pe loc?

– Întocmai. S-a întâmplat ceva la cazane. Un nepricopsit de fochist...

– Probabil că ați uitat să-mi spuneți, atunci, noaptea... îl stârni Ionel.

– Păi nu-i așa... Abia după ce-ai plecat mătăluță... Stai, stai că eu observasem ceva nelalocul lui și în timp ce vorbeam. Ai dreptate. Vasul își domolise viteza.

Tot calculul lui Ionel fusese în zadar. Se hotărî brusc să întrebe deschis, în față:

– Mă bate un gând, încep eu. Cam cu cinci minute înainte de a ne întâlni la cabină, în prima noapte, puteți să calculați pe unde eram?

– Foarte precis? întrebă la rândul său bătrânul. Sau mai cu aproximație?

– Știu eu? se intimidă Ionel. Dacă ați putea „foarte precis”...

Timonierul se cufundă în gânduri. Pesemne calcula, pentru că apela deseori la degete. Le sucea, le răsucea, le împreuna, le separa, le strângea în pumn.

– Da’ ia spune drept! se hotărî el, în sfârșit. De ce vrei așa de precis? Ai văzut ceva pe-acolo?

Inimile cireșarilor se făcură ca niște purici. Amândoi se străduiau să rămână calmi. Victor se roși. Ionel, care trebuia să dea răspunsul, se făcu livid la față:

– Da... recunosc eu. Am văzut ceva, cu cinci minute înainte de a ieși dumneavoastră din cabină.

– Atunci nu m-am înșelat asupra locului. Da, da! se bucură bătrânul. Eram în dreptul locului la Ochiuri. Așa-i zice țărmului acolo, fiindcă, de departe, scobiturile din țărm seamănă cu doi ochi. Tot acolo-i un salcâm mare, uriaș, pe acela trebuie să-l fi văzut în noapte, dacă s-o fi aprins vreun fulger pe cer.

Ionel ieșise parcă din mormânt. Din lividă, fața i se făcu dintr-o dată roșie ca purpura. Știa unde se afla Palatul de cleștar, dar nu numai atât. Printr-o fericită întâmplare, cireșarii își făcuseră tabăra chiar în acel loc. Numai salcâmul dispăruse.

– Nu mai e acolo salcâmul, spuse el. L-a lovit azi-noapte trăsnetul și l-a retezat de la jumătate.

– Sărmanul! oftă bătrânul. Îmi plăcea să mă uit la el de pe mare. Era tare mândru și impunător... După cum văd eu, acolo v-ați sălășluit... O să vă salut de pe vas... dar asta la întoarcere, că atunci vom trece pe acolo în plină zi. Numa' dac-o să mai rămâneți...

Cine putea să ia în seamă, atunci, precizarea bătrânului? Cei doi cireșari erau atât de fericiți, că nu știau cum să zboare ca să ajungă mai repede la Ochiuri... adică la Palatul de cleștar. Până la Ochiuri, trebuiau să mai facă însă o escală în oraș.

Dan dormea sau poate dormita, în clipa când Victor și Ionel începură să-l zgâlțâie.

– Scuzați, răspunse cel trezit din somn. Rezervat pentru tineri și cu ziar la picioare... Ce?!!

Sări, buimac, holbând ochii. Doi băieți și două fete râdeau în fața lui, dar nu cu un râs ironic. Parcă toată bucuria lumii strălucea în privirile lor.

– Adică... începu să se bâlbâie Dan. Deci... cum... cam... Mă! urlă el. Nu cumva ați descoperit Palatul în timp ce eu dormeam? V-ați inspirat poate din visul meu...

– Hai, hai mai repede la Palat, îl scutură Victor. Nu l-am descoperit încă, dar știm unde e...

Deodată Dan tresări și-și lungi gâtul într-o anumită direcție:

– Cioculețul! arată el cu mâna. Să mor dacă nu-i cioculețul meu.

Fostul lor vecin de călătorie se afla chiar la intrarea parcului. Nu-și arăta decât profilul. Pentru că se uita cu atenție la trei persoane care coborâseră dintr-un taxi. Doi bărbați și o femeie. Nu se uita atât la ei, cât la un obiect ciudat, pe care unul dintre bărbați îl ținea în amândouă mâinile. Un bolovan.

– Ia uitați-vă la el! Zău că ne urmărește pe noi. Se preface ca un nătâng că-l preocupă un bolovan, dar trage cu coada ochiului încoace.

Victor îl împinse cu forța înainte. Îi arată o sacoșă. Fiecare cireșar avea ceva în mâini. Porniră. Dar, când ajunseră la poarta parcului, Dan nu-l mai zări nici pe posesorul cioculețului, nici pe cei cu bolovanul.

5

Câtă tristețe era în schimb la corturile de lângă salcâmul trăsnit! Ursu se așezase la umbra cortului mare, Tic la umbra cortului mic. Se separaseră parcă pentru a-și trăi fiecare tristețea proprie. Din când în când, se uitau unul la altul, dar de fiecare dată își vedeau mutrele jalnice și-și închipuiau, pe bună dreptate, că trebuie să arate la fel. Schimbul de priviri semăna cu niște căutături în oglindă. Undeva, la mijlocul plajei, Țombi se autoflagela. Își clătina fără încetare capul, ca o încuviințare la toate insultele pe care i le adresase stăpânul său, iar limba îi atârna afară din gură, de parcă ar fi vrut s-o transforme în carne friptă.

– Tic! se hotărî brusc Ursu, ridicându-se în picioare. De ce să ne tânguim?! Nu crezi că ar fi mai bine să căutăm în continuare? Poate găsim altă piatră.

Lui Tic i se făcuse lehamite de viață. Răspunse ca un om care-și pregătește mormântul:

– Și ce dac-o să găsim altă piatră? O să fie alta... nu aceeași. Asasinul!

Auzindu-l, Țombi își ascunse capul în nisip.

– Hai, Ticușorule! Lânzezeala duce întotdeauna la pesimism. Hai să căutăm, ce dracu'!

Tic se sculă, dar pașii care-l duceau spre barcă păreau ai altcuiva. Nici nu puse mâna pe lopeți. Nici măcar nu-și mai aținti privirile asupra apei.

– Ultimul salt a fost extraordinar, Ticușorule, încercă Ursu să-l înveselească și să-i transporte gândurile în altă parte. Șurubul de

la sfârșit...

– Atunci ne-au șterpelit comoara... Și banditul de Țângulică, potaia, javra, cretinul... Iar eu? Cel mai mare neghiob de pe pământ. Vezi, Ursule, unde duce înfumurarea?

Era atâta sinceritate și atâta convingere în spusele lui, că pe Ursu îl apucă râsul.

– Da, continuă Tic. Noroc că suntem toți la fel. Știi tu ce-mi trece prin cap? Suntem niște neghiobi, Ursule... Unii mai mici, alții mai mari, dar nu după vârstă...

Ursu râse și mai tare, deși constatarea lui Tic îl privea și pe dânsul.

– Chiar neghiobi, sau niște simpli candidați la neghiobie? întrebă el. Te gândești la descoperirea lui Ionel sau la altceva?

– La altceva, Ursule. Întotdeauna când mi se întâmplă ceva rău, îmi vin gândurile bune, dar nu gânduri de viitor. Gânduri întârziate, adică fără nicio valoare.

Ursu se opri din vâslit. Se uita undeva în fundul apei, și părea că nu-l ascultă pe Tic.

– Hei, Ursule? zise acesta. Mă auzi? Ție nu-ți spune nimic barca asta nenorocită?

– Barca?! se trezi Ursu. Ce să-mi spună? Ce-ai zis și tu. Că e cam nenorocită.

– Ei, bine, javra asta de barcă mi-a dezvăluit un gând bun, bineînțeles un gând întârziat.

Ursu ridică din umeri neputincios. Nu bănuia ce gânduri pot să treacă prin mintea tinereului.

– Ia spune tu! Nu suntem noi niște nătărăi? Și cu ce-ai greșit tu ieri ca să-ți dăm o asemenea caznă? Și când mă gândesc că m-am mai urcat și eu în cotigă!

Vâslașul se lovi cu mâna peste frunte, lăsând să-i scape lopata în apă:

– Ce să-ți spun? Poate că ne-a cuprins o psihoză în masă. Chiar nimănui să nu-i treacă prin cap? Și, dac-ai ști, Ticușorule, cât m-am chinuit! N-am vrut să-ți spun, dar să știi că am febră musculară.

– Vezi? Umflam barca... o încărcam cu bagaje... Dacă mai

încăpea cineva lua vâslele... Dacă nu, o trăgeam simplu, prin apă, cu o frânghie... Sau o împingeam... Și asta din vina ta, Ursule.

– Știu, acceptă Ursu. Dar nici altora nu le-a trecut prin cap.

– Păi de asta zic că-i vina ta. Dacă ne-ai fi lăsat și pe noi să tragem cotiga, cine știe... Ideile bune se nasc în fața greutăților.

– Nici n-ați fi putut-o urni, Ticușorule. Chiar dacă v-ați fi unit eforturile... De asta n-am vrut să vă las.

– Și mi-a mai venit o idee... Tot bună... tot întârziată...

– N-o mai spune! De ce să ne necăjim? Mai bine hai să ne cufundăm în apă. Parc-aș zări ceva pe fund.

– De ce să n-o spun? E vorba de Țângulică. Dacă l-aș fi dat jos din tren...

– Da' ieri când ți-a adus baba acasă nu mai spuneai așa...

– Tot geniul crimei a vorbit în el. Dacă nu puneam mâna pe cotigă, până la urmă îi venea cuiva ideea transportului cu barca.

Ursu își întoarse privirile spre țărm și ochii lui ageri observară departe, lângă șosea, un nor de praf. „Acu' e acu'!” își spuse în tăcere.

– Ticușorule... Vin! Într-un sfert de oră sunt aici...

Tic tresări. O clipă crezuse că se întorc cei care-i luaseră piatra. Da, încă înainte de a se uita, ghici după privirile lui Ursu, după nutra lui, cine sunt cei care vin. Și simți că-l apucă amețeala.

– Stai puțin, se forță Ursu să-i vină în ajutor. Trebuie să găsim ceva. Știi ce cred eu? La ora urmei ce-a fost? Un bolovan acolo. O piatră. O fi scrijelit-o cineva din joacă.

Ursu nu era convins de o iotă din ceea ce spunea. Cu atât mai mult Tic.

– Era o inscripție, Ursule. O inscripție veche. Dacă n-am putut să-i descifrăm literele...

– Hai mai bine să ne înțelegem. Gata! Să nu le spunem nimic. Sau să amânăm mărturisirea pentru mai târziu. N-ai văzut și tu că piatra a ajuns aici printr-o întâmplare? Cât am căutat și n-am găsit urmă de altă piatră... cu inscripții.

Tic era în mare dilemă. De mințit știa că n-are voie să mintă. Dar, pe undeva, propunerea lui Ursu îi convenea. Îi răspunse acestuia, aproape speriat:

– Știu eu, Ursule... Doar... dac-am amâna cu o zi, două. Poate că piatra chiar a ajuns aici din întâmplare. Până la locul Palatului... Cât crezi tu că mai este până acolo?

– Cel puțin zece kilometri. Poate chiar unsprezece. După cum vezi, destul de mult. Nu poate să aibă niciun amestec Palatul cu piatra noastră.

Mai de voie, mai de nevoie, Tic admise argumentele vlăjganului.

– Te-aș ruga însă ceva, Ursule... Dacă vezi că după două zile tot nu spun nimic, te rog să-mi amintești de înțelegerea noastră... Nu de alta... Dar și înfumurat și mincinos, e cam mult.

Cu această înțelegere, cei doi porniră în întâmpinarea prietenilor lor. Aceștia veneau parcă în ritmul unui vals. Își fluierau singuri melodii și agitau sacii, coșurile și plasele cu roșii, castraveți, ridichi, ardei și ceapă, ca pe niște trofee.

– Te pomenești c-au achiziționat totul cu ajutorul unui pariu! se învioră Tic.

– Ura! Ura! strigă Dan din toți rărunchii, înainte de a i se împlețici picioarele în nisip și de a se întinde cât era de lung în fața corturilor.

– Ura! strigă la rândul său Ionel, după ce-și înfipse bine picioarele în nisip.

– Ura! răspunse Tic cu voce extrem de slabă, ca o obligație, ca un ecou îndepărtat. Ați câștigat la loz în plic, sau ați invadat vreo grădinărie? Sau ați renunțat la cinste?

– Vestе mare, băieți! se îmbujoră Lucia. Gata! Nu mai plecăm.

Ursu nu înțelese. Nici Tic. Cei veniți lăsară coșurile jos, făcură apoi cerc în jurul năpăstuiților și, prinzându-și mâinile, începură să țopăie ca la horă. Până și Maria participa cu tot sufletul la acea descărcare de voioșie și bucurie.

– Hai! Lăsați mutrele de înmormântare! strigă Dan. Intrați în horă și jucați.

– Stați! strigă deodată Maria, oprind jocul. Priviți Palatul.

Mâna ei întinsă într-un gest superb indica țărmul mării. Toți își ațintiseră privirile într-acolo. Și-n ochii celor cinci se aprinseră licăriri ciudate.

– Palatul de cleștar! continuă Maria. Da, Ticușorule! Aici e

palatul. Nu simțiți că e gata să vă ofere toate misterele și saloanele lui?!

Marea era calmă, obsedant de calmă. Dar era și adâncă, obsedant de adâncă. Își păstra tainele în adâncimi. Nu voia să le ridice la lumina zilei.

– Adică? întrebă Tic, într-un ținut care sfâșie brusc poezia din jur. Spuneți!

– Aici e Palatul, Tic, încercă Ionel să-l liniștească. Adică aici trebuie să fie. În aceste locuri lângă pleoapele acestea ale țărmlui.

Dar cum ochii lui Tic și ai lui Ursu cerșeau mai multă limpezime, Ionel se apucă să le relateze întâlnirea și convorbirea cu timonierul. Toți așteptau să vadă înflorind bucuria pe fețele ascultătorilor. Dar, în loc de aceasta, pe măsură ce vorbele răsunau, chipurile lor se întunecau. Tic se uita la Ursu, Ursu la Tic. Ce puteau să facă? Văzându-l pe Ursu că tace, Tic își ascunse cu un gest copilăresc capul între umeri și începu să vorbească:

– Din păcate, noi am aflat lucrul ăsta înaintea voastră, numai că n-am știut...

– Dacă ai participa la un concurs de nonsensuri, îl întrerupse Dan.

– Pe care l-ai câștiga tu, nu uită să adauge Tic. Și lasă-mă în pace! Acum sunt pe picior greșit... Da!... Am descoperit Palatul și l-am pierdut, adică ni s-a furat... Pentru că eu sunt un înfumurat, javra aia un cretin, iar voi, și eu, niște... niște neghiobi, după chestia de ieri cu barca...

Toată supărarea, toată furia, toată ciuda din el izbucnise. Se potoli repede, dar cu sentimentul unui om care merge spre eșafod. Povesti tot ceea ce se întâmplase la corturi de la plecarea până la înapoierea prietenilor, fără să uite vreun amănunt, fără să exagereze și, mai ales, fără să se ierte.

– Asta-i! Studiile acelea de caricatură ne-au furat inspirația!

– Cioculețul! sări în sus Dan. Cioculețul. Nu l-ați văzut? Se uita la noi și la ăia cu piatra. Ah, Tic! Dacă ai ști că i-am avut în fața ochilor! Și am văzut bolovanul în mâna lor!

– Cum? sări la rândul său Tic. Și nu... Și n-ai fost nici măcar curios... Eu... dacă aș fi fost în locul tău, aș fi înlocuit bolovanul

cu... cu un pepene...

– Dac-am fi cumpărat pepeni... se tângui Dan, apoi continuă adresându-se Luciei și Mariei: Vedeți dacă n-ați ascultat? Ați spus că o să ne fie prea greu la cărat... Ce ne facem?

– Stai o clipă, Tic! interveni Victor. Eu nu cred că piatra s-a furat... Așteaptă!... Ția au văzut piatra îngropată în nisip... Au crezut poate că ei au descoperit-o. Plaja e proprietate publică. Dacă piatra ar fi fost afară din nisip, lângă corturi... da... îi puteai acuza. Pierderea însă e cumplită, Tic. Într-un fel e și o confirmare venită exact la timp... Înseamnă că Palatul de cleștar se află aici... Cine știe însă ce cuprinde inscripția? Voi nu vă puteți aminti?

– Erau doar câteva litere, răspunse Ursu. Niște litere ciudate, pe care nu le-am mai văzut nicăieri... Unele creștături erau acoperite de nisip. Le-am curățat noi cu niște bețișoare. Pe acelea ni le putem aminti.

– În loc să ne bucurăm... spuse Lucia. Dar de ce-au luat totuși piatra? Dacă sunt turiști de genul celor care au apărut la Atena, știți, care și-au însușit cu bună știință tot felul de antichități? De ce-au luat piatra?

– Pentru că era îngropată în nisip, v-am mai spus. De ce să complicăm lucrurile? Acum, gata! N-avem ce face.

– Eu nu-s de acord! se împotrivi Tic. Era piatra noastră? Era! Chiar dacă n-am pus pe ea eticheta proprietarului. Avem sau nu dreptul s-o aducem înapoi?

– De unde? întrebă Ionel. Și mai ales când? Și, mai ales, cum?

– Și mai ales cine? întrebă Tic. Țsta-i lucrul cel mai important. Restul nu contează. Eu!

– Chiar dacă ai da peste străini, Ticușorule, cum o să-i poți convinge că n-au descoperit ei piatra?

– Asta nu mă interesează, Lucia. Am sau nu dreptul să aduc piatra înapoi?... Ei bine, Tic vă jură aici că va aduce înapoi piatra, chiar de-ar trebui să se transforme pentru o vreme în Arsène Lupin... Bineînțeles, trebuie să mă mai gândesc puțin...

Capitolul VI

1

Tic fusese optimist, pradă unui acces de moment, când adăugase cu cel mai firesc și mai dezarmant ton din lume că, pentru a-și relua dreptul de proprietate asupra inscripției, va trebui să se gândească „puțin”. Nu voise altceva decât să obțină permisiunea de a se folosi de un anumit timp pentru întocmirea unui plan de acțiune. „Puținul timp” cerut de el se prefăcuse în lungi ore de nesomn, adică de meditație și de căutare. În mintea lui, gândurile făcură cele mai nebunești și mai fantastice acrobații. Dar, din nefericire, în clipa când îl cuprinse somnul, sau, ca să-i respectăm personalitatea, în clipa când dădu voie somnului să-l cucerească, gândurile îi încremeniseră undeva printre aparatele de gimnastică ale creierului, fără să se fi dizolvat într-un atât de necesar plan de acțiune. „Așa sunt eu făcut, pesemne, se consolă Tic înainte de a adormi. Trebuie să las totul în seama inspirațiilor de moment.”

Prima inspirație de acest fel, când se sculă în zorii zilei, fu aceea de a-i ierta lui Țombi păcatele și de a-l invita cu dânsul în temerara întreprindere. Țombi îi răspunse printr-o încuviințare de o înaltă demnitate canină și abia după aceea se duse să golească cu clefăituri regulate strachina cu apă, de care nu se atinsese nici cu coada măcar. Așa se face că, odată cu răsăritul soarelui, două ființe, un tinerel cu părul ciufulit și cu nasul obraznic și un câine obișnuit, banal, dacă te luai după blană, coadă și urechi, porniră voinicește spre șoseaua încă pustie.

De la primul contact cu șoseaua, apăru în fața celor doi cutezători norocul, sub forma unei motociclete, pe care se lăfăia în huzur o singură persoană. Tic medită o singură clipă și dădu cu piciorul (și la propriu și la figurat) acelei forme sărăcăcioase de noroc.

- Din cauza ta, pezevenghiule, se adresă el lui Țombi. Mi-a fost milă să te văd alergând cu limba scoasă în urma motocicletei. Deși ai fi meritat cu vârf și îndesat. Ba cred că nici un avion de cursă lungă nu ți-ar ajunge - dus și întors - pentru pedeapsa pe care o meriți...

În ziua aceea Țombi era dispus să accepte orice. Mai ales că „orice”-ul era foarte indulgent față de atitudinea din ziua care trecuse. Dacă stăpânul său nu folosea acele „epitete scârboase”, care-l trimiteau cu atâta dispreț în lumea câinilor „de toate zilele” - și pe care le ura atât de feroce Țombi - însemna că a început ziua sub zodie bună. Cu multă grijă se străduia să-și păstreze demnitatea, fiind sigur că în felul acesta va intra din nou - mult mai repede - în grațiile stăpânului.

A doua ocazie se prezintă sub forma unei mașini luxoase, în care s-ar fi putut găsi un loc și pentru Tic. Cireșarul îi făcu însă semn de „liber” cu mâna și încă printr-un gest deosebit de elegant. (Dacă gestul ar fi avut altă semnificație, de pildă, oprire, în mod sigur că s-ar fi găsit un loc și pentru Țombi în interiorul limuzinei sau măcar în portbagaj.) A treia ocazie se lăsă foarte mult așteptată, dar până la urmă apăru și ea. Un camion plin cu zarzavaturi, care urmau să fie desfăcute pe piață la Constanța. Șoferul opri din inițiativă proprie și-l invită pe Tic în față, unde mai rămăsese un loc liber. Lui Țombi i se făcu loc pe platforma din spate. Astfel ajunseră cele două ființe în centrul celui mai mare oraș de pe litoral.

După ce lăsă în cabina șoferului mulțumirile de rigoare și-l dădu jos de pe platformă pe Țombi, cireșarul se interesă la primul milițian cum se poate ajunge în parc. Primi indicațiile și, un sfert de oră mai târziu, plimbăreții matinali din ochiul acela de verdeață se desfătară privind mersul și gesturile unui tânăr și talentat filosof, sau, precum ziceau unii, ale unui fecior de filosof. Mai târziu, văzând atenția cu care privea fiecare pom, fiecare frunză, fiecare pasăre, îl decretară naturalist, pe urmă meteorolog, iar după un schimb de cuvinte cu Țombi și, mai ales după un schimb de gesturi, începură să se facă pariuri, unu contra zece, că tânărul este dresor de circ (tocmai se anunțase sosirea unui circ în oraș).

La ce concluzii ajunsese Tic în reflecțiile lui? La una singură, și anume aceea că vizitatorii care-i luaseră fragmentul de inscripție călătoriseră cu un taxi. Faptul acesta îi fusese semnalat de Ursu și confirmat de Dan. Transformarea singurului fapt sigur, concret, în concluzie însemna pentru Tic a acționa.

– Ei, acum să te văd, deșteptule, se adresă el lui Țângulică în limbajul cel mai secret. „Ăia” au coborât din taxi aici, în fața parcului, ieri la prânz. Ești tu în stare să le miroși urmele?

Câinele se mișcă de câteva ori de jur împrejur, făcu din labe niște semne desperate, dar, văzând că nu este înțeles, își întipări labele în nisipul aleii, apoi le stropi într-un mod foarte discret.

– Aaa! pricepu Tic. Ți-i teamă că s-au spălat străzile. La asta nu m-am gândit.

Prin câteva întrebări iscusite puse unui controlor de autobuze, află că străzile se stropesc de trei ori pe zi. Prin urmare mirosul lui Țombi nu-i era de niciun folos. N-avea alte resurse decât inteligența proprie.

Orașul devenea tot mai animat și lui Tic lucrul acesta îi convenea. Așteptase cu nerăbdare să treacă primele ore ale dimineții. Șansele de a zări, el sau Țombi, din întâmplare, unul dintre personajele care se făliseră pesemne într-un hol de hotel, sau undeva pe plajă, cu talentele lor arheologice, creșteau. Tic repeta cu voce înceată fraza pe care o rostise în gând, cu câteva clipe înainte, și reținu din ea două elemente: „hotel” și „plajă”. Era extrem de bucuros.

– Vezi, mă caraghiosule! Un raționament bun, o frază oarecare și startul e gata. Degeaba dai din coadă că n-ai niciun merit. Acum fuga la O.N.T. ca să luăm adresa celor câteva hoteluri din oraș.

Cele „câteva hoteluri” din orașul Constanța erau răspândite pe o distanță de vreo șaiszeci de kilometri și se însumau într-o cifră cam astronomică pentru posibilitățile de investigație ale cireșarului. Folosind însă metoda reducerii (cu destulă dărnicie), reținu pe lista sa din creier vreo douăzeci de hoteluri, cea mai mare parte aflându-se în Mamaia. Era bucuros când află că fiecare hotel are sute de camere, își propuse să fie mai prudent în exprimarea sentimentelor, nu pentru alta, dar ca să nu-l inducă în eroare pe

Țombi. „Prostul ar putea să creadă că treaba e ca și rezolvată și am prea mare nevoie de atenția și vigilența lui la ora asta.”

Cireșarul se urcă în primul firobuz, după ce-și mărturisi printr-un gest blajin neputința. Câinele nu avu nevoie de altă recomandare. Cu demnitatea-i binecunoscută, alergă după vehicul. Când întâlnea câte o javră în drum se prefăcea că se află în întrecere cu firobuzul. Așa se face că în urma vehiculului, sau pe aceeași linie cu el, alergau la un moment dat vreo șapte, opt dulăi.

Când coborî din firobuz exact în centrul stațiunii, Tic rămase multă vreme mut de admirație. Tot ce vedea în jurul său era elegant, semeț, vioi, ispititor. Ca o diademă strălucitoare, cochetă, pe fruntea unei fete frumoase.

– Vezi, mă ingratule, în ce paradis te-am adus? În sfârșit voi lăsa și eu o maximă în enciclopedii ca ăla de la picioarele Vezuviului: „Să vezi Mamaia și apoi să trăiești.” Ca să nu fiu egoist... Ce spui? Păcat că n-am timp s-o admir așa cum merită... Va să zică, dragă Țombi, trebuie să descoperim în hotelurile astea grozave trei persoane printre atâtea alte mii. Dacă ar fi un singur hotel în care să căutăm, n-am apela la „noi”, ar ajunge pentru asta chiar și Dan. Dar pentru că sunt atâtea... Adică, de ce să nu căutăm noi într-un singur hotel?... Pentru asta trebuie să descoperim mai întâi un anumit taxi. Vezi dacă lucrăm cu metodă?

Erau mai multe stații de taxi în Mamaia. În fața fiecărui hotel se afla una.

– Cam multe taxiuri, Țombi. Așa, să întrebăm din șofer în șofer, prea grea treabă și prea puține șanse. Nu vezi? Un du-te vino neconținut. Hai să inventăm o metodă, ce zici?... o metodă infailibilă... Râzi, hoțomanule, ai simțit c-am dibuit-o?... Dar mai întâi avem nevoie să intrăm la un debit.

Tânărul intră într-un debit, cumpără ceva, înfășură acel ceva într-o foaie albă de hârtie pe care o primise cadou de la debitant. „Ceea ce înseamnă că am o înfățișare cuceritoare – bun indiciu pentru început”, își spuse el în sinea lui, apoi cu un aer foarte senin, foarte vesel și foarte sigur opri primul taxi care trecu prin fața lui.

– *Bonjour, monsieur*, se repezi șoferul. *Désirez-vous une toute*

*petite promenade?... Oui, ma foi, quel beau temps et si vous n'avez pas vu la splendide station d'Eforie ou l'autre étoile de la Mer Noire, pas trop loin d'ici, Mangalia...*⁴

Tic lăasă șoferul să-și decline cunoștințele de limbă franceză și talentul de negociator, convingându-se și mai mult de strălucirea înfățișării sale, atât de necesară, după părerea lui, în situațiile care vor urma, sau mai bine zis care vor trebui să urmeze. Răspunse cu o prestanță calmă, sigură în vorbe și mai ales în mimică:

*– Vous êtes très gentil, monsieur, et pour ça je vous remercie. Mais, s'il vous plaît, nous pouvons continuer notre conversation dans votre langue maternelle... Je la connais aussi. Si vous êtes d'accord...*⁵

– Cu multă plăcere, răspunse șoferul. La fel aștept și dorințele dumneavoastră.

Tic folosi un accent stricat, stâlci de asemenea câteva cuvinte. Șoferul însă înțelese despre ce este vorba. În dimineața zilei care trecuse, la kilometrul douăzeci și trei (era exact în fața taberei), căzuse dintr-un taxi un „stilou străin”. „Poate că aparține chiar șoferului”, sugerase Tic. (De fapt acesta era nodul problemei.) Păgubașul se poate adresa la hotelul „Albatros”, întrebând acolo de „le petit monsieur Cerise”, care probabil va discuta cu cineva în fața hotelului. Șoferul mulțumi, demară și plecă în căutare de clienți. Un sfert de oră mai târziu „stiloul străin” al domnișorului Cerise de la „Albatros” era pe buzele tuturor șoferilor de taxi din Constanța.

– Țombi dragă, ne așteaptă câteva momente grele, se tânguia Tic, în timp ce se plimba distins, cu mâinile la spate, prin fața hotelului.

⁴ Bună ziua, domnule. Doriți să faceți o mică plimbare?... Pe cinstea mea, ce timp frumos și, dacă n-ați văzut superba stațiune Eforie, sau cealaltă stea a Mării Negre, nu prea departe de aici, Mangalia...

⁵ Sunteți prea amabil, domnule, și pentru aceasta vă mulțumesc. Dacă vreți, putem discuta în limba dumneavoastră maternă. O cunosc. Dacă sunteți de acord...

Prima mașină care opri în fața „Albatros”-ului era o Volgă. Șoferul veni glonț la Tic.

„Va să zică s-au difuzat cele mai precise semnalmente”, zâmbi cireșarul.

– Domnișorul Cerise? se hotărî în sfârșit șoferul în românește, după ce folosi câteva fraze prinse lăutărește în engleză, germană și spaniolă, care în loc de identitate cereau indicații despre vreme, cartofi sau țigări.

– Exact! Aveți cumva vreo dorință? întrebă Tic cu un accent imposibil.

– Nu ați găsit dumneavoastră ieri, pe șoseaua spre Tulcea, un stilou... Parker?

– Parker? se prefăcu Tic iscoditor. Ce fel de Parker? Aveați și pasageri în mașină?

– Doi gemeni, îmbrăcați în salopete albastre, și bunica lor. Mergeam spre...

– Nu vă supărați, zâmbi Tic fermecător. Nu e stiloul dumneavoastră. Poate că l-ați pierdut la stația de benzină...

– S-ar putea. Chiar vă mulțumesc pentru idee și mă iertați pentru deranj.

Al doilea șofer pierduse, conform previziunilor lui Tic, tot un Parker cu capac și cu peniță de aur, dar, cum transportase o pereche de tineri, fu îndrumat să-și caute stiloul la biroul obiectelor găsite.

Al treilea șofer pierduse un Parker de culoare albastră cu țeavă de supt în peniță. Acesta se plimbaser pur și simplu cu mașina goală, pe șosea. Mulțumi politicos pentru ideea de a căuta stiloul la bariera orașului.

Al patrulea șofer era colecționar de stilouri și le pierduse pe toate. Probabil că-i căzuseră unul câte unul, din sută în sută de metri, dintr-o servietă, prin portiera pe care-o uitase deschisă.

– N-aveați pasageri în mașină? întrebă Tic oarecum îndurerat de neșansa colecționarului.

– Nu, din păcate. Duceam niște medicamente la un spital. Tot felul de drajeuri și de fiole.

– Mare noroc ați avut, îl consolă Tic. Dacă s-ar fi prăpădit medicamentele.

După ce colecționarul plecă, Tic îi șopti lui Țombi:

– Țsta era să mă dea gata, urâtule. Păcat că are structura unui creion roș-albastru. Jumătate e deștept, jumătate moron.

Al cincilea părea cel mai sigur dintre toți cei care se prezentaseră până atunci:

– Dragă domnule, începu el, nu știu marca stiloului, nu știu cum arată, nu știu ce culoare are. Mi l-a făcut cineva cadou chiar ieri dimineață după o cursă lungă. Mi l-a dat învelit în hârtie.

„Ce ușor ar fi să-l prind pe ăsta, își spuse Tic. Ia să-i întind o cursă, una mititică.”

– Și nu v-ați uitat, măcar de curiozitate, să vedeți dacă într-adevăr e un stilou în pachetulul acela? Întrebă Tic foarte naiv.

Șoferul trecu printr-o clipă de fâstâceală. Își chemă în ajutor o tuse năprasnică, zguduitoare, care-l obligă să-și caute batista prin toate buzunarele, fără s-o găsească.

– Păi... cum să vă spun... Adică da... Oamenii trebuie să aibă încredere unul în altul. Și apoi imediat am fost chemat în cursă de alți pasageri.

– Frumos gest! îl felicită Tic. Apreciez foarte mult încrederea dintre oameni. Și unde l-ați pierdut?... Nu mă refer la gest... la stilou. („Tare aș vrea să fie ăsta șoferul în cauză, se rugă Tic în tăcere, ca să-i verifice gestul și să-l oblig să-l repete.”)

Șoferul nu sesiză gimnastica tinarelului. În ochii lui se aprindeau licăriri de speranță.

– L-am pierdut exact la kilometrul douăzeci și trei, spuse el cu toată siguranța în voce. Coborâsem din mașină... să cercetez cauciucurile. Știam că am pus stiloul în buzunar. Imediat ce am urcat, am văzut că nu-l mai am. Pasagerii erau însă atât de grăbiți, încât... încât...

– Erau mai mulți? Își încercă Tic încă o dată șansa.

– Erau trei. Toți străini. Doi bărbați și o femeie. Să știți că eu nu inventez, ca șoferii ceilalți, care vor să acapareze un obiect străin.

- Adică obiectul dumneavoastră! preciză Tic, spre stupefacția absolută a șoferului.

- Cum? Cum?! Aa! Sigur. E categoric stiloul meu. Pasagerii... domnul cel gras de pildă...

- Nu era în mașină și un domn înalt și slab, puțin cam cocoșat și cu pălărie albă, de paie, pe cap? *C'est une vieille connaissance...* E o veche cunoștință.

- Exact! Exact! Puteți să-l întrebați dacă n-am fost împreună la kilometrul douăzeci și trei. Domnul Fernand. Stă la hotelul „Pescăruș”.

Tic îi întinse mâna șoferului.

- Nu am nicio îndoială. Uneori și figura unui om vorbește. Și mai ales încrederea pe care ați avut-o când vi s-a dat stiloul împachetat. ... Aceasta înseamnă în primul rând cinste... Un asemenea om nu poate să vină cu... *J'ai oublié... Vous ne savez pas?... Des mensonges...* Pofțiți stiloul!

Tic îi întinse pachetul lunguiet de hârtie albă.

- Vedeți? V-am spus eu. Era învelit în hârtie. Vă mulțumesc din tot sufletul. Sunteți un adevărat... un adevărat... am uitat cum se spune în franțuzește... gentlâmen... mi se pare.

Șoferul era gata să desfacă pachetul, dar, observând privirile lui Tic ațintite asupra lui, își opri mișcarea, mulțumindu-se să-și schimonosească mutra într-un râs caraghios.

- Ești liber? îl întreabă Tic. Poți să mă duci până la „Pescăruș”?

- Vai de mine! Se poate? Vă rog să pofțiți în mașină...

Șoferul îi transportă pe Tic și pe Țombi la „Pescăruș”.

- Nu! Vă mulțumesc... Nu vreau să-mi plătiți. Măcar cu această plimbare să vă răsplătesc... Și, dacă mai aveți vreodată ocazie, vă stau la dispoziție cu plăcere...

- Și eu vă stau la dispoziție, îi răspunse tânărul, căruia nici prin cap nu-i trecuse să-și plătească drumul.

Țombi îl muștră în felul său pe Tic pentru gestul său exploator.

„Asta nu se face, părea el că spune. Se poate? Trebuia să-i plătești cursa!”

- Stai, mă prostule! Nu te grăbi cu criticile. Bine c-am rezolvat

problema. Parcă simt bolovanul în mâna mea...

În fața „Albatros”-ului, toți șoferii care-și încercaseră șansa făcuseră roată în jurul norocosului.

– V-am spus eu că voi pune mâna pe stilou? Dacă voiam, îi luam și izmenele de pe el. Spuneam că le-am pierdut când am avut treisprezece ani, la Mangalia, pe dig. Știu eu cum să iau omul.

– Arată-ni-l, bă, și nouă și nu te mai fuduli. Dacă aș fi vrut eu... Da' mi-a fost milă de tine...

Șoferul își linse mai întâi buzele cu limba. Apoi scoase pachetul din buzunar.

Toate capetele se adunaseră într-un mănunchi strâns, că nu mai răzbătea lumina zilei. Șoferul desfăcu pachetul cu mișcări foarte încete. Hârtia căzu undeva jos. În mâna lui rămase un creion cu pastă, de culoare roșie, care nu depășea costul cursei făcute cu Tic.

3

Chiar din clipa când pătrunse în holul hotelului și văzu portarul, Tic înțelese că va avea de dus o luptă grea. Omul din fața lui avea o înfățișare extrem de ciudată. Era înalt, era și slab, foarte slab, la limita la care poate ajunge un om viu. Picioarele îi începeau de la piept și parcă din mijlocul lor apărea o burtă mai mult lunguiață, care, printr-un miracol al naturii, sau poate printr-un accident, fusese împinsă în mod cu totul inutil înainte, ca o proeminență străină lipită de corp. Măinile foarte lungi și slabe nu-și găseau astâmpărul și se ridicau mereu în sus, încercând parcă să ascundă pâlnia urechilor. Dacă în atitudine avea prestața rănită și confuză a unui conte scăpătat, silueta îi amintea lui Tic de cineva foarte cunoscut, pe care însă nu reușea cu niciun chip să-l identifice. „Cu cine seamănă?” se întreba fără încetare cireșarul. Avea răspunsul pe vârful limbii, pe buze, dar silabele care îl alcătuiau sau literele nu se împreunau bine.

Tic regreta pripeala lui de a intra imediat în hotel fără o recunoaștere prealabilă. Portarul părea atât de plin de persoana lui

și atât de convins de superioritatea lui față de întreaga lume, încât cu greu ar fi putut ceda insistențelor unei persoane minore. De sentimentalism nici nu putea fi vorba în întâlnirea cu el. Demult i se sclerozaseră sentimentele. Grimasele și expresiile pe care le afișa nu-i puteau ascunde micimea și meschinăria. Iar inteligența lui era amintirea a ceva ce dorise cu sete odată în viață și Tic bănuia că, în asemenea cazuri, numai aroganța și impertinența, oferite în doze mai mari decât le poseda celălalt, pot avea șanse de reușită. Dar cum putea el, cu vârsta, cu statura, cu îmbrăcămintea lui, fără să apeleze la tezaurul său de bază, istețimea minții, să înfrunte cangurul din fața sa? Cangurul! Acesta era tizul portarului nesuferit. Semăna ca două picături de apă cu un cangur. Până și botișorul lui „avansat înainte”, ca și burta se încadrau perfect în imaginea născută de mintea cireșarului.

Cangurul își fixă ochelarii pe nas și întreabă cu o semipolitețe desăvârșită:

– Locuiți aici? Sau aveți rude aici? Vă stăm la dispoziție!

Tic hotărî să folosească metoda directă.

– Sunt așteptat de... Don Fernando. Pentru ora... (se uită eu coada ochiului la ceasul din hotel, ca să nu i se observe mișcarea mâinii) pentru ora unsprezece și cincisprezece minute.

Portarul își lungi ca un cangur gâtul spre panoul cu chei, apoi, fără să se miște, își deșiră mâna spre cutiuța de sub numărul 342, dar, negăsind nimic acolo, și-o retrase pe birou.

– Autentificare scrisă nu avem, anunță el cu un ton în care politețea coborâse exact la sfert. E nevoie de o confirmare telefonică?

Fără să treacă de la plural la singular, pentru a evita orice urmă de risc și eroare, cangurul insinuase solicitantului ideea de a pleca basma curată, dacă într-adevăr nu fusese chemat de Don Fernando. Tic stăruie în folosirea metodei directe:

– E o chestiune confidențială, pe care Don Fernando ar fi bine s-o cunoască.

– Confidențială, repetă cangurul cu niște valuri în voce, care sugerau dispreț, aroganță și compătimire pentru interlocutor. Nu ești prea tânăr pentru confidențe?

Dacă trecuse la singular, partida era pierdută. Cangurul se convinsese probabil, prin mijloacele lui misterioase, că tânărul din fața ghișeului nu este nici măcar băiatul unui șef de secție de la Întreprinderea de gospodărire a hotelurilor.

– Tinerețea nu e neapărat în contratimp cu seriozitatea și cu inteligența, răspunse prompt Tic.

Cangurul făcu un gest care conținea atâta plictiseală, de parcă jumătate din viața lui și-o petrecuse dăscălindu-i pe Platon și pe Kant.

– În cazul tău, zise el, ușile trebuie închise pe dinafară. Și adăugă ironic: Don Fernando te așteaptă deseară la restaurant, la ora opt. Până atunci... ușa!

Și făcu un gest cu mâna, de parc-ar fi trimis în fața plutonului de execuție un ucigaș de duzină.

Tic totuși stăruie:

– Nu vreau să inventez motive. Puteam să găesc oricâte. De pildă că sunt fiul responsabilului cu aprovizionarea de zarzavaturi. Și atunci aș fi intrat. De teamă că aș putea fi prieten cu fata responsabilului cu ordinea de aici... și vi s-ar putea întâmpla neplăceri dacă nu mi-ați da drumul. Am vrut să vă rog.

Cangurul se arată în toată lungimea lui. Își ieșise din fire. Tic scoase o șuierătură scurtă, apoi trei și mai scurte și una lungă. Țombi știa ce înseamnă asta: amenințare și imobilizarea inamicului. Din trei salturi, câinele ajunsese în ghereta cangurului. Se ridică repede pe labele de dinapoi. Ajungea până la burta cangurului. Dar, când începu să sară și să țopăie în jurul lui, îi atingea cu limba fața.

Atacul neașteptat îl amuțise pe cangur. Credea că e pradă unei halucinații. Singura reacție fu aceea de a-și feri fața de limba fierbinte care-l spăla fără încetare. Nu mai vedea, nu mai auzea nimic.

Tic nu voia să obosească urcând scările. Zărise ascensorul în timpul conversației cu portarul. Se duse parcă fără să se grăbească într-acolo. Știa două lucruri esențiale. Cunoștea numărul camerei colecționarilor de obiecte găsite de alții. Și știa că sunt acasă. Ascensorul îl lăsă la etajul III. Încă înainte de a-l părăsi, ghici

ordinea numerelor la camere. Așa că se duse direct spre camera 342. Sună scurt de câteva ori, apoi își aranjă ținuta. Îi deschise personajul scurt și gras. Tânărul îi surâse ca unei cunoștințe vechi, înfruntând cu un zâmbet și mai cuceritor aerul de mirare al celui care ținea încă mâna pe clanță.

– Don Fernando...

Bondocul, luat pe neașteptate, buimăcit de întâlnire, zâmbi la rândul său și pofti înăuntru oaspetele necunoscut. Tic îl urmă într-un hol cam întunecos, apoi se pomeni într-un salon mare, elegant, plin de lumină. În jurul unei mese, pe o sofa și două fotolii, se aflau trei persoane, două dintre ele cunoscute tânărului musafir nepoftit, a treia nu. În primul tur de orizont, Tic zări și piatra. Era pe o etajeră într-un colț al salonului.

Personajul cel înalt se ridică surprins în picioare și întrebă ceva într-o limbă care nu-i suna străină lui Tic, însă din care nu înțelese nicio iotă. Tic ridică din umeri, încercă să ofere o scuză în franțuzește, pe care-o împodobi pe la mijloc cu o expresie autohtonă.

– Aha! Ești indigen! spuse cel de-al treilea personaj, pe care nu-l identificase până atunci. Atunci să vorbim în românește. Cărui motiv datorăm această vizită ino... neașteptată?

Personajul vorbea destul de bine românește, așa că Tic nu putea ști dacă e un simplu translator sau un străin care cunoaște limba română la perfecție.

– Vă rog să primiți scuzele cuvenite, spuse demn Tic. Am venit să discut cu Don Fernando un eveniment neplăcut, care s-a petrecut ieri, cu ocazia unei plimbări afară din oraș.

Necunoscutul traduse vorbele lui Tic, dar, în afară de o surprindere și mai pronunțată, cei trei străini nu mimară altceva. Pesemne că oaspetele încă nu fusese recunoscut.

– S-a întâmplat ieri, pe o plajă pustie la douăzeci și trei de kilometri de Constanța, dădu Tic lămuririle necesare.

Abia după traducerea acestor cuvinte, se petrecu o schimbare pe fața gazdelor. Femeia se învioră și rosti câteva vorbe, în care Tic descoperi aprecieri destul de măgulitoare. De altfel aprecierile i se traduseră, precum și întrebarea femeii dacă a venit singur.

Cireșarul nu știa ce să creadă. Timpul se scurgea repede în convorbirea aceea politicoasă (care mai trebuia și tradusă). Portarul putea să apară dintr-o clipă în alta. Și totuși cei trei păreau că nu știu nimic despre obiectul care-l interesa. Folosi iar metoda directă:

– Eu și prietenul meu am scos din mare o piatră pe care am îngropat-o în nisip. Un fragment de inscripție (și-l arată cu degetul). Dumnealor, văzându-l în nisip și crezând probabil că-l descoperă atunci, și l-au însușit. Fragmentul e proprietatea noastră.

Încă înainte de a termina traducerea integrală, Tic văzu accentuându-se pe chipurile celor trei străini o expresie de dezonoare și de indignare. De aceea adăugă cât se poate de calm:

– Vreau să se înțeleagă. Totul se datorează unei erori. Nu acuzăm pe nimeni. Fragmentul ne aparține. Altminteri de unde am fi știut că s-a luat din nisip? Ultima literă, *sigma*, am curățat-o noi de nisip. Puteți să verificați.

Tic era fericit că Victor, pe baza liniilor trase de Ursu, putuse identifica litera. Argumentul i se părea hotărâtor în dovedirea proprietății.

Gazdele nu acceptară însă niciun argument. Indignarea lor era atât de profundă și de naturală, că Tic trăi un moment senzația că oamenii sunt cu desăvârșire sinceri. Momentul dispăru însă imediat. Dacă sunt sinceri, de ce nu pun în balanță și argumentele adverse? Nu cedau cu nimic din convingerea că ei au descoperit piatra și că li se cuvine deci lor.

Tic miză totul pe o carte. Trebuia să fie scurt și concret și mai ales curajos:

– Inscripția nu se vede de aici. Pentru a se verifica adevărul, dați-mi voie s-o redau pe o foaie de hârtie...

Și acest act de curaj fu respins. I se răspunse că unii oameni au darul de a vedea și în întuneric, nu numai de la depărtare. Tic nu găsea calificative pentru cei cu care discuta. Nu știa ce să mai facă, nu mai vedea nicio soluție. Și, deodată, zbârnâi cu putere și soneria. Era portarul care, foarte politicoș, dar foarte ferm, cerea să fie predat răufăcătorul pe mâna miliției.

Nu această cerere a cangurului îl ului pe cireșar, ci mai ales indignarea cu care gazdele primiseră această cerere. Îi porunciră portarului să părăsească apartamentul și să nu insulte pe musafirii lui Don Fernando. Cangurul își roti încet capul, mișcă de câteva ori pleoapele și apoi părăsi salonul cu aerul unui om căruia i se înfige cuțitul pe la spate.

Tic înțelese că are de a face cu oameni ciudați, care caută în fapte și în acțiuni paradoxuri, care pesemne sunt din naștere adversarii logicii. Judecând astfel, i se aprinse deodată o idee. Lansă cu o siguranță coplesitoare provocarea:

– Noi considerăm că fragmentul e proprietatea noastră. Și, pentru a ne reface această proprietate, vom întreprinde tot ce ne stă în putință. Dacă va fi nevoie să devenim invizibili pentru a pătrunde aici și a lua înapoi bunul nostru, dreptul nostru, vom face și acest lucru.

Rezultatul era exact cel scontat de Tic. Tustrei izbucniră în hohote de râs, care sunau în urechile cireșarului ca o invitație, ca un răspuns la provocare. Un firicel de teamă i se strecura lui în suflet, deși lansase provocarea după ce-și clădise un plan ingenios. Salută politicos ca un om sigur de victorie, dar primi în salutul de răspuns o siguranță asemănătoare. Îl conduse la ușă chiar Don Fernando și – culmea! – îi mai strânse și mâna.

Tic ieși repede din hotel, pentru a evita o întâlnire neplăcută cu portarul. Îl găsi pe Țombi ascuns după un boschet, suportând cu stoicism amintirea și urmele unor lovituri cumplite, cu o vergea de metal, primite de la cangur. Țeasta, deasupra ochiului, îi sângera puțin.

– Prostule! Și tu n-ai putut să te aperi? Știi tu câtă nevoie am de tine?

Veștejit, dezolat, Țombi îi răspunse că nu primise altă poruncă decât aceea de a amenința și a imobiliza. Dacă ar fi primit și alt semnal, și-ar fi lăsat inamicul fără pantaloni.

Tic nu putea suporta atâta nedreptate. Se duse la portar și-i spuse ca o sentință ireversibilă:

– Marsupial deshidratat!

Pentru reușita planului său, pe care-l calificase, într-un moment de antimodestie „teribil de ingenios”, Tic trebuia să suporte mai întâi trecerea timpului. Avea atâtea ore libere în fața lui, că simți cuprinzându-l disperarea. Trebuia să aleagă între a se înapoia la corturi pentru a reveni mai târziu în oraș, și a-și petrece timpul în oraș. Optă pentru ultima soluție. Începu să colinde orașul, dar nu haihui, fără nicio țintă. Aceasta nu se potrivea cu firea lui. Să nu uităm că prâslea familiei cireșarilor era înzestrat, sau considera el că este înzestrat, cu un simț practic. Nimeni nu iubea mai mult acțiunea ca dânsul. De aceea, în loc să-i ofere frunze lui Țombi, crezu că e mai bine să viziteze câteva dintre atracțiile orașului. Așa se face că în ziua respectivă, câteva monumente și așezăminte de cultură câștigă un vizitator foarte atent și entuziast: muzeul „Vasile Pârvan”, acvariul „Ion Borcea”, farul genovez, moscheea, edificiul cu mozaic și statuia lui Publius Ovidius Naso. Pe drumul dintre acvariu și far, Tic vizită, pentru cu totul alte scopuri, un „bufet expres”, care nu-i produse, de asemenea, nicio insatisfacție.

Din păcate, mai trebuia să suporte timp liber, și setea de a-și îmbogăți tezaurul spiritual i se cam potolise. Voia și un pic de distracție, care să nu necesite neapărat participarea lui. Cu alte cuvinte, voia să se așeze în fața unui ecran. Cel mai simplu lucru. Dar când citi într-un ziar titlurile filmelor, descoperi că doar la Mangalia rulează un film pe care nu-l văzuse și aceasta din cauza unei epidemii de gripă ivită în cartierul Cireșului, cu trei ani în urmă. Ca să nu fie nevoit să plece până la Mangalia, pentru a-și satisface poftele de cinefil, hotărî să vadă pentru a patra oară o comedie („Cursa de 100 de kilometri”), chiar cu riscul de a deveni după aceea cinefob. Era coadă mare la casa cinematografului, dar nu-și făcea griji cu procurarea biletului. Văzuse în față câteva bătrânele de la care ar fi obținut biletul și pe gratis, pentru că ar fi născut în mintea lor imaginea ideală a tuturor nepoților de pe pământ – aceasta era cel puțin convingerea lui Tic. Dar tocmai

atunci se opri în fața cinematografului un autobuz și din el coborâră veseli pionierii. Și, pentru că erau veseli, nu se putea – își spunea Tic – să nu fie printre ei un cunoscut. Într-adevăr, nu greșise. Pe la mijlocul șirului care ocupase trotuarul îl zări pe Adrian, alături de un băiat mai înalt și mai voinic decât dânsul, cu o figură numai zâmbet. Se știe ce se întâmplă la asemenea întâlniri neașteptate, pentru că fiecare le trăiește cel puțin o dată pe zi. Într-un singur minut, toate privirile pionierilor se înmănuncheaseră într-un buchet oferit cu admirație cireșarului. Adrian nu rostise decât o dată, în șoaptă, unui țânc din fața lui: „E Tic, mă, știi, ăla de care ți-am vorbit...” Foarte, foarte greu se lăsară prichindeii convinși să mai intre la cinema. Dacă n-ar fi intervenit Tic, ferm, cu autoritatea lui câștigată dinainte de a fi cunoscut, nu se știe ce s-ar fi întâmplat. Le spuse doar câteva cuvinte despre necesitatea și obligația unui pionier de a respecta programul și... gata! Prietenul lui Adrian, se pare cel mai în „vârstă” din șirul acela și, sigur, cel mai vesel, obținu însă de la instructor învoirea să se plimbe cu Tic prin oraș, scuzându-se că nu poate suporta să vadă un film de patru ori.

– Și eu l-am văzut de trei ori, se prezentă Tic. De trei și un sfert. Tic F.

– Eu de patru fără douăzeci, se prezentă celălalt. Teodor T.

– Tobă?

– Tecuci!

Veseli, infatuați, se înțeleseseră fără vorbe, din câteva clipi de ochi, să cucerească orașul în termen de două ore.

– Numai șoferii nu trebuie să ne preocupe, spuse Tic. Ei sunt atât de înfrânți, încât cucerirea lor nu ne-ar da nicio satisfacție. Mă refer la șoferii de taxiuri.

Cuceriră mai întâi câțiva responsabili de librării și câteva vânzătoare cerând aventurile cireșarilor.

– Nu le avem.

Tic făcu niște apropouri vesele, clipi de câteva ori din ochi, apoi zise din pragul ușii:

– Atunci... vă promit o nouă aventură.

– Hm! spuse un responsabil vânzătoarelor. Ce băiat isteț! Mi-a

plăcut mai ales siguranța lui. Parc-ar fi... Tică!⁶

Pretutindeni pe unde treceau, cei doi tineri cucureau bunăvoință și admirație. În cofetării li se dădea de două ori mai multă frișcă (sau poate porția exactă), paharele cu citronadă li se ofereau pline ochi, iar la cântărirea bomboanelor de ciocolată se adăuga peste greutate și punga groasă de hârtie. La un „Aprozar” obținură piersici dintr-o ladă desfăcută parcă în cinstea lor. Când se așezară pe terasa unui restaurant pentru a încerca gustul berii, li se aduse imediat o sticlă obișnuită (nu special, 14%), ba, apărând ca un scamator în mare formă, chelnerul descoperi în numai două minute un obiect de fier care le deschisese sticla și două pahare curate de pe care dispăruse amintirea unor buze roșii. Într-un „Ferometal” repurtară nemaipomenitul triumf de a li se împacheta trei baterii pentru lanterne vânătoarești și un metru de ventil de bicicletă (ultimul obiect îl ceruseră numai pentru a-și încerca puterea de seducție).

– Eu cred, spuse la un moment dat Tic, înviorându-se, că am putea găsi și pantofiori numărul 22, albi, cu talpă obișnuită. Și dacă vrei, uite, intrăm în cooperativa asta metalo-casnică și-ți obțin un instalator pentru repararea robinetului din baie. În trei zile!

– Dar bilete la concertul de arii și duete din opere poți să obții?

– Stai să văd distribuția... Numai două clipe... Imposibil! Pentru că la „bis” se vor cânta prea multe cântonete și serenade.

– Eu pot... Dacă schimb cu un creion data. În loc de sâmbătă, pun duminică... Pentru că duminică, are „Farul” meci și joacă Socescu.

– Parc-am auzit de el... Înscrie chiar atât de multe goluri?

– Dimpotrivă! Ratează. Dar oamenii așteaptă un miracol.

– Hm. Dacă aș fi eu antrenor la „Farul”, l-aș face pe Socescu să bage două goluri dintr-un șut.

– E veche! spuse Teodor T. Am auzit-o demult, nu știu unde.

– Tot de la mine. Am rostit-o eu sau Lucia în al doilea volum al

⁶ Evident, responsabilul încă nu putea ști că Tic își schimbase numele.

cireșarilor, mi se pare în primul capitol...

Cei doi veseli cuceritori ai lumii se opriseră, așa într-o doară, în fața unei asociații sportive. Poate că acolo avusese loc discuția lor de mai înainte. Își zgâiau ochii la un afiș care anunța un mare concurs, mare, cu multe premii, undeva pe un lac din apropierea orașului.

– Te pomenești că știi să înoți? întrebă cireșarul cu un asemenea ton, de parcă i-ar fi pus la încercare posibilitățile de a zbura în Cosmos.

– Eu? am câștigat șapte concursuri mari și trei de juniori, ba am arbitrat și un meci internațional de polo între Slobozia și Ciulnița. Adică pe la mijloc.

– Ha! îl ridiculiză Tic pe celebrul înotător și arbitru. Primul concurs l-am câștigat în celebrul bazin „Cristelnița”. Aveam vreo șapte zile...

Teodor T. își privi provocator noul prieten.

– Ce rău îmi pare că n-am o mânășă la mine. Aș arunca-o de aici drept în lac.

– Ți-ar trebui patru. Una pentru provocare... două ca să-ți ascunzi unghiile și ultima ca s-o ții în mână... pentru că așa cere codul manierelor elegante... Mai ales că n-o să-ți vadă nimeni unghiile...

– Răspunsul meu la insultă? Poftim! Duel pe lac... Da! Sâmbătă la ora patru. Parcă așa scrie pe afiș... Câștigătorul are voie să facă orice cu învinsul. Chiar să-i ofere un pahar cu lapte... bătut.

Mai mult din glumă, tinerii intrară în birourile asociației. Cu un aer foarte serios, cerură să fie înscrși la unul dintre concursurile de înot. Ca să preîntâmpine orice dificultăți, Tic își mări vârsta cu trei ani. Celălalt, crezând că e vorba de un banc, și-o mări cu patru. Funcționarul se uită mirat la dânsul:

– Sunteți cam... mic pentru vârsta asta...

– De aceea mi-a recomandat doctorul înotul, ca să mă mai lungesc, răspunse prompt Teodor T.

Completară repede două fișe, pe care le înmânară aceluiași funcționar gras și cu ochelari. „Are mutră de melc miop”, șopti Tic la urechea lui Teodor T. Funcționarul parcă simțea ceva, dar,

văzând mutrele foarte serioase ale celor doi solicitanți, luă fișele și le parcurse meticolos.

– Teodor T.?! întrebă el mirat. De ce n-ați completat în întregime prenumele?

– Nu e prenume... e postnume! răspunse cel întrebat. Teodor-Tecuci. Știți, eu sunt din fostul județ Dorohoi, dar nu e nevoie să treceți și adăugirea natală.

În stradă, Tic încercă să-și compătimească prietenul cu voce tare:

– Tecuci! Ha! Nu puteai și tu să găsești niște rezonanțe celebre? Temistocle... Tacitus... Tic... M-ai făcut de rușine! Impas în fantezie, dragul meu.

Nici nu bănuia cireșarul cât va mulțumi cerurilor, apelor și pământurilor, câteva zile mai târziu, pentru momentul de impas din fantezia noului său prieten.

Cele două ore „libere” se scurseră însă. Prietenii trebuiau să se despartă. Teodor, pentru a prinde în ultima clipă autobuzul care transporta pionierii la tabără, iar Tic... pentru că începea să vadă la orizont cum se ridică aburii înserării.

Pentru reușita planului său, Tic avea nevoie de înserare, nu de noapte, de înserare și de câteva obiecte destul de banale: o pereche de ochelari de soare (pe care din fericire îi avea în buzunar), o șapcă, o coală de carton, o coală mare de hârtie, un halat cenușiu, câteva ziare. Dacă șapca, ziarele, cartonul și hârtia se aflau de asemenea în buzunarul lui, deocamdată în stadiul inițial de bani, halatul, procurarea lui era în schimb o problemă nu prea ușoară de rezolvat. Tic își procură la iuțală ceea ce putea fi procurat cu bani și porni cu Țombi după el spre hotelul „Pescăruș”. De halat făcu rost chiar în fața hotelului. Îl împrumută foarte lesne de la un lustragiu, folosind câteva pretexte, câteva zâmbete, o promisiune și un sfert din ea, adică un acout. Dar nu era vesel. Pentru că-i lipsea un anumit obiect, despre care crezuse că va fi cel mai ușor de găsit și pe care nu-l vedea nicăieri, oricât își încordase privirile.

– Am crezut că suntem în orașelul nostru, Țombi, se plânse Tic. Unde, unde găsim noi bolovan?

Tic avea nevoie de un bolovan, un bolovan obișnuit, nu pentru

că planul lui era în primejdie fără acel obiect, Doamne ferește! Fără bolovan însă (ce să-i faci? Acesta era stilul lui Tic) întâmplarea de mai târziu parcă n-ar fi avut niciun haz. Bodogănind anumite cuvinte la adresa celor care se ocupau cu îngrijirea și curățenia stațiunii, tânărul se văzu nevoit să facă o incursiune pe plajă. Și, cum ceața serii cobora asupra orașului, simți că adie și în sufletul său o neguriță de spaimă. Iar când ajunse pe plajă și o văzu goală (el nu căuta oameni atunci), fără nicio hârtie, fără nicio coajă de pepene, spaima din sufletul lui crescuse. Nu avea nici aici noroc să găsească un bolovan. Să renunțe... Nu! Nici nu voia să se gândească. Și atunci îi veni ideea cea bună. Mai erau șantiere în Mamaia și dacă nu găsea nici acolo un bolovan, găsea, cel puțin, ceva care să-i țină locul cu competență. Adică o cărămidă, pe care și-o alege după multă (multă e un fel de a spune) căutare dintr-un morman. I se părea lui că e cea mai mare și cea mai frumoasă.

Înarmat până-n dinți cu tot ceea ce-i era necesar, se retrase la adăpostul unui boschet.

– Acum, dragă Țombi, începe rolul tău. În piesa pe care-o jucăm, tu nu ești un simplu actor. Ești însăși conștiința. Știi că ieri ai greșit, știi că astăzi trebuie să-ți repari greșeala. Deci...

Putea Țombi, în fața unor asemenea argumente și onoruri, să nu-și memoreze rolul până în cele mai mici amănunte? Ba, în timp ce exersa, mai adăugă și de la el rolului câteva „îmbunătățiri” care îl entuziasmară pe regizor.

– Bravo! îl felicită Tic. Și acum putem începe această piesă într-un act cu epilog... vesel. Cortina!

Pe ce se bazase Tic făcându-și ingeniosul său plan? În parte pe posibilitățile lui, în parte... pe pasiunea pentru paradoxuri a celor trei străini. Tic le spusese răspicat că va căuta prin orice mijloace să reintre în posesia fragmentului din inscripție. Spusese aceasta cu intenția precisă de provocare. Era convins că se vor lua măsuri de prevedere pentru siguranța inscripției. Tic insistase anume asupra posibilității de a pătrunde în apartament (nu le dovedise în fața lor că poate trece de cangur?), pentru ca piatra, atât de prețioasă, să nu fie lăsată în salon, să fie luată cu ei. Tânărului îi repugna ideea cambriolajului. Ca să obțină fragmentul, trebuia

neapărat ca „proprietarii” să nu se despartă de el. Și pentru că la ora opt seara grupul lui Don Fernando lua masa la restaurant (pentru prima dată Tic îi mulțumi cangurului), în mod sigur pe terasa parc, la marginea mării, nu se putea ca fragmentul să nu fie pe masă sub supraveghere directă. Cei trei se amuzau pesemne că sunt părtași la o întrecere pe care *nu puteau* s-o piardă, fiindcă țineau prea mult la piatră.

Acesta fusese raționamentul tânărului cireșar. Pe această bază își întocmise planul său de acțiune. Dacă previziunile lui nu se confirmau, putea să-și ia adio de la piatră.

Terasa restaurantului era plină. Doar câteva mese, cele apropiate de mare, nu se ocupaseră încă. Erau rezervate unor clienți permanenți. Exact la ora opt, la una dintre acele mese rezervate, se opri un grup compus din trei bărbați și o femeie. După o privire fugară, aruncată de la înălțimea mării, cei patru clienți își luară locurile la masă. Unul dintre ei așează cu grijă pe un colț al mesei un obiect greu învelit în hârtie albă. Imediat își făcu apariția un ospătar care, în zelul de a aranja cât mai elegant masa, atinse din greșeală pachetul. În aceeași clipă două mâini aparținând fiecare unei alte persoane, se întinseră ca zvârlite de arcuri. Chelnerul se sperie, dar, văzând zâmbetele de la masă, își reveni repede în fire. Și clienții, văzând spaima naturală a chelnerului, se liniștiră.

Nimeni altcineva nu fu martor la această scenă decât un tânăr și nepricopsit vânzător de ziare, care, parcă absolut din întâmplare, apăruse pe terasa restaurantului exact la ora opt. Era un băiat cu mutră bleagă, cu ochii acoperiți de niște ochelari de soare, cu un halat albastru și cam murdar pe dânsul, cu un vraf de ziare la subsuoară. Din cartonul alb ca laptele nu ieșeau afară decât vreo zece, douăzeci de ziare, deși, lângă îndoitură, ambalajul devenea voluminos. Mersul și gesturile vânzătorului nu puteau să nască decât compătimire, oricine l-ar fi privit. La câteva minute de la apariție, în timp ce trecea pe la marginea terasei, i se putu auzi și vocea. Dar nu pentru că ar fi strigat el ceva. De la o masă pe care se afla un pachet alb, cineva îi făcu semn să se apropie:

– Times!

Din gura vânzătorului ieșiră niște scâncete, câteva bâlbâieli, un „non” repetat de câteva ori și iar niște bâlbâieli și scâncete, care-l determinară pe cel ce ceruse ziarul să ducă mâna la portmoneu. Vânzătorul părăsi însă repede locul (repede în felul lui, adică târându-și piciorul stâng și ridicându-și la intervale regulate umărul drept), parcă pentru a satisface chemarea unui alt client. Dacă i-ar fi privit cineva mersul mai cu atenție, ar fi observat în mișcările acelea caraghioase o măiestrie de balerin. Tic (Se putea să nu fie recunoscut? Nu! Nu vă speriați! Numai de către voi, dragi cititori) nu putea să joace rolul unui schilod oarecare, ci al unui schilod deosebit. În felul acesta considera că oferă o mare șansă adversarilor săi. Dacă aveau perspicacitate, îl puteau descoperi în mișcările acelea aparent caraghioase, dar extrem de greu de executat.

Într-un loc, nu departe de masa cu pricina, vânzătorul se rezemase de un copac și privea cu ochii holbați nemaipomenitul spectacol artistico-acrobatic pe care-l oferea un câine cu mască pe ochi. (Tic îl mascase în mod intenționat pe Țombi, pentru a-l face și mai misterios în ochii persoanelor care-l interesau. Întinsese deci două semnale de alarmă. Dacă nu s-a tras de ele!...) După câțva timp nu mai erau priviri, acolo la marginea dinspre mare a terasei, decât pentru câinele minune. Ba se adunaseră și oameni de la alte mese, făcând cerc în jurul arenei de spectacol.

Țombi, urmând exact indicațiile stăpânului său, își alese arena între două mese de la marginea terasei. Una dintre mese avea într-un colț un pachet alb. Pe acel pachet se așezase un cot omenesc. Posesorul cotului și cei de lângă el priveau cu gâturile întoarse extraordinarele invenții ale actorului ambulant.

Urma momentul cheie. Câinele făcu primul salt mortal. De undeva din apropierea mesei, vânzătorul de ziare văzu cum tresare cotul de pe pachet. Urmă al doilea, al treilea, al patrulea salt mortal. Privirile tuturor erau fascinate. Picioarele sau mâinile tuturor tresăreau la fiecare salt. Se formau reflexe. Cotul care-l interesa pe Tic nu scăpa nici el reflexul general. Țombi pregătea cu toată arta momentul decisiv. Făcu primul salt mortal dublu. Reflexul cotului de pe pachet fu același ca la saltul dinainte. Din

cauza surprizei la al doilea salt, cotul se înalță cu totul de pe pachet. Câinele se pregătea pentru al treilea. Cotul se ridică înaintea saltului cu o infimă fracțiune de secundă. Depășise saltul în timp. Pentru că Țombi nu-l mai făcu. Se strecură iute printre picioarele oamenilor și dispăru în noapte. Tic operase schimbarea pachetelor (mai avea cineva priviri pentru mișcarea lui?) în acel moment psihologic creat de Țombi. Într-o fracțiune de secundă. Cotul se lăsă, aproape căzu, pe un obiect la fel de tare, îmbrăcat tot în hârtie albă, iar cireșarul avu satisfacția unei victorii câștigate cu mijloacele cele mai loiale. Schimbase pachetele în afara spectacolului. Mișcarea cotului depășise intenția actorului. Cotul era suspendat în aer, în timp ce Țombi trecea printre picioarele spectatorilor.

Vânzătorul de ziare nu părăsise scena. Ascuns după trunchiul unui arbore, aștepta epilogul.

La masa cu pachetul alb era veselie. Încă un cot poposisese pe pachet, aparținând altei persoane. Ospătarul primi o comandă care singură ar fi mărturisit bucuria. Mai erau și vorbe, dar, din nefericire, pe acestea nu le putea auzi cireșarul. În schimb, văzu destupându-se două sticle de șampanie în același timp (preferințele se pare că erau deosebite) și se auzi pocnetul făcut de dopuri. Văzu savurându-se primele înghițituri, și mai văzu... Da! Reuși să vadă, de acolo de unde era, niște ochi care creșteau enorm în dimensiuni. Parcă-i umfla cineva.

– Acum e-acum, Țombișor! șopti cireșarul câinelui fără mască de lângă el.

Pe una dintre fețele pachetului păzit cu atâta strășnicie, persoana cu ochii în creștere își zărise desenat propriul chip (se vede că Tic izbutise până la urmă caricatura) și, culmea! cu niște ochi care-i alergau afară din cap. Adică în postura, în expresia care abia urma să fie caricaturizată.

Pachetul fu imediat desfăcut. Pe cărămida roșie era lipit un bilețel. Translatorul traduse cu mutra unui om care bâiguie:

– *Vechime autentică de zeci de mii de ani. Poate că undeva în praful acesta concentrat s-au întâlnit strămoși comuni. Amintire de la Tic.*

Tăcere... stupefacție... uimire...

– Iar acum, Țombișorule, eu închid ochii. Dacă nu se întâmplă ceea ce am prevăzut, fă-mi un vânt cu laba spre ieșire.

Țombi nu-i făcu vânt, așa că Tic deschise ochii. La masa cu o cărămidă roșie în mijloc era un haz nebun. Cineva turnă câteva picături de șampanie pe cărămidă, ceea ce avu darul să-l întoarcă pe ospătar, pentru o clipă, cu zeci de ani în urmă, pe vremea când era cu totul neștiutor și-și țuguia buzele după lapte.

– Ți-am spus eu, Țombilică! Ți-am spus ce fel de epilog vom avea? Probabil că sunt mai veseli acum decât ieri, când „ne-au descoperit” inscripția.

Capitolul VII

(În care autorul, cedând unei vechi pasiuni, își ia permisiunea să ofere, aici, cititorilor, câteva date despre arheologie, despre Histria și despre unul dintre cei mai iubiți poeți ai vechii așezări.)

1

La corturi... Ce putea să fie la corturi dacă Tic, în drumul de întoarcere, se lua la trântă cu Țombi și, de prea mare bucurie, se tăvălea cu el prin nisip?... La corturi era o dezamăgire generală și de aici până la tristețe și jale nu rămânea decât un pas. Ziulica întreagă cireșarii cercetaseră locurile. Dar nu la întâmplare, ci după un plan bine gândit și chibzuit. Ionel și Dan făcuseră sondaje. Aruncau în apă sfori cu bucăți de plumb la capăt și calculau adâncimea. Lucia, pe mal, nota rezultatele comunicate de Dan (printr-o pâlnie de carton) pe un carnet intitulat „Palatul de cleștar – schiță topografică”. Victor și Ursu stabiliseră un perimetru anume, însemnat prin niște geamanduri ocazionale, pe care-l cercetau prin scufundări periodice. Maria, la umbra corturilor, pregătea masa de prânz și visa cu ochii deschiși saloane, arcade și coloane.

Toate acestea se întâmplaseră în cursul dimineții. Cu ocazia pauzei de prânz, Lucia și Ionel întocmiseră, pe baza sondajelor de până atunci, o schiță sumară a fundului mării în acele locuri. Fundul nu arăta prea mari diferențe de nivel. În câteva locuri, adâncimea neregulată indica niște gropi și niște ridicături, pe care speranța și dorința cercetătorilor le decretaseră „ciudate”.

Toată după-amiaza avuseseră loc scufundări în X-urile ciudate. Gropile erau cu vreo cinci metri mai adânci decât nivelul obișnuit al mării. Ridicăturile, cu câțiva metri mai sus, adică la două lungimi de om de suprafața apei. Ele puteau fi cercetate direct din barcă, sarcină pe care și-o asumaseră Lucia și Ionel. Privirile lor nu descoperiseră decât nisip, nisip, nici urmă de bolovani sau

măcar de pietre obișnuite. La X-uri operațiile de cercetare deveniseră tot mai primejdioase. Victor rezistase o bună bucată de vreme la presiunea apei în fundul unor gropi. După câteva scufundări până la opt metri, se declarase neputincios. N-avea timp decât să ajungă până la fund, uneori nici nu atingea fundul, numai îl zărea prin ochelarii de sticlă și imediat se grăbea să iasă la suprafață, pentru a scăpa de menghina de fier care-i strângea pieptul și capul și pentru a inspira aer curat, sănătos. Descoperise adevăratul preț al aerului cu prilejul plonjoanelor sale.

Ursu, în schimb, continua cercetările cu toată împotrivirea celorlalți. Era hotărât ca până la asfințitul soarelui să termine de explorat toate X-urile. Cireșarii acceptaseră cu mare greutate hotărârea lui și numai după ce se lăsase convins să fie prins cu o funie de piept. Victor, și ceilalți odată cu el, nu voia să admită niciun risc, mai ales că ultimele gropi depășeau adâncimea de zece metri. În explorările sale submarine, Ursu făcu apel la toată puterea de rezistență. Presiunea îi spărgea timpanele și-i strângea ca într-un clește trupul. În cea din urmă și cea mai grea scufundare, pe care-o lungise ca durată până la limita rezistenței, simțise că e prins într-un clește de fier. Își închipuia că funia îi dă această senzație. Și-o deznodase și continuase astfel explorarea. Cleștele îl strângea și mai tare. Cei de sus, din barcă, nervoși că Ursu nu făcea semnalele convenite, hotărâseră din proprie inițiativă să-l tragă la suprafața apei. Se scursese prea mult timp de când dispăruse în apă. Și, când simțiseră funia ușoară, îi cuprinsese disperarea... Noroc că Ursu nu întârziase prea mult. Ieșise la suprafață, cu fața congestionată, de parcă tot sângele îi năvălise în cap. Nu zărise nimic, absolut nimic, în afară de câțiva pești de mare.

Ambele ochiuri fuseseră cercetate, explorate cu atenție și migală, fără niciun rezultat însă. Vlăguit, Ursu se tăvălise pe un cearșaf gros în apropierea corturilor. Ceruse ceai, alcool, cafea, avea poftă de tot felul de alimente și băuturi neobișnuite. Răsufla greu și parcă simțea cum se încrucișează fulgerele în capul lui.

Odată cu seara se ivise și dezamăgirea la corturi. Cel mai disperat dintre toți era Ionel. Cel mai liniștit – în măsura în care se

putea vorbi de liniște în acele locuri – era Dan. Toți se întrebau, toți meditau, toți căutau răspunsuri. Cu excepția lui Ursu, care-i rugase să-l lase în pace:

– Eu sunt mort pentru câteva ore... Nici viu nu v-aș da cine știe ce ajutor... Așa că...

Așa că Ursu se străduia să-și refacă puterile, iar ceilalți să-și refacă moralul.

După o lungă pauză de tăcere, se auzi în întuneric vocea furioasă a lui Victor:

– Ce tot vorbiți de mister? Mister, mister, mister. E atât de mult mister aici, că s-ar putea să nu fie niciun mister.

Nimeni nu-l auzise până atunci pe Victor vorbindu-le cu un asemenea ton. Până și Ursu tresări pe cearșaful lui de suferință. Cea mai surprinsă era însă Maria. Nu se sfii să-i spună în față:

– De ani de zile mă uit la tine ca la un erou ideal. Și ai câștigat admirația mea. Pentru prima dată te simt altfel. Și...

Maria își termină vorbele cu un gest pe care nu-l văzu nimeni, își plimbă o clipă degetele prin părul lui Victor. Dar nu-i trebui mai mult pentru a-l simți cum tremură.

– Poate că mi-am ieșit din fire, se reculese Victor. Dar e prea meschină recompensa pentru eforturile și mai ales pentru speranțele noastre. Împodobirea epidermei cu un strat de bronz.

– Pentru că suntem naivi, spuse Lucia. Suferim de idei fixe. De ce neapărat aici să fie Palatul?

– Adică ce vrei să zici? Întrebă Ionel cu un ton iritat.

– De ce neapărat aici?... repetă Lucia. Pentru că ne-am pus ochelari de cal. Să-i scoatem...

– Și să-i valorificăm la...

– De ce neapărat la Ochiuri?

– Lucia are într-adevăr idei fixe, șopti Dan pentru sine. Repetă a treia oară aceeași frază.

– A calculat cineva cu rigla distanța? A văzut cineva chiar aici, aici coloanele?

– Eu le-am văzut cu ochii mei, fără să fi avut ochelarii la care ai făcut aluzie.

– Tu nu le-ai văzut aici, Ionel, interveni Victor. Lucia are

dreptate. Locul în care căutăm noi e un loc prezumtiv. Aici presupui tu că ai văzut coloanele, pentru că timonierul crede că în ziua X, ora X, vaporul se afla în direcția acestui loc. Dar e o presupunere, nu înțelegi că e o presupunere? Palatul se poate afla, foarte bine, la o sută de metri în stânga sau în dreapta acestui loc.

– Mă îndoiesc, răspunse Ionel. Aici și regiunea, conformația ei, aceste două ochiuri, ca două golfulețe, țărmul stâncos de la margine, adâncimea apei, totul ar indica un loc ideal pentru o așezare omenească. Pe când la stânga sau la dreapta...

Și Victor făcuse acest raționament cu mult înainte. Dar mai dorise să se hrănească cu o iluzie, înainte de a-și închipui un gol, un pustiu în fața gândurilor și speranțelor sale.

– Nu știu ce să spun, zise el. Nu știu. Mai avem timp de gândit, dar mi-i teamă să nu închinăm tot timpul care ne-a mai rămas numai gândurilor...

Și dezolarea începu iarăși să bată din aripi, deasupra lor, ca o pasăre gigantică, nevăzută... Dar, de undeva de pe plajă, răzbătu până la ei un fluierat vesel, atât de vesel, încât își amintiră că mai au un prieten pe care-l uitaseră cu totul.

– Tic! țipă Dan. Ce nemernici suntem! Nu ne-am gândit nicio clipă la el. Ticușooooor!

Cineva se gândise însă. Se ridică de pe cearșaf, proiectându-și umbra gigantică până la marginea apei. Fluieră ascuțit și prelung, de parc-ar fi vâjâit o săgeată prin aer. Din depărtare răsună un şuierat asemănător.

– Poftim! spuse cel așteptat, când ajunse lângă focul de noapte și azvârli drept în mijlocul focului un pachet alb. Nu vă fie teamă, că nu arde decât hârtia. Felicitări primesc începând din clipa asta.

Și bineînțeles că primi felicitări sub toate formele. Coturi, ghionturi, scuturături și o ploaie de întrebări cu torente și averse.

– Da' ce-s eu? Paratrăsnet? făcu Tic pe bosumflatul. Salvează-mă, Ursule. S-au năpustit barbarii asupra unui om civilizat, plin de rafinamentele viitorului... Mai bine vedeți să nu se afume inscripția...

– Ai adus-o?! Întrebă Dan uimit. Eu credeam că faci bancuri.

– La corturi, Țombi, rosti tinerele cu voce jalnică. La corturi!

Nici Ahile, când i s-a luat Briseis, n-a îndurat mai mare ofensă. Dacă nu găsiți un Patrocle pe care să-l jertfiți, nu mai ies din cort. Iar tu, dihanie, căreia lumea s-a obișnuit să-i spună Dan, fugi la Neptun și-ți comandă arme...

– La ăla de la Eforie, Ticușorule? întrebă Dan cu prefăcută naivitate.

Și, după această glumă, viața, la corturi, reveni la normal. Adică noul venit se văzu obligat să-și povestească odiseea, ceilalți iliadele, iar Ursu călătoria în infern, dus și întors, fără să zărească niciun deget din Euridice.

– Și, acum, după ce-am creat atmosfera de mitologie și helenism – spuse Dan – putem să ne dedicăm în sfârșit epigrafiei.

Ursu scosese de mai mult timp, cu ajutorul unui băț, bolovanul din jar. Se aduseră lanterne, deși ar fi ajuns și lumina flăcărilor, se făcură și alte preparative, apoi i se dădu mână liberă lui Victor, singurul dintre ei care avea cunoștințe de elină. Victor cercetă piatra pe toate fețele, cu multă atenție și încetineală, oferindu-i astfel Luciei posibilitatea de a face câteva schițe care să-i reprezinte forma și fețele. Ca să poată descifra mai ușor literele, le copie întocmai, fiecare separat pe o foaie de carnet. Nu erau decât șase semne, dăltuite adânc în piatră.

– Le poți descifra? întrebă nerăbdător Tic. Dacă aș fi știut că-ți va fi greu, aș fi obținut de la „ăia” traducerea... În orice limbă.

– Sunt litere vechi, îi răspunse Victor. Și cunoștințele mele în materie sunt cumplit de sărace... Nicio literă nu seamănă cu alta. Stați să mă gândesc...

– Dacă vrei, spuse Dan cam cu șovăială, putem să ne gândim și noi...

Tic îi dădu un ghiont, dar simți în el prietenie, nu răutate. Victor răsfoia mereu foile carnetului, cerceta fiecare literă în parte, căutând să găsească imagini corespondente cu cele din mintea lui. Se dumerise, înainte de a descifra toate literele, că inscripția, cel puțin la prima vedere, nu poate să facă prea mare lumină în problema care-i preocupa pe ei. După ce identifică toate semnele, rămase încă multă vreme gânditor. Alte idei îi treceau prin minte, dar, din respect pentru prietenii lui care-i așteptau vorbele, le

abandonă pentru un timp. Luă fragmentul de jos și-l duse cu fața scrisă în dreptul luminii:

– Notează, Lucia! spuse el în sfârșit. Prima literă e sigur *O*. Subliniaz-o, pentru că nu am niciun dubiu. A doua *C*... Sigură și ea. Și *L*-ul care urmează e de asemenea sigur.

– *OCL*... Alimentara... râse Dan, lovind cu cotul spatele cireșarului cu părul ciufulit.

– Trei litere sigure, continuă Victor: *OCL*... Urmează un semn care aduce a *E*... Mici dubii. Subliniază cu linie tremurată... În sfârșit ultima... da... un *S*... sau nu știu. Parcă totuși un *S*. Subliniază cu o linie punctată.

Tic își părăsi locul de lângă Dan, venind în spatele Luciei. El fu acela care împreună, pentru prima dată, literele. La urma urmei avea și dreptul. El descoperise și încă de două ori fragmentul.

– *OCLES*, spuse el cam nedumerit. Parc-ar fi sfârșitul unui nume.

– Și chiar este, Tic, da, da! confirmă Victor. Vezi? După *S* de aceea e și cam ștearsă, cam roasă litera – vine marginea pietrei, deci cuvântul se termină aici. Înainte de *O*, însă, piatra are neregularități, e deci ruptă dintr-un bloc mai mare. Avem prin urmare în mâna noastră sfârșitul unui rând sau poate al unei inscripții, dacă nu chiar o semnătură...

– Cum? întrebă Ionel dezolat. Crezi că-i o simplă semnătură?

– E o presupunere, Ionel. Gândindu-mă că *OCLES*, de pildă, e terminația unui nume la vechii greci, s-ar putea într-adevăr să avem de-a face aici cu un simplu nume.

– Ce păcat! spuse Maria. Eu credeam că vom descoperi cine știe ce mesaj cifrat, sau cine știe ce indicații enigmatice.

– Dacă-ai ști cât am sperat eu! se desumflă Tic. Așa, un simplu nume. Săracul Tombi!...

– Nu te jeli ca un prost, încercă să-l consoleze Lucia. Cine știe ce importanță poate să aibă această piatră, acest fragment de inscripție!

– Pentru noi? își încercă Tic încă o dată speranțele.

Dar nu-i răspunse nimeni la această întrebare și se comitea o

mare nedreptate acolo. Ursu îl mângâie cu mâna lui mare pe creștet.

– Ce să facem cu fragmentul? întrebă Lucia. S-ar putea să aibă o mare valoare.

Victor se îndoaia tocmai de valoarea reală a fragmentului:

– Știi eu? răspunse el. Poate că ar completa o inscripție într-un muzeu. Și, în acest caz, chiar dacă nu ar avea o mare valoare, ar fi fost foarte necesar. Cei care posedă partea cealaltă trebuie să facă tot felul de deducții pentru a afla întregul nume, lungimea fragmentului lipsă, câte litere puteau să încapă în el...

– ... Ocles... Ocles... medita Maria cu voce tare. Stați puțin! Vă mai amintiți de povestea Iphigeniei?

– Iphigenia!? se miră Dan. Ce ți-a venit să te gândești la ea? Te-a inspirat focul?... Dacă vrei să compari focul nostru cu un rug și tu să imiți gestul Iphigeniei, adică să te sacrifici voluntar pentru reușita expediției noastre, cum a făcut ea pentru reușita expediție troiene... Numai că nici nu ești fiica lui Agamemnon, nici nu știm care zeiță te va salva... Și nici nu găsim pe-aici prin împrejurimi o căprioară cu care să te înlocuim.

– Tu știi unde a dus-o Artemis pe Iphigenia? întrebă Maria.

– În Taurida, răspunse Lucia în locul lui Dan. A făcut-o preoteasa templului ei din Taurida?

În întrebarea Mariei se simțea o notă de insinuare.

– În Crimeea, pe malul... pe malul Mării Negre, se auzi vocea lui Tic.

– Poate că s-a plimbat și pe aici, prin aceste locuri, surâse Maria. Ea sau legenda ei.

– Dacă-i vorba de legendă, de locurile pe unde s-a plimbat legenda ei, zise Dan, atunci pot să te asigur c-a ajuns și în Madagascar, și în Islanda, și în Filipine... Prin intermediul lui Euripide, al lui Goethe...

– Cum!? se sperie Maria. Euripide?... Da, ai dreptate... Euripide... Sigur că da... Sofocles a scris Electra și Antigona...

– Și Oedip rege, și Oedip la Colonna...

– Și Hercule și Ajax, îl completează Ursu pe Dan.

– Aaaa! Ți-ai căutat corespondenții din mitologie? Păcat că i-ai

întâlnit în timp ce mureau. Dar la urma urmei ce-avem noi cu Sofocles? A scris șapte piese...

– Nu știi ce-avem cu Sofocles, interveni Victor. Dar n-a scris numai șapte piese. A scris mult mai multe, Dan.

– Ei și! se ofensă Dan. Și o sută de piese să fi scris...

– A scris chiar mai mult de o sută... S-au păstrat însă numai șapte.

– Se pare că sunt cam ignorant în materie, totuși nu pot să te cred... O sută de piese! Când le-a scris?

– Nu uita că a trăit aproape un secol, spuse Lucia. Secolul al cincilea înaintea erei noastre. A murit un an după Euripide, adică în 406.

– Știam și eu că Euripide a murit în 405, și...

– Stai! îl întrerupse Ionel. Euripide a murit în 407, pentru că secolele dinaintea erei noastre...

Dacă n-ar fi fost întuneric, Maria ar fi văzut de bună seamă fulgerele din ochii lui Dan!

– Uite, în clipa asta ți-aș dori soarta Iphigeniei. Măcar să te gâdile puțin flăcările. Eu fac o faptă bună, apăr moștenirea lui Euripide și voi mă faceți de răs cu Sofocles. Mai bine vă lăsam de la început în ignoranță.

– Nu se poate să nu fi existat și o Iphigenie într-o sută de piese, sări Tic în ajutorul Mariei. Sunt în stare să...

– Să străbați Marea Neagră, nu? Vrei să te asemeni lui Oreste, să-ți salvezi sora...

– Mi se pare că Iphigenia l-a salvat pe Oreste, spuse Maria.

– Și tu acum faci altceva? adăugă Dan cu subînțeles. Numai că eu nu sunt nici Egistos, nici Aletes...

– Nici Aristide... adăugă Tic cu compătimire.

– Țsta cine mai e?

– Un coleg de-al meu. Tocește o sută de pagini și reține două rânduri, Tu...

– Eu? Simt că-mi întunecă zeii mintea... Să nu ajung ca Ajax... Unde-mi sunt armele?... Unde sunt turmele... Unde-i Sofocles?

– Aici! răspunse Maria, arătând spre fragmentul de inscripție.

Abia în clipa aceea înțelesesă cireșarii ce urmărise Maria cu

întrebările ei.

– ... *OCLES*... strigă Ionel. *SO-F-OCLES! SOFOCLES!* Cum de nu ne-am gândit! Oare să fie chiar terminația numelui său?

– O presupunere ca oricare alta, spuse Victor. Poate că există și alte nume vechi grecești care se termină în *OCLES*.

– Și de ce nu Sofocles? se îndârji dintr-o dată Dan. Dacă tot m-am făcut de râs, măcar să mi se fi întâmplat asta pentru o cauză nobilă. Gata! Mă bat până la moarte pentru el. S-o găsi vreo Antigona care să-mi îngroape leșul, sau un Tezeu care să mă conducă până la intrarea în Hades, sau o Electra care să mă răzbune... sau...

– ... Sau un Hillos care să-ți dea foc, încercă Ursu să-l tempereze.

– Numai o zi din viață să fiu Hercules, și-aș accepta un asemenea sfârșit... Și de altfel am argumente în favoarea lui Sofocles. Vreau să transform presupunerea în certitudine!

– Eu nu vreau! se opuse Maria. Mai bine să rămânem la visuri.

– Aa! vrei să te visezi ca Iphigenia oficiind slujbe, noaptea, pe malul mării, în templul lui Artemis! Nu te invidiez. Iphigenia mi se pare c-a rămas toată viața preoteasă. Și nici nu ai șanse de reușită. Și mi se pare că ea avea părul roșcat și era foarte frumoasă și aparținea lui Euripide, nu lui Sofocles.

– Eu cred c-am putea fi serioși măcar câteva clipe, zise Lucia. Să lăsăm la o parte tragediile...

– Dacă tu crezi că apelând la comedii devenim serioși... gata! Am terminat. Vă servesc argumente în favoarea tezei Sofocles. Pe cîntea mea că sunt serios, Lucia. Amintiți-vă de Dionisii, de serbările cele mari ale Athenei... Și Sofocles, și Euripide, și Eschil au participat la ele... Nu știu cine-a câștigat mai multe... Mi se pare... Tu nu știi, Victor?...

– Eschil sau Sofocles... Mi se pare Sofocles.

– Cu atât mai bine, deși eu înclin spre Euripide. Dar nu-i nimic... Să trecem peste asta. Așa... La Dionisii – serbări în cinstea zeului Dionisos – se reprezentau piese de teatru. Dionisos era un zeu trac, adoptat de greci. Concluzia: de ce să nu fie cunoscut, admirat, reprezentat și cioplit în piatră marele Sofocles aici, pe

malurile Pontului Euxin, în patria lui Dionisos și a unor greci iubitori de teatru?

– Ceva adevărat este aici, spuse Ionel, Dionisos e cel puțin rudă cu zeul trac Sabazius, dacă nu chiar reprezentarea acestuia în Grecia.

– De asemenea, adăugă Lucia, în coloniile milesiene de pe malurile Pontului se pare că aveau loc concursuri și spectacole de teatru. La Calatis și la Tomis s-au găsit figurine de teracotă, care reprezentau eroi de teatru, inscripții închinat lui Dionisos... Iar la Histria s-au dezgropat trei bănci de marmură, care nu-și puteau găsi locul decât într-un amfiteatru.

– Numai că acestea din urmă, adăugă Victor, aparțin epocii romane. Să nu ne pripim în afirmații. Mai bine să visăm, cum spunea Maria. S-ar putea ca fragmentul să facă parte dintr-un imn închinat lui Sofocles, sau mai degrabă să fie un vers dintr-o tragedie a lui... Dar s-ar putea să fie și altceva... Măine cred că vom lămuri enigma lui.

– Măine!? se miră Dan. Te gândești la zicala aia franțuzească, și-ți închipui că până mâine vom deveni mai deștepți?

– Nu. Mă gândesc din nou că fragmentul ar putea fi foarte necesar într-un muzeu.

– Atunci să-l predăm unui muzeu! propuse Lucia. Cred că avem datoria aceasta.

– Nici nu încap discuție, întări Ionel. La ce muzeu să-l ducem?

– Știu eu? răspunse Victor zâmbind. Poate că la Histria. Cu ocazia aceasta vizităm și noi cetatea...

Propunerea lui Victor fu acceptată pe loc. Se hotărî plecarea în grup, a doua zi, dis-de-dimineață, la Histria. Către prânz grupul urma să fie înapoi la Ochiuri.

– Și cine rămâne de pază la corturi? întrebă cu teamă Dan.

– Rămân eu, spuse Ursu cu glasul unui om bolnav. Tot nu mă simt bine.

– Atunci rămân și eu! hotărî Tic foarte ferm, pentru a evita orice împotriviri.

– Trăiască prietenia salvatoare! șopti Dan cam pentru el. Parc-ar fi Ahile și Patrocles... Aoleu! Patrocles... OCLES... Noroc că l-a

ucis Hector sub zidurile Troiei.

– Ce tot bâigui acolo? întrebă Tic.

– Mă străduiam să-mi amintesc cine l-a ucis pe prietenul lui Ahile.

– Greu de răspuns, râse Victor. Nici Homer nu spune limpede. Mai întâi l-a lovit Euforbos, pe la spate cu sulița. Dar, înaintea lui Euforbos, intervenise și un zeu...

– Te rog, Victor! Iar m-ai prins pe picior greșit. Până azi credeam că sunt un băiat deștept...

– Culcă-te, Dan! se auzi vocea rugătoare a lui Tic. Măine dimineată o să fii iar...

Și, pentru că se crease o anumită atmosferă, în noaptea aceea, la corturi, nu-și făcu apariția un moșneag autohton, cunoscut sub numele de moș Ene, ci zeul cel tânăr și frumos, Hypnos.

2

– Am fost sigur că vei rămâne, îi spuse Ursu lui Tic a doua zi dimineată, după ce grupul cu destinația Histria se pierdu din vedere. Când m-am propus paznic, mă simțeam mai în formă ca oricând.

– Crezi că eu nu te-am dibuit? Dar nu puteam să te las singur. Mai ales că eu văzusem un muzeu de arheologie cu câteva ore înainte... Mare deosebire nu poate să fie. Și chiar dacă ar fi... Dacă în atâtea zeci de secole nu s-a mutat Histria de la locul ei, nu cred c-o să se mute în câteva zile.

Ursu dispăruse în cortul mare. De acolo ascultă vorbele lui Tic și tot de acolo lansa întrebarea:

– Ia spune, Ticușorule, nu cumva ai aceleași gânduri ca și mine?

– Numai în cazul când cauți uneltele de scafandru, răspunse fără teamă cel întrebat.

Ursu ieși înainte ca Tic să-și termine fraza cu uneltele de scafandru în mână: două perechi de labe și o pereche de ochelari.

– Nu le-au ajuns fetelor banii pentru a doua pereche? întrebă

uimit Tic.

– Aș! A scăpat-o Dan în apă și eram prea obosit s-o caut. Dar cum mi-am însemnat în cap locul...

Ursu conduse barca, în care, în afară de lopeți, se aflau doi colaci de frânghie și un pieptar de plută, spre un anumit loc la întâlnirea celor două ochiuri. Scoase ochelarii la prima scufundare, e adevărat, după vreo șaptezeci de secunde de la intrarea în apă. Ceilalți ochelari se aflau pe fruntea lui Tic.

– Și acum? întrebă Tic. Spre stânga sau spre dreapta? Tragem cu banul?

Dar, cum n-aveau niciun ban la dâșii, porniră, la inspirație, în regiunea din dreapta Ochiurilor. Mai întâi, însă, Tic se ridicase în picioare și-i fluierase de câteva ori lui Țombi. Acesta îi răspunse printr-un lătrat scurt care însemna: „Nicio grijă, m-am încarnat în Cerber!” Tic știa că și fără ordinul lui, după amara experiență din zilele trecute, Țombi va fi la post.

În ziua aceea, vremea era senină, soarele puternic, iar marea calmă, atât de calmă și de limpede, că i se vedea fundul la mari adâncimi. Explorarea devenea o joacă pentru cei doi scafandri. Numai în locurile prea adânci Ursu apela la calitatea lui de scafandru. Dar și în aceste cazuri nu trebuia să se afunde decât până la jumătatea distanței care separa suprafața apei de fund. De acolo se vedea bine, până în cele mai mici cute, fundul mării. Treaba aceasta era atât de ușoară că primi și Tic aprobarea de a face explorări.

Pentru a avea puncte (imaginare) de reper, pentru a-și ușura sarcina și a face totuși o cercetare minuțioasă, scafandrii operau după un anumit plan. Făceau cercetările pe o linie paralelă cu țărmul, lungă cam de o sută de metri. În momentul când ajungeau la capătul liniei, înaintau cu barca spre larg câțiva metri, apoi iar trăgeau o paralelă pe lungimea stabilită și așa mereu, până se pomeniră în larg, cam la vreo cincizeci de metri de țărm.

– Chiar să nu dăm peste nimic?! se miră cel mai tânăr scafandru. Tu crezi că mai departe poate fi ceva?

– Drept să-ți spun, Tic, nu prea cred. Apa e cam adâncă... Numai dacă n-o fi existând un adevărat palat de cleștar. Atunci

putem să-l căutăm și în mijlocul mării.

– Vârsta Palatului de cleștar am cam depășit-o, Ursule. Așa, ca denumire poetică, îmi place. ȚȚȚȚ! Știi ce rău îmi pare?... Oare să dăm noi chix în această expediție, care ni s-a părut atât de promițătoare la început? Nu vreau, Ursule! Hai să mai visăm puțin. La urma urmei, putem da ordin mării să scoată și un palat de cleștar... Crezi că ne pierdem vremea?

– Parcă nu știi, Ticușorule? Tocmai când nu te aștepți poate să iasă ceva în cale. Ne poate împiedica, prin urmare, cineva, să sperăm?

Pe nesimțite, Ursu dusesese barca spre regiunea din stânga Ochiurilor. Tic urmărea cu privirea silueta unui vapor care se pierdea în zare.

– Hm, spuse el. Îmi vin în minte gânduri de om mare. Ia să le dau dracului! Atenție, Ursule!

Săritura lui fu atât de bruscă, încât barca se dezechilibră. Tic se prăbuși în apă ca o mortăciune, drept pe burtă, iar Ursu se pomeni cu barca întoarsă pe capul lui, ca o pălărie gigantică.

– Am făcut-o! Țipă Tic, ițindu-și capul din apă. Acum măcar avem de lucru.

Pentru că odată cu barca se răsturnase în apă tot ceea ce era într-însa. Și cum scafandrii se dezechipaseră și, cum în afara pieptarului de plută, nimic altceva nu voia să plutească la suprafață, și cum apa era destul de adâncă în acel loc, truda celor doi nu se anunța prea ușoară. Barca își recâștigă poziția dinainte, întoarsă dintr-o singură mișcare de Ursu, dar celelalte obiecte luaseră toate drumul fundului.

– Dacă apa are o sută de metri aici? întrebă Tic, după ce se agăță cu mâinile de barcă.

– Atâta n-are, răspunse Ursu. Dar, dacă tai un zero și adaugi un doi sau un trei, nimerești întocmai adâncimea ei... Așa că...

– Dac-aș fi știut dinainte, se tângui Tic, dar adăugă imediat cu hotărâre: Eu am făcut-o, eu trebuie să repar.

– Tu urcă-te în barcă! îi spuse aproape poruncitor Ursu. Sau pune-ți pieptarul pe tine. Nu vezi că mi s-a dus și colacul de frânghie la fund?

Ursu fu nevoit să se cufunde de trei ori, pentru a scoate obiectele căzute în apă. A treia oară, o dată cu o pereche de ochelari, scoase la lumina soarelui o bucată de marmură rotunjită și îndoită ca un fragment de șarpe.

– Brațul lui Venus, Ursule! strigă Tic, atât de entuziasmat de descoperire, că era să răstoarne iarăși barca.

Jumătate de adevăr tot rostise Tic. Fragmentul de marmură era într-adevăr un braț.

3

Histria nu era obișnuită cu vizite la o oră atât de matinală ca aceea la care sosiseră cireșarii. Bufetul de lângă cetate nu era încă deschis, iar paznicul își mai freca ochii de somn.

– Nu-i voie! le spuse el tinerilor. Și să scol acum profesorii nu face. Numai dacă s-o fi trezit prichindelul. Că el cam are asemenea obiceiuri.

Într-adevăr, prichindelul se trezise. Era un băiat cam de vârsta cireșarilor, dar cu o asemenea aroganță în gesturi, că părea cu mult mai tânăr.

– Dumneavoastră? întrebă cu tonul unui profesor care cere răspunsuri precise la un examen de admitere în facultate.

– Dacă n-o fi cu păcat, am vrea să vizităm cetatea și să discutăm ceva cu maestrul, răspunse Dan.

Crezându-se poate eliminat de pe lista „maestrilor”, prichindelul îi făcu un semn portarului:

– Spune-le că vizitarea e permisă de la ora zece, în grupuri de cel puțin douăzeci de persoane.

– Poate trebuie să ne procurăm și papuci de pâslă, continuă Dan.

– Și o anumită cantitate de biberoane, grăi cu totul grav și nejustificat prichindelul.

– Șase, spuse Dan. Printre care unul cu clopoței pentru respectabila dumneavoastră vârstă. Și o funduliță roșie, ca să nu vă deoache vreun entuziast precocitatea.

Era prea mult. Prichindelul îl măsură pe Dan din cap până-n picioare:

– Dacă aş avea la mine o monedă oarecare, ți-aş da-o ca să-ți cumperi acadele.

– Poate ne oferiți capul Demetrei cu vâl, din Calatis... sau ciorchinele cu struguri din Philippopolis, spuse Victor cu un ton foarte degajat. V-am oferi și noi ceva în schimb.

Prichindelul căscă întâi niște ochi mari cât cepele, dar, ca și cum și-ar fi văzut mutra caraghioasă într-o oglindă, își refăcu imediat înfățișarea dinainte. Se uită cu atenție la Victor, la Ionel, dar, când dădu cu ochii de fete, îi pieri unda de lumină care-i fulgerase o clipă chipul. Ba deveni grav, important.

– Ești student la istorie? îl întrebă el pe Victor.

– Nu! răspunse acesta zâmbind. Și nici nu am de gând să candidez.

– Aaaa! se dumeri prichindelul. Pardon! Atunci poate din diletantism...

– Mi se pare că și Schliemann și Evans au fost la început niște diletanți. Troia și Knossos-ul...

– Mulțumesc! zâmbi prichindelul cu superioritate. Dumneata știi că în ritualul Dioscurilor și în ritualul lui Esculap, după informațiile pe care ni le dă...

– Informații putem să dăm și noi, îl întrerupse Dan. De pildă, cu privire la o inscripție din epoca attică sau helenistică, secolul e încă discutabil, căreia-i lipsește un fragment.

În timp ce Dan vorbea, Victor desfăcea alene pachetul. Când rămase numai cu piatra în mână, văzu cum se zgâiesc niște ochi printre zăbrelele porții. De astă dată prichindelul nu-și mai refăcu expresia. Avu chiar un moment de cumpănă. Nu știa ce să facă. Noroc că-i sări portarul în ajutor:

– De la ora zece sunt permise vizitele în grup de cel puțin douăzeci de persoane. Dar dumnealor sunt cinci. La o oră ca asta pot să intre cinci oameni.

După cinci minute se împrieteniră. După zece minute prichindelul se oferi să-i conducă prin cetate și-și găsea loc numai în preajma Mariei.

Plimbarea în cetate dură mai bine de trei ore. Nimic care merita să fie văzut nu fu evitat. Zidurile de înconjur, porțile, templele, termele, locuințele, piețele, străzile, apeductele, monumentele, toate fură trecute în revistă și însoțite comentarii atât de precise și atât de clare, încât prichindelul reuși să cucerească simpatia și admirația cireșarilor. Uneori nu uita bineînțeles să adauge la un comentariu mai amplu, alături de opiniile unor savanți cu renume, și opinia sa personală, căreia însă îi adăuga, și asta se întâmpla pentru prima dată, precizarea că este „umilă”. Alteori, în porțiuni recent cercetate, descoperea, cu ajutorul unor întâmplări norocoase, fragmente de obiecte, pe care căuta imediat să le clasifice, enunțând cu acest prilej o sumedenie de categorii și de tipuri înrudite cu alte categorii și alte tipuri și făcea totul cu o precizie uluitoare. Un asemenea obiect, o bucată de toartă de ulcior, fu înmănat, cu un ușor compliment, Mariei:

– De la un ulcior de mică dimensiune, cu gura în formă de pâlnie și toartă disproporționat de groasă, lipită imediat sub buza vasului. Știți... Pansa vasului variază de la ovalul obișnuit, piriform, până la un diametru care aproape, ajunge înălțimea vasului. Secolul al șaselea, era noastră...

După ce ascultă cu amabilitate acest bombardament, Maria încercă să-i înapoieze bucata de ceramică. Prichindelul rămase atât de uimit, de parcă i s-ar fi refuzat o declarație de dragoste.

– Puteți s-o păstrați, insistă el. Face parte dintr-un exemplar unic, cu gâtul și forma de trunchi de con, subliniat, cum se remarcă frecvent la alte categorii, de un brâu de culoare roșie...

– Dar ce să fac cu ea? întrebă Maria, ca o ființă căzută din lună.

Prichindelul încercă o întregă gamă de culori pe fața lui, primi fragmentul și, fără să-și dea seama de gafă, îl întinse Luciei, adăugând câteva cuvinte despre caracteristicile ceramicii. Confuzia care se năștea fu înlăturată datorită intervenției lui Dan:

– N-ai putea să ne spui câteva lucruri despre Sofocles, pentru că suntem într-o aprigă dispută?

– Despre Sofocles?! tresări prichindelul. Într-adevăr, a fost unul dintre prietenii lui Herodot, dar nu s-a ocupat de istorie. Dacă vreți, putem apela la maestrul Atticus. El știe tot ceea ce poate ști

un muritor despre Sofocles. Trebuie să sosească azi la noi, așa ne-a spus ieri la telefon.

Vizitarea cetății era pe sfârșite. Pentru Ionel, Victor și Lucia fusese extrem de interesantă și de instructivă. Lucia avu chiar senzația că o atrage magnetul arheologiei. I se părea cea mai interesantă și mai complexă disciplină. Dan încercase tot timpul să-și imagineze cum arătau locurile înainte, le mai coloră și el pe ici, pe colo cu amănunte proprii, personale și, pesemne, foarte originale, unice în felul lor, așa că se alese și el cu ceva. Maria, în schimb trăise o profundă dezamăgire. Se așteptase să treacă prin palate, să admire monumente, statui și, când colo, nu văzuse decât niște gropi, niște ziduri, niște fragmente de statui și, mai ales, niște straturi de pământ, în care era prea violent și prea nedrept concentrată istoria. În loc să ia în mână ulciorul purtat altădată – cu sute și sute de ani în urmă – de o amazoană tânără și viguroasă, trebuia să se mulțumească doar cu un ciob de culoarea pământului, asemănător atâtor cioburi pe care călcaseră picioarele ei. Era mult mai frumoasă istoria antică în cărți decât pe pământ... Meditând astfel, Maria se depărtase de grup. Se pomeni undeva într-o adâncitură prin care nu mai trecuse. Când ajunse la marginea unui șanț, fu cât pe-acți să se ciocnească de cineva. Evită ciocnirea în ultima clipă și abia după câțiva metri întoarse capul înapoi, exact în momentul în care și cealaltă persoană făcu la fel. Era un bărbat înalt, bine legat, cu fața colțuroasă, arsă de soare și cu o mare putere de supunere în priviri. Se uitară câteva clipe unul la altul, apoi își văzură de drum, dar întoarseră iarăși, în aceeași clipă, capul. Bărbatul zâmbi mai întâi, apoi se încruntă și-și continuă calea. Maria se înroșise ca un bujor și, de emoție, rămase cu capul întors. Neobișnuitul vizitator merse însă înainte, fără să se mai întoarcă, până dispăru după un colț.

Maria rătăci câteva minute, cu gândurile aiurea, prin labirintul acela săpat în pământ. Se opri la marginea unui șanț larg și adânc, răsuflă o clipă, apoi coborî în goană treptele de pământ, oprindu-se în mijlocul gropii, la câțiva pași de bărbatul pe care-l întâlnise și de care se despărțise atât de bizar. Acesta parcă nici nu observă sosirea Mariei. N-avea ochi decât pentru malul șanțului

din fața lui, un mal abrupt, despicat parcă dintr-o singură lovitură dată de o spadă gigantică. Fără voia ei, Maria îi imită gesturile. Își încrucișă brațele și începu să se uite atentă la malul abrupt, dar nu descoperi nimic altceva decât straturi de pământ de diferite culori.

Un baston se ridică în aer, până atinse buza malului. Apoi începu să coboare încet, pe măsură ce se auzeau vorbe:

– Nu-i nimic frumos aici. Numai pământ. Straturi, straturi, straturi. De diferite culori. Și, din când în când, un ciob, și, din când în când, o monedă. Aceasta-i arheologia. Și, totuși, aici, în acești câțiva metri de pământ, sunt îngropate zece secole de istorie. Viață, moarte, bucurii, tragedii, cataclisme, speranțe, necunoscut... Sus, între pământ și cer, câteva fire de iarbă. Apoi, o scoarță subțire de depuneri, un strat de pământ vegetal... Apoi începe arheologia.

Vârful bastonului se opri în mijlocul unui strat gros de culoare cenușie, din care răsăreau la întâmplare cioburi.

– Un strat de culoare cenușie... Aici au trăit ultimii oameni de pe aceste meleaguri... Pata care coboară din acest strat, în jos, reprezintă o groapă. O groapă săpată în acele timpuri. Cât de bine se văd în jurul ei aceste straturi subțiri, regulate, unul cenușiu, altul negru, și-încă unul cenușiu, și-încă unul negru... Nu? E cu neputință ca atâta simetrie să fie opera întâmplării. Nu e! Nici întâmplarea, nici natura n-au stratificat cu atâta migală acest pământ. E opera oamenilor. Oare de ce?... Mai jos... Un strat gros, roșcat, cu urme de arsură, cu bucăți de cărbune, cu cioburi... Așadar la nivelul acestora s-a trăit, a dominat și a erupt viața... Mai jos... Un strat de cenușă amestecată cu nisip, un strat dens... ca o temelie. Niciun ciob, nicio urmă de arsură... nimic... nimic... Mai jos. Din nou pământ roșcat, din nou urme de arsură și de cărbune, din nou cioburi. Al treilea strat de viață. Și mai jos, sub acest strat de nisip și cenușă, sub această temelie fără viață, aici la picioarele noastre, alt strat roșcat, cu urme de cărbune, cu cioburi, cu urme de viață... Oare într-adevăr în aceste straturi sunt cuprinse zece secole de istorie?

Întrebarea nu era pusă nimănui. Vârful bastonului scormonea

pământul, jos, la picioarele celor doi. Lutul frământat dădu la iveală un ciob. Măinile curăţară ciobul de pământ. Era o bucată de lut ars, de culoare neagră, mai mică decât o palmă, cu două bucle roşii, încă strălucitoare, pe ea.

– O bucată de lut ars, un ciob, şi întunericul începe să se destrame. Vasul din care a rămas acest ciob a fost un vas atenian. Lacul negru şi dungile roşii autentifică şi originea, şi data. Fără nicio posibilitate de eroare. Acest ciob, cu caracteristicile lui, are puterea de convingere pe care o are o monedă. Ne aflăm deci în plină perioadă attică, în secolul al IV-lea dinaintea erei noastre. La începutul secolului al IV-lea, la sfârşitul secolului al V-lea. Între moartea lui Socrate şi naşterea lui Aristotel. Prin urmare, cu douăzeci şi cinci de secole în urmă, aici au trăit oameni. Ce putem şti despre ei? Vasul era frumos, elegant, lucrat cu artă. Deci oamenii care au trăit aici nu erau nevoiaşi, aveau dezvoltat simţul esteticului, foloseau uleiuri scumpe... Suprafaţa interioară a ciobului mai păstrează pojghiţa de ulei. Dar ne aflăm într-un cartier periferic, nu în cetatea Histriei, ne aflăm în Asty, nu în Polis. Cât de multe se pot deduce! În secolul al IV-lea Polisul era plin. Oamenii cu stare erau nevoiţi să-şi clădească locuinţa în afara cetăţii. Histria era într-o perioadă de mare înflorire şi mai ales, în jurul ei, se aflau neamuri paşnice sau pacificate. Oamenii puteau locui fără teamă şi în afara zidurilor.

Privirile Mariei încercau să străpungă straturile de pământ şi uneori parcă întâlneau pagini pe care puteau citi cuvinte şi fraze limpezi, până ce culoarea pământului întuneca iarăşi istoria.

– Mai sus. Un strat de nisip şi de cenuşă densă, solidă, o temelie specifică vremii, pentru clădiri mai mari, poate cu etaj... Stratul de viaţă de deasupra, cu cioburi şi cu urme de cărbune, şi cu bucăţi de piatră, şi cu gropile acestea care puteau fi pivniţa... Dar, mai bine, să luăm câteva cioburi... Un fragment de vas... Un fragment dintr-un tipar pentru cercei... Dacă am găsi şi o monedă cum s-ar simplifica totul! Nu mai avem date sigure, ci aproximative. Ne aflăm însă, în mod cert, în plină epocă elenistică. Puterea Atenei a rămas în istorie. În lume a apărut o nouă putere, cea a Macedoniei. Poate trăim în epoca marelui Alexandru, elevul

lui Aristotel. În cartierul nostru conviețuiesc laolaltă, în clădiri mari cu ziduri de piatră și cu ornamente interioare, oameni cu stare care folosesc amfore scumpe și meșteșugari, care confecționează podoabe pentru femeile Histriei. Cetatea, deși cunoaște mai departe o epocă de înflorire, de pace și de bunăstare... Să ne continuăm drumul. Mai sus... deasupra acestei temelii cam șubrede, de astă dată făcută tot din nisip și cenușă... Alt strat de viață, tot roșcat cum erau celelalte, adică format din pământ obișnuit și din clădirile prăbușite, distruse, acoperite la vremea lor cu țiglă roșie și împodobite înăuntru cu ornamente de teracotă, cu vase de lut ars... Acesta e taina pământului roșiatic, a stratului de viață... Cioburile nu mai au eleganța, lacul și ornamentele din epoca attică, sau din prima epocă elenistică. Provin de la obiecte lucrate grosolan, de mântuială, de către meșteri indigeni... Cei care folosesc asemenea obiecte nu mai sunt oameni cu stare, sunt mai degrabă nevoiași, care și-au ridicat la repezeală locuințe modeste în afara cetății... Prin urmare, pacea a fost, este sau va fi atacată prin împrejurimile Histriei... Să vedem ce ne spune viitorul...

Maria parcă se afla într-un trecut îndepărtat. Privirile ei se opriseră asupra acelor straturi ciudate simetrice, asupra acelor brăuri deschise și închise care se succedau regulat pe o mare adâncime.

- Da... Ne aflăm în necunoscut. Aproape trei secole de neant. Viața a dispărut. Nimic, nimic, nimic. Trei sute de ani. Numai aceste straturi de zebură răsturnate și bătătorite de către oameni peste ceea ce a fost cândva viață. Ce s-a întâmplat? Ce evenimente groaznice au zguduit viața cetății noastre? Nu știm... Încă nu știm... Cartierul periferic a dispărut. Până ce, într-o zi, histrienii s-au adunat aici și au început să dureze această temelie de zebură, această temelie olbiană. I-au dat duritatea betonului. Pentru ce? Pentru ca să susțină edificii uriașe. E singurul răspuns. Peste tot, în antichitate, aceste temelii se foloseau ca fundament pentru mari construcții... Histrienii au terminat temelia, dar... n-au ridicat niciun edificiu... Alte evenimente groaznice s-au abătut asupra cetății și din nou tăcerea a luat în stăpânirea ei cartierul mărginaș,

altădată plin de viață... Iar mai târziu, tăcerea i-a cedat locul de stăpână... morții... Groapa aceasta e un mormânt. Și cea de dincolo și cealaltă... și altele... Morminte sărace, cu câteva cioburi în ele, morminte pentru oameni sărmăni. Un cimitir al nevoiașilor. Și peste el straturi de tăcere, tăcere... o nivelare de nisip și apoi stratul de viață al ultimilor oameni de pe aceste meleaguri... Pământul nu mai este roșcat, e de culoare cenușie. Prin urmare, nu s-au ridicat clădiri, ci simple colibe acoperite cu stuf. Cei care trăiau aici erau foarte săraci. Cioburile? Provin de la vase de sticlă de strictă necesitate, lucrate grosolan de meșteri indigeni. Ne aflăm în plină epocă romană... Da... Aici s-a pierdut o monedă... Acum putem stabili cu precizie data... Antoninus Pius... Urmașul lui Hadrianus, blândul, înțeleptul Antoninus. Prin urmare am ajuns la secolul al II-lea al erei noastre... Puterea romană încă sprijină cetățile Pontului. Un filosof din școala stoicilor se înalță pe tronul Romei: Marcus Aurelianus. Imperiul roman pare fără sfârșit. Dar, peste o sută de ani, toate locurile acestea vor fi părăsite. Iar copitele cailor și pașii oștirilor pedestre vor vânzoli atât de aprig acest pământ, că sute și sute de ani viața se va retrage speriată în locuri necunoscute. Intrăm în mileniul cel negru al istoriei...

Era întuneric în fundul șanțului, sau poate numai părea noapte acolo. Fără să spună un cuvânt, Maria fugi spre lumină. Bastonul și apoi brațul care-l ținuse răscoleau însă pământul dens, pentru a scoate la lumină un chip cenușiu, cât o cutie de chibrituri, cu o vultă neagră, lucioasă pe el.

4

Maria își găsi prietenii în incinta cetății, într-o scobitură adâncă și vastă, care semăna cu un amfiteatru. Se îngrămădiseră toți pe două bănci albe de marmură și stăteau nemișcați, cu gâturile întinse într-o poziție caraghioasă. Tocmai voia să le spună ceva care să-i trezească, dar nici nu apucă să deschidă gura. Prichindelul sări în întâmpinarea ei, făcându-i un semn categoric de tăcere, după care adăugă în șoaptă:

– Maeștrii... Au o controversă.

Maria se așează în tăcere alături de ceilalți și abia atunci auzi vocile care răzbăteau de undeva din apropiere. Cei care vorbeau erau ascunși de un mal înalt de pământ, brăzdat pe alocuri de braie pietroase. Se uita la straturi, dar urechile căutau să surprindă disputa maeștrilor.

– Dragă colega – răsună o voce amplă de bariton – regret, dar nu pot considera afirmațiile dumitale decât niște opinii... nu întrutotul hazardate, însă în orice caz foarte discutabile.

– Discutabile! răspunse o voce nervoasă, subțire. Sigur că sunt discutabile. Și afirmațiile dumitale, scumpe colega, sunt discutabile. Dumneata argumentezi cu cetatea, cu șantierul. Foarte bine. Spune-mi însă: ai găsit măcar un fragment de ceramică din perioada arhaică?... Știu, știu, am văzut. Hârburile acelea provin de la vase de tip attic cu influență ioniană. Din prima perioadă attică. Vrei să mă înfrunți și să mă înfrângi cu un etern argument: ceramică tip Fikellura... Unde ai găsit-o?... Nu în primul strat attic?... Arată-mi fragmente arhaice! Eu îți pun în fața ochilor zece drahme arhaice grele. Toate găsite la Mahmudia. Arată-mi una singură găsită la Histria și-mi scot pălăria. Cum de n-ați găsit niciuna, dacă s-au bătut aici prima dată?... Și cum de-au ajuns la Mahmudia?

– E totuși cam hazardat, dragă colega, să muți Histria arhaică la Mahmudia, numai pentru că s-au găsit acolo zece drahme arhaice histriene. Pe măsură ce vom înainta cu săpăturile, vom găsi și mărturii arhaice. Și monede, și ceramică.

– Voi săpa și eu acolo, scumpe colega, și-ți voi dovedi, cu alte monede pe care le voi găsi, și cu ceramică, și pe bază de stratigrafie că prima alcătuire a Histriei a fost la Mahmudia. Histria arhaică... N-o căuta aici! Vino cu mine la Mahmudia!

– Dragă colega...

– Un moment! N-am terminat. Mai am un argument. Cu totul personal. Cum îți explici denumirea Histriei?

– Întrebare de școală primară, dragă colega...

– Nu ți se pare totuși ciudat, scumpe colega, să se dea numele bătrânului Istros unei cetăți de pe malul Pontului?... Ei, asta-i!

Prima colonie milesiană s-a făcut pe malul Istrosului, da, acolo pe brațul Sf. Gheorghe, unde e astăzi Mahmudia. După ce corăbierii au găsit un loc mai favorabil, colonia s-a mutat aici, iar locuitorii i-au păstrat vechiul nume. Primele drahme histriene s-au bătut în Istrosul vechi, arhaic, adică pe malul bătrânului fluviu, nu aici. Histria e formată din două așezări. Cea arhaică – pe brațul Istrosului. Argument: monede, nume; cea attică, și elenistică, și romană – pe malul lacului Sinoe. Dixi!

O clipă mai târziu răsună o voce, care era foarte cunoscută Mariei:

– Aveți un moment de răgaz, maestre?... Am găsit un fragment de ceramică ioniană, veritabilă, din secolul al șaselea înaintea erei noastre.

– Iar o Fikellură!? se auzi vocea nervoasă și subțire. Scuză-mă un moment, scumpe colega. Mă întorc imediat ca să-ți ascult contraargumentele...

Cireșarii se ridicară ca la o comandă în picioare. Voiau să se împrăștie în amfiteatru pentru a-și schimba rolul de auditori cu acela de privitori, dar prichindelul îi opri:

– Acum e momentul, spuse el în șoaptă. A rămas singur.

Înarmați cu fragmentul de inscripție, cireșarii, conduși de prichindel, ocoliră malul care-i apăraseră de privirile măștrilor și se pomeniră într-un amfiteatru mai mic, podit cu lespezi de marmură, plin de blocuri de piatră, cu statuete, cu amfore și fragmente de ceramică. Din mijlocul locașului descoperit îi privea mirat un bărbat între două vârste, cu părul încărunțit la tâmples, cu ochi mari și sprâncene negre, stufoase. Prichindelul îl numi excesiv de politicos „domnule profesor” și, abia după ce aerul de severitate îi dispăru de pe față, îndrăzni să-și prezinte tovarășii.

– Prietenii mei au găsit un fragment de inscripție.

Dan desfăcu pachetul cu gesturi de scamator și-i înmână profesorului fragmentul. Într-o clipă, pe fața acestuia se succedară două expresii. Prima, de nemaipomenită surpriză, apoi bucuria unui om care regăsește o veche cunoștință.

– Extraordinar! spuse el. Unde l-ați descoperit?... Pariez că... la Ochiuri.

Uimirea cireșarilor nu scăpă profesorului. Întinse arătătorul mâinii drepte spre dâșii, cu gestul caracteristic al unui pedagog:

– Să nu treceți pe lângă adevăr... dar după câte văd nici nu aveți de gând. Vă mulțumesc foarte mult, dragi tineri. După atâția ani mi-ați oferit bucuria de a regăsi singurul fragment care ne-a rămas din celebra inscripție despre înțeleptul Agathocles.

Parcă se abătuse un trăsnet asupra cireșarilor.

– Agathocles? băigui Victor. Agathocles, tiranul Siracuzei?

– Nu! răspunse profesorul. Altul. Înțeleptul Agathocles, fiul lui Antiphilos, histrianul, salvatorul cetății. Nu are nimic comun cu siracuzanul Agathocles, cel care din simplu olar a ajuns regele Siciliei.

– Agathocles evergetul? își permise prichindelul să întrebe mai mult pentru a-l ațâța pe profesor.

– Da. Unul dintre binefăcătorii orașului. Poate nu atât de bogat ca Protogeneas din Olbia, sau ca Aristagoras, concetățeanul lui. Dar, sigur, cel mai înțelept. Și, pentru noi, cel mai de seamă. Inscripția închinată lui de către locuitorii Histriei oferă date de o excepțională însemnătate cu privire la raporturile dintre cetate și populația geto-dacă din jur. Din nefericire, inscripția s-a pierdut înainte de a se publica, și refacerea ei, oricât de fidelă, din memorie, nu are totuși putere de document.

– Mi se pare că el sau Artemi... începu prichindelul.

– Nu Artemidor! se încruntă profesorul. El, Agathocles, e adevăratul everget al Histriei. El a mediat conflictele dintre partidele politice din interiorul coloniei. Până atunci șeful trac Zoltes atacase de mai multe ori Histria, pentru că era slăbită de luptele politice interne. Când și-a pus în gând s-o cucerească, așa cum făcuse cu orașul Bizone, nu s-a lovit numai de unitatea dinăuntru. Agathocles reușise, prin diplomație și daruri, să câștige bunăvoința și ajutorul puternicului șef geto-dac Rhemaxos. A trecut Dunărea la acesta, ca sol al Histriei, și mai ales ca un înțelept. Astfel a scăpat Histria în anul 200 înaintea erei noastre de asediul și distrugerea ei de către Zoltes. Șefii geto-daci erau sau puteau fi adevărații protectori ai Histriei. Acest lucru l-a înțeles Agathocles, și despre această faptă a lui vorbea inscripția. Iată de

ce ne doare pierderea ei. Pentru că o asemenea inscripție poate da semnificație unei întregi epoci. În cazul nostru, epoca în care Histria își datora existența legăturilor sale strânse cu regii geto-daci... Mare, mare păcat că s-a pierdut acel document.

Vorbele profesorului îi întristaseră pe cireșari. În sufletul fiecăruia creștea dorința de a regăsi întreaga inscripție. Dan clătină de câteva ori din cap și spuse ca pentru sine:

– Și noi care credeam că e vorba de Sofocles...

– Sofocles?! se miră prichindelul cu voce tare.

– Sofocles? se auzi o voce nervoasă, subțire în spatele cireșarilor. Ce-aveți dumneavoastră cu Sofocles?

Tinerii se întoarseră năucii. În fața lor se afla... cioculețul. Iar lângă el un bărbat înalt, puternic, cu un ciob de lut ars în mână.

– Aaaa! Ați ajuns și aici? întrebă cioculețul. Și ce aveți dumneavoastră cu Sofocles? Ce-aveți cu fericitul Sofocles? De dânsul n-aveți voie să vă atingeți. Îl vedeți? E cât cerul ăsta de mare. Nimeni nu l-a întrecut în antichitate. La douăzeci și opt de ani a câștigat prima victorie la Dionisii. La cincizeci și cinci de ani i s-a jucat Antigona. Era a treizeci și doua piesă. În următorii treizeci și cinci de ani a mai scris nouăzeci și una.

– Îl îmbogățești cu trei piese, dragă colega...

– Nu eu, scumpe colega. Suidas⁷ îl îmbogățește și eu în Suidas cred, ca și dumneata de altfel. De optsprezece ori a cucerit victoria la Dionisii și niciodată n-a ieșit pe locul trei. Chiar dacă n-a câștigat locul unu, era pe locul doi. Eschil a câștigat numai treisprezece victorii... Euripide numai cinci.

– Ultima însă după moarte, dragă colega, care face mai mult decât zece în viață.

– Știam că vrei replica așa, scumpe colega. Dar Sofocles a câștigat și șase victorii la Laneene. Douăzeci și patru de victorii în total. Peste șaptezeci de piese laureate. Bănuiesc ce vrei să spui. Că i s-au încoronat peste nouăzeci de piese. Știu, colega, știu. E de nivelul școlii primare. La Dionisii candidații prezentau obligatoriu trei tragedii și o dramă satirică. Dar pe mine dramele satirice nu

⁷ Gramatician grec din sec. al X-lea.

mă interesează. Și nici pe antici nu i-au interesat. Doar două s-au strecurat până la noi, una a lui Sofocles, alta a lui Euripide.

– Euripide, dragă colega...

– Și Sofocles? N-a fost prietenul lui Pericle și al lui Nicias? N-a participat alături de Pericle la expediția din Samos? N-a fost ales de câteva ori strateg al Atenei? N-a fost ales comisar după dezastrul lui Nicias din Sicilia? N-a organizat el, împreună cu ceilalți probuli, apărarea orașului și victoria de pe coastele Asiei?

– Și mi se pare că după aceea, împreună cu ceilalți probuli, a favorizat revenirea regimului oligarhic la putere.

– Evrika! sări cioculețul. Asta am așteptat. Am găsit cu câțva timp în urmă în Aristotel reproducerea unei discuții dintre Sofocles și Pisandru, oligarhul. Știi ce spunea Sofocles? Recunoștea deschis că hotărârea pe care-o votase era detestabilă, dar că atunci, fii te rog atent, reproduc citatul: „nu era ceva mai bun de făcut”. Nu, scumpe colega! Sofocles a fost un democrat și în purtarea de toate zilele. Nu trăia izolat și nu teoretiza izolarea gânditorilor, cum făceau Eschil și Euripide. Era mereu în mijlocul mulțimii, așa cum niciun alt poet atenian n-a fost. Și în religie a fost democrat. Ținea cultul unui zeu al mulțimii, Alcon. Și nu e Sofocles cel care a introdus cultul lui Asclepios, cultul lui Esculap, al zeului medic, în Atena? Nu în casa lui a stat statuia lui Esculap adusă din Epidaurus până a fost ridicată la rangul marilor zei în Eleusinion? Să nu uităm, dragă colega, cultul lui Esculap era un cult popular, nu aparținea religiei oficiale. Care poet al Atticei dansa în stradă și cânta din chitară în mijlocul mulțimii?... Da! Nimeni ca dânsul n-a înțeles și n-a zugrăvit mai bine ceea ce e omenesc, strict omenesc, și mai ales, citez, scumpe colega: *„revolta, care este sfântă și legitimă când ea reprezintă erupția unei conștiințe umane convinse de dreptatea ei”*... Da!... Și dumneavoastră, dumneavoastră ce aveți cu Sofocles?

Înfiorați de ceea ce auziseră până atunci, tinerii nu izbutiră să dea niciun răspuns. Profesorul îi scoase însă repede din încurcătură:

– Era să uit, dragă colega. Dumnealor au găsit, adică au regăsit, fragmentul din Agathocles. La Ochiuri.

Cioculețul deveni brusc sever. Îi trecu în revistă pe cireșari, apoi își pironi privirile asupra prichindelului. Acesta era teribil de fâstâcit și de încurcat.

– Va să zică, spuse cioculețul, s-a-ntors acasă Agathocles, după zece ani.

– Da! râse profesorul, adresându-se cireșarilor. Dumnealui l-a aruncat în mare, în timp ce transportam roadele unei munci de ani de zile spre vas. L-a aruncat din barcă în apă. Pentru ce?... Mi se pare ca să vadă dacă e adâncă apa, nu? Și brațul? Brațul Afroditei? Tot pentru asta?

– Aveam cinci ani pe atunci, răspunse foarte ofensat prichindelul.

– Dar asta nu te împiedica să te plimbi ca un prințisor printre studenți.

Prichindelul prinse dintr-o dată curaj:

– Ei erau de vină. Ei mă corupeau. Ca să vă măgulească pe dumneavoastră, domnule profesor.

– Bine, bine, acceptă încruntat profesorul. Le-ai arătat prietenilor cetatea?

Cireșarii înțelesesă că întrevederea era încheiată. Îi părăsiră pe cei doi maestri și pe asistentul lor, după ce primiră și oferiră mulțumirile de rigoare. Când tinerii ajunseră destul de departe ca să nu mai poată auzi nimic, cioculețul parcă se înveseli:

– Niște neastâmpărați. M-a rugat unul dintre părinții lor să-i supraveghez din când în când.

Cireșarii erau veseli, satisfăcuți. Aflaseră o sumedenie de lucruri: la unele nici nu se gândiseră. Cunoșteau povestea lui Agathocles, știau cum a ajuns bolovanul în mare, bănuiau că se făcuseră cercetări arheologice la Ochiuri, sau în preajma aceluia loc. Și mai ales câștigaseră un prieten, care putea să le dea tot felul de informații cu cea mai sigură competență. De la el aflaseră cireșarii că Ochiurile fuseseră cercetate, cu vreo zece ani în urmă, de o echipă de arheologi condusă de tatăl prichindelului și că nu se găsise acolo decât fragmentul de inscripție histriană și o statuie a Afroditei, adică niște frânturi din statuie: torsul, un picior, brațele și gâtul.

– Fără cap? se repezi Maria. Trebuie să fie oribilă o statuie fără cap.

Prichindelul îi dădu imediat dreptate:

– Și pe mine m-a îngrozit. De aceea am vrut s-o arunc în apă. Întâi am încercat adâncimea apei, apoi am început acțiunea. Dar m-a observat Traian... domnul asistent. Pe-atunci era student în anul întâi. Promitea.

Oare spunea adevărul, sau numai voia să-i facă plăcere Mariei?

Prichindelul se oferă să-i conducă pe cireșari până aproape de șosea, dar văzând cum intră pe poartă un grup numeros de vizitatori, deveni dintr-o dată trist:

– Aș fi vrut să mai stau cu voi... dar trebuie să-mi reiau ocupația. Îmi pare foarte rău, foarte, foarte rău și dacă vreți... vă fac o vizită la Ochiuri!

Nici nu mai avu curajul să se uite la Maria. Fugi subit de lângă ei, ca un copil gonit de un câine.

Cireșarii se uitară o clipă în urma lui, dar nu scoaseră nicio vorbă. Erau plini de alte gânduri și aveau nevoie de liniște, de tăcere, pentru a și le organiza, pentru a le selecționa, pentru a le găsi pe cele mai bune. Tăcerea le fu cel mai fidel însoțitor în drumul de întoarcere. Îi așteptau însă în fața corturilor două mutre vesele, mai ales una dintre ele.

– Dacă e pe-așa, îi întâmpină Tic, văzând aerul lor jalnic, apoi pregătiți-vă să săriți din sicriu. Ei, Ursule! Ești de acord? Să le spunem sau nu?

– Știu eu! Dar pentru că au nevoie de un tonic... Spune-le!

– Ia ghiciți ce-am găsit în mare? întrebă Tic însetat de triumf.

– Un braț de marmură al Afroditei, răspunse fără nicio bucurie Lucia.

5

Se lăsase o tăcere mormântală la corturi. Focul de noapte abia pâlpâia. Marea nu îndrăznea decât să-și sune foșnirea ei mătăsoasă. Era o noapte frumoasă, înnobilită de un cer care-și

acoperise epoleții cu toate stelele emisferei, o noapte mare, care nu se va șterge niciodată din amintirea cireșarilor. Așteptau toți vorbele care urmau să demonstreze încă o dată extraordinara capacitate de deducție a conducătorului lor.

– Treceam printr-un moment hotărâtor, răsună glasul lui Victor în noapte. Ursule, poți să dai mai multă viață focului. Avem nevoie de lumină, avem teribilă nevoie de lumină...

Și Ursu și Tic se repezără asupra mormanului de scaieți. Capetele lor se ciocniră cu atâta putere, că Tic rămase câteva clipe paralizat. Palma mare a lui Ursu îi atinse fruntea. Își scutură și el capul pentru a-și alunga durerea, apoi luă cu mâna dreaptă un singur scaiete pe care-l aruncă, de acolo de unde era, în foc. Cu palma stângă își freca locul unde se lovise... Se auziră câteva pârâituri, apoi focul izbucni cu putere. Limbi de flăcări se înălțau și dansau fără încetare, împrăștiind o lumină orbitoare.

– Întrebarea cheie, continuă Victor, se referă la existența Palatului de cleștar, adică la existența a ceea ce credem noi că ar putea face parte din Palatul de cleștar. Pentru că Palatul în întregime nu l-a văzut nimeni. Nici Ionel, nici pescarii de la începutul secolului. S-au văzut ziduri, turnuri, coloane. Există oare cu adevărat aceste fragmente?

– Aici? întrebă Lucia pentru mai multă claritate.

– Nu, Lucia! Din păcate nu am ajuns încă la această întrebare, în clipa de față trebuie să găsim un răspuns, singurul răspuns la întrebarea dacă marea ascunde o enigmă, o taină încă nedezlegată...

– În privința asta, spuse Maria, pot să te asigur că marea nu ascunde o singură taină, ci nenumărate taine...

– Nu-i tocmai acum momentul să confunzi tainele mării cu visele tale, se amestecă Dan.

– Amândoi aveți dreptate, caută Victor să-i liniștească. Marea ascunde nenumărate taine, precum spune Maria, dar nu-i momentul potrivit să ne gândim la ele, așa cum sugerează Dan. Noi ne întrebăm dacă marea ascunde taina cu care – cum să spun? – o investim noi. Taina pe care o presupunem, încercă Victor să refacă speranțele undeva rănite.

Lucia nu era însă de acord cu revenirea lui Victor, sau poate voia să afle izvorul incertitudinii pe care acesta o sugerase cu câteva secunde înainte.

– ... *Cu care o investim noi*, spui tu. Ce înseamnă asta? Crezi cu adevărat că noi suntem aceia care îi atribuim mării o anumită enigmă? În acest caz am putea simplifica lucrurile. Să ne imaginăm că vedem un pom și unul dintre noi spune: „Hai să culegem merele!” Noi ne apucăm de cules, adică ne pregătim de cules, fără să verificăm dacă pomul acela e într-adevăr măr... sau dacă vedem că e într-adevăr măr, fără să ne uităm dacă are fructe...

– Și totuși eu am văzut coloanele! Cu ochii mei... răsună tânguitoare vocea lui Ionel.

– Probabil că și Galileo Galilei a spus la fel ca tine... atunci când cu Inchiziția, aminti Dan.

Victor făcu un semn cu mâna spre Dan. Îi dădea a înțelege că momentul e prea grav pentru glume:

– Lasă, Dan... Ionel a văzut totuși coloanele... Și le-au mai văzut și pescarii... Da! Cred că am greșit de la bun început. Nu trebuia să separăm cele două imagini, ci să le privim ca pe un întreg.

– Imposibil, Victor! Distanța, timpul... Nu noi le-am separat.

– Ba le-am separat noi, Lucia. Din criză de timp. Indiferent dacă am vrut sau nu, indiferent dacă am spus-o sau nu. Prin urmare, iată că reiau ideea ta, Lucia, pomul e identificat și... l-ai auzit pe Ionel... și-a arătat și fructele...

– Dar de ce numa' lui? repetă Ursu întrebarea care-l obseda de când ascultase povestirea lui Ionel.

– Să reținem întrebarea asta ca extrem de importantă, propuse Victor. Pentru a vedea, mai târziu, dacă poate sau nu poate fi eliminată... Pomul... adică marea... a arătat într-un fel fructe asemănătoare și altora, cu mult timp înainte...

– Însă pe altă cracă, își luă Tic inima-n dinți.

– Exact imaginea care ne trebuie, îi răspunse Victor, ca o felicitare. Da, pe altă cracă. Marea a arătat deci, în două locuri diferite, cam același lucru, la două... persoane diferite, în două

epoci diferite. Ce putem deduce de aici? Singurul element comun al problemei e imaginea văzută. Singurul element comun, dar nu și absolut identic. Pescarii au văzut ziduri, turnuri, coloane. Ionel n-a văzut decât coloane. Cu oarecare indulgență putem apropia imaginile, ferindu-ne însă să le confundăm. Pentru că deosebirile de loc, de timp, și de persoane ne obligă la asta.

– Totuși complici prea mult, Victor. Poți să crezi sau să nu crezi în coloanele mele, deși eu știu sigur că le-am văzut. Dar, de ce, având trei elemente deosebite și unul singur comun, nu aplici legea adevărului prin frecvență, sau... cum să-ți spun eu? Trei e mai mare decât unu, deci trei e mai aproape de adevăr.

– Din o mie și una de motive, răspunse Victor aproape furios, dar imediat se strădui să se calmeze. Ionel! Mai întâi trebuie să răspundem la întrebarea dacă marea ascunde taina Palatului – să folosim totuși această denumire – și pentru aceasta trebuie să ne slujim de absolut toate elementele pe care le avem, fără să le separăm de la bun început. Să nu căutăm, acum, să-ți dăm dreptate ție sau pescarilor. Să vedem dacă putem da dreptate mării pe baza existenței unei mărturii vechi care n-a devenit legendă, și a unei mărturii noi, prezentă aici, în mijlocul nostru.

– De ce să nu existe două palate diferite, fiecare în alt loc? întrebă Ionel.

– Tu nu vezi cât mă zbat ca să nu separ problema noastră în două elemente distincte? Nu fac altceva decât asta!

– De ce? Pentru că e împotriva logicii? se înfierbântă Ionel. Procedul tău e antilogic. Două, două, două, una! Nu sare în ochi? Dacă factorul comun apare mereu de câte două ori, poate nu suntem noi obligați, pe baza celei mai simple logici, să separăm problema în două elemente distincte, fiecare dintre ele devenind problemă separată? De ce să întoarcem logica?... Există un palat văzut de mine. De ce să nu existe, aiurea, un palat văzut de altcineva?

Lucia îi dădu dreptate lui Ionel. Cam la aceeași concluzie ajunsese și ea.

– De multă vreme m-am gândit și eu la posibilitatea existenței a două palate.

– Unde? se înfurie din nou Victor. Voi nu înțelegeți că mai întâi trebuie să admitem, în principiu, existența tainei? Există două palate... Cine le-a văzut?

– Eu! răspunse cu un ton supărat Ionel. Eu am văzut unul dintre ele.

– Și înainte de tine? Și după tine? întrebă Victor.

– Pescarii! răspunse Lucia. Și pescarii au văzut unul dintre ele.

– Și înainte de ei? Și după ei? întrebă din nou Victor. Voi nu vedeți că imaginile zărite s-au văzut fiecare o singură dată și pe urmă au dispărut? Nu suntem copii ca să credem în fantome. În privința aceasta, mărturia lui Ionel e mai demnă de crezare. Poate că pescarii de la începutul secolului au avut halucinații, sau au inventat fantome... Acum pot să vă mărturisesc. Acel raționament m-a determinat să cred în viziunea lui Ionel, când am privit elementele problemei separat. Dar acum îmi dau seama că, pornind de la o premisă dublă, sau mai bine zis de la două premise aproape identice, nu poți ajunge fără șovăieli la adevăr, dacă ajungi la adevăr. Ionel spune X, pescarii spun X, Ambele X-uri se susțin reciproc, dar se deosebesc prin timp și loc. Acceptând un X, trebuie să-l negăm pe celălalt. Cu ce drept putem accepta unul și respinge altul? Nu e mai bine atunci să determinăm mai întâi valoarea reală a X-ului, considerându-l un tot, deci fără să-l separăm? Ascunde marea o taină? Taina Palatului de cleștar? Da sau nu? Cu ce argumentăm afirmația sau negația?

– Cu dorințele, cu speranțele, cu visele noastre, spuse Maria.

– Da! se înclină Victor. Acesta e răspunsul. Visele noastre îi atribuie mării o taină superbă. Nu pornim de la un adevăr, ci de la un vis care se sprijină totuși pe niște piloni subțiri de adevăr. Dacă am porni de la un adevăr, am avea în fața noastră, în mod sigur, reușita, victoria, triumful, gloria. Spun aceste cuvinte anume ca să înțelegeți ce s-ar putea întâmpla dacă am porni de la un vis. Fără îndoială, și visul ar putea să sfârșească printr-o apoteoză... dar și printr-un eșec. Pentru că ne lipsesc elementele sigure ale adevărului, ne folosim de cele ale visului. Și acestea pot duce nu la un singur rezultat, ci la două: triumf sau eșec. De aceea am ținut să nu separăm elementele problemei noastre. Pentru a ne gândi nu

numai la glorie, ci și la decepții... Avem noi puterea să urmărim visul până la capăt?... Visul cu care am înnobilit marea...

Cireșarii înțelesesă. Victor voia să-i pregătească pentru acțiune și încerca să-i înarmeze cu puterea de a suporta și triumful, și eșecul. Da, erau foarte nesigure elementele marii lor probleme.

– Poate că e ultima dată când ne întâlnim, continuă el aproape în șoaptă, aproape tremurându-i șoaptele. Suntem în pragul lumii mari. Încă un pas și vom pătrunde în lumea mare. Vom deveni alți oameni, cu alte preocupări. Întâmplările noastre se vor strecura în amintire. Și poate în clipe mai liniștite ni se vor înfățișa, dar atunci nu vor avea decât puterea de a ne înduioșa... Ne făurim aici, acum, amintirile. Am putea să ne înveselim, dă ne distrăm, să facem ultimele nebunii, să încheiem copilăria noastră cu un moment fericit, fără griji, care va răsună plăcut în amintire. Locul e frumos, marea ar putea fi fără taine... Sau vrem să ne lăsăm conduși de un vis, de ultimul vis al copilăriei noastre... Sunt trist că nu pot spune, în loc de vis, adevăr. Marea n-a vrut să ne șoptească, însă, până acum, niciun adevăr... Avem de ales...

Tăcerea se așternu iarăși, copleșitoare, acolo în jurul focului. Ea nu pregătea însă o înfrângere. Toți tinerii alesesă. Fără să șovăie o clipită. Alesesă calea visului. Oare vor reuși să-l transforme în adevăr? Încetul cu încetul, duioșia din sufletele lor se risipi. Se simțeau iarăși plini de energie, de cutezanță, gata să pornească în căutarea unui vis.

– Da. Am trăit mereu senzația unui vis, spuse Victor. Frânturi mici, disperate de adevăr, așa cum se întâmplă în vise. În câte vise nu ne apar imagini ale vieții reale! Și așa cum se întâmplă în vise, tocmai când ești pe cale să crezi în autenticitatea imaginilor, apare un val care șterge totul... Pescarii au văzut ceva. Imediat tremuri. Palatul! Acolo e Palatul. Cercetătorii pornesc la lucru. Caută, dar nu găsesc nimic. Tremuri din nou. S-a spulberat visul... Ionel vede ceva... Toți simțim, sperăm, voim... Palatul... Cercetăm, căutăm... Nimic... Iarăși se spulberă ceva... Și, în toate acestea, imagini autentice... Fragmente de inscripție... Brațul Afroditei... Salcâmul... Trăsnetul... Ochiurile... Imagini autentice... Imagini de vis... Cum să nu trăiești senzația unui vis?... Ei, dar trebuie să ne

trezim... Pentru că un vis, în măsura în care poate fi adevărat, nu poate fi cucerit de somnoroși... Și nouă nu prea ne place somnul.

– Acum putem separa fiecare element, se învioră Ionel. Putem să-l întoarcem pe toate fețele, să-l sucim, să-l învârtim pentru a-i da valoarea cuvenită în problemă.

– Victor! sugeră Ursu. N-am putea să-i acordăm visului, măcar în cadrul discuției noastre, valoarea adevărului?

– Fără această „operație” nici n-am putea discuta, îl asigură Lucia. Mi-ai luat-o înainte... în vorbe...

Tic sări imediat în ajutorul celui mai bun prieten al său:

– Mie mi-a spus asta acum două zile... Ba nu, că eram în oraș... Acum trei zile... Așa, ca să știi!

– Să dăm o altă valoare visului... medită Victor cu voce tare. Sigur că da!... Palatul nu e deci un vis, ci un adevăr. Dar pentru că în situația noastră nu putem alerga după două adevăruri...

– Cine aleargă după doi iepuri... se auzi de undeva vocea lui Dan.

– Trebuie, cu toată cruzimea, să anulăm, să negăm prin logică unul dintre adevăruri...

– Și o replică extraordinară, se plânse Tic, care nu mai prinsese ocazia să-i răspundă lui Dan.

– Eu am văzut coloanele cu ochii mei!

– Da, confirmă Victor. Ai văzut coloanele... cu ochii tăi. Am venit în locul unde le-ai văzut, am cercetat, au cercetat și alții înaintea noastră. Rezultatul: nimic.

– Poate că se plimbă coloanele pe sub apă, dintr-un loc în altul, își permise Dan o glumă.

– Dacă Palatul e *dincolo*? întrebă Lucia.

– Pe ce te bazezi? îi ripostă Ionel. Pe vorbe, pe legendă? Eu îmi pun ca martori ochii!

– Căutăm mai departe aici? întrebă Maria. Avem dreptul să părăsim acest loc!

– Știm măcar unde e locul celălalt? se aprinse Dan.

– De ce înaintea lui Ionel n-a văzut nimeni nimic aici?

– De ce după naufragiul pescarilor n-a mai văzut nimeni, nimic, dincolo? întrebă Ursu la rândul său.

- De ce și într-un loc și-n altul - prinse curaj Tic - s-au făcut cercetări științifice?

Victor își desfăcu larg ambele brațe. Ca un semn de neputință sau ca și cum ar fi vrut să primească toate întrebările? Maria, care era lângă el, îl auzi cum oftează încet înainte de a vorbi.

- Întrebări... întrebări... întrebări... Și trebuie cu orice preț, dar numai prin logică să ne apropiem cât putem mai mult de un adevăr. Adică să-l anulăm pe celălalt. Și ne trebuie o mare doză de cruzime...

Ionel înțelese că se apropie clipa de care îi era atâta spaimă. *Cruzime*. Cruzimea nu se putea referi la niște pescari din trecut, care poate nici nu mai erau în viață.

- Continuăm cercetările aici, sau începem altele? spuse Victor. Plecăm de la această întrebare. Aici am cercetat pe un perimetru destul de vast. N-am descoperit nimic care să autentifice existența Palatului. Dar putem părăsi noi acest loc? Dacă s-a strecurat o eroare în calculele noastre? Dacă locul Palatului se află la un kilometru în dreapta sau în stânga Ochiurilor? Pentru că, totuși, Ionel a văzut ceva, a văzut niște coloane. *Pe care însă nimeni, în afară de el, nu le-a mai văzut vreodată*. Deocamdată discutăm problema Palatului lui Ionel. Cealaltă încă nu există pentru noi în acest moment. Nu ne ocupăm deci decât de povestirea lui Ionel. Aici, numai aici de află dezlegarea enigmei. *Ce a văzut Ionel?*... Răspunsul îl știm. *Când a văzut?* Când i-a apărut imaginea coloanelor?... Din fericire putem răspunde și la această întrebare. În plină noapte, după miezul nopții. Și acum pun întrebarea cea mai grea. *De ce a văzut Ionel, în plină noapte, acel ceva?* Nu! Lăsați-mă să-mi continui raționamentul. Voi folosi și eu ca și voi răspunsurile cele mai simple. Pentru că nu dormea, pentru că era pe puntea vasului, pentru că se uita pe mare, așteptând să-i apară o taină. Pentru că, așa cum spunea el, cerceta marea pe toată panorama pe care-o puteau cuprinde privirile lui. Își pregătea oare un vis? Se pregătea oare pentru halucinații? Nu! Nu mă întrerupeți. Voi folosi absolut toate elementele povestirii. Am memorat-o până în cele mai mici amănunte... De ce a văzut, deci,

Ionel, atunci, acel ceva? Pentru că era pradă unei halucinații, sau într-adevăr a văzut ceva? A născocit sau a văzut?... Eliminăm, bineînțeles, orice posibilitate de necinste, de nesinceritate. Născocirea nu putea fi decât inconștientă... Imaginea văzută aparține minții lui, aflată într-o anumită stare, sau realității? Pentru că îl cunoaștem pe Ionel, pentru că sinceritatea lui nu poate fi pusă nicio clipă la îndoială, să începem cu cea de-a doua posibilitate. Numai atunci când răspunsul nu ne va satisface, vom lua în considerare și prima posibilitate... pentru că prietenul cel mai bun ne este totuși adevărul... Imaginea văzută de Ionel aparține prin urmare realității. Ce ne certifică acest lucru? Starea de moment a lui Ionel. Nu starea generală care putea duce la o năzărire. Ci starea lui de moment. Văzând acea imagine fantastică, Ionel și-a *controlat* trezia, luciditatea. Însuși faptul că s-a gândit să-și controleze starea demonstrează că era treaz. Un fapt, deci. Al doilea. Controlându-și starea, *convingându-se* deci că e treaz, a văzut în continuare imaginea. Apoi imaginea a dispărut, acoperită de un talaz... Ce putem deduce de aici?... Într-o atmosferă propice năzăririlor, în plină noapte, apare o imagine fantastică, uluitoare. Cel care o vede este lucid. Sublimez și repet. *Este lucid, perfect lucid*. El controlează autenticitatea imaginii prin controlul propriei sale stări, nu prin mărturia altor stări, aparținând altor persoane. Într-adevăr, e singur pe punte și, chiar dacă n-ar fi fost singur, n-ar fi apelat la altcineva de teamă că *trăiește o halucinație*, de teamă că ar putea *transmite o taină a mării*. Îl înțelegem și-l aprobăm... Coloanele există deci în raportul dintre ele și om, pentru că omul le vede treaz. Dar în afara acestui raport există ele cu adevărat? Da! Aceasta e întrebarea... dar trebuie s-o las pentru mai târziu... Coloanele deci se arată omului, apoi dispar. *De ce apar și de ce dispar coloanele în acea oră târzie de noapte?*... Pare o întrebare neghioabă, știu. În aparență. În problemă însă e o întrebare fundamentală. *De ce apar coloanele? De ce dispar după un timp atât de scurt?* Să luăm prima întrebare. De ce apar? Pentru că nu credem în fantome, nu putem răspunde decât folosind explicația cea mai firească, singura posibilă: starea mării. Prin talazuri

marea le-a dezgropat pentru o clipă și le-a arătat privirilor omului... Ce reiese de aici? Ori talazurile erau atât de mari, încât în gropile create să poată apărea coloanele, ori coloanele erau atât de înalte, încât chiar talazuri mai mici puteau să le scoată la iveală? Apelăm deci la ajutorul matematicii. În primul caz. Ce înălțime trebuiau să aibă talazurile pentru a dezgropa niște coloane obișnuite împlântate în fundul mării? Opt, zece metri? Cel puțin zece metri. Prin urmare coloanele nu pot să se afle imediat la marginea mării, ci mai spre larg, unde apa e mai adâncă. Să lăsăm însă aceasta. Să verificăm înălțimea talazurilor. Puteau să se ridice la zece metri? Nu! Categorie! Să luăm deci al doilea caz. Talazurile erau mai mici. Trei, patru, poate, deși nu cred, cinci metri... Dacă adăugăm și înălțimea coloanelor, să zicem trei, patru metri... Nu! Să operăm cu dimensiuni medii. Trei metri înălțimea talazurilor, trei metri înălțimea coloanelor. Șase metri. Coloanele s-ar afla deci undeva mai aproape de marginea mării, dar nu la o adâncime mai mică de zece metri. Pentru că altminteri ar fi fost scoase la iveală în timpul oricărei furtuni mai puternice. Cine, și când, și pentru ce a înălțat asemenea coloane în largul mării? De ce nu le-au văzut niciodată – și vijelii au mai fost și poate mult mai mari, și noi am trăit una dintre ele – de ce nu le-au văzut ochii altui om? Nu putem da un răspuns... Să luăm cea de-a doua întrebare. *De ce au dispărut coloanele după un timp atât de scurt?* De ce Ionel le-a văzut doar câteva clipe?... Vijelia nu și-a slăbit intensitatea și el le-a căutat mai departe cu privirile. De ce au dispărut atât de repede? Le-au acoperit talazurile? Dar tot ele le-au descoperit. Iar vasul nu mergea cu o viteză atât de mare, încât în câteva clipe să-l alunge pe cel care privea din raza în care puteau fi văzute. *Dacă au fost scoase la iveală de talazuri, coloanele nu puteau fi acoperite decât de liniștea mării.* Talazurile continuau să dezgroape, să agite marea, însă fără să mai arate coloanele. Aceasta nu se poate explica decât prin prăbușirea lor – ținând seama de elementele date: locul privitorului, viteza, sau, mai bine zis, staționarea vaporului – printr-un cutremur care le-a sfărâmat temeliile. Pentru că lucrul acesta nu s-a petrecut însă, dispariția coloanelor într-un

timp atât de scurt rămâne un mister mai mare decât apariția lor neașteptată, sau poate că apariția și dispariția lor se datorează unui fenomen care ne scapă, care nu se supune legilor firești ale realității.

Cumulând răspunsurile apărute și cele subînțelese, putem ajunge la o singură concluzie, știu, foarte dureroasă pentru noi toți: coloanele nu există prin ele însele, ci prin raportul dintre ele și om. Ele există, sau au existat, fără îndoială, undeva, dar nu în mare, nu printre talazuri.

Victor făcu o pauză de care profită imediat Lucia:

– Dacă nu există, atunci cum pot totuși să existe, Victor? Te-am urmărit, îți dau dreptate, dar concluzia ta parcă reduce la jumătate tot ceea ce ai demonstrat și, dacă m-aș lua după legile gramaticii, aș spune că e o demonstrație de nonsens. Te rog, iartă-mă, dar... Cum au putut să existe undeva dacă nu în mare? Numai în cazul când accepți ceea ce ai respins de atâtea ori... că ele sunt o năzărire a lui Ionel.

– Nu știu ce să mai cred! mărturisi cu voce tristă Ionel. Îmi dau seama de aberația viziunii mele... cu toate acestea am văzut ceva și eram lucid, perfect lucid în acele clipe.

– Atunci să căutăm coloanele! spuse Victor cu un accent vesel în voce. Întâi să recapitulez datele problemei, pentru a satisface setea de logică a Luciei. Coloanele nu puteau fi scoase la iveală de talazuri și acoperite tot de ele decât pentru câteva clipe. Dacă ar fi existat cu adevărat, trebuia să le vezi, Ionel, când acoperite, când descoperite de talazuri, așa cum se vede un vas pe o mare agitată. Tu ne-ai spus că ele stăteau drepte, maiestuoase, mândre în talazuri. Oare prin aceasta nu înseamnă că le vedeai deasupra talazurilor și nu printre talazuri?

– Da, Victor! recunosc Ionel. Acum când îmi amintesc, aceasta mi se pare imaginea adevărată. De aceea mi se păreau atât de mândre și de maiestuoase.

– Te înțeleg. Acesta a fost principalul element care m-a convins că nu trăiai un moment de halucinație, că nu erau o năzărire coloanele tale.

– E de neînțeles, Victor, interveni iarăși Lucia. E un nonsens

grotesc în ceea ce spui.

– La prima vedere, Lucia. Să vă explic. Dacă Ionel ar fi văzut un palat răscolit de talazuri, dacă ar fi văzut coloane și turnuri luptându-se cu furia mării, l-aș fi crezut, în ciuda afirmațiilor lui categorice, pradă halucinațiilor. În atmosfera pe care i-o crease marea, noaptea, vijelia, fantezia proprie, apariția unei singure coloane, *a unei imagini care se repetă*, așa cred eu, nu putea să fie o năzărire, o halucinație. De ce nu un întreg palat, cu sirene, cu culori, cu lumini?... Când ești singur într-o pădure și te gândești la muma pădurii, nu ți se năzare un deget, un nas sau o șuviță de păr, ci făptura ei în întregime... Mă gândesc la unele clipe ale copilăriei noastre.

– Știu, știu foarte bine, confirmă Tic. Mie mi s-a întâmplat odată...

– Și cu toate acestea, continuă Victor, în acea noapte, Ionel n-a văzut decât o coloană. El crede că a văzut mai multe. Eu cred că era aceeași coloană. Numai că se repeta imaginea ei... Nu-ți poți aminti vreo caracteristică, Ionel?

– Îmi amintesc... Într-adevăr, fiecare coloană era înclinată, era arcuită la capătul ei de sus. Un capitel ciudat și fără niciun zorzon. Da, da... Fiecare se aseamăna perfect cu cealaltă.

– Mi-am închipuit, spuse Victor. Era imposibil, cu totul imposibil, să fi văzut patru coloane identice. Și toate drepte, deasupra talazurilor. Se repeta o singură imagine, imaginea unei singure *coloane*. Știi, Ionel, când am început să bănuiesc adevărul? Atunci când l-ai parafrizat pe Galileo. După parafrază, când ai adăugat: „*cu ochii mei*”. Știu de ce ai văzut coloana, dar încă nu știu cum ai ajuns în situația de a o vedea. Înainte de a face demonstrația, amintește-ți cum ai ajuns să privești marea... Stai! Îmi amintesc eu! Da! Da!... Îmi explic fenomenul. Cum ai privit marea?

Ionel răspunse ca un școlar:

– Mă uitam în fața mea. Căutam ceva în panorama întunecoasă. Spuma talazurilor.

– Nu! Spuma nu explică fenomenul. Din când în când însă nu-ți fixai privirile într-un punct imaginar? Parcă spuneai că te usturau

ochii uneori? Ochii nu te ustură când îți miști privirile, *ci numai atunci când te uiți, fără să clipești, într-un punct fix.*

– Da. Uneori simțind talazuri mari undeva, sau auzind bubuituri mai puternice undeva, îmi aținteam privirile într-acolo, căutând să străpung întunericul acela atât de dens. Nu vedeam însă decât albul spumei, apărând și dispărând.

– Nu! Nu! Ți-am mai spus doar. Spuma nu poate explica fenomenul. Altceva alb n-ai văzut?... Stai! Parcă spuneai că albul era vizibil în noapte și te plângeai că parapetul vasului nu e vopsit în alb ca să-l poți distinge... *Deci ai văzut ceva alb, acolo pe vas, nu numai spuma mării.*

– V-am spus doar. Era o pânză albă undeva în fața mea pe care o distingeam foarte bine.

– Și în fața pânzei nu era nimic, Ionel? întrebă Victor de-a dreptul vesel.

– Ba da... Pânza era în spatele unui tub de aerisire... Mi se pare că v-am spus.

Victor sărise în picioare. Își frecă palmele de bucurie. Se duse apoi spre Ionel și-l prinse de umeri. Începu să-l scuture cu putere. Ursu aruncă repede în foc un braț de scaieți, care făcură imediat explozie.

– Acum avem și mai multă nevoie de lumină... răsă Victor. Asta era! Numai optica putea să explice apariția coloanelor tale, Ionel. Numai optica. Ochii tăi n-au văzut nicio coloană, ci ți-au fotografiat una.

Și Ionel și Lucia scoaseră în același timp aceleași exclamații de mirare.

– Ai făcut daguerreotipie, Ionel, așa cum a făcut probabil prima dată nu Daguerre, ci Alexandre César Charles, numai că în loc să te servești de câteva sticle și de câteva foi de carton, te-ai servit de propriii tăi ochi, care, ca orice ochi, constituie cel mai perfect aparat de fotografiat. Negativul coloanei s-a transformat pe cortina de întuneric a nopții în pozitiv... Înțelegi?... Tubul de aerisire se proiecta negru pe pânza albă. Tu nici nu vedeai tubul. Vedeai pânza cu pata neagră în mijloc. Ai privit probabil într-un anumit moment un punct din mare, în direcția pânzei albe. De fapt ochii

au înregistrat pânda albă cu pata neagră a tubului de aerisire... Vezi de ce coloanele tale aveau un capăt înclinat? Pentru că tubul se arcuiește la capăt... Ai fotografiat deci pânda albă cu tubul la mijloc și, în clipa când ți-ai întors privirile spre alt loc, fotografia fixată în priviri s-a proiectat pe întuneric inversând culorile. Negrul – fostul alb – s-a confundat cu întunericul. N-a mai rămas decât pata albă – fosta pată neagră a tubului de aerisire. Și ea, ajutată de imaginația ta, a devenit coloana de marmură deasupra talazurilor... Dați-mi o foaie albă de hârtie, repede! Și... Lucia, ai o sticlută cu tuș negru?

După ce i se aduseră cele cerute, Victor trecu la demonstrația practică a teoriei sale. În mijlocul unei foi albe de hârtie trase contururile unei coloane, apoi înnegri desenul cu tuș gros.

– Ei, și acum – spuse el – priviți fix și mai multă vreme coloana neagră. Apoi aruncați-vă privirile undeva în noapte, unde vi se pare întunericul mai gros. Hai, Tic!

Cel chemat urmă întocmai instrucțiunile lui Victor.

– Ura! strigă el, descoperind o pată albă ca o coloană pe cortina neagră a nopții. Gata! S-a dus. Dar era cam mititică. O coloană în miniatură.

Făcură și ceilalți experiența, care reuși tuturor de minune. Bucuria descoperirii se mistui însă repede. Dezlegarea enigmei însemna abandonarea locului.

– Și acum ce facem? întrebă cineva.

– Mi se pare, răspunse Victor, că va trebui mai întâi să plecăm în deltă. Câțiva dintre noi. Acolo trăiesc doi pescari bătrâni... Și ei cunosc un loc în mare, unde visul nostru s-ar putea transforma în adevăr. Dacă Tic n-ar fi adus înapoi fragmentul de inscripție și am fi rămas numai cu brațul Afroditei, am fi căutat tot aici Palatul de cleștar.

Tic se dusesse după Ursu la marginea mării, pentru a-i spune în șoaptă acestuia:

– Știi cum mi-aș dori eu să fiu în viață?... Ca Victor și ca tine...

– Lasă, Ticușorule. Eu... Mai mișc și eu câte ceva...

– Ehei, Ursule... ce ne-am fi făcut noi fără tine, de atâtea ori...

Și cine știe câtă nevoie o să mai avem de tine.

Tic parcă dădea glas unor grave presimțiri.

Capitolul VIII

1

Dan era înfuriat la culme. În conclavul care avusese loc odată cu ivirea zorilor, se stabiliseră două echipe care urmau să plece în deltă: Victor și Ionel la Dunărel, în căutarea lui Ciornega, Tic și Ursu la Văturele, în căutarea lui Rapaliuc. La început își dăduse acordul la fel ca toți ceilalți. După jumătate de oră însă, când văzu că preparativele de plecare sunt pe sfârșite, îl cuprinse brusc un dor nemărginit pentru deltă. Sate cu lotci pescărești, prândoaie, plauri, pești, ciorbă pescărească, pelicani, cormorani. Un adevărat vârtej se stârni în capul lui. Se duse întins la Victor – acesta apăruse în deschizătura cortului – și-i spuse cu un curaj de zile mari:

– Eu nu rămân aici! Vreau să merg în deltă! Să stea aici... Tic!

Ar fi vrut să spună Ionel, dar acesta se afla în fața lui. De aceea rostise numele lui Tic, având însă grijă să-l spună destul de încet. Subestimase totuși finețea auzului lui Tic. Nici nu-și termină bine fraza, că simți prima lovitură în piept. O pereche de ochelari de scafandru. Apoi a doua în burtă. O talpă de cauciuc. Se feri cu mâinile de a treia, ca un boxer în gardă. Degeaba. A treia lovitură vâjâi o clipă în aer, apoi i se lăsă pe umeri. Era un colac de frânghie care se strângea tot mai tare în jurul gâtului. Sugrumătorul rămânea nevăzut.

– Mă predau, zise în cele din urmă Dan. Rămân! Nu pot suporta torturile. Priviți-mă! Sunt încarnarea celui mai sublim sacrificiu care s-a pomenit vreodată pe pământ. Ah... superba mea logodnică, tu cea cu pelicani și crapi la proțap, cu stârci negri și broaște țestoase, cu... Acum poți să-mi dai drumul.

– Neghiobule! se auzi vocea lui Tic din cort. Crezi că noi ne gândim la asemenea fleacuri? Uite, îți promit! Dacă am răgazul să văd un singur pelican, ți-l aduc aici, fript, sub formă de pește.

- Și dacă miroși o ciorbă?

- Ți-o aduc sub formă de amintire... ca să nu spun altceva.
Gata! Te-ai dezmeticit?

Echipele erau gata de plecare. Dan făcu o ultimă încercare.

- Și ce mă fac eu singur aici? Dacă vine cineva peste noi?

Și Lucia și Maria se uitară la dânsul ca la o fosilă pe jumătate îngropată în pământ.

- Nu te speria, că n-o să-ți dea nicio fată târcoale, îi răspunse Lucia. Iar noi ne putem apăra și fără tine. Adică te putem apăra și pe tine.

- Dacă una dintre voi îmi dă târcoale?... Aoleu! La asta nu m-am gândit. Să nu se petreacă o tragedie aici, în lipsa voastră, Victor. Maria o ucide pe Lucia din gelozie, eu pe Maria din spirit de justiție și apoi mă sinucid spre a fuziona cu scumpele-mi cadavre. Ca într-o tragedie de Sofocles... Nu știți, sunt rechini în Marea Neagră?

- Destul, că m-ai năucit, se burzului Maria. Dacă de pe-acum ne iei mințile!...

- Bine... Tac! Veți găsi la întoarcere o excrescență kantiană. Teza: Intrigă despre intriganți. Și, gata, am tăcut definitiv și pur.

- Vi-l las pe Țombi! îi anunță Tic pe cei care rămâneau la corturi. Auzi, dom' Cerber? Cu el să nu vă fie teamă de nimeni. Vă apără și de duhuri. Îmi pare rău că-l cunoaște pe Dan...

Urmară îmbrățișări, urări de drum și rămas bun, o mlădiere gingașă a Luciei, în timp ce Ursu o privea mai de departe, o privire fugară a Mariei, în timp ce Victor își punea ochelarii de soare, un scâncet destul de trist al lui Țombi, în timp ce Tic se scărpină în cap și un strănut neașteptat al lui Dan, în timp ce echipele porniră la drum. Câte despărțiri asemănătoare nu trăiseră până atunci cireșarii!

Ca să ajungă la cea mai apropiată gară, viitorii cutreierători ai deltei aveau nevoie de un autostop. Erau însă atât de obișnuiți cu acest mod de a parcurge distanțe, încât nu dădură atenție primului camion care se zări pe șosea. Ar fi trebuit să alerge ca să-l poată opri. Și regretară amarnic cei treizeci de metri nealergați. Timp de jumătate de oră nu se ivi nicio ocazie.

– De-atunci ajungeam la gară, spuse Ursu. Sau eram în cel mai rău caz la jumătatea drumului. Eu zic să pornim. Dacă vine vreo ocazie, ne prinde din urmă.

Abia după cinci kilometri de mers prin arșiță, îi prinse din urmă o ocazie. Dar, cum până la gară mai rămăsese un kilometru, din spirit de încăpățănare, o refuzară și pe aceasta. Camionul nu-i depășise nici cu o sută de metri când Ursu auzi în urma sa zgomotul unui tren.

– Oare n-o fi trenul de Tulcea? întrebă el cu teamă. Nu prea sună a marfar.

Trenul se vedea în depărtare. Era un tren de persoane.

– Ce facem? întrebă Victor. Dacă s-a modificat mersul trenurilor? Eu aș propune să ne încercăm șansa.

O bună bucată de timp, cireșarii fugiră paralel cu trenul, până ce acesta îi depăși. Atunci iuțiră și mai mult pasul. Când ajunseră la gară, learcă de sudoare, trenul pleca. Nu se mai gândeau să scoată bilete. Abia reușiră să se agațe de ultimul vagon. După două minute, sau poate mai devreme, sosi în vagon conducătorul care dădu foarte amabil explicațiile cerute și cu aceeași amabilitate le făcu bilete de mână. Trenul mergea însă până la prima stație (pe care o cunoșteau bine cireșarii), iar biletele cuprindeau în costul lor și o anumită suprataxă pentru călători neglijenți sau prea îndrăzneți.

– Cum s-ar spune – zise Tic frecându-și bărbia – am pășit cu stângul. Nu ni s-au stors numai puterile, ci și buzunarele. Cine știe ce surpriză ne așteaptă „acolo”?

Până la Tulcea, drumul nu le oferă, în afară de priveliștile care nu prea îi entuziasmau pe cireșari, nicio altă surpriză. În port însă aflară că primul vas pentru Sfântu Gheorghe urma să plece a doua zi dimineața în zori.

– Asta nu! se împotrivi Tic. În Constanța, treacă, meargă. Dar aici, să stăm, nu opt ore, ci optsprezece ore, e prea de tot. Mai bine mergem la Sulina! Stați puțin! De-acolo mergem pe mare la Sfântu Gheorghe și de-acolo pe braț până la Dunărel și Văturele. E drept că ocolu-i cam mare... Dar...

O clipă, ideea lui Tic riscă să fie luată în serios. Din fericire,

numai o clipă.

– Iarăși spre incertitudini? spuse Victor. Nu ne ajunge ce-am pătimit dimineața? Rămâneți aici. Eu mă duc să fac o încercare la căpitănia portului.

„Mai bine m-aș duce eu, își zise Tic în gând. Eu aș face rost de câte un vaporăș pentru fiecare. Dar dacă-i așa firea mea... Lângă Victor mă intimidiez întotdeauna.”

Victor se duse direct în biroul comandantului. Acesta tocmai dădea dispoziții unui marinar.

– Până la ora unu, adică la treisprezece, ca să nu înțelegi greșit ora, năvoadele trebuie să ajungă la Sfântu Gheorghe. Iar la ora patru, adică șaisprezece, ca să nu înțelegi greșit, șalupa trebuie să fie înapoi, pentru că la ora șapte, adică nouăsprezece, ca să nu înțelegi greșit, sunt așteptat la Mila 23. E clar?

– Să trăiești, foarte clar! răspunse marinarul. La ora patru, adică, la șaisprezece, ca să nu înțelegem greșit, trebuie să fie șalupa aici, fiindcă dumneavoastră, la ora...

– Bine! Nu mai pierde timpul... Și dumneavoastră? se adresă comandantul lui Victor.

– Suntem patru prieteni care la ora unu, adică la treisprezece, trebuia să fim la Sfântu Gheorghe.

– Și eu cu ce vă pot servi? Vaporul a plecat la ora cinci dimineața, adică la...

– Mi se pare că ați dat ordin unei șalupe să pornească spre Sfântu Gheorghe.

Căpitanul se uită lung și atent la Victor, de parcă atunci ar fi pătruns în birou:

– Aaaa! Vreți să plecați cu șalupa? Dacă insistați atâta...

Comandantul, sau ajutorul, sau ajutorul ajutorului de comandant, luă o foaie de hârtie de pe birou, scrise fără nicio grabă câteva rânduri pe ea și i-o întinse lui Victor:

– Poftim! Fără aprobarea aceasta nu vă veți putea însă urca pe șalupă. Numai să aveți noroc.

Norocul îl aștepta pe Victor la ușa biroului în persoana lui Tic:

– Hai! Hai mai repede că nu-l mai pot ține. Am dat peste o șalupă care pleacă imediat, adică trebuia să plece imediat la

Sfântu Gheorghe. Marinarul bătaie de frică să nu-l vadă șeful navigației. Hai!

Șalupa mică, zveltă și foarte rapidă își luă zborul pe apă, imediat ce ultimul cireșar sări pe bord. Echipajul ei era format dintr-un căpitan (marinarul pe care-l văzuse Victor în biroul comandantului) și un mecanic. Erau la doi metri unul de altul, dar comenzile se dădeau prin pâlnie și în cel mai strict limbaj de navigație: „Atenție! Măriți viteza!” și alte formule devenite sacre printre marinari.

Căpitanul, pe care-l dăscălise atât de școlărește șeful navigației, era un om, pâinea lui Dumnezeu. După câteva schimburi de cuvinte, descoperi parcă în toți cei patru tineri proprii lui copii. Le numi toate locurile prin care treceau, le dădu amănunte despre gărle, ostrovuri, plauri, despre floră și faună. Își întrerupea explicațiile cam din cinci în cinci minute, pentru a comanda prin pâlnia de tablă ordine ferme, precise echipajului. Începu să le spună o istorie din deltă despre niște briganzi, sau era pe cale să înceapă, când deodată, ca și cum și-ar fi amintit ceva, își întrebă călătorii:

– Dar dumneavoastră cu ce treburi la Sfântu Gheorghe. Sau numai așa la plimbare?

– De fapt, răspunse Victor, nu mergem la Sfântu Gheorghe. Unii coboară la Văturele, alții, la Dunărel.

– Unde? La Văturele? Acum două minute am trecut de Văturele. N-ați văzut satul, pentru că vă uitați la malul celălalt al brațului.

Înviorat, parcă, duse pâlnia la gură și începu să dea niște comenzi drastice de manevră. Opriri, întoarceri, porniri. Viteză mică, viteză mare, toată viteza. Iar opriri. Șalupa își lipi trupul de un podeț de lemn.

– Văturele! spuse foarte mândru căpitanul.

Tic și Ursu coborâră din șalupă. Mulțumiră, salutară și mulțumiră iarăși, auzind urarea căpitanului:

– Noroc mare la pescuit. Un crap de douăzeci de kile și un somn dublu.

Nu mult mai târziu, în fața altui podeț de lemn, căpitanul făcu exact aceleași urări celorlalți doi cireșari. Apoi duse pâlnia la gură

pentru a da echipajului comenzile necesare.

Cireșarii ajunseră cu bine în deltă.

2

Tic, înfipt ca un stâlp în mijlocul debarcaderului, i se jeluia lui Ursu că nu e în formă.

– Nu știu ce mi s-a-ntâmplat, dar nu simt nicio tragere de inimă. Unde să mergem? Cum să trecem așa tam-nisam printr-un sat în care nu cunoaștem pe nimeni? Până la urmă tot o s-o scoatem noi la capăt, da', zău, Ursule, că mă simt cam nesigur. Parcă n-aș sta pe picioarele mele.

– Pe picioare văd că stai bine, Ticușorule, chiar prea bine. N-ar strica să ți le miști puțin.

– În ce direcție? La sfat? La maternitate?... La cooperativă? Ce-ar fi să spun că m-am născut aici și am venit să caut actul de naștere?

– Nu merge, Tic. Părinții, neamurile...

– Numai așa ca pretext... Dacă aș fi cu doi ani mai mare, m-aș da ziarist. Gata! Am găsit ideea. Tu ești ziaristul. Eu un fel de secretar. Am venit pentru... pentru școală... Mi se pare că mi-am revenit, Ursule. A doua idee! Glonț la școală! Pe învățători știu eu cum să-i iau. Am experiență. Ce zici?

– Și eu m-am gândit să mergem mai întâi la școală. Ca și cum ne-am interesa pentru o excursie aici.

– Bravo! În sfârșit m-am liniștit. Îi dăm drumul.

Cei doi prieteni nedespărțiți porniră spre sat. Nu făcuseră nici zece metri, când ramurile unor sălcii de pe mal se dădură la o parte, pentru a face loc unei lotci pescărești. În ea se afla un băiețandru, cam de vârsta lui Ursu, vânos, înalt, cu părul ca spicul grâului. Vâsli fără zgomot spre debarcader și acolo se uită pe furiș în urma celor cărora le auzise conversația. După ce clătină de câteva ori din cap, își propti bine picioarele în lotcă, puse mâna pe lopeți și începu o cursă care ar fi făcut cinste unui campion.

În drum spre școală, Tic și Ursu ajunseră la cherhana. Îi

atrăsese într-acolo mirosul puternic de pește. Oamenii erau atât de preocupați cu sortarea și împachetarea peștelui, că nu-i blagosloviră cu cea mai mică privire pe vizitatorii de la ușă. Aproape toți cei din cherhana erau oameni în vârstă, lipoveni cu bărbi lungi și brațe vânjoase, lipsiți de orice altă curiozitate decât acelea care priveau pescuitul. Oarecum stingheriți, cei doi cireșari părăsiră cherhanaua, încercându-și norocul pe ulița principală a satului.

Curiozitatea într-ale vieții care lipsea bărbaților se cuibărise, probabil, cu mult peste limita obișnuită, în femei, mai ales în cele tinerele. La toate gardurile, la toate porțile, la toate ușile, la toate ferestrele își șteau capul. Și nu cu jenă, nu prefăcându-se preocupate de condițiile meteorologice, sau în goană după o rețetă culinară la vecină. Aș! Se uitau la cei doi trecători cu intenția de a-i lua parcă modele pentru însușirile lor misterioase și necunoscute de pictorițe. Îi cercetau cu atâta atenție, că Tic nu se stăpâni să nu-i spună lui Ursu în șoaptă:

– Bine că nu mi-a căzut vreun nasture de la cămașă! Doamne, ce răs ar mai fi în sat!

Ursu se simțea însă într-o asemenea stare, că invidia cu toată ființa nu știu ce zeităte indiană, înzestrată cu nu știu câte brațe, pe care și le-ar fi dorit în număr dublu.

– Ticușorule, am impresia că mi-au făcut îmbrăcămintea zdrențe... Și au niște ochi, fir-ar să fie, că te ard ca jăraticul.

Privirile fetelor erau însă prea puțin pentru calitatea oaspeților. Începură chicotele, parcă guițau niște purcelușe gâdilate sub burtă, cu o pană de rață, sălbatică, din trei în trei secunde. „Hi, hi, hi!” „Hi, hi, hi!” „Hi, hi, hi!” Chicotelile erau asemenea unor stropi reci azvârliți cu un aparat de suflat exact în mijlocul unor răni fierbinți, deschise. Iar după chicote veniră vorbele. Rostite cu glas tare, anume ca să fie auzite de cei cărora le erau adresate.

– Ąla mic parcă-i Tălpuță de la margine, de sus. Numa' că Ąla umbla-n izmene lungi.

– I-ai văzut, fă, nasul? Săracul nas! Oare de ce-o fi vrând să se șteargă de frunte?

– Ursule! M-au ucis! șopti Tic.

Ursu aștepta însă cu gâtul întins. Presimțea că se va abate și asupra lui cuțitul ghilotinei.

– Tu mai vezi, fă, casa lui Gârdău? O acoperă numa' noaptea și nu știu care dihaie.

– Săracul! Or fi fost doi în burtă și s-or fi băgat unu-n altul...

– Oare de ce duce coșcogea sac în spinare? De ce nu-l lasă-n poalele tale, fă Catrino?

– Hi, hi, hi! L-ai văzut? Ș-a vopsit fața cu cerneală roșie! Ca ăia de la bălci.

– Săracul! I-o fi rușine, fă. Da' de ce umblă cu vițelul alături?

– Mai ai curaj acum să-l cauți pe Rapaliuc? întrebă Tic, îngheboșat de rușine.

– Unde dracu' o fi școala? bodogănea Ursu. De ce n-au făcut-o undeva în mijlocul satului?

Tic avu totuși curajul să întrebe o femeie tânără, care i se părea mai serioasă, unde este școala. Cu o amabilitate uimitoare, tinerica îi arătă o casă mai arătoasă, înapoi, spre celălalt capăt al satului. Tic îi mulțumi politicos, cu atât mai mult cu cât nu i se puse nicio întrebare. Ursu rămase în mijlocul drumului, înfățișând cerului o figură de martir.

– Ne-am ars, Ursule, îi spuse Tic. Trebuie să facem drumul înapoi.

– Înapoi? se înspăimântă vlăjganul. Păi tu nu vezi că nu plouă?

Tic rămase aiurit. Se uită la Ursu ca la o ființă de pe altă lume.

– Cu găleata ar trebui să toarne! continuă Ursu. Și cu trăsnete. Ca să fugă odată de la porți.

– Ar deschide geamurile și ar țipa de acolo. N-avem ce face, trebuie să mergem la școală.

Și porniră spre școală ca niște oameni care se duc să-și primească osânda. Râsetele și vorbele circulau ca prin telegraf. O glumă mai bună rostită în dreapta se auzea imediat în stânga. Ceea ce auziseră spre capul satului le sosea în întâmpinare din partea cealaltă. Râsetele deveniseră hohote.

– Ursule! Am impresia că s-a comis o nouă crimă cu noi... Și unele ucigașe sunt ca niște flori...

Ursu nu văzuse nici măcar porțile caselor. Se uita când în

pământ, când în cer.

Cei doi martiri se opriseră în fața școlii. Rămaseră tot în mijlocul drumului. Pentru că din școală răzbateau până la ei niște orăcăituri, care nu lăsau nicio putință de eroare cu privire la destinația clădirii. Când mai văzură și două fete în halate albe cu bonete pe cap guițând la ferestrele închise, îi apucă damblaua.

– Sărăcii! Da-i vina lor? Dacă nu s-ar fi uitat la Zâna, ci la hardughie n-ar mai fi întrebat. Ar fi văzut unde-i școala.

– Nu mai cred, Ursule! Mai bine rămân aici în mijlocul drumului. N-auzi? Vor să ne întoarcă înapoi la celălalt capăt al satului.

– Ia uită-te, Ticușor, așa cu coada ochiului. Nu cumva mi s-au rupt pantalonii în spate? Că simt cum mă ia cu rece pe-acolo...

– Te-au înnebunit, Ursule, zău. Astupă-ți urechile. Uite! eu îmi lipesc palmele de urechi. Să văd ce-or să mai facă. Hai, curaj!

Tic într-adevăr își duse mâinile la urechi. Ursu însă nu mai apucă să facă gestul. Pentru că auzi un hohot de râs, care cutremură satul din temelii. Rămase cu mâinile suspendate în aer.

– Ia uite, fă! Dihania a-ntins brațele către a lu' Pișcuroiu. Aia Marița...

Ursu făcu un gest ca la teatru. Își desfăcu larg brațele ca pentru a spune: „Faceți ce vreți”...

Tic își luase mâinile de la urechi. Se uită în dreapta, în stânga, apoi începu să se scarpine în cap.

De undeva, de pe o uliță, apăru pe neașteptate un milițian. Și-n urma lui, un băiețandru cu părul ca spicul grâului.

– Salvarea, Ursule! În ultima clipă!

3

Victor și Ionel scăpaseră mult mai ușor de fetele din Dunărel. Nu că erau ele mai miloase, dar își dăduseră seama de la primele priviri că n-au cui se adresa. Puteau să râdă cât le poftea inima, puteau să vorbească trei zile la rând, cei doi tineri n-aveau ochi și urechi pentru ele.

Așa că oaspeții Dunărelului puteau să se plimbe în voie, oricâtă vreme, pe orice uliță, fără cea mai mică amenințare. Împinși de aceeași inspirație, cei doi tineri se opriră la școală. Învățătoarea, o femeie de vreo patruzeci de ani, cu o droaie de copii în jur, îi primi cu brațele deschise, ca o mamă. Parcă aștepta de ani de zile vizita lor.

– Mai întâi stați jos! Nu, nu aici. Dincolo, că-i mai curat. Maricica! strigă ea prin fereastra deschisă a camerei în care își poftise oaspeții. Maricica! Adă două pahare cu apă și chiseaua cu dulceață. Aia de cireșe amare, că aia place „domnilor” de la oraș. Și spune-i lui Petrică să mai prindă un pui, că avem oaspeți. Iar pe Sandu trimite-l la Stegov. C-au prins băieții lui aseară scrumbii la Sân Gheorghe. S-aducă vreo două, trei kile...

– N-am vrea să vă deranjăm, spuse Ionel. Și n-avem de gând să stăm mult...

– Dac-ați venit, gata! Nu-i frumos să deschideți, și să-nchideți poarta fără să bateți olecuță curtea.

Maricica intră în încăpere cu o tavă acoperită cu un ștergar alb ca spuma laptelui. Pe tavă: o cană de apă, două pahare și un borcan uriaș cu dulceață. Borcanul era neînceput, ceea ce mărisfiala și jena cireșarilor. Dar, când văzură gesturile bucuroase ale gazdei, își făcură semne cu coada ochiului să accepte totul.

– Așa! spuse gazda desfăcând celofanul de pe gura borcanului. Tot domnul inspector v-a trimis încoace?

Victor și Ionel se uitară uimiți unul la altul. Ce puteau să răspundă?

– Suntem numai în trecere, îngână Ionel. Știți... pentru un concurs despre deltă...

– Un concurs literar... cu tema „Din trecutul deltei”, îi sări în ajutor Victor.

Gazda întinse în fața fiecăruia o farfurioară în care se afla atâta dulceață cât ar fi consumat o familie întregă într-un an. Clipi apoi șiret din ochi și unuia și altuia și spuse misterios:

– Concurs... De ce să nu fie concurs?... Despre trecutul deltei? De ce despre trecut? Mai bine despre delta de azi sau despre delta de mâine. Eu care am copilărit pe aici...

– E o temă mai mare, o întrerupse Ionel. Exact cum ați spus dumneavoastră: ieri, azi, mâine. Nouă ne-a căzut trecutul, așa că am vrea să stăm de vorbă cu bătrânii.

Aici voia Ionel să ajungă. Dar gazda nu se lăsă cu niciun chip.

– Să vă spun eu, ca să vedeți cum se împletesc și cum se despart trecutul și viitorul... De pildă, școala noastră. Na! că a venit Sandu cu scrumbiile... Numai o clipă să le spun fetelor cum să le curețe... Mă-ntorc îndată.

Ionel abia aștepta să plece gazda. Nu se atinsese de dulceață. Cu o iuțeală de necrezut, răsturnă conținutul farfurioarei în borcan.

– Dacă se întoarce imediat? O să creadă c-ai mâncat atât de repede toată dulceața?

– Înapoi nu pot s-o mai iau. Dă-mi tu de la tine. În felul acesta te salvez și pe tine.

Tocmai când Ionel înjumătățea porția lui Victor, apăru pe ușă gazda.

– Vai de mine! spuse ea. Se poate? N-am știut că vă place atât de mult. Și nici nu pot să-l las pe dumnealui păgubit.

Ceea ce avu drept urmare umplerea farfurioarelor cu niște cantități care li se păreau tinerilor mai înalte decât Everestul.

– Și dacă mai vreți, le recomandă gazda, în timp ce acoperea borcanul cu celofan, mai cereți, nu vă sfițiți. Apoi adresându-se lui Ionel: Nu credeți că ar fi bine să tăiem și-o rățușcă? Varză avem în grădină...

– Nu! se rugă Ionel cu toată disperarea lumii în priviri. Rațele... am eu o... o aversiune... adică un... un sentiment de milă... încă din copilărie.

– Da' cele sălbătice? întrebă învățătoarea. Mi se pare c-au împușcat aseară vreo două alde Gâtlan. Un moment numa' – se scuză iar gazda cea activă – să văd ce au de gând fetele cu puiul. Să-l facem cu smântână, că la cuptor am pus doi mai dinainte...

Ionel avea o mutră jalnică. Se uita la Victor cu ochii unui om căruia i s-a diagnosticat o boală fără remediu. Și vorbele-i erau blazate:

– Pesemne că sunt înzestrat cu talentul de a naște peste tot cele

mai profunde sentimente materne. Mama mă ucide cu grija și cu dragostea ei, și, după cum vezi, asasinatul continuă prin telepatie.

Gazda se înapoie fericită în casă. Își lăsase șorțul în bucătărie și încălțase în locul papucilor de curte niște sandale.

– Așa... Acum pot să mai răsuflex și eu... Au crescut și copiii, mai fac treburile noastre. Maricica, pesemne c-a auzit când vorbeam, că a și adus rața de la Gâtlan. Zicea că vrea s-o prepare ea... Dacă vrea... Așa...

Ionel se ruga în gând cu toată ființa: „Iată de ce trebuie să inventăm un Dumnezeu sau un diavol. Ca să facă rața scrum, puii cenușă și scrumbiile tăciune.”

– Așa... De pildă școala noastră, își regăsi, cu precizie, vorbele învățătoarea. Cu câțiva ani în urmă, e drept cam mulțșori, că-s mai bine de zece ani și noi de la zece încolo le dăm atenție, aici în școala noastră învățau laolaltă, în aceleași clase, bunicii, tații și copiii. Asta nu spune dintr-o dată totul? Ce era în trecut și ce este azi... Să nu ne luăm după hrană, că, de, se zice că țara noastră-i bogată. Dar faptul acesta: bunici, părinți și copii în aceeași școală oare nu zice foarte mult?

– Bunici?! se prefăcu Ionel mirat. Aveți bunici în sat?

– Avem și străbunici, nu numai bunici. Ba a fost și unul dintre ei la școală. Și-a nvățat carte la... aproape optzeci de ani. Și minte ascuțită, că ne minunam noi, învățătorii. Iar lumea zice c-a fost un pescar, la viața lui, la tinerețea lui, un pescar cum nu prea se pomeneau mulți prin deltă.

Ionel și Victor schimbară între ei clipiri vesele. Dăduseră totuși repede peste Cionega, peste pescarul care scăpase de la naufragiu și care – cine știe? – fusese poate chiar cărmaciul bărcii.

– Da' să știți că tinerețea pescarilor ține mulți ani. Peștele îi simte pe cei bătrâni, neputincioși, și trece pe lângă ei. Așa zic pescarii și zic și eu ca ei.

– Străbunicul de care ne-ați amintit mai trăiește? întrebă cu oarecare teamă Victor.

– Dacă mai trăiește? Poate nu m-ați crede. Merge și astăzi la pescuit. Nu, nu mai trage el năvoadele, nu fiindcă n-ar putea, fiindcă nu-l lasă tovarășii lui. Dar mintea lui, ochii lui – știu eu ce?

– dibuie peștele ca nimeni altul. Capcanele pe care le pune el se scot de patru ori pe zi, pline ca niște burdufuri. Mai trage și el câte oleacă de monopol, de... dar nu prea... așa ca să-și mai amintească de tinerețe, cel puțin așa zic fetele... mai ales văduvele...

– El trebuie să știe multe despre trecutul deltei, insinuă Victor.

– Cine? Moș Eftime? El să nu știe? Păi cunoaște toată delta ca palma lui. Știe niște istorii, că ți se ridică părul din cap. O să vedeți singuri, adică o să-l auziți.

– E în sat? Nu cumva a plecat la pescuit? întrebă Ionel cu oarecare teamă de astă dată.

– Astăzi nu știu de ce n-a plecat. L-am văzut dimineață pe la sfat. Pesemne cu treburi. Vă duc eu la el... Numa' să luăm masa...

Iarăși îl cuprinse jalea pe Ionel. Orice bucurie trebuia neapărat să-i aducă o suferință. Tocmai când gândea așa, o văzu pe Maricica intrând speriată pe ușă.

– Ce? Gata? Ați terminat? Bravo!

– Nu, mamă! tremură Maricica. Rața... S-a ars!

Gazda și Ionel săriră deodată de pe scaune. Învățătoarea ca să se crucească, Ionel ca s-o îmbrățișeze pe Maricica. Și fata nu era chiar așa de mică pe cât o arăta numele.

4

În ciuda hazului anticipat, milițianul fusese într-adevăr salvarea cireșarilor. Acest lucru datorându-se într-o anumită măsură și lui Tic. Poate că milițianul venise cu alte intenții spre cei doi tineri, cine știe ce-i spusese băiețandru cu părul de grâu? Tic se duse însă în întâmpinarea lui și începu să i se jeluiască, bineînțeles, în stilul său:

– Am mai văzut noi fete în lume, dar mai drăcoase ca acestea din satul dumneavoastră nu cred că există pe tot pământul. Ne-au numărat și firele de păr din cap ca să ne poată preciza chelia. Dar și fără să le numere tot cheli și gheboși ne-ar fi decretat.

Milițianul nu-și pierduse încă nimic din gravitatea inițială.

– Mi se pare că unul dintre noi a uitat să spună „bună ziua”, zise el.

– Am uitat și cum mă cheamă, dacă n-or fi știind ele numele, prenumele și toate poreclele. Nu v-au spus ele puțină bună ziua și în numele nostru? Că nu prea ne lasă timp să vorbim.

– Hm, hm! Își continuă milițianul jocul. Și cam ce căutați prin satul nostru?

– În clipa asta nu mai vrem nimic. Dacă-ați putea să ne scăpați de aici... Nu găsiți vreun mijloc legal să ne închideți și să ne transportați undeva? Într-un fel am cam tulburat liniștea satului... Cred că pe la prânz în multe case vor izbucni certuri.

– Asta cum vine? întrebă milițianul, fluturându-și mâinile. O glumă sau ceva care merge spre mijloc legal?

– Mă gândeam la oalele care-au dat în foc și la fripturile care s-au ars. Or mai fi scăpat și niște porci prin grădină și vreun dihor la păsări...

– Ia uite-l, dom'le! Dar știi că ești isteț!

– Am fost... Până-n satul dumneavoastră. Aici, după ce m-au lăsat fetele în costum de baie și mi-au mutat nasul după ureche, gata! s-a dus istețimea mea.

– Și tovarășul dumitale? întrebă milițianul. El tot așa? (În loc de cuvinte, omul ordinii publice flutură din nou mâinile.)

– Mai rău, răspunse Tic. El e mai sensibil decât mine. Ursule! Vino aici! Am aranjat să ne închidă pentru previziuni meteorologice greșite... Știți ce se ruga să vină ploaia?

Ursu făcu o impresie deosebită milițianului. Îmbrăcat în maiou, i se putea vedea cu ușurință musculatura.

– Dumneata ești sportiv? îl întrebă milițianul care, precum se va vedea, era mare amator de sport.

– Polisportiv! răspunse Tic în locul lui. În orice disciplină încearcă, e campion. Junior, pentru că nu-i permite vârsta. Box, gimnastică, înot, lupte. La lupte a câștigat anul acesta titlul.

Milițianul se dădu cu un pas înapoi pentru a-l privi mai atent pe Ursu:

– Ce vorbești, dom'le? Dumneata l-ai învins pe Năstase, prin tuș, în repriza întâi?

Ursu rămase atât de mirat, că nici nu reuși să miște din cap în semn de aprobare.

– Dumneata ești Teodoru Teodor? Păi de ce nu zici așa, dom'le? Ia! Vezi-ți de treburi, mă caricatură!

Băiețandrul cu spice de grâu în cap se făcu repede nevăzut.

– Dar de unde știți dumneavoastră că l-am învins pe Năstase? întrebă în sfârșit Ursu.

– Păi cum să nu știu!? Năstase e doar din Tulcea, e, cum să spun, eroul nostru. Pe-aici prin regiune nu-și are pereche. Păi cum să nu ne întrebăm atunci cine l-a nvârit și l-a pus jos în două minute? Că-n „Sportul” nu dădea decât rezultatul. Nici măcar două cuvinte despre luptă...

Ursu făcu un gest de retragere cu mâna.

– Va să zică dumneata ești... Ce tot vă hliziți așa? strigă milițianul către un grup de fete. Dumnealui e cel care l-a bătut pe Năstase la București. L-a așezat pe pământ ca pe-un plod.

Ursu se înroși și mai tare. Și pielea de pe trup și-o simțea fierbinte.

– Am avut și eu norocul să dau mâna cu un campion, spuse milițianul. Da' meriți. Eu însă te-aș ruga ceva... Așa, fiindcă tot ne-am întâlnit. O rugămintă personală. Dar mai bine ți-o spun la despărțire.

Milițianului îi era jenă să-l mai întrebe pe Ursu ce treburi îl adusesese în sat, ar fi dorit din tot sufletul să-i fie de folos, mai ales că se gândea la rugămintea pe care urma să i-o facă. În loc de altceva, se mulțumi să-i poftească pe cei doi tineri la masă. Înainte de a lansa invitația, auzi un zumzăit de vorbe femeiești în preajma lor. Parcă se pregătea ceva. Cei doi pățiți se apropiară, instinctiv, și mai mult de milițian.

– Ce vi s-a mai năzărit? se adresă acesta unui grup de fete care șușoteau mai aproape.

– Iacă, răspunse o drăcoaică mlădioasă, au început fetele să se certe între ele, dar eu nu mă bag. Catrina, Ileana, Maria, Zâna, Simina, ba și cele trei ale lui Dudău. Nu știu dacă n-o să fie nevoie să intervii dumneata până la urmă. Nu le-auzi cum se sfădesc?

– Da' ce mai vor? Nu le-a ajuns cât au batjocorit oameni străini?

Mai mare rușinea!

– Păi cică ar vrea să-i invite pe dumnealor la masă. Eu știu că-i mai ales vorba de dumnealui... care l-a făcut zob pe Năstase... Și se bat între ele, care să-l cheme. Chiar dacă pleacă până-n seară...

– Dumnealor sunt invitați la mine la masă, răspunse milițianul. Tot timpul cât or să stea aici. Prin urmare...

Fetele își adunară atâtea vâpăi și atâtea sulițe și atâtea săgeți în priviri când auziră răspunsul, că Tic nu invidia deloc soarta milițianului. Una dintre ele avu chiar curajul să spună, e adevărat, ca o constatare oarecare:

– Dumnealor pleacă... dumneata rămâi... Rămânem și noi. Iar timpul nu fuge pe gârlă.

– Acum, acum v-ați trezit? se burzului milițianul. Ce-ați făcut mai înainte?

– Păi de un' să știm noi că dumnealui l-a cotonogit pe Năstase? Da'n calte i-a hăcuit bine oasele? Că Năstase ăsta a sfârâmat până-acum cinci flăcăi din satul nostru, la aia... cum îi spune, Mario?... finala, concursul ăla mare... Să știi, Leano, că de-aceea de vreo juma' de an n-a mai zdrelit pe nimeni.

– Și dacă te mai înfrunți odată cu el, spuse o altă fată, bușește-l bine la pământ, ca să se sature pentru vecie. Așa să-i faci!

În drum spre casa milițianului, Tic reuși să-i strecoare acestuia întrebarea care-l chinuia de atâta vreme. Profită de o pauză din discuția celor doi:

– Mai trăiește pescarul acela bătrân, mi se pare că-i spune... Rapaliuc?

– Moș Eftime? se miră milițianul. Când l-am văzut eu? Nu demult. Să fi trecut vreo două luni de zile. Poate chiar mai puțin. Da! Vreo lună juma'... La pescuit mergea. Oamenii zic că se ține tare bine. Și nu-ș' cine mai zicea c-a mai învățat și carte. La etatea lui!

Tic nu prea înțelegea atitudinea milițianului față de Rapaliuc. De ce nu-l văzuse de atâta timp? Și de ce vorbea despre el ca despre un om pe care nu-l cunoștea bine?

– Locuiește aproape de maternitate? întrebă el așa într-o doară, pentru că văzuse la poarta unei case un bătrân cu părul alb,

tăifăsuind cu niște babe.

– Cine? Moș Eftime? Păi ce să caute aici? El stă, mi se pare, prin Sfântu Gheorghe, sau prin Dunărel. Pe aici n-a fost, ehei, de când...

Cireșarii erau profund întristați auzind răspunsul. Pierduseră atâta timp pentru a afla că mai au încă timp de pierdut. Când ajunse acasă, milițianul găsi o chemare urgentă (f.f.) pentru o comună din apropiere. Înainte de a se despărți de Ursu, îi șopti la ureche parcă pentru a nu-l auzi Tic:

– Te rog eu ceva... Înscrie-te la Dinamo!

Cireșarii porniră spre debarcader. Erau amândoi lihniți de foame. Dar trebuiau să rabde și mai ales trebuiau să plece în căutarea lui Rapaliuc. Tic oftă îndelung când puse piciorul pe podețul de lemn:

– Când mă gândesc, Ursule, ce bucate grozave ne-ar fi pregătit fetele...

5

La Dunărel, în casa învățătoarei, Victor și Ionel suportau și ei niște chinuri cumplite. Se războiau cu o masă atât de îmbelșugată, cum rareori le fusese dat să vadă. Supa de pui era atât de bună, încât goliră spre nenorocul lor farfuriile. Gazda, foarte atentă, atâta așteptase. Le umplu din nou la repezeală farfuriile, în timp ce-i spunea Maricicăi să pună la cuptor a doua tavă cu prăjituri. Veniră la rând scrumbiile, care erau așa de moi, de parcă li se topea unt în gură. Fericită, gazda, o sculă iarăși pe Maricica de la masă, pentru a pune la foc o oală pentru compot.

– Nici nu terminăm masa și gata e compotul, își asigură ea oaspeții. Poamele-s coapte, culese adineauri de Sandu.

Puiul cu smântână devenea o problemă aproape irezolvabilă, iar puii fripți, un baraj cu neputință de trecut. Maricica mai aduse și o cratiță cu pilaf, opera ei, ca să-și răscumpere rața arsă.

– Ați văzut? o laudă maică-sa. Ați văzut ce surpriză? Nici mie nu mi-a spus. Bravo! Dar de ce vă uitați așa? Te pomenești că n-a

foșt proaspătă smântâna. Și doar azi-dimineață am scos-o din oale.

Maricica, foarte activă și cu niște priviri care nu mai aveau altă țință în lume decât pe Ionel, aduse repede și tăvile cu prăjituri.

– E-n clocot și compotul, îi șopti maică-și, uitându-se printre genele lungi la cel care-o îmbrățișase.

„Doamne! gândea Ionel. Dacă măcar ar răsturna cratița cu friptură! M-aș preface că vreau s-o ajut și-aș lovi cu cotul tăvile cu prăjituri.”

Din păcate, Maricica nu reuși o astfel de ispravă, pentru care Ionel îi promisese în gând o scrisoare de trei pagini și jumătate, trimisă într-un plic parfumat, cu căptușeală indigo.

– Salata! se înspăimântă învățătoarea. Ați uitat s-aduceți salata.

În câteva secunde apăru pe masă un castron uriaș, umplut cu toate legumele și zarzavaturile de pe pământ.

„Măcar să nu fi mâncat dulceața! se căină Ionel în gând. Poate c-aș fi trecut de primul pui. Ce mă fac însă acum cu pulpele astea gigantice care, sigur, mi se pregătesc mie.”

Cu speranța disperatului, Ionel rosti cu voce tare:

– Știți... Numai carnea de curcan și de găscă... Nu m-am obișnuit cu ea...

– Nici noi, îl liniști învățătoarea. Nici nu ținem în curte. Creștem numai găini și rațe. Și numai rasă bună. Gustați și o să vedeți.

Victor era în aceeași situație. Mai stoic însă, înfrunța chinurile fără să crâcnească. Nici gândurile nu și le aduna. Dar când văzu hălcele de carne friptă punându-i-se în față, începu să scorească și el fel și fel de posibilități de scăpare. Deodată se ivi o ocazie grandioasă. Cineva bătu la poartă. Ca puii după cloșcă, odată cu mama porni într-acolo și ceata de copii. Numai Maricica, rămase alături de țința privirilor sale. Și era atât de absorbită de preocuparea ei sfântă de a-l privi pe Ionel, încât nu observă mișcările, mai ales că erau foarte calme, ale celui alt comesean, care prefăcându-se că s-ar mai servi din oale și cratițe, ascundea în pilaf și în cartofi, cât se poate mai la fund, pulpele, pieptul, aripioarele, tot ce i se dăruise în farfurie.

Ionel se uita ca un arhanghel în ochii Maricicăi, dar o blestema în gând cu toată puterea ființei lui. Născocea adevărate camere de tortură pentru trupul ei plâpând, abia înflorit.

– Nu vrei să ne aduci puțină apă? răsună vocea lui Victor.

Instinctele de gazdă și de gospodină biruiră în Maricica.

Sări ca împinsă de un resort, fără să încerce să dezlege enigma câinii cu apă, plină ochi, din care nimeni nu turnase un strop. Rațele care sosiseră în jurul mesei de vară, măcănind și plimbându-și ciocurile în balta din apropiere, puteau da răspunsul. Ionel profită de moment și-n câteva secunde fața îi fu inundată de un val de fericire care-o făcu pe Maricica să scape cana din mână. Ingratul n-o mai îmbrățișă de astă dată, dar o ajută să strângă hârburile și să le arunce peste gard. Ea avusese însă grijă să-și atingă, absolut din întâmplare, căpșorul nevinovat de părul lui Ionel. Și de fiecare dată închise ochii cu gândul că, procedând astfel, nimeni nu-i va vedea flăcările care-i biciuiau obraji.

Gazda se întoarse de la poartă cu prichindeii după ea. Avusese grijă să treacă mai întâi pe la bucătărie, pentru a aduce prăjiturile.

Musafirii reușiră să termine cu bine masa. Se fereau însă de laude prea mari de teamă să nu descopere gazda vreun nou desert în ultima clipă. Incidentul cu cana spartă trecuse neobservat, ca, de altfel, și purtarea neobișnuită a Maricicăi. Și Victor și Ionel căutau un pretext cu care să ducă vorba spre moș Eftime. Făcându-și până la capăt datoria de gazdă, învățătoarea îi scuti de eforturi.

– Chiar i-am spus lui Rădău, cel care m-a căutat adineauri, să-l întrebe pe moș Eftime, dacă-i bucuros de oaspeți. Asta fiindcă așa-i obiceiul pe la noi. Altminteri oamenii sunt foarte primitori. Numa' să nu te pună dracul să le refuzi ospitalitatea. Atunci, gata! Sunt în stare să trimită câinii după tine... Cam așa-i obiceiul pe la noi, de... Dacă nu vă e greu, putem pleca spre moș Eftime.

Pe Ionel îl săgetă un gând înspăimântător și nu știa cum să se descotorosească de el. Foarte pe ocolite încercă să tragă de limbă gazda:

– Unii bătrâni au tabieturi. Oare nu-l deranjăm pe moș Eftime?

Poate că s-o fi culcat, sau...

– Aș! încercă să-l liniștească învățătoarea. Moș Eftime își are rosturile lui. Mai doarme el câteodată, dar numai după-masă.

Spaima lua proporții în sufletul lui Ionel.

– Doarme numai după-masă? întrebă el cu noduri în gât. Adică...

– Adică, îl ajută învățătoarea aruncându-i o privire cam ciudată, după ce mănâncă.

Asta era! Tinerii abia trecuseră de poarta iadului. Ionel își imaginează o masă încărcată cu munți de pui și cu bazine de pește, cu coveți de salate și cu cuptoare de prăjituri. Și exact la mijlocul ei râdeau cu gura până la urechi trei „O”-uri uriașe de pe eticheta unei sticle cu monopol. Victor, fără să hiperbolizeze ca Ionel, simți imediat o amețală în cap, care-i dădu și ideea salvatoare:

– Prietenul meu v-a întrebat din jenă dacă moș Eftime doarme după-masă. Știți... și el, uneori, e adevărat, foarte, foarte rar are acest obicei. Vara mai ales, spre sfârșitul vacanței.

– Maricica! strigă învățătoarea în loc de orice alt răspuns. Pregătește paturile în odaia mare... Și cu moș Eftime aranjez eu. O să-i pară rău că n-a avut musafiri la masă... dar, de, nu dau peste om bucuriile chiar în fiecare zi...

Ionel găsi sub perna patului care i se pregătise pentru somnul de după-amiază o crenguță cu frunzulițe mici și rotunde ca bănuții și cu o aromă care-l trimise imediat într-o lume de vis. Și Victor adormi repede, un somn scurt, dar foarte adânc.

Se treziră amândoi odată. Dormiseră cam un ceas. Se grăbiră să iasă în ogradă. Acolo îi aștepta gazda cu chipul numai lumină.

– Ca doi îngerași ați dormit. Puteam eu să vă scol? A trecut pe-aici moș Eftime, dar cam grăbit. Zicea că-l cheamă niște pescari la o capcană care nu prea merge. Da' ce-i cu dumneavoastră?

Victor înghiți în sec, Ionel la fel. Regretau cumplit lipsa lor de curaj. În acea clipă ar fi fost în stare să înfulece, în furia lor, toți puii din ogradă, fierți, fripți, chiar vii.

– Și nu știți când se întoarce moș Ciornega? întrebă Victor într-o doară.

– Ciornega? Care Ciornega? Aaaa! Vă referiți la bătrânul, la...

moș Albu? Așa îi spunem noi, că are un păr ca spuma laptelui. Da' ce, el v-a adus încoace de întrebați când se întoarce? Eu credeam că veniți de la Tulcea, nu de la Văturele...

Era un ton cam amar în spusele învățătoarei. Dar gustul cel mai amar din lume era în gura cireșarilor. Pricepeau ei ceva, dar nu le venea să creadă. Cu riscul de a accentua uimirea învățătoarei, Victor se hotărî totuși să întrebe:

– Do... Moș Albu stă în Văturele? Noi credeam... Vorbesc de moș Ciorneaga, nu de...

– Ciorneaga, bătrânul, moș Albu, spuse gazda într-adevăr uimită. Păi cine nu-l cunoaște în deltă?! Despre el se spun niște lucruri... Și moș Eftime, cătu-i el de mândru, când se aduce vorba despre Ciorneaga, vorbește cu un respect... Poate c-o fi mai bătrân. La vârstă, nu știu... dar la port, la umbrel, e cam dus...

Nu mai rămăsese nicio îndoială, nu mai era posibilă nicio confuzie. Ciorneaga locuia deci la Văturele. Nu era totuna cu moș Eftime, așa cum își închipuiseră cei doi cireșari. Se uitau unul la altul cu ochii blegi. Tot ce mâncaseră le venea parcă în gât. Invocară la repezeală câteva pretexte despre necesitatea de a fi la o anumită oră la Tulcea. Pretexte cusute vădit cu ață albă, ceea ce spori uimirea învățătoarei. Se prefăcură că-și aduc aminte de o adunare pe care trebuia s-o prezideze Victor. Deveniră brusc nerăbdători.

– De... Eu nu pot să vă țin... Da' lui moș Eftime ce să-i spun? Poate că s-a pregătit omul pentru deseară...

– Spuneți-i că venim, venim sigur altădată, crezu Ionel că minte.

– O să-i spun... da... Da' eu v-aș întreba ceva. Cu ce-o să plecați la Tulcea?

Nerăbdarea cireșarilor era atât de mare, că răspunseră fără să se gândească.

– Cu orice... Dacă va fi nevoie, vom pleca înot... Trebuie s-ajungem neapărat până deseară acolo...

Maricica se îngălbeni când auzi răspunsul, și-l petrecu pe Ionel cu o privire jalnică până la poartă și de la poartă până la capătul satului. Acolo se întâlneau cireșarii cu doi tineri cam de seama lor

care-i întrebară unde se află casa învățătoarei. Victor le explică și-i întreabă la rândul lui cu ce au venit la Dunărel.

– Cu o șalupă, răspunse unul dintre ei, cel mai înalt, și adăugă apoi cu un aer de superioritate: O șalupă specială.

– Și, nu știți, a plecat?

– Dacă era specială pentru noi... Sigur că a plecat. Dar nu spre Tulcea, spre Sfântu Gheorghe.

Era un răsuflet de ușurare pentru starea atât de amărâtă a cireșarilor. Ca o mulțumire, Victor le spuse celor doi câteva cuvinte despre ospitalitatea învățătoarei și-i sfătui să treacă pe la un pescar bătrân ca să afle o sumedenie de povestiri.

– Se numește moș Eftime, preciza Victor. De altminteri o să vă spună doamna învățătoare. Asemenea gazdă nu prea am văzut până acum.

– Ne pare bine, răspunse de astă dată cel mai scund. Trebuia să sosim în sat mai devreme, dar am întârziat până s-a pregătit șalupa.

Cireșarii nu scoaseră nicio vorbă până la debarcader. Erau uluiți de evenimentele prin care trecuseră într-un timp atât de scurt. Lângă podeț nu se afla însă nicio ambarcațiune. Ce ne facem? întreabă Victor. Tare aș fi vrut să-i mai găsim pe Ursu și pe Tic la Vălurele. Oare or fi dat peste Ciornega?

Capitolul IX

1

Pe un debarcader asemănător, dar la o distanță bunicică în susul apei, cam în aceeași situație deznădăjduită, poate amplificată prin asaltul neconținut și ascuțit al foamei, se aflau „învinșii” glorioși de la Văturele. Speranța ivită sub forma unui băiețandru cu părul ca spicul grâului, care stătea tolănit la soare într-o barcă, durase doar câteva clipe. Înainte ca Tic sau Ursu să-i facă propunerea amabilă și avantajoasă de a-i duce spre Dunărel, băiețandrul puse mâna pe lopeți și, după câteva mișcări iscusite, dispăru pe o gărliță acoperită de sălcii.

– Mi se pare, Ticușorule, că ne-am împotmolit la mal, fără să intrăm măcar în apă. De ce-o fi fugit bezmeticul ăla? Mă flăcăule, strigă Ursu cu o putere în voce, care făcu să se agite Dunărea pe o bună distanță. Stai să-ți spunem ceva.

Cel strigat, care se ivise pentru o clipă într-un ochi al gărlei, hăt departe, lovi cu și mai mare îndârjire apa cu lopețile, de parcă se luase în urma lui o întreagă escadră de torpiloare.

– Gata! S-a dus! constată Tic cu glas amar. Ce ne facem? Oare pe mal n-o fi vreo potecă?

Poteci erau pe mal, dar cum sunt toate potecile în deltă. Gârle, gărlițe, gărlișoare, împreunate într-un labirint atât de încâlcit, că o întreagă ceată de Tezei ajutați de nu știu câte Ariadne n-ar fi fost în stare, odată intrați înăuntru, să iasă la capăt.

– Ar fi o posibilitate, sugeră cam cu teamă Ursu, dar mi se pare prea primejdioasă.

– Și cu hainele ce facem? întrebă Tic, imediat ce dibui ideea prietenului său.

– Hainele? Nicio problemă, Ticușorule. Le-aș ține în mână și aș înota pe spate. Nu vezi cum curge apa? Nu trebuie decât să plutești, să te menții la suprafață, că te duce ea singură.

Tic era dezbrăcat când Ursu își termină vorbele. Își făcu din haine un pachet mic pe care îl legă strâns cu o bucată de sfoară. Îi întinse apoi lui Ursu un ghem de sfoară de care nu se despărțea niciodată.

– Fă și tu un pachet ca să-ți vină mai ușor. Și ce dacă o să intrăm în sat cu hainele șifonate? De fete nu-mi mai este frică. Fug înainte și strig de la capătul satului: „Omul care l-a boșorogit pe Năstase!” Deși îmi închipui că ar fi inutil. Crezi tu că în clipa asta nu s-a răspândit zvonul de la Chilia la Sfântu Gheorghe și înapoi? Crezi tu că semnalmentele noastre nu circulă acum pe toate gurile? Bine că ai căzut cu el în finală! Dar de ce te codești?

Lui Ursu îi părea rău de propunerea făcută. Încă de pe șalupă observase că brațul are din loc în loc ochiuri și vârtejuri periculoase. Nu se gândea la el. Îi era teamă de Tic. Pentru a scăpa de vârtejuri, nu ajunge să înoți bine. Trebuie în același timp să opui o mare rezistență la „trasul” apei și mai ales să ai experiența ieșirilor la suprafață, din burghiele care te împingeau.

– Nu glumesc, Ticușorule, spuse el. E foarte periculos. Și cu barca, darămite fără. Sunt vârtejuri.

– Vârtejuri? râse Tic disprețuitor. Sunt cel mai mare amator de vârtejuri. Nici eu nu glumesc, Ursule. Știi ce mi-ar plăcea să mă bag în ele?

– Nu-i același lucru, Tic. Râurile și pâraiele „noastre” nu-s Dunărea. Puterea vârtejurilor pe aici e de zece, douăzeci de ori mai mare.

– Atunci să le evităm, spuse foarte serios Tic. Îți dau cuvântul meu că nu mă bag în ele. Dar tu?... Tu o să te poți descurca?

Ursu făcu un asemenea gest cu mâna, că Tic nu mai insistă. Se dezbracă și el, își făcu din haine un pachet, legă apoi strâns ambele pachete și, când termină operațiunea, și le atârână la gât.

– Chiar n-o să le uzi, Ursule? Ei și ce dac-o să le uzi? se răzgândi Tic. O să primim și mai multe invitații.

– Nu-ți fie teamă, îl asigură Ursu. Niciun strop de apă n-o să ude pachetul... Gata? Fii atent, Ticușorule. Eu voi înota cu câțiva metri înaintea ta, pentru a te avertiza. Ți-ai dat cuvântul...

Ursu intră prudent în apă, ținând mâna stângă cu pachetul în

aer. Când își potrivea bine trupul în apă, pe spate, îi făcu semn lui Tic să-l urmeze:

– Hai!... Așa cum ne-am înțeles. Dacă mă vezi pe mine că dispar în apă și țin pachetul deasupra, mă ocolești.

Cei doi tineri porniră la vale, duși repede de curentul apei. Tic se amuza ca un broscoi. Înota pe spate, pe burtă, pe o coastă. Câteva mișcări ale mâinilor și picioarelor, și apa-l ducea cu o viteză uimitoare. Se ferea însă să-l depășească pe Ursu. Pentru acesta înotul era mult mai greu. Pachetul acela mic de haine îi încurca fiecare mișcare. Nu-și închipuia că-i va da atâta de furcă. Dacă ar fi avut o greutate mai mare de dus, un butuc, un om ori altceva, i s-ar fi părut o jucărie. Pachetul însă îi incomoda mișcările. Trebuia să-l țină mereu sus ca să nu-l atingă apa și brațul îi anchiloza în nemișcare. Dar nu era numai asta. Trebuia să-și găsească și o anumită poziție, pe o coastă, cu capul întors și la o înălțime oarecare de suprafața apei, pentru a vedea calea și a descoperi din timp ochiurile și vârtejurile. Observase câteva bulboane destul de mari, pe care le ocolise însă cu artă, trăgându-l și pe Tic după el. Înainta repede, dar nemișcarea brațului și a gâtului, menținerea poziției în apă îi produceau înțepături în tot corpul. În plus, îi era teamă cumplită să nu-l prindă cumva vreun cârcel. Se gândea mai cu seamă la Tic. Mergeau la o distanță destul de mare de mal, evitau apropierea de mal, pentru că prin acele părți erau bulboanele cele mai primejdioase. Își opri mișcările de dinainte și se lăsă purtat numai de curentul apei. Apoi îi făcu semn lui Tic să se apropie.

– Ticușorule! spuse el. Ai cumva vreun ac, vreun bold în haină?

– Am, sigur că am. Chiar sub reverul cămășii am o agrafă. Dar pentru ce-ți trebuie?

– Îmi trebuie, fiindcă îmi trebuie. Ai putea tu să o scoți cu o mână dacă eu țin pachetul?

Ursu începu să calce apa, oferindu-i lui Tic pachetul cu haine. Acesta operă cu multă grabă și atenție pentru a nu-l obosi prea mult pe Ursu. Cotrobăi cu degetele printre haine și reuși, cu prețul câtorva înțepături adânci, să scoată agrafa. Ursu deschise gura, adică își desfăcu numai buzele, dându-i a înțelege lui Tic unde

trebuie să-i pună agrafa. Tic se supuse tot fără vorbe. Îi strecură agrafa între buze și dinți.

– Ce te-a apucat să-ți coși buzele? râse Tic. Nici altminteri nu ești vorbăreț din fire... Stai! Nu răspunde că s-ar putea să înghiți agrafa... Și alta, zău, că nu mai am.

Tinerii își continuară călătoria pe apă, evitând tot mai greu vârtejurile din ce în ce mai dese pe care Ursu le simțea adânci și îndârjite. După o întâlnire neașteptată cu un vârtej care-l întorsese de câteva ori, Ursu îi propuse lui Tic să iasă la mal. Erau însă într-o zonă de bulboane. Când depășiră zona, apa se liniști ca prin farmec. Brațul i se vedea până în depărtare, neted, drept, fără niciun cot. Ursu, care înfipse agrafa în pachetul cu haine, își refăcu curajul.

– Puțintel mai putem merge. Dar dacă încep iar involburările, ieșim, Ticușorule. N-are niciun rost să riscăm. Poate întâlnim undeva o barcă.

– Până acum de ce n-am întâlnit? îi răspunse Tic prompt. Se cunoaște că nu mergem pe un braț navigabil... Iar, Ursule, iar!...

Tic aproape țipase, iar Ursu, de spaimă, era să scape pachetul din mână.

– Cârcel? întrebă el grăbit. Ține-te la suprafață numai o secundă.

– Nu! râse Tic. Nu. Iar mi-am dat seama că suntem niște imbecili. Și iar din cauza bărcii. Să știi că tot ghinionul nostru vine de la mârșăvia aceea de barcă. Spune, Ursule! De ce-am lăsat-o noi să se prăjească la soare pe plajă?

Ursu râdea cam mânzește. Îi înțepenise gâtul, îi înțepenise mâna stângă și simțea în plus niște zvârcoliri mici, dar profunde la șoldul drept.

– Hai spre mal, Ticușorule. În diagonală, spre salcia aia pletoasă, aia cu două trunchiuri.

Porniră amândoi, duși de curent, ajutându-se de mișcările corpului numai pentru a-și menține direcția. Când ajunseră la vreo treizeci de metri de mal, Ursu își simți șoldul tras de un clește de fier. Cârcelul. Dar, tot în aceeași clipă, zări o pată rotundă care părea că se menține pe suprafața apei prin forța centrifugă. Spre

centrul ei se căsca o pâlnie uriașă. Tic, senin, se lăsa dus de curent spre pata întunecoasă.

2

Victor și Ionel stăteau de aproape o oră pe podețul îngust de lemn. Brațul Sfântu Gheorghe nu era însă o șosea națională și nici măcar principalul braț navigabil al Dunării, pentru ca tinerii să-și facă „iluzia” unui „autostop” rapid. Se resemnaseră și stăteau acolo mai mult din inerție. Dacă Victor n-ar fi zărit, cam după jumătate de oră de așteptare un anumit obiect, într-un anumit loc, poate că s-ar fi înapoiat în sat, sau și-ar fi găsit ceva de lucru. Obiectul pe care-l zărise Victor era o lotcă pescărească destul de încăpătoare, iar locul unde-l zărise era o adunătură de păpuriș, cam la vreo cincizeci de metri de debarcader. Din clipa în care obiectul fusese identificat, începuse un nou chin pentru cireșari. Un sfert de oră se scursese mai ușor. El le dăduse însă o indicație foarte precisă. Cum nu-și luaseră ochii de la barcă nicio secundă, ajunseseră la concluzia că stăpânul ei nu se află prin apropiere. Un alt sfert de ceas avusese darul să nască în mințile lor ideea că poate barca e uitată acolo de cine știe câtă vreme. Reflecțiile care gravitau în jurul acestui gând începură să capete glas vorbit.

– Cam ciudat, spuse Ionel. A trecut atâta vreme și nicio umbră omenească în preajma bărcii. Ce zici?

– Destul de ciudat, răspunse Victor, sau dimpotrivă, foarte clar. Să analizăm. Barca, evident, e ascunsă. Pentru că nu se zărește decât dintr-un anumit unghi și încă un unghi foarte strâmt. Totuși nu e lăsată acolo pentru un timp scurt. Ar fi venit stăpânul. Deci pentru mai multă vreme. Atunci ce caută lopețile în barcă... Le-ai văzut și tu, nu?... Un asemenea obiect nu se lasă, *pentru mai multă vreme*, dacă nu e făcut indisponibil. Fără lopeți... gata!... Ne-am fi gândit noi la el dacă nu i-am fi văzut lopețile? Putem noi oare trage concluzia că obiectul e părăsit, e uitat, sau în orice caz nu are un stăpân grijuliu? Să zicem că părăsit, uitat e cam mult. În orice caz nu are un stăpân grijuliu.

Și Ionel căuta cu înfrigurare argumente care să întărească într-un fel concluzia lui Victor. Nu slăbea nicio clipă barca din ochi și i se făcea gura apă.

- Să ne gândim că plouă, spuse Ionel. Nu că s-ar deteriora obiectul, pentru că e obișnuit cu apa. Dar lăsat mai multă vreme acolo, înfruntând câteva ploi, s-ar putea umple cu apă și scufunda... E cam tras de păr, nu, Victor?... Dar și eu cred că stăpânul ar trebui „educat”. La urma urmei nu e o barcă atât de pretențioasă... Câteva scânduri, câteva cuie, câteva kilograme de catran...

Obiectul, devenit printr-o întâmplare problema pasionantă a unor minți ascuțite, își vedea însă foarte liniștit de treabă, adică se lăsa bine ținut de funia care-și înfășurase un capăt de un trunchi de salcie. Din când în când doar sălta ușurel, gădilat sub burtă de vălurele nebunaticе.

Înainte de a lua o hotărâre clară, sau mai bine zis în vederea luării unei asemenea hotărâri, cei doi amici se gândiră să facă o plimbare pe malul brațului. Imuni la orice tentație lumească, se dăruiau cu trup și suflet naturii. Căutau găngănii, plante, arome. Dacă prindeau cine știe ce muscă banală sau dacă rupeau o floare dintre cele mai obișnuite, le ridicau deasupra capului și le priveau îndelung în soare, pentru a demonstra lumii zelul lor de naturaliști. După vreo zece minute de cercetări pasionate și de descoperiri senzaționale, însoțite de expresii care ar fi entuziasmat un Fabre sau un Burbach, ajunseră în sfârșit lângă barcă. Bineînțeles că se aplecară deasupra unor tufișuri pentru a culege ceva deosebit de rar, deoarece rămaseră câteva minute pe vine. Când se ridicară, cheful de naturaliști le pierise cu totul. Se uitau stupefiați unul la altul. În barcă... dormea cu o pasiune rar întâlnită un om cu o barbă lungă până la piept și cu niște degete la picioare de dimensiuni pantagruelice. Era singura ipoteză care nu le venise în minte.

Zgomotul unor crengi rupte și niște fluierături scurte îi transformară din nou pe tinerii noștri în naturaliști entuziaști. Ionel îi arătă triumfător lui Victor o gănganie nemaipomenită, mai mică decât o musculiță, subțire, cu o trompiță în vârful capului și

cu niște aripi care ar fi bâzâit ucigător, dacă n-ar fi fost ținută de ele.

– Cred că e un exemplar rar! spuse el cu un aer foarte serios.

– Da' ce-ați găsit acolo? răsună o voce dintre sălcii. Că pe-aici mișună mai ales țânțari, printre alte lighioane. Numa' că le-a cam trecut sezonul. Cu vreo două-trei săptămâni înainte, ehei...

Omul avea deci gust de vorbă. Se arată și la față. Nu se deosebea prea mult de cel din barcă, numai că nu-i trecea de umeri, după calculele sumare ale lui Victor. Băieții îl salutară destul de respectuos. Pe amândoi îi impresionau oamenii cu barbă. Noul venit trânti un sac plin la capul celui din barcă. Lovitura zgudui mica ambarcațiune.

– Bre Filip! strigă el. Scoală, bre, că ți-am adus o pernă. Ș-au venit și doi domnișori să te fotografieze pentru gazetă...

Filip se ridică în capul oaselor. Era într-adevăr un uriaș. Își frecă ochii cu niște pumni cât mingile la care se antrenează cei care se bat cu pumnii, căscă de vreo două ori, că trosni și barca sub el, iar când deschise gura parcă bubuiră mesagerii ploii.

– Ce-i, bă? Ce-i cu perna? Ți s-o fi făcut dor de bunică-ta?... Bă Colțune, bă. Ce scoli omul după trudă?

– Las' că știu eu unde-ai trudit az' noapte, îi răspunse Colțun. Ne-au telefonat ăia din Zgândăraș să le trimitem niște sare. Iute, bre, că-i musai să săreze peștele.

– Păi de ce nu le dau ăi din Vălurele, că-s mai aproape? De ce să mă scol eu?

– Treaba ta! Eu nu te forțez. Numa' să văd ce-i spui deputatei, că ea m-a trimis.

Când auzi de deputată, Filip sări în sus. Capul îi ieșea printre ramurile sălcilor, de parcă era înfipt într-o prăjină. Atunci îi zări și pe cei doi cireșari.

– Și 'mneavoastră? întrebă el. Mergeți tot spre Zgândăraș?

Din schimbul de cuvinte dintre Filip și Colțun, tinerii înțelesesă că Zgândărașul trebuie să se afle pe la jumătatea drumului dintre Dunărel și Vălurele. Nici nu li se putea oferi ocazie mai bună. Dacă la Zgândăraș era telefon, însemna că era așezare omenească și deci posibilitatea de a găsi acolo nu o barcă, ci mai multe. Acceptară cu

bucurie invitația uriașului, numai că fură nevoiți să se înghesuie pe un spațiu cam strâmt, cam mic, la unul dintre capetele lotcii. Era însă prea larg, dacă își aduceau aminte de intențiile lor criminale. Deși curentul apei era puternic, pentru Filip, a duce barca împotriva lui era o jucărie. Lopețile mânuite cu putere și măiestrie, purtau barca pe apă ca o săgeată. Barcagiul nu era chiar atât de bătrân cum presupuseră la început pasagerii lui. Chipul lui era acela al unui om blând, cam molatic, predispus la calm și liniște. După câteva schimburi banale de cuvinte cu pasagerii lui ocazionali, prinse dintr-o dată chef de vorbă. Deși mișca mereu din lopeți, respirația îi era cea din timpul somnului.

– Și ziceți că vă duceți la Văluarele... Apoi să vă feriți de fetele de-acolo, că după o noapte numa' ieșiți și însurați și cu doi-trei copii care știu să zică tată... Sau aveți alte treburi?

Era o invitație pe care n-o puteau refuza. Ionel îi făcu semn cu cotul lui Victor și răspunse:

– Vrem să stăm de vorbă cu cineva, cu moș Albu...

– Moș Albu Ciornega? se minună uriașul, dându-le astfel cireșarilor confirmarea mult dorită. Ehei! Cine-a fost moș Albu la viața lui! Acum, de... Acum o mai ține doar cu vorbele... că puterile i s-au cam dus, cum se duce apa asta pe Dunăre în mare... E la noi unul, moș Eftime, l-ați văzut pesemne, de o seamă cu moș Albu... Ei, da' nu-ș cum face că se ține. Se ține mai dihai ca mine. E o taină mare aici. Dacă ne-ar spune-o și nouă... Lui moș Albu se pare că nu i-a spus-o... de... s-o fi certat vreodată... că prieteni au fost... și-ncă la toartă...

– Cam ce vârstă are moș Albu? încercă Victor să aducă din nou discuția spre subiectul care-l interesa.

– Moș Albu? Păi numa' să văd... Așa... Cam optzeci... ba și vreo doi, așa buni, dacă n-or fi chiar trei. Gura-i e bună... și capu-i e bun. Când e mai greu cu peștele, trag oamenii la el mai ceva ca la moș Eftime. Numai puterile nu-l mai țin. Nu că n-ar mai țin el în ciubote la vreun praznic, da' la tras năvodul și la lopătat în sus cam găfăie. Încolo ăl mai... Mintea lui, mamă! Dacă-aș avea-o eu, m-aș face brigadier peste toți brigadierii... Dacă vorbiți cu el, să nu cumva să spuneți pescar, că se face mama focului. Pentru el

peștele e vânat, iar pescarul e vânător. El e de pe timpurile acelea cu capcane, cu bărci și năvoade. Și peștele, să știți, că-i mai isteț ca vulpea. Ca să-l prinzi, trebuie să fii mai isteț ca el... Și moș Albu... Eu zic, și ar fi păcat să nu zic, că e ăl mai mare vânător care s-a pomenit în deltă de când e ea deltă. Și, dacă e unul care cunoaște năzbâția asta de deltă, încurcată ca mațele tuturor peștilor din ea, atunci acela e moș Albu Ciorneaga... Lui, de fapt, i se zice Teodor. Da' de vreo douăzeci de ani, de când i s-a albit părul, așa i-a rămas numele. Ehei!... Eu eram un copilandru pe-atunci... Dar cine nu știe povestea lui? Dacă vreți să v-o spun... că, până ajungem la Zgândăraș, numa' bine o termin... Sau cum vă e voia... Cu o poveste timpul trece parcă mai ușor.

Tinerii nu numai că acceptară bucuroși cea de-a doua invitație a barcăgiului, dar îi și mulțumiră cu anticipație.

– Apăi, de ce i-a albit părul lui moș Teodor Ciorneaga... continuă uriașul... Istoria a-nceput așa precum știm noi, prin '42. Au venit trei jandarmi acasă la moș Albu. De... om peste șaizeci de ani, trei jandarmi ajungeau, mai ales că la șalupa care aștepta mai jos mai erau vreo trei. Așa că intră ei în casă și zic ceva cu legea... Moș Albu nu-i el așa un zdrahon, e cam ca toți oamenii, dar vânos tare. Putea să bată cuiul în scândură cu pumnul. Închipuți-vă și 'mneavoastră... Când odată îl pălește pe unul peste ceafă, apoi uite, pe crucea mea! Au căzut doi... I-o fi ciocnit capul celuilalt, cine știe? Al treilea jandarm umple casa de putoare și-ncepe să se roage că n-are nicio vină, că e ordin, mă rog, cred că-i tremura în mațe și mâncarea pe care trebuia s-o-nghită a doua zi. Și, fiindcă era mai mare în grad, îi scapă mai multe lui moș Albu. Că vor să-l pună la zid ăia de la stăpânire. Moș Albu avea el ceva cu stăpânirea, nu degeaba au venit jandarmii. De, ce să facă, a trebuit să fugă. Ei, aici începe povestea... L-au căutat doi ani prin toată delta. Numai militari și tot felul de bărci. Că nu era vorba numai de el. El cică ducea de-ale gurii și altele, hârtii, nu știu ce, la partizani. Dacă puneau mâna pe el, era lucru mare, că el știa poteci prin deltă, dintre cele tănuite, numai el le știa. Da' cum să-l prindă?! Numa' c-a venit iarna. S-a ascuns moș Albu la cineva în Jurilovca, ș-a trecut-o. Și iar a-nceput odată cu primăvara

hărțuia. El avea treburile lui, misiunile lui. Jandarmii să pună mâna pe el... Și mereu, mereu după el, da' tot nu puteau să-l înșface. Știți cât se dădea pe capul lui? Apoi bani mulți, o avere. Ba știți ce-au mai făcut ai mari? Au dat literă scrisă că, dacă se predă, îl iartă. Da' el s-a-nversunat și mai tare. Să-și închipuie asta despre el, că s-ar preda!... Da' iar a venit iarna... Ei, și iarna aceea n-a mai putut Ciorneaga să intre în niciun sat, că erau toate amarnic păzite. S-a rămas o iarnă întreagă în delta-nghețată, cu ce avea pe el, cu lotcuța lui și c-un amnar. Cum a trăit el așa, unde a trăit? Numa' el știe... Primăvara l-au văzut oamenii pe ici, pe colo. Îi dădeau ori tutun, ori de-ale gurii. Și primul om care l-a văzut atunci i-a spus moș Albu, pentru că i se albise tot părul, i se făcuse ca zăpada iernii pe care-a îndurat-o acolo... Cristelnița mamei lor de dușmani!... Și-așa i-a rămas de-atunci numele de moș Albu.

Povestirea lui Filip îi impresionase profund pe cireșari. Abia așteptau să-l cunoască pe omul care reușise să scape de sute de jandarmi, care înfruntase atâtea drumuri și îndurase atâtea suferinți, fără să dea un pas înapoi din calea pe care apucase.

– Iaca se vede și Zgândărașul, anunță Filip și arată cu mâna spre un cot al brațului.

Parcă era o pădure de sălcii acolo, însă în mijlocul ei se zărea ceva care aducea a colibă. Din vârful prăjinii flutura un cearșaf alb.

– Āla-i telegraful lui Zgândăraș, continuă vâslașul... Prăjina aia. Dacă-i alb, înseamnă că are nevoie de sare. Dacă-i negru, înseamnă că are încărcătură. Dacă nu-i deloc, înseamnă că n-are nicio nevoie. Mai sunt și alte semne, le știu mai bine āia din sat... Așa-i cum v-am spus cu moș Albu, că aici ni se cam desparte calea... Să nu-i spuneți lui moș Albu că Rapaliuc se ține bățos, că-i cam gelos moșul.

– Rapaliuc! sesiză Victor. Nu l-am văzut pe moș Rapaliuc...

– Adică 'mneavoastră ați fost la noi în sat și n-ați stat de vorbă cu moș Eftime? Asta n-o cred! Pāi el și cu moș Albu sunt mândria deltei... Ați pierdut lucru mare... Bā, Zgândăraș!

Din colibă nu răspunse însă nimeni. Înainte de a mai striga o

dată, Filip se întoarse spre pasagerii lui de ocazie și văzându-le mutrele jalnice, își închipui altceva.

– Ei na! Eu nici nu m-am gândit la plată, spuse el. Mie, să vă spun drept, mi-a făcut mare bucurie să vă am în barcă. Am mai avut și eu cu cine schimba o vorbă... Zgândăraș însă e cam avar. El are barcă bună și are cinci haidăi prin preajma lui. Da' să vă tocmiți, că altminteri e în stare să vă ia și izmenele... Nu cumva să spuneți că s-a-ntâmplat vreo nenorocire... că vă stoarce... Mai bine să ziceți că faceți o plimbare și vine să vă ia șalupa... Atunci se mai moaie el... Bă Zgândăraș!

La acest strigăt apăru de după colibă un omuleț chel, cu barba până la brâu, sprinten în mișcări și cu niște ochi care-i jucau în cap ca argintul viu. Îi ajungea însă lui Filip până la brâu.

– Na, bre, un sac cu sare... îi spuse uriașul și ți-am adus domnișorii în plimbare... da' vezi c-o să vină șalupa să-i ia... Și cu sarea ai grijă, prea multă, bre, pentru bocceluțele acelea cu pește...

3

Ursu mai apucă să strige „Stai!” cu o voce înfiorătoare, dar știa dinainte că Tic nu va mai putea scăpa de vârtej. Luciditatea aceea groaznică a clipelor de mare primejdie puse din nou și subit stăpânire pe dânsul. Se săltă din apă cu tot trupul, scoase încă în timpul saltului acul din pachetul cu haine și-l duse în gură; apoi în timpul căderii își roti brațul și zvârli cu o putere fantastică pachetul cu haine pe mal. Nu se mai uită după el. L-ar fi văzut prăbușindu-se nu pe mal, ci într-o barcă din apropierea malului, din care cineva privea cu ochi holbați scena.

Tic fusese prins în vârtej atât de brusc și atât de aprig, că nu mai avu timpul să scoată niciun sunet. Văzându-l cum dispăre în apă ca un șurub, Ursu își înfipse cu toată puterea acul în șoldul anchilozat și, înainte de a simți durerea, se avântă în vârtej. Și se petrecu acolo, pe tăcute, o luptă pe viață și pe moarte între om și natură. Apa, haină, se repezi parcă la el, încercând să-l înșurubeze și să-l ducă spre fund. Ursu își umpluse pieptul cu aer înainte de a

se lăsa furat de apă. Știa că trebuie să se lase înșurubat și dus la fund. Numai astfel îl putea ajunge pe Tic. Drumul spre fund părea că nu se mai termină. În zadar deschise el ochii, mълul dens îi acoperea vederea. Era parcă învăluit într-o pătură groasă de smoală și apa, înșurubându-l, nu voia să-i smulgă numai trupul, voia să sugă și toată vлага din el. De aceea se lăsă moale, nu opuse nicio împotrivire. Îi trebuia putere pentru lupta cu apa, atunci când va încerca să iasă la suprafață. Nu singur! Singur nu va ieși niciodată. Își desfăcu brațele cât putu mai larg, își desfăcu picioarele, până și capul și-l sucea, în speranța că va întâlni o parte a corpului pe cel pe care-l căuta. Nu simțea încă fundul tare al apei și urechile îi țiuiau, nu simțea pe brațele, pe picioarele sale, pe trunchiul său nimic altceva decât apă. Groapa parcă nu avea fund. Și-o imagina adâncă, o adevărată prăpastie, de aceea era atât de puternic vârtejul. Încercă și chiar reuși câteva clipe să se întindă orizontal, pentru a cerceta mai mult spațiu cu trupul. Apa îl întoarse însă repede, pentru a-l prinde în șurub. Și rotațiile ei deveneau mai dese. Se apropia fundul! Gândul se aprinse în mintea lui ca un fulger. Dar în aceeași clipă se aprinse un altul, înspăimântător. Dacă apa îl târăse pe Tic în altă parte? Nu! Era cu neputință. Gândul înspăimântător nu apucă să se termine, când simți cu piciorul drept, cel care-i fusese anchilozat, ceva moale. Era fundul, mълul de pe fund sau...? Nu, nu era fundul! Piciorul stâng, deși mai jos, nu atinsese nimic. Apa îl întoarse brusc, încercând să-l ducă în altă parte. Se împotrivi pentru prima dată apei. Piciorul însă nu mai atingea nimic.

Cu toată bruschețea întorsăturii, păstrase ideea direcției. Se smuci într-acolo. Și iarăși atinse ceva. Pentru a scăpa de un nou atac al apei, se împinse cu toată puterea spre ceea ce atinsese cu piciorul. Și atunci se întâmplă minunea. Piciorul lui fu prins ca într-un clește de două mâini mici. Bucuria îl fulgeră o singură clipă. Avea nevoie de picioare, de brațe, avea nevoie de fiecare deget pentru lupta teribilă cu apa. Își încordă trupul, până ce atinse cu brațele celălalt trup. Apa începu să rotească ambele trupuri, ducându-le mereu spre fund. Îl smuci cu atâta violență pe Tic, încât acesta dădu drumul piciorului. Tocmai această eliberare o

urmărise Ursu. Măinile lui prinseră brațele lui Tic și alunecară pe ele până la coate. Apa îl trăgea mereu, mai aprigă, spre fund. Picioarele însă îi erau libere, și putea să lupte cu ea. Întoarse corpul lui Tic, ducându-l spre spate, împinse apoi în sus, până simți niște mâini apucându-l de gât. Măinile nu aveau încă putere, pentru că erau în cleștele mâinilor sale. Eliberă încet strânsoarea și, pe măsură ce o elibera, mâinile lui Tic se strângeau în jurul gâtului său, până îl prinseră ca într-un clește. Se întâmpla exact ceea ce urmărise Ursu, ceea ce își imaginase din primul moment de luciditate. Ca să-i rămână liber întregul trup, ca să aibă picioarele și brațele libere și toată puterea corpului liberă, trebuia să se lase prins de gât. Pentru a putea ieși din vârtej, pentru a putea înfrânge cumplita împotrivire a apei, știa că mâinile care i-au prins gâtul nu se vor mai desprinde singure de acolo. Și începu lupta dintre omul care voia să simtă aer și lumină, care voia să-și scoată cea mai dragă ființă din lume la viață și apa haină, puternică, dușmănoasă, neiertătoare în cruzimea ei. Omul nu se împotrivi nebunește furiei dezlănțuite de deasupra capului său. Pe acolo n-o putea învinge. Trebuia s-o răzbească prin flancurile slabe, s-o străpungă într-o parte, acolo unde puterea ei slăbea. Presimțea clipa când capul congestionat de strânsoarea cleștelui de fier nu va mai putea judeca. Atunci corpul se va supune instinctului vieții. Capul câștigase lupta. Urma s-o ducă la victorie deplină trupul. Cu forța ultimei clipe de luciditate, se avântă în luptă. Parcă izbea cu brațele și cu picioarele într-un perete de cauciuc. Trupul înainta ca un sfredel, ca un cui în peretele gros. Mușchii se prefăcură în corzi de oțel. Apa încerca să-i sfărâme, să-i zdrobească, să le sugă energia, puterea. Dar omul rezista. Sfredelea fără încetare în peretele gros, nesfârșit de gros, urmând drumul pe care i-l arătase ultima clipă de luciditate. Un drum oblic, care fugea din centrul vârtejului spre suprafața apei, drumul de la moarte spre viață. Singurul drum. Apa își aduna ultima putere, cea mai teribilă, marginea vârtejului. Dar omul o aștepta, sau poate hotărâse odată, demult, că va trebui s-o înfrângă, pentru că puteri noi, crâncene, puterile limitei de viață se declanșară groaznic. Peretele fu străpuns... Ultima încrâncenare,

ultima zvâcnitură îi dădu omului un mers de săgeată prin apa blândă, prietenă. Când lumina răsări din nou, când aerul îi invadă față, fără să-i umple însă plămânii, omul se pregăti pentru ultima luptă, sau poate că se pregătise dinainte. Îi hotărâse trupului, odată, demult, în ultima clipă de luciditate, acolo în centrul vârtejului, ruperea cleștelui de fier. Dar cleștele se desprinsesingur și omul se trezi și inspiră aerul vieții și înțelese că, în mintea celui pe care-l scosese în lume, conștiința rămăsese mereu trează, că se căutaseră la fel de lucizi, unul pe altul, acolo, la marginea dintre viață și moarte.

4

– Când ți-am auzit strigătul – spuse Tic, în timp ce ocolea vârtejul în spatele lui Ursu pentru a ajunge la mal – am tras imediat aer în plămâni. M-am lăsat luat de vârtej. Știam că nu pot să scap singur, Ursule, că vei veni după mine. Altminteri m-aș fi lăsat pradă apei. Nici nu-ți închipui la ce m-am gândit în primele clipe! La haine, Ursule. Ne vedeam amândoi goi prin deltă, cu fetele în urma noastră. Brrr! Și m-am lăsat în vârtej. Aproape că mi-a plăcut drumul. Cădeam spre fund învârtindu-mă, cădeam parcă de la o mare înălțime, fără teamă că-mi voi rupe ceva. Teribilă senzație. Și am început să mă învârtesc, cu gândul că trebuie să dau de tine... Tot acolo, pe lângă mine, trebuia să ajungi și tu. Vârtejul urma să ne ducă pe amândoi în aceeași groapă. Dar se vede că n-a fost săpată pentru noi.

– Ah, Ticușorule, spuse Ursu. Am simțit că te voi scoate, dar tot era să mă sugrume spaima. Eu eram vinovatul.

– Lasă, lasă, îl întrerupse Tic. Eu eram să te sugrum. Dar am știut că vrei să te apuc de gât, ca să-ți las corpul liber. De aceea te-am prins atât de tare... Cât timp crezi că am stat în vârtej? M-am uitat la ceas... ca să vezi cât de lucid eram... în clipa când m-am lăsat înșurubat.

– Cât timp a trecut? se întrebă Ursu. Parcă am rămas o veșnicie acolo.

– Și mie mi s-a părut la fel. Știi cât am stat în vârtej? Știi cât am stat, de tot, în apă? Nici treizeci de secunde! Dacă nu m-aș fi uitat la ceas... Lucia nici nu știe că i l-am luat.

Cei doi eroi ajunseră la mal, la câțiva metri de barca în care căzuse pachetul cu haine aruncat de Ursu. Cu genunchii pe fundul bărcii, un flăcău de vreo optsprezece, douăzeci de ani, o namilă de om cu păr negru ca pana corbului, rămase încremenit, cu ochii holbați, ca o statuie, în aceeași poziție în care-l surprinsese pachetul aruncat de Ursu. Văzându-i atât de aproape pe cei pe care-i crezuse dăruți altei lumi, începu deodată să facă în neștire semnul crucii și să bolborosească vorbe fără nicio noimă.

– Mai bine să fi venit cu barca după noi, îi zise Ursu.

Atunci parcă se trezi și matahala, pentru că era un munte de om. Se frecă la ochi și spuse cu voce atât de pițigăiată, încât părea că se strâmbă.

– Să viu cu barca acolo la „groapă”? Păi ce, 'mneavoastră credeți că barca se ține acolo? Cine se duce, gata! – de-aia îi zice „Groapa”. Eu nici nu pot să-mi cred ochilor că ați scăpat. Oare chiar 'mneavoastră sunteți? Și cum de-ați putut arunca hainele de-acolo, de la marginea gropii, până aici?... Așa ceva ochii mei încă n-au văzut.

Namila sărise din barcă pe mal. Stătea în picioare, cu mâinile în buzunare, și se uita, dând din cap a neîncredere, la cei doi tineri tolăniți pe iarbă.

– Da' ce ai matale acolo la șold? îl întrebă el pe Ursu.

Ursu parcă simțea o împunsătură la șold. Când se uită mai bine, zări acul pe care și-l înfipsese în mușchi, pentru a scăpa de cârcel. Și nodul îi intrase în carne, nu numai partea ascuțită. Îl scoase iute, dar Tic i-l luă din mână, cu gândul să-l păstreze ca amintire. După ce prinse acul în gulerul cămășii care atârna între hainele lui din pachet, Tic se întoarse spre matahală și întrebă:

– De aici până la Dunărel mai e mult?

Vlăjganul se schimbă dintr-o dată la față. Se așeză întâi pe iarbă lângă cei doi desvârtejiți, apoi începu să-și scarpine obrazul cu gestul unui copil.

– Pân' la Dunărel... Ehehei... E mult, mult... Ce să spun eu? O

groază de apă pân-acolo. Cam de-aici la Văturele... ba chiar mai mult.

– Și nu ne-ai putea duce dumneata până acolo?... întrebă Ursu. Nu pe degeaba.

– Știu eu că nu pe degeaba... dar, de... Vedeți... Dacă tata are nevoie de barcă și nu dă de ea? Scoate trei piei de pe mine și-mi rupe șalele.

– N-o fi om atât de rău tatăl dumitale, încercă Tic să-l cucerească.

– Rău nu-i el așa, întotdeauna. Da' când are vreo nevoie și nu te află, se mânie mai rău ca trăsnetele lui Sfânt Ilie... Îți face capul baniță, nu alta...

– Și crezi că ar avea nevoie de barcă pe vremea asta? insistă Tic. Poate că s-o fi culcat.

Vlăjganul începu să se scarpine iar pe obraz. Părea că e în cumpănă.

– Știu eu? De culcat s-a cam culcat el, dar de, poate să se scoale... Și-atunci ia-l pe Traian de unde nu-i. Ce s-alege pe urmă de cotoñoagele mele?

Tic voia să-i facă într-un fel curaj găliganului. Încercă altă metodă:

– Traian te cheamă? Și numele meu începe tot cu T. Și al prietenului meu. Ba chiar am un coleg pe care-l cheamă Traian. Tizul dumitale. Dar nu-i atât de voinic ca dumneata. În schimb e tare îndrăzneț.

– Coraj am și eu, răspunse Traian. Dac-aș vrea, l-aș vinde la tarabă la bâlci. Da' cu tata nu merge corajul. El nu iartă. Cine-mi dezdoaie pe urmă spatele?

Tic se gândea dacă i-a mai rămas vlăjganului vreo parte a trupului neamenințată de distrugere și-și imaginează un Hercule izbind cu o bâtă cât un stâlp de telegraf trupul unui Hercule mai mic. Se înfioră văzând imaginea și căută altă cale.

– Dar nu l-am putea noi îmbuna pe tatăl dumitale? O sticlă de rachiu sau...

În ochii lui Traian se aprinseră niște lumini:

– Păi, de... spuse el. Dacă i-aș aduce, când m-aș întoarce

înapoi, o sticlă de rachiu, una așa mai mare, eu cred c-aș scăpa nejuruit. Că are el meteahna să-și ardă gâtul, și o sticlă plină taman bine îi ajunge. Eu... din partea mea... mie mi-s destule câteva pachete de tutun din ăla ieftin, că țigări... nu mă dau în vânt după ele.

Va să zică târgul era aranjat sau era ca și aranjat. Dar, când făcu un calcul în gând, Tic descoperi că era o sumă cu care-ar fi putut să-și ia bilet de la Tulcea la Constanța. I se părea cam mult.

– Chiar o sticlă mare îi trebuie? Una așa, mai de jumătate nu-i ajunge? Acum e și cald, se dispune omul mai repede.

– Păi, de... asta-nseamnă pentru mine măcar o ureche schilodită... Da' știu eu... Ce nu face omul pentru tutun...

Abia atunci Tic puse la socoteală și țigările. Și iarăși i se păru suma cam mare.

– Fumezi mult? îl întrebă cu compătimire pe vlăjgan. Doctorii nu prea recomandă tutunul. Cică... îi slăbește bărbatului puterea... tăria lui bărbătească.

Traian nu dădu niciun semn de spaimă. Rămase la fel de nepăsător.

– Păi de ce? răspunse el. O fi... Da' eu îl fumez ziua, nu noaptea...

În fața acestor argumente, Tic se simți răstignit. Spuse pe șleau:

– Ce-nseamnă la dumneata câteva pachete? Noi... mai mult de două, trei... și jumătate de sticlă...

Namila se prefăcu gânditoare. Iar începu să-și scarpine obrazul.

– Păi de... Știu eu? Juma' de sticlă și trei pacuri de tutun... Atâta cale... De...

– Mare lucru nu-i. Numai cârma trebuie s-o ții. Apa doar curge la vale.

– Și la-ntors? Ce mă fac la-ntors? Cine-o să-și tragă sufletul... De... Juma' de sticlă...

Tic își stăpâni cu greu erupția râsului care plesnea într-însul. Parcă i-ar fi vorbit un țânc de patru ani. Matahala făcu un semn ca un preludiu al încheierii târgului, când răsună o voce, în apropiere, într-un desiş de sălcii tinere.

– Trăiane! Unde ești, Trăiane? Ia fă-te-ncoa'. Ai de dus pe cineva la Văturele.

Tic și Ursu voră să spună ceva, dar, exact în clipa în care vlăjganul spuse „tata!”, din desișul de sălcii ieși un omuleț complet chel, cu barba până la brâu, sprinten, cu ochii ageri. Îi ajungea lui Traian exact până la brâu.

5

Deși nu se despărțiseră de prea multe ore, întâlnirea dintre cele două echipe pornite în cutreier prin deltă fu salutăată cu strigăte de bucurie și de o parte și de alta. Ea avu darul să atenueze amintirea necazurilor și chinurilor prin care fiecare trecuse. În foarte puțină vreme, peripețiile fiecăruia deveniră un bun comun, moș Eftime și moș Albu căpătară identitate și domiciliu precis, întâmplarea de la „Groapă” fu amintită de Tic printr-o frază care nici nu se luă în seamă. („Era cât pe-aici să ne prindă un vârtej.”) Numai când Ionel concentră în câteva vorbe tortura belșugului de la masa învățătoarei, Ursu și Tic își amintiră că nu puseseră de dimineață nimic în gură și îi apucă brusc o foame cumplită. Dar exista într-o ranită un pachet uriaș de prăjituri, care se desfăcu la iuțală și se topi în câteva minute în gura flămânzilor. Odată foamea și curiozitatea astâmpărate, începură și preocupările.

– Oare cum de-am nimerit tocmai pe dos? întrebă Ionel. Cel pe care-l căutam noi la Dunărel e la Văturele și cel pe care-l căutați voi la Văturele e la Dunărel. Să fi greșit timonierul sau să fi înțeles noi greșit?

– N-avem decât să ne uităm în carte, răsă Tic.

– Până una, alta, ce facem? întrebă Victor. Se înapoiază fiecare echipă la locul de unde a plecat sau își continuă noua cale?

Bineînțeles că toți optară pentru cea de-a doua soluție. Și, cum timpul era destul de grăbit, se hotărî plecarea imediată, după ce, mai înainte, se stabiliră locul și orele de întâlnire la Tulcea, ținându-se seama de toate posibilitățile: sosirea noaptea, a doua zi dimineață, la prânz, a doua zi, sau seara, în cazul când moș

Eftime sau moș Albu nu vor fi găsiți acasă și va trebui să se pornească în căutarea lor, sau se va aștepta la întoarcerea lor.

– Și plecarea? întrebă Tic. Mi se pare că am tocmnit fiecare același unic mijloc de locomoție.

Din fericire, Filip nu se desprinsese de mal cu barca lui. Simțise el ceva în aer și nu voia să-i lase pe băieți, care-i deveniseră atât de simpatici, jefuiți de Zgândăraș și de liota acestuia. Când auzi despre ce-i vorba, făcu un semn cu coada ochiului spre Victor, și-i spuse ca un fel de scuză lui Zgândăraș:

– Apoi, eu aș zice că dacă tot i-am adus, să-i duc eu până la Văturele, și de-acolo tot trebuie să mă-ntorc la Dunărel... De ce să te mai obosești matale, om bătrân.

Zgândăraș deveni pe loc tigr, panteră, sau, cum remarcă Tic mai târziu, rechin.

– Ce te bagi tu? Ce, eu mă bag în ale tale?... Ce, n-am băieții aici lângă mine?... Ce, nu m-am înțeles cu dumnealor? Tu n-ai decât să te-ntorci și să mulțumești lui Traian că ai găsit clienți.

Filip își mișcă umerii ca un om care trebuie să se supună. Așa că Tic și Ursu își făcură vânt în barca lui, în timp ce Victor și Ionel se instalară în cealaltă, în care Traian, pentru mai multă siguranță, puse imediat mâna pe lopeți și o întoarse împotriva curentului. Tinerii își făcură semne cu mâna până ce una dintre bărci dispăru după un cot. Era barca lui Traian, iar cotul era în apropierea „Gropii”, așa că pasagerilor li se dăruie cea mai fidelă relatare a scenei petrecute cu un ceas înainte, scenă îmbogățită cu o sumedenie de comentarii și încadrată printre niște istorii menite să facă părul măciucă celui mai curajos dintre oameni.

Traian se dovedi un barcagiu priceput și rezistent, nu la înălțimea lui Filip, dar nici mult mai prejos decât el. E drept că și pasagerii îl puseseră la ambiție, înșirându-i calitățile „extraordinare” ale primului lor vâslaș. Nu știa săracul că, prin mijlocirea celui pe care voia să-l umbrească în fața clienților, toată cursa se făcea pentru „un pac de tutun”. Dacă ar fi știut taică-său ce găină bună de jumulit scăpase din mână flu-său, fără îndoială că una dintre amenințările cu care acesta îi îngrozise pe Tic și pe Ursu s-ar fi pus în practică, probabil cu ajutorul celorlalți fii.

Neștiind însă prețul cu care se încheiase cursa, vâslea ca un apucat pentru a câștiga admirație în ochii pasagerilor, dar și pentru a câștiga altele, care nu țineau tocmai de domeniul spiritual. Și nu greșea deloc în presimțirile sale.

Fetele din Văturele, ca să evite vreo nouă surpriză, se arătară mult mai puțin curioase față de noii vizitatori. Nu scăpară ele ocazia de-a face câteva remarci cu privire la unul sau la altul și poate și-ar fi dat frâu mai liber gurii, dacă n-ar fi simțit totala nepăsare a celor doi.

– Țștia ori nu s-au născut, ori au murit, zise una dintre ele și părăsi repede poarta, pentru a nu mai păți ca înainte de prânz, când s-a trezit cu purceii din mocirlă în odaia cu radio și covoare noi.

Moș Albu era în fața porții. Stătea pe o bancă îngustă, înconjurat de vreo șase, șapte tineri. Pesemne că povestea ceva, pentru că fetele tinerilor exprimau cea mai mare atenție.

– Ei, așa! auziră cireșarii. Opt sute de ocale am prins atunci la un singur tras. Ați priceput? Ei s-au ferit de capcane, da' eu am pus capcane de formă... Și mai-marii lor, că au și peștii bătrâni isteți și trecuți prin multe, vrând să-i ferească de capcane, au căzut taman în capcana cea mare, cea adevărată, pe care le-o pregătisem eu. Ei hoți, eu și mai... Că mi se pare c-au venit niște musafiri de care mi-a vorbit milițianul... Voi puteți să mă găsiți în fiecare zi.

Elevii lui moș Albu înțelesesă aluzia și, după ce își luară rămas bun cu vorbe și gesturi care trădau un neasemuit respect, se împrăștiară prin sat.

– Ei, așa! Vas-că tot ați venit până la urmă... se întoarse moș Albu spre cireșari. Nu-ș cine spunea că v-ați fi dus... Da' stați! Stați aici pe bancă, unu-n stânga, unu-n dreapta, și deschideți-vă sufletele, că sunteți prea gingași în ani ca să le țineți ferecate.

Tinerii musafiri simțiră atăta blândețe și căldură în vorbele și mai ales în felul cum moș Albu le rostise, că de emoție nu știau cum să înceapă.

– Ei, na! Pân-amu' n-am izbutit să bag spaimă decât în oamenii răi, da' aceia erau mari și aveau puteri și-mi plăcea să mă bat cu

ei. Cu cei buni... Mă doare inima că nu-i a mea lumea să le-o dau pentru vecii vecilor.

Victor și Ionel simțiră în același timp mâinile bătrânului cuprinzându-le umerii. Ionel prinse curaj și începu să îngaime ceva.

– Știți... am fi vrut să ne istorisiți ceva de pe vremea tinereții dumneavoastră...

– Cam lungă vreme, răspunse moș Albu. Fiindcă tinerețea mea a durat mai mult de șaizeci de ani... și chiar s-a mai întors olecuță și pe urmă... Dacă vreți ceva anume... că doar pentru snoave de toate zilele nu cred eu să fi venit.

– Poate vă mai amintiți, spuse Victor, de o întâmplare de la începutul veacului. Parcă ați fost pe o corabie care s-a scufundat într-o noapte.

Bătrânul părea că-și răscolește amintirile. Deodată chipul i se întunecă.

– Da, da! spuse el. La începutul veacului?... Că m-am mai scufundat eu și cu alte corăbii... Da' cine v-a vorbit de vijelia aceea cumplită?

– Moș Eftime! răspunse prompt Ionel. Am trecut odată și pe la el.

– Ia te uită, moșneagul! Vrea să-și aducă aminte de vremea când mai avea puteri!?... Da, da... El era cârmaciul corăbiei. Asta era treaba pe care le-o dădeam noi tinerilor mai isteți... Cumplită vijelie... N-am mai pomenit de-atunci una așa. Veneau niște talazuri cât casa. Și corabia, dacă nu-i țineai bine cârma, gata! Se dădea peste cap. L-am scos pe Eftime de la cârmă și m-am dus eu. N-avea nici doi ani mai puțin ca mine, da' doi ani la etatea aceea însemna mult... șapte sute de zile de vânat... Am trecut la cârmă. Și-am dus cu bine corabia...

Cireșarilor li se făcură inimile ca niște purici. Sosise marele moment.

– Și n-ați văzut nimic? îndrăzni Ionel să întrebe.

– Dac-am văzut ceva? Ce fulgere erau! Puteai să citești, dacă aveai ce și dacă te ținea curajul... și dacă mai întâi știai să citești... da, da, orbea lumina. Și-am văzut și eu cu ochii mei ceea ce-au

spus și alții c-au văzut. Când se ridica un talaz mai mare, răsărea ceva alb din apă. Ceva ca un turn. De trei ori l-am văzut... Da' pe urmă a-nceput marea să ne-mpingă înapoi. Ne duceau talazurile spre larg. Și eu trebuia să găsesc altele ca să ne ducă la mal. Vâslașii își rupeau mâinile trăgând, da' degeaba. Fără ajutorul talazurilor, nu puteau răzbi. Ș-am prins eu bine, vreo două, trei, care ne-au dus spre mal ca o săgeată... Și iată că azi nu-mi mai dau seama cum s-a putut întâmpla. Eram pe val, pe creasta lui, cu botul corabiei spre mal, așa cum trebuie. Ș-unde se-nalță talazul și parcă ne scapă într-o groapă în loc să ne ducă înapoi. Da' parcă n-am căzut în apă, parcă ne-a izbit alt talaz care venea dinspre mal ș-am strigat cât m-au ținut puterile: „Gata! Săriți!” Nu credeam c-or să mă audă oamenii. Mai degrabă au văzut, după cum mi se mișcau buzele, că fulgera mereu. Și, când corabia s-antors din pricina izbiturii, am sărit toți... Ș-am scăpat, că eram aproape de mal... Da, mare pacoste... Vreme ca aceea n-am mai apucat.

Cireșarii ascultaseră povestea cu atâta atenție, că și-o reprezentaseră în imagini. Văzuseră tot naufragiul. Îl trăiseră odată cu amintirea bătrânului. După o lungă pauză de tăcere, Ionel întreabă în șoaptă, pentru a-și ascunde emoția:

– Și unde s-a întâmplat nenorocirea?

– Unde s-a întâmplat?... Păi chiar lângă țărmul mării. E un loc acolo, îi zice lumea, de când e lumea, Gorganul.

6

Filip îi ținu cu istorii și povești vesele pe cei doi pasageri, până la sosirea în Dunărel. Tic și Ursu, lecuiți de chinurile foamei, făcură haz nebun, mai ales când vâslașul se apucă să povestească despre Zgândăraș și băieții lui. Hazul lui Filip fu și mai mare atunci când Tic îi povesti felul cum se tocmise cu Traian. Nu râdea atât de tocmeală, cât de scena pe care o prevedea, seara, la întoarcerea lui Traian, când taica-său va primi rapoartele zilei de la băieți.

Buna dispoziție a cireșarilor nu ținu însă multă vreme. De la primii pași pe care-i făcură pe uliță, simțiră în aer ceva neobișnuit. Nu numai că fetele nu chicotiră și nu rostiră nicio vorbă de duh, dar privirile cu care se uitau la ei erau de-a dreptul dușmănoase. Iar dușmănia satului creștea parcă pe măsură ce înaintau pe uliță. Pe la unele case se adunaseră grupuri de femei și bărbați, care se uitau cu figuri încruntate după ei. Ba, la o răscruce de drumuri, ieșiră în fața lor vreo trei zdrahoni cu ciomege în mână. Și, fiindcă cei doi trecuseră foarte calmi și liniștiți pe lângă dânșii, fără să-i ocolească, dar și fără să-i întărite, începură ei să tușească și să mormăie. (De unde să fi știut cireșarii că un anumit zvon ajunsese înaintea lor în sat?) Unul dintre ei avu chiar curajul să spună câteva cuvinte la adresa lui Ursu. Dacă le-ar fi rostit o fată, Ursu nu le-ar fi dat nicio atenție, dar, auzindu-le din partea unui „bărbat”, ignorarea lor ar fi însemnat lașitate. Tic vru să-l oprească, în prima clipă, pe urmă se răzgândi și el. Amândoi se întoarseră și se duseră drept în fața celor trei vlăjgani. Erau toți cam de talia lui Ursu. Tic știa că, fără ciomege, Ursu i-ar fi împrăștiat în două secunde ca pe niște iepuri. Cele două tabere erau așa de aproape una de alta, că-și simțeau răsuflările. Totul se petrecu în tăcere. Întrebarea cruntă, din ochi, a lui Ursu, răspunsul unuia dintre vlăjgani care întinse o ghioagă în semn de „o vezi?”, gestul lui Ursu care-i luă ghioaga, cum ia o gospodină acul din perină. Se auzi un singur zgomot, atunci când Ursu, proptind bățul în genunchi, îl rupse în două. Parcă făcuse o demonstrație de circ. Tot în tăcere își luară cei trei tălpășița. Și tot în tăcere își continuară cei trei cireșari drumul. Noroc că le spusese Filip unde șade moș Eftime. Nu aveau nevoie să apeleze la niciunul dintre locuitorii care-i priveau cu atâta dușmănie.

– Nu înțeleg ce s-o fi întâmplat?! se miră Tic. Să fi făcut Victor sau Ionel niște pozne pe care au uitat să ni le spună?

Moș Eftime era acasă, dar și el părea contaminat de boala care cuprinsese brusc satul. Îi primi pe cei doi în curte, fără niciun pic de bucurie. Ba nici nu-i pofti în casă. Le arătă doar niște scaune fără spetează la o masă sub un arbore, în mijlocul curții. Tinerii îl salutară cât se poate de politicos și mai ales Tic făcu uz de toate

farmecele pe care știa că le posedă pentru a risipi încruntarea de pe fața gazdei. Minunea aproape că se produse. În privirile moșneagului se aprinseră câteva licăriri de duiosie. Dar, când se uită la Ursu, fața îi deveni din nou gravă. Acesta avea însă un chip cât se poate de pașnic și de blajin. Tic, simțind că prima cucerire e gata să se ducă pe copcă, profită de momentul unei noi întâlniri de priviri dintre el și moșneag și spuse cu o voce în care își adunase toată gingășia:

– Am auzit atâtea vorbe de laudă și atâtea întâmplări cu care v-a fericit viața, încât nu e greu să înțelegeți de ce ne simțim atât de stingheriți.

Nu putea exista pe pământ om, oricât de înfuriat, de nenorocit, care, auzind tonul gingaș cu care vorbise Tic și văzându-i chipul (parcă luat dintr-un tablou cu îngeri pictat de cel mai mare maestru al culorilor), să nu capete din nou poftă de viață, să nu-și simtă sufletul ca o grădină în care mai pot înflori bucuriile. Nu scăpa nici moș Eftime de această vrajă.

– Hm, mormăi el. V-au adus aici necazuri sau altele...

– Altele, se grăbi Tic să răspundă. Suntem prea tineri ca să punem necazurile la suflet...

– Zău, matale! Și cam care vi-i dorința? Așa despre toate sau despre ceva anume?

– Despre ceva anume, spuse Tic, lăsându-se condus de întrebările care i se puneau. Că despre toate nu ne-ar ajunge o viață de om.

– Zău, matale! Din vremea care-a trecut demult, sau din aceea de astăzi?

– Din cea care a trecut demult, că pe cea de astăzi o trăim din belșug și noi...

– Zău, matale! Ce-oi fi auzit, sau ce-am trăit eu cu zilele mele?

Aici Tic ezită și ezitarea de o clipă îi dădu timp bătrânului să se uite iarăși la Ursu. Și iarăși se întunecă la față. Și iarăși Tic porni atacul său însoțit de farmece:

– Am vrea să vă amintiți de zilele dumneavoastră, poate cam grele... am vrea să vă amintiți de o noapte trecută demult, dar pe care nu cred c-ați putut-o uita...

– Zău, matală. Și cam ce-o fi cu noaptea *aceea*?...

– O noapte în care s-a răsturnat o corabie la marginea mării.

Bătrânul clătină din cap, cufundat în gânduri. Descoperise imediat amintirea.

– Hm... Eram cârmaci pe corabia *aceea*... Și ne scutura vijelia ca pe o nucă...

– Erați cârmaci? tremură Tic de emoție.

– Hm... Eram... Da' era unul pe corabie mai cumplit decât noi toți la un loc. I-am dat lui cârma, că eu nu mai puteam ține în seama mea corabia... Și dacă nu era el la cârmă, oasele noastre n-ar mai fi rămas pe pământul acesta. Nu știu cum a găsit valuri care să ne ducă la țarm. Da' acolo nu știu ce-a mai fost, că n-am văzut nimic decât semnalul lui, și am sărit în apă. Ne-a luat un val și ne-a dus până am simțit pământ sub picioare... E bun, e bun și pământul, nu numai apa...

– Mai știți unde s-a întâmplat asta? întrebă Tic încet, cu vocea tremurând.

– Cum nu?... Cum să uiți un asemenea loc? Păi acolo am murit și am înviat. Locului îi zicea pe atunci „La Gorganul”. E un mormânt vechi acolo, de mii și mii de ani... Acolo a vrut să ne bage marea.

Bătrânul tăcu. Oftă, apoi iar tăcu. De la Tic își duse privirile spre Ursu și, văzându-i fața blândă și duioșia din ochi, îl întrebă cu voce înceată, dar hotărâtă:

– E adevărat că dumneata ai omorât pe unul Năstase?

Capitolul X

1

La Ochiuri, prima parte a zilei se scursese în liniște. Țombi fusese lăsat paznic de încredere la corturi, iar cei care rămăseseră, Lucia, Dan, Maria, se plimbaseră toată dimineața cu barca de cauciuc prin cele două scobituri făcute de mare în țârm. Din inițiativa Luciei, plimbarea se transformase repede în explorare. Toți trei știau că fac o treabă zadarnică, fără niciun rezultat pozitiv (de câte ori nu fuseseră explorate și sondate, cu mai multă competență, cele două golfulețe?), dar speranțele, de multe ori, nu pot fi alungate cu ajutorul logicii. Ore întregi căutaseră fără întrerupere, cu ajutorul privirilor și al sondelor de mână și nu o dată Lucia sau Maria se cufundaseră în apă, în locurile unde sondele întâlneau fundul „ciudat de aproape”. În profunzimi se fereau să se scufunde. Lucia nu admitea nicio imprudență. Cu fermitate de nezdruccinat, tăiasă în câteva rânduri gustul Mariei de adâncimi. Cu ocazia plonjoanelor, Lucia descoperise dispariția ceasului și, fără prea mare efort de gândire, dedusese că nu se poate afla la nimeni altcineva decât la Tic. Oricine altul i-ar fi cerut voie și mai ales își amintise cum îi făcuse Tic un semn de complicitate cu ochiul înainte de despărțire.

Prânzul, frugal, fusese „îmbogățit”, cum se încăpățâna cineva să spună, sau „sărăcit”, cum decretase Lucia, cu câteva glume (sărate sau nu, pipărate sau nu, după preferință), care nu puteau să aibă alt autor (în lipsa cireșarului cârn și ciufulit, pierdut undeva în deltă) decât pe Dan. Din fericire, arșița neîmblânzită îi obligase pe tineri să intre în corturi, adică să gândească, să viseze cu ochii deschiși, apoi să închidă ochii, pentru a visa mai frumos și fără eforturi de gândire și imaginație. Somnul se prelungise, până când o adiere răcoroasă se hotărâse să pătrundă prin ferestruicile cortului. Tinerii se pregăteau să înceapă o nouă explorare în cele

câteva ore care mai rămăseseră până la asfințit, când, fără niciun avis prealabil, Țombi se porni pe un lătrat asurzitor în care se puteau deosebi lesne două accente: unul de bucurie, altul de amenințare. (Numai Tic le putea deosebi fără greșală.)

Surpriza, extraordinara surpriză, o anunță cu ochii ieșiți din orbite, prin gura până la urechi, Dan:

– Sculați, cântați! E mare sărbătoare! (Folosise, ad-hoc, acordurile „marșului triumfal” din „Aida”.) Dacă ați ști cine vine! Dacă ați ști cine vine! Priviți și vă minunați!

Cu un gest eroic de teatru, dădu la o parte pânza cortului care ținea loc de ușă, invitând fetele la lumină, aer, răcoare și surpriză.

Pe poteca de la marginea plajei veneau, aproape goneau, în ciuda oboselii, a transpirației și a găfâielii, două ființe, la care nimeni nu se aștepta. Prichindelul și... Laura. Ca întotdeauna, Laura era îmbrăcată în alb. Dan se pomeni în brațele unui băiat pe care abia îl cunoștea și cât ar fi vrut el să simtă la piept altă ființă! Și cel din brațele lui Dan trăia aceeași stare. Oare le făcuse vânt cineva? Una dintre fete? Se uitară spre ele, prichindelul parcă pentru a-și confirma calitatea rafinată a gustului (mai ales că Maria era în costum de baie), Dan parcă pentru a anticipa nestatornicia gustului (mai ales că Laura avea în priviri o căutare stranie, ca o vrăjitoare). Fetele nici nu-i vedeau pe cei doi băieți, predispuși la „un lung prilej pentru durere”. Ele aveau să-și spună atât de multe, atâtea taine, atâtea confidențe! Rochia albă se desprinsese ca aripile unui fluture și băieții avură ocazia să vadă, înainte ca juriul valurilor să-și dea verdictul, trei naiade care ar fi oprit în loc nu numai brațele, dar și inima lui Neptun. Concursul de amintiri începu în apă și continuă pe plajă. Se transformă în concurs de visuri, de speranțe.

Dan și oaspetele lui, văzându-se atât de ignorați, căutau de jumătate de oră subiecte de discuții, dar abia atacate, subiectele erau abandonate, uitate. Stăteau pe plajă ca doi caraghioși; nici măcar nu se dezbrăcaseră pentru a le veni ideea să se răcorească în apă. Mormăiau, conversau numai în „hm”-uri, în „ț”-uri, în „pss”-uri, apelând din când în când și la o tuse pitorească. Numai când văzu brațul Laurei rotindu-se în aer, Dan își aminti ceva și

începu, din senin, să-și zgâlțâie, ca un bezmetic, musafirul:

– Psss! Îți amintești? Înțeleptul Agathocles! Știi ce-am găsit? Brațul Afroditei! Pe cinstea mea! Și trase după el zdreanța de om care supraviețuise zgâlțâielii, cu o putere pe care nu și-o cunoscuse până atunci. Îl duse la cortul mare și-i arătă triumfător brațul de marmură, scos de Ursu din cea mai adâncă groapă de la Ochiuri. Brațul Afroditei! continuă Dan inspirat. Să-l sărutăm, să ni-l punem după gât, pe piept, pe păr, pe buze. N-avem nevoie de pământene. Trăiască Afrodită!

Brațul însă era rece, dur, nesimțitor. Și cum Dan îl confundase o singură clipă (clipa în care îl dusesese la gură) se pomeni cu o lovitură strașnică, dureroasă care-i umflă imediat buzele.

– Nici ăsta nu-i pentru mine, spuse cel lovit. M-a lăsat cu buzele umflate. Ține-l tu, poate ai mai mult noroc. Rămân mai bine la muritoarele care-o imită pe Afrodită.

Prichindelul luă brațul din mâna lui Dan și începu să-l cerceteze cu atenție mare. Cireșarul era însă convins că „micul savant” face o simplă comparație între marmura șlefuită și un anumit braț de pe plajă cu care ar putea să semene. Crezând că muza e tot Laura, se gândi că a sosit momentul să-l descoasă. Află, astfel, din vorbele foarte precise ale viitorului savant, că Laura sosise la Histria în cursul dimineții împreună cu tatăl ei și că va pleca pentru câteva zile la Mangalia, la muzeul de acolo. Mai auzi ceva despre un conclav de arheologi în fostul Callatis, dar nu asta îl preocupa, ci săgețile subtile pe care prichindelul le arunca Laurei, ori de câte ori venea vorba de ea.

– Dac-ar avea o trenă, și-ar căuta mereu paji. Toți să fie în urma ei, niciunul alături. Nu știu cum a reușit să fie „invitată” la Mangalia.

„Invidie la nivel înalt, constată Dan în sinea lui. Savanții între ei...”

– Tu n-ai fost invitat? întrebă Dan, cu teama că făcuse o gafă.

– Eu? Aaa! Sigur... Mai ales că asistentul tatii, domnul asistent, intră de poimăine în concediu... Trebuie să colecționez eu notele, documentele, opiniile altora... De pildă, în secolul al patrulea înaintea erei noastre, în perioada când Histria...

Îngrozit că ar putea auzi o conferință doctă, pe care mintea lui, în acele clipe, o refuza cu îndârjire, Dan luă un aer misterios și întrebă în șoaptă:

– Lasă Histria! Spune-mi, așa ca între bărbați, din care ți-ai făcut regina visurilor?...

Niciodată Dan n-ar fi aflat răspunsul, dacă în acel moment Maria n-ar fi fugit în salturi de căprioară spre apa albastră a mării. Îi ajunse să vadă ținta privirii fugare a prichindelului și apoi vălul de roșeață care-i invadase fața, pentru a renunța de bună voie la răspuns. În sufletul lui se petrecu atunci o schimbare. Îl înțepau parcă niște ghimpi fierbinți. Da! Trăia pentru prima dată sentimentul geloziei. Nestatornicia lui fusese un mic capriciu de moment. Așa cel puțin gândea el.

Prichindelul, roșu, galben, verde își continua verbal conferința (avusese grijă mai înainte să tușească superior, ca un savant căruia un confrate îi spune baliverne) și Dan, din instinct de conservare, se abandonează unei lumi în care, poate, gelozia nu fusese descoperită, iar femeile săreau, singure, de pe socluri, sau din amfore, direct în brațele efebilor.

Nu departe de ei, fetele își terminaseră tot ce aveau de spus, inclusiv impresiile dintr-un mare magazin de confecții și speranțele unei revederi după conclavul de la Mangalia.

– Dacă-ați ști ce rău îmi pare că nu pot să stau cu voi! se tânguia Laura, căreia i se relatase toată povestea Palatului de cleștar. Dar voi veni! Voi veni!

– Cine știe unde vom fi peste câteva zile!? se întrebă visătoare Maria.

– Oriunde veți fi, vă găsesc! Aici nu v-am găsit? Ah! De ce trebuie să plec?... Dar trebuie, trebuie!

Era aceeași visătoare, aceeași romantică, aceeași pasionată dintotdeauna. Fața îi era mai slabă, mai trasă, ochii îi luceau ca sticla. Și deodată fără să spună ceva, se aruncă în apă, ca și cum ar fi voit să caute pe cineva, sau urmele cuiva, în clopotele valurilor. Întâlnirea cu apa rece o dezmoști. Lucia și Maria erau în preajma ei, Dan, evadând din închisorile subterane ale Histriei, azvârli un „tra, la, la, la, la, la, la,” în aer, atmosfera se însenină, se

organiză un concurs vesel de înot, între sirene. Băieții, arbitri, nu voiau să dea nicio câștigătoare. Fetele tăbărară asupra lor și ei se lăsară chelfăniți, fără să opună cea mai mică rezistență.

– Cine? Cine? Cine? întrebau ele.

Ei tăceau mâlc, lăsându-și urechile și părul pradă unor degete mici, subțiri, fierbinți și mai ales încărcate de flori.

Dar soarele cobora tot mai jos. Oaspeții trebuiau să plece. Cerul se desfăta cu culori, marea foșnea, în suflete se înfiripau taine, speranțe, visuri, dorințe. Și neliniști, și tristeți.

2

Țombi era într-o dilemă groaznică. Știa că ființele din corturi sunt binecuvântate de un somn adânc, cel mai frumos, cel mai liniștitor, cel mai dulce somn: somnul dimineții. Pentru că, undeva în lume, se hotărâse ivirea zorilor. Dar mai știa că undeva, nu prea departe, alte ființe uitaseră de somn și se înveseleau într-un cântec, într-un marș, pe care *cineva* i-l fredonase prima dată după ce-l așteptase, pe acel *cineva*, două ore în fața unui cinematograf. O singură ființă putea să dea tonul acelui marș vesel, ființa pe care-o iubea și o slujea ca pe nimeni altul în lume. Își băgase botul în nisip, pentru a nu i se auzi scâncetele de bucurie și tremura ca un apucat pentru hotărârea pe care știa că o va lua. Văzând țâșnind o săgeată de foc la marginea cealaltă a mării, Țombi uită dilema care-l paralizase, sau în sfârșit ieși din ea, și se repezi cu strigăte de triumf (ah, de ce le spun oamenii urlete?) spre ființele care mărșăluiau prin nisip.

Cei din corturi dădură buzna afară, întâlniră zorii, răcoarea mării și umbre pe nisipul plajei, niște umbre care țopăiau. Dan uită marșul triumfal, uită că se află în pijama, așa că ajunse pe plajă înaintea fetelor. După câteva clipe sosiră și ele, înveșmântate în albul halatelor, ca niște fantome ale zorilor. Și deodată totul deveni viață, lume, natură.

– Învinși sau învingători? urlă Dan, căutând să-și amintească un „alegretto” dintr-o odă a dansului și o odă a bucuriei dintr-un

„allegro” al vieții.

– Direcția spre victorie! spuse Tic, deja cucerit de bucuria triumfului.

– Spre speranță! adăugă Ionel, desfăcându-și brațele ca pentru un zbor.

– La Gorgan! spuse Ursu, uitându-se o clipă în ochii Luciei.

– Amiralii viselor, la datorie! adăugă Victor, parcă rostind primul vers dintr-un nou marș.

3

Bagajele umplură iarăși cotiga. Ursu se opinti iarăși, trăgând-o la șosea. Tic se așeză iarăși pe piatra kilometrului douăzeci și trei, în speranța unui autostop. Gorganul fusese identificat în spusele celor doi pescari. Era undeva în preajma lacurilor salmastre și acolo nu se putea ajunge decât pe șosea. Primul camion îi duse în satul cunoscut. Acolo predară cotiga, lăsară mulțumiri, primiră poame, dăruiră alte mulțumiri. Al doilea camion îi lăasă în locul denumit La Streașină. O căruță plină cu lăzi goale de zarzavaturi le transportă bagajele până la fântână. Vizitiul, un țăran cu vreo șaptezeci de toamne în spate, le arătă cu mâna un gheb de pământ care se ridica la marginea mării:

– Gorganul! spuse el. V-aș duce până acolo, dar nu răzbate căruța prin nisip.

Pe o întindere pustie de pământ, netulburată de nicio cută, neînveselită de niciun pom, în fața unei mări nepăsătoare, albastră și nesfârșită, trona, ca un stăpân dintotdeauna al locurilor, Gorganul. Cu cât se apropiau de el, cu atâta creșteau neliniștea, emoția, înfiorarea în sufletele cireșarilor. Oare acolo se afla taina necunoscută a mării, în preajma celui mormânt vechi, care amintea trecutul și prezicea viitorul? Își va îngropa marea pentru totdeauna taina cea mare, precum o invita mormântul de la marginea ei? Sau și-o va lăsa smulsă de brațele și mințile cutezătorilor care se apropiau de ea?

Cireșarii înaintau greu prin nisipul fierbinte. Toți erau încărcăți

cu bagaje. Abia răsufiau și apa curgea șiroaie pe trupurile lor. De departe, Ursu părea o dihanie ciudată, pe spatele căreia cineva așezase o casă. Sau poate o ființă care-și ferea fața de soare cu ajutorul unei umbrele uriașe. Tot ce era mai greu se afla în spatele lui. Picioarele i se înfundau în nisip până la glezne, din cauza greutateii. Mergea însă fără să se oprească, pentru că ținta era aproape și orice oprire l-ar fi dărâmat ca pe o pânză. Era greu drumul, dar speranțele erau lanțuri puternice, care nu se rupeau prea lesne. Și-i trăgeau pe cireșari spre Gorgan și de acolo la marginea mării, într-o oază mică de verdeață, apărută, prin cine știe ce miracol, în pustiul de nisip. Acolo le căzură bagajele din mâini și de pe umeri, acolo, fără să aștepte să le revină răsufierea, înălțară corturile. Era al treilea popas făcut de cireșari în numai câteva zile. Era oare ultimul?

Toți se urcaseră pe Gorgan, lăsându-se un timp asaltați de neliniști, de emoții, care parcă urcau din pământul de sub picioarele lor, de gânduri, care se înapoiau uneori tăcute în mormântul de la marginea mării. Speranțele, dorințele, visurile lor erau însă vii. Contemplarea mută le-ar fi ucis, le-ar fi transformat în fulgi ușori pradă tuturor vânturilor. Timpul își cerea acolo, ca pretutindeni în lume, tributul: mișcarea, acțiunea.

4

Gorganul, prin înălțimea sa, oferea un post ideal de cercetare și recunoaștere. De acolo, tinerii văzură, până departe, marginea mării, coasta cu toate încrețiturile ei, limbile de pământ și, mai ales, descoperiră că apa de la nord care li se părea mare, nu era decât oglinda unui lac salmastru. Între lac și mare se întindea o fâșie îngustă de pământ, al cărei capăt nu se zărea nici de pe Gorgan. Pe acea fâșie văzură, departe, o altă oază mică de verdeață, asemănătoare cu aceea în care își instalaseră ei corturile. Gorganul se afla în locul unde lacul se apropia cel mai mult de mare și era ca o barieră în calea unor priviri indiscrete.

Câteva clipe, cireșarii se sfătuiră dacă n-ar fi mai bine să mute

corturile pe limba de pământ care despărțea lacul de mare, în oaza de verdeață pe care-o descoperiseră acolo. Cineva veni cu ideea protecției pe care le-o asigura Gorganul față de orice priviri străine și astfel locul de popas se stabili definitiv în fața Gorganului. După ce se fixară, convențional, câteva puncte de orientare, Victor dădu semnalul recunoașterii generale. Se făcură echipe, fiecăruia încredințându-i-se o sarcină anume: Ursu și Tic urmau să exploreze, cu ajutorul bărcii, țărmul mării în preajma Gorganului, notând orice încrețitură a coastei; Victor și Maria aveau sarcina cercetării fâșiei de pământ care despărțea marea de lac; Ionel și Dan trebuiau să traseze marginea lacului de la Gorgan spre nord, iar Lucia, la corturi, pregătea o schiță a locurilor străbătute până atunci de cireșari. Pentru a se evita imprudențe și îndepărtări prea mari, explorarea nu trebuia să se facă în distanțe, ci în timp. Fiecărei echipe i se fixase un anumit timp pentru îndeplinirea sarcinii, ținându-se seama de importanța și greutatea explorării.

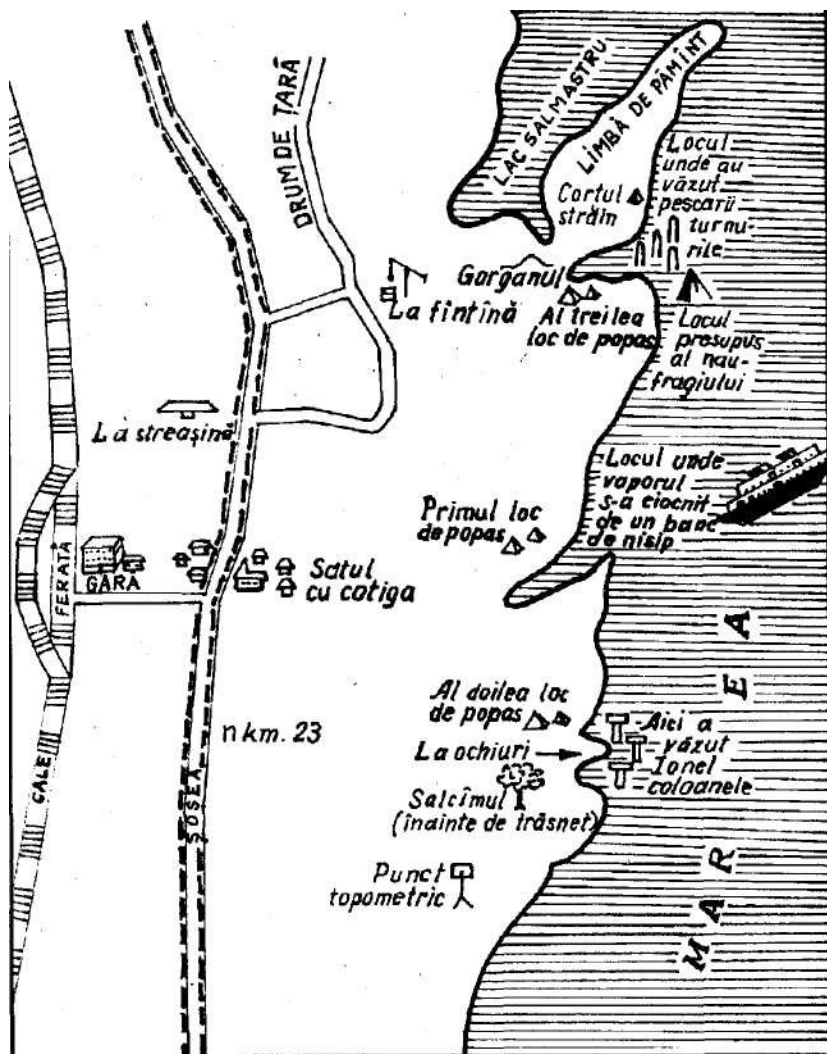
Cireșarii trăiau parcă pentru prima dată, de când sosiseră pe litoral, adevărata nervozitate și agitație care prevestesc acțiunile. Își începură munca, toți cu zel, cu seriozitate, cu răspundere. Notau fiecare amănunt, calculau distanțele, căutau, fără încetare, lucruri ieșite din comun. Uitaseră de foame, de odihnă, de somn. Cei care fuseseră în deltă nu apucaseră să doarmă niciun minut. Se mulțumiseră cu odihna din tren, cu somnul obositor, intermitent, neliniștit, care-i înșelase în timpul întoarcerii.

Ursu și Tic își prezentară primii rapoarte. Lucia adăugă notele și însemnările lor schiței pe care o pregătea. Sosiră apoi Dan și Ionel cu observațiile lor. Apăru în sfârșit și ultima echipă, cea formată din Victor și Maria, care cercetase limba de pământ dintre lac și mare. Având toate datele necesare, Lucia, ajutată de Victor și de Ionel, începu să schițeze, pe o foaie mare de bloc, harta regiunii de pe litoral, străbătută de cireșari.

Iată cum arăta harta în jurul căreia se adunaseră tinerii cutezători:

HARTA REGIUNII DE LITORAL STRĂBĂTUTĂ DE CIREȘARI

aşa cum a fost întocmită de Lucia

5

Cu câteva ore înainte de asfințitul soarelui, cireșarii începură cercetările propriu-zise. Dan se crezu dator să împărtășească și celorlalți ideea care-i venise în minte:

– Oare n-ar fi mai bine să începem treaba de dimineată? Mai ales că mâine e sâmbătă...

Privirile surprinse ale celorlalți îl făcură să înțeleagă că e în pasă proastă și că rostise o neghiobie cât el de mare. Tocmai era pe punctul să-și facă o autocritică sinceră și deschisă, când deodată se declanșa cu violență contraofensiva lui Tic:

– N-ar fi mai bine să începem de luni?... Sau, și mai bine, să amânăm cu o săptămână, ca să pornim tot într-o sâmbătă... Iar tu, Dănuț, până atunci, bagă-te într-un poloboc, îți dăm și o lanternă și ia marea, băiatule, calea mării, poate dai de un pește.

– Pește?! se miră Dan. Ce să fac eu cu peștele?

– Să-i ceri cu împrumut niște icre... Lasă că-ți spun mai târziu pentru ce, acum sunt grăbit... Ursule! Nu știu de ce am impresia că icrele seamănă cu creierii cuiva... Când sunt trecute, fac rău la stomac... Iar când sunt proaspete se bat cu lingura... De ce-ai rupt ciomagul ăla?!

Dan făcu un semn care-l arăta pe Tic „zurliu”, dar, de teamă că i s-a zărit gestul, alergă spre Lucia, din echipa căreia făcea parte. Să întâmplă însă că Țombi îi ieși în cale și astfel ajunse la picioarele Luciei în genunchi.

– Tot trebuia să ceri iertare cuiva, îl consolă Tic. Hai, Țombi!

Țombi își petrecu stăpânul până la marginea mării. Tic nu-l pofti în barcă, lăsându-l uimit pe mal, ca un filosof preocupat să dezlege enigma „recunoștinței”. În barca de cauciuc se mai aflau Ursu, Victor și Ionel. Bătrâna barcă suporta cam greu atâta încărcătură. Și, cum nimeni nu-i auzea plânsetul, răbdă tortura, dar pregăti în tăcere un plan de răzbunare. Ajunși la o bună distanță de mal, cei patru cireșari făcură primul sondaj. Apa era adâncă, trecea de zece metri.

– Ce crezi, Ursule? întrebă Victor. Restrângem aria de cercetări?

Ursu nu se grăbi să dea răspunsul. Privea într-una apa mării și clătina din când în când din cap.

– Cam ciudată adâncimea, spuse el. Sau o fi locul cam ciudat. Uitați-vă la culoarea apei. Are un albastru spălăcit. Parc-ar fi mult nisip în ea.

– Vrei să spui că e fundul aproape, că e impregnată de nisip?

Ursu se mulțumi să miște capul în semn de „da” la întrebarea lui Victor. Privi iarăși apa și mormăi ceva de neînțeles.

– Eu cobor! spuse el pe neașteptate. Aplecați-vă în partea cealaltă.

Și, fără să aștepte confirmare și fără să-i lase pe ceilalți să facă mișcarea de echilibru, sări în apă, dar cu atâta ușurință, că barca abia se clătină. Trupul lui dispăru în apă, dar nu ieși la suprafață după două minute, cum își închipuia Tic, ci aproape imediat, pentru că douăzeci, treizeci de secunde pentru Ursu nu însemnau mare lucru.

– Am nimerit cu sonda într-o groapă, anunță el. Așa cum am bănuț. Veniți încoace să am un punct de reper. Vreau să fac niște sondaje pe viu.

Vreme de jumătate de oră, Ursu purtă barca în diferite direcții și, la fiecare oprire, se scufunda în apă, anunțând rezultatul sondajului. Exploratorii de pe apă își putură astfel face o idee sumară a caracteristicii fundului. Victor și Ionel notaseră într-un carnet toate comunicările lui Ursu, deși acesta ar fi putut să și le amintească fără niciun efort.

– Păcat că n-am luat puncte de reper, Victor, spuse Ionel. Ne-ar fi ajutat mult la întocmirea unei hărți a fundului. Eu zic să pregătim pentru mâine niște balize. Mai ales că adâncimea apei e atât de mică.

Ionel avea dreptate. Pentru o explorarea adevărată, precisă, aveau nevoie de geamanduri fixe. Cu ajutorul lor puteau să se orienteze în orice împrejurare. Propunerea lui nu întâmpină nicio împotrivire. Schițele pe care le făcuseră până atunci erau iluzorii, puncte azvârlite în infinit, sau, chiar dacă unele puncte se bazau pe anumite relații de direcție, erorile erau posibile, ba chiar probabile. Singura constatare pe care explorarea lor sumară o făcea evidentă – aceasta datorită plonjoanelor lui Ursu și celor ale lui Tic, pe care nu-l răbdase inima să asiste la scufundări ca un simplu spectator – era aceea a neregularității fundului mării. În aparență, apa nu era adâncă. Trei, patru, cinci metri și aceasta pe o distanță mare, până departe în larg.

Dar existau atâtea gropi adânci, încât erai tentat să spui că ele

constituie veritabilul fund al mării. Aceasta era, cel puțin, situația în sectorul explorat de echipa din barca de cauciuc.

Soarele tocmai se ascundea după Gorgan, când barca ajunsese la mal. Ursu o trase după el până la corturi, apoi se duse după ceilalți, care se urcaseră în vârful Gorganului. Priveau de acolo asfințitul. Nu-i lăsă prea multă vreme înecați în culori și reverie.

– O s-avem mult de furcă aici cu cercetările, îi trezi el. Sunt atât de multe gropi și atât de apropiate unele de altele, că, fără un sistem de geamanduri bine pus la punct, n-o să știm niciodată dacă am cercetat o groapă sau n-am cercetat-o.

– Tu crezi că visul nostru se află într-un asemenea mormânt? întrebă surprinsă Maria.

– Dacă se află aici – îi răspunse Ursu – nu poate să fie decât într-o groapă.

– Sau sub un dâmb submarin de nisip, completă Victor.

– Sau... admise Ursu. În orice caz, o să avem bătaie de cap, nu glumă. Cred că sunt sute, poate chiar mii de gropi în perimetrul care ar putea adăposti taina. Vă închipuiți ce ne așteaptă.

Victor făcu un tur de orizont din vârful movelei. Își opri multă vreme privirea asupra lacului. Devenise gânditor, dar nu spuse nimic nimănui despre gândurile sale. Nu făcu altceva decât să întărească părerea lui Ursu.

– Într-adevăr, ne așteaptă multe căutări, iar timpul e foarte, foarte grăbit. Cred că niciunul dintre noi n-o să fie scutit de eforturi.

Lucia se luminează subit la față. Parcă ar fi dat peste dezlegarea problemei:

– Ce-ar fi să-i chemăm aici pe Laura și pe prichindel?

Reflexele asfințitului erau roșii, așa că nimeni n-ar fi putut să deosebească îmbujorarea feței lui Victor. Toți se uitau la el, așteptând o confirmare.

– Când se întorc de la Mangalia? întrebă Ionel. Până atunci n-avem ce face.

– Pleacă mâine dimineață la Mangalia, întoarse Lucia răspunsul.

– Tu vrei să-i oprim? se dumeri Dan... Păi... Nu ne-au spus

amândoi că sunt invitați acolo? Adică, știu eu că s-au lăudat... dar un fel de secretari ai babacilor lor pesemne că sunt...

Interveni și Maria în discuție și încă vehement:

– E o nerozie, Lucia. Nu că s-ar îngreuna lucrările consfăturii. Dar nu-ți dai seama, că, dacă ar fi avut cea mai mică posibilitate de a scăpa, dacă nu ar fi avut *obligatia* de a participa, Laura, așa cum o știm noi, nici n-ar mai fi plecat la Histria, ar fi rămas la noi, la corturi... Dacă vrei neapărat s-o răpim... Poate că pri... prichindelul...

– Nici atât! spuse Dan. A rămas el mâna dreaptă a lui taică-său... Domnul asistent e concediat, în mod sigur...

– Cum adică e concediat? întrebă Maria.

– Am vrut să văd dacă întreabă cineva. Nu te speria. Intră de mâine în concediul său legal...

– Iar tu ai intrat de astăzi în concediu de gândire, replică Maria. Sau poate ești în concediu permanent.

Victor înțelese că n-are altceva de făcut decât să mai îngroașe puțin punctul de pe *i*:

– Dacă vor sosi la noi, vor fi bineveniți! Până atunci însă nu trebuie să așteptăm. Avem atâtea de făcut, încât nici cu ei aici n-am putea răsufla ușurați. Gândiți-vă la ce ne-a spus Ursu: sute, poate mii de gropi... și mi-e teamă că mai sunt alte sute și mii...

Victor își opri vorbele aici. Nu voia încă să-și destăinuie ultimele observații, pentru că nu deveniseră concluzii. Îi era însă teamă să nu devină concluzii peste noapte.

Cireșarii aveau nevoie de odihnă, mai ales acei care călătoriseră noaptea cu trenul. După o cină bogată, se retraseră în corturi și somnul pe care îl așteptau demult îi luă repede în stăpânire. Se petrecu însă un eveniment înainte de ivirea zorilor, care le tulbură somnul și le puse în cale o nouă problemă, mult mai grea, mult mai spinoasă.

Poate chiar în clipa când se înspuma aurora, se auzi o bubuitură groaznică. Parcă ar fi făcut Gorganul explozie, atâta spaimă le produse în somn. Ieșiră toți afară din corturi, buimăciți, speriați, dar nu văzură nicio flacără, nicio lumină. Doar undeva la marginea mării se desfăcea uriașul trandafir roșu al aurorei. Nu

văzură altceva nimic, nimic. Nimeni n-avu ideea să se uite în locul unde se afla barca de cauciuc. Ar fi văzut acolo o îngrămădire de zdrențe. Se retraseră în corturi, se chinuiră mult cu gândurile, dar somnul tot îi cuceri.

Mai era însă cineva, care, nu departe de Gorgan, ieșise în deschizătura unui cort, auzind groaznica bubuitură. Se retrase apoi pentru a-și relua locul în sacul de dormit. Somnul îl cuprinse greu și gândi în sinea lui că nu și-a început prea bine ziua.

6

Toți cireșarii se aflau în jurul bărcii de cauciuc, în jurul a ceea ce fusese cândva o barcă de cauciuc. O priveau ca pe o ființă care se topea sub ochii lor, pentru că niciunul nu putea să creadă că viața ei s-a sfârșit cu totul. O priveau în tăcere, căutând în fel și chip un leac pentru a-i prelungi viața. În fața lor era însă o îngrămădire de zdrențe. Explozia se produsese într-un singur loc, dar forța ei se propagase în toate compartimentele, molipsindu-le cu microbul sinuciderii.

– Oare se mai poate face ceva? se auzi glasul unei speranțe zadarnice.

Și, împotriva realității, împotriva bunului simț, se apucară toți s-o doftoricească. Ore întregi se învârtiră în jurul ei, până ce se convinseră că fosta lor comoară nici pentru petice nu mai era bună.

– Dac-ați ști cât am urât-o! mărturisi Tic, ajuns la capătul puterilor. Eu cred că ura mea a sfârșit-o. Întotdeauna s-a ascuns de noi și acuma, pentru că știa că n-o să scape, a preferat calea sinuciderii, decât aceea a colaborării cu noi.

– Și noi ce ne facem fără barcă? răsună glasul celei mai triste realități prin gura lui Dan. Ori îi urmăm exemplul și alegem ca mijloc marea... ori...

– Ori ce? se rățoi Tic. Chiar de-aș ști că mă fac eu barcă, nu plec de-aici, până ce...

Atunci Ionel anunță cea de-a doua surpriză cu vocea unui om

care asistase la explozia celei de-a doua bărci de cauciuc:

– A apărut un cort în partea cealaltă, pe limba de nisip!

Cireșarii alergară într-un suflet la Gorgan. La câteva sute de metri de movilă, exact în mijlocul oazei de verdeață pe care o zăriseră cu o zi înainte, se afla un cort de mărime mijlocie. În jurul cortului, nimeni. Însă, departe în larg, se vedea o cască albă, probabil unul dintre proprietarii cortului.

Uimirea cireșarilor nu cunoștea margini. Cine puteau fi intrușii? Să le fi făcut o surpriză prichindelul și Laura? Ursu înlătură imediat posibilitatea norocoasă. După ce privi câteva minute punctul alb de pe mare, spuse destul de intrigat:

– Nu! Înotătorul e un om în toată firea. Și după chip, și după brațe, și după felul cum înoată. Foarte ciudat!

– Da' de unde-i vezi tu chipul? întrebă Ionel. Ai tu un binoclu special, că eu, oricât mă forțez, nici casca n-o văd prea bine.

– Să lăsăm discuția asta inutilă, spuse Victor. Ursu ne-a spus ceea ce a văzut... Mai bine să trecem în revistă situația. Când a apărut cortul? Cine sunt locatarii lui? Ce caută aici, lângă noi, lângă locul nostru?

– Cam greu de răspuns, își dădu Dan cu părerea. Ar trebui să-l acostăm pe cetățean.

– În orice caz, continuă Victor, n-au venit în cursul nopții. Cred că spre ziuă...

– Parcă l-am auzit pe Țombi lătrând, își aminti Tic. Nu cu mult timp înaintea bubuiturii. Un singur defect are javra asta. Nu știe să vorbească.

– Ciudat, reflectă Victor. Înainte de zori... Prin urmare cunosc locurile... Și nu stau departe de aici, sau nu vin de departe...

– Poate i-a adus o mașină, zise Ionel. I-a lăsat unde ne-a lăsat pe noi căruța.

Dar nici el nu prea era convins de ceea ce spunea. Lucia îi respinse imediat ideea:

– Căruța abia avea loc pe cărarea aceea... Cum să încapă, cum să se încumete o mașină, mai ales noaptea, printre atâtea gropi cu nisip? Eu cred că Victor are dreptate. Vin de undeva din apropiere.

– Mai întâi să facem o recunoaștere, propuse Tic. Să vedem

dacă vin sau vine. Să profităm că ăla e în larg.

– Ești nebun? se opuse Maria. Cum să te duci la cortul omului? Cu ce drept? Poate că e un om serios, poate că are treburi aici...

Tic își privi sora cu aer trist, compătimator:

– Întotdeauna m-ai subestimat. Tu crezi că pe lume există un singur farmec, farmecul frumuseții pe care, fie vorba între noi, ți-l atribui cam ilicit... Există și farmecul inteligenței personificat de scumpul tău frățior... Țombi!... Marș!

Tic își însoți comanda cu trei fluierături ca un tril scurt. Țombi o zbughi spre cortul vrăjmaș, într-o goană nebună, și-l văzură pitindu-se în nisip. După câteva secunde, reapăru și-și reluă goana în sens invers. Când ajunse la Gorgan lepădă la picioarele lui Tip ambalajul elegant al unui pachet de țigări.

– Prin urmare, explică Tic, cortul are un singur proprietar, cel cu cască albă, un individ care fumează țigări „Tomis”, chel, cu dinți galbeni și fără degetul arătător de la mâna stângă. Șiretul de la pantoful drept e înnodat dublu...

Glumele lui Tic nu reușeau totuși să risipească valul de neliniște care se abătuse asupra cireșarilor. El deveni și mai simțit în clipa când Sherlock Holmes-ul de ocazie anunță cu vocea serioasă:

– Ia uitați-vă ce scrie aici pe pachet! Precis cu un creion cu pastă... *Gorganul – mormânt dac suprapus. Tumul scit la bază.* Oare nu ne-am ars?

Probabil că le era dat cireșarilor să treacă din uimire în uimire în ziua aceea. Pachetul gol trecu din mână în mână, până ajunse din nou la Tic. Acesta, văzând casca albă ieșind undeva la țarm, făcu imediat o propunere îndrăzneată.

– Eu mă duc până la ăla prin apă și ies pe mal lângă el, ca să-mi trag răsuflarea... Așa, de formă, că nu obosesc eu dintr-un fleac...

Tăcerea celorlalți semăna cu o aprobare. Tic se aruncă în apă, înainte ca să aibă vreunul dintre ei vreme să se răzgândească. Începu prin a se bălăci, apoi se avântă în înot rapid. Se cam plictisi el până ajunse în dreptul căștii albe, pentru că era cale destul de lungă. Ieși la mal ca un om care abia își trage sufletul. Mergea

împleticindu-se, cu ochii închiși, și se prăbuși ca un sac la câțiva metri de posesorul căștii. Sufla cu atâta putere, că năștea vârtejuri de nisip. Cu coada ochiului înregistra însă înfățișarea personajului de lângă el. Mai întâi statura și musculatura vecinului. Impresia era favorabilă. Apoi chipul lui de bărbat energic și privirile-i prea leneșe ca să nu fie prefăcute. Avizul devenea precar. Între el și vecin se afla o îngrămădire de bețe și vergele de fier, de rotițe, sârme și corzi.

– N-aveți cumva o barcă? se pomeni Tic întrebând fără voia lui.

Vecinul cu cască albă pe cap râse la început auzindu-i întrebarea, apoi se strădui să ia un aer de om deranjat. Se încruntă și întreabă cu voce severă:

– Ești iscoadă profesionistă sau de circumstanță?

„Aha, e un om cu carte, gândi tânărul. Și merge drept la țanc, nu cu ocolișuri. Și parcă n-ar fi nici împotriva glumelor. Ia să-l încerc.”

– N-am știut că vă ocupați cu astrologia, de aceea am venit la dumneavoastră cu o întrebare.

– Zău! râse cu poftă casca albă. Nu puteai de pildă să mă întrebi dacă pot să răspund la bună ziua?

– Vă ofer scuze și pretextul că eram obosit mort. Nici acum nu mi-am revenit.

– Dacă vrei să pari obosit, trebuie să înoți mai prost. Ești de la corturile celelalte?

– N-aveți o țigară „Tomis” sau „Callatis”?

Casca albă începu să se uite la Tic mai bănuitor. Acesta însă cerceta cerul în căutarea unor nori, dar, negăsindu-i, se mulțumi cu valurile mării.

– Nu știu dacă o țigară poate să autentifice precocitatea unui copil...

Tic își întoarse brusc privirea spre vecinul său, dar era rândul acestuia să cerceteze cerul și marea.

– Cum vă închipuiți că aș fi făcut o asemenea cerere unui profesor... chiar dacă beneficiem de apropierea sau de depărtarea vacanței...

Casca albă deveni mai iscoditoare. Tic își relua activitatea de

astronom.

– Chiar și în vacanță timpul are un anumit preț.

Invitația era clară. Tic trebuia să facă ceva pentru a repara „relațiile”, folosind metoda forte:

– Am pus rămășag cu prietenii mei de la „celelalte corturi” că în cinci minute vom ajunge la astfel de relații, că nu ne vom supăra de la o mică neînțelegere.

– Zău?! râse iarăși casca albă. Pe mine se pare că mă cunoști. Eu în schimb nu știu nimic despre dumneata.

„Va să zică nu toți cei care-l cunosc îi sunt cunoscuți, deci e profesor”, gândi Tic.

– Eu sunt dintre aceia care vă cunosc fără să-i cunoașteți. Numele nu v-ar zice nimic.

– Ei, asta n-o mai cred, îi spuse casca albă. Ești prea tânăr. „Va să zică nu e profesor de liceu. Prin urmare e din ăia mari, raționa Tic în gând. Mi se pare că am cam feștelit-o. Ia să mai încerc o dată.”

– S-ar putea să audiez și eu cursuri interesante. Anumite discipline...

– Zău?! Dar cine ți-a insuflat pasiune pentru arheologie.

Tic rămase trăsnit. Casca albă era deci un rival. Un arheolog care... Dar ce căuta el aici cu atâtea unelte de pescuit?

– O întâmplare, răspunse Tic fără nerv. Aveți pasiunea pescuitului?

– Și a liniștei, mai ales a liniștei.

Noua invitație era și mai limpede prin calmul cu care fusese rostită. Dar, pentru a nu se întoarce cu coada între picioare, cireșarul repetă cu totul inutil prima întrebare:

– N-aveți cumva o barcă? Vă rog să mă credeți că nu fac nicio glumă.

Tonul lui Tic ar fi avut darul să convingă un întreg consiliu pedagogic. Casca albă îl privi puțin cam chiorâș, deși în sinea lui era convins că întrebarea fusese o glumă sau un pretext pentru ceva. Totuși ca să nu se dea întâi el bătut, încercă să-și încondeieze musafirul:

– Dacă ești atât de bun înotător, de ce nu te-ai înscris la

concurs?

Tic făcu mai întâi o mutră de bleg, apoi sări brusc, ca o lăcustă. Cuvintele îi explodau în gâtlee.

– Vă rog. Nu fac glume. Ce zi e azi? Și ce oră?

Spaima de pe fața lui nu putea fi jucată. Profesorul îl crezu în pragul unei nenorociri.

– Azi e sâmbătă. Și e ora... unu și treizeci de minute.

Tânărul rosti un mulțumesc năprasnic și se azvârli în apă ca o săgeată. Trebuia să bată toate recordurile de înot, pentru a-i da altuia posibilitatea să le bată. Ajunse la corturi gâfâind cu adevărat și într-o agitație de nedescris. Se repezi ca un hultan la Ursu:

– Barca, Ursule! Repede! Îmbracă-te. Premiul întâi e o barcă de cauciuc.

Parcă era în delir. Ceilalți încercară să-l calmeze, dar el se azvârlise deja în pantaloni și-n pantofi. Cămașa parcă-i intra singură pe trup.

– Âla-i arheolog și nu mă interesează. Băteți-vă voi capul.

Ursu, văzându-l cu câtă grabă se îmbrăca, îl imită ca un copil.

– Spune-mi ce-i, Ticușorule! Spune-mi mai lămurit.

– Repede! Ursule! E unu și nu știu cât. La patru începe concursul... Aoleu! Știi să înoți?

7

Tic porni ca din pușcă înainte ca Ursu să-și fi pus pantofii în picioare. După vreo cincizeci de metri, se prăbuși în nisip. Ursu îl ajunse, îl ridică și începu să-l scuture cu putere.

– Chiar dacă ești nebun, tot trebuie să mă iau după tine. Dar, dacă nu ești nebun, să știi că ești un neghiob, Ticușorule. Mai întâi descalță-te și pe urmă... Dacă vrei să ajungi undeva cât mai repede, să nu fugi așa. După două sute de metri cazî mort și numai targa te mai poate salva. Acum spune ce ai de spus. Limpede, ca să înțeleg.

Tic se supuse, deși simțea cum îl arde nerăbdarea. Era bucuros

că Ursu își iuțise pașii, fără să alerge însă.

– E un concurs, Ursule! Un concurs de înot pe un lac lângă Constanța. Premiul întâi la o sută de metri, o barcă de cauciuc. Scrie pe toate afișele.

– Atâta scrie, sau mai scrie și altceva?

– Doar nu vrei să câștigi un vapor. Nici n-avem ce face cu el în sărăcia asta de apă.

Cei doi mergeau în ritm rapid. Tic era nevoit să alerge, pentru a ține pasul cu Ursu.

– Te-am întrebat ce mai scrie! Să nu ne irosim forțele degeaba, Ticușorule.

– Mai scrie ceva, dar nu e important... Înscrierile s-au terminat ieri... Dar aranjăm noi.

– Asta nu-i important? spuse Ursu fără să încetinească însă pasul, deși vestea, în alte condiții, l-ar fi făcut să se întoarcă la corturi.

– Parcă nu m-ai cunoaște! Am atâta forță în mine că, nu știu, zău, dacă n-aș fi în stare să câștig eu „suta”. Dacă nu te primește, fac un tâmbălău, că se amână concursul cu un an de zile.

Mergeau, mergeau prin nisip. În sfârșit dădură de o potecă bătătorită.

– Numai să ajungem la timp, Ursule. Nu vezi nicio ocazie?

Ursu nu zări nicio ocazie, pentru că nu alesese drumul de țară care făcea un mare ocol, ci o potecă strâmtă care scurta calea spre șosea.

– Vedem noi când ajungem la șosea, răspunse el. Inspiră pe nas și expiră pe gură. Rar! Și calcă pe toată talpa piciorului, că nu faci sprint.

Tic îi urmă sfaturile. Realiză astfel un ritm uniform în mers, iar plămânii deveniră încetul cu încetul mai indulgenți, mai înțelegători față de eforturile lui.

– Tot nu vezi o ocazie? Ascute-ți ochii, Ursule, că e trecut de două.

Pe șosea, departe, în stânga se zărea într-adevăr un nor de praf.

– Acum e-acum, Ticușorule! Sprint! Deși nu cred că vom ajunge la timp.

Ca alungați de o haită de lupi, amândoi fugeau spre șosea, în întâmpinarea unui camion care se zărea departe. Nici nu mai avură timp să raționeze în goana lor nebună. Poate că, dacă ar fi făcut semn cu mâinile, i-ar fi văzut șoferul. Camionul însă trecu în viteză, înainte ca ei să ajungă la șosea.

– Suntem pierduți! urlă Tic disperat. Dacă am fi plecat cu un minut mai devreme... Hait!

Camionul se opri la vreo sută de metri mai departe.

– Numai să nu fi rămas în pană! spuse Ursu, reluându-și fuga.

Nici vorbă de așa ceva. Șoferul, pur și simplu, îi aștepta. Îi văzuse fugind și-și închipuise că aleargă după o ocazie. Îi pofti în față, în cabină. Prin câteva fraze iscusite, Tic îl determină să-și arate calitățile. Gigantul zbura pe șosea cu o asemenea viteză, că întrecea toate autoturismele pe care șoferul le prindea în raza vederii. Se ivi bineînțeles și inevitabila barieră. Dar, pentru că șoseaua nu întretăia nicio cale ferată, bariera o constituia o cireadă de vaci. Obișnuite cu claxoanele, vacile nu se sinchiseau de graba celor din camion. Toate turismele pe care șoferul le întrecuse făceau coadă în urma camionului. Abia la capătul cirezii, Tic dădu cu ochii de văcar.

– Să dea Domnul să ajungi cât mai repede cu ele la abator! îl blestemă Tic.

– Mulțam' mult, domnișorule, îi răspunse văcarul, că tocmai acolo le ducem.

Camionul își relua goana pe șoseaua asfaltată. De astă dată ținea piept sau spate autoturismelor care voiau să-l depășească.

– Pană! se îngrozi Tic.

– Aș! Dar, dacă vreți să scurtați drumul spre lac, eu zic s-o apucați pe aici. Nu se poate să nu găsiți o ocazie.

Tic se uită cu asemenea ochi la șofer, încât acesta se văzu nevoit să adauge:

– Cum vreți. Eu vă duc până-n oraș. Că pe drumul ăsta n-ncap nici turismele. Altminteri v-aș fi dus eu, nicio grijă.

Cei doi pasageri îi mulțumiră din toată inima șoferului și îl rugară să le spună numele, pentru a-l aminti în carte. Îl chema Ioniță Buclă.

Drumul spre lac pe care îl indicase șoferul era o potecuță pietruită, pe care într-adevăr nu încăpea o mașină obișnuită. Tăblița indicatoare, înfiptă pe locul unde drumul se întâlnea cu șoseaua, se purtă extrem de crud cu cireșarii. Șoferul își închipuia pesemne că pasagerii lui vor să prindă focul de artificii, nu concursul de înot. Nici trei ore nu le-ar fi fost destul pentru a ajunge la lac.

– Ne predăm? întrebă Tic dezolat, aproape resemnat. Domnul șofer, din bunătate, ne-a făcut cel mai mare rău. În oraș găseam mai ușor o ocazie.

– Poate greșește indicatorul! își dădu Ursu cu părerea, fără să pună niciun preț pe vorbele sale.

În depărtare se auzea însă un zgomot de motocicletă. Pentru a-și scuza planul pe care-l întocmise într-o clipă, Tic spuse cu toată convingerea:

– Mi se pare foarte liniștit și sigur drumul... Tu oprește motociclistul, Ursule, dacă nu are pe cineva în spate.

În timp ce Ursu ieșea la șosea, Tic meșteri ceva în tăcere pe lângă stâlpul cu tăblița indicatoare. După două secunde, apăru radios. Prima motocicletă avea ambele locuri ocupate.

Ce-a de-a doua însă era liberă la spate. Tic făcu un semn cu mâna. Motociclistul opri fără voia lui:

– Ce vrei dom'le? Nu vezi că-s în întrecere cu celălalt? Am pus pariu că ajung mai repede la lac.

Tic îi arată drumul mai scurt și motociclistul se uită cu ochii căscați spre tăblița indicatoare:

– Ia uită-te, dom'le! Neghiobul n-a văzut că s-a dat drumul la motociclete? L-am luat! O damigeană de Murfatlar!

Ursu se scărpină de zor în cap. Fu cât pe-acți să deschidă gura, dar Tic i-o luă înainte:

– V-am ruga și noi ceva, se adresă el motociclistului. Nu ne duceți până la lac?

– Cu plăcere. Dar nu pot lua decât un pasager.

– Urcă-te, Ursule! își îmboldi Tic prietenul. Apoi către motociclist: Aveți toate taloanele?

– Mi-au mai rămas vreo două. Dar le păstrez ca ochii din cap.

Poftim, dom'le că-i dau drumul.

– Succes, Ursule! Și țin-te tare. Dacă nu vor să te înscrie, spune-le la ce ești campion.

Motocicleta care-l avea pe Ursu în spate porni de la bun început cu toată viteza. Parcă ar fi catapultat-o cineva. Tic rămase la marginea șoselei, așteptând o ocazie pentru sine. Mașini, mereu mașini. În sfârșit, o motocicletă. Dar nu una. Un șir întreg. Și multe cu locuri libere în spate. Tic voia să aleagă. Și ochii lui căzură pe un „Simpson” în exces de viteză. Pesemne că făcuse el un gest aparte (sau poate din cauza unei mașini care se ivise pe șosea din direcție contrară, exact când „Simpson”-ul voia să depășească o „Java”), pentru că motociclistul opri și ascultă rugămintea lui Tic.

– S-a dat drumul pe-aici la motociclete?! întrebă el mirat. Da' știi să te ții bine? Că eu gonesc cu o sută, mai ales pe drumul ăsta.

Tic se urcă în spate, dar, la două secunde după ce motocicleta porni, îi făcu semn șoferului să oprească.

– Mi-am uitat ceasul, se scuza el și alergă repede pe șosea.

Când ajunsese lângă stâlpul indicator se opri. Se uită în dreapta, în stânga, apoi scoase dintr-un boschet un alt stâlp cu un disc în vârf și cu o motocicletă frumos desenată pe disc. Desenul interzicea circulația motocicletelor pe drumul acela strâmt, pietruit, care ducea la lac. Puse stâlpul în locul în care fusese cu câteva minute înainte, ca să nu încurce circulația, apoi o zbughi spre „Simpson”.

Motocicleta zbură, nu alta, pe drumul neted, ca-n palmă, și fără nicio cotitură. Mergea cu o asemenea viteză, încât prinse din urmă cealaltă motocicletă, care-l avea pe Ursu în spate. Dar nu pentru că proprietarul ei ar fi voit să fie ajuns, ci pur și simplu pentru că avea o pană de motor. Tic opri „Simpson”-ul și schimbă locul cu Ursu. Începea chiar să-l amuze jocul. Nu mai avea nicio teamă că marele favorit va întârzia la concurs. Altceva îl preocupa. Înscrierea la concurs. În sfârșit „M.Z.”-ul de 175 care-l dusesese până atunci pe Ursu fu pus în stare de funcționare. Proprietarul, gelos pe „Simpson”-ul care-l depășise, accelerează al maximum. Cam la un kilometru de lac (se vedeau deja instalațiile sportive), „M.Z.”-ul

ajunse „Simpson”-ul. Bineînțeles pentru că acesta din urmă era în pană. Tic făcu o asemenea pledoarie la urechea conducătorului său despre solidaritatea dintre motocicliști, încât acesta opri și se duse să-și ajute confratele a cărui motocicletă avea într-adevăr o pană gravă.

– Acum e momentul, Ursule! Avem timp s-ajungem și pe jos.

După ce mulțumiră călduros celor doi conducători, preocupați să schimbe un ax, cireșarii își continuară pe jos aventurosul lor drum către lac. Pe la jumătatea căii care le mai rămăsese de parcurs, întâlniră un milițian foarte grăbit, ceea ce nu-l împiedică însă să se oprească și să-i întrebe pe pașnicii pedestrași dacă nu cumva au întâlnit în drumul lor niște motociclete.

– Un „Simpson” și un „M.Z.”, răspunse Tic prompt. Sunt în pană la cinci sute de metri de aici.

– Mărcile le-am dibuit eu după sunet. Las’ că vin încoa’.

După câțiva metri de mers, Tic se întoarse pentru a-și face datoria:

– Dar să știți că n-au nicio vină motocicliștii. S-a jucat cineva cu semnul de circulație. Nu era bine înfipț în pământ.

După mai mulți metri se întoarse și milițianul:

– Dar dumneavoastră de unde știți?

Tinerii cireșari dispăruseră însă printre boschetele din apropierea bazei sportive. Mergeau veseli, fără să se grăbească, siguri că toate căile le sunt deschise. Auziră însă în depărtare o voce rostind niște cuvinte care-i transformară pe loc în ogari.

„Atenție! Seria a treia la start.”

Trebuia să se întâmple și asta. Ceasul lui Tic se oprise, iar Ursu, în graba plecării, nu se mai gândise să și-l ia pe al lui. Trecură în goană printre mese și scaune, prin săli și coridoare, străbătură în diagonală postamentul ocupat de fanfară, despărțiră în două un grup de spectatori, până ajunseră, în sfârșit, la masa juriului. Cum nimeriseră acolo, ce miros îi dusesese exact acolo, asta n-o mai puteau ști. Curajul însă li se topi când dădură cu ochii de oamenii de la masă, când văzură mulțimea de gazetari și de fotografi, aparatele de filmat, steagurile, cupele, insignele... Dar undeva, pe o masă mare, se afla și o barcă de cauciuc nouă,

nouă, frumoasă, elegantă, încăpătoare.

Tic se înfățișă la cel pe care-l credea președintele juriului și-și expuse cu atâta căldură cauza, că omul acela, bătrân și serios, cu atâtea hârtii și diplome în față, asaltat de atâția oficiali, gazetari și fotografi, începu să caute cele mai alese cuvinte de scuze. Nu putea face nimic. Mai rămăseseră în concursul pentru o sută de metri două serii cu toate locurile ocupate. Nu era nicio posibilitate.

– Poate la concursul de sărituri de pe trambulină. Într-o oră reușesc eu (ii spuse în șoaptă) să te adaug pe listă. Te trec eu pe listă...

– Nu știți ce premiu e?

– Un echipament de scafandru cu pușcă...

Înfrânt, distrus, Tic se întoarse la Ursu, dar, uitându-se printre spectatori, descoperi o cunoștință veche, între alte cunoștințe. Pionierii erau în tribune! Și, în mijlocul lor, da, în mijlocul lor era... salvatorul! *Teodor T.!*

Din doi pași, Tic ajunsese la președintele juriului. Figura lui luată parcă dintr-un tablou de Murillo îl făcu pe omul bătrân și serios să abandoneze pentru o clipă oficialii.

– V-aș ruga să-mi citiți numele din ultimele două serii...

Rugămintea fusese rostită cu o asemenea voce, încât singura scuză pe care o găsi președintele fu aceea de a ridica din umeri în semn că nu se poate împotrivi. Ultimul nume da, ultimul nume din ultima serie era Teodor T. Cireșarul arătă cu mâna spre Ursu și-i spuse președintelui ca o mângâiere:

– Eu l-am înscris. Numele lui e Teodoru Tudor, dar mi se pare că funcționarul a uitat să treacă un „u” și a scurtat prenumele... și, mi se pare, l-a întinerit cu vreun an...

– Asta n-are nicio importanță, se bucură președintele, rectificând pe loc erorile funcționarului. Să se pregătească repede. În două minute se dă startul.

În fața întregii adunări, Tic îl sărută pe obraz pe extraordinarul președinte care nu părea deloc nemulțumit de gest, mai ales că auzise un glas printre spectatori rostind o zicală cu privire la copii și părinți foarte măgulitoare pentru el. Văzându-l pe Ursu îndreptându-se spre start, Tic, ușurat, își spuse numele pentru a fi

trecut pe lista candidaților la plonjoane. Președintele îi făcu un semn complice din ochi și chiar îi spuse în șoaptă:

– Fac și eu parte din corpul de arbitri...

Ultima serie urma să hotărască soarta bărcii de cauciuc, deși se părea că învingătorul seriei a doua nu va mai fi întrecut. Era un înotător cunoscut. Parcursese suta exact într-un minut. Privea spectatorii rezemat cu coatele de barca de cauciuc. O fată frumoasă, cu părul roșu, se ridică din tribună și-i făcu semn cu mâna. Tânărul o văzu și-i răspunse prin bezele și printr-o mișcare largă care indica plăcerea unei plimbări în doi cu barca...

„N-ar fi păcat!? își spuse Tic. Asta nu-i barcă pentru două persoane...”

Suta se alerga în linie dreaptă pe niște culoare despărțite de panglici albe. Sosirea avea loc chiar în fața mesei juriului. Cronometrorii de la sosire își potriviră ceasurile. Fiecare răspundea de un culoar. Cu toate acestea, privirile lor ținteau concurentul de pe culoarul III. Și acesta era un înotător cu renume, component al unei echipe fruntașe de polo și deținător al câtorva cupe pentru performanțe, care cu câțiva ani în urmă constituiseră recorduri.

Ursu avea culoarul IV. Statura lui athletică, musculatura impresionantă atrăseseră ca un magnet privirile multor spectatori.

– Oare cine o fi? se auziră șoapte în mulțime. Asemenea mușchi n-am văzut nici la circ.

Ursu era atât de emoționat de tot ceea ce i se întâmplase în ultimele ore, de prezența lui acolo în fața unei asemenea mulțimi, încât i se părea că trăiește un vis. Își închipuia cursa ușoară, nu credea că e un concurs la care participă campioni și recordmeni. De la celălalt capăt, Tic simțise ceva. De aceea îi făcu semn cu mâna. Când se crezu observat, își duse arătătorul la ceas, apoi îl ridică în sus. Voia să spună să parcurgă suta în mai puțin de un minut. Ursu se frământa, neînțelegând ce înseamnă gesturile din ce în ce mai crispate ale lui Tic. Se uită și mai atent și atunci văzu trei degete ridicate în sus. „Trei?” gândi el și pricepu îndată. Culoarul III. Dar în acea clipă se dădu startul. Toți concurenții săriră în apă în același timp, numai Ursu sări cu cel puțin o

secundă în urma lor.

Toți spectatorii observară întârzierea lui Ursu. Parcă ar fi pierdut startul. Parcă ar fi așteptat anume să sară ceilalți înaintea lui. Tribunele comentau cu predilecție acest eveniment. În față, la sosire, Tic își dusesese disperat mâinile la ochi. Așa trebuia probabil să se întâmple. Să fie a altcuiva barca de cauciuc.

Pe culoare se dădea o bătălie cumplită. Seria era foarte puternică. Înotătorul de pe culoarul III luase un avans apreciabil față de ceilalți concurenți. Ursu venea însă vijelios din urmă. Nu se vedea decât casca albastră de pe culoarul III și ea era la vreo patru metri înaintea lui. Făcu apel la toate forțele lui. Și deodată tribunele se ridicară în picioare. Începură să se audă strigăte. Un om slăbuț, cu pălărie de paie pe cap, ridicase amenințător pumnii spre un individ uriaș de lângă el, care urla ca un trombon:

– Hai, trei! Hai, trei! Hai, Mircea! Ha! Ha! Hai, trei! Ha! Ha! Hai, trei!

Cronometrorii, juriul, gazetarii uitaseră de celelalte culoare. Toți ochii erau ațintiți spre lupta care se dădea între III și IV.

– Iese record! striga un gazetar. Cum a putut să piardă startul?!

Cu vreo zece metri înainte de linia de sosire, casca neagră de pe culoarul IV era la un sfert de metru în urma căștii albastre de pe culoarul III. Apoi căștile dispărură în apă și nu mai ieșiră decât pe firul liniei de sosire. Casca albastră rămăsese cam la un metru în urma căștii negre.

Mulțimea delira. Cronometrorul de pe culoarul IV sări ca apucat, cu ceasul în mână, de pe platforma lui, drept în apă. Fotografii se-mbulzeau, iar în tribune un cetățean mic și slab, cu pălărie de paie, îi spunea unui uriaș care până atunci uriașe ca din trombon:

– Ce ți-am zis eu! Ai văzut că le-a dat handicap! Ca la curse, dom'le! Ha! Ha! Handicap! Ha! Ha! Handicap!

– Ei și?! îi răspunse trombonul. Ce, a doborât recordul mondial?

Slabul îi aruncă o privire care exprima un profund sentiment de milă și compătimire.

Ursu se descotorosi de armata de gazetari și fotografi care-l

înconjuraseră. Ochii îi erau numai la barcă. Președintele îi strânse mâna:

– Dacă nu pierdeai startul, cădea recordul. Îmi pare foarte rău. Mi se pare că l-ai egalat...

Tic înțelese. Prin urmare, barca le aparținea. Înaintă juriului legitimația de sportiv a lui Ursu și, după ce-și văzu prietenul semnând pe niște hârtii și tabele, se apropie și-i spuse la ureche:

– Acum trebuie să mă aștepți și tu... Am mari șanse să pun mâna pe un echipament de scafandru cu pușcă...

Capitolul XI

1

Cei de la Gorgan nu se puteau împăca deloc cu ideea neputinței. Din cele câteva cuvinte rostite de Tic, înțelesesă că există undeva șanse pentru procurarea unei bărci. Șansele li se păreau însă atât de iluzorii (nu pentru că și-ar fi subestimat prietenul, ci din pricina valorii obiectului), încât organizară ei un concurs de idei – fără premii – având ca temă unică găsirea unui „surogat” de barcă, a oricărui obiect care putea să țină locul celui de care aveau atâta nevoie. Știa, erau convinși că fără barcă, sau un obiect asemănător, era cu neputință să-și continue cercetările.

– Auzi! se înfurie Dan. Să ni se zădărnicească expediția din cauza unei nenorocite de bărci. Zău, parcă aș visa că sunt în pragul paradisului, că e un tigru în urma mea, că nu trebuie să fac decât un pas pentru a mă scălda în fericire și a scoate limba la tigru, cum ar spune Tic, dar picioarele nu vor să mă asculte, îmi atârnă inerte, parcă n-ar fi ale mele. Voi n-ați trăit asemenea vise?

– Lasă în pace, visele! se răsti Lucia la el. Mai bine gândește-te la o soluție!

Nu era nevoie însă de o asemenea invitație. Fiecare își bătea capul pentru a găsi ideea cea mai bună. Câte propuneri, unele absurde, nu se făcură în acele ore! Tot ce le venea în minte era rostit cu glas tare. Pentru plută nu aveau lemne („Oare nu e vreun șantier prin apropiere?” întrebasese Lucia); pentru o barcă rudimentară nu aveau scule, scânduri și catran („Oare nu e vreun loc de promenadă cu barca?” întrebasese Dan); cineva venise chiar cu ideea îmbogățirii pieptarului de plută cu mingi, cu camere de bicicletă, de motocicletă.

– O bărcuță cât de mică! se tot ruga Ionel. Și o jucărie ar fi bună în situația noastră.

– O bărcuță! strigă Dan. Întâi să pun câteva lucruri la punct.

Primo: să nu vă mai legați de visele mele! Secundo: să-mi încredințați fetele pentru treaba asta. Terzo: să-mi spuneți, după calculele voastre, dacă drumul acesta de țară e frecventat de vehicule.

Numai „terzo”-ul lui Dan fu luat în considerare, aceasta pentru că tinerii se agățau de orice idee, oricât de absurdă ar fi fost.

– Ce ai cu drumul? îl întrebă Ionel. Vrei să jefuiești vreun țăran de căruță?

– Dacă nu-mi răspundeți imediat, îmi „sinucid” ideea. Unu, doi, trei!

La trei, îi răspunse Lucia, după ce făcuse cu mâna un semn nu prea favorabil la adresa lui Dan:

– Vehicule?! Nu trec decât căruțe – cam două, trei pe zi.

– Atunci suntem salvați! Bineînțeles dacă o aprobați pe Lucia și vă declarați astfel complici cu geniul meu. Nu-i așa că animalele rabdă de sete mai ușor decât oamenii?

– Ești nebun? îi spuse Maria, dar cu un ton de întrebare. Vrei să furi fântâna? N-ai văzut că e făcută din ciment?

– Dar ciutura? se prefăcu Dan bucuros?

Toți se uitau la el cu compătimire. Victor însă îi prinsese ideea:

– La urma urmelor, vitele pot să bea și din ciutură, spuse el râzând.

– Ideea! descoperi Ionel, lovindu-se cu mâna peste frunte. Dan, ești un geniu!

– În lipsa lui Tic, îl corectă cel lăudat. E cam mică bărcuța, dar tot înseamnă că avem ceva care plutește.

Își amintiră toți teica de lângă fântână. Nu era mult mai mare ca o covată, dar, în disperarea lor, îi exagerară dimensiunile, transformând-o în transatlantic.

– Acum spuneți-mi dacă-mi dați fetele în echipă și dacă mă proclamați șef. Vreau să mă simt și eu o dată în viață în pielea unui șef.

Dan plecă imediat spre fântână cu Maria și Lucia după el. Era un șef modern. Întâi el și pe urmă fetele. Dar augurii nu-i erau favorabili (în postura aureolată pe care și-o cucerise).

Din vârful Gorganului, Victor și Ionel priveau regiunea

înconjurătoare. Se uitau mai ales după prietenii lor care mergeau în marș forțat spre fântână; din când în când însă făceau și câte un tur de orizont. O dată sau de două ori privirile lor trecură de la cortul străin la proprietarul lui, care abia se zărea undeva departe pe malul mării.

– Toată ziua n-a dat pe la cort, oare ce face acolo? întrebă Ionel.

Dar Victor nu-l asculta. El avea alte preocupări. Și cum fața lui nu trăda niciun semn de bucurie sau măcar de bună dispoziție, Ionel înțelese că preocupările lui erau grave. Se codea să-l întrebe. Se mulțumea să se uite la el cu coada ochiului, să-l observe pe furiș. Dar nu se alese cu altceva decât cu concluzia că Victor compara culoarea mării cu culoarea lacului salmastru. Pentru că nu făcea altceva decât să-și poarte privirile când la lacul din spate, când la marea din față. Nu se sinchisi să-l întrebe:

– Crezi că nuanțele de culoare se apropie între ele?

Spre surprinderea lui, îl văzu pe Victor tresărind și auzi un răspuns care-l făcu, la rândul său, să tresară.

– Vom vedea noi imediat! Ești dispus, Ionel, să facem o plimbare în larg? Pentru mai multă siguranță să luăm pieptarul de plută cu noi.

Prin urmare, Victor nu făcea o propunere, ci își exprima o dorință, poate chiar o hotărâre. Ionel se declară de acord și astfel cei doi porniră într-un înot de lungă distanță. Își treceau unul altuia pieptarul de plută cu schimbul. Depășiră linia cortului străin, depășiră mai târziu linia proprietarului cortului. Se opriră din înot departe, când Gorganul se văzu ca o moviliță.

– Acum dă-mi mie pieptarul, spuse Victor. Eu mă transform în plută, iar tu fă tot ce poți ca să te urci pe spatele sau pe pieptul meu și să stai drept câteva secunde. În acele secunde de echilibru trebuie să te uiți drept înainte și să fotografiezi totul.

Propunerea lui Victor era cam ciudată, mai ales că n-o îmbogăți cu nicio explicație. Cei doi începură jocul de-a pluta și de-a catargul. Se răsturnau însă mereu, mereu, fără să reușească nicio clipă un echilibru perfect. Într-un moment al jocului, când Ionel reuși să urce în genunchi pe spatele lui Victor, văzu ceva care-l dezechilibră, retezându-i prima încercare cu șanse reale de reușită.

După ce ieși din apă, îi spuse lui Victor:

– Ăla mi se pare că a pornit spre noi. Vine rapid încoace.

– Până ajunge aici, îl liniști Victor, mai avem vreme să încercăm.

Gata?

Ionel se mai chinui de câteva ori fără niciun rezultat, dar tot reuși până la urmă să stea câteva secunde drept ca o lumânare pe spatele lui Victor, privind, așa cum acesta-i ceruse, drept înainte.

– Fotografiază, Ionel! Fă-ți o imagine precisă.

Dar nu apucă să termine fraza pentru că, bândâbâc, Ionel își pierdu echilibrul și se prăbuși în apă. Ieși însă repede la suprafață, pentru a-și anunța victoria.

– Am făcut o fotografie sigură, Victor. Să n-ai nicio grijă. Casca albă se apropiase între timp la vreo cincizeci de metri de ei. Dacă ar fi avut un ochean, tinerii ar fi citit în ochii celui care se apropia nedumerire, surpriză, poate chiar și spaimă. Cireșarii porniră însă înapoi spre țărm, unul după altul, într-un înot economic și, pentru ca nu cumva casca să-și închipuie că fac asta de teamă, își aleseră o direcție de întoarcere care trecea prin apropierea punctului alb. Încă înainte de a ajunge în dreptul lui, cireșarii își recunoscuseră vecinul. Îl salutară politicoși, dar primiră un răspuns cam mormăit. Era asistentul de la Histria!

– Oare ce caută aici? întrebă Ionel când ajunseră destul de departe ca să nu mai poată fi auzite vorbele lui.

– După câte îmi amintesc, prichindelul spunea că asistentul și-a luat concediu. Poate că a venit pur și simplu pentru odihnă... poate pentru anumite preocupări arheologice... Ciudat, ciudat!

– Foarte ciudat! întări Ionel opinia lui Victor. Trebuie să-l iscodim.

– Deocamdată să-l lăsăm în pace. Acum, te rog să dezvolpezi fotografia. Cu mare grijă.

Ionel deveni dintr-o dată trist. Ce putea să-i răspundă lui Victor?

– N-am văzut nimic, absolut nimic. Bucuria cea mare a fost c-am reușit să stau în echilibru.

Victor părea surprins de răspunsul pe care-l auzea.

– Gândește-te bine, Ionel. Amintește-ți bine! În ce constă acest

nimic?

– În apă. Atât. Numai apă. Gorganul era o moviliță undeva în stânga. Abia se zărea. Încolo un întins de apă. Țărmul nici nu se vedea.

– Mi-am închipuit, răspunse Victor. Eram sigur. Dar e mai bine c-am verificat... Da, da... Se complică enorm lucrurile. Nici barcă n-avem, pentru că teica aceea nu e bună decât pentru comicării. Și, chiar dacă am avea o barcă bună, nu prea văd cum am ieși din complicațiile acestea...

– Ce complicații? Și de ce să nu ieșim? Am fost în situații mult mai grele, Victor.

– Știu, Ionel. Dar de astă dată avem împotriva noastră cel mai puternic inamic: *timpul*. V-am mai spus. Și să știi că nu exagerez. Și-a mai căzut și pacostea cu barca pe capul nostru.

Pacostea fusese însă alungată, precum bine se știe. Tandemul Tic-Ursu o preschimbase în fericire. Într-o fericire care, din fericire, nefericea pe unul dintre cireșari.

Dan, Maria și Lucia făcuseră o adevărată baie de nămol până reușiseră să miște teica. Erau toți negri și pe trupuri și pe fețe. Chipul lui Dan părea însă luminat de nimbul triumfului.

– Pentru un purceluș ca Tic, e tocmai nimerită, spuse el, frecându-și mâinile de bucurie.

Dacă ar fi știut el cât de perspicace era rostind cu anticipație drăgălașa insultă!

Teica se eliberase din chingile care o țineau prinsă de niște trunchiuri groase de lemn, înfipite în pământ. Era însă cam mică. Nu putea cuprinde decât trupul firav al unui băiat sau corpul grațios al unei fete. Starea ei cam murdară îl determinase pe Dan să aleagă prima destinație.

Purcelușul însă nu era departe de locul insultei. Văzând mogâldețele negre care scormoneau pământul, se opri pe loc, pentru a căuta cu privirea niște tufișuri în care să se ascundă.

– Ce drum! se încludă el. Tare aș fi vrut să-i surprind pe dracii aceia negri de lângă fântână, Ursule. Unde să mă ascund?

– După mine! îl invită Ursu. Sau după barcă. Mi se pare că ai în

față concurența.

– Probabil că m-au tâmpit săriturile în apă și aplauzele. N-ai putea să fii mai limpede și să-mi spui, așa ca să înțeleg și eu, ce se petrece acolo?

Ursu îi satisfăcu rugămintea spunându-i că, dacă nu-l înșală privirea, fetele și Dan au mutat teica de la locul ei și se pregătesc s-o transporte ca pe o targă. Tic pricepu și-l cuprinse un râs nebun. La fel de brusc însă râsul încetă.

– Ursule! Hai să ne ascundem după barcă. Ține-o în față ca pe o pânză. Ah! Ce păcat că n-am umflat-o. Zău! Hai să ne ascundem și să țipăm la ei. Să treacă măcar câteva minute prin stările pe care de atâtea ori mi le-au batjocorit.

Ursu se prinse în joc și-n tăcerea amurgului răsună un „ho” gros, înfiorător. Dracul și drăcoaicele de la fântână scăpară teica din mâini și întoarseră într-o clipă capetele spre direcția de unde venise strigătul. Privirile lor întâlniră în cale un obiect ciudat, pe care spaima și ceața amurgului îl transformară în ceva dătător de moarte. Într-o clipă, dracii se făcură nevăzuți, alegând unica ofertă de ascunziș: fântâna.

– Și dacă-i un țânc? întrebă Dan, tremurând ca bătut de friguri.

– Să nu fie cineva de la miliție! șopti Lucia înspăimântată, dar bântuită ca întotdeauna de luciditate.

Tic nu prelungi jocul. Bucuria lui era prea mare ca să nu i se facă milă de niște bieți nenorociți. Ursu zvârli un semnal binecunoscut, pe care Tic îl însoți cu câteva fluierături. Dracii erau de astă dată furioși. Cu mâinile în șolduri, așteptau să se răfuiască. Dar mai era și barca de cauciuc, mai era și costumul de scafandru și mai ales pușca lui Tic, așa că noii veniți, în loc de vorbe de ocară, primiră pe față, pe brațe, pe piept niște pete de noroi care nu le întunecară însă strălucirea.

– Tot trebuia să vă mânjiți și voi, îi consolă Dan. Noi ne-am scurs toată vloga scoțând din chingi covată asta blestemată... așa că...

Dan era cam bosumflat. Ideea lui căpătase valoarea unei cepe degerate.

– Nu mi-e dat mie să ajung șef... Asta-i! Trebuie să mă

mulțumesc cu rolul de supus.

Luă totuși parte alături de ceilalți la acțiunea de repunere a teicii în funcțiunile ei de toate zilele.

Apariția bărcii schimbă atmosfera de la corturi. Până și lui Victor i se înseninase fața. Trofeul cucerit cu atâta trudă deveni repede obiectul predilect al fiecăruia. I se lăudau calitatea, mărimea, confortul, eleganța. Mai ales după ce barca fusese umflată. O parte a tandemului care-l cucerise era uimită de ingratitudinea celor salvați de la moarte. Cealaltă parte îi făcu însă semn cu ochiul și arătă cu mâna în direcția în care fusese zvârlit superbul costum de scafandru. Tic își strânse imediat antenele care umblaseră câteva clipe în căutarea laudelor și propuse o vânatoare de pești cu pușca. Aceasta, din entuziasm. Pentru că era aproape seară și nu se mai putea vedea sub apă.

– Atunci măcar să facem o plimbare cu barca în liniștea serii, se rugă el.

Dar nici această propunere nu fu acceptată. Cireșarii nu aveau răgaz pentru distracții inutile. Trebuiau să se sfătuiască, să facă planuri, să ia hotărâri. Tic se uită cu jind la barcă înainte de a intra în cort. Tare l-ar fi atras o plimbare în noapte.

Târziu, târziu, după ce toți adormiseră, la ora de mijloc a nopții, barca se legăna, sub o lumină cețoasă, pe apele foșnitoare ale mării. Dar nu silueta lui Tic se înălța din apă, ca o statuie. Era silueta unei fete care-și lăsa trupul alintat de razele lunii. De după un cort, doi ochi de jăratric o zăriră și omul avu senzația că asistă la nașterea Afroditei din spuma mării. Horele îi ascunseseră însă părul de aur într-un voal negru.

2

Odată cu ivirea dimineții, barca primi însă destinația pe care i-o hărăziseră cireșarii. În timp ce ceilalți rămăseseră la mal pentru a confecționa geamandurile, Victor și Ionel refăcură, cu ajutorul ei, plimbarea din ajun. Fiecare cu câte o lopată în mână, lovea apa cu putere, imprimând bărcii o viteză amețitoare. Depășiră punctul pe

care-l atinseseră în ajun (își dădură seama de acest lucru trăgând niște coordonate imaginare care legau țărmurile golfulețului) și, numai când ajunseră în fața deschizăturii pe care urmau s-o cerceteze, făcură cale întoarsă. Victor se ridica din când în când în picioare, pentru a privi mereu înainte. Părea că țărmurile golfului, din dreapta și din stânga lui, nu-l interesează. Nu avea ochi decât pentru movila de pământ care se mărea văzând cu ochii (aceasta era, cel puțin, impresia lui Ionel). Dar nici drumul acesta cu barca și observațiile culese nu avură darul să-l debaraseze pe Victor de preocupările sale nemărturisite. Ionel îl vedea în continuare abătut și ghicea că aerul de bună dispoziție de pe fața lui era rezultatul unor eforturi de voință, nu era expresia adevăratei sale stări. De aceea, într-un moment de tăcere, Ionel hotărî să afle cauza preocupărilor prietenului său, sau măcar să-i dea a înțelege că, oricât se va strădui, nu-și va putea ascunde cu totul frământarea.

– Eu cred că, dacă ne-am mărturisi toți gândurile, oricât de grave ar fi, am găsi mai ușor o soluție de... cum să-ți spun... E mai bine să dăm pe față tot ceea ce gândim!

Pe Victor nu-l surprinseră deloc vorbele lui Ionel. Făcu gestul unui om care nu are ce să ascundă.

– Mă preocupă într-adevăr un lucru foarte grav, Ionel. O idee apărută din senin, care s-a transformat în obsesie. Nu vreau altceva decât să mă conving de adevărul sau neadevărul ei, sau, mai bine zis, vreau să mă conving dacă e bine s-o luăm în considerare. Nu fug de colectiv, să nu-ți treacă prin cap așa ceva. Eu nu mă simt viu decât între voi toți. Numai atunci îmi înfloresc gândurile. Când sunt singur, zău, Ionel, parcă mă simt copil. Am temeri, sfii, incertitudini... Dar nici nu e bine, așa cel puțin cred eu, să transformi în subiect de discuție un gând. Mai am de făcut o ultimă verificare, înainte, poate, de a vă oferi liniști sau neliniști... Ah... dacă s-ar fi petrecut totul cu câteva săptămâni mai devreme!

– Sau acum doi ani, când eram în căutarea Laurei, își aminti Ionel. Cine știe peste ce sirenă vom da acum!

Norii unei nostalgii trecătoare acoperiră pentru o clipă vederea lui Victor. Ionel îl văzu cum își scutură capul, parcă pentru a se descotorosi de o greutate. Când ajunseră în dreptul cortului străin,

cei doi îl zăriră pe asistent umflând o saltea de cauciuc. Rezemate de cort se aflau o sumedenie de unelte de pescuit. Făcură amândoi semne de salut cu mâna, dar nu primiră niciun răspuns.

– Sunt sigur că ne-a văzut, șopti Ionel. L-am zărit când și-a întors capul spre noi. Ciudat!

La țarm îi aștepta Tic. Prâslea era cam supărat. Furat de niște treburi care-l îndepărtaseră de corturi, nu asistase la plecarea bărcii în prima ei misiune. Și nimeni altul nu dorise cu atâta ardoare să-i facă botezul. Din mândrie, nu-și mărturisi supărarea. Victor însă îl pricepu și-l invită la o plimbare de recunoaștere, cu barca, pe lac.

„Un surogat de plăcere, își spuse Tic în sinea lui. Eu trebuia să inaugurez barca. Eu și cu Ursu.”

Bineînțeles că primi invitația lui Victor, ba chiar se prefăcu bucuros. Victor profită de faptul că erau singuri și-i spuse pe șoptite:

– Nu fi supărat, Ticule. N-am făcut noi prima incursiune cu barca. A mai folosit-o cineva astă-noapte. Nu știu cine, nu știu pentru ce. Nu știu decât că Țombi n-a lătrat... Dar asta o știi și tu...

Tic trecu fulgerător în revistă pe toți cei de lângă corturi, apoi se uită în ochii lui Victor. Dar, văzând nepăsarea acestuia, tăcu și nu găsi altceva mai bun de făcut decât să-i urmeze exemplul.

Lângă corturi se confecționau geamanduri din niște trunchiuri găsite undeva pe malul mării de Ursu. Tot el le cărase. Tot el le tăiașe în bucățele cu securea care nu lipsea niciodată din bagajele cireșarilor, tot el, la sugestia Luciei, le dăduse anumite forme (cuburi, paralelipede, piramide, sfere), pentru a fi mai lesne deosebite, dar mai ales pentru a fi transformate în elemente precise de direcții și calcule.

Ideea ingenioasă a Luciei îl mai învioră pe Victor, fără să-i alunge cu totul frământarea.

– Ar fi bine să le și numerotăm, sugeră el. Cubul 1, cubul 2, cubul 3 și așa mai departe... Sau mi se pare că am sosit cu întârziere.

Balizele fuseseră numerotate. Numai că numerele nu se

distingeau prea bine, pentru că în ambele corturi nu existau decât pantofi negri sau maro.

– Și tenișii mei albi! țipă Ionel. Voi credeți că mama nu mi-a pus în bagaje vopsea albă? Dacă într-un minut nu sunt cu ea înapoi...

Se întoarse triumfător, ținând în mână un borcan plin, care ar fi ajuns pentru vopsitul ambelor corturi, nu pentru imprimarea câtorva numere pe lemn. Existau și frânghii pentru legarea balizelor (fetele cumpăraseră din oraș câțiva colaci în plus), și cuie pentru a fi preschimbate în scoabe prin care să treacă frânghiile, și securea cu care să bată cuiele, dar nu existau bolovani cu care să fixeze geamandurile pe fundul apei. Aceasta era problema. Pietricele și chiar pietre mai mari se găseau pe plajă, dar bolovani care să atârne greu nu se vedeau nicăieri. Țărnul nu era pietros în acele locuri, sau poate era mai în adânc.

– Poate găsim în Gorgan, spuse Victor. Nu trebuie neapărat să dezgropăm morții, dar n-ar strica să scrijelim scoarța Gorganului.

Fetele și Dan rămaseră la legatul funiilor și numerotarea geamandurilor, iar ceilalți plecară, în cap cu Ursu, spre Gorgan. Lopata mică, mânăuită însă cu îndemânare de Ursu, făcu la iuțeață câteva gropi de sondaj. Într-una dintre aceste gropi, la poalele movilei și foarte aproape de învelișul ierbos, lopata se izbi de ceva tare. În câteva minute apărui, în toată splendoarea lui, un bolovan, pe care însă nici Atlas nu l-ar fi putut ridica pe umeri. Din fericire, în jurul gigantului, se aflau o sumedenie de pușori, adică niște bolovani cât toate zilele.

– Putem să-i cărăm cu barca, spuse Tic insinuant.

– Și până la barcă? întrebă Ionel. Mă doare inima când mă gândesc la cineva...

– Tot cu barca! spuse Tic. Pentru că pe mine mă doare cu adevărat inima, nu poetic. Dar nu cu barca aia. Cu zdreanța. Măcar să facă și ea ceva înainte de a o îngropa.

Ursu, care de câteva clipe se uita într-o anumită direcție, spuse oarecum alarmat:

– Asistentul se uită cu binoclul la noi. Aici, unde suntem noi acum.

– Poate că binoclul lui e mai slab decât al tău, Ursule, se grăbi

Ionel să facă o rectificare, cu care rămăsese, nu demult, dator.

Victor și Tic se aflau cu barca pe lac. Ultimul își luase și aparatul de scafandru, în speranța că va avea câteva clipe de răgaz, pentru a-și verifica aptitudinile de pescar subacvatic. Mai cu voie, mai fără voie, Victor îi ucise însă zelul.

– Avem treabă, Ticule. Trebuie să organizăm la repezeală câteva sondaje în diferite puncte ale lacului, pentru a ne face o idee asupra fundului. De echipament poate c-o să avem nevoie, dar de pușcă nu prea cred.

– Și pușca face parte din echipament. Dar dacă tu nu crezi...

Pauza suna ca o rugămintă, dar Victor n-o luă în seamă. Părea foarte grăbit în tot ceea ce făcea.

– N-avem timp de pierdut nicio secundă, Ticule, înțelegi? Mi-e teamă că timpul vă căpăta și mai mult preț după explorarea noastră aici.

Și sondajele cu sfoară și scufundările confirmară temerea lui Victor. Rezultatul lor era aidoma rezultatului primei explorări a mării, făcută în ziua sosirii.

– Să încercăm mai departe, spuse el, nu pentru că mai am vreo speranță, dar ca să ne facem datoria până la capăt.

Barca înaintă spre largul lacului. Sforile aruncate din loc în loc indicau aceeași adâncime și aceeași neregularitate a fundului. Erau gropi și dâmburi submarine de nisip la fel de adânci, la fel de înalte ca dâmburile și gropile de la marginea mării.

– Asta-i, Ticule, oftă Victor. Am bănuir și, din nefericire, bănuiala s-a adevărat. Fundul mării și fundul lacului seamănă ca două picături de apă. De fapt, nu e nimic ciudat în asta. Era o lege să se prezinte așa.

– Nici mie nu mi se pare ciudat, spuse Tic. Nu știu ce te face pe tine să afișezi... expresia asta. (Ar fi vrut să spună „mutra asta”, dar își corectase expresia în ultima clipă.)

– Tic! Vezi bucla asta pe care-o face lacul? Ochiul acesta spre care mergem?

– Da! Seamănă exact cu ochiul pe care-l face marea la Gorgan, ochiul pe care trebuie noi să-l cercetăm, adică ochiul în care trebuie să găsim... Palatul de cleștar.

Ultimele cuvinte Tic le rostise în șoaptă. Emoție? Neîncredere?

– Oare avem noi timp să-l cercetăm pe îndelete? În așa fel, ca să nu rămână nicio groapă necunoscută, niciun dâmb nescurmat?

– Știu că e nevoie de mult timp, răspunse Tic serios. Dar, de, poate mai dă norocul și peste noi. Putem să facem cu totul abstracție de factorul noroc?

Întrebarea lui Tic fusese rostită cu același ton grav. Victor schiță un zâmbet înainte de a răspunde:

– De bună seamă că intră și norocul în calculele noastre. Dar știi cum e norocul acesta? Cum să-ți spun eu? Ca și cum ai avea o carte cu trei sute de pagini, să spunem, în care știi că o pagină e esențială pentru tine. Deschizi cartea la întâmplare. Ai șanse unu la trei sute să dai exact peste pagina care te interesează. Dar dacă nu dai peste ea și continui cu același sistem? Nu, Ticule! Șansele nu se dublează, ci se împuținează. Poți să deschizi cartea de zece ori la aceeași pagină, continuând sistemul.

– Înțeleg ce vrei să spui și sunt de partea ta. E mai bine, e mai sigur, să pornim de la început, să căutăm pagină cu pagină...

– Sau de la sfârșit, adăugă Victor. În cazul nostru, putem să începem și de la sfârșit și de la mijloc și din orice loc, cu condiția să punem semn în acel loc și să continuăm căutările sistematic, pentru a nu ne întoarce înapoi, pentru a nu ne irosi timpul și puterile. Ochiul din fața Gorganului e cartea noastră. Putem deci începe cercetările din orice loc.

– Cu condiția să însemnăm locul și să le continuăm sistematic. În acest scop se fac geamandurile, nu? Avem mari șanse să dăm peste... Știi tu peste ce...

– Nu, încă nu știu... Dar să revenim la ceea ce ne doare. Până acum câteva minute, situația era aceea pe care ai rezumat-o tu, Ticule.

– Nu eu, tu ai făcut raționamentul... Și de ce până acum câteva minute?

– Pentru că o anumită temere a mea s-a confirmat definitiv acum câteva minute, prin cercetările pe care le-am făcut aici...

Pauza intenționată de la sfârșitul frazei îi dădu răgaz lui Tic să se gândească. Și, deodată, simți cum îl apucă un tremur. Gândul

făcuse circuitul prin corp.

– Da, Ticule. Acum nu avem o singură carte. Asta-i. De ieri mi-am dat seama, de când Ionel mi-a spus că a văzut din larg numai apă și din depărtare țărmul. Iar eu, astăzi dimineață, din barcă, am văzut același lucru. Apă, apă, apă. Limba de pământ e atât de îngustă aici, la Gorgan, încât din larg nu se vede nici măcar o linie. Parc-ar fi peste tot aceeași apă, apa mării. Turnurile acelea au fost văzute în apă, Ticule, nu în mare sau în lac. Prin urmare, ele pot să existe și în mare, și în lac.

– Doamne! se înfioră Tic. Atunci, atunci... ce e de făcut?

– Asta-i! Acum avem două cărți. Știm că într-una dintre ele se află o taină esențială pentru noi. În care dintre ele? Putem noi să aruncăm una sau alta? Putem noi să reținem una sau alta la întâmplare? În care dintre ele e pagina noastră? Pentru că n-avem timp să le răsfoim cu atenție pe amândouă...

Tic era profund îndurerat. Parcă întreaga sarcină a alegerii cădea pe umerii lui. Își frământa mintea în fel și chip.

„Trebuie să fac ceva! Trebuie neapărat să fac ceva!” își jură cu toată ființa.

3

Geamandurile erau gata. Semnele de lemn fuseseră legate cu funii lungi de bolovani.

– Mai bine mai lungi decât mai scurte, spuse Lucia. Ca să ajungă semnele până la suprafață.

Nu se făcu însă risipă de frânghie. Lungimea funiilor nu era aceeași la toate geamandurile. Varia, e drept, cu diferențe mici. Dan se îngrozi la un moment dat gândindu-se că, dacă numai zece balize au nevoie de zece metri de frânghie, s-a irosit de la bun început întreaga provizie.

– Ce ne facem cu gropile? întrebă el. N-o să ne ajungă funia.

– Foarte simplu, îi răspunse Lucia. În gropi nu punem geamanduri. Nu înțelegi că ele nu trebuie să ne indice adâncimea, ci locul cercetat, sau care trebuie cercetat?

– Aaaa! pricepu Dan. Astăzi sunt cam neghiob. Gata! Gata! Am priceput. Stați să le număr.

– Optsprezece! îl ajută Ionel. Patru piramide, patru pătrate, patru paralelipede, patru conuri și două sfere!

– Și credeți că ne vor ajunge? întrebă din nou Dan.

– Și zece ne-ar ajunge, îi răspunse tot Lucia, privindu-l cu un aer întrebător. Pe măsură ce terminăm de cercetat o porțiune, n-avem decât să mutăm geamandurile, lăsând doar una sau două pentru recunoaștere.

– Într-adevăr, sunt în plină criză de cretinism, recunosc Dan. Noroc că nu-i Tic aici.

Lucia și Ionel întocmire un plan de așezare a geamandurilor în apă. O linie de piramide, zece metri mai departe, o alta de pătrate, după zece metri una de paralelipede, după alți zece metri, ultima linie de conuri. Sferele urmau să fie folosite în locurile „interesante”. Planul de dispunere a balizelor intră în posesia lui Ursu, care deja transportase în barcă primul grup de geamanduri.

Înainte de a porni în larg, Ursu se mai uită o dată la cortul străin, apoi le spuse celor care rămăneau pe mal:

– De astă dată asistentul se uită cu binoclul la noi. Adică și la corturi și la barcă.

– Prea indiscret! se înfurie Dan. Aș face o propunere, dar mi-e teamă să nu mă acuzați de tembelism. Ei și! Cu orice risc... Ce-ar fi să se ducă cineva în vizită la el? Cineva mai serios, nu Tic... Bine că nu-i aici!... Ce spuneți?... Nu, nu o vizită oficială, mai degrabă una oficioasă, așa, ca o trecere întâmplătoare pe acolo... „Bună ziua, bună ziua... e cald, e apa bună... am văzut un pește... un rinocer”... mă rog, un subiect de conversație... O fată poate mai ușor să-l tragă de limbă.

– Prin urmare, ai propuneri concrete, îl zgândări Ionel.

– Aș rosti eu numele Mariei, dar mi-e teamă de urechi... nu de ale mele... de ale frățiorului... Dacă aude c-am propus-o eu... atunci pot să mă gândesc și la urechile mele...

Maria părea nehotărâtă, dar nehotărârea ei însemna un mare câștig pentru cauza cireșarilor. Din moment ce nu se simțise ofensată, din moment ce nu manifestase niciun gest de repulsie...

- Gândește-te! o încurajă Dan. Poate scapă vreo vorbă, poate zărești tu ceva... În orice caz e timpul să știm limpede ce e cu el. Din moment ce face parte din peisajul înconjurător, a devenit, volens-nolens, un loc care trebuie explorat. Eu cred c-avem datoria...

- Și eu cred că trebuie să ne limpezim, îi susținu Ionel ideea. E un aliat, un dușman, un rival, sau un simplu om în concediu?

- Cu binoclul și cu drăciile alea pe care voi le credeți unelte de pescuit? îl persiflă Dan. Aici se ascunde o taină... Nu e vorba de ce căutăm noi, ci de tip... Zău, Maria, dacă aș fi în locul tău, l-aș face acum să care bolovani și, după ce termină de cărat, să ne gătească prânzul... că m-a apucat o foame de parcă aș fi făcut eu ceea ce am spus că ar face el, dacă aș fi în locul tău...

- Și cum vreți să mă duc până acolo? Înotând?

- Psss! sări Dan, fericit că Maria îi acceptase ideea. Te duci înotând până acolo, îți bagi capul în apă. Ei și ce dacă o să-ți uzi puținel părul? Și începi să strigi: „Ajutor! Dan...” Numai să nu-l cheme și pe el Dan!... Atunci intră la idee...

- E tot ce ai găsit rău în planul tău? râse Maria. Chiar dacă aș fi pe cale să mă înec, n-aș deschide gura nici pentru o literă...

- Vrei să spui pentru o vocală... Sau, du-te pe plajă ca și cum ai avea ceva treburi într-acolo... De pildă, să vezi dacă e mai cald... Exact! Poți chiar să-l întrebi: „E mai cald aici decât la noi?” Și, dacă se uită chiorâș la tine, îi explici: „Doar v-ați uitat cu binoclul...” Glumă, râsete, zâmbete și gata! Discuția a și început... Dar nu, nu, să nu vorbești la plural... Așa la persoana a treia... Să nu-l întrebi, de pildă: „Cum vă numiți?” Ci să spui cam așa: „Ce bine e când omul are nume”... Sau: „Numele se poate rosti și cu voce tare...” Sau: „Nu-i așa că Maria e un nume frumos?” În sfârșit, se poate vorbi multă vreme la persoana a treia.

Maria însă plecase. Mergea pe țărmul mării, prin apa care-i ajungea până la glezne, încovoiată, cu capul plecat. Căuta scoici. Dar în loc de scoici, găsi altceva. Poate că s-ar fi întors să-și anunțe prietenii. Era însă atât de absorbită de căutare, că uită orice altceva. Întâi văzuse o mărgea roșie, pe urmă alta, tot roșie, apoi alta, tot roșie, apoi una verde, una iar roșie, una albastră, una

albă, și iar roșii, multe, multe. Erau mărgеле, unele găurite la mijloc, parcă pentru a se trece ața prin ele. Unele rotunde, altele cilindrice, altele ca niște mosorele, altele îngemănate. Erau boabe de mărgеan. O dată la zece, douăzeci de ani, marea le lua de cine știe unde, le prindea în rădăcini de plante și le arunca împreună cu rădăcinile la țarm.

– Va să zică a ales o altă cale, spuse Dan. Numai să nu-i anchilozеze spatele.

Maria nu simțea însă nicio durere, deși poziția în care căuta era extrem de incomodă. Ea n-avea ochi, n-avea gânduri decât pentru mărgелеle acelea ascunse prin tufe, prin nisip, sau chiar plutind prin apă. Descoperi și mărgеле de alte culori și mărimi: albe-străvezii, gri, albe ca laptele sau translucide, unele mari cât un bob de mazăre. Nu mai văzuse până atunci asemenea daruri ale mării. I se părea că a dat peste cel mai prețios tezaur din lume. Culegea boabă cu boabă, degetele scormoneau în nisip, scuturau tufe, strecurau apa mării. Fiecare boabă îi umplea inima de bucurie. Scoase din nisip și o scoică. Carapacea unei scoici, pentru a-și depozita prețiosul tezaur. Le număra una câte una. Erau multe, dar voia și mai multe, și mai frumoase, și mai mari.

– Doamne, ce înfumurată! spuse Dan, care o urmărea cu privirile. S-a-ntors cu spatele la el. Brrr! Na! A plecat mai departe, și tot cu capul în jos. Am avut și eu o dată o idee genială și... Dacă nu s-a găsit cine să mi-o interpreteze!

Maria căuta și strângea boabă cu boabă și, de la un timp, nu se mai uita la mărgелеle roșii. Erau prea multe. Căuta boabe verzi, boabe albe, boabe roz, albastre, gri, translucide, transparente, și mai ales boabe mari, pe care le numise „giganți”, și mai ales boabe gemene, câte trei, patru, unite într-un corp. Asistentul se uita după ea și clătina capul cu compătimire: „Atât de tânără și atât de... Câtă îndrăzneală!”

Ultimele silabe i se opriră în gâtlej. Ajunsese și el la marginea apei și privirile lui descoperiră, cu totul întâmplător, o boabă roșie, apoi alături una verde, și încă una roșie, și încă una roșie, și una albastră, și alta verde. Era bucuros ca un copil de școală. Știa că sunt boabe de mărgеan, știa că de douăzeci de ani marea nu mai

adusesse mărgean la țărături. Începu să caute și el, smulse și el o scoică din nisip, pentru a-și depozita tezaurul. Căuta mereu aplecat, uneori îngenunchea, scutura tufe, rostogolind în nisip zeci de boabe de toate culorile.

– Fantastic! își spuse Dan de la postul lui de observație. Așa ceva nici în filme nu poate fi văzut! Și el se preface că ar căuta scoici și se duce drept către ea... Am înnebunit eu sau ei?

Cei doi căutau cu înfrigurare prin nisip și prin tufe. Se văzuseră ca niște umbre, dar nici nu ridicară privirile unul spre celălalt. Căutau cu înverșunare. Din când în când doar se priveau cu coada ochiului și îi cuprindea o sfântă invidie pentru succesul celuilalt. Se apropiau de o tufă plină de mărgelile de toate culorile. Ajunseră amândoi în același timp la tufă și nu mai putură evita, ca acolo la Histria, ciocnirea. Amândoi scăpară scoicile din mână. Boabele culese cu atâta trudă se amestecară între ei și apoi toate cu nisipul. Abia atunci îndrăzniră să se privească, dar privirile amândorura exprimau o teribilă ură.

– Acum gata!... spuse Dan de la același post de observație. Dacă au ajuns să se și sărute într-un timp atât de scurt! Sau câștigăm un aliat, sau avem prilejul să admirăm o iscoadă dublă.

4

Problema lui Victor deveni imediat problema tuturor cireșarilor. Și în timpul prânzului, dar mai ales după-masă, nu se discutase nimic altceva decât problema celor două cărți, după denumirea pe care i-o dăduse Tic.

– Și totuși, trebuie să facem ceva! spuse Lucia. Nu putem să contemplăm cele două cărți, mulțumindu-ne doar cu bucuria de a ști că în una dintre ele se află o pagină superbă, *adresată nouă*. Trebuie să căutăm pagina!

– În care carte? întrebă Ionel. În cea din dreapta sau în cea din stânga?

– Mai multe șanse am avea în cea din dreapta, răspunse Lucia. Așa cred eu... Așa simt eu...

– Și eu aș fi înclinat să caut în cea din dreapta, spuse Victor la rândul său. Rămâne totuși o carte necercetată. Dacă nu m-ar îngrozi acest gând! Cum aș putea să scap de el? Și dacă tocmai în stânga se află pagina noastră?

– Visul nostru, șopti Maria.

– Da, visul nostru, repetă Dan, uitându-se cu coada ochiului în direcția cortului străin.

Mișcarea lui Dan nu scăpă neobservată.

– Mai bine am culege mărgean, spuse Maria. Nici nu vă închipuiți cât de ușor te prinde pasiunea culesului. E de ajuns să vezi o singură boabă în nisip.

– Altă problemă? zise Ursu. Parcă n-am avea atâtea pe cap. Ei, ce carte alegem?

– Timpul! Timpul! repetă Victor obsesia sa. Și suntem prea puțini și avem prea puține mijloace de cercetare... Și groaza permanentă că pagina ar putea să fie în cealaltă parte, nu în cea pe care o răsfoim!

– Poate că vin ajutoarele, își aminti Lucia. Prichindelul și Laura. Dar când vin și cu ce ne pot ajuta ei?

În clipa aceea se aprinse fulgerul unei idei în mintea lui Tic.

– Eu trebuie să plec, spuse el. Simt nevoia să iau aer. Până deseară mă întorc.

Toți se uitară la el ca la un smintit. Tic era însă foarte grav.

– Nu cred c-o să vă lipsesc. M-a prins cheful de plimbare. V-am spus. Mă întorc deseară.

– Singur? întrebă Dan într-o doară, sau cu...

– Sau cu... ce? îl imită Tic, îngroșându-și vocea. Sigur că singur. Mă întorc deseară singur... Parc-ar fi titlul unui film, nu? Dar e numai primul act al filmului. Hai, Tombi!

5

Și Tic porni din nou singur prin arșiță. Iarăși invocarea zeiței celei oarbe, Fortuna, iarăși autostopuri, drumuri încâlcite, colb, mulțumiri, saluturi, alte drumuri (de fapt exagera Tic, pentru că

drumul era destul de drept și asfaltat) și în sfârșit portarul mustăcios, înalt, cu cizme în picioare...

– Sunt fratele lui Teodor T. Fratele mai mare. Tic F.

– Aha! Pezevenghiul ăla! Mi se pare că l-au ales responsabil cu nu știu ce. Că a plecat azi cu un instructor după niște autobuze. E la pavilionul trei.

– Mulțumesc! Aveți niște mustăți invulnerabile!

– Și cizmele?

– De-a dreptul mustăcioase... Dacă mă caută o mașină, îi spuneți să m-aștepte. Am lăsat-o în pană.

Teodor T. era în pavilionul trei. Sări de pe o estradă, de unde conducea un cor, direct în brațele lui Tic. Adrian și Matei, deși amândoi alțiști, lansară accente de sopran:

– Tic! Ura! Tic!

Dirijorul corului, Teodor T., le dădu voie să treacă în apropierea lui Tic. Ceilalți membri ai corului primiră recreație, cu scopul de a-l găsi pe Sandu. În trei minute, cincisprezece copii cu numele de Sandu se prezentară la pavilionul trei. Rămase cel veritabil.

– Ce faceți în grădinița asta cu flori și portar? întrebă Tic.

– Minuni, răspunse Teodor T., adică de toate și mai ales veselie. Ca-n vacanța mare. Voi?

– La fel... cu mai multă variație. Adică mai facem și puțină știință, nu numai distracție.

– Ha, ha, ha! În vacanță?... De ce nu așteptați școala?

– N-ai nicio grijă, nu disecăm scoici și nu cercetăm sistemul nervos la pești. Facem explorări.

– Ce explorați?... Valurile, întinsul mării...

– Nu! Fundul mării. Cu sonde de sfoară, cu scafandri, cu bărci de cauciuc. Așa ne-am propus noi. Să întocmim o hartă a fundului dintr-un golfuleț al mării. Fiecare groapă, fiecare dâmb de nisip. Precizie, calcule, centimetri. Curiozități. Am găsit până acum trei sticle cu mesaje. Dar nu în mare. Într-un lac. Trebuie să mai fie câteva, dar ne-am plictisit.

– Ce fel de mesaje? De la cine?

– De la niște marinari de prin 1820. Unele chiar din 1819... Probabil le-a depozitat acolo apa.

Parcă se așternuse în fața lui Tic un covor de jar, iar cei cu care vorbea stăteau cu picioarele goale pe acel covor.

– Și ce scrie în mesaje? În ce limbă?

– Fiecare era scris în trei, patru limbi. Dar s-ar putea să nu mai fie... Noi n-am mai găsit.

– Da! Spui tu așa... și ce scrie?

– Salutări, felicitări... Nu contează ce scrie... Mai mult emoția. Cauți fundul... Dai peste o sticlă... Indici pe hartă exact locul unde ai găsit-o... Nu-mi închipui că mai sunt... așa cred eu... Dar e un profesor, un specialist în mesaje, care și-a instalat cortul acolo. El ar putea să știe mai bine și ar putea să le descifreze. Nu sunt sigur, dar eu cred că pentru mesaje a venit. Incognito...

– În ce loc? Unde? Hai, spune-ne și nouă.

– N-am voie. Dacă spun și se află... Știți, gata, mi-am pierdut cuvântul. Și nici nu cred că se mai găsesc sticle... Precis că nu se mai găsesc... Așa, ca să facă nu știu cine o hartă a fundului mării, nu merită...

– Hai, spune! Nu scăpăm nimănui niciun cuvânt. Ca mormântul! Ce, nu putem și noi să facem o hartă? Cine o să știe că mergem după mesaje?

Tic deveni brusc categoric:

– Nu! Imposibil. Trebuie bărci, supraveghetori, autobuze... Doar nu vreți să fugiți din tabără?

– Avem de toate. Și bărci, și supraveghetori, și autobuze... De ce să n-avem și mesaje?

– Nu se poate! V-am spus! V-am spus. Dacă se află? Nu! Nu pot să-mi pătez obrazul.

Numai după ce se rugară de el cu lacrimi și promiseră de o sută de ori solemn că nu vor scăpa nimănui vreun cuvânt despre mesaj, Tic parcă se îndură și deveni mai indulgent:

– Știi eu? Și dacă nu găsiți nimic? V-am spus doar...

– Ne alegem cel puțin cu o hartă a fundului. Trebuie să fie foarte interesantă. Relief submarin, gropi, dâmburi, vegetație... Cum de nu ne-a venit în gând până acum?... Și – cine știe? – poate găsim pe undeva o sticlă de două sute de ani... Spune-ne, hai! Nu mai fi atât de crud.

Tic oftă învins și le spuse locul. Apoi vorbiră despre altele. Dar simțea, din nerăbdarea gazdelor, că vizita lui, chiar dacă nu era cu totul neagreată, în orice caz se cam prelungise. Plecă, după ce le atrase și mai ferm atenția să nu scape niciun cuvânt despre mesaje.

Jumătate de oră după plecarea lui, în toată tabăra se vorbea numai în șoapte. Un sfert de oră mai târziu, se prezentă un băiat în biroul instructorului, cu propunerea ca a doua zi, pentru că tot trebuia să facă o excursie spre Histria, să se oprească cu autobuzele la marginea unui lac, pentru a întocmi o hartă a fundului.

– Instruire și delectare, spuse în încheiere băiatul, care nu era altul decât Teodor T.

Veniră apoi alții, și alții. Apoi doi instructori care avuseseră program. Apoi directorul taberei, cu un aer vesel:

– Ce-ați spune să ne oprim mâine la marginea unui lac și să-i punem pe băieți să facă o hartă a fundului? Bărți doar avem. Mi se pare vreo douăsprezece, nu?

6

Cireșarii descoperiseră un petic de verdeață pe fâșia îngustă de nisip care despărțea Gorganul de lac. Se așezaseră toți acolo în așteptarea lui Tic. De acolo priviseră asfințitul, acolo simțiseră cum le dau târcoale primele umbre ale înserării, acolo îi găsise primul val de întuneric. Silueta fântânii dispăruse în noapte și valurile de întuneric se apropiau tot mai mult.

– Dacă n-a venit până acum, zise Ionel, eu cred că va aștepta dimineața pentru întoarcere.

– Și eu cred la fel, întări Lucia.

Ursu clătină din umeri, dar nu spuse nimic. Înțelese că prietenii lui vor să se întoarcă la corturi, dar nimeni n-avea curajul să facă primul pas. Rămaseră mai departe la poalele tumulului scitic, înconjurați de o tăcere deplină. Liniștea nu dură însă multă vreme. De undeva, din partea cealaltă a Gorganului, dinspre mare,

răzbătea un zgomot de pași. Când întoarseră capul, tinerii avură impresia că în vârful vechiului mormânt se înălțase o statuie neagră. Identificară repede apariția neașteptată. Era asistentul. Dar și acesta îi descoperise acolo, în grup, la poalele Gorganului.

Surpriza ținu doar câteva clipe. Cineva trebuia să facă un gest de apropiere. Îl făcu asistentul. Cobori fără grabă din vârful movilei și se așeză, după un „bună seara” rostit cu voce înceată, lângă cireșari, la marginea peticului de verdeață. Cu toate acestea, stinghereala neașteptatei întâlniri nu se risipi. O simțeau și toți voiau s-o îndepărteze. Dan făcu prima tentativă:

– Am întârziat aici discutând despre... Ovidiu.

– Da, spuse asistentul. Uneori despre el e bine să se vorbească în șoaptă...

Dan înțelese imediat eroarea pe care o făcuse. Noaptea, pe marginea unei mări liniștite, în pustiu, vorbele se aud de la mari distanțe. Dar nu se gândi să repare eroarea. De vreme ce conversația tot începuse, de vreme ce oaspetele nu numai c-o acceptase, dar într-un fel o și încuraja, simți imboldul de a mai spune ceva:

– Ne închipuiam că poate s-a uitat și de-aici uneori la corăbiile care-i aduceau vești și care-i purtau tristețile. Dumneavoastră credeți c-a stat tot timpul în Tomis?

Asistentul nu răspunse imediat, dându-i răgaz lui Dan să-și descopere inabilitatea.

– Aaa! da! Îmi aduc aminte, se repezi Dan. Undeva, Ovidiu parcă spune: „*Orașele vecine îmi dau aceeași cinste*”⁸... acolo unde se laudă că e „scutit de dări”.

– Da, confirmă asistentul. În scrisoarea către Graecinus din cartea a patra.

– Cunoașterea lui Ovidiu, întrebă Lucia, e obligatorie pentru arheologi?

Asistentul întârzie iarăși cu răspunsul, de astă dată căutând să descopere dacă întrebarea Luciei nu ascundea și ironie.

⁸ Versurile citate sunt extrase din volumul OVIDIU – „Scrisori din exil”, traducere de Teodor Naum, E.S.P.L.A., București, 1957.

– Am vrut... cum să spun? începu să se bâlbâie Lucia, ceea ce nu era deloc în firea ei.

– Nu, răspunse asistentul, convins de sinceritatea întrebării. Nu e obligatorie, dar e necesară. Pentru că... pentru că e singurul mare poet al antichității în opera căruia abundă informații despre aceste meleaguri și mai ales despre cei care le stăpâneau, despre geți.

– Oare chiar a scris o carte de versuri în limba geților? întrebă Ionel.

– Răspunsul se află în opera lui Ovidiu. E afirmativ, clar, sigur.

– Îmi aduc și eu aminte, spuse Ursu. Dar îmi aduc aminte și de gustul amar pe care mi l-au lăsat poeziile lui. Atât de frumoase și atât de jalnice și de tânguitoare.

– Da, asta-i drama noastră, reluă asistentul. Poate că e mai mare decât drama lui Ovidiu. Tot ce a scris aici, pe țărmurile Pontului, e jalnic, tânguitor. Fiecare zi pe care a trăit-o aici, fiecare vers pe care l-a scris aici, aproape totul era legat de marea speranță a reîntoarcerii. Aproape fiecare poezie pleda pentru revenirea lui în patrie. Și, ca să nască înțelegere, compasiune, zugrăvea totul în culori întunecate, jalnice. Fiecare cânt pare argumentul unui discurs neîntrerupt, cu care un mare orator își susține cauza. Dacă versurile lui nu s-ar fi supus toate și nu s-ar fi integrat în această pledoarie, am fi rămas cu informații mult mai numeroase și mai adevărate despre „geții cei sălbatici”.

– Da’ nu era de înțeles? se răzvrăti Maria. Cel mai gingaș suflet poetic al Romei să fie azvârlit cu atâta cruzime... Cum să nu strige? Cum să nu plângă?

– E adevărat că versurile lui se scriau pe ziduri și se recitau în piețe publice? întrebă Dan.

– Da. Dar nu versurile din *Metamorfoze* sau din *Faste*, ci cele din *Amores* și din *Ars amatoria*.

Îndurerată, Maria încercă încă o dată să ia apărarea lui Ovidiu:

– Dar nu spune el undeva că aceste versuri... mi se pare că spune așa:

„... nu calcă nici legile romane

Nici rău nu le învață pe junele soții.”

– Da, zâmbi asistentul. Și mi se pare că mai adăuga câteva versuri:

*„Eu cânt numai amorul cel după cuviință:
Niciun păcat nu este în ceea ce eu cânt.”*

În pledoaria pe care i-o trimite de pe țărmurile Pontului lui August, are grijă Ovidiu să invoce aceste argumente. Dar se pot citi și alte versuri: galante, frivole, pline însă de grație și de gingășie. Ovidiu nu se sfiește să spună undeva:

*„Dar să termin: pe toate frumoasele din Roma,
Pe toate le dorește amorul meu aprins!”*

– Doamne! se înfioră Maria. Cum putea să spună așa ceva?

– Pentru că era răsfățatul Romei. Pentru că, de la publicarea primei opere, numele lui a devenit un nume de legendă. Pentru că, într-o vreme când trăiau în lume toate gloriile literare: Tibul, Horațiu, Propertiu, Virgiliu, el devenise celebru, cucerise, așa cum îi plăcea să spună: „toată gloria care nu se acordă decât morților”. Versurile lui se scriau pe ziduri, se citeau în piețe publice la vârsta când... dar să-l lăsăm pe el să ne-o declare: „*abia mă răsesem o dată sau de două ori*”. Era tânăr, bogat, frumos, era celebru, era idolul tineretului roman. Își permitea orice. Nu voia să respecte tradițiile, nu voia să-și câștige prin arme „*cununa prăfuită*”, nu voia să-și „*prostitueze glasul*” în luptele din for.

– Aceste concepții nu l-au pus oare în conflict cu August, cu concepțiile severe, austere ale acestuia?

– Greu de răspuns. Dacă ne străduim să-l înțelegem pe August, care n-a pregetat să-și exileze fiica și apoi nepoata pentru încălcarea legilor morale, trebuie să ne străduim să-l înțelegem și pe Ovidiu. Nu vreau să-l idealizez. Eu însă cred că Ovidiu nu a văzut dragostea ca un scop în sine, ci s-a considerat cântărețul ei.

Amintiți-vă de celebrul epitaf:

*„Sub astă piatră zace Ovidiu, cântărețul
Iubirilor gingașe...”*

El a cântat dragostea poate cu ajutorul unor note care depășeau epoca, a cântat dragostea ca o permanență a lumii și în aceasta constă universalitatea și eternitatea operei sale. Secole după secole, Ovidiu a subjugat și a influențat literatura lumii cu *Metamorfozele* și *Fastele*. A ajuns până în timpurile moderne. Se credea că steaua lui a pălit. Și deodată Ovidiu e din nou descoperit, de astă dată versurile sale despre dragoste, ca o simțire modernă. E etern și prin acest sentiment etern în slujba căruia a oficiat.

A și spus cândva:

*„Aceasta mi-e averea: să preamăresc femeia,
Să-i fac iubitei mele renumele etern.
Veșminte, pietre scumpe și aur s-or distruge,
Dar faima ei în versuri, etern va străluci.”*

Ovidiu a creat-o pe Corinna, întruchiparea femeii dintotdeauna și i-a jertfit acestei necunoscute galanterii, capricii, frivolități. Dar dragostea lui profundă, adevărată a dăruit-o unei singure femei, cu conștiința și mai ales cu dorința de a o înălța prin dragostea lui la nemurire. Ei îi închină aceste versuri:

*„Tu care-mi ești mai dragă decât îmi sunt eu mie,
Cusururi multe soarta îmi va găsi; se poate,
Dar tu vei fi vestită prin chiar talentul meu.
Tu ai putea acum să pari nefericită,
Dar multe-au să dorească să fie ce ești tu;
Fiindcă-ai fost părtașă la chinurile mele,
Te-or fericii pe tine și te-or invidia.
De ți-aș fi dat avere, nu ți-aș fi dat atâta.*

*Nimic nu ia cu sine când moare cel bogat,
Dar eu un nume veșnic ți-am dat: un dar mai mare
Decât acesta-n viață eu nu puteam să-ți fac.”*

Și aceste versuri le-a închinat soției lui.

– Atunci de n-a venit după el la Tomis? întrebă Maria.

– Aceasta e una dintre cele trei mari enigme ale dramei lui Ovidiu. Opinia îndeobște admisă este că nu i s-a dat voie. Să nu uităm că Fabia, soția lui, descindea din una dintre cele mai celebre familii romane. Era rudă și cu August.

– Și cea de-a doua enigmă? întrebă Ionel.

– Cauza reală a exilului lui Ovidiu, răspunse Dan în locul asistentului.

– Da, spuse acesta. În edictul de relegare – relegarea era o pedeapsă mai ușoară decât exilul, pentru că celui relegat nu i se confisca averea și nu i se lua cetățenia – Ovidiu e pedepsit pentru *Ars amatoria*. Dar, cum trecuseră zece ani de la publicarea operei, e puțin probabil ca aceasta să fi fost singura cauză. Chiar Ovidiu spune undeva:

„Perdiderunt me duo crimina: carmen et error...”

„Un cântec și-o greșeală.” Cântecul este cunoscut: „Manualul de dragoste”. Care o fi fost însă acel *error*... cunoscut de toți contemporanii lui Ovidiu, dar care n-a străbătut istoria până la noi? Zeci de savanți, în zeci și zeci de volume, s-au ocupat de acest *error*, încercând să-l descopere.

– Dacă nu mă înșel, spuse Victor, Voltaire susține că Ovidiu a descoperit o anumită legătură incestuoasă între August și fiica acestuia, Iulia.

– Supoziția nu rezistă la fapte, nici la logică, răspunse asistentul. Voltaire reia o calomnie pusă în circulație de Caligula, cu un scop precis, și anume acela de a dovedi că descinde din August și după mamă, și după tată. Caligula era fiul Agrippinei, care la rândul ei era fiica Iuliei. Incestul dintre Iulia și August i-ar

fi dat lui Caligula calitatea dorită. Nu e de mirare acest lucru la un împărat nebun, care și-a făcut templu și statuie de aur, pe care o îmbrăca în fiecare zi așa cum se îmbrăca și el. Datele demască însă în mod clar calomnia. Când Ovidiu a fost relegat, Iulia era de zece ani în exil... Dar și logica e împotriva acestei explicații calomnioase. Cum ar fi putut Ovidiu să-i amintească mereu lui August, în scrisorile pe care i le trimitea din Tomis, despre o asemenea fărădelege? „Nu vreau să-ți mai deschid rănilor”, îi scria Ovidiu împăratului, deci August era o victimă, nu un autor... Cea mai mare parte a savanților înclină spre explicația în care e vorba de cea de-a doua Iulie, nepoata lui August și soția lui Emilius Paulus. Se crede că Ovidiu ar fi mediat relațiile, interzise de legi și de August, dintre Iulia-minor și un tânăr aristocrat, Iulius Silanus. Roma era scandalizată, August a aflat... Poate așa se explică și de ce au fost exilați în același timp și Iulia și Iunius și Ovidiu. Poate așa se explică și de ce August a rămas surd la tânguierile poetului. Iulia, nepoata atât de iubită, fusese exilată pe viață și împăratul rămânea neînduplecat, neîndurător în hotărârea lui. Putea el să-l ierte pe Ovidiu?

Nimeni nu răspunse la întrebare. O rafală de vânt, stârnită cine știe cum, atacă o clipă liniștea și întunericul. Dar tinerilor li se păruse că trecuse cineva și-i atinsese cu poalele togăi. Parcă vedeau o umbră pășind în noapte spre marginea mării pentru a-și cânta acolo tristețile. Parcă vedeau și alte umbre furișându-se amenințătoare încă spre marginea mării.

– Oare erau atât de sălbatici geții? întrebă cineva cu teamă.

– Nu! răspunse o voce liniștită. În descrierea geților, sinceritatea lui Ovidiu e foarte fragilă. Poetul e plin de contradicții. Când vorbește despre Tomis, spune cu spaimă:

*„Rău te-ngrădești cu zidul, dar chiar și înăuntru
Duci frica unor barbari amestecați cu greci.”*

și adaugă în versurile imediat următoare:

„Căci doar cu noi de-a valma barbarii își duc viața:

Mai mult de jumătate din case le au ei.”

E greu de crezut că într-un oraș înfloritor ca Tomisul, în care mai mult de jumătate era locuit de daci, aceștia să fi fost niște sălbatici. Poate că era impresionat de felul lor aspru de a se purta, de puterea și vitejia lor, de rezistența și tăria lor sufletească. Dacă ar fi fost atât de sălbatici, precum spune, de ce le-a învățat limba și cum a putut să le-o învețe? De ce s-a apucat să scrie versuri în limba lor? Și de ce s-a dus în mijlocul lor sau i-a adunat în piețe publice să le citească versurile? Și cum se putea să le placă unor barbari, unor sălbatici, versuri gingașe, mlădioase, așa cum numai Ovidiu știa să facă? Cât de dureros se contrazice Ovidiu:

*„Ah, mi-i rușine-a spune: am scris în graiul getic,
Cuvintele barbare le-am pus în vers latin!
A și plăcut poemul; tu poți să mă feliciți:
Aici, între sălbatici am nume de poet.”*

Poate că e mai sincer atunci când spune ca o consolare:

*„Și mi-i destul că-n locul în care-mi duc viața
Aicea între geții sălbatici sunt poet!
Ce-aș câștiga să-mi caut în altă lume faima?”*

Nu! N-a trăit pe aceste meleaguri printre niște sălbatici primejdioși, așa cum încearcă să-i prezinte la Roma, pentru a-și înspăimânta cunoscuții și a obține iertare. Este subînțelesul întregii lui opere scrise pe malurile Pontului. A trăit printre oameni demni, dârzi, aspri, austeri, poate cu totul opuși firii lui fragile, nestatornice, temătoare. Dacă acești oameni ar fi fost într-adevăr sălbatici, fioroși, dacă nu l-ar fi iubit, dacă nu l-ar fi admirat, cum ar fi supraviețuit zece ani în mijlocul lor? Zece ani! Poate că de multe ori l-au și apărat, poate că atunci când a primit cununa de iederă a poeziei, în Tomis, printre mâinile care i-au întins-o se afla și brațul unui luptător dac. A speriat Roma cu sălbăticia geților,

dar nicio săgeată, nicio sulică, niciun pumn dac nu i-a atins nici măcar toga. Nu! „Geții cei sălbatici” l-au iubit, l-au apărut și Ovidiu a răspuns la aceasta” învățându-le limba, făcându-le versuri, devenind primul lor poet. Poate că în adâncul sufletului său i-a iubit. Dacă lumea ar fi păstrat cartea sa de versuri în limba getă, cine știe cu câte adevăruri s-ar fi îmbogățit istoria noastră veche!...

– Poate că ei l-au înmormântat! spuse Dan în șoaptă.

– Oare mormântul lui a rămas pe pământul geților? întrebă Ionel tot în șoaptă.

– E cea de-a treia enigmă a dramei poetului, răspunse asistentul. Mormântul lui Ovidiu... Nimeni, nimeni nu știe unde a fost înmormântat. Câte ipoteze s-au emis! Unii susțin că ar fi fost înmormântat în Panonia, alții la Belgrad, alții la Roma, pe Via Flaminia. Cea mai plauzibilă dintre toate este cea tradițională: Ovidiu a fost înmormântat aici, pe aceste meleaguri. Un episcop din secolul al treilea, Eusebiu de Cezareea, pe baza unor izvoare care s-au pierdut, ne-a lăsat chiar și amănunte cu privire la înmormântarea lui Ovidiu, aici, pe țărmurile Pontului Euxin. El susține că locuitorii acestor meleaguri i-au făcut funeralii solemne marelui poet de alt neam și de alt sânge decât dâșii... Și mai există un argument. Se pare că stăpânii acestor pământuri au păstrat mult timp amintirea locului unde a fost înmormântat poetul. Pe multe hărți geografice vechi se găsea un punct, între Tomis și Histria, denumit *Sepulcrum Ovidii* – mormântul lui Ovidiu. Până acum însă nimeni n-a identificat acel punct. Oare va reuși, în viitor, cineva să-l descopere?...

– *Sepulcrum Ovidii*... șopti cineva.

Și tăcerea coborî pentru multă vreme acolo, la poalele Gorganului.

Capitolul XII

1

Când Tic și Țombi se înapoiară la Gorgan, toți dormeau, în afară de Ursu, care, auzindu-i venind, închise ochii și adormi și el împăcat.

Înainte de a intra în cort, Tic avu inspirația să privească marea în care se aciuaseră toate stelele și toate razele lunii. Pe apa mării se mai vedea însă ceva. O barcă binecunoscută lui Tic, jar în barcă, o ființă foarte cunoscută. Tic mișcă încet capul, apoi intră în cort. Dacă s-ar fi uitat spre cortul străin... dar, oricum, întunericul l-ar fi împiedicat să-l zărească pe cel care aștepta o nouă nașterea a Afroditei cu vâl negru pe cap. Deși adormi ultimul (ultimul în acel cort), Tic, prin mijlocirea lui Țombi, se sculă totuși primul. Avea niște treburi speciale de făcut. Aproape jumătate de oră meșteri ceva cu cuțitașul și cu cutiile de cremă. Apoi caută un anumit lucru prin bagaje. Se auziră niște clinchete care-i treziră pe ceilalți. Tic se furișă însă repede afară din cort. Când Dan își iți capul prin ferestruică, îl văzu, cu Țombi pe urmele lui, luând drumul șoselei. Tic se întoarse cam peste o oră obosit, asudat, dar foarte vesel. Și, ca și cum s-ar fi deșteptat atunci și n-ar fi lipsit o secundă din mijlocul lor, se alătură celorlalți în gânduri, acțiuni și preocupări.

Geamandurile instalate de Ursu se legănau pe valuri, atrăgând privirile cireșarilor. Numai Tic și Maria preferau să se uite unul la altul.

– Tu pe unde-ai umblat haihui? îl întrebă Maria pe Tic, folosind tonul de autoritate la care-i dădea dreptul calitatea ei de soră mai mare.

– Eu am umblat haihui? Poate... Mi-am amintit că n-am văzut un film cu una care juca rolul zânei nopții... de altfel destul de nesuferită... și m-am dus să-l văd.

Maria tăcu, înghițind în sec. Și, pentru a da alt curs discuției începute, care-i plăcea vădit, se întoarse spre Lucia și o întrebă:

– Deschidem sau nu cartea? Cineva zicea că nehotărârea e cel mai mare cusur al omului.

– Începem! spuse Victor. Cu inima îndoită, dar începem. Să invocăm Fortuna?

– Știu eu o zeiță, interveni Tic, o zeiță interesantă, care, fiind plecată pentru un timp în concediu, i-a dat mâna liberă în sectorul ei unui mic zeu, mi se pare CIT. Voi nu ați întâlnit povestea asta în mitologie? Nu se poate. Să invocăm deci zeul cel mic CIT. Fortuna se dăruie fără discernământ. Pe când zeul cel mic, care e de o gingășie și de o...

– Unde ai citit tu asta? îl întrebă Dan.

– În cartea asta în care ne căutăm pagina de vis, sau în cartea care se va scrie despre această carte.

Cireșarii se împărțiseră în trei echipe. Scafandri: Ursu, Victor și Tic; operatori topometrie: Lucia și Ionel; operatori de sondaje cu mâna: Dan și Maria. Explorarea începea de la un capăt al țărmului spre celălalt, pe linia balizelor. Acolo unde sondele indicau neregularități flagrante, începea munca scafandrilor. Până la o anumită adâncime, activau Tic și Victor. La adâncimi primejdioase, Ursu. Folosirea cordoanelor de siguranță de către scafandri era obligatorie. Acesta era planul explorării. Totul era pus la punct până la ultimul amănunt.

Tinerii se imbarcară. După ce se depărtară de țărm, Dan îl întrebă pe Tic:

– Crezi c-o să răzbim noi? Câtă întindere! Aoleu!

– Ți-am vorbit de un zeu. Gata! Acum n-am timp. Scafandrul la datorie!

Tic sări în apă nu din proprie inițiativă, ci din spirit de imitație. Îl văzuse pe Victor sărind. Se întâlniră amândoi în fundul apei, pe un dâmb de nisip. Dar, afară de un smoc de vegetație marină, nu găsiră nimic altceva. O altă sondă aruncată de Ionel, care reduse ghemul din mâna acestuia la jumătate, necesită intervenția lui Ursu. Dar nici acesta nu descoperi nimic. Cercetările continuară astfel câteva ore, fără niciun rezultat. Deși nimeni nu se gândise că

va descoperi ceva de la prima explorare sistematică, un oarecare sentiment de neliniște încerca să se cuibărească în inimile cireșarilor. Cel mai neliniștit dintre toți era însă Tic. Nervozitatea lui nu scăpa celorlalți. Strângea din pumni și se uita fără întrerupere spre Gorgan.

– Ce tot cauți acolo? îl întreabă Dan. Parc-ai răsfoi o carte proastă. Poate-i cartea cu micul zeu...

– Păcat că nu datează din epoca de piatră. Știi tu pentru ce...

Dan își duse cu un gest instinctiv mâna la cap, ceea ce avu darul să stârnească oarecare veselie printre posesorii bărcii de cauciuc.

Tic, pentru că el își ascuțise cel mai tare auzul, pentru că el era singurul pregătit, dădu primul semnal vesel de alarmă. Ridică mâna și arată spre Gorgan:

– Vin! Micul zeu CIT și-a pogorât darurile cerești asupra noastră. Nu-i auziți?

Parcă se auzea ceva în depărtare. O rumoare, asemenea unei agitații dintr-o sală de spectacol, dintr-un teatru în aer liber, de pe stadion. Și deodată răsunară trompetele.

– La mal! răcni Tic. Imediat la mal! Ne-au sosit ajutoarele și trebuie să le îndrumăm. Știți câte bărci au? Douăsprezece, dacă n-au mai făcut rost și de altele.

Veneau pionierii. Puținel cam obosiți, dar voioși cum îi îndeamnă salutul. Autobuzele se opriseră într-un loc la șosea, unde un stâlp șubred, cu o tăbliță de scândură putrezită indica o direcție anumită și anunța cu litere foarte frumoase și îngrijite (scrise cu cremă de ghetă, neagră) *Spre lac – 1 kilometru*. Indicatorul de lemn era un entuziast în felul lui și nu voia decât să răspundă inimilor care tresăteau de bucurie văzându-l. Pentru că până la lac erau trei mii de fragmente asemenea fragmentului de meridian binecunoscut care stă la baza sistemului metric.

Flotila de bărci pionierești luă imediat cu asalt nu fața lacului, ci fundul lui. Și cu atâta zel, că în câteva ore nu rămase niciun punct imaginar în ochiul lacului necercetat, nesondat. Micii canotori, micii sondori, micii geografi își transmiteau unii altora în gura mare rezultatele sondelor și calculelor lor și întrebarea

esențială: „Ai găsit mesajul?” Căutau de zor sticle, dar întocmeau hărți pe care cireșarii le copiau pe loc și le băgau în dosarul întocmit de Lucia: „*Fundul ochiului de lac – schiță topometrică.*” Tușul de pe coperțile de carton abia se uscaseră.

Micul zeu CIT, neschimbat la față, adică ciufulit și cărn ca întotdeauna, îi înveselea cu tot felul de glume și le mărea zelul cu tot felul de promisiuni. Furați de pasiunea geografiei submarine, aproape toți uitaseră tentația misterioasă care-i adusese acolo, începeau să caute scoici, să culeagă mărgean, atunci când își terminau sarcinile de topometri, pentru a da altor schimburi locurile din bărci. Numai câțiva dintre ei se încăpățâneau în ideea de a căuta sticle cu mesaje. Micul zeu CIT prevăzuse însă și lucrul acesta. Azvârli harul unei bucurii de moment în calea încăpățânaților căutători. În cea mai mică adâncime a lacului, Teodor T. văzu gâtul unei sticle. Ochii îi ieșiră din orbite și căută repede ceva cu care să ascundă, să acopere nemaipomenitul tezaur. Și cum nici el, nici alții la care se uita nu aveau la îndemână pentru această operație decât chiloți de baie apelați în cele din urmă la acest mijloc îndrăzneț. Reuși să iasă din apă numai cu prețul dezvăluirii tainei celui mai bun prieten al lui, Adrian. Acesta trebui să se îmbrace și să-i arunce în apă proprii chiloți. Se ascuseră apoi amândoi într-o groapă de nisip scurmată la repezeală pe plajă, se lungiră pe burtă pentru a nu fi zăriți de nimeni și, cu gesturi de ritual, traseră sticla din pânza chiloților. Oare ce putea să conțină mesajul?

Adrian, ca un adevărat candidat de cireșar, luă sticla, o întoarse pe toate colțurile, apoi i-o întinse dezamăgit prietenului său:

– Nu vezi că e o sticlă contemporană? Scrie STAS pe ea.

– Dar tu nu vezi că e o hârtie înăuntru? Uită-te! Se distinge prin sticlă.

Se mai chinură o vreme să scoată hârtia. Adrian o citi cu glas tare:

– „*Dacă n-o să găsiți până la urmă un mesaj autentic, măcar să trăiți câteva clipe bucuria că l-ați găsit. Tic.*”

În spatele lor izbucniră hohote de râs. Un grup de băieți îi văzuseră cum se furișează și îi urmăriseră. Teodor T. și Adrian își

pleoștiră în prima clipă mutrele. Apoi, n-avură ce face. Începură să râdă și ei.

– Mai bine haideți să măsurăm! propuse cineva.

Și porniră spre bărci cântând. Un ceas mai târziu, cireșarii aveau harta fundului gata.

2

Micul zeu CIT se întoarse din văzduh sub înfățișarea lui dintotdeauna, aceea al lui TIC. Era marele erou al zilei, dar, spre deosebire de alte dăți, împrumută un aer de excesivă modestie. Prietenii lui hotărâră să-l lase să guste din plin această frumoasă satisfacție – modestia. Îl chemară deci în mijlocul lor și, fără să repete laudele și felicitările, îl atraseră în munca de studiere a hărții. Numai Ursu îi făcuse pe furiș cu ochiul în semn de triumf, ceea ce îi ajunse cireșarului cârn. După câteva clipe, uită cu totul de zborul – dus și întors – de pe Olimp. Harta fundului mării, pe care o întocmiseră Lucia și Ionel, avea însușiri magnetice. Dan încercă totuși să-l sustragă pentru un moment de la ocupațiile sale pământeste:

– Ce-ai fi făcut, Ticușorule, dacă „voioșii” dădeau peste Palat?

– Cum să dea peste Palat, dacă nu-l căutau? Un vapor să fi descoperit și tot nu-i dădeau atenție. Ei căutau sticle, nimic altceva. Ia apucă-te și caută boabe de mărgean, că am fost prins și eu câteva clipe de patima asta... Te asigur că, dacă ar exista pe plajă o pereche de pantofi, chiar ai lui Gargantua, nu i-ai vedea. Nu ți-ar fi ochii, gândurile decât la mărgean. Poate ai spune așa, într-o doară: ce caută „chestiile” astea aici? Așa ar fi făcut și ei. M-ar fi chemat și mi-ar fi spus: ce-i cu hardughia asta aici? Fir-ar să fie! Din cauza ei nu găsim sticlele. Dar, te rog să mă lași în pace. Am altele mult mai importante...

Studierea hărții dură vreme îndelungată. Chiar și în timpul prânzului, spre disperarea celor care-o lucraseră, harta trecea din mână în mână, colecționând și alte linii, o groază de bucle încâlcite, fără cap și coadă, cele care formau amprente de cireșarilor.

Comentariile aprige din timpul mesei se moleșiră spre sfârșit, nu din cauza diminuării poftelor de dispută a tribunilor înarmați cu linguri și farfurii, ci pentru că se formulară câteva păreri bine argumentate, cu șansa de a deveni concluzii. Harta lacului era foarte bogată în neregularități: zeci și zeci de dâmburi și de gropi de toate dimensiunile. Liniile trase de topografi erau sinuoase, încâlcite; pe undeva aduceau cu petele de grăsime de pe marginea hărții. Dar nu era greu să deosebești printre aceste linii locurile mai ciudate, demne, sau obligatorii de cercetat. Acolo unde un dâmb părea nefiresc de înalt, în raport cu relieful înconjurător, acolo unde o groapă părea prea adâncă față de gropile vecine se făceau mici semne cu un creion roșu. Bineînțeles că mica unealtă se aciuse în mâna Luciei, bineînțeles că semnele pe care le zgâria pe hârtie erau X-uri. Câteva X-uri fuseseră înconjurate cu un cerc. În vederea acestei operații, Lucia întoarse creionul, nu pentru că noul vârf era mai ascuțit, ci pentru că avea altă culoare. X-urile roșii, înconjurate de cerculețe albastre, erau punctele cele mai ciudate de pe hartă. Erau patru asemenea semne în bucla pe care o făcea lacul la Gorgan.

– Prin urmare, spuse Ionel, avem datoria să descifrăm aceste patru pagini, pentru a vedea dacă nu cumva una dintre ele e pagina pe care o căutăm.

Minunea se produsese. Cireșarii erau toți (cu o singură excepție, dar această excepție nu privea problema lor capitală) liniștiți, încrezători, aproape siguri că expediția lor, atât de incertă, atât de fantomatică la început, va duce, fără doar și poate la un anumit rezultat. Rezultatul îl întrevedea fiecare altfel. Unii își imaginau palate de cleștar, alții orașe scufundate, alții rămășițele mai modeste ale unei vechi și frumoase civilizații, alții zidiri ciudate, cu scopuri misterioase, lângă țărmul mării, alții... Visul căpăta însă contururi, adică se apropia de realitate. Clipele se cereau toate calculate și umplute cu mișcare, cu acțiune.

– Și dacă nu descoperim nimic în lac? întreabă Dan, mai mult ca să se afle în treabă. Nu înseamnă că ne-am pierdut vremea degeaba?

– Mai întâi – sări Tic – să nu spui descoperim, pentru că,

folosind astfel verbul, te propui participant la explorare, lucru la care eu, personal, mă opun. Și, în al doilea rând, păstrează-ți reflecțiile pentru jurnalul pe care-l ții cu atâta hărnicie, dar pe care nu știi să-l ascunzi. Și, în al treilea rând, cred că n-o să-ți ajungă nici până deseară timpul pentru a umple cele zece pagini din jurnal, care au menirea să zugrăvească, măcar la jumătate, calitățile superbe ale micului zeu CIT.

– Cum s-ar spune, îmi dai sarcina să-ți completez un capitol din biografie. Capitolul olimpien. Bine! Voi alege acest titlu... Poate ai de gând să-mi stimulezi talentul și entuziasmul.

– Prin daruri interioare, răspunse prompt Tic. Ca să nu-ți mai fac teoria misiunii artistului... Nici nu e loc în barcă, Dănuț. Nu știi la cine trebuie să mai renunțăm. A, da... Mi se pare că ne-am pricopsit cu un renunț voluntar.

Întruchiparea acestui renunț era Maria, căzută din nou în patima mărgeanului. Dan, la rândul său, se duse în cort și acolo, trântit pe burtă, începu să scrie în jurnal capitolul promis.

Barca de cauciuc ajunsese la primul X, adică la prima geamandură. Noile sondaje de mână identificară un dâmb de nisip care se țuguia ca o colibă pe fund. Dimensiunile colibei nu erau prea încurajatoare, dar, ca orice loc ciudat, trebuia cercetat în amănunțime. Toți scafandrii expediției luară parte la explorarea submarină. Tic avea misiunea să cerceteze vârful dâmbului, Victor și Ursu baza, fiecare la capătul unui diametru imaginar. Primul ieși la suprafață Tic. Avea în mâini o scoică uriașă, încă deschisă.

– Asta-i tot ce-am găsit mai acătării. Încolo, numai nisip și scoici rahitice. Păcat că nu căutăm perle.

Nici Ursu, nici Victor, care își scosese capetele din apă, la puțin timp după apariția, lui Tic, nu găsiră altceva în mormanul de nisip.

– Prea mult nisip și prea mic dâmbul pentru a îngropa ceva, raportă Victor.

– Nici în profunzime? întrebă Lucia, cu conștiinciozitatea unui adevărat savant.

– Eu am scurmat în jos, către fund, răspunse Ursu. Nu cred că se află ceva aici.

Lucia tăie cu un X roșu, mare punctul cercetat. Se gândi o clipă să adauge un mic semn de întrebare, dar renunță. Barca, împinsă de cei trei scafandri, înainta spre un alt loc indicat de Lucia.

– Aici e o mare profunzime – spuse ea după ce barca se opri – prin urmare, dâmburi înalte de jur împrejur. Cred că în groapă nu avem ce căuta.

Ursu nu ținu însă seama de recomandarea Luciei și se aventură până în fundul gropii. Nici nu trebui să facă eforturi pentru a ajunge acolo. Îl atrăgea apa. La ieșire îi fu mai greu, pentru că trebuia să înfrângă rezistența apei, ajutându-se de o singură mână. În cealaltă ținea un bolovan în formă de cub. Scafandrii se mai scufundară de câteva ori, fără să descopere însă mare lucru. Vegetație, scoici, pietre. Singurul lor trofeu era bolovanul adus de Ursu. În întoarsă pe toate părțile, îl studiară cu atenție și ajunseră la concluzia unanimă că bolovanul nu era o piatră obișnuită adusă de mare, ci un bolovan dăltuit de mână omenească. Lucia înscrise pe hartă, deasupra X-ului cercetat, un mare semn de întrebare.

Celelalte două X-uri nu puseră scafandrii la prea mari încercări. Ele reprezentau un dâmb de nisip și o groapă nu prea adâncă. Cercetătorii își făcură însă până la capăt datoria. Plonjară de câteva ori, până se convinseră definitiv că locurile nu prezintă nicio importanță.

– Prin urmare, le ștergem și pe acestea, spuse Ionel, grăbindu-se să ia harta din mâna Luciei și să facă el operația de anulare.

– Și cu semnul de întrebare ce facem? întrebă Lucia. Adâncimea e mare, malurile gropii sunt înalte și în plus s-a descoperit și un bolovan în genul acelor care au servit la vechile construcții.

– Parc-ar fi luat din Gorgan, reflectă cu voce tare Victor. Dar în ce scop, pentru ce?

– Oare n-a făcut parte, cândva, dintr-o zidire de pe fund? întrebă Ionel.

– Nu-mi vine să cred... Poate că Ursu sau Tic... Eu după cât am văzut cu ochii mei...

Și ceilalți scafandri numiți de Victor înclinau să-i dea dreptate acestuia. Lucia, însă, riguroasă ca un secretar perpetuu al unui for

academic, propuse să se întreprindă o explorare suplimentară. Scafandrii se supuseră. Se scufundară de mai multe ori. Ursu mai făcu o dată drumul spre fundul gropii. Victor și Tic își ciocniră capetele ieșind din niște tufe care-i ascunseseră. De fiecare dată însă nu aduseră la suprafață nicio nouă indicație, nici măcar o explicație cu privire la proveniența bolovanului. Lucia se văzu nevoită să taie X-ul misterios, dar adăugă pe furiș în dreptul lui un mic semn de întrebare.

3

Degetele Mariei treceau nepăsătoare pe lângă boabele mici, colorate. Scormoneau nisipul, alintau nisipul, trasând dăre subțiri. Privirile ei căutau în acele dăre perle mari, translucide, giganți, pe care-i voia înșiruiți pe un colier în jurul gâtului. Giganții se găseau rar, rar, după căutări îndelungate.

Torturată de durerea nemișcării, se străduia să-și înalțe trupul, oferind pieptul îndrăzneț adierilor. Închise ochii, își desfăcu brațele și cu gura întredeschisă sorbi încet, îndelung aerul în care se contopiseră toate miresmele apei, cerului și pământului. Își mai lungi de câteva ori brațele, ca o pasăre obosită care caută zadarnic puteri, dar trupul i se frânse. Simți nisipul arzându-i spatele. Își afundă și părul în nisip, își desfăcu și brațele. Părea că se răstignise pe nisip. Adierile o înconjurau cu un vârtej sau, poate, plutea în sânul visurilor ei.

Într-un târziu, Maria simți că se apropie ceva de ea, auzi cum nisipul zgârie trupul celui care se apropie, îi auzi parcă și răsuflarea, dar nu făcu nicio mișcare. Doar degetele desfăcute se înfingeau încet și adânc în nisip. Vocea care răsună lângă ea venea parcă din depărtări, dar sfâșia nemilos țesătura vapoasă a poeziei:

- Marea se agită în adâncuri... Își prevestește vijelia...
- Marea nu se agită în adâncuri... Se agită visele ei.

Bărbatul își desfăcu brațele și se răstigni ca Maria pe nisip. Degetele lui parcă simțeau căldura altor degete. Se înfundară în

nisip, până întâlniră bariera rece a apei.

– Noi împrumutăm zvâcnirile și frământările mării... pentru că e imensă, adâncă, puternică.

– Marea ne caută visurile, gândurile, speranțele... pentru că vrea să ne semene.

Trupul puternic de lângă Maria își scutură nisipul, ca o ploaie. Simți nisipul pe trupul ei. Și atunci deschise ochii. Apa înghițise săgeata unui corp. Bărbatul redevenise casca albă. Îi căuta parcă locul nașterii în spuma mării. Dar când se întoarse pe țărm, era treaz, lucid, înfrigurat. Își caută locul vechi. Urmele corpului se întipăriseră adânc în nisip. Când auzi din nou foșnetul nisipului, Maria se ridică, îmbrățișă zarea cu trupul, înaintă cu ochii închiși, până se prăbuși în mare. Răceala apei i se strecura în corp. Ochii de pe țărm o priveau. Redevenise adolescenta care urca prea îndrăzneț pe scara lumii. Când se întoarse la locul ei, apa, cerul, pământul reîntrau în fizică și geologie.

– E rece și sănătoasă apa și necesară ca un ceas deșteptător.

Maria își înfundă din nou părul și degetele în nisip.

– Altădată, demult, cânta cu clopotele-i verzi.

– Cunosc poezia. Și pe cealaltă o cunosc, cea pe care ai recitat-o înainte.

– ... Sunt prea tânără. Și aș vrea să fiu sigură, încăpățânată, obraznică. Să iau un pumn de nisip și... și, să-l arunc oriunde!

– Ești tot ceea ce ai spus, dar mai mult ceea ce n-ai spus. Un copil care, în loc să urce, sare.

– Iar alții, în loc să danseze, coboară... Prefer persoana a treia... Vreau să te privesc... în lumină...

– Pentru ce? Pentru a descoperi visuri în loc de meditații, speranțe în loc de nostalgii?

– În care parte a lumii?

– În cea acoperită cu un cearșaf de nisip, sau cu amintirea unor adieri.

– Și cu toate acestea nu ești făcută numai din visuri.

– Nu! Pentru că eu însămi am visurile. Le arunc unde vreau, ca pumnul acesta de nisip.

Nisipul se răspândește în aer, apoi coborî ca stropii fini ai unei ploii

obosite pe trupurile amândurora. Poate că nici nu-i simțiră căderea.

– Oare tinerețea să fie cel mai frumos dar al vieții?

– E o căutare sau o simplă folosire a impersonalului? întrebă Maria.

Bărbatul se ridicase. Silueta lui trimitea umbre peste trupul Mariei.

– Iar mâine îți vei împleti codițele în fața oglinzii, te vei război cu trigonometria, vei sorbi cu paiul citronada oferită de un coleg și vei scoate din sărite profesorul cu o întrebare stupidă.

– De ce ai acceptat, de ce ai *dorit* această conversație?... Iată întrebarea stupidă cu care vreau să scot din sărite profesorul. Și eu urăsc dansul.

Maria sări ca un arc din nisip și se azvârli cu toată hotărârea în apa mării. De pe țărm privirile o urmăreau. Gândurile însă roiau în jurul unei întrebări stupide, la care nimeni, niciodată, n-a putut și nu va putea să răspundă.

4

Lucia părea oarecum surprinsă. Se uita când la Victor, când la Ionel.

– Voi vreți să excludem cu totul ipo... cealaltă carte. Poate că n-am citit bine o anumită pagină.

Nervozitatea Luciei îl făcea pe Victor să zâmbească.

– Ieri, spuse el, eram înspăimântați, cu speranțele ca niște rufe bătute de vânt. Iar astăzi, nu numai că ne-am liniștit, dar am devenit și pretențioși. Tratăm timpul ca pe un cerc nesfârșit, unii dintre noi chiar îl ignoră cu desăvârșire. Cei care numără boabele... de nisip.

– La sugestia voastră, răspunse Maria. Și la urma urmei pot să vă spun că respectivul e un înfumurat în vacanță... adică... nu-l preocupă nimic altceva decât... vacanța... Și, din când în când, câte un curs în fața unor admiratori.

– Pentru că e la început, insinuă Dan. Uite, eu garantez, pot să

fac un pariu fabulos...

– Să nu ne pierdem vremea cu... aiureli, strigă Lucia. Da! Da! Da! Am scăpat de spaimă, suntem liberi, de ce nu alergăm mai repede după speranțe?

– Păi mai adineauri le încetineai tu mersul, răspunse Dan, uimit de transformarea Luciei.

– Știu... Dar parcă s-a petrecut ceva cu mine. La urma urmei, eu am totul... Nu e cazul să vă explic acum. M-ați convins că ne-a rămas de citit o singură carte. Vreau să fiu romantică, dar mai înainte vă rog să-mi promiteți că vom citi cu toată atenția, ca niște corectori.

– Corectorii caută greșelile, Lucia, zise Ionel. Noi căutăm frumusețile.

– Da, asta-i! medită Dan cu voce tare, gândindu-se la jurnalul zilnic. Trebuie să evităm erorile, pentru a descoperi frumusețile. Cam banal, dar merge.

– Nu merge, Dan, se oprișe Tic. Șchioapătă ca un olog. Ia cârja asta de la mine și îndreaptă-l! Frumusețile nu se nasc din spuma mării ca Afrodita, ci din adâncuri. Spuma e o eroare, Dan. Ca și Afrodita, de altfel. Dar oamenilor le-au plăcut erorile la fel de mult cum îți plac și ție. Și vă rog să-mi spuneți dacă nu cumva am devenit ridicol de precoc. Mai bine, scafandru. E vocea realității.

Era într-adevăr chemarea realității. Cutezătorii se înarmau pentru luptă, pentru etapa finală. Ținta lor – visul. Stindardul lor nevăzut – speranța. Armele lor – inimile. Aceasta pentru că vorbim la modul ideal. În realitate, grupul era scuturat și dezbinat (cuvântul e prea tare) de controverse. De fapt, o singură controversă îi zbuciuma. Uitaseră de bucla lacului care-i îngrozise până atunci. Ea fusese aruncată ca o hârtie nefolositoare. Devenise o hartă cu un loc al ei undeva într-un dosar. Dar cum cireșarii erau pasionați după probleme... de ce să nu inventeze una? Altminteri totul li s-ar fi părut prea ușor. Controversa se iscase în jurul punctului imaginar de unde trebuia începută explorarea ochiului de mare, în care presupuneau că se află taina. Lucia, Dan și Ursu susțineau ca explorarea să înceapă de la marginea mării. Argumente găseau berechet. Ionel, Tic și Maria

propuneau să se înceapă din larg. Nici ei nu duceau lipsă se argumente. Victor, ca arbitru, stătea deoparte și le urmărea jocul. Își dădea seama că problema este o simplă invenție. De oriunde s-ar fi început explorarea, ar fi dus la același rezultat, dacă exista undeva un rezultat. Mai gospodărește era să se pornească de la margine. Mai poetic era să se înceapă din larg. Li s-ar fi părut că vin spre țarm ca niște cuceritori. Se folosiseră și aceste argumente în controversă.

Părțile se țineau tare, fiecare, până ce Dan scăpă prima vorbă „extraargument”. Tic azvârli două, Dan nu se lăsă mai prejos și descoperi trei, Tic, vreo șase. Vorbele deveneau pe nesimțite insulte subînțelese, mascate. Era un carnaval, o jonglerie de insulte dintre cele mai rafinate. Nicio minge de lemn, îmbrăcată în staniol colorat, nu scăpa însă din mâinile jonglerilor. Și mereu descopereau altele. Nimeni nu mai zicea nimic. Urmăreau toți întrecerea celor doi isteți.

– Cam asta ați făcut și voi, spuse Victor râzând. Ei, cu rafinamentele, nu fac decât să demonstreze grotescul jocului. Putem să începem de oriunde, putem să dăm cu banul, deși ar fi insultător acest mod de a alege, putem să ne împărțim în două tabere, numai timpul nu putem să-l pierdem.

– Și cum rezolvăm dilema? întrebă Ionel. Noi am pus atâta suflet...

Până și Ursu râse auzindu-i întrebarea rostită cu atâta seriozitate. Dan și Tic în schimb ajunseseră la ceartă. Unul cerea să i se ofere scuze, celălalt îl trimise pe Țombi spre a primi scuze.

– Nu primesc scuze decât prin ambasadori, îl anunță Tic. Dacă nu i le dai, te privește. N-ai decât o pereche de pantaloni scurți.

– Și dacă n-o să găsim nimic?!

Cu tot pesimismul pe care-l conținea, intervenția Mariei fu salvatoare. Toți își făcură autocritica, în gând, și după câteva minute umflară barca, alegând soluția care li se părea cea mai economică în graba și nerăbdarea lor. Să se mai ducă în larg și mereu în fiecare zi în larg... Mai bine să pornească imediat de la marginea mării, de la prima linie de geamanduri. Lucia avu bunul simț să nu rostească nicio vorbă, așa că explorarea ochiului de

mare început, după ce Dan anunță solemn ziua și ora.

Vioiciunea pe care cu câțva timp înainte cireșarii o dovediseră în vorbe își trimise microbii în mișcări. Tinerii deveniră ca prin farmec harnici, zeloși, ca niște boabe de argint viu. Și era o deplină unitate și colaborare în acțiunile lor. Parcă dirija cineva o orchestră, în care fiecare își făcea datoria, fără să greșească, fără să scape o notă falsă. Poate că uneori trompetele acopereau melodia flautelor, dar aceasta nu răsuna distonant, mai ales că fiecare cânta pe rând la toate instrumentele. Astfel și fetele cunoscuseră senzația scufundărilor, o transformară în pasiune, în întrecere. Băieții erau însă destul de atenți și de grijulii, pentru a nu se ivi o dispută între ele. Nu de teamă că n-ar suporta una sau alta rezultatul, ci pentru a nu le încuraja pe calea imprudențelor. Le trăgeau cu ajutorul cordoanelor de siguranță la suprafață, chiar dacă simțeau împotrivire.

Nu era totuși un joc acolo. Cercetările erau riguroase, calculele fără greșală, observațiile analizate cu grijă, concluziile bine chibzuite. După câteva ore de muncă, în acea după-amiază lungă care se apropia de sfârșit, regiunea ochiului de mare însemnată de primul rând de geamanduri, devenise hartă. Era numai o schiță făcută de Lucia cu creionul, dar ea cuprindea în amănunt toate datele oferite de exploratori. Toate ciudățeniile fundului fuseseră însemnate: gropi, dâmburi, neregularități. Adâncimea regiunii cercetate nu depășea câțiva metri. Într-un anumit loc însă marea se adâncea brusc, de parcă apele ar fi furat din pământ. Diferența era doar de câțiva metri, dar se propaga pe o linie întinsă, aproape dreaptă, care unea cele două maluri ale ochiului. Până acolo ajunseră cireșarii cu cercetările în momentul când Victor dădu glas gândului său:

– Eu cred că aici s-a produs o prăbușire. Și nu de multă vreme. O prăbușire recentă.

Ionel și Lucia păreau uimiți de afirmația lui Victor. Amândoi sondaseră regiunea unde marea se adâncea brusc și observaseră pe peretele submarin urme de vegetație acvatică și scoici.

– Chiar în condițiile în care noi am văzut cu ochii noștri peretele plin de tufe? Doar și tu te-ai scufundat. Cum poți vorbi de o

prăbușire recentă?

– S-ar putea să greșesc, spuse Victor. Eu nu înțeleg însă prin prăbușire recentă un cataclism care s-a produs ieri sau alaltăieri, ci un „recent” geologic. Adică o prăbușire care s-a petrecut poate în secolul trecut, poate acum două secole, poate mai devreme. Nu sunt hidrogeolog și nu vreau să mă aventurez în ipoteze hazardate fără toate datele. Aceasta a fost prima mea impresie. Din cauza conformației peretelui submarin, din cauza lungimii sale, a formei sale rectilinii. Ar fi prea ciudat ca în sute și sute de ani apa mării să nu-l fi dantelat. Mai ales că nu are o bază stâncoasă.

– În formularea aceasta sunt de partea ta, preciză Lucia, ca și Ionel de altfel. Și... tu crezi că acest lucru îngreunează sau ușurează cercetările noastre, sau mai bine zis șansele noastre de a scoate la lumină ceea ce au văzut pescarii?

Victor căzu pe gânduri. Încercă să pună în balanță cele două posibilități, dar nu reuși. Eforturile făcute sub apă, dese scufundări îl obosiseră. Simțea că-i vâjâie capul.

– Nu știu, spuse el. Nu știu ce să răspund. Și mai ales nu știu dacă e cazul să căutăm un răspuns la întrebarea pe care ai pus-o tu, Lucia. Dacă va fi nevoie să facem uz de hidrogeologie pentru a descoperi ceea ce căutăm... Am fost și altădată în situații grele. Deocamdată arma noastră principală e căutarea.

Luciei îi dis plăcea raționamentul lui Victor, sau mai bine zis fuga lui Victor de a judeca. Aceasta cu atât mai mult cu cât nu se potrivea firii sale.

– De ce să nu evităm erori dacă ne stă în putință? întrebă ea. De ce să porți singur povara apăsătoare a unor gânduri așa cum s-a întâmplat cu problema celor două cărți? Tu nu crezi că, destăinuindu-te, te-ai ușura și tu și... da!... am putea găsi mai ușor o soluție?

Tic se pregătea să sară în sprijinul lui Victor, mai ales că-l vedea pe Ionel dându-i dreptate Luciei. Victor făcu un gest degajat cu mâna și vorbi cât se poate de calm:

– E adevărat că observația, nu vreau să spun problema, mă preocupă. Dar mai mult din spirit de curiozitate. Pe undeva, simt, nu sesizez rațional o anumită relație între observație și căutarea

noastră, dar nu sunt capabil să transform observația în problemă, pentru că, pur și simplu, mă simt cam obosit. În principiu îți dau dreptate, Lucia. Dar, până ne limpezim eu cred că ar fi bine să mai cercetăm puțin peretele submarin. Odată cu apusul soarelui devenim inapți pentru cercetări subacvatice.

Într-adevăr, soarele cobora spre asfințit. Înserarea își cânta preludiile prin adiere și răcoare.

– La noapte va fi vijelie mare! anunță Ursu. Numai să nu se prelungească și ziua.

Avertismentul lui Ursu îi puse în mișcare pe cireșari. Voiau să folosească răgazul de lumină pe care-l mai aveau până la asfințit cât mai cu folos. Sondajele de mână nu mai erau necesare pentru treaba pe care urmau s-o facă. Tot greul cădea pe capul scafandrilor. Cel mai activ scafandru era Ursu. Victor, cu oboseala în oase, cobora rar și stătea mai puțină vreme sub apă. La fiecare scufundare își controla cordonul de siguranță. După câteva plonjoane, obosi și Tic. Se urcă în barcă, abia trăgându-și sufletul. Își găsi un loc alături de Victor. Gâfâiau amândoi ca niște locomotive.

Ursu dispăruse în apă de mai bine de un minut și tot nu ieșea la suprafață.

– Cum poate rezista atâta?! se miră Dan. Zău că e un fenomen.

– Tu vorbești? Ia bagă capul în apă două secunde să vezi cum e. Tu faci cum fac criticii ratați... care spun despre o carte că e bună sau nu, fără să fi încercat să scrie un singur rând. Sau poate tocmai fiindcă au încercat. Dar ce știi ei cum se scrie? Ce știi tu cum e în apă?

Colacul de frânghie din mâna Luciei se desfășura mereu. Ajunsese la capăt. Ursu tot nu apărea. Lucia începu să tragă cu putere, după ce se uită de câteva ori la ceas. În sfârșit, apăru și scafandru. Fața îi era congestionată și avea atâta nevoie de aer, că rămase multă vreme cu gura căscată.

– Am descoperit o ridicătură foarte curioasă în fața peretelui submarin. Tocmai începusem să scurm în clipa când ai început să mă tragi, se adresează Luciei. De ce nu m-ați lăsat? Până-mi revin, eu zic să mai înaintați câțiva metri cu barca.

Din câteva mișcări de lopeți, barca parcursese aproape zece metri.

– Cam pe-aici, zise Ursu. Am reușit să fac aproape jumătate de ocol. Forma dâmbului e ciudată. Nu e ca o movilă. Parc-ar fi un mormânt. Un mormânt uriaș.

Cuprins de o inspirație subită, Ionel îi ceru lui Victor costumul de scafandru, adică ochelarii, labele și cordonul. Cu un gest teatral se aruncă în apă.

– Dan! râse Tic. Pariezi că în mai puțin de paisprezece secunde iese la suprafață?

– Sunt sărac, Ticușorule, zău. Dacă vrei, când se scufundă Ursu...

Dar Ionel nu ieși după paisprezece secunde, nici după douăzeci de secunde, nici după treizeci. Ieși mai târziu, atunci când Victor începu să tragă de cordon. Încă înainte să-i iasă capul cu totul din apă, deschise gura, dar un val mic îi trecu peste cap. Se agăță cu mâinile de barcă, parcă pentru a tuși. Voia să spună ceva, dar tusea îl împiedica. Ochii i se umplură de lacrimi. Exprima chinurile pe care le face un mut în momente de furie. În sfârșit reuși să articuleze primele cuvinte...

– Un vapor!... O barcă... nu știu ce... O epavă... I-am simțit pereții... în două locuri... Și... i-am văzut... lemnul!

Cum de nu s-a răsturnat barca atunci e de domeniul miracolului! Niciun țipăt nu s-a auzit. Toți care erau în barcă, și Dan printre ei, se aruncară ca niște bezmetici în apă. Roiau sub apă ca peștii în jurul nadei. Scurmau dâmbul de nisip, treceau dintr-un loc în altul, se întorceau la locul părăsit, apa îi trăgea în sus, funiile li se încolăceau pe picioare ca niște șerpi, dar ei tot nu ieșeau. Numai când simțiră că le plesnesc ochii în cap, că le explodează plămânii, numai atunci începură să urce, dar, cum până la suprafață erau câțiva metri, unii dintre ei simțiră gustul apei de mare. Se agățară cu mâinile de barcă șapte tineri. Păreau petalele unei flori ciudate scoasă la aer de puterile mării. Făcuseră prima lor mare descoperire. Nădejtile, în sfârșit nădejtile începeau să se transforme în certitudini.

Și, pentru că bucuria era prea mare, amurgul azvârli deodată asupra lor o puzderie de culori.

Cireșarii traseră barca la mal. Erau veseli toți. Le venea să țopăie de bucurie. Niciunul nu mai avea vreo îndoială. Descoperiseră locul naufragiului, descoperiseră epava. Epava nu era alta decât vechea barcă pescărească, eșuată cu mulți ani în urmă, la începutul secolului. Unul dintre supraviețuitorii naufragiului văzuse cu ochii lui Palatul, turnurile albe ale Palatului (puteau să viseze cireșarii!). Îl văzuse din locul acela, unde se scufundase barca. Palatul era lângă ei. Și dacă era lângă ei, îl vor dezgropa, îl vor descoperi, îl vor dărui lumii.

Ionel se apăra de privirile tuturor. Își ducea mâinile la ochi și striga:

– Nu l-am descoperit eu! Ursu l-a văzut primul. Eu l-am văzut în altă parte, în vis, în priviri. Nu știu. Dar l-am văzut. Nu cu ochii, cu inima.

– Unde e? Unde e? întrebă Lucia. Nu poate fi decât aici, lângă noi. De câte ori am trecut cu barca pe deasupra lui, de câte ori am înotat în apropierea lui!

– Vreau să-l văd acum, noaptea, șopti Maria. Nu în vis, nu în imaginile visului. Vreau să-i văd contururile în apă, tremurând sub razele lunii. Oare acesta e visul meu acum?

– Dacă n-ar fi fost pânda aceea albă pe vas, spuse Dan. Și dacă marea n-ar fi fost vijelioasă! Și dacă Ionel n-ar suferi și de puțin romantism!...

– Și dacă nu ne-am fi dus cu piatra la Histria! își aminti Lucia.

– Adică dacă Tic n-ar fi descoperit și redescoperit piatra, ca să știm pe ce lume ne aflăm, zise Victor.

– Da, pentru că eu n-am fost cu voi la Histria. Și dacă Ursu n-ar fi făcut atâtea!...

Ursu nu putea să suporte laudele. Se feri și de astă dată:

– Mai bine să ne gândim unde poate fi... De ce n-am văzut nimic până acum?

Era o nouă chemare la realitate. Începeau iar întrebările.

– Oare vom avea deziluzii? se întrebă Lucia. Stai! Victor! Peretele

acela submarin din fața epavei? Tu spuneai că s-a produs o prăbușire recentă! Oare nu e zidul Palatului? Dacă s-a prăbușit în urma unui cutremur?

– Și de unde putem noi ști aceasta, Lucia? întrebă Ionel. Cine a înregistrat cutremurul? În ce ziare, în ce țări, în ce limbi s-a scris despre cutremur?

– Dar de ce trebuie să știm asta? strigă Lucia. Trebuie să răscolim peretele submarin, să-l scurmăm, să facem cotloane, până dăm de ziduri.

Părerea lui Victor era alta. Dar nu voia s-o destăinuie în toiul acelei bucurii.

– Poate e un palat, poate sunt numai niște turnuri, poate niște monumente, zise el. Ceva însă este.

– Și-l vom scoate la lumină, se învioră Dan. Îl vom arăta lumii. Cine-a spus asta? Parc-am auzit vorbele acestea adineauri.

Victor ceru tăcere. Se strădui să-și ascundă o anumită neliniște înainte de a vorbi:

– Da... Măine trebuie să începem explorarea dis-de-dimineăță...

– Dacă n-o să dureze vijelia, îl avertiză Ursu încă o dată. Pentru că va fi vijelie la noapte.

Dar noaptea se ivise. Flutura în jurul lor. Îi învăluia în întuneric.

– Ne vom supune vremii, continuă Victor. Vom explora porțiunea din fața corăbiei și, în primul rând și foarte riguros, peretele submarin. Dacă nu se află acolo dezlegarea tainei atunci nu văd unde se poate afla. Arătarea de piatră s-a ivit în fața corăbiei, iar epava corăbiei e descoperită. În altă parte unde poate fi pagina noastră? Sau...

– Sau ce? sări Lucia, care devenise visătoare, romantică.

– Sau... acel ceva a fost o năzărire... O apariție fugară...

– Imposibil! țipă Ionel. Dacă l-ar fi văzut un singur om, dar atâția oameni l-au văzut. Și cu unul dintre ei am stat de vorbă noi doi.

– Știu, Ionel. Cred chiar mai mult. Că martorul nostru nu a avut o vedenie. Pe vijelia aceea, dacă i se năzărea ceva, nu putea fi decât ceva înspăimântător, nu o izbucnire albă de marmură,

bătută de talazuri. Îți amintești? Nu plutea deasupra talazurilor ca fotografia ta, ci era acoperită și descoperită de talazuri.

– Atunci de ce ai îndoieli? Ce fel de apariție fugară?

– De ce n-a văzut-o nimeni până într-o anumită epocă, de ce n-a mai fost văzută de nimeni după acea epocă? Nu vreau să vă rănesc bucuriile, vreau să vă feresc de deziluzii. Măine vom cerceta, poate vom descoperi ceva și până mâine nu mai este mult.

– Crezi c-a fost un animal marin gigantic, un cașalot alb? întrebă Lucia.

– Avem nevoie de odihnă. Nu vă gândiți? Măine va fi prima zi în care vom pleca spre o certitudine! Până acum am căutat speranțe.

– Dar ce-i cu tine, Victor? îl întrebă Lucia. Crezi sau nu crezi?

– Nu știu, Lucia. Sunt groaznic de obosit. Avem toți nevoie de odihnă. Va trece și noaptea asta și va veni prima dimineață.

Toți voiau să treacă mai repede noaptea. Dar se întâmplă cu ei ceea ce se întâmplă, oriunde și oricând, oricui trăiește apropierea unui mare vis. Timpul se scurgea ca dintr-un orologiu obosit. Își eterniza secunde. Din fericire le veni în ajutor somnul.

6

Vijelia se pregătea undeva în tăcere. Răspândise în aer adieri calde, înșelătoare. Urgia ei tremura însă în adâncurile mării, așteptând explozia. Valurile erau încă timide și cântau ademenitor. Dar cât de mult voiau să se prefacă în talazuri...

Fata care se îndrăgostise de lună și se mare plutea în larg pe barca ei de culoarea valurilor. Dansa printre coloanele de marmură, pe care închipuirea ei le scotea din apă. Auzea în depărtări și o melodie stranie care se apropia se apropia...

Cerul dădu brusc primul semnal. Un fulger despică bolta. Melodia stranie și îndepărtată deveni dintr-o dată vuiet. Valurile se zvârcoliră de câteva ori, apoi se prefăcură în talazuri. Primul talaz azvârli barca în larg. Fata se făcuse una cu barca. Se aprinse al doilea fulger. Și imediat după el un altul. Apoi se rostogoli din cer spre pământ un bubuit înfricoșător.

Tic își duse, în somn, mâinile la urechi. Plumbul somnului îi îngreuna trupul, pleoapele. Lumina fulgerului îi răni însă ochii închiși. Ca prin vis se ridică în picioare. Cu mâinile întinse ca un somnambul, porni spre cortul celălalt. Maria nu era acolo! Iar când ieși afară, lumina unui fulger îi arată într-un loc, la marginea mării, pustiul. Fugi înapoi spre cort, pentru a-l trezi pe Ursu. Nu mai era nevoie. Toți ieșiseră afară, în noapte, în vijelie.

– Maria! țipă Tic printre tunete. Maria! Barca!

Ursu așteptă o clipă, apoi țâșni ca un fulger după lumina unui fulger. Nu fugea pe nisip. Fugea pe marginea mării, prin apa până la glezne, pe care valurile i-o ridicau uneori până la piept. Barca era purtată spre larg de talazuri. Sălta pe crestele albe de spumă și cobora în gropile negre ca noaptea.

Maria se ținea, cu puterea disperării, lipită de fundul bărcii. Visul alb de marmură se preschimbase în coșmar. Talazurile o azvârleau parcă spre fulgere, iar apoi o coborau în prăpăstii fără fund.

Undeva însă o privire de foc asistase iarăși la nașterea Afroditei. Aceeași apă, aceleași valuri, aceleași valuri de spumă voiau s-o ucidă. Imaginea crimei cutremură privirile.

Pe malul mării, acolo unde apa se întâlnea cu pământul, acolo unde nisipul era mai tare, Ursu fugea, urmărind fulgerele și marea.

Un talaz înspăimântător răsturnă barca! Al doilea o despărți pe Maria de barcă. Al treilea o luă pe creastă, o purtă ca pe o frunză, apoi o azvârli în neant. Se împotrivi furiei ucigătoare. Un fulger complice îi descoperi un talaz. Se feri de el, străpungându-l jos, la bază, ca o săgeată. Al doilea talaz o întoarse și o înșurubă în adâncuri. Se împotrivi iarăși cu toate puterile. Un alt fulger lumină peretele de apă care se prăbușea peste capul ei. În aceeași clipă simți două brațe puternice ridicând-o de la marginea gropii, purtând-o prin apă. Când simți pământul sub picioare, se lăsă inertă, pentru că voia s-o doară strânsoarea brațelor străine. Și se lăsă purtată în noapte, și numai când auzi strigătele lui Tic, răsunară șoapte la urechile ei.

– Tot timpul ți-am simțit bătăile inimii.

Și Maria cuprinse cu amândouă mâinile fața care o căuta.

În mare, Ursu se lupta cu talazurile. Era o luptă titanică între om și natură. Străpungea talazurile, sărea peste ele, se lăsa purtat de ele. Până ajunse barca. Pe Maria o văzuse purtată în brațe printre fulgere. Când se înapoie la corturi, o căută pe Lucia cu mâinile și o chemă spre el. O strânse la piept și trupul lui dur, rece, ud cutremură trupul ei mlădios și fierbinte.

Capitolul XIII

1

Ziua goni vijelia din aer, dar nu izbuti să potolească furia mării. Cerul era albastru, de cristal, soarele era darnic în lumină și căldură, dar marea continua să se agite și să geamă înălțând talazuri uriașe și căscând prăpăstii fără fund. Băieții erau toți pe marginea mării, asistau neputincioși la răzvrătirea ei.

– Parcă ar ști că vrem să-i smulgem taina și se apără, zise Ionel.

Era vreunul dintre ei care să nu fi gândit aceasta de zeci de ori?

Somnul nopții îl înzdrăvenise pe Victor. Gândurile i se limpeziseră, fața i se luminase. Tăcea însă și nu-și lua privirile de la talazuri. Parcă ar fi căutat în ele dezlegarea enigmei care-i frământa pe cireșari.

Dan se lăsase cuprins de pasiunea mărgeanului. Vijelia nopții și a dimineții inundase plaja cu mărgean. Înainta pe nisipul ud în genunchi și scormonea fără încetare prin tufele verzi aruncate de apă la mal. Din când în când tresărea și se ferea de stropii de apă cu care-l împrășca un val mai cutezător.

Tic îl urmărise o vreme cu privirile, apoi se întoarse către Ursu, care se lungise pe nisip.

– Asta-i o boală, Ursule. Să nu cumva să ridici o mărgică de jos. Imediat te contaminezi. Începi căutarea cu soarele în fața ochilor și o termini abia când simți soarele pe ceafa.

– Dacă asta-i o lege, îi răspunse Ursu, atunci n-ai decât să te întorci cu ceafa la soare, după ce ai cules câteva boabe.

– Și noi ce facem acum? întrebă Tic. Întotdeauna sunt în conflict cu natura. Stai! Voiam să te întreb ceva. Cum ai prins barca?

– Mai bine să nu mă întrebi, Ticușorule. Câștigarea ei, acolo la concurs, a fost un fleac, o floare la ureche. De câteva ori am crezut că n-o să mai simt pământul sub picioare.

Tic își duse mâna la ochi auzind vorbele lui Ursu. Voia parcă să alunge o vedenie.

– Trebuia s-o lași dracului, Ursule! Dacă ai văzut că Maria a scăpat... Nebuna! Idioata! Dacă ai ști ce spaimă am tras!... Când am văzut-o adusă de ăla în brațe, întâi mi-a sărit inima, dar, pe urmă, când am văzut că mișcă, zău dacă n-am vrut s-o trag de păr.

– Asta de bucurie, Ticușorule. Ți-am văzut eu chipul când ai intrat în cort.

– Lasă că ți l-am văzut și eu pe-al tău nu numai în cort... și afară... Ei, dar ce rost mai are să ne amintim? Ce ne facem? Tu crezi că se termină repede vijelia?

– Nu mai durează mult. Dintr-o dată se potolește marea. Nici n-ai timp să vezi cu ochii... Hai, că ne cheamă Victor.

Victor le făcea într-adevăr semne. Când ajunseră lângă el, le arată cu mâna o regiune a ochiului mării, unde se ridicau cele mai mari talazuri.

– Uită-te bine, Ursule! Acolo e peretele nostru. Nici nu mai trebuie să-l cercetăm.

– Din locul nostru se vedea mai bine, îi răspunse Ursu. Din față, nu de pe coastă.

– Și ce crezi? se amestecă Ionel. Cu binoclul tău de aur...

– Nu e nevoie de binoclu... Da, peretele e aproape drept și acum, lovit de talazuri, pare și mai drept. Știu eu ce-o fi cu el? Dar am văzut ceva. Niște pete galbene, jos, la baza peretelui.

– Epava ai zărit-o? îl întrebă Victor. Noi numai bănuim unde este.

– Nu! N-am văzut-o nici eu. Și, dacă nici asemenea talazuri n-o descoperă, înseamnă că nu prea stă acolo pentru a fi văzută.

– Și petele galbene? îl iscodi Ionel. Variații de culoare sau...

– Cu bombardamentul de nisip pe care-l fac valurile mai poți vorbi de variație de culoare? Nu. Eu cred că sunt niște „ceva”, dezgropate de valuri, de furia valurilor. Poate niște bolovani. Numai că au o anumită formă.

– Ce fel de formă?

– Pătrată. Fiecare pată e asemănătoare cu cealaltă. Mă gândesc

că sunt bolovani, pentru că rămân ficși. Uneori îi acoperă nisipul, alteori îi descoperă. Știu eu? Poate că-s niște bolovani simpli și atâta tot. În orice caz, o să avem ce scurma acolo până dăm de ei.

– De ce să scurmăm? întrebă Tic. Crezi că o să-i acopere nisipul?

– Nu cred. Sunt sigur. Ieri de ce nu i-ai zărit? Pentru că erau acoperiți de nisip. Când o să se termine furtuna, o să fie și mai îngropați.

– Și dacă e zidul unei clădiri? Dacă e zidul Palatului nostru? se aventură Tic, o clipă, cu imaginația.

– Înseamnă că Palatul a fost zidit în mare, în apă, îi răspunse Ionel. Ceea ce nu cred. Numai dacă teoria prăbușirii de care vorbeai tu, Victor, se confirmă.

– Ceva totuși s-a întâmplat! S-a întâmplat. S-a întâmplat, repetă Victor ca un refren. Parcă-ar fi izbit cineva în mal cu o sabie uriașă, despicăndu-l în două. O parte a dăruit-o mării, cealaltă a rămas țărmlui. Aici s-a petrecut totuși o prăbușire. Și, în cazul acesta, nu înțeleg un lucru. De ce n-am găsit nimic, niciun semn de piatră, pe platoul submarin pe care-l putem numi plafonul peretelui? Adâncimea e mică, orice semn s-ar putea vedea și cu ochii.

– Poate pentru că s-a așternut un stat de nisip deasupra, sugeră Ionel.

– Dar de ce, de ce apa n-a dislocat zidul? De ce n-a azvârlit la mal niciun semn?

– Care zid? sări Ionel. Unde vezi tu zid?! Sau ai descoperit ceva ce nu știm noi?

– Nu! N-am făcut decât să formulez o idee... Stați! Oare e posibil? Ursule! Unde e bolovanul pe care l-ai găsit în lac?

– E lângă cort. Dar nu mai este nevoie să-l aduc. Petele pe care le-am văzut seamănă cu el. Și la mărime și la culoare.

Victor alergă totuși după bolovan. Nu reuși însă să-l ridice. În loc să vină bolovanul la cireșari, se duseră cireșarii la bolovan. Din nou îl întoarseră pe toate fețele, din nou îl studiară. Aerul cald îl uscăse. Nisipul care-i umpluse scobiturile începea să curgă. Tic aduse un cearșaf, iar Ursu rostogoli bolovanul pe el. Îl curățiră de

nisip cu mâinile, cu marginile cearșafului, cu niște tulpini de ciulini găsite în apropiere. Victor îl șterse pe toate fețele cu batista și, când se uitară din nou la el (Tic îl denumise bolovanul fercheș), descoperiră pe una dintre fețe câteva semne incrustate în piatră, niște semne ciudate, ca niște litere dintr-un alfabet necunoscut. Uimirea le încâlcise privirile, emoția le zgândărea inimile.

– Ce semne pot fi acestea? se întrebă Victor. Fragmente dintr-o inscripție nu sunt, pentru că se află exact în mijlocul feței. Dar nu seamănă cu niciun semn din alfabet pe care-l cunosc. Nu e nici latin, nici grec, nici paleoslav, nu, nici gotic... Sau știu eu? Ce semne pot fi, ce reprezintă?

– Dar dacă sunt semne figurative, întrebă Ionel. Poate că sunt imaginea unei ființe, a unui lucru...

– Vă lămuresc eu îndată, îi asigură Tic. Stați puțin să le copiez pe o foaie de hârtie.

2

Cele două fete stăteau în cort. Maria trăise senzația deplină a groazei, abia după ce fusese salvată. Oboseala o adormise repede. Un coșmar o trezi după câteva ore de somn și de atunci nu mai reușise să adoarmă. Amintirea clipelor prin care trecuse o umplea de groază. Fusese la un pas de moarte. Dimineața o găsisese desfigurată, încercănată, tremurând din tot corpul, ca zgâlțâită de friguri. Lucia îi căutase niște calmante, o freționase cu alcool, încercase s-o liniștească, și, până la urmă, hotărâse în sinea ei să rămână la căpătâiul Mariei. Era convinsă că, înaintea oricărui leac, Maria avea nevoie de o prezență omenească lângă ea. Își simți mâna prinsă și strânsă ca într-un clește. Rămaseră așa ore întregi, până ce fața Mariei se eliberă de spectrul groazei și respirația îi deveni mai liniștită.

– Mulțumesc, Lucia, șopti ea. Prin ce-am trecut! Nu atunci, acum...

– Nu trebuie să te gândești, îi spuse Lucia poruncitor. Înțelegeți? Nu trebuie să te mai gândești! Uită! A trecut!

- Asta încerc. Nu fac nimic altceva. Și de ce? De ce?

- Băieții sunt în plină activitate. Cercetează marea cu ajutorul talazurilor.

- Încă nu pot să mă gândesc la ei, Lucia. Mai vreau să rămân puțin în amintire. Pentru că e ceva cald, luminos, acolo. Oare pot să-ți spun?

Își aminti și Lucia ceva și își duse cu un gest instinctiv mâinile la piept.

- Știi că mi-ai dăruit o clipă frumoasă, Maria? Poate cea mai frumoasă din viața mea. Oare pot să-ți spun? De ce mă ustură obrazii?

- Și pe mine mă ustură, Lucia. Și obrazii, și palmele, și... Știu că aș fi mai senină dacă ți-aș spune. Cred că aș fi în stare să cânt. Nici nu știu de când n-am mai cântat... Dar e atâta prostie, atâta nebunie! Nici măcar vis nu e. Dar trebuie, pesemne, să trecem o dată toate prin asemenea clipe... și atunci, visăm cu ochii deschiși și devenim proaste, și înfumurate, și nebune... Și iluzii, Doamne, câte iluzii poate să-și facă un om!... Nici nu știi cât de fericită sunt că pot să-ți vorbesc astfel. Înseamnă că m-am dezmeticit, nu?

Lucia ridică din umeri. Nu știa ce să răspundă. De unde să știe? Nu voia să fie creditoarea unei taine. Aceasta o stânjenea cel mai mult.

- Nu știu, Maria. Dacă viața ar fi continuarea unei simple clipe... Eu acum cred, cred nebunește. Știu că iubesc și cuvintele mi se par meschine și parcă mă sfâșie pe dinăuntru. Știu și ce simte el, pentru că-mi dăruie toată simțirea. Dar nu știu, nu știu ce va fi mai târziu... pentru că viața nu e continuarea unei singure clipe.

- Și nici nu poate fi, Lucia. Pentru că toți creștem. Firul devine planetă, mugurele, frunza, bobocul, floare. Creștem, dar nu mai suntem aceiași. Noi poate ne simțim la fel, dar alții ne simt altfel, așa cum îi simțim și noi. Aș vrea să dorm, nu acum, Lucia, acum m-am trezit prea tare. De aceea aș vrea să dorm, ca să mai visez o dată. Nu știu dacă emoția și înflorarea unei clipe se repetă vreodată în altă clipă. Poate că rămân unice. Dar sunt frumoase, Lucia, pentru că sunt blânde și crude, pentru că sunt reci și

fierbinți, pentru că sunt vis și realitate. Și eu sunt o neghioabă, pentru că vreau să mă asemăn cu o petală ruptă dintr-un trandafir. De ce o petală, de ce ruptă, de ce dintr-un trandafir?... Ah, senzațiile acestea de gust, de culoare... Tu nu le simți în gură, în priviri, când te întâlnești c-o amintire?

Lucia căuta, căuta ceva înăuntrul ei, dar nu-și amintea decât friguri și fierbințeli.

– Nu știu, răspunse ea. Eu am amintirile aproape, Maria, încă sunt prezente, încă nu se prefac în amintiri și nici nu aş vrea aceasta. Ne uităm când vrem unul la altul și mi se întâmplă uneori să cred că aceasta e cea mai mare fericire a vieții. Aseară i-am simțit brațele reci, dure, și amintirea lor m-a înfrigurat toată noaptea. Dar când mi-am amintit în zori că înainte de a se scufunda în apă s-a uitat la mine și a răs, fără să știe de ce și, apoi, când a ieșit afară iar s-a uitat la mine și iar a răs fără să știe de ce... când mi-am amintit acestea, am simțit niște valuri pe dinăuntru și am adormit cu gânduri de copil.

Maria închisese ochii. Clătina încet capul, și-l clătina, și-l clătina...

– De când suntem prietene? întrebă ea. Dintotdeauna. Ne-am jucat prin iarbă de-a bușilea, probabil că și mai înainte ne-am întâlnit în cărucioare... Totuși, niciodată nu ne-am spus totul... Oare de ce, de ce?

– Acum îți închipui asta, Maria. Și mie îmi venea să cred la fel. Dar eu știu și trebuie să știi și tu că ne-am spus totul. Tot ceea ce am trăit până acum. Toate bucuriile, toate supărările. Acum ni s-au îmbogățit, Maria, și unele, și altele. Și ni se pare că întotdeauna am fost la fel de bogate și ni se pare că am uitat să ne cunoaștem toate bogățiile.

– E adevărat, e adevărat, e adevărat! Știi la ce mă gândesc, Lucia? Mă gândesc că poate chiar astăzi, peste o oră, poate, sau mâine – știu eu când? – îmi voi aminti ceea ce am discutat și voi roși și mă voi rușina. De pe acum încep. De ce? Oare sunt anumite lucruri care trebuie să rămână numai ale noastre? Dar cei care le scriu în cărți de ce nu le păstrează pentru ei? Nu e o lege... și vezi, vezi... Poate pentru că sunt proastă... Știi ce vreau? Vreau să uit

că am discutat! De ce?

Se îmbujorase și Lucia. Obrajii îi ardeau, degetele îi tremurau.

– Nu ești proastă, dar acum ești rea, ești crudă! Pentru că ești sinceră, Maria, atât de sinceră, că nu-mi voi căuta altă prietenă în viață. Aș vrea și eu să uităm... Poate că mâine sau chiar azi ne vom aminti discuția aceasta, tu vei simți arsuri, eu voi simți friguri, dar clipa va trece și pe urmă vom uita de ea și ne vom aminti cum ne-am certat când Tic a sărit în apă și ne-a stropit, cum ne-am strâns mâinile când Victor a dezlegat taina castelului celor două cruci, cum... cum ne-am mărturisit odată niște gânduri ale unor clipe care ne ajută să creștem...

– Iar eu aș vrea, zise Maria în șoaptă, să se repete clipele, sau să mai întârziem noi în ele, să nu le facem prea repede amintiri. Mi-e teamă să nu le plâng cândva iuțeala... Mi-e teamă să nu părăsesc prea repede adolescența... nu de teama viitorului, de teamă să nu regret odată graba... Cu fiecare clipă ne întâlnim o singură dată în viață... Hai să ieșim afară, Lucia! Hai să ne mai strecurăm o dată în vise!

3

Tic îl găsi pe asistent lungit pe un cearșaf, aproape de cort. Încolăcea pe un mosor de metal un fir de ață pescărească. Alături de el, în nisip, ardea de multă vreme o țigară. Scrumul neatins arăta că o dusesse poate o singură dată la gură. Apariția vizitatorului îl surprinse. Prin urmare nu-l văzuse, deși nu se putea să nu fi apărut măcar de câteva ori în raza vederii sale.

– Mai întâi vreau să vă mulțumesc, spuse Tic, fără niciun accent fals în voce.

– Mi se pare că și astă-noapte...

– Nu! îl întrerupse Tic. Astă-noapte v-au mulțumit alții. Eu... mi-am pierdut pentru prima oară firea... Și, dacă m-ați cunoaște, ați înțelege ce preț are această mărturisire.

Asistentul zâmbi fără voia lui și căută un pretext pentru a-și întoarce fața:

– Da, se potolește vijelia. În mai puțin de jumătate de oră...

Tic îl întrerupse încă o dată. Și din nou vocea lui răsună grav:

– Ființa pe care ați salvat-o... e sora mea!

Asistentul îi aruncă o privire fugară, parcă pentru a-i verifica spusele, apoi începu să învântească ghemul de ață. Se simți deodată stângaci și lucrul acesta îl înfurie. Își aminti brusc primele vorbe ale musafirului, ridică din umeri și-i adresă câteva cuvinte banale:

– Oricui i se poate întâmpla... Oricine are datoria să-și ajute semenul... Am citit o carte în care un om a sărit după altul în apă ca să-l salveze numai din instinct. Nu știa să înoate.

– Știu. Am citit-o și eu... Și s-a înecat. E un simbol.

Asistentul își aminti iarăși primele vorbe ale lui Tic.

– Mi se pare că vrei să discutăm altceva, îl invită el. După cum vezi, n-am nicio ocupație specială. Îți stau cu plăcere la dispoziție.

– Vă mulțumesc. Dar să știți că asta nu mă scutește să adaug că sora mea e o neghioabă și o... Ar fi trebuit să-i faceți morală după aceea... Și mai aveți timp.

Gazda se înroși până în vârful urechilor. Îi era ciudă că se trădează față de musafir.

– Da! Se potolește vijelia... Mi se pare că ți-am mai spus. Ce vârstă ai dumneata?

– Nu prea are importanță, pentru că sunt precoce.

– Dar îți dai seama că prin această afirmație te declari copil? Precocitatea caracterizează o anumită vârstă.

– Mulțumesc. Iar eu pot să afirm că nu sunteți chiar atât de bătrân pe cât vreți să păreți.

Asistentului îi convenea cursul pe care-l luase discuția. De aceea îl încurajă:

– Nicidecum. Chiar îmi face plăcere. Uneori, când văd copii bătând mingea pe stradă, sau pe maidane, mai că-mi vine să trag și eu un șut, așa pe furiș.

– Pe furiș!? se miră Tic. De ce? Și mai ales de ce n-o faceți? Eu n-aș sta la îndoială. Mă gândesc la viitor, când voi avea vârsta dumneavoastră.

– La vârsta duminică toți ne închipuim așa viitorul.

– Înseamnă că pe undeva se comite o trădare... ca să folosim persoana a treia...

– Cum ai spus? tresări asistentul. Adică... dumneata ești puțin cam precoce...

– Atunci când găsesc un prilej, răspunse Tic.

– Cu profesorii cum te porți?

– Foarte disciplinat. Model de cumințenie în clasă... și în manifestările exterioare. Pe stradă îi salut politicos... În discuțiile particulare însă... cam precoce... Dar dumneavoastră cum vă purtați cu ... studen... ții?

Tic făcuse pauza cu vădită intenție, observându-și foarte atent interlocutorul. Sesizându-i tresărirea, căută repede s-o dreagă:

– Dacă doriți, pot să trec imediat la al doilea obiect al vizitei mele. De altfel e și timpul...

Marea într-adevăr se liniștise brusc. Parcă ar fi fost așa întotdeauna. Gazda făcu un gest către musafir, invitându-l să-și expună scopul vizitei.

– E cam profesional, se scuza cireșarul de la bun început. Am găsit ceva într-o carte, niște semne aiurite. Poate că reușiți dumneavoastră să le descifrați.

Tic îi întinse hârtia pe care reprodușese întocmai semnele de pe piatră.

Asistentul întoarse foia de hârtie în toate direcțiile.

Tic îi arată cum trebuie s-o țină. Dar și după aceea asistentul continuă s-o întoarce. O rotea în fața ochilor închiși, făcând vădite eforturi de memorie și clătina mereu din cap când a afirmație, când a negație.

– Ei, bine! îl dăscăli gazda cu degetul. Ca să-ți pot răspunde sigur, trebuie să-mi spui mai întâi de unde ai copiat semnele și apoi de ce ții atât de mult să știi ce reprezintă. Adică să nu mai faci aici elogiul indiferenței. Da?

– Pur și simplu nu am dezlegarea să vorbesc.

Asistentul îl privi cu compătimire:

– Nu-ți dai seama că accentuezi și mai mult un mister pe care vrei să-l ascunzi?

– Nu știu ce să fac. V-aș ruga să-mi înapoiăți foaia de hârtie.

- Aceasta se cheamă antiprecocitate. Din moment ce mă preocupă semnele, e evident că le cunosc. Și chiar dacă nu le-aș cunoaște, a le memora ar fi o jucărie... Îți menții încăpățânarea?

- Nu e încăpățânare, e înțelepciune.

- În fața unui asemenea „înțelept” nu mai pot insista. Dar vreau să-l avertizez, după cum vezi folosesc persoana a treia, că atitudinea lui ar putea însemna o cumplită neghiobie.

- De ce vreți neapărat să știți „unde” și de ce? Nu ajunge că v-am arătat semnele? Sau măcar de-ar rămâne o singură întrebare, deși nu cred că aș accepta-o.

- Ți-am dat un avertisment. Să ți-l traduc. Dacă semnele acestea sunt luate dintr-o carte și descifrarea lor se dorește din joacă, nu înseamnă nimic. Dar, dacă sunt luate din altă parte, adică dacă se văd pentru prima dată și se încearcă descifrarea lor pentru că există și alte semne asemănătoare găsite în aceleași împrejurări, atunci, ei bine, atunci ne putem afla în pragul unei descoperiri de o importanță excepțională pentru istoria noastră. De aceea nu sunt în stare să-ți dau o explicație precisă... Poți să-mi răspunzi la o întrebare: Ați găsit semnele pe un inel?

- Nu, răspunse Tic uimit.

Uimirea îi confirma asistentului sinceritatea.

- Atunci într-adevăr e vorba de o descoperire extraordinară. Eu nu vreau să culeg niciun merit. Dacă vreți, îmi spuneți, dacă nu, nu. Mai cu seamă că sunt și în vacanță. V-aș propune să vă gândiți bine la ceea ce faceți. Uite, scriu pe hârtia voastră, pe verso, două nume. E vorba de două persoane, cele mai competente din țară în materie, care ar da foarte mult să știe ce e cu semnele voastre. Adresați-vă lor.

Asistentul scris pe hârtia lui Tic două nume. Când Tic le citi, făcu ochii mari. Cele două persoane erau tatăl Laurei și tatăl prichindelului. Rămase câteva clipe în incertitudine, apoi se hotărî. Plecă spre corturi cu toată viteza.

Cireșarii erau pe mare, în punctul unde o geamandură sferică indica locul epavei.

Barca în care stăteau cele două fete și Dan părea fixată de fund, nu trebuia ca în alte dăți să fie menținută într-un anumit perimetru, cu ajutorul lopeților. Tic sări în apă și, din câteva mișcări ale brațelor, ajunse la barcă. Mai întâi hotărî să-și satisfacă propria-i curiozitate și după aceea s-o ațâțe pe-a celorlalți.

– Cu ce-ați ancorat barca? întrebă el. Nu cumva cu bolovanul misterios?

– Ba chiar cu el, îi răspunse Dan. Și, ca să fie mai bine fixată, Ursu a mai adăugat un bolovan. Nu vezi? Parcă am sta în vârful unui turn.

– De unde a luat Ursu bolovanul?... Aaa! Din apă. Și n-ați găsit niciun semn pe el?

– Ești cam zgârcit în pretenții, iubitu!e. Un semn! Vreo trei, patru semne... Mai precis, trei. Stai! Nu te speria. Victor a dibuit unul sau două și pe urmă s-a dumerit și asupra celorlalte.

– Asta nu se poate! se răsti cel din apă. Tu știi ce reprezintă aceste semne?

Dan, apoi Lucia și Maria slăbiră o clipă cordonale de siguranță ale scafandrilor (de fapt aceștia erau la suprafața apei în acel moment), pentru a-l privi pe Tic și, mai ales, pentru a pricepe cauza agitației lui.

– Dar tu știi? îl întrebă Lucia. Dacă știi de ce nu ne spui? Urletele nu exprimă gânduri, Ticușorule, ci instincte. Știi ceva?

Tic reuși între timp să se salte în barcă. Nu pierduse însă niciun cuvânt din spusele Luciei. De aceea părea cam dezarmat când se pomeni printre pasagerii bărcii imobile.

– Nu știu nici eu ce reprezintă, dar se pare că, în anumite combinații de timp și de loc, înseamnă ceva extraordinar. Nu cumva bolovanii sunt dispuși în formă de cerc?

– De cerc?! se miră Dan. Pentru ce? Ca la sanctuarele de la

Grădiștea Muncelului?

– Nu știu, zise Tic. Dar am mai auzit ceva despre un inel. Inelul nu e ca un cerc?

– Inelul poate să aibă și o piatră, răspunse Maria. Dar mai bine întreabă-l pe Ursu! Uite-l că vine cu o nouă piatră... de inel.

Ursu venea spre barcă, încadrat de Victor și de Ionel. Înota pe spate. Nici ochii nu-i ieșeau din apă, din pricina greutății pe care o avea în mâini și care-l trăgea la fund. Tic nu vedea ce anume cară prietenul său, dar își închipuia că nu poate fi decât un bolovan asemănător celui de pe care copiasse semnele. Bolovanul, spălat bine de furia apei, își divulgă imediat incrustațiile. Erau tot trei semne, într-un fel asemănătoare cu cele pe care le cunoștea Tic și cu celelalte pe care nu le cunoștea, din cauză că piatra aceea fusese transformată în ancoră. La vederea lor, Tic nu mai ezită. Povesti pe scurt, în rezumat, convorbirea pe care-o avusese cu asistentul, adică ultima parte a convorbirii. Nimeni nu-și ascunse uimirea în urma celor auzite. Numai Victor avea altă părere și nu întârzie să și-o expună:

– Problema aceasta o putem discuta și rediscuta în liniște la noapte. Liniște e un fel de a spune. Poate că va fi foarte aprinsă și vehementă. La noapte însă nu putem, din păcate, să facem niciun fel de cercetare în apă. Așa că... propun amânarea discuției și continuarea cercetărilor. Să nu uităm că vijelia ne-a mâncat toată dimineața. Acum îmi dau seama că ar trebui să facem o lozincă uriașă, care să se vadă de pe Gorgan. Timpul e foarte scurt. Fixați-vă în fața ochilor imaginea lozincii: „Atenție! Timpul fuge! Nicio secundă irosită!”

Tic și ceilalți îl cunoșteau prea bine pe Victor, ca să nu-și dea seama din felul în care acesta vorbise că se petrecuse în el o mare schimbare. Da, Victor era vesel, era bucuros, era nerăbdător. Prin urmare, se apropia clipa marii descoperi. Nimeni nu se împotrivi propunerii lui. Își simțeau toți conducătorul, și-l simțeau activ, viu, lucid, plin de idei.

– Pentru ușurarea și sistematizarea cercetărilor, continuă Victor, propun să ne împărțim în trei echipe. Cei din barcă – prima echipă – cu sarcina de a strânge rezultatele, de a le studia, de a

calcula, de a gândi, și de a ne înfățișa în orice clipă, pe o hartă, o imagine precisă a fundului. A doua echipă – scafandrii frunțași, Tic și Ursu – cu sarcina să cerceteze peretele submarin și să scoată de acolo toți bolovanii care ni se vor prăbuși în cap în timpul discuției de la noapte. A treia echipă – Ionel și oratorul de circumstanță, de altfel simpatic și vesel, uneori chiar inteligent, ca să dovedesc influența lui Tic, influența verbală – va studia regiunea din jurul epavei, mai precis partea dintre epavă și zid, pentru că taina nu poate fi ascunsă în altă parte. Ori în zidul subteran, ori între zid și epavă, dacă admitem teoria unei prăbușiri recente... Dan! Semnalul! Cu trompetele inimii. Deocamdată n-avem nevoie de flaute și de viori, dar sunt convins că nu peste mult timp ne vor cânta la ureche; poate vom dori și harfe și... Gata! Toți. Pentru ultimul asalt!

Oare era ultimul asalt? Dar cine-și mai punea această întrebare? Chemarea lui Victor, siguranța din vocea lui, bucuria din privirile sale, veselia gesturilor sale îi molipsise pe toți. Într-adevăr, parcă se dădea un asalt în ochiul acela de mare. Scafandrii parcă aveau aparate de oxigen cu ei. Câte recorduri de copii, de juniori, de seniori n-au căzut în acea zi! Marea era iscodită în toate ascunzișurile ei. Și părea atât de învinsă, că nu mai opunea nicio rezistență. Apa ei se transformase într-o oglindă. Reflecta înălțimi albastre și tinerii, coborând în adâncurile ei, păreau că se ridică spre acele înălțimi.

Ursu dezgropase un alt bolovan și, ca să-și ușureze munca de scafandru, îl lăsase acolo, pe fund. Se ridică apoi la suprafață, luă un capăt de funie și se repezi iar în adâncuri. Funia înconjură bolovanul într-un nod strâns, care se prelungi cu un colăcel ca o toartă. În acel colăcel își potrivea Ursu glezna, când trebuia să scormonească peretele. Greutatea îl ținea pe fund, nu trebuia să-și mai piardă vremea războindu-se cu apa care-l împingea sus, la suprafață.

Vorbele lui Victor nu ceruseră numai eforturi, grabă, rezistență. Ele impuseseră un anumit stil de lucru, sigur, economic, care să nu ducă la epuizare. De câteva ori, Victor temperă zelul lui Tic în doborârea recordului de rezistență până la o anumită vârstă, și

intențiile aceluiași Tic de a-l antrena și pe Ursu pe acest drum.

– Nu vreau să ne tragem sufletul la noapte, zise el. Vreau să fim veseli, sănătoși, poate va fi nevoie să rezistăm la anumite bucurii, care, Ticușorule, de multe ori te consumă mai rău decât bolile.

Tic îl înțelese, îi zâmbi, așa cum știa el să zâmbească în marile clipe ale vieții, și trecu imediat la acțiune. Adică îi făcu o severă morală lui Ursu, care întârziase o groază de timp într-un cotlon săpat de mâinile lui în peretele submarin. Drept răspuns, uriașul îl prinse de mijloc, îl săltă în aer și-l azvârli undeva în apă. Tic avusese însă vreme să-și refacă poziția corpului, pentru a se prăvăli în apă ca o suliță scăpată din cer.

Ore, ore întregi de activitate, de căutare, de iscodire, de hotărâre. Parcă niciodată marea nu primise un asalt atât de încăpățânat. Și rămânea docilă, poate pentru că era prea sigură de taina ascunzișurilor sale. Niciun val nu tulbura luciul oglinzii, doar departe, în larg, se iveau uneori dantele albe, ca o revoltă împotriva monotoniei. Era oare marea atât de sigură de supunerea tainelor sale?

Scafandrii activau fără oboseală, se scufundau, căutau, ieșeau la aer, iar se scufundau, apoi veneau la barcă, pentru a da raportul. Atingeau cu degetul anumite puncte ale hărții mari, pe care Lucia o acoperise cu o coală transparentă de nailon, însoțindu-și aproape întotdeauna gestul de câteva cuvinte:

– Loc cercetat. Adâncimea, patru metri. Relieful variat. Nimic.

Fiecare rostea aceeași frază, numai dimensiunile variau uneori. Nimicul era rostit ca un punct obligatoriu la sfârșitul fiecărei propozițiuni.

Scafandrii erau veseli, se scufundau într-una, aduceau aceleași rapoarte și iar se scufundau, dar cei din barcă, mereu cu harta în fața ochilor, se simțeau cuprinși de neliniște. Pentru că se apropia amurgul, pentru că trebuiau oprite cercetările, pentru că, mai ales, trebuiau, în mod firesc, să se oprească. X-urile de pe hartă încetaseră demult să mai fie X-uri. Erau toate cunoscute, dar niciunul dintre ele nu părea să ascundă pagina marelui vis. Sau poate că pagina aceea nu fusese scrisă, sau poate că fusese ruptă, ascunsă, distrusă, sau poate că era o pagină închipuită. Dan își

manifestă primul neliniște.

– Ei sunt veseli. Dar, dac-ar vedea ca noi harta, oare ce-ar spune?

– Nu știu, ridică Lucia din umeri. Mă crucesc și eu. N-au mai rămas pe toată harta decât două puncte neexplorate. Uite, aici în stânga epavei, și aici, la baza zidului, unde Ursu ne-a semnalat o oază de vegetație marină.

– Mi se pare că se cercetează acum, își aminti Maria. Uite-i! Vin. Toți, toți scafandrii.

Încă înainte de a ajunge la barcă, Victor și Ursu tăiară aerul cu mâinile, ca și cum ar fi vrut să tragă o linie orizontală.

În limbajul convențional, stabilit dinainte, însemna că nu există nimic.

– Știți, le spuse Dan scafandrilor în clipa când se prinseră cu brațele de barcă, s-a cam terminat cu harta. Se aseamănă teribil cu cea a lacului.

– Cum poți să spui asta? sări Lucia. Asemănarea e de principiu, deosebiri sunt strigătoare la cer.

– Nu, drăguț, o calmă Dan. Nu mă refer la ceea ce îți închipui tu. Mă refer la asemănarea, cum să-i zic... Programatică... Adică niciun rezultat, niciun folos...

– Cum gata cu harta?! se miră Tic. Am terminat toată regiunea? Și ei?

– Totul! îi răspunse Maria. Ne-a rămas numai să răzuim fundul.

– N-a mai rămas nimic necercetat? întrebă Victor cu un ton prea liniștit, de parcă ar fi știut dinainte răspunsul, de parcă ar fi așteptat răspunsul pe care i-l dădu Lucia.

– Nu, Victor, se cam tângui ea. Ați făcut o treabă nemaipomenită, dar...

Era un dar trist, care nu se prea potrivea acelei superbe inserări, dar care exprima gândurile și simțirile tuturor. Nu ale tuturor, pentru că Victor se lăsase învăluit de florii amurgului. Închise ochii și chipul lui prevestea parcă o mare bucurie.

– Să acostăm, zise el după câteva clipe de tăcere. Mi se pare că totuși suntem puțințel obosiți... și cel puțin pe mine nu mă satură numai aceste culori superbe... Dacă am putea să le ținem pe cer...

Nu! Cred că ne vor desfăta mai mult cele ale răsăritului... Da! A asfințit, în sfârșit, o taină... adică a pierit o taină... Haideți! Pentru că nici noaptea nu este fără de sfârșit.

5

Cireșarii își adunau din nou gândurile în jurul unui foc de noapte. În ochii lui Victor dansul flăcărilor părea vesel. În ochii celorlalți însă părea enigmatic, ca o luptă între lumină și beznă.

– Expediția noastră se apropie de sfârșit, începu Victor. Eu, cel puțin, îi simt sfârșitul aproape. Și cred că și voi trăiți aceeași stare. Am colindat mult litoralul, am trăit deziluzii, speranțe, bucurii trecătoare, ne-am făurit vise, pe care ni le-au atacat mereu decepțiile, în sfârșit, n-am fost scutiți de neliniști, de supărări... Până am ajuns aici, până am ajuns în această clipă decisivă... A sosit momentul să facem o recapitulare nu atât a expediției noastre, cât a rezultatelor la care am ajuns...

Victor făcu o pauză de câteva clipe de care profită imediat Dan:

– Chiar cu riscul de a mă considera un pesimist incurabil, vreau să spun că, în afară de... de fragmentul acela de inscripție, de brațul Afroditei și de bolovanii lui Ursu, eu n-am trecut altceva în jurnal. Vorbesc de rezultatele științifice ale expediției noastre, acelea la care cred că te referi și tu, Victor, în primul rând.

– Și hărțile noastre? adăugă Lucia ofensată. Ele nu înseamnă nimic?

– Ele nu constituie un rezultat, Lucia, spuse Ionel. Ele constituie un mijloc. Dacă ne-am gândi la ele ca la un rezultat... atunci aș fi foarte trist.

– Da, hărțile, parcă-și aminti Victor. Eu înclin spre părerea lui Ionel... deși n-are niciun rost să dezbatem acum necesitatea lor. Un scop, un mijloc, o amintire... Dan a înfățișat rezultatele de până acum. Nu cred că a greșit sau că a fost zgârcit în aprecierile lui. Nu, Dan, eu te cunosc foarte bine. Tu nu ești ceea ce vrei să pari. Ești poetul care-și verifică visurile din jurnalul său, sau din cărțile pe care le va scrie cândva aici printre noi. Tu te lupți cu tine

însuși, folosindu-te de noi, conștient de riscul pe care-l înfrunți. Eu îți simt, ți-am simțit mereu efervescența dinăuntru, în ciuda expresiei tale contemplative. Poate că din această cauză unii dintre noi greșesc subestimându-ți gândurile și simțirile. Dar tu ești conștient de acest risc și l-ai acceptat. Cauți adevărul jertfindu-ți uneori frumusețea. Să nu te înspăimânți. Frumusețea aceea pe care ți-o jertfești e aparentă, dar prin aceasta jertfa nu e mai puțin dureroasă. Poate că ești prin felul tău de a fi cel mai devotat și cel mai apropiat prieten al nostru.

Emoția îi încolțise pe toți cireșarii. Emană parcă din cel care vorbea. Dan simți o mână atingându-i mâna și abia atunci îl zări pe Tic lângă el și-i văzu ochii lucioși și pricepu că și ochii lui erau la fel.

– N-am vrut să vă spun aceasta, continuă Victor. Știam însă de multă vreme că sunt dator să v-o spun. Și pentru că s-a ivit momentul... Da! Rezultatele sunt cele pe care ni le-a comunicat Dan. A ales din jurnal rezultatele, nu visurile.

– Da! Întări Tic. Eu știu foarte bine...

Ultimele cuvinte le rosti însă în șoaptă, înțelegând pesemne că indiscreția făcută într-un scop nobil demonstra o față mai puțin nobilă.

Victor își duse mâna la față, pentru a-și ascunde zâmbetul, deși întunericul era o pavăză bună.

– Da. Rezultatele sunt cele pe care le-am auzit. Rezultatele de până acum. Să le trecem în revistă puținel mai pe larg, ca să nu fim prea avari cu ele, sau, mai bine zis, cu noi înșine... Fragmentul de inscripție și brațul Afroditei își au rostul lor. Nu vreau să-l exagerez. Înțeleptul Agathocles și-a reluat locul în muzeu, iar Afrodita e în întrecere cu Venus din Millo... Eforturile pentru descoperirea sau redescoperirea lor le mărește uneori enorm valoarea, sau chiar le-o stabilește. Așa că...

Tic se simți înduioșat de atenția pe care i-o dădea Victor, iar când simți și mâna lui Dan răspunzând gestului său dinainte, nu mai puse stavilă emoției...

– Așa că... se auzi vocea lui Victor, pentru noi cel puțin valoarea lor e foarte prețioasă... S-au ivit însă aici, la Gorgan, bolovanii. Cel

din lac și cei trei din ochiul de mare. Ei, bine, acești bolovani ar putea într-adevăr să constituie o descoperire științifică de cea mai mare importanță. De acest lucru mi-am dat seama după ce Tic ne-a relatat convorbirea cu asistentul. Vă amintiți? Tic ne-a spus că asistentul l-a întrebat dacă a găsit semnele acelea pe inel. Între timp am stabilit și noi că semnele reprezintă litere din greaca veche. Alăturând aceste două elemente, am ajuns la o idee care într-adevăr zdruncină prin... ceea ce ar putea ea să însemne. Nu, ideea nu este a mea. Eu n-am făcut decât să împreunez cele două elemente. Întrebarea asistentului – adică elementul *inel* – și identificarea semnelor, adică alfabetul grec antic. Pentru că m-au preocupat, și mă preocupă în continuare cercetările care se fac pentru descoperirea unei perioade esențiale din istoria poporului nostru – perioada geto-dacă. Citind câteva studii despre limba dacilor, am putut să fac relația despre care v-am amintit. Posibilitățile noastre sunt însă foarte reduse... Trebuie deci să dăm aceste relații în seama celor competenți, celor pe care i-a amintit asistentul și chiar lui, pentru că se află aici în preajma noastră...

– Mi-a spus că e în vacanță, spuse Tic. Poate că...

– Vom vedea noi cum o să-i priască vacanța alături de aceste semne, răspunse Victor cu subînțeles. În sfârșit... să încercăm să lămurim cu puterile noastre relația aceasta. Fără întrebarea asistentului nu știu ce-am fi făcut. De bună seamă că am fi predat pietrele unui muzeu. Când am aflat însă întrebarea... Semnele îi erau deci familiare asistentului, dar și nouă ne deveniseră familiare între timp. Atunci de ce puneă atât de mare preț pe descoperire?... Pentru că cele câteva semne îi aminteau nu simple litere, pe care și noi le identificasem și care există cu duiumul incrustate pe pietre prin aceste regiuni, ci o împreunare anumită de litere. Împreunarea literelor l-a uimit pe asistent. Deci mai văzuse undeva acea împreunare sau una asemănătoare. Unde? A spus-o el singur în acea întrebare pusă lui Tic. Pe un inel. Și într-adevăr relația care se naște e tulburătoare... Din limba geto-dacă n-au rămas decât un anumit număr de nume proprii și de nume de plante. S-a descoperit însă în Bulgaria, pe la începutul acestui secol, mi se pare prin 1910–1915, prima și singura inscripție certificată de toți

savanții ca o inscripție tracă, reprezentată în caractere grecești. Sunt, mi se pare, vreo șaizeci de semne, căroră nimeni nu le-a putut, până acum, descifra înțelesul adevărat. Rămân mai departe o mare enigmă, închid în ele enigma limbii trace. Geto-dacii, cea mai avansată ramură tracă, foloseau, de bună seamă, limba acelei inscripții. Din păcate inscripția rămâne în continuare o enigmă, ca și limba strămoșilor noștri. Semnele care alcătuiesc inscripția au fost gravate pe un obiect de aur masiv. În limbajul științific obiectul acela este numit *INELUL DE LA EZEROVO*... Probabil că grupul de semne de pe primul bolovan există, în aceeași formație, undeva pe inelul de la Ezerovo! Iată de ce, dacă nu e o simplă întâmplare, descoperirea noastră poate căpăta o valoare excepțională.

Câteva clipe, în jurul focului nu se auzi decât foșnetul mării, poate ca să ascundă zgomotul pe care-l făceau inimile în pieptul cireșarilor.

– Ah! De ce nu sunt arheolog! izbucni Tic și vocea lui exprima în acea clipă dorința tuturor. Gata, însă! Știu ce-o să fac în viață!

– Tu crezi, Victor, întrebă în șoaptă Lucia, că grupele de semne de pe bolovani ar putea sluji la descifrarea inscripției de pe inel?

– Nu știu, răspunse Victor. Putem face multe presupuneri. Adevărul nu poate fi stabilit decât de cei care au posibilitatea de a-l stabili. Poate că e o simplă întâmplare asemănarea semnelor, poate că nu e o întâmplare. Poate că inelul de la Ezerovo va fi descifrat, poate că va rămâne mai departe o enigmă. Bolovanii însă, încetează să mai fie ai noștri, adică vor înceta în curând, așa sper eu. Poate că nu-i vom folosi prea multă vreme ca ancore.

– Nu e păcat, spuse Tic, să-i aruncăm în apă? Asemenea valori...

– Sunt obișnuiți cu apa, Ticușorule. Cine știe? Poate pentru această menire au fost făcuți... Prin urmare, dacă ne gândim bine, putem spune că prima parte a expediției noastre nu a fost chiar atât de săracă în rezultate. Speranțele legate de aceste rezultate nu s-au consumat de tot, nu au murit de tot, cum ar fi spus un mare poet al antichității.

Tinerii așteptau cu înfrigurare părerea lui Victor cu privire la cea de-a doua parte a expediției, aceea care-i atrăsese pe țarmul

mării. Oare exista și a doua parte?... Harta Luciei nu mai avea nici măcar un mic semn de întrebare pe tot cuprinsul ei.

– Și acum să trecem la visul nostru, la pagina pe care am căutat-o cu atâta disperare... Păcat că n-avem în fața ochilor harta Luciei... sau poate că toți o avem. Harta a rămas fără X-uri și fără semne de întrebare. Explorarea noastră s-a terminat. S-a terminat odată cu lăsarea amurgului... Vă rog să nu mă întrerupeți. Sunt și eu la fel de emoționat ca voi. Vreau să vă expun, în toate amănuntele, problema așa cum o văd eu în acest moment, așa cum mi-a apărut ea într-un anumit moment al cercetărilor, așa cum mi s-a verificat la terminarea cercetărilor... Așteptam, așteptam mereu să se șteargă ultimul X de pe hartă. Când s-a șters ultimul, am răsuflat ușurat. Ipoteza pe care o întrevăzusem într-un anumit moment rămânea deci singura valabilă. Dacă nu ne aflăm, bineînțeles, în fața unei erori a simțurilor noastre. Prima dată s-a înșelat Ionel, dar, fără acel fenomen optic pe care l-a trăit, n-am fi fost azi aici. Oare s-au înșelat și pescarii? Nu numai cei care ne-au povestit, ci și ceilalți dinaintea lor? Toți să fi născocit acel ceva pentru identificarea căruia au plecat la începutul secolului echipe de cercetători? Pare puțin probabil. Și, cu toate acestea, cercetările noastre nu ne-au dezvăluit în aparență nimic... Bolovanii... Sigur, bolovanii. Dar ei nu pot împlini, oricât i-am înălța noi, oricât le-am mărit dimensiunile, adăugând alții, pe care încă nu i-am descoperit, nu pot împlini acea viziune albă, marmoreană, pe care au mărturisit-o pescarii. S-o numim coloană sau turn? Cum vreți voi. Poate turn. Unde e turnul alb de marmură? Sau nimeni nu l-a văzut, ci numai și l-a închipuit?... Turnul a fost zărit numai în zilele și nopțile de mare vijelie. E simplu de răspuns. Talazurile gigantice, ca o cortină a vijeliei, îl dezvăluiau, îl dezveleau. Iată primul element care atestă realitatea imaginii. Repet ce v-am spus altă dată. Dacă ar fi apărut în valuri un palat, un oraș, ceva foarte precis, identificabil, aș fi avut îndoieli. Spaima vijeliei poate să nască năzăriri... Dar acel ceva ca un turn, ca o coloană, ivindu-se mereu în același loc, ivindu-se numai în timpul marilor vijelii, văzut de mai mulți oameni, nu putea fi o năzărire, ci o realitate. În sinea mea n-am mai pus, de la

un anumit moment, la îndoială realitatea imaginii. Mi-a fost însă teamă să nu se fi zărit cumva în lacul care, de departe, pare o prelungire a mării. Când cu ajutorul micului zeu CIT... poți să te foiești, dragă Ticușorule, da, când cu ajutorul lui am eliminat cartea lacului... atunci teama mea și-a găsit sursă de existență în alt factor: *timpul*... Și... Iată că începem cercetările pe mare, sau, mai bine zis, le reluăm. Atunci s-a născut o nouă întrebare. De ce, la un anumit moment, de la o anumită dată, turnul n-a mai fost văzut? Cu toate că... vă rog să notați: vijelii au mai fost pe mare, navigația s-a întetit de-a lungul anilor, iar malul a fost bătut și chiar cercetat. Posibilitatea de a fi văzută imaginea crescuse, totuși ea n-a mai apărut. De ce? De ce? Oare nu s-a petrecut o prăbușire recentă în mare? Și am întâlnit acel perete submarin în fața epavei, care părea că ne dă răspunsul. Și atunci s-a ridicat problema cea mai cumplită. Vă rog să mă credeți. Aș fi vrut să-mi demonstrați că nu s-a petrecut nicio prăbușire, v-aș fi sărit de gât de bucurie. Dacă a avut loc prăbușirea, și acum pot spune că a avut loc, atunci turnul nu putea să fie decât în fața peretelui, între perete și epavă, culcat pe fund, acoperit, poate, de nisip, dar foarte ușor de identificat. Totuși niciun semn de pe fund nu indica prezența turnului. Atunci unde putea fi? Să-l fi înghițit pământul? Era cu neputință. Dacă un bolovan, o câtime dintr-un turn, nu putuse fi ascuns de nisip, cum putea fi înghițit un turn?! Mi-am amintit ce-au spus pescarii, ce ne-a spus cârmaciul bărcii, Ciornega, ultimul care a zărit turnul. L-a văzut de trei ori printre talazuri înaintea bărcii, apoi a survenit naufragiul. *Deci turnul nu putea fi decât între epavă (în fața căreia apăruse) și zidul submarin, care se prăbușise.* Adică în regiunea pe care am explorat-o astăzi. Nedescoperirea lui n-ar putea să însemne decât inexistența lui. Deci toată vina noastră era aceea că ne dăruisem speranțele nu unei născociri străine, ci unui vis de-al nostru. O deziluzie, dar nimeni nu e scutit de asemenea întâmplări. Am căutat toată ziua, toată regiunea. Totuși nu am găsit turnul. De ce?

– Dar bolovanii? întrebă Ionel. Dacă bolovanii, bineînțeles mai mulți și mai uniți, constituiau turnul alb în spuma talazurilor?

– Da, Ionel. Era singurul răspuns. Bolovanii fuseseră cândva

constituiți într-un turn. *Părea* singurul răspuns. Puteam să ne mulțumim însă cu el? Am apelat încă o dată la amintirile cârmaciului... Dezlegarea tainei putea să fie numai acolo. Numai și numai acolo, în cuvintele pe care ni le spusese el. Văzuse turnul, îl văzuse alb, printre talazuri. Dar, dacă-l văzuse alb printre talazuri, *înseamnă că era mai alb decât spuma talazurilor*. Era deci marmură albă, nu piatră îngălbenită de apă și nisip. Deci nu putea fi constituit din bolovani. Era primul element sigur, care deosebea, fără echivoc, imaginea turnului de prezența bolovanilor găsiți de noi. Fără îndoială că o relație între bolovani și turn exista. Poate că bolovanii constituiau baza turnului, sau un zid înconjurător. Cârmaciul văzuse, prin urmare, un turn alb, care nu putea fi decât din marmură. Pentru că numai marmura putea să reziste curată, albă atâtor zeci de secole... Și ce ne-a mai spus pe urmă Ciornega? Am căutat să-mi amintesc toate cuvintele lui. Ce ne-a spus... Talazurile au dus barca înapoi, în larg. Iar el a căutat alte talazuri care s-o aducă înapoi, spre țărm. Le-a găsit și, când a ajuns în apropierea țărmului, s-a produs naufragiul. Am descoperit astfel al doilea element al problemei. *Din clipa azvârlirii bărcii în larg până la naufragiu, turnul n-a mai fost văzut*. Prin urmare turnul putea să se afle tot atât de bine și în urma bărcii, *în urma epavei*, nu neapărat în *fața ei*!

– Atunci, se înspăimântă Dan, înseamnă că mai avem o groază de cercetat...

– Mi se pare, zâmbi Victor, că spui aceasta pentru a oferi pauza necesară uneori în cărți. Da... Apăruse al doilea element al problemei. Al treilea îl constituia zidul. Zidul demonstra o prăbușire. Prăbușirea probabilă a turnului. Încurca foarte mult datele problemei. Sau, mai bine zis, ne trimitea cu cercetările în spatele epavei, mai spre larg. El ne tăia orice speranță de a găsi turnul în fața epavei. Și iarăși am apelat la amintirile lui Ciornega. Mi-am imaginat naufragiul așa cum ni l-a povestit el. Un talaz a ridicat corabia în înălțimi, apoi a coborât-o într-o groapă. *Dar a simțit atunci un alt talaz venind din față și izbind corabia*. N-a avut timp decât să-i îndemne pe oameni să sară. Și oamenii s-au salvat

pentru că era malul aproape. Am constatat și noi acest lucru, descoperind epava. Oamenii au simțit repede pământul sub picioare. S-au salvat. Refăcând povestirea mi-am pus întrebarea: De ce talazul n-a aruncat barca în bancul de nisip pe care-l constituia zidul submarin? Ce a stat în calea bărcii purtate de forța talazului? Ciornega spusese: „*Un alt talaz venind dinspre mal ne-a izbit*”... Această imagine mi-a rămas în minte. În loc să cadă în groapă, barca a fost lovită de un talaz care venea dinspre mal. Căutam să-mi imaginez în fel și chip momentul naufragiului. Cum, de unde a venit acel talaz?

Victor făcu anume pauza. Voia parcă să audă un răspuns. Era chiar cel pe care-l aștepta el. Îl formulase Ionel:

– De aceea te uita la talazuri azi-dimineață? Le vedeai cum se izbeau de mal, cum se întorc și se ciocnesc de cele care vin din urmă?

– Da, spuse Victor. Ore întregi m-am uitat la mișcarea lor. Unele erau gigantice, se izbeau de țarm și se întorceau pentru a se izbi de talazul care venea. Se ridicau trombe mari, dar toate, toate împingeau spre mal. Și niciunul nu ajungea nici măcar până la sfertul distanței dintre mal și epavă. Am mărit puterea vijelei în imaginația mea. Nu puteam totuși să dau un răspuns. Nu puteam vedea valul care să vină atât de gigantic dinspre mal până la locul epavei. Barca, ajunsă la întâlnirea dintre talazuri, nu putea fi azvârlită decât pe mal, adică, în cazul nostru, pe zidul submarin. Acolo trebuia să eșueze.

– Totuși nu s-a întâmplat așa! spuse Ionel. Doar știm unde este epava.

– Nu s-a întâmplat! Însă împotriva legilor apei, a furtunilor. *De ce n-a ajuns epava în bancul de nisip? De ce n-a eșuat acolo? De ce, după naufragiu, n-a fost înfiptă în bancul de nisip?* Un singur răspuns. Epava s-a izbit de ceva, de ceva dur, puternic și acel ceva a răsturnat-o și a ținut-o locului până în ziua de azi. Un val nu putea să facă aceasta. Atunci?... Să ne amintim. Din perioada naufragiului turnul alb a dispărut! Trageți singuri concluzia, dar nu poate fi decât aceasta: *Turnul alb s-a prăbușit odată cu corabia*

și s-a ascuns în pânțele ei.

Capitolul XIV

1

Marea își trimise iarăși turmele de valuri împotriva țărmului. Era un asalt disperat, parcă o erupție a ultimelor puteri. Cireșarii priveau neputincioși de pe mal spectacolul vijeliei. Timpul însă nu li se mai părea atât de grăbit. Știau că oricât se va opune marea, tot îi vor smulge taina pe care o ascundea de atâta vreme, tot își vor sărbători triumful. Și simțeau aproape momentul mării victorii, al mării sărbători.

Concluzia lui Victor devenise concluzia tuturor. Taina de la marginea mării se afla în pânțele corabiei scufundate. Nu putea să fie în altă parte. Dar mai era o întrebare, ultima, cea mai mare, întrebarea care-i frământa pe toți, care-i însoțea mereu, și ziua și noaptea, căreia-i căutau mereu răspunsuri și ele erau mereu altele, și toate aveau puterea de a înflora, de a înfricoșa, de a pregăti răsăritul unei bucurii așa cum nu mai trăiseră până atunci. Oare ce taină furase marea din țărmuri? Oare ce taină îngropase a doua oară corabia scufundată? Ce vor citi pe pagina ascunsă cu atâta strășnicie în adâncul mării, în pânțele mort al corăbiei? În ce se va întruchipa visul lor atât de naiv la început?

Toți erau obsedați de întrebarea cea mare, toți își simțeau inimile zbătându-se tot mai tare în piepturi, toți trăiau emoția ultimului pas spre necunoscut. Dar era printre ei unul care refuzase visurile nopții cu învălmășeala lui de gânduri, de imagini, de închipuiri. Se retrăsese dis-de-diminează într-un loc, mai departe de corturi, la marginea mării și stătea acolo singur, cu ochii ținți la sfera care țâșnea din valuri. Acolo, la capătul sferei, se afla corabia scufundată, acolo se afla marea taină. Ar fi vrut să se repeadă în valuri, să se afunde în clopotele care clocoteau și cu puteri titanice să ridice epava. Și apoi... Își chinuia, neconținut, neobosit imaginația pentru a plăsmui forma materială a tainei.

Tăia în marmura fanteziei sculpturi, monumente, coloane, turnuri. Dar formele lor se împleticeau și mereu apăreau altele ciudate, fantastice, unele purtând în ele puterea spaimei, altele, culorile fericirii. Ce era acolo, în pânțele ce nu asculta rugămințile micului zeu, atât de frământat de neliniști, atât de chinuit de întrebări?

Cineva însă îl căuta de multă vreme pe micul zeu cu privirea și, când îl descoperi ascuns în groapa de nisip pe care o scurmase cu mâinile lui, veni spre dânsul și se așeză lângă el, acoperindu-i părul ciufulit cu mâna mare, puternică. Câtva timp, cel mai bun prieten al micului zeu nu-i tulbură tăcerea, dar, când îi simți tremurul trupului, îl scutură cu un gest brusc și-i suflă în ochi ca unui iepuraș care nu vrea să-și desfacă pleoapele.

– Hai! Scoală-te, Ticușorule! Nu te lăsa molipsit de frământarea mării. Acuși, acuși, se domolește și... cine știe ce emoții te mai așteaptă!

– Spune-mi, Ursule, ce este acolo? Știu că nu știi, dar spune-mi ceva!... De ce a trebuit să treacă atâta vreme ca să ajung din nou copil?... Ție pot să-ți spun totul, în fața ta nu mă rușinez. Știi cum îmi bate inima?... Îmi amintesc că, odată, îmi povestea mama un basm. M-am ținut, m-am ținut treaz până aproape de sfârșit. Dar am adormit. Ah! Ce noapte am trăit! Numai sfârșituri, sfârșituri... Și m-am trezit și, tot timpul, toate secundele îmi aduceau închipuiri. Am trezit-o pe mama să-mi spună sfârșitul. Mi l-a spus... Pe urmă n-a mai fost frumos... Era atât de simplu și de firesc... Eu vreau un sfârșit... Știi tu ce sfârșit o să fie?... O să fie un sfârșit cumplit, Ursule!

– Eu nu mă gândesc la asta... Mă gândesc c-o să fie un sfârșit frumos. Dar n-ar fi oare mai bine să-l lăsăm în pace? De ce să-l zgândărim?... Să nu pățești ca-n amintirea aceea. S-ar putea să-ți pară prea simplu, prea firesc...

– Nu, nu cred! pentru că nu e și nu a fost firească toată povestea asta a mării. N-o vezi cât de furioasă e?... Zău, Ursule, îmi dai voie să mai fiu copil câtva timp?

– Parcă nu prea ți-aș da voie, Ticușorule. M-am obișnuit cu tine altfel. Crezi că eu n-aș fi vrut să te întreb câte ceva? ... Crezi că n-

aș fi vrut să mai vorbim și despre altele?

Tic parcă frământa cu degetele o pastă subțire, nevăzută. Nu știa ce să facă. Nu voia să-și abandoneze întrebările și, mai ales, răspunsurile, nu voia nici să-l lase pe Ursu singur cu cine știe ce aiureli caraghioase.

– Eu știu? răspunse el fără să-și dea un răspuns. De ce nu încerci mai întâi să-ți închipui ce-i acolo, Ursule?... Ia! Gândește-te o clipă și spune-mi ce ți-a venit în cap.

Ursu se îmbujoră la față. Totuși îi răspunse:

– M-am gândit la Lucia, Ticușorule. Ce se va întâmpla mâine?!

– La Lucia te-ai gândit? spuse Tic oarecum dezamăgit. Ce înseamnă „ce se va întâmpla mâine”? O să se scoale de dimineată, în zori, va ieși din cort cu halatul roz pe umeri... Se va duce la depozitul nostru de apă ca să ia o sticlă... Și să știi că apa de mare e foarte bună pentru spălatul pe dinți... Mai departe...

– Nu, Ticușorule! Nu la acest mâine m-am gândit... La cel mare, la cel îndepărtat...

– De ce să te gândești la el... când e taina asta atât de aproape de noi? Îți răspund și eu cum mi-ai răspuns și tu. Va fi frumos, Ursule. Va fi un sfârșit frumos. Pentru că... Să nu te superi că-ți spun... tu meriți cel mai frumos răs... Nu știu ce anume, dar știu că meriți tot ce este frumos. Și noi... dar tu cel mai mult.

– Brrr! se scutură Ursu. De s-ar domoli mai repede vijelia...

2

Ca să scape de întrebările lui Ionel, care nu se deosebeau prea mult de cele ale lui Tic, Victor îl invită să facă, împreună, o plimbare până la asistent:

– Cred că aveam obligația să facem această plimbare din prima zi. Totuși, suntem singurii vecini pe acest ținut de mare. Din fericire, acum avem un pretext.

Ionel se văzu nevoit să renunțe la întrebările chinuitoare.

– Vrei să-i povestim totul... sau numai să-i facem cadou bolovanii... În copii, bineînțeles.

– Nu știu. Nu sunt hotărât. Dacă nu-i istorisim totul, totul, în cele mai mici amănunte, ar putea să rădă de noi, să ne considere niște copii. Iar dacă-i spunem totul, nu fac glume, s-ar putea să înfruntăm același risc. Mai bine îi povestim totul după ce ne limpezim noi.

Ionel nu pierdu prilejul de a da glas pentru a suta oară, poate, obsedantei întrebări:

– Oare ce este acolo, Victor? Ce taină ascunde marea?

– Poate chiar astăzi ne vom limpezi, Ionel. Dacă vrei neapărat să afli un răspuns, sau dacă-ți place să repeți mereu întrebarea, te-aș sfătui să te împerechezi cu Tic. El și-a ales ca aliat pentru chinurile sale singurătatea. În doi poate v-ați stimula fantezia, sau poate v-ați da seama că sunteți niște copii. Rezultatul va fi același în oricare dintre cazuri...

– Tu chiar nu te gândești deloc? Sau ne rezervi o nouă surpriză?

Mergeau amândoi, fără să se grăbească, spre cortul asistentului. Furia mării se dezlănțuise cu toată violența. Bubuitul talazurilor îi opri. Adevărate trombe de apă se ridicau în regiunea zidului submarin. Gropile se căscău înfricoșătoare. Unele talazuri se ridicau înainte de a se izbi de perete. Parcă s-ar fi ciocnit de o insulă nevăzută.

– Acolo-i epava! spuse Victor. E de necrezut cum rezistă la un asemenea bombardament. Cum de nu se răstoarnă, cum de nu revine în poziție normală? Cum de n-o aruncă valurile în zid? Pe tine nu te preocupă această întrebare?

Ionel ridică din umeri. N-avea niciun rost să-și repete unica frământare.

Când li se păru că furia mării se mai potolește, își reluară plimbarea către cortul asistentului. Acesta însă era la o mică distanță de ei. Părea că le vine în întâmpinare.

– Mi se pare că și astăzi marea vă cam încurcă socotelile, spuse dânsul în loc de bună ziua. Și tare mi-e teamă că numai târziu, după-masă, se va potoli.

Victor și Ionel îl salutară înclinând capul. Asistentul le întinse mâna și continuă zâmbind:

- Tocmai veneam spre dumneavoastră. Era timpul să oficializăm relațiile de bună vecinătate.

- Și noi spre dumneavoastră, zise Victor. Subînțelegând calitatea relațiilor, veneam cu alte scopuri, poate puțin cam egoiste.

- Dacă sunt cele la care mă gândesc eu, prin vizita aceasta capătă altă valoare. Îmi închipui că trăiți o bucurie prin descoperirile dumneavoastră. Împărtășindu-mi-le, îmi creați și mie o bucurie, deci scopurile pot fi considerate altruiste.

Urmă un moment de tăcere, care, prelungit, risca să devină penibil. Victor înțelese că era de datoria lui să răspundă ceva atât la cererea limpede de a se relata descoperirile, cât și la cererea subînțeleasă, de a fi văzute nu prin copii, ci la fața locului. Se grăbi să răspundă cât mai repede.

- Tocmai veneam să vă facem o invitație. Ne-am gândit că pe asemenea vreme nici pescuitul nu e prea favorabil...

- Întrucât ne-am întâlnit cu gândurile, poate și cu dorințele, la jumătatea drumului...

Gestul pe care-l făcu asistentul era acela de a-și continua călătoria. Victor intră direct în subiect:

- Ați văzut o copie după una dintre descoperirile noastre. Câteva semne din alfabetul grec. Am mai găsit trei bolovani cu asemenea incrustații. Toți în același loc. Pe primul l-am găsit în lac. Cum a ajuns acolo, nu ne putem explica. În orice caz, numai în urma unei acțiuni omenești, pentru că locul său era în mare, alături de ceilalți bolovani, în regiunea unde se sparg talazurile. E o cădere a malului acolo, ca o surpare, formează un fel de zid în care am găsit pietrele. În afară de acestea, patru la număr, n-am găsit altele.

- Semnele sunt asemănătoare? întrebă asistentul. Sau pe fiecare bolovan s-a incrustat alt grup de semne? De altminteri, cred că îmi veți permite să le studiez *de visu*.

- Un bolovan a rămas în mare, își aminti Ionel. Dar avem copia semnelor pe hârtie.

Victor răspunse cu oarecare întârziere la prima întrebare a asistentului:

- Toate semnele aparțin alfabetului grec. Unele litere apar și pe alți bolovani. Semnificația lor bineînțeles ne scapă... și toată strădania noastră constă în aceea de a pune descoperirile la dispoziția arheologilor.

- Aceasta mă bucură foarte mult. Unul dintre prietenii dumneavoastră, mi se pare cel mai tânăr, a venit la mine cu intenții cam enigmatice. Dar, după câte îmi dau seama, în grupul dumneavoastră e cunoscută scrierea greacă.

Victor profită de moment pentru a lansa întrebarea care-l preocupa:

- Credeți că prima împerechere de semne are vreo relație cu inelul de la Ezerovo?

Asistentul rămase uimit. Își opri mersul, obligându-i și pe ceilalți să se oprească.

- Extraordinar! N-am știut că vă preocupă asemenea probleme.

Victor se scuză imediat, pentru a nu-i face o impresie exagerată viitorului oaspete:

- E numai o întâmplare. Cunoaștem doar povestea inelului, nimic altceva, iar apropierea am făcut-o, adică ați făcut-o dumneavoastră prin întrebarea pe care i-ați pus-o prietenului nostru.

- Da, îmi aduc aminte. La prima vedere, relația e uluitoare. Abia aștept s-o confrunt pe viu. Curios e altceva. Am venit în vacanță, în timp ce la Mangalia se discută într-un cadru restrâns exact asemenea probleme. S-au descoperit alte nume noi, de plante, geto-dacice, și se încearcă o nouă versiune în interpretarea inscripției de la Ezerovo. Întâmplarea a făcut să întâlnesc și aici aceeași problemă... Dar vă datoram un răspuns. Prima împerechere de semne, aceea pe care am văzut-o pe hârtie, corespunde unui fragment de pe inscripția de la Ezerovo. Grupul SKO legat, împreună, care nu-și are corespondența în nicio altă limbă. Ce semnifică? Un cuvânt din limba tracă? E o simplă coincidență? În orice caz, o coincidență curioasă.

Grupul celor trei ajunse la corturi. Nu mai era nimeni acolo. Lucia și Maria, însoțite de Dan, plecaseră spre Gorgan. Tic și Ursu rămăseseră la locul lor vechi, de unde priveau într-una marea.

Victor îi arată asistentului primul bolovan, acela pe care-l găsisese Ursu în lac. Musafirul privi îndelung semnele, dar nu spuse niciun cuvânt în plus cu privire la ele, în afară de ceea ce afirmase pe drum. Alți doi bolovani se găseau lângă barcă, la marginea mării. Erau încă legați cu funii, gata de a se transforma în ancore.

– Văd că le-ați dat o destinație practică, răsese asistentul. Nu-s buni numai pentru arheologie, ci și pentru distracție... sau poate tot pentru arheologie.

– Unul dintre noi, și nu știu dacă e singurul, cel care v-a vizitat, și-a manifestat, dacă nu cunoștințe în materie, cel puțin dorința de a se dedica acestei științe.

– Acestui complex de științe, îl corectă asistentul pe Victor, fără intenții pedagogice. E într-adevăr o disciplină atât de bogată, de variată, de activă, de complexă, încât poate satisface și gusturile și aptitudinile multor oameni, începând cu cele strict practice și terminând cu cele care țin de domeniul fanteziei, al poeziei. Dar, decât să fac elogiul arheologiei, mai bine să încerc s-o servesc practic.

Asistentul memoră semnele de pe cei trei bolovani, apoi rămase un timp nemișcat, cu ochii închiși, ca-ntr-o reverie. Când deschise ochii, văzu, departe, pe vârful Gorganului, silueta Mariei. Încercă să-și ascundă cauza tresăririi, reluând discuția:

– Da... Sunt două ipoteze. Numai două. A treia e imposibilă. Ori sunt fragmente din limba tracă, având semnificații banale sau excepționale, și atunci studierea lor în comparație cu inscripția de pe inelul de la Ezerovo devine o problemă de bază a arheologiei și lingvisticii, ori... Mai întâi trebuie să vă spun însă că la construcțiile antice la care participau meșterii greci, în anumite locuri, meșterii băteau în piatră niște semne, ca niște litere, într-un scop pe care nu-l putem încă înțelege. Există numai supoziții. Sau reprezintă o semnătură, sau un anumit semn convențional pentru lucrători, indicând baza clădirii, un colț, o arcadă a clădirii. Sau reprezintă alte înțelegeri legate de meseria lor... Deci a doua ipoteză ar fi aceasta. Pentru a ști în ce parte să ridicăm balanța, ar fi nevoie de cercetări foarte grele și aceste condiții submarine...

Și Victor și Ionel se luptau cu nehotărârea. Își căutau privirile

numai în intenție, ca-ntr-un joc. Când unul le simțea pe ale celuilalt, fugea de ele.

– S-ar putea, de pildă, să facă parte din baza unui zid? se hotări Victor până la urmă.

– Fără îndoială, îi răspunse asistentul. Nu ignor ipoteza dumitale, aceea a unei prăbușiri recente. Aceasta s-ar fi putut întâmpla. Un zid însă e o construcție uriașă, care, mai ales, se face cu un scop precis, acela de a apăra sau de a susține ceva. Să acceptăm că zidul s-a prăbușit în mare. Dar scopul pentru care a fost făcut nu a lăsat nicio urmă?... Dacă zidul surpat ne-a lăsat urme, scopul să nu lase nicio urmă?

– Poate s-a prăbușit și scopul, sugeră Ionel.

– Se poate. Dar în acest caz avem de-a face cu o construcție mică. Zidul numai este zid. Dacă vreți să aveți o imagine... mi-l închipui ca un soclu înfipt undeva, pentru a susține ceva pe malul mării.

– O statuie? întrebă Ionel.

– Nu e neapărat o statuie, în înțelesul precis al acestui cuvânt. Un monument, un locaș funerar, poate un sanctuar... dar a face ipoteze științifice doar cu câteva date... e un fel de elogiu al hazardului... Dacă nu sunt inoportun, v-aș ruga să mă țineți la curent cu rezultatul cercetărilor dumneavoastră, bineînțeles cele care... Pentru a lăsa un câmp mai larg de interpretare, aș prefera să le numesc... cele care pot naște scopuri altruiste. Și, dacă aveți nevoie de un dascăl în disciplina reconfortantă a pescuitului, vă stau cu toată plăcerea la dispoziție.

Asistentul plecă, după ce rosti aceste cuvinte, lăsând o impresie foarte favorabilă celor doi cireșari.

– Un soclu... murmură Victor. Iată o idee care nu mi-a trecut prin cap.

– Soclu? întrebă Ionel surprins.

– Nu soclul, Ionel. Nu! Greutatea pe care o poate susține un soclu. Forma acestei greutatei.

Asistentul nu se înapoie la cort, ci porni cu pas de plimbare spre Gorgan. Imaginea pe care o văzuse dispăruse. Ceva îl purta însă într-acolo, fără voia lui. Urcă încet Gorganul, ca un om obosit, dar, când ajunsese în vârf, se opri ca paralizat. La poalele Gorganului se afla Maria și se uita la el ca la o statuie. Nici măcar nu simula surpriza întâlnirii. Îndrăzneala tinereții, sau poate iluzia unei statornicii, care aparține tot tinereții, birui în Maria:

– Ar trebui să urc și eu, pentru a-mi închipui că zbor spre... spre un vis. Vreau să trăiesc într-o lume materială, pentru că are durata visului... E foarte scurtă.

Asistentul însă coborî spre Maria. Ea nu se mișcă. Se opri la un pas în fața ei.

– Există și vise adevărate, spuse el, care conțin în ele veșnicia.

– Sau oferă într-o clipă, într-o anumită clipă, iluzia veșniciei.

Când el întinse brațele, Maria se retrase câțiva pași înapoi, fără să se întoarcă.

– Mai întâi trebuie să vă mulțumesc, spuse ea. Cuvintele par uneori groaznic de goale.

El închise ochii, ca pentru a-și aminti clipa. Simți brațele de atunci înconjurându-i gâtul.

– Nu mai este nevoie, răspunse. Au existat acele cuvinte într-un gest. Nu, nu erau goale.

– Știu că datorez foarte mult, datorez totul. Îmi amintesc și gestul. L-am pierdut atunci. Și aș vrea să mi-l iau înapoi. E teribilă ingratitudea, dar știu, știu că e foarte necesară.

Bărbatul clătină din cap. Mișcarea lui era fermă. Maria se cutremură, când o simți. Ar fi vrut să-și astupe urechile. Îi era teamă să n-o ucidă cuvintele pe care le va auzi:

– Nu e necesară! silabisii el. Pentru ce să fie necesară?

– Pentru că mi-e teamă de iluzii, răspunse ea, imitându-i fermitatea.

– Mie nu mi-e teamă de iluzii. Le urăsc. Sunt îndrăgostit de certitudini.

– Nu se poate, se opuse Maria. Eu nu sunt o certitudine. Nici pentru mine însămi. Mai ales pentru mine însămi.

Bărbatul făcu câțiva pași înapoi, fără să se întoarcă. Distanța dintre ei se mărise.

– Nu mă apăr, spuse el în șoaptă. Vreau să te văd mai bine.

– Eu vreau să mă apăr, se împotrivi ea, apropiindu-se de dânsul.

El mai făcu o încercare. Întinse mâna. Maria își desprinsese o şuviță de păr și se aplecă, lăsând-o pentru o clipă în palma lui. Apoi reveni la loc. Bărbatul închise pumnul și rămase cu el așa.

– Afrodita cu păr de noapte, murmură el.

Ea nu auzi. Îl privea și-l căuta în rănile lui ascunse.

– Nu! N-aș mai vrea să te văd o dată furată de valuri. Trebuie să mă lupt cu mine însumi.

– Nici eu n-aș vrea! Nu mi-e teamă de valuri. Trebuie să mă lupt cu mine însămi.

– *Mie mi-e teamă de valuri...*

Închise din nou ochii, dar nu pentru a dori o amintire, ci pentru a alunga o amintire. Spaima rămăsese însă în priviri când deschise ochii, o spaimă care se transmisese și Mariei.

– Urâsc de-atunci valurile, șopti Maria ca un copil. Dar nu le-am vrut nici atunci. Mă duceau spre razele mele de lună.

– Știu! Am vrut să-ți spun că a treia oară, marea se va răzvrăti. Dar am preferat să mă ascund în întuneric, ca în toate nopțile.

Maria mai făcu câțiva pași înapoi. Îi vedea numai forța.

– Dar sunt o iluzie, strigă ea. Un oarecare vis al lumii. O clipă din imaginația ei... N-am nici soclu, nicio rădăcină...

– Ai. Dar acum cresc și altele. Cresc și alte rădăcini. Rădăcini, nu flori.

– Eu? se înfricoșă Maria. Sunt prea tânără și aș putea să beau și mi-e teamă de venin. N-ai văzut niciodată cum se sparge un pahar când cade pe ciment?... Acum, astăzi, poate și mâine, dar acum, acum știu că sunt prea tânără.

– Ți-e teamă că ai putea să crezi? Ți-e teamă că ar putea cineva să ia paharul, că ar putea să-l ducă la buze și pe urmă și-ar desface degetele?

– Da! răspunse Maria. Mi-e teamă că paharul ar fi plin, plin, plin. M-aș umple toată în el.

– Să nu-ți fie teamă! Nu e un pahar. E o lume. Își împletește cu altă lume rădăcinile. *Să crezi!*

Maria își duse mâinile la față. „Cred”, își spuse în gând. Mai auzi o dată porunca și-l văzu pe cel care i-o rostise plecând cu pumnul strâns. Credea.

4

Soarele cobora spre asfințit. Șase tineri se strânseseră în cortul cel mare. Mai mult tăceau. Fiecare își căuta gândurile. Și le căutau sau și le găseau în marea agitată.

– Toate tainele se ascund în epavă, spuse unul dintre ei.

– Toate tainele se zbuchiumă în mare, adăugă una dintre fete.

Tăcerea se așternu din nou, dar pentru scurtă vreme. Cel de-al șaptelea tânăr, cel care ceruse socoteală în fiecare clipă mării năvăli în cort.

– Gata! țipă el. Și-a potolit furia! Veniți s-o vedeți! E ca o oglindă. Parc-ar aștepta s-o prefacem în cioburi.

Ieșiră cu toții afară din cort. Nicio cută nu mai tulbura suprafața mării. Se uitară spre soare. Ziua încă nu se terminase. Nicio fanfară nu le însoți, totuși, asaltul. Marea îi primea fără să se răzvrătească. Accepta cucerirea.

5

Scafandrii, ca niște pești ciudați, roiau în jurul epavei. Furia talazurilor dezbrăcase corabia de învelișul de nisip. Își arăta în multe locuri suprafața de lemn. I se vedeau și scoabele de metal. Scafandrii căutau o spărtură, o fereastră prin care să poată pătrunde, dar n-o zăreau nicăieri. Corabia părea zidită pe fundul mării. Părea că face parte din mare.

Toți cireșarii erau la barca de cauciuc. Unii în barcă, alții în

jurul ei, agățați de marginile ei. Căutau un mijloc de cercetare a interiorului epavei.

– De urnit, cel puțin astăzi, n-o putem urni, spuse Ursu. Dacă am putea s-o găurim într-un loc, să-i spargem o fereastră...

– Cu ce, cum, unde? întrebă Tic. Parcă-i un zid, n-ai văzut?

– Am încercat și eu în câteva rânduri rezistența scândurilor, spuse Victor. Parc-ar fi un corp compact de metal. Cum a putut rezista apei atâta vreme?

– Pentru că a fost făcută pentru apă, îi răspunse Ursu. Sunt însă locuri pe pereții ei unde s-au infiltrat scoicile. Pesemne locurile care au fost acoperite superficial cu nisip. Să încercăm acolo. Poate că nu sunt atât de rezistente.

– Sau poate și-au întărit rezistența, se înfricoșă Victor.

– Duceți-vă și căutați locurile, îi îndemnă Ursu. Unul dintre ele e chiar aici, la față, la mijlocul epavei. O îngrămădire de scoici în jurul unei găuri pentru vâslă. Eu trebuie să car mai întâi bolovanul.

Victor, Ionel și Tic își umplură plămânii cu aer, apoi se scufundară. Ursu se duse după bolovan. În locul lui era o movilă. Fusesse acoperit de nisip. Scormoni nisipul, până ajunse cu mâinile la bolovan. Îl trase afară din mormânt și porni cu el spre epavă. Își transporta propria-i ancoră. Când ajunse acolo, nu mai găsi pe nimeni. Dar nici el nu mai putea să reziste. Ieși la suprafață pentru a se aproviziona cu aer. Își găsi prietenii lângă barcă. Ionel avea mâinile pline de sânge. Se zgâriase în scoici.

– E o ferestruică, Ursule, îl anunță Victor. Începe pumnul prin ea. De aceea s-a zgâriat Ionel. Crezi că se poate mări?

– Trebuie să văd cu ochii mei, răspunse Ursu. Între timp, ar fi mai bine să-mi aduceți o rangă, un par... Este lângă cort o bârnă, pe care am găsit-o azi-dimineață pe mal.

Ursu făcu un semn Luciei, apoi se scufundă. Îl urmă numai Tic. Victor plecase după bârnă. În câteva secunde, cei doi scafandri ajunseră la epavă. Ursu pipăi gaura văzută de cei dinaintea lui. Se ancoră, apoi încercă rezistența scândurilor. Nu cedau. Tic se apropie de el și-i făcu un semn. Întinse mâna spre o altă îngrămădire de scoici, la câteva palme de cea care fusese răzuită.

Ursu îl împinse cu o mișcare puternică pe Tic în sus și acesta înțelese. După câteva secunde apărură cu obiectul cerut. Mica lor lopată de campanie. Din câteva lovituri, Ursu desconggestionă locul. Se ivi o nouă gaură, cam de aceeași mărime ca prima. Tic, tras de apă în sus, își înfipse mâna în părul lui Ursu, vrând să-l ridice. Ursu înțelese. Își desprinse glezna din colac și ieși la suprafață. Avea nevoie de aer și mai ales avea nevoie de un obiect dur, rezistent, cu care să lărgească cele două găuri pentru a le transforma într-una singură.

Victor aruncase parul în mare și sări și el, împingându-l până la barcă. Numai atunci Ursu începu să-i lămurească:

– Sunt două găuri, una lângă alta. Dacă reușim să spargem, să desprindem scândura care le unește, avem mari șanse să tăiem o fereastră. Numai să reziste parul.

– Vrei să bagi parul înăuntru, sau să lovești? întrebă Victor. Mi-e teamă că nu încap.

– Dacă nu încap, trebuie să forțăm. Măcar să găsim un punct de sprijin. Pornim?

Tic și Victor porniră după Ursu. Nu se puteau stabili pe fund. Trebuiau să se țină de el, pentru a rămâne mai multă vreme într-un loc. Apa îi trăgea mereu în sus. Pentru a nu-l stânjeni pe Ursu, se depărtară de el și făcură ochiuri. Ursu reuși într-un efort suprem să introducă bârna într-o deschizătură. Începu apoi să împingă, să sucească, să tragă. Lemnul nu ceda. Parcă fusese zidit. Înainte de a ieși la suprafață, mai făcu o încercare. Vâră mai adânc parul în interiorul epavei și începu să apese. Era uimit. Parul găsisese în interior un punct de sprijin. Ursu trase cu toată puterea și simți cum se desprinde scândura. Mai trase o dată din rășputeri. Simți și smuciturile cordonului de siguranță. Avu senzația că i se rupe părul, dar nu se mai uită într-acolo. Își desprinse piciorul din ancoră și mai avu doar puterea să se împingă la suprafață. Când ieși la aer, văzu fețele prietenilor lui livide.

– Ce-ai făcut? îl întrebă Lucia. De ce, de ce ne-ai speriat? Știi cât ai stat în apă?

Ursu abia îi auzea vorbele. Nu se mai sătura trăgând aer în

piept.

– Cred c-am făcut ceva, bolborosi el. Duceți-vă voi și vedeți până îmi revin.

Se trase apoi în barcă. Simțea că renaște. Lucia își băgă mâinile fierbinți în părul lui ud. Ursu își prelungi cu voie clipele de odihnă.

Victor și Tic se întoarseră repede la suprafață. Abia scoaseră capul din apă și începură să țipe:

– S-a desprins scândura, Ursule! Cred că-mi trece și pulpa prin deschizătură.

– Dar parul, parul? întrebă Ursu, încercat de spaimă.

– Parul face echilibru în gaură, zise Victor. Acum cred și eu că avem șanse să spargem o ușă.

Auzind vestea cea bună, Ursu nu mai întârzie. Se scufundă imediat, pentru a-și relua activitatea. Bârna care-și dovedise rezistența începu să facă minuni. După trei scufundări, fereastra era gata.

– Mai mult nu se poate! spuse Ursu. Cu mijloacele pe care le-avem, e imposibil. Știu eu?... După câte îmi dau seama, s-ar putea ca...

Ursu își trecu în revistă prietenii înainte de a continua. Tic îi vorbea atât de concludent cu privirile. De altminteri, numai Tic și încă cineva puteau să încapă prin acea fereastră.

– Da... s-ar putea ca Tic să treacă prin deschizătură. Dar numai cu dublu cordon de siguranță și cu angajamente solemne.

Tic era în culmea bucuriei:

– Vă promit tot ce vreți. Nu-l mai jignesc pe Dan, nu-l mai bat pe Țângulică, nu mai visez dacă vreți, adică nu mai dorm ca să nu mai pot visa.

Era primul care va pipăi taina, care o va vedea, pentru că Lucia îi întinse lanterna de apă. Își trase aer în plămâni, o dată, de două ori, apoi se scufundă cu Ursu alături de el. Nu zăboviră mai multă vreme la fereastră. Își făcu vânt și intră ca o săgeată în trupul epavei. Și deodată simți că-l pocnește ceva în cap. Parcă se scurgea viața dintr-însul. Raza lanternei se izbi de ceva alb, ca o lespede de marmură. Atât văzu Tic. Cu ultimele zvârcoliri dinaintea leșinului, se întoarse spre deschizătură. Reuși numai să-și scoată capul.

Ursu îl trase afară și îl împinse cu o mișcare în sus, apoi porni după el la suprafață. Tic își reveni repede, în drum spre barcă. Fruntea îi era însă plină de sânge, iar trupul plin de julituri. Întâi se întinse pe fundul bărcii și apoi vorbi:

– Am văzut! Nu știu ce-am văzut. Ceva alb, de marmură. Poate un turn. Nu știu. Am văzut ceva. Ca pescarii. Nu-mi dau seama ce poate fi. Nu știu. Dacă nu m-aș fi izbit cu capul de el... Asta pentru că m-am grăbit. Parcă mi-ar fi dat ceva cu un par în cap. Las' că mă răzbun eu... Numai să-mi trag sufletul.

– Stai cuminte! îl domoli Maria. Deocamdată să te înzdrăvenești.

– N-am nimic! țipă Tic. Trebuie să mă duc înapoi.

– Nu, Ticușorule, îi spuse Ursu cu voce blândă. Ești tot numai sânge. Și pe trup și pe față.

Victor apăruse cu trusa de medicamente. În câteva minute, Tic deveni un ghem de bandaje. Îl ustura tot corpul și urla:

– Da! Vreți să vă răzbunați! M-ați legat cu cârpele astea ca să nu pot intra în apă. Fără mine tot n-aveți ce face! Numai eu încap acolo.

Ființa care mai putea să încapă prin deschizătură, mult mai ușor decât Tic, vorbi însă, spre disperarea lui Ursu.

– Și eu, Tic! Eu încap mai ușor. Și nici nu sunt atât de imprudentă ca tine.

Lucia vorbise cu atâta calm, încât toți îi simțiră hotărârea. Nimeni nu încercă s-o împiedice. Își prinse de tălpi labele de scafandru, își puse ochelarii, își prinse cordonul de siguranță, apoi se înălță din barcă. Trupul ei subțire, mlădios, era gata pentru marea încercare. Sări în apă ca o săgeată. Ursu o urmă și, înainte de a o îndrepta spre deschizătură, o strânse sălbatic în brațe, ca înspăimântat de o presimțire sinistră.

Lucia se strecură ușor, fără să atingă marginile deschizăturii. Numai degetele picioarelor atinseră ceva. Nu știa că erau buzele lui Ursu. Apăsă butonul lanternei. Lumina țâșni cu putere. Simți parcă și în palmă scânteia electrică. Raza lanternei se izbi de același perete alb pe care-l văzuse Tic. Apa o trăgea în sus. Cu mâna liberă căută ceva de care să se agațe. Făcu o mișcare de

înaintare și mâna atinse marginea zidului alb. Era dur. Degetele se strânsă, dar în acea clipă se produse o prăbușire care o trânti la pământ. Parcă un munte de plumb îi strivea pieptul. Apoi nu mai simți nimic.

Ursu auzi zguduitura și o simți în mâini. Peretele corabiei se cutremurase. Deschizătura fusese acoperită pe dinăuntru de un zid alb. Lucia era prizonieră în epavă. Nu rămăsese afară decât cordonul de siguranță. Dar prin acel cordon Lucia nu putea primi aer. O clipă de întuneric, de apropiere a morții, apoi Ursu redeveni lucid. Dintr-o singură mișcare ajunsese la suprafață. Cei din jurul bărcii și cei din barcă nu citiră pe fața lui nimic.

– Cât poate să reziste? întrebă el. O jumătate de oră? Nu! Într-un sfert de oră trebuie să răstorn epava. Dar nu voi putea! Altceva! Trebuie să încerc altceva.

Abia atunci ceilalți înțelesesă. Toată groaza lumii se adunase în privirile lor.

– Eu sunt de vină! țipă Tic. Eu, pentru că m-am azvârlit în epavă ca un nebun. Dacă nu m-aș fi rănit...

Ursu nu-l asculta. Își făcea un plan. Într-un sfert de oră, Lucia trebuia scoasă. Nu avea putere să răstoarne epava. Știa că n-are asemenea putere. Și conștiința aceasta, în loc să-l omoare, îl trezea. Trebuia să încerce unicul mijloc de a o salva.

– Voi scoate ancorele bărcii, gândi el cu glas tare. Nici nu mai este nevoie de ele. E ancorată prin cordonul Luciei. Dar îmi trebuie bolovani. Va trebui să lucrez economic. Să nu stau mai mult de un minut sub apă.

Se uită apoi la ceilalți. Îi văzu lângă el și-i simți parcă în trupul lui. Știa că și-ar da toți viața, că n-ar pregeta o clipă.

– Voi să mă țineți de cordon, le spuse el cu o voce înceată. Să nu mă lăsați mai mult de un minut sub apă. Am nevoie de puteri pentru cea din urmă scufundare. *Cea din urmă...*

Apoi dispăru în apă. Întâi dezlegă bolovanii care serveau de ancoră bărcii și-i transportă la un capăt al epavei. Cordoanele îl smuceau. Ieși la suprafață și trase aer. Își aduse apoi propria-i ancoră la capătul corăbiei. Își băgă glezna în inel și începu să sape tunelul.

Brațele scurmau în nisip ca niște gheare. Dar apa crudă acoperea mereu cu alt nisip găurile pe care le făcea. Parcă trăia un coșmar. Tot ceea ce făcea în apă se surpa după ce venea înapoi la aer. Nu! Nu-i ajungeau minutele.

– Lăsați-mă o singură dată să rămân în apă atâta cât pot. Nu vă fie teamă! Voi ieși, pentru că trebuie să ies!

Știa că minutele trec, știa că viața dinăuntru epavei atârna de cele câteva minute pe care le va putea smulge sau nu veșniciei atât de bogată în minute, fără de sfârșit... Scurma, scurma cu mâinile, cu capul, cu trupul. Nu voia să-și închipuie că se lasă furat de o iluzie. Nu! Pentru că atunci i-ar fi fost mai ușor să răstoarne barca. Apa ducea înapoi nisipul. Nu! Numai la suprafață apa era ca o oglindă. În adâncuri se zbuciuma. Dacă ar fi încremenit un minut, jumătate de minut... Scurma, scurma și deodată simți marginea epavei. Simți cum își strecoară mâna pe sub ea. Cu și mai mare disperare trase nisipul. Se ghemui, și băgă un genunchi în gaură. Cu o mână scurma, cu cealaltă trăgea primul bolovan spre gaură. Scoase genunchiul și băgă în locul lui bolovanul. Apoi, cu ultimele puteri, se întoarse la aer. Rămase multă vreme, așa își închipuia el, lângă prietenii lui.

– Șase minute...

Mai rămăsese ră câteva minute de care atârna viața Luciei. Firele erau slabe, ca țesute de păianjeni.

– Mai lăsați-mă o dată... Și pe urmă... ultima dată.

Deschizătura aproape se umpluse cu nisip. Dar stratul care o acoperise era subțire. Îl prăvăli cu talpa piciorului. Își trase și celălalt bolovan aproape și începu din nou munca la tunel. Parcă treceau zile, parcă treceau secunde. Întâi își băgă picioarele, apoi trupul, înăuntru, în epavă. Cu mâinile trase bolovanul și-l puse în gura tunelului. Știa că Lucia era undeva lângă el, dar nu se duse spre ea. Se împinse afară și ieși la aer. Fața lui Tic îi spuse totul. Timpul... timpul voia să fugă. Nu se grăbi. Trase cu sete aer în piept, închise ochii, respiră iarăși profund, parcă pentru ultima oară în viață. Apoi dispăru în adâncuri.

Străpunse tunelul cu forța trupului. Cei doi bolovani de pe margine îi sfășiară carnea. Înainta încet în pânțele corabiei,

ferindu-se cu mâinile de obstacolele pe care nu le vedea. Ajunse acolo unde știa că era trupul Luciei. Era noapte acolo. Dar știa precis locul. Pipăi lespede care o acoperea pe Lucia. N-o strivise. Știa. Se băgă sub lespede, își înălță spatele, sau poate ridică epava. Abia atunci dezlegă funia. Funia o salvase pe Lucia. Lespedea se oprise în funie. Câțiva milimetri despărțeau viața de moarte. O scoase încet pe Lucia de sub lespede. El se smuci brusc, pentru a înșela blocul de marmură. Prăbușirea nu-l atinse. Cu povara în brațe se îndreptă apoi spre tunel. Îl străpunse din nou cu corpul. Pe Lucia o trase afară cu picioarele. Îi cuprinse corpul cu picioarele. Apoi îi înlănțui trupul. Apoi îi făcu vânt spre viață.

– Trăiește! spuse el în șoaptă, când ajunse la barcă.

O săltă înăuntru, iar el porni spre mal. Se trânti pe nisip și deveni pentru mult timp materie.

Capitolul XV

1

Era o dimineată senină, frumoasă, părea dimineata tuturor nopților lumii. Dar era și o umbră de nostalgie în aer. Parcă se oficia o despărțire. Cireșarii erau însă prea fericiți ca să simtă acea adiere lină, misterioasă, care le va înfiora cândva amintirile... Ei se dăruiau clipelor prezentului, și prezentul își desfăcea petalele ca o floare mângâiată de primele raze ale soarelui. Era ca o floare albă, născută dintr-un vis alb de marmură, care deschidea, sau poate închidea un vis.

Groaza fusese înmormântată de liniștea nopții, fusese destrămată de culorile răsăritului, se dizolvase în lumina marelui prieten al lumii: soarele. Se înseninau fețele, renășteau zâmbetele, răsunau iarăși clopoței visului. Și se desfăceau, acoperind zarea, pânzele albe ale speranței, ca pânzele umflate de vânt prielnic ale unei corăbii care se apropia de țintă.

Lucia venise lângă Ursu, care trăia zorii pe marginea mării. Tânărul părea o statuie, o întruchipare a forțelor neobosite pe care le posedă marea. Își sprijini capul pe umărul lui, își lăsă pieptul înconjurat de brațele lui reci și dure ca de marmură și șopti, cu tremurul unei amintiri de demult, în șoapte:

– În clipa aceea, în ultima clipă, mi-a fost frică... Mi-a fost frică pentru tine.

Ursu o strânse și mai tare la piept și ea se lăsă ucisă de puterea care-o cutremură. Erau amândoi cu fața spre mare, el în spate, înalt, puternic, înlănțuind-o cu brațele ca un protector al veșniciei. Și deodată o ridică în aer ca pe un fulg și fugi cu ea în brațe spre mare. Părea că-și poartă victorios unicul, eternul trofeu pe care-l ceruse vieții, pe care i-l dăduse viața.

– Și acum te arunc, Lucia, te arunc sus și, dacă vrei, te prind în brațe, și, dacă vrei, te las să cazi în mare și, dacă vrei, mă înalt

după tine și rămânem suspendați în văzduh.

Lucia răsese din înaltul cerului, pentru că i se părea că zboară în înălțimi, se îndoi, își întinse brațele, se prăvăli, despică apa și se îndoi iarăși, lăsându-se cucerită de valurile albastre. Porniră amândoi spre larg, spre sfera de lemn și de acolo le făcură semn celor de pe mal. Primiră chiote și fluturări mâini și de undeva, din mister, răsări lângă ei un cap ciufulit și niște ochi sclipitori, care nu mai puteau suporta bucuria.

Era o clipă în care nimeni nu se mai gândea la visuri, la viață, la lume. Era o clipă irosită de marea veșnicie. Timpul se lăsase jefuit de acea clipă. Apoi timpul începu să numere iarăși clipele lumii, clipele vieții. Nimeni, nimeni în lume nu simțise însă că timpul își pierduse o clipă.

2

Sfera de lemn sălta lină în valuri. Tinerii o priveau de pe țărm. Curiozitatea nu mai avea putere să-i trimită acolo inactivi. Făceau planuri pentru răsturnarea epavei, pentru descoperirea tainei albe de marmură.

– E un miracol, spuse Ionel. Cum a putut să înțepenească astfel barca?

Ursu bănuia însă cauzele miracolului și nici nu-i trecea prin gând să le păstreze pentru el.

– Victor a avut dreptate, după câte îmi dau seama până acum. Barca s-a izbit de turn. În prăbușire, turnul a intrat în corpul corabiei, s-a prins în bârnele transversale, a răsturnat barca și a tras-o în adânc, proptind-o de fund. De aceea a rămas în poziția aceasta nemaîntâlnită.

– Și crezi că putem s-o răsturnăm? întrebă Dan. Dacă n-ai încercat ieri...

– Ieri n-aveam timp, răspunse Ursu înroșindu-se. N-aveam puteri pentru acel timp. Astăzi însă avem vreme să organizăm răsturnarea bărcii cu proptele, cu funii, cu bârne și mi se pare că... vom avea și puteri mai mari, puteri noi.

Ursu zărise pe creasta Gorganului două siluete. Își întoarseră și ceilalți privirile într-acolo. Le văzură și ei, le identificară și ei. Și, în timp ce cireșarii porniră în goană spre Gorgan, cele două siluete din vârful se prăbușiră spre plajă.

– Laura! strigară fetele, prinzând zborul alb în brațe.

Prichindelul se pomeni în brațele lui Dan. Încercă să se desprindă, tuși de câteva ori, apoi începu să țopăie, fără să știe pentru ce.

– Cum ne-ați găsit? întrebă Ionel. Știu că v-am lăsat un bilețel acolo, la Ochiuri, sub un bolovan. L-ați descoperit?

– Ești un... un mincinos, îi răspunse fata în alb. Și nu numai tu. Și ceilalți. Ceilalți sunt mai răi.

– Am vrut să mă scuz, se rușină Ionel. Eram atât de grăbiți, c-am uitat.

– Nu te mai prefac! se oțări prichindelul. Am găsit biletul. În nisip, între bolovani. Exact în locul unde a fost cortul mare.

Ionel și toți ceilalți cireșari, în afară de unul singur, rămaseră uluiți.

– Da, l-am găsit, întări Laura, uitându-se la Victor cu coada ochiului. Am recunoscut și scrisul, dar... nu vreau să spun. E secretul meu! În apă!

Ajunseră la țărmul mării, lângă corturi. În câteva clipe erau toți în apă. Înotau, strigau, se scufundau. Victor o zări pe Laura, îi văzu mâna ridicată ca un semnal, o văzu dispărând în valuri. Se cufundă și el în apă. Se întâlniră la jumătatea drumului și se înlănțuiră câteva clipe numai, pentru că apa îi ridica în sus. Nu voiau să facă o taină din acea îmbrățișare care îi înflorase.

Undeva, lângă sfera de lemn, un cap ciufulit căuta cu priviri sticloase pe cineva. Îl găsi. Ieșiră și niște brațe din apă, apoi trupul. Brațele se înfipseră în umărul lui Ursu. Un salt, și în locul brațelor se cățărară genunchii pe umerii lați și puternici. Înainte ca mâinile să caute echilibrul pe capul acelei trambuline umane, înainte ca picioarele să ajungă pe umerii trambulinei, căpșorul ciufulit se apropie de capul lui Ursu și o șoaptă veselă răsună în urechea acestuia:

– Ah, Ursule! Ce copil am fost!

Apoi trupul ciufuliciului se întinse drept pe umerii care nu tremurau.

– Salt mortal! răsună până în depărtări vocea lui Ursu, obligându-și prietenul să încerce acolo, de pe acea trambulină improvizată, mica nebunie.

Entuziasmul, bucuria săritorului erau, pesemne, atât de mari, încât mai avu vreme după primul salt, să se mai ghemuiască o dată, despicând apa cu mâinile, nu cu picioarele.

– Un salt și jumătate! țipă el când reveni la suprafață.

Ursu avusese însă grijă să anunțe cu voce mult mai puternică nemaipomenita performanță.

– Cu saltul acesta, în împrejurările acestea, Ticușorule, ai fi cucerit costumul de scafandru, fără să fie nevoie să cucerești mai întâi pe președintele juriului.

Ursu vorbise, bineînțeles, în șoaptă. Și de bucurie, Tic încercă și izbuti un al doilea salt.

Era nevoie de această înviorare generală, pentru a se uita unele amintiri, pentru a se face loc altor amintiri și, mai ales, pentru a se pregăti viitorului o mare amintire.

Ieșiră toți la mal. Erau în cerc. Depănau amintiri, pregăteau visuri.

– Să știți că v-am detectat înainte de a găsi biletul vostru, începu prichindelul. Biletul a fost un fel de verificare.

– Nu se poate! rosti Dan ca o sentință, sau mai bine zis ca o provocare, cum observă Tic.

– Ba da! se oțărî din nou prichindelul. Și nici nu ne-a fost atât de greu. Numai că a trebuit să apelăm fiecare la părintele celui alt.

– Da, da, da! întări Laura, toată numai zâmbet. Din câteva întrebări am aflat. Să știți că există într-o carte un fel de rezumat al cercetărilor care s-au făcut la Gorgan, pe la începutul secolului. Numai câteva rânduri. Se vorbește acolo despre apariția misterioasă a unui turn alb în timpul vijeliilor. Concluzia e cu un semn de întrebare, adică nu e nicio concluzie.

Ursu auzi din nou șoapte la urechea lui:

– Mă fac arheolog, Ursule. N-o să caut decât semne de întrebare.

– Dac-ați știut că suntem la Gorgan, de ce-ați trecut mai întâi pe la Ochiuri? întrebă Maria.

– Pentru... pentru a vedea dacă ne-ați lăsat vreun mesaj, răspunse Laura după o scurtă ezitare. Ați descoperit până la urmă turnul cel alb?

Tic își duse mâna la cap pentru a-și pipăi cucuiul din creștet:

– L-am găsit, dar se opune. Nu vrea să se arate. Cum trece cineva pe acolo, cum îl pocnește în cap. Trebuie să răsturnăm epava.

– Epava!? se miră Laura. De ce ne lăsați așa? De ce nu ne spuneți și nouă?... Sau, sau am venit în ultima clipă?

Cu un salt ușor se ridică din nisip și începu să valseze.

Tic, urmărind-o, clătina mereu din cap. Îl uimea grația sau silueta superbă a dansatoarei? Îl intriga gestul ei copilăresc? Clătina din cap, dar cauza uimirii rămânea secretul ei.

– Am venit în clipa cea mare! strigă Laura. Povestiți-mi totul!

Deodată își opri rotirea capului. Privea cu o expresie de surpriză și de uimire, de neîncredere aproape, bărbatul care apăruse ca din senin în fața ei.

– Tu? șopti ea. De ce ai venit aici?

– Ca să întineresc! răspunse el tot în șoaptă.

Apoi se retrase câțiva pași, fără să se întoarcă, își plecă umerii și capul într-un gest de salut aristocratic, își desfăcu brațele și spuse cu voce tare:

– Dansați? Bucuriile se reped și în mișcări, nu numai în vorbe.

Victor și Maria asistară înnotați la scena întâlnirii dintre cei doi. Inimile le erau înțepate de acele spaimei. Laura își înțepeni picioarele în nisip și răspunse cu răutate în voce:

– Nu, nu vreau să mai dansez. Vreau să... vreau să ascult!

Se așeză apoi în locul pe care-l părăsise. Parcă-și pierduse buna dispoziție. Își alungă însă cu un gest o vedenie, apoi caută privirile lui Victor. Acesta de apropiase de Ursu, pentru a face un nou loc în cerc. Asistentul se așeză în spațiul astfel oferit, fără să ceară altă încuviințare. Oare bucuria de mai înainte fusese rănită?

– Povestiți! se scuză Laura. Vreau și alte emoții, vreau și alte bucurii!

Victor avea senzația că-l privesc două puncte de jar. Și era atâta lumină în ziua aceea! Voia să spună ceva, dar se pomeni că o roagă pe Lucia cu privirile. Numai de câteva clipe dură rana aceea adusă bucuriei. Tic n-o putea suporta. Sări ca un arc.

– Vreți să vă fac să râdeți? întrebă el. Repet spectacolul pe care l-a dat gratuit, la un restaurant, cea mai inteligentă și mai nedreptățită ființă extraumană de pe tot globul. Tot trebuia să-l sărbătorim odată, că e și el un erou... Țombi!... Fără mască!

Țombi își începu salturile sale măiestre. În timpul spectacolului, prichindelul îi șopti Mariei, misterios:

– Laura e certată cu fratele ei. Sunt rivali.

Dan tresări brusc, pentru că simțea că-i strânge cineva mâna ca un clește. Era mâna Mariei. Și atunci uită toate cărțile, toate cetățile și orașele vechi ale lumii. De undeva, Tic privea îndurerat.

Fetele aduceau la marginea apei bărne, bețe, funii.

Spectacolul se terminase. Lucia începu să povestească. Victor rămase multă vreme cu privirile în pământ, până veni Tic și-i șopti la ureche:

– Ăla e fratele ei...

3

Tăcerea care urmă povestirii nu dură mult timp. Asistentul se simțea mai tânăr ca oricând:

– Ciudată enigmă! Oare ce ascunde epava?

Tic se uită la el ca un om matur. Și vocea parcă-i suna mai gravă, dar accentele de veselie tot zvâcneau într-însa:

– Orice taină ar ascunde, totul e frumos. Povestea mai ales e frumoasă... Nu-i așa, Dan? Atâtea peripeții, atâtea surprize, atâtea... Da... au fost și multe pericole.

– Eu vreau un sfârșit frumos, apoteotic, spuse Laura. Să simt toată bucuria voastră în acest sfârșit.

Ursu se uită la Victor. Știa amândoi că, pentru a întâlni sfârșitul, mai aveau de înfruntat greutăți și primejdii. Dar și ceilalți știau aceasta.

– Cum vreți să răsturnați epava? întrebă asistentul. Nu avem niciun punct de sprijin.

Făcuse oferta de a participa la ultimele lor eforturi. Cireșarii o acceptară.

– Trebuie să ne conjugăm eforturile, să ni le organizăm, zise Victor vesel, bucuros, zdravăn. Avem câteva bârne, pe care le putem băga sub marginile corăbiei. Avem câteva deschizături, prin care putem lega funii, avem brațe în plus, cu care putem împinge...

– Și-avem puterea lui Ursu! adăugă Tic adevăratul punct.

Ultimul asalt începea. Toți băieții deveniră scafandri. Și Dan, și prichindelul, și asistentul.

Fetele aduceau la marginea apei bârne, bețe, funii. Scafandrii se scufundau cu ele în apă. Le depozitau sub bolovanii lui Ursu. Acesta scurma găuri pentru prăjini. Introducea bârnele în găuri, până la jumătatea lungimii lor, și le încerca rezistența. Rezistau. Își pregătea locul de ridicat la bârne. În stânga și în dreapta lui, la mică distanță, săpase două găuri, în care introdusesese cei mai groși și mai rezistenți pari. Într-un moment de singurătate îi apucă pe amândoi cu palmele și începu să tragă. Îi era teamă că parii se vor rupe. Epava nici nu se clintea. Anii o zidiseră de fund și greutatea turnului dinăuntru îi sporea împotrivirea. Renunță după această încercare la eforturi singulare. Ieși la suprafață, inspiră cu nesaț aer, apoi își relua treburile. Șase bârne ca șase capete de lopeți ieșeau pe sub marginea bărcii. De două din ele trebuia să tragă el – adică de cele de la mijloc. Victor, Ionel, Tic și prichindelul trebuiau să tragă de celelalte. De pe mal, asistentul urma să smucească frânghia.

Toți scafandrii se adunaseră pe mal.

– Nu trebuie decât s-o clintim din loc, s-o rupem de fund, spuse Ursu, câțiva milimetri, un singur milimetru. Pe urmă se întoarce singură. O ridică apa.

– Luați-vă provizii serioase de aer, continuă Tic instrucțiunile. Nu-i așa, Ursule? „Acum am și eu voie să mă întreb, își spuse el în gând, ce surpriză ne așteaptă.”

Scafandrii ajunseră în jurul sferei de lemn. Ursu dădu semnalul. Se scufundară toți odată. În câteva secunde ajunseră la

locurile pe care le cunoșteau. Începură să tragă. Dar apa îi ridica în sus. Traseră zvâcnind din corpuri, împingându-se în sus. Epava nu se clintea.

– N-am făcut nimic, spuse Tic, după ce ieșiră toți la suprafață. Și nici nu știu dacă o să putem face ceva. Parcă ne-am juca. Fir-ar să fie...

Tinerii înțelesesă că n-au puncte de sprijin pentru a-și face simțit efortul, pentru a-și aduna puterile împotriva navei scufundate. Nu încercau s-o răstoarne. Mai degrabă o alintau. Ursu era obsedat de ideea lui:

– Dacă am clinti-o cu un singur milimetru, ar răsturna-o apa. N-ar trebui decât s-o împingem cu piciorul. Dar cum s-o clintim? Parcă s-ar fi turnat beton la marginile ei.

Mai încercară o dată. Izbutiră chiar să se sprijine. Dar, până la urmă, alunecară pe lângă corpul epavei, scăpând bârnele din mână. Numai Ursu rămase la fund, ținut de ancorele sale. Nu mai ținea parii în palmă. Îi prinsese între braț și antebraț. Se opinti și trase din rășputeri. Nimic. Încercă să scuture parii. Nimic. Se mai opinti o dată și trase, până simți tendoanele gata să-i plesnească. Nimic. Ieși amețit la suprafață.

– Imposibil. S-o ia dracu'! înjură el, imitându-l pe Tic. Parc-ar fi de plumb.

Se uitau unii la alții, neputincioși. Își dădeau seama că fac eforturi zadarnice.

– Ce-ar fi să încercăm și-n partea cealaltă, Ursule, unde-ai făcut deschizătura? propuse Victor.

– Stați! se luminează Ursu la față. Parc-am fi, nu știu ce... De ce să răsturnăm epava? Asta nu-i treaba noastră, Ticușorule. S-o răstoarne apa.

Tic se uită la el cam curios. Înghiți de câteva ori în sec, apoi îi răspunse:

– Parcă ne-ai mai spus asta. Mi se pare că...

– Ți se pare că... își îngroșă Ursu vocea ca un clown, care imită pe cineva. Ce ți se pare?

Ursu se înveselise. Toți simțeau aceasta. Prin urmare descrierise un nou sistem.

– Să încercăm s-o clintim, continuă el cu glas obișnuit. Dar de ce dintr-o singură parte? Și de ce cu brațele și cu parii? De ce nu cu frânghiile?

– Cum? întrebă Ionel. Dacă am avea o roată suspendată în văzduh, prin care să trecem funiile...

Cireșarii ajunseră la mal, unde îi chemase Ursu pentru a le explica planul.

– Băgăm câte trei pari sub fiecare margine a corăbiei. Îi legăm cu frânghii la capete și tragem...

Dan, care se apropiase de grupul de scafandri, râse cu o poftă nebună când auzi cuvintele lui Ursu.

– De ce trageți?... De...

– De funii, îi răspunse Tic, întrerupându-l. Deși eu personal aș vrea să trag de altceva. Nu simplu, ci învărtind, cum fac unii cu urechile altora.

– Stai, Ticușorule! încercă să-l potolească Dan. Trageți ca să scoateți parii de sub epavă?... Ce mai spui acum?

Victor pricepuse ideea lui Ursu. Era simplă și foarte practică.

– Nu, Dan! începu el să explice. Nu tragem în direcția din care am legat funiile. Nu înțelegi încă? Azvârlim fiecare funie de care e legat fiecare par peste epavă. Și tragem din partea opusă. Atunci parii vor sălta trupul navei, nu vor ieși afară. Ei, acum ați priceput?

Sistemul era limpede și avea toate șansele să-i vină de hac epavei.

– Și... și-o să ajungă funiile până la mal? întrebă Dan. E cam lungă distanța.

– Dacă nu ajung pentru șase pari, nu-i nimic, îi răspunse Ursu. Folosim numai patru. Și de altfel nu e nevoie să ajungă funiile până la mal. E bine dacă ajung până acolo unde picioarele ating fundul și capul e afară din apă. Ca să se poată trage.

– Știți ceva? descoperi Ionel, Funiile vor forma un fel de X-uri deasupra epavei. Deci X-ul va exista în expediția noastră până în ultima clipă...

Scafandrii își reluară munca în jurul epavei. Foarte repede parii fură înfiți sub corabie, tot până la jumătate, și legați zdravăn la

capete cu funii. Funiile încolăciră epava, apoi tinerii le scoaseră afară din apă. Le înnodară, le prelungiră până aproape de marginea mării, pe ambele țărături ale ochiului. Grupul cireșarilor și al prietenilor lor se împărți în două echipe de trăgători, fiecare pe un alt mal. Capul echipei de pe malul stâng era Ursu. Din echipa lui făceau parte: Tic, Maria, Lucia, și Dan. Ceilalți constituiau echipa de pe malul drept. Asistentul era cap de funie. Ambele echipe începură să tragă în aceeași clipă, la comanda lui Ursu. Epava opunea în continuare rezistență. Traseră până ce funia din stânga plesni. Ursu se feri ca să nu-l strivească pe Tic în cădere. Ceilalți se amestecară de-a valma în nisip. Dar și în cealaltă parte se produse o prăbușire compactă, fără să se rupă funia. Ursu, care observase mișcarea, sări în sus și strigă:

– S-a mișcat epava! De aceea ați căzut!

Tinerii erau amețiți de căzătură. Surpriza și puterea reculului îi afundase în nisip. Ursu nu luă însă seama la aceasta. Se aruncă în apă înotând cu toată viteza spre sfera de lemn care indica locul epavei. Îl urmă doar Tic, pe care-l evitase în cădere și care nu se alesese decât cu o mică sperietură.

Ursu ajunsese la epavă și, aproape imediat, sosi și Tic.

Ursu însă nu-l observă. Epava se clintise, dar nu se răsturnase. Unul dintre boturile ei se ridicase însă de pe fund. Era ceva, o greutate în interiorul epavei, care o menținea în aceeași poziție.

Ursu nu mai stătu la îndoială. Se lipi de fund, înaintă spre capătul clintit, își întoarse corpul și se strecură cu picioarele înainte sub botul corăbiei. Când simți marginea la mijlocul spatelui, se propti cu mâinile de fund și începu să ridice. Tic îl observase. Ursu nu-l văzuse pe Tic. Pentru că închisese ochii în cumplita lui încrâncenare. Parcă-i apăsa un munte spatele. Prin urmare clintise mai mult corabia. Îl apăsa epava, nu o ridica el. Se împotrivi cu ultimele puteri, înainte de a țâșni din locul primejdios.

Tic, amețit de lipsa de aer, se împinse spre suprafață. N-avusese putere să reziste la ultimul efort al prietenului său. Acesta înfrânse puterea muntelui, simți o zguduitură năprasnică, o apăsare ucigătoare, parcă voia să-l bage cineva cu forța în pământ. Știa că nu va putea să reziste la greutatea aceea. Dar dintr-odată, ca prin

minune, se simți eliberat. Se săltă spre aer printr-o zvâcnire instinctivă. Încă înainte de a ajunge la suprafață înțelese ce se petrecuse cu epava.

Redevenise lucid. Inspiră cu nesaț aer, aer mult, aer rece, apoi îi spuse lui Tic printre găfâieli:

– Gata, Ticușorule, gata! S-a răsturnat epava.

Tic îi privea însă spatele pe care creștea un brâu lat de-o palmă, format din dungi vinete.

4

Cei de pe mal se sculau cu greutate din nisip. Unii dintre ei rămăseseră lungiți. Erau încă amețiți. Și Victor și Laura. Dar pe ei îi amețise mai mult întâlnirea sfioasă a brațelor și a frunților. Nimeni încă nu știa ce se petrecuse acolo, pe fundul mării.

Tic, de după sfera de lemn, îi făcu din ochi lui Ursu și-i spuse în șoaptă:

– Mergem să vedem? Lor nu le spunem nimic. Să creadă... să creadă că n-am fost.

În loc de răspuns, Ursu se lăsă înghițit de apă. Înainte de a-l urma, Tic își umplu conștient plămânii cu aer. Voia să bată toate recordurile de rezistență. Se scufundă, se duse spre locul unde știa că este epava, dar n-o zări. Epava dispăruse. Fusesse dusă de curent spre zidul submarin. În locul unde fusese epava, se zărea o pată mare albă și parcă un pește uriaș dădea târcoale acelei pete. Tic își făcu vânt într-acolo și-l văzu mai întâi pe Ursu, apoi turnul de marmură albă. Se prinse cu mâinile de el, așa cum făcuse Ursu, și începu să-l înconjoare, să-l pipăie, să-l recunoască. Era ca un bazin mare, gol înăuntru. Ursu pătrunsese în el. Încăpea în toată lungimea lui. Lângă una dintre laturile bazinului, Tic zări o lespede mare, tot albă, tot de marmură. Parcă era capacul acelui bazin. Se apropie de lespede, o pipăi, dar în loc de netezimi întâlni șanțuri în care degetele i se afundau. Se întoarse iarăși în bazin. Ursu ieșise dintr-însul. Se prinseră amândoi de mână, dar în loc să iasă afară, la aer, porniră spre peretele submarin. Acolo dădură

peste epava proptită de zid. Stătea cuminte, în poziția în care stau toate epavele de corăbii. În interiorul ei nu se afla însă nimic. Toată taina pe care-o ascunsese era acolo, sub sfera de lemn. Cei doi scafandri își făcură vânt cu mâinile și cu picioarele și ajunseră la suprafață. Pe ambele țărmuri echipele își căutau funiile. Tic voi să strige, dar se răzgândi. Se uită în ochii lui Ursu, îi citi bucuria și se bucură și el până în adâncul inimii.

– Nu, Ursule, șopti el, n-am văzut nimic. Nu-i așa c-am visat? Nici n-am fost în apă.

– Poate c-am fost în apă, Ticușorule, dar aici unde este epava...

Își prinseră mâinile, parcă pentru a consfinți o taină, și înaintară așa până la țărm.

5

– S-au rupt funiile! îi întâmpină Dan ca sculat din morți. Ce v-am spus eu?

– Am dat peste epavă, urâciosule! îi răspunse Tic. Am descoperit epava!

Dan clipi de câteva ori din ochi, încercând să înțeleagă. Se așează apoi în nisip și începu să-și frece fruntea.

– Cred că sunt încă buimac. Nu mi-am revenit. Nu știți cum mă cheamă, că mi se pare că nu sunt eu...

Ursu își bătu de câteva ori palmele și strigă tare, pentru a fi auzit de cei de dincolo:

– Gata! epava a ajuns la zidul submarin.

– Și taina? întrebă Victor de pe malul celălalt.

– Taina?! se repezi Tic. Taina... trebuie s-o vedem... Să ne scufundăm. Noi n-am urmărit decât epava. Nici n-am avut... alt gând.

– Barca! strigă Victor. Veniți cu barca! Sau, mai bine, opriți-vă cu ea la mijloc.

Echipa care rupsese frânghia se imbarcă. Ajunse odată cu înotătorii la sfera de lemn.

– În epavă nu e absolut nimic, raportă Tic. Să vedem ce-o fi

lăsat ea aici.

– Nu mai e niciun pericol, spuse Ursu. Toată lumea poate să se scufunde. În sfârșit mergem în plimbare, fără nicio sarcină.

– Cred că anticipezi, îi șopti Tic. Eu am dat peste ceva la lespele. Lasă c-o să fac descoperirea a doua oară.

Se scufundară toți, fete și băieți la un loc. Toți se îngrămădiră spre bazinul de marmură. Numai Tic se duse în altă parte. Își plimbă încă o dată degetele pe suprafața lespezii și încă o dată simți șanțurile adânci, regulate.

Când ieșiră prima dată la suprafața apei, nu scoase nimeni niciun cuvânt. Traseră cu nesaț aer în piept și coborâră din nou. A doua oară câteva glasuri șoptiră uimite:

– Ce poate fi?... Ce taină a fost acolo?

A treia oară părăsiră sfera. Se înapoiară la țărm pentru a-și ordona avalanșa de gânduri. Se priveau cu uimire, căutau răspunsuri.

– E un mormânt!

– O criptă!

– Un sarcofag!

– Un monument funerar. Nicio îndoială. E un monument funerar.

Într-adevăr, nu mai putea fi nicio îndoială. Încăperea de marmură era un mormânt.

– Oare să rămână mormântul acesta o taină? întrebă Maria.

– Nu vreau! strigă Laura. Știu că n-am niciun drept să mă amestec. Dar aș fi la fel de tristă ca voi. Cui i s-a cioplit acest mormânt?... Cine l-a cioplit?...

Tic însă tăcea. Nu știa nici el de ce. Dar mai voia să tacă. Oare devenise crud? Sau voia să împrăștie cu amândoi pumnii semințele ultimelor bucurii și emoții?

– E monumentul funerar al unui mare personaj, spuse asistentul. După toate datele arheologice pe care le avem, asemenea zidiri se făceau pentru cei mai mari oameni... Pentru cezari, pentru eroi, pentru idoli.

– Poate că e închinat unui idol, zise ciufuliciul. De ce să fie neapărat un mormânt? De ce să nu fie un locaș de rugă, sau un

mic sanctuar?

– Nu vreau! strigă Laura, dar vocea i se domoli repede. Da... ar putea fi un sanctuar închinat unui idol local... unui idol casnic.

– Aici, pe malul mării, în bătaia valurilor, în calea vijeliilor? întrebă Lucia. Departe de orice așezare omenească...

Asistentul negă nu toată întrebarea, ci ultima parte a ei:

– Așezări omenești au fost în aceste părți. Poate nu atât de mari. Gorganul e o dovadă. La început au fost sciții, apoi geții, apoi romanii... E o continuitate. Deci chiar în acest loc, unde stăm acum, sau lângă noi, au fost așezări. Iar la nord și la sud de acest loc se aflau cele mai mari orașe de pe țărmurile Mării Negre: Tomis și Histria. Gorganul e ca un semn geografic, care împarte în două distanța.

– E monumentul unui idol sau mormântul unui om? întrebă Ionel. E un sanctuar sau un sarcofag? Va rămâne oare o taină?

Tic însă tăcea. Se gândea la lespede de marmură în care își încurcase degetele.

– Poate că odată, demult, spuse Maria, veneau aici sălbatici cu plete, geții cei războinici, ca să închine rugi idolilor lor, lui Zamolxis...

– Nu, Maria, spuse Laura. Sanctuarele dace sunt altfel. Le-am văzut. Nu seamănă cu acestea. Sunt deschise spre cer, spre Zamolxis, spre ideea divinității, nu spre divinitate.

– Dar și eu vreau, Laura, și eu vreau să visez. Lasă-mi idolul cu poporul pletos în jurul lui, azvârlindu-și săgețile spre cer. De aceea e atât de mare această taină. Fiecare poate să-și închipuie ce vrea.

Băiatul cu părul de aur o ruga cu privirile să nu mai viseze. Visurile ei nu puteau oferi date științei lui.

– Trebuie să ne mai ducem o dată, sau de două ori, sau de trei ori, spuse Victor. Nu se poate să nu găsim ceva care să limpezească taina.

Abia atunci Tic hotărî să vorbească să spună ceea ce numai el știa:

– Mi se pare că am văzut puțin mai departe o lespede, o placă mare de marmură.

– Atunci e un mormânt! strigă Victor. Un mormânt care a fost

acoperit de o lespede!

Victor se sculase în picioare. Îl imitară toți. Ursu își adună puterile. Poate va trebui să întoarcă lespede. Renunțau pentru câțva timp la visuri. Poate ca să și le îmbogățască.

6

Lespedea nu trebuia întoarsă. Taina mormântului se afla incrustată pe suprafața pe care o arăta cireșarilor. Fiecare pipăi șanțurile. Știa că degetele lor întâlnesc litere săpate cu zeci de secole în urmă. Dar cum puteau să le vadă sus, la lumină? Trebuiau să imprime fiecare literă pe degete și s-o ducă sus, în caietul Luciei. Era ultima trudă pe care o închinau mării.

Și, atunci din adâncuri, izbucni vijelia...

Marea înălța talazuri gigantice. Huia, gema. Voia să rupă toate chingile care-i țineau puterea în adâncuri. Dar ziua era senină, luminoasă, râdea și încălzea, și îmbelșuga pământurile.

Tinerii se plimbau pe malul mării. Știa că furia talazurilor se va potoli, știa că ultima parte a tainei din adâncuri le va aparține mai devreme sau mai târziu.

.....

Tic și Dan stăteau pe vârful Gorganului. Nici nu mai priveau furia care clocotea în fața lor.

– Tu știi că totul e din vina mea? spuse Tic. Eu am știut de lespede, am pipăit-o, i-am simțit literele în vârful degetelor, dar m-a reținut ceva. Nu știu ce anume. Sau poate că știu...

– Ești un... un... nu știu cum să te calific. O să vezi tu. Îți dedic o pagină din jurnal.

– Și nu e frumos?... Și la urma urmei ce vrei? Toți, toți ați făcut câte o neghiobie. De ce să nu fac și eu una? Mai ales că n-am făcut-o din prostie.

– Zău, Ticușorule, strici atmosfera. Uite cum se zbuciumă marea! Câtă putere e în hoardele ei! Și cât de nepăsătoare e ziua!... Nu vrea să se alieze cu ea.

– Ah! Câte ne-a făcut și marea! Dar am o satisfacție, o văd cum

se agită de pomană... Gata! Nu ne mai poate face nimic... Gata!...
Tu vrei să ajungi scriitor?

Dan rămase uluit auzind întrebarea neașteptată a lui Tic.

– Ce te-a apucat, Tic? Ce ți-a venit să mă întrebi așa ceva tocmai acum?

– Dragă Dan, trăiesc o spaimă cumplită. Cred că a sosit momentul să te întreb... Dacă vrei să-mi răspunzi, da. Dacă nu, nu... Dar trebuia să te întreb... Nu ca să-mi răspunzi mie. Altora... Așa cred eu... E momentul să dăm fiecare câte un răspuns.

– Ești rău, Ticușorule. Parcă m-ai întristat. Parcă ai pregăti o despărțire... Eram între mare și vis... Tu m-ai adus aici pe Gorgan și mă obligi să scapăr în viitor... Nu știu, Ticușorule. Vrem frunze și vedem flori. Vrem flori și vedem fructe... Vrem ceva și vedem mereu altceva și mai frumos... Dar tu?

– Eu?... Eu sunt prea neastâmpărat, Dan. Și din păcate am crescut, nu știu când... și din fericire am rămas neastâmpărat, nu știu de ce... Odată am crezut că sunt îndrăgostit... Și poate că am fost. A trecut ca un nor. A lăsat undeva stropi, care au rodit un pământ. Și astfel creștem, Dan... Dacă vei fi un scriitor mare, să te gândești la neastâmpăratul tău prieten... Iar dacă voi fi eu un erou mare.

– Ți-am început de pe acum biografia... Poate că ne creăm unul prin celălalt...

– Nu-i așa că am făcut bine așteptând vijelia?

Cei doi prieteni coborau încet pe coasta Gorganului...

.....

Ionel se plimba cu prichindelul. Primul era vesel. Al doilea trist. Primul visa, al doilea medita. Ionel descoperea în visuri taine ale științei. Ani, cifre, celule, atomi. Prichindelul descoperea simțiri. Tristețe, dragoste, melancolie, speranță.

– Oare ne vom mai întâlni vreodată? întrebă prichindelul. Și cum ne vom uita unii la alții?

– Nu știu dacă ne vom mai întâlni. Dar ne vom uita unii la alții prin ceea ce vom fi atunci.

– Nu se poate! Ne vom uita prin ceea ce am fost.

Ionel zâmbi. Își amintea întâmplări vechi:

– Creștem, ne ducem undeva, ne descoperim alții și cresc și cei de lângă noi. Nu putem rămâne la fel. Măine chiar vom fi alții.

– Dar amintirile, Ionel? Amintirile oare vor rămâne ca o imagine fără gust, fără forme, fără culori?

– Nu știu... Uneori mi se pare că toți creștem, fără să ne dăm seama, din amintiri...

.....

Lucia și Ursu erau departe, departe, se contopeau cu zarea. Se țineau de mână, de vârful degetelor, se lăsau însoțiți de vuietul aprig al mării.

– Noi, Lucia, ne-am spus totul...

.....

Victor și Laura înscriau în nisip o linie dreaptă. Stăteau lungiți unul în fața altuia. Aproape își atingeau frunțile.

– Ai vrut ca să te găsesc, îi spuse Laura.

– Am știut că mă vei căuta, îi răspunse Victor.

– Tu vrei să știi totul, Victor? Răspunde-mi, deși e absurdă întrebarea.

– Nu poți să știi decât ceea ce vrei să știi, Laura. Și întotdeauna vrei mai mult decât poți să știi.

– Atunci înseamnă că umbli, umbli mereu. După ce, Victor?

– Poate după niște scânteii. Dacă nu le prinzi la timp, se sting. Dacă le prinzi...

– Dar focurile nu aruncă scânteii? Le aruncă, nu au ce face cu ele...

– Noi adunăm scânteii ca să facem focuri. Le căutăm. În flori, în minereuri, în Cosmos, în noi...

– Nu vreau, Victor. Adică vreau, dar... Sunt și alte flăcări care ard... în flori, în minereuri, în Cosmos, cum ai spus tu, însă *prin noi*... Și sunt flăcări, Victor, nu scânteii! Și culorile ard prin noi...

– Aș vrea să-ți spun ceva, Laura. Mi-e sete de oameni buni. Aș vrea ca toți oamenii să fie buni.

– Dacă ar simți cum îi ard înăuntru ideile... Dar de ce să-i judecăm noi?...

– Nu-i judecăm, Laura, îi dorim.

– E tot o judecată, Victor. Îi dorim în raport cu idealul. Deci îi

judecăm în fața idealului.

– E departe, Laura. Zarea parcă e la capătul mării. Dar când ajungi la capătul mării, nu întâlnești zarea. Corăbiile noastre caută mereu zarea...

– Și tu vrei s-o întâlnească, să poposească acolo... Acolo de unde răsar toate culorile... Uită-te, Victor! Acum s-au mutat la asfințit.

– Le văd în ochii tăi...

– Știu... S-au îmbătat de culori...

.....

Părul Mariei flutura în vânt, buzele ei căutau adieri:

– Aș vrea să știu un nume... Toți oamenii au nume. Dar nu! Nu mi-l spune! Numele ți-l dau eu. Vei fi *tu*. Nu te voi numi altfel. Înțelegi? Și, ca să mă răzbun puțin, dar mai ales ca să condensăm între noi timpul... Pentru că totuși sunt un copil.

– Și eu ți-am găsit un nume. Dar nu ți-l voi spune. M-aș simți și eu ca un copil.

– Nu vreau! Nu vreau să fii copil, pentru că nu trebuie să fii.

– Știi ce se întâmplă? Ce se întâmplă întotdeauna? Copilul devine tiran.

– Numai dacă i se dă voie, se împlânzi Maria. Dar dacă i se dă voie înseamnă că... nu poate să nu i se dea voie... Nu?... Da, da! Știu! Pentru că n-aș putea să suport cuvintele. Când le aud, sau când le citesc... Sună fals...

– Nu pentru cei care le rostesc, Maria. Eu nu știu că sună fals. Dragostea nu are niciun cuvânt fals. Atunci când se dăruie.

– Acum sunt proastă. Nu știu de ce. Poate pentru că pot să-ți iau mâna, pentru că pot să-ți cuprind capul, să-ți dau liniștită brațul meu, să-ți cer tot viitorul... Nu știu ce-mi dai, dar știu că pot să cer. Și de aceea sunt proastă.

Bărbatul închise ochii. Îi luă numai mâna.

– Tot ceea ce îmi ceri tu îți cer și eu.

– Nu-i așa că proștii sunt foarte îndrăzneți? N-am știut că am atâta îndrăzneală... Dar nu-i adevărat. Nu am îndrăznit. Proastă sunt, dar nu am îndrăznit. Am crezut. Vezi? Nu-ți poruncesc eu, îți ascult poruncile...

– Nu-s porunci, sunt credințe, dorințe, idealuri.

– Oare am ajuns la ideal? Întrebă Maria înfiorată. Tu ai ajuns la ideal?

– Tu ai ajuns la ideal.

– Nu! Nu se poate! Dacă tu crezi așa, atunci am ajuns prin tine. Și voi spune, în gând, cuvintele pe care le-au spus toți îndrăgostiții lumii. Sau mai bine la persoana a treia, dar în gura mare: *e dragoste!*... Și adaug încet, în șoaptă, ca să auzi numai tu: prima dragoste...

.....

Tic îl ajunsese pe Ursu. Acesta se oprise singur lângă corturi, la marginea mării. Se înserase.

– Oare cât va ține, Ursule, vijelia?

– Mult, Ticușorule, zile, poate săptămâni. S-a înfuriat rău marea.

– Nu se poate! Nu-i așa că nu-i adevărat? Vrei numai să mă înspăimânți. Sau poate vrei să mă pedepsești...

– Nu! N-aș putea niciodată să te înspăimânt sau să te pedepsesc, Ticușorule.

– Atunci? Știi că sunt un criminal? Dacă aș fi spus de la început. De ce am așteptat vijelia?... Știi ce trist sunt? Îmi vine să plâng.

Ursu se uită la Tic. Ochii acestuia înotau în lacrimi.

– Fir-ar să fie! se înfurie Ursu. N-o să te las să plângi din cauza vijeliei.

– Ursule! țipă Tic. Nu plâng! Uite râd, râd cu hohote dacă vrei.

Dar nu râdea. Plângea cu hohote. Ursu se azvârli în mare.

7

Ursu ducea o luptă turbată împotriva talazurilor. Nu putea să le salte, trebuia să le străpungă. Și i se păreau nesfârșite. Nu le vedea înălțimea. Se trezea uneori în fundul unor prăpăstii întunecoase. Atunci sorbea aer, puteri pentru a continua lupta. Îl oprise bariera de la zidul submarin. Acolo erau cele mai înfricoșătoare talazuri.

Știa c-ar fi putut s-o evite, că ar fi putut să sară în mare, în spatele barierei. Putea încă s-o evite. Dar nu voia. Se războia cu ea. O înfrunta. Voia s-o străpungă. Îl îndârjea furia aceea turbată, și simțea în el puteri pe care nu și le cunoscuse niciodată. Uneori talazul îl arunca cu zeci de metri înapoi, dar atunci se cățara pe altele care-l duceau spre zid cu aceeași iuțeală și furie cu care fusese aruncat înapoi. Era lucid, conștient. Știa că se bate conștient cu împotrivirea groaznică a mării. Și era vesel. Și voia să iasă victorios din înfruntare. Aștepta parcă cel mai mare talaz, pentru a trece prin el dincolo, în alte talazuri. Valul veni. Ursu se aruncă în el jos, în prăpastia pe care-o căscase și acolo îl străpunse. Când simți zecile de ciocane frământându-l, își dădu seama că trecuse. Ieși la aer. Talazurile pe care le întâlnea nu mai aveau puterea să-l oprească. Își umplu plămânii cu aer și coborî în adâncuri. Nu vedea nimic în marea care reflecta noaptea de deasupra ei. Dar la fund marea era calmă, înfricoșător de calmă. Parcă nu știa nimic de frământarea aprigă de sus. Nu-și închipuise că va întâlni atâta liniște acolo, pe fundul mării. Liniștea parcă păzea mormântul acela vechi de zeci de secole. Ursu atinse cu mâinile marmura sicriului. Trecu mai departe, până simți lespedea sub mâinile sale. Cu mâna stângă se prinse de o margine a lepezii. Cu mâna dreaptă căută șanțurile. Le simți în vârful degetelor. Apa îl trăgea în sus, dar nu-l putea urni din locul în care se ancorase. Degetele căutau șanțuri. Degetele descifrau litere. Erau puține. Mai căută o dată pe toată suprafața lepezii, dar nu mai întâlni niciun șanțuleț. Și mai pipăi o dată literele cunoscute, pentru a rămâne definitiv în memoria degetelor. Apoi se zvârli la suprafață, în dreptul unui talaz uriaș; se înălță în vârful lui și se lăsă dus de creastă zeci de metri, până aproape de mal. Acolo îl așteptau toți, toți, și printre ei Lucia, și printre ei Tic, ridicându-și sprâncenele, lăsându-i să-i curgă lacrimile în ultima geană de lumină a serii.

Toți cireșarii și prietenii lor erau strânși în jurul focului de noapte. Ursu desenase pe o foaie de hârtie literele pe care le culesese și le memorase în vârful degetelor. Lângă marginea de sus a lespezii, la mijloc, pipăise un o mic parcă neterminat, parcă tăiat drept în una dintre părți. Alături de acest o mic descifrase tot un o, însă un O mare, întreg, rotund. Câteva palme mai jos degetele lui se plimbaseră în trei șanțulețe, legate, care formau împreună o singură literă: N. Lângă aceasta pipăise un semn ca un unghi: A. Mai departe o literă formată dintr-o singură buclă șerpuitoare: S. Ultima literă pe care-o pipăise îi era cunoscută. Degetele lui o memoraseră. Era un O. Pe foaia albă de hârtie memoria degetelor însemnase aidoma cele șase litere: P O NASO.

PUBLIUS OVIDIUS NASO

Marele poet din Sulmona, neasemuitul cântăreț al gingășiilor și tristeților, rază de lumină în Roma, umbră a nopții pe malurile Pontului. Ovidiu.

– Mormântul lui Ovidiu! răsună o voce înfiorată în noapte.

– *Sepulcrum Ovidii!*

Acolo, lângă tineri, în vijelia care urla, în marea care se zbuciuma, printre talazuri, în întunericul hăurilor, zăcuse atâtea și atâtea secole mormântul primului poet al acestor pământuri, mormântul primului poet al limbii dace.

– Mormântul lui Ovidiu... Oare aici a fost înmormântat Ovidiu?
... Ovidiu...

Și deodată, cu voce înceată, cineva îi rosti epitaful:

„Sub astă piatră zace Ovidiu, cântărețul

Iubirilor gingașe, răpus de-al său talent.

O, tu, ce treci pe-aicea, dac-ai iubit vreodată,

Te roagă pentru dânsul: să-i fie somnul lin!”

Se lăasă o tăcere grea, ca o rugă imensă a istoriei. Într-un târziu se rostiră primele vorbe. Apoi altele, altele. Înfiorări, emoții, gânduri...

Cireșarii țeseau pânza de mai târziu a amintirii.

EPILOG

Parc-ar fi o amintire dintr-un film văzut demult, sau care se va vedea cândva. Prin genele întredeschise, în acest început de seară cu lumină difuză, parcă se vede mai limpede. Un orașel, străzi, un cartier liniștit, un parc, alei strâmte, bănci goale. Vremea e nelămurită. Parcă nu se petrece totul în timp. Poate că e toamnă, sau ar trebui să fie toamnă, să cadă frunze, să se ridice în depărtări dâre subțiri de fum din hornuri, să scârțâie trist pietrișul pe alei, iar florile să se retragă după ferestre.

Oamenii stau în case, îngândurați. Da, sunt îngândurați. Poate citesc în cartea deschisă din mâinile lor rânduri asemănătoare, poate-și privesc copiii mai liniștiți, mai cuminți. Orele se aud bătând într-un turn vechi și sunt răgușite, obosite și vestesc seara.

În parc, pe o alee, se plimbă singur un tânăr. Se plimbă de multă vreme. Privirile întâlnesc urmele pașilor vechi. Își potrivește pașii în ele. Parcă ar vrea să se lege de pământ, să existe. E trist. Simte că se rupe ceva dintr-însul, ceva ce-i aparține demult. Și vrea cu disperare ca urmele în care calcă să fie ale lui, să rămână ale lui. În spatele său răsună o voce:

– Bună seara, Victor.

– Bună seara, răspunde el, cu spaima că urarea prezice apropierea întunericului care-l va dizolva.

Ar fi vrut să audă „bună dimineața”.

Dar nu e nimeni lângă el, nu e nimeni în fața lui, în spatele lui. E atât de trist, că nici uimirea nu-l mai poate atinge. Sau n-o mai poate trăi. A rămas pe loc, ținut în urmele unor pași vechi. Privirile lui parcă deosebesc totuși o siluetă în înserare. Sau poate e o oarecare umbră a înserării. Clatină încet din cap și spune în șoaptă:

– Dar eu nu vă cunosc, nu v-am văzut niciodată.

– Ne cunoaștem demult, Victor, de la începutul începutului. Nu-ți amintești? Am fost împreună în Peștera Neagră, am străbătut împreună saloanele de marmură din Castelul Laurei tale... Am

numit-o împreună „fata în alb”... Am căutat înspăimântați tanagralele celebre ale orașului vecin... Am trăit împreună momentele de groază de pe munte: teroarea albă... Am colindat, împreună, nu demult, țărmurile mării în căutarea Palatului de cleștar...

– Dumneavoastră!? Dar nu v-am văzut. Nu v-am văzut nicăieri.

– Cu toate acestea am fost împreună cu voi, printre voi. Pretutindeni și întotdeauna. Nu v-am lăsat niciodată singuri.

– Aaaa! Acum știu cine sunteți. Cum să vă numesc? Cum să vă spun? Îmi pare atât de rău că sunt singur, că nu sunt și ceilalți aici, împreună cu noi.

– Nu te întrista și mai mult, Victor. Vor veni și ceilalți. Vrei să-i chemăm... Uite-i? Tic a și sosit, fără să-l cheme nimeni. Până se apropie el, pot să-ți spun în șoaptă. Mi-e drag, foarte drag. Numai să nu afle... Să nu-i spui.

– Credeți că nu știu... Tic?... Știe dinainte totul.

Sosesc pe rând toți: Tic, Ursu, Maria, Dan, Ionel, Lucia, Laura. Și se apropie și alții. Dar de sunt atât de cuminiți? De ce sunt atât de tăcuți? Până și Tic, neastâmpăratul, a încremenit cu zâmbetul neterminat pe față.

– Am venit, spun ei. Ne-ați chemat și, ca întotdeauna v-am ascultat. Foarte, foarte rar am făcut altceva decât ceea ce ați dorit. Probabil că în acele clipe erați obosit... Ce se va întâmpla cu noi?

– De câte ori am auzit întrebarea aceasta, dragii mei!... Am vrut să discutăm... înainte de...

– Înainte de?...

– Înainte de a ne despărți...

Parcă totul se dizolvă în întuneric. Nu se mai vede nimic. Nici aleea, nici parcul, nici orașelul. Se aud numai vocile lor.

– Ne despărțim? Trebuie neapărat să ne despărțim? Din păcate noi nu putem face nimic. Trebuie să ne supunem. Dar ne doare cumplit despărțirea.

– Și pe mine. Poate chiar mai mult.

– Știm. Pentru că o simțim prin dumneavoastră... Deci n-o să mai fim. Nici Tic, nici Ursu, nici Victor... Nimeni, nimeni... Dar prietenii noștri, ce vor spune prietenii noștri?... Știți că avem

prieteni?

– Prietenii voștri?! Dar ei există în voi... Așa cum sunt. Sau așa cum vor să fie... au fost și ei cu voi... Știți, nu-i așa?

– Știm. Dar ce vor spune? Oare îi veți convinge?

– De aceea v-am chemat aici. Ca să ne despărțim în fața lor. Pentru că, la urma urmei, ei hotărâsc viața voastră.

– Mă lăsați fără ei? Dar eu nu mai sunt nimic fără ei. Sunteți crud. Sunteți singurul om pe care nu l-am putut cuceri. Tocmai dumneavoastră!

– Trebuie să ne despărțim, dragul meu Ticușor. E târziu.

Noaptea se făcu și mai groasă, și mai adâncă. Nu se mai vedea nimic.

– Acuși se vor aprinde luminile și viața va erupe pretutindeni. Se vor vedea orașe, case, pământuri, copaci, flori, culori. Și se vor vedea oameni. Viața curge, dragi cireșari. Nu știu cine dintre voi spunea: Suntem o clipă din imaginația lumii... Acum ne despărțim, la fel cum ne-am întâlnit, în liniștea unei nopți. Poate că vă veți duce la prietenii voștri. Și simt nevoia să vă spun cu toată dragostea, în fața lor: Drum bun, cireșari!

Cireșarii ar fi vrut să răspundă altceva. Dar nu izbutiră decât să repete aceeași urare, adunându-și șoaptele într-un cor duios:

– Drum bun!

— Sfârșit —

– *Ce se întâmplă cu mine? Parcă m-aș întuneca... Nu vreau! Eu în locul dumneavoastră aș mai găsi o vacanță, aș mai găsi un loc necercetat... Dac-ați ști cât v-am iubit!...*

– *Iar începi, Ticușorule? Nu înțelegei că nu mai suntem în carte?...*